SACRORUM

CONCILIORUM

NOVA

ET AMPLISSIMA COLLEC TIO.

Sri'PLE.MENTI'.M AI) TOMOI XXXI.

QUO CONCILIUM FLORENTINUM TERMINA !UR.

SUMPTI SUNT TEXTUS SEQUENTES EX TOMO DECIMO OCTAVO
CONCILIORUM EDITIONIS A COLETI CURATÆ, A COL. 607 AD COL· 1484

REPRODUCTION

EN FAC-SIMILÉ

TIREE A <so EXEMPLAIRES SEÜLEMENl

PAR LES PROCÉDÉS ANASTATIQL'Es

DE

F. M. GE1DEL, a Leipzig

IMI'K

H. WELTER. Édueur

Rt'E Bernarp-Paussy, N" 4» PARIS
El a LEIPZIG, Salimonstrasse, ib

I uu I

1

SACROR LM

CONCILIORUM

NOVA ET AMPLISSIMA COLLECTIQ

' : cujus ;

JOANNES

ET POST IPSIUS MORTEM FUÎRENÎINUS ET VENETIANUS EDITORES

AB ANNO 1758 AD ANNUM 1798, PRIORES TRJOINTA UNUM TOMOS EDIDERUNT
NUNC AUTEM CONTINUATA ET, DEO FÀVENTE, ABSOLUTA.

SUPPLEMENTUM AD TOMUM XXXI

QUO CONCILIUM FLORENTINUM TERMINATUR.

PARISIIS

MI>< ‹ ‹ (I

EXPENSIS HUBERT! WELTER, BIBLIOPOLÆ.

•EORUM OU.Ïi SUPPLEMENTO AI) TOMUM XXXI CONCILIORUM CONTINENTUR

Cuainrt '
»41»·

3><

AD ГОМUМ ГRIGESIMUM PRIMUM
CONCILIORUM OMNIUM
OECUMENICA FLORENTINA SYNODUS CONTINUATUR

SAPIENTISSIMI VIRI GEORGII SCHOLARI! ORATIO II.

in qua hujuLnodi pacis impedimenta tolluntur.

ΤΟΥ ΧΟΦΙ.ΊΛΊόΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

τοὺ \ΟΓΟΣ Η

cï ω tn *ωλι,/χχ·ηι ή??

PκiMuμ quidem , venerandi patres , A ago gratias Deo, tum propter veftrum in res honcftas ftudium i quod facit , ut boni aliquid dicentibus aures preberc nequaquam gravemini , confiderantes non a quo dicatui , fed quid valeant eaqurdieuntui ; tum propter luam erga tne bonitatem; a qua profedum eft, ut voti compos fuerim , tantilque patribus plane non difplicucrim. Neque enim fas eft eaiftimare aliud praeter ^Dei impulfutn fuifte cauf* , eur & vos de rebus noneftis conlcnferitis j cunâifque prorfus cogitationibus utilitatem ac pacem de qua confultaturi profefti huc fumus, prspofueritis ; Or unus quidam , dum de tenus rebus confilium dat, omni- B bus vifus fuerit «qua dicere - Deinde cum nuper, ooa modo quem eeo ceoieam utiliorem pacis modum , fea etiam qua ratione ad illum perveniri poflit , me vobis eonfilio promiferim oftenfurutn ·, jamque alterum pratftiteiim, nunc reliquam debiti partem lointains accedo · Et teio quidem

pI POT ON ui>, v' «ΓΛτίζi (TfCaruro/ , * * exc Θ#· iü> Θ' ύμiτipαζ dû τκ *<Λμ <weo-$ι>μî*5, Si lui' τύ iystSot τι htyxtrt rpor/vV αξ'ûπ t î» »otuJ , Λυηό τκi ktyofrtc -χι-τηζοιηi, τîαι if iV λο\ωχ iwintirriiJ^ot iiuM-μιι · iiii π d&i iμι «uτi · ne tp-yor ri yiαμHt fr/ru^i/r, ▪ -re<rûvu« dptrtU τ«-τρ«iτι yiywff . oûπ yip ύμΊ> τή ci ·nJ «<χλβύ ^υμφiMiΛi ^V t Îhui «rXà>c KoyirjJtf τo Γϊμφipω gçi τîiu tiplwlu/, \jgip r; iwfJV rx.r$ÂiJlpot, wponùfôeu, ooθ·* bi τηι τι-ù v*X/<otnu> γιόμîuι firQfpWTi, wc τiτι3o'£«s d/iyu* > <Αλo τι r>dui t?> cmfiSi», porâe M>ζ4> iξiΓ/i SUTÎO» . trernt Tfeilui ou μo»θ» ôv T/ru rie tifluitK rpôror iytZpM KurinXtrif» iav&iu, <M* «ê ü «» dr T^ortv vautau τvχ·7» , rt<uCirXdC<H» ifitixiif * mü itu igi ri λo/môr rS rarr-rw . o73st μι» iuryjptrirffi üXr; «rw/4!^ »

xti» <τομβη μ^Κροίί ήμ$ ». n7$ ἰήροί μο- mt? t m'c Aoyooj dpirKw , Ktriwjor crx oA/yo> «voÛhk -nJ τ*ύτlu> * αλλ' ôuu: το «X.uircu t î ntow sr'iTHF , oo μiA- λor ûpdrtf; £ drpetrsrwctf < «ytf&fc Ζλτ/- δόξ^ν ητχσν> οιμΜ ' lui cm -iV urforifM ŧ X</3o»*ac, AAoyVv Kit «arr dV rtporiw im· φuλ*ττ4» , £ 'ttiùrluf 4Bpo&XMp|uoi> αχ7θ·/ /r/- · ne y drd t S μχ^ιήροι 'dplrx^r y <twc tnçxs aî}3/< <τvμβ»τομ$όη . rpitw ήφ' η 0$ αλ»3·«'« arxryA <τθ« τδ φωημύμ* xthob , epwvew ώήέρξ^» fycûpMA ** ίτπθ' ότι νι tof ύμη ùrcço» «pfcdnw* ίτομβΜ Mtrwùs » £ το tu- tu» άλλο τι <vrfàrtfo)> τιφροήχί»Λî ofde td *nt7c ύμίήρα rtàt&vu -ψιίφοκ δϊ/ν ZjUrodror ircu . iyûυμΑΛ nt rotouvne; ipit $ μη- Se τΐω , β» rt iff δχ ύμί» «perxdMU? φoiημια t itry/poeTp , τίω yxJ- μiαv Àro3\tTomtç μχλλο» , δ ΚξΪ μiτχ τβδτ Z.li',l * *»τιλi)χΗΐ' β*ξ/οαûτ/ μηΰ SiKorri nt: Wanr. 0-μ.^o/» ·ηα!τ diri iV λτχοι i(h 'Iήύ xouvTUf uÀpfîrSiu f <ηγγιûμτ^ η μiΐκ&ώψ Λ * ' λώτi/v τiώ χuδ/Λ». rotrrwc êyù τύ \ύvοθ*Γ σiωî , τκ; λο^/σ-μδi drrin^aiç , χ^ι'«y»ρ „rlu \ ujjtinpar ie9fcrntrdp^9^ rbro/x» p ΛAρlouj jm δ» t / XjM " , ' lui' <9fcriK/u StctfuKdriwni 'ηα ^xAtramtwc tin- %«pf?F , nc ddbrspscr <3τοτχ1τ1 λτοτlτια th- pdtrupju , ω» mfÂf oiiδό dr on W xtfoiipw μiη A/yorr^* ncunt μηπ rw^orroc άφιλε tin. iroZAx' /4» ouZT ηi τiα> ^ajjpArlu/ τιΰτiαι +!ρή- rlcu &χiρi) ρ'ciitir ημ7» > ά» CouAtt^vjt^ μόνο» , δκ'ξοντιβ viφωM . oή όλ/ywF it yî- μοϋτχτ dfenTtupÂvjr eS^ii £$9 ifât wç μδ xxdxçût irirximp^ocK ' d oîμΛî /Λα' dtf tMfwbrn» Tpti-nr nrnr , «tu τηûτ' ^otirott ait iroppuniw -fff ύμiτiρωι -ψuχ,»» . yj «a dumi ? η7i «χλοσ iTt/SouKducrrw Ao- yiT/û^ thxujjwtyur , vi nt trot- otwnc τκύτlui'Λ'*oλ«πρo» βχδζHoθ-αι , xx^drtp ώ όδφ τιτι iit ci «urn dur«dAûr» x^cups^/rtUF. drdr^tr^t it pjtcpor λΛμΟχτοiη . η pàr oîκΛiομiχlω rtrx vi φΛΑΜμiνlω trt/rir , iff Λμφιτβιιτουμlηιι ώ ιχ£ rùx ffyôiTur , oûn ιτuμφiροι , oζτ Α^^ιτι i'δπξχ^ dvi^m μiv ne iu&fi' dpi- n,- , roppi» uî τκ îîμiτiρχ dtfornyoum · V4 rd T>£u<tTi utr ftK.tr dpirxov , b<φ' Γ vf' <ruui- vvtu' Viijfo t crx ο'Aryxç il ntî dV dr- θρωτωι μiμΛ/^ Ζταζο» δμ"ρ * 4>τ·όi it nunti δ- η Tu/c dytLStui ιΚτiτι τvμβ^ιιοι ύφ ur «ïj uf»|'- μi^Λ τlu> ipχiuu , δπ τη itd τλιτι» <τ*4.η 4οροτη«ov , η νι <t»fôi iλλο rr μπζο» , ti-rtp luj" , τδ* τΛρόiΐv üpxirtr dr ' V4 %<*- poroi τoλZμoo £ îpfy» μird nSru Xe/- rtiiotf · rlai ii τκ «AüθΉχ; tûpiTîr n Vi ζ*· τησv Vi' rlud dr duffc τδ -ψAiδοι* ημάu' , μό- tluj ΛΛü&ï «i tsAr xf inxnr eTrou , Vf' τδvπ*» μi» sAxTTiiaxrw» urnAAe^uirZw, «Χλοδ it τ<v- ιχ yiμoiχτΛî· , <9fo rirrur ^(oφιλΐΐ > ?

me difficillimam aggredi materiam , non modicum imminere periculum 'de hac materia tra&aturos, fi contingat aut neutri partiam , aut alteri tantum placere qua: iam difturos ; Verumtamen audere quidem de ea quidpiam dicere , vifum iri arbitror omnibus non tam impudentis & procacitatis , quam fpei bona: argumentum ; quam ab · antecedentibus acre- Etam confentaneum eft etiam in prrfentiua confcrvarc , ficea propofita rui fu» ad dicendum aggredi : ad temperandam vero oftenfionem » fi aut neutri partium pl.ieitura fiat que dicam , aut alteri , tantum contingat elle gravia; primum quidem fatis fore arbitror', fi veritatis bonique ap- 3 Îurenti» ergo illam patiamini ; deinde illud etiam , quod ad eam qur vobis tandem placebit, accedam fententiam; nihilque erit impedimento, quo minns veftram ientenyam fequar , quod aliter antea de hit fedferim . Quare puto vos qbod aequum eft fidentes , aut nihil omnino egre laturos , fi quid minus placiturum voois dicere videbor , ad mentem potius meam refpicicntes ; aut poftea oftenfionem depolituros , veniamque daturos nolenti contradicere , & decreta fequi ron abnuenti , & communi fententi* meam hanc non praeferenti . Has cigo rationes C difficultati materia opponens , & ante omnia veftram pre oculis benevolentiam habens ; qua tue brutum oportet aliquod etiam fubire periculum , quamque mihi tueutem difficillima convenit aggredi ; fecunda promifla conabor perfolverc > fine quibus nulla erit ex prioribus utilitas , fi hrc ego non dicam , aut fnadeam · Multa funt igitur , qu« prxdaram hanc pacem tacilcm nobis ac nullius negotii, dummodo velimus , oftendent : rurfus non pauci? eam fcatere oppofitionibus viderint, qui rem non fincere confiderant . Primum ergo de impedimentis agendum ceufeo , ut a veftris animis ea quam longiffime removeantur: gratum enim hoc vobis etiam ent , fi cogitationes illas , que rebus honeftis moliuntur infidias , ftreoue abigantnr; faciliulque ad ea tranfibitis, pe. que fiet oax, fi que illam afperiorem faciunt, quau offendicula de via fubmoveantnr . Patimini vero quscfo me paulo altius rem ordiri. Unionem itaque conficere apparentem , 8c ioium prefenti rerum fta tui profuturam , rebus que verfantur in controverfia , ita ut nunc Ce habent manentibus , nec utile nec decorum effe o ftcodimus ; fed rem noftra quidem virtute dignam , ab ejus vero nominis , quo nuncupamur, fignificatu longe di liantem: E Se Spiritui quidem , a quo nos congregatos afferimus , minime placentem ; multis vero nos hominum reprehenfiombus fubjicientem : & prrttrca bone fpei , qua itrmus ab initio dufti, haud refpondeutem ; nec univerfo apparatui congruentem , qui fatis effet ad quolibet aliml, fi ullum effet , prieTenti negotio mapis : Se poftremo rem , que foret Chriftianu origo praelii ac pugnat deterioris : Inventionem autem & inquifitionem veritatis, ejufque a mendacio fecretionem , efle iolam veram Se pericftam unitatem , omqi iane vitio li-

Cc 2 be-

* Se bonis omnibus affluentem ; quodque çaput cil , Dep gratam ; quod ia omnibus qrut fiunt a ne*it , debet elle io primi* propolitum . Brit pouo h»c aut lyatiaiu^additamentum al^iettmibus , fle cum illo fidei protefliooein emittere delinentibus·, aut Gracis 'etiaqa ilfud iit neceffanum adjicientibus . Imo vero , iit melius dicam , confeflio quidem fequi debet. , fides autem cordis praecçdcrc , in quo primum ftabilienda eft veritatis agni-, uo , ottiniumque per illam conjundio . Aut ergo Latinos oportebit omnino affirmationem ignorare , qdam tuebantur , Se cttdejc Spiritum e(Te a Patre folo » aut Graces fentire illam elfe etiam ex Filio : etenim alius non reliât modus 11* › qui veram volunt pacifct pacem . Nunc e-mh» fides horum in contradictionem eft pofita que nullum admittit medium j fed necefle eft alteram ejus partem utrique abjiciant t 8? folatn" alteram utrique retineant ; deinde fidem e corde ad os effetentes , per hoc illam fateantur ad falutem ; atque ita in tinam omnes catholicam conveniant ecclefiam, qux figntficarç vult vera* confeflionis St fententiar unitatem « Hanc ego veram efle unionem ftatuo : quam pridem ipfe quidem propolus , fed eam vobi* fualifle non dixerim , cum a vobis jpGs jam olim perfuafi effetis , imo vero a Spiritu didicifletis , hoc cfTe pulchrum & juftum. Verum hanc multi «gre audiunt , quod ex fententiar mutatione dedecus imprimatur : 8c Latinos quidem dicere audio , rem elle gravem* fi poftquatn per tot annos fententiam hanc tenuiilent, de credidtffent jpfi »'atque in fidei fymbolo expreillilfent , nec non alios ftudiofc docuiftent , & feriptis -am veluti ex maxime neceiTariis unum probalfent , ac rationibus demonftraiTent ; nunc puerorum more veritatem edoât ab alus lua ipfi damnarent ; Se fibi quidem primis hanc notam inurerent , pofteros vero etiam e-iufdetn participe* facerent : ignoranti» quoque Sc crcuatts crimen non in fe modo , fed in cunCtos etiam fuos majores conjicerent, inter quo» multi habuere fan-Aitatu opinionem : tantaque ecclcfi» Romane inufta macula putarent fe preciarum facinus fecifle. graviuimtim vero illud cf-fe , quod ita nefeirent , an eflent funden-de prece» pro fuis majoribus , ut rcâe de fide fentientibus , jufta illis pcrfolvenda › an vero deberent illos ut hzreticos , mendacHimqne per totam vitam amplexos defperata eorum ialutc contemnere, Sc cognationi» jura illi* negate . Si ennn , inquiunt, crederemus folum, ex Filio etiam Jirocedere Spiritum fandum , non acceffif-et autem Sc vocis confeflio, tolerabile effer relifta una fententia fequi aliam . Poteft enim utraque pars aliam quoque non reftam poft fchifma lectita fententiam, nunc ab ea difcedere , dum mutuas fibi operas tradunt, nulla mutationem ignominia confequente, quod neutra par* ftatuerit illam tueri veluti quid fixum & necсffxrium ad ialutem : cujus indicium eft quod inter alia qur hujufmodi funt , non fuerit pofitum in fidei confeffione . Cum autem relatum a nobis fit in numerum immobilium

A μιλιτ d» τιη tozc υφ i/JÇj ιορΛτημήοΐί fw roj£*^<O-«u , «q 3' α» $i·/π» , ή Λβτ/mi» τiω «ροτθiχàv iτζμαζό»τ*ν , ΤΛiioμï^· μ3 TstJnjc rluj virit ομολβ^π» , η τ ipeu-xür iurUu ùc tbtyyjtr . μàλλο-3' tixfit › τ<(όμολην/κα tvtt&aji 3*7, τΐιυ 3» τηi Ttrtr , £ Tpq'c αν-τi TcyZcvoi rptérri rlut ytùarw rb fcKn&fdtc Hÿj τΐώ eb dur» Ttrrvt bunt . iioaù i htrt-tout ecywriu ΤΛΤπλûi lut iffôtauu χαταφαiΠν , μ·/·υ rf r«rpck τ/γΧη» wrsu -ni t i-f v-μ< , « Γpeujuèf c« τi* ù»S φροΐϊί, etftto etft~ «ZXoc yb <«βλ»iv*τ«4 τρόтοi tb"ï yt

B ΛΤ αλiθ^*να> «ΜιιΛo/c rarbèirSuj d/Amn». irii 9M» ca brij>ir\ rérut i' τ/η , ic jiib fëir X-pfi» y iλλ' ettÂyxn ^iηpo> άμφ^ήρα; μip*i druTctubni , TvXwri χμφοήρχ; ïyτ-g-^ΛA μόηi ' «Ττμ rlu) τκ-η ατò <otpj*'<c er/ -ηχ χπλη nfvlyovnti * τκ'τν» iτι vvηώ* τβiό-rlu> ομολ/Μι» , £ in>f xjgd μi*/ Mβθ-ολ/JiZu» όαλιχτiα» 4ot»wç ττAη», i τZώ i «Aij^ic όμολο-yI*Î xJ δυλοαο inmne ηύτιυ,vλv-Sttlw itucHt yjsxpxb ò*ζ(ομ« , H<n>yw<tuluj a(/rw> t t h tret Γ ύμΛ oct it i^τoιμι, sr«Asu TrrHF/4«W "Φ* » μα>λβ» ů* xjwo τ»

C βΓ»Α/'μ<τκ τiτ evasu -rù *αλο» π ê.3<-vθότ»; . αλλ< rttûriuj tzΐï roAAtft i ib μiτχ-Moλiî aî^ud)/ ii^fpAttetf tojh . d: μ|u Λατi-tut cteiiui Keydtmt t «ǫc 8w»o» <» h i| τη 3o*nc -ncû--ntc -mtrmrc tntnt r/rdL'o»iKC μ^u rtvric, >upt tvl tÏc Ttrfue άμ/ο oγoιώηι e-uuQd-λαι , ii^irxsfnti it thç άλΑκ? μ') artâiîç , xiv tu/c σ-vΓ)^ρ«μμ«βτ» û; ri f <ttfdi rlcù truT^cÎAf Λ-txyH^o-rimt -mbrluj xvpotdSnif è Xoyotc ccfoJh xtiiomt , nui wprç t»Àr reaistc rluù «λΧω» ifitietyfj^owi «vτυ» «wyxÛHtz· £ ir&-μ^u dbrdf σ» Jh»o» , μfV)tiouZat it rrfi aù^iubi μiτ* 'ntbrtt , -iff Si tἧç xytaitte

D é' τυφλά rtui i)^κλ))μΛη)9 iyu t «; <®fô ripty tav--1«; Totr.Titt&tLt nottutis › cl» oι »·λλο/'τι» π.; ά-y&KTUW!'; όόμΛΤ^ trbjçot ' tyjj ππώτΐώ αioξζ'-λ» tic Ρωμαζχii όαλ»χη«* o7fa3-*u τι xtt-ntpSuifHU' <£ σ> 3η α»«ηυ» , ûJ>r ' λο. i7»Λî, τòπ o? *i \jeip o'ρθo3·ξω» iuχιτ&βα ά« tW ι'μiπ'ρω» <trfoybw , τ»i o'φHλoμ^α tu/τo7 eùwrditrStu τιμχi , i w'ï «iριταύ*» ν<μ tV o-υμβiβiωχóην χατ«φρο»N», rtw îυται re·*· τη^Λî AToytKâtTwnii , <c rCai aima» gkh»»c γi-cn» . h air iriç^ep^j μοηι τ^ cm tk mm /©foïfiflu τo τ»#vμα, μi <jporàù if <£ τ,τή, γλωτ-πρ όμiλoγi*, àtfxror it tu; Sdfaw ir~

E τiλαβκ*' c*cf%inti άλλο τι ου Μαλω> μiτ* τ» y^lo-μΛ Soçâtr&rTHi tjcempouç , >αû óτo^î-e^tu τiτ» retp αλλiλùî» &φîλη$iιτ* , & τΐώ td^uubjj μη vpordbeu rij μiτκθio-H , απ μη3i-ήρωι ùi ii'wrir τι & «po τΐω truri^iar truy-jl^ov tyruxoTur &αφυλΛττΗ9 ' oΓ <τί|μ*7o» τo unS" c* τρ τ?5 τiτακ ομολογÏΛ ηΤ dnx ui'ô σ*αv4>μoλ·χ«i». iτ-r Si rlui iurbur Soyμi-at» lie τ/Γi«τ ταρ i,u5ÇÎ iτπληφî 'τ*ζ/î'» w' >«-o-ij,- iti> Λμφιβoλiι 'ηтоûηι; tin χpοιά κη-

pir-

F

pùrnncr , *tii μι>X* artéssU *ïuûar&tu ^Ji3ôv* «*&»- A
|8Λ *μήη* *tuç* *imfor&trnti* , u>»3·' üφ* «» *Tpàf m5-m èanr/Sr*»* , ôaXmk «>λo *rt SaryurSu,* t ·'; *if ifiywn* rwr» UW* » *M* rpânpof «te£7«v *iyjivUu* 4 -ni *yihvt* «r*ns wiw «nt^f^e/^uoc ; «Àu/< yô «» <Z%<u»i *T^Mrn μύζ™ ri μαp/npHf fair eonif T?ui iritluj* , *fgi rltii μακράι ri* -ψ<2«i o'μoλo^/χ»' yj/ *-ncSm τoφiα njî'Aôyuf intonrrt* 3/3«r*dXM; «ζλo/ç τv «*Xw%««f *yin*-u^*i *iuifXfurm . AarlfHt μii* K<ni/ri *τιιυ^άτoμη Aiy^r·* ni; *ii* rpuuc *ωμM τφόiρα rlu> ? φ/λo-tHitit 3oξ«/ φoKάτητ^η,* stum *tri roçia φpoïovv-ηi* ' «e *ημ.-ζω αιτχράι* , *if* φo»η τv-<riiw *'XpôfOt Anpouunt, tyi rlu> iAj&trirUu io-ζα» iKauûonw,* \<f· *τîα) rV iitAQuf ιP&ιτύμi-fot Kormutaf* . *i in Tot^Sf $nw* rw^t ^2u7eu *r9Îri ruiAQn* , <efoç t w *τζ* *irtç'm* jccctmxXu-<τμ<» *âfAt τυμμάχατ* τ<>λiμ£> *ά.HγK.α.ζρμ(ηι* . *oζ»^ y *άμφoήμι; iytp.rt τîώ* «τo ιμ «t if î *ei^iujLuj carpirtr^tu* , Lu> rd *η* μ«^κ» *τîώ ά-*Xij j h*» t J to «τoμ«$Hi >oμ/(θ(χπ *rmjffybx&ai* · *tirnpot y, ut* K^v [α«> , *ίτι* nr7; τi 3/3«t^ou *uifoof τi;* «λλικ *£ τφiη* τoμφ^MT iλ5o» /Xr:<nr *iyv* 3» τ *μ» φOΛHψi-fluj U^uôluj* w«iCM *if* Φ·11υ> Γ/xuxv: \jeoXoy/(f-*uδ-tu 3η» iri* τ» *μη* ®^άZ//<0£ *èôfcif* wJn *.trfü*- C
nt tirayouifiai, χ»*ληθ>ῗ{ truy/fira,* <c *rpof ηύτiαι φιKoiHX,Hi'* }5 *Tirfvttf* τo xJ/Fuàôc fôv *ai^ponpor t £ φϊλωκκια* ψ43&oμoλo>,/«òλ«τ-τo» hc *αμαpτήμαтα* λo'^o» . «ou *VpuKoï; μûi* fôv w' *rhô arOaKnat ri ri/μβόK* Ka-mpuytif* , £ *rtu> toitluj oμoKoγιαι ta/j&* rpoj3«MfcQ£ ' *lui* , h *fvfiif* «Mo , Z&λoμήικ <τφ«i *aiitî&iu & rd-ζατ* φ«7o *if μiχμ ri φ/XovHXH». ηι if* Λατι-*voir σό* t m *κΛiηημiτ ûrpnf iΓκλκμτ* · <£ τo *μo*·»oüç -ifJ *totfàf iφ imj-ηï i^kppirrfnLi t rliu wKifluu α-φiσι* ^H^6r ro/fîr . τoλλo/; <λ-λo/ç *TpôroK iλiτηι* τo t»ç ou*yiu/M 3#^* τό» *-fit Vpeutür \sipyHf τγiμη μ/ηζoλη^ ùf μηK tu-yuülou* oλω; Jfwrtu ToüJrltu Mβλ·«» . τi *yrîp ai-r^ùr ro* t m «Xn^waî *tj/Z3wc <atoyfr>cu * *καi* to*ç *Kotri iiioyy.tfOf; iμμi^τκ rb/>* «i i f 73/« ‹ *trif i^rirn»* xtnw» ruuo3« «o/».7 *rirvM* «M·*rfoirtu;* ««« unit' *iαυηι μόioι unr* «λλo/; κτ4> *in iV* τ* *roiaùr** θ7λ4* *rirfvtir ; τi ii £* 3e<»o.» i'pw τ/f , iu T» 37ot iχoττα *ifiiifOi* ; f*3f37w«jr >5 (i. «ÏTor *ipùiflaj* ir&· rien» *àpimouraf frunîr* , *rpu* ri <io<f,u*r«u *ηύτîω Kt^brr(f , rin Si* τo *Hoi Aôyof iyOfU^if* Zτv μ(τ ατφ«λH«« *irt* ni; «fex Ofi 3όξ<; *rptrH yvpiîf , m* τoλλω» *ntt-iujùf^f* , *uryiçn τi* tum *ruTr^af Ka^in^* «- £ *roQe.Kfift trofjftuf* τη *<vforfrtÎr.* m μη *rir luu y* α'Λ^χ τη; 3ό£η; τ«»τ«τ«σι *KanyirtMTKor t tiirôt if αoημ ^fof üμα iitnrf Koyv . uta[fj>* m/3ι τo/; *\λo *τι fff* tôwnw φμ>»i<η> «»«γo/»τ* «» *\jatp auri rb^nrtîf.* «λλ« *μîω* m3' *oJyjpof* fëir *aùifn^OK* , αχoooιώτ»; ,α«θH> , w μη « *Taraf άτiμαξ^* μi'Moμ^; *irtrfaluu lώ* côt *in Aafiüf μή <trfônpof τîώ <ûτiκι-ιμiiiα> âroCàt^ofmç ά-ymiLf* ' «è *oτιoαu iτiτaμiMi Kanfyvptîf,.ρπ μη* τη; *άγαoiα t^tr^aa μiχζ/ τατή ι'βκλiû'τι*·

fidei dogmatum « Ce fine «lia befitatiom per tam longa tempora pnedicetur» ut ne illud quidem ceno *fcirc* propemodum ra> lcamus , quiaam addiderint » aut qua pe6· moti caufa id fatfiai » fed alii aha oarreut » quis boc dimoveri pariator , ni prius velit extremam *trm* ignominiam « βζ rifui omaiba* «Ce ? nulla enim fuerit ignominia major , quam fi nobis ipfi fimus teftea erroris , 8c diatonus proreffionis mendaeii ; idque cam doârina & tn·Θι differendi facultate ahis magiftri veritatis elfe poHïmus: 8c hec quidem audio a Latinis dici . Grreoi vero arbitror *Se* ipfoa fapientin laudem fibi tribuentes › valde illud cavete , ne videantur altercationem affeftaffe ; esfifiimare turpe e/Te » videri fe tanto tempore nugatos, *8e* verilEmam opinionem tnfeâator , fratrumque communionem averfatos i es quo multa illtuumala perpeti contigerit, nimirum ut foli contra ingruentem infidelitatiseluvionem abfque focus bella gerere cogerentur . Utrofque aurem pariter exifiimo declinare ignominiam, fi devincantur; quam putant cum eo conjunâam , quod clt veritatem addifeere , *9c* dedi icere mendacium . Convenerunt enim utrique , ut videre licet , ea fpe › ut alios doceant potius, atque ad luam traducant fententiam . Ego vero dixerim, Giccos non debere e(Te iolicitos de hac apparente ignominia , quod non fit ab illis recepta opinio , dum primuqi induceretur , licet vera effet , fed oppugnata ; turpius enim eft credere falfum, *8e mutue* erratur contepdendo, quam talfam confeffionem proferendo. Et Gnaei «piidem podiiut ad fymbolum tuto confugere , commonemque pro fe objicere confe&ioncm ; qu^m li nihil aliud fuppeteret , velle fe dixerint obfervare *8e* coiere vel concertando . Latini vero iunt in crimine innovationis , *8e* quod foli tranaverint communia fibi confidentes ^gravior illis error efficitur · *8e* multis ahis modis Opputo minus elle timendam Gr«cis mutationis ignominiam, ut ne ignominiam quidem hanc vocare penitus liceat. Qu« eft enim ignominia, veritati pcrfeâç adherere ; & pcrfiRendo in iis , que communi omnium decreto definita funt, generali concilio permittere de iis judicium , qux privatim aliquibus placuere *f* nec libi ipfis tantum , nec aliis velle fidem habere in rebus hujufcemodi fuo non accedente confenfu *f* Quid vero mali cft , dixerit quifpiam , timere timenda? timebant enim 8c ipft vocem nondum omnibus probatam probare ; & antequam effet recepte , predicate; timor autem rfte non eft a ratione alienus. Oportet enim id ca que de Deo fentiemus, accedere tuta cum cautione ; cum temeritatem multa fequantur pericula, maximam vero illud , (alutis omnino amittende. Si enim id ira non effer, fed plane fententiam reprobaflent, non opus effet ui vobifeum agerent: quemadmodum cum hominibus alia quadam incurabili opinionis pravitate laborantibus ne difputationem quidem habere paterentur de ea . Nec verO turpe eft utrifque , fi ignorant , addifeere ; nifi velimus fcientiam prorius rejicere , qu* nonnili abjefta oppofita ignorao-

rantia potcA haberi ; &cujufviafcicutiepe- A ritcjsda*·*·, quod ignorandam pervetwo BM coluerint metu dedecoria quod ieqm- tur, d«aa additcerv vidmttur , £ coutrarso nasuque turpe potius eft, dh* no· fete «Mania petamur , nulliqwe ob percepta* militate* habere gratia* volume*» et ha* rita eu* tgoorantia decedere, rrecetue eu* pro veritate fin* a aobu lafccpta çenamiua » jucundum tine eft cam et viftocia* ronfequi; led nullo modo turpe eft videri » ca comperta le dedete. Qui enim prompto aaitao cedunt aratis veritatis» ciqucvel apparenti tantum colla iubmictont » ooo dicendi font a quoquam hominum vinci» quibat etiam turpe eft videri inferiores» fed a veritate ipia, a qua *(e* vinci optant omnes homines: vinci autem~ab illi* mend*cium jure optimo dicat quifpiam « fi veritstisope illud imperant , cui fuerant antea famulati . Nec etiam illud turpe eft » lententia* prudeatçr mutare» fis omnino de malo in bonum tranfire: turpitudo enim ineofitaeft, dixit quidam, non fi a malo recedatur» ied fi io malo perfeveretur. Gnecos igitur pro pter hrcdico debercopinari, nullam in ieic ignominiam cadere, li credant Latinis. dum vera illi dicant, id que modis omnibus palam faciant ; nec velle propter eam refpuere veram fententiam , quim fatentes Accredentes, eique *ie* per ambo huc conjungcn- C tes neceffe eft concordia: veritatifque mer- 'i«c ï ff. cedem a Deo indubitanter erpe&ent. Latio *rtLtw ao* Tero (quamquam video rationes eorum «. enervatas per nonnulla a mejamdiâat nec -uvaem. immerito plane ignominiam ab eia timeri, cam propter huc ipfi plufquamalii jure turbentur) illud etiam «quum eft confiderate ; nullam fe majoribus fuis injuriam illaturos» fi veritatem ipfi amplexantur; imo potius utilitatem allaturos » dum fbrtalTo puram *8t* illibatam opinionem tenentes ipfi orabunt pro hominibus falfitate deceptis, *6e* humani aliquid pallis; mercedis loco a Deo petentes ob certamina pro veritate lulrepta, tnifericordiam eis xribui : quin etiam D probra illorum pauletim obtegere poterunt ; qua augerent potius , fi acceptum ab illis lequcrentur errorem , A malum fibi ipfis foverent . Quod fi non aviditate glori* , voluntateque primas tenendi inter trjtrcs , prcfiniendique omnibus que vera & jufta funt » fed neceflitate quadam qua a ratione non abhorreret , *Sc* cogitationibus viXi , quas defpicere non poterant, induxere hanc opinionem , pareil, nobis etiam tacentibus, illos efle mifcricordiam confecutos, eapertofque Deum propitium; qui fe vel gravit fimis criminibus judicemprebethumanum , fi non c fimili voluntate proficiicantur; iJ quod potius viris illis coutigifle mihi ipfc £ pctfuadeo. Neque enim viros fanftimonla vita perdantes , quique Deam dileserunt iuper omnia, vifus iple effet a(fecifle pramus, quibus fibi caros donat» atque incertum beatorum afeivifle , ni prius illis condonslTet ptxnaa ob errorem luendas , quss falfitate captos in perpetuum a beatorum forte (ccemunt « Quod vero Deus multorum, *8c* dum viverent , &r ubi vita funfti efient, teftatam voluerit fanâjtatem» ofteudit *te* Latinorum ccclcfia , cultum illis 8c honorem adhibendo, 8c Grsrci ipG non con-

ra» , *t lm* c* *ri Ιΰζαιpatâàtur* frbtac j<y;u74/» · WMtrrr/*)5 jemN*· *·'%pó· » ararr' xfeKU * μ/^orntf 9 *μ&* jSmAo^NN χιιφ» JM Karat dptoAey««v , *μττ* <yseZ* <τ*M<ττ*<» τκ ÆriT <·T* W nlwf <*»> âKwd^ac òrru» qpw» f *«>«**, il» μ»9 ifas μ$* *afa|F MM» . 1» frinu/' ▾lu» d^/raarmt vrrftSru iu*H», ràrw </%«** urpMemu. rdt >5 <Λ *4* *M&ekr èrXeif* eWp> fa/jt**» ê <X*·*γρ *μό*9 ππ w w Anc l» *9t HÙ^iu* rap ulmir *iff* a*&M»ra»t i»«u- Ms> H* ◆χ«ά* , sJh' vir «X>- θîΛK Miw » ip' ·< A'x» *9WV M»θ·ρNT*i* 8^ *Mit&u, tait iL* «Mr

B *ut M*** TT ab» *in μ!)* vx dAuâ'svwr /ri^sntri^ 4'dCta » - ◆ »jiô·»»)$om» *é μΐοϊ iit ii üξ»9* KMMχ^vηκ ·*λλ«iξ<τθ*· » «î oλMT *ρ* *19ΤμΛ&99* ON *τδ* χ·*0>^ |UffVaiC<Xs<F, *"i%uài* TN **fdr9F/9'* d >3 » *τï mm μ»πi^«τκ,* «M* * τβ Mri *P*HC 1» , *is *τi rts, t- X<H.* τúi /4· OUJU *rpUtifÏM vvi-πi* ΦMOi *ÏH»* CW *Tî THs^Uosu Aλ τ itots* , c» <Xηθi λ/)^Λ» *G t Sto triai rpâvats 9o9tfb, μü/μΐα> ityuiMC · μι&HHΛΛ rim rhe Λλιιθi τρούΟζ 3oξα>' u» QjMXoy«u0*s η é rtri/ornu» é* τvιπι à/ «jtt^ovks» *τύη* ruvantfJfbi* » *àtiyxt n*

C τ^ dju»»o/«tff *é* <Xîιθ·H<« /aisdik *CiCaltts int- ^99 49ffv9nf9^* Ant /mk *if9* h «4 *Tins* ï *tîpnpj- 9Ü9* dpû OMVNN I»^«u nfc KtyfITTUilff· d&Tî *t^s ai%UMttUas* H r<mir«n» «Xoyo*» *v/ r/ thiar IV if^ur iantstiitôntsyjVQ* nfav 'npertv/4*0^» χώÎHM <upo«rf»3i>pu7a3-«u.J/yiav, *àrtrw* rpo- *yittK iib* c« *rS rlui* uλιιθ'HN» 'pUJ'«7> *Ami *^t-* /3λ«iψτ«v ft X a* < οφiλM'IMτ», *ïrvt ù- rtp* «sOÿovM MtXMOw» » v*iTt vu» «»^j*rew , *ivni ρφ A ùuBiiXw iô^iK A iff* vMip vif <λι»θ·H<i *âyww μιτ^09atnuuns* h î cwrnn ®/λ<»- 3-pvr/«». *tti ctuintr it puxpir*

D uvwîtj JiunimsTsu, *irtp* ύvξκ»» wc όηλ>κ ροχ>μ4T«» *ixâ/ubot* vXurnc » *é * iwt at α-φκη 3ta- φuA*τ^»π* . h *it μη* io'ζιîi *ιτι^αμιΛ* £ vV âuXr- c^-« rpvnuw» *W* »$.<λφ»»» £ -niXwS·? £ 37^4* TΛTTo'oiζκ», «;K »< τ/so; ·χÛθ'X λ·>4>»α»α^>«χ <τ *"Καγιτμûi* ιiττηθότι » a?» oLc <iχ·» \j*rpop«r, τ/.'> *itëtf thÛt* Luj *tirluitynAf,* M«ό; S^t^rQ^»- ιu» *ηtty iirris φιλl»&μ/τi*9 QtoS* τuχπ» iλτω, oc £ *iff* xevoirai» *αμΑρτημ^^t in cin όμοια αμΛρηiηιτα» γ^ωμ^* , φΛ/vθ^ρμ- Tot *yntTOA linaris* * *o* q^4 αiλλo» *iff <»- iput* é«H»«> *tyuyt t hS-oucu. i* >5 *itrisipSfa.*

£ *rt Qtoy iff luttynirms A t9fo ram» iu- iit iya.iria-a»ms* i$u£r *nûs iff ytnriut ioptsus A vi iV μαη,αiάvα tutntht^as* χο- *ρμ , μη ·9τûτ09 aunts nis ia* τχ τλ4»χ οφ«v- *\»(Jliaç Haas άφiîi* , su *itIMfKÜs ris iaXoainst n/tJW μΛXΛύ»» tipyitn* X|Çioî . *ôrt)»* τoλ-. Xo7f *rlui âytstruiàu è ζδαη* πλΛ,vίτκτι *μβ-* jMpnifM* - θvoτ *3i* o» *τιv$tt ourlai μαρτυρii»* , wn *iff λατιη» catsXnaia τιμ&τα nùnur a-i- Swt ifltnm* , Γpsutoi t <»iu{ <» rt^xopih *rwr* · *ili TNblw φύμ* iFfai t i *vfiyyua* ,

*μ^*

/Mw ὑμῦ àdn rfà ne àytvniMit* ἰόξην A mpordvTH· , iff w'vnvrLu Zυτvμά»· oalovwv •trw7c raMvddws. air dXrA mi rdreÆsCsfa, *μκϋ»* mrm« «roc *rluù rtnttit»* *fi» vf* rupa- *Λ&φ Mfr&itduu* tapuNMw» ·ά»*ώZ>ΆΜμ·- »or nvoc X*ya» *ifanuMr* msffrta» «ûuaiôuor «ρΜχθπτι , *μη/N* ris» ομήρ» Ιηιοψ *b*- wc * w' /afant *b* *μ& jji ni* αμΖηρ·* srre7c rpars^p , «tad rin» «XdBsnts ujJff s'n- ^romsr » *μiχμ* «umâ μάοο «d τβ . vw^xinp nfav «arriir *

\# qpt tus υμvτφον ψτγμ» o*#Amrw*r Xd^oo * os frérot s'ureré *fa&Gfa , fït thlms τiκi* rêc «<«o2oζ/« *Kΰμiω* οαχ»«<η· · «λλ* *ft é μ** w- πλi nie iftncsrsAXsj-àu *yir* ras <v^ρμuά'/>ρ sutu7c n ? csydrea ozrw *ifïf&vrtt 9 Φorriζ*η* 2»ra rrer U/oV , *é ὑμὺ yw &χ9μi* ton iζω* f suture *iTUfy&imu Mm* . m nbiut cmttum* àrep tTro» , *in* <m?r *μ$* tvûnc T *fafiipu>ltôp$urnefauûif'ùrtât?»r9«i- trifÿb. . vit*)5 *lî* ημZi , *fS μ&** *ipjfffJ titub* T ca la* -φ/ώβ <Zr>côn)<m navüXn^o- *Îb, è o*ç £yttiiwff* ômf *vs?* afrtXe/· *ai ttitnu jBuXârosvw ; iif* «bror *fib* yssfiirvm *ri* >Pd&c * nie *if* Ttro ii*··ραξ«Aîô>κ *η>iσi μιτΜιη , é* *rô f *illtu»* C £ lonjpa» r/'<r«ps^o»^) d/*sç . £ *μiαΰ* uT 0Mvta7 *rtt turtîi τîώ ὑμιήρΛ» iri* nt *χμiτημμi^βό îώ* qpi' *rluj w iKtàf'w iriytorti, iικ i» μη£* α> TM a; *τ\Λ»vμiηκ ikauùç i* rosnpoc *τι ji £*srop- *<η 9* τὐ «ξ/« \Uyav , £ rouo *f^M* <nùr *μ$* «k *ihtâtitLt £ ritui* «*φ£· eram^fo» rpoîtyu- /dc sWosc/sc o/frfrQ * τολυ *ii μi^/η aurii IV uutnpur* xXqporo/ui»rR> *îγηΜμη»» tyoi- μΛΛ* , £ wc *ὑμιήρο/ iy*«u^irfr9w* rdrocc, w» *\jtip* w a'Xnd'f/nc ὑφ/rs·^» * ôXm *U* τ» *μ»* % *mtg fÂfrirciret ὑμi* oui?

Xayos *ήγϋμΛΛ, rig yt μὐ Mfüm»* surae a- *(fa brttg fU^iuiftSru ' oün* 2» τ» μoθ<v<vv «Z- ® e-xw , me· a'Xnâ-iisc q' «rjax Aupfw/psc μάλλον s'ronXr/s £ *Kfarwmtg fiu&f». J μiα)* α'λλ* *ft è mit* »φ' tssripouc *W χρό»v» iμiN&- (b* s'ïo^rs» Trss *km entSn* , *U y» ri ynSnu rlu) tivmi mfo^fn7rt μήτ Gttbox tû- rtot ytyofông ri* xJzFu'3ouc , wutarc itaz^ar- »0/ *rii ùytwànK* 2oξ»κ «mu *Λ&ηγιτβ)* » οὐz *i^Lut ήμκ* r?c îV sAXan arporoouûmc *rt/ait* * rnc *αικiiκ \jftpopar é rlu)* est *rit iXn^tlat io- ^ar MfottrSu , fi if *<$' i/utyj* duriîs i^ha4» «rsa *μlμ^M iφî^vτόυ^09* /S/XflK, ôuo'rr ri- ens *fin yvpf">, iiir ri* t »c sX»5risç s'r/- g μ·'ζ<·3·«/π £ *fi iiot* , vojui^orrsc su- ^ιτuπρα» * *su λοχiζομιvου; *ui» rlui et ùpafoit rapputntu é iûçM , ùü* ôf«< iP *\jeip* rïfc s'Xu- ^r/sc *κβμάχΜ αφη »μι)Ια> ημi» , ai* ss^pas- ras μ/μψ«*i îμiλλo» su^w» * ώθυμaμ/voui 2d -re , draç *iyait βiμ é rim itop^u^intt* <ra- T» £ *i<%αξάμ&α.* , rsr sdo^/sc *t9 iaturit MpnrwtKfbot .* όλοκ *ii* ουχ dpw t w ὑμ7· *irnltauSmt oirtnt trorru* , x«u MV su2f7<' •3-r rffoîpa vue *μiμ-φη;. rit μὐ* γ5 μiθ*' υμ«$

tradicuriat , wc errore id fieri quifqoam diieritfe qosfi »m fhiftra illi· fanâitatis gloriam tribnaris, nihil ia ipfi· agnoicendo ea ii·· qmtrequiruntur ad fanditarem. Qnare fpcs eft omnino certa , nihil illi· nockornm ad Calate·, foâuai ia fymbok» addhasncotom ; euan pernoti taatvm fuerint aeceffitaee quadam, 8e rationibus pericalo illod vacare probantibus ; nec veftris orationibus fore illis optu; ac malto magis fi ad illorum errorem vefter non accedat» Ac veritate agnita faciatis » ut illi falam e» mendacio damnum contraxerint ? erit enim ab' illis pro fe tantum, non pro veftris etiam animabo· reddenda ratio ; B quam par eft ab illis non exigi « fi in pauciores prave opinionis labem diffuderint. Quod fi noa^ericAam poena liberationem * at certe refrigerium quoddam 8c confolationem emendatio pofterorum illis attulerit » folicitit plane de vobis , Ac orantibus » ut falcem vos panas libi irrogatae effugiatis. Neque igitarillis* atdixi* nec inulto magis pofteris vcftram emendationem ducemus ignominia materiam. Quam enim accipiant propter nos ignominiam , qui ana vobifeum illos a mendacii turpitudine liberabimus *f* quibus , fi grati cfle velint* immortales libenter habebunt gratias ob acceptum beneficium ? neque enim C fe quidem liberatos a mendacio gaudebunt , auftores vero beneficii odio habebunt, Ar iniquorum pravorumque hominum panam fabibunt. Nec erit qui illirexprooret vcftram io meliora mutationem * veritatif. que agnitionem* nili qui Ac illos infeâetur quafi errori addiâos * improbus quifpiam aut mente captus , dum qu* funt coronis digna reprehendit , Bc mentis effe compotes putat cos * qui foprrbia elati propriam ialutcm cum veritate projiciunt ; multo vero magis arbitror illos rore veftrorum haredes encomiorum * Ar ja&atuturos fefe de veftris laboribus * quos fafeipicis pro veritate. Omnino autem de ignominia in pofteros a vobis transfundenda nec curandum arbitror, dum primi vos ipfi digni non filis, qui merito erabefeatis: nam Ac difeere turpe non eft, Ac veritae ornatiores potias reddere falce «tqae illuftrcs eos* • quibus ipfa poffidetur. Quod fi etiam futurum eflet, ut probra Ac dedecus utriufque temporis hominibus imprimeremus* eo quod ipfi veritatem agnofeeremus j cnm nec i Hir credendi mendacii auâorcsïueritnus, Arhis pofliaias fana opinionis effe msgiftri ; non oporteret nos aliorum honori confulentes noftrum contemnere , Ac aipernari gloriam ex veritate provenientem. Et fi contra nos ipfos omne reprehenfionis telum fciremus conjiciendum * eundum cominus eflet ad excipienda omnia * nihil optabilius exiftimantibus; quam pati contumelias cum veritate , Ac fi opus fit * emori ; ac pro oculis quidem habentibus amplitudinem Ac gloriam caleftetn * quam nobis ob labores pro veritate debitam oblocutioneSohominam cumularent j illam autem cogitationem volventibns, quo paâo per vite ac fidei emendationem confequamur falutem Argloriam* admiffo in nos ipfos omni contumelia genere . Omnino autem non video , quinam erunt a quibus probra vobis objiciantur * 8c quo-

quorum querimonia» valde revereamini . Nam pofteri perborse/cant ettam ncccfleeft veftraa fententias , daâi veftrm dignitatis obtervantia, quam pris vobis feretis » tum per aha, tum ti fertam curam ad veritatem contuleritis : temeritatis enim fe putabunt tantam fynodum cornu petere i imo vero ampledentur veftra decreta , honorantes ea » dr plurimi facientes ; voÛfque proptetua gratias agent , *ti* bonneibne quo tribuere tolent bmatis , qui {plendos* cooiimilium certaminum emicuere * ornabunt . Quod {fi qui fuerint* qui ea Quidem aperte probent, vos aurem reprehendere velint, quod vidi ab allii dedecus hoc iuleeperitis ; at vobis cerre fetis erit es rebus gcftis nancifci gloriam ; quodque tum veftne , tum aliorum /ponte vos foquentium faluti per veritatis agnitionem eon/uluentis . Sed nec eorum , qui nunc vitam degunt * vos quifquatn culpaverit s non Groci * quibus videbimini maximam laudem mereri ; Ac penos quos immortali vivetis memoria , quod Ar fumptibus, At corporibus *8t* fcicntia , animi denique moderatione ac divinisquibufdatn cogitationibus pacem /oli teie ea omnibus confeceritis neque vo/inctipios ipfi , nec alius es iis qui veftraa partes iequuotur . Omnes enim fententiatn veftram tanquain divinim» latam arripient i tum quia congregatio eft univorfehs ecclefta , quam errare impoftibile oft, tum quia illa pacis erit caufa* quam omnes optant , Suod per eam expeaent liberatum *ie* iri » omnibus tetenimis malis, Quorum ori. go extitit utriufquc fchifma . Ceterum li fiat ut non*ab omnibus laudemini, nec omnibus arrideat vcftra fententia i fed fit aliquis, cui potius concertando placeretis, Ac evertendo omnia , ne ignoralTe praeterito tempore quod credi oportebat , videamini , non debetis proptcrca paucort^i laudes, cafquo vitiofat commutare cum feftidio plurimorum , Ac optimorum , Ac optime rei caufa concepto : cum licet eundi fimul prave fentiant, Ar tnolefte hoc ferant* vos ramen nihil curare, fed tantum dehonefto & vero folicitos efle oporteat j illud fcientes, omnem querelam Ar oppoiitionem frivolam fore, π rnodo rara lint, quae fient a vobis. Nam fi verum eft a me dicendum , omni ne quem offendam fufpicione remota ; vos tantum opus eft ut inanem gloriamdelpiciatis, Ar omnia bene ie habebunt: *At* h illud pro certo animis veftris popofueritis, fore ut nunquam vos veflri pudeat, autob fententis mutationem turbemini, nihil eft qnod de aliis timeatis. At vos necjuftum, nec confentaneum eft aliquid aliud verita, ti przferre , Ar propter turpe repugnandi ftudium Ar humanum affedum , nolle ampledi concordiam, quse fola corporibus & unions poteft afferrv falutem, cum tantum non illam manu teneatis , Ac reliquum fit folum illam prehendere; non eft enim hoc patribus , dodoribus , /cientia produis, omni virtutum genere excultis , non Dei procuratoribus. apqftoloeum fucceflbribus , non demum hominibus pro verirate congregatis * Ar proteret tam numerofo coetu dignum, Neque dici poterit , prodi ab wtravis parte fees illas boots , quas fecuti conveniftis ; Ubi caim pto veftra utrique

A £ *φ^ττηi m* daunpec 4/i^x* * rfed *λË̈μλ* Χλ^M̃î^ΐoκ , *lῶ vñt nqjtkHf tť̈* tw e'Awôures *tit tin Tf^forrni/V iηζiη '* mA/eedn» *riuiôiv ^fortrit* nyoo-*fjùn* w* xnludou *γΐμ»* dMXuesrmO-ftt' *ιμμ1~ totntt it* i*7f *ύφ' iyfrpÂpon , t&f τιμ»9 tizôt -mure t 5* verm <£m x&ï>h» * và χ^-e» *fyt,7r O»p* -mire» djueAoyw» > *v/* retc -ΛΓ putx«£tw *ύμϋi tiyiNw τ/μβΐi* * w* ^FiUuan -miç wc dptom^ *iytitru d»A<«rps4oroc. n Urtnt* repp'auîx -ntotK ruu3|in»- , *Cyb tit* ûr tin *t u*, *rtMadmt xttmtponirttnt ίτιμά μΐμφi&H βύ-* Aots-ni , «>A' *ύμΪ9* à -rua ip^ar Aὸζ*,

B το *wn* > «τΰζη» it not iK-* Aus Zxosros τi *yttim* in dAn^wuc *tlpJttm , μία) £* ιW >uù *ôrtw ûitit ύμβΛ turfirt-Ttu* · tin *yt? ai VfOÀMÎ * tii £ roï^üf iyim-*/4IW» *i£*n* δβξiπ * X4i' *vip Oii* «Sxrd-mi πuξi-*t&f μ»ήμικ* * en *χήμ*η'* £ rwitern ro^fet *W* lé nAAru/W' TMWHio^potriwii » £ *Tta-t* θ^oπpoκ rè τχ ivραώκ *μ^ιoι \tio9 ·i~* rn'sTW *«T*jrpot£<r74wo/* î/θ"' *ιμή iarrii t inrtç* tus *ύμiv* . sren»; fc>s lirutrus uro Θιi -ms tufn'fstf 4/»iφîK *dpriiryri ,* τκ-η» *η Tîjc c«xArTÎ<iCi ύτuσ-ρ *iar*î* òμoϋ , Zώ cvx *f»fn*

C *τλΛ91^1û»«Λ, rSIV-Sf £ tit tiplwK OΛT/Λi lw iTI-^ι»μivζ* rems *lint'* -rourj tos ewix«"«» » wr rep *itAiipon* ηρξ» -T· *β'χ^iτμΛ , <9f9<ri9X.£rnt* rum» ere^eyik-ftd-cu. *n ii é μ^* rdsres ireuroourec *ifyn* £ vat/c *ύμiήμui* χui(o»τ«i ψiφoκ * eAA' tr«4 *τκ* , ï φ/λo»H*oαûτH μ<>λo> tif/r-en e» V-i *τλιιτ* . ^HLrftitrornt , ώτι *μΐ* Aòξαι -ria *ΐμ^η^i9* ^torov *liyfon^KU 19 ïtos»* mTa' *où* *in rit* rè» *όλη ytft £* τuiτ' *tri* «Mxm *yttofjfat trtbvi ,* re-pu -ru*. ·»Aηγ«» n /SτAt /j-wf £ τi ÆtAτ /γμ &r» *tiffitokç* uAAt^ead-cu ' ont *ye £* rerre» *iμΛ tifQ-SopDiw £ in»of Toia/J^iut* r» <efey/a* * oulΛ re Aoyos *X«> * *t v St* »<Aw» χ·φ»' iîc **Kn$n-*

D es *φροη-lζην μόη» tvpLuj* - ev'îôroç *tit* crere *μiμ^κ* rër oτoτZûμu re^pô» fôi» , *ê» Ai ύμiπρΛ μό»o» JtpttrX . h* ·jS *in μi "ηiλι&η* A/- <<aAoy{o/^cor , *C/mî in μό»o> «m idfyt ZΛTκφρü/ϋτΛA , t# iξη* XMλω ' M» *ύμη &tβoiα* vβo^ύτιιτθi * *μvδiτoτ' it Mb rit oiβ-χαι&iΛuOΛ , μαδi bofùôit rtt*. rt&nr tri* τi *μτη&i™* τïκ oòξη» * ι» r<4 *lût iλ-Aw» it^ iitr* fèis . *ύμϋ t ïlιujj* én *iti&pt* oû-w «porwees tûs e'Anô'tves iλλo *rt totfOTtpi-*u-flü* *t Uù μoïiα/* ψvχu« JujuejLU-*thu* <rw^r d^drOMs , *f'rniit μό^* CŸM o» χ/ρ-σvιiμiv sT, *ri λΛ.βi<Γ$ΛΛ* Aηγτππ *μδ^ι, φι-*

E *KotnzteLt Λΐvχ/Λi* η»««< χ^ι redw *>>dpwv/suu *éttfota-^tu* , û -j5 renfsvi , w *iiiorzihut* , eu' *τoφιo. MKo^μ^iΐ/ημ* > ti r<<re> *iptrlu» μiτιό»-re» t* ux *iTtrpôviH ©tî * û iseiévu»* ? ero-c*oAue * rf -r» nAAruTer <arsp τΐκ e'Awtv'ef *vujj-n&pttrfJ^ut* , £ <mpoc -nû-nss *loriiut , <£<** -nsuras . e'AAe *μΐι/j iί' ήtrot τκ it* Ùifripovt *ύμ$ fif Λ^Λ^Λi tKriitt* wpoèouuau, <» »X®»-SK *ixm . fet* ^5 ·*τρo»oKiμîpΓΛτηι izirn* pot ws teu/W > Vf *iAriêw τημα* λχ£·»τκ *

φΛ9/ρ·» ri rS veKtpof ripât, f-r/' I· Ahtov iiff 4/o3Z«*kk Ættairà3f , rW s^feâ'&t/ irt* ÎF<u νρο£λχφβΓ3β , é rlui «A»-30» »m '«nil 4*>·^ Aciwywt/rwnu t^-τ/ώι. iîi >5 drap»·· hÀnpt tuc iàptfirui·rame ·*»»» ' τιη y«p (O £ v« 4cùi^* 3tAew 90^9 , irn ikt rff ip*tr&rrutJ£H9 où ïtwa-rm wAx3ic . qgj i«~<ta3»MK dr Âühp Uru M"f&K ,λ T* T* <»«4« T<p àsn'twt ip nui . «AA* Û*w vyvni pji ›▮ trip S» reRponputse «epôc <hX*Aei/f iymniut-nt, ▮ rinr c»w>Jf»nK S3Âuv ' hw ψΛ&< , ê «A»3w« loéranH « W v*ùrLw w φO«M-0HK é «^YλΐξοAφκ* T9919C 1 i£ î;è </ ÎM^uytU VÎ T» Ÿ fArsJtt» M€<A(U* ptb' bTfp-ζολüi ipi· «μ X^Φμπχ . oiitii t»Îmuj ùph tytuthitri iiigiui, 3r X*U* ruwtâpn ttnirpé-ξυσι , vi τ»ώτάν atpwuîrfe» r/xlcw Unpuf^Mtc^ . tai rScn Si ηiη/i Λ' mk Πι <w jWmCstAo». twî t Ah'w ^«at ô?hAw w7c rararxonr, 5 nie tri iik vpnpuf ptiwm iòζ>K <»7ç Ttrwpi-nu ' tm ns £ rluù irè tü beutî» w^Aû3*«Z n & puSàt inouï, «uyujHu>RoAmt iwt » . itinpot yS irtr>n <»' «AXijAa» u^rAijdvriad*/ n ë nptài·vîs3î ' Ttpïio» (Jp i^c ê* tu wiif üorif ÿfaopf-Ht roirurot · irà -njs r«»w» ë iV Jtotnir éytitue ê iτβλ/^HH true τiλφ- η njr «-A>»3r <c «Mîπξι; η φ ritu ' VI ** «««« /Lcorp«s darnnfotr Λ9 tiret τ« › pi kopet τiιν nfc «Xn3w«c ζή<-rrrn e-9p<afrrririKt χ$4ÏHχ3ύÜ«4 v«ut Lu<£t Ù φiώκ reesfci&u , r Λμχχβι·» vfouu* v . i-wttm ë ii lie iβξηι βiβîώκ Zχ«τ3« sic «u/ff, τ rsrwrpO** Ttrwxôrv ôAsk xjaép-ξπ· w* ernKtyerntt , KeittuMt rsirroc tptNw «>i<v3«M0, 0 è Tpinfoi i«<%o> . in ιφ! fiuZ vÎkn^otc t'/JV e Putfpl Sifyf pin&ttr* aî-r^ujuluj rni, itr ti τi ïçw, Αρμόττ^ τ»ù-iM i^ferrim ' «Λλα Jw rluù Qtiroftylu» <λη3^ <û ιι,i α·^μβθΈ» τ» τ/rfw iτiβ-κ rw/mc όμο-Xoy«ï» , irt 49f9nSfHU ri τ<σv ipirtot οι~ mutnte › in r» itfoairiiJlfMf tu StuypiQtt» cu'> rXuuo^Ôm * v* tint τΐω ÂXn^n Cf&ûly ti-flailut τ<οi f^f Jîtoifc iruriituf , /«4-tifuu^iuuu iyoipui Sik»r xjeép^ttt ' é ò-τι t»7ç «>X0 rt 3o^9oôr>r iii Tportjftt» ifrot , *3' ipif âmii xjr* ôueinu o*oχλH«3« f Ao-yurpùh · «O Si V4 '€<* τ* λ<«τ« f ju^pû-tvr inet . φiτα/η ninw ivtiip3ff oΠ' in vi pùKu. ,vvλXα/ , de ti potet iuif ruit d»mô3« tf-UMHXfXA^M Sèî ii» rif fifluii* τράτο» ûptrtày mAXm VI '«▮/> * ôrôra itiïi w cwxAnww» <tp-φτiipΛ tipAti M*f«X9ur/F i3π ' VI* W pô*n i-ruf ipi^J ruu&tiptSu. rpèg «MjÎAw; , rxorw/, mAXm âne v*«hmî 7*7; iptnput >^ét>ott rw* •^irotw eiti pi , Kênptt irri pi-jJjuj iyolpurm, < ruueanr&tu w7s τάρρα tutàSf f «iM«mÎTO» UToppuyrifj^ ' 0 wAfZw τi rpori-pa Sjpf rlui taiti» π vi &ip/3o» iprotiri TÜt Ttwot^orn . trp^e J' üvw rXtu> oKiyw i9Üf rlui pt-mJfTt» e^omtc , V» ** T/ W9i9pètf ie-tfltiut ÜTtpGoKLà

A iroUntia p*f«awiti» , fit ipd pcricvloM iramtis » Sr pugM exita· ent manifeftuj ; tiMC ad Ülud , quod veftro confilio reliluvm «ft, accedetia ; ac de pace » ρ»·o-o iàcicMU Gt, deliberabitis; utque mendaciuaa proefua a veritate devincatur, curabitis. Head «nie hac mente omnino etri<]M veniftia, nt vincatis ahecoi, hocenioi eft velle aMndacio 4»·φκ dare videria», cum de rebus controvert» no· habeatur determinata renia* ; duas autem veritas adhuc ignota eft * neceflc eft (ufpicioni quoque mendacii apud utroique locuuk effe. Sed veniftis primum quideoMto veftra utrique iententia propugnaturi ^Br ta hoc primum B certdmen defcenfnri ; deinde inter verum 9c faltum arbitri futuri , te veritati palmam daturi, * illam omnes aniplcxuri, ea qua 9e conciliatio , 9e rerum fperatarum capita fatis fuperque vobis emicabunt. Nemo igitur vos in crimen vocaverit, quod ea, quorum gratia convenillic , effeceritis . 8c hanc certe viftoriam , qua fatis erit , adepti fueritis. Frater hac omnia non eft ratio * plus debere perfnafos perfuadentibus quam perfuadentes perfualis ; ut illud quia vereatur dedecus, in quod incurritur, fi quod videatur accepiflc beneficium , aut quidvis didicille . Nam utraque pars in alteram «que beneficium conferet & hoC norem ; torn quia voluptas oh viAoriam partam erit communis : quandoquidem finis , ad quem tendunt omnium ftudia , communefque labores ac difputatioaes, erit declaratio ac viâoria veritatis ; fieri vero nullo modo poterit , ut ea declaretur , 8c viâoriam a mendacio reportet , fi pars altera, quatneumque diserts, fuam non det operam ad inquirendam veritatem : tum quia perfuadentibus illud pr«ftabunt ocrfuafi , ut Aia iu fententia abfque heutatione perfeverent , nam iftis cootradiceotibus illi quoque dubitarent , ficut dc autea . Quod igitur ex aperta mutatione fententic neutri partium ulla D inuratur ignominia ; nec fi qua inuratur curandum de illa fit ; fed oportet perfpicuam veritatem omnes pariter fateri in fymbolo fidei , nec paventes addere quod placet omnibus › nec rccufantes ob verecundiam expungere quod alicubi offendit ; atque ita predicate omnibus vera 8c certa pace cum laetitia reverti ; fatis per ea qua diâa funt , puto effe perfpeaum : quodque indignum fit eos audire , qui contrarios fpargunt rumores , 8e vos hujefmodi cogitationibus turbari. Tranfcundum jam eft ad cetera qudque impedimenta „ Dicent itaque quamplnres plane eu utraque parte , debere non modo no-E bis hic congregatis pacis modum placere , fed reliquis etiam gentibus , queeumque utriufque ecclefist ntibus fubjaccnt : ncc tantum elle confidenodum , quomodo noa conveniamus , fed etiam qua ratione illi decreta noftra fufcipiant : alioquin ioco pacis pugnam inconhderateciebimus; dumque cum longe diifitis male conjungimur, a conjunâifumis disjungemur t quod paffuris majorem afferet maerorem , animique perturbationem , quam prius malam . Scimus autem omnes poster paucos mutationem egm ferre » fummamque

que impietatem arbitrari, fi qaamvidean. A |«s iaaovatiooem admittete . Quidam ve. n> «t ipfis ad hoc tantam optant fyeodum acumeaicam, *Se* quo per illam fiunt, ut «vadant aliis magiftri veritatis { nec

igitur ill* hoc ammo fiat , qaoasodo p·. ticmtr - oabb qmdquem omnino «adi vel detrahi > An vera «»q»um erit , no. ftrasia gctendû inimicitiis foeto* roraa-

0a coniottei habeto ? nec ita pacem com. ponere t quemadmodum ipti libenter an. avariât *I* Ad bec ergo quid ipic reipon- B J«am , quidve potius eonfilii vobis dem propter bujuimodi rationes , volentes dicere attente audietis. Qui lint longe diffiti t quive lacus , patras equilTimi , non terne fpatiis judicandum eft , fed morum inftitutorumque fimilitudine , aut contra » nec non lingue , ii fieri poffit , dr quod omnium eft maximum , benevolentia *8c* focietate , mutuarjue opera pnebenda, cum opus eft . Hanc igitur vos adhibendo re^ulatn, contrarium omnino ac illis volunt de rebus propofitis capietisconfilium , Quis rnim ignorat, notilumis Latinorum nationibus cum Grajis , ut primum de his fer* mo fiat, eorum plana omnium que diti » C perfeâilÉmam intercedere affinitatem *f &* tamen eorum alique plerimis terre fpatiis a nobis diftant . Quia nefeit etiam , multos es iis qui interim nobifenm in fide fentiunt , eflie quidem nobis vicinos » snonbus autem Ac inftitutis differre quantum via dici queat ? A calamitates , quibus affligimur quotidie, non curare ? Scimus etram nonnullos es iis infidiari nobis , ac invidetv^qui vero fe nobis amicos piabcrc volunt /~per?Hde valent atque ii qui nolunt , fimilibus or ipfi atque c-tiatn gravioribus opprefli miferiis , ut no fibi quidem ipfis opem ferre queant. Praetereo quod exceptu Gallis *8c* Hifpanis , D reiiquse Latinarum nationes minos diftaot loco a nobis, quam aliqui eorum (nomine enim eos appellare nolo) quibus sementer fumus addidi. Quin etiam ut vicinos eofdern habemus > colonus qnibufdam iufulifque illis fubditis maximeconjuafy ; dr cum nonnullis ita noftra omnia communicavimus , ut veluii conlanguineos civefqoe adhibeamus . Ad hrc lata nobis opportune auxilia , vicemque a nobis redditam ; nec non ut moribus utrtque alterorum potius quam propriis oblectemur ; *De* communia fmt nobis eruditio , difcipline, & exaâa dogmatum fcientia , ceteraquc vincula quibus copulamur , percenfere lingula difficillimum arbitror. Itaque fi & noftram cum Latinis pacem fequi omnes voluerint, felicitatis hjc erit cumulus de velitatis contra mendacium illuftris viâona , *St* late diffiiCa pas, arque omnia complement. Sed fi periculum eft, ne alteri adherentes parti amittamus alteram, hominum erit prudenter agentium, maxime vicinos preterre alirr ; eos videlicet , quibus prMpofitir &: veritatem fatebimur , *Se* pacem ftabilem confidemus. Scitis enim plures eorum hoc etiam tempore nullius parere imperio , *Se*

· *itm b'* «uπό V4 *μόηυ ri* *ïïfïrnaXo'e rirs* âNnots τ<< χ'χήθΐΛκ-*ruuéS* η olivbpfyicis* χμ TO/tnt *i~* φ/nrsu * cod' φ*τη ο» «ϊr»< rrrruoo-r/» , «Me *rt ιιΛτη οόΫάυτψ Sonvît* ml ΘμΓ. roc *iu>* ettut iχ·ιπ« ysuuM > *i~* *μ/$ i rpori^ltru»* pXerc «w^errsu ; ê *ri* λ'χ^ιο» tmç *όμίπμοί β-ομμάγαα* «araX/rm · βκ *rlui rpot* eîtaiXw *iχ^ρα» riUÀifffafjfy9 rttf r iuχχi** WA*** WjPÔnw *ανμμιτiχοηas μη ë ι V άμιινό·* *tw* to»7«3su βοιΙΧΜ*θα* *XMtvris ; μηό'* Je «» *u-5V *TUv&ibn* £ «<TatrA'r4<r » oùn» *rlui eipluiluu* rparrjv *vτιχiïξωi, ris ou» ira G rpis mirât aroXoyia* » juahXo» Jr *ri* τοπ χ^' rrti rstwr r Xôyov «%w «u/x/SitXAa/r v/x/r *rpoert-χοιτ a» vin X/yjr »θiλο>τ».* rar rcjp·* £ *ris fTyùs,* <7 *'raripfs frttw'trant, i yii Siarfaairt όί^μάν ztitetr* » «>λα *rpcruf £ Z&Jr όμοιοττιτι,* £ τβαο«»τ/ο> , £ ^XjrtV iφ* *ut* Ifët iiuNtw £ ο *μΐγιτον ira»·* rur 4>'rο/«, £ *noitutia £* t J <τυατρ«τrì/> «XXtî-λοΛ ώ ο7$ «> *iiot'm' <ruutffyùi* . σνιiτω *mlruu* ■*ni itaiori yρωμαiα ύμα , rarntrar/r c^atrtus* ο7ç «ζ/àr/r cnn *roi ,* tV *rpontt^ut* 5^i /3ov-XAVnr^at. *ris yap in* «Tîr tu *fil* Λατùω» *ytu-*Cx.uJmTjt , Jr ô <0f<K Γροωχv d *Xoy&î yi-ytom* <®pJw , *ce raau όμi rois topof^pntJ^o/s ân&&ràrUu rUu* <mydj *ημη iyyiirr.-m ruCofnti* Xd4W réw» *fIM.* rXf7rn» *if&fl àrf^ τη yη . ris* 4' *iytoîî* reZXar *r ñutr* rwç ο>*·3ο οαûη»> , »y-*yii* «"lUMntTpS/'jvp *ip#* , χ^Ύσι £ *rpôrws* k4' atrov w'vhs *1{Λφi o»πi(, é -iii- ήμîτ inns^vf r^virrirm» H' irK-ptQtyjlfas ;* cv/ks 4' *ivW i<r-μi» irtCvK^wnt* £ φθοχκωτΜi·. ο/ *ii & -ra r tina ^οράττ^τ fàiKtmf ,* cr *iα·» π~! μη β«λο** p4^9K Hen's , *όμοια 4ur<®^<you5tii ημΤρ è χ^·* *ρω ,* χ^' *μ)#i ιτφiαv* âwn7s *άμαύπi 0<Λî>άμiκ>i . iω γό ότι t Xlw Γ«X «i» η χ^' Itnrofùf, ἐ ηï λοι-τ* f* Λατ/twv *i&η* tnre JiZrije^' *i/8/î* iλ*τ·<w η *riiw mos* , d 7S *ζάΧομαμ riroua Xiγπι, ω» σ-φόόρα . τϋ Si âimTi* £ «ot θβτiρ *ytiroin χρωμi&α* > *άτοιιιî<μ* rwri χ^' »4-*οόκ \S9 iirrùr άρχορ^Λî{ μάΧιτα α-ιαιαττiμi-toi* · c^îqh es χ^ι' ·Λi *raf ήμ~î» μι-mSñρκο'ττ* drasn» » *iràra γιησvικ* χ^μ' *roXi-ηιк {ιτιη^α içrp&rwpéufSa.* -ms ¥ *tri* χ^ρου *Qoi£iias~a&W* d: TM T<· *iufiJ Λμοιβά t tnfot Si* £ Ή> ·η7 *&X-XήXω> ή&i'ηχιûρΗ» τρό r aiatiut^ μα^όμαπi τι <ἐ^λό>-«ό^μάτω ιπ^ημiΛυ ruù àtufaiv. , é* τ£>λαδ7 u>» *ruuarrif&a KarttXfy^t inara·, r Su-χiριπiτυ» *î) »ομîζμ* . η μ)» *ουυ τ» ρος* Aars-£ *votis i-îρîώκ* xd> *rû*Tf<; *μ<9* $ιτλχ«Ό>·πρ *κοιιω-»i<r.* tù3«u/4o» *i» nnrinya, £ Xaurpo* n aAu-$H4* *vin»* xj *ri \V'ùi«ç 9 i ziflui»* vΛΜΓπα χiμ ▼«>τ» *$κ.λαμ&Ï9*τv . ti Si* χ$ι ««άαοΑομi»' *inpcvt ú^ιγόμινοι rap iημμ îτοβα,λiîi t α·»-φρόνων* ns *η» -ηο μάΧiΓα τΧκαπάζοιτv,i W* άλ-λω» *τροiXù&ΟΛ ' is* *τροτιμάα·ασ·ι , -το ,* τi τΖα» «Χχ-^Ήχ/ *άμοΧογπ» ,* χ. τβ *rluitipUuLuuusâtputXt·τα ontpKoir , rperrtir r(orirat . iss γό ότι* χ^' ;uô *àuiovop'ii riiui oi rXtiaç ,* χ^ι *irf* «X-λv» *ripiît* ce *iitfi noirviint , irt vu* >»λχτi«5

i«*ώϋσι> > «Xv &*> χμϊv ^rrt3) CXx'ÆO- · ftt nitua rx»ntr<«v «rfppa'Xonc 'a" &[> i%wv * χβφη Xur>n*n» . * ii τι ζη- μηϋϋ ημ* fχo«» » *Λλ* « iV ΛλτΙηι» «xer/&c xomss/c oo-arua ôrn» μ*, roMic ifc TttiMTis τ ÙMiSrft iniit» Kétff ifUTH , is Λ°»$' ti&ifi- <&** Xo/ro* , al τοφ· Hf ttfiluj «ïχHωμ^ίωι x«- n'rtyju ίρημοι. itoi jdui iƒilixiroƒ^» ·λ«* «<** T?S y €b« δ/XStFJ < lits FOUV iX*OT *ÎF t^ƒï- τωι · THUJtvrfo yip μχλλo» , imi qjj τΐώ c·- χλχσίχ» Θii ê νφτ imk iüWTtrtf - h yip y pîr μόη/ Aorror itripim , £f <9fônpor τικ χ*θoΛ/«χ» oMλχ<ΓM(μoίμα i$trt» i»τ* , «λλ« rpoç τ<(Γ<> Ojui ? ôxxXnow φζλo»«<?Ϊ'σΈΓ/ , χ# τχβτχ iropptynrornu. τη j5 xJ K«»r«»rz»ro- λ/> cnxXwrixç μ$ iV if*w r&tur rïî Ρώμη <ru- Hurntifay iiir i>jç xtSoKtàis ctxhncnts iζω xt- •n^rercu' κ Λτoχiζρiη iturés , <c iis à-υτη iKtttuiôfJfjQi ·φ>?Φκί, b'« oïV h Tins <ar' άλλου» τάτου rà^çwF ‖iumuft» j^h^of . i$* ήμϋ όφπλΗ» firoi τι ai iyj <c t S τή ihn&fitç XΛτνΦpoiHï , <c rti τικ βίαιη cP^jitTKo^-ci xxXÔt , é ήμ* iu- τ«i ζημιοιώ., τ* <τφ«» &tptTfôs<i y o è ifsiromii λ/*» άτβΙΟ» fël CI/^XOfHF.

Aλλ' oùà' an^fï τι χχi tuu Ttfu-rto α'υμβϋηi jj rpo; τaό 01 ixiÀwclw ruûoior \<μ τχi x|?>j<X)i/s turns Ctiur irtiSfit , iκ τι vjj τη τ/μ$ϊ oixo- ημ'ιχ iyn κχηψo H» , où iuunS'imr txftkc t- χ^> ÛTHXOFntç . ατoλλχ }S f&rn è τόXπ όλ« τρoήρωι trauiivr ytti/MK itriKtyor , itfyti- τηότ τι TtSûr ôxfîtts κμoυμΐίoι . χ£< *ni δoξχ» iurtis t St tiMU tcXf|S'K ΛΤOφlαΜ/^Λ ' iω » τη> άληθΉΛ? ïχύ πî ctwxmi» firXrt 'ψυχ«; ‹ τάιτχ iδπξi Tiζθo^óïi y Xÿî CH Θi2 φvηAi ivii f iripHi ôntiivf vpoτίχoιτχ . χ^/ t St τi5io-*> «χiiβω oi ris iKnSfitç ' iiïù où Hth τκγ' 4ÙK&Cûfjfyoi y £ tLui τηωι tir i- fiu'3wif fïr irts-ÎM ifîn iyvffyot &iptrfùnr , rii tuf ώγϊωμό&ι ·ψκχαΐ ΛφηXΛî 0-ecXdCfo3-cu, Xÿ4 t La π'Xzià'HflCF tfeZirJoF vsro τκ ·ψA/îoui τo\(μχμϋω t T^e/' Groù tù yet- e/r* τΛα-χ^σ-Λî , χ# τφi ioriç ivirrw ·ηύ- tuf ώτiχ fu<u JoxotairKç αλλά TBbTUF μχ\ι- γλ <£ TpxfyH TFfceornxonç , ΛυτiχΛ μ» tuf <λ- X<y» ήμiKoιιu , fî™ χαχiπ i A»')çcuç π χ^|' tm'ç ïï*W (τιμiλiïiuî ivm , x«m' tr^of τΐω τ5 χαλά è ètyin yrùcnr irérftvor . i πiκω ùi' îμi »<ώ τη 5'7>©^ £ tS Jf/rC- τμ'τH φμητiτΛî, o- X-uç μη ·$óv·ηiî τoτηρόi Λμiiιωτ ï7ί«u , «Λλ« -η i/o» iuTvùs iiArpt^t/AÏrn; , τυ7 ηιω i- ytsrt xwXfÎTfir «Âpittr^iu thtp xÿj rtpyb · i'ç fixos iî'nu tvs ricis η £ ioχιμωήηυ tu» -ήμμ ■ήμïi · toFç δ' «ftzÆcufh» iτω; βoυKητoμiηι τή μ^ τ»υτ« x^^o» iφoûîp* M ÏΛτρiïμi , (c μη- ii τώ> r^ffyu» ïτiΓpoφlώ txftiXuç iûKrtrof oil·· tâ-tx· fi<r. yip tiirt τoλλo/' τ&p ήμ'Ιι, oi rtjurvrt φζλo»«*oαûτ«i ·ηΐλι»θ·i £ δζχ^ιχ hiyornç . κ ^5 τii τη KuFrxFT/FHToXfwc cmxXfjotx μόηι oi it- Πρώτoι τoλιμητΛî tHtwç îçmJt if , χλλχ τάα' χΛ^oλ,ιχlω iχχλζκπχ» χτ/^iχζiτ» ω tout βήΚι^ α>«· c χ^' njr βλζι^i/Xi Λï iΛτηχφpoHïτ, £ τiαi

A nullam habere nobifcum comtnuaioncm* ncque ecclefiam noftram audire i LJ nullum hinc nobit difpendium oritur: neque igitur omnino a nobia divulfi poterunt invehere ullum incommodum . Sed fi poffent etiam dare aliquod damnum , perfëâa certe cum Latinis conjunâio adeo nume> rofis fatis iuperque poterit moleftiam demere inde provenientem ; ut jam ne ipfam quidem prius conjundorum amiilionem feneramus. Ncc vero aliqua nobis fiet illis injuria , Deo judice hominibufquc qui lapiunt : contra enim pntius ab illis ecdefir I)ei, fibique ipfir het iajuria ; Siquidem deinceps non tantum nobis contraria fen
B tient * quos & antea catholics ecdéfis partem agnofeebant ; fed pugna illis erit cum to-' ta prarfuseccicfia , eruntque ab univerfa fcparati . Nam ubi Conftantinopolitana ccdclia una cum tribus aliis conjunda erit cum Romana, nulla catholice ccclefir pars extra manet; a qua feipfos fejungendo, & decreta ejus non recipiendo * non video quid a quoquam alio poilint hoc malo deterius pati. Neque debere nos dixerit quifpiam ita illis obfccundare* ut Ac veritatem contemnamus, & pacis bonum refpuamus, nobifque ipfis damna creemus ; quod vel dominis concedere valde eft abfurdum .

Porro autem novum non eft , aut nunc
C primum ufu venit , elfe qui fynodum cccumenicam ejufque decreta non admittant › ut fi non poterimus ad noftram omnes perducere lententiam * poffit quifpiam confilia noftra damnare: multa enim gentes , & civitates integra priorum conciliorum decreta oppugnabant , humani aliquid paifa illa opinata ; & quod fibi vilum efiet * illud tanquam verum pronunciaife ; donec vi fua veritas in omnium animos fefe infinuans effecit, ut omnes acquiefcerent * & hominum illorum vocibus tanquam divinis aufcultarent. Et perfpedum lane hoc habebant judices illi veritatis) apn tamen aut veriti hoc
D iunt , aut piorum animos ffuduare funt pafli * quod putarent , impudentia feu perfidia quorumdam effe inferviendum › aut neglexerunt a mendacio veritatem oppugnatam, ccclcfiamquc Dei graviffimis laborantem malis ; aut fuftinuerunt fe horum omnium au&ores videri : fed omnes faas curas in his defigentes parvipendebant quidem alia fine cunâatione i deinde illos etiam , preces ad Deum effundendo * aliifque medelis curabant , atque ad honefti & jufti agnitionem convertebant Nec voj igitur curare decet , ne hic aut ille malus fiat, cum poffit effe vir bonus, fed ubi quod fieri oportet peregeritis, fa-
E pientibus eligendum & ampleâendumillud relinquetis; quos fore eos , qui fideles funt &internoftros probatiflimi, confentaneum eft ; iis vero qui forte contradiâuri funt ', tempus infequens tribueris ad curationem, nec eorum converfionem omnino defperatam habebitis: funt enim apud nos, funt multi, qui perfuadebunt contentiones deponere , vera illis & jufta dicentes ; quod icilicet ii non modo cum Conftantinopolitana pugnent ecclefia, fed velint etiam , ut videre eft, univerfam ecclefiam parvipendere; quod Ac veritatem fpernere eft, Ac reverentiam

tian quar Deo debetur projicere, qua foes noftnu falutis innititur. Omnis enim none > dicent » Chriftianorum ecelefia de reboa antea controverfis renientit; Ac prêter vos eeeumenieas huius fynndi decreta omnes honorant, caimmaotes impofiibile iflaaa erratic; quod fi hoc etiam fieri potiet, iatius eflc illi ducunt una cum omnibus periculum fufcipere « fatis » quod a mendacio abhorreant, declarantes per obedientiam, tic cum omnibus conienhonem $ quam fe omnium fotos t quafi tutiori heresies fententin, dum Gbi confidunt, β(doâiores omnibus fefc putant, fi contingat errare » fpe etiam » que opiruoqe illa fundabatur, excidere, 9c omni fe defenfionc nudare. Neque enim coeleftibus fe dicent oraculis > quae omnibus prnferenda eflent, admonitos de generali fynodo * ut decepta fuerit, non fit illi credendum. Quod fi vobis ita temere lubet fentire contra quam omnes fentiunt, 8c cecumcnicam fynodum afpernari, nulla ratione habita aut veritatis, aut laudum, aut futurae fçcuritatis, aut laborum pro pace fufecptorum * quorum vos etiam aliqua ex parte fuiftis participes, nullum plane efi adhibendum conhlium ·, precibus tantum opus efi vobis, quas, utique univerfalis ccdelia fundere non dubitabit, veftram quidem ialutem avide optans, videns autem tali vos in pericula confiitutos, ut illam non allequamini, eft propterva dolens; ac prcterca, quod nulla fit (pes adduci vos pofle fennonibus aut confiliis. Si vero in antiqua omnino vultis perfeverare confcffione, in tuto vos efle exiftimantes, led non valentes ipfi per vqs pctfpiccte, an additamentum a fynodo faétum fit verum atque ad ialutem neceflarium; nec aliis mullum in hoc confiditis; fed fieri pofle liutanter, ut omnes hallucinari fuerint, ilud recipere non audetis; Icitote vos illa timere, qur timenda non funt. Ut enim ea tantum, qu« pofiunt vos hoc timore 11. berare» dicamus, omittis inprafentia rnul. ti* 8(non minoris momenti demonftrationibus: partem quidem ecclefis Dei aliquam fortafic mendacio famulari, nec omnino abfonum i nrc tale efi, ut crebro non contigerit. Dum enim homines eafuntnatura, qua formati funt j &: agunt quidem voluntarie, opinantur autem cleifione; fieri non potefi, quin multi etiam acendo pariter 8c opinando peccent, ralla credentes opinionibus, aâiombus reprehendenda patrantes; ipfa certe rerum natura ita ferente, Ac Deo permittente, qui damnum ex hoc proveniens cceleftimcdicina icit pofle curari: utitur enim ccclcfic parte nullo laborante morbo ad emendationem laborantis, 8e multa quidem hujuimodi palfam qui inveniet cedetiam, per qu< illa non modo nihil damni fecit, pnecdo fere antequam oriretur mendacio, fcdatilque naicentibus ex eo turbis, fedilluftrior etiam omnino apparuit, adepta per illata tunc fibi bella confccutam poftea tranquillitatem · Unircrfam vero fimul errare ecclcfiam, Ac veritatis lumine defici, impoflibileefi. Ut enim aha taceam, quis credat, omnes aeque Chuftianos aut velle amplcâi

A «yw θiή» , iφ m ἡ'μ.ΐ> tU j w m» eXr/Ji? . ri<r< nù i t V Xμ γ/λ-ΐάκλησiu , rliù writ» W rptilaj ΐμ~ ÇtrByruiJfan γηiμΐu^ Tpotihfiv . w rhlui daïV serseme -m? Wf τuu-nwr vuodJoo xLipwc τιμΰη» ὶ ὺiuὺttn» rhttft&luMiu τ&ὑτΐω f.yilfyût · ti if vi Tΐr' dtUMTXV , iuhttot r'-yoctJfuw ®4,η* , ixuflui t b rΐui t Luj ' rpd; <- wntf ιχovτκ άμ'η^vμoo-liὑiuυ, i μόκM iV <X-Xw> lü&tf ÀrQthfrtput ioξM ιχμμiηι , c« τκ Suppiΐf ΐtLvnΐf £ cropvnfoi row Tι) κμi{*<> . if vυμβη τι τφiλΐiυαι , 1^4 τβii ià< yniur.i /X-

B T/Jstc τροσ·<φ»ρ?<0(rΐrf iiraKoryiti c *ἡ3ΐ-Xwf)õ Ϊήτϊ tw rltù o/Jcuutf/Jclai<ruïn-do> Ttj Uijàô Mw'r/| Tr-f Xh» , γγtX«f r/recs rpo^xXoezonct φή-μΛ{ wpstrJr «ows , «s T<»rj» itpfTf · μ μl*v h Λτλϊ; τβ<η «oyoHXfrô·» φpo»**» cmrrZ* , & τ-i kxSoXr-χii ruuoSu ΛΛταφpoΐüΐ , μήτ μ^τ' t-Tuitur μήη τii μ$ η^τ' «τΦαΧηλϊ μiη τ ὑτΐp TΛi TOrcav, w> 'l&i ὑμiΐi e» τύ μΐ^ μ*τi-%»ΐΐ, λo\o» τoηiμiMΐ, ipyti iviTH. muQu-μά»09 , ii xjgip ii xoitor

C •m gujcXditwc <i<sare? oto/ho^ou ' ττ pΐ^ὺiμi-jipm τφόipα. iφiμMΐ, γ«τ/ττμ» & Au-τi? Kitiu'j^Qfnti ÇXéro» , χo« τκτκ χ«ΐ*χv *λ-yatiZy τõ if Xcyof» ττθπ» £ σΐ»αβκλvî; χχθ£ arryrwxôi , ti Je rΐjç o'αoXo-γ/«i iχΐ&ι rd>TO,-, rouifymi eτ' «ΐτφχλõi τιo βiβηκiηΐΛ, τΐώ ii τi> «rux/oJtf Tpo^ixJvj ix. é-iirni ei <ru-Tqecx» ôxyxftp» ϊΐ^if , oûr* «AXorç reef nCrr; ^φüpΛ , etAXol <n τότκi ό^ητχτη-»3·<ι iff >> ÎT) ιoμ/^orni, d.uoXoyecWt;-rlui xstTPVHn , t~f tiç μτ,ὑi» φό/3o» e-yorric Jj-3/óτη . bu γõ Tit ^uoror u/uxe rù Jew;

D υτχλΧχττH» δαuiμΐHΐ, , iff roZXJr £ Hir ηττov irc(y\ffjirr iroiei^fur τΐv \&iζ,($oi-7K ' τό μoipi/ Tnn τiΐ cnxXtrrx; Θii λχ-nJ x^db'àfv i*λXτα<Γ«> , ΰt' ΐτHκόi , •ΐV τoλXόπ ^uot^ow» fàif . «ω; c» τi σ·φ»v φii<Γ« 5/χμ|θ4χηv it^ci/TTOt , -itfi ^ρρiττ^η f-XO.'Tf; , ioζχζüΠ Je' , «Jcuix-re» ai ΐφ| TôAXw; tf τι -nii $ τχ/ ióξ«.<ι όμoi^ζ t S τι πpιταiτ&* iroTvyx<ir>)rTv.i TT) , ioξαζoχ-Taç μ^o n > tjc Jΐ yl àyut άξι* τpΛτ-nf-TUi ' t St ' eirtUTw pjù i Tpxyuxnjv Jnroo-0wiçt rvyyu^fi 3i $ ΘiOi, iru^tr ὑiημov τ7χυ a rd τβι/τκ QKiQluJ tiitii . nJ t'y trtirorrf

E tkΐ «yd; τiώ τκ FeroruxoT»; ynrxi Jrop-Φωτι». £ τoλλχ n/ccu-rw τΐiυ cxxXi[Tr,*F ©fi rx-θiiΓO flipo/ τι: if ω> κpότoι; iλχβ/rrierrOF, ὑυτiκ,Λ £ Tiir φυΐωaiΐ χ/iôf τo \JzftJo,- cftxô^ira, £ f sir άυτõ θopυβώ» cirniXxy/uJuij, xfX* £ X*|u-τpoπpχ JeJMXrar rx/τυ; ' £ tkc Ttre τoλiαχ μiy^. ^tfôi t liù μ^. thjtll yciKΐiûlui ty ff i^oiior. τiτ*»λ'όμκ TXx»r5?w<M τΐió (κκλησiΛ» „ i -ητΐ iKri^fin: cm μiτΐi tal Îttΐ , dJtu/x'nii', .<£ χoι^ι; τΐi ij r/retr^f t Ϊit hΐ oui

Xex-

X^/γ/oκ; n n \Jzfeàô- ixôsrats eXfrôsu , i rUu <yraf7r9nrvTU» ôrw W «e/dc c*ei»luu ytipefywyQuâim , £ wstôràv ves'p «wto ©por-riàtc Tfrorquiiw» i τ» j S ύμiπρω KfirtTIi μόιοî δ τρo μι» £nit; Aôy-op iμ7ι t <h› piJyn îo-x» , tw^M ii φ ποτόκτι oûf tirfit Rv ôvd-rw t /t ï warrô tri . τ/ ï «p <7» Xorrds ZΛτ/'i Os τρό t lw îλi&M» irttiin, μι&κκ t S τρo •nurlu» ^κτομiη w iNwt vβτoλινφθΆτ&i » n yip ύμiϊ yt τδτυ itu/nrfrôf μvβi› x*> roui» iχβττκ iwnl Tùs «Nw? Tttrtn α-vφ oMî» · Morfp et τι; όκιζ ui ra*ro ip%jn» fyùKwn β-ivμiτv · m' tuiti» «W , î*rp&<»9 yi τϋ rpc'ç uyt!*» φipoιτη βî/μβκΛAω . où μiαι «Aλ* o<i7κ> τροττ,κ" rttoreii ùui; , άτι τiω <5<Xλ»· ow , oiπ»> iτ' <χτ©*λκ» o itwrôipf s»/u5ÇIT exo-iounrer , ù; μηϋτoη nKts fin x.*Tir-%b<rtii «unie , Ttif iτ<îM-<ιμiîΛ iηλoιoτι τη ÀKtfttif τ o; βΛρΛ^ρoι τη nnSouirti; x*T*turai<r<c eupétr^; . X*θ*τi/> τ/ iû o» Jfalperw «υτρ τiΐΐ iiiuKtv , ου ^uf/ odd* it lμ μlγΛ id TO o/χo'oμ/ct; , tirtp r,uû&t χ<μ μ»τ autlm ittintf IOTTITΛTA rd iJ/AJSh Λ«TKβ-χiθ·i7(Γ< i TffiZ-ωφθ-cu irt»n.Tg.trv , J φ^ρμηκ^ ifirSu ipnw-χωτiρω» » ^|' vβ'O μιι τδ ψ/ώκ τώτîω ώo-γλî}θη<Γiβi| rayyapt"9 qtui ii^χ*θ·«τ<χξ α'λφ, £ £·(/Λ>ι famit τη κ&iτη , oîι φη<τη iriTpf<^i. o«χλη<η«> ii ye Qti τη τîιπ JV τηι&îΛρχû» h) Span; £ t ïj iuπî xxAtuiornif , oî τ» oruuôiu» tuuoitt , £ ιv μΛΧpo» iu-rfc , £ τ τρηγμiτv» i φύτι; ÙTxyop^wn» . fî yip Tttt; τ ôrvi^VQT» yr,; Αρχότηιι ihoyin \<μ τυρώv!it £ TTΓ!M ÔUOÎ TotFTO» tÇ^ SpQlül τνιμiî'I'lîluu i-Tnnnnrro , w 'χΛμκσπ u<p' ium» τoιμΛiτόμ^υoι, >o,u®- óιτii σ·φiτη iuroi; , ux eτααιήττ;; τδτo ϋ; OMχλησιχ» è βαυλoμiηι èfEtiitu τλτιι oûτv τo/nr , «λλΛ o-i/yxxTwCcuwirnf τη τ»\αη τι μπζoι ^"Nηβvμiιιι; , vnpivwe» , i; tirai τι i» £ ιιω AiTihiyb eθiλoχτκ 9 ουλo^/σ-αω τιη χ^4ρδ> iχoιτι φόβω τρoηχ&&ι, ifoi τάλαα μιμα.· θηχό·rwç iiuyujjTtîi , μηϋ ιιιû iftiifU τo ηθ-o . THTOF ntiau un; ΛiΛμφiβαKακ Zχo>τυ» , é τ»; μιι cj».x.>wrîi.; Xô4~« tcujt luj , la» τoπ £ πλiτβ, iòξβî» çtpyoνmç , \τμ μiγμ τΛiτά <τoiiξoμi»ηi, CMHin ii μηϋτoτî τ& χηηιχρΛτιiτîι <v-τη? tTi.yyk'K^liQU9 in. t<&' oru; , r tcuî υτo-•ytrfm, μiλλo» if touî Alepytiiu; τîω ifc άλη-vHat; ioξχ» μη î/*φuλ*ζiτ? , vyn/utyiot τ?,; &'ηλ; KΛτι^ύτΛΛ τό ·ψiu$@- , ή pj^jnruv cnn'ran' Kuc/v» 9 τητ Λυτoi ιoμiζoττκ , κ μχτoMo» τι io-ξiτ» λi)/4» . ή >5 iiiyicn τμ τ<; iXnSein; λo'-yor ii&Tfrtii, to Zχχλητiχ; υτiχθi/o τù -ψïu-3« , η T*ρiλθ«» ZxHrOF H iIUMLlit oι , <£ Tiθi-tlu› to χ^páiiù» ûηo^iχχ ττΛiτi'Kω α'τηλλiî-χθ-tu . η TOFUW iXi/vo βλΛτφτμiΛ , μ«Aλo> 3t μΛîlη oΆφï. , τητ λ» αAiτό» tir, <é rzrcuç *-xoeus vgi yitfaeuf ώτιότiiχηι . i^'tw W Shut ilia ■χ.îiτμΦ τ«i <Λ, intui ήτφΛX^Λ , oui' oλ& iχpiiü άμφiβiî^M α'τλβχή μ#^μ TArri; rlta ©*χλητi«σ Θζoi 'Iτρτ&M-i&îM , è 1© tÛç tireηκ îmoi ΛTATA» μiδιτoτ ii ivrtui

A mendacium t aut ignorare veritatem ; cum tam multi lint (qui ad illam fe doces offerant , tt tantam curam in eam contulerint f Vos enim tantum reliqui -- ftis , qui nobis ea qua fumos in vos benevolentia , pars valde magna videbimini ; fed ordine ac numero dici non poteft * quantula litis univerfi pars . Qua vero in pofterum effet fpes agnofccoda veritatis , tî reliâu* effet nemo , qui le ducem alii· ad eam preberet ? neque enim uni vos hoc efficere poteritis i nec licet ij>fi (apiatis, aliis ut fapiant perfuadebitn : perinde ac fi quis cum ungius fit, vellet totum corpus regere , & movere , 8c medicinam B illi adhibere , 8c confiliis fuis oftendere > qux bonam afferant valetudinem . Illud porro etiam confiderare vos oportet , ecdcfiatn ita effe a domino in tutordificatam, ut porte inferi nunquam fint adverfus eam prevaliturx ; herefes inquam contra veritatem infurgentes , & feaatores fuos in barathrum inferorum deturbantes · hoc enim illi velut eximium largitus efl donum , line nuo magna res non edet difpenfationis myftcrium; li futurum erat , ut illo etiam peraâo morbo laboraret infanabili, & opprefla mendacio vel jaceret penitus negle&a , vel pharmacis indigeret potentioribus. Et a fallitatequi-Q dem agitari illam permittit, ut vero iuccumbat fallaciae, errorque illi dominetur, negat fe permiflurum . ERe vero Dei eccleftam quinque fedes patriarcharum , & cos qui illis fobjacent , tum fynodorum canones , tum longa ejus confuetudo , & ipia rerum natura declarat. Nam libi quidam principes nulla ratione dufii, led tyrannice eundarum iimul harum fedium paftorali nolunt fubcffe regimini , juvatque illos a fe ipGs pafei , & fibi loco legis effe ·, certe non approbante hoc ecclefta , aut volente communiter id elfe licitum» fed condonante illud audacic , *ne* quid pejus admittatur , obtinuit : quos etiam D nunc contradicere volentes dixerit quifpiam , non ratione aliqua live opportuno timore duci , fed antiqua impudenter agendi confuetudine fuum quoque nunc non deferuifle morem. Cum haec ita procul dubio fe habeant , Bc Chrifti quidem ecclclia fententiam hanc utramlibet dicas, fequatur, & fecuta iemper fit ; ille vero promilcrit fore , ut ipfa nunquam fnperetur a mendacio ; fieri non poteft , quin inania loqui videamini , fi vel protniffij , imo vero collatis beneficiis veritatis vim opinione veltra denegetis , expugnatam a mendacio veritatem exiftimantes , aut ratis illis manentibus hoc jam £ evenifle putetis. Neccflc cft enim aut falfus extiteac veritatis lermo , ccclefia per mendacium fcduda ; aut fi fieri non poteft ut is evanefeat , illa quoqu^ libera omnino fit ab omni malorum fufpicione . Si *ergo* illud blafphemia, fcu potius aperta eft infania ; reliât hoc approbandum , piifque auribus atque animis fufeipiendum . Quamquam omiflis etiam divinis oraculis, & proveniente ex illius certitudine, nulla ratione dubitandum effet, quin Dei ecclefia fit in perpetuum fine ullo errore fervanda, & deceptionis labe tota nunquam

guam inficienda: neque enim7effe aut confute omnino poteft aliquid fine veritate ·, neque conlentaoeum eft fruftra nato» efc homine» ; cum nemo veritate, orbatus falutem coofequi poSt * atque hinc commigrare » ut vitam io caeli* degat t quam natur* human* fcimus efic finem . Se vero ipû * catholica. vos ecclefia fegregantes , uni & verum fentire , & latecem tuto iperare exiftimatis : id quod fatis effe dixeritis , ut fiosul Gc veritas fairs fit , *tt* luo fine natura non fraudetur t nobis certe cogitatione» iftc non probantur . Nam prêter quam quod vos nullo fere numero eftis * *8c* veritati non placet ir vobis tantum confervari , aut natur* fuum in vobis aflequi finem ; nec vos felicitate ifta ufque ad finem perfroemini , foli contra mendacium iumentes bellum , *tc* frpe terga daturi , quod & fixiorum auxilio careatis, *8c* invalidis armis pugnetis. Si enim univerfa Chriftianorum ecclefia tanto undique collefto robore , mendacium , ut ipfi dixeritis , fuperare non valuit , quomodo vos reltilere pofle credamini * qui ad eam univerfam plurimis partibus eftis pauciores ? Et illa quidem hoc uno errore feduâa de futuris melius fortafle confilium capiet ; vos autem veluti in tenebris verfabimini, ne illud quidem fcientes , quid fit agendum in rebus qu* fors obtulerit; nunquam enim futftis huiufmodi rerum difeeptatores *6c* judice» ; fed bono Confilio illos fequebamini , qui norunt & poliunt hrc judicare : evenient autem quamplura ; quod tempus futurum ut veritatis inimico adoriendi vos omni prarfidio deftitutos : Atque ita prrfens nic , ut opinamini › tutus ftatus fiet periculorum occafio . Neque enim de voois cur* erit iis, qui modo contempti funt ; neque vobis latis erit virium ad omnia . Quod fi vix tandem tunc relipueritis , & ad catholicam ccclefiam confugeritis , & polliciti eritis omnia vos veneraturos *8r* recepturos queeumque illa praeceperit, refraâanos olim & contumaces fenfus valde exeerati ; illa quidem ccrtt vos fufeipiet , (ed vobis poenitentia non fine pudore erit ; quem fugientes fatius eft ab initio nolle contendere . Nolite ergo fratrum averfari communionem , *8c* moerore quidem illos afticere , caritatis autem fpiritum contriftare ; & falfa quidem in catholicam eccleliam , que aberrare non poteft a veritate, vettro certe damno probra jacere ; vobis autem vitam in ipolteruns multis replere perplexitatibus. Hisufi ad eos verbis periuadebunt , fat fcio , ut nihil contradicant : & licet per *it* ipfos non haec perfpiciant , audientes que hic eruat definita, libenter admittent; quamvis enim non multum *fcientia* polleant, tamen pcrfuaium mihi fatis eft fore, ut ea pro lineeris & juftis habeant. Graecos igitur propter h*c dixerim non debere moveri , ii qui forte fint contradifturi ; aut illorum caufa fe ipfos privare confeilione veritatis, dr pace cum Latinis; cum & fe ipfosjuvare, & illos, fi quid dixerint, poflint defententia dimovere . At vero Latinorum ccclefi* fufpiciones cjulmodi ne fimularc quidem licet. Primo enim nullum eft Latino-

A vcorZaftu . ιlη yàp χ^' *tïrtl* τι «*ut «mu χλχΤοΛμ > it» *μάτιυυ rlw iff* x»3pa«rwr *i7hu* flf A'Xo'jzw ft, . *λχσ»/«« *buajiiiv , jè* «fd; -nt's dr tf«so7c «φ/XM/τθχι 3/«rexC«'c , «t πλO-, w *bSpvrin** φώ-M 7«τφ . *ti ï* ûμίZ ifc χ<- ôoAncwc cuxAmt mc «tarde «tro^/rvtrn;, ρβὸ- w MÎ τχληθi *tçrf, é* τάu «τφ«λΛ »λτ/ζ«» *ημίζβη* , d w' η! *rlui* «λχθχ» W y*'air A** *ri πΚχ* f/rwr' «> , erx *ιικηίμη* tw Aoyr- ρδ *ri* μχΓ *t7rb τι r%tib* w v>- g προ» *9 μ*>* dr *μîηχ υμ7ί τiviτ* «Anihi*» *vu- ftn ΦvKΛτ^μîîlα/ 9 rlui π φύτ» W* wxorur , «ü' *vμïι μiyι* πλoo *rfc* dzru- X*55 TttdnK , uûzoz τβ» <9po; τv •ψiii^* *ύφiΓΛμηο/ τολίμο»* , ngts roMex/e d»- iîvσΌ»π(*i^τιμiΛ* η *Γνμαάχρι,* 1^44' orXa» «s5umc- *μi**, i *ytip η* Xexrr«t»v» Z<χλη- σi* » *W m iτ&γομιπι* τ*»τ*χό^E» /irjçiw , crx 'γι«Γi> *i i> *φΛiηтi* τβ , *τύ ύμβii μvü' το^oτχi άυ-ηύ* ολο« ruy^wwe , Hxof Ç^i» *doTtrLujtu* , xoixf/^ Q *b ri rin* <r$<iXi7<r<t, ru» *μiηi nùn βiλ-* τλ»» 7<nw ἀκλX<Γi^)· *ύμι7{ it tt&ivfp &<τ*,9τ(>ι , μιŸ iiiôni* óτω το/c o-ρμτi- ττκ<Γ/» · *E* ^5 jyfyo»etri ror/ ? *rwiw* Xt/fw/'s xxAmf «p/«»nc *firnd-t n7(mu- rti fi^rt îωM,μîκN · o-vμτiτouM^ Zè* τoMχ ,^τ» *ri w* C°> *ë^TOi ύμ7ί frttpûfed-Λî, trimt f- Jta&emiQTt* ' jy,j itv; îîu"» ›! τ ο ri τ«ρo'> «- θ*φ«λ(M *iiθρ» Λφορμi·* ^i^rfrcu . oû *η γτîρ tppotTiSrif oi nui itm<ppon&bni t ûθ ûμüi <*fùi ram ipjcirfn . <» it* τoπ *μoKκ tou2 îιληφόη* , τZω χχθΌλ/χZα/' *ζρî*·* D *mn* » τ«> ό > *τι ti trnifytff βύτη τιμ*>* κ'τὸ- *φμρïHi* , roM« 7?c <β^oτφ«i *drrtrtuç* & <errp»?C>«»cr» swntpcJpfJuo/ *λoγιτ/ιûβ, CMtirr/ μîι irriKi^fru rimpf* , xM' *όμ7ρ cru itAj <ù- •χυûβ* ο *μ^τμμιK^ treu9 lui (pAiyomç* ,&'λτ/ο» *μηii* tLuj *dpytui tdtkHt φiKoηïMï.* TaJo-«- oJe *rtituju rku üiλφωι «w^/τκ*pxjuo/ xomv- »/·», iya' XurouutK *μîi* Ληκ , «n» *ii* rik ctyxmjc rx^uùomc *τriûμΛ' £ ut» iφ* ύμiήμρ rimx* MΛΛω *nt* χ«θoλιχ?î cwxXijcriocc , *Ιώ Λμήχλ>ο»* i?c αληθΊ/χ? 5/x,uxpTf7» , τoλ- λαζ *i' iroufb γiμπν ύμ7ρ* tw *-mum* β/o» *Toiouùrti . mtuTtt Eiγoηκ tapa; iurt/f rt/rou-* ' ση» *o7μΛΛ μηü9 irrihlyb , é ft μη £* oîχoθi» *tauti triujopùrnç , rlw TtpJ* ώτχûθ* *itt^t- β-μÏ9ύ» φήμîω ÂrfJptM ii^irtJt , « ptài τφόίμι 9Όφûi óiτΛ , ύ λτΛλ π ê ily^tt \ayte7^* λ/x» fywyî *χiî&oμM . rùi μiτ* oα*7Γρ«i*i *iti* Toti»™ ·π» α*»ηπ,β·oμ/»«» τuχ°» c* <υ'π'7i *t'-* ł *rotμ b xj»oAoyi^i<&«* 3«7» , *uni'* cmîlmk *iiθï» 'χΛφiζομiι^ τκ τ cthndii όμoλo^/Λ^ è* i?s *lbtTÎnsf tîpliûni rtpf7r* îaut^î · i^d» *ιτφΛi* »φ»λ/7» , x«xf/»«c *b τι* Xf'ywri /xfnt- *irtl^fif , m ii &at* Îm» *ζMX,λρτM* ™> *rnnÛTitt* vvoψ/χ; *ùèi iGrfomrotfto^ yoiuj ifyrt* . «a^J-re» uf»

fjfi i3b Ri hi-rltut 9 ° μη -nij MTήi i Çreîxn ^tforiyfJMTi ' μiλλo» J' i3ir Ifèw , ὁ τηi <β/ό; TKüràu «uI Sî «' iV TTpureiuf . oûiî» τoλλi? «jj>p fitnt iroKnûtt τιμϊ; , é w«w «*f îvh , «ftZ ut «r βόλoιtv nrrH>, tmûrit τιη € φιλoκiXHp tàftouZ \&o· t t £m, itAj)5 τ?i «feZ t lu> TtAjUiTalu» ipχiuî > 31 Lu id ixlu χ^' &tp*TwrtMÎ H rSpot xtfinn , v&'m IV «uτ? πιχχμi- w »* wnî W iirni 3oxouuw ηρ*vî^o9-«4 , £ /Spdran; t / iÇ iiJç itarobni è μτrpo: o»θoμi7- oS-λλ' £ NiTitoi TîtTK £ iiornfμη3ηo\ireyxi~ ζoκv; τρo; rLùlüH); Alhi&mt ὑρμiωηα, ήφîχ é φpoτήτH τλω "IV iftwt xtiorpnAiot 9 *»' πϊ; ruuf-yltri -iV 3t3irxiKut 3ημrî}Ό&i&κ 0'ro- ror rt πιύτη rfGii όφiïλi-ηιι 3ι3λτχόμvoi. wrf τη iGfoç iurhu cu<5o7 m' Tη τ/γη τoλλχ £ τo7; άuτήi τμκ-inti myxiyypôf·^^ ' « τή -tV 31~ 3αχoτuf Aόγiuμoτuûiïi irô3f^ff ὁ,τκ , -ηî en tliwri y»i<ôxu χχλv: <bn3ùt <φχη x$i mt3i\ur tiiiSc ylts&u. enotui χ<μ sfù'npor τι touo^trô- rn μη31ι ToKu.ofi^rfJiorouuTti viιπ <9foTt- £wt ' Xỹ/ tau ό-χ τ,τ-Ttt trtieifytnt t luj eÀ3ût on £ τπ3oμ|ιiβ/,· ht ?P ron λιχππληt^ iyaiiu- ni , xÿi ÀtTthiyorrtt iituurtfn -IV <ruun$ût $«σψ Ai^uua . *THτα χ^' βo*λη$iτrι; φιλoη·*· xhf óiiμiAî tfyfn '^poφχσv , ὁ yxp «» tfuripit τϊΐ firiyotm 3βζ«, «λλ' *ραφo7-ι» xtfonSti/Jfa· o TBciiTT» £ tco; t Lù ip^eixt tTitittu <c T*- ciK \jro\|zr*,- ôuohoyîif . «tvtof ouu à.* tîq ι^oτoμoύτη μl* xporfpot rw3so3ou , lχoμóικ ês ipyauut è -ntunc βiβχiόπκ iφi- rxej-cu· £ μόiπ μ|o -nt lotnû-nt τρλττόηα μη31· ύτoττ&iτ , μ$ 31 IV iàfXtyir ΛiA^τχότηi τβ 3tor , iμφ^H>H»' é' τιμ-ζi pty Λυτό; ùrà τ «λ- λ<*σ τoλiμαμήîυυ , π7; 3f rporfpot Zuτμiîiτι ruu ü-vμμiχoι ^puutrlut > Xint^potHt . w' yip iμiïλó» Tort t Lu AIAci&vtCF iifoppi>l^t»Tfi ,«1/3*«- 3iî rt rporfrii ty^pt^tt τη r/rw rpor&ti- itAj iff «&λφi>ι wl twJtb> ti StppârK , £\oyof lw. irel 31 tirt ritTK lirait , t *»tdî Λ'φiΓμou τîuu tit i'jTir τρo^iττi dUKxSwx» , K- 3f riùj fixé; K^v αϊτκ «ητλόψ · η Ji xou τι»; χiψττ o/xou'k £ λo^oκ τρo 37 £ τη ὑμπipΛ C- Tfiiiôtrf; opyri, t»7ç ὑφ' xaûÇJ óζ,«&ï)τoμiτoι μό trpoirtyytt τ touû , «Zλ« τo7 *P%fc iμμi»^ βîiλήo-Ofntt , « τβ7; ΓρM<o7; rfti -fit itrtpouù- n>r «ut»7ç (φ^lαι ht u» , ταυ-η. i' έμ7» v ὁ τόi Twocr#? ifixlrnt ôyo^n . £ x«3«rfp rbu ■& Γ^««ω» oκχλητio > oôru 3h (c tlw ὑμiπρβ,ï μη Tiue"iff-^<u iï7ç <r&$çotSn κιuμiîiiu nyiSi , φόβω îi; tjf «'»oητu» errurftw ' iuu lλτii μiτ 5ητχ μη ^μβήτiτ^M" $uoμi>1ω Jf, η λι,θη- >aU x*\w;, í> xcXxojàJxc 5/xou^î «wyxr . τχ^iημ/ J' óτι <è pior ύμüi txî c» vμ7» φιλoîΉήτoιτχi TticrtTf, α-oφόζ or-rvi £ ttî ùfJffiφαiηi ȋrx/o»mç. & -roti iwrtppn-nti -rur "hôy&r t h 3iif 3ou 3uux· μi^i9 η Tραuxo/ rôi «AXo3po« -nùm xou iru· SiJrwr, χαα oti τρoi Xoyur xti >oημi-π» ῦψo; atyf^oi nmt îτλωζ Λτoτiφoκ,iτ9 ovitt nrfor « vfQi t Lu 31 HpO·* TTTi-nt η' τ£> σ-»μχπ» x*nc-

run genus, quod mandatis C|O» non pareat; quin potins nullum cft> quod Te ica colenda 8t obfervanda patiatur vinci ab aliis.. Adeo inultus honor ei defertur ab omnibus , tantutnquc abeft ut incidat illi fufpicio, ne qua hbi adverfusea, que precipere voluerit , repugnantia feu contentio alicunde fuboriatur . Nam praeter abfolutam ipiritalis domini poteftatem » per quam benigna manfuetudinc temperat feveritatem, nec finit contra fua juiTa iubditorum aliquem fefe extollere, aut petulans quidpiam contra dominam tamatrem cogitare ; Latini etiam omnes fponte fua cogente nemine, fuo ad eamoblervandatn
B nutu feruntur, doftrina & ptudentiaptufquatn alii, prxftantes ; 8c afliduis praeconum concionibus cdoAi , quanta illi debeatur veneratio. ltaque reverentiam, qua illam proicquuntur , 8i fide dufii multia quoque bonis donarunt ejus przfules, que cum piam eorum, qui illa dedere , mentem declarent , fepe probrorum & fcandaiorum origo iis fiunt , qui datis bene uti nefeiunt . Proinde novum etiam aliquod edente decretum , omnes illud fine ulla curiolitate recipient : & nunc haud minorem pratftabunt reverentiam, cum libi , ii quando alias , obedientiam exiftimant piofuturam, & ii repugnent , aipe-
C riores (olito fe pcenas daturos . Quod li vellent etiam contendere, nulla ellet illis occabo: non enim nova aliqua induceretur opinio, fed addita tolleretur, «piod idem ellet atque ad antiquam &* omni fufpicionc liberam redire confcffionem . Inconveniens ergo eflet › novitatem quidem invehenti obedire ; ab ea vero fidem antiquam retinente 8c comprobante recedere : & fola quidem ea res hujuimodi agente nihil habere ftifpeâum, cum fratribus autem comperiente quod tenendum eft , animo fluctuate : & eam quidem oppugnatam ab aliis colere ; nunc vero , qui prius hoftes erant, focios habentem afpemari. Nam A
D quando abjeâa reverentia audendum quid erat illis petulantius , confentaneum erat id contingeie , cum fine fratribus pofuit additamentum, tanta in re fibi confidens : at cum omnes tunc obtemperaverint quavis cogitatione poftpqfita reverenti», quam advenus illam adhibebant , par eft eoe nunc etiam nolle contradicere . Quod fi qui omni «quitate & ratione , nec non iracundia vcftra contempta veftris lentenths noluerint acquiefecre, fed perfiftcre ia prioribus maluerint , quz de contradituris jam dixi ad Gnecos , eadem Ar vobis fore fatis puto ad hujufmodi homines: & 3uemadmodum Graecorum eccleliam , ita ecct & veftram non deliftere bona comparare fapientibus metu contentionis infipientium , quam certe lpes eft non futuram, quod fi fuerit, aut rite tollatur, aut jufte puniatur necefle eft · Prztcreo quod vos veftris facilius perfuadebitis, fi contradicant, cum & non indoftifint, Se eadem lingua utantur, 8c pollint cflicacillimis traduci rationibus , quam Graeci hominibus hifce peregrine lingue ac rudibus ad percipiendam rationum &r fenfuum profunditatem atque magnitudinem plane ineptiffimis; non minus certe, quam fit ad volandum

dun ftnftuft corporan . Ad h«c Greet A quidetn unetn «at date eg hike nationib©« non fine lacrymtt, 8c nngn· infelicitati» opinione dimiferunt, quod pauce re* manetnt , quibufcum una pace huanter : Voj autem, fi qua veftrarum gentium divellatur omnino a vobis, de morbo opprimi videatur infanabili, »grc quidem feretis anuflioncm 8c errorem illorum, a quo neminem capi vobis eli in optatia, led nullam vos pati cenfcbttisamicorum dr affinium orbitatem , cum futuri fint vobis multi , te quovis numero frequentiores , qui promptos ad obediendum exhibeant mimos, ficut alii refractarios, quibufque iodis utamini pacis conciliat* cutn Gturis. Neque enim dici poteft fore, ut omnes feu plures in (uum caput artna capiant, 9c fefe transfodiant gladio. Ita hanc quoque (ufpictoncm , que non contemnenda videbatur, nullius effemomenti, nec poffe naturam eius accurate confiderantcs abducere a tcAo propofito , & oratio jam o- Rendit , éc vos melius perfpicietis , animum attente ad illam adjicientes . Defiant ergo qui nobis quafi terriculum, defectionem quorumdam obj*iciunt, & pravorum infuper infolentiam audaciamque fovent ; frultra hrc pios dr rerum honellatum Rudiofos optaffe affirmantes, nofque nefcio quo non inertiores ac leviores redituros i ne alia probra dicam, quibus jure, obnokii eritis. rrins enim oportebat cogitationes iftas explicare, vel terriculamenta potius ad incutiendum timorem objicere , ut fuis utrique vellent manere in finibus: nec modum pacis aggrederentur, tanquam propter hrc Ipfa inutilem, ac talem ut fieri nulla ratione poffit :' non modis omnibus tunc ad pacem adhortari, quid non dicendo , quin non agendo, quod movere poflet ad pacem? & quo non illam faciliorem afferendo ? vel ipfo uuo congreffu futuram affeverando.' nunc vero difficultates commemorare, dr timores injicere : in his enim etfi licebat initio, at nunc certe non licet curas defigi ab iis, qui in ipfa devenerunt agendi tempora . Cum veru ne tunc quidem habitura locum effent hujufmodi impedimenta penes homines, qui bonis uti norunt confiliis, quis det eifc hujus temporis agere de hike rebus? Qua porro ratione fiat, ut qui nune talia dicunt , neceifario fefe pre pudore non contegant ; &· qui in eam adducentur ientcntiam , quod Deus avertat, poftea pr* rubore non le cooperiant ? neque enim eft culpa: ejuldem aut confilii auctoribus , aut illi alîrnrientibus, dum de tantis rebus adhuc deliberarent , metu rationis expcitc perculfus non pcrfpicere qpid honefte & utiliter eflet agendum ; & ftudium. ubi rem iunt aggteih , reftin- Suere : illud enim habet opinionejn focorie , hoc vero dementiz quoque crimen non effugit: 8e illi quidem nullum eft adjunAiim periculum, per hoc autem nccelfe eft fumma quoque rei periciitetur . Cum ergo demonftratum lit per ea quz diximus, utrumque hoc impedimentum , quz pondus aliquod hab.-rc videntur , nihil obftarc ; reliqua ne coniidcratione quidem ulla funt digna, quz frirola effe deprehendere poterit e longinquo quicutnquc voluerit .

r«JUi* στ/ΓρΜΧ·< μ/» t» η 3όο f fltrw i3>ur ctt λ» «3<χρoτ< νμ»ο/ντΒ, £ T* i»***» 1* τυχχχi'χi 'nt puytriy àKlyut ô»rur f ©roXo/ra* £ o/ ifs tifluhfi riuMToKnuTomit · ύμϋi Hon· vw» ri £ «·θ·«τ<ξ ιτvρρvγη f ύμιτιρν» fJrvr , é 3&ξ© H»orwwf Λ$ipiτ4/ήι , iuryrput μ»9 *- 9-trt rlui iirtvr/v kurùt Φ t Luj ThirLtu' U» uitm t h τ<θκ» f sir*»tu» L'y»t ipyor riSt&t' rluu ii rut φ/λω» π s£ v»«4Um /ρχμΜ» v3*μ«i ijroAoytîrSf , τ·>Xi7» fropsiw ύμλ £ r<»ric Λ&ι&μ! «peerrirnsr , ot rlui AirtiSf-nr, jut^sirsp «AX·/ rlui ^^fiXului , irtiti^omu , £ ©Te rik rçt'ç Γpsuxw κ'ρίαήκ χμiviτθ» xo/»w»o7c . w y«p ii t *»t *ç » TW t Xhçw Ç rie τφω» orX/vf- V β^*4 ΜΦ<λη« y X<^' i'^tw w'Sx'rfr» -ni ζiφ·* Kl·» htw». «tu «j ηϊτ» ri ifàL·, xsutw ri» «'ru- •y©»w» ^hhu inxouv (φvZΓλβ» t î kmà μ* lumî· Λ-rtîyfif -vur τροχΗμήιτ χηΚv t k «vtiT Tfl pjff-ff τρ9τiγ9*TΛi , © , Tf hôy&· iittfyr »3«, xsu ύμ£(iutiw ©4'»'^·* > ι* ΚογiΓμώ ©vtÇ <*- Awç ιτîΓΤΓΛ9τi . TiHwtcSw nitau oi rlui &*!· u» *'ver*trio »μ7> trrHwrK » xsu' rlui τù» τομüi λΚλ^ο ^λ» £iifydwrp<Hr$fp*T&9fTffy riff 47χκ»μο»«(τ» ri» χ<Λα» fpstrtri ukrLuj 4,'ξχ- μόικ «lutm ©fec/W» «ζ/βώ/τκ , £ ημ»i χχ oΠ* C τ/»<9- VK ipyrriput un καφοήμκ irtrtK&tby /»< μηδι» Xf'yw ri» «XtvMÿrWH&r , ©Tç 3/<sU©*c ri»iξiτ^i . Ttfrwç yip tin Tpirfpor îiroCi^rr vriç Àoyrr^w , μχλΑο» J» wç μορμηΚυηκοα roû-rors letiΓΤiτθou, xsu TtîStif tnnnpour t$' ut Ηχον μiMTΛi, ûi iruuQÔpt* irk rtûrt x«u «imxtrw •ηi rie **/»iî"κ rporu μη tvyttpUt · ®u πτι τiτρόroκ tri rlui fîplailuj «^xxXotzorxc, £ ri μiτ i Ktyotrnt , ri 3' « TO/ouvr«f ri» îium· μiκii ttifir i rif^ i' β pvrlu/ iwlui iroQUu*· μiτv tJ σκviλθi/» μό»ο» βlΚλήλαμ Χχολü&ήrw<» , ηώ iuytpùf mut μiμητ^βλ ψ φόβv tw«»<rHfi<rihu . rrin» η i rtu» ^pyj^u D ύζîώy lin ri· nJ vnpôtTt φpoiτiζκτ t^trtrù ri» t»7ç rS <GftTTlf îfyy&M; \^<μ'l; . ent ii wit rin y^pnt »χ<|* T« lonu/n» nv· λvμιτv» «r^ yt Tt7i x«Xw; tiiocn /3«λ4ii· ·3ξ , rûi' kt èo/jj τκ τú rrnpôrrt τ tttw «pMorrw» ; i ràiç ont ίμφριίτηο-^tu rw Xtyor-ntf tuZ , tyxeXLvl/nOcu U rùi y o μη , THa-^ne-o/^w τ«σ-< uHtyxn ; wif y»p t Luj iit Luj nnxnyoi/nt in t®7c /3«X4xr*«r<· iπ τi/ rtTwr/u^'otf ri , n Tf· 6< ιηλ/««η>» ir» SovX4,of4uo« , âXôyA» 3t| ri x»/\i £ «τυμφiροτηî sjcf&tifif , ri rpkr- E t ^t irtiry&Lœu . rJ fj^ yip ή τ^i /χθομiβî irtr/ 3οζα , ri il iii JV τχ nrot'i; iyn^nunmt «riNwiriu · xmjch»u μ^o' üπ <Γαui(A,χτΜ «7»3ιαιφ- , -rrino i* ηηχλ 4 tW v'rtpyôriw x/rtuvÂ^nr ÀriyKn . τκτυ» τοi- »uo ©μφοηρω» χ«λiμ*η* α'Λφωρ J^fKfy· \jeè ri >\kyii toui , <n>7f iz^o/ç ii» <·^oη^H> ll^or ôXwç* α>· rhô m^pktrru τόρ· p&$if »ζ»Γ< riîç ÆwXo|J|wç Totn φ*ρ&» . «uri- X< τ/'i ont ©Tit rwç û'^vAX'otuMtfç tW' μη 3tô μχπ 'VfortSinu μ?τ' &pupH> ri ο·υμβά- λ©

λχ *itoyrpii ,* ί'ηi^ο άλλ*; «rwi *tiç -/ λi-* yornc xurùc οαλχμ&ivπτι, xjm X<Ux* t ϊ ruy-χ<λυττ<*ρ *rlu>' c** ifc φ»λο»4χ/«< *tû^unh»* <^4L·-ρνφκ » w*)δ #r« *rt* rn^o» T^uavî t/w ? Aχτiνα» *ârAreiwStu* iqj*·» , *•/βπθiχι* iJ rv/biCéXv -nctiria» «vχ^τοαυ, άλλΟ» *if tin Χλ[«κ** <è *rltu rit ruidi** ψiβoτ *ceuitUu ùytSc* wouvm; *iidf urMTtrvi ,* «5 *yip W* ιiφ*μZτ»<H t it j gÿl «you-Θχ^i τάν w7.~r» XupctsojtÿM" · £ »®-θo» svrxyovrv» θιολβ^/ο, *JÇjfluifw rluù ip-*■χΐû · *Uû ΛΪ^i^χ* » *tuoris rt μχϋ ntinr* τβλ-*μ*i, £ 'nlç πηλμüΛHη pui totumîr çHtf if «-* tronc. *if ii rwùarkf* μχλΧο» αλχθκ*<τlα/ τ»7, 7>j *TiTrttt SfuthiiNi rVoifts π>μβαi*χτΛϊ ,* £ *π7; *άγιοι;* tacnro t W 3*ξχ» ταυτZαι^î) τκ-i-&iπ , *μάταιο;* »' «yo; οο7»χ *χ.ατχφυγά* · η' γδ λZχπη *rluu fil* Txrifivv *iïΛ~ρiφωη* ·φ»φθ» , *iui it C/tHfOt* TD xLibJ^ «fOCMUfO.uJni , H TKf aXr3e7; όχβ*λλο»π; 3οζ<; 9 *-η,ύτiαι JELuky-*xo . w» *yip iiïdu/ rirtf ηιγγρiφκτvι ixtt-* *"Kkti , Hÿi* tmc *oriouu* iK *ùμοKογτ.μ3ρη»* «•yor-*rtrif ewrlui* , χ<ρ *ύφΛiμ^κη ioXtpsû; irarptrttf* $κληтομ|v*» *iftâpyttrv . ûrt* χ«θ·χ «wyorvix^ ιοκμήη *ir,i* , in Λ*τ7»ο/ τκλη-Θκ <β^®Γ/θότκ »\χ<λο7»τ' *if* £ Γ>-xnc τυαφανοαυτMi *uft iiff* <'μ<ρτ»Ή» » άλλο *it rt Kiyorntî* »rrpf«(<» <»r/xfuc Xh t ϊw . ir«-τ» *h* ^<tî *htrifOts μοηι; η* Γ(α<χο7 *harir&r oit i£frt* ότωμυ «for/dinu, *ifibi yt rltu* o*Îk.k/J^>u luj riuûoiof* k3h ; *tüti* t» *ytpa; à-*Φiλ/ιθ·** iutnirfreu ' *irt-i* »<|' iw» «tAXx* σ\α/û-Jmc «β^οοθτ'χχμ τ/σι τiα» αλ»3·/»iώ ôxiw^xrxc *otiari rtrtr '* *ô tk &ρo&κ*.ιι; XΛτχ^ï,vιζό-r)f&*, lcû if t iï* M *üf* <E èo£x> /3/Λ»3vμo-*tnéû&r τοιήτΛi'Λ ,* <» *ruûoi&^* oXr CkXi,-Oή λ -wfooû-trMU, twiÎt Zcu *iiiui* cmw *ruuoix yiffTtu μημιι ,* «λλχ *μτιii»i* φ»η» ^f7-»ou . *μΐω i κvλu^ Tt,~^<lft tcutm* \<ù *&for/-St'feu* nJ σ·ι»,«5oλω *τή,i τî~iα;* iz *ti '* *if* Ri» orô'x io7î *iKf&trif cjAfTtSret , π/i μ^* τoλλï' *Jyûfii* χiχ^χττχότι» i I *λ ii τι-*rX«y»i^fr/, ttvtm ». ouoXoyi/» tri/fxf^^MTcu , τ rS *π-μβoKχ ifT^tf* όαoλοχ/'χ», *·η witlf* λ<»θβi»H» e,/*; Tf£< τώ> *virtf iηφ^Αρμî^* » <-»ot) içdix» τiτοήîXi» I *luu* Zφoτo» to'ï *AutiaiM;* r*~rZou/ro/; *(ruut^firAf το/τ,-ηî τι; ,* κ< *if ii^/ûω; fcui^oi-n* ◆^ζλχττH» · *it* x*nt4/Ar a-OjUfô-* ri *ιτîιμζόKκ* τ?< τ */γï&κ , υ.<iτlu»* α»Λ-*yrvrriutàà τiη , πii JE, ivri yifoum; ατΦα-^ftt;* iî») *TfTATTutfUi. in ·)5σ·όαβολο» jriuXof-*χο» μη *τΛΤΛi τ^ώ* ώ τη Ίî»χη *rfrr,yC>Af ι^A -JV* ιη *T/cfùi; ip^paf So'^Af ifAXtAi/Tivr* in *λ-itujiruf* Ri x« -φA'δü *TifA;* τ»φ.-ο>ηχότMi λ«»θ·χ-*ftif '* »', Tη ^2|u' *ομολογiα μ& itffj traçai .* τη *8i vlçti itantκ,ζμ&v ,* «τχξ *rirv royyuftâtf-*-nç . *th it <* τ I? *τ!>,-(&; intiQftf.f <e^4Turop^it luj* c» tJ τχυτiα/ *ομολογiα ταριiΛτ,φα^μ <ruutra~* r«,<â)Tür τκ *χ^γλωττη χχρûττiïτ thot luj φ(ΐioμ"οα* η Tli *iuir ca^V àfayxai^ τκ-A.oμii·ωi* i>~cu<rwiz·*(iα; t'Kvti , firfp f 'iffita μ(i σ-»π\&iα; όμολογι!^* τ r/n» «xovoujü, *àurot* 3' «χπ-i£ βM'χiώ^τiτZα,'

A In primi» enim qui» ignorat , decantata ilia decreta , qoôd nin.il in ijrmbolo ant addere » aot demere liceat , juxta lenium coram oui illa objiciunt t cfle plane calumnia», ad obtegendam contentioni» ignominiam adiarenta»? Nam fi quid eft, quod Criuadcat Grrci» , ut rcfpuant fenccntiam ittoonim , prohibeatque illam iymbolo addere , alta re» eft } dr nemo decretum illud iynodi iane intelligentes culpaverit : Latum quippe eft a principio in cos, qui detraAionibus atque additamenti» quibufdam fidem depravant, *8t* adulterinam invehunt theelogiam : cujus reverentia nec & libi tale quidpiam audiendum, nec fi qui aulint , admittendos elle ad communionem , omnes affirmaverint . Quod fi potius c contrario periuadeatur illis, ientenliare illam efle veriflimatn , &* cum fundamentis fidei valde congruentem, & fandis probatam; inane eft ad illa refugium : nihil enim dicunt perverfe intclligendo decretum patrum, cum hoc illi ediderint, ut mendacio viam prrcludcrent , non ut veras fententias eliminarent , minas cnitn in eos jadant , qui aliam fidem confcribunt ; & iis tollunt facultatem, nui adjiciendo quid contrarium , &r fubdolc auferendo quodlibct ex conteili$ evertere voluerint. Quare fi dderetum intclligatur ita C ut oportet , neque Latini culpandi funt , fi aajecerunt quod verum eft , neque Graecos errare dicendum, fi confenferint: alioquin reftat , ut aliud dicentes calumnias certe ftruant . Deinde fi Latinis folia , aut Grrcis abfque Latinis non licet addere quidlibet ; at ocumenicx fynodo honorem hunc nemo poterit negare.* nam & alias fynodos adjediombus quibuidam icimus veram declarafle fidem , & decretum , quo reprobatur additamentum , ita hoc excludit , fi ab uno quopiam fiat , ptopriam divulgante fententiam , non fi tota fynodus voluerit addere, nulla enim i.i eo fit fynodi mentio, fed nemini, in-D quit, liceat. Prxterea que prohibet credi, ea quoque nun permittit addi fymbolo fidei ; ea vero funt, qu* veritati adverfantur, & non confonant iis, que poftmultos labores recepta funt. Que porro licet credere, fateri quoque perm illum eft. Symboli enim confeflionem illud fecit necciiariam , quod non oporteat latere aliquos in fide corruptos , quam nemo lzderc jure ccniendu» eft , uum illam przftat iis conientlentem, qus fine periculo creduntur. Alioquin fidei fymbolutn falfoappellabimus nomine, & fruftra illud recitabi'mus proculcata jam illa , quae ex eo provenit , hrfitationis liberatione . Neque enim E erit amplius iymbolum, fi totam non detegat infixam animr de fidei articulis fententiam j nec impoflibile eft aliquos falfa fentientes latete : qui nobifeum quidem confeflione ftent , fide vero fejungantur , fi hoc omnino concedatur . Plenam vero fidei rationem quomodo integram exhibebimus , quam in confeflione lui confiftcre accepimus , nobis praedicationem ejus per ipiam prrterea linguam refugientibus ? aut quae nobis erit ialuris fpes per eaqur neceflario creduntur , fi cum audiamus , fateri illam opoi tere propter falutcm , ipfi igno-

i*aomini«m habere putemur : ii ore etiam A nteatnur veritatem? Sicut enim nullo morio credenda iuat , qur deficiunt a regula veritatis } ita ad rcâe credita Recette eft citerior quoque accedat confeiEo. Aut igitur demonftranda eft Latinorum lententia a veritate prorfus aliena , aut fi hoc non noteftit « ut vera illa honoranda *Se* fuicipicnda eft , & fides in fytnbolo declaranda · Latini enim nobifeum fententiam tccipicntibus, *Se* ratam efle judicantibus , fortaffe de confeilionc non magnopere pugnabunt , fatis enim eft illi* oftendere , fe refte (enfi(Te , &.· efficere ne ulterius contendamus , veritatemque ut mendacium perfequamur : at no- B bis fola fides cordis non erit (atis , non adjuncta etiam exteriori conieffionc . Decreta vero , que akqui reformidant , pro nobis potius egrcgioque additamento nare putanda funt , atque eo modo intelligenda , quo pro ic *Se* aliis vellent inteL itgi qui ea condidere . Neque enim fe iptos , aut alios pari dignitate prrditos facultate hujufmodi piivare volebant , ut plane definire non poiiint qur ipcftantad. fidem : alioquin decreta, hzc nullius efle momenti inconfidciatc oilcndiflent, Aequa: poiiint non oblervan : nam & illa additamentum quoddam funt, Ac lentenlia de fide tunc primum lata , Ac a nulla lupe- C tioium appiobata fynodotum i omnes enim ' ut patet, addebant. Sed neque Latini» fi nec acumenicam ctiftimant , nec omnino talem, cujus mandata non liceat tianfgrcdi , lynodum Jiam , quz poiuit additamentum, pertimefient decreta, improbante» additamentum, &: volentes illud expungere. Qur enim non valde certa funt ratione definita , poftunt ab illis immutati , qui majorem habent facultatem . Si vero illam arbitrantur acumenicam , *Se* decreta ejus rata efle debere in perpetuum , aeque ut aliarum generalium flatuta lynodorum ; non dubium eft , quin *Se* ipfi decreta lint omnino prolaturi , *Se* qur Crzcis eft dit- D ficultas ad inferendum , cam tibi efle demere volentibus (int diiftuti . Lgo vero utrum ea fynodus crcumenica fit habenda , nec ne, Latinis ipfis conlidirandum relinquo leti conlihum eis dederim primum quidem , ut potius a fe decreta oblervari exiftiment , li priorum illorum fequantur conciliorum fententiam, quam h illis omnibus pufthabitis uni omnium poftiemo adhrieant : Deinde ut nullam de illa lvnodo cum Graxi habeant coniroverfiam , led miflam Uriant hanc matetiam. fcgoenimfcio, Guecos nullo modo paliuros eam fynodum cecumoiicis annumerari , fed contra hoc potius quam quidvis aliud repugnaturos : E fciunt emm, fi velint hzc admittere , lose ut neceflario damnum ufquequaque faciant , detetiorifque habeantur conditionis . Propter hrc nihil de illa iynodo agendum ; qualcmcumque eam velint unique videri: Sed Latinis etiam, ficubi malum afterie videtur, dubitandum non erit ejicete cauiam fihilmttis, additamentum ł nec fi rquum efle arbitrantur, Grzcosomnes parcic huic iynodo additamentum apponenti, ipfi fe injuiiam pati arbitrentur obedicntcs auferenti : rque enim uttum-

«λiθ*«vχτ è ô/xoXoytî» >βμζυμ|ο î *àeartp* y5 *vit* τκ Ά'4» yn τîαi *ρχlώ* ι'γοτχ τ *rv ehnStiei XAWUf iζv XVfiî9* MTU *WÇ XftXwC* £ *rlui t^uyft* cpzaXoy/xr *itiynn* r*<r< wforw/xt I i *-n/tiuj* tLuj *-iV* io'ξλρ if/χπο» to; <Asy-θκχ; νόρρω tm /βαλXMiτiψ 9 i τiτv *μη lavr-* , e» «Xι»θii *τιμηή>9,* £ φρβντπο» υτu, τû ιτύμβόλϋ *rLu line φ^ιpνήοη , heritot μη, yip* τlλλ ιοζ<» iμ7v, ^xue/arî) *lfifjfftüK,* ? |ορ4θλο^/<? τοχοχ ο- *rfodpc lnir*o/)· <ρ«H yS *inviti* το rfx; *η* ό»τκ *rf-*φροιτκοî»;, £ *iîμi* rsu/reu φζλοκ-τχοιχûτu; , ^4* •ηiλιιθκ *û;* xj/ICà®- *2ni<o*»τu». ι.'AX' n,u7» A40,Ί *«p3/<e i *Ttrtt* Crt *ipxirte ttfot* , *μη* £ 7V iζ«2·/> ομολο^ζ/χi . i: *ii rt-9fi* ôpKç 9 *μî^O9 η* *x-*4BfO&filUK \j&ohrirno9* , £ Msjn'o» *ibTKi* * *tif it iuni* £κλι»θ·«i» vriç icmùr £ τ <Αλω> ο/θi-*fj^oi . in yip feutrii in rii* t<ro9 *i-%Λ>μ&9 to;* TOtür tu toi *τîω τι<π»* ο'cx^ev» ^θiλο» «τοχXηΨ . <λλω; 2r sfjM *rii optK rirtii <r*3fô> rt γ.ημ& itwuùni* τλ-potCcÔfcJoU ÎOUXprJuKi iλ*9·0> *Λ9 ' KTtl yip* /®/0c5->j4>i *τi; tian* , rjij *y9uμ>f W* toc *Tirte^i* Tors *eGtfanr* uwèfju/x τ αυτîîi *cruuôaitt ifirtri, '* xàtircu *yip* > ω» êii'Xoi rtlpttf , *esfOTfrl^ouu . *XX« μlα> Na t Îh i ti μ)v ir ωχ^μ^iîχ,lλά* , iiΓ *ir"h»i Λπ^îτχην rlu) ruinit» cMfirluj* 9 *fit ytyo9f9* ri rçoeJ»j*n » *popt^snt yiÜ et éiKa.Rn^üf9* t «ç *opv; , ni* rpor-*$T>)cni KenytunoTti t^i vturUv* θ>'λο>π; «φοαρH»* τχ *yip i* τaηι *βiβûω i/u&trfjty* f^frt utrti-troeei9 niit μπζv 3;ιύΛμî9* i%Ktn» . h è' ·/<«-*yfyiilw cefirbjj iyoiujn/ , syj civfp tyteaxt xpe· Tfir iotiKwnt ré^m ibit tirnt η* tx toc7« o/'ctf/JL'WÛf *rnjuôbiti iitoMTfjfa·* > fùîrXo» ôrr *eGFfQ^eKouZntt* kto/ *ritna* tm; ι^m; ' *x&t rlat irL.u YpeexeUi n ecrfori^énu, iuriîi* jSxXoptJijer; i/Ktn» f-oau Îu^fpewt» . *tyu it* mi p4° TOTTpcr *oeΛκμ^ιχiώ i μη* t vimt liv *τîώ* ruôoSov *cnkfitLuj* oifir&su , «ι>το7 *Λφîημι farttOK* «-χοτiv» · *σ-vμβκK^τúüiμι* i' *it iu-n~i* jumMof >opz/(<^y tk; ôptff 2/«i$uX«CTrwr μiτοι τ *^tfonp&>t cneitut erutJoSw* rrxtou τi *y9i>·μ9* , ù tJ. <G%47àf7r juju *c*<i»af i^ire; * μi&* 2i *yf τi TΛτü» ttr^irn ' ixt-tn.* /χηδ» *<Ofè)i* rpeUXKi 7ÎK C-tWOàM *CMti-*rrc , *e^fQKi-ejjS^U'r iSéhiit Λφi -ΛT^M ' tyti yip* oTîst 1 pauxs; uàtron T0t7ç *o-jjjo·*èor; crLùuniTTfrr *cneitlw it^Qf^jiK* , tyu *r9f<n* TMT9 ju<?Xo> *tirfp ifro τι W ivirvat* evrsîtro-*tiàÔTHi wi iriytiti iuri;* ζη-*μiñ&Λî* , ■*yj τομiζiσ-^Λî Xfipii* h tvCtsc λο.'χτο *Ti/y%wpfii . iti bi* TOturst *τiα>* <ηώο-2ο? txnor *cjtttitLüu 9 ereoi τοτi* /3mX>?3κ *iτ txin-pot τvíΛvτlιu* iTrou àoxe7> · *tUù* οî τi ^/cfuxtdç *üîrîîψ* 9 *it Φ&ήητvî τv* Xv/za/rio^ . ptijde ΛβîτAo/ç oc/znov c»ij8e?XH> ' *μη^ ei* τρο-*π&i-ίτη* τi Txpvtrn truooi» A/'njpoz ryoiu/nt/ rpttrxi; *irkf/rvi* Tev'Jiff-Jou , atro/ *rout(in>ret άδiXHo-θσ,ι ' irierr.;* yi

ύζ$ » qm */«*<*«Q . in A
.... _ A κΑiïφἴῃ n>T' μ* -
Am i» τρ repara χὸ*· «-s^cAMwracc , rluî jto-
rtut τ&ï ût&ù* Hpluibv *yott-
a>su · in «I ©ihirramtf csmvviic < mins i*n-
AtT^su ns ifye » tohoyit Ri rpuc
rlui ptniStrn. sUaStsopasU jS ώ/β» £ -mins λ--
lwdsiiyiTu»·*» *·£·» yd-
M»r υμviχûi . i yip u&éntp
nun «essesduu 3*7 uis vsj 'X/·»· ή» ta-
rLwr, o; 4? T «uλ·π£*o ἴiζρή -
suicirsit τψ 1Ç ns siAu$H«f ru/cmpdrws ·
qgj τολλαχκ μ» 1»7> amtbdots trejtrwrt τη
μiμ^,iv; «£ftt, TΘM*χ« it -nji χvvροoï «ρα4τ«- B
r/v nda vjy r/rA3«<n a-Qoipanpcf rlu» W
s/xhkwi μΛ χiαι triytyt. < suo 9iiS Oft <τκ·
xtx Usi» iri tpo-mtss χρανov rlui T^jitUu * »λθv7v.
n ri 4/A'doc «Air^wnc φ<»ratono λ<|3oιτ»(£
ratling xifum/stsr » û rlui tiuri φανηχτio τκυτη
a»cx^<»T»i, £ φιΑo»«<o<Λo τ»i κηκ caiSxNxH» . ô-
μ^ ii -iV μi» iyüf ptytrtn irrut ,
x^I esftt i; riit nit<r «'φ'
jfitTUf irtr^irvt, oi rati τoλλχi luτχiMνα; <ro-
niitrAt , tradi roAAai Thtitt ■& ιiρημiαη
tu» ΰμΐi φαi//·?**! ««Acuant* £ roZAxeryt}>y4>-
•ηiη» τα «Ai y/ra.utsr; v xjrd tûiw o<σχ\oo·
μἴηκi «rordrtajÇ τ·λ/v. ύ yS ti ite τύ-
Atyi», rd* irtu rAt/it» £ μι/ζη
r^9t T*, àüTXoA/xc rij* rxvnt «χλλ/Γ»i £
μvηἴῃi -πιύτφ tipluiκ . iyti ii ^^ρηiτ-Λiμ' st>
ι>μ7>, iju μ»(μ>ι9ii ~, uxAAosursAf-
cj« irt^püriu ni npfiypuiTt^
«AA* wcartp *<y rrofiix* ruutfniK^inu câr»»-
θη , ι/ηκ d^uAdrevnit tyi ytw&trntf itMri-
λo/ç ιv«»«λθHÎ, ü «φαμόἴκ es-
Soaoos, μiΛρi ritÔ^ ->> iwgtpMif ir-
rite Oφ$&oî4 . eî ysep /Xurruj Jn 4 <£/θ/M>, 9 D
rire êrifirtpor rupfrxdxMTasw , i ru»9-
3^* ZvαρχμM vw μî rirta rlui csttAqow Θλ?
TscA/rdstfcrn , « I/ «Mo rt .tBfipyv viuneKtyyji·
tôt 9 irnnt 4»èc ns tipLuiiK cruotiit τΛμρyv
iuiï^tnt r» yt <nis μtytrois ivιχ^iτΛηκ «ro-
vmJnu é 3oξ*» φρ9»ημΛη ύμiv Uvtyiut it. «rn
irXij^H, ê stçtrd, é αoφ/α, < rkrf <r^p-
e-xAn , tirtp tk f ra von "^üoμiηη oixMfJ^muJt
riutoittv, J^ôprutdf , «i irtn iu^tp^St pjri
ns όμoiΛi tw» Trexi^uoriv , «po'ort oi
£ i τφoiρα vis tiplujm iη^oμiχ , <r> μuiιιo
«Mm iywtttfJÀtis , cue-^ds ,
w β-i^ΛO-μιoι rutius » «u%pd> τiώ τα yiμΛἴκ E
rijc iηηuμiΛî τύζη Ktrtit 9 iV thon ζλ-
τυρθvχoτuv c« itis όμ/oiois iyûft -χ/'ιρ* λΛβότ-
wc 3ò£«* stvahAayiwcu . ■'3«'c yip όμî» mt
awXZ/zxrw nif lu^rptiof αvoλo^αv «aporer-
tuti «Sforient «θ/λιiH » τiώ όμιήραη
tiiùs iitt vitn» «J^o**Atcu Txrws Siras /%u-
ροπρα» , ρΛ$υμi& Ü μόvρ ^ρoZιZαμiιlα) . «ppdf
Jr 7HTW,- uSf nis idiots drwiftr.s tc>' orwc κχ
CaroxHff f&t, Λ f ιv fipluhs îχ/τvA zuKufjuintr'
rU μiι >S ai/nàviù ns <j9fpn9**ttf ùrtrir tyzhif
μ* , tS i 9 ns JwArai ήρτ^τβΑ μiμ^κ, ⱡtJ itio

que & licitum eft , quibus licet, 8c prohibitum pariter. Neque igitur timore decretorum diorum, qua; putius ad quidvis «had quant ad rem noftiam faciunt, projicienda eft fola vera & fol id* pa* , neque ob anticipatam hanc vel illam opinioneni confetuaneum eft mutationem rere ferre . Audio quippe has efle quorumdam cogitatione*, indignum efle opinantium, receitam canto tempore mutare fententiam I lon lunt enim h*c judicanda more fpedtaculonim, nec decuriu temporia credenda , quod facit ut deteriora etiam videantui apte excogitata, nec ernbefeît ferre opem mendacio contra veritatem, quod fecit, utprrclare Irape res oppugnarentur a rrbus vituperatione dignis, fsrpe etiam deteriora recepta jam'& credita bello acriori a potionbus pcterentOr. Nihil ergo ablonum , nunc etiam tanto tempore latutfle errorem , aut imagine veritatis affismpta a mendacio, Se fub ea pnrdicato, aut eodem fui imaginem veritati adaptante , atque ita ut exturbet illam contendente. In univerfum rct, quas pr* manibus habemus, enm lint longe ma. ximr, te antequam ventum effet ad tantum ichiima , vifar iere 'omnibus , qui confcii multarum erant difficultatum , iniredibiles, par eft multo etiam plura , quant diAntn eft , oblator* fe nunc vobis cilc impedimenta, 8e farpe vos ad egregium hoc opu» perficiendum maxime vicinos, per ea turbatos detentum iri. Nam li verum dici oportet, nulla fuit rea aut erit pluribus At majoribus implicata difficultatibus , quam uiquenuaque honciliffima Se utiliflima bre pas . Ego vero tale vobis dederim con6liom, irafeatur autem nemo. Satius plane edet , omnino rem non aggredi , fed tanquam ftudio vifendorum lucorum profcâos convcniiTe huc collatifqwe termonibus , habitaqoe mutua veltri notitia regredi , quam alacriter eaorfosdeipondere animum, &r five parve, five magna difficultati (occumbere* Nam fi minori elfeuumero, aut minua quam res exigit paiati, aut fynodus provincialis, At non totam Dei reprrlentant ecclctiaan, aut alterius rei gratia non inutilis colleAi , fed obiter etiam poftea pacis negotium traâaturi, quod res maximas exorfi , defperarctis , id vobis etiam magni animi virorum pateret nomen : at quia Ar multitudine, 8c virtute, &*fcicotia, omnique apparate, fi qna unquam alia fuperiorum generalium fyoodorum, inftrufti ellis , qua pares difficultates fimili robore tunc vicerunt i ineft autem Ac vehemens pacis delidcrium, Ac nullam aliam obrern profeCti citis ad decertandam, turpe eft , venerabiles patres , turpe , perfonc quam feritis ; atque appellationis ordini oonrcpondere, fc abfcedere minorem confecutos gloriam, quam ahi qui propofita fibi fimilia certamina ad felicem exitum perduxerunt. Nemo enim vos audiet, fi crcufittioniecau- (a protuleritis impedimenta fc difficultates, cura ici*t quam pkno veneritis apparatu , quavis quidem alia re validiori, per folara autem ignaviam projedo . Ad h«c fieri non poteft, quin aliis quoque probris Vexemini, que fecum affert pax impedita: hoc enim fnperbiae crimen infert} illud ti. miditatis reprehenhonem, aliud contentionis

nil vitium; atque ita aliud alii conjunâum A ell dedecus, quibus ne merito fiatis obnoxii, curandum vobis cft *8e* lingulis *te* univerfis: «que enim omnia plurimum diftant a vcftra virtute & fpe, qur fica in vobia eft. Omnium porro, qua dida funi, caput hoc eftReliqui certe omnes homines mamfefiis hiice ac perfpicuia, qua ex pace proficilcuntur, bonis fruentor, quorum erit pulcherrimum, veritatis cognitio, & Tuarum Talus animarum: Vos autem primi utilitatem ea^hifce bonis percipientes, to que titulo inligniti, quod per vos audores illa in omnes fluxerint, mercedem etiam utilitatis peicepta ab aliis accipietis. Praeter hac adeft quoque Deus veftrorufn ani- B mi motuum fpedator *te* judex, quem nemo latere potell aut fegniter agens, aut mollitie fluens, aut carnales *tc* caducas cogitationes operibus ejus immifeens. Hunc igitur omnes pra oculis Temper habentes, *Be* eam qu« fequetur, fi rem praela re geiferitis, utilitatem *te* gloriam, omne quidem qqbd adveriatur, frivolum &.' inane oftendefis; exoptatam vero pacem quamcitiflimc ac utiliflimam vcftro decreto iancictis.

ejusdem oratio 111

in qua exponuntur ea, per qua pax hujufmodi confici poflit · C

HÆc funt, qua maxima *te* difficillima pacis hujus impedimenta vifum iri exiftitnavi; que vos tamen cbnfiderantes nihili puto facietis, fed ambabus, ut ajunt, manibus ftrenueque pacem ampledemini, nihil prctermittentes, quod per vos fieri poffit: multis ahis impedimentis per h»c tria vel quatuor fimul e medio lubJatis. Satis vero mihi'videor eoruirt deferibenti naturam dixifie, expolitis iis, qua contra res tanti momenti dicere potui relidis plurimis, ut eadicant, qui fingula volunt perpendere. Ad ipfum verô jam Termonum meorum caput acre- D dam, declaraturus vobis Dei favente auxilio, per que pax hzc confici pofiit, ad memoriam vos, ut ita dicam, revocans, atque ea tantum attingens. Solvendum enim hoc reflat promirfutn, quod etiam plus habet ponderis. Cum porro mihi fit agendum cum viris dodis, & Tpiritu plenis, refque Tuas cum prudentia moderantibus, non erunt opus, arbitror, in lingulis longi Termones, & ipfe fi pluribus quam respofiulet, verbis uTus fuero, merito etiam moleilus e(Te exiftitnabor.

Ego enim, venerandi patres, meeum cogitans reperio, disjundionem noftram jam olim exortam ad hzc uTque noftra E tempora & damni non exigui, & non minoris utilitatis caufam efle: *Be* illo quidem affedoa effe majores noftros, utilitate vero nos primos, fi modo velimus, perfruituros. Quod enim tanto jam tempore bella inter nos feclufa conciliatione ge(Terimus, *8e* pars utraque dodrinar opinionem habeat, omnique dignitate prcfulgeat » *Be* velit propterea pluribus rationibus vidoriam fibi arrogate, numerari non poiTunt qurcumque per fingula tempora utrique confcnpicri-

i»Jf φ/λο»^χi<5 «'um(4Lxto/, £ «λλοκ «λλα d'iu/iΓΙ» «uχu' ©7f OTWÇ C»i£fa^i *inÿtttf*, Π v/uJÇJ' £ *Ttttfv iμ* MfftTH* φρ9ττiβ·<α *' xirnt yip ομοiω* lie *ύμiïφ* «pinte *W f iφ* ύμη* iλτ/- Zωι t XcTf o» Aτ/χ|. <t «'»to» *ii f* Hριμ/H» *ΛiφΛλ,M» ' 9t fJjp* ÂHw wa'vnc «»${&irw, *W* •μoλoχu/φω» tuto» £ τάσι «foJijXu» c· tw Hpàmjc «},«&£» c*raX«Jro»TO», μ» M *y-rûfftf Ofi iht&wx £ ti iV* «tm7c <r«ns*/A, -id Xa'Mjf·» rreu' li/UNc *it -iV iy*5St* «ro- *ptffat<* w iql ©»7c τiσι p^we&su tu'to» «ûrrnr *Λoσμ^&iηκ*, TOf βλλiv» *ωφiλπA* π *τ*i μκ&ύ ' xpot it ritw* ê ©roc *xtptrn* ήJi» *iV ΰμiή(ω* <Mθîγα>iμ«τu? i'τoτττκ lixxrir; * ó» u« *trit Utt** Xa&hv w /aSujuoiwto /3λ<- *tAÂfJj/to»*, i *τvμΛτηύ* τ·«i λo^M-μέ £ «for- gÿa'pw *<uτ5 <·7 tpyoK iHyarytuunt*. τ?τò» π TD/MW «pd ·φθ*<λ^ώρΓ «H *rlui CM* TU *ΛΛT9P-* θoαv χiφiλHM» π iόξ*» «r<inc ryoinc 9 rx^po» *μi· ité^in* ta» oexrrrw/zat, *τïώ δi* τo- *tèflwujj in*^4 λζκππλiηχτZ«>

TOT ΑΤΤΟΤ ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ,

C» - *TtStfrvt* TO TO/dro»TO *rlu)* *ntteurhu tèpluiltu.*

Amen w»ut/ »;»oμ/«< w t^pLu>^i «u- *rrfln χα υμî-ηα μiγκ'l.* £ JuyrfirATO 3o'- ^w», £ a *r»ovv/J^oui ύμ*i tàftiî* «» *CMHnt* λo'^ou TOflxrr^au, »λλ* A/ζφoη'/xui, oZ,ι- Xitoz, £ ^u»ct/ft>i χ»τιλή4/ioθ<χ TObmc *-iV nt iuûn- μη* /x0»twi otîîorrouô t<cx/»τoς, toûto fôï' *W* τoλλ»» χvλuμAτ» Tfrttn» η τiττρσι tw»'twc σ-ιωiζαφτθïrro»' « *ïï* tuto» twkto» o»to» HTH» * iV TΛHΓMî WC *iΛΛΓΛ CvXojJ^OtC trtcrzfTnt&tu *ιμoî yip rlui* cmh Her *\^»oγρΛφ9»τι φύπτ, £* tout' floξi, «τo^<iα7. *ir àun it* λo/rd» -rd *f \iytn KfPahMt* ' <c to TOideO»TO τάu *Hpluilut* toutZou *ύμïi, μ^ f <χ»«θi> βo»ιθ^H<î, \jrounjrxur ω χτω tivnt £* μo'»o» *irn/^u9f9 ïζχoμM Iπζωi.* fÿù ySsjro- *yjrfoit* Λuτή *Xoerii 9 ê μπζω iuùΛμη* îχî*Γ<*. *in if iySpcu r&poft ifipitn* lyy *·η£μ&·η y^wi* φρo»ii<τ4 *iniKVfj^QK μMpo-ήρωi \jntp itirw hoytn* > ®i·τ* "if Άτoχoτi- *pBK hoyoti* ©uχ» £ β^<τi»oχλ»7» «> <»MλiΐφθβΙΙ.

Ey« *9 ω TAnpts ΓiOτμηî, Stupvt* dCtx- o-Xii *9 τόρρω^η τiω ^μiήρ^p itimaïf* Apξ<μ/- *rluj riit τΛp* >iμ7» *β\<iβα* τo>X« *ώφiλπ&* uχ ιiττv»©-cu'r/st» μ<γα», pju βλ- λκ ^ïto^ô»toc -reùc 49^0 9 -nj; *i' ύφi- λπΛi ntfuTVt ^μά , it* μo'ιo» θiλ^ωρ^o9 *iro-* X*oo-o»toc. ci ·>5 tJ wûw dJ>| χo'»©» <λλ>τ- *λoi τo ιμπτ iiïfiïïwnt* «β^θ0*H»Aî J# Zχλ- τi o/ iόξ</ i*τ/ *σ-oφiα. η iti rimt «£/«- μi9 fÿÀ i/Λ* toÜto CkXioJtu *tix.it* c* Tieiuiri*; 9 hi* α'4ζθ·μH» îfèi» ό'rda*A *at' ÂZïojXw *a-uyyt- ypitpom tri m&pvt* x« ωχχήβA/ιφι «λληλoι/ -rtZç ASipUFO/Ç *TfV&tKtot 9 è* Jh£cu tx'sto» A»θ·/χύ- τaι»

tut wrirontc . vaunt St rernt rv«09<*- A
T/At tzw'î tir» cm lüi ^ rUù pi"xJw iriying ,
Î<î Koyur \jrfp3oKii, xa&ivtp iri firng τνμ-
«/»4» fiu&ft i£/ώ&'. αφ* ϋτ frirtf rxg α'iΓλκ,-ζριк
*T*Tt"&irriti μiχρ £ SV iξ» toovj» &ur<».
(J^UT cMritHÂ τϊω iχ^μv , i&ι τζζχ è τ* rf~
d rluj &pMFtt<*9 iyprr* SlAropatrif rt ë μι-
rouùntf 9 oTg âff^fntg-u; jtfonpw r/jW*» . T» à'
«î/1» Th-n» £ rpog liai rtpaHreu Xwm.
λ/rxw traxjf ov, χ$/ «β^o τΐω tifLuftw μίγα.
βoi^τιμ*.. τατχv, γρΑφlώ Sttp^nxripJ^nt , £
W rouv i'τ/βχλoτiH ri odu-^h , τα îuxzauÿua
T? α-φΰτ ioξχ nunyapüt, ôta t> tig Kvytrpxg
, é ira *fog liai cm r γρΑφϋτ β-υ^μχγiα» B
«$;ζυ,<v, tig μηδoλύκ vvoλκπ<0£ τβ7; ταυτα
<9fo«rzso«e-ou' τζ «c <&fort%AtHT . ut iu£g
iium^finr ir<τώ lKÀttou totm j^uîcOÇ τi» iKv~
&fixf (ύτoχOl άiXMΓ&i * ύi($1)}TH βζδλHi α»χ-
hfyottyotg AAigei^fT tÀ ^ότφopΛ dU^orXx^uCa-
TQunr , i rtip iurrw ταφώ τι τoζ,/ζoμMoκ $ riϊg
γiγζΛμρ^o/; iτόρήυoτ , η δόξα; β,μφ» γυμαά-
π> ' α'λλ' ip^ii TÜg vers iff άλλα» àijkçwdntg
χ,v/ψûχi , χ#' taîif uxra crxorK^uiiç , τΐαi *-
ληθ? xÿTJziyzx» -ψήφο» άιιφipM . oΤμiζ & χ$ι
©io» ivrir criw^îonc Jv%fpn t luj <&i iV rpwttt-
μ$ύvτ AtirtT \j9ip^r>ijr<tr , riig ts τp&iτβζ; X- C
θv; άρ^Λμiτω; rtci txvjt άμφiτβητHi , χ^/
γoλλώ* ui^ot riîg CMStfy^ttotg τΐυ) «μφiτβή-
rnff-19, ut oî μiτ \389 -& itriiHuirut Φo>ω» , o/'
J' <<ό tV -mû-nug TuanyopoMîn>9 hayut iSo-
μ£θiώ-η , xg τΧηκ; λη «c <Γφoîpoη{H,- λτAΐμ-
-"*<>> , jazytzç ùpjüffJ rlui tiptuibu û«β*.λioάζ, U9
μiλι? it tpyot βωiχ ^ύoζτv . κπ Àr iyûtut
φiλoτιαi* τη? tipLwiiig ύμ$ λop/β'μû; βφiλH^).
iθ" <aro xrg φiΛημύη itt^pig -ntpATtiJ^ot,
Xÿj lig iicA-ipu^ft \jsorrù>tng iv^fpiÎAg xj«'
ri; titiuùxg , «forni» τζ rfd tkto» χτoφαζ-
»z«dut ζoμζζ7n. ùr iκ yt 'nioùnt λro t S^50-
>oü άoηθ^αχτuζ τ# » π i/iχζoζτüτ ix,p<u- D
φ>Λ v,αζτ Tfi/yitfrta %ia* , iftw -nig iyû-
av iμφ^oτiμητΑ^^ρ^τ , £ μό»1α> ùg tiriît rlui
^jktnpAt -ψïφo> a»*ui»o>Tj» , xÿj «ni γiύμiυ» i-
Tarot Cuit i μiγτ^ TKpf^f-t. Sfi m-
9UJJ ùStfur è Xûzïo-zw» é -ïV eig xnrx àvA-
yuyùr , £ ut »' μAκpΛ ètimng rtrowif rit-
Tur, auris η Λτoγoμήχ; , è rotg AipSri 49fû^
Tw; îτiτiμήηiτiî t μχλλo» Jf a-xufyzwxonts ù~
tq QfXypSfuTÎAg , μώω nJ ri ^<ó>κ ^<>i-
ra<ràa4 βαη^τiμΛτî, ngi \jrtp τκτη μόiov xictt
hÜkiu -η'l AtSpinr CMfitoig , gtoz rttp txan-
poig nt iyÛMi tm-tot \jrirM"&r * μτ$(ττλiM τζ £
τΐμα9 iirntg i^tupMng , jj ôror iimfyjttratg ip-
μ^ττα . X yù ΪΤ/ *X»)3-hxs <^fratrcu' χ$ι JtezTXZ
τ- XOZ»« 1& Âr^pÛTut <®-ïpξα» t τηn ri u-
μi-npot * ùgf £ $zz> auws rlui μiγîτϊω x'roJz-
io»άζ τμi,uu , χ^|' îθμiζ»i , i φχτζ χu^ζα * αλ-
λά -rijc 9îχ;ζ'α; exaroz <β/oύ-υτα» μo/ρα , £ η»υ-
τη τόζ &«ζατiτ TuvriyuttrAtT» irporot , riîg τά
τήιμτα itMTXtn rtui xjrt'p ut iTrot ^ψiφoτ «χτμ-
\iritng . μiτ Si χχλ» fi^uttut > ότA
Æfog rlui π,i Λ^η^iîΛi fvpSTir ύμΐ9 μiH\κ λυ-

tnaz t then alteros malis grsviflimi* o-
ncrare non dubitantes , 8e oftcndere in-
ter omnes homines morbo peflimo op-
preflos . H«c porro omnia calumnia qua-
dam fant , quas pugna neceflitas pepe-
rit , & verborum exceflut , ut aflolet
in omni contentione t quibus ptofefto
fitnpliciores perfuaG , inimicitias uf-
que ad exteriora hac 8e apparentia pro-
traxerunt › ritus quofdam & ceremonias,
qua illis antea line ulla diiquifitione
valde placebant , profeindentes › odio-
que habentes . Verum hoc idem & rei ,
que agitur t conducit maxime , & ad
conficiendam pacem magno eft adjumen-
to : totam enim feripturam peiichitati,
ftudioque ad confiderationem adhibito ,
qua fus pollent favere fententis , five
ratiocinationibus , five locis in rem u-
trique fuam e feriptura depromptis ad-
invencrunt, ut nihil omnino luperlit po-
fteris ad excogitandum, per qua vos po-
teritis minori cum labore acres fieti ju-
dices veritatis: nec opus erit libros evol-
vere , atque inde lumere qua ad rem
faciunt , aut per vos doâurn aliquod 8c
cum feriptis congruens argumentum com-
minifei ad examinandam utramque opi-
nionem , fed fatis erit adhibere qus
funt ab aliis inventa , tc lingula pon-
derare ad veram juftamque ferendam fen-
tentiam . Puto autem & Deum ipfum ,
quod videret judicium de re propoGta
fore difficile , tum iis qui primi dubita-
re coeperunt , tum 8e multo magis iis
qui fublecuti funt , quorum aliquos tur-
babant voces oppofita , aliquos vero ra-
tiones , quibus ille probantur , dc
quas illi femper plures & fortiores in-
veniebant , pacem ulque ad vos proro-
ga(Te , quorum prccipue illa opus exti-
terit . Neque enim veftras de pace cogi-
tationes tollet certandi ftudium , neque
apparens diicrcpantia vos turbabit , ut
earum qur utrimque funt fufpicione dif-
ficultatum & periculorum , temerarium
elle de his aliquid pronunciare exiftime-
tis . Quare ex hoc temporis beneficio fit
vobis, ut perfeâum judicantium obtinea-
tis ftatum , ut labores alii ftudiofe fu-
fceperint, & veftram folatn, ut ita dicam,
cxpeâent fententiam , quatn ferre vobis
non erit valde laboriofum. Oportet igitur
vos quidem continere a probris & con-
tumeliis, & argumentis ad abfurda dedu-
centibus, fc ceteris omnibus, qux diutur-
na tulit difeordia , primos autem eorum
inventuros arguere , imo vero benigne il-
lis veniam dare, 8c foto temporis uti be-
neficio, & propter hoc unum illis homini-
bus agere gratias, quicumque apud utrof-
que laborem hunc fubjerunt, nec plus illis
tribuere auâoritatis , quam congruit liti-
gantibus: neque enim veritatis arbitri &
judices fuere illi hominum generi, ut eftis
vos,'propter quod fit illis tribuendus ho-
nor maximus, &: rata habenda qua dicunt :
fed fuam quifque partem tutatus eft , 8c
pro viribus illam defendit, quam bene vero
dixerint, judicandum reliquerunt, fenten-
tiam de rebus hike laturis. Et pro iis qui-
dem, quxbene iunt ab illis diAa, 8c qux
vobis commodiorem viam facient ad repe-
rien-

ticndam veritatem, & habende iliis era. tie , 8c dufta illa confidenter ulurpanda : que vero prolata funt contention is Audio, 8r prarftabat filentio pneteriri , ca penitus rejicienda · Quinimo illorum hominum feripta fupervacuum prorfu* atbitror legi a vobis, quippe que ad prefens negotium nullam poliunt afferre utilitatem : neque enim pacis modum robi* ofteodunt , aut quomodo maxime otrifquc conducat, fed vel omnino partem hano omiferunt , vel difficillima poilulant , de illo tantum ufquequaque foliciti , quomodo viâoriam ab altera parte reportent : at vobis propolitum eft pacem querere Ce cognitionem veritatis . Quoniam igitur rei naturam , de qua queritur , tum « uppofitis aliorum lucubrationibus cognitam habere potcflis , tum per vos ipli jam perlpexiftis, pon modo vcllra (cientes, fed 8c aliorum utrique altercationes quidem illas omnino nudas tacere , ad ca vero llatim oportet incumbere, ner qua fola licet conicqui pacem . Conhdetanti porro mihi vitientur hac elle ; Primo quidem recurrere ad fundamenta fidei , veraque theologia principia, atque ad hac utramque opinionem examinare , & ddpiccrc utra cum illis maxime congruat? demde inquirere, quomodo accepta fuerint ab eccleli* doloribus promincuta kiipturs , qua videntur ipcâtarc ad hanc materiam : ad hzc quid finguli de quzlito hoc philofophati fuerint · Et quidem ex ce quod primum dixi , arbitror multam cmcigcre difficulté-

• M tft.cir- tem. Nam * circa principia fidei par effe
iu«ir,Tan«* multas dilerepantias , ex quibus conrrariz
■attJlcds, conduitones inferuntur. Ea porro nec delituere decet , ita cniA» het , ut aliud agendo multiplicemus malum , fimulque multis de caulis disjunâi , dc quibus aliqua ent gravior quam praricas differentia, neque par eft aut alteram partem alteri concedere , hoc erum idem effet atque fe vittos fateri ; aut utramque alteri ; hac enim ratione nunquam conveniemus , D deducentes qux videntur oppolita es oppolttis principiis, Ce alterius partis fententiam utrique in nos ipfostransferentes. Operz pretinm ergo cll ieligeic principia maxime utrilquc probata , Ce nide argumenta ducere: quod fi fieri potent de aliis etiam omnibus confentire , id poftea coniiderandum relinquere , nifi quis fuperfluum putet , ab illis qui potuere in unam de conelufione conveni re fentcntiam, examinari principia , ex quibus prior puf;na conferebatur . Reliqua vero duo nulam dico habere difficultatem, nam de doftoium expolitiones facile polle pctfpici opinor a rerum hujulmodi peritis , quar- E cumque fcripturz locis tribute ab illis lent : Si qui vero funt inter vos , qui 8c hos aliter intelligant , lapientiorihus Se pluribus vidoria danda eft I hoc enim xquum Ce conlentancum cll : & fandorum de rc propolita icntentias conciliare , Ce ad unam omnes redigere , licet in aliquo

I dillentire videantur , conveniens arbitror

8e facile effe . Neque enim audieodus crit , fi quis· velit reprobare quempiam ex. iis , quos univerfa hohorat ecclefu ; aut c;us tcftimonia non admittat, quod putet

λ π Χη » , Zr/w π 'χχφσ aimTr &ηρρο;<ûχui •Vtinwirrtot' iφ a Ÿ xjtrd φ/λο»Ηχ/* va» , ■ « <rry<a5-«u βΖλτ/ο» Luj , ζ<ηιήι» χζσ«- τχξ «rorant» · μχλλο» 3» twmmuv ◦7• μ«4 to -fff «»3pw» entetu» τχρiλχο» «Thu juîto- i/JMt , «Π μηlî9 Jt Zu» T*fOÙ(Tk> ΓχΖψι» ώ/TO» . ou*3» }5 τό» π, tèpLubie τρότβ» ûμî» ûφηγονΣτα , « Je «» */χ- φβι» nufttiyn^ μiλι?*. · αλλ' η τ«ρiχ«» τκ»τη τΰη τ» μiρ&* , i to β'ξ/οiβι» > ο- vue xfaftrorntifit fnpw» τοτνχοθπ μο»ο»φρο*- τ/ζοπκ ' û.usvc δ* rlu> u^LuÜLI u ^04 τΐιυ liјç «λη- θΉ*; ytûra iΒpoipyx ζητύη . tarη xtituu τΐαi τι ζ»ιτκ/ιφου φύση άζ ut ifoot π iytuimtxo £ muto/ iuMtrd'f «Γiχvopα» , ο/χοθ»» ήχιη χ<· ΤΗλÜφβπ r,3>j , 9Ù μότο» Jto iarrw· πδότκ , άλ- λ« χ<ι 7« tj» xMa» Zxanpo/ t TJ» VI» TUTO» Χ<θ<T*ξ \3»î£x5«*F , // S» îf μ'AO> i- wri» tèplitbx τvχ*î» , TUTO» β·φχιθ·<M dtv . v« 3* i<rr» J> itaor èexw υ·χοτκ/^ύω ' tOpum ittpoç τΰi θ»Λ4»λ/υ« Λ»χiρΛμό»τv τη; virtue , £ TOi 77'C <λυθi* θiθλθ^/*i «7χβ» * TbTe/î «χχπ- ρβ.» èôçx» 'Ιδρτ»γ\», ιΐ,τ/j i» cutiiotç ct,u- ftàni μi,KiΓA StupS» ' irt γι μΐώ oi τ»i ομ- xXuike iiSaruXo/ τω ©χoi to tî-î χ;«Φ« αξ»vμ<τ« , βi τροζ ηότlu> τ^ώ i7\luj Te*»e<> îo- XH I ®/6î 3f τύτβκ, ri xfel TK ^rr/uxivç r$to- Xe^ijra» èxarw . u» en τ5 <β/ωτκ ^θ»»τθ* TQiiJuj τ,γ'ζμΛî tfwx» Λ»*χυττ<1> ' to's vijç r'trtuc Jxo; *T) v Xhuç ui x 0*uut»pct^4XTO» ' «u ir i- »mp£» , Xrroi4<J ■jS roNc«wX<Ti«ar«>n$ <v ico·» V4 τολλο/i τ/τι» curioz»MTOpp<^ùn;*X- λîi'λχ» , c» eTi »r«4 rtc é tijc tx;k- Oi 3/<φορ&,ûτ' hxoî α-υγχωρH» in rie tri- ple τβ7i λfoot;, τûτο tout»» »nu £ rtui irnt βαολο^Μ», ir Àfor^etç ' è tolt») Λτvμβχ- •nt /zZ^</ mixte to «rriXHtO-eu Îoxouôto <-turfpau>o»nc «»τ/χ«,ι4<λ» β7ζ<*' > <- tjjTue rluj t.içu» ióζχ» Λ»ημi&ι~i»τ» Ζχαπ- pot . rbupip^e ir, xttf «aiXrnt Âpfruiirn; «frta'Ào»; όχλiξαι^υκi «ρχ«i, c< tkto» tTi^HpS»' u' 3'oTôr π it# τΛτλ; to; άλλα; vvμφω- toewrxî , β·χZ4/*oθ·αι Ttirtc · ti μ»> ne οιet- xt ^CTXtr »i) T6/> zJèZ το σ·vμτi:ΛτμΛ vυμφv- »η» èeuw&fîxi to; Λργά{ ^iτiζα» , u» η eOforifi μάχη ruuiimr» . vfiè be to λο/τχ 3uo μη3(μiη» πτοιμ' it'II) lvyiptns.» . xie η ^5 yi^r^te W 3fêtrJci/^u» p'iiio» 01μα }<>?ux Tt7,· y» tw tü/xoto jtzxA/r* ienorifoi» ix&tiiue rnui- à'J» , oréne rote ire ^ρΛφiii ^u^iote oirZiw- χλ» . η 3Z nue o» όμî» ètx^ûfue Tavr^e to- tit» , τηe <ro$i>Tipo:e £ rAwozi rlui tixUv άφο- , rixe é ^4' vporixo» i» eioj . to; π àylu» xV

iφχρμοΓΤΗ» ifonXaCf £ «β^ο; μi&» irirx; γ»ûμlα> c-tarxyi» , χi» ^τ» S' ioχüυτ Ztubu'f- χθ·« , χ^4 *β/οτi<ο» οΐμα <4· * i Zee ys mfort^ee», eê ne χατv^κφiζiî^-α nto: QiKot- <®o ,τi xo/ru tj; cMxtwri*e ηημηι^^ρ , ή ΐΐiφθβ θβΜ τΖώ c«J»K ^ioλoγîχ» Ord iV oi-

Zt4uf t i$m , rtti Tip xurS μη rfo<n<wn> μχρτϋ- A
ex*i ' τλάο λ» μητΐ τχ φχτίρω 3ϊϊφ&ορό >Γ·
£ Ζχάπροi » μ^ρτυρζ iè <c τχρ
ΐχ,irίροκ βιζκίχ τη» λύμη *π»υτη χτη^γμήχ ,
syà τβ prino» Zocutw; <é&trufyrTtt . χχθολν
ouu tri rlui ywv w xhn&eixt Tturi τήηκ ô-
^ηρηθητιοθ-ί* fl'{ w γρχφη^χζιαμχαι, Iηλοτο'τχ
•ntti xctw xtxrru^frr, £ rxif ii'witf Stixrxx-
λω» γκίμαμ *» οηώητοπ tu» o/'jchw» λορ«> -π>7
άλλο/; xxn.oi^cCF , μτη«Ο·η«α ϊτρί τκ T»fuuxrO~
iQfooJou àfnrxr . ùi 3e τχϋτκ vûn 3/«θητθβ
χάλλ/rx π ^ofo^frtpQ-nttvt, η; η «α^ολημH
(c φ/λο»HXK; CfîTxrwf «^eupfno» , η'i σ-χ~
θραί V? f*3«WÇ ^iλi'ρχiβ3·Λ< ilUJXfjfyjXt «TO- B
φvγχ , iyj πχιτχχΖ μ$ τη irwn; γωριρπο» '
οὐ γχρ μiλλo» »<ω άλληλου; x.xS'nufSx itxxrtu
Tfc.4 τυ» tiwpirQnnufJ^u» , η τγ η &eix γρ*-
Φη jy/ το/ τχύιτ,i i^ynf^îi π ê 3/3χ«-*«Λο/
τ/' eirxpx^xç o-υμφ«»/χ iφAιpiΓΛ» riunj-
yoppt. όθτ» crô ôp^uc xf^,nfJ^ot twç «fo«H-
u^oti , τολλο/ \<μ ιoiiiλοΐΐ χ&ιήμχιη» Crf-
ξομiv* . côouû ài τη» $/Àorw«/«; tri t Aho» f
«ιηχ/i-ω» ημ<» izujxptynî ό*φipε*ι, XTiype-tf μ%> χί>-
•ns τχτπλϋ , σ-.μαχχχ 3f tri τ?το τάυ τιτρο
«λληλ»; tifcity, & ·η μ£ 'ï» *ληθΉ·« «r«»nc
Zvipfv» THζΛoO-ΛΛ , rptrt-e χ«λπ» . <c xnfu-rx μ^ι
μη τχ»τχ ÆÿAia5<u ιιχρ'ρήάΐαι 7\χμβχ>üî ô* τη
ρραφη» , τκτω £ τoT^χρ τυ» αιρετικά» îrpJJu
^ηo-αμ^i τ·I τΓoζχλυαμχτ/, α*λλ* «» τ/ τoΐ; «τω
XfpojuJJotf «'«o'λκθo» η , £ τκτο τη ιττ, nun; «·
ξ/οαν ' ωτζυτυ; H τι roi; «'ληθiT! <è ά'.χιτιρρ/,·
iw> α»χ»τηiμ$υθ9 φαόο/τo, τ«τo μη$i»χ
o^-eu τρ9τo9' iτH-nt f μη ΓΧφ&i eipni^Su» άυτία>
σ γραφεία λ<μ£«'»4» 3ι3«'τ«*λo» , ω> χλλοθ/
ττκ o-x£'rf;o> τξiγ uAT^cntt · τρο 37 TKTWf τiὼ
ioXKΓX» 3ζ«Φ1>τ/χ» iÇryK^^UtfÇ λύ&9 χ^ξατθβα ,
v^μpoύi π xÿi χρ^χΐ)y4 èixfôftff c^to/χί ngt tsc D
τβ/xûnc 'ST^ÿXxaQxratTiti . οὐ ^5 r/»*4/e<» iλω
ηζo ; χτυμφ^iχ; τι χ<υ τΛ&ρότήτ&* τη τκ τιAi~
μχτo; ύύχτχΛλιχ. oforwiJi ' όλα> τiζ 3e7
η. m<ujTit τιμ»Hv iwti « ον μo'/o» tJ χχτ* χo/«
»κ; r,u^J éόχτχ,χλκ» <τ^«5<<ρμ*TΓ t$j o7 ΐτι
7>; trr,; cvâoxto Xfwx; , «iλλχ r^4 oT ηγo» Tf~
tl Tin» Zx/ttJï; , m3? τiντo τὸ μip&^ αιοη-
\Kroi,; Ζωιπ , <τvαZ3χ/λ^» π tîibxi iuux-
uèSz . ιι·χ γχρ Kύ·ι^09 χ<μ XproVouo» Ao-
pE>-/ro» 9 <£ τ»i άλλου; -i^ ^fG\ôyu» txd£9 μΛ~
xpàf)δ xr tîn τ« txttot ά-'ξχΐ/θ'αΛ , oT tivtp
άλλου τχ ïy^' τΐί "& ρρχφïi» Zμ/λησ-# <τυαφ«-
».'χ» , ουτυ xxxfiraii τZα' «r^c' rxrrur aïiâ> τη- E
fr,<r\v dti&irt , <τφχί άγχiμoιχi v^' ΓOφχ;
cMf-ifijr ύμιλητvî χ^^ληφω; , -iV tS μχ-
xxeJ« Nυτχη» Jux» «."χατ»η<τα< βαῦKoμχ^ * i
•π» μχζχi,ιo» Στiφχτo» iymuilrx/t ,
irsi τιμ τ'ώ ortxaixr oxtitou τκ λορκ μip&^
iγκ> SQtr.Txr^aa , χχτ« Λiμτιζήτυ» ^φuΰi
χτoτiμτ^ , <®fo'j>xn» πχ^λορ/χ xyj -ψiυΐκ
c*H?àu TfToinL^jvr . oχθητoμαχ it «une %ffo»
ôifôoo tu ρη,αχτχ . ρχρ 6» τη âfv&ixi
«'#i-i>η; ci λυτλΓ^π; ι Γ τχ τ^μχ-η ώoι-η βoη-
θ<7ε^-X4 , λiροτπ · H μ$ τi τχτροί £ υκ 3η

ejus theologiam a fuit corruptam ; niïi quid fit petfpicue depravatum , idque utrique affirmetis , 8c probent utnufque partis libri tali corruptela liberi, germanamque leétionem in fe confervante* . Omnino igitur tribus hifce ducemini ad cognoicenoam veritatem ; videlicet ierinturr auâoritatibus , earum explanationibus , 8e propriis doâorum tententiis , quas illi luis in fennonibus.iparfim protulere , cum opus eflet mentionem facere de Spiritus proccffione. Ut vero hscofitime facillimeque pnriletis , tollend* unt anticipate animo opiniones, 8c contentions reluâationes , atque infirma effugia , quo facile redargui poffunt ; 8c ubique plana ingenuitate utendum : neque enim nunc magis alteri alteris judices controvcrfiae iedemus , quam divine feripture ejufque injerpretura ηβ doôorum , quorum cft neceflaxio adInvenienda confcnlio , conciliatores 8e patroni . Quare li propolitum negotium non reâe traâaverimus , multorum ac diverforum rei criminum erimus . Cum igitur contentio nos poffit ulterius in mala graviflima devehere , abjicienda omnino illa eft , 8c aflumenda iunt nobis fublidio tum mutua inter nos benevolentia, tum voluntas enitendi, ut omnia cum vetitate proferantur . Et primo quidem non decet velle omnia diiertis verbis e feriptura defumere › nam & multos hatreticos icimus praetextu hoc uibs : fed fi quid verbis ita prolatis fit confequens , adeque erit honorandum : fimiliter quod veris 8e confcffis vifum repugnans & contrarium , nullo modo erit admittendum. Deinde eorum quae obfcurius diâa funt , fumende funt e feriptura ipfa veluti magiftra explicationes per eaqucufpiam clarius illa difierit . Ad hare fi qua videtur elfe diicte pantia , tollenda eft Adhibita expolitione, fi tempora, ufusacneceffitas, fenfuumquc diveriitas , & hujuhnodi alia perpendantur. Neque enim eft omnino credendum, in doârina Spiritus inefle quidquam diifenfionis , aut minus folidae veritatis. Sed quomodo nos plane loca hujufmodi diftinguete -debeamus , non folum exemplo communium nobis doâorum, & imitatione eorum , quae ab illis adhibita funt , dum pari neccffitate premerentur ; fed certis quoque de hoc eorum admonitionibus , cum vellent nos hac etiam in parte non efle auxilio deftitutos, dignofeere ac percipere valemus. Ut enim Cyrillum & Chryiollomum &Auguftinum, & reliquos pretereαm theologos; nam longum eflet exempla omnium enumerare ; quibus illud curr fuit, fi quidquam aliud, feripturas inter fe confonas detnonftrarc, beati patris Nyifeni difta veftram in memoriam redigam ; ita enim puto fore , ut &fcripturis ea merito habeatur reverentia, qur ab omnibus debetur ; & fanâos patres olicndam fuifle pios & dodos icripturarum auditores. Propofitum ergo illi cft B.Stephanum laudibus celebrare; at inter alia rcccnfct illud, quod levidifleStephanus ait: qua tum occatione fcite admodum in hareticos invehitur, quod illi vifionem btephani aniam Gbi facerent futilis argument

menti , atque mentheh , exponam »ero A ipfa propemodum illius verba . Natn quia vifionent illam rabioTi Spiritus oppugnatore* exillimabant eAe in rem fuam , iu dieentet! Patri & Filio annumerandus omnino eft Spiritus , cur a Strphano non eft vifus uns cum Filio ? ex ipilCmet vcibis f qutbus-enatratur vifio , refellit cos, confcquentia cum antecedentibus conneftens , oftenditqur ibi annumerati Spiritum fan&étum, fed eot tanquani pravitate obcrcatoa ilium pnetertre . Si enim pei ftmtlc , inquit videntur iimilia ; Mr non nili in lumine poteft lumen videri j perfpicuum ia*<* eft, dr ipAttn S ephanum gloria Spiritus ante illuftratutn confpexiffr glotiam B Patris k Filii : *Strphenai taim* , inquit , e«im *tffec plen*r Spiritu fatflo , viJit fin* n«m *Ori, rjafaut aat^rintum* Nam quod feriptura tacuit, enumerans qua fuere vi*Ca , jam* antea pofuctat , dum afleruit , a gratia Spiritus profcâam elfe clc*ittonrm K viGonrm illam many iit ; it retn adeo praeclaram cxtitiife non humane opus iolerti», fed divinr virtutia' Et igitur vemm undecumque colligendum apum exemplo fcdularum . i<lriicoenim & (erutari jubemur fertpturai , quod veritas in illis non ita facile fc det obviam , fed Audio ac laboie polht invemn At Spiritu* oppugtiatotes non luiegruni confidcrames lo- C citm , ma lit tofe pnetcitnitubaut reliqua , per quar poterant aflequi quod quærehant. Verum beatus patrr Nyflcniis non moJo partes viiionis hujus inter fc «iptr coiipm git , fed cum alus etiam fcriptur» !ocii convenire illas oitenJit , tum evar.gelico : Deavr xeme *viJtt* , tum dr illo ajroltohco : *Dc»m imitar botainam vidir* . *jtd atr viderf ptiejl* . Natn fi Patris , inquit , Ar Filii gloiia Capi potuit viribus uatutas human* , falfutn prorius Cr»t horum ulrtimque : Verum &' lita talia non effe, Λ· hiftouam non mentiri neeeffe efl fllud ergo , per quod unum fit ut videatur Deus , *9t* 'pium plane Deus D erit · Similiter Ananis ex eadem vifione, quod Filius dicattu adare Parris gloti* , perverfe inferentibus, Unigenitum effe minorem, reipqndet pari fcicntia dicendique le.pnre , profertque apolloltim cum Davide hoc decidentem , quod nimirum ad Patris dexteram (edere , honoiis «qualitatem fignificet · Deinde ait : Aut ergo circumducant magnifica teftimonta , qur furnmum dignitati* faftigium delignant , aut hoc etiam pie exciniant , ab uno enim magiftro profeda lunt fingnla h*c diéta , nempe a Spiritus gratia I Quod li unui, inquit, cft magifter , Spiritus veritatis , quo aguntur homines divino numine £ afflati , quis ullam inter dogmata iufpicetur diicrepantiam ? Itaque ftdettdi ftandique diverfitas juxta vulgarem fenfum corporibus leicrvanda eft , cum vero natum incorporea nihil prorfu* admittat eorum , ex qmbut defumitnr horum nominum differentia, reliquum eft, per utrimque vocem elle pie intcllivcndum , fixum atque immutabilrm in bonoftatum· Nam ·*k* qui Deum ftare , *9c* qui federc illum ait, nuit* inter fe ob diverfitatem vocum fenfu.s differentia pugnant j ille Det fn-

9Ttnn ἀφî^μHT^OΛ ri καύμα, , »ùi Ort *nit* Σηi><»O C4 τη *derη(ria μ»η** τi* ι<ον «c Ii *irrtoμα* , «t/iV *W* rite *ÿftrcias* ptycarw «uτ»v$ «ntr/urfc » ita *Ϊκόμ^M. ftîi vyooufyofi auvâtiw* HiM Jhck*j» *ά(χ&μά(&ο»* <4" or** τ» »Mïï»μ« tu *iyto»* , tfurÀ J' *àn rvD^rnms <eo τή* τ·»ηβ*«î. *iragjfvnti dura* . «' >5 rJ ομO/ω , *Φ*η* , Λ<χθομ«τ«/ τ> *όμοια* , *χ<μ η* ιτι* τν <»<'s σ<ρ·3η-γM *μη et* π3 *V*ri xa&opiufyor* , ώδηλον ®τ» £ *%τiφαι&~ aapoaetwuytta^Ht* τ$ λi η r« *vπύματv* , *o* Vfgptoia* »Jc *τS κατρο* *τϋ υiπ* iòξικ *iyritio* . ΣπφαιO- >δ , tpwcn , τλ»μκ *ω»* ΤιΑ'μ* n»c *àyiov t^if tU/j* <Jo£er TU OtU £ tw μοχοΛ'β *τï* Gru . o γ«A *rtaiyvtt» ii* χM®η C# τη *9atttn>t àratyfyfcH* , τi»η ηθ#v« «fotipov ' ήîi τυ *αι^,μαη* //Τ'0' «**«« τάιλύφωην I *rlui* &ta>ci«t>' *àarir'ut τυ μαρτυρο arofb'.'itjtyj gai itui*mut nraji* sfrwetf , eu* *aiSpurity ri κ,αή ^πμα* . \ùrc r*»- ·*nrydOtv at^ty^r &h Tfthn^ti tut^àrip* τi *Qt-*Ao*«»Hf μiλ/τιβi *3ta yà» rgro gad ipA,i«'* tm'c *ypavd; Hύρηταττόμ^α* , wc *οὐ n^poynpon ir. aλι&Hα ci» ryûtatii XHfJfa f d^a* atfUÔÎ *foi* *0»a/€ *triàv&aaurigat îαιιiiΛîη* σλλ *Of* Π»Λ-*μα,τυμάχοι jaipH iV \tyvpfai» αροτiχοντι;* , *iù* *7(01ad Si μ» <αρο* tIjoj *ytuatt iμiTTα» upttr* <τθ<4 ri ?nnrr4®* » *MUpyotûw T»pi\tV9i>* d *Si μαχά&&' Nύ«η* , *ου μύιοι* «υτi w *uipu* tijc *Sfu&ufi αλXηΆο/i <Γïα/άντH* «Awr , «i/Xd xcu nui «Ztauc *ypuQtUi* au■ri *truu&uiomt* 3h'x->u<n» , tv3t» ιφi *rü ri ^IyytTritt (~)toi oùSfi'ç iώρακi* irjaon ' *Si* ruS *ri arrnr*Au ' ouït* τκ h3ï» «kô/xJ»-»' Otùr , oûr* /3«r *Siutarai* . *h yto îàiwn 'φηγη* *Stujiu.H* , *Writ* « » *τκ ΓΛτρο gcj itu'* δ»ξ<- ——*α*Γ»î . 4/<viî *Tttrruc iχάηρα* ' ·Λλ« *μîώ* μγ' 4>A.'&<κX, xti *rbw* eXnJiJerx *tTPuhtyntt* I wrf *Si ου* τ» Θ'iτο» *όμi» Tt&yittT&i μ·/ρου* . *<ό άοτο* Θiòi Kçi» *iirtK^Ui* . te d' «un χβπ tV* Aμτi-x,7» x«MK*fyouitrw* c* r« *αυτή Sfuptat* , xa» *το Xiytr^at τη* δόξη *τη* τ*τμ>i τ ι io» , τ<< τi *μοτο^πi tXar-rjrftn* erdJw^r» *votaitμ»>&»* , *μ^*· ιη; *iW arogeirtrai rofitat* <c χ«i-*&voi* " *κλλ το»* «roroXo» μιτ* τκ *àj»-ci^otnt τiη ar^o'yi , τiω ò* ύiζiω»* τκ ^«· *τμκ tu&ifya»* « i w *ομοτiμiα ,fà* rJî.u⁴*®». η m φη<η» · *i 'ntnzu a-J&γραφιούht a»* tbç μi)ζ*λθ-wp/rnf *μάρτυρα* , *Si ut* τβ <J\LrXdr «i *i^tai iιατημαχiiΓΛi t H'xai τvι,τîω* ê*ÜTt&ùt* c<5»*»' *<&wat* ' «T? *yà^* t®' *itâcH W Hp^itvt StSargaλ®-* , ή τi rj'à.ccttTtç χβ^χτ. «λX* *HTfp Hi, Φî·ait* , d ή› *τπυμα* τïîi «λη$H*; îΓ^ι Λ *τi c* 'ηι ^ιοφορvμiηι ytrôtJfpot 9 τα at τι Sia9wiiat Tint Soypiri» χα^vτoττύ*τ^i»* ; *«notui rlui μiι* irtporr.Ta t ?c *XΛ^îipαî π è rr.i rawnt* 'ni *4tfogHpn; twf^vot τo'l τάμα-on* φυλ**πο» ' τη; *S'* «i^ωμiτκ *φυτi»i iiift ô-Ku; τροσvμiîτκ* » dÇ, *ut* η *οιομάηι»* toutu» *Hτάγιτα» Sta^opà* , Xfirrrou 37 *φπ·* >η τ» e» ·nJ *âya^ü ranuôt n ë αμi-η^/^ά»-»oh> ώτiβv . i* › n *yàp irâtax* d xcdnoOÇ n

$HQt

Ûhot triyw > hêt» τμκ il^iXovi «£» t J» /<- A /U«TO> ÎrtfQlt.Tl τὺ >ou£» $Mφiροητ«4 * - fjû fa&iKtru ytytaf, d 3i M&tlfïr&ai iμlηBiηκ *τι ^wof c» ttJ iy«&y ioyfAttri^omi . trvt ι£ it τ/; iμ^κη ù&iyi<rwm tu y^ic 0'» τη* χμi TFQTO» FOHoOtU, nyi IIf e» αυτή φΦivOρ^Mi λόπ» àttQwUs « μαNM 3i τ7; «» f^ien βτλ- . riut jirohtxfyt τi φουλ©» XjM »V iV tfifiTiKMV Ktutxpyfdg τΐὼ JV γρκφiΐv Ztriptvw X04 rit trvytpwuot, rlui 3f nin» a-uuHr*yv- γΐὼ &i·οφιλi hmu τῦ ravive ίΞ/o» i h &ê μΰ& it rjKtrtt iμΐ9 wrroç , ovtj fjtyi ταφiπι- vec 4^4* itvtvf ανοφ<μ>ὀ;φ^* , κζιΰμκπ ht μα- ltto; ι V tZ¢ οαχλησία; 3t3ar)tihw ïτή&iï hi- lyaor ut 5 ri» it p.fr£ rimt rif «λλïi τό- τκ; «S&iïïùv t Lu» irlua ïχοκοι γκάμ/ω , χ^ι τπ τη ^μιφη; ἀλλο» τ/ι* τροτοΓ writ 37Awf cxc i- χiτθαι , uytt~ τι i(ÿj κ>υ turi^ot «BfiTT^t 3o- £tnt it » i μήοχ If iJJ iytvv oiπ* τη ypttri ^oβ-η/i^θη, «urij π «îto&et ri 3tot dC- eio-xjy/ t <c rif φθ«<ηκ»τ«; ζηλοαῦ igriit » «A- λτ £ irisTti όμοο toütv/ τη; yniujx iyitotro, Ôtqt» -rïi» xsptp τη «λη$κ«; iy-ûtut iurù» η >cwx cruto·/μ. iuTtK.it y3 o' -rè «jfuwr β'lαΐiλθo'v- n; o» N/χ^i· Tturiptt 9 τη; πρo τ ταπρα τκ μοχοβι/H ιτοημiκ» xjriuu&xoùrr.; c*Qïï&frStu , tbtv» i τροτο» ®fo»rw^· où yio i^iouu r;o<r- /^e<» oirAwi τ®7; η; «τοΐπξσ τκ 4?ZJou; β/χζο- ityott τκ 7j; ypif^t ἀζκ/ματχ * «Aλτ 3όζη δό£<» μΛχp$puu Qfuvrtt 9 rit ht voKiμοι τκ- τυ» £ πρo; τέω γρκφΐi» hii&Jwm, η tu"; ὀχι- τΐM{ 3ό£üi i3oκü trtuniyoprir , τΐὼ. ι^ù μόiΐω ri» «iXr.JHTÇ δὼ«iσ-**λο» iSuiMtnt o^όμΐiTΛi w- »X4 -tfeiriTTH» aura * ir ηζiωτλ» » iÿ^i^fiih- λο» τ,ΛAι»» rtait iu-ii μΐμ\ ' τiαi 3' ιτirr. τη γpA- Φη (τυα»®»κΓ*» 3oξ<» inupot , ϋτκΛω η π5 ττ- Tti rit'ùôr iΰ-οτ H inUTi^HrK.·, ^Θ£0»«λη9·η. i yS T ivfoo-ûrut îτoτiμ'iχi intfXftyia , îîo- ξ(μ1» it 'tru; tu κ^i τκ X iΓK* τκτHio'προ» οθρωτ/ιωπρο» Kfyôpfyj*. α·ωζi<τ3ü/ , Tδ7; 3i τΐiu StOTW μτρτυξκσι μΐτiα» enyjjirJou TfwyXyôt^ . c»u7»>ι; ἐ' itcirinu μπουτiκ , Rÿ4 Λμ^οτiροι Ttûm; sjcipyi κμiτüι . tkCtLuu ovjj rit rit τό- λ;μο» ttrfynpùr*t <wfotTtpntr^> , iK itriwttt ivt ττατη μi» to tizit , τη it yf&fn iô yito- t^jor hi iurit W tlmj cuatai'nt ir'3o<r<ft τούτυ» ἀλλo/ tod; xjsr/p τη; X<reSUe; iyurxt Tfj4 t Lu> «Ufa'sup.tit ὀχδiξαμ^üo/ , τη; Tf'i TKUrtt μiθὀΐoΐi 4*π$-η<ΓΛ» ζηλ^ΓοM ' TO;; yip ritt ζητη9·i7<η χ£4 κτο» μiτ* τη ακτή ix-ti- β^α.; χ£| τκ τχ»τ*χὀ3·£» τΐαΐ yptp^aj φκX«ττ«» α'<ταλA>τü» t tlw κεiαιι irthuKeu . <c τατα raùo- 3o /φiξη μ(·ηι rit iurit ititot'a r»i<' if9\on αλλχ; ηττυμ^üM». i*τ<iψαιo, ù; id τ?.τü> μi<χ.ι Tîti yocrUti ù; iΛτ,^v; iTonhic&lùlaj rt-fpix, t- aiui ατασχ το7 «αλo7; , «ofo; it τη Tfti ? γρκφûι yt^n <τκμ)3iZ3>ι*ûχ» aô<rx χ<μ o-uittip- μoτμi^luι . ti yip χ$/ μη ταρ ijjjfii ïκλγοι τo «χλο» χ£» *ZOF , «M' lot " C« tV Tçoripvt toi; ùrtpoK τκ vri&Zdypt- τ» . ri ht te T«in»» iripoiLu > αλA* oiio&ft iwni

mam in bono ftabilitatctn , iA? immotabileoı collocationem dogmatisantes . Ecquis commodius inteliigendonim feriptuno locorum aut tollendarum , que 1Q CÛ videntur elTe , difcrepantiarum explicet rationem ? Imo vero quanam aptior fuerit demonftratio , que probetur, improborum , 8f perreditaeù nrreticorum efle fetipturas diftraherc , atque inter le pugnantes velle i Deo vero gratum 8c plurimi faciendum , eas in concordiam reducere > Cum igitur vel unus hic nobis fufficeret , plamflimis verbis hac dc re pronuncians , & dignitate inter dodores cccleliae nulli jure pofthabenJus ; quis
B quirio, fpretis etiam cum ifto ceteris omnibus idem atque iftc ientientibus , dum vult icripturx dida alio quodam modo excipere , videri poliit rem facere cordato homine dignam ? Nec veio lolum fandorum quilquc ita fc gciEc erga feripturam , tum ipfc per le admveniens quod opus eflet , tum exempla majorum iequenda ducens , fed univcrli etiam fententiam hanc fequebantur , ii quando illos occalio iuicipicndi pro veritate certamina unum in locum congregaret . Sic patres , qui primum convenere Niceam , cum periculum effet , ne Dei Patris atque unigeniti exploderetur aequalitas, pro
C ea ipia propugnarunt . Ccnlebant enim , audiendos non elfe (impliciter cos , qui ad probandum mendacium, feripture fententiis vim atterebant ; ied cum opinionem opinioni viderent contrariam , pugnam vero hanc ad icripturam quoque pervenire, qus oppofitis favere videbatur opinioaibus , putarunt quidem impoflibile folam veritatis fnagiftram fibi non conilarc, nequaquam vero aliquibus ejus partibus alus prrferre voluerunt , ied congruentem cumunivctfa feriptura icntentiam compcrerunt , nempe lilium elle Patri «qualem, verumque Deum. Sublata enim aqualitate divinarum perionarum , vide-
D rentur quidem fortaffc que humilius de Clinfli humanitate dicuntur contiftcrc, at vero pro iis qur dant divinitati teflimonium, fruftra eflet lublata : Immota vero illa uunente, utraque falva elle poterant. Hanc igitur illi , qua: bellum excitabat , propofucrunt, nec prius deftiterunt, quam nuic vittoriatn tribuerunt : & icripturc , quod per lcntentiam illam fit , convenientiam confcnfumque reddiderunt . Horum ftudium, ac certamina pro pietate fufeepta eonfecuti alii , primi quoque fuere modi hujus adhibendi rmulatores . De icbus emm tunc in controverfiam dedudis illi eaiam exada perzque diligentia , caventes ne
E qua ex parte feriptura laocfadarctur, tulere icntentiam, & deinceps unaqurque fynodus eadem tuente quzftionum alias aliter agitatarum tradationem lufcepit, ut ex omnibus una vete aurea catena connexa fit, omni patiter pulchritudine ornata,cademque in declarando feripturz (enfu optime conferta 8e coaptata . QuamvuenitriJinguli non poffent perle ipfos adinvenite quod redûm Sc «quum eflet, fuppctebanttamenpofterioribus priorum exempla quod fi etiam his caruiflcnt, certe Spiritus auxilio poterant ipii per fc totum hoc egregie prxftarc . Itaque non

non modo fanâorum quifquc feparatim, fed congregati etiam omnes omnia , formata concordia fcripturarum » egerunt : seque tantum fmgulatim » fed complures quoque fimul eamdem de iifdem habuere fententiam . Neque docendo Tuos putarunt habendam elle pre oculis ufqucquaque convenientiam fcripturarum » pugnando vero cum advcriariis alium effc modum adhibendum , fed contra , priora illi* fuere opus propter poftenora . Atque ut nemo apparentia tantum attendens » latentem vero non effodiens thefaurum (ibi Geret caufa erroris , putaretque duce ad pr«ctpttia lumine uti , illas etiam viarum afperitatcs , hoc eft loca , qux videntur atterere pugnantia, cotnfilanabant , eumdemque in omnibus fenum confiftcre detnonllrabant . Ita veluti communi cunfilio tum publice tum privarim , quovis loco , & quando res ita ferebat , hoc ante omnia curarunt , ut fui ftudii caput : idem quippe certamen pro hoc ipfo , pro veritate , proque fua ipforum falute ptopofitum fibt fciebant : & cum iofo quidem , reâe fe aha peraâuros , noc autem uno pofthabito , reliqua etiam fe amiffuros plane cenfebant . His igitur ita fe habentibus, que aliter fe habere nemo unquam dixerit, ve! nimium contentions, neceffe eft vos etiam eodem <rga materiam ptopolitam animo fttis, & noftponatts omnia concordi* fcripturarum . Sive enim oportet infpiccre, quid fandius quifque egerit ; vos , qui tanto eftis numero , juftius hoc idem & velle debetis *h* perficere : live quis etiam cos confideret untverfos , operr pretium eft vos eadem poil illos nccellitate adaftos , illorum velle fcqui vcftigia, oppofita vero incedentes via reprehenfionem non effugietis . Quamquam illis quidein , et(i non omnibus , at certe primis, folar icripturc erant ob oculos , quas dilbcile quidem , potuete tamen in unam revocare convenientiam : at vobis non parva ad- -umenti accclIio eft , imo vcio ipfa totum fere valet , quod doAorum expofitiones in feripturas , ceitamina eoroin habetis propofita , qua; illi tum ad veritatis hotter redaigucndos , tum ad fuo» confirmandos , dtftis (cilicet eorum audientes , luicepcre · Quorum , cum adeo multi , ftbique invicem telles fmt , confcnfionetn facile patiter ac juftum eft fumerc vcluti ducem certilTimutn ad veritatem indagandam . Ac de dodtoium quidem conicnfu poftea : prius autem agendum eft de convenientia iententiarum lcrirnutc , etenim res ita fe habet : Spiritum andtum ex Patre procedere , teftatur manifefte fcuptura , communiter otnnt' fatemur , nec tnigis Grrcis , quam Latinis id favet , nec lolvitur per hoc dubi ratio. Hoc enim polito neque necelTariuin , neque impoflibile eft , etiam ex filio piocedcre Spiritum , cum h»c aftumatio nec ponat , nec tollat alteram affirmationem , fed poflîbilc Gt ex vi hujus propofitionis procedere, aut non procedere ex Filio; ut qui dicit hominem effc animal, nec rationis participem illum neccttario affctit, neque id negat . Quamquam fi modum pro-

A «τνρθοαα iV tsXuut/ βοηθού//!»/ « Jr' οϋ μό>ο> *Ιχαγοι -iV iylu» χu&i* * «λλ« τανπ; ο'μi *O* γ ιφνι τυμφν^Λî rit- •nt ικolηα-Λ» · £ μό μόνον Χ«ÎF *(Ht* , «λλ« £ <3 t Aī/κς τΐα» iurlu» Tf&i iurur icfotiywn yruμΐω · Λ* nyiitrum τη; μιν o7*ī/κς 3/3«ο·χον- nt τπ -iv yp*pv» π»μφωî4 Γοχiζ(&&ι τiφηι- , TMC *Ü τρo* τκ; CHtvr/v; *tyvrz; iNu»r rnci itxrtSft&u τparor'* tolumitiot μχλλον £ *t V* «pori^e *uto7c *t V Crtpvt iitnrt . £ ûrf μηZiτΛ* φβχvoμi»· uovov «ρoτ/χovτ* , τόν 3' *iyxtip^iat* Ort «voptimvnc θητβαφόν, τλ«- αΐτζον «uni *yrfluür&eu , oit*<τθαι τὺ φλι-

B τ/ ^ïtô-su rpôc τκ» «pravKc ciJ»y» , £ «»©3/<cc •*nif* 3oxâr«; 3/«φ«v/<; *ifyipouu ,* χμ «W» *Zιλ rima* votui *irtitluwor* . hvj «<- «rd *πuu&ύμ&πi* £ xorrn £ /3/« £ **»· 'raX'f T?ô> *t ^th μ«iλîΓ<* τό- W iφρo'vτκτχν , ɯ'i τΐτυ arpaXcuor ό» «uw» ni; czraàvc . Tt/ *yatp* çttrrôv *\jctp η τούτoiι* £ sï; aληθ*/*$ xÿi 'ni; *«uiùv* ή3iτ<» ôvnc *ιτφiτη ttywi ' μiτ λoτη utr ·η Koπλ χλ- 'rop^rùtriv , iv* 3e τότuv re^r/ioen; , syu λoζ- TWV c»Tf«7ir^su TMSTüc citou/ζoχ . *iwtw ivr- fiui·* ktu x^e'rwv j *μηZ/ιo -mur*

C *if ,* xa» *τφόZpΛ φiλό>^XOî iï , £ îμii rluj* Âut LuÛ τ;ό; *jtt* τχρόvτ* y»m- μiα> f'trx»ety«fç , *igi* τη *ηΊ* y-μiφχι; y/vό- *fifyor ZiΛτÛτΛ^βΛ* τανт* *iytir* eAxrni . *tin yip trpài* êxxrov *iV* μχχβiiων ε'xi/rwv crrr3e7v , *ύμiîζ* ôvnç TWKTtr *ZiXΛiόπpoi ttf 4: βouX»ι$iή»- n* Taùnc , £ *wntxtfi^ur&t ' tin rirnit oμπ* AoyzfiTcu *τα » * TB ,urr' *ttfifout tà τΐώ κuτiιιî ûμΛi9 é , QoühttQ-tu* XumnAe';· £ τZaî cvxrrrM *iict* , -J/o'ywv αiτιoν *ereu . κvι' τo/* τ»7i *μîi , tî £ μη virif^* α>λ« τo7; *yt τροήpoι γζΛφΆÏ μ^i'/i* τpoϋχHiTO, *ii μii* lu» , *oμυ i' i^ txrKf σ·ι»μβ£îτîΛ' ύμΊ^ K κ μιχ χ βoχ-* «S'e/ai rpooJticr, άλλα «'uni to r«v Sirat t *λι η* Λl 3<3«<Γχάλi>» *iτ* ' τ*7; yçe^ouç *J^ryirt^ , £* όλλoι τoότων *iyùff, ,* κ> *ixi iKtyyp μii W irSirquruf* τη αλχ^i/χ, *Qf&uurti it f oitttuf xcu* TwJou/ror ɗ'uTtï; ci<frricrtyTO * *ur TOtrvmr* ôvrwv ▮ι μαρτνροαόηιν αλλιiλo/c *rhù (τυμφïηiîμ,* cùazrep *ôiryof* tihoι drAar* *τήi ζκτχμiη,;* «iλv- Θό*i XaCezv /erfoyHfo'v (Φιv ou3ev Ïτττι η 37- xeuov . «iλλ* TM *μι» rtc) ? ZiitrxiKuf ,* «J- T/«t * -nx 3/ r *ypa.Tur Λ^ιûμΛτv. St?* σ*ωυ/- *TTtcrSu /tifuTOf . tyyt yip aunt ' τι uit* cm th Txrixx *cMrop£fr3^i* τό vv/Γμα τo *iynt ,* Xi/Λ μ;v ôiMPpràTae civ τη yp*<Dp, *ôuoXoytlr^t* 3f

E τανтuv "'μ55-Γ , χλ< oὺ μi^λov <®ρο» I wuxiJr η AβΓiνων erexi Tyro , oui* *irif* «X τκτη λu/vv *t lu; ΛμφκτβήτyκηίΙ ' oin* y«t{ «tvxyxn καί 7« th uh *rpoitroLi* τv ττ/ϋμχ τήτβu XHμ/vou , *ùr i- ZdûaLTQt* £ i'χ TH UH ixropdiio^-eu . ή *yip* xxtÇ- *φΛιτii* βώτη τύo *tritui χ,λπiφ&τιτ* oûτ* T/^nr/r nr* *ctt&lftî* * «ΛA* *c^ûtytmt μii iκ, τκ* uh «ofors- veu > cvê/^/Tau èe £ *un* .©foif'vou ôrov f< *yt* τï Adyou " *oiairfp fi rtt Ktyot m ir^^ro» tttaji ?uor , oiiTt* Aoy/xo» ï7/bu *inyx.r;,* i-

η t St aHUpfi * lyj tv/ «eft>ç tw fip τροοiu SV &M» τράτο» Λφφiβu tyl7» £ lui ·ι Stiot TtripH ·ηΰ'ηκ irtSwua ·ηξη , τιθ'ΐχη £ τολύ μέλλον ά χ«π>φ«σ*/? ilu> χ«τκφ«Γ/». τύ» $ τύ τ*τόi «p<xrô»Tu> χ^' ◆ qo> 3η xorrarvZr , «> iri τι xuXùi ' é τβ 3z* τηφ* te τιιφ~ κ<γμ*- iûf rpo/or , airUt îy» £ tv it v vpocvtn ' *<- Sirtp H τι rlui &I%μlι» cm t S ijAfit MtfotpYto^ Λiγoι, τv é & ôk *jct7»^ tpmînu «urfeu ηπ τινητv 2τ ΛM,τpiτH ' ieouu i* yt rS Xoyn ' Χ£|tw τî&îφ μέλλον, it τκ ii» "fa τροά&τ τράτο» λοχ/£οήν, ψ riμiτττiΰo/iὼτηΛiiiξηMïρό iié- npot fVV wn >5tj iri η ἐχτ/roç <puouwç τpio» , & άξ λ urii tic cm MffwrfySi sut/'« <ofotp%f&u ii»wî * iiuf ii το» λογο9 μο'νο» ηoτoαϋπ 9 ÙilnpO9 iriyvn βυτoφAivoμiθ·* . </»' ouo oὐτυ χλτι ri φά.γμM'η tyta ; ùfj^ouu . 6κτopXi<O[yèp «W 4r^j»' ri ii? , Vf τ«iλ/» or* ôrvopA's- βθαυ, χχθἐτβζ eiiuiMro9. Xh t î^) ni9uu θχπρο» nrro» HHU * «λλ' tâtnpo9 tvutü» cm ris J'PefÎÎS ilAfi^iluJ λ<&7» . H«OttÙ f« T19H9 «λ- λω» thtv truriiyfaS-pu îw φΛiipv ttfî λiγoμ%ό*9· Taura τoiναo 3/χ^ά» Stiipw ë ri fjf» τχν- τιι τλ 7?ç γρΛφiii τp SV Λλτ/wv ftorfèti **nc- φiα-n , τμρτZoτ iλi&αu h 3» τp SV Fpsuwv i'vφ'iκ , rlui ΚΛ-πiφΛβv . oîot h tb TiMrfaOj rrrpdf £ UJ w ή ἐ αμφοηi- fui 'ΙηιZμβ, » w' μόνο» îηλονάτ/ ncrpoc i/λ' i»θ'* μίι «TuidWrf , i>θ·< it Xîxth £ qu ' es TB r<x»nt τχ rS τΛτpo iχH9 è f J©»' H-Π>τ<- p< ri u« λ»μβΛ9H9 é À9»yyf>^n9* tiriituspM- θητχï; iμ.φMÏμAτιτυμιτιιiùTÏτηvμΛ 3/δoo*θ«* ti 'rt rtuTH9 iirn rèf uo» <r^>' t S τ»τpo , t^· rrp ὁ r«njp ivn τiμτπ ct tV ὀήμΛτι t J ux * fi TV TfUT0fJjBO9 CM th ÛS «un» , ùcarfp ô uôs «woraXHt c» th x<rpoc 3oζ·ζ«< τι» «το- ΓΗ λ<Τ·πχ * H TÜ mtjjTK, T«t»m τp «<TMφ«β-4 <ΠΗ >«'5η, «λ»î&î £ ÀotLu) ^ftTU 90μiζ^9. £ τ<λυ», η nJ μη cMTw;A'faÛ(1» τιΐΰμA i* τχμ'κ, impp^hu & τη yραφή T19Λ Xiiμi9M ruzntyopfî , τη «ταφα'<ΓH Twt'Sf&cu. fi 3i& TM9Ttt^fi9 iὼ TirG~ , ◆ l/x^xpjuouç άλλoθτ» ήρτη^ν'ou τυχό» , * φΛiipoî/î^voo , ιoZτφ βi- βiΛoὼZτv rlui 3o'ξ<τ ότoπ'|Λ» ά> tivot τι 9 SV άλλω» \jefpopif , ά τη μii û^τικiιμiη) iάξη Soth θi7» i%fi , τi St Jojcotuj itStreud-u φiΛθ9 <τiμμ*XP> * triytTM t μη α-uιoφΛiηαZτκi, «λ- μiλ^o» «TΛ»θ·* <Jç βi» »λ;ληλoτ? tlumttw»- tv, rujjûioitf ^ηγησ·ΛμÏ9ü 1^4' τo'i t Xho- σî φΛ9ipvτip01i Tti îΛΛTiu «(ΓΛφiΓip* «£<'»*»τ* , όκi/θi» iyn' SP ïo£w» άτφMΛû «τoφαόiτ·9·χ» ' \£|' rlui μï» ourû» γιιoμΛiîiM τη ίtai Tft9tV9 tMUT^ rlw ypa.<t>Lui β-υμφω/iZ» , τκό- tLuj difttrSoji j rlri T ω» iήpv tyoura.r *ro- τZμτiΓ^βα , χ^i nli fit «τντo» ùrAyvyaiïi tri τvù·ïVü μάλ/ΓΛ χ^ησ·θoα ' i'> α-rvso» it» r«tm» φuλαττvμ/»Hi , τη η τη; γp&φü σ-υ}ζ«pκ«v 49po$ «Mτλ* , x^j τ/μ*» τoλZμκ α«- iBontî MÏτίΛ9 · ini Tti yt «λλ< σ-Λ&pΛ η- γovvΛî ?aç -rv/<u/nc« μiθὼπ tri SV i9fC)Lt<fri- 9U9 , VÿÀ TB TΛ9 ItTtl» ttriQoiKOlfÇ · χ^ /xjw

• if. ▮ te hif*

* .'r. ». I- τ«ï*·2 *ζ" e..»0.»- Γ*"*Tβ"

A ccflionit divinarum perioaarnm (peâemuc, ordinemque iliis aflignatum a fanâit patribus , multo magis affirmatio ponit affirmationem : nam ea que Pater habet » fint etiam FiJio communia oecefle eft, nifi aliquid obftet : 8f quod es aliquo per aliquid eifentialiter prodit , caufam habet illud etiam per quod prodit · ut fi quis calorem e folc dicat oriri , illum « radio quoque oriri neque ait , neque negat , quod attinet ad ipfam propofitionem , quamquam affirmat magis, fi quis modum produAionis confideret , 8e ordinem quem habet ad utrumque res intermedia j tunc enim plane non negabit cx B ipfo etiam radio ut proxima cauia oriri* quod per illum emanat naturaliter: interim id folum coafiderantes , quod pronuntiatum eft , neutrum exprimimus neceflario » Itane ergo philolophandum eft de propofita quoque materia f minime - Procedere quippe illum a -Filio , rurlufque non procedere , omnino eft impoflibile : reftat igitur , ut alterum illorum fit verum . At neutrum licet e ictiptura planis verbis deiutnere ; Colligendum ergo eft ex quibufdam aliis , qur feriptura dicat anerte £a igitur confiderandat

C Et fi quidem omnia fcripturc loca Latinorum affirmationi favent , amplefteada illa eft : fi vero negationi Grreorum , rejicienda affirmatio . Veluti fi mitti a Patre & Filio : fi quia dicitur Spiritus utriufque > non folius videlicet Patris ; fed modo quidem veritatis * modo vero Chrifti Sc Filii ; fi quod omnia que Pater habet , fint etiam Filii , de annuntiare , fi dari difcipulis Spiritum infuffiatione coroorea ; fi quod Filius mittat illum a Patre , ficut Pater mittit eumdem in nomine Filii) fi quia mifius a Filio glorificet illum, quemadmodum Filius a Patre miffiu glorificat D eum a quo mifius eft: fi hrc omnia font affirmationi confona, habenda eft illa pro vera & certa . Rurfus fi qua funt perfpicua feriptune difta » qu* faveant propofitiom afferenti Spiritum non procedere ex Filio , negationi adherendum . Si vero omnia uno quopiam excepto , non decet illud arripere , forte aliunde pendens , quodve poflit explanari per multa alia ; atque per hoc utramvis confirmare fententiam » contemptis aliis , qua poffunt oppqfitam firmare opinionem , quod vero videtur contrarium , 8c placet , facitque nobifeum , minime inferunt : hrc igitur calumniari non opor- £ tet , fed ita interpretantes omnia, ut cohrreant conveniantque inter fe : dijudicantefque pauciora dr obfcuriora per ea qur plura hint & clariora, tum demum de fententiis tutiflime pronunciare ; dr eam quidem ampledi, qu» facit, ut feriptura nulla ex parte fecum pugnet ; qur vero aliter fe habet , rejicere ; atque ad hoc potiflimum adhibere rationes ad abfiirda deducentes ; illud unum omnino abfurdum caventes , ne feriptur* loca collidamus , & opinionem fequamur , que bellum inter feripturxfentenfias excitet. Nam alioquin hujuitnodi dedudiones ad impoflibile in ea de qua agimus materia, invalidas arbi-

•vbitror * atque at uno verbo dicam , fafidiofaa (ncc veto difficile eft , ad incommode quoque no* invicem deducere* fed facilior eft omnia declinare.) Quamquam licet nullum ex hit fequemtur periculum , merito non decet illae admittere . De quibus enim e feriptura non licet occipere proonneiata * fed oportet nos conje&uris uti ad ferendam fententiam , ad ea nullum crimen eft aflerre etiam dcdu&ones ad impoffibile » & quamvis aliam argumentationem , quo nos ducat ad aflequeodum id » quod effe verius videtur . Nunc vero cum tot proounciata nobis fuppeunt i quorum aliqua .fatis elfe nobis poflunt , cum rcâa tendant ad id , quod qunritur ; ex aliquibus autem licet inferre veritatem t inane quiddam eft Bc lupervacuum hujufmodi argumentationum ufus i nec eft aliud , quam vana gloriole cupiditas . Scio vero etiam vos , Greci , ne demonftrationibus quidem in bujufcemodi rebus confidere , fed habere illas fufpedtas Be periculi plenas › multo ergo magis ipti a lyllogifmis deducentibus ad impoffibile refugietis , ab aliifque illos adhibentibus cavebitis . Et hac quidem fic fe habent . Non erunt porro feripeurx quidem pronunciata concilianda inter fe , ut maxime oportet ; eorum vero interpretes · aut ubi ea dilucidant , aut etiam ubi de illis difputant , in oppofitas fententias diftrahendi ; fed par in illos quoque navanda benevolentia , nullique deneganda illa obferventia , quo omnibus debetur . Nam fi bos quidem recipiendos , atque in honore habendos * alios vero cenfebimus rejiciendos , putantes inter fe illos pugnare ; primum quidem nihil frui nobis licebit reverentia « qua feripturas honoramus , interturbate rurfus pace feripturaru« , quam nobis illi peperere , per apparentem pugnam doAorum i & pereunte nobis mercede illi debita * quam par eft effe veritatis manifeftationem , ob calumniam ianârs illatam. Deinde malum nobis duplo majus fiet : aut enim quofdam ex illis fanâitatis gloria privabimus , ut poflint iliis mendacia tribui › Ar jure debeant contemni ; aut rurfus diferepantia crimen ab eis ad feripturas vel inviti tranfferemus, Be Spiritui fanâo aferibemus» a quo feriptura manarunt : & illos quidem arbitrabimur examinaffie omnia reâe atque prudenter , feripturam vero illis dedifle caufas pugnat. Ad h«c fapientiores nos , fanâiorefque illis oftendemus, fi veritatem feripturarum nos quidem aflequi poffiimus, &: cum aliis dofloribus concordare ; ipft vero neutrum funt aflecuti , Be opinati funt qur non oportebat , St bellum cum fratribus perpetuum fufeeperunt. An vero nec quifquam nobis hoc tribuenda putaverit* nee nos ea de nobis cogitare debemus ·. fed oftendemus revera ineptos nos effe illorum auditores * Es quidvis potius attendere › quam diâa praeceptorum ; cum illi nobis egregia documenta dederint * quales Aos convenient pneftare ad ea, que a Spiritu diftat* font * Be idoneis exemplis doôrinatn firmartnt ; nos vero contrario modo uti velimus . Nec vero etiam

A «rcyaycy/ «ΑλνλΒ #r/ vk . w is' O«κλ/>H» , /H/ζoiO» dJxoA/ctC. T* & μι&ιo'i tx, viiw txofjiit xjr&tUMV , arx dl'Aoymc •nai-recr <®fOoii<rJeu . ufel μ|u γi w> crx tr/ A<&5 cu rik γμυφϋ «^mpsem . «λ-λ« Jh τϋ*χόπ Γοχαξορφηκ ήμχ «roocurm>«u/ τρά mSm # niff oSuvom uraywyvuç tirfyxAirm , χ# rdreu? â>Aouç μι-θοιοτ , «u mpôc ràο tu àexoaôrQ- «λχθντήηι ««ηiλυψτ ifjMt /taTAwiv^ · ι»ηiτ» ii MIS Ôm» , MS pi *('f* V? μό»οι u'fM* , n/aowat rpoc -rà mpoxevfÿaoi <v- (Ttxpvf , âs & iξκι rluù όληShot χμη τομ*

B t imj mt &u , «fefrrw η χμίμο χ$4 μότκα» η ■iV μι&όivι τύη/τ XA&imxt « <jw φ/Αο-τ/μio μοηι χιιχ , oΓï< U vι iμo » «7 Γμο-«0/ » xlf mîç strode<£wiv b yt n7e πάηι pouÔTuç , <λα* oropfotrc «imrc 6τoττi» ri μχ q^î Γφηλιρò» ' τoλλβ» μηΛλον niniu ηî ii xhuMTH ruNtoytrpor; doni τι dCAsuSrôw-f&a yirâ-eu , χαi χμ^μiκ^» φυλχ^iτθi. «Γi» ai nimu ηi ήi βiζηiμΛ-ηι rrw siZAijAo/ç qÿj 0-uμ&&iζH» , de «ts μβλ/<τ< a"uulxntmt Jh , tuc dt tmtw c* o7c ■Λύτη π întXAyirosnc, xSçà -risawoo-

C nsv htywt , iaip^r <M< iwnif μιηi rij; irm £roifti χ{ήu·<-aOau μ^iïΛ η oBfuhofJfiixs rtav ct-«oxAerws su'iouc. h yùp Tire a4° £ rt~ μii ^l/ηφιοόμî^Λ , lift it Jhf iyvta-oμι^Λ μή Tporiyw , ιομιζοιη «unùi ifetfnper&eu t τμ^· ni fjjo tilt ri), Tfti vκi dCXcSscxc «-ToKxtjM Tt 3ια/χτόμί^Λ (iîc ôneiruf τι-tîflu>iK on rik tût iiit- rx«Aw» rciArr myjçfefJfiiK * f o««7θî> μιτ&ιι Hub iii τîω x*tk nû> iytu» (τυχoΦΛiτiχι ΛτoΪ&uvφM , έ h«o'c fôt τά*' f <£λ»θ«'Λ« ·i»«4 φΛημM» iΓHTK ««4 TV blfQP

D iητλοαϋ χμ7» «mvru · ή yatp carouc «uros ττ ce tiyiônfTf δoξ'l* > î* V· ·ψi&*< rn xuriif OoxtTa^su, <c d/xaux; r<-peopàird'x/ ' n va rik 2/«Φμτ/μ$ ιγχΧχμΛ i-Koine κτ iurùi tri ηi γρκφκ μιηîΓχτo^ τ<λ/» , κoλ ή» viioμκ <» iyioi * ou τuχ-χχ-ivrif ai ypojQoi mùutwi /Jtf ««λ<7 f'rrrac*cu r<tn xcd laiuri^omif , rlu> 3i ypojflaJ nt τη ιoφoρï cu'tkc τφiτι toutouμiï. tTffàe St tmjtmç , τoφvήpoικ ùμZ μλ όγιαήζ>κ iicHtui ^πζo/^o ôrmç , tîirp »ljuhc μη τη τ«-ρ« ru'r γρo.φύή χλλ wc χλλo/c rJ» Si3oriô>&)t ιαυόμι&'o τυμφvιïi , atuxvr St ê

E toutü» βiμφoηρω» Zιημo^ηι * Koi ιηoμiκoτι μη irep crx tite , βiθβiχτov di '•j'oî τκi «-3iλφχi cifrbxm τόλ/μoι . μηλλον Si τκuτχ μι» oόη τι \jBtp ^μ^i «ξιώ·« , oùθ·* χμo \jstp tojuiw Koyifyr&Ojt * αλλ< iiîξoμη κλι&Zi όφuiîi ό»η ôutüt μo3τ.τθ2 9 μλ τόι-■m μχλλoτ v πΪ η» SlSeurxoXui "Koyon τμχ-τiχoτη , tîrfp tXfîtui Ôtvs ορμόττH ηι \jrà -τvû τι/όμoη "Kιγoμ^o/ *ofotrQiçfr&<u , M,Kûïi χμi» ύφvγMΌμîHΛ , o^^ii^μΛ-τη

rn /xx»o7c *rlui MtrtidTwtu ôtCtMMwn» , <J-* ™ *wrttertLTis* c*x»r/cv; **yitrô**'eu CofcXquedx . xat/ *μiα)* ouJe *Mmâw ôX&k , ï x ï/tou, μΐ9 ïfy· ynnî;* «tZXfrx *ΚΛ&ΓΛμiηu , ù; μτγιτΜ rt w <ly*$tîf άu-η'l fîroreipM rlu) σ-υμφνΰν , ή- μ* of* **n'w'w** <4γ3·« ô^ijyopjuZrow . τη τηλi-xw'ni; *tïcarep φθΌ»η<Γ« φορεi * £ us dur») nti μιήiνüΛ» , τά-rw ύφ" ήμΰβ rffi&luûu .* «*λ* *fi è* /<P))ïf o> iλXκ χ«64» χχλiτάΐi *üμΐr* è^XTly *tiyt* ΧΛΤΛ^iùi^Τ^ΛΛ ι»κ *λιπμ τοφii £ άριή , £* τ<vθ·' *ύτ* «utwf *ύφi\ημiiχ τά μά-γiΓΛ, tau rtriw αὐτόi* J/xeux» χ«£X> o^pe/Xo>-txç , Jev»o> ou φ*uXo» το/ητοχτ«4 . ουπ }δ <-V*o/i οόη <η>φo7i δοχi7χ «ιτο7> Teeierxr, τβχχν-τ/χ το7$ βiληθiτ/ φζοχουτ/ π χ*i *a-wyyçiQxrt* * O)»0i δi TîiτOK , XXI TOλλχ'i XΛip TJ» i)T<Tη-*utfur Sium; άφiiλH* . itAj 3f τύπ» x'3' οι ταρ ή tty τιμή άζιν/^oot %i&t9 fîrorreu uiftw* ή-*μ~9* , η *iικούα ôtoebUrt tu* μ/μ-ψοχτοα , τκτο *μΐ9* Xou *αυτοi totsuroiâin;* τ>; tu» rïiXφωχ *ατι-μiα;* , xxa χομiζοχπ; *ttfirj9* χμiXουμZχωχ , μηδ* *«itTot* tuf ï/xo'tof *τυγ·χΐ9(η9* χχ» σ-φόΐρχ δοχ«-*o-î* , TKΓO if *ti 3o%WT19* ηΓXTηтθoM , & τ«7 TUF δ/τχτχχ'λωχ τ/μ*7 *τχ τη τΧχχ'η* χχτχχχθΖχτχ «τοα-χμχαϋχτ ' *àysodi* >5 «Jhç **drdrx** μ;μ»ηαZ-*901 μιτ Αὐφημ!*;* «XXrXw *iiiα Tt £* xo/»jj *ητι-μήιααη . τχη>9* π *iwujj eistta τμμ* roXXwx <λ-Xu» *ouotv9* , οὖ *οιμαι* δ«χ ccroxreuHF t«ç υ-**fty** *βκoΛi* ixxcst χχττχλ/^ωχ , Ϊνχ *φημι τiτ-η rtc;* τ?i ό*χληтι'« δτiχτχαλουτ τ/μαχ ύ'μχ- , <£ μî|5#χ* τουτu» TfwXx»i<r^ou χομ/ζ«χ , μηδ' *ι*-χ»©~ *τι μάχη;* ο» *τάται; \jBoto£s* · χ'λXχ *τΐώ ὑμΐ9 robxf^uLuD oudtoibp* τολλω μχλλοχ ό*N-*9oιi* χ^ι' <εσκi*<O·/α>iα **xd** *xctmp^üir&ou Siyjui <Λ«Χηφότπ , τράηι* rt^J cmh'fooç «ïiλφ* φρο-*9θuZτχ \d)* αλληλοi *τυμβi)909"ηι yjBo^h&ou*› é-TWT* -Γ! rôcr/F CXHF0/» «ffTXOF *VUfnpctx y9U-μΐiu Sdppoaùnt; τοιήτ&τ$ΛΑ* . *riro if ei £* rxx-τiiτ«η δυσ-χipκ froy^xxfr ôr, *iιτύ* oΓα« *τχ 3ι3λιτλλ \oo;* oΌMiΦ*ψ*A4ooi*î *ὑμ79 β»3ΐθ9 «το-δiiξπχ* . α'ΛXχ *μΐω xÿi* Aîχoλωτκτuχ î^ι , *τ09χ* ρφ> édifié,- , *^o^vμiΛ 3ι uô>n;* ifopjuo». H *μi9 γ3 »9τιφiτκ^9* χAληλο/ fèoxoux/ o7*Âytot, λόγοι youÀ Λ9τικ,Η^οι* '-ip/ rpox«wJo«F iχρωχτο, κT HTU ρ4ι> χχλiτοχ «F *luj σ·αuiτr^9 du-τχ:,]<μ τΐu)* *τχ Aoyou: dfrfâfTv* τητ *Φρο-9ημά·η»» <tHUpti9 <τυαφω9ΐΛ.* « >5 «» όi'Xζτοχ ημ/» *tàoi* riFfi *iri t Std* <è μηγχχβu' , ât; ηα/χ η τη *φι-λχHΓOφiα* A>γo£xx **ταρ/γΐ**, τ*; φοαχομ^χ; c».\p-*τιότηη* λυ«» *τη;* χληθΈτχ; ZθZλουτν ' ατο'-*Krnrt 3' i.9 τι; ôu^; <&fô;* τκτι , τo?χ7i τρχΓμχ-Tê/x; *êpyo9 é* toj uf *btèu;. nù> 8'* κτu τ* W ay/ax *opufjfy* xrxFn; iχ^τχ » x^Xx' τολλη; *yi-μ*< ydhÎM^* › X9M τόρρ^^iχ r'a/x *iφiάπ* o'uoFo/x; αχτ7χχ;. H *St τι £* ®*^λλαττοχ x'owç xxxuf uzxrat, Zτζτόλχio'χ K4<i .uf^v *t S* φχζχο-*μΐ9ou* " η *yip iûφορΛ* TfiZ *ιΦ άuπ» À^iSrâ oi* t Xwoüî , o *τoi μi) τοφ^ροi; «δ»»χ τΛριχ^ 8u-9ΛΤΛ4 &0;uβθ9 , τκρχξΐi δ' «X* TK; «ΓΛKΓipK; *A)-*θu , η λο')-ω *& ιηντiή* Tac τοὐτο» *iripn-mi,* ktu *St β·ι>μO<M9H9* «λληλοζi «δiχ fr/ χχλiτόχ ' £ *ήμ£*

A rquum otnnioo eft , ipios quidem , dutn *ie* prcberent aliorum interpretes, tanquira eximiam quiddam illis concordiam tribuii-fe t tios autem rurfus icripta eorum interpretantes > tantam quodammodo illis invidere fortunam, & negare iplis bona illi , quibus ipfi alios cumularunt . Quod ii nullam aliam ob caufam nobis fuccenfcbunt , at certe moleftiflitne ferent, falfo a nobis accufari fcientiam ac virtutem fuam . idque cum ab illis alfeâi fimus beneficiis maximis , ob oue illis omnia gratiam referre debemus. Neque enim elle aut landi aut dodi videbuntur , qui lenierint & icripferint qur funt a verita-
B te aliena ; imo ctistn digni videbuntur , 3ui poenas luant graves propter cos qui eccpti lunt . Przterca ncc dodores illi , quibus honorem deferimus, habebunt potius gratias , quam merito de nobis conquerentur , tum quia fiatrum injuria communis etiam eft iplis ; *fk* inhonoratis illis cenfebunt nullum tibi quoque fieri honorem , licet multum honorari videantur : tum li verlati elle in errore ipli videbuntur , quod quafi doftores celebraverint homines , qui errori lubfcrvierrnt **j** Ignorat enim nemo ,. quam miris laudibus alter alterius mentionem faciendo , fele invicem ornaverint tum publi-
C ce , tum privarim . Has igitur ob caulas , & plures alias conlimiles , (neque enim percenlendo fingula obftrepcndum arbitror veftris auribus) oportere ajo omnes ecclefic dodores honorari a vobis, *8e* nullum eorum haberi tanquam in errorem lapfum , nec ullum inter illos pugnz veftigium fufpicionc attingi ; fed jure illud opinantibus , exoptatam vobis concordiam tuifle illis cordi magis , re melius confiderata , primo quidem illud Îro certo efie ponendum , eadem illos bique congruentia fenfifte ', deinde quod («lacet illis omnibus , ut veftram itidem ententiatn confidenter ampleftendum
D Quod quamvis arduum penitus effet , ipforum arbitror doâorum ftudio & opera fieret , ut vobis id facile futurum effet . Verum & facillimum eft , & nullo labore, fed alacri tantum voluntate indiget . Nam fi viderentur fandi digladiari inter fe , aut certe lermonibus oppofiti de rebus propofitis uterentur; ne fic quidem effet difficile eos inter fe conciliare, verborumque pugnam tollere per convenientiam fenfus : non enim deeflent nobis ad hoc vir qurdam & przlara inventa , qur fubminiftrat ubertas philofophica , fi vellemus apparentes oppofitiones diluere cum adminiculo veritatis : fed tamen re-
E fugeret hoc quifpiam , *ideas* multi hoc elle opus negotii ac laboris . Nunc autem non ita fe habere fandorum feripta omnes videmus ; fed multa in illis tranquillitas eft , & emittunt nobis eminus concordia radios. Quod fi quid etiam in illis diferepantir mixtum eft , fuperficie tenus illud eft atque in fpecicm . Aut enim diverfa de iiidcm plures loquuntur ; quod eruditos homines turbare minimepoteft , turbaverit autem primo afpedu fimpliciores, aut dicendo *Be* tacendo inter fe differunt , quod illis contingere eft con-

fen-

fentaneum. Nam & nos ipfi per dies fingulos divcria dc iiiJcm fentientes accnunciaqtes , nihilo minus conjuncti fumus , nec proptctca inter no< decertamus i & jure quidem optimo t Cum enim in unaquaque re multa confidcrcntur , 8f alius aliter illam concipiant animo , variis quoque Termonibus exprimantur ea ncceflceft, aut hidem fane > led vane acceptis , dum rerum natur» congruere velimus ipfos Termones, hoc eft efle veros; quandoquidem jpfum efle rçi fequitur orationis veritas , ut norunt omnes ◦ Quod fi dicendo de iiidctn diverf* , pugnaremus , contraria quoque ipfi veritati aflereremus , quz rerum naturas ex multis dlvcHoquc modo B incxiftentibus conft.nc vult. Neque igitur in his diflentimus , neque rem exprimeje , aut filcntio prxteiire, talia iunt, ut manus propterea conteramus ; imo vero contra, pacem conciliare videntur, quando lilcntium civiles quoque leges fumunt pio aflenfu ; cum aflcntientc *cro confligit nemo , fi fapiat . $1 quis igitur eft alius modus a doôtoribus ccclchc nobis traditus , quo dirimenda: lint controverfiz , quz per illos oriuntur, Oc quopolfimus conciliare illos inter fe , ubi diffentire videntur ; pofthabitis lutee quos novimus, & quibus uti inter nos folcmus, age illum adhibeamus . Sed li talem re- C perire modum non licet ; neque enim poterant , cum fçrmo illis edet ad homines noftram ôc ipfis natutam habentibus ; & per coniuetos hofie conciliationum modos , quibus ipfi uti iunt ad componenda icripturx loca > nobis id confilii dare videntur > ut nullos quzramus meliores , per quos oporteat , cum opus fuerit , probare iplbium quoque doctorum convenientiam ; profeflo nec pacem illorum debemus miilam facere , cx qua pendet noftra concordia ; nec difficile eft , per quz nos figna noftram lignificaicmus concordiam , per hzc eadem illorum convenientiam &: contentionem de- D clarare . Neque ullum omnino hac in re periculum iubclle ccnlendum eft ; inihi enim videtur potius contrarium , nihil pofle tutius contmgcic hominibus , qui fe exiftimant ledditurο» rationem vitx pariter ac opmonis . Quamvis enim ita fututum eflet , ut a veritate aberraremus ; idonea tamen nobis clfet apud Deum exculatio , quod pacem habere voluerimus poft longa diffidia , depolitifquc controverhis in unam omnes irc fententiam : cum vero nobis ipfi non confideremus , ad fciipturas accantet imus & dodores : Appaicntc vero in ns etiam dtferepantia quadam , confideravcrimus L· nullum efle pofie veftigium pugnz & crloris in illis , qui funt Spttitus afflatu edocti ; volcntefque omnibus zque confervarc opinionem lanâitatis , conciliatores potius quam judices ipforum (ederimus ; & illi quidem a nobis quoad ejus fieri potuit in unam reducti concordiam , poftea vero &: nos uniti fnerjmus , dclc- (ftaque a nobis hzc pacis via uti tutior , «lus multa & manitella habentibus conjunfla pericula . Hxc plane arbitror clementillimum judicem «qui bonique Utftu-

A y</> /xcrZa/ ϊιάφορα τιζ) fir âurut φροηιυΰ-1K Vf Ktyornf, tât RTW μόομ)v lώνμήαι' £ trf^i rooru» iitie r,ult crvppiyiuru παλιμφ* , <H Frnonac · τολλϋ» ỳ ιφ' ικάτχ Sfupfplfuv , «λλοτρόνιχ άλλκ i&fOTiomi «turw , è ιιαφόροκ àtiyKn raunt Adyov njuaurfod-gu ' i τοϊι Λ-λ/c μι», ïiΑφορύκ Je' δη'τκ Καμβαημlioιp > tw «> τη fil ^ΛγμΛτυτ xjgip^ τυό; τι } t x/hj» λοχκi ruuiint β«λω/χ*3·* · ό ratrrw î^i £ xXtj&eic eT-rou θ'/λio αϋτϊΐ , iφοτο» t W t λο'^Λ^χλιiθΉ.'P mJ hmu Ά/ τρΛγ/^Λ1î» ιτμι» β*oλϊθ«7» . a à* »« τi lκiφoρΛ Xj Vh i Tf&i fll lufil , ιμαχρμύ*, £ τρό; rlui βiλιiθΉ*»άυτiυυ lω^τιύμι^α it 'ü rai

B β»τυ» xjffiip^eve t* τολλΰv ritui i iwpaput <Mντ<ρχό»τυ» αυπii CiXireu · oûtf toiiluu iτι τάηκ iιαφfρόμβo. , ηπ λό^O- £ <πα>-ww πφΰκα,ηι ιμ& iruppnyiaûu ' ιvώi<»τ/o> y*p μ*λλo> & 5/«.ΧλάπτΗ» iotSrir , HTfpca ιτωτη tf"ii}/ic*rad'/ff'H τι 7?ç σ-ryüi ly/ \jrô τ t oZj t /xü'» KhuQahtsu ημω · <e/oc Je «ni» e-iwcuromùra τό-λiα^* ι'Shc tfii μi·χβ yi »oau iyotTt.et μι> QMJ άλλo» Tttft τράτου it W Tri txitXxoioi; h-iArx,i\uf i·îΑi}φόηi , u ra\ ^<ξ ru.lt ΛΤOτιιπμiHi έμφισ-βιτήτî; λvioθ-cu Jh , <c ω ιαυιιτόμiθ'* oou lt t m tueirouç cm o'n «r ê/Λ-

C φipó^oi <p<tiroit-n , t V iult iyturutrut τ^γμ r.ufλv/4i>αι>, \<μ o7; ^/rcû-cu «λλιiλHi w«-θβî/Λi» , i*H>ω δ>) £ χπ}Γiθ» . *7 δi τiτv μι> β* trit ^p^t , η yîp niujùim eit&pÛToti τi ita· Aeycyxiro/ «toTor rlui fafnpat i^orm φύαν 9 an i' fft ttu-ni to7c o/ωθoχ/ rànti f itaWayû» eypriram τρότoα , iyi' rhult toixam π,μβκλΑψ μηδ* st' tiuW βΰ.τiια άλλκi $j-τη», ZωiζΛ it δή; <Γî>αφω»oαυτ«i <*λλiiλo/i in-vîκθ-cu , Ën cr^jnrHcOou Jw τîψ titirur tljjj , »i ζiτ,ταi τχ rec rifjtffl iμo»oλαi 9 in introi·pti 'P^t c7; iφ' jijiCÇf i^τ,τιiμι^' «a τi» Quotoiai a-r.utioti , hit τκτυ» ταυ' o"Jur»o/«» km ri φρο-

D têit άδiλφχ KXKHroii ^φiζiτ^M . in KÎrSuuôr mu rportitM rJ αΰ/iγμ^τι TtrA^tf «K&i fi-κόi . iμoι yt yàp TowiatTîar μχλλo» 3o«f7 , μκύi'» it άτφΛ,λi-tpor τοόηu ^utr^eu ταi; Aiθΰ-n; βια π iyi' ûà^r,; ouaioti vsrwXrion» . h yàp w «λ«3·H«; Zα/λλoρ^v «w? îat-μιρηîHîi , ικιvη agfot Grot ^μî» it ftn TtiTi; , T6 βκλ^θάοαχ juïf tlpluûlut ày4> /xfra τoλ/ακ; τîώ ii/τîώ rSbi f άμφιu-βτ.τχμiïM γιώμl^ιu haQtlt, tziml; it θ*ρ-ptli it. iχο»ηι tri Ttif -yptfii; i*àtlt τά ^l^ΛiΓΛΛ.λΧi ' φMιoμΐιικ δ* τι>o; Kit τχηκ δ/χρο-fii , OτθÎ/αΐÎ&Hτχ; ω; άο^oχτî» T®7; VSfô τi t ij L-

L μχττ α^îi'χχμiοι; ciarrιόπη τi & î^/oç rtuyorf/itu ><£ QxKi^ttTtii τχτι» όμοινi τiω f iyt^-ûτiύια δόζχχ niçi/i», J/*XX«4rac ^αλλo» £ êicetrxç àbiV y tyontt/.t ' <c μι»ci^r'ho/i oHtirm Je (Ticua i^flvxià'rrf-r-ns <c aurai , <c πχό-rlu) us oiτφχλι· ~t'pxv tt; tipbjjr.i oÎo» , ra/c «hXcu; roZXJ» n jyj' τροiχνωp Kitiujju:' (Γîuuiζ&γμiî^ι , τoiiτoζ; -τγoυμiΛ Ti1,u τ®Γ φiKάi&ρvκο» oυτωτη^·ητi^αι ^iκατiώ, <εσ·î;Γ}-ι^-μηi voAXiji tquî ικι^υμήιτκiτκi μiι r

μι-

yiyirvr, i\o/Jfa tinn i ot^JufiuuiüfTf^ÔTfp χντὐ» , if ttfiufo nuMiirncF n vi Sr»p-ξχχvv tw χοβφοηροτ . o7; yxg ctrerns Stubots xxAwc di JÇfflÔFn η τo$oo/4ή x'AnSw'xs Tuytdt > THW M rwu&ix χ'λλχ τη iur^ipt** τη *rrypx$t«>tu x-τιiχχμχ . ôrt fjù tnbuu τκ μπ ni χυτ® <ra7i TAfvom φχσ-«ο»τν θ'Υολο'^χ , «iχ fc* ό*Η»α <·τιλ/χο·η« , βλλ' ύ *>Ao τι βουλοιήiv iW «Fetyx^iwr ·ηηιμχ/»··9'X4 , d* rixo» c««v-rtuù irlui i^orrhc yvcâ/aàu , rôtit , ex Toltâ» όμο/wr rwjdyttâu iiuMtw . t«c y<tp a» o7ds rxamç x\/ac cur/o» £ <uίπ&-t v «i»w V4 xdna rpt^sncç , v<' TP® X* vdsTO» iv Nuxjx I x'AA' o ye χρίσ-θιο ra-ws airttyopA^t . xp oau dtriXtyw wç <A-λο« v<iτîi φησr , vi rpdf w durai o*xoros «χοβλZτὐî» nt itrncHi4ûjK ytyoH y»άμηi , «-ç-t Vf à**i 9 M4™ <Λλω· rXZcu xurx* , à μiτ durd μά>09 τîώ χ'λχθ'Η^ avasu i £ τωτ ά» ήçoi λο^ο· η τκii «Λλοικ twootoo; orτα» η> 3to> μη ruutitif , η τi-rox rAxt^ZwcU W-^Όoπ> , V4 'fftunt μiτκ roïAoüç tAJdrnc · τυ'i o»0M«w/ iwntt ; μχλAov . if W τv ôndtfoi τ» τόη όυχ VI 7το oûiiîı rjrw Imc rlui τΰ< xy/urow 3o-ξ^ι χ'νιiλAχχτχι . crtoiùi our' drriKiyoun t v< χλυ^îi Xiyowv v/Λφ» · wxdc ydp fài τρo iiΛφορΛ/; iV ô^druf n^tiror dirtfântt cwo't-χ , τκ fJlù 'Xfdrcur&eu , -π» ïe φvλχξα·^·*/. oi χλλoι inrou τρo; nti τροόδοιü àrt-βλiφχ» , o 3 προ τlα> Kζμ~oηKιк,lω π^»ο-λοχι'χ· x'ravîfs * ύη τv tirotmi φυλχ£χ-·3·<α «r , iif if S/dlAxC^fFnt θχρριτΛiτ, tî

K τis àuTUf fsia^irru» rtcf rS Koyov v< i»s rtu-t ^î sur/xs iru^tn . τi if £ ns c* nüi mpordrOK n^fus , i τi> θιολο/ν rujutâfrtpof i atà' ifni JW dytaf vi X.T t S ns nî^fwç o*ι/μχîχ φipoiηii ' «λλ* vδiπpoi . »r/ ydp vi' τ/rx ntfyr *. fdyzrn iri QfS , & rx'Ar> afoLoi ιλχαό|χ oxh-vh», tis TT) KTIÇV φύτ\ ^9forrii.>srAf . «hAx μiα} tiiCQtfL μα»# τ5 TΛτpo r Jo» h'ku μόιοι φΛiΠi Au-ytorno; π vi « λο/rij ΛZ ivτινω» freupt-ia, /n τήi όιομΛ Kfywir Hior t^feu iîc <arorx-(Tsuc τi ûx' o! it foixs 3/^x0*xxAor 'nrrfS~ μv Hxow t S üS £ μiα) TΛτpoi η^Λρρηιιό-τυ; rdrnç «χλ»i"/ι. «AA* aw προ τîώ χλτ fcitif munτη™ βAiτo^Πi , τλoτ' d^iouin , £ tJ f4K.Qf&" QfOUJlTt ÂfTl τή TtXfHti όμOiOiηтO-χρωπvî ' flHtot if τîu) χχτχ το nd©- /<rxorocuj iirotàtf ομοιότη^ 9 ή τμ nJ t S qiÎ rett Aoy» , τii Tpooiv t S λόpου d ri ttiou: όμοιο ns πρόí -ni χ'φ' ou -afât-ttn iSitts <Î9Û&ii-<u . ή Si BxtriAwO- £ -/μi-ημμ τvτ ri Qfi Af'yw» ou iruyxup^, v< ™ *λλiv» difùç aTuxxAouzÎTt»· xp ou*7 iicteviMf fpoutou cmuiois dont , lî μχλ-Ao» é τitv w/ç χλλβ/i rien ; tpi^tf yi ràc μ|ό xjrd rà* τ^uιiiμχτvi crro/χ; dp-θω iτι rS ùτo λiγoμ^uπ προτζiπo^^ ^^γλ· a^ou τη φωηi 3 TW if i9fùs τîώ χpüσu driiofnc

A rum, veniatnque abunde daturam hominibus , qui rerum quidem maximarum aifedi fuerint deiidexio , proque illis aliquod etiam periculum fubitt voluerint ; ex periculis autem cognoverint adierintque leviifimum . Quibus enim, ubi omnia cede atque ordine difpofutiTent , non fucceflit exoptata veritati· afiecutio , haud prava illorum voluntati debet aferibiexitu· infelix › fed ardur veritatis indagationi . Quod igitur intelligendum fit , theologo· qui non conveniant cum pluribua , nequaquam illix adverfan, fed velle quiddam aliud neceffarium fignificare , eadem vero fentire que illi de rebu· ner

B eoe explicati· , colligi poteft ex multis aliis fimilibus . Quis enim ignorat, fandos omnes paffim caufar & cauiatt vocet ufurpare , Ac pr® omnibus Nytlenum ? Attamen C/rillus utendum lis eilenegat. Anne ergo dtffentiendo ab aliis id alferit , eodemque fibi fcopo propofito contrariam habuit fententiam ; ut oporteat ab aliis praeter ipfum , aut ab ipfo uno ftare veritatem ? Et qua ratione fieri poifit , aut alios adeo multos non perfpe xilie quod opus eft , aut hunc in tantum elfe lapfum errorem . idque pofteriorem JjeVmin*4

C multis qui ufi funt illis vocibus ? Imo vero Sc illi fimul omnes , 8c ifte nihilo minus propter fanditatis opinionem effugiunt lufpicionetu mendacii . Non ergo contraria dicunt , & verum utrique di eunt : par enim eft refpicicntes ad diverfas vocum iftarum fignificattones , illos quidem ufurpaffe , hunc autem refagiffe . Nam alii quidem certe refpexerunt ad procefliones , hic vero ad artem Ariftotcheam. Ut li quis commutata caufa, cut hi ufurpaverinc, ille tacuerit, ex iisquxreret , futurum effet, ut caverent qui ufurparunt ,'non dubitaret ufurpare qui cavit. Quid pneterea , magis pium, aut paf-

D fim in theologia ufitatuin , quam divina rum ordo perfonarutn f Quidam tamen fandorum in hanc etiam invehuntur vocem: Verum neutri mentiuntur ; licet enitn in divinis aliquem ordinem nlceffario po nere , 8e alium nirfaa inde repellere , ut nature create convenientem. Solius Patris imaginem effe (olutn Filium , Auguftinus allerit, 8c occidentalium patrum caterva i nomenque imaginis dicunt ede proprium hypoftʌ fis Filii: Dodores autem orientales Sptrittfm quoque Filii , nec bon Patris imaginem line ulla hcfirationc vocant omnes . Sed hi quidem ita loquuntur refpicientes ad effentias ideratitatem, & utun-

E tur nomine imaginis loco perfed® firailitudinis; J1 li vero formalem habebant fine dubio pre oculis limilitudinem , quam ratio Filii continet; produdiom enim Verbi proprie tributi eft ftmilitudo formalis ad id a quo procedit. Bafilius quoque genimen vocari Dei Filium non permittit, cum alti utantur intrepide hoc vocabulo : Dicemus ergo propter hoc didentire hnne ab illis, an potius Ar ipfum conjungemus cum ceteris omnibus ? Dicemus enim illos quidemngenitninis fignificationr addudos , que nte Filio aptamur, ufoseffe hac voce , hunc vero confiderata vocis ufurpatione ; nam in deteriorem partem accepit eam Llb. t.ron »r· *.''»·-

feri-

A feriptura , vocant lodoos viperarum ge- nfanaa , Ar imperfeéUs illam affigaaviti davitafle ipfam , aiiifo·· confilium di- rt , at eas fugiant. Inio quod gravi» eft , fectsm qttoque pugnare doftores vi» debit quifpiam : ut li quis illorum feri- Î*ta percurrat leviter , Ar q<ur apparent ola peraeudat , dicat illos potitu lude- re . Adeo variis in locis f«pc ufi fune contrariis ferasonibus , moti fenfaum di- veritate . Et quid sirus , quando fa- cris eloquii· hoc idem contigit f Siqui- dem illa Patres modo afferunt aperte aaajore* Filio > modo vero equalitate* eonim maaifefte ligniScant ; idqoc do- dorrt non fotam rntclligunt de dupliei B natura Chrifti, fed quidam etiam utrum- Îue de divina ejus natura concedunt j r majorem quidem ajunt , ceufa t non majorem rarius , natura : Ar contraria de eadem re affirmant , verum ad aliud Ac aliud horum utramque · Et quis enu- meret * que in feriptune verbis pugna- re videntur f cnm alio alia fpoftani , & omnia vera fine ? Ar huc quidem fal- vatoris divinitati aptrifime congruant , illa vero humilius humanitufque intelli- gantur *i* Num igitur omnia inter fe op- poGta conftituemus { Ar vel credemus contrariis » vel feligentes ea que pla- cent , fidem illis habebimus · reliqua C vero ut minime grata rejiciemus ? Sed vereor ne potius damnemur , quod huc contumpferimus , quam referatur nobis gratia , quod advertas illa reverentiam adhibuerimus j imo vero panas luamus « quod utramque male fecerimus t non e- nim convenit haram rerum nos efle ju- dices v non magis certe quam magi- ftros · Itaque habentes omnia pariter pro veris , Ar caufatn lingulis atagnan- tes : quamvis citra hoc etiam oporte- ret (impliciter *ac fine ullo examine* fi- dem illis tribuere , *cum* tamen nullum fit , de quo « ii quaratur , afferri non pofÈt caufa : Ar nos ipfos mutuis con- D fliâionibus, Ar illos liberare oportet dif- fenfione , qua nulla ratione admittenda eft . Quod vero difficile non fit concor- des offendere eos , qui de hac materia locuti tant , atque illos qui tacuerunt, ne ratione quidem arbitror opus effe ut probetur . Ut enim omittam de dicen- di ac tacendi vi philofophari , quaeque fit utriuique natura explicare | primum quidem nemo contenderit , ut qui tacue- runt, ideo fint ufi filentio , quod boc do- gma damnarent . Si enim eos , qui de re aliqua (impliciter pronuncianr , non con- tinuo probare exinimamus qu* dicunt , nili fint cx numero probatitamarum homi- E num, & quorum (ermonei necefle eft cum dogmatibus convenire ; quis facile concef- ferit , ea que tacentur , improbari ? Sive enim ea tacuerunt , de quibus nemo locu- tus eft; (equitur ut multa quoque alia ve- ra damnemus : ficque de nis opinantes , dodtorum fermoiiibus verita tem omnem ci r- cumfcriberetnus, nihilque dicemus taperefle vel ipfi Deo , quod reveiando hominibus addere potat ad fidei veritatem *: Sive* ta- cuerunt qua ab aliis fuere tra&ata ; fi qui- dem cum oeicirent quid aliis videretur ·,

*νη XZFh *» iri JÙÜCÜ >«<* *à y*- φi , ixjbtia* nfe foUsuW «t mmXm- *art 9 yi t&f in\irt* midrfeu *irtSuan* ,. dbita n guAa&iaHi , xgi' ***w*** *aN*K* **rta** rnju/kXstJ- Jr · -ri λ dii /kwÇm > ors **τiτ** «fow **é** «uirlif **ηθόη** tw *StSarzaKaf liai rn ia* ὑ H rts àrhûs rtiutoa ivit 9 ιἴK'φωoβiοκ fibats *tfori%af , wvu^so* «fonde *μiH** if" .* oJw **nîr** cmst Îmc *ττ^Λχi* τολλάο λii- *yate iyxrarn* vpor ÏMΦ^ρη urctômc **cw**« · qgl' W θ«υμ*Γο> > **iroe mi** *n7f *Kayiatt* tow *νυμβiζvu i* rov /4" MhÇv << *w λiγvτ» cvapySs* , **ri** *Si tlui* **ὡ** ^φ/r» Zro- ■»rm fusspaic *iraçanapitats* ; **£** nùrr' *à patat* **rs**- gj riU *StrKüs* cs -ηl X&κ*ρ sooÛoTOwrrwç *at Mi*- <-«<λo/ , «λλ* ÎMOf *τύη»* ^««u» φùo» «iuru rvyvvpoura «μφόηρα * ***tyi fait*** *φ^τι* ***airhf ,*** eu /·>/{·» 8» τ<λ/v **τï** φù- ***ti duri tnfdy^nc n drrat/-*** pint *yJyattrt , tofàç* <λλo ***μή w*** χ^ι' ὐλλβ τὸ- ■η» saanpov *τ&î τi* «» xaraXr^e/ τ*i c* wTc *yfa'atç Kvviwc* âoxoùruc , βλλiΛ *Si* ctao *vt* χφι rorswv *Kfyaphw w W fab OÎJLHuc* VY τρ **'τi** <τωηi/Φ- 6ra- **Wr**, **/P** *Si* TKTHrdnpd» **n** ***yi dt^urnunfw aaoufaiw i*** Jp oou ***rbnt*** *ruyitpàro- fif» ,* X44 ***i Ttrdie-9f4a w7c drriK"i^'oti , i*** *vù* ffMocuîra toutus **è** Tororc «rolfîwxô- iw tien ***vicn · iV hatrû»*** > W's ***vχ*** ***dpt- vxirw*** *9* χ··ηiφροηiτορ4» > μ<λ- λ» |Z«c sfr * Mηiφώ-iK *χ·- earttf* ne £X</?w«c , puFAXw *S* vμφaiipM Slue* , un «««Je «ϋi «μ- φω *Tatauine · »' yàf ήμιv yf SturtUf* h»«s Tthvs ὐ μoτπ, *i μi^β» η* àiiwMÂo» *vkouS* rdrnc pjju *irirtjf »oμ(σ·Λ»ηι βiλî&ĭĭ*, fxsfcoo *Si dviV araStSwnti airit»* * «</ rw ‹È rrfro **Y**·· esc «rXwc *Kiwi nai* arf^snirwc ***îτρiτi*** «0[. βμυ« erx **ir**» Ζφ* ôro ***W Keyapitua*** ^irruuôtK ***airiar w &ηvξρμ/3*' £ iuac àvràe*** τo τoX/μH» υλληλoμ « ***xûtitac*** **τi** «Juxmtu *StaQutiai* mfoc'ixtv . **Xλ< μiαι Κ«ὺ art ràf tirâtntf rt rieÀ *fa*t-tpbtn* to7ç *rsrrytitcârt ruuarrnt υ χ«λ»vov , dSi* λο- *yv Sût* i^oûμ» *Stottiwaa . ita* >5 tuçw Xo'ym *ê trtvrUù* , <r **τi** *iaanpts rvrvt* d φώτ/ · ««ρρωτov *μi» oâSbç *» lrxvtiraara unyruaâ-ni* tu *Sâyμaτae <rryii raptλ&*»* sfore. ôru *yàf aâSi ràç Xtyornti* «trAwi *a Kfywrf* voμ/ζoρ^ *itaabîf , it* **μi** sV CfÀr/rwr *&αi* tm *» f χoύι ü» âtâyan τοι Sâytaart* thç Χoρoὺ ruuxîévr , %oX£ *y ât τ/t iof»* rJ *<rryar irt- β-θ«υ ts zanytuaf'rcu ; tin yi re&l ut ùdwc «7- Tft irtyut ,* <£ roXXwr ἀλλων «tX«$£s «raxj/n- φM&μ συ · *in>* ΉïïτB *yt aeiratne ** **i** τo' i/- *Srjraahut hdyatc ràrat ό^μi^ tlu)* «Xi^er- <> » *«u μ>»3iχ «Tiou φiτoμi» irXfos *àS' àuvi* tU Θ1» , · *roit àtdpûroii* aroxstXtvws <«foo3->xr4 τÛ ***f*** *rtrfui àKtfitia. tirt rt^i ut "ptytafit èn-* por » *ai μû crt nions < rote iXXorç iSâatt* » HX *àpriip apa* **£** *tth* *rtfÀ* τ*i 4ô£<'Ç d/θόητoi «Bλov, ἀλλ*

etNx' ημΛιβιω , I4 όλο <*ρος τΐαί A
npüf sïw βούληση τη ημά ήυτϋ συνι-χΐύ-
pouu - vi aie tout τού nfei τανπι
r«v ήμοκ , d μη Ktfè SV yrpwv ntc innrn
» W T*ç nyHonf iV ΓιφήνιΛΐ
. d ii diôm deartp ipn $5s-
i MX f<kv ιιιμοσίφ nue dmomc ifnnn-
pvrrH» » x«m' ruù 'φημ/α ww /z/urarihu ,
mfi W fv ημττ! W <τοφ!η Knftrrdttf iimù
«K^typinmi μίρτυρη yitfrSu 9 qÿî n7ç μη
&νλομ$ιοκ « n"ç ntç Zepec χ<-
φ«ί ητιμύζουση Ζπνλώ . χπ μι^ά» Tt
n ióγμη £ oTov it Χλτηφροη&ìûMH , wk τζ B
nvj üiKΦη iiKnQdn iofye oùm ηυηΐ
imptrnoirni ôKiyupdt if , χφΐ i
flf μιτη return πίρηα Φ^ονη aient ioxevv sû-
rnt . nfod μΐω d tü ny^rtu μόηο iKri-
ffnf 'fàttrta'&nji 1& hto'hw ,
Tasre; tic c»Hre» iQtç-nrSu , ιτι ««pô;
o&jr oun Ktfoi 3i3«urniXüf τκη^* if but * τβi
rf yip iiuûnm y/f/tr^cu Ktfwt^ôu/f ' inouü
iSe yeyôftunf , ifai n τΧηγο» fiw tik o7-
xooujuni χα λ/ro» μ(ηί ^ιρηκότυ» fèi ·
xou it3nriiK(»f ύτοιμ if cù το -ri fjty iyn^i
"Xiyif 9 τί φοΜΚη μοχοχ <r/yâr , <χ'Ϊ́λλα xiu
TsrbTtt «^ι'χ'Ιχ κ>- μίτοί , xau λτλ- C
<n tsr^yrrH» ' xcu roAAa» μΐΝvo» όιτότα» v-
το Tifvf iti^ff iruniTOU ηû-ηι , xcr τκ τλτ-
*nc i^tn ntimitu , xa'xeàarv α*οφ^v x«u rti-
<Îh<» orrw n^tuf . fi H xcu' rtw rtyiw όλω
βιόμζζον t St «on X<rerr«^x<r3"au , êJev φ«-
iitS-iu W <rx«npô£fw , xis ui n/c xant 7$f
tiromtf irnirot; rare» \jvf(Co\Zcu ημϋ τη-
pfh&fîr 9 wionç <J; Aoy©- μιν» τιμή
άμηρτύρν QfXriur trtu * itu yip iynrUrAi μό~
fof (rtyUrrnt , fi τη ffi tirdfrw n7; ϊιpoi
hoytoee «'r37ran 9 n ti τι rSf ô.uoXojzouuf-
fuf tfurwv φηκρω a-iwfQurtr aircuceviO-eu '
rjjj it μηϊιιο ôrr9^ -ntoint , ηβοιι&ητο «υ- D
τϋ i inuri jwiXdrf-n , xcu' truyx.muS'frf-
κ μηλΚω i φυχv £ vipttrn .
xdtd-ω ii χ,-ii xanjzr&ixôntç μiv crx eirdf 9
φΜΐoΓ it ne Λζίλφvι ητιμιη Κφί τύ μη
τόλιμοχ tydçeet χ,λλ μηχΐω , ιτι
τΐώ trtyLui iriZdt nui τΐώ ce τύ xpv-
vj/ou JcasTunv . <Nmc τκη in\tn; ομ? rorn-
ΐΐη fyof \jsôron> i μ«Nvo» r.uiXXev ηυηι
tpoa-i^fTd'cu vήιτη , i <^φ*>ω; άτoπiβ-·}" ·
xcu' yxp tfffo τη ήληδιιαι φροττι^ί i-
^pluj , XtU -if! iyûfuv Hit it ή5tor Luj , <$;
air iu-ni π τήη if ύφiλoιώπ ' ύ dm- E
warn» « oûπ θαρ?οαύπ; τφίτιο
dnnît , oûθ· vβτiζ η tj* qKu» rurnein; aro-
»fi*r iffyόμφoι τiτv^ Zïiv§χχ «r . αλλ' ùiiv
rinif irifTUf τόι μηηη£μ)î ôniiroi; <9focri-
TTHf dl'rfCi'; ολατ ΧΛ1 irwor ' roiuixi-
rlof yip <c Kfforoin nii τοφίχ τη τη αλη-
Sdftt earobiij ytyM τι? ytropitou xarn; «φ/-
γμïi^ Jacuo'ncr' is τvi vûr rmipuf é J/Jx-
τιμϋ du-nùi TftdToi/jfy) · xcu rirntf
όμοια üf π fFror uv n riyUrnu TpntiKwnt it~

honorem igitur illis tribuebant , aon vir* tutis ergo , atque ut premium fana: opinionis , fed benevolentiae caufa, atque omnino ad fuum arbitrium *i &* leges, ut didere eft, hujufmodi rerum perfringebant , non examinantes ante premia quid qnifque gefferit, ft.ante coronas quautnm certaverit . Si vero cum fcirent , ut profefto fciebant; non oportebat ab iis publice laudari eos qui differuerant , & honorificam eorum mentionem fieri , & ampliflitnum dari teftimonium, quod primas illi tulerint virtutis & dodnna: , minafque non aufeu ltant ibus proponi , que jaaari io· lent in cos, qui factas paginas non venerantur Neque enim aut dogma exiguum eft, dignumque quod contemnat ui; aut putandi funt illa, quod fratres colerent obtervarentque , voluiffe parvipendere fententiam * qua; tibi tantopere difpliceret , & corrumpendorum pofterorum omnium auâores ipli videri. Quod fi per folum filentium fperarunt fe vidoriam reportaturos ab iis, qui verba fecerunt , & pcrfuafaroa omnibus, ut ab illorum fententiaabhorrerent ŷ nec eruditione piarftantiutn , nec dodorumid foret : expedaffent enim impoffibilia, quae etiam non evenerunt : nam maxima & potiflima orbis terrarum pars eos ioηuitur , qui de hoc dogmate funt locuti . Effeautem dodorum dixerim, non qua: reda funt effari, *Be* prava tantum fupprimerc ; fed haec etiam in medium proferte , atque omnes hortari, ut ea fugiant; *Be eo* magis tunc , cum huc ipfa laudantor ab aliis, & plurimi fiunt viris & ipfisdodis, atque ad perfuadendirm idoneis. Aut fi omnino per flentium id fc efftdurosexiftimabant , at certe a prsconiis abftincre debebant , *fie* a iutntno honoris temperare cumulo, dum eos ornarent laudibus, qui dchoc dogmate difputarunt ; (cientes termonem honorarium filentio nihil atteflante plus valiturum. Oportebat enim nihil omnino dicere, & eo contentos elle, fi eorum qui dogmatis mentionem fecerunt dida facrr feripturz verbis erant contraria; autfi per illa fiebat, ut aliquid ex confeflis everti manifette contingeret : Nunc autem cum nihil tale lit, fuffragari nulla res poteft eorum fiJeotio , quod fane affenfus potius opinionem pre fe fert, quam fuge & negationis. Sed efto , nihil illi dixerint , improbantes ?|uidcm fententiatn , fed fratrum honori conu lentes, litefque *8e* pugnas excitare nolentes rem obvolverint filentio, atque in profundo cordis diffenfionem occultarint. Verum ex hoc , cum formidinis *8e* pravitatis iufpicione non careat, futurum erat, ut non magis ceteri omnes cum iis conjungerentur, quam aperte disjungerentur. Nam ante omnia de veritate folicitot effe illos oportebat; nec fuiffet quidquam jucundius certaminibus , quz illis ipiis atque omnibus utilitatem attulifient : Ceterum ipfi ea penitus refugientes , oftendiffent fe plane nec propriis confidere viribus , nec velle pro communi omnium falute labores perferre. Atqui horum omnium nihil prorfus beatis *illis* viris aferibere pium & juttum eft : contra vero aequiÆmc debitum patribus ac dodoribus honorem illis tribuerimus, ut qui providentia , feientia, virtutifque ftudio pervenerint,

quo

quo pervenire homines poffunt; 8c jure illi» gratiam h<buetimus propter omnia ·, cum qua reticere voluerunt, quod eaufa ftoftra utrumque fecerint, dc quidem fapienter admodum. Non tacuere igitur, quia ncceflario damnarent; nec infert (ilentium neccffitatn rationem ii»» qui filentium afferunt ad damnando» eos, qui non tacuerunt. Si quia vero dicat » neque contrarium efle pugnaciter inferendum, nempe ab illi» per filentium opinionem roborari; coque indicio fignificari, receptam hanc efle ab illis: reiponderi quidem optime poteft» Btfi tacendo innuebant, non omnino illam fibi probari; potius tamen fignificaffe allenfum, quam odium 8econtemptum: B Ego vero arbitror, filentium hoc fuifle hominum nec omnino reprobantium opi. nionem, nec turfus value omnino tutam illam recipientium. Quafo autem a vobis Gr*ri. ut qua diaurus fum, ita a me dici exiftinictis, non quali velim certam ipfe pronunciare fententiam, & rat» elle qua profero; neque enim ego nunc magis dc propolita materia quid fentiam profeno, quam dc alia quavis te quam illi tacuerint. Et videtis ipli, quanta per totum fermonem diligentia illud caverim, ne quoad ejus fier: pofl'et veftras offenderem aures.- quamquam iis, qui veritatem inquirunt, curare id minime convenit, fi- C ve dicant ipfi, five audiant · Ego igitur, quod dixi, fandos arbitror nihil elle locutos de eo,'quod alii dicunt aperte, properca quod illi nec multum faverent, li ita dicendum eft, nec illud omnino rejicerent: hoc enim a virtute eorum & fçicntia procul abeft; illud autem nulla ratione niteretur; quali omnes communicatis conliliis id facere, 8i dogma confellum a multis adeo frigida rattope fulcire voluerint. Sed puto illos aut de te qua: fibierat ambigua tacuiffe, tutius hoc ducentes > aut idem fcnliffe quidem quod alii, qui rem aperte dixerunt; fed abliinuille a fcntenti* divulgatione quiddxtn aliud prolpicientes; Quo- D rum utcumque cautelam Λτ providentiam eos adiubuille, qup fandos decet, certum indicium ell. Si eoitn praeter ire hlentio id voluerunt, quod omnino dicet e non audebant, nec tamen pro exerrando habebant dogmate; iufpicioneique evitandas putarunt, quae fuborte eflent, five lili dogma probaffent, five improbaffent; admirabili fane cautione iuntufi, ob quam omnes dida eorum fcqui fine ulla hehtatione debebant. Siveroinfauffi aliquid profperc confecuturutn ex promulgatione hujus lententis, proinde retinendam illi apud 'e ;udicaruiitt laudanda profedo eft hic providentia. Cum enim fertnombuseorum finis cflet propolitus, utili- E tas hominum fibi iubditorum, nempe ut patribus ac doftoribus; proferenda non erant ab illis, que obede poterant; idqueetiam exemplo veri communifque omnium tnagiIhi, qui multa icitu digna non aperuit icicns ea nondum fuos ferre polle apollolos. Quid enim prodeft fublimior vetitas sis, qui adhuc in humilioribus nutant? Quod autem Uttutnque horum folida ratione nitatur, snnltoquc magis lit rationi confcntaneum, quam affercre, dodores inter fe pugnare; ut nulla queat inter hac efle comparatio:

A KM9 iuri/ç » w; xi»fp i/u!$ tço- fXopJùoeç ἀμφόηρ*, τ<χ»υ χοφώ. ύχ ἰμχ ««- πχ»αι«ότκ ἰξ ifiyxns faiynrxf t οὐ3' τι «XXXXικ λόχο» ἡ ffwni w? χ» «*tw tS λο'χν Taturir. ti It Xtyot τα, μη3? «vuùarr/o» It*», uc τη tncvrij rluù ἶὸζ*», ὀηλκη τοώτΖα» «ro- ἶ>χὸi4·<M· μIXiΓΛ μ&i Σ τδτ' irif [illegible], ώ H Xÿi μ» Tctrr^rrunr «'»ex/2^f <ὁ eryit, <χλλ« χἰ μχλλο» τἰ ruiNUtHt, ij τ5 utrtb iyu' χχηφροκ^» «τὸ&Λ» tyd Ii >0- μ/ζἱτ * μηπ «*θ*«'««ζ «τ/μβΖο»·»», μ{η α*φό- ipt <v»tu τἴi ιόξη. «*^ι/τκμ«4 J' ὑμϋ(βΤ Γμμ«ο/ μ»ώ& λΖχ4>' οὐ yip «tro^quroJèi χ ατ£> flobXÔuÿ^· τνuτiT, eilè rxiwl fil TfOXHt^iur μiλλο» ὑμἶ» ii con'ro/c rtriytdfau τiώ iului τρo- ri&nut yrvuluj. ipin ydp μi χλ9 t»7ἴ iui fooS-er 1» δόξα» «fotrtpouH» ὀμ7» ^Iûj φ(/λ«ιξ«μ|υ<»· Kfl Tit πi η «Xr lirate «v?iτχ- r*7ç un λ/χοίκην οὑτ" «ὖκκ·π> ἰρμόττα r»rn φ;οιτiζ·{». iy4 'ninuj, ôrip, πυ; λ- yix; ὀχονμκ μ*1i» ἀκοφiMoμMu rrtti ur t- rfpm htyvrt φΛM ϋi, κπ α~φόl:χ <rtmryo(9iuj- 'tVi, ft lit Ktytit inti, xr' o^oτ/MμZι'Hi C χ^θβiτΛξ τκτν TOtfir · ·r» μiχ rcipv ·? CMtiw χρ/τϋi xfù νοφiΛi, T6 i' rr^i» it hàyor oulba, rxtnç ©u2 χηθβiτiξ τιιυ&ἰμiηι iλiτ&M, «su liyutiTi τoNνω» ὀμολο- yovuff» riut*y9&i)> οὐn» ttipuf firfttyxie^tu. «λK o7μα ·ηὑτχ; ὁ τiώ li χ» Λμφty^9b·M·n^i ὑi ΛX/ιλαύν ^u'σ-iτθαι τη στχη, η τη μi» ynίμη μiηi. τύ»ν fZrù»TO> t'rarsu, τoυ It lruotn^M ηυτiιυ ἀτοτχἶ^Λi, inpât η *yoηχμἶH. «ου τκ'τυ» i'χαiπροι ΣλχβiI«i π «su /wforoÎA; «βη*οτ»;«κΓηἶ iyïoti orùàw- ξ/i. iirf yip Q μη T*»rair«Ti» ti~ axpYoiu/ tittïf, <χλλ' Jli Tjr itnxlrur nlt- D σ·α> o», TKTO irç-/7 rtt^fK^tlr, «or Tjfc ιχ n th' μχἶTiiïï'l» ix re tS ltàxnr φυχ.M», &^>μΛΓθi Ht A«'Xct3i/a; titr., it lώ xcù rôti xjar' «unis tipnutron χρχμφιτβη· ττ,η: rOfOTXfirbtU ûzxouo» «tootjcç ° tire ôn TK (piifcxF jbtfiri&su rhu qo^rti', <riuuitvp**ù- Tt; τι tu» Ait, «μ«»ό»ϋ» —, XΛτv.τ'χili ἀυτiιό c* XTînr &όμιτχ9, iTtuifTor 7>ἶi «/o- ιοιλ;. fi r λόχο» «υτοι irt 0/δ*τ««λω» ιη ·»«πρω» iχουτι Ttiin, η τϋ> \jsr' β'υτκ ύφἶ- λi-rtt πλοi HζiλλI» i7»oU, ix ili* xi $λ<χ'\1o>- τχ τ,-oτιθi»*! ' XoU τβ» xoiror >x>ruij- E && iiiirXihot XfffOfrnrxtTO, ὁ; τύ» «ζ«ο- λοχω» κχyiïχ/, μήτω oLtuxaftm Z3ar«- <^w» τκ» «xorÔÂK,· tilûi ' τι yip «- ληθξ/ec τoii τύ» τχτ<>oτ«ρω» α- CiZ2χ">/< ïτι xtti xXorauftoii i ἀτι 1' cnarfpov τ«τυ» τολὸ /ni iuλοχο» t «ου τολυ μάλλον ἡ τ» τὓρΛiτii ioξχ' «-τΓ τκi àzSnr**Xb·;, κλοιοι. tûrs è «P^ιβχλλη» ^£i/»«ι, <· or/ (ταυχττ^ν ὐ; f'ipnrtf.1 tktmç ὐûr» (fèi χαιλ'νό», ύ'rorffO» if tmtj» μiλλοi XfXTtif, «ïπθi» cTuxr «T«wi « θiΓ«»χ<. ἰ<' ut» yip iyn^if t/ xjn-

μχ 4^4 toNujs .«ξ/o» 4.'®xu7«t; q «fez' rail·? Al- ÄatSw* τάσι ?όχ³ȋ , TUT ȣ ¹,т ₊*ϑπΐα» ηΤ: «ti-ro/; /&/ογλ rnxS"eU tV Âtàpurw ; w îf v<// «>?', V' rot>n; Λικνηι Xtyvnt iyt μ(τ4 т·? ira; γ<>Φ.(α; I<μ π„: «»ωθ·i> x«exr®* , αM' irt τκ Cv «ùm7ç χζσάτιρ iytttruÛK jyi vW xjri'p £?<&«<; iyùtut , кπ» m' αηφiχî ^4 Xoyut .7?« num ÎMKiTJj; é ÆfÆ*iK<rr; χά^ζiv c« GtS , •η'ζîζ'τ/î xÿ4 βκ^μoi , τZ Îhso'v it tî τη «λ-λ<5- rXwow it} τ&αpfaçon ^wpjooc «7τι , -ηαθ* irrpct A>*Àsui3ii3ïmc trturi» ;. iyú yif , /r* τι Xjp' μικρά» <9f<xritATcJ'JÀ> -nJ λοχ», τχ Kttri τKi m *X*<> iyifau , î tînt «»-&pdroi; ritTK ÎZÎivjvv d Θio; , ifai Mru.ù pjfyi tktw éttÎM) , r/u* ii if^ot ifatt iff iyt&ut * wi w fty μ t3vtiritjfy&* tnt , •rJ if »44 rÂHi>- rttforlSim . κι,&îrip «>λü «yo; άλλo tW 'X*£irpÀiut &?ι iwpopi 9 ot>-•nj y4 κατ' Λ0η it} πλ:τοη;« π ,χ£| /Jrffif-rtpta iiftlu'/Q^ft fta rot . τ/Jf 3ì inpopAf iunït £ th rXrihf; lfèî μ|ù ή τκ iiiimf χi^ïi 9λ· TtA κΛ-nl nr* ιoîooiiΓμό» qy Tfoyr&nr ip'fant, ΟÇ1 ii ir.TOU î fit AtfuCftWIW iKΛΓK <9fOf •mint * />* μηη τι "SV iyA&ùr *«τχ IlιιΛo» finît , ùf «®' τ,ιûβ ivriir Koyt^pfJ^ot , rju' -IV îμiπpχ» ηι μψι τvμβMiωτι» ai Toitai , su if τvîχp&η» «θ-λω> . tc7; M-jù o'M ixpLiirvîî ôpfhîtn <jcx rlui δ&pτα» et Tita χpτOΛ TpQtrot ò itiuKti; , «λλv; it HJj μiΛιns <r*orw» · w* δ^ xaKi; αυτη W'TAfJfoi; , ^4 τiη μόη» rap' taurjt «r®M> $·(λτχηi<π> , κ μό™ Xtpyins «M<c χ<ρ ®ι·'λαζ γ'ικτvι τκ 3o3·i»ιτ; , χ#' τpύ »«χγκ «γ*o-TOF «urà< oliiy« * κ<M λo'4 -nie $oτχ(p»κî, & o· τν & a\nJ raoxoruxTJ Æ/farTM, X<ifro< *'-f/o7 i^,npAf Crômt yi tktb SokH· ràu JL'Scu-μσiîAî iri riav , iv ut tiuret «πβ^βζoτ® /z«^oι î a-çir.t y/j/orf» «ûτ/φ- , 73·-λo» Tpori^nrtt ' âr hhu n pjù QiXtrSu τκρ r'uTf , -ri ô' itCHt o*η3·£» * m τ/iχ'l' α4" ή· fjffpJ , tï f iWiit Su tS 'ì» ckhfï μoHü h) φ/λi>θ;ωτ7χ; . μΛKKoi ii ii μû 8«-μαpτH'τ τü kaKS μ'^κ fTtfU τη ήμiτipκ βκληî , τo î fCytrii rJ «y«^« é lifQTÇUMÙ rw; cmtiç θπ'χ ^x'e/w r,K,nt . Zth' à' «tu τ«<η> iη> τΰ» χ*λω» »' βχKησv; 5 iθ·' ή «ife/ -mint <πτ«i») , кπ vatu »i φiiβχ τv tret Tforor «nujAyut't^fmtt σM« ii G i f iyjp<Sr «χ όμo'îA τ£<η /wnj, î τη πλ«; r xlwn; «Mo/< «?fco> ^sybfTtu τpό-Xlt , ATflp* mt «λ»θ*M«; TH Π KAhi rlui Φχη» TijyxatroFTO; 9 ut to? & C» Tti &fup£lt tS if c» ηι •ofi^tai Γoχ*ζo,«i3·< ' xxtTfS&ft <u ï/*φO?Al T U9tUt , ë ìτζì tr^AT^f iHAlUOtlAf τ,κoικiλî! n x<t4 τoλvτχ/δi »poiλθi>«τoλχuiη;·ê tv o«*λησi*i oxu o' ZtiirKAl·™ nJ ·ŕì·» β-o-φ/«; £ τ Kiyut xoa-uti^ttrtt γκMτμκτι , tri tstü ηωïψ*)» Λîïτlώ ' χ^' τκύτη τpΰτη îδ/ξ«> «ζ*o/ ytycronf τη iùfv 9 χ^ì τκ τuχ*?» τiκ αKκ-3haî irthtiM» , î μώη τoφiA τ ir iv-nj tnrviArμAτι» τiλ©- "fporr it ifyvt ' Geot hu à -ntfnt iiimif , tmJt ? Tporiyvt <M'

A quodque, utrumlibet verum' dicatur, nullo negotio* poflinc illi inter fe conciliari ; per fe ipfum arbitror cfla omnibut tnanifcftum , Nam fi bona ies & multis digna pnrconiis videtur omnibus cautio in hujufmodi negotiis . cur optimis hominibus illa njon tribuatur ? Sin vero aliter , & omnes omnia dicunt non pari doârina coclcftique gratia , fed eft inter cos uti fanâitatis , laborumque pro {rictate fufeeptorum , ita quoqud icienti» acundirque ac divina: gittir , per quam hrc omnia dantur &r confirmantur, ordo quidem &r gradus ; quid incommodi fuerit , fi qugr alius quidam muka itfus fida-

B cia dicit , hxc alium veritum tacuiflc dicamus? Ego enim fane, ut paululum hac in re immorer , fandorum nominum res ita fe babere puto . Non omnibus hominibus dat omnia Detis ? fed hunc quidem hc»r ornat munere , alium vero alio decorat; &: huic quidem largituseft unum › illi autem plura etiam addit; 8r ficuti dona ipfa inter fe differunt , ita unumquodque plus minufvc peifedionis ac pietatis habere dignofcitur . Caula vero , cur illa differant, aut plura fint , eft quidem gratia donantis fecundum pr*definitionem Ac precogu itionem quamdam ineffabilem; eft vero etiam accipientium cujufque ad hsc

C dilpolitio; ut neque bonorum quidquam› justa bauli fententiam , tanqaam a nobis provenifle potantes mentiamur ; Ac noftrarum adionum his quidem pans , illis vero premia reddantur . Quo porro modo bonorum largitor eos traâet , qui in accepta dona ingrati funt, alterius fuerit negotii confiderare . Illis autem qui dono bene utuntur , idque unum a ieipfis conferre volunt , non modo benefaftor , fed 8e cultos fit rei date : atque ad fcopum uniufcujufquc ducem fe prsbet, difficultatefquc tollit, efficitque ut progreflus ineo faciant, 8c fecunda donat gratia, cum id etiam libitum fuerit; & felicitatempoftres

D mo adjicit premium non tam eorum qu* ipfi gefterunt , quam quibus ipfc, Ut per cos gererentur , auâor fuit : Ut fit velle quidem a nobis, inde autem perficere; Ac currere quidem noftrum, affequi vero quod optamus , *Jolius divine clementis* : imo vero aberrare quidem ab honefto, fit noRri tantum contilii ; prope vero bonum accedere, 8c illi quodam modo adhsreicere, a divina proveniat gratia. Etquoniamnon eft par in omnibus boni voluntas At ftudium, neque omnibus uno modo natura opitulatur; quin 8c momenta temporum non «que omnibus fefe offerunt; hinc fit, ut adeptio quoque finis aliter aliis refpondeat. Veri-

E tatis enim At boni natura nullius terminis circumfcribitur ; quorum illa quidem nobis contemplantibus , hoc autem agentibus propofitum eft. Hinc manfionum oriantur diffcrentic , & vatia ac multiplex ultinua felicitatis pofleflio. Ita ergo etiam ccclefic doâotes feiendi dicendique munere ornati, virtutem illi conxinserunt ; atque ita primum fefe oftenderunt eo dono non indignos; tum veritatis notitia fruebantur, que una fcientin, fudorumque ad acquirendam eam iniumendorum dignus finis, extiterit : Deus porro erat , qui h«c fuppeditabat , atque

atque ad illam attrthrbat·. fed non omnes entem apparent ad fcientiam acceffmsnt » aeqoe pan icientia veritatem examinarunt. Idcirco doAi quidem omnes erant, *feddo-ftrin* modo inter* fe differebant: Ar verita-tern quidem omne: **atterunt**, fed iftc non tantum veritatis appfiRendit, quantum il-1c . In quibufeumque autem loqui fe tuto qaifque potavit , apte congruenterque lo-cutus eft ; alius autem alio plus quiddam eft anfos: dr audere quidem loqui , fciea-**ti*** erat, qua quifquc pollebat ; non aber-rate autem à veritate, Dei munes » volun-tatem eorum qua qusrcbant *i* acceptam ha-bentis, ftudlomque ac laborem commrferan-tis ; Ar cautelam quidem adhibentes non objurgantis, reâe autem confidentia uten-tibus Tecuritacem largientis . Et nos igitur oportet **itvw** quidem laudare cautionem, in illis vetbfyquendt libertatem admirari : Ar vera quidem exiftimare ,' que ab omni-bus *que funt pronunciata › fi qua vero prolata font a quibufdam ultra progredien-tibus , tum abundantiori doârtna fretis , tum auxilio Spiritus,.nequaquam parvipen-dere; neque cos qui protulere , temerarios docere $ aut eos. q.n tacuerunt, mirentur exiftimate quod honorentur alteri , fandi-tatifve opinione privatos potare , fi quid nos pro vera habeamus ultra quam ipfi pro-ferre font aufi. Si enim fanftitatis optoio , dr corona quam adepti propterva funt, non fait omnibus aqualis ; cum tamen omnes Deo cari fuerint « dr germani ipfiut culto-res ; * nullam fibi putant fieri injuriam , quod gradibus quibufdam differant ; neque invident inferiores fublimioribus : minus certe propter fan&itaiem pro aequa certabunt veritatis cognitione , aut molefte ferent, fi quis cqgnit* ventatis differentiam inter il-los conftituat. Jam vero fi vifionem Dei elle beatitudinetn futuram omnes affirmant, qui £rima de poriffima fine dubio veritas eft; ujus autem vifionis mult* differenti* gra-dufquc cfte creduntur , quemadmodum de beatitudinis, qua ratione fiat, ut illis hic e-tiam veritatis lumen di verbs modis non illu-xerit, quod luminis prwnoncium ac iymbo-ltwn erat ? Nobis vero, fi aliter dicamus, quo-modo **illi** non fuccenfeant, tanquam de illis falfa affirmantibus? quidum reverentesali-quorum videri volumus , rerum divinaram veritati terminum ftataimus , quam ne in faturo quidem fcculo caper* poterunt ejus fpedtatpres : nec non aliorum fanâorum ftu-dia , collatamque in eos gratiam. Aequam illi per hrc atfecuti funt veritatem inhonora-mus? Nam fi fufpefta volumus habere om-nia , qu* non fuerint communiter, Ac quafi uno ore pronunciata ab omnibus, sha ia erit res : quamquam hafce quidem difficultates fortaffe bene diluemus , 8t tnoleftiis liberi erimus; fed aliquos plane damnabimus, de a doitorum coetu excludemus , quibus ta-men omnia patrum concilia locum vel <o-ryphvorum affignarunt . Ouu enim illi addidere ad aliorum diâa* h*c litre font, qu* dixi . Adeo ingenii acumine ac Spiri-tus gratia progrvffi Tunt ad penitos intima. Effe igitur videbuntur nans Illa omnia ; At nugM vere effutient,. qui hunc dicere audent. Quod fi nobis admirationi funt illa omnia, cur b*c foia improbemus ? Aut enim fen-

A wn *apj; rlui* <ro<M*» *rlui fttrlui eirttiyuttn ritnf* m^pu-xdUtu', **ir** nro rîc rrwç ro^/aç tm W nAwd'fMtc ·ξύνκα-ηv . *in βηφοi fJfr* nrnmc qr<v , *itfeluny^ X* «λλθi âhAou т>1 /zf'rp* . <44 vasrae μ|» iχiтuχo» , u tarurw *f4i nt ntimc* urac k t h Aj»®»» ôr·» *i^tr* ôn«ê»oc. ήλλ' ὀ cîc *fjù fàifartt turl-* , «papo'n* «Tra £ Tpor^uuc , 3« «N* *n r\iùe itiKprrt'* VÎ va *fit Suffiret -ri** Zmt u rn^/'ac rruy^o», 1» *Ii psi rhenSluiu* **iit** *9 ne ri Oti yittnt lù»9 rlui* n *yetipltu pO> et tfynuu itaris ζp&v * £ rlui afeSitptp»* <£ r rotor o/*т·vpoη-tsç · £ wç ,Άη&'Ηίρоα *i ptpftfiv , nie*

B *it Suffiri* ««λ*; т<ρ*χo»т^- *rlui* * crxotu/ li/anc *f & & rlui* XXnC4«* »«?->m» , rW Br ômipa^·*» *rlui* m^pnerio * £ rapa»-Çwv p<ù a'AuS-n TM xotriî r<>w» M, >φ* *λ it* «pofÀqXôâ'auv */Mot,* rb*/n *n ptt-* ζo» £ t Î| t u vrdJjLutrQU «ημμηχ/ρ pouonc , *pi$i* tutus **t«9pos«vs · *pui'* 9 «po-rirtvc o/M-^eu vwV «vvo'mn , i *i-* Xarrur^os *rt ntt* rrx4r<vrwç ôn fik *ut in-pit nuit* , à *rlui* c· *iyionri* loξo atotûr <^ρ/ρH0*θ*«4 , *if* <Mo *rt »oμι* -- λι»^K , *ttf eûni* θ^ιρροpσv rr/tw»* . h

C y<p *pttli nt ὼ iyiôinrt* ϊ·ζ»к *n# ·& ii cuti-diu iririK* rasnc μιπχo» , **yj** rw r<s-m *tixuvpint* тü Θ?·» , £ yntrxM ©*r/»nç caas-sr ^spardbmer , un ткп 3«φi;o»-*тк* sopM^urtr 9 û φθη»oόσι *nit ύ-* -ψuλoтγoη μ vwrRsôfvpo/ , σ-^oλρ *yt rfii iyn-η-nt tiftnA é rlui* fik *λ»^H<i *ytvmf trime rttppfCjMuUrti , « y^Xtrut* orruois *it rtt* n» r>ç âAu^ténc *y^tri rlui iM^opir itm/t <-* φoβχζoH* . *ei ii qgjj rlui fjûftoirtt éiiupotw rltù ri* Θ«u *ytüav* «ro^surosr»; *n(mt 9* * dr-«r»n»,;t. *rtt* 4 «pun; qjq' xn3<puntn) r«»iuç «λiθινη , fik *it* roMau *£ 0»3poi , tirt^ é* fik

D *éurjLpAtirx eîtrJt rtriiwnn , rit* ov «nrr«o^< *rit λΛ>ι&μ к* ts *φû(itttfép/t Γφιlη trihup-* \|/t» , o *t u φvη ctuifH* <mpo3pojuov qjp *Ko» lto i* w rue ùχ *ipie , ie i^o rt hiyeffa «m* ««tTMslriUop^mrc *iuw ifynuûnLt ;* rço^arsr T» *eit cmÎvî* cidùc *fée rr rlui rt-ti , Uu* ud' de wl *μi\-* λoνη *βiη eiiiKeLQeit ituMtne rit ηύιv irô--* rrve *' inpA^tri U rlui 'iV i^uet iylue ant* ilui* T χ·6o » £ *lu»* o»т»όθ?> «λιίΘl*· *iroeJ-rim* ; αλλόκ** *ei μή rirm* vjurnrrd^*> *it pi Ketti* £ xn^anp *Λφ' itot rtipunt rifnt* v

E *ζ/otu/y iNvoç «» tit) Koyrt'* <£4 *nt nt pirrtfie-nt KirofA* trvt tuhut, £ roten ipis* uuru'e <-ткλλ«ξop4v, *«т«ψ)OM/^l* *it Tttur TftmKût,* ru χαρк VW *iiiuntAXut itmit ÛToxAnrop^· 9 ü «J rV rriifur ruûeior rireu rlui W xopipeti-Uf* iw£rs *irteetpir '* a ynp тλ«v* *iV ittout* wros cnsvrw , T*bt« strep r7ror * *iwt* βζu-*nn itunta ^4 "Xpew rt£punt tri rhttrot* «ροηλθo· › r«»r* ouu on·?»* io^ur/s »f) · *Kitféruri» oi mint* λ/χψ tsA/ÎJJt k . *ei Ü* cnwM *ritm ^wpi^ef^t* , *roü *i'l&pt*

*pi**

μ»M, nitri μη npforhr&n n y*p τίην 9 ήα»/ιλ Jri rlui ysfi/dut nàrUt Mp , f juriT tft Mt TO*· *MA «Oβi«» · ÔTC Wattt/ t 4J <rrM ©ht ὑντκ#* ,. sbtf riX«&/4»w t- ttnnt , è là r*d>f« 3nfiouin» ii Hunts cfe rtfry vf. fnlptt , ôt 4P ,ri- ItfrISXo» &4ρχφ. tu^rvfü r) Mh W tu f «y/w rvyypdpsputn 9 cm rie «>** puktou «Mas» v&tffyiint ôfSmu , fit iur ^ Ιτιήμκ i χιιρτ*· ttvf * iri Hit /Mtfew Attritu I>- «Λ, W rpttriirpit iturrVf vrirp *riransM hsv- Utvyjns sfehd ptXui & «id rwni lût iNntt IpnraSntf ^M/atyCdXw · rlui iupuyhp fit ©ht sfrgetâ jtric àiïûsiput φvMξητ&ι ,-ir* B «BuuCfW , «Π W ÔM4WW *n$pW «'»pjw MMA titû . oi yip but* ri fufiba 1» ôt vfi* λο- >w βΚήϋ9~ rt rtàûs > feufpft ntt f\iytrn imtTivns ® qg| fposri» w' λiχ*<* dra^cpdir*»- nt £ nit iPkots iri ™ dnrtnt dont rtarôA rff« nt rtrnt p2few doni nSr îltm» «λ»θi , rï chi «turi hi «fric %dem «βροθυ- primpu Metres ar i id ydp irtyneru τδ U«ri» «ρηλ/χ4» «fac npri^s09 « riric >*P Ut rit d- xdosns o· ri i^ npnilttu ri rrri/ut » é iri Z*- pouvrac rdro rir λ^o» * <fe« >t roKhd iVd· rino sh&vuiSUmu » & trint ii nfdt « A«r/- C m drfynvt ri «m puupd WT' ‹'trr'* ô^îerim rvyypdpquna » ê i *ww ««oXvdris iζ drdy- VK ρi idyputri * otit Ri Φ ri tirait ro/a/ζ·» δρχρ > V* ri ? «few dûtn nprrfint rirsu ri vMbfu, Mnntitrtprf , iri riWut hi ni <w- rim . ri ydp Axrhnt rcri mv «iχολονδ/φoi > tjrin tpnût dirai , pair JE dsdyxnt Irtr&ft rÇ)& tonsum*, vrv dfaf» rrirvu îpu- Mt Auri&nrtut , «ife' untnu rdrnt M«λλ* i IV «rirw «rxXZriy^Ai nhw rUi i^ts · ên« âuAtrt rie '•foorShUw » ry àt i» 9t >Jyrms CvXmft · ri t «>h > ti»it l» rit tis^ptintt > f dyittt irdma cari ifi ri rstSu* htydm» , é D rrw UyputnUrtt» trhût tit dontt, μ>ι- ti9 U nprrt»i9W9 #T nû A«r/»«ff tit «*τολο~ yfa» ^<M|u|ho ri Ùyfjutnt, <of»c n» -iV «trimo -now drr^tyds ; iyti yàp ri/wu 9 τï /Jfi Mξι ρμ/«θηι< crw^iu ne now ne9 irnKtyrs- nt If ptnif99t , mum φυλ4τπτθβι «^oôcri- ns , xri y^ri iUftd^n nhw «/r/fe τφφ · iri & rtJt diintt rhttf U- liut «> '•frr&ir&u . « hi τὸη rpnttiii/tnt tittt Ri ^irer&fu -fit ioξικ τὐ tihtrriKns , ê rryiru ri puyiX* âMrrtrc tiuiffn/. riti -fit iV μ«$vη»» <T9<Xri«c τφ4iρ* *9?τ/£α»- ns , τ«η*χ| nfytsirts mt ϊs iV cô τï yt·" ** Xf>*riRo ïχιτθ«ι μ 4ντ » «ri μΑν rittuf yd{tr^i τλΪ99 · tîrc £ r«fe«i rii yv^nt Jbr yrwnu ry n r«imo Ufa £ ri «*w «ûrnô ©*- 99t Us . iif Uir-Mirt ri 3^«u *v*7f met ômç é Zτ/τὸλ«M/ iV nrino fi^jtyvtèi . /rira» era arfireu rit iKhus ran» putts eût ipfis , «ri m ce, «jf 4Bforfrri«i «ηiλMχ^M juriiriw · τ/ θ*υμ«-ο> , ri rirws ivip4nt nit ^uytrynit nti mum Mytr/p , fiartp &pet

tentu hoc it fimilib» onaibat, awt rfe aallo rat* <fc debet . Qo<ri igitar filet»- tiara per fit rife horimm ocquaqueai lepag^atiaai > fed cetneU «κακία» ", nec rintaia fibi h*c in patte confiden- tiara . confine arbitror ex '>i« qon diAa" funt . Id ita efiè teftanenr etiam fe^t* ianOorara 5 ia qnibus alii aliir confiden- tia» loqai ridentnr t at quiqae Ccfeada ant anUata gratia pnUebat ; mc magi» Latini a Goàci» , qaara Coed inter fe Mac catfene dfifenrot. Scd wqne inpri- fibUe · ant ftatni cotera ridetur ouaos coagrocn» » fi aai» afièrat * illo» oaidera abfijuc olla bantatioae eadera fcnfitfequra alii 1 eeritoa aotara efic > ne aperta rei cmMBo periculnfa feret Cnfpliciorib·» . Qai enim » ne quifquam per ea qo* di- cebantur t ullam coatraberet damnam , palara contradicente» ea dicentiba» tcfti- terei nec non ea credi pro&rraqoc probi* bocre t que alii» erant rei ipfe reipiran- di afe magi» familiaria 1 cara tamen i^fi* potiSmam cantaret vera illa efic » cur cenfendi non fint banc ipfem ob caaum libentias tacuifle? mitius enim plane erat tacuiflc , nuam rideri coneradtafiê . For- taffe vero ii» « qui Spiritam es Filio pro- cedere audiebant ; nec didam valde ca- piebant » anlta etiam alia ia mentem abfarda veniebant » fe hac ipfe · in qo* Latinos deducunt , qui contra illos edi- dere longa volumina i fe quo nocefiaric dicunt es dograate (equi 1 ut puta , opi- nari duo principia , fe inferiorem efic Spiritu· aliis divinis perfonis, fe reliqua hajufarii . Nam fi Latini ad hnc rc- fpoadentes » fe neqae fe ita featite . ne- 2ne abfarda illa necciTario fequi often- entes » noodnra hoc peifaadere Gra- ds potuere j fed putant illi quidvis po- tius , quam Latinorum fententiam his commodis eatere : Adeo longe aliter dc additamento fendant * quam "elint qui illnd afferunt; quid fetairoa homines exi- ftimaans , fenftis omnibus ex Filio Spi- ritum afiirmantibos , fe fimpliciter , at moris efi illis, dogma hoc proferentibus, fe nihil addentibus ex iis , que none a Latinis adiavenu fanr caufa defendendi dogmatis , * evadendi baK incommoda / Ego ernra arbitror faturum faiffc, athee quidem illi fceqrai abfarda opiuarcntur } contradicente vero nemine » nec cevenda illa efic adaaonente , fe fententiam am- ple&erentni « taoquam nulla fai ex par- te ipfa interentem t fe incommodis bifee tanqoam veris facile aifencirentnr . Que iane omnia par eft doAoces providifie > ideoqae abftinuifle a proferenda fententia > E qoodqoe multum lardete poterat, filuiffe- Cum enim illi dc fccnritate difcipolorom valde ibliciti cos ubique cohortentur » ut fola feqaantur feriptar* verba » fe tübil aliud curiofe inquirant 1 quam etiam ob ob canfara multa feriptura loca explicant contra quam omnes, fe ipfimet etiam fim- urent ; nec videri erubefennt hejafasrii fenteatiarum plani interpretes, * profan- da non penetrantes, eo tantum confilio , Îjao valeant perfaadere aliis, ut contineant e intra terminos « fe temeritatis pericula evitent : quid mirum , fi has cogitationet fecu-

let·ri , hae *ijU* oooqoc tacuerunt t ut multa alia , qua ab ilHa poterant citra periculum enunciari? Oportebat enim non iolum verbi» commonere quid fieri deceat » led re ipia quoque palam facere , 8e le ipios exemplotn adhibenda cautioni» prabere > Sciebant quippe hoc verorum efic doâorua. Quoniam vero fapientiorea quoque celare veritatem non debebant 1 alioquia, dum conlultuat volebant imbecillioribus* iniqui in magis idoneos extjtiflent * iaaperfeAoa relinquendo*.nec volendo illis etiam impendere dodrina fermonem, alio Înodam modo 8r illis veram proponebant :ntentiam * qui lapientibus fatis effet -t quemadmodum 8c ipit veritatem e feripruris non nudis verbis eapofitam requirebant j fed ad comperiendam illam fatis ede libi putarunt * qua perinde valent atque ipia aperte pronuntiata * quaque congruunt dim cenis Sc indubitatis animi conceptibus de rebus divinis . Hanc 8e ceteri do&ores lecuti font viam* dum exponerent dogmata. Nec illud perpendat quifpiam* quod hanc lententiam protulerint , quam alii tacuerint 1 led quod Oc illi multa penes fe retinuerint * qu® potuerint citari ; que ranto majus fortade periculum attuliffenr * dr eo pluribus hominibus perniciofum * quanto profundiori opus cii lutdligentia ad percipienda qun illi dicunt * & multo etiam acutiori opus effet ad ea» quartacuerunt. Sed Ac ilii praeclara quadam alia ratione eos fui fentus fecere participes, qui hujufmodi res aflequi poliunt ; id quod perfpicerc licet, li quis eorum libros legat attentius. Quod autem par eft linguliscontigiflèdoâoribus in iis quos inftituebant, hoc multo antea fuifle a Spiritu veritatisprovifumin uni. verfa fua redefia noneftdiflentaneum, admirabili quadam Ac fuperante omnem dicendi facultatem providentia. Confuluitenim utrique hominum ordini, congruentefque illis rormans doâores * imperfectioribus quidem prcficcit cautela ufosj cminentiori autem intclledo pnrditis dedit confidentius locutos. £c nece(Tariam quidem per omnes eque docet veritatem, qua fides imbuit falvandosi fi quis vero matoii polleat ingenii acumine » nec pericula formidet » hunc ad fiablimioraintelligendaevehit, Ac fatisfacit :jus detidetio per cos, quos ad huc peculiariter properavit adminiftros. Quare ii fanâorum alios quidem laudabimus, alios autem reprehendemus, quod tacuerint esprelfcrintvc aliquid ; Br hos quidem probabimus, alios vero, quod non fit nobis uiui, rejiciemus i liceat nec eadem audere contra i pium Spiritum-, non (nlum quia is fuerit auctor,cur hi tacuerint, illi esptcfferint ; quo fit, ut neccflario Ae ipfe participet honores & contumelias 1 fed etiam quod ulus Cingulorum opera, hnc quidem ipie tacuerit, illa vero per doâoresexpreflerit, quibus fermonem »e< iiatis iafunaebat. At li unus ille cil, & fpiritus creditur veritati», A- beneficiis afficit homines adrque per omnia , nec res doâorum aliter le habere putande funt. Sed ne multa dicendo lim vobis moleftus, ad ea revertor de quibus agere coeperam . Si enim ecclefi* doâores aperti (Eme pugnarent inter fe, atque duas in partesdivifi, hi quidem ocgaccnc Spiritum ex 1 ilio procede-

B tzç *» <Wï *M4 τολλυ «Λλ< iupiuôas ai «WUM* rwî)z>î*«nc5 » ite yip μό λόγ-μ μο'νον <n Hot \M<χορ4,'4» - «**« è ippp <wf9iù «let» , 4 <Γφ<i turns drîdwu Tîi dL*>«u3*r«' · n-n ynp ihi&ttïir 3/3*σ*</λ&ι» j)3s- «t «ι 0» . Îth ii Kfù t Iu» «ru yt

rr^triptitt npirrnt & è3« ' n yip it tfi- ΛΜ» τj TO» ctrâ'prt'rpw» 9*tâ τuiii «pew τιρρηΑΛτμiηκ inKes-fas* tarns , μ& xju nims βvμμττμïï -ri* -v.s ItiarntiKins Aâj o> tô/Apmf , <λλ·τ rtti rpôrot 4 tws/i rUo άλχθϋ iôfyt ifwxwn rofpoi; · *«$<« rp u'3' «Vrv/ nt yptt9ât iuntls »-

B ζv'-ηαυ Xf£f<n τiώ βiλiiθ'HM * <>λ* «ru v»?f ïenppiilw KeyopÀtots rluj tritu lιώiμη i-χπ * »<ï i to"; ρμ^Κογ^μi*^ rt& -tut dw'w cw- to'iUS rwfibtrt 9 <9fQi rhu ηότκ d'ripV r9i- nr ό»iμη%9 ifapneir · rtuûrbv 4 -/ λo/rtr f iilanusKar <7λο»η ria) o'3d» es o7; Zio^jbutrr- u-<r . μη yip ότι -nCrltu ifyiror tLuj 3ύξ«» iH*K rfrty^rlut rwt/iv rts, «λλ* art Mini voM* «n<r%o» rap* fwrits ut Kty^t · « -πητ·» μi'iΐμ atflavor lras lujty- xfr «7 £ uro τλ/ιoτ/ to» it^rptirvr , ôrtt 4

C Qti&vnpas Wf <9 <uro» Xryoju/wi 3f* 3/« ro/«c, £ roXXa» 8e\rior&* tlinret it rti; tra TUIMroit . *n/« 3/ Tin f^Xyi Jw*w»w r« w^ftoÅK^f*» iuMiuttws ar i9firouv reroiUu- T<u ww * £ τiτ' in ruwittt tl t/> ivtw •n7s Xoyw; <*ροτiχρι . 0 If τκ; 3ι3*τ*4λov; iiiroas TtSfb finis . fôi Gfès ris xj»' «vro» μυχμΐη;, rSi9 τολλ£ wponpov rpis rirtst tur th rlw cssxXatu» μ>iθ>ομηii>βα τ» rttifat «- λτθi/<i Oft ir^nos , ^ex/^erp rtrt x«u rimt λό/yor tutiaji rpifoi* , τροαύόηπ yip iwipns f it&pûrut τκ ify»; » x«u J/3*rJUÂKf vλoύ*«τ

D rnjj-ntti ff-vu&utotTfLs, T9IS ,ut» inhtriptus ris 4CXc/Jftf χ^ητημ/i^ ixintri j toÎç 3* v'φî|λ«- tipots ♦ touu ns μiλiΓΛ n&tpfatvns i^nt ' £ iric'trw au» τZώ irnywnt iKfàte J/< rirtu* ομ^v , Hç ή rirts rw7 ns rtt^tfTttplns . it if Tts θi<*ρTT|<ΛΠρθi fit £ ftpf/TTOt vvoψ/MÏ Kltii' tut, Tfis iis t auv(o»w» iy\ ^uitr{s , 4 tkt# ♦ τάθο» *^μ\£iïηΛ » 3m*ok>/; w ; iitits rpcs •nSnt χρvμiM. ir fi r iyiur ns /u» fτιυ»i(Γομiθ< » -n7s 3*tτιτιμiτιμH üfi rt- yis i ni» hôyttt ' ns μ» iynôitiμft, -nit 3' «is 7>μ7ι i%piins irortμψο'αiθ-, τι τ»£μητκ sinet»< τολ^αχ», i μόρ>9 oît w; trt»'

£ ris £ to» Xôyut iniru yêyotet surnt , *« jwî- tsittir ti>iyn>) 3/x τiτ» to» ημϋ» to> vQflvr , κλλ« ots iφ iιήη χμïΓΛ/Jlpot ftittnjL , é τ« μ^ triyint to 3' eifuxôs 3t«i to» itinrni- λ«», ois w iï> <λ»θi/*; Kôyw cÀertti , ti 3* it fôv c«f*ro , £ iKt&tïts τκΰμη rtrAier^, £ rnrit όμοια; Aifpytrei τό· it&pàns › «<3f to f 3;3<r««Xwr *λλv»' i%Ht otf«0[w» · «λλ' 7»* μό τολλ« X*Vi»> ύμ7i ώβχλι* ,F * yw nrt ὀρζήμια/ , ànt7re ri'hit ιτiικμi . ti μiι yip 9nrtpàs tirrt*irMtns o< »k o*»λΜ«i« ivpâtro i.ürnn^w, nsu 3/'χ< iwfe^étresoiμη

the*

ajiitÈAMmhsLALitt.,

tXtyw κχ. οi'τιΓ qiT «fo/lwu vu *τ»ημΛ, o!* 8» A *τϋη* χ*τiφ*<τχiv *ruS* rpo'ra», *tin rlui fjp* <trr<9*.<nr tvxu ro/x/^m-ner *£ t Ujo μiχîω , τ»7i ii »οήμ*τι £ σ-φόiμι* rsunî* *φ&u iviruf* «λληλακ , rwp«a3-iu fik cû» tv7ç *pifjULW o#*/τ/ο'τητ©- τχ* XoyK dC-Carxwr , *t / rtorouZm nujitt* «fo^Xorr* . *£ , tin Si* ΐητκ *ruyx<t»b,* slutw *ήμ£ TtTiiïtr&iu φïKηηκη» ,* i Xf^omtc *iwnpw φρ·90Mü·ηι μιτ» ·& ittnpoo* Xd-*yu9 , W* 'π> *μiλκ* ΓΜ>ûήτ<9 μi&\»9 ήμΛi* gm rdrtuv · roMoZç *yèf αιιχύζΗ* τρό-*T9K nSnt Tffebfr&u* XftpMpntror-ntc *Si* › «λ-*γη»* sen me *StStrit&Kuf SiauoÎAç* 00 B Γ·χ·{iσ-Θ« , sxx'npor *Si* eposoau-nce *i-jutffyff strXws , X/yomcc Si* τη › *ούη»^ we* ΧιΧ«σ*4«λο/ *£ β-φiσv dunlt Zoι^λ ^λλ.* oıl μ0M> *Si TW* XfdurxdAsc , <λλ* oud* *»ιμϋ(rie Λ»πφ»τΛΜηΐi* «T&MÏλoκ nJ Xoyai , *φλ»* nJ* σ-ημάόλα» τ»κ *TtrffK τ* fJjp* XMηiφ«σν t σνικ it *t Luj ttrofHUJV όμο^γ>οαûηι* · ôrrp *fi* »<χ *iruyf, χΛλiTiiηiτο» i» floret* «7r«u, *m' μΛ-γΐηι< t V liΛφομ» ouûwi ** mJX* *όμ^κ ·ηΐ»αα* ou·» w *Sisxnf^Mt lurxfpif i» U»* rj Xmx>/« αηιμ-Ca/rw» , *rü-n Sium^4°κ* › Vf' w '-f*-*γμβiη»9 X/*> ir/Tffrôrw . iyei γβφ* oΓμ«χ, *xaé μη μηiΛμü: ifyer&in r* <w C tw fcorsii οοξοτκ τΣσ» tqx7r *Utut γιύμακ* <*λ-λÛττi<τΘ·€î , «λλχ *σ-αμβvKü/M* τvυτκ φχμχ , *iμ%* « X|M rxp «Mo *t / ημi tiflu/in»* » tyj t»7c *Sile.*· r<r< *eStAtrtfyr&u -rlui τiμΐuϋ . αΐμ<α* •*nlfMJ iyu* TXΓ «rrrfx'rxHV *Sowreif* twi/tkç /®fanKT^c t *iμφv KeNSi àfSixer^w λi-yt&ie ,* χα2 *μηiιήμι»* τχλ» χχλ&; . *ύπ* τoo; fXMnpcf «^ornricpjusoix 9 *η ·ηι eruje^yut·* >Λζ *φi/λ&ττoiiτo lvτχιρηΛΐ › n$i t Luj* duMcr3*«u *<rj>trif iumt όμογ^μα-9nr. riirw iη/μόi ημι -nes* , ôrô- D TMs βκλχθiΐτv , *Ttptr&ti · ύ yè^ oiμαΛ τη* τ<-κβ"/ *"Kiyoii η τ»ii cnnru»* «rxfd^f *Λμιoττ^ ' i-yronrt Si il" υμ^i* « λ/y^» i(«iλλo> χoλu *βΛ-τη» tuS η ToieujTv, iτιτΜμμiηι . lω μΐω ir 'nivujj* iτττu «epo^wpov *ήμï» t V φïλ&HXM9 λ-*τ*λλ<ΓΠ<ΓΘ<!K , τη rotyutw «i *ήτη» › ηιμ-qjutie τΐώ nùf Aoym dfurrni^m htjwri. 9iùj Si τΐώ μi»* ^XΛ-ηiφΛτι» iχïpκ *iyioi Kei ro·* φo/ xiu oûη> *toNw χ*θ·«τ»ρ* xjjrd χήρυχ^-* Xi-*ywja-r» ' wuc eurluj èvérrif* ctrdb *ΛμφiβoKΐ^ ' τΐώ* 3* *Λτόφλστ» nrf9 riStif }* <XX< *riyucrt μΐ9 eurluJ τi»η , hiywrt* 8* < E £ τχιiτη £ τη χχταφάτΗ *SotSri riuM.yu»t^fi^(.* £ mie <τ/}ζη *fài μi9 τΐώ iξ<» êufif 9λτιλτλμ^ χ/iζoυτ*» iüΛΛβηβκ ,* η τρ iV *Χάγη» ότip i -iV ce <ù)Tt~i ^ïτβυπρ»9 μiω*™ iτι'* tw *ùripvç* <H 3/<|3<uf 9W< , xpctTH» *c» τφΐτι τiτo!»-* Xf ' *Si o μ^* τiτβ μόνο» , «XX* τoλλ* iff ό-*μoK9γηι>μi»v9 <rryv<rir , oi μι9* Aρχαόνψτι τù *μη lι*iρή11α/* xjard tic >*p<φηv *τημ«û»ιτ^Λ/ι ττμ-* •nc , 0/ îf oft' CMet'rouc φiλoαiπκ db'X*Z3w<» , *tn μι»* otu7 χ<*' *τμτλ nutant* «iτ/* rij *aryni**

re , hi vero affirmarent ac nunc faciant ; oporteret» contrariorum affectionem & pugnam cxiftimare verbo tenus effe inter eos, & pro certo habere , magna fenfur convenientia inter fe congruere ; tumque rationes inveftigare , cur verbis ufi fuerint contrariis, & quorfum ita fine locuti : & adinventa quidem caufa i nec enim effugere illa poffet ; contentiones miffas facere , aut fimul utrumque dicendo , & rationibus utriufque partis acquiefcendo , aut unum ex omnibus deligendo , quo nos maxime conjungeremur ; multis enim modis potuiffent hate effici : aberrando autem , dolere quidem » quod mentem dodorum affequi non poffemus ; utrofque vero utrumque (impliciter ampledendo , atque ut moris eft noftra recitando » ita demum & dodores & nos omnes in unam reduci concordiam · Nec fohim dodores , fed nos infos etiam , h verbis contradicentia proferremus , & ia fidei fjmbolo pars una affirmationem * altera negationem recitaremus : quod faftom » omnium graviffitnum , *te* maxima h<c differentiarum vifa effet : haud tamen foret difficile vel fic differentes unam ia fcafam convenire , poftulante hoc ipfa materia , rebufque id facillime ferentibus . Ego enim exiftimo , nec fit qui mihi irafeatur , cum paratus fim mutata propria fententia eam ampledi , qqe veftra communi conieniu pronunciata tuent ; & hec confilii gratia dicam , *te* periculum fententiz mex faciam , velitoque potiffimum ut & nos pace fruamur , *te* honor eundis dodoribus fervetur incolumis : Eso , inquam , exiftimo , propofitiones iftas , que videntur contradicentes , poffe in bonum accipi ienfum utramque , *te* neutram rurfus in bonum : ut detentores utriufque , fi conjunda. fugiant incommoda , poffint & veritatem (alvam tueri , *te* ipfi inter fe confentire *: te* horum demonftrationes afferre paratus fum , cum ipfi volueritis ; nec cnim prêtentibus convenire arbitror termonibus illam difputationem *) .tc* vos ipfi. non ignoratis , que diâurus effet , cum multo mclias quam eso, hujafmodi reram habeatis notitiam . Effet igttnr ita etiam nobis contentiones evitare , fenfuom , ut ita dicam , convenientia dirimentibus pugnam verborum.* nunc autem affirmationem quidem viri fandi ac dpdi , adeoque multi vcluti preconis voce praedicant : tanta illam certitudine veram putabant : negationem vero dixit nemo ; fed illam quidem omnes filentio prrtereunt , dicant autem nui videntur *Se* negationi & affirmationi favere I Cur porro tacuerit poteft afferri pro caufa illorum ingenium , quod cautione indigebat ; aut mos in dicendo ferratus, quam majorum inter ipfos imitatio perpetua ferie ad pofterot tranfmHfa induxerat : ex quo faaum eft , ut non hoe folum , fed multa etiam ex confettis tacuerint , antiquiores quidem , quod ea non haberentur explicite in feriptura : pofteriores vero , quod illorum cautele vellent elle imitatores . Licet igitur opinari , has etiam fuiffc filentii caufas i forte etiam peri-

periculi cujufpiam formidine, ad quod la- A ptaros potabant fimplicipres, fi veritas palam hiiiTet figoificata, a docenda rei veritate abftinnerant. Quod autem (ilentium indicio fit eoa contra taneirc aliis rem exprimentibus, & haben fententiam ab iis pro falfa, jam oftentam eft nulla ratione dici poife: & fi quis hrc tacendo negationem ponere videtor, feriprunepotius, Aalteri dolorum parti, qoorum lucubratione^ lemt, dare videtor tcftimontatn, quam perfptcue negare: quamquam aperte etiam negatione pouta, poteft affirmantibus nuTlo negotio conciliari; ut multiquoque alii, fi negationi faviflent. Cura igitur hzc ita *fe* habeant, B froftra querimonia» iterabimus, que confuta lent di(Tuentes confundentefquc, contra quam adagio dicitur; Λ* conciliationem adeo facilem Aegligemus, perinde ac ii mutuis bellis, idque de rebus hujufmodi, honoris caufa obleâemur: *8c* doCtores a communi concordia disjungemus, quos ante fua etiam ipforum diâa res ipfr conjungunt: led quemadmodum .fieti non poteft, ut ve a pax conficiatur, ni prius per judicium controvert!® rollantur, &.' unum quid debmatur quod omnibus placet; ita nec veritatem ailequi poltamus, ni fandorum contentas ad eam rw ducat: omne porro noftramftudium in his duobus vertatur. Quid vero per Deum, obiccio, caulas afteretis, C cur non «que dodores omnes admittatis, cum i<L a vobis quaerent in communi judi*ciof* Neque enim puto contemptos tantam injuriam filentio praeterituros; ima vero non minas quam illi, pro illis graviter hoc ipfum laturos eos etiam /qui videntur honorari. Auâoritatem obtendetis eorum qui tacuerunt? At ceitc alti fanâitatc quidem non tant inferiores; quidam vero etiam eruditione tant longe luperiores. Producetis multitudinem ait? at illi hac etiam in parte vincunt. Si honores a conciliis delatos; oftendent illi plane majorem pro fe honorum cumulum. Dicetis, durum videri vobis fententiam rccipctc, quz non fit omni- D bus probata, verum id etiam non eft rationi confentaneum; num cum aperitis verbis nemo contradicat, tatis eft duobus illam tcftibustulcirij cum tamen illi tanta adiit copia patronorum. Ahoquin praetereamus etiam miraculum de Lazato, colloquiumque cum bamaiitana habitum; quod qui hxc narrat non omnes habeat atteftantesevangehfta». Deinde objicent nobis alii hommes, *tk* jure quidem optimo; Cur litibus apud tribunalia alium quemdam pnricripfiftis modum? in illis enim iilentium ad dandum teftimoninm nunquam fermoni prsstuliftis; quinimo lilentio, ti conjun^um cum fermone fit, u- E fum fertuonis rribuiftis; tnbulque adbibitis idonei» teftibus de rebus qua* tant in controverfia, nec vobis iptis amplius, nec illis a quibus ptoduai tant negotium exhibuiftis, qurrentes vobis omnes homines proferri tcftes. Fortafle a liorum dodorum objicietis axiomata, e quibus contiarium quiddam colligitur coram affiimationi, qui de hoc dogmate locuti tant, Sed refpondcbunt, hoc etiam nec juftum, nec legibus efle confonom, ut manifeftis pofthabitis ambigua fequenda fint; contra enim, cx manifcftifli-

t/aoi, è* *rtrtt xtriuuo» ὑφορο^^ακ, £ τι* «τλῖîΓip«i cm ■*iV hoy*** âtotro d^rn-trCtu, *rluî ·& iKn&u»*——φυλνζβο^Λî ' τ» *Si trty£» àiaLrrnitAtoix tHî 7\iyxn*, χ^' τη δοξη *t iw h$ά rtn*› TV xj/StJ©-, xJ/,Λ Αο\ο> *f%ον* . h Je *τα χ<μ ^«ropxcn» rt&ittu* Jo«e« τη τνύτυν σΐωνη, τη *ypipn μοip* Stiirii*Ku» μι* o7f ὑμιΆητî*, μάλλον *tout μιιpτυpύ»*, η ««θ·<oΛ *iτϋφîτκΗτ* ' Vrfj *η>ι W φiΗp&* χαλινὸ* *ièτr* îQi t»7c evpn-Xotn cruirxrnr^sU » ? W T0^yi λομ^υ â> *«ruuiLTTHf riwipttityti · ταη» ou»* «tuî ιχoπuν *μίτiαι κo^άμi&Λ*, τκ *TvyiflKur· Zΰτω»ήi η H44 τυμφύροιη τoα0Λ»τio» r, λi-yertu* · χμ J«tXÔ<re<c «tu *ira, vaJTfp* nJ *ιτ>>K(μ^ï* iyu' τ»ΰτχ· *τι-et rttintf φiΚvτιμήμllμoi* " *et&w* ΤVÇ δ/$«!Γ*«λΗi, *Hf diurss a-utMr* rw ▪ *TfO* obCHW λο\«v *nt τpiγμα,ηι*. «λλ' *buzrip cil t<rr χ,Λ^ιpv^ τ.μ^ ^'pIoj^Ht* μη *& ἐμφiτβητv-χ,ζμ A* XudVrru», χ<ρ ττ©-· τi T4îπ> ep/rxoi'Wf ' χιv< «Se tvc «λβθκχ* er^-Ttr^eve μη *rfc W iyim β-υμττoίΛi* ε'r' «o-*rlu» ἡμῖi* . *\jgtp tktu»* Je *βμφoτip&ï* â-*μῖi vin* ἡ ασκδη, *tri -i* Je λιπο; Θiδ Æ *tUù* C *tùrtif einitrfTf tS μη* risrac th? *ZiZw iiKik rip-yb trim, irinti ὑμ$ï txt rS* <o»J J/χατη-ruy^scwFTsti; op *yip o7μiι <ηγη* τβiχτβv *iit-χημμ* TipeXS'fvv *it τῦi* ημiλημ|iiχi ' μiλλo» *Zi iifr* îr-w ew/w, *<jeip* CMNFWV °' T<AW-*o~3tu ioκOMη iyttiAKifurUTt*, τo tr/yarsts-Tur «ξ/<υμ« *<»fop<tKfïr$f*; *plui iutw* ct-*ytti-nrrt fJ^i i3ir iλάτητi eir>*, *ii* τoλυ *^ofof^trv ifiat n> tiwn»* . ·λλ« τ-τλη θ©- ε'pnn; x# *ului £ rira»* v/««απ> . w Je τxç e^jr' tus *truvoti»* τ/μ«i . *rtptan Jt-iξχη»* airÀ» *rlui kJBfpoyLû* . «λλ< *v}* Jww ioξo *μη irirmt oμi χpΛτiuuo-* D *pJfiLuj ^afvriiyftr^tu i i?I·' iii tSt fvXoyor · itTiKtyofWi yip iierof*, *àiwn φΛκpüî*, *ΰ<-tôf* Rie *iurlui ivo Sitôt» μ&pτuρ£·τ5ιuι* ' *iitrn ii TtxrxTV» a-uMiyopu» iirropnif»* . *i Xÿi* τβ re-eà TW Λ<χζχ/>o» , *τΐυ>* τχi Σ*μ<ρ«-Τ/J©- *truUTU^itir ι^^Ζpα,μύμi^Λ, όπ μη* Tairai *ΰτχτ σ-υμi>ω»oα»τ«* ὁ' *mÛm Ktyv» tkî AciyyfXir·;* ; wnt χ$ρ' *τύ* c* ·η~i *Stitrntioti i-ywtiti* ἀλλον *rui SifTtSftrSt τpάτo», oι it&pu-Tot τpάi r.uif ipSn* χ$ι»' rara *Znyfa* ' «f *trw-tIuj τpoότιμήτχή τoη λόμoυ <9foi μιpτυ^Λ»* ' μάλλον Je χ^î' *ηιΰτη* λόχ-*» <τα»αἴτινμ|υp *hàyn Xpeitj) (7>iμiη* · *τp»7* λ*μ/3χ»o>τκ μά(τυp«i* E τΰ» *fyTXfJfa» f i^tm ô»r»tç Tiruier&cu*, ouiF fou/Te/ç *λoιτo» oi>η τv/i ytfcn» Iu^χKκπ*, Τ*FT*c *it&purm* μάρτυpα; . or-μ«4 τκ TOF ἀλλ4» *StSxrxihv»* ·ζ/«μ*τ« «/O- , *U» X^Bi»Λ»τiθ» Tl TΛ* TUS HrOSTUV *ctra^*tf-<| *rtutiyirtfi* · //λ* «Je τκτ* *t'pitn* Jr-*iii »όμiμo»* wmu, tvc *StcippnSIuj Kiyoμî-»tt* ταiχ3ὸ*τβi *πî Λμφiβόλ,oîi '&fori3f&<u* ' τχ-*9β.»τιo» yip μaΐλo»*, cm *ni» φΛ»»ρvηη>» χ^χ* τβiiπι * Λiα-Θ« *3ft* . « *yup Xiyin* * *tu»* ἡμi-

farnpu» st^tfjUXTBt , v ήχ» 7ros τ;ό-
TO» Tstrrs; Csooufi " m'M' <M' fjtf úi τΐώ iri-
rvuTtfab&nt , 04 i* dç τη χχτμφ«γη «■>-
ν^ορομυτχ TotsTta» νδί^ονΤ» · i τiτ» 3» μόνο»,
-*** V* TdNtoZç itboK ολ fit itittriiKus
oi iit ύμΐπρκ itfotriffyot «τοφχτζω; Ζχρων-
-το · 03-f» f* yi fir -rosovro» i μχλλον
τη ·<ητ»τη fil iWw , η wç ιμρήροι; λο-
γοΐΐ TtStr&M -χρi . μ£α> ότ' iri τΖω ϊy-
VOMV , Λυτοί Τν'ΤΛΜΠΙ τiντχ Η-
3όπ; το λivv χλ vv όμ7v 3iΧμ*ρτυ;ομ^ΐ6Λ ,
Xgu τi μ»' /3«Xia-3-«u μόνον Ζχοντχ . « M
χ<μ fil όiλλüv iytw dvwin ,
otc οο-/χ«» ifôti βκλομiθΖ , V4
au π«β*θ«4 -mu; <3iλρκ« χ ημ«€ 3i Oxvffwc «δζ-
*«v» , «u-ni 3' cz τ/μη; «ροσ-γόματ/ ruuiîît-
χητ&Λ/ W Γανΐχβiβλ>)Γά·&ι φiτvip τζρiλθ-ό»-
τκ * ο/μκ rxtnx<rKtn /Wfô; ciNviiAeç , £
τπ,*vτ/α xfef ήμΦ 'φηΦκχώπτ/ · τ/» ημ7v λοζ-
τό» trou ; τβ 3>' μπ^ον , «trour&ixor/
τψ btazrorn ^ttp τΐiu tîpLujLjj τ^ω γν®-
cn» 'ΐΐ, βiλη&Ηβ,i , w» riot tJj/i τηi
χλ^ρο» f3tv 3/ΐφuΛ<ττκ» , t lw 3f QffHr Λ-
τό TMC ξωi,', ύ Ii ôa.tînn μό^Πi <rw3^-
t τi fil «rctiTür fVroine όχι rpor»
«μΜτχιαπ-Ην δόξβμφ i» χivρov»' drxetc όφΗ-
Λη» ; χπ γαiρ γΐώ fil γρχ,φω/ fpovp^j iri-
9*^.9 -roo-oôm ημΐ9 ini^irtt lpμluuπ; , ού-
η TM,- δ/5<α-χόλκ; rm/zyopng nihtro^ , *®τΌ-
xscrsyvwxôrocç τόvτυ? wjiCÇii . « 3e μiλ-
Aozfv trecotfteu * 0/ iÿi αυτή ^4' xiKn riydf~
roc , o' it vatntvn* μχρτοροαότi» ,
ουδι 3/χτ6<73η» fctTKr/ τ*; ·φήφΗ« 5t» ΐ*-
xxrZcu . «λλ' ψ'3' xuHwv àtHV0v irhnif ri
fil iunt row» πΧμiτviήρ
τι τü; evçZuinc iτiδυμητω μη , κ τυχ«v> δ«
δπiτχΐότκμiθχ ' τ®; yip o' iifarti-
Xwc «iλλiiλv; ο*το>αμο ω £κλΐ)θ>»τκ » 5v rlu)
ùuotow fil ολ »iμ7v <rxt»3«Aw» z3tv yittr^tu
λώπ» ; fi'rtf rryif μΐ9 «iμHvov μζόό iχκ-
<τ/v fi; irohoyiAt vpoBiHw&<u , i>vi 3f τ«i
fil i^χλημόπ» ομολογ/ate , -nt rtvrii iro-
tJ 3rx*nj . ΐΓχ ι,μ/v ïitupüf ri; 3/-
JxrxxXy; w c*xXi)7xtc ntl; ^κόμχι; , « μ<χ-
χομόοΐΐ χλλτiλο/; , jj x«xù» tiplwàwv «tα-
pou τη-rov if%e< Τ«9ntyû^f9 τΖμι μιμψτ» * -ri it
cmhvxj , £ ^ffarfpor tîpnru > rpi;
τ«τ«9 τύχ/jjj ipx.fi ‹ fi yip μη ri nf «iλη-
Stit; iμiι intrï <s%c^ôofro, τολλβi ri rluùrvT-
γ9ωμ^ rpi^oam itxalw; *rfoTi~u ' & τρ rpôf
ri; ttiioi ro^üf «y«^u9 i^μv ruiiiT^yo/M-
»n -rïiç cMH-θi» Ü^ujÛaî iJtüwôy.f^A . itt
tri fil ^3iγoμΐiu9 η αληθiνχi 3ι*μ«ρτ£ .
??j" * 9.μΐ τη fil J/oxrxaXaiv tipLuù* , i μiK*
H· λον iî xx'xwvx; rin r*5ê7v \jffo τη τi rvdi-
μχτ^* ôStfytA nurlyj nîtau thtrd'tu 3f7
rlui «Ax3ii rt xr«9 ^afQ^Hpor , ngi
rvûm; ytμ«r«9 ir&tKtin; . r 3* irt» ἀλλον
Trv* c-uvet'dxu τρόμον τΐi δiλχΓΧαλκi τi veto
\j»ou:n<r^ivr®- *μ^'v<v , τiτ /'χη; hy09 i*
μui ' iis yip is iuT>; Jtuluj , τiτον μόνον irif-

A mis,hare etiam iunt judicanda . Nam que vocatis contraria nolirorum fratrum aûomata, non uno modo ab omnibus intelleda iunt, * quibufdam enirn fie accepta funt, quair negationem concludentia ; quidam xvero illa , ut affirmationi protfus faveuiia intellexerunt; neque id iüjtim, fed multis quoque aliis doctorum auctoritatibus u6 iunt veftrz negations debentures . Quarp quod ad hzc pronuntiata attinet . non magis aliorum iilentio 'flandum eft . quam noflris diâis. Neque vero confrieris ad ignorantiam > qui hec omnia probe (citis, St multoa alios habetis fuis obteftationibus ea vobis'proponentes; nihil enim
B eft, quod impedimento eflo poflit, mfi uria roluntas. Quod li aliorum quoque fanâorum proferantur qucrclr , quas miflas facere minime volumus ; quod fratres quidem jufte conquerantur , nos vero propalari» haud zqua lance utamur; (eque dicant honoris prxtestu litnul Cum illis aficAosrfle injuria, (imu que explofos : fi prodeuntes in medium hzc illi objiciant ; neque enim ibi quoque contrarias opinor lequentur partes, & fententias de nobis pronuntiabunt oppofitas: quid nobisquxfo refugii fupeierit i Et quod majus eft, repoiccnti a nobis domino pacem , Ac veritatis cognitionem ; quarum illa quidem fervanda erat a nobis
C veluti hereditas quidam ; hrc vero ex hac vita afportanda, quod per unam illam fit nobis ialus ; quid plane rcfpondentes non videamur infupcr& petulantes efle, ac digni de quibus graviores pcenz fumantur ? Nam neque icripturarum obfcuritatctn afferemus, cujus adeo multos conftitui: nobis interpretes : neque doâorcs advocabimus patronos, jam olim certe damnati ab illis. Quod fi etiam affuerint, hi quidem rurfus tacentes, illi vçro aperte contraria teftimonio luo dicentes, non permittent judici, ut diu de ferenda fententia cogitet. Sed neque audebimus dicere , melius a nobis quam ab illisomnibas intelligi feripturas : neque illud enixe.
D affirmabimus , pacem optafle quidem, fed alfequi non potu ille ; qua enim fionte hoc dicamus, qui dolores etiam inter fe committere voluerimus , quorum concordia debebat e medio tollere noftra fcandala ? Satius plane erit tacere, cum nulla nobis futura fit excufatio : fatifque erit judici confeffionis loco noftrum filentium . Ita nobis , fi doAores cCcleli* diftrahamus in contrarias iententias , aut diffidentibus, aut non bona pace convenientibus, facit, ut nulla ex parte poffitqjus accufationem evitare ; fi vero illos in concordiam reducamus, ut jam antea diAum eft , ad omnem hoc fatis eft fortunâm. Nam licet ita etiam non fiamus
£ compotes veritatis, mulla tamen erunt, ob quzjure veniam mereamur: 8c reverentia, quam adverfus doAores adhibebimus, cum multorum fecum afferat examen bonorum, illud etiam przftabit, ut nullam futuro judici debeamus reddere rationem. Verum fieri non poteft , ut pace inter doAores confirmata nos a veritate aberremus; ficut seque illos halliicinatos efle impoflibite eft, cum ducem habuerint Spiritum. £ft igitur hac via utendum , quz vera atque expedita eft , nec non ulquequaque tutillima. Si vero iit alius modus eo, quem dixi , przftantior ,

quo

qua poffiat doâores conciliari) id mihi erit fammopare exoptandum I neque enim •go aftrmavetjm t hunc unum cfle omnium optimumt fedajo, neceflarium quidem cfle •onjungere & probare illos in omnibus efle concordes ; & jaciendum çfle hoc vel uti fundamerftum noftrc unionisj nam fine hoc nec bene» fed nec omnirto quidem illaftabilieturt qua vero hcc ratione fiant» adinvenire vtftrum eft. Etenim quz fpcâare hue videntur ex iis que dixi » non ita diâa fiint k me , quafi modmn ipic do» cerem; fed ut potius cfiigiem adumbrationemque proponerem conciliationis doâorum Si vero etiam hzc eadem ex animo ipfe fentirem , cxtftimarcmque hunc elfe modum utiliorem; quid mirum? &mihi& aliis quibufeumque liceat de propofita materia quidvis fentire, donec a vobis eligantur potiora , 8c quz indubitanter credenda lint. Non folum vero fanâis , fed ipfis etiam feripturz didis , reddenda eft hate concordia ; & eo magis, cum & illa nobis opus fnertnt ad przfons negotium . Ego enim dixerim , minimum nos indigere feripturz axiomatis » cum fit nobis fatis dodorutn lententia , qui bene illam expenderunt, & diâa fua inde fumpierunt: ut fi quis ex iisquzfiflet » ut diâorura fuorum probationes exponerent, ftatirn illi fane ad feripturam confugiflent ; quod etiam exigente nemine videntur multi frequenter przftare. Si quando vero etiam uti icripturа oportebit , faciendum hoc erit non tam fpeâando concluiionem , quam doâorum convenientiam) honorando interimicripturam per expolitionem fur concordis: nam fi honor iftt ilii non tribuatur , nihil aut venerantibus , aut citantibus proderit : 8e omnino ea tantum » per quz pax erit , adhibendo (ita enttn nequaquam per contentiones» ex hiscontroverliis, ut afblet inter homines, ad alias devolvemur) opinio dc Pugna locorum propellenda eft quam longilfime) primumque pro certo ponendum , diâa inter ie concordare : & agendum hoc cum fiuentia & accurata diligentia ; ne loco concordiz dictorum feripturz atque doâorum , inconfiderate tum illa diftrahamus a veritate univerlim , tum nos ipfos etiam pariter divellamus. Hrc, venerandi patres, omnium fatis fore nobis puto ad paeçm propolitam : nam etfi prrtcr hrc , multa quoque alia quz in rem faciant, venire poffunt in mentem; ac ccrtc ifta videntur elle veiut origo quzdam & caput illorum . Et hinc quidem vobis cxoidicntibus par eft & alia, li ufus fuerit, additum iil »& agitatam quzftionem ad hnem peidnei : line iftis autem evenire nihil bene poterit . Idcirco ii tantam hrc veftram in memoriam redegero , ut 4t promifla lolvam , &' ingens hunefti deii^eriutn patefaciam, fatis iuperque mihi jam dixifle videor. Addo tamen unum hoc, obfccroque, ut fi Deus nos tefpexetit propitius , concefferitque veram icripturz doâorutnque confenfionis notitiam; quz noftra continuo totiufque ccclcliz unio fuerit; velitis eam , quzcurnque illa fuerit, in fidet fymbolo palam exprimere; ut poflitts & verbis exterioribus congruere , Λ elfe qualibet ex parte co.njunai · Sin minus , optandum ccrtc erit, ut feniu conveniatis :

A TUf sircU · <λλ< TC jUts ruifiTTM Λϋτùi rv,u3tito»iVi ita w«ftof taxsuMti , τiτ* «-rxyxsâoF Λαi φvμι , «ou τ5τ»> itî <5Bipβιβλï-o-Sou ήμιήραi όμοια ώstrip &!μiλη» , » τύττu gveùt uriTf καλûî μιiθ·* όλα* /istxroju/-r»; ' .« 0 λ» τκiτM τρότω , ύμiτiρό» Vn» a yàp rV tipnafaua tic Tiτo thfwf iottü » w μα^.09 tw τράτοα › Ιω , i 4tfOTiSifnt vμ~i u\or« £ t Jt of -rik iff ατυμβά'Γivi . ti if Xtu yraiμη τiζ Ιω iμη ta^apùf ckhx , £ txtbf ήγοûμΐu TW τράτο* d~rju ^P^TiTiXfrtpor', oàiir ^αυμα -όη . yÀç iμoi τι è iff

B άλλων txxr» φpOHv» όr/iήτoτi tïto» , iv •tr.vuf'i τβ βiλτiü ; xcu àrfp ^>au~ μΖλλΗ χρητΗ» .· κ ïïı-: àyioif if μóto/; αλλά xou' To7f rie ypu^ns atÇtJuotTir , ôrfp ïφ'άΐiu tîrù* , tLu› bun* πυτiω «ro5t3oT (τθoM Îh £ τoλλω μαλλοι , ôieont* rpûi Jtx-X^'rty» τpo'i ry τχροχτχ yÀp hwo9 if ώ iKiχiΓΛ. η; γ-ρΛφii, a'p-κ^μ^χ; TK ioζη biiirziKm , οι χχλωi c*'Z-tlu) όζήτκιTΛ9 , «c ut iheyor ó»Zvθi> iτχo» τάi χφoζμχi xcu fî τα tiunùi λo'ρα» ntÿ , Λ'θιλ' trt rluj ypntplui χλτλ-

C φl»)ζθ» i» o £ μη^τo aunîii άτ^ηιιΰτv; , τoλλo/ £ τoλλ**/» $au»o>nu TfxTTOtTft . fi iè if" von x.ix.fin\ ^ïi'τaιOζ» i rpo; td βλiΓOχητi uixXXof , η τρόi m> e-ituxrrH» tkc il-iArnÂKAi τ5η> toifit ' riin St tau τγ uro rïjc o-tyupio/a; ciroJocuni τιμiώ , xc «rdl kti rtuwTir irf -χ^ωμήoîi «λλω« rwwirf-e. £ άλω wr fipluJ^nr μ/λλoAφ* μo>o> «iλλωî «τo φι-Xorwx/"*; Αρμοττύτη ir^puroii τ« 7^ άμφι-trC^rfiTf^f ci~x i» <^oζ.iiλ«»τi tktji , û τoρ-fwrxTU τΐω 7Î)ï ÀtTiKoyiti άτάγ{* t tai TnH-nt τρύπ» TtSfr&au ' tai τδiv ρχiτά τoφ/Λi tau τü γηoμήü r«»W » μη (c λάθω/χ^u «»τι τi τauάττ^i iWr,f\oii η» ypapte (c τ i/iartahur , iiiratTi; «'uτχ τι ire âKr^fia wnj , tai ημî; όκi^oîi τιωαφi-TtitTfl. τα,ûτ ω τaήpii σ-iβi,τμιoι <9foç τiώ ζ>)-ταμi>iα> ftflui^jju irri xitT^n Cu"y iptivtii Kyü-μoΛ · fî it «c άλλκ τoλλά /®foc Ttreit τ»> ^ur'uw &5uμï$iωαA t α7^« τaune ta&aarfp τα άiχ»! XiφάλΛioχ ?'χi/»oΛ i7?ou àoerr . scar-Tftâit μια ά ζαμiηκ îμζ; fit*, fài tau Sfo·μiva; * κ'λλ/λωv txmt< «w/o-O-ήτiv» , tai ή· ζη· θ'. iXλν» τκμi/oχ tiTfpy*(ΐoθ·βκ ' τκηι» δ' «>& tift «y f άμHióiiüi σ-uμζαιη , iio ii <e%<' 'niiruv μó>09

£ uu«; κ^αoμîŸτΛi , «η tau ni xiasoytT^i c«-τiτaι taù tw) <&tp T9Ü χζλou τpo&uμiα* c»-üii^αo^OΛ , tai λi«» àptOMtTUi ήγoïμOΛ ' t7t9 μό»o» «®fèc w; iιpημîioii δio'^®^» fi Θiδi iλiακ i*τ/βλi·ψ«i χ/ζi> > rlui *'λ»θ·? τχ γραφή & τu» iiiartaXotf rtwiif"* ioîη 9 i toi iμ$ A'^ó-i iaù ràrm rie c*tKirr.a; iαvτι trou , ira tai nj α-uμβoλv tojjtlw τη Ttrtut d-zo/« tôt' «f fin <p«>ip«F to/ï'ı d^zJrrrf , tta. toi Tt>7; i ά> λόγoii iuùwSf Γuμφ&i'la & i/à Ttbna ' fi f' QM £χ^i fpyot «> fin ri yi

f

ruvirnrStiu ' rin yi(η £ *μη* fis; *iri-* A *ffUi ttw αιι&βαîΛτ » τîυ) youù Hfè; Λ^ηXü;* ■? 2rï*<r«giXw *tiptwlw H04 ii ·ηiλη$η VpatfJr ημîi 4&i£t< , ti iη* χ<Î *-üïλο ΤΓ τύ «τυμβαλω dtfo- «θχ'τΓ,π ,* o *niti iyjQ/i* λτλτι *xotrii; Λ ώμ%ιχ» ,* r? *fjtyi'*ati*Ç4rl a-uwaywri^fTOi , τîιÛ* o <τοφ*- 0î> *ir. tirtyh £ itii (Jf) W iytur ir& iri- ynrttr tw t* o/ *i' tif rtal "irlw* 01; *fi"rori^orrt* Jb- >a,u/r ^cu»o>t«/ *xfufjw, fMiu;* fJ^> *rSn yrut* λο/Tor **Tôiw** *ut ir tÎTW τîi* τλοχυ · «xouxi x'îi *τ5·η Hi* τ *iiixrxiXjur τîμ&ΜΛ;* <c ■& *îμi-* τ»ρω» v«ι>·ηκ «rr'ZXaKreu . ώτι r«c>rat- **χόθi>** *ήμiα -ntvn &εiη,* τηi π *yp*pij;* **yi f** i/· - ^χτζχλω» if σ-υμ<ρ«>ί< ·

trti & in *criyir îyrtaxx μη* rJ *μήχα iV Kôyt» Ληlη ύμîτ ^μ'^μîΛ ifiiùî ,* τ* ni; *i- μ*i* Xi€«λουι *τυμβαλη; $ζ)Λ&&μή<τ<ιτ$<M ,* jyj τηγ-ι> *ύμι; ΛîΛμ»ητ«υι βιXομM . lui μ$ύ ιτιοι a-xorinr οiχαaομiχα , πχ,ûτîυ/ μηY iri roiw Xti- β*»* <τ^σi/3κλ&Γ< , *trifCir ύ άλη^η* jyj 3θζω> xo/rax/xr *tofirreir* fitpnn *i<*r t lw ii μi<ω* τΑ- *Ù -ffl <îμφιτβητκμ^i'4>» γιûμîιυ* X«xChj· , e7jro> ' *ιτιûτîω it xir ιύ τυμζοXαα τη;* r/rfw; o.αολο^Mr η **ofov/θ***tint; η ij>upouônt{* , o'τοπ- *μ» *>* η τη *Θi« χ*ικ \&xyop6iTf<tr . iri ii rint; , ύφ* ω> *tnQt Tttpftrii/^uoi* t Lw *fipri-q rlw* 'narr-tw iUfZAos *iTtKsifar , ΑΤ^iïη κ«j -* τάτΛΓ.» éJw** , *rim uïftw η* jchXJh» b- μχ; él'Aoyw; *iouitty* .* fi'nc τχ το/ιiτο»- *m -τχûτiα» , οù*, ιτιιφiφ ityi* oÙtjti γχ- *Ctir* τ*' τλκ*Γχ *·οîοτi$ηχ*. ' irtp ή iW θvνω» ypajiÜr $* τη* ©M4λη<π«; i»w- <r; *lω* -ni <τυατ*χ *finir . i<ρ'* « i»j *virr* μiτ ^ αβ^Xi ûμχi vr^>jtXftKnXtt , fi μη* τ<; o- , *Λλ' *oujj* v·, *yt itzutni* ci* td/î *Twiiitt;* τΡ| *Koyur . îv^τκ* μ|υ *tyd , tU* μ^ù *x*.n>;$QLw τi>χ^u ttytSluj μiïλοï η 3η>0λ·,r«. <έ c-opiir ,* rJ *ct laucipTfir rofoluj iχoπκ <ruy- y>(iu.lw trtxi yt τ£ ^ο^υμήτΛτ^'^i τι* <c r*- D vw* *xjrtp* th χλΛμ ' iiyu5Çj J*' *πη Xoerà» η μι -* , αλλ' η T5tOT?c <®)»άπΗ* *ir ioxtiuft τι Kt- y{r* , ή ,3îλτ/ά> ζ>;π7*, *iχχ-ήρπ* Θio» *ήγiμû** λ*- *β^TXi ,*

hoccnim etfi non eiiéiatn fidei confeiEonem. continebit tamen mutuam inter dodores convenientiam , redumque irt nobis £dei fenfum . Quod fi etiam ali nd quidpt am fytnbolo addaris, quod .a iandis omnibus communiter piolatnm affirmationi quidem faveat, negationem vero non inducat ; illud autem hi quidem ianfti videantur uiur- palle pro iis que tacuere; illi vero, quod/ perinde valeat atque ea qua; eapreiTere J modus fané hic erit unionis tertio loco nuy onerandus: quare neque a doftarutn coni fcnlu , neque a nothis de eo jermonibu» ent ille alienus . Itaque finis idem no- bis quavis ratione confiet, icripturar Icilicet ac aoûqrum confcolio.

Sed quia jam tacendum mihi cenfeo ; ve- reor enim,' nc fertnoaum meorum prolixi- tas taedio vos afficiat ; volo coalilii, quod a me datum eft, enumerare capita, Provo- care vos ad eosum memoriam . Dedi con- iilium , ut apparentem illam pratenti re- rum ftatui protuturam unitatem , quamali- 3ui habent io anirqo , ne cogitatione qui- em veftus mentibus concipiatis ; fed 1»- nionem veram &· fententiarum conjunfiio- nem peragatis; quam ia co dial conliftere, fi de rebus contre verbs idem omnes fetiferius, &· hoc 10 hdci quoque lymbolo esprciieritis , five addendo , live aliquid demendo , utrum- vis divma gratic diftaverit. Ad hæc often- di , difficultates , quibus turbati nonnulli pacem hanc erant defperaturi, efle pcr.itus infirmas, 5: quidvis aliud polle magis, quam elle vobis jtne impedimento . Deinde per que pax confici debeat, non inhftcns, led plir ima percuricns, breviter appofui , que ut uno verbo dicam , nihil aliud funt , quam facratum icripturarum A ecclefir do- rfiorum convenientia . Ad hec omnia firm vos adhortatu', fi non cum debita icvcrentia , at certe t.anta, quanta poteft inhujulmodi fermonibus adhibeii. Hec quidem ego; in quibus, lt bene dicta iunt, tortunx potius agnofeo beneficium, quam Icienti* aut elo- quently nervos : ii vero male, illud video, multam illa veniam mereri, quod boni ho- neftrque caul* libenter hunc laborem /ubje- nm. Reliquumcft, ut vos jam fegniter non agatis, led vel hzcipfa , fi quid ego dicere videor, prxftetis, vel certe meliora quxra- tis , Deo vobis ad utrumque duce propofito.

ΙΩΣΗΦ ΤΟΤ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤ ΑΤΟΤ
ΒΠ i X Κ Ο Π Ο Τ ΜΕβΙΙΝΗΣ.

Ατολμο; /X *ti;* το }-;αα,αχτ/οι *χΖρ Μχρχ,π th* Eu- *fy/x* μîτροτοXιτ** E^ftTK , *ex ω ν*τi$iτ<iî* τάκ *tjjjri , tw* τν» c* Φλ«- *fin* ia. *iytxi ityis <Tcw0ia .*

JOSEPHI DEO AMABILISSIMI
Methonensis EPiicôri,

λιI hktllxm damini Mnrti Emtniii metrrfîlm Epbefi ; in quo Mnrtm ^nld tit jynoilo Harentinn fentirtf , txfonit.

Π Ρ ο ΟΙ Μ Ι Ο Ν.

PROOEMIUM AUCTORIS
apologis

Ο Α ! Δ Ε Σ Ι Μ Ο Σ *tin; ά-^.ζ* th; «ro X^r- -x χiXλ>.π\uH; Xc.<r/X>K» *tii rlw & <χμ- truu-rii^.·* ,GhXoai^^j ctriJrou *μοîρα,α , xivrtu-* θ-r» tÎ; *airiQü» xoir^ritx; χω^ΙτΟΛ,* <c τη; 7f- p«; τîψπZ,ώ»' *ilgorr.Tti t .wq* /i i/ozrfp t />* tih

Venerabilis hic vir Chrifti nomi- ne inligriitos in ichiimaticorutn vo- lens detrudere partes, A' proinde a piorum locietate fegicgarc , atque a facra fynodo pe- intus abalienare, veluti tomum quemdam icntcntiam iuain cxpoluit ; quam ad om- nes

jntfrprete ji'»',ne ciVyopu- lo.

nes ubiqu© Chriftianos mittens « admonet , prreipit , ne «cumenicatn fynodum fufcipiant, fed potius adhrrcant ipfius diAis, quippe cum unus &· ipfc fit es eorum numtin, qui in ficta illa iynodo difputarint : Quodque ceteri quidem amplispelleâi^romiilis atque honoribus aficnfi fuerint » ipfc vero nullo modo tie aflenfnm eorum lecutus : Et illi quidem muneribus manu acceptis uniti Got » hic vero manus nec muneribus a nec auro inquinaverit.

Quoniam igitur ad noaetiam nuperh« ipfius adhortatio pervenit, dignmn re vera eft pxammare, num vera dicat, atque hrc dicens cum fanâfs confcntut. Et fi quidem veritati confona docet , nos quoque abip10 ftabimus , incufantes Latinos , &.' per omne tempus cum illo concordabimus t lin autem ilium longe a veritate diftare, Λ: aliena prorfus a fauâorum theologia pronunciaic peripeâum fiet ; rejicere quidem ipfutn tanquam impoftorem Ac pfctidomagiftrum', ejus veto fermones exeera11 utpotc animas noftras laedentes , conveniens ac falutare fuerit. Hoc porro demonftrato, averfari nos oportebit &r ipfutn, Λ- omnes qui cum eo contraria nobis affirmant , cum fanda vero & catholica Dei cccicfia conjungi . Ceterum initetur nemo , fi tanti viri doAi & eximii fermones infringere aggredimur Id fane potius mirandum , cum ipfutn a nobis tantum virum convictum videritis imbecillitatis Ae falfitatis vciborum, qu« profert . Nam fi expertes identic fumus , at certe orthodoxi , Dei beneficio . Ille enim qui dixit ; Ciam de/7» *f» vitii JitpKntri tX prafiiti, pielitt tiaitrt* , e|· M/n daia vsÀù 'vn-rorsa· , c»i «ea *[iterant ttntrnJiiert tntnti AÀvfrftm Ttftri* : ipfc Dos etiam potell illuminare, per quem Se pifestores, cum eflent illiterati, theologi Se oratores evaferunt; vitefque dare, quae fufliciant ad hunc fugandum. Nc ergo refpicire ad excellentiam viri , noftramque tenuitatem , fed uter noftrum veritati confonet , Aleum theologis ecolefic confentiat maxime : Veritatem quippe dicenti necefiario fides habenda eft . Sed ne videamur cxordientes polliceri eximia , age iplius dida in medium afferamus, Se ea per verba lingula diligenter expendamus* ut eundis liquido appareat ventas.

·> at.

Muon Br«ui·:. Ego propter mandatum & neceflîtatem cccjeGe Chrifti fufeepto pontificali munere , quod ftatum &r vires meas tantopere fuperat , fecutus fum acumemcum patriarcham , & divinitus datum imperatorem ad fynodum in Italia celebratam ·

XtrroKiMi. Omnes qui nomen Chrifto dedimus , propter neccflitatetn Se mandatum ccdefiae Chrifti non modo fufeipere dtbemus interim cum reverentia munus pontificale, quod ut dixifti, Se ftatum Se vires noftras zc vera fuperat , cum fit honoris maximi dignitas ; fed Se mortem oppetere , Se quamvis aliam rem necellaiiam profundere , opes , corpus Se ipfam animam pro Chrifti ccclefia ; tk iequi conceflos a Deo nobis duces , patriarchas te imperaco-

A *fttt rlu) twri* y>djjJ.u> τϊ*-χγοτκ-Χ* Xdxr/aro'ì «tothAkï »w37rf7x., *Trafiyyuatui μη τΐιu oiwfjfyitluj nuioiot rfyyb* » /χχλ-Xo» -r»7ç Jîvt S Λόνο/ς *»f0Tt4ite> f ω; t: o» iècturj ·»τ»ì t V tiaKtx&trru»* -nîç zffic caevir; *ruuôix* * £ ότι *ot pty άλλοι yjBGy trfTt é ti~ μ** ΚΛΛ·^ί»η* o<*Γϊαήκτ*A9, «pne èi 8$oXw; «îy-*τηî ri>yx<rniAsrt ' xaxiâot fjty iûρα χιρτi* Χ*-*βήτη lulsi^rrat*, ìτκ *it in iXιβi»* t οϋπ *itif χ£ρα; Ιμ'iΛHî.*

ΕΓΗ Οiù7 £ *χμ*i η* τβ/χχίτη βισΐ «^ι/-*ttrti* ήϊη /XiiXvvf», *ή^/όι* ΐfèì» *ui oîXηθωi* •^*iηi-*' g *rtu, ttTfp* λι'χ-Η, £ e-u.uipiirw τβζ; *iyloir •nttZru. }Jyur.* in'pju ΛληθΉ*; iχiτια, £ iιαπ ; *μiτ* λ*ι/t S ΓΤτόμiθ'ΛiΓχΛλοιώπî* Axrrrofç ο·αό-*φpiii* αι/nJ rar rit tm *yt.ôro> iriuf&*. tiiè τόρρv* r« tic «λuθ·Η< £ rctrnXw; iAXorfezu fit» f *àyi'vr* ihfoXoyZac «ropsu»©^'» » stror/uJ/Si *forint ùe *v*nuti* η x; xlÂ/doJ/SarxxXoi',ατο-trxopstx/rtu *if t Ùr ανrι Xûyiu w; Ttuirrix.**, ôs-?«c rf/ *ntAtiiptot χ^υχ,î»» è* rpo^?ïd» £ *<rurp-*e<»> ct.ua. THTX is *XHχ&vη* , «ora» *μιι* £ tkc *μiτ Àdt S ήμ7» ΤΛiτv 'Πΐώχιτiοι φχσΊioιηi «tro-ΓρΛφ^υ>Λλ ημii* Jh * tsw^Zaîeu *it rr, rii Θiou à-yla.* £ χχθ·»λ/<η ô«|cX>:31% £ *μη Sawatrn rt;* * cJc

C ιόî ο'ì *T9KTV*<τοφ5 *ί μfyΛλy XoyXi ήμπî* iwnÀ-jurp«i «rotrfê'rwr er/^fupju * tct» έι ,αiλ^βι-θχχΑ-/4*^x5«*, *ύτiïïΛüτi» rtp nvty Qte-njeS-ê ô»ru ηκιι>* , *m*" *«oS-trn* 7» £ χl<Λ5η *ρήμΊ.'η.* * c7 «τ4ρο/ ΓΟφ/ecc *ΐα-μiI*, «λΧ' ο^οiοΞο/ τη τκ Θ/κ %*'err/. c«n->o,-}5 ο Ητω»· ont» «X^nπ;*τοφύ £ rfeuitx',* *μη SuK/xTirn , tyù yàp ύμΐι* ieuxeur»·, 9 8 3αuiι<Γ0»τ8ïï «χτηγη» rdrn< ©7 *û-μïι* ' *slurte* youû *iiuieirnit è τμΛi φύιτiχαΛ,* τ« «Χ/η< *Λ)'ρχμμ^τvi όιτv StoMyu;* £ *fήημκ κîΛ$*<ζΛ , îuΛM,μιτ Îxa>Lu> Îo/wcu , tirf τiτη*

P χχτvτροτωιΓΜα^. *μη ouiï* eiwo/3Xf ψηπ *mfôi τivi yjsftOyJuj t S àripo; τîuü ημXî* χθΜ,α<λότητχ , «ΑΧa *χρè; τΐώ* ©λnθ·<|»» «αφoτiρω» , *τι;* ο^ι» ô ·*η7* θiολό}χθ/ ιη όιιχ.λησΊ* σταιχύω» * -rJ *y»p r «X>θ·«v<» X/yorrt* , τ8τα rrriuno» *etayxn . Jt ouJj μη* ôm *τpernμlut* > *φipi* Tïï *Tip auri f-ipr^trx tit μiτ^ι rpo^uc^j TJJjτχ λiζσ àχφiζü ^iητHμi** , 7» η Λλη'-θ"Η·χ *φχiipà Tti;* Γ<Ο'l

Byv it rliù irtmyluj* \<*μ rtu> yt.fi*>* t^j *t 5 X&-* rg οχχλητi«i *>*iffyiuf>9** τη τη; *αρχιιρ&πώη:* XwTsJpy^i , TüTKTS» *τiμiu>ά~iαi μ/>* xja#pj8<7»o>, iΓυχολκθητ* -nJ ©r\vjufnx<ô τ<-^>*TCtapynt* £ -nJ c< Θii *âüTnxpÂntt* «βγ©,- *rlw* c> IruXist tf-iuioJo».

ndvnç ©7 txJ erd Xecrâ *ôrôuart ΛiχKημΐιοι iti t luj ixmyluj lit t 5 Xurou 6*χλησi*;* ου« *όφiiλομH μοιοι *>*3f^*r&tu ήv μιτ* dl'Xii* *βή*i* i© χηi *άρ^ρvηiΛΠi λπτ^ρyημΛ* ' ©r? *rlw ήμiήp*> â^tar é 3:iù*μιι , iφητ"*;* /3</»4, £ T81© ο^ι» «Χηθκ, *τιμή μΓ)Ίτη ύτ*μ* χο> *άζiνμ** · «7λ« *β* θ<»<ι©» vro.ui/rw , £ *ti τι* «λλο *ιοΓ\φî»ι *4tfof<&iji* , C/9», *α-ϋμΛ^^ iurlui τΐώ* 4/υχΖώ *xjetp τηi τü X&bS* okxXjjtUï · £

i-■s<

ado ao-ΓΙΑ.

KAQ-

£χοΛβ ^β*« ιÇ7ï c« *Qti io&£rt9 iμo iyf^rt,*A ©*rtKt&rt£* r«rer^x«4i, *i«9.foixiuù.IηΛ/m μό- in ê Xb3fpîriu,*

•Λλ< *tit* -nt i«*x«Tv *μiμι* -«/«κμ/ηκ , f»>< *ir irtrt turnouârit,* îm wmS n *ri rtuufQ tui-* ρvχμ*, £ « rik *tikn&ïf virtue* oju«Xay/« *xw7c Si- «î vfff «»h *owv «4ffTUtv> ' μιμιi»«Oζ «*> Tier·· tbç* α&ββoχτiκ *fttenfc £ μαχα&K it-* ip*.-, «/ ««ρoθυμ** *ÆJx/f*»* ** *iu-twitirluî ri X&ri £ &fi iu$J oα*λ»κή*» . i&ft £ rv fi* /«««•AbSutac* yfi/Φ^λiTBi ûwxp^K ' £ *tiStin- Xtiurae £ ipyor* £» ûρπλκ. «Λλ*/3vμ|υ ouv <ru£ -ne λβ/τ<.

mi. Μήη τά*> *iμυατζ irSfrn*r \jeoXoytrûfjltèz,* μιiπ *n ri ^oχ^μiηi *χράγματ» ipyûlfî τι xjttfoyWy* *λλ' *tKrirae tri*©f«, £ tv"ï xo/roïc *ri-nti τζοτάταΐi vtrfûrtl; ,* wc <r<vm *luit t^ft kaKuî , 144 rf xanp&uro/J^ μiy^·* £ τ *ήμιπρω ro'- rur £ τψ tKriivt i£nr.*

Ano a. n^Xfç wc σ*oφo; π £ *ruurni àrip \jgoho- yiraoSvu rlui* TB *vύμA-ή rit* «t«d7>4*' » Λ^λ'" *rlut irh> Γφόiμι π £ oiauyir' μAρτiτρύσ'Ι* r«- t» *oi* χoλ7τ<ï γβ £ *oμόφροMi* ' »»θ·< *Λ9 lù>* «τaλ<|3·», *rt* τ» tf-iXluxuo» *τλ3Φ~* , txiX/rioü «φ&iζω» *h$¡î rttparrÿjfyj&- ' \jffoKoyirar$eu if* £ tb «foxw/zMï *<9fiyp4cn{ fpyw·, ùs* μZχ« & *μιyiKη* *απαOκ tn & 4iXa/3t!af* Jfôjt^uo», *ΓOφi- αi n* (rauArfwç £ «λη^Bi *ytûerfuç.* £ oλβκ ό- λo» τ *touüj Ofôf Λυτὸ rtiya^ot £ âyior* τ»»û- *μα. sjatf* b £ ô *iyù* lu!* τβπ txc AccAirtn'xc , iχτi/PH» » £ *rafi* Z«f/»B μo»B *rüù irvrit \$! tLù fipltôluj Urflr . T&i « Tpù* iλτ/Joc trz- yizai*x|j *iofy;* £ άλλ< *όμοια* w »octû μiτατρZ- *Qfir' àvrit*)5 ô *truriff oviτiiλατv ζητπη rpû-* w *rlw &ιtiKîîm tb* Θiβ £ *rlui ittytpriuiluj* «utb , £ txJtw t*»tm *Tpor&irtTU oμη ' dût* >5 d *TtLTÎp* d.iiÇJ *ut* yf/sw iψπ <V® T* *ûpÂi a!rtitrai . rù* & «fdc t« *trtyjtt iτιμ(Kû* <rw Kxzd *i^vr* y £ *rài hirtnfi* ro^x'i n £ *juteux; err*i tripAi μîτürιiσ™ lKri{u>* <»oχ^ψχ< wç λόχΌΚ, £ *rlu>* ua *φ&liu ù; ipfhftr i-* ro tb σ-υμ^δoλκ, £ tbc tbî *iörfi·; iu^ή-η i-* τoχoλκθ·îîi-oM <ro/ *it** »λθ»7» **τ« tÇ/ μ- θïω» Tιipχ»»· *Twr>z/^S iArii* iV *xorut* σ-a £ *'ffl* to'pw» *lώ , £ κ τάυ* αλ/θ^χ» *fp&>H<reu ri io- yμtr^ erûtru τχ #χ«λ>)<ή«i rorint üη yd-* M» *iiiyjv-μlîΛ; iftyfrw ,* >)λθ>i »/'> Iτ^λ/o. *fi* «®foi τκτû ro/ d <r*ord,- >£ f Λλλv», fm- xoXaâ-iHTi? «» -nc *iτόμîîi ' <ri it £ f μ^ ri iif- -ριαμiMM* dnui w *toaù , lîi<~?<iμμi>&i* ό»τu; ZrijxoXB^wrf» *uram . ^4 rxiur** ^07 *ixtira,* > *<όωμi» if* £ Tse *iφiζü(·*

î·»χ. Επiî *if* ότβvθ·* *·$poμi>oι tV Axtrirur ÀiOùf tr^pad-tiufr άζλωî ripir* τ oτi»»χθZ»τu» *r, û* ήλ- ▾iζo,αi» , XθΊΪ μ·» *^ItÙToytSr'U τβ τiλB; ηω- tBtrf' r'< f'ivic-xti t'iur ti* wX*<no» «λλo»* χβλi *y* b» o' *»ïμi *Mrw otxftui iSût rt* xi *ioypÀrw ^^x/ffia-aufft t oi nnuirlur ÔTt^yluj &liiîH>μiKN* ·

•no*. *Erfrpâ&tt. fÇy^* ♦ ô «χ <^iλ<μ^χ»Γ; *à; àa-iuifr^- .* στχ *μι** >δ âa m; Λχτ/»Kî *àrtifw*

rci , non folaa ia Italiam («joe adhuc fubcft Chriftiaooram dominatui , fai ta extretna· ctiam orbû terrarum partes, quas incolant inüdcics > ne cracis pradicatto evacuetur : *8e vers»* fidei confdfio cooto- macium hcreticoram impetu labefaâe- tur : hac etiam in re imitante· veteres I illos percelebres ac beatos viros t qui fuun alacriter effuderant Unguincm pro- pter Chrifti Dei noftri ecclebam . Qua- re fi tu quoque fecutus es . feetfti quod debebas : atque utinam opus etiam pet- iteiflet , uti debebas . Sed videamus qua Icquuntur.

Nulla morbi , quo laborabam, ratione Evu'ss. B habita ; nec etiam rei dc qua agebatur , cum'fit momenti longe masimi oifficalta- tibus deterritus; fed (perant Deo favente* *8i* confidens opera-communium horum pa- tronorum tore, ut omnia nobis c< lenten- tia fuccederent, *8e* magnum aliquod opus perficeremus, *Bc* laboribus noftris fpe non indignum.

Debebas ut vir doâus ac prudens cor-Inr poralis tui morbi rationem habere , qui maximus erat, *Bc* multis te doloribus an- gebat : teftantur hoc cives tui , tuarum- que defenfores opinionum .. Ubicumque C enim te morbus comitialis exagitaflet , volutabaris, fpumas in ore agens, 8cmo- lefte agitatus . Confiderare etiam debebas sci propofitr magnitudinem , ad quam magno opus eflet Audio & pietate * nec non (cientia , intelligcntia , *Se* vera no- titia: &* omnino meas tibi dirigenda erat tota ^ad ipium bonum & ianâum Spiri- 0 tum , pro quo etiam tunc ccclcfia labo- rabat ·, & ab illo uno conciliatio *8ç* pax petenda ; non ad terrenas (pes *Se* gloria» hudia *Se* fimilia conv^jenda. Etenim ial- vator ipic prccepit · *Quaritt frimtm re-* M»ni. ·. χ·«βι *Dei, & iuftitium ejae, (f luttnutiu adjitieetnr vadi* : Seit tuiut "Patet wfter qtùi* D *tfut fit velit 't <t*t<^4iu petatit tum* . Tu vero terrenas cogitationes intento animo volvens , fperan[que futurum , ut Latini viri dofti & virtute pnefiantes tua opera fententiam mutarent , tuifque rationibus cederent ; atque a fymbolo vocem illam Filioque , ut falfam expungerent; *8e* oc- cidentis principes cum fuis terreftribus co- piis te fequentes bellum cum impiis Tur- eis fufeiperent ; (hac enim fpes erat cu- rarum laborumque tuorum , non ut ve- ritatem dogmatis indagares , *Se* ecclefias conjungeres tanto jam tempore disjuo- &as) venifti in Italiam . Si enim tibi tuifque fcopus hic extitiflet , fubfecuta E quoque client confequentia : ac vero cum tu ipfe tuique perverfa mente fueritis * profeâo omnia pervetfe fubfecuta funt : 8e hec quidem ad illa ; videamus *Se* dein- ceps polita.

Ut vero illuc profeâi ftatitn experti fu- Bm·*. mus Latinos aliter nobifeum agere* quam fperabamos : confeffim quidem nobis de- (pera:io finis obvenit s *Se* prope quis ftan- tem fic cft affarier orfus; Haud fane homi- nes ifti mores fuos *Se* dogmata ulla ex par- te patientur immutari , qui tantum nobis fupercilium offenderunt.

Expertus es re ipfa * quod ut infipienj K»'* non putabas ; exiffimabas enim tu Lati- nos

ηoβ e<c ineruditos , atqoe ica foturum , ■t eis pcrfuaderes audire te relut indodos t at abi contra quam fperabas, comperifti , aufugere iode votaifti , pertim*-lcens difptitatioais certamen t Clamabat enim palam Joaeoes ille ; Adducite E-phefidm ad nos | quemadmodum paulo poft oftendemus : ut vero dctneftafti cooleffum*, vi argtttDfOtontm detcsritus , 9c tunc quidem refpondcrc non valuiftt ; nuoc vero , quando folus es , hate dicit , Audent interim deciptre Gmpliciores . Sed neque opus erat ipfos a te vel a tuis edodos dogma mutare «el inftitutum ; Ubi enim germana docetur lapientia , Ac perfedos ilfo efficit fui ftudiofos , non eft fas, inftitutum aut dogma fidei commutare . Eflc autem in Italia dodos perfodofque viros , nulla es parte inferiores bearis illis , quos tulit antiquitas, nemo negaverit, dum non fit pravitate oppletus. Quod cum in Italia fit , quanto magis in Romana ecclefia , in qua nec infidelitas, nec turpe dogma unquam manfit f Excellentiam porro fablimemquc animum pr* fe tulerunt tanquam eruditi viri ac generofi , is fo-•arem Mvirc* , justa divinum apoftolum; fed non propterea videri ipfos oportebat inftitutorum St verorum infeios dogmatum , ut a vobis difeere optacent ; Ac qui non folum eftis indodifumi, fed multo etiam inferiores ea, qus apud vos elfe videtur fapientia · Sed his omiffis ad incufationes tranfeamus, io quibus graviora quedam nobis dicenda non deerunt.

Interea espedare juffi fumus , Ac longas toleravimus prnfiniti temporis moras, ut plena fynodus congregaretur.

Tolerandum tibi erat , Ac expedandi prrftituti dies; asm jufta fuberat caufa , quod eundos occidentis principatus adeife oportebat fynodo , vel per ipfos principes, vel per vicarias eorum ; cecuxnenica enim celebrabatur , Ac multos rei teftcs efle par erat . Tu quoque expedando bene fecifti : urinam ufque ad finem ad falutem anima: tus hocprrftitrffes; Optimum quippe principium ad exerrandum finem perduxifti · Led videamus que infers.

Advenit conftitutum tempus ; multi ctiam lapii font dies, & vix unum in locum convenimus Grnci atque Lati: i.

Pofteaquam omnes , qui expedabantur, venerunt ad ijnodum, prefiniti temporis terminus erat tollendus: quod fidies etiam aliquot effluxere , idipium quoque fieri opus erat . Neque enim ftatirn convenire decebat fynodum, antequam loca Ac fodes pararentur, & honor pertonis tribueretur ante inceptionem , ne fieret in conventu tumultus . quod tu fecifti · Cum enim fedis Hierofolymitanc gereres vices , 2UK quinta eft , locum occupafti Alexanrins quae tertia eft : cumque Alexandrinus fuo vellet fodere in loco , iratus es , At nolebas difputare . Qui ergo ordinem fervare cupiunt, hac prius habent parata ,

A t7w roçlst , V4 «w rf/'H» & autSitf yjeriuûrKi rui. irti ii tvfti i ζκ , ή&λιιθΜ ZweJh» , to, stγωχ τκ ÎacA/^sav inKtirit . »β0Λ TAffttvisi - lmÎfhk ôuôoc , φiρη μ ήμΛi ™ Εφ/rv ' tit μ& μ*· »ρ·» irtiti^ofj^ τûτ»' tru ii Ort ύθiλvτ< ruu-<λθ·Λ rmjdf rdc ΖΛ/Γχκ . ήη fji ii Biαviθu «ruAoyiiriM^su, mil it xJ μόηχ-fluo-A ** TOUT* λi/<< rpôç t» TO* <-τ οoτiμκ TitK esntii.lw . Oγμ* if i Tl 'iV «^pruAdhr^» dinwc rud-iinrc uspdç ri £ μiη ri i Lu ' ttà* }S i <»*-

g «no*x itiârxtTtu , ^4 ithwr tnu ntt tsu/ûk »p<r<€ , ii &μκiτ ifèi Afûrsu « OτμμΛ viri», n ii ce lmXfo o-αφiζ ifji πλπ« düexu*xr«>«u , ftuiHf iλ«Γτκi tbAbiwf cxwrwr 1^4 <»-ifS> » τ/c i» sirtM , ti μo»o» μϊ fin ««</«; iμτπλiïΓi4όφ*> . ti it c> Ιτχλ/* τκ-re , rôrat-yt μ*NM c» τρ Ρωμ*7*π »x*X>|TÎe , i»θ< iii~ ron ârirîtt i Λiτχ/ά» üγμΜ lμΜ(9 ; ii μi}χ*λκβτητκ ti Culi &fiti^tirt £ ^UMUrw üifff , τiώ τιμiuύ tvfôî àtofruK Xst-wt llu/ θπο» «roruAu» · <AX' x ini t 5w tin Λvτύ φΛvlιüΛΛ «»<τ/Π)'μυχ? iθω»

C lσ}ζμ*'·α»» «λ9^/»ü» , <eyôf μ«$H» τ*ρ si/u3ÇuT cardllQswi t «μχθΎπάu» Ort «inur μό»ω» ό»τuv, τoλλ« μïλλo» vïc Jowinic τ*ρ ι'μ/> nrai rttytAt . τ»Znt ^4» itUTATTfi ihduutr τρo; t*c iτ/λ>i·ψ<vi t cà sue inuuifr^f^K, Λ^ιαήμκ ti-TH» Admire.

Ti'ακ J' octo Λπμηημι^ tfMù&énti , Tfo- istî. θ«·μ/*î μΑ μi lωiχόμi^Λ 'π> β*αι/iλθ«» η £ XctntrfousM rlu> ruûoio».

Eμiλλ»? \2βoμ^H» π <eforJo«»» t»ç anoA. «®/oθ·iΓμ/Xi , irniii ή λΪτιλ lui iii o^Φ*. τυ-e-*c yeif Un itïf iurtnài τ* <rusx>5a repnrou , η ii stunk iV sip^o'rna» , ij 3tt τvτo-

D 'Ιφiτî» · oχχμ/MM truua^pur^m , finQi lui η ^/üγμΛ. voNsodc îχη» τα μΛ/τι^Λi · arxoau ^μ rô χλΛ&; <9τoμZ»4v ' <λλ' »iy ΰφηλ/i μ-lytt ήλou 4»*·; τωτη^^ι rfc uik ■sl^irc rSn .rlui }S «iλλ/ràu «rÂen» *ctrimr<« τiλφ- ' *Λλ'/ίωμi» «-ou χ<μ*τ» Atwr*.

Eλχ/3i n'Aoç e rpo^frμta, £ μ^ Ιτχη χρü - rttt &09 ήμi^Λî (recreti, μoλ/ <ruu>i θoμ» c» η> ΓμΜ*o7 £ Airiret.

Eirnin nAJh» oî Tf&viwwfnt -simi τi ΑΠΟ a. riULK/ia, ïï4λuθ'ια»Λ< τ τροθ·ια*μ<<». ti ii τβφ» -

E θo» £ μiηî -nut* ήμiμιι Tirif , id4 £ ^u/eÿ-au* χ yaq> Jiftii tiw LU t L» ruuoiot «-ciufX&H» τξ9 τi o/Ko^tfrtu ηύi -ririff, η ΛΛ&i<ΓμΛ·π , £ mx; τ/μβι -tV Tporûru» itiénu rp· T?ç cssip-ξi^ · 7« μη ci» τη e-uurAXrrv dôom θu^ιXoi» orrç o~ü «une trp<£<c . τύτo» ^3 1îρoτoλόμύ>9 iri-Yvr, orn τiμτ-m θρόvo , tii ts»t J AAr^soiperstc iκΛ^/TΛ , ôt foi τûη ' iron ii idthntrit d t ? AKt^atiptiai fit to itu/ri d'pôtot XΛ^iσ-tu, ЯθυμωЗ·χi χμ ii n^rAff iitAtχ»<Oζ · Aui-Tof o< rik Xι'ταζ/xs ô^youtw ncùnt »pd rirjupuu

IηιμûρΓΟ* mi μή ccrp typi > *f t^nfl·· *H~ χωχ ftfânt/. rwnX&m ŝi Ep imêt ê A<τ7w , m Vpdcfrtni. rurm Λ /λθ*ᾶηκ, it tin tu^h̄mi , & iflut , w tw mn« fl· ·iAΛHμiητη t -rit iMλιγύ^ιικ i» intfiflnntt » τϊ tfxlpfcroc w>- ξ*>v» * xci iii Vfiitfff , ὑ fit t j ruvoM^ «μμ/ο πχi», inC ^τηῖζiτi Mv fair&04feln τi ΚΑ^Αρν^Μ wpic , τδ «ζὐμν η ◆ # «Jfcw ' in ri ομολὸχ^τ»ῖi r4rm i/φμ φ rklaJ me «fo ^ W » Um ihsytc TAppwnp itBk& U2ufl· ivi ri rqû&kx, n&lufa ii & IiIfifV ruitt- %*P"t 9uu lÿf ivnt.

■'BX. IJfei η» ὐ τi ατ,μ&'λ* «peafrfcoc Zlikf^ifl·^.

ПО*. Ihfii w ώ το β-υμβόλβρ loxrfrtf t ‹i›' ύμN il· *fo&W!t » ii tmc vu «μνΛ» cfion r*9lu*<*f £ uFuumi^fwf , iipfy&f xpinpof it*- kiytc^> τδν» oc tvtpinpot TpoiQiKf&t <9fiQ>vfpM.. trfl· y*? vsfrp χ*λΛ, irt fit 3w •ni lie \setâlrt<tt iμiûvΛη · ‹rd /φ · •r/ h iü rftr&HMU · vd 3i , ότι iii vv rporr- Θi> fëwαλήθϊi. twutw if iμφ^ηρΛ, fit loxw vwç Iχiφριπ» ê <·<θρ* £ «ι/%ιφ< wumXwc •χντη , fit i"X%rfncT vv μ|» > in tstfrfi Û cuaXnrru t 3 9fS rfafpari&ftit&iHWfocMth μητiω Λ·τlu) iχυύ π éiuutfjuf «χκ<Γ*, lui κχβ TikwtyMfntfxifc'.iiii 9 irt & oti^ntremptt η è J/ïώ-»*λο/«α'μταοι Jw^ôvrwrsUTXW θιολο- yuoùnc' ««η i' it £ τδο rie<mroMC £ yrii- μη «ξ/ο» x*Xè Eφ/τχ.

■SIX. Keu a TporpATfit tyt! w </£<- tû£, «pj-nc fl· c* ‹'T‹μ μ ·κ ιατάiΛΤΛτlώ ïiTW iu-ntt ifi^u "Ht iwpirHfti qÿi <Φ/λ®> ffakfru \>ιροτταώ, (W»i croXo^wxjMO n w IÎxaKw.iÛxu9 ifÂif 9 é ifurrit ItyjpMnw > QTff HθθX'Π».

ABOI Hρζ*> fl· »ktâêc » f^fli s *Îc \jeo&irHK, vλΐώ φ/λοτημi^v £ -ψX»iû 9 γvι/ii *πκ ordrooS «Anhwei, v» yip λ/χψ, ôr/ ii >f*«ur/< τδ* χβ^Μ-μiΓ V4 τ*" %/r/x<tv» > τκv» δ- iti if -iV φ/λομ θο? φηπiη , η μ-ή ηi rtm yptèt fAb&otf TtriûriLfns , μι-ηi ait τiη φ»- rvdv , ftfîfot fl· v><> ΛμΛ^iΛi 9 rii ii \j*o *<x/xç jutoufl·^ · M IμiχρΑ BW· or Aer7w< Γμυχο7i , «T xjrf^oAoaw* irtTf· <λλ* Zφ/λοαυ n iurit a μûZλοχ ïτi^ûμοαυ *ï) μiτ iuiV luàufl·0* · i, >5 /«him os ri, ip^f rv «r<£ tîrômt xJ? Γμα*»ζ , ·tuÛtu •ry iôyyATt uuiF ύτiüιXΛiωτι Ûχ ù&umût 9 ifki Âo^rewc » tvourrum ' ootw U itwi μiχμ tu fuü ou* tTAurtun r.érnt λ/θΌ> x/roui* n; x<tu Aurrrw } qgî Pl*™ $ dp/"!7* **t* iuW tufir * qÿi oon φό€Φ- Θτοο 9 oûrv roXu^to'rror Iη-ΛΠï 9 oin <ταόο3Φ* «ijufl·^ » οότ* <ui> 4 «λχθ^«< ήîα Λϊθη THreu «iurw · driAoyouii» ii ror iti rv ip^ttrirniroD Poiou9 i+tMiûmt x^dL·· üi Hftu irfp thfytç · tit ov'χ û iχχΛητi* iy Ροµv; , ii' ή «po^iixu sur/< -fe itupirtut n χ<μ μiγκ lu» * itirt ου μο'νο» «po /<τμ*τv{ f ZxxÂqr/us ce rÿ ri/μάθ'λφ i «poa>i>xif ΐπθ» , * λ< isi «pd 'lv uÎKtüfl·**9 ttwiiut j 7>f

nc ipiun tempts , ut diximas , ©rie- »" ,«»h»Go . Coaveniftis autem Greet a Latini ad tempus : Cum igitur veniflent ©mues, quos intereffe oportebat* ut dixiÿ fedes difpofuiffeut , &* difputaturos dele* giflent , aggreffi faut opus . Sed neque antea , ut alteris , in otio fynodus erat | verum quotidie diiquirebatis de igne purgatorio , de azymo , 8c aliis : quando * tu ipCe rede fe habere omnia profeffus ea firmer additamentum ; Quod dicebas paam expungendum a fymoolo , atque in peculiari reponendum decreto : concedebas ergo 8c ipic.

B De additamento , quod faâum eft in iras», fymbolot primum diiputaturi.

De eo « quod robit quidem in fyrnbolo additamentum videtur* at vero (apientioribusexplicatio fk declaratio, prius difputare ccepiftis : hoc enim ut fortius pro-* pofuiftis quseGtum . Siquidem optime novimus* queftionem de re proponta in duo a vobis efle diviiam ; quorum primum erat * uoa cfle addendum ·, alterum vero , nec etiam efle verum quod eft additum * Utrumque judicio prudentium invalidum ac nullius plane roboris, uti demonftrabitur i illud quidem, quia videbitur, nullas, hodie vires nabere Dei ecclelia * cum robore ac nervis illis carcat * quos olim a C principio habebat: hoc vero', quoniam ipfi etiam fanfti patres 8c doftores videbuntur' hxretici , qui de rebus divinis difletentes ita afleruut. Tue porro fuerit hdc etiam mentis ac petulanti*, egregie Ephcfiorum antiftes. R>«r.

Itaque demandato mihi manere inchoatidi tractationem , primo quidem exordiens conatus ium diflcnfionis caufam ipiis aicribere* 8e culpare ut parum juftos amicitia cultores faftuque plenos ·, illis fefc defendentibus, & culpam in nos conjicientibus , & fe nullo effe in crimine oftendentibus , ut moris eft ipfi·. g*··*

D Aggreflas es profêâo traâationem , fed turbulente , 8c cum mCndaciis citra omnem veritatem . Quod enim ajebas, additamentum extitiffe caulam dilfidii 8c fchif■aatis , hoc ftndioforum nemo affirmaverit , nifi forte aliqui fabulis anilibus fidem habentes tecum hoc afferant, illi quidem ignorantia, tu vero pravitate duâus. Sed neque pugnabant Latini cum Gnecis , neque te iuperbe gerebant : abût : verum 8c amabant illos, 8c cupiebant potius effe cum illis conjunâi . Siquidem initio (chifmatis ii femel in Grecos inveâi, idque pro fui defenGone dogmatis 3 non conviciis fed rationibus , conquieverunt t E Greci vero ex eo tempore ad hanc diem non deftiterunt advenus Latinos omnem aaovere lapidem , Bc dicenda tacendaque in illos evomere : Et nec Dei timor , neque diuturna contentio , nec fynodus recumenica , nec veritas ipfa perfuadere illis potuit. Pro fua porroderenGone refpondebant tibi per archiepifeopum Rhodi, falfa effe offendentes que dicebas ÿ Quod nequaquam eccleGa Romana , nec -additamentum origo fuerit divifionis 8c pugna : Neque enim folum ante fchifma ecclcfiarum appoGtum erat fym- Rei,.

Jpmbolo, fed ante ipfas fynodos acumcaicaa , fcttiiMai dico Bc fextam , » teftatsur coanflor Maximus in epiftola ad Marinum presbyterum Cyprium : Nec ante illaa tantum, ut didum eif , fed mox a fecunda fynodo tempore papas Damafi» ut aflerit Georgius Arifiinus hiftoriçus . Quare bine redargueris commentitia dicere i Neque enim additamentum caufam dedit fefundionis ecciefiarum « Nam fi poft fcptimam lynodum exortum efi fchifma, 9c multo etiam eft illa pollerius, additum vero fuerat fymbolo poll fecundam fynodum , 9c ccclefiu concordabant ufque ad feptimam , & altera alteram hujus rei caufa non accufabat, qui fiat ut ex additamento fit ortum diflidium ? Imo potius cx hoc oftenditur, orientalibus explanationem hanc fuifie acceptam , quandoquidem addita etiam fymbolovocé illa, Filioque, non diffidebant.

j^ftrri, ». r«i«x*< **«··

Erat i. Deinde per coniequentc* feflione» prolatis iacroram conciliorum aftis recitavi definitiones ipiorum > in quibus laufti illi patres ipterdicunt iytnboli mutationem ufque ad diâiônem & fyliabant t 8c.horrendas exeerationes fancinnt in eos, qui aufi unquam fuerint quidquam immutare : ita ut epifeopi quidem & clerici facerdotio in pofterum carçant , lintquç a gratia libi data alieni ; laici vero fubjedi lint anathemati} quod ctt fcparatio a Deo.

Xr«r. Quod tu quidem aliqua ibi protuleris cx decretis generalium conciliorum , aâa teftantur; feripta enim fune illis qu« rccitafti : nihil vero elfe a tedidom» quod urgeret, Bc nihil ilia contra Latinos tacere, qui fcire voluerit, aâa legat, & verum a me dxi comperiet . Intcrdidum quippe efle a fanâis patribus, ne ulla fiat in fvmbolo immutatio , A- Latini 8e nos /aremur, & omnia que congeris ad turbandos fimpliciores, exeerationes horrendas , anathema, privationem (acerdotii, laicoruma Deo feparattonem, Latini tibi concedunt, fed in eo contradicunt quod taces , quia naribus tuis linapi eft. Poliunt enim Latini & nos fynodi defeniores ita tibi occurrere : Banc dicis, venerande preful Ephefie, &: nos h«c eadem fatemur, fed nullam tamen nos immutationem in iacratiflimo lymbolo moliti fumus, neque immutatum illud colitnus & veneramur : Eam cos qui immutarunt vel immutare audebunt , nos etiam anathemati tradimus . Ltcnim fandam in ipio Trinitatem dogmatixamus , Deumque incarnatum fatemur Dei Filium, 8c crucifixum, Λτ fepultum, fit rcfurrcxifle eurndem , venturumque iterum in fine ixculorum ad judicandum orbem univerfum : Credimus etiam aperta fide Spiritum fandum Patri & Filio conlubltantialem ejufdemquc majefiatis , qui locutus eft per prophetas . Unam preterea ecclefiam , & baptifma unum pie palamque dicimus , 8c mortuorum refurredionem omnibus clara voce prcdicamus . Quam ergo nos immutationem in eo fecimus ? qua fraus in illo ? nulla protedo. Non ergo debebas vir dodus hujulmodi futilia pro-

A s£3uuw φημί w' nk law , «k μαρτνμί · όμ9~ Xnymw Mη^μOM c> τρ *foc M«i7'-' *»» w*-c-Rinf» Kb4yi iriroX* ' 104 tf wo <wiw μo%» afe wpwnu , *λλ' 'θΐ'c μιτι rltù Hflifa» ruikio» e» rU VH* Δ<μ*τM r/r< , ak τυρά Γi^γΛ- Aiitrtnf d iroeMÔf . *rt otnS-&f»' /λφ£0>4»Φ* &in μΛ» «λ»θ»i Xaymv ' ***>' ΛΓ n w*r^**l ty/ywr sur/u rS iaupt-^Uku mk csuDu^uc . ti pji γ& «ri β-^»<τμ< Ri f*$ rlw iQiipbu riwota , τ0^* τλ·** o-rfpoi -ruprrc, » W rpo&wi «το w ÏXπμκ >4-su 3* c*aAij<n«u ïr*> é

B W iβMμκ > V4ι cô ôfx«Xouv *>λήλ&κ bi-Kt> Ttftw , orwc w' τρ&ικκ «ιτi< ytycn ι înu-plrt&i i μ«Mοτ il itintttrtu <ro τόπι , irt iil-yo»n o usu-nX/to/ rlui «*βφ£α*ται rtuiriu/, »'H-ομοιόοιαι ô» vi «ïμβαλν é τκ, <m TM m'm).

Erwnt ntf iφiζï riwtMirli wpoxltwa/- t»«x. /4vO* TBťç rpo^c & tffêt FiuMîttt tbtyrvt ftur Tiff όρκ , cfe οι» ΛΤΛγορ^ηi o! &£οιταήρΐΐ · cnww τΐω ώ<λλ«}ζ&u t S trcuCoÀK μΐχι Atffûi n é e-i/ZXuCk, £ t&uiini ipit caputirt iÿ f Teu/rluj τοπ -raAcuit ost u» , ûrt tmç mrtorw A# Xÿl tmç <ÂJ!ô<*m» tntQfi »î) το àro rSit , Vf'

C W ïiδο φ^ ivnb χi&i-ικ «Mows; , twc ii Xsthuù ·\2vo«(7<0ζ -nJ «ιαθïμχτ/ > rS-η ii V^v d ατό τ QfS χv&η-μόi.

Oτι fJfr àtlymç cm W ·îtMfJlputSf aiujoia» tVa^A°' eus? , μ&ρτυμiπτ ai mfify; , cm*7 γ&p κ'π yt-γραμρφiα irtp brytù* ' ότι ii ùib iφιτα bti-vJor a ûii *3 Narim» Urat Zχημ , o βνλόμ»-bn^Tuiv τκ; mfà^i » iutfrti μι Kiγαττ* τΐψ «iληθHO. Ôrt γ5 «τ<^iΛ<η> ci Stlot r«tn-ρi rlw ctafoayltù rS β'ïïμάὸλκ, £ o/ NariroiiÇ r'.UHC ομολοχiμiϋ ' 'τϋ φiΐ'liϋ^i tptii , m' ιλ α>«άZμ«?«> £ τKi ifptîs inlpKt w' τ«λ*7-JMK άτο τi QfS Κtχματ^'ϋi, -η» λo/rx λ λi-

D yàs τρο -ni αΐι^χiαι τκ àrhurlpnc , Ttlm rot (ταυομολο^&η Λχτ7μμ , arr/Xt^m ii aci i ru αιατi , άτι ytywtf dr tj ότφριiτ" \<ηι alrnrt. iiiMU-NU)5 Λ<τ7>o/ £ iμt^t ci tJc nunin irtujii· yopoi τρο ai âmaribi iτι <«λ&» λ/y^i aiiian-μi î.φiηι9 £ »μ£ w&m σαoλο^Mμ^ ' ** θ47)λX*ξΛ^4° όμ»i ^μπ 'ni itpti-ncnt ιτûμβoKoι , κπ μΐω drrJtotyrJtfo' «tw-ro rptrSAAfiÿo ' τκ γ·άρ όχλXχ^oτκi , ηπ μΐυυ dmAXx^r ιoλμότo*^ K$4 îμ£ '-nJ ΛîΛ^ïματι vfyiiiotfy . àyia» T&iîa dr «It«J ZαγμΛτì^μiν, Gforrrrx^-K&lfat dr <un^ o/xoXoyi/xzr rit t S QtS ùèr ,

E £ rxt^w&Zrnc , -nt^/r-rw , ^4 λιλγλττιι , T*X/r fpxpiJliom iri riujTtKtî». -IV aiûruf κ&-tu tLu) oixxiJpiliv ' i04 ri iyiot vηûμ». όμo-Bono» 104 iμόδρoH» τύ τκτ^λ ^0Λ v) 3ζχρ-ρiiΐω τîτ4^oμΐτ , τ» Τβ7; ^ροφήτκΐi X«À>»cr<» ' 144 μ>αι ό«*λ>5τi<» £ b βiττιαμκ üτiβvi όμo-7\oγ»μ» *»«pi»3dr , ^<μ r!«Ç iV rtapur r«T>r τλτι μιγκKoφûτiΐΐ κτiρατημη . τ/rx otuT J^,a)^Aylaj -roJrtu τμ£ ιτoπîταμι» i τo/< «-rani dr vώτω ; ô>wf yt κiîμiα . w* tier oιω <ri σοφoi ruer* o»η toxüik Zαιρβίδη C»^ty-

T'w Oa i /fjitAiw » ce «Te *«d Ht m <» λ «a^fHg tucrtyikiuro» . in Ιi atporiSnxa» ei hantet
osriiji, DwZau , ra^hulrerrH & τ- itpa νυμζίληρ , c»<X»uty&u t ifMtf μτηί μ*·
«f·»·» int m' afet' w Ugw
»/rojur» vτὸη , ·« dCrsSw Rv w Φvη ,
ï i 'jui w /4» intui ὺηβη *
rni<£prnu mint , <nfe dpo'i ire A<t /woς
iχ,M nig vd ηiμ&λov ceuNreJjumw * μ 3* X-
rtâi ηώτϊω IftcrpcMÎrqu» > nrt nig Aur/rew

•nt'ç upur mi v* ràì-m irteftflvni
nli iyifpwi» irtldçyjut. tuo ii MnrrdCrwjUH
Tfpeurtfu.

Er/ rtfiwt ï itirtiboytrfJBtf inrrtpfwMni-
figere t Uo -iV iμ$ Xiyvr ifiiyjgàu , é sfe aJuiM-
w «Zfca* «ιλ>ιφθ1ψ<ι nig ôÿtg t ï ûg iγά t mt kç
^ξ^iμΐio Tt ï £λΛμβΛ>99.

MΠOΛ. 4>irMfT9u nt τυ^ογιτμAi «i/ èiêuiV c# nig
τρηγμΛTMM luûnyug' Tétmg ynp ror iti hôyn>
ô iκ iyUg Σηβiηκ Knpînihtg IkXmmc d σο-
φû-nfng rt ï iyttitung ùg *»H» ipiyng
β-t * é λΛμτρότiρο» iV nKnaût ottrituf
ζο, tig ùtir/TfiètSTituiii » ώ

itp* τi$HΓΛ> <λλ' «HiττuξK é «– C
φîuiî* · iζiη τp cutXjjef* itluitJMg rlui itM-
ifyyûtQ-u , € Tpn&tî*u iron <r β*\οιπ,
ti μο'/of «π TfortStt iKtâtg tin ' ·τ*> jS <λη-
θi» d τροτ/σΛ tin
«iuii £ wlpwn τî tutfifa hmu npn^vyttrtu '
ônc> iî nuûuriot, lin τροτθιi»î é Xiyntr it£
Knptrntn.

Os 3' ìvpûμη nig httrirtg τηφv
yupttireLtnig nûg trpog np£g iuLki^tntt, ùf ï
rpôs iKtâmt imtlg ï <τχΑτο 9 iii T» nurltu
£pt^I£u iti «anting Tt&ttnu » jtww 3/ :yt W
3όξ*Λ τι Kiytf, £ 'tig inoig jV οίλμητρολατ*·
χκî · ipyot τ« in^flrmt ·«'χο» iwnt vw
«u/y/XZerdc > ttn hiyotrtg ôrtçot 3utùrtt <r»crm
λυψ *nr ?</>* ήμ$ "KtyôpJtn»

Eûpnt fj^t itig Anrtt>tg ra^iraw nig nig λό'
orra; Kgytfg , μη 3αυόμιη« 3i t in"
pntg rlui itiKf&r àit^ti&tmg . é ήτi o Nixtla®
ip^itptùg irfhejStn fit iyûrn, ûg-f μ«ηi τι!
Arîpw ipyjtTtTKnnt Po3x Zt&dytr^u ' ητ9
,Aax «v? /!τχvροπ|>«^û»ip Tpcuu» rtei rig
θήχ»; Koyvg ivng ftrt ' rpog ηλή&Μα yip ltu
inviig ο' a-xoroc « é η τρο *ιτζî^ξη> , tiç ivrig
φρ; · d ΰ5 ·»> Aar/ro/ £ μiρη τiώ trot·
nuo-n, «b^iùg \wietnt τû» χΆηθ^χ* ^ξvρ >κv> B
£ μ^ anting i^f^irouu irturug . φλλμτοι yip
liAppnlliu τûη , όθ·χ ὀ μΛiζiώηiικ tatos
Tîit ήμiήροι« thryt ' Stupifa tuî iuShtlrt,
intflifacrSt rig rautX/ir^i ' £ γ5 d ratio·
μαι ltrytipw iti ύμα« rpài rltù i5jç ahn^tlag
nrtt, iNiύμι'li pA^îμiîτi £ iχομιι csrau-
θ* ce τχ ruwôdu tùtAurii lin * £ iru tieort é
Tirrti'^tt'navutKêie-Hg. ipynd-touJi ttg 3 Iti·
λ<ξσ, CAfiÿSiipf&vrerAt d αλή^HA ' ï luua-

A ferre verb* , pro quibui te vel infâme·
turpiter deriderent . A· vero , quod La-
tint fymbolo addiderint vocem illam *
Filioque * explanationis caafa» vocas im-
matauonem t At mm saut· poft , Mbi
ta quoque dc re ipfa difputas* perbene
declarxbimns , fane pia vox , nec ne.
Et fi etrident pian efle non demoeftrabi-
mus , n«c tu reâe locutu» eri» ; Ac opor-
tet in Latiae» malediâa caderc* m fym-
boli immolatores t fin banc piam often-
derimas * tunc Latino» quidem ab exé-
crâtionibu» 8r anathemate libero» necefia-
rte dcmonftrabioaus , in te vero tuum- ,
que capot malediâiones omnes & anatho,
B mata reciditie cordati» viris probabiraiu,
nunc veto ulteriora perfpiciamus.

Ad hrc fyllogi(mis indiffolubilibus often- Kraat.
di* vim rationum mearam neceffario infer-
re. quoddemonftrabam* nec fieri poffe, ut
definitione» accipi alitcrqucant* ac ego il-
las exponebam & intelligebam.

Estant in afiis fyllogifmi tui* Arvis eo-Risa,
rum , quos tibi omnes uno verbi vir do-
âiffimus idemque faaâifiîmasjulianus fan-
fix Sabine cardinalis tanquam aranee te-
lam diffolrit * 8c meridiana luce clarius
demonttravit * in facro fymbolo diâio-
nem * illam * Rhoque * non efic addi-
C tamentum * fed explanationem Ar decla-
rationem ; 8e licere femper ecclefia» feri-
tatem dilucidare * Ac addere ubicumque
voluerit * dummodo quod additor fit ve-
ram . Cam enim verum qcid additor *
non fiuSam appofitionem * fed oppofitio-
nem textus Ar declarationem fatentur om-
nes: Cam vero adjicitor oppofitum* une
fafium re vera dici Ac praedicari poteft ad-
ditamentum .

Ut coraperimtu autem Latinos pcribna Bioaa.
in difputationibus depofiurVeritatis Audio
non agere, neque ut ipla appareret eniti *
fed ut viderentur habere quid dicerent * Ac
fuorum aures praeoccuparent ; illud etiam
obnixe curare * ut omnino ipfi feffionnm fi-
nem facerent * atque ut pofteriore loco di-
centes viderentur omnia diluere» que a no-
bis objiciebantur.

Videbas tu quidem Latinos argumen-
tatiooes tuas apertiffime difiblvere 1 Ac
cum non poties contradicere , aliis difim-
tationem txadidifti; Tumque prsrful Ni-
canus certamen fufeepit * ut cum fratre
Andrea Rhodi archiepifeopo difeeptaret »
J|uando Ar validiora pro Grarcis argumenta
aper additamento ipfe propofuit : ad ve-
ritatem enim illis tendebat animus* non,
ut atferis* ad oftentationem. Neque enim
difputabant ut Latini 8c udverfapars* fed
ut Chriftiani veritatem perferutabantur *
& eam Audio nunquam intenniflb perqui-
rebant . Id certe liquido confiât ex ver-
bis beatiflimt pap« * quibus ad nofiros
utebatur dicens : Miror quod negligenter
agatis * Ac conventus differatis t ego non
define vos excitare ad veritatis indagatio-
nem * at vos fegniores eftis; Annus agi-
tur fecundas* poftquam erepta eft agi ly-
nodus, nec dum quinque Ac viginti funt
habite felfiones : Convenite ergo ad di-
fputandum; ita enim , Ac nullo alio mo-
do repcrictur veritas : Venite* Ac cunfta-
tio-

tioMA abjicite . Ddcbat «mppe air ille bcatao 4e «egligentia noftroraa . 4uo4 BOA coavcflireac «4 feflEoncs . Dicebant pom A *it* defendebant t non mc viderentar habere quid dicerent * & faoratn aures pcnoccnparem, ut te calumniando omne* aCraaas.: procul enim a feoiu At icientia illornm hoc eft : fed neque poftenores differebant , ut tinem ieffionibas imponerent . atqoe* ita viderentur ipfi omnia di* , loere « quo a vobis objiciebantur ·, verum defenfloois canfa refpondebant , ouoniam priores voa proponebatis ot, accofarorev ; reliquum ergo erat, at illi rationem oeccifario redderent,

B Tom veto omifla difpatatioae ad preces converti fumos i quid non dicentes , quod vel lapideos animos poflet allicere? ut rediretur ad pneclaram illam concordiam , qua ohm tum ipfi congruebamus inter nos, tum idem quod patres fentiebamus; cum omnes idem dicebamus , fle non erat fchifma in nobis,

DeGifie te difputare dr nos probe icimus; himirum quia refiftere cardinali ÎanâcSabin» non poteras ; quando omnes ; qua a te afferebantur rationes , quod nihil fit addendam fscro videlicet fjrmbolo, ir fimilia , difiblvit ipfe veiuti telam araner. addendam effe demonftrans quovis tempore veritatem . Tu vero cum tua non C poties defendere, altera progrefTus es via, dicens t Redeamus ad antiqnnm illud fidei rudimentum ac lymbolum , quod accepimus: Revereamur patres noftros : fervemus depolitum. Ad qae Julianus egregie refpondit ; Et nos , inquit , ut par eft, patres nofiros reveremur, & iplorum decreta reâa intelligimus & reverenter fervamus : neque enim nos aliud iymbolum , feu fidei rudimentum tenemus fle credimas pcoter illud , quod fanda fynodus féconda promulgavit. Quod vero tu additamentum vocas , nos declarationem * explanationem. non additamentum dicimus ; additamentum quippe dicendum D eft peregrinum dogma ·, veritas autem non additamentum , fed esplicatio , ut frpe didum eft . Quod vero hortaris ut dicamus quemadmodum initio dicebamus, quando non erat fchifma inter nos ; id fane c veftigio falGratis arguitur . Siquidem fchifma centum poft feptimam fynodum annis ortum eft auâoribus Michaele imperatore , *tt* Photio patriarcha , fymbolum vero poft fecundam fynodum Romana canebat ccclefia, fient hodie canit, tefte Georgio Anftioo . ut diximus , Nam & Maximus , qui fuit ante festam fjmodum , teftatur hoc in epiftola ad Marinum presbyterum Cyprium ; Romanam fei- E licet eccicfiam ita fentire , fic feribens : Synoditarum(anAiflimipapas Martini, qui nunc prrfidet , literarum non quot ipfi fcripfiftis, capitaConftantioopolitani notarunt , fed duo tantum ; quorum unum ad divina fpeâat, quod dixerit, inquiunt,Spiritum fâoâum a Filio quoque procedere; fle quefequuntur, nefinguiaproferam.Quare non fiait origo fehifmatis, quod tu vocas additamentum; fed Romana ccdcfia fymbolum recitabat, ut hodie recitat ; de nos, feilktt Gnrci, recitabamus» ut nunc faci-

A *μΛΧΛ(^* «nÿ , *τϋ ni üpinfot i*Sii- μ*i* , rçj ǂ raw^xom d» rw *rtiutKåî*

€?« ry ÏMβi&» <«'»■»*<* · rôppw ><> w csuv'w *m>o/*c π xÿj σοφι«i τυντι * «NC ard* *ôrtft ÏAtyw* rpo'ç *<n* Ai***» J*ï «xu/eAdir^ , Φ λυομι- Fw> *fyfil iwi»* eïn-ùf «rnrrst Aifere t* r«p *ù- fjÛfi λφόμιτ* , «ΛΑ* *ÔTtAoyouùj-n* vrryo/, J* bMfvf *TfOfT*t»Mr$f ^fnpo»* Je *K*iiryoçtu , cmÎwî ii fâ το* Aorrds *irlym troKoyUr* e

B *EnwStt* iJn τ5 Arj-f» rcurrauf*» r<#rx<- *tifatt* «urne *rf μη* λZ)*όηκ 7tare» frraaa<r«t«û(V* A^ΛΝIi 4*Z<i « iΤΜΜΛΘΛ 4Vptf τ/ὠ XX- *Alai 9Ί>μφα9ÏΛ» ôottnlw, lut fîχρμi9 tBfônpor <9fÙ* WM«C *Λϋτύ* <jM *^ó τη ΤΛτίμι in* τ· «ure wwhî *tÂJyoptf ? w ή*. lu»* câ *ήμ~9* un

K«λJe *oiZημπ* φ *ημχiτ* , en svauArv t»c I/*- λ/ξiiκ , *μ* 9αυήμH&-* «'»τÎλι\<{v rd reç <'χ/« Σ« β/»η; *XAfinifiti ' in rn rasrets* τή *Kôym* irè *ÏKιyi* , Jç M 3#7 «Bjroe^HW , JjjAordrr vj *itpv* 0*&μ£oλ·» Φ ne *ομ»Λ9 iitAwtt* J; *trot iμiχ^i CttLfyïSi* *^rir«*«f , J» Jw *rlui* a'Aii*H«s τ«»- ■ert aapor/dwZhu . <rù Jw *μη iχv»* «iroAo^nOp C *îημα irfir# Hot fjyvo* · isxsfASytur «poc •re <7χ«7o» esterso *μi$ημi η οτiμβoλo»,* o τ«ρτλφ3·μ» * *tiifrtifW τη ΤΛη/* ιiμ$ï φυλη̃ξνμio τîυϋ τ^κΛ-η&ηΛiω . i it* 1ooλ/« *9o '^üffûuf όηiφ»* «foc *-ntynt Atyw* ' φ »μ/7ι tmî τ«τip«« *ήμ& 47λ*&iμ<3* ù< hîoî,* φ ths *ôfot/f* Φ wAJf *η&μη* Φ A'AoÆJç *φυλ^τ- τομπ ' ή yif* «ΛΑ· αΨ> *τύμβοKoι » î*ÎÎ*ouij μη-* Θημχ *TîrHtf iμ* τμ^ζiύομii* xau ομολο^i- *μii* , «ΛΑ* *àuZfO* *ôrtp* ή «//« *ü,ήμ. J^tfionrt* rewoJof. *tvrlw ti lw* As'/fc *Tfo&wdut, iμ**
D r*b7Jw*v *tf t^for^nlut fityopff'* /βρυτθύχβ y«p τ» *tùtfr&w fjyoir ir* 3ò^μ«, B 3' ou *^foràinn* *>A' «Wrro^ir , Js toNmU* e^rnu. *ôrt it irnfityu^tt* Javrp *iKiyoμ{9 κλτ *?χ<κ»* όπ η« *lμ o* ήμ/9 ^ia-μΛ, τήτη* »éî*s o *iΛiyχoi J* η μ< *μ$ τîαi iβüμ!^>* a-uùolat Z«m iηι *iy^en «aria Mt)ÿuih βΛ<ηλiω* , Xcu' *Φντiη* τ«τ«χ^>χκ, *ηi *it σ·ύμζ·Kθ9 *9o τη* iΛ»^κ *o-uaoin* «Pw««<- *)» *oûwf »4<>Aj» âixAwi** , vs *»9" £ «Ίμι- μ»* , x«%f *μΛμτυμι Vttifyt^* o~ Aixr/»os , *ύ îφιιμi9* ' »*<' M«ξ/μO* *it a rpô τι iιπ$ <&*ρ- χ<M* næolir M«/TifH *τiτo d» τi»* irrroA? τ* E *^fôi* Mcdtw *wrSônfot Kότμv, tif η P^μηîχΛ* O·«λ«07« *T*Ôt lw t luî ióξμ> , fityttt tiit' W* τ»Γ >«5 *iyiνηiτη* v«r« *rtwolt- xv9* (K4 c* *Twint; iron γΓχήφΛη* χ*φ<λ«4oκ *qî ü βκνύ^üo* τòλ#*»> *ittf^Qwn* t Join *ii μ09oι ' V9 ti /fi \3»<i?χ*· Sfohoyw» ότι Tf,* Jr» carofXfA^-eu φ ç* rç U« 'τ» *T9iûμ* η iyto9* , xeu' -*ni* Xwr«' *t îftt μη* *<θ·Z^ wr* λ/>« . *ürt lai* AMs *nofonOitUu* , *ύκ -ÙTt** τη *τχiΓμΛ-η* , «M* *ή Pνμο/Λη* o«χλι>σi« *iAtyt τ» β-ûμζoλi» vtarff Aiyn* Φ *rfafftf »* Φ

iλiγoρήμ 9 ot Γρχ/χοζ dnXoFôrr , *ùaxrtp j-qufpoty é χiα-μ* w bu b ήμ'l*ι. *eboLuÂiuAÂxr-* *ntf vsà αυτi £ *oi* Λ<τ7*tôt* hvw»' *iτviλ-&&μη* *Sç cwbot* w *Wpot* , **Θ' of àowpJ00' η-*fty*, *m\wub iλiγo&i* iy ‹t u/xSoXof *titanp* v/ *rfatpof» è ύμη ομoioκ üajrtpG* α-*ήμι οιλiγiτμ è wfy* ώ o'μoζo/α, £ *in όμη* cfïxxXhti ημ/v, *in ήμη ύμΐ9* . *&θυμίζω if , r&; oi otivfjfyngi riuniot* v* c*ex«Xe<r«F , h *yifiror χμΣi* βλαo-φη-*μoαüημ , ùxxrtp ύμη λιγvή tiw* £ *yx«Xw-*η $μ~9* · XZyw *it* >i τ&iπ| , j| πηφτη , *ti τiμ-*rni, *ή* iχvη, £ ιi *iβίόμιτ otâ* uun, ώiχ*λ«π, «λλχ *μ^* td'ι Φ«τ/ov *iτί*. *<πιuiK&&μi9* oluj , *»<#/ ήτω^ι ôrfp iλiγoμιι <&fà τΰy/*t /zxtd; , *& £pt~* θζiΓoαiθχ τκαυτκ X/yornc *άμφότιροι, ë τ&ΰτî^) <η* »^/irlux, iïτχχoλκθχΓ<1 *it ή ηρύύτ,η* £ *ôuôtottty* <c Kto; *t<τόμi&o τιώ Θiω* *hâuvtyotl*

■♦ex. Tαωτχ *λiγoιπ Xi»iα> iûχημιι* xJ/xZXwf , i λi-θoι i ψhi , i χ» *rerpib στήρηι*, ή χχθ' *iiγρo>* yjx-*Φ*ι·> ή ότo. όλλo ίτι τoi; oiuubni;* λα *τoρoιμiιμ* φατii.

ΑΠΟ Λ. Kou Λχτ'χo/ ιιώχvτΛ» cm *-îV τoρoιμιωτ* Mtfot *trt irnptb* , Α/θ/oψ ου λώχ^μiτaι * *oiγiiλ» λoλiρ^* » *ÔÏÎiIOO;* XΛ·«ρχ«<» * MχZφαλo» *μZ-* θoι , «iπλη *γάρ* λi^i * XiM* *ôro* άλλα i'v/ïα'vη-*χόα> xÿi* a'Xx^orwF λα *τoioιμioι λιγvόv* · *ôrn-*θπ»-) *'άρ vόîτoη* τ<4τωΛ) . ara *<rZ* · *?3o~J rot pfyinr* ce *ni <τχiτμιτΊ* jy< *ri γ&iiχμiύ* , τρ τλ«η? π *ι^χ Xλκii*. , è oiτu; *iμωo* » cv « \ÿ4 *μiτά* TDi θαiχτi» *iiod^jn; £ ïπ> «h* . **>K ot* -rit *cour# όρiγόρήμοι* σ-^τηiχχ; κχ ktuc , *éit* χλHiM'l· TMÇ *ΛKOΛi* , *K§t* TX; o'ρθχλρΛK» *Xλμ-μûαηт* , αλλ' *χχήχπ βλivvη* oiμηlμι θZλîîτi τo xpwTTDF π î(ÿ4 *(Tυμφiρω* nj; o·ωη»ό<*τ <oiÇf. <rù *if en η&iλ^τλî* , χλλχ τη oζ>iτ4 «r*“ n»$H» , φρoιζαιiπρ®- «c *<τoφ«πρ^- «w* nj» <rtw<i-lx Hiai *<rf Txrni t ôxfp* r'ç «xpx; *μv&Λ; iπγμΛ lu?,* df« <»^çwrOF jS/XrrroF h'114 rxsrj; nfco/xx-a4u>!»" *ffX tvfOi bx* iχ'I £ *λόγη 9 τiτη if τή* f'xxÂDTixr xo/FWf o·αuiλθ«τη? fix *βiλτ/roF Shu* , «Iiuǀxtdf rxFnXw;' *S it μηγί9 Apc-to;,* (È Eu-*iόμιo y <c* oz *ïηρoι oi<>f<jfy)ix.£v a-iUJ'iô'jt* i'χθρο/ toutô thtd Orarii · «?λ' *en iriv*. oθiî *tin* <ri *τΐω* a'X»)J<lxF y»ô>rx , *<c τ to>X«t eixKTty-τv , t luà it^otoiif iiτM* iy/ td ït /uofof , £ τ /uxtouxf dXfdXrçvj/C χ<μ' xxzAxe, x<m' *bu^lwtu* τη *t V τoTλüι Λτoφ<iτ\9 μïiλM if* τη *Λτoφiτη* τη» όκχλυτiχi.

■♦t». E<£^>o/ yxp t»7ç *pJjt) iλiγγé rtfo^upvp^ot, iiàpj-unf if κï&μωi üiμiω* c^jeafxdiujuo/^, *i lâ.* -ni ai /xrj; *iγηv ώ lotit* , ταρiχχλoζoι *ήμ* t χi τΐώ J^trttTLT μiτv.ζlωvΛA* πu *ioyu&TOi , ùi b.itZt* ir.in ριθiiτuι ?ÇZ *iτι* τη /βη·θi<Hχη *λόγω* * *oÎô a]'joi ii* τ *λόγωτ tTiexiir\t* -ni *τZατιμ·^ βάλκ τόλμημα., τή iob,; Zγι3 δ^χiυμ^iîî* .

Ano a. *OI* στζ'i *iλiγγoi;* Γ.-.oγω ιιθiîπ; φχόoιτiχ/ ce tbTï *vfAXTKoîi* τZi *a-uAJoiob* · *iλiγîη γάρ , <£ tc^*Zn;* xTxr-njF *<ρà ' ori iti^/L^B^tSp) y iw;f-* * ατiλθωi^' 0/' *Αλτ Ï90I <τoφoi* (c *fyjmùot άiï i Scî* , w *iizKtiTtxoi iμτηρόη»*.·*ηi\ η οιΣ Ct τάi τΐώ <Bfo<&r>duJ λόγοι; t pxrjjrxt έτν*

A mus, &: ichiima non cut in nobis. PoΓ-(unt ergo etiam Latini iidcm ad te uti vocibas ; Redeamus ad illa tempora , quibus junéti cramas ; & nos fymbolum eo modo proferebamus , quo nunc proferimus ; & vos iimiliter Co modo dicebatis , quo nunc dicitis ; & unanimes eramus; & neque vos de nobis conquerebamini, neque nos pariter dcvobis. Miror autem , quomodo iynodi cecumenicc non reprehenderint , fi nos blafphemare fciebant , ut vos nunc dicitis & accufatis; tertia, inquam, quarta, quinta, fesla, & feptima: neque enim criminari capillis nifi poil Photium . Itaque convcnia-
B mus, dicamufquc quod ante Ichiima dicebamus; fictque ut idem utrique dicamus , fc tolletur fchifma , pax autem fubfequeΛ: concordia; atque ita erimus Deo faven-te conjunfti.

Hac dicentes videbamur furdis auribus Er·· canere , aut lapidem coquere ; aut femina laxis mandare , aut in aqua feribere » aut quidquid aliud adagiis fignificamus ad exprimenda impolTibilia.

Poliunt etiam Latini refpondere tibi per i»·», adagia: Æthiops non dcaloatuv; litori loquimur , neque çnim tu aufcultas : fabula Ime capite , imperfcôa enim dicis; &alia queeumque in contumaces ufurpantur &
C arrogantes : Inobfcquentes enim nunquam oblequentur. Ita plane & tu : Vifum tibi eft manere in fchifmate &: icjunâîone » fedufiionc, pravitate ; & manlifti, permanebifque poll mortem in ipfo. At vero qui luam expetunt ,ialutem , non ira , neque aures atil oculos claudunt, fed audiunt de vident, 8c intelligere volunt quod meline «V utilius eft ad luam ipforum falutcm . T\i vero noluifti; led fuperba de te ipfo opinione deceptus, putafti unlvcrfa te fynodo prudentiorem efle k dodiorem ; quod extreme ftultitiz argumentum eft , unum lcilicc^ hominem antecellere univerfis : efto, fi unum cum uno conferas , id enim
D credibile eft ; at nniverfa ecdcfia congregata unum hominem elle prxftantioretn omnino eft impolubile t alloquia & Arius, & Eunomius , & reliqui generalium conciliorum hoftes hoc ipfum dicent : verum id fieri non poteft . Quare te etiam oportebat agnita veritate multos audire , diflenlionemque &r pervicaciam & vanam illam , quam habebas animo anteceptam opinionem ac perverfitatem deponere ; & multorum , imo vero ecdelix fententiam fequi .

Illi enim argumentis conviéti , &iriangu- £r,, ftias rcdafti, nullam vero prorfus emendationem admittentes , quod , ut apparet ,
E morbo Jaborent infanabili , hortabantur nos, ut ad inquifitionem dogmatis tranfiremus , quod edet de additamento fatis ;am diâutn : his verbis exiftimantes obtegi, quod io fymbolo funt auli , fi opinio lana ede probaretur.

Qui fuerint per argumenta coanguftati, Kt,r declarant afta iynodi . Dicebatis enim, 8c primus omnium tu; Disjungamur, dividamur, abfcedamus; Latini viri doôi & pryflantes virtute funt, & dialeilicx peritifhmi . Quod li in difputatione de additamento iuat adeo acres ingenio , ut nullus apo-

ipologi* ioctft Ge nobisrcliàin, quierunt cam ipiaai opinionem examinabimus » pro qua & doâores ccdeGae proferre habeat » Spiritus fanât produâionett» Filio quoque tribuentes ? Satius igitur eft abire , quam vinci & cum ignominia reverti. Hrc di» cebatis ipG proteâo conviai t & in anguftits per argumenta redafti . A te porro emendari Rdlnanam eccleiiatn nil opus erat: Nam ilia <unâarum eft gubernatrix cccleGarum (8c «grocantibus eccleiiis peritiffimemedetur, cum poteftatetn a Chrifto acceperit regendi alias & gubernandi , connrtntndi , & corrigendi ; non ut ipfa confirmetur ab aliis : £r ta , inquit fairitor ad Petrum , a/ifNaado ctn^trfm ctofima fratrtt t»·/ i non dixit , Confirmare a fratribus tuis , fed, confirma. Oportebat igitur te etiam ab illa confirmari, quemadmodum iapientiores & doftiores te confirmati funt. Ut tranfiretis autem ad inquifitionctn dogmatis non hortabantur Latini ; verum quia menfes jam erant quatuordecim , cum illud agitabatur , Nihil elfe iymbolo adjiciendum ; 8c ad quefitorum alterum, nam duo tantum erant , jam fatis illi vobis refponderant ; propterea opus erat , ut ad alterum etiam pertraaandum tranfirttur , quo dogmatis veritate patefaâa probarent fe a vobis injuria calumniis peti , quali (acri fymboli deprava tores . Oftenderunt ergo nobis liquidifiime , potcftatem efle fanAe illi fedi examinandi & corrigendi 3uae fpeâant ad fidem . Quare non , ut icis , ad obtegendum facinus , quod aufi funt in fymbolo, cupiebant devenire ad dogmatis difquifitionem i fed ut vobis de monftrarent, piamcifc vocem illam, Filioque , in fymbolo politam i elfeque doâorum Bc ecclclie fententiam ; & fruftra fe a vobis accufari & oppugnari: Propterea ad perferutationem dogmatis pervenire ftudebant.

Verum noftri id non ferebant , & nullo modo patiebantur de dogmate qurftionem haberi j ni prius corrigeretur additamentum.

Non ferebant fane noftri alterius problematis qurftionem agitari, certamen paventes , illudque reformidantes, ne in fecundo etiam idem illis eveniret . Etenim vos divifa m duas partes qusftione ; quarum ahera erat, nihil efle fymbolo addendum, ne diiftionem quidem nec fyliabam ; altera vero , nec pium nec verum efle quod eft additum fymbolo; rationes veliras protuliftis . Cum vero Latini ad primum ftre nuos fe prrftitifTent, veritatemque demonftraflent , ac ollcnditfcnt definitiones A: decreta prohibentia nihil libiobftarc ; alioquin futurum , ut patres etiam fccundz fynodi fubjeâi omnino eflent anathemati , quod aliud fymbolum ediderint ab illo diverfum , quod antea prima tradiderat ; noftri in hoc devifti fecundum pertimefiebant certamen . Si enim , ajebant , in eo quod fortius videbatur, tam validas & nervofas dedere Latini defenfiones , quid dicemus , ubi fanftos patres proferent confona huic dogmati locutos ? Propterea nullo modo volebant , ut ad difquiiitionem veniretur , Ac fugam inde parabant .

A 3h »o/' , ûrt μιβιμiu iroXoyiat <*oAjrôlw«x τιμί» 9 TtHi at , ôrav <ft2 τκ 3όξ»κ rluù jEjraav ronruj&a , orir £ itiarxiKa π, cm- XÂn07«f iχουσι * T^y cMTopA/rit ri àytw τ»X'μ«T·$ n^i' -rd ι ώ» 3/3ù»rai ; λo/»o» <τυμφί(*< ή/κ7» *ΓiλΘ«», r, ήτrr,^luj<u $ μιτ ai%(wm ιτολ- rp*4<«u. raîra μφ tKiytrt) aiAt&ue τûζ tKtî%ot(ύμϋ rfro^u^fJ^ai ' StopSutnt ii Λ rlw Pvμαίχ,lώ Si%ar3/u iMtKrt<rw cifl * CMHn» >5 rcrwr κoβiρητi îfèi, £ ra/ç xxrirtuç c·- χλ*ηω» /XT/XX EμTH/HITMT « T» Xirri λ«£i«*« rlui J&fiat ras «iλλα /θιώπ» X44 XL, βiMP, tTKH&faf^ StopSolw, crt ώτια! it Stop-

B ôirâat rff *»*>> ' £ βπi rom trtrpa&îi , ♦wv o σ·ωτήρ rpiçrit P/τρo», rnctfyt nie stàrA- <pùi <ri ' i yàp*Tt9 Γηόχθηπ \jaôiV àithçût cri, otttut . ixouZ \<μi<rt tàw Γη&χ&lωω ταρ αυτή ω £ oi <τoφ<ύτiρ<)1 vu £ Koytinpot trn- ^iχθησ-υ». T^υ ^/ratnr μiτv,βîώω τi ii~ ypaioe ou raptiiKoau Λ*τ"μμ , αλλ' or/ μίυαα; Hχ?η δiXΛττoΓ*/χî̂ it&Kfyόμφoi &i τi , i 3η ^stfOiQ-fiKU, Svo7r μηoη ôtntt rnr ^ττμάη/τ^ cv o7ç Jjtoiç «voλoχήκ ταρiχo> ύμ7î αυτoi ,3/mt Ît b i34 m' tofos τβ tnpot juiTKjHMU w λo'χ-o» · in

C itrySttroe τi 3όρμ*TB$ iληθii , iSlw; iiτύ irtSti^utn ταρ ipiffi σηχoφλρτH^ i » ω<l χαράκηîi τi itpoo α-υμβoKov . tittle oιω ήμ7v ïμφατi-αηχ, «^©pow 7χπ» tw θ«7o> θρό»o> cmh- ror J£trifar £ Stop&oujù ra <ife< rli» vint . î/o ix tri TB irtritartu ri τiλμυμM , ù; <rù φη\ , τi σ-υμβόXι iri rlu) ^j-nn> iτι^ύμoαυ'μί'ΠA- β^ιZαι τi toypart , stAb' /wc 3h£wt7> ύμ7> , à; άτiβή fàw i9 cm τi ιΛΓ , cis τ^ τυμβόλv, £ 3όζ< & StSartaXur é τüi άαλη- σ1Λi , 4- oτ/ μiτîιu «tüTB/î tyt&Ktîn & μiγκάv i/tt τiτ· ^ffof τiα> i^incn/ τiτκ tardior μι-η.~

D βiiû<μ.

λλ* o/ ίμiπpot J« luju^'n , £ Λμiπ&iπκ fT^or «foç rLuù rii io^Di ^ttwift tî μη itopS'u- ^QTtçor i rpcx&nx.*.

Αλη^v d< Ltùf^^otn μ|υ oI ημiπρoι tX^èîf ΛΒOΛ irt τîώ «^i'nctf-Λ- τi 34/τiρκ *·)»oZ3λi/αiΐτ®< , τ»> dy«»< îwAttîinf τρiμoΓη , μή τω τχ «ivτχ τύ iJLnpo T«d"urir. Hi 3b'o oιω ύμî7 τβ tynyjut. ita/- ρή<τΛ»τκ j wi τι , i 3η ofoo3-HMU τύ α-υμβόλω μήη λiζ/rμ^η (ΓîΛ^βlió ' τ· 3i » ύi·' rportΘHβ-* c> τ) β-υμ£όλ» τ;oβθ·»«î) de irtr A,τiβiκ iit iKn- Θiî , <β/βiτHMΠ rdf Koyw. iΦ ,3i Aατiκη iτîμ^u

E ri 4^ωτ·>)$umuu» φoi'iτuι , t luj triif-tZàrn» * ώ> d rpo«-7ri#ntr «i»tb7ç oi àfxu τ» xuiÂLL4«Tu , fi Si μη , & al "? iA/ήρα ruuôàu TΛΠξii râtriK <5βiρχo» <s»o tU άη&iματi9 à?Ao i^ùfluitôni vύμβoKüï i ôrtp 'η τρωτή φθ"«<τ«Γ< 9^tStSuttr I oi ùufTtpoi ήττήθόπi rirta , iinXiu» rit b&inpot HστλΘ·H» àyùta, ' h c» «vtlÎ , ôrtp aiu-niç ir^ypanpot tT»tu iiôm , iπχ îχoρΛi £ rfwaJai oi AλτÏηη ras άτo\oγiΛ<; iri- èuxar , τi at hwu/τ^i ïhtyof 9 ôra» τi iyiooç iui» irtifi^wn θΌμφω»oαZη(i ivμματι ; èt* τiτ· d/ziraOfTUi πχo» <9fo; rlu> τμμ utfwat Çi>ye7t ' όμω; ^oûβάKüττi ft

Tf xjetf iiilVf «>9λθ>4M'«·9'<4* £ «TfÇ , φA,'βo Λ 37θχ τi lόγ-μΛî* rlui J^fiKffif,«τ^χ<τ»<£iîόω» X όμω îγîiKΛ>Mμ^M \τύ r A«t 7wt ió>μΛτι · en Apt&tinii iôyun ^ζiτΛζόρήυo? , ttW iμκ ύ lαuiμ&A ron t Luj φω»1ω taijtÎuj & τω voμβόl» , frwJw' rit TΛτi· ρΛî iμ$ï XλκβκΜ*^* . iμ»χîi oιω τη κλ»)θ>ζ< £ <τυ , ώ; cmzzzoî d vτ/ρ w ό»κ triuAt · rlui itôpdurn rçôriu τβζητχ» flatat fhrytt ' óτι όκ- /3Aij S'en» <rd τκ «rtyzjSoXK i xvfOtrô'r'xtj <oτη, ι£π- •ihrnJ cv 73/'« όρω ' on \<ti yrXo7ô» τι τροτiτ^iβη τω $'*v, β-ζτΛuτΛ λ/yorTOi . fi γ^ζχiτφημό K^vti, cm τκ uκ, φωîη, îiA τi ζvτii ΛüτIώ O» liiωόρω nSLujeu t χ«θ*ω lκλ/Aio; ó ΓoφωτΛπ x.ApètrÂht; rtgff* rt lφη; firovnt y) vh' óτι κ îuoiôâkc τZω Φω»1u) τiûτiαι d» τω σî/μβαλω π>i τ'τfut ω; ζ^Λτφτιμo» îuτiώ κσ*<v « κλλ< &η<τo~ μ$u e* iùiω όρω, ûarfp o! τλKλλ t lu>' Ht îhtr&p— θόκ φωiii» o* τω , o μo»o·)^iτîi u'oi * ô XΛρûηi- λ/ α»ηφv J^fTitQ-riTu^ÔTtpoTy rirfp &ïδiπμi, i φωvή «t/τη, fl«λ»iθ·>κ fàw, Û χîAζîii " *44 £λi- <τφ*μ&~· \gjft'/$) βKi,Γ^^μo tiraiκχθiî,iiiπ c-f τi <τuαβόλ« l$uiî› κπ «λλχχκ TfStf-fTtU ' rti y&p β\Λ<τφημï «3<uS χρ>î ftiytod-iu · tt 3' £rf$nt › τι cl* τω 'τuμβόλω, τiΛi^Λχoû , μî^oι ρ|όoαu όv τφ vuμβόλω èti oμoλoγεi» τîiu «λι;θ{χv. τχi- τ< τρόμφ' 7rfX«cÆfr» trf τκ μ^, <r£ f'rt t Lu ÆtTtirtf μiτ&ζlωΛl τκ io'^μχττ; » ωρ- uîrtTt vuyf'i» , γλιχόμ^κM τ»i ôfieÎ&tf <^ξiλώ- crfwî.

Γ*ΕΓ· K«r c>fum»τ» δ/< πλκ τη csr&rtf τΛîiτγ , Xχ» iiiKύ^iiΓΛi ttfiSit χχλi» wotouuTft, flμτ, tsr^y- wti&ifTfhζ»«» ·α/θ7; , ùt i<9ffrtt^iμ^iv f/firrxi 4^7 τκ ^όγμΛτ©^ ατiλθ·i7», Z5/ζχ»TO riu·' μ»ττ'ζΓκσv, τκτo μii τîαι λτo rr.t τρo&ήκκ irt τiα> 3ό£χ>, τiη if τîiu ira ΦiρρΛ&&> fit ΦλαφiîΤ/*)'.

ar °a H5iλo» μφi Tifft itruùent iιαμi7τΛî τi ώτoi- <ri, ^4î iiiξi&lω&ι , ιμ inKudiiftu ùttfâsf, ωι «riz «β^iτo; v»i^yii ' oι it τή α-ωτ^Λ ά,ulΦ iη- $uμγ,τiiΛ , >yu TDr x/rîuuo» τi» aJçtTfvt ôr^> CoG»i9>\t k xotrw τ tiupHfJtfuf ivo τή όκχλ»)- <Γχ κχ r^iXrrx» τiαi μoχθ^εMi tdjjtluj rori· 0-λι ' ÆfTXo3-i»<u èi tî ^όγμΛ , î(<μ τiα> iKi- è/<rpçuw9i>a4 , t^jjtLud άατ&TΛ,τά'Îiι μ$ X<tpis ivfif^nTO . ô^ff τω τκ î/iyuK λo- γω X44 τκ>- άMκ rfirctrnt , i'3f£<rr» μiτκβη. >«u irt tÎuj JÇJt&ctii tk SiCripH τρoβλiiμΛ'ηi ' 7δiζ<»'Π> if τlui crd Φiρ/>*^<> f'i Φλωρi?- τ/<» μiτ»'/3χ<η» , i'r^Jw o τi» ômat μ^μ^ζ Eu- 7^>'0i « Ρώμαi ipyjtp^t ô θ^ότχτo κ< iïχi» Iτι ci» ΦiρρΛ&Λ , κτi μiα/ îi>(,ιβ·Ki itiôfU ύμii iκî- ·« τ» erwiffioi , τi» Φλ^ i>τήΌ/ μîi/iύ» <ras itiifia-XA Λiîτω τioχ^ρΛK,oιτΛ "x/hiii*; ^<v- σi»ω>, a riffiKtr iunit τîαi μiτρ** iurS ζ^iχupo» ' oï τ» ôtyoM» XxCôrrff , τ» airnSit x»frX>;pwcr*»· <riu> èi *ζ <λKχ» τ#oΓXMKo»τχ xjsÎyorn ■χΛ^iiloιωΛΛ t ft fit τîiu τόλι» «vτύ» μiτχθ*Γ0< 1 cruûoio» , ï»β 3iθ·i»ή ToXzTf/x altm τ th osh τζ- /uia/ χτoλχβoζ. èiÀ T^rt oiujTi μiτήβAo-ι; AτaΦiρ~ tit φλωρiπi*ι/ yfyow.

Attamen fuum te defenioretn conftituerunt ; tu vero , nempe ut devitarei dtfcnifionem dogmati· , at certe clam altenticodo Latinorum dogmati › dixiAi: Ut verum etiam examinando reperiatur dogma , no» certe vocem hanc in iymbolo admittere non poflumu» , quoniam patre» noftro» veremur. Pugnabat ergo Er tu contra veritatem, ut Hle , qui de utnbra afini altercabatur : 6c emendationem faciendam hoc modo dicebas; Tollatur e fymbolo vox illa addita , & reponatur feorfum in peculiari decreto . Quando h« te dicente ridiculum quid palla eft noftra natio . Si enim vox, Filioque , blafphema eft , cur
B petis, ut in decreto peculiari reponatur; quemadmodum doûiilimus cardinalis Julianus tibi objecit ? Cum enim dixifles; Non poflumus hanc vocem in fidei fymbolo recipere , quod fit blafphema, fed eam in alio feparatim reponamus decreto ; ut faftum eft ab antiquis de voce illa , fetnper virgo, in hymno , cujus initium ; Unigenitus Filius: cardinalis refpondit; Quaeratur prius, venerande pater, num vera fit, an falia & blafphema vox : & fi quidem blafphema demonftrabitur, neque in fymbolo habeatur, neque alibi reponatur ; blafphema enim nufquam dicenda funt: fi vero pia, cur minus in fymbolo, quam ali-
C bi f Imo potius fymbolo veritatem fateri oportet · His tu atque tui auditis difputationctn de dogmate exhorruiftis, & fugam ornaftis, abire illinc exoptantes.

Atque ii quidem ut inftare coeperunt , Sm|b perftitiflent etiam in hac voluntate ufque ad finem , & recefiilTent illinc bono fane confilio , ni dnTuafum eflet cis a quibufdàm , rationem illam atterentibus ; quod indecorum eflet abfcedere nulla habita de dogmate qusftione ; ita fuum praebuere aflenfum , tum ut a difputatione de additamento tranfiretur ad queftionem dogmatis, tum ut ab urbe Ferraria Florentiam iretur.

D Volebant fane imprudentes quidam in Xamano . ea voluntate perfiftere , qua espérant inftare , Er disjungi , atque inde abfcedérc , quorum tu caput eras; Verum qui fuc falutis erant avidi , agnofeentes quantum fit hsrefeos periculum in iia , qui fe ab ecclelia fecernunt , noluerunt timore perculit hujus nequitiae morbo aflici ; fed magna voluntate permiferunt &r quzri de dogmate, Et| veritatem enucleari , ut eam ampleâerentur . Quare perfuafis etiam aliis ut equitati acquicfcerent, admiferunt fecundi problematis difquifitionem t admilerunt etiam ut Florentiam e Ferraria
E iretur , quoniam Eugenius beate memoris fanâifîimus pontifex Romanus Ferrarie non habebat, nec aliunde facultas ei fuppetebat, unde vobis ilimenta fubminiftraret . Idcirco mutuo petiit a Florentinis quadraginta nummum aureorum millia oppignerata mitra fua . Illi accepto pignore pecuniam numerarunt ; tantutndem vero fe dono etiam daturos promiferunt , fi in eorum urbem transferret fynodum; ut fciliret illorum refpublica honore hoc augeretur, fi inibi definitio fielet. Id fuit ergo caufe, cur Ferraria Florentiam fc conferrent,

Quod

Quod obi pervenimus , diiputationcm de dogmate fumus agcreffi » Latinis di> &a proferentibua ex libris parties apocrypha & ignotis > partim depravatis 9c corruptis ; quibus ientcaciam fuatn inniti aiteverabant . Itaque rurfus ego cum illis congrcffus , St fententiam abiurdam elTe aperte demonftravi , 8c libros depravatos perfpicue probavi : nihil tamen profeci > nec perfuadere quidquam potui ; tantum mihi fnilha tempus conterebatur .

Primus de dogmate Joannes ille in re theologica fummi vir ingenii , atque in inftituto fandi Dominici prefedi dignitate ornatus difput/tionem inftituit : Accepta , inquiena , benediôione patris bcaciilimi , qusftionem de Spiritus fandi proceilione vobifeum habebo > quando non ex apocryphis ignotifque libris protulit textus , aut corruptis dr depravaris > ut ipfe ais < nifi apocrypha intelligal Bafilii magni 8c Athanafii opera , nec non Epiphanii & fandi Cyrilfi ; quorum dida Joannes proferebat Latinorum nomine > per qua demonftrare conabatur dogmatis veritatem . Noluerunt enim fieri illi viri occidentalium auâorîtate dodorum , fed orientalium probare hoc dogma ; ne , quod etiam erenit , porteris contradicere . Tu vero cum ferre non poffe-S veritatem , corruptos Se depravatos vocabas dodorum libros : quando etiam magno tuo dedecore uniretfa te iynodus fugillavit ita dicentem ; fc prefettim ulterioris Francis pr*fuies , ut audierunt , orientalium dodorum libros vocari a te corruptos , magna voce exclamarunt, Hureticus eft ille malediâus, alterna feriatur excommunicatione , doâores enim rejicit : & fi fuis orientis dodortbus fidem non tribuit › quid de noftris occidentalibus dixerit ? Hinc commotione excitata confurgentes nihil aliud egiftis . Proxima vero feffione cum illi ex magni Cyrilli verbis argumenta duxiffent , tu omnino fanftum Cyrillum negafti ita dicere. Cum vero Joannes Epiphaniutn eadem t queCyrillus, dicentem protuliftet , tu hxc ipfa etiam adulterata vocafti . Inde coaftus profundar illae ac fublitnis theologis vir Bafilium ' magnum attulit in libro contra Eunomium coniimilia prioribus differentem , tu vero illa quoque depravata dixifti I Ita libros ornes , qui produâi funt, corruptos vocando , ftukifumus ab omnibus habitus es . Quando mififtis etiam Nicomedienlts prarfulis miniArum , ut afferret codicem fandi Bafihi , in quo di&um illud habetur ; Cor enim necefle eft , ùrt. Ille vero fixe malitia fua permotus , live etiam a vobis admonitas, voluit occulere veritatem, atque accepto codice venit ad feneftram coJ[itans diftum illud abradere t rtgnatoque olio, in quo fententia habebatur, cultellum quzrebat, quo illam eraderet, at vero Spiritus veritatis non permifit id heri , ne veritas extinguererur, excitat ergo flantem auram, perquam faâutn eft , ut folio, in quo diâum inerat , mutato , aliud fe offerret: ille feftinans aliud expunxit pro alio. Dcmdc celeri grclfu reverfus ad (y-

A E»θ< 7^/LUMf iff τήί ιοξκ «- ï41 v»ρ£«Μ«β« , Astr/w rpoftfyMfw fani , -ni jüja «ξ ήτοΑρόφ*· rm*? VJ «y»érw». CrCAzaz» , -tm · it μ·ιι»$lofait τι vi «*«7? z\tz- όίζοττο rlw tara» 3όξ*> ruulrAeihu. τ<λ/> otuîlz>- τοϊ /χ*i rv^rX/«0A9>^· V4 *» J* ϊόζη ctroror i/»λ/χχ«τ » W η μ ΘΛ/4··^ ψ ή »* i/^λκi vpoÇAw τ«φi«·Λ, iiùinmtif τ^θω, rXiui' ôro> τ VF°F ώαλ/α-χκ; t'*Â V4 μiτiαι.

Iliex ns 3οξ> rpwT^* o cr βιολογιλ ύ^ι- ΓΑ·® θ· >Mç Imlnto , o TM %ήμΛτο τϊ Âyln Δομιιiχ,χ 7- τ*/>χο?> τϊω i·Αρξι· ιτοιήτΑτο' μ$ Λ'λοΓζ« τi μ<χ*φτ«τ*τΜ τΑτρό τΐω JÇJtati· , φήα-Λ , B ronjo-ojuau τρο ΰμi <βi& ί rS ttytif τ·Aϊμα.τ&* CATQtürtui. ôrt ὺ ύζ, «τοχpiiφω» τι·ω· βiζλiv· VJ «y»wrw> ρηηί τραi^χv» , $e /« >ηοΘ - ju$jw τ» VJ iitfQtppJfa» » & rb Φ™ ' tl W r« *ro\^4>x rù >owc tb τη μιγiΛv B«ηλi/# VJ Aftt/«rw ΐόζβλζΛ , Eτζφοζ'κ tî VJ Kue/'λ- λκ th itpS , 'Λ Tpofoipff o l«an>jç uç tjr. τροτιύτη Aeriw» 'pnni , Si J> ινχυ&ζiτο tluj «X?$hc> rS lόγμΑτο ar^trrjrai . ou ήθι- λθ» O/ îfpot Afipfç IKtîfOl StÀ ivTIKM· iliATAA- Awt t» ΖόγμΛ τiτο ηκ-^οΆλ, «M <ZF, «rxroXzicw» TAiipur, 7m μη iy»τi tocumstzo»ii'rfz», orf^vj C ytyott. ni 3/ ruu «ÎXwÔJx» μη όιιναcii^ό-φi'^Î'» îζiOθχρμiM τi vi »i»oθΛιΛ^Μ -ni 1V SιSatkaK^· ix.i>\f~tç βιβλiA ' crt x«u μΰμο; τροτiτζ,i3n trot μi- yAt e^i iik nwoin λτλοiκ λίγο·τι our-κ καί μΛλiΓA o/ Ttf Cfionç<>- φ *)ζκζ'κi ηγύμπαι «t- xàr<rrtç , erz■« f β»*τβλζχω7 3ζî«ιτ<*λ&ζρ Æz- βλiA iiff$Appty*. λτολλXιη, /ufyaXn φωνή ^i-)30W<»· AJfXTUQl Bΐή fôî» 0 XAτΰρατο ' AIV' tu* Λφοόζβi πυ , TM? ï/à^tf-JcecÂM,- y&p irorfit- TOU' x<x ti τοι ΛυτζiiiΛτκχλοΐi τοϊ ΛiΛηλιιοî y Tirtv« › τζ' i» fzwoz if/ Svtzxw/ τι £ ημi- τiρωi ; όθi> <Γî^χώ·#ωi -fooptyn; «oerzjrf μ*3iv D λMo T^orff. τç 37 ϊφiζϋ a-uD/λ/,'η^ c» wç τ» MfyoÎÀw Kize/λλii ptrnïç i λόχ-ο» το/^Λμi»α> ïtfifu», TAτηλω ϋμτ,τα τ Ayιoι iw XiyoιτA. o it IcmÎihk τ Eιτιφάιιοι iipfpe ruunyoponuTA υ iλ- λω · Kÿj' Àt/nt reroOfιιμiïA fAÂKftrA; . μτλ AiAy- ›) .ό<θv? ixfïrot $ i>4»^ôç βιολόγο , τΰ μiγΛλχ B«ηλi/M pun· aro τ χλτ' EόιομiA vpo· «τiφiρî 9 s-uiinyopouji τοϊ τρότiρoι ο»iχ;θiζ<η· cù et χ; τ5η Mΐoθ μi/o» taaKîtaç ' £ tataç tb'ç Tpofri-^etirAf βiζλχ ZîiφβΑρμiÏA atokaKuit μv^Λ άομi&ικ ηϊ τατιι . ότι *eu τ \j»ora- xrzxor rS I^iκομηliiA ΛτiτiΙΛΛτi -ή ζiβλiοικο- μiτΛîτi it^ B«ύηλ(ζκ,τι tlw ρiσιι iχο· -ntAfie' Ht E ^5<μ Γ*M> $ H» i^M· JCoÎJtfZFOÇ OOU T^KAKÏΛKμό- μi·o , i TAP bxJfT Αιηιθii ιiβκληθ») T «λ/θM<M χ/>ÎτψχΤ φ KtQùr AfÀ x/îfAt tluj βiβλο·) £ îλβμ» i- τϊτ® θυ&ώιο·, βÏΑο^όμιιΤΡτ· faw Àro^treu. £ rw"<ç · Tβ φόλλA· - τ® ρ>)Tβ> iTχi», «τηλθîλ*?iζ> TD <π30&10· tS «T«tXi7xV*< Λυτό · τi it τη AλιιβiïΛ τι^μA i* τ'θiλM-i τ£η T^fe^ctc, iïA μη ιτβi^η ·ή β- λή54«, «Ma Tffi ÀtpA) 0 if A'ηρ τρiτ\ H> φύλ- λο· τβ τi ρητό· iχο·* fTfpo»ïrna-i·' iχ.ii·o τη ccnrSfl ixxorrH irtpot όθ* trip* λΛ&v· ouS τ» βιβλio· t καλ «zra3<4Wi or τζ truuoiw iλβϋ·.

âpyre μ$ Sipm τκ Λ«τ/ηκ srxiirvu . «»o/ξ< i/ το £/£λ/o» d iurS , iiur in vo prro» Ûyif'i \χip-χ<» , rpviSAf o'^θ·<λα« t J vsont-xniu iOiiyrtr η rlu) SÙyLu) xi/g/v iχo-ψα βυτv , τü h £ liyr/ç fëtv, «ropw. imn oüu rS pnrS ûyi*ç Ap&itm ΛîiχρριτΛη * mû cu'^umi Xt-yut > in iXryfyff τι «t-rvro» wc iff Λατόω» Jd-ξικ i idw ouo rt suyw/e^tu *ntρτ» Xiyoonc · y <9poc χμχ^η y. eve rlui ioitor trfriX-Afç , ôrvf μη OΛτû-χμη rôit tiivn * roc itpAJtn· X.Λ yip taoôwi τάu «λήθ{<> , in xSff «thAo »Cd«c , « irixpuçir Ri το βιβλιo), içfpor ri KueiAXx ρ'ητβv , iîiφ^χρρ^όo» ixi-λπ» ' ôsdjU/ζoι rS > >(>oθΆ/φio* iir<p~ «χπ» ihtyfi ' ê τκτ» μo%v rw ru Xiyif , tînt htofto» omhw , <π ^9^oχ.oμ/«τΛî τî«λ ηθ·κ, <·^vθio·μî*>iζήτH» βτiλθ^H>«\ K«»-r<»rtniroX/v dUpwv . Torau7r« rw nt p'4-μ*τ« £ i t S Kiytt ivii > *rrp l'r ihn&MLi cu-χιώη «rs^f^i «i/τκ. τηη λKκ & ri-•nii ,

y^p λMλ pniff fijnc ifeiiixot^ûuy , <c λό^ov hoyor , û d» 'πιûηκ wxôe , iltr τι μûλλov ή βiλ>iθ·«* t luj i^uù iτι-Shmvuto , τoλύ τ» μiK&ι iμoαύη» tKUrut >9fi iajjiV t iy< nt/» μΛX,μiKoyiΛμ îut llô ir/riutL^àr-tur .

ErwJij vit ri μiyiKv Λθχπιτiχ ρηή̂ Jrr-fhtyti « iriynn input iyiu» τioχoμi<ΓΛi , τρo/φiρov τ« Eτ/φo/κ π £ u-ea'Mst ' *tj βά/ni Λτόκρνφλ , Âyruri η ë μiîΛ. όθi» Q Kόyo τ hiyoy ^uι·ω» , ù; iri rims in yiytfed·^, iχûρη tiç «tr<j-po/ , v', <ri (Jp ft £ furito» lω in hiyorrti , in ituD^ip^or rin , ôiuîro · iyrvnt riw , iriupti^Qr ηΓλλo . oi 3i t9foo^3ttιλfyoμi~ tci W Niritut i^AfiiCTOiuj, θ·«ûυμ·^o>π, fXf-yor ' </H$i<ημî rtrfp Ej>irn , u'uwi fjji otrn *?P' ήμι.ipωιι iyiut QiQKt* ♦ όλ* 3ιiφ3~Λρμiiβί. 7<'yni « E/xZu/ut* tint . « a4" ou^ nt EΛX/tor-x«t £ ζoθ·« ηri , Atvtrtti 3i τ,μηi ii θi λoμ^v iriln^n Iii τò iturormt, τόθî» in-i*vζoμ|» τiώ iXnd'ni^ , /›< tri ητv^ηηi i 3n-ξo» <ru rinp uiitrut rlu> iKi^ML» . <rj 3i if^-o rt μ^ tyotni Xiy\i , ή in ζ/iφ^Λρ/^Λ £ >όθ·* noir , iriyici ZαΓ όκηηΐΐ 3/i irotj^ut rS 3ι-iaurniXv pnffl <τυμβiβiτΛΛ rit touû ; xjlJ μ<-xp)if tirorntOA Xôyn nt «^ii^uιη» ri ptirS. μιXη ie' κχ J£iufm it rtnÎi ietniV iro-xrjrtavt oι Λ*τ7>o/ rlw tpfourrti , λ Λ' r ru ratrort pff ùQpfUi Xiyvt riy tôt c» -rorç xfiXfcnt Ϊχ«» 5 £ KATtytârStK ùi iη<η3ιûμΛ)».

irihtt irttyopâ-rei,;, <s*é π ? rujuid'üi i·foyXHptyx* «·3*i»i/« , χ^τv τ Xoiutt tiexpro» xnÿopût, irfrnttxXiyoitStt μΛKpü τρo iuηκ ero» iryvot · 6» « Acxpruowuç rXf/rvaç ΛiΛΓτιρρήτo/ rxpterrtt. r τ« ήμiτiρχ 3iγμ&π , oτικιp α< μόια τi τΛτρo ,i%/ dr ι£ ov τi diro rtiiuat ri aj-ro/oκ-TOfAdrn·

nodum audaâcr ibat ad convincendos La* tinos . Ut vero pater ejus librum aperuit > & integram feotcntiam vidit, torve in miniftrum intuens , rem commonfl rabat , at ille tremebundus clamavit : Ita mihi domine tua profit bencdiâio , derail illam , quomodo autem rurfus integra iit , ignoro j ita <um inventa effet fententia , confuli receffiftis : Be jam noq te pudet dicere , Latinorum dogma abs te dcmooftratum effe abfurdum ? Erubcfcendum tibi erat hrc proloqui : Neque enim Ccribebas ad rudes , vel in regiones terra defertas , ubi non effent , qui rerum confcii in tuas literal inciderent. Siquidem aâa teftantur veritatem , nihil aliud a te clamitatum, quam, Prolatus liber apocryphus eft. Proferebant Cyrilfi diâum , vocabas corruptum : citabant Bafilii feutentiam ; dicebas , Depravata eft : & in hoc fita erat rcfponfionis tua prxftantia. Deinde illis dicentibus, ut verum a te proferretur, qurrebas fpatium eundi ConftantinOpohm ad inveniendum . Harc erant egregia tua verba, Bc robur tuifermonis, qua profeAoreccnferepudeat. Quare de hoc latis .

Aliis enim alia ditffa excipientibus , dr Er"·' Termone termonem patiente , ut in hilcc affblet, non finebatur veritas fua vires oftendere, multum illis atramentum pre fc offundentibus , & prolixis Termonibus eam offiifcantibus.

Quandoquidem Athanafii magni verba Rxsr. corrupta dicebas, afferenda tibi erant neceffario aliorum fandorum difla ; & allata funt ex Epiphanio&Cyrillo. Tu vero illa etiam apocrypha, ignota Bc vitiata vocabas. Quapropter fermo ietmonem patiens, ut Temper in hujuTccmodi rebus affolct, in infinitum protrahebatur. Et tu quidem unum Temper &. preciarum affidue repetebas, Hoc eft corruptum , illud depravatum $ ignotum hoc, apocryhum illud. Ex Latinis vero qui tecum difputabant, ftomachabantur ; & mirabundi , reverende pater Ephcfine, ajebant, quofeumque nos fandorum vcftrorum libros Gnrcos offenderimus, tu vocarcorruptos*. Si ergo Grcci codices corrupti 8c adulterini funt , Latinos vero nos proferre nolumus, ut omnis abfit fufpicio, unde veri-Y tatetn demonftrabimus, ut fidem tibi faciamus ? Oftende tu reverende pater veritatem,/ te autem nihil aliud refpondente, quamlo-\ ca corrupta St adulterina êffe ; neccffe erat Latinos per fequentia verba dofioris fenfum cohxrentem offendere, & longos texere fertnooes ad demonffrandum Bc explanandum auâoris diâum . Nullum porro atramentum evomuere Latini in fuis rcfponfionibus , cum vciitatem indagarent i imo vero tu , qui Temper Bc loquendo & feribendo Contumelias jacis, & labra veneno perfufahabes ; ex quo etiam condemnatus es nt fuperftitionibus imbutus.

Donec iterum fpe & viribus deflitutus , Ersn. tum quia confucto affligebar morbo , tum quia inania fundi verba videbam, Termonem ad eos habui quam potui longiflimum ; quo plurimis irrefragabilibus teftimoniis aperui noffri dogmatis veritatem i quod fcilicet ex folo Patre, non etiam ex Filio procedat Spiritus fanftus.

Verum

Bb>». Vcrnm eft quod six » fuifle tc fpe deftitutum; qui contra validos fratris Joannia fyllogifmos dicere non valebas ; quan* do te per fyllogifmos vicitfim interroga* bat de allo magni Balilii diAo f Ncquc eaim accipimus « Spiritu aliqua « ficut a Filio Spirite» . In qua te fententia oftcndic facr* theologi* ignarum ; cum te etiam relut auditorem erudiebat, quomodo intelligenda fit Spiritus fanâi pro* ceflio t aita enim inftar fpeculi funt , 9t verum teftantur . Neque vero tu illius verba videbas inania : fed folida 8c nervofa . Quo porri) verari morbo folorcs « fupra quidem diximus, fed 4: paulo poft dicemus ; ut qui fuerit , omnibua pateas · Ceterum adverius vim 8c robur argumentorum Joannis cum ftare pon poffe» , fugam parafti difpuutionis coogrefta perterritus : S{ longum quidem habuifti fetmorum , fed qui nullum dilputationis friuftum haberet . Siquidem a Cabalila , & Palama » 8i hntilibus eorum fchilmaiicis omnia mutuatus , nuda pioponcbas cvangelii dtAa , putans te per ea probaturum , quod ea « lolo Patre , non c:iam er Filio procedat Spiritus fandus ; Quod tu quidem certe probandum ailutaplifti , at non probant ; neque tibi textus illi quidquam

Tm·. ij, profuerunt . Dicorc enim , *Q/ti λ f<nr« prwelif* , non modo facit ad tuum finem , fed etiam apetee adverfatur : neque enim dicit » Qui ex folo Patre ; vel , qui ex Patre , non autem ex Fi-

?·"· 14· Jjo procedit « Illud autem i *venerit £t>erlettu , yaem* murer Tarer ; nullas tii dat vires ! non enim lie ait , Quem mittet folus Pater , aut , quem Filius

I. C·», ». non mittit . Przterea illud Pauli ; «M» *fyiritHM* A«/«J arrr/iuiMi , *[ei Sfiriiti" qai ex De· eft* ; nihil tuo propolito fuffragatur : neque enim dicit , Spiritum iolius Patris , non Filii ; fed , 5pirirui*> yai *ex Dee f** , Deus Pater & Filius . Quibas ergo ex locis probafti in fynodo Spiritum ex iolo Patte , ut bic te jââas ? num ex bis quz modo allata funt ? at in iis non nabetur ex iolo , fed fimpliciter ex Patre procedentem , qu* tibi omnia Latini concedunt : Siqa.dcm hic unus ell longi illius tui fermonis fen- (us . At veritatis defeniores ubi negabunt , difta illa refragari artirmantibus Spiritum fandum etiam ex Filio procedere . Nam fi dicerent , qui ex Patte non ex Frlto» five ex iolo Patre non etiam ex Filio : vel ita. Pater folus producit Spiritum fandum , non vero etiam Prinis ; ant fimilia , effet umbratilis baec tibi rixae Λ contentionis occatio . Verum , ut etiam ex iolo Patre diceicnt, ad probandum quod vis, tibi fatis non eflet : Quod certe pcrlpiccre Jicct ex aliis evangcliidi-

// ft** ' Salvator inquit I *De rite ill-t & here* »ea»# *fcit , neque 4"teli txlernne , neq»e Ft!<m* , myf Tarer atrai *fatu-* & rurfus

3»*·· 7· *Mea Àoclrin** κοκ *eft* mea, /rd *ejue qni miftr tue*. In his perlpicuc negavit Filius fe ferre , fed unum icirc ait Patrem : &: dodrinam, inquit fuam non cticiuam, fo.l Patris : Attamen non rcflc ℅ laudabiliter credimus omnino oppofjtom , dictoiuique

ABOO.

Wf '^usruorv rw φρ£ lwtrM *τîΜ*γîΓμοî ivriKiyip t in τοι* τ» τκ tifyaXw *RtTiKtéx pt- w μiîp rv^oytrptîr ùtyùvt* , ·τ» *Kiyot* ' ou *yip rnt Κιμβîτομα ri τι^μΑ-η; , ùr- τιρ ri* iV τ» τνιι/χ* . C4 *rwirttj^* ηl *ρ*ιύ t-t* i3·vξ«v *irtep9> T^ijtpïç'* ors ak <χρο<τ/αi *re* » *τû* in *totb rlu»* ««τόρΑιστ Tï vocy/tf *·jutfirryi yip* iAtZcu 49fMrr«d <v<n *pelpTVf^uûnt ri* «λοσκ' *i yip it»pxi*9 itiptf* ck *riti iiMvKOy*K* » 4λλ* *ir^ui η* ^αù*μ/v. *Lu* J' πχii f3"»cc «·5·/- *ftettr* , «vsroA^v *îφά* , £ λvΓθμ$>

Π *£ futpity Ï9Λ yrûn ri»m* tîc *Lu* . *e^pitii rîîu iιωΛμη T* Xeyoi» μη iuuifjjooi* «»t /ì8a AUu *ηβκλή&κî aroipinu , w iyûu. dHAtonu* τ» * V? λο'}ζο> , *μ*κ(·9 rfù* , i* «prev *iχo9η ïï*A*ξ«ρ , ifoi* τΛ>τμ *iri tS* K*5«ηλ« η £ lLtAetjUat, *104 -iV χ,λτ' iurii γ^ιτμιτΗîάι »»<- λ«3«» iXtyti yi/uri pri ri ftjiyyt^ttt, oiôuf- 99i ^E, tttetUf* ·Π» *TMVUA T9 Àyi99 if. μ&-* H vorptk , *Jf tK ri ui t\rop^f*-0Ç' *QTfp e9potty pjfî* OUoAopKC#*; ÏHζXI t *oύη i- St , iif e^foûpyü ri pii tn^tri roi i- TtirréitfriD.* 1» >5 *iîrtm* , 0' <c^>' *ri* ratrjdc r'<-

C rofdCO , *i* uôtof J *ruuryopH v) <rt! hoyet* s αλλα £ τροοζλω»' *cwrtinj ' ou yi» φτ,τα ,* e c^jt' τi TiTfdi *μόη* , i » *ri τιτpo* <f cru t* *ri* ups ixro/dJf^) . & τ» *λiγ·»» t* ?ntr »λθρ θ' «T^όiλiITi > 0» *T∂O,1ή 0 TATη* , Oiàf- *μiA» rtu iiburn . « yAi* ii r«c\Hô 4τ<τγ αό»θ(, i, *if* ὸ if»; *i Tt'ax.-f.* «ὲ τi lhxiAtc S? , *i Ktyn ' r.u^ti i ri τηομΑ ri* κοταï X«Ce/4u , ·τ» *τηυμΛ ri îa* tm Θiï , *i ruJJnyope* -nJ *rù* β«λ?α«τ/ · *i* }5 *μΑ uorv ri TATpoi* <£ ou *ri ûi* , «Mat το *πύμά φηη ri ii ri Qfi*, Θio'; *ii* d *ta* ni; £ 0'

D *To 'tvf* 0c£ *pr,ty iinÿtî it μοιχ ri rATpôi ri Tffi- μA ex rn naiôèay usarfp hiyfc* ότοιuθ·* *tytAu- χvp^ooi i it-iV* ÿlju *pr.^frrjf i G* aune M<c»,uo'rtf φατi», αλλ* a'rAûk *it τï* rarpdc *itropieôuffOf* THWi το/; *Xoyot; ^.ATirot TMiopoKoyintr.r. HTK yip* 0' *fi; ata; ix.ii;n ri hoy** êfTfp *JEït h-* >ac, a'M' *it ifritHf^)* φ»γκγι> *o! ?* <Xt 3-h «,- <ru- *riyopoe nx ptfri* vatt-rat πï; λi'χκτζ £ *it ri üi t'/.rop^fo^. té* y5 è<p*r«>, d τκτατρóioiχ i'it s Jk' t *it iAQfH ri VAVfô; ri* τ>«»μα , *iyj ii le it ri* uâ' δὸ raw'p μο'τΟ- <eyo/3xZAH ·π» *τ9(υμΑ9 i μîὼ St* £ ο'μὸ;* £ ὰλλ' *αμοiΛ 9* tT^rc *if rttif ici-* n <c *φiλoi^A^i* . α'λλ' κïi w* *Mμόικ ri" TAτpo;*

£ *theyor, ltu ItAfi dffpo;* 0 tru /3xAh · *riptri* y> *fëèirAt* 4 *JE, i^cer àtlyfXit&r φvπüi* τïτ» aïrni. Ir,n ô *ra/ήρ'* nk *ruipt; itJrr.;* <c wf<; *ièfi;* oTjfF, ti- er' or aQ'fXor ci *ex ifAtôî, iit à Jôf, fi* μτ, d *τaττ,ρ μ» μόιο; . <È a uθîi ' r, îμη* Sri *A^i* CÔ *trif iμi* › αλ^α tm τ/vφα>ιχ *μî.* ex *rim; κοσαφο t^jirripiiTAro » QTiitoTitiÀvriià ^o; γ ti* μτ› judro, à ranjç · 3αχ>: *iwriit ieir iuri,* âfihÀ *ri τΑτρό ' τμiïï Si* › zxAwï <c *iTAitt*uc *rit roMjAtTtof , £ rliù îμipAi itt 'it'Mj û:a/ fîiifii ivtit ûzrfp* vi' Ttr

TA-

r«TM* XfVM» > é rlu» Mxvte « f) rttt- A
ut&tk , t i9Uu Q» oFc WaMft drraft <n · àtulc
Z-ir/- «TiLiL» A ωΑΛ&ΓΙΖιΖ Ldzf
τ*μ »τ / «rrrHrepw, β ^σ*<«ζKTMτμθ9 ·M^τi
it&x sucras» «tfrtrdCo-
μη irt< JE durieu rsftyt* drupjçte » · ■* Y9
ΛzƒΝSiZ ütotu frf i- «Mytfrurvw
rueirp » - i ntAqofe * ô-m» »XG/ - » ^'*Xw t fsi-
yti î<μ4*»μ(».M*^»· ·WuAutusAuTsos ,· »
<ir«TUpZ«repàrte* fZ F»«sdwiqpixropHîwβ dûuc
iχτiμ vη9 rlSMtçdfniiwipndShuridlÎ, Λ4it·
Tftùi^i xJrdA/s* ônrsiXSpfwsos tûStiydrtiù-
μii tif virtu rlui d*i&tHU * ixtfttiμ» iuÇdrw «
ûτiîχτûi^><d^M^±dMlyùutdiM9' vdtvaydf *
or*< Zg^orany, ZpxHi. lat ▼2μ «7τ μ »0τ »/«7μ B
iμχ λΛμβiππ. ▮ uMavS* χûiφûτχτ» g tîr» wc
/bM^»*7r, KifitnvMbijULiytof, irtf vdrtv, ▮hm-
fùtrn, βτ/£»«τ?uιΓlursiJ/ua Ttuy/os Zcropfur-
'P. TU^nOUAt^tXTMttfX^V ÏSn^tK vùτiτTiûμX
t*μvχ τïTtLTfAi » txW StSxrxdkiM *& ixxYjiri-
«cc ; xÿi vû fàt ▮u miw ηκ<ντκ»*ρM»ντ«τ*τρο(,
ê ix τüruvpk ix ri ÙS \iyt<9 ; ti)S iKtyw i-
πκ, Z«uwc «fearnrre, iïi*t AΛiγιηκ&iK-
λοκ, W «N* ci» «More . ht -pi»*pdtvrïvx-
Tpoc KtyttedvriK , / »« ri vxt /oc ^txriiûi* «λ-
λ« τ» t* po'stf dStif dV àyltM ημμη , ti μχ'μ^
raNrro&oc - ruarraùç, t » Si ix rw du rûnç oZ C
îMvχΛλv StaffJtSlw Kxfirrrwrn . durlxx yx'f i
μiγχΛ w »«t\w<n<ç πiλφ*, o μi^X9 *nJ ôrn
ttfoç A9rudrt&~ ce τp ô/xoXoy/a râç ttetri ri-
rfwc Avoir * σ» ·MΛψΛ τ» iytar uro' tw rurpdc
tw m'S i ro/vni», «Z xrtrùt , ^unrtvs » ix-
Topffim. ô sforuç c* tV ta rlui ceeuàptirxrit ri
xueix Xôya iw fmrit · μη yjuototint tκ , in μη
tyw durit iKiμ&χχη' xursç >5 «irrv «w$f» iπμ*
rt> ùf 0fdç, £ durit «Vtv «*ru$w xjvtSi^tra <ài
i&ptW i^durioiutfitdurit«ruer ,e* njc θîό-
τητηт duri fit rlui Λ&p&vότηπ duri.

BχσiλΚο St ôSetoranfesv} «τ' EJsu/a/K τζι-
π* φητii ' τκ yS dtdyxx , terd iζηiμχτi £ τη ηi- D
rein» τι τκüμχ r^nt TT) <rt» é τ£
φûτ{ ; Λζ^μΛτ/ t4i >$ Sdunpdlttt ri uw> rxf duri
τ»TT) iχο» * é rxf duri Xxpfidtut é dtxfyil^t w-
μ~9, é ὀλωi ■? λλτÏλ(ixtinti ἀζ^μμi^ <^)7-
Surn ô τκ X'r/Cw<f "Kùyoi.

O St Nïïoj m θ·7o{ Vfnyùttui à £ «JiX^octwî-
tw , et Tof^uif Xûyuts , duri τὅτὸ φηπ, μχλiΓΛ
it et rd tit ri Ttmpifitf «μiK,iφ τύτη Xixrpxtdî Kf-
yu» ' i yS μο9T^μκ ùor e· ri τχτρο *·
yixt ypxfdf ότoμiζi™ , tyj μiχ^α.τiiτχ iπiσv o
λόγ*< duri ιi î)ivμΛ ' ri Si dynt τκiμχ ὰ» τμ
TXTfdg ▬ ━ ➤ ô*TW uVTT)^fur/ML^TUfdi^'
ti Ttf^S τηZμΛ XetrZdx iytt, κτκÛ trn dure , E
f^rùoxhToc drûrdKof.

KwezTQux St ô nk AXf^Sftvt Ïχχλητiχζ φα-
rv ® cx<«e4K Cf τη rjck Nfrôf/or irtrtàd >
« w dfxi · tκ <r4iny©" ênt^ySi 'Λîγω·
w , ô φ/λi» τχήμ, ή μητiμ. \ffii iμi ' φη·
919 ' ti irt ri 99(Zμχ ύτ \jeordrtr liïχη9
»·7^ «y duri xx3ù τκZμχ è wÿ m'oî »
«λλ' otuî Îkw dx df^dr^ot tu üu' Ttfupx ydf
dXuYtixi û^μvτXA , <$·/ Xô*ro?

eft diea illra A horrarqoeacPatri; «r
doAnara ipfi · eft aftverarau . fi ergo
«** "« " "Ti * i,,e œgarit" .
coetram credimiu, A rcâa M« tearaws>»Λ ««-
car kic · abi nallam uceatioora (HO- Tζ,î^,-
faic, aoa endaauu ea tpfo etiam cftSpi-Cmm·-
rttaai (andtan , «foaodo hoc ipiam per a- "*·
Ua facri eraagelii rerba falvator nobis de-
clarat ? Alicaoi eaim dicit ; Cam wamr j m*, ,j .
panacfctM » «a«w «g· «Arae» aafc'ü 'Hiceft
rracleras ille , queat Pater producit :
ergo qwra Pater producit, buoc Filius
mittit (qaid diftrt iater mitti A proce-
dere? Et nrituf Ceut ^ttrii Me t Jutiit^*' ,fc
vn Mvanr «er/rarns ; KU mr tlertft&f ,
qui* de uteu eef^iee » tr aaaaarieAr eteSit :
O»M eteiet f<ee»*ft" ludet 9eter , mea
/itat, fnftevea dixi μχ de sim tutifiet : A
alibi 1 A/s/Jla-wr, <r dixir iifdftlil, ^ttti· *&
yte Sfirùia fiiSeei : Qua omoia ofteo-
daat > etiam es Pilio procedere Spiritum'
fandam. Unde igitur » A per quos testus
probafti tu Spiritum es folo Patre ? Num
ex dodoribas cedefi< f fed qui fiat , ut
iidem A ea Patre folo > A ex Patte A Fi-
lio dicant / Si enim ita dicerent, pugnan-
tia fane loquerentur, alias alia docentes .
Oportet enim, ut re! es folo Patre affir-
ment , vel ea Patre A es Filio : verum ex
folo Patre , nemo dixit fandorum , unus
id affirmavit Neftorius hureticus , produ-
Aionis vero etiam ex Filio dodores on.
nes clariffimi prwcones funt . Principio e-
mm magnum ecdefim columen , magnus
revera A facer Atbanafius in fo« fidei con-
feffiooe , Spiritus , inquit , fandus a Pa-
tre A Filio non fadus, nec creatus , nec
genitus , fed procedens . Idem in fermone
dc incarnatione domini hac habet : Nulli
vero fufpiciofit, ipfum non habentem acce-
pift; Ipfc enim defoper mittebat illum ut
Deus, ut homo autem infra cvmdra fofet-
piebat : ex ipfo itaque defccndcbat io ipfum,
ex deitate ejus in eius humanitatem.

Bafilius quoque landi/fitnos libro tertio
contra Eunommm ; Qua enim , inquit ,
neceffitas cogit , eo quod dignitate A or-
dine tertius eft Spiritus fandas , eumdra
eft quoque tertiam natnra ? dignitate enim
illum eft a Filio fecundum , cum ab ipfo
fit, A ab ipfo accipiat A annuntiet nobis,
A omnino ab illa caufo pendeat , fermo
pietatis tradit.

Hujus autem frater divinus Gregorius
Nyftnus in mu lris fane fermooibus hoc
idem docet , pracipue vero tertia in ora-
tionem dominicambomilia declarat dicens;
Unigenitum Filium divina feriptura ex Pa*
tre natum vocet, A proprietas ejus io fa-
ctis literis ultra non progreditor : Spiritus
vero fandus A ex Patre A eft dicitur, A
infvper ex Filio eft perhibetur; Si ju» t· Λ*· A
arm Spiriteat Chrifti aea hebet , hit aaa ej!
tjuf> inquit divinus apoftolus.

Beatus quoque Cyrillus Alesandrina lu- c»m. s0*
men cccleba in epiftola ad Neftorium, cu- J"*· '
jus initium eft; Cum falvator nofteraper-
te prononciet : Qai diluit fetrtm , eat an- Metit· i»,
treat fafer tat t aea eft aie digaat : hac ha-
bet ; Et fi Spiritus propriam habet fubfi-
ftentiatn , per quam elfe per fe intelligi-
tur ut Spiritus A non Filius , haud tamen
eft a Filio alienus; Vocatus enim eft fpi-
ritus

nie» vcncati» , venta» aaum eft Chriftu» › & effunditur ab ipfo , quemadmodum »& ex ipfo Dco Pâtre. Illa porro vox , Effunditur, po£ta eft « doAorc loco huju» t voci» » Procedit $ ut ipfeeut «it io expoG- <>»<. ef v tiooe fymboli hi» verni» j Et effunditur » £*-**-*- hoc eft procedit.

Idem u» commentarii» inJoel prophetam, 7w/. «. explaoan» vcfba illa ; jyraada· *it Spirit·* »n; h*c habet: Nam Fitii ut Deu» *8c* cx Deo oaturaiitet eft, ex Deo namque Patre natu» eft i proprius ipfiu» , *le* ia ipfo , Ar ex ipfo eft Spirite» , eodem plane modo t quod Dei Patris eflê intelligitur.

Idem in commentariis quibus confutat Palladium fit ait : Nulli vero mutabilitati obaoaius eft Spiritus : quod fi mutabi·itatis tnalo laborat , ipfi divinat naturae labes hac aipcrçetur ; cum fit Dei Patris, atque ipfius Filii, qui cflentialiterex utro·* c»«« Bph. que, icilicet ex Patre per Filium effundi- p(rl· i.«q. lur Spiritus.

** Idem in expolitione anathematifmi ooni ait: Proprium habens Filiu»Spiritum fanAum, oui ex ipfo eft , Ir ipfi effentialiter infitus eft, divina operabatur miracula.

Beatus quoque Chryfoftomus homilia in incarnationem domini ait : Venit ad nos Chnftus , dedit nobis Spiritum , qui ex ipfo eft» & affumpfit corpus noftrum. Quid porro fibi vult illud , Qui ex ipfo cftj nifi Spiritum , qui ab ipfo procedit , effe nobis datum ‹'

*(M , k· Mt. ** Simeon pnrterea · novus theologos, qui *gg* Mccaphraftes, quinto Nonas Oâobri» , ubi fanâi Dionyfii Areopagits vitam Peribit, fie ait : Finem habent, corporalis adventus officia , & fumunt initium fpiritaJia; tneufque in cctlum evehitur Chriftus; & patriam repetit fedem , mittitque Spiritum, qui ab ipfo procedit, in diicipulos, ut duces incredulis gentibus fierent . Ita magno patri Chryfoftomo confona loquitur, dum ait, Spiritum qui ab ipfo procedit .

Beatus itidem Epiphanius Cypri archie-Kiicopus ; Ambo , inquit , in homine ;uo inhabitant, Chnftu» & Spiritus ejus : quod fi Chnftus ex Patre creditur Deus de Deo, Spiritus quoque erit a Chrifto , vel ab utroque; quemadmodum litmit Chri- 7m». <4- ^U<' ^Um aic' *prtftdit, itt tx w xtcipitt.* Et in Ancorato : Quemadmodum nemo novit Patrem nifi Filius , neque Filium nifi Pater; ita dicere audeo, neque Spiritum nifi Pater & Filius, a quo procedit, & a quo accipit, & nec Filium & Patrem nifi Spiritus ianftua, qui docet omnia *8e* vere clarificat, qui eft a Patre & Filio ; & paulo infra ; Spiritu» autem ex Petre & Filio fpiratur.

Similiter beatus Tarafius patriarcha Conftantinopolitanus in epiftola ad prrfulesorientis , que ita incipit ; Multis *6t* magnis providentiz modis ; hzc habet : Et in Spiritum fanâum , qui ex Patre per Filium procéda , qui & ipfc Deus agnoicitur.

Et fanftus Hilarius oratione poft pentecoften ficait: Credimus in landam Trinitatem , hoc eft Patrem & Filium &· Spiritum fanAutn , unum Deum omnipotentem , un<us fubftantic , unius effentis ,

A £ τμχκη^να/ώτν, xrôitrff «μ/tar £ ώ» *ηi, ©ik* < T«Tpî. τ»δ?<·^οχHτ«4, <rr/ *rSènrofAtrti* · δ/3«τ<«λi^*τ/θηη>› «ώτi «^vyiirH *t S d-HKrii/xjSôtaèMrrècX/yAyôd'** φησί* £ <·/·χ«-Ô>

. O *tims* c* τη *tyjMtnt·* τη *h î* τ «fo&rrut» lw-«Λ τη, c«^m «re rv *Trieuse** μκ, φηαί»* η/φ j/«p θ*·* <* θ™ * fwn» - M®5 ♦.λΟv''* vw/ ^5 cm rv *&fi é vrerpoy , iï»»* «'lιτi π ὲ ώ *«brni* £ dÇ «trri w *τηΖμi* flh, «ihirep «μ/λH £ *ir* «urimrpTÎ Grô é *τλτ* ^

O «vive ce WiMtfôf <1*Λλ<i/o» *dmffuvtwi i*-tu λ/χi. rpvnïr j» «*ni* rw *τιΛμ·* Ri»' w wr/p «·Tp/rôOg »orw, *ir tiitrlur-μ&μοiτiώ d*Hk>«»«· iftptiτολ φύον,tîrtp* fèi t SθiK £ *TΛτρο* ,é μiα» é tκi/χ, *nwiuiïSf ἱμφο'I>*, ηχοαι» c* rerpo'c *Zi* uκ<β^οχiομ«»·> r/iθμα'

O «'l/rô *eττη ifyyia-H* 1κ *cttim ΛiΛ&^μΛτiτμi* Oj w/>· ïJ/of »χ«» ô uoïπ> *Àuri £ itnuZii ïμτiφυ-«·; itrtd vηυμ· iytto tipyttfyn* ηi θi·^μ««.

ΧμκτβΓνμοi I/ ô puut&ro; 0» τη *ομιλ'ïΛ* τη *tit τίώ* ώ*>θ·μiτησ·ζ»τ2χüό<κ *φητiτ* ηXθi» ό Xexrdc *tit* ημA» »δω*i» ήμTï'Πi^οώτκ τ»»μχ, ^ώ/λ«-*βi ηήμiπμ» <τüμΛ.* ·π› δ», *άζ*, <υτκ , *τi* ïηλοαÛβ>*i* λφ, η *art ή* Aτκ ιχτορΖομιιο» τ»»Γμ« ît-mi> ημ7; ;

C Κ«υ Σ/μ/*>» *ii* o »io› θiολό^β», d £ Mi*ηiφρΛτηî ΛΛχμiιo* , τη τ&iτη τi O*t o&Jk h'ï τi› /3/0» τκ κ-*yin Amiho-I** τκ ApH·*<χ/τκκηiφ«τ*H·τi «:{îχ τη **η*μ«τ/«η; ώîημ/«> *it^fmt t ni ii τχτιAΛ μ·η ipytriu, £ tit* κ/χ»κ« ὁ Ζμόν X^/roc «»<χη/-*ptntt*, τροi *ïTΛτφîηοi irirmn* θ/wo», τ» i«-vορΧομπο» Aτκ rr/iμ* *iri* τη *W cirirufii^rSf* xxncr/μτH *ntt μΛ&iτηîk ôinyj*' vtuwii Xiyuv* t J *μiyΛ μτΛril Xfuororiptt, üyou»* w Zχτο^ά-μ{»ο» «utk.

Eτ/φ«»/ο« *ii ifxjiTtrMTti* K >;v ο μ«χ«£4^-* *Λμφόημi ULnrtti*, φητι», o» rJ *ûSp&ru* tU *ii*-

D ^y, o'Xc/rof è π› *τκüμΛ* AnT. h *ii* Xe/πκ *tK* τκ rcrpoç *Tiff*θi<κ i'χθ/κ, £ τ» *τχûμΛ* /x τκ X^χyκ 9 η τ«ρ *Λμφοπρω, ût* φΛT/r o Xô/ro'i · · τi *rATpèf iiTOfât*),* κπχ J^/μκ λη-^f^)* e»τ<u AyJti/pwr® · o» τμπτο» *vùitiiiyn» lor Tttrtpn η μτ› ο vjdf , iiH τ üo» fiμύ ὁ τ«η* » kto TPλμω λ/y^» t ot'/é 1oT»füu«e< μηὸ τ«πφ ὀûo'i, τβφ κ~ Zχτομi'iη// £ χρ ïΓ λβμβόi, *i^odit ràr* uo» χ$4 ▓ τκπ χ *ti μη το τηûμΛ* το *iytor* , τoi/ï* *rrorxirnt.,* τὸ *Ïοξ«ζο»βiλη0«ï›* 0®^>'τ»Γτχ^ »§τκ u'k iξi. χμ *κχτMπρω'τάτπüμi. Ü in,* τκ τ«-*τρό 1S ύου Tti^r*l

E *TΛμiσ'IOi* δi o *μΛX,iζ^- τΛT&Λ?χτκ* Kωκ·*»τΛ-•Kro'Xfwç o» *τη inroXri ^9fof* W i «χτελη? *•ifJC'tptit» nt ή ip\n'* τoλλΛ »ζ μ//«λ«/ τμ->o/'«uç. ovn> *φητi* ' *£ tit* το χ»Zμ* τό *iytor t* το' *it* toc *τΛτράi ii bln iχ,τορAAμ^»* › £ Aτὸ θiὸ» *»?) yractf^troi.*

Kau ὁ *iyiot it lhiciot* c* τ« λόχ» TÛ *μι~* -ne *τία» Tirrnnoduj* oo'ru *φη<τi* ' *τiΓ/άομiî tit τiu) iyinr* T&/«δ« , τκ πy/ το'» τχπρα χμ τό» u/'ό» $ τὸ *iytor* τ»/iμ* , *tin* θiὸ» τοηδαiMμο» , *μ*i oiirtAi, μiü \jedf^fvfy μώ dfyrin; Zημι^ό»*

r«nur «ijf X,τινμiνα. Twirm» il ou ritr», A
°* * 5^™*. T*!^< *-* Aw.t.I. :................** «φ* dπi
fü' i&&rSritTposjfanfritI&riri\ii&/ritGu&f)f
«Ab&nS, tikêXtôwùcA Duris iJvt&rri, i μΐώ
ϋοφνιν, AMIir rvropMÛyms rarpd»
< üx twinsόβτα^Aομ*'*'·

Kλλ Amu At S* 5' - riiylou ôpoos Σ**î <* τ^
λόγψ ιγ efei «Θ'* ipÂt if&rit iηγμiν» ris ifar
£w<f t iTrypauflri ovotrt · i Ji ipri t5 Ad-
ÏV & ris ύγ& W *% <hxrf '

t S it βτiμαιη «· iïttt/Mk ^atSotns às
μχ > t Iu» iHriKifyJ*» W Srittt xapesrirup^t iti
τη iV μiλι!» itxKoylas π £ «/xetrics* τβαηι 3' B
£ rvfbjtuc ro/xMtw iuri > JuXoror/ τν Θ« » τ»
THÏψΛ ri iytvi hiyt-nu 9 νόμαιο ©>tw ri ftfi-
to^oiç. ë «rriJux, WXz» » iori ôurepdbouitor ri irort^pipoa » X μoM» m^p ri τχτ oi ,
<M«c £ τi uuu. x^|' μτηi τ»λ TΛλη φiM'
ri youû - taunt inxris μ'ιγπ \wripyw9
iμφυτiα 'rits μAχΠιtrits thtyt ' hi&n τιημ*
iynt.

K«u Δχμχσ*χ^α>ό« &' ό lyt&*cavity -1VΘϊο-
λαχ/xwr xru Zjy| ' ή όαφ*»τ«£4χη τ3 χζυφiou τη
■^iOTTjT·» lαMμκ rvTwrpos» ©urarjoc Ri il 1400
cmwopAotriin > ris «Tiff . 4Ë* μ/zpor drwnpar ' ivris
fJjp oritZ^irili Aoyx «cCuoroc, XtruM -Autini» · £C
iti kôyn atfoQoXtùs o*φΛM9&<Λθii t iX^uaids . τ»
ii , cmtx US ri τΐiûμα i htyopfa , ôrfç et yi
àyiow Ktçxkarif» 0 iuris iiittrxriMI·* Ktyn , 7»<
μή ns itriry , iλώ-M/φ «im> ca vf *9frirtt xt-
φαKιlη TK* β/ur > \jgff*ToKvyfyut9t W r/m */-
^xâcuvj'

Ktu KucrZAoç τiλια o μΛM&&* êa τύ τρό
Έ^μήχα iAnpta Ktyn ύπκ · iytot ii τηομα
Tportpris ,©· carpos it 4» Φ»-
ouiTf · ότι it 9 , M > t ? » «« > InituMun'>
rbo eiurlu) lyjri nta, μ^ fiUXfù1» W, Tjfn'
Jh'Co^4o. tu» ii t / Ms twfos τβιiτ» rirnti ix
ησν wnt oι itfoKfX&bns iytot £ w cmxXjjitUç D
itlarxaKet i ri wu xm rlms et i/αφόροκ λi*
£tn & ea iris rivriir ηη^ζάμμχη τ»
rteûμα. ri iytot cm rS raTfàs é ri qx ομολ·>
yitn è Xf'yitTf « -ro&it trot τo /* μo>ou nt τ<·
τρo τηυμα τo iytot ripwnu ΐχτopA»όμ^oα e*
τι) Itpi ypo-Vy » info» ifrit, tris iV itixrxi^wt
τό c< μoιoo φηαί ; tis W iylvt i rolx nuriiut txt' iφηηi τi ότι tpawnaSits ri , ton-
ii^Hi uri idol's àfjxTtriirtÂ » ent jit&n
n ricjot , 0; xettri {urns tixpif » rus ip-
riru iurit μτι *u) άμoχπoα χ^|' oμόδροιο» τ\$ι oμo-
iιώχμo» TifJ wMTti ruuimpxo^ witmt^ot- E
η ira è ô Ttrit, it^* μo/κ t S n) 5*^ > «©-
v>s >δ φΓ.τi · rirm ôra iχηό τΛηρ t iμχησi^
rij <ru rivp ca iuoi, x^yta ca <roi \ri' T*""f ,I'Ate
tri Rt, £ TK ri iμά· ê ca τη iüiris,
^t-iV μα$η·& Kiyuty irautrn ity xaSisfafls
i> frfjtf ri olu> it Ri th χατριουά, γΛ
ri ττiûμα. friropibm cm μό»χ nt^κατρκ , oτ/ρ
iysiiÂrtas aofônrn tx rtrpos, £ ux" i rauvn I-,
3n <rt βλirnt t £ ,αη τχ K</3<τιλα , ΠχλMμ* π,
iyj τκ Φούρη , Kαματ/φoo ^ri Moτχαμτιρφ'

conditorem omnium creaturarum ; ex quo per quem omnia , ia quo omnia: Patrem ex fe, non ab alio; Filium ex Patre genitum, Deum verum de Deo vero , lumen veram de lumine vero , non tamen duo lamina, fed unum lumen : Spiritum fanâum a Patre, & Filio «qualiter procedentem.

Ad hac Anaftafius fandi montis Sina in fermoae , cui titulus , De redis qua nos credimus dogmatibus veritatis ; cujus tale principium eft ; Eorum que de illibata fide noftra : ita feriptum reliquit ; Ex eo porro quod proprium corporis eft petito exemplo , declaravimus , quomodo in divinis alteram fit in altero ex proportione & adumbratione membrorum . Hac enim ratione 8c fpiritua oris ejus , Dei fcilieet , Spiritus fanftus dicitur , cum fit os unigenitus : 8t rurfus t Spiritus « ?ui ab eo procedit 8c mittitur , non a atre folum , fed etiam a Filio : 9c poft Rauca ; Itaque dominus , at cum fe oenderet, a quo Spiritas fandas exiftit i iafufflans in difcipulos ajebat ; .Actifite 7**· ?0· Sfirituut fanilum.

Sacer quoque Damafcenas tertiodecimo capite rerum divinaram hec habet ; Manifeftativa virtus occulte Patri» divv* nitatis ex Patre eft per Filium procedens, ©t ipfa novit : & paulo antei Ipfe igitur eft Verbi .Cyifu. , Verbi geqU, perquc Verbum Spirit©· euni&iUtivi producer. Illud autem , Ex Filio noa dicimur Spiritum ; quod oâavo capite doâor idem nabet, ne ani· addubitet) jam foltimur in primo definitioni· capite» 'dum pro quinque capitibu» apologiam iicribcremua. ^frocfu îarUT

Rurfom beatu· C/rillua fecundo ad Hermiam libro fie ait ; Sanâum vero Spiritutn rotabit t qui ex Patte per Filium effunditur naturaliter . Quod rero prepolitio, Eer . idem raleat quod, Ex , & eamdem abeat ac illa vim , paulo poft id etiam D tibi oftendemu·. Nane ergo quid ad bxc pote» dicere? nonne qui allati funt, Can&i 8c ecclefie doftorea funt ? Si omne· ifti per diverfa» voce· & diâiooea fui· in feriptir fatentur, ac docent Spiritum fandum ex Patre & Filio ·, ex quo tu facrr feripturs loco habe» » Spiritum fandum ex iolo Patre procedere? Profer nobia , quis inter dodorct dicat , Ex foto ; quit fandorum, qua fynodua dixit hoc ? Quomodo temet vanitati dedidifti, &ftndes etiam leducere alio», non veritu· dominum, qui judicatura» eft vivo» & mortuo» i Quomodo illum negas Patri efle confubftantialem? 8c communem illi denegas cum Pa- E tre majeftatem , 8t virtutem; & initio carentem «ternitatem ? quodque omnia qu« funt Patris, habeat pneter unum hoc, efle JScrem ? ipfe etenim dicit t Oetaia aoatoat- ic. fW baitt ?*rtr , mm />ar 1 «c rarius: Ttt 7·*·. ty. Tarer i» mr, <F 4· i» tt t 8c t Omnia mea tna fiutt, (T tna mta· 8c in oratione, Da 7^ illii , inquit , loquens de difcipulis , ut «»un» fint , fient not nuunt fnutnt . Si ergo Filius unum eft cum Patre, quomodo Spiritus ex foto Patre procedit, qui ex Patre & Filio indi vife procedit? Hrc te oportebat infpiccre» 8c nonferipta Cabafilx, &Palam»

me,Phurnii, Camateri, Mofchamparis , A »

ûiixùcw 9 Camqxe ia fynodo adhibuiffc» non üaâorun, fed illoram diâa t ignoai* niaaiicpomfti, «pandotibiecclefi»dodo-rt» illi protulerunt: Q«*re cum ocaioaat-tollere non poflea, ia ragaa te ifooaüaio-fe dcdifti ; & jam te dicere 00α pudet, Spiritum {andumexfolo Patre ibi cfleabatedc-mooftntum ? Propofaifti tu oaidetn illud Krobandum, eum te ultcriorû Franci* anti-itea Ar pedum fttepit· 9c vocibus ea iibila-nmt, clara voce bsrrcticum Ae makdiâum appellantes; at nullo modo probafti; nuda tantum diâa protulifti, Qtii λ Parr» prnre-Jit» Ar fimilia; ad ou« jam rcfpoadimw , ncc eft cur ampliat dicamus.

V

>*. If. B

Erase. Ab cvaogclicis quidem diâis eiorfur, per apoftolos vero & fuccefiorcs eorum progreffus nique ad tertiam fyoodum cecumenicam, diaa fingula diligenter expendens, lc iyllogifmo» ad unumquodque adhibens, atque id quod mihi propofitum erat concludens; novum fcilicct Latinorum dogma efle ubique damnatum «

Ketfl Exorta quidem es, ut jam dixi , a vocibus evangelicis ad tum probationem opinionis ; fed preferiptum difputationis ordinem non fervafti . Conftitueratia enim , C ut a capite ad caput, Ar ab argumento ad argumentato progrederemini , ut dilucid* At clar* betent interrogationes ac refponSooes · Cum vero jam aiiceotarctis Ar diâum diâo objiceretis , A iyllogifmus fubfequcretur > compendkrfe Ar egregie a fratre Joanne formatus ; tum tane ru coarâatus, quid refpondcrcs non habebas ; atque ut elabereris , longum termonem inftituifti nullo veritatis fruâu, aut difputationis more . Quando Joannes qui tecum difputabat , domine Ephefie , di^ xit , videris preterite ordinem ; aliter enim inter nos convenit atque tu facis t nondum finem habuit Bafilii magni di- D dum , Ac tu alia in medium argumenta protulifti , Ar alia extra rem capita ad docendos , ut videris, auditores. Sermonem ergo protrahe quantum libuerit, nam ego tibi legem ponere non poflum , fed imperator tereniffimus: Servabo tamen ipfe modeftiam Ac difputationis modum ; neque ullum ad qu«cumque dicis refponfum dabo, donec fatisfacias eo quo prolata funt ordine diâa , Acobfervata lege, qua difputationem fumus aggreffi , ut explanato uno tranfeamos ad aliud . Quibus tu auditis ftupore ojpprefTus es , Ac coaâus devenifti ad concitam interrogandi 8e refpondendi rationem: Proinde naucisdiâiaexclamafti, E Szcula foculorum; noc eft; nolo ultra difputare; jam feci finem. Quamobrcm beatiffimus papa dixit; Æquumeft, ut quando tu quo in rem tuam erant dixifti, refpondeas etiam ad ea, qua poftremo dixit Joannes provincialis. Tu vero rcfpondere quidem noluifti, fed pauca diftortaA prava bihilqueadrem facientia dixifti ; Ac fc£o dimiffa eft ; neÎiue amplius ad concilium venire voluifti. £fe porro novum Ac damnatum Latinorum dogma nec probafti, nec probabis unquam vel tu, vel quivi- alius te doâior Acfub

è , ta μ* i'xxro» λiγιι , *»»r<

yht, ή ca τi rwjoioi χ' ni f iyiw , *ZAx tuttbw tiw fyutânf , ônevt rù ItitrKÜwt ? O·«λ«TM< CSM/SO/ OfefaytV , ê μχ JuXm'a4*OC <>«^λ<\|ζ<4 tflift! ^^UV^flf · fM tlU> Jf. ΛΛ<φύ· ηî A/y«r , rn ile<%ts âut en /j mh ri τΛτρο τ» rttùfjut i +pot\hf fj^i 3c7£«4 χρόπκ

é φοη?« »ro/'w*» 9t nk csÎonpxc 4>p<y-«Atc ny^Jw/, uptrnb ê <«'V<; /u)mf aroxoAxrn; r* » xru 5' arstaÇxc <AA* m /uow «t Avc ^tu' tirtf· 0 t J vu^'ç hwo-

$ « if**' irtp % ïiiλύτΛφ Ht, $ x* 3« rtpMÎfït A/y4*«

' Π««« fjty f ΧαΓ^«λ/χ*» Adyw» » 3z< « ex.

Ô' IV «roroA*» £ f ii^i/ζ^φων writ χαη Αθι» iyu w «NXXμ/wxic reiw numix, |£ μίρκ n j£^<(o7*ooc îxuro» iF pn^V , £ β-vïλογι/όμι-vos iφ' ijulr- » Γυμημακη ôrep xrodevxriuzsu vτ(οχ//μ/»ο> Hχo», tit τ<»τuχχ τχ* χ^ρχ τ Λλ· t Îw ióγμΛτκ tïrifyopArfiif.

Hρξ*> /4°' , «κ £ mfônpof iφiα/, c* JV /μΓ· ΑΠΟ Α. yfhtxuf φαηiτ tit rfcvurif τχ er* φροηiμiη , i μîω j' τ»Γ «TwrxrR <r»xoAou3>r*c »c taAf-ξAκ, /nitrxn , ¦δ , ta «τo χ/φχλβuχ tit χïφî-Actor, si «ro iv/γHμiμχτο tif iτι^iî/φμΛ Ufru-Cdnm , ta £ foroporn/--£--<F*φ/Ç? tu tpwm.Hç iμ* χ$4 u'roxôtaes yiηηr*! . ôm» it tit «uti iλθ/π , pnnr 1» p»jw Xz/3/ξχι» , £ ruAAo-γττμο tumrtt tit ci» nuié4*< #njxoAx${ goutta

rS φρ* Iwarns Xιγάμi^ , irtnxupfôix τγ 4trox&4ff*4 , £ JÇ,fouytt, *n» juxxpo» ex/7»o» îτ9T9<»Λμi»9i λo'>»0» · μ«2ò< xxprd» *\r&fl*i χ iΘ^ /χo»™ δ/χλiξ/ωi* ire rw o WforiwA/fd-μiτκ Iμ'/μκ lφ» ' Eφ/σ*χ , φΛiηηi in «^/C«d»Mc rlui ηζ/f , «λλ?» yip Hin i ryanp* o-vμφHH* 9 <λλ*κ τM~ · in 1» τi μι^i Α B<σ-/λ//χ ρuτò» ÛX iλ<β/ πλo , σν ιηροiφî-pti fit μκπ» <AA<« ûκ9$HΓ9<i λ>^λ μ,ιΦλ μ iξ&ζ τχ rpoxH>a»x , iti^rnu» ú iotx.f nùt λ-κροΛ-η . Λ/ye λo/ro» μ<χρo» , ôro» ó ὠ/τoi Qi-λρ iWHÎn iγú χ'χ iχv rtStm rot >o'μo» , *AA* d y^KLuuirttTK Q*ri7\nii' óμv iyti ηφητα-rLuùrf-μ»o'τ»τκ rlui σ»iζζ» i/ΛΛ/ζκ» , ι£ x'3cro> rf Avoχ,i^^τoμΛî tit 0τλ λ/yii, i~' if rfroAo-y^ijç xj Iffy iff vρoκoμκ&iΓΠ» , χβθ'

Of iρξΛμ&Λ τροτο», lijc 3ï<A/£/wç , ôrwt σ-Λφ^ »λ37>τκ τχ trot' Λ/ζύμi^Λ τi /ήρα . <<χ-σχ οιω ηiΠτκ i'τιλvψiΛ χχτi^/ r/ » £ ire/oχω-pfânt iλ$H9 Λ-ni VWOW xj iTQKWtf 'tV pff^/.

w' iu3vt oλiγ~Λ fitut , 0*Ζχχλ* α-îMλûpvμ c-to^rx;, τκπτ» x* ζiλoμ** irt Aty*<» , ti'Aoç ». to'wtx. 0'θ·#»>^dMxxxe/wmw rimt ivwt I ii. Hjjpf IRv, tvti itret ôe-xi^wÇ/ç, if «r©Aoy^ç itf fit ni TtXii-niïfL Imiow tx* i9foCnr^i9\tit . μ^ ^tKomt î» (τχ «roxex-^^iu , χΛA' oλίγε firômt λoγά , rptQhit 1$ iαφ^Λρρφήκ ι iξω τχ «β^oχHμ^'χ, Zλχθ·ι» d rMvi XA^Tt, £*λZo»χχ d^t'Awxç riu/iλθH» , Vi»·» 5' < it*yop4,/Jfa> τo 'iV hATifUf ióγμβ. irt μîαι M·*ξ« ire kt-ξ«i ron, xt/ rù χτ' iλλo τι iiψτiλότiρόi τv

έ\oytunp^· art v xjpôr τίί9τϋο^μχύτΛρχ{9 A «λλ'«voι* àLffÿtf ηωόiii 1%i τι ê 4<Mrreu c# Tfl P«μ«7χ« οβχληtTρ · Ht KtrtwtAr Rv i Γρ«-x/xo» ,)5 c* μip* w r/r« , cWui X&rrMv/xos · τΰη γ5 o/ &lû 'mXn Γρβαο/ ê Λχτ'vo/ τβ ivri Φρvχπ»* h pi tw^vw <varan*t*ç Æ<M foicJcu, irf £ τβ? «M-πληώ d/Jw-xzXirs Λ*τi-w; *ro*<X«7r.

Kfix. Ew? rJvtff lumAur* -mV τρο iwnùf ^μιXΐκ , i /4»x/rr9*uufM^*fed-<u μιτ «û/ru», « youô Ûικ σιωτήτΜ QiCtMri^w . «λλ* ixhbo/ τροστχχ-Xouüto rue ϊμτπρvo t'xôrmc iiwnif fit rlu) -iff Λiτiρρvτu w Tΐrr» î/*«f<i^</^oer μη β τΛζό»-ηi ιμζ iti τΐω acô-?rw<» , JJo ιφίζη τauι-XjCo-hç infrwvt iont μόηι "hiyonv , μη&»®i «voλoχκ^'κ.

λπο λ. O λo'^Φ- *ri)TH, i'τ«δη <ru «rd μι-pat ΛT ΓρΛiχûi η τι , ît u μ&χρύi xxnrfrrrxs Aoy-Wf, />' Λî&ττκ $ ηii άτoχζ,iτîi . v >3 iπφμ ' β» , σv iuLKryôftyw μo9θ· λi^<{> λΦ › #< ««oιψ if £ τv <τoχ*/ιβμ|üou . £ tru/^dià, «f ixhX<C0-î-χχλ&ρvv., h'twv, αiχαuθ'Hi τη Γi>oχω;ηΓ« τί Φ;λ Ivim ΛΗχvρητχi , xju vιΰτι £βχλκ crtwfX- ' oi j Λ<τ7»o< μ ήκ4χo»η rntrnriu , χ<μ •η'I <το7i Koyoit μη Ζoujju AToXoytxr . à3"ft t* χiλoαu UMWJWf ïμïï riwtASib £ ctxJrou η C «rocexrli ·& Xoyut . χμ <rv fJf) μη /3«Xo/^uou «tudiX^h», i S&tnAiu π £ o τi.τ&α.ρ'χη «c ei ar/Xwror τη» ΛHuηλiκηi o#*λησία? XojzxJrc ὼi-θτTΛZ f*HU rUJMh&tîf, & KTU <ταuηX3τoρ. stτort-/Xourx oα*7 ή roujoi^ txiXei <τi i λθπχ, α>λ' vκ ήά'iλησ'Xi·, i&ftMit iχo^i» χi&oχ&κχμi->®-. tonrArni <χω o! ϊη,αò^) <τκ τ φoηχiω *«θ·i-η«Λ99 Iuuτiζ πχii , /σιωτηττα». Aotr/ro/ $i μότo/ »Xfyo>,u»Sf»oceroXo^w^4ux, tf ^5y«<Iωvτoλo-ywaOj τκ» ήμiπρv: , ότι à KuTifvf Xoyoç ci-ττoλo^ζ* vβτηρχi vrpotτχ î/μiτiρv.

Eftx. KΛ τ χ ιβ^τiιuτιχ ρηηi f otXHur Î/SswxsXwf <9fOi>iΓχo>Π»- , C»o7i f'3w*I>ToCF TB OiΓ,OΛ T0 tiyfOf fxropA^L^joffx tv ni» χλ$λ<£ iχτv ταiτρόi.

ado a. E, -ntcrn τη trmjfhfùrH «τi-πλπ η triujo^ot ζητvo-Λ <π iλθ·H» <®)»ài τΐώ êfxXf^f» , (TH$η ὁ ^erpOTÎi^fyô/4u&^ φρΛ Iωαπη; iλζ^υ , eiyîyfn Ttr Epfirou ωδi , <:λ αχHτη tmî αroχ£Ïτ<{»-Aoy^r ÀbrS ' tru δί αη Xαvαμ£ρ@- ctXKHr TW f-λiλZ0"'^ «^SΓ › H* ηviλη<Γ«i iλθπχ, β>χ' \jSfxcJtv xcO-f»'}*». διό 4t ô i/έ«τχχλv; lωβπ>-ζ»i τHi μ$ ihiy^vs <τω» i'ατα; λό^ω» , τ* iff o/xf<üw iti&rxstiw ρηrûî δ^χτύι»» πu ioypAtnt τlα> *X>;3"wcw , «>xipwr , ατζρ ÎXfyf», ότι Hχ ix τv uîv τό τ>ioμ*. «AXu <rù fJ^u iKiyti9 E H* i5w'x>üfç 3 . tXHFO$ 5' fAfyf , (£ $j>ouWÇ f5^'otf W ùhTiKMf iiixrxahur. Λρ o>toç iauxa-au ip·ϊμyλo ^9 ότι vx t-tTif et δuτικoi διδΛτχχλoι iytoi i «τo/; , vipfTitàîτoi/τω» cu^/ro; ÏOζ^» , ότι η τiμ·ττ,oiχvμi^κη <πiύoδθî C» τω t<u/ni όρω φη<Γ)9 ' iτo·μβχ π7 iy ion ^μ&KΛ&oi; τατρiτι <έ διδχα-XΛλθîî9 VpryocÎiiiτ» AntAoyy , Ao'yvrita), Bar/Xw'à), lζρω-»υμφ, Aαφoσi» , wç λo/τo7« ' <£ τ*\ φ^-.ii aiu# rfpyouft ΛΓoïiχo/χθ* · kxgJ» v iji>a.<ru àtniTtît . 'ηuηu oiùT ou ή τiμττη τ^ oίκou·

limior: n»m dogma hoc non eft novum » cum ufaue a fecunda fynodo Gt & cantetur in Romana ecclcGa : neque dogma Latinorum eft, autGrecorum; fides enimi non eft partium; fed Chriftianorum: Siquidem omnes tam Grrci quam Latini dodores tta ientiunt*. nifi velis ufque adeo ftolidus videri, ut Latinos voces fanâos etiam & doftores orientales.

Cum ita peroraiTem , eorum eongref- B»aas· fibua vale dixi ; ftatutum habens aut devitandum efie conic(Tum eorum , aut certe mihi tacendum . Verum illi noftros volentes nolentes advocabant , eo quod refpondere vellent ad ea quz diâa erant. Quod cum feciflcnt , me non prefente caufa morbi, duas infumpfere deinceps fcHiones ipG foli dicentes, nemine defcnGonem fufeipiente.

Æqua ratio poftulabat, ut pofteaquam Iu, tu pro Grccis dixeras : 8e adeo prolixos fermoaes habueras , audires etiam refpon* lionesj neque enim juftum eft folumdifputantem dicere, & refponfa non audire. Et tu quidem cum , Secula fzculorum , pronunciafles, prz pudore, quod te fraterloannes in anguftias redegifiet , receffifti , nec amplius in fynodum irevoluifti: Latini vero Glere haudquaquam fuftinebant, & tuis Termonibus nullam opponere defcnGonem › Quapropter canonice vos convocabant , ut conveniretis , & refponfa ad Termones habitos audiretis : te vero renuente & non eunte , imperator , & patriarcha > & reliqui orientalis eccleGse optimates conveniendum cfle judicarunt, atque ita convenerunt . Accerfitus tu quoque fuifti per nuncium a fynodo, fed recufafti, fimulans te gravi morbo detineri. Cum ergo cives tui familiarem tibi morbum intellexiflcnt, tacuerunt . Latini vero foli dicebant, nemine dcfcnGonem fufeipiente , quia nullam opus erat fieri a noftris apologiam ·, nam lermo Latinorum refponfio erat ad ea quz objeceratis.

In priore quidem proferentes diâa Tuorum doâorum , quibus oftendebant Spiritum lanâum a Filio procedere , quemadmodum &'ex Patre. EraaS.

In hac icfllone fynodus miflb nuncio te ad ReJr diTputationem vocabat ; quoniam is , qui R< r' recum dilputsbat, frater Joannes dicebat ; Adducite huc Ephciiutn , ut rcfponlioncs audiat ad ea quz dixit. Tu vero rationes tuas redargui cum ferre non poifes, venire noluifti, fed morbum fimulafti.Quocirca magifter Joannes otnifla tuorum confutatione fermonum, protulit doâorum Tuorum fententias', dogmatis veritatem oftendens, & refellens quz tu dixeras, fcilicet Spiritum a Filio non elfe . Et tu quidem dicebas, at non probabas ; Ille vero dicebat, & ftrenue probabat cum occidentis doâoribus. An vero negare poteris , fanâos elle occidentis doâores ? Si neges, hzrcticus omnium turptllimusapparebis : tum quinta fynodus cxcumcnica in Collas, i. lua definitione ai: ; Sequimur *Unâos &* beatos patres atque doâoics , Gregorium Dialogum, Auguftinum › Bafilium, Hieronymum, Ambrofium , & rel: pios ; corumque voces approbamus & recipimus: non potes ergo contradicere. Hos itaque , quos inter oecumcnicas quinta fynodus promulgavit,

vit fandos atque doâores proferens Joannes perfpicue demonliravit , Spiritum fandam elfe etiam a Filio , refutando ous tu dixeras , non qu« docent doâores orientales ; nam & illi eadem , qus occidentales , dicant . Ut vero frire volentibus nam vera dicas , palam fiat veritas , occidentalium quoque doriorum fententias hic apponemus non omnes , aut omnium , fed paucas e multis ·, ut per ea» te oftendamus ufquequaque futilem 8c arrogantem . In primis enim fenioris Rome pontifex , magnus inquam Gregorius Dialogus , quem orientalis quoque cedefia dodorem 8t fandum agnolrit , in expolitione facri evangelii fie ait : Unde & ipfa veritas , ut fidem difcipulis augeret , dixit ·, *Si »■«· rj· »·· akjtn , fartiittus nt» vtaitt ad* **w** . Cum enim confiet , quia paracletus Spiritus ex Patre procedat temper 0c a Filio , cur fe Filius receilurum dicit » ut ille veniat , qui a Filio nunquam recedit?

A

β

Et infra in illud *; Cam tfftt ftn dit HU* ; fu·» *vtatrit ftratlttai* , inquit , *qt mittam wlir a Tatrt :* Si enim mitti folummodo incarnari diceret intclligi , fandus procul dubio Spiritus nullo modo diceretur mitti , qui nequaquam incarnatus eft , fed eius miffio ipfa proccifio eft > qua de Patre procedit *& Vilia* I

C

C*F «0·

Sanâus quoooe AmbroGus Jibro primo de Spiritu undo ad Gratianum imperatorem hec habet : Sed neque cum de Patre cnt> de loco recedit, 8c quafi corpus a corpore fcparatur i neque cum in Patre eft, quafi m corpore tanquam corpus includitur . Spiritus quoque fandus cum procedit ex Patre fir Filio , non fcparatur a Patre , non feparatur a Filio. Quemadmodum enim feparari poteft a Patre , qui fpiritus otis ejus eft ? quod utique 8c zternitatis indicium , & divinitatis exprimit unitatem.

D

Cap· ιβ.

Sandiffimus vero Auguftinus ad Orofium feribens in fermonc , cujus initium eft ; Dominus nofter Jcfus Chriftus manifellavit fe ita venturum t multis in locis hac de re verba faciens hzc etiam habet : Cur igitur non credamus t Spiritum fandum ex Filio quoque ‘procedere , cum fu 8c Filii Spiritus ? Si enim ab ipfo non procederet , poll refurrediofìcm fuam mauifcftando fe difcipulis non infuffhtfct in eo» dicens : *^dteipire Sfiritum fiuiluiH .*

Et paulo poll: Spiritus vero fandus non de Patre procedit in Filium , & de Filio ad fandincandam creaturam, fed fimul de utroque procedit; quamvis Pater hoc Filio dederit, ut ficut ab ipfo, pariter 8e abitio procedat: neque enim poffumus dicem , Spiritum fandum non elle vitam, quandoquidem vita eft Pater & Filius ; fepropterea ficuti Parer vitam habens in fe ipfo, dedit *Oi* Filio ut vitam habeat Jn fe ipfo , ita dedit ut etiam ab illo vita procedat, fient procedit 0e ab ipfo.

E

Ejuldem ea libro de fide ad Petrum, ca-

μi90M9 rodoJoc *iyfa £* fc&trxAott Ζχηρυξ/s , • Imc'sfw Mji/'rs; *ibfy* ©riujroc to *ππυμ* *·n iyta» G <** th *vü tts àvtdptftT* **f** , h ^PamtoA/xmf &$»crx<XMV> *hart* xqtxaoo/ ni «Jnr to“c ior/xoZf λ»^χσv. û* & ·’χλιιθψι foXw to7$ jSooXo^o* *tl*** » avrsp «λχθζ » *iftifti é* ni puni -fff *iinttîh ftiturKAKur Οτηιύθχ θύτομο»* htmrm, ni» ram», «M'c* *W ôKly** , ÎHXFuüric *trf* τ*»ητχπ *M* thto* *«Χαζό»* *< μΛηαόφ στΑ. ώ mftinK -fi* 0' toc *dTpirOunpui* ΦχμΛ,Γρυχοό»ι òΔ4-λοχο , *φ ή* *mtoX/xù ìχχλνπχ *διιάτιΛKv é* rôeijd» *& τιdfyyyr" τϊ ifpH* Λ'<χχ-*ytKht' à&nédwni* siXùihnç, />« to7c */Ju&vrnJt* r/'r/v rpoe^-jf, «7rr> · /<> ^5 *iyti μη ÀvfK$w,ô* w^/*Â»toç crx sXd^rrnw rpdc *Mμüi . irtt* yâp -ni» cr^f'aZvjn» ni *τηûμ**s*x th *tatpot* Àtt *é ri* p<S *i*xropÀ4sO{ , Trroc x<es> àum's 0' u/eç *ιτοiημή-19* ixw*90^* iλθρ, d *rivîS μηMτoτi Λφη-ΛμιτO",*

Kai wspeunpu wc ve pW» n ' *irne όψiχ τ$ iμipβ,* iXHM], *φ*TÏ9'* ÔW 0 » *99 tytà τiμ^τîα vμî9* τη τατρόi' η s0(, τv r«px&û[*μόη9 ô^etKtt* K>wcp[, *to T9iûμΛ to iyn9 Λ9Λμφvβό\6K tâtr* $.9 Tpàww iλiyiτα* <T0r/?)vf<0(> *irfpJiitoTf frAftw^n'* û th-tk > v<üth <«fôoJoc , T* *VATfôf* £ τκ *uii tu* ropdîs^)«

Oo'θκoi *Aμβ?όαv>{* or nJ «ejtoc Γρχτ/*»ά» tov |3«<γ/M< *τρûτv &βKi**'ftl *τZÀyioi)* rsdJ/acroc oòτυ φη<τi» · ©iτι swarJes i« *τδ ΤΛτρoζ* , «re TOreo «χχ^ρπ > £ σ*ûμ< *Ztà α-^μκτo* . w'5' er τo rxrei aie *ÏnŞt9* o» *<τûμΛτι ÀTf* dw *β'üμi tμ^^χ,ÀûηΛΛ ' é T0 T9ivμA 5' T0 iyi99 LuhiUAfX, t Z TATpÔf ri* UH fXxvpdJsrsu , H *xuefyrtu rS ΤΛτpoi , ú χv~ iiζ/ΓΛI TH üiH· t /m*)5 rpÔrO9 iuUM*) th *TATpôf, T9iûμ* -όμαrθi· amZ* Ô9 ; *9 rtbn* £* T0C «7J/QTOTO5 *Z^γμi* fôi, £ τη θio'τητoi *iμφ^9^* t!uz *ttôirrm,*

AbyurtfOi *j* *9&MηττΘi* «foc Opaitr/o» *ίτκ iλ~* \ü>9 cerm λoχ·» h W «PX» · 0' Xiie/oc *Zμ^i IητZi* * t Xes^dc *sSiiXrurtv* ^«juTO» *Htwc* *ï'rfX4^'d/zftor * c» roXAo'c TOrorc *thtk* ^ty&>9 d: thto φuσi. t / τoλκvμυ τ/τ4<Γ%*μo> *ttwptift&tu to T9i9μΛ'99^199, ÎTH* TH f/H «JUTO *T9i9μA i tt μη VAp Λ9τ 5 J^fTOpd^fTO t ÂK A9 μ$ t lυji* «»«-r*<n» ieu/TO> »7*p«»/£w> τo"; |ux-S'htouc *t ά«iφύηιΠ9 duraiîKiyvt' XiCfTtTrf^AÀytaf,*

Kλι *mi ' τo 5 τκυμA τo iytar* crx τη τ«τρο» rxrofdiintrwpd; τo» *itidr, λλα rS utZ iχ,τo-ρ41τηîτράiT9^ύζH9τiîûüτiα·σ 9* «'λλ* *oμαû Λμφαήρα»* r*xropiifTcu t η £ 0' r«iùp thto d«3«Xf τω *i>iù /ii ujarfpj^durS* hh»£ ^i'xw>« r'xropdJijTou. HJ *iαυάμ^Λ , μη tj) τo τ9îZμA τo iyiot, τ* rη dw«T0ρζ«>i <è ào/'dc ' *it« 'lιτα* ècartp *d ητηρ ζ»1ώ iχï et ttujra,* nrwç *tBaixs* xou t«* *uitt ^uLu)* iχ4» c.* f5U/T<J, *cu HTUc *ficMf ζύτîυυ ixiropXfib^* £ iζ Zxhvh , wer/p txropX'fTîH £ «ΙΓΓΗ.

Th «vrî *tn* ? rpdi Πiτ/ο» *rfd Ttstvs* χi^*λ«π /ei.

là SfjSMo'ncncr/rÀrfy^x^Mi ïtHtTpvro»îμφι- A iχλλ/, MnTfnuAtiiyw ^ortr^ç^irfig
uV, t*TM Turpofàriïv*r««rap4^M)[. X/y4 7$ o üôt. orwïλθη ὁ ·ηr»ημΛ '? uKifltiuT, οβ^ρ'τκ T<rpoçfMr^4imtf / «wv rw/ut iwrit »T) trti «ur»cfë9w<X*d>f«. £* τδύiη ««rofibH&ru 'riTtfSpuliiywtdi τροφιπ7«iïM4 κτοΓολ/** i/i«TX<X/« iμ7» · Vitnuiu pJ^iyàp vnwéürf .TΛτό&τlώyΙωτ^ fàü- τκ evjtMTH Jurn 9 τ - τμ όμΛτι r x*tKtttf <υτi*λ ftλ«7τ»» Ârtβï. «κ/' οο φησι χ^i ® oroXoe' δ» ο' «O6(^ biroiis τφ τ9ημΛτιτi ΗμΛio ÂUTit .

K«4 τ/i«7 τΛτηι ttniKtyb, oru o/ Surixat itbi- ruikot ⁄ïχ.ιλ*τιΛi φΛ,τî» › iyoSfÿiu £ τκûτκ Hi «^ρ'γλγ/» ιη» «λη0·H*î, /'«*»«' Tttru ψζ- -χΐω μη βιζΛττιτ^Ιιυτη iroyfttrti η Tpohr,- 4*v, ùdxrtp ή rn Αΐiiημi Εφiη» iβιβiττκ-ο. «' yàp ήδiΛηrΛ τoπ nwilnu η «X»3«; £i»ω$1ûi&ι τo7ç SiSurKÎhoKTOUTOK^ty/oit, <λλ' ^ξiλiξ» μ^ τη l1«λ«μ< HuRuriK* iV Xo/rJ» »T), o/ 7 Qεo» X*TK φiψλφ«XiM : 0 Si φyi9 ότι tSitltOTat «■*/ Λ7 o/»^wr StSnr^K^' «roc^rror it ... «X» « « μ» «*«ê?M«τ«^«Tfor, ^ΛüμΛζv roXo , H V4 «Of ου νομίζω , oof *4 riu>- oio/ run To7f IL&rt*MÎ(3/3urxà\yf THjdStr*», C of ατυμφνιουτι» itJJTolt W TOti ΛH,τaλiΛOi StSn- ruhots , tyj μiλ/ΓΦ dr τρ"i «fel τïi rtrtvf SôyiAWt».

*♦12. Er Si τü Sàünpa ηiïMΛ/ότH τ® r*p ïμoû tipn- ftyt Jr<rpe'4<HK /umAXo» î KrarpAjonc, 14» φi- He drarr/eç» ai; ZxHrwc rio'<w» τ»ρ tyiZr ^«rsufXwr tin&HKom.

AHO Λ Er vκυ'τη // τη SA/ripu e-utwX4>H μι*} rlujrhu φι^Ιώ τiΛι» o φφiîüήηκ t&toKtfynrt, £ x«X/ι φωνή μiγ^Λιι iQonri» ' iyàytn nt Εφiσκ uSf» β*KoμM >δ «tWT^4« τκ βάπ>i ttpufJfa. Tai- X»r «r/rwXir * rtwoSfl·*, ζιτüτΛ rt raiMh&H»' oî Si rrtrohjdjoot ζηπιûίικ rt , fZpo» μαηό- pjpo» , £ Cowftk Quràt *τήμχ m «ctXoaunw <rf «ΓaviλθH» τη ruuoSti, rù Λτήφηi « Sujm^uu Zλθπ»* τη >5 ηκτι 'ηότη iX0^όπv» oι XMpSiri- Xw» ΛTiTiyΛTΛΛ It» όροφo»*τκ OlΛ'ïμA-η , «È μ*} ptJiSw Tveitv» îSupit μπ τκ; rtyiti , λγZχH" »«'» μi o/ X4pSitiKnl\ ruo χχλiτi μι rui»- iλθ-H» μιτ <ûιτυ» ; if' Suût^M . η iχ ôpZn ë . oμ£ rùi rX»yct» i £ fSt-iχ,ηχ tks ripât rou 'Ktyw Chirtn, rûf &μι όλo μιμiλΛ^ρφoo ? piQiirfjSfJ /»««>; ôkh»oz Si &ηήτΛ»τκ t lw ei&i- »wk», κτηλθo» iπλoαυτκ τη itp£ rturiSç , fis oC icuMT«a «-ω/iλθ·H» , u<r^erw yip . ô&tt o φρ*. E l«m'»wk riKi» άτι» · iβ/Kόμlω £r«u itr φi«u «Jr, £ 7V/at«cçwku ήμ7» e* τκυ'τη τη ruuthù H · *?X' ùi îont» » ήττηθ'κ'i iτiγη» . i/o φipB <Dfôç iΐμi τοήταμα rlui irinturi» . £ iptxt- y»yÙ9 τκ τ 4»«τvλ/«<7» S/SurJulha» pnftt » strip ê ημά ^όη^ο» , £ «ΛX< rXs?r<» ύμ^ ο'X/χ* trfofTti»»^ , rfuMUus tirtS"- £r è λ*μ<9τόπρο» τi *X/κ , ôn χ# όκ τü qoC τi τ»iûμΛ ti iyto» c»rop£fnu «»frpfxl4 η 'tSfWK tù <r* ifô-noo» ,)&'

A P*tc undecimo : Firmiffirnc tene . 8c nullatentis dubites» eumdem Spiritum fandum Îui Patns & Filii unus eft Spiritus , de atre 8c Filio procedere . Dicit enim Filius : Cam vtoerir fiwhtui Spirit»! ·Mri· ?·«». B. tetit » fai a Parre prutàit $ ubi iuum efle Spiritum docuit » quia iple eft veritas . De Filio quoque procedere Spiritum fandum prophetica atque apoftolica dodrina nobis commendat . liaias enim dicit de Filio '. 'Pert»titc ltrr»m yriq^o -- tf<l* ". »11 f»i » cr Spitit» Uiiw f»9ra»i iaterfititr impioot : De quo & apoftolus ait ; Qae» Mtrfititt »ooti»»t kfiu Spirit» orii foi .

B Et quid opus eft recenfere omnia » quKCumque occidentalis ecclelie dodores ajunt ? tuee enim fatis eflè arbitramur ad comprobandam veritatem » &S perfuadendum animo, qui non fit pervicacia 8c antecepta opinione demerfus , qualis erat tuas , venerabilis Ephefie: nunquam enim voluifti verum animo comprehendere » 8c fequi fandos hofce dodores ; fed maluif£c cum Palama » 8c Cabafila , 8c reliquis efle . qui divexati contortionibus inteftinorum periere : Quod vero illos oftendiffe an per fuo» doaora , Spiritum fan* Filio ... Pit,,,

C rehementer fane admiror , cur pro tait etiam illos non habeas , gui doâorer univerfi» Chriilianis propoftn font a conciliis» qui 8c fibi 8c doaoribus orientalibus » pnefertim in fidei dogmatibus * congruentia loquuntur.

In altera vero feffione » qur a me diâa Ea*»» fuerant pervertentes potins quam ever* tentes ; 8e doftoram noftrorum oppofitas » ut illis quidem videbatur » feotentias ex* ponentes.

In hac feeunda poil tuam fugam feffione iterum frater Joannes de rebus divinis difputavit ; iterumque magna voce clamavit ; Adducite huc Ephefiutn , volo enim refellere qus dixit : Et rarius ce fy- D nodus per nnneium ad fe vocavit I Qui vero miffi erant » quarrentes te » infanientem repéreront » 8e vocibus inconditis ftridentem . Canaque te ad fynodum invitarent » refpoodifti j Non pofTum venire f hac enim node venerant cardinales fublato domicilii tedo Bc membra mea virgis igneis ceciderunt : Occiderunt me cardinales , & nunc ad fynodum invitant ? non pofltitn . An non videtis 8c ipG plagas ? & oftendebas membra tua dicens; Videtis , ut fim plane totus prs verberibus lividus? IIIi autem intelligentes quo morbo laborares , rediere facro nunciante concilio » te advenire non poiTc » quod non rede valeres · Quocirca frater Joannes rarius ; Vellem » ajebat » Ephefius adedet» 8e nobiicum feflioni huic intcreflet : Verum devidus defpondiffe animum videtur ; Itaque ad vos refponfioni» verba faciam .' & afferens in medium dida orientalium dodorum » que a nobis etiam fupra expolita funt » nec non alia plurima ; nos enim protulimus pauea; egregie Sole ipfo clarius demonftravit , Spiritum fandum a Filio quoque procedere; & que prius a te dida fuerant, ftrenuc demolitus eft » atque humi proftravic

vit ut falfa &r perverfa , penitufquc a A theologia *Sc* mente fandorum abhorreo, tia . Espofuit veto dodorum noftronim fenuntias , iis que a tc dicebantar con. trarias « veritati autem omnino coofonas t non co Tenia , quo tu perverfe intelligendo exponebas j fed quo illas ii ferifperun: , 8c reda mente pronunciarant *i te* relinquens ubi conftravit t deridendo lapfa jacentem a unde te erigere penitus non valuilti.

Quoniam vero , ubi tacuiflem ego , ex noftris nemo aufus eft amplius fefe illis opponere , tum quia optimates ita fieri oportere cenfebant, tum quia omnes cer- B tamen detredabant , timentes ne ie litibus ac turbis implicarent j illi taciturnitatem noftram veluti lucrum inopinato fibi oblatum rati , noftros veluti sn fugam verfos provocabant ad pugnam .' no. bis autem renuentibus , applaudebant il. h quafi vidores, *Sc* veritatem a fc ftantem habentes.

Applaudebant non ut vidores , fed ut culpa vacantes » quam in illos per calumniam conjiciebas : tu enim *tc* qui tecum fentiunt , Latinos hsreticos habebatis , quod dicant, etiam es Filio procedere Spiritum ; & incufabatis eos, fymbolique temeratores ac depravatores appellabatis . C lUi vero prolatis dodoribus *Se* orientalibus Ar occidentalibus , qui eorum dogmati feu potius veritati fuffragantur, applaudebant , quod nequaquam iint temerarii fymboli corruptores, vel haeretici} led veritatis afienorçs, cum per dodores ecc'efis veritas jam eluxiflct . Noftros porro evocabant , fi quid vellent dicere contra fenténtias dodorum ; at illi non funt aufi adverfus lucidiffima proloqui , neque omnino fe opponere voluerunt, non, ut ais , quod refugerent , aut timerent , fed quia ftultum elfe opinarentur contra veritatem difpntare, tam aperte demonftratatn ex orientis *8e* occidentis dodoribus . D Ceterum tu callide filuifti ; neque enim filere volebas , fed contradicere non valebas : quis enim in ftadio difputans fua fponte conticefcit ? Silentioquippe vidoria ftatim oftenditur : Oportet ergo difputantem perpetuo dicere quoad vincat, aut vincatur · Tibi vero , cum ultra dicere non pofles, minime fpontaneum filentium fuit, morbum fimulanti ; atque ita congreflum devitanti, nt fcilicet honoris tui caufanon fiiccutnbercs coram fynodo ; namque ignominiam prae oculis habens ad lynodum accedere noluifti.

Quod ipfi fane nunqnam non erant fachiri ; cum eo fint prorfus ingenio, ut pa- E rati iint contra omne quod atteritur, dicere, vidorir famam fibi tribuere·

Parati Temper funt illi, a quibus eftventas , contra mendacium dicere 1 Nos quoque prompti paratique nunc fumus ad repugnandum pacis inks inimicis . Ergo Latini etiam & illo tempore, Arnunc, &r in perpetuum funt eruntque parati non contra id quod bene atteritur dicere ·, *fed* quod perperam & falfo dicitur , conftanter refellere, idque velut exeerandum profligare j non quafi vidorir nomen li-

tic ylu> de *w' it* ,
sratsnXwc «AXor&rx f *dyiu» SrfoXvylt;*
V4 *itemize* · ί'χπθκχi *nt* iff
lipue i/izrztihur , tc7ç *rot /Jtf* p*retira àwrîïc* ,
τρ *ii* «λnθ^α *-rd ervi rtutceiirzs* , *Ê celui* 3* *de*
rù I/Aγαμ/φάκ » «AX*
de àecdmc rtojty^zd^tr de i cttd»ue h%íf o'{θι»
3'eboftt, *rt* xsts>X/twf όθ·< £ *ZΛ-η^Λφιτι,* ttujua
^ÎXaiits «ξ/or , *ôSee* ôXw; ex qluinr-

Et h *it μ,χ* oTMtrtfXOTSc, *itde în* τ *r.ufrîpw»* [redacted]
irpo'f s^wt^amrfsarrrrB^taJ-su, tmt»a4ü ? «p-
ÿôrrjirà 3/os φ χχποιτυ» , teto *ii* £ o'xrouün;
«txstk ^jutjeci&rîac £ TOpct-yctc *tavé-*
rum ieieonc " *cMtent rluu ημεπμν riurlui de ip-*
ju4(o> *hoyiri/J^ct, tut&irtp τηζ* or-
xaXeicuTO tec *ήμΐήρν e&fie μ*~χlα>' ngi μηûζμû* I
\jsr*x«ém» *tTCXfOTQUi/ itwpa, é rlu>'*
αλχθ'θχν *i<MJTWf%*rni.* '

Evcxpo-nuu *di rtur.rtu'* , ctAX* *dç dàdoi* ΑΠολ.
lie *rie* 3mjSoXüc · <rù or *ri* te,' Λ*τ/-
>e< *ï'pfT«xc *βiχιη* 3« TB λ«}ψ è ά» τκ uot?
*1Γîiυμ*Λ *ânTopAÂfJlv>* , ^41' ôfxxXevn Λη'i ,
σνλμχτH; te «tum5oXe «^- yE{cixTiec *i-*
ztKdrt' cn£w *ii* TW *iyiüc* tèc ctmTvX/xEc n
3et/xÈc *ημφ&9ΐωιν vi ituï-*
W üγμττι , *ii βiXτιo» φΛ/eu τü*
lTiζρότουα , *de w tîrt* «πXμχ-πὸ τi rouSoXw
i κριτικοί, <aX' *de τΐώ ^tyorne,* Ê-
ne «iXiGstac φΛπiηα Stti î/$*<τχoiXvv -w
<xxX»j<n<ç. 4apofX«Xoiujr» 3c te; sîjufTîpEç, *ti*/3e-
Xo>^) a»TevTf7> *itle W* 3/3«o·χ«Xων pjT»7ç . or
tjusnpor *oiru *&fàe ni* φαv&iηιτχ
cô *t&tpprr*»* , ouïs drXws *rirndfyu&at iθi-*
λo> , *d;* oxroiuînc, *ij 3f3ιότι* , *de ri φη»,*
αλλ* *de μω^α.^ άτiλiγω τη άXη-*
Siiï , oÛtu φΛMpάïi JwxnjjJJo'i 3rx iff a'recm-
X/xJs π *ivTizdr itüurziXw* . *rv it tnd-*
T«rcti nytsi/rw , Ej£ o-nyrir,
αλX* *de μιi iαuΛiήυΦ' svTtXsy^»* ' *rte* S/xXf-
yitjfae o· rctâ/a» *murci izooriue › i yip mum* /\
ttzluj édd've ifizrvm" 3»7 otuT τ JrctXiyo^o» *ici*
'htyb, êr' itfixrr^r rè 3t μη 3uuifJjuoc
ir/ Xty^ ₰ murtui axÉtnos ήσ-xnra;, *rltii&bfa*
Vxroxe/FeiAiÇirOf ' *rirat rd rpirep t S*
xX/totf, iηλo» *τιμή 9 de* ex tM/χηθ·»}? CM 7η
trtuxiSa» ' *t luj* yS *cùyijjQt» i»fo* ÉX
ηβκληθ'lK *ruufXSftr.*

TetsX»iyj itt rottiffaifooi, τυχχθ'αχξ *rec-* *◆*·.
ftrr.&fit.Tfjtyei <po'c *rieii KtyôfJ^or JrriïJyb, £*
iciu-nie rluu rîztuu ιv/Φημlζ^.

PtpfrzdÆrptyjot tim rimn oï rlu> βληθ·«»ρ λπολ.
ju«y *icujj^ ly^Tte diTiKiynt rd* ·ψΛο«· V4*
ημά tud intμoι rtperz^r/J^tni irf$ù n"e
èy&foie π, trdrtue dtTtn&TftQ-ri, ë or A*τ7»oi
o:ω £ im x} «rr *rzpfrxAATfjtyot tir*
tremi i «poc tb xaXwc Xq-ou^o» atmX/yw»,
<λλ«, ^»*fàe n z<t,zue nÿi* Xfyo^erop
ÿjjtniuc âfTîrzr&cu iyj ctrorxopcx/^F , χ *dç*
iηφημî^τi i<ωη" τΐω fizlw , «AX* ω; i'χ-
TXwpouurK τ# , TïnrrF *drotitumr to*
ψiû-

<τβ ric «Aij^hxc , ὁ< μη κυτίω ίμ·α/- A
Ρ^τη . X44 ff-oj (Λμ ὁ» μόνου ηΰ ΤΛτ ό ·π»
τνιΰμ* htyovm t ore iχ τηο 6 ομ^ t V ii-
cta-χΛΚύη AxCor-rp;, <aA' c - η τη xorXixc τι-
·n> Φμ>»ΰαΰΐ9ί , it iSuun^nrtv iurti <nwri<reu ,
μ/ iAfyor , fç·* <» ‹γ<Zτχτμ » ότι j£
g» τί ύί ' UM intf ïî'tifa.» ira τκ iKr&fitt τί
xj/füdoc I

•*rz' Errfoâïx if-χΐιυ λΛμζ&νκ ni ni οικονομία s£
o-f/ftuintSirtt* ρήμΛτν, χ£·' τι ·& ήμιήρνν i'τι-
χ,i/'^»σ*i Ktyt-tr, ΰ χ<λό» t Luj fiptwlw ιασάτ*-
<0ζ, ^t hî *y/Kç<ri^4^«»Ki iroifPçu >9fèx ιαυτό ,
trn μη èotûnv οι δυτικοί *rc7$ α»χτ»λ/χο7 <»τ/-
vStyyf&Ai. B

α·ε0 · Erriîfàfr άρχ/ω lKαβiv « αληθ^ΗΚ ίμφυτΑτ-
θία>*4 τ«7ί W iffût τα,τΐραν ôafivw χ|,υχ*4« , τ
β/γδ>ο/<» «ro(3<ZAouf rtUi τΐω ματαίαν «βρόλη-
φζ», ». iôflv Tfit Αντΐιυ rlui «Xij^wxf' 4 *λχ-
θηη» οφθαλμόν τί χυοiιτ 4ορο όφ&αλμ#? θίντνν,
1kl μη λάάακη φι^ιΐν τ «λκθi ôwoir, ιζ·χίη*τι
τάλιν 4 τί X&ri Xcu>> ατό ·πκ οκχΧητί*? , ov
tiisn; ό Xζϊ-ύί τά> ιΐiiω ifenyoparfv αΐματι, <£το7
τοιμΰτιν ω< 'ttfôCtni c*i%/ice<Tf , £«t/ràç nyfzaOj
aû-rur ». χοιμίνα tarirnrev . ô δ' ftr&v , ii X*-
λυ> 6^i t ใu› tipLouûjj àearira&ai, ^44 ni Κοιτα,ο C
Ρντα Itnèvçoc i-re; leu τυυνγόρητί ê' iuiû
^■^oXeiexG- ὁ <ropo;, tn ·μμ Xoy» τμ7ί JÇfôtro
>vte tic ó»χλ*Λχ<-ζχί ftpluim ,$τάί iyim ὀχτολτ-
M» · τι £ ivTinii cm άυηϊ τon \oyoii μ« «^υ-
χχι'ζΧ τυμφννοαΖτν à^iXontirtlf^fv . Xwit-
hkùÎtutk if f7rt ^àynéntm , rlu^itpluilw htytev
άασάτα.·^. τίη χψόιτ»η^ c mït î/Xa ^ cm £aiyf-
^ίοκ , fipnvlw τΐώιμΐώ \1]&μι ύμ"ι>, Xtyvv , fi·
1 ρήν'αυ rlui ιμΐυυ άφίημι νμ"ν . i y) lit(^Λ^ν t ιτ(
μΐώ όποv βroSx>Ai<£-«u χ'δίλ,φί; όμονίΓΧί τι $
Xcirwii, \isip ut ὁ Xexrôç ii "ίδιον <νμ* J£t·
■yjt t μιΓΐΐν τ; ivτii ^3/tinHv, β'Αλορiiλν» D
ryfi<&U .

* Z Ηiη 3i τκ ϊι&ηί, 3«, φ/λο<τοφi7i
-re'ç {ήμιηροκ 3/3<rx*'Xo/c ^ΓΧομ/χχ; , ά
τκυτό> τη , e*, iiiMμ/η,i, τΖα/ our/ct» τιτκό-
ματν τω u» î.'ïiτχ .

αποα. Ουτρ; luj o N/x^>atc ipy^nptoi , c <o&7 τϊi , 3/β,
»44 «je * i« » τολΧοΐ/ί »<i xxXoùf φιλοτοφίτα
Xoyotç , \<μ 'hoyov 7χ*»o» /χθi/ , ioyμΛrtnóv
ή f*ô<rfui irΓχηφlώ ίχονηι ' ά a pJuxfeZ
lü; , è/Λ , w τήί τι τηάματτί »xropertui
. 1ÎK τι uιέ c-i^frnm χα'λλ/ΓΧ f7rl 7i
»44 i'SioKôyr.Tfv . fi it ipfi <rv τιώ , J« , μη F
τνυτ·» τι, iχ , 3ια>χ<θ<Μ , cvtojj^u tolήμii λτο-
iiiξομ!)θ èii ToAAar t V . άυτί-
XX yiç τι iuwSfin ipnTttoS-tu ταυ , Six, μήτιμ
μΛΐτ^* ‹ut Îav · *44' txvtïa τι , i'χ , îtwx»9-«4 t
j»Srx 0' A,'*) j'fXzrxi ΦηΆ ' rdm. ii auri t^ufre,
τΖüi'oû iηλοιότζ ; xpx 3αζ?«μiθχ oprxrxcû-xc μη
rial, ê/x , &îiΊΛν τημμii^ , jy>' txmtc» τι, t'a,
ituÂt*3-<i.i , »44 τ»> uiov oÀt Îsll ιΐμλ τλγτι» ;
οτι δi τδΐυτύί ή, δ/*, τι , iχ , βiXi^) , Βατ/χ^ο»
H44 Χρυτότομφ* τίη βούλοιται , J^r.yifj^uot ,τ»
ò» τι -faiTf-e fi/ημήo* τi* δχ'μ ' i'χτηχ-χ-
μΐ^υ âi&purov δζχ τι* Θioι ' ώ; rocurôy δηλοια-

bi tribuente* , verum id quod debent prenantes (hoc eft tnandacium a veritate dcpelkntes , ne illam obicurct . Te igitur Spiritum ea Γolo Patre affirmante , idque ex nullo doâore fumente . (cd tuo ex ventre ita fentieate › tacere illi non poterant i fed tarndiu locuti iunt * <|uoad veritas clariÆme enituit , quod etiara ex Filio : ficque mendacium a veritate depulerunt.

Hinc primum capte funt audiri voces ille oconomie te condefceniionit , & quidam ex noftrts aggreifas eft dicere » Bonum eft pacem ampledi , fanâofque inter ic conienticntes demonftrare, ne videantur occidentales contraria loqui orientalibus .

Hinc capta eft verita» factorum illorum patrum animis inferi , diftcnfioncm ab)icientibus , vanamque illam anticipationem 1 & capta eft ab iis ipia infpici veritas, divinum oculum , quem nihtl latet , pre oculis ftatuentibus ; ne incaute fierent verr unitatis exortes , te rurfus Chrifti populum ab ecclefia fcinderent , quem fuo ianguinc Chriftus ipfe redemit, paftoribuique tanquam oves tradidit , te eos praefie illis veluti paftores conftituit . Qui porro dixit ; Bonum efle pacem amplest . te que lequuntur , Indorus fuit Ruflie pneiul i cujus fententiam vir dodus Scholarius confirmavit ; qui tres etiam orationes de unitate eccleliaftica edidit , quibus fanftos orientales confentire cum occidentalibus pnrclare admodum demonftravit . Chnftianiffitna vero atque fandilfima vox illa luit , Pacem elle ampleâendam i quod te falvator percepit in evangel io ,'ubl, Tace··, inquit, meam de τβiή . Neque enim juftum aut pium eft averfari fratres una fide nobifeum conjundos te Chriftianos , pro quibus Chriftus fuum profudit fanguinem , te in eos odio flagrare, & perfequi, atque ut alienigenas habere.

R«row»io · 7"·· r?·

Tum vero etiam de perpolitione , Pee, capit quidam philofopht , quod apud noftros dodores repenatur idem valete quod , Ex , prrpofitio ·, te caufam Spiritus FiJio tribuat. Erasf.

Nicrnus hic prrfnl erat , qui multis vahdifque rationibus de prrpofitionibus Per , te Ex, pbilofophatus eft ; te orationem fatis longam edidit, qur dogmatica , five de unione inferipta eft ·, in qua de perpolitione, Per , te Spiritus fandi procclliooe a Filio clariQime pulcherrimeque diflerult, &· fcientia theologica difputavit. Si vero tu ncqas idem valere , Per , quod Ex , nos te nic multis exemplis convincemus . Cedo , negare quis poterit perpolitione , Per , fignificari caufam; iaetnque eam valere quod. Ex, ubi evangelifta ait ; Ovsii per iff"··* f"»t , per Filium fcilicet t Poflunwfne dicere , Per , non fignificarc caufam ; te non rquipo! lere particulr , Ex; Filiumque non elfe omnium audorem? Porro, F.x , perinde valere atque, Per, volunt Bafilius te Chryfoftomus , explanantes illud , quod habetur in Gcnefi didum ab Adamo ; Toffeili c·^. 4. Xair. 7»«·. 1·

k»»riu» per De»» ut profieâo idem fit ac fi diceret , Ex Deo . Quapropter Badio» in libro , quem per capita fcripfic ad Amphilochium , 6c ait t Sxpe etiam , Ex , βί , Per , ita altera alterius fignificationem fubit, ut altera fumatur pro altera ; quemadmodum in ilio diâo ; Ptffedi bamram per Draw ·, quod penndc eft ac fi diceret , Ex Deo. Chryioftomus autem hornilia quinquagelima tertia in Marth«um , Novit enim ictiptura . ĩĩi*: quit > foco hujus vocis , Ex aliquo » uti hac voce , Per aliquem ; ut cum dicit : Toffiji be»i»e» fer De»» , lignificans non caufam fecundariam , fed potius primariam : rui fus ; ^«mpa«d mm fer De»» & itierpretxii» eer»» ? Beatus quoque Cyrillus in epiftola ad Ncftotium , cujus initium eft t Audio quoidam exiftimationi inc* detrahere › hrc habet ; Nccefle eft fateri , quod natus fit etiam fecundum carnem per mulierem · Et paulo poft ; Natus eft perinde atque nos ex muliere ? & frequenter in eadem epiftola repertas ipfum promifcuc uti , Per, 8c, Ex » pr£pofitionum -dterna mutatione, ut idem fignificantiuni . Paulus quoque in epiftoia ad Calatas ait; M>/it Dext Fili»» f»»» etxt»» ex »ubrre . Beatus quoque Damafecnus in fuis ad Virginem hymnis , modo ait, Deum ex te incarnatum novimus : ideraque alibi ; Ex te immaculata prodiit ineftabillter incarnatus : modo cantat . Per te , Virgo , Deus cum homuubus verfatus eft : & , Per te , Virgo , falvator advenit . Elfe porro td verum , prrpofitioncs fciltcet Ex , βτ Per , idem valere , A eamdem vim obtinere , ex eo patet : Nam Theodoictus Cyri epilcopus multa reprehendit in duodecim magni Cynlli capitibus , quz antea fandus ille contra Neftorium erpofuerat . Et cum in nono anathematilmo Cyrillus dicat ; Suum habens Filius Spiritum iautium , qui ex ipfo eft , &: ipfi fubltantialirer inlitus eft , divina edebat miracula I Theodorctus Ha objicit ; Si ut de connatural Cyrillus loquitur , A' procedente a Patre , libenter concedemus , & dictum recipiemus ut pium: Si veto ita loquitur, quod Spintus ex Filio, five per I iliumexift it ; fnojiciemus ut blafphemum βτ impium , icce tibi manifefte icformidavit Tneodoretus dicere & Per , & Ex , in proccflione Spiritus a I ilio . Cum enim ille negaret omnino Spiritum effe a Filio, ficuti negatis & vos; neque ex Filio , neque per Filium admifit . Voa autem fatemini quidem per Filium; ex Filio vero, ne auiibus quidem accipere patimini : Sed heus tu , juxta Theodoretum idem figmhcat. Quod vero per Filium lateamini, Damaiccnus capite oétavo & tcrtiodecimo perfpicuc clamat. Ex Patre per Filium: & vos magna voce cantatis ; Spiritum bonitatis largitorem, ex Patre per te oChnftc procedentem . Et in hymnorum oflicio , quod dic pcntecofte canitur, habetis: Tu enim deitatis fluvius, Spiritus ex Patre per Filium prodiens ; Verum etfi canttis, noti percipitis tamen idem valere Per atque Ex ; at vero Theodorerus melius id notât quam vos, & propterea utramqueprr-

A rt Λι» urite ©· ri QtS . i&tf dp4> d» 49fog Αμφί νχη» λοχ« κτυ Sntro-Φ* Mot Φησί>· fa it é* χορο «rd <ar' αλληλων ηιμΜ4>όμ|ν< το>λ«χ/ «ιτ/ραθιπχτια η, itd , τι, i» , iw ti itipA rlw ιη ίηρα 0*χμ«αί«» <'»rr-λαμ&'νη' debt, ΕζηηΛμlω if&puror δ/d τι Θϊi, îiror At^w -nJ , ολ rî Θiï . d St d» τη τι Mxr^auor όμ/λήχ ty . φητli ' oïif y»(-ni Sħ 5» ύφ' w Xty4» « dw Zx'n-rîplut άνθρωτα» S/d τι Θii * i id Sdb'nço» *ïτκ» , «λλ* τβ ovpvw μiλλον τ/θiv<Γ« . »*λτ» · iyi est τι Θii η St<r«t<>»jinc S^i' ; syij' K&etZAoc St ô c» τ$ Nfrô-

B e/or trtroAn , îc » «ρχ>» * «-ηιφλυβi ισι» , ω Ttrtt' φ»ρη>· cÎMy^or ÔMoAoytvVj iit or-ac^ac* Sm' /umuck . 434 μiτ ahiyA ' yf^jurnt ««θ' rîjuic c· ytuxuttôf . βόΛΑμκ ο· τη αuτi tr/roAi <x >A«t t ^4<><uç FÛpot τι if aùm>» -nue <®ροθi<ΓiTi τuî/nt/ç , ârt τη , S/d, OTf ii τη , t« , ûi troiiUJAfJuireui ΛΪΙΛφόρν yt/éfJiüOf . IlauûA^ St ffoç Γ<-Adncc ' J^ATtneXfr i ΘiOi -Tt» μβ» α'uτi t« yujMUiôç . à St Δα^ιατχΖαχι'i ο' μ«-τoπ fJfi Ktyi «Sw» Affàf rhô Θio-tMO» Ofdr t* rS <rap«w^ônt tyntp^u ' sw d <'b-

C -nk · t* trod τκ ivfii; «βροiλθi» ityirtx rip-«ωθiv'i. run if ' Stà rou Ttp&tH Oedc ie&fri-Toa * tyy' , d λυτρωτή iti 0S rtp-Θi et t τiOiμηπ» I en it ihnSii , οτζ ira-iuiMUH τ , 3rd , τi , t* , jjd μi*ι iyuù f)Ç»ü-oi» , ο»πuθi» 3iλo» . Oroàfci&ttx d Ktiçau trr-rucroi îrthA^^AffTfJ τi /ufjdAou Ku ιλλκ d» τoλλoî iV tC XfVAheuur , « φθ«<τ*i d eiyiof JEJSfTf «are τi Nfrofiou · £ d» -nJ Θ' art-^(μχτ^μω , d» ω à KueaFAC^ φ>»τ/χ. iinriyu» d moî ri λι/t S ουστωiω ιμτiφυ«ό; aut » τîiüμΛ iytoe , η θi001),αH< d Qfciuam φ!>τiτ * h όμοφ»i iφη Ku'eaA-

D Aoc tit τχ τΛτρόi txwofXid^ttOF, iit rujjo-juoAo^rjc-odJos W Wi Sf^dutiht τΐώ φω-»1ιύ . tv S' d; uou , d ii mk rlui ira/-"X0* » (*i î8λώ·φ»μο» £ iboSfQii dropji/4^·4» · iioù φΛiίρωi fin'llurit d OtoSu&t-TC H-TH1 τΖώ, 3/d , μiη τη , l'«, d» τη rpod-3« t S rriutm τη τi qi . fif7r&· yÀp àpnifjfyG· τανπλω -td rttuua drd τi tpoû «7-KU , χαθω υμπ , iπ κ τi ùou , oiη 3μ τκ μου «ατiδiξατ* ' υ'uwç ii -rd ii ùoo , όμολογύτi ' η if JE, üou , ou'3' ««irai <'«-' α'>λ' ω φiλο , -rd dure τημαi^ -tdt ÔtoSJ&cTW - ότι ii -rd ii ùou ôpcoAo^-tvn , Δ*-

E ρχ«τ«Δζ?oi d* tcï d , wi iy iiAppniluu βo» , f\ -sirpe', ii ùi ' χ^'.υμii /utjkdAn τη φω»η àifTt · r»tù/4C /af-mSoT/xoF «χαθοπτΛ , tx ra-τpo 3rd rtf XtÂCt Atfotp-yôfJ^cf . ^4 ce τ» x«-fô toi TtsTMXoriç. ru yn τoημo θio'π-τo , Zχ τατρo; ii Ûi rsfoftyô/^uor . «ΛA' h ^4 ^ftri p4®, όμv i ytnlrxfrf, ôr/Twmjrr, Std,ri,fX» CdAtrau * £ μ£{>» d Θioiύiίη »Htr t art »i, 3rx, τη, t* , troiau^uw, 3?«t ht pd/^Oon-ya; τά νβροθΖτii ηΰηi eipftïTia . trti gud katk ï ru

nt **w4* *rvpfwtrn «i* TpO^irfc *«untt* , X<- A Xàc W ·. Niw mi apvrwuc ~ 9' *μiγ φιKοτοφΰ* τvv», *i# tü»* «u'r/w rv •Mipartvi •me ♦ W , t - uf· *ititm ' w* «wnre ir<- truprre , ἡ t » *rluï tîpluilt» tipnKÙm ilo» ΐαri-* «-«taS-iU , ▪ HW, *τγ, ιΙ,* vwirn fruiMopJ Φ/- λoττ>Φoα0τv,

*◆"". Oὐtwc *yjttfor* ὁ Λ<τ/»/<τμὸ *t S τpόr** Aqevôr ne Zsairfwc vp<y- juctr&a^, T/y< ρητά » JiwW· &>i<rvm/ , μ/σ-Ζα» £fe>p<» , é 3ια/<μ|υ< <«r' «μφοηρα; vw; λ«μβ<>κθ(, JK^rrrp *τι là^oprix.* rît»)5su/w7f«fCK τ *irboiviio^e σ-φ&Λ* ruju<3«AAMpr , ? *rt îμi-ήpv, ii ïuιu»* ρβ' or τρo9-«^oμΖ*μ»9* , €' F *cÛArriur (λτ/ζομίη>9* αη- «uni

*A°A° θvηι *<τ* o XδΛτo/<τμόi tAat/urpo- »m, *τpότιpo» yip ^μαήpvη τΰ Tuyj<rf*A-* τ» , £ w «ρχoὐορ *σ-υήξίτμo»* Aarvo'r ·? *eipUûfif ίτpΛγμΛT&ηη i κτήτ τ^αα* Οι XArrof iff>^p~ *<τχΛ** Θη « rupotijtwFQ/ ζ»iλ· , />« *μη ίιτψημι·* For £ τ«%» τΰ mjc *κKήμτμκ* μπχ» . <c *η* τ« X&WOL· r<*Awr/< ιι <<ur/Aoς >υμφη T o/Jcwur *'limi inuptarif* ôâtiporro *yofpùi* » <λλ' dJopeurocTo Jç tv'w; , ôpwe-< tm teu»tïjf Xrot àjvuuft* <Λλ»)λ«ι. *iiî* Twro £ tm *W1** C *iyiut <τυμφvκ>ιω*ηι if(-* £ci , *oὐ* câç try φ»)i > <>A' *rt ιζ* jcet3-«pwf Λιβ ^wyi'trd'su . *roitau è* χ«λ<vi *cMofcwrfi* tu *print, nt «uni to"c Surf- noii XiyotTH iiitrutiKotç , τpύ^vμv w&tjrtr τη t S t'iJt^ncr/at* où *iiÀ* μi<Γ0'O)Tο *τηoι' ir^yf nùtiK τήi «τ»τΐ ' vit ·ηΐ* pniù *W ^'^,9 μια'lιυ ιτiχoτηι χΰp*, μφoημi* ntc *io-* ξχ *iyirAiro* τApπλϊ^ , *oôii irtfow* cahkh *Tt>HuùTIu> i<τχo»* , μiΓoηη - ρητΰχ τ/rws > *ûrf* «n^intrwc eft/ne Twc AtT/row , £ *iI «iinvf TfTKtur^luj rmî tri^lu>Ai τΐώ hwv> ' τόρpv* τηι» *π* c*htwt *ift-* D *κ>ÏΛ* \j»üp%f. το;« *ÿÀp μiπiτη tru μiτoι ÀKr^* θ-Hstr \I/£dxc, *-rotAii κoηvι'Ï φατiτpo* σ·χό- τχ ; *i yip* te ό* *μό»* *t S τΛτpo iK^ii £* ■φλ/ΐκ -rv c« *rî u'ou ' n* n fK *tk itioù ttKiftit* » *-re ΐκ μόιoυ, ùf ΛμioÀ cautu '* «μφòη- */x yip κ θiμiτM . toîal ipA* pxfcro'nnt TK pjjTM iuiioiFTCt *ioujjAi, ή QTfp <τυ^φiΐi χό^op-* »0F ; xo^eproc *yip <τù £* χoθ^óp»* *irnoiAt* , ♦în χl,vχpo'i tûr , oûn χ^ipμo ' «c *itA* TMTO iμ/συ- crt (Tf ©idc ns luttnûu ta» *τΐ* , iq *^iμiσ-v (Tf* . T» *yip Λμφoηpo3(ζκ>9 κβόïχμΛ* * *orfp* £|ιf ô χόθ-αpMK , rxxnptu *roii* sqcwof o^i . *(ru roitun TupoyMtoi τ»* λiξ4 lÿa τη *frirai*.* E *<rff TMunt \jBApyurt* «^Çf7G- iTòξβi *roii iχi'φpo- cnr* c* *Αμφoτιpαι; τoι ptpfirir . οι if ifpot roi &"Oi* <ô3ptç τχ puns *<λωi *fp^riiTAr-* nc , o* *τi υιoύ istfa^Arvi Ktyorrn* , td *of c** μθΓθi> th TMTpo'c *τΑ»ηKω irryopAj^ar , tiPrAf-* TO THÇ *Ÿγιoν -nii <vτύι φω^A , £ rbn fru- tri» λoιτoτ* RXOTOi iΓρ«χμ*τiόo»τo £t î/3wî *π* 4LX«|3cvc .

BOE K«u iη *ri truuSfiri; y^pirtor ntwri τι~*

A pofitlonem negavit. Quando igitur juxta ea qur difta funt , h* dur prrpofitiooet conveniunt , *re&t* magnas ille Beflario Nicrnus prrful de hoc pbilofophatnr, Ac caafam Spiritus per hanc prcpofitioncm , Per, Filio tribuit : & fruûra otscreftas tam ei, qui pacem ampleftcndam afleruit, quam ei qui de Per, *Cc* Et, quod idem valeant, dliputavit.

Ita paulatim Lattoifmus erupit , cor- ■»>»*· pernntque deinceps de modo conciliandae pafis agere , Ac difta qurdam , per que Eax fieret curiofe perquirere , ancipitcm abeotia fenfum , *9c* que poflent in u- tramque trahi fententiam inftar cothurni B Id enim confilio fuo multum conducere vifum eft ; quod ita *tc* ooftri per ea faci- lius pertraherentur ; &r (peraretur fore , *ut eadem* ab adverfariis nullo adhibito exa- mine admitterentur.

Ita paulatim Chriftianifmus clarefcc- A«»r, bat i prius enim malo fchifmatis obicura- batur: & deinceps de reftituendo antiquo pacis vinculo agebant Chrifti hierarch·, divino zelo flagrantes ; ne rurfus totum ecclefir corpus divifum maneret , Ac im- maculata fponfa Chrifti ecclefia inorum dilfidia filiorum acerbe defleret ; fed Ir- taretur , ut par eft . videns filios mutua caritate conjunftos. Propterea quoque di- C fta fanftorum confona fibi invicem often- derç (ludebant, non curiofe , ut ais , fed pie 8c fincere illa explicantes , Cum igi- tur ea vidiflent , *& perfpexifleat* eumdem in illis fenfum, quem docent doâores oc- cidentales , prompto alacrique animo cc- clefie Chrifti unitatem amplexi faut, non per medium quiddam : apage rem adeo abfurdam ; nullo modo illi cogitarunt de fanftorum diftis medium habentibus fen- fum , *8e* que poflent in utramque fen- tentiam diftrahi : nunquam venit illis hoc in mentem , ut per ambigaa difta fieret unitas *i* quse etiam Latini nullo adhibito examine reciperent ; atque ita fifta qur- D dam fequeretur conciliatio : procul erat hoc a fenfu eorum. Quid enim fuerit me- dium inter vçrum & falfum ? que vero communicatio luci ad tenebras? Aut enim verum eft, quod ex folo Patre, *8c* fal.utn quod ex Filio : aut verum, quod ex Filio, &r falfum quod ex Patre folo i cum hsrc li- ne ullo medio contraria fine i impoffibile enim fitnul utraque confiftcre. Quale ergo medium reperiri poffit in iis diftis , five quod tu vocas cothurnum ? Tu plane co- thurnus eras , & cothurni fenfum habe- bas , cum nec frigidus nec calidus elfes, pro- pter quod juxta Joannem in apocalvpli Deus odio te habuit & evomuit, ambidex- C'p E trum enim calceamentum , quod eftcothur- nus utrique pedi inutile eft : Tu quoque cum fis voci huic quam uiurpafti , Ac rei quam exprimere voltiifti , non abfimilis , viGis es judicio prudentum utrtque parti mutilis . At vero facri illi ac divini viri difta fedulo perferutati , in quibus diluci- de aiTentur, Spiritum ede ex Filio, exfo- lo vero Patre omnino rejicitur; fanftos *8c* voces eorum ut germanas admiferunt : ac deinceps utre de concilianda pace pie ac icligioic agebant .

Itaque libellum conferibunt , difta hu E ran, iufmo-

fufmodi continentem, illorum tamen ten- A textual plane exponentem; ft mittunt nd eoi, quafi per illam conjungendi. Vcram illi nullo modo volebant libellam admittere, ai pria» examinaretar; fed eoa vel at fe defenderent, provocabant, ft folverent qn* dubia erant in libellot vclfuum, qotm ipfi jam miferant » ab iia fulcipi jsbebant t erat porro in illo perfaâa Latinorem atque Crocorum de dogmate conicofio ft confeffio » quod etiam ex Filio procedat Spiritus fenana.

I''', Lihclium noftri dederant » feoftorum difta juxta Maximi vocem inter ia conciliante» » quem fummo pontifici miferunt; cum a Romana ccdefia qoofiflent in fcripco, quomodo eflet conficienda de- B finitio, quave ratione dogma effet in ea ponendum t Illa cum de modo fcripfiffet, mifit ad Crocos t acceptum illi (criptam legerunt » ft cogobveruat ibi aperte di6um, Spiritum fenâum efle etiam ex Filio. Deinde fcripicre ft ipfi hoc paâo: Quamvis idem fit ex Filio quod per Filium, ft per Filium idem quod ex Filio, Î|uemadmodum vos cxplicaftu 1 not tamen itemur, Spiritum fanâum efle a Patre per Filium aternalitcr. Romana ergo eeclefia libellum hunc noluit admittere citra C difeoffionem; fed ajebat 1 Nos fimulatam unionem fieri nolumus > neque volumus Crocos nobifcum conjungi per fraudem ft horefin; fed icire libelU hujus expolitionem, quo plane modo, ft quo feniu intelligant illud, Per. Neque enim concedemus unquam, per illam particulam, Per, fignificari caufam inftrumentariam » five minifterialem · Siquidem icimus per hanc vocem, Per, tria fignificari, inftrumentum, minifterium, & caufam naturalem. Si ergo ad figuificaodam naturalem cauiam aflumunt, Per; cur etiam, Ex, non utuntor, quo idem valet ac, Per? Sivero D ad fignificandum inftrumentum, five minifterium, nos communionem iftorum non fufeipimns. Propterea, vir reverende, qu*rcbant libelli expolitionem; nolebant enim citra difquifitionem conficere quamlibet unionem; & jute quidem optimo. Nam fi tanta nunc adbibita inquifitione, ftodio, •e vigilantia noftri faftam unitatem impudenter oppugnant; quid dicerent, fi nulla effet adhibita inquifitio? hanc igiturob caufam qurrebant ubi explanari hoc llum. Quod li, Romana dicebat ecdefia, nolunt explanari libellum, noftrum recipiant, in quod etiam ex Filio procedat Spiritus fandus: Quod verum efle jam dcmonftravimus £ orientalium ft occidentalium audoritate dodorum; nec opus eft dc hoc cofdcm iterare termones.

Multum poft hoc conteritur tempus, noftrique dilationem egre ferebant, & inopiam deplorabant, deque fame conquerebantur; nam hoc etiam illis excogitatum erat, nulli quidquam fumptuutn condictorum fuppeaitare, ut propterea coaiti paulatim ili is fuccumberent.

Hic te oftendam auditoribus mendacem ft penitus dciipicutcm, qui talia dicas.

M oibtty*, rlu? cm/msv ἴἴ 3òξ«» ·μ* «<%- , Jfyairtthu βα-nrc, Im -fftrrw rUo ifunt roairfyfyot. ris if er* «w- XTsr 33mw t» γ·ρβ.μαΰηο9 3/£ca9vu χv&ιï mirror > i <mfoc «roXoy/o «irrw* rp«x«- Xouiw, Xÿj Xutnc W Φ*. cfe vf ^ΛμμΛ-η, i n> oix^itoo Hfy&u τηρι/χoov, or/p tuni φθχηιvτκ ^xrirwXN z lu> ἴἴ τvμφύησκ romXw ri Zόγμ* Atrb&ntyiTfeMtif, ^όμoλ·γio.τΰ9 i feri «mS nTffS/uutriiynf

ΓμιμμiτM «r/tato 0/ ij.uZnpo/ n ·$ i- anos. ytu» fnvi β^μζ/β^ζoηκ Λ«vo τΐιu τ3 Moζίμoυ φv»lαí, όrίp «rirwXna «poc w inpf *ΐχι*- fio,, m^onpov rSi9 Puμΰ- Λ^ coxXnarixy iγγρ*.φv, τiη τρότυ d fe©-, £ τΰi <η ϋγμΛ ds iurf tfyptçirrnu irtp τoηiτκ<ΓΛ orient/ η7$ Γ^αvù · or λ*άά>- W tyru· tîtrn λινό» ·π rrfê/an tî iyt» £ o* τ3 q'oû. ·Tτ* sypacqx' «JnZ λ/χoττκ* η* < trr -ni css tS uιi τau-τv» τi ini tS wî, η did τM t*iM TSivrà» rÿ «« rS iftoi, <*rf$w««n, όμΛK ϋμM art ii wnu· μΛ 5» iytof oλ TM r«rp<k iti -rS oiS àlitvi VJιk 4 Piv/x«7«x éuu cMxXriffÎM û* riS-iÀJjTf τ» γ^μ- μiιι·9 ifPtu&At f^fnirfui > «i>X* ÎXf^u· iμf7i cd liotiKôufVA iHfuv rfrXtirfj^iliu ro/ii· e-s^â'Cji t üiii nii ΓρΛΛκύi Siktyj» μvθ* fyûff fsasâ-Iuîni μ/rti αlpiτκ* xjJ dranjc * «Ns* h- d/ssu ζiiΛόμi&α rluù ri ^ΛμμΛτiϋΰ TKTM, tvî xÿt TfH rpôrt» rlui, 2m, C*ro5rtv. m3» yùp liiτoμη fSri von, rlui'9 iti, c«*o£- •5-« At'rMPôpyjfrtluf, 4, fed, λτμo ·τ/ rg^rSi roHTsu, opyaruui, vartrpyixx, tyà φυσvή t< μΛ9 ouv φv^uiûi pway 9 Sml ri ou y<.ü9T9U tJ, c«, -wrnr tç, dsi, Suimj4^9 » fi if ôpyuf/tuf, i \mpfTn£c, ^uwc ηυηκ 3 βχλόμi^Λ xot9U9Hnu I dm τκτ*, αZ&<ημî, f^ij- 'nMf tS ^ρημμητi», où yuρ ι'βMλoκη ify-nfrfvi burv [oúliμM τoμτΛτ^αΛ · kxr d/aodwç * ti ytip vue μιτi TWTuirrf J£mt- rtut Z^ufiv, azroudik π xas a^turv/nc, lûui oi ύμiπpoι ûurïi μiγovηu oistudwc, τι «s iλiγo9 s ♦* fyfyofj 1 di<x ri-m tfyrow» «arae wc id γρΛμμΰτiθ9. η 3* où ζoόλo9·ηu τ» γρημμiτioi, 3iξ3- ÏKιγω, ed fydnpot, erej 3/iλ<iμι3«v« τiώ αiλ))θ« "TV StiuTXfî^Uf ?»FOM», OTf <Xi »« ri uitf* -ni τιιuμ* τv iytO9 enropdirreu. on 34 τiτ* *ληθiY, fifiÇqjM ^Pfôrfpo9 dr< 4V cwti®- λ/<ω> £ 3vT/*w> tyivt, xcu μ τύτα r<-

Tei^fTtu roXvc i'r? τύηκ χρό»^*, *suo7?J,u/- ÏMX. Tffot rlui ΛΤΛ,βoλlui tiu^JpcufW, «tu rlui Tf- it'nt ûiùpof'n, *«u xppdc <nr λιμό» tiynrotmur. xta yôp 34 xaa rir* ύτη7 irffofàn, μηiïi/ μιμ ift iiioftu W a-u^3tn(j^u9 Λ>Λλωμiτu9, t90 firoixAt^-bnf c« tnJtm, writ μικρol aimTc varo- Xüxj^nr.

v -retTS/ç re wt «xoJoixn Ano a. rlui £ TΛΓτiλά ύ» TMu/tu X/vorrw.

l&furt ont *^Q-ftc* ·оπ θio» *ir ir&fdnut* . A
"biyvt *tww ^Mptbttw* xjXI·* 1 т/c *тiрήθι*
*irntyfjpvr χpσiη** · *r/t* «·' *jfûtf* rAu·*-
θυ , « wyo««iy,rir · *vit yip ύφ*λi vin $>£·*
a*«| тχ{ò«тθ~ *β*9iλioκ* > т«т&ι«pχoo » £
ipyjtffur ті, qjtf *ΛPY,ηî* Vî & Aorw »
Crt iχ« λ®χ·* j|uWW wmWv 77 TOT» . «i jS i»
rire 9 trù Afy^c *tuS, o β^тi lùi η t# ù* ·<т£/-
*ifX*t en* i-nJrwe» . <λA· *rtfpvrip, *тo» b* ,
or/ *ζιφ* θ/λiтт тυμтip*pθ>»« *rlui* rücfoto* tmvo
oύ rifjuptt. Hтк *rit* evWMtf-f i *rit* 2μ *rluîwiu*
iλiтη^η i тк W η» λ/μo» *iy+ritunrti* ; ıi *yip*
pitot -ni <po'« *тpoφi tKipjittor yrfpt-r** > <A- g
Aχ reMâf тAη- , «i/ iχкv тo«*»ὲ ώîόμ*тB,£
» *é* r«4îw *7λυP* » ***** θ'» «*f *rlui тλт^Г-*
bt /тoZηχψι/ t Aootw . *rut ni* Aip-urc « *in i-*
ytritrow « ë dMporio , £ M« «7yo» *dyopinu*
*&pcip*m;* «7m *Tint îβîiтv \juoyp*4*Ji * /«*·'*
θάώμ > *rirruf* <$?**> xoe/ooc *rit touiV &iλi-*
ptnt . w *9i* тβ«βι> tm *w»5 è «iraCoAn yiyo·*
ttr , cr» e<ô *ÏV Λ*т/μ* - iniero · *ptbij yip*
c> *rt"i ^fftHTDtoif i* αZχαυ'η ÔaûJJ * *óтι tu'* ïoi-
v^rv υμ*i *i iкp&· Λpχμpώ; Ipχi&Λî tit* tmc
ά/*λ/ξi*i , *ι&ι тυviχβi rit* l/*A/ξ*χ тo/Λ ,
ôrw; *iiffSri* «' <λ«θ·M ' *w yip* » «Aq^o ' *
Juvtciw fài» *iipf&luM voit rbu* «At&4<* » *fi* C
μη cr тp i/*λî^H . *λλ' óμ«*« *Φoβiiφ»0* T^i*
û·χvûlαi , lui ou Kiyu iti rtui tm *'^vout ημlιu*
in tm *iurü* ^uove Vi »$w «χ£· óт«pχ0, eux
i&où\t&e it&Jyf&iu · x*u >iw φθΌтoαiη; rn
c-uuii» < тp *tlplufa* w c#«ArjtfMf Twxôrw *ipAi-*
ytSt'.

ini *Ti Ïh* тoZλ< Aq4» ; ou» e'rcuroo r^rm
λ/^w X/rouonç ©/ *тт* 0*uı*£μμ *eùrt-*
i6h«ç <efo3oroü, *ruvty*yi'~*
»K *rlu)* *óαpûζiuι тi» l^tiTntfpÀr tît* т»φ*
itpot , βχηλiΛ- n *rtruipytt* <·^o«θ·>»μ/·
rw» , i($4 rit *àtcaronf rvntf rtani^i^omt* . t«
Jomouutm *a-iujryoptît ntt htritoiç fari rpo·*
^yy^tne tîp pirot It n iff J/5<r*«A«» mktu»
CMfitvt, w rS ptyiKu KpciMm , *rpônpot tuoi*
*ifta^xtritbot** *5 TSttrT'r *it*Îo%jit «t»4-*
Aw> itiK^TAmi im.pu<; nti ro^lruAT» 9t>-
TX npwTt»» ·ηi» *a-uûolot t bû* -rr>< *ytipluj îχovη*
<%« tW *pnrjt étt&w* * £ w w ut»r *tûnot irôiitr.*
ri t >4Î,u*tmî

AHOA. Avt» ή (TiuwÎof *yiyotf* iî/çc £ *ponthît* ,
a-iwyfJfar ■& *iiΛη iM»* -t £ *iptiipc^ μό~*
tôt > » *ùf t ri rr SttriKitti* <c
тβтiχχiχM > £ «тλ»; *ritru/ "iff âr<*nAzX0>*
ip^tpfut . тαuïζi St m!rlut ô *iotitp^· &Λ<η·* E
Aius oμμμΦ- *tit n ri* ir<Te*<7x* Tiüwor , *$ti*
ri ic^ttiit CMÜrot , MC *c t® de iri-*
ôwo , 4,*θo тuήχi» *»* Λ<т«»тμo», *>A' *titii*
âroiti^tu rlw tirtôbtf tit n ®*r»ooj- · *éirs-*
tàde pjfy yàp oi fartroi . *ωχι if itrtBiît* . c*
a *fàijuttyipvrtt ô&tnXibi rpèt* υμ<« *rtbm,,* <M~
iiζo» inô-fr *tit ipeho'jinit w bttreut*
ipyw, *ρΛ^ύpυvζ et â>AoJ<TB т©» fj/pôr Sarfî-*
âftrmç * *tirtir**
beavi-nif ir^ttpUt) ri mnipip «f t iraAie»

Heu» tu, net D«um et veritu», aec homine*, ut taa> tlluftrc tneadacium proferres? quit cMftïtuta nummuat aureorum erogatione fraudatu* eft r quis noftrum contriftatut aut couqueftut cft? qui rcro id fieri poterat prefeote itnjpcratore tr patriarcha *Oc* ecclcfiarua* prariulibut 8r optimatibus Br teltquis ? uullaaa res hsc habet probabilitatem . Si enim, ita nt ta «une dieu , faânm effet i imperator *te* patriarcha non tacoiflent» fed libere palamqvc diaMFent i Vultis per vim fynodum ad finem perducere : contra jus fafquc hnc eft « Deinde 3uit cfuririt ? quem afflixit inopia? quia e fame conqueftus cft? non enim ad alimenta foJnm impendebatur eit pecunia » fed multo etiam copiofior , ut fuppeterct ad conficienda indumenta , *0t* Mnas , te vafa argentea ; atque inde illi in patriam locupletati redirent . Quomodo ergo dicis tu illos deplorafte te conqueftoa efle , nec habuifte , unde fibi alimenta coemerent ? Cui vero illi vim attulerunt ut lubferiberet , & uniretur ? Per illos quifque fui piris fuit . Porro mora te procraftinatio non eft Latinia adfcribenda } Nam in aâis palam videre licet veftram ignominiam , quod iummns pontifex aindue vos excitaret , ut conveniretis ad difputandum, te crebro difeeptaretis f quo veritas emergeret. Dicebat enim , fieri non pofle ut verum reperiatur, nili difputando. At vos probra timentes (qu* quidem pnetereo , nationis honori coafultum volens, quod lim te ipfe gentis te ritus ejufdem j nolebatis difputare; tenuncfvnodo te paci ecclelic invidentes huiufmodi verba erodatis.

Quid plura? non dcftiteront falutis te Esar* religionis *fu· proditores omnem* movere lapidem , donec fyoodo congregata effecerunt , ut Latinifmus palam erumperet , prcfidcnnbus imperatore te patriarcha, te delpota illis allidente. Cum enim proruliffent in medium diâa , qu· Latinis favere videntur , tum ea illorum ipforum doftoribus , tum de magno Cyrillo 7 pugna metum prius conferta ; eodemque tempore fubinde infultationibus mihi per fophifmata procaciter faftis; ita fynodum interrogabant , quidnam lentirent de didit illis ; te fi Filium Spiritus caufam faterentur .

Synodus hre fada eft privatim te fe- Rt»». creto , convenientibus tantum noftrû orientalibus} pnrtidentibus , ut ais , imperatore te patriarcha : te fummatim eoaftis omnibus orientis prcfulibus . Hanc porro convocavit celeberrimus ille imperator in patriarchas domicilium , quod is ·grotaret ; non ut erumperet Latiaif nan, hoc eft, ut tu quidem putas , impietatem 1 fed ut vocaret pietatem in locem ; neque enim Latini <mpi> font , fed pii : in qua imprrator ad vo> omnes ba-Duit' concionem , exprobrans fcilicet focordiam, quod divinum opus conficiende pacis negligeretis , tempufque oicftanter in peregrinatione eoofumeretis . his verbis ufus:

Domini prxfules , quid tamdiu mora

mur

A ear in Itali* , 8r non properamus videre finem hujus negotii *f* Videte , Ar animum attentius adjicite, ne nos latenter hoc bonum effugiat . Mihi, cum Dei beneficio , qui me unxit, Imperator Gm, non eft tanta Deo reddenda ratio, quanta vobis. Imperator fane debet pro decreto fynodi propugnare ; at vos eftis paftores eccleG*. In vos Chriftianorum omnium conjeâi font oculi, utpote animarum faarum doâorcs. Vos Duo pro animabas eorum rationem edis daturi . Evigilate ergo : exquirite quod juftum eft & Deo placitum · Do* nobis propofit* funt vi*, duoque periculofa practpitia » conjundionis *He* dilfidii . Si conjondio bona eft 8c orthodoxa , periculum eft , ne decepti nos illam rejiciamus r imminet etiam periculum in diffidio, fi jure non disjungamur. Quapropter ea pendendum vobis eft quid prettet, quidve conducat . Dicite fenteotias , qu< reftras animat non Indant : nam eccleliarum unitas fanâa «ft , dnm fiat cum pietate ; disjunâio rarius & eft & dicitur horrenda res · ut G pie non conjungamur, (imusanimas noftras Icfuri ; G vero injuris diiÎungamur, rurfusinidem recidamus. Coniderate igitur , quid agendum . Noftis , fchilma ecclefiarum quantum attulerit malum.* ex eo enim tempore, quo ortum eft. Latini a Grrcis, & Grarci pariter a Latinis habentur ut canes. Itaque exiftimo , fi quis ad aucupandam hominum gratiam obftiterit pie unitati eecleG* , deteriore loco hunc fore, quatn fit ipfe Judas . At vos venerabiles patres , quod juftom eft perpendite, Dei timorem habentes prar oculis. Nolite ob temporaneam alterutrius partis gloriam damno afficere animas *c Uras , &: reliquorum Chriftianorum ianfruinem, qui in vos ut paftores *Se* duces uos intuentur . His auaitis prciule< omnes una voce dixerunt : Quiiquis impedimento fuerit, quoniam pia Chriftianorum unitas fiat, efto anathematifubicâus· Atque ita fuam unufquiique dixit icntentiam, prout cuique vilum eft , facro primum exordiente patriarcha . Unus autem ex iis , qui fynodo aderant , fanâimonia ftrrditus *Se* virtute: Æquutn eft, inquit, anâorum noftrorum diâa inter fefe conciliare , nam ea concordant ; quandoquidem in iplis idem locutus eft Spiritus , nec eft difcicpantia : aofquc cum ecclelia Romana conjungi · Quando *St* tu refpondifti ; Latinos non tolum efle khifmaticos, fed etiam h«reticos; proinde conjunôionem cum illis nullo modo elle admittendam, nii» e fymbolo additamentum ejiciant, *Se* fymbolum eodem quo nos modo fateantur . Quod ubi Nicrnus praefui audivit , his verbis tibi occurrit , Ergo qui Spiritum fanâum etiam ex Filio afferunt, hsretici funt? tu vero confeftimrefpondifti, Etiam: & ille; Deus propitius mihi fis: Sanâi etiam qui hoc dicunt, h*retici funt? muta fiant labia, qu« loquuntur adverfus fanâos . Tumque fententias protulit orientalium doâorum , *Se* legit univerf* fynodo, nunquam a te vifas vel cognitas ; fois quippe tibi nota erant, que fcnpfic CabaGlas *Se* Palamas. Patres autemiofpeâis orientalium doâorum ieutentiis, leâif-

exriro» qÿjfdr » £ tf «vvΛiζορφ 7Jnr ri ηλO- vwurric rii \jro37«r»â*ç, orin £ rpor/yn, /zijro- w qjù <rurJ^vs4u rirb *rs aya&oij , iy» βασιλη* τγ χi^ι τϋ %flirarng pt* Gsi *J* ûfpw'Xv* Bocumu rd Gri λόχο» , ôror *ύράΐ* · ri yfoc *ri* CcrtXïaiç fëî» ©rf(tarions rii «ru- φ4<τ«« vitf vuvôdw . *ύρ£ ire ratpApu τόζ* 6-- χλιχώκ evpoV *όμά ci X&trtatoi rime* <φορv- <nr, Je *àγ+npat ? Λ/ιû» ' ορη όφϋ'Λτη atnioujijai* λòχο» ri Grri *\j»i» -fV ψυγû»* àu-ifT. *Jjcouû βλίψαη ααλûi ' rriyj/a&e ri* £ ri -nJ Gf* *àptesce* . hji &· *τράτα*

B *ρτράλοι é* ·λτθτον *trizitiuuot , inirttif η* lyu' Jrarirrwc . *i~i eJtf à κΜαμφ* , iàr* 4 *in*r** χαλχ £ òρθòòo^Oi, £ *ipetf* t X«hi&wa4> *fri ii~* £α<Oζ aur/w *' es-t it teftiui^· impternn 9 ii» pi SfUff^tipff ityiù** . ir« *rin* oii)/*^* 10 «Phttbs *é ercptsipct* · Son *ynipce pi βΚΛττύ· α-Λζ -nie ύρηiρΛ* φuχòi . 4)5 <5*- χλη<η«» *αχ/< lfât , μ pitee et' ùrtRtiCt* . w inu'jfdric racX/F Π Ri i λòχiτιM . ùi-- *fit pi tn&vriL··* , βλ«ώο/4u -ru; *ipe~ ripai* Φ&χά *ta» U Snupe^uiUlu ailxen* , r*- Λλ tvv·tb *τM?4ρ&α.* Xorrds *âhirtn , ri pih-* Xw ^u^Ff^sM. rr» yS,ôe-o» *tanor -n ·^icrpjt.* cu-

C kNhtm *eroéinrn · <φ* κ γδ i^ùm èvi tu» , ci* rpuxo/ rue Aurrne; «uMtc ιΐχοαuη» , £ *cï liarirat euflitn ràe ΓρΟΜ,^ . aipat ^cu» , α m it atSwrapirttia» iurciim ru» turtlZri ni* c«xXn<H«r *ititrn , Y,ηρ»* -rivor iξπ *ri* l«- *la · à^i updf rarlpn atiinpct* β·*i·φα<ò·i ri *ii~ H^or rit τv* Θ»κ *φόβο» rpc όφθ^ηλ/^Γ ìχο»η . ρό θιλόοιπ iià* ·ρòτ««4ρο» 3ò£*» û *ra tree pl~ ρκ* χ άλλκ βλ</4,&< rie *ùpfripât* £ ri sûjuat i'r/XoArw *X&trtitS»* , ws ιi- *pat βX(τό>η»ι ùi roe/J^ai £* «urîîr . nrÔ-nx βχκτoτH *ci άρ-χvρή , ptâ* φω»i rur- r»c *firat ira tproilrt-f rtw Aïreffi W* Xôrrnc-

D *tût f>itri» , îr» \jfà âta^tpa ï ânti* f3u>ta» *ytupas taaroi àüiw arc repam* , ò mJo ktuc, © is KTUC , «ρζηι -v *tiro τδ ifpS τβΓ&άρχΛ>.* òθi» fTi gu rie riuri&f «vmwuôn *£ âpfrü* , iφu ' *ih&ri» o^ι ατνρβιβάα-α»* ri pijri *àyJur , irti τύρφύαά fieri* , το auri *rtfipa tXaXnrf»* tôt *âhnif* , *ò* t~i ξΐiφvιlα,* , *HtoSîwou èpai r^* Pwua/vr c<*X>>àiac I *i»$' aTtzcô^r** £ <ri Xfywr , *όrι oè f^arltci à parer tin trparizoi, £ aÀpfnzci in iie »{/-* th ôXwc *èru^tweu àirnîi t fi us άοβάK»η rlui* ôalui ard *rS <ΓυρβoλΧ9 é* òαoλoχήτκη ri

E *<τύρβαKo» ùi £ ipeie.* τχτ» άχκτα ò Nr^as < - *yjfpei* άπίφιι roi* "Koeror *ci* λήχoττκ ri rriû- *pa ri ayn» ^4* c« *rS u« , aèptmoi* eîa^ *i £* rustic <ru *artaei^K* , rsu · «axr/r^- ' *iïwk poi ' wî °' *yial ri Xeycmf rin aèptrtuoi fiai» i άλαλα ri ·χiïλ»ι* ri λαλοαûτχ xari *âylut* . qÿi *in* *rfolt»tyze* ri puri *ά»α<ηλîMv lΛατζlλv» , àrtytea xierç rip rujuôip ' ά rù àilron iyrui* i c7ï*i , «ΛΛ' y ri τχ* *Καβαηλά rt* ΡαλαuâT . *iiorm 3i ci raripti -ni* p»ri f *àyiü» W* α'/ατvλ/xwr *f é ära~*

yrii-

jztJrnHK é tn /V lurtXMf édîpdv-
Λi «ΤνμφiΛOÜ^TM CMHrO/ , ÂTAmp
vyiSiniaoi τν φωτi Stt-
χΘi **μμύ& τ* όμμητ*. < vπχ tSunn» yni-
μχ ôuopwiKvrscw f èytue farîç £ w vos iSv
*** *9 wrpcuwceir/*», n^Si tkc Λ.ητî-
'FX^ «k tü iyîv Tïïvμηη inroptirtvi
ücarep é w Ttnpn.

Botx. t rbôr IV pnïV cri ήμφιβήϊλω fourni ,
<v yrirtn IV hkrwhw π'σi» arrro*
Xîc τκ ΘΉΚ Μ«ζ/μχ τκvv ττήμηοι* rUù αiτlη»
ρήά w τvtvA'juatmt - des SiSomu τητηλω imyô-
ξΑττηιοiyι t Xhomç· «W >5 è w rofw
Μχξ/μov.

Ano Λ. 'fff piiV irt Kx ήμφiβώλoτπ ιλι , i-
rtcSn wni rujupwrotunv ηΡλήλoη , fit
yrnnn ô>ro iff 3/J*iriutXwF ' ότι rywrnr ,
τoαiτiαζ τ 3o£wâî) cv τη Ρωμηΐκτ} άι«λησi« τρό-
raAtU. ó >5 iytK ΙΛαξiμo «mpd τηi w-
xerif/rxic ruuoSv9 μαρτυρώ τη Ρωμαΐχη o«*λησtα
TST9 «3κ<τη , ^μφωiv σ» τκπυ τρoηoμiζρ
Ρωμηiv τητiρη , irt yt μΐiv Κΰ&?λoι rir
Ahf^nrSpriχ . ri Si tyrypoTtpor W IV
ùi ont cur/xr to/ouÙtvc w uof , Μi^/μoî,
erfiAi àvrvi ot rempli cawror <τiõ6vξ<ι,
Ή> Si drrTV <9f9îtKU ' 7X19 J<W C
»;â>, cù; φη,- , deeXrarstmc τo/; jujri p»wc riu/f-
Qvrvrtr \dj cñ/ni w Md$z,uor, rlui Si airicif
t u via» SiSiffU reFTiXJf nrnyôfd^rnr oiyi t Xho-
Mf cibtûr . iμii Si £ ab^oc nüm oKiyn ipi/J^)
irt τo rv riTTB Μχξ/,αk iro fowtm/ » ttg crx ctp-
χoiviΛ dit t9fo)inmpicTuùi mt Îal w üov u)
>9μiζ» t S ritifM.nç 9 oui' stpX^" ιιαρ-χρι
αiτΐητ indmf , τvη t S rnreÀ μόη» τρότ-
fci, ras Si ut» κχ oùxuc , «AX' o trev o qoç , rx-
pà t S rarpôi ληβαι è «uwTi'sy. ôStf tî Λi-
yoιn è d Joe Λΐτiη ◆ ipχii rS iyiv τιAiμηη ,
cm tv τητρoi TÜT iλiiβι ' Suuciju^n ynp é iμi'l
tirtir jÇ, ni tie &ιoλoγίΛ μιyηι Γραyο^ηι, η on
τη eUT/cii «ut/λ, ri ôn ri φ^τoi φά , a ou &ii
Qfo;, ùcartp cmh rdc φητ/F , η c< τη
χό · ürl ti o uoî rińd. λiyιτΛî , χλX ·φ'
tdJLiTV άρ-χo^ü , Λλλ' ό* τκ τητρόζ /Jtf ·ρχρι*-
iüi, JzxTK Jk Si ë in τκ u/κ wc itd τκ* u/κ . £
τκτέ ô φηση Μχξζμoi ' du oλτlλλ np^oniv ◆
ι /ι'f Totoiwntt t S ττλiμηη σ-φü nunot nrtiu-
£<f , <AX' irn to Si dirri ^foiirai Sdhwnrn. iκ-
tb/ ouS KTu ιoητηττκ ϊouâcu τό> u/ω rlui μη τρo-
nd-mpnrtnlu)riricLt, ηηλMi & Λΰτiβΰ ιτoiητηι. £
κi' η'μ«i λΐyoρ^» άρχo^lη V ^tfonnnpnTinhu
τ vita riflur τκ ττΐύμηη , <AX' in τκ* τητρo ω
<ρχ?» βρχoivïki, iη τκ viiî Si
<c Sin τv viv ok Si olutk in tv τητ^ό . χ^'κτv»/-
Γά.'oμ|0, ^uFouax ηηρύτημiv.

ιηχ. ATX* oι ηΚμηρoι rlui Svost/Zmj, ô<rot τύ-
ηι rlui ηρχiω ηχoλκ^ηu-AF 9 irnTythieug
λημ^ραü <χηχθιιη δo'μ*σv, γυμη ττiηβ-
φχλη τ vior Λ^iφlωχiτo τκ τ»Z'μ*τo out/of · i'μ^
c» τo'» τ Λχτ/μλ ρητoi fùpnlrirv φηηρω ηύμΐioι.
Ou τoλμηρoi τΐώ SuortQnt» , «A^·* A1ληβ£ τ
ΑΠΟ Α. ηα-Λ» introi , κ» <rù rvx.ofxiTtïi. κ jS

A que etiam occidentalium didis * ut hec illis confentanea effe compererunt , omnes perfped» jam veritati *fe* dediderant , Iniquum quippe eft oftenfa luce oculos claudere. Itaque tulerunt fententias , fandorum dida lecuti ; &: confeffi fune Filium juxta Grrcos quidem effe caufam » juxta Latinos autem principium prododioals fandi Spiritus eque ut Patrem.

Illi vero de didis nihil *fe* dubitare responderunt, quin germana dodorum fintjBsax». cum de hoc ndem iis faceret epiftola S. Maximi : caufam vero Spiritus Filio tribuere , major certe pars nullo modo volebant, quod ita ftatucret 8c ipfe lapiens

B Maximus.

De didis non dubitabant amplius, quod**1" illa inter fe confentire jam certum eflet » utpote germana dodorum ; quodque perfpedum haberent , jam olim in ecclelia Romana vigere hanc Sententiam. Nam S. Maximus , qui fuit ante fextam fynodum cecumcnicam, tcftatur ccclefiam Romanam per id tempus ira cantare ; Ac confona dicentes profert Romanos patres , & praeterea Cyrillum Alexandrinum . Quod vero ut validiiEtnum objicis, eft quo ait Maximus: patres illos dcmonftrafIc, non effe a fe affirmatum , Filium effe caufam; fed illud denotatum, quod per ipfum procedat t

C boc enim tu ais & iftos nunc reformidantes, dida quidem approbaffe *8r* iplos exemplo Maximi , caufam vero Filio tribuero nullo modo voluiffe majorem partem. Nos vero ad hsrc etiam refpondebimus paucis ; S. Maximi didum ita intelligitur: Non putat ipfe Filium effe caufam Spiritus principalem & primordialem, ant principium fine principio , five caufam abfque caufa , hoc enim foli ineft Patri , haudquaquam Filio ; liquidera quod habit Filius , acceptum habet a Patre, a quo etiam eft. Quare ut Filius quoque dicatur caufa fle principium Spiritus fandi , hoc a Patre accepit : Poflutnus quippe nos etiam exemplo

D magni Gregorii theologi dicere, Caufa de 9*·*·"»"*. caufa , lumen de lumine , Deus de Deo ; Haut ille dicit , Principium de principio · Btii ergo Filius vocatur caufa, non tamen a fe originaliter ; verum ex Patre quidem principialiter, per Filium veroflr ex Filio, utpote per Filium : & hoc eft , quod ait Maximus ; Oftenfum effe ab illis , fe non aflerere Filium caufam Spiritus principalem ; fed (ignificare voluiffe, quod per ipfum procedat : Ita igitur &: ifti hoc fenfu tribuentes Filio caufam non primordialem , rede & pie fecerunt . Nam neque nos dicimus Filium principialem feci primordialem Spiritus caufam, fed ex Patre, utpote primo principio a nullo principio, & principali; Ex Filio autem & per Filium , ut per ipfum ex Patre . Ita credimus , *8e* intrepide prodicamus.

Verum qui ad impietatem audaces erant ,*"**** quique illos a principio fecuti funt , amplis pollicitationibus Ac muneribus pelle* di , nuda fronte Filium Spiritus caufam Eronunciaruot ; quod ne in' ipiis quidem atinorum didis ita difertis verbis reperitur expreifum I

Non audaces ad impietatem , fed religioff Rssr. ad retinendam pietatem' erant illi , quos tu

t« calumniaris : noluerunt enim deinceps in fchtfoaate Be perverfitate Mtfiftere » so· cernendo fe a fratribua» Branocclefia) nee ideo ftolidi erant , ut rtritareoa » qu« Chriftus eft , Coram hominibus negarent : βτ propterva Buda fronte palam pronunciaroM» a tenebris peflinusillius» quampr»- Asmntua aniaao habebant , opinionis fe recolligentes» Br ad veritatis lucem revocati te» miferabiliter humi jacere reltdto » ut focioa haberes omnes» qui jam ufqueab initio fuere fchifmatici. Nec vero» ut ais, £lleâi funt illi praniffis ac muneribus ;

I timore permoti illius oculi , quem latere nihil poteft, Coofeffi funt, quod «quum effe cognoverunt. Quod vero ais , non re- B periri in Latinorum diâis aperte exprcffum, Filium effe caufam Spintos, jam oftenfam a nobis eft » ubi occidentalium dodorum fententias espofoimus . Nefcio porro , an penes te differat, Effe caufam Spiritus, Br ab eo procedere · Ego certe cum audio locutiones illas, Habet effe · Filio» Brabeo procedit; caufam iphus intelligo. Si vero aliudeft, Abilloeaiftere; Br aliud caufam effe, proba tu hoc , Br nos tacebimus : at nunquam id potens offendere, fed conaris tantum fruftra volare multum laborans.

lenas* Quorum fentetitiam ipfe quoquepatriartha fecotus eft, quod effiet jampridem Br ipfe mifercorruptus, fimul vero difceffionem in- C de fitiret ; quamvis cum ad mortem debitum fatale compelleret.

inr, Sacer patriarcha primus dixit fententiam, fandos orientales congruere cum occidentalibus; hunc deinde iecuti funt reliqui prarftautiffiffii viri: qui fi effiet invita, tu nec diceres nec ageres talia ; fed nec auderes ipfum vocare jampridem corruptum, fi vel ipfam nudam ejus umbram confpiceres . Is enim non metu, vel Audio gloci», nec difceffum inde fitiens (aeram optabat ecclefi* unitatem ; fed quia re ipia pera&um vidit, quod multi ante illum patriarch* videre cupierunt, Br non viderunt . Vidit enim pacem ecclefi* , membra dominici corporis D conjunda ; exultavit fpirito, Bc cum devotione fabfcripfit , confeffus Spiritum fandum etiam cx Filio, purgationem animarum» Romanum pontificem omnium facerdotum caput.- atque itapofitis geiubis oravit , fublatifque in coelum manibus Deo gratias egit; ficque fandam fuam animam reddidit. Tu vero, qui impudenter illum Bc qui cum illofuere, calumniaris, non ita, fed una cum ani ftercore animam efflafti : teftatut hoc univerfa Conftantinopolis , Ita Dei novit juftitia expendere unumquemque exfide quam habet ficut olim Arium; qui notneu a furore traxit; nam ille vifceradeorfum, tuftercusperoscgeffifti. E

Ego vero cum feriptam habe em fententiam , fideique pariter me* confeffionem : namque ita prius conftitutum erat , ut fuam unufquifque fententiam (criptam traderet : ut vidi illos magna jam propenfionc animi ferri ad conciliandam pacem ; Bteosquimecum antea flabant, modo cum illis corruiffe ; nullam vero prorfus fieri feriptorum mentionem ; meam &r ipfe feripturam renui ; ne fi illos irritaffirm , certum in periculum me committerem

A I&λχθΊΚΦ q^' *in τύ ·χl*μAη* V4 τp *««/< lιvpiμΛMi** tW «dfABmv t'xxAr· ries, "W «a-ta» ju«po> «pvijrsudvu *rlw* «Asi- *&**f t* ἀ A» - Xe*W , *iμτp—&η* ?F· repairs*. *ilO* s$ T? » »« rirxorws ffk *ἀ/ττκ <*ow4«mc, ^4' «pds*rd ·ήκ «Xitd'sâtf *φϋv* , r» *«■» »h - /arror *iKtHfùt* ««-ntA/romr μιηι <r' «ZάΦ* airatrw *vtryurrau** *ri* . ©oχ τκ le fopBff w W *irtSytXiej** * *«ri* ttK › e*N«d *tefa&irrtf* li» «iMôwrer o<θ«λ/4©» , ©X- yrmru» , *tipuMynrtf* . *èrt ii* *iirpt-TSU* - Lj'df **1τ&*· TM *ce* f Λ«τ/- *fuf pirnfc φΛHpûi Juip4°09* s *iitifymt* rpinpof* , •nt pij-m θ'/rm -/F *ivrtxÂb Xf&ur'ztA.&r* . MX *oil·** *ii* , η £ *rù lohç τ»* if) surros τi *TiΛ,'μM-wç* , ·*η* *Λυτϋ* ά»τopA>0/4o·* · *iyiili in.r inù™* , <r^p' *t S mü* 'π> »7mu *ήçw* , £ τ«· <p- t J cnropd^-m/, τ» ήvτϊ (Urios caso* ' *fi it* βιλ- λo fc^ -ni »T) *i%ti> τΛρ ivri* , mMo Ja t » »T) su- rma, Jev^or rv tuts , ī *ipüi rryiroffy* ' *ï iuuitnrt rSn itîfyû* rors t *λNλ μiτΐω tmfttyt-*

roM*

Turare 3» io' i vi-φϋφ/o'Λτβ, τpoî/i- iv erf. φθ^*p/4ύoi ή3η *ivtit ï* *iμΛ it4*>* τΐώ θM«θî» *ΛΤΛ>9*γlα}*, η τ» χpκv> mow «riuni- ÀaUttK W θ<M-ΠM.

O irpdç τ<τ&iMρχM · *in* JUGA. o/ <>*τoλ/«oι *iytvt* 3urt*o7< *vυμφα^ι* , £ jufvw runs o/ Aotro/ ruun»fr<» θ'·*» *itiptt* ' *it tlrtp* * o« *if tri ittiwT ihtytt* , *in μiv» iτpΛτη* ‡ «>λM *Hi -nhpiru* wrws «po- *iurif* , *if flu)* *iwi pint f-βλατ/i* . *it* m *i/i* φό£o> *τ/fi* , *oύü iii Hi it4*3f rlu) ô»i/3tf* , *t luu if^f iy^X^* erwrtr, «AA' *in Λi» ixciCüt t* oτoλ- AOl <epd *iurS TATCtifXtU iTt$bfW*> Hfit* xx h■o» · ev3f *yip t Lw fipLuilu/ rit* Z<*An<n<ç , vu *μiΛη* rS *inaronni* , xyx/Jwd- ff-otrv τ^l *τïiψΛτι*, £ χ3v»χp«ψi» À'X«Cwc , όμo- λo^ΛΓMi -π> *τηZμΛ* τ* *iytor ï ΐκ*, τκ o/'oi, τ «κ- θ<P<η> *-JV 4*fXÜf9* «φ«λlα? *Tiru** -iF *ifpiur* * £ in» θκ'i ιμ /wpo- Kuιiζ·!» , <c atç<t τκ\ χ«p< Hf *riptfif rnrt* τ·» θι« , £ oJrtx *iriitatu t Luù iyi*i> ὼτi* -ψυχZα*. *ii ï iftuivt* ooxo®*f ?F *iuvit £ η» μ(τ iuri , i)£ in* 9 ifa'* όμoi *rui* rp *xirptf ri i^tipûfQ^ J^trfAjTfLi' μ*pη»ξ^i rin rir** w *rihtt*. αὸwç *otii»* ή *ii*n* nrAonwv» *t*xxroa

t Zu! *ituri ririf, ut rtiXtu tif* tik *μΛi'/Λi* ira- su/zoa Apsvos, *α* «*ru -m *tyntm* iτipιψo, *rù ii* «»ω *rlw Korpot.*

*EycJii rlw iμωτi yr^lw iμ**. £ όμoλoΠ*» ιιιг τκ *τ/ -iut Γî/γγiγζΛμ^lιv ïχv*' tin yip τ» drwpnt* vfinpof , iyyptQt* iriiouZtu rlw i*λo- tκ *γ^μïΛM tKtrof ' it t3if iumtf iz3uyut t)in Tfit rlw itvrv* άpμiΐ(4Hι* , <c *rii ifwi* rv-> *iΐi-ύτκ Gtfmpof , iyrt f^Ttrnnirtc ttuift*, iyypiVw ii viii μιμηκ^i»**, tsr/o-χo» *é tu- ·rii r yptpùù , bt μιι fpif ipylw* «uroùc *iμ^i- rti* , HS *ttfirnt* 17Ï» f *tbiuw iμ^uηι iμiüKu* , E/çi»·

λ πο α. E/puv» tkfànpw > ixarw rlui ittrri S3- A MU όμύλφΜ · IiΛοήπ, 4ftM) r3titîf •ni punt w i-yfa» ' ïîáπ ¥ ώτχ C n>,u$w »»τ<ηκ «fdf ettevr* , ow Itu àràyxx tyypxpiK SiioHu ôuiKaylt* t vu» iyiut 3ti w p'uvû» 33-λα -ni rxsnt τοιοιαήυ» . 3*t rit» 33tic t3tuu yNîfjtlwtTyptove cure, ei?A' «rd ro'putvx oKryot rntt, χρχορφ** ^3 βατîλiμ £ /V rpuvu» norx-fw 3 xbn 9 αi ¥ arnpor oπκ γξαμμάη* μό»ο» tb τβî p'»vu 1V <>/«» £ «ru /4d t Uù ouohoyixr τα ivu» iiyt·χαμ[φlω, τληρυ «Up» TMé ά3oλi%lα , ?UrX/<r*ç îoumu , t»< ft3 ύφλήτχ; arr/ τ/μχ ythunt ' eTïff 3f ë nii τροη~ ρο»/«3'‹Γ“‹'λ*4,****τ**H^,K Hç τ® B Spor, tbararW, £ α»α»>iχ|/<»τβ όη re* %r<rputvec , £ *λθό»vχ A'hx&fc tit ve» ruûier-μov w tiplufa , £ μ$ ^^33(«poc σ lfpit tfVTir· £ MX iφipii β^£τ{ι-/μι <ur« è TΛτiρΛi r 3i3<tr)tikVi fik cnxXntrac, tri Si xuTu» tftwr&w é iγβρό»

Conftitutum fane prius erat , ut fuam Rase unufquifque coafcffioncm traderet feriptam, antequam vifa effent dida fandorum: verum iis cogniti* ad ea fe confor-maverunt , nec opus erat amplius confeifiones dare feriptas , cum fandi per fu* dida plana omnia facerent. Propterva nemo feriptam dedit ibi fententiam , (cd pauci quidam pronunciarnnt exordiente imperatore , *k* primi* quatuor aut quin-3ue , reliqui cum rudes effent literarum e fandorum didit tantum tulere fen-tentiam . Tu porro feriptam habent tuam confeffionem , hxrefeon *k* garrulitati* Elenam , illam non obtulifti , timens ne onorit loco rifum movere* : *k* vidifti eot , qui tecum ante* jacebant in profundo inferorum , viriliter fefe erigere, 8c refipifeentet fchifma deponere, pieque pervenire ad vinculum pacis, *k* ftudiofe properare ad facram ecclefix unitatem : nec tetre poteras, illot quidem fieri vocarique patres *k* magiftros ecclefix , te vero effe alienum, 8r hoftem eorum.

K* EX. Δ/* τ^μΛΛK fJ^wrUu iμMττv γηiμîuu i&ηKv-τλ Ttppnri* , μ3 <» άοκκòζ vu ptini -JV ivTtttûf **«vvλ/χ£» τυμφvη,τΛΛ rxri'pw», η jui) τάο JÇjyirrir ifc er/roXijf τκ* e-irri Mλ· ζζ,αχ , TC> ud» μ3 αiτιo» hnu Γùηiûμχ-το; ι «•porsrwiijuàodttMk iμΛ <Sti fik 49p0. C c^rAx.-, eJi oo3s vuurfa/ TuyyupZ nli Ater/io/c tin μιi xctXfck μî|5* AjAo'yuc IQ τκ» κριμ^ι'κî λο vu» yt^μιημîtluu. ώτiïθ^i» or μη τχîχoiP trp& £O , >04 rpek τlμ t uu ^kluj τi όp« >04 τη λo/τα vik ïîMΓiα iSâ /xlxf ·

Ceterum verbi« libere expofui quid fen- Erat tirem , dida videlicet occidentalium *k* orientalium patrum cohxrere aliter non poffe, quam juxta expolitionem epiftol* venerabilis Maximi; nimirum dicendo, Filium non effe caufam Spiritu* : annotant prxterea illud de edditamento, quod pro-Ster allatas caufat nec rite fadum, ncejura fit ratione appofitum . Poft haec illire* fuas egerunt, atque adconfcribendamdefinitionem, *k* reliqua ad unitatem fpedantia fe contulerunt.

ΠΟ Λ. Δ/χ Γoμιη μi» τυ ^'μiτΛ AiptTHï £ βKΛτ· φvμi&i iμτρo<&iî β^τiKiα TATtiipyji ·vχ'-ττ,i -nk ΛTΛηKiχ,^i , tîru» τχ λτ/· ^iτμΛτiκMζ £ cupiT/«fi · όθ·* Kunythirb et irtfTfg , tc'xgrxHK rùt Koytfg τo/λ ·j S o-miojoç iφu τoτi rùf ΛΛζiτi^ ; t uî «« /τύλμηταi h rn» rSn ïμ^o^η W \λτi-»u>» ; JroT/ uχ r%wc aro3w£«i . ότι 3» r»iJ- D μΛ 1« pxditf t S ηrpoi ÀrtuZûi βήτα , or ταήρι «χoυσ-Λiπ τnuiτ^βoi'η , χ#' iffα <λ-λ ηλu» iμβKi\1*vπ TUjJtyjt» τά uni dviur , ni; β/βλχ é vù ρητû iff a'y/uf χoμ/τavη iieî-xstos τîiu αλιiθΉχ» ' ârfp «,βλiφ/,iχ«πχ»'-vh)i. on 3ι μωξû , ότι χ ruyxo/ru-fiia-H Λατ/ro/i τoτï , fàr μη ,τîiu τρo&ηiïω iχ-CiXurir ara τη τυμβoKπ , art aJpfruol tirtf oi \ly<MK t S uii td τηυμα, ηχvτχ; αλχλα ^ux^ijru pf χivλ» t h λ<XoiώτH àyîuf, oi âytot >5 7Ϊ)i CMXÀncPotc KtyHTU TH-η· è 3·γμύθη > <è iτώvητα;. oi 3t horror τατiρi τυμφ^ητα»τη ηî pwnïï;ά/ατoλ/iîη 10/ 3uτ/χω» τατi ωτχ^ £ τβ» ιoαû τη t ît t S Mχξ/^iχ , iώûάηrα» μiι τv7 αγιoι , ηrη £ τρo» α'λλu'λκ ' iτ^τχ 3» <£ τράi τîω τια&iκîui rS ô{» iβλiωo ω «'-ad;, τη λo/Tct rik ^ρîωη ioafa^av , ira, hdjSïi τiXo; τβ θΉo» fçyor τχπ<ε ayiQt τη f X^/rreiwi o aero/ x; π <è 1 oύτιω I

Verbis tu quidem hxrefes & blafphe- R««<· mias evomuifti coram imperatore Br patriarcha , *k* nniverfo orientali conventu, cum Latino* vocafti fchiimatico* Be hxretieoi : quando his auditi* omne* te deriferunt. Que enim lynodns Latinos vocavit unquam haereticos ? quomodo non es aufu* ia afferere coram Latini*? nempe quia demonftrare non potera* . Ut vero *k* Spiritum ea folo Patre impudenter exclamafti , patres audientes c intorquebantur , *k* fe invicem intuentes continuerunt aures Tuas , allatifque libri* & didit fandorum veritatem oftendeblnt : qua cum vidiflea , caligo tui* oculis offufa eft Cum vero etiam ftulte pronunciafti, nolle te admittere communionem Latinorum , ni prius e fymbolo expungant quod addiderunt ; quoniam hcretici funt qui affirmant etiam ex Filio Spiritum elle , audifti ; Muta fiant labia , qua in fandos maledida conjiciunt , fanâi enim ecclefix hoc afferunt : tu vero confufus tacuifti · At patres reliqui did* orientalium 8c occidentalium patrum fecuti juxta fenfum venerabilis Maximi , primum quidem fandi* fefe adjunxerunt , deinde omnes in eamdem ivere fententiam : Poftremo ad feriptionem definitionis , ut par erat, fe converterunt , 8c reliqua qu-pacis erant , egerunt , ut divinum hoc & fandum opus concordix *k* unitatis Chriftianorum finem haberet .

* T. E?''' yvctfâ-H; oiotú» iχvβ7» f μωiτύ <>χv\áτα , 'tra ·ηι àyto/ μχ τ&τράτι 3ι3ατχαKoι 3/χπλω <τi4oî)μ,α^o< , τiη x.xTKiioitï tsoiu t Luj luoj ut H y>u~

Ego vero ex eo tempore fegregatus ab®'·''' illis, & mihi ipfi vacans, ut tandis meis patribus ac dodoribus perpetuo adhxream ; per hanc meam feripturam omnibus notum facio,

V

facto fententiam meam ; ut liceat volenti cailibet expendere , Dum reda detendens an pctverfa dogmata, fadam unionem implexu non fuerim,

Et tu quidem fegregâtus a patribus facnx fynodi , ab ovili etiam Chrifti es fegregatw t iegregatus veto a gruge Chrifti , extra falotarem verfaris aream : Illum porro qui extra navem eft, agitari oportet pravn herefeoa fludibas. Omnis enim qui a fynodo fccernitur acumcnica , hoftem ei (e prebet : hoftibus autem fjmqdoram cecumenicarum illud unum inditur nomen , ut appellentur hnretici . Mos vero ne incurabili hoc morbo laboremus, ac per ipfum hoftes ecckfi* Cbrifti ,te heretict evadamus *i* facrofan&n buic fynodo oofmetipfoa fubjicimus. *te* ampicdimur unitatem, Et tu quidem cum fatuis cogitationibus vacares , fc inanem aucupareris gloriolam , auramqne popularem , quibut affidue effufeque obledabaris , in facrofandam fynodom blafphema effundebas verba : Nos autem cum fandorum didis vacaverimus , eam honoramus , proque ipfa quotidie propugnamus. Ut vero imEadens tuum os , quod iniquitatem *Sc* lafpbemiam in excelio locutum eft, tempore amam nas ex hac vita migrationis oppletum fit fordibus , norunt qui verum fateri didicerunt . Et tu quidem , ut ais , fandis tuis patribus ac dodoribus te adjunxifti , Photio fchifmaticorum principi , imo vero audori *9c* opifici fenifetatis *8e* diflidii , Cabafil· , Palatus , Camatero , Phurnio , Pfello , Mofchampari , Bulgarin , Nicolao Methonenfi , Panareto *8c* ceteris qui poft fchifma Ac multam contentionem in Romanam invedi font ecclefiam , & Spiritum ex folo Patre ignorantis ac impudenti· nugis affirmarunt ? eadem plane fentientes, qur defipiens Neftorius , nam 8c ille (oli Patri produdionem Spiritus tribuebat . Ita vero fejundus es primo quidem ab omnibus fandis ac divinis patribus , qui in generalibus emicuere conciliis ; deinde ab omnibus qui facra fcnptorum monumenta relinquentes perfpicue docuerunt , Spiritum fandum cx Patre *8c* Filio procedere *i* ac per Filium, *Se ex* Filio , Ac ab utroque , Ar reliqua, dum de rebus divinis agerent , nranifeftc tradiderunt : ii vero Tunt , Hilarius , Athanafius , Auguftinus , Balilius, Hieronymus , Ambrofius , Gregorius Dialogus, Gregorius Theologus, magnus Chryfoftomus, Epiphanias, Leo magnus Maximus, Anaftafius, Tarafius, Damafcenus , Ac alii. Nos autem ab iis, quibus tu adhelifti , omnino fejungimur , nec ullam xffe volamus inter nos Ac illos communionem : cum iis vero reverenter conjungimur, a quibus ipfe remet disjunxifti .Et tu quidem in fecundo Chrifti adventu inter illos numereris , qui Spiritum es folo Patre dixerunt : nobis vero contingat ejins tunc cfle ordinis , in quo funt qui divina tradantes Spiritum ex Patre fatentur *Se* Filio . Et tu quidem hic fynodo At Romane ccclcfi» cum fis inimicus ,

A μZαι 3/< *rr.rii μα* fik *γ αφϋi* ' ok «v 3ο*/μ*- £πλομZ>·, το'ηρον *Cytirt ιάγμαη* , *ti ιιιτραμμῖιοκ* τλπ , rfco *yeftnqairla/ f/vrir ti ταμiιζήμῖiν,*

K ou <rtî *μιι* *àrà* t w rxripwr fik *il· fit ruiniti* > *;χΜ£/σ-μ/>ο «T £ me *itpâç ri* Xer- *ri το/μηκ ' κιχρφiτμiη* *ouS* nk *ri* *μά**- Jfrtc, *iζμ* «T fik *U&rri · w if iξ* vif* Wc urm *âtayatt* Âtro/^ratai τὐ» stuuarer Tîk *μοχ&ιφα alpine* , rue)5 d W *oiu/fjui- »ws nwoBev %pû&*f , ijiSfoç* sûre&wvatr«tj- "W o/' 3d o7*H^XH*o^<ruudî«> m«<X- λο Xtyi&iww *999μ** , ĩ suçrr/ao/ o>oiu«(o»tw/ . B *iμ£* H ira μη τίαι -nûrlu/ wir&fÿo ·* *é Λλριτικοι ë ità ναύτη βι/άμiδα* i»ç *ri X&ri* cniXnréc , τρ *iipi* τλ^iιι *iyiφ rian- te \^99îκ9Τ9μι^Α , ὼ irtirte iτμιι. ru μια* %ολ«Μχ , £ 3ο^0φ<>/«iî(, x|m' *ημύ* *xoIsm* «î»&pwirw» , ryui ruiinif ὼτζiφϋι iitârla/, βΚατφiμα^ ârtffiwnç Κόγν κατά* τκ *ifpat w' àyÎKi runite/ ' iμπ it τ/l iV àyiut frtw τιμνμι/ aurla/* , i(<i «iz- *η \ύηρα<πτiζ9μῖi* «Λθ** *iKarim* . οtὐ>; quj *i&i* C ·î» *aHuiif rw/ Γ0μα* , -η *λαλïiτα/ α'iιχiαι n's* ^4 *βλατφιμiα» , αiχυαηκ*

ci iV *Wfà τικραi a/a^ùrfu; , /ram* or 'ηiλΛθi *μιμα^/ικόη* . τὸ *μ/r riu/i·* φθ·»K , we *φ^ii* , v»7i *àylo/t rou rarpâm* 3r- *iar/toKoit t Φύ/τi* τν)* wp&ira» *»£&μ(ατιχῦ, μiλ- λο» if àunvpy»* τ($λ *t S ^ιτματο* viff *ita/fifrfcnç* , KotÆottnXa* , *ῖiα^αμα* , Kst/xa- 7>pw , Φ«ρ»ρ , [illegible] , Μο(Τ^ocar<ez > BocX- yct&iot , NrXoXx* Μiθωηii , I'χΜρ/τ· , q# *roii* λο/ιτοΤi, το/c *μινi* το *^ιτμα rlu/* ,τολ- λiω ιοσ *<tw fik *PημαîκM caK^jfnat tiri- r/ , £ μî/κ τού rarpii ti τ»ὑμα αμα&ὑ* D *η é àfo/iûç φΧυαρ^τατ/* , Nrroeam *vi Φρ(H>- βλιβi-î* «τκ *τά»τα όμοκ/im , tivô/rt* <«χηια> fJt *μό/ου τα τατρόi ' yuôt<â-f-èi agpvro/ τά»· rw W /è ày'tvt raiiput* -JV c» *ηî οιχ,α- μηιτ^* Jr<Tff4z*»Ty» *raniioii* , wits *-râtiw W* ct/yypujUjUuiv ««mX/romr , *ii St ca ri τατροτ* χ<ρ th uh *ti iynt caropdlf^tu vt/ü- μα itappiilm/ iμφαl/ιτΛ/ ' \<μ ii* moJ , W<* » W *άμφvήρvι » H44 vt Kairci 3io\o· yotamst άiαφα>iό/ ' o/ τ/tlt tènt* , iXotc^- , Αθβχ'βτοi , ΑυχοοΓ/ν^-' , B<χσiX«v@- , *iιμiιυ- μικ* , Αμβρόσιό , Γρiχο'όχο; ο' Δ/ctXoyor, Γρ«- E *γή&οi* ο Θiολο'ρο , *ὀ μiγα* ^ξiντότομοi, Evr- φ«»/ο , KiifhXoî , ο' *μῖγαρ* , Μ«ξ/μΦ- , *htararm , 'ïapâmt , ύαμαπάουο , £ iηροι. iμ^i ii* , w» μi» *<rù ruuf,^^nf* , τ«οτ#Xω *ζλόμ&α* , χ<μ' *ϋiμiαι κ,οiη/tlar ζχλόμ&α η* θiAoμi» *μιτ âun/r ' St U rù* ήμπ 4>*λαβω; *ηα/ατημι^α * χ#' rù* μ>> ? ο< μο»ου τκ *rarpis* w'rd»TU» *ti ταυμα* c* rjt *iA/ήρα rS X*roü ταρνσiα* éüpf^t^n; *rua/Tfn- γμῖ/ο , iμiî ii μ!) tV ^foXoy^r^mt* «vrù fK TH Txrço; th *uii carop^toj-ai Ùp&firifjfy ru- ρπμμiηι* . d: <rt> μi» *uif* iχθ^ζο iüi *rtux/iH* 7>)i *Ρωμαϊκή* ὼαλησi*» > xx«w A'/>i- κ θ'-

anoa.

'•Jhirw «ofir · ίμπ ii Sit φίλοι £ <j«0- A 'ntKriMi fijr tv Xexrv fx«Xnr/<c W o/tM^uJu/xnc wïk rcjpdJv , xoi*ev ^γομιθ< b* iiptSfyut vηκ . t lui 3i roiirv γη!μία ntti-(rLut, lui «cntpesn ran ro/wj , ιι'/xwc nJn τη tm Qrit Mτ^-φομη » rp /dtf τi inrot Tïb'w ιλιχχοηκ , jri ii TV! hoyVf Zh-'Kfuùnt I/o μAρτu&ήû W nîf csup<n<r/*i ItiA^xÀ· λo> ' orvf ZoχιμόζHî Z«<ro» , rdrwos &HA9 tyc W 4/ïvJÔ- · fee ynùn jrnsvft» ότι wc ZiiΓpoμ^oκ W ont iiioa-xl-Aa»f ZόγμAτα i%AHo\v&irAt, τîιu o^θo'ίσξo», xJ όμάμιμη, ^«ίληθη, ἐZθόλωτvχ, & Ayιoι «m»* <r/r \j»oJZ^««O[v'x ήχMλχτχ , lui tyuwc Ttuiu», B <c £KaQvî trtUFMju» est Zληθη ϊoχμoτ/ΓΛτ*»· é ri ώ *ιφυχθ7»τo , i iiiΓpoμ/J^*, & ni φXu*ρ<7< , «M* úi ip&À \φi fyn τipγoμι» £ AToZiyόμ&A · TAïipA é ùù <è τîiζμo *-yior, rtui xy'iAt Te/ÜA ôuohoyouùrti μ/*» «>* •ylui , μîA9 S«nXw<», μ/o 8uvxu/f , utx> 3i 0-rnira, μ/o Mhw £ &tpyfa ' τ«π;* x'r' η-Jrkm À-tyrnTW , <ημχo> » TMiχvίωiχμov ' tjdsco τi tatfo μότν flunrb , truuôiAp^ot , oμoiιûχ-μoτ' TiiüμA iyior ruuifopyof , τια/tud/o», όμo-vrnr . ouoluvAuot , VArpôf ê um* τηoμA > άμροπμμν aiHvî iîl-τv cAΤopA^poOp ùf c* μιΛi q «ρχi« é rrdc Affo/ZoKtVf . oὐτυ τιτiύoμii , oὸ-τυ «ηρvππBμ/s , oὐτυ όμoλoχiμiχ , ἐτυ 4iχόμ/θ< ÏMμκîiM ημ< μ/χ * W τi" λ4τβα< «mrronc •'ζipχoρφioυτ τ»ύ τ<ρό»τ^ jS/M * & it τη Φî/χτη τ»5 τvτήρo TApvrîAf ό~ w iλθη AtîKU tÙù o/«Mμi»Zα/ , μi-ηι vwiimc ήκ όμoKoγiAi τύ ipχoμiη» ov Hφi\θλ! «ranwrtu. ÔTt ώîγ ■·OfiKtl HS TV! AîttfAf W tuûn/f . Aμlιû.

ibi pariter habeberis ejus inimicus: nos vero cum hic amici Ac obîequentes catholics Çhrifti ecclelia & generali concilio Gmui , precamur, ut ibi etiam ales repenamur . Hanc porro tuam fententiam ; quam notam omnibus facis, nos Deo favente *μη* confutavimus ; partira que in ea funt ; abfurda redarguentes ; partira ea quz dicis, falfa probantes do&orum ecclesust teftimoniis : ut cuivis bceat perpende* .re_, verane an falfa dicas; utque fiat omnibus cognitum , te dofiorum tuorum » quos diximus , perverfa dogmata fcquentem itoluitfc recipere orthodoxam, irreprehenibilem , veram , inturbidam , Ac lanfiam unitatem ; quam nos veneramur , & cum reverentia laudamus, ut que vera dogmata fanxit , Se que promulgavit , ut refis Λ: nia non ζ ut ipfe effutis , perverfa , (uicipimus 8e approbamus : confite» murque fan&am Trinitatem , Patrem & Filium & Spiritum fanfium , unum effe principatum , regnum unum , potentiam unam , deitatem unam , unam voluntatum operationem : Patrem a nullo , ingenitum, initio carentem, omnipotentem: Filium ex Patre folo genitum, Patricomternum coomnipotentem : Spiritum fanfium pariter contemporaneum , confempitemum , confubftantialem · 8c coomnipotentetn , Patris & Filii Spiritum . «qualiter ab utroque procedentem mtemaliter tanquam ab uno principio Ic ab uno pro· dufior» . Ita credimus , ita prodicamus , ita confitemur , atque ita nobis eft in votis ufque ad extremum vite fpiritum fentire ex hac vita decedentibus ; & in tremendo falsatoris adventu, cum venerit ad judicandum orbem , cum hac ei confe(Bone in nubibus occurrere venienti. Quoniam ipfum decet gloria in fecula feculorum. Arnen.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΤΙ ΡΟΜΟΝΑΧΟΤ

τiΓ piryiKt ^αρvτoτ^κÎ^v w tj ^uatlaS , τaυ iffμ» ipιμAτiτAvη «τiχήρχoυ , cv Ρώμη ηiφότoτ , θ*«χ/μ«τκρ^oιυϋτκ , ut tluî tv Eφiτoιι Iτ/τoλiώ oα ZiΛφόρoo 4->/«»

DGI(ECO^IJ HJE\O HI t n4g»i prtrefyutili , (ÿ · , f»i p./fis»«d«M» rrt./Nt ββ petrutrtlfA , J^Mna ftpoltoi ttrtifiovit nnwtlii, rtjpo»-fie 'K vΑήϑ fattoièù Âi tfifi*-Un torti Efbffii.*

X·IX. ΤΟΙΣ ÔTAtnt^v ·ή}« γζ £ ηχται μι»o/; Xç/rmsorc, M«ρ«o ivintorot f Eφi-pjtrpQT ^f^fC* KUeitt X<dp*'.

AUOA. To' μι'v tofooipjot TW oαiια-lμoυ φ/<τoυ τoύ ΛTA»·ηiχv ύ is X44 jus >n<rwr -mjpds AJtpÔArn tos vuτv ittynpH ' ^μπi it τ*Λσ <mpdç τoύ mw-xoχûmç s-xs-nc W yüf ta tl^atà φAμη , f- E χρoχτθβα rû» iurv Xoylvt «pôrfpOF > «ni to> ημiτiρων · iii nÜro yÀp i^j «ρoτ/θ*/μ«v v» «ιζ-■nïï τρύτipoi , <7τχ tb'ç ύμiîîρΛ! iriyoyat i-TOKoyÎA!, ito ή Λληθθβl fAHpÀ TOI! TA07 7su. ûaxrfp ô cued-nrak >Aroç «χτiλλ*» £ tw χάτμov φvτiζvv Iπχτύτi τι iourit , *ιii ύτ siuris ^oόμîM τρόγμA-ηι φAHpi HA&IfWt ' tyi ?S ηλ/κ çxtlrTOf i JrpuiS-st, to» 3/Wxo'»tov χ^' «HχπMiτυ» ή'μ/s τ» φω; , aû/τη toc «xrrrof 8η-aLu To/oc<rni τÎώ tS ήλιoυ φAvlpvΦî» * vi* tru

Omnibus ubique terrarum siègentibos Chriftianis , 8r infulas habitantibus , Marcus Epbcfiorum metropolita , falutem in domino · i*,t. >M*rpr*t«

Exordium , quo venerabilia Epheiios utitur , omnes ubiqoc terrarum homines , 0c infularum incolas excitat ad ejus fermones audiendos: Nos cootra, hoc dicimus cunfiis terrarum otbis habitatoribus , fuas ut aures prius dent ejus difiis , noftra deinde audiant Namque hac de caufa verba ejus proponimus » Ac noftraa refponfioocs fubjicitnus , ut veritas omnibus patefiat . Sicut enim Sol , qui fcnfe percipitur, exoriens, mofldomque fua luce complens , ffr icipfum ponit ob oculos , & inferiora facit ut confpici poffint : quouiam exorto Sole noo opus eft qui noois lucem indicet , Ipfo radio Solis pnrfentiam oftendente i nec eft» ryvpku·. caaam.

eft, qui 4 Kat alteri , Intuere Soient ; ita vertu quoc ue divinorum dogmatum ferino e fandorum patrum linguarum Soli* inftar effulgent , veritatem aperit hominibus, qui mente non caecutiant; cenamque fidem facit de divinorum finccritate dogmatum , deque integritate & puritate fidei ; &r invitat omnes , ut ad veritatis caftra transfugiant . Ut enim tenebra* , cum nihil lint , luminis pnefentia fugat ; nam quod nihil eft , rei qur natura fua condat > non valet obfiftete : ita divini Spiritus illuftratio per facra deiferorum patrum eloquia *8c* veritatem iplam declarat ; *Se ei* ufurpantes, mentemque doctorum fequentes fcribentefque illuminat , & audientibeurk lalutarem defuper illuminationem Rrgitur . Itaque ad communem hanc omium utilitatem , *8c* ventatis adinventionem (que non folum in divinis dogmatibus, fed etiam quavis alia in re queri debet juxta diAum domiui : *Q*trite O" irvenietu*) illam A: nos perquiramus ex doâorum fenteatiis ; fufilquc ad Chnftutn Deum noftium , qui ipfa veritas eft , precibus petamus , ut mifla nos luce fuse gratise , mentis noftre oculum illuftret , ne qurfita veritas nos effugiat ; Jpfe enim eft qui dixit : *Siru me nihil pnrtftu fnetrt ; & : Omnii petit , aeripir* . Cum iit enim ipfa verita* * vera requirit , ut tcftatur *Se (indas* Da-/id : *ÿfriiitt»» recturi/ Jominar : Se* : Firrifarrw *mulitnhirnr garter meant* . Quoniam ergo venerabilis hic vir feribit ad omne* ubique terrarum infularumque incolas Chriftianos , ut , quemadmodum prioribus fuis jam figmficaverat literis, fidei veritatem accipiant , & averfentur cos , qui paftam cum Latinis unionem tuentur ; Age nos quoque examinemus hrc ipfa qur lcnbit : Et fi quidem egregius vir a veritate non abhorret , nos etiam cum ipfo ftabimus eam deprrdicantes , ipiumque laudibus extollentes , utpote veritatis amicum : Sin autem longe aberrat a ventate ; prolatis fanitorum didis , palam legentibus faciemus > quid ad ejus feripta rctpondeamus ; ut intelligant , utra pars verum dicat , & fecum veritatis candorem habeat i qux contra vitiofis utatur fyllogifmis, & obfcuritate mendacii tenebrofis . Sed quoniam iple profert qur funt utriufque partis, *k* nOs ientire melius , *k* veritatem a nobis efle arbitramur ; eft plane necefla-rium fandorum patrem fequi tcftimonia quali facem prslucentetn , ut veluti duobus ptopolitis coloribus , rubro *Se nigro* » fi unuiquifque dicat ie rubrum 8c regium *Se* pretiofum habete , non prefente lumine, per q«od dilcerni pofiit quid quifque habeat , perfpiciatut luce , quit falfum » quis verum afferat. Porro lumen hoc non aliunde, quam a Deo plenis fandis patribus haberi pareil ut diximus ; qui a fando Spirita illuftrari per veritatis dogmata , Solis inftar illuminant cos , qui tota mente exquirunt , *Se* lenium illorum fctutantur. Nam illi defiderio incenfi exquilierunt, 4f exquirentes invenerunt, ut ait Sapientia : *Q*i ^aérant »r, tnvrnient ·>«; k* nos ad hoc idem faciendum hortantur, ne litcxam fequentes nudam , ut Judri , ad

Λ ô λ/vv» W ▼fcbow» *Shirt rit* nZuovo* ιτυ *W ® W* -jeAv» *lo^μάηι» tiht&K Xoyoe lta tk W itpâr τα-rifur* ^λβντπκ *îμφ<Mîò&'<κ , lhdtu Mutul, tuu atà&nàr* π *{μφαίτη τοι μη iliisatat τνφλλiττiκη , t&i* τλ^φο^'*» *ταρiχη* π ·νλ/«iX*ν<i Τ θπω» *lογμχτυτ* , τκ *χθλ-*fi* £ «iïo'λκ τii V/rfwf , T<rnt* «ρττμoλH» Tovw τρ 'i *rlw αΚή^ηα»* . *ê γάρ ütarep η raptiσiχ* τM* Φ<νT»i Tjÿusww «txotdî «rrX«Jer · ouïs ^5 *Swjaru* <»ouow n croûow *àrrtHaine»* ' OÛTO qÿ|'si *ri* θïνou *ττ^μαη iï^αμ^η irà* sic *$tQ?)Qpu9 itaTipw ^toKoyras τiui* π <*λ4θ4<*> *iμφαipH , rig* η Tuyorme £ Zχo^ύκ

B lie tsutu» n *φντiζπ , w nie* Moύνσι *âftt&ft rwifictt» φντiτμν irt-* . ôs*i> «w xo/tijc κυτ>κ

é ti; fitàptertvg > *irn ζηττt&ai i μάκ» tri "iV ^n'ur loyuinv* » «λλ« *tri iraniç âf^n ^άγμα.·ηi* , autihiç cwnr d *ιλ-' *ζκτiïη* £ dCpnu-in ' *ntirlu/ £ iμ£ όαζητήτωρήυ* i*χ tic *iÙ 3tlt,rxiKw Seohoytae* , *è rlui* Xexrd/ w *&fàr ïκiτ^-* , *qkvî rà φiατiτμo» rlui* «nerxxvatuyxini τ» vic *liapoias όμ~ μα,* «<f τη *μά aatirn* lie dAi^evctc i'λθiv»' «urne

ç y«a ô ev'rw» ' *iμî* twhï *ioéf* ' ' *τα: ôtiï&f Κιμβά»". αυ-ηαλιi^^τα* ■5 tî» α*Mθ·iν<; y χΛθ·«i £ θκo$ A*wï φησi/' «λ»9·H<î iχζηττ xu'ttO-* ' βλβθ^iν ξχiλ/ηiH 0' *μ3,* Et n *olw* ^4' *óùlïïΓiμoi αη nits άîΓ^ηχκ yüi trtrtfan* £ -if* *rirurA^·&tTKO!Jfaii Xarwore , ut it ia* iw *ihi rpii*<ui·TK> »rtr<X/40w *rlai rts rirtug λάβ&·* <n, £ ·'·Kf t|s *harit^f butrrr ηι ακZτχ ârorpa-* φiνoι» , *φiμ* V4 τ«5τ« *hi* τχ iTirxX/uJwc •ζi *-ritrv/j^p* w' *η* /u|u o *τiμτo* Jnc *nt* iχ,i-ηχ» , X04 *μiτ' <^τ2 ηiτόμi^α -nirbu wai^fùrr^rnç* , gjq *μφαλζώωπ , vs* lissi-

o Avertie · *n li τόρρ»* rod *τχ àhn^nas Xryn ,* τ» τû» *àyiu» vαήρν» arpo^ims , li iu·f rlui iroXoyitt* τη/ O»Tuy-^xrlW4 *xa-nlfaat roniirol^)' ôrvs yttirt»* , oτoπρ·» μ/ρφ, τ' *άληθü* λ/χ4 » W ή' λAχo'πρo» *μ/$* t<urri îχ*τ , ris lt* o «^KruhAoy/^opJuoc ιζ ni xj/fvSn *Myvtg αμαυρά.* «7K *irn £ άμφα rù μiρα àvtis* π ïij-λo7 , *yà* ήμπ τi *apnmt* ^4' «λχθ#s**πχi» >o-*μiζoi4»ι rànvs àràyari nis* tù» θioφò-*pvt ra-riput μαρτυ άoΛ ûeartp φ&τi · ba lúo* y»-*μάηι» ôrrur , iptâpi* η , *iairtf Ἐiyarns*τ» *fptâpàr* yy Cw/Â/xo» *yrfrt·μα»·, hàri* ν»ο *ri φνήρ μν fKfyyfadÇ* -ni txxrou

£ t ? *ή πλά»}, τ5 li* Φαφμνθρ i *α\ή^ηα* crtάλ-λoθi» *liη* φΛ, *ûs fifurai, η μχ \jga rù>* θ»oφo-*ξν» àyiw tuvÎçw** oi tz»ïc tj»d τi^θMT τ»4,'-*μα-ns iï^αμφ$ivπ(nis* τηi *αλι^ηαρ Uyμάτι, liatur ϋλiν φντiζϋτi rotis t«.ζητoωïτM* oλoσ-χ»-ρ'>' τi» *foaù ãuru» tpAjeurrttg . ro^iramg* ^5 «ÆX»'tiw«» , *w ia^Tîa-arns tvpar , ris φî(·rtr i σ^τφiα ' ai ζητoιiόтк μi y> AipirBrr μi* · ai *fais ns riro ^forpirouri» , ita μη* ψλ« tu *^άμματι* p» άλïïθκα» *iαiτiννμiî ùs at ltslûot,*

τβτo

rin criiù n'ç «hXo/ç τατράτι B*HXeroi o'μZ-y*Ç c* t J xmt' Ev'roM/K <*ρῦτά» Xoya» Qn<rtr. ùi •V Tlî άβiΤανlΓv τια> «β^Οχ'Ιρβ» fjcio^lcù xj/Z-λω TMe/retO-tu ©zXosfcxo/ij t J «β^iχμχτζ , τρόi 1κδ*7*ί« £ ypouSet μύθΉi <χτρ<τ«'i , rτάχο τοπΧω; τi» £ζiα» QfS /ο^μάτiv tancyri-parj . xj youi τΐώ irayytKiar n'tôJJ τρόπρ » 'm τi aiitrlutt Eφiτv XBjpoSïmç xJ μipo , i~rottyon Xj -nt; iμ/ηρχi aroKffyia; iτι^όroμH uj} X<M Hi τη Sfovôpur τ*πρω» àytvr μαρτυρiα , ii B«λiθ·i*< Φ<>i « ό χδ or-iôfur \ôyoe βiβαΰμivo ttwripfonr iχH rltù à~ TÔw £/F ,

Οι τ λλλΙλ η/uûif ai^uaihuriar αΛ^μαΚατiύτ*»·· t h , χ\ 4Pfô» τ B*ÆuX«>« τi> Λχτζ>/*ω» iθ^ω» 3ο-Γμiπή θiX^oπ» tamtnjçti , τiτ· fty i< iSiuei^n-f <rar «TxyH» h'î τipα βοτόθiΜ π <τζμφ«7»o> dpcïsnc , igj άϊλω âiiuiaror , ea μiτια if τκ ttôi Ô3où xxT*uw»*»nç aient π ngÀ ôrot tktïzî tmcoXi-v>ri>, ir λο/το» μiμi»»\χτζ» , κπ τκ-το ytyorartr' \iρoτoKî>μα tty <τaλζτ6»ττi·, t luj u; άKτ&ω ôpartr τ. tiplwni , χ$4 το Σμ ό- *i, τύυ βiβαϊη τi-η w âme-or' ^4 BetÆo-Xwr/oz êr ^uioâ-ou ron χ^î <λ»θiα»«4 μήπ Z3ou-λoμiζoζ μiπ luuiutrot , 3« τiτ' ir 3ziyLp? χλη^iϊπi Γ χζχoλ*τ7»oζ * χ*λiμζ/oζ 3' q.uj \Jsà f τoΛXi» XiτηάρρoMi ,

Τo7; *τ*»τΐζχi y^e χ^' r^rur iτiηiλα ο τi-μio me «c«ip > *$4 JC^P^' rpor^rûr , ,'θu; *'-το i'rodz*» if^frnt fij» τ*Xχi τοπ -tyottyni αΐχ^ μαKvτiα ira ltptraKiu «7; BχβuXωχχ , τoν Xoyo» ήόύττpov tarantA<àrtu β&όμivo » Rcp' τi; acfoxO»; 5/zyHÇi4 4Bj*iç τ το» pn3wotty*v ctxpôx-91>. 6 y3 *7Xtiyo5z<6; Kôyoe tpo; t Luu StKirrtr τιθi-ru Jtb'ivi τi ^p^ityou ror Koyor q το Tityat t χαθ^' δ' Ktyt*)' 3/6 \<μ rlw iro&w«wfià'W n/u-t Luj , ζκiτul ΛiΚηyoMiμ ·χήμ*τι ^irnret/ ztSiii ÆiXz^ , ζζiΓ/» QLUj £ iu7» ttKtâfûfriT HTe^f , J(τΐiu lιpκτκλiα uxAho> κχήχoμiτ , c# rsui-» rytrtty, i\Tt; iρμ'ü/^iτaα htpbuin t lzu ^ oxiifixo* üμ~> (MfrwX*·™ X/yu»' tipÎuiïui t jj I lu,'ui μi 6μ7» , i-ïpluiluj τiΐαΐ i'μ^ώ Λφiημi 6u7r. τκά-τiαi omj t Îiut Sχu&ζi Φ^/iαi τΐώ τiτo χiλioκτλ» ùaxrtp ro Xtvr όpo χ,χτi^oζπ * τi* Ύ,iζο'ηκ ? X^κ-i fHK^nrttt B*/3uXï>»/h; χχXκμi» ' BxÆu-XJho/ it ΐμπi in yiyQ>Λμf^, ω τiuî τύγχμτη n\ το ^/τμχ «τoτ<ioμi»o/, iπ τoπ θ#λi<τoμ/> Γ/?->ia3-ou , μ*θ»!τΛ» α»τκ rJ? cXr^wxi τi Xiλ .9»-τi; · tipluilai ituictn t Γρ<αoX*τ/>κ ii ^μΛi i.'tTÙpw ôfOUi^f-t , n^anpor τi όvoμα jyu τ;θ-crr'icaf û; ά»όμi<Γ(v tupur ' CTfp ^μiî K ρ:ατu -μόν τiτ· Xoy/ζόμiθ·** 4>X' «ÏXηθii w»cu oμoλo-^iμ'> . τi >3 μ/^oiλκ Kw»r«»r/»« flétrir àp-μ«/4ûκ, τ«i λ/ο iu$M~άτκi μζvι.-Ίχ»*» Pc·* μΛΛ4>» Z* Pώμη» μi'πiαΐΓiμ$iΐ κ' τiα> ir 6»6-μΛτi *uτi tinyip&H rar τδXζ» , τ^χu χαζ riar P«-μΐω ôiouM,<ô-Hrar , οι iativw φM-η τi*» tty rîr E^ijjuur ^trJVÎramf yKûrntr , χολ Stà παυ-■ŋ» φθζi^oμooζ, τό 3i -^όo fM^fr iΆκ,ovτii , *<-χβπκ ΓμμχoX*τ7»o/ ôpwXim XiyijOC * itort Οι hariroi τi* λχΖoμ ; Vyuaii ovoμα(^>T(' *J

A ve/itatem ipiam non perveniamui . Hue fane turn reliqui patres* tum Bahlius magnus primo centra Eunoœium libro àocei : Si quis enim, inquit , nulla dilquiiitionç adhibita rem ita intelhgendam cfle contredit , ut ieie primo offert afoettu , » ad Judaicas fie fenilea fabulas devolutus * inops omnino a lcolibus Deo dignis confenefeet . Itaque ouod promilimus , venerabilis Ephcfii dlaa prius (ingula exponentes , tum nollras etiam rcfponliones apponemus fultas dciferorum fandorumque patrum teftrmoniis, ut fiat perca manifefta veritas. Nam fermo fide dignorum auâoritatc firmatus evidentem nabet fui
B dçmonftrationem.

Qui dira nos captivitate captivarunt , £rwel. atque in Latinorum rituum dogmatumqne Babylonem ablhahçre voluerunt , id quidem perducere ad exitum nequaquam potuerunt , natura abionum efle perlpicientes , Se przcea impoilibile , fed in media quadam itineüs parte fubhftentes tum ipii , tum fedatores eorum , neque jam funt amplius quod erant , neque illud evafere , ad quod tendebant: nam rcliéàft quidem çll ab lis Hieroiolyma , qur vere eft pacis vilio ; & Sion mons, hoceftfirma
C &■ inconcufla fides; verum fieri Se dici unquam Babylonii nec volunt, nec pofiunt * hanc fane ob caufam vocandi merito Gr«colatini ; ulitato «utcm nomine vulgo appellati Latinizantes.

Cum epiftolc luat vir eximius titulum &■«*. prrnotaverit : Ad omnes ubique locorum & infularum , & falutem illis impertiverit; ftatim exorditur ab hiftoria captivitatis , qn« fatfta eft quondam ab Hierufaiem in Babylonem, Termonem volens luavitate quadam perfundere, & auditores attentos reddere ad audienda qus dicentur: Nam allegorici fermonis proprium eft , ut ad voluntatem dicentis 8e rem expri-
D mçntis dirta accommodet ; idcirco attulit hanc hiftoriam , ut lchemate allegorico pro tua voluntate uteretur. Licet ergonbbis etiam nihil a veritate difccdentibos dicere t Nos Hierofolymam potius tenere, Λ: eam incolere, quam interpretantur fiacem , quam dominus etiam prxeepit errandam , çum diceret : 'patria m««*w de 7»«. »4. •vekit , patrat meam rtliajaa vekif . Hanc igitur tenentes domini vocem, qua id jubetur, vçluti Sion montem, eos qui fcindunt Chrifti ecclcfiam , Babylonios vocamus: nos vero nec fuimus unquam Babylonii , ut qui confulionem fie fchifma vitemus j nec voluntas unquam erir ut fia-
E mus; cum vçrc illius diicipuli fimus, qui mandatum dcdic , ut pacem feqtsamur Subfannando porro nos vocat Grsecolatinos, adinvento, ut putavit, novo quodam Bc congruente nomine : at nos illud nequaquam pro fublannatione habemus, fed verum effe fatemur . Cum enim Conftantmus magnus Koma profertus nobiliflimos ab utbe Romanos optimates incolas duxerit eam in urbem, quz nuper tum condita ejus nomine eft infignita, qmpque nova Roma nuncupata eft ; eorum pofteri , Grrce loquenter , fed onundi ab illis , jme funt vocandi Grarcolatini ; Hellenas cnitn Grxcos vocant Laiini . Atque itu

quod nobis prarftantiftîmus vir objicit ut A Îitobatum , nos verum opinamur , atque itemur . Praetereo nunc illud , quod imperatprçs noftri Romani funt , & originem inde trahunt . Verum Gnrcolatiui vox difla eft joci caufa : Nos enim Chrifti beneficio veritatem quavis ratione quzri a nobis oftendentes , quicumqutf jllatn habent , omnes ad communionem admittimus , live Gratci , five Latini fint five barbari, five Scythe. Nam aliud unum 8c icimus 8r dicimus , eos qui lententi» generalis concilii non acquiefeunt , nec eam fequuntur , aliud quoque nomen iortiri , ut Atiani, quod non fynodi fententiam , fed Arium fe- B cuti fint , Ariani ditti ; & qui Eunomium , Eunomiani , & qui Neftorium^t Neftoriani , eos vero qui cecumcnicam atnpleâuntur fententiam , nequaquam mutate nomen i «ecumenicam porro 1uiffe Florentinam fvnodum, nemo negaverit . Ceterum ubi ad ulteriora progredi erimus , hac de rc fuo loco demonftrationem afferemus. Ita igitur exorfui, atque in hunc modum compofito fermonis principio, rutius hoc pado orditur.

nrtn... Ifti ergo homines , juxta fabulofos hippocentauros femiferi , cum Latinis quidem fatentur Spiritum fandum ex Filio procedere , & habere Filium fublictentia fur caufam : hsc enim font definitionis ipiorum verba : nobifeum autem dicunt illum ex Patre proccd're .

iiwiio. A profana nirfus orditur hiftoria rei que nunquam fuit , fed confiâa eft inanibus futilium ingeniorum commentis · Oportebat vero ipiurn e rebus quae funt , exemplum petere , quod poflet etiam congruenter adaptare . Omnis enim ferius icriptor fimilitudines adhibet , & exempla non fiditia , praefertim in rebus ecclefiafticis . At reverendus ifte polito quod nullum eft , ac fi elfet , aliatoque fimili quafi rei natura conftantis , vocat nos femifeta animalia , ira profe&o incenius , ut congruentius dicamus ; liquet enim exemplum effe penitus abfonum ; quandoquidem exemplum Limit e rc prorfus commentitia ; quomodo ergo quadraverit in naturam exiftentem Sc reapfe conhftenrem ? Sed ne videamur ad id quod nihil eft rcipondere , omiffo illo quod nobis eft propofirum (nolumus enim redarguere hominem ira inflammatum , led veritatem perquirere , & eam patefacere) age , ditia ejus ordine fingula expendamus Ait igitur i Cum Latinis quidem fatentur illud , Ex Filio , Are. nobifeum autem dicunt , ex Patre procedere . Hic dicens nefeire fe fitnulat, Latinos quoque nobifeum fateri , Spiritum fanâutn c Patre procedere ; ex Filio vero etiam nos quidem fatemur cum Latinis , verum hoc jpium a fandis cdoCti afferimus . Id ita effe , doctores ipfos ac theologos teftcs proferamus, non omnes, aut omnia, qux de hac materia fcriplerunt , fed quoidam , & pauca illorum d)da , ut aliquatenus piobcmus nes hoc aficicre dclumptutn a Jan-tis

orrp «tine d τίμιο irip χ*θ* n- μύ χΑυθ/ π HNU ivκαiθχ χ^ι' ôuoAoyiu/r. τuμι* mH or/ €-/ βχαιλ/ioπκτ'μv Ροκ μούοζ &Π9 fxtîStp iXxorng το ^60- . «Nui « VpWLoKoTttw TAtitis tiptrru ' lui >5 IX TW Xe/gS .%i&t9g CM TXftig τρΟΤΚ Jsv- χιιιûη tit mKi&fg ζητ5ι^0 , τ&> μη nun* ht xo/wr/xr iiχòαiθχ » tin Γρ«- xoz' κ'πι , sin Amt /soc, avn (ÜpRxpoi, ht îΣχιi- θou. tr ^5 μόιοι ozixpjo n W λiγoμη, όπoi aiivδική riwfàt τi «iτoφχτH μη r/pyosrft £ ό^ΜΧoλκθoαρτic , ôtaîroz irtfcr όιο,αχ λ*αβ<- turtt, fit Αμvooζ μη rîpyorrfg τη τχ rtuzo'J» «r»· φ<<ΓΗ, et'Nwè ni Apte? y Aperti iχKi,^τχι '£ oi rJ u'ooμ/ea, EdrojuMro/ o' nJ Nrro*z«, N rroe/oc- rez* i μια/ Ja ê oî τη oîχαμiîiχη ironirtt rtp- yorrfi ir/po» ό>oμ« Ax/uSxrxr/s. 07 / Jr o/xv/ufrt- xx rcuiod©- ii er Φλωροτ/* , ι'Jwî i» iptiroiTO.

ό λo'χΌ trt τ» r;d<rac* tÇ ^tforfix.Q9Tt lira ifci τύτκ rltù ÀtoS^lt ronirn i htjî otw itffyfjfytK , ë irru <ri> λόγθ9 χ<τ«σ·χΛχΓΛi, uii rat τλK9 ipχη mi.

OΓτ»/ 19Î9UU oi μζό^ηpi itàparoi c* μ&οα irrowmipiii, Attritui pty oμoKo· ySai ti oλ τüιμ τò T9fuμΛ ti iytot ciropdifβθ-su » C £ ή» uq» <ûτΛ> iχ4» ituiri ότΛρ^ια ' itu y& ô ibiV Op&~ &/<îλαμ30*< ' μ&' li tt àik ri TΛτρo cMvopêifXiyvσι».

Π<χλ/> ατo /roia'çtc ûp^tmi Î.fèluji)tîî; , tvîaiioao· /u»i «rue , «Μτλ«<3-H0'IK v^srô χ.ικμ~Γ,Λ' (^Λ·ηαûvi9 tit Koyιτμo9 itui itirouLt · titt yip «iutit c< H orna λχ&T» , r>< rire» 4? τροπμόνη> iφΛρμότη · τii yip 7\oyi- ypa.j>iî9 g» *iÇî Ô9tw ufoçiïpi tig ô- μοιάτπ mî ptiXi~<t {ri tW fxxXx'nxnxwi' xjao^ftrfw . αΛΑ e cudf'o- μo m; ti μη Sr tig or <®foihv'ç, àtarrp rpci- γματιχ xjsroxHi^oM ^ouo/Jrx» , μιξό^ημχ >j- D μ» όιoμάζ,H , <sè θuμέ XJti/JjptQL· , /r* A-'λo- yàrtpot tirup^i ' iiλo» ^3 ùg ritrn irtotrog p * pm yip ri μηi«.μη μη^Λμûi oriK «iζ,oμoηï, τû oιω iφΛρμoτH ritn μ^ tS ό»ιχ ûpfrnJco-nç ; <Λλ* ita μη ^pog gj»r *^Υχ99Τiζ άiξiφîiv, Λφiτi tit rçot&i/uf^onrxo- to's * ou ZλiΓχ«î twtot βκλόμiθ* ^uμ^ι^iiη τi & dpyi^opfyof , «ltat rlat' *X»iθ«*χ ipΛ,iφι , £ -ηιιiτao φΛ,ηpouM · çlpt «Θ' ^ρμo9 τμ ττ«ρ β'uτχ tipn^in ^fmrupifo · φu<π >5 κτικ · /irrw 5r Λχτ/rcvr pÿo o'μoλo^κπ ti, tx ri q'S, £ tm λo/Γ«· μι&'^ή/^ J# η î'x tS TΛτρo iχ.τoζΛΛî«ûζ E · τβiûτîi St Ktyut 'iyto&tt ^fotarottÎTnA , cri w Atrïtoi tx ri TctTpdg ti τ9/ûμΛ *nî iy/ot tKTOfâiicô-fta μiθ'χμ35î ipjoKoyiTi I -ti Jî ^îxt ? » μ^ <ιτή(^ pjtyfytyXoyfyfr, it tut iyiu9 twn μχθώτκ λ^oμi9 · ότι St iιu !χ{, in rig τύ iiSurxiAw τi θioλo^Ki rice τκ- το Kiyormg tii μiτoι , i TcArttf i- St rirrn m ir iutùt d» ηûτη τi xjmo^trH ti- fuient, *AX<x r/retg , «onJr oKiyx tig μ(&- xlui Tim rhnpopociikt, in tx nb iyim KtŒirreg Xtyopfy.

KiU 3|j *φΛμο, ùf ô θi7o;* Kv^ιλMi o» τύτρο'i A
Θio3oΓ/o· Aoyw , ou ii κρχι» * τχ μ$uov
*Λ/&ρv*οι* dJxXttetc *τή* «fwtktu' φuσί' β«»τ/ζ<{χ
i<ρ« T5> *lnrouü ά> τu&i* **£** «χ/4» ***τ^μχτι,*** *χ το*
Λ^ότζχoo τοî βχ,ττιζομ$οι dctirnt τηuμχ 3κ-
Αo«ffrv? **£** *\jmptnitMi,* «λλ' *ùi Beor χ«τ« φό-*
<rtt uiT i£x<ritf τχ Λτvτoiτu το «#; *«ut S* **£** *'tiior*
îuτou. e» ***vi*** *<9poi Nero&ior* , *x* * ***ipyi'***
τχ α·ωηψ9^ χμü/S Af'yotTOi àrxpyûi · φiρτ» ' e-t ***i:***
îrircr vvoΓ«'H το ***τHuμ* till*,*** **£** 3>| **£**mhw
x«9* îwto' x*3o' *ττιu^Λ* fôi **£** ιiχ d<K » «i*λ* *ou]j*
*K%vûχ«?λότ&κ»«*uτ£* τιîûμΛ* ·>5«ιλησH*? ***vημχ-***
r«, £ Ârr *Xe/ro;* >| **χλîîθχΛ' £** *<9fαχάτη* τ<ρ
Ml/**rî**, ***M$ΛT/ρ ΛμiΛl*** i« *TX Qex* ^4' *TΛτρό* . B
ότι 3r το *Mχρoχάτιιι,* ***itri*** *τχ e'iTOpeufTtuôiytoi*
λi^'l » *τiρ'/Γήτι τχτο ο χuτό* o» *τiî τχ <η>μβόKχ*
Jfyiytirex' φησι yip· ***£ τρoχάτv,*** *xyowj* **ùρ-**
*pfbfrttt^* *ù;* «το *rtiylif τχ &ex £ τχτρό* . «Λλα το',
<®>»oχ«7ζ) *τχρ"χuτχ ix&xreρχμiK" $* ***iI*** *τχ τχτρό* ,
τ/ ir τoύτoι τι i ά γ3τότροχά^\χτ\v ÎKeyer,
Xppttr χλλoτι>o h» ' *et* ***if*** *, χ,&σΛTiρ* ***îμiΛ*** £7κ
τχ *κχτρό* , *xSe* **μ**/av «®^o'(pxr/yχκπλ/τi **wç** ***t&é-***
λκτ/λ/χ^. d μZχκi Bkt iAwoç e» *τψ κ.χτ* ιαio-
μiχ, *ώ eri* ***τ MφiKύvî,*** *χ ôe'r/yρxfiô ' ότι ù;* ô *Lfdc*
Τρo Τ Γχτiρ i* t XTU TO THuOX *<VfOf Lior' Φ^ι<ή'*
itx τχτο ***&ex μiτ Kôyoioùot,*** ρημ* 3t uî« το C
τρόμοι. ***φlρM* j5**, φητZ, τμ τ«»τχ,*τψ ρήμχτι* τχ
luuiμiv îoτoû. £ irtcix *ρήμχ τχ ûx* ,^3/κ *τχτo*
rluè μiχτuιρήφιιτiτχ τ^μχτo , *ó ρήμχ ΘiX '*
λόχο 3 ΘiδΣ ρ?μ* ζ«» <ἑ *csepyor. ó y ïγιo Aμ-*
βράτιο , «Θ' θπο; BχτZXμo; ιχττiλλω» **f** '
iye δ>î « ***it^pvTt*** ***τκ 0fS*** , Zt w Xij *χ τ*ρ «Z»θρ4#-*
TWF ***TtLpfKiBfi i iδ/i»χθ»κ τ»*** XχΓ^iλ/o> *τχ* X*/ΓH,
cM'*χuτό* ***re*** *o ^u&χo λτο* ***^K&trw*** *τήî* ***yif iτι*** *τîχυ*
tafOiiiin *t V* «τoτόλω» *μiήθηχî»* ' 5τκ ***i**** *τροî*
VptTixror *Tot OλτιXiΛ* c» **rd** <β^«τ® β/βλ/« t J
TxJyÎx T»4/',a*TVÇ, xtp«X«u« **fcxtir**», φ«<π>'
«M'κπZt h J○/ ***ii*** *τχ τΛτρo Jfyρyjiru* , «το *τvτχ*
«7«χ»ρ«7, xJ ***vtrfî*** *β-ûμΛ %<χ£χ^/^)λτ0 τύμATo ' xii* D
}5 o» ιψ ***τχτζ)*** *όi ïüθi»* o» *σ-αμΛτι «π* Jn o·«μ< «μ*
ή › ***τκûμΛ it*** το ***iÎtor irtκι ιι*** *τχ rilpoç*
£ τχ dit i'χτορXi^) , »/ χα»δχζi^) *τχ τΛτρo* , *χ y&&-*
i^erut TX **uà,** ***Tir**** ^5 τροτο» ÎIUMTOU χ«óiζi<0[TM
τατρo;, ***τrîuμΛ*** *^oμΛTOî λχτχ or; o* ***vttmtf*** **W**
«Ji/o'njTor 3η *γμA* , **£** *'iiμ θiότητoi iμφM{* T
όo'π)τ«. ***iiyto; Ayx&ut*** c» t»| ***iri-oKriχuτχ*** *,lώ*
t&fà; τZα> ***xyÎAt*** *ïiτiω rtujoior freμ^ψe* , t*«c-
tb> ***tiiorir irtrioTuf Redtuxfi^Mj , 4&τχμχκî·-***
tix Atiyxrbx *Toieiit Φλτλη ' o* ***μΛîχiχ&^*** **Au-**
yxrbÔ* ô ^oχ*iπ«τu5 3/3«'<τχ<λo; · **£** ***τiKη'*** o' *τo-*
φv-η,τo τή «'ZuτθHXi *»'ρuξ ó ***μχχî&o*** ***Aùyxri-***
roi. *χτo;* oιω o' *μχχiζ^oi Aôyxnroi rρô; Opunor* E
■yçe *Çur , MW φησι ' τo* **rrfuμ«** *rt xytor cru* c· *τχ τλ-*
Tfo;f-ti ts'ı ı /oı f'xropÀrf^) , c« **τi qi** ZxropjJ#-
Ti4 ***evi*** **ni** ***ÀyiATiA t lu)*** ***ιτîτιτ,*** <?K ***χμ**** *χμφo·*
ripvr c«wop4Ît^). ***wtlXir*** *ô «uτό; e» τύ* **M<-**
ζιμiη *** * ***y . *βiζλiβi* φητi· ***fyreii*** *τχρ iμχ,* ***η*** *cm,*
τη χτiî τμ **τ*τρoî fôv** o' **qo\,** ***fl*** *τχ* ***xrîii*** τκ *τχτρό*
τό τ>iû,α*τό ***xytor,*** ***itti*** ***τî i/J£ ea*** i>~tr **t#;** ,
to *Se tnpo» MK* îît » M<kj ***i&i*** «τοκόλo,αχi, x^i» **n**
XaSfï, ***làv*** π μι» X<ZCoî · **iχ** ***τχ TΛτρói fàr*** o' u'c'î , ex

Itaque laoâu.s Cyrillus in fermone ad Thcodofium imperatorem ; qui ita iuci-pit : Supremum human® glori® culmen ı fie ait : Baptizaturum inquit Jefum in igné *8c* Spiritu fanâo i non quod Spiritum baptizatis deberet infundere alienum quali ferrus & minifter , fed ^cum fuprema poteftate ut natura Deus illum , qui ex ipfo cB , & ejus proprius eft. In epiftola quoque ad Neftorium , cujus initium eft ; Cum falvator nofter diferte pronunciet . Quamvis , inquit , Spiritus fuam habeat peculiarem iubGftentiam, qua intelligitur per iefc cxiftens Spiritus , non Filius ; eft tamen haud alienus a Filio : diftus quippe eft Spiritus veritatis , veritas autem eft Chtiftus : *8e* effunditur ab illo non fccua atque ab ipfo Deo Patre · Quod vero fandus Pater per vocem , Effunditur, intclligat procefuonem, ipfemet declarat in expolitione fymboli : Ait enitn: Et effunditur, hoc eft procedit, tanquam ex fonte a Deo Patre . Hic illud , Effunditur ab illo non fecus atque ab ipfo Patre; quomodo intclligendum ***i*** Si enim dixillet folum , Effunditur , alius quoque icnfus locum haberet: fed cum addat, Non (ecus atque ab ipfo Patre; omnem detorquere denfutn volentibus prccidit occafionem, Et magnus Bafilius in opufculis contra Eunomium, in capite, cujus inicriptio eft; Quod ut fe habet Filius ad Patrem , ita Spiritus fe habeat ad Filium: Idcirco, ait, Filius quidem eftDei Verbum , verbum autem **Filii** Spiritus : Tvrraas , inquit, om»M *vtrfo virtxtit f»^.*, *8c* quia verbum **Filii**, propterea gladium inquit Spiritus , quod eft verbum Dei .· vivum porro & efficax eft Dei verbum & iermo . Sandus autem Ambrofius (ad quem feribens divinus Bafilius : Age, inquit, vir Dei, quandoChriftievangelium non ab hominibus accepifti , aut didicifti, led ipfe te dominus tranftulit de judicibus terre ad apoftolicam dignitatem) libro primo de Spiritu fando ad Gratianum imperatorem cap. x. Sed neque , inquit. cum de Patre exit, de loco recedit: & quafi corpus a corpore feparatur; neque cum in Patre eft , quafi in corpore tanÎ|uam corpus includitur . Spiritus quoque andus cum procedit ex Patre & Filio , non feparatur a Patre , non feparatur a Filio : Quemadmodum enim feparari poteft a Patre , qui fpiritus oris ejus eft ? 3uod utique *8c* ctemitatis indicium , *Se* ivinitatis exprimit unitatem. Sandus Agatho in fua epiftola, quam mifitfubfcriptionibus centum & viginti epifeoporum munitam ad fandam fynodum fextam , de beato Auguftino h®c habet : Beatus Auguftinus prcftaatifEmus dodor . Et rurius : Veritatis prudentiflimus predicate: beatus Auguftinus . Hic igitur beatus Auguftinus ad Orofiutn feribens: Spiritus, inquit, fandus non procedit ex Patre ad Filium , *8c* a Filio ad Candificandam creaturam; fed ab utroque frtnulprocedit . Rurfus idem libro tertio contra Maximinum: Quarts a me, fi de fubftantia Patris eft Filias, de fubftantia Patris eft etiam Spiritus fandus , cur unus Filius **fit**, *8e* alius non fit Filius? Ecce refpondeo , five

CoBe· ■>»· £“‘ ,,i,p·
Cene· BPh· Sn.r.My.
ixhr. i.

fire e*pi«.s , fir· noft eapias t De Pâtre eft Filius · de Patre eft Spiritui fanÇus, fed il le genitu* eft t ifte proccdcru : ideo ille Filia/ eft Patrii , de quo eft genitu*; ifte autem Spiritu* utriulque, quoniam ab utroque procedit . Sed ideo cum de illo Filius loqueretur , ait t *Dt "Petri yrwàtt ,* quoniam Pater proceffionis eju* eft aisdor , qui talem Filium genuit , ftc gigendo et dedit ut etiam dc ipfo procederet Spiritu* fandus. Nam nili procederet 8c de ipio , non diceret difcipulis : *Jetait» Spirit»* f»»fl»* ;* eum que infufflanao danet « ut a fe quoque procedere fignificans, aperte oftendcret flando, quod ipirando dabat occulte . rQuia ergo li nafccretur , non tantum de Patre . nec tantum de Filio , fed de ambobus utique naiceretur, fine dubio filius diceretur amborum . Ac per hoc , quia filius amborum nullo modo eft , non oportuit ηχiα eum de ambobus , Amborum eft ergo Spiritu* fandus procedendo de ambobus , & infra in eodem capite ; Sati* fit ergo nobis , quia non eft a feipfo Filius, led ab illo, de quo natu* eft: non eft a feipfo Spiritus fandus, fed ab i llo de quo procedit; 8c quia de utroque procedit , ii cut jam oftendimus , unde Ar Spiritu* Patri* didu* eft, &c. Sandus autem Anaftafius, (de quo fanâa fynodus lexta; Suiciptmu*, inquit, fandum Anaftafium ; &* TheoOorus Meliten· epiJcopu* rcipoodit : Sandutn vocat univerfus orieus hunc beate tnemorir Anaftafium ॰ Antiochenum oiim epifeopum; 6c qui hunc non recipit, illum Deus anathematiset. Et refponderunt omne* una voce , Arnen .) Hic ergo fandus in termone , qui inferiptus eft , De rrdis que no* credimus dogmatibus veritati* : cujus tale eft initium ; Eorum que de reda fide noftta ; fie ait : Ex eo porro , quod proprium corpori*eft, petitoeiemplo, declaravimus , quomodo in divini* alterum fit in altero ex proportione 8c fimilitudine membrorum. Hac enim ratione Sc fpiritu* ori* ejus, Dei videlicet , Spiritus fandus dicitur , cum os fit Unigenitus . Et xurius; Spiritu*, qui ab eo procedit & mittitor, non * Patre folum, fed etiam a Filio .· 8e quibufdam interpofitis : Itaque * inquit, domina* oftendens eum fe efle , a quo exiftit Spiritus , infufflans in difcipulo* ajebat : Xrn/irs *Spirit»* feeflu*.* Effe porro fermonem illum hujus audoris , teftabitur Conftantinopolitauorum fynodu* contra Aciodynum celebrata ; profert enim inde teftimonia : tefti* erit etiam Nilus Cabafilas.

Ad hac Epiphania* , de quo iandut Theodorus Studita ad finem fecundi fui libri contra Iconomachos ait : Epiphaniam fcimu* de fandum & miraculorum virtute maximum . Rnrfu* idem in Naucratem epiftola , que fic incipit : Altera tibi iterum cautela fili dilede : Ea vero , inquit , qu» a me quaefifti de hurefeon Ar baptifmatum differentia Angulatim , plura funt quam modus epilto-1· ferre poflit ; & nirfo* : Superfluum eft ea perceniere , qua a deifero Epiphania inventa funt 8e deferipta diligentius , quam ab alio quovis patre .

A TÏrxrpdç Ri^TBrnu^xTieyj®»· «>A'cusvmc fumidi , *rin CMrop&êfijiw* itô *Juntos* μ|υ Ri ru rxrpoc, «©" » · *tin it η ηιυμα. ttutrifu, ότι ἐμφοηρω c*Top.&ntt. â^à* i/< *τιη cfei'* cmh >ou Aryo» d , *ιφη' tx'rS τατρο àtropélt*)'* *ότι ô* lie *ύατορ^ίτιν ·uτ5 XîvJp^nyôs ' os* π/χτο» üdt Ô^unjcî , ὠ *it}"farf»itivxtt* «υτὺ, - r»*t *tiuri iJtropdiwreu* «ra *vιὑμα ή iyiot. y^tîjjute^fTOf^tnn ττιὑμχ η iyiot^j^* «υτv, *in & tTirf nh μχ^ηῖι* * Aai&n *Tttipt, iyiot* · *Grin iStix ιμφμτῦτ, ha* <£ r«p *airri* ixroydjs-<0(

OTff Ttiw KtnetKbfAjJlpitif tiiiv .

ouu w i^uvotrs, v μα>ο» ca rj «rurpoc, ûπ μο»o> /«. «r» ui « *ιμφοϊϊ iwn&tt it t-fyoan , iwTtp^Tjivf* ûoe *it49oh it iXtytn·, é Hi TXTU,* uoç yi *χμφοiïïΐΛμω* TT) duiMTiU, *ix* rjj ^oη)θ>-*nu Àun ιμφοι*·* «μφ©7* *ipet Tttùui* &p/«τοp40-*μῆοι Λμφοη '.* *xttnmpu* cm «nJ «uni XfC<-Aouu · *ttpifint nhuu* ỵ'μΓ* , *ôrt ô* up* ·*« *értt iavri.* · ont *trtt ixuri n τηῦμΛ n tyioi* , χλλ' H *ἰχ.τορ&ηι ψi i-ru ΤΛρ ÀfÀ^OTÎptxt tuxofAjf rui , ὺ;* «rf3»v£*t-/4>» ôÔ7r *τκΖμΛ. τΛτ ο eîpifnt/' $ ni* λο/ru. d Jf *iyi^* , /afec' « ›' α'χῦ <πώο-

G ' *Λ 0$iχέμi&Λ* w d^/o> A»«rd<n©> ^£1 *&iüvμχ ο ΜίΛιτiαiϊκ' iytoi* «ro-χαλπ ri«ru w *ehetnKii vint ne* rie ©d<f *μήμκ* Antrum©», τ ^υάψο» ty/rxoro» ' £ w *μΐ)* Ss^o'*A*o* «un» *&*Θιο* drctd^uxr/cn! , *wfiTi όμοφῦ»^* «Tres o *îuLa>*I iτχ οαζ7 *ο iyioi* ô «ni Adytu αυτi , ou tî /u|u' *triyp<x9n }* χ*θ' >ια«οθ{θ·(ὺ» *ὺ^μiηiï ns iλ^*τΛ ' i U* «7χ») ♦ TO *7^«^ *rtrttiK* ·, ire *Φγ ai ' -ri ii αὺμχη* το /d/c^u* Axiome *úi* ^πvμχ, τΖα» «XΑλΑχ^/μ», *θ««» xrytrvrx.^ III* TÜC τ *μι ὺ» irahoyw n* wx«n<c . *τ»υ-*t ? >(^4 *Ttfb/Mi τόμτιηζ* «curi» , i»λο» τιΓ *&ti9*

D το *τῖiυμΛ.* τ* *iyiot *Jyfrw> ΓομΛτv ό>η τ5μο~ >©^uSc.* · *rrtLUA ΤΛλι»* «*oth* cxropdx^xf->0» *yorr>A0<4»o"» <* Mo*0» *ri* r*G'c, *i?A*t τ» μου · *μ(ΐ* r^i ' pdui* ô xuer®- «Æ; *wri ierKiùt iun ιμφυ-awr n7f ixjari pA&nntf iXryt* ' AnSfn r»fu-*μα iyto» . in is Twit i* , *μαρτηΜ^ £* 9 *ruôoi&' i lutni Ax/eoutioti , μαρτυ^Λi ό»* «mu-•nu wpuxejui^owu * V4' xuf Nh A0« - *αβα-*nA·?

O it iyioi Ετιφiτη , î d *iyt^>* Gsd-*ivfOc à* Σταυi/τM c» «r^ πλ< *ri ff* . χυτὺ* *βι~*

E ÆA/ou tu" «n* *Etiwopulxut* ' Err0u»/ov W *iym* V4 *piyts-or* ὠ ^AU^xrHpy/cuc ' *jyj TÂ\n* d durie- o» τρ *vpot Nsttfxpxw* ars-roAp a'urj , ic d «©xd · ^«tA/v *Iήρχ* roc *φο·-Kniui* nxw *iyarniÿuor ' &KHt * a it mnts throtuSLuhd μι xSti n JV ΛΛpiβ-tuf* ^4 *Βαττιαμα-fw χατ twos, trtro\is \jeepQumμi-rpot . w' tiKn * xgtArnKwyùt* Ri *ni âo-tti Λφ*γ&% , < d &topMOs Ertiittf JEffa X#T i/typx^tf , tis iitis iV TAnpvt * hloyJ*

«ÎC4 *«rrâ» *ifpi iuri βi&A·»* > *XfXtra-r* Jm-*ytti-*

X.

yrûnp » < μα.$βyιφie<nu ' w ii <y/« o/χMμ^ζ- ηή ίχτη rm&ot & ήτφ mv/rry , 49fe£ee iI-λλr9 > **Sit τιΓ *χ/«. rai» Xiyet . dre-yrdt&nr* VI* »β?λ·Γ» ^Mtfri>ex'cu , trt tyi yairtft tm' m>/m τζφβi/M c· dV tUrnt/vr « dro XoyM ζσ* ' v/ vdKn » dun AiVer · τ^^iΐu »μ<i ô r*W »Λ<^ τ/φὐ<ο« e> -nJ uni Aρπoμo/τi» λδχ*» ' K«u 9 dy'nt οιηΐμiμική ζ · trtuioios dr T9 innf rpt£ee du-rij^ ùn* Tdyei ' «ù βiβKo/ rS dyiv τηrpoi ήμ$ï E- <4μ»7μ , iw Xq ^a4»W A/dcvpurtX , tyi' βi λ«-rλλ «i r*r«r τiμ» ienCeCôuûnu, 1$4 o' çSiyyoi ώι» JÇjiyftnit , £ /'"*?' **ζ, •ni rirt* ό·*λη<H«» itfartUfJ^tn h'rit . !τχ οαυ ô «/'«oc o» -roâç tîpiiJlfat βiβκioi , ci pju tvs lluxeiwc t* tw «τ» H/<«pe*wr \ôyu <?nri> · ô-μολοχφî μi*> θiOT1|ΠX £ W *7~ ylui , oμoîv -ns «efôrwr* c# tc7c iitonfix -iV \jgtK-irtvf Â^tBSf yr&ei{*n ' -rôr raripu or τη τχτχ/χη du&frrit/i ù^rSn. rooautK ' £ τû üèi m μîpoi ô»nt τï τχτpo'i * «Ma x«3-«pjç n'Xwor tx πλ«M yi^LWijp^Bor ^4' ô^frôTnt όμολο^οαυπ * £ -ni »πδμ< U f» «y-w, o a θ^Λ y-çw^a «r^>-xXrmr ό»oμ<ζ4, e* τ*τp« ii uîi wrunt yta-&i{omc . es nJ AyxVprttf ; τ>iüμ« iytor , tmu/ml dK*Sti<tt lfèi, φüi TfiiTor , xd^fi Xÿj um. HJ4 μ»τ ôKiyn' or /S rpiror ditit iyru n> τΛτipΛ ti μη ô Mof , dii nr vior w μη ô r«-τ>ρ » iw τολμû Xty\r , ότι iit -ni ττνμη , ti μη o' τ«τη> £ ὀ uldf , rap μ inrop&nti , £ τλ^ μ Kη,μζήiH ' Kjm dii ·ητ uidr τ TΛîpΛ , ei μη -Λ τμημΛ i» iytor, -ri ioζoiζoτ dKn^ds , τo itid-σ-icor -m' rôti*, δ ' τ« χoτξo in tmuw . χ/4 μττ* Tiri ' τoιrui/ τατηρ ho hi , woç Uu dei, τ» τHoμ* in τi τατpδi vid τ>»4· wfolaXe» odu fôi é [φιιpα» , in £ ήμ^(η n^j oi Anrltoi e·^' dV Mnrnd^ur £ θ/oλòΓωτ tic i«λη<π<i, τo £ in rd uw, τημKήβθ(4)' at £ ou iyttu oixMfj^u^ÿi rtuioiot μηpτυ^/Λi tri ζηήτα SfoKoytnS rpdyμιιτo: ^οιηόμι^ » ùi t^foitinhfôt^.

i*ii. Ktti μιτ intirvr pj^ù ^iμιη; £ τîιu «3fo&n*lu/ ώ -nJ χνμβόKμ yeyorbtiuQwi, μ& nfâj ii Kiyb τηvτiuu d nt ηΛiχoττΛ ' χ«MτO/ λ* τo θiμ/nk £ dlKôy&i ^oopdfoor ris dr oτ^μτή-rmro λ/y^t·

jhoao· /A· To μi» ouu \)ιμι·ηκ xJ d^hoyon Aq-4 > ti ii rpo twtm «^jtTiwwÎ ' rtMor id tSto i t» tLu) iV pnudrvr ineirvr dtdmfyt tLu> , 1& in tm u'ti, X^dcjr tS rluu dhö&eiaj r&Qlu/t&luitu , drdf-xnt t»w irtntefJ^inf » θ/μιτù ^i' £Kôyon dr -nJ 0-oμζ8όλ« «p^oTfd'Zuîcu ' r/ ouu i v«r«» «'-><rri^/r 104 ruQlu/etdr d/dynn dn' TpornetcQ-tu -nJ xetfÿiu , X^ixc -ηιυτη μη drnytruxnit^tu -τo xw/L^Mor -rik θ·«< ypM>ii > η itd ro μη dtnyndxnttâtti mtu XM/ημ,μiη/ , où ^iμπÛ XSM X'Xovwc ipoύμιr rlui drdxru^n ytyorinu rüù <r*t>lu>Hd> rlui μ^, ri ηκμiη bd^irLu i t/ç *> tmto ip* »S μλ φμ/üi nut/ot » υμH« yip iyruv^j τîiu dr τω χατκ luhrlw èùnyyt-'Kiy itndhoyor 9^- B*σιλκ'li τi μfydKιiα-ηφη-

A Sacrum ergo de hcreGbus libram e)u* eYolre, 8c que icire cupi<> pcrnoice» onnil . Sanâa quoque feita Ijmodm tomo quarto , aâione decima Λ de ianôo hoc ita loquitur '. Leâa funt & multorum aliorum tefttmonia , nec non auâorita» tea fandi Epipharîii ea Panariis , fetmone fexagcfinionono ' Rurfus eadem fynodus hre habet ; Et pecfuadët hoc nobis eximius pater nofter Epiphanius traâatu contra Arianoi . Sands infuper generalis feptima fynodus aâione (exta : Libri > in» quit, fanâi patris nolïrt Epiphanii, Ancoratus, 8e reliqui ootiflimi funt per totum orbem , 8c fonua eorum longe late- B que- vagatur , 8e fere per otnoes eccleGas dilfcminiri funt . Itaque hic fanftur in didis libris , traâatu adverfus Setniaria-z nos in Panariis ; Fatentur , inquit, deitatem unam dc principatum 8r dominium; Serfonas pariter in proprietatibus hypolaticis pie agnofcunt ; Patrem in majeftace paterna iublíftcntem intelligentes , Filium quoque non partem aliquam Patris , fed plane perfeitum ex perfeâo natum 8e iubiiilentem afle rentes ; & Spiritum fandum, quem facra feriptura paracletum nominat , ex Patre per Filium fubliftere exiftimantes : 8e in Ancorato ; Spiritus fandus , fpiritus veritatis eft , C lumen tertium, ex Patre & Filio: 8cpoft pauca : Sicut enim was itevit "Potrem at- Mtttb. 11.
fi Filitt , aer Fi/rnm ttifi Tittr ; ita pariter dicere audeo , nec Spiritum, nifi Pater 8e Filius , a quo procedit & a quo accipit : nec Filium & Patrem, nifi Spiritus fandus qui vere glorificat , qui oocet omnia , qui eft a Patre te Filio : 8e rurfus : Semper igitur erat Pater, femper erat Filius, 8e Spiritus ex Patre 8c Filio fpiratus . Itaque perfpicuutn eft 8c plane manifeftum , 8c a nobis 8e a Latinis vocem illam , Etiam ex Filio , defumptam efle a dodoribus 8e theologis ', ex quibus fanâa fynodi œcumemcx , dum quaftio D theologica tradaretur , adhibebant tcftimonia, ut explicatum eft.

Et cum illis quidem licite ac rationabiliter fuifle appolitum fymbolo additamentum ajunt; nobifeum uero illud exprimere neutiquam volunt: quamquam quod licite ac rationabiliter fadum eft , quis recufet exprimere? Emu.

Definition it verba illa , Licite ac rationabiliter, ponit; antecedentia vero tacet: 8e quenam hxc , verborum fcilicet illorum , Filioque , explicationem veritatis declarande gratia, & imminente tunc E neceflitate , licite ac rationabiliter fymbolo fuifle appofitam . Quid igitur? neceffe eft omnem explicationem 8c declarationem textui femper adjici , nec legi poteft fine illa textus facre feripture? An quia recitamus fymbolum fine adjedione explicationis , dicemus explanationem 8c declarationem textui appofitam nec licite , nec rationabiliter fadatn ? Et quis hoc dicat mentis fu· compos? Scimus decem erangelii Joannis capita fuifle a magno Bafilio commentariit illuftrata i & idem integrum facrum evangeliuma Joanne Rn».

f

ne Chryfoftomo declaratum , nec non & prx(tan(iilîino doâorc Cyrillo , &r ahis : non Temper tamen illud in ecctefia legitur cum enarratione . Qturc li diceremus additum effis quod deerat , 8c fupplcmento profectum quod non erat integrum , deinde caneremus fymbolwm abfquc addito fupplemenio , effet cur merito ab illo reprehenderemur t A< quando fadam audit explicationem declarationem, que , ea vero non temper cum textu legitur nullo fane merito nos ac cufat . Hoc unum eft neceffatium , ut fandtorpm tcftimoniis probatum iit omne quod explanatione declafStur . iÇam quicquid Ifatuerit fvnodus , per ea quse infert addendo , non aliam definitionem condit , ied ipiam primam definitionem explicat, &.' explicatione dilatat . Ollo<^ autem hoc verum fit , audi fandum Maximum, ita teftimonium· tribuentem . Ùs enim in eompendiofa fua pro fynodo Chalccdo-.nc:m apologia , cujus initium eft: Quoniam nimis generofo animo , vel ut aptitu dicam , ignavo ; Si enim , inquit, Jicct verum pro veritate proloqui , omnes poll Nicxnam fynodum a Deo felcili patres , omneque orthodoxorum fanfloiiunque omnium concilium , nullo modo aliam induxere fidei definitionem luis iniis veibis utendo , ut vos dicitis plutimurn deliiantes , & penitus infanientes ; led ipiam uri primam fV unicam , qur a fanftis trecentis decem A: rxflo patribus iancita eft , Brmsm A: ratam elle voluerunt , dilucidantes eam , vcluti apertius enucleantes , propter eos qui illam illiufquc dogmata pravis interpretationibus ad fuam iplorum detorquent impietatem .

Et cum aliis quidem azymum Chtifti corpus effe dicunt , nobifeum sero illud ad communionem lumcic non atiGnt.

Objurgare quidem , &r detrahere nobis propter azyma novit , ignorat atitem per azymum a domino fuifle olim peractum myilicum facriiicium , nec putat indifferens , live per azimum , live per fermentatum conficete ; fed omnia fruftra effe arbitrator , faccrdotium, altare, dominicam vocem . *Hot f-idtt it* meaiM c«tw-*memertrionen»* ; & divina verba : *ll»c efl torpui* me·* ; &! : *Hic cfi fttgtth Htm* , &r reliquos ritus qui obfcrvan'ur , fi non adiit ejindem mafic , feu cjufdem materia modum acidumque fermentum. Quod vero dominus ac Deus nofter legale pafcha prius célébrant , deinde myftcria difcipulis, tradiderit , audi fan&um patrem Chrvfcplomum humilia oduagelimaprima fic dicantem : Sed quam ob caufam pafcha celebrabat ? Offendens per omnia ufque ad ultimum diem , fe non elle legi contrarium . Attende quid dicat ; Ne legi effet contrarius , pafcha celebrabat . Num ergo perfregit legem , aflervanx fermentatum panem ? Quod vero etiam per feptem dies illo tempore fermentum non extaret , tcfti' erit idem facer Chryfoftomus in priotem ad Corinthios epiftolanj : Dicamus , inquit , prius , cur dc eundis funbus pellatur fe/mcu-

Lt«. Mm,

* xÿ) to «uto «ra» *hpôf* Aât/y-iA/er τ«· *fi* taarrtf *rS Xpuroróun rtui* <rxj>Luùe-<xf Jf£<-*ifyot* , vμ «r^>' τ« θ?®τισι« Κι^λλ# xaa ἀλλω> ' αλK a' μiηχ t?ς *ÿ&yirfv;* χ$4 <r«twe*'«r «*7 *ir ctixArrixt ἀι&γπΰτχ.ιr*î . i/o ei fSp TO t^üvor ü to tr^^AfAecu/J^ijor tAiyotfy *fo~ rfSlwoA ♭ ir '.?Anp&&lâ»u* , ου *μ(τ£* tou Λ5/0Γ?θ·i··Πi h'î α'»*τλ>ιp«η» tsJxMo^j , *χλ-λύi if tyuKib iμΐι ' èrei it ifirri^t»* axiw *ng/* <rxf>lwecxr, ›! èf *XMΓτvξι;* κx <w *μι-rat τκ* χ^μ^'* *ittyrturxeni , ot* i/μμv* efx<-*An* ru7» . tato μο'ζο» lRi> eôapxzj , err r«> ii *^E,Λτλούi^υο» n σ-χφlαηζο'ίφiMH* c* *iyiuf* 3h tj^evx T^▷ *p&pTU&stt '* n<u, *in if τούτη* truôoâoc, ax ἀλλο» *ôpot toih* 3ra τ7 tare-rrayw^iî -iP Γiθ7) τυ> » αΤλ' «tVTOF /xh»o♭ TO» T{«TO» όρο» χλ'ο7 £ *entfpyi{tnu χοϊ ότι τü&' ονπ>; Σχ^»* , ἀχκτο» χ^4 *τi iff** Μαζ/μκ ârj CfScuoaÜTOç * φ>?72 *yip* e» τη i-iwitue a'roAoy/a αvτi , *lm reoiécnu \jptp* τ7i c7» Καλ*χ>ι5ο»/ <rtu/03« * ii ›i *Λpχτ, ' 'fart-iin η iÿpfûf eirêtf oi-Xf-tortfQf' ei yxpfà rvAt&r, \j&rpiAtSùx; eirètf,* ram»- 0/ *μ(τ·* τΐυυ* N/χαi'ω» θiòχ ζτβζ τατiρκ > VJ *τλτχ* <τ;ώο5ο« βρθο3θ'ξ«» *iyiuf xripvf , &'Y* àNAo? *τi~iωi ipof irx* 7?î *ere<rxyvyiif* iV *«n.ùuf pr.airjf* τα»πλι7>- *tTttriyxyof , ûi όμπî i-rrrtûrt&t* . »λπ'θ» «τ^«λ»;ροια/π; , *τμμ Ή* όλο» *μηή^οι* . am' a'uTO» *m xtfûrot μο» ho-j* Te? ch *t ni . τχτi ω» ioμo^iτ^ήτ*. βi-βΰv cjf.ùf'jrx.f , Tpxroajjnf* α'vτβ» <c *oiOf iτ»-tyy^ftot τι* \<μ *îrftfpyttÇôuffOf 3i** tkî c#h-*foi· to ôteircu l^μχτχ* <&po *rlui Ctxtixf* xax»j *txA.xu^ifofnii £* rapf^a^o^ovi 3vση-*β^χι* .

Kou *μιτ cM^ftiff* Phù *ri iζυμi» iruux ri Xtt-ci Atyifr/, ufS'* J αïτκ μiταλααβZκ-σκχ *if τοΑμ^τχχη*. ■♦·«.

Oτι pjSp o-jjj *eyxxAti τ<μη , itxrvpi ffUff* a no a. *t*V αiζύμωτ* , ο7οf» ' ôrt 3e 0 xu'exeç 3/ α^iμου *τ.ώ μΐiηκiυ) fTiAfTf* θî/τiα» toh , κχ *o/Stf* a aàe *iStx^opof iyeèrm to* ;37 οτζvμ» r, *èi* αζυ* *μχ* t *luj ^urixt* nXwcJ-ai · ἀλλ' ωi o/frou > τα>-TO , in */fpvruûn* , XÿJ to θυηχΓΛ&io» , i φο* >η iu» <®T»O>7XaTO 0 *χύ(/&'* , T»TO *VOlf^n Hi* t *lu} ïμΐώ Aiχμητη* , nt θ·«7< *ρiμ^τv , t 2to fài TO <rZu.i peti* , jyy *t Sto* ^1 to αiμα *μv* > *viffv. Til· fri, ipyi* Hi! *ili TO μύ* iχH» c« ThOVrCuTO-xfv^'ov , η ch ni aun? ὐλ>κ οξ«3î! *μiχρχ» ζό-μΐiυ. ότι èè* o *tcbt/ti ήμO^* £ 0fo'i »oμ/Xβ» »"*%< *iriAfTff* , h"to to *μvττiMX ifiuxt n7s* μ*θχ-τ»7; , âxovro» *t S* Ow'ov X^ΓOΓoμou ό» όμ/λ/α> *τ∢* . *Atywns* ' τ/cof 3>j *>fxf> to ra\< enA<{; ê/a T«ïwi» *ôe<x.wç μiχ&> τζi* f^ant; *vμiρχ* , βτζ crx *'t~ir ^χττioζ* tJ »oμά>. *ορχ τι φητπ'* />α *μ^ dwrioi ·^μητΛΛ* τü^Mμμ , to r«S a erfnX<| . *rt ouju* ; CMarr/o» *t S* »oμ» tro/w φvλα'τv^» TOf *if-ζι.μοï ipnr* , αΛλ* *art* \£|' C» i'rnt *iuJp&if XXT* ohw»o *x^jpcu i ζύμη* Xdxa'XfTO , *μχρτυρτιτκ* t 2to *rxAtf* J θivoi *Xρι>τüΓoμ^* o» *τγ τρóî* Ko--*χμûτ!)* f'r/roAi . «β/οπρο» HTw.ae» , *iri* τ' *ολ ô&'i»* τα>τυ» «Ti χυ7iτα< 2 *ζύμη* · τ4

üujj

•tu7 Ri d 'ddrryu* , rejiK r«*ne/«c
χθ·<4 Stî r/rer - ticar/p ydp emtbog «το'λλιφ,
drn Λ9 Ap/Ss τ*λ«ιi *1» £ T<p 15^"v
b&et it dCpean vonei* ' » j-dp Mrn iri pJfi
tru <rxiit nMij ά ΑβλχΚπi , txt if njuJÇJ ov τολ-
η ydp nit ·ιιlλλ iiu xt&dpxrtr,«»
syj fwur ôrdt Jtdfpydfyt&u , τολλ·» μiλλoζ »-
μ&i τiώ ψvχiai Stipiw&U Stèi . Ετη οιω μv*
H» ôr*ê ô Si iγιo ôr/ μA
y/ v?ç , bx μη cbxrriof
fiiffyt iwfTthf-t , μί^9 b àtxrrioi luu
fi τ«χ* nKuf i»ζυμo9 φuKiτηiv · àrt Si o
ήμ&^ ir&OpÜti rSro 9 ixarou ouru tvfordr-
wripfvn Wp ' »tvm ημ/pxf χζυμ» I «.
ro St ·ηκ ημ»ρχ w «ftJrnc χφ&μηπ ζûμîω c* τ
otntùr ύμΦ. τχi o» «» ζυμiω · »^oλoθ·ρΛ-
h'/fTT/ »' vUcçn Ιτρχηκ ë ,μivi rui'
άîΛρ'χόμiΜ rij Tt^xpfTXtuStxxr^ iμι * rS μη·
fit ri t^fdrou » χφ' im-ipx! fSttr^f χζυμχ
r.uipxt μMi vi H««iφ-K τ5 μîωo iuç /βπ/ρπiX
iττκ ημiρχ ζύμη Χρiθ-ηo-iτω cv τκ7 o7-
xiouf «J/uJÇÎ . τΣ oç at φχγη ζo/ζiττi» , «$;oλo-
&pdü^iÎcrfTtu »ï 'φuχη iχ^ιτηiχτuΜγαγη; ItrçeijA.
OTl St xxni ήμop ô Xùtrôf fi τ«%< /πλ/τi» ,
o/' Si IouSûot χτ^ρiόμo fPorijrccr
irxtnf π τΛτχχ , ixourop τi Xρuβ-oτόμχ
o» τΫ . όμiλ/f 1W xxni , tîç ii .
xyoutn iit lηα-ouv dro τi K<û«φ« hç τι <9fu-
TOfi/or · Six τi c<h xriyxyof xuiir , πθ* λ-
TttTK ητχρ ruurffjfyoi » bt μiηi γvώμη Txtrur
romruTt ÎV xpyttptw . c *h»oî ydp lω lin dp·
χiψυ' , r«HK me» durir dfApfarrti . tint
SifruxnpAtor ηγρυτηoiω irt τiτω · oùSi >3
iφ/tyof viπ τo τάτχΛ , φησiρ , Std no-
19 ηγρύτρouv . htw» ydp , ôrr lώ , d
Xuiηη irriyiÿp ' CTX π'τiλθo» tti 19 <®j*cu-
fj^top , /»x μη μîM^ύ<η , <i>K 7»* ipoc^cvoi τη
. τi oujj K£ι» tîrtb ; ότι ώ iτiρχ iφχΓop,
\tfi ή» >όμoΓ iλuτΛ» 3» τiα> iτi^vμi&ι τiα> τi-
M τîώ trQayluj tv.otlvj . dSè ydç d Xcxro; tapî-
βη £ lptfOf rS xd^x , <χλλ' ckh/o/ ot rdtnt τvλ-
μûîτα , (o' μü£A>α χχτ^vχτoιιuη; roux» · 19U·
lut xtjî iχόiτoι τ-J; χΑΤi^oρiκτoμi* rk» μiηi
d^ùu.-jr tluj &ixrîxy TiXoïuànt» ; <cÈ4 3f w
aïTU» XTU ?\iyo$) , OTt HTM ·vχρiλiβθ[$i ,
kra ctpyopfy) , d; oi drorohoi xxr d7xor «λ«»-
75·.· ipnr tLu; Suaint iτεπλo-iu ' i&î χ$χμoυ
φ-utfTou d; χζoμop ζηηiωτi rlui θuσio tTf-
τîλoύα . τoiλ/» o> nib χζυμωρ ημiρχii
.udoxux o» IfforoXd/xo/c τ^ζiμχ AejrxofJftx ,
iά*μ.5 τiXo φΑλΗτΛΛ , ότι iiζυμτ» αιτiαση? ,
Ütuç trotoujj. iifitrxr yi, όr/ηχi/ή o^i/ vjroiw-
μ^09 t ό oχ τχ trino iλ&ρ®". d ydp Sid ii μη
μiζρχï ζυμiαι , üî» Ttbni ni πλύήüΛ dp·
yd 9 é μiKîΓΛ ni' τi xuelx ρ'ημχηι , Àrtrx içÿ]
μiτîiτoiχτι ni gpnr è w oTro» σ"îώ rd HSxTt Hf
<r&utt Λiμχ àotS . ότι oè dont td ρημ&ηi μî·
•mppbu u'^urt tLuj oKLuj ηuτiiu tit ni tipnf^vx >
âxxro> th θπκ Xρu<τoΓ0μχ c» rJ XÔyu , x η
isrypetfri · (4 rtuù «foîooi*» τη 1η3λ, m titio
μoπχoι Stirtor τη α-vτηρo , xÿj χατχ Ih3ouw» ' »i

A tuto ; qur^ ergo Cibi vult hoc enigma ? Omni nequitia liberum oportêt effe fid·^ lem · Sicut enim ibi peribat is , apud qqem repertam eflet vetus fermentum; ita e nobis alie , apud quem erit nequitia ! Neque enim id» legis umbra, poenae graves conftitats , nobis autem haud multo graviores . Si enim domos ita repurganc , ut murium quoque cavernis rimeneur , multo magis decet nos periero tari fecreta animi . Cum igitur cavernat murium rimarentur ; *Se* fandus pater affirmet, Chriftam ad ultimum ufque diem non fulffe legi contrarium , & ideo pafcha celebraffe ; certe contrarius fuif-
B fet , ii pafcha celebratlet , *Be* fermentatum fervaflet . Effe porro id lege vetitum , audi vetba ejus praecipientis : *Stptem* rswcdrrô : dir *fri- Inti.* me *non trit fermentum in domikm ntfirit . Quicnm^ut comederit fermentum, ferikit* xai- «a *ill» de Ifrnel* : & paulo poll : Trims iwm/c , f«ar radrnsqa d«r *meafii nd vtfft- rnm comedeth* «jura *ujtjuc* rd *ditto ·v<- tefimnmprimnm tjufdem menfii nd vefpo- mm : Septem diekni fermentum non invenietur in domikui veftrii* ? fail *comederit fermtntntum, perikit nnimn tfut dt ceetu Ifmtl.* Quod vero Chriflus ferrato legis prefer! pto palcha iclebrarit , Judxi vero nequa-
C quam illud fervarint, fed diem tranfgreffi fuerint , audi oris aurei patrem homilia oâtugeGmaquarta in Joannem , dum verba ill· exponit ; *^ddutunt "Jefum* 4 *C.tiphn in prutorium* : Cur culm illuc cum duxerunt , ubi omnes congregati erant ? ut res fieret communi omnium pontificum conlenfu; erat enim ille tunc pontifex, & omnes illum prxftolabantur . Ita pernotabant , vigilabantque hujus rei caufa Non enim . inquit , comederunt pafch.v tunc, icd propterea vigilabant. Nam poft illa veiba: *Eretntttem mnne* ; Joannes intulit: CT' *iff non introierunt tn fr-etortum , ut non contaminnrcntur , /ed ut mnnducnrent* 18
D *pnfchn* Quid ergo ad hzc dicemus ? illud fané , quod alteia oie comederunt , & a lege duceiteiunt cedis hujus faciendae deliderio . Neque enim Chriffus tempus palchx non obfervavit , led illi, qni nihil non audebant , & leges innumeras perrumpebant . Lum haec iu fe habeant, qua ratione erunt a nobis icprehendendi qui azymo iacrificanr ? De nobis autem ipiis dicimus , ita nos accepiffe , & no feram coniuctudinem ratam Haberet Arap' ffoli domi panem frangentes iacrifiriunfaftitabant; neque ufquam apparet. auxfitum effe ab iliis panem azymum ad facrificandum . Rutius cum dies effent azv-
E morum , & feimentatus panis non eHet Hieroiolymis, nufquam hmiliter apparet, Ījuxnto fermentato illosconfccraffe; quod citent materiam effe eamdem nempe farinam triticeam . Neque enim quod modicum non adfit fermentum. , invalida jam erunt omnia quae ad laerificium fpeûant , preiertim domini verba , que panem &: unum cum aqua tranfmutant in corpus ejus & languincm ? Quod autem verba hec materiam illam tranfmutefic in ea que diximus , audi ex divino Chryioftomo in oratione , qu* inferi-

fenbitnr j In Jade proditionem, Ar myfti- ■eim falvitorii cceoam, Be eootra Judeos. Orationis aotcm initiom hoc eft : Volebam fane > diteâiÆmi > rurfua patriarch* argumentons, Ire. Adeft nunc etiam Chriftus ipfc-^Btniam hanc ornant : qui cnim tune meniam iliam ornavit, idem nbnc Be hanc ipfam condecorat. Neque enim homo eft, qui facit ut propofita bant corput Be *languit* Chrifti, led qui pro nobis crucifixus eft , ipfe Chriftus . Figuram tantum gerens ftat· facerdot, Be *preeès offert, dum* verba illa enoociat ; verum gratia Be efficacia Dei eft, que operatur omnia . *Hoc efi* , inquit , *etrpKi* vk«m ; verba hrc propoGtam tranfmutant materiam · Et quemadmodum vox illa › *Cnfcite O" wlciplictmiiii Cf replete terr*** t prolata quidem eft fcmcl, fed perpetuis temporibus fit opus, naturam 'noftratn ad procreationem corroborans : ita Be hrc vox iemel mifla ab illa divina lingua; Hac *eft tvrpxe* mrxw, in fingulis altaribus per ecclcfias'virtute *fut efficit,* ut ad hanc oiem, Be ufquc ad futurum ejus adventum facrificium integrum peragatur. Si ergo verba hec tranlmutant materiam propolitam in corpus Be fanguinem Chrifti , efficiuntque ut fint tremenda myfteua ; mirum profefto fuerit, fi perfeâa illa elfe non poifint , quod non adiit modicum fermentum ; idque cum in tali materia Chiiftua ipfc confecerit , ut probavimus.

An non fatis hrc funt ad declarandum animum corum ,. quod non indagande veritatis ftudio , quam in manibus habentes firodiderc, in unum cum Latinis convenere ocum *i* fed voluntate expifeandi aurum , & fidam , non veram unionem cuikh liandi?

λ·π Quod nos veritatem indagantes potius , per eam conjunfti fuerimus cum Latinis , confiât plane omnibus , qui contentiones non amant : Nam veritatis inquifitio per fandiorum theologiam habita eft, non ut ipfc ait , quod Bc ipfam quam habebamos , veritatem prodiderimus Alioquin hoc idem de quavis oecumenica fynodo dici poffet ; reliâa videlicet prima fide , aliam effe ab iis editam : Verum hoc nuiquam feriptum eft, quod explanando novam fidem conderent . Hujus rei teftis erit 8e fanâus Maximus in illo traftatu , cujus antea mentionem fecimus . Qua enim , inquit, ratione , Be quo paâo fandam Chalcedonenfem fynodum , cum illa patrum vocibus aperte ula fit, criminamini ? Be quafi novam fidei definitionem condiderit , paftim conviciis illam tum >-• 7. feriptis, tum diiiis profeinditis *f T^eliie,* inquit dominus , *juJietre ftiirm*, *fed fuftufH fudiiixm jtdKtie* . *Cur* in una eademque materia de patribus fynodi ChJccdonenfis conquerimini , Be antiquiores hoc ipfo crimine liberatis ? Nam fi licet accufare patres Chalccdonenfis concilii , ut aliam fidei definitionem promulgantes , eo quod voces adhibuerint , que non habentur in definitione patrum Nicenorum ; (equitur omnino ut hoc idem ob eamdem caufam dici poflit , Ac contra Cyrillum , Bc contra centum quinquaginta patres: fed fi dc illis hoc dici non bref,

A *it ipŸn rS* λo'vv *iRrXéuluj xyxT^î ns* xxnr *·ni Txrt^ipytù)* r<Xz> <jro8Friwr · *wxpfrt* £·so$ d Xô/roV *cautos rbv τράτιζχι τχότΐω torjaftï*' c *yip rlui τράτιζχι ôtuitLu* κo^τμήτα *τiπ » tens* £ τβωτZα/ ÎMCXO074H *puü* . *i yip ÜTρωτό* o *TOtvf τό ^ffottéufix ÿuitrSu* *νμμα* \u «7μ* *X&rS 9 iwM ό* Γχυ(ù»θ·*« *<&ιp η/îf^* Xό<· *ïό . %ημΛ τληρû· ό* lfpfCs *μόι·»* iΓ»<< »<£ *τρτ-φip^ ταυ όiητα ii ρήμΛτχ φ^iΐγ^μιιο* μ «7μ , » *U χ*I* W '* *t S &ιo0* η r<rw Zρ^<«^oμ|ν» ' WW *μή* ï^ι τ· *«τνμχ-, Φητι, τβό-* <η τρ *ρημφ* σβ *^pfouipuMi μiηι/ρü^μΐζ»*. χ^'XX- *&irep* iXHFn jî €4»u' » X/y«r< ' *xû%ire&f* , <<i τληθ-uviC-f *y* vi' *τλφύτΑπ t lu> ylüi , ippivη*
B *Λτ*ξ , iti Ttrns U* rJ yôx *ytif-nu ip; y«9 , ίαυχμϋτχ t lu] φνηι* τoν *ήμιπρΛΐ ntpis* r«uJor®//<>, in» KfM <ûw) *η Φντv* «»<ξ β-< *Ofi ^eics y^urrifs ó»H>η; , ·ή ' τότό μό* fôi η *χτûμΛ 9 ftirlui τρόriζχι e»* nt7< txxXwiUi *9 ftceîm rS ρημχη; η ίαόχμκ μι-XM τη σ^μipoι , iÿfit* vis *iurv Txpvrixs* •rhv *^utrixi imprtr^olai tpytyriu* . h *oum t S-* n η *ρημΑ* wf *σ-vμA* Xe/ri £ «lμχ, nJ «foxn* *μιιχ μιτvτα/H, £ φiM* μΐιτή&ΐΑ* βiτ»*pyi^tTU âiwxTH 5ι τχûτv,* η»«4 πλHX *hi* η *μη ιχ«9*
C *μιχ,ρχι* ᠈ *ïf* ' *t^t* ntUTW ò* 'Tttvnj *τη* îiλp *ri Xôcrî πKî<ΓAü*i* , wi «)»o<ro-èitax-tw/.

AP *oΰχ itAlÀ* T*ijTU *t lw yiûuLaj iu-fij itA~* e< *ότι* crx Λλ»θHχ; *if>&w τoιύμι-vύι* η/i Λ*τ/»o/; *rmiïtâot , hu* d» *χ/ρ<Γîτ ïχρι-Tts ^Pft>ifiûtA<ni 9 i^i* ')^;Dcro'yo>)tr<u άκλό-ρ4uo/ , Xÿi *TITKATfJ^Uu out Λληση <Γι>τητχο% bum i*

Oτι ouu α'λnθκ'χ; *ftAsxr TOitf/Jjw μiλ-* aro a. *λo> ,* è/oi *τχiiτη Λατ/ιoι: Ιώû^ηι^ü* , «fôïijXo» iyù pxripdr *·η7 μη Φι μκλη! fSiïwt · hi yip τη -TV iytui* θioλo}>Aχi if *ίρΑ,τΑ yiyoif , £ όχ* D *ui* «irw *φηπι , άτι* rpoMfcixxuJu W "Xft- /Jfa ' twto *yip T&Λ iri τΐτη oi^oup^oιχη <riw* oδκ iλZχiτβ «> , *ότι τΐυo τρûτΐιu τi τι tiff-xr-Ti , Iiipxi î^χoι* ' «λλ' *oùύχμχ iwn yiypx-τηι , ότι ιιχ* τή *J^AT^urtue /ripae ririi* »χo>. μαρτυρîτi* τκ-ro *m' ό* cb *iyiots Μάχιμo ώ* τβ» *-χρvμτημαιΑ^ΐιτi 'Kôyat iirri · φασ·} yip* · τ/w Xo'jzw >yi rwf τiα> c» KxX^Jw *iyixt ruuoiw,* jyy *·ηι τλτ&η(£ï τρoάηλv iTQ^rxfJfotaj φω·* >ακ , eu *ttirθi* , W *ώ* ά*λoι- *τi -eus* opo» η'τχ-*yxrai y τη 3ι ta entre ' iyy^i^ut <>-(*-* E *φ&; ha^otiopfîn* ^jp $/Λ<τ*ωτττπ ; *μη* χ*τ' o·φι> *&ιηπ iii* w η'τoxτμ Θio> , «Λλβî τZαî Jriyjctr χ λη» X£4MΠ . τ/ « *iri π, αυτ^i tu μιχ KjpoSttrtus t V* or Kχλ^ηiό»/ *τατipαι iytKit-cri; όμ^I y* Xtu *τι* η •ey'oÀetSor-njr *irippwifi* η *yii* fèi x*1* "k K<λχuΐo»Z»> «λλoχ «Zrr«-<Û«U *TIi-tVi Ôpw iti τά* ont *tyiHfjtyxS* τ- oρ« τη; Nrxsuw *φvιό 9* τiτi *ye* T«rroç Z-φηταυ λ/.

iti τΐώ iurluù Ûτiαι χαi χ«τκ Kv*/λλκ *tu* χ*τμ ·£P îx*tc» τi7τήχo»τβ£ . f7 5î χχ*τ iufif* cru *ίει > tvs κατ' cueillis > eriuiiinr cri iyu* . ôrc

OUM*

Ottu T<7e/c«u; srdj^Mf φ«MÏi » dut Tint*» *rlui t·* *A* vbov τ»τοοi**μ/» *ÀroiiiuXTAi . in iièt iti&f* *fyxjihM , irt lui tiy- ^ rpoiiitixAfjo'* <Λλ' u- y*»0*o%wr*4 *βκλόρφi* rlui inerte* vιτοσ'**- *pue . xÿi' yùp* Mf «υτχ *ip»ltK ζμη* tv *πηγμi-* »9f ιλήμ?*» , - iK mot ·* rnsqur d* *ûμiη-* X-- *lù>·* <>X< *é U w rx\im»* *ctntS^A il i-* *φiîM ri* τXi câ τη BfMTM , *VA* *»,* μi- »· *&$όμ&99* ouvra, *ομoiύκ i ï̂μβ^η.ζχ* o/d<- μι» 3/, *ti itirt 3 iyn» ïÀÿpn» irôf/vrtt,* î m 3«*· *rij* -rçl *rin, & irt ^ffor^unrtKot* τρο cmkw , *γ^iψ*η* V* ™TB vary *λβρ χμ trApœ* inc χπμ« rx, VA *AMyirin rù* tum *n* âwnt *i(AAç ·* vÀ M* λ<β«» *ûiτιμαO-îΛΛ* τύτυ», μηJe ^υτοχoητ*?, τ» TVM4/TK *tpéiyfnu.*

T/»* *if ë* rço'ro» aurv't *luiù^vrt»,* t*Ttritrnor.* *TΛ9 yxp* πi *tnft» iήμηoι , Ü iή rtr^ μiβ'Oü* *TÂrwi irSnu. τζ /Jp tiw iôfy* τη *τζ* av/ou *η* ï̂μΛ'η *tio^At fw&lanu ruù Àurlîf, atoÇuva-* *μiηi tx ri üi τζπ* iχi» *rlui ύτχρξii ' tbc* J' βλλ< *rirnt. iitQopu, £ Hit ce* âutqlç *b, iSèμi~* 0*o», *iti xonoe.*

An O A. Ημτ7i *iid μl<η* τη *iff lγηη* θιo- *, ζ* χ<τκλ/το»τκ *lui* H^oμ;» wyônpo», *v* *^fOATοifiett-nu μiλΛ* «Ame vm' *χκηi yip* τη «»«θτ» *'iV* â'fOOo- *pu* T ·ημ>9 , vif* τ» ^<τλvμi»θτ vi' *trefyp-* *γ^ζόμ/909 ύχ *?χτpiτH* τv <·ρ«τv» *9 ύχ* κT *ΛμM/pol* , «T β*φ«»/ζκ , <λX< μ<Nvov 0-uurnwi vi' , vî <P<«P·»προ» <π> *irt ii* <?uj^aç ij reo» *ri ùy'nf v^μΛτo* 3όζ* ή VA f* τ"* M» » *, óτι τ* *TAiipur* fèi» ιi *φυηi* . μiιτοτητ» *3t* βT όλ«τ *ώoήτΛμη tt μζ rlui* *lui* vi' *rpnyéôtoi d GfoKoyot φιμi* - μ;^ότητv *3i D* d*-ntt fîrv , rlui \iyv '* vi' <M<yoû · ûμ(<« *3f rlui μiτîω oδo» V4* π$, ce η V4 érw«» capôntTor . *Tttûrlu/*μo»Zαι *rlui* μiΓOτητ» »»μH€ <h *r/μ* >oμi» xu£4«ç , H*dont óτι* T9 μ/σ*o» lfo' vÀ ύσιo» , τη 3« *ixinpx ri μî<ΓX χλλιλ* «i»oii- 0-roc ' va' °^n f* *TtTpèi* > κπ *μîω ix* *μό»ou* ni* μou τι *τîiüμΛ <ri iyη» txrtfiifeS-eU* *Xt'youff t rlui μiτîω* ddô» *Àyîuf* *fK TV TXTpof , v<* *üx* vi W T* M**

Aλλ< duo *fj^p ημβο χ* vÀ *tA^Xhxyfj^iu λî-* *yfrtct τ«λi» ùcurtp è* «βρo'π^o» ' *Ztmu if £ iti~* *φoμ»* X^rK^tas nXouôrsu , à *il ά^ζύμχ* 3τ>- enaç , *ii if ii*«ζὑμîτ.

A H O AO— Δύo *fjty τύμβoλ* ou* και» , *ùit* ημηλλ<- *yfJfa * i»* Ri ii τ»κ *τîηv; β·ûμβ9\ατ, o* [redacted]φάλλoμτ» ûμ«7; n Λ«τ7»o»-» ou *yùp iti rlui* *9·χφîM>HΛ9 , Uu fif^ATO TAP fXHJUt ,* âfo <λλo 0*ὑμβoλo» fôi» . η *if* VA va**» , oui* oûruc <» txaXoaùro duo* *yÀp ë* t» *tie* N/χαήι σ*ὑμ- βoλό» K^t» ἀλλo, tv f nroro'Xw» *tnpor, <X-* X* *3 *nui* ou *iiA^tpuri , itx riru* où3f r<- ρvλX<^μ/»«, *itrnu it KttrvpytAÂ oùn tirir, in*

non video cur liceat de hac fynodo. Quod igitur paternas feeuti voces, pet eat unionem perfecerimus, jam demooftratum eft : ldcirco nec jure nos fimulat , quod veritatem , qun « nobis erat, prodiderimus . Sed neque auro inhiantes unionem confecimus; nam ft ipfe atque ac nos conftituta falaria futuebat, ft nummum aureorum expers non erat : quin etiam de pecunia t que huc miffa erat ad commeatum navigationis , nec non Venetiis , ft menftrua qu» dabantur inibi, fimiliter ft ipfcaccipiebat I Nefcio porro, an quia fandi Eugenii depinxerit imaginem, ut eam pap· offerret', *Se* fcrmonem ad cum fcripferit , in quo poster alia dicebat : Pater Abraham eleva manus tuas, & benedic filiis tuis, qui tibi ab oriente veniunt ; & nihil ex eo mercedis habuerit, nec aurum explicates fuerit, hujufmodi verba eradet.

B

Sed quemadmodum cum illis conjunâi fuerint, confiderandutû. Nam omne quod cum alio conjungitur , per aliquod certe medium unitur . Quod igitur ad fententiam de Spiritu fando attinet , vifi funt illis conjungi, fancientes illum a Filio etiam fuam fubfiftcntiam habere , at cetera omnia differunt, nec eft intereosquidquam unum aut medium, aut commune· £""ri

C

Noa medio ad unionem ufi fumus theologia fandorum, non relido eo, quod antea tenebamus, ut jam fatis bene pcrfpicue» que demonftratum eft . Nam juxta fupra citatas (ententias patrum Deo plenorum , dmne quod explanatur ft latius explicatur, non evertit, non immutat, nonobfcurat, non tollit denique quodpriuseftp fed confirmat potius ft declarat , dilucidiufque conftituit - Ew porro veram de Spiritu fando fententiam, quod a Filio quoque procedat , jam probatum eft evidenter , eo. quod fcilicct hrc vox a fandis patribus defumpta fit Medium vero nullum venit nobis in mentem prêter veritatem t quo etiam Gregorius Theologus illam nomine vocat: Medium, inquit , cum dico, veritatem dico . Et rurfos alibi ; Nos vero, inquit, media regiaque viaincedcntes, in qua etiam fummitaa virtutum confiftit . Hoc unum perpetuo nobis quoque medium probatur, quod proprie tale eft, icimus enim medium effe rem natura conflantem, extrema vero malum, quod nihil eft. Itaque Spiritum fandum neque ex folo Patre , neque ex folo Filio procedere' dicimus , fed mediam tenentes fandorum viam, fatemur ft ex Patre, ft ex Filio, live per Filium. R«»r Ortti de tbeol. >r Ont. Ap·. loetl

D

Sed duo diverfa fymbola nunc quoque recitantur ; ficut ft antea ; duo quoque funt differentia facrificiorum genera , alteram quod pane fermentato conficitur, alterum quod axymo- ï»»r>

E

Duo certe fymbola non funt, nec diverfa : Nam fidei fymbolum , quod noa ft Latini canimus , unum eft ; neque enim ob declarationem, quam illi appofuerant, aliud propterea^fyynoolum eft . Quod fi etiam duo effent , nec tunc quidem vocarentur duo .' Siquidem aliud petram Niccnorum , aliud apqftolorum fymbolum eft ; hrc tamen quia fcnfu non differunt , nequaquam diverfa vocantur

« Duo

Dao ^Moqae facrificiorum genera ncc ioat, A ■K euouitar , qnooiaaa icopua un» eft. nt finliott Uceriôa fiat miaîfter haï·· iaertfieil t * hoc eft oami iacerdou faern overman inodaaacanrai , dominica το» q··» protulit domiant: Hk/anMi* aw«ii-CMaNaarreTOom , per triticeum panem 8c ▼inaai cum agna » ut per hnr , <r ritu· M»n . A facratiffimz dnmini verba . St nitere, perficiaturmrttenum, fiatqae corpueA languis Chnfti (aleatoria » ipfomet traaÛMUau omnipotentis ri deitatia . Nam fli ipfe Tmeraoiii* Ephciiut latebi» •ur , divinam iacrifirium celebrari (blitum etiam ante tempora (anâortim Hahlii *tc* Chryibftomi , non tamen eo rtta . B quom ipfi eapofuerunt · · quinam , cum potteriorea illi fuerint ? Et poftquam illi modum celebrandi miflam expofuere · ne* mo probare poterit , occidentalem ecclefiam co modo fuifie u(am, nec tamen duo facrificandi genera dida unquam funt, eo quod una fit vocum divinarum virtus, 8c intentio , A materia « & facerdoni minifterio fungentia facultas , A ccrleftis gratia qn* operatur. Nam, ut fupra didum eft , intentio eft conficiendi quod dixtr dominai '. *Hoc ftuicc* ia meam cammrwara*tioam f* materia farioç , five panis triticeus/ Â vinum cum aqua, (u~r ouudominus dixit i Has cd mrpus meam , <r *bic ot foogoh Mtot* t fitque materia hue temper corpus iptius · virtute ejus qui b*c tranfmutat. Unum eft igitur hoc facrificinm, dum fiat juin normam & pruferiptnm nobis a domino traditum , ut explicatum eft . De aaprito vero & fermentato jam allata demonftratiorft : nam fanὁαι paterChrvfoltomus homilia nuioquagefima in Matthuum Credite, inquit; ils nunc etiam cana fit › in oua 8e ipie srcumbebat: nihil cmm huc aiffert aoilla, cum non homo hic, ipfe vero illic fitoperatns. Verum fatis probatum eft , quid fit de hoc mvfterio fentiendum. In noftri porro officii Icâionibus, debcatoGregoriomrnfe Martio & hoc habemus .' Gregoiiuse medio vit* iublatus, & in medium angelorum catum evocatus: & : Sanâus Gregorinsin omni feientiarum genere & in fcripturtsverfetus multos a fe compotitos libros reliquit : flr paucis interjeâis : Non humanis , inquit, ratiocinationibus & ftudiofa tantum eruditione conicriptoa , fed per Spiritum fanftum, quemadmodum eo vita funAo Petrus archidiaconus ejus narravit: Vifam enim a fe ajebat albam columbam, dum ille icribcret , ad os ejus advolantem , & veluti fuggerentem 8e diâamem qu* feribebantur: & non multo poft: Ajunt autem exhujos inftitutione faâum, ut quadragelimali tempore apud Romanos miti* facrificium integrum peragatur, quod apud illos hodieque fervatur . Sed non propterea disjuodi luimus, neque illius *vi nomines duomiffarum genera dixerant; 4e neque illos ipfi unquam cuipavimus, accueilli nos coegerunt ad hujufmodi confuetuaincm ; quoniam haec veritatis fidei nihil officiunt.

Bina quoque baptifoata ; unum quod trina mmtrfionc confertur , alteram quod aqu* infutione a fummo vertice: feunum quidem, quodchrifmaetiam adhibet ; alte-

Aayorm/, Wrr h Pv λ rxovec t* *tot iffit b-T^piilu/* TO tomFto duriae · £ tout/um-χ4 θ»μ/λιο» ric *itptoi Αρχομioo-* TO ®***i μοτχ-, T&S» *ΧΛΑΗΛ Ιμ ι Violai , lui Ô Xji&OÇ TOO*-fam · riva rwww **< *Vtii ifdut Àoiunrn . iτi V ·** ï* rIr** upro q^' τμ 01sou <ÿj V *C3t1*, ùrt 3ot* -rabros , wi *3Ât «wqc nXfto* · £ ^V *©-£MXÛf , $ TM ôWMH^Ob »»λ*7-•3-ua Id /UK-ife*»*· £ *ytotoàÇ* rfctui £ *ΑΛμητio·*-**f** XetroS » Àvriμ^ηMψτκ* r» *ta»nilut-ήμφ \Mnrrt. tyi* tiülôc *3i ® rtuuH*· «ηiρβμοXη-*yiri , iri* £ τρο *nt ifpu ΒαοiΧημ* , x<M 7π* *Otia* Χμιτοτομοο w τνλ/m «jç dW*c A<Jt M|FV/*c m* *iil*-, <λλ* tf *lui IV in^Ufv» & oipof^puo* B

dyiur inXiin · roc 7S, *pira y-fywn** i, £ *ττi·Xff* ^uo/^u'a*», *ûioif <» iχοι* $♦<£<*, *role tearf-ὑηκ 3m t tn^irtvo 'tV* sqpsi^iiw» *>/«» i'πλ<7το ij *μοηηη* <jun» *Sofla* ' *λλ' *tiSeron à/τlni AjrMp-yint ippi&nrAt, iiôn μ!a* n J« *fV Stiw* pn-*pAVJ»* , TM <T'OTM* , X4> TO iλ>K » £ τM *«-féve VjrnipérM Ή»ξη iyOFTO , *TO tH&ff* 9w«i X«j£/TO nAv/Afe . *')Σ , *ûi τρο*i ητκ* , *ὁ rno-τ** fà» 9 ότι ο* XUCTO *fTrf* ' t mî» *TWfîn fii rlaî iphù Àrdpntrtf** ὑλη ο *in* τμ *riiovAXAjOi* to, dd/soc, fo' *o7î©*berotire* *ΤÜΤό&ι* τὸ *τνμή* μ* , '*Γ® τ0 «μ^μ#· C

ήιι π τύμη «υτκ d ὑλη *ybfm* τρ τi μiτη-tocouÙto «une &tuWu^ . μ/» *ouu* K^i> d θ-ύτζ*. «vm, *ft μώθ9* wnt rar ®^|οθi>τ» »μ“> <βο Τμ «»e<M *OfOf If* Xfl λοχ» πλi/TOZ , t-Ϊηλ«(Γ*μ|ο . *«itx if Si* i»ζι»μμ w *31 iζόμου* , *<9fGtrf3iixSii* · £ y> ô *tfjèç Xfuriropof &* rp >'. ομA/α τμ' M<îθαï» φητ/> *rirtCmn ·ηi-mw. ini7ro muj lé 3f~rrôr* , c» ω x) *Âulàç* ârf'xw're. *ii if* 74) *fnfirn τvû·η SiffUtio^tr' oύ3i ·y^* *•ηiη /Λ» ib^p>Tot* t'p'M^fTO/ , *infin 3i x'olôi. <>λ* 'ïo ^étΛ* μυΓM6<M *tptouûnn* Λi/^θ» . dr *•ηî* e-tuM^ceiw- /κ *υαΛΑ^/ηυ* Γζ<χ-η-ex* Or 7μ MvT'* μiμ>Z τοiτβ · ο D

rpnyoero *in pi<r* i^o' to βiχ* , o» μZβ*ω *$i 'ïo* 'X.ofx' *IV cTytXiM* * xj · o *ôtnos Γρηγό·* e/Of rM<rw ro^/Ci «J χμιΦΪi *Iμτ^ρ** τολX« <τuΓ-χ<μμAτ« XMTOXfXozrr, *μiT* oXiy« · μ' *iint-^pttTÎMif tru^oyiruût £ to* d» *Xoyo/i* <τοφiη *μό-rorriujTtàif-n.,* *τ^μ^τoi* «^/μ , *iif* ? χ'υτH *iη* Ti* *βiκ* «»<λiχη» Π/^j, o <?χ/2<*«οτο; «JL *'ïη JEjiyirAio* , /i«r λ/y^r *&trfpn»* XJLxào dr Til ξ'ραφζ*!' *Auri** nJ *uuri -rporf^yi^^At* π>μ«τζ , «Ic ozor *ifyytydfai* £ <·μχ·β^μω<Γ<» *Agfôf* ηζ *yt-χ*μ4«οζi. è μ^ βρΛχiη* ' *Φη<τî 3t* , οτζ Ζτζπ Awo^cu *\ftTApy/A»* t»Ahc> ·®^> P*»μ«ι/οζi C* to7ç E TO-iμοζ; *ipiptAi* mto o »ομα^iτητ< , *ôrtp KpATtîTw pjyjj to* rx.vrpo» *ta? Àirnti* . <>λ' *À3tÀ τÜπ* f\z'o^jix4v , MÎf JzTTOf *XurnpytAi tibôpnrAf oi τόη άτη* · *λλ' oûi* χμ^ ron *tntîtoti innn-XîrAfJb* , max' mî' *iμη UùiynATAr oiru rotib* . toîlto *yÀp t Lù to rtrtvf* χλχθ^αiζ ot/«^j8X«-*ττηβu.*

Διττό 3i βATτiτμA-ηι 9 ι μ# ii< τ^τ-*TO *ηΛτo3ότiv nXnouû* , *το 3i 3i fwtyûrf-*TO ὑi«τκ *in ηορμφiÏÏ* *το ρήὑ* ηî μο-

μ i* f*X ôrnaû iurS Xi***9

BtLTrtrp*·™ *li* Iπτ< aoJZron *ippi&nrxf*, ·» *yip* Ri 5v θπο» *fUartrpA tit* τ» όπ>μ< τ<-τρο *i#' di é fyfif Tfdpxnç' &* - ktuj8«- -*ττιζόμ^^ nhttii* Ri X&fr/ooff - &ιλο7 *li Str* ρφ» *t S τχτροi ë r*î m'm é τ5 <y/x τ»<α<τκ , *τν τρ£ &t*p%oute xjeor^Ttrt ' iti it* τκ *roter ôtôprm* , τi *if ne irtxc* £ τκντi» , £ τi d» *τι/t-cr.t* vrorarir/r 7<ro> n ê χχβiβΧΓΟ» vt|' qao&UM-*μoi.* jy/ *one* oòπ* *βχττiζιηι* , κ« «tnuSxrT/ζi-TMi * H *ii μ$ tfOcd-WK* fl t^HX^MÇ C*TTÎÇf-[redacted]m , τκτο κ' *ζiττiτμ Ktytntt in* Ri' . τi }δ *βîvτiτμΛ rveJrue fjty* c« θ/κ* οὐτο }3£ο Ôhoς X;î/τοΓοαΦ- d» rJ >Ç M*t S'eue» c» τη τiηηχο-*di* *oμiKiχ φητû ' \jer,péns yip* Ri ô *itp£i* · *ù-twrep ytip ômt βτττi^* , eux *ivή <rf βχττiζα* , αλλ' ο θiò» Rv ο x*n\w» *rv τîώ ιυφχλiώ* *ο-ρ<7« *ïtuâpet* , *£ in iyytXof* , *οὐη ipxiyye-*λο; · κπ *ifKoe τκ iuMireu «βροσ-iλθiv» é* «iψ<-crS«u , κτυ £ *ruu ' ôw yip à Θiò xnfytx,* *Λυτv* μο»κ Ri» fl *iütpti* . *ïrei ουο χυτέ* Ri» d *βχττiξi» &fôe* X*Π£«» *rlu) Kiφχλ,luύ* τκ *βχ-ττiζομφiχ* , *ω φητυ Ô iyt^* , *τiii iune φχ-rxet, ότι* ΐvο *βχττiτμ&τχ tîrt* ; ro'Sf» tkts *χβΰτ tyj** t *rie tie ôeopr τχτζο £ Cm G x-ylr T>ÎMT>i* &*τ/ζο/φ«i *μη* »î) hAh'kî Xe*-*nxtit i*

^Tl W9 t «'·Q'W» Ri £ TÙ Sr< rfi/«» x<- »»,»« *niie-fut* , φiîipò» · οόтυ *yxp* veto *JV iyiuf* r<- ·ir"çî30S>| , *ùç rlu>* τό»>i/ζipo» τκ" xoe/tf *τχφîω tiK9-* V·»·- "s0' ' ot;TOÇ «^aSfïo^Ao» , Xj m' tw Tu-XT/xx τ¥^ Λ*τ/»ω» oltu *KeynTi* ' iv*M)zxeuo»ouù ^4 «tœ^e/DiTÔ» Ri» à *iromyi rf rrntS é nt* t out Üç *iirrC ni λχτρΗ<; £ ? ipyuf iuri,* xou *riiunyi eis* -ni» X^xro» , fl ^uoXoy/x *ne τi-tui* , ^4 a *μιτ'* A'xfl< τκ *ththf χòiτκ* , <- *Ttp* Λ<τ"»οζ rortfn» xe^^tiflTVS· · <tAX' oJJ' ruHf *λτμ3ιλ^4° *ni rr.riA μî-χ£K* ôÂflf xopu-$a; t *itôrt* ou JupxufS·* aut»7ç φυλiττH» r(u> K!ΠΓ»ο(ω »χτ»ο(α> τa; *ptfii a* ô< Totuiflç *φuKiτημlηî* |&ι fl i' iiw tk *ltpoS* ùJxtoc n'a-oj©- *φuKiτ*Tflrou <λλΓ *οὐii n ç-ipt* *t C* rjTÎK xXhm *iimiptS** . *ïμβχ^oμii tilinî* hç *rla> tcoKuuQi^pxf* , *ùf Ttiw* «Mjz^ov *«P^Biδoμiκ»* oro»H *ne χo\uμζή$'ρΛi μ^-τρτα eix,9»(9Ùrni t ^4 rLuî* x»xjÇu»fl<r/» J« tm-. *nu iflXouTfls . i# inc μη ή χiφχλχ 9 b$*i ?* *eueO'irfuf ^ujuutii è* τβ *ni* -ψκχA; *όχημ*, iμoi-* {X ^unnu τκ θπ'ou S*rTt<rjuxiflf , xjroxo/Àou-) *taeni τîχυ γ^ρΛ * n$4* -*ηιûτiατ in τκ iyiou* ûJ<-τ»i ♦μΓλήτ*»π; , *irtytoptr*t *ritu <t»n,i9 το* 3έ7ο» fxpwFouùn; *orou.t,* , *iji tiirni xjeorîrfui iilu-μχ* . Km d *kyi&^ it* AioN^r/X o'»«J/<>S-h{ r<- *pi* τκ τι^»!ύκ , *ύ; χβiττiτ^ Cm *$4* oue i»-< " ‹ *a; hç /ofoer^ylui* , d Θ'òi *Sihur rhnpoj>o:r,rtM χυτότ , τ μ it^nt χυτά* κ' *Txptî-in* » «>Xχ »iφ/λiσ; *Ttuxl^i ipirot* χ*π'χ»i» *iri t* L*|| Ziφχ'| Lui *îut C. fi oiijj* "0 *tri ut-φιλi:* cJ /3«TTzrai , k< «t» *ozvj; ytyottt* , *Λλ i'π'ρω Tiòîω, ΑλΑ* *τi* χη τοΛΝχ <wè< TOti-

A rom vero '100^ adhibere illad nihil prorfas ncceffe habet.

Binacerte baptifmata nemo unqoamdi- flit) Unom qaippe eft facrum baptifma, qvod fit in nomine Patris *t ft* Filii * *fe* Spirites fanâti *ft* qai ita baptizatur, per· feâus eft Chriftiantrs . Significanter aatetn per Patrem *ft* Filium » *ft* Spiritnm fanâum tres divine hypoftaics ; per communem vero nomen nnitas *ft* identitas effentin, nec non cqualitas St infeparabilita$ *ft* indiftinâio potentis trium perionarum . Et quiiquis ita baptizatur , ita baptiimus non iterator : quod fi addito aliquo vel ablato baptizetur , tunc nec dici-B tur, nec eft baptiimus. Baptifmm enim ex Deo proprie eft ; quemadmodum divinas pater Chryfoftomus quinquagefima io Mattheum hotniha docet: Nam mioifter, inquit , eft iacerdos : ficut enim cum baptizat , non te ille baptizat ; fed Deus eft [redacted] qui tuum caput invifibili potentia tenet ; & nec angelus , nec archangelus , neque quiiquam alius poteft accedere *fe* tangere, ita *te* nunc. Quando enim Deus regenerat, ipfc eft donum iolius. Cam igitur, utfanaus peter docet , *ipfc* Deus lit qui baptizat , tenetque baptizandi hominis caput j quomodo ilte afferit duos efle baptifmos ? Unde vero iumit , perfieâos non efle Chri-C ftianot ; qui in nomine Patris Ac Filii dr Spiritus fandi baptizati funt? Km.

'E-flc porro f neceflariam trinam immer- fionem , patet ; nam *te* a fandis hoc traditum eft, nempe ad fignificandam triduanam domini fepulturam: ita fane traditum eft , *te* ritualia Latinorum ita obfervandum docent . Quod igitur necefiarium eft *te* nulla ratione omittendum , abrenuntiatio eft fataos , *te* pomparum *te* cultus & operum ejus ; nec non promiffio Chrifto fit , *te* fidei profeffio , oleique cum oratione unftio : que a Latinis etiam inviolabiliter obfervantur . Sed *tc,* nos haudquaquam immergimus infantes D ufquc ad fummum verticem j nec enim poflumus illis precipcre , ut refpirationem *te* expirationem per nares cohibeant *4* ne etiam per aures laera permeet aquaj fed neque os infantis obturare poflumus . Verum ebs in facrum immittimus fontem , ut tne quid valde neceflarium ex traditione pretermittamus , quafi uteri imaginem referente lavacro , *te* regenerationem per hoc indicante Et ne capot , in quo eft fedes omnium fenfuum & vehiculum anime , facri baptiimatis fiat expers , cava manu aquam e facro fonte haurientes , illud perfundimus , divinum invocantes nomen , *te* proprietatem lingularum hypoftafeon . Nam & findo Apollonio , cum objeâum illi effet a tyranno ut pfobrum , quod baptifmo non ablutus , proinde non effet Chriftianus ·, futis ab eo precibus fatisfecit Deus , deprecationem ejus benigne audiens , demifla enim nube caput efux rore perfudit . Si igitur baptifmus non perficitur perfuGone capitis , non ita , led alio modo res gefta effet . Quid multa ? Unum & ipfc vir egregius novit baptilma noftrum & Latinorum , non duo . Cum cmm a'umnus eccleti* fit,

u. LaaseAt*- «ύ,«ɿɹ·». **[redacted] *W°i·" y^· Gr«f. Ukr*».epi.

fit , nanqaam vidit Latinos iterum baptixari * nobis : veram hnc ille profert iratior t qu* autem es «verfo animo proficiicvntur * non foot cario&ws «iminanda · Ceterum Latini etiam baptilitos inungunt -chrifmate ; Ac «que ac nos credunt uaâionem chrifmatis efle unum de feptem eccleG» facrameatis. Adhibent vero illud « cum proveéliori atate funt hommes ; quando , juxta eximium theologia doaorem Gregorium, Ac myiUqum quid audire Ac refpondere per atatem licet.

Inftituta quoque ac mores tnomnibus diverfa omnino funt, jejunia, 8t ritus cede(iaftici, Acfimilia. Que ergo hic unio , ubi nullum patens ac manifeftum apparet lignum t 8e quomodo uniti funt, qui fua retinere volant? hac enim lege fûum ad unionem prebuere aflcnlum, quamvis a patrum traditionibus defeiverint,

Nefcit ergo , ut plane videtur» cumins hic vir, varios in hac etiam magna urbe ConAantinopolitana fervari mores , jeiuniorumque ac rituum ecdefiafticorum elle diverfitate* Namque anteChrifti natalem funt qui ordiuntur jejunium cx dic quintodecimo Novembris , alii çt die fexto Decembris ; alii ex vicefimo : Ad honorem quoque afcenGonis Chrifti quidam jejunare incipiunt c< Kalendis Maii;Af alia ah aliis jejunia obfervantnr . Nam 8e ipfo fanâ* ac magne qu^dragefimc tempore diebus fabbati ac dominice multi vefcuntnr pifeibus, alii quoque abi» diebus i hm» rtiatn qui iis omnino fe abftinent : quid ergo? dicemus nc illos fid- etiam inter fe diffidere ? In ritibus quoque eccleliafticis confnetudo eft varia ; Nam Conftantinopolitana major ccdcfia in celebrandis officiis alio more utitur, alio vero majora monafteria , alio minora ad quietem accommodata, denique alio facerdotum frcularium eccle:i« : Quin Ac Tabenneliotr in uno eodemque coenobio varios jejunandi pfal lendique modos habebant, aliis per biduum iqun-intibus, aliis per hebdomadam ; Ac his quidem advcfpcram, illis vero de media nocte lacros hymnos canentibus : quod fiebat etiam in monafterio [Accemetorum . S. Simeon Sty lita quadraginta dierum jejunium nihil omnino deguttans complent , idem B.-quoque Daniel preftitit ; hrc tamen nemo ad hanc diem in crimine vocavit I Jubet canon., otnnibus festis feriis efle jejunandum : nos quibufdam non jejunamus , Latini vero, nunquam ejus diei (olvunt jejunium, nilinata- "I** domini dies contingat. Rurfus nrtreipiente canone , non efie jejunandum fabbato , Socrate*, qui fuit ante fynodum tertiam; In occiduis, inquit, partibus jejunant diebus (abbati: nec tamen qui illis fuere temporibus crimini hoc dederunt ; quod fcirent, varios jejuniorum Se rituum mores non inferre' differentiam fidei. Mirum porro fuerit, cur ifte vir & lingus diverfitatem , Ac varium indumentorum genus vitio non verterit; aut quod illi fle&ant genua cum adorant A' orant, ferrantes morem antiquitatis ; nos minime: Verum vox illa, quamfubdit. Et Gmtlia, hx fibi velle videtur ; quod fanc quis fumtnopere demiretur.

At quam illi pntclaram obtendunt ratio-

orttJab·* B»»'·' tAcatnw- rifiniDco C»n. «fo». GreroT* rer°'' <Z*i ctf. si.5' i>»«i

A W i Xjm Jwc 9 τ/μΛΒ- «np t> oTh ιτrιτμΛ rt , n iutnpot £ rti ijf A<T/wa, < »p jti· · ê y«> τχόφμφ» v' me ittXw/» Miron aîlf ΤΛρήμ# rw Λ<τi»«κ «Hïi<ΤΓ/ζομZMT,- · ôjtwc xjje *4'«« x/»«i/4»^-#niins » VÎ " XP· nt vero uxomcc AayojJ)** raAsMppey^oHÎr . «λ-λ< vÙ τ« μορμ TW 9t horttot jffiîntn , ê de wjuhc i> srni uomeévt w it^nrÎAf τlui nXtrlui ri μύpv "hlywi . yuoutn jf TMW, ôm» nXtssff ÛÀ/4/<s /rrX«'&rr<u 0/ sir- Spurot , luijiA & rt MWixct £ atroeex >«·3-41 Juimtos jÇ nr μίγη9 d» -ihoAoycx feryoctv.

B Δıτη ii-nt rwn $ τισι B·IX.

r«v«u' n a£ s<<λ»oΜΓ/κ«4 ·η«ξΗi, £ η τι nti-nt. τ! ttujjri itwK, ont >> ë trUuXo» i-χ>ı, si, Twç or nt o/*<η « r/pyna βχλόμι· rot i τντο yip nt «C £ μη ·η/? «'« -ÎV τλ· lifQt

Ou* o73i> 9iw, ve twti.it, ô rlutoç îtvc, êrt ιζ d» mi/'τη rjjjwyiXoroXsv bivopt i^n w<ri, mjthuu π^/«λ>»<η«Γα*7 · W w iri *· iK , ri ip^tmt »n-

C rfat n noT9P9Wt^iiutp9t ' oi 3t iri tk f«-rra th' ' oî ii iro η κ . inpot ii άτ'βipχ»; th M<7w rlu> ioprlu) tw Xexrov «'>«-λχψiv»· ' χ4î«λλoι«?λ*i >w n *î · ni riC~ β«ηı £ nie ne iyttf 'fAtyihta nor«-panonif i-χ.θw » fnpw ήμiμχ, «Afcor Je nun» <»f^o>nt/ · ri ouo , Λτυμφv* if T&o rirtt tpS/Jh ; djuorwc £ es Ç fK.^wmnK.'ùi ηiξiβ-r Jr««op«s fôy iIprit · ui yip ή «*θ·oλ/*»i fittXw/* d» nJc iHdw ri^n iχH , «ou «?^du> «a ufydXw μo>«<, xi iHIw'ni iïτoχ«ΓΗ€χ« , $ «λλύυ w κοτ-μικώ (κiλητiΛΛ g or Tet£mn<niïmt ii ce rr, iurn w

D μι$ μoη itt^ôpoui rnrrmt £ i/Λφόροo ψ«λμ«»-3/«c trttiKotuj ' Kii oî & ivrût iri Sio ipzfpir d»n'rfoo> , ο' Si J/ f^Jojudioc, s£ oip^μiφ itari' pu , oi Si irù μiτη ιoκ·ηρ rb» lîjuwî/*» irtti-Xo:uj · o'uoiwc £ d· τi iP κoιμήη» μo»iξ . d iym Si Xium·» o Στoλ/πγ nofopÔKotn fatrit Tnrtttr irtriXfrt μiιiατηuZ yivaiutr^·, όμ Ktù ΔαιmK ô Q-πκ * «7K oùSiit ηιiη ri ron *** 'tipffot «te tu Si λı-yotne , ni srsûruc rijriwv» ήμιι ΚΛτ^Κύομiî dff-«c Jint xitmAtiojci» , Λ«τ7»oζ J» τiτα.; rurfÔKnr, ti μη iV Xctrr^vt ημιρo τiι· χ»î Ttthtt tS xoôs^- Xîyor , ni' trifâe m

E μή rnrfÔHf , Σ«v«ηχ Si vpà ne rtiir* rwniou ur , φ>»τ/'>' d» n/f iaafciwi -ri rsù2C«nt tnrfù-H71S * «?X*Or T& TOnCtTfi THT» · r-Jfyr«v 7S , άτι η 3/μ'φo(o> iΦ mrnHr «u -ff/ /-yfâr iMΦOρΛ» rirtt* MX fiff-dyw. δ' «r rte Tins, rue tt, n Sm^opot ne yXiirnic irf ne ctsxdXfirfr' i rue ittnor n ydre χλ//o>Πi τ oτχαuiiπ £ r^cw-fc^c.·'»/ κT τΐώ ip-yui^t ri^tr, ήμiΐi Si mtu: ' «λλ OtUM T0, £ t'i rt mS-nt, itru Sr.KouZrie o^ir, 0 £ «Λ/3oξo> Ti) Soit".

A?A« ri» ó roi>oi «vτ^ Xcyoç ' uJtron, φ>ι- B·«X.

r »,

Λ» t 4 *iff* Γρ<2*«» c«<X*7M τ», ô* *μότοο τί* «<– Λ |r^K ceropdUfr^w, *iKrfo* » *iv Ûi* , c» **τi** *τχτρο ixroptbr&u* · **τiτ**» *3»* **w** i/o» /x&tAX»* rie >cτ ?4γμκ . *tire* **χ*** **riw** ***yf*** «propos njuf» 4Ê *HIM* «r>U» *luitll4»9t* . *φτΰ* **w** <ra/<C » **φii**. *T)f* **τoφλώνω** ; **h** ***U*** *«ri* 4 tV *Fpuxih* **Û*A«m** -ni /« ***ri*** *Ttrpot ixTOf&r&u ÎK^Af* » *<'7* **Xîf** *ri?* ***yj*** ***iff hfw*** «vvrôXw **£** ***iff*** **c*** **w»** o-uoo'- *3oeç τχήρατ* *ri 3i* **f*** ***τί*** *ifi ibiro-néKrfa , ûi yip* *TxpiKxQe* **τiτι** r«p *Hero, , rtyt &Ko , 4 -ri «x μότ* τί* rxrpoe ixropAle&tu* ***iKrfa*** › **ri**)5 «« /« ***τί qî,*** JîXa» ri$ ***U μόη τί*** *τχτρό* .

ΛΒΟΑ. B *Ort 3i* 4' ***iff*** Γρ«αω» ««λη<π* -ri «< uo'ł k **crx** ***ixipurnr, iii*** *xnpirrer, φXHpω* 5£i , *b'/orf* -ri **f*** *μOΓX* -I» *3Î ÛOU XMUpit . TSUÎ TXTφIXβïi otàTc^jf-Sorerif irop^in , yjf* **τ** *iytur* *tixpov/rfw} Keyor-τι»* , **ii ui** xju q*H* -ri *iyior itrofâsc&tu rreb-μα* , 4c ***τΐώ*** ορθ-οioξζ*» *etcarxfyptyn* , *Tag* «» -ri ***ix*** ***μ<»**** ***τί*** *τχτρο* ixropdUiaJFcu -ri ***Ttefyfniyior*** *ifporer* › -ri)5 ***ix τί*** *τχτροi ïτiμότοτ* J»jAo7, ***ïή****τι* ***î*** *τχτiμι Kiyuf* «c ύo» ‹t uuh›h · Φ4τi' >3 o **μ**//<» **Β***-oiXηo» **η**? -nt *cirrtKeyouerx «fe* rSq'sc» rfixmrii* ***é*** ***ΤiλîΜ*** **c*i*ri** **iφ**λ«4ω»*, h 4' ***irt-ypx<fi'*** **ri** φυτ<{ Θioiόι/ό»-' *Txripx be rirri» ibu~* »*iw μη ***irnt*** **u**«- **£** o' rirri» *τχτiρχ* , **i^irXricC** Ai'jri *τχ-tipx* , ***τηή*** ' ***é*** *rxKit* ***î*** *auri? c** ***nff rp;*** *ΛαΦιλόχ/ο»* *φη'ή'* **eri^**-narijra; -rri-*fuur fif όμο ογiμ^θθ9* -ri iχα/τi* ***^fôruror*** o' xu-***UK*** » *tibiru* -ri» **rxrip*** **jttow** *φητi* **T** ***ri*** *τχτρο* ***yririf*** ***χ**** <ri ***τturdμιtor £ eutri*** **ristu** ***Keyw.*** »; 0 «^/0; **Αθ<τ*τκκ c»** nJ ***Kôya*** , κ |› t'*nypx-φιi* · **art** 4 ' ***c**** *NuiÂct ruüoioi èapxxutx rlui* t <-***fupyàn*** . 4 ***U ipxi τί Kôyv*** *Kxhùi* ***inbirxî.*** ***tm*** *φτ^i ' H4j* **τό τi** *τχτρ<κ* ό»ομ« **λ/yom**» « «rz-***γικîτχομ»*** **ζ«** **τi** ***Μμ&'ηî*** ***-^rü Xti*** co τλ·*t ù* **λ** *'yot* . <ρ« ***iχ*** «λη**θ£;** ***Keynn»*** , ***ιτι το τi τχτροi*** oro/αχ *ixCitKht* ***î*** uo» , ***iλλχ μχλλο» £*** *rm/.-trstyi . ότι 3/* το' *X»* ***uii*** *ûtuptï* το *ex μό^* **m** , ***ixouror iff*** *ieput* ***τχτiμη τiη*** *χηροττότ-τ;»* . **φ4τi** >δ o' *μî-μχ* **ΑθοχΤ/ο;** co **τù** **Âo'yw,** et ***iTiyiypxTTU*** , **ïλζ^γoi** \jwo<eirfwf **f** <rie/ **Μiλiτ/ο»** i$ Βo't îC/o» · **î** ii ***ipχ^'*** ***itSpuroç xxS' auoftrnr Qfi yiyoue*** ' *lu> be* ***tbuûxrof*** co ***t $*** ***ivi Tex*J^-*** îoζη -ri ***τiκυμχ ioζiζî^Λî*** , ***μη ttfoobixut*** ***ôt ix &ei bi oii*** , ***τοιτιτiχα ix*** ***Θii yeyofôt*** 9 ***ùt Kéywv ïτι*** o **ioτo;** co ›Γ ***èxvl-S'ftTtt*** **Ï/*λiζ«** *όρ&oiόφi* **Mxxflorzxri** ' t'*àf oaju* **riî** «'**W** ***φΜî&i £*** S-forr.TB; t J ›7ω ***£ τi*** ***Txrci*** ***το τηûμχ*** το *ύζ, χι>τί* ***τί*** ***τχτρόζ bit*** ***ri bii iχχι&iï,*** ‹Ë <9por*uv4Το» λiτ^Α/το» *λ-* E ***To3nx^ireTnt*** . o' *μiγχ<;* **ΒχσiλvΛ;** o» **τ»** *xe-* **Φ«λ*»«** , μ η i *τιγρχφή'* η *μη* το ***T9(iμχ ix Θii*** ***Kiyoi τα*** , ***ibi rôt Koyor*** · ***φητi*** **τ»;** ***it*** *oum* ***Xuzilotxo*** -nè **«χ«ι/Γ<** , **Xoy4k** ***Θii £*** ***Tffbu,tix*** θii? ***It*** ***bti*** *i* 4*ΛΛ* o **Δομχο-χ^υο;** *ludffDi dr* τω ***ey . XftfxKxiu*** *φιχτί'* το *bi* **χ**»iiαχ t o ***iytor*** , **i** ***iXφχîTOi*** ***κη τί*** *χροφiv* ·ηi« **θio'τη-ïii** *άαύχμκ* ***τί*** **τ«τρό$** , *ex* ***vχτρόi*** 5?τ ***ii*** *bioo èxvoràjoyien oTôf.* ***£ ri*** *3eÎ* ***rif*** |**Ç** ***μiρφ-^Μi τiη xupbrnm;*** ****.*** **r«ex^/u<7»** , **«oήκ** ***iyixi*** *oix^uenxr,; é^bôyn;*

ne«? Nunqnttn, inquiunt, Grccorittn ec-cfdîa dixit.Spiritinn ei folo Patre procedere; fed (impliciter, ei Patre procedere; hocau-tem Ftlium non excludit a ptoduâione: Ita ut hac ratione fuerimor & antea, *8c* **nunc quo-que fimos uniti: pro hominutn dementiam! pro excaecationem! Si Grecorum ecclefia ex Patre procedere femper dixit, a Chrifto ipfo, 8r ÎanâixapoÜolir, patribufqoe fynodorum cdoda; ex Filio vero nunquam dixit, hoc enim a nullo traditum accepit; quid aliud, quziio, aflerebat, quam ex iolo Patre proce-dere. Si enim non ex Filio, certum dl ex Patre folo.** g

EccleGam Grecorum non affirmaffe, ncc Rf **affirmare Spiritum ex folo Patre, confiât ex eo, quod vox, Ex folo, tollit omnino vo-cem, Per Filium. Illa ergo paternas fecuta traditiones, audienfque fandos dicentes, Spi-ritum facyftum procedere per Filium & ex Fi-lio, & redam fidem ampledens, qua ratione fentirc potuit, Spiritum fandum ex lolo Pa-tre procedere? Modus enim dicendi, Ex Pa-tre, non fignifica:, Ex folo: Nam qui Patrem dteit, fimul quoque Filium intdligit. Ait quippe magnus Balilius refellens ra quae obji-ciuntur Filio ex novo & antiquo trita mento; capite quod infcribitur, An Filius lit natura** Cap. t. **Deus'. Patrem vero dici non exiltcnte filio eft impoffibile. Et qui patrem dixit, nonabfo-lute, fed alicujus patrem dixit. Idem rurfus in libro ad Amphilochium: Nulla ergo, in-** Fpirtot· ad **quit, fada de fe mentione dominus, in con-fefloenim erat, folum ait iene Patrem; co-gnitionem Patris fuam quoque efle affirmans; id enim non cxpreflum intelligirur. Et fan-dus Athanafius in iermone, cui praefixus eft titulus: Quod Nicrna fynodus cognita Eufe-bii calliditate,crr.Initium veiotale; Redc feciiti- Et Patris, inquit, nomen pronun-tiantes, ex hoc nomine Vctbum quoque quod in Patre eft agnofcimus. Non ergo verum af-ferunt, qui dicunt, Patris nomine excludi Filium, cum potius per illud ipfe etiam <i-gnificetur. Quod vero dicendo, Per Filium, tollatur illud, Ex folo, a udi finitos patres clara id voce docentes. Magnus quippe A-thanalius in traâatu, quem inlcripiit; Re-futationem fimulationis Meletii** *Se* **Eufebii: Incipit autem huc modo; Homo ad fitnilitu-dtnem Dei factus eft: Atqui impolfibile, in-quit, effet in Trinitatis gloria Spit itum con-glorificari, nili eflet ex Deo per Filium mo-do procelhonis, non faâus vi creationis, ut ipii ajunt. Prxterea idem Athanafiusin dia-Jogo, quem feribit inducens orthodoxum** *8e* **Macedooiauum: Si ergo, inquit, oftenda-tur, camdem habere naturam deitatemque, ?uatn Pater** *«c* **Filius, Spiritum qui ex Ipfo atre per Filium eftufus eft; demonftratum quoque erit, ipfum eife adorandum** *8e* **latriç cultu profequendum. Et magnus Bafilius in capite, quod inferiptum eft; Quod nifi quis dicat ex Deo efle Spiritum, nec Verbum dicet ex Deoefle! Quomodo ergo, inquit, fepareotur infeparabilia, Verbum Dei,** *8e* **Spiritus ex Deo per Filium? Joannes quoque Damakenus capite deennotertio. Spiritus veio, inquit, lanâusoccultx Patris deitatis mamfeftariva vis, procedens eft ex Patre per FiHum, ut ipfe novit. At quid opus eft Im-guios enumerare ianftos, qui id aperti/fime pronuntiant, cum ipla fanâa cecumenica** er'

fyno-

Aa.t.h i» fyM4a> Ctfdm 1mm 4icotZ Nom ilia per A
Wri» T«r*> Tanfiaai patmidum fie ait : Cre4o ctiam in Spiritum iàaâvm, gai ci Faut per Filiam procedit, qai 9t ipieeft 9e agaoCckar Dcao. Si awirrro qaod iaofti dicant, Per Filiam» idem cdê volam oc, fimel corn Filio procedere Spiritam» non beoohocinteligant. Nam S. Athanafiai in epiftola ad Senpioocm, qen incipit : Litem tan pietatis, la Chrino » inquit , erat Spiritus» ficut Filiae in Patre. Rarius ibidem ; Sarôa & beata Trinitas indivifa 9t unita io fe eft; dc fi quis dicat Patrem» in co cft 4ju» Verbum, & quieft io Filio Spiritus. In alia quoque epiftola adeumdemi que incipit: Fortaftc miraberis ; Non enim eft , inquit , extra B Verbum Spiritus ; fed cum in Verbo fit, per ipium in Deo eft , Ex quibus ofteoditur » cos qui dicunt, Spiritum procedere per Filium, hoc cft cum Filio, diflentire ab his qui prolati funt, 9r ceteris qui .fictilia dicunt; quos, ne nimium fit, omifimus. Certe enim modus ifte ad unionem potius quam ad diftinâioucm fpediat . Idcirco doaores ecclefin non ita loquuntur, neque ita hoc intclligunt , fed diftam diftinftionem tradiderunt, imo reto prrpofitionum, Per 9t Ex, concordiam ftatuunt : 8e, Per, fignifiesrc caufam omnino exiftimant . Ita divinus Chryfoftomus homilia quinquagefiaunona in Matthrum: Novit enimferiptura, inquit, loco hujus vocis, Ex aliquo , uti
Griu hac voce, Per aliquem, ut cum dicit:
Ji btmiKiM ftr Deatt, non fecunda nam, frd primariam intelligent caufam & rarfut :
û»». 40. ^(·mfM'dasaprr *Dt»» ttt itftrprtteiit etrn»;*
». c»r. 8e : *Fulilii Dtet, fer e»un veeri tfiii i» fttitrete» Filii* r,-/ . Vides , vocem hanc » Per Filium , aperte denotare caufam , ut contradicere nemo poftit ? Verum ut probetur efficacius, Per& Ex, ita alteram in alterius fignificationcm migrare, ut caufam fignificcnt, aliosquoque fandos audiamus. ltaque Bafilius magnus in capitulari tradatu, quem de Spiritu fando infcripfit, cap. 5.cupas initium : Hrc funt , que ab illu D dicuntur , nos autem quod propofuimus , oftendemus: Jam vero, ait, rer&£x, altera in alterius fepe locum fuccedit, cum altera alterius iubit fignificatum ; Ut, *Ttfftii bemite» ptr De»»*, quod perinde eft ,
c». 4. ac dicere ; Ea Deo ; 8e alibi : *Qitetii»^»e prett^ret Meyfet ifreel ptr* asasdarass dsmi-
C,·. 40. *»i: & rurfus:* T^aaafaid m« *per Dtn» tA i*-rtr^ttetit* serum ? Per Deum enim dixit ,cum dicere vellet, Es Deo. Saodus etiam Cyrillur in epiftola ad Neftortum, oucinci-
Ca»t. Sfh. P«: Intelligo .quofdam fallo detrahere me»
Mr.·*, cap. eaiftimationi : Quoniam , inquit , alfum-
*. pta carne filius quoque hominis extitit , necefiatio fatendum eft , fecundam carnem E natum effe per mulierem : 8e paulo poft :
Simili· ha- Dei Patris Verbum de fanda virgine eft :
proirh··. 8c infra ; Natus eft «que ac nos de mulie-
Cyrii «a re : âc non multo poll : Dei Patris Verbum
caiefîph. '° forma fui genitoris exiftens habitavit in
pars. t }: homine nato per mulierem . Cum igitur , Per 6c Et, ita fe habeant , ut alterius altera vice fungatur , Mc patres occidentales afferant, etiam ex Filio, orientales autem per Filiutq te ex Filio, non eft equum illis pofthabitis fumere , Per, quafi idem figuficantem arque , Cum : Procedentem

rutiô3M TMtw.Xrwwi < 7S M î
τ«τ&κ>χν fur/· τ*4ν$· <<τό rnSfut r· iyiw T^UriTtLTf9ilii>îiiKTi^àpntft MictrrwGMr it n £ y**Àà*»99t . * H TMfriiluiïriAφτi wm û ruù^1 wS ri vrfMAUTud^rof s«rqpf»ftO[Xiywr», i uKif viro ciroirr. twi jS · ôvsoç A-&<m«W ©* tw «ρκ lÿar/m fvrrwXÿ, wir w «fxw ' X*Ay**^ w <* ty<i,&*$*«·«· cm rxÎXeirmuJ'τo't mÎa », iexrtpiwèi d* τύ τ*τ&-uti »À»cirri«unf' W <>/< λλλιμ κλ&λ Tew «lm/pfroc £ UùtfjH Tfis farrlul Ri , «$ M*-4* TM t At /w Tfirert $ · 5WTK Xoyoç s$ το cr rç t»/· 99t^ut* $ wy» cr Zr^c ξ'revAj «uto*» »« ι' <AX*' <*rw θ*«0μ<τ4ξ* φν· <r/>· M >5 »*toç Ri tm aJj^k to τη ûμ*, «M'dr τ«λòχ«3»> o»τ«7θτi 3/ iurüirlt. fàtritew· TAI, OTITM /φ TM WM W O'OO t S Uli T9 TTiûμ* tITO-p&&u, vτυμφvτü μ$ 'lv 9fO"flf#W, $ lût λ«TM -iff Jenuhwc Xtyornv,i 3m το τλχθoτr<-pìκΛμi». £ <Nu*c Ô τρόμο mtoî ittirtvç fjtiNûr Ri X<4 M' OMMCÎïW, 3m' t St 9 Ol θ<θλθ')/M 1»f ivùw'uxμ Ktywu eûii rooÔtn tut · mw , ? ^poeepn^bu 3m'xôm-/> <ro3/3dAn,jud^< iti, μι-ri ik, <«» oiiuπτιμφoiHï», x«u drlet nûrlüi roAM^V xwxrroc, arc φφττ 9 &βιΦ*Xfv-
C «-oτoμo c» ritEM*T$dior de >θ\òμ/λ/ρ' o/lf >5 το 3Z wmto ùφ m Xry4» \λ'M"»·, -* v**» ^MJr itnpriplwùfy™ iti ri Θ/M' m to' irinpoe <T-TIW, ito*TO rfi™ TtSïirt. £ r<Xm* Mχι i μ τü&ivüι*τιφητκ in# Ri» jt«Z τιη i &t te, ii * «MSVn f/çÎMJtomcr. ipitrô, iiyi, tmc sut/o «rwjuairfrr MO^tfwi ê mwt ^ι'wç ; <A /><è in fcf&uvrifot tox$ÿ > ôrr «*τ//Xîθ/Γ<ζ) λ, iti, τΐï, cm, è<iTi'<roTjM«ur«, /V Kotriênytut iticniffy. Φvη)δ ο' giytsJW^rroc cr ni mtuchtwc » Ttypetfofjty? T* *Yt · t^^/λλ· w xrCxXiUfc·Jer λò^« «Φ · / · mm <φχ>i' nc 3w CMHMW TW<Jnt, Wjt4i5f it 9 ^f9tSi-
D μτ^Λ. wfti ii nt iτ <AMλo» oττμκoo^i-M ToMiiti itTt^ÿtrtLmu i , iti, vi w, c*, i ·ncr inp* ■»< tripes rWA*<rio *9τιλ*μβ*η) · ©Tor * o«η)β-«/χàv it&ptnw iti ri Ofi· ilipi&t' ir* «MiττλMη Mmltwc ιψ l<rp^rt \ iii Xb&îM . é *ÎKtt' MX? iti TM OfM v I/«O*<φM* <nç iwrilf Ri»; irri tm cm tm Gîm tlvrti» , iti tm Grif à 3« iyüf Koe/N^Cf τ£«yo« Nrro'e/or f'r/roXi , Wi ή «VXW ' «η»φλu<poiiΛ A4» , Je μ<ιθ<M* > TttK iwf ipûif vjvoXw^MK* φoσiτ ' »τη3μ riflut vχμιμiτιXΛ £ Joe «f^/mwwm , itey^jflt oμoλov«*> » in yr^imnti K*ni arifg* ite yuiMiKit . € /kJ ' i c*
E OfS ruTpof \iy< ô» î^e *Y^Λ **P&*f* Ri · v^niTtûr ' yrfrwntt χ<σ* üμi ά» ytuxuiis. ë uer ihtyz· o' cm Qii rerpif λo'^o» dt juop-Φη γμ yr^urjixon; v«φχ«» xmt Jxwo-w ὦ i»~ θρῶτ«ÿfM&ttn iii yujMixii . Err* cuu itπμi&iπιηι η , it* , τ£, Zχ, "KtytHirt 3» 9Î 3v-τ/χo/ reriptf é c» tmwoô , o' ii iteiPhiKOt iti TM' UM' CM TM U|M, M' iÎ^Ôt Rj TMTWf »<6<3oV-trî, rUù , iti, im w , μ^·, & irri ne» ruù, dr* tetîi' T» >ô, ruù ri uJ iHT9pé^9^ftw, η μ^tm uiw

/«*v/AAiμÎM> * idwc 4P <y/«» *fVU * J/or/, tie
£ · ·-------_ · τρίη vm Wnw jmcTMf Rt
£ i StuxcirttK. Stù r«ta £ τάυ Mxe/vv nt»%t/
tétine · ! Λβλύ< irtrûi^tni -ni τi «τX/μτμ λi-
yb, i t S uü v rue rtf tùm ri τιημΑ tvn-
pwe&u lφηтηι ·. h >5 τντ» iyw w , 2* i? · μ£>
y«i A$*HÎ9*f η snryx ne ^fnKoytue d* tV *«'*
Apwnif ^nfrii Kiytp t\tytr ' it τ» vημΛ n~

Z/per/iM* c* Aexr* ou t» τ*ι*μ«, w«t î> o μο
c> vA τΛτύ · · nttuirlu» φύπι £ πiζρ f%tt
ri τπûμΛ ^poe 4 d»r , o/<» iχ« ô ude «/de tw
τΛτipΛ. £ B*στλ^o J/ o μiγ^ o iïi ô'foXoy/*?
βuθό ^ ιζ. ·& *>po ΑμφιΛiχιω χτυ φΑΓΚΗ'
tie rwuu iχp o uoV rpdç ▮ τvήp* , mtu £ «/de
▮ Lfo'r τ» τπûμ* χ^ etitf βΛvτiσ-μηπ rr^P-
StSo^u/ τ2 Aoy» rtwmfyt · « St ri ττινμΛ -nJ
uu TiwrrnMmt, ó St udc rtf Ttirei » £ τ» rrtu-
ua, nJ x<rd IïΛ· i. £ it / Αθο<σι®- c# -nJ λo-
y* îV xJ rewwi tV uÀpitrtur, w ή <ρχ» ' '»» TP°"
χ^'μ/χο» tri t S £u!yf>Jx · φη^ι · vμoiv £ ó
μ^<« ΓI*ûλo;, ^«r/rteXf» ô Oeoc ni τiiûμ^τϋ
vit iirri tie τ* VipStte ipû}J , χμiζoχ , ûβ&i p
τ<iτi>4*& iurif i τχτiίp λ/yw Si* τv μιγiλχτρo-
φήτκ* /«χMÏ <<® tS Ίηύμvη μ* tnt irirvt
0*4fu, £ rfo^rArw/- w e'm ô <λ-
θ«» rwrou ηi χ/uÇf fP if&pviruf , ώθϊ*·
τ/χχ Çtmji HTi» ' iyu ce rtf trvry & ó τ*πρ
iμαi' ^i' fyù téμι η 4λχθ*H« ' yi ' /«F <τ/λ-
θ« «foi ◆ rxnpc μκ , Λφητv úμiii îpQtrw;,
βZλ* ^τoΓiλλ*> vμ7» Tw w ^xXijtbf n> η/o,α<
n»ç <λχθκ'< * /Jw τ» τηûμΑ ce τχ 47^^«* , »i
4x43·«· ώ τ^ «rei ' /J2 2 Texte *3/«7ιτχ . o)
OM>dyrmeTlu»t Jftt, Jrrîή » , £ιv,ruù,
ú τpoi^λM CHLtrlvi λiγvπ nt/c iV irerfpvr θ/o·
hoyfatf »

K*BX. Op< St $Jrî W ^utiirevi, τi» cm t S τατpo'i,
φ>)τi, ^OFMvf/τ« «/o' TfirtDf eûûruf ' μiiτι dr-
τκϋθ* nJ c< μóv» ·nforfàwir ; *>fc' tâtr Jttw ro2^
TBTO, £ Άiγoμι» lvù/ Λ δ/4π>* Tif «Sifoç ^5<iλ-
λ« $>r*aOÇ τ L{or μ/μ<θ·»iχΛμ/».

4ΠΟΛ. Or/ p4»J f'x μσ»ou τ« txtçÔï tw u/ôr hfcu £
μη AffOriitjtyif dr nj σ-üμ^όλ*>, «c «uriç oτïμιo
*»fjp i^^Kvytî ' roe< y«p «tu £ λïy+t ,
lωî>îΛ iiητy . $ ημü μη dr nJ
enuQÔKv , χ^ι' c« τ» u/κ , /ojp^ τ»oτo λι-
youju lιύiχΛ Snint · ûrsuin»; χ<μ' J/t' tbd vit .
i/< r/ ; cÎŒtrip y«t'p o/ «ty/o/ cm μóχ» τη τΛτpó i
Hiet Ktywn , «ar dr ηi α-vμβóλv ou «forx/x-
Txtt ημiî Hτu χ,ηpûτημi» , oυτω τo τviû-
μι τo éy/o» wx cm μó/M τi τχτpói /xropXb'fir^cu
y/yornw, βλλ* cm τî TΛτpo ^τκυ/'oû, £cmt J
wotrpèc Î/4 τM u/ιΓ , χ# μη ^eforitei/J^K dr nJ
<τι>μβόλά> , /OMμι/ i&j λi^oμη ' art Si nJ ex.μó·
>« τ2 îΓMτpo'i τ» ιηiïμΛ η> ctyrar CMwopiofr^ctx
a ô'foXoyîr/» o7 iyiot , τ» Si t* μó»α tS τλ-
τpo -ri» wor fyrÏT&tu "Ktyürit , ixxro» ' φηπ
>5 o' μïγΛ B«tT/Àevoçd» to7ï*»t /η7»;t »co7; , d» Kt·
Φ*λι/M ou η ιτiγpαφp · ôn x χτiτμ* ô uió *
μo/o^u^; o Jo; δ/à -ri μóκα o* μóιou ^o/χ ^μ*.

A caim com Filio t nemo dixit fxnftonim ,
aaandcaaidem modat ifte · M antea di-
aom eft , unionis potior eft quam du
ftioftionia . Idcirco diftio&ionem hanc
icicntea > qui bene norunt philofoohari
de Spiritu , nomquam dixerunt · Spiri-
tum procedere cum Filio : Nam fi hoc
iciflcnt » certe magnua Athanafiua t fona
ille facultatis theologiae , non dixiffet
quarto contra Atiano» libro : Non coa-
ptat Spiritus Verbum Patri « fed Spiritus
potius a Verbo hoc accipit: & in epifto-
la ad Serapionem: In Cnrifto erat Spiri-
tu», ficut Filius in Patre: 8e : Talem na-
turo ordinem habet Spiritus ad Filium «
B qualem Filius ad Patrem: 8e Bafiliusma-
gnus , theologi· profundum , capite ad
Amphilochium decimofeptimo : Itaque fi-
cut , inquit , Filios fe habet ad Patrem»
ita & Spiritus ad Filium » juxta feriem
in baptifmi formula traditam : & fi Fi-
lio Spiritus coordinates eft , Filius vero
Patri » Spiritum quoque Patri coordina-
tum efle pcrfpicuum eft . Rudus hxc ha-
bet Athanafius in fertnone contra omnes
herefes j cujus initium : Propolitum no-
bis eft ex evangelio · Similiter 8r ma-
gnus Paulus : *Mifir Deui Spirituut Filii fui* 4.
iu cerda *uufiru clumunttm* , *Tuttr* ,
Et Pater ipfe, per magnum prophetam ait.
C A^biwiam *Jt Spiritu mea fuptr urinem tur-* 7m/. ·.
nem i σ' prophetabunt : 8c ipfe dominus
cum ad ferendam humano generi falutem
renifiet , voce ufus , qux majeftatem
domini dicebat : *Fgo* , inquit , *in* Ta· 7»** M·
tre » <7 Ta/rr *In me eft : 8i r £go fnm*
·veritei , Sc : Si ubiero u4 T.itrem mtum , T»*|· »«·
non reliefuum vet erphettet, fe4 mittum vo-
bii Vurttletum Spiritum verituth . Ecce in
veritate Spiritus: *St* verita» in Patre: Ec-
ce Trfnitat individua . Qui ergo dicunt
przpolitioncm, Per, fumi loco prepofitio-
nis , Cum , nonne manifefte adverfantur
theologi· fanâorum?

Hoc ipfutn generationis exemplo fries : Ex Breiiro*.
D Patre, inquit, natum antetomnia fecula :
Numquid addit quifpiam , Exfolo? nihilo
tamen fecius hoc intelligimus, A, fi quan-
do opus fuerit , exprimimus : Nam Filium
a nullo alio generari didicimus ·

Fatetur *Se* ipfe vir prcftantiQimus, Filium Rasroimo .
ex Patre lolo, licet in fymbolo non fit ex-
preffurn: ita enim fe ait intelligere, *Sc* cum
opus fuerit , proferre . Ita plane & nos ,
licet in fymbolo non fit expreflum, Et ex
Filio, tamen intelligimus & exprimimus ,
quando eft opus ; &, Per Filium , limili-
ter: Cur ita? Quia ficut fanâi Filium ex
folo Patre afferunt, licet in fymbolo non di-
catur, *8c* nos praedicamus ; adeumdemmo-
E dum illis affirmantibus , Spiritum fandum
non ex folo Patre procedere , fod ex Patre
Bc Filio, Aex Patre per Filium, quamvis
in fymbolo non recitetur, hoc idem intel-
ligimus *8c* dicimus· Quod vero fandorum
patrum theologia non doceat, ex foto Pa-
tre Spiritum fandum procedere ; Filium
contra, ex folo Patre generari, audi. Ba-
filius magnus in confutationibus , capite :
cui titulus; Quod Filius non fit creatura:
Unigenitus, inquit, eft Filius, quia folus
de iolo generatur. Sandus JoannCs Darna-
fccnus return theologicarum capite decimo-
tcr-

terti·: Peter, inquit, folias eft Filii i & caulte de Triait ata, quod incipit: Credimus igtcnri Unirenitus vero, inquit, quia folus de iolo ratic fingularitcr genitus eft. Gregorius theologos oratione to Meronem; Filiam» ait, vere-Filium: Côlus enim de *Mo* fingulariter & folummodo, neque enim eftetiamPajer; totofqacFilius, & toties, *tc* ab initio. Idem preterea oratione fecunda de Filio t Unigenitae autem, inquit, non modo quia folus de folo & folummodo, fed etiam quia fingulariter non more corporeo. Hoc etiam Maximus in dialogo cum Anommo dicit: Quandoquidem folus ex folo. Et Gregorius Nyflenus dum narrat, que revelata fuerant fando Gregorio Thaumatuigo: Unus, inquit, DeusΛ· Pater Verbi viventis, fapientie de virtutis fob* fiftentis» figure ab omni Kternitateexiftentis, perfedi perfedus, Filii genitor unigeniti; & unus dominas ab uno unus. Et multos alios fandos reperias hoc afferente». Quod fi illi Spiritum quoque ei folo Patre procedentem credidiffent, utique ftOn taeu*i*flent; & nos licet in fymbolo non expreffum, prrdicaremus, quemadmodum ex folo Patre Filium agnofeimus, dicimufque edodi ab illis. Verum neque in fytnbolo, neque in feriptis fandorum patrum id feriptum eft: uno cum de fandis horeticl quaererent, nunquam illi, E folo. dixerunt. Nam Bafilius magnus in opufculis contra Eunomium, capite quod inferiptum eft; Cor, non filius Filii Spiritus fandus: Non, inquit, quod non ht ex Deo per Filium; fed ne Trinitas multitudo infinita cenfeatur, injeda fufpicione, ibi quoque filiorum efle filios ut in hominibos-Objicu, fi Dei quidem imago eft Filius, Filii autem Spiritus; *8e* Filius quidem Dei Verbum, Filii vero Spiritu», cur Filii filius non eft didus Spiritus fandus? hoc enim ufus es fortiAmo ad impietatem argumento; Siquidem aut filium, aut creaturam ftatuis intelligi Spiritum. Cumho. idem quaererent haeretici a Gregorio Nazianxeno, ut feribit ipfemet >n oratione de Spiritu fando, Ex folo tamen Patre nec ipfe refpondit. Quod fi hanc habuiffet iententiam, nempe Spiritum ex folo Patre Erocedcre, dixiflet hoc, Sc multa ie verorum moleftia libertlfet. Et rerum divinarum peritiffimus Athanafius in tpiftola ad Serapionem, quae incipit; Legiflcnuoc a tua pietate feriptam cpiftolam; infert que ab hsreticis objiciebantur hoc modo; Deinde, ut feribis, addunt; Si ex Filio accipiet Spiritus, & ab ipfo datur, fic eoina Kriptumeft; protinus inferunt, Ergo avus Pater, & Spiritus ejus nepos. Cette h fi fandi patres ex folo Patre Spiritumeffe credidiffent utique, ficuti Filium cx Patre folo affirmarunt; *at* nufquam direruot hoc, cum tamen i!los vehementci urgerent haretici. Unde ergo vir egregius fumpferit vocem, Ex folo, nefeimus; oportebtt enim audores afferre, qui ita philofophati fint, &: non fileotio pneterire; Cum ante fchifina nullus fandorum hoc dixerit. Idcirco fatis efle arbitramur, fi tantum dicamus, hoc quidem effe didum a fandis; illud autem minime: &: nes dicere & credere quod illi dicunt, .'l-

'JuAi >1·

A £ - 3·μ0~ iMcvmc - *in ΑημΛτηί ό» vi r^'* *φηβή.* r<«ip *ii uto biob.* £ ώ *nfci Ttntiue ri* «urv Aquctiu*, u n «ρχή * τνΓ^ομρρ *-ntyt^ouZ' Puri" μ·ΜΤ&/κ tit άτι μόη** c· μονυ ροΰ μοηvi * *VfVyôt!&* i* GeoX^vG* C* T· Orc f»v Ημvv· F»-OÎF * *1·' tJiv, 9Tt /A9MC* Φ *μόη £* μόκ* < μόνον, ou ?S £ rttsqp, £ όλο· utoc *é* όλου qgf' «r* «p£Ôc. £ τόλ/v *i* «firme <£v *ri uti O*. Xdy· . μονο^υὺi *ii*, ουχ *ort μ*-* vG- c· *μόη w μιηι*, <λλ' *irt* qgj pwvorporere *tif* nt τυμ*·». riw £ Μιξιμοί *μ$* Ανομο/κ *inKfyfatnc 9nrh' /r*44* μόν·« *in* μόνου. £ ® - Niitux rpu^oemc ώ τi «v·*·λu'4*« τΐ Γρυ>06« me Θυορκιουρχιr φητ/» · Λ Gw , ro^/a; u^rrairpe dutre/xswc χ^ι *üiiu 9* st-Xhou, *vii* ' *Mt* £* ihfiioe *μά»9i* co *μ09ü*. vm' το>λὺ^ iMac *τρ* 4r-ρ»ία-4< *ri-n* λ/ywvwç. «7 ou» o» μόνου *τὲ ητμ* *φ -r» TftSfM* m *iyi9t inro^if^o»* , *i-Keyo» «», %μ >iμ*i μ» rü* «φμβο'λφ camptrrti/ur, srêarfp c· μό»κ του ««rpoc ma ùu» *iy9*μι>9* qjd *Λiyιμη rtf* ôrô *iiit^bnr* · <>λ' οΐί^ ώ τ· *Γυμβό* »* in c< C n'ç Λr *itfùt Ttiifw τνγμ^Ιμμηνη ytyftmi*-<M« *ûftrrnwt ol iyfii* ΓΛ evrov ou /a4«u, *φηri yif i* B«rZ-Xvvof de Tore «mt' Ευνομιυ, de *iti* ηP ΧιφχλοΜω» ou w prrypM^ii* 3rd *rl μΐί* uôç t k *vfi* rà *rtiSunri iy<o»'* i *irx η μή* wreu *cm* G«T *ii* ûü, <7λ* *im ri Tiiti* μ>> *»9μι·O·ζ rM&ofirtiy»*, we ^crsûd'pc/rorcfXRr ajvorrd^J*ct*m. «Λ*Aμ* λ/->4«, *ti GfoÜ fJf/i fintit i viot,* t>ht *ii n rttu-μη' fi &ti /4** o' u/ó» *9 ^iμη ii bit ri* r»fuyu« 9 *iii rt μη* w'dc τi *bin* τ» *τιυμ*** «tçnntt; *'ήτ** /r^ponfra» ^ttfoe *rlui irtSfa ij^rv' n* >«C wop» i«τ/β-μ*«iλ4ii<iP0HP. mù-U -ni rpqyoMoc · ΘιολὸχοO *-tV ηiμτηüv 9 ύ* «'urdic <>j?np cv τ«i *τη rrii-μηηi Aiytf*, il* «trrù; ηγρ», *cm* μό»κ τ<- * η *ytp oiift* gm μοιου τi *τητροί* t*«rofA>0-*/Jw το* τκυμ« 7· *iyiw*, ÎXr^u «», £ *Xifyvt ârn^Myn* τολλΛ. Α^κχοiΦ- d *το ü -nt θπ** >» τη *τροί ΣτμινivτΛ irtrohü*, η» » «ρ-*-χπ* ' cr/τυχορ r? *tuü* ' *irdyn^/utt-rri IV tiffTiKur roûro. n mirihiynrir*, «êc ♦«<, « *cm rS* *uroû* λόΐ**ı*' τὸ *τκυμΛ}* r<p «turi *iiionu'* ivw *yt? yiyμ,ττηi' irtyH-rj,* ixouu *rirrot* o *rtiif*, *tnywbf* *υτχ* fët g το rtfù'yu*' « «wu* CM μ4ρ» τi τ<τρο\ *ü&"<ΓΛ» 7d τκημη nreu oi iytott* JXQ'Oρ «v, *ûtartp £cmμό->M t i* ç u/o'p *iStoTwyttrnj'* «Ni* *üημ,η* τi?-tVfTror, *το?λ< λ»λΓ·* . *ro&tr oiui ô τ/μι^»* ueuç *'Io inμvη i~ é* i *ruuopfifÂp' Hh ¡Z é* tmct Îsv *&foKoyouùnti Ktyb*, *μη tr^jprivrif'* rÇ*>i *T** *IV nytitr rvn tipnntf. in tp-nüt nyiptd't hiyb* é μόνον, *ότι το f4»* or *iytoi Ktyvri, to ii* λ/ytftn, £ *μη* cè *ru τυμβολΜ, iy-oμιι é Ttrtio.*

Ii 99 λ/)4*vu , VH ffOR^W > Sn *nfa*

Δ/i τ9η è ο Δ«Μτ«Ζμ ν(laid»** ά» «porri-
rv rif οοχλοήκ «iWrw w 4F Xermrev <»ό-
w» ou *ri uli,* Aon, ri *M»μα vλ/χM». *tüi*

μο'ιφ* *ürtof* dre^.

o a. BZ & d ΘΛτ *ûtupMndtuit* , ir$« τ/θχβ'ί
ri, d λ/χομ/ν , rien *irtr* sdriXu , «λi; *ir* m-
%ep»9ê cvroûSra >ori» · ri *ii£* «ΛΑαχiτ/3^σι ri»
w λ/χρμ», d ira ri μ* aj) ,^o'λλο *itti -ri pi* λ/-
yt&iu itè rri «ûμτιχύ , rSi crnù&u ri» «Xi-
>ομο» Jra ri μο sf) *φρήiτομiκ irt ii*
ixourt» èuri &jAo«oi»; * <>w/ yug ci» W *-ζ.* *r-
muAsJo, id *irtypevl· irt Stvtvtof i*
* Xe/rori«oF ou *rla» tyitt rt^>*
Six», *iiipu Kôyuêurn,* w ri *ιτιγρΑφή* · Sroç
sûexiS/ruw *xJ rie ^eoruywc* -fFNrree/--
w» * ri <q^ri * <pdc t Wī Nsrofiiu ομοφρονη * ftt-
<r/ ufer' -t» -rf* Adyx ' dra £ S'srrixor *rûù*
èyter rtpStror tnfî/τημη, uç &t99 itveÛK é i~
îû&Si Aric *tntpttuSbin* ^uvriuOrvtr * χβXi*o-
rixo» *ii eîvrîui tr/uf,* Xexrdv *y*p i-^intrf9,* «λλ*
ârsriri /r' *ixupirn* rik *Sfoiwt* d Θi*wXw* C
Nrrdere» tui/Tij JCcr^rimtTS , ri y/rorieor , «λλ*
co tu xprir-nroç *mùrlut Storix.or Λ^9ομi6>μΛ9.*
opfi intc xjtorîw oüt i4» rlui Âyte» Tep$tro9 »
d λ/yri *ii,* ri Jt< ri μ>i*»î) jvrorixov, «Mst *iti* ri λ/-
oiii rpuyocjro» > Θ;ολο>ο>
rS T9i^uii9f Φairx.oint * Af rpu^u-rus
•n» 4» w* srr, Asyfmr *it' n ifantfKiytw*
•*ni ii im TU 9 in hiyfru* ' vu *ü iμφv , £ irt*
Kiytriu · *ûeartp* >5 ώηιÛθ'ο «φ/runc /JriA*·
,rr , W ri» Nerd&OT^rwxur Ariv ye/rori*o»tf
><lyoμ»9 , d Ira ri μχ sTnu' mm» £ *itè* 3 Eu-
90μî99 Kiyo9m, eu pont ri qî evriu ri *rtffyut »*
•K *ri CS* , φοτι , ri *Tffvpu i Kiyoptr . tr yip*
iÎH , *vrt* vx *inr,* <» riw *rira »* air-
τβρ ritd *rS qa , ii ut>» ûn ri"* rvdi-
μM-rsc λ/)-ομi» , ûn *μîώ /< ri rt^penç . Ce*
ó Nunn# *rprryietoi ^nrt9 · à ii qôi* ι'x *ri &ti*
ut , rix *îrt ra* TsdCput-nc οὐπ σύη Xq -s-
•*nu , iSi irrtrptQti* ri χiταi «<ολκθ·/< αυη».
•ÏiμHωονι £ ûMuκ * dm» *yep* φηο», f'x *ri wS*
w' λ/^ομ» , μ μi^μ -mireii *lre-ntt* , «ΛΑ* XΘΆ
ortunpM^kK *i*ιφip*< 9 itè ri uti* φτ>τl* £ cà> vql
iy . -iF *SfoXoytXMt. ri Tttufjuvniytvr*
r» *rerpèç* Zκτop4ιόμ»αv , *Htplu -fi ôppi* «»4/
τ»£μ«τoi · *£ utiii rrtupu,* ουχ *Sf wri* ,(«'ΛΧ* E
ûf ii êuri iit, rè rerpoc ixropAopffor. o7it 0'
*iynç e*y£Sç , ù irtrépur rfc ENJawtit tro^tec,*
ùf ont «r *TfSrnit ri, **, rpéStmc tÛ9Ûnpô» rt* ou
ζχτH, «ΛΑ* *teSStr iχH rltu rpSrhu epylut, χλ-*
Ktxrt 'trrtn ri» expoeruu' ri M, , «·pov7τ/ ôrou
«v *rlStret , irer-nijinpur t rtfyrtî rbù* «CX0**-
ii £ rpoxentptrtxluf. -rriiwouv v«&<» risx ru *uii*
e're^rSret, ri Xi ii uix £ réturiSf-nu · t'x tu υιού
όυλìρομπ, φητi»/ *η* }3 *incitera uln η*
Kiyoptr rd*, £, β·υμτλi*τ/χiΓ *ruuiirpM,* «ΛΑ*

A *cet* in (jrmbolo non fit expreffum ; qood vero ills non dicunt, nos ttidcm nec fentire, nec predicate-

Quocirca Joannes DamaCcenos ex purinna totius ceclefie, A omnium Chnftiaaorom, Ex Filio» inquit, noa dicimus Spiritum. Si *ergo* etiam ex Filio non dicimus Spiritum, pro&âo ex Pacte *folo dirimas* · Proptcrea panlo tare dixerat ; Füium noa dicimus caufam : A feqoenti capite *; Pater,* inquit, folus eft caria. d» u» ·, tk»4.«<A I/2

Si faofttu pater Damafcenns ubicumque voces illas adhibet, Non dicimus, inteilifetet, Non efle ; poflemus hic etiam sede une fenfum admittere: fed fi alio quoque B loco stitor hoc modo loquendi, Noa dicimus ; non quafi res non fit, fed quia prepter hareticosnon profertur; cur hic illud» Non dicimus, quafi res non fit, imelligamus ? Id ita efle, ipfum audi his verbis explanantem: Nam cap.7?.cujut titulus eft* Quod fanât Virgo fit Del mater ; Chriftiparam , inquit, non dicimus fanftam Virginem · Et in alio fuo traditu, qui inicribitur; Sermo exaâiffimuf contra Deo invifam herefitn Neftorianorum: incipit autem fic ; Ad Neftorii fcquaces; hac habet ad finem fermonis : Idcirco findam Virginem deiparam prodicamus, ut qua Deum ex (eipfa incarnatum vere & proprie peperic; Chriftiparam vero illam fcimus quidem , nam Chriftum genuit, verum quia perditifimus Neftorius ca voce abuius eft ad negandam deipara vocem, non Chriftiparam , fed a Îtotiori deiparam nuncupamus. Vides, agnoci quidem ab eo nomen Chriftipara , led non ufurpari, non quia Virgo Chriftipara non fit , fed quod ita non vocetur : non enim latebat eum, quod ait Greg. Naxianx. in oratione de Spiritu fando: Rerum quafdam non efle , fed dici ; falias efle , fed non dici; rarius aliquas necehe, nec dici; aliquas vero utrumque, 8c efle & dici : Sicut enim hic apertiifime declaravit , noa dici Chriftiparatn propter Neftorium 9c fe- D datores ejus, non quod ea non fit ; ita propter Eunomium afferentem ex folo Filio efle Spiritum, Ex Filio, inquit» Spiritum non dicimus. Si enim fentiret illum a Filio non efle, ita locutus effet de hoc, fient ait de Filio; Filiam vero nec Spiritusefle dicimus, neque de Spiritu; quemadmodum *te* Gregorius Nyflenus, ait: Filius autem cum ex Deo iit, uec eft, nec dicitur Filius Spiritus ; nec relativa hrc confequentia convertitur. Notandum quoque illud: Quando enim Damafccnus inquit, Ex Filio noa dicimus, non fiftit illic fermonem, fed continuo infert, Per Filium : nam rerum divinarum cap. ij . Spiritps, inquit , fandus E fpiritus eft ex Patre procedens, nulla enim motio fine fpiritu ; Filii quoque eft fpiritus » non ut ex ipfo, fed ut per ipfum ex Patre procedens . Perfpedum quippe erat fando patri, quippe ut perito Grrcanici idiosnatis, Ex, pnspofitionem, ubicumque appo» uitur, nihil fignificare anterius; fed indicare illud, unde prima origo; ibique fiftere mentem auditorisPer, vero, ubi ponitur» denotare omnino principium aliud originale 8e primarium. Hac de.caufa negat effe dicendum , Ex Filio ; Per Filium vero faite quam comprobat. Ex Filio , inquit, non djp-

4kta»i(Noo dicit. Et éx Fili· «oadici*· A aiM , addit* copulativa conJaoftioM Et » led , Ex Filio ooa dicis·· : nam coojan* Aio, Et» ficati *Se* , Per , quiddam etiam ·littdquttii ;coojeodiooetnqucaliam **I** Et, pmiateUigi indicat. Et *vide,* at exemplo antiquiorem doâoram *Sc* ipfe dicat, rcr Fifium 1 Ait eaim i Spiritus lanâaa manifeftativa via occata» Patria di vinitatis, pro» ccdetu eft cx Patre per Filium. at novitlpfe Rurius flpfeigitur, nempe Pater,eft mens, Verbi abyflus. Veroi genitor, perqueVerbum Spiritus manifeftattvi prodiMftor* Itaque qui dicunt pnspofitionem, Per, fumi loco praoofitionis, Com, intelligent A fateantur hoc loco etiam , mentem, Verbi abyf- B fum, Verbi genitorem una cum Verbo pro* ducere Spiritum: Verum ut puto , non fatebuntur. Atque hinc falfasexpofttionii invçptjun redarguetur. Non enim fruftra fanfius, ubi negafFet prrpofitioocm, Ex, intulit, Per: Tcd r>b prcdiâam caufam, ad refellendum fcilicet Eunomium *Sc* (equates, qui Spiritumex foloFilio aftirmabanr t Novit enim ipfe Spiritum fandum procedentem ex Patre per Filium i atque ita de eo diflerit, ut patet ex locis jam citatis & cx hymnis · quos ipfe domina canit : Propitium, inquit, largire nobis Spiritum, a quo bonitas emanat, cx Patie per te procedentem . Ita plane nos quoque fatemur, C ut spiritus ex Filio nequaquam principialiter, fed etiam ex ipfo dicatur: Fatendum quippe eft, paternam hypoftatim efle principium *Se* caufam Filii *Sc* Spiritus; Filium vero primordiale principium haudquaqoam fatebimur ; nec dicemus Spiritum tanaum efle ex Filio, fed etiam cx Filio poft Patrem , appofita , Et , conjundione copu iatrva . Nam qui Spiritum ex Filio dicit. iafpicionem dat, Filiiunafe intclligi primanum principium . Idcirco fandus Jeannes, Spiritum, inquit, cx Filio non dicimus. Qui vero dicit, Spiritumcx Patre *Sc* cx Filio , five ex Patre *Sc* Filio , aperte fatetur folum Patrem efle primordiale prin- D cipium produftionis fanfti Spiritus . Nam omnia que habet Filios , accepta refert Patri, eflcntialitcrnimirum A' naturaliter, ut proprie Filius proprie diAi Patris : imo vero cum Patre habet omnia . ut ipfedominus ait , *Sc* Cyrillus exponit. Is enim in

£*·*» X*k. refponiionc ad Theodoretumprononocapi-
*****■**· te; qua incipit: Jam dixi, contra Neftorli nugas , hoc eft blafphcmias : Procedit quidem, inquit , Spiritus fanCtus ex Deo
7·«·- »s. ^atpe jUxta vocem lalvatoris, fed non eft alienus a Filio, nam omnia cum Patre habet i *Sc* hoc ipfe docuit . de Spiritu fanAo
7**» >(. dicens: Omaix S^f'r ?«rcr , a»C4 /war ; prtprrrra d«>, , pi« d« me· arn/rer , E CT *xttmxciaStr* >·!·/. Atque ita intelligimus fanAum Joannem convenire com ceteris Tanftis dicentibus, Et ex Filio, Per Filium, *Sc* Ab utroque· Quod fi intelligimus , noA eu fenfu diâum effe a fanAo , Ex Filio vero non dicimus ; ut primarium negaret principium, fed (impliciter *Sc* abfolute: ne·ue fibl conflantem , neque cum reliquis faoâis coofcnticntesn patrem hunc ftatuemus. Illud enim; Per Verbum Spiritus mânîfeftativi produâor ; A, Oportet Verbo non deefft Spiritum ; ut feptimo rerum di-

£, mo- · *9*τμ&** £ «Αλα T/ *fyru , IHOTtf é* W» 3hi» *9ft·* θ<σκ£ *MSfttrasiffyv* to , £ ', riwiwr- A*o» . jip« *Si mî 9 Sut ri ui, ότν Ιτόμιη rite ^mt o Îs ^fi iuridyioa hty{- φ*ηγ4ρ'* τîτviîi- μ* ri «ym», *i cM^ese^ti ri Kf»çî* Ht Stir** TO 3«um/uc *ri rtTfàç , ix.* τ«τρo'< Ri *Si uü ©*·* Topd^pJÀj, *Û ·Πι. iinie ffylfo frit,* • r«iqpiïÀw, λo'/x *ίβυoτφ**, λoPM *-fytr.ruf , £* 3m Xo'ytr *MSfajWwic* Zχφχ#«*£χ«M *ττ£μ»τχ . ot* yocw X/yem< , ότι ή , 3r«' , *MtpfàrrK irri τη , μ$> <9f*&lrHK Κιμβιτiτv , rê, ru»» »·*'-* rwcr*> £ XrylTOriv £ orncbdx, *àrtàrii ohôyï&r ûStMogf i* Âo'yv *μ^ t î Adyw «mpobsfrM* «· rwζμΛ, *n ru»* W λo'χ« *9foÆ«>M* ' <'M' rf\hλ»· *rwv,* Λ o/μ«4* £ *ώ-πuθ·»»* y hoi^*ni riji r<pf£wyn- *rtvç tKtfyfhirrHU, i* j5 *μiτiαuà lym*, ont» r, c*, τpo'θiσv «p»»nc/ » *i-nffytK-Tlx»* 3 « , *ίτιφiζH,* «λ- λ« 3rtt *rlui TfMnpnpfylaj* otZr/<» £ to Eu»oμ/α» £ *τΰ* ««τ' «'uro «roro/SJ», »« μη»α τ« di τ» *T9iΰ·* μ« Xryerratf *oiïf yipιτη cm TΛτμ Si* ι |k Z«t ·' pdU^ro» rir»fbMAi««^M»* £ ûtuJtaAoyH « 35- λo» j5 *CM ÎV MSfOfCfSffyw* , V C> 0?» *TfOt* «lÎ&TO & tyUiro *i^tu» »ίμoκήμι» TfiûpM.* μiηι3oτ/- *d» «y«$dntTO, *cm TΛ,τμκ ί{» ri ç»f0fpxi9ye909,* K- η£4μM0μoλo)/Mμ*>£ w'c ont *» *cm* t k l iJ -rnfrnj- *yxffyuc* Xnr&H" r» rwur *riiyt99, dt^i £ cm ri* Üh · y o'μβλoχπ'Oζ *rit» τΛτiικiuυ* \λ o γλ 'T19 «'ρχ!ά> £ sut /«» q» vÎV'4£KTO' -ni» 3» «/·»«« Λ «ρχ/««» *9Λτη» faoKoywuffy,* i3f *cm* t J *ufâ* t » *t hv- μΛ ηiγκΗî-ρiμîi t* «λX«£ »*τi *uti μ$* τ τ«ηρ«, *μ$ τ$9^/τ*μιτKι*,τîMruuUrpif.iffy>*5*ixsrii* ψi τ» *τηuμ*>\iy»9, vvτψ?*»* v«ρ/χ4 ·π» v|·» MX*' «o» «4γζo»»<η7>- *toit&n £ i* $«tfoc JuotMr; *φΛiή/, cm τï* Jï τo *τπüμκ X δiγαμη . i if TJy-uf* » re *τπoμΛ* o« τi *TΛτμ it* ra di , i cm t S* r«- *Tfif £ cm t 3* qx, *M9foiih»i* t^oXoye? -m ronpx μo'»o» *^χ/«o» *tûrntt π rS τ^μΛη cnvof^rf·* » · τα»ηι *yif* o‹γλ ό vio'i , »χ«v X«.Sw» τ«ώ- τ* *ri TttTfo^^^icru^ui it/fabi xjj' φυ<η- K»* , Λ xveioç Jôç *cm xueJtvi TΛτμ* ' μ«λλo»5' r«»nc *f^jN μτπi rw TΛτpύ , ύ iu-nç* ό *xvtwc* Φvι , *ùt o* Kb^tXXo; *JfyytTfU · φvη yif* c» τχ «τoλo^/« τ5 <PΓoi ÔfoîJe/·™» *ruo* « Xf^cAux , «(ÿ *{X'› ' *9&tr^ç t<phu»* t oτ/ *-η1 NiΓo iβ θMτîM£Mτμoî üyou» ivτφημiΛι cmm TOffH-nti ffy yif> cm τi &ti τι,τρ ri rur- μ**, τo *iytoi* x«nt *rit» r»C φv>iιu* , «λλ* XX «>A<»r£xô» *frt τi* ux* , τ«»η» ya'j *iχ^ pjrn 'i i* τατ oî **vi 'nurv Λiτη titS«^if* η ru» *rteÀ ri iyi9 ττ^μΛ-τo* · T«t»nc ôr« *à TΛτήρ ιμi.* Rï ' *itct* mi» H*ro», tx τi »μχ Ah'xLétcu £ «- / *Htfyihti ûμï9 .* χχ) xtu *roSpH* iw «y/o» luerrlu' 0'Oμφ»»H» μ»η< t R Aozru» *dyi'u» ·?ïi Kiyotnif* , £ »x τJ ur, 3m t x' *ôiy £ iμφoπ,*
1 *»i Λρ·χη,09 turnt Pîάμiχ rit* ‹üy/09 ty»o»e7» £ A/~ » »* τ» «x *Si i >Jyopf9* , <λλ' «irAût x« aroAfXo^Zru» , *int 9fif* Aum» rè» *iytO9 β-υμ· φvπ,τ9μ(>^ in μiή* iP λo/τωχ «*y/u» ' -ni *yip t Sli* λό^χ *'9f9QoKftH ÏXφΛ9·η^χi TfiifÀMIK* * XΛ4 , 3e7 rô Aôy-o» £ *ττΰμ** ιχπ», ur c»t u *ζt* &

W , ύ rvy-χμμϊ, όλ*< μη £■ Λ
£ η τZ UZ, ί ιιατπvin' 'ηυτ»α£Κό&λ-
λθi 0 r«£ICTCV Hf τ»· êvu» «λθΐ|0·^ρ>
χλΜτχ · λ«Ρ tiavtp ylp îiw» ri
πιυμα τZ υιοο forai# , c* cure? n Γ»9?w»
é Jl άυΤΗ Τροϊΐ» · OUW é τZ νατρό · arc it
τ» τ»ιυμα «ored» t tunrc «*, la'rou τάτηκ i»
Z τβ w οΰτία οὺ iatwpha -ri 3e · μό»ο
αίτιο 0' τβηρ , Cr -re/ TaXsuoratwç τ jSAX/wr
ονχ XeitrWTM · <N/ ημά w' ιαη ϊιχόμιθ*,
é ηαλZ »χ4* λ/χομι»^ £ yS rusnt ira ιχ4 ὸ
<Z·i, aofot t lu) rptirlcu αίτια» ii» ταπρα α»άγο»~
•nu, za3uf «J ô μίγα Βατίλοιο dr τZ rpdc Αμ-
♦<λὺχ»», τη μη lyrotà» rlui ΐμίρα» τZ ri- B
λ« το» «u'e/or , οὑτυ Qnri» · οJt o é otidric o73e
τὰν ίμίρα» τZ ήλου , η μη i ναri μό»ο , rit»
τρωτίαι tâinn» JW π ôrtw JV π trafiqua ivi
τ varipa ά»άγο»·η τZ vr'Z , £ 3r* rcrrur fip
τμίτίω αίτια» πϊ lτ^ράνοι <μο8ηχη!οττ^,
tipnr^ai ιομίζρμι» . Γριτγό'/Φ' ο ΘωΚόγο
es τή τκ ώαγγύνη,η a&ttorik Jfyfyi<rn oû-
ru φητi» . ûartp JW â^u» inaro» , outw 3«
^ai > yη*τι JV μίγιπν iri τ!μ αίτια» */*-
Qffâu τ/,αη τZ $υ»ήτ9ρο - ÎMH 3/ μοί τκ μη Γ
Z à» intiNK àtayaoùif ύ JV «Θ' ημά φζλο- C
Ao'yw» τι , μιηρο» tittonrat9 ότι oôit ô υιό άλ-
λω dt3t τΐώ ίμίρα» i t lu› ύρα» , ή ω o rstnp '
ri yS riwayoutto» ôroîo» > erwdij ô raw yι-
»ώτκ*, ità τοῦτ» ô υιό ' iis 3i?λο» , ότι μη-
it»i yturà» τούτο, μ»Μ Xrrrir, τλΐώτκ τμίττ,
^irtui . vιÎ -iV Ιημιουργημίηα i μίγα
Barth^oi rlui αίτια»9 ν»τ^ουΐοli»ιμ/Η(>yói né
αίτιο irt ταήμι Z»<φ/^· φιτι γ&
TTîôç το» &to» χ£4 ranfo^i κύζ/ο , χα$4 φιττι
Βατιλiio ο μίγα cr τν 4· τ^ο ΚμφιΚοχιο»'
τα ιμά τά»τα rl Rv ύ ιτ αυτό» ·π›< *5Z'ii
t F ΐημιχρυημίιυ» ά»αγομ^ήκ ' φί η rà i- d
μα , ùç tnti^t» hrrii w αίτια: τα Ζαμ/Ηγπ»
ηΛ^ηκούτη Z» U ή ΙιιΰαμΙ trn , ιηι τα τα»-
τζκ £ ì άίργία ' X&ζγο; yS Θ«Γ ιαύαμι tyj
ΘίZ Φοφία * χ$4 oô-ru τά»τα ii αυτά initio, ο
αυτό U ΒατιΧοιο μάλα καλῦ τα^ίηιη» ο» îηî
Λατ Ειώομ/ου 1»τιρ(τιτιηο1 , lKiΓχν» inât»os9
ότυκ τΐώ αίτια» μό»ο» τΖμονο^υπ ΐτζθ^Η, άφΟΛ-
μί» ταύτίω in τZ Wxrpoi , τοίημα nt υια το
ττιυμα XZywe · ο άγιο τκ^υμ»»ο , ύ jyn' ό
raw ^τ» αίτιο 9 Z αάτο ουιο , φητί»' tntîto
iè τι»! iV àrânw ain\o» , ότι oO»μία ctipyt^a
τη υΐπ άτοητμα^ιι τZ τατρο , oûZ» -ι τι c/
πί ου η τlυί<ά\μάρχο», o τZ τατρο n*Morew- E
ταΐi τά»τα yàp, φητι 9 « ίμα rà^\9^ ni rl
ίμα '^τῦ oujj τZ πώματο τΐαί αίτια» τ- μο·
»ο·^μιΐ μό»^ <9forl^nrt, κατηγόρημα τη φυ-
πο» άυτα τΐiυ ιούτοο "Καμ£1»\ ίημιπργία» i τΐ
ut»^ ouH iûo άρχάί ππιταμζάγν» Ι^ήΚαι
ηυτά φηπ , μιτά Μαιιχαΐπ yù Μ^xzwiG-
ruuTtt^nrtTOA · tî $i μια J£lrr{ rà o»rnt ro
th uΐh yt^on^-at ΚιγόμΗο» aofôç t lw rpti·
1»αφορl» *χ{ . ùrt nf» vitra
tîi το iîtai ταρηγβαΛ Stà th &ih λόγο τι ·ώνμί»9
«λλ< το vat-mi αίτιο» ΐΐ»αι τό» Qto» W ôhu»

vinirun capite ait : aollo modo permittunt t ut Spiritu· noa fit etiam ea Filio , ve! per Filium . Hoc idem finâu> Cynllui oftendit t explanans illud : Cea· warne *partdtr»»* ; Ait enim i Nam quemadmodum proprius Filii eft Spiritus naturaliter» cum in ipio fit, fc per ipfum procedat , ita fc Patris : (Quibus autem communis eft Spiritus, illorum certe iubftantia non poteft eÏÏc diftinâa. Ceterum enunciatum illud ; Solus Pater eft caufa t in vetuftiffimis libris non habetur : noa vero boc etiam admittimus , atque ut reâe diâum approbamus . Nam omnia , qu« habet Filius , ad primam caufam , hoc eft ad Patrem referdntur ; quemadmodum teftatur fc magnus Banlius in epiftbla ad Amphilochium . Quod non fit ignota domino ultima dies ; per haec verba : Ita fc nemo diem noviÆmum novit , nifi folu» Pater ; diAum puta· mus , quia Filius tribuit Patri primam rerum pratentium futurarumque cognitionem , fc primam caufam hominibus per omnia patefacit. Gregorius quoque Theologus exponens locum cvangelicum , iî ait '. Ut fingula quidem ana , fic etiam rerum potifhinarum notitia referatur ad caufam , fc Genitori honos habeatur . Videtur porro mihi , fi quis ita legat » ut quidam e noftris lhiaiofus , haudquaquara contemnendus fenfus : Filio fcilicet non aliter efle notum illum diem & horam, ac illa fint nota Patri. Nam quid colligitur ? Quoniam Pater novit , idcirco & Filius i cum certum fit, hoc a nullo alio fciri fc capi poiTe , quam a natura divina . Creaturarum quoque caufaluatem , cum fit illarum Filius etiam conditor & opifex , Bafilius magnus ad Patrem refert . Nam oâavo capite libri ad Ampilochium hec habet: Ait enim ad Deum & Patrem dominus.* *Ontaia nta ran faatt* quod illi accepta referatur caufalitas creaturarum i cr *ta** , quod inde illi proveniat vis & facultas creandi : quorum autem virtus squalis eft, erit plane etiam operatio squalis : Chriftus enim Dei virtus & Dei Capientia ; Atque ita omnia per ipfum f.Aa funt . Idem prsterea Bafilius ia opufculit, quibus confutat Eunomium, cgrcg,c admodum oftendit, arguens quod ille foli unigenito tribuerit caufam , Patrique illam denegaret , & creaturam Filii diceret Spiritum . Itaque fanAus non foli Filio , led Patri quoque tribuendam caufalitatem aftruens; Illud vero, inquit, quis plane ignorat, nullam Filii operationem elle a Patre fejunAam? nec eue omnino quidquam , quod Filius habeat , alienum a Patre *f* 0·»·ɿɹ‹ɹβ, inquit, *tata t»a feat* , CT *faa atta* . Quomodo igitur foli Unigenito aferibie caufalitatem spiritus , atque ad deprimendam ejus naturam creaturis illum annumerat? Si igitur hscdicit ad conftituenda duo principia fibi invicem oppofita, cum Manichro fc Marcioncpcffum ibit : Sed fi res omnes ab una caufa pendere vult, quod faAum a Filio dicitur, ad primam caufam refertur . Ut licet omnia produAa credamus per Deum Verbum, Deo tamen univeriorum integrum illud refervemus, ut ipfe fit rerum omnium caufa

Atque

„ jc a»1I'

Or«. ».l* Γi11„M·

'" '7'

i, c.r. i.

j>«« ,

\ J (> Orau Mc ··■»· '

SvMa'

ιλ

i

Atque it* intelligimus credimufque afin- A *Ao* quoque Maximo caufalitatcm icduci ad Patron.

grass. Quid prrterca ? Latinos, inquit, nunquam habuimus nt hrreticos , fed tantum fchifmaticos . Sumpfcrvnt autcm hoc ab iis ipfis Latinis ; Jiam illi nos vocant fchifmaticos , aihil habentes , cur not de noftra accufcnt fententia i fed quoniam a debita illis , ut putant , dclcivimus obedicntia . An vero fit equum , a nobis etiam idem illis prrftari , '8c accufandi non fiat de fententia ipli fua , confidcrandum,

K«»r. Ita eftj illi nos viciflim vocabant fchif- B snaticos . Quid enim culparent in nobis f Orthodox orthodoxs f Si enim vere in fide illi errarent , non fchifmaticos , fed hrrcticos nos vocaficnt ; Nam omnes hzretici orthodoxos non fchileaticos, fed hrrcticos vocare confuevemnt . Nos quoque illos nec hrrcticos habemus , nec vocitamus : nam li hrrcticos haberemus, certe noftra ecdefia eorum pontificem «beatilfimi , fummique pontificis titulis non infigniret ; prave enim in fide fenticntes poft tantum temporis decorium or-, thodoxi his nominibus non infigniunt.

f Orthodoxos vocat Grrcos illos , qui quod a Latinis duo poni crederent prin- C cipi* , fufpcâam habebant unionem iliosum non quod Filium excluderent a principio Spiritus iandi, ut videre licet in definitione concilii Florentini, quodque pariti client ab ecdefia corrigi,

Bm<i. Caufam certe fchifmatis illi dederunt , additamento palam appofito , quod antea dani muflitabant . Ipli vero nos ab iis priores fejunximus ; imo vçro illos fegregavimus ac prreidimus a communi ccdchr corpore.

Certum eft , illos dedifle caufun fchifmatis per f additamentum in fymbolo , non quod illud antea muilitaient -, Nam D &.- ipfemet tcftis erit infra , vocem , Ex Filio , fandis occidentalibus fuific in ufu ; fenfum enim fortifie negabit , & aliter vocem inrelliget , quemadmodum plane intelligit \ at vocem ipfam , Et ex Filio , negate non poterit; Cum 8c fandum Maximum teftem proferat ad probandum quod fibi propofitum eft , partemque epiftolr ejus citet , quamvis illud , Per Filium , fuppreflerit . Quomodo creo muflitabant , quod a fanetis traditum habebant *i* Verum quia fols volebant efficere qur communia funt , ccterz cedefir non foot hoc pafie . Idcirco folos reliquimus , quod negotia vellent commu- E nia gerere i 8c folos ccrtc illos in perpetuum reliquiflemus , ni voluillent pro vctere inftituto per generalem iy nodum communia examinari & regulari, quod λ fidum modo eft.

Rxr. -f Additamentum , quod Grrci vocant in fymbolo, tempore Photii recitabatur a Latinis, ut Photius ipfc teftatur in fua encyclic* , A' aliis opulculis, qur sdverfus Romanam ecclefiam fcripfit. Confiât ergo caufam fchifmatis non fuifle additamentum ; namGrrci poft Photium adhuc uniti ermr.

i&upiuiθ<. VM rn» wijuf> *rtrityu** *rir ttfif* Μζ'ξζμο» -rw rW *ΛΐτΪλ».*

Ti irt i Λ/ron » τκ; *htrlrAiv; Aïpιτι-* <·>»· Xhc h ^ouss , μο»ο» . twt· *fJJ» ouu τΛρ* rows BRfvKsa Hλζ'ρχτι · *-μτμχ.τ tik γ*ρ üμi;* ηημ tcAwvi , Rie» »μζ» *J&I'rlui rufriper* *ότι* τι»; VSO· *nyî; mW Λημχi&τμî»*, *lui* οφηλομν», wç *»ui>w nuiÇa ™. *î it £ iμiζ* τi-ra <»rr- *iiff Λΐι-ηΐί iyuph.Âp4f* *rlui* iθζ<» , u-χiTπο».

On'rfti ouu «««HW *iμ*(iKryot,* a no a. <A¡»3/ç' *ri yà i» £ «Ïχο» i»μ«» tyteXfir* ò^θoïoξo/ Γσι, w'xmoz t *ορθoioξoζ* ôrrrç ; w *yip Mgjvf κλ-* Xoioξoζ κ^ζσ·μ<τζχîii r'a«;/χ<χλοαο<λλ' «Ufirzxùc, *Start ritnf* οζ *eùptnioi* tkî ·ρθηio'ξκ *lupfrttiç irfttikoiuj* v le , in *δiγαμα' ai* suf*T/«i; πγoμi», <» 0' s!'viP *μΛîΛ&ιú- ·mm & iyttûmm* ^4' suçoe βiρχ«;iÎ· »,ui- *ήρΛ; iκ.κ,Λî*τ- 'iriThoypAftHia' rii yup* *<*odo- *ρ-φ* *Ttcirrhra* κχ iπ> *ypAt^srtr -i όρθo'ioξ/.*

f O;θoio'£u« t*H'»Kî ric Fpettooc , *oi ^X,' iroKKfiei» τi>* u/o» *iï 4BfofiXrTfW Suui- μi^;, i&i* 'H> *ioμiζ^i Step^tA»* <»0? Λ*τ/- V1I» *SQyμΛτiζftiÛ^9 ἀτοπν» luj* »i **tf<n ietinn* »»«*- *oi;· vî* Ώv r'dw» c» mJ *àfv τü« c» Φλωρi»τ/κ ηω9<- ih è oí TttK iταïμv* \j»d o/'χκμπαii J/op- *triutôiv,*

Tlui μiv tfiriet ta ytruAm iïüτoi SfivtcAOl, ■♦BX. *rlu! τροοθïiκîω* ^ζi»iΓ*o'>π eiict^jtrio» , *lui \jg' à- èoiru rpanpov ihtyor ' ripüi il mW i%ι<&ημi9 «pfQnpor,*μiλλo» 3» *iyiτΛμη Kitris è *rew4/<^n T« KCttA TT, fK)C^f!<rÎA(natni,*

Ort ity) rlui a lt Îuj ta ^lt uat oitv™ SfSvKAr* λ no λ. *σι Sti m & tv (ταμόóKv* f «·ptxO-tÎRnc » 3?Xo» ' *X *ότι r^brluj àv** ôiôsnt *ihfyof ' UAfrupirH* yS £ «uni *rlui φv»1αi rtirlui ta T^oyA rlui 9* t« *ta uîa9 άτι oî* sût *teartpAi iyioithtyot.* *tobûû Iτv é* r'utbî rjr'îrinu, £ «>Άακ 4*ɑ " *Ttp dit é »0«, rlui Si Ἀiξι» iurlui t luji* t* *ri nÎAt a' iprîrA<&<ilu' tTfi ê rèr lyto»* M<- *ξ/uo» airiyi μipτvp* hi* W β-χοτο», dr&rAfrW e-urie-cu, é μΛο *m* ercroAit «uτi τiθη-τζ», h* <c n, *hi ta vîÂ . v^fTpi-χαι.* τû oiuuur'o'J^ ·m tXfjzOs, *lui W iyivr TAfiKeOof* -, <?A' *ότι μό>οι* ·ηι *noifi &Αλόμiκ>ι rottir*, su' Aoztrou i«- »λη<τiχ MX<nî/^*»ro. Ira é riç *ri nom βA"Noμi- >a; TOttir^ μότAi Zα,^Λîτuμiî' ƒ μiy,ι Term* «r *μό»Aï κιηKiτoμι» , ei μii tutnôe^Ar-n xjrà oi- HAutmrf σuωό&A* x<nt *rlui ipyj/ier* -rw^rr << *Koni* V4 X«|ρ>/ζv·θ«4 9 *ότiρ £ ruû*

t H or *tv* στiμ^όλω χχλoυα^îi <epor^n*»t er^yi' Λ*τζ»«» sA/ytT» χ«θ' d» *luT"* χ o'»o» d *φvηφ* , ium c«h»G-* μAρτυρπ* o» τη *(TjcLt- χλ/v ΛuτA iτiΓoλii* ce *iïboif , irw* x«nc τüi *PvμΛïχη* i*χλη<η< *ypipee .* iiλo» *oμ v A ytyorif* »i «/ooθi}*>ι «ô/< *ri %îrμiτo* , w- Tf®

np ^fyofJfûin ijç «7 μοι* w Φ»- TM» O« fÿ/^S»TS · HÎKh U «pWSO , tiç y/Ctf «M«4Ç «ef· WC CM» Φλ*ρi»τήτ rauÔiOK oAtOO-f4w£f tuntl·} χ/yuM <ύ& mtrMtc , ύφ' J» £ r» sfeZ vit ὀυταράτΜ* Myp* iAp+fi* Jijr TSfsSx .

B«IX. A*i Tt tirl μ/ti i ronpov de ôf&lul Ϊχ·»vκ; iô-ξθζ ifynCxorntti è rit ·r rin eivne, μ*τφώρ I »Τ*^φ«λ·> itxrfr^rptyoii «λλ' ok «i»r< £ tvortffi tyotcuùnv, ^w^epXô-yuç rit» <afo&ixLu> runiront; . crxouu ùt *ipf-τικύ χυτχ «'τiΓρiφνφ , £ iti rîτo «uro» iχ&-£Îo^Ü|u* iI· IijÀ <>λ·» φ*η >5 Oî ^λAχΓiβ<7 »o/xm* tiptrixit Ri, y/ twc x<nc iV oùptrixût rô-μο* xjvônwnu, e y/ jtu«{û» ^οω/τ<πφi«λ/M Ihk op&ifc virtut.

ADO s. Δ/« rial «irita <£ μό/lat, «λθ' lui ot χλτ xut V I α-vρχΛφοπ thtyor nt «το τüi «Wfoa^jcqr \άτο9ο·μ(iΛ «tvr« iΓχχΧοιιûη , é το iχ τδ υδ ομολοροωiτκ μ$ο η mu τ*~ ήρv/ mutlui , rlui iI tnoutt Λρήμηοι , y/ de w'› ivo Λρχχ , δ ΓαυΛλοιφlul t lw φ»4α* «nty*or> π . ei τδη U» t i +fot durit το ty-χλημχ , «λλ« <ofot rit dyfet τχπρχ τ«« nah t Luj t lu) tpurluj tofftim eirirnis · dvni iI cm ττ tputîii τα»nt xjro/oipdfü·, λτοτλ τύ drx$I-μ·τι xx&uroQdftom. ito iII iitLrwttrfÿiot ὀ-λα* tb› iyxtQxKot , dt Λυτό iμχ itxKotiopei* dtfi iI' ùt λτοτλ ι@4 iuoπβη xtipdmmtt du-rii Λτιτρχφιιμη · η «twm yi' JvonSi f'xX-purnr, ont it i xxd** îμ·i cmxXvHm n £ S«n-Ah« rituiχoî topfoe-Beiit irotou», ruooior oatou»· τκ · τδi ydp «uptrtxit λτλ£ t S vî άο-Mλ»χη«i νλιιμiμΛη Λτοημοηκ oi ὀρ3·ώοζο/ , ü·μû> Λξκ<η hoytt «?K ot lμlπρο» oΓ 0ΌφZ«› £ ΛμτΙιu StuupMw › Nı*oui»3w«ç π M«-xtittoi, Έl&iμιο ὁ trirrpo» t ri tu» t&foflefo f KwK-xiT/wro'AffiK »9f0tQAo3-eli , y^i' Imct «$ 0 Εφiτι/ , £ MtM&toç è irii μο^ τ3 II«,i»«^i-5τ^> ·ofo~trt/Jlp&' cAtirt y'tAt τ5 τλτλ fhiu&aot · «λλ< durit ὄ TKV-nc γρiφω ομoivi τοî it^oet Tt-rolnin . ixou» κv ύ «ipirixit ivτύ ΛΤîl'ρΛφvμη . «τη H « *ὀμο* <sfoC«N\rreu › yj' A«r7ror tiputt f'pSent ' di «true iieli XΛηiiiXΛiζiτΛΛ ' omu yip <pn<H» d >iμο . iit iI xAh^hç d Junjvo^i-μi»&* mjc λτλτγμ I , τψ τζ φ^γoliχiΛ yi μο-tor yjsÔKHTtu iτιτιμiμ 9 fitt x ΛΤΛτήτιι oit tb «ezn£/o>. Stx τδιο £ iV i/TTify&r rS τλτλ οημΛ ' on ie 0 caxAïrwr ii}« ορθΌîο·

τιτfort (dpiTixot Ri», δ y«*« 9·μα ' τλττκ }5 ot Xttrtxrot τvτο τιτΛ&π yi χηρvπχσ·/ τρο τ? »o'μχ yi' μ^) iw ιόμοο' «7K ύχ Λτlio/ζο τδη CAHTf vtipùr £ ûiχKlγiμiκχ , «?X« iχiλλο» or *nJ yv« τη i/*λiζi«>- irolτΛΤΟ rlui ΪΛîλiξ»· ti ^5 tkîd «t î2hk›vîf , ii<ii îr cie Xemoo7; ruujfQeTo xx-ntiffyu&u t Luj IV NxTîrur hunt , è μ«λ/Γ« ot tti CMJtX»<n*ç 4pfor*T«r yi' xXnexxo/ \jtoypj~ ·J/MFTK · iii'ti j5 iti TK ^iciTOt TX Xfi/n? t ou μικρό t y μέyΛi fât?wf χ*·τ«5iξα<O·αi t (cu ip' A*r/r<«i>. ïrutnt , ei χυτό dvfifixruft «utkç xx-

A Cooftat prcterea , cùam a«tc Florentinum in aliic generalibua conciliii traâatum ef-fe negotium unionis ; in quibua dogma de fanât Spiritus proceffionc fatia ûiperque agitatum eft.

Qua de caufa obfecro ? num «t reâc E'-1» fenticntcs , aut ob additamentum rite ap-poütutn? & quia hoc dicat »*niiî fit proriua mente permotus? ergo et abfurdâ de impia fenticntcs t & temerarios additamenti au-âores. Ut horeticos igitur fumus averfatii &: hanc ob caufam fumus ab illis diffocia-ti. Quid enim aliod caufs fuerit ? Ajunt vero pisa leges ; Haereticus eft, Se hrreti-

B eorum legtbaa fubjacet» qui vel minimum a reda nae declinat.

Non alia de caufa » quam pnrdiâa } Rf,f· qua permoti argumentabantur , qui con-tra illos fcrtpta edebant, abfurda qust vi-debantur ex additamento fenui, objicien-tes ; Se latentes quidem illud , Ex Fi-lio , vocem effe fandorum patrum » ien-fum vero negantes ; atque ex ea vel duo principia, vel perfonari|m confufionem in-ferentes . Quamquam fi ita effet , non Latini , fed fandi patres cflent in crimi-ne , qui primi vocem hinc cmifere : Ce-terum ilh , qua fequi aliquibus viden-

C tur «x hac voce abfurda , fuojiciunt ana-themati i idcirco nullo modo fumus men-te pertnoti , quo nos ipfe convicio lace-rat . Nec vero Latinos averfati fumus · ut abfurda 6e impia praedicantes : nam fi abfurda & impia praedicarent , eccle-fia noftra & imperatores uoftri non mififf-fent affiduas legationes ad flagitandam fynodum . Hsrcticos enim ab ecclefi* corpore femel abfeiflo* catholici nullo lo-co habent : At vero e noftris , qui fa-Sientia & virtute plurimam ercelluerunt, (acarias Nicomcdienfis , & Euthymius , qui ad fedem poftea Conftantinopolita-nam evedus eft , & Joafaph Epnefiua ,

D & Macarius abbas monafteni titulo Pan-tocratoris , illuc profeâi bencdiâionem papse accipiebant : quin imo te qui hec ipia feribit , fecit quod te alii . Non ergo averfati iumtu eos ut hsereticos . Verum quia legem profert , Latini quo-3uc legem citabunt ; Neminem videlicet amnan abfentem $ lex enim ita pr·-cipit : Quod fi reus citatus non ie fi-ftat , poena tantum tenetur , quod indi-cium declinaverit , donec iu jus adduca-tur ; Idcirco & e diptychis expunâum fuit nomen papss . Efle porro hareticam, qui de reâa fide deflexerit , non opus eft legibus probare ; nam perfuafam na-

£ bent hoc omnes Chriftiaui, & pr»dicatur ab omnibus tam ante legem , quam poft legem. Verum hoc ipfc, cum ibi pnsiens enet dr difputaret, non demouftravit ; imo difputationis tempore difputationem de-tredavit: Nam fi hoc demonftralfet, nul-lus omnino Chriftianus unionem cum La-tinis admifiifet, pntfertim ecclefic prrfu-ies , Se clerici qui fubfcripferunt : Ne-mo enim five minor , five major Chrifti beneficio voluiffet fufeipere unionem La-tinorum , h dcmonflraflet ipfc non re-dc illos fentire - Sed quemadmodum in hac

hac epiftoU vocem , Eg folo , pronun- A eût ; it- quoque ibi cum hoc idem , Ex iolo , inferret , Latini patrum teftimo-sit» protulere ; ipfe vero difputare amplio» noluit , nec omnino ad fynodum accedere voluit ; cum tamco it qui cum eo difputabat , prxicate imperatore » 8c optimatibae , *te prsfulibtu t &* pniverfo populo clamaret ; Accedat volo dominus reverendo» Ephehus , ut refponfioncs audut ad ea qu- dixit , reddatque rationem de iit ; at ipfe noluit accedere multi» fane omnium cohortationibus folicitatus . Quomodo erro nunc ea dicit , qu« nec ab aliis diôa Tout , neç ab ipfo demonftrari potuerunt F Jbi hifla erat , B ibi disputationes 8e refponfiooes » 8c noluit accedere i nunc dicit quveumque vult f Itaque non opus eft longa rcfpoijfioner

▮raa* Si igitur Latini a refta fide nihildefleôurjt , nequicquam illos plane prreidimus : fed *u certe deflebunt* , idque circa divinitatem Spiritus, in quem blafphcmare periculum eft omnium eiitiolitumum , haeretici ergo funt , atque ut bcreticos · fidelium coetu abfeidimus.

Asia, An illi defledant, nec ne, jamdemonftratum eft · Blafphemare autem circa divinitatem Spiritus , quo fcnfu fuerit Judcis a domino didum, curoefciat, igno-C

MtttK ·*· Nos enim periculum efle dicimus exitiofiffimum· inquamcumque quis blafphe«i« divinam perfonam; nam eas 8c «ternitate & potentia fe diviqitate fatemur ▮quales : ut quicumquc in divinam aliquam hypoftafin blafphetnavcrit › hoc ei naque in hoc fcculo neque in futuro remittatur , Ita fentit magnus Athanafius exponens illud evangelicum , 0«w«4 mi*bi troJiro frirr* . Qui enim , inquit , in unam divinarum bypoftafeon blafphemaverit , non remittetur ei neque io hoc

M*"*' i». £rcu|o , neq0C jn futuro ; fe Gregorius

S· Theologus , Quidquid , inquit , ex triprofedo D deturbaveris , fe perfe&ioois faeramentum tibi deperdideris. Ita ergo Latini nullam e tribus perfonis de gradu dignitatis dimovent , cum fateantur illas efle «quales potentia , principatu, deitate, fe rternitate : Quomodo ergo dicit, cos io Spiritum fandum blafpncmarc ? Unde vero fumptum hoc aflerlt ? Quod porro ait , haereticos efle , atque ut hxrcticos fui(Te a nobis prccifos ; redeat prius in memoriam Joannis Antiocheni fe Cyrilli : nam rede fidem uterque defendebat ·, quia tamen Cyrillus non expedaverat , fed ante Joannis adventum tulerat contra Neftorium fententiam , Joannes Antiochenus feriptis E fandum Cyrillum exagitavit ; teftabuntur hoc ada terti» fynodi . Si autem illos ut hcrcticos refecuimus , quod ipfe affirmat , oftendat fententiam fynodi , qu« illos damnaverit , quove modo fe quando hoc ilia fecerit; fe an illi damnatas lequantur opiniones, ob quas lata fuerit in eos lententia; ut agnito judicio nos quoque libentiffime pronunciatani ampledamur fententiam . At nunquam hec oftenderit ; Unde enim probaverit, herefin a Latinis defendi ? Dicet› id colligi per fcquelam) At vero La-

χοιοξικ . χ'Αλ' wcarep d» wtirp *τζ ΐτ/τνλρ* ri iχ /ud»ir *t rô* xjrxsirf ri *ex pint rvurtpoi·* μ » , o/' Aχτ/»o/ ric *W* sntripv* *pxprntepti xopirtntf* , «uric «ruspaxtu *rLui iηiλ/ζη* , /zq-JdAsrc iθiXήτχi x'rx»rirvu · *ιρπι yt* τi rçor-*ipKtyopba* &£»t κ erir/o» *βητΐλήκ* , x'p-χo'ηv» , £ *όρχμρήη , 4?* vx/ric τi Axi , «d-eaor ri» *fùitrtpor E^tnt* »θ/λ· Ζλθπ», *ink* «rirp ric χτoλo^/xç we x cua«rG- «Tre› é λo-yor «rudotCMi · cht *fôiïutrgr* , τoλλi *rirtvf* «IA^/iMa^HC - *τû oui* vatunt λ/yw *»uS9* « pcaTMfAwHrn», *μiτ* cirri; *Лια/ή*θυ -roW^sui ÔMÎrrouv i v«λü, <Èo7Ad-yor, £ «μ «roXo^/su * £ iχ q^ZXqrw «romrsu, £ mû λγ4 ὀτ< £ ArX/Tsu. J/ô *iii χμi**

E7 *ptr ouju iib rt TtftKtKïwn ot /ϊατ Ïημ* x-xx *nt èp&if τ lγηκ , μiτiω iuriç ù; iottf» irtni-^Lptt. fi if TtptnKtWlt* ὀλακ, £ 'Πφ-rat *rte) T StoKoylt»* τi *, tïi* ὃ *βλ,κτφιιμ^τΛΐ ttt· iuûüf* ô xcXfrJnnac, *Λiζiτιιol tirn ip*^9 é & *liptTtMK tforif* «rr*ôx|<<riïv»

Erre rxpfxxA/rtfrrv *fin μι',* «postroiZ^HXwr. *"ΘΑΟ' *ri $i ζλΛτφ»μüi'lα Ttei rtiù ^tchoyinf* τi rsdCjUx-w, ôrwî d xuorof rin w/ç Iнï«/«ç ripxw , crx c?5* *T&f iyreiî ' *μ£i* rie ὀτoτipχ» iV *&t<w> \38oria"fur βKΛτφημήτH rit , wiuuut* 9 *pft* , Rri d χχλ/Twntex · *ιτιπκ yip* v» Ôh* ABpdtrwrx o/χoλoχi^ *tf π H3/t>nrri yji iuui-μπ dfOTirrt ' & $f tiç >9fie-uTi»r τ* θ^χρ^/χ·» *\xorirtw βKΛτφιιμMτ* , i^ ΐξv* *iftrn* in dr *vi tiw tùtbt 9 in c· vi ptf^otrt* . τiτ» d *μiy ιΐi A&trdriQ** o» τ? τi AxTyfA/xi *pirS , rirni μv* τχριδôθ'η, eMSfScuor' o >5 rif droripx» φητ? *iV ζïΛτφιιμïβ* iχ iζπ «φi<τη *ύτ»* d» *vi tuS ὺw* , κπ *ὠ* rd *μiK·* λoιτζ Γpiyo'e/oç d Θioλopo; iro *tfnrrit'* «J; ό, τγ *if 'fV Tenir KAVJ* Ce Apc, ri τ«» *fan leSrpnivt* , £ o-fxizrd *t Luj riKtiitrn. £ ot hnr"rtt ohm* c« *rc*ur iitr* xxt u SxAAxtrrr , *ΐvιηκ ytip ri θ«< ôpokoyi<rtr ir* π *é xueriwi* £ θioτuτ/, <È«73rdn)T/· *rit* ouu A/y4» ὀτ/rifri *ττιομΛ ri iynr Bhnr^pûrt irt^t* TSn *μχ-$vr A*y4* › Ôt / *It* As>4 9 *«ûptrixoi tin,* «7; super/-rii «vt Üç «wfxdxUpiu » ««At^drta jrpdnpo» *luirn τi* A»τ/oχH«{ ▮ KufisNUf ' *iμφόηρι yip* riî 0ρθi< «ΛΑ* ÎMrijU»<fOT^H-r«i ri» KuΛτMo», «>Aχ χ'τoφάυχβ^χι Nrrojiw XBpd τi r i» 1mc»»Zu/> *KvoiΛAκτi ^eé« oi Ttd* ri» Iwx'»»Z«/ A»τ»χ«<«? *typxvor , G rin pupropia-nn* ri rie Tfismc *ruvoiti ^fxxrixi. tilt ùtaÀptTtxiî* χ'γpχo Ψ»αΦ>> *fit ^!TI,*9 *μ>' *exftriiu t Um* ·xxt' *ivvii χτόφηα'lT* rie *ruuico , irai £ τόη xxniottitd-wrxr '* VJ *ipptfttrt* τη X6/9·H<ηîχχ«oδo£7χ, ï/Zώ'χχπi/χip-ητχ»· 7»χ VJ *ipni τάu xtfa-ir yrômt ê rlui* λτoφλτo *rt^vptf ήτ^ -xnt,,* x'ZA* *en wn* · τi jô iχ< 3h £«i, *ότι tûptrtf κιιρύτrwtr oi KtTîtot ; tîpi,* ôrt *irtreu. oi if horirot φoτη 9ti^irtntt , iptfa Xt· ytn'* x'ZA' *WM ripifa* , «X trfnu, *ôpo^yiA»,*

 N. *Tpi·*

XBfwiw *pji crt £* xnpec *ipV d iynt nurrlw My9rt rloi φ*A»* ' dat'npov, *in* ify αιυ *»Ϊ₫Φ » *tk* <vdnc*n»tf fifc Φ·*?? *i' «^avtAXemu* « «·for** *vrni itixyan* » i *Mnu iwt tit βιηΜλ*φ(~* •Dj , *tit i/Àtit ιι'ΙτχυύΙ^ι* ' qÿj ? *fount* vоήφ r*ro χηλοχ » *w' rlur itix&irtt ρ&Λ StuuAtru* , W* rim fem όχ«i ftavert· nip C o i /« *nt iyht* rvAJ^xm · *in b nfiemit* ÎRv d r<ny ê - udc ώ τη «ρο^ολji *τδ iyixitü-pttnt* ' » *yip it yi iü* Jro *0/ ripnnv , ini TturK i r›iift i* yoc * «M'jijj xxw iχ·* * */At yipt* cu *pint* , we Rir , *ineppi&i* & *•iV iylw rit yfy tuùtut \tyfon» en t 3* rc-*Tfot é* rd* qi?, £ $/< *t S uü, é ipfib* wwWf. •nuJnc y<p «pot τ» , cm *pint* , ότιφχσχ IRv . *tit yip χλiκ ôn9t vsrip yÙù ipif** o·» *îrt ' rihtt , nKht* vmo *ylw omt tv£* i^v, *ipip* xx *trit* ' *iwt if c* pirou* , y< ca oi *vii £ iti T9* uix *ipfxiït wnMt* › *dtp-*φ«ηισ'Η ron › wom *yip \iyt-m* <r^>' *Wititt-*trxuAwr £ θiβλο^» fijc ZxxXvnuc , *it tù iyttu oÎKVfj^Jiiuù* <ruôo3ft *iylxt irflifJfau* , ^4' ne *iunir &rtptt(ptnu . ii ii 9 tx pont, p&* 1» *yj-erput* χ^4 *τΐώ* φ/λ«»·vχ/*v. £ γ5 *iit iuri τδ* , Jra-*m t KeitM HxKùp&i. ni inc SfoXoyltt,* ·<$ τολ-λ< <T#r<f^crfrw i^çopjo· é *&tàt ix&tÂXiyn·* ne » *C* Juo ΘiβZ , «X ne 0 *rttp ipî» TtrAÀÂ^»* Θio'i ' V4 Aivomc , χ^ό»o> cn«ir*>-*fJpf é* x«nÀ$<M*nt »k *iv ipnüt , τη* djpypi-*xûÿ^U' *T›t $«* *rtpuripv yppütt* orc <rà *τδ , Irtnu*, Kcu«&nrt*nu ; ritnt yip ni ιρο&γφκ tpiî t k* "lV *KAKθiόζρ9* «rô *τδ, irtnu. if^ npitt i&purot ami* e« τηλ>Γ é *χûρΛ-η ή iuuipt^A Xôyitt iàpiîi ip^bô^ofrut ni* ' i/o *yjf* r«iri« ne *dû fif &fot trSpuTOTptrii hiyoffy , 9 iit xM,nuidim9 ipit* «το *τδ îτ&άζ , δτiτδ ipo\9yÜ9* ' ^4' <ληθ«i *ptvi τδ &f9 ni τδ Θiδ K&foÂi*

c*lt *Ati t / it £* X&coA^9 *·£ iuiV n-p~9* «^ocnorntf i «ά XJrAor *tif ti^friKVi* Ôftwç ; λ/χ'l *yip* ô ne 5Lrv<s *ohcvpSpmM t mj Ü9* χοω» *fβïoμo · τδ <9portSffjtfxi* τ£ *όρ^οiβζiχ ttJM* π» *pf&ii fi?* «cro <φττα«> *itX^·* X/ *rlu› yjBonmy/J^Luj itoXxSw riwl&tnu.* A^awc *fju* , M«xf3o>M»vc , *ψ Σλ/Κλτ/λ.* , *X44' NfUMT/cnic T9t Xiyotnii* huztvc K*3c-*ptrt & A&rtpit , £ TMApttrwitXATtnti ^yotw TfvpAitntt t AroX/»cexr<c δiχομiθ* itiot-net htBi^iff t i9ï&iμΛτΐζωηκ* ricrcr *ûptan fjti ^po99r<u ûi* φρ»Η n *iyi* τδ &t9* χχθ'Ολαη' Xÿi «roroAMi» iχχληcκ » *<^4 ^puyt^ofJpiüi im yttof4î9(^fÜTtt* iJ *ivt* P^P* 1» › n *pintT09* › *é* τv^Οφθ^λ/AlK , M| W *pt99t 9 tyl 19 ΓΟμΛ x ^ niüm' r^pyiçotnt iuT9t Xiyop^v* ' *^<τφρ*-yifbutitrrAlpAmttytu. όρη τισι atutniri9ut9 τδ* i'χ Λ<τ/9*9 *ipb npotnotntt ; η oua ïtw τΛ9η\ •dpfTiioi,* ÿjXcr xatXHFO/. τ/ *ii à roptimi9ç* r<-*r&tipx»t* A»τ/οχH<i *Btôiopot* 0 *&tKr9pÙ9 <£» nût τpii* MctfXO? TO *iytûntnt TΛT&ip-χliu* AλiξβΤ-*iptiii ironcMrttn* «feZ t kt u» *ypi$i i*

A tini reipondent, id fequi t fed «pnd vos ; ium talem iequclam ipfi aegamvi ; primo quidem, quod vocem hanc docent fanfti patres noftri: deinde quia non ita intellegimus, at ex hac voce aut perfonaiis diftinaio tollatur, aut ita perfonc uniantur ut fequatur confufio, quod vos fcqut enixe a fleveratis, nam *9t* unitatem perbene intelligimus, & diftinAionem egregie declaramus i ut neque duo fine principia Spiritus fan&i Patet Ac Filias, neque in produâionc cjufdcm ana fint perfona Pater Ac Filius) ita enim duo quoque eflent mittentes, cum Ae Pater mittat & Filius: at res non ita fe habet} fiquidem vox illa, Ex folo › apud nullam fanâam

B eft, a nullo d ida teperitur: quinam? Cum ipfi his utantur vocibus, Ex Patre Ar Filio | At per Filium} & ex utroque fubftantialiter t inter has enim voces & illam, Ex folo, contradidionis eft oppofitio. Nam ficut iftss Sropofitiones ; Dum fol fuper terram eft, ieseft, Atooxnoneft; Strurfus, Dum ille fubter terram eft, nox eft, dies non eft j ita etiam huc duo nunquam convenient, Ex iolo, *8c* ex Filio & per Filium Ar ex ambobus fubftantialiter: Ar hrc quidem oronunciata funt a dodoribus Ar ccclefi· theologis, quos fande generales fynodi pro fandis habendos promulgarunt, quorumque feripta complectuntur: vox aatem, Ex loto, poft fchif

C ma Ar contentiones audita eft. Quod fi res theologicas ex confequentiis judicare voluerimus, in multa fane abfurda delabcmur: Ita enim, quia Deum de Deo dicimus, duo ergo fint dii, Ar non unus quem credimus t *8c* quia natum dicimus, tempus intclligamus; Ac quia defccndit de cmlis, lococircumferibamus: Ac quid opus eft plura congerere, que inferri videntur per confequentiat? nam qui prave fentit, ea qu* dida funt per fequelas omnia concludet. At noscum fimus nomines fidi ex argilla Ac luto, non poflumus de Deo congruentibus uti fermonidus: Quapropter humano more res omnes divinas explicamus; nec oportet ea confcqucn-

D tiis, fed ex confeflione nos redarguere: Vere enim cum Deo de rebus Dei judicamus.

Cur vero eos, qui ab illis ad nostranfeunt, chrifmate inungimus? an non liquet, ut hcreticos? Ait enim feptimus cecumenics fynodi fecund· canon: Bos qui ab iurreticis accedunt ad redam fidem, Ac panem confequentium falutem, recipimus ordine Ac confuctudine, quam fubjiciemus. Atianos quidem, Ac Macedonianos, & Sabbatianos, Ac Novatianos qui fe Catharos Ac Artfteros vocant, Ac Quartodecimanos, *8c* Apollinariftas recipimus libellam dantes, *tc* anathematizantes omnem herefin, qusnon fentit ut fanda Dei catholica Ac apoftolica

E ecclefia; nec non confignatos. five undos primum facro chrifmate in fronte, oculis, naribus, ore, Ac auribus: Et contignantes eos dicimus j Signaculum doni Spiritns fandi. Vides, quibus annumeremus eos, qnf a Latinis ad nos perfugiunt? Si ergo hi omnes hcretici funt, illi quoque inter h*reticos numerandi. Quid porro de his Theodorus Ballamon dodiffitnus patriarcha *Antiochenus*, refpondens ad qcuefita Marci fan&iffimi patriarch· Alexandrini, feriptum reliquit?

Latmgatlo Hera,

CaptM Latini *te* alii ad noftras eatboh*, cas acdcfias accedentes petant divins fan-Aificationis communionem . An fit coacedcncta· hoc, kite enpimos.

Epaiiqriÿ M/p«a.

A Ivμ&Aηα A<r7v« *è iaot rtfarfyfnf oit* •*ntt* As&oA/iMf a *ifIIbtrirt μιτ*λΑμ{ϋ-* raw? &a«*w»dyi«r/uhur. h οαϋϊΤχ«ρ^>*ritiftt, fyri^n*

Htffefi· TMri:

Arogirir OfoW/tr.

•s· *ηΟψτ* «mtmv, *Jtfftnif.* Quoniam igitur ante multos annos ccdcfta occidentalis, Romana inquam, celebris illa portio divalia eft a confonio reliquorum fanAiSmorwm quatuor patriarcharum , per mores *tc* dogmata a catholica ecclefia, A orthodoxis aliena ; Nam propterea A in divinis facrificiis papa non inferitor communi npminom patriarchalium commemorationi t idcirco non debet homo Latinos iaccrdotali manu per divina A immaculata mjrfteria fanâificari, nifi print Latinorum dogmata morcfque velit ejurare ; A canonice cathecbifmo initietur, A in numerum orthodoxorum referatur. Audis? divulfi funt non modo per mores , fed etiam dogmata que non agnofeit ecclofia : qua voro non agnofeunt orthodoxi , hnrotica certe funt. Audis etiam, initiandum efle canonice , atque in numerum orthodoxorum referendum / Quod fi initiandas eft , chrifmate etiam profeAo ungendos . Unde ergo nobis repente orthodoxi apparuerunt , qui per tot tempora , A per tot patres A doAorcs lurrctid judicati funt?

Cum protuliflet canonem pracipientem, quinam fint confignsndi, ubi nulla mentio de Latinis, A fobjeciffet refponfionem unius Balfamonis ad Alexandrinum ; intulit , Qui per tot patres hcretici judicati font . Liquet ergo a Baliapsoae tantum , non a multis patribus tales efle judicatos , idque poli fchifma A concertationem . Certe fi Alexandrinos poft tot exaâa tempora , (jam enim anni trecenti abjerant) ignorabat quomodo recipiendi eflent Latini , perfpicuum eft , illos non fuifle hereticos a muttis patribus judicatos; nota enim feiflent procul dubio Alexandrino A reliquis ecclefiis judicium A fententia, qua damnati effent Latini; verum Latini etiam noftros f contignabant , *A* chnfmatos appellabant. Sed nare non fuifle in snjuo A bono faita conftat ex eo, quod in noftra unione nihil habuerunt quod nobis objicerent, fed cum clTemus orthodoxi , habiti fumus ab orthodoxis orthodoxi .

f Epifcopi Latini Gnecos aliquando fub conditione contignabant , vel quia miniftri hujus facramenti excommunicat! fuerant A pro laicis habiti , quales erant in Bulgaria facerdotes Photii, vel quia prefbyteri, qui apud Gnecos factamentum hoc paffim conferunt, non hint ordinarii confirmationis miniftri.

Quis illos tam facile orthodoxos fecit? aurum, fi quod verum eft, fateri velis, A lucra tua : tmo vero aurum non illos fecit

Ομοά»μιτ iyi9 ttripSiri i λομ-ywparr* *Z ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ini* o lm ^*fiy^boa*τολ-AAtO

B

** ïσ» w MyiucTit iw «ΜΘολαii /««Awr/nc , <44 ^qpdOi^air«t?A^rôM*2fti)Srfinfin&rv«7c Θ*- sirc *bfonAfrttus* xotrifc *rV* όιομ/η» «K^opuc o rurcc ' *ύχ ύφ+ΙΛκ*$ιος *λτ tu-ti»* *hftTiw* iF Θ'***«<'* *μΗΓ*ύ»»* dxracrôtu , *oi jui ικ-ηiσηrνι* τρο'-*nfonîro%tà[rV χτηαϋ»* do^putw π *^ruint-?***'»* wcôp^oJdgorc . *exfon* » *xnyfiSitr*·* a' padrar wr *iσχ,* ^λλ< £|ό^μ«ι« muaxAnr/uc«>XdreM. vwds? qp^oid^waZAdrenc, Turns? *oiftrni* * *éôrt* *XΛ-ηi* Xodwtc *<τηχχθ·ά0<4 όφvvλ{» *é* *àfSiiîfyi* JÇi-rarôlcôsu ; *otii* «utwxw^Uriu,)χλοιότι A rm *μύ~fa**)ç6fs&iaMU. *To&tr* ouu »/s7r urtydrwrur 4;<sp-*Wi* ornc *ôfSôitÇpt tI fut lorrntr* ypdwe £ vj»<> ww/w *rtripuf* £ Izfarx«X»> *XM&bnt oiffrt·xoT,*

C

JTw *uain* «poxqtxAntc w Npao&f*nuSnt,* т/ist? Aaoa. >h *jçfÂMi μι&κιιιϊ* AtTÎMMt *Xiyimi, tn-* o*iw«4<c τάο *t S BeKrepù» eofot* wAX^o· *3f*t*c tiaix&ievtyjfttblw, rnflfH' ol Iti* isra-•*twwiiftnKt&lvnf oiportxot9* «fô&*Xor *ou»9 ύi* χ'χ<*οτ· λλΛ runpms *ixefàvritf9* «?K <mo *τ&* B<Atr«/z*w ÿ juma, W vMvtw τ» %7ey*< £ < *φiλOIHXΪΛ»*. H* OUU Q AλiÇ*4^M«(*1TWW Xjl··* *rw Tteirrhrtf,* Tô«*«4rrar >ù , *ii* *oTit efeî ri ôrtK rvg ήτο Airiun tafortpxp-μl»χ efforti·χiτ&Λî t* vpôdnAor aie *dfcrttot* xjsro *Totài»* rnripur *t*d&*r*»* * rsbroc y«p *tyi* o su Xwrsu' ⁎'j uX^ai *tybouroto»* u> *rlui Aerittaf xcint* n *tumtiliuw.* «A-Aa k *AtTîfot ntf i^nififf* f *two» χμτμΛ-φκτμφiικ* ηιομηζον. *iri ii* a iç *ittyP» "Kôyor* •ncïnt ijkirorv»^, JjAw *9 irt* cür τη *inirn* adiset *Άογο» ^'χο» ὺ t m* m?A* ορθό-*i^pt ôirti if&oioÇu» of^ôi^pt tx^i~ ^μi».*

D

£

t Ey/rw cSr/ors ·7 *Aentot roôf ΓρΛ/χ^ μι-*σ» *e»forttoci<jyMï* χ,μ dntraAic *f, irrttirtp oι éOttf^ônfot* o£« avril» *ottuot* ra /aumexa^iuora xjvnpanu.

Ttf ètiToèf^ oij-tu fçtiiuç ôfSoiôÇvs Ttroiw» i rats. *o* , h *βούλοιο τ Atyb,* kj «/p-*$* ή rt' μi^ω* o lm *ix,fbv<* \ov *Tit o îw»*

, ri U Ttxirttt txwroff ifum λ «V ? <Ver«ciw drttimr· pudptt»

ΑΠΟ Α. t PcJZw afonsk 4ρθ·<4όξ*ξ rrntete η θ7λυ-rte don» τχ tt&bluHU \ir· o/χνμiHχluu rui»· iot τ· rcp duiff ca rf cxxXnrip. cea-styojxnor v o'rrp rpônpt» d XΛηiiχοτη' in it £ tm iμφ*· fi&lrm ·& &e!t» tempt» perd, nl έ à ri old Ai^urnt ri rrw/juc »» dynt · £ » aro w irtvofae μχρπ&β nF θ*Λτ Μαξ/μv » intârn ότι yrdrtd μ i wwr i dV rtinpc» oi 9Uredt out 1j} iμî7 $oξîζoμi9 dyhtt 1^4 Mtr*d*jfe ?5» iithnrke · <Mx yjf 6 àtwrm rdtrw dr*· δiμΛτ/τμο rie ilΛ χ/χ , qjH w ruudKotytf, ii d cttidhouHn , tie £ durie ομολο^ήτ^ τ<- B put t/uert 4 dtouur . y^urd ii raAvr μlμηΓ) i yur·» 9ÎKS9 t i yÿurd trtfnfihÙK rd rrtp du-ld v/Kxpdfa.

t Δάξ< rd τυΓγφΛφiv;' rdfuu y5 fijwo or ruuiiote τ» οόγμ* ·ηοη.

Αλλ' η ^uronrnt r/>a, φιισ-ι», tr/wjjircujuw f ioypdrjr9 tKtrrwe n σ'IîîMpθ'lχΓο'μiθχit dudfi9$ tafotnuti dunùe χ<λ& iζ'μι», oùiir dxtiyxAty-μiMM "Ktyir t* HO^ont »^}ifïo/Jp* · •nir ir/r ixtîro9 ri nue τολλου; <^ <ρχ?i<r*nr-_ rtu, ê' mUrtu dwKx&dtr rdte tie w *npw ne iuortSeitte dvdyvrt. r/rdîramc >5 «T«U rtyiror ΛμΦoïi r io£wr> oτ/ρ i»Î ww àtur/ur τύμβοι, atfùe n inrÙ9 ηυημόΧητΛτ. df^d λiξη pfyi o»J/-χΓΓΛΛ pirlw iùo $©£«» tùp&lwu , rUù dpjQtmpte r^edtvrm oμΛηvμΛK, Jo£a> U μiτîiu crarr/w» io-W» dèlt # dord4^«^juane, dituiti»' h iiμη é aX»&«tf £ 4z«JJw trsu rt μiτοι, £ xant$a'rfw ή droirtex' dftt odx irt9 ' iri munie jS 4 xxnt-ψiτι , i ή droQurti. tiμ$o ouu ii Airrnwa*Xx« θκ ϋγμ , n /x rdvidι'χτο ^κΟζ, ·ψ4$« η iμiî-πμ>9,η iκ, rd rrrpdf μiη9 itd ηiii» jj tχ»e^9rιμt9, ti 3» η iμîηρο9 dKn^if , ·ψ4Λκ i» hjj 3ητχ n D ixfiw* r! οαχΓΛ9 Hi μiτο9 rtdrwt ovitr' τΛîώ eiμη λiξ/f «^oe iμ9» nîç δoξχ ôpSr*, tttL&drtp rtf M&oprof. iuη ouu ήμZ; be&luûu TOtdri i £ ri Τριτομη, intr dt^dKta J^irdrofur Tte/ dff 90η-jxâ-a»» é îσξi» » îh £ «μ^oτipMi ïμi <»fotr\-TH» όρθ^οïόζχ no? *nt>arr/a φρovou&ηι › tyd μ$ «χ oTμ«4, ·i› Γ Λ9 eiieiiii o rdrm φόρù>9 › r^rdr-•nt pttiiuf iîθ9oμîζ<H9,

ΑΠΟ Α. Hμüi iuu^tr η , xc< «x atfwn»» τΛριΚiβο-μi9 , X04 ar^f' Vpiyo&x rd &to\ôy» rtuè ue-ff-QTnnt cr τη τ/ΓΗφvλ<ττΗ», irei « μiτόττ^ο^i xJ χλχθ'HX, ni i» rap ixdn*t rd μiτχ Aeu XtyO9TAi ^iZ^HxJzwe, xou' didyttniitrôd-κ>u<π99 iχ«β·«M · χ*λΛ ouS μird Γρπyo&iχ rd GfoKoyunvmXiyopie' μiτόιητη iè ôner tientt Qirrl9 rlui d\fôntu Xiy»^ t»fùe lui βΛiτκιχλ-Λvi i^oμ(9 χ} μόκ», rlui φ*ùλluu ruueuptru •βΡ&Γηύμiioι » £ rluù inrumpeu ituiper» tuu' rihir ' JiUHf τα» μiτîuu ùôt ββ,ùζoπκ β*-riïwdù, o» η η dpefW imxfr dttpetrtunt. Ttuirluu £ ημά λZ^μ#» · lui il durât λ/ξ/f μiτîuu iuo ïoζ»9 e/rdyi , XX »73<μ/> £ rd λχ&ό φiτχH' i/o δ όuη îμüi ό/$*μî9

orthodoxos, fed te reddens iltis aŒmilctn io hareticoron partem detrofit.

f Facile illos orthodoxos fecit voluntas , κ>ιΚ qua dogma io ecclctiam ab cis iaduâum paiE funt examinari per fynodum cecumenicam » quod antca non patiebantur } 8c pratcrca Lanâonim patrum allata fatten* tie, qua Spiritum fanâum etiam ex Filio afferunt } 8c prolatum ex cpiftola fanât Maximi tcftimonium , quo probator fattentias illas efle germanas; 9e patrum diâa , quos 8r ipG pro fanâis habemus & ecclesiæ dodoribus : Quin 8e publicus anathcmatifmus duorum principiorum, 9c confulîonis perfonarum, de quibus accnfabanturj ut plane fatebitur & ipfe, qui ibidem aderat te audiebat. Auri vero rurfas meationem fecit, vel aurum amans, vel carens auro, quod ipfe expetit.

f Audoris fententia; Nam dogma hoc, ut diâum eft, in aliis conciliis jam antea difcufium erat.

Sed li medium, inquit, aliquod interdo· b»bks grnata excogitemus, per illud te cum iis conjungemur , te res noftras optime componemus , cum nihil fateri cogamur preter ea , quo nobis confuctafuntfic a patribus tradita. Hoc illud eft quod ab initio multos decepit, perfuafitque fequi homines, qui eos ad pmrupta impietatis 'abduxerunt : Nam elfc quid medium inter utramque fententiam rati, ut contingit in quibufdam contrariis, ultro in perniciem incurrerunt. Verum di&io quidem reperiri poterit media inter duas opiniones, rquivoceutramque Cgnificans, fed contrariis fententûsinterjeâameflcmediam fententiam de re eadem, eft impoflibile) Alioquin erit etiam quid mediam inter ▾erum te falfum , affirmationemque te negationem) atqui non eft j etenim ue omni re aut affirmatio, aut negatio. Si ergo Latinorum dogma verum eft, quod ex Filio procedat; noftrum, quod ex Patre folo, eritfelfum : propter quod te diffidium fecutum eft : Si contra, noftrum verum eft, dogma illorum erit falfum; Inter haec igitur quidnam erit medium? profedo nihil; nifidiâio aliqua ad utramque fententiam accommodata inftar cothurni . Haec ergo pacem conciliare poterit? te quid agemus, quando noftros invicem fenfus te opiniones examinabimus? fierine poterit, ut contraria fentientes utri-3ue orthodoxi vocemur ? Ego certe non crediderim; tuum erit hoc fcire, qui omnia mifces, te rebus omnibus facile nomina adaptas.

Nos a principio , & a primis patribus Orat, âe accepimus , atque a Gregorio theologo mediam in fide tenere ; nam veritas confiftit in medio ; qum vero extrema funt, excefl» vocantur te defeftus , ut necefiario fini etiam nihil . Itaque cum Gregorio Naxianxeno reâe dicimus ; Medium vero cum dico, veritatem dico , ad quam unam rcfpicere fine vitio poflumus , nec prave contrahentes , nec abfurdius dividentes : Se rorfus ; Nos media regiaque via incedentes, in qua etiam fitumeft virtutum faftigium. Hoc ergo 8c nos medium fatemur ; Vocem autem inter duas fententias mediam , quam ipfe inducit, unde habeat , 8c a quo fumptam proferat , nefeimus . Quare quod te nobis ignotum eft , & diâum ab aliis nunquam audivimus,

A mut, ad hoc quomodorefpondeamus? Inducit enim ipfe que non lune diâa a fanât* ; Ar ex luo fenfu ftatuit affirmationem βт negationem 1 cum fanâi nunquam, Eκ folo, dixerint, fed, per Filium* &, ex utroque * ut jam antea oftenfum eft Quapropter ecelefia nunquam fenfit, que non accepit a faoâu * led ea recipimu* & obfervamus* quae diâa a fonâis habemus, *it* nunquam ab illi» recedemus > ·-liud medium non' agnofoentes piztci il-s lud * quod fanât nobis tradiderunt *i* licet ipfo fuo arbitratu novum confingat medium.

Kraa*. Orii.ii A- r Vifne ex Gregorio Naxianacno foire, B qtta. ipfo de mediis feribat ? Imago, inquit, quoquoverfum in omnes prattercuntes intuens, communis utriefque pedis cothurnus, ventilatio ad omnem ventum, arrepta facultate per feriptam calliditatem, 4r verfutiam adveifus veritatem. Nam limilitudim* nomen juxta foripturas pretextus pietatis erat, quo hamus impietatis obtegebatur : & hrc quidem de medio tunc excogitato. De iyoodo vero, quae talis medii fait inventrix, rurfus <;««. 1·. haec ait *i* Sive Chalannr turrim, que linguas rite divifit ; (utinam diviliflet *at* iftas. in malo quippe fuit confenfio) five concilium Caiphz, in quo Chnftus condemnatur ; five alio non abfimili nomine vocemus eam fynodum, que omnia evertit 8r mifcuit, dogma pium &.' antiquum demolita, quod Trinitati fuffragabatur : vallo enim icpftt, *9c* machinis ndem confubftantialitatis labefaâavit, impietati vero fores aperuit, mediorum feriptione *81* uiurpatione vocabulorum : Etenim ingenioli fuere ad malefaciendum, quid vero fit «ede facere, ignorarunt. Hrc nobis de medio (officiant, fatis enim offendimus nullum plane medium dari ; 'nec non impium elfe, & a fenfu ecdcfiK alienum, nujufmodi media qurrere ·

Rukimoo , Dum hrc dicit egregius vir, uefoire *fe* fimulat, aliud fignincari per homoeufion, *8c* aliud per homoufion. Nam quod homceufon eft, non habet eamdem cifcntiatn, fi quit vocem more grammaticorum explicet, aut etiam fecundum veram lanâornm patrum expolitionem. Quia vox, homofion, fignificat effentiz nulla cum vaiietate idemtitatem ; homaufion vero rem aflimilatione non diilimilem, quale Mitib. (). eft illud ·, *Siimlt tft rofltnmt irtao* J,»». j. *; Sc* illud, Caw *Cbrtfttii tpftriitrit, fiiffilet ei erimiti :* hzc enim non indicant iitnihtuduiem elTentialem. At vero in Dei Filio lalvatore noflroita, fed con- E fubftantialem ipfnm novimus, Chriftum 7w«. io. ipfum audientes dicentem : £χβ *CT Veter* /«wai: ubi per illud, *Uett·», idem*titatem client iar cum invariabilitate declaravit ; per illud autem, *fwttttt*, duas exprcflit hypoftafes. Ceterum Ariani, quia non credebant Dei veri *te* Patris Filium : eamdem, quam & Pater, habere fubftantiam remota prorfus omni variatione, elfeque illi «qualem, fi generationem excipia*i mutarunt homoufion in homceufion } idque medium nominabant, *te* fimplicioribus imponebant. Hoc in nos &

λ/yd» *r' iffcw τΛîïτΛ^ Xty»T»f , τü *>o-* λοχ/α» *iufJfo i* «uro *yp firnyi* -ni μ>î ? *iyivr riu»* Θi σι» <vrî χ«ηiφ«σv voto ▮ *ιivόφΛβv. ii 9 c** μ·»κ w *iyiot**w λ/-yiftrw , «Mai , rê ûtf > w « *tipvoir* , ω «ρο*π3Ηχθ« . i/o ê -nt μ« w>n/4* * α· *yfur* « oΜχλιρήχ *mm importe* т·ή »μΛ 3» *т»* ΛΓ *iytun tipnifp** Γiρχo/φ " W fi*" λ^ττ·μ|v , *φüK^oμ(9 9 prtit ifet μΗτότη* TO «Mμ *Xt'ytvtt* , rXfoù to 4oμ|ό« r<-pu *iff nyiur* , «ata «uτv *nuirlw* «»<χ·λ«ττρ , *ùf* idÜÂXTcu.

BvAs «r'è/ *VpnyoeJbf* τ« θ/βλόχου μ«3>7» »' rsu *o7λ* nk *μ^τότηητ yptif"* > *i *rf<x* r<»mc ô-pur« ru; r«4*o»ntc *hïï uv* , ó xorsdc «μφοηρΜ *JV mu** «οθομφ-, w x«-n» -ruant *euttuw* λ/χμησт , «^▮atrur λ</2β<т« , *t lut éfypa$or xtnvpyw* >£ rlo» *Ket-n* nk «*λη&Η« *tTitow ** -ni)5 όμβ/Φ» «ni ·nt'c y^Oetc τη <J-r»ôw«<r «ρο^vμ* ii/V ni χ<λ·Xto l»ç *'r/<3«*c - reevrse ufÙ *OUU* τη i'η»oιιθ»v<πκ w μiιτoπιχ . r/fi/ *if* ωι-*rlu> Tui/oix* τ<λ/» *®i»oir ' e< n /T* XacXecarne rcipyo» , oç χ«λω sa'ç yAcJoTitc ZμZ-*twf**, «e όφ/λό» *yf χ//* ηαi-nxc , *iri* χυχω i» *a~upj>u>i<i. * iin <i* K</«<kc *<ruutSt40f* , ω X«aroc C **nx«5i>/r«u η π rr «Mo n/v-rts *rhù riu^wt* o*voμ«Γ/θ» , ▮ r«»nc «7Ζτμχ|/i «-uur-*ytt* , -ni μ)u *£<rtQti iôypit w'* ruÂeuô» iyii *rit* Tersit (Tiw»'χopoi *«mÂi>rxr« ni S«Xh> %«-p«x«, é' μχχ«ηiμ«<π xunto-Hrox *ri opoéffW* , τη *3t «σ-fCU* θύρ«» Λη'/ξ»τΛ if** tie *yryftppi·rut é htyoi^ouf pfronrnt '* o*oφo/ *ydf* »^όο»τ·<ηu xxxororâirctt, *rî U* ««Xoro/iîr'xx *ûc îyrurfir* . «rw-suî-nc t4o '»**/» «pxw rffrt т?< *ptrinrnç . ότι π à3' trit oλ&κ μιβτόττχ* /χαχω «*<o3/3«vχ,όη, £ rrr nt TwaJ-rst ζητΗχ *eirfQti TO άiκληтiΛi «MO-TC^or.*

Tiû-ηι it Xtyur τiμα&~ Jir®- *e^foearatH-* ADO A *·nt dyrcKtr* , orwc «Mω *toferuj τα* «μoκχi-enor , *m i»*ui* «fo o'μoo<i<ηo> tb *y$p iuoi-ouaiar w Tvirnr τη* «<n'« xxtw *rir ηχτiτlιM tirnt* , κδ» XoïT>« *rlui -iV Âyt'ur τα,τiρvτ λ-*ληθι» *^Eiyvrir* . ή> μ|u *yttp* , *nyouu* 1» oμ«т» <r/or , -ni *nç* ÜrlpLi δηλο< . -r» *il ouoiouft-tor , -fa όμωûτî ipont · ù; τi ' opoi»,* ή Z3«t /Ah* ı$Γ oüpcrtov χo'κχω ·f /wwîto * jyJ · *ôr»t ô* X&rroc *ÇaMpuSn , oporot iitrS tràpi^«.' x τη iri*.* 3χλo7 . *tri if t S* qx *ri Qfoû t « cruripo; npJfJ* ovχ, rnx , a/λ' *ouoétrtor f-* E *ytupft* , «frj ті XearJ «'«u'canç *Ktyoe-nf ' t-yù à TΛîηρ ft irpfyi · itté* ті , *h, -η τviτη»* ▮? *ήτ'/Λi fpjpiùtur tia^p'Maxw ' î/« Si nù* , *te-ptt* , -rate 3ùo \jror«<TTO iηλω» , *ô&f»* o< *vt-& -vit ApHQt pn φρηoαΣη Tir nîor τη* ©r«* *£ ΤΛτρά* τη «uτη ir/*c x«ni τότκ «*-<er^y'M«X-n>» , £ *trot vi τλτ& rXbû* τβ purser, *nptéQomi ·η ôpottrior r τό àu.wiotor iri^ftrnr » μiτήτΓ,τ» ûι·άμχζ<» ccrarv/ni τ« et>rXfft-*ρκ . *rûf tpocppô^j* t Jt » Zφ' n *m AuTîruft 0(TltiS MItûi ÔpohoySp^i* ▼· jr«rq« *tyi nr u*'"*

A J* ê rirra *irtiwiç·,* v«*η·4·»ï4i˙ *éiniwiifé* - eras, vuûra *ri τ*iμA ri iyn» h π IavIμπ é* M&far/ w' .^vris ê >fo'mr/ , *W Hf^w* sU/rato» 1

MtX. τ', tori, *ifirep^f <·&* rie *α/rw* ritw Γμ αμ Αμ τ/μ κ, ri t W jwriun* ritrirumc , *■ /φi dmraurr ri A»mw*£» *fàrih & ity^w* AetoiMr * ri *z irtain* , <>fc' cm i» iλβσχ»· ri JT iST fv«tnIrtF ôÂw» *A*m» sûrrir ,

** *T/c &· ·Φ*κ* fit i/rif* o mmw , *i XA-*m«m» reNri Jtfrw v^porac rie XeewriXw é X&Γiμτy*. foyisrOT, j<T rirâriw«r»r»Xop, ri recM-μ·* *iyfyfarlâiAflBI*»· Jü Zrirly+t hiy*»'.* «ftrnw· <r* & 'riro»* » >5 îm *(U&h* ▸ , <λλ* /m rapuc *lûtes* dtapoAita. το/< *ii* xm»w>/< *φvτï* *rxtet i i βημφύηπ* *9M* XftfT« B<λ/χρ J 9 r/« T/r? /< /r/ri *i*

A«OÀ- Estrift* *üιμiΛ tin^ayÎAc* , *iβμ**)5 «θ'* vrijrpof/p*»θïιμiμ|οκ*μ*»*· vió^^iζρι^βο -Hπ οαυ *<λΛ A/y4› <<η μ», ri *Tpo*>*yfypyqu£* wiroKoryiiu iihSm, é in *λ OS *feB*ter*jr* £ 0 xri» *roiri.*

«◆IX ΗμΛ /φ! ?5 μ£ τi Δχμ*β-*Ζα/i, ê *Wr<-*rifw mnw , cm ri *uü Si πHυμ*.* ri λ/yuμ?» · Hiw *ii μ$ IV hirte»* cm *ri ni** ri rwiμ« λή^σι. $

auoa. Ksu iμΛ μ/ra ri «v/vAMpuo-jAri «t *7** Ju ri rrrijua *i >Jytfi», Aλλi,ι$^6A* ri tri* l/ô* *τι* rqprAfχτ/rit *ruvtcrfA^k» rie/r*ri μ«λ* uiKui é* ⟨m *ri rerpof £* ri qi˙ ri i* cm 7iwoû «roX/Xi^rif λφ4> , «foMm^T/ri *eûnw ri»* w'o» t /3w v», *ôrtp* o Ei»oμX>* é ·· «J riiEiîriμ/o» *itytetw'* 9*μ»7(*U μ$*ri Δ<μ<Γ*/αιi £ ri r«n^M> *ÎTtrn» é»« ri ui** , yù ÎM ri *üiλi^oμ»ι' rip^i yjp* ftv Ewou/m, cm μοΛ ri mm ri D τ»/?μ< X/y«rm , £ *&&pii* &Nrirer *tirly^* W ri # £ cm ri vri, ? Γ«τφΜ Ri tori. mMm' ^nyrrL·» ri /curi *λόχv» ri» ΔΛμΛτζIü/ii* Iri>- *»Ivi ite/fr^pwwnt πiπων* ^9ïΛομiτημï99* Xto *τ|μ li*α·iφ*τη rlui *5ζ) rin rt*rori«</u» di» wc *iμτρο&π.*

uit K«u ιiμ«7« *fii μ$ ri &t<* Διovυσr* μi»1α»9^. yïω ri* \jeff&rtv 3fôtrfl*i ri» Ttriptt 'Kιγ^μη ,* an» *Si μ^ ri Atrfot ê ri» we» mytu» riiyfi Tf^Mint Ktyxrif 9 ctfiifoomf* mût» 3«\mW rit ûriarroç.

αβολ. *ilreuw ημπ μ^) τi &eî* Διoπιτl* £* ria- £ *TO» ri iyluv μό>1α> rrjyluj* *tip-yJLuii* -njç ^fony-tbc το» τ<πμι *iyn>i^o , ili «ύ1»κ* Μλλχ ˙ «?λ* *μίαί* gm τMυηκ rie myxt ri rurpoc *Tfiylio το» uîo» ytffirKOf^/ ri iyl* τi^μ^η . frwi* jS ô roXtk vri â'HM, *i yiy*f A^Arinotc· vi ci<rJpx* iπφΛ»H (^oytf , i'9 Λζχi ' e/* x<xony»wç rtt; .·3ή '<γ *yptQat βιι\ύμι»αι* »o»7» ' o73f *γύ ni Θiú* rure» 0» ra *Hot myluïτi* m-' *yt** τ»A'μMτχ. £ ό μ/>M; *B&τiλM ' Ttiy** ·. b<« · to<*» >S o ÀeCti *τμ>* το» τ«πμι , *οτι roi τ*yιi (tnt . é* τ«iλ/» *inp&* τροφ^τ*! ^iy]* τ.··/'ri kleuw» · *fu/ iyK*nhiT9f mylai*

Latine» quomodo quadntât, qui Patrem *tt* Filium * Spiritum faoAum unum Deum (ariter fatemur ; *9t* quidquid eft Pater dr iUus, boc effe Spinrum fao&um, five Virtutem, five principatum dicaa, five poteftatem & deitatem, proprietatibus manentibus?

Quid ergo futuram eft mediis Mice Grucolatiais, qui medium ampleftentea „- "-5·· ex Latinorum inftitutia * âogmatibu» qusdam aperte approbant j aliqua vero probant quidem, led ipfi nequaquam ampleftenda duxerint , alta vera ne probant quidem? Devitandi font non (ecus atque colubri 1 non fecus atque illi , cum fint etiam deteriore», qui Cbriftum cauponantor , babentque illum queftui . *Hi ni» fiu»* , ut inquit apoftolu» › *fui* fajfûoaur r.ThMt. & |urihsm *tffe ^fMK* 1 de quibus ipfe fob> jungit : fiu/e/iud» Aamsur» *étviti* t non enim ut addifeant , ied ut fibi aliquid afcifcant, ad illos transfugiunt. Que vero focietas luci ad tenebras ? aut qu· conventio Chtifil ad Belial? Ar qu* pars fideli cum infideli?

Ad hec nulla rcfponfiooc eft opus; con- X,ı, tumclia» enim in nos jacit ira percitus ac inflammatus. Bene ergo dicat, necne, rcipoofiooes quas dedimus* *8c* daturi fumus, oftendunt, & patebit hoc cordatis hominibus.

Siquidem hos cum Damafceno *8e* cunâis Krstua. patribus, ex Filio vero Spiritum noo dicimus : ifti autem cum Latinis ex Filio Spiritum dicunt.

Nos quoque cum lanAo Damafccno Spi- A as» ritum non dicimus ex Filio , fed , etiam cx Filio j nam conjunâio copulativa optime indicat Spiritum & ex Patre le ex Filio . Dicere autem ab£olute Spiritum cx Filio , denotat Filium effe caulam originariam , qu· erat Eunomii & fequacium ejus lententia. Nos vero cum Damalceno *8e* univerfis patribus dicimus *8e et* Filio fcpcr Filium . Illud enim afferebat Eunomius, nimirum ex folo Filio; qui gradus etiam deitatem inducebat t Vox autem. Et ex .Filio, accepta eft a patribus. Certe no» Joannem Damafcenum protulimus verba fua exponentem , fuique ipfins interpretem } & faris hoc in antecedentibus declaravimus.

Et nos quidem cum fando DiooyfiolruaA folutn fnpereffcntialis deitatis fontem di- jifci,**,* cimus Patrem ; ifti vero cum Latinis Fi-ataibw. hum quoque fontem Spiritus fandi affirmant, excludentes nimirum a deitate Spiritum.

Et nos pariter cum fando Dionpfio Sr fandis omnibus folum fontem de principium deitatis novimus Patrem, *8t* nullum alium illi prciutelligi ; Verum cx fonte hoc , nempe Patre, Filium icimus fontem fandi Spintus. Ait enim rerum divinarum peritiffimus Atbanafius magnus io oratione de Dei Verbi in carne apparitione j qu* incipit ; Qui divinas feripturas malitiofe volunt intelligent: Novit enim apud Deum Patrem Filium effe fontem fandi Spiritus : & Bafilius magnus : Fons , inquit , vita eft Filius : dicit enim David ad Patrem; *tt rft fwvit»'.* & rarius alius propheta de Judcf»; Mcdc-j,,»·.·. rc/i-

ftattet tftx nhn ; aqua vero viva nominatur faaiftus Spiratu , de quo dominus in evaagelio ; *Qui kitrit ex tgat* «••a» *eg· ixh ti* , j COumm da fomnv *ejet fax* vfoa ; hoc autem dicebat de Spiritu, quern aceupturi erant credentes in •um. Per que manifofte docet, Filiam ci* fa fontem aqu· vive, videlicet Spirits». Aurei quoque oris pater fermone in facramentum baptifmi j cujo» initium t Rurfus nobis beati David fpiritalis cithara » Propteroa , inquit , falvator oftendit fa fontem vita, 4c viventem aquam cffcSpimorn fanâum . Similiter 6c S. Ambrofeus libro primo ad Gratianum imperatorem , eapjte deeimooâavn . Itaque , inquit, fient verbum vice vita eft , ita 9c vite fpiritui , vita eft , Accipe nunc , quia fient Pater fous vit» eft, ira etiam Filium ple» tique fontem vito memorarant fignificatum , eo quod apud te » inquit , Deoa omnipotens, Filios tuu» font vit*fit, hoc eft, fons Spiritu» fanâi ; quia Spiritus vi-, ta eft, fient dominus ait; *Ktrkt fmcgelent»i feme fftricet (T orra* /■« t quia ubi fpiritus , 6c vita *i* dc ubi vita , etiam Spiritui fanâus : plerique tamen hoc loco Patrem volunt tantummodo fontem fignificatum , quamquam videatur quod Icriptara memoraverit) *te,* inquit, *'vtfe,* hoc eft apud Patrem Filius; quoniam Verbum apud Deum, quod erat in principio , & erat apud Deum , Sed five Patrem quis hoc loco , five Filium intelligat fontem , fontem utique intelligimus non aqu· iftius qa· creatura eft, fed divina illius gratia, hoc eft Spiritus fanAi ; ipfe eft enim aqua viva . Et Gregorius theologus oratione io Spiritum , qua incipit ; Et hac quidem de Filio diâa fint, Oculum , inquit , 8c fontem dr fluvium mente apprehendi; nam hoc idem 8c aliisinmentem venit. Si ergo quia dicimus, Filrumefle Spirites fanâi fontem de fonte, hoc eft ipfo Patre , fecundum hoicc divinos fanâofque patres; ideo Spiritum, ut contendit *ipfe,* a deitate excludimus ; certe ipfe quoque Filium a deitate excludet, eo quod folus Paterfit Filii 8r Spiritui fanâi fons. Sed quemadmodum ipfe hoc ut abfurdum negaverit, ita multo aptius veriafque idem de nobis intelligat . Credimus emm in Trinitatem ejufdem eifentta , potentia , 8c deitatis ; quamquam injuria ficut in aliis» hac etiam in re nobis obtreâat.

Et not quidem cum f Gregorio Nazianteno Filium a Patre caufalitate diftingoimut; ifti vero cum Latiniscaufalitate illos conjungunt.

Conjungimus Patrem & Filium natura & deitate, ut Patrem Filium, non caufalitate . Alioquin ea verbis fuis ipfe quoque conjunget Filium & Spiritum fandum, cum fit 6c dicatur uterque caufatus. Unumeft; obloqui vult ; & caufa» rimatur quafcumque vult, imo vero quafcumque fingit. Quare ad minus ncceflaria multis demonftrationibus non indigemus.

Ť Idem ifte auâor Gregorius protofyncellus in refponfione ad confeffionem Marci Ephefii , cidem Marco huc eadem objicienti fie refpondet Nazianzenus vero ubi dixiti Omnia qua Pater habet, funt

A ... ζΛ 9f9fxfynU 5» τηΰ-μα τν iytof ' ou 0 xu&rac fvpqw ce ooi XηΓ* ytKÎ9tf of i' i» χήιόαтιΰiΛΐυ , usyv&rmuu· ix<i « τοικμοι, c* m xoIKj ai «ut u pXrîcr» » ûJntuc ζό>vv ' τJ-rv Jt Ihcyt rtcÀ t h rrA/zurvc > o iyrtb» 0/ wrrX'omr tvç ώ ώ ' Si f"W*,UTI r*~ φ£ , rrylw'-rίζωτv όiηтo irç t ï T'ΙμηTo or-vw τι» ι w» . »Ç ô ^,uα-it rlμ χλÜττη» ώ vj λò^u 'V tic ημuτιάv τΐ Cxrrirpxitc, u w <ρχΰ ' rùj> i-μΐ9 ή' τΐμ<χ*βι* Δ<&'δ ηΛμ<τaη *'$«/*' Φ1" rhita τκτvò rtfVfi itixfuev luxrit Twyluj

ùdap {Hr 19 τηΰμχ vu «χ/o» · ert^ptinte £ o' <- yin KuRfùnoc de ΓρβτΜτo» &rAâc dijJ-τ- itlnuiûart^itfiux B

1K ζ*uκ ζΰή vna ê W ιί τκίμΑ Ju* fcb'. ΰχχ , in μ 3irtf oπι^ rnyi ζiΰiH», κτu£ fate ίμημ&A*·ι& rtpAJLfÔliffOf, 9TI ΓOI » τoτviu-HψΛ, o π'òi <nr »ny» Rb Tïrirr ηι^ιΐ τ?<- yix T*d>ÏM*m , in TttvpuL ^wti , ό χιι-exoç φvη' ni pt^annt * tyti iλχΛχτχ ύμΐΐ9 rttS-μi tin è ζvή. Xiï >S iivηтïiΰμΛ, 9WC ζμχ, $ 19 Tiiΰμχ IiiywÎ^Γ τoλλo/ fJfiitt or TiJêf TtJ ·χμΰ* Ť variât ώτλoιζ) μωι» n/yy ΐlψMîii^Oηλ , ifvtnc ri \Λ»μ^» i yfx~ φή · r9t myn ζpiι Ri (TV7*'/ T*T&>

C 9 uo», in i λòχo «mpôc I θ»ό», oc lw dr ifjot » lm Tpicrit&tit' ·Λλ* tin iit r<np« cirddi nc Iff em ◆ MO» too/» mylfti, mylui rinvg Foü/uv ιl rtfrw rtf iit-nc , ôrep xrtrtc fèù , χλ· Λ* ü ^tixe oxtinn i όuληiu t J iytxrrii-μχΐ9(. iuri yif Ri τo JJwp τo ζΰ». $Γρ«£0£/o Si 9 Qf9\i^9c cè rd rtei oτX/μτo ; λoχoι, « ii ifxi * ρ ^9 δ© rtei τΐ uiκ λόχo mine ' φικτiv * o'φθ*λ-μω τηχ nfyltù £ rora/uos ùtfiwt. 9 ι^<λ-λoζ. ti 9tuî iiin λ/χo/afs, in rnyi i u/ó τi<-yiv τiΛiμΛτ^ ci» Ttiywc t S vηтρo xJ τύ if-pii Xft θΐ/κ τύτv τχήμκ cssjSdMojtar «uro

D ^firtitc , ùi Λuτό , rdnuc if ggg αuτό Zχ&'λλoτ qov iτç Sfinnc δ/n ri £ rari-P«t pôtof *n) mylui rv uu τκ iyix τιΛ^μ^η ' <>λ* ôrsp if χuτό ύ «tovo» cotdfytw , τiτo μχλλop χ«λ» <ληθ:*i; vi nei tor/η» · e/ TζMΪΛ)3 τ/Γ^oμ/» ipffiernt όμoiαιχμo» £ θ1ό> ira, η iiijufc χμΰ C* rurat » or τo' «Moκ Sttrifit.

K«4 0μH fji ,«< rj f G;oλo'χ* Γριχoβiΐi τρ c/- «oΐχ τ/«δM*&i'o^*τκM/ιΓlτ*πρ«* ΐτoτ it μ$ "iff Λ^· Ttfut τη λΐτ ιΛ τχτχ ruuivTXTtf.

ZucMrrojurr F τχημ ggi 1 ûdr τχ φΰ<Γ9< xj ado a

E θiότηтi ùi τ<τip« £ μoτ , H τζ tJnf tî ¥ tit αu-τό λ/χ4 » gdj Λuτό F μό» τo τηΰμΛ, δ« τo «μφv λλτιΛτχ sîmu ^λ/χ»^><». ι»μo'»o»o'- pvpff, in βΰλΐτΛΛiiΛβτύpM, τoλλ« csroti <7-τiα «r*ct£j8uXfT«i· μΛ^oτ Jt ΰτΛ <ηuτΛ«iττκ i/iiSt' roMJr droif/^twr ito'/u^a t/ τβ μ4 ifay-vï<·

t Aυτό ht©- TfayicMC i 11{^τoτιiχχ<λλ© ô τη a'roXoy/x «oρό t Lu» t u Eφi'u*v xptKoyiof, άτoχvήμiκκ 'Gfti τ£τ9 φησι»· d if QftXtyic tirwf rône irtî^fd ranip» ri uιu , τλlαΓ

t v-

«UT/<C ' trttyptf · T<ams ii crz τδ qS, £ r* Twpm » t Mu! w t/ourm» ' zirht> λi-yu» τά» *<iw tv , χ*θiλ «p- -rvc ÏMTχφκ et λο'χ· zfci ióγμΛ-η χ^'χ<. •mntrwc errrxdr»* · · i fc' t sk <st w w «4* λχμδδηκ , crx <a- * <PX» mop , th zinot' ú- itt zpz τvμπρζiH* · Eφ/nr , ομα^μi^

Kxt' i/aorr pum rS rtwri Mζξ/μοο W-m-n Pυμζϊη* < -iff ïtmzgt rzuptn ú τούμ}> τùδv τδ τιήμζΛ* ' wfa St τδ ΓρΛiχδi su'r/ca , «ni if t w Azr/rvc «{yLu τδ raA^ue- -rx I uoa ci W ó/>7· zumt cro^cuaoa^)* ^5 stizrer kt j 3î&o» >p«<porncc , iW £ όρμώαιωπi tinni rirtt riwt&etn.

ΑΠΟΛ* Eifv >5 vw τiμiο» ztipz rSnr όλov ôt&nnu η μip^ τχ ersroXîc το ·ηήτζ φ«τχο>, £μη η η υ* , η it ' ήζ turizt TO/occûmc uîor σ^Λ *tmr; ' £ μό-tof <β^ο«οα/ζ«>. ήμπ τό ôXorcuihi-mJ^t, ttz ë βvφκip* -foinitvi η Jı'Awt k , tir-cuime ή *r«nv/ç. φη<ηγ4ρ' iV τδ acui iytt*. •πiτv viτΛ ruuoiizût δχ Q» TWXTerç όσ-ο/ç yt~ γρΛφζ-η ζiφΛλΛÏο/î ci ιχ β&πλ.i3&> ÎTÎKiÔot-τ· , δiπi it uoru/ç ' wa.T· fjtyi rteiBfc-ôrt π, φησv, evrra, cMrop^ted-tu κλζ τδ qV t » rufat ii iytet · ts J* iλAo τiζi ü rftpzdrtvç . £ τiηι ' £ τ^i 1$ «ffira r^ptinti rzpnyzyct Po/ualitt Tiripvt, in yt é Ku&iλAîi AλιΣoïρH« w TQtnSttTK HC τ®' AizyytXKh» îtpii tBfzyuATtizi * iiζ, ut δ nt ûda tirtu» τοι-OLcuTicc τδ vrd'/zxtw r&h ivτύ . μiω ytp irtura uδ τιΛ^μζτα *na r*np« <ur/*r , τδ /4i flûww , τδ Ji «τ' oMτδρZσv ' <7λ' π* τ? 3i Λτδ TpottHU iηλvπM'ï, é *nttiqi tiru-Hiφι τκ δτi<i é ne^ji'Mstx-rw tr^ynjfrtvrr». δχ tier cou I tùiirytcf itipz τïηι λ/^s 1» c* μό-m · ità τροφΛiûi & «erdiiXw ô zytoe Mδζ/,αο; μΛρτυρύ, «; ci iytci τζήμ ci ιχ icaripeLt μφ τδ 3·«κ Ku&iλM Xÿà c» τδ uδ ocrepiifo^-tu το «-ytor ττiόμΛ θioXo^δτ/v . w ow é c* τδ V/δ , iiλo» ti; iz iζ μοιπ τχ' τχτρο , ih zurot τoλ,· ΛÜκ tipnrn · vtei if τδ , δχ oiriz» I sida mt-oajjmt, wnr/a o/<> ô Eιωόμκκ tXrfc, th $ C* <v7c tîuλάτχ/χο' W >5 furlzr zoeittf ot iytot t lu ipyoeiin £ τροζζ^ρζηζiv) titi&zm \fy^rt xttStii δ θioλόγΦ· VpnyoeA· iuλoî c· τδ n't τ χχιδτλοαv ◆ «r' Arycrra , φζ-rxut inn ' Geôs c» τ^χtiv 7γ<τχ/ tws pjylirxt, air, £ lnpjzpyS, πXηoγoμΪ , τ« τχτφi λδ-T'W Wî τδ (il* é τδ tiyiv Ti^μζτι. ri ouSy δχ drtot d v'tot Ht τδ ζότμα Sn^etpy/zc οιαΓ Φζμη o» τδ ôpoKoytt "üf Ttrtttt, if î t b rda- ' te i δλλ* o' GfoXdyIL* - BxtriXevos το, «ur/o», iri μά»κ τ! rzrfôt î^ητζ». δλλ* iit μζ-τiω ο θ«ο« Mδξ/ju·- τδ is zerz vpoitMU (τιφi-ptt ' ivti ziuuizTot Itz t S viz vpotiru , ^4' μη >yÙ rôt wot zirtor \3*ipχη> tîc τδ ττ^μζτο iζ-ropdîTfws. τότο £ rpnyoaci o' Noττη; μ&λζζζ-

A Filii preter caufam; intulit: Omnia vero. qurFilius habet, funt Spiritus, prêter fi-liationem : cauiam dicens ratione genera-tionis; ut ipfemet explicat oratione prima de theologia I Filius enim , inquit, liqui-dem ut caufam accipias Patrem, non eft fi-ne principio ; nam Pater cft principium , utpote caufa. Itaque argumentum Ephefii rquivocatione laborat.

Et nos quidem cum venerabili Maximo, irasi. 8e illorum temporum Romanis , & cum patribus occidentalibus Filium non ftatui-mus caufam Spiritus fandi. Ifti vero Filium fecundum Grecos caufam , fecundum La-
B tinos principium Spiritus in definitione » feu potius deformatione fua pronunciant : honoranda quippe cft a nobis hoc nomine» cutn & L >dtnis pleni fubfcriptioni ejus aflenfum pratbucnnt.

Debebat fane vir prsftantiffimus inte- i.·,,, giam epiftolc partem exponere , que huc Ipedat; & non illud: Per Filium, prete-rite filentio i illas vero tantum voces affer-re ; Oftcnderunt a fe Filium non ftatui caufam Spiritus fandi. Ergo nos locum in-tegrum exponemus , ut res clarius intclli-gatur , & objedioni dilucidius refpondea-tur . Ait igitur : In fyoodicis iandiffimi
C pape, qui nunc pnreft, literis non tot ca-pita, ut feripliftis, regi* uibis incole no-tarunt , fed duo tantum ; quorum alterum ad divina fpedat ; quod Spiritum fandum ajunt et'am ex Filio procedere dixerit : al-terum vero ad incarnationem . Et paucis admodum imerjedis ; Et in primum qui-dem confonas Romanorum patrum attule-re fententias, nec non Cyrilli Alexandrini ex (acris ejus in Joannem commentariis ; per quas evidenter oftcnderunt , fefe non ftatuere Filium Spiritus fandi caufam , u-nam quippe norunt caufam Filii 8tSpiritus Patrem, illius per generationem, hujus per proccflionem, fed voluifle Ggnificare Spiri-
D tum procedi per Filium ; &* hac ratione probare eflëntic nulla cum varietate com-munionem. Non ergo debebat egregius hic vir ufurpare vocem , Ex folo ; En quippe fandus Maximus aperte palamque teftatnr, fandos patres occidentales una cum fando Cyrillo atterere Spiritum fandum etiam e-tiam ex Filio procedere . Quod fi etiam ex Filio, confiât, non ex Patre folo, quod, frpe didum ab ipfo eft. Porro autem vo-ces ili*; fefe Filium nonftatuere caufam, intelligendr funt de caufa qualem ponebat Eunomius , quemadmodum declaravimus: Caufam enim proprie primordialem fandi patres nuncupare iolent, ut Gregorius Na-
£ xianxenus docet oratione ad eos qui ex Ægypto adnavigarunt , his verbis : Deus in tribus hifce maximis fubfiftit , caufa » creatore , Bc perfedore , Patre , inquam » & Filio, Bc Spiritu lando. Anne igitur Fi-lius non erit audor creationis mundi ? Quo-modo ergo io fideiconfeflione dicimus, Per quem omnia fada funt? Verum Naxianxe-nus Sc Bafihus caof* nomen foli Patri tri-buunt. Ncc vero fruftra divinus Maximus infert verba illa , Per ipfum procedere , quin lit & ipfe Filius caufa proceûionis Spiritus. Hoc idem egregie admodum con-firmat

tirmat etiam Gregorius Nyflenui pruna luo oratione inter ea« » quibus confutat Eunonium t per hae verba : Nam fi ipatium temporis ante perfonam unigeniti fiatueret , qui Patrem Filio prrintelligit fola caufe prioritate » jure profieâo nobis Filii rternitas periclitaretur : Ar paulo poft ; Quemadmodum enim eonjunftus eft Patri Filius , nec eft illo pofterior , quod ab ipfp fit ; ira *Bc* Spiritu» ianâus unigenitum (equitur , fola mentis confideratione antecedente Filio hypoftafin Spiritus ratione caufalitatis *1 8t* Bafilius in libro ad Amphilochium , capite decimofesto ; cui titulus ; Quod infeparabilis fit Spiritus ianâus a Patre & Filio in B quovia rerum concepta . Comprehende , inquit t animo Patrem, rerum qo· fiunt primordialem caufam, creatricem Filium, perfcâricem Spiritum ianâum . Hi omnes canfalitatem relerunt ad Patrem, cum Filius etiam horum omnium caufa fit : Aut certe negent,- in his diftis Filio tribui caufam , *8c* corrigant errorem errore. Sed clariora funt diâa illa fandortrm , quibus «« Filio etiam dicitur effe Spiritus fanfteu , qua fan&us Maximos agnofcit , aftereotia Filium effir caufam non aliam a Patre : nam quidquid habet Fihus , naturaliter a Patre habet . Ita fan-

7·«· H· dur Cyrillus in illud Joanni» , *it e^r »»-* Ç faU Turrem.* Bona, inquit, naturalia Dei Patris cam eflentialiter communia fibi Filius habeat, habet etiam Spiritum ea ratione, qua Pater illum habere intelligitar » non afeititiam , aut·extrinfccua advenientem ; ftulci enim , aut potias infani fuerit ita (entire , fed quemadmodum unufquifque noftrom fuom in feipfo continet ipiritum , *Bc* ex intimis vifceribus foras emittit : nato propterea etiam corporaliter infufflavit Chriftus , ut oftenderet , ira ex divina efientia divino modo eftundi , quod ex ipfa eft , quemadmodum ex ore humano fpintus corporeus exhalatur . Cum igitur Spiritus fit Dei Patris *Bc* Filii, D cur non eadem fit illis poteftas, live conjunction , five feparatim imelligantur *f* Pater enim eft Pater, non Filius, fif Filius non Pater, fed Filius; Attamen Pater in Filio , *Bc* Filius in Patre Idem fandus Cyrillus exponens illud *Joelis* pro-

Jm» ». phetar, *iffhedem dt Spiritu* mr« ; Nam qua , inquit, filius Deus eft , *Bc* ex Deo naturaliter ; natus enim eft de Deo Patre ; proprius ipfius, *8c* in ipfo , *Bc* ex ipio eft Spiritus, non fetus ac de ipfo Deo Patre intelligitur: & beatus Leo papa primo in pentecoften fermone, qui incipit ; Hodiernam folennitatem dilcdiffimi: huc habet. Cum Spiritus fandus Patris Filiique fit E Spiritus , non ficut queeumque creatura, quz & Patris & Filii eft ; led ficut cum utroque vivens *Bc* potens , *8c* fempiternus , *Bc* ex eo quod eft Pater Filiuiquc , fubfiftens.

Et fandus Hilarius in fermone, qui legitur poft pentecoften , die fefto land· Trinitatis, ita loquitur: Credimus infandam Trinitatem, hoc eft Patrem , *Bc* Filium & Spiritum fandum unum Deum omnipotentem , unius eliëntir, unius nature , unius potcftatis , opificem crea-

t'eecil àtnrral Tom XXXI

A *Xutβι&M< Ce τὺ κλτ lwiiiphi irrtfhwiùf ·»· τῦ λσ^« τpìτβι, Aiyve)fmt · h pji* oui xpowului *tpjAW <jetTt$e* ifc rI juoso^iic \3vord- rrw · i»ı raripe *τí «où pint* wî «ar/oc λὀ- y« 4rfo3*fUpW» , h'«0ıvc *At* Ô IV MiJwTMTK *ip'f rx'* b/V Ae'yO* *C*ffiu»&19* · £ /LUVSt T/MÎ * if *gèp ruutrntti τí* r<T&t 4 bloc , q^4* τi* *ÙdtS* r nu *ἰχ* saw *rlui* oτβpξτ» ' orm τὰλπ *τí μβτv^ii* agents W *τηῦμ** où <yio» » ô> τ/»o/< *μiηı muni* i «τ/ac *λ/iyr c^fo^tttfttpire*· ii»c *rS* τ»Xμ<τv vorord<rH«c . ^4 B«ηλὺφ» d» τi rpôc *μφι iyter ce* τi . */<p*A«u·, a w ·- *rrypAfé' in* <xiôtroM*r‹ rarwc ctM/ac rarpo; £ B b/â* ra *Tftûpt, Quaif*· cirsdvd» *pet rlui* rpoxcmp- *KTftlui αλτιατ IV yttafj^rtt* tw rar^a , *rlui* Jx- *pntpytilu»* τ *wirt rh» nKtumilui* ra tmo/m fi «ry/e» . ira ^3 ru»nc *rlui* «fr/<» *tri* w «np< a*MBZpar/» , aZXa' ^4 ô *vιo* βῦτΛ~ *nhur Âvinue* l&S* η «p»e»'a3-w«» *é.ôt* *rf/ *tifnyJfa» rlto* sut/o , £«a«i *ii mutée itop&iintrAt. £ in* Iχλiτι μ«λ>* ra 0-atZrf^oF *nt *iV Àylut* pur* 'nc *«&ri»i* £ ca τi *uiv* t» *τπῦμΛ*tb *iylor*, i' £ Miζηκo» © Θ'*oc *Ica&QamS9* crx *tiw* sut**» A/yornsF *viir* 1 van^a* i \5 t<»tk dra ῖvh *duh'f*Buruciç>©a Ttr *tut picXt&iï . φ*τι y>à &tûoç* Kig/Moc câ

Ç τi iuinlu», *fit ra fati»* τó ' *itùyù èpurirtt* ♦Tarifa* *IV ri* Θiâ* £ τ<τpv φυσι«i» «*Θi» «d- *a-tviit Cripχvτ teemtrii* d *utot , iytté* τi r»fbp« -rira» t rpdro», κ«θ*ἀ»τ«{ *if town* £ 0'ranjp d« *ïrcera», iiiify&n' iwt^tf yS* —— *if ptMt»9* t» âro Bjpwi*»· <λλ* *tlazrtp* »'/ui5ÇJ ixxroç *n tint ce iujri* r»fd/xa *πvήχ+ι*, i cm iF* ώΐoηήυ» corXay- *yrwtrf*t» *ifytnfexi«' itiyipw* tkî» *é m/jw* τιχii o»<Φ«'<γιμ*4» d Xexrdi, *kwiïi ân KtSuartf CMcipAifrii Àr^porint *fm«n* 1» *rrtiψΛ rtrpt,*· r/xii » ân» £ ca w 3ή'<; mtı'xç ^torp/rii «fo- *Shttu*n *bâk. *ÀTfnIruu* aura ni *TttZpe tw* n eâ* *ê* TarpdfRi^TTui» riç βvχι trarwç *ptrur* D iζκoι *tlu) d^acnv 3αφηp4»v n èptt £ ruunppi^ mtî i* ranf)ὼ d τ«ηp <Ê b/dc , £ b/d; d b/ds *£ vyj tatÛp* . t X4ü d rardf c* ui, ^dqdic* *τλτ^α*. d dbTK *&iîot* Kù&fZXâk *ce* rỹ *ipplwtri* «de TB» Vfa^dràt» I«iλ τi . i«γii <rd τi rvBJfia- TW μκ♦ iη» *φαv!» $/& yép* fèi e«dç, vd/« Oſî ««τ» *φύσv* d b/'d« *yi^ûrfnu*)5 «x rd* *QtoC* ra- , *iiior iuri* n < c» abri >£aurara «w- /ua fèi , *HA^Airtp èpiKn* ^4 t'r *aut Î*w«7nu *ri Θώ* a, raTfdf · d ^ucxa'eax A»d>» d Ta'raç ci» τi'' *eJi Uu) TtnrpiM-IM wpirtt*λo>«, ou âβpχi. ? *eu~ ptpOf TAfvyuejtr ΛιιΚφοι* τoσ^τvηι' âw Φ»<7* τo di *TtfZpA* τo *Àytar* rdÇj'c <^4' u/ob *TMvμ* or* « E *Z ** Tt *KTtrpîiu»* > ârff raG'f «Λ » V4 b/d > aAX* if *ptr Λμφαήpατ ζi» tuvépr-* »0», *χ<μ' Àiiiui ÔA tÎiw ërtp ^ir c* TKrèp - u/d> *ύφ!Γ<p^9.*

Kou d *iytot* IXae/ot c* τi Xdyo» τi $ τ»τ»- xorLd *ÀfAytfMTKOfJ^rr Ce* τ* m^t ? τv *iyw*Te«- *lo<;>* ân» *Φηβ-i ' Ttriitfpfr tit itui Âyle.r* Texa'ia, Ttunr/ *toι* τχπμι τo» v/'d» £ n *iyne tiù/λλ* , *irai. &tàr TAf'niuiM.por , μii euria , piit* d- *Tri^K > μiΛi if^triAi , inpioupyèf rirrut* ZV

O *KTMy*

trirpiw · ·£ Γ , J/ t rafrvw , ώ ƒA
rernt * TAitpA /turri , d>X* κ* <φ' inpou ⁱ
uo> eu τη TATfit flunrnt, Gros <λ»θρό»ό«Θ(3
<λχ3/»3 , φ£ «Aud'/rof c· Qtrns Àϊj&tri , οὐ
μiv» 3όo φvvv , <λλ' 19 φϋ · TMvμκ «\μ>
«rpoc £ ui iτiπκ sxrupdLoplew.
Aiyttmar ce rJ τiμττ·»<&i T&uâpc tom3c φη-
στο' h finu^ o 3/Jotvu Αρχlώ iχκ t Ϊw , ·φ*
• Jiiontr, ô TAKiuri c«t-
T9p&taa. tyaoXo>/«nos fôi 199 r<np* £ tm μ»
Âp^lui n) ri Ây/A τχA',ακτβ , 3 m ifx/s ' «A-
X* utSsirrp 4 τχτιφ ό o/- hc Grek » £ rpt
t lu) X.Tt<Tlt «»<φO£44M)(M «T/r>K «fxôea*c,w-
hk AiAfocctu; tBfèi -π ττημA τv iytot μiAo ip-
B
■χîω, tA^Ârtp rpàf τiuϋ irlrn ô r*ny è 9 φ'i g
w τopυμΛ ii Aytoo «7χη μ!* evfft» , ciaxreç H 3>r
μiApγα £ hc jm^zoî.

pti 9 θ«7θi Mκξ^XOΓ, £ TM LWXUTZOF TTKTHTγAλ-
μΛ-τκ ÙTÂ^ftti μAprvζiτ/o. Sri 3e 3ia -fif iiopp .
Xr'yl τιμ^9 vit opW in> yùp > φ*η9 τιμio au-
τι» 31^9 ' T&j rÀ f^if Atfviw $ΛυμΛζv
τîώ ta Âe3poc dJX«Cw<r, £ ire À* oî3i9 , 0V0» τι-
μή Âϊt99 19 θπ09 999μA ti yS Ht <*0 τκ Δαθα9
£ ABκρûo «xntrxdxsdïmt wc \jtApytA9 g Xm–
TpttA9 Θiδ e frdrw *< i&ihfprf AStei
C
hhu, 3tÀ t» <r*£ w'ç \jgAfylA9 9fi £ λβτρκ'-
cu ωoμA&lώΐi * rin >3 ^4 ô dfo'c t « &tpi-
H99Tl Avri dtirtiKAil·' Aïτή ca xdopa τι τκθηi
ΦOτχτû όκ>μ& σ^iγvτι tat par 144 uni £ ÀytA
τ>4μ<τκ τoλλ*χβu μη 3' ôXwc XJXwSflâ'HÇ τι-
AutA tp&yfTAji i mNK' m^cwc TA9·η3i9 ii τîμ-
909 ^IT91θάμi99i C* T*7ç ATOKoytAli 9 À9AT9-
TA19 iûμ(99 vafftp C τ' «AXa» irtp ατό
$υμi όpynr9 û> f9tKft λ/}«| , μη 3'
όΛΜ3ΐΛΐΐi tA/yx^9 ÀTA9TA9 βηKoμiηi μ09îω
τîώ Λλή^HAT ΦAHpOM {MΛOΓΓK, T <ΛX< TtpO-
ρύμη f ΛTip 99 Atfài Âut UÙ φlpATα t «ΛXμ rpoç
D
μ09ÏM> Zr/Jw^/r,
K*4 ημά fj^i μiη»' τoû φiλoτoφï ij<p' μ^ρτυ-
ρo; lvrifOU , Uf Ô uiàç 0Λ TA TATζOi , Obw ὐ
τχ> r>fv/x* cm, 100 TAτpo Kiγoμαι ' ηηι 3/ μ^
Nat ifùir w (Jjù vior Λμiτoα (τo 3è τηvμA
iμμiτ^ cm ri TAτpo Ktyowf. ^μ ήμ^i pJj/iμi^
τα ^AμATκla/A fiJ TΛπpo)9 «r*'»w τûα $/*-
φopi9 τλ{ $wirfb* tiropAlrfuc ÂyroèfO 9·
μoKo-yifj^), ira 3t μiτoι τα &αμ! é -iV Λ<-
■Tî9U9 nJ iμμiτîΛ £ iuirat 3îAφip^9 φAαi rÀi
Mtfoo3a;

KeU ημπi όa τi TAτpo' Xiyouso T09 qd» £
τό τiioμΛ, τXîώ τα TgorA τήτxjgip^iuç , & au-
E
τo T«'Xff o Âytaç , χ*ι αυτό; τoi-π> τΛ?i3pAμî9
η >3 £ ΛμφoήpoM o τ<·ηîp aÂtio; îfëi> > «ΛX« τα
/J^i *ΛT« -fantTfr , ta 3t X,ΛT CMt9^&Jtri9'
TA ÙÇ T^MWjnw, TH 3f WÇ *fO/8o\ft)C · £ TH
pJfù Tport^ùs é AμiΓoκ , JjjXhÎh τκ ujoC cm
TH TATpàç, TH 31 3m TM «tfj'Oe'fXWÎ £ TH TArpOC»
τκπΓ» iμμiηκ è 3tÀ τκ uk , τκπτ/ τκ τ>Ai-
μAτo . £ mune μΛ^όoη À Λκτόαη , &
Abiit φητη , «ΛXκ* τμφάηpA λτo W τήi όκχXη-
(HAt 3ι3ατλλKo)9 . yy' ὀ μ# rpnyoc^oi o ©ioλό-

rarum omnium ı ex quo omnia › per quem omnia , in quo omnia ; Patrem a fe ipfo non ab aiio ; Filium ex Patre genitum , Deum verum de Deo vero t lumen verum de lumine vero, non duo lumina , fed onum lumen Spiritum fandum a Patre Bt Filio «qualiter procedentem. Et beatut Anguftinus quinto de Trinita. te fie ait : Si ergo Bc quod datur, in principium habet eum , a quo datur : quia non aliunde accepit illud , quod ab ipfo procedit $ fatendum eft, Patrem 8e Filium principium efle Spiritus fandi , non duo principia . Sed lient Pater 8e Filius unus Deus, 8r ad creaturam relative unus creator, 8c unus dominus i fic relative ad Spiritum fandum unum principium: ad creaturam vero Pater & Filius & Spiritus fandus unum principium, ûcut unus creator Bc unus dominus

Perfpicue oftenfumeft, dida fandorum ÿ quibus fandus Maximus dat reftimonium, etiam Filio tribuere caufafitatem fubfiftentie Spiritus. Quod vero definitionem quae lipM Grrce dicitur, honorandam efle ait per duplex, pp, feribendo·pp»*, hoc eftextte-mam caudam (itaenim, inquit, illam honorari equum eft, CTc.) primum quidem miror pietatem hominis; quodque ignoret, Dei nomen quanto fit in honore habendum. Nam fi vafa a Dathan 8c Abiron conflata ad minifterium Bc cultum Dei , Mofel ille divino afpedu dignatus noluit eflecommunia, quod femel fuerint Dei minifterio Sc cultui dicata; ita enim Deus ipfefamulo fuo mandaverat \ quomodo vir ifte in definititionem , qu« continet Bc repetit formidabile Dei nomen , Patria Bc Filii , Bc Spiritus fandi , nihil veritus talia erudat? Verum nos refpondcndo , ubique modeftiam fedàntes, nihil ad hoc dicimus, ut ad alia quoque ab ipfo per bilem plane Bc iracundiam prolata, que redarguere non eft in animo: Solam quippe veritatem denudare volentes , cetera parvipendimus quas non eo tendunt , fed oftentationem pre fe ferunt.

Et nos quidem cum Juftino phiiofopho 8e martyre dicimus ; Quemadmodum ex Patre Filius, ita etiam ex Patre Spiritus ; ifti vero cum Latinis Filium quidem immediate , Spiritum vero ex Patre mediate aflerunt. £t nos quidem cum Damafceno Bc eundis patribus differentiam generationis 8c proceflionis ignorare fatemur i ifti vero cum Thomà & Latinis, mediatione 8c immediatione differre ajunt produdiones.

Nos quoque Filium Be Spiritum ex Patre dicimus, diverfo tamen fubfiftendi modo , ut ipfemet fandus exprimit, licet ifte hoc tranfilierit, etfi enim Pater eftcaufa utriufque, tamen illius per generationem, hujus vero eft per proceffionemt Ac illius quidem ut genitor, hujus vero ut produdorx 8cilliuaqnidem proxime Bc immediate, fcilicet Filii j hujus vero per illum qui proxime ex Patre eft, hoc eft, mediate, & per Filium, fandi videlicet Spiritus. Et hec ipfinon a Latinis didicimus, ut ifte ait, fed utrumque ab ccclefi® dodoribus. Nam Gregorius Nirumenus ; Divertas , inquic 9 produdionis modus diveriam quoque appellationem

nem fecit : *te* Gregorius Nyflenus in traâaea ab Abhbiumj Ille *eaim eft*, inquit, proxime a primo ; hie vero per illum qui

fio· dubio fit: nam quia Filius medius eft, *te* fibi rationem unifeniti integram fervat, *te* Spiritui namralem cum Patre conjundionem non adimit· Cyrilloa quoque in Thefauris; Generat, inquit, Filium Pater nullo exiftente intermedio. Idem rurfus inil-

Jm*. ›. lud , Oumm *fer iff·» f»»i* Intelligimus, inquit, Patrem, fimulcum Filio exiftere propter invariationem eflentiv, fummamque inter illo· abfque ullo medio ha-

lem. 4. bitudinem « Magnus prasterea Athanafius iermone contra Atianos, cujus initium tale eft : Ariani , ut videre eft , cum fcmcl ftatuerint $ Non, inquit , Spiritus conjungit Patri Verbum, fed potius a Verbo Spiritus hoc accipit , £t fandus Bafihus fermonc iecundo contra Eunomium ; Ut enim , ait, ftulta effet interrogatio , fiquis, an iit aliquid ingenito principtoque carente Patre anterius, qnrreret; ita hic etiam ii quis de eo qurrat, qui coeternus Patri eft , inter quem Bt genitorem nihil intervenit medium . Hoc igitur iecuti dodores utrumque affirmamus ; Et fi reprehendere nos vult, reprehendat adhuc . Certe digniores *te* ipfe & ahi telles habebunt , quos ipfi proferimus , quam di&a fuaBf ipfe *te* alii. Propterca voces illas, Mediate *te* immediate, apte admodum vereque ufurpamus, fequentes dodrioam fandorum, quamvisipfinon probentur.

trMii. Et nos quidem incrcat» & divine nature increatam dicimus *te* voluntatem *te* operatio-

infignii e« nem , ut patres docent : Ifti vero cum Latinis

JaanU." & Thoma voluntatem quidem idem efle dicunt atque effentiam, fed divinam operationem creatam afferunt, five illa nuncupetur deitas-, five divinum &' immateriale lumen, five Spiritus fandus, five quiddam aliud c-jufmodi · Atque ita deitatem creatam , & creatum lumen divinum, *te* creatum Spiritum fandum colunt improbxcreature.

Rts». Nos & Latini ex fandorum patrum *Se* Gregorii Nazianxeni dodrina (quem fidei ftabilimentum vocant,* & jure quidem optimo , propter eminentem fcicntiam dogmatumque altitudinem) profitemur cum ipfo , que profert in oratione , quam difecdens Conftantinopoli habuit his verbis: Creatura igitur Dei vocetur, nam hoc etiam nobis magna res eft ; Deus autem minime ; Aut certe tunc admittam rem creatam efle Deum, cum *te* ipfe fuero proprie Deus , Res enim ita fe habet. Si Deus eft, creatura non eft; noftri enim ordinis eftcreatura, qui dii non fumus: fi verocreatura , Deus non eft , habuit enim initium temporis , quod autem habuit initium temporis, aliquo tempore non erat : Quod vero tale eft, ut non efle fit illo antiquius, hoc non eft proprie didumans; Quod autem non eft proprie didum ens , quomodo fuerit Deus ? Nulla igitur ex tribus per(on i s creat ura eft,nequc>quod pejus eft, fada propter me; ne non folum creatura , fed nobis etiam inhonoratior fit. Quomodo igitur nos,quod nullumhabuitinitium temporis, in fanda Trinitate creatum opinemur ? Et fandus Bafilius in opufculis con-

A *yoi , τ» w άιφχΜ-ιω Jtd^po» , pot £ rlui χλϋτιρ vfToiwut·* ο *Ü* Νιαπκ *W* ce τφ 4>groc ASXeâm» λο^Φ fôt *km* τi τρωτυ , J» *ici* tu rp«r-*fx<if* g- Ttr aapwrtt· *ùre* ν«' *μο*$ά Μ.μΦΐ·* ÆoXor tr/ τi uw ju/mw, é g» τi rxrpôc *Tfrnîb* /u«c *μη χμ$/ζχΝ\Λιι*, nk τi üi /ur/rfv« V* τ·? τν *μα»ο^μi* φυλΑττιiτΜ , ê τΰ *rftûpx* w *φυrtxïpf* rpdi w *voip* μη xr^pytrnf.* ô *it* cb t»7ç *Bnrxvpoli φηi-tj ®,r<~* τip w qd» *χμιτΓτύπΛi* . τ«ίλ/ν ὁ <trm τ® *fait π ' τχηχ ii xirrS* Z^ofW *ftutteMA*

B τ· qas *rw trxng« foSμtf it** td wc *v<rixi*, ν< ή› «*Ρ«» *" & χμια-οi* auτi . *A^xteiriot ô μiyχ* ο» τ» Αp«o/u*»/-*Λ/*, i *ή χρ^ή' oi ρ&ομχΐ'1^), ωi* fo/af, *xcifXf·* τ»i' *Vwif'* i τβ *rtfvμχ χ-MM τru rit Koyor* τ« 7<τ£4, «ΛΧ«ΐ τ» *τκυμχ* τi *όγτ τϊτη χμβi»π.* φ 3η os Β«t /Xhoc c»5t 7c «*t* Euôou/« *φηχ-if* · ω j5 cmhso *xrôirfw 'rè iρωiτiμχ, tri τi χίχρχη* VI' *iytWTV* φτπ» τν *xtunpot*, i-ΤΟ £ CaTjttd* *iτi τi· χϋiω τω τχτ& truuôme, £ üitf î^oiη μiτoi tour i rt* τi *yenôrxtTve. ττη/f* *οαυ ήμπ< iχoτη iiixrxxKvi iμφότiρχ τχυ-τχ iμομii' £* η 3fXw *iyxxKHf tub , in ty^* x«Xhts», «ξ/οτ/ΓοτiρΚi }Σ *ioμîτπ Κ. χuτi, rxr-*

C TSî *ii iχoμϊi μχρτuρχ* , ή τκ «iuτi π *rxr-Tfi. itx* τii» τβ *iμμύα-ω χμΐ<τω λιχ» χχλω* A/youf» ıı *'λ«Θii, vi SfoAoySrn oi xytoe*, χi» *χuτoi iτχρiτχή^-*

Kou' *$μ£i fÿij iis xxnrx* ν< OWac *φύποκ* Mti. βχτ/rov £ τΖώ *t Lu>* céfQ^av «Tκμ τ . *φχμη* τi> *τχiiρχ* · htw *ii μιτ** Λ*τ/ν«» *rS &ωμχ τiμ μ^ii SiAnrir rtwnr* τη ir/ot ' τΖα» Jf 3fée» «T/rZui T) *Xtywi, xâf Tf Stoira óioμiïριπ*, xx> rf Θ'HO» £ χόλο» *φω* ,

D re *τ,/ûμΛ iynt,* x«> τν *τi ·nii'nt iripo»* · *£* iτυ *χτiτiμ/ &(ότητκ , jy) Xnrdr φv , $ κτiΓο» τκvμχ xyior* vu τρηφ* *eeferÇûftn χτï-(τμχτχ.*

v' Aar'ror w; *Seioti τχτρχη» xeo-* ano a. Xoo3eiu>TK VI Γρ«χο£4β» *τω ©fbXôyea , ό»* vi *iτυ χτiχο» τή τiπω όioμχζoυη* ' xou *yxp* ouτυ? Jtot το *Ttirif* fijç *<τοφiχ* , «ou το τ'Ρ' iοχαατυ» ' βτώ *χuτά όμoK^yoûμα* , « c» rw (ΓαοτΛΧτη χ® t«ro$ou>fTou · *χτiτμχ it'* ©fi *μii* Xfyf^ifrw . *μΐμχ yxp τ,μΐϊ xxi* τviτβ , OW Jf *μηûχμωi ' » ·ήτi ΰξoμv χτiτμχ* Th Ο'όζ , *όrχτ X»yù "βύωμΛΛ χv&ωi* Ofo\.

E i·πχ · *eè* Ofôc, *i χ,τiτμχ , μ& ri χτ'κτμχ π? a' &eù>' té χτ/rux if, x Θiόi, ijp-.* jo *χ/αηχωi ' o if ÿ£xiv* » ΖαΓ *ôrf Hu* · *V it xgffr^ürtpor τ# κχ Uu ,* τiτο κ *χυ·iωΐ or* » ni if *μύ xueJvi or, τω Θiόi* ; kτi *ouu xréer^ fV reevr xif»' irf, 0 rxra y txpof, $t iμi if-vouffOt, bx* μι} *χτiτμχ* η* *μόνο*, χτiμότ(ρθ9* · *τω* οαο *τμ^<i* το *μτ. χρζχμivoi* γο-*fixüi* cr *τii μχχχ^χ TtM.ii* c^von<roufl *χτiτoν* ; 0' B<r/ΖΧ«oc o» *-ηΐi xrTtçpnrteoiî* , c» «f-φ*λ«/ω , i η *iτiyρχφή ' Tfcè* τ», *xyin* τ>^μχ-

■ns· , *irt rd Mod* ns *trïrtvf ÂMtrdniTA* v) *dylo TtüpMTt9 χ<μ* ni 72m t m rntf/atnsAW-xJnrr* TjjCTMW, Λ δ» ruMtymu poî jy XT'Γ" *μA* η *τηZμA* * *ότι* vw xocm nljntrôi' *vf* uδ, *t uSt a* «ooδ *é vf* rrd^uxr/ * *iti* cm *üf* X*/**7""

«re/ , *irt vîμωφ* vprumt τδ *t a t c Î dt θκ» iχ «κ nrei, &} τδ q- dt &μp» t aSt a μ»·* μ» «fortn*ƒ τδ* v?4μ*τι, μ *irt Îi w '* rj *τi-<-rr, *de vi AMndnrA* OMpums £ v^iχμβτβ ry χτ/rw, /uo»w «w< rj T&αϋζ a» ruw^rnu *ûμ&T»i* « Tdfifc.

Oint 2oξχζòηu» *du^t rde rttuÔTA fSdfyt^i* τ/'s oou o 2oζ«'ζ«» , *tie durit φιμι t* x t /c/m n *TftZfjMt ii A&ιύμι&Λ» ne-in» oitr«api*8>su-mt faut; rlul £τlβ^A»}* ú *Xτi<Γμ** Xxrfi!-H»> *i ΛτiτμΛ KATpdit» μϋ* 73>l μ μ *Φo'(o» <»<ηλ-λo»τχ, *«it Φηrî9* d θioλo/oi *tpuyô&œ* . i2?» γ2 *KTtror* CÛ *Tri d^tft l^μ μΛXΛ^Λ'Y^ÎîTγΛTΛpΛλ.·* λ*χτ· £ «α»£4Γ« M(ήχ £ céfpywV cJ»>oi/*w * τμ-η ^5 xMoreio» ? t m X&τγμ cmcXxoims ·

Kcu dans *fdlp in* r& *dyte* ^roXc&7r τ *dm·μ&Γ$ilω iunit Qa t û^ha·* ³'³ «rdp7"T**y<" ô·* , *MT»* TM* d'uMfTUÀMÇ *tît t Iuù yiitw lμTiTM* i2n Φ«μM * *λλ' o«îiχH^·« n *lin» îχΛημκ* χλχ* po», *Tj «MA* nun xxiptr nd *μiî^Mτv μivîi rlui drivATa K«i rial *&τη . wnt ii μivi vit* Λ*τi-*rwr rit fjù ÂirriiA μivi* θ«Mη» χτoλχδδ» «2« «m *AAT à^lat , vite ii μiτoκ timui* •*nit eu μiτATüîΛ* TrnZUL^xotn *rùf Àuni* χχθ«p-*cw /rtpor τι w yitmt <ΛT«pχv AiAτλΛTAττ/ droitUr* ,* 7μ 27 *duri»* φχoî, xx^ftipoptfη»nec ■ψ®χ«î< *μivi* θ«Mη» *tri rlui ^a t ù^Îe» ÿ durui μ^* t u» *iiKÜw dxuKATATdvf* · τïη 2i *} ® ®pO-*duvir AÜtt'xi.*

Eιταωθ* £ *itujTÛ ô αuiiiα-ιμ^* mt sc cm τ ooτ-*μioκ drriKtyi , lèt d μόηv t^urd ,* «Aλχ £ *ταγι τrii aièof^joi; tv* c*xÀ»<n'if, ÿ τ<<π τo/f *Àylott.* i/o îfa *vfiripQf vi* *ït m <e^o«>HNU , *μ^ it vtbTA* xj *oΛiy** t /μ c· *iV Àytur.* o/csTçrs-esMWju? *W** Kpirnj >ιζi·β·*> xirrw η» *«üiημoι Έφiτα* Àoyo» v«m?7U<» 7m «Fxyrravxwr» cm τp Z-*Vfna μήμ* TM dyhf* HλiK . ô *il άiξiμτκκ* T oox *ipj&oi* e^p'xXijrn, *rlui pJtf ira* t m *Àylx,r Ii λιλ λτo* τÛ *uint μivi ùvur.Tut* oτoμ«ζoμ/»M j&tps-à/m, λoχo» *irti^rtr» ĩ'q* <7x'³' *2« *f**f dKr&de τ,μïτ ύpAioipόμκ t m* Xdyv , o-ια/iτχρθώδχτ 27 *du·* t m τδ θiòττιι *vpo&uμvμiκχi* ' *èt rir** φησι>* *iyd* 2' *άτι μii ifyro* Λτδ, x<ô*v»p^T*7ç w»<-*yi&r* 4*x «4c » òver *Tort βoùKιτAΛ* gj χαî *ùr ίτιχμ·Ctdfar ,* m®7; t s oixh'w ; *îμφiλoχvμîi* , xJ τo7i Ι'**-pot s *ltogurott tTiCorrif* » <»<t/xcuô» *τι iyüμM id* slAj}3iτ η mu ' *d μlα> hi τaut a feulât irdurùr vô dprrdr droKtiTfiS-Ai* , xi7 ri; Zxwe-i Xeumpopo-ûmî, 'ζ *vii> ÂFyiKw ofcuTQTixiîi vfyrÎTivs'ii*

A tr» Euaomium , capite c«i titul·» , De Spirita ianâo * Communia , inquit t creatura non fuat communicabitia fanâo Spiritui ; & qua iunt Spiritus fandi propria , non funt creatura communicabilia i exquibus colligitur » Spiritum non effe creaturam . Quod ea » qua iunt Patri Se Filicommunia. fuat ipfi quoque Spirituicommunia. Quod notis * per quas Pater 8c Filius Deus in icriptura defignatur , iifdce Ώηβ deferibitur Spiritus fandus; Unde uditur, camdem efle Patri 9t Spiritui deitatem, quod ea qua foli Patri infant « Deo non ut Patri, quaque Filio ut Duo· foli quoque infant Spiritui (non autem
B creatura ; qualia funt nomina 8t res creatura incommunicabiles « uni Tsinitati communes; es quibus Trinitatis conlubftantialitas probatur.

Cum nos ita fentiamus, cur ifte talia loquitur ? Quis *cro opinatur * ut ipfc'ait. Spiritum* per quem deificamur* efle creaturam ? An tanta nos ccofct ignorantia religionis laborare > ut creatura latriam oficramus? Qui latriam creatura offert * non videat Luciferum orientem* ut verbis utar Grego- ont. rii Naiianteni : Etenim in fanda bcataque ÿ*"** te Trinitate, qua line ulla varietate una in- *' divifa eft eflentia & operatio, nihil plane creatum intelligimus ; alienum quippe id ; eft ab ccclclia Chrifti.

Et nos quidem nec fando·dicimus pars-g*Bag tum (ibi regnum obtinuifleAr arcana illa bona, nec peccatores jam efle in gehennam contrufbs; fed utroiquccffc in cxpcdatiooU fortis* qua illos manet ; idnue pertinere ad futurum tempus poft refurrcaionemA judicium . Ifti vero cum Latinis hos quidem ftatim poft mortem pro meritis volunt aut pramio* aut pana jam efle affedos: mediis vero* hoc eft illis qui non fine poenitentia dcceflerunt * ignem ipfi purgatorium confingentes diverfum a flammis gehenna affignant ; ut per illum * ut ajunt * purgatis animabus poft mortem , ii quoque cum joftis
D coelefti rcgno fruantur ; Hzc enim continet definitio ipforum.

Hic non modo fecum venerabilis hic vir principio pugnat, fed etiam cum omnibus qua in ecclefiacanuhtur* & univerfis plane fandis . Quapropter ejus verba prius afferenda funt ; poftea e fandis citanda pauca. Incola celeberrima infula Creta rogaverant hunc ipfum venerabilem Ephcfi prafulem , ut fertnonem feriberet , quem annua fandi Elia celebritate in officio legerent . Annuit ille, petitionique eorum fatisfaciens non abfque mcrccdc, tum a fando ipfo exigenda, tum exada per vinum in vale* quod vulgo barile vocant ; fcripfit fermonem, cu-
E jus principium tale eft ; Opus profedo effet nobis termo granditate verborum turgidus atque in cceleftia pervolans*dum cupimus per cutn una cum fando Dei afpcdu dignato fublimia petere. In hoc ipfo igitur verba hac habet : Ego vero licere quidem ipfi, ficut ie animabus fandorum , quocumque voluerit, per tempus fefe conferre, fibique dicata templa invifere, atque ad eos accedere, quiejus opem implorant, neceffarium arbitror & verum efle ; non tamen pnlpterea dixerim abefle illum a cœlis*& micantibus illic fplcndoribus* aut cum angelis & ipfum nonaf-

fiftc-

fitter· domino » ita enim fieret , at ce. teris fanAia minas haberet , qui fere omnibus aatcif, fi quia carnem geftat, or. bat·* effet coram confurtio , 8c clara Dei vifioM non fnseretur , raja* prreipuu friutione aot* tarait per totam vitar carriestfam . Taftimooio auhi eft il. lad etiam , qaod in tam bit canit ecdéfia * Proobeta Chrifti pr«co ta nunaaam a fede majeftatis abjungeris , 8e lingulis sevocantibus femper «des , in excclfia fandens pro omnibus preces * orbi terrarum beneficia tribui* , & laudibus obiqoe celebraris . En vir eximios palam aperteque afleverat , fandos inii clara Dei vifionc ; 8c fandum Eliam vel cum ipfo corpore hujofmodi vifiune non defici . Doceat ergo nos , an paratum regnum 8c arcana ilia bona divertam J|uid fiat a clara Dei vi(ione » ita enim rnitio illa erit vifione Dei quid major. Ac nemo fandorum ad hanc diem dixit, efle quidpiam , quod ana vilionc Dei piat conferat ad fruitionem : Sicut etiam nemo dixit , quod ipfe aiferit . io "hujus fcilicet vim curriculo ejufmodi vilionem concedi . Quod vero fandi Deum clare nunc videant , congruenter vereque afinnat , habet enim hujus rei teftes Be alio* > nempe fandos , inter quos patrem dodoremque loanncm Chryfoftomum , qui iq illo fermone > cujus inferiptio eft (Quod peccatores deplorandi lint > quodque dormientibus magnam afferant utilitatem facrificia pro illis oblata : Initium veto fermoni* tale ; Mors, fratre* , res eft indifferens : Gaudeamus, jnquit, propter jullos non folum feperftite*, fed etiam vita fundos. Illi dum adhuc hanc lucem afpiciunt, miferandi omnibus funt , quoniam oflcndaot , hi vero ubj etiam illuc migraverint, beati funt , quoniam evolarunt ad Chriftum. Peccatores ubicumque fuerint, procol a rege funt, & propterea deflendi; jufti autem five hic, five ibt vitam agant, cum rege funt, at- J|ue ibi propius coojnndiufquc, non per peculom , non per fidem , fed coram ipium intuentes : 8c Gregorius Marianteus ad finem fermonis in fandum Cyprianum ; Et radiantem , inquit , fui-Krem fandm Trinitatis, cui nunc allas.

«a fufiua de hac inia rc in fenebri oratione in fororam . At quid opus eft ah ferre mnlta tcftimonia ? Nam in tradatu , quem de hac materia edidimus, copiofius explicatiufque difleruimus , apologia» * pro quarto definitionis capite feribente* , quam qui legerit, inveniet aliorum qaoque teftimoniorum congeriem

*Nourri k»c a»o^ue »»th«ru vtrfc».

ltaque fi fande Trinitati aflittunt fandi, 8e coram prefebre* Dei faciem intuentur, nec tamen perfeda fruuntur bcatitudine , fed alia in re conliftit beatitas, oftendat ipfe, Br nos filebimus: Verum nihil poterit offendere vilîone Dei fublimius. Unum eft, ia quo fando* multi diftentire exiftisnant , quod ii modo petfedam dicant a fandis acquiri beatitudinem , modo vero non petfeaam . Nam cum fermo eft illis de animabas fandorum , petfedam ajunt haberi beatitudinem ; cum vero de toto bominc t nondum petfedam ; Qui enim frui

Λ 7$ if iXnrw eTv* 4V «iλλv* iyi'vr (o' vanp »arrat χ*io», my* d/q « T oipjta <x>pHF aptrriixw μβτ «otû» ionw/«f é sfe ru Gru «pdc «fôrvrov , v G tri>mt I &'o> J^sufttui iriXeuurf , μαρτιρπ μα nJ Adyo» vu h ; τκ «ucXworkc tints iχη·* 4·ροφϊηι <act£ X&ri rS &ptftv jSs μιγιιλ*-ruât* xifartn , £ »aurai ««O-rroium «*v rstôiracrsu, pà nis ιiψ/rnrç Xwwpyir τΐω otxv-/Jfilut JL'Xoy-wc TΛτπιχi άοξυζο/φoi'. λ«μ-«fak τροφ«κ£ o πputs Sns vw «po'c «mpé-«rwror $*«&«* vu* &ti «rvùr iy'toos a'roXsuzM» , $ w iytor HXtav μιηi ttô

B W 'nHuhji *ΐξ/oïή9-«4 .

•v ouu <Mo t‹' fè» i utWjuaTA^»'! ni irtpptnt iyx&i ti μiî i ni Θ/ou à «poivrot » îpQttiri-tu îμπ' tr*u ^3 àttin μκζμι ng iuri no Θ/κ a «'roAiimc · ·Λλ' oiïtts IV iyiwr μiχρ £ ημi,9» Tir' tîpiitff , ôt‹ in rt μπζo> tiç iri-Kettrit , « jtui μóηι à rv Qti θι&ιβi* . <λXχ v* ur^p' twnf n» &iot nturns , df imif φ9τ/> , cxîdwï tiptit ' T» ii gffos 4tf9Tt>»09 ipi» nis iylovs ruS w Θio'v , xaAàîr · iχ^κ £

C «Λλîii «Λ/ iyiut \iytfntf nin , <M« é nr ranp« £)rWr*<Xov Ittitfb» nr yvtrww rlAt yKvmtr; φυαi ^5 c· nf Xay·» , ou 4 in nut «μαρτυλοκ iti θpluuvî», £ in μι^iKτι •îφiλoïiu*/ -rue κηνμvι^όoïïi <u \seep iun» λ*v-TWyitu . e 3i ipyj τi Xôyu ' &i>Ang , <3ιλ-φo/ , iff Ifèï ' χιύρvρήυ Ü tri η~ ityjott μη ζϋη μόioτ , «M< ππλ3îπ|*o-Oî» * Z«f7ror χ£î ώvupθ** oττκ iKftirti ririr «-civ , it h Î *tforrpwnr · fw yi *<w ptnt-rirnt μΛκi^»ι 9 in t9ft! Xexrà* <oXθov . of auapmXo/ dvv if Un τόp'p» tu* SxnArc*? η tri , iti τiη ijî ltmpiv» ϋζ/of · ti it ii^pt it η

D o»τ«?3·< , ir η ign , μιηi rù* SactX/wc «r/, »₀Uh μiMηv qsq' iyyjnpor , κ 3μ ιτάττpκ , u Îti rirttti 9 ifai TfintTtr ^rptç tfrfirortr . W ΓFByims ii d GfoAdyoç & vi τiXκ τi λό-you τκ* Hf τ»» iyitr Kunfwcr φησι ' & τiαi τή; iytgç Tetetîos iλMμ-ψiv , »c riw «r^yrsf-7K *. in τλβτυπρο» o' *ut*ï ofez rmu c* t} fvç rlu) ΛiιΛφlώ ιτιτ&φiμ , Ç τi iti τoM<; h-ζiïïZiî' riyb μχρτv&Λi i et yi tbtH τμιγμΛ· TH 00 τλ<Tθπρθ» HTOfEqU «ΓβφiΓΓpov , <ΛipΛT9-Koyv/J^w τi er vi óρμ n-npns XîφΛλχû ‹ £ d óτΐι^ ω» rxev'ror; £ ηii Kotris μ&ρτvvαi*

£ ti oiu7 oî iytoiTneire.rm tb iy'tr. Tçxuà/, ruror τfis <mpôrwrov ipvrni nr Ofir crâ <ro-λυμβαvi/τιπλi-Λî», αλλ* «λλo τ/li^η»i«»oλ<ζχπi, iμφAiιιτΛΓ^ aunt9 £ iμ^îi ' <Nv' iχ *-η τΛΰ» ἐ<4 , ii μî) Tiw ni>TÙtf· ï» μovoi fàir , μ 9/ Tθ/^θ(£ itxQvtOiûjnti rig iyicbf »oμ/ζ«Γ/» , in τoη pJfo nAtiv*. Xtyy<nr aroAaujSaFHr tw iyte: 9 tot* J« ou*»Xh«j . ότγ» yip vir \!/ΐιχ«» ivvjr etrtîn X<-yüTir , arcXeuCttrtv» nXn'wç φ«σi» ' ômr ii τiζχ tS ôAw «ζθ-μiτou 3 ov nKeivs ' τûi yip

-njç JWrJf *tHtrirt" μ* iΛ$<ήτκ* e» «ηωααφό- A mpo» *xTeKxpJUMt i lié* Jut8o ▮ *πΛ**** *άτολαμζήουβπν et iynt , m&o ii Fuoew ψκ yei Hr*e9* «ΛΑΛ *πίμα-ηι defMiiu/π »* ou *TtAeiuç* «τολκμ£<»wrs . éc *yip* de Tqi rw/x<rt ή 'Φ·Χ'ì · » M» , *ôrt{* üd *βτύμα , iru 9 oêí'* · χ Û 4*%»» o AhûK «ro- - *ôrt ii ii* tnuMLUpénpoe 0' *ie&pter^,* XSU' -ni η«Μμφοπροτ *iywtran 9* ovr» ssAeisK *λΐý-ομφ) ΛτνλΛμβiηη . in> ii* «rd *μipκ* -n τi» Αo^ιζo'/χiθ·* χ<p *veS τιμηιτίpoυ 9* πλώκ ZZy-oÿ4« *ΛτoλΛμβχΗ*» τύ àylm . ραρτiφήτ ~S-n* χ<μ 0' *Twyiç/^ è* Δ/«λo}τ<κ es B -nJ xf$«cA<tfa» iff *iiaKvyw . tree τϋ aHwç deeeeée , èrt* ev *μη* τiAevos *inetKiBwt* ▮ reposes *de ùpaedît ,* /s< *^firQ^atnt Crip W i <* yowu dt άτiKαβoï* <n nA<Jos, «udt *^9ftrC£oom» ,* «üA' *úü rperiSi^raoir 9* c* -nJ *du* Îr«4 · *ότι* X#' eis *Tüd* χoλoζoιτ*/ <epd -me xorsqc *xftLrirtùx or μη άηû&Λ iMfCToiirxfris* , siro *itnyfrftx* •*iV retipw* ΚΛ *iμφχ»îπρω* terrfrx>- *plft . cx vi ir CM^nrien tbeyrrvrxofJpv* λό^Α>, *vi trtypuplto f%9rrt ,* lancfsk *μ»9Λvη* 40fe- *τβιτήρχ t S* , /xs-mc' -iv *τήτάΐ é* τî-ι» · *iri τκ* 3-f». C *φήρΜ rxTtpur μΛ^ητlώ iyve eit xutKtia. βηυύϋ-* vat, rims rpac -ni *τû βηι τiμκ px&éju&f iri-φ^χτΛi-ηι , « TMüîτlpμ >9* χιλ- exoc μιτv *texpu* t S yiporr^* , «Je x*r« -m Λ«ζ«p·v rAonos , or τη *QAeyî roôp4»«9 μiφ rS* τραυλoύ *\jriie<£fr * ώ* cs- nüS'ts roAASt *t S iyin τoηήτΛ^η , ru»* 3«- xpurt -ras ©for c«A/r«piÎ0*<s5K » ramAdCâ·?- pos £ -reu *rvpof λ(λυτμμ^iio9 de ΰττχσΪΛ vi ytperrt ' itè yèp* 7>% κμiλ«v< *t lu)* χόλχσν *χ^τΐμΗîl , ini τiη* χ«μ Α'ιλχτη? <um «αopτ/α . ev oαυ τiτ» *·φ(υ8^ ,* τβ ej^t' *Aariron rvpytv^tet* fôis · h *iè τiη* D *« ηθi' , iτι é ·η* -rw *^xyytKion* en *to» Rive -iW ttyiut reripur , vie·* toc «Αυθi ertn xÿj a <τaυ Λκτιιο/ λi^oμiχ, *χλ9 ήυηi Λτ&μτvτηιι* · ΜκΛκ^iκ? & 0' /β/oφii- τη φτχτi» · *ά τup de* χv»Αιη6Λ» , χ^' *û τoμi* t AumoTtos rAuuei χ^' *ó Θio τηi .* •*η τîp* QUJJ ùshso *ri* cuwsros *« x«3*ae<e7 rneç 9 iit t Auuh* . h oau 0/ *ΛμΛ,ρviioτη χτo μo9ïκ J£puoAoyii<riix de* -nJ riAev τκ *βiπ <rvyyjupoujj- vti* , -ûftxorx TXSTM orec *μiτ** θ·Λ»«τ»χ q χ^|' ?w»iaç τi oζoμoλo^υμioou *ή* ckxAjjom seso^o- Ùît xxî rorevs vjfff'p -fff ζωτπ* η χ^' nGsecJrus. a'XA< x^| o/ «/xeTksoqTUc *dvo&firwrK Λμip-* toAq/ *tit kÔ\sut i9 xTtpyeerttt. φησι yip ô 3ho»* Μβζ/α®- *Καυβ/)î™Ki&09 ypépue ' rti yèp , dy&Tirti , mt iμi* pùrotç αα«φτη- *μχη>9 KiTK-ty/^^. i φoβάται rlui* iff *iy'tue àfythtoe ivtfxnxe* , iiφ* *ue* χκτά *rlui* 3e*«s xj/foos W *rapéntf* ζώii τi *τiρα βiα* E *e-ûμΛ-η μiτ o'pyüi* <È *μη βvλάμηiκ i Tli* «f«1 | A/J *ftUJTti &UUtTirâl3f)Oi rUù* ff-lUl·· *eiincrir ,* ou *déJwxe rUù ûμoτάτîω -iff τoιηρû»*

A poffit utraque hominis conjunda pars ante communem reiurredioncm ? Idcirco fandi , quod attinet ad animas , perfc-.âe beati funt ; quod vero ad corpora * quibus induti arant , cum non çflcnt nude anima , non funt perfede beati . Eft eaim in corpore anima ut forma , fc materia quidem, icilicet corpus, nondum furrexit, nec praemiis afftdum eft (anima vero perfedum beatitudinis ftatum aflequitur . Et quoniam homo *ex* utroque conftat , 8c pars utraque labores fuftinuit , ideo nondum perfedam effe dicimus beatitudinem . Cum vero totum a nobiliori intelligimus , completam dici- B mus a fandis pofliderì beatitudinem. Hujus rei teftis erit beatus Gregorius papa in libro dialogorum . Alionuin qua ra- tibiae.*, tione concipiamus animo , fandos intercedere pro animabus noftris , fi illa perfeda beatitudinis corona non funt redimiti ? Si ergo plenam beatitudinem nondum adepti funt, nec intercedunt, nec intercedent ; in futuro enim faeculo nulla erit intcrceffio. Ceterum eos etiam, qui in hac ▾vita non fatisfecerunt, ignis cruciatum ante communem refurredionem pati , probabimus ea narratione patrum . Legitur in ecclefia fermo hac inferiptione ; Joannis monachi *8e* presbyteri Damafce- C ni ; in quo cum multa alia confimilix narrentur , habetur hoc etiam : fuifle patrem quemdam fanditate confpicnum , qui difcipulum haberet vitam negligentius traducentem , hunc igitur ubi eadem negligentia e vita ceffiflet , dementiflimus animarumque amator Deus ad preces &r lacrymas lenis , ut alterum evangelicum epulonem, oftenditufque ad cervicem flammis immerfum : ut propterea vir fandus poft multum fudorem *8e* lacrymas ad Deum cum precibus fufas, liberumomninoillum, & e flammarum panis ereptum per vifum confpexerit : namque ob negligentiam panis fuerat addidus , idcirco veniam hujuf- D modi peccatum impetravit . Si falfurn eft hoc , purgatorium quoque , quod Latini allerunt, eft falfurn: Si verum (nam & ipfi evangelice hiftorie fidem habemus per oa , que legimus in adis fandorum patrum) vera profedo erunt, que nos cum Latinis dicimus, licet ipfi non probentur. Propheta quoque Malachias; *%»î,* inquit, «ρ. jt roa/Ua;, CT *berkafxilexaeepxrgehit Dt»i C tmiimltkit tjtufieee.* Atqui ignis illectemus neminem purgabit, nullius maculas abfterget . Quod fi peccatoribus ad finem vite per folam confeffionem pana omnis remittitur, fuperflua certe erunt, quacumque fea manente in vita , feu defundo E panitente obiervanda ftatuit ecclefia pro vivis atque defundis. Illud praeterea certum eft , peccatores fine pernitentia decedentes ad «terna migrare fopplicia : nam fandus Maximus Cubiculario (cribens fie ait: Quis mei fimilium, dilediflime. peccatorum (ordibus pollutus non paveat fandorum angelorum praefentiam , a quibus ex haC vita juflu Dei difceflurus , vi *8c* iracunde e corpore vel invitus extruditur? Quis fibi confcius fcelerum non reformidet ferociflîmum X: inhumanum impiorum dasmonum occurfum , cum eorum unufquifque per

per acris fpatium miferam animam poft egreffum ad fe fe tenaciffime pertrahat, k illa aaanifeftis conviâa criminibus fpem omnem acquirende beatitudtnis miferabiliter abjiciat ? Ita poft habitam in aere per fpiritualia nequitie queftionem, rationi(q«e fupputationem, fequitur prrcipitatio ad inferos 8c incolatus: ubi denfifume tenebne 8c altiflimum filentium; ubi damnatorum anime pro alimento habent acerbiffimos gemitus, te amariflimas lacrymas, 8c meerorem in perditiilîmo ftatu; omni tempore nihil aliud preftolantes, quam equo judicio ferendam de meritis luis fententiam. Hanc illis perpetuam triftitiam 'ac dolorem fecit relurreâionis fpes, terribilis Chrifti adventus dies. horroris pleniffimus ad tribunal acceflus, totius vite reddenda ratio; per quam qui ad Chrifti dexteram flabunt, promifla ineffabilium bonorum Rrxmia confequentur, qui vero ad finiram, ignem habebunt «ternum, 8c tenebras exteriores, 8c vermem perpetuo rodentem, Be ftridorem dentium, 8c jugiter manentem lacrymam, 8e femper auraturam ignominiam. Et beatus Gregorius papa libro dialogorum citato ait.

Petrus. InquiGtioni me· fafficientcr jam video fatisfaâum: Sed hoc eftadbue, ?|uod qurftione animum pulfat; quiacum uperius diâufn fit, efle jam landorutn animas in ccelo, reftat procul dubio, ut iniquorum quoque anime efle non nili in inferno credantur: & quid hac de re vêtiras habebat, ignoro. Nam humana rftimatio non habet, peccatorum animas ante judicium pofle ciuciari.

Gregorius. Si efle ian&orum animas in coelo facn eloquii fatisfafiione credidifti, oportet I ut pçr omnia efle credas Be iniquorum animat in inferno. Quia ex retributione sterne juftitiac, ex qua jufti jam gloriantur, neceffe eft per omnia ut Bc injufti crucientur. Nam ficut clcâos beatitude lartificat, ita credi necef(e eft, quod a die exitus fui ignis reprobos ciurat.

Èn penpicue oftenfum eft, ços qui fine poenitentia diem fuutn obeunt, migrare ad pernas luendas, expédiantes interim tuorum aflumptionem corporum, utparsutra5ue fupplicia ferat; quando re vera pereâa eft 8c dicitur futura fine fine pernarum exaâio. Quare non opus eft probare hoc pluribus, cum fint fatis qu· attulimus: quibus fi fidem habere noluerit, nec etiam habebit aliis, quantumvis multa congeramus.

ïuri. Et nos quidem Judaicum azymum a»erfamur, obtemperantes apoftulorum canonibus; Ifti vero in fua definitione, quod Latini facrificant, Chrifti corpus efle affirmant.

At.», Nefcit profeôo bonus ifte vir,quantum diflera: inter Judaicum pafcha Be azyma » Be myfticum facrificium. Nam apoftolicus canon prohibet celebrari pafcha cum Judaris, hoc eft agnum 8e azyma

A Isqudw xjrcmjrrv, iiiem >ni~ w x<t« T0', «7p< us-m Th£ g. M £ lλ - .;, I Æ u - . ** "Γî . T* tTI -rtif jutMour/s iyn^cite tAr/JO- thfbluj «rd- ynxnr ; μιη it τlα»~ ^μοι^lιο λ«vκ τ «7ρ« τρόi η w>4aU<t/«m t w roanemr idymrtt ts Ü Aoyo3tmer<» » » '-for ◆ ilUv Ktnrwtf &£ST«U VU rtfthuirtc ὠ à? «-«drop C«3u£Æ«- θυτβτη reyi * τροφία# iχκσχι <i cuwrr J/XcurjuJu'«u -ψυχαi tow tetpirntrft Γiχρμου, I# n TWfinn rZu> tri ro/f dtvse/c **τηφκ«> * àtifyiffyu in TA9T0f vdà «Mo

B η μρῖιυ ritu ivi τρ &<«/« ψiφ« 3/tsu«» «rnt- roJotns, vβυτZα» ou? e-iwtntrif Arorç t Lù «reu/- ro> λιιτάu o'Ĭμ∧μ ή T?r «htracrfw t'Ar/r, 8 rie dfeCfpur τ* r«pMr/«ç ημiμι, ή w^p'roTic * d Tt&i W r«nvr ΛΤΟλογ^Λ ' ««θ" tui 0/ ©· iffyS» ri X&rü r<HK Aw4<o>'mi W «'τορρήτv» tyc&tb toc tTAyytKI^i s 0/ ii rlui sierrtpe» sverrs λ<· χο'πῖi το τΓρ το suVrror * £ το' ^oiπροχ ·|-|co- I ΛλoiμiΓΓΟ» β-ΛiiλιμΦ > I βμγμω τ o'domif , το iilwfKii ÎAipuor , £ τlιλ λκl· ftrrot . £ 0' /u«xd£40~ o' Δ/«-

C Xoyof or τ* 4tf9fAnp9>i^trrt Adj * ? SmA₀Ĭw

ÎIITfoc Jmxowç . ruurS^fUM τιτο N «<- μĩώ ÀvtfS, cî χ«θ«i v·7 IV ·yiv» ·ψυχ« es ĭψ liptrv «HU sirtW^v > iw vuç iff «*- ^«fnaAijr c* -nJ «in wr«4 r/cTbnos . τi it TÜrw t 2 d «Ad3·«« îχπ ' n iff roAAdb ch ne iff «μ« - TwAwr ψιχ«'i «fd τηi «esrrwf τiμ»- ρ«v«3(.

Γρu^oβΛi . i«> η iff dy/w <>» T'/ «- puwS HFtu f'r/rXr« > in ne iff tiicBi/f 4x/y«f Cf cm r«rtx r/rdr-

D trnr . cm 7$ n»i iinroiorev; τζ dtiin 9-iujne , «* oi iiwfx ïoξiiζoτ'η/ > «'kcr<ÿïov ἐ «*oAm3o's fôv , in, ol «d/*o< Time *oλ«'- ζωηι. χαθ-sirip y«p tmj sxAum ή μ««&<oηκ A,'φρα/ÎH » imt t ı~£h9 όπ τκ; «Juouc «rd ii? ήμi^i W i^oiκ «*<πΰ» η ηρ mm- fA/yw.

Bd iiifiint r«^Jf , in gÿj o/'«μint>odit»> «- roSriiiTAonK tie <dAsw/» «*Tiρχo»·ημ, o«Ï£χὸμi- rw ràu tTttiixjv τ ανμύπ» , Zs*,ib β·αΜμφό- προ» <oA«ζητ« , όπ πAη* Atyrw Xÿî.rrt» d iripcune xÀheune . i "XJ** ouu τi Aorri erzJHvdH» 4^4 rint, «pxoouw iff Hpn-

E pjtfw e< Jf £τκηκ d ttc^irtni> «i'dr*ÔT/i csrn, wweS-jje-fntr.

Kcu ήμπ «'τοτρ/φομ#3« τρ Ie3«/<o7 «ζu- tats, μoι, vĩie «*rordAo/fi ««»o>/ζκσι» v»<ζ*κoπκ ' tn/ it eLt -nJ «'(/tvs iρ» τύμΛ. Xexrou n <r^p' iff htrirut icpapyn^ur Λ.τοφ<ιlικ»η.ι.

ile ioDcir oujj à tu Θiκ «»3ρωHK ^τ^·τiΆ.A° iytoeê , 9T9r τ9 δi*φo?o> τκ ktje/xoti τiyκ iff βiζύμωi , £ τüi μî/ΓiΛüi ifpoupy/Λi. o >5 «το- ΓoΛ/χoi xxrcJ/ TW μiη kJcu'wr το Γoiτχ* π- Aouv-

Xoxincc ôrep Ifàir ô Λμιο; χ^χ vu «ζ&μ< Xy-' λυ'4 ôrtp £ » es N/Xÿjç riuioioç in τολλϊi ®nr-3i; «*zf 7*'Λ ΧΛΤΟρ^ϋτΛΛ ▮ ôrtp X4J* JKTBp^fcW-*-<r* rî AXffytripitf* cMiKjfrn .ypi$i · Aiχ/χiλζ-ζόμi&Λ ύμιτ τϋi πιμφ&τiΛ t S iyiuriric »«'%« , οτι nt/f ύμτήρβΛ lutrvp&J&n £ rit» τ» μipo ' ύ~9 τΐτη τύ η; ημχ Λiλ-φι/ΐ, τμ/ μττν loïώαi»» ή» «ρόπρον to/ouptkç, σ-ύμφνiΛ P^Mβi/ο/; χ^ι ύμ~> τ&ϊ win · wç ·Ξ «ρ^« ipûtf φι/λ*οχο«η , ·π» τ<*ο< -τ*. ifüfo μi&' i/uiïff iyfa . πλπχi ouv iwirfuç ifyjoiJtfni irtKuç τιτi iορ-ήζοτπ -πώτiαι ; oiit iμ&vύτιτ . wnt ii on o7i' eras' «r«v» » /efosŒo/K^^ fri tîiixu or* π Xéyvnr 0/ <-ytoi, «c μiλι?* ότι ο Xe/roc i» τομιιοτ τ/χ< Λ· λi'σ-«;, μfri H τvû-ηι t luj μvτιχiώ cmht luj &u-<π*> ππiλiχι , χ$i μιτiδvïiτ Λυτή t'vj μυ iiiuu £ Φ^κ-rluj iep*pyl*> , χ^' τ» θπχ ρiμ*τB τή ' τiτv ρ^ι τό ruμ* μou ' χ$i ' thtv 5^1 τϊ «iα* μ* ' τiττ* η* πλκμ|v« **τ* τ Jo9ï>nc τή ό**λΐΐτi*i Xi/ri όρο» η χ$/ > w» t lw Ttf* |oU<U<O(î τiτχ* TtXfTUÙ ΛlΛφiρ"« X$4 Tt» <9ρo&iï^fnt , on o7?f> oiuà o tw Θioû ιτδρvτφ·' u; lotit' ιρHττοτ yip t 2lo λi-y\> ήμi · i ©Tie » iovτiα»; i? -nyrtt λi-y\9 ^strarjs τκi <*φ»λκ-ιφκ;. iμ^ ii φαμιτ* ότι τiοτiρΛ θ' r*XoUoç τόμο ' ι&πiχλ' μuπι* ή τuτiii , «i/αφοπ < y«t{ it iqKourrr ' ιiΘni, «c riiûin. ti ρ$η wrili ήμipurer c! χύi/&~' τîiu yip iti μoιχοi* «τHλ^/ψi^ τκ τόμου χiλΧοχττ» λ/θοûολ«» , ό ifcioi Hprr-χιτ ' ότι ου\ ή^i" » SxAXfTU λiθο» t'r iu-τΐώ ' £ viKir ' ôiôitv. iirt ôiôfni ' nyi τό' or/? rf ftrirtf . χ# τι ieî λiχ4> ^tni μipo;, xiiTuv τκόηi tiioTur ii^Qûi ; n» ï&iii ηύζη-<rt iti π, Altyythiijii 3(l«τχ«ιλi<; ' ôrep θi-μiKιοι lχοιπ οι π «ro'roXw xÿj οι iiiiriaXot χολλ* ipιτή «Tiτο» , £ t luj ïiiiτi-ηλiηu-trA» £ arrj/«£«·, τΐαι it τιμήττiτκ irpiiurirt & τηΊ tW i&çuTur -ψî/χχΓ ^ιφοπυτΛΐ , τ« ct Tertii i χ<î μuπiΛ x«X©vr/» «τ/χοψi. rivi «%/τβμiαι 9 ë το ο-βiββχτο»} £ τκ' ζ«οθρσΊ< » «c τ» >·«\« » KfM τ α,αχο». iti τ«τ® £ τκρτχ C4 Ii^οσ-οKîiμοι chià/xt; χ^' μiτοι τiKηο^-λι , πλ jyj ραδ(&κ ή iiT!x\u<rtf «uτύ» -^ύηrΛΐ > ri »XOÛ XJ4 τή τολiω» Xχτ»σ-*Λ^i»τu» , iW^oStf iè μή iiumJ^UT nuTV. πλΣ» Ttuirufni . τκ ii iτχ/ωδη Λτiμόρφvτιτ , *»τ/ mïï rüu λKι&ηλτ μορφûτiχ,; . icri; ii rial ΛiΛiμiιτοτ χ^' φ·/~ ιτiώ &U1W , τΐώ TthHOUfJtflui rJ r»JL'· μi·η χ<i auri Xe*rZ £ τχ Ttt^p i , ω; iitu-pfTu» ο»iu» ·& tpyur tJç iy/ciç Tfix«3©- , H £ a^n, ή Φ<'»»η t S runpôç irn , ή ithiJourn · TD το truui μ* . ë ' thtp τρ ax^a μ5 ' Λ TP» άρτο» , £ TP» ΟΠΟ» £ TP ÙSup HÇ ΓύiμΛ. XcxTH μiηρρυ^μîζροα-Λ, £ üüψΛ , ω; φηητ ο XρuτoΓoμo ' fîî τîiu t S ltiinïioij rix* ηλiτΐώ a»a'y| , £ τό» χ*»ό>χ TΛρiξχ^Hτβ/ ' ΛλΛ' iiμ^i τiττv. lκδ«A» τβ μuΓiïΛ iii&ttç-·rec, ûi £ ο Xζiκτό'ομο c> tp7> xJ ÎkJouw» Koyotç Tftt.f<inpo> τί(μ -ηητ 3 ut ti fôi τè vir^t ùi

comedi > «d quod etiam Nk*na fynodui magnum adhibuit Rudium ; & , re feliciter tranfa&a » fcripGt Aleiandrina cccleiiae his verbis : Nuntium vobis nunciamus jucundum de confenfionc in celebrando facratiilimo die *fello paiehr t* nam veftris precibus effeâum eft , ut fratres quoque omnes orientales , qui antea cum Judcis palcha celebrabant , nunc cum Romanis , vobiique , & omnibus qui ab initio hunc morem tenuimus , iolennitatem pafchx deinceps agant . Perfeâa enim rcfurreâione faâa t yquidam imperfeâe illam celebrantes non /erubefeunt . Sed nelcio quomodo vir ifte iimulans ie ignorare quae dicuntur a ianâis , *6e* prrfertim ut Chriftus , ubi juxta legis mandatum pafcha peregiflet t myfticum jllud facrificium fecerit , tradideritque ipfe tremendum rei iacre myfterium , *8c* divina illa verba : *hoc eft LlUt tl corpui* meas* ; *Bi Hic eft fm»ii mtot : tun, >«.* omnia qus fiunt ex inftitutione &r decreto ccdelir Chrifti defleâit ad Judaici pafehatis celebrationem , *Bc* objicit canonem . Verfatur ergo plane vir bonus in ignoratione rerum ? istius enim cft ita dicere i aut certe non ignorans , fed *icient* prtidenique ita loquitur ad circumveniendos fimpliciorcs . Nos aurem dicimus , in lege fuifle rerum genera quatuor , judicialia , myftica feu figuratu , (idem namque per utrumque fignificatur) in oralia , *Bc* umbras t *Sc* judicialia quidem a domino mitiora reddita : Nam mulierem in adulterio depreheniam , cum lex juberet lapidibus obrui , dominus per illa verba dimifer ; *Qü' fi'"* **ft > priinei* *· 7*m. & *HUnt hpielem* *mittit : Bc* rutius : Drs*tem pro Jf»ie Bc ·. Si inii tt pertoffe- Mtth,* f. *rit* i Et quid attinet referre lingula , cum lint omnibus notiflima *t* Moralia per evangelicam auâa praedicationem j quo fundamento innixi apoftoli & dodores multa dc virtute diflieruerunt > *8c* invedi funt in vitia , illa expellentes , morumque integritatem explicantes » atque in animis hominum inferentes . Figuralia vero feu myftica abrogata » circumcifioncm , fabbÂtum > immolationes animalium , pafcha *Bc* agnum . Quapropter Hierofolymis tantum obfervari illa voluerat , ut facilius eflet eorum abrogatio , templo *Bc* urbe funditus everfis : Cum enim alibi non eflet fas illa ferrate , certe finem habitura erant. Umbras demum in lucem veritatis fuifle mutatas . Ifte autem incruentum tremendumque (acrificium , quod virtute Spiritus & ipGus Chrifti Patrifque perficitur : indivifa enim , funt opera fande Trinitatis , licet vox illa efficax iit falvatoris ; *Hoc efi corfuc tu»m ; 8e , Hic efi fmnii aoem* ; qua panis & vinum *Bc* cum aqua tranfmutantur in corpus *Bc* fanguinem Chrifti t ut inquit Chryfoftomus ; ad Judaici pafehatis obfervationem refert , *Bc* canonem pervertе interprciatur . At nos myfticas omnes Judxorum ceremonias pro impuris &: profanis habemus. , ut Chryfoftomus etiam in fermonibus contra Judatos habitis

ti« apertius probat ; inter quas & pafcha mraueratar t .Cum extra templum Hlcrofolymitanum contra divinum pmceptum fiant . De hac materia myftici facrificii jam antea diximut , nec opus eft repetere eadem ; quamquam ab ipfo coaâi hoc loco difputavimus , haud fane libente* , ipfe enim caufam dedit.

eruti, £t not quidem contra leges juffa , & decreta patrum dicimus appofitam efle fymbolo additamentum; ifti vero licite & rationabiliter'fadtum illud allerunt: Adeo norunt veritati fe fibt ipfis congruentia dicere .

Xjukxhc Nos omnem explicationem 8e declarationem non contrariam fententie fandorum , fed per ipfos potius firmatam » a fynodo quovis m loco appofitam recipimus In hac fententia eft etiam fandus Mqx»us , ut conftat ex ejus dialogo cum fcunomiano . Interrogat enim ft>i Macedonius Maximum ; & , Subfcribifne , inquit , expolitioni Luciam ? Maximus . Quid enim eft caufa , cur improbata expolitione fandorum patrum trecentorum decem & odo Nicxx in Bithynia congregatorum , inquiras aliam ? Macedonius . Tu vero qua de caufa improbas Luciani expolitionem ? Orthodoxus . Improbo quod addidiftis contrarium fidei patrum . Macedonius . Quafi vos non addideritis ad fidem Niccnam. Orthodoxus . Addidimus , fed non contraria . Macedonius . Omnino addidiftis' . Orthodoxus. Qua tunc in difquifitionem non venerant , patres poftea pie expofuerunt . Idcirco nos etiam hujus & aliorum patrum teftimonio fulti afferentium, expolitionem facrr feriptura congruentem non efle vetitam , fulrrigati fumus veritati . An negare ipfe poterit , univerfam facram lcripturam admittere explanationem ? Quare id quod additum eft fytnbolo urgente necefutate , vifum eft jure optimo appofitam . Hoc idem probatur ex florilegio colleâaneorum e libro cujufvis generis Eulogii patriarcha Alexandrini ; Sic enim ait : Rurfas heeeticorum amentia de quarta fynodi definitione conqueritur , afleverans primam fynodum Ephefinam hoc penitus fieri proliibuifle - Quod fi , ut illi nugantur , fynodus vetuit quidvis aliud omnino proferri , certe in feipfam prior illa tulit fententiam · Ipfa enim definit qua nulla prior definiverat fynodus : liquident iplius auâoritxte recepta eft vox illa , Hypoftatica unio ; de qua fynodi antiquiores nil finxerant . Quin fe Conftantinopolitanum centum quinquaginta fanâorom patrum concilium pro fuis nugis rejiciunt ; a quo profligata hrrefis oppugnantium Spiritum , & additis Nicano fytnbolo verbis de fanâi Spiritus divinitate , fides congruenter explicata eft . Si enim priores fynodi addendo reprehenfionem fugiunt , non debent poftenores in fimilibus aiffimilicer virtuperationem fubire . Ita defipientium mens confundit omnia pervertitque . Nim Ephefina fynodus fidem diverfam , cujus dogmata fidei Nicana adverfentur , omnino prohibuit : Dum tamen illibata illa fervetur , addi

A ἰξν τν >aS ru cà 1<ροο*ολ<>μοκ τûβιAτ τομ* %tKAjrtt ηλou4/υ* · a»poe«»oa4» μικ-αη τνΰπκ Svaitt, ÿ xpt τι·ι m-rov τ<- λ/Moysv»· £ cenS&a ir àurS a»aTxa(ôp4*^ λiγoμπ, osr* ìη-ra £ XiyofJjp G puj ÆuXd^or > èuvii yS o ύτΛ* .

leu μο ά3·(μiη3i , £ , £ «. £ ηî τβτρύβτ» chcft/ou t lu) ce -π^β-υpι- /36λa «·ροτθ'ηχZω W àurlui 9ΐμηΰΐ £ tikiyw; ineiiottvt lyr^ua- •3su ' rorUrof o/$λoi τη β*ληθ>ν« t eetrroïfcrvu- <XU»HZ.

g K«a rira? cfssîTru^rv £ raplui+rer μη ΑΠΟ Λ. ceatriar arx» τη ιόζη JV àyiut , <λλ' <$; a'offf piàtoo» QfCeLMfj^hv , «rcwo'iu arf&rfSfiervt t oru «t» τ o«*iθ^, ïiνώχiθχ. τiτ» £ Msi- ξζμβi o' θ'wo; ÆsÆsuo" ce τη ό/*Xf£w ùrSτη τμ; τo» τ« Eιαΐομιου φρovoαϋπτ . φητι M^tfiônoe rpdc τo» Mχξ/μο» ' <»O)/p<<*rc otu7 τη όιθi- <rw Λουχ/οκ » M<ξι/ζθi . τι Kaiiyrue τη; ι»τò f Ttn . tarifer àyîvr JP ce Nααiα t f ; B/So v/mç i«πθ·H<τη« t 7m £ itoLuj ; M«χ#$ò- »ZOC. 0-p Tt Mnyswc τη; τκ Λκχζχvi 5 d ôfôdJo- ξθi . Λ-rryw τη; /β^οα^-η'χη; , r; TfOTtSfoin cearria atrnie ' Muxfjtwoc . ύμ£ '^ù ου rporf-

3 Ginart 7i» Ct ' N/xsua ; à φθoioξo; . <AA' ont ceatrli <υτ^ . Maxtêdr/oc . ολ»; <pu«3>Jcan . Oρθoi^o; . πi ήπ μη ζητη37»τ* vu£ ήρμiαi/τ- o-«» oι Tarife dL'<riS«> . ito £ ήμ^i rien néntf μαρτυρiα» /χo»π £ 'iff λo/vJ» ranpms iff λi- yôtn» , oτι ά»βΓτυξκ oυ laKiifreu β-υμ^5τα τη hpà τη χ'ληθ·*? rbunryop^ra^ . oo •yi iiuitfnu àirm a'»T«rt7», ôrt rara η ô^ea χ<- φη β'»oiττuξ/> if^ofJ^n ou' χωλυζ-πα · 3/6 c «π? τρoτiθ·/» ara'^x»; ^μoμiνκ β» τ» «τυμβo μ 9 iiueuor ïïoξv rporxwa3<s. irt èa riff CzCX/o- Tst»ro^Ai'«TU â&oKtryttt EÙKoytoo raTemp^u

p AXf^a»3pwa; , φη<τ yéf ' a'AAa y5 Tac eùptrtvç ra'X/r η a*rd»o/a τάυ η-ηi τiω μΐμφ»τΛΛ ruûoiof, «Je όpo» , itaTteto/J^n t lm rettuirlnv tTtyfipnrtf <mo' rie jultv, rlui Eφiτo» onnoiv ramX»; aVoxsMsXvr^au . xau -rwyv w xa-rtc -rv» λήpo» a'offf a'rwp^u η ruvoSof jrv- po» μηό' όλακ «poay4* > Λτη *«θ' tourne dff abA»» rlui xancôr«a'{lt0-a» J^luieyne 4/iφo» · o'e/^w yàp fiuri τ?v» TUTovra t a μηiiîiζα -iV τpo' auri; Ôrwe/Ta-rv . a'AAa £ η Xa3' xàrôra- σv tfvrti , a'uTÔ; fëv ôpoc « 6 vw7c etffrâori- μυ iV arujtfàm où &»&κ*04 . μλ 3η £ rlui ce KwrcurrsHroAfv -iff p>'. êyitef τaiiov» wv

E β'υτ·/ ληρύiπ <τ^ρχρ«iφo»τ«/ , η τκ -iv lfrA/xa- •ημά-χύη rlui tùftm M&iλMTΛ (ni «ant rlui N/xsua» iïφ&η&ï9τι ôfee TffA τΐ iyiv τ»4μ*> t »; ^foXoy/a» rpoa^-WT* βηαηφμoτi». se yScu «po- λχ/3κoχι «·poΓ/θ*HβX< tb> μiμM r«^4/yw<n» , Λ* ^iiτ' auiwç ce iΐΐΐ όμβioτ αημoι^κ è^trt τΐώ xa-myAw/s , ûw τo x'rauiTW ra'vnc φo- μ< é li& -μφH. ë >5 η ce Eφiτ» ruûoios Trim &i tripa», η; cearrta τvi Z&γμΛTκ ffôç rlui Ce Nnyâ* χ*θ·»Γηχ» ruiioior, τaiηλû «tT'%*3eu όMXαiλuτ/» * axxpa'-rw it vfkeys suiτη o-*φ-

μK**> irtp o V^o'c <*nurH\rpr/S-/HU «ΐικ τι ytyvttf tp£Vf é f «fey/MTWji φίτκ StSiruL-Aoç , £ w éuxAxorac ôpint τiη np^wrA Sti T*rrè 9 <^>Jonc . in w x«ra t Luj Αλιζ«>-Sp"A9t iw T?» O/X0bl4wXÎc ·1/χXρ·Tηθ·H!Π| riw éJoo , txc c# «urp τί» ifptv» Ao^«J«c ô Start-aw iS{9trJ^jum KoezXArfc , & rirtt SttSt-fJft9f iyyp^r , ιψ Ntro&tt Sttrfyityn , £ μ/-ni τ/κ ώ τρ «*οτ£ βiβ\v Εφραμiα τχ* μι-^*λχ V4 Twînt XpiTffÇ ' TΛ. 19 it i'τηρiζou-rn M* îlptTtxoi rlui niifrlw rauoSot , Ktyo>-τι , v îioγμiτîΓ9 μιïi-! J£wmU μ<», i <rbyx*^**r» » cruurtStr&i , îi&pOMît rirtf tïip*r, τ*ρ Luj JÇjStn MT9 * χ^iη/ ou txt» ii eruJoJoc)/»£4σ*«τv , x«» «mï%uutuc xw x«t«--t|z4>'dw»rar * iλA« rlui vînt « Zuî o' T&r«xo'o*ror 3i'χ< £ οχτώ iynt vtnpti JÇt'Setn , τιμάrί n £ 3*«re£xr«, *ntb'rZa/ ttyrt μηioi 4»T0φ{(H» iripA» Tîrtr, w' ri QsoAonr*. JiAo» Ji «'uro» μiλ/rx τû» rnuoiiiuSf φ»·tuf , V9 ê μήκη itAytturMfjSpiut obSfaix; &λ~ Ane Jeireu xxncrxdLi; i riirirtvi {τβ^^îiτA » iKiSta. . £ χ*χ vwt μότο» τχτ» , iτ βξ» W «ïλλ4K ' χXA' v Vt»rt9 , XTU τοτκvχ StAvp&r·nfJfa γ9vφiζiτΛΛ. £)5txç τi iuτι&iiχ τροχiά»-•nu χχ «XAo τiμioλo» itbi τû» τπi . iytui co-3/Jxtxhx| «^pJ/ivστ . yiAwnt St μiλAo» χ*$* iwri», » J/«|3oAZu› fifc notâtχ χχτκχZχvv à» oι φΛτî9 , iurlu) \j»ô troXXw» itArupteStu ' Tortu iî; Tftiira £ o/'xxujwxi; *^/<^ tfwojou χ«-τHτo» ruihSot \dj nt ie^ftpfut xirtu τληρvμχ; τΐω Si τi» pt· xd* ti ytforf Tt9t'i τ AiybTTtvt Hîfwu iθ/λiM-χ». <7λ' ixrw.uf» τ» ÀXiyt-O9' f }S Àyi»9 TXfipU9 XTO άM,TAφπîûîM , 1£ AlifOUÇ Â-rtur^Mjnui é ctAo^/rx? mCnt ΛΤοφlχυχι^ü^τ} ηi τχ Te/xjrac φ$iΓγvρ$οα ' τi it χ<| ιρχμ^» ^μπ › Λ9τιφ^iγζvμ9^A τύηκ , χ Γi^vμζ» τχ TAp Âirrüt τγόμiPA i in iyvyt αμαχ , tp£ τi; rx Φρi9v9 Xbezo; ,

b◆be. Ktfî ή'μπ ρψ ™ r*r«» τiç i»< τi» τχτρ«ρχΛ λογιζόμ&Λ, τχτό yt Λ9 ορ&oiόζo J*. βΓτ»ζ Si Âvnr Çiixyot τχ Xc/rx, ÿ τχτφχ , λo» τi» Xezr/oJ» λτλγγμ μΛλM τιμ»û iτ^φαί-}<if rttt.

AnOâ· Axa' χ'δ' xuhî ùs Suo $ rpeti «W» λ/)*o*> [jfy) , ÔXA' v; ï9Λ TO» TXTC/xp^W» ' «XA« χ#i CX td7î ouQTxyia-r» o^i' τκ TpvrAivt . φιρi yip o ■SÜ9i Xροτοτομο; cî» τi iτηvφάiîiτρ iμι iφ τ <®foi*iW ό * rut ngi o» ηi trni uu τκ τρό-xttm τ* <9f&TMt t^jçtt ' ti yip η χ<Hp9η-tix mm lw, «XA* όμ«i tTtarlrAn %ieA» τλκ'-o»x . T<»TM Je ΛρχiτρiA SriS9ÿ99 X&zrx hiy9-μi9, £ tri ii; χχσ/Jpxi xxSxuJuo» τχ bjrx μχ £ Θiχ · «v·π>i yip fèi» i hiyut ' i iiχ^μiPA bfjuti , iμi St^tTOU · ô «xxv» bjOÎJJ > ›'μχ «'-x4m . -ntont ρφ xwrûi rpit rtmt, trlnn yip ή itpVTiui» ftfôi n veitpyiiru ri θβο» Ax-τρό» , itpit pAj-xyuylxt nA/r«u , X£/ <ruy-χvρηη» «'μχρτιv» Jo u»« ηi ^ομoλo^χ^oζ; t £ i'ζρό» ></τμ« nAiTou. ^4'μοτχχό» «Toxeipeu, £ iλoo» iytlru £ x^reu vpii «'χό»?ψ» χμΛρ^

poterant que occaGo tulerir , Ecut ipfamet addidit .' hoc A magiftra rerum nature docet & ecclefie ufu» juxta perpetuam traditionem confirmât . Pcopterea vir' admirabilia Cyrilln» , cecumenica fynodo nondum celebrata » congregatis provincia fue epifcopia t Alexandrine fidei fcripGt expoûtionem t quam NeRorio miGt : 8c infra in eodem libro terba brc magni Ephrcmii rcperies: Rurfus heretici quartam fynodum Calumniantur dicentes» decretam fuifle ante illam » ne cui liceret proferre , aut icribere · aut componere , aut renere aliam fidem» prêter eam , que erat etpoGta: Quamquam fynoduJ non hoc decreverat , licet impudenter ipG mentiantur j fed fidem a trecentis decem 8c oâo patribus expoGtam iummo in honore habens perceperat t nc cu> f»» ctlcc aliam proferre fidem : 8c qur lcquuntur . la certe ex ipGs fynodi vocibus maxime conflat › patebit enim ipfa per fe veritas nulla probatione indigens , G iolutn er legantur . Nec ita quidem decrevit , aliud vero fecit ·, fed illud ubique fervavit » quod ab ea decretum fuit ; nam ad veram accedentes religionem non alio fymbolo , quam a trecentis decem de oâo patribus edito ioilituic . Rifum vero potius in fe movent » quam petunt calumniis fynodum » dum ajunt , multos illi obtreâare . Nam de prima fanâa 8e cecumenica fynodo quot fynodi detraxerunt » cum & ipfs catus client epifeopprum ? Quid dicam de fynodo centum quinquaginta patrum » de qua Ægyptii quidam (ne ii fada quidem fuerit, fetre voluerunt ? Sed milia faciamus deliramenta: Nam fanâis patribus ita exponentibus , & nugas hec efle impudentes , verbaque futilia affirmantibus , quid nos ad proferentes ea dicamus ? Rcfellamufnc illos , an vero dida probemus ? Utrumque negaverit, quicumque fus mentis eft cqmpos.

Et nos quidem papam ut unum de patriarchis habemus , idque fi rcâc de fide fentiat ; Ifti vero illum Chrifli vicarium , patrem & dodorem omnium Chriflianorum magna gravitate pronuntiant. gPaat,

Nec ipG duos aut trei efle dicimus papam , fed unum patriarcharum : eft tamen etiam inter ejufdem ordinis plures unus primarius · Ait enim fandus pater Chryfoftomus homilia decimafeptima in ada apoliolorum : Vide t ut etiam inter illos feptem unus fuerit prarpofitus » 8c primas tenens : nam etfi communis erat ordinatio , majorem tamen ille aflecutus eft gratiam . Ceterum omnem epifeopum dicimus Chrifti efle fucceíforem , 8c in cathedra Jefu Dei mei fedentem : Ipfc enim dicit t Qiù rttipit vt , mr rttipit } 8c : j^si v·/ 9»iit , at tpiit . Et hnc quidem communia funt , aequaliter enim eft in omnibus faccrdotium , quod attinet ad conferendum baptifmum , & faciendum facrificium , Sc peccata confitentibus dandam abfolutionem, & facrum chrifma conficiendum , & monachum tondendum , &.' oleum benedicendum ungendumque ad macu-

macuhi peccatorum delenda» , & facerdotem per gradus promovendum : Eamdem enim vim te eaidem vires habet unufquiTquc ad fundiones rerum ecclefiafticarum bbeuodas : & hoc pro certo habemus t quippe ut acceptum a patribus . Sed etiam quod de papa dicimus > non ea nobis dicimus . Nam Theodorus Studita icribens ad Michaelem imperatorem nomine omnium hegumenornm » in epiftola a que lie incipit j Nos omnes ia unum congregati juflu vcftri a DeO coronati imperii , humillimi epifeopi te hegumeni : ii quid vero , inquit t dubitat , aut minus fblutum credit facra tus mentis escellentia a rcligiofo prcfule ; jubeat magna Tua 8e a Deo confirmata potentia > ut qus ad univcrforuflk utilitatem κio rerum divinarum Magrat , a ieniore Roma mitti libi hujus rei declarationem , ut per antiquam traditionem ab initio ferratum eft . Haec eft , imitator Chrifti imperator , fupremus apex Dei ecclefiarum, cui primus ^refedit Petrus « ad quem dominus 1 Tu «i Terror , rr faptr lraue pttruat etthfiuOt ; CT psrro itftri tn» pruv^lek»»t ^ti-verfui . Idem Theodorus in aha epiftola ad Naucratium j cujus initium eft ; Non complebuntur aures mcx vocibus auditionum : Deum , inquit , hominefque in prsfenti conteftor } fejunxerunt £e a corpore Chrifti , a coryphsa fede > in qua Chriftur pofuit fidei claves ; adverfu» quam non prsvalueruat per omne ieculum, necprevalebunt ufque ad finem fsculi inferi ports , ora videlicet hsreticorum , ficut promifit ille qui non mentitur . Et in tertia fanda iynodo Arcadius epifeopus dixit ; Prarcipiat veftra beatitude literas landi & omni cum veneratione nominandi papx Caleftini. fedis apoftolicr epifcopi , vobis allatas recitari , ex quibus veftra beatitudo perfpicere poterit , quali omnes ecclefias cura ille complcâatur . Projedus quoque iildem eft ufus verbis . Et paucis interpoGtis; Cyrillus , inquit > Alexandrinus dixit ; Sulcepta iandiftimi fe per omnia facratiftimi Caleftini epifcopi fanâs apoftolicr ecclefis Romane epiftola cum honore concedente recitetur. Similiter in fando concilio quarto , in facris Valentiniani ad Theodo jjUln jjterie f hMC ferinta leguntur i Ut beatiftimus Romane uidis epifeopus , cui principatum facerdotii fuper omnes antiquitas contulit , locum Se facultatem habeat de fide & lacerdotibus judicandi . Cum igitur facultas illi iit exercendi judicium de fide lk facerdotibus , jure Chriftianorum omnium doâor in definitione inferibitur.

M»fA. it.

Cimm.CVil- •H-part. 1. •M.

Fiant patre feliciores , cetera Gtniles : Nam ille adverfa utitur fortuna antipavam habens , fatis moleftiarnm .illi exhibentem; Se iftis patrem & dodorem fuum imitati nnn patitur animus.

Bur. Utinam nobis tot cflent contionatores eccleiia diebus feftis ac dominicis populum docentes t quot fumma felicitate vifuntur in Latina eccleiia > quotque monachi extremam amplexi paupertatem .

A Ttùf , ifpia, κατά βχθ-μον •χ^ι^ο^ιτ'ήταΛ' ty' . ώ ni ό«χλην*Γ/χ« t !u› άοτίω iyuù ^4 triai toarot oibuÿ» t^tet . «jï ün»i iy-swuss <- xeifiwi W ratiput TwCrtc λχάόνπ . m' 0 Je Ktyoptt » ont <Æ; Kfity rΐτο λίγομη · φι^τί γδ 0fd3tfpO~ ô Σ>«3ιτη jzptipto» <-/©; M/^*χλ ϊ βαπλια c* «efore^TM râttw IV ryaphut , c> τη rr/Γθλη *t rt άρχά ' ήμκi tri tb mut» truutληλυθαπί χ^ XiA^Ur/r τη Storirra ú/jfffJ Æxts-Ktéae , ιλάχκ-οι ιτιτχ,οτοι ë ήγάμiιοΐ · h It rt άμφιβα^άμνοο , w άπτάμΐΗ» τ>Γ θπ* îu$J/û.f-t γαλοηία lia^bii&at rΐ àp^ti^ug Âjrtftûg, i μτγάΚιι £ θιοτηβατη auris χπρ , tig ^ηλοτο-

B rira tw θ*(«* ir w$iàh« rS sv*si»c , xeÀAzr*- » 19g 4pfr0uripag Ρύμης 3/£<·3·αι T Jm- «*m^w«*s » tig vè •PX'î T*'/>osr^>3ô~ W ifyb&i). «ώτη « K^ομίμιιη βαπλιû, ή' ko-. ρΐφΜιοηίτη tV όηχληστω» tS Qti , η» I!jtpO- atfuri&potog, rpôg ot d iù&tos φητί · <rù h Herpès , M4 iri τκυτη τη vίτρα οίκώομτιτν μα τ OΜχληπχν , £ τύλχι *3μ ύ κατιτχήηηι <'υτη . £ τχλ/v o ttirtig or trip* ιπ,-ολη arfè; Nχo<;λ*- rw « if ή <ÏX'i ' * TKitâ-fat-ntt ri as μα cird· Qutût àKpoàrtut , φχτί ' μαρταρû άρτι καπηί- rnt Qti è àt&purut , iwrits «replace ri <rw-

C μ<τ» τ3 Xexrî , rS χορφβυχϊ θκήκ, dr âTX&t- roς fâtio -nii χλΛ τη» rireus} ii κ Kariyurar μτ' aiutos w3* it κατιγυτνη μi%/ ruunKtiag .ai tuXsu ri àivt τκ τὺχ aiffTiKut 3ηλχ3η γο,μμτμ , μ; η rΐ m'xJXÎÎç \!iβότχκηρ . ce 3e τ>i àyia tô«- τη ruuôit» tria-Korog ht» · *iλ4/T«π> r, butripa μακαααόττχ tw «β^OΓiχiχθZχτ» tu/e χΐ^α- /uxnt τi àyin μιτά τάηκ ^orKiiuirfttg ô- ioμαζορ^ια rara KctAer/eit τη βτoΓθλ/χηi «*- S'éàpag irtrrÀrv arayw^ItZat · ut ytiitat lujjiirfntt r, tue-np* μακαζ^όττ. y ο'τo/oiχΗφρο>- r/3< rarût tiz^oiût . r« àun Ilpo/ex- τκ . £ jueni raw ζραχία φησί . Αλί-

D ^atiptiag *Trtt ' <®o3e^e> τ» γράμμα ri âytu· rârn £ x* râtra. ônurtirit rk àylag àroroKmig »*χλη<i<? irtraora τη Ρνμαλη Ktu^trira · μι- rti π, ^οτφόρϋ τιμήι itaytturii&u. c» îf τρ âyia ητάρτη riuxoîe» ô ÛM<nXeùç ce τη! γράμμα- τά o i θπορ γράμμα, iηγ^άφα , ηιάΐi φιρτit ' tta 0 μακαριάniti er/rxor^-τη Pupaiut ri\e- utt u tLuj ifpuriujlw x^ ràrtw η άρχαιόττχ va- pi^f, %üpat 4: alroeJat iχη rtffug itpt- ut àiantit^t. irti oiiu <&' rtreug ttpiut X- roiiat τ* atartitaa , ityiug £ δ/ÏΜτχχλoi f littnatût irâtrut c» nJ H*P*T)·

E Pètoem rarpog ιoτυχiπραι , n i' if^a όμοιοι ' γάρ 3η xanterog oùα &τvχ£ , tbs âtrtrârat iχιη irmuig iηγKouûτα " oυτα TBt ταήρα μιμάΐτ^αλ è Tts 3/3«irx<Xo> «x àtt-

Kai άμάΐζ ήχόμi&α rtTOiirwg 3/3χτχMλου απ°α› TXunirws ir ànoKitriag iiSâmotntg o* τχ" toprteripoii ήutpats ê dr ·πχ7i xu&ta^is ôrag è , X W ÀtTttut ÛLiiïwia t Xkth ,£ rtti τάάκλη· Tiarizàiutuχ/t 9 ητάτα; μοταχχ; ajsTcuota;

λι- ".

λ/'λχθν I/ iri nvr/rnmc itobwn f-J$A
•9-su , ■ >> 4m Amc *pemun»r» 3<4-

I fjfa* *. £ iei ntpnt vi -m pi hmu e*
«ΜΛχσιρ Xe/ri,, ivtfβ# yfy' . **'>**.
itrtrms Cia w' » ®*
1 <<, £ vit rnsvw cfe ytùduif *r>
χ/p, iltf wS itrrit iedpVT»» tnfliw w c·*
urdCrM^su · siMa

B·IX. Φ4)Μποι&ύτύί, <7ìλφο/ » i τάύ 4bf9f sb-
TW * 0/ y«p wivw xpbinrôroXqr f tf-
do'Amr> pe-ntr^iipttTi^if^Mt eêç tinr&w
X&rf " V* * Stui/wh * auto ytf 9 ramrnc B
μi^χημΛτlζiηι eif iyyth9f " u StuSp*
ouu, ·,* é oè lαiχoM/ apru μi-ηιχημ^τl^τηi fcf
tyhont ity^ortuni» τ» ηλ^* rnu*x^ nipy^
eiirrve . £ r*X/s </λ<YOM ÎV «ttrn» ô «pTO
«νότολοι · 9i *nwm ty «ue/y hri X&trm v
ixMlwit, «λλ« ri twtw totidity é 2/« to^uk
roXo^faf £ A'λo/Zar ^<r*Tpr/ -τv ιμφ|/«i W
«xdxwr · 0* fAi m rtpp9(διμiλη* to r/rrwc iζ
mat» iχpη tuo rppuyîitc tkutUo . «M«χoo
rdA/r ' tira ùpiç rup ή Tttpt^Jj^f·
n, tit âyyf^ux ipei»i , . R^Ji· C
Tin «βροφητ/χoi , lγγιKoi d(«roo i»n
μή τ/i rlui \3βιp9χβα τi T«r« -mpoCdMijm/. Vl
d vytrutyoi * htk ipjçtmt «pô; Cpis,
é mtirfeu iiu» ltÎAvlui oq* φiH · hc riiiv do*
<πi» μη XmpQJirfn » € xc/pw dt/inJ μη hiytn * û
Xlyw «pηi X^ipeet, Mtwet TOi ffy°*
τη<i rotnpoîf,
Tdiw ùpit \^9 IV iyîut «rordA·» 3/s»ex-
· rn*tn ηpι,τoαιτητ -nfe «^plôr^ » <«
TtpthiÔm nfc n Îyyptfoxç ê dvpfaff · im pnrj
TwfàtrpH» rAdni «-(«μτ^χ^/ημ car/m τ» é
lit mctypi, Qfit ft 9 rdsnt lαμlpφΛ^ ÔMvrtff n D
irryttSttA V o/<w«v vKitlw , ή-
jude duTws «τ«M«ξ« «fe TotnpiSt o7« *«3«-
por i fû^tnror 0-Z1V» h ; twc ttauri «voθ*«i oiημ~
£hî» c» Xexnp lixnr t J xueiv ή/JV9 S txptr{ r«ex
$σζ<» T//XΛ, ê ^fornuûnrts.

a io a. Lîw pjtf iμi(μηlιμîΛ9 iπληyiv itu&u, cfe
oTc «po^/p4* rujjn^aç jS rw*v Tpofiput
iβpπî ««θ' ip£^. lμΛK Îptfûpjtt é j5 ·η,
oμoήηα», £ it, ·S'/OTBxoç, vi' ôu** 9Î iytnt l»·
rpeitutrxf, eîu-ntlf oi drdroAw ût4lnyyt"
Kirtrn ' tità nptts oτ« π o/' τ«πρκ t&to~
\όγητα.i iJ^rXttrv9 afe droroA/edf «^pdo-
e-<U -ruJru ripyoïfy . h oao vsro to tr/r/puos £
rt droro'Av 0/ ruum itàlpmt , é iμπ< irfJfi,
ôrx St ou f droroAixdr srrroAvr x«3"x/u?Ji/' τpo~

<rwç w droro'Aa», -ηi π tfypi&K w «χp«φκ,
Tt*7j A'χ*7i «vwr nwfâw βiβύv χ«πχo-
/*/», n'(T&«'3« Tii-A^rnt dptafaw » vi θ/β»
e-f<rAfWfJ^w cm to ««rupS/nf ΘiΘ-ricw ^urt-
θόт» . «Md ηiiτ« μ|> «put*· d xJ wKittiw
«Γo^πξ/» ik')S jBuÂôpwd'* /&<(*/' η £ φ/λ·>4-
bh» , *M* rlui tKfà™* ipA&p Sttt TO iSnyt-
«TO ipb e'fcp Θioi y/uTHis V4 to w eiyiw

Ignorat vero ipfc de antipapa , voluifle quidem illum dignitatem arripere* fed aprudentioxibus, & rempublicam rode adminiftrantibus * bonoremque faum tutantibus l fuifle rejedum. £x quo fadum eft, ut antipape non fit, ne etiam in ecclefia Dei ichifma effet , quod eft malorum omnium graviffimum . Bafilecnfia quoque fynodus diffoluta eft» omniaque in pace font* defamata'tranquillitate . Quare non oportebat» ralem virum imprecationes in ecclefiam jacere» fed precari potius , ut ei fauta profpereque eveniant omnia›

Eramus, Fugite ergo, fratres» illos 8r communionem eorum, funt cnimpTeudapoftoli, fabdoli operarii» transfigurantes le inapoftolos Chrifti: & non mirum i lpfc enim fatan*· transfigurat fain*angelum lucis. Non «.o. p. eft ergo magnum , fi mfaiftri ejus transiigurentur vclut miniftri juftitin ; quorum ® ' finis erit fecundum opera ipforum . Rurfus idem apoftolus de iifdem alio in loco j Hs/a/crmsd/ , inquit , dswfev »s#rv ?♦/· Cfcri/f» «»« fervinat t fed fu» vtutrij t7 fer duUtt feruetuei <T beuediilieuei fedueuut ttrfu iuuttutiuut : fed firaeuae faedaaetutuut fidei fiet, bebeat fifaaealaue bee: fc alibi rurfus ; Si ^uh vbit evaegeli^verie f prefer U jasd eetefifiit, litet uuftiut décalé » eutetbeat» jit . Videtis prophetice didunt illud » litet etatelue tie tetle » ne quis eminentiam papae obtendat Et diledus difcipulus; Si fuht inquit, wair<d<va/» CT 7·. beat defirtotut» tua ufert » actore recifen teat iadeauat, aer, *4ve, ei dixerititi «ai raras diri/ ilii » Xve , ceueuittaicat eperibae ejue ssa/igaM,

Cum hnc vobis fint a fandis apoftoli* prnfcripta, ftate in traditionibus quas accepiftis» five feriptas, five non feriptaa ·, ne improborum errore tradudi a propria excidatis firmitate . Deus autem qui omnia poteft» & illis, ut fuum agnofeant errorem, prnftet » & nos veluti purum felcdumque frumentum ab illis tanquam pravfe zixaniis fecemcns » in horreo fao reponendos colligat in Chrifto Jefa dominonoftro, quem decet omnis gloria, honor, 9c adoratio.

Has», Ad h*c fane « qua hic profert » null* effet danda refponfio ; nam fuo «ore jacit in no· contumelia·: tamen dicemu· pauca. Voa › Coofabftantialis, te , Pcipara , ft quacumque fandi explanarunt * non funt ab apoftolis explicite tradita : Nos tamen omnia, qua patres noftri de rebus divinis locuti latius explicarunt» tanquam apoftolicas recipimus traditiones . Itaque n fandi illi panis per apoftolum cnnuitntis tenentur , & oqs tenemur , Qua pono ia nos profert ex epiftolis apoftolorum , non faciunt ad* rem. Traditione* enim apoftolicas tam feriptas quam non feriptaa orationibus illorum fulti contanter tenemus , credentes in Trinitatem confubftaatialcm * Deumque incarnatum » ex femper virgine Dei genitrice natum . Sed hac did* fint non contentiofa oftentationis ergo ; nc5|ue enim rixari fc contendere volumus , ed veritatem ferutari duce nobis divinitus tradita feientia fc dodiina fandorum , a qui-

• qaibat fact* logout* explicit* foot } A •on alio via penuxdcre Tolcnter homi* niboa , 9°** e· » R"« nobii per load· M cedcua pxtet . Teftia cognationum domino* , oui rationem ab omqi mendacium proterente repofcct . No» coito inimici pads efli» nec habuimus , nec habebimus unquam in animo : nam 6 pacem ainittamua , hofte» illorum crû mua 9 quibua a Chrifto diâum eft * ?** 9tUt 9 fed hanc tenere volumus ft optamus I Poeena autem eft Déut pacem donare ft confirmare per aoivcrfam ec-* defiam fuam j ut omnes unanimiter ideo ientientea & profitentes (Chrifto Deo çui fic placitum eft > gloriam tribu* mna ; quoniam Ipfum decet glotia io fa cula*' Arnen.

)i3<rx«Ar<» > 0/ rim τκ θ'h * îôy,unm itfrp&Mr e*C>' v« τκ'θκ» «îr^Çtiuncc , i)ώ· ot -rfc cuxtaOTKf ,φ&ΐίρκ iibtriurt Map-rite d •iV cârorws Îfeariv/f * oc «rctinirw λοχο» τλτTΛ TV X<λMO/T< τ» yj/fbiof, >5 iχ&μι tifliùlH oîSn i&iλiτΛμη, obit rori StKirofAtt ·%η &ιλ ' f«« -firlu) tifhuLbu ivo ιταμη9 iχ$μ>i Ιτμιι t· HtlfV» V **W<>TU> XfertToi ' H>l<ηχ ύμη ' itobi Tturbu θiλoμi» *<i τοθi/xa» Mπχκ> . 3cumtv i« o Gtor tifluilw 2oumu £ τiζ<4 X«4 QfiRtwu ώ τύ τλφiμΛT' ifc *υτ5 cnxAurkc» B ï>< rd»ne iptàv/MÙàf 4» o tyauùjix £ λ/yox- TM > T«? ύηκ ^ioκvτΛτπ X&tsv ri- M£«f Λ9Λτ{μ·φ»μ(9 · ôrt όT* i^f/rw 3βξ* tis m» aiiiHLf. Λμlαi.

A CT A
SACRI (ECUMENICI
C O N C IL I I
AB HORATIO JUSTINIANO
BIBLIOTHECÆ VATICANÆ
CUSTODE PRIMARIO
COLL IC T A, DI J FO 5ITA, BT HOTIS ILLUJTIATA.

Ammo **PRÆFATIO HORATH JUSTINIANI**
AM COILXCTIOMIM ACT OI PM
condlii Florcaciai.

owe il ium Bafileenfe, ex decreto Conftanticafisconcilii, a Martino V. fammo Pontifice indidum, fit Eugcnii IV. fuc- ejus audoritate inchoatum, aon din ia apoftofics fedis obedient!» permanfit; fedtoconccfla tentant, 8c Petri-judicium ofarpam, imo fupra Petrue, 8c fupra papam fe conftituent, incredibile didu eft, quot 8c quanta fit aufem, Arad infelicem exitum deduxerit. Namβтabominationem defolationi? in templo Dei ftatuit, 8c antipapam fibi elegit, afperrimo tunc perftridum fcommatc, BafilcapepentBafilifcum. Eaomnia exarata leguntur, non fine piorum oftenfa, in adit impreffit ejufdem concilii.

Quid vero Eugenia» fummut pontifex adverfus hujufmodi facinora egerit, quomodo 8c quibut conftitutionibus ac rationibu» Bafileenfe conci· Hum Ferrariam tranftulerit, abrogaverit; ineo· dem contumaciter perfeverantes cenfuri» 8e ponit perftrinxerit; aflertafque abeis veritates, vertas fallitate», de poteftate concilii fupra papam, dam· naverit, non «que in manibus omnium extant, cum tamen omnia in hoc generali concilio, Ferrari* primum, deinde Florentis, quo idem concilium ejufdem pontificis audoritate fuerat tranflatum, ada fuerint.

> Florentis etiam in hoc eodem concilio unionem rcclelis Grues cum apoftolica Romana perfecit Eugenius; 8c quia hsc unio fuit prscipuum 8c primo intentum convocationis hujus concilii opus, unde 8c merito Florentinum concilium nuncupatur, ejus rei geftshiftoriam breviter hic indicate vifumcft, ut hinc quoque hujus noftrs coi ledionis adorum publica ncccflitas dignofeatur. Igitur S-Ignatio patriarcha e fede Conftantioopohtana expulfo, illam invafit Photius, qui Nicolai I. judicio de vi damnatus -, ira odioque in judicem exsftuaru, ab ejus obedientia receffit, 8c fchifmaticorum fadus autefignanus, Romans fedis negavit primatum: atque ut eam argueret, quod male fymbolo addidiflet, Filioque *, negavit Spiritum fandum a Filio procedere tnultaque alia falforum dogmatum aizania inimicus homo

«iiltfw e· («mt·· >·

A fuperieminans in orientali ecclefia, non fibi foli & fui»sterns vitsdifpendium intulit, fed in fuc- ccflbres propagans, perpetui jecit femina fchifmatis, quod altis radicibus fixum, haud facile eflet in pofternm evellendum.

X — Cmun 141».

Laboravit-ineo extirpando, legatis Conftantinopolim miflis, Leo * IX. fed fruftra. Evocavit Grecos ad Barenfe concilium Urbanus II. S. Anfeimo4 Cantuarienfi archièpifcopodifcepti-toreufas, fed nullo frudu. Gregorio X. pontifice in Logdunenfi concilio Michael Palsologus imperator, Grsciqueantiftites Romans ecdeus unionem amplexi font, ejofque fidem profeffi; fed a fide 8cpromiflíooe cito receflërunt.

Vaitertm jX.7*<tL*£ Xwoelàir ** “. '--**;

Tandem Joannes Palsologus imperator Grscorum, 8c Jofephur patriarcha Conftantinopolitant, com reliqui» orientalibus epifeopis ad hoe concilium, ab Eugenio IV. fammo pontifice in- B didum, Ferrariam primum, deinde Florentiam» quoejufdemipontificisaudoritate idem concilium fuerat tranflatum, fe contulerunt, atque poft multa» difputatione» 8c tradatus, tandem Spiritu fando coopérante, in quinque capita convenere. Primo, deproceflione Spiritus fandi ex Patre 8c Filio. Secundo, de licita additione, Filioqne, fada fymbolo. Tertio de materia eucha-riftist azymi $ uve fermentati panis triticei. Quarto, de purgatorio 8e vifione beatifica. Quinto, de primatu paps. Decreto fuper his firmato, imperator 8e Gneci in patriam iunt reverfi.

C Veram tot Rmanorum pontificum laboribus 8c impenfis exculta Grscia nullum rrndum attulit; quinimo, Marco Epheiino archiepifcopo, novo Pnotio, itnpulfore, ad vetus fchifma atque hsrefim rediit: ut mirum minime videri debeat, fi infruduofs inftar ficulues, quam in evangelio legimus, jaceat cxcifa.

Obfervatione autem dignum, quod plures hiftorici memorant *, in diebus feni» pentcco-ftes, quibus Spiritus fandi miffio 8c *illapfus in* apoftolos 8e ecclefiam recolitur, Conftanrinopolira a Turei» fuifle captam; juftilfima Dei ul-u-tione, una cum regia urbe imperatorem, imperium, libertatemque amittentibus Grscis inter ipfa foletnnia fandi Spiritus, cujus ipfi a Patre &Filio proccflionem negant.

(Aped Mvrc»»- ^7o.'oic^* ·4î»- «· faaei fer» «rti·

Ceterum prxfatum uhionis decretum in hoc concilio conditum 8c firmatum, refertur ab otn-"iwf0· nibut

AH „ o I Cmxisti I4]I. nibu* tam Grefis, quam Latini*, cjufdemquc extant originalia, de quibus fno loco dicemus.

At vero difputatione* publier Gircos inter & 'Latinos habita, quale* fuerint, quidve ab utraque parte didum allatumve fit, altum apud omnes filentium, fpatio centum fere annorum, a tempore fcilicet Eugeuii ad tempus Clementis VII. cum tamen certum fit, non ab uno tantum Gneco aut Latino. fed a pluribus tam Grati* quam Latini* icriptorsbus, 8e concilii fecretatii* fcu notariis^tfifle excepta* : ' fic enim ait Fantinus de Valerefo archiepifcopusCretcnfi*, quicidcmjroncslio interfuit, 8c decreto fubfcripfit, '^qui explicatione, qua in bibliotheca Vaticana e«tat manufcripta. *Multe iifpetationes felemniter faSa fuerunt fuper diverfis artit alts, pofitis fex pre perte iijputateribns, yes in rneiio tories co'xilit tonfidebent, fete vidslscet ex nea parce, <7 fee ex alia, fibi adtnvitem facies ceafpicientet. Interpres austm fiebat in meile omnium refertaiecuu-Qa in Letiae <7 Grace ferntone, ab arrant parte dicebantur; tret ven notarii erant ceaftituti pro xaallbet parte, ysr omnia f^a ia Latiae t7 Grace fideliter ceuftrlbebant*. Hrc ille. Latini* igitur exemplaribus in archivi* be bibliothecis de11tefrontibu*, ex Grrcis unum fine fcciptons, leu notarii nomine anno millefimo quingentefi->m<> vigefimofcxio fedente Clemente vII. typi* Ronue escufum lueem afpexit, a Bartholomco Abtamo Crctenfi Latine redditum, qui Florentino concilio non in operis tantum veftibulo, fed inter ipfa etiam aâaodavs fynodi nomen indidit: *leaner>,* inquit, TakaZegar *imperator ai celebrandam eSavaat fyxeium triremibas iavtHus efl*: ut U antiquiores codices e/ufdem concilii manu exarato* non haberemus, autographo haec verba neceffario eflent adferibenda, qua metito Baronius * temeritatis, vel imperitia arguit, cum titulum & ordinem vindicante fibi cecumenica odava fynodo. contia Photium fchifmaticorum antefignanum celebrata, quam propterea ejufdetn fait ionu Graeci non recipiunt, nec agnofcum. Hoc igitur detrado titulo & nomine, aliam ejufdem Grrci codicis tranflationem in Latinum iermonetn elaboravit Joannes Matthieu* h Caryophilu*. idem Cretentis, que in concilii* generalibus fub Paulo V. Romae editi* eft imprerta.

Verum expetebant plurimi, Se quidem merito, ut exemplar etiam earumdcmdifputationum ab aliquo feriptore Latino exaratum quereretur, 8c ad publicam utilitatem ederetur in lueem. Eodem ego defiderio cum tenerer, atque bibliothecas Vatican* volumina revolverem, reperi vetuitum codicem manuferiptum continentem eas difputatione*, ab Andrea de fanda Cruce patricio Romano 8c apoftolici confiftorii advocaro deferiptat, qui 8c inter advocatos, qui concilio interfuerunt, recenfetur *in adis**, 8c da qu* hinc inde dicebantur excipiebat: quod ipfe profitetur "hi* verbis: *CaUaeetm fampS, exafiae ai feribeaiam prelate fufeipieas, ii projetâtesfam: referam, aulla metata fxbjlaxtia, Gr<*r*rsw iiffa << interpretis orynae, Latinarent ex ipfernne expe-*arstisM *eruinati emiffieue verberent*. Et infra » *Qea faiicnt, etfi facnniixs referri petBiffent, rrtxtulere, «r verberant ernamentea tefierxm veritateds-vertere jaitcarer.*

r·» «. *** I**,<4' › lacauio- «•« cil·· Γ.»Γκη- initio SMU IV. « Part. t. t.7. rCoibbear u-isCae.

Quod autem id Andrea* 8e alii feriptorex/pnaftare potuerint, fidem faciunt verba intcrmfetis, fie di feeptatores alloquentia: *Tleetat plana dicere, er feriptorts pefflat feritent* imo 8e poft difccplatione* conveniebant feriptores, ut unus ffppleret ea alio, fi que non excepiflet: fic enim Gnecis dixit aliquando Juliana* cardinali* Cefarinu* *: *Si feriptores non bene emnia recelltserent, neftrifcriptores <7 vefiri conveniant*: 8e alibi *: *,t{e!ara per notaries feripta anfcaltentxr;* 8e rurfu* · alibi: *Ctn-«rakar fcripfcrant, t7 it feriptb renveniant.*

HMU ChXISTI >4]S* fCaiUtiem rul"f'Pr' c.. C«U*û<> ""

In hoc eodem concilio (dum adhuc Florenti* poft difcelTum Graecorum celebraretur) ceelefia* Armenorum Oc Jacobitarum ad apoftolice fedis obedientiam reduxit Eugenia*, decreti* pro earum unione cum Romana ecclefia conditi*, in quibus fere omnia, Chriftianss fidei dogmata, 8e (aeramentorum myfteria continentur; que, quam vi* legantur in Bullario Romano Se in codicibus Vaticanis, extentqoc originalia, de quibus iuo loco dicemus, tamen nonTolum inter atta concilii non funt edita, fed nec ulljbi prorfus publice apparent, qua tandem occafione, quibus tunc miffis legationibus, quibus oratorum inftantiis & acceptationibus fuerint condita.

Tranftulit etiam hoc concilium Eugenius Florentia Romam in Laterano, atque in eo oratore* regis Æthiopum audivit, Syros, Chaldros, 8c Maronita* ad fedi* apoftolice obedientiam reduxit, eifque decreta de fide catholica, approbante concilio, tradidit.

Hrc omnia in Vaticani*codicibus fc regefti* inclufa detinebantur: &h*cfunt, que in hoc opere continentur, 8e nunc primum in lucem prodeunt: ad quorum pleniorem notitiam plura etiam inferui ex hiftoricorum manuferipti* codicibus & monumenti*, qur in prefata extant bibliotheca.

Ea igitur qu« reperi, non (ecus ac vivas aquas in Vaticani collis vifceribus, Vaticane fcilicet bibliothecr manuferipti* voluminibus reconditas, typis, quali canalibus, inecclefi*campum derivanda* curavi; obfcuriora & difficiliora, notis tam in margine, quam in fine conftitutionum & collationum appoints, pro viribus illuftravi; fandorum parram & conciliorum teftimonia quibus ex locis defumpta fint, indicavi; eunda juxta temporis ordinem, brevi, ubi opus fuit, narratione 8c argumento, hiftorica methodo connexui, ac in tres partes diftributa difpofui. Quarum prima ante adventum Grreorum, fecunda poft eorum adventum, tertia poft corumdem difccfium, ada continet.

Quocirca neminem non manifefte percipere exiftimo, quam grave* no* cauf* ad hanc novam colJcdioncm adoriendam, illuftrandam ac divulgandam impulerint, ut vera tandem 8e integra facrofandv lynodi ada fideliter in fuaa parte* digefta, publice in omnium manibus extarent: in quibus edendi* una h*c nobis 8c fuptema ratio fiut, ut Dei laudem 8c iŋŋûiχo matri* eeelefiç utilitatem pro virium noftrarum modulo promoveremus.

PARS

A * M - Chusti 14ff. — Anno Chniiti

PARS PRIMA

ACTORUM SACRI OECUMENICI

CONCILII FLORENTINI

ANTE ADVENTUM GRÆCORUM AD IDEM CONCILIUM.

I.

DIvISIoNBM erientalh ecclefia ti apeftelica f'Ja agre ferent ac meleftiffime Eageniat IK furnmat pentiftx, Cenftantieafi concilia /timbmi 4n«« apuJ Martina* papa* K pradoceffore* /■»» , adhuc it Mimnist toieftitatat , plurima* laboraverat · at fublato pariete Je medio , atriuf^ue - *- proveniret. ^4J npofielatat autem api- «<* aflumptut, fie JefiJeri» , pn/loralh cert débité accedente, earn rc* ardenti animo aggreflut, perejat -f diligentia* Joannet Talnttogut imptra- tt, s.Innn-tor Conftaatiaopolitaaat , CT Jofepbat patriarcha *Tt,torri *J apoftolicam ftde* deftinarant. T^ec *o- Γ4/ĩi/ Eugexhtt nuntiet apoRplhot Cenfantinopeli* β »)- ''- '' induftria ad conveatiouet σ' cepitnIt trattendu rei deventa* eft . Interi* exi- ftettet I» Bafiltenfi concilie , quid a Martino K fommo pontifice fuerat indittu* , σ' ejufde* £m- genii aflenfu p/rfeverebat , privatdt canfai, ejlitr refermationh pretext», exercente/ , famine adver- fut Eugenia* inrumefcentet, nr ex adventu Gmco- runt mafore* fibi exiftimatione* compararent , per aratore/ CZ literal Grace/ folicitnbent , nt nJ ide* concilium accedcreat , quod σ' patte firmarunt. X4? eratoret imperatorii σ' patriarcha nJ ide* concilium tranfmiffi , cu* nendum nJ torn* noti- tin* pervemfcnt trattatui CT capitula Cenflantitu- ptli per nunciot apoftolicot firmata , couvenerunt cu* Bafileenfibut inter alia , Je trnnifcrenje ditto con- C tilie nJ locum Grech magh accommoda* , bit ver- ^,fc:.LoCa nominata funt Calabria , Ancona, vcl alia terra maritima : Bononia, Mediolanum, vel alia civitas in Italia: extra Italiam Buda in Hungaria, Vienna in Auftria , Sc ad ultimum Sabaudia. Datum in feflione publica 7. Idus Septembris 1414.

D.fplicnit euiJem fummo pentifici ^uod param fini deferri videretur, eu* Je re tn* gravi σ' arda*s tot mcafibut agitata, nihil nntee fibi per ipfa* concilium fntflet aunciatum ; avidm tamen unienu prefete , CT veritnt, ne , fi Jifenft nli^nx interteJeret, eeJe* i*pejiret»r, licet Jehbcrntiene* tlin* xtulte expejititre* , nt prebnvir eventnt, Cenftentinepeli in Jiec expeilxret , nnJite mhile mi- D n»t eretere tencilii , tenclnfiani ipfim concilii prtbnit effenfa*. S»bfecnttt peftmtJnm Grtcorn* erxtoret pre ctnfir*ttitne Cenftnntinepoli geftomm ex bortxru eft , ne tentlnfionnm vnrietxte* egre ferrent, aeve JiffiJerent, xnfpice Dee, pre votit tmninfnceeffaret fibi greu* efle emne* via* , per ή»Λ * '■'- fil»tretar : fna* proinJe ape* σ' eptra* ulle tempore ■«« Jefntnra* j j»tj σ prtftitit.

^ftelita feJit legatat j\icoln»m titale fanda erncn , σ Jeanne* tittle fanili Tetri nJ vint»la, precbyteroc cariinalec , ca* fncnltate ea e*ntafacienJi, erafnta xnioni profatam viJerentar, Bafilea* aJ ctncUia* tranfmifit.

Ca* vert expeSaretar , preJetta nJ jebitu* fiat* ptrJnti, nennnlli in prefate teaeilie exiftenttt, pre eeJe* centilie tramferenje aJ lata* Grach magi/ ateemmeJa* t aeminarnat σ elegerant thntate*\Avcnitne»fe* in Gallia , ia priori Jetreta aeminata*, eue cemprebenfam : ^atJ Jecreta* legitar in ftfiieae 15. ejafJe* tencilii bh verbit. Sacrofanâa generalis fynodus Bali.'ceniis. CT infra : invocata Spiritus fanâi gratia poft ebiflarum folemnia conclufum fuit & Conventum, ouod apud imperatorem, patriarcham, & alios Grzcos praedidos , diligens & debita fieret inHantia cum allegationibus & expolitionibus plurimorum rationibus , que ad ia allegari & adduci polient, ut ex diverfis bonis relpedibus civitatem Bafileenfem acceptarent pro dido acumenico concilio ibidem celebrando : quam G eos 'omnino recufare contingeret, extunc civitas Avenionentis locus effet iphus cecumcnici concilii ibidem celebrandi, u tamen illud in eadem celebrari non pofliet , extunc in Sabaudia concilium celebraretur antedidum · Ut igitur prstermifTa omnia & fingula debitum & votivum fortiantur etfedum , cum omni folemnitate alias in hoc facto Batilecnfi concilio in rebus arduis expediendis adhiberi folita , patribus in majori ecclefia BaGleenli poft miffarum folemnia confidentibus , hzc fanda fynodus decernit, vult, ftatuit , ordinat & declarat , futurum acumenicum concilium in Balileenfi, aut, illa recufata, in Avenionenli, civitatibus j alioquin in Sabaudia juxta conclufionem fupradidam , debitis & conventis temporibus debere celebrari. Quodque imperator & patriarcha , & alii Grzci przfati , juxta capitulata & decreta hujulmodi, nec non omnes & finguli alii cujufcumque gradus, ftatus , dignitatis vel prseeminentiz exiftant, qui generalibus conciliis de jure vel confuetudine intereffe dsbent , etiamG pontificali dignitate przfulgeant , ad illud debeant 8c teneantur, maxime pro confummatione tam falutaris operis, accedere Ar convenire. Et hanc przmiffam nominationem & eledionem vult, ftatuit &: decernit hzc fanda fynodus, ut fit firma , inconcuffa & inviolabilis , quacumque alia modificatione , ordinatione, difpofitione , nominatione , feu eledione per ipfum facrum concilium, (eu alium, vel alios quacumque audoritate, etiam papali fungentes, mcontrarium fada, feu fadis, minime valitura, feu, valituris. Datum Baillez in feilione publica hujus fandz fynodi in ecclefia majori BafileenG folemniter celebrata Nonis Mail, anno a Nativitate Domini 1437-

Centra quoJ Jccretam reclamarent , σ* exprefle Je anilitate proteftati funt eratorei imperaterh σ' patriarcha Gratorum : prottftatiene* inferit

Margin: U* «Λ*- ®M*po«tl-fn in fa- tt, ft*' lum-'V· rtccaieuar . JdaînWI. o£üeà9' ctxuilu, gfJ-<hl-x . ,.»,1111 tnc .ı.'.',i/;, 7û h··

(

A μ H o fnit iAT*·*·* ** f· * · «s/ra re- A
Oman tnftMU,
I4|S. fumer «tra psrs natitii in μκοτνμμ
• prfasi drorrrr aemtorWr <r FltnnrUn» t nnt
Urinn* in fntrie f>ri 7u4tf , fu nline»!
i» b»li4, ta [aft affntar faftutmi»!
ttafiitnti—Aat . Iffiun *trt dtrratn haffnat Je-

riTTrl*** ftW› **/·*/*»'·'.
*· tumilii yfai Mi«a fa Mifa- Mi «μ Matidai ÎS^'o c,- •eaaiccUf •*VI**·

I I.

DECRETUM CONCILII BAS! LEE NSI S

cleâioois Florenu*, crt. pro transferendo eodem Concilio.

SamfanSa ματτοώι fyatJii fafiltfitfit i» Sftrif fta&t Itiitieu ttmniata , ttai-vtrfaltat tttlt- fit» , *4 ftrfttiMi rtt attaitria».*

HÆc facrafanâa fjmodus inter fus congregationisexordia, utea, pro quibus generalium conciliorum celebratio digoolcitur inftttata, Spiritos fandi affifteate gratia , opere com5(creator , fiimmam diligentiam ad continuanam inter populos occidentales fe orientales unionem adhibuit, ut fetn ex longo diffidio Dci ecclefia innumeras perpeffa eft calamitates , ita ex fraterna unione maximum affequeretur profeâum , proinde Conftantinopolim ad hoc fanâum promovendum opus oratores tranfmifit , quibus una cum folemnibus ambafiatoribus fereniffimi imperatoris Rameorum fe venerabilis Eatriarche Conftantinopolitani huc redeuntius, habitis fuper hoc multis traâatibus, maturaque deliberatione › tandem certa capitula inter hoc herum concilium fe ipfo.* atnbafiatoxc* concordata, & per decretum fe)>ublica ieffione firmata extiterunt . In quibus eadem fanda fynodus ex tam fando negotio ad deftinandum Conftantinopolim oratores fao* cum quibufdatn pecuniarum fumtnis , fe duabus galeis f;roffit , duabufquc fubtihbus , fe trecentis bailtariis, infra certum tempus , ac per eofdetn , unum de locis » decreto cotnprchcnfis pro cecusnenico concilio nominandum, in quo imperator & patriarcha cum feptingentis perfonis, pro hac fanda uniodfe complenda , nobifeum conveniirent, onligare (evoluit.

Cutn autem tempus ifta esequendi in foribus inftet, cupsens harc fanda fynodus fuis penitus pollicitationibus fatisfacere, fe tam pium negotium , quo hoc tempore falubrius excogitari nequit , totis viribus ad optatum finem perducere, ad hanc in fuis difputauopibus , fe deinde in generali congregatione nmclufionem devenit, ut videlicet civitas Florentina, aut Utinum in patria Fori Julii ponenda in manu concilii , feu quicumque alius locus tutus in decreto comptthcnfu* , lumino Pontifici fe Gnecis accommodus , pro cecumenico concilio eligatur; ille videlicet de prcdidis , qui citius paraverit fe expedierit galeas , pecunhft fe alia neceflana, datis etiam fecuritatibus qcceflariis . Portus autem fit Venetis , Ravenna , aut Ariminum: ille videlicet e« iis, quem imperator fe patriarcha Conftantinopolitanus maluerint . Item ne clerus gravaretur iocaffum , decima nec decretaretur, nec exigeretur , ufqaequo Gnaei ad unum de praedictu applicuerint porcam . Quodque per rotam tempus ia decreto compreheafum in hac civitate (aeram remaneat concilium, fe ut legati ac pnsfidentes apbftoJicss (edis, vocatis patribus, dc quibus eis vifum effet, oratores ad conducendum Grocos fe prvmifls exequenda digaot , qui omnem iaftantiam pro hac civitate Bafileenfi facere debeant. '^777 Cmisyi 144g.

Ut igitur temper , divina gratia affiftente, prsmiffa omnia fe fingula debitum fortiantur clfcflum, in hac publica fe folcmni feffionc hac fanda iynndus pmfatam conciufionem vult , ftatuit , declarat efle firmam atque validam , B tenendamqnc fe exequendam; canant › irritans fe annui)ans , caffismque , irritum fe nullum effe decernens quidquid a quoquam, fe etiam quibufeumque tafeum vei a&um fit, vel io-futurum fieret , vel attentaretur adverfus prxdida, feu dependentia ab eis » vel quod coram exeeutionem poffet quomodolibet impedire : voleas , ut ad prndidoram exacutionem pnedidi apoftolici legati ac pnefideotes quafcumque literal opportunas fub nulla concilii in forma debita conficiant, fe alia qiuecumque huic fando negotio ncccffaria ve* accommoda expediant.

Datum Bafileu in noftra folemai feffionc in ecclefia majori celebrata Nonis Mali , anno a C nativitate Domini millefimo quadringentefimo trigefimo (epumo.

Ego Oddut de Varris apoftolie· (edis protonotarius promlffis decretationi fe decreti publicationi › omnibufque aliis fe fiagulis , dum fic, ut promittitur, inpubiica feffionc in mu jbri ecclefia Bafileenfi (olcmnitcr celebrata fie rent fe agerentur, prrfcns interfui , fe ea omnia fieri vidi fe audivi, fe in fidem%mnium fe fingulorum promifiprum rogatus fe requifitus, me in hoc publico necreto fubicripfi , ipfumque figno fe nomiuc meo folitia fe confactis fignavi.

Ego Ludpvicus de Roma ap^ftolic* fedis protonotarius promiffis decretationi fe decreD ti publicationi , omnibufque aliis fe fiogulis , dum fic , ut promittitur , in publica leffione in ecclefia majori Bafilen folemniter celebrata fierent , profens fisi , fe ea omnia ita fieri vidi fe audivi. In fidem autem premifforum rof;»tus, in hoc publico decreto mefubicripfi, illudque pnefenti fubfcriptione ac folito ngno fignavi.

Et ego Georgius Frey de Vilshouers clericus , Patavienfis diceccfis , publicos imperiali auâoritate, nec non diâa facrofanft· generalis Bafilecnfis iynodi notarios , qui in omnibus fe in fingulis praemiffis, dum fic, ut promittitur, in dicta publica feffionc agerentur fe fierent , una cum reverendis patribus dominis protonotariis E fande apoftolie* fedis fupraficriptis interfui ; ideo me huic prçienti decrçto fumcripfi manu propria, una cum figneti mei appofitionc, in teftimonium hufiifmodi publicationis rogatus fe requifitus.

Et ego Gifelbertus Bonnerc · alias Karoum clericus Tornacenfis diocefis , publicus apoftolica fe imperiali audoritate , didseqoe iacrofandtr generalis Bafilecufis fyoodi notarios , pnediâis deputations reformatorii notarios , pnediâis decretationi & decreti publicationi , omnibufque aliis fe fingulis promiffis, dumfic, ut promittitur in diâa feffionc publica in majori cc-

clcfia

Astis© CKairrt Mi*, clafia Bafileaafi prsdiAa folemniter celebrata A fierem te agmetur , mes- dominis fedis apoftolica* protonotarib te notarii*

litum «ppoÀri , mequc huic fubferipfi rogatu* tr iMuJfteaa in fidcm Ac teftimonium omnium pruufforum.

I I L

fmfatù fixe ia esdra* *natiti·, ni&t* amse , *Aт, (rftfittt'. ttn»^u ni» bttn lφηт* B

rus «4<·AAμμ *Tatriti»/ i» frwri»* affer··» *ttutUii* ai <* ctasp^fr* Jaffa *Frtxifti etfJùuHt "Pialt»i»ti* , aaas 14So. fâvd saaaa/rnipraai *txt* i» tAUtbet» Parie»»» . Xx f»» fixât iattUifitar , eer Qrati naftritt »4-* rs fafasdia· , ad aZriasaa» *i» friat· Bafileeafi dttrtn* asariaasaw: *fit itix iit* ac. O* ad.

Magna per hoc tempus inter Patres concilii difcafial ort* eft , ingenfque fir periculofa feditio I Nominaverat fiqeidcm major pars patrum pro I<xo (Bcumenici concilii cum Gosas ccle- *f,* -frrr***- /•/•Λ». orandi Avetiiooem , Bafilearn te Sabaudiam, C prsfidentibn* concilii te legatis apoftolicis fruUra reclamantibus. Advenerunt te legati Grscorum, qui acriter conquerebantur , conventa non fervar!, quando Avenio 8r Bafilea in decreto concordis nominata non effent 1 dure autem nimis agi fecum, fi Sabaudiam Grscos petere velint , qubniam fit in decreto, cum Gnaei ad ultimum dixerint Sabaudiam , quafi aliis deficientibus t te cum etiam intelligerent pro Sabaudi* aliquam locum Italis duci Sabaudis fubjeAum, «Gnecorum imperatorem te patriarcham, plerofque alios prslatos te procere* effe annis te valetudine grave* , neque illo* poffe Alpes (uperare , ut Sabaudiam petant, neque etiam ob longum iter ei* effe facile aut tutum D petere Avenioncm, Turei* eorum urbem affidue iofellantibus.

Tandem bonorum opera, diffidente* his legibus in concordiam tunc venere publico conlenfu , fi Avenionenfe* intra dies xxx. promiffum mutuum feptuaginta millium aureorum numerata pecuaia noa (ohrerint , te intra alio* xti. dies te id integre pcrfeciffr patres legitime non docuerint , concilium poffe te teneri procedere ad cle&onem alterius loci Appetente hujus termini fine , Avenionenfe* paratam pecuniam habere fe affirmant : (ed, antequam mutuum faciant, petunt ut publico concilii decreto firma pleftio de Avenioqe fiat ; portus vicinus nominetur, decisas ftatuantar , quarum pecuniar fi- E mul cum his qus ex indulgentiis provenient, oceafionc mutui nbi obligentur , Negabantur hsc , quod pnrter cbnvema effent.

Tandem alapfb termino triginta , te duodecim deinde dierum , prsfidentes concilii te legati apoftolici convocant patres ad novam loci eleAionem , quando Avcnionenfis nominatio «flet expirata. Secedit maxima par* patrum, am pootihei erat infenfa, te concilium in luam nuHo paAo volebant- Hsc faAio ex vili plebe magna ex psrta conflabat , quamvis duccm haberet cardinalem Arelatenfcm , te nonnullos alios pariatos- In alia parte, fauAsSabins, oui At fanAi Angeli dicitur, te {aodi Cukicti 14}*· Petri ad vincula, cardinale* erant , te pleriquc alii digni pariati, numéro tauaen longe (operabantur. PrrfidentM per illoa qui conventa (ervare, te ad novam eledionem procedere volebant , com alii vocati non venirent , primo in deputationibus , tum ia generali congregatione legitime concludunt, Florentiam te utiaum in Foro Julii ponendam in manu coacili(eu quemcumque alium locum tutum in decreto conventioni* contentum , Jummo pontifici te Gracia accommodum effe eligendum pro concilio , illum videlicet qui citius paraverit te expediverit pecunias, triremes , te alia opportuna : afferunt hoc fibi licere , etiam majore par* te concilii contradicente . Quod cum ipfe major pars non velit convenire ad eleAionem, ut ex communi decreto teneretur , te terminus fit jam elapius , urgeatque neceffita* locum eligendi, cum jam finis mentis Aprilis inftet , te per totum fequentem menfem Maii oporteat iccaudum ronventionem te fidem Gnaei* datam, naves Conftantinopolim appuliffe $ omne jus concilii reflet in eos nui decretum concilii exequt, te reipublics contulere velint : fi fient in eleAione epiicopi intra tempus legitimum major par* collegii eligere non vellet , minor poteft eligere , te tot* capitali poteftas in volentibus eligere permanet.

At par* advert* afferens nihil decerni poffe fine coafenfu majoris partis , acrius iiritata , pnefidente cardinale Arelatenfi , concludit Avenionenfium polluiata effe admittenda t neque ii* contenta , publicam feffioacm indicit, ut decretum firmet. Legati vero apoftulici, 8e 3ai pontifici* dignitatem tuebantur , concertata querentes, hortantur patres , ut fus lententi· , qus reipublics utiliffima effet , vellent acquieieere : fin minus , communi decreto Avenio, five Sabaudi* pro concilio eligeretur, hac conditione, ut fi , adhibita omni diligentia per patre*, Graeci non vellent ea loea acceptare, ut protcftati erant, tunc alius locus eligeretur Grscis te pontifici accommodus : Ar, n hoc etiam non placeret , mitterentur legati ex concilio ConftsQtinopolim , qui Graecos ad quamcumque Latinorum terram poffent , fi non , ad quam vellent , omnino deducerent{ ita ut non tam locorum utilitas, quam Graecorum falas quaeri videretur , neve ob aliquorum paffiones Latini ecclefi· fidet manca redarfuCrctur. Hia tamen omnibus negleAis atque pretis , adverfe fa£ioni* capit* clericos undique cogunt : veniunt turmatim ex vicinis oppidi* te civitatibus facerdotes , te qui etiam in urbe patribus ferviebant, plerique fle in ecclefi* togati conveniente* , juua pneftabant faffragia.

Celebratur igitur xxvi. (effio magna frequentia , majorique diffenfione , Nonis Maii anni (alatis 1457. in qua (edentibus feorfam fadionibus , a praefidentibus concilii te legatis apoflolicia Florentia te Utinum decernuntur, ut (upra conciuium fuerat . Portus autem nominantur Venetis , Arimini , Rrvennr , quem malint Gneci, Decimas non ante effe imponendas flatuitur, quam Gneci portum Italis appulerint, unum de nominatis, ne fi forte aliquo fato impediti non venerint, illufum fibi denis conqueratur: Concilium interim Bafilcs perievenare oportere^ legatos Conftautinopolim mittendos, qui hsc Grscis nuncient, dentque operam fi poffent

tsvt i4|U mm* a Tf,,ir·

pofleat ornai Audio , at Graces Bafilcatn per- A decsot · <

Altera fadio . qua multitudine *tc* aumero fe tuebator, codent die ar codam loco decernit, Avcniosmnfium poftulata efle adaaittenda; Ave» nioncm * Sabaudiam pro futuro ,codcilio ftatait t portum illis viciniorem tsqjninat ; decimas <c indulgentias decernit Avenioaenlibus concedendas . Duobus igitur decretis omnino contrariis in cadent feffione editis , crefcit in dies (editio: &r cum Bafileenfes (fic enim factionem Pontifici advertant appello) non permitterent , ut concilii figno decretum adverte fadionis lignaretur, prnüdcntes fado novo decreto (latuerunt, bullam concilii cardinalis (anili Petri ad vincula archiepifcopo Panormitano B & epifeopo Burgenfi efle credendam, qui literas decretorum ab ipfi» fadorum lignaient , & debits execution! mandarent t quorum poftea opera & bulla munies funt liters, *tc* arca, in qua bulla iervabatur, ad facrarium fandiLeonardi eft translata : unde major A pcriculofior tumultus poftea exortus eft; *tc* tandem arca ipfa multitudinis violentia ad priftinum locum reduda. Lugeniu» autem Pontifex , qui tum Bononiae erat, inflantibus Grocorum legatis, nominationem Florentis & Utini pro ocumenico concilio approbavit & confirmavit ad quartum KalendasJunii ejufdem anni.

Hae "Patricia. Eadtat hrrviai narrat Aneat Sil~ niai cartliaatit Pitalemiaeat, faftu Piat II. vra/a- C rai *CT ifft teftu, ofafiait Jt caajitiane Gentaaia ad Martiaam Mtyr , iaaaeat da PatrAat* concilii *tafiltenfit, bii vtrku:* Cum dc trahendis ad unionem catholicam Graecis tradare empiflent , ei- . fetque illorum caufa concilium transferendum, diviti inter fe Patres » alii apud Gallias Avenionem urbem pro loco futuri conventus elegerunt , alii apud Italiam civitatem Florentinam, Grrcis qui vocabantur, procul dubio magis accommodam , vel alium in Italia locum, m quo haberi poflent qus ad rem Gneeorum neceflaria putabantur . Hi quamvis client pauciores , plus tamen equitatis prz fe ferebant , iifquc Pontifex maximus Eugcnius confenfit. *HaciUt,*

I V.

CONFIRMATIO DECRETI CONCILII

Ball Icentis electionis Florentis, Arc. pro translatione ejufdemconcilii.

Eeje.nsj *efifcofai fervui* /ir-vc-wm *Dei, ad ferfttaam rei ttttmtriam .*

SAlvatoris 8r Dei noftri, in gloriofo cujus ortu angelorum chorus gloriam in altifhmis Deo , &r in terra pacem nominibus bone voluntatis nunciavit, 8c qui e Mundo tranfitu-. E rus ad Patrem , tanquam in ultimis teftamentum conderet, difcipulis fuis, quos in finem dilexit, bonum hereditarium unionem reliquit *tc* Eacem, vices, quamquam meritis infulcienti» us, gerentes ia terris , pro debito oneris imbecillibus noliris humeris impofiti, unitatem in univerio Chriftianorum populo fummis defideriis atfedamus , ad illamque , ubi eft , confervendam i ubi vero aliqua ex parte defit, pooendam nutriendamque anhelamus,

f e >e «batotiaeM

Sane dudum adhuc in minoribus conftitutiat- ICQ<kQte* H001 * quanta , five bona negleda etiam perdita funt, live mala in ecclefia Dei <r populo Chriftiatso provenerant ex divilioneorica- talis *tc* occidentalia ecclefia , de intelligentes, nihil efle inter alia oeaii piaris faciendam, rem esiftimaviatus dignam , cui omnes adhiberemus conatus : hinc in coocilio Coaftantienfi primo , deinde apud felicis recordationis Martinum V. predeceflbrem noftrum pro optata hujufmodi ecclefiarum Dei unione plurimum laboravimus .

w O,Iîβτι i«sa

' Quamprimum vero ad apoftofatus apicem affumpti fuimus , honefto illi pioque deiiderio noftro debitam acceffifle cernentes ex injundo nobis defoper cur- paftorali* officio, eam rem fufeepimus ardenti animo 1 fadumque eft , ut oratores cariffimi filii noftri in Chrifto Joannia imperatoris Grrcorum illuftcis , *tc* fenerabitis fratris Jofephi Patriarch· Cooftantinopolitani, fe Romam ad nos contulerint , 8c deinde miffis per nos Conftantinopolim nunciis , communi confenfu tradatum fuerit , quod pro celeriori firmiorique ipfius rei confecutione , legatus dc latere cum prclati», magiftris &r dodonbus tan. tc rei tradanda neceflariis , a nobis Conftantinopolim mitterentur, quem tradatum imperator Trapeauntiarom facile poftea approbavi flet. Prius vero quam traâatus hujufmodi ad nos capitula portarentur , alius in Bafileenfi concilio unionis modus per decretum firmatus eft 1 pofteaque miflus ad nos prodidi concilii orator noftrum requilivit a(lenium.

Nos vero avidi prrdide unionis , *te* veriti, ne fi aliqua diflenho intercederet , tlhtx tam- 3uc nobis optat· rei ruptura fequeretur , licet e re tam gravi & tot menfibus agitata quidquam e predido coha lio ad nos * prolatum * f· P**a- non fuiflet , non obftante etiam quod interea *** regreflus oratoris noftri , *8e* novus Grscorutn adventus pro approbatione alterius concluront» eflet nuntiatus , antèdiâc condufioni in concilio habite confenfimus.

Venientefquc ad nos prrdiâi imperatoris *8e* patriarche oratores pro confirmatione eorum ?|ue in Conftantinopoli conciufa fuerant, eam acere omifimus , ne propter varietatem traftatuum tam fanâum opos deftrui pofliet, autquomodolibet impediri. Sed illos ad pnediâum concilium remifimus , exhortantes eos , ut de hujufmodi varietate non defperarent , quoniam nobis erat grata omnis via , per quam fanda hrc res effedum erat optatum quomodolibet habitura .

Poftea vero mifli funt a predido concilio ad imperatorem *8e* patriarcham predidos alii oratores pro decreti ipfius certificatione : & fecutum ell , ut habita a noftris oratoribus , qui hac de caela erant Conftantinopoli, certiflima informatione de noftro ad rem ipfam confenfu fnzftito, imperator *Sc* patriarcha pnedidi radicaverunt .

I Qua ratificatione fada , nos , ut Temper antea iftius fande unionis conclufionem affedantes de venerabilium fratrum noftroram fanda Roman· ecclefi· cardinalium confilio *te* aflenfu, diledos filios noftros Nicolaum tituli fande crucis , *tc* Joannem tituli fandi Petri ad vincula , presbyteros fand* Romana ecclefia cardinales , noftros *tc* apoftolica fedis legaroa mifimus Bafileam ad pnraidum concilium. Eis autem facultatem inter alia dedimus plenariam illa faciendi omnia, qua unioni prxdid· viderentur quomodolibet profutura: qui pro loci nobis & Gracis accommodi eledione procuranda, ut ad

Qmsst * **· Softlterunt.
■41«. Cum vero aspe&aretur, prssdiâa ad debitam finem perduci, nonnulli in pendifto Bafileenfi concilio exiftentes ad qaamdam nominationem ptoccfierant civitatis Aveuioaenfis , non nominatae, comprebeof* in decreto, AabipfisGnr. cis femper alias repudiat*. Unde faAum eft, ut dilechu filius nobilis vir Joanne* Biffipatus aanbafiatoc imperareris , Sc asociui etiam patriarch* , in forma fabferipea foertt proteftatas-

In nomine Domini. Arnen. Tenore pratentis publici inftrumenti cuoâi* pateat evidenter, & St notum , quod anno a nativitate ejufdcm <4J7- indiâione xv. die vero Veneris xv. menfii Februarii, pontificatus fanâiffimi in Cbrifto patris dr domini noftii , domini Eageoii divina providentia Pap* IV. anno vit. reverendifqoe in Chrifto patrifiu* ac dominis, domino Juliano tituli fanâc Sabins m Germania apoftolice fedis legato , Joanne tituli fanâi Petri ad vincula, Ludovico tituli fanâ* Cecilia Arelatenfi, fanâ* Roman* ecclefi* presbyteris cardinalibus vulgariter nuncupatis, Joanne. Antiochena, Ludovico Aquileienfi, patriarchis , A-snedeo aiyhiepifcopo LuMuneofi, Petro Dignenfi , Alphonfo Buracenfi , Joanne LuviccnG , Matth*o Albiganenfi , Berengario.Petragoricenfi, Antonio Sudenfi , epiiçopis , ac alus re»erendifiimi* patribus Br dominis, epifeopis , A abbatibus , ceteris domini* A dodorious Br magiftris in magna multitudine. A numéro copiofo, facrum generale concilium reprxfentantibus Br celebrantibu* in generali congregatione , videlicet, in majori ecclelia BafiTeenii de mane, more foljto, prrfente reveaendilfimodomino cardinali legato prefidente in eodem , in noftrorum notariorum publicorum Se teftium infra fcnptorutn pnefentia perfonaliter conftftutu* fpeâabilij Se egregius miles dominus Joanne* oiilipatu* ambafiator Sc nunciu* fereniffimi domini imperatoris Romaroram, ac revercndilEmi domini patriarcha Conftantinopolitani , certam proteftationi* cedulam , five requcftam fando concilio prefeatavit A obtulit , iplamque legi petiit. Que quidem cedula per me Petrum Brunei! alterum notarium facri concilii de mandato ejufdcm leda extiut in hac verba.

Reverendiffimi patres Se domini, fereniffimu* dominus imperator, Se reverendillimus dominus
********. ***" patriarcha, St Greci orientale* miferunt me ad landum concilium ex multis refpeâibu*, Sc fpe-
»»- cialitcr propter quatuor. Primo, ut fignificarem vobis , qualiter omnes de orientali ecclelia funt
<«- parati venire in tempore conftituto juxta fordecreti, a quo non intendunt aliquoquo-
tuit quo modo recedere. Et ut fciati* Se (ius certi, quod ex parte ecclefic orientali* nullus dcfeâu* erit, quin omni* ia tempore convento exequantur.

Secundo ut debeam cum omni diligenti* folicitare paternitate* veftra* , 8e inftare , Sc hortari, quod omnia in decretocomprehenf*adimpleantur in tempore conftituto: quod fi aliqui* defeâu* effet , ex uno defedu , etiam parvo, multa inconvenientia Sc plura mala fequi poffent..

Tertio, ut viderem , an locus qui eligetur, fit cx nominatis in decreto , Sc habili* nobis Gneci* Sc domino noftra papa; quia pratentia faa, prout femper diximus St dicimus , fapra modum eft huic negotio neccffaria , Sc fine eo

A' noa erodimus , qno9 aliquid boni fieri poflit, quin- fi noftri fciant , quod_ex parte veftra remaneret , quad papa non cflct prefens , a vehiendo ponent le retrahet* : quia cum veniant pro uniohe, nollent uniri in vanum, Beetle eau-(a divifioni* ecclefi* vcftr*; fufpicarentur ettam quod non haberetis ilium perfcâamaaiman, qui ad iftam unionem requiritor. ΘΗΜΗΗ ml.

Quarto, in ele&o loco, prout dixi , accommodo Se habili nobis 8r domino noftro p«p*, ego deberem videt* (aleas , fuper quibus venire debemus , an fine fortes fc bene apte ad portandum perfona* noftra* , A eas accipere, cum trecentis balliftarii* , fecundum qUod in decreto continetur , A alii* nceeftariis ; deinde
η reverti in Conftantinopqlim in tempore conftituto › Sc ή contrarium fieret , ego debeo proteftari , prout proteftor , quod vos in caufa effis, quod tantum bonum impediatur: A quod per nos non remanet » neque remanebit , quin omnia per vos promiffa in ifto negotio aoirnplcantur fed vos eftii in culpa . £go, ut videtis, huc veni cum magnis laboribus A periculis, ^ Invenio , quod aliqui ea vobis volunt digere locum ,imo (quod pejus eft) elegerunt locum non nominatum in decreto, ad quem papa nunquam veuict, neque mittet legatos fuo« : A volunt , quod veniamus extra golfum per viam'nobis valde pertculofam , A multo magis longinquam A incommodam: de quo valde mi-
C ror, qui* per iftam viam ifti tales nolunt unionem noftram, imo mortem, quia per illud mare fic latum, ultra alia pericula, vix poteft inveniri portus, Se in eo funt multi pirate, nobis Se omnibus Chriftianis inimici.

Miror etiam, quod cum videatisnoftrosprelates antiquo* venire de Cypro Jcruialem , A-levaodria Be Antiochia , Be aliis remotiffimis partibus orienti* , ac de Roflia A ultimis partibus feptemtrioni* permulta millia milliarium , A per terra* infidelium uique Conftantinopolim, A de Conftantinopoli tam pradiâi pralati , quam imperator A jpatriarcha Conftantinopolitanus, qui eft antiquiffimus , debeant firailiter per multa millia milliaria , A per mare,
D A etiam per dominia Turearum, ufque ad terras Latinorum accedere; quod vos non veliti* pro oâo aut decem dictis in terra veftra tuta Sc pacifica ambulare. £t cum videatis imperatorem noftram Br principale* ex Gircif dimittere domum propriam , uxores & filios in manibus Turearum , multi ex vobis pro tanto bono nolunt fe elongare a patri* propria per modicum fpatium.

Quare fi non providebitis in tempore de alio loco , A alia via nobis A pap* accommoda, ego nomine domini imperatori* Br totius eccIefne orientali* proteftor coram Deo 8e Angeli* fui* , Br toto Mundo , quod per ecclefiam orientalem non remaneat, quin e* que funtcapitulata io decreto inter vos Benos, adimpleantur in tempore fuo. De qua re per totum Mun-
£ dum femper habebitis confufionem , Sc in extremo Dei judicio reddetis rationem de tanto damno, cujus eritis caufa . Quia re vera tali* eft difpofitio ex parte noftra , quod fi fiet i-ftud concilium ecumeoicum , omnino lequctur unio ccclefi* utriufque : Br fi remanebit, erit notum toti orbi , quod ex parte veftra deficiet, non et noftta · Et fi aliqua* expenfa* facietis , fignifico vobis , A vos certos facio, quod illas omnes perdetis , quia per iftam viam elcâam per aliquo* ea vobis , nunquam

CUBISTS *4J* mos caulem repetendi a vobis omnes espenias Eas fedmns propter hoc : fe eamdem prototiooem iateodimas facere apud dominum •efinuu , qui pro coafeafu eft colligatus ad diAum decretum, A apud omnes principes Man-

Rogo omnes notaries qui hie font, quod do illa mea nquifitiooe faciant mihi iaftruaacnta aeeefiària, ut pofIfas de hoc fecere fidemdoniino imperatori, *' coti Mando.

Qua quidem pcotcftatiooe , cedula , five reqoefta, ut profertur, leda, fuper praeii®- omnibus fe fingulis mataras doeiiaus Joannes petiit a nobis notastis fe didi facri conditi feribis infra (criptis fibi fieri atque tradi anum atque plura , poblicum inftromtntum fe publica jnftramcnta, Data fuerunt hue in dida gênerai li congregatione Bafilca fob anno , indidioue, mente» ai< & pontificatu , quibas (apra, Potientibus ibidem venerabilibus fe circumipe&is viris dominis fe magiftris Joanne Pulcrapatria , Joanne de Segobia in facra pagina, Joanne Leonis t Joanne de Bacheftri archidiacono Zagabrenu , decretorum doloribus , fe Guido do Vercellis magiftro in artibus Parifiis > tcftibus ad pramifla aditantibus.

Cumque per temporis Ratium non modicam de hujas loci elodiooe diflenfio fuiflet in dido concilio , tandem pado convento firmatum fe ordinatum extitit , ut fi infra certum terminum Avenioaenics omnia fe fingula per concilium requifita non adimplerent, concilium ad alterius loci cledionem procedere poflêt » fe teneretur.

Quo tormina per plures dies elaulo , eam Avenionenfes requifita non adimpleviflent , pnrfetum factum concilium Juxta ordinationem profatam ad loci cledionem procelnt . Nam pro 'cecumenico fe catholico concilio colebrando elegit Florentiam ·, aut Utinum in patria Fori Jalii ponenda in manu concilii , ieu qaemcumque aliam locum tutam nominatam ut decreta , fe accommodum nobis fe Gracis i anum videlicet de prodidi· , qui citius paraverit galeas , pecunias«fe alia ncceflaria, prout in decreto (uperinde çonfeâo latius continetur .

Noviffime autem venientes Bononiam dilodi filii Joannes Biflipatus magnus Adriacus , & Emmanuel Tracagnoti Vulotis , oratores fupradi&i , petierunt audiri in coofiftorio geno, tali , quibus pro rerum magnitudine libenter annuimus. Quare cum die xxtv. Maii profen«is in dido coofiftorio cos audire ftatuifiemus, eorum orationem expofaeruut : ex eoius expofitionis tenore imperatoris fe patriarche pnrdiÔorum ad fsnAidimam ecclelue occidentalis fe orientalis unionem pia dclideria non folumconfirmari, verum etiam in dies augeri facile intelleximus.

Quodque magis eft fe plurimi faciendum, materiam ejus unionis eonfcquendae eo loci perdudam efle confpicimus, ut jam hujofmodi operis fandiflimi omnino conficiendi, juvante domino, fpem maximam teneamus. Nam cum gefta in concilio pnsfato narraffent , fe proteftationem fubfcriptam per fe frdam contra nominationem civitatis Avenioaenfis allegaflent, ac poftmodum de verbo ad verbum legi feciflent, pro coookifione fua nos humilibus fe fupplicipus verbis exoraverunt, requifierantquo, ut nominatiooem eledioncmque faâam de Florentia to (uperinde coafedo plenius continetor , qui citius neceflaria paraverit, acceptare atque eoofirmare velimus, ut mcumTOicom fe catholicum concilium , fe per coafisqucntem eftsftum fanftiflEma ecdefiaram occidentalis oricncalifqoe unio fiqt f pcowftantdque nobis , prout Bafileeafi concilio protcftati font, quod per eosuoa ftat, ncqqp aliqualiter ftabfa Zqain prodiftum apcarncmcum fe catholicam concilium fiat t memorancefqoc damna , fcandala , ignominiam, fe animatum pericula qms incumbent, fi eorum jeftu, *' oesui ex parte laudabili, fefumate ncccfiarfae poftelationi confentire rçcutorû mus,

Quare copieuses , quod lam fanftum unionis opus nullo modo pereat, cum ad id * praveniendum nullam nobis pro nunc aliam cernamus viam foperefle , rerum gcftarum ordinem , protcftatiouum fe rcqaifitionum (narum inftantiam attentius eonfiderantes , & tanti operis boni periculum fomidantea , fi vel parum ab coram potienti rcquifitiooe aliqualiter declinaremus , quod penitus impium fe contra noftra mentis inftitutam eflet, qui, ut fupradiximus, lempcr rem iftam defideravimus , qunfivimufque pro Dei laude, nominis Chriftiani celebritate ac amplitudine , ac hujufmodi (anâiffima unionis incomparabili bono , de confilio fe a£fcttlu venerabilium fratrum noftrorum fanda Romana ccclcfi* cardinalium , pluribus etiam venerabilibus fratribos archicpiicopis , epifeopis, fe diledis filiis eledis , aliiique prolatis in noftra curia refidentibes in numero copiofo id laudantibus , didorum oratorum petitionibus annuentes , eas grate libenterqae fafeipimus, atque eledionem Florentia vel Utini , aut alterius loci pro celebratione posfati cecumenici catholici concilii , ut in decreto continetur, acceptamus, ac etiam confirmamus. Nalli çrgo omnino hominum liceat hanc paginam noftro (ufeeptionis , acceptationis fe confirmationis infringere, vel ei aufii temerario contrai, re: fi quis autem, fee. Datum Bononia <v.K>»lendas Junii anno k ieptimo.

Qpitl vrrs pqt 4«/·/«·«^ <uqflraMn*Mem e /»■»- m· *M « ptaitri fert· caaciiH da- Oi,* /r adeas , Mrrar *fatricicu ia Jh u u - ri»* adsraoi *ctacilii iafiùeatc f'iBîac* to. *8i»*

V,

Cam oars concilii « qau prufidentes *Be* lento· apoftolicos fequebatar in fedltioae » ut diximus, Florentiam *8c* Utinam pro concilio acumcnico ftatuiflet , *8c* approbantibus petentibufSue legatis Gntcoram , Eugenia· id confirmai. t ; decreti feat ab eu pacte legati concilii nomine ad Gmkoi principe· » Dioieafi· *8c* Portugallcolis cpiûopi. qui menic Julii « Bononiam petente· , obi Romano· pontifex erat , poftquam omnia per pontificem parata intellexetant ad Grccos ia Italiam condocendos » una cum epifeopo Ctroocnfi pontificis oratore Venetias protedi iunx, obi confcuqU triremi , Cretam primo circa ldas Angam appuieront, ibi conlcriptis trecentis balliiUriis , quos ad pmfidium urbi· Conftantinopolitana abfente imperatore conduxerant , tertio nona· Septembri· Conftantinopolim adnavigarunt ; quiabimneratore *8c* patriarcha fafccpci & auditi, ei· peritia-

Abb>' Custers O>t> feafevunt, ut fe ad navigationem pararent, ad cOMÜiaai in Italia celebrandam. Oroabûtar igitec Cooftantiuopoli triremes rte», uaa eau jur, du* minores « ft arcbicptfcopos Taranaa-fienla, ac Nicolas* de Cala aauoae Genu-ae?» qui poftea fuit cardinali· fanâi Petri ad vinçaU » et Creta alias trireme* ire· iqgjores -paulo poft adduxerant, quibus pontificis nomi-ac Gnaei erant traducenti.

Dem Gnaei fe ad transfretationem acciu-Kat, eecaumuto nonas Oâobris Avetdbnett-m trircanes appellunt, prafeâis * Vaflcoû ft ***fY**** Laefaneafi epiicopis. : quorum adventus eo

lo pa&o venturos . Sed ubi data eft copia fan-di» concilii Bafilccofis ac multorum principum literas imperatoris primum reddiderant , tum tv^nTrnrr' s? c»*d«*· c«W*Ii nomine , cams fe legatos effe profite-bantur, in vim pmfttti juramenti expoftulant Qrmcos, nt Balilcrm, Subaudiam, liveArenio-Sta ad concilium fe quamprimum conferant. Qfteodnnt monitorium in Eugenium pontificem editum , afferuntque , fi in ejus triremibus navigare pergant, prius Eugenium a concilio pontificali dignitate dejeduin iri , quam ad cum perveniant : atque eo paâo frnftra illos ituros , cum exauâoratus Eugenios concilium dare non poterit : Dinicnfis ft Portugallenfis prmfulcs non effe concilii veros legatos » · fed parttsumi-adulterinos, ft pirater patram decretâ miffos; 3*°-a & l'ter'·-«oorili* approbabant : nifi ad unum de nominatif locis fe conferrent » princû pes omnes , quorum litcras attulerant , litnul CQ® Bafileenfi concilio eis futuros boftes , ds-turofque operam, ut aliud concilium celebrari non poffit. Sin autem fecum navigarent , coo-cilium & principes futuros eis ausilio contra Tureas , dccretnrofque generalem expeditio-ocm, & cruciatam ia holus: eadem ftpatriar-cb· Conftantinopolnano retulerunt , qui ubi criminationes Eugenii ex monitorio audire ca-Avenionenfcs Clere juffit, & ab fe dimi-fit.

Sed cum legati pap» Dinienfis ft Portugal-lenfis objeda omnia ft difficultates Avenionen-lium ditlolviffem , imperator ft patriarcha fe cum cis in Italiam navigaturos promiferunt, multifque verbis hortati funt Aveniooenles , ut depolitis odiis ft diff'enliontbus iimul Venetia* vellent petere, ubi de loco concilii commodio-ri effet difputandum. Illi vero indignati, mi-narum pleni , folutis ancoris Peram petunt, ft poft quindecim dies quarto Nonas Novem-bris in patriam revertuntor : Graci vero cum imperatore , patriarcha , ft aliis patribus ad feptimum Kalendas Decembris cum novem tri-remibus iter ingrelfi font, Venetiafque tandem appulerant ad textam Idus Februarias.

Quod cum Ba&lee renunciatam eflet, iliose Gracia folviffe cum legatis papss, vari· inter Carres fenteatie multcque contentiones agita-antur. At Julianus cardinalis legatus apofto-licus convocatis patribus, longa ft ardenti ora-tione primum hortatur patres, ut dimiffis odiis atque contentionibus , Grxcis jam jam Latinas terras appetentibus obviam irent , ft quos tan-topere amentes optaverant, nunc prafentes non (pernerent, mitterent legatos fuos, qni eos , fi poffeot, Bafileam, Avenionem , Sabaudiam ut perducerentur , curarent : quod fi non perfun-derent, agerent cum eis de loco concilii ; ita •t non Grecos propter locum, fed locum pro-

pter Graecos amate videantur , Eugenio ponti-fici reconciliaremur, ne venientibus Grrcis lu-dibrio effent; ut qui aliorum concordiam que-serent» soter fe divifi referirentur: placere Eu-genio, ut Sigifmuodi Otiaris arbitrio eunda componantur ; nefas effe patribus talem arbitrum recolare » cum Catfar priscipuns fempei audor fautorque concilii fuerit : tollatur a patribus monitorium, toilet .ft Eugenios translationem concilii, promirtetque decietorum concilii ob-fervatiossem» fi talia fiant » qun ft reformatio-ni ft honori fedis apoftolic· coofulant. Sedob-ftinacis animis fruftra narrabatur fabula : per-flant in fententia Bafilcenfes» ft nifi in loco a £e delcâo non videntur paffuri concilium cele-brari, Hur Turririas.

Fmsaa ad fsmu ffoem rrodwrar rsoarss Ba/f-*Inifi» tliftui»» , trxttrti fr<t-fitu CMjUMiaxftiiat , mugit <x-flmU* MVM* *ttmfttrttm ftriftm fiit itfiffimiu* J^v-*Cd^gerrittuNui» [-- •fUffl·*, co-*f»t tUfitt tfi : Dt remtÂiù éfftiâti milittatù te-titfit*, ad cardAsa/vi· *Itfftrinu»* t f»«d *fttun txttt i» kikiittkftt tmiatxtiÿimi ttrJmxlh fifcit, fuiiu* lit. *njn bxt fiut vtrkx.*

Oâava conGderado oftendit , congregatio-nem iynodalem non modo non fore necefla-riam, fed nec pro bis temporibus expedientem ad extirpandas nurefes , ft alia fcandal? a Dci eedefia fubmovenda : & furnitures infelicibus operibus ft funefto exitu congregationis Bafi-lccnlis, quorum memoriam recentiffimam habe-mus , quod fie deducitor . Ut enim fapientes volunt , ex proximis prvteritis plerumque ar-guere libet adprafentia ft futura: imo per pra-terita providemus prvfentibus & futuris ; unde Gregorius ad Maximum epifeopum : Ex tranfada in te vita didicimus, quid de fcquenti converla-tione prafumamus. Sed & Caffiodorus : Inftru-âusredditur animus ad futura, quando prateri-torum commodemur exemplis, ft Cicero in Tu-fculanis: Parturitorum meditatio malorum futu-ris providet.

St igitnr ejufdem perfide congregationis gcfta receniemus , demum gloriofa opera recolimus apoftolic· fedis, ac fanfitiffim· memori· domi-ni Eugenii pap· quarti, tunc in cathedra Petri fedentis , facile cognoicemus , unde hnrefes ft fchifmata prodierunt, undeexceffus, rebelliones ft deformitates ortum habuerunt . Quibus at-tentis, a penis oculis attingemus , an per his temporibus expediat ad aliam congregationem afpirare: quia» ut fupra diximus , non eft pru-dentis viri eam viam repetere » in qua incom-moda fnftinuit.

Ut igitur paucis multa comprehendamus , prefati perditiffimi homines , qui Bafiler fub concilii nomine remanferunt , at inibi unum tribunal contra fedem apoftolicam perpetuarent qutefcente ecclefia in pace ft unitate , herefes* ft icbifmata, quo ad (e fuit » non parva attu-lerunt , concitantes univerfum populum Chri-flianum ad rebellandum apoftolic· fedi . Nam eamdem fandam matrem ecclefiam quam uni-tam invenerunt , ut peftilentes iniquitatis filii infeliciter fcindentes , unitatem quam acquirere nefeierunt» facile perdiderunt.

Rorfus apponentes iniquitatem fuper iniqui-tatem eorum » fciffuram fciffura (quoad fe fuit) addiderunt, nam Grccorum populorum unio-nem a multis optatam feculis nyrii modis im-pediverunt . Longe aliter certe egit apoftolic* ledcs, ft beatiffimus Eugenius predidus. Scient

R, «i®

enim meliorem tantorum populorum acquifitionem omni negotiatione auri ft arguati, adpror fequendam eamdem fanftam aniooem totis infudavit viribus. In qua re nullum paganorum {mocipem, nullum infidelium populum, nulnm denique hoftem tam fervam festtit inimicem, quam eorwndem Bafilceatiam cçtumper- ^diffimum, qui fummo ft odio innumeras artes, Traudes ft machinamenta adiaveoeraot, at illud fanfttffimum opus cum magna fidei ja&ura ft occidentalis ecclefia ignominia impedirent. Adeo enim in ea re eorum impietas invaluit, ut cum dolenter conspirèrent fandam apoftolicam fedem, ft prodictam dominum Eugenium. facrumque cardinalium collegium, nedum pecunias, cccfefiuque thefauros, fed ft proprium fanguinem ft fudorem pro tanto ecclefia bono intrepide effudiife, illi impietatis filii tanto glori» invidentes, eamdem unionem auro ft fretio nummario lentarunt obrumpere. Et veuti idem dominus Eugenius pro tutamento civitatis Conftahtinopolitana contra Tureas claffem p*ravit, expenfas ft alia profidia miniftravit, ut ad nos Graci fecuriores venirent: fic Bafileenfe», diverfo tamen calle, alia parata claffc ne venirent inftabant *; ne Romane ecunirentur, fuadebant, non parvas pecunias otferebaut. Mira hominum crudelitas, ft exerranda negotiatio. Nam qui pro augmento fidei fe proficifci pdabant, feâl funt (alutis publica nundinatores, quos ab his impiis conatibus catholici principes nullis monitionibus avertere potuerunt: quare dolebant acerbiffimc, quod fanda mater ecclefia eodem tempore ft Gracos confpiceret non unitos, Latinos vero divifos. Dicebant ergo ad eofdem pctditiffimos homines illud propheta Jeremie i *Cnf»ft tfi xuutr vtfir4 λ* I E iterum illud Ofea: *Jwjiettt /44»* warerui vr,fraus. Mirabatur certe ipfa doda parenlque omnium artium Gracia, qua redudionem tpfam fummopere exoptabat, dolebatque acerbiffime, quod tam gravia * impia a catholicis impedimenta objicerentur, eratque res non tam uolenda, quam miranda, ut Gracia ipfis avidiffime appropinquantibus Latini difcederent. Qua res ethoiebat, ut eth Graci ipfi unionem ipiam totis pnrcordiis exoptaftent, tamen non parum ea de re tardiores ad id redderentur: fuilfetque defiderata ipfa unio diferimini aut periclitationi proxima, nifi adfuiffet relira reverendiffima paternitas, qua interno dolore angebatur, ft nunc Latinos confolabatur, illos ad fpem unionis, illos ad patientiam labori». Gracos rurfus boni animi efle commonebat, quippe eas divifiones felicia fore futura unionis aufpicia, pro eo quod hollis humani Seneris unionem certam atque in manibus fore olebat: addens illud rurfus Augullini de dodrina Chriftiana: Cum difficultate quafita longe fore gratiora: quia & dulcius accipitur quod mter pericula acquiritur. Sed & philofophus in Topicis: Magis amamus quod difficulter obtinemus. Ad Latinos denique dicebat, ne ab incpptis detifterent, majorem inquiens effit gloriam, quanto gravior temper eft pugna.

Tanaem fapientiffimi ipfi Graci affiduis confiliis ft commonitionibus veftra reverendiffime paternitatis confortati, videntes, quia bona eft negotiatio, qu* pro unitate fecit, fandius decreverunt apoftolicam fedem ampledi, quam Bafileenfium rebellium multitudini affillendo, in perpetuo fchifmate manere. Quare eorumdem Bafileenfium tentamenta ft verfutia» fande ft juftu fprevetunt: in qua re fe veros Graco», lomtaofque fapieutes oftendebant, fcientea illud fui lapfenuffimi Cyrilli Alexandrini patriarcha: Unumquemque catholicum fecure eam partem tenere, aut detettari, quam apvftolicam fedem detcftari viderit, aut tenere - Cerarius, neminem decipi poffc, niti ab ea recedentem > in qua, ut ait Hieronymus, ferrata femper fiiit catholica religio. Itaque digito alttffimi, cujus res agebatur; ac corumdemorientalium populorum devotione ingenti, cjufdemque beatimmi pontificis cura, ac vcftne reveseodiffim· paternitati» induftria ft folicitudine, eadem orientalis ecclefia per multa a nubi» fecula divifa, *ad eamdem* fidei » religionis ft ritus unitatem feliciflimc devenit. Taceo plerafque alias difficultates, perturbationes ac impedimenta in ea re multipliciter ingefta, 2ua omnia non parum animum veftr· reverene paternitatis affligebant.

Cernebat enim primo ft ab illis perditillimis hominibus unionis rupturam illata diffidu: cernebat etiam ft in re ipfa, videlicet in articulis ipfis difputabilibus fidem concernentibus, non parvas perplexitates. Nam cum in rebus ipfis acerrima foret opinionum diverfitas, ac thfputamium maxima varietas, prout plerumque etiam in re exploratiffima apud fapientes heri folet: pro veltra tamen indicibili lapientia ac virtute, difputandique ut expedit acrimonia, gravitate, modeftia, *ac* fuadeodi quodam fingulari divinoque vigore, fepe res ipfa», qua omoiuaa judicio difpcrf* videbantur, *ad* unam tantum veritatis ft fidei confonantiam felici(fime deduxit, ut impleretur quod per prophetam feriptum eft: Omav/ cauoeumwr rem *Dn* .xlrsiaa»: ft iterum: *ct^rei^ti [ut·,* ft illud prophetas: A» dama dsuiiui umfe» lavMBU» cum *rmftef».* Et juxta apoftolum: *U-irf·· ftuuntti, tuiMti*, veritatem fidei ampleArates. Et rurfus illud Exechielis vaticinium: *Lxtttx tfl Efbrti* i» txit»* aum /aurum, dr muri *inftti fikUrnt, fUaS» Hnttrt* quia complexa eft negotiatio unionis, ft glorificata eft Ephraim, Romana feilicet ecclefia, de filiorum redudione.

Hac igitur latius quam putavi ideo commemorata iunt, ut non fatis mentis compos videatur quifquis tales frudiu, tales rerum exitus ex preterits proxima congregatione prodire confpexerit. Et iterum alium in eadem natione Qnodalem conventum erigere conatur pntfertim cum illorum hominum vcftigia fuperfiat. Si enim, quifquis ille eft, palfione non tenetur, facile judicabit, quid fibi velit alterius multitudinis congreganda optatus; que rebus fic liantibus ad nihil aliud peti videtur, niti ad hujus fanda Romans fedis minuendam auAoritatcm, ft deinde augendum bsrefes ft fchifmata in populo Chriftiano, ut quod non valent per unam viam, per aliamfemitamconfequantur: ut verum fit quod beatus Cyprianus quafi pro eodem cafu clamabat: Sepe (in3ait) in ecclefia pratentis temporibus accit, ut heretici videntes pravitates eorum dereliâas, excogitarent novas fraudes, ut fub ipfo pietatis titulo fellant incautos. *HtJtrittu.*

Cararum £υχ«υ0M *Jtrrrfi ritOiMii FlTtuix Utixi, ft» xlttrit M i» fn ttteiràxé· etatUix* ceu» Grucb, ud idraa *·f»t ft Mtiintt», littrtu btt tUtat*

Ann• Ottrri HJt. msro 1437. *(tatifitata» f*[tfiitu KflatAat iirt- A aitt C7 qaiam faaataiiiivtav* qt, *atfthta* rasdbtam *Grati» ctattdmat*j *art ata Sigifiaaadaat iafattaia, ngtfyat* «φp, *at h auù fatmat,* fM *Granram ia* ftu&m *adatatai tr aaitai taai* Rmmw *rt&fia fnfatara jadk^at. Cafitaatam ftatifitta dtfh, ad afin Grat* ia BaBaat tta-dactad*, ttafiitait : feaaa» ttadaGaa» tifdt* Graii , ftnuapt aittBtM* U *taafi» tkiliti tjf* trkaiâalAa» *aatft : aratm» ia rtatidt tMfti fn* ttadatradh *Cratit nafirataait , at da* aB* a^fitBca ftdit aaari* ad nfita Grat* traafa»* fitt taftafiu fn dauadit V ndattadh Orath rn-aift, at ta tjafdma BagtaB ft^atatHat aftfitfitit Bttri»t taraotfat rryfit fatkaat aftant.*

VI.

EUGENIUS HORTATUR JANUENSES

d

UT IALV VMCOMDUCTUM

Gnccis concédant.

Kqgttiat tfifitfai ftraat ftratnat XMt ad ftrfttaam nianaràa.

DiltSt filit atUi airt Tbtata dt Camft Fngtfr dati faaaeafi falattm, <Tt.

V 10kb it tua nobilitat es iatroclafa liters-ram spoftolicarum hefterna die dataram copia deliberationem fatam, quod aecaascnicam concilium Florenti* sat Utini pro unione ee-clefiarum occidentalit 8c orientaHa celebretur. Quare cum velint Greet predi&i pro eorum tu-tela fc fccaritatt falvnaaconduftum habete a te, fc illa communitate tua > eamdem tuam nobi-litatem in Domino requirimus, fc hortamur, at fieri faciat, fc oobit mittat preditam fal-vum coadutam in forma copie , quam mitti-mus introclufam. Datum, fcc. pridie Kalendae Junii, fcc

VIL

EUGENIUS HORTATUR

SIOISMUMOU.M Imf iut o iim

A liofque Chriftianos principes, at omnia faciant, quae Grecorum in Italiam adventui fc unioni cum Romana ecclefia ex-pedire judicaverint.

Btgtain» tfifttfat firm ftrmraat Dti, ad ftrfttaaat* rti *attanriaa».*

Carigiatt (a Cbrff· *filit Sififiaandt B.ta*atram iatftratari,* CT *Hangaria at Btlànaia* £ *ngi illafiri falatam,* CTr.

C Um proximis diebus veniflent Bononiam ad nos dileâi filii Joannes Biffipatus fc Em-•*SeiTTîÎ* maQUCI * Tracagnoti Vu lotis oratores cariflimi in

Radiator*. Chrifto filii imperatoris Gnecoram, fc venerabi-

7*.**«..' lis fratris patriarche Conftantinopolitani , qui

TwtVgw. dudum fuerant in concilio Bafileenfi , petiverunt

si. a<«p«- audiri in coaGftorio generali: qnod nos illis fa-

tM , «i»· j]jtcr conceflimus , attenta magnitudine rerum

quas tratare advenerant . Cumque cos in diâo coaGftorioaud nemus, fecerant expolitionem fuam, cui poftea jefpondimus in Gmili, prout contine-ri videbit in Uteris apoftolieia, quastuc celtita-dini mittimus . Prediât etiam oratores audita noftra cooccflfooe.fc approbatione eorum quape-tierant , ejufmodi approbationem aoftram ha-buerunt ratam, prout ex iaftrumeoto advocati fifcalis natet, quod etiam mittimus alligatam: Per eofdem etiam dica accidit, quod venerabilis frater epifeopusDignentis, fc diledus filius Ni-colans de Cufa , Oratores a concilio BafilccoG hac de caufa mifli ad nos venerint, fc cis apud not exiftentibus , a dilefcis filiis communitate Florenti* refponfioaem fc certitudinem habueri-mus, quod omnia qac juxta formam decreti ad hoc negotium neceflaria erant , cumulatiflime Sara verant: hineque conftituimus, quod praedi-ti oratores Grecoram fc coacilii Baileeofis ti-mui cam noftris nunciit propediem ia Grrciam navigent.

W W Cmmssti «ai»· ÜJtii',"ζζι Ama· .*S%*-*f **TM'. , uf!*^** *****?*'

Quare , Domino concedente , omnia nobis optime difpofita fc parata videatur , qua pro unione occideatalis fc orientalis eccleGa vide-bantur neceflaria . Itaque yelit tua fublimitas omnia facere » dicere > difponert fc ordinare , quo hujufmodi Gracorum redu&iooi, fc eorum eccleGa cum noftra Soioni judicabis fc iotelli-ges pofle conducere , ut diebus noftris fc tuis prcctpuum hoc augmentum fufeipiat catholica fides Chriftiana : quamquam fperari pofle vi-demus, plurima bona multi facienda unionem preditam, com fata erit , concedente Domi-no, fecutura.

Ceteram fumma com difplicentia audivimus, qnofdam hareticos in regtio too Huagaria per fc ff>f hac tempora pollalafle -, fc facerdotes regni *«Jmi, ipfiut* nolle modo abfterreri «at induci pofle a *·?"* dileâit filib fratribus ordinis beati Fraocifci in obfervantia regulari degentibus, qui in illo ver- αιμτΑμl bum Dei predicant, ut concubinas, quaspubli-ce tenent, dimittant, fc aliter honefie vivant : *a»,* *t 1·» qu» res maxime facit populos regni illius a bc-frl' ne vivendo fc retrahere, fc a fratrum prodita-rum monitionibus retrogrados eflet neceflarium-que judicatur fore, at aliquis prelatusineo re-gno deputetur cum noftra autaritate fc favori-bus tuis, qui & hxrcfes extirpet, fcclericosfa-eerdotefqae honefte curet vivere. Quod at con-fentire velit tua celfitudo , hortamur , fuade* mas , ac etiam ftrita requirimus . Datum Ju-nii, &c.

Baftaiat tfi/itfa» frrvat ftmraa» Dtit ad ftrftraaa» rti mtatriam.

Cariffi» ia Christ filit Canit Fraattraai Ttfi illafiri faltHia (T aftfitlitaat ktatdiilitat*.*

Um proximis diebus veniffent Bononiam, CTr. *arfafra, ufjat,* Ceterum fumma cum dilplicentia, fcc.

Argiltu ^4»tlia <7 Ttrragallia , at fafra » af-fur, Ceterum fumma cam difplicentia, fcc.

▼111.

&a»vr 14j«.

V11L

DEPUT AT!O CAPITANEI tONTIFICIAkUM U1LM1IM

ad Graces ia Italiam conducendos.

E»(rw«j tfifcftn ftr+βι ftrvtmat Dtit +À ftrfetittM ni «wwertaw·.

*Diltih fill· »tltli virt, lιηή futfilashi {4Z/4Γv«· ntfintrtin Cut/i^nrifeliet mit- refitnet· [d*ttn.*

Stk■μuλ probitatis ta* ac circumfpedc prudenti* conlpicua mérita, quibus oerfonam tuam Dominai imignivit, fidelifque promptitudinit voluntatem, quam ad noftram & Roman» ecclefie honorem Se flatum te gerere novimus, St lingularem navigandi peritum, cujus nu, gnam laudem, in patriam diu reportafti, diligenter attendentes, ipctn indubitatamgerimus, que tuo exercitio committentur, diiponentur utiliter, St fal abriter tuo mioifterio dirigentur, Sane cum pro ducendis in Italiam carifumo in Chrifto filio noftro Romeorum imperatore. Se ▼enciabili fratre Jofcpho patriarcha Condanti- C nopolitano, cum alii* prelatis Graecis ad acumenicum concilium pro unione occidentalis St
» cakbraiw '*.*. orientalis eccleG» *celebranda, quatuor galeas Apud civitatem Vcnetiarum parari Se expediri fecerimus, fuper anibus hac de caufa Conftantinopolim mittendis, in earum reverfione predifti imperator, patriarcha A Greci in Italiam navigare debebunt, in ipiifque gubernandis, Se in acceflu redituque fuo feliciter, dante Domino, dirigendis, precipue requiratur fufficiens dux St caput, tu» perlon* imaginatio occurrit, fidelitatis Se devotionis ardorem eximium, Î|uo noilram A' eamdem ecclefiam colere dignoccris, rcpr»tenrans oculis mentis noftre.

Tenehtes igitur iudabie, quod ex tuis adibo* virtuofis gale* predide in acceffa ejufmodt Se reditu, juvante Domino, fecure perducentur, k alia qua cupimus, Se tibi mandata font, feliciter implebuntur, te galearum quatuor predidarum, ac patronorum Se aliorum officialium hujufmodi armatarum, remigumque in illis deputatorum ac deputandorum generalem capitancum facimus, creamus, conihtuimur, Se tenore pnefentium deputamus. Tibi galeas, patrono», homines 8r remiges hujulmodi in acceflu Se reditu pnadidis dirigendi Se gubernandi, nec non iupradidos imperatorem, patriarcham Se Greco*, juxra voluntatem St mandatum venerabilium fratrum noftrorum Marci archiepifcopi TarentafienGs, Se ChriRqphori epifeopi Coronenfis, quos ad id nuncios apoftolicos mittimus, ac justa confilium St diredionem venerabilium rratrum noitrorum Petri DigncnGs, Antonii Porlagallcnfis, epilcoporum, 8c Nicolai de Cufa
o··4χ· i>·«·i>·> prcpohti ConftucnGs, Bafilcenfis concilii oratorum, etiam hac de caufa Conftantinopolim mitiorum, in Italiam conducendi, univeriofque officiales armatos, 8e remiges inobedientes, feu quomodolibet delinquentes, aut aliqualiter excedentes fecundum juftitiam Se tu voluntatis arbitrium puniendi Se corrigendi, ac meos me-

A rue it mixtum imperium exercendi, Se omnia a u■o fc fingula faciendi, qu» ad pleniffimum. capi- Coasstt taDcatus officium dignoicuntur dc jure ve! con> i«ji> fuetudiaa pertinere, juxta formam & confuetudinem «ommifEoonm, qu» a dii dis filii? dominii Venetorum fimi1ibus armatarum capitaneis in Romanians mitti conflictis dari confucverunt, concedentes plenam dc liberam poteftatem: diftride quoque mandantes patronis, officialibus, hominibus armatis, Se remigibus fupradi&is, quatenus ubi tanquam coram capitaneo plene parcant 8c intendant i Caret itaque devotio tua traditum tibi officium hujufmodi fic attente, diligenter Se folicite exercere, quod tua probitas virtuofa votivum dcfpc,
D ratum in hac parte frudum pariat, quodque Ereter divinum premium, quod exinde mero, is, amplam tini noftram Se apoftolica» ledis gratiam merearis. Datum, Sec. A. Julii,

I X.

EUGENII SUMMI PONTIFICIS SALVUSCONDUCTHS

ProGrecis in Italiam accedentibus, ac forma procedendi in caulis criminalibus Se civilibus inter Latinos St Grecos.

Kafniei tfifitfee firmi/irnn» JWi» ad ffrftteem ni eiteitritei·

Cetriffien ie Cbrifla filû "Jteeei Tetedet· inpfrettr· Arasawam dtijtri, er wusraAtïl fretri Jtfifb· C»»fU»eie^ditaee filettm, CTt.

Quia annuente Domino in Italia fiet univerfalis St catholica fynodus, roqua justa concordata in fynodo BaGlcenü, Sc in
I) Conflantinopoli poftmodum confirmata, occidentalis & orientalis çcclefiaconveniet: cupicnrcfque, ut omnibus noftre mentis caritas appareat, St omnis fufeipio, que circa facultatem Se libertatem venientium exhiberi poffit, de medio tollatur, tenore pnefentiumdamus, concedimus vobis imperatori Se patriarche pnedidis, aliifque venerabilibus fratribus, Alexandrino, Antiocheno, Hierofolymnano, patriarchis, omnibufque vpbifcum Se cum ipfis ufque ad numerum feptingentarum perfonarum cujuicumque ftasus, gradus, ordinis vel dignitatis, tam fpiritalis, quam temporalis exiflant, ad univerfaiera Se catholicam fynodum przdidam accedentibus, vel venientibus, plenum St liberum fahrumcondu-
E dum, omncfque predidos Se eorum quemlibet cum perfonis Se rebus fuis,, in omnibus regnis, provinciis, dominiis, civitatibus, arcibus, caftris, villis ac locis fubjcdis obedientie Romane, per que ire, flare, redire Se recedere, vel tranGrc contigerit, ad noftram liberam & firmam cuftodiamrecipimus: per prefentea promittentes omnibus, & eorum Gngulis, tenore prefentium, fecuram 8t liberam facultatem eundi Se redeundi ad Italiam pnrdidam, Se illic ftandi, morandi, converfandi, Se cum omnibus fecuritatibus, libertatibus St facultatibus, cum iis qui obedienti» fande Romane cccIclie dediti Se fubjcdi funt

Aewe Ca«uTt 14}·. funt, difputandi, fyllogirandi, jufta *Be* ratio- A nabilia proponendi, ooiaiaque alia libere ft fi- ac impedimento aliquo faciendi Sr expooèndi, qan ad unioocm ecclcfianna Chrifti alite contone videbsmtur j intimal Sr divifim cam boni propriis, rcba·*8c*fabftantiisfuis, recedendi qa·-que, candi *Be* redcendi fecare *8c* libere fine latione* omni impedimento reali ft pcrfooali ccffante, ft penitas remoto.

Item G hrc onio (quod Deas avertat) non fequeretur, nec ad optatam finem procederet, prodidi imperator *8e* patriarcha, ft alii fuperius nominati t noftris fumptibas ft galeis, fine longitudine temporis, ac omni impedimento ceflantc, cam honore fuo, bona voluntate noftra, quemadmodum ad prodidam catholicam futaram fynodum venerunt, ita Conftantinopolim B redeant, five onio in diâa fynodo fecuta fuerit, five non. NonobfUntibus in prssdidis, ft quomodolibct prodidorum aliquibus differentiis, difeordiis ft divifionibas tarn proteritis, naam qua prafenda ipiorum eluccfctrent, ft in futurum orari ft adaugeri pollcat in ecdefiis prodidis occidentali ft orientali, five inter profatam Romanam ccclefiam, ac illius fubditos & fubjedos, ft imperatorem ac patriarcham ft Grecos alios antedi&os, alnfque non express conclufionibus, dccretationibus› fentenuis, terminationibus, quomodo vel qualiter aliquid efle vel fieri debeat. Nec obftantibus aliquibus pignoribus ft obligationibus publicis vel privatis, C ¥ neque accufatioaUMU, excembus, criminibus aut dclidis, fi qua pnedidos, aut aliquem prxdidoram, quoquo ft quocumque modo aâa ft commifla fuerint, & univerfaliter non obftantibus aliquibus aliis, etiam fi talia effent, anibus io pralenti de illis opportunum effet fpecialera facere mentionem

Si autem accideret, aliquem ex ipfis Gracis Û" alicui occidentali & Romana ecelefia iubjedo injaciam vel lacfiooem aliquam inferre in perfona, •XXXΛ honore ft rebus, vel a|io modo, fpedet ejus dcliâi cognitio, afqac ad debitam, juftam & decentem rcfeâionem & rcintegrarionem damni illati, ad imperatorem ftpatriarchim prefatos.

*- E contra vero, u aliquem ex noftris, ft nobis £) Jtofwwr» 8} Romane ccclefio fubjedis, contingat alicui fubjedo ecclefic orientali aliqualiter injuriari, vel aliqoam lationem facere in perfona, honore « ft rebus, vel alio modo, ipfa cognitio ad nos fpedet, qui palfis integre fatisfieri curare debeamus.

Io aliis vero accufationibus, exceflibus, criminibus, & aliis quacumque fuerint, unaquaque pars cogoofcat, & fuos judicet.

Mandamus itaque omnibus & fiugulis perlatis, regibus, ducibus, principibus, loeatenentibus, communitatibus, ft aliis particularibus quibufeumqueperfonis, cujufcumque gradus vel prceminentûsexiftaot, qua Romana & occidentali ecdefie font fubjedo, quatenus prxdifta, ft eorum qualibet inviolabiliter obfervent. &, E quantum in cis fit, faciant obfervari, prafatof-2ue imperatorem, patriarcham, ft alios omnes, : quemlibet eorum ad praefatam fynodum venientes, ac inde redeuntes hmul ft divifim favorabiliter tradent atque fufei piant, ederemque &iecurum illis trantitum praebeant. Volumus autem prsfentem falvumcondudum in fua vi ft robore manere, quoufquc praefati imperator, patriarcha ft Graci omnes fuperius nominat i, cum fuis familiaribus, ft fuis, nique ad numerum praferiptum feptingentarum perfonarum, Conftantinopolim redeant. Datum Bononia pridie Nonas Julii

X Au*. entire 141·.

EUGENIUS.PAPA

oiirotis 1M concil io lucro»

Ad Graecos in Italiam condocendos confirmat quibus etiam alios ipfe adjungit.

Dei,

ad *ferftcttMt ni* .

Ceriffim· m *Citrift· fili·* *TtUnltf·* 4mm·. ram *imftrettri illuftri,* CT *ruHTtiili frttri fetriircl**

ftltttm, ere.

Cum pridem fanda,Bafilecnfis iynodus pro futuro cecatnenico concilio in Italia celebrando ad fandiffimam unionem occidentalis ft orientalis ecclefic, Deo propitio, coafeqaendam, lochm elegerit, & diledis filiis Joanni tituli fandi Petri*ad vincula, ac Juliano tituli fanda Sabina, fanda Romana ecclefic presbyteris cardinalibus, ft venerabili fratri Joanni ■trehiepifeopo Tarentino, in ea fynodo apoftolicx fedis legatis & praefidentibus, eligendi oratores ad vos cam galeis ex parte profato lynodi inftituendis, ac cis omnia ft fingul» com mittendi, qua ad exeoitionem incumbentium negotiorum fuerint neceflaria, plenam dederit potcftatem, velat in decreto faperinde confcdo plenius continetur; prafati legati ft pretidentes ex hujufmodi fibi poteftate conceffa venerabiles fratres Petram Dignenfem, Antoniam Portugalleofcm, epifeopos, cariffimorum in Chrifto filiorum Francia ft Portugallis regum illuibrium in dida fynodo oratores, ac dilectum filium Nicolaum de Cufa, prepofitum monafteri *.......... decretorum dodotem ex parte dida fynodi, ad n devotiones veftras tranfmittendos elegerunt, Hk·*.«-rs) quibus etiam diledum filium Joannem de Ragufio, ordinis Eradicatorum, facra theologia profeflbrem, nunc apud nos oratorem adjunxerunt, cum plena poteftate pratnifla omnia faciendi, ut in literis & inftrudionibus (aper hoc eis traditis fcriolius continetur: nobis deinde inftantius (applicantes, uteledionem ft commilitonem hujufmodi approbare, & oratores ipfos cum literis noftris cum didis galeis ad vos ulterius tranfmittcre dignaremur. Nos autem omnia ft fingula fupradi&a rata & grata habentes, ipforum oratorum profedioni, ut petitum eft," libenter annuimus.

Quare caritatem veftram exhortamur in Domino, quatenus oratores preicriptos latores prafentium ad vos pro tanto pietatis opere venientes placeat benigne fufeipere, ipfofque timui cum venerabilibus fratribus Marco Tarantafienfi archiepifcopo, & Chriftophoro Coronenfi epifeopo, fpecialibus oratoribus noftris fuper dido concilio, ut praemittitur, in Italia celebrando, libenti animo exaudiatis, eis una cum prrdidis oratoribus noftris in omnibus 'ad rem hujufmodi petentibus fidem plenayiam adhibendo. Datum Idibus Julii.

Ch<irri «41»

XI.

APOSTOLICÆ LITERÆ.EU.GENII

Prxfatis TarantafienG 8e CoronenG epifcopis Cooftatuiaopolim oratoribas deftinatis.

ad ftrfitna» rei »e»ena».

KtitereliiAei frarrAat Mette aetlriefiftef· Teranta. fitafi <T Cbritsfbsr» tfifcfi Cereetafi* μμτνι CF eraterAer efe/ùlitü *faiate» <Tt.*

Gaa N d 1 a virtutum merita * quibus perfonam vcftram dotavit altiflîmos, veftnrque fidei promptitude, 8e comprobata in laboribus aflîduis, qoos pro neftris te apoftolic* fedisobfequiis ftodio indcftfl'o fubiiftis * animi veftri cooftantia * nos inducunt, ut illa vobis audenter committamus , per que ardua 8t neceffaria fedas apoftolic* ac Roman* ecclefi* negotia prudenter * folicite & diligenter execution! mandentur, 8e veftra virtus io eo negotiorum exercitio a nobis deputata * fefe reddat omnibus clariorem. (

Sane cum pro unione occidentalis 8c orientalis ecclefi* * maximo a nobis ftudio dudum quxlita, carilfimum in Chrifto filium noftrum Joannem Romrorum imperatorem, 8e venerabilem fratrem Jofcphum patriarcham Conftantinopolitanum, aliofque prxlatos te nobiles Grecos in certo numero ad partes Itali* perduci oporteat fuper galeis mittentium impenfa expediendis, prout in decreto fuperinde confcdo a nobis poftea comprobato latius continetur. Nofque ad tollendas quorumdam differentias de mi'fionc diftarum galearum inter fe contcnden. tium , ipfas propriis fumpribus parari fecerimus, te unam cx cis premiferimus , volentes id quod reft^ perficere , & prxdiâos imperatorem, patriarchamque, 8t Grrcos alios* doce Deo, m Italiam conduci facere-

Vobis , quos hac de caufa fedis apoftolics» nuncios te oratores de venerabilium fratrum noilrorum fande Romane ecclefi* cardinalium conhlio & alienfu creavimus, prout tenore prxfentium facimus 8e creamus , ut ad civitatem Venetiam vos conferatis * 8c fuper ipGs galeis ad hoc paratis in Conftantinopolim navigetis, prxdiâoique exinde imperatorem, patriarcham, przlaros, nobiles, aliofque Grxcos , quos illi iecum ducere velint ad partes Itali* , quanta cum eorum majori commoditate Achonorlficentia poteritis , perduci curetis , committimus 8r mandamus; omnia & fingula faciendi , gerendi & adminiftrandi, qus przdidorum imperatoris &: patriarch* * te aliorum Grscorum in Italiam adventui neceflaria duxeritis , vel quomodolibet opportuna , licentiam vobis * poteflatem , 8e plenariam concedentes tenore prsientium facultatem . Mandantefque diledis filus nobilibus viris capitaneo & patronis galearum prsdiftarum , quatenus in cunâis qa* ad dneâionem prxdiâoram imperatoris * patriarchs te Grxcorum fpeâabunt, vobis pareant Ar intendant. Datum* &c. Idibus Julii.

XII.

Het MIIM4 <«w *tufedifftt EeftBiai ft».*

A *t'fex , n fiifM dijuulter elite Grtnrta* *d«s*- Aw · < rmas srsrvrur, «r/ rar*** *demten»* i· Cubist »41»· *ttetUie Befileeaji téùtr»·, de yΛαftfriiiStm ββ, erd winit tifa/tn· itieerii, neuteretieeit ty reditar* Grarar·» CM^UaTMepafiv) *ia» fn ti. tek trie» V ta^edie iffn CaadeatiaefeUt, life» eft * nt eeeter iatferettrii CT f»triartbe dean· (* *fitlint demt· tltSèèi , CT ide» featiftx ttftt· fee refrearitteret : de faAet exfeefii aS·» ferret in ftffiene ip. teatitii Ëtflnefit , ïrit aeriit* : Sicot pit mater. Ir *itfrti*

Item quod mittatur onus , vel plures ambafiatores ex parte fieri concilii cam oâo milii* bas ducatorum * pro facienda congregatione finslatorum ecclefi* orientalis Conitantıoopo-

B im, que oéto millia expendentur ab ipfisaau baGatoribus iacri concilii , prout ipG domino imperatori , fit ipfis ambufiatoribos lacri con* cilii videbitur. Ita tumen ./quod fi didi pnslati nollent Conftantinopolim venire* vel poRiuam Conftantinopolim venerint * nollent ad FDodum prrdiâam accedere * tunc teneatur didus imperator reddere didis ambafiatori. bas iacri concilii quidquid pro ea re expende* rint.

Item quod cccleGa occidentalis folvat expenfas quatuor galearum groffarum * quarum dtus liat de Conftaotinopoli , 8c dux aliunde * pro conducendo * dum tempus erit, ad portam no. ftrirm « 8c reducendo Conftantinopolim domi,

C num imperatorem te patriarcham * te prolatos ecclefi* orientalis cam luis ufque ad nameram leptingentarum perfoaarum * quibus ipfa ocri, dentalis ccclcfia impenfas faciet hoc modo . Quia pro expcnGs ipfias imperatoris ®e ipfatum feptingentaram perfoaarum a Conftantinopoli ufque ad portam noftrum ultimam* da. bit ipG imperatori quindecim millm ducatorum . A dido autem ultimo portu ufque ad locum dide fvnodi * 8e deinde quamdiu manebunt in fynodo , & ufque ad reverfionem ipforutn ad Conftantinopolim * faciet dido imperatori cum didis feptingentis perfdnis impenfas boneftas.

Item quod infra decem menfes incipiendos a

D menfe Novembris proxime fequenti * teneatur iacrum concilium mittere duas galeas groflas* & duas fubtiles verfus Conftantinopolim cum trecentis balliftariis * faper quibas galeis ensnt ambafiatoret facri coocilii * 8c dominus Demetrius protoveftiatius Palcologus, primus de ipfis ambafiatoribus .domini imperatoris . Qui quidem ambafiatores facri concilii habebant lecum quindecim millia ducatoram danda\dotnino imperatori pro expcnGs fais * te patriarcharum * 8e pnslatoram * ac aliorum vementium ufque ad namerum feptingentarum ptrfonarum * faciendis a Conftantinopoli ufque ad portum ultimum* ad quem debebunt applicare* ut fupra.

Item praedidi ambafiatores facri concilii ituri cum predidis galeis ordinabunt , quod decem millia ducatorum erant parata ad exponendum* fi neceflarium fuerit* pro cuftodiacÿritatisConftantioopolitanas * propter periculum quod pof- let. intervenire a Tureis civitati tempore abfentiss didi domini imperatoris * qus pecunim exponentur per aliquem a didis ambafiatoribus facri concilii deputandum, prout nccellitas fuerit .

Item ordinabunt prediâi ambafiatores facri concilii de expcnGs duarum galearum fubti, liutn, & trecentorum balliftariortim procuftodia civita-

A ■■ - Cnxri 144*· civitati* Conftantinopolitan* temnore abfenti* domini imperator» » *te* quod gente· diâarwm galearam * ipfi balliftarii jurabunt in manibut iesperatori· , fideliter fe habere » It capitanei earam fiat , quos imperator inftnucrit.

Item quod pnadi&i amb fiatores habeant cx•eafas duaram galearum to ooot expendi coafnevenant ia armando talc* galea·.

Item quod hejufmodi ambafiatores facri coor cilii ituri cum pnsdiOis gakia Cooftautioopor lias, aomiaaboatdoaMao imperatori portum, ad 3uem ultimo debebit applicare, *Λ* locum noam e pnraomiaati*, ia quo efle debeat diâaonivcrialis fynodu*. Her

Treme <tror MapreriMN ararerw âuprra/w»/ <p paniamha *titSiuait 0" nxfintatiaxit itmti fiuiarli f4rtii natilii fltnitit* , W *titftiv M ix* balle pro cri*ifra*d· ronriri· , /hmm·* pawA *ftx fnatifit exftafu i»xt»* te rod*et I·*#*·*inafi nxfH*, xffatiiHr*·

La Chrifti nomine . Amen . Anno al* cjuidem nativitate 14)7. die x v ii. oaenfi* Julii, tempore pontificatu· fanâiffimi in Chrifto patrii ft domini noftri, domini Eugeni! IV. divi* na providentia (umeri pontifici*, conftitutuscoram profato (an&iffimo domino noftro ft (aero collegio reverendiffimorum dominorum cardina* lium fpeftabili* mile· dominus Joannes Biffipa* tus magnus Adriaen* feteniffieri domini Joanni* Palmologi Romeonim imperatori* , ft re» C verendftfimi patri· ft domini Joicphi patriarch* Çoaftantinopolitaai orator , confiderans affeAionem matimam um ipfius domini noftri, ft facti collegii, quam dominorum imperatoris ft patriarch· profatorum ad ianriiffimam aaioocm orientalis cum occidentali ecclcfia , ita ut Deo propitio indubie (petetur , mediantibus ipfis unionem prodiâam ad magnam Dei gIociam , ft catholice fidei exaltationem, optatam finem habituram ·, attendeofque per nonnullo· , qui videntur aficrere , fe facere concilium generale , ft aliquo· alios eorum nomine , quadam facere attentata , qua potius ad divifioaem quam unionem manifefte confpiciaatur tendere t ac tieacna ne inimico D homine fupericaainante aixania, ex ii: in futurum aliquid dubietati· vel difficultati* (aboriri poffit , quod contra mentem ipfius fanâiffimi domini noftri pap·, ft iacricollegii, ac prodiâorum dominorum imperatori* ft patriarch*, ejus fanftiffiau* unionis efferum haberet aliquatenus perturbare I

Idcirco ad omnia talia (obmovenda , ac ad confirmandos animo· omnium qunrentium pacem ft unitatem ecclefi* Dei, omnia » ft fingula per cum ft collegam futim fpeftabilem virum dominum Emmanuelem Tarcagnoti Vuloti* communiter ft divifim nomine prodi&orum dominorum imperatoris ft patriarch* in preteritum faâa , ad robur infra fcriptorum com- E petentium quomodolibet confirmando ex facultatibus fibi cooceffis per prodi&os domino* imperatorem ft patriarcham, qu* infra (abjiciantur, dixit ft afleruit, ac publice recognovit & firmavit, prout in quadam cedula tunc exhibita ft leâa, cuius tenor de verbo ad verbum nunc (equitur, ft en talis, videlicet:

Ego Joanne· Bifsipatus orator'fereniiaimi doarini imperatoris Romcorum , ft reverendiffimi domini patriarch* Conftantinopolitani , fateor profeuti litera propria manu (ubferipta, reverendiisimo· dominos (anâi Petri ad vinca- A la ft fanâ* Sabine presbyteros fanâ* Roman« ecclefi* cardinales , aliofque pro fanâifsimo domino noftro papa ft iedc apoftolica in Bafilecafi concilio profidentes , cum profcatibus eis sdhsrimtib·· , qui ultimum decretum per fanâifsimum dominum aoftram papam ad meam ft college mei requifitiooem confirmatum ediderunt , * ft qui reverendum patrem dominum Petrum Digocnfcm , dominum A. Pustugallenfem , epitropos , ft domiaom Nicotaum de Cufa decrctoram doâorem , or*tores Conftantinopolim miferunt concilium Bafileealc facere , cui fereaifsimus dominus meus impetator Romsorum, ft revetendiCsimus dominus mens, › patriarcha Coaftantinopolitaan- B obligantur , poftquam patre* *ipfi* de concilio profati , aut fanftifsimu* domine* noffier papa caput concilii profati , adimpleverint promifia in primo decreto conventional!, * prout in eodem decreto conventionali de ipfo domino imperatore Rooaeocum ft patriarcha (cripta reperiuntur , ft quemadmodum etiam ipfe imperator per auream (nam bellam , 8r patriarcha per plumbeam ibidem (cripta approbarunt ft ratificarunt.

Et ad hoc ut omnis tollatur ambiguitas, dico quod in cafa quo alii patres qui Avenionem elegerunt , ft (e concilium Bafileeofe fecere putant , ad Conftantinopolim cum galeis ft pecuniis acccffcriat , ft profato* maos dominoi impefatorem ft patriarcham nomine concilii quifiverint , quatenus finaliser Sabaudism veniant , qui locus nominatu* eft in pnmo decreto, ft proteftati fuerint concilium Bfileenfe ad alium locum non confentire , vcl tranL ferri velle , ft alia fecerint , qu* qwomodolibet etiam movere poffent imperatorem ft patriarcham , aut ad veniendum cum ipfis, aut penitus non veniendum hoc tempore ad terras Latinorum, attento quod in cafu quo etiam illa pars concilium faceret , iamdum in promiffionibus defecit quo ad eleaiobem loci & lap(um temporis in quo gale* mitti , ft alia fieri debebant. Ita quod imperator ft patriarcha abfoleti (ont ab omni promifsionc illis fada. Oaod tunc illis requifitionibo* · *8c* proteftationibus non obftantibus , ipfc imperator ft patriarcha ad requifitionem ambafiatorum domini 4 noftri ft concilii Bafileenfis pronominatorum , fecundum vim , formam ft continentiam primi decreti, ft aure* bulla imperatoris , ft plumber patriarch* , omnino venient : ft in cafo quo profati domini profidea tea una cum patribus eis adherentibus , concilium Bsfileenfe non facerent , adhuc pro bono negotii, & ad finem , ut fsnâiisima ftdefideratifsima unio non pereat, per mihi traditam poteftatem ierenifsimum dominum meum imperatorem & reverendissimum dominum patriarcham , & alios patres ecclefic orientalis per profentem paginam obligo, ft obligatos effit oftendo ad veniendum ad requifitionem ambafiatonim faoâiisimi domini noftri pap* ft concilii propominatoram : ita tamen , quod ipfi ambanatores iter arripiant verfua Confiantinopolim infra quintum diem Augufti immediate fequentis ft fecum omnia promifla in primo decreto deferant . Quod fi hoc fecerint, imperatorem ft patriarcham cum alii· patribus ecclefi* orientalia , ad intrandum galeas cauia veniendi ad unum ex tribus portubus in fecundo decreto nominatis infra tngefimum diem, a dia

X Î"*'· >4**. ‹ "S' 7*J. mu*. * Bye»*» ffiûiiâis*· «■■ ·* ""***Λ*?* ■**. *arftt»* · *tfttit* fcu a ha«j cwcihilw fcsifa ·!·> S3ïmiîl ■·■■· ·■ ·***« » * Λ"p·· "**.■.**.* .r » ·ɿɹ·ι«

AeBe Çnatnt sajs. die quo Conftantinopolim applicwcrfat, obligo» te obligatos efle oftendo per potiente· «itéras ea» μ mea fubferiptas,

Qua cedula, ut promittitur, leAa» ftndiffiaun domina· nofter, & reverendiifimi domini cardinale· pradidi acceptaverunt j, approbaverunt ^ grata habuerunt omnia in eadem contenta » 8c ipfius domini Joannia nomine quo fapra fida· promimonet, petente· » mandantote rogante·, ut de pre·ifis nuam 9c plura conficerem infiniment·. Similiterauc ftatim petiit idc* dominus Joannes » ut de cedula » at S-xfertur» leda da promiffionibiu^ec eam fais» te de petitione illorum fada per fan&iflimum dominum noftrum, 8c reverandiffimos domino* cardinales» unum ac plura coufica^pmfaftramenta-

Trasw orra maada/sraas, dt ysufiss *ftfr» ft, ftjttMtr*, CT /unr rafcs«

Imperium ooftrum eommifit vobii familiaribus fuis Joanni BilBpato » 8c Emmanueli Tar-
2*" ££ cagnoti Vuloas abeuntibus ad facram iynodum Bafilecnfcm circa materiam faturi concilii pro unione cedeGarum Chrifti » quod G repedatis diAam facram iynodum non valentem facere te adimplere fuum decretum » de loco dr teepore dr cxpenGs, de aliis » quemadmodum continetur tn decreto » Br ficui vobis commiflum ell » debeatis ire ad bcatidimum papam » ac fi ille velit fofeipere tale opus in fe » te facere ut fiat concilium mcumenicum, canonicum» inviolatum» liberam» dando omnes expenfas 8c omnia neccflaria » facundum formam decreti dide fynodi, te quemadmodum diflufe ibi continetur, etiam facere nobis falvumcondudum dr falvoscondudos juxta formam fimiliter illorum
• s«ib*m que nobis per didam fynodum fada - funt, omnia prompte velit facere » & ctfedualiter
«*»■<». adimplere beatiffimut papa » quod & vos hab®·*** poteftatem aflentiri dr iufeipere ex parte
••aa«d«« noftra, te promittere, quod iftis cftedis, dc nos
ι·(«·i»»^ cuin omni orientali ecclefia accedemus jufta
praT* tuendo) ad locum unum ex locis Italic, qui in decreto nnminati funt » omnino dc fine ulia dilatione, ficat dr dide fynodo promifimus » dc ifta conclufiooe fada in (criptis, & juramento confirmata per beatiffimum papam dc reverendi(fimos cardinales illic exiftentes cx una parte» dc per vos ex altera, quod venire hic debeat orator beatiftimi pape cum talibus literis» tuque Vulotis cum illo venire debeas» Biffipatus autem remaneat ibi» 'ut veniat cumetfeAu eorum*, dc ad manifcftationem illorumtero-
O·M· bur, fattum «R potens imperii mei proftagma
i«ii***"" *nao *45^·

Humilitas noftra committit vobis potentifimi te fandi mei imperatoris in Spiritu fando diledis filiis fuis, videlicet Mégalo & Hierarcho, Joanni Biffipato» te Emmanuel! Tarcagno-
HÛ4. ti Vulotis abeuntibus (Dcoaudore) ad fandam fynodum Bafileenfem, circa materiam faturi concilii pro unione ccclcliarum Chrifti » quod ti reperientes didam laeram fynodum non potentem facere te adimplere fuum decretum de loco te tempore te expenlis, te aliis » prout continetur in decteto, te quemadmodum vobis êommiflutn eft, ire debeatis ad beatiflimum pipam; te fi ille velit fufeipere opus in te, & facerç, ut fiat cqnciliumcucnmcuicumcanonicum, inviolatum, liberam» dando omne· eapcnfaa dr caassxt omnla nccçflaria facundum formam decreti didMO· froodi» te ficui ibidemdiffufedeclaratur, etiam facere vobis falvumcondudum, ^ falvacoodu-da juxta formam illorum qua· nobis fada fatu per didam fynodum. Si hmc omnia prompte velit facere dr cfedualitcr adimplere beatiffimus papa, quod dc vos habeatis poteftatem afientiri cx parte noftra, dr promittere, quod iftis eftedis, dc no· cum omni fanda orientali ecclefia veuiçmu· illuc in ftatuendo loco ano et loci· Itali·, qui nominati font in decreto, omnino fc fine aliqua dilatione » quemadmodum dide fynodo promifimus » & ifta conclufioae fada in (criptis 8c juramentir roborata per bcatiffimum papam dr reverendifimoc cardinales omnes » qui ibidem exiftunt ex una parte » dc per vos cx altera parte » quod ventat hic orator beatifiimi εp· cum talibus litari·» dr tu Vulotis cum ip-; Bifipatus autem remaneat ibi » ut veniat cum fine dr complemento reram : 8c ad manifeftationem iftorum dc confirmationem » fada eft pratens commilfio noftra humilitatis 143d. die ix. Novembris.

Ada fuerant hrc Bononie in palatio (sodiffimi domini noftri p*p· in logia interiori prope hortum, dic» mente» anno te pontificatu (upradidia» pratentibus revcrendilfimis inChrifto patribus dr dominia » dominia Bartholomso de Cotaçto protpootario apoliolico, C. epifeopo Ariminenfi, LudovicocpifcopoTragufienfi, Nicolao dc Cufa decretorum dodorc » dr nobili milite, domino Paulo Barbo honorabili cive Venctiarum, tcftibus ad pnmifla habitis, vocatis dr rogatis, te me Bloodo Antonii Blondi Forolivienh publico imperiali audoritate notario» dr nunc fupradidi fandifimi domini noftri pape fccretario, qui predida rogatus notavi» te in hanc publicam formam aliena manu pro-!)ter occupationes redigi feci, nomine meo & igno conlucto ad fidem de robur pramifiorum manu propria appofito.

EUGENIUS PAPA

ACCBPTAT OBLIGATIONUM

Et inftrunicntum profatum oratoris 8c patriarche Grecoram » te vice verfa fe obligat pro cxpcnGs, aliifquc promiflis in concilio BalìletnG.

Megtei») tfifnfet fn-vet ftrvereet Dtit td ferftnu» rti eteeit».

tatam fommifque hadenus a nobis qu-fitam laboribus ccclefiarum Chrifti occidentalis te orientalis unionem perfici, te ad debitum fioemperduciintentiŒmit defideriisaftedantes, & polubilibus diligentia, folicitudioc te vigilantia latagentes » omnia facere » pracavere te providere intendimus, que ipfam predidc unionis conclufionem confirmationemque quomodolibet concernere videantur. Sane cum diledus filius Joannes Bifsipatua miles Conftjmtinopolitanus magnus Adriacus carifsimi in Chrifto blii noftri Joannis imperatoris Romeorum illnftris, te venerabilis fratris Jofcphi patriarch· Conftantinopolitani orator, nuncius & procurator coram nobis & venerabilibus fratribus noftris fandm Romana

Romany ecclefia cardinalibus infra feriptiscoaa-Crcns , exhibitis mandatorum fisorum qua ha-t ia plena forma, inftramentis, vice & nomine prssdidonim imperatoris A patriarch· certam per iaftrumentom publicum manu propria fubfcriptum obligationem fecerit, cujas tenor feqaitar, *St* eft talis.

In Chrifti nomine. Amen. Anno Ac. *(Qaiittitar ttaar, fala babttar fafra bit iatattiiatt)* nos capientes in hac re finecram intentionem noftram omnibus, *tt* prefertim profatis imperatori *8t patriarch**, aliifque Gracia notam *8c* manifeftam effe, de venerabilium fratrum noftrorum facrofand· Roman· ecclefia cardinalium confilio, *8c* affenfu, tenore prefentiam ex certa fcientia promittimus, & una cam predidis venerabilibus fratribus ac coram fingulis, coram Deo *at* fandis ejus atteftamar, Anos obligamus omnia contenta in pradido conventionali decreto · Bafika celebrato obfervare, *8t* firmiter adimplere, *8c* in nullo deficere, contrafa<x** » 'd venire 1 cujus rei caufa omnia noftra bona profentia ac futura, ac cameram apofloram obligamus. Et infuper fi cafu cui univerfa caro iubjacet fingulis momentis, nofter 1Qterim accideret, priafauam tanta tamque laudabilis res perfici potuinet, depredidorum venerabilium fratrum noftrorum confilio *8c* aflenfii noftram mentem fore declaramus, *8t* prefentium tenore difponimus, volumus *Sc* ordinamus, quod quscumque ex contentis in predido decreto, cafu predido adveniente, perfici & adimpleri forte rcftarent, adimpleant atque perficiant prodidi venerabiles fratres noftri fande Roman· cedefir cardinales. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noftre promilfionis, attcftationis, obligationis, declarationis, difpofitionis, voluntatis & ordinationis infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prefumpferit, indi*gnationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli spoftoloram ejus fe noverit incurfurum. Datum Bononie xiu. Kalendas Augufti anno vit. *Hat Eagtaiat.*

Ctttraat tafilttafti ia dtrtriai fnlahattt, aaaaittrittai it ^at fafra Tatriciat, qatifat lmitar ia 16. ftffioat tjafatat ttatilii, ttavitiii, ttatamtliii t CT *iajarüi fltaat aivtrfat Eaftaiaat faatataat ftaiifictat fratifttaattr ttaflarant.*

Obftafait faat Sitifataaiat qoasaaer·· *haftraftr, fradfiitf^at aaiatti ab afefitlica ftit rtbtilaatiaat <atbtattattr txbtrrait, CT Vttraat ^aiafita/tat tfi/ttfaat trafrtat ai frafatam ttaciliaet itftlnavit,* aW««wr·/, *at a frafittit atvitatibat C"ftaniaiit abftiatrtnt, at nftrt ifft Enitaiat ia ctaftitatient fiati - rtttafnia : fti (T ^»iafiiaa/* Ta-*trtciai ta natftaiit ftffitnit triftfiata friata it ttattrariit ^rfiit Bafilttafiaat ai-vtrfat En^taiam fafaat bat att* : Rex Anglorum acerbiffimis literis patres increpavit, quod auderent Romanum pontificem judicare, afferens Antichrifti tempora eos introducere, *6t* exhortant, ut a proQe^tu* ceffarent: & in literarum fuperferiptione, Bafileenfcm congregationem, non autem concilium appellavit. *Hat Tatritiai. Ejl»abat tt ttatfart ia ^tailia Htaritnt H. tjai ia tiiuat it. Crt,i ftffitat viftfiiaa friata teatra <aaatat, ·»ηlηîi ttatiaaari ftr Jati ftiatitatnt aaatta-TA"* fi*. › itnarii* I. Trrr», *at trfta, tar ^lnfaiat Maffa ia trailata it aaaatii aaattra ·viitfiatt ^aiart. Oftian/* (a aten attnitit Etfileenfi.. *bat nan ac^aiefttatibat, Engeaiai funtatat ftntifex tx iebitt fafitraiii tffitii ai frafulfania ftritala V*

ftaaiala na9atfait frafataat natUiaat tapita tranfftrrt Ferrariaat, at fraaia fafraiiStraat narrati·· µ, ft^atatti ftaat^ari jajfit n^fiitatitatt.

TRANSLATIO CONCILII

Et indidio concilii Ferrarienhs.

Etftaiai tfifift ft+aat fervaraat Dti

DocTOtu gentians admoniti faluberrima iuaviffimaquc dodrina, hortanti», ut foliciti fimos fervare unitatem fpiritus in vinculo^' paci», ad ea maxime convertîmes aciem mentis noftr«, *St* indefeffa folicitudine › cura *8e* cogitatione conatas omnes intendimus, per qua ia corpore myftico, fanda videlicet ecclefia, perpetua caritas Ce paa inviolata perduret ; ac fi qua membra diflentiant, ca commode corpori reinferantur fuo t ut dum per fandi Spiritus gratiam, qui eft Patris *8t* Filii amor atque connexio, membra omnia fab Chrifto capite anum io ecclefia corpus efficimur, unica etiam per Spiritum unitate in Chrifto focietas fimus, *8c* pax quo eft perfe&uas unitatisvinculum, fincera cantate *St* concordi animorum conjundione fervetur, omnifquc difcotdi* *8c* fciffuna fomes extiaguatur.

Sane dudum in minoribus conftituti, divifionem orientalis *tc* occidentalis ecclefia, 9α*pP« ex qua mala innumera & Chriftian· religioni detrimenta provenire videbamus, ferentes agerrime Temper ac molcftiffime, aecntefque pro virili noftra, at tolleretur, inltitimus multum, ia Conftantienfi concilio primum, tum etiam apud felicis recordationis Martinam papam V. predcccffbrcm noftrum, fatifqoe laboravimus, ut fablato pariete dc medio, atriofqae ecclefia unio proveniret.

Ubi vero ad apoftolatus apicem affutnpti, honefto huic 8[redacted]erio noftro debitum, exinjundo nobis defuper cura paftoralis officio accffiffe confpeximu», eam rem ardenti animo *tc* tota alacritate fufeepimus. Ac primum quidem adjurant nos per noftrum ftudium *8c* diligentiam oratores cariffimi in Chrifto filii Toannis Grarorum imperatoris, Avcnerabilis fratris Jofephi Conftantinopolitani patriarcha.

Tum vero miffis e veftigio Conftantinopolim nunciis noftri», habitoque tradatu diligenti, id tandem communicato fenfu omnium placuit, ut ex antiquo inftituto, pro celeriori ac faciliori executions tante rei, legatus de latere cum *prelatis* etiam 8c theologis ac dodoribus tam digne materia tradanda neceflariis Conftantinopolim a nobis mitterentur. In eam conclufionemimperator Trapexuntius, & Armenius patriarcha, & alii quamplures pari voto venerunt: necdum ad nos hujufmodi deliberationis conclufioncs pervenerant, cum alium longe diverfutn unionis modum in Bafileenfi concilio jam decreto firmatum miffus ab ipfo concilio orator, ut approbaretur, requifivit a nobis.

Difplicuit quidem jam tunc, quod fedi apoftohea parum deferri videretur, & de re tam gravi & ardua, tot menfibus agitata, contra nonefta & antiqua confuctudims normas, nihil antea nobis per iptum concilium fuifletnunciatum:

. ..... Caaim 14)1,

cianux : avidi tamen prodid· uniooif , fimul- "1"* veriti» ne fiiiCcauo ulle intercederet» optatiffin» nobis «i rupture fcqucretur » licet delibcratioocm aliéna longe diverfam dr malto expeditioncm e* Conftaatinopoli in diet aditu-ram verifimilitcr enedUremus , ficati dr fsâum eft ppftca » conclnâoni ipfias concilia prabaL mm affenfum.

Sublccuti Gsacoram oratores cum inftantiffime poftularent ea capitula a nobis confirmari, in quibus imperator A patriarcha profati cum oratore noftro convenerant , exhortati a nobis fuot, dr attentius admoniti . ne conclufionum varietatem ogre ferrent . nere diffiderent , anfpice Deo, profpere dr pro votis iucceflura omnia : nobis gratam efle viam omnem , *per* quam B ea rei tam fanda, tam neceffatia optatum cf-i'eâatn citet habitura , neque opem dr operam noftram ullo tempore unquam debituram. Miffi poftmodum ab ipio concilio nuncii ad ipfos imperatoicm dr patriarcham, ut decretum illud cerificarent, poftularunt. Comperto autem exoratote noftro, nos decreto illi confcnfiffe , & ipfi conicnium pnebuenint, alias, ut profitebantur, id nulla ratione fafturi.

lis ita peraftis » ejufdcm unionis defiderio nor magis inccnfi, de venerabilium fratrum noftrotum land· Romanae ecclefi· cardinalium confilio Br affenfu dileftos filios noftros Nicolaum tituli fande crucis in Jerusalem* dr loannem tituli fandi Petri ad vincula , presbyte- C ros cardinales noftros de apoftolic· fedis legatos , Bafilcam mifimus , cis inter cetera facultatem dantes, ea omnia tradandi, dr agendi» 3u« did· unioni quomodolibet profutura vicentur.

Inftitueiunt illi, ut locus eligeretur nobis Br Grecis accommodus , quo ad optatum unionis hnem mature point perveniri. Ac licet ob plurimis difficultates quas gignebant inordinati quorumdam motus dr compugnanti· voluntatum , parum fpei de conficiendo did* unionis negotio tribuerent nobis: expedavimus tamen, neque a ipe dr intentione noftra decidimus , quoufque nonnullos cx ipfo concilio ad eam nominationem lociproccflifiIccognovimus, quam]> julhs Λ· rationabilibus caufis gratam habere nec potuimus , neque ullis rationibus poffuinus . Civitatem enim noftram Avenioncniem in decreto non nominatam , nec comprehenlatn, 3c a Grzcis ipfis expreffe de fepenumero repudiatam, nobis etiam irrequifitis , quantum in ie fuit elegerunt, non fatis advertentes quantum ca res importet mali , quantumvc predid* unioni afferat detrimenti , contra concilii decretum , contra Grrcorum inftantiam » contra denique pium noftrum defiderium , tanta facilitate preiumpta. Eft quippe locus ille nobis parum eommodus » de provinciis multis ac regnis , regibufqoc de principibus non modo ingratus, verum de fitu fuo ipfo non fatis tu- E tus. Quibus ex rebus illa loci nominatio nullo pado fuit admittenda» cui nifi » audore Domino, obviaviflemus , ut ex certis sudoribus de fravibos de ipfo etiam concilio viris certiores adi fumus , adum effet de ecclcfiaftica pace, de optatiffima illa unione.

Denique ex Gnecorum oratoribus , quorum alter ad nos, alter ed Bafileenfc concilium Erofedus eft, mandatis pariter in feriptis utroiquc traditis, eundis palam fuit, ipfos imperatorem de patriarcham pcrftare in iententia, locum fcilicet effe eligendum , qui nobis de il- A lis effer accommodus , aperte protelantibus , nifi nos in loco adeffemus , imperatorem ipfum *9t* patriarcham nequaquam accellnros. Queftmr eft graviter orator ipfe , quod ad eum revocaretur locum qui effet remotifumos, dr prater navigationis longinqua pericula , mare ipfum piratis quoque citet infeftum , ac per id ceteris fufpedum» ia primis illis effet fufpeftiffimum t proteftatus (nifi conditiones in decreto appofit· ferverentur , locufque , ut prafertur , idoneus eligeretur) ecdefi· Latinorum (fi optata, tantoque ftudio dr labore quefita unio non iequeretur) imputandam fore.

Iis omnibus intenta meditatione dr diligenti deliberatione penfatis, providendum omninovifum eft , ne Gnrci a propofito /nrc defiftemt. Ea fuit ferme omnium fententia . non roodo uniooem iftam , ni aliter provideretur , non fecuturam , verum in ipfa quoque occidentali ecelefia novitates noxias dr fcanaala plura emerfura neceflario.

Nos itaque tanto ronftndi articulo , tam variis cafibn' , tam inultis omni ex parie le aperientibus pcuculis p><> viribus occurrere cupientes, de prudiâorum venerabilium fratrum confilio dr aflenfu» venerabili fratre Joanne archicpifeopo Tarentino ad ipfum Bafilccnfe cbtitilium deftinato , diledis filiis Joanni tituli fandi Petri ad vincula , dr Juliano tituli fande Sabine , presbyteris cardinalibus apoftolic· fedis legatis, & ipfi archlepilcopo p<'r iiteras noftras commifimus atque mandavimus, utperpafiionem Jefu Chrifti ad r* itandas omnes diffenfionum materias, exhortarentur venerabiles fratres dr dilcâos filios in ipfo concilio exiftentes» vellent ad laudem dr reverentiam Dei ac fafvatoris noftri Jcfu Chrifti , dr per afperfioucm fui facratillimi (anguinis, ut pro pace de felici tantarum rerum confummatipnc locus eligeretur pro hujufmodi transferendo eoneilio , qui gratus effet nobis , *8c* Gnecis aptus atque acceffu facilis, difeeptationibus ac diffenfionibus omnibus ftihdudis de medio, ambulantes in reditudme dr (implicitate cordis , ja&arent in Deum cogitatus fnos, ac de Deo confidentes, in fuis confiliis caritatis legibus obfequerentur » qu juxta apoftolum , non irritatur » non cogitat malum, non quaerit qu· hia lunt, non gaudet fuper iniquitate » fed e contra patiens dr benigna eft: debere eos qui ecclefic Dei negotiis traâandis in(ifterent , luperiores efle mundo , non qu· fua funt querere, fed quajefnChrifti: nullam cujufvis loci eleftiooem acbere effe impedimento, quo minus tam falutaris rei consequatur effodus . Ifta nos de fimilia pro affectione noftra ipfis in concilio exiftentibus tranquille proponenda mandavimus.

Injunximus preterea legatis ipfis *6c* pr· fidentibus noftris, ut nihil omitterent ex iis qu· ad hunc finem conducere polle viderentur j requirerent » hortarentur » rogarent omnes *tc* fingulos regum de principum , preiatorumque oratores , procuratores ibi prefentes » vicinofque itidem pralatos *8t* principes , fibi ut (ocii accederent » fecumque hortarentur omnes ad locum ipfum aptum concorditer eligendum , tentarentque omnia , per qu* ad optatum tant* rei finem poffet pacifice perveniri.

Nec tunc quidem tam pia, tam fanfta adeo-?ue falutaria tam modelte poftulantes auditi unt , quin potius fpretis adhortarionibu. noftris , Avenionis civitatis eleftionem ipio jure nullam

Anno Chuisti <♦»·»

▲■«· Cut·™ ·♦*·· nulians decsetiK tentaraut, legatis *te* prsrfidenubsts boftria It aliis plurimis *te* gravibus rali-(Mine perfqnis reaitentibus, «ψκ ad no»*■ loci cfcftMuem alterius procedendam efle dccetneotibae. Taxavero fedandi tumuitus caufa, ad id tandem deventum eft * approbantibus cuoftis, «t fecund* inducic darentur ea conditione > st tùfi infra pneferiptum fo propofitum diem Aveaionctifes promttfas pecunias numeratae pcriblviflênt, integram jam eflet *te* liberum, debatem concilio locum aliam eligere . Cam ▼ero intra conditum terminum pecunias illi nequaquam exolviflcbt , legati , ac praefidentes prediai, aliique ct prslxtis plurimi , fo omne· forme regam principvmque oratote·, procuratote· prolatorum, theologique ac doftores B habendam rationem honoris ac dignitati· occidentali· cçclefie , ea ftudiofe (errando que Gracie fuerant promifla , cenfeotes , ecclefiaftirarque paci» ac unitati· cupientiffimi, *te* faniorem ipnoa concilii partem faciente· > ad quos etiam jua eligendi devolutum , cum partem aliam nihilo miuus ante fepe requiGflenc , ne ad alterius loci eleftiooem intenderet : alloquio proteftantes fe ifta amplius fine gravi offenla Dei fo iphus ecclefia infigni nota di<fimulare non pofle : poftquam minime exauditi erant, ad eledionem loci , Florentia feilicet, aut Utioi, five alterius cujuflibet in decreto comprehenfi, qui galeae *te* necefiaria alia maturius paraflet, canonice iegitimuque proccf- C feraht , prout in decreto inde confecto darius confiât.

Eam cleftiqnem memorati imperatori· & patriarcha oratore», ut confcquendn unioni fumme neceflariam , gratiflime amplexi funt , profeftique inde ad not , ut elcftionem prediaam confirmare vellemus , precibus humilibus 'petiverunt : fimiliter nos impenfiut orantes atque requirente» , ne rem .hanc fanftiffimam defertam efle pateremur, proteftati publice in confiftorio generali, quod per eos ncqukquam itaret, fi lanfta ifta unio non fequeretur.

Nos autem hrc omnia attentius coafiderantes, confpicientefque rem eo devenifle, ut prediftos oratores neccffario exaudire cogeremur , £) nec fuperefle modum alium profequendi operis tam pii , fo fervattdi Latina ecclefia honoris , de pnediftorum venerabilium fratrum noftrorum confilio & aflenfu, ipforum petitis annuimus , nominationemque faftam de Florentia autUtino, ve) alio ex locis in decreto comprehenfis, in alio generali conGilorio admifimus fo confirmavimus , at demum cum ipfis oratoribus mandatum ad hoc habentibus , nonnullis prius traftatis, conciufis atque firmatis , qur de memoratorum imperatoris & patriarche adventu ad has partes nobis fpem indubiam pollicentur, multifque cum laboribus , iogentiqoe fumptu operam dedimus, tt <?aler quatuor, foalia mitterentur pro ipforum adventu neceflaria : ficque E Deo largiente faftum eft.

Hrc ubi didicere , qui Avenionem prrtulerant, femper pro inordinatis, quibus agitabantur, affefttbus turbati, quia juxta beate memori» prçdeceflbris noftri Leonis I. fententiam, dum privata caufe religioni· exercentur obtentu , committitur impietate paucorum, quod univcrfalcm ecclefiam vulneret , multa ad perturbanda prpdifta machinati funt. Nam primum quidem in venerabilem featrem noftrum Joannem archiepifeopum fupra nominatum, qui decretum in ea forma mittebat ad nos , qua fee- A rat ia publica feffione promulgatum , nonnulla confingentes irruerunt, omniqae praetermi*ffo juris* ordine, ipium, pofteaquam primo, fecundo ac tertio ea pro fe· juftitia petierat , qur *jure* «ulli deberent denegari , prunum ia domo *(at* fob cautione junsjurandi detinere conati fent ; *deinde depatatioaem te* congregationem generalem perjudices datoa felpeaimmos illi interdicere tenteront ; ac poftremo contra gravamen utramque fe tueri de jure fatageutem, feamque juftitiam adfrentem , fub excommunicationis,, privationis *te* iahabilitatioou panis in domo propria tumultuario multitudinis impetu detinere, fo quodammodo carcerare moliti funt. Gravamen peçterea gravamini adjicientes, dileftum filium Amoldum de Redenchufen difti archiepifeopi procuratorem, pro j'uftitia illius mcongregatione generali fo majori ecclefia loqui volentem, manibus injeftis percuflerum , ac per capillos ad carcerem trahere conati funt adeo violenter ac inhonefte , ut cardinalis lanfto Sabine legatus antediftus de violentiaillata , fo de fubiata libertate concilii neccffario fit publice proteftatus. Fer hanc itaque illatam violent tiam lufto metu cooftriftus archicpifcopus ipfe in dcfenfionetn fui quofdam nobiles armatos dosui habere compulfur eft . Tandem juftillima quadam petitione in generali congregatione porrefta, cui adjefta erat protcftatio, quod nifi in foa juftitia audiretur, fo a gravaminibus foop premonibus, quo in dies augebantur , certaretur , & ipfe ob jaftum rhetiim inde decedere cogeretur , cum non modo non fuiflet admifia ipfe petitio, verum contra exhibitorum potius, ut bd carcerem traheretur , eflet acclamatum ; coaftus eft fo iniunftum fibi oratoris ac profidentis officium defererc , *te* adjunftie fibi , feque ducentibus diledis filate nobilibus viris' Wilhelmo marchione de Roithingh , fo Rodulpho de Raviftcm, fo aliis plerifaue illorum nobilibus , a pnrdifto loco omnino difcedere. Omittimus alia plura gravamina , ut curiores noftros primum , tum dileftum filium priorem Fumeniem ordinis Prvmonfttatentis ad nos fpccialitcr mifliiui, in itinere , interceptis literis noftri· , pecumifque & bonis alii» nudaverint, ut ex noftri» fit nemo , qui fine jufto metu vel illuc ire, vel inde tedire poffit.

A M * *chmvh*

Quantum generali concilio ifta conveniant, cunctis ratione utentibus liquet . In fecunda Ephcfina fynodo, pemicloGffima ilia qatdem , apoftollc· fedis legatos violatos legimus, quod acquiefcere febfcriptioni nefarie noluerunt. Verum hrc inferiora non funt : fed omittimus ifta, referre quidem piget ob ecclefia matris injuriam atque jafturam ', fed dicendum tamen eftIII i ipfi qui pro traftandis ecclefia negotiis, pro pace fo unitate in ecclefia catholica fervenda, pro reformatione utili fo honefta inducenda fe conveniffe profitentur, qaiquc festum jam annem in hojufmodi traftatious minimo cum fruftu exegerunt; cum oniverius Chriftianus orbi» eflet pnedift* illius fanftiffime unionis jam modo imminentis expeftatione fufpenfus, ex qua dici non poteft, quantum letioris fpei humanis rebus & Chriftian» religioni accederet , eos ad everfionem potius tam pnoperis, confufionemque nominis Chriftiani, fo imiverialisecclefi· feifluram , fo totius religionis excidium moliri manifefte deprehenditur.

Et quid mirum n in oratores noftrosinviant, qui in nos quoque adeo eflrçnate feruntur? Prrtenfum quippe quoddam · monitorium , five

(ut

A „ B e Ch»imi •«i»· hibcur nr- cXkilu**. £icc»ti»·

k"t ipfi appellant) citatorium, conviciis, coq- · tumefiis atque injuriis plenum adverfus nos, Bc in gravamen venerabilia» fratrum noftrorum faaâa Roman» ecclefia cardinalium conflare aufi funt, noro plane exemplo, ft quod priora omni4 (acula ignoraverunt, ftquod uti ne fieret, cum Jeanne» * laUaqus cardinales prodidi ledit apoftolic» legati variis modis obfiftcrcnt, & validiflimis, 8c gravi(fimis, Ycriffimifqac rationibus improbitatem fafii coarguerent, demanftrareotque apertis documentis, id caritati, bono publico, paci ecclefia, juftiti®, façtifquc canonibus ita adveriari, ut ipfi abhorrerent illic adcffe, ubi de tali traftaretur monitorio, auditi non funt. Et cum inftanter orarent, ft exprcflb poftularent,ut «re tam monftruofa B defiftercnt, confcientiafque exonerando fuas, cxcufarent coram Deo & nominibus innocentiam fuam, quod monitorium illud pro viribus & fupra vires impugnarent, plurima qu» ex illo fcqui poterant (candala Bc mala memorantes, maximaque initantia utentes, veluti ex proteRationibus fuis publice ft folemniterfaâis apertilfime confiat; tantis tamen, tam piis, tam juftis poftulationibus furor ille non celfit.

Cum vero memorati loanncs Bc Julianus legati oâo primum, deinde trium dierum inducias peterent, infra quos rationes in (criptis redigerent, quibus cum nullo modo ad didum prztenfum monitorium, fcu citatorium eflet ?procedendum, evidentiflime dcmonftrarent; non olum auditi non funt, verum contra ipfius ordinatione^ loncilii, ea d.e ft generalis congregatio & ieflio repente ft pnccipitanter eft habita, quod nunquam antea vel in minimis privatifque negotiis fuerat faftum.

In ea fane pretenΓ, prrjpitique feflione etfi praelatos fub petna pnrftiti juramenti cogere, ft pene violenter attrahere conarentur, legati tamen ipfi, Bc plurcs ex oratoribus regum ft principum, praeiatique plurimi juftitic notius &· veritati deferentes, quam illorum cedentes comminationibus, nulla ratione huic tam inhoneftz ac monftruot* rei interefle pafli funt, fed magis ac magis inftiterunt, ut a dido monitorio abftinerent, nihil innovari debere ibidem aperte protcilantcs: iis profcâo noftrorum legatorum rationibus, juftiilimiiquc petitionibus ac proteftationibus neceflariis acquievi(Tent, nili pauci ex primoribus, quos (equitur inferiorum turba, partim ambitionis corrupti pcfte, partitu potentium quorumdam fzeularium (eu furori obfcquent-s, fcu deliniti obicquiis, (eu minis ac terroribus adafti, fub fpeciofo reformationis nomine fefc duces atque auiftorcs harum novitatum praibuilient, inque tempus imminentis jam concilii cecumcnici, fi îuid adverfus nos conceperant animo, diftulifent.

Ea vero cum compcriflet cariflimus filius nofter Sigifmundus Romanorum imperator, obftu- E puit, pnecipitemque fententiam fchifmatismetu quod fublatam temporibus proximis ifti inferre tentaient, vehementer exhorruit, ac protinus per venerabilem fratrem Petrum Auguftenfem epifeopum oratorem fuum ad praefatum concilium deftinatum, ut abftinerent ab hujufmodi novitatibus ft fcandalis, omni inftantia requifivit, ft 6 quid adverfum nos prornulgaflent, revocarent. Quod quidem, ut ex ccrtiffimis nunciis accepimus, facere omnino neglexerunt.

Et quid mirum, fi illi minus obtemperent ho-

oefta poftalanti, contra fanterum canonum ftatuta, qui excuflo de fub jugo divini timoris collo, tam libero, tam licenter eunt in paftorem pontificem fuam? Quorum conatibus nifi opportunius provideatur, rem hanc faute unionis orientalia tc occidentalis ecclefia, ex qua diebus noftris propagari Chriftianitatis terminos {peramus, ft fub - najas fpecie ft expeâaùone Chriftianonim multitudo ab infidelibus opprefia refpirat, intercipi ft deftitui, ecclefisrçue reformationem ft pacem Chriftiaui populi, quam jam annis fex Mundus prrftolatar, ia deformationem potius inteftinumque bellum converti, quis adeo rationis ft judicii ignarus eft, quin videat ft intelligat? Suborientur, ut timendum eft, infuper alia incommoda, ft mala ncceflario, fcandalaque ft divifiones, non modo in re ecclefiaftica, verum in regnis quoque, principatibus, dominiiique temporalibus pullulabunt ex infaufto hoc germine: qua fine maxima Dei offienfa nos amplius diffimulare non pofle, nemo (ana menti» ignorat.

Ànno Chmisti <♦!** · Fer'c"".

Cum igitur ad hujuftnodi pericula, fcandalaque ft detrimenta ab univcriali ecclefia & a populo Chriftiano, ficuti ex debito adftringimur paftoralis officii, propulfanda, ft longius arcenda, nihil zque expediens occurrat, quam fi in unum conveniamus omnes, caritatis, pacis ft concordiz vinculo aftriâi, Bc (emotis privatis aftcttionibus, ad memorata unionis ecclefia utriufquc, ianctorumquc reliquorum operum Îrofccutionem, quorum gratia concilium Baficcnfe ab initio fuerat inftitutum, (ludia ft vota noftra convertamus. Omnibus itaque & fingulis, qua fupra digefta funt, & aliis juftis & rationabilibus caufis ad hoc animum noftrum moventibus, atque eo in primis, quia quodfadum eft fine confideratione juftitia, ft contra omnem canonum difciplinam ratum hiberinulla permittit ratio; & quod diflentionis icandalum non auterret Bafileenfis iynodus, fed ii qui in illa fe duces & principes novarum rerum laciunt, potius augerent: iis, inquam, omnibus accuratiffima meditatione penfatis, quorum gratia neque nobis, neque noftris tutum aut liberum fit in eo concilio, quod fub ditione eft ft quafi tyrannide quadam «mulorum noftrorum redactum, quidquam proponere auttraâaro: habitaque fuper iis omnibus ft fingulis cum przfatis venerabilibus fratribus noftris matura deliberatione, de iplorum omnium communi confilio ft aflfcnfu, plurimis etiam adhibitis venerabilibus fratribus noftris arcbiepifcopis, epifeopis, ft dileâis filiis eleâis, abbatibus, aliifque praelatis in curia noftra exiftentibus, id idem confulcntilms atque laudantibus, volentes tam perniciofis ft imminentibus turbationum, icandalorum ft confufionum periculis in Dei ecclefia, ut pnemittitur, obviare, fi, ft in quantum fupraaiâi in ipfo concilio Bafilccnfi exiftentes in obftinato propofito fuo perfcvcravcrint, vigore ft oc'-ifione diâi prsctcnfi monitorii, feu citatorii, in aliquo procedendo, aut aliquam aliam novitatem contra nos, aut venerabiles fratres noltros fante Romana ecclefic cardinales, vel praefidentes ft oratores noftros, qui in dicto concilio fuerunt, vel aliquem ex eis in pqftcrum inferendo, vel etiam, a die praefati sflerti monitorii forfitan fidam continuando, vel quovis modo (ervando, tenore przfentium aoâoritate apoftolica, & ex certa (cientia, ft ex plenitudine poteftatis, civitate» Fcrraricnicm, quam & pro futuro cecumenico conci-

A M „ e QfxitTi i+ja. concilio «t nunc aflamimus, ex nunc prout ex- A tuoc» & extunc prout exnunc pro loco diâfcoocilii transferendi nominamus, affignamus, de etiam deputamus *i* locum quidem gratum Gratis, rebus gerendis utilem, idoneum accommodum omnibes regibus 8e Mundi principibus, Se prelatis tatam * liberum, in decreto Grecorum comprehcnfum-, de pro quo omnia Greets nromifla expedita dc parata funt, ad eumque locum prefatuos Bafileenfe concilium ad omnes de fingulos efleâus inchoatos de inchoandos, de PiO «fdem caulis, pro quibus fuerat Bafilce congregatum, coniilto, afleufu › auâoritate de poteftate fimilibus, exnunc prout extonc, & extunc prout exnunc transferimus, de tranflatum fuifle de elfe declaramus. B

Caufa Bohemorum quoad articulum communionis fub utraque fpecie, quem folum articulum volumus in diâa ciritate Bafileenfi a data prefentium infra triginta dies continuari pofle, dumtaxat excepta: qubs etiam Bohemos, fi pro diâa caufa ad diâatn civitatem Ferrarienfem, & concilium fic tranflatum eis magis venire placuerit, in eum cafum benigne fulcipiemus, traâabimufque cum omni humanitate de caritate poflifiili, Se ab aliis traâari faciemus.

Hanc autem tranflationem, *in* quantum prodidi Bafiler exiftentes non refpuerint, ut promittitur, locum habere intelligimus dc declaramus ante ipforam Grxcorum adventum: ipfis autem Graecis venientibus in diâo loco Ferrarie C pro cecumenico concilio celebrando, ut certi reddimur, confentientibus, exnunc prout extunc, dc extunc prout exnunc ipfum Bafileenfe concilium ad prrfatam civitatem Ferrarienfem pure, libere dc (impliciter transferimus, dc decernimus inchoandum.

In quo etiam fle tranflato talia, audoreDeo, proponere dc agere intendimus, ex quibus nohram innocentiam orbis totus agnofeere poterit, 8e quo funt adverfum nos quorumdam malevolentia Se malignitateconfiâa, falfa, dromni veritatis fundamento deftitnta intelligere, ac noftram bonam voluntatem ad ea, pro quibus didum Bafileenfe concilium, ut przmittitur, fuerat congregatum, evidentius poterit in- D tueri

Decernentes, ac etiam declarantes omnem aliam nominationem,declarationem, eledionem, vel translationem quavis auâoritate, aut quocumque pretextu fa&am, vel etiam in pofterum faciendam, prrterquam auâoritate noftra, de qua conftet per authenticas litcras noftras fuper hoc conficiendas, nullius efle, prout eft, roboris vel momenti.

Mandantes Infuper, dc praecipientes venerabilibus fratribus de diledis filiis fande Romane ecclefio cardinalibus, patriarchis, archiepifcopis, epifeopis, eledis, abbatibus, 8e aliis, qui de jure dc antiqua confuetudine generalibus conciliis interefle tenentur, quatenus ad praefatum concilium, ut promittitur, translatum fe tranfferant, ad ea tra&anda dc peragenda, que ad laudem Dei dc gloriam, landorumque operum ftrofeâum, pro quibas ipfum Bafileenfe concilium fuerat congregatum, neceflaria de utilia videbuntur. Et fignanter fi quid in materia Bohemorum in eo fortaffis reflaret peragendum, & fpecialiter ad materiam unionis orientalis de occidentalis ecdefio, ut fupra didumeft, quam quanta poflumus induftria de diligentia ad felicem ufque exitum profequi intendimus.

Quos omnes & nngnlos ad omnia dc lingula pnemiiia exnunc citamus, requirimus de admonemus, fecuritatem quoque defalvumconduâum omnibus dr lingulis, prout in aliis noftris literis inde confcâis latius continear, damus dc concedimus etiam per pratentes. Cuaisri 143.

Infupet auâoritate, poteftate, confliio, & afleufu predidis, fub excommunicationis, privationis d goitatum, beneficiorum dc officiorum, ac inhabilitationis poenis, quas contrafacientes incurrere volamus ipfo fado, advertus quaspçnas reftitui, vel renabiiitari proterquam a nobis non. poffint, fed nec ab excommunicatione abfolvi, nifi in articulo mortis conftttoti, diftridius inhibemus, ne in profata Bafileenii civitate, aut alibi, quam in civitate Ferrarieufl fupradiâa, deinceps, at premittitur, concilium, aut aliquis conciliaris adusteneatur, feu aliquod officium ad ea fubordinatum de cetero exerceatur, neque etiam aliquis io diâa civitate Bafilcenfl remanere, proterquam ad articulum Bohemorum, ut didum cft, Se ad alium locum quam Ferrart>, tub nomine aut pretextu concilii, audeat accedere.

Decernentes etiam exnunc irritum de inane, ac nullius audoritatis vel momenti, fi fecus quavis auâoritate, etiam fob nomine de audoritatc concilii, pneterquam noftra, dc qua per litcras noftras, ut fupra «praemittitur, fuper hoc conficiendas conftet, a quibus communiter vel divifim, cujufcumque ftatus, gradus „. preeminentir dr conditionis exiftant, etiamfi cardinalatus, patriarchal!, archicpifcopali de epifeopali dignitate prefulgeant, icienter, vel ignoranter rorfitan contigerit attentari. Ordinationibus, ftatutis, conftitutionibus, decretis, declarationibus quavis auâoritate, etiam fub nomine generalis concilii faâis; de aliis in contrarium facientibus, etiam fi talia forent, de quibus eflet habenda etiam de verbo ad verbum mentio fpecialis; quibus omnibus auâoritate, poteftatis plenitudine, confilio dr aflcnfu fimilibus de premiliis ncceflariis, dc urgentibus canfis fupradidis derogamus, dc derogatum efle apoftolica auâoritate, tenore preientium declaramus, ceterifque in contrarium quomodolibet facientibus, non obftantibus quibufeumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftre aflumptionis, nominationis, affignationis, deputationis, translationis, declarationis, voluntatis, conftitutionis, mandati, praecepti, citationis, requifitionis, monitionis, dationis, concciEonis, inhibitionis dc derogationis infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prefumpferit, indignationem omnipotentis Dei, Se beatorum Petri & Pauli apoftolorum ejus, fe noverit incurfurum.

Datum Bononia anno incarnationis dominiez millefimo. quadrigentefimo tricefimo feptimo Kalendis Odobris, pontificatus noftri anno feptimo.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Eugcnius catholics ecclefiz epifeopus fubfcripfi.

v4d/«rar C7' *proteQtr* mrai *ei t» dtmint*, ve dereZia^Mai *mt Dem meae.*

Ego Branda epifeopus Portuenfis fubfcripfi.

Ego

"Âw'm 0 Cast«τι •4»'· ' Aagd»*- ***"

Ego Jordanus epifcopus Sabinenfis fubferipfi. A

Ego'Angelus tituli S. Marci presbyter cardinalis fubfimpii

Ego Francifcos tituli S. Clementis presbyter cardinalis fubfenpfi.

Ego Antonius tituli & Marcelli presbyter car-, dmalis fubferipfi.

Ego Nicolaus tituli fand*. Crucis presbyter cardinalis fubferipfi.

Ego ProfperS. Georgia ad Velans aeream diaconus cardinalis fubfcrtpfi.

Ego Dominicus faad* Marin in Via l<ta diaeonus cardinalis fubferipfi.

XIV.

DECLARATIO TRANSLATIONIS CONCILII RaStLIKNSIS,

Et indidio concilii Fcrrarieafis.

fsgraÔM *tfi/itpei ftrvHi ftrwr»* Dtl, tui perptr*·» rti* assassTMia* ·

Pridem ex juftis &· rationabilibus ;ac urgentiffimis cautis ad multa inconvenientia in Dei ecdefia imminentia pericula fubmovenda, prsfcrtim fciflbr* *Sc* divmonia gravrftm* , nec non impedimenti futur* fand* unionis occiden- C talis *Sc* orientalis ecclcfic, animum noftrum digne moventibus, quartoducimo Kalendas Odobris proxime preterit! de venerabilium fratrum noftrorum Tana* Romana eedefic cardinalium confilio *St* aflenfu, plurimis etiam adbibitis ve* ncrabilibus fratribus *Sc* diledis filus arehiepifeof>is, epifeopis, dedis, abbatibus, aliifquepr*-atis m noftra cuna exiftentibus , idem confulentibus atque laudantibus, civitatemFerranen1'em pro celebrando concilio etiam ocumenico ex tunc affumpfisnas, nominavimus, & etiam deputavimus, ad camque civitatem Bafilcenfe concilium, ad omnes & fingulos efleftus, pro quibus Bafile* fuerat congregatum , & ex tunc tranftulimus , *Sc* translatum dTe declaravimus . Si *Se* *£)* in quantum in dido Bafileenfi concilio exiftentes perfeverarent in fuo obftinato propofito, vigore cujufdam prztenfi monitorii , feu citatorii pioce<'endo, aut aliatn novitatem contra nos *Sc* venerabiles fratres noftros fand*Komancecclcfi« cardinales profatos , vel prafidentes , aut oratores noftros, qui in dido concilio fuerunt, faciendo, vel a dic didi citatorii fadarn continuando , vel lervando , prout io noftris literis fuper idem confodis plenius continetur. Sperantes ex hac noftra conditional! provifionc , velati in eorum Bafile* exiftentium mera libertate repofita, ipios a tam periculofis novitatibus faciliter abftinere debere.

Verum illi ipfi avertentes fe, ne paci cede- R *fi* Si* unitati confulcrent , neve jam parat* unioni occidentalis *Sc* orientalis ecclefic , pro qua cariflimutn in Chrifto filio Romrorum imperatorem > & venerabilem fratrem Conftantinopolitanum patriarcham dietim expedamus , *St* jam plurimi ex eorum domefticis cum una ex galeis noftris in portum Venetiarum applicuerunt, profpicerent, ut debebant, quin potius turbationem luper turbationem apponere fatagentes , accufationem contumaci* contra nos admittere prefumpferunt , nofque contumaces fore decernentes ; poftea quarto Idus prodidi menfis Odobris per quoddam alTertom dettetum t contra nos *St* venerabiles fratres noftros multa gravia , *Se* fcifliir· in ecdefia Dei jam proxies* cumularunt , aliaque plunma ab omni caritate *Sc* jpace penitus .aliena fervare aufi font, parati etiam , quantum in eis eft , licet fob quodam reformationis fuco , omne fatim opus ad irreparabilis deformationis , ut jam aperte cognofcitur, extrema perducere, nifi miferente Deo , opportuno *Sc* cckri remedio obvietur. X Cmxisti tssS. f ««C*».

Nos igitur tam immincntious malorum periculis volentes , ut ex debito noftri paftoralis officii tenemur, opportune contulere, depnedidorum venerabilium fratrum noftrorum fandr 0 Romane eedefi* cardinalium confilio *Sc* aflenfu, conditiones in didis noftris literis contentas , fisiffe *Se* efle purificatas , didumque Baftleenfe concilium ad profatam civitatem Ferrarienfem fuifle *Sc* efle trânslatum declaramus·, illudque audoritate *Sc* aflenfu ac confilio prodidis , in dida civitate Ferrarienli celebran dum, ac dic odava proximi mentis Januarii inchoandum ac continuandum decernimus *i* audoritate apoftolica per prrfontes mandantes omnibus & ungulis, qui ad generalia concilia de jure venire tenentur, ut confueverunt , ad ipfum concilium fic translatum, vigore juramenti per eos pneftiti , quantocius fe transferre procurent . *fiup 9.-*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftras declarationis , conftitutionis *Sc* mandati infringere , vel ei aufu temerario contraire· Si quis autem boc attentare prefumpferit , indignationem omnipotentis Dei , *Sc* beatorum Petri & Pauli apoftolorum ejus, fe noverit incurfurum.

Datum Bononi* anno incarnationis dominiez millefimo quadringentefimo tricefimo feptimo, Kalendis · Januarii, pontificatus noftri anno fc— ptimo.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Rugemus catholic* eedefi* epifcopul fubferipfi .

Ego Brands epifaopus Portacnfis fubferipfi.

Ego Jordanus epifcopus Sabinenfis fubferipfi .

Ego Antonius tituli S. Marcelli presbyter cardinalis fubferipfi.

Ego Nicolaus tituli fand* Crucii presbyter cardinalis fubferipfi.

Ego Francifcus tituli S Clementis presbyter cardinalis fubferipfi I

Ego ProfpdrS. Georgii ad Velum aureum diaconus cardinalis fubferipfi .

Ego Dominicus fand* Mari* in VU lata diaconus cardinalis fubferipfi.

XV.

Ultri vert prtfitirani et»flit»titiuai SIMM» , *fttrikm tCUm MMufttrienHK tkhtikil CT cpifttfii ftrticttUrti iftfttifCit Uterit tlirtxit Eιμ- »i»i* , CT ms *[feci·fiA* Â*C* 18. *QQtkrii.*

Mtatfcritw Mtuihtt, fttUt Mtrit i» Qrft- M Pert»etJÎi , furti Eiftubii dt Fruui- fee, furti frtft CivHtUtu , *[λλBλ Bt- M I» Mtri* it U Silvit*

MMo Omitti 1«}*. &· faaÿe Meri* Sextnfi , fa aHa Marta de Magane- ■·» finSi Beeedifli de Le ve. faaflr "Petri i» Me«. te, fttlli I^ieelai ia Perdi m Brixieafitdiaeefit, fta- £F« Sefaitri de jtfii»· Te rpaxuefit dimcefit, de Si· aaage Hienarete de Tire.

Sireeiiiter 0" efijeepii /· 4 data zj. die OHebrit. pretiae, "Hareicafi, Setter aaneafi, Speleraae , Ja. aaeafi , .Ameriae*fi, Eftel aaetefi, SeaegaUieafi , Fa- veatieo, Ferelivieafi , B rrtaaerUafi , Saefiaateafi, Feretra*·.

Sed 0" aaiverfitatihn fiadieraat , tr ia fpecie Tarifieafi, (r aliit, teaer 'u at fejaitar.

DileSit filiit refferibe t (T uaiverfitati fiedit Tarife»/it falateae.

Cum Bafileenfe conci liurn ad civitatem Ferrarieafem pro cecumcnico concilio inibi celebrando, tam propter occidentalis dc orientalis ecde fiarum unitatem, quam reformationem ecclehr, 8t pacem Chnftiant ponu.'i , Be ahis rationabilibus caufis, totis viribus, audore Domino, procurandas , duxerimus transferendum , prout veftra devotio videre poterit per copiam literarum prefentibus inclufam. eidem devotioni veftrr m virtute fanâx obedientir injungimus 9c mandamus , quatenus cum pei Dei gratiam fperemus , imo ceitt leddamur, quod cariflitnus in Chrifto filias nolter Joannes Grccoruna imperator illuitrie, ac.venerabilis frater nofter patriarcha Couftantinopolitanus , cum eorum prelatis 8c clericis , pro quibus jamdudum cum galeis & aliis ncceflartis dc conventis mifimus, circa JCalendas Novembti» proxime futuras accedent ad concilium memoratum , quantocius poteritis aliquos de univrfitite vcftra infignes doâores, vel magiftros Deum timentes , qui htijufmodi concilio interGnc, ad ipfutn concilium deftinare cureris, ut in eo altiftimi coopérante mifericordia , per ipforum doâorum Bc magiftrorum , ac aliorum prudentiam dc virtutem , ea tradentur & agantur, qua cedant ad laudem Dei , pacem Cnriftianorum , ac ftatum dc exaltationem ccclefic fux fanda.

Datum Bononiz i x. Kalridas Oâobris anno feptimo-

Srmrlittr ftrikit xaiverfitatibai ia Fraacia , .A»· reiiaaeaft , ^Aadegaveafi , Telefaaa, ^dtfaeafi, Bajteeafit dtetcefii, Meatu Teffalaai , Avenioaeafi. I» Hifparia , Salamaatiaa, PaUifele-i. "C«4on<ft. imliigtre'

la Alemaaaia , Pieaaeafi , Ltptrjtafi, Erfordiea/i, Heidtlbergiafi, Celerieafi.

la Brakeatia , Levaaieafi, Ltedieefit diarcefit.

Be Teleaia , Craterieaf.

la Italia , Terafiaa, Tapieafi , Tadaaaa ,

la Aaglia , Oaeaeeafi, Cantabrigeafi.

la Stotia , faafli ^adrea.

Geaerahkat etiaae ardiaam ia baat formam reftripftr'

DileHa filia, fice, generali magifire erdittit Tradicatenat faletem.

Cum Bafileenfe concilium ad civitatem Ferrarienfem (*relijaa »t la proxime «/f«« ad vrrkam* , concilium memoratum) quantocius poteris te conferas , atque una tecum duodecim magiftros tui ordinis perducas , de quibus devotioni mas per alias noftras literas intimavi, mus , ut in ipfo concilio , altifiimi coopérante tnifericordia, per tuam, illorum de aliorum prudentiam dc virtutem tradentur dt agantur ea qua cedant ad laudem Dei , pacem Chriftianorum , ac ftatum de exaltationem «cclefi» iuz fande. Datum Bononte anno Btr. ir. Kalcndas a Σ'ΤΙΓ Oâobris, anno feptimo. Chkisti 14JI.

Similiter (creditur entrait aetaiftre erdirtit Mittereat.

Sietiliter firiUtar [ee/etatiSat , dtanff tleafata , et deceat deedeciat , fed ar dacaat ali^a*t iafi^att Herat Det·* tiaeentei , Ereiaitaru·» , Careaelitareat , Hxaiiltateraat , Servor* , Ca/eialdaJeafitutt lexeralike t at^ifiiit.*

*Sieeiliter fakfrrietit, at eiitr.iat orateret ad tea- (Hiaat . /(iodi ftilitet faxOi 'joaanir Httroflyatita- *» » Tnteacraat , fediret keata Maria Teatoniconat , feaQi Jacoki de Spatba , de ^tlcantara , de Calattava , de Pifea , ieiuraJika> m*iifiri> miliiianat I*

Sakftripfit akkatiket, atveaiaat, Ciftercitafiaae, ClaaUteafiam , faafli ^datoeii Pienarafii . Calefiiao. ram, Tramtafirattafaui.

Tracepteri faadli Spirite, im Saxia.

Jaae vere Grateif adveaeaatiket, 0" toacilii tirapert adveaitate , pro fecaritate oneaiam , beat fal- ■vxetcvadailaxi pakhtari jejfit.

XV.

*Ixieaiat epifcepat (trvut Jerveram Dei , aaiaerfit 0" fiai*I,1 ad ^aof prajeatti aejba liter.< perveaeriat, folateat O' apefia liram krecdiilieaeat.*

Cum fperetuus, quod per opcram altillimi, cujus caufa agitur , concilium Bafileenfe transferetur de proximo ad civitatem Ferrarienfem, pro traâanda in eo occidentalis, de orientalis ecefefiarum unitate, pro reformatione univerfalis cccleGc , Chrillian* fidei augmento , Bc Race fidelium , vel ante fi contigerit transferri, los iutnmis defideriis cupientes , ut ad hujufmodi transferendum concilium perlatorum A principutn de aliorum multitudo copiofa conveniat, prout tamarum rerum pondus de magnitudo requirit, & etiam ne aliqui ex quavis caufa a veniendo ad illud retrahantur, univerfitati *veftre* notum facimus per pixientes , quod nox de confilio &r affeniu venerabilium fratrum noftrorum fanftr Romane ecclcfiae cardinalium , omnibus de fingulis clericis de laicis, tam Grr--cis, quam Latinis cujufcumque ftatus, ordinis, dignitatis, vel gradus extiterint, etiamfi imperiali, regali, cardinalatus, patriarchali,archiepifcopali, vel alia quavis ecclefiaftica aut mundana dignitate praefulgeant, cctcfilque cccleiiarum tnonaftcriorum quorumvis prelatis , generalibias quoque , ac magiftris Se dodoribus, ac aliis in qualibet dignitate vel gradu conltitutis, de ordinum quorumcumque reliquis omnibus, cujufcumque condicionis dequalitatisextiterinr, de quocumque nomine feu titulo nuncupentur , coniunâitn de divifim , veniendi de accedendi ad ipfatn civitatem Ferrarienfem , etiam per civitates, caftra, terras, loca quvlibet nobis de Romane ecclefi· fubdita , & alia qaelibet, quantum fuerit in nobis, de in eadem moram trahendi, ac ibidem libereconfulendi, traâandi de agendi omnia , que in eis fecundum Deum de eorum confcientiam vifa fuerint pro bono ftatu 6c pace univerfalis ecclefiz expedire; de inde recedendi pro labito voluntatis , toties quoties eis , vel cuilibet eorum placuerit , libere , tute ac fecure · fine quovis impedimento , vel alio nocumento pcrfonali aut reah; qualitercumque, dc ex quacumque caufa civili

civili vel criminali inferendo , cum omni eo- rum comitiva t familiaque , ac fervitoribus laicis te clericis , cilm omnibus te quibbfcumquc eorum rebus ac bonis , in vidnahbus , libris, Ruro, argento, equis, pannis , vel alia materia confiftentibus , per terram te aquam , die noduque , liberum te plenum falvumcondudum , fecuritatem ac libertatem, bona fide damus te concedimus per prsfentcs , volentes in hoc noftra falvocondudu , fecuritate te libertate , omnes claufulas neceftarias te opportunas , te qua in talibus de jure vel confuctudine apponi coafucvcrint , intelligi › Ac pro exprcihs haberi t ita ut omnes Ac iinguli pnedidi fine aliqua cavillatione » ieu contradidione , aut quocumqnc quxhto colore , omni fecuritate ac libertate in rebus te peribnis efficaciter ac plenarie gaudeant ; non obftantibus quibufeumque legibus vel ftatutis municipalibus, aut aliis Suibufcumque , per que huic noftro falvocondui in aliquo quoquo modo derogari aut przjudican polfit , etiam fi .talia citent , de quibus (peculii mentio & expreilio foret habenda .

Quem falvumcondudum , fecuritatem ac libertatem toto tempore ipfius concilii univerfalis, te per quatuor menfes ante ipfius inchoationem , & totidem eo finito , firmitef & inviolabiliter in omnibus (npràfcriptis dauiuhs durare volumus.

Promittimus etiam, te bona fide pollicemur, omnes te fingulos benigne te caritative tradare , mandantes ex nunc omnibus te fingulis ipfius ecclcfi» vicariis, gubernatoribus & officialibus, ac fubditis Se vaflallis, nec non gentium armorum noftrorum caoitancis , conductoribus & ftipendiariis quibuftimt, ad noftra ftipendia militantibus) ceteros veer* qfofcumque requirentes , Se in Domino exhortantes , quatenus cames te fingulos fu^ra nominatos ad hujufmodi civitatem te concilium accedere volentes, per civitates , terras', paftus , portus , pontes, & loca quxlibet, tam noftra, quam ipforum , & tam per aquam, quam per terram , quoties cis placuerit tranfire , morari . ac recedere cum tebu> A· bonis praediâis, fine aliqua folutione datu, pedagii vel gabellx , aut alterius oneris exadione , pro noftra & apoftolicr (edis reverentia , libere permittant , ncc eis , aut torum alicui in perfonis , rebus vel bonis hujufmodi aliquam moleftiam vel offenfam inferant , nec ab aliis permittant inferri,

Prxfcntibus per quatuor tnenies ante tempus ipfius concilii inchoandos, totoque concilii tempore, ac etiam per menfes quatuor poft finitum ipfum concilium, duraturis.

Datum Bononiz anno incarnationis dominica millefimo quadringentetimo triccfimo ieptisno, xv. Kalcndas Odobris, pontificatus noftri anno leptimo.

Okfaaeneie etiam famat» fetfifiti , fimiltae fatwmtaaelaÜaae cnctffit I^ieeieai Eftiafit ataribm Ferraria I

X VII,

HiieUit Efieafit a· rriit Ferrari*, uarocrjfr fTfiagaht, aÂqaet erafeatei Utera ferve· aeriat, fiaae tltfi Jeriaae erfiaaaraaa i» Deeaiaa caritatem.*

Cum per Altiffimio peram, cujus res agitur, fperemus Bafileen fc concilium per fandiffimum dominum noftrui n , dominum Eugenium divina providentia papam quartum , pro eifdem caufis, pro quibus fuerat in civitate Bafiler ab initio congregatum , & fpecialiter pro traâanda , te Deo propitio confequenda unione occidentalis te orientalis ccclefi·, ad civitatem Ferrarie de proximo transferendum , ubi perlatorum , principum , te aliorum fidelium, prout tantarum rerum pondus te magnitudo requirit , multitudo conveniat) idcirco nos Nicolaus marchio Eftcnfis , dcliderantcs ut tam fandum opus , quantum ia nobis eft , optatum confequatur efteaum. Iu primis przfato landiffimo domino noftro (quamquam omnino fuperfluum videatur, humilem ac devotum filium te valfallum patri te domino fuo, totiufquecccclefie fande pontifici, nili forfan pro quadam recognitione devotionis ac fidei, ifta preftari poffint) reverendiffimis in Chrifto patribus te dominis fande Romane ecclefic cardinalibus, patriarchis, archiepifcopis, epifeopis, abbatibus, ccterifque prrlatis ; nec non etiam fereniflimo principi te domino , domino Sigifmundo Romanorum imperatori femper Augufto, fi ipfum ad rnrfatum concilium venire contigerit) ac etiam iercnjffimo domino , domino Joanni Conftautmopolitano te Gnrcorum imperatori , principibus, te principum oratoribus, te reliquis, te fingulis tam Grxcis, quam Latinis, cu)ufcumque ftatus, gradus vel preeminentias , dignitatis & conditionis exiftant, clericis vel laicis, quocumque nomine icu titulo nuncupentur, conjundim vel divifim , veniendi te accedendi ad predidam civitatem Ferrarie, & locum concilii , etiam per civitates . terras , caftra te loc* que libet noftro regimini , ditioni te gubernationi fubjeda , te alia quxlibet , quantum ia nobis eft } ac io prrdidis civitate te concilio ftandi, moram trahendi , confulendi , tradandi te agendi omnia Ar fingula , que ipfis & conum cuilibet vifum fuerit, libere , tute & fecute, fine aliquo impedimento, vel alio nocumento &molcftia reali vel pcrlonali , qualitercumque, vel ex quacumque caufa civili vel criminali, qux inferri poflet, cum eorum comitiva & familia, fervitoribus, clericis te laicis, cuai omnibus te fingulis eorum rebus ac bonis in auro te argento, jocatibus, equis, pannis , vidualibus, in quacumque materia confiftentibus , per terram aquam, die noduque plenum te liberum falvumcondudum , fecuritatem ac libertatem bona fide damus te concedimus per pnefeates. Volentes in hoc noftro falvocondudu , fecuritate te libertate omnes claufulas neccffarias te opportunas , & qur in talibus de jure vel cotR fuetudine apponi confuevcrunt, intelligi te pro expreffis haberi j ita ut omnes te finguu prxdidi fine aliqua contradidione , aut quocumque quxfito colore , omni fecuritate ac Ubertate in rebus 8e perfonis efficaciter A' plenarie gaudeant A: potiantur.

Non obftantibus quibufeumque legibus te ftatutis municipalibus , aut aliis quibufeumque,

A „ „ e Ont sri i4)«.

que* per qoas haie noftro (alvocondo&o in aliquo A quoquo modo derogari aut projudicari poftet* & fi tal ta effient, de quibus ipectalis & ciprefla mentio foret habenda.

Quetn falvxmcondtidam, fecuritatem 8t libertatem to<otempore ipfius univerfalis concilii, a die dationis pneleatium, Bc per quatuor meules poft ipfam finitum concilium, inviolabiliter in omnibus fapradidis durare volumus.

Promittimus etiam* Bc bona fide pollicemur, omnes Bc finguloa benigne 8t caritat ive tradare, 8c tradart facere. Mandantes exnunc omnibus 8t lingulis official ibusBc fubditis acvaflallis noftri s, cetertique noftro nomine militantibus, aut qaodvt s aliud facientibus; ceteros vero tamcccleliaftícos, quam feculares requirentes Bc exhortantes in B Domino* quatenus omnes & fiiagulos fupradidos ad hajefmqar civitatem Bc concilium accedere vo-. Jenter, per civitates, terras, paflus, portus, pontes, Bc loca qualibet tam noftra, quam ipiorum, Betam per aquam, quam per terram, quoties eis Elacucrit * tranfire, morari * dc recedere cum reus dc bonis pradiftis abfque aliqua folutioue datii depedagii, vel gabelle, aut alterius cujuivis oneris* obDei dr tantorum patrem reverentiam, bonorumque omnium in ipfo concilio (utfperamus) promovendorum intuitu * dc etiam noftra contemplatione libere permittant * nec eis, aut eorum alicui in perfoms, rebus vel bonis hujufmodi moleftiam aliquam vel offienfam inforant, nec ab aliis inferri permittant, predidis omni· C bus etiam per quatuor menfes poft dtdnm finitum concilium duraturis.

Cirta autem penGones domorum, forum, feu pretium vidualium, ac omnia alia adufumdidi concilii dc in eo exiftentium neceflaria, feu quoinodolibet opportuna, abundanter, 8e alias, prout iandifltmo domino noftro vrfum fuerit, provideri faciemus.

In quorum robur de reftimonium bas (itéras fieri dc regiftrati voluimus, de juŒmusnoftri Tigilli fo liti appenfione muniri.

Datum in palatio curis noftrc anno nativitatis Domini noftri Jeiu Chrifti milleGmo quadringenteiimo, tricefimo feptimo, indifiione · quartadccima, dic veto quartodecimo menfisNovem- D bris.

Ego Nicolaus marchio EftenGs me fubfcripfi manu propria.

XVII 1.

EjafJe Tardai Efttnju ctnvcttiutts (F f*Sa raws rardiwlr fanili aftfitltcn fejii rawrrarre, Je tbfejnih (F fervitih frafianjit in dvitati Ferrnritnfi.*

IN NOMINE DOMINI NOSTRI litu Chxisii. Amem.

Capitula tradata & conclu fa inter reverendiilimiiui E in Chrifto patrem dcdominum dominum Francifcum tituli S.Clementis presbyterum cardinalem Venetiarum, domini pap* camerarium, vice dc nomine fanâiffimi domini noftri papse Eugenii IV. deilluftrem dominum Nicolaum marchiooem Eftenfem Ferrari*, dec. five virum egregium Auguftinum de Villa ipfius domini marchioniscancellarium, adhocnuncium fpecialem

PaiMO, quod diâus dominus marchio, filii, dc Fcrrarienfes, tenebunt de tradabunt fandiffimum dominam noftrum papam Eugenium IV. pro vero Bc unico papa ac fummo pontifice, ipiumque defenfabunt in fua libertate* ut decet fisbditos dc fideles. Itaque Temper licebit ei, dc dominis cardinalibus* dc curi*, ltare in civitate dc locis didi domini marchionis* dc ab eis recedere {fine impedimento quocumque* etiamG mandatum cupicumque pretendentis fe fuperiorem dc jure vel de fido, quacumque dignitate dr sudoritate fulciti, de quo etiam fieri deberet mentio ipecialis* in contrarium intervenitet.

- CHtrxn 145*.

Item, quod didus dominus marchio, filii dc civitas provideant, dc provideri faciant dido domino noftro pape, dc ejus famili*, fereniffimis dominis imperatoribus venientibus, dc reverendiflinais dominis cardinalibus, camerario da thefaurario apoftolicis, aecorum loca tenentibus, de domibus neccflariis dc decentibus, gratis fine aliqua folutionc.

Item, quod prarfati dominus nofter papa, reverendiffimi domini cardinales * camerarius domini noftri pap*, feu ejus locum tenens, dc thefaurarius, ab omnibus dc lingulis gabel lis ordinariis dr extraordinariis * antiquis dc modernis, pro vidualibus dc veftibilibus, 8r rebus quibulcumque» pro eorum domibus dc familiaribus, tam in eadem domo * quam catta exiftentibus, tam in grotfo, quam minuto emendis, tam extra, quam intus civitatem, fint penitus & omnino exempti.

Irem, quod prrfati dominus marchio, filii & cives obfervent falvoscondodus fandiÉmi domini pape, aut eius cameram : dura tamen illi, quibus conceduntur hujufmodi falvicoodudus, non fint rebelles dc banniti increvclpcrfonis, ac etiam debitores didi domini marchionis, vel contra eum aliquid machinentur ; in quo cafu fandiflimus dominus nofter eum adjuvabit : aut lint debitores civium Venetorum Bc Mantuanorum, ratione debiti commifsi contra illos : dr declarentur didi rebelles (andifsimo domino noftro papz infra decem dies.

Item, licet de eoniuetudine iupradidus dominus nofter papa dtberet deputare pedites pro cuftodia palatii habitationis fu* in civitate Ferrari*, tamen cum fanditas fua maximam habeat fidem iu devotione (upradidi domini marchionis, vult & contentatur, quod ipfc dominus marchio deputet ipfos pedites, prout Tibi videbitur: cum ea conditione tamen, quod tales pedites Bc cuftodes deputandi Bc nunc deputati, prrftcnt juramentum fidelitatis in inanibus revcrendifsimi domini camerarii iupradidi.

Ada fuerunt hre inter partes iupradidas in civitate Bononic, in domo habitationis reverendifsimi in Chrifto patris Bc domini, domini Antonii tituli fandi Marcelli presbyteri cardinalis 1458. die xvi. Januarii. Et voluerunt fo-* pradid* partes, predida capitula figilloruiu contrahentium munimine roborari ; Bc quod dc ipfis unum vel plura conficerem ioftrumenta, fire hujus capitula. Prrfentibus venerabilibus viris dominis Nicolao de Valle, earner* apoftolic* clerico, &Chriftophoro dc Reate litcrarum apoftolicarum fenptore, tcftibus adpremifla habitis, vocatis Bc rogatis.

Et me Blondo Antonii Blondi ForolivienG, fandiisimi domini noftri Eugenii pap* IV. 8e ipfius revcrendifsimi domini cameram fecretario.

λ'· ▯ o Cuaisxi '❡«· rio, ac earner* apoftolic· notario , qui prvdiôa» dum fie agerentur inter partes, rogatusnotavi, βт in hanc publicam formam, aliena manu , propter occupatione* , redigi feci , figno confacto 8c nomine meo ad fidem pramiffotum manu propria appoütj*.

Hit Msaata ardrMTM , *fatifat a4bnc* *mmm *txifieat , aarrfaaa» farrariam ad frafiéca-4au caacUia attaint, ati itita» nxHiua iacbxaadam Iratam tit Utcn itfiiaavif hjinlaaxt gataet prtibytcraai carjiaalata titali [aaSa trvu* ** ■*Utrafaica»* , r·» */ifucxtiitu facaltatihci, uttx Pa-* •<us. *titaaa t»4icc *,*

X I x.

cfifttyu [rrvat ftrvtrui Dei, diltSafiUa 2[icalaa titalt [axila cratit ia *Jcrafakac frctkytcra carliaali, afafiahca ftiii Itfati, falartxt O'afafialitat* fatatiliaecm.*

Dum oqus univcrfalis gregis dominici fuperna diipofitione nobis injunftum diligenter attendimus , Bc noftrum pcrfpicimus imperfectum, videntes quod nequimus circa lingula per nofmetipfos exolvere debitum spoilolice fervitutis , nonnunquam viros excellentes atque inligncs, dignitatis Iplcndore pnrditos , 8c virtute confpicuos , & illullres , de quorum fpcôata fide , iapientia , altitudine conlilii , Bc fcientiae claritate ,· firmam Ipem , plenamquc fiduciam obtinemus, in partem negotiorum Bc rerum agendarum, flatum & ecclcuam concernentium, aflumimus ; ut per ipfos vices nottrasfupplentcs , & iplorum comparatione falubri , nos pro tempore alleviantcs , noftri oneris gravitatem 8c mmifterium nobis commillum , favente divina gratia , facilius fic efficacius cxcqui valeamus.

Cum itaque nos nuper Bafileenfe concilium cx certi* caulis urgentillimis , ac paci ecclefi* ncccttlarus , ad civitatem Ferrarienfem , de venetabilium fratrum nollrorum fanfl* Roman* ecclefi* cardinalium confilio 8c aflcnfu duxerimus auéforiiate apoftulica transferendum , ac poftmodum ipturn concilium, in quo quamprimum intendimus & volumus perfonaliter intcrciïe , certo tempore tunc exprelTo inchoandum (latuerimus , ac etiam celebrandum: Nos contiderantes prreipna virtutum dona , quibus petfonam tuam altiflimusinlignivit, quodque Capientia tua in magnis & arduis noftris Â ecclefi* negotiis fumma cum prudentia , integritate veruta , ingentem laudem tuis operibus comparavit ; ar ideo in Domino confidentes , quod folttam prudentiam, fidem &rintegutatem pneilabis fimiliter in reliquis negotus tu* circumfpeâioni de cetero committendis , te , de corumdem fratrum confilio , fe■dis apoftolic* legatum , cum plena potcftatc legati de latere, nec non noftrum , & iphus ledis in prxfato concilio Ferrari* celebrando picfidentcm, & eadem auâoritate tenore przicntium facimus, conftituimus , 8c etiam deputamus.

Cireumi'peâioni tu* concilium hujufmodi in eadem civitate inchoandi, continuandi 8c profcqvendi , ac donec nos perfonaliter accefterinius · noftra * ipfiiïs ledit nomine prrfidcndi, 8c cum ipfius concilii confilio 8c approbation » au&oritate pnedtôa, ordinandi, decernendi ftatnendi omni* 8c fingula, qua* ad pacem, exaltafionem 8e reformationem ceded* univcrfalis , A pro illius unitate confervanda j nec non occidentalia 8c orientalis ccclefiarum unione , paceque 8c tranquillitate populi Chriftiani , ac cxtirpatiooc hxrefam * utilia feu neceflaria videbuntur j nec non omnium & lingulorum plenaria executionc, propter qua concilium Bafile* fuit ab initio conftitutum , 8c etiam alium vel alios , de quibus 8r prout tibi videbitur , de pr*miffis exeqnendis , loco tui fabftituendi ; contraditote* vero quoslibet 8c rebelles , cujulcumqucftatus, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis fuerint , Bc quacumque eccкfiaftica vel mundana praefulgeant dignitate , autoritatc noftra , per ccnfuram ecclefiallicam , appellatione poftpofita , ac etiam cum invocatione brachii facularis, compefcendi , omoiaque alia 8c fingula traâandi , ftatuendi , agendi , mandandi , ordinandi , concludendi dr excqucndi, qut in premillis proflatu prxdiâz ledis ac Romane ecclefi* , nec non occidentalis 8c orientalis ecclefi* unitate , reformatione morum, ftatuque pacifico reipublic* Chriftianat noveris profutura, aoâoritate przdida concedimus plenariam poteftatem · ratam 8c gratum habituri quidquid per te, aut a te fabftituendos in ipfo concilio, noftro nomine fuerit ftatutum 8c decretum: idque faciemus, autfore Domino , firmiter.

Quocirca circumfpcâioni tus injungimus mandamus per preientes , quatenus injumftutn tui* humeris onus laboris hujuftnodi, pro divina , noftraque 8c iplius fcdis reverentia , fic in virtute domini , juxta tibi a Deo datam prudentiam pro univcrfalis eccletie augmento ndei ac populiChnfliani, fidelium pace 8c tranquillitate , coneris laudabiliter cxcqui , ut cx ruis bonis operibus fruâus defiderati proveniant, atque illam , que reâe fentientibu* reâeque agentibus "pro poihbili a Deo eft , propolitam mcrcedem stem* glori* confcquaris.

Datum Bononi* anno incarnationis dominic* millcfimo quadringentefimo trigefimo feptimo, b iv. Nonas Januarii , pontificatus noftri anno feptimo.

Oflltva iiitar Jaxearii aaai a Mivitata Dmm/mi 1458. *iiea» \ic»la»t rxriiaalh lentat aaivtrfah ttaciliaa» ftlùittr tacbaavic.* ;QmvwWsm- *rr* i4 tftht, faacati ya^hti turarii ttfinaiù» caafiat* ·

XX.

la atxtiae faaSa indivitlaa Triairatit t Patrii σ FUn cr SfiritXl faaili. ^ttux.

orimur univerli Bc Imguli , atta Bc aftttata infra fcript· infpccturi , vifuri Jt audituri, quod anno a nativitate Domini noftri Jefu Chnfti millcfimo quadringentefimo triccfiino odavo, indidione prima , die vero Mercurii odava menfis Januarii, pontificatu* fandiffitni in Chrifto patris 8c domini noftei , domini Eugenii divina providentia pap* IV. annoiefitimo, in ccdcfia majori Fcrraticnii pto facro•ntfta ivnodo genefall, alias per prstatum dominum noftrum papam de civitate Bafikenfi ad civita-

λ ᴡ Mo Acuum 1♦»·. pov«« acsMcill· vi·*·*»· ɪɹ* «b in- eik*··1*·» ·ɪŋ·ıı·«ı, bollw.m «v<n 4aii< leerctor·* mea*Orvai qua tn ho· °rer· iAi*~ an··· itct· inairi· , «4>ı«v»·· a"*ie·

civitatem Ferranenfem tranftata , continuanda ft celebranda^ fpecialiter deputata , de mane, hora Primarum , vel qaafi , reverendiffimo in Chrifio patre & domino, domino Nicolao tituli fandas crocis in Jcrufalem fandas Romana ecclefia presbytero cardinali, apoftolica fedislegato ia dida facrofiusda generali Ferrarienfi fynodo pro profato domino noftro papa prefidente , comparcerent ibidem reverendiffimi reverendique in Chrifto patres Ac domini , Dei Ac apoftolica fedis gratia, Thomas Ravennates , Jqjannes Tarentinus, Fantinus Cretenfis , Bartholomans Spalatenfis, Matthias Sipontinus , archiepifeopi *i* Jacobus Adrienfis, Petrus olim Ferrarienfis , Petras Padoanus , Matthaus Mantuanus , Locas Agrenfis , Angelus Tricariceofis, Marinus "Tigcftinus, Joannes Ferrarienfis, Valeotlnas Ortanur , Joannes Anconitanus , Jacobus Apratinus , frater Benedidus Adrienfis , Scipio Mutinentis, Joannes Tervifinas, Bemardiaus - Comodcnfis, frater Aloyfius Forolivicnfis, Andreas Converfanus, Onuphrius Melfienfis, epifeopii Joannes ad Legionenfcm, Gartias ad Todcnfem, frater Gtnsdifalvus adGranatcnfem, Ac Emcricus ad Bcllicenfem, ecclêtias cledi , nec non venerabiles Ac religiofi viri fratres Ambrofius generalis Camaldulcnfis , Martinus Rogas Vallis bonas , Bartolus beatas Marin civitatis Caftelli, Joannes Nonantuleofis , Francifcus fandi Stephaai Bcaonicnfis, Antonius Praudianfis, Timotbens fandi Andreas Mantuanus, BaTtholossurus beatas Marias Montis armati , Laurentius de Cultos , Joannes beats Marin de Opleta *te* fandi Stcphani Booonicnfis fimul unitontm, Fraacrfeua beats Marin de Levato, monafteriornm abbate 1 Gerardus de Arimino ordinis fandi Asiguftini, Nicolaus dc Pcrafio fratrum beats Masis Servorum generales ; Joannes dc Monte nigro provincialis fratrum fandi Dominici, ft Jacobus de Tolentino fratrum ordinis Minorem procurator generalis , facrn theologis profefibres , pro hujufmodi facrofanda fynodo generali inchoanda , in Spiritu fando congregati , univerfalcm eccletiam repr^fentantes, per ipfofque prçlatos Ac dominos ipfius fandi Spiritui invocato auxilio , nec ποα per dominum Thomam Ravcnnatenfem archiepifcopum profatum, a reverendiffimo domino Nicolao legato Ac prefidente ad boc deputatum , folemni primitus per iplbs patres & dominos cudi pluvialibus & mitris albis procelfione prsmifla, mitia de Spiritu fando, infra cujus folemnia per prelibatum fratrem Martinum Rogas abbatem Vallis bons fado fermone, nonnullis canonicis , presbyteris , clericis Ac benefitiati, dide majoris ecdefie fibi alfiftentibos, folemniter decantata, aliifquc adhibitis folemnitatibas debitis & confuctii , idem dominus cardinalis Ac legatus ad hujufmodi fynodi inchoationem ac continuationem, m nomine Patris & Filii Ac Spiritus fandi , amen : dominis prolatis, magiftris, dndoribus, ft aliis perfonis predidis ibidem fic , ut promittitur , profentibus, ft in Spiritu fando congregatis, procedens quoddam decretum h elcdlonis loci pro concilio transferendo , in olim concilio Bafileenfi fadum ; nec non quatuor literas apoftolteas, unam c videlicet translationis concilii de ^afilea ad civitatem Fcrrarienfeœ, aliam 4 vero diôe trantfationis declarationis , cun filis fer'Cc*1 * *te* propriis manibus didi fandilfimi do. aaini papa, rrverendiffimoram dominorum cardinalium tunc in curia prefrntium > lignatam i tertiam ' falvicondudus prslibati domini noftri papa, *k* quarum 1 facultatis didi domini legati, cum cordulacannabis, veris bullis piumbcu ipfius domini noftri papa more Romana curih impendente bullatas ; ac literam C falvicondudut nobilis *k* potentis viri domini marchionis Eftenfis, pro libertate & («curitate fuppofitoram didi concilii, manu fua propria, ut apparebat , fubfcriptam , ac fuo figillo impendente figillatam , quarum tenores dc verbo ad verbum - inferius futt inferti , per organum venerabilis viri domini Chriftophori dc Rogeriis dc Roma canonici beats Maris majoris de Urbe, publice , alta Ac iatclligibili voce , de ipfius domini cardinalis legati *k* proGdentis mandato, legit Ac publicavit illas , ft in cis contenta ad omnium Ac finguloram dominorum profatorum notitiam, quantum in eo fuit, deducendo*

Hujufmodi fiquidem literis ft inftnimentisfic ut promittitur, ledis *k* publicatis , idem dominus Nicolaus cardinalis legatus , fe pro prolibato domino noftro papa in hujufmodi facrofanda Ferrarienfi fynodo generali prefidente , ipfamque' fynodum a dida civitate Baitlecnti ad prçfatam civitatem Ferraricnfcm fuifle Ac efle translatam, ac *ia* dida civitate Ferrari; aJ omnia Ac fingula , ad quo dida olim Baiilcenfis fynodus fuerat inftituta : nec non unionem occidentalis *k* orientalis ecclefia pertradandam, & audore Domino perficiendam, continuandam fore, Ac continuari debere pronunciavit, decrevit Ac declaravit , prout ft quemadmodum in quadam pronunciatione papyri cedula , quam ipfe dominus legatus in fuis tenebat manibus, quamque de verbo ad verbum publice, alta Ac intelligibili voce perlegit i cujus etiam tenor inferius eft infertus, pleniufque continetur Ac ha* betur.

Super quibus omnibus Ac fingulis profatus dominus Chriftophorus Rogerii , de ipfius revexendiffimi domini legati mandato fibi defuS:r legitime fado, ab omnibus Ac fingulis apoolice fedis protonotariis , nobifque Arnoldo Rudolphi de Beneriviide , ac Jacobo Derbaycs Rothomagenfi , publicis apoftolica Ac imperiali audoritatibus notariis , nec non ad coofcribenda omnia *k* lingula prçmiffa a dido domino legato 8c pertinente , AC aliis prçlatis Ac dominis fpecialiter deputatis aliifque notariis, Ac perfonis publicis ibidem prçfentibus , unum vel plura, publicum feu publica, inftrumentum feu mftrumenta, nomine ipfius generalis fynodi Ferrarienfis fieri petiit, iliiuscantici, Te Deum laudamus, folemni decantatione fubfecuta. Prufentibus ibidem venerabilibus Ac circumfpedii visis..................

Traarri /irrrarvw, fedicar aaranus , *juxta tt/aptrb trfaeut* , ya, *ftMitxta futnnt* , *afffui->»·« Jxfra·. ttufn»* ‹v«ra *ttdula,* yuans fcgarnsap·-Aβ/trai *fuhtitari fttit* , *kit [utjuixni tuet rtIlxw* afth fxfyifutut&u rjufie· nutHii a xturiu tkjtrl·· *fth.*

Nos Nicolaus apoftolicç fedis legatus , pronunciamus pro fandiffimo domino noftro papa Eugenio IV. in hac facra fynodo de Bafilea ad civitatem Ferrarienfem translata , jamque legitime congregata > prçfidere, ft hodie , videlicet odava dic mentis Januarii continuationem >fius translate fynodi fadam efle , a didXque ie io antea continuandam efle , ft continuare debere ad omnia , ad que Bafileenfis fynodus congregata fuerat , etiam pro cecumcnico con-

C)lk

a 'I w - Cmk iit i »4I·. cilio, in quo de unione oeddeualis tç orient*. At lie ecclefiss agatur, fe auAere Domino perficiatur·

Die Jovis nona meafis Januarii fupradiâi, de maoc hora Tertiarum, vel quali, in aula habitationis reverendiflimi domini legati, omnibus te fingolis patribus te dominis hujus facri concilii, eorum ad hoc vocatione precedente, legitime congregatis, idem reverendiflimus dominus legatos certa avifamenta per modum articulorum, de dc fuper ftabilitate dâfti facri concilii concepta, coram patribus & dominis publicanda per dominum Chriftophorum promotorem praefatum, eidem promotori, quorum tenor eft inferius infertas, obtulit, atque dedit. Quibus quidem aviiamentis per eumdem Chriftophorum promotorem ibidem ledis fepublicatis, spfifque j»er patres & dominos pnediâos mature dilcums, ac poftmodum matura przmifla deliberatione, tanquam reipublias utilibus & opportunis, nemine diferepante, per verbum, placet, admifiis, iidem patres & domini nonnullos ex patribus pnediâis, videlicet reverendiffnnos rçvcrendolquc patres ac venerabiles dominos, dominos Tnomatn Ravennatenfem, Joannem Tarentinum, Fantinum Crctcnfem, Bartholomcum Spalatcnfem, archicpifcopos; Paduanum, Aprutinum › Anconitanum, Tervifieum, Fcrrarienfem, Forolivienfem, Siftariccnfem, Mutinenfem, epifeopos ·, Lcgionenfcm, Tudcnfem, cleAos; abbates, Vallis bone, fanAi Auguftini tc beatr Mariz Servorum generales; Joanncm de Monte nigro provincialem fratrum predicatorum per Lombardiam, & Jacobum de Tolentino procuratorem ordinis fratrum Minorum, ad formandum & conficiendum unum vel plura decreta, defuper aviiamentis, five articulis hujufmodi, die craftina, Deo concedente, in femone publica publicanda & audoriianda deputarunt. Deputatos vero paedidos propter multa incumbentia, ut afferunt i pericula, hodie, hora vigefima fecunda in F aula predida, ac ad concordandum de forma concepta, aut tunc concipienda, convenire debere ordinantes. Quibus ita peradis, dominus legatus fe pnefidens prxfatus in diâorum patrum & dominorum Sreicntia fupradiftum dominum Chriftophorum cRogeriis in hujus facri concilii promotorem, nec non nos Petrum de Nofeto, Arnoldum Rodulphi de Bcnvcmard, tc Jacobum Derhayes in didi concilii notarios, de ipforumpatrum communi confenfu, recepit tc deputavit; preftitis per ipfum promotorem tc nos notarios prefatos fidelitatis corporalibus juramentis. Prçtcntibus, fee.

Tesar freo , «ede *fit menti·, /e^nitnr, O' efi tnlii.*

XXL

AVISAMENTA REVERENDISSIMI DOMINI LBGSTI SUT I I STABILIMENTO hujus facri concilii Ferrarienfis I

Quowr a µ pro ftabilitate hujus faeri concilii necefiarium eft comprobare fe auAotixare per folemne decretum tranflationem faâam per fanâillimum dominum noftrum papam de Bafileenli concilio ad hanc civitatem Fctraricnicm, ex ea re prefatus dominus legatus patres exhortatur hujus facri concilii, ut aliquos dodos fe expertos patres velint deputare ad formandum unum vel plora decreta fuper articulis infra feriptis. Ita quod craftina die, Deo dante, poffit folemnir ieffio fieri, propur temporis inflantem neccAtatcm. QH**^ i«|t/

^rticttli w» videetar hi effe

Et primo, quod fanda fvnodus decernat fe declaret, tranflationem predidam fuifle ex juftis fe neceflariis caulis legitime & canonice faâam per przfatum fandiffimum dominum noftrum, cum declaratione fubfccuta: fe quod in hac civitate Ferrarie fit concilium fundatum fe ftabilitum ad continuandum fe profcquendom ca, pro quibus Bafiicenfe cobcilium fueratinftitutum, & etiam pro ocumeuico concilio pro unione Grxcorum.

Item quod omnia queeumque ada fuerunt poft tranflationem predidam per nonnullos in Bafilea exiftentes, declarentur nulla, irrita fe inania efle, & extitifle, &c.

Item declarare, decretum undecima feflioni· przdidi Bafileenfis concilii, quod apponit pcenas, fee. papa in tranflatione generalis concilii, non fe extendere ad cafum hujufmodi tranflationis.

Item a(feearare curtefanos contra quoddam pretenfum decretum fadum ultimo loco in Balilea, apponendo ponas, cum aliis fecuritatibus neceflariis fe opportunis.

Item relaxare provifiones & juramenta pneftita fuper incorporatione Bafileenfis concilii per exiftentes aut venientes ad hoc facrutn concilium, ut liberius fe fine vexatione poffint honorem atque profedum hujus facri concilii profequi & procurare.

Adveniente vero hora vigefima fecunda, vel quafi, dominis deputatis fupradidis in loco fuÊradido conftitutis, reverendiflimus dominaartholomzus epifeopus Spalatenfis, unus deputatorum hujufmodi, quamdam decreti formam, dc fe fuper avifamentis pntdiAis conceptam fe formatam, in certis foliis papyri confcriptam, in ipforum patrum & dominorum pnefenua publice alta fe intelligibili voce perlegit & publicavit.

Qua per patres & dominos ipfos de verbo ad verbum audita, & maturius intelleâa, iidem patres & domini, poft plurimas per eos habitas deliberationes & confilia, mutatis mutandis, additifque addendis, formam prcdiâam reipabliae ac honcftati, nec non ftabilimento hujus facri concilii convenientem, fe confonam rationi, unanimiter, nemine diferepante, admiferunt, illam in die craftina in feflione poblica decretandam fe. auâoriaandam fore decernentes. Quo faâo, dominus legatus profatos omnes fe lingulos hujus facu concilii patres fe dominos ad feffionem dic craftina celebrandam, tamper cedularum in valvis majoris eccleiie affixionem, quam per curfores convocari voluit fe ordinavit.

Die Veneris decima tnenfis Januarii fupradiâi, in majori ecclefia Ferrarienfi, dc mane ante miflarum folemnia, reverendiffimo domino legato inibi praefidente, patribus fe dominis hujus facri concilii prxdiâis, ac ultra illos reverendis ac venerabilibus patribus & dominis, Mitrio Siftaricenfi, · Curfeto Infillenfi, epifeopis, Thoma dc Ccrfana, fratribus µλ" 'S

Jacobo

ANN. Canari *4J«.

Jacobo Teftorio , Augoftiao de Ferraria , An- A «do dp Perufio ordinis Minorum , Jacobo de fceetii· generali ordinis Praedicatorum , Nicolao de Trivifio , Sc Paulo de Ferraria beaus Mari» Servorum , (acaar theologiae profefforibu» , eorum ad hoc précédente vocatione pro ieffione publica celebranda , ia Spiritu fanâo legitime congregatis , univcrfalem ccclefiam reprefrutantibus , dominus Chriftophoras praefatus de mandato ipfius faaâc fynodi fibi fuper hoc ibidem faâo , formam deeretaadam hefterna die per patres & dominos deputatos przdi&os fic , ut premittitur , conceptam dr concordatam ibidem publice, alta 8c intelligibili voce de vèrbo ad verbum legit dr publicavit , dr ad omnium de fingalorum patrum dr dominorum B Îdenam Sc indubitatam notitiam, quantum ineo iuit, deduxit.

Qua quidem forma fie, ut premittitur, leâa, ac per ipfos patres de dominos maturius intelleâa , noa Arnoldus de Jacobus notarii praefati, nobis fuper hoc faâo fpeciali mandato , omnium & ungulorum patrum de dominorum profatorum , an forma pnediâa eis placeret » aut non, Sc cujuflibet de per fe recollegimus vota , formamque ipfam patribus Sc dominis omnibus St lingulis paedidis placere , ac ab eis per verbum, placet, concorditer, nemine diferepante, ceperimus approbatam.

Hojafmodi liquident approbationis per partes ipfas fic , ut premittitur , faâa ipfi domi- C no legato prnfidenti per nos notario· fuprakriptos faâa relatione , idem dominas legatas de prefidens , de ipfbram patrum de dominorum omnium unanimi confenfu, decretum prediâom fic, ut premittitur, concordatum de ap{trobatum in nomine Patris de Filii Se Spiritus andi duxit concludendum , atque condufit , illudqsc habuit de habere voluit pro conclufo . Super quibas omnibus de fingulis pradiâus dominus Chriftophorus petiit , dee. inftrumen» ta Pnefttyibus venerabilibus de circdmfpeâis viris magiftro Jacobo Textoris, & Thoma da Cerfana , facre théologie profeflbribas , Petro Lahardiere baccalaureo in theologia, cum plurimis aliis dominis magiftris nobilibus in D copiofo numero exiftentibus, ad hoc vocatis dr rogatis.

Poft folennia miff* per referendum patrem dominam Joannem epilcopom Ferrarienfem de Spiritu fanâo celebrat» , dc plurimarum colleâarum , nee non litaniarum decantationem folenniter faâam , *reverenda** dominus Aloyfius Forolivienfis epifeopus etiam pluviali in» datus, mitraque alba capiti fuo impofita , *au»* âoritate & mandato ipfius facra fynodi (ibi ibidem defuper publice faâo , in ambonem , locum videlicet eminentem , afeendens , de» cretum fic , ut praemittitur , concordatum & conclufum , fanai Spiritu* prius per eum invocato auxilio , publice alta & intelligibili E voce, ac de verbo ad verbum pronuntiavit, legit & publicavit, aliaque dixit, fecit, prout & quemadmodum in eodem decreto , cujius tenor inferias eft infertas » plenius continetur & habetur. Super quibus, &c. Prefente reverendiflimo patre domino I. protonotario de Cypro, aliifque fupra nominatis.

XXII.

Ch tun »41«.

Dtcrtti w fcr frafttam revmtulam d«*ia*M *l»yfi»m frtttaatiati ttter, it q»t fit »»»-*

Ad laudem omnipotentis Dei, exaltationem catholice fidei , paccUsque de tranquillitatem , dr unitatem totius populi Chriftiani , faaâa uaivcrfalis fynodus per ipfius Dei gratiam , auâorixante beatiflîmo domino Eugenio papa IV. in hac civitate Ferrarie *ia* Spiritu fanâo legitime congregata , univcrfalem ecclc» fiam reprefentans , prefidente vice de nomine ipfius fanâiffimi domini Eugcait reverendiflimo in Chrifto patre Sc domino , domino Nicolao tituli fano» Crucia in Jerufalcm fande Romane ecclelia presbytero cardinali , spoliolice fedis legato , illius inherent firmiflimo fundamento , qui apoftolorum principi dixit : *T» ti Ttrni,* CT/afrr baac *fetraa» aiifittS· tt-* *M*t*.* ■«. *clefitua* aua t folicita fervare unitatem fpiritus in vinculo pacis , ut fimus unum corpus Sc unus fpiritus , ficut vocati fumus in una fpe vocationis noftre : attcndenfque multa fuperiori tempore aâa , tam apud olim BafiJeenfe concilium , dr poft illius rranilationcm per aliquos nulla ibioem auâoritate perfeverantes , quam per prefatum bcatiHimum papam dominum Eugenium , prefertim circa negotium fanâilfima unionis occidentalis ds orientalis ecclefie , videlicet decretum decimenona fefEonis olim diâi Bafileenfis concilii , quod incipit , *Sitae fia tatter* , cui fanâiflimuipfe dominus Eugenius aflenfum per fuas liters· prebuit . · Item quamdam cedulam con- , Ui *f»fn* ' ventionalem fuper eleâione loci pro concilii ··*· »'·· Bafileenfis translatione facienda inter patres , communi omnium aflenfu , firmatam dr concordatam , cujus vigore ad decretum vigefima quinte feffionis olim diâi concilii proceflum eft, quod ita exorditur t *Hat fiutSa jyoaiat iattr fit ctagrtfttiMh txtriia , k* drc. Et qnod « H»be«r conftanter a Graecorum oratoribus requifitus fanâiflimu· ipfe pontifex per fuas liters* in generali conliftorio Bononia 1 datas , ora-c BU. turibus prefentibus , publicatas confirmavit ■Y. Eariter Sc recepit . Item 4 literas ejufdem a sepra■ eatiffimi Eugenii fub die decimoquarto K*- x,,'. lendas Oâobris proxime praeteriti in generali conliftorio Bononia publicatas , in exordioque hujus continuata fynodi folenniter leâa* . quibus Bafileenfc concilium de confilio dr aflenfu reverendiffimorum fanda Romana ecclelia cardinalium , praelatis etiam tunc in curia exiftentibus Sc laudantibus , ad hanc civitatem Ferrarienfem tranftnlit . Item e literas declarationis ejufdem tertio Kalcndas (Sapr, M. Januarii tranflationem pradiâam proxime fub- n< fecutas , qua omnia hac fanâa fynodus in aâis ejufdcm ad perpetuam rei memoriam de verbo ad verbum regiftrari mandavit , prout in cifdem aâibus continetur . Quibas omnibus , Sc aliis plurimis debita meditatione penfatis , ac per diverlos traâatus mature diicuflis , declarat translationem Sc declarationem prediâas fuifle St efle legitimas, jaftas Se rationabile· , ac urgentiflima neceflitate ad tollendum impedimentum findiffitna unionis occidentalis Sc orientalis ecclefi» } atque etiam ad evitandum icifluram in Dei ecclefia jam imminentem , pro evidentique utilitate totius reipu-

tsum *♦17· rcipublic· Cbriftian· , faHTe Ac efle fades j Ac eonfeqaeuter bane ipfam fanAam fynodumadea omnia i pro quibas didam olim Bafileenfe concilium ao initio fuerat inftitutum » prsrfcrtim pro futuro oseusaenico condi» pro fafa faodif&ma unione prsdida in profenti civitate Ferrari· in Spiritu fando efle legitime coegi Ac ftabilitam , continuatsuoemque dem ac profecutionem *d pewdida omnia debere translationem ipfam cum declaratione » ut promittitur , fubfecuta , laddat, fafcipit ^ approbat, exhortas* in domino , Ac requirens omnia Ac fingai* eju' fando fynodi fuppofita prurientia Ac futura* Quatenus circa prodida pervigili cura ac folicito uadio intendant. Es quibo* , ipfa largiente qui capit in nabis opus bonum » ad ejus gloriam & lalutem totius populi Chriftiani eunda dirigantur *Sc* fiant.

Declarat infuper huc fanda fynodus * quod cum notori* ncceflitas , *te* evidens utilitas fupradidarum caelaram ipfum fandiffimum dominum Eugenium ad translationem ipfam excSerit *Se* impulerit , fub decreto odav* *Sc* unecioau, vel cujufcumque alterius feffionis didi olim Bafileenfi* concilii . ullatenus non indu, di , decemenfque congregationem illam Baillee , *Se* omnem aliam , qu« ibi vel alibi fub nomine generali* concilii rorfitan convenerit * illegitimam potius Ae reprobam cumnlationem Ac conventiculum efle ceofeodam « Ac cenferi debere « nullaque auâoritate generalis concilii polfe confifteire.

Omnia infuper & finguia , qos ab ipfo tranflationis tempore in ipfo Bafileenfi civitate ftib nomine generali* concilii ada funt , aut ibi , vel alibi fub nomine generali* concilii , ut promittitur, in futurum rorfitan attentari contigerit, caflat, irritat *Se* annullat, irritaque, catta Ac nulla , nulliufque roboris ve! momenti effc decernit.

Si quid tamen in materia Bohemorum soft translationem prodidam per didos Baulccongregatos utiliter *dum foifle cognoverit > id etiam cum fuppletione defedunm approbare intendit.

Ut autem omnia Ac lmgvl* iptfus fand· fynodi fuppofit* ab omni gravamine tut* fcrventur , omnique timori* , moieftic *St* injuri· fufpicione femota, in bonis ejus operibus Deo fecure deferviant, omnefque*Se*fingulos, qui quocumque nomine vel cauta olim Bafileenfi fynodo faper obligationibus aut vinculis quibufeumque fe adftrinxerint juramentis , quibus plena *Se* libera facultas huic fande fynodo obediendi, Ac ejus honorem *St*commodum profequendi > impediretur , vel fcrupulus *IHit* quoeumque modo induceretur, ab illis abfolvit, liberat atque relaxat, abfolutofquc ac liberos efle, ac juramenta relaxat* declarat.

Statuit etiam fare fanda fvnodus , ordinat Ac decernit, quod nemo cujufcumque flatu*aut dignitati* exinat , ordinaria quavis , vel delegat* , niti - fade apoftolica, jurifdi&ione, ex quacumque caufa vel occatione eoa omnes , vel eorum fingulos , tam, ûteulares , quam religiofos etiam ordinum mendicantium, qui nunc ia pnaftnii fynodo cxiftnnt , vel erunt in pofterum, aut qui Romanam feqauntur curiam , cum in proximo exfandiflimi domini Eugenii cum cuna fua ad civitatem illam translatione indid* per affixionem cedularOm fecundum ipfius cun· antiquam confuetudinem , in ipfo fynodo faturi unt , in coram dignitatibus ,

A officii·, adminiftratioaibus , privilegii* » bono- ribas, beneficiis, bonifquc aliis inquietare, moleftare, aut perturbare prafiunat . Si qui vero quocumque etiam qmefito colore > diiede , vel indircd* pradiftorum aliquem vel aliquos in didi* eorum dignitatibus , oftkii* » *dmmifirationibus, honoribus, privilegiis, beneficiis, boatfque alii* turbare prvfumpterint , aut ne jorifdidione, frudibus, *Se* eorum cmolumeati*, ut ante* fecerant , libere uti valeant , impo> diendum , aut dignitates, oÆcia , adminiftr*tiooes, honores & beneficia ipfa etiam, cujufcumqoe privationis caufa vel colore quvfitis , aliis conferendo : omoes Ar coram fingulos , etiamfi cardinali , patriarchal* , archiepTfcopa-

B li , vel epifcopali , vel quavis ali* dignitate prefulgeant , aut capitula , collegi* , conventu», vel univerfitate* fuerint , nulla alia monitione pnemifla , excommunicationi* , fuipenfionis Ac interdidi fententias ipfa fado intendit incurrere; quorum abfolutionem, nifi in Inorti* articulo , Ioli Romano pontifici refervet , decernens nihilo minus , quod li infra tree dies collationem , vel collatfanc* ipfa* , vel impedimenta prodida proxime fequente* non refipuerint , (illo* , quorum dignitates , officia, adminiflrstiones, honore* *Se* beneficia contulerint , vel quibus alias impedimenta, ut fupr* , praftiterint, plenarie, ut prius fuerant, remtegrando,) fais ccdetii* Ac beneficiis quibufeum-

C ouc, five illas aut illa in titulum, cosnmendam, feu adminiftrationcrn habuerint ; cos infuper omne* *Se* tiagulo* , qui dignitatum , officiorum , adminulrationum , honoram Ac beneficiorum pnrdidorum collationes , etiam motu proprio radas, acceptare , aut pofleflionem per fe, vel per alio* intraro , aut rata* habere profumpfennt , fore etiam, fi quod in illù antes fibi compctiiflct, omnibufque alii* fui* beneficiis, qun ia titulum , cooamendam vel admimftrationem tenuerint > ipfa fado privatos, ad illa, ouuaiaque alia perpetuo inhabile**fore, A* ■er folum Romanum pontificem roftitoi Ac bar bilitari pofle.

D Monet infuper ^ requirit hec fanda fynodu omnes ^ fingulòs,generaliter concilii* de jure Ar confoetudine iaterefle tenentur * quatenus ad ipfam prnfentcm Ferrarienfem fyr nodum, ut promittitur, continuandam, pro iis, de quibus fapea didam eft , exequendi* quamprimum fc conferre procurent.

Datam Ferrari· in folenni feffione ia majori ecdcfi* celebrata , anno a nativitate domini milletimo ouadringentefimo trigetimo odavo , quarto laus Januarii, pontificatu* fandiffimi domini Eugenii pap· quarti anno feptimo.

XXIII.

E Die Veneria vigefim* quarta predidi menfis Januarii fandH&mu* dominus nofter dominae Eugcniu» papa IV. de civitate Bononienfi verfus civitatem Ferrarienfem veniendo , reverendi(Emoram dominorum fand· Roman· cedefis cardinalium , archicpifcopornm , epifeoporum , «ledorum , *te* aliorum prolatorum in multitudine copiofa folenniter affbciatus , monafterium fandi Antonii extra muro* applicuit , illodque feliciter intravit.

Dic Lume vigefimafeotima prrfati mentis , hora vigefimaprima / vel quafi , prolibatus dominus

oiiηîH nofter papa per patret *te* dominos hujus iaeri concilii, equitando io cappist necnooclcram *avitttit* Ferrarfenfis psocelfionuHltér cum reliquis hoootifice receptu», magnifiers vifis domini» Antonio de Pace decretorum dodore ft milite fereoiffimi domini Joannis Caftelle *St* Legionis regis * dextri», ac Nicolao marchione Ferrarienh a finiftris, pedes equi ipGu» domini 'noftri ducentibus· civitatum priediAam feliciter intravit, ac ufqwc ad eccfebam majorem did* civitatis inclufive aflociatus fuit . Fad» quoque per ipfam dominam noftram ante altare in medio ipfius eccfefi* paratum oratione , fc difta colleâa, ipfe in quadam cathedra ibidem folenniter parata fe repofeit t & demum eer reverendum patrpm epifeopum Forolivicotem......fermmaem brevem, inlinuans pro thematc.........fecit atque complevit. Quo completo , ipfe dominus nofter, data per cum primitus benedidione , abiode difecdcns . palatium fuum intravit.

XXIV.

Anno , indidione *8c* pontificatu quibus ftrpra die vero fabbati odava menGs Febiuarii de mane in capella palatu upoftolici · fandiffimo domino noftro Eugenio papa IV. in hoc facro FerrarieoG concilio pnrlidente , reverendiffimis reverendifque patribus *tc* dominis laude Romane ccclcur cardinalibus , archiepifcopis , epifeopis , eledis , confirmatis , abbatibus · lacr* theologi· magiftris , cerenfquc juris canonici ft civiUs dodoribu» , pro folcnni congregatione tenenda > *eorum* ad hoc generali vocatione premifla , legitime congregatis , folenni quoque mifla per reverendilumum dominum Joannem archiepifeopum Tarentinum , quamplurimis miniftris *8t* cantoribus libi afliftentibus , decantata » idem fandiSimus dominus nofter papa ibidem publice exponendo propofuit · quomodo illa qun temporibus retroa&is in olim Bafilccnfi concilio ada edent· patribus *tc* dominis prefatts notiHima ferent , *te* quod fu® fanditatis intentio femper fuit & erat, pacem Ac concordiam in populo Chriftiano ponendi ft procurandi, acunivcrfalem ecclefiam in capite & in membris reformandi, etiam curiam fuam Romanam, & cum etiam cumipfis Bafiles exiflentibus omnibus viis & modis poftibilibus pacem *Sc* concordiam qusGviflct , illam nihilo minus modo aliquo minime confcqui valebat , imo ipfi non felum contra ipfius faoditatis oratores *8c* nuntios infureerc, illofque inhumaniter tradare , fed etiam Tanditatcm fuam icandalizare, ac fandiffimam unionem occidentalis & orientalis ecclefia , propter quam olim Balileenfc concilium inter alia congregatum fuerat , quamque etiam ipfe poftquam ad annos difcretionis pervenerat, ardenti animo videre, ac totis vitibus promovere *te* procurare cupiebat, turbare ft impedire conati funt , aliaque plura in illum de fado fecerunt & attentaverunt , prout per venerabilem viram Juftinum de Planca facri confiftorii advocatum , ad ipforum patrum ft dominorum plenam & indubitatam notitiam deduci voluit ft ordinavit: *8e* quiaiuperiisfua providentia opportune Gt adftrida , hortabatur omnes & Cingulos patres & dominos praefatos , ut ipfi pnemifla diligentius animadvertentes, de modo, aut alio remedio iniolentns & exceffibus predidis obviandi, ft ne ipfi Bailler exiftentes iu eorum malitiis diutius valeant continuare ,

A cogitare, ft taliter vellent providere , ut ipfius Â'Ïo»ô feilim domini noftri juftttia ft innocentia >Chxi»ti ipforumque Bafifem perleverantium malitia cun- »41*· ais clarius poftit apparere . Et nihilo minus fi ipfe etiam *te* fui de domo fua hadenw* aliqua fteifient , quis non bene faâa modo aliquo judicarentur , extunc , ipfe icilicct & fui pnediAi, fe emendare intendunt ; ipfos etiam xw« *··*■ Îlatres ft dominos feriofius exhortando , ut ipG e taliter habere velint & emendare , qnodX. eorum bona opera alii» cedant in exemplum , *fe te* Foos prardidos eorrediooi ft determinationi patrum & dominorum eorumdem liberaliser fubmictcndo.

Quibo» omnibus ft lingulis per fandiffimum B dominam noftram fic , ut promittitur, propofitis, & de ipfius mandato per reverendillinum patrem dominosn Joannem archiepifeopum Taicntinum ibidem publice , altaque voce & intelligibil^ recitatis *te* repetitis , revcrendilfimus ia Chrifto pater *te* dominus dominus Jordanus epifeopus Sabinenfis fand® Romano ccclcfim cardinalis , tanquam inter alios reverendiflimos dominos cardinales ibidem profentes major , five primus, tam fuo proprio, quam etiam aliorum dominorum cardinalium pradidorum nominibus, de fua voluntate bona humiliter regratiando, fe & omnes profatos cardinales de affiftendo fibi in reformatione ecclefia univerfalis ac juftitia ipfius domini noftri defenfione, ac aliis, C tn quibus providendum fuerit , promptos obtulit & paratos j prout etiam reverendiflimus dominus Thomas archicpifcopus Ravennatenfis , tanquam inter alios dominos prolatos ibidem pnrlentes major, fuo ft aliorum dominorum archiepifeoporum , epifeoporum , eleâorum , abbatum , alion.'tnque patrum ft dominorum ibidem prefentium nominibus , cideo^ domino noftro, ut fupra, regratiatus fuit, ac limilcmoblationem emifit atque fecit.

Quibus ita peraais , profatus dominus Juftinus advocatus, de ipfius domini noftri mandato fic fuperius fibi fado, poblice alta ft intelligibili voce expofuit dicens , quod nonnulli pacis omuli Bafilc* exiftentes (dom alias adlocieleD étioncta pro recumcnico concilio celebrando in dido olim Bafifeenfi concilio procederetur , ac per illos, ad quos loci eledio fuerat devoluta , ad eledionem Florenti* vel Utini , aut alterius loci in quodam decreto · in dido olim concilio a (fado comprehenfi) civitatem Avcnioncnfem pro lato ··. ■b. hujufmodi concilio celebrando (per fandiflimum dominum noftrum , ac etiam per imperatorem Grocorum , & patriarcham Conftantinopolitanum, ft oratores qui tunc Balilec erant , frpenutnero repudiatam b) fandiffimam unionem. occidentalis & orientalis eccletie , pacem tranquillitatem univerfalis ecclcfie tuibando , ' elegerunt : & deinde videntes prefati , fan- c &ffo«e dilfimum dominum noftrum galeas ft alia nc–iVe'ceZe.'* E ceifaria pro ipfoiutn Grarcorum adventu difpofuifle, quoddam prrtenfum * monitorium mul- 4 fceol,, tis injuriis ft contumeliis pretenfis refertum , *<· <o·«ı·> contra ipfum dominum nofttum in Dei oftenlam ac fcandalum ft fcifl'uram unionis prxdi- , conflare auG funt ; ft talia prrfumpferunt, quod prxfatus dominus nofter tunc concilium pratAdum de Bafilea ad civitatem Fcrrarienfem , de reverendiffimorum dominorum cardinaliumconfilio *te* aftenfu, id etiam quampluribus archiepifcopis, epifeopis, eledis ft abbatibus , tunc in Romana curia prefentibus , confulcntibus , laudautibus *8c* approbantibus ,

propter

Ji M M O Cm«hti >4i<* î iujr» -er. atr. propter divifa procavenda pericula, transferre fuit *it* crat coaftriAu». Hajufasodi fiqaidem faAa translatione, · ut profertur, Ar ipfiusdeclar*t'one k fubfecuta, ipfi nihilo minus Bafile® nalla aoâoritate pcrfevcrantes, iandiflimam uQioncm prodiâam magia atque magis impediendo, nec non fcifiuram dr fcandalum in Dei ecclefia, quantum in eis er<t, fiufeitando > dum ipfum imperatorem At patriarcham profato» portum, five litus Italis cognoverunt appropin2uare, diâum fanâilfimum dominum noftrum j omni adminiftracMMie papali fufpcndere > nec non cunalçs, ut infra certum tunc exprelTum terminum a curia Romana civitateque Ferrarienfi fub poenis graviflimi» requirere Ar monete, ipfumque dominum noftrum ab omni beneficiorum collatione alienum facere, ac caufa» in diâa Romana curia pendente» avocare, licct °·H·,βl» k de tado, profumpferunt, « Et nifi per eamdem fanAitatcm promiflis opportune obvietur, alia feandala majora habentur verifimilitcr fecutura. Eapropter diAus dominus Juftmus advocatus pro parte ecdefro univerfalis fanâitati fur humiliter fupplicavit, ut fanAitas fua paci At tranquillitati ecclefix pnrdiftc pie fuccurrendo, una cum patribus *8t* dominis prodiAi» taliter velit providere As ordinare, Ut pas Ac tranquillitas populo Chriftiano provenire > ipforumque «mulorum malitia, ac ipfius fanAitatis innocentia cunAis valeat apparere.

eScffloM «i. cmoiU Bafikeatii.

Extunc vero fanAiffimus dominus nofter profatu», propofitis per eum, ut profertur, intellcAis, quod fanAita» fua, prout fibi incumbit, una cum patribus *8c* dominis prodidi» fuper ii»maturius, auAore Deo, deliberabit; quod etiam in congregatione publica fuper illa dabuntur avifamenta per patres *8c* dominos antediAos examinanda, *St* taliter una cum ipfi·patribus, Deo duce, fperat providere, quod aemulorum pmdidorum malitia, fuxque fanAitatis innocentia orbi toti plenius apparebit, ac pro, ut populo Chriftiano, eccleiroquc univerfali necelTarium videbitur & opportunum, ipfi domino Juftino dixit refpondendo. Quam quidem ipfius domini noftri papx refponfionem patriius Ac dominis profatis didi» dominus Joannes trehiepifeopus Tarentinus, dido domino noftro hoc mandante, publice alta *8e* intelligibili vo, ce repetiit atque recitavit. Et fic dominus nofter papa, ac patre» Ac domini przfati, nil plus faciendo, abinde xeceiTerunt I

XXV.

Die Lunx decima menfis Februarii fupradidi, Ferrarie de mane, in capella palatii, revcrendiiEmo patre Ac domino, domino Jordane epifcopo Sabinenfi fande Romane ecclefix cardinale de Urlim» nuncupato, profato, in hoc facro concilio de mandato fandilEmi domini noftri papz fibi fupei hoc vive vocis oraculo legitime fado, profidente revetendiffimis, reverendifque ac venerabilibus patribus Ac dominis, dominis fandz Romane ecclefi» cardinalibus, archiepifcopis, cplicopis, cleAi», abbatibus, *St* facro theologis magiftris *8c* dodotibus, juxta intimationem ipfi» hefterna die in valvis didi palatii, majoris crclcfiz, ac monafteriorum fadam, pro congregatione tenenda legitime congregatis, poft miflartim folennia, venerabili» vir inagiftei Joannes de Prato decretorum doAor, hu/us facti concilii per ipfum dominum noftrum papam, ut afleruit, promotor deputatu», quaedam avifamenta de modo (edendi in hoc facro concilio fibi ex parte dominorum deputatorum, ut dixit, aftignata, ibidem publice alta *A* intelligibili voeç, «c d« verbo ad verbum perlegit ac publicavit, illaque *A* in eis contenta ad iplorum reverendorum patrum Ac dominorum plenam Ar indubitatam notitiam, quantum in eo fuit, deduxit, exhortant patres Ajc dominos prodido», ut fuper avifamentis hujufmodi, quia fuper illis eis videbitur agendum, cogitare Ar deliberare vellent, ac in proxima futura celebranda Ae tenenda congregatione, prout inter eos fuerit deliberatum, dare vota fua.

À a «e Cmbissi 14,1

Trosr *Ofr· feiftmtecrui* d· vttd· confedtudl i» bt fttrt C9»cili», a»de /iifra fir > ft-*, CZ *tft*

AVISAMENTA DOMINORUM

DEPUTATORUM DE MODO CONSEDENDI

in boc facro concilio Fcrrarienfi.

NE occafione procedendi vel fubfequendi, feu ante vel poft fedendi in hoc facro concilio, quod ad pacem totius populi Chriftiani eft congregatum, aliqua in pofterum oriatur contentio inter patres ratione concilii congregatos; propterea avifarunt domini deputati, habito inter eos prius maturo confilio, quod reverendidimi domini cardinales, fiatriarchc, archiepifeopi, epifeopique fedeant ecundum dignitates fu»s *Sc* fecundum tempora ordinationis ipforum; itaque in pari dignitate is alium in fedendo antecedat, qui prior fuerit ordinatus, feu confecratus, qua. tuor patriarçhalibus fedibus tantum exceptis, qu« juxta juris difpofitiones fuutn habeant locum, prout in antiquis At modernis coqcilii» habere confueverunt; abbates vero genera·, les, qui fub fc habent alios abbate», fedeant immediate poft epifcopo» A eleAos confirmatos, fecundum tempus fuc benedidionis vel promotionis; ceteri vero abbates non generales fedem habeant juxta tempus fuas benediAiunis vel ordinationis: prolati vero majores, Ac majores oratores regum Ac principum in eodem gradu Ac loco fedendi procedant ceteros prolatos non atnbafiatores, dominis patriarchis dumtaxat exceptis, fecundum prorogativam tamen dignitatis eorum regum Ac principum, quos in *concilio* reprrfentant: oratore» autem non prolati, fed inferiores epifeopi», Ac laid etiam ordinis çujufcumque federe debeant in navi inferioris ecclefix io tnedio ante gradus thalami vel tribunalis a dextris Ac a fmiftris, fecundum quod in aliis conciliis funt foliti federe: protonotarii autem, auditor contraditarum, & corretor, locum habeant quemadmodum in conciliis aliis habuerunt, videlicet in primis fuperioribus gradibus thalami vel tribunalis, aut paulo altius, prout in nonnullis conciliis obfervatum extitit. Si vero in loco concilii, vel forte alibi protenderint fe debere procedere archiepifcopo» & epifeopos, cum per ipfos archiepifcopo» Ac epifeopos, Ac plerumque alios contrarium afferatur, ne ex hac contentione aliqua fuboriatur ia concilio difeordia, fantiiTimus dominus nofter auditis qux partes ambt voluerint allegare, qui unico contextu omnia eorum jura producant, una

Anno Caaisvi. 14}..

«ma cam *facro collegio* dominorum cardinalium, A qaod jnftnm 8c rationabile fuerit , decernet Generale* vero ordinum mendicantium , oratore» uaiverfitatü ftndioram, fubdiacoai, audito re» palatii , te auditor carnem » clerici carnem apoftolic*, advocaticonfiftoriales, procuratores çpifcoporum 8c prolatorum abfentium , procuratore» capitulorum , doâores & licentiate locum habeant prout in Conftanticufi ft Bafileenfi concilii» habuerant ft tenuerant. Et nihilo mina» per fanâilfimum dominum noftrum facro approbante concilio flat decretum vol ordinatio , quod' per aatclationem vel poftpofitiooem nulli cccleu* vel prolato, regi aut principi, Ceu communitati aliquod jus acquiratur, ve' etiam pmjudicium generetur. B

XX VI.

DE PROMOTORIBUS

it Not i tm concil ii.

A'' T quia non fuÆcit unicus promotor io facro concilio, avifarunt domini deputati necefle re unum alium promotorem eligi debere per fan&iflimum dominum noftrum , qui /it perfona reprofentationis & doâor, aut liceatiatus inaltero jurium, ft in generalibus coafiliis verfatus. Item quod deputentur duo notarii bone fama, digni ft experti in aâibus conciliatibus , qui una C cum aliis duobus jam ner dominum fanâ* cruci» deputatis, fcribantaaa feu gefta concilii, fintque rogati de his qu* io hoc facro concilio conciUariter fient)& agentur, ft non debeant citra aliquid mauifeftare, nlfi prius fuerit vifum ft vilitatum per deputandos ad hoc exercitium, ne de eadem re contingat varia & diverfa inftrumenta dari vel fieri.

XXVII.

DE MATRICULA CONCILI.I.

T 'YT autem evitetur omnis confufio, ft fciantur patres, qui ratione hujus (acri concilii j) ad huncie locum tranftulerunt, avifarunt prediΛ1 domini utile fore & expediens , quod omnes patres hic jam congregati, & ceteri venturi, in uno libro per aliquem vel aliquos deputandos matriculentur & dclcribantur.

X X V 1 I L

DE NOVA PRÆLATORUM VOCATION B.

Licar autem intranflatione Bafileenfis concilii ad hunc locum Ferrarie generaliter omnes prclati, ft ii qui de jure vel de antiqua confuctudine in generalibus conciliis interefle tenentor , fuerint evocati , nihilo minus ut numerus E patrum eo in hoc loco fit major, quo qux traftanda veniunt , ardua funt ft prrcipua · avifarunt domini prediâi utile foie ft neceïïarium, ut fiat vocatio praelatorum, in fpecie feribendo per provincias lingulas archiepifcopi», ut una cum eorum (ulfraganeis justa certum tempus prefigendum debeant in hoc facro concilio convcniflc. Et nihilo minus addere in hac requiiitionc , quod non obftantc hac termini pendentia, fanftiftimus dominus nofter una cum facro concilio nondeiiftct a profecutione eorum qu» jam inchoata funt, ft poti(fime circa reduâionem , juxta exigentiam rerum occurrentium pro utilitate univerfalis ecdefis ft totius populi Chriftiani. Similiter , quod voeentur reverendilfimi domini cardinales.

anno Chsisti 141».

XXIX-

Die Martis tradecima menfis Februarii, fupradiâo reverendiffimo domino Jordano epifeopo Sabinenfi fand* Romane ecclefi* cardinali profolemni congregatione io capella fuptadifta tenenda pnefidente, de mane juxta intimationem die hefteraa in valvis, live ponis palatii apoftolici, ac majoris ecclefic Fcrrarienfis, nec non monafterio* rum civitatis Ferraricnfis generaliter faâam, comCaruerunt reverendiffimi , reverendi ac veriera-iles patres ft domini Francifcus tituli S. Clementis, Aagelottus tituli S. Marci presbyteri , Prosper S. Georgii ad Velum aureum de Columna, Dominicus fanâ* Marie in Via lata Firmanus, vulgariter nuncupati , diaconi fanâ* Romane ecclcfic cardinales ; Petrus Brulufius illuft ris principis domini principis Tarenti ambafiator, Thomas Ravennates , Bartholomeus Spalatenfis , Matthias Sipontinus , Ludovicus Florentinus, archiepifcopi ; Petrusolim Fcrrarienfis, Jacobu Adrie*fis, Angelus Tricarieeafis , Jacobus Naroienfis , Petrus Jmolenfis , Petrus Paduanus, Francifcus Brixienfis , Antonius Sudenfis , PafquinUs Eluficnfis , Innocentius Eximis , Angelus Parentinos, Jacobu» Aprutinus, Chriftophorus Ariminenfis , Joannes Fcrrarienfis , Lucas • Agicnfis, Sabas Marallianus , Joannes Mori- t neniis , Thomas Faventinus , Valentinus Ortanu», Gabriel Sinforienfis, Bcnediftus Balneoregienlis, Robertus Aretinus· Arnoldus Betelenutenfis, Bartholomeus Cavallicenfis, Scipio Mutineofis, Mitrius Siftaricenfis, Onuphrius Francifcus Melfienfis, Andreas Converianus, epi(copi ; Joannes Elemogenfis , Crofetus Infurenfis, Chriitophorvs Fulginatenfis , Alanus Avimocienfis , Alexin» Clufinus, ft Petra» Aftenfis, eleâi : Martinu» de Urfinis , Ludovicus de Cyprio , apoftolic* fedis protonotarii ; Elias Pctragoriccnfis, Gundifaivus eledus Granetenfis, Âimericns eledus Bellicenfi», Placidus generalis abbas Vallis umbrofs , Joannes de Pepulis decretorum doâor Nonantnlanus , Antonius Pri'talienfis, Antonius Pperi de Florenria beat* Mari* de-Monte plano ordinis Vallis umbrof*, JoannesS. Juliani de Bononia Vallisumbrof*, ac procurator, ut dixit, didi ordinis , Laurentius de Laadonis de Curies , Heâor de Martincngo S. Petri in Monte, Federieus de Claramoote de Jofaphat, & Antonius deMalafpihis S. Caprafii de Mulia , monajleriorum abbates: Joannes de Veriellis, JoannesSancii, Jacobus de Valentia, Guillcrmus de Biitannia, iacr* theologi* profeflores, domini noftri pap* minores prenitentiatii / Gerardusde Arimino facro theologi* profelfor generalis ordinis S. Auguftini, Geminianus de Prato, Petrus de Caveis rubeis, Baptifta de Roma, iacriapoftolici palatii caularum auditores) Bartholomzusdc Bonitisdecretorum doâor, curi* caufarum catnerç apoftolice auditor generalis, Sanâes de Vivianis , Antoniiis de Caffarellis, Andreas de fanâa cruce, OHandus de Florentia, advocati , fratres Jacobus de Ariminoprsdicatorum, Jacobus de Tolentino, minorum , Bardinus Sampfonis carmclitarum , ordinum procuratores i jacobus Textoris ordinis iqinoium , Guillermus

" ~ ferma* d« Fofiato , Gers theologis profeflbres; Joannes Coquel,- Humberturde Caffiaco, Sabaudis ducum procuratores, ut dixerunt j Andreas de " fortfScmpronio, ucnulque juris, Joannes de Diravano decretorum , Angelus de Perufio artium & theologis, doâorcsj Dominicus de R*-caneto, Antonius de Marganisde Roina, legum doâore* i Leopardus de Piiçia, Baptifta de Padua, Galcatius de Mantua, Robertus Rogcrii, earners apoftohçr çlcrici, ac quampluresalii magift ri Se dodorçs in numçro cppiofo · Quibus ibi-, dem fic comparcntibus , Se mitia folemniter decantata › dominus Joannes de Prato promoter przfatus certa avifamenta ex parte dominorum przfatorum deputatorum ibidem przfçntiutn , quorum tenor inferius de verbo ad verbum eft infertus, publice altaA intclligibih voce perlegit A publicavit, ahaque in cis contenta ad omnium patrum & dominorum przdictorum ibidem prrléatium , quantum in eo luit › notitiam deduxit i exhottins eoCdcm , ut tam fuper illis , quam licftetua dre publicatis aviiamentis cogitate A deliberare, ac przhabita matura deliberatione, quid iuper ns agendum, velfent eorum date vota, liiquç per ipfum dominum promotorcm fic, ut praemittitur, publicaris A propolms, domini cardinales, archiepiicopi, epllcopi, electi , abbates , protonotarii , cetcriquc magiftri A doâotes przfan, habita prius per eos deliberatione matura, ad difli promotoris interrogationem , aviiamenta praedicta iucccffive (lient prrmittitur publicata) tanquam unirtrlali ecclclia: ncceilaria , pro udo aut pluribus fuper eis conficiendis decretis quoad panas in bulla translationis contentas , quas ipfi in aviiamentis contenti incurrant, nili infra triginta dies a die decreti computandos refipuerint , unanimiter per verbum , placet , adtniferunt , limitationibus , additionibus A correâiombus nihilominus ialvis , infra iciiptis videlicet , domini Ravennatis, quod primates Aiectoics civitatis Balilcenfis , nili obediennt , ultra interdictum Excommunicentur. Sipontini archiepiicopi, quod pana: indcctcto conficiendo exprimantur, & etiam arrefio ponendo in pecuniis colleâu apponantur. Jacobi Adrienfis , quod dominus nofter panas in dccicto apponendas , prout libi videbitur, mitigare poffit. Monccniis, Ludovicus protonotarius de Cypro, auditores. Se certi ahi, quod habeatur rccurius ad aliquera dominum ccclcfiafticum vel temporalem potentem , civitatis Baiilccnlis vicinum, qui fuo nomine privato, vi›s &'modis pollibilibus ttaftatc habeat cumllllisBafilc* enitentibus, pio concordia inter dominum noftrum A ipfos, ut ucrus non cogatur mendicare ab aliis quod habet a feipio , vel per fe facere polltt, maxime propter decretum de annatis, Collationibus bcncficioium , A avocatione caularum, A' ilhs tractandum , quz laicis favorabilia fore videatur. Legioncnlis, quod graviores pana, quz in corpore juris repelluntur , ponantur, attento quod iniolcntia illorum de Batilca maxima fit i A fi ipfi Bafilcenfes recordare voluerint, veniant adtontem, videlicet adfan&iffimum dominum noftrum, qui mifcricors eft, & femper pacem .quxlivit . Petragoriccnfis , quod fiatrcs iacri concilii dare debeant eorum votam criptis, cum negotium arduum fit , A propter faftidium non valerent exprimer· omnia ore , que exprimerent, fi in {criptis vota iua darent. Qpodque etiam dominorum cardinalium determinatione temper ialva, procederetur: ipfi Bafileenfes viis planis A bonis ac pie rçduççrcntnr» ne prineipcxeis faventes icandalixarcntur, A magis contra dominum noftrum A patres hujus iacri concilii indignarentur , Granatcnfis viva voce propofuit dicens, quod Menas pene gravia» res etiam terminis l?iz majcftatis aiâi rebelles incidiüc deocrent declarari i quodque etiam de. berent mitti ad provincias lingulas homines valentes A experti ad przdicanaum populo , cum populus multoties inducat principes ad faciendum ea que non facerent, li populus ad illa non inllarçt. Archiepifcopus Spalatenlis , quia poft plura vota fupervenit, quod majori parti votandum adbzrct , A fpecialiter dominorum cardinalium, tanquam fanion parti, nihilque contre Bali lconics emitteretur » A quod interim fierent ttactaius paçis, quodque ctiyn fieret bona guerra , ut bona pax icqui poii/t. Clerici camera, quod domini cardinales in confcâionc decretorum intelhgantur ipto jure electi, qui debent convo. care unum de quolibet *efie Romans cunz, juxta ipiorum arbitrium Jacobus ordinis prçdicatorum, Jacobus ordinis minorum . procuratores, 3uod κι fine decreti dominus oofter , non obante pana, otferat ic tadurum gratiam. *Baidmus procurator ordinis Carmclitarum , quod f>ana laicis fit * przcipitata. Jacobus I extons acix thcolcgir proteflur ,quod dirigerentur epiftolz tolemnes communitatibus principalioribus Gcrmaniz A Italie nationum , in quibus offendatur , quod fundamenta quibus Balilcentes nituntur, non luerunt, neque iunt fufiicicntiaad contuendum eis tantam auftoritatem , quantam uiurparunt . Guillelmus dc Fofato, claufulam domini Moricenlis de pace traâanda . Dominicus de Racanexo, Barnabas de Urfinis, Andreas de Palaisgo, Paulus, dodorcs , quod li Bafileenfes infra triginta dies a die decreti aliquid procedendo attcntarint , hoc irritum fit A inane , A quod procetius huius iatri concilii intclligatur efle prior. Et Humbertus de Caffiaco procurator domini ducis Sabaudiz, quéd die fabbati prrtcrita dominos Morinenfis , ipfe Humbertus A cuRos Gagduoenfis receperunt (iteras didi domini ducis, in quibus dixit, ie pro divifionibus A dilcordiu Inter dominum noftrum A Bafileenfes exortis fedandts, mittere vollo ad ditium dominum noftrum notabilem A folcmnem ambafiatam, quz dido domino noftro ipfiûs domini docis mentem A intentionem latius explicabit , prout ipfi domini Morinenfis , cuftos A Humbertus ipii domino noitro latius verbo expolucrunt (ut dixerunt) exprefle fubjunxerunt & declaraverunt. Pr<milfis Kaquc omnibus A fingulis per ipfum dominum cardinalem de Orfinis prçbdcntcm maruic intellcttis, confideranique vota pro decretis iuper aviiamenta hujufmodi conficiendis conformia , reverendiffimos paties A dominos, dominosS. Marci A Firmanum cardinales , Ravcnnatcnfem archiepifeopunt , Paduanum , Arimmenfem , Mormenfem , Arctinum, Avcnioncnicm ALcgioncnlcm in formando decreto, fuper avifamentis przdiâis per diverfos patres A dominos ibidem przfentcs, nominatos deputando , aviiamenta hujufmodi de ipiorum patrum A dominorum unanimi confenfu duxit concludendum, atque conclufit, eaque habuit A habere voluit pro çonclufis. Super* Ac. przfentibus dominis protonotariis , earners apoftolicz clericis praefatis, HenricoMafchçnfi, A pluribus alu*.

Αμμο CUISTS

*Tfutr t-vi74/*tntirum fit, er frc/nttt.tnr, ttn-evjtttm* tr A^ftiJtriKn fitjuitur, tr φ nib.*

Quoniam oonnulli pacis *te* unitati» rmull, qui poft translationem ceociiii Bafilecnfis ad hanc ei'-h^tem Fcrrarienfcm, remanieront Bade-, ibidem convenire prefumentes, ac fi concilium ibi vigeret, ftr translatio faite nonfaif-*ict, te* per viam quorumdam pretenforum decretorum noviflQme per cos punlicatorum, fanôiffimqm dominum noftrum, hcet nulliter, *te* de fa&o declararunt ab omni admimftratione papatui fuifle fufpcnfum, *te* ad eos administrationem devolutam, caufas a Romana curia, quantum in eis eft, avocaverunt, expcâativas abrogaverunt. Romanum pontificem collationis beneficiorum exemptorem fcsfcrunt. Idcirco demini depurati obvtando fôndahs hujufmodi · *te* majoribus etiam que futbra timentur, nili occurratur, avifarunt, quod per ejus facti concilii folemne decretum declaretur, cos qui ita agere prxluapferunt, nulliter *te* de Ea4o JioceUiOe, *& incidifle* poenas non fqlum ia ullis translationis faactijh.ni domini noftri contentas, fed eas quas iacri canones contra fchifmaticos infligunt i inhibendo omnibus principibus tam ecclefiallicis, quam fzcularious, nec non przLtis omnibus fub gravillimis pce*nis &* ceninris, etiam ufque ad interdiftum inc!ufi"c, ne illis talia in Dei contemptam A: fcandalum populi Chriftiani procurantibus dent publice vel occulte › per fe vel per aliam publicam interpofitaid perfonam conidium, auxilium vel favorem: *te* qui talia attentarim, dignitatibus, honoribus, beneficiis, oflicus & adtniniftrationibus privati declarentur, ic integrum liberumque illis (it, ad quos de *jure vel* eonfuetodine talium dignitatum collatio, live provifib pertinet, illas libere po/Tc & debere conferre. Item quod nili civitas Bafileeniis infra menfem a die publicationis hujus decreti, eos qui talia attentare przfumpferunt, realiter &.' cum effelftu ejecerit, & a fe omnino licentiaverit, extunc fuppofita fit & cenfcatur ecclcliaftico iaterdiâo, quod per folum Romanum pontificem poffit relaxari: &r quod eamdera pernam incutrant omnes alir civitates Ac Joca qua illis favent, aut eos, five eis fervientes receptarent, Bafilcam vel merces, vei viâualia portarent; & ti quid contra prohibitionem feu decretum hujufmodi ad didam civitatem Balileenfcm apportetur per aliquem, illud omnino fiat occupantium: inhibendo etiam mercatoribus conditioni' cujufcumqut, quatenu'. fub excommunicationis poena, quam incur.ant ipfo fsfto, de civitate Baiileents infra menfem a die decreti przfcntis publicationis, debeant de civitate prediâa Bafileenli recedere, prout hoc alia in decreto formando juxta declarationem facri concilii poterunt apponi.

Avifarunt itifuper domini predidi neccflc *fore te* valde expediens, mittere ad reges confeftim, & ad principes, aliquos de reverendillimis dominis cardinalibus, ii fieri poteft, cum hic agatui de periculo fchifmatis vitando, vel /altem magaos przlatos, doâos *te* literatos *te* praâicos, bene fociatos cum doâoribus & maÎjiftris, informatos de iis'que in concilio Bafiecnfi gefta funt haâenus, ad informandum reges *te* principes dc bona juftitia ianâiŒmi

A domini noftri papz & /edis apoftolicz, drapertam faciendum bonam dr finecram voluntatem fanditatis iue, ad reformationem ecclefi», *te* ad univcrfaJem pacem populi Chriftiant, extirpxtionem quoque herctis Se errorum, etiam potufime ad Grxcorum reduûioncœ, Ac ad cofdem principes cautos reddendum dc iniuftitia Ar temerario propolito eorum, qui ia icandalam univerfalis ecclefi* Balile» remanieruat, 8t de coram male gcftis; *tc* ad exhortandum principes, ut *te* fuos oratores huc mittant, *te* prelatos, ut fe pcrfonaliter ad concilium conferant: nec non ad exequendum pccnas 8c cenfu. ras contra tales feindere unitatem fatagentes promulgatas, *te* ad hoc confiliqm & auxilium, nec non feculatc brachium implorandum. Dignenturquc domini de concilio ita fuper iis contulere *te* deliberare, quoniam, mfi cito occurratur, timentur longe majora fcauJala pofle iuboriri.

Et quoniam non.iullr pecuniarum fummz occatione rcduCtionis Grzcoium in divcrfis Mundi partibus pia largitione fidelium depolit» fuerunt jamdiu, ne pecunix hujufmodi ad ahum ufum convertantur, quam ad illum, cujus gratia fuerunt cxburfats, fanûiifimus dominus nofter papa illas per iuas literas nuper mandavit arrcftati: fed cum Grzci Veneriis applicuerint, utile videtur, caldcm pecunias pcrianâiifimum dominam noftrum, /aero approbante concilio ,. iterum ancftari mandari, ne ad manus illorum perveniant, qui non Grxeorum unionem, fed potius fcifluratn 8e divifionem procurant. Quare Be fuper hoc placeat dominis dc concilio coiiiulerc A deliberare.

Eodem vero dic Martis, undecima Februarii d iminus Joannes de Prato promptor profatus, pro majori corroboratione votorum patrum Ac dominorum przdtttorum, una cum magiftro Arnoldo notario profato, domos habitationum reverendiflimorum dominorum Brand* epifcopi Ponucnlis, Ac Antonii S. Marcelli, fanât* Roman» ecclefi* cardinalium, qui propter eorum infirmitatem congregationi hodie congregat» intorciic non poterant, accedens, illas de avifamentis fucceflâve publicatis, &' votis deluper datis plenius informavit, exhortans eofdem, ut etiam luper iis velint dare vota fua. Qui quidem domini cardinales, habita per cos fuccefliva deliberatione matura, avilamenta prrdiâa per verbum, Placet, in omnibus Ac per omnia, prout fupcrius repenuntur, concorditer admilcrunt: adjiciens ipic dominus cardinalis Placentinus. quod in decreto formandocommeusoratio fiat, quomodo ipli Baillez exiftenres, /cientes domiuum noftrum papam galeas *tc* alia necefiaria pro Grccorum adventu mififle, ut adventum ipfutn impedirent, quoddam monitorium contra iplum dominum noftrum decreverunt, A· nihilo minus eorum fatfta continuando, dum Icnticbant Gr»co» prcdiâos portum appropinquare › ut eo amplius adventum prediftum turbarent, ad ulteriora proceflerunt, Are. Subfequenter vero idem dominus Joannes promoter etiam votum domini Garlic cleâi Tudcofis, etiam a dicta congregatione abientis, qui avifamenta, ut fupra, per Placet, dummodo poena in eis content* ad illos qui contra illos de Bafilea Ac eorum proceflus proteftati funt, Ac illis non confenfcrunt, fc non extendant, admi(it, recollegit, idem dominus Antonius de Refellis advocatus iimiliter illa rccenit *te* admifit.

I* cmm 14Γ

Die

Cnr i»Ti Mit. Dic Veneris quartadecima diâi menfis Februariide mane, in capella majori palatii apoftolici, revcrenddlimo pâtre domino epifeopo Sabinenfi cardinale pro congregatione tenenda prariidente, alu'que reverendifutnis reverendif3ue ac venerabilibus patribus 8c dominia fupraiâis, nee non ultra illos, domino Nicolao Caîuano, A Marco Tarantalienfi, archicpifcopis-, oanneVallino diâi palatii caularum auditore, Guillermo de Prato, A Jaconio de Racancto earners apo.ftoliçz clerico, Juftino de Planca, Joanneae Baronccllis, Genefio de la Porta, Antonio dc Rofellis, Angelo de Boncianis, Bruno de Bononia, advocatis conlîftorialibus; Joanne decretorum doâore, domini noftri paps acolyto, AlphonfoGundifalvi fcholaftico Abu- B Jcnli, decretorum doâore, 8c Franci(co de Padua diâi domini noftri cubiculariis, aliifque quampluribus doâoribus 8c magiftris ibidem legitime congregatis, dominus Joannes dc Prato promoter przfatus quamdam formam decreti per dominos deputatos alias nominatos, de & iuper avifamentis alias in congregatione publica leftis 8c publicatis, ac poftmodum per patres & dominos hujus (acri concilii admiius, ur afteruit, cunccptam 8c concordatam, ibidem publice alta 8e intelligibili voce, ac de verbo ad verbum legit A publicavit, aedeiplorum patrum A dominorum plenam A indubitatam notitiam, quantum in eo erat, deduuit. Qua quidem forma per dominos & patres q praedictos intelleda, ut dicebant, habita per cos matura deliberatione, formam przdiâam in ieflione publica publicandam & audorizandam patres A domini prxfati unanimiter 8c concorditer, nemine diicicpante, per verbum, Placet, admittenda duxerunt, 8c admiferunt. Extunc vero dominus cardinalis A przhdens praefatus, anâontatc fanâiftimi domini noftri formam fic, ut permittitur, admittam, dc przdiftorum patrum & dominorum voluntate 8c confenfu, dic craftina in publica fefliono publicandam 8c auctorixandam duxit concludendam, atque condulit, illamque habuit & habere voluit pro conclufa. Super Ac. Przfentibus dominis apoftolicz fedis protonotariis, D clericis earners, cubiculariis, A aliis in przfenti congregatione, & etiam aliis immediate przcedentibus defcriptis teftibus, Ac. Quo faâo, dominus Joannes de Prato promotor przfitus ex parte tanditfimi domini noftri papae intimavit omnibus & Gngulis patribus 8c dominis przfentibus ibidem, quod die craftina, videlicet Sabbati quintadecima Februarii, erit feffio publica pro hujufmodi formz concordate 8e admiflz publicatione, ubi przdiâus fanftiHimus dominus nofter papa perfonaliter intendit interefle. Quare exhortabatur patres A dominos patres & dominos ipfos, ut ad illam celebrandam craftina die przdida mane hora quartadecima vellent convenire.

B

Dic Sabbati quintadecima menGs Februarii iupradicti dc mane in ecclefia majori Ferrarienf>, fanâiffimo domino noftro papa inibi przGdente, tcvcrendiflimifquc ac reverendis patri, bus 8c dominis fanâx Romans ccclctis cardinalibus, archiepifcopis (Tarantafienfi absente) epifeopis, eleâis, abbatibus, generalibus, magiftris 8c doâoribus in duabus ultimis fefiionibus nominatis, ac ultra illos Leonardo .Pturafl. ar.hiepifcopo ' Patenli de Arimino minori, Andrea Megarenfi, Ventura BrctonomenG, Joanne PcfauricnG, AloyGo ForolivienG, Carclo

A olim MutinenG, Joanne BracarenG, epiicopis," feptuaginta duobus numero, inter mitratos &Cmkt cleiRos confirmatos, pluvialibus dumtaxat indutis, ibidem pro iclllonc publica celebranda in Spiritu fanâo legitime congregatis, univerfalem ecclefiam rcprzfentantibus, peverendiffimus pater dominus Angelottus tituli S. Marci firesbyter cardinalis tniftam de Sniritu fanâo foemniter, nonnullis fibi affiftcntibus patribus A miniftris, decantavit. Qua finita, fanâiffimus dominus nofter ac patres 8c domini przfati ad feflionem celebrandam procedentes hoc modo ordinarunt, videlicet, ipfe dominas nofter papa in medio chori ante altare in cathedra folemni libi ibidem parata, veftibus pontificalibus indutus, ac mitram planam habens in capite, ferepofuit. Piotonotarii vero, fubdiaconi, facri palatii apoftolici auditores, acolyti, cubicularii ad peaes ipfius domini noftri; domini autem fan.tz Roman* cedefisc cardinales in parte dextra in fuperioribus gradibus in navi cccle fiz, in fecundis veto gradibus., tam a dextris, quam a finiftris, ordinum diverforum procuratores, provinciales, magiftri 8c doâores ordine fuo fuerunt. Ipfifque dominis A patribus fie, ut praemittitur, ordine fupradiâo fedentibus A cxiftentibui, per przdiâum dominum noftrum papam nonnullis ovationibus, ac per cantores antiphons, *Exet/di*, A deinde litaniis A' aliis confuecis didis A decantatis, nec non ipfius facrz fynodi per ipfum dominum noftrum papam trina faâa benediâione, aliifque folemnitatibus przmiifis debitis Aconfuetis, reverendus pater dominus AloyGus epifeopus ForolivienGs auftoritate A mandato domini noifii papz ac cjufdem facrz fynodi, ambonem afecndens, decretum ultimo per patres A dominos hujus facri concilii hefterna Jdie admiifum A approbatum publice alta A intelligibili voce, ac de verbo ad verbum, cujus tenor inferius eft infertus, pronunciavit, publicavit, A ad omnium A Ungulorum ibidem pntfentium A adftantium, quantum in eo fuit, plenam & indubitatam notitiam deduxit, hoc laudantibus A approbantibus omnibus A Gngulis patribus A dominis fupradiâis, przfeatiou* reverendiftimis, nec non venerabilibus ac nobilibus viris, dominifque L. de Calvis de Roma, B. de Sala dc Ferraria, M.deUrGnis, M. de . ...de Portugaliia, N. Barbato de Venellis, Gabriele de Cornario de Venctiis, Ludovico do Cypro, P. Barbo de Veneriis, D. Michael de Veneriis, A B. de Corneto › apoftolicz fedis protonotariis.

Tenor vero decreti fer dominum efifcofam Foraltvienjcm fnkiicoti, unde fufrn fit mentio t fejuitur, c/' eft teli/.

F/i^e/nn/ efifcofu/ fervut fervorum Dei t ed ferfetnatm rei mtmoriem.

Expolcit debitum paftoralis officii, cui divina favente clementia, licet infufficicntibus tnc—"u*ritis, przfidemus, ut nefarios malignorum erCefTus, illorum przfertim, qui tranquillam ee-«X?;f5-*2 cleGz ftatum in vanas, perieulofafque, nifiob victur, procellas A perturbationes impellere iatagunt, A Petri naviculam fluâibus mergere r~«· moliuntur, opportunis remediis opprimamus,

·c

Couti 141*. tene in fut malitia gloriantes, alii» occahoncm A malignandi prebeant , pro cxceilibus per eos commt(fis debits ultioni» poenam infligamus : Dam ut canonic* continent fandiones, mculpia qus multorum trahunt jaduram , culpa eft relaxare vindiâam. Sane cum in (aero Bafileenli concilio de loci eledionc pro futuro oecumenico concilio ageretur, Be per eos, ad quospoteftas eligendi locum erat devoluta, fadum effet · decretum , ipfumque ambafiatores cariffimi filii Joannis imperatori» ' Graecorum , & venerabili» fratri» Jofephi patriarcha Conftantinopolitani ibidem etiftentes acceptaflent ; alus tc vero Av<-nionem vel alium locum nominantibus, ad quem Eracfati oratores nullo modo ire velle * proteftaantur , afferentes pro certo prefaces imperato- B rem Bc patriarcham ad didum concilium » niti perfonaliter intereffemus, nullatenus acceflurus ; predidi qui Avenioncm petebant , veriti Graces ipfo» ad cos nequaquam ituros , quoddatn decretum, five libellum famofum , quod monitorium 4 appellant , advenus nos , licet nulliter, Bc de fado in grave fcaodalum dcicifluram ecclefi*, in tamqueiandi operis, unionis videlicet Grxcorum , perturbationem , conflare temere auli font . Nos pro unitate ccdclir confervanda , Bc dida unione confequeada , prxdidum Datileenic concilium ex juftis, rationabilibus, neceffarii» ac urgentibus caulis , -de conflio 8i affenfu venerabilium fratrum noftroiutn fand* Romms ecclesii* Cardinalium , quamplu-<? rimis venerabilibus fratribus dcdiledis filiis «r-chiepifcopis, epifeopis, «ledis dr abbatibus apud fandam iedem apoftolicam exiftentibus, id laudantibus Bc confuleatibus , ad civitatem Pctrarienfem & Greets Sc nobis accomodam tranftulimus, prout in literis - luperiride confedis latius continetur. Ipfi veroomnem viam juris (pernentes , Sc in fuo oblimato propolito pcrleverantes, litcrafque did* tranflationis, ac omnia in cis contenta parvipendentes , ac mala malis cumulantes, non folum ratio isbilem tranflationem noftram ex prxdidis jullillitnis Bc urgentiflimis caulis, ut prxmittitur, fadam , non acceptarunt, led ut infra certum tempus, &' fub fufpenlionis pcena prxdidam tranflationem revocaremus, monere D iterato temerarie funt auli . Quod quidem nil aliud erat , quam ut tanti fancti operis tantum Chrillianis omnibus optabilis profecutionem defetere cogeremur. lis vero non line difphcentia animi noftri intelleâis, cum ea omnia non folum in deftrudionem tam fanCti operis, fed in manifeftam ecclefi* fcifluram , ut prcmittitur, tendere videremus , tr«nflationem per nos tam neceffario fadam, Bc conditiones in illa purificatas faille, ac ipfum Fcrraricnfe concilium inchoari , Bc legitimam profecutionem habere deberc , prout in allis f literis noftris plenius connoctur> declaravimus ; ad illudque inchoandum diledum filium noftrum Nicolaum tituli fand* Crucis in Jerufalem land* Roman* ecclefi* preibyterum cardinalem, noftrum ac (edis apoftolic* legatum deftinavimus S . Quod quidem non par- E vo prclatorum numero legitime congregatum , in publica feflione tranflationem 8c declarationem prxdida» legitimas , juftas & rationabiles, ac urgente nveeuitate, ad tollendum impedimentum prrfat* fanftiflim* unionis occidentalis Bc orientalis ecclefi* , etiam ad evitandum fcifluram in Dei ecclelia nunc imminentem; pro evident ique urtlitate totius reipublic* Chriftianx fuifle Sc efle fidas, folcmnitcr declaravit, prout ex ferie decreti fuperinde confefti liquide confiât.

II. « iMta. 4 Batilccnli·. « r»t»r· XIil' F <upr» »■ mcr. XIV. -α. "'r' ,x'

Interea certiores faiti, prrdidos imperatorem Bc patriateham , Bc Grxcos litoribus Itali* appropinquare ad ipfum Ferraiienle *concilium* Deo duce, ea intentione A' fumo propolito venimus, ut non folum hoc faudx unionis opus, fed illa etiam , propter que concilium Balilc* fuerat congregatum, realiter Bc cum ettedu , adjuvante Domino, profeqocrumur. Atque etiam advertens diledus filius softer Julianus titgli fande Sabina presbjrtcr cardinalis apoftolic* ledis legatus, cum prxdidos, ut a tam manifefth (caudalis abftinerent , plurimis validiflimts rationibus hortaretur, Bc pro ipfoium obftiiuta mente nullatenus exaudiretur , led cos magis ad ipfa fcandala in Dei ecclelia pcipctranda paratos infpiceret, ne 11 lorum impietatibus afliftere videretur, mde difceflit »

Illi vero neque id confiderantes, Bc nefeientea in femitis pacis & juftiti* dirigere gieffus fuos, jarnqusmrertiores effecti, Gr*cos ad eos nullatenus accedere velle, ac litoribus Itali* appropin3uatfe, in fua cordis duritia perfeverantes, cum idam Grxcorum unionem » pro qua nobifcutn totis viribus , ingenio & induftria laborare, Bc nobis jfliftere debuiflent, aliter impedire Sc diftuibare nequirent, pejora pejoribus adjicientes, ad t antum temeritati» Bc audaci* funt progredi, ut nos a papali adminiftratione fufpenfos effe, plurimis regum Bc principum oratoribus, qoî Bâfre* erant, tam nefandum Iccius exerrantibus, Sc in .contrarium proteftantibus , aufu facnlcgo declarare, & ad alia plura, licet nullitçr Bc dc fado , procedere prxfumpierint ". fail..

Nos igitur attendentes esceflus eorum adeo notorios, ut non poflint aliqua tergi verfatione celari, quodque error cui non refiftitur, tnprobari videtur , Sc latum pandit delinquentibus iter is, qui eorum conatibus non leliftit, ac nequeamus abfquc gravi offenfa dominiJefuChrifli, Bc fu* land* ecclefi* , tot Bc tantos exceffus , qui prxfertim fanàam Bc optatilfimam unionem G r*-corum impedire , turbare Bc penitus tollere videntur, ulterius tolerare , adverfus prxfttos in Bafilca etiftentes , hoc (aero approbante concilio, in virtute altiffimi decernimus, fuftitia mediante, quantum oporteat procedendum. Quapropter matura deliberatione prxdiâos convenientes, Bc tam fcandalofa Bc nefaria prefumentes, etiamli cardinalatus , patriarchal! , archiepifcopali, epifcopali, abbatiali , aut alia quavis auctoritate ecclefiaftica ve! fxculari pr*tulfeant , poenas excommunicationis , privationis ignitarum , beneficiorum , officiorum , ac inhabilitationis ad futura in didis noftri5 literis . translationis contentas , hoc fanâo approbante concilio , incidiflc decernimus 6e declaramus . Decernentes , atque etiam inluper declarantes irritum & inane, Bc nullius roboris vel momenti, quidquid per eos tam circa przdiâa , quam curiam noftram fequentes , vel in facro concilio exiftentes a die translationis per nos fade, fub nomine concilii, vel alias attentatum fuerit , vel in pofterum quomodolibet contigerit attentari.

CHKHTI ** tnUlft tu

Mandantes przterea , ipfo etiam approbante concilio, fub aiâis poenis & ccnfuris, acprcftlti juramenti , quo (and* fedi apoftolic* tenentur adftrifti , violatione , omnibus & fingulis cardinalibus , patriarchis , archiepifcopis , epifeopis, eledis, abbatibus , Bc ceteris cujufcumque conditionis Bc ftatus exiftant, in dida civitate Bafileenti fub prxtettu prxfati concilii convenientibus , quatenus infra triginta dies a die dati

A M M o Ch»''Ti 14U. dati hujus decreti debeant rciüter 8c cum effcûu a dida civitate recefliflcj prccipicntcfquemagiftrocivium, cofifulibus, fcabiniscivitatem Batileenfem regentibus k gubernantibus, ceterifquc officialibus, quocumque nominecenfeantur, quatenus infra diâum triginta dierum terminum prsrdidos non recedentes a prsdidt civitate expellant, 8c a fc realiter 8e cum cfteâu ejiciant. Quod ft prediâa infra djâum terminum facere omiferint, omnes 8e fingulos regentes & officiales predidos excommunicationis, populum vero 8c civitatem pnefatam ecclciiaftici interdidi fententias decernimus ipfo fado incurrifle: quorum abfolutionem, nili in mortis articulo, interdidi vero relaxationem nobis fpecialiter refervamus.

Omnibus infuper 8c fingulis, ad ouortm notitiam hrc pervenerint, in virtute land* obedientin, 8e fub excommunicationis perna prccipimus & mandamus, ut fi predidi io Bafilca cxiftentes, civcfque ipfi non obedientes fuerint con- »CT»7£vi to/to !>%· ht»fi >.«i- X**/** /<·<. mTJi.Tiri w .ffaUttri. tutn4CCl» nul*ui port diétum terminum· ad didam civitatem Bafilccnicm accedat, fcdipfis denegent mercimonia, 8c eunda ad ufum hominum ncceffaria. Mercatores quoque, qui catifa didi ohm Bafileenfi» concilii ibi convenerunt, cujufeumHuc conditionis exiftant, iub eadem excommunicationis poena in^c omnino diicçdant. Si qui autem hcc noftra mandata contempfcrint, elapfo dido tetmino Bafileenfibus in contumacia csiftentibus, aliqua potcftatc forlitan ptxlumcntcs, C cum feriptum fit: *Jnfli txlemnt fpelU impierxm:* A „ Me Canis?» i*j» •·P«····i· poflint tales hujafmodi bonis a quibuicumque Chrifti fidelibus impune ipôliàri, bonaque ipfa prius capientium dominio cedant. Veiumtamen 3uia redeuntibus gremium fuum nunquam clauit ecclefia, fi praedicti in Balilca conveniente·, vel ipiorum aliqui infra prxdidum terminum triginta dierum a dic data pi efentium, ut praemittitur, ad cor redierint, Λ· a dida civitate receflerint, prxdidas pçnas, quoad obedientes, *itera* approbante conciho remittimus 8e relaxamus, caique pro infedis ab eorum data, &qurcutnquc inde fccuta haberi yolumus, decernimus & mandamus; luppicntes, nrxfato approbante concilio, omnes defedus, fi qui forfan ex B folemnitate jurmm ia piatmiflis, vel ex omillionc aliqua intervcn.iLnt.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftrx confiitutioms, declarationis, mandati, rcmiliionis & reuxationis, voluntatis, fupplctionis &· decreti fynodalis infringere, vel ei attfu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prxiutnpierit, indignationem omnipotentis Dei &· beatorum Petri 8c Pauli apoftolorum ejus fc noverit incuriurum.

Datum Ferrarie in generali feflione fynodi (olemniter celebrata, anno ab incarnatione Domini noftri Jcfu Chrifti millclimo quadringentefimo trigehmofeptimo, quintodecimo Kalendae Martii, pontificatus noftù anno ieptimo.

PARS SECUNDA

ACTORUM SACRI OECUMENICI CONCILII FLORENTINI

POST ADVENTUM GRÆCORUM AD IDEM CONCILIUM.

HIC *fecxnjx ferte continenter xJ-ventns Grn-* rora». *xj tonciiinm*, CZ *fnkfecnte* βx·o rrr.'r/ia, ar pravia *Jifpntxtiones tnm Lxtinit*, y»a rr/rraarar a/> ^*tnjree Je fxn-Oλ Crnce petrino* ^emaa· <Z apolieZiri *confiftorii xJvocxto*, far *-- /«/aw *inter xj-vocetot* yal *cencilio interfxernnt, recenfeter fxprx ftrte prime* *'"*'. 1 9. *fej etiem* ra yal *hint tnJe Jicebxnt!>r, excipiehxt, nt fnprx m prxfxtione hx)»t ^ferit Jiximni Cnm-jxe in JicenJe exJem jxpe •verbe repetenter*, aoaaa/Za criaa. atliour *ifft exflicentur, hinc fnilnm eft*, al *fcr'ftx obfenno-x fint, prnfertim HU*, yea *interpret ex tempore Je Greco in Letinnm interpietxbntnr*, y»a *ft lonfernntnr* ram *Jifpntetionibns* a *Grèce fuptore rfUtn*, CT *inter lenerthn eencilin eJitu*, ar *tn en-* E *Jem frxffjtient tpern Jiximnt, mnmftfte tpfnret •finnt^eftmeJnm en njtptnffe CT enncinnnje, ex* fa· *in netis nli.jnn ^A.njren J,tlx explicnni* ∣ *ta I*ikns vein Jtjcrepent, fms Utu eJneenni. Et* fata *Jiftepnterti tnm Lntini*, yaaa. *Grnci nj-Jmetnnt fenilemm pxt>nm cr eencil.erum Jiiln, net innnekxnt leenm nnje Jrfxmpferxnt (nxm ex fente ty ipfe tejiee leiekxnt) UktmnJnm f*ir in bit leeit ten^nirenJii*, CZ in *nter^Ue ηρ/βηιη-* D *Jit, turn prxfertim trnnslxtienes ex Grntn ten» tenienixnt in -vertu evm trxniUtiembnt beJie i-npreffn, yaaram 'vxrittnteni pxriter injient i. Okfcnrterx ty Jtÿiciliern nJjeElit netis tarn in mxr^ine*, faaw *poft tolUtienet, pro* turifo/ *expliex-vi, ur inmmxrix initio colUtiontem off fni.*

Ceteresm ^nemxJmoJnm Crxcni fcripter recen-i fenJo Jifpvtxtiones, p/ara *peftmoJnm*, yaa *inter Ji'll>xtxnjnm xiekxntnr*, a/ia/yaa *c ircnmftxntint loti, tempe-ii ty perfonxrnm nJ xttexenjxm hifterixm nx'rxtione continue prefecttni eft: itx ty -AnJrexi m ists exprimenJu colle-jnenrem fibi fnnt in mojnm Jixleti LeJevicpm Tentnntim*, ar *e/ot interru[xtienebei ebfecvnJxns, le^entinm mienie pientm jxtisfsieret. Ernt extern LnJoVitni protonetxnns xpeftulscni, pntrix I^emxnni, Je* yao *in nilis concilii Bxfileenfii reixtis fnprx pnrte prime nnm.* 1. *xtfne Je eo honorificem font mentionem fxiit* I^'ar *11. in epiftoU fnn retrniixtionis his -vetbit*. Advencrufit per id temporis duo viri ex Italia ad Balilccnleconcilium, Nicolaus Panormitanus archicpifcopus, & Ludovicus Pontanus apoftolica: fedis notarius, Alphonli Magni regis oratores, qui velut duo

©rbi«

A w k c CatiiTi i«jl. orbis fidera, ceu pontificii juris &, totius civilis fapientiae duo prscipua lumina «Scclarifiima cenfcbantur.

Jiirtu attat» ttdatittu iiïftf»it ftad ideal fttitGrtanfcifttr. tnim Latiaai iattrprtt titalata tiu^Kdr.i aGracafcriptart difp»tatit»ib»i iaaptfitaaa, ftfitatet verttrit, prafrir taatt» (AAirtlAtiVHflt, ft» tallatiaataa fi^tifitAt: CT' merit» ftidftl difceptatitaei itaapptllaatar · namfrfft illt frt^i dititar, i» qaa fttrti jijut» dtttr»»nt.* jnei*d»*> *aattat, «tad fcripttr Gratti pltara Jt pablift, ^dtdrtat vert de frivatiai dillii t»itt»at : ttaaaaUA ttiaat* daw *prafertbaatar exttpta, »»»faat' ftftattd»» ab taiaibat fcripttribai fait laeit aptata V diftribatA : taaviairt taiat ad batt fiatat ftripttsvi faift ftlit»it afftrit Jaliaaat eardiaaliittll.* 4. iβ B *fiat bit vtrbhi* Relata, per notarios feripta au* fcultcntur. *tytall.* 8.Conveniant qui fcripferunt, 9c de feriptis conveniant. *Haiille. Prtptert» vi-*

fa eft buiaaate,* fdir *^4adret calltloafra. cor. •tfpondeaat ft(Jianti G'Aci fcriptarh.*

Anno Christ' Mil.

Ita^e pt,»,a (T ftcaada etllatiati ^adrea carrefptadtat ta, yaa Gratatfcriptar-aarrat affjat ad tt> t'tat ft(Ji,ntm iaclafivt : tertia ttilatioat tarrefptadtt ft(pt ftarta ; y«arta jaiata CT ftxtA ; ftxta Jrpriaia <r ailata ; alia·»a ataa ; aaaa dtkiaaa ; de-'** ***«««"** •Ktdttiata (T datdecitaa, daadt-* 4** Mrnwarrrna <r *dtcitaa^aarta ; dtcimatertia ty dkctmafnarra deciaaa^aiata, dtciaaaftxta ty deci dnafeptiaaa ; dtrimaifaiata dtcitaatda-va ; drtimaftxta decimatoaa ;* deciiaafeptima viitfiata ; dtcitaaadava Viyfiaaapriaaa tdecii»A»taa viftfimafttaa.*

*› viiifiata viiefimattrtia, 'viiefiaaaprima ‹b›_ l*fi"»»^»arta j ^tfiiaafttaada vi^efima^uiata. Qaa aattAt dt aaica principi, Spirit»! faaili pt. »it Gracat, ia feffiaae* Si. *habet ^tdreat .iptitri lata i» ctllatitae* zo. *circa fiatm*, (Γ 11. *circa mediata*,

DISPUTATIONES SEU COLLATIONES

INTER LATINOS ET GRÆCOS

IN OINIRALI CONCILIO FlORENTINO HABITA,

Ee Ib Andrea de fanda Cruce patricio Romano & apoftolici conciftorii advocato coofcripta jo moducn dialogi cun Ludovico Pontano

COLLATIO PRIMA,

Collatio Prima.

Dt advent» imperattrit <y patriarcha Gracaram Prnctiat CT Ferrariam, <7' faamalt excepti fatrint, at dt pabhea ftjfieat Ftrrari» habita, dtjatjiaai paati/im detrtta dtclarattrit t ttaciliaaa (tatralt ibidtat tjt itpmatt (Mgrqariin.

Nem L rtaV\a*l r«« nn- RmaaM.

Aroma*. Z^ÜM res memoratu dignas, qux <7 noftfo tempore evenere (dum torenlibus *n* negotiis quid iuperextarct otii) ^Cftpto mandarem ,* ephemeridum librum curia-'c£n conhciens, 9c Grzcorum adventus, eorutnque conventus cauias inter communia meditarer adicribcre, conipeai non convenire mixturam re, modo, bc perionis a communibus differentem. Materia namque fidei, modus conventionis in unam cceumenicam fynodum horni* Dum diveriorum climatum acfcâarumi perfooc vero fummi pontificis maximi Eugeuii, lacratiffimique cardinalium fenatus, ctxtuique generalis iynodi, illultrillimi Jofephi Conliantinopolitani patriarchs, quibus ■ *re, 0e* modo, 8c perionarum dignitate, nil excellentius datur; co motus, ut particulari traâatu haec modo ipfe coicmcmoicm, mente concepi; fed eo nunc piom ptius in aâum deducam, quo tua intertogatioue allicitus lum, ut neceflariam proficuamquc tranflationisconcilii caufam fuHfc cognolcas, & cum his omnibus abfueris, eaque tam mature, leligiofevemeditaberis proccilific, non ambigo, exeerandos ccnfebis, qui huic tam fanâo operi impedimento fuerint. Ad rem igitur ipfam Dei cum proteftione deveniens, quid et me fcirc pridie appetebas, referre non trdeat. £

Ludovicos. Multa prillino lermone vici Him contulimus, quibus te Bafileenlium gella oppugnando, me autem, quz in illorum dnmnutionem gefla fuere, rationabiliter detefiando, diem confumphmus, finemque verborum dedimus, pari voto concludentes, ut hoc maxime inficuri nequeamus. lumma laude przcomove extollendum, quod in veftra Ferrarienfi Floren-Linave fynodo cumGratcis diligcatiûîme decertaftis: *ic* cum tam graviter, tamquereligiofeLatinos Gratcofque convenifte, tamque curiofiftime difceptafle relatum eft, fummo delideno a te, 3ui his conventibus adfuifti, fcntiamqur ibiem gefta funt

And da bas Reteram non minus perlibenter, quod appetis. Fuerunt namque conventus admirabiles, ut feparatis vicibus ufque ad nodis tenebras pari verborum viciiTitudme, fummo pontifice, ommbufque Latinorum Grxcorumque patribus przientibus, duodecim, fex Latinorum ex parte, totidemque ex Grccis, uno fub interprete colluâantibus, de fide concertarent.

L u D. Referas, oro, ab exordio, quo imperator, Grccorumque patres ad portus venere, quidve vobifeum publice egere. Rogoque, ut ex relatu dignis nil referendum omittas; fed antequam ad modum adventus devenias, caufa adventus extitit, prout arbitramur, ut fe converberent ?

And- Ncfcio quis intrinfecus partium fuerit motus, fed communi opinione creditur, quod adventus caufa extiterit, ut religionis unicum ovile fieret, ac paftor unus, prout inter praecipua noftrc religionis przcepta conflitututn eft, arbitrer, ut in fide una eflet conventio, caufa fuerit adventus. In pluribus namque a Romana fanda ecclcfia divertebant ufque ad ipfius deitatis notitiam: Acquia ex adferibendis innotefeent differentiarum caufz, hic non adicnbisuus.

Lud.

Abbho Caaisn •4J*.

Lud. Quem rei huic eauffm dedifle arbitraris?

And. Quis, ut conveniffent, caufam dederit, modo cur* non eft inquirere- Sunt qui arbitrantur, patres qui Balilc* pro*univcri*li fynodo convenerant, dedilfe caufaml quidam vero fummum pontificem Eugenium, oui. Aecum in minoribus fuerat /hoc lutnmo anhelavit defiderio: Ac fi afferas mutuo concUriu utriufque -claffem, gentes, peeuniafvq adGrxcps vehendos folemniter deftinalle :- fido tamen relatu percepi, quod etii triremes miicriot qui Balilc* fuerant, non ut.Greens ducerent, led ut eos a veniendo averterent, id fecerunt, quod certo argumento percipitur, cum t^ccballiffarios Conftantinopoli dimittendos, nec pecunias fecum duxerint: quinimo cos maxime inftitiffe fertur, ut Grrcis ad pontificem maximum incedentibus infidelium potentatus obfifterent. Qux quidem etii minime ctedcretn per fidelium mentes excogitari pot uille, ex his tamen qui eundis ibidem gcftis interfuere, fido relatu percepi; fed fi concurlus hic fidei feivore adveniffet, utcr^ie memoria dignus cf-

Lud. Cur magis pontificis, quam Bafilcenfium triremibus advenere?

And. Percepi, qui* & venire promiferant, ac agendorum finem conlidcrantes eo, quo tenderent, ut uno fub paftore Deumcognoiccrenc, & ideo Romani pontificis claflibus, m qeouniverfalisecclefi* poteftaa principaliter refider, tranffretare ad partes noftras decrevere i prêt is Bafilcenfium navibus; nequibant duobus de individuo contendentibus aflentiri.

Lud. Referas adventus modum.

And Id perlibenter faciam, indeve principium fur.wtn, quo Vcnctias advenere, nec r«m longius protraham. Hefterno namque fermone cum in Bafilecnfes graviter invehetet, retulimus qux in navtum deftinationc fummus pontifex Bafilcenfefve egerunt; quidve per utriufque legatos, 8c utriufque legationis elaffes pcraAum eft Conftantinopolitana in urbe. Nona Februarii die, anno 1438. magno cum campanarum puliu Grxci Veneriis recepti funt, duce, Vcnetorumvc civibus dominio pralidcntibus, innavi, quamBucentatuum nominant, obviam euntibus: in nuam imperatore recepto, ad palatium fibi diipolitum conduxere. Veniebant namque, ut afleiebatur, omni dimiffa credulitatis pertinacia, ui veritatem cognolcercnt; meritoque plaudendum fuctat.

Lud. Fuitne quis ex noftris, qui eos reciperet?

And. Si occidentalium honorem conipidmus, nonne magnifice recepti funt, fi tantx urbis populum confpcxere eorum plaudentem adventui?

Lud. Sed fummus pontifex, nque qui Ferrari* pro concilio ie habebant, nonne aliquos delimarunt?

And. Eugenius fummus pontifex revcrendiffitnutn cardinalem fanftr Crucis, ac marchionem Ferrarienfem ad Grxcos recipiendos Vcnctias mifit, audito Grxcorcm adventu: fed At reverendiilimus dominus cardinalis fanAx Sabinz, S. Angeli cognominatus, qui Bahlccnfi concilio prrfuerat, qm ad hoc pctilfime conventionem illam protexiffe allouerai, ut Grecortitr unioni caufam daret, cum Grxcos pontificis niv ibus advehi confpexii, ex Btlilea Veaettas ver it paule, poft prefatorum cardinalis & marchion is adventum.

Luo. Grxei cum naves, egrefsi fun^ c8cr«?

And. Imperator 8r patriarch* Grxcomm, primo eorum ingieflu ex Venctiis ad fummum pontificem oratores dellina runt, fxculares tret, abbates duos, qui vigefima Februarii pontificem adje» runt. Data eis licentia publice differendi, fircularcsconvenienter fummipontificis in acceffu genuflexi funt: clerici vero, curvatocapic^, aliam reverentiam non exhibuerunt. Expofucrunt, imperatorem 8c patriarcham ad nuttrm fii* fanAitatit veniffe, illlcoque paufa cx longo itinere fumpta, adventuros.

Lud. Quiddcmutn?

And- Dimifûs Grxcis Vcnetiis, rêvçrendifsimus-dominus cardinalis f»nA< Crucis 8e marchio Ferrariam redierunt, fanâc Sabinae Mantuam reveritis eft.

Lud. Profcqucre, oro, quid demum iccntutn

Amo. Quarto Martii Grxcorum imperator Fer. variam magno cum equitum apparatu iogreffus eft. Occurrerunt ei cardinales obviam omnes, qui tunc Ferrariae erant, extra civitatem, cum magno prxlatorum comitatu: fub pallio aureo dudus eft ad palatium apoftolicum, Ar equeiter ufque ad pape cameram, via ad hoc in palatio Fetrarienh per. marchioncs antiquitus conftruAa, exhibitaque Romano pontifici reverentia debita, ad palatium, paradifuscognominatum, pro fui relidentia difpolitum, J fimili pompa àffociatus eft.

Lud. Nonne & patriarcha imperatorem profecutus eft?

And. Remanfcrat patriarcha, per aquam veniens, antiquitate gravior.

Lud. An poft diutius moram traxit?

And. Odavo ejufdem applicuit cum fuorum clericorum conforuo, per Padum in navi veniens: civitatique appropinquans, 8e cum magnus archicptfcoporum & epifeoporum coetus, Ac curialium ceterorum extra civitatem, ut eum reciperent, fuiffet egreffus, cumque diutius expeAaflcnt ,'marchione Ferrarienfi Ac filio ad eum accedentibus ad navim in qua venerat, compertum eft voluifl'e, ut fanâc Komanaeecclefi*cardinales eidem occurrerent. Dic illo his vigentibus, ex navi oua venerat, non defeendit » ibidemque pernoaavit no&e illa.

Lud. In navi?

And. In navi; erat namque undique tabulis tapetifve circumdata, quam Buccnta.urum vocant, pro fimilibus cafihus oidinat*.

Lud. Quo demum ordine in terram venit?

And. In diluculo diei fequentis, requifitis curialibus fpcciali nuncio, ad portum, quo naves Ferrariam applicant, curialium quifquc equefter acceffir, duo cardinales juniote| diaconi, Profper de Columna tituli fanAi Georgii ad Velum aureum, & Firmanus fanftx Marie in Vi* lata, pariter acceflernnt pontificis juffu. Equitantibus patriarcha Grxcis aliis, cardinales ei occurrerunt obviam, nullaqüc adinviccm alia inclinatione faAa, nec alter alteri pileum ficâens, dominus dc Columna, qui exeisduobus xtate minor, dignitatis tamen adeptione major collega, patriarche lie inquit: Reverendiffime pater, dominus nofter papa snifit nos, ut affociaremus paternitatem vcftram. Eoque ia medio fumpto, ad palatium apoftolicum conduxere.

Lud. Quomodo per fummuta pontificem receptus eft?

And.

M a ChsMti i4jMr- * * I

Ano. Papa, eidem hoe oeeurrit in publico, qurnimo ultra eonfuetum morem, in privata cathera fecreticubipaili manfit, .ut arbitror, przcurrat* difficultatis refpeâu ? Ingreflufque eft patriarcha fex fociatus tantum, papave ut totidem fecum haberet, fi vellet, ultra cardinales cpnvehto - Sedit fummus pontifex ufque.ad patriarch* adventum in fecreta camera, cardinalibus ad dexteram *papa conftitutis ; in fcabcllo ad finiftra&jbfpofito receptus eft : toque Îaululum fummflwpontificem allocuto, ad paatium fibi pro habitatione aflignatum aftbciarunt omnes qui fecum ex navi venerant, cardinalibus demptis.

Lud. Quid demum fecutum. eft?

And. Quia perfone antiquitas V Bc cercjnoniarum diverfitas facilem non faciebat ad fummum pontificem patriarch* acceflum, deputati funt ex cardinalibus duo, dominus tanfteSabinx, fanâi Angeli cognominatus, qui ex Mantua ad fummum pontificem his diebus venerat, depofito legationis officio, cui przfuerat : & dominus Firmanus, de quo fupra verbum fecimus : quibus injunâum eft, ut modum, formamve agendorum cum patriarcha difponerent. Ac multis hinc inde traâatibus habitis, convenere, ut in ecclefia cathedral! Ferrarienfi convenientibus Latinis Bc Grxcis declararetur, per iumraum pontificem concilium «xcumenicum, Grzcis annuentibus, ibidem elle legitime congregatum.

Lud. Quo ordine hoc faâum eft?

And. Oâavo Aprilis otdo tn majori ecclefia datus eft. Fuerant pro generali concilio fertilia in medio Fcrrarienlis ecdefie primitus ordinata. Dextera pars eeclefi*, ubi lummi pontificis erat fedes, Latinis, fimftra Grzcis, difpofit* funt. Inter papae tribunal & fanât* Romane ccclcfi* cardinales fedes erat pro Romanorum imperatore, etfi abfente, przordinata: fequebatur reverendiffimus dominus cardinalium fanCt*· Roman* ecclcfir fenatus, reverend iflimus dominus cardinalis de (Jrfinis primo epifeopus 4 Sabinenfis, Jordanus nomine, dominus Antonius epifeopus Oftienfis, Branda Portuenfis, Petrus tituli fanâi Marcelli, Nicolaus tituli fanâ* Crucis, Francifcus tituli fanâi Clementis, Angclottus fanâi Marci, presbyteri cardinales j Profpcr tituli lamfti Gcorgu ad Velum aureum, Dominicus lanCt* Mari* in Via lata, diaconi fanâ* Roman* ccdefi* cardinales. Inter primum & fecundum cardinales epifeopos, Hicrofolymitanus patriarcha, quem finita Romana ecclefia pro patriarcha tenebat*, poft rcvcrendiflimorum cardinalium ordinem ie3uebatur rcvcrendifiimus patriarcha Gradenfis, emum archiepifeopi, prout primum quis dignitatem habuerat poft archiepifcopos epifcopi, poft cpiicopos abbates pari ordine fequebantur.

Lud. Quot fuerunt ,ex patribus Latinorum nitra cooiedentium? {

And. Centum fcxagjnta.

Lud. Quis pr*diâorum omnium ornatus fuerat?

And- Summus pontifex aderat mitra gemmata, acfacris indutus vcftibus, fimilitci ve cardinalibus epifeopis ÔC presbyteris ftantibus mitra .dempta, quibus ablque ornamento alb» •rant, cardinalibufvc diaconibus, diaconurum vcftibus, albaque mitra, ceteris patriarchis, achiepifcopis Bc epifeopis, ornimemo cardinalium, epiicoporum more conicJcntibua : pro-

tonotariis, eorreâoee in fcabello per tranfve'rfum de dextera' ad finiftram ecclefi* partem diipofito ordinatis, nobifve advocatis noftro ordine ad eorim pedes in graduum iummitate locans, auditoribus, clericis earner* ad pontificis pedes prope terras· maocntifeus. Hic fuit Latinorum modus, ardo, formavc in prrdiâoconvento : ac in Grecorum abfentia fuit Spiritus fanâi mifla iolemniter celebrata, fervatifque ?[ue funt folita fervàri in fellionibus publicis, ummo pontifice, Latinorumque patribus ad dexteram eeclefi* partem ftantibus, advenerunt Grxd, & finiftra eccleft* parte pro eis oidiaata recepti funt. Collavio

Luo. Quis locus fuerat Grecorum imperatoris ?

Ano. In finjftra parte de direâo cathedra» imperatoris Romanorum patiformiter conftituta (edes eft: ad ejus dexteram fcabcllo quodajn polito erat Demetrius cjuldcm imperatoris germanus*, defpotus Murez.

Lud. Profcquere clericorum ordinem.

And. In oppolitum primi cardinalis fedes patriarchs fuerat conihtuta, qui infirmitate detentus non adfuit illddie ; Bc fpeciale tniht mandatum, quod publice leâum extitit, ut inferius de verbo ad verbum interférant. In quatuor fcabcllis poft patriarcham difpofitis (equcbantui archiepifeopus Heracleenfis, Alexandrini patiiarch* legitimum mandatum habens, ejufque locum tenens ; archiepifeopus Ephefinus patriarch* Antiocheni legatus, archiepifeopus ' Menefienfis Hicrofolymitani patriarch* perfonam reprzfcntans, àc metropoltta lbcnus regis Lbenz apocriiarius, archiepifeopus Trapczuntr, archiepifeopus * Rificu, archiepifeopus Niezuus, archiepucopus Lacedzmonienfis, archiepifcopus Nicomedienfis, archiepifeopus * Trivanienfis, Amafienlis, Mitylenenfis, Tolofon, Stauropo!, Tuftriccnlis, Garincnfis, Mellentenenfis, Achilienfis, Muldulanus, archiepifeopi. Poft quorum confeifutn estant fex presbyterorum habitum gerentes, · metropolitx ecclefi» Conftantinopolitans, cruciferi appellati ex eo, quod crucem iupra pileum, ultra communem presbyterorum habitum, gcftabant ; Bc monachorum venerabilis comitiva fuo ordine fequebatur. m« nemboien **' ·»ιιΛΙ,τ0 nol,<nrtt· · melW(,

Lud. Quis habitus patriarch», aliorutnve arehiepifeoporum fuerat ?

And. Patriarch*, arehiepifeoporum Bc epifcoporutn habitum ibidem vidimus nigrum t tegmen capiti appofitum monachorum more, cappa celeftini coloris, rigis albis purpureifve per traniverium a fummo ufque deorfum variata ; iaeranum quoddam, crucis venerabilis lignum, certafque fandorum reliquias continens, in peftore gerentium.

Lud. Religioforum quis fuit ornatus?

And. Abbates Bc monachi «appascamelorum pilis, fcu grifea lana confeâas, capitis tegmine ab eorum patriarcha cpifcopifvc minime differentes.

Lud. Srcularium vero?

And. Szculares presbyteri erant bircto quodam caudato ufque ad veftis fammitaiem collum tegente, pileo nigro a lateribus circumflexo, fupravcftis talaris nigra, manicis anguftis, manus extremitate longioribus.

Lud. Sed imperatoris quis erat habitus?

AnD. Imperatoris, cjufve germani habitu erat fimi Jis, purpurea veftis, & pileus ab anteriori parte oblongus cufpidein faciens, rotua,-

J

OcriATio huma. do» in «uri»* pretiofo lapide Copra pileum ira. i pcratoris tantummodo differens.

Lud. Sed imperatori non aderant alfqni ex Circularibus?

And. Srculares quidamGrecorumprope imperatoris tribunal in fcamno quodam prope terram confoderant, m oppofitutnafliftentiumfumao pontifici : primus' defpotus Servir , & nobilis quidam imperatoris Trapezunte mandatum habens ; quidamve regis lberir orator, habitu ab aliis differens, bireto rotundo lapidibusplurijbus exornato , aurcwc contexto , ac duo apocriiani principis Valachir I

Lud. Sed quis erat fxcularium apparatus?

^ND. Communis nobilium fpcularium apparatus fuerat , diplois qurdam ufquc ad pedes B lboga, fericea materia, fascia quadam (laminis a pedore ad ventrpmx£ttt<imcindi ; fupraveftis talaris ftnâiŒma, manicis anguftis, quamcappc more in humeris gerebant, collari ad caput eminente: in capite rotundus pileus cubitalis altitudinis, in fummitate rotundior, in latitudinem effundens, ab extra grifeis pellibus, feuferico rubeo contextus. His igitur fic confedentibus ordine 8c modo quibus expreflum eft , filentium undique fidum eft : & aderant Latinorum in facta theologia dodorum peritiflimotum, atque jurium fpintualium Se temporalium numerus copiofiis , ut vix unquam uno in conventu fpedatiffimorum virorum coronam talem confpcxerim; dico eorum , qui dignitatibus of- C ficiilve carebant . Omnibus his expedantibus , presbyter quidam Gfxcus adurgens , patriarche abfentiatn excufavit , cjufvc mandatum in publica forma exhibuit , ac primo in Graeco , Ar deinde in Latino legit: cujas mandati hrc verba fuere .

mandatum PATRIARCHÆ

CoNSTANTINOFOL»

Anno Domini mccccXxxvi 11, die Mercurii ix. mentis Aprilis.

miftnuint Dti 4rcbitpifcep»i Htpoltrtn nov4*

CUm gratia \· beneplacito ejus qui omnia in melius diiponit Dei , deiiderium divinitus veniens noftras mentes communi intentione poflideat, aftanttbus occidentalibus & orientalibus ecclefic pontificibus , ut omni poffibili verbo atque rationabili modo facris fcnpturis ac divinis eloquiis pridem cdodi, tine ulla lite atque contentione de propoiita quxftione cum Dei timore ferutari poilimus , atque alterutri convenientes fecundum unam Dei voluntatem, fuperante veritate , uniamur , jam res in hane negotii fummam accelht , ut nos orientalis ecclefix , veritatis manifcftationem omnibus no- E ftris periculis prxferentes, huc Deo volente acceflcrimus , decet nunc rebus principium dare, cujus illud principium eft , ut fvnodus pronuncietur, cui etiam me cum ceteris fandis & fratribus meis pontificibus ' interefle decebat, cum non eflet conveniens , neque juftum me ablente vel pontifices illuc accedere , vel iynodum pronunciare. Sed cum aegritudo corporis prohibeat , nec finat ut ego adefle poflim, jam per hanc adhortatoriam lueram, concedo reverriidiffimis patribus locum tenentibus fandi(limorum patnarcharum fratrum meorum › & omnibus in Spiritu fando diiedis fratribus meis & coadminiltratoribus mctropoliti* , Se ceteris prxlatis ccclefiae adire imprrfontiarum , A' perficere cecumenic® fynodi pronuntiationem . Hujus gratia & prriens exhortatoria litera noftrx humilitatis abioluta eft omnibus vobis, ad prrdidorum omnium manifeftationcm & certitudinem. A n mo Cuairri , r»j8·

Habebat exemplar , /arrr *fAtrurtbi'.* * manuferiptum , *at/rfi*

Lud. Quid demum fadum eft?

And. Summus pontifex reverendo inChrifto patri domino epifeopo Portugallenfi annuit, ut pulpitum aiccnaeret, legerctque quod ei fuerat tnjuodum . Qui de loco fuo recedens , locum afeendit , quamdamque bullam hujus continenti» legit.

EU GENIUS PAPA

DECLARAI » E R. R A R I Æ

efle Synodum univerfalem.

tpifctptii ftrvki /rrvwem £>r/,
ad *ftrftfiWH rti* ««Atonaw.

Magnas omnipotenti Deo gratias referre nos convenit , qui antiqux miferationis „ fux non immemor, ecclefiam luam focondioribus fctnper accumulat incrementis: 8e licet hanc jadari interdum tentationum & preflurarum fludibus finat , nunquam tamen patitur mergi , fed inter undarum moles inviolabilem fervat» facitque ineffabili clementia fua , ut inter anêullias varias robuftior illa temper affurgat . cce enim orientales 8eoccidentales populi dio •btnvtcem (eparati, unum concordis Se unitatis foedus inire foftinant: & qui longo afeipfisdiflidio avultos, ut aequum erat, molefte ferebant, poft multa tandem fecula , ipfo utique audorc, a quo omne datum optimum provenit, fan- D âx unionis defiderio corporaliter in hoc loco convenerunt . Noftrum autem Se totius ecclefia munus eft , & efle intelljgimus , viribus omnibus entti, ut haec felicia capta jugi folicitudine felicem progreflum exitumque confequantur, ut cooperatores Dei 8c elle dici mercamur. Denique cariflimus filius Joannes Palxologus Komioium imperator, una cum venerabili fratre Jofepho Conftantinopolitano patriarcha , & aliarum patnarchaliuin fediumapocrifariis, magnaque cum archiepifcoporum ccclefiafticorum nobiliumque multitudine, odava Februarii mentis proxime praeteriti , Venetias . ad ultimum lcilicct applicuit portum , ubi , ticut antea fxpius fecerat , Baiileam juftis de caufis ratione eecumcnici fcu univerfalis concilii celebrandi , te ire non pofle patenter expreflit ·, idque Baiicje congregatis per literas intimavit , exhortans atque requirens omnes , nti Fenariam ad bujufmodi concilium celebrandum cleCtam pro agendo tam fanctiflimo hujus unionis opere fofc transferrent . Nos itaque , quibus haec facratiilima unio femper coidi fuit , quique hanc futnmo ftudio peihci cupimus , decretum "Bahicenfis concilii cum Cirreis ipfis conventum , cleâioncmquc loci pro cecumenico celebrando concilio in eidem Balileenfi fynodo faciam , ac per nos poltca Bononix inflantibus · C«v« r:- ' "p»z >pi.

Anno Cm. isti *>bus ipforum imperatoris &r patriarche nunciis , A · confirmatam, 8c quçque ali* ad ipfunr fande unionis opus fpedantia , ut eft officii & debiti n°ftr' exc9u' diligenter intendimus. Omni igitur modo 8c forma , quibus melius poffumus, decernimus 8c declaramus, 7 accedente confenfu didorum imperatoris 8c patriarchs , omnium, que in prrfenti exiftentium fynodo, facrameffie univerfalem feu œafmenicam fynodum ih h*c Fcrrarienfi civitate omnibus liberam 8rfecuram, ficque didam fynodum ab omnibus reputari debere , in qua fine ulla rixofa detentione & pertinacia , atque cum omni cantate facrum hoc jynionis negotium tradandum, 8e Deo propitio, ut fperamus , felici fine claudendum eft , una cum fandis operibus reliquis , ad qur peragenda fynodus ifta nofeitur inftitut/. B

Datum Ferrarie in generali feifionc fynodali folemniter in ecclcfia majori Fcrrarienfi celebrata, anno incarnationis dominice millefimb quadringentefimo tngefimo odavo , quinto Idus Aprilis, pontificatus noftri anno odavo·

Quibus peradis, letiflime ex conventu aflur. rexerunt omnes .

Lud. Hrc quidem auditu gratiflima funt, fed gratius fufcipiam, cum dixeris difputationis modum .

And. Publice conventio filuit ufque ad odavam Odobris.

L u D. Res quidem auditu horrenda eft, quod tantus hominum numerus , tantufve elegantis fulgor in unum convenerit, nihilque tanto tempore geflerint. C

And Grsci huic rei caufam dederunt: mos quidem gerendus erat eifdem , qui ad fidei unionem fuerant convitati ad hoc fpiritualc convivium. Sed & datus cft modus, ut 8r fi publice convenire nequirent , privatis conventibus certi cx Latinis Grxcilque deputarentur , qui prcludia publicarum difccptationum in medium ducerent . Deputati funt cx Lajtinis fexdecim viri de regularium ac fçcularium numero, viri graves 8c dodi, qui certis diebus tenerentur in ccdefia Minorum certas difputationes particulares facere ; pariterque idem Graeci fecere : qur ^"idem qui* publica ada non funt, non vitum D cft in icriptis publice referendum. Dilciiffiuin pluribus diebus , i,- cum quatuor principabores viderentur futftc differentiarum caufx : Pnma de proceifu Spiritus ianfti a Filio ; Iceunda dc purgatorio , an lit , A: an anim.r ante diem judicii puniantur, vel Deum videant : tcrtla de poteftate Romane ecclefix ; ultimo de facramento, an in fermento , vel acymis fier' debeat: lumpta eft purgatorii materia in difeuffionem , fc difputattones plurjmr tadae lunt , an purgatorium lit, quove loco ammr refideant ufque ad diem , quo judicaturus vivos mortuos DCus nofter redemptor advenerit. Et po- quod purgatoriura t>ret , an pirna ignis ibidem fit , anne igne materiali ibidem ammr E Puniuntur : plurimaque alia, quz locis privatis difculîa funt, & luis loco ic tempore in publicum ' deducentur , omittam . Hoc modo dcventum cft cum Graecis ufque ad oilavam menfis Odobris.

b Crs.-ur eripior m difpuiic'ct** n.bu, Fcrr.- ri«h«l»i>·, aepurj.to. rio.qu» pu. ta'Vuc^Bi Florentia « mïtl'oTque r' rtftrt Andrea« u»» ^uatiioni- bui.quah.c tnfr« colu- none "eq^ntbu* c infrileeo fupr, *it*- 10*

^.ntequtm reliant .fndrct profejtsomnr , eyfortesne hit tempons ordine txiçente , ex Knticano codiet inferendos dnximns hteros Elenii fnfst de rtl- *dnlieniiis (Γ fnhfidie pro Grttis.*

Collatio PXIX*. Num. 1 i.

, Cft. nniverft trfixinlis, nd yum profentes soÿtro litem pervenerint', fnlsste» < CT *npe^ohtniet henedtflionetee.*

AD falutcm animarum Chrifti fidelium t quarum nobis tanquam. unico Chrifti vicario , Be totius dominici gregis paftori in terns principaliter cura commifta effe dignofeitur , diligenti folicitudine , prout onus ipfius paftoralis requint officii, intendentes , ca diligenter qu<rcrc & exequi peroptamus, per que 8c fidei catholice exaltatio defiderata proveniat, 8c loft fideles ex pus eorum fuffraglis fpintualcs frdftus uberius coniequantur . Sane ut ftiulta omittamus, que iuperiori ' tempore pro unione orientalis ccclcfir Grxcorum multo labore Sc ftudio operati fumus , ante annum per oratores carifumi in Chrifto filii Joannis Palxologi Grxcorum imperatoris , A· venerabilis fratris Jofephi Conftantinopolitani patriarche , ac alios multos timoratos aclo fidei catholice acceolos , Bc magne auâoritatis viros , ad profecutionem prelate uniqnis , que eo in tempore ab aliis deferta videbatur , inftantius requiiiti, ad id etiam urgente nos conficientia, netam ianttum opus in magnam cpntulionein fidei catholice , ac perpetuam infamiam occidentalis ecclcfix defen pateremur , totum ejus fandii operis onus fufeepimus , in Dei miferatione Sc fidelium fuffiragus confidentes . In qua re tantam tamque folicitam operam adhibuimus , ut prefati imperator 8r patriarcha una cum metropolitis, epiicopis- abbatibus, przlatis, nobilibus, & aliis clericis 8c laicis in multitudine copioia ad nos venerint, cum quibus, prxftantc Domino, recumenicum concilium Ferrariente fundavimus , illud cum eis per difputationes 8c opportunos traftatus ufque in diem prefientem folicite profeqncntet . Verum cum ob diâorum apparatum ad iter arripiendum Bc navigationem , ac cuftodlam Conftantinopolitanz civitatis , prout conventum fuerat , graves expenfas fubicrimus , & multo majores quam fuppetant facultates , ac dc cetero ufque ad reditum eorum in patriam , juxta eis promifla, nos fubire oporteat , rei hujus necelfitate compellente, cogimur devotorum Chrifti fidelium iuiirigia &: caritativa implorare fubfidia .

Ut igitur ipfi Chrifti fideles ad opportuna tam lanétt operis auxilia facilius Bc ferventius animentur , quo fpiritualibus muneribus fe fenferint in bcncdnftionibus pneveniri: Nos attendentes, quod beato Petro apoftolorum Principi , & xterni regni clavigero ac paftori ecclcfiz , & fuccclforibus fuis infinitum illutn thefaurum , qui in Chrifti fanguinc fidelibus datur, plena fit difpenfandi attributa poteftas, de omnipotentis Dei , & Chrifti mrferteordia, cujus vices , licet immeriti , in terris gerimus, ac beatorum apoftolorum Petri Sc Pauli auâoritate confili , omnibus 8c fmgulis Chrifti fidelibus , qui pro fupportandis oneribus ad tam fanftum opus nobis incumbentibus ad certam fummam (ut accepimus) haâenus contribuerunt , aut juxta eorum facultates contribuent in futurum , eligendi in confeffiorcm facerdotem idoneum fzcularem vel regularem , qui in omnibus cahbtis , etiam de quibus apoftolica fedes effiet merito confuienda, femel in vita ejuamprimum opportunitas aderit , abfojvcre valeat,

Jsnsosb,

valeat. injunâ* ci» prenirentia falutari t deindc etiam fimilem eligendi condeflorem , qui in tnortu articulo omnium peccatorum, dc quibus vere corde contriti 8c ore conicφ Fuerint , ipfis m finceritatc fidei, unitate fZn&x Romann çcclefic , ac obedicntia 8c devotione noftra 8c facccflqjum •oftrorum Romanorum pontificum canonice intrantium pcrfiftcntibus » plenariam remiffioncm 8c indulgentiam conceaere poffit, tenore pnefentium plenam 8c liberam concedimur facultatem . Quibus 8c confcflbribus fie , ut prsftrtur, eligendis ab excommunicationis , fafpanfionia « interdidi (cntcntiis ab homine vel a jure generaliter ycl ipccialiter 8c nominatim latis in foro pcenitcntiali tantum· debita fatisfaâionc juxta formam juris injunâa, abfoiutioms beneficium omnibus 8c fingulis , de quibus fopra , impendendi in forma ccelefi* confacta : nec non lupcr votis peregrinationis vel abftinentix, vel. fimilibus , ctiatnfi 'Ae Ultram*fi,ut partibus , aut fandi Jacobi in Compoftella , vel apoftolorum Petri & Pauli liminibus vifitandis , confia fuerint , Sc non adimpleta, difpcnfandi, 8c in alia pietatis opera commutandi . Infaper etiam quofeumque uforarios , aut alios turpes qusftores , fuper uiuns 8c bonis dumtaxat dc quibus incertum dt, quibus perfonis fieri debeat reftitutio ; ac etiam illos qui arma, vel aha prohibita infidelibus vel hxrcticis detulerint, abfolvendi facultatem fimilitcr imnartimur. Ita tamen quod votis obligati ex penias itineris, & oblationes qu as fad uri erant . ufurarti vero , & ex turpi , vel alias indebito lucro ad rcftitutioncm obligati, ubi pro quibus erat reftitutio facienda, neicluntur, & delatores prohibitorum , ut fapra preraittitur, lucra, qu* ex talibus quzficrint , ad fubtidiutn cjuldem Operis exponant , & alias prrdidi omnes Utisfaciant, ut tenentur. Et ne (quod abfit 1 per hujufmodi icddantur procliviores ad illicita in pofterum committenda , volumus, quod fi cx confidentia remifiioms hujuitnodi aliqua forte committerent , quoad illa diâa rcmiiGo nulfatenus fuft'ragetut . Q'vn quidem facultatem circa voventes , ulurarios , indebiti lucri qurftores , dc prohibitorum delà tores , ut przfertur , ad eas etiam perionas , 3ne pro iubfidio hujufmodi haâcnus juxta mo- os przmiifos fatisfcccrunt , dum tamcn lie foluta in didum tubfidium reahtcr alfignentur, extendi volumus per prrientes . Mandantes 8c injungentes omnibus &· fingulis ccdeliarum pr«latu , capitulis , conventibus , ic alus quibirfvis ecclciiafticis perfonis, quatenus indulgentias & concefiiones nujufmodi in locis cis 1ubjeâis per idoneos przdicatores populis fuis folcmniter publicari & exponi faciant. Quidus quidem prxdicatoribus , Λ: omnibus qui eos devote audierint, Sc in tam pio opere afliftcntiam & favorem pnrbuennt , auâoritatc przdida duos ànnos &· totidem quadragenas dc injunâis tibi poenitentiis m forma ecclefi* relaxamus . Pecunias autem , & alia , qu* pia hdelium largitione , aut alus quibufeumque erogationibus 1Q fubfidium hujus fandi operis obvenerint , ordinarii loci & illorum , quos cum literis conccffionum hujufmodi per nos vel habentes ad hoc a nobis fpcciale mandatum deftinan contigerit , duorumque bonorum virorum loci judicio reponi &· coniervan , Sc his quos ad ipfas pecunias recipiendum deputavciimus , confignari volumus . Ordinationibus alias forfan quavis audoriute in contrarium fa&is non obftant.bus quibufeumque. Nulli ergo, Bcc Datum Ferrari* odavo Kalcndas Oâobris, pontificatusodavo· i+it.

Ali* liter* ejufdcm Eugenii de decimi» pro eodem iubfidio·

£*grw·/, CTr. *Dilc&» fili» 8»ftifi<c ie leg»» i»fi»rit cleric» ceeure eft- ftelice,* CT *cefclUae acftn, filutcm.* Nuat 111.

p\uDuM Bafilccnfc concilium pro unione Grxcorum cum ecclefia Latina renovanda carrffimo filio Joanni Palrologo Romxorum imperatori , ac venerabili fratn Jofepho patriarch* Conftantmopolitano, expenfas pro ipfis cum fcffringcntis perfonis in veniendo ad locum oecumenici concilii , & ibidem ftaodo, indeque redeundo ad civitatem Conftantinopolitanam, proque duabus galeis & trecentis balhftams in diâa civitate , quamdiu imperator caufa concilii inde abeifet , ad iplius urbis cuftodiam maniuris , fynodali decreto 4 fpopondit: 8c cum ad hoc ingens perficiendum opus iinmenfa pecuniarum quantitas neccifana videretur , ii qui in ipfo tunc refidebant concilio, considérantes fimul fumm* magnitudinem , neceftarium Sc opportunum efle judicarunt , pro tanto Dei honore Sc totius ccclclix profeâu, ipfam ccdefiam de bonis ìàbi a Deo collatis fubvenire debere . Mature igitur inter fe univerfalcm omnium fruftuum ccclcfiafticorum decimam .... atque impofuerunt . k Ne au- b îcffloatem clerum fruftra gravari contingeret, ibidem decretum extitit , ut ufqucquo ipfe imperator Sc patriarcha cum alus Grzcis ad ultimum apphemfient portum , ipfa decima nullatenus exigeretur . Verum cum in ipfo ohm Batilccnfi concilio de loci elcâionc traâarctur , ufocecumemea celebranda effet fynodus , tairaem Florentia aut Utinum , feu locus alius , qui prius neccifana pro hac re przparaifet , electus « extitit. Nos autem, qui.etiam dum in minoribus conftitutt efiemus , tummopere hanc fanâam unionem Grrcorum defideravtmus & perquilivimus, habito cum fratribus noflirisfanct* Romane ccclefiz cardinalibus , plunbufque alus in magno numero , qui in cuna Romana refidebant , przlatis , maturo confilio , judicavimus , hanc civitatem Ferraricnicm ad hujus oecumenici concilii celebrationem effe opportunam atque accommodam , & pro hac quoque ncctfTarla pnrpararc decrevimus . Ad honorem igitur omnipotentis Dei & fanâx matris eccleliz , protectum quoque & amplitudinem fidei oithodoxx , noftris impeniis galeas Sc balliftarios , aliaque omnia in ipfo fynodali decreto promiifa Conftantinopolim tranfmilimus , & tandem, Deo propitio ipios imperatorem 8c patriarcham cum multis metropohtis, aliifquecc- dcfiafticis Sc fxculanbus viris nobilibus in magna multitudine, ad ultimum portum , civitatem videlicet Venctiarum , Sc deinde huc Ferranam adduci fecimus. In qua quidem civitate Fcrrarienfi dic 9. Aprilis , contcntientibus ipfu Grxcisj, dfe oecumenicum concilium legitime congregatum , in feilionc publica foiemniter Λ dedaravimus. Cum autem ufquc ad hunc diedTpro hoc ianâithmo opete fummam circitcr

- Ckki" TI >41a. ÎZEIX q»uv«· *d mw <Mm-

teroduagint* millium ducatorem expofoerieos, A omnique mcnfe · ofquc ad confinnatioaem, tqm pro expeafis eoraoa qui font in concilio, quam pro diâia duabus galeis Se tercentum balliftartis civitatem Conftanunopolitanam caftodientibus, quinque millia ducatorum expo-·**· eectftarium fit, ne ecclefiam qu» nullo modo aliunde fupplere poteft, io unsmiffisdefigere, tantumque bonum uegligi defefte pecuniarem contingat, pntdjâam decimam per ipfum quondam Bafileenfe concilium impolitam, conditione predtâa ner Dei gratiam purificata, hoc fando appronante concilio exigendam jam fore declaravimus. Quocirca dilcrctioni tur P*r apoftolica fcrtpta committimus, Se mandamus tenore prefentium, quatenus procu- g res & ftudeat diligenter, quod perfonn ecclect·, &: queeumque alia pia loca provinciarum, civitatum, dioeceium, fob regnis canffimi ia Chrifto filii noftri Eduardi Portugallt· âr Algarbii regis illuftris cooftitata, tirette»·pta, quam ποα exempta, cujufoumque rdtgioou Sc ordinis cxiftant, etiatnfi fint Tanâ« Romane ecclcfic cardinales, quibus cardinalibus & religions nulla privilegia & exemptiones in hac parte rolumus (uffrsgari, fine difficultate aut dilatione faciant illud idem, atque perfolvaat I Volumus autem quod hujufmodi decima perte, quem in pneàtâis provinciis, civitatibus dC dicecefibus colleftoiem tenore pnefeotium deputamus, ac tuos fubcolleâorer, C clericos dumtaxat, quot ad id deputabis, a perfonis ecclefiafticis fecularibus & regularibus, exemptis 8c non exemptis, in eifdem civitatibus Se diceccfibus, fruftus, redditus Sc proventus hujufmodi habentibus, 8c infra annum habituris, de ipfis dumtaxat fruâibus, redditibus dc proventious colligatur, dc etiam I exigatnr: utque juxta conftitutionem editam in concilio Viennent! fuper decimis exigendis, calices, libri, Sc alia ornamenta ecdefiaftica divinis officiis deputata, cx caufapignons, vel alias, occatione przdifta nullatenus capiantur, diftrahantur, vel alias occupentur. Volentes quod tam tu, quam fubcolleftores a te, ut perfertur, deputandi, didam decimam a fin- £> gulis perfonis ecclefiafticis hujirfmodi, auâoritate noftre per cenfuram ecdefiafticam ac fequeftrationem eorum reddituum & proventuum ecclefiafticorum, perte ac'per ipfos, aut alium ▼cl alios, ad forvendum compellas, feu compellant, invocato ad hoc, fi opus fuent, auxilio braci ii frculans, tam felicis recordationis Bonifacii pap* VIII. prxdecefforis noftri de una, ac duabus dictis in concilio generali, quam aliis conftiUltionibus apoftolicis contrariis non obftantibus quibufcutnque, feu fi cifdem perfonis a iede apoftolica fit indultum, quod ad folutioncm hujufmodi decimr minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, fufpendi, excommunicari, aut extra vel E ultri certa loca ad judicium evocari non poifint, per literas apoftolicas non facientes plenam ὰ expreifam dc verbo ad verbum, corum-. que propnis ordinum, locorum At perfonarum nominibus A· cognominibus mentionem, quibufcumaue privilegiis & induitis, exemptionibus &r literis apoftolicis quibufeumque ordinibus Sc dignitatibus, &r fpccialitcr fandiorum Bcntdiât Sc Augaftini, Ciftercienfium, Cluniacenfium, Prrmonftra'.entium, Grandimontenfium, Cirthufienfium, Camaldulcnfium: Vallilutnbroix, Cruciferorum &: Humiliatorum, ac Hofpitalium fanâi Joanaia Hierofolyeutani, ToltÀTle & beata Mari· Teutonicorum, fanât Jacobi de Spata, Calatraveafis Sc de Alcantara militiis, St ipforam uaiveefitatibes generaliter vel fpecialiter fub quacumque forma vel expreffione verborum a memorata fede concedis, de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in noftris literis plena Sr exprefla mentio fit habenda, quibus omnibus hac vice dumtaxat ex certa fetentia volumus derogari. Et insper volumus, tibique per apoftolica kripta committimus, quod to Se a te deputandi illos ex perfonis ecclefiafticis fupradiâis, provinciarum, civitatum Sc disncefum prsdictaram, quos ex deftâu non faâe foltitionis hujufmodi excommunicationis fententiam incurrere contigerit, ab eifdem featentiis poft lYttsfaâionem debitam abfohrere, Se cum as fuper irregularitate, fi qua forte fint ligati celebrando divina, aut immifeendo fe illis, non tamen in contemptum clavium contraxerint, auâoritate noftra valeas Sc *valeant difpenfare.* Perionas etiam ad taxationem hujufmodi de terris idoneas eligendas Sc deputandas plenam tibi tenore earumdrm literarum facultatem concedentes. Datum Ferrari* anno incarnationis dominicae millefimo quadringentefimo trigefimo oâavo, festo Nonas Oâoons, pontificatui noftri anno oâavo.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD EXIMAM COLLATIONEM.

I Irra/iwsir.] Hoc opns Andre· de faefta Cruce, d, quo irenun mentionem facit infra collatione ti. A ai. nuttu «. adhuc defideratur: fed ex aftis que in prima bu)us operit parte retulimus ex bibliotheca Vaticana, futficieaa habetur rerum gcftarutn notitia.

x Curvata] Nec mirum: nam quod magi·, & a!>o etiam titulo, deberent Grxci neoterici, non gtavlicâunt orantes vel adorantes, ace in ecclefia.

Mirum certe etiam in hoc cos degenerailir a fanâ>, patribus› Nam Daniel, cap. ·. *Trihu* n«pril,i i, X.. g»aa«. Salomon J. Reg. I. 1//r»«^nrgr«n ar<‹i ia *frrre* /aeras. Et de plufquam Salomone le<'itut Lucu -i. Daad *ftfiit trait·, flaHt* grana arx (diait Paulus Epbcf.].) ad Draw *frt vtiit.* Vide piu.. apud Baronium torn. 1. anno $1. numer. ie4 Sane ca none ao. primi concilii Nicxni prohibetur gecuflcxii in diebus domiuicis *sc* peotecoftes. Idem ftatuitur in canone *1a.* concilii Conhantinopolitani, Sc »1. *,concilii* Trullam: que exceptio, ut car.onidx d><um, firmat regulam in contrarium, nimirum extra ea tempaia, quibus reiurreftio Dorniri commemoratu', -- nufleûcndum elle r quod ptxlupponunt ianôu. Germanus Conflantinopoliianus patnarcha ›n truoni rerum eccleûafticarum › & fanOus Bafiliut humilia 1,· de baptifmo hxc ait» *ttptfiti brarfitu /tiri· itftt\t-ri ! fnanS· nrv ftirrit ataani ia <flata itilart, ■·< ia feriri erigi, aer grata aJeraaJt flthrrr*. Et ad Amplii, lochinm libro dc Spiritu (ancto do.er. 10 diebu· dominicis A tampore pentecoflct non genua flednndum in mcmotiam refuttrûionis dominice. Ite reliquis veto dielus anni liKC iubdit: *i^taini genat fltiifaai\, ᗧ rarfat erigitaar, iffe feHe ejieaii^ai, pai,d ti ferrtet'a in terram delaff jamat, &· fer knmaaaiitnem eft·* pai *creavir net, in rflam resterali jamai· Sed* *ic* Balfamon alioquin fchrfmsticus in commentariis fupraJiâorum canonum, & in Nomocanone Photii titulo is. idem prarfupponit › deque eadem genuffexionc mentionem tacit Cabafilai in crpoirtione liturgie capite 14. Certe fandus Damalcenu, libra de herefibus explicans nomen cujufdam ledr hxreticorum, l›c ait: *^genfriita fnat, fni ftaleet erani, genafieil rre fre-^, ivi^ae nelanx, fed femfer fantet fret enter.*

f Simili ftmfa.] Ecran: in valvis xneis *julTu* Eugenn pape IV. m major porta bafilir* fandi Petri collocatis sufiuipta nobilicra ejuldetn pontificii moc.nmcrv ta>

TS~ «i- * ' "* "

U, inict qua vifitur Ac iapentet «aa eam defpoea eyas „itre 5'*·®··"'"®?°*· Venctias , At iade Ferrariae ad concilians navigant. Cernitur A emfdcaa ad funsmum aontitkeaa acceftit , que* genu flexo veneratur , ut hic in gra.iam leftoris, *Bt majorem* declarationem corum *ïu* Andréas , *Bt* ftatim infra d.cet de habitu imperatoris *it* aliorum Gratorum , "imprimi curavimus · Cxtant ia iiideaa valvis hi verius infcnp(I.

* confiait editiones tauua * Lapareo-ftar MφM fiJL'"^ahi ecaJoi lo-gtMraa de-tinea».

*--' **♦ e«m.7 -*·«-«<« iii.jJr.o ynarii ›
txceifa *«r amari jwwr a>aa>awr«ra *fui.*
Vt Gruei, priora-, jKtbiepei, bit afpic· ut ipfam Imaaao «apGxa r/g.a, Jmsiiaajfd«· .

♦ *Sabiaenfi.*] Jordanus Sabinenfis pracedit Antonium Oftieafem ; antiquior enim epifeopus cardinalis, five is fit Sabinenfis, five Albaneafis , five Oftienfis , five alius ex fex opifeopis cardinalibus , decanatus digmSatem obtinet , quod Paulus IV. in fua conftrtutioœ , C·*· szearrobi/ei, voluit habere locum in epifeopis cardinalibus prefentibus in curia , vel ex publica cauta abfentibus , Ac extra curiam per Romanum pontificem deftinatis. Vide Panvinium dc epifeopis Ac titulis cardinal ium paragr. *Sicut autem*.

› torrrr/i·] in hujus enim fynodi, in qua do unione Grxcorum agebatur , Ac ad quam vocatus acceiferat , Feiraricque jam aderat , conveniens At juftum erat : ut felfioni etiam interrtfet , ne unio quali eu ipreto vel invito fieri videretur. Vide hic infra notam textam .

d *Manafcnpcum,*] Arat fulicet exemplum fubfari. ptum : Jvfrab *facer patrtarxba manuprefria, menfe -4prikii,* die Iciiicct nona , qua erat feffïo anno 14jS.

Hoc mandatum patriarche non refertur a Grreo feriptore , fed longe aliud paulo port initium fub titulo vjrrp··· , quod exhortationem , feu commonitorium Latine dixctu his verbis.

1« nemine faaQa , vitague principii Trinilatit , Patrii o Filii <r Spiritui fanfii , du« Cbtifiianerum pariet , Ita, Ieram fcilicet O Gracarum bidie eemmnui cenfenfu cenveuerant a4 indicendam facrej inii am acameniram fynedatat . Et rx ■«« y«iCr« part· fanii! patret erientalic ridefia , videlicet farenifimai imperater leanaet Palaelег»ii O patriarcha deminue tefepb , O arrhiefifcepi , O Iran fignatt . O prtmarii erien/alit ecdefit facerdetei , dltceni, ejufgne aniverfm titrât.

Ex allita vere fimHilar Italarum farta lata fanQa eceidentalii Kemana tnltfia , feiliief beatijfmai papa ruat muiverfe fine facerdetali erdiue , Cenfenumui , O centrait be. jumui , ai tantlc O Ucnmenica bar fynedui celebretur 1· hac ar·· hrraria i» temeta [anili magaigae mare/rii Geergu . gned filum efi ia Lac media urbe ! O indiumni , CZ cyanum damni , fnad ab btc lempere , anna liib.rt 14]!. die nana menfit -dfrili, indi£ienii frima h-malar U m.njet gnatnar , O in anaaibnt lacu dt rnji.li Cbrij. ian,rnna netum fit emnibm , atgne emnrt can veniant , rdigni etiam Safilrenfii .aniilii, jaiyu· K·-ana Jnnt, 0· amnu Cbiifltanni , gnijnc adveniri valuerit, ventat a4 irmyni tanfiiiutam

J^uad fi f«n aeffirerit . aut a/fernatut faim banc fanSam fynadnan , m,.. advenerit nf^ne ad frafinitum teaafat , nt excatnaaun.iaiieni Jnb/atrat , mi amflraui fuerit 4««<η·4·ι· ab legitima fyna.it fnrrint detrita . Lt fi eattvvt fic /lata, aut daiier , aut mlrfiafi.-ft fangatnr agicit , dacimu. , mittendam effe ab er fuam canfrj/ianem , aut vicarium , fi nrysrat iffe venire , ni-4·· affrabrt «14«« rnifiat ^aacnmgue fanlia fynedui decernit.

Si!··^ fi reficeret . «r dix>««l , fit excammunieatitntt cenfura ferculfiui. Idem de magnii frincifibm O dncibui , altifve lacerum daminti ultimat , iffat etiam deberi iee-Vtntre , mandate fafa O imferalerb V l'yaede eteUnntat, vel certe tr iffiet eadem fimiluer feriber, .

Si vere lidem rige, O fri ncif.t al.bi velneriat fynedum celebrari, «(4« e, ^ued fetiai fit , debbereat , algue id fit lo fynedl yeiefiait »/i·· ai temfni frafiitn ta·.

Hac leHe, fnfferuat enam beati/fimi fane decretum pre ambene lentari . H*c sile .

Subdit deinde iummi poaliti. il decretum , ut hicetjam Andreas, nonnullis tamen additis At mutatis , ut ftatim duam .

Siftendum eft enim hic pauhiprr , & diligenter confiderandum , quoo omnino videtur ι ecctfariuni fuifie Icâuoi mandatum, quod ponit Andreas , ut ram proprio , quam ipfius patriarcha abfentis nomine , reliqui rpilc.opi orientales decreto p*p« confentircnt.ut hic nota 4. & d.dicimus.

Quod ver^ harc exhortatio, ieu commonitorium , quoo ponit Grocus feriptor , omiflb mandato ab Andrea relato fiserit leftum , nul^i modo credibile apparet .

ANNO Cuaisri » ✦··

In primis enim ipla lynodus hujusmodi commonitorium non pcrmifidct legi & publicari nomine patriarch·, etiam fyoodo approbante, fed ipfa univerfalis fynodus idipfum fuo proprio nomine edixiflet › decreviflet Ac mandatiet, ut moris eft, Ac apparet in decretis omaiuin generalium fvnodorum.

Secundo, nec funsmus pontifex id permififtct non folum patriarchs, fed nec ipfi generali fynodo. Ut enim fapienter & aniditiflime obfervat Turrecremata dc potetate pap· ad primum articulum , Ac in decreto hujus concilii Florentini : *'n cancilii gaarralibni, ia gnibut fautifet magimue ferfeualiter frqfidet , fiv» dffiiaitianei fiant in materia fidei, five fahifmatil, five refarmatianit , fu. Ii fiammi fantificei in fifnum angeritatie O fatrfiatit, auBeritate prapria fiatulffe 0· difaiffe ligatur eadem affrabaute canttlie , ut inferum cencilierum gefia in de. cretalibut . Clemeniinit 0· Extravagant ibat elariffima lu. ce demenfirant* | yard *etiam ebfkrvaeum fniffe affaret ia cencilie Centlaniienfi* , ia *gue ante ele£ienetn Martial fefu F\ faliam in aedem cencilie, email difiinitianti fa-9e leguntur nemine caucilii . fbmmi autem fentificit ele. Btent fecula, 'ffe^ue prafidente, ernuet fubftguentei diffinitienet a feffiene 4». fafla leguntur nemine iffiut papa apprebante cencilie.* Harc Turrecremaia . Idipfum legitur in hoc eodem concilio in decreto pape , quod ftatim lubdunt Andreas 8c Greçus , & in diffinitionibus nro Grecets, Armenii, Jacobims , Ac aliis nationibus infra recenfcudis: quod tamen Rafileenfcs non obfervarunt. Nam etiam poft elcAionem pfcudo papr Felicis in eorum concilio prxfidcntis, omnia decreta faâa leguntur nomine concilii i & merito : nec enim ille papa , nec ipfum concilium , nec decreta ullius funt roboris ı

Tertio, tsec etiam coram Greets patribus hujufmodi commonitorium leflum fuitlc vetifimile eft. Ipfi enim (prêta Bafilcenfi fynodo fummi Pontificis auâoritate freti , tranlfationcm Bafilea , Ac indiétionem Ferrarie pro. mulgatam legitimam , ut par erat, exiftimantes , Ferrariam acccficrunt : multoque minus harc eadem Jofephum patriarcham alioqui religiofiftimum meditatum fuifle credendum eft, cujus monentis , ipfo Grarco feriptore téftanre (efiione a$. hcc fu'rt poftrema fententia , mentifquc teftatio : *Queuiam ad finem vita mea perveni feluturur jam cammnae debitam , Dei gratia , feribe O fubjcribafententiam meam nniverfileti mearum filiarum . Omnia igitur gna feutie O gaa dag matitae eatbelica O apefielita ecclefia demini ne/lri bfn Cbriff finierit Hama , ipfe guegae fentie , O in me aeguiefetntem de O dica . Prefiteer guague beatifimum patrem patrum maximum peutificem O vicariam demini neftri Ufa Cbufii eutiaua Hama papam, ad tertam amnium fidem.* Hrc patriarcha.

Quarto , fi fummi pontificis decretum , quo declarabatur, fy noduns elle Ferrari* legit ime congregatam , (conicntientibus qui »am advenerant Gr*cis patribus) in ea letlione illico promulgandum erat , quid opus erat promulgatione antecedentis alterius etiam decreti pattiarchs de eadem re , in eadem feflione ? Nam fi hoc decretum patnarchz erat idem cum illo pontificis , apparuillet fupertfuum ; li vero contrarium , apparuifiët nullum . Quod fi fupplebat quae deerant , illud pontificis apparuilTet deficiens & improemeditatum .

Quinto , diferepare etiam vi Jecur a decreto pap· , quod in eadem feffione illico promulgatum eft . Nam pontifex ipfe przlcni decernit At declarat , confentientibus reiiqui», ut diximus , fynod | 1l u livcrfalem cifirin Ferrarienfi civitate , legitime Iciiicct congregatam , utpote a fc priui Bafilea translatam, Ac Ferrari· indidam , imo etiam ante adventum ipfius pap· a Nicolao tituli fande Crucis presbytero cardinali , apoftolic* ledis legato , ejufdem iedi» auâoritate canonice feffionibus publicis inchoatam & celebratam , atque iterum abeodem fummo pontifice ante adventum Grccorum in ea prefidente confirmatam , ut in prima parte hujus operis apparet › cui indifliuni , inchoationi & confirmationi in fuo ptcfenti decreto infillit Fugemus , accedente novo confenfu patrum Grxcorurn : *Decernimut* , inquit *, O declarama, , accedente ceafeufu imperaterie, O patriarcha , amniumgu, in prafenti fyneda exifieatiam , facram effe nniverfam acamentcam fyaednm in hac Ferrarienfi civitate,* legitime fcilicet congregata ' ut enim hic ait Andreas, *biac indi traOaubnt uabitii ceaveaere , at in ecclefia cathedrali cenvenientibm Latinii O Gradi declarareturper fammnm peutificem teneilium ecamenicnm ibidem ile legitime ceagregatum .* H*c Andreas.

Quamvis ufque ad mrnfem Oftobris non fint publico difputatioacs habit· . led privatis conventibus prrludii

10 me-

A M WO Cubisti 14)A. innsedi··fint dednAa , *tMesa alti qaod et Um magU «rwA ı«Γ~·. ia lireris apeiftnlicM Mciptcati- ®nd·· f^**^P* , *·A· b** eadem tsUstioM Kccafeadis bit reibis t J» ju falbem ttaltaeahntrint dk is. xarito iff» Gearii tf< raw rawMin Jfüww «B^ngganw* , ia /qjt··· f»Uit» ftlmuttt d»d»fniu<ut Mac lagea!·». Painauha rare ib hoc fuec*MMO*it*ri« poft IpatiuM qasusee «ca> Gam illicit, edicit, ps*M«Jgat, lynaIam (bee cairn •maia fijgntfcat vetbum Gracam a«aa<pv(·' « inisi· cmnatMMtiaom p«£tum) qitali tcanolati· de Eafitea It iadiZH· Feriati*, imo A rncboati· prias legati, It aolra ipG«s pap* t as poftexioe· confirmatio·?· faficseiu·· n*a fuoline, id ipfam eft quod aperte fubditur tn coaamoaiton· illis «cibas : Xi wra rage» O friaeife» alibi veiaariaift»,. daaa eelebrari, dree feed fiiu ifMAm/n, Up, flit fjarilfa»»fate. Verum hoc illud eft. quod ftr ÎaGlee·fee pestiferis aa&oritati oblatrantes , adverfus Eugeaium •xaggerafe confiat, conquérantes, ut ridere eft in aftii CjaUlêm concilii, Scteftatar Angulinus Patritius, ut in fiat terti* partii hujus operis : bageaeam jasta p^n'» aaBeritate ad eeurmatieaem apertialit reaeilii, •ra/rudrrur f» ferta»· imferiam babere fafra taariltam , tiled d< Itt ia lmam fr» fu arbitrat» rraafaltjf,. H*c Fanioias.

Sesto, magnam etiam It iarerifimilem habet rerum & rerbocum hoc patriarch*commonitorium redundantium* Nam ultra ea qa* diiimus , plura etiam poterit lapiens leftoc animadvertere , quorum aliqua fatis erit indicate . Si enim papa , & cum eo Jlomana curia pr«fentes aderant , qmd opus erat, eos etiaus qui Bom* erant, In fpecie eoo* cacare tamquam abicntes f

Septimo convocantur etiam in hoc commonitoria ds- Oere» ««/ fafinue», & HU pifmi ia ali-fa» tjitieterl^aftie». ^«ad f atfatant Kttirri ai partit teatiliam , taa»aa» faaa câtf'ftun, iniùnri,», Hcc autem illita peribaaiem hnjuimods hominum ioduftriaai ad dUpurandam At raufulaada* , pr* Ie Ierunt etiam jus ad dacsdetwlum : ia q·· maga· afl earn ra»»»la frnrdeadam, aa (at ait Tantcremata de eccleGa lib- |. cap. 14.) e» <«·> farrati»» ftareadaa» jus habere ia difiailieaiba» eriver, faiittratilii, e» f„ fiera iaee»v»»»lee»ia f»f»ifef·»». frimam af , eui» fre^aeatrr reaeiagrret, atjadidam Weiverfali» tttlrfa ai veta iafrrieram rruslverrrar ! At fubdsl : lateilraimai, cas» la taflerafi tearilie fair»»», gaefdam aevrllei magiore, ai bee famata vieleatia i«- tarder», tegaefeeate», jaai admifi aevrilit de&riait tara»», ia aaUrrifatt tearHieram <P admtfieae iaferieram ai vere» difaitivat, m«/»r far» errlrfa rfie»femfer afai •et , ftmeitjtamfar eelebrarearar aaiverfulia r,erilia · a f»» ferieale digaatar ettlefiam faaat faaOam devi»»» rtitdirt.

Seraadam iaeeaveaieat fati ftfttrtttr , £ alii ya«M rfifnfi admiurteatar i» malei,aliae ai v»<·»r difiaiuttat, rf, prsia rffirt i» ftrflal, »»>»» friacifit , i» tajat trrra rtMratar ctatiliaa», difair» faiifaid vrlir» i»raarii/a , fvt aivrrfaa» fafaa , tam aiutnftfti i»t iaStrtt , ma· tifr„ & abitat,t & frttbfirrai r»fitu , f»i fuftr^rtitrtatar muUitaiiaam tfifftyrram , fra&itaa, fisae farriltiam ialrattr acaii» »·Hτι ι aff,aim»> i» taflrrnf t»»ti-'·. H*c Turrccremata , qui unique concilio , BaGleenA fciliaet At florentine interfuit : cujus dida comprobantur ex lumuliu ecclefiafticoiuin in Bafilccafi concilio fupta relato ex Auguftio· Pairino in prima parte hujus operispaulo poft initium .

Oflavo, quibufnam aliquando iu adrbus generalium fynodotum kdum eft , anre decretorum & canonum conf.-dionrm Ac promulgationem , latam efle excom- «nunicationeas 1st* lententi* contra inpbedicnte* At nos recipientes futura decreta , ut fic in hoc cominonirorio r

Nono, qua'uvis hac in leffione qua lefts funt decreta , narratur m ürxco codice , pa riarcnam edito in folio fedifte , non ita multo poft lubjicitut , eumdeiu cum *gtotarer in fynodum noa veoifse t quod & Andreas teftarur . Si ergo pr*fens non aderat , qua tandem ratione hoc in edifto, «eluti coram eatans , rccenfetur , atque una fimul cuui pooutice , quique aderant , ceteris, indicit fynodum i It hic etiam ad inltnuatsdam prarientiam patriarch* fit alia mutatio in Gr«co codice verborum decreta Eugenii : nam apud Aadream fic legiiut ! Dritraim», & d*:lara- I··», acttdttuttttfttf, d,ci,T»rt imf»ra»»rii tr fatnarvfi*, «asaawMf·» ·· fraftnti tti^tanam fyatia. At vero in Gtsco codice t bair.iati ce· dttlar»»», , t»»f,ali»a- »iba» iiflit imftrat»,* & fatriartha , f»t fraftarat iit faat, tmaibai f»i adbaat /p.sd— t».v»a.„

Ea quibus apparet hujuimodi exhortationem , feu eommomroriuin patriarch* , omido cjuldem legitimo mandato ab Andrea relato , ad indar decreti lumini pontificis, ia 00· concupiram gratia· uUius fana mcusia pateiatehe a qoopiam meditatum.

Obfcrvaadum autem , qu»a ptxfata couftitudB E·* genii e Guro· i· Latinum translata fic fc habet j Deterai- ·»»» & iaaiaraat», t hitftt, Satvam araataaitam f/aedaa, tft la bat arba ferraria libere tattfae late tei,braadam. Ar ver· iu teu» —a felum Andre· , fed etiam Grecs fcriptaesa ··· adeft boc fisturuw . rrltbraaiam , quod stqoiBoctMae* ad celebrationem inchoativam, vel conlinuativam' fed (lc apudatrumque legitur: Deeeraima» 6daelaram»» l A infra , fatram ftameaitam fyaeiam »f» ia bar arbe ferraria : *el ut habet Andreas , i» ba, ferra· riertf riataaae · Meus enim & fenfus c«nftitut ioni, eft , noa ioluoa in fucuruM facram fynodum celebrandam fere , fed ja* rfrt, fcilicet legitime congeegatam . inchoatam & celebraraM fyneduas; ut fupra evidenter probatum eft. Quapropter futurum illud t eelebraaiam, expungendum elaet e translatione Latina e regione textusGtarci polita. Moderna autem tectas Grrci ia Latinum joannis Matth«t Caryopbili translatio fecuta eft in hac parte antiquiorem Abrami Creteafis, en qtto hanc coeftitatiouesn dnfumpfit, ut patet legenti , Laertius Cherubinus, & inferuit in fuobullario Aoaaan· fub Eugenio IV. buila xi.de quibus translatioaibos Caryopbili & Abrami Creteofit latis diximus in prsfattOne operis .

y ^ietadeate. J Memineris leftor id faftum de more omnium conciliorum , ut patrum requiratur confenfui , qua de rr Grecos inter & Latinos traftatum fucrai , ut paulofupradixit Andreas.

COLLATIO SBCU.NDA.

PIE IX. OcTOBftia.

*£/<o*rer iliffatanrtt fn Latiaii tf Gratii. Orant i» tamiim I{»ta»»i (T Calttfenfi». Lfbefaatfrrfeait, »a» frtaijft »J4i J)»l»l» vtrh», filie^ttt.*

And. X"T em die OAobris , ut public* di- £Λ| ipuuttoocs fierent, eft conventum , A fitnili ritu & ordine, quo in cathedrali ecclclia retuli. Ordinatis icdibus in mijori capella pala-iv. tii apoftolici » convenerunt iummns pontifex una cum venerabili Latinorum caterva, ac imperator 8e patriarcha cum Gnecorum comitiva.

Lua. Rem quidem diâu audituve mirabilem audio, caofam hdei ia contentionem deduci, qua ?|uidem nec omnium qui huic conventui prefentes ucrant, communi conCeniu poterat mutationem iuiciperc. Se de his alias verbum faciatn, injure fidum fit, ut ad fidei parem difeeptationem admlfe tn (i: Grecos venire ; cum iblum ut dogmata noftra iuictperent , inftrudionefve fideles, quae docet 8e tenet nnivcrfalu Romana ccclcfia, que nuHins herefiscontagione uoquatn alperfaeft. nec labefaâari permittitur , ft Dei verpo , qui pro ea femper indefefle · orare profeffus, tantummodo forte fuerant b convivandi : fed de hin nunc verbum non fiat. Dic rogo, quoru-n organis res tam grandes in medium prolate funt. Scio oportui fle, certosfuiifedifpofitos (prout es tui» verbis fadum fuifle percepi) qui onus hinc indedi- (putationis iufeiperent . In hoc oatnque eft intelleduaIium rerum prsriUntia, quod corporalibus certaminibus omnium corpora adjumento funt. Intelleâaalibus vero paucitas, preftantium tamen animi vigore, ac elegantia virorum venerabiliutn .

And. Dixi ' fer hinc inde fuifTediipofitos.

L u d. Er ooftns qui ?

And. ReverendiQimus dominus cardinalis fanda Sabine , fandi Aagoli cognominatus , dominos archrepifcopus * ColoUcnfis ordinis Paedicatorum , dominus › Forolivicnfis ordinis Minorum , dominus 4 provincialis Lombardie ordinis Predicatorum , dominus Penus Perquerii

auo i4lt. «r·»·, ttù^hüa « chna»< ?*·',* fcb* µ«*·ι·µ home Fe- ρ,ζ,,^*7, b F·„· ,

C-t.-Ç.'7‹luer** «agifter in facra pagina ordinis Mino- A ruto, Bc dominus Joannet de fando Thoma ordinis Eremitarum-

Luo. E» Gracis vero?

Ano. Dominus Marcus arehiepiteopus Ephsjfinirs, domina* metropolita Raffia, dominas archicpifcopaa Nicçnus atate juvenis, fed dodrina Bc gravitate venerabilis i quidam («cularis, & duo craciferi fanda Sophis, quos cardinale* vocant.

LuO. De metropolita Rudia nunc primum audio, cur hadenus de eo scibum habitum non eft?

And. Nequivi quidem in patriarcha adventu, cum fecum non venerit i fed cum magno equitum apparatu ex Polonia partibus magnis cum B (umptibus pec terram venit, de mente Auguffi Ferrariam ingreftus eft: ficque nequivimus pçts tinenter hadenus de eo facere verbum,

Luo. O fidei fanditas, ac inexolubile unitatis vinculum, qua tanta terrarum diverfitate diftantes in unum congregat & ligat! Sed eo mirari non defiiso, quod cum Grccorum gentes Turearum incurfibus tint oppiçff*, valeant tantis fatisfeciffc fumptibus.

An* Mirari definas, cum fummu* pontifex ex propuo Romana ecdefia fumptu, intraitibufvc eos conduxerit, fumptufvc quamdiu his in tebus cum caritate tnanteriat, facere pollicitus, id fado exeeutus fit.

Luo. Quo ordine hac eolludatio cçptaeft? G

And. Duobus ted'libus in capella medio verfus altare, noftris kx ia oppofitum, lex Gracis luo ordine allidentibus › unus ex Grrcis Nicrnus Graco termone, demumve per interpretem .n Latinum trauiatis tus verbis e.oratus eft.

SERMO DOMINI ARCHIEPISCOPI NICANI.

XXXJ Nox modo fines- maximarum rerum, cum ad vota proccileiint, eos iolent oblcdare, qui pro iplis elaborarunt, verum etiam nihilominus ipfa principia quandoadiunt. Principium e um Be in omnibus aliis plurimum valere necelle eft, cum faptentum communi lententia, totius dimidium appelletur. Eft enim longe facilius principio dato ad finem ptoficiici, quam

■ Grarul' illud aliqualiter tangere, li otioli ■ volumus

uX'«n vile. Maxime autem in divino pratenti opere

petvtBirt plurimum poffe fperandom eft: &.' quod ad bollutn tendat finem, nos ccnfere oportet, tum

cr4?n°pror. confifos divina promiffioni, qua datur fperare,

'«Ju? In mc^*° n°ffr» Deum nos habituros, quo pralente, nil omnino eft dclperandum: tum etiam id quodjam" fadum, magnum cxiftimatites argumentum'A' conjeAuram rerum futurarum. Tantum enim pm temporis membra ecdefix inter le fuerunt diviia, ut nedum convenire non paterentur, verum &. tplo audito id pertnolefte ferebant I Nunc autem tantum utrilque promptitudinis impenfutn fuit, ut cum multa impedientia fuerint, omnibus tamen fuperatis, adventum fit, unde per teCtum ad unionem tenditur. Hoc quifnam divine non adfcnbat poteftati, Bc confequcnter fauftum de omnibus ponat omen? Dica enim hodiernus, dies latitic eft. Bc licet nos exultare fpuitu gaudentes. Praclara fane funt exordia præclanlTimarum conclufionum, magnaque pritnitir maximorum fru-

daum. Machinationes inimici, 8c que» ad- A „ β e Chkisti versus nos contexuit dolum, cum ut adinvicetn pugnaremus provocavit nos aanicos Bc 1rstrès, imo eiufdetn capitis membra A' partes, te unius palloris ovile, deAacre jam incipiunt, cvanefcereque ac diffolvi, ita quod ad unionem eamdem properent quae «hftabant, & ad conjundionem qua diffidebant › cum utrique fub eodem angulo contineri quam maxime velint Bc optent. Convenerunt equidem ambo cum pari -intentione atque eodem propofito, quod nullatenus permittatur, ut vincere, teu vinci omnino queratur. Non enim effet boc diicipulorum Çhrifti, nec moderatorum virorum, at quotumdam contentioforutn, Bc illorum, qui omnia vellent arrogare fibi, ac propriis voluntatibus: at qui veritatem dumtaxat cupiunt invenire, cum Sua vinci etiam pateremur, & abfquc qua vincerequidem expellendum putarent. Quatftobrem veritatem clarcûctc neceffe eft, ac illis prorfus Cedatis, qua tuere impedimento, omnibus dominari; hilum vero longe debet explodi, quod cum filiis mendacii collatum, illis etiam dominerai, qui patrem mendacii plurimi ducunt, & illo duce omnia Bc agunt Bc dicunt. Quidnam diceret quis huic rei condignum f quid denique praeconiis poneret fimiJc? Omne» igitur gaudeamus fpiritu, eundi* (it cure de falvatoris laudibus, gratias agentibus ei de rebus jam effedis, ut finem videre pollimus, qui iit hujuCmodi...principiis congruus. Praeterea offerat unufquifque noftrum omnia qux fibi lunt poffibilia, & quae deducent ad finem &. facrarn unionem Chriftianorum. Omnia funt nobis agenda, eunda tentanda, in nullo deficientibus vel ftudii, vel promptitudinis, vel certaminum, vel laboris, Simus; tnemores, quod non iolum orare oportet, led etiam nosipios obfcqui Deo. Non e* nun omnia lunt fperanda a fumma potentia; dum ipfi nihil agamus. Effet hoc profeAo contiarium illis, de quibus oramus, h auxiliatorem precamur habete Deum, dum ipfi nihil facultatis noftri adhibeamus, quod fit opera pre. D tiom, & quo Deus nobis opituletur. Tali namque modo eumdem- habebimus nobis fuffragantem, atque facilius & magis profpere ad finem proficifccmor. Quod quidem minam fiat, o Deus ialvator, ut illo die affames tibi cum plaufn decantemus hymnum vidoriofum atque gaudiolurn, ab uno, Bc eodem impulfi fpiritu, Bc eamdem modulationem reddentes, necnon eadem connexi ferie, lub te Bc uno & eodem cafnte valeamus vivete, moveri Bc fpirare; idem cnticntes, idem profitentes, adinvicem idem enitentes. O Chrifte rex, unum te fuper nos &- eumdem regem Bc volumus Sc optamus, cujus pretiok) Unguine redempti fumus, qui pro nobis venditus fub peccato, pro noftia redemptione tcipium tradidifti. Fac igitur E ut nos ambo unum tibi fimus ovile i nec patiare tuos efle divifos, nec permittas illos ad invicem decertare. Quimmo noli alteros relinquere, alteri vero opitulari; pro uttifque namque tcipium tradidifti, pictiofi (anguinis tui effulto ambobus lavacrum effecta eft Commune igitur Sc nunc tuum auxilium dona nobis, ac utnlquc tcipium adhibe. Ad te denique nosipios utroique alliciens, unutn Bc eumdem finem teipfum ftatuens, ut alterno connexu & mutua atfcdione jungamur: nec permittas inciios nos efle, & abinviccm diffidentes, ut

——TT– CNBISTI

ut proinde neceflario alteri a fine propofito decidant . Spiritus fande, qui ex gratiarum fons, fpiritus fapientie , fpiritus intelledus , fpiritus timoris Dei, pro quo Ac cum quo hoc propotitum certamen ecclenis eft, expellas a nobis omnem cogitationem fuperbam , timorem autem Dei nonris omnisu» inferas animabus , intelledum Ac fapientiam nobis largire; Ac una nobifcum certamen iftud peragens, quod pro te agitur , declares omnibus veritatem , cum non 10lum fpiritus veritatis' fis Ac voceris, verum et tam quod omnem veritatem nos doceamur , opus tuum fit , juxta vocem illam veritatis veram Ac irrecufabilem. O Deus Trinitas , quas pmnia produxifti rationibus ineffabilibus, Ac quz eunda contines Ac provides Ac regis , tuum opus eft homo , noli forfan omnia alia X fuper omnia tamen vihbilia conftitutus. Habuit etenim principium hoc, & , ut opinor , regium , ut przparatis jam bonis ad vitam ingrederetur: de quibus rebus , corporalibus fcilicct Ac przfenti conducentibus vitz, pluries , imo temper illi providus es. Nec vero tàinus de illis , quz ad ftatum Ac ad perfedionem rcfpiciutrt animz, cujus proprium bonum veritas eit , Ac ut non erret circa opportuna, cum hoc fit omnibus que habemus Ac habituri fumus , melius Ac nugis divinum : hoc quidem imprafentiarum largia-c nobis Ac tribuas , ut ipfa veritas nobifeum fit , Ac illam compaientem nos amplcdamur , data nobis venia , fi quid in eadem inviti erremus, Ac pnefertim in rationibus quz dc te funt; cum non modo tu ipfe ininveftigabilis Ac inferutabilis fis, verum etiam multa de tuis creaturis , quamvis tenues tint , tuz divina imaginis refonantic Ac quali umbras atque fimulacra. Annuas igitur deprecantibus nobis , Ac viam illam, te duce, lequentibus , quz ad te folum verum Deum perducit; quemadmodum denique tu , cum trinus fis in pctfonis , unam tamen Ac eamdem falvas fubftantiam Ac naturam , nihil huic identitati perfonarum obftante numero: fic etiam nos, licet fimus plurcs Ac diverfarum nationum , infuper vero inimico icminatore , heu mihi , diverfz opinionis Ac fidei , unum tamen Ac idem futuros in fide oftendas, & in opinione quz eft de te , hac differentia prorfus fublata , non obftantibus nec nationum varietate , nec corporum numero, neque multitudine. At hzc ita fiut perorata. Vos veto quid dicitis, qutiacrum hoc concilium conftrtuitis , ac rerum exiftitis audores ? Qui multum elaboraftis , multum infuper ac frpiiCme oraftis , hunc polfe diem videre, qui Ac rerum principium , Ac futurarum prznuntius fit excellentitfimus . Qniflum condigne poterit vos honorarc ? Quis denique condccenter laudare , cum infpiciatis «cftrorum laborum frudus floreicere ? Beatiflime pater , nunc vero es perbeatus , & adhuc ens amplius, cum, Deo duce, ad finem applicabimus, quo ille nos diriget . Multa tibi parabuntur a Deo przmia, li fandam ecclcfiam univeris fuarn: maximum perficies opus , fi propufueris ufque ad finem perfeverare , atque eunda e medio tollere fcandala , illorum denique loco pacem inducere Ac concordiam . Multum adhibuifti xeli, multum fblicitudinis, plurimum vigilantiz atque curr , quo filii Chnfti undique congregarentur , & ad difeutiendura fimiii , Ac fratemauter Ac fpiritualirer ad idem conveniendum , veritate vidrice . Nemo fecus dicet, omnes fcient hzc . Ego ac omnes fumus

A tibi teftes: at oportet tc finem fpeculari, dead id ordinare, providere denique, ut illalrtitia, qua ia principiis aficimur, pedetentim aada Ac promota circa finem multiplicetur, dc ad extremu® terminum proficifcatur · Equidem cum hac principia tint pnrclara , *it* hujufmodi primordia , cogita exinde qualis futurus iit finis talibus conveniens principiis. Quantum ille confequetur gloria atque laudis, quantum bona fama , quantum coronarum , qui tot jam caufas difpofuit rerum , totque u!tenus eft potiturus . Habes ad hoc cooperatorem Ac fequentem filium tuum imperatorem piiflunum, fcreaUüroum , fc Chrifti amatorem , qui cum multa tint ea quibus fcmetipfutn ornavit , prrcipuum illud nabet, telum pro Deo, drpro bono ac nictate fervendam : qui coataneum habens nbi facrum hujus fandz eccleliaram unionis defiderium , nunquam defecit , quin diligenter perferutaretur tempora, quz ad hoc conducerent: quibus tandem lapientia cognitis Ac inventis , ac peropportune raptis, ad hoc promovit rem, ut videretur . Is cum ad unam hoc bonum niteretur , hoc denique defiderio totus alliceretur, contemptit pericula , defpcxit delicias Ac quietem, vilipendit tantum mare Ac fludus tanquam montes tumescentes, parvi duxit prrterea corpus Ac vitam Ac patriam , ut efficeretur Chrifti cooperator, Ac pacem ecclefia largiretur , cuius non modo efle alumnus, fed & protestor Ac nudet Ac pollicetur . Non deficiet pneterea Ac pari promptitudine facer is Ac veoeraoilis patriarcha, qui licet feneâutcm videatur habere profundam, Ac feffus fit ratione corporis , locupletatur tamen anima omnibus bonis juvenefeente, ac fpiritu fervente, qui permultum appetit, nimiumque peroptat dignus judicari ad hujufce operit miniftenum . Quamobrtm gaudet przfentibus rebus , Ac corporis amplectitur vitam, ut finem imponat bonum huic divino operi , tine quo £rofedo moleftaretur ex corpore jamd'u ft(io . Imnes tecum operabuntur in hac intentione . In hoc przfenti certamine nullus eft, qui aliud quidpiam cupiat potius hoc peroptato fine. Ad hoc omnes intuemur, hujus vehemens amor omnium inffammat animos: propter hoc ex longinquo in aliena terra commoramur , homines quorum partira c medio ipfius Grrciz , partira ex leptemtrionalibus ac orientalibus orbis terrarum partibus ad ipfam Italiam navigamus. Non igitur tantam diligentiam fuperet inimicus nofter, o Deus falvator, non evanefeat tanta noftra , cum tot fimus , ita diuturna , ita multis laboribus Ac ftudio perpetrata congregatio Nec hoc virorum eft fapientum rationes feientium ponderare judicio :: aliis irruat inimicus , fuper aliis gaudeat Ac vincat. Nos autem nec attingat: armis fpiritualibus armemur, nosipfi hoftera expugnaturi , fufeipiamus loricam juftitie Ac galeam fpiritus , Ac verbo Dei audore invadamus hoftes : requiefeamus denique quo ipfum nos ducet . Omnem altitudinem deponamus , quz adverfus gloriam extollitur Dei, omnemque cogitationem fuperbamde vanagloriofam eradicemus , humilitate ufi , Ac Dei timore fuffragante nobis in hoc certamine: illum ante oculos ponamus, Ac ad illum applicare tonemur . Velimus etiam nonnunquam potin, bene vinci, quam male in omnibus vincere i cum non folum ratio boni falvetur in fuperando , licet fecum etiam habeat veritatem : verum etiam poifumus Ac bene vinci , in

·γ£T'*

eodem ftatn - bono manente , ac pariter vido- A riaaa indicante - Imo potiet quifpiam dicere , ctic bono» hoc extremum, quamprimum C«- conducibilius fit unicuique bonum potius pati» quam aliis facere ! magis audire, quam dicerej ac snoft liberari, quam liberare . Excellcntiffime imperator, » tu fanâitiime patriarcha , ad ipfam puoâum res devenere , Ac quod jamdio dehderabatis , ccce adeft . Date jam gloriam Deo , reddite laudem ipfi , illius hoc opoa : ille namque vobis in animo hoc pofuit , ille tantum amoris indidit , illo denique au&orc ad id ventum eft . Siquidem vere gratias dignas dc pneteritis ipfi agemus, pro futuris autem toto fupplicabimu» corde j debitum pcrfblvemus noftrum , Ar propofito operi pro- B pterea magis propitiam habebimus Deum , fi nos o&endcmus dignos fupplicationum noftrarum , Ac de proteritis non ingrati fuerimus , nosipfos Ac totum negotium ad ipfum referamus , omnem fpem cogitxfionemque noftram in ipfo collocantes i cum ipfe fit qui nos alet cibo divino atque cçlefti, fine quo nomo non vivit. Sicuti denique omnia peregimus hueufquc tum m iupplicando Deo , & ipfius auxilium impio rando, tum etiam ea faciendo quz eant faciendas ita deinceps etiam, multoque magis quanto propinqnamus ad finem , nobUinfis promptiores efficiamur , Deum advocantes diu , noâuque minime cefiantes , quoufque ad bonum deveniamus finem , Ac noftrarum folicitudinum C Juictem inveniamus . Ea quz violenter aliquo ucuntur , quzque inftinâum motus extnniccus habent , lentius moventur , cum veniunt prope finem: at qu« naturaintrinfecus moventur, velocius , cum ad finem propinquant . Vos vero cum intrinfecus fle quafi ex natura moveamini ad bona, quorum fumma przfens negotiumeft, cavete , ne primum patiamini , fed cum mox confequi cupiatis proprium finem . Bonus etenim odis proprius eft viris optimis in optimis rebus . Ideoque vosipios, nolque omnes promptiores facite, tum exhortando, tum etiam, jubendo omnibus ; bcatiffimum vero patrem , fi quando feneâute fetius ztati vel infirmitati celferit , compatimini Ac exfufeitate , cum ver- D bis exhortatoriis, tum openbus ipfis, vofquc ipfos omnibus efficaces exhibete. Verebitur certe imperatorem exhortantes» , Ac rebus accuratius traâandis una nobifeum , ac reverendiflirois fanâse Romane ecclcfiz perlatis , omnibufque aliis , bonum , Deo duce , imponet finem . Quod quidem urinam fiat , ut hoc omnium oculis vifo , cunâifque perfeâiori lxtitia fretis, ac fpirituali gaudio hncerius repletis , ad beatiflimi patris , tuique fandi imperii laudem provocemur , Ac cum plaufu denique exultantes, huic fanâiflîmo patriarche, & huic facrofando univerfo coetui , poft debitum Deo hymnum , communem vobis laudis conftruamus coronam . Utinam dederitis mihi hoc extre- E mum certamen : utinam communem vobis laudem explicem, utinam honoraretis me per hunc modum: utinam elaborem in hoc noviUimocertamine: Ac dum fub uno Ac eodem Dei verbo Ac domino fuerimus , uno & eodem etiam fertnooe vos coojundim laudem , & retribuam vobis ex quibus teneor, illud quod potero in Chriftq Deo, cui decet gloria in fzcula («culorum. Arnen.

A HD. His expolitis, illico revervndifliniu* dominus Coloffenlîi imprzmeditatfcs his verbis exorfus eft : LVolnitiem pontifex maxime , co animo auoe me coram fanâitate tuaveniffe, ut iis qua reverendiffimus pater metropolita Ni>«? canos in bac fua ornatimma nique gravitiîma oratione attigit , verbis accommodatis reipondenem. Non quod aliquid *ipfe* omiferit , quod ego futfeânrus venirem , fed qua ipfe dc dignitate atque de utilitate unionis acutiffimc peroravit, alii» verbis etiam ipfeprobarem: cum tanta fit unionis Ac pacis excellentia , 8e pmfertim ia ea parte qua ad religionem pertinet » ut nullum fit acumen ingenii , nulla orationis copia, qua hujus virtutis dignitatem fatis deferibere pofirt . Sed cum dc aliis rebus difputaturus accefferim , qua hoc genus argumentandi non patiuntur, ideo imprafentiarum de illis difputarc non ftatuo ; pnefertim cum in hac anguflia temporis fatis apte utrumque fieri non poflit. Illud tamen, pater fanâiffime , (i lere minime polium . Nam cum in ceteris officiis qua ad pontificem optimum maximum attinent, glorionflimum nomen affecutus iis, in hoc piiuimo opere te etiam fuperafti. Nemo fuperiorum pontificum eft , qui in hoc tam facro negotio habeat tecum conferri . Illi enim vel fingulis provinciis prima rudimenta religionisdederant, ve! literis multos populos nationefque docebant . Tu leâiffimos quoique orientalium nationum, Grzcos, Ruthenos, Iberos, Valachos, *tc* alios qui Pontum *Sc* Aliam incolunt, tua eximia facientia, religione, cura , fumptibus , triremibufque tuis adtuamprefentiamconduxifti. Egifti hac fua przftantiffima fapientia, ut cecumcnicatn fynodum in Italia convocares , ad quam hic fertniflitnus imperator dr ille reverendifltnus p*tcr patria rena Confiant inopolitanus libentiflime acceflcrunt . Hi enim cum de clariffima fama tus fanâitatis , atque divinis tuis operibus ad tuam venerationem pridem fuiffent inflammati, voluerunt, quem prius fomma obfervatione coluerant , coram quoque videre. Quod quanto defiderio fecerint , ex nis manifefte intelligi poteft , ut hi^gloriofilfimus princeps, dimitfo imperio inter falces (ut fic dixerim) infidelium, fpretifque voluptatibus regiis, cetcrifque deliciis, quibus fummi principes oblcâari folent , hanc longam peregrinationem eum vitae & fortune fue periculo ingretiaseft. Illumeriam venerandiflimum przfulem necgrandis rtas, nec corpus egritudine longadefetium detrahere potuerunt, quo minus per tot diferimina rerum ad tuam przfentiam feftinatict. Hi etiam utriufque ordinis dariflimi patres , omnibus fuis , etiam percariffimis 1 longe pofthabitis, ad te folum Ac unum venerandum receferunt. Dubitare enim non poterant, quo minus tantus fervor, tanta cura, tantum denique ftudium pro hac fenâiflïma unione conficienda, tanta denique impenfarum largitio ad optatum utriufque gentis defiderium non deducerent! Habet hcc noftra setas inauditum quoddam admirabileque negotium , ut qui tot annorum curriculis nomen Latinum atque religionem abhorrebant , jam ad conciliationem unionemque feftinent : nec hujus admirabilis operis, poll Deum, alium auâorem quam tuam fanâitatem efle intelligunt. Te magnificentiflimum benéfadorem , te paftorem pntiimum , te vere fucceflorcai Petri exiftimant. In te omnia ornamenta virtutum , quz ad pontificem maximum

A N K Chbist i 14,®·

mum attineat, uno ore fatentur. Perge igitur, pater ffinâiffime, ut crepifti, *it* rem tam Iier»m *ia* finem ufque perducito. Hoc enim modo ovile Chrifti, quod tot jam currentibus annis difperfumfuerat, reficies, fcovesDomini errantes ad Îaftoreaa reduces. Cumque ultimus ille venerit ies, tot gentium ac nationum meritis ampliatus, illi tot humanos fpiritus falvos offeres, cujas ia terris officio funaus, tam admirabile opus facere ftuduifti. Et hcc quidem, pater beattffime, ex irapneparato utcumque di&a fuieipere di- Sneris. Ego autem benedidione tua fufccpta, ad lum reverendiffimum patrem jam faciem verto, auditurus de eo, quod ipfe additionem nominat, quid dicere velit.

And. Quibas expofitis, optio data eft Greets, proponentium, feu refpondentium partes vellent fufeipere. Proponentiumeleâis partibus, Ephefinus, & fex deputatis fic inquit. Cum intentionis.

Lud. Parumper, oro, ut audias. Quo paâo hac in Latinum icribis? anne Latini, verbis pro* potita funt?

And. Audias rem auditu mirabilem. Nam uni cuidam Nicolao natione Grzco onus injunâum eft, qui res tam grandes Grzco fermone per Grzcorum patres expofitas, verbis Latinis, Bc quidem gravibus Bc facundi* plenis illico proferebat, a fenfu Bc fententia in nullo divertens; quod difficillimum in traduâione ab omnibus judicabatur: pariterque Latina lingua per noftrosexpofita, in Graecumconvenientiuime referebat. Adcrarie ex Latinis plurimi, qui Greets literis eruditi, de fida translatione judicium dabant: omnium tamen judicio impoffibilitati fuiffet adferiptum, tam facilem effe tradoAionis modum de rebus maxime tam profundis, cum Bc Hieronymus fe magna verborum extollat copia de translationibus propriis: quidamque noftris temporibus famam apud Latinos maximam veodicarunt, in certis Grzcorum opufculis Latinam in linguam traduâis: fed tam facili vifa animi prcftantia, animique vigorofitate in comprehenfionc expofitorum, multo omnibus, de quibus memoria eft, videbatur hic przfcrendu, in traducendis Grzcis literis in Latinas 8c Latinis in Grzcas. Interfui tsmen die quodam, cum per duos ex reverendiffimis dominis cardinalibus fanâi Marci *ic* fandi Angeli multipliciter collaudatus vir hic refpondit: Rem nane facilis traduâionis adferibo Spiritus fanâi gratis, cujus res agitur. Rcfponfum quidem veritati, omnium judicio, confonum vifum eft. Erat igitur vir hic fcabello quodam inter concertantes difpofito fedens, Latina in Grzcum, Be Grzca in Latinum illico eund*a exponens. Grzca ex Grzce expofitis requirant, qui Grzca appetunt: noftra autem ex Latine prolatis: eunda namque in Grzcum Bc Latinum prolata funt interpretis organo.

Lud. Sed quonam modo cunâa feriatim explicare difpom,?

And. Res grandes cum confpcxitfem, calamum fumpli, onufque ad feribendumprolata fufcipiens, id profecutus fum Referam, nulla mutata fubftantia, Grzcorum diâa ex interpretis organo, Latinorum, ex ipforum exponentium originali emiffione verborum.

Lud. Incipias Dei cum adjutorio, cariflime frater.

And. Faciam, tuo voto fatisfaciens. Audias cx Grzcis primum Ephcfinum archiepilcopum.

ΓοτιΣτΤ

Ef his. Cum intentionis noftne motus caritas fit, ut in aeclafiis Dei unio confiftat, eadem caritate procedendum eft. Quare fi quid afperum prolatum verbum emitti contingat, non voluntati, fed rei accommodetur. Nos inchoabimus in Dei nomine. Revcrendiffimi patres quzrimus. cur Roman* ecclefia in fymbolo quidquam addidit, contra prohibitiones patrum? Nec loquor de rei additr differentia, ted de fyllabarum adjunâione faâa fjrmbolo, patrum auâoritate terminato, fenfu βт literis I Hzceftnoftre deputation!, intentio; hunc morem expofcimus in futurum fervam, ut quolibet difputationisexordio quoftio difputanda primitus in medium deducatur. Si tempus patitur, rent inchoemus propofttam: fi non, differamus ad diem alium.

Crania ftnptum. ' mpr. r«g;

And. In przludiis ac exhortationibus multum tempus effluxerat.

Coloss Nos & ipfi rogamus, quod jam propofitum eft, ut rerum difficultatibus, non voluntati, verborum (1 quz appareret afpcritas, adferibatur I Hoc tamen a vobis petimus, ut clara* pura, Ar non dubia adinvicein refponfa fint: &r ad propofitum dubium videretur, ut clarior effet rcfponfio, ut daretis in feriptis.

Ephes. Poftquam tempus pati arbitramini, circa rem prqpofitam audite. Dominus Bc falvator nofter Jefus Chriftus in fur fanâiffim* paffionis ingreffu hoc fpeciale difcipulis przceptum tradidit: Taceo» awa*· da , pacem re. . Hoc proprium fuit difcipulis donum extitit, unum ab eiidem requirens, ut adinvicem caritatem fervarent. Pluribus falvatoris noftri verbis de caritate mentionem facientibus, hoc donum pacis infinuatur caritatem habentibus, Bc non aliis, quafi conditionale donum, atque fub conditione reliâum, cujuseffe ab altero pendet: & alterius h violatione violatur, dc alterum. Et cum hoc icit, nefeimu, quopafto Romana ecclefia caritatem violans, in fymbolo communi quidquam addiderit fine orientalium icitu; quod nec a patribus, nec a fandis doâoribus œcumcnicifve conciliis aufum fuerit attentari. Demum neceffario faâa eft pacis violatio, ac perniciofiffimum fchifma, quod inter ecclefia, Dei tantas calamitates detulit. Nunc vero ipia Romana ecclefia caritatem Appetens, voluit ab ipfis incipere caulis, quibo» cxpulfis, dabitur omnium infirmitatum curatio- Convocavit nos orientalis ecclefiz patres, ut caulas drfputaremu, fchifmatis: occurrimus Ar libenter, ut caritate reperta, detur &.' pax adinvicem. Peto igitur primo, ut noimet ad fenfum & opinionem reducamus pari cantate &r intentione, ad indubitatas Bc communes formas communiter approbatas. Diffinitiones antiquorum conciliorum & forme legantur, ut imitatores fanâiffîmorum patrum confpiciamur Hoc namque Bc in feptinso concilio faâum eft, ut non prius cccumenkum approbaretur concilium, nifi forma diffinitionibofquc precedentium conciliorum perleâis, ex quibus fandis patribus fimiles intentione videbimur, & intererftione coru>·. poterimus affequi optatum finem. Forma hac przmiffa, procedemus ad alia.

lu* tone

Coloss. Ex fapientiffime per vos expofitis reverendiflimi patres, quinque collegimus, quibus, quia fidei fundamentum concernunt, non arbitramur illico refpondendum Sed ne tanta conventio vacua hinc recedat, refpon. fionem

Cmktio H. fionem aliquam ex me proferam. Ampleâimur oblatam siritatem : 8c cutn objeâutn caritati* bonum lit, 8c Deoi qui bonus eft , primo nos diiexerit , quatn concertent caritatem i miror cur in termonibus veftris metauo laâa non lit de Dei caritate, que pacem i prreedit. Quod fecundo dicitis, Romanam cccleflam vioiaileca-ritate* i nobis non abfque admiratione eft , cum toc borefum incurfionibus in orientalibus regio-nibus pullulatu, Romana fanfta eccleûa lega, fis inftgnibus, dogmatibus fandis, illico reme-dium attulerit ; Silvcftro papa tefte tempore Arti , CcJcftino Neftorii tempore: ad quorum , ceterorumque Romanorum pontificum audonta-tem (pedat , poteftatc Roman* ecclefie conci-lia congregare . Nec dicere quifqnis audeat , quod illa Romana ecclefia hoc fecerit ante dif-ferentiam fvmboli, quia poft diverfos mifit ora-tores, ut nollent Grxci ab eorum capite devia-re (& retenta proteftatione , ut patiamur adin vicem verba , ctli gravia videantur .) Ubi eft caritas veftra, qui lxpius vocati , veftram con-tempfiftis matrem ? Approbo qaod & dixifti, Romanam cedebam nunc repetere caritatem , quod 8{ femper fecit. Teftis lit mihi ille futn-mus pontifex, qui prseeft pontificio Roman* ec-clef·*, qui fumtnis laboribus, lumptibus 8e pe-riculis ad imperatorem Ur patriarcham viros gra-ves repetitis vicibus deftinavii, Accedat & Gre-gorius in concilio Lugduncufi, qui & pro impe-ratore 8c patriarcha propriis fumptibusideftina-vit . Manlit igitur , tk manet apud Romanam cccleflam caritas ip(a . De legendis conftitatio' nihus non videtur expediens ad hypothefim» fi-ve problema propofitum, cum idea "evangelic dilcuticndum iit : fiet tamen , papa mandante, ad nutum veftrum.

• V"1*·* nX*TT, "·"· h»«- fit.s»iri<«m rXTaTceftras.

Ephas. Etfi Romana ecdefia caritatem ferva-verit, non fatisfaciunt hrc quefito. k Et quod legantur conftitutiones , videtur efle form* ne-

ude ,nii- a'ré'utfl·· tm 'ci«r<v> feili/mife-

Coloji. Declarabimus rem in (ymbolo cx-plicatam, rem tpiam severitatem habere: 8c fic apparebit, non debere nos invicem differre.

hvHB-s. Veritatis declaratio adjunâidosma-tis differentiam tollere nequit, cumnonpoŒmos additionem hanc , ctli veram , admittere contra patrum decreta .

Co loss. Si verum eft, quare non creditis nobis?

Evηbs. Quia a patribus prohibitum eft .

Co Los s. Dico , id nobis licuifte explicare, cum nil additum lit . Secundo, etfi quid addi-tum |jcne faftutn eft.

And. His dirt'oluta extitit conventio diei il-lias .

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD *ECUNDAM COLLATIONEM.

t D»<>. 3 No· dicit in hit collâtionibu» , fed alia* dixerat Ludovico , ut ιρὲ Ludovicu» immediate ante innuit. Sex autem fuille difpofitot , etiam ex Fantioo de Valerefo in praefatione operi» diximu* , quotum no-mina hic fubdit Aadieai.

a Ctl»flt*jit.] Gtatcu» fetiptor Andream Rhodienico* nominat faflUMe i. Ac {.Rhodio* enim Latini Colofίcn-fc» etiam appellant, Apollini» colalio io ea eredo. Eft etiam alia utb* Colofix dida in Phrygia, undeColof-fanlet , ad quo» fcribit Paulus apoftoTu». Vide Orte-Imm. Extai dialogua inter hunt Andream ColoGenfem ft Marcuoa Epheiium ia bibliotheca Vaucana inter ma-nafetipto* codice* Heidelberg· adveûo», eumque fan-Au* Aatoeinu* titulo ax. cap. i. utuufquc idiomati* pentiSiaaam fuif* dicit: nomen autem epi» non expri-*it, qoamvi* Bxoviu* tom. io. annalium anno 14J9. num. reccafe«4« dill* S. Antonini, errando dixerit, vocatum fuil*e Bartbolomcum.

|. SarWivMa/i .7 HoncûrOcu» fcriptot Joanaem epi-fcopum Fotolivieaiem aominat feffione i. & feflione to. £t quia inier iateteitente* in aâi» hujus concilii part.:, num. so. fub die >. fanuarii hujus aaai 141·· ft nuo». X». fub dic i*. Februarii epifdem anni, dcfcribitu Aloyfiiu Forolivieafi* cpifcoput, ferendum ex a<li* confiftotiali-bu*, Joannem epifeopum Forolivienfetn translatu* fnifte de Farolivicnfi ccclefia ad Anconitaaam die *. Martii »4(7. ft fratrem Ludovicam oidinii Minorum (eft autem Ludovicu» idem quod Aloyliu») translatum fuifse de cc-clefia Saaguioeou ad Foroli rieafem die 14. Janii »417· Hine otta arquivocatio , ut nomen Joanni* quondam Fo-eolivienfi* fit attributum a Greco fcriptore Aloyfiotnnc Fotolivienfi epifeopo·

4. Pr«v<aci*lu. J Grrcus fcriptotJoanne*nominat, quem de Monte nigro fuif»e ait fandus Antoninu* ubi iupta.

5. Procéder.] Intentio Ephefii erat , quod Romana ectlcfia non fervaverit caritatem erga Gr*co», line ip-fi» fymbolo addendo, Fiiioque. Relpondit Coloftcnfis, fcrvafse caritatem . cujus primum objeftnm eft Deuti nec· dcftiufse eam fervam erga Grccos , corie» eo» re-quirendo & vocando ad rcâat fidei profeflGoncm.

COLLATIO TERTIA.

DIE XIII. OCTOBXI$.

igitur de nt9el« prteeiiendi iit difpntatio»îKi, reu/a remittitur ad defutatu .

Andreas rdiNe & modo locove fupra expofitis , Colortcnfis his ver-bis exorfu» eft .

Coloss Tu* fanâitatis bcncdiâione pr*via, & cum beneplacito imperatori* 8e patriarch*, que pridie fuere propolita , breviter explicabo .

Ephes. Pridie non propoluimus, nifi per mo-dum exordii : non eft conveniens nos audire rc-iponium , nifi primo qu* volumus exprimamus.

Coloss. Petiiftis, quare eft additum i audiatis rationem.

Ephes. Nil dixi pridie de bis qux dicenda funt, propter temporis anguftiam.

Colojs. Imo quxfitum perfeâe feciftis , & petiiftis rciponfum , morem gerendo , audia-tis.

Card· Placet ut breviter verba fiant ; fed ut paûta ierventur , quibus non fervatis , nil fie-ri pollet. Pridie recellimus cum hoc ut Colof-icnlis rdponium daret : cum audiatis , 8c ha-bebitis & diem integrum ad dicendum quod volueritis . Diffinitiones legere non expedit . Confitemur & iymbolum apoftolorum, & Ni-exnurn concilium, & aliorum conciliorum diffi-nitiones .

Coloss. Quia pridie tria taâa funt, egooften-dam Romanam cccleflam caufam ichiimati non dedi lie.

Ephes. Data eft nobis eleâio arguendi , vel refpondcndi . Elegimus proponentium partes*: quomodo poteftis dare refponfiotscs propofitio-mbus , nili auditis rationibus noftris , quibus dicimus addere non Jicuifle?

Coloss. Nonne mc interrogaftis , fi vellem rcfpondere ? fignum eft , quoa amplius noleba-tis arguere.

Ephbs. Salva reverentia veftra , non eft fic.

Coloss. Si rcfponia vultis audire, audiatis.

Nicmn.

A H - Ch«mt* i4jt.

Nican. Nolumws audire . nifi audiantur ratioee* noftr» : 8c peto , fi *licet nobis* adducere rationes noftras, vel non ; 8c fi vukit nos condemnare tacentes.

Coloss. Audiatis ad qurfitumper vos, 8c poftea loquimini, ut vultis.

Nican. Licet petierimus tunc , tit refponderes, non privavimus nos ab iodaâionibos noftri qucGti.

And. Tunc, hac ftante difficultate , unus ex fex deputatis Latinis , Joannes de Monte nigro provincialis Lombardie fic inquit.

Proving. Multa patres reverendi propofutftis de caritate, 8c fandus Auguftinus de civitate Dei io.lib. dicit, caritatem elfe, ut quilibet fervet ordinem fuuna : qui fi non fervetnr, nec ipfa caritas . Duplex eft procedendi modus . Primus per modum argumentationis : & in hoc cafu proponens propofitiones , & rationes habet adducere. Atius eft inquifitionis : &' hoc modo quietens non probat. Viam hanc clegiftis, G fic non fervetur hic ordo , non fervatur ergo nec caritas ipfa , cum qua procedendum efle dixiftis.

Nicaen. Laudo caritatem fervart , led modum elegimus arguendi , & fic debemus audiri .

Ans. Difcuflionibus his vigentibus , cardinalis ex deputatorum loco anurgens , ad paps tribunal acceffit i demumve rediens, lie inquit.

Card. Jubet dominus nofter , ut loquar iereniffitno principi 8e reverendiflimo patriaiche. Putabat dominus nofter, Coloftenfern debere audiri , ex quo ab eo fuit quaefitum , ut refponderet: 8r u permittatur ifta varieras, data hac occafion* , & in futurum fiet . Unde cum nos credamus , Colofienfem audiendum , vos contrarium, 8c hora tarda fit i videtui , ut fex deSutati hinc inde conveniant cras, & conveniant e modo procedendi , ut hzc demum differentia non fuccedat.

Impis. Placet , ut furgamus propter tarditatem hone : de conveniendis fex , deliberabimus .

Ano. Et omnes pariter Correxerunt.

COLLATIO QUARTA.

dis ivi. ocToams.

*Defatati frn l>»*o faci» mmm feraat Gracie , er friui agatur, an licuerit addere fyenhalo verivw** , Fi.'itjar : *deinde, at veritae addiritnh* dr- Msa/frrrar . „

And. unctjs modo quo fupra convenienV a tibus , poll milsse celebrationem , 2use hora communis erat conventionis , Ephcnus his verbis exorfus eft.

Lud. Antequam Ephefinum loquentem in medium adducas, dic qaaefo, quomodo hoc faâum eft , quod priftine difeeptatioai Latini Greets cefsertnt uti conviâi ?

And. Res ipfa judicium dat , quit majoii fuerat ratione fretus: lcd vifumeft , ut convitatis conviva cederet : fie humanitati cedendum , ut principia rupturam non caperent . M» tamen excufara apud te oolot fueram femper in lententia , ut his principiis eifdem audacia non daretur, utve nullatenus dicendi daretur locus. Arbitrabar rem hanc in medium per eosdcduAam,

A caufam fidei non concernere : ficque merito non audiendos, ut non concludentes quod vellent . In medium dcdufta magis corporalium voluntatum differentiam , · reftituroriave remedia concernere videbantur, quam ventarem ipfam, quse fides eft : 8e cum rerum fpiritualium polie(lio nulla fit, dato jure; ridiculofum arbitrabar, in fide qurfitum hoc cadere. Quod ici licet , ctfi vera cfset expreffio dogmatis , adhuc difcuciendum efset, an exprimi liceret, de Deo maxime , cum potius contra fidim efset tacere que vera iunt de Dei cognitione : fumata, qua valui, perfualione inftiti, ut tanquam petitionem ineptam ad rem de qua agebatur deducentes , 8c non fidei , fed controverfiarum pofiti- B vum jus concernentem , ab omni fidei termino deviam, non efsc audiendos: piis tamen unionem fcâantibus , futntno pontifici ac reverendiffimo domino cardinali S. Angeli vifum eft , ut audirentur, etfi impertinentia qurquededucerent . Ctxpit igitur Ephcftnus , data dicendi licentia, hoc modo. coi ı*тıβ 1 y.

Ephes. Quoniam nobis fuit concefsum , ut diffinitiones legerentur antiquorum conciliorum , volumus illas legere, ut primis-'patribus'conformetnur.

Card. Si volumus pervenire ad optatum nobis finem, fervare nccelsc eft promifsa : & licet dominus Cololscnfis veniret hodie audiendus , convenimus heri, ut vos deduceretis ad veftra- C rum Opinionum deduâionem quid placuerit , & legeretis hoc ordine, 8c legatis quidquid vultis; 'cum quid communiter legendum erit, conveniemus, & de illis nos etiam faciemus limiliter legi quod volumus pro noftra parte . Quod ita convenerimus, eg® propria manu heri adfenpfi , quod feriptis exhibeo.

Imfbr. Placet, utqnilibct per felegat, quid vult,

Card. Legatis.

Ernes. Legimus non omnes nunc , fed prout expedierit . Rogamus paternitatem veftram , ut cum omni patientia velitis nos audire exponentes diffinitiones illorum patrum, 8e approbantes nos noftram propofitionem : cum intendamus D probare, quod non licuerit recedere a diffinitionibus patrum, nec addere fidei, fe his qur a patribus compofita funt.

And. Per monachum quemdam libio fumpto, leftum eft Nternum fymbolum Gtrco fermone , in Latinum per interpretem promulgatum .

Ephxs. Leda hac diffinitione in tertia fynodo, * fuie hoc *leâum* fymbolum: poftea fequitur prohibitio* hoc modo. His lcitis, prohibet fanâa fynodus, aliam fidem confcriberc, aut componere , prxter determinatam a patribus Niernis. Eos vero qui aufi fuerint componere aliam fidem, feu producere ad inquifitionem veritatis, vel docere, vel tradere aliud fy.mbolum volenti- & bus converti ex gentilitate aut Judaifmo, aut ex quacumque fide , etiamfi client epilcopi , priventurepifeopatu : fi clerici, clericatu: fi monachi , vel laici , excommunicentur . Cum autem ad ifta venerimus, duo.videnturefte inquirenda . Primo , quo paâo 8c ratione ifti fandi patres tantsm cuftodiam in k expeditis, habuerunt quantam non habuerunt qui fuerant in prima 8c fecunda fynodo. Secundo , cur noluerunt facere mentionem de fymbolo fecundi < concilii , fed folum de prima iynodo , cum fit ditferentia in verbis 8e fyllabis. Dicimus fadum , ut ex re natura demonftrat . Si enim , qui primo » · <?o·«íîii ^cS"' t. d*o»e*c. b *·■»'·.· *CraAami-* nepohta»! d»m *rrni.* «·*· 2" N''**

iym-

fy«bolinn freerunt , prohibuiffcat quid addi , viderentur quid volume fibi arrogare . Sed patre» tertii cuucilii vidente» *n&e faâa* . valuerunt firmare, prohibendo, ne quid addi liceret. Hoc etiam fattum eft in novo teftamento , q»»ndo * evaogelift» noluerunt fibihoc arrogare , nec m eOnua ^«ngciio poJiere , quod nemiui liceret quid addere , ffic. Sed pofte» fandi patre» prohibitionem fecerunt . Aliam rationem afferimus ex contingentibus, quoniam poft primam capoitionem · fymboli nde» » cum multum temporis tranfivertt inter primum *It* fecundum ; multe rxpofitione» faâv funt ultra triginta numero : & quia ita privatim & particulatim faftmerant, afferebant dubitationem, *St* maxime dc confubftaatialitate, quod multis non erat ita acceptabile auditu. Unde fecundum concilium habens autoritaire» urcumcmci concilii , voluit extendere & declarare aliquos articulo» de Spiritu fanâo : tianihtcr qtrxdam verba de incarnatione, qur non erant in primo fymbolo, videlicet,* Et incarnatus eft de Spiritu ianâo ex Maria virgine Et hoc fecit, quia fibi licuit, & noluit inhibere, nc videretur abrogare his qu» addiderat, fed talis licentia & declaratio fuit caufa damni in ccclc'ia De·· Nam et hoc accepta occafione, illi qui Capiebant opinionem Ncftorii , fecerunt Envatim unam aliam expofitionem, & baptiaxant m illo fymbolo dr ex illo Ncftorii milita aha taéta fuere . Ideo in temo cecumcnico concilio voluerunt patret approbare lymboium primi concilii , dc diffinierunt , quod nec ipfifmet liceret aliquid addere vel auferrt illi fymbolo: fic opere approbarunt: nam vocem illam de c genitrice Dei , qu» fuit per tertiam fynodum promulgata , cum effet neceftiria , noluerunt * in {/'"bolo addere , fed m alia diffinitione appofuerunt. Nunc vento redditurus rationem ad feeundum, quare patres tertii concilii noluerant mentionem facere fymboli fecundi · eoncilii , quia fcilicet in tertio concilio fuit admiffum , fymbolum fecundi concilii efle idem cum fymbolo primi . Hoc ex ipfis rebus probatur . Nam eft , illos non tgnorafle fecunde fynodi fymbolum , nec etiam contempfiUe : quonam hoe feciffient , cum illud fuerit approbatum, dc vifum dt tentum per Chnftianos? ^eo ^°'u,n ^e Pr',no dixere propter auâoritatem, cum ibidem fuerint plure» patres: dc illud fuit fundamentum fecundi coneilii , dc quia Çhriftiam maxime utebantur primo, & in illo baptizabantur · Item quia virtualiter fecundum continebatur in pnmo. Item quia traâantes, ne quid liceret addere, cum in fecundo fuerit quid additum , ne viderentur diverfificare non fecerunt mentionem f eundi, kientes virtute in primo contineri ', & ileo declararunt , non folum fenlu, fed nec voce quid addi pofle : & fi quid neceffe citet addi vel declarari, mandarunt poni in aliiv diffinitionibus I Et multe font auâontate» Cyrilli, qui illa tertio concilio prrfuit, dc Cceleftim pap» locum tenuit, in t epiftolaqua incipit , Latentur catli ; ubi ait 1 Nullo modo P»u'"ur» aliquid addi expofitis in Nic«a.

And· Affurmit *Se* monachus ille ex libro in Grxco legens Cyrilli epiftolam, ACcxleftini Eap» : quibus leâis , profecutus eft Ephcfinus is verbis.

Eir ii. Audiftl», reverendiffimi patres, prohibitionem papKi que probatio in quarto concilio leAa fuit, dc approbata.

And. Annuit & fcnbs illi qui libram tenebat , qui *Cneco Termone* quarti concilii approbationera t legit. Quibus ledis, mandavit prohibitiones quarti concilii in -medium * deduci . Quibus,ledis, fic cpiftoli» ledis , dr eis expofitis, legerunt gefta texti magni concilii, A aliam Agathocus papa Rora» tempore fexti concilii ad concilium , *Se* aliam ad imperatorem : deunum diftoitiones ftptimi concilii, quod in Nicea fe eundo fuit.

Luo- Anne fymbolum cuiufiibet concilii leau» *a>*

And. Leda funt , *Sc* cooVenire videbantur : fed cum ieptitn» lynodi legeretur fymboluai , cardinalis librum Latinum exhibuit antiquiftimum, ubi ra fymbolo illius concilii ' erat , Filioque '. & adjunxit, quod exchronicaMartima-<>a habetur in illo concilio dogma illud fuifieexplicatum : *St* leAis i fubfcriptiotubus. inventum cft . Petrus Romane ledis presbyter tocuiA tenens Hadriani papx Roma, A Petras abba} i anâorum Andree & Sabe , Tarafius patriarcha Confiant inopolitanus,. His lcitis , Ephefious exorfus eft lie.

Eruas . Audiftit, revercndiffitni patres, fentenuas patrum? No» vidente» fententias patrum , & lutuentc» eorum audorttates, &. timentes corana malediûiooe» , nullo modo admittere poffumus illam additionem, quam vos feciftis. Jam reftat, nili hora impediat , ut no* auditmu» refponftones *Sc* rationes paternitatum vcftrarutn : *St* auditis veftris paternitatibus , adducemus auâoritate» multorum patrum , qu» tamen ad hoc tendunt. Scitis, no» non rfle arithmeticos nec 1 artificiofos , ut ex politica didta in medium adducamus: fed quod cum veritate dicitur, admittimus: quod autem repugnat, rejicimus.

CaXP. BeatiÆme pater, deferatur imperatori, Îjui optat finem imponi . Sed quia fymbolum eptimi concilii per eos Jedusu non habet dogma. Filioque; *Sc* nos habemus cum illo verbo i videtur ut σχ noftra more legatur, prout habemus.

And. Annuit papa, ut legeretur: *Se* per feribamnoftra®cumdiâo dogmate leflum eft.· quo leâo, cardinalis fic inquit.

Card.Quia placet, ut breviter refpondeatur 8» diftioAe, ut vobis morem geramus, videtur, ut relata pernotarios fupra aukultentur.

Isaran. Placet , ut cras xv. hora conveniant .

And. Quibus expofitis aflurreximos cunâi , hora jam vigefimaprima.

NOTÆ HORATH JUSTINIANI

AD Q.UAKTAM CoLLATIONKM.

1 .] Volurffct Aadrta» ptiu» diiputari qocAioar·, , an cifet verum , quod Spiritu» f»nftu» « Filio ptoce&ret . nam qucftioocm , virum fuerit lict» adJere fytaholo , afebat pertinere ad ju» pofitirum volurtatit humane, A ad rcmrHntm reftitutonuna in pwtlinum, au&rcado illud a lymbolo, quod non videbatur oeceÀànuM·, *k* aogma effit catholieum . Idem voluiffit & BclTacicMi, ut ipf< teftatur *»* opufculo de fucceffâ fynod, *8t* proceffii Spiritu» ianiti , cap ». >■ line iuiju» operitexhibiso.

»] AAione 7. feptim» fynodi , legitur in fymbolo additum , Filioque . tum in Greeo , tum in ttrliovt Anattahi : quod Juliaout cardinali» hic comprobat ex chronico Martini Folont in Hadriano papa, dum agit de Conftaorino & Irene impcraior.hu» *i* ubi d.crt dogma , Filioque, fuifle in ea fynodo diffïnitum , Vide cliam Baromum torn. 9. an.ySy. num. ;S. ,d iptum comprobantem . Sed A tom. S. anno Alo num. {». ait Rtnmantickm Valecam ϋracum ndvrrl'ut errore» GrucorufU tdipfum ante con-

An ««o Chui |T| >4jk, "« >< cotciliam Floreor'inum ttfu:um ruide. Habetor Emmind tom. H· bibliotheca »tt<t»« pittum ei verlio- Ambrnfii C»mil4. ubi cire» initium primi libri «C· firmat, in (eptiin* (*yno4o fwifbm diCnitum . *c etiam actione {▪ finite apptobatam epiQolam Tarafli patriatehat, io qua atterebat, Spiritum tatetum proceterc a Foete pec Filium . Que eeeba *4 eamdem iateltigeMiam terdere i ac illa , ea Patre Filioque , habetur in diKaiaion* hujut concilii Florentini i A probat Bettarion in oratіonr ac unione , & in oputtulo ad Alcaiunt, ia fine bufUf opttit exhibitis.

› *itAftrifihaiiai*] SubfcriptionibtM fellicot . qu* habentur ia ttptima fynodo aftrooc 7- aimintas , at appa«eiet ea fttbttriptlonibua coafoctaitM ad alios textus e rutacm ttptuua *i*»nodi.

COLLATIO QUINTA ET SEXTA

Pit xx IT XIV. OCTOJIII.

Diftd ia bu -inakai taUatiaatkat ftrmtrrr non fat rant n<ailt9at tr eodrm ftrt rtf/ftnnrur in calUtwu UHL

Anil A D hanc quartam colluâafcionemcum /"Y cuna pariter vcniiTcmui, cunâifve ex^eâaattbus, ColoOeiifis fummo pontifici direxit

Cotosr. A«lUt beoediâio tua , pater beatifûmc.

a leiliece prolata a Crociaxnn <lli inmae-Oncia* bab«ana, quod reAatrUo-eaa 4eCre-«· io Latinam.

Ano. Drnium verba ad interpretem protulit .

Colos». Referam verba in Latino, ut formam fervem : tu autem in Grerum patribus his traduces. Si tamen quid Grèce explicare voluero· ooa adimo mihi facultatem .

In nara, la traduâione per tuam paternitatem pridie reprehenfus extiti, etfi, ut arbitror minus debite: nolo traducere , nifi Gnrcc prolata, in · Latinum; cum ad id Grcci bduciam fumant.

Ano. Juffit tamen imperator ut exequeretur utrumque opus. Cujus juffu, in fcabello fedens, paratum fe ad utrumque estunc exhibuit. Coepit igitur hoc modo hec collatio . Has tamen duas collationes domini ColotTenfis non curavi adferibete, quia formiter col left* non fuere , te quia in onava collatione ipfeeademomnia repetiit : ideo non fuere hic adferipta , fed ibidem ejur difta videas, ubi declaravit quas hic * exprefferat.

b Prortarca id lottlli-|eotia· 4i~c«adornat in collatione? feoueo- *ti a Nla»- no,* vidende oaniao tir priu» , qan dicit ieti reprtirColoftedi in colIttioaa *t.* Nam *If('* dicit ibi . quod eadcoi vult repete, re ateae «d ida faciant qua dicit 1 orolivicnteceU.io.

Caixario VII.

COLLATIO SEPTIMA-

McESDH NOVIMSIIS.

Utram aUirit , Filtrat , f,t <itfamta ak iatrinfreu tfji fymkth , vti ak fjttnaÇtm .

And ovî mi; u i u µ Kalendarum die 1 5l Lolita poil miilam convenientibus cunâis, dicer.di per mutuum li lentium concelsa licentia , Nicsrnus ex Grarcis lea tertiur verba hrc m medium protulit

Nicais. Auditis patienter per vos , reverendi patres , expolitis , rationem illis redditurі venimus , tpcrantes pari vos patientia audituros . Mutua patientia inter nos carttatem offendat, cum ab uno principio inchoamus , ad unum tendimus , videlicet ecclefic unionem . Morem geramus ecclefic , non privatis affeftibus . Kefpoofiooem veftram quadripartitam « feci(lis, ex quatuor, mt afftruiftis, pernox relatis; «c cuilibet nrfpeniumdedtfle arbitramini, *it* pro ooftrorum doouftorum evitatione , quatuor dicere conati eftis . Primo, Spiritum tanftum a Patre *It Filio procedere ,* non ede additionem , feu declarationem . Secundo , quod in fpmbolo liceat primo tradita declarare.Teruo, quod hoc dogma eft confonum rationi *h* patribus ecclefic . Ultimo, veritatem cum contineat, quod quilibet ChrKliaaus debet ampleftt. Duo et his tetigiûis in prsma veftr collatiossc : *it* in fecunda collatione cum irftaret de <<uobtM aliis dicere , ut nabis mos geratui , disiftjs velle omittere, etfi nece(fatu tarent · vobis potius quam nobis gefliftis morem . Ea his « et quibus nobis morem gefliftis, agimus gratias, *r cum caritate probabimus, ad oollram propofitionem duo tila non pertinere . Sed cum de quarto aliqua difserentes deducere conati eftis , veritatem efse ab omnibus ampleftendam , hec non abnuimus ; cum qui habet lenium *h* obleftum recipit veritatis , *It* hoc intendat « ad quod nofipti iumus fimul traftaturi . Tertie partis , dc qua & certa diaiftis, refcrvabimus, cum de dogmatis veritate traftabimas : quo tempore (Dei gratia, afferemus rationes equidem plurimas . Capiam igitur ea expotitis per vos , quo dubium per nox poGtum tangunt } (quid enim expedit de dogmatis veritate diteuti , fi etfi veruas adfjjnbere fymholo non licuerit?) Dicimus dogma illud , etfi verum , in fymbolo ftarc non poise: nam 8t multa Deceitsria, etfi vera fint, fymbolo non fuerunt appofita. Dabimus in cunftis ad brevitatem operam-: fed *It* long· propotitioni non poteftperfefta brevis efse refponfio. Dicam igitur de etpofitis circa primum , quatenus noftri quseliti propolitum tangunt . Io deduftione , quod dogma non fit additio , ufi eftis fyllogifmo quodam , cujus fyllogrfmi majorem capiam , quas ad propofitum facit : dedufta vero ad pronationem minori· omittam . In probatione huprn majoris uti eftts ijrllogifmo quodam alio . Demum approbare conati eftis per aftus & diftjnitiohes preteritorum facrorum conciliorum, te demum a voce te diftis domini Ephefini : cujus fyllogifmi forma huc eft. Omneadditames»tum eft extrinfecus , declaratio non eft eatriofecus : ergo declaratio non eft additamentum . Recipimus iftius fyllogrfmi majorem , quod additamentum fit estrinfecus , licet ad rem , de qua agitur , pofsemus negare i minorem vero non admittimus , qu· dicit , declarationem non else extriniecus, fed de re ipfa . Nam & nos concedemus , declarationem effe pofitorum , fed nnn de pofitis : id eft , declaratio eft illorum que pofita funt , fed non de illis. Omnis enim declaratio, pt «ferti m ifts de qua loquimur, ad rationem vel verbum refertur, qu·extra foot : ad quod verbum vel rationem ita fe habet, ut minor propofitio ad majorem , ita declaratio ad rem declaratam . Dicimus Spiritum a Patre procedere: cum vultis inferre, te a Filio, capitiscxtra , auftoritatem hanc. Quod omrria qu· Patris funt , iunt Filii. Hkc probatio fiimftnr ab eo quod extra eft . Ratio cigo qu«tfirmat minorem , extra fumitiir: *ergo* non (equitur, quod declaratio non fit extriniecus, fed aliquando (umitur extra, te aliquando non ? imo ut plurimum extra *(umitur.* Deinde habet diâiooe», * que ialtem extra fumuntur: unde iequiturcontranum ejus quod dicit.s , quod omnis declaratio ηu.ı extra fit . Unde videtur concludi , dicendo ,

Cou.avi· v.n.fcv·,. « Pl«j <? ** ·Λ

Ar*···· <· }£*M*?Ϛ7-. 4i«akfL»> «·»■-

u.

· µ^«, vµ Î'·v»·.

C*v\Y,e n«r<<ceft diitft, do, * quo Spiritum procedere ex F-ain, etti de- clarxtio foret, quod extra fvuitur. Sed tc vos dixiûns Additamentum fit extra, fecundum philofophum, tc non poteft rife idem cum re cut additur. Nam &ipfa nutritio cum fit eatrmfecus fecundum philofophum, etfi fimiii* reicui additur, nunquam additur, nifi fimilitudinem capiat; tc fimile non eft idem fecundum philofophum. Quare cum additamentum duo faciat, Cmic<eaa« au n'r«eu r«k i/ primo utcapiat rei cui additur, · fimilitudinem, diâio» Filioque, etfi fit fimilis rei addit», habet diffimilhudinem faltem diâionum, habet A fimilitudinem: ex quibus negari non pateft, etfi per modum declarationis vonirct, quin iit additio, qus prohibita videtur, A prohibitum hoc verbum apponi. Cum vero induxiftis aâa patrum, quibus videntur alloua dccla rari, dunium noftrum non tangit. Nam quod aliquid apponatur fidei, hoc nunquam licuit, neque licebit. Exponere vero que implicite in facra fcriptun eontinentur, hoc illis patribus licebat, tc etiam in fymbolo ponere, non autem facrc feriptune quidquam adjungere: poftea vero par* iftiua licenti» fuit prohibita, ut addatur in fymbolo. Scriptura facra declarationes afferre fuis in feriptis, cuilibet eft permiflum, nec haâenus prohibitum: 8c h»c ex nece(fitate faâa funt. Nam cum liceret ad libitum ufque ad tempus fecundi cacumenici concilii Uti tali licentia, quia nonnulli ufi funt tali licentia in proprio malo, prefuppofito patres tertii concilii, quod talis licentia ml boni operabatur fidelibus, figiliarunt & approbarunt, ut dc cetero nulli liceat quidquam addere. Tenere namque quod primi fanâi patres credidere, errorem afferre non poteft. Quis enim illos de fide non perfeda arguere auderet > Sed per additionem multa ponent icandala exoriri fidelibus, etiam per fyllabarum immutationem. quod primi patres tertii concilii prohibuerunt. a Coaeiin' · Accedebat beati Cynlii epiftola * quam ad Aeacium mtfit, ni qua dicit: Sanâa A cecumemea fynodus que Ephefi convenit, providit t· îktf*»,nô ncteflar'° non debere alteram fidei expofitio- j-nem ad Dei ecclefiam inferri, przter eam quz jam extabat, .quam patres noftri, qui in Spin. D tu fando loquebantur, terminarunt. Ex quibus 'ria principalia funt notanda. Primo, quod ipfa · ir-bcrti». tertia iynodu* prima ' prohibuerit additionci ' hanc vim importat illud verbum Grzcum . Secundo, quod nc-.ihrio hoc faôutn eft. Teitio, quod non prohibetur 1 alte- QvC/z r*US ipfius fidei alia expofi U**,. tio: nam quod contraria dogmata & opiniones non fierent, jam ab initio erat prohibitum. Ad quid hzc tertia fynodus prohibitionem tulit, nifi ut diâionum fyllabarumve variationem, qaod haâcnus licuit prohiberet? Sed tc non prohibuerunt, quo minus cuilibet liceret, privatis codicibus declarare. Nam quod curat ecelefia dc verbis, quibus privatim quifqueDeum cognofcat, dummodo unus fit finis. Cura adhibita eft fymbolo communis fidei, in quo omnes baptixabautur, ut ftet immutabile: A femet prohibuerunt patres etiam verbis, verbum >imui, videlicet Dei genitricem, nolentes in fymbolo addere, etfi necefsarium videretur. Et licet non fuiftet nifi declaratio expref- forum, cum verba hzc, videlicet, Filium defcendifle de cœlis, confubftantia lem Patri, tc incarnatum eife ex virgine, hanc declaratio- *ff>> ncm *<P°fcer«nt *· Et fi diceretis ex co non fuif- xhrxtm. fc additum, quia mamfefte continebatur in

?i fymbolo multa alia que non ita aperte continebantur, nullatenus tuere appofita, ut vox A Cwurr? ipfa unio in perfona Filii Dei ad noftram naturam. de qua patres tertias fynodi. Et Filium Dei, tc Verbum poft unionem duas fortitum elle natura*, de quibus patres quarti concilii. Et quod duas in fe fervaverit operationes & voluntates naturales, de quibus confiderationes patrum fextz fynodi. Hzc in iymbolo minime adjcâa funt: five adjicienda clara forent, five obfcura, patres abftinuenint ab adjeftione .n fymbolo. Hoc apertiifitne demonftrant omnia fanâa concilia, que tertium concilium lectita funt, nil addi voiuifTe · Et fi quid dicitis de varietate librorum, alio loco dedocetur / feptimum facrum concilium praecedentia fecutum. T&t cam dicitis Padum apofto-d*,*· ·· lum ante tutium concilium prohibuiife aliam edi fidem, fateor; fed hoc non fecit patribus pnrjudioum. Nam Paulus de alia fide mentionem facit: aliam fidem patres non expofucrunt, nec cis ullatenus hcutflet. Et cum beatus Gregorius theologus * dicat, idem tenere, 4 i«it>· »· quod patres Nier», licet declararet quz illos non tam clare promulgata fuerant; dico «ju» «n j». hoc fidum ante prohibitionem. Quare ni! ad !Ttrr ?r£ ea qu» poftea fida funt. Sed fi poft prohibi- *e t«m. 1. tionem\quid fidum eft, oftendite: G omnino quid fuerit additum, tc nos fequemur · Et hoc ra nullatenus fadum eft, clamant patrum opera, fole clarius confonant operibus rationes. Communis eft Chriftianorum pofTeffio fymbolum. Et licet Gregorius « theologus dicat, · Ornion» diverfitatem fyllabarum, eodem dato fen- '^^^4^ fu, non afferre novitatem, loquitur de figni- d« Bripha- ficantibus rem eamdetn, dc quz de uno A eodem przdicentur fubjedo, ut quatuor, bis Kniicifit duo, aut redum dicere, non obliquum, fed in re noftra diverfum eft: nam ad varias diâiones funt varii lenius. Alia namque eft perfona Patris, alia Filii. Secundo cum dicitis, Grzcos diverfis fyllahis ac Latinos proferre fymbolutn i dicimus in noftra difficultate norx folum varias voces A didiones, imo varium fenfum, A differentem fententiam uoiufcujirfque verbi elfe · Nam dicere, quod Spiritus landus a Patre procedat, oratio una eft: quod vero a Patre A Filio, duz funt quz copulantur in una 1 quare habent dm< rationes oppofitas: una earum eft falfa, videlicet: Spiritus non procedit a Patre i alia, non procedit a Filio: A hanc veram nosefle dicimus, vos contra.. Non funt folum verba varus vocibus idem iigmficsntia. Clarum eft in Latino idem efle, bonus dies, A χ*λ» 'n Grzco: unde vocum varietas in hoc non inducit diverfitatem; A in hoc fuerat inter nos concordia, ut quilibet fuo idiomtte fidem proferret, Res addita non idem fonans differentiam facit, A non tantum a nobis Latinos, fed A inter nos, fi quis ex noftns id Grzcc proferret. Et cum pro tertio dixiftis, principia ac dignitates cujufiibet artis potentes nabçrç omnia quz feqnuntur, adjicientes quod progrediantes ab ipfis principiis, facillime oftendeUs effe necelTarium dicere, Spiritum çtiatn a Filio procedere: A fequerctur hoc ex principiis communibus nobis A vobis. Cum hzc probabitis, regratiabimur vobis: fed nos non apponemus hzc ipfis principiis nam hoc univerfaliter impoflibile eft in omnibus principiis univerfalium rerum maxime fidei, de qua nunc fermo eft. Nam principia, A quz poft, in multi* difereta funt, A torte

A»»» Couti 'H** in omnibus. Nam principium, univerfale; quae A fequunrsae , particularia: It principiem eft quod demonftrat, apse fequuotur l'ont que demooftrantur : principium eft propoûnoms, quzfcquuntar foot cooelufiones . Quonam modo uaiverfalia particularia fiant , fle demonftrantia, que demonftrata funt : unde quod principia conti* neant que fequuntue, necetfarium eft: feslquod addatur principii·, non eft neceflariom: & tunc longe difficilius , fi qua prohibitio effet , qua hoc inhiberet, ut in cafu noftro , maxime cum multa alia qua vera funt , Bc infant principiis, attamen addita Uon funt. Nam omnia dogmata fidei Chriftiane in principiis fcripturz infant: nihilo minos non voluerunt, ut quid fuerit adjeftum. B

Cum dicitis , quod cum Dei ecclefia una fit, oportet unam iemper habere poteftarem . Dicimus , quod etiamfi una fit ecclcfic poteftas , habet tamen fervare immutabilia, que per precedentes fuere tradita : & hac data immutabilitate in rebus uniformiter determinabilibus , firmatur , unam effe Temper ecclelir auâontatem I Alio namque modo ecclefia fcipfam everteret . Datus eft modus , ut occurrentibus obvietur privatis literis : fie faâutn eft pcrTarafium & Agathonem. Ultimo, decem particulas tetigiftis, qus id continent quod cspreffum eft , licet qusdam clarius habebant. Admirabamini in primo, quod Nicsni concilii fymbolum attulerimus. Dicimus, neceffitatequadam hoc faâum , C ut, illo ledo, videretur fada prohibitio io tertia fynodo.

And. Qusfitum eft a Nicsno loquente , fi fymbolum fecunde fyoodi « leâum fuit in tertia : qui refpondit.

N i c *λ* N. Primum tantummodo leâum extitit: ambo autem afferuimus leda virtualiter, primi leâione. Secundo dixiftis , patrum prohibitiones referri ad alterius fidei expolitionem, non ad dvclarationem prohibitam : nzc tamen falis operationibus patrum comprobatur , etiam declarationem prohibitam. Tertio arguiftis ab ipfis principiis Bc dignitatibus ; ultra jam relata , dicimus ; non neceffario (equitur quod vultis a principiis introducere. Nam nullum principium D alicujus difciplins feu artis poteft recipere conchifionem in ipfo principio: poteft bene effe cavit conclufionis. Nam mulijr declarationes neceffe fuere theologis ; tamen non fuerunt adjcftar principiis : ergo non femper addenda principiis de-Jclaratio. Ergo cum additio non fiat principiis fa-cr« feriptune , nec fymbolo ; · & removeatur veftra additio , cum pariter concurrant facra fcriptura A fymbolum . Admittimus quod dicitis, omnia fequentia tertium concilium referri ad ipfum concilium : non tamen tertium concilium poteft efle expolitio ceterorum , cum fequentia praecedentium fint declarativa ut plurimum . Stemus igitur expolitoribus Cyri Ilo Be Agathon i , qui tertium declararunt concilium . Cum ergo tertio E concilio neceflitas immineret, ipfi fandi patres illam prohibitionem expoluerunt , ut Cynllus expaefledeclarat. Ciarumeft, quod Bc aliis conciliis tale fuit propofitum , quod operedemonftrarunt. Dimittemus alia ad futurum conventum, Ut fimiliter nobis concertantibus, unusalteri occurrat. Sic cx patribus veftris qui fe obtulit mecum fptcialiter concertare , prrpatet fe in fecundo conventu.

a Sebivtd-bge·. Obat rainartatar» *«·

And Hiadiâis, pariter aflurreximus omnes hora xxi. diei.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD S t P TIM A M COLLATSONKM.

i fieAWam.] Clarius ex Graeco feriytort ftfiione oitava Ce : t.e fi ttiriafn,» , «jf fe. *»· ··>‹* «x /‹■«/·!«(i fafia» teitt /ieilnUiiir: tt •Ui eliitr , tif fe» f»ile>Ce» wga «NiUw·- Itat Am bobrat , m‹ p •ttrittfat & .» feilihei, ««Arator /rraaAo* Mraaf» (Mwajrr ‹« ywr wr«alsr , O U A» yM qg‹aa› , arwyr faWCrilar . Sfirita* [t*~ niem ·β Fili»f'Ktlm. Htitl ram luf*‹lt Bte» fn tnt, ya«tr‹u›, ïa raaAa* f»ixri4it ftefi» · › Biffai!» ver· , yaatraat fait»»» tncti iffrrmi f„i4 r«rr›a-/«ai. Hrcill».

a *Mttriet.*] Id eft , non prohibentur cepofitiones aliorum dogmatum fidei, fed expolitio ipGut fidei Ac (yratso-Ji inferta >θ ipfo fymbolo hoc prohibetur ; tc (laure occurrit tacit* objeAioni, quod prohibetur infert dogma contrarium, non explicatio ejus quod meft . kefpondit , quod contraria dogmata jam erant prohibita . ergo nova prohibitio refertur etiam ad «xpoGtionem ejuTdcn» fymbofi , etiam per additionem robi ad majorem explicationem .

j Srprima* . 3 Supra enim collatione tertia Julianna cardtoalis adduxerat leptimum concilium, m quo erat additum in fymbolo, Filioque.

4 J Fluta enioa fuerunt additS à fecundo concilio in fymbolo Nicaeno, fc tamen tertium concilium prohibitionem fecit , ne adderetur Nicrno : ergo inlelligit de additione fenius contrarii, non explicatieaii. Vide in collatione fcquenti .

COLLATIO OCTAVA.

DJt rv. Noviutt i s.

Di/cohno/sr *prdtikitttiut patrem (T caacilieram, dt* ne* addeade *ahfeid fymkal» (X diffinititiubm fidti·, 0" qttod additu , fit declaret* i

And . /^um factum confiftorium poftexhibi-V_a tas preces millarumve fulemma conveniffet, faâo filentio , Nicrnus qui pndie fertnortem fecerat, his verbis profeculus eft. k Sciiieea , did··.

N i c *λ* n. Cum nos optima refponfa reddiderimus ad plura per paternitatesvcftras expolita , quxdam nos prupter horz brevitatem omifimus , que tamen virtute Bc potentia in didis continentur® Sunt autem ex b veftris , qur refponfa requirunt. Etenim dixiftis, * movere fidem per fymbolum aliud effe quam declarare ; &r quod Agatho extendit fle auxit in expofitior.e quam fecit de fide, d &r quod vox ipia ^rcr»«»«, videlicet Dei genitrix , non neceffario debebat apponi ; * Bc quod fanda Romana *ecclefia h*c* fecerat , mota auctoritate patrum fle fandorum ccdefir , necelfitate coaâa Bc (ua audoritate *rjj* 3uam in hujufmodi rebus habet . Ad primum icimus, verbum , *montre* , non liabeie fenfum illum quem creditis. Nam fcquiturpoft , f non effe licitum addere nec verbum, nec didtonem , nec fyllabam: & opere coinpiobanlur : nam urgentibus neceflitatious ut declarationes fierent, nullas declarationes fecere. Quod autem beatus Agatho C dicat , quod verbis Bc fenfu debeat fervari integritas fidei, nos non intelligimus ut vos ; fed intelligimus , umvei faliter prohiberi univerfam mutationem. Hoc clare colligitur ex his qua: funponit Agatho : nec etiam minuit, nec auxit, nec immutavit quae funt fidei : fubfequenter Bc icdc ponit, eamdem fidem verbo

a»c*£ r,tioM« ‹« 'y«i»®i· VCre iruedrr»n»n st·· j'iÎTiÎT'·^ i«i»t» ›· ‹· *' yux* mfra · ι·iχ«ύo- ,,, diSsit· i»jly»oA·, J55ita*7ui" iy*bolo JjuteZZgiû fu»addua(f' r‹.i»rt pr». iyno‹le P,,' ' ρ,AoιlΓ,ι.. mZ* P'

Z & fen-

A feni** debere fervari. Quoniam reto aufttoni, vel minutioni . vei immutationi verborum 8r di&ionum prohibitionem imponit, videtur ipfe elFe iententi* utnoc: Ac quod ipie aliquam (ui expolitionem addic, non facit ad noftram qu-ftioxem, cum nunquam prohibitum ell, nec erit, privatam «c particularem fidei expofidonem particularibus *ii* divertis fieri verbis i at difciplinam ipfam fidei Ac fymbolum in omnibus immutabile permane»e debere, ut ipfe Agatbo exprctle infinuat . Cum ditflftis verbum id eft Det genitrix , non omnino fuifie ncceffurioin poni ; ncfcimus quo paCto hoc taâum lit : fi non erat neceffanum » non debebat ufquequa* que diffiniri ; Ac fruftra tot patres iolemaiter de eodubitaflent, *it* fuperflue alibi fuiflet additum -. B Si véro necflariuin extitit, militat noftra lententia . Quod dicitis , neceftitate fadam addi* tionem per Romanam fanCtam ecdeiiam , At au* étoritate fanâorum , utrum farôta Romana cclcfia auâoi itate ian^ofum mota fuerit, in aliis videbitur difputationibus , fie in fcqucatibus erit cogitatio* Si vero auflorïtate propria , aut ncceliitate mota faent : dicimus , quod necelfitas nullo modo k eft impedimento diffinitioni* bus patrum , cum nulla videatur excepta ; fie luo tempore cum caritate petemus , qualis fuit illa - ncceifitas. Verum de automate Romana ecclefi» mulca haberemus dicere » nili aliud elfet piopohtum nothum-. Nam lcimus Arcogaoicimus quoufquc fe talis escendat: primitus au- C tem volumus vos icire. quod talem licentiam, ut in fymbolo quid additur, excipimus , Ar ab cecumenica f/nodo & ab univerfali eccleha, ncdum a Romana , A: cum ab univerfali ecclefia excipimus. Ergo nec Romana poteft , nec hoc nos facimus, fed patres fecere in diffinitionibus eorumdem . Hoc diximus ad vcftra propohta , non his folis inniti volentes, fed aliis fuis kxo Ar tempore deducendis . Dicimus igitur, diffinitiones patrum ad quamcumque declarationem extendi: At cum audimus patres dicentes : Nulli licet addere , vel minuere : intelligimu, ad lyliabam diftionetnque. Ad ilta facimus teftisnonia fandorum patrum operaffe · Querimus, fi diffinitiones Ar prohibitiones in illis contente D referant fe ad ivmbolum, vel non.

• WihrM ; AıXıŋ,lı··* »»lr. in,

**j'<â* •Mrrvetw" Ce X* ·ı·>««î i·1v«Λ·î-, ■ftfrT-t* «(«•ptafe*· •44»<«r. As ■<>·*·· vlT «stii μ rr«UJo appota*.

Ano. His expofitis , lilcntium faiftum eft : intuentibuiquenoftnslex, ab eifdem quafitum, Earner allocuti funt . Convocat ifque cardinalius , qui fuo loco (edebant , pariter & cardinales Ac deputati (ex ad fumminn pontificem ad tribunal cjufdem accelTerunt, cinétique pincer allocuti funt. Omnes rem quidem in fidei elfe faΛo , profefli funt: tam mature graviterque cunita fecere.

Lod. Quid demum fecutumeft?

And. Rcverfi funt icx deputati *ad* confti tutum locum. Demum cardinalis , qui intercos primus fuerat , fic inquit.

Card De mandato fandhtiimi domini no- E ftrt aliqua referam . Sacer hic certus, qu* Ac hodie *ii* pridie retuliftix, audtvit. Conveneramus, ut dteenda icnpto ederentur . Quare ut forma fervetur, conveniant qm fcripfcruut, Ac de feriptis conveniant : Se demum convenientes plenum *& pertinens* recipiftis refponfum; Ac nunc etiam quefitu veftro refponfum damus hoc modo . Ex verbis vcftris , expofitis geftis tertii concilii , patie, legerunt Nicrnum fymbolum, epiftoiam Cyrilli ad Neftorium , blxfphemias Neftofii , fytnbolum Neftorii, Tarafii , auâoritates. ceterorum laodurum , cum aliquibus fi. A dei diffinitionibus : poitea fequitur: d Nulli liceat aliam fidem proferre »ef exponere , Atc. quam illa , qu* a patribus m Niera conventis expo-

' 'jj MW'^· Cmuri.

• Dicimus prohibitionem referri ad omnia qu* tuere in Nicea expolita , Ar quod non magu ad fymbolum, quam ad «has diffinitiones refpicit. Vos tamen, patres, aliqua patienter audiatis dicenda pee dominum Colofién-fem.

Mit·*?? ». **..* *.

Ano. Antequam Colollenfis verba faceret, cardinalis petiit a Grccis , ut aAa Chakcdoneufis fynodi exhiberent . Qui Grnci rtfponderunt, non habere integram fynodum . Tunc cardinalis diait, libros debere portari. Papa demum annuente, Colofltnlu his verbis allocutus eft.

Co loss. QuxJirn diebus his per vos repetita funt, que judicio meo *ii* collegarum non videntur ftare eo ordine quo diâa funt. Prxterea cum quedam tirmiflima lententia confirmaflem & oftendiffem , vos alio fcnfu declaraftis , Ac plane qurdam negaftis . Verum cum omnia talia maxime conducant ad prefens noftrum certamen , patiamini, obfecro , patres optimi , ut ipfa paululum repetam, Ac meam fententiam dicam, veftramquc repellam-. Illud in primis proferam , illam vcftram exhortationem fanâam, cum unus & idem fit ambobus finis , oportere patientia uti Ac modeftia; memori* fit, idve Ac vos faciatis: illud addens, ut que limpltci animo Ac iedo corde dicuntur, non (inillra intcUigemu affuinsnrur , quia &: nos Ac idem fecimus, Ac qurdam , etfi fono afperricna vifa funt, equo toleravimus animo , 4 in fututum faciemus: hoc fafio raritas inviolata manebit, Arfihis quclitus alfcquitur . Voluiftis, patres , repetere a me diâa : non tamen repetillis eodem ordine nec lententia ; cum vettrum problema fuiffet , quomodo fanâa Romane ecclefia fecerit rem prohibitam, Ac quomodo illi licuit . Dial ad hoc, quod non tuerit additio, quod nonfuç. rit prohibitum , quod fuerit verum , quod impellente maaima neceffitate , quod effet maoifefta veritas in ecclefia Dei, *9t* quod oportebat id fieri per Romanum ponti licem , ad cujus officium Ipecialiter ifta ipeâare nofcuntur: ex quibus concluli, fuifle omnino licitum Roman**ec*clefi* >llam declarationem facere. Repetitio vcftra nec ipfucn ordinem fervavit, nec fententiam : Quare oportet in prsfenti dc hoc facere fpedalem mentionem. In fecundopaffu dixiftis, · tertiam particulam nos fponte ooftraomififle, cum iucrimus auditi rad nutum . Nonne expetitum patet i Nonne dominus Hiemus dixit , quod que dicebantur, non * tangebant quefitum. Ac quod eis non intendebatis dare refponfum *f* Quid reftabat , mfi de ea re tacere ? Quid cffundere veiba vobis non audientibus? Et inviti venimus ad filentium partis illius , *ii* certe fatis cnurfti. Ex illiu» enim panis probatione facile erat probare, finite licitum Roman* cccleIte facere declarationes · Hrc volui repcteie , ut conftet omnibus , cujus caufa pars illa fuit omiffa . Et cum voluiftis Cuidam noftro fyllogifmo dare refponfum , aliter adduxiftia . Nos hac argumentatione uti fumus : Nulla expolitio vel declaratio alicujus diftionis eft additio: fed dicere Spiritum faoâum procedere a Filio , eft explicatio contentorum in primo : creo non eft additio . Vos replicando »disiftis . Omnis additio fit ab extrinfeco : ergo expolitio non eft additio,

A •••fea» Λ D*>· wtnii». ··· m·** «·*«···«

Ano.

A,,■· ('•sisti '..*. ■ΛoZ™' ■ud· t·* ·*. 4,<*"*

ΛMO His expofuis, Nicrnus hredixi:.

Nic.en. 'Dico, quod omnia per »o* difta habent refponfioncm congruam . Dc hoc lyllo-8'ie,° miramur , cum omnia feriora fine que diximus. : non pretermifimus iyliogifmum de qoo verbum facitis, fed venimus occurrence fyllogiimo, quo uii cftis primum fyllogifmum probare.

mm» · »«

Colos a. Ego illo lyitogiimo noouiuslum, quod dicitis : verum eft , quod ad confirmario-nem m,)®rU fropofit» pr«mili hoc, quod omnis additio fit ab ettrinfeco : nec ufus (umfyi-logiimo , fed fiiailitudtoc , philoTopborum doétrioa dicentium debete efle (imilitudine* fire-re** 'I11** habet convenientiam &di-fconvenientiam . Hoc habeo cx doctrina veftr* B

ma pvmm- Tfauo^vîi pr·- t*!*.·*0*^· fc Tipit*»- <»a·'«Γ ·ï>c»<.<U«m

N i c a N. Dicat paternitas veftra , ut placet, potelt ii dicere. Sed que diximus , (cripta 'uat · & aulcultavimus eunda , Be ea ill is rc-(ponfionem ccpimut.

qj^tîîl' Co lois. Veniamus ad alia . Ego dicebam , quod doemi , Filioquc , comprehenditur in verbo , Faire I Paternitas vcftia iclpondit , quod medium . quo illud probabv.ui , capiebatur extriniecus , videlicet afTumptionc hujus, quod quacumque habet Pater , rubet Filius : ailerenici hoc extrinfecus efle . Scd fciciidum 3U1J in diicipiina dicatur extciufecus dc (ccun-uin philofuphos, Sc maxime Ariftotelcm . Illud in difciplma extrinfecus dicitur , quod mm C iubjieitur iubje^io cjuidem fcicatiz, nec pariera eamdem , nec piopricttatcm , nec paffionem habet , licut ii ductemus , arithmeticam Jiftarc a philoiophia naturali , Sc aftrologiam a moiaii, in quibus fubjecta diftinguuntur . Alio modo dicitur extriniecus , quod non eft in eadem voce: ut procedere Spiritum a i ilio , cil voci, alienus dittionis Ac fenfus. Ignoro quomodo capiatur extrinfecus per vos . Si extrinfecus capitis, ut dicatur non efle unum fubjcâumin uno. Be alio problematum, videatis , an (ane lit dictum * icqueretur maximum inconveniens contra fidem: nam Icqueretur aliam efle fidem evangeliorum a fymbolo . secundo , quod propontio » M n, ill*· QuKCumquc habet Pater , Bec. non fcqurretut ex k ly®®0·* diicipiina. In difciuliniscun- D irTNkTfo! · quod eft unius difciplins tubjettum , fmtu vi non pou-ft probare ali*m proprietatem alicujus fubjeai altciius diiciplinx . Si ergo »01 hzc, η,·ι. i·*·, falvatoris , edet alienus objcdi , mhil cunduderetur per expoffta in fymbolo. Hocquamalie- ·w^sX** num lit a fide Chriftiana, patc<nitatcs veltrae vi- .»/ d™1· Et certe quod eft prccipuum in fide, vel immediate a primis principiis , non poteft dici epi, , jo- exriancum , vel alienum. Nome fumitui a doitriaa evangel 11 f ergocvangeliumeft p,incipium irwUit.«r βα Sux *uf>t lymbolo : ergo eft proprium «"r"*(■·' principium , non alienum , At non extriniecus laffeaû..

Hoc clarum eft, evangelium efle lymboli princi pium, quia apoftoli exequi volentes Dei perceptual . ut omni creatuix evangelium prédiraient , ut pariter in evangelizando convenirent, E ex cvaugcho fecerunt fymbolum , quod dicitur apoftolorum . Sequitur , quod veroa evangelii non poflunt dici extrinfecus a fymbolo, iptelligendo cxtnniccum a fenfu . Ncccfle eft ergo quod extriniecus intellexeritis fecundo modo , videlicet quod non eft cx voce propria, prout <Cc.iK«t,*v in fymbolo ponitur . Scd ex hoc lequitur inconveniens aliud , quod fymbolum faâurtt ex w 'chir^ fide * Chrifti, faâum lit per additionem: quod «7« ■ negatis . Nil etiam eft fymbolo politum ■·«·{·(·o.

per concilia , quad * immediate reperiauir in , o<ı*τι c fymbolo apoftolorum . Nicanum concilium declaravit coniubftantialem, quod non inventebator ta lymbolo quoad verba , nec lequcbacur r ' immediate ex aliquo polito in (ymbolo I Nam ft es aliquo icqueretur , es illo funeretur , a Patre genitum: led e« hoc non (equitur abfolu-:e, quia Arnus dicebat : Dato quod Pater Filium genuerit , non lequitur K ergo confubftantialis· Nam fol hominem generat , non tamen lubftantiam cum homine communicat : non lcquitur, genitu» a Patre ; ergo confubftintialis. Oportet doârinam evangelli capere , illam videlicet*. £«· er Parera·»"· [·<**> : ex qua con J»"··** eluditur coniubftsntiahrai. Sed tali» inodu» dtrendi, fecundum vos , extriniecus vcait : ergo clt additio. Hoc idem in Confiant mopohtano lymbolo . Nam dicere Spiutum fanftum dominum Ar vivificantem , cum non fuciat vox talia in fymbolo, nec es aliquo immediate (equitur, cum non inferatur , Spiritu* , ergo dominus I Tamen patres ilis concluierunt dominum &.' vivificantem efle, ex evangelio rem iplam (umentes, aut ex principiis primis : Se tamen fecundum vot fequerctur dic per additamentum . Et quia quod (equitur per additamentum, eft aliud quam principium , quomodo falvabtmus Enheiıηı diftum , qui interrogatus a nobis , cur de Conftantinopolitano fymbolo mentio fafta non estitit, dixit, quia idem erit: que quidem venias fta re non pofliet , (i dicitur extiiniccui illud , quo mediante , aliquid inducitur declarationis in lymbolo . Advertite quatio inconveniens, quod in tota philofophta daretur ex hoc, cum io omni lcientia contingit lirrt demonftrattones, que fiunt per quod eft elle rei, demonftrando proprietatem de proprio fubjciSo : 8c ciitv tale quod quid eft elfe rei. nec in voce convenit cum iubjetto , nec in predicate , nec in conceptu* ut Ariftoteles 7. metaphy ficorumprobat , (equitur hoc inconveniens in philofophia, quod piopricias alicujus (ubjeâi fiet per cxtriofecutn, Se ineffc (ubjetto per ertrinfecum : quod tamen falfum eft , & arbitror vos non negare doürinam fandorum i Se eorum maxime, qui approbati funt per concilia : cum de fide Ar religione Cbrittiana quid docent , nil docent quod iit cxtriniecum a fide · Nam cum dodrinaChriftianorum theologis fublic , cum allegatur quis doilor , pcrtincntiiEme allegatur : Ac nullatenus alienus a dodorum illorum numero eft beatus Balilius, qui feribens ad fratrem Gregorium Nyflenum a dicit ; Quicumque intelligit Efie Spiutum , intelligit Ac fimiliter comprehendit ·ιτ<·«μ4«·1 illum ex quo eft; intelledo Spiritu, intelligttur St ille cujus Spiritus eft , Se quia Chrilli eft Spiritu, · t & cum intclligitur Spiritus in r i, qv<« lymbolo , intclligitur Filius(. Ex hoc datur c intelligi, quod auüoritas illa filvatotis , Qva c»*e»e hdet Parrr , &c. non dicitur quid ex-J·*·-β,"·, tiinfecus continere : alias sequeretur, quod o:a- <A"^»*.*.. nia illa quibus uG iunt patres in declaratione 4it_·<. fymboli . client additiones : St cum ille ad.h tiones non prohibuerint , " quod non dicatur., w>asiew unum Se idem ivmbolum , cur in cafu noftro j.Ltar. non dicimus , dicere Spiritum procedere a Filio, intclligi illico ex quo procidit a Patre i ' n/re.h^t» Nec.'eft neceflarium , cum dicitur quod aliquid includitur in alio, quod debeat elle idem penitus : imo («pe contingit , quod conveniunt in uno , Se dliconveniuot in alio , ut genus cum (pecie; Se licet explicans fpecies , aliam vocem habet , nemo philofophus diceret , additiones

p»ter - h«be« «rg» i- i^dno****

efle

CoiixTio ItBIH * Ip****' corrélâtiva», Mc c contra, A *l fc habent, quo uno portto, aliud intclligatur, & nihilo minus illa diftinguuatur numero, Ipecic, vocabulis. Cum ergo in cafu noftro res unius fubftantir lint omnino ecdem, Îtzterquatn proprietates conftitutivz: non eft icere habere quid extrinfecus, ii inferatur unum es altero. Dico igitur es his, proportionem declarantem Spiritum fanâum procedere a Filio, nullatenus.ertrinfecum porte dici, ii es verbis Chrifti illud iufeipitur. Et cum admirationem fafeipitis, quia diximus es theologias principiis iequi, Spiritum fanftum a Filio procedere, minime mirandum eft: fed nos ipfos admirari convenit, fi admirationem fukipitis. Nam hoc folo brevi difcurfu luce clarius patet; quzeumque habet Pater, habet Filius: ied procedere Spiritum habet Pater; habet ergo Se Filius. Syllogifmus hic eft in prima Ggura 8e tertio modo: antecedens 8c major concerta eft, & eft Joannis 16.

N ic.iN. Auctoritatem Joannts admittimus, fed quod reducatur ad fenfum quem dicitis, dicimus vos dicere.

Co l oss. Si iyllogifmus admittitur, conicquentia negari non poteft.

Nic*n. Dicite quid placet, quia adeanon refpondebimus, que ad conclufionem prarfentem non faciunt: fed profitemur hoc, hoc modo nunquam ad concluiionem venturos. Nos quidem patienter audiemus expolita, quoufquc ad pro- C poGtutn veniatis.

Co loss. Nonne quz retuli, falvatoris verba font, Se minor per evangelicum textum comprobatur? Ergo argumentum concludit per fidem. Nift vos hujuimodi principia negare velitis, luculenter offendam, quz diCta lunt, rem dc qua agttur, pertinenter concernere.

N l c æ n. Dicite prout placet: fed rogamus, verbis honeftis, nec afferatis nos fidei principium negare

Coloss. Cum vos audierim dixilfe, gratias nobis * afturos, fi a principiis fidei Spiritum a Fiho procederedemonftrarcm, defidcravi id agefC, u{ CuUjign4s rependeretis grates..

l p»ioii>- tr h« >pi· lallacioae.

N l c an. Id diximus; fed iuo tempore id D petivimus rclcrvati; rationi confonumcft ut fervetur.

Colom. Dicam quz veftro judicio pertinentia funt, Se liberum eft refpondcre quod ventitem detegit. Dicit Se ipfe lalvator a ic procedere. Nam nil eft aliud evangelicum illud, 7»·»·“· *Ex* mea *xcap/tr*, mfi Spiritum ex eo procedere, beato Epiphanio teftc, cujus verba funt hzc.

Hic dcfuHC krcvti ^rràz axflentettt fxxÎli Eptfbxxri^.

Ejiyhs

Et cum «iferuiftis, quod (kut condufiones non adduntur principiis, Gc nec hzc addiuo E fiet iytnbolo: dicimus quod abiolutc verum non eft, quod ptincipiis condufiones non addantur, quoniam in tina diiciplina veniunt multiplicia c>r,qu«hic principia, aliqua quz non ptobantur in illa, dcfu.t- Vf| qU|2 per nota |U(U, ut ln mctaphylica; vel quia in alia dodtnna ptobantur. Sunt alia quz poifunt demonftrati, Se hrc poifunt cifc principia & condufiones, ut in morali philofophia.

And His expofitis, filentiutu faftum eft, Sc dominus cardinalis ic inquit.

Card. Hora jam furgendi eft, ac noâi parendit veftro quzrtco reiponfum dedimus. Dominus Coloifenfis non ut expofitis refponderet, hzc retulit quz audiftis: fee quia videbatur eidem aliter vos fumpfifTe que aixerat, quam videretur expediens; vifum eft » ut ipfe le declararet. Reftat, ut feriptores conveniant ad diem Sabbati pro refponftone noftra recipienda. A „„ o cmrixti iqji.

N l C λ H. Dicimus, Sc dicemus veftrz paternitati, quod quzftio noftra in duobus confiftit. Primo, fi veftrum dogma verum fit, vel non; 8e veritate inventa, an fymbolo addi licuerit. Omnibus quidem notum eft, ultimum przcedere primum: nam & dato dogmate vero, dicimus addere non licuifte. Modus difcuflionis B habitas longus eft: 'videtur omirta difcuilione veritatis dogmatis, ut ad rem propofitam veniamus; hoc videtur expediens ifti rei. Nam ad ea quz difta funt, non videtur fatisfaâum, nec interrogationi noftrz refponfum.

Caro. Non pertinenter Se bene quzfitodedi refponfum?

Nican. Non expeftavimus veftrz paternitatis refponfionem 1, iatisfaâionem quzfiti, e 8c illa audita, quz intendimus comprooare, li de rvfpoo- verba domini ColoiTenGs impedimento non fuiffent. 4iMb, 4»

Caro. Duabus diebus cum orationem fecenus, quod ad interrogationem unam perturba- ,. not, hu- rctur dicendi modus vel alteraretur data dicendi forma, juftum non eft: die Sabbati re- »ó*ùι<Γ/ fpondebitur per vosexpofitis, demumve paritate ferrata, ad breriaquzfita breviarefponfa dentur. *. cônit'ôné" âücuti.-cai

And. Hora jam *11.* his expoGtis afturreaimus cunâl.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD OCTAVAM COLLATIONEM.

› D/rioei.} Vides leAor, quod cardinalis immediate & direfte refpondct quziito Niczni elate & breviter; noluit autem refponfionem fuain dilatare in bac collanone, quia prius voluit Colortënfem refpondere ad difta a Grzcis in prioribus collationibus, dicens hic, ut iterum replicat in fine hujus collationis, fuam refponfionem ad quzfitum Niczni dilatandam fore *tc* probandam, ut re vera przftitit Forolivienfis in fequenti collatione, *Sc* ipfe cardinalis collatione decima Ac duodetima » ubi incipit *l Tfettiii*: & l j. ubi incipit *i Ege elltge*. demonftrando quod additio ptohibita refertur ad omnes diffinitiones, quia prohibetur folum dogma contrarium fidci, non autem declaratio, quia tua» non eA additio, fcd major extenlio. At vero Grzcus fcriptor, vel ejus fetiptorum corruptor, fertione nona, quz huic collationi correfpondet, port con lui rationem deputatorum cum fummo pontifice, non refert refponfionem cardinali, quziito Nicaeni, neque promillionem ejufdem de eadem refponlione comprobanda io fequentibus: fed dicit, *uullree Jruut T'/fefirut» fitjii· Hjcrui. & Ctirjjruftm tvegrtun ruer» fuprfiium*· ynia, inquit, nan/njiprcriaar *illi tfie rrfprufirutt*. Sic fc riptor muri Iu,, vel ejus feriptotum corruptor, *6c* judex non conftitutu,

Hanc cardinali, relpoufionem, ut optimam, inferuit pofiea Beflarion in opuiculo ad Lafcarim cap. |· in fine hujus operis exhibito.

Hinc apparet non erte plenam fidem adhibendam eidem fcriptoti, vel ejus fer iptorum corruptori, dum feffione fexta perbrevem & infdfficientem ejufdem cardinalis Czfarmi refert refponfionem ad di&a Ephefina improbantis oâavam cscumemcam fynodum, in qua Pliotiu, fchifniaticu, ejus antefignanus fuerat condemnatus, quam ampliorem *Sc* fortiorem optartet Naronius torn. 10. anno Sep. num.ei. Quamvis alio etiam cx capite excufari poffit cardinalis, ut idem ipfe ibidem innuit non enim tempus erat, vel opportunitas difputandi de otiava fynodo, fed de additione, Filioque, in £y mbolo.

diuslii^aod propter ejus interrof,- èr«'"od« dicendi per- '''‘on.tos dicbar *fur-* ^*"r» d'e^* proeefnone Spiritui ,i- ®,! »ecefa f^perVisa- dicc- rct *Caloi-* feefir juxta fornum cA- amittere propter m- terrogatio- <uPra pjkeao "dc _u, ,n pri- m, not, nu- jurcollatio- dicimur.

Ta»X^

Ċm* is ° -r' ,*·» ♦ B Γ<·χΛ<·i.] Oreci enim, at fupta, inAiteruat, ut Pr,u' 'i''*'·' » xttuai futrit licit» ail4cn fymboto, qutm utrum fit vtia propolîü·, ex hm Filioque » & teGOebant, ut de hoc ageretur.

COLLATIO NONA.

du τιιι. Nonun ts.

^dddditieatm , FilMtfttr, aea tjji ttrt tT frefrie additieetm, vryur tfft frehikttam .

And. **oNytitiiAT** ccetus facer , cunV_4 ftifque expedautibus, qua exponere epifeopus ForolivienGs *et* Latinis deputatus tertiua , his verbis esorfus eft .

FotOLiv. Ad ea que diAa funt per nos, reverendiftimi patres orientales , primo per modum prcambuli tria per vos propoGta commemorabo . Audivimus ab initio veftre collocutionis dicentes , non debere nos huic rei infiftere , ant ftudere ut vincat una pars alteram, ut noa invicem fuperare contendamus , fed tantummodo menti effe nobis , ut puram fc finceram fidei veritatem clare Ar aperte in medium deducamus . Quod utique approbavimus *Bc* nosipG , fc cum omni Audio fc cura Cequi volumus t quia lient in epiftola «divus Hieronymus dicit, nunquam errat dubitatio quz fequitor Teritttem , Jnmj «fiam ipia veritas. *Se* prefertim divina veritas fanâe fidei, homines valde diftantes regione , moribus fc lingua , imo *Bc* feparatos congregat & colligit in unum , li magnus ille Areopagita manifeftat in libro de divinis nominibus b , dicens : Fides eft unicum credentium fundamentum , eos colligans in veritate . Ipia enim eft icientia adjuvatrix cognofcenttum A cognitorum. Igitur li optamus , ii intendimus, fi (ludemus ad hanefanôam unionem , mentem realem *Se* conftantem procurare oportet , ut animorum fenfu convenientes , in ipfa veritate uniamur . Secundo, per vos preciuftum eft , quod quidquid per nos traétandum &- ratione dilcutiendum , cum patientia Amanfuctudine & tranquillitate tradetur . Et hoc utique magnam in corde meo induxit Iztitiam, adeo ut cum propheta dicere poffem , cum hoc a te , domine Nicene , intellexi t *Dedifti latitiam* 1« *terde mte* : quia ficui feribit Paulus 1. ad Timoth. epift. *Struam dentini ne» ofertrt l>~ tr^are, ftd manfuetum tffe ad emeer, dectlem,* patieattm ruas *medtfita,* Ac. Tertiodixift/s quod fervare intendo *Bc* deledat , bonum A rationabile effe, ut allegationes , refponGones A rationes noftrz Gnt breves , cum brevitas ipfa A facilius apprehendatur ad intclledum , A memoris commendetur facilius . Quod utique Îilacet , G ita breves non funt , quod Gnt obture, A imperceptibilités evitetur · quia dicitur , obfcurus fum , cum brevis effe laboro. Precor , reverendiGGmi patres , ut non exigatis a me duo impoffibilia , fcilicet ut lun brevis, A ut refpondeam ad omnia per *vos* difla . Refpondebo igitur ad principalia , & fequar ordinem veftrum in refpondendo . Primo e proppfuiftis duabus praecedentibus collationibus, 4 in hac refponfione < quia Gc rationabile nobis vi^ctur) aliqua concedemus per vos diila, nonnulla negabimus , A rationabiliter & jufte rationem in medio deducentes , aliqua dcclarabimus , ad quzdam vero non dabimus excenfam refponfionem , fed brevem, fc fub quodam involuero · . Nec dubito quod vos peroptime fic judicabitis faciendum , f fequtns in nomine domini . Ad hec fex difta principalia fpondeo . Ipfa veftra propofitio incipit Gc4 Cum vos audierimus , Ac. Quantum ad hanc partem , dicimus , qxod bene fervaftis rationem exordiorum . Sequitur initium veftre controverGe hanc particulam , Filioque , effe additionem estriafecus fadatn , fc per confequens prohibitam dicitis Gc ad literam. Hoc *licet effet verum Bc* redum , non licet addere , cum fc multa , quas fc vera fc oeceflaria font *Bc* declarata , tamen non fuerunt addita, nec in fymbolo pofita , cum hoc non liceat. *Bc* pofiea per mtcrjedionem multorum fermonum , quos ego fammatim explicabo , concluditis . Quare cum Gt detnonftratum , additionem effe prohibitam , fc probatum etiam , hoc effe additionem : ergo hoc prohibetur . Huic omnino volumus re(pondere : fc ne videamur di&a veftra negligere , dico , quod in hac fermonum interjedione vos primo commemoratis dida per reverendum dominum archiepifcopum Coioffenfem : fc dicitis velle rrfponderc ad ea quas faciunt ad propoGtumalia ad aliud tempos refervare . Et dicitis velle refpondere , fc repetitis dicentes , quod ipfe ufus eft quodam fyilogifrno , ' fc eft verum , fc quod vultis facere additionem de minori , *Bc* refpondere ad ea que deduxit per continuationem illius, fc formiffe Gc fyllogiftnum ; Omne additamentum extrinfecas fit , declaratio autem non eft extrinfecus : ergo declaratio non eft additamentum . Hanc partem dimittamus . Ipfe reverendus dominus archiepifeopus eximius dodor & profundqs theologus eft, fc optime arguebat. Ad ipfum mitium controvcrfir , cum dicitis , hanc particulam , Filioque , effe additionem , fc effe prohibitam , manifefte contradicimus , negando ipfam effe proprie additionem , *Bc* negantes infuper eam efle prohibitam : *Bc* hoc volumus declarare per diâa faoâorum , *8e* rationabiles declarationes . Quod non Gt pure fc Gmpliciter additio , declaratur ei habitudine continentis virtualis teftamentt novi fc veteris, A ex ordinato fucceffu in exprefftone articulotum fidei . Et primo fic, beatus Auguftinus i contra Fauftum expreffe dicit : Chriftus non venit folvere legem , fed adimplere : non ut legi adderentur que aberant , fed ut fieicnt que feripta erant ; quod ejus verba teftancur . Non enim ait , Jota unum , ve! unus apex non prsteribit a lege , nifi addantur que défunt*, fed ait , Donec omnia Gant. Item de catechixandis h : In veteri teftamento eft occultatio novi , in novo teftamento eft manifeftatio veteris . Item in queftionibus ' novi fc veteris teftamenti , cum dicitur in evangelio * , *^iadiftit d.Üa fant* , fcc. *aattm dite •veiitf* ms *rtfifiert male·,* non aliud voluit, quam quod lex id fenfu habuerit . Et fuper illud Ezechielis : *Siiat reta i» medie ηta,* Gregorius "ad literam: Rota in rota, novum teftamentum in veteri . Item gioffa ordinana fuper Matthzum capite quinto , in illis verbis; *'veni folvtrt It^em* ; ait : Evangelium eft recapitulatio veteris legis . Conftai , quod recapitulatio non eft additio . Si igitur fecundum Auguftirsum , tanta myftetiorum copia novi

Margin notes: cri..r>u« n»·. 14. — 1 Ixcap.7. — t — • Expolui- fyôû>Ai,rC d E)U. .e;- ûoeiî re- Ar«. — 1 x. < «··»»- — vT,ηΪ"" Cr<c- 'rp—1 — Ar»™. — fg. ly'* — >O··«.iv. — «<«/., aie- — «»► £· (twei." '* ho· <.

00»« left*menti, quia includebatur implicite »n A reteri, non dicitur additio fecundum ienfum, non nxitum , ii illius articuli expreilio non dicatur proprie additio fecundum lenium , led potius impliciti explicatio . Dico hoc idem cx ordinato iuecrfl'u articulorum fidei . Nam ficui dicit Augnftimu · , tempora lunt mutata , non fide» ; eadem enim patrum piAcedcniium de Coquentium fidet . Nam A- qui prcibant , A Au' fcqMCb*ntMf. clamabant ; Pratdidhri fur *vt*- •rr , Ac. Sed tamen in articulis faûa cil impliciti explicatio . 8c indeterminati determinatio : unde circa reparationem noftrr fidei A laluti» magia quauy veteris licuerunt. Abrahx faûta eft implicite explicatio Gcnelis vigelimo fecundo . cum ei didum : *ia firaiiut fpo featii-* B *ctatar* j"trvr Adlyuc liaiae ieptimo major explicatio fafia «lt m ilha veibis : £c<r virj· *ttncipitt ty putrt filma» : Sc* tandem ma· /or explicatio iaita eft pti angelum ipfi virgini querenti modum , cui lie expreiTixn eft : *Spinrut fauthti ia ta .* Et Ita tute circa articulum de Spiritu fando , quod primo tantum confitebatur eccleha tempore apoftolorutn : Credo in bpiritum lanâotn · Et cum pollea ecclelia dixit 10 lymbolo, Ex Patre procedentem , non fuit novi additio , fed cjuldem caprelia explicatio. El lie cum poftea cxpreilum eftt &' ex Filio, non fuit novi articuli appolitio , fed ejufdcm articuli magis dctermiuta explicatio . Negamus omnino bumlmodj C additionem elle prombitain ; nam ut optime diftuiguK dominusBonaventura k optimus theologus , triplex 10 lcriptuta invenitur additio. th»4 › i» qua additum elt contrarium ; alia, in qua add'tttm eft dive.lum: alta, m qua addi- 1ù"' c,t conionum. Illa prima, fciiccc cutnadditum eft contrarium , eft error fic brreticum: uc qut> diceret in divinis Patrem genitum, aut Patrem natum, aut Filium ingenitum, aut Spiritum iantfntn a nullo procedentem , tcu creatum . Secunda additio eft , cutn quod additum , eft valde diverfum : A hac additio eft pr.tlutnptuola Se temeraria , quia temeritatis * firslumpttonis eft. in veritatibus fidei St laete cnptutz aliquid dlvcrium dicere; uc h quis m D divinis «Jterret , Paticm geometram , filium ariciimcticum , Spiritum aftrologam ; licet lie dicendo non multum recederet a ventate . cum qurhbct pertona divuia 11: omnipotens & omnia Iciem : tamen quia modus dicendi eft di verius a modo dicendi A Unctorum & Icriptu re. propterca tales divertas locutiones pratum prion. adfcrtblthus . Icrtio vero additio , ut ii dearum divinis. Patrem omnipotentem, Fi- Jiuin cotilubftantialcm , Spiritum finitum pro· scJCiite n ; ce hac eft pioium *te* catholicorum ; eft enim fidelis mft uttionis : quii quod implicite ineft- explicat . IHc autem piatadduifts duae additiones . ieilicct ubi additum elt contraiium aut divcilunt, omnino prohibemur mb E grxvilhmacum comminatione petilarum . Unde Apocxlvphs ultimo capite dicitur : Si quis appo fuerit «d hoc , apponet Deus lupcr ilium plagas icuptts in libra ifto · Ilia vero addtuo, m mia additum eft coolonum 5c conveniens , non pnihibemr in Icriptmis · . imo laudatur A icuiuneia ut a falvatoic noftro duente : *Qaati-* ! *^ptrtr^i» vt<i*, , ,5« *uki* Er m eccieiiaftuo : <^»1 Jimiirr vr › t 'U"> *ifnunhj. bibft*. Nunc ad ptopplitum dico, quod m hac *erbali additione pec eft additum contrarium . nec diverfum ; *Sc* non eft cx *fno* penece prooibua · imo additum eft conionum Aconvemens . Uhde apoftoli dicentes in fytnbolo , Credo in Spiritum iauôutn, patet, <|«od non fecerunt expitUioncm de procellione ejus , nec ex Patre, nec ex Filio, ollea ianrii patres. ut occuncrent A' obviarent crrortbns pravilvc dogmatibus haieticorum , exprclferuat cx Patre , veluti conionum fidei apoftolomm i & m eoluin c lynibvlo appuluerunr : A' lre confequcnter pofterioies paires proceftloncni ejus ex Filhu , ut conionam l>uibc.l< fidei, ORiciieiunt. Hic non me exundo ad declarandam , quod hujulmodi expreffio , Filioque , iit coolona A' conveniens fidei, A pioleftioui lymbolo patrum , ne dicere poliitu . quod ego exeam *prp*polituin ; fed cum yolucntls , (um parato* , *fe* jim hic trorlum notavi t A fi voluerm* , antequam iieimur huic , explicabo . Sic igitur patet cuicumque rationabiliter videre volenti veritatem , exprcftiooem illam, Villoquc t non olle proprie brnplicircr additionem , nrc ullo pxâo rne prohibitam : *t<* hoc pro nunc totfiriat ad iclponfioncm veftur principalis contro «critae . Intremus nunc profundius rlhus controverhx radicale fundamentum , quia concrariau* nobis omnino , feniicnict quod nullo modo licuerit addere nec claululam , nec diftionetn , nec fyliabam ; ubi quatuor circ; fundamentum ponitis . Primo motivum patrum : fecundo unam rationem : tcitio unun auiftontatem beau Cyrilli : a quarto dc venii- d mill. Pιιιηu dicitis ad tam iolcmnem pio- hihitionem futflc commotos patres terni con- cilii , ut removetent a fidelibus licentiam non utilem , imo damnolam . Sed circa hajuirnodi licentiam dicitis unum , quod tnthf non v>- detui vcuhmile » ialva reverentia . Dicitis c- mm quod licebat a ptincipio rciiginnts & hdei lolum declarare, exponere Af extendere *qua* implicite erant contenta in facra icriptura· . Hoc folum tills veteribus patribu» licebat facere . ut volebant illas declarationes ponere m l^mbolo , & ubicumque, prêter tn textu laerae icri- Ciurr ic pollea h*c licentta parum tuit prutbita ' . partim autem relicta , fcihcet dec.'arate 3c extendere ilU qu» continentur m facta lctiptura $; hoc enim nunquam fuit prohlbltum , nec in luturum prohibebitur . Et dico 14 quod non videtur mint verihmiic , qnod illix patribus licet uti declarationibus, ut volebant, & ponere in iymbolo fidei , nila client congregati in contiiio generali : quia dicit fabctus Thomas ,l de Aquino , quod nunquam tait ia-a cta nova editio lymboh fidei . nili in eoactho gtwaii - A loquitur de quocumque fymbolo, i|uod fuit commune ecckltc lymbolum , hoc p.xnniflo , lcqitar illa quatuor . Primum eft iftuJ , quod cum uique ad iccundum *Sc* acu ineiiicum concilium liceret pattibus uti tali licentia ad libitum , poft illud concilium , quia nonnulli ufi lunt tali licentia in malum proprium , quia fabricabant fymbola , 10 quibus feminabant contraria fidei dogmata 1 cum patres tertii conciln vidiftent , quod talis licentia nil lucri operabatur fidelibus, led detrimentum magnum, cum liceret cuilibet addere, eam licentiam abftulcrunt . Ccne hoc non videtur verili mile » nui intelligatur de licentia uiurpata , quam haretici A' prefumptuob fibi ufurfianc , de qua valde congrue poteft intclligi 11- ud diâum I Deteriores omnes lumas licentia

Et in

t x
/o.
Let. t.
IT· ixf-g ria· pro- i.li.wi·" ra«,4«k». 4»immT qw· m«44 aisaici*.^

ammo Cxaisri ·♦»«·
eentili· ^****.*tk
«r(u^ra<«
*,(i,,
· *
ajiafr·*·1*
^f!.-***
» ,nti
··'·*····
»"» '»·

AM,,e Canar» >41*. Et in hoc valet motivuta veftru·» cum dicitis» A patres propterea figilhffê 4r difiiniffa, quodde cetera liceret aliquid in lymbolq aoden . Sequitur fecunda veftra ratio » quia non licendo addere fymboks » nullum poteft inferri detrimentum fidelibus , *cum* profiteantur fidem illam quam tenebant primi illi patres, quos nemo» nifi infanns » de fide non perfefia inculpare potiet . Sed data licentia addendi in fymboio prout quifqac vellet » poterit multum detrimenti fidelibus inferri ; cum per tranfmutationem fyllabarum police error m erdefiam induci . Hanc sationem cum beuigoa Supportâtione dicimus aliquantulum claudicare :

• F»<1» i», i«·ı**·ĭĭΓ t^ne. quod vere · ftatim oitendenu» . Sequitur autem Cyrilli, dr argumentum: fed quia om-g nia ifta facilius folveotur everfo fundamento» venio ad hoc ipium . Unde hoc eapreffe afferimus , quod cum magis refpiciendum lit ad medullam» quam ad corticem» *Se* ad intentionem principalem legislatoris , quam ad fucerficiem verborum & literarum , *8e* illa prohibitio fit lex ccclafic ; dico quod debet intelligi fecundum intentionem eorum qui hujultnodi legem ediderunt fle confirmarunt . Ipfi autem patres intendunt prohibere principaliter profeffionem *Sc* fidem contrariam 8r dtiionam *dc* diverfam a fide patrum: & pro-

T ^««•3/ ' PtcrCA Æcut dicit dominus Bonaventure k » *fe*eundum veritatem ex vi mutationis » lententia quas ponitur in prohibitione patrum » non C *fe* extenait nifi ad contraria dicentes, *St* ad illos qui intentione confundendi *St* diverfificandi , *St* pollntam faciendi puram *St* fanâatn fidem patrum, audent immutare » addcie, vel fnbtrahere claufulam , additionem vel iyllabam : fed hac prohibitione non prohibetur ulla state , etiam in fine {«culorum , imo nec prohiberi poteft , quin femper liceat ecclefi* univerfali , in generali & legitimo concilio auAoritatc debita congregato, & capiti dr principi ecclefi* habenti io fc univerfalem plenitudinem potcftatis totius ecclefi* , pro legitimis caulis » ad obviandum erroribus *8c* hzrefibus emarcentibus» novam declarationem alicujus partis fymboli facere» confonam fidei patrum , *St* D in fymbolo apponere. Et quis fan* mentis habet dubitare ; fi immineret nceellitas, quod magna Chriftianorum multitudo taberetur in h«refim circa facramentum altans, quod ficut in fjnnbolo fuit appqlitum per patres ; Confiteor unum baptifma in remiOionem peccatorum j quin pollet ecclena · appuucie ; Conhteor euchaniliK' iacramcntum ad falutcm animaium ; & fimiliter didionem illam »i«t*ko», id eft Dei genitrix, li necellanum videretur, dicendo; Et incarnatus eft ex Maria virgine , que vere eft Dei genitrix, *St* homo fa&us eft I Verum illud confitemur , quod nulli privat* perione , aut privat* congregationi , aut privatz ecclefi* id liceret . Et haec duo dicimus , illam prohibi- E tionem referri debere ad privatos homines , *St ad* illos qui ptava intentione id facere attentarent . Unde ficut dicit dominu» B naicatu-

•r?T*lu< «•4«· <·!- iUsTtoir?* p·* EageaiM^· Tec,i ' 110,1 *uK 'llotum Patrum Hul hanc prohibitionem fecerunt , intentio praeludendi viam a'"" potibus ecclefi* fequentibus , ad explrnatienem fidei faciem!.»™ majorem , fi De«s< illuminaret , ut viderent cfle necelfariism . Imo plus dicit dominus Buuavcntur* , quod fi hac 1 intentione dixiffent , cuiiftat quod non bene moli fuitient , *St* eorum fententia merito

effet abolenda · Sed quod patres illi habuerint CMiàvto IX- in illa prohibitione illam lanam dc rectam internionem quam prcdiximus : hoc ipfurn volumus oftandcrc c» his que habemus in aAts ianftorum conciliorum , maxime terti* (yoodi » *St* exemplis patrum qui illo tempore fuerunt : Convenientibus namque epifeopis in Ephefo * , *St* vocato Neftono contumace , dixe- j Caecilii ruat quod· fecundum motem legator fides patrue Nicer , quatenus huic espofitton.i colla- ® tis de fide fermonibus , confonantes quidem confirmentur , diferepentes ejiciantur . Unde patet, quod intentio fynodi eft. quod illa fides probetur, quae vera; *St* que diicrepat . rejiciatur . Et per hoc patet quid fignifirent illa verba : Nulli liceat aliam tidcm proferte ab ea que necetiario diffimia eft , id eft , diferepantem & contrariam ; & deinde leftum fuit fymbolum fynodi Nicen* : Credo in Deum. Poftea fuit lcCta epiftola Cyrilli ad Neftonum , in qua recitat aliqua fymboli Nicznt, *St* exponit , *6t* declarat Chnftum Deum *Sc* hominem non in duabus, fed una perfona natum es Mana virgine : *Se* probat eam Dei genitricem , adducens teftimonia lacrz kripturz t *Qc* contcftatur Neftonum , ut & ipfc lapiat qu* in hac epiftola dicit . Leila prxdiâa epiftola , que incipit , Obloquuntur quidam deme, Cyrillus dicit : H«c fcripfi Neftorio , defendens redam fidem . Certus autem fum , quod in nullo egretius invenior a re<lta fidei ratione» aut prstermiti expolitum a lynodo Nicenafymbolunt : & peto ut dicatis , sn rethe *St* trreprehenfibiliter, *8r* confonantei dixerim illi fynodo . Dixit fynodus : Nullam innovationem feu novitatem intulit Cyrillus . *St* quxcutnque tn Nicca diAa funt, epiftola Cyrilli latius expoluit, flt apertius , & mamfeftius . Et quod hrc epiftola multam lucem przbet ad compreheniionem intelligentix didorum in ipfa Nicaena fynodo , contitenturque eadem fapere diftam epjftolatn Cyrilli cum fymbolo Niccno. Leâa fuit deinde epiftola Neftorii ad Cytillum, in qua dicit beatam Mariam non elfe Dei Î'cnitricem , *St* inducit qu«dam dida lacr* criptur* . Ad h«c Cyrillus interrogat' patres, an litera Neftorii fit confona fidei Nicv*. Refponderunt patres; Non eft confona , fed aliena ab orthodoxa fide , *St repugnaru omnino* fidei expolit® in Nicea , *St* diltentiens a fide Niccna *St* ab epiftola Cyrilli , *St* adverfa non folum fidei Niez* *Se* Cyrilli epiftol*, fed nec libiipfi conveniens . Item quod extranea a veritate , *St* contraria a fiae Niez* , *Se* * re€la fide . Exclamavit fynodtis ; Re&a fides anathematizat Neftorium , *Se* exclamat impiam fidem *St* dogma *Se* Îcâam Neftotii . Ex hoc aperte patet , qur iit intentio fynodi , qur poftea fert lententiam prohibitivam , quod nulli liceat proferre aliam fidem quam in N>cza : videlicet , quod nulli liceat proferre fidem contrariam *bc* diilonantem , feu alienam vel extraneam a veritate *Sc* a vera fide . Unde hoc verbum , afiau», lecundum intentionem fynodi fignificat contrat»etatem *Se* diffonantiam , non aliam expolitionem ejufdem fidei confonantem veritati *St* reftr tidei . quia Cyrillus latius *8e* apertius declaravit *Sc* expofuit. fidem Nicznarn : *St* quia veritati *Sc* fidei confonantia dixit , judicatus eft eadem iapere cum fide & fymboio Niccno I Idem patet expreffius in epiftola quam fynodus poftea fcripfit ad impe-

imperatorem , referendo que gefta in iynodo i tc dicit; Epiftolat Cyrilli invenimus confortantes dogmatibua ar snrelleâibus , in nul- ,o β1,βη· ejua diâa ab expefittone fidei , que ab apoftolis & patribus Niece tradita funt .

Dogmata veto Neftoni invenimus repugnantia *fanflia patribus , Be* penitus contraria catholice fidei . Poftea fuit leda epiftola Celeftini paps b ad Neftortum , qus incipit : Aliquantis diebus : Ar inter alia dicit ; Quit unquam non d'gmis efl anathemate judicatus , vel adjiciens , vel detrahens vers fidei *f* Etenim tpla fides tradita nobis ab apoftolis nec augmentum , nec diminutionem recipit. Legimns iti libris noftrts , non addi oportere , nec detrahi . maona quidem Ar adB dentem & detrahentem pcena conftringit . Ubi notandum efr , quod ante concilium Ephefirtum uiat ptohibitum & pcenale , addere At detrahere fidei apoftoltce , etiam tn lymbolo apoftolomm : 8c clare exporut ipfe Cslcftinus . Sed hac prohibiti ane nuti obilante , iytnboio apolloiotum ali .ia addita Lint & dettada per lymbolum Nicaenum A Canftantinopolitanum : *ut* illud : Deicendit ad Infelos : Ac tamen — non reprehenditur . Et tamen (airitmus leprehcndit Nefioriuin , Muem dici alliquid de fvmboio apollo* ico detraxi(fe , videlicet id eft, Dei genitrix : quod tamen non explicite , fed tmphefte continetur to fymbolo apoftol.co. C Hujus vh , quia Nicaena & Conftantinopoi it ana . 8c alie fynodi Π|i fidei apoftolire addiderunt vel detraxerunt contra lanutn inteieifuin Sr contra veritatetn: led Neftonus lie . Ex hoc apparet , quod addere vel detrahere quis prohibetur , quando contra verum mte'leâum , vel contra fidem reiiam aliquid addit vel detrahit . Et ex hoc iolviiur omnis difficultas . quam vm patres Clienteles contra Latinos dicitis , qui addiderunt, t Fihoqur.) Non enim addiderunt contra verum l;ite!lefftum lymboli Corti ftantinopolitani , nec tuntri ventatcm , aut contra leiftam hjern misiinr cum publice dixeritis , quod fvnibpltiin Conftaii'inopolita- D 1. 'dem 'u'>' , & It.fto uno , intell igitm &' jhud quia hret tn veibis différant , non differunt in fenlu A· ventate. Et ne dusmus . otiod ■ymlwliim Romanum eft utium iuni Coiillsntinopolitano & Ntcsr- A leCtu illi» inteliigitar A li.ei addoe verbum verum , A non licet addere veritum quod .lilcrejat a vero leniu A x retta tide. Et com dicitis quod fuit prohibitum addee , rripondetu» : cum vos lateamini elfe unum A .d-m :d » quod convertit m irniu . quann l» Jtier.it in verbis ; mqui tur, quod ptoprie non eft additio, led unum A idem , leu identitatis expreffio . Sequitur ,n epilloli (.z-.ettini boer multa qur impie prr- E duata univen'alis reculât c.d<-'ia , fymbolo ab «putiohi tradito plangimus her yerba fu.fle tub'.tta d , qu» nobis tot-njs fpetn vitr ta'utilquc promittunt ; videlicet , quod beata Maria fit Det vilrix , quod tamen vmualiter tantum ymbolo apoftol sn m Ex hoc etiam patet. quod irnbo'u apoftoiorum *non licet* detrahere : & tamen per patres Nicxr Jet rail um » eft , videlicet Defcendit ad infero,. Ac qut detraxerunt, non negabani illitn veritatem , nec illam impugnabant, ficut Neftorius impugnabat, quod Mina effiet mater Dei · Poftea monet Neftorium Caleftinus, ut nifi intra decem dies revocet errorem fuum , & pnedicet de Chrifto quod untverialta ecclefia tenet, noverit fe ab eceiefir unione defotum . Aha plora ex adis conciliorum dicere poffirm , fed ad r ulteriora noflra feftinat oratio. Redeamuaad id , unde patsluium digretli lumus , quantum ad proccflum veftre orationis , non tamen recellimus a propofito, at manfteffe palet . Dicebamus , quod circa principale fundamentum , ubi fundatis contradiôionem , adducendo motiva patrum opponitis illam ratiunem . quam diximus nos.dd.a,juotlanfuros aliquantulum claudicare. Et re *era ita eft, *trguitit ftc : fi liceret addere fytnbolo* « multum detrimentum pofliet inferri . Dico hoc efle falfum, imo id iequeretur , fi non liceret univerfalt ecclefia , aut principi ccclelis , in quo eft plenitudo poteftatia 8c audoritatis totius ecclefia Si enim *non* licujifet patribus ecclefia addere fymbolo apoftolorutn per Chriftum generatorum, magnum ecclefia fuiffat paf-sotatur. ia detrimentum : Ac fic , fi non hcuiffet aliis cunciitit . Et cum additis in argumento , quod data licentia , quod quifque polTct addere tn fymbolo, pollent fidelibus detrimenta inferri , cum pet mutationem fyllabarum police error in ecclesiam induci , 8e videmini multum timere iftas lyllabav : dicimus , quod receditis dc medio, 8c laltatii de extrtmo ad extremum , ac li eflet nccelbrium alterum duorum , aut quod negetur hac licentia omnibus , etiam univerfalibus iynodis , aut quod unicuique privato hac licentis pillim concedatur . Dicitis ad Itteram fic , videlicet data licentia quod quifque poflet addeie in lymbolo , iequeretur inconveniens . Dicimus , quod hoc non oportet , neque unquam fuit licitum, icd hoc laudabile tc honeftum medium, videlicet , ut non detur hac licentia particularibus perfonis , Ac tamen quod ab uoivrrfalt ecclefia principe minime aufaratui\.. Tertio arguitis auflontate Cyrilli *t* ad Aeacum . ubi dicit : Sanâa Ac crcumenica iynodus qua Eplieli convenit , necefiario providit , non debere aliam fidei expolitionem ineccleſiam Dei mletii prxtei exiftentem , quam venerabiles patres nollti , qui Spiritu ianâo loquebantur, de fide terminarunt . Et vos notatis prohiDitoria . Primo , quod tertia fynodus prohibuit addere: tamen non dicit fic textus , fed dicit non debere aliam fidei expolitionem in Dei ecJeliam intecti . Secundo notatis verbum , neceflaiio providi'i id eft , falutu neceflitatem, qua piiftima mater ecclofia contra imminentia pericula tc infurgentev hrrefes providit, ut potuit, remedio opportuno Domine Ntcrne notatis & dicitis , quod non prohibetur alterius fidei expoliti l , *ltd* ipfius fidei altera expofitio ubi dicimus , quod pnmam partem didi veftn limplifiter negamus , fcilicet, quod non iit prohibita alterius Gdei , lolicet a fide patrum, expolitio: imo femper fuit prohibita, tc temper erit . Seçundam vero partem , que fequitur literam Cyrilli, qua prohibetur ipfius fidei altAa expolitio , fatemur de illa que eft diverfa . difeors & difcrepans ab expolitione patrum.

Card Patres nos habemus unum dubium , quia vos dicitis certa verba m epiftola Cyrilli , ubi nos non ita' habemus , vellemus videre: le-

And Aliurgens quidam *e* Latinis épiftolatn legit

legit bts vetbis. · Cyrillus in domino gaudere. Rea quidem dulcis ialutatio fratris , operxprenam, A omni ratione dignum , Ac

Nicaen. Nos non habemus iftam , fed credimus quod non fit conttana aliis- Nos habemus **·< trcj ep»û«>l*« ad Acacitue- Una traâat de (*-crifficio , quod apud veteres vocatur k apomfsedinum, Ac incipit: Tue epiftols I

^^41' & Coauln E^krfini parte J.

And. Continuavit dominus Forolivienfi*.

Fob olit. Denique enca tertium principale fundamentum , cum nos contradidionis argui iti*» quia c* quodicimus, ab initio ecclehv pro hibitum fuille contraria dogmata inferri : ergo aliquid aliud fynodusprohibet, fcilicet mutationem diôtoïium A fyllabarum. Sed non font ita ti· mend* fyllab* : hoc (olutum eft in everfiooc fundamenti vcftn.

wiàru^*8, •«·■ji.'

Nicsen. Nos timemus ubi timendum eft .

Fobol iv. Qnod ibi diâutn eft, quod prohibetur additio fyllabarum & ditftionum, intelligitur de his qui animo evertendi fidem hxc facerent . Prctcrea non eft inconveniens eatndcm prohibitionem diverfis temporibus innovari, imo plus beatu* Paulus apoftolus ad Oalat. 1. dicit eamdem prohibitionem , Se repetit, dicens: *Licet *»t, «»r ele erit ett»ittiKjt v·iıı* ·τλ· rrrfbaw *fit* : Se ibi fequitur : *S'cut prêtJixi,* <7" *»»c *iterent elice : Si n»ie mtkii evna£tli*jeverir [reter iel qntcl eucefiftit, nnttbentn fit.* Sequitur veftra principali* corroboratio quedam de illa voce Α·τ»»*< id eft Dei genitrix, de duabus naturis & operationibus in Chrifto. Ad quam veritatem oftendendam dixiftis convenifTe patre* concilii festt Se licet in fymbolo contineantur, non tamen ita dare: tamen noluerunt in fymbolo ponere Et *pro-Ïitéré** infertis, hinc fequi, nihil debere «ddi in vmbolo, nec qux aperte Se *dare in ipio* fymbolo funt, nec qu* non <ta clare finit· Et confirmati* fic, qnod omnia illa concilia quar poft tertium funt fecula , it* fervarunt, quartum videlicet, quintum 8e fextum A: leptimum . Hic refpondemus, quod utique hoc infertur, quod non debet ex facili caufa , & fine magna neceflitate aliquid novi exprimi in fymbolo communi fidei *t* fed quod non poftit ab umverfali ecdelia pto ncceffariis caufis, Se a principe 'p'ius ecdehr habente in fc poteftatem tomis ccdefi» , ut fupra diâum eft, non fequitur, *St* quu vultii inteir»· 3uod non in fvmboio communi fidei , led alibi cbuiflemus ponere illam particulam, & iicitnm fuiflet : & propterea quamdam licentiam videmini concedere, eo quod omne* patres bene attribuerunt locum declarationibus 8r expolitionibus, fcilicet, ut fcribantur in codicibus privatis, non tamen quod in fymbolo apponantur ! Hinc vobis reipondemu* , in magna parte fundantes nos in concedis a vobi». Dicni* m una parte veftrr propoittionis, quod ipfum fymbofum propterea in magna oblcrvationc habendum eft , quia in eo omnes fidei piotdlore* baptizabantur : 0< ex hoc infettis , quod nos tn privatis codicibus debuiffemu* ponere . Ubi nos opnofitum inferimus , Se jufte , quia qu» in privatu codicibus apponuntur, non lie dr facili veniunt ad n<5titiam (impiicium qui baptttantur, ficut qu» funt in fymbolo : imo fimplicc» poturfient credere , quod non effet verum , ex quo non ita publice in comtnnm fymbolo cantaretur Je pioceffu Spiritui fantftl ex Filio. Iicut de procefru cx Patre . Sequitur qtiintnui principale, ubi dicitis Chouan' patrum diâa foie clarius , & coiifouanr cu-

rum operauones . Nam cum raultse fuerunt ne ceffiuus , adhibuerant remedium de declarationibus in privatis deciarationibiis , non tamen pofuerunt in fvmboio. Dicimug ut ftiprx, quodex hoc bene infertur , quod non ea *ftctli caul** , nifi imminente & argente gravi neceilitate , non debet nova expref&o fieri in fymbolo: fed quod non poffet *neri* concurrentibus opportuni* requifitis, iftud negatur Gmpliciter, Se *hepe*negatam eft. Illam vero excufationem quam taciti* auâonrarem magni Gregoru non facere ad no- ·truin propofitum, bene oftendemus contrarium: Se non turbemini., quia cum bonacantatedicam Sextum pnncipalc verbum eft quoddam obje ôtutn contra argumentum domini mei Coloffenfia, ubi fic objicitis. Cum argueret ex diilimilitudmr vocis A idiomatis in prolatione fymboli apud Grrcol & Latinos , reipoadetis , Ar polle:· objicitis, vel falietnniticntni ! dicitis fic: In ipia noftra difficultate dicimus non folum efle varias voces «c diAioncs, imo res differente* leniu::* nam rupte unique verbi, Se icnfusquidem . Nam diceic quod Spiritus lanâas procedat a Patre at 3uc quod procedat * Patre & Filio, funt due ivetlw propofitiones : unde videmini arguere JoguZitei . A· iubtiiiter, d* inierit , quod ifle funt du» propolitiones alterius frnfus, frilicet, quod Spumis fantftus procedat .l Patre, Se quod procedat a Patre Se Filio, funt duae, que nna copula copulantur, & iit una propofitio , licet alio termino utamini, Ik tit una ratio tantum. Volo utt propriis terminis logicalibus , non curans de rhetorica, quod fit ana propofitio ; Se cum vtrtti* inferre, quod fint diverfr propofitiones , quia habent direrfa contradiâoria · qui* huic. Spiritus proiedit a Patre, contradicit propufino categoric* , fcilicet , Spiritus non procedit * Patre· Et licet in textu veftro *non* ponat i' hanc particulam, oportet eam iubintelligere , ut ratio un* fit *p >d logicoscfar* ; dr polle* vultis quod illi piopofmoni copulattv*, fcilicet, Spiritus fanflus procedit 1 Parie & Filio , J11» funt contradictorie **, quarum una eft falia fecundum no* ambos . fcilicet quod Spiritus lanâus non Erocrdat a Patre: alter* eft vera fecundum vos, ilicet, qnod Spiritus fanâu* non ptocedit a Filio. Ego non intendo vobi» facere convicium , fed cum fcnptum fit ambobus exiftentibu* ami cis, fanftam amare veritatem, A in ore philolophorum, amicus Socrates, amicus Plato, magis amici veritas. Dico ad rationem veftram ptimo, quia utimini logica · dico cum reverentia , quod non utimini vera logica . falfum affumitis , & contra regulas logicales dicitis hanc affiimativ*m. Spiritum procedere a Pati e Se a Filio , habere unam negativam ‘ , fcilicet, Spiritum non piocedcre a Paire, nec a Filio . cum reverentia velli* non eft it* . Contradiâorium unius copo lati ve affirmative non eft una copulativa favi* cx patribus contradicentibus, imo eft una disjunftiva tadU ex panibus contradicentibus . Et verbi gratia, oifi ita effet, tunc duo contradictor ia adinviccm contradicentia effent lunn! f*H* ; quod non eft verum ; in * ulla fcientia hoc poteft cadere. Probo affumptum, Se fumo ptopofitIonem , Hic homo eft lapis, A eft animal: fi ftia contradiâoria effet ana copulativa taâa ex partibus contradicentibus panibus afhrmarivz, fcilicet, hic homo non eft lapis, nec animal : conflat , quod utraque* non ia 11*,. fcilicet homo eft lapis, & homo cit animal : quia altera S pari copulati var eft talla ' . Et hmilitet alta copulati va , Ha tuo noi. ctt Upis , nec eft animal

Aa qui*

θαΣΓ*77ὀ IX

Nam «a JJÎ’kX

iuia» eû·:,·″'

Sub ··* f·*

^*1.- ubiarrl-

êôîLâîô IX 4U**· habet alteram putem falfatn , fcilieet, Homo non eft animal , Sed clariux . Volo accipe* pere exemplum 111 divinis; Accipio hanc copulativam, qua falfa *eft,* fcilieet, Filius procedit a Patte A * Spititu fanâo · *ii* hac negativa eft illi cont tadicens. Ftlius nonproerdit a Patte, nec a Spiritu funClo; ctiam bate falfa eft, quia alteram panem babet falfam , fi ilfi et illam , quod Filius Dun procédât a Patre . Et tone contra vos infertur ex dtâû veftris , quod debetis negare duo contradiâori* ad invicem contradicentia., ut duo falfa . Probatur . Nam vot negatis iftain , Spiritus (anftus procedit a Patre & d Filio · Et fimiliter habetis negate . Spiritus non procedit a Patre A a Fiat). Ergo ft ratio vcftraeft bona , videntur quid lequitur.

Ano Hoc verbo diâo, arrifit : demum pro lecutuseft feimohem fuuen.

Foruliv. Audiftu , reveiendiftimi domini A patre·.'. Ego non intrafletn materiam logicaient. -nili vos ini raviifetij . fed oportuit intrare , Nunc volo raflonem veilrat theologia folverr, A volo falvarc ftonorem reverendi patris domini Colorfcnfis in veritate, quia in ill* paire optime dire Imi Quando vos patres· reverendi, dicitis , quod ifta eft aiia propoftiio, A habet alium frnfuin, fe licet , Spititus fandus protedlt * Patre A Filio. ab ifta, Spiritu* proci dit a Patre, qui* alio modo C vcriftratur una quam alia , hoc concnlimii<, A verlifim'im eft, A non tft nontranos. Sed fi lie intel ligure alia, quod in ah» A omnino iniprrtinen*. & quod non poilu apud bene intelligentes immediate deduci una exaltera, hoc utique ne gamua, nec valet argumentum cx eo, quod aha ptopofiiio fif contradi'enr uni, & alia iit contradi ans aitcti Verbi grati· a fitnili, primo «n fynlbolu apoftoiorum eirc* articulum dc Filio dicebitur. Et in Jefutn Ghriftum filium ejus tinicum dominum noftrum . Sed ad obviandum harefi Artanorum, patres Niecni addiderunt, genitum, non faétum , ronfubftantiaietn Patri , Hr du» propofitiones alto tv.ndu vei ificantur , 8c alia ha brut t'oncradiâoru . Nam Arius ntgaiîei con- D tradiftoi111 rei prtmr . videlicet . Et fi> ,'cfum Chriilurn uiifiuni dominum no/truni ·, Ac conccffiifet contradiftonum fccundn , qmu negabat conlub ftantialetn Patri Secundo in articulo de Spiritu fanéto n, fvinbulo apoHulerutu non pius dicebatur, in/ı, Credo in Spiritum (a nilum . fid polita l«< r pitres Conllantit.vouh Congregatos fuit ad ditum, dominum 6e vivifi-anrem, ex Pane pıocedtmrm : A tunen confiat, qtiue aliter v«rtf»eatur una, Sc aliter ali». Et alia rt· propohtio Contradicens «ni, k aiia alteri. Quibu* non obftantibur, quia viderunt purte* unamexnli* lequi, exptclTerutit iftas . fiilicit·, I renitum , non faftum , confubftantiaftm . 4c Et dominum, & vivificantem, ex Patie pt occdentcm : k potuerunt F lafvmbolo & it* concorditer tentien Juni eft dr ifta : Ex Pat re Filiuqui procedit : ubi inaxinu alvatue dldum .lonum atchii ptfeopi ColoiTenfis , cum inducebat de principiis A com lulionibus, Et non dubito vos f ire quod conciufiones A veritates lequentes e* principiis, funt in duplici differentia. Qua dum ventare* fum valde remotae * ptincipift ,nlfi prr tutthaiurdiu : ted quaedam funt veritates, qu* funt ipfis ptincipiis valde pro pinque , adeo quod vereantur per ie fiotorir , A facile deduci ex pet ft noire, ut videantur inferri fyllogifino impercep'tbili : ut · verbi *gratia.* ; Otn· ne quod coiittnrt tantôt;, quantum par*, 4-amplius, eft.n.aju* fu* pane : omne totum eft hujul-

A modi: ergo· Unde dicit Ariftotelea in prine- - -, quod teutare demonitrare naturam c(Te , fidiculam eft · Ubi dicunt expofttore* & doâortx, quod Ariftotelex notanter non dicit, naturam cftedemonftrarr , ridiculum eft . Et ratio eft , quia ill* deda&io denionft taamnis, naturam elle, ita de facili fit, quodammodo fyllogifmo imperreoiibili, ut roniri ad tllod , utad imperceptibile, cum netum fit, ridiculum fit. Nunc bene dicebat dominus C oloiTenfi* , quod ifta veru**, quod Spiritus procedit i* Patre , A quod procedit a Filio, nuo eft de numéro illarum veritatum qu.v finit remotiftim» a fuit principiis, A qu* non poliunt inferri, qift per multa media; fed ex lu* qu* luat prupinquiffim* fuis principiis, & facillima deduaiont ex pnuci|»is deducuntur · Et ideo patie* in Nicea, quia viderunt hanc veritatem, videlicet, Filium corifubftantiaiem , non faâum , fed ab auerno, facile deduci pofTe ex articulo dc Filio poficoin fymboluiu apoftoiorotn ; ideo Gne aliquo timors otuudendi fytnholum apoftolorum , ^ucundilime sc ci4h omni fiducia cantaverunt confubftantialvm. &c Et it* fecerunt in koc ar. ticulo dc Spiritu lanfto pauca in Conitanvinopoh , qui* viderunt faciliter deduci polle , Spiritum procedet^ a Patre , non timuerunt fymboluiu apoftclonnu, in quo dicitur tantum, Credo in Spiritum fanAum t fed cum fiducia addiderunt, domioum vivificantem , sc ex Patre procedentem I Et fitniliter Latini videntes facillima dcdudtont, Spiritum a Filio procedere , deduci polle r* eo quod dixerant apoftoli A patret Nicnoi, addiderunt fymlolo Et cura licentia domini noftrt, ego alia die complebo refpoofuni .

And Hucxpofnis, quifquc intuebatur alterum , ex bis qua ficundiliime gravi fermone a viro antiquo vetbh convenientillimislatjfveaudierant.

N t At n. Et qux veftra paternitas dixit, nos c«un CHtnate audivimus , prout protuliftis , & ad nullum petturbau fuimus . Ciatias agimus paternitati veilr* A pro his qu* dixifti* . & p<'r quem modum quoniam omnia tueront auditu nohis gr.HtiTun* : fed & gratior* , prout arbitciitiiir , recipieris tetponfa m diem alterum .

And. Hu expolitis, quifquc furrcxit pont ificibusaiTurgnitibus.

A N N n Cmxisii «41».

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD NONAM COLLATIONEM.

t · J 'Hic. loquendum *b Andre* con lni< rerp i Grren» feriptor tlr «daprivtt feffione to, -hu, -Xg-4u<«r4 , V K^nr erJtnrm tirffum Ko* vrfrrft J· rw»u, ›I·. ,'u< üit ı.iT f. <I« \,vrméir>.· rrfpv»(i<ini· üurrm v./· [<um vii 'Aixr rttuu l 9·«- -* << -/--j,vv . II.r . /« rfl. ,«««« re JU/i, /r. , aj i'ii' htuJ fTtiinu utrtHur tirumm. Mli/i. "> ven «1 . nec d«6uo , 9«,« v»t rt m 4i it Dtt vribaturi , /nin ratitHt f<tc tc ih . Srqurtt · ct i^rlttr erainnf. f.rmoltrtn vrrtr»runi , i* ntntixt "««ini re(p»tt4tb» ad frr guident ft^nttum fftdiindini, 94.d «» niiu l « « rurù-irr audivit, <&< ud hac , uh.i vidtritr nobii rrfftndradunt . fit-rttim «> epnmi /reva/ii, «rdmerw pra»v><e»-n»i · Srgu<rur frrurtdum .Vftur tuntrfvrr/ia , faritculaui batte , < t hl/t , addtianrftuat t rtr/njrtai H«c ille

1 Str.t-trit, J ld eft , non prohibet m in cvangcliv CKprciTio atticulorem fide· crtrrutn ipfi («rl " fcnptui " tUT non potTit tier. add< .0, vide infr* o l.t one >"-nut n. , Cire* ftnent .

Anno Chmisti

3Sed ho· eft impoftibile, qui»legitima, concilia hujuftnodi non poffunt erane , ut notatu/ in margine operum S Bonaventure· Rom* imprtiiorutn . po*A etiam explicari, quod fi hoc voluifeent , eorum /««tenua non fuifret a iade apoftolica approbata , fed abolita.

COLLATIO DEC1MA.

DU XI. NOVIMJJLU.

^4iiiti»et»t , iitiepe, ttfe iccltratinem : £t prt- it no· niJe/tie , ‹«re/b(radam tf~ rt it non tiitni» raarrana , «ea annas ittlt-

Andréas Z""· bl xbm at is facris die i i.No. X,_ a vetnbris in conventu, cumquilibet arreftis itaret auribus , Foro lineo fis-, quiprifima in conventione fermonem fecerat, continuavit his verbis ·

Foxouv. Dei gratia Sc cum benedittione domini ooftri , ero hodie brcviffitnu* & clanffimut . Die fabbati , reverendi patres , terminavimus fermoner in illa parte vcftri fermonis , ubi opponebatis , dicendo , quod in hac propofitione, Spiritus fanttus procedit a Patre, & in ifta, procedit a Patre Sc a Filio, non Colum funt vana voces Sc didtones , imo & res differentes fen.u, Arc. ubi quod dixerimus audi. Itu, Sc plures fcrifpcrunt. Procedamus ad ulteriora. Sequuntur in veftra propofitione hac fex qu* vos dicitis de principiis. Dicitis iic : Principium, Aqua poll principium funt, m plurimis diferet* funt, & forte m omnibus; Sc adducitis probationem , ponendo tres differentias inter principium Sc ea que fequuntur. Nam principium univenalcefl ; qua poft , particularia. Item principium eft, quod dcmouftrat ; quenoft, quatdemonftrantur. Tertio principium eft propolitio , qur fequuntur funt concluhones. Unde arguitis nc. Quonam patto fiertt . ut particularia nerent umverfalia , Á' concluiiones propofitiones f Secundum principale quod dicitis , fequitur hoc modo . Quod principia habeant qur fequuntur excis, eit necetfanum: fed quod, qui fequuntur, addantur principiis , non eft neceifar.um . Tertium his verbis aeducitis: Si aliqua prohibitio effet ne hoc fieret, ut in preftnti noftra difficultate , tunc longe difficilius hoc poffet fieri , cum multa quae vera non funt , adjetta fiut principiis . Quarto illationem fic facitis : nam dogmata fidei capimus cx dogmatibus *feripturarum*, qu* dogmata funt principia . Et quinto infertis, quod cum nihil fit adjedium principiis facrr feripturat . nec nos addemus ftante prohibitione I Ultimo corollarium infertis lie: Unde neceffano fequitur, quod dato quod fymbolum fidei fervet, Sc habeat locum principii in ecclefia Dei, qu« poft ipfum fequitur, m ipfo lymbolo nullatenus addenda funt. Explicavi, reverendi patres , pcopofitionem veftratn fideliter , licet ipfam per numerum partium ordinate diftinxcritn, ut polTim ordinate rcfpondere . Ubi dicimus prunum , quod ficut prrdiximus dic fabbati, ad dicta rctpondendo , qur vera funt acccptabimu,, qu* non v idcbuntur vera , negabimus aperte A: cum alloue· qur vero ambigua Ac oblcura , aperire X· deciirir· fturiebimus . Cum primo dicitis loquendo dc principiis doiftrin* , quod puncipium X qur poft, funt in

A plurimis difereta , Sc forte in omnibus ; credinuis fine dubio quod in plurimiadiftinguantur · fed illud, & forte in omnious , fimpliciter negamus. Domine Nicatnc attendatis bene- Nami!lind adverbium, forte , fecundum grammaticos eft adverbium dubitandi: Sc quod non debeatis dubitare, fed rife cirrii ; fcilicet , quod principium At qua. fequuntur , non funt difereta in omnibus , nec in omnibus dilconveniunt , ad verte*, nam conveniunt faltcm in tribus, fc'h cet in veritate , in genere do&rinr , Sc m habitudine otdinis & illaiionu. Nam que iequuntur cx principiis veni fuot , Sc detnon(Itantur vera ex veritate principiorum I Unde illud primo pofteriortiA . neccflc eft demonftritivamfcien-

B tum cx veris elle prrocipiit per declarationem. Verum igitur oportet effe quod fatur, quoniam non eft icirv quod non eft , ut diametrum efle fymmetrum, quia non eft funile. Unde de necelfitau- principium doânns Sc que fequuntur ; conveniunt in veritate . Nam ex vero rcaliter non fequitur non verum . Et ideo optime David propbeta, ut oftenderet in omnibus verbis Dei veritatem, dicit ad literam . Triacipixa» *utr-* A·/»·· raen.·* *'verfttj.* Secundo conveniunt in genere doârinae Nun cx principio geo metri co fequuntur tuneiuflones geometricales, cx phyfico phyficales, *&c-* Tertio conveniunt in habitudine ordinis Sc illationis : licet enim venire m notitiam eorum qur fequuntur ex notitia principii ; Sc hic proceflus ex principio eft a prio-

C ri: Sc aliquando c contra, Sc hic eft proceffus a poftetiori. Et propterea feriptum eft Ethicorum primo : Non lateat autem vos , quoniam differunt a principiis ratione' , Ac quoad principia bene & Plato dubitavit, Sc qusfivit . utrum a principiis , vel ad principia effet via , quemadmodum m ftadus ad terminum , vtlrccntra Uhs vero tribus differentiis politis inter princip·* Sc qur poft principia funt , pro nunc . non curamus contradicere, licet puffemui ponere aliquas difficultates I Sed in fecundo ditto principali, ubi dicitis, quod principia habeant in fe qu* fequuntur ex eis, hoc eft neccflarimn ; fed quod addantur, non eft neceffanum : cx hoc

D infertur fic: Omnis conditio neceflaria pnorcft quam non ncceflana: fed per vos, quod principia habeant in fe qur. fequuntur , cft neceftarium; Sc fic cft neceflarium conclufionem ventatis contineri in *principiis* : quod vero addantur, non eft neceffariutn: ergo illa qur fequuntur ex nnncipin , prius funt scra quam fint addita vel addenda : ordine quippe nature prius eft prepofitio vera quam licita . ve! illicita Unde evangclium pnns erat in fe verum, quam prrdicanduin vel legendum . Et fic hec propofitio , Spiritus fanttus procedit a Patre Sc Filio, prius t-ft vera quam addita. Quod enim convenit alien· neceffario A; per fe , Sc abfque habitudine ad aliquod *extnnlecum* , prius fibi convenit, quam

E id quod convenit ei pro habitudine , » aut aliqu d extrinfecum. Vos contrarium dicitis , a pr>nci- pio collationis m hoc conventu Uttz quaerentes, quare nos fecimus additionem tilam Filioque. & an licuerit facete : Sc tamen ordine natur* priuî videndum erat, an fit verum, quam anfrt licitum , v<! prohibi'um · nam fecundum omne» veros theologos . qu» Deo infunt ad intra , priora iunt illis qu* infunt Dr> habitudim- adexfra. Unde priu< eft , Spiritum fanttum effr -uiη Filio Sc a Filio, quam (it 'icrtum vel prohibitum addere. Prrterco trrtium propter Frrvitatem , dc i emo ad quartum , ubi dicitis fi; · Dogmata fidei

tumun-

Coiiat i® X

ng.

t Ftttt t *i:^«>a h

•g-------- 1χ^T*°

lumuntur ex fonte ieripturarum, qur funt peinci-PIM fidei. Ex hoc ditto inferimus nos, quod declaratio, expreffiofc explicatio que fit arca articulum fidei vel fvmboll per feripturas evangelli » epiftolas **Pauli**, fc veteri* fc uovi teftamcnti , nullo modo eft extrinfeca reputanda aut alterius generis **doftrinr**, cum fit dodrina Dei fc ecelefut : quia tunc tantum dicitur probatio extrinfeca, quando fit non per principia uropria illius docfrinar, fed per *principia* alterius generis fcients- t ut li concluftonem phvficam probarem per iiriricipium geometricum . Sed fecundum vos , criptune veteris & novi trftamenri funt principia fidei ', ergo probatiofcdeclaratioqiuo fit per huiuimodt teripturas . fit notoric per principia propria Hdei, fc intriaieca dodrinae **noftr***. Quate nullo modo debent cenferi extrinleca. Cujus Contrarium, eum reverentia , **dixiftis**, refpondendo cuidam articulo domini Colofleafis, dicebatis fie, quod ratio **qur** fumitur ad probandum illud ; Spiritus procedit a Filio « sumitur ab extra, ouia aecipitur major extra , Cum dicitur, Omnia **qu»** lurrr **Patris**, funt **Filii**, dicitis quod accipimus quamdam aoâoritatem unde fumimus hanc majorem, fc hoe ab extra . bnde hic aperte rcfpondemus fc dicimus, quod ii per extra ioteliigitur"; quod fumatur extra minorem pro polit 10 ac ru , extra hoe eft , quia in quacumque dcduâione quantumeumque intrinleca fc propria , fi complete formetur fylloeilmus , lemper major antecedit minorem, fc eft extra ipfam, aut fitu , li lit in (cri-ptis ; aut probationis fuccefIioac, fieft in voce. Si autem intelligatur de habitudine pnedieatl ad fubjettum, non eft extra. Igitur tumendo talem majorem , Omnia qu» funt Patris, funt fc Filii i fc probando iphm per dictum evangehi. aut epiftolaram P.auli, ant alicujus partit iacre tcri-**prur***, talis probatio aui declaratio nullo modo debet dici ertra dodnnam fidei, nec extra duûrinam divinum revelatam ; nec debet dici extrinfeca : imo cum fiat ex propriis principiis do-**flrtn*** fidei < cum ro< concedatis efle principia ipiasicripturas) bene requiriturqood nullo pafte hire probatio, declaratio, vel explicatio debeat dici extrinfeca . Unde, licut pridie dicebaoiut,cum in articulo de Patre non contineretur exprefle , quod eflet faéior vihbilium fc invifibilium ; fc in artieuiode Filio non contineretur e* forma verborum **illud**, genitum, nontaftum, coniubftantialem, fcc fed t ntum dicebaturin fymbolo apoftoiorum ibi : Et in Jeium Chriflum unicum dominum noftrum : -d obviandum errori Manicbrormn m articulo de Patre , fc errori Arianorum in articulo de Filio ; expretierun., fc ivmbolu apo-ftotomm appoiuerurit , dicentes 4 , **qur** addita Gnt in fymbolo ; quii siderunt hrc omnia fc Po,lc c*ldenter ex principiis fidei, fcilicet faens feripturis, hujufmodi extentionem fc declarationem facere, fc in fymbolo poneret nec putavefunt extra, nec dici extrinfecam . Similiter poftea alii patres alterius iynodi , ut obviarent hatreli Maccdonianorum , fc omnium illorum qui dicebant , Spiritum efle erraturam , in artirulo de Spiritu fanôo hanc explicationem fc ?xtenlionem Ar declarationem fecerunt , fc fymbolo appofuerunt, lcilicet, In Spiritum fanâutn vivificantem, fc ex Patre procedentem , quia hoc viderunt ex evangelio Joannit & epiftola Joanms deduci. Unde non crediderunt hujufmodi explicationem effe extra, nec efle extriniccam. Ad propofitum, domine Nicarnc, fc dicJmcurialiier. Dicimus *not* Latini , ^uod fi hanc declarationem fc explicationem elufdem articuli de Spiritu fando, fcili-

sFrtriiKi- [redacted]u dAt- uâ'a'ru* tzaUi· --

M«i·M1i. ^*.

A cet, quod non fofum ex **Patie**, fed ex **hiho** proce-·dat, po[redacted]umus de[redacted]ucere ex ~~cvangelio A~~ epiftolis Pauli bene intelledu fc declaratis, *vd dii here* feriptutx parte, non debet dici hujuimodiextenfio leu explicatio extrinfeca . Imq nec proprie additio did debet, illo dato, Teilicet quod ex propriis principiis fidei, icilicet, ex facris icripturls evidenter.deducatur. Hoc autem , Dei gratia , fperasnus clare deducere, cutn piacucrit *Deo,* fc fandiflimo domino noftro. Sed oro nunc, ut vobis mvicm geramus , illam profunditatem non intramur. Et cum rationem ponitis dicentes: **Nihil** fuit adjedum principiisfacrr icripturx , oec noa addemus: reipondendoad dicta vcftra, rationeta reddidit bonam fc optimam rcretendiilimua dominus meus dominus archiepifeopus Coloflenlis : ad o&avum vcftrum principale lie dicebat, fc non videtur mihi pofle iolvi ; ita fuit eflicax . **Hec** ruit ratio in forma domini Coloflenfis . Cumecclefia Dei una & eadem fit» neceflê eft ut unam Ac eamdem lemper habeat nudositatem · **Huic** rationi v,»s reipondendo ita dicitis : Ad hoc ut ecclefia habeat hujufmodi audoritatem , neccflè eit ut ipia ecclefia fervet *8t* cuftodiat immutata omnia **qur** per precedentes patres tradita fuerunt. Nos dicimus confidenter abfque titubatione, quod nemo fidelis dubitare debet de plenitudine audoritatis eccleiist, quam expreffit falvator **Matth.** 18. cap. *Si a«rr«» tctltfi»» n- aaiic. m, fit hkieti>»xt>i cr paMtuuu.* Et iterum: *Q*i* C *·/aadir , au aadr* t CT f«o *Trufrtrnit, auferait. Et* eft etiam articulus fidei expreti* tam in fymbolo apoftoiorum , quam **Niceno** . Imo convenienter poft atticulum de Spiritu fando ftatim ponitur articulus dcecelcna, dicendo in fymbolo apoiioloium: Credo iu Spiritum fandum, fanitam oecleflam catholicam. Et in fecundo fimiliter fymbolo * patrum poft articulum de Spiritu lanfto immediate iequitut: Et uoam fandatnecclefiam. Et ii qu»ritur in hoc articulo, ubi fit mentio do iplius eccldisc audoritate) dicitur quod **ibi**, dumexpreflit, Unam fandam catholicam *Bt* apoftolicatn ecclefiam. Dicimus ad propofitum, quod ecclefia qu« his temporibus concurrit, cuftodivit lemper immutatam fidem antiquorum patrum. Nam ut dicit Auguftinus, tempora iunt mutata , non rameo fides : & immutatum fervavit fymbolutn, Ac immutatum divinum farratum icripturarnm codicem. Nam patres ia Nicea cum exprefierunt, Vilibilium fc invifibilium, & genitum, non fiidum .confubftant idem Patri , fcc. nullo modo dicendi funt vorrupifle aut immutaifc fymbolum apoftoiorum, fc aliata fidem a fide apoftoiorum profeffbs fiiifle. Et hmiliter patres qui exprerferunt poftea in *fymbolo* in articulo de Spiritu fan&o , dominum & vivificantem, rx Patre procedentem ; nullo pedo dicendi funt immutaffe nec fidem procedentium patrum, nec fymbolum ipiorum; beet majorem explicationem fecerint ex evidenti fc rationabili E caufa, *Sc* urgente neceUitatv , fcilicet ad obviandum erroribus *Sc* harefibus tunc feminatis contra veritarem fc majeftatem Spiritus **fanâi**. Et ut breviter mc expediam, bc etiam ecclefia Latinorum nullo modo dicenda eft fidem patrum aut fidei fymbolum variable aut immutaffe , fed ex evidenti fc rationabili necefliute illam ulteriorem exprefiioncm **fecit**, **Filioque**. Et ideo ficut non valuiflet illud argumentum veftrum, fiquisillis temporibus **illud** ieciflet contra patres Nicaenos fc Conftaneinopolitanos, dicendo, aut ipie conduitonef ponantur in facra icriptura, aut veftra additio de lymbolo removeatur.' ita finnliter iu-

fcreado

Çy-,,,, I4||.

Co.*a«u!-MpofttMs

CMkitti »40·

ferendo cuntra.no», non valet. Ultime die Martis domina» Nicanus pro complcmanto addidic duas conci<tfi«oe« principales. Objfclebxt chim QObu fie ! Dicitt* quod ecdelu Kom*M au&otitate H neceffitate muta fait. Üiccnm»* 9U0<* attvflitas nulle modo eft - impedimentum oimititioisibus fanâervm patrum, dummodo in ***** non coatMMaterclauHih, exceptas neceffitate Hic dteimus, ouod nonnail* cla«fuiar funt îta iofixat conftitvfiooitHu te opportune fubinfelled· ; ut etiasnii non cxpnmantnr, femper intellipatar fecund··· veram epiinia*. H*c aetem eft uoa de illis, icilicet ; excepta nttef- fitate, qu» nulla clauditur lege. fane· iotellisrvndo. Et cum de auâoritate Romane eccleM (uperficialiter tangitis, profundiorem de ipfa traétatum volentas facere, fubinfertis ibidem, ouod talem licentiam, ut in lymooio fidei addatur, rot excipitis etiam ab «cumemcii conciliis, k ab umverfali eccletia, nedum a Romam. Hic rdpoadcmua lc dicimus, quod Da;ufmodi liberta* fc auitorttas nec ab cecumcnkia conciliis, nec ab univertali eccldia, nec a Romana eccleha auferri poteft* nec · n>b·», nec a pracedentibu* patribus. Nam a jure divino hanc habet. Unde morem vobn gerendo, non pcoruode, nec principali propolito intrando hanc materiam, dicimus, quod hrc au&oritaa Romane ecclefi· evidenter colligatur ex evaagelio Joannii. eum fakator nofter curam commütt Petro univetfi gregi* Chultiani.. i> dilifif m, fefe· etut tr ^u»s «<·». Bt kec auftaHu* manifefte patet per patret, qui convenerunt in Coaftantmopniitano concilio, * aliit antiqui* concilii*: k patet per Ath» b*bum fc per Agatboncm ,dc llla cpiftola *, qur fuit ab umverfa {7nodo confirmata, ia «*?*<<· dicit, quod fidet Romann eceleuu debet ab omuibuc mcumcnicis conciliis ac *** un,Ter^' ecclefi* oblervan. Patet etiam Pcr fandum Hieronymum optimum dilcipulum reftri theologi Gregorii, Nam in proficilione fidei quam facit ad Damslum papam, dicit: Hec eft fidet ip1* beatiilima. quim in catholica ecclefi» didicimus, quam temper tenuimus, in qua h minus parum caute forte quid politum eft, emendari cupimus a te, qui Petri k fidem k ledem tenes: fi autem hrc noftra confeffio apoftolatui tui judicio fuerit approbata, quiCumque me culpare voluerit, ic imperitum, malevolum, vel non catholicum, led hrreticum comprobabit. Nec mirandum, patres doftiiii-)u^*cluo' k hdc ad principem tidel*uin » primutn iu (latu ' mortalium, deferendutn decernatur. Nam cum una Se eadem elfe debeat totiui ecclefi· hdes, licut vult apoltolus 1· ad Corinthios dicens; (Jbjecro vu, jretrei, per »»men dentiri reftri "Jtf» Citrifti. ur idtpfutt diutii amrri, V nm jin' i* lirij'meta; fitic entem etrftQi ia eedtm ,/ia/x CT <Ut<» Jaeetie. Et propcerea oportet, ut ab uno dr eodem ec défia principe determinetur, quod ab omnibus certum de diflînitqtu de .fide teneatur. Nunc igitur quia nonnulli moleltc terunt, quod apud vos Grecoi patres, douorri noftroi Latinos allegem, dico, quod jufte facio & rationabiliter, quia non loquor foium vobis Grrcii, fed apud Latinos, principaliter quia dodtrtfimi fuerunt Bc illuminatiffimi in divinis fcnpturis, ôc allegantur in iynodir acumemcit: unde qua ipfi aftcuuot, non ite jeftme &; exiliter ponunt difta. ut non faaant credibilia credenda: nam pechmrt c* ipfà auAonnMibu» faerae fcriptura optime ac commodi» rationibus. Hac fint iiftacum patientia audientis, & dkcotu venia & pietalo, dicatis quidquid vultis.

Collatio X.

Akik Fam Irte. fuefindevr, verblfque coavenientibM dida fuerant, ur qutique patrem r rx,di£kum fumme collaudaret: Deinde paialUum fiAo filerttio, card trudis hac inquit.

Caxd. Qu" *x utr*Rue f»nrtc foerunt diita multa fubtilTtei & eleganter, qu· forte magia intclUguntur » tjtcblogis. «c ah iis qui funt penti in facra feriptura, quam a taicis 6c qui hon funt ita periit; «go haberem quasdam valde rudi* dicere in hac matetia, qua iatelhgrrentnx non folum a peritis, fed a laich: ac. ni fatlor, pato quod foirent lotam quscftiofta* hanc. Verumtamen quia hodie eft conventum, ut fiant collu&ationes de verbis protubitionum, fit eie&ioni Grtcorum patrum, u vplunt audiiret facere dtfputationes.

I mi it. Dicat dominatio vcftra quidquid placet.

Cm. 1 angam radicem iftius dubitationis I Qjvftio de verbi» prohibitionis d concilii Epnefini, videlicet, nulli liceat aliam fidem docere, exponere aut fapere. Nos dicimus, quod base verba Intelliguntur, quod nulli liceat proterre fidem cojitmriam fidei Nicbob. Ipt1 dicunt, quod non iolum lotelligitur tam <le alia fide, fod k de ccpotitione quantumcumque vera: «k quod per illam prohibitionem comptentadirur ommr additio k declaratio in fymbolo. Ifti qus ftudent in legibus, dicunt, quod non portft de lege terminari, nili tota iegeperipeéta. Unde necefianum eit ut rideamus qu^ dira alia, qua bnrcedunt hanc legem .* Antequam palm venifient »d illam prohibitionem, quidam Charinux retulit, quod Anaftafiu·ittc Pholius diicipuli Nellorii mikrunr quemdam Jacobum ad praedicandum fymbolum Neftnrb"; Be ifte Jacobus tiros feduxit; ac dedit lilia, aliud fymbolum fidei: imo fiCut dicit Chanjui, dedit fymbolum perfidie: & inter alia dixit Charifitu, quod iilc^acobui Bc alii accufibant eum quod non teneret vt-ram fidem. Uhde ifte Chanfius dixit in (ynodx, legam meam fidem. tr poftea Nefturitntm. brtmo recitavit fvrnboium fur hdei, quod limen nen eft tymboium nec Nicrnum, nec Confiantinopolitanum.

NicaiH· imo illud idem.

Càhd. Hbc verba tn fvmboio Chirifii funt, f Et Spiritum ventatis, dec. Hisc non funt in fymbolo Nierno.

Eruas. Tunc non fuit leôutn mfi fvmbolumil. ludNeftorii.

Cato. Charifius legit profei&onnn fidei fas, tc poftea Neitonan*. Hac qncftio eft in taAo, pottea poterunt videri.

Ephes. Chariiiiis legit Li*m fidem ,"lèd non per modum fymboli ·

Carp. In iorm« irmboii leâum eft.

Erui». Chxnùu; récitant oroteflioo em fidei fue.

Card. Legite librum.

Andreas. Ceituin exsisit »bi per reverendum dominum..................hu verbis. Me vrro ut harreticum amoverunt, qui pwtatis dogmata retineo, licut jam appaiehit. K Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, omnium vmbibum raCrorem, Crc. Efuldcm cum Patrefubitantir, kc Natem»Maru virgine, dec.ErinSpi-

Coll.AT IO X. ritum veritatis, confubftantialem Patri & Filio. A
See: Quibus lecus, cardinalis tic inquit.

Card. Notetis, quod amovet aliqua Niœni concilii, quia non ponit verbum illud: Erat aliquando, quando non era*.: « cc pontt, Confubftantiaicm Patri & Filio: quod non eft, nec in Conftantinopoiitano. ncc in Niczno. Deinde legit fymbolum Ncftorianum, t'ymbolum dieens perfidia. Poftca fynodus dixit, quod nulli liceat tenere aliam fidem, quam illam que in Nicaaa: & poftca reprobat illos qui credunt in expofitionc lymboli transformati Neftonanorum, nec reprobat fidem Charifii. Undr b intentio fynodi fuiflet inhibere profclĺionem fidci, *St* non voluiiiêt; fl fuiflet diCtum aliud fymbolum prsterquam Nicaenum g certr reprobaflet profefnonem fidei Charifii. Sed quia Charifius profitebatur ventatem, non improbavit quid de didis ejus: imo reprobando fymbolum Neftonanum, fequitur, quod illa verba, Aliam fidem, lignificant aliam fidem a Nic«iu falfam; & hoc videtur saiidum argumentum ad probationem iftorum verborum. Secundo in fynodo prohibetur non tantum, ut quis non proferat, fed nec utfapiat alitcrquam continetur in fymbolo Nierno Si quaererem a vobis, fi fapitis, fi Deus eft «ternus: fum certus quod diceretis, quod ftc. Sed fecundum hrc, quis poffet dicere vos anathematizatos, quia hoc vernum non eft in fymbolo Nioeno. dc vos aliud fapitis quam m fimbolo Nicaeno. c Ad id quod dicitis, quod privatis perfonis licet aliud credere quam fit in fymbolo; fi verum eft, fed publice non licet aliud fymbolum profiteri. Ego dico, quod hoc eft exprefle contra verba dininitionis, quae dicit: Nulli liceat, *&c-* Et iubdit, fi eft epifeopus. privetur epifcopatu: h clericus, clericatu. li Caicus, excommunicetur. Ex hoc fequttur, quod quidquid dicant live publice. five privatim, incidunt in poenam. Et ex hoc quod nominant laicos, apparet intentio, quod quicumque laiqus hoc teneret, edet excommunicatur: *Sc* laici noi. Colent cantare fymbolum in ecclefia, fed clerici. Unde intentio fuit prohibere omnes, in ecclctia, Ac extra. Unde ex hoc -pparct, D quod cum privatim prohibeantur alum fidem tenere, omnes effent cxcommunicati, fi vellemus intelligere aliam fidem; id eft, aliam expofitionem A· explicationem tidn. item ut magis hoc aperiam, protetlio fidei quam fecit Agatbo milia concilio, non iuit folum privata Aqathouis, fed fuit totius occidentalis ecclefle: quia in illa cpiltola dicitur. Cum omnibus tynodis occidentalibus fubjeftis concilio apoftohc* fedis, A' illam cpiftolam t pifeopi fubfcnpferunt. Item pridie dominus Nicrnus cum refponderet domino Coloflenli, dixit, quod verbum necclhtati» nuu l exprimitur; & idem 4 refpoudeo vobis, quod hoc vel in communi, vel in privato non exprimitur m prohibitione l ergo E generaliter intclligcnda eit prohibitio five in Pubhco, five in privato. Item volo dicere aliud. In concilio Ephcfino nunquam eft fafta "'«nuo fymboli eoncilii Conftantmopolitani. Aut igitur fuerunt obliti, & voluerunt non can-Un nifi Nicrnum V tunc fequentespatres non potuiflent cantare fymbolum Conftantinopolitanum, & male faceremus cantando illud: aut fuerunt recordati: Sc tunc diceremus, quod effet contrarium, & non liceret. Aut putaverunt unum *Sc* idem, *Sc* nihilo minus diftert in multis verbis a fymbolo Nurno: fed quia continet eamdem fidcin, reputatur unum Aridem. Et ifti patres pridie dixerunt, quod virtualiter continetur in fymbolo Nicxno; *Sc* quia continet eamdem fidem, reputatur unum *Sc* idem: &· leftc uno, sidetui *Sc* aliud ieftutn: ergo ubicumque unum fvmbolum non difcordat in ventate fidei, eft reputandum unum dc idem: ergo non prohibetur per iftam legem, quia lex prohibet aliam fidum: unde oportet neccflario intelligerc de fide contraria a veritate. Unum aliud dico ad cxprellioncm hujus rei, quod qua: diffiniuntur in conciliis, videntur diffinita per Spiritum fandum: *Sc* ille Spiritus qui inunoeft, eft in alio; fed in fexta * fynodo, ubi fuit repetita hrc lex prohibitiva dicitur fic: Nulli liceat proferre aliam fidem, nec aliud lapere m everfionc eorum qu* diffinita funt. Unde Spiritus fanftus qui inerat pati ibus fexta fynodi, exponit haec verba, aliam fidem. id eft, evertendo, non autem ad declarationem, vel majorem expreffionem veritatis. Item cum dubitatur deveroisalicujus legis, eft recurrendum ad intentionem legislatoris *Sc* h«c intentio comprehenditur ex prrfatione legis, feu ex proceflu. Sed in prooemio iftius aâionis fEphcfim dixerunt, quodeenvenerunt patres. *Sc* voluerunt quod legeretur fymbolum Nicrnum, *Sc* quod conferrentur fermones & fymbolum *Sc* quod fermones qui funt confonantes, confirmarentur, diferepantes rejicerentur. Unde intentio legislatoris fuit, tollere additionem que tolleret fidem vel veritatem t nec fuit intentio fanft iflimorum patrum, ut iolum infpiceremus verba, fed verum mtclleftum facrz fcriptur*. Hoc patet ex epiftoia Cyrilli, qui recitato fymbolo Nicxno iubdit C: Nosfe- g quentes diffinitiones fandorum patrum, fcftamur intentionem ipiorum, *Sc* exponimus redam fidem l Item apparet ex feptlma fynodo, ubi dicitur: Cum omni diligentia intentionem ventatis feftantes Et dicunt, quod feftantes intcntionem ventatis ml tollimus ex 1ls qux per patres Nicer, & aliorum conciliorum patres difta fuere: & tamen fecerunt alias diffinitiones quam alii fecerunt, fctlicet diffinitionesdc imaginibus. Unde apparet, quod intentio patrum eft, quod veritas manifeftetur, *Sc* non taceatur. In ultimo iervavi unum, *Sc* videtur cafus qui nunc currit: *Sc* antequam ad illud veniam, dicam unum, quod pertinet ad dilucidandam rem hanc. Concilium Chalcedonenfe dicit, quod erant aliqui, qui obloquebantur de Leone papa. &I dicebant, quod fecerat peregrinam expolitionem fidei, *Sc* quod fecerat ultra quam liceret juxta patres Nicmos. Unde dicit, nr. quis accufet Leonem, quafi peregrinam expolitionem attulerit, quia non licuerit cuiquam exponere fidem prrter Patres qui in Nicza convenerunt ..Concilium ftatnn dicit adverfus eos qui s'erttati refiftunt, *Sc* excufat Leonem, *Sc* dicit, quod Leo non fecit contra prohibitionem, exponendo fidem *Sc* *declarando* l quia quando infurgunt errores, varia remedia debent adhiberi Et licet fufficeret fides expolita per lanftos patres, quia tamen funt qui moliuntur pervertere eorum reftum fenfum, oportet occurrere, *Sc* declarare *Sc* exponere fidem. Nam li omnes client contenti fide conftituta, &· non vellent inducere innovationem, non effet neccffc aliud remedium cogitare, quam quod eft declaratum in fide: fed quia multi ex refta linea per anfraftus exorbitant, euntes per viam mendacii *Sc* falfitatis,

Marginal notes (left): . Vrrk. tymboli Ni-<·■l «onera At «·oı »Γ-ftrr nt«r.ali-a«aa4o non Aiffc illluu. Dei. — » in ‹I O··4·*()·-»· — • ia «A. in prnhibitio- — £*He'i7f5-vr. d.âum 4°it* l.iii-«‹t. a'tgô

Marginal notes (right): ammo Christi. 4ji»· — , αΛκ»« 1*. — fAdioncc — Ipiftola Cun iii»·· phefin· par. .·· f*/·**·, — i imiioaU >«p«. ^·π·<·««ι·

na, nece(Te eft nobis aperire viam veritatis, ic A multa * dicit, quod declarare eft neceflarium. Nunc venio quod ultimo volebam dicere. Vos caripiaii patres fcitu, quod Flavianus condemnaverec Eutychcm iu concilio k Confianflaopo- Ittano. Eoftea fuie celebrata fynodus fecunda Ephcfitu, quz fuit improbata, Cc ibi Diofcorus tyrannice regebat: in qua fynodo Eutyches volebat excufare, quod non enabat: A recitabat fidem fuam, videlicet fymbolum Nicrnum de verbo ad verbum: A pollea dixit c quod hrc fides patrum eft, in ifta volo vivere A mori; * quod fidea Nicjtna fuit confirmata per eoncilium Epheitnum primum, quod prohibuerat proferri aliam, A quod prohibuerat quod nihil adderetur. Unde dixit; Ego teneo redam B fidem, A Flavianus non, quia dixit, quod ^|JrJQu| eQ |n njuurll hoc ipfe addidit fymbolo Nic«no, quod Chnftus fic in duabus naturis. Et Eutyches inccligebat prohibmonem de additione verbali. Quibus Eufebius cpilcopu» Dory|ei audiens hzc, ciamavit: Mentitus eft Eutyches, non eft diffinitio talis, non eft regula hoc piecipieus. Dioicorus dixit: Quomodo non ◊ll hac regula? Nos habemus hic quinque codices, m quibus dicitur, quod non licet addere aliquid. Fuerunt -hrc iccitata m Chalccdonenli fynodo: Sc fynodus nihil dixit contra epifeopum Dorylxi, imo approbavit, ut fubdam In hac igiun fynodo Diolrorus tulit fententiam Conçu l L- C viarium, &r in verbis fentcntiar dixit, quod ideo deponit, quia fecerat contra piohibicionem E- pbciini concilii, ubi dicitur, quod non liceat addere, quia m Ephelino concilio dicitur: Si J|ui$ addat ad fymbolum Nicrnum, fi eft epicopus, privetur: A' propterea privavit epileopatu Flavianum A Euieblum Dorylri, ta iqnam tranfgrdForea legis - Et omnes epifcopi qui fuerunt in illo A concilio Ephelino fecundo, feciiti funt fententiam Diolcori: & omnes iftiepi- Icopt fundabant fe in hac prohibitione concilii c Ephcfini; unde dicunt, quod fefe alienos monftracunt gradu facerdotu Flavianos & Fufebius, 3uia conati funt addere, vel minuere aliquid e fanâa fide, qux in Niera a fan&o concilio D expolita eft. Confitmavit fententiam fynodus in civitate Ephefina, quod jvftum eft cos qui audent quid addote fidei, aut minuere, alienos elle a faceidotto: A na alii cpifcopt fequentes dixerunt. Quando h.vc aéta lectindae iynodi Ephefin* referebantur in fynodo Chalcedoncnfi, omnes dixerunt: Anathema Diolcoro, hac hora damnetur Dioicorus qui male judicavit: A fic revocavit i quod fecerat contra Flavianum S, & judicavit, quod Flavianus non fecerat contra Nicxnum nec h Ephefinum concilia; quia licet illa protellio, quod Chriftus fit in duabus naturis, non uintinetctur in lyinbolo Nicrno verbis expieifis, tamen non eft contra veritatem, fed virtualiter fu- E mirur in fymbolo Nicaeno. Ex hoc appaiet manitelte, quod non eft arguendus qui qutd addit declarando, dummodo dicat veritatem confonautcm fidei catholicr. Et videtur mihi, quod non poffit allegari melius in Mundo cxeinplum, quam exemplum Flaviam. Concludo, qood verba illa piohibitionis, quod non liceat proferre aliam fidem, nec addere, nec minuere, intelliguntur de illis qui lapiunt fidem contra veritatem, A immutando verum intelleifum facrr fcripturse, A in fyntbolo Niczno '. Hoc fecundum meum rude judicium

a Coocilià *«d?Mi>fc, «BΓ tu a< Coobt.iotcir Fiouao A· ttftru*t»r 10 λΛn coociln haKedu- roii< ad.l. vide a«- xrolil * Cl.u te IcUxct. t ktheet Diolcor Jl m kphc<»no fecundo h primum. i addendo fcihcct cfc·

videtur mihi manifefte folvere hanc qualLonen. Si autem non ita in, rupio rrtormari. Unde cum ecclefia Latina dicat, le nil addidilTe contra verttatem, nec contra verum fenfutn fymboli Nκζηi A Collantinopohtani, dimittenda h«c ell quaeftio, utrum licuerit; tc eft procedendum, an hoc Ct verem, quod Spiritui procedat a Fllao: Sc fi polfiint prubaic quod non procedet, tune ego dicam exprefte, quod ccclcii* Roman» non licuit, quia tunc lapuifFet contrariam fidem. St vero ipfi non poliunt probate, quod hoc fit filium, k (ed oftendetur ex facra fcriptura A fanâis doâoribux, quod verum fit; oeoefle erit confiteri quod licuerit. Hoc volui dixtfTe cum corrcAlone ianctiffimi domini noftri, tc tmperatotis, A aliorum.

Cm I*I X. k /'···><, fti li ollen4<- txr. H.

N I c *H. Reverende domine mi, fane omne» rationes A fermonex utriufque didit fuerunt optime A fapientiüîmc diâr ı, przfcrtini rattonet poftremr, per paternitatem refirent, A potiffimc ad propofitum faciunt. Tetigiftis ea qux pertinebant ad icm a nobis propolium, dc ml diinifiltis: tamen cum caritate refpondebitnui, & iteium pari cum caritate audiemus ea qu* voletis dicere. Nos itaque putamus, quod plura qu« pet vos diâa lunt, pro nobta faciant: tatnen non judicamus effe tempus propter duas caufas. Primo propter horr anguillam, quia tetnpus eft Turgendi: fecundo, quia ctiamlt fuerunt bona dicta, non minus mulia; ideo volutnus h*i in (criptis habere 8c cogitare, A tempore fuo refponlionem debitam dare: Nunc in nomine Domini furganuis, tc acciptcnuu dn'ta III feriptis, A maxime qua ultimo dlfta fune.

And Sucrccit Coloflenfis contra Grarcos invehens, A fiitnmo pontifici h*c in lacto conventu expoiuit.

Coi os s. Sxniti Hime pater, quia pridieconveminus, quod ex his ause dicantur conferantur feriptut*, & quia pridie Grata noluerunt venire, videntur promiiTorum tranfgreiFores: Sc ideoproteftatnur, ut nil fiat in tranfgreIlione fidei.

Erues. Pridie era: pluvia, A quia dicebamus, quod non erant diila ad propofitum, ideo volebamus videre ea qu« dixillis; tamen ut caritas ferveretur, eramus contenti, ut darentur no-

Co loss- Pcto inftruruentum quod dicant noluitfe recipere, & quod non faciunt ad propoiitutn, cum hoc quod non dixerim ad propofitum, cit injuria non tnihi, fed toti cedelie Roman*, quod audeant lit| przfumere dare judicium, (I dida iuot ad propofitum, vei nem.

Ano. Quibus expofitis, finii diei illius concertationi datui eft.

COLLA-

Ca il at lo
xl

COLLATIO UNDECIMA

DIM XVIII. NovBMBRla.

JHtfeffi»et› fiJti (ktrift ty ftfft ' cwh· ifbrfiet), ^ι,Λβι-ηύ p/»ra ttiUite· rt9t tjtt* »·« trtxr η Cjaiktl», five ·U* fturiet frtftjJivttrfKklit* , fiv* feint*,*

Aho. ⌒ ohcuqath in unum patribus loco & horu ioJiris, Ephclinus ex *Gtxcit* primus fic inquit. * B

E r h h. Nox, imiti patres , adfumus , non Audio contradicendi adinvicem (nam hoc magis pertinet ·α oftentationem quam ad viam .ventatis) fed ut communiter debeamus examinare dr inquireic Apacihcari, Sc cum diligentia perkrutan quzftiones A diflicultates quz in noftris difputationibus oriuntur . A quod fic communiter debeamus conferre tes , *it* inquirentes progrediamur quoufquc veniamus ad hnem , qui eft inventio ventatis. Quamobicm ta quz particularité! rcvercndiffimus dominus archicpifcopvs CoJoiTenfis in pim ibus vicibus dixit , A quz icverendltlimus epifeopus *St* magifter Forolivienlis , nos etiam pariicuiaritei piolequentes, *Deo* adjuvante , A hora permittente, pci irrutabirnut , dc ad unumquodque eorum qur difta iunt ab litis patribus, curabimus cum oppoitunittte, non refpicicntrs ad aliquam uftentationetn fermonis , refpondere : A nos dicemus qur apparebunt veia ex conceffionc veftrarum revercndiilimarum paternitatum. Verum in hoc principio , fi ita placet, profequetnur ad refpoodendum illi qur difU funt per reverenditfimutn dominum cardinalem ibi (edentem , parlicülatitn A divi fitn unumquodque examinantes· Ipfa namque qu« per eumdem reverendi (fimum dominum cardinalem diCta iuerunc. mugis ad rem faciunt , & ipfatn dirtictiltatcm tangunt , A eum ordine fua reverenda paternitas espofuit : proptetea nos iftim gratiam ictiibuenuis ad talem oidinatutn Icrtuonem, ut nullum ex didis debeamus relinquere. Dico autem me refponlurum ad ea quz ex temPOΓΓ * dida Iunt per reverendam paternitatem luam . non ad ea quz fueiunt polita & pul-·hriou forma polita Oblecto itaque reverendam paternitatem veftram , ut quoties contin gCt veftram dominationem interrogate, placeat auI concedere , aut negate mea dida . Nam ego intendo inquirere &c peifciutari krtnoncs & ratione» cum tua paternitate , cum ego coghofcam tuam reveirndam paternitatem potius gai,dcre inventione ventatis , quam tuitione iliorum iermonnm . Unde et (i contigerit aliQua ,u)s utionibus a nu refelli , tu reverende paru , Üt Upicnulhnniç , potius me diliges . Nam fapiens ' cum arguitur, diligit ar*gut*litem f.cufidinn lationem. Liceat tuam dominationum interrogare , ut placebit tempore A loco opportuno · nam libentiflime patiar «c ego ipk , cum tua dominati i corriget Icrtnones meos , *se* a'iquid mtcilogabit A rationem <|u«vrct, A adjuvante Deo. rclpondebo . redaiguat tua dominatio quod videbitur a mc non bene diitum . Sciat tu- dominatio , quod in quibus per i»r difi'S tua dominatio non contradicet . nec inqnilitiom m laciet , remanebunt C E

i.X'0'·' côriHp·»' dei, (k : I· d,d« iunt poiirt p»r- ‘'n.'n.Va"*· kMoia rurius ›n f<m prud·· ,ii d.ic«i Ի rrov. ».

approbata , nec poterunt recipere aliam difeutdonem: quz oblervanda lutte apud illos qui poft me fufcipicnt iermoaes . Primum argumentum a tua dominatione tafiurn tale eft, videlicet, quod m tertio oecmncnico Ephefino concilio Charifius quidam porrexit ad concilium aliquos libellos fidei , quos corapofuerat contra fapicntes doârinam Neftoriit A cum ipfe Charifiux expofitionem fuz fidei fecerit alio modo fc habentem quam expofitio Niczni, tamen ab ipfo concilio non fuit in ullo rcprchenfua . Et quod ex his manifefte videtur inferri, rton prohiberi (impliciter aliam fidei erpofitionem, fed contrariam A dilfonam fidem : interrogo, an ita fc habeat, argumentum veftrum ?

And Collegarum accivit confilium cardinalis pizditfus : demum fic inquit.

Camp. Cum gratia & beneplacito fan&iffimi domini iioftu , A patientia A corrcftione illorum patrum, audivi gratanter ea quzveftra paternius dixit: A quantum pertinet ad procantium, nil dicam, quantum ad interrogationem erga perfonam meam , ego juxta fandi Petri *doitrnum ero paratus* reddere rationem de his qur Iciam . Sed ego maluiflem, quod tua paternitas interrogalict alium de illis patribus , quia quilibet melius fciret quam ego : nihilo minus poftquam mc elegiftis , faciam libenter Sed quia fumus hic caufa declaranda veritatis, nen verecundabor corrigi, fi quid male dixero , A a paternitate tua, A ab iftts patribus, quia potius debemus diligeie honorem Dei , qui eft veritas , qnatn pioprium . Sed cum hoc pado leipondeo . quod fi refpondendo non edet mea icfponfio hilficiens , quod non prrjudicet orititi vel altis; A accepto tuam oblationem: A cmn ego te interrogavero, lelpondeatur. Nunc venio «d quzlitiun. A non erat opus ut interrogaretis, quia dedi in fcnptis, 8e fatis palam dixi , A ibt eft expreiTum . Si vultis quod plus dicam, geram tibi morem; fi vultis quod repetam, dicam; alus apparet in (criptis quod dixi ; ruitis ut dicam ›

Emis. Reveir-ndifTimi paties, non quzro A vobis aliud, nifi quod ibi eft Iciiptum ; nifi fi argumentum vellrum eft , ut ego expofui : propterea iiou eft opus , nifi ut dicatis, aut fic ·. aut non .

I m i· k R. Ifti patres nolunt imponere onus veftrz rtvercndr paternitati . Sed (i placet veftrr reverendx paternitati reipondere, refpondeat ·· fi non, refpondeat alius,

t^His Nos quantum potuimus capere ex verbi* vcftris, ita coi legimus fententiam : fi eft, dicatis quod fit; alias dicatis ut vultis . Quznmus A interrogationem vcftram , & exppfitionem veftri diâi breviter fecimus ; breviter refpondeat is ,

Card· Ego refpondebo : fed de cetero non interiogens , fed legatis quz dixi , A interrogetia , fi ultra icriptum quid vultis · hxc eft Cumina argumenti . Charifius dedit fymbolum fidei fut, A fuit catholica; A· poftea recitavit fymbolum transformatum r Arianum . Synodus reprobavit expolitionem lymboli Neftoriani, A· nonChanfii· Sinon licuilTct facc<e illam profeffionem , reprehendiflet eum . Dixi etiam quod fymbolum Charifii eft ut fymbolum Nieznum, niiiin duabus vel tribus dicionibus, quz tamen funt verx A catfiolicz . Dicatis quidquid vobis placet .

E p H b s· Conveniftis mccum m omnibua reverrndifhmi domini , talem elfe fententiam quam

\ χ - cmxisti h jB. c Neiion. »“m »«ft·- ζl”⁄ii,βι

A,,β CaaisTi '♦J*· quam per veftram dominationem diâumefie dixi, poster uaum, videlicet; quod illa profeflio fidei Charifii fit vera Se catholica: nam catholica erat folum intelle&u diftorum, fed non diâionibus. Nam liquido permutatam habebat compofitioaem diâiooum ab expolitis per Nicanos. Nec etiam ipfa profeflio fidei espofita fuit per Charifium, ut profeflio catholica fidei, feduticquenscatholicam fidem, drfuam propriam expolitionem. Eftneita?

Ciio. Placet quod profeflio fidei Charifii fequitnr in omnibus veram fidem ia fenfu, fed non in diftionibus. Et quando catholicam, intelligo veram. Sed quaro, cum ipfc fatearis, qnoa profeflio illa eft vera, & quod in fenfu Se intrilcâu convenit cum Nicsna, nunquid hac B profeflio fuit improbata per fynodum, vel non f

Emit. Concilium admifit illam Charifii profeflionem, ut Charifii, non ut catholica fidet, fed nt confotum catholica fidei. Et, revertndiflimi patres, fatis intelleximus interrogata, Se veraciter refpondentes dicimus, quod Charifius ille non impliciter accufabat Neftorianos, ut aliam fidem tradentes, fed propter hac tria. Primo, quod iftam eorum perveriam & fallacem profeflionem fidei tradebant illis qui convertebantur ad cognitionem fidei, ut unlvcrfalem fidem, & ut traditam a Nicenis patribus. Hoc igitur refertur adnunifeftatn injuriam illius venerabilis concilii, quod hanc exCofitioncm vera fidei fecerat. Secundo, accufa- C at illos, quia falfa 8c perverfa dogmata feminabant contraria vera tc catholica fidei: properca potius ille Charifius appellat profeUionem. illorum perfidiam, quam fidem. Tertio, onia ipfi Neftoriani impellebant 8c moiefti erant Chariuo, quia nolebat admittere profeflionem fidei i & putabant eum hareticum. Propterea igitur ipfe Charifius coa&us eft exponere fua fidei profeflionem prout volebat, Se quibus verbis, ut offenderet (eipfura confonantem patribus Nicea, Sc illa fapere; Se nt oftenderet <c-ipfum merito expelli ab hereticis*. quia non fapiebat illa que illi fapiebant. Hoc autem nun2uam ab ecclefia prohibitum fuit, ut quifque dem poflit exponere prout vult, ad privatam eo- D Arinam folum tc demonftrationem fua vere fidei, non ad conftitutionem fymboli: Sc multo magis tunc licebat, quia nondum diffinitio prohibitionis fuerat prolata: & manifefte habeturex nonnullis patribus qui pnsfidebant per illa tempora ecclefia, Sc aliis conciliis, quia licuit patribus profeflionem fidei exponere prout volebant, Sc quibus verbis volebant. Nam 8e beatus Agatho, ut veftra dominatio dixit, fur fidei expolitionem Sc profeflionem confcripfit una cura ipfis qui cum ipfo erant, Sc illam confcriptam prout voluit, deftinavit ad fextum concilium, See. Et etiam beatus Sophronius patriarcha Hierofolymitanus reftitutus fua ecclefia confcripfit fidem prout voluit, Sc Conftantinopolitano pa- E triarcha deftinavit. Que profeflio recitata eft

« in* concilio- Et ideo omnes eoifeopi, imoar-
amie, *β· chiepifeopi Sc patriarcha adinvicem feribebant 8c profitebantur fidei expolitionem· Qua quidem liter* illorum nil aliud continebant, nifi Erofeffionem fua vera fidei Sc opinionis: quod ucufque obfervatur apud patriarchas orientales. Nam ceteri patriarcha qui funt poftCon-
1 ft*ntin°politanum, * in conftitutione dignitatis
tnetury Z? ftatim exponunt expolitionem fidei, Sc mittunt
ih*rcK«. ad patriarcham Conftantinopolitanum: & omnino antiquitus folebat fieri, & nunc fervatur. A c«uati« Xk Proptcrea non eft mirandum fi ctiatn Charifius per fuam profeflionem fidei fidem catholicam exponit, non fub tali intentione * ut omne* uterentur fua, ficut utuntur fymboloNiccno, fed folum ad demonftrationem fuc proprie fidei « ut diâum eft. Si autem vos habetis aliquid dicere circa profeflionem fidet Charifii, dicatis, te audiemus. Interrogamus, utrum profeflio fidei Charifii tradita fuit concilio ad demonftrationem fua fidei, vel ut omnes 1ll4 uterentur, ut fymbolo Niccno. Nam proprie expofitiones nunquam fuerunt prohibita, ut diximus. Si quid habetis, dicatis·

Cakd. Expofuiftis trioliccm cautam, pro- B Eter quam Charifius dixit fuam fidem, te rtproavit fymbolum Neftorianum. Primo, quia illi Neftoriani credebant fymbolum eorum efle, ut Ntcanum fymbolum. Secundo, quia illud fymbolum continebat fallitatem. Tertio, quia reErchendebant Charifium ut hcrvticum te utnoa eoe lapientem. Quoad primum illi Neftoriani tradiderunt mere fymboli profeflionem: 8c non dicit meus liber quod traderent ut iytnbolum Niccnum. Secundo etiam ad hccdtco, <iuodin paret ex textu, quod illi (pernebant fidem Ntcenam, & tradiderunt fymbolum alterius fidei, imo perfidie. Hcc formaliter verba tuntiynodi ·: Nam cum Philadelphiam vemfient, &<.. c Coacillt Unde dico quod hac non fuit caufa, quate fy- ipheu·· C nodus fuit mota ad reprobandam fidem Ncfto-ζ*^·^^ nanorum: led caufaeft, nt dicit diffinitio, quia pxiiUei- perverfa continebat. Ratio eft, quia fi illud (ym- '** bolum Neftorianum continuities veritatem, ut «otiu fymbolum Charifii, fynodus admififlet, non re 'ii''Ĩ*' probaflet. Ad fecundam caufam dico, quod eft vera, quod fuit reprobatum, propterca quod falfitatem continebat. Ad tertiam dico, quod non eft fufticiens, & non fuit mota fynodus ex eo'. Se ratio, quia fynodus non habuit curam, an Charifiuselle: reprenenfus, vel non; fed an vere, vel non. Unde fublatisdc prima Se tertia caulis, dico, quod fecunda fiait caufa fidelis fynodi ad faciendam illam diffinitionem. Deinde tua paternitas dixit, quod fynodus non prohibuit D privatam perfouam facere expolitionem (ibi prout vellet, dummodo effet vera. Poftea allegatis exemplutn de Agathone Se Sophronio, qui fecerunt eorum expolitiones fidei, & non fuerunt in fexta fynodo improbati. Sed in hoc occurrit petere, utrum Charifius, Agatho Sc Sophronius fecerunt contra conftitutionem, vel non: & tunc refpondebo ad tuam.

Emis. Nullo modo Agatho Sc Sophronius Îrstericrunt prohibitioncmillam, quia non adiderunt, nec detraxerant fymbolo communi › fed privatim fecerant: unde non comprehenduntur poenis Sc prohibitionibus. Diâum eft, Îiuod non eft prohibitum hoc: fed quod toco E ymboli profeiho detur, hoc expreffe prohibetur.

Clio. Placet, qnod Agatho St Sophronius non fecerint contra prohibitionem, & rcfpondeo ad quarfittim tuum. Dico quod Charifius dabat fuam profeffionem ut veram 8c confonantem refte fidei & fymbolo Nicano: non autem tradebat, ut dans legem ecclefia, ut illo tota ecclefia uteretur: quia non erat in potentate fua pracipcre populis. Unde fatis eft mihi, quod non fecerit contra prohibitionem. Poftea ii ecclefia univerfalis, vel qui tenet locum ecclefia, vult docere populos, fatis mihi eft, quod

CàttATĨô XL

non kc'at Cüntra prohibitionem . Dicatis A dcmam quidplacet.

E?hii. Hrc nos habuimus a rcfponfione veftrz dominationis , videlicet, quoa merito Charifius a concilio non eft reprehcnfus , quia non fecerat contra prohibitionem : non tamen fequitur, quodex hoc illi patres concilii videantur dare liccntiaft transformandi fymbolum Nicenum: 8c fie repellitur primum veftrum argumentum. Verum fi aliqua ecclelia habeat auftoritatem & licentiam dare fymbolum commune, in verbis vel fyllabis differens, aliotempore dicemus . Et ideo quzro a dominatione veftra : nunquid Charifius Ille poterat, vel licebat illi tradere expolitionem fidei illis qui fe-" quebantur fidem Neftorianam, fecundum profef- B nodem quam poftea in fymbolo fecit? Nam veftti dominatio de hoc aliquid tetigit , 8c ideo declaret : licebatne illis Neftorianis, fpretoNiczno , foco illius aliud componere fymbolutn, 8c illud tradere baptizantibus, fi illud contineret veritatem? nunc dominatio veftra dixit, talem licentiam habere univerfalem ecclefiam . Quzro, an Neftoriani haberent , fi verum protulilfcnt fymbolum.

Card. Feciftis duo quzfita, fed non dixiftis unum, quod non eft praetermittendum . Dixiftis, i 'J inhibitio non vult, quod quilibet non habeat licentiam faciendi fymbolum fuum . Ad iftud dico, quod fatis eft ad elucidationem noftrz quzftionis , quod fynodus non prohibet C quemlibet tradere expofitionem fux fiaci , vel fymbolutn fecundum veritatem.

Nicmn. Addo, quod ecdefia univerfalis non prohibet , quod quilibet poilit exprimere , dummodo fit vera expolitio .

Card. Hzc diffinitio , fecundum vos , non prohibet , quod quilibet exponat & profiteatur iymbolum prout vult, dummodo verum . Volo oftendere , (intelligo verbum , aliud ,& diverfum verbis, etfi verum, prout vultis interpretari) quod contradicitis textui. Dicit textus: Nulli liceat proferre aliam fidem . Intelligitis aliam fidem etiam aliis verbis, licet confonantem rcâz fidei . Si hoc eft , advertat paternitas veftra, quod contradicitis textui dicenti : Nec clerici, D necepifcopi, neclaici: 8e in fine loquiturin linSulan , 8c de epifeopo, clerico, vel laico. Une fi illa verba, Aliam fidem , habent- ienfum prout dicitis, fequitur contrarium ejus quod dixiftis, quia conceditis, quod perfona particularis poilit fibi facere fymbolutn: 8c tamen textus contrariatur, intelligendo prohibitionem , Aliam fidem, id eft, aliis verbis. Et hoc fufficiat ad intelleâum quem datis, quod fit contra diâ.a veftra . Quantum pertinet ad intelle&um horum , fatis dixi in feriptis, 8e dico , quod textus non dicit , quod nulli liceat proferre aliam tidcrn univerfalatcr, fed dicit contrariam fidei Nicznz. Et textus non dicit, quod non liceat in publico, vel in privato : fed dicit, Aliam fidem. Et quod E illud verbum, Aliam fidem, debeat intelligi dc contraria, apparet ex his quz funt faâa in principio illius aftionis ; quia convenientibus euifeopis fuit diâurn , legatur fymbolum , conferantur fermones Cyrilli & Neftorii: 8c illi qui rcperientur confonantes fidei Niez* , confirmentur: qui diffoni, repellantur . Modo fynodus faciens diffinitiones, facit fecundum intelleâum principii: 8c fic intelliguntur illa verba, Aliam, hdém . Poflem allegare alias rationes ad has, quas dedi in feriptis, 8c ne turbem modum arguendi, hoc fit fatis . Nunc refpondeo ad duo quzfita , & antequam refpondcam , dico , quod dixiftis, quod ante tertiam fynodum non erat faâa prohibitio . Et dico ad hoc, quod ego fum paratus oftendere per aâa tertii concilii &fexti, quod hrc prohibitio fuerat ante faâa : 8r fi placebit audrre, nunc dicam : nihilo minus, ne fugiam quzfitum, refpondeo ad primum. Petitis, licet Charifius potiet facere fibi fymbolum, an potiet fymbolum , in quo omnes * converterentur.

„ h o' Christi lai*·

Ephes. Nos quzrimus , an Neftoriani habeant poteftatem nniverfalis ecclefiz»

fitertntur.·

Card. Hoc fuit fecqpdum.

Ephes. Ad primum fuit mihi rcfponfum , & dixiftis, quod non: 8c ideo quzfivi , an Neftonanis licuitiet, fi habuitient veritatem : nam hac rititane fuftuliftis meuni argumentum iftis verbis, videlicet. Cum dicerem, quod non licebat Neftorianisfacere fymbolum, in quo alii baptizarentur, dixit dominatio veftra, quod fymbolum fuit reprobatum Neftorii, quia nabet falfitatem : & addidiftis , quod fi continuitiet veritatem, fuiffet approbatum.

Card. Et nunc dico, quod fi habuiffet veritatem , tranfiflet , ut Agathonisdc Sophronii fymbola tranfiverunt : & fundo me in textu qui dicit, quod caufa reprobationis eft, quia continet perverfa dogmata Neftorii. Deinde dico, quod Neftoriani fi veram fidei expofitionem dixiflent, non fuitient improbati ; fed non potuiflent mandare univerfali ecclefiz, quod id univertaliter profiteretur, quia non habebant poteftatemuniverfalis ecclefiz .

Ephes. Illud fymbolum Neftonanum erat diffimile a fymbolo Agathonis & Chanfii , 8c aliorum, etiamfi fuiffet verum, quia illud fymbolum Neftorianum tradebatur b convertenti- B M«A,a4 bus loco fymboli Niczni. Illa autem alia Chartfii & aliorum fymbola non funt tradita ut communis difciplina & ut commune fymbolum, in quo deberent baptizari: 8c fic non eft fimile de illo Neftorianornm , etiamfi fuiffet verum cum aliis : & illud merito fuiffet reprobatum, etiamfi fuiffet verum . Alia non fuerunt reprobata , quia non tradebantur ut commune fymbolum . Et cum dominatio veftra videtur deditie licentiam Neftorianis, hoc non liceret: nam Charifius & ceteri non tetigerunt fymbolum.

Card. Contra , Charifius tetigit fymbolum Nicznum , quia addit, Spiritum fanâutn confubftantialem ; &r cena alia verba quz non erant in Nicrno . Et ad. id quod dixiftis . ne quid praeteream , quia implicatis multa argumenta, vellem ut particulatim faceretis, ut lingulis refpondere pofiem . Dico , quod nulla eft differentia inter fymbolum Neftonanorum, Charilii 8c Sophronii, fi continuitiet veritatem · Et tua paternitas non debet capere alium fenfum ex textu legis, quoniam lex declarat , lex dicit , quod ideo reprobatur , quia continebat dogma ralfum: ergo in hoc debetis vos fundare, & non in alio. Nam tradi fymbolum per privatos , quo omnes utantur , hoc non prohibetur hac lege , fed folum hac lege prohibetur ftrofefiio malz fidei. Utrum autem privataperona poilit hoc dare , dico quod non , non ex hac lege, fed ex alia qua cavetur, quod nullus ateft mandare, nifi illis in quibus habet poteaiem. Er volo dare aliam rationem , quia quz fiublicutn concernunt , omnes inferiores debent equi ritum fuperiorum ecdefiarum.

Ephes.

ANMO Christi I4J1.

EfHH. Rurfus dominatio veftra venu ad ea qui· primo dicebatis , quod univerhli cede-Gr liceat tradere ivmbolum illis qui fub ca fuut. Ad id argumentum quod feci . non clare refpondiftii, videlicet , G illi Neltotiam habiiifent poteftatem faciendi lymbolutn, G itnCTct verum·.

Carp. Quid vultis ex hoc inferre ? ego reCpondeoex textu, &-clare .

E r h a s. Concedit dominatio vcllra , quod Nehorianis licuerit baptizandi* per φ$ fymbolum ipiorum edere , 8c Iccandum illud baptizare , G eflet verum, videlicet, ut cxpoGtio Charifii.

C λ K d. Id quod eft privatum , tradere ut commune non potuiflent, & eflet dicere talium. Neftotiani G fecilfcnt E mbolum verum, potmffent illud faperc 9c proierre, fe docere . Sed G dixiflent quod eflet (ymboium Nicxnum in feniu &c vetlÿo , non dixiflent verum , ied proferre ut lyftbolum verum bene potuiflent . Sed dicereSrtitod privatum eft , elle commune , eflet falfum.

Eruti. Claram eft, illo* Ncftorianos iuifculos ut communi eorum fymbolo, quia in illo baptizabant : numquid habebant poteftatem id facere, G fuiflet verum ?

Caro. Dico , quod potuiflent proferre , led tradere ut commune non potuiflent.

Efhf i. F go dixi, & bene , quod accufabantur Neftoriani , quod tradebant ut commune, iymbolum transformatum , Ac fub illo baptizabam . Si autem illi Negotiant habutflcni licentiam hoc faciendi , prout videtur dominationi veftrr dicere , quod non erat, lex prohibit .onrs prolata: ergo illa caufa qurmovrt concilium ad proferendum illamprohibi'ioneni, non pioviderct , prout erat intentionis purum ; cum propter iftam licentiam transformandi fymbolum, illi potuiflent pervetfa dogmata ponere. Ideo piozidens concilium . ne talia dc cetero fleri poflent , ncceflario fc.r. diffinitionem prohibrtivam , qnr generaliter diffinit 8c terminat, nemini licere tradere , vel proferre , vel componere aliam fidem , prxter illam Nicaeni concilii . Hxc autem ipmm concilium decrevit , quia cognovit fuifle caufam, ut falfa inlcierentui veritati . Unde e» hac licentia qna ntcbmtur m transformando lymbolo , videntur patres tertii concilii moti ad faciendum prohibitionem. Hoc autem a veftris vetois , ut aliquid lumpturn , colligimus !

Card. Cui vultis ut magis credatur, diffinitioni concilii Lphclini, an vobis?

Efhfs. Nos credimus & ipG diffinitioni , tc illis qui expofueiunt A tnterpictari iunr . tc ii qua difficultas eft , ciedendum eft interpictatonbus qui fuetunt principales ibidem cum diffinitio extitit promulgata , quam nobis exponit beatus CytiIlus, 8c in epiftoia quam Icriplerat ad Joannem Antiochenum tc Aeacium Mefltenenletn · Videamus interpretationem illius, Ac ipfam fcquemur·. nam nemoeflet, qui magispoflet diffinitionem exponere. Nunc li dominatio veftra vult quid dicere , dicat.

Car is. Svuodus aûïgnat hanc caufam proh ibifonis lymboli Neftoni , quia lapiebat f.rllitatern.

trusi. Synodus non adducit hanc folam caufam.

C,a R d. Diffinitio dicit, quod mandat, quod «communicationi fubpeeant qui fapiunt fymbolum · : ergo vidctu , f<uV perverfum do-m, CoiTi?» ISeitoin erat iplum lymbolum . Demdc paiet per vc'br Charnu , qui dicit , quo<i ipreta fide Nicxna ediderunt aliud hmboù"?, id eft , per. verluQi . Tertio, quia quod continetur in i\,nboio Ncftotianorum , fucra; letivm c* cpiltda Nellorii , quia cadcm perndia corninebutur >n eptftol* , pr^ut m iyuibolo cjuldeni . Cyrillu* intcnogavit fynodum , G Contenta m epiftoia erant vcn. Dixit fynodus quod eranr lai la : unde ca decauia fynodus tulit fententiam.^ Ad id quod dicitis, quod efl credendum Cyrillo , fateor quod vit credendum: & epiftoia Cyrilli Icnpta ad Joannem * non obftat, Imo prob.t huno lenitur. . Et fi bene conlideraoiiis sert a epiftolr, , mieihgit ilia verba , Alum fickm . videlb.c non quoad verbi , (ed quoad (mi on . quia ceitum cil, quod in epiftoia Cyrilli , & in rofponGva Joannis lent multa in expolrlione fidet , que noir lunt in lymbolo Nicxno. Fa nihi'.a minus quia ilia iunt vera , dicer, nil addentes vel diminuentes : &· tamen in vciois muli· addit , lu et noninieoiu. Lude per lUam epiftol.im -ippairt , quod n.m dicitur all* tides , qu* diff.rr lll verbis . li non differt in feniu Item epiftoia ad Acanuin " non obftat, magis eft pro nobis, quia ad ilia verba concilii, AHam fidem, fubdit e , qui declarat aliter quam Gt fides: non er^o contratlaturmiht: hac lunt Qui femel nel< .0 quo mo · do , flee Et iequitur : Qui autc . t>o«· vult, id eft declanre , innovat quidetn nihil ncc fidei expolitionem nofciiui iniici<ie mamteftam magis conftituit . Quid pollen bcic r.arins ›

Ephcl... p4Cl.'J

Lphrl.n. per l r jf.

E ni es. Qu.nnodo incipit epiftoia ?

C λ « o. Pridie dixeram , me hanc non h »bere : Ac luit , q iia non erat rubnca ! Pofteu quxrens ii j .ri ru certis iniLuflion.'bus , qux du.ibantur lecreta Ncftorii , A, m.ipir : K Caula quidem dulcis Sc digna : Ar poftjila seba . aliamexpofnioncm , declarat fe , aliam , id eft contrariam .

E P ll 1-s. Nos non habemus.

Card. Declarat , quod nil videatur addere &· innovate qui declarat. Et in fynodo quxrens , an protulrifet k Iidem convenientem ly rnbolo Nicr.no, omnes refponderunt, quod Cyrilius dixetat confunanter fymbolo Nicxno : tc licet apvrtiiis &: manifeftius dixeut ea qux continentur in lymbolo Nicxno, non videtur quid non induxiflt- , fed quod magi* fapiat cum concilio Nicarno · Unde (l illa verba, Aliam fidem , fignilicarcni de vetbis sfivertis, certe Cyrilius incdiflet in prohibitionem . Deinde volo allegare ditium Cyrilli in expolitione iyrnboh : te ex hoc vidcbiti*, quis Gt lenius prohibitionis. & quid lynodus voluerit prohibere. Incipit epiilola : l Amor doiftrinx &: amor laboris : ubi hxc verba funt, videlicet : Jam fanfta fyoodu qfir in Ephelo congregata eft , tulit fententiam contra Neftorii malam opinionem , 8e vanitatem illorum qui cum eo erant, vel ante ipfum fuerunt, equalia Capientes, & docere vel conicrrbere audentes damnavit, 8e rqualcm illis impofuit caufam, ideftpcenam. Unde ex hac epiftoia apparet, fynodum damnafle dogmata mala Neftorii.* Ac fle apparet verbum , Aliam fidem, intelligi de contraria, qux eft Neftoriana , vel er hmilis . Item apparet, quod iymbolum Neftorianum reprobavit, quia lapiebat Gmilia Neftorio. Etiam Cyril lusmet compofltoT diffinitionis dicit, quod damnat Neftoriutn 9c eos qui fapiunt fibi xqualia.

'Z4

rFhêc

j"4j"anJc cOnri'··*"· pkefimp«r.

W

Connue XI. ha, Unde patet, quod fymbolum Neftorianum fuit improbatum, A qui fapfcbat dogma arqualc Ncftotio, quod eft contra id quod veftra paternitas ante dicebat, a(lignando aliam caufam. Unde cum paternitas veftra cognofcat hanc rem facillimam, St non habere dubietatem, cam facile fit ut omnes intelligent, A eftn doihflitnus homo, rogo paternitatem yeftram, nolit tenere tantont auditorium ad rem quam pueri poflent folvere. Sed ne perdamus tempus, intremus rem principalem, & dimittamus ifta aux non habent difficultatem. Nihilo minus *fum* paratus reiputidtre &c hodie & feipper. Sed hxc qu«ftio non eft utilis, nec habet exituro ventatis.

EiHts. Nor iftos fermones dc quibus agimus & dicimu,, non putamus ita ut taciilime poflint caprili apuees, ut dominatio veftra dixit. Sed nos putamus ipfos neceflarios, A alias utiles, cum nos faciamus fermones de vocibus & audoritatibus fanftorum patrum: hoc primo fupponentes, quod i etiam dogma veftrum eflet verum & ratium, tamen non eflet in fymbolo addendum, nec in lymbolo cantandum. Melius cft nos circa talia laborare, & dimittere theolo- picas rationes ftare immutabiles A' incuncuflas. Nam hoc maris jdhrret difficultatibus rerum, dc quibus dtfcuticndum eft. Notificamus vcftrz reverenda paternitati hanc noftratn elfe intentionem, nullo modo a difcuflione iftlus difficultatis defifle c, mfi applicemus prius ad aliquam veram conclufionem. Nos Sc dicimus & fapitnus, A faciliter oftendere poflumus, quod fi inventum fuerit dogma, de quu Jifluu|ta< eft, elle verum, illud poterit apponi fub privata diffinitione, prout in multis conciliis oecumenicis adameft. Verum ab ipfo fymbolo nil debet fubmoveri, nec detrahi, nccaddi, ut unio Chriftianorutn po/Iit fervari a ftandalis.

C Atu Quia tempus cft carior res quam homines poliunt habere, ideo vellem quod fieret, quod dixit imperator, ut tempus nun duceretur in annum. Satis luper hac quxftionc difputatum cft A per icripta & didta hinc inde · Ego j-ut-v quod dominatio Vcftia cognofcat veritatem, & quod doCti lapientes viri judicent in mentibus tuis, quod h<c quxftio non habet difficultatem. Sed non reprehendo vos qui introduxiftis eam, quia facitis utiapientes, qui volentes ingtedi magna, incipiunt a levioribus. Ita vos intraturi materiam Spiritus fan^u, voluiftis hanc ut faciliorem premi itere. Sed poftquam tanto tempore hoc difcuCum eft, & Lene cft aperta veritas quam non ignorabatis prius, aibitror vos feciffe ad tentandum, quomodo nos Latini fcimus rcfponderc. Rogo ut veniamus ad difficultatem majorem A lient dixi pridie, fi probatis Spiritum fantftum non procedere a Filio, profiteor plane, quod eccietbr Romana: non licuit. Si vero non poteritis probare, *Se* oftendetur contrarium, tunc ium certus. quod non facietis difficult»-tem, an potuit illa declaratio poni. Tamen pro me nc-n remaneat: ego ium paratus refpondere ad omuia objeûa. Sed forte melius eflet, quod illis tribus diebus ord.nariis difputatlonis fieret difculfioinatenr prarfentis, *Se* in aliis profequeremur hoc. Interrogetis mc, *Se* ego fum paratus. Domine Ephefinc, ego dicam unum verbum, A loquar ut cum patre, quia a vobis pofluro informari. Habuiftis dicere, quod hrc prohibitio non fuit ante tertium concilium Ephefinum · Eg° poftum oftendere contrarium, & cft bonum ut patres audiant, quia licet dixerim in (criptis, hienondixi: fortior ratio qu< afflifjnetur, quod non poflit apponify llaba in fymbo- o, eft *ex* epiftola * Cyrilli: tamen fi bene advertit paternitas veftra, in illa epiftola dicitur: Nihil pretereatur, vel mutetur: non dicitur, addatur: fed pofito quod dixiflet, non facit contra nos, ut non ideo prohibitio fuerit prius faâa. Cyrillus fundat fe in audiontate facr*fcnpturae, Adrcit: Meminimus enim dicentis: *ferre ttrtniUoi*^arernar, *petril cut fafntmut* non illi loquebantur, fed Spiritus Dei. Linde Cyrillus fundat fe in hac auâoritate, qur eft prohibitiva addere ve! detrahete, *Sc* dicit fanâoa patres *Si* Spiritilm fandum pcrcos fccifTe. Certum* eft illos fanifos patres fuiftc ante concilium ,quia fuit duftum Salomonis, qui diu fuit ante tertium concilium A Nicaenum, imo *Sc* ante fidem Chrifti expretiam in novo teftamento. Idem dicit CaleftinuS * his verbis: Quis non dignus eft anathemate, qui addit fidei apoftolica:, qur non recipit nec argumentum, nec diminutionem, &· magna pania conftringit Sc addentem & detrahentem: & fequitur: Legimus in libris noftris, nil elle addendum vel minueudum- Hrc epiftola fuit ante inchoationem concilii Ephefini, A tamen Cçleftintis profitetur ante fuifle inhibitum addi fidei apoftolorum. Habeo duos uftes: volo tertium habere, ut m orc duorum vel trium ftet omne verbum: Aallego feptimam fynodum c, qur dicit Quae enim tradita funt m catholica ecclcfia, nec augmentum, nec diminutionem admittunt. Maxima Sc addentes & diminuentes perna conftringit maiediâionis, ut feriptura aflertt contra eum qui transfert terminos patrum fuorum, nec habuerit propofitum ad cognofccndum veritatem. i-igo feptima fynodus fundat fe in hac auâoritate facrae *fcnpturar*, *Se* hoc dicit quod contingit illis qui non habent propofitum cognoicendi veritatem. Unde patet quod ille dicitur addere ve! detrahere, qui tranfgreditur terminos patrum, veritatem mutando: fedqui declarat veritatem, non tranfgreditur terminos patrum. Et ratio cft, quia ptout dicit Cyrillus, h«c prohibitio favta cft per Spiritum fandum loquentem per fandos patres: cum Spiritus lit fpiritus ventatis, qui dicit veritatem, cft intra fpiritum. nec addit, nec detrahit. Qui autem dicit faififtatem, die eft qui exit terminos Spiritus fanâi: Aille debet j idicari tranfgrcdi, vel addere ad termino»· patrum. Et hic textua declarat quod ille eft qui addit vel diminuit, qui non hrbet aaunurn cognufcc.idi veritatem. Cum ergo hxc prohibitio pr»cellerit concilium Nicaenum, dicemuinc quod concilium Nic aum tranigrefluni fit terminos patrum fuorum? Alias fi iutclligcremus de trmlgreflione verborum, concilium Nicarnum fuilfct ttanfgreflum terminos patrum, quia aliqua detraxit de lymbolo apoftolorum. Et idem de concilio Conftantinopolitano, quod concilium addidit multa fymbolo Nicsno; A quia dixit veritatem, non reputatur addidifle. Et ideo, quod fcpius diAura eft, quod ecclcfia poft tertium concilium non poflit addere, A quod ante licuerit, non cft serum. Deinde dico, quod nos habemus ' librum <l racam; ubi eft fymbolum Conftantinopolitanum, ubi non eft verbum, De cç'.is: dicit tamen verbum, Delcendit: nec hoc, videlicet, Secundum feripturas. Nos habemus hic duo volumina concilii Chalcedonenfis, & funt valde antiqua. Eft unum ultra

Christi •41«.

a fupra ci. tata in aAn coacilii Ephrfim par.

T»··. ai.

» Epift. »S. £

c<i» F.ehc- ℙ|II' "

c Citimi» y^iaad".

A m βΓο' CHaisrt i4jl.

u^ta quingentorum annorum , ut apparet : fc hic «F poniiRir fymbolum Conftantinopolitanum, fc nunquam ponuntur ibidem , De cçlis: fc, Secundum feripturas. Item habeo aliud de litera Longobarda antiquiflimum , 9t funt canones omnium conciliorum , & eft fyqiholura Conftantinopolitanum , Sc fine verbis illis, De tçlisj àf, Secundum feripturas » Et fic ex his tribus libris apparet quod fymbolum Conftantinopolitanum non habebat ilia verba , De cçlis, fc, Secundum feripturas. I1| liber quem oftendiftts de quarto concilio * non funt torte decem anni , quod fui* feriptus , ut apparet : noftri' funt antiquiîïîmi quingentorum annorum . Item cft liber fimiliter in Graeco antiquus portatu! de Conftantinopol.i . Item & nos ponimus in fymbolo noftro verba ultra fymbolum Conftantinopolitanum» fc npn ex eo arguimur, Ponimus Deum de Deo· Illud 1 non eft In Conftantinopolitano : & tamed nunquam aliqui reprehenderunt nos propter illa verba, ficutdc ilio, Fuioque.

EfhEs. Illud fuit in Nicaeno , DeiimdeDcot βτ in aliis convenimus: ergo de iftis non quxramus.

C.HD. Non erat in Conftantinopoiitanot & dico quod cum conveniamus , quod ultra Nicxnum & Conttantinopolitanum cantetur *verbam* » J De cçlis, «rc. fequitur, quod 'non eft differentia inter nos & vos de fyllabis , fed de veritate.

»«<]»,·»» sckcrctcffc,

EFhis. Ad illa qu« primo difta funt, cum longa fuerint, non eft tempus refpondendi, licet dominatio veftra quzficrit a nobis , Sc volueritis informari, hoceftlupra noftram dignitatem: tamen nos haberemus ad ipfa refpondcre , & convenienter fenlui veritatis . Similiter ad ultima verba que fafta funt de his libris, quz dominatio veftra produxit, non habemus nunc refpondcre , quia tempus non patitur : referentur ad tempus opportunum, quo tempore convenienter inquirentur Cum autem inter vcftros fer. mones dominatio veftra fecerit mentionem in fuferioribus congregationibus , videlicet , quod iceat univerfali ecclefi* immutare fymbola , & Erimo illi qui prreft univerfali eccleiiae , cum abeatur tnaniicftc quod dominatio veftra refpicit ad ecdcfiam Romanam, & prspofito Rome habueritis refpeâum, hoc prrtermitterefine difeuftione non patimur t volumus circa hanc rationem fermonem facere in fequenti congregatione, ii placet. Nam habetnus multa & przclara dicere circa hoc rationibus efticacioribus : fed fufpicamur ne forte verba qu» dicenda funt circa hoc , inducant fcandala Ideo dixi velle dicere, fi placet: fit eleftio cncaveftramdominationem, & fi vobis videtur, fiet, nam ad hoc parati fumus .

Card. Sunt inter alios articulos differentiarum veftrarum a nobis de poteftate Romani pontificis : & cum fumus in difcullionc hujus articuli dc Spiritu fanfto , non videtur conveniens admifeere de poteftate fummi pontificis. Et ideo in feriptura 4 dixi , *de* auftoritate Romane ecclefias non dico nunc, fed alio tempore refervabo : fc quando erimus in difcuflionc illius, libere poteritis dicere ut licebit : & debetis credere, quod non offendetisfan&iflimumdominum papam, quia ipfe non eft hic , nifi ut veritas declaretur . Et per Dei gratiam hec veritas apoftolicz fedis & ecdefie Romanz eft ita manifcfta per facra univerfalia concilia , quod fi *hxc* quzftio in qua futnus, habet npdicatn difficultatem ,· illa nabtt multo minorera . Sed certe, ut dixi , quia eft artiqglus diftinilus , non eftet bonum irnmifeere cqm àxueulo de Spiritu fanâo . Unde iterum atque'iterum oro & ob*fdero* , ut velitis incipene materiam proceflus Spiritus fdnâi, quia erit utilior quam hsc in qua fumus . Et vere fi cftemas concordes in ifto aN ticulo', crçdo cfuod nulla difficultas rcftaret ia aliis: *8c* (pero, quod in aliis articulis erimus bene concernes.

An D. Hisdiftis, volvit fennonem ad papam, qui fumma cum admiratione omnium hora jam ,13. frigore imminente maximo, audiverat cunft* paticntilEmc.

Card. Beatiiüme pater, videtur qnodfanftitas veftra una cum domino imperatore ordinaretis , ut procederetur ad negotium principale. Tamen vobis dico, patres reverendi Grec1, nos parati fumus qusfitis veftris omnibus refponderc.

And. His expolitis, faâo (ilentio , fummus pontifex aflurrexit, cjirfque ereâione eundis aflurgcndi licentiam dedit.

NOTÆ HORATH JUSTINIANI

i *Liirtnt.l* Ex hoc vtlfiosili libro et traaslatio Latina concilii Cbalcedoaeafis aftione a· in editione Coloeienfi anni i$$i. ex qua dcfumpGt Baronins tomo <· anno jSi.num. ag. in qua aâione refertur a patribus concilii fy mbolum Conftantinopolitanum fine illis verbis, De cfhi, fc, Secundum feripturas : que ramea in aliis editionibus leguntur, & canunt Grsci, ut dicit ideas cardinalis infra collatione 14. in fine primi numeri.

a !<*·<#.] in fymbolo Nieeno fic legitur r Deum de Deo, tumende lumine, Deum verum de Deo vero · & fic canit ecclefia Latina At vero in fymbolo Conftantinopoiitano omittitur, Deum de Deo: fle tantum dicitur, tomen de lumine, Deum verum dc Deo vero / dc fic canit ecclefia Graeca. Hec verba cardinalis fic refert Gnecui feriptor feC *ia.* verfus finem. Harvecss, D««m de Dee, ne· babeefr, <· aer beiernu,.

j *Dtiflii*] Id eft, cum vos Grxci non faciatis vim fuper verbis, Deum de Deo, Dccplis, Ac, Secundum feripturas : fic non deberetis vim facete fuper verbum , Filioque , difputando , ut nos cogitis, depura addirtone verbali : nimirum cardinalis & Latini properabant ad difputationem veritatispropoficionis, Filioque.

4 *ScriftBta* ,] GtKCUs feriptor fcfGone is. fic : *X» erti. ttlii* dr fail·/ farer *Lati»»i Grett <β rmtrtverfi»,*

:»U 4·

COLLATIO DUODECIMA.

DIE п. NoVIMHII.

fc Secundo, tertio & quarto diebus.

-4bba/ *itntrtlii Cifttrcitnfinm* war *wniat dncii βκιχ»Λ4/Λ. 'PrtftlfuHtt fitlti Çinri/îi V tlnrnm feifft eJvttyti* ra *twilio, f*»4 *·· Ctmi»rk»nt tu· tTMit fymbtl·* .

k Mimirae «rationem duc» Bnf. MtioMStri- tione perflrinmt Ae-4re>i. Qvas krcviSna natam i«nuit Grscna i«ripU>r ια »l> » «4· icdSoaibu».

And. Γ^ιк quarta Decembris in conventioue cunitis altantibus , locus

Gneco-

Grzcorum deputatorum vacans erat. Intuebatur quilque, cur hoc eveniflet: & quia inter coiluâationem praecedentem Se hanc, folcmnes ducis Burgondiz legati advenerant, ac lummo pontifici Grzciive pratentibus, concilio acumenico ioletnnem orationem fecerant, Ar imperatori Grzcorum nil dixerant in publico: nunc Cabiionenfis epikopus ex .oratoribus qui ex duce venerant, primus aflurgens, hzc inquit imperatori.

Caulon. jiluftriflimus princeps dux Burgundiz toto dcliderio inflammatus ad unionem Grzcorum, has lueras tnz.ferenitau mittit cum falute. Et quit contineat crcdentiam, nos fumus parati eas vobis explicare in palatio (ercnitatis veftnrs

And. imperator illis receptis, mifit fuum interpretem ad refpondendum iecrctc ambaliatonbus: qui demum reverius ad imperatorem, iterum rediit ad amb.sliatorcs.

1. d p. Dic, oro, quid illi expofuerunt.

And. Quz per concilium gefta (unt alibi, eunda adicriptimus: hoc in conventu difpoiintnus nil aliud extra proferre, nili quz fidei ditcuflionem concernunt I Sed quia exhortatio hzc principalitet extitit ad hanc fidei unionem, ictci-ım quz graviter expolita fuerunt per reli<,u;uin virum ztate & dodrina venerabilem, generalem abbatem Ciftcrcicnfcm, qui quattus J:Kci oratores fuerat. Primus namque in ordine fuerat cpilcopes Moiinenlis, qui in cuiia degens honore adjundus fueiat: ticque nihil dixit. S.cundus epiicopus Cabiionenfis, qui primus in icterendo fuit. Sed quia omnia in exp.,ı,.ı. pCr vene'ibi'em patrem hunc contenta funt, hujus relatione didoium illa videbuntur cxp.»:ita. Tertius fui: epiicopus NiverncnGs qui ut primus lilentium (ervavit. Quattus exutu abbas nrzfatu».

Lud. Dicas pitfajj patris expofita.

And. His verbis concilio peroratus eft.

Se^mrnr arttio.

Si Gfccl'am pmco texerem, aut, ut beati HicK.nytni »eio:s utar, ti palmatum complicans folia, in iudore vultus mei ventris lolicitnnenta tradaicm, me nemo reprehenderet, neque detraétoiuin Deo odibilium morfibus exponeret coHodendus. Nunc autem cum ego imperitus (cientia Se ietmone, altiora me contra lapientis documentum qurrere videar, A opus atduiflimum, quod meo liquidera maturius eloquium dccuiflct, in inGpientia mea nitar aggredi, declarare videlicet dcliderandos a quolibet catholico fines, puta peifeftam orientalis eccleli» cum Latina unionem, patrum quoque tam reverendilTimorutn dominorum caidmalium, quam ceterorum dominorum & ecclcliafticorum Bahlez congtegatorum, cum (aneftitate veftra, beatiflime pater, concordiam & pacem: quos fines indefciEs laboribus, continuifque iuipiriis profequitur Sc intendit devotiflimus fanâz matris ecclefic filius dominus Philippes, Dei gratia dux Bur-Sundiz, qui nos nie allantes fus celfitudinis ucalis oratores & nuncios ad eamdetn (anilitatem veftram praeienfque facrum concilium delimavit: fi quo minus, beatiflime pater, faciaque i> nodus, vobis ingenita benignitas meum. b ceu nimis mox detegendum iupportaberit iniperfeCtum, quznam adelle mihi poterit lubventionis occafio, ut adveiium me m deriium non loquantur qui (edent in porta t Itaque cx profinis loqui non contendam, fed ea folum dilerefe mihi animus elt, quae ipic tapientiflimus princeps pofuit in ore meo. Magnam proinde concepi fiduciam, quod ctfi non meis meritis, -contemplatione tamen Ac reverentia tanti tamque catholici principis, vcftrz miferationes meam patienter (ufterant ignorantiam; quodque pater iniiericordiaium › qui linguas etiam infantium facit dilcitas, fermones meos reCtos Se bene lunantes «faciet in auribus veliti». Et lue ipe fretus, m hac quouue protcllatione fpecialncr confidens, quod omnia per me dicenda .omnimodae correcliom ~Se determinationi veftra: (anilitatis, beatiflime pater, pizfentiique facii concilii inbmitto, rejiciam mihi per leverendiflimum in. Chrifto patrem dominum epikopum Cabiloncniem expofitioms per nos oraMucs coiam hoc procellenti auditorio fiendx fecundam paniculam, prout ab alto mihi concedetur, conabor fcftrnanter ablotvere. Przfuppofitis igitur veritatibus notiflimis, liquident longe magis facto quam verbo clarciccntibus, quibus oratio ram fecunda quam facunda ipfius reverendiflitui in Chrifto patris domini epifeopi Cabilonenius illuftriflimum ptincipem dominum ducem Burgundi*, vedrae lanCtitatis, beatiflime paler, filium obcJicntiflimum, iuper extollendis virtutibus amplifiimis dignitatum titulis fore mritip'iciter infignitum, dcJaravit eleganter & abunde pro aliqm'i mediorum declaratione, quibus ipfc potcntillimus princeps (ua fanfliliidia delideria dé procurando Ar ponendo in ecclelia Dei unionem & pacem confidit dchderat efficaciter pofle perfici, pio quorumque praftica & ferventi proiecutione hos tot tantolque reverendos nuncios, nobiles & inlignes vnos per tanta tamque pcriculoia itinerum fpatia ad eamdein (anilitatem veftram prrleniq.ie (aerum concilium deftinat, verba przmittere non confundor. Pridem in cpiftola nuflz recitata, quz beatus apoftolus dudum Philippcnies exhortant ad perficiendum opus quod ccrpctant, in primo capite epiftol* ad Philippcnies iplos direxifle *le*' gitur, cum diceret: *Ora ut caritat -vtftr* m*git* iwajn *bnr*ec*. Qiorum verborum intelligentia ex caula dicendi faciliter accipitur, fi conlidcrationis acies paululum circa deductionem figatur apoftoli, qui poftquam Philippenfes de felici operis per iptos inchoati coniummatione fccuros reddidiilct, dicens: *Catt/Mo <ptia tfti coepit 1» -vabii baannt apm, ptrfidec ttfjnt in diene Jeftt Chrifti.* Rurius plane demonftrans (e velle hujufmodi operis coopciatorem *te* coadjutorem efle, continuo iubjunxit hoc: *Ora nt (*rit*i urfir* ntagit *c m*gii *irnndet*. Quoniam enim ad inchoandum perficiendomque quodcumque opus bonum virtus caritatis, quam theologi virtutum matrem & formam appellant iit neceilana, idem apoftolus in prini* cpiftola ad Corinthios pulchre proftindeque pertraâans, linguis loqui angelorum, omnia nofcere myfterra, fidem ad transferendos montes habere, cibare pauperes, in prophetiis feu aliis quibuicumque perfectionibus abundare, ubi caritatem abefle contigerit, nihil prorfus valere, tandem veraciter concludit Ac determinat. Et ubi

Amko Cmiist i 14J@* Et ubi caritas non eft, inquit magnus G:ego- A rius , quid eft, quod poflit prodeuc *i* Ubi vero caritas eft , quid eft , quod pofltt abefle ? Caritatis fiquidem propnum eft , ut idem Gregorius teftatur , nutrire concordiam , fervare compotita , conjungere diflbnautia , dirigere prava , Ar virtutes ceteras pdrfeâas fuo munimine folidare . Cum igitur nomines extra caritatem qua Deus & proximus diliguntur , conftituti, contentionibus *Se* litibus , que fervos Dei, fecundum apoftolum , non decent, infiftentes , fchifmatibus *8c* difeordiis , quibus , juxta Salluftium , magne res ditabuntur , involuti , in pace 111 idipfiun nunquam dormientes aut quiefeeutes , fed Temper adverfa f&ntientes *ic* dicentes, prorius* nihil fint, nifi forte quod-β dam es ionans , A: cymbalum tinniens : quid mirum, fi doâor gentium Paulus fidelitatem Ac verse dtleâionis affeâum , quibus Philippenfes ampledebatur , matufcftare volens , ipfos nedum ad habendum caritatem , que difeordias terminat rancores tollit, fed etiam ipfos ferventer foiicitat & hortatur , ut eorum caritas magis ac magis Temper abundet ? Sane inter varios & multiplices effeftus , quibus fidelitas ic pcrfefta dilectio unius ad alterum comprobatur , nullum qui dc his tradant fuis in fenptis eo inveniuntur evidentiorem reliquitfc , quam quo contentionum *Oc* divifionum declinatio confulitur , reconciliationis 8c concordi* modus inducitur , & pax , fi fieri pofltt, cum omnibus hominibus quaerenda fuadetur & habenda : hme piiflimus falvator Mundi , cujus omnis aâio noftra eft inftrudio , nihil tantum ficut concordiam & pacem fais invenitur difcipulis commendafle · *!· hit* , inquit ,

J·4». Ifr oasars , faod mri *tftn Mfripuii* , *fi àileÎliaatei V teatar^iitn ItAturitii* 4dm*u>- :··» . Imo ipfe dulciflimus Jefus , qui eft pax faciens utraque unum , cum elfet ex hoc Mundo traniiturus ad Patrem , pro quo fpecialius, quam pro unitate & concordia fui corporis myftici , quod eft ecclefia , legitur exoraffe : Pater , inquit , r.jo *ut fiat* , *fitut ttai Mnam fumai.* In epiftolis autem Pauli, m

J.4». >7. Joannts & Petri, ceterorumque apoftolorum ca- D nonicis, quorum vos, patres optimi , elfe gloriamini lucceITores , quid aliud praecipitur , quid aliud docetur aut annunciator , nifi pax &■ concordia fidelium , quodque multitudinis credentium fit cor unam 8c anima una ? Quid autem libi vult, quod fponfus ecclefi* toties in canticis fponfam fuam vocat unam , dicens :

CMt.t. *mia* , mm *tlrfla* mea , *una ftrftfla mta i* quatenus fideles intelligant , unitatem tam frequenti vocum ingemmatione commendatam ad ecclefiam Dei hc pertinere, ut jam illi non fint de ecclefia , extra quam non eft falus , qui damnabiliter dividunt ecclefiam, feu ipfam divifam reducere ad unitatem negligunt *it* contemnunt . Hinc fponfus ipfe patienter E demonftrando quantum fini difpliceat , quantumque fit penculofa in corpore fuo , quod eft ecclefia , quscumqoe fufeitata divino , cum ad turbas in figuris loqueretur , nonaginta novem oves in dcierto relinquendas pro eundo ad illam que perierat , ipfamque proprii humens reportando ad ovile , lalubnter docuit *tc* fecit ! imo reprehenfus a Judris , qui* cum publicanis , & peccatoribus manducaret , fe non eflĕ miflum nifi ad ovet quae perierant domus Ifrael , 8c quod non eft opus valentibus medico , fed tualc habentibus , coo- Coll.t Aanter- legitur refpondiflic . Per hrc, ni fàl- XII. lor , futuris ecclefi» paftonhut luculenter infinuans » quanta ipfis incumbat neceflitas , juxta modum loquendi apoftoli , opportune *8e.*\ importune , per gloriam *8t* ignominiam , *8t* | per infamiam & Tamam bonam jugiter provu | dere 3c attendere , ut in grege domini , in quo pofuit cos Spiritus fanâus regere ecdeliam Dei , nulla omnino fthifmatis macula , nulla cicatrix infurgat vel maneat , neque vox illa nimium lugubris *&r detcftanda refonct :

q· fum . Parva fiqui-, dem ftintilla fi diutius fervefeere fmatur , <il-,*.*,'f' vacn magnam frequenter incendit . Quemadmodum , dicente Gregorio , peccatum quod per poenitentiam mox non diluitur , fuo pondere ad aliud trahit . Quid enim horrendiffima fchifmati in Conftantia nuper terminato tantam dedit durationem » cx qua omnis in orbe deformitas Current , nifi dcfe&ui ex ncgligeotia extinguendi commune incendium « quod cito iTapimas cmifit , quod in fui initio abfqtie jactura vel dedecore partium ^>oftea condemnatarum , tam faciliter quam feliciter fulflet exttn&um ? Ut igitur voraces flamme ignis fchifroatici his infauftis diebus undique Gcut fcintillr m arundineto difeurrentes, tandem non inveniantur oves 8e ovile Chrifti miferabi liter devorafle , quid utiUus , quid decentius t quid denique infignius vero Dei vicario , ipfarum ovium fummo paftori fuaderi poteft aut confuli , quam ut oro obftando tam propinquo tamque pertculoto incendio , cujus principiis remedium fero adhibitum nihil forte proficeret ; nro confervando integritatem tumes incornutilis , quam neqae crudeles milites Chnftum occidentes dividere prcfumpferunt ; pro danda fibi & ecdcfi* Dei fponfie fu* quiete *8c* pace , Gnecis *8c* barbaris , Capientibus & infipientibus longe lateque per orbem difperfis , quibus , ut loquitur apoftolus·, debitor eft , tantam exhibeat humanitatem , tantam clementiam demonftret , fieque ipforun infirmitatibus paterno condcfcendat afreâu , quod generoti animi , qui facilius ducuntur quam trahantur, affabilitate , benevolentia *8e* manfuetudine potius quam rigore vel timore vidi , rejedis quibuslibet fchilmatum feminariis *St* fomentis, ad fratres & coaetaneos fuos glocientur feftinanter occurrere , laboraturi , Gcut omnino fieri nccertc eft , quod ex omnibus Chrifti ovibus fiat unum ovile *8t* unus paftor . Ignofcere ?|uippe , Gcut ex fapientibus quidam teftatur , urnmum & nobile vincendi genus eft : &· Africanum Scipionem , Julium Ceiarem , ceterofque conquifitores orbit plures , tandem3ue fideliores ex populis fibi rebellantibus fubitos *8c* amicos comparafie ignofeendo , miferando , largiendo , quam gladiis utendo vel vinculis , veteres paganorum hiftorie commemorant . . Cum enim dicente morali Seneca , turpius nihil lit homini , quam cum eo bellum gerere , cum quo Temper amice vixerit . Cum rurfus animalia filveftna *St* bruta pacem *8e* concordiam , ficut cetera entia , naturaliter fic appetant , ut fi ea dividi abinvicem contigerit , vagis infiftere dificurfibus , mugire , ululare , variofque fremitus *Se* boatus emittere non ceflènt , donec rutTus unumquodque cum fibi fimili conjuncture extiterit : quo

paâo

77'° paAo (Shriftianis beatiilirar Triaitati» itnagine ^KOΓi^* n«n convenit, ut in ei» rigor cujuslibet divifionis'tic lentefcat, quod juxta praeceptum apoftoli, fol non occidat fuper iracundiam ipforum, & reliAoe munere quod otferunt ante altare, fi forte unus adverlus alium'aliquid habuerit, confeftim A prius non vadat reconciliari fratri fuo *t* Quis enim ilkri exiftimaret pro fratrum -anirxabus leipfos cum apoftolo velle impendere) qui propter qualicumque injurias, *ico* temporales utilitates, vel honores, reconciliationem & concordiam cum fratribus diligenter quxsere *Sc* procnrare denegarent, vel ipfasobiatas renuerent 2 An non, evangelio teftante, *Sc* experientia nimis docente, omne regnum in fe diviiumdcfolabitur, A omnes, B lient loquitur apoftolus, qui Cc invicem mordent aut comedunt; tandem abinviccm confumentur? Quid cnirn *Alfyriis,* quid Medis *Se* Pcifis, quid Grxcis *Si* Ro nanis, quid deniquo noftri* temporibus regnis A populis bella civilia *Sc* fchifmata reliquerunt, nifi lamentabilem patriarum defolationem, glonofe fame attenuationem, corruptionem morum, *Se ad imfune* eunda pcrtraAanda facinora libertatem A icentum? Quid ergo fupercft, fi Graeci (quod abftt) non unirentur cum Latinis, fi Latini diutius inter fe divifi permanerent? Quid, inSuatrt, lupereft, nili quod terribilis Deus fe emonftrans poenitere quiji fecit hominem, quemadmodum terrena regna de gente trans- C rert in gentes propter mjuihtias & iniquitates *Se* diverfov, dolos: ita quoque gloriam regalii facerdotn, tam Grarci quam Latini, propter eorum nimis continuatas difeordias, milerabili lervituti ac regimini (ficut jam in parte faAum cernitur 1 lubjiciat & tradat illorum, qui gladium in vindidam malorum portant; tandemque oporteat, Gcut beatus Bernardus deplorat amare, dominam gentium ancillari, *Sc* ancillam dominari? Si enim caufantibus dilcordiis inter Chriftianos, iis temporibus peltiferis V proh dolori) vigentibus, quibus limites ab incarnatione Verbi Dei nemo vidit unquam, difceiTionem ab ecclefta Romana fieri contigerit, quemadmodum hrreuci Huflit», *Sc* eorum D fequaces id defiderare, dietimque procurare non delinunt' cum beatus apoftolus in a. ad Thelfaloniccnles palam innuere videatur, tunc finem Mundi *St* diem noviflimurn inftare, adventumque illius filii perditionis, qui dicitur antichriitus, elfe propinquum, quando hujufmodi fiet diicefiio, Quis lapiens merito non tormidet fe vifurum in valde proximo lupcrventuras univeilo orbi praefertim ccclefir, tribulationes A anguilla-., quales Mundus, ex quo gentes forte ctxpctunt, non habuit, liquo minus ipti ecdefiaftici Latini & Grxci, faltem cx vexatione capientes intellcAum, mox libi invicem dexteia* dederint, ieque, rejcAi* ulterioribus diffugiis, ad olculum receperint, non E liAa: led verr pacis 1 an non, ut cetera prxcermittam, horum periculorum teftimoma, lamentabilis plurium ccclciiarum, prrfertim catbedralium defolatio utique proveniens cx pugnis & concertationibus duorum altarium in templo Domini ereAorum, quorum unum fol,vit quod aliud ligat, unum deftruit quod aliud zdificat· Cum aut videritis hrc fieri, inquit (aivator, qui funt in Judxa fugiant in montem, & qui fupra teAum, non descendant, ut quid capiant in domo. Vr prxgnantibu* *Sc* nutrientibus in diebus iljis. Has plane longe magis'quam repentinum fulguriormidandas tribulationis & anguftia* piiflimus arque devotiflimus princeps dominiis aux Burgundia, veilne fanAitatis, beatifEme pater, filius obedientiflimus, fuis in praecordii* folerti meditatione revolvens, ipfi(que more fuo catholico viribus mentis *Se* corporis iatagens occurrere, prr oculis quoque fapienter *Sc* falubriter habens, quod ex unione fanAc matris ecclefiae» pace A concordia fidelium, earumdem tribulationum ceffatio, veftrrque fublimis perfona; beatillime pater, (alus A quies, ac in aeternum epud Deum & homines .duratura commendatio, fingulariter dependent, ut fidelitatem filialem, fcrventi/Emum ac devotifiimum? fincera dileAionis affeAum, quibus veftram fanAitatcm ampleAitur *Se* colit, opere *Se* veritate palam demonftret, per nos hic prefentes fur celfitudinis ducalis oratores & nuncio*, in cantati* perfeAz vifccribus, iu totius humilitatis, *Sc* reverentiae fpiritu, eidem fua lanAitati fupplicat, quatenus vcftrz pietati* oculos benigne dirigentes ad horrendilTima I fcandala per univerlas Chriftianitati* regiones exemplo dilTeminanda, fi (quod abiit) in agro domini- Chmsti t*j*. I co veftrr cura fpccialiter oommifib, lethifera fchifmatum fuperlemiharentur xizania, fi Latini magis ac magis dividerentur, feu diutius fic divifi permanerent, quod propter eorum contentione* ac difeordias orientali* ecclcfu fe vel ad horam differret unire cum Latina, feftinanter & efficaciter providere dignemini, quod cccle fiam Dei iponlam veftram nulla fchifmatis labe* contaminet. Quodque illa duo opera fanâiffima, quae veftra fanAitas cx unitate perpetuis efferenda laudibus ftrenue inchoavit, unio videlicet Graecorum cum Latinis, patrum quoque tam revereodifftitnorum dominorum cardinalium, quam ceterorum dominorum *Sc* ecclefiafticornm Bafilec congregatorum, cura veftra fanAitate reconciliatio *Sc* concordia feftinam & toti Mundo fumme nece(lari am accipiant confummationem. Horum fiquidem operum fanAiliimorum, quorum felix confuramatio *Sc* jugis permanentia haud dubium funt media convenientiffima & maxime neceffaria ad procurandum A ponendum perfeAam in ecclefia catholica unionem & pacem, ipfe potentilfimus princeps cooperator *Sc* coadjutor fieri quoufque defiderat, utproipfoium felici adeptione pevfonam fuam inclytam, patrias, fubditos, cunAaquc ampliffima fimul & opulentillima fus magnificentia: fubjcda dominia, vcftrz (anilitati facroque concilio fideli cordialffimoque pr&fentat aftcâu: nobifquc luis ambafiatoribus fpecialiter injunxit, ut in 1piorum ferventi profccutionc, fimul *Sc* ceteris quibuicumque materiis profperitatem & honorem fandz matris ecdefiz· veftrzquc fanAitatis ac praefentis iacri concilii concernentibus, no* exhibeamus ficut Dei miniftros, lingula tantis rebus, quz per fanAitatem veftram A ipfum *facrum* concilium nobis mandata fuerint, prout id facere jugiter habuimus *Sc* retinemus in votis, corde *Se* animo diligenter adimplere· O ducem vere catholicum I O legitimum fan&ss matri* ecclefiz filium! Siquidem nomine principis paci* juftiffime honorandum, cujus inftanti* quotidiana cum apoftolo eft folicitudo omnium ecclefiantm, rogare que ad pacem fune îerufalem, evangelixare concordiam gentibus, hi* qui prope *Sc* longe funt reconciliationem impe-

f

Cubist «♦><·

impctr^pe, 8c per onne quod in ipfo eft, omnis tollere fcandala de regno Dei. O magnanimi corditique principis juftiffima&omni exauditione digna petitio, qu* proprioruqp infesa commodorum» folum initat profublationeichifmatum » pro detideranda Latinorum te Gnsconun unione » pro exaltatione fidei catholic*, proChriftianitati» dbmmuni bono, pro cqnlervationc 8e incremento reipublk* fervorum Dei: qu* profeâo a relira finâïtate, beatiQime pater> pnefentive facro concilio nil magia efflagitat vel quwrit, quam juxta modum loquendi apoftoli, qui «cepit in robia opiis bonum, illud'perficiat't ficque.cantat Dei per Spiritum fanâum diftufa in cordibus veftris, circa praditoruot operum continuationem femper magis ac magis abundet: quoniam propter ipforum imperfeâionem vel negleâum, viam tranfenntes in fugillationem honpris Sc nomSnis apoilolíei, occationem non habeant movendi capita fua, & dicendi: *Eut* Avaaa, carpit *euHfiare,* tr* aaa *fotrüt* ***tffifffre***. Et quis efl qui robii noceat, inquit Petri canonica, fi boni *mulatores fueritis? Cum enim labor improbus omnia vincat » Se Juxta Senecam, nihil eft qnod vigilans fit pertinax cura non expugnet. Cum rurfus lecundum parabolam cvangelicam, homo jactru in cubili, propter improbitatem pulfanris ad oftium, de leâo futgere, 8: amico quotquot habet panes necelfanos tradere compellatur:'quis ambigit, beat illime pater, fi veftra benignitas nimiis ecclefi* compatiens languoribus pnediâa opera fanftiflima laudabiliter incçpta, oppoitunc Se importune, ticut loquitnr apoftolns, continuare dignetur, quin mox illam debeant defideratam accipere confummationciu, pro qua tant* auâoritatis, · excellenti* pnnctps ttm inftanter, in tantaque humilitate βi reverentia fupplicat, pro cujus folicitatione & felici adeptione tot fublimes Sc rehgiofos viros tantas fecit regiones peragrare? Si vero gratiam hanc fingulariflimam, nulli certe ex veftris prrdecefloribus fùmrois pontificibus coilatam, veftra fanftitas, beatiflime pater, in oculis Dei pietatis invenerit, ut veftns in diebus, veftrifque precibus fanât? & divinis direâionibus Latini pariter & Graeci fub umbra ecclefi* Roman* in magna domo Dei fimul in unum congregeutur Sc conveniant, cui, qurfo, comparabitur gloria nullis delenda faculis, ex hoc triumpho gloriotiflimo per vos reportanda? Quo rurfus praemio, praeterquam illis debito qui per fidem vicerfint regua, meritum apud mortales infolitum, ex his tamen operibus ptrleverantcr continuatis indubie acquirendum, digne potent compenfare? Quis poftremo, etiamfi linguis loquatur angelorum, fuflicicnter exprimeret fruâus gloriouifimos ex hac jucunda orientalis & occidentalis ecckliarum unione m una fide, m uno baptifmate, m uno domino, veftris maxime laboribus Sc expenfii adepta, toti Mundo tandem perventuros ¿ Hi funt gloriofiftimi labores veftri, beatiQime pater » t: ccrptuni opus defiderand* unionis Latinorum Sc Gracorum per fecerint, cçlis dabunt gloriam, inferno folitudinem, pacem mundo, fidem gentibus, finem vitiis, & moribus refundent difciplinam: tuncque, Sc ni (fallor) vix alias optat* perfeftionis culmen accipient illa tua opera fanâiftima, propter qu* pr«fens facrum concilium elfe dignofeitur convocatum, extirpatio herefum, pacificatio Chriftianorum, ac toties petita ac pro-

Iot.

cciicBto

A miffs Chriftianitatis reformatio, fine qua utique vanum erit vobis ante lucemfurrexiflê: vix tandeas multum profiecitfe invenientur, qui abfque ea manum ad fortia pofuerunt, dicante propheta Jercmia: *'Pire^ffiti* ***ft***, CT*»· da/urnuM: *At-Crittifii* eas, <** ivaaerM? *au ifert Jijtifliaeia*·. *m-duP4vere«l fetiet fitet fitftA fetreet, O* ntlutrtuu reverti*. I *Ût'tff pτκ*(Пi* r«> ***tf*** *de filva, htftu a4* ***tnfftft»*** *JftvtAvil* ***ft***. Si autem ^r*ci cum LgtiiuTfint unanimes, idipfum fentidwes & dicentes, quia de feftïvapcrfeéiaqua prcdiâorum operum confummatione deinceps ambigere pr*fumeras? .Siquidem hac felici & Inmme defideranda unione faâa, cum juxta promifium e. vangeheum, Chriftus femper adfit omnibus in B nomine fuo congregatis, & ipfis cum Spiritu fanâo gemitibus inenarrabilibus orantibus cuncta fubjiciantur.ee obediant, confaftim expulfis ab ecclefi» Dei quibuslibet erroribus, pace inter Chrrftianitat is principes 8c populos repofita, iegibufque renovatis, vel no»itereditis»S)fecuudum quas Chrsftianos vivere condecet, temporibus faaAiffimi domini noftri Eugcnii pap* IV. videbit & gaudebit omnis caro, frcitla redire aurea „ olim temporibus OdtariaiH, cum Chriftus naCceretur, florentia, quibus durantitibus unufquifque fub vite fua feetlre fedeni, pulchritudine pacis gaudebat, convertebanturque gladii in vomeres, & lance* in falces. Sed Sc demum quis a longe profpiciens & altacognofecns, aperte non videt, fi Latini & Gr*ci, C qui per tanta, heu, tempora lamentabiliter diviti fuerunt, quia forte non fuit, qui, iteut facit de prxfenti fanâiilimuj domious noller, pedes eorum in viam pacis dirigeiet, hac vire co* unum Sc anima una elfe meriieriut? Si ift* du* gentes ad bella doditfimc ad palfagtum tranfmarinum accingantnr, ad quod, Domino largiente, perfamtiifirnum dominum ncftrum Î0l1cite invitabuntur, &: reddentur efficaciter animati, quemadmodum plerique fummi pontifices inveniuntur dudum omnis orbis nobiles drignobiles ferventer excitaffe ad collapfos rerdificandum muros Jerusalem, terramque fanâarn eruendum de manibus inimicorum Chrifti. Si, D inquam, ifte populas Dei ex Gnrcis 8c Latinis conftitntus iftud fecundum iter arripiat, 8c ficut olim viétoriofi lfraclit* procedebant ad bella, uno mentis Sc corporis agmine adverfus Turearum & Tartarorum, ceterorumque infidelium proficifcatur phalanges: qui hrlitare prrfumcret, indytasGrccorum regiones viris iliuftribus fapicmia, eloquentia, gravitate morum, mimque virtutibus gratus fulgentibus adornatas, de manibus omnium inimicorum fuorum in valde proximo non elfe feliciter liberandas, priftinamque ad gloriam olim nulli de Mundo fecundam reducendas f O fi felix illa dies glori* Chriftianorum advenerit, quanta putabitur illa potentia, quam pntentiffimus princeps Se dux E Burgundi* pro tanti adeptione bravii conftruet, quamque tunc fe habere terra manque cum jucunditate maxima Mundo declarabit. Quis autem eo ufque putiiianiinis, val abjeâ* poterit efle conditionis, ut ad hoc glortofiffimiim cer^. tamen conquifitioms terra fana* invitatus, mox reliftit omnibus Chrtftum non lcquatur, feque glorianter non exponat ad recuperationem fanoe* civitatis Jerusalem, ceterarumque infignium urbium 8e patriarum pretiofo Chrifti ftnguine & prafentia confecratarum, totkfque 8e novif-fime; quod ad verecundiam modernorum Chri-

7*777n XIt.

Cottarto X 1 1. ft««norum loquor) per catholicos principes & po- A pujos Chrillianitatis · lubjcftorum imperio, quos moderni Chrtftiani ob caritatis fc concordir carentiam mutuis crdibus Bc ftragibus fefe damnabiliter laccftentes, per Machometi ceterorumque cultores idolorum pofsideri conculcarique conlpiciunt, fc nun elt qui adjuvet.. O ineffabilis Bc incompatabilis mater caritas ! o inzlbmabile donum Dei concordia ! quibus fuper cunCtas virtutes hanc divina miferatio prrrogativam largiri dignatur, ut earum medio Bc auxilio /ecleua Dei unionem & pacem, terra fantla dc manibus inimicorum Chrifti libcra- Xronem, Gr«ci & Latini de fuis inimicis viétoribm fc triumphum, infernus fc damones intentum Bc confutationem, angeli fanâi lctam B Tuarum fedium reftaurationem, A beata denique TrttffCas perennes gloriam Bc laudes pofunt reportait. Vivat igitur Be in piiftimo corde veftro, beatifsime pater, quemadmodum una cum iliuftriisimo potcntiisimo principe noftro domino duce Burgundic nos nic humiles fui oratores Be nuncii devotifsime flippi icamus, magis ac magis femper abundet hcc felis fc' fupcrextollends mater caritas que filios tuos tante confolationis ladat uberibus, Bc omnia pofsidens, nunquam, que fua lunt, femper autem que funt Chrifti ,|efu pre ponit Bc qurrit t viv»i fc fuper vos gloriofiffimos principes pupulorum, facerdotes fc miniftros domini in hac lacra tynodo cum Deo Abraham congrega- C ros. Et licui nos oratores tanti principis ructus veftris reverendifsimis paternitatibus humillime lupplicatnus, caritas veftra fic femper magis aC magis abundet, quod veftris continuis laboribus Be ftudiis, veftnique falutaribus confiliis (inter fanâum dominum noftrum, patreique tam reverend ifsimos dominos cardinales, quam ceteros dominos fc ccdcliafticos Balilex congregatos, pax, concordia fc perfedta reconciliatio. quemadmodum id fieri pro confervationc Chrillianitatis catholicus princeps nofter arbitratur fumma ncceiiarium l ieftinanter & efficaciter valde dilatum accipiant complementum. De cetero fuper vos fc ipfot femper vivat, domtnetur Be regnet pulchra ut D Luna, eleâa ut Sui, filia caritatis concordia, quam Spiritus famfius Patris 4 Filit raritas, nexus Bc amor, omnibus pro pace Bc concordia Chrtftianorum, tam Latinorum quam Grecorum, laborantibus 8,' orantibus przftaredignentur in fecula («culorum. Arnen.

And. Hic fuit religiofilsimi viri ferme, non minus gravitate quam affeâu Bc caritate prolatus. Fnerunt igitur huc in conventu precedents diei diéta, in hujus diei conventione imperatori difta fuerunt verba propolita. k Illicoin- kamî'cô")ii>o,n. noftris fex deputatis fuo loio confedcntibus inquit.

Inte>»r. Si placet vobis, ut noftri deputati veniant, ut aliquid dicant, domino imperatori E placet l

Caud. Placet.

And. Sex ex Grxcis pnepofiti ad locum nunc primo venerunt, & Ephefinus archiepifeopus hcc verba in medium dixit l

Er«as. Nunc, Deo duce, fermonem noftrum profequemur, Bc Deo juvante, incipiemus ad refpondendum his que dtâa fuere per dominum cardinalem. Ita inquiremus intentionem fc veram fententiam prohibitionis, de qua nunc agitur inter nos. Quam inquifitionem debemus facere ex ,his qui- pofita fu:it in diffinitione It lege. fc ejus verfiis, fc ex hiiruni quv (cri- pu huit ni epilioiis datis m divertis locis ic- eundum prohibitionem. Verum rogamus vos, patres icverendi, placeat breviter reddere rc lj^onfa, quoties opus fuerit interrogate. A· reipoadeatis aut per affenfum, vel per negativain: tali namque modo difputatio noftra profcquetur, & facilius poterimus invenire veritatem quam* qusrimus. Si autem cdm nos interrogamus, vos autem reipondeatis per proli' xos termones, fc implicata* Se varias rcfponfionts, erit opportunum per nos fieri prolixiore trartatus : & hoc modo cum difficultate ventemus ad conclufioncm. Sit rdponfio vcftra, elt, aut noa, fecundum legem dominicam. Et certe fi dominatio veftra aliquid latius velit opportune dicere, fc rem clariusoftendere poit retponGones quas daturi fumus ad rcfponfionem vettrorum argumentorum, quidquid habebitis dicere ad confutationem noftrorum, potentis conlidertter dicctc ; Bc libenter audiemus, Qux dçinia breviter & per dccHiones debent intennos trai^jn, ut polita conciufionc, ad ulterior* poffimns procedere. Profcdo' eumdem ordinem & nos obfervaturi fumus, cum fuerimus de re aliqua interrogati. Satis in exordiorum Termone. Jam denique ingrediamur ipfum propoiitutn. Chanfius ille 1 nihil donatus eft ad confirmationem vellr* rationis. Nam cancel'lum in pluribus fc * vobis elt, illam pnofeffionem illius, vel fidet iu«expolitionem, particularem Be privatam tuifle, nec debere «(limari pro communi. Hoc autem ncc per Illa tempora, nec poft prohibitionem fuit inhibitum - Quamobrcm mento ille Chaiifius non fuit reprehenfus, cum nil egerit reprehenfione dignum, cum commune non tradiderit fymbolum, fed privatam ridem. Denique velle patres illos voluifte iiitelligere aliam fidem, id elt contraiiam fidem, eft contrarium eorutn intentioni & legi. Quod hoc iit repugnans v> Be fententiac legis, nunifeftatur cx hoc, cumahud diverfum fit, quam contrarium. Omne namque contrarium, diverfum, non econtra. Nam albo colori migrum contrarium, fufeum non, led omnino diverfum. Etiam albo mufieutti non eft omnino contrarium, fed diverfum. Nolle a&rem in univcriali negativa particularemintelligere, non convenit · Nam quod (impliciter negatur, univerfaliter debet intelligi : te fi quis diceret lapidem non effe'animal, non folum negaret non effe animal, fed quodeumque animal non elfe lapidem. Itaque illi patre* qui prohibuerunt aliam fidem, non folum prohibuerunt contrariam, fed otnncmaiiatn quae in diftionibus aut aliqua litera effet variat·. An videtur vobis otnne diverfum efle contrarium ? interrogamus a vcftra paternitate, an differat diverfum a contrario.

C aid. Reverenda paternitas vcftra exhortata eft me ad brevitatem. Finis iftius facri concilii non eft brevitas, fed repetitio f«u declaratio veritatis. Unde quidquid eft ad inveniendum veritatem, non debemus refutare, quia eft finis nofter. Ego rogo paternitatem vcftram, non imponat mihi legem, prout non impono vobis : quia ncccftarium eft ut hate materia bene difeutiatur. Sed ego volo dare aliud remedium, quod ego non gravabo vos, li cflemlongus, nec mc » fi eflctts longi Non faciamus tam longa intervalla dierum > fed quod hodie non

Anno Christi •♦1«·

ool?6t, fiat cras, 8c in paucis diebus finiemus, A & in duobus diebus faciemus plus quam uno menfe,. prout nunc, & veniemus ad finem: tamen ,£olo efle brevis. Sed volo primo aliqua dicere .ad finalem declarationem, 8c poftea verbo poft verbum refpondebo. Deus pofuit in ore tuo illud verbum, ut dixifti, verbum Chrifti; ut dicamus, eft eft, non non: 8c froc proderit ad declarationem materiae noftrc. Quzro, an cum aliqui petierunt a fandis patribus, ut Îjuid declaretur, Ac non refponderunt, eft eft, ed longius; an tranfgreflifunt przceptumChrifti f Certe-fi volumus intelligere verbum ad corticem, omnes qui fecerunt longos tradatus, eflent tranfgrefli man,datum Chrifti: fed verba Chrifti funt intelligenda non fecundum corti- B cem, fed fecundum intentionem, ut. refpondeatur veritas, 8c non addatur quod non eft, prout dixit: quod amplius eft, a malo eft. Et iftud habeo a beato Agathone, qui dicit in epiftola 1 fynodali, quod fides non capit augmentum, nec dtminutionem: fed licut dicit b feriptura, debet efle, eft eft, & quod amplius e^> * E* beatus Agatho intelligit, quod nil fidei eft addendum, quod malum fa- Put > led exponenda eft veritas: non autem intelligitur, quod non fiat rcfponfio nifi per verbum, eft eft, non non: quia ipie fuiflet tranfgreflus, qui multa dixit.

• EviHoi· ptratoremi •liwuVr habetur » da'aâwas 4* b Murks.

Emis. Volo refpondere.

Card. Omittas me finire, ego volo allegare C duas epiftolas iynodales, quz declarant quomodo futrjenda funt illa veçba, & facient ad quziitumveftrum. Et prima epiftola eft concilii Bphclini ad Theodotium imperatorem, 8c ut breviter expediam.

iMyt». Dominus Ephclinus non perfecit.

Card.l Audias patienter. Epiftola dicit, 2uod fynodus congregata erat ad confirmanam fidem, 8c ad deponendum ab omnibus dignitatibus eos qui fapiunt corrupta. Unde hzc epiftola declarat, quod verba illa, Aliam fidem, intelligantur de fapientibus corruptam fidem: quia illi funt qui deponuntur, qui corruptam ndem fapiunt. Secundo ex aJtcra epiftola probo fenium illius legis. Eft alia epiftola que incipit, Circa pietatem; & dirigitur imperatori: quz dicit, quod epifeopi qui venerunt ad fynodum ex pane Cçleftmi papz, aperiunt fenfum pietatis Ac redz fidei, 8c quod confonanter diftinierunt caritatem 8c fidem una cum patribus Ephcfmis: &. qui aliud faperent, deponerentur ab omni dignitate; Unde prohibitio illa quz dicit, quod prrdic.rns aliam fidem deponatur, intelligitur de his qui extra caritatem & fidem pizdicant; licet per prius data Gt declaratio &.' verus fenfus illius prohibitionis, fi tamen nunc oftendam vobis per declarationem concilii generalis, declarationem illorum verborum prohibitionis, nonne merito debetis tacere? Synodus Chalcedonenfis loquens « ad Marcianum imperatorem, excufat beatum Leonem, qui expofuit fidem r; .8c dicit, ‘luod Ilului putaverunt, quod nulli [redacted]ceret exponere fidem, nifi patribus qui in Nicaea fuere. Synodus dicit, quod per infurgentes errores permittitur aliis: 8c fynodus incipit exponerelymbolum, Credo, 8cc. Et dicit, quod propter infurgentes errores, in concilio Conftantinopolitano fuit additum, Credo in Spiritum fan. dum. Item 8c Bafilius 8c Damafus co^di funt facere alias declarationes. Poftea dicit, quod

r In «Ali eolMIII Chalcedo- "*"»pΛ** [redacted]dioac «. io di®' tronc·

propter errorem Ncftorii fynodus EpheGna fuit cotta exponere (rogo vos, k te imperatorem, advertas) fynodus continuat, 8c duit.: Forte aliqui putant, quod ufquc ad fynodum Ephefinam debeamus conliftere, &.' non ultra procedere, quia in fynodo Ephefina eft prohjbitum ficere aliam fidem.

Era is. Quid dicitis?

Cud. Hoc modo incipit allocutio f/nodi ad Marcianum, & hoc profcâo4. 4 Et h«c »rofcâ·

Imfer. Legatur testas.

C* rd. Hzc funt verba textus, fic& apud Ephcfum, quod de genitrice domini dubitaba.-fi··» ··»«» tur, feripto fumatumeft: A poftea dicit, quod ifti declararunt veritatem; 8c * fubdit, qui huc- « Coa«'hi ufque coniifterc fidem dicit, quique efle hoc przçeptum, haereticis promulgare debebit. Nam prz- wnii,»«<>u ceptum removet nomirtes ab impugnatione veritatis, non autetn prohibet paftorcs ab ejufdem Jcfcnlione.

Ems. Non facit mentionem de prohibitione.

Caiû. Synodus Chalcedonenfis dicit, quod fynodus Ephefina feripto firmavit de genitrice Dei. Ergo fecundum vos poll Ephetinam fynodum non licctet plus feripto dc fide addere, quia in ea fynodo fuit faéta pràhibiuo: Λ tamen concilium Chalcedoncnie dicit, quod illa prohibitio de non addendo fidei, dicitur hrrcticis, non fapientibus veram fidem; & habet locum contra impugnantes veritatem: 8: fubdit: Si quis depravat intelligentias patrum, hic habetur obnoxius pcenr tranfgicifionis przccpti. Itaque fynodus Ephefina obligat illos qui depravant intelligent!as patrum, non eos qui dicunt veritatem. Jam ergo habemus declaiatum intellcâum illius prohibitionis tertir fynodi Epheiinz: 8c non tum ego qui do intellectum illum, fed fynodus Chalcedonenfis. Quid amplius laboramus, cum habeamus veritatem?

Imper· Rcverendiflime domine, pars veftra Slus dixit, quam voluit, 8c nunquam permifiis, quod dicerent noftri: quia antequam patres perficerent refponjionem ad-iiéia, adjungitis aut eadem, aut nova. Unde tali modo nunquam res hrc poterit bene concludi. Neccflc eft ut audiatis rciponliones perfcâas, quas facient noftri.

Card. Domine imperator, non eftis propter aliud, nifi ut audiatis veritatem. Ego non dico quid extraneum vcftti faciunt argumentum, ego prrmitto quz funt neceffaru ad folutioncm illius argumenti, cum in Mundo non poiGt reperiri major declaratio quam unius fynodi, qur declarat aliam,& qui habent dubitationem, hac declaratione audita, non debent amplius habere dubitationem, quij concilium declarat, prohibitionehl comprehendere illos, qui depravant fententias.patrum.

E I m P E R. Non impédimus ut veritas inquiratur; imo propter hoc veni: verum inventio veritatis debet fieri cum modo fuo, 8c non fine modo. Nam fi conceditur hoc, quod femper tina pars dicat, & alia non refpondeat, non poterit judicari quid fit veritas. Si difputationes irent cum ordine, <c res bene iret: & cum noftri dicant pauca verba, 8r in relponlionibus multa dicitis, & aliquando impertinentia: ergo non poterit res Concludi.

Card. Sicut non f attulit impedimentum ut nos expcftarcmus vos per dies, ita non

tzdeat

C»uaiiÔ Xii. t*de*t vos expcâarc per horans » ut videatur veritas; cum omnia diâaconcludentia fint. Ve* nio adrelpontionem: duo diiiftis. Prhno quod CharifiiA nihil dedit nobis, quia diait expolitionem fidei privatam fuam * qu* non erat prohibiti . Ego dico quod Charifius multum nobis donavit , Be quod per fymbolum fuum patet, quod prohibitio non habet fenfum, prout inrelligiti*.

Ephes. Non credo lymbolum dici, niG publicum Se commune* Be quod non vocatur.fides Charifii iymbolum.

Clio. Oftendam vos adduxifle , quod fymbolum eft etiam privatorum.

EPHBs. Non recordor.

Card. Scripture funt * 8e dico quod oftendam, quod eft verum iymbolum . Ego declaro etiam privatum efle iymbolum per quamdam cpillolam concilii Chalcedoncnlis , qu* dicit , quod iymbolum interpretatur a patribus , Be eft collatio , feu paâum quod homo facit cum Deo . Eft epiftola concilii Chalcedonaofis trium capitulorum. Incipit epiftola trium capitulorum .

Ephes. Quis fecit ?

Card. Eft in concilio Chalcedonenli . Item probabo aliter . Vos innuitis quod piofeflio fidei quam facit una perfona , non dicitur lymbolum . Ego probabo etiam privatum cfte iymbolum pçr cpiftolam Hadriani ad feptimum concilium , in qua duobus locis Hadrianus du it lymbolum Tarafii . Ergo fymbolum eft fidei pro(cilio , licet non faciat eam- univerfalis etclelia , fed iacit quilibet pertona . hem probo per ea qux procedunt diffinitiones 111 tertia iynodo: quia illi qui reduxerunt illos epifeopos , tradiderunt illis fidem more iymboli . Ergo fymbolum dicitur, licet non commune . Sed quzro , quid fy mbolum ?

Efh Es. Et li hoc lit , quod dicatur fymbolum privatum, non nocet nobis.

Card. Vocavi iymbolum , quia vos femper dixiftis fymbolum Charilii : non debetis me aigueie, li utor verbis vertus non debetis vobis contradicere.

ImrER. Hoc non nocet.

Card. Non debebant mc hi interrumpete, ft non debebant me inducere ad probandum ifta . Dico quod Charifius multum donavit , quia cum praebuit (ymbolum fuum, & fynodus non reprobavit : ergo lequitur , quod non eft prohibitum facere aliud lymbolum , dummodo fit fidele . Ad id quod dicitis, quod privatim licet , non univerialiter : dixi pridie , quod fi ille textus habet intelleâum quem ipfi datis, exprefle dicitis contra textum . Dicit enim - : Nulli liceat ^oferre aliam fidem : ergo omnem prohibet , quia eft univerfahs negativa . Deinde dat poenam etiam lingulari perfon* , quia dicit, laicus, in lingulari: ergo habet locum in particulari, & fic textus contradicit intelleâui veftro. Secundo, dicitis in fecundo argumento, quod h«c lex debet univerialiter intelligi , quia debet comprchend^rc non tantum contrarium , fed diverium , ut comprehendat quidquid eft aliud. Ego hoc volvo contra teiplum, quia fi tneehigitur prout vultis, ergo Se privatim & univeiialiter erit prohibitum . Tertio dico, quod illud quod dicitis, repugnat rationi & naturali Se civili, quia videtur irrationabile, quod prohibeatur univerf* ecclcfix i & privat* perlon* , non . Et fatis eft κΓροηίαιη ad primum argumentum . Venio ad fecundum. Dicitis, quod lex non debet intel ligi contra luam intentionem : 8e dicitis, quod h*e lex fimpliciter 8e univerfaiiter loquens * Gmpliciter Be univerfalitcr eft intelfigenda : 8e eum contrarium & diverium comprehendantur in hoc verbo, aliud, Be quod contrarium eft aliud, quam diverfum, quia album eft contrarium nigro , fed muiicum diverium : unde non tam debet prohibere aliam, id eft contraii«m\ fed & diverfam. Ego refpondeo ad argumentum , 8e dico quod Hieronymus rcfpondit Luciferianis in quadam difputatione. Beatus Hieronymus allegaverat multas auâoritates contra Lucirerianos, poftea allegavit determinationem concilii univerfalis, & dicit ; Poteram cum his diâis univerfalis ecclcfix (iore)1igens univerfalis concilii determinationem) deficearc omnes rivulos difputationis : & mtelligebat de univerfalis ecclcfi* determinatione . Ego habeo determinationem concilii univerfalis , quod declarat illam prohibitionem . Sufficit ctgo nobis , Ac quidquid dixeritis circa hanc materiam, elido, quod cclefia k lie declarat ; Se hrc refponfio fufficeret ad omnia : fed ne videamur nos habere penu nara rclponlionum, plus addo. Ego dicam refponfum legale, in quo peculiariter profeffus fum leges intelligere , & quod magis fpeâat ad legiftas quam ad aliam fcientiam (noftra difputano potitiva tantum ierpit) quod licet feriptura univerialiter loquatur, tamen rcftringitur per antecedentia & fequentia . Et ne poifim argui dc prolixitate , non repetam qu* dixi pridie, ex multis antecedentibus Be fubiequentibus colligi, quod verbum, aliud, intclhgitur de contraria , non de ;diverfa . Item cum refukat contradiflio, etiam eft .fienda reftridiio . Cum ergo probavi , quod intelligitur de contraria : ergo non procedit quod ipfi dicitis, Be non datis refponluin quidquam ad mea argumenta: 8e probo quod non univerialiter fumatur verbum, aliud i illud quod dicitis poftet pr^edere , cum eflet aliquis terminus qui effet xquivocus, 8e haberet iub n^tnuha ligiuficata : ut G reperirentur plates fides , forte poffet procedere quod dicitis : fed non eft nifi una fides , quia dicit apoftolus : (/··« Deui, (T eum fiiee. Cum ergo dicitur alia fides , nccclfe eft intelhgere contrariam : licut fi dicitur , non adores alium Deum i illud verbum , alium , intclligitui filium . ha hic cum dicitur , Aliam fidem , intclhgitur, filiam fidem Sc hxrcticam . Et per ifta eft refponium ad argumentum . Si vultis dicere , dicatis bieviter, & breviter refpondebo.

Co Loss. Ex verbo Grxco declaratur , quod verbum'hoc, aliud , intelligitur dc contrario. Nam cum dicitur apud Grxcos Thorofon intelligitur diveifum . Ergo cum dicitur aliud, id eft contrarium, fecundum Grzcos.

Ephbs. Placet ut quid dicam?

Card. Placet, 8e hodie , Λ: cras, 8e poft cras , dicatis ufque ad noâern.

Ephes. Keipondebo ColofTenfi . Cum vcftra paternitas dixit velle probare contrarium , per diâionem Grrcatn , nomina dçccntcr Be accommodate dicuntur de illis rebus, quibus c dicuntur: paternitas vcftra memoravit illud Thoroion C 'd eft contrariam fidem : dico quod magis luffragatur intelledui noftro.

Co loss. Oftcndatis.

Ephbs.

No~ Chkisti i4)U

b fattlligit de *«<·«·- ciiiTchdT I ?» ?sUprf

Concilii

,He* J*"|"0-*** d tft › ir»p·».

A

À » h« Comi ·♦.’!* */"".’ ı j^*.***** «ά «a. e- t**...

Ephi s. Nam illud * Thoroioa , id eft alee- A ram, intelligitis de contraria fide. Nam una eft rcra t multe faut fallace» <r mendaces : & ornait opinio que effet poster veram opinionem, necefle eft ut fit folia. Ergo omni» Thoroion, necefle eft ut - habeat contraria* t hoc o-pitolatur rationi noftra. Nam cum «ma fit vera fides tradita in Nicaoo concilio, le una debeat efle tc fcomdm fcafan tc verba , omnis alia fides vel circa fenfuu» vel verba prohibita eft : ergo facit pro nobis qood dixiftis . Nam aliam opinionem neccfle eft efle contrariam quoad lenium, aliam oportet e& contrariam quoad verba.

Co Lora Duo dixiftis , ex anibus dixiftis* me opitulari opinioni vcftric? fi hoc verum fit, B oftçndaûj . Secundum dixiftis * Thorofon , id eft diverfam , intelligi contrariam quoad fenfa* , vel quoad verba : Volo oftendere hauc relponfionera non pofle procedere nec fecundum philofophos * nec fecundum theologos.

e irif».

Eruta Patiamini quod darius dicam.'

Co Los a Placet.

Eruas. Ego ita diti, quod verbum, Aliam opinionem* necefle eft femper intelligi falfam* cum una fit vera opinio.' fed verbum * Aliam * veram expolitionem ad * fymbolum « ita ncccf-fe eft intelligi contrariam fle diverfam , quando mutatur fecundum diftiones , poflunt fieri multe c«politiones , prout multe funt opi- C niones * vern opiniones * multe expolitiones, Sc non neceflario funt contratie, fed variato modo : expolitiones tamen funt adinvieem diverts.

Co loss. Satis eft; ab initio percepi verum fenfum. Iterum dico cum reverentia, quod diâum veftriim non fatisfarit difto noftro : tnaxi-mc c°nTen'unt diftis domini mei cardinalis · : oftenditur fic. Ctom dicitur f heteodoroton , id eft diverfam , intelligitur contrarium . Grcce dicitur irip»fides, id eft contraria; fed in dif-finitione tertii concilii dicitur heterafides ş tergo intelligitur de contraria: tc confirmatur hoc modo. Opinio tc fides fecundum theologos tc philofophos , funt habitus in mente noftra, D quamquam diverti quoad objefta, fecundum Ari-ftotelem in lib. Pofteriorum. Unde, ficut injunâum opinioni facit diverfam , ita injun-ôum fidei facit contrariam, Bc maxime , ut dicie reverenda paternitas tua * quod una eft reâa opinio* id eft cum ponitur ideftdi-verfa , hac ratione una eft fides : ergo 8 hetera fides , id eft contraria : ergo in tertis fynodi k prohibitione dicitur contraria.

ftfttetvr.

t ïtt't*·

Card. Ego refpondi argumentis veftris : tc qoia °·*1 reipondiftis meis, habeo vos pro Con-reflo , quia ita impofuiftis pridie mihi legem. Ita rogo vos lcribentes, ut feribatis.

•i· «b» Λ- tran*.

Ernes. Reverendiflime domine , fi dominus Colofîcnlis tacuiflet , ego vobis refpondiflem : E quamquam Bc hoc non fuer.t fatis juftum , & ego recipere rdponbones ad quxhta mea · : ad 1“* non veniunt ad propotixum quxfiu mei, non teneor refpondere.

Cud. Mecum habetis fegem illam.

EphBs. Ego dicam.

(.aio. Habeo vos excufatum , quia non mirum li non rcfpondctis , quia ego neteirem , fi vellem.

EPhFs. Refponfum quod debebat fieri, fuftu-Jit temporis anguftia. Nam cum unum argumentum feciffem , multas refponfiones percepi : CeitAUo te protcftatias fua primo , tc nihil operata eft X1L proteftatio met.

Card. Omittamus prooemia : refpondeatis.

Erasa. Multa dixiftis, multe exiguntur rc-fponfiones.

Card. Placet.

Ano. Certa ia Gnsco imperator fuis protulit.

Ca ia Pro Deo non perdamus tempus ·

Ano. His auditis furrexit Epbefinus, &ante imperatorem acceffit : demum reverfas eft ad locum, tc imperator hsc protulit.

Imfer. Ephcfinus incipiet ad dicendum quod ceperat dicere* quia non videturnecefierefpondere paternitati vcftra * quia fuerunt ita longa k ?|uod exiverunt de memoria fua ; & fic non pof- {*<«. ‘ ent refpondere * profequetur qua coeperat : Bc fi tempus patietur * poftea refpondebit didis ve-ftris: tc it hora non patietur * alio dic refpondebit.

Efhbs. Rcfpondebam ad pauca quae dida funt per paternitatem veftram . Dixiftis Charifium multum donafle vobis, Bc expofitionem fymbolum appellaftis. Qurro igitur , expolitio Charifii fuit tradita illis qui convertebantur , ut fymbolum univerfale, an ut reda profeflio fidei fuitadmifla? Nam fi aliqui ufi fint ut publica , hoc nil facit ad nos: nam nos illud fymbolum dicimus prohiberi univerialiter, quod in ecclefia dicitur* Bc in baptifmate dicitur, & in milii t particulariter Bc privatisa fidei expofitionem facere, minime prohiberi dicimus . Quid hoc ad noftrum propofitum , fi expofitio Charifii fuit admifla? nunquam tradidit eam ut univerfale fymbolum , nifi ut offenderet fuam opinionem confonam Niccno.

Card. Charifius non tradidit iis qui debebant converti, nec ut communem : & uc refpondeoadduo: & cum queritur* quid ad nos? Dico quod multum ad nos: nam queritur, an liceat dicere fymbolum aliis verbis : Be cum non fuerit prohibitum Charifio, ergo facit ad propofitum. Et cum dicitur * quod textus loquatur de fymbolo quod cantatur in ecclefiis : textus·non dicit io ecclefiis* vel in privato; non facit hanc differentiam: te difo, quod paternitas vcftra facit contra legem* quia dicitis aliud quam contineatur in prohibitione: ergo dicitis aliud quam contineatV in lege. Ad id quod dicitur de communi, dico quod non eft verum* quod prohibeatur commune fymbolum* & tota ecclefia approbavit , Bc fublcripfit fe * & illud eft commune: ergo non prohibitum . Et ipfa fynodus 1 in fine J ftJKctt fe. quarti atftus fecit fymbolum, Bc communiter ap- ·£ f>robatur; nec eft Nicenum * necConftantinopo- e« <»bicr.- itanum, necfymbolum Tarafii: Bc nullus afle-ruit* quod male fecerit. Si dubitatis, an fit in fine quarti aftus* ego oftendam; per ipfa appa-ret * quod non prohibetur commune .

Efhbs. Non invenitur hoc quod paternitas vcftradixit. Unde licet illaprofeflioTarafii fuit approbata * non ut commune fymbolum ; tc fi invenitur In fine quarti aâus aliud fymbolum praeter illa que fuerunt in conciliis prrccdentibns , tacebimus * verum eft quod illa profeflio Tarafii ita fuit approbata, ut Charifii profeflio, non ut commune fymbolum : nemo enim in ipfis fymbolis de quibqs facitis mentionem* quiseft baptizatus* nec in ecclefia faut cantata, led tacita .

Caro,

CauAvio xi t. Card. Dicitis, fi probo quz dixi, vultis tacere. Probo primo* Habemus ex epiftola Hadriani, quod profeffio fidei Tarafii eft fymfcolum.

ErηBs. Nos non admittimus, nifi * videamus: nos non cognofcimus vocem ipfam.

Caro. Ego offendam. Tarafius fuit affiim!tu$ ad patnarchatumexftatu laicali. Dicit Hananus (Bt in hoc apparet auAoritas fummipootificis) quod nifi vidiffemus fymbolum fidei ia epiftolatua, Tarafi, Arnifi veftram orthodoxam fidem inveftris epiftoliaâ iacri fymboli fecundum ritum conciliorum, & ac imaginibus venerabilibus vidiilemus reâe fentire, 8e aoa vidiflcmus feripta tua: quantum cor noftrum triftatumeft de illicita veftra ordinatione, tanto ex confeffione fidei veftra anima noftra lztatacft (inferius) invenimus in tua epiftola confeffionem facri fymboli.

Ethes. Non dicitur ibi fymbolum Tarafii: • u certe» ibi dicitur, quod continet fymbolum.

Bea Abi Aiciiar, lam.icihcct *.*««"*. Cabo. Ego dico, quod in epiftola inferuit fymbolum fuz fidei: nos habemus, quod profeffio Tarafii eft fymbolum. Secundo dico, quod fynodus fufeepit hanc profeilionem: ergo illa profeffio per omnes recepta, efficitur communis: cigo eft fyuabolum commune.

Ephes. Fallacia eft. Diximus, profeffionem Tarafii fuifle approbatam ut privatam: & hoc eft clarius lole. Nara8cepiftolaCyrilli in tertia fynodo fuit admifla, Ar Agathonis in fexta, quz continent profeffiones, fed non nt lymbola communia.

Caso. Nemo dicit, quod Cyrillusfecitfymbolum, &netno nominat epiftolam Cyrilli fymbolum, propt alia nominantur.' unde eft ratio diflferentir: fed magis profcffioCyrilli antequam approbaretur per fynodum, erat private perionz: amplexata per fynodum, fada eft communis, & omnes aftringuntur ad tenendum *.llam, ex quoecclefia admifit: & qui contrarium fentiret, effet hzreticus. Nam privata confeffio fi: communis communi approbatione: ita privatum fymbolum communiter approbatum fit commune. Et probatur per cpiftolam Agathonis, in qua mandat fuam (profeffionem dari illis, qui convertebantur ad fidem. Ergo apparet, quod ccclefiz non inhibetur facere fymbolum. Sed fi forte movet vos, quod fecundum hoc in ecclefia erunt plura fymbola; dico quod hoc non eft abfurdura, quia habet fymbolum apoftolorum, Nicznum Ar Conftantinopolitanum: Se quia non differunt nifi in verbis, reputantur unum. Quod autem in baptizando fit opportunum dicere fymbolum commune, dico quod non eft de fubftantia, fed fufficit quod baptizetur in nomine Patris, & Filii, A: Spiritus lanitii nec fymboium eft neceflarium.

Erhes. Agatho in fua cpiftola tenet, quod debeat tradi convertentibus ad fidem fides fua?

Card. Ita.

Emes. Nos habemus diâum patrum, quod dans aliud fymbolum, quam datum pei univerfalem ecclefiam, fit anathema

Caro. Hzc funt verba cpiftolz fynodo k: Sed his qui converti voluerint ad veritatem, &c. Be dicit, quod fit immutabilis, Ac quod omnibus przdicetur, & quod volens aliam fidem, habeatur infeftus fidei, 8e reus manifefte dimnat». Be qui fuerit ifta confeffus, reputetur in communione noftra, & concors apoftolicz fidei; «r erant confacerdotcs 8r comminiftri fidet: A* his qui converti volnerinc ad veritatem fidei, hcc profeffio noftr* fidci cum fimplicitate cordi profeferatur. Vnlt ut fit commonis, de Î|ui cam non tenent, fint damnati. Et hoc ait per concilium « confirmatum, & tamen non « profitemur illâai eifdcni verbis, nec incurrimus poenas: cx quo fumus in fide concordes » quia diverfitas verooram pon conftituit aliam fidem imo, ut quid dicatur aliud, debet intclligi cx intelleâu. Probatur cx duobus aâibus fepti-tnz fynodi, quia Theodorus cum toto ftfo pa-triarenatu fecit unam profeilionem, Tarafius a-Jiam. Synodus * interrogatur, an fint catholice. Fuit hoc nobile verbum diâum, quod ha duc profeffiones funt unum & idem, 8cnulla in cis diverfitas, fed perfcâa identitas, Be tamen verbis differunt: diverfitas verborum neceffiario non includit diverfitatem f, quia una res pluribus vocabulis poteft nominari. Ad id quoa dicitis, quod dans aliam fidem quamfymbolutn, fit anathema: fequeretur, quodbaptizatus fine fymbolo fit anathema: quod non verum eft, nec diceretis. Unde verbum aliud inicIligitur de fallo, ut dicitur de Neftorianis, quibus fuit datum fymbolum perfidia: & intelligitur de fymbolo corrupto & extra fenfutn pietatis & fidei, prout probavi per cpiftolas fynodi. Item debet intelligi de fymbolo hrretico, vel depravante diffinitiones patrum, prout probatur in fexta fynodo C.

ErHis. Quod per paternitatem veftram didum eft de Agathons, non deducitur, fed ipfe dicit: 8i fi ipfe non diceret, deberemus nos dicere. Nam qua fuerunt per fandos patres accepta, debemus admittere. Quicumque non admitteret tales profeffiones, ille rationabiliter effet condemnatus, fuppliciis teternis, ut Agatho dicit: led propter hoc non debemus illas ut fymbola recipere, nec fymbola appellare. Nam fecundum hoc in ecclefia erunt diverfa fymbola: nec ipfemet Agathode fe dixit hoc, quod fua nroferfio debeat tradi illis qui baptizantur: fca dixit, fuam profeffionem acberedari omnibus ut veram & particularem, & privatam. Nemo unquam fub illo fymbolo fuit baÎ>tizatus, nunquam ledum in ecclefia tempore rcrae milfe: fed vos habetis oftendere hoc, quod illa profeffio Agathonis fuerit leÛa in ecclefia. Quaerimus, an fymbolum Agathonis fuerit unquam traditum baptizatis, aut ledutn in ecclefia. Pcrfpicuum eft, quod omnibus qui baptizantur, legitur fymbolum; nec hoc eftne?;andum: neicio fi vos aliter faciatis: nunquam ymbolum Agathonis fuit lcâum pro fymbolo communi.

Card. Dixiftis, quod ex cpiftola Agathonis non probaveram quz volebam, & quod Agatho non appellat fymbolum, & quod illud non fuit traditum baptizatis, nec unquam ledum in ecclefiis: 8c quod requiritur in baptifmo ut legatur fymbolum; & quod lecondutn hoc effent multa fymbola. Ad primum ego deduxi ex ipfa cpiftola, quod deoet dari convcrfis ad fidem.

Ephes. Hoc non jacet in cpiftola.

Card. Hzc iunt verba. His qui converti ad veritatem voluerint, proferimus noftne fidei ordinem cum (implicitate cordi <c veritate verborum. Et fubdit, quod hzc profeffio fit immutabilis, & przdicetur apud omnes: Se cum loquitur volentibus converti ad veritatem, iatelli-

Cwiusri I4jt» inte) hg'tur Je veritate fidei , qui* dc ipfa lo- A queb* tar.

Emis. Ego oftendi, quod hoc non probafti. Agfctho dicit in cpiftola , qood.voleatibus converti * d veritatem debeat fisa profeflro oftessdi: It hoc* orna illo tempore in partibo* orientalium erant xlivcric feâc, quia multi non cudebant in Chrifto fuifle duas naturas : *te* ideo patefecit feoc.

CaaD. Simpliciter Agatho dicit , omnibus Îrofitcntibas t ergo habet locum in converts , :u ex Judaifmo , feu er Gentilitate , feu ea alio » : quia dicit , quod iit immutabilis , *Se* quod teneatur apud omnes , *Se* quod non tenentes incurrunt damnationem . Ad id quod dicitis t quod non fuit ledum in ecclefia Dei , B dico quod fuit ledum io fynodo occidentali fic orientali: ffi fi non fuiflet ledum· fatis eft mihi , quod non faciat contra prohibitionem . Nam non dicitur in prohibitione , in ecclefia , vei alibi . Unde qucro › an fi quis in platea aliud fymbolum dicat, an peccet, fi falfumeffet ?

• falirtt

Ephes. Ille qni cantaret in platea, non faceret contra prohibitionem.

Card. Ibi dico falfutn k ?

kUV»,·^ n«M Ali» ta plaças

Eps es· Semper prohibitum eft, etiam antequam hec prohibitio fuerit prolata.

Card. Nunquid incurreret iftam peenamjlle qui crederet in fe , *Se* non cantaret ?

Eputs. Incurreret, quia duples eftdiffinitio C peen· , & du* funt pcenr . Primo , exprefle prohibet in lymbolo aliquid mutare: iic determinat fanda f) nodas c . Nemini liceat aliam fidem feribere, fapere, vel docete: fed hrcomnia refpiciunt ad mutationem fvlfabanim *te* di'dionutn. Deinde feorfumilla diffinitiocondem•nat eum qui faperct contrariam fidem : nam fequitur , quod li inveniretur , qui faperet dogmata Neftorii , fit condemnatus. Ergo duples diffinitio eft , *Se* duplicem ponit condemnationem: feorfum prohibet mutarifymbolum, feorfum qui fentirent contraria. Si tempus (Areretur· legeretur diffinitio.

k CmciUi SpUEai

Card. Scio illam. Tua paternitas fatetur , 2uod ubicumque fymbolum fallum proferatur, D ve publice, five privarim, incidit in conftitutionem hanc. Ex noc habeo, quod hec lex itítelligitur univerfaliter , five locutio fiat in ecclefia , vel alibi.

Ephbs. Non fimpliciter ponitur , fed V dupliciter.

Card. Satis eft mihi, quod ubicumque dicatur, incurritur poena.

Ephes Prohibitiones reperiuntur feparatim : legitur diffinitio , quia & nos debemas feparatim intdligerc.

Card. Placet, legatur diffinitio.

4 CmmiM

And. Fuit leâa diffinitio his verbis 4 : His igitur recitatis.

pan.s«â.C·

Caro. Notetis, quod non dicit, leâo fym- E bolo: unde prohibitio rcfpicit omnia leâa , *te* diffinitiones , *Se* fymbolum . Unde refpicit *te* diffinitiones, & omnia alia ρ quia fi prohiberetur fieri aliud fymbolum , 9 prohiberetur fieri alia diffinitio: quod eft falfum.

EPHBs.\Idem eft fymbolum *Se* diffinitio.

CARD. Imo differentes funt . Hoc haGetur manifefte, quod concilia fecerant diffinitiones, non fytnbola.

Ephrs. Nonne patres fecuti funt primum fymbolum , *te* eos qui auderent aliud fymbolum, anathematixarunt, ut exprefle dicit Vigilius pa pa Romanas ad Eut vehem patriarcham Confiastioopolitanum ? *te* legatur. cetl4I,e

Card. Cum hdl prohibitio concernat *Se* fymbolum Ar diffinitiones, cur faâ· faut aliar diffinitiones diverfer in verbis? Et fi queatis, quarc tutt faâs diverial diffinitiones, tenondiveria fymbola : dico quod non fuit isccсffitas cumulandi ita in fymbolis , ficut in diffinitionibus , *te* vifum Λ primum fymbolum fufficere : *Se non* fcquitnr : Non fecerunt ; ergo non. potuerant facere . Deinde probavi , quod alia lymbola fuerunt fada: licut Taratii · : *te* dico , quod in quarta Chalccdoneofi *te* quinta non fuit faâum fymbolum , eo quod patres videcant, quod mores illorum temporum potucrunt przcidi per diffinitiones. Sed ecclefia Romana videos , quod enor ille proceffionis Spiritus fanâi non poterat fedari, nifi per frequentem cantationem , ideo fecit apponi illud verbum in fymbolo. Et certe: verbum &·τ,χμ, id eft , Dei genitrix , potuiflet addi per quartum concilium : alias fequeretur , quod unum concilium poliet alia concilia ligare, & nos poflenius ligue fequentia ; quod eft contra rationem naturalem *Se* politicam , quod in rebus » politivis poffit unum concilium alii legem imponere. Ad id quod dicitis de diffinitionibus , ego lego. Brimo prohibet , ne proferatur alia fi'dc* quam in Nicca: *te* fic habet locum etiam iu futuris concillis , quod non poffit mutari fides·Scciindo ponit , ut convertentibus ex Judaifmo &* Gentilitate detur.

, _ *trtank»* (4«*«· ia / *>*·?· ·A *'

Ephes. Legatur.

And. H«c verbaleâa fuere. His le&is fterminavit fanâa fynodus, aliam fidem licere nemini proferre , feu confcribere vel componere . praeter diffimtam in Nicea per pattes ibi conventos . Hos qui auderent aut componere fidem aliam vel volentibus converti aut ex Gentilitate, aut ex Judaifmo, aut cx alio; hos, fi fint epilcopi ecclelir, privatos efle epifeopato , clericos clericatu : laici anathematizarentur . Demum legit hoc modo . Sic deprehenderentur alii , live epifeopi , clerici vel laici , aut fapientes vel docentes aliter , quam in prolata expolitione perChanfium de humanitate unigeniti filii Dei , quod fubjaceant fententix hujus tenâr fynodi, *Se* epifeopus ab epifeopatu, clericus a clericatu privetur : laicum cxcommunicari volumus.

f Ceaeilii ishcAni

Card. Ergo fecundum verum intelleâüm prohibetur faite fides , *te* privatim *te* publice, &- privatis: fed vera non prohibetur ndc in publico , nec in privato , nec in univerfali , nee in particulari. Addo quod hoc dicitur , volentibus converti non detur alia fides , necefle debet intcliigi de contraria per tres rationes. Primo, quia ut dicit Hilarius , intelleâus verborum non ex verbis, fed ex caufa fumitur : propter quam cautem fynodus appofuh hanc prohibitionem , quia quidem Jacobus difeipulus Neftorii tradidit diverfam fidem , *te* propter hanc caufam tuit adjefta prohibitio . Secunda ratio , quia fequeretur magnum inconveniens , prout vultis intclligcndo, quia eadem perna puniretur hrreticus & catholicus , fi catholicus unum verbum adderet. Hoc videtur abfurdum , quod fimilis perna fit catholicis , ut hrreticis. Tertio, nonneconcilium K Chalcedonenfedicit , .illos incurrere pernam, qui depravaut fententia» patrum, non qui exponunt ?

M·K>·<·«·> Scae»Mii>i c

it * ab impera* A tombas fidem caponi, non admittebant 1 imo patres damnat t Nemo faciat ullam espo&tio-aom » am recipiatur, aifi ut outres Nicea fecerwat t taatnm reverenter fe habuerunt ad fidem illam » at nec privatam cspofiuooem admittcieat : ac cum aUqnû rolutBct fidem mutare » dicebant : Sdfirit fides patra· , pias exponere noa poffumus. Tandem imperatores inftautes id fecerunt, verumtamca 4c cum reverentia exponentes r Bc reperitur ibi fymbolum patrum ut fundamentum, ut ofteaderent illud lequi in verbis * ia fenfu. Demum dcduâio ac eorum dogmata. Et cum accufarcntur, quod Leonis cpiftolam admilerant, refpondcrunt imperatori, non admififfc fidei explicatio» ncw » fed cpiftolam ut declarantem · . Hoc non prohibetur, ut extra textum declaretur veritas, ut ********* crubefcaot : qui fi quieti ftarent, noa effent opportune declarationes, fed fufficeret fymbolum : propter hurcticorum autem au* daciam expedit ut declarationes fufeipiantur, qua per fanâos patres faâa fuot. Sic tertiam concilium admilit Cynlh cpiftolam, non ut commune fymbolum, fed ut declarationem. Hac dicit fyn°d«» k clamans imperatori.

j; IL — I mu ta m «tut**, rsSL-Ths- EyWuM d« **ar»ia* "1»"^« >·«·««[redacted]k- 7? «·Kiiin

C»id. Rcfpondeo, Bc voluiftis totum lege* re, Ac non evacuaftit diftum meam de declaratione Chalccdoncnfis concilii, per quod decla* ratur, quomodo hoc verbum mtelligitur : quia quaftso flat, quod prohibitio referatur ad defiravantci fidem, Bc oon ad declarantes · Cum undatis vos in clamore eorum qui erant pro imperatore, fundetis vos in alio clamore : quia cum locum tenentes imperatoris quercrent ut fieret declaratio, dixit fynodus: Addatur fymbolo : his verbis dicentes : Ifta fides patrum eft i diffinitio Deo placuit ; hcc fides orthodoxorum eft : fides fraudem non patitur. banAa Maria (theotocos feribatur in fymbolo. Tot* fynodus hac dixit. Ergo non erat prolibitum fieri, quia id non fuiffet petitum.

a aaUvcu* «ioatciuu. Maitrisyr· >u«s<fa*4* «Uu cul- «·Smm*· «k-tA.f.* »·

~~E rM-s-». Fuerant~~ Ægyptii.

Caed. Omnes, preter Romanos prafidentes pape, Bc aliquot unde maxima pars *· voluit.

Eruas. Quate non fuit additam f

CatD. Quia de eo non fuerat dubitatio. fuerat ac ante dcciium, Mariam effe $ı·v»'«·» : fed tHnc dubitabatur, an Chriftus effet in duab–' natarist hoc volebant declarare. d Et fi dicatur, quare non fuit quefitom, Romci epifcopi clamabant, quod non fieret alia espo* ,'1'® : * tensen fait faâa, quia melius confulti affenferant voluntati prandentium. FaAae funt igitur Temper declarationes, 8c licet £4teM<TCclcfias Temper facere ; nec bene diftum eft, Suo<^ qnaiî coaâi fecerunt, cum es his parum illi concilio Chalcedonenfi deferat, dicens, patres permtfiffic compelli. Et certe illud non fuiflet tentum pro concilio, ficut non fuit ten- E tu® fecundum*, ubi vis Bc compulfio Diofcocuimdo- T adfuit. Item testas dicit : Juliae perfuafioni veftra affentimus. Ad id quod dicitor, quod Cyrillus Bc Agatho non exnofucraot, ego habeo cspreffe, quod Cyrilhu expoiuit fidem : ^ac fan* verba : Que compendiole fides Nicsena continet, Cymlus latius expoiuit. Et Leo expoiuit: dicitur fie f: Beatiffimi pap» Leonis ditia, qur fidem exponant contra egores Eu- Hicrt quod propter errorem licet cx ponere, & non tam Leoni, fed Bc Flaviano,

d nidis» tar, v"« [redacted]gL*1*». j ! teriri· AsTiathn* gff* Si *Lnum, *jd*.**· *[redacted]*'- . s- phadua re- FnmUM– t«r «A. 4. maS« «a f.ia&ai.'

cum dicitur hoc m^do : Martyr Flavianos bcoe fidem expofatt. x"B–L 7 Qaurri

And. His diAis, fiais vertu» eft datus ,ac perlibenter afiurreximns hora jam tarda. H)i,

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

fint KÏpoatoaes cardiaatis. Gratus tausca feriptor pcai* tus ca» oosiit, dicans fefioae 14. *CerBùuthet aâiU» iitnii* , «p *fia ieifta tfit*

a *SaMit.J* ScnptM »oa pec cxtcaium ictulit. Nom hec faut vsàto KStus loco citato· *J&iBatafyat nof· fitn Man nafat* um f·/ *fUtat BaftaM· aafiaai, ata· aiate M frattftaai luntùit fnaaJjgan Mtiit*, *c. ut ipfi fcilicet au addant falGt nonnuteai TatUtis patribus & conciliis, ne «outra falfitates bersticorum ail explicent, feu addant.

f TMtfta.] Colo&nfis vim Tacit in verbis Greets concilii EpheUai parte fecunda, adione Texts, ubi probatur TvTfnx/rz» (quae soi percipiens Latinus (criptor, Latinis characteribus defcriphtThorofou) ideft, alteram fidem, fc lie contrariam.

4 Sy·,»·/·*. J Confufe vel ab interptat· relata vel tranferipta difputantis Epbefii verba hunc habeat Icafum. Dixi aliam fidem neceife eflfe intelligi fallam, quia una tantum fides eft vera ' fed aliud fymbolum noa eft nceflê intelligi falfum, fed etiam veram, mutatum ia di- AitMubue quantumvis veris. Prohibendo igitur concilium Ephebeum aliud fymbolum, aon folum prohibet C aliud falfum, fed etiam aliud veram, ft diverfam ia diâîonibus tantum vrl expofitioaibas ia eo infertis.

i falat.) Arguit Ephebum: quia in concilio EpheCno noa prohibetur aliud fymbolum, fed alia fides, ut jam ante fxpius dixerat cardiaalis.

β Xidramar.] Epiftolam fcilicet Hadriani papa I. ia feptima fynodo aftione fecunda 1 cujus epiftola partem Epbefiusuonagnofcit, quia de promotione Tarani laici contra canones, nil de ea apud Graces fuerat de Latino translatum, ut ait Anaftafius bibliotfaecarius infinepto-amii oGava fynodi, ft in nota marginali ad eamdem epiftolam aâiose a. feptima fyaodi. Vide eumdem Anaftafuim ia feptima fynodo *y«d Baroaium annalium tomo 9. anno ylj. num. xt.

7 *Daflitito.}* Id eft, feparatim prius prohibet mutationem verborum, fecundo fenfus. Sed hac diftinftio aoo fufiiragatur EpheGo, ut eum perftringit cardinafis.

D S *PMilantar.]* Prohiberetur etiam alia diffinitior quod eft maaifeftc falfum. Sjcut igitur verum eft, non 'fuifie prohibitam aliam diffinitionem· ita verum eft, non fuifte prohibitum aliud fymbolum.

9 *PafitMi,]* Suppofito enim quod dogma fit veram & catholicum, ad jus pofitivum pertinet quod apponatur, vel non apponatur ia fymbolo.

10 rUoit.} nobat Julianus cardinalis, quod quamvis aon fuerit additam fjrmbolo verbum Dei genitrix (quia, ut fobdit ı non erat tunc oecefie) tamen maxima pars patrum judicabat, quod poffit addi. Eqp colligitur, quod ««illimabant additionem pofiefieri. Vide attiooem *j*, concilii Chalcedonenfis.

COLLATIO DECIMATERTIA.

Dlfratatar, atraai fssZnmmeds nars *frtftfficmi fiiti cntiatatti eaatraria fyaAal· V fiiti, rtjùùaia ββé'. aa* wre *cfiaat au ttaiiatatei nattarU.*

And. T"ix v 111. prafentis menfis coepitim- I J perator in medium hrc verba pro* ferre.

I Catisn I#JI.

Im FU àT. Reverandiffiac pater , quia pri- ^le P°^Sua,B nccffiaam , mifi ad dicendum faoâtÆmo domino p*p* · quod modus fervatus non placet deputatis , 9c impediuntur , 9c non dicunt quod volunt. Nam dicunt pauca , 9c vos multa replicatis » 9c noftri non poffunt dicere qua volunt : 9c propterva nuntiavimus beatiffimo domino pap·» ut talis modus tolls* tur de taedio , ut fiant breves reiponfioac» : Sc quod Tua fanftitas dicit, quod hoc fibi pia* cebat, 9c quod ita ordinaretur de cetero: nihilo minus deputatis pro parte noftra vifum eft » ut ipfi dicerent hodie quidquid volunt . Non videatur vobis extraneum , nec nos facere contrarium .

Caid. Quia fum fervitor imperatoris , fiducialiter loquar tuae icrenπati . Tua fçrtnitas. dicit, quod impediuntur veftri . Patientes fuimus , Be nunquam impedivimus, quod non dicerent : 9c fi quod plus didum eft quam fibi videbatur expediens , didum eft ad declarandam veritatem : quia dc neceflitate eft , quod refpondens plus dicat quam qui ar* guit , quia plurime occurrunt refponfioncs . Et cum petieritis , at per quefita brevia Sc refponfioncs procederetur , Ut conceflum fit , fc admvicem conclufum , nunc videmini vanare , de illud deftruerc · Dicant , fi placet , Sc forte refpondebitur ita breviter propofitis . Si autem dicunt continue , continue refpondebimus antequam ab hinc recédamus, quia nolumus quod recedatis fine refponfione.

jmfbrat. Semper modum illum approbavimus, quem intimavi domino noftro*. tamen propter hoc noftrorum intentio eft, ut hodie dicant prolixius.

Card. Dicatis prout eonclufimus, & refpondebitur verbum per verbum.

Ium. Noftri dicant continue.

Caid. Nos refpondebimus : dicatis per menfuram temporis, dicatismedia hora, 9c nos media hora.

Imfii. Dicemus quantum volumus, ut dicendi requirit negotium.

Card. Melius clTct , ut fieret verbum per verbum.

And. Incepit Ephefinus hoc modo.

Efhrs. In precedents congregatione . honoratiffimi patres , propofuimus oftenderc refponfionem veftram fadam prohibitioni , efle contrariam intentioni patrum . Primo itaque incipientes ab ipfo vocabulo , aliud , vel , diverfum , in quo pnefentis queftionis vis refidet , fatis approbate & evidenter oftendimus , ad plus dici contrarium quam diverfum , nec efle aliquam neceffitatem , ut poffitis a voce divertere i & cum auditis aliam, folum intelligcre contrariam tantum, ut dicitis . Deinde a rationibus Sc verbis addudis per reverendiffimum dominum cardinalem tanquam...............oportuit credere. Nunc , fi placet , redeamus ad pnetermifla ; &* continuando nos dicemus que tunc non potuimus , dc pretermifimus , ne videamur ab ipfo modo 9c vi difputationis nihil habuifle refpondere . Dicimus quod Sc ipfa didio fymboli , cum didionibus dr vocibus que ibi jacent , cogit nos intelligere fidem non folum fecundum intelledum dé fententiam» fed dc quoad literas. Nam omne fymbolum collatio quedam vel compofitio eft , per que nos tradimus concepta ad alium , videlicet nomina font indicia fan fymbola conceptorum , quas funt mentis c dr oportet omnibus eadem nomma · exequi , qutian intelleftibus communicant. Ita apud omnes Gnrcos rationale animal homo dicitur: fimi11 modo apud omnes Latinos idem animal homo dicitur : nam aliter nunquam nodent communicare in conceptibus dr intelleaibu» , nifi Ungulis didionibus Se indiciis uterentur . Sic detuque apud omnes Chriftianos idem fymbolum debet naberi non folum mtelledum, fed in vocibus , ut in conceptibus videantur idem communicare . Item fymbolum, feu fbnus belli funt voces tube , 8e in uno dc eodem bello audiuntur ' ergo apud omnes Chriftianos qui contra hereticos fufeeperunt bellum, unum dc idem fymbolum fidei debet haberi de cantari , & debent idem fymbolum habere ut fi. f;num 6c indicium belli fiifcepti contra mfides , ut fytnbolum idem dicatur voce & fenfu. Syllogilmus ita fe habet : Expolitio fidei fymbolum eft, omnes fymbolum unum de idem debet efle apud illos qui utuntur: ergo expofitio qua: fymbolum dicitur, una dc eadem apud omnes Chriftianos eflic debet . Videturne vobis aliquam noftrarum propofitionum non efle fa-_nam ? Videtur conclufio efle ncceifaria , nifi aliquis velit repugnare veritati . Itera fymbolum fidei (ut per viam diffinitionis capiamus) nil aliud eft , nifi expofitio fidei , que per voces de declarationes intcl(igitur . Nonne placet haec diffinitio f Ego credo quod hrc omnibus placere debet . Iterum dico , fidei fymbolum eft expofitio fidei , qux in verbis & vocibus confiftit . Aliud fymbolum quod prohibent patres, & eos qui audent aliud faccr: , aftringunt anathemate , nihil aliud eft , nifi alia expolitio fidei , qur conftat aliis vocibus de vocabulis . Hanc expofitionem patres prohibent , dr non folum contrariam , ut dicitis . Item proferre dc conferibere * dc componere additionem ipfam fymbolo ., liquido refertar ad verbs dc literas : ergo Sc fecundum vocabulum , conftitutum eft ut iymbolum maneat. Hrc di- Aa fint de didionibus . Quod autem patrum intentioni expofitio veftra repugnet , manifeftatur , fi volumus fpeculari intentionem patrum prohibentium, non ex aliis 1 adibusque ad alios articulos fecerant , nec ex his que primo dida fuerant , nec ex epiftolis . Nam in quolibet eorum propriam quamdam intentionem habebaat , licet omnis Intentio univerfae fynodi eo tenderet, ut beatus Cyrillus dicit & vos , videlicet ut deftrueretur opinio Neftorii dc eorum qui ea fapiebant . Querendus eft igitur intelledus prohibitionis ex his que ada fuere circa ipfam prohibitionem 9c diffinitionem . Infuper ab epiftolis illis que poftca fuere feripte , cum per epiftolas patres voluerint declarare intentum prohibitionis, conftat ex iis que ada funt tunc temporis , allatum fuifle ner Charifium fymbolum transformatum per Neftorianos . Cum itaque patres vidiflent , quod nifi prohiberent per univerfalcm Se generalem prohibitionem , dc tollerent licentiam transformandi alia fymboia , liceret omnibus hrreticis femper, cum haberent licentiam tranfformandi fymbolum , inferere multas transformationes : ideo terminarunt , ut de cetero non liceret , nec poflet tradi alia fides convertis ab herefi , id- eft , aliud fymbolum . Ita dicit Cyrillus , qui fuit hujus diffinitionis legifla-

Csiutio X11ı

b tant per- *- prohdr- iïï"“ı^£2 «·<»*«,·· *.**..

1111. giflator, Br qua in Ina epiftoia expofait. Aliud ergo iymbolooi incelligere contranum tantum, ridiculum eft. Nam tali modo multa & diveda fymbola fuiflent exhibita, cum patret Be concilia per diverfa tempora declararent ex ctortit erroribus circa fidem. Scd ncc concilium ipium tertium vocem ipfam, Dei genitrix. quim diffinierat, voluit (ymbalo infctere: fed nullo modo fuerunt molentt qum maneret impnutabile, fed m privata diffinitione exprimebant id quod diffinierant. Hzc ab iplis verbis diffinitionis excipienda font. Prius enim patres inflarunt ad cautam illam depravationis vel transformationis fymboli vere fidei: deinde illos qui fapiebant illas pollutas opiniones, condemnarunt: didiones denique familiares accommodatae funt rei. Nam espofitioni fymboli fidei illud accommodatur, nem·ni liccie aliam fidem proterre › feribere, &'c. Hzc n»mque manifefte ad expolitionem fymboli refpiciunt » qua per didiones fic in dogmatibus. Similiter prohibent, ut nullo modo quis alia dogmata lapiat. Legatur ipfa diffinitio: fed fatis fuit leda in precedent! congregatione. Videtifne ex illis quz fuerunt lecta, quomodo patres *illi* primo voluerunt prohibere transformationem per dida, poftea etiam fenfum privatarum opinionum, &: feparatim prohibetur transformatio quoad vocabula, & feparatim. nc quis aliud fapiat?

Cuo. In qua prohibitione prohibetur?

Ernts. In dithnitiquc tertii concilii.

Laid. Placet.

Ebhks. Et cum ita diftindim jaceant, non debemus inferere · hzc, atteftante epiftoia. pjÀtn jn cpjftoU illa quz fcribitur ad Joannem Antiochenum: Nullo modo patimur (dicit Cyrilius)'moveri terminaram a patribus fidem, hoc eft (ymboium. Auditifnc illud didum, nullo modo fidem debere moveri, nec per didiones, eficit, ncc per ienfum? Nam unus modus eft motionis, & eft mutatio dictionum. Nam movetur illud quod inutatur, non folum pc: lenium, fed etiam per aliquas additiones vel diminutiones: nec * permittimus nobilipfis, ncc alus (ublequentibus. Auditifnc quomodo excipit le a potcftate immutandi, & aliis etiam, qui pollent? Nam ex paitc totius concilii ipfe dicit, dum refpicit ad illam diffinitionem. Pollctne aliquis hic dicere, contrariam tantum fidem prohiberi? numquid *&r* illi hrretici erant? nam dicit, ncc nobilipfis. Sequitur d eens: Non permittimus nobis, ncc aliis immutare, nec fyllabam tranfgredi. Videtifne quomodo ufque ad dictiones & fy liabas exegit diligentiam? Hac auctoritate videtis quomodo noftris rationibus alfcnfum dat b: tnifeftum ctt. Poteftnc una .fyllaba aliquam hzreiim inducere, cum dicit, nec fyllaba c? Et noftram opinionem atteftatur per omnia, & fecundum didiones fymbolum manet imtnutabile & inconquaifatum. Nam impertinent erat fibi dicere: non permittimus nobis contrariam fidem: & effet hoc manifefte repugnans intennoni ipforum. item poft unionem orientalium conquefti fuerunt aliqui de concilio illo, de fando Cyrillo, qui iufccpcrat orientales, qui admiferant aliud fvmbolum quam Nicznum. At iiic icipondit cxculans fe in: epiftoia ad Aeacium, ite dicens.

C λ a D. Quomodo incipit?

Ertits. Kcs quidemdignzcognitione, alias caufaquidemdtgna t A dicit, percipio vero qaod A n uo fc illud dicunt.

Caro· Legatis fuperiasibi: Nolite feminare fuper fpin«s: legatis.

Andi. Lcdum eft » & deinde illa verba, percipio vero quod & illud dicunt in fymboli expofitione, forte quia illud antiquum dehonOtavimu'.: ir«/rvj *fltltt ia<f»trer, 0~* cat *tj»i i**-* «ia *inttliitt.* Illud tantum dicimus', 4 nos fidei expolitionem, Ac. Aut aliam fofeipimus, &c. Sufficit nobis cx Deo infnirata (criptuta, patrumque fobrietas, &c. Ad unum quidem reCtc fe habens cspofitum fidei (ymboium. Qucnixth vero, &c.

Ernes. Sequitur in ipfa epiftoia, 8c dedirat quare patres admiierum expolitionem fidei orientalium; fed ut privatam, non ot publicam: A ideo illa omittimus.

Card. Et ego lupplebo.

Er H is. Demum fubdit Cyrilius: Nam fanda A Œcumenica fynodus in Ephefo providit, neceffario non debere ecclcfiis Dei aliam fidei expolitionem inferre, przter eàm quam patres in Spiritu fando loquentes terminaverant. Cetera quz fcquuntur in epiftoia, credimus paternitati vcftiz nota. Ex hts apparet, quod vehementiilime reprehenderunt velle mutare fymbolum pizter dedàrata · Nam puta«erunt quod tanquam lymbolutn profeffio fidei orientalium fuiflet accepta, 8c beatus Cvrillus illos excolabat dicens, quod ut profeflio faz opinionis. Iterum in una alia epiftoia ad. Joannem Antiochenum beatus Cyrilius feribiv, & ipfius voçcs in propria epiftoia conferens talia dicit.

Card. Quomodo incipit?

Eruis. Exultent.

Caso. Alias allcgaftis eamdem.

IfPHts. Illa funt ♦ verba Joatinis, que furunt polita in epiftoia Cyrilli, &.' hzc ad litelam funt: De Dei genitrice quomodo fentiamus, & de modo humanitatis unigeniti I ilii Dei, non necciVstio in additionis pacte, fed in p'enz informationis fpecie, ficut univerfum a diviwis fcripti-ris *& a* traditione fandorum patrum fufccpimus, breviter trademus, nihil addentes fidei expofitz per fandos patres Nicznos. Nam, ut przdiximus, ad omnem fufficit pietatis agnitionem, &: univeriz perfidiz abdicationem. Audiftis, reverendiflïmépater,que dc genitrice Dei dida funt, & de modo incarnationis Dei, dicemus non in parte additionis. Nam feribit prohibitam in fymbola additionem; proptcrca dicit: Nullam additionem ia *f*\mbolo facimus.

Card. Non dicit fymbolum'.

Ephes. Sufficit, quod diesi fidei, & fubdit: Nil addentes fidei expofitz per Nicznos. Hzc ita fecerunt, quia in fymbolo non addiderunt. Videtis quomodo opera verbis, A· vrcba operibus conveniunt, & omnia atteftantur noftrz intentioni. Ifta intentio eft diffinitionis, liquido apparet ex didis per, patres, & quz ab eis fuerunt data, quz diffinitio nihil aliud fignificac, nifi ut fymbolum maneat immutabile, &r quod additiones non liceant ex hoc unicuique volenti transformare fymbolum, &' in illo inferre opiniones hzreticas. Juiferunt & denique hanc diffinitionem debere valere &' durare perpetuo, fub pernis horribilibus. Quam diffinitionem ut regulam fidei tcccrunt, cum cognovitlcnt quod ex hoc nui-

AM o OtaitTi l4|t. nulli detrimentum potiet inferti . Sed contra e' !·««<»«** pofle addere & immutare , pofle nonnunquam efle aliquam depravationem * fenfus ft diâionum . Si autem contrariam tantum prohibuiflënt , at dicitis · faperflna faiffet : nam talia rea ft antea prohibita erat. Illud non fecit quod prohibeat, quod ante prohibitum cft « Item aliter * immanes ormime effent in eos qui contrariam exponerent fidem . Nemo unquam (nam fidem ut felfem exponit, licet ilia effet vens fidei contraria t fed credens faam fidem effe veram ft fenam, ftfacris feripturis confanam . Unde fibi licere mutare fymbolum omnes dicerent : omnes namque veram faam fidem exprimerent , & fapervacanea effet diffinitio, ft neret; ft orofeAo effet fupervicaneus ft immunis, qui talia auderet dicere . Item illum qui contrariam exhiberet fidem, non fotum epifeopatu fao , fi epifeopus effet, fed etiam anathemate conftringunt : quod quidem maxime per tertium concilium patet . Neftorium namque anathematixavit, non folum epifeopatu privavit. Et in diffinitione jacet, privari debere epifeonum epifeopatu , fi comprehenderetur aham fidem iapere : ad immutationem fecundum * diétionem fidei folum refpi-
• «fe,«-cit diffinitio, non ad immutationem fecundum t<m »4te- fenfum,
laa aura- t*Mc« fe- Caso. Dicatis Iterum.
(ŋ4·«4i- Amd. Etiam iterum repetierunt idem.
"icrt'aiir Ernes. Irerum velle determinare ea que omnibus fere videntur , non neceffarium effe ridetur, imo furiofam . Sed quod contraria tides prohibita fit, omnibus videtur, etiamfi parum q"id humanitatis fentirent. Ac beatus Cyrillus dicit neceffario de hoc concilium providiffe , nec juftum eft de his iotcll igi neceffarium, qur omnibus videntur, videlicet de contrarie fidei additione, fed de additione univerfa (impliciter . Item cum quid fuit caufa ut aliquid fieret, poteft etiamdici hoc illud facere, etfi principaliter hoc illud non facit: ut, pofle vera addere, poteft fieri caufa ut etiam falfa addantur : cumque qui fidem Capit non credit effe falfa, hoc vero eft fidem movere . Ideo poffumus dicere , illam qui addit , effe caufam immutationis fidei, etiamfi vera addit: quoniam cum hoc fit licitum, licere poffet nonnunquatn aliquibus etiam falfa inierere veris, cum illa viderentur ipfis vera, quod ab ipfis rebus pofsutnus percipere . Multa enim ante ipfam prohibitionem haoita funt fymbola, ut per ecclefie hiftorias fignificatur. Poteft ergo dici & ille fidem immutare, qui (impliciter addit, & non folum qui falfa addit, ut vos dicitis. Item beatus Joannes theologus & evangelifta videtur voluiffe fuam apocalypftm intaftam fore ufque ad immutationem diaionum, & maledicit eos qui talia auderent. *Si* *Unlrrir* , dicens, fe *btt litre, O' fi f»ii detraxerit*, derrabet <mv» *De»t* a *libre* <v?vrarfees. Si autem talia 3uz ita horribiles malediâiones exhiberent , de idionibus & fyllabisintelligenda funt, cur non eadem intelligenda in fymbolo *f* Certe ubi Cjrrillus ft Agatno prohibent, k alter non permittit diâionem ullam immutare , vel fyllabam tranfgrcdi : alter ex fenfibus totum volens fervari dicit. Item facrum evangelium, beatum xpo- & on'rerf*'n feripturam multi fanftorum ft patrum expofuerunt & declararunt, ft patres primi concilii coufabftantialem prcdicarunt Filium Patri, occafionem habentes a factis feri, pturis. Item fecundum concilium Spiritum fanfima ft vivificantem przdicavit; ft nihilo minus nil iftorum aliquid voluerunt in evangelio addere . At *ft* liceret addere declarationes principalibus , deberet ibidem addi. Si autem nemo hoc audet Chrtftiaaus « cur eadem veneratio fymbolo non eft adhibenda , ubi prufertim id fpectaliter prohibitiones patrum prohibuerant * At ut morem geram , inferam rationi veftrc quod a feriecertr facris famam; nec erit alienum quod dicendum cft a tra&atu noftra, unopertincnnffimum: rogo, accipiatur verbum toleranter. Illi qui impugnabant Spiritum fanftum tempore Gregorii theologi , quzrebant ab orthodoxis , & utebantur tali divifiotie : Spiritus fanâus genitus eft, au non genitus? Cum autem illi non dicerent genitum, nec non genitum inferebant : ergo fi Spiritus nec genitus cft , nec non genitus , renat creaturam effe Spiritum fanâum . Magnus Gregorius ut huic occurreret , cui cognominatus cft Theologus, ita dicebat: Ubi ponetis, quod a Patre procedit, cum exurgat in medio tua divifionis , & quod inducatur a meliori theologo, id eft a falvatore noftrp domino Jefu Chrifto, nifi tu abftraxeris vocem illam a (acris evangeliis, Spiritum veritatis qui a Patre procedit ? ft neri videbitur tertium teftamentum . Audis quomodo ille qui detrahit talem vocem cvangeltis , tertium teftamentum conftituit .' nam immutat illud teftamentum. Ergo qui addiderit in hac veritate, Filioqiie, tertium teftamentum faciet . An vox putatis detrahentem folum eonftituere tertium teftamentum , addentem vero noni* Multo magis debet dici hoc facere qui addit : nam tertium facere teftamentum eft ultra pnrfumptioncm . Duo fant teltamenta fecundum apoftolum . *Si* autem aliquis non audet addere evangelio. Filioque, infymbolo addet ? Nonne ft ipfy tertium faciet fymbolum *i* ita . Et profeâo qui Chriftianorutp tertium audit fymbolum , non admittit duo tantum fymbola ut duo teftamenta , unum primi concilii implicite , ft aliud fecundi eiplicitum.

Cito. Eft finis per vos impolitus didis ?

Ephes. Multa habemus dicere : fed quia tempus non patitur, videntur omittenda . Nam qu« habemus dicere ad refponfionem aliorum argumentorum, in aliis noftris conventibus dicemus. Ideo fi placet , finiemus fermonem : ft fi placeat paternitati veftrr refpondere , eligatis duo, & ad illa refpondeatis.

C *t D. Aadiatis me .

E r h a s. Quia fclli fumus in dicendo, ita & in audiendo.

C * i o. Paternitates veftrs bene habent agere nobifeum : h in (criptis, in feriptis » fi ore, ore; fi longe,- longe; fi breviter, breviter. Poftquatn elegiftis viam de dicendo prolixe , patiamini ut longe dicam. In primis teneatis menti, Îluod dedi xxv 11. rationes, ft *nulli refpondiftir* » ed intraftis alias materias, ft illis bene refpondebimus & clare · Quia hic fumus ad declarationem veritatis , debemus manifefte hinc inde quidquid repcritnus faciens ad veritatem , reducere ; & pridie dixi unujn folcnae , nunc dicam aliud . Ego mifi Veronam , ft venit decretum Romanorum pontificum valde authenticum & verum : quittent aliud , improvifo hoc inveni . Hic funt epiftoln, quas icnbtt Athanafius ad papam Mancum 0,· L'berium, ft

Eph es. Nunquam audivimus Marcutn.

Caxn.

Conario Cito, Fuit immediatus fucceftor beati Silvcftri.

Emis. Habemus Julium.

Caro. Non eft 4 ita . Omnes Ægyptij, 4UU fuerunt cxfpoliati ab hrreticis, & quia libri fuerunt combufti, Bt capitula concilii Niccni, (copièrent beato Athanafio, principaliter feribentes beato Marco, ut mittat fibi capitula Nic<ni ' ftu·* ^>clt Athanalius: Ego fui prriens, qoat>do in concilio Nicxno fuerunt data illa capitula apocrifarut veltiis. * Marcus papa dicit, quod fecit queri in archivio Romane ccclcliae : & invenit illa integra & illata . Sed quia fuerant fubfcripta per cpiicopo» Nicanz iynodi, non vult mittere originalia, fed authentica fumpta. Poftea Athanalius petit Liberto papz, ut praeftet fibi auxilium. Inter alia Libciiua * refpondit, & hortatur ad tolerantiam Bc patienuam perfecutionutn : & dicic aliqua, qu« per* tinent ad concilium Nicznum . Poftea aicit quod in diffinitionibus concilii Nicrni fuit hac diffinitio, quod nulli liceat aliam fidem proferre, quam qu« fuerat in concilio illo prolata: & hcc lunt verba. Igitur, ut legimus, przdiâum facrum concilium diffinivit, aliam fidem nulli licere proferre, aut lctibcrc, vel proponere aut fapere, vel docere alirei, nec quidquam in fide (entire aut proferre, quod poffit obviare regulis patrum . Qui,, autem piriumfperit componere aliam fidem, aut proferre, vel docere, aut tradere aliud fvmbolum ad viam veritatis converti defiderantibus de quacumque harrcli, vcl judris, vel paganis volentibus ficu Chriftiani hos, fi epifcopi fuerint, alienari ab epifeopatu, clericos a eleio: li monachi aut laiei fuerint, anathemate feriri. Es quibus concludo, quod Liberius viderat illa capitula in archivis ecclcliz Romana*. Liberius fuit tertius a Siiveftro: primo Marcus, fecundo Julius, tertio Liberius. Et Liberius fuit ante concilium Conllantinopplitanuin, quod concilium Conftantinopolttanum fuit factum tempore Darnafi . Poft Liberium fecutus eft Felix, poftea Damafus. Per ifta apparet, quod prohibitio, ne fieret hrc immutatio, fuit fafta in concilio primo, licet demum fuerit in tertio repetita Vos lcpcnumero dixiftis, quod fymbolum Conftantinopolitanum potuit fieri, quia ante prohibitionem vcftram dicitis quod cccleﬁa untverfalis poft prohibitionem tertii concilii non poffit quid addere etiam verum . Si hoc verum elfct, epiTcopi Conftantinopolitani cffein deponendi, Bc laici excommunicandi, quia flante prohibitione faâa tempore primi concilii, vos fatemini, Bc clariffimum eft, patres Conftantinopoiitanos addidiife, vera tamen. Ergo (equitur, fi addere etiam veia poenas inferret, quod patres Conftantinopolitani Ineunt excommunicat» . Sed hoc eft nefas dicere : ergo neceflc eft intelligerc aliam fidem, id eft contrariam . Imo in prohibitione concilii *Nicx*ni magia continetur quam in prohibitione teitii concilii; quia prohibet fymbolo addi, cum in tertii concilii prohibitione prohibeatur immutari .

Ephes. Hoc, licet non fit in prohibitione tertii, eft declaratum in quarto.

Card Exuite confcientias veftra*, & videatis fi huic poteftis refpondere : dicatis breviter refponfum ad hoc.

Ephes . Refpondebiiuus poftquam quzliveritniu, jllam epiftplain apud nos elfe l Illud pro przlenti dicimus, quod mertto non dtbet iudicaii ex ipfa epiftnla intentio patrum qui in Njcayt convenerunt, fed ex aAlbus, ex diffinitionibus iplorum patrum requiremus hoc': & of^ndas veiba ifta aut in canonibus, aut in aâis primi concilii . Aiioquin quonam modo nos fuicipiemus quar inveniuntur icripta alibi, & non in diffinitionibus iplorum patrum, de quorum diffinitione agitur ? Nam fc alio modo nullatenus videtur veritimile, patre* illos de fua diffinitione hoc diffinific : hoc d atteftatur per opera . Nam m fublequcntibus conciliis, qu> fuerunt a tempore primi concilii ufquead tempus ubi multae expolitiones fada: fuerunt, & ut arbitroi, & concilium Antiochenum e, expolitio faéta fuit: quod concilium ut orthodoxum accepimus, fc canones approbamus : etiarn illud concilium dicit admittere diffinitionem illam ut piam Bc fidelem . Non ergo tot concilia tianfgreffa fuiifcnt illam prohibitionem .

Caad. Cette non reâe capitis . Dico quod ex his verbis concluditur, quod non fuit hic fenfus quem cicditis, prohibitionis faAr de clucidatione veri dogmati» . Et ex his quz dicitis, liante prohibitione prout fuir, concluditur, quod prohibitio non comprehendit ventatis expreffionrm, Bc quod huic libro credendum ut. Infpicito : liber ifte eft antiquus, - videatur : Bc li credimus uni magno doAori, quanto magis debemus credere uni Jummo pontifici ? maxime illo tempore, quo non erat difeeSratio, quia Liberius fuit ante concilium Conantinopolitanum . Ex hoc poteftis colligere, quid importent verba Crleftini, qui fuit ante tertiam fynodum, qui dicit : 1 Quis anathema evitat, qui quid addit? Unde Caleftinus ientit, quod ante tertium concilium erat prohibitio ; aiioquin non diceret illa verba : Quis non eft dignus^anathemate ? Item dc hoc videtur lenfilfe concilium Chalcedonenfe in allocutione, quam facit ad Marcianum imperatorem, ubi dicit, quod aliqui afferebant arguendo Leonem, quod nulli licebat cxpoucre fidem prater patres, qui fuerunt m Nicza. Poliquam probavi fatis, prohibitionem futile ante teitium concilium, fc quod ifta verba, Aliam fidem, mtelligenda funt de diverla, prout credo quod *in* vertus animis id teneatis, venum ad iciponfioncin expolitorum pet vos.

Nicasn. Quoniam dominatio velli* videtur fccillc mentionem, quod Marcus noluit mittere originalia t an in illa epiftola continentur capitula 1

Caro. In epiltola dicit mittere omnes C : non erat opportunum facere mentionem eotum h .

Nicajn. Roeo, alius facit mentionem de lorum *to* quod dicitis r

Ephls. Ita: fuit Liberius.

Nicîn. Quid erat expediens /cribcre Athanafio per Liberium, G illa capitula erant miffa per fuum prxdccedoiem? .

Card Papa hoc fecit'exprimendo poenam t & potcfttx videre librum, ac cognolcctis ex praecedentibus & lubfequentibus, ii erat neceflarium : 8e probavi per auctoritates alias, quod ante erat h^c prohibitio, A' nondum quid reipondiftis . Ad primum aigumentum dicitis, quod erat probatum, quod per illa verba, Aliam fidem, intclligitur de additione verborum, non dc divetia fide; & quod contrarium plus continet quam diverfum . Et dico lie .

Sccun-

ANNO CNaijTi MJ»

iMld- μ,γτμ, poet.iob-, ι·γ»·(>·" η·7*<· ** tiu.

b Fp.ft. Ii. eoncu.tra. no.

evcuiur.

t Spirt, foliée: Liberii <d Atkam. ftMn.

g u tjl probatur,

cM.I.i, i"cîpoiwo.ril tioTh.' fub J·1·® r»H ca****

f Qui» «o» **"?""» e* judicatui, vcl adiieiis «cl detra. hcut>Vcrba c«kftiui è?i'iâFph£ p*r. qui'®*foB" Ncrtorium, J

g ju h Caaouum *el «*P·*«· tue- rc inentioncm, <|Ui* per extentum e* tr«f- tnmcbtt.

CaaiiTt >4j(. Secundun vos eft ponere veram fidem lecundnm Nic*am, diverfam pro addmoue *te* malam. evm ana lit fides vera, videlicet qua cxpolitp in Nicaea, qu»expofuitevaugelium, fequiturquod omnia alia 1falls. Hoc eft ciarifimum: fih»c eft vers folum, ergo alia : dr G diveria · font falfa ·, ficut dicimus: Taatom Deus Chriftianorum eft vcras Deus; ergo alii foot falfi. Ad id quod dicitis › quod additio facit diverlitatem, dico quod non eft verum › onia in fubftantia conveniunt, licet differant ventis : nec dcfinunt eifc eadem, quia una *te* eadem res poteft nominati divertis nominibus, Sc non deiiuit ede res eadem. Hoc probatur per primum adum con» cilii Chalccdoaenfis, ubi dicitur, patres in Niera *fe* patres qui in Ephclo fibi adinvicem confenferunt 8e confonuerunt, ut nil faperent aut diffinirent diverium: *te* tamen in verbis eftmaxima differentia, item leétis duabus diffinitionibus in feptimo concilio Theodori *fe* Tarafii, fuitdiâum, quod nil ibi di donabat a fide; *fe* tamen verbis in multis diffonabant. Ex quibus dariflhnum hoc colligitur, quod non dicitur alia fides, nec in aliquo diferepare, quacfenfu convenit, etfi verbis difeonveniat : cujus contrarium per multa verba dixiftis. Item allego rationem, quod fymbolum Conftantinopolitanum; quia in lententia convenit cum Nicsno, reputatur idem : & hoc dixiftis pluries, *fe* probavi, quod diverlitas verborum non inducit diverfitatem fubftantic rei. Unde ex vi vocabuli aliam fidem neceffe eft intelhgere falfam, quia non eft nili una, & illa vera, Ac alia falfa. Deinde dico, quod omnis difficultas eft fubmota, quia in concilio Chalcedonenli · fuit declaratum hoc verbum, aliam, intelligi de contraria. Ad id quod fecundo dixiftis dc diffinitione fymboli, quod eft etpofitio cujufcumque conceptus, quod oportet, quod nomina participent cum vocabulis, ficut apud Gnecos, apud nos homo; ecquod unum debet effe *fe* idem apud omnes Chnftianos, ut ifta fignificatio fit communis omnibus Chriftianis, ut omnes intclligant unum & idem : dico, quod hic diffinitio de fymbolo non eft perfecta, quia fequeretur, quod omnis diffinitio fidei cflet fymbolum, quod tamen &* ipfi ne-j) gatts.

, UtpsaU anudfawn **'

E PR es. Illam diffinitionem non dedi illi fymbolo quod Cantatur in ecclelia, led particulari.

Card· Ego probavi, quod fymbolum Cltarifii *fe* Tarafii, quod dicitur fymbolum aliud quam commune, *fe* tamen habent diverfas voces. Ad id quod dicitis, quod debet elfe unum iymbolum apud omnes Chnftianos, ut idem fignificet, ut homo: dico quod ira eft, Sr iymbolum noftrum habet Conftantinopolitanum *fe* Niccnum *fe* evangelium : *fe* ficut ante dixi, diverfitas non attenditur in verbis, fed fignificatu. Unde ficut Conftantinopolitanum «c Nicaenum reputantur idem, fic noftrum etiam in nullo differre. Ad id quod dicitis, quod debet effe limile voci tubs, Be idem loner contra hireticos, ficur tuba in bello : dico quod licet inter armigeros lit fonus qui defignet bellum, fi unus tubicina magis fonaret, ills modo non diverteret a bello, fed magis incitaret. Certum elt li effent centum tub», non omnes haberent fonum in pari gravitate, fed tamen unus reputatur, 1ı ıπ modo cantus conveniunt Sicut fi effet unum genus armorum ad bellandum, licet unus magis lucidaret arma fua, non videretur mutare genus armorum. Itaferibiturdebeato Cyrille, quod magis declaravit fidem Niesnam, *te* noa^videtur contrariam fettfifle : *te*-ita fecimus nos, quia magis declaravimus veritatem ; *te ideo ooa* videmur quid fcciffe contrarium. Unde *et* quo concordamus cum Nicaeno *te* Conftantmopolitano in veritate fidei, debet reputari unum *te* idem, *te* omnes Chriftiaui qui fciunt veritatem, audiendo iymbolum noftrum, intcliigunt Nicaenum *te* Cooftantinopolitaonm, ficut milites intelligunt fonum ad pugnam. Deinde facitis fyllogiimum. Dico, fi vultis intelligere, quod omne fymbolum debet efle idem m fignincatu, concedo: fi vultis dicere, ia verbis, nego : *te* probo per iymbolum apoftolorum, Niornum *te* Conuanttnopoittanum. Ad fecundumrfi vultis dicere, quod omnis expolitio fidei eft fymbolum, nego : *fe* ut inteiligatis, differt fides a fymbolo : quia aliud eft fides, aliud fymbolum. Sed fi vultis dicere, feilicet fymbolumNicaenumeft fides, dico quod fic, 8r quod debet effe unum, confiteor io rc ; *te* tamen fi vultis dicere, quod debet effe idem in verbis, nego, *te* allego epiftolam Cyrîlli, qu» incipit K........................ Ibi dicit Cyrillus quod intelle&us noftros debemus conjungere cum iireprchcnfibilibus(entibus fandorutn patrum. Poftea certa verba de fymbolo, videlicet: Et incarnatus eft de Spiritu fando ex Mana virgine. Poftea dicit hxc verba : lotelligamus quid, Et incarnatus, fignificet. Unde Cyrillus attendebat ad ügnificatum verborum, non ad fonum verborum : dicit verba & dogmata cogitanda, quid fignificent. Poftea 'dicitis, quod illa prohibitio debet declarari per ea qu» ibi in aâu fuere, non per ea qu» ante *te* poli fada funt ; *fe* quod non debet probari per epiftolas fequentes. Dicatisquod hoc c non videtur habere rationem apud aliquem intelligentem, imo magis attendi debet caufa legislatoris, quam ipfa verba leais. Ita dicit beatus Hilarius, unde ex antecedentibus adibus *te* efnftolis probavi hunc fenfum quem dixi, nihio minus ex fequentibus epitlolis poftea probavi, videlicet quod omnis incentio concilii fuit ad condemnandum dogma Neftorit : *te* probatur per duas Cyritli epiftolas, qu» dicunt, diffinitionem illam loqui dc hu qu» funt extra fenfum cantatis 8e red» fidei. Unde ex lus qu» fatta funt tunc Se ante *fe* poft, probavi, quod ita eft inteihgendum, *te* quod aliter non potcli intelligi · Poftea intratis, quod c< aflu concilii appareat etiam prohibitio verborum, quia moti fuerunt ad reprimendum inconvenientia qu» fequebantur per diverlitatem fymboli faétatn. Ego dico, quod ex hoc afin deducitur totum contrarium : quia fi illud fymbolum transformatum fuiffet verum, fanfta iynodus fuiffet contenta, quia intentio fynodi non erat facere aliud, nifi ut fequeretur veritatem.* 8c textus dicit rationem, quia continebatur perfidia <; *te* fvmbolum Charifiii fuit approbatum, quia Continebat veritatem : Se fic intentio fynodi erat prohibere falfitatem. Ad id quod dicitis, quod velbailla, Aliam fidem, id eft aliud fymbolum, hoc repugnat fignificationi verborum.

xtii. b s^'"* Λ* a',*ı*/** a, in Epικi. F*r· *· taP* 4 ' ,, Λ . a>- *o* 'ff,|,c *irnt-* boioNcn-- Γ,--0Γ,"“·

Ephbs. Cyrillus hoc declaravit.

Card. e Hoc verbum, Non patimur fidem aut fymbolum : *te* dico, quod per prohibitionem inhibetur omnis expolitio falfa, live fit fymbolum, five aliud dogma. *«i hccfs! p»u*«r i.

Ephes

ptat.t.

CettATIO XIII.

Emu. Non videtur ita.

Cato Non uteris civilitate qua ator tecum: forte fcfaci» quia te ftringo nimis.

Erna». Stringitis veritatem, fc non miror, quia non es paritus inGrecu.

Caao. Ego allego Latinum, ego probo ex ipia Ggnificatione. Certam eft quod fides, maxima cvaogelica, concinet plura explicite quam fymbolum. Unde fymbolum eft quidam compendiofa capitulario cx bis qua iunt ex icripturit (anâorum patrum; unde certum eft, quod differt recapitulatio a toto. ut cxplicitum ab implicito: unde 'aliud fignificat lymbolum, quam fides t fc probo. Videant ʿia concilio lexto ubi dicitur: His igitur. Et infra: Audente» autem aliam fidem docere, vel tradere aliud lymbolum. hem in quarto concilio k, audentes fidem aliam docere, vel tradere aliud fymbolum. Unde hec concilia reputant hrc pro differantibus: hoc non negabitis. Poftea allegatlis epiftolam Cyrilli, ubi relpondct ad Joannem patriarcham Antiochenum, fc dicit, quod pronibetur mutatio etiam fyllabe: fc facitis nos attentos. Ego refpondebo, cx quo arguitis per iyllabas fc diâiones, per eaiαem arguam * rciponliones. In illa particula: Nullus pollit certa verba mutare, fidem aut lymbolum movere, didiooes vel etiam iyliabas preterite: rogo utftemus in diâionibusfc fyllabis. Nos non movemus lymbolum Nicznum, nec Conftaotinopolitanum. fc' licet ponamus hoc terbum4, nil movetur, fed ponitur ad declaratienem. Unde cum non moveamus fubftantiam (ymboli, led honoremus illud, non potcftdici, auod nos moverimus: fc he non mutavimus dictionem, Videatur fymbolum Conftantinopolitanum fc noftrum: nos non. movemus de Conftantinopohtano I De praeteritione fyliabarum, dico, quod nihil preterimus, quia omnes fyllabr qus funt in Conftantinopolitano, funt in noftro. Cum ergo nihil dicat » de additione, cur facitis vim de additis fyllabis f Et hrc refponlio fatis fafficeret i fed ex ipfo textu epiftolz volo reipondere · Etiamfi hoc verbum, additio, fuiflet inhibitum, nifi confideretis verba epiftolc, & prrccdentia fc fequentia, nunquam poteritisbene inteiligere. Videamus f antecedentia. Dicit Cyrillu», quod aliqui atguebant eum, quali diceret, quoa Chriftus carnem de cçlo attulerat. Secunuo accuiabatur, quod dixerat, quod in Chrifto fuerat fa&a commiftio, feu fermentatio natatarum. Beatus Cvrillus dic,t · abiit quod ita tenebam . Imo ita dico, quod puto tacere illos qui ita dicunt, expreffe contra lanâam (cripturam fc lan&ospatres: quofcquor maximum AthanaGum per omnia, a quo timeo omnino deviare. Unae quia iftac opiniones impingebantur Cynllo, fc ipfe dicit quod fequiuir per omnia fanftos patre»: (equitur, quoa illa verba, Aliam fidem, intelligantur defalfafide. Hoc etiam patet in epiftola, ubi dicit: Omne certamen noftrum eft, ut Maria dicatur Dei genitrix. Hoc autem verbum non erat in fymbolo Nicaeno explicite, fc ipie palam dicebat hoc: unde addere aliquid ultra lymbolum Nicarnum, dummodo verum contineat, non eft reprobatam. Deinde quod Cyrillas hoc ailerat, apparet ex redditione rationis, quam (jpiftungit. Meminimus, inquit,diôiSalomonis: *Hntrdnftrtji ferutteei, φηι pfatrtat /utrti rui.* Sed ipfe 2uaodo cxpofuit fidem fuam in fynodo, ubi fala fait prohibitio, dixit: Certus fum, quod ego non fum tianfgreiTus in aliquo fidem fynodi Nicauai: fc fynodus Ephefina rcfpondit · Certe non es tranfgrefliis, quia fccutas es fidem Niccnam. Ergo beatus Cyrillus demonftrat, quod dicens reaam rationem fidei, non tranfgreditur terminos patrum. Ergo non facit eootra prohibitionem, fc haec prohibitio, Noli tranigredi terminos, fcr. ita refertur ad fymbolum, Gcut ad ali£s diffinitiones patrum pr«cedcntiam; quia cxprafl*e dicit: Sequimur per omnia fententias patram, fc maxime Athinafii. Unde tranfgrel&o termini habet locum quoad omnem tratugreffionxB» ab inftitutionc a patribus: fed nullo modo eft prohibitum declarare doârinas patrum t ergo nec doârinas fymboli Nicrni. Et Gcut dixi alias, hrc prohibitio ita refpicit diffinitiones, ut fymbolum: fc fient patet, quod licet diffinitiones alias veras facere, ita fc veras declarattones fymbolo i quod pariter prohibitio refpicit. peinde cum beatus Cyrillus fundet fe in auâoritate Salomonis, hrc prohibitio ita refpicicbat liantes in Niera, heut liantes m aliis conciliis. Unde fi hrc prohibitio conftringit addentes, conftlingit &h Conflantinopolitanos, qui multa addiderunt. Pridie probavi per feptimam fynodum, qqod hrcpronibino fuit fafta per faciam feripturam, cum dicit. *Mtlr/liilui*, fcc. fubdens, quod magna poena conftringit addentes. Unde fi ecclefia Romana fub|acet prohibitioni, multo magis fynodus Conftantinopolitana. Sed nec illa, ncc nos fubjicimur, fed illi qui contrariam fidem tenent. Item intelleâus verbôrum Cyrilli apparet exhis qur dicebat contra Neftorium. Cyrillus dicebat Neftorio: Non fuflicit ut dicas fymbolum qnod male interpretaris, fed ut confitearis hrc capitula qur mittimus. Si autem beatus Cyritius voluiifet, quod verba tenerentur, non petiiflet a Neftorio, nifi ut verba illa profiteretur i fc hoc Ncftonus volebat: led qui» beato Cyrillo non fufficiebanc fyllabr fc oiùioncs voluit quod profiteretur; fc hoc Neftorius volebat: fed quia bearo Cyrillo non fufficiebant fyllabr & diAiones, voluit quod profiteretur capitula fequentia fc verum tenfum. Quod auram fubtraâio fc additio non intelligatur dc fyllabis, fed fignificatu, apparet ex epiftola Crleftim, ubi reprehendit eumdem Neftorium, fc de co conqueritur, quod emoverit, quod beata Maria fit Dei genjinx.

Ephes. Nrgatui, quod faciat meationem fymboh.

Camo Hrc fnnt verba »: Quis non di5hus eft anathemate ludreatus, qui addit fiei? Plene etenim ipla fides fc tnanifefte tradita ab apoltolis, non habet diminutionemj, nec augmentum: diminutio lequiritur *. Inter multa qur a te itnpie pirdicata umverfalis/racnfat ecclefia, fymbolo ab apoftolis tradito plangimus hrc verba, Dei genitricem beatam Mariam, fulife (ublata. Dico, quod Celeftinus dicit, quod hrc verba fuerunt a Neftorio fublata de fymbolo apoftolorum: fc tamen non erant, quando qurritur, quod fuerintdetradia.

Ephes. Qur verba t

Ci RD. Quia dicebatChriftumduarum naturarum fc duarum perionarum, & quod Maria erat mater corporis animati, fcnon Verbi ". Deinde beatus Ccleftinus non arguit Niccnum concilium, quia removerit, Delcendit ad inferos, fc certa alia verba; ergo non fumitur additio

additio vel detraâio, nifi eam ex eis fequitur ve- A titatis detraâio.

Beats. Hic liber hoc noa habet.

C aid. Habena fymbolumapeftolorum f

E p H t s. * Non : & fi fuiflet , fuiflet faftum · verbum de eo ·

Ca t D. Non *· fequitnr , quia in Conftanti-nopqlitano nunquam iit verbum.: Ac dico, quod A diceret b de fymbolo Nicano , in illo non eft de genitrice De* , Bt tamen Crlefliaus conqucri-rur > *1U0^ eft · t Ac fic Cclcftinus refpicit ad fenfum. Et quia negatis» quod non eft apofto-,orum fysnbolum > volo vobis oftenderc. Beatus Leo papa fetibens ad Pulcberiam Auguftam in epiftola d : Ipfa brevis confeflio fidei apoftolo-rum totidem eft fignata fententiis , tanquam in- B ftrufta fit munitione ccelefti, ut, omnis hsretico-tom °pin*o folo ipfius poflet gladio detruncari, cnjuj fymboli plenitudinem fi Eutyches puro Ac fimphei corde recipere voluiflet , in nullo a concilii Nicsni dogmatedeviaflet: Ac fic dicit a duodecim apoftoliscompolitum. Ultra hrcdico, quod verba Cyrilli debent intelligi de additioni-bus quo pervertunt verum fenfum. Dico ad pro-bandum noc , quod verba hrc oportet intelli-gcie fecundum legem fynodi, quia non eft cre-dendum Cyrillum aliud intel lexifle quam fyno-dus: led clarum eft, quod conciliumChalcedo-nenle declaravit diffinitionem , quod intclligi-tur de depravantibus : ergo & ita verba concilii *. Et audiatis expofitionem iftam . Volens decla- C rire diffi.iitionctn fafta-n in Ephelino concilio, duo facit. Primo declarat diffinitionem Ephe-lini concilii, Aequate fecerunt. Secundo ponit fuum fenfum, horum icilicet diffinitorum '. pu-fie* declarat eamdetn , & eft Jtunnis f Simari apud vos celeberrimi, qui lie dicit: His ledis, Neftonus infidelis non folum ipfadogmata doce-bat , fed prave fapiebat , Bc blalphemabat hoc fymbolum produâum per Chariiium . Damna-tUQt cumdem Ncftorium , & determinarunt ie-neri qux Nicer fafiU funt : diverfam vero fi-dem illos tenere, qui contrarium faciunt ; do-cete icilicet , Bc inlUtucre dogmata divcrla , li -pitcopus S &.C. ai

Imfer. Qur hrc expolitio i* Is liber non eft D probitu*·

Coion Eft <-e!ebris apud vos , quando in ifto velletis improbare , fufficit quod vcfter Grr-cusitadedate:, Bc eft iccretarius imperatoris.

I m p Li. Nen eft doftor.

Foro lis. Si eliet pro vobis , bene admit-teretis : oportet , velitis , nolitis , audire ve-

Caid. Detnutn allegat ^epiftolam Cyrilli, * con*tur deducere, quod inhibetur mutatiofi-dei, his verbis : Reprehenderunt fimi liter Bc nos, tanquam iis qurdudutn fcripferamus, contraria fapientes. Et quod non diflonabat a novitatibus NeftoriiCyrillus dicit, quod fatuus fatua lo-ftunur ' nunquam diri contrarium , imo fequor E expolitionem fidei Nicrnr , nil deftruentet*, que impolita funt. Undefubdit; Nos talia nun-quam diximus : & nos non diceremus contra ea nue Ephelina fynodus fecit. Unde cum loquitur de alia, intelligit de contraria; Bc fubdu : Qui declarat, nec innovat, nec fidei expofitionem no-icitur innovare · & frpe hoc verbum, alia, furni-tur pro contraria. Hoc patet in his que précé-dant diffinitionem, quia intelligebant de impia fidcNeftorianorum, cum loquerentur de alia.

1 N т r a r ». Feflus fom.

Caatit* — *♦»»« — • Scilicet ii — *·*·· N|- tTscttiôa Coiafti··» ict*u UM u Ja^X ui· »r»- 4«:m'4« Ni- «»···. Miîtom ' d qv« ieci- ti«' 4«, ac d«- "*· — • SciiMM Jpj**· «innnci*. «*tetiia«C- pViX'o'u Lifctni·.·· bito,c*p.|. refert·· r«- «•âaîHau Zourie , •betar «d titulo e»n> CJAM-dpu » kifterUru , rzv;:>p rtm.it··>- [redacted]ero i··· hx iCtrun· [redacted]*t>ca h«· iranT'aefe- r7* iu?bu"|tf*ci- thohee 1·· g|Sufcj«,pri- vetur «p,- ^tert^ucir- ricatn t *c. ·» '· «*···;- j,, iphrf.de «iuaiupr·. vpVrfi·/ i e····io· ***.* '

ferabi!c , quod tot mutuas concertationes illic potuifiet reteue.

Card. » Dicas parum, oro, auodcftexprcf- k fe contra cos, cum dicunt, nil addit; quiamul-ta addit , ut apparet intuenti verba qur fequua-tur, confitemur , Are. Hominem ""perfeétum: funt ultra triginta verba ; Bc cum dicit *> fiifta prohibitio fuit fada in primo, ut dicim us, quod prohibitio multotim reperitur ad majorem expli-cationem, quiaBc quartum fecit, Bc quintum, Ac fextum: quia erat expediens repetere. Deinde di-citur qundilIddverbum, *4 proferre , intelligi-tur dc verbali, quia li dc contraria, eoipfoef-fent ı privati hrretici , non folum privarentur. Dico quod miror de paternitate tua, ex textu ap-paret rciponfio. Nonne cpilcnpt Bc clerici fanien-tes dogmata Neftorii, funt huretici ? Quid eft, quod in fecunda P*rte diffinitionis illi qui fa-piunt dogmata Neltoriana, dejiciuntur ab epifeo-patu , Bc non anathematizantur ? Unde ex hoc textu apparet, quod illa pcena imponitur ex preΓ-io hxreticis. Et dico , quod non erat opportun num, ut anathematizarentur, quia ipfojure he-retic! funt anathematizati, quia in decretis etiam concilii anathematizatur omnis bereticus. H«c conftitutio hanc poenam voluit add.ese . Ad id 3uod dicitis, quod prima pars non loquiturnifi e mutantibus verba : loquimini contra epiftolam Cyrilli que incipit " Amor doârinc ; Bc contra epiftolam [redacted] Vigilii: dico qiraddifta fynodustu-lit fe^tentiam contra malam opinionem Neftorii. Certum eft , quod fecunda pars diffinitionis lo-quitur de dogmate Neftoriano· Si prima pars non intclligeretur de dogmate hsrctico, Cytillusnon diceret verum. Ac Vigilius , Id quod dixit· de prohibitione Fjoannis non fequitur, quo minus novis declarationibus pofiit quid declarari . Et dico, quod verum eft , quod nihil novi .adda-tur: 4 led addite funt, Ac addentur ufque ad fi-nem fxculi declarationes facre feripture Ac evan-geliorum Dei. Ad id quod dicitisdc tertio tefta-mento, diciinus, quod nos non facimus teftamen-tum tertium, led ltent Cyrillus declaravit , ita 8e nos dedimus intelleâum fymbolo . Et cum dicitis, quod non repenuntur nifi duo fymbo-la, probavimus quod reperitur fymbolum ape-ftolorum , Nicçnum Bc Conftanrinopolitanum · J'em Tarafii fecundum »» Hadrianum , qui ad-dit per Filium: Ac non fuit reputatum facere con-tra prohibitionem tertii concilii, Ac feptima fy-nodiu fecit, prout apparet in fine quarte aâio-nis. Per ifta refponfum eft omnibus veftrisobje-âionibus: Bc nili effet temporis anguftia , mul-tis aliis rationibus approbarem : Bc non dubito vos claros efle, fed velle indagari, qualiter ve-ritatem ipfztn defendimus.

And Erat 15. hora diei , Ac frigus maxi-mum : ac frigore fameve fatigatus quifque li-benter furrcxit, Ac diffoluta fuit diei illiuscon-ventio .

yui. — Aîi·^œ>- — »rj»»««i4. — 114«/,;·· ***»»« — ,«[redacted] *.[redacted]«.- · "o" — m ; *»<![redacted]>n J„ — *" — n, — »··»« Jo«·. "'r" £,<,w p Λροόι. — aaIedicit •44«aiib··* «Scilicet eft •44«>4«a or auem ia face. fcri- -turt ryii,i>«q«f. .[redacted]'*" poSt ·44i. — C*cim»lei. CoH«l"K<l.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

1 . 3 Senfut eft , quod prohibitio non ad-dendi l applicatur illi aâui concilii, in quo traditum de difinitum fiait fytnbolnm, nonaliia aâibul & iefltoni-nft>ut, in quibat fuerant atic ri-'ffinitionea · Refpaadet Ephcfiut argumento Juliani, & ponderationi quam fece-rat iiipcr antecedenti collatione illorum verborum diffini-tioni», icilicet: *Hit icitur vtcintii*, kc. Sed & huic re-fponfioni Ephefii replicat Julianus infra .

CeunTJo v... * PweüiZ··,. J H<c ibat vcrLa Cyrilli in «piftola ad A JoxancaAntiochenum ia aâi* concilii Eahefiai part.}. cap: ji. *tfjM· »·»·fetiMTf* m ai «/if·· *fiétt illt, fvt fyuMtafidûittitlûtfr,* yaad a/iwffü faeadam Mtr/* liu I(ημ u^μ - - ι/. typ<<Ma4rti4ù, awattraa»· ara· *tlteri, wlaaaat* aeealaa* *ibiftfiUt»* iaaal«r,, aaa aaaa rtiaaUalampratarira *paratittiwat,* ataataraa «je* yai 4iait ; b(· traaj/rra· fvratia·· aaM'faet.

j E/^Ma.J Cytilli ad Acaciu*Melittnum, alla* in· cipit : Re» quidem dale»* kcommendabili* *t* ia a&i* concilii EphaCai parte j .mub. |j. cujus h<c fuat varba juxta traaclatioeemvulgatam, latr/i»· vn, <p bac fMfaeii- *It ubii tfiitnt* , aampe faad */Mei ftftfiiuna fvt* aa. v· · Armbaium raciaaramlM , foq/Î valaa *ÜM* vtaaraadam· JM . -St/utau/uta ûfaatar, <> car *illitu* va» a« *«4i>abitar▪ *UM* raatamauda *dieitttu* , aar aryua aa. via*fi4fitrfefititutn tb* ad* «Mgj/i, aafaa ai *tliit i»»»-* «ataa *tietiffe : ftfiei» tain* a·*·» *4i»i»tf<rifiart* , /âa· Oaraafaepa/rwmpradea/ie, <> Jÿafalaa» jUw ad amata n *refit* ap/t riOfa* caadaaalaa,. *f*

4 />ria.J Hxc funt verba Cyiilli epiftola in aAi» concilii Ephcùni part. j. num. 34. *D* wrjit utia Dei I<·iιτκ<* , degat aaigratti *filii Dei itctrtnuietit* medat »«cr/«ria , aaa yaajC a/«f4«da4'angaaut, /<d pra caaiprrta ialiawai, atjamtadr «i *iaîtia ** üvitii ft»· riir»t^i<fiir»»lrtditi»nentfitHi breviter* tli&tHMi *nib·!* tamia* addrntti *tftaiiit ftirib»! et· refine. Hit* aaatyar ad amaam *fielttii «jaiUMwu,* MB· *»ifl»e btrtlict frtvirtiit* avavjiawaiw*ftfiil,*

j Zawaaat. J Id eft', patre* concilii non icvi&nt in co», *fit.* cun* unufquiique podet diccte ic non habuifie intentionem dicendi contra tidem , ergo lignum eft eo» prohibuiffc etiam additione* vera* , *4 evitanda fub· terfugi*.

β Afarcat.] Habetur hac epiftola tom. 1. concilio· rum fub Marco, & in concilio Niccno a Piiano coiledo libro j. Et quidquid fit de alii* iu ea epiftola contenti* › de quibu» Baromu» anno j {i. num. *t. certe qua in ea di- cuntur de canone Niczno prohibente additionem › ha· bentur etiam in epiftola Liberia, qu* hic infra citatur. Ncc mirum fi hodie non legatur inter alio» canone* . Nam paftb* cie naufragium : k hinc inde ex fandorum patrum nda relatione colligi debere, vide apudfiaronium com. 3. anno jaj. num. 157. k torn. $. anno 4*9· num· *7»·* & *:

7 *Felft.]* Id eft, non omni* additio diverfa fecundum verba poteft dici alia vel diverfa tide* , quia cum una fit vera fidet, omni* aha «c diverfa eft falfa.

t *Hifftejitti.*] Id eft, refpondebo . Vi» argumenti contiftit in hoc : No* non movecnu* vclfyllabam , Nicz- ni aut Conftantinopolitani fymboti, quia non dicimur, hanc diftioncm, Filioque, incisfuift: › fed dicimu» efle aliud fymbolum hoc nofttum , fed implicite inci*con· tentum. k per explicationem auâum.

9 2V». J De fymbolo apoftolorum a fandi» patribu» D ex apoftulica tiiliuwu. •^,.,.v — apud Baton· tom. i. anno 44. num. 15· Et quia Graeci il- lud non recitant, ideo hoc non agnofeit Epheliu» , k te- mere aftirmat, nec agnitum a fandi» patribu*. De hoc iterum infix fequenti collatione.

1· dr^uimr.] Id eft, noa (equitur noniapetiri fym- bolum apoftoloruna , quia in fymbolo Niceno non fit mentio de eo· nam nec in Conftantiaopolitauo fit men- tio de Niczno .

11 *C/rillti.* J Epiftola ad Aeacium in afti» concilii Fphcfini part. {.cap. j j. cuju» verba , que hic innuit car- dinali* › hccfunt. *H'fierii vt»m »»vitttib»e »·» tb- h»mrrtnttrtj»»r*, fum & ■» }*·{■· *vittftrttt, inefi ii> ynftriffimat*, cmlraria/ra/irriam· . -4r *finit»! fitltt l*^»h»r (ic* infra) *ft»Ot* Epbrjf rMOr- *jurti, —tfffri»fftviiit »»» eferlrrt tlitajiui* *<■» , &c.

ia Pvrfrftl··.] Innuit diffinitionem concilii Chalce- p doncnfi* aâionc 5. mquade pcrfeAionc Chrifti plura ad- duntur alii» concilii» prxcedcntibu» l & ipfi Ephcfino, in quo erat lata prohibitio.

ij *Dicit.*] Id eft, cum dicit Ephcfiu* , quod fi ifta prohibitio addendi erat jam faûa in primo concilio Ni- cano , ut fupra diximu» no» cx Libem papa epiftola, non erat opu* ut iterum fieret m Ephclmo concilio k ia Chalcedonenfi, k fequentibu*.

14 Pr^rrr·.] Aham fcilicetfidem , intelligituretiam iu verbi» : nam de couttacia in fcnfu tam ex natura rei erat hoc prohibitum hxrctici» .

1* Hadriana··.) Id eft, tempore Hadriam papa, in ptofeiTionc fidei Tarafn patriarcha appiobata in fynodo. Vide qu« dixituut iupia m a. nota collationi» 4.

COLLATIO DECIMAQ.UARTA.CHtim

>♦!»·

DIB Bill. NOUMIIII.

Utr·» artu *frtftfJUttt /Uri ntwib nji» otult fi»»,* «· wr« «Mm» MMrwt/rana, Caacfo- *z difftuiuu fi»at é» veritett •i»,* FifNfM i er *^ftfit» »rt»at renari», fani.* ■>·» *ftMiftx traafnt nacilioat Flnbatian, fati tenui Chrifiitari friaeifti Inrtttar.*

Ah d. T T oc in conventu incepit Ephefinus Nm*.L 1. 1 hoc modo.

Ephb›. Not prtxntiimu*, reverendiffiacm· ter , rcfpondcre particulariter ad ea qu· dida funt pro parte veilra, que continentur ia *oA»* capituli* . Ifta oâo capitula ab alita clegimur* quia videbantur nobi* magia oeceffaria & perti- nentia, & quod non haberent iuperfluitate*, 8fc· quod ad rem pertinerent. Dum autem more dia· ledicorum no» ad ipfa capitula credebamus refpon- derc, no* nefetmut quo paâo decurrimus ad qua- dam alia, ita ut vix nos potuerimus primam ar- gumentum declarare : 6c oftendimus manifelle 8e evidenter,Charifiam non exhibuiflc fymbolum ut commune , fed ut expofitionem fux fidei › per quam voluit fe oftendere fidelem, & orthodoxam veritatem tenere . De privato fymbolo nullam curam habemus. Sed de univerfall ecclelia impre- fentiarum , fi videtur, repetam quod *te* dimili- raus , & difeurremus fubfequentcr cetera capitu- la , prout nobis erit poflUulc, unumquodque exa- minantes. itaque lecundum diâorum articulo- rum erat videlicet , quod diffinitio prefata noa tnodo prohibebat, quod aliqui* poflet apponere altam fidem, imo etiam lapcrc : *8c* ex hoc fatb erat manifeftum , quod prohibitio noa tantam extendit fe ad prolationem verborum, fed etiam ad conceptum animi, cum multa nos fapiamus, qtueexpreflenonfunt in fymbolo. Si traderemus examinatori , potius inveniretur facete pro no- bis , quam contra nos: hrc verba , fapere, in diffinitione j. concilii · non connumerantur ce- a teri* dxâionibus. Cetera quidem non icorfum per fe jacent in prohibitione , videlicet proferre,·**·[redacted]· componere, feu dicere. Evidens eft, ifta nomina refpicere ad expofitionem ouc fecundum diâio- ne». Poftet /equitur: Quod fi aliqui deprehen- derentur fapienté* que expofita fc Hint per Cha- bu*/î I rihum, id eft fcelerata Neftorii dogmata , fub- ^iX'ι·»4 jacerent Ccntentie fanâc cecumenice fynodi · Hoc ·B*«ι«η* ergo manifeftum eft , ut refpiciat ad fenfum & intentionem animi. Nam poteft aliquis, falva cb*r>fi«» & manente diâione, circa fenfum *8c* intentionem M''*.**.. errare: quod Eutyches paflut eft in quarto con- cilio . Nam cum fibi videretur tenere fymbo- lum Niccnum, 8t in eadem fide permanere & perfeverarc aliena a vera *8c* fana fide ille *9C* lenticbat & docebat . Unde patre* illi quarti •concilii, poftquam expofucrunt cafdcm diâio- nes, dixerunt: Symbolum maneat immutabiles fubfequentcr addant : Docere autem, vel fapere aliter: cum nomina illa, videlicet proferre, con- feribere , dumtaxat refpiciant dictiones fymbo- « Si- li { dpcrefir docere ad fenfum refpiciunt. Et hoc, *Γ<· °4· ne aliquis, dum profiteretur diâione* fymboli, ζι-*^»ÏΓ ut Eutychcs , aliter fentirct ; videlicet, quod t«iii<«aw, utatur diverfa intentione, fenfu & doârina praeter rcCtam fidem ; non eft mirandum , fit»·* v«r· yerbum fapere alii* nominibus · intelligatur : Jj

nam ·*··

Mwe Caaisv i«j(. 2,5*'"££ Hcrt^iar-- ^•«y- £*«. *** âSflîma- nT *!- pr^aiWa*- f» ciui». tien fy*- «dec· » cvmlmm.

na* ftati* diftinruitur ex interjeftione copa- A 1« ' * vi condafioals & adjeâionis verbi ah- ter * . Cam avtem duplex fit fymbolum * hoc fecundam fenfum fc diâionem 1 una prohi- bitioaum tendit ad intentionem» alia adaiôio- nemt illud proferre, ad diftioaem referturi fa- pera & doccie , ad intentione* fidei . Inane na*que eflet dicere tape* fvabola*: ideo apud 'H* «omina lapera » vel docere ponitur aliter) hoc eft» alio modo» mutata feftttntia. Ter. tia* argumentum accufat nos Arinculpat, «uia nos dicimus particularibus perfonis licere fidem Q'Mbns verbis voluerint exponere) univerfali- ter » «omnes prohiberi . Ad hoc dicimus , ‹luo^ fc *°te* ■··totie· difta* eft, quod pri. vatim Sc particulariter poflet quis fide* expo- ft Oere» nemo eft qui prohibeat t attanquamcom- mune Sc univeriale » poflet periculum inferre, Sc aliud tradere quam illud unum, Sc in eodem additiones facere t hoc eft quod prohibetur. Et hoc poft prohibitionem nemo eft qui budeat , nullum concilium, nulla ecclefia » preter vos, qui iftam additionem fecifti* » que nullius Bo- ni caufa fuit , fed multorum malorum . Ad- didiftis denique argumentum quartum prius di- dum , quod in concilio Epnefino nulla fuit fafta mentio de fymbolo Conftantinopolitano. Ufi eftis quadam divifione » videlicet quod patres illi aut obliti fuerunt Conftantinopoli- tani fymboli » fle ' tantum fymboli Niceai mentionem fecere t aat fi fuerunt recordati, C ut contrarium illud prnterierunt j aut unum Sc idem judicarunt efle ambo» ut Sc nos dixi- mus . Et quod Coaftantinopolitamrm fymbo- lutn contineatur in Niccno , fle nihilo mi- nas didionibus differat » dicitis efle manife- ftiun : quia fi invenitur fymbolum effe idem Sc confonum omni altero quoad fenfam , non xeftrt fi habent differentiam diftionum . Hrc omnia nos » Sc aoteqaa* vos proferretis argu- mentationem » in medio tulimus » Sc in com- muni nos habuimus qaeftioncm » ad quam fo- lutionem attulimus ; videlicet , quod expolitio ifta & explicatio ante 1 prohibitionem facta eft, Se a concilio cecumenico , & de magnis rebus maxime opportunis Se neceflariis quoad fidem, D videlicet de proceffu Trinitatis : Sc quod eam- dem rationem Sc locum fervat fymbolum Con- ftantinopolitanum ad primum 4 , quem fervat novum teftamentum · ; nemo ea que fuerant antc prohibitionem , adducat ad teftimonium '.-orum que poftca faits funt: quia tunc licebat, poftea non eft rationabiliter faaum ; Sc eft ma- nifeftum, quod nullius boni caufa fuit. Quin- tum veftram argumentum fuit , quod feriptum eft in diffinitione › fexticoncilii, nullum debere invenire vel fentirealterationcm vocum, queei- fet ad everfionem eorum que diffinitiones funt · Et quod manifefte videtur ex hoc , ea prohibe- ri , que ad everfionem vere fidei addita fuerint. Ad hoc itaque dicimus, quod hcc omnia re ve- E ra tendunt ad eamdem intentionem Se fenfum, prout nos diximu» . Nam poftquam patres con- cilii diftinxerunt fere iifdem verbis , qua diffi- nita funt pro cuftodia fymboli , fc poftquam addiderunt, nil fapere vel docere aliter , prout fe habent in diffinitione fexti concilii ·, adjecit poftea concilium , nec aliquam novitatem vo- cum fentire qux reipiciant everfionem. Haec fiquidem rcfpiciunt ad fymbolum : & cum pro- hibeat immutationem fymboli , £· mutationem Sc novitatem vocum , noftri» rationibus conio-

« „"f**·.· *'

£"ollÂtk» XIV.

num eft. Nam «a prohibenter, que ad ever- fionem eorum o· « ner ipfos diffinita Arat, ten- dunt ·, hoc eft ad everfionem prohibitionis . Na* ibidem definierant de hoc , ut nec lylla- ba , nec diâio in fymbolo apponatur. Na* dlftinftoram dicit, non 4 terminatorum ; ac de » fide terminavit concilium , non .dicit diftin- xit : hoc illud f diftinftio eft , que t ablata fuit de cuftodia fymboli. Qui autem audet fymbolum immutare » ille evertit terminata per patres : Be qui * conaretur ad omnem lenium prohibitionis difta* diftiooem trahere, nveno- vitatem vocum Sc dtâionum inventione* ad lymbola* imponi » dicemas fimpliciter etiam dif- finitiones conrilii , vel in dogmatibus pietatis. Et fic hoc argumenta* nil obftat , imo confir- mat rationem noftram . Sextam argumentum eft, perferutata hujus fantte legis intentione a praecedentibus aftibus ad depoutionem Nefto- ni, in quibus leâum eft fymbolum Nicrnum, poft hoc epiftol* Cyrilli ad Ncftorium , Sc ipfius Neftorii epiftol* , quarum cpiftolarum partitn explofa ■ : videtur etiam intentionem diffinitivam talem effe ab illis qu* poftea Cy rallus dicit 1 ; videlicet : Nos fcquentcs profef- fionem patrum, fcquimur intentipnem fen- fus , fc exponimus reâam fidem , ac 7 fepti- mi concilii, quod ita dicit : Sic cum diligen- tia perferutati fcdifcuffi, fc intentioni veri- tatis nihil detrahimus , nihil addimus . Ex quibus omnibas intentio diffinitionis videtor ef- le , non quod veritas taceatur , led potius ut dicatur fc pnedicetnr , doceatur Hrc funt veftra . Ad ilta vero nos dic1mi s . quod intentio diffinitionis fc lccis non debeat qacri ex praecedentibus , nec ex icqucntibus, nili fpe- cialiter facerent mentionem de tali diffinitione, ut antea diximus ac dicemus ·. ac beatus Cy- rillus , fc beati etiam patres iftittt feptimi concilii fequuntur intentionem veritatis , ' ut dicunt) fc interpretantes rcâam fidem fc pro- prias diffinitiones , fane nihil detrahunt rd addunt fidei ; imo cuftodiunt fecundum didio- nem : imo hoc non folum videtur ex his qu* dixerunt , fed ex rebus cuftodiunt fidem ·, ut fi k........ fermonum fuorum, fc fic ip- fas divinas feripturas: ergo hrcdifta funt pro nobis , ad noftram tendunt intentionem, fc omnino nobis fuffragantur. Unde & tere ad finem ifto argumento fuit fabfcriptom 1 a quar- to concilio , in quibus ipfum quartum "· con- cilium cxcufat , fc defendit beati pap* Leonis epiftolam » quod ipfe nil fecerit contra prohi- bitionem » cum expofuerit fidem in epiftola , fc declaraverit latius , cum ad errores qui infurgunt , quotidie debeant vari* medi- cine afferri a fandis patribus , fc quod non fufficit fymbolum fidei tantum ad everfionem illorum errorum : ac ilta magis pro nobis funt , quam contra . Nam concilium iftud cum amplexum fuiffet epiftolam Leonis, & cum vocaverit ipfam columnam reft* fidei , nihil ex ea epiftola in fymbolo addidit , prout nec feftum concilium ab epiftola Agathonis , nec feptimum ab epiftola beati Haoriani I Tales denique dec's rationes Sc expolitiones in priva- tis diffinitionibus cum apud concilium defer- vierint , fc nullatenus moleftum fuit " ivm- bolo :' cur ergo fc nos non limiliter illis feci- mus vel facimus , fed quafi impune poffemus addere vel detrahere ablque aliqua diligentia, audemus? Oftavum argumentum vcftrum eft › he quod

{fcdim »2»st,»at ■**«· »£ * faif/contra aUttiMur? j**j*f* » 4»т». pr>* f AMm* JJ, * Filfaqw, Acacia* ia aAiacaaci- lii EphtGai Autifiu* *C. IM hfât aft>* ca. 4,. « Dceflali- «uiW , ftd uefat tA caftodiaat fideia, nt*i fade di- gnolcitvr . ‹ –n ail ad- diderint fyaibola: A U fcrnoat iuoram at- cal liftier , «·* ». In d.*IM * k>Usc«fto- dir.. nonnr ra- fpoafioai* ««■«·■·«· A-ftafltar. diAa ^uaru coecilii . m Coacili* Cbakede- nenlc *A· f. Nullate- moieduft. £·. <ymboU » caa.ii.a.

Cottarto xiv, a reyiii» ~!-"-1 duMsta-. Sed in eodem quarto concilio depolito prius A Eutyche Conftantinopolitano, deinde congregato k celebrato Ephefino* » cui prafidebat tyrannus Diofcorus, Eutyches rcfpondcbat, dicens fc tenere fidem catholica-, fe in eadem velle fe vivere fe orori, com primum concilium Ephefinum prohibuerit proferri aliam fidem poster terminatam ia Nicme concilio. Cum

vit EuKoius epifeopus Dorylci, qui aecuiator fuit a principio: Eutyches mentitus eft, non eft diffinitio, non eft canoa qui hoc dicat. Diofcorus contradixit Eufcbio. Deinde leftum eft, quomodo Diofcorus depofuit Eufcbium fe Flavianum, ut tranfgreflorcs legis: & omnes epilcopi fecuti funt illius fententiam. B Dum huc legerentur» acclamaverant patres: Anathema Diofcoro: Eutyches & Diofcorusdeponantur: fe ifto modo omnia fuerunt irritata, Îlua fuerunt objcfta contra Flavianum & Euebium, fe deponitur Diofcorus. Quid autem fit, quod ex his colligatis, minime concerno, niG quod Flavianus nihil fecerit contra Nicxnam fidem, fe propterea indebite fe injuftc condemnatus, fe debite reftitntus. Et vere in- >F«hv ή. Χ·Ημ'«^ îα®β fi*.*: ^ hec favent hurufque k intentioni fidei Nicone, quid > obftat, cum diceret Chriftum in duabus naturis, nec inten- ««μΓ·Μ«ι> tioni, nec dictionibus addit, qui condemnarunt «·· in diftionibus, errarunt ab equivoco. Nam ille nil addebat in fymbolo, fed foris ponebat: C hoc autem minime prohibetur vel in feripturis, vel in fymbolo, vel in omnibus hujulmodi. Dico autem, quod non opitulatur vobis, cum addideritis fymbolo. Nam aut hoc feriptura facte apponatut, fe hoc prohibetur: verum declaratione* feripturarum exponere licitum eft, fe ideo nemo unquam jufte condemnatus eft de hoc. Quid denique opitulatur vo- c s.bietei- bis, fi Eufebius efle tale prohibitum «, & bge ■k■ quod concilium tacuit? Nam aut ignorabat sViiiiwr"' h*nc kg*® Eafebius, fe hoc non eft mirum. es »a.< c4- Multi namque ex epifeopis qui imprafentia- isiaacatt? rHta ^Bnt» *gQoraot conciliorum. Aut «■VMM. i- cum cognoverit, ad aliam fententiam inter- Nm⌒cU Poetabatur, & non ad fententiam Diofcori :D >m, s<. fe ideo dixit, non eft canon qui dicat iftud, videlicet quod Eutyches dicebat, illum qui «m-,fa* iftam fidem doceret, faperet, fee. fubjacere con- J'T* demnationibus* patrum '. & illum qui immu- SleTICe- taret fidem fecundum diâionem, quod Flavia- Udi4tnta- nas non faciebat: imo dum fervaret diâiones fymboli, iotelligebat fe docebat aliam fidem, ««t 4·αή- led non alienam. Hoc autem non prohibetur rT^ti^ docere extra textum alia fe coniona j videtur per omnia injufte depofitum Flavianum: non enim diffinitiones tranfgreflus eft, nec innovavit aliud fymbolum, prout vos fcciftis. Ethrc cMeeÀetti· pro nobis certa funt, · fe hoc, quod vos concedetis, nifi evidentiflimis rebus contradicere velitis.

Ci id. Vultis plus dicere?

Er a is. Volo praterea unum teftem allegare, qui fuit princeps vcftra ecclefic Roman*, qui fpecialiter eft noftraram rationum confirmator, Vigilium (anâiifimum papam fenioris Rome, cui profeâo nos obedire debemus, fe vos imitari: vos r dico, qui faccefliftis e- >·H*« jus dignitati. Sit denique ifte fignaculum noftraram rationum, dicit in epiflola quam ad Eutychium Conftantinopolitanum patriarcham direxit: CariSmo fratri Eutychio Vigilius.

Repletum eft latitiam os noftrum, fe lingua "77 noftra exultation·, &c. *· *Nos* femper cuftodi- ch«i vimus fe cuftodiemus fidem t que ab initio tra- tajS. dita eft a magno Deo fe falvarore noftro Jcfu Cbrifto fanftis apoftolis, fe ab ipfis univerfo Mundo predicate» fe a fanftis patribus declarata, fe maxime a patribus qui convenerant in fanâis quatuor conciliis, quae per omnia accipimus, hoc eft t 18« patres oui in Nicaea convenerunt, qui fanftum fymoolum, hoc eft difciplinam fidei expofueraut, qui fe Arii furiam anathematizarunt, C fe qui eadem faperent. Snfcipimus fe 150. patres qui Conftan- *** tinopoli convenerant, qui eamdem fanâam difciplinam explanarunt, fe illud quod eft «k divinitate fandi Spiritus expreflèrunc, fe hxrcltm Macedonianorum k pugnatorum Spiritus» fe impium Apollinarem condemnarant, fe qui eam faperent. Safcipimns fe fandos ducentos patres qni in civitate Epbefina convenerant, qui per omnia fecuti foot idem fandum fymbolum fe difciplinam, fe condemnarunt Ncftorium fe fcelefta quz dogmata» fe qui fimilia faperent vel fentirent. Una cum iftis fufeipimus * 5 6o. qui in Chalcedone convenerunt, qui per omnia conicoferunt przdiâis fandis conciliis» fe fecuti lunt patrum fymbolum feu difciplinam» quod a 318. patribus expolitum, fe a patribus explanatum fuerat« fe anathematixarunt eos qui aliud prater diftum fymbolum auderent docere fe tradere fanftis ecclefiis. Audiftis, patres reverendi, hoc eft fymbolum, quod a patribus concilii Ephefini fe Chalccdonenfis non dicit expofitum aut declaratum, fed fnfceptum fe confirmatum t fe hos omnes patres fuifle illud fymbolum feentos dicit, fe eos anathematixatos qui aliudprater didum fymbolum auderent docere fe tradere fanAis Det ccclcfiis, in quibus non particulare aliquod fymbolum poteft intelligi, cum particulare fanâis ccclcfiis non tradatur: nec contrarium vos k dicitis, quoniam modo taliter ipfe ·· dixiflet, aliud prater diâum, fi contrarium intellcxiflct. Nam non dicitur contrarium prater iftud, fed dicitur contrarium tali ! : fed aliud dicitur prater iftud -, & immutata fententia diâionum: & hoc liquido apparet omnibus qui nolunt contendere. Hoc fymbolum poftulamus, reverendi patres, bonum dcpolitum fandorum patrum qui convenerant ui regia urbe Conftantinopolitana» reddite hoc nobis tale, quale a nobis fufcepiftis. Si quis commiferit vobis aliquid in depolito, nonne debetis reddere ut habuiftis? Reddite nobis fymbolum patrum irt «ccepiftis: non fufcipit additamentum aliter quam conclufum eft ab illis patribus.' fe qui audent mutare, exlilodunt > fe * quos aliud prater iftud velent facere, · tormentis conftnngunt. Parumne E videtur vobis, quod fuit additum fymbolo, & parvipenditis rationem talis rei? Ergo fe dempta nil noceret, nec param, imo proderit maxime: nam univerfo populo Chriftiano magnum eft, quod taftum eft, fe magna ratio eft de illo. Ergo nec nos erramus, fi magnam facimus rationem dc ifto propter aliquam particulam appofitam, fe ftc per 1* difpenfatiooem detrahatur: & vos complcâimini fratres, quorum videtis laniatus, qui vinculum caritatis laniatis. Rogamus vos patres fe dominos honorabiles propter vifcera domini noftri Jeiu Chrifti, qui dilexit nos

a7V^7"®°» iontile» » fc qui anima® fuam poiuit pro nobis ! redeam» ad illam opportunam cretfedationem, qu debet efle fc inter vos fc patres illos > quant babcamns prias quant adderetar, fc inter noa non erat ichifni. Agnofcamas adinvicem « fc reneremur patres, boaoremns diffinitione», timeamus poenas, cnftodiamas traditiones » fc fimul omnes uno ore glorificemus bonorabiliffimom •omen Patris, fc Filii » fc Saritus faufci none* fc temper, fc ia Cocula Coculorum. Amen.

CaaotMaL. Cum vcftr gratia beneplacito.

Eruas. Dicatis plane propter notarios.

Cito. Faciam Reverendi ac dile&ifikai patrer > ego intellesi qua modo protuliftis > fc dimiffit prootmialibus * veniam ad rem ipfam. PateruitM veftra dicit, quod volebat reipondere ofto articulis per me taftis, quia illa videbantur pertinentia magis quam alia. Ego in (criptis dedi tibi viginti, poftea divertis vicibus ultra odo aut decem * qua re vera noa feint minus pertinentia quam illa * imo magis acmagts ftringunt: dimittendo ifta, venio ad frimum. Et dicitis primo de Charifio, quod lle nil nobis preftitit, quia ille fecit privatum fymbolum, nos agimus de univerfali. Ad hoc refpondeo, quod multum preftitit ie proflat, licet inter nos fc vosipfos fit ousftio de fymbolo univerfali, nihilo minus de hoc verbo addito, fc au licuerit fieri, iafurgit exintelledu didionis tertii concilii. Vos videmini intelligerc illa verba, aliam fidem, id eft aliis verbis, licet veram: fc quod certe intelligitur de alio fymbolo, etfi vero, tamen in verbis divertis. Ego impugnabam, quod fatis protulit fidem fuam per diveria verba, quam fit fymbolum Niccnum, & non fuit reprehenfur. Ergo ex hoc comprehendo, fenfum prohibitum comErehendere diverfiratem fidei effedu, non vέτo, & ficut dixi, textus non diftinguit inter fymbolum univerfale, vel particulare, vel commune, vel privatum: imo fepe dixi quod particularis perfona prohibetur per illum testum. Nam fi intelledus diffinitionis fuiffet dc verbis tantum, Charifius valde fuiffetreprehenfas. Secundo, paternitas tua dixit, quod ego dixeram, quod ea prohibitio prohibebat non tantum proferre, fed'fc fapere. Dicitis quod verbum, fapere, non eft in prima parte textos, fed verbum proferre fc docere: fed in fecunda parte diffinitionum, cum reprehendatur dogma Neftorianorum, ponitur, credentes vel fapientes, fc quod hoc verbum fapere fuit potitum in concilio Chalcedonenli propter faâum Eutychis, quia bene proterebat fymbolum, fed male intelligebat i fc ideo concilium Chalcedonen** P°fu,t verbum fapere. Addit ipfe, quod verbum fapere, eft fecundum intentionem intus proferre, vel docete fc conferibere * fecundum verba fc diâiones. Ad hoc potfum dupliciter refpondere: uno modo, licet hoc verbum non fit in diffinitionibus tertii concilii, fufficit quod fit in prohibitis aliorum eoncilio- rum. * Nam ita ligat diffinitio oâavi concilii, leptimi, fexti, quinti, fc tertii; ti prohibetur in* telligentta, tunc fequuntur illa inconvenientia qu* oli" dixi; quia quicumque faperet aliquam veritatem que non effet in fymbolo, incurreret anathema, five per quintum, five per lextum, five per feptimura: fed hoc eft abfurdum nedum diccre, fed cogitare, quod omnis homo iucurrenft anathema. Secundo refpondeo ad ift»d, quod licet hoc verbum non fuerit Mprefse politum ia verbis prima panis, oportet ita intelhgere, fc ita fanâi dofcores intelligent. Et pnmo Cyrillus, fc poftea Vigilius, quem tanta «uâoritatis facitis, prout eft. Cyrillus*in • expolitionibus fymboli declarat fenfum prohibitam tertii concilii, fc dicit, quod illudconcilium tulit fententiam contra Ncftorium, fc damnavit novitates vocum eorum qui cum Neftorio erant, fc qui fuerunt, fc qui faperent talia. Certum en » hanc diffinitionem habere duas partes. Ultima loquitur de fapientibus dogmata Neftorianorum; ubi hac prohibitio poteft prohibere novitatem vocans, niti in prima Sarto certe hoc intelligit aliam fidem, id eft e fapientibua aliam fidem, id eft contrariamr alioqain Cyrillus non dixiffet novitatem. Secando probo per diânm Vigilii, per paniculam quam volebatis praterire; dicit: Recipimus ducentos fanâos patres (fc infra) fc judicarunt Ncftorium impiam, fc damnarunt ini3ua dogmata: fc continetur in fecunda pane iffinitionom, fc fequitur t Et qui fimilia faperent. Ergo exorefle Vigilius intelligit pri«mun panem non iolam loqui de prolatione, fed da iis qui fapiunt. Et unde tfti doâoroa declarant, quod eft intclligenda prohibitio non folum de loqventibus, fed fc de lapientibus. Tcnio probo per rationem, quod ita debet intelligi. Ridiculum effet dicere vel cogitare, illos patres yeluiflc ligare proferentes ore, fc non qui cogitarent corde. Lex non imponitur verbis, fed rebus: fc intentio fynodorum eft, ut doceant homines veritatem, qui debeant de Dea fentire, quia flteit apoftolus: Cards trttli. /»r 4d /ufiiiie», are tetnt twftffi fit fitl»t. Unde incentio ipiorum eft qui funt miniftri juftiti, docere homines qualiter debent corde fentire. Unde ipfi non oerfedi eflenc miniftrt juftiti, * nifi corde docerent. Et quia voces fuat fignificativa eorum que quis in animo habet, fc nemo prefumitar aliud ore firoferre, quam mente habeat: ideo vifum eft officere patribus, prohibere verbum, proferre, comprehendens fapere. Nanquid homo efi» fee falvus, ti reâc proferret, fc corde tnalefcntiret? Reverendi patres hoc refponfum eft ad id quod allegavit de diâionibus, fc ad aliud 3uod ipfe dicit, quod fapere intelligiturdecor e; & proferre, de ore. Deinde revertimini ad id quod prima parte dissilis, dicens quod privata perfona poteft facere privatum fymbolum, oniverfale aurem non poteft fieri: illud non vi detur habere rationem, nec faciem rationis, quod private perfone concedatur plus quam univarix ecclefia»: imo deberet magis prohiberi Angulari quam univerfali, quia privata perfona poteft errare, univerfali» non poteft errare: fc hoc repugnat rationi naturali & civili, fc politicis, quod plus poffit una perfona quam communita». Itaque per illam prohibitionem prohibetur particularis, & non univerfaiis: fc verba hoc comprehendunt loquentia in lingulari K. Nam hoc videtur alienum a ratione, Îluod legislator qui intendit omnes ligare, fcnon e, fibi fc non aliis legem imponar. Ea que pertinent ad rationes civiles non funt fpernenda. Leges communes, fc qus faâ« fuerunt Conftantinopoli perjuftinianum, dicunt, quod par in parem non habet imperium: nec habens poreftatcm condendi legem, poteft ligare fucceffbrem, quo minui veniente neccffitate poffit mutare;

mvlarr· hoe effet contra rationem Br finem le- K" Nam hoc fît ad bonum publicum, modo fi uulitas publica exigat, ut quid fiat contra illam legem: nifi portet fieri, crt'ct contra finem illius legit- Et ut non videar uti legibus feculanbus folum, adduco exempla fandarum fynodorum. In primo concilio Nienno fuit concluium, quod poft ccclefiam Romanam effet Afevsndrint·: tc ficut dicit papa Li-^cnu4 t * quod fuit prohibitum, ne quid fienrt contra illud fub poena depofitioms, u effet epifeopus; 8c anathematis, fi laicus; Ita Julius papa dicit: Pofuerunt leges, quas facros canon<·* appellamus, ncceflarias ad ftatutum ccclcfi® te ad dignitatem epifeoporum: non obftante *,,a prohibitione Nierai concilii, fecit ·« Chalcedonenfe, quod Conftantinopolitana e^ct 4 P"“a! Λ apparet quod non tam unum concilium poteft addere, fed & tollere, dumm°d° non fit contra fidem: te quantumcumque prohibeat, non ligat manus fequentium fynodorum in illi» quae poffunt difpofitionem hominum variare, non de fide, queeft invariabilu. Unde eeclcfia catholica bene prohibet fieri quid contra fidem: fed quod aliquid, quod fit fecundum fidpm, nçn poffit ecclefia facere, hoc eft impoflibile. Ea qua continentur m fymbolo, funt invariabilia: fed quod his verbis, vel aliis utamur, dummodo fint vera, boenunquam fuit inhibitum, nec poteft inhiberi. Ft ficut fynodus Conftantinopolitana potuit facere declarationem, ita io ctcrnum poterunt per alias fieri. Imo dico plus, quod fi aliqua fjnodus dicerec, quod in fymoolo non addatttr etiam verbum verum, intelligerctui dc privatis additionibus, non de ecclefia nniverfali. Et fi quis diceret, quod Cyrilius prohibuit fibi ipfi, ioquens in pertona concilii, Cyrilius intelligcbat dc feipto te de privatis, fle non de univerfali cccleua. Et hoc dico per quamdam repetitionem, cum fupra declaravi, quod epiftoia Cyrilli habet fignificatum de fenfu, non de yerbu. Ad id quod dixiftis, quod additio fuit caufa multorum malorum, dicatis, quod additio non fuit caufa fchilmatis, quia ante iftud fchilnu ecclefia Romana cantabat fymbolum cum hoc verbo, Filioque. Hoc habemus per «pilulas Hornufdas papa ·, qua feribit imperatori Conftantinopolitano, videlicet Juftino, pata Ju^'n,*ni { imperatoris, qui luit tempore quinti concilii. Concilia Toletana s funt magnc aoftoritatis, cefebrata cum prxlidente Leonu: &. in multis de fi11« conciliis ponitur 11-*°d '«rhum · Filioque. Si vultis quod legantur, auditr

Erhis· Nos nunquam audivimus talia concilla.

Caid. Audietis nunc.

Erui*. Quia illa non funt authentica, ideo non curamus ifts videre.

Card. Ideo dico, quod erat illud verbum «pud «cclcfiam Romanam, Filioque, & non fuit fchifma. Item Tarafiut addens, per Filium, h m concilio feptimo, non generavit fehifma. doârina Auguftini & Ambrolii eratnota ante tempus tertii concilii. Item doârina multotum doâorutn Grrcorutu erat nota orientalibus, tamen nullus fuit fcandalizatus contra eos. Unde non dicatur, quod hoc vorbum, Filioque, fuent caufe fehifmatis, nec propter fioc fecuta eft divifio

£rHts, Propter que ergo?

Carp. Litis prrtcutx non eft caufa referenda, Volo uti verbis qunfunt apta ad pacem, non ad litem. Demum ad argumentum omiifionis concilii Conftantinopolitani, quod de eo non fuerit fa/ta mentio <, cum dicitis, quod non fuit ante prohibitum; ficut diai io (criptis, ponatur k quod prohibitio prohibeat aliud fymbolum fieri; difcutiamus de lignificatu iftorum verborum ad fymbolum. Ego non dico de prohibitione ante vel poit, fed de fignificatu. Tu dixifti quod id quod non dufert in fenfu, fed is> verbis, debet reputa» unum & idem cum Niceno: ita noftrum cum fit idem, non eft aliud.

Efhbs. Ego dixi fine diverfitate, ncc dixi idem, fed aliud: vos accipitis hanc fignificationem a me, quam non dün, de illo Conftantinopolitano 1 folum.

Card. Illa rstione, qua fuifti motus addicendum de illo Conftantiaopolii<no, ego moveor de noftro, ut dicatur idem: deinde probo per alias auâoritates. Ego dico, quod in feptima fynodo fuit lcâa fides Tharaui & Theodori, qua in verbis multis differebant: & tamen tuit didum, quod erat una 6c eadem idenCita· · Item in quarto concilio dicunt, quod decreta in Ephehno 81 Nicaeno ita concordarunt, quod nil diverfum iapuerunt five diflinicrunt. Ergo divetlitas te identitas non attenditur ad verba, fed ad intclJedum. Ego dico, quod & ante tertium concilium fuit facta hac prohibitio. Probavi per Ctrle(linum, deinde per Cycillum, tertio per primam fynodum: te paternitas tua nihil rcfpondit. ücinde audiatis epiftolam Liberii papa.,

And. Fuit leâa in Graco, deinde in Latinum his vetbis ».

Dileâo fratri Athanafio, & univerfis in unum congregatis hdem rcitam featientibus, Ægyptiorum epifeopis, Liberius papa falutem. Et ab initio percepimus a beato Pciro apoftolorum principe fiduciam, ut habeamus auctoritatem pro uuivcrfaii ecclefia ad reâam defendendam fidem, quatenus nuili liceat ftatum cccfefi* fubmovere ad lcfuram rçéte credentium, line periculo honoris. Epiftolam rcftrans nobis direâam ante nos recitari fecimus > tribulationes quas pro reâa fide patimini, intelleximus: fuper quibus tc nos una vobifeum condolentes, Cc laborare pro vobis, ut paoer pro filio, parati fumus. Fidem Nicxni concilii in eadem epiftoia reâe ceperimus, gratias referimus, pro qua non folum perfecutiones fuftinere parati fumus, fed etiam, fi neceffc fuerit, mori pro nomine Chrifti, in quantum noftra fragilitas patitur, non refpuimus. Ideo firediâum concilium Nicsnum diffinivit, illam fidem non Hcere proferre, fapere vel docere aliter, nec quidquam in fide (entire vel proferre, quod lis patrum regulis poffet obviare: qui vero fapere, docere vel proferre, vel aliud fymbolum tradere ad fidem veritatis converti deliderantibus, vel a Judaris, vel Paganis Chriftianos volentibus fieri i fi epifcopi vel clerici, alieni ab epifeopatu, clcritus a clero; monachos vel laicos anathematizari voluerunt.

Card. Etiam ego probavi per aliam auâoritatem, quodfimilis prohibitio faâa fuit ante per canones Nicaeni. Unde non tantum Liberii & Vigilii teftimonium, habemus etiam Damafi pap«, tc epifeoporum qui fuerunt in Ariminenfi concilio, ubi catholici & Ariani fuerunt, & Ariani

HO' *Ariuu* plares nimis *, *8c* protulerunt perfidiam illorum , quam in Sirmio protulerant. Catholici rcfiftebant eii , *Sc* illi Atiani volebant perfuadere * quod propter duo verba non debebat turbari ftatus ccclefi® : tollatur hoc verbum * * non erat* er*t Paa· Sed catholici intelligentes fallacias repulerunt eos* *8c*infinuarunt imperato* ri eorum voluntatem * dicentes efle filios Nice» ni concilii, pariter *8c* heredes Repetitur reda ipforum fides ad Conflantium/cripta* cuius ver-ba funtbec.

Epiftola catholicorum epifeoporum* qui Arianis refiftunt in Arimino.

C* md. Et cft advertendum * quod paucio-*** tcneatw rodam fidem dicebant concilium repnefentare c * & fob nomine concilii feribebant 1**®™*® I H*c fides fola in Nicea expugnat harefim Arianam » *8c* non folum il-|am (fed alias . cuj vcnc fidei addere quid quam * erroneum *8e* fallax eft › *8e* auferre * periculofum . 4 Et fi quis horum alterum facie , erit facultas agendi quod volunt . Nos habemus Theodoretum, quem audiatis in Gnr- . Deinde fequitur epiftola DamaG · , qui invehitur contra illos qui protulerant in Arimjno tcftimonium , his verois . Patres trcccnti qui in Nicea convenerunt * hunc mu-rum firmiflitnum contra harcticos flatuerunt * *8c* hoc remedio funt omnia repulfa obftacu-|A f Ut patCr Se Filius eiufdem bonitatis * magnitudinis *8c* virtutis credi debeant* r unius «id-effenti® , fubftanti® * *Sc* Spiritus fandust alitcr fapientes alienos a communione noftra judicarunt . Ergo hanc prohibitionem fciatis fa-&*m ante tertiam fynodum (at multis modis cft probatum) in concilio videlicet Ni.^<*crno › qu* noa °bftatuc patres in Conftantinopoli s non prohibuerunt facere unum fymbolum : ergo apparet prohibitionem referri ad contrariam fidem . non ad declarationem veritatis . Ad hoc quodjpfi dixiftis , quod fymbolum Conftantinopolitanum habet fe ad Nicanum ut novum teftamentum ad vetus * & Conftantinopolitanum explicat quod erit in Nicsno implicite * ut novum vetus : di-c -O qu°d noftrum explicat quod erat in Ni-D caeno·. Illam vero fimiliyudinem , per quam infeftigitis duo tantum efle fymbola , non accipimu$ t *Sc* quia pridie dixiftis , quod erant duo fymbola * *Se* quod non cut fvmbolum apoftolicum *i* probo contrarium * A hec funt verba Leonis * ubi dicit h * Siquidem catholici fymboli brevis *Sc* perfcfta confdlio, quae duodecim apoftolorum totidem cft lignata fententiis * tam inftruâa cft inftruâione cœlefti , ut omnes hereticorum opiniones folo ipfius gladio poflent detruncari : cujus fymboli plenitudinem fi Eutychcs paro ac {impli-es corde voluiffet concipere * m nullo a decretis fanftiffimi Nicxni concilii deviaret . Secundo eft teftimonium Ambrofii * & feribit E pap® Siricio ' › & dicit fic r Sed fi doftrinis non creditur facerdotum , credatur oraculis. Chrifti * credatur monitis angelorum dicentium * quod non cft impoffibile apud Deum omne verbum Credatur fymbolo apoftolorum , quod intaâum ecclcfia Romana fervat. Accedat magnus Auguftinus exponens fymboium apoftolorum * &I ponit de verbo ad verbum illud , & dicit . quod faitum cft ita breviter , quod omnes poflent memoria retinere *i* & quod cvangelia prophri® & apoftolici aftus implicite continentur ; *Sc* dicit : Hac eft fides paucis verbis tenenda : µ ipfo fymbolo novellis Chriftianis datur, A* exponit quatuor : primo ad^fidclc» ; fecundo ad ncreticos , tertio ad Judaros * quarto ad paÊanos : *8e* aperit multa myfteria Dei pulchra . Inde invitat hcreticos * Judaos *te* gentiles ad fufeeptionem hujus fymboli * & dicit › quod tradatur novellis fidelibus , & quod fine ipfo non eft reda fides . Et advertendum, quod fymbolum apoftolorum eft perfcâius * id eft magis completum quam Niccnum . In fymbolo Niccno non dicitur * qnod Chriftus cft conceptus de Spiritu fancto cx Maria virgine . quod cft ita magnum 8c admirandum myfterium . Item nihil dicitur de defcenfu ad inferos * de fandorum communione * carnis reforreâione * *8g* multa alia * qu® font in hoc fymbolo . Definat veftra paternitas dicere , quod non font nifi duo fymbola* k pro-hibita tot auftoritatibus generalibus . Et fi J|ucris quando fuit traditum fymbolum apo-colorum * dico quod beatus Clemens poft obitum Petri feripht Jacobo 1 epiftolam , & in illa epiftola multas traditiones Petri apoftoli commemorat * icter quas dicit hcc verba : Chrifto refurgente & afeendente in ccelum . miflb Spiritu .fanâo . collata apoftolis feientia linguarum . adhuc in uno pofiti, fymbolum quod nunc tenet fidelis ecclcfia , auifque quod fentiret & teneret * dicendo edi-erunt) quatenus difcedentcs abinvicem * hanc regulam apud gentes " pnrdicarent . Et fcundum hanc traditionem beati Petri in die pcntecoftcs factum fuit hoc 'fymbolum . Ncc cft verifimile , qjod ecclcfia fteterit trecentis annis a tempore afcenfioAis ufque ad concilium Nicxnum fine lymbolo . Deinde icfpondeatis ad id quod dixi de fexta fynodo I . Vos dicitis , quod debet intclligi * ut nil fiat in evertionem , id cft ipfius fymboli ; & dicitis , quod loquitur de iis qur fuerunt diffinita in fexto concilio ; quali velitis intelligcrc , quod non prohibet diffinita in aliis conciliis . Ego expediam me de iftis, quia textus ponit verbum , everfio * poft verbum , adjectionem doitrinis. Numquid per hoc non apparet * quod illa adjeâio eft prohibita, qurfitadeverlioncm? certe fic. Ad fecundam partem cum dicit ibi, eorum qu® diftinita font , refert fe ad omnia , & ad primum * *8c* fecundum * & tertium , & quintum , *8c* fextum concilia , qu® omnia fuerunt expolita · . Et quod hcc verba , aliam fidem, ita intcliigantur, beatus Gelafius papa declarat, fuit folcnniflimus doftor, fuit ante Grcgorium , *Sc* dicit : Si quis fecundum fceleratos hxrcticos quocumque modo , vel verbo , vel tempore * vel loco * terminos tranfmutans quos pofucrunt firmiter patres ecclefi® & fanâ® univerfales fynodi , tentaverit temere contravenire, *Sc* fidei alterius expofitiones, aut leges , *8e* diffinitiones , vel libellos , aut c-piftolas , aut teftimonia falfa ecclcfiafticis re-i;ulis incognita, 8r fi quid aliud quod iropiif-imis hcreticis folitum eft agere , pro diabolica inftigationc , callide , aut conti a fanfias orthodoxorum fententias i ,fi perfercraverit hoc impie agens, in focula focuiorum iit ccndcmnatus , *Sc* dicat omnis populus, Fiat, fiat. Illa verba , id cft › Noli *r* tianfgrcdi terminor patrum , in ieptimo concilio de everiionc in'dhguntur , icilicet intcipictationcs contra icnten-

tentu* patron». Deinde eum relpoodctb addL ftum mena» ce epiftola Cyrilli, dicet · quod hoc pnecefit diffinitiones. Ego dico, quodhsc refpoafio nihil valet, quia intclligcntia verborum fumitut ex caufa aicendi. Unde cum beatas Cyrillus dicat, fequi intentionem fandorum patrum, non debet intelligi nifi de ipfa iatelugentia, non de vetbis: alloquia videretur hbi contrarius, aliter ia epiftous, Ac aliter in diffinitionibus Tautens. Item tota fynodus dicit, quod ipfe lapit idem cusa fide Nicaea. Unde ipfa fynodas qua fecit prohibitionem, intelligit efle idem, quod fenfu confonat. Poftea refpondiftis ad diftum meum de * feptima, ubi dixi, intentiones veritatis fedantes: tc dicitis, quod ille intelleAus facit pro vobis, quia infra dicit: Nihil addentes vel minuentes. Dico, quod non poteftis negate, quod debemus fedari veritatem, non verba. Et illud quod putatis efle pro vobis, quia dicit, nil addente*> *ideas quod eft contra te, quia ibi exponit fidem Nicxnam te aliorum conciliorum, 8t loqnitur de omnibus.

Era ss. Inferiora quomodo inteiliguntur?

Cato. Inferiora intelliguntur per luperiora. Certum eft, quod in aliis conciliis non fuit diffinitum de imaginibus, 8t ibi fit; & tamen dicit fynodus, quod nihil addit.

Ernes. Erat traditio ccclefix.

Card. Ifta diffinitio non erat faâa in aliquo concilio, praterquam feptimo. Addit ergo, & tamen dicit quod nil addit. Unde oportet intelligere, quod nil addit contra veritatem, led quod erat in facra feriptura magis explicat. Demum refpondiftit ad diâum de beato Leone, Ar dicitis, quod Leo non fecit aliud fymbolum. Ego refpondeo, quod per verba prohibitive, fecundum lenium veftram, itaeft prohibitum facere diffinitiones, ut fymbolum; te nihilo minus Leo cum fynodo Chalcedonenfi fecit aliam diffinitionem. Per hoc datur intelligi, quod prohibitio comprehendit contrarium fymbolum te contrtritm diffinitionem., quia cum prohibitio utrumque comprehendat, nonne utrumque erit prohibitum, vel utrumque permiflum? Ad hoc quod dicitis, quod ecclefta Romana non fecit cum diligentia hanc additionem, dico contrarium, quia mature fecit fequens veritatem & facras feripturas, doftores Grrcos & Latinos. Et quia pridie dixiftis quod in hoc dogmate quod appofuir, fecit tertium teftamentum: dico, quod qui tollit hrc verba, tollit novum teftamentura, imo & vetus: quia cum vetus fit figura novi, fi impugnatur novum, impugnatur Arvetus, Îuia unum continetur in alio. Demum refponiftis de Flaviano & epifeopo Dorylxi, Sc dixiftis, quod illud nihil prodeftnobis, quia Flavianus non fecit fymbolum, 8e e ilii intelligebant, quod non licebat facere diffinitiones. As ideo male intclligebant, Sc ideo fuit revocata eorum fententia. Ego dico, quod fuit caufa revocationis, quia condemnata fuerat 4 veritas: deinde quia ipli non bene intelligebant illamdiffinitionem, quia intelligebant, nec in fymbolo, nec extra licere addere. Concilium hunc fenimprobat, intclligens quod licet, dummodo noo addatur contra veritatem. Et hoc declarat Diogenes * epifeopus qui ibidem erat, refpondit his verbis: Dolofe proponunt fidem Nicsrnam: illa enim additamenta recepropter errores Macedonii. Unde ille intelHgebat, quod fymbolum recipit aaditamtatum, fi eft confbnnm veritati; & fymbolum privatnm Ar commune, dummodo fiat ad ventatem, non quod eft contra veritatem, quia illud f nec ab ecclefia, nec ab alio poteft fieri. Subdidiftis deinde, quod ficut evangelio, fca At fymbolo non debet addi: Se in hoc vos multum fundaftis. Attendas bene, rogo, quiafpero tollere omnem dubitationem. Verum dt, quod in textu evangelii i μ llοχ fuit aufus addere aJiud verbum, nec in feripturis aliorum fandorum. Nam fi quis diceret: Chriftus dixit tale verbum: fi non dixit, diceret mendacium. Ec ita eft de epiftolis Cyrilli Ac cujuflibetdodoris, intelligcndo de nuda voce verborum. Sed fi Chriftus appareret tc diceret: Tale etiam verbum dixi, & apponatur in evangelio: numquid poflêt apponi f certe nullos dubitaret, quod fic. Et fi Joannes in Apocalypfi revivifeendo apud nos voluiflet addere, numquid non potuiflet t Sic de beato Auguftino, qui multa addidit ad librum de civitate Dei, cum revidit. Modo fymbolum faftum in Nictea, te per apoftolos faftum, per ecclefiam, te au&oritate ccctefir I. Nam illa ecclefia que fuit tunc, eft nunc, Se ufque ad finem mundi: Ac fic femper ipfa poteft addere, quia ifta additio non fit ab extraneis, fed ab ipfamet. Et quod dixi dc ecclefia, idem eft dicendum de nabente poteftatem univerfalis ecclefic, ut fummqs pontifex. Et quod fummus pontifex habeat poteftatem univerfalis ecclefic, clare probator, te per evangelia, Ac per concilia, « ex fandis dodoribus Grsecis & Latinis: & audiftis in epiftola hbesti Liberii, qui dicit a domino habere hanc audorltatem pro univerfali ecclefia decernendi veritatem. Et quia eft alius articulus, nobilium intrare, fed cum erimus in illo, clare oftendemus hoc.

Impxx. De hac materia multotiea dixiftis, te non perraififtis, quod noftri quid dicerent. Nam nos uno refpedu volebamus preterire: fed alm refpcdu, quia tangit nos, producemus jura noftra, fi vos permifentis nobis: nam in his non habemus inopiam.

Caid. St tua ferenitas intellexiflet totum, non diaiflet hoc. Dixi, quod none nolo intrare materiam hanc, fed erit tempos ad hoc: Sc dixi folum onnm verbum, srqoiparando ecclefiam fummo pontifici. Et com vos, domine Ephefine, allegaviftis Vigilium, qood ibi font duo que faciunt contra rtos, quod in Conftantinopolitano fuit declaratum, Se poftea fait fufeeptum I: dico quod hoc modicum prodeft, quia habemus alibi, quod in hac fynodo fuit declaratum hoc, videlicet in aâione ter— the fynodi, ubi dicitur, quod Cyrillus magnam lucem prxbuit fymbolo, quod Neftorius male intelligebat, fuit neceffe Ut Cyrillus te fynodus melius declararent: nec fait fufeeptom folum fymbolum, fed declaratum, cum non fit admilfus Neftorius fecundum meraMU verba fymboli Nicaeni loquens, nifi illa duodecim capitula approbaret. Et in quinto conciliodicirur, quod Vigilius anathematizat eos, qui aliud quam fymbolum fapiunt. Hrc verba, aliud fymbolum, fi intelligeretur aliud, id eft verbam, effet malus fenfus, quia femEir quod quis diceret verbum, incurret poenas. rgo quicumque diceret aliud verbum, eflet anathema. Si intelligatur aliud, id eft fymbolum, dico quod intefligirur aliud, ideftmalum

Can isti M1«·

lum vef corruptum, vel extra fenfum pietatis: 8e hoc modo bene fiat. Ad id quod ultimo petiiftis depofitum, dico , quod iymboiam noftrum eft unum Bc idem , 8r quod patres faoâz Niexnz iynodi curarunt de veritate , Bc non de r liabis verbalibus ·, quia dicitur in tertia fyno- › , quod Nicaena iynodus venit ad declarandam fidem ·, ecclefia noftra dogma illud declarans, fidem declaravit Nicznz fynodi, drevanEelicam, Bc apqftolicam: li pax optatur, membra fuo conveniant capiti* Bc Julii pape " verbis inhaerentes* qui his verbis utitor: Indignae elt quemquam vel pontificum » vel alium « illam regulam refutare » quam vidit fedem beari Petri docere Bc tenete · Multum convenit » ut totum ecclefia corpus in eadem obfervationc concordet cum fede apoftolica , ubi Chriftus totius ecclefia pofuit principatum . Nonne clare confpicitis * quod totum vcftra contentionis fundamentum relidet * quia afieritis * prohibitionem in tertia fynodo faâam* cum piiuio etiam faffi eftis ante fuilTe declaratum fymbolum; 8c ego luce clarius oftendi ante fuifle prohibitionem faâam: Bc fic necetiario prohibitionem fe extendere ad faifatn fidem : nili vellemus aflerere , Conftantinopolitani concilii patres atteâos anathemate : quod nullus noftrum admitteret. Nonne videtis, vos tantum duoafferuifle fymbcJa , Bc nos tertium apoftoiorum clatiflime demonftrafle , Bc clare oftendi Conftantinopolicano iymbolo verbum , De calls , deficere , cum quo verbo vos 8c nos cantamus fymbolum *i* Liquet luce clarius prohibitionem non fe ad verba & fyliabas extendere, fed ad diveilitatcm fenfus & contrarietatcm fidei * fine eo , quod etti verbalis eflet prohibita additio , cum hcc pofitivz prohibitionis conftitutio foret , fole elatius oftendi , eatndemmet eccleliam , dc ejuldem ecclcfi* poteftatem habentem fummum pontificem » hac prohibitione aftringi non perne ; de quibus etli aiH0* corrigeremus * b nonne eccleliz poteftatem auâoritatemve commifceremus ? Volui hoc proccftu vobis fatisfaccre, Bc luce clarius oftendere , patrum intentionem fe non extendere nifi ad verba 8c iyllabas fidem mutantia, non ad declarantia veritatem . Et quia fpero › Spiritus faeâi gratia cito vinfturos vos omnes eodem vinculo caritatis, aliis verbis cxafperare vos nolo; fed tantum rogo ut habeamus relpcâum ad veritatem, Sc removeamus dc animis noftiisquz pcftenr tollere cognitionem veritatis , Be cam totls ^cn^*^us atnpleâamur.

» IpiA.i.in tM tn«. CMolio- ΓMI edit. Calo·ite.

o4e fi^e iym- M»·. •l,v* mrcaM·. m commi- niM«cci»- •oa'potoo-' ««offecit* '' **"

And Hora jam aj. pulfaverat , ingrefia 14. cunâis frigore, inedia, attentione agitatis , finis extitic collocutionis diei illius.

Nam H.

Et impolitus eft quzftioni propoiitz verbalis additionis finis : & ut ad proceilionis dubium converterentur paties , ordinatum extitit . Sed quia fuerat peftis fuipicio , ne inctebrelcentibus caloribut zftatis proximz inficeretur facer carus , conclufione fauta de concilio Florentiam transferendo, ad Florentinum concilium procelfionis materia eftdilata: licqueincathedraliFerrarienfi ecclefiaordine, modove, quoinocumenicr concilii declaratione convenerant, iummo pontifice, Latinis Grzcorumve patribus cum eorum imperatore przlentibus, infirmitate patriarcha abiente , legitimo tamen deftinato mandato » decretum eft , concilium dc Ferraricnfi civitate ad civitatem Florentiam, Grzcis annuentibus , elfe tranllatutn . Decreti autem tranflaAtionis verba per dominam Antonium Portugallentem epifeopum in generali feffione leâa, tuesunt hcc.

Cvhat·· XIV.

TRANSLATIO CONCILII FERRARIA

Slgeato *tfifttf·! ftnti ftntrttt M, *i ftrft·* ream» *rti auattriMt.*

Dicit ocumenici concilii locum, ad quem viri eleâi ex toto Chriftiano orbe conveniant * in quo inter alia hominibus necef-

B faria hoc potimtnum fit , aerie ialubricas , ne ob infie&i aeris contagionem peftiferam , quam cuoâi naturaliter timent* fugiunt & metuunt, hi qui ia concilio pnefçntes Tant , abire inde, re infeâa , compellantor , abfentes vero illqc accedere recaleat · Expedit profeâo eos qai ad res arduas in fynodis pertra&andas coodaunt , omni alia cura , omnique timore vacuos elle , ut rebus publicis quietius liberiufve intendant . Optavillcmus idem ipfum univeriale concilium , quod io hac inchoavimus civitate , apud catndcm continuare , 8t in *ea* perfcâam occidentalium Se orientalium eccle(iarum unionem confumm^ic feliciter , Bc ibi finem optatum imponere , ubi initium dedi-

Q mus. Et quamquam cum peftis autumno proximo hanc urbem affligeret , a plerifque initantia fieret, ut fynodus ipfa id locum traofferretyr non infeâum : quia tamen , licut affoler , adveniente hieme , *iila prurias* fperabatur ceflare, ufque ad hunc diem diiatum extitit. Cum ›cio ilia in diesperfeveret, timeaturque verifimiliter proximo vere atque zftate vehementius invalelcere , omnes judicant confuJuntque non modo utile, fed ncceflarium fore, ut ad alium hoc morbo liberum confeftim migrandum fit locum.

Quocirca ex hac & nonnullis aliis rationabilibus caufis * confentientibus ciri(limo filio noftro Joanne Palaeologo Rotnzorum impe-

D ratore , Bc venerabili fratre noftro Jofepho patriarcha Conftantinopolitano , facro approbante concilio , ipfam «cumenicam feu univerfalem fynodum ab hac civitate Ferrarienfi ad civitatem Florentinam * omnibus manifefte liberam , fccuram , pacificam quietam , aerifque falubritate letantem , & ad quam inter Tyrrhenum Hadriaticumqae mare optime litam , ab orientalibus Bc occidentalibus commode accedi poteft , harum ferie , in nomine fanâz Trinitatis Patris Bc Filii & Spiritus fanâi , exnunc transferimus , Bc tranflatam elfe decernimus, cum bis plenis fecuritatibus & falvis conduâibus, quos initio hujus facri concilii prrbuimus.

E Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftrz translationis & conflitutionis infringere , vcl ei aufu temerario contraire · Si quis autem hoc attentare przfumpferit , indignationem omnipotentis Dei 8e beatorum apoftoiorum ejus Petri Bc Pauli fe noverit incurfurum.

Datum Ferraris in feffione publica in ecclefia majori folcnnitcr celebrata , anno incarnationis dominiez 1438. quarto Idus Januarii, pontificatus noftri anno 8.

Ano. Hac igitur in translatione noftramdiei hu-

C.u ATic XIV. c' hujus hiftoriam , nova iu fuadente *mate rn* , terminabimus, ad di*m alm.n ledtturi , quo 1'loienti* catholicis duputatioivbus declarata commemorabimus. Vale.

I.UD. Lt tu vale: in craft inum, oro, hoc in toco iuxta proml(Fa convenias.

And. Fiet: iterum vale.

Lud. Felix i cariffitne fréter.

rtli^tu ax ^tnénx frafa^xxxaxr, ap- *farfuat hit juxta ttmfarit arjiarua eftftala, E»lt- »*», euthtH friaufti hartahatar* ad *caxeüiuxa* , >*- *fmiiiii* daxut·!.

Eufeaiat, Scc-Carl/Jlesa ix Clarifia filia Htarita rtgi Datix Mxftri falatam .

Num. nr. V, varix nobis multiplicefqne Temper ha- ftenus incubuerint foin iiudines ad comnuflu in defuper otlicium paftoralis cur* gregis domuuci debite cxequendum , magna 8c omni ex parte laudabilis folicitudo ell Vila circa rem unionis orientalis ecclcli* cum ecclefia occidentali , our pro Dei miferatiouc noitris temporibus clt oblata : ad quam traftandatu, ut dudum pm ichutcr capimus , unionem , ac ipfo domino &· Deo noftro propitio obtinendam , totis animi & corporis viribus properamus . Et licet multos haflcnus in ea re perpelli fuerimus labores , pluribus- tamen anteadis menfibus immixta laboribus ipfi» multa ob fupervenienteu' in civitate Ferrarienfi C pedem fuhivimus etiam mortis pericula, quam ingentem ac continuo invalcfccntcra , multis ac pene omnibus in cd loco pro cecumenico concilio exiftentibus , locum alium propter hoc defiderantibus , ex ratione inclinare iuperiedimus , ut ii torte per hiemis adventum , ut venfimile erat , ea ceflaret pedis , inchoatam hujufmodi unionem orientalis ecclelic in loco, ubi capta fuerat , ad optatum finem perduce-

Cum vero ea peftis pc/ ipfim hiemem , ut antea , perfeveraret, nulliqucYàmodo dubium videretur , quin per Λ xftatem continuo invalefceret ; ne tantum &· diebus noftris incomparabile bonum ex hujuftnodi morbo pellis in D tercipi, aut aliquo morbo turbari poflet, 8c li berum eflet omnibus pro Dei glona in lu< acumenico concilio in vinea «domini iabaoth collaborandi noblicum , utnufque occidentals Ac orientalis ecclefi* accedente confcnfu , inde facrum acumenicum concilium (~ prout ex copia translationis, quam hic mittimus intcrclufam , videre potens) tranftuhmus ad civitatem Florentinam , locum quidem ad id idoneum , Ac Temper alias ; quoties de ipfo futuro concilio traftatum fuit , nominatum , tanquam omnibus nationibus 8' populis, ut audiebamus, valde gratum.

Ea autem translatione tadta , &· cedulis de noftro Ac Romane cun* difccflii, cx more , publico in loco affixis, iter ingrefli , tandem duce domino ipfum Florentinam civitatem pr*. fe.-iti die applicuimus , ubi magna cum cleri Ac populi alacritate fufeepti fuimus ., Quod tu* celfitudini ad gaudium facimus notum , eamdem in domino exhortantes , ut poftquam captum pridem pro dida unione orientalis ecclefiae, aliifque maximis in Dei ccclefta bonis operibus , concilium acumenicum , audore D«o , eft in loco falubri, tuto, libero, & omnibus pupulis nationibulque grato, tuos oratores ad id mittere. ac prxlatos in tuis dominiis luuiututos, ut veniant, hortari velis, neper tuam excellcntiam aliqualiter debt , quin utnufqueecclefi* unio cum ceteris fandis operibus inchoatas feliciter perficiatur. Datum Florenti* anno incarnationis dominie* 1418· &c.

a n ·· o Christi *♦>'·

Similiter feriptum eft regi Scotic , Ludovico comiti Palatino Rheni 8c duci * Bavan* ; marchioni Brandebureenfi , duci Saxoni* , Moguntinenfi Colonienfi , Trevirenti , archie- P^pis ·

· I· Off- Jm",*'|' »'«£ c·

Dt Grxtaruua i» tititattm Fiartaha.

fili·»#,- iâaàJh»» 9· nH· cr«--

B And. Quamvis ad conflitutum locum feftinus advenerim, tua me folicitudo prevenit. , nmJ' iv

Lud. Que pridie audivimus, ut prxambula notionis Spiritus , magis fenfum concitarunt quam foverunt. Erant meo fenfu fidei nbn multum opportuna , b data notione proceflus Spiritus fanfti , ut plurimum concitatus cx pnftin* diei Termonibus , ut kquentia audirem . ad locum conftitutum avide redii , ut faftidium additionis , non divinum fed pofitivum jus (ut tuo utir vocabulo) continens ni gaudium convertamus, referas , oro , polhcit* rei progreflum.

nomi c« «b m.o Pnn'^,e> \^rb»tur T'"·.® diuooll Fi· i.o4uc,.d i·· pcn.nTm,

And. Florenti* cum fummus pontifex maximus, imperator *8t patriarcha,* Latinorum G ne C corumve patres adveniflent, difputationuin cunftituerunt progreflum.

Lud. Oro , ante difputationum certamina , ut referas quo ordine recepti funt Grr< ‹ . S<.io Florentinos cives in his receptionibus, ut appareant , curiotos.

And. Patriarcha , duobus ex cardinalibus , domino de Columna 8c domino Firmano , alias fandx Marie in Via lata , diaconibus cardinalibus obviam extra portam euntibus , cum perlatorum multorum comitiva in civitate duâus , domum Tociatus eft . Pervenit in veniendo imperatorem . Florentinos hoc fpeciale eo dic fcciflè confpeâum eft , quod pro tunc officiales , quos dominos vocant , ad fedile D quoddam ante eorum palatium defeendeeunt , expeâaruntque quoufquc patriarcha tranlirns ad eos adveneeit : quo adveniente (urgentibus interprete Leonardo Aretino dominii eorum cancellario , in Greco plurima dixe-' re · quo abcuiite, palatium ingreifi funt. Nulla adfuerunt ipeiftacula , cum *fetius dies non* fuerit : nam iulis gentes illas fefto in die jucundiiTunas , diebus vero aliis exercitio mde-TcïTo vacare . Sed quia imperator die fefto advenerat , ac Dominico carnifpnvii civitatem ingrefliis eft » magnum apparatum fecerant , 8c hominum ac mulierum coocurfus per (Iratas fmgulas. Potillime namque civitatis ilhus exhibitio, eft ornatarum dominarum λ* virorum , fl· ut me melius nofeis : pluvia tamen fpeiiaculi pompam abftuht/ Venit namque ex mfperato , quam pnniuin limina civitatis imperator ÎD-f'reflus eft , pluvia tam grandis , ut receptui e quslibet pompa dederit ' quinimo viarum conAatutus ordo , nimborum turbine , fervatus non extitit , fed breviori celeriorive calle domum perduftus eft . Et quod mirandum magis extitit ,. quam primum limina domus ingreftus eft, ceflavit pluvia. Advenerunt & cardinale» omnes ad portam civitatis , qui eum cuui turbine illo plurimum madefacti domum affociarunt I

Do-

A H v o Caxisri ·*/·■ Pomini civitati* ad portamcivitati* pedite* adve- A nere, cidemque per eorum cancel lanum Leonardum Aretinum moka dixere, qnibat gratiffimum ejus adventem recipere commemorarent: plovi* hae impediente, •alium habitam eft ea novitate fpttftaeulara.

Ordinatam eft, at difpltatione* progrciïum acciperent: Graci* tamen volentibus particularem quamdam conventionem * fafta eft, antequam in publicum prodirent: de qua 8c mentionem non facerem, cum publica tantum gefta adfcnbcre difpoiuerim. Sed quia pncambolum *w* titit publicarum referendarum difputationum, de ea verba faciam. Petiti funt qo. ea noftri*, Ac ex Graci* totidem, ut ad certum venirent colloÎuium: ccmvenientibufquc cunfti* in palatio apo- B :olicofccreto ia conventu, fummo pontifice, imperatore, oftuagiata alii*, dominus fanAr Sabinas, fanfti Angeli cognominatus, hrc in medium protulit.

• Hi»c »1- csUi*^fe«t •*ftC ri». Card.- Viri fratre*, haAenu* multa difta : **detur admodum fupervacuum in hi* inliftere, fed veniendum ad proccflioni* Spiritu* declarandam doftrinam. Imperator vero refpontwVfciipt*r *MC. ir.* dit, quod arbitratur aliquod medium efle invcntum, fed per deventum ad difputationcm proceffionis Spiritu* fanfii, non intendit a prima occedere. Cui per reverendiflitnum dominum refponfum eft, quod omni tempore, fi de qua re in ea dubitaverint, eifdem plcniflimc fatisfiet: conveneruQtque ut i· Martii fieret conventio C publica.

NOTÆ HORATII'JUSTINIANI

AD DICIM À MQ.UAITÀ M COLLATIONEM.

1 *Ctatîlü.J* Concilii Chatcedoacafi* aftione j. alis* 4. hi* verbis: *Difiait κβl-li Utere freferrt*, «»t *teaferibere vel* c»«rp»a/r«, «a/ *featire* i a·* *aliti Itt/n:* «vi «■■<« y·· r< *filem tlur»·*, m/ *freferrt,* «I darere, «s»S *treitre •Utram fyakelaat,* Acc. Eidem font verba feats* fynodi •ftioae i*· qur fit magi* ponderat hic Ephefiu*, qac fic fe habeat: *pifiaimai elia» filem* ■■Hi *Utere freferre eat tttftriitn, temftaere aatftfrt, vel etiam aliter lettre,* **

a PreiiHtieœm.l Nimirum fymbolum Conflantinopolilsnum fidum lucrat ante concilium Ephcfinum, 6t fic ante prohibitionem. Que tcfponfio non folvit argumentum. Etenim ultra ea que dixit cardinali*, cum concilium Epbcfinam prohibeat omne aliud fymbolum prêter Nicanum, fi prohibitio tendit etiam ad verba addita, quamvis vera, icqueretur quod prohiberet etiam Conftantinopolitanum.

4 *Srniffcilii.*] Aftione i*. Qui vero prrfumpfcrit fidem aiterimcomponere, vel proferre, vel docere, vel tradere aliud lymbolum volentibus converti *i* aut qui novitatem vocis vel fermotus adinventionem. ad fubveniionem eorum qua nuoc a nobis determinata funt, introducere, Acc.

4 Tvrasiaa/arnm. } Id eft. intelligitnr prohibitio, & refpicit non folum ipfam terminationem fidei, led etiam omnes termino* in ea prohibitione difiinfto*; nempe P immutare, innovare voce*, fyllabis, Ac. ut in pUfatis conciliis & epiftola fanAr Cyrilli fupia fxpc citati*.

j *File.*] Id eft, diffinitionem fecit eorum qur funt fidei, fed non diftinxit in lege prohibitionis quod ille folum trtofgrcdi intelligeretur, qui mutaret fcoium ,ηoα autem vetba·

4 *Ceaantar.'}* Decft aliquid, fed fenfufeft: Qui conaretur nnn obftante quacumque termino prohibitioni* d.&*m edditioaem. itu diftioncm, Filioque, trahere *St* accommodare. pofTet etiam dicere, quod liceret immutare ipfam diffinitionem in dogmatibus fidei ea vi ipfius prohibitionis, qu* «qualiter fertur ad fyllabis & fubliaaluam fidei.

7 itftieei. J Septima fynodus aftionc 7. in diffinitione·

cuius haw funt vertu* hiccoafiife relata *t Igitar <·« lili-geatia ferferaaaatetHfittaieaiei*, <> Γ·<vη<ι·η<« *verita-iitfeSaatet, aAil leeraiiatae, ailtil alliatvt.*

OζΓTZT '■'L. y**e * *

« Legereatar.] Argumentum Lattnotnm obfcure re. Slicat hic Ephefina*/ *M* leafn* clare colligitur cx i.arione concilii Chalcadoncnlit IV. in ordine, in aua narratur, quod Entychca hartetieua accitata fida k Cytabolo Niccno, quia in eo non damnabatur expreflè cius hnrefis, dicebat (e adhrrere prohibitioni concilii Epbefini, Ac nolle aliquid credere ultra Adem Niccnam, fed iueavek le vivere dc mori. Contra Eutyehem exclamavit Eufebiu* Doaylri, naentitumeflèalfirnaao*, quia non extabat hic canon Ephcfini concilii de non addendo fidei Niccns, fi opuseflet, adhottfum damnationem. Diofcoru* deûnfot Eutycheti* contradixit Eufebio, eumque una cum Flaviano depofuit, tanquam ttanfgteftote* concilii Xphefiui. Dem bate legctenrue in generali concilio Chalcedonenli· damnati fuere DioCcocua dt Eutyche*, & laudati kufebiu* & Flavianus. Hinc optime Latini in hoc Florentino concilio inferebant, pone addi fymbolo uo> gente *necef&tate*, nec ideo fieri contra prohibitionem Ephefiai concilii. Hoceft argumentum, quod refert Ephelm*, Ac cui ail apte acfpondit.

p Objfai.J Nilobfiat diftum Flaviani aflnernti* Chriftiim habuidedaas natura* fecundum icAam fidem. Nam nec intentioni, nec diâioaibus fymboli Nicaeni addidit/ & qui eum condemnarunt, tanquam addiddfet, errarunt abaquivoco: nani ipfe non addidit fymbolo, fed extra (y moolum explicabat fidens catholicam.

·· H·· /»·A»v. J Non funt verba Vigilii, fed Eutychi* in fua pcofeilkme fidei quam milit Vigilio, At quam ipfe Vigiliu* in epiftola fua refert Ac approbat: ptopterea ut verba Vigilii afferuntur ab EpbeGo. Extat autem hcc epiftola in afti*quiat« fynodi collatione 1. in fine.

ti *Die·fit'*] Id eft, Quomodo Vigilius ia epiftola citata dixiftet, non aliud fymbolum pnrter iftnd, fi voluitfet dicere contrarium *t* Latius enim patent verba, prater iftud, quam contrarium. Etenim mutans fyllaba* in fymbolo, dicitur facere prater iftud fymbolum, quamvis non faciat contrarium in fenfu.

i a *Diffeafeeieae».*] Sic apud Gracum feriptorem feC I (. *Praleati liffeefatUae aUita^ ejl*, «adre* *feriter tellatar, at retifietit fratret lelere trmuiuu, & tariiettet teati faeieatet.*

1l *fefi··tita>.* › *Ixgendum noa* fotum de fapieatibot, fed Ac de loquentibu*. Nimirum invehitur in Gruco* contendente*, vetba difinitioni* extendi «αα folum ad mutationem fenfu*, fed Ac verborum.

c4 *citelttltaeafe.* j Aftione i). canone at. qui eft tpocryphu*, ut probat Baroniu* annalium tom. ·. anno Chrifti 4)1. num. l je. fed argqmentum Juliani cardinalis habet robur ad hominem, nimiïqm contra Gtacoa, qui caoonem illum recipiunt: Ac tatutari prasvalnit in occlefia procedentia fedis Conftaetiaopolitans, ut infra dicetur nota *1. collationi* as.

COLLATIO DECIMAQUINTA.

QUA IIT fXIMA Fl okint i.s

habita dic a. tncnG* Martii.

^laSerttahkai faafferaot fatraat Effbaali (T Bafilii freiarar, Sfiritaat fealfaat fnttitrt a Tatra tr PiUa.

And. O a t μ o fc in conventu Florenti» con- A venientibu* cuncti* ordine *te* modo, quo Fc<rarix relatum eft, in quo nec imperator, nec nattiarcha interfuit, incepit provincialis Lombardie hoc modo.

b H*a« Cr*c»,<rriptor fact t/cnoil,·, icltioacm tlerewtie habit··, q»a ·ρ··i row efl (HT, ıı ı· md› a*.

Proving. Cunt benediftione fanôiflîmi domini noftri, injunAum fatisfaciendi *Se* difputandt officium de ea que in nobis eft fide procefliont* Spiritus ianôi fufeipiens, ubi juxta fententiam beati Auguftini in primo de Trinitate, cum modeftia timore agendum eft, *Se* attentillimis auribus & devoti* .audiendum. Iiy primi* fi aliquid miner* perite & param caute me diAum vel expolitum fuerit, emendari cupio «beadem fanAitate, qur Petri Ar fidem *Se* fedem tenet, *Sc* et*am a reverendiflimt* patribus & dominis meis atâftentibu*. Confequentcr vcro cum

* ro cum inter nos divina traftaci coeperint, nee debeat verborum elle litigium , led exquifita verborum veritas « fpern in illum concipiendam cenfemux, qui mentem illuminat *it* inducit in omnem , ficut Dei Filius promifit, veritatem. Sic enim fperamus in Dei benignitate, quoniam qui voluit hujufmodi caufam de proceflione Spiritus lanfti in prztcnti facra & acumenica fynodo moveri , per cumdem Spiritum concedere habet, ut cum omni manfuetudine *it* modeftla ipfius veritas clareat, *it* inftruantur omnes fine fchifmatc dr contentione veritatis , ut tandem uno ore, uno corde idipfum juxta iententiatn apoftoli omnes dicamus , & ficut unus eft Chrtüus dc una fides, ita limus *io una fide,* idem in Cbriftocorpus. Nunc, hisprzmiflis, ad rem iplam venio ; & in primis tria uotificanda funt, Primum, cum fercnifljmus imperator primum in una congregatione coram omnibus deputatis dixerit, quoali veniebamus ad iftum articulum proccffionis, non tamen habeat primam materiam additionis pro derelifta, cum adhuc aliqua haberent producenda snilla materia. Nos, quemadmodum reverendiflimus dominus fanftz Sabine dixit, *ic* nunc fecundo dicimus , quod femper lumus parati ad audiendum in eadem materia qu* voluerint allegare , fperantes in Dominoita eis fatisfacere , prout, in aliis fatiffaftumcft; 8e fiedehujufmodioblatione *it* nunc &.* femperproteftamur. Verum quia pro faciliori expeditione, tam fanftiflimo domino noftro, quam & fus ferenitati placuit, ut illa omifla , tranfiremus ad hanc ! notificamus fecundum , videlicet quod quia ferenidimus imperator fzpiu« Ferrarie in hujufmodi collationibus dixit, quod fibi videbatur pro faciliori expeditione , ut non taceremus prolixos fermones, icd dc argumento in argumentum, dcteftimonio inteftimonium, feu ne capitulo in capitulum procederemus, quemadmodum & vos, reverendi patres, quandoque idem dixiltis ; volens lanft!flioius dominus nofter morem gerere lur ferenitati *it* iftis patribus , etiam confidcrans quod materie per hunc modum facilius expediuntur, contentatur ut in fequentibus & in pnelenti difputatione hunc teneamus modum . Tertio videtur inter nos hoc efle firmandum , ut habeamus in przientibui dikuftionibus teftimonia feripturarum fic fanftonim patrum, qui ab ccdclia admittuntur, pi.ft rationes quz adjicientur, ut terminos noftiz difputationis , quos non liceat prztcrirc › nec arguenti, nec refpondenti. Et hoc edocemur a fanftis patribus , maxime a bcatiflimo Agathone papa in epiftola ad Conftantinum imperatorem m festa acumenica fynodo · , in
Aâoat qua de fuis apocrifariis loqueos, fic dixit : Quibus npocrifanu & teftimonia aliquorum fanftorum patrum , quos apoftolica fede» fufeipit , cum eorum libris tradidimus, ut facultatem fuggerendi a Chriftianiflimo imperio tuo confccuti, cx his dumtaxat fatisfacere ftudeant . Idem ajunt fanftipatres concilii Chalccdonenfis in allocutione habita ad Marcianum t, quz incipit : Et hoc profefto veftrum decebat imperium : ubi de epiftola Leonis ad Flavianum fic loquuntur:. Non igitur admirandi Roman* urbis pnefulis cpiftolam velut innovationis offendiculum criminentur, fed fi non eft divinis feripturis coaptata , redarguant ; li non przcedcntiumpatrum fententiis combinata : & infra: Atque ut nulla his qui apoftolicum virum lacerant, in civitate relinquatur occafio , confonantia epiftolr ejus fanâorum patrum teftimonia adeertiorem notitiam veftrx pietatis cx multis paucea mittimus. His przmilfis ad rem propriam defeendens , cum in qualibet "difoutat : quid Temperprzponrtur, cum de proccffione Spuitus*.{£**£ fanai l'crmo inter nos efle debeat . Inquirimus firimo a vobis, quid per nomen procclfionis inteligatur aut inhumanis,' aut in divinis. Etcaufa inquifitionisсft hcc, quia juxta fententiam beati Dionyfii in libro de divinis nominibus ', ex£ c,- creaturis Deum ipfum nominamus : & in feripturafacra hoc nomen, procellio , nedum Spiritui fando, fed & Filio tribuitur. Dicitur Joannis 8. £χβ *ex DeefrweJJi, (T veni; it* dc Spiritu fando dicitur, quod es Patre procedit. Et hoc pro tanto didum eft , quod credimus , quod inter otnnes alias materias hanc primam, videlicet , potiflimam habere debeatis. Dicatis, fi quid vultis.

Aun0 cmxisti 141».

Anduxas. Collocuti funt parum adiaviCem Grrci , demum unus illorum locutus eft.

Ephes. Reverendi patres & domini, ad pri« ma quidem quz difta iunt per reverendum patrem, cum extra materum rei propofitsc fint, *it* etiam utrifquc nobis eadem videantur , per hoc non eft opportunum refpondere ad omnia itnprzfentiarum particulariter. Verum ad iuquifitioncm illam nobis propofitam per vos, rcfpondemus hoc, quod nomen procclfionis diverfc *ic* in humanis & m divinis dicitur . Nam convenit hoc in divinis duabus proceflionibus divinarum, perfonarum, maxime autem & proprie fecundum theologi* rationem, de proceflioneSpiritusianfti a Patre dicitur, *ic* in lacra fcnptura *it* apud omnes fanftos ecdcfue etiam hoc nomine diftinguitur *Bt* dilcernitur proceflus eflentialis Spiritus fanfti a Patre a proccflu Filii a Patre. Nam quidem alia harum proceflionum dicitur nativitas, alia proceflio. Multa denique iftorum nominum & proprie & communiter de aliquibus przdicantur , propterea non eft mirandum , fi hoc verbum proccflionis aliquando, fed raro, de proccflu Filii a Patre dicitur. Dcindcvox * illa , *Jixivi n Tntre* , aliud quidem fignificat, quam, Ego procelli de Patre : nihilo minus modus proceuionis Spintus a Patre ineffabilis & incomprehenfibilis apud theologos nuncupatur , cum modus nativitatis apud nos notilhmus fit. Propterea de proceflu hoc Datnafcenus dicit : Alius modus exiftcntiz hic incotnprchenfibilis, alius quam nativitas Filii. Hzc funt, quae volui rclpundere.

PaoviNc. Intelleximus procefTum in divinis ex refponfo, ex qua rciponfione tria eliciuntur. Primum, quod nomen procclfionis in divinis eft commune Filio *it* Spiritui fanfto. "eeundum , quod magis proprium eft Spiritus fanfti quamFiiii. Etcaufa eft, quia proceflio per modum verbi eft magis nota nobis, quam ex parte voluntatis : ideo noio$n proccflionis tribuitur Spiritui fanfto. Tertiumeft, quod proceflio dicitur clientulis . Modo qugro de ifto tertio , cum in perfonis divinis non repenatur nili efientia *it* proprietas, feu relatio : quid eft hoc diftu , quod proceflio eft eflentialis *io* perfona divina? Eftne nccinerc eflentiam , efle , feu fubftantiam ab alia ? Quia proceflio videtur efle egreflus. Si autem eft proceflus eflentialis, tunc Spiritus capit eflentiam a Patre : & cum efle fit idem quod cflentia , idem igitur funt penitus altero fumpto. Qozro, li fic intelligitir illamprocefEoincm ellentialcm, dicatis, ut concludamus .

EFHIS.

AhKo Chaixti »-»«»- Eph Ex. Talem intclligo proceflionem Spiritus * Pitre, per quam *Spiritus* accipit efle a Patre» & omne * quod eft, proprie dicitur Spiritui Iânilui.

propre du cirar. h. PioviNC. Placer, habemos hanc conclufioncm> quodacopcre Spiritum fanclum procedere a Patre, eft efle reale. Tunc dico fic. A quo Spiritui fattâus in divinis accipit efle, ab illo dicitur procedere: fed dicitur quod Spiritui fanftus accipit efle a Filio: ergo Spiritus ianâus procedit « Filio in propria fignifieatione procei* ltonii, Ut dixiftis. Quod autem Spiritui accipiat efle a Filio, hoc poteft oftendi multis tcftimoniii. Dicatis.

Ephbs. Nos primum Jam concedimus, fe« ultimum negamus; & aceo petimus ut often» B datis, quod Spiritu: fandus accipit efle a Filio.

Prov. Placet quod didum eft quia jam concludemus, quod Spiritus ianâus accipiat efle a Filio. Primo offenditur ex auâoritatc fandi Epiphanii, qui in quodam opere vocato Anchorato, quam auâoritatem tranicripht generalis Camaldulenfis ex libro Greco. Primo ^icit k P*ter Filium vocat eum qui ?'óβûΓ·T e* ipfo eft, Spiritum vero fanctum, qui iolus ab utroque eft: modo fi Spiritus eft ab utro* 3ue, ergo accipit efle. Item in eo opere hoc r>. icit: Quemadmodum nemo novit Patrem ni- .* tiré- |i Filius, net Filium nifi Pater; fle c audeo d*®1*: ncc Spiritum fandum quis novit nifi C Utiα Latina Pater, dc Filius a quo recipit, & a quo procedit: nec Filium, nec Patrem, nifi Spiritus gio-- ptf- fandus, qui glorificat veraciter, qui docet om- ,4nia, qui a Patre «t Filio eft. Ex hac auâo- ttMtftrat. ritate fandus Epiphanins pro eodem accipit procedere a Patre, procedere a Filio, *fc* efle ab utroque. Ergo cx hoc tcftimonio habeo, quod Spiritus capit efle a Filio. Dicatis ad nane auâoritatem.

Ephes. Cum polheitus fueris probnr Sf ritum accipere efle a Filio, nullatenus facere potuifti, ncc produxifti aliquid jacens apud aliquem doâorem ecclefic; nec ab aliquo colligitur. Nam ii Spiritus fanâus eft a Filio, non proptor hoc procedit a Filio. Nam efle D multipliciter dicitur › neceft necelfarium, quod omne quod eft ab aliquo, ab ipfo habeat efle, nt concludis. Quod dixifti, auâoritas ultima beati Epiphanii nedum non opitulatur, fed facit contra vos. Non enim fandus Epiphanius dixit Spiritum accipere efle a Filio, fed accipcre a Filio. Hoc autem ipfe dixit, habita oc- 7»-«Îi<. CAfione cvangelii, in quo Dominus dixit: vd *mt rtiipic*, *V* aaaaariar *veiii*. Unde manifeftum videtur, fandum Epiphanium non habuiflc intentionem ut dicitis. Nam ft ille habuiffet intentionem veftram, dixiflet fic, quod nemo nofeit Patrem & Filium, nifi Spiritus fandus, a quibus pi^cedit. & accipit: hoc modo monftraffet efle idem, accipere *fe* efle. Cum £ autem diftingutt per pronomen, & inducit, videlicet a quo procedit, *8e* a quo accipit, fignificat diverium efle, procedere *8c* accipere; & quod procedere fignificat fubfiftcntiam libi a Patre, accipere autem confonantiam &r squalitatem & conglorificationem ad Patrem & Filium, fecundum quam ipfe Spiritus annunciat difeipulis quas funt enuncianda, habita occatione a Filio. Ergo nihil facit h&c auâoritas ad propofitutn, a nextro horum concluditur Spiritum acetperc efle a Patie & Filio. Hoc conteffantur mihi beatus Cyrillus & Chryfoftomus, quo catuiia rttm beatus Joannes Chryfoftomus 4 exponens X v. auâoritatem evangelicam, Spiritum accipere a Filio dicit: *Jtàfut* ⅄ *me*; hoc eft, a quibus ,■;-». ego dixi, id eft mca feientia; videlicet, conlona ei dicet. Beatus autem Cyrillus in 1 hefaurii camdem annotationem exponens, dicit: cc«p. «4. Non enim nature fignificabat differentiam fui At Spiritus, dicens Filius, quod a me accipiet, *fe* annuntiabit vobis: fed quod uteretur verbis illius propter fubftantir identitatem. As omnino cjufdem nature squalitatem, *fe* cjofdcm hortaris. Cum autem patres r intellexerint, t I(S Îuod de verbis dicitur, Spiritum aceipere a lutmi >iu ilio, *fc* annunciate apoftolis; non utique ab'<rfc"· hac voce poflumuscapere, Spiritum accipere efle a Filio.

Prov. Audivimus quae dixifti, volens tul1ère fenfum illius fandi viri Epiphanii. Sed nunc volo inftare, quod illa fit intentio Epiphanii, quam dixit: unam rem efle ab alia, non alio modo poteft intelhgi, nifi ut capit elle Inum, quod eft ab illa No: dicimus, *fc* beatus Dionytius in capite x. dc divinis nominibus, quod creatura funt a Deo. Modo quæro a vobis, ti per hoc quod creatura funt a Deo, intcHigitur quod capiant clic a Deo.

Ephes. Hoc ita fefe habere dicitur: fed propter hoc non fequitur, quod omne quod eft ab alio, ergo accipit efle ab illo.

Prov. Confitemini, creatura eft a Deo, ergo accipit efle a Deo?

Eruas. Confitemur de creaturis, quia per eum modum dicuntur efle, quo modo capiunt efle.

Pior. Datis rationem in crcatutis, nunc in diâo Epiphanii, cumdicit, Spiritus cftaFilio, verbum iftud, eft, importat efle: aut importat illud efle quod accipit a Filio, aut aliud: nou eft dicendum, quod imponat efle extraneum a Patro. Ergo necefle videtur concludendum, quod accipiat illud efle, quod habet Pater, quia unum efle eft in divinis nominibus: 8c iftud effe capitur, cum dicitur. eft a Filio. Secando Epiphanius in hoc diitv praemittit duo diâa evangelii.

Erhes. Difcutiamus hanc primam auâoritatern.

Prov. Volo hanc audoritatem dicere, quia didum eft in eodem contextu.

Erhes. Legatur auâoritas.

Prov. Eam dixi ad lueram.

ErhEs. Legatur, quia ille liber apud nos habetur fufpeous.

Prov. Volo inftare, quod ubicumque rcperitur, eft Spiritus, fequitur, ergo capit efle a Filio.

Ephes. Legatur.

Prov. Pnelupponatis, quod ita fit, *fc* liber veniet *I*: & vosconcefliftis, quodeft a Filio, icd f,,ιιr,°7ui"* non capit efle. Nos mittimus pro libro: *medio* w «afrah-- tempore prariupponamus hanc auâoritatem. ue,e«'el' Nemo novit Spiritum, nifi Pater & Filius, a quo procedit & a quo accipit. Sic ergo modo continuando dicit ite: Nec Filium, nec Patrem quis novit, nifi Spiritus, qui veraciter glotificat, qui docet omnia, qui a Patre *8c* Filio eft; etiam quod primo dixerat, accipit, nunc dicit eft: '8r cum in divinis fit unum efle, & hoc » 14 * verbum, eft, delignet efle: ergo id capit a Filio, h Acncccflc oporteret diceret fi hoc non effet, quod effet a Filio, prout creature a Deo, «ι-«- quod «t CtClIBtL,I

!

Γα,,1τ,λ jy, qm>d hxc fit fenteiiti* Epiphanii, quod per ver- A bum » eft, intelligat accipere eflentiam; it* dicit in eodem Ancnorato parum fupra. Spiritus fariftus femper non natus, non faâus, non confrater, non «vus, fed deiubftanti* eft Patris *Se* Filii: ergo per verbum, eft, non poteft intelligi, niti quod accipit efle.

ErHBs. Dicitis, reverende pater, quod quia Spiritus fandus dicitur efle a Patre & Filio, ergo habet efle a Patre *Se* Filio: intelligitisne per hunc modum, ut quando dicitur Spiritum efle* Patre, iotelligatur a peifona Patris: quando a Filio, a perfona Filii: quando ab utroque, a perfona utriufque?

Pior. Dico, quod cum dicimus efle « Patre, intelligo, ut a perfona Patris: idetneumdi- B citura Filio, &.* a perfona Filii, quando dicitui ab utroque, in quantum funt unum principium, quia principium Patris communicatur a Patre iu Filium, & eft unum & idem.

Ephes, Dum intelligitis, Spiritum elle a Patre, id eft a perfona Patris; *Se* cum a Filio, *Se* * perfona Filii; cum dicitis Spiritum ab utroque, quid poteft intelligi, niti * duabus perfonis? Maneat hoc pro nunc. Cum audivimus Spiritum* Patre, & habeat elfentiam ab eodem, hoc inquirendum eft in perfona Fi, lii › tum confiteamini pari modo Spiritum procedere a Filio & a Patre, nunquid audiendo Spiritum elle a Filio, intelligitis quod capiat efle? C

Prov. Nos cum intclligimut, quod eft a Patra, intelligimus, capit elle a Patre. Et cum dicimus fimili modo, quod eft a Filio, capit efle a Filio, qui habet unam fubftantiam cum Patre: & bonum eft, ut non recedamus a primo argumento, videlicet quod accipere efle, fit habere efle, ne recedamus * materia fpirationis.

EPhEs. Nunc nos non inquirimus de auâoritate, an Spiritus accipiat a Patre vel aPilio, fed de eo quod dicitis, quod procedit de utroque.

Prov. Videamus, cum dicitur, çft ab utroque, utrum per hoc debeamus qicere, qnod accipiat efle; (eu dicatur a Patre vel Filio, vel ab D utroqno: quod eft clavisintelligentiz.

Ephes. De hoc inquirendo nos ante petivimus, Aconccfliftis, quod cum dicitur, Spiritus eft a Patre, capit efle a perfona Patris. Videamus quid fequitur ab hac conceŒone. Magnus Balilius in fermonibus quos tecit contra Eunomium·, cum haberet rationem loquendi de proceffione, hrc dicit: Generat Deus, non ut homo, led veraciter generat; *8e* id quod generatur ab eodem, eft verbum nonhumtnutn; A' emittit Spiritum per os, non ut eft humanum, cum nec os corporaliter fit apud Deum: ab eodem autem Spiritus, non aliunde· Si autem cum audivimus ab ipfo cife Spiritum, necefl'irio intelligimus efle ab eadem perfona, jam clare Bafiliusdcc'a- E ravit, a perfona Patris tantum elfe, non a Filio.

• Centra

Paov. Quod dicitis, non videtur exiliis verbis inferri: imo dicit tie Balilius in j. libro contra Eunomium k, quod Spiritui fanAusaccipit efle a Filio: & eft hic liber antiquiflimus. Prxterea in *eo* quod nunc dixifti exBafiiio, quod fenerat Pater, non ut homo, *Se* quod mittitur piritus «Patre, ut a Dei ore; confitemur quod Deos oon habeat os, nifi per fimilitudinem, *Se* metaphorice eft locutus, quia in divinis feripturis Spiritus oris eft idem quod prôeedeas a verbo; *Se* fic intelligendo, cum dicitur Spiritus oris ejus, verba hzc ad noftrum faciunt propofitum. Sed id etiam quod dicit Balilius in loco allegato per me, bene facit ad propofitum.

R w Q Christi 14M»·

Ephes. Inquiramus primo de his que diâa funt, poftea procedemus ad aliam auftoritatem.

Paov. Ifta eft confirmatio prime auftoritatis, *Se* legatur, contra Eunomium*: Qux ne-/ ceflitaseft, quod Spiritus cum fit tertius in perfona, fit tertius ineflentia: dignitate quidem fc—, eundus eft a Filio, ab ipfo habens efle, & ab ipfo •ceipiens, *8e* annuntians nobis. Hxc cuâoritas eft confirmatio prime.

m dtfpuu- SSiatÎS·*

Ephes. Ad hanc poftea refpondebimus, nunc inquirendum eft dc illo quou primo propofui» *ilis.* Quzrimus a paternitate veftra,' ti beatus Balilius cum dicit, Generat Deus Filium, fle ab ipfo generatur verbum, & emittit Spiritum peros, quid vult fignificare cum dicit, quod Pater generat a fc: lignificat, an ab eflentia iua s vel a perfona fua? *Se* cum dicit. Emittit Spiritum perosejus, iigniiicit ab eflentia fua, vel a pertona fua? quid fignet hoc verbum a *ie;* explana nobis·

££adCracu *fcrjF*.**.?* **"..">

Prov. Si refponderetis ad argumentum, quod efle A* eft lint idem, poflem vobis refponderc. Refpoudcatisad quzfitum, quod emanat ex auctoritate Epiphanii. Id quod dico, an itnpertinens eft? ' relpondete ad id quod vultis; refpondeatis, quomodo intelligitis illud Bafilii, capit efle a Filio?

Ephes. Si vos oftendifletis per auctoritatem Epiphanii, Spiritum habereeflea Filio, nosabfolviflemus veftram propofitionem, cum propofueritis hoc, *Se* nonaum oftenderitis. Non hoc dicit magnus Epiphanius, quod Spiritus habeat efle a Filio, led quod eft a Patie A* Filio. Polito quod ita dica:; ad hoc quxfivimus, ut diceretis nobis, cum auditisSpiritum elfe a Patre vel Filio, ii intelligitis a perfonis: *Se* dixiftis, Îuod tic t nam per hoc allcgaftis au&oritatem piphanii. Cum autem nos mutavimus materiam ad audoritatem beati Balilii, quxfivimus etiam, nunquid ita intelligitis *f* Refpondeati: ad hoc quid ientitis, ut poflint omnia dilucidari: li habctisaliquam auftoritatem in contrarium, dicatis: poftea de ea inquiretur. Iterum quxmnus, A* non deficiemus querendo, nunquid intelligitis, cum auditis, Spiritum procedere a Patie, ideft, a perfona, Alie a Filio, *Se* fic ab utroque?

Prov. Clare reipondi, quod intelligitur de perfonis: led ad meam non refpondetis.

Erhes. Secundum confcflionem quam habuimus a vobis, cum Balilius dicat, quod habet a Patrp, ex ipfo, non aliunde; ipfe fatis explanavit, quod eft a Patre, *Se* non aliunde: huc tameneft, ac fi diceret, procedere a Patre tantum.

Prov. Ibidemdifputat Batiliuscontra Eunomium, qui tenebat, quod erat Spiritus creatura; & ideo dixit, a Patre, non aliunde: aliunde defignat fubftantiam, ideft, nondc alia fubftantia. Et propterea, ut non conculcemus materiam, dico, quod Spiritus habet efle a Patre *Se* a Filio. An efle quoa habet a Patre, eft diverfum «li efle quod habet a Filio? Neceflario apparet, quod Spiritus (it a Patre in unitate eflentix: ergo Spiritus çft a Patre in unitate eflentix Patris,

&cft

& eft a Filio in unitate cflentiae Filii, ut verifier-tur verbum, eft, potitum inauâoritatc Epiphanit *, qui dicit in eodem Aochorato : Spiritu» Temper eft, non natur, rsn faftus, non confrater, non nepos; fed eft de fubftaatia Patris Filii. Ergo efle a Patre & a Filio, eft acctpete illam eflentiam, fecundum teftituonium Bafilii qui dicit: Accipit elfe a Filio, A non eft diverfum efle.

E v h v s. Iterum nt coueeffum fuppofeifts, Spiritum accipereeffe a Filio, quod nec magnus E-piphanius dicit, nec nos concedimus, nec ab *eif-dem* verbis poruift is clare oftenderc: imo econtra auftoritate magni Bafilii contrarium dicitur. Iterum revertamur ad Bafilium.* nam vifi cftis dicere contrarium vobis & his qus primo diâa fucruat ; quia cum Bafilius impugnaret Eunomium dicentem creaturam Spiritum, ab ipfo Patre dixit effe Spiritum, videlicet abcflencia Patris, A non ficut'una de creaturis, videlicet abaliacflcntia . Jta vos dixiftis.

Paov, Vellem nt rcfponderetis ad quarfitum I

Er» Is. Vos videmini dicere contrarium , cum fecundum fanâum Balihum dicitis , non aliunde quam a Patre: & primo dixiftis, quod a Patre & Filio ; 8c fic contrarium.

Pm. Vos introduxiftis illum terminum aliunde b , ego dixi, quod efta Patre de effentia , quz eft confubftantialis Patri & Filio, Spiricuscft *balio. Nonne exprefle declarat Bafilius, quod capit effe a Filio? Et ita dicit Epiphanius» de iuoftantia PatrisΛ: Filii: ergo habet illud efle a Patre dc Filios fi habet, ergo recipit : &hoc£undaverunt doâores ex auâoritate feripturz.

E fh BSr Hoc quidem diligentius poilhac esaminabimus: fed ut magis declaretur auâoritasBafilii , querimus, an intelligatur in divinis idem cflentia A periona, fecundum doftores ecclelir.

P a o v. Refpondebo faciliter. Dicimus, quod effentia Bc pertona funt unum A idem fecundum ,cin» & differunt fecundum modum intelligendi noftrum ; ita quod perfona intelligitor conftituta ex effentia & proprietate. Nam quia diftinguuntur fecundum rationem , ipfa effentia communicatur perfonis , fed proprietates nullo nodo communicantur: A hoc eft ex vi ipfius relationis. Hoc vos habetis per veftrutn Gregorium theologum · in libro de tnyilent» epiphanic : Pr^Pnct11 autem unicuique incommunicabilis, alioquin non effet proprietas, fi transformaretur tn altcium . Ad hoc ut remaneat diftinâio perfonarum, oportet ut proprietates conftitutiv* fint incommunicabiles : & ideo dicunt doâores, quod noneft niliorigini» in divinis ; & propter iftam originis relationem faciuntfeparationem . Nam folum ifta duo remanent diftinâa, Pater eft Pater , Filius eft Filius : omnia alia communicantur : & ita vult intelligere Epiphamus. Ipie volebat intelligere deconelativts originis , que conftituunt perlonam : &: haec funt *duo,* quo aliquis, & quo ab alio . Cum ergo omnia communicentur preter proprietates , feqeitur quod cum dicitur, quod una eft ab aha, quod recipiat ab alia effe · Modo declaravi id quod dixeram: dicatis modo ad qurfituin meum, quomodo intelligitisdiAum Baffin ?

Eiiiti. Quomodo diftinguantur adi.nvicem in divinis periona ab effentia , non eft przfentis tempori,confiderare. Nam h>rte in hac partenon differimus, icilicet qttod dtlfinguatur perJona ab effentia, ut differt proprium a communi , ut dicic magnos Bafilius « feribensfratri Gregoiio, quemadmodum elfentia hominis commeni ratione s , & perfona alicujus. Hoc videtur, quod A vobis una nobifeum videatur. Nunc venio ad primum quafitum ; quia dicit Bafilius , quod generat Pater a fe, & mittit Spiritum per •s ejus, quid vult Cgnificare per illud, a fc, a periona, vel ab alio?

Pior. Dixi, quod cum dicitur, quod Filius fmetatur a Patre, idem eft ac fi dicatur , quod llius generatur a fubftantia Patris » ita quod *periona eft* principium quod generat, dceffentia communicatur , ita quod effentia non generatur » Dico, quod Pater eft principium quod generat , quia Pater importat, fuppofitum , edentia divina non eft illa que generat , quia non fignificatur ut fuppofitum : aâiones funt fuppolitorum , effentia eft principium quo generat. Propter quod dicimus inhumanis, ille qui ('cocrat, eft hic homo , & hoc fuppofitum , A tare eft periona qur fufeiptt, & qur eft · Caufa hrc eft, quia adiones dicuntor effe Juppolicorum. In ilio homine eft humanitas: ifta humanitas dicitur principium, quo homo generat: Bc propter hoc itte homo non communicatur ifti filio, fed natura communicatur, quia filius generatur in eadem fpccie . Id quod communicatur in inferioribus, eft natura: id quod agit, eft fuppofitum, & eft perfona. Nunc in divinis dicimus pariformiter , dicimus quod perfona Patris fignificatur ut fuppofitum : ergo perfona Patris eft illa que generat , & effentia principium quo generat. Natura divina eftprincipium, quo ifte Pater generat Filium : & ideo Pater non communicatur , fed effentia: & quia eft eadem numero, propter hoc non poteft dici quid commone , ut humanitas in inferioribus , fed folum habet rationem communis , in quantum eft communicabitis. Haec eft caufa , quare Filius dicitur generatus a Patre , ut a principio. Eft autetn ab effentia divina, ut a principio, ftante identitate rcali cum qualibet perfona: Bc fecundum omnes doftores Grzcos Bc Latinos, fola relatio eft illa quz multiplicat perfona» in divinis, quae dicitur relatio originis, ad quam duo pertinent, a quo alius eft, A qui ab alio eft . Modo Spiritus eft ab alio, nihil aliud eft, quam capit efle ab alio, Nuncfequitur , quod cum relationes originis , a quo eft alius, Bc qui eft ab alio,& nulla alia eftdiftinâio in divinis, niti per ifta duo: ergo fequitur, quod li quo periona eft ab alio, dicatur accipere efle Aeflcntiatnabillo. Et ifta eft intelligent:* magaiEniphanii Bc Bafilii, cum dicunt, quod Spiritus habet efle a Filio : modo ftat ifta ratio, efle ab alio in divinis » idemeft quod procedere . Sed oftenlumcft, quod Spiritus eft a Filio per auâoritatcs alias : ergo (equitur , qqod procédât . Credo, quodhec lit vera & clara veritas, nec auderem dicere contra.

And. Hic venit liber, Bc fuit leâa auâoritas Epiphami, in Grcco primo .

Ephi». Hic dicit R , quod Spiritus procedit a Patre, Bc accipit a Filio : modo in eodem fermone, cum dicat a Patre &Fitio, debet intclligi fecundum expofitionem fnc fidei, qui eft « Patre , Bc accipit a Filio . Sequitur audorit..»: *Iffc etc ilinficdbir ,* [redacted] *, V vein «ani*.* Si a Patre procedit , Bc a mc accipiet, ficut nemo cognovit Patrem nifi Filius, &econtra, audeo tic dicere, quod nemo novit Spiritum nili Pater Bc Filius, aquojroce-

Coii* ŋ o XV.

die, & a quo accipit ^nce Füturn , nec Patrcm,nif> Spiritus, qui glorificat 8c tcftifitxtur, qui a Pâtre & Filio. Videtis patres, quod veibutn, eft, non jacet - , quod accipiebat pater tfte, St per hoc volebat arguere , Sc efle, arguendo cx illoterbo: hic non adiaccr illud verbum, eft, fed dicit a Patre fle Filio, poflumus intelligere fecundum theologiam k fle doétorcs, ut taliter lit Spiritus a Patre St Filio, ut habet: fabtiftentiaoa a Patre , fle a Filio dari, fle accipi ab his qui in ipfum credunt. Et lie non nobis obftat hac auctoritas, nec colligitur quod propofuiftis.

Ptoj. Quod hoc verbum, eft, non fit, cum dicitur a Pane Sc Filio , neceflario intelligitur verbum principale, fle doctores hoc faciunt in eorrelativis riginii, cum dicunt a quo alius, & qui ab alio: flr przterca m iftomet Λ⊳Chorato paulo ante eft hoc vcibum ' eft. Dicimus Filium, qui ex ipiocft. Spiriium qui ex utroque* In fecunda autioritatedicitSpiritum, qui ex Patte fle Fi**o. M^do probo, quod ex neceditate intelligarur: quia in illa propofitione importat intentionem propolitionis a quoi modo non eft proccffio m reipeetu termini a quo , niti in ordine ad terminum ad quem. Ita hic cum importetur haec relatio ad teiminum a quo, de necflitate oportet incH ligete terminum ad quem . Modo terminus ad quem proccflionis Spiritus, eft iplutn fuppofitum Spiritus, accipiens elfe , quia per p'roccilum communicatur eilei ergo de decctitate intelligitur; eft»

Ephbs. Etiamfi confideremus , quod in iftis auâontatibus intelligatut eft , licet hoc pqlfct aliter intelligi, ut diximus, nihilominus andientesa Patic, vel a Patre Ac Filio, non dc neceffitate debemus intelligere de fubftantia Patris , vel perlona Patris, fed poflumus intelligere non dicfetionem, perquam Filiut a Patre, fed unitatem potius, lecunduro quam ita fe habet, ut ejuL dem nature lit Filius Patti *; ita Spiritum ic habere ad Patiem St Filium. E: hoc hos rcpcriemus M auctoritatibus lanâorum doâocum cccfchrt beati Cynlli colligentis ab auâoritatibus lcripturaf a^' <onc*u",t Spiritum efle ab « eflentia Patris & Filii, pro qtlo Certamen illud contra h«ret't0* dicentes ahentim efle Spiritum a fubftantia Patris Filii. Sed ut revertamur ad auCtor,UtemProP°^um» neinfcfta relinquatur, dicimus dc auftotitate Bafilii, cum nondum ma» nitefte reipondctitis, quod ii dc perfona dicit f , drillad, aliunde, ad aliatn hypoftalim refertur) manifeftumeftillumdixiflc a perfona Patris lola. Si autem auftoritas iplius fanai refpicit eflentiam Patrit, qu* eft communis ambobus, fle ab ipfo dicit, non aliunde, id eft creatum S: nam procedere Spiritum a Patre manifeftum erat, nec erat necetfe oftendi. Ergo fipiphanius dicens a Patre fle Filio, non ex neceflitate vult oftendere abeifdem perfonis, fed a fubftantia earum, ut fit eifdem confubftantialis. Ergo non in divinis fequiiur cr nccefiitate illud ›quod dicitur ab alio, quod habeat elle ab eo , a quo dicitur efle : fcilicet Spiritus poteft dici efle a Patre & Filio, id eft a lubflantia utriufque, qnia confubftantialis.

Paov. Ego habeo duo diâa cx hac refponfio*ne< Primo, quod capiendo verbum, eft, in auctoritatibus , non (equiturk quod licet eft 8 Filio rep-*1 «A·· quod videtur coutra illud quod dicebacisprtmo , cam ponebamus , eft j St quod tritis magnum fundamentum in auctoritate Bafiin di»e»tl«, quodeft ex perfona Patris, fle non aliunde: ergo non eft exalia perfona. Dicimus quod non credimus, Bafilium exponere illud verbum, non aliunde, id eft non cx alia perfonat quia Bafiltnscontradicerct tibiin codem libro, fi dicat non aliunde, id eft non ex alia pertona) St alibi dicat, habet efle a Filio: Ss idco oponet quod vos oftendatis , fi aliunde habet fenfum quem dicicis. Hic eft Bafilius, quem legamus .

Can*. Hora tarda eft, furgamus, Sc in die Mercurii conveniamus.

And. Spirituali fermonereferasccetusfacer, pro dic illa folatus eft, bora jam tarda .

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD DXCIMAMQpINTAM COLLATIONEM.

1 Ri/^vadtrv.J ClariusexGrcGO feriprore feiEoue«t. Cc: a«Vrr«iM M* «M nii l»nn. Iterat mffnntc, <V*iw «4 en . frnteren mngnniiiflitt bet item timetur, «Uttnn Sfiritut ea fili» beLet <> nceifit. OmnU* intelligntii ya«4 «//at»* »β , tieile , rancjac MlwrZai fucettmttt.

8 feebeem, Gracut fetiptor feHsonc decimaoAava props finem ια dirtis Joaants fic au : JV»v eft *··, «j· , biiititr « 9aer» 6· fili» efteien ex «/· malteruae teSernm, xeminibaefefiiii, tmiitett Vtriatn , eteeeffxri» iutlHfUituin eft ; ^uemnimedwm i»ft»tet Se Siftreriene O Siftinffiem hiemet , uiwniwr bii verbi·, t f·* 0- at s/ifv<4. fani» fufra s Cilnim, ixfxie , vt» , «7 ex iff» »A : Sf>ritxm ver» , yai 48 ttiri/fae; fabintelligitar e/i . fit fetant» etiam HSn Sfiritut aatem , in^utt, cx Patre &Cili»; in bit taabtiifr»f»ftti»nibui c»ntiaetar vrr>·>" */!· SrcGtacus .

COLLATIO DECIMASEXTA.

DIE v. M1ITII.

viailvritatiiei fanilwtm fatrem Efifbtnli ty Baftlit prabater, ifirtlnm janilum ↓rocrtlcri Λ Tatrt CT Filio .

A ND. ΛΛιοιvι, modoque, proutfuperius diftumcft, ccepit Provincialis hoc modo.

Pxov. Cum benediâionc fanftiutis veftrm dimiiimus in praecedenti aâu auâoritatem Balilh ' adduAam per vos, pater reverendillime, in qua auctoritate dixiftis, Spiritum, juxta incentioucmBalilii, efle cx ore Patris, Ac non aliunde, id eft a nulla aliaperfona, prout cxpofuiftu . Ego rcfpoodebam, quodly, aliunde, licintclligcbatur, id eft ex nulla aha lubftantia quum Dei. Ratio eft, quia Bafihus tenet in libro*contra Eunomium, quodSpinius lisnftus habet elle a Fillo. Non poterat ergo dicere, quod a nnllaulia perfona eflec line contradiùione. Et fuper hoc qu«livi, ut videretur originale iplius Bafilii, ut veritas innolcfccrcc omnibus de intentione Bafihi, quia talcs doAotes funt noftra fidei fuudamenta . Nos vidimus totum capitulum Bafilii , flr cum duobus intcrprctibusconati fumus, ut ilia verba , nullo addito vel dimiflo, transferrentur fideliter . Hic habemus Bafilium antiquiflimum St translatum : flr ideo primo Latine, propter reverentiam Latinorum, legam, flrindem Grrco, vel ccontra.

And. Fuit leftum inLatino, deindcGr<-c, volens *proferre i* harc *retulit* ·

Paov. Quia auftoritas ifta allegata per vos videbatur facere vim, necefle fuit , ut ex antecedentibus & iequcnttbus appareret intentio 'Bafilii.

Cnutt <41** • Volau **4?*2X Nt'lit.

Bafilii. Modo dicemus Latine fecundum fententiam hujus capituli, ita dicit«. In ifto capitulo apparet manifefte, quod beatus Bafilius intelligic, non aliunde quam a fubftantia Patris Ar Filii ·, dicit fic modicum ante contra Eunominms Tu fimiliter ut infidelis divin· fcriptune adveriariua ad blafphemiam jsroperas: & quia jproceflio Spiritus ex *Deo*, nativitas vocata nonck, idcirco neque oris Dei Spiritum effe credis, fed opus manuum Deis Bc exempla humana contemnens, evertis qu· cx eis confiant divina dogmata, cum debueris divina verba audire cum timore, Bc omne quod dicitur Cufcipere, Bc non ftolidifiime contra pietatem argumentari. Gignit Deus, non ut homo: gignit autem vere, & ex ipfo germen (advertite quia non eft hic, eft, cum tamen intelligatur t quate non debetis arguere defeâum hujus verbi) enunciat verbum non humanum, enunciat verbum vere, Bc cx ipfo emittit Spiritum per os, non humanitus, quia nec os Dei corporale eft t cx ipfo Spiritus, non aliunde. Modo videtis', quod arguit contra illos qui volebant dicere, quod erat opus manus Dei; Bc fuadet, quod non eft niü de fubftantia Dei. Sequitur; Operatur Deus manibus non humanis, operatur non ex ipfo producens creaturas, fed operandofubfifterc faciens, ficut que manibus operatur homo, non cx feipfo producit. Filius eft Filius, Spiritus eft Spiritus, non creatura. Nec de Filio qurras, quare Spiritus non fit vocatus: nec de Spiritu, quare non fit Filius: nec creaturam Filium aut Spiritum effe blafphemcs. Filius Dei, fruâus fanâus ex fanâo, fempitemus ex fempiterno, Spiritus fanâi largitor ad fubfiftentiam formationemque creatur·. Hucufque apparet, quod ly, Non aliunde, intelligitur, id eft, non ex alia fubftantia. Secundo, quod eft Filius fanâus ex fanâo, fempitemus cxlempiterno, Spiritus fanâi largitor: fequitur, Îiuod fi Spiritus fanâi largitor, quod Spiritui anâus accipiat ab eo effe · Dicit enim Athanafius contra Atianos in tertio libro: Ipfe Spiritum dat, (de Filio loquens) Bc queeumque habet Spiritus, a Verbo habet. Modo clarum eft, quod Spiritus fanâus habet effe: ergo fi quacumque habet'Spiritus, habet a Verbo, ergo habet effi» a Filio. Et hoc concludit Athanafius folum ex hoc, quia dat Spiritum · Ergo ex ifto capite Bafilius vult, quod Spiritus fanâus accipiat effe a Filio· Modo Bafilius in eodem capitulo dicit, quod eft notabile capitulum faciens ad propofitum· Sed ipfi vidiftis auâoritatem Bafilii, Bc ideo audiatis iftatn, quia eft ad idem, in capitulo quod inferibitur: Quod nifi quis cx Deo Spiritum dicat, nec .Verbum quidem.

raioi. i. rr' r*·, hi. ç. »<»«£ Ea.

Erhbs· Auâoritas ifta çft ex alia parte

Pbov. Placet.

Lihii. Quia colligitis diverfasauâoritates, quafi effent in eodem capitulo, fic fcciftis de auctoritate Epiphani i, que viie funt una, Ac erant quinque. Hoc non permittit intentio difputantis, fed inducit confulionem: ideo funt inquirenda ifta primo.

Ptov i NC.' Dicatis ad iftam quam vos induxiftis.

ErhKs· Hoc colligitur ex interpretatione auâoritatis per vos pridie produâe, Sc ex omnibus per vos diâis, quod cum beatus Bafilius dicit Spiritum effe ex Patre, non aliunde, non debet intelligi proprie de perfona ipia Patris, ne intelligatur Spiritum non habere elfe nifi a perfona Patris; fed fimpliciter ex Paire, videlicet ea natura Patris, ut fic intelligatur illud> aliunde, non ab cxtrinfeco, neque ab alia natura videlicet tanquam unum dc creaturis» ut Eunomius dicebat. Hanc igitur tuam expolitionem Bc nos fufeipimus, Bc confcqucntcr dicimus, quod quandocumque audimus Spiritum effe a Patre, feu a Filio, non cogimur intelligero propter hoc, quod fit a perfona Patris, feu Filit, autabutraque perfona.* fedpoffumus fimpliciter intelligere audientes a Patre Bc Filio› quod ea fumantia eorum» id eft confabftantialis, & non ab alia quadam fubftantia› tanquam unum de creaturis: hoc enim & fanâi patres in multis locis fyllogixando-dixerunt. Si autem cum dicitur, Spiritum fanâum a Patre 6 Filio, ftatim neceffe erat intelligece a perfonis, non utique fandi ita fyl.logixaffeut, Ac ifta oftendiffent.

Provinc. Ex verbis tuis duo collegi, Primum, quod fi non dicatur in verbis Bafilii quod Spiritus procedat a Filio, non cogamur hoc dicere. · Secundum, quod intentio Bafilii fuit ifta, quod Spiritus non effet alien· nature, quam natur· ipfius Patris, & quod non intelligitur ex Patre, fed cfsenti· Patris Bc Filii confubftantialia, ita quod fecundum verba veftra, effcatiaeft illa producens Spiritum. Dicitis fic?

Epnas. Intentio magni Bafilii, cum certaret contra hzreticos, qui dicebant Spiritum alienum a perfona Patris Ac Filii, non erat oftendere unde procederet; non erat intentio Bafilii oftendere unde Spiritus haberet cfsentiam: hoc namque 8e ipfi haeretici concedebant, Spiritum habere 1 caufam a Deo. Nec etiam erat opus oftendere ex qua perfona habet effe: nam hoc certum erat percvangelium, cum dicitur, Spiritus oui a Patre procedit: fed intentio Bafilii erat, utonenderct, quod Spiritus fandus eft ex Deo, non ut aliae creatur·, fed ut produdus ex fubftantia, ut Filius. Propterea cum dicit, Ex ipfo Spiritus, intclligit cx fubftantia ejus, non ab cxtrinfeco.

Pxov. Dicitis, quod intentio Bafilii eft, oftendere, quod Spiritus lit ejufdem nature ut Pater & Filius, Ac non alterius, ut hrretici dicebant: fecundum quod non intendebat Bafilius tradare de caufa Spiritus, an efset Pater vel Filius. Tertium eft, quod intentio Bafilii eft, ut Spiritus effet de fubftantia Patrii, Λ: non de alia fubftantia extrinfccus. Hec funt qua dixiftis. Quoad primum fumus conformes, quod Bafilius conatur oftendere, quod Spiritus non fit alterius nature a Patre Bc Filio, ut ncrctici dicebant, tc hoc concedimus. Quoad fecundum quod dicitis, quod non fuit intentio Bafiliidicere de caula, an fcilicet Spiritus fanâi caufa fit Pater Bc Filius; ad hoc dico, quod fecundum hoc fequitur contrarium ejus quod dixiftis. Nam dixiftis, non aliunde, id eft, non cx alia perfona- Modo dicere quod ifta perfona non eft ab alia› eft traâare caufalitatem. Secundo, quia dicitur in textu, quod Spiritus eft ex oreDei, tunc inquiro, an intelligat *ex* ore Dei id eft Patris; an ex orc Dei, id eft Filii. Quocumque modo refpondeatis, *oportet dicere*, quod loquatur dc caufa Spiritus fandi, id eft de principio- Quoad tertium concedimus, quod Spiritus fit de fubftantia Patris·. & quia eft eadem numero fubftantia Pattis Ad Filii, non eft poffibile

aut

ant imaginabile, quod fit de fubftantia Patria, quia fit dc Cubitantia Filii : St fecundum quod accipit Spiritu* de fubftantia a Patre» ita neccffarium eft ut accipiat de eo quod eft Filii » a Filii fubftantia. Dicatis ad fecundam Ac tertiam» quia in prima convenimus.

E f H a s. Cum ego non fufeepiffem expolitionem vcftram , non dixi contractual mihi » fed ego dim contra tc» quia ita.manifeftecadis» *: * implicaris in contradidionem porientibus iftis fpedabilibus viris. Nam cum pridie interroga- >H* ft>erU» an C cam audivimua Spintum efic a Patre» ntceffario intelhgere debeamus efle ca perfona Patris : dixiftt , quod fic . Ad hoc dc Bafilii audoritate » cum autem ipfe dicat » cx 'K° P,tre » βββ *,*00<*e » eS° cocf>' j«Mt tuam concdSoncm» concedere» Spiritum elfe de f*ri"on* Patris nude» & non de alia : qum autum pridie dixi » confequentia erant coafrifionib*1' tu's' Poftca ingrdfus e» cspofitioucm alter>m auftoritatis» quod illud ex ipfoPatre» non eugat nuaiotclligereexperfona Patris» fed quod pofiiimus intelligere » es Patre » id eft cx fubftantia Patris» St non aliena fubftantia : addu» di ad (ufeipsendam hanc tuam expotitiooem » fequentes nos intentionem St fenfum tuum » utrumque diximus » de ex didis per vos colligimus que acccfic fequuntur. Sed nos non contrarii fuimus » prout dicis hac tua expolitione : fed dicimus» cum audimus Spiritum a Patre effc Ac a Filio» Ac ab utroque elfe, non cogimur intelligere a perfonii » fed intclligimus a fubftantia coram, ut eonfubftantialcm : per quem modum potiamus dicere ab utroque efle , Ac ab utriufque iubftantia propteridentitatem fubftantia, fed non ab utrifque periods. Etiam apud fecram feripturam k dicitur de Efau ad Jacob, Frater tuus eft , & cx natura tua eft : manife&*- » HuiM frater non eft de fratris perfona, fed fimpliciter ex natura fratris , ut ejufdem natur* & confubftantialis. Et modo paternitati vcftrx dicam ad fecundum caput, prout dixit paternitas veftra.

P*ov. Ea que dixi in alia congregatione declarando , qualiter Spiritus eft ex perfona Ac fubftantia perion» , totus catus revcrcudiftimorum patrum fatis aperte intellexit ; 8c an potuerit inferri cx illa quod Spiritus non effet ex *'11 Pc^n*' et*,m omnibus notuit: St ideo "'ne contumamus tempus in fuperfluis, folumad mnCtum principale , dico, quod forte Spiritu* fandus dabit concordiam toter nos: utrum dicenm ex verbi: meis , an ex verbis Bafilii , dimittamus . Nobis fatis placet (quia etiam veriffiinum eft quod dixiftis) quod in ifto capitulo dixit Balilius , non aliunde , id eft , non de alia iubftantia . Et fi huc eft intentio Bafilii, >n nullo hec auftoritas faciebat contra me»; Ac ideo placet ut veniatis ad tertium . Nam dando intelledum ad verbum , aliunde', dixiftis » quam dc iubftantia Patris : cfine hoc?

trusi. Ita.

Ptov. Et propter hoc dico, quod fecundum hoc non faciebat contra me illa audoritas . Dicatis ad tertium, ubi dicebam, ouod non potuit diei de fi'bft»nt ia Patris, quin diceretur de fubftantia Filii, inferendo fic : Sicut accipit de eo Suod eft Patris a Patre » ita de eo quod eft Pii a Filio, cum fit eadem iubftantia Patris Ac Filii .

X » H E s. Dixiftis, quod qui» Spiritus fandus ex iubftantia Patris dicitur , quod cogimur intelligcre eumdem Spiritum efle ex iubftantia Filii , cum eadem iubftantia numero fit Patris Ac Filii : hanc dicis caufam efle Spiritus.

P»ov. Non bene » replicas.

Ephes. Quando audimus Spiritum efle ex iubftantia Patris Ac Filii » intelligcre debemus Patrem St Filium habere 4 caufam ?

Ple v. De neccflitatc cwiaur dicere, quod habeat eflentiam a Patre & Filio. Vos fi utimini hoc verbo» caufam» pro c principio, faciatis ut vultis; noftri theologi non utuntur. Quia tamen hic Balilius dicit, Ex ore Dei» quaero, an iatelligimus ex ore Dei Patris, an ex ore Dei Filii: quia quocumque modo dicatis » idem fequitur. Jam diâum eft quod evangelium dicit » quod Spiritus fanâus ex Patre eft, accipiens efle per pnediâa modo ftat argumentum. Namficutaccipit de eo quod eft Patris a Patre » ergo de eo quod eft Filii a Filio, cum fit eadem iubftantia Patris & Filii. Exemplum quod adducitis f, nihil facit ad propofitum : poftquam dixeritis , oftendam.

Ephes. Ea qus funt per beatum Bafilium, St jacent in evangelic, dimittenda funt nunc; tu autem ita mihi refponde clare Ac aperte. Cum audimus, Spiritumeflc defubftantia Patris Ac Filii, nunquid intelligere debemus de neceflitate » quod Spiritu* habeat caufam efle fui a fubftantia Patris Ac Filii ?

Piov. Adiones in humanis funt fuppofitorum; quuro, fi hoceft veram»

Ephes. Voi debetis refpondere primo» St ego reipondebo . Dico quod eft fuppofitorum.

PRov. Declaravi pridem» quod non eft polKbile in divinis, quod efleatia generet, quiaadux funt fuppofitorum : ergo fequitur , quod caufa efle ipfius Spiritu*, eft perfona » non cnentia. Et quia perfona Patris generando Filium, communicat totameflentiam fuamFilio; ifta eft caufa, quare dodores dicunt » quod Filius eft dc fubftantia Patris, St Spiritus dc fubftantia Patris Ac Filii, ad falvandam unitatem eflcntiz, & diftindionem peribnarum » quia perfona funt unam, ubi non eftoppofitio relativa: Ac fic habetis intellodum propofitionis. Sternas in didoBafilii. Cum dicit, quod ex ore Dei, an cftcx ore Dei Patris, an ex otcDei Filii ?

Ephes. Ego non poflum concludere qua dida funt per vos, quia videntur invicem contraria. Nam aliquando dicitis, dc fubftantia Patris Se Filii, qua eft una numero, Spiritum habere efle : nunc autem mutatis dida, fequimini dida dodorum , & dicitis, quodfubftantia perfe non generat , fed mediante perfona .

Pro». Nunquam dixi mediante perfona: dicas interpres, ut dico.

And. Quia interpres non bene exponebat , Cololfeiifis dixit in Grcco : poftea dixit Colofcafis.

Colos*. Propter equivocationem vos duo non poteftis convenire . In theologia communi Latinorum Ac Graecorum, differt dicere divinam fubftantiam » & iubftantiam Patris Ac Filii : ncc intelligatis differentiamrealem, fedfolamdiffcrentiamrationis. Cum f itaque audimus dodores dicentes, divina fubftantia , intclligimus quid commune Patri A' Filio Sc Spiritui fando: cum dicuntfubftantiam primam, intclligimus perfonam.

Ephcs. Interdum, nonfemper.

CoLoss.

anno C·· isn •♦r»· Colos·. Nos htbctnus doâores , qui *di-* A cunt, quod fubftantia Patris intelligitur Patrii peribna.

Impes. Non videtur pqffe reiponderi doobus» maxime adinvicem differentibus.

Cria Hi duo patres locati funt» ut declarentur verba: fed nulla erat differentia.

Piov. No· dicimus, quod lfaac, ut fappofium, genuitJacob dc peribna faac modo natura lfaac non eft illa que genuit Jacob, fed natuta ipfius lfaac eft principium quo produxit illirm filium , *tc* eft idem quod communicatur . Modo dico, quod *Jacob* fit dénatura lfaac, non poteft nifi hoc modo intelligi dc lfaac, id eft, defappofito agentis, quia aftiones funt fuppofitorum ; *tc* de natura lfaae, tanquamde principio; quod B eft communicatum, modo fi pombile effet, quod natura lfaac fc Jacob effent idem : cum tamen lint duo numero » exemplum effet bonum . Modo quia generatio in divinis eft infinite perfeâionis, ita dieimus, quia pater quod ell hypo* ftafis *tc* fabfiftenti®, illud fuppofitum eft quod fjenerat, quia generare eft aâio notionalis, &foum competit fuppofito. Modo fubftantia Patris eft principium quo Pater generat, *te* eft id quod datur Filio, 8c quod communicatur Filio per generationem; Sreil id quod accipitur a Filio, *te* quod communicatur Filio, ficut in humanis natura lfaac eft illa que accipitur a Jacob .fuppofito generato, & communicatur eidem. Sed differentia eft propter excellentiam, quia in Patre *tc* C Filio & Spiritu fando una eft numero ; *tc* fic in nullo diftinguuntur, nifi quia Pater eft Pater, FiliuseftFihus: & dicimur, quod Capientia, bonitas , *te* inde omnia communicantur cum hac fubftantia. Modo quia effcntia eft nomen abftraôura fignificans effentiam, non fuppofitum, non poteft illi competere allas generationis: &quia eft una numero, fi generaret, oporteret quod effet diftinâio effentie *Se* natura» in divinis, quia idem non generat feipfum , fed oportet quod alium generet: ergo concluditur, quod in uivinis effenti1 nec generat , nee generatur . Cum Îua-ritut , quomodo eft de fubftantia Patris *Sc* ilii, dico quod eft de fubftantia Patris, *qu« communicatur . Modo pro veritate habenda , D quia nulla mihi eft fententia, nifi ut veritas habeatur, dicatis ad illud verbum , Ex ore, de quo quefivi.

• Termino fctiiccTp·? »|·» oiaâaGr»- 0·«»*«4'* E PHEs. Collegi ex didis tuis , quod ef- ^ent*a Patris & Filii, cum fit una numero, eft principium Spiritus fandi : nam hoc · potius gaudere foies. Cum autem Pater & Filius proaucant Spiritum fandum, per communem effen-tiam illum producunt. Quoniam vero cumau-iitis, « Patre *Se* Filio Spiritum, necefleintelligitis caufam Spiritus efle; numquid non eft verum, ut dicamus effentiam *Se* perionamcaufam Spiritus ?

Piov. Eft principium quo, &quod.

Ephes. Utcumque fit , effentiam Patris *8e* £ Filii effe principium Spiritus , ut principium quo : reflat igitur , ut fubftantia Spiritus fit principiata.

Pio». Non (equitur : nam intel ligit ur ex principio communicante rem unam, *Sc* idem.

And. Fuit invicem locutio fada per deputatos hinc inde.

Ephes. Dico, fi eflentia Patris & Filii communis, que eft una *Sc* eadem numero, producit Spiritum ?

Paov. Non dicitis bene.

Ephes. Dico, fieflentia, qinreft communis Patri dr Filio, drum, producit, quid tollit quo minus procelEo Spiritus liteau fata ? XVI.

Pio». Non ι fequitur , quia res produda etiam in humanis non jprodocitur nifi ex fuppofito agentis . Suppofitum humanum prodo-' dum non dicitur , quod fit · produdnm a natura noftra: non valet confequentia , quia humanitas eft nomen abftradum fecundum theologos , *te* in fuo fignificata non figaificat fuppofitum . Modo dicot fic. Hoc nomen , homo ; fignificat id quodfubfiftit, hoc fuppofitum producit aliud humanitate: ergo hoc fuppofitum eft produdum l ab humanitate , non valet confequentia.

Ephes. Sequitur quod homo produdus fit ab ifto homine humanitate, ut principio quo; *Se fic in* divinis.

Pio». Et fic non fequitur , quod Spirjtas non fit fpiratus ab eflentia » Patris, nec fpirata, * Ut pw·- nec genita. Ego dico, quod pro finali habenda veritate , rcfolutio patrum qui fuerunt in aliis ufr* conciliis, fuit femper ad teftimqnia fandorum patrum ; ita quod m omni diffinitione fidei cum i·«i»iι, At- voluerunt ponere terminum , adducebant tefti- ****** monia fandorum patrum , *tc* acqoiefcebant : *Sc* ita ego volebam facere, & ideo induxi audoritatem, *Se* non rationes . Vos adduxiftis audoritatem Bafilii. Satis didum fit pro intclligentia audoritatis per vos introdude, quia omnes intelligunt, quod Spiritus fit ex ore Dei , & quod non eft aliunde: ita dicit textus. Poftquamego geffi tibi morem ad audoritatem 'tuam , veniatis ad audoritatem Bafilii fecundam, quam induxi, *te* difcutiamustcftimonium; iftud videtur rationabile.

Ephes. Audoritas illa Bafiliifacipietpoftea inquifitionem. Videamus dida vcftra. Ergo dixifti , quod in humanis fuppofitum producit fecundum humanitatem , fed non dicitur homo cx humanitate ; fed ex hoc homine fecundum communem naturam humanitatis. Numquid ita dicenduta eft in divinis, quod hoc fuppofitum non producatur-ab eflentia deitatis, fed ab hoc fuppofito? Si debet dici in divinis, ut in humanis non debet dici, quod ex communi divina effentia producatur aliqua divinarumperfonarum, cum divina eflentia non fit in fe, ut quod producere poffit. Cum audimus dc fubftantia Patris & Filii efle Spiritum , non debemus intelligere fubftantiam velut caufam: non eft de naturaeffentie generare nec in humatiis.

Pio». Volo oftendere * quod hoc efle ex alio, intelligatur dc perfona: hocoftcndoex audoritate Bafilii allegata in precedent! congregatione . Dicit fic in tertio contra Euno-miiim': Que enim neceffitas, fi dignitate atque «Vult··*»· ordine tertius eft Spiritus , tertium quoque effe natura? Namque fecundum elle a Filio, aoeoef- »»a*- fe habens, *St* ab eo accipiens *Se* annuntians no- r,wt*· bis, atque omnino ex ea caufa pendentem, pietatis tradidit fermo: natura vero uti tertia, nec ex fandis feripturis edodi fumus,, nec ex his qu« dida funt , confequencer colligere poffumus . Dicit Bafilius, quod ex ipfo Filio habeteffe, ÎL ut ex caufa : non dicit aliud . Dicatisquid vultis modo ex prima propofitione hefterna, quii procedere eft habere efle ab alio , prout omnes d<>dnres tenent . Si fecundum Banlium hic Spiritus habet efle. &' accipit effe a Filio, *te* pendet ex illo ut caufa, ncceflario fequitur , nifi negemus Bafilium, quod Spiritus procedat a Filio.

fu, attn X V1. iîhJT*

Quant» auâoritatis fit Bafilias in materia Spiritv> fanâi , omncs patres Chalcedooenfis conci* *H°c',t*®ne f»âa Marcianam ha dicuat de Bafilio : Siç^iagausBalilins œiuifter grati» iubfift.ntiarumevidentiatn declaravit, Sc iao-Ai Spiritusdocmnam tjdigentius tradidit, confacardotum inorum eliciens Îd&fcriptionem . Modo fi omnes patres Chalcedonenüs conoilii dederant Bafilio tanta teûimoaia in matena Spiut«ts faoâi, 9c ipfe ita clare dicat in hoc loco, videtur neceffârio, quod 9c veftii de noftri debent fequi Tuam doârinam in re fidei* Hic efttextus in Grrco antiquiffimus t fi vultis audire,. pote* Ai- modo : habet quod cft ex Filio › 9c non fit mentio de eflentia '

Efru. Inquirenda eft auâoritas Bafilii ex quvlitis propofitis.

Piov. Dicatis, quia h*c enucleat omnem noftram difpatationem*

Ephes. Reputemusdiôa, quod fubftantiatn Patris 9c Filii, qu» eft una numero, datis principium elfe 9c caufan Spiritus, quia videtur ex hoc , citentiatn. Spirites faâam efle ' Deinde du» fubftantiç in divina Trinitate colliguntor, qu» funt fibi invicem oppofite fecundum caufam 9c caufatum : hoc autem longeeft a theologia Chriftiana , *9e penitus alienum ,* neqne ab ullo doâorum dtéhirn . Nam dicunt : Ellentia neque generat, neque producit, neque fecundum etfentiam Pater generat aut producit, neque Filius , ut vos dicitis , fed fecundum fuam fubftantiam , hoc eft fecundum fuatn naturalem proprietatem ' Ergo communis fubftantia Patris 9e Filii non eft a fe caufa, nec aut quo , aut quod ; nam neque ipfa , neque per ipfam Spiritus generatur vel producitur, fed fecundum fuam perionalem Sc fufceptivatn proprietatem . H»c donique collcAa funt ex drôtstuis, neque poteris emendare qu» diâa funt in prrfenti , neque alio tempore . Nunc ingrediamur ad au-Aoiitatem Bafilii .

Prov. Dicitis, quod videtur fcqui ex ineis didis, quod eflentia divina fit caufata: fed ego

INm «a Pone» quod eflentia. k

i,iu jr-- Efh ts. Non tantum dico, quod fubftantia

«ori*- "k divina fit caufata , fed quod (it divifa.

Xpk*c··*, Prov. Attende ad interpretationem. Subftan-

tX"rr*r *** ‹7aan<^°3>,e capitur pro eo quod exprimitur

em pr»>iX pcf diffinitionem rei; ut dicimus: Diffinitio in-

riaii·. dicat quod eft efle ici : dr ifta eft quidditas , effentra , vel natura ; Sc in foo fignificatu non connotât fuppofitum , fed femper Cgnificat illam formam , fiveeffeutiam , five naturam. Alio modo (9c hoe habetis f.metaphyfic» in capite de fubftantia, Sc noftii doâorea itadiftinguunt) capitur fubftantia pro fuppofito quod fuhftat fpeciebus fuperioribus ficut dicimus , quod in linea fubftantic, five prcdicamcntali, ut ponit Porphyrius, ponitur hic homo, velut Socrates, Plato : *Sc hac funt* (uppofita , Sc vocantur fubftantia . Ifta fubftantia quctfft fappofitutn , quandoque vocatur hypoftahs , quandoque fubhftentia, quandoque res nature: dr in natura humana vocatur perfona, qui eftintclleâualis nature incommunicabilis fubfiftentia ' Itaque in fpecie intellectuali id quod in aliisfpeciebus vocator fuppofitum, Se fubftantia , dc fubfiftentia , vel res natur», in intelleAualibusvocaturperfona. Hoc pofito, quia doâores fanâi volentes inflare contra Arium Sc contra Macedonium quorum primus dixit , Filium efle creaturam , dc non de fubftantia Patris: fecundus dixit, Spiritum efle

A creaturam ') 11fi funt hoe modo loquendi , quod Filius eflet de clTentia Patris, dr quod Spiritus effet de effentia dr fubftantia Patris dcFilii. Si capiamus fubftantiatn pro fubfiftentia , cum Pater fit in intelleâuali natura, 9c cum fic-perfona, na poteft dici fubfiftentia Sc fubftantia, res natur», Sc fuppofitum. Si fumaturfic, idemcft dicere , quod geotiare competat perfon» Patria , ac b diceretur › quod competit huic fubftaouat, quia hcc fubftantia, qu» eft idem quod pater dr paternitas, illa eft qu» generat, drnullo modo communicatur ; quia prpprietatca non funt communicabiles . Doâores noftri Latini omnes-non utuntur hoc termino , fubftantia , pro perfona Patris, nec perfona Spiritus faoâi ; Bled retinuerant nomen lubftanti» , fecundum quod in humanis exprimitur , quod dicitur effencia , vel narura . Cum dicimus fecundum Latinos noftras , quod Spiritus cft de fubftantia Patris, capimus fnbftantiam pro eflentia , quas eft in Patre. Modo ego>diftinxifubftantiatnduobus modis . Subftantia quandoque fumitur pro fuppofito, A tunc cft idem quod perfona in divinis, At eft idem quod lubliftcntia & hypoftafis. Alio modo fumitur, dc hoc fecundum philofophoa Se theologos, prout dicimus, quod diffinitio indicat fulmantiam rei: & hrccftquidditas , vocata natura dc effentia . Quando igitur doâores noftri dicnnt, quod Spiritus cft dc fubftantia Patris, vel de fubftantia Filii, non capiunt C fubftantiam pro fubftantia Patris , fed capiunt pronatura. Illa ergo edentia eft in Patre, Aridem eft realtter quod Pater . Et nomen Patris dicit effentiam, Ar dicit relationem , fecundum quam hoc fuppofitum diftinguitjir ab alio. H»c eflentia communis eft in Patre. Illa eft qu» communicatur Filio per generationem, A noc eftprincipium quo Pater generat & producit Filium . Sed hcc eflentia non communicatur Filio fecundem efle quod habet io Patre. Et in hoccft deceptio tua , quia ribn intelligis , quod cum dicimus , quod eflentia Patris communicatur Fiji10 , non dicimua fecundum efle quod habet in Patre , quia fequeretur , quod generaret , quod eft impoffibile : ifta eflentia fic abfolu-D'e, prout potentia generandi, ilia eft principium quo, & eft id quoa communicatur Ar datur a Patre ipli Filio: modo in generatione Patrisrcfpcâu Fihi omnia communicantur cum eflentia, excepto efle paternitatis , feu proprietatis , quia hoc non communicatur . Sed efi'e principium Spiritus non repugnat filiationi : ergo communicando hahxt, ut eflentiam, ita'A effe principium Spiritus fanAi: quia efle principium ^Spiritus in Patre, non repugnat filiationi, feu proprietati Filii* Neque fic confequitur, quod aliquo modo fit caufata, velcaufet. Hoc modo omnes doâores Latini dant hunc intelleôum , Sc declarant in illis difputationibus, in quibus dicitur, quod Filiuseftdefubftantia Patris, ScSpi-E ritus de fubftantia Patris&Filii. Sic teneatisintclleâum de fubftantia cum diftinâione, & non critis in «quivocis.

Ano. Hic fuit leâa auâoritas Bafilii in Graeco '

Cardin' Poftquam provincialis quafito tuo rcfpondit , refpondcas auâoriuti Bafilii '

Ephes. Nos cum audimus patres primafynodi dicentes in primo fymbolo*, ia* theologia qu» eft de Filio, Ac Filium genitum ex Patre, id cft de fubftantia Patris i nihil aliud intcUigimus, nifi

AnNo Chmsti ,4**'

On*i«ti <4**.

o>£ de pctCona epis, hoc eft fuMlantia cumpmprieratioas. Pleceene vobis hoc, quoi fubftatia dicatur perfona , an datur robia alia fab» ftaoriai*

Pxov. Bgo planet diet, non capitis ? Aadlftis, quod noa intelligimos fecundam duot modot nntnen fubftantia . Secuadum unum media , cam volamus commu«31 iubftantiam trinmperfonaram oftendere . Secaadum aliam veto, quando iubftantiam cum proprietatibus quo ia ea font, id eft pcrfonam. Quando autem in fymbolo concilii primi dicitur » Genitum n Patre, hoc eft de fubftantia Patris, ex omni neceflEtatc iotelHgere debemus, id eft ea 4 perfona Patris, non ex alia fpecie fubftasttias dico , 3uod in divinis doâores non atuarar nifi iftis B uobus modis . Sed ifte fecundas modus apud Latinos nunquam fuit admiflus nili fob nomine fubfiftcntir, velhypoftafis, velperibnse,nequis' pofsct calumniari, quod poneremus tres fobftantias. Sed prout fuit conclufum in illo Nicaeno concilio, cum<hnc didEuicum , quod Filiuaefset •«m'vms cum Patre} quod dicimus , confubftaatialis, illa confubftaatialttasillaeft, qur fecundum primum modum eft communis tribus perfonis le de ifta omnes prapofitiaoes intelligende font de fubftntia Patris, ut dc principio quo.

Ephks. Dixiftis , quod fubftantia fecundam quam eft unum Pater &-Filius, eadem eft, que eft communis tribas perfonis.

Pxov. Ita.

Ernes. Vide fi veram eft dicere , quod ex communi tribas perfonis fubftantia procedat perfonaliter Spiritus. Nam dixiftis antea , quod ex communi Patris dc Filii procedat Spiritus .

Pxov. Vellem ut melius intelligeretur hsc nnopofitiode propriefice dc edentia. Facitis aJtqutm diftindiouem inter proprietatem dc cifentiam?

Eu h 8 s. Maximam.

Pxov. Qua eft ? realis , vel fecundum rationem E D

Eruis. Secundum rationem noftram.

Pior. Proprietates iftx funt idem cum perfona , fcilicet paternitas d: Pater *t*

Er η 11. Secundum rem vel fuppofitum idem funt-, fed diftfoguuntur ratione.

Pxov. Modo in perfona Patris eft paternitas dc clfentia , que eft communis tribus . Perfona ergo Patris non diftinguicur a paternitate & cflentia , nifi fecundum rationem . Eft fic?

Eph xs. Sic.

Pxov. Benedicitis. Cum ergo in Patre non fit nifi paternitas, quomodo Pater generat ? quid eft quod communicat Filio ? an paternitas , vel clTentia vel utraque ?

Ephes. Id quod communicatur Filio , eft fobftantia vel eftentia .' fed fecundum proprietatem ejus paternam eft principium efle Filii , non ipfa fubftantia , qus eft communis tribus.

Pxov. Id qtrod communicatur Filio, eft fubftantia, 8c illa qua eft communis tribus: quia m perfona Patris non eft nifi ifta edentia *at* pa**fn*ta' » nil plu» · Si ergo non communicatur proprietas, non fuppofitum, non fubftantia fe«"tdo· modo, de ncctflitate fequitur, quod fi Pater communicat quid Filio, communicet commanem rfleotiam.

« Qwvst •e··» prfaeri.-"

(Er«H . Ira , hoc nos diximus, quad commsannis tribas fubftantia eft , qBam Filio eommunkat *i* que cum fit una numero , dividitur. cZUarTo fcri.

Pxov. Verbum,'dividitur,' non eft in divinis*. diras.

Efhbs. Qua cdm fituna nvmcro, dividitur fecundum rationem noftram ia Patre & Pilidc Spiritu fan^o : *Bc fnptctt** dicitor a nobis fubftantia Patris , & fubftantia Filii, «c fubftantia Spiritus faflfti ; iatelligeatibus nobis per diftioâioncm horam nominum uniuicujufqae perioaam . Quid eft » quod vos colligi<1S?

Pxov. Id quod ego colligo exiftis, colligo unum, quod eft contrarions ejus quod dixiftis: quia fi ifta eflearia dividitur in tribus perfonis (quod eft falfum) fequeretur , quod eftentia Patris qua communicatur Filio dr Spiritui, communicaretur fecundum rationem , & non fecundum Km. Hoc eft falfum, de contra doâorcs, qui dicunt, quod rcaliter communicatur : dc fi qualibet perfona non habeat rem nifi per rationem, fequeretur quod cflent fecundum rationem diftin&a.

Eruas. Ego non dixi ,guod perloots fint diftinὰα fecundum rationem: fed cum nosintclligimus proprietatem fimul eum fubftantia, diftinC îuimus unamquamque pcrfooam ,. dc dicimus ubftantiam Filii cx fubftantia Patris , propter qua volumus oftendere perionam Filii efle « fubftantia Patris t dc fic conftirasmus divinas perfonas habentes proprietates fuas, non quod spfr perfona fecundam rationem adinvicem dittioguanrur.

Pxov. Vos dicitis, quod communicatiocflentir eft fecundum rationem.

Eps as. Non dixi, fed ratione diftinguuntur in tribus perfonis. Qurrimus a vobis, quomodo intclligatis, Subftantia Patrii, fubftantia Filii, dc fubftantia Spiritus fanât . Intclligitis diftinâatn?

Pxov. Dixi, quod doâores noftri Latini fumant in divinis lubftantiam pro edentia , non pro fubfiftentia. dcideo nunquam dicimus, quod font tres fubftantia, licet dicamus, quod lunt tres fubfiftentip & tres hypoftafcs dc perioac realiter diftinda, fed in eflearia eft unam, de unus Deus. Perfona conftitauntur ex cflentia dc cx proprietate: & ideo nil plus eft in perfona, ni. fi cflentia dc proprietas : *6c* ifta duo proprietas de cflentia font anum fecendam rem, de fecundam proprietatem perfona diftioguuntur realiter , îuia funt ad aliquid ; dc lecandum eflentiam unt unum, *8c* eft unus Deus ; de hoc cflentia communicatur.

And. Ad alium diem, adftri&is rerum anguftia audientium fenfibos, negotiumeftdilatum, £ Gratis volentibus.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD D8CIMAMSBXTAM COLLATIONXM .

i *Cnf»*.] Grari pro principio dicunt c«af«m, ut habetur In difllaittoae hujus concilii. Vida epufcut· Bc(sarioni* ad Ataxiam, in fi«e hujus operi* cap. r.

a. Rspbra*. jVim faciebat Provincial**, ut Epbcfiu* concederet , Spiritual procedere etiam a Filio , & noa tantum efaconfvblUntialem Patri Ac Filio, vei procude te a Patte, cui eft confabftaatialit filius, fti noa a Filio, ut iafta.

j. fe-

Cviiatio v I. * *S*V*nt*]■ - - _ ■··«A· ptîaripîatam, quia iatelligirar ex piiiuiaio cvaemaaicMie uoam & idem. Modo ulterios «(pandet, so* efse prioeipium & caufam ipfatn cfscMtam › niC nt in fuppoGto. x

4. Prr/*ae P«tr>>.] Senful Fravtacialis eft, aaod cum dieit concilium Niccnnm, GeoMom er Petre, mc *F A* *[tAFmtU9*triti* iarelligeodum eft dc pctfona Patris ut quod, *St* de cfwatia u< quo. noaeatem quaC er aliqua tenia faccie fubftautiu. Idco foMit concilium ibidem, C«a/i4/aat«alem *Putri t* tunc enim agebatur de hoc articulo confubftantialitatis contra Arium.

COLLATIO DECIM ASEPTIM A.

Igu»inutnr uuihritnt Bnfilii Jt fnetffitM Spirituf fundi ‹t FHit, vuriit ullutii Un

And. TVs oâava Martii in conventu Floren< f J tiz tectio Epliefinus hoc modo colluftationi principium dedit.

Er hei. Pridie, reverendi (Time pater, dimififmua fecundam audoritatem Balilii per vos allatam: quare videtur, ut legatur auâonUs, G placet, ut ambo illam confideremus.

Videtàpea CnM». st. «ei'f^*10 And. Fuit ieâa ajoutas in Greco, demum iη ' Latino. Quae autem neeeflnai, fi dignitate aut ordine tertius eft Spiritus, tertium elfe natura? Dignitate namque aut ordine fecundum efle a Filio, cum ab ipfo habeat elle, ft ab eo accipiat *St* annuncict nobis, ft omnino ab ille 1 dependeat caufa, pietatis tradit fermo: natura uti tertia, nec a fandis feripturis edodt fornus, neque cx fandorum didis colligerepoftimus.

h t h 11. Liber ifte repetitur apud nos ita corruptus, ita adulteratus^ ciica illam audoritatem, ut per vos diâa eft. Nam iunt inConftantinopoli quatuor vel quinque libri, qui ita etiam fe habent. Libri enim qui <anam& incorruptam habent fententiam, lant prope mille, vel plures, qui quidem digni funt ft propter multitudinem & antiquitatem, & qui etiam fervant confequentiam fecundum intentionem doâoris. Videtur, quod id quod patrum eft fandum fymbolum *, manifefte hoc idem paffns ht liber per manus eorum qui alias lentiunt, ft fufeepit additionem, que multam contradentem habet, ft que multam incongruentiam, ft inconkquentcr & audoritati ftintenttoni dodoris. Primo itaque afpicite librum iftum antiquiffimum apud ijos, ubi nulla eft additio: deinde inquiramus confequentiam audoritatis ad ea qur dtda funt, ft que fequuntur intentionem dodoris.

• Intelligit Jsliinat ______ proà'witir «uiruoSi.

Paov. Audiatis, ft poftea legetis. Audivimus duo a veftra paternitate. Primo, quod libenter voluiftetis prosequi materiam, de qua in precedent! congregatione.feceratis mentionem. Et quia propter meam requifitionem defeenditis ad auoontatem Bafilii, refervantes illa ad fequentta, ft fuper hoc multum mihi placet ut femper incipiamus a teftimoniis fandorum patrum; quia femper teftimooia termini funt, ad quos vos ft nos debemus intendere: poft teftimonia ero patatiffimus refpondere ad quefita tua. Secundum dixiftis, quod liber nofter fortafie patitur calumniam per additionem, ut etiarn alias dicebatis de additione in fymbolo. Ad hanc particulam de fymbolo fic dicimus, quod ita clare per revcrendiSmum dominum cardinalem didam eft, ut oil lucidius dici poffit. Ad primum, ficut aliasdidum eft in loco ifto, fi aliquid dubitationis apud vos remanet, expleta ifta materia, femper erimus parati refpondere. Ad fadum libri ita dicimus, quod ifte liber de anno praeterito de Conftantinopoli addudus eft, ft dominus Nicolaus de Cufa portavit: ft eft liber in membranis s non in papyro, ftantiquiffimus, iia ut fecundum judicium plurimorum qui viderunt, vifa antiquitate, videtur feriptus ultra 600. annos, & fic ante feparationem hanc: ft eft ita corredus, ft appuntatus, & ordinatu·, ut nil deficiat. Dico igitur, quod falfitas non poteft attribui huic libro de additione. Primo, quia nunquam fuit apud Latinos, nifi modo: videatis omnes vos fi eft pofita rafura vel additio. Secundo, quia ratio iftius additionis, de Sua dicitis, non videtur polle attribui Latinis, atio eft, quia ulquc ad noram prrfcntem, (ut cum venia femper dicam) ex vellrifmet libris, ft ex fynodis antjquiffimis apparet manifefte, quod vitium corrumpendi libros, & auferendi J|ux quandoque faciebant contra impugnantes idem, fuit deprehenfum in partibus retins. Legatis in epiftola per Cyrilium ad Joannem Antiochenum feripta, cujus initium eft; Exultent coeli: in fine illius, quo etiam fubfcripta fuit a tota Chalccdonenfi fynodo, ita feribit b. Nam fi quidam eorum qui reda pervertere folent, meas voces immutant ad placitum, nonadmiretvr hoc tua land itas; fsiens, quoniam etiam omnes haeretici de feripturis divinitus infpiratis fuorum colligant errorum occafionem, ca, qu« dida rede lunt, fua malitia corrumpentes. Et ponit exemplutn, ultra fuam, de Alhanafiiepifto la, oftendens quod epiftola Athanafii ad Epidctum *fuit* corrupta. Idem beatusCyrillus feribens ad Aeacium in epiftola cujus initium eft, "Mutua ie vera locutio; in fine ita loquitur: Si autem Suafi a me feripta, a quibufdam proferatur epiola, quod poenitentiam egerim de his que apud Epnefum geffimus, derideatur: nam lumus per Dei gratiam in bono fenfu, nec extra rationem reâam ferimur. Ex quibus verbis habetur manifefte, quod femper Cyrillusfuit illius fenrtntic, qua fuerat in tertia fynodo: ftinillamet epiftola introducit Emifcnum epifeopum, qui detulerat Cyrilio illam epiftolam Athanafii ad Epiftetum corruptam, ft interrogabat Cyrillum, fi erat ejufdem fidei, proutAthanafius: ft beatus Cyrillus ita refpondit: Si habes epiftolam Athanafii ad Epiâetum integram, ft non corruptam, ejufdem fidei fum cum Athanalio. Viderunt hanc epiftolam cum illa quam habebat apud fe, & apparuit, quod erat ditfbrmia: ft ia toto oriente non fuit reperta epiftola integra Athanafii, nifi apud Cyrilium; unde ille Emifenus correxit fuam ad exemplum illius que erat apud Cyrilium, &' mifit corredam Joanni Antiocheno. Modo non videtur irrationabile, quod liante iftodiffidionoftro, illi primi, quibus magis imputandum eft quam pofteriotibus, aflumentes occafionem divifionum ex hac parte proceffionis Spiritus fanât a Patre ft Filio, que femper fuerat a principio fidei noftrr ufque ad illam horam clara, ad removendum hoc quod Bafilius ponit, quod corruperint libros, de quibus dicis; unde vcrifimilitercrcditur, quod Spiritus fandus refervaverit hunc librum in urbe Conftantinopoiitana, ut non invenirentur ab illis. Quare ex didis nulla fequitur ratio, quod hic fit fallacia additionis. Ulterius, quia nos & vos convenimus ad videndum veritatem, ex mutua

Q«lin 14Jf. xr. op. ij. / fc j, ,a,, coorii.epw c Alias,Xw. <û * ï/ΛY p»«· ,$,in βi' \

A · »o' Ouusri Mi»· te* caritate in. fanda intentione debemus invicem libros communicare . Et quia res hac eft Magai ponderis : fi aliquis apud vos habet librum Bafilii antiquiSmam , producantur omnes veftri, 4c coafieraatur cum ifto . Secundo "videantur fequensia , ut ex procedentibus St fequentibus de aeceflitate concludatur · quod ita voluerit- Hac font que pro aene habqmu.

Cno. Legatur particula, prout in libro veftro: fc oftendatur liber nofter: & xcftcreft ia papvro?

Eyhbs. Ita.

And. Hoc medio invicem oftenfi foot libri imperatori.

Erues. Quod liber ifte fimilis apud nos inveniatur habens additionem, prout 4t vos pro. duxiftis , nos etiam profelfi fumas t propterea non eft mirandum, fi liberiftede libris illis qui inveniebantur in Conftaociaopoli , habitus ht. Videtur itaque poties non fccitfe nos talefit additionem. Nam fi nos fociftemus , de facili potuiflcmiss nos delete omnes libros qui in Conftantioopoli inveniebantur , cum fiat pauci libri , qui hanc additionem habeant . Sed cum ofi fuerimus fimplicitate , nos pecmifimus ut ftarent libri , ia quibus erat contraria opinio , de quibus poteft dici hunc inde tranfduftum. Verifimilc etiam eft librum hunc fuifle feriptum ab aliquo , qui apud illas pattes fuit illius opinionis : St hoc modo non eft mirandum , cum vcrifimile fit,' etiam in iftis partibas fuifle aliquos , qui fuerunt noftr* opinionis . Quod autem multoties corruptio fad» fuerit m illis partibus a nonnullis nattticis , qui novas qualdam opiniones inducebant in ecclefiam, aflentimur , Se habemus auâoritates quas produxiftis , qose dicunt quod dicitis . Sed apud vos bene fcitis fuifle tempore pape Zolimi prodnâa gefta Niccnt concilii ad coociliutu a Carthagmenfe. Nam fcripfit ille pa- «CmlucU .*.*. vb pa Zofimus illi concilio , quod Nicanum concilium in canonibus fuis dedit auâoritatcm apoftolonsm 4r primatum totius orbis fumoso pontifici Romano bt allegatis canonibus qmbuldam concilii Nicaeni : quem canonem cum non m'iuu *u cognoverint , qui erant in concilio Carthagineoft> A9a fufeeperunt ita de facili, £ed dixerunt: Nos nil tale habemus in canonibus Nicctiis « St propterea qnsrtmus authentica Nicaena a pontinsibus orientalibus , hoc eft patriarcha Alexandrino beato Cyrillo Conftantinopolitano beato * Sophronio . Hec authentica Nicena fuerunt requifita a diâis epifeopis per eptftolas concilii, Se mifla furrunt eis , Se inventa funt nullatenus habere canonemillum, quem papa produxit '. propterea fcripfcruat ipfi , quod non quxrerct amplias auctoritatem apoAolorum cum non fuerit ei tradita per canone· conciliorum . Vides quomodo pa!>a ille adulterinum canonem produxerit, pratertim cum feripierit ad tale maenum concilium , ie de tam maxima re . Non eft itaqtt mirandum, fi apud nos aliqui libros corruperint, volentes innovare dogmata , 4r inniti voluntatibus propriis; Et sa hac anâoritaie Bafilii eft multitudo 4c antiquitas librorum , qu» libro noftro viâoriam dant : 4e hoc iplum , quod fiscrint libri paoci, St quod non fueram deleti, licet luerit polfibile propter paucitatem, videtur quod confifi nos veritate dc aliis vocibus Bafilii patria noftri, hanc additionem pemifimus ftare iα hujufmodi libri* , prout «·*·

Mt» Y- A·*.·* lu-

Sea <·IIμ. « Frecle. l "UpU.· Λακ·.

XVII.

Prov. Legatis , prout haberi»: legati» illa verba, ubi incipit* , Queeft «cccfliui , «4 verba Euaomii, ill* videlicet: Cam verefaCciaat taata de uaigeaito, jufturn eft 4c Faeacicto di* cere, neque Jrqacaitea al ioroot opinsesusaoees- uuifitas, fed cuftodientrs ia omnibus ianftoram doânrum , a oMbes cum tertiatu ipfam diguitate it oriiM didicMUMS^ tertium, ftr natura credimus,

a laripfoau *Γ»ZX- .f* r1 J£, »wm es- £4^ ££ foi «i«<foa»

£ p a IS. .Euosmie· fic dicst.

P cor. Nos lcimus.

Eruas. Ewnomias tie dicit, quod cam voluerit dicere de Paracleto « non fequeretur opinionem multorum, fed cuftodirct fanâonimdoârinam , a quibas dicit Spiritum cie tertium in dignitate it ordine· 4t propter hoc ternum efTe natura . Videamas quid ad hoc dicat Bafilias.

a V?«a£dt '«*«*U*- "" *

Amo. Surrexit legens hec verba Bafilii. Quod autem ipfe non putet oportere in fimpli«ci St rudi fide multorum manere, fed artificio* fis-quibufdam at fophifttcis fermonibus utram ad id quod fibi videtur, decipiat veritatem, faris es bis qu* dixit , oftendit. Nam cum ipfe contemnat multorum opiniones , qui fentiunt Spiritum fandum nofei ex fandorum doârioa , hos qui eam tradiderunt, cacet: nunc etiam illa faciea.s, qua in fermonibus qui funt de unigenito, fecifie ofteuditur , dicit a fandis didi dile tertium efle dignitate ac ^rdine , a feipfo crvdidifle tertiam one natura. Qui autem une fandi, St quibus feroraoibus dixerint, dicere non poull I Nunquid fuit unquam homo fic audax qui divinorum dogmatum innovationes induceret June fe habet liber relier?

Fsov Ita : hic dicit Bafiltus oecnmns Lunomio , quod ab his qua dixit · manifcftavit fatis, quod ipfe non vult perfeverare infimplici Se rudi fide St multorum, fed decipit veritatem , ut fibi videtur , it contemnit multorum opiniones, qui fao&ficant.Spiritum. Fingit fe cuftodire doârinam fanâorum : qui autem fret fandi , Se quibus fermonibus dixerint , tacet: ipfam inculpat nt audacem , dr innovationem dogmatum producentem . Habefnc qua diâa funt?

Ernii. Videtur ex his beatum BaCliam non fuicepifle, quod fandiorum hac fuerit doftrina, tertium efle dignitate & ordine Spiritum . Imo ipfe accufat Eunomium , ut audacem Se fallacem . Nonae de ncceflitate qua diâa funt , inferuntur? Videamus quc lcquuotur, feaddifcamos, fi potius qua funt in vcftro libro, faciant pro nobis.

Pior. Vos videmini inferre, quod nos non inferimus.

And. Continuavit legens. Qua ergo necellitas eft , fi dignitate dr ordine tertius eft Spiritus, tertium etiam elle natura ? Nam dignitate qaidem fecundum efse a Filio tradit forte pietatis formo: natata autem tertia uti, nec a fanâis doâriais daâi fumus, aeque ex his quu prrdiâa feat , confoqueuter poAibile eft fyJlogixare vel colligere. Nam licet Filius ordine Kcundus a Patre, quia ab ipfo eft, quia principium St caufa iphus eft Pater , 4c quoniam per ipfum accefsus eft ad Deum Patrem 1 natura non fecundus, quia deitas in utroque una eh : snanifoftam quod Spiritus fanâus etfi luccedit Filio dignitate, Sc ordine, non inde foqui verifi-

Canari* gyil. venfifilitec t nt cooccdamut ipfum cfsc alien* A natur».

Ernas. Jn hac parte comprimo ineulparerit Ennomium Bafilius, ut innovatorem te audacem, quia fanât* apponebat qu* per ipfo* non funt diâa t poftea concedit per fuppofitionem tertium else dignitate fc ordine Spiritum fanâutn, fed non c* boc, ut c* ncceifitate, in* ferri tertium natura · Eanomium improbat dieuntem f« euftodirç doârinam lanâoram t Contemnens, inquit, opinione^ multorum, qui Spiritum fanaum glorificant, dicit fe cuftooirc doârinam fanâorum t ded qui funt fanâi, fc quibus fermoniba* hoc dixerunt, nunquam tufa* eft offender* aud|* homo, 'qui innovator, eft dogmatum divinorum, In his Bafilius videtur clare nullo modo fufeipere ncc putare cfse doârinam fandorum, tertium cfse dignitate fc ordine Spiritum. Poftea cum hoc concefscrit per fuppqfitioacm, infert fic : Qu» neaefltta*, fi dignitate fc ordine tertius eft Spiritus, tertium efs* natura? Nam else a Filio dignitate fecundum, tradidit forte pietatis fermo. It* liber nofter habet j cum liber ifte lit antiquif&mu*, ut videtur, te confona fint didis, Qui enim omnino noluit fufeipere, tertiem eia* ordino te dignitateSpiritum, nae putare doârinam fandorum, fed dedit per lappolitionem, quomodo ipfe poterat reddere rationem, quod propter hoc locandus eft a Filio Spiritu* 1 qui* ab ipfo habet efsc, te ac- C cipit, te annuntiat nobis? Id quod non fu. feepit pries, quomodo do 00 debeat reddere rationem? te impertinent eft additio intentioni beati Batilii t hoc magis eft conveniens, quod jn noftro iaeot libro, quod per fuppofitionom det boet « inferius dicit amplius, cum dixifset exempla angelorum, fio in libro noftro dicit, aefeio fi taliter te in veftro jacet : legantur exempla.

Paov. Scio exempla de angelis, fc de fanâii, fc de ffellis.

Epris. Volo quod legantur.

Ano. Legit leâor his verbis fic, videlicet te Spiritum fanâum, licet dignitate fc ordine fuccedat, nt dicunt: accepimus namque tertium a D Patro te Filio numerari, ipfo domino in introductione falucarit biptifmatis tradente ordi- jMsmKs*. nem: cum dicit: *kt, bptifjttt »» uutint* Fa*rw, er *FUti, CT Spiritui fanSi, fed* ad naturam tertiam a natura Patri* fc Filii dcjeâum nufqoam recepimus.

Emas. Sic politi* exemplis, cum dubita, tionc dicimus dedifle fermonem, quod etfitertius eft dignitate, ut dicunt, (fic in libro noftro jacet) quonam modo Bafilius dixiflethoc, fc dediflet pro «onceflb, Spiritum efle tertium, fc fecundum a Filio, fi ex feipfo penitus hoc negavit, fc alienum a doârina fanâarum Ctarit? Quod autem hanc opinionem nulmodo habuerit Bafilius, nec fenferit Spi- E ritum a Filio procedere, te ab ipfo accipere efle, tefti* eft nobis non alius, fed ipfemet feriben* io epiftola quam feribit fratri Gregario de differentia cflenti* te perfons, ut ab auâoritate que legenda eft, manifefte cerneretur intentio Bafilii, te qualem opinionem habuerit de proceflione Spiritus. Nam dicit fic ia ♦ epiftola : Quoniam Spiritus fanâus u quo omni* creatorum bonorum largitio manat, a Filio pendet, cum quo mdiftantcr coofidaatnr, * caufa autem Patris pendens, habet efle, unde 8t procedit « hoc notions- A(MIβ Cirnsrr >41*. la fecundum proprietatem perfons habet, quod Foft Filium Bt cum ipfo agnofeitur, te quod a atre fubfiftat : FHius autem, qui Spiritum îai a Patre procedit, per fe fc tum fe often* it, folus unigenitus a non genito, lumen fpleadens, nullam fecundum proprietatem notionum habet communicationem a Patre ad Spiritum, fed quod tantummodo his lignis indicatur.

In hae auâoritate plane B.alîlius a Patre folum habere efle dicit : nam dicit fic : Spiritus fanâus a Filio quidem pendet, hoc eft $ poft Filium ordinatus eft. Poftea reddens rationem, noo dicit, quod ab ipfo procedat, aut ab ipfo habeat elle, ut auâoritas qu* a vobis prodaâa B eft, dicit : fed cum ipfo indiftanter comprehenditur, cum a Patre procedat: fc infert par- « tiali figura dividens fermonem, A paterna caufa pendens habet ede, unde te procedit. Videfne quomodo foli Patri dat caufam Spiritus? qued fendens habeat efle Spiritus -. Nunquam in a efetofriac auâoritate contraria fibi fandus dixiflet. Nam ratio non permittit hoc Filio dati: da- Bpasteraa. tum eft libi notionale lignum, quod cum ipfo indiftanter comprehendatur, te fubdit: Filius, 3ui per fe * fecum notificat Spiritum. Non icit, quod ipfe ptoducat, led quod a Patre procedentem notificat. Deinde dicit: Non genitus es non genito b Patre fplcndet : dixit Filium nullam habere communionem juxta pro- *** prfetatem hujufmodi, a Patre aut a Spiritu. Non ergo aliquam communicationem habet in produâione Spiritus, qua perfona Patris attribuitur : fed dicit, Cum Filio agnofeitur & Spiritus fanâus, his, te non * aliis, folus ge- · talim nitus a Patre, quia per le te cum feipfo noti- *<*'·' ficat Spiritum. Ergo his folia oftenditur & cognolcitur, te non aliis. Quomodo communicat productioni Spiritus, que Patri attribuitur foli?

Pior. Multa diâa funt.per reverendum patrem, qu» forte potuiflent paucioribus exprimi, li volumus venire ad rei veritatem, cum veritas paucis lit contenta. Sic ergo refpondeo breviter ad diâa duo, que pertnififtis ad dej'iciendam auâoritatem : fic dico. Cum ipfe dixifti, quod liber produâus in medium potuit corrumpi per aliquem ibi exiftentem, qui teneret noftram opinionem : hoc fic rejicitur, quod a tempore quo liber feriptus eft, ut manifefte apparet ejus infpeâu, eo tempore nulla erat divifio inter Latinos- te Griecos : fc hac videtur fatis evidens conjeâura. Secundo, quia non eft diâutn per me, quod patre* qui funt in przfenti tempore, vel qui paulo ante nos fuerunt, debuerunt libro* corrupifle : fed dicimus de auâoribus hujus divifionis, qui cum viderunt, quod doâores Gneci te Latmi hanc opinionem tenerent (ut manifefte offendetur cum veftris libris) non invenerunt meliorem viam coloris fiii, quam ad *falfi*ficandum libros, quos potuerunt habere. Quoad fecundumficdico. Allegavifti Zofimumpapam, & dixifti, quod rnifit certos canona Nicanos ad concilium Carthaginenfe i volens inferre, Zofimufn mifilfe canonem corruptum te'quod Zofimus fecerit hanc falfitstem t non' allega-. fti aliquem doâorem qui hoc dicat, aut.haereticum. Ego allegavi vobis duo magna teftimonia ip dnanus epiftolis beati Cyrille, quarum una fait acceptata per totum concilium Chalcedn-

jT · ccdooenfe. Quare qui talia vult impugnate , A
C*·url oportet ut non loquatur cx^fit, fed asagai do-
i*l>. âoris intrudunt auâorttatem. Debe> brae re-
cordari , quod reverendus dosuituu cardina*
air* μ·Iμ produxit telles authenueoe ft sntiquiifi-
**>»·«* mm; epiftniam fenAi Jnlii * pap· > ft epifto-
ZmTi.cm- l*» Libarii k pap· t ft qualiter beauts Atha-
«·!«<* a«- nafiar in ilia penecurione quam habuil a con-
fehh·,^ Cl,*a Aattocheno , abi fuit damnatus ,/feribens
ι·η « m» ad fea&um Marcum * ft Felicem papam, acJu-
^·β * ac Libertam, qui omnes fuerunt fuotem-
k'fe». >i.aore, fepplicavit iftis poutificibur, ut cumba- I
^'•*·*· bereni gâfta Niorni concilii in Cede Romana, i
c(M-<u*qaia per totum orientem ab iltia Ariaatt frie-
nL" rant corrupta 4 r ibi referibunt illi pontifices
* Athsnafio * qualiter habebant in patriarchio À
cueoMaiu Romano integra in Gnrco 1k Latino cam fi-
fr-H·,". gtllis ft fabfcriptioue patrum, qui Nicer fee-
lip·· . ruat , ft quod illa reicrvabaat pro maxima ve-
neratione , ft quod nolebant mittere origitfa-
m : m· lia, ft quod mitterent certa capitula, eo quod
hT»r*b^ 'Pfe appellaverat a concilio illo ad fedem Rq-
«, tuere G- manam ; ft infurgebant contra eum illi Ariani,
re Ruo<* non P?,erat *PpcH«ro * fententia Aurio-
«p·* «« ebeni concilii ad papam: ft at ipfe pofiet often-
dere canones Nicanos, quorum vigore bene ft
coiiigtiir. Opt;me appellaverat , mibt Liberius multos ca-
nones Arhanafio , qui fuerunt vobis nuntiati
in Ferraria, in epiftola , inter quos eft fpeeta-
le , quod ad ledem Romanam eft appellandum
a toto Mundo : * ita fuit defenitu Athana- C
fius . Et ideo fan&us Julius papa refpondcns
illi de Antiochia qui feceram conciliatu , mul-
tum acerrime cos reprehendit de prefamptione,
quia fecerunt concilium fine confenfu fedis apo-
ftolicv ; offendens ex concilio Nicmno , quod
nullum ratum eft aat erit unquam concilium ,
quod Romane fedis non fuerit auâoritate fir-
matam . Quomodo poliunt dicere , quod Zo-
fimus falfificaverit in re qu« clara eft ? Dico
eCenuMi 9"°^ Carthaginenfes , quia feiebant cano-
nes corruptos in toto oriente, ft fic * fuerant
/« mi» auffi . Hrc funt teftimonia fandorum , ft
£„„** * noffutnui etiam oftendere libros antiquiffimos .
tadem facilitate refellitur quod dixiftis, prout
<mè«i?c?fc dixiftis , ftare f autem , quia in tali cafu ma- d
Me. gis fine teftimoniis eft loquendum. Nunc ad
£j' aliam partem dico fic , quod ex verbis qius
2, aim· protuliftis exponendo dida Bafilii, non eft mi-
M.CctT– rue * multa videantur incoavenientia , ft
•r«" «âa·* cum qur dixiftis , quia fundaviftis expofitio-
'*.'«·"· nem fuper textu corrupto : ft dicitur per pro-
ρMГ·«ζ?<* verbium, quod parvus error in principio , eft
o«fii «m magnus io fine : nil mirum fi multa difta funt
inconvenientia ; ft ideo pro intellcdu veritatis
bonum eft ut reftringamus nos ad duo . Pri-
mo dixifti*. Spiritus pendet a Filio , fed tamen
Filius non eft caufa Spiritus , fed Pater . Se-
cundo tufus es dicere quod Spiritus non habet
talem ordinem & naturam a Filio . ut Filius
λ Patre : ideo hic dicam certa. Et primo in- £
Îiuiro a te · quid intelligas per pendere ft ef-
e, quia dicis differre, efle caufam, ft pende-
re ab eo : nam apnd nos femper efle dependet
a caufa , fed in divinis non ponitur etfeftus ,
non prtncipiatum . Hoc non dicimus nos La-
tini . Dicimus in divinis, quod Filiuseft prin-
cipium de principio , fient Deos de Deo , quia
Pater eft principium ; ft fecundum modum lo-
quendi fanfti Bafilii non folum in hoc loco
allegato , fed in multis aliis (ut oftendemus)
offendit , quod eo modo fe habet Spiritus ad

Filium, fecundum quod peudet abeo, ut Filius
a Pane , declaret differentiam in divinis inter xvu.
pendere ft elle caufam.

Ano. Hic voluit refpondere ad omnia , ft
Provincialis dixit : Dabitur fecitltas replicandi ·

Imsis. Ephcfinus vqlt dicere circa certa J
prima: nam ultimo quefita non funt pertinen-
ti*· f I

Caitp. Convenimus , ut refpondeatur quarli-
to tantum.

IMFux. Quia per hunc patrem dixiftis, nos
fiueaudoriutedixifie, volo dare teftimoniuml. a D· Ь„

Paov. Detur teftimonium.

Eruas. Nos teftimonium non adduximus , <X
non quod ,non potuerimus : uam tenemus illud u· *.*.*
tedimonium ex libris qui apud nos funt . Nam ***** 4
paucos nos portavimus, fed liber ille invenitur
apud vos i te credidimus quod cient oota apud
vos.

Ptov. Quomodo vocatur i lle liber?

Ephis. Liber canonum* . h tateiUMt

Psov. Nunquam reperictur , quod Zofimus
fecerit fallaciam . mUfesta.

Pava. Refpondeatis ad qunfitum , ft liber f*y*f*^*
producetur in alio conventu. «Xsa»,

Ernes. Ut iatelligatis primo in quo diiert
elfe eaafa alicujus, ft ab eo aliquod pendens, nos
ad hoc dicimus, quod beatos Bafilius volens ex-
ponere» quid fibi velit illud. Dependens, dicit
pendet, ideft, cumipfoordinatur, ft cum ipfo
comprehenditur.

Cato. Dicit poft, vel cum ipfo f

Ernxs. Ea quas connumerantur, nonpofluut
ana voce proferri, fed eft neccfle quod peribunt
ordinentur, fr una pnsordinetur. Spiritus poft
Filium ordinatur , hoc aliter fe habere impolubi-
teeft: non quod ab eo habeat caufam ; non hoc
dixit Bafilius : fed pendet, fellicet ordinatur cum
ipfo, fimiliter cum ipfo percipitur : hoc dicit Ba-
filius. Vosautemubiinveniftis iftamveftramex-
pofitionem, ut omne quod ab alio dependet* ab
eo habeat effe?

Pnov. In divinis.

Eras s. Ad hanc audioriratem non egemus in-
terprete, pnrteripfum qui dixit, qui intulit eau-
fam pendenti· hoc modo : Quia cum ipfo indi-
ftanter comprehenditur.

Pior. Ergo pendere fecundum Bafilium, fe-
cundum tuam expolitionem, nihil aliud eft, quam
Spiritum ordinari ad Filium. Quideft iftcordo
Spiritus fsnâi ad Filiam ? Eftne ordo originis,
aut fecundum caufam ft caufetum ? aut ordo. Di-
catis , fi eft originis.

Ep h xs. Non diccf, quod Suiritus ordinetur
ad Filium, fed poft Filium, ut in connumerano-
ne falvo ordine, ftcumnereffitas fit poft Patrem
Filiam, poft Filium Spiritum.

Pxov. Nil aliud en, nifi ordo fecundum con-
numerationem vocis , ita quod feclxfo nomine,
non eft aliquis ordo Spiritus ad filium. Eft fic?

Epaxs. Eft quidem neceflitas etiam fecun-
dum vocem vcftram , ordinare petfoaas divi-
nas : nam nullo modo poflent aumetati , niti
ferrato ordine. Eft fecundum rei nataram or-
do , ut dicit Bafilius, quod Filius folus uni-
genitus ex ingenito Patre effuigras, poft ip-
fum debet numerari , ut unigenitus a Patre:
ft fecundum hanc rationem tertias debet dici
Spiritus , ne Spiritus pneordinetur Filio , ft
proxime referatur ad Patrem , ft videatur ef-
fe alius Filius : propterea cusu Filias numere-
tur prosimus poft Patrem , tertius eft Spiri-
tus

ΠΜΟΤΙΟ >«? XVII.

Hie eft ordo io divini» * Â alium ordinem a Weology non habemus.

PBov. Dicitis i quod ea iayrntione Bafilii ille eft ordo natur* Spiritui ad/rilium . Oportet ergo intelligere ordinem natura inter Patrem ar Filium · Eftno ordo alius , quam ordo nstunr inter Spiritum fandum Sc Filium ? Quia ordo·nature Spiritu» ad Filium fecundum vos, eft ordinatio, non tamen importat caufam. Cum autem ordo inter Filium Sc Patrem non fignificet nifi pendentiam» cum dicendo, inter Fftium Sc Patrem eft ordo nature , intelligatur Filium pehdere a Patre , Sc Patrem efle caufam : ita non habendo plus ad ordinem Filii ad Spiritum · fotum dicendo, quod eft ordo natur* , neccife fbquTtur, qJod*Spiritu» peodeat a Filio*, & fit B «aufa * * Bt hoc probo es intentione ipfius facrorum.

a Fviwipia ftiiiMt s»i- V*Lwo* cL· •r* «itato, pa7*«rfa^ Kaaeaiav (aicta.

di. Bafilii . Dktt enim poft illa verba que f"erant allegata in hoc lioro noftra » continuando intentionem per totum capitulum incipiP,e dieere, affignans caufam, quare Spiritu» exiftens tertius in Trinitatis, ordine Se dignitate, fit fecundus a Filio, Se tamen habeat unam naturam cum eo: ita dtmonftrat affignans caufam, ficui Filius ordine quidem fecundas a Patre , quia ab ipfo Se per ipfum habemus acceflqm' Se adduâionèm ad Patrem Sc Deum i natura vero non fecundus, quia deltas in utroque.una : ita Spiritus quamvis dignitate Sc ortkne fecundus ordinetur a Filio , non tamen fequitur quod aliens natur* exiftat. Modo in hoc textu volens oftendere quod primo, dixit , demonftrat, C quod qualis eft ordo Filii ad Patrem per hoc, quod Pater eft ante 8* caufa Filii, Se tamen una natura ; eamdem ordinem habet Spiritus ad Filium . H*c clara funt ex Bafilio , Se deducit perevempla inconvineibiliter contra Eunomium: Ar h«c eft fententia totius capituli Bafilii dicentis, quod omnes angeli iunt unius nature, in eadem fcilicet natura intçlleâualn 8c tamen ponit ordinem inter eos Sc dignitatem, allegans inultos textus feripture , per quos oftendit gradus angelorum Sc dignitatum , & concludit, quod omne» angeli habent ordinem inter fe :

Ïı««4··Λ * noa fe<l'>itur» qu°d aliquis angelus fit alterius natura * , quia ficui ordinantur » femper rema- D nent *n c*dem natura.

?«ά·*ı7·7·ı fcP,« «*»· tM'

E PH E». Eft quidem naturali» ordo inter Patram it Filium, fecundum quem Filius habet a Patre elfe, Se proxime ad ipfum refertur: Ac hic folus ordo tertium cogit numerare Spiritum . Propter hoc magnus Bafilius in Patre & Filio illud pendere nullatenus ponit , nec dicit quod Filius fic fecundas, quia ab ipfo habeat elle : a Filio dicit Spiritum pendere, hoceft continuum

kZar·», «t effe ordinatum cum ipfo , · ut quia comprehenditur indiftanter cum ipfo. Et hanc reddit caufam , propter quam Spiritus pendeat a Filio , quia dc nceeflitate Filius prius Spiritu in-, telligitur » quia Filius refertur continuus Patri . Verum fi Bafilius cognoviflet ordinem in- E ter Filium St Spiritum , ut inter Patrem Sc Fi-Hum » atque ita dixiflet Spiritum fecundum a Filio» ut Filius fecundus a Patre , non fugillaflct Eunomium , Sc non vocaftet innovatorem feriptur· , eo quod diceret tertium ordine Ar dignitate efle Spiritum. Ex hoc conftat, Bafilium noa reccpiffe » fed per fappofitionem hoc ponere.

Ptov. Loquimini contra textum : vo» dixiftis, quod inter Spiritum Ar Filium eft ordo nator*, Sc quod ilia pendentia eft ordo nature « No» ipftamu» fie, <c fuper boe cogita cum hinc recedi» » quia oftendtmos es hoc libro , quod eumdem ordinem quem Filiu» habet ad Patrem, ita Spiritu» habet ad Filium s Ac lihum volo dicere imperatori', ut me percipiat. Omni raj».

And. Volvit verba ad imperatorem» quido-Aiflimo» » ac prudentia Ac Colertia. cuncto* cx< fui» prevenire» notifiime in pluribus oftendit i^ri t protulit.

Ptov. Do&oces noftri theologi femper co-Dantur non mutare termino» a propria fignificatione, St ubi philofopbi' ufi font termini» proÎiria ipforum terminatione , ita doftoret-thecuogi utuntor termini», prout funt firmi in eorom fignificatiorte : alia» jentet omni» fcien» tia Mundi , quia femper eflemus in cquivoco fermone. Afodo Ariftotcles io quinto li-. bro metaphyfice in capite quod incipit , Na*z tura, ibi primum modutq ponit ,- quod fit generatio nafcentium, ita quod nativitas vocatur natura. Sccundu» modus eft illud principium» e* quo funt illa nafcentia. Et hoc moao fumendo naturam, habet importare ordinem originis » prout nafcentia funt de fubftantia eius er quo nafcuotur · Et hoc fignificatn tam do- I dote» Greci quam Latini , ut Atbenafius , & Bafilius, & beatus Augoftinus , nec non Ac fcnuontet dicunt ·, quod ordo originis unius perform ad aliam eft ordo nature: & ad hunc lienium loquitur Bafilius & omnes , alias equivocarent. Ita quod ordo originis nil aliud eft nifi capere cite ab aliquo, Ac naturam ejus a quo eft, ficui fumitur in illo fecundo modo : Se ita omnes* doâores Mundi tenent · Si ergo eft ordo nature Spiritus a Filio , ergo neceflario fequitur, quod Spiritus habeat efle a Filio , Sc accipiat eamdem naturam quam habet Filius . Hoc dicit Bafiiiuf in auâoritatc adduCta: hiccftpunâus reinoftrr.

Brhes. Antequam diligentius confideremus de ordine nature, inquiramus primo quid velit Bafilius per hanc auftoritatem . Dicatis mihi ; dicitis opinionem Bafilii efle» Spiritum ordine Sc dignitate tertium ?

Pior. Ita» & ita loquitur textus.

Ephes. Dicebatne idem ,Sc Eunomius fe accepifle a fanftorum patrum doârina?

Paov. Ita dicebat Eunomius, quod acceperat aferipturis, quod Spiritus fit tertius ordine & dignitate: imo in hoc conveniebant. Sed Bafilius dicit, quod non fequitures hoc, quod fit tertius natura: Sc in hoc currit tota fententia capituli» ut demonftrabitur.

ErHb». Veritatem ergo dixiflet Eunomius , Spiritum ordine Ac dignitate tertium, Sc accepifle a fanâi»i &convcniflctcumfanâi*.

Pк. ov. Ita, Sc cum Bafilio.

Ephes. Videamus fi magnus Bafilius ita vult.

Pior. Ita.

E?hbs. Similiter dicit Eunomius fandorum euftodire doârinam.

Plot. Liber nofter dicit» quod habuit * fanâis, quod Spiritus eft tertius ordine Sc dignitate .

Ephss. Non dicit liber vefter * quod firaulat Eunomius habere doârinam fanâoromf

Paov. Infert Bafilius: Qu« neceflitas eft» fi ordine Sc dignitate eft tertius » ergo eft tertius natura ?

Ephes. Non dicit liber vefter» fimulatf

Pitov.

Pluor. Ità qui* finulabat illim illationem, quod effet tertius natura.

Epais. Bafiliur non dicit ex .hi* que colligebat Eunocnius, fed dicit, quod fimulat fe cuftodire doârinam fandorum, quod fanâi dicant, Spiritum efle tertium dignitate & ordine,

Paor. Illa fitnulatio refertur ad illationem, quiafanâi dicentes tertium dignitate dc ordine, non faciebant illam illationem: dt-ideo textus pridie allegatus, poft diâum Eunotnii lingulariter iftam illationem dicebat: Sic natura uti tertia, nec ex fanâis fcripturii doâi fumu i, ne* que ex iis que diâa 'funt juxya consequentiam colligere poffumus. Et fic contra hanc illationem dicebat <Bafilius; etfi non effet tertius dignitate te ordine, ita dixiflet, ut dénatura: 8c Rno^ ^oc fi», veriflimum, ner éaempla dr perdeftduftiones evidentiflime colligitur.

^FHB». Si opiiiio fandorum dc ipfiusBafili> fuifler, Spiritum tertium ordine dc dignitate, non diceret contra Eunomium, quod fimulabat f® cuftodire doârinam fandorum: imo dixiflet, quod cuftodiret doârinam fanâorum, .nec aliud quid eum colligere prater polita. Illi dixerunt tertium ordine te dignitate: hic colligit, quod^ fit tertius natura. Nunc Bafilius non attcftatur, ut veritatem dicenti, fed dicit: Simulat cuftodire fanâorum doârinam. Nam confequenter infert inftans contra opinionem, quod illos qui fibi tradiderunt hunc ordinem, tacet, qui autem funt fanâi, tc quibus Termonibusic Vides quomodo negat Bafilius hanc elfe opinionem fanâorUm ft fuam. Poftea dicit, quod audax eft homo, divinorum dogmatum innovator. Infinuat innovatorem, te audacem appellat, quia dicebat a fanâis accepiftê qua non dixerant: nullus fanâorum dixit tertium dignitate. Et hoc modo dicit Bafilius inftans contra rationem Eunomii: alioquin oftcndatis ex opinionibus fandorum hxc elfe: nam oftendimus, Bafilium non conveniffc cum ea, imo extitiffe contrarium illius opinionis te doâoris. Nonne habetc liber? videatur.

. P*®<- Hoc de libro confiftit in faâo. Bafilius non dicit, quod habuerit a fandis? Ego adduco tcftrmonium fingulariflimum, videlicet magni Atnanalu, cujus eamdem lententiam dic*1 Cyrillus fe tenere. Ifte beattflimus Athanaf,u* *n 4 dialogo difputans in concilio fic contra Arium, dicit iftis verbis: Spiritus igitur ex tc Filii fubftantia eft, cujus fctlicet gratia Filius Dei nominat eum in Candificato 'lytn b°l° tertium, ubi habet: E»»rt; fapri^trt ttt i» UMSW Tatrit & Filii & Spiritui fanfli. Ex hoC Athanafius, quod Spiritus ponkur in fymbolo fandificato tertia perfona, concludit, quod fit dc fubft*ntia Patris & Filii, fir fic quod nck,-ceifario habeat fabftantiam a Patre Se Filio. ordPe 'n f ePifto,a ad Serapionem fic difundat fententiam fuper auâoritatibus feripture, ita dicens: Spiritus a Filio accipit, ^ut>d dominus dicit: De me accipiet, & annunciabit nabit; de Filio dicitur: Parras venit; de Spiritu fando inquit: atittir Parer iu termine me». t D cit, fi talem ordinem Sr naturam habeat Spiritus ad Filium, qualem Filius ad Patrem; quomodo igitur, qui creaturam dicit, non etiam de Filio .peceffario dicet? Nunc invincibiliter dicitur teftimonio fundato a fandis dodoribus, quod talem ordinem te naturam habeat Spiritus ad Filium, qua-

Cwaisti «4}B· ttniM *i- gwîtac· mkw'ttîi siiuiet* ût ai».»coni,» ttnUm. V a, fcili- «*» 4>«- riM,t»c«. vXrJlu$ a cujn< ti- M, »ei de humana-duco fl., inédit, f*r/'t""no vwc 'qZ- notavicirca riutem la- ft* colla-, auo "eam-" ponderat s»nft?e- catam fym- ^Zt*"trU~ form- f qy* i*c--ei' » pit, 4i«r« fl7aa/a/e<i'iUMta alias, l u *, ft'> ioeWn. 7-««. its 2**?*.* gfZt»,e>- «'»«.

km Filin «d Patrem: Modo et iftis habetur, quod «ft tertia perfona, ar quod-talia eftordo: ex hac auâoritate colligitur, quod Spiritus accipit efle a Filio. Declarate quomodo efle Spiritus accipit a Filio. Non eft credendum, quod Bafilius contradicat Athanafio; tc in fequenti congregatione, fi Deo placebit, oftendetur ex Bauliomct, qui idem dicit cum beato Athanafio.

XVII.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI
AD DÏCIMAM5EPTIMAM COLLATIONEM.

i Lari··.] Verba fandi Bafilii libro tertio contra Eunomium in principio. Hanc eamdem audoritatem refert fupra AUdreas collatione ij. k itidem verbi» Gt«cqs feriptor faffione ao. initio. Ceterum hac verba, Can «b ipfe babtet effe, Φ ab iff· unifiât, tfannuueiet nabit, aty·· ab illa dependeat caufa, etiam hodie défunt in editionibus impreflis, qua tamen eflent.omnino addenda, utexvetuftis exemplaribus & ipfo contextu probatur hic. Vide de hac eadem audoritate infra collation.it. circa finem. Verba autem S. Bafilii ex Cneco textu, ut refert Grccus~fctij»tôr ubi fupra funt hac: pit ysf Ide·, w«f' «vta ·« l» tu .χ»», si) V«p' «vr7 ««ypstu* yu». »λ«· r· tatttet ·»>'· ni iUniutu i r!t ·vτ·B«'·< Ktys.

a D<p«»d*<r. J Expofirioneaa horum verborum («ηAi Bafilii, nimirum, quid fit apudGraco·haberecaufam, & dependere, vide etiam apud Bellarionem m opufculo de lucceffu fynodi Florentina in fine hujus operit cx tnanufcripto codice Vaticano exhibito, capite primo.

i Ity· i» ftfyr·. J San&us Antoninus qui concilio prafensfuit, titulo a*· cap. ij. hac ait letuflafunt audtta» itOtna, tk fmftrti» ttfitii, φ» ta libre tui Eaatait·» te Sfirit» ferte» ttfrtjft efftrit t Sfirit»»faHt· fnuim naa ftlaat « Faire, /ad λ fi~ Ut: <> cata rtffetiftiit jam naa habere» v«»d dicere», fabItrfu^ittot, aegev bee teflia» i» ·· libre feriffipe,ftdiatadtft interpretataiM, cum in radiciàar/iaû Gneca feriptit fecum deleti· ite ntinitnt rtftrintnr. Mdtt^ifnnt flaret redire» tailii nd lattmium Grace eurtb, yn»r··· elicui rraa» afui Geuii, alii Mei Latin·· neflrtt Craci fermtait feritet: <> eum in atflrit & aliqaibai Ortrctrum de Ctnftanlintfli addaOit liquid· baberrtar t Spiritum fanfiam ea Patra <› fili· frteeder·, dcfreitenfa ejf malitiu Crar»r«M, ftted fcilicet cetraferant fcrîfta Bafilii, Filiam fabtraltend· ia ipfa frtcefitn·. Et cam imferater Gructrum diceret, ia fartibutfuit flarim·! habere lalei libret Bafilii Gracefic futinentet, Cillit faucit tuae ia medium addu3it η·ηfandam, reffendit d»miaat cardinalit diffuiatiteti ftaf^itut t Dtmitta impereuar, cum decrevnitit ad certamen venire, tfertait magnificentiam vefram arma vefira vebifcum adducere, »·» ta certamine iff· exfellare. 5irf«a Grati cenfntatifuere & deviili. Huic diffatatitni prafent fui. Hac fandus Antoninus.

Hanc refponfionem cardinalis, de qua fandus Antoninus, vide infra collatione fequenti. De hac corruptione libri fandi Bafilii a Gracia fada, vide BefTarionem in opufculo de fucceflu fynodi, de proceflione Spiritus fandr, capite primo iu fine hujus operis exhibito. Ubi adducit Beflarion ita, ut fupra didum eft a Latinis, locum fandi Bafilii cx Hugonc Eteriano de proceflione Spiritus fandi, libro tertio, cap. 1;. Floruit autem Hugo, ut dicit Beflarion ibidem, ante fua tempora trecentis annis, nimirum ut ait etiam Poflêvinus in appatatu, citca annum domini 1160.

4 Epifela.] Epiftola 4). qur ibi fic fe habet» ^u·· uiamifilar Spiritui, a y··»··»* velat·f»au adereatnrat prtmanat beaerum fnfpeditati·, a Fili· jaidem dependet, yus cum una fine ulla difaatia ctacipitur meate, caufa ver* Tatrit infertam h«i«« effentiam, and» tk frtgreditar, bene attienem, <› cefaefcibile fi^nnm ejnt, ^aa fecundum bjffeHafim eA, prefrietalii, babee, ym m* Fili·fimul iff·f·facit interatfei, ea y» <> Vatre fubfiHit, Filia, Vere, fu' ea Patre fr^redientem Spiritum ferfeiffum <> cum feipf· amam facit, f»lui nnigeuiiut ea ingenii· lumine reluxit, aullamfue prerfm attieaum cemmunicatienam fetandam prtprietatem fuam, tam eum Patre, <fuam cum Spiritu feniit babel ,ftd diHit jemfignii filat cegntfcitnr.

s -dtbanafi·.] Marcus papa in epiftola qu« incipit, Doteo fratres, tomo primo conciliorum editionis Colonienfis, fub Marco, & in Nicarao concilio a Pifano coi ledo libro tertio: & quidquid fit de reliquis in ea epiftola contentis, de quibus Baronins tomo tertio, anno JJ0. numero jl. certe non jure Zphcfius cum hzreticis

Hb calum-

Col Wt Io 'iVIU ° ..*..... ïiiimua ppim> ««quo4 adéruerit *| I»J- «poAelicau» ex caaoac Nièvre· A(___ «ni* hoc «tiaa* Th«o4orctus libre fecvado, capite quarto, *ex* quoBtreoiut |O«retertio, aano J1$« OU*. fc code·* toare, mm)*7· "»'·« M fc de ZoÜr o pape tout· quinto aano 4» a··». 70. fc ·*. Sed quarevi* «tiare de hu)«imodi appellationibus non fieret «Matio ia Micare· concilio * rem canone» SardiceaCt cootilii , qood («it dedautio fc appoodix coocilit Nicni , noaioe etiam ipGiu Mimi appdlaro» faifc, vide aped eumdem Bareainaa. rereo p anno 147. ·«■· 0>-la canooc autem ». alia* 7· coacilii' 3ardiceafia aperte ftetairer de appellatire· «4 fedrn» epoHolicam, Vide fc Biaium tona. 1. ia noti* coacilii Niconi, SardicenTu, fcCatthagiaenfii fexti . Cetere·* canore* Micatno* paflb* efle naufragium, eofqoe coiligeadoa «fc ex aufcontatiba* faaAocuaa patrum, quMMoro dataoccafione eo*adducunt, reflatur late Bamqi·*^·*. b anno jaj· num. 157. fcremo ». aano 4«· ndmTSTfc I».

4. fc^ânr.J Bafilius nou uegqbat, Spiritum efletertium in ordine, fed in natura: uccnim ait loco fxpe citato \ A/aitat, ueuifo./Mnoduat *tft » Hli·*, fcc. *fttatit tradit fret· t* narer* »i *ttrtia* , um « *[trifW» •Mi famat,* ·« ·» */tutSira·· Mit ealUgtr·feffamat.* Bt certe unicuique textum ipfum legenti in fonte , etiam fecundum leftioaem ipfius Bphefii, nimirum nou legeiK do illa verba, €·«* «b *iff· M*mtf·* ,&■ *ei iUa defeat deet eaafat* nihilo tninus evidenter apparet BaGliitm ex doMriaafanftotun*admittere. Spiritum renium efleordine, non tamca iade inferri, fc natura, ut dario* probat cellatione feqneati Provincialis. Quomodo autem Bafiliu* intclligat filium efle fecundum , fc Spiritum fanAnmefctertium ordine, optime declarat Provinciali* infra, hac eadem collatione. Videfc fanftum Thoarem 1 parte, quxfl. 4a. art. }. fc in fpecie dc hac aufcoritate Bafilii Suarex de Ttinitate lib. 4. cap. >5. num, ». Vafquea ia primam pattern difp. t47. cap. a.

COLLATIO DECIMAOCTAVA.

AaStrifatibai (aathram fatram iiffatatar it Sferitai faaili frmeffitat a Tatrt CT *FUit.*

And. Ii decima Manii Florenti» in conventu , ut fupra, ccqpit cardinalia hoc m

C a x D. Dominus imperator , alias fuit di-Aum, quod vobis indigentibus de librisnolitis, no* exhiberemus, fc econtra ipfi facerent. Pridie venit in diictptationc de verbis Bafilii , *Bc* dicebant, quod aliter ftat in libris noftri* , *Bc* aliter in fui* . No* fcimus , quod unus ex patribus Graeci* habet Bafilium : nos petimus ut illuta exhibeat; *Bc* eft pater dominus Mityleocnfis.

Imps*. Prsfenti* temporis eft di(putare , & poftea id faciemus

C a > D. Dicit evangelium : Hoc *fac* , & illud gon omittas; vadat interim.

Imis» Deliberabimus.

Col os*. Vidi ego.

Impii. Mittam.

And. Crrpit Ephelinus.

Er HE*. In procedenti congregatione , pater reverendiftime , cum propofucrimus examinare audoritatem magni Bafilii, & conficere differentiam qu» erat inter libro* , qu»fivimus caritatem veftram, Ii putabati* fententiam vel opinionem fuifle magni Bafilii , tertium effe Spiritum dignitate *Bc* ordine. Cutn autem in hoc affenferiti», interrogavimus, fi etiam fandorum fuetit hrcdoAriaafc opinio,nt dicebatEunomiu». Cum

A autem vos fumma promptitudine fuifietis confefli , produximus magnum Bafilium mani&fte Cuai»T> dicentem contra, *Be* ut in libro noftro jacet » Nam, »4»>· inquit, fimulat cuftodirc fandorum dodrinam, fed non confcrvat , *Bc* eos qui hanc tradiderunt dodrinam , tacet : confequenter reprehendens ./C.Uh eum.· Qui fuerint fanCti» *Bc* quibus lermonibu· W»®··» doArinam fecerint , nutnquid dixit , aut fallu* iEui,a« eft pudax homo, qui iqlinuat innovatione* dodri- *ima* refen. ni* fandorum? Si ergo Filius fecundus aPatrddi-/ gqitatç fc ordine, eo quod ex ipfo» Spintum vero] fandum nullo modo iufeipit Bafiliu* dicere fecundum dignitate fc ordine a Filio: non igitur Spiritu* eft a Filio fecundum caufam . Ita igitur videtis coqtradidioncminhisqu» vo* dicebatis * Deinde

B vitiatam elfe illam additionem colligitis ' nam non reddiciilTet caufam, Spiritum faoâum efi'e a Filio, ılle qui nullo modo fufeipiebat efle fecundum. Hoc autem prsetermififtis, ied propofuiftis oftenderc dictum a fandi: tertium cne dignitate Spiritum . Unde duas auâoritatcs propofuiftia magni Athanalii, quarum una fimpheiter dicit* quod tertius eft ordine Spiritus; altera vero dicit talem ordinem Spiritum habere ad Filium, ut Filius ad Patrem. jE.x hi* tertium efle etiam dignitate probavifle putaftis. Ad primam quidem au$oritatem hoc aiçimu* > quod tçrtium elle fecundum ordinem in divina Trinitate Spiritum , ut in traditione baptifmati* falrator dixit « etiam nos iimihter vobifeum confitemur. Quodautçm

C dignitate fit tertius , admirari nOs Contingit * quomodo vo* capitis hoc didumquod nun-3uam eft diAum. Hoc vero in al i* facitis , *Bc* um auditi* Spiritum a Patre fc Filio , additis, eft , & habet elle: dum autem quod a Filio acçipit b , efle dicit»*. Hoc afirem eft accipçre ca de quibus quwritur, pro certis; quod eft q««4 .«i- peflima fpecie* probationis . Haeci fint diAa ad Jg» *.>««· ftrimam· Ad fecundam * autem dicimus , quod aU0« *<* t peculanda eft intentio iftiu* magni patris in hi* qu» dicit in hoc, fc ad quos ferinonem facit. Nam oporterçt hunc qui divinos fermone' aggreditur, ficut dicit divut Cyrillu I in adis tçrtii concilii, fc perforas diftmgucrc fc tempus, 4«x*r«tfre- fc caufam propter quam unumqupdque didum T'ac<

D çft, confiderare. Nam ifto modo |uniufcujufquc audoritatis fententiam poterit cum grati* Spiritu* fandi intelligere . Dicit recolendillimu* Athanafiu* impugnans cos quiSpintum fandum impugnabant , qui ordinabant Patrem cum Filio, fc.cjufdcm fubftantic fc gloriae elfe profitebantur; Spiritum fandum autem diftinguentes, non dicebant connumerari, fed aliene cujufdam & creat» natur». Ad hos cum inveheretur ille generofus, fc volens 4 confubftantialctatem Spiritu* fandi, fc aequabilitatem nature ad Patrem fc Filium , ab hoc in quo ordinabatur illis, fc cfjfdem voluntatis fc «ftionis; ab his enim femper dodorc* identitatem vere oftendebant ; talia dicit in epiftola «ad Serapionem epifeo-

E pum ; Filius quidem a Patre mittitur » nam ,àdux<r«t ita dicit » *Sic Dc»t Hlrxit mnadana , ttt Fit·*·· /«·«* ·■<<·,'rew *mitteret.* Filius vero Spiritum mittit. Nam inquit: *Si* <χ· aÀfer·, *mittam ?aracietam* . Filius quidem glorificat Patrem ,5^ i?.' dicens: *Tater , et· flarificavi tt* « Spiritus autem glorificat Filium : nam ille , inquit » *lltetficalrir me* . Filius dicit : *Ea jtia aaitvi aJmm it, Tatre , bt* I»^»»r *ia muai·* ; de Spiritu autem dicit : *be me» aetifiet* , C7* *aaamwiabit -v·· bit.* Filius in nomine Patri* venit} dc Spiritu inquit Filius : *Q^em mittet Ttttr ia ntmiut* meo. ,4,

Talem

r- _ e Cwaisvt ujs·

Talem autem naturam dc ordinem habens Spiritus Filium, qualem dc Filias ad Patrem, quonam modo, qui hunc creaturam dicit, non idem etiam de Filio cx oeceflitate fentiet? In his vero non videtur doâor diferetus voluiffe offendere qnde habeat caufam fui effe utraque perfonarum, imo potius unitatem dccbnfubftxntialitatcm, ab identitate fcilicet voluntatis, A proportione opetationam oftendit · Denique non dicit Filium habere efle a Patre, Spiritum, a Filio j neque quod Pater Filium producat. dc Filius producat Spiritual: nam hoc ipfe dixiffet, u voluiffet fecundum vcftram opinionem - . Nunc autem, his omiffis, dicit, bonam voluntatem Patris qvfam femper Filias facit, prout dc Filii rurfus, quam femper facit Spiritus, Filius quidem, inquit, a Patte mittitur, Filius vero Spiritum mittit. Bonam voluntatem miflionem efle dicit magnus Gregorius. Igitur bonam voluntatem Filii » puta miflionem Spiritus · Filius quidem glorificat Patrem, Spiritus glorificat Filium. Γη his analogia operum & identitas voluntatis videtur. Quoniam enim ante Filius apparuit Mundo, praecognito jam Patre, poft hoc cognitus *fuit* Spiritus, ne viderentur anteferri, vel contrarii dii. Ideo Filius glorificat quidem Patrem, dc perficit illius opus: dcSpiritus glorificat Filium, drqms dimifitille, revelat difcipulis. Filius quidem inquit *t* gsu *aadivi a "Patre,* *in* Munds. Spiritus vero a Filio accipit, dc anounciat. Nota pater, quos fermones accipit a Filio, annuntiat difcipulis: dc Filius qu« audivit a Patre, illa loquitur io Mundo. Non ergo etiam effe accipit, ut dicebatis. Et Filias .venit in nomine Patris: *Sfirirat vere*, inquit Filius, f»r« *mirrtr* Parer *ia atmiae mtt*. Per omnia identitas voluntatis dc analogia onerum offenditur: ex ipfa autem de efl'entir identitas de neceflkate colligitur. Nam talem ordinem Spiritus ad Filium habet, qualem A Filius habet ad Patrem: hoc eft, ita coordinate cft, Sc ejufdem nature Spiritus cum Filio, ut Filius cum Patre I Et quonam modo ifti dicunt creaturam Spiritum, non dc de Filio idem fendent? Nam.fic ordinatur Spiritus ad Filium, ut Filius ad Patrem, dc ejufdcm eft nature, ficut Sc identitate voluntatis, dc analogia operum offenditur. Quonam modo cft creatura Spiritus? Huc eft lententia fanâi, dc ad hanc intentionem dixit quod dixerat, volens offendere, non diferetionem, imo potius unitatem eflentia-: dc fic non prodeft auâoritas vobis, nec opitulatur opinioni vcftru. Quod autem magnus pater Athanafius non eamdem vobifeum habuerit opinionem de proccfiione Spiritus, nec Filium fenferit caufam Spiritus, nec propter hoc hunc ordinem dixerit, manifefte colligitur ex his que in aliis dicit, tradens diferetionem divinarum perfonarum, folum fontem deitatis dicens Patrem, ut folum non genitum. Hoc autem idem cft ac fi dixiffet, folum genitorem, dc iolum fpiratorem Non ergo etiam Filium fenfiffet caufam Spiritas, qui dicebar Patrem folum fontem deitatis. Habet fe auâoritas fic, cujus fermouis intitulatio eft, Dc couternaFilii dc Spiritus fubfiftentia: Separamu, ab his qui judaixant, dc ab his qui corrumpunt Chriftianifmum, qui Deum de Deo negant, Deum unum fimiliter ut Judei dicunt: non-qtua folus * non genitus, dr iolus fons dcitatii: propcerea dicunt folum Deum; fed tanquam infecundum Filii, Se infruâuofum vnTcntis Verbi

Si igiter folus fqàs deitltis Pater, ut non gemtus, hoc cft folds genitor Filii, 9e folus tpi. rator Spirit·· : non ergo magni Athanafii opinio fuerat, caufam effe Filium Spiritus, le a Filio Spiritum habere efle.· CôtÎTrio xvill

Fxov. Ifte modus iavcffigsodi veritatem, quanta omnes optant iutelligcre ,.cum tam proliais fermonitas Se allegationibus, magis impedit veritatem, quam declarat .-nec hoc fuit intentio a principio noftra* difputatioais, fed nt de argumento in' argumentum, dato refponfo, procederemus. Omnes hi patres reverenai fatiSati audientia unios hora folum ad refpondcuum auâoritatitas ultima alienationis, credo quod parum intellexerunt de relponfione ad illas duas, hoc cxclpto, quod impofuiftis mihi., quod folitus fias inducere anâoritatem cum verbo, cft, cum délit vertam, eft. Item quia fecundum' auâoritatem magni Athanafii, in qua dicit, quod talem ordinem dc naturam habet Spiritus ad Filium » qualem habet Filius ad Patrem: non Ggnificat quod inferebam, dc tamen. nunquam repilcaftis nane auâoritatem in proEria forma: nunquam bene refpondet, qui non eoe replicat: fed multas auâontatcs introduxiftis, nec introduxiftis antediâas. Secundo intraviftis materiam dc produâiooe divinarum perionarum, Sc de miifionc · De qua millione temporali, ncceffario tempore fuo concludetur, quod fi Spiritus fandus mittitur temporaliter a Filio, quod stcrnalitcr procedit ab eo: de fic non erat materia hac introducenda, quia noa faciebat ad propofitum: tamen tempore fao refpondcbanuis. Sed unum volo fcire, fi dixiftis hoc modo, videlicet quod Filius audit a Patre, Se fic audiendo accipit fermones a Patre i quia audientia eft refpeâu Verbi, & hoc eft notum in evangelio· Ita dixiftis quod audit Spiritus a Filio, dc tic per illam audientiam accipit fermones a Filio I Modo hoc bene conceditis: fed dicitis, quod non fequitur, quod accipiteffe. Eftnc verum, quod hoc dixiftis?

Efbbs. Ita dixi, quia & feriptura hoc dicit -

Pior. Ex hac audientia concludam, quod accipit effe rlernupi, cx multis auftoritatibus doftorqm vcftrorum dc noftrorum I Modo refpondeo adduodifta. Primo dixiftis, quod in prrcedenti congregatione cum interrogavi!}i, an fentemia Bafilii, quod Spiritus eflet tertius dignitate & ordine, quod ego refpondi, hanceffeopinionem Bafilii. Et hoc iterum dico, dc veriflima cft fententia Bafilii, quod Spiritus eft tertius dignitate dr ordine, quia liber nofter hoc expreffe dc manifefte dicit. Secundo interrogavifti, an effet opinio fanftorum*. dc ego dixi, quod fle: Sc voluifti inducere contrarium, ficui dc nunc replicafti, dicens, quod Eunomius fecundum verba Bailii, contemnens opinionem multorum qui glorificabant Spiritum, fimulabat Ce doârinam fandorum iervare, Sc cos qui hoc dicebant, reticebat. Poftcareaffumpflftisverba ultima, ubi Bafilius dicit, quod fandos qui dixerunt dignitate dc ordine tertium effe Spiritum, non notuit adducere i dc concludit: Ergone tam audax homo, «ini divinorum dogmatum introduceret novitates? Ex hoc volebatis inferre contra diâa mea, quia dicit Bafilius, quod non potuit adducere: ex quo fequebatur fecundum te, quod fanâi doâores non erant hujus opinionis, cujus contrarium ego dixi · H*c volui dicere propter verba Bafilii, ut folutio melius intelligatur: dc quia nos habemur Bafllium, quem putamuseffe veriflimum, Atqaia

rauATia hkaliw^iis^acctert * qui eft saiMsifiMi' A
IXVUI "·««' nofter, «t dicitur nobis «b his
qri legerant U »·!· libro.

Am». Hoc mediopoctatus eft liber, oui cm archfepifcopiMitvlenenfis, qui repertus eft adli-tm· coutormuri noftro , le eras aatiqrifimas liber: quovtfb, Ephefinus dixit..

Truss. Iftcldlersofter eft cadcm msnufcriptus, ut liber vefter.

An» lufpcdis libris, vif» eft mariai difflicremis.

liant. Diximus pridie, quod ia Conftantinopoli non funt ita.

Cat d. Habetis hic aliam BaGliam Florentia: , nifi iftos duos f

Eruar. Non · B

Caro. Hic tn civitate hac font tres libri, 9t duo faciunt pro nobis ·

Irem. Non eft miram » quia non debeouu^ rcfpicete ad iftosqui funt hic.

rtor, Ifta diceremus nor, quod alibi funt: quareportaftis contrarium vobis? pro nunc itetur his tribus. Item habemus translatam hanc auctoritatem tempore Alexandri tertii, qni funt nitra trecenti anni.

Imfmk. Hoc eft fimilitudo, ut fi aliquis haberet caufam , k unns haberet centum telles, fc contrarios tres, 9c caela decideretur , ubi eflent illi tres?

• Dvavd·· risauS-B·· u^rin^ Card. · Vos vocati ad caufam debuiftirvenice cum juribus, & vos contraria poruilis, lie C ftandum eft his.

«·«. * it Imper. Jus meum apparebit .

.£***··· Introduxi lequentia 8e procedea-
«·Orqvrfc· tia .
c*û/***i· P'ofinc. Ex his me fundabo, quoad
r-<w. rw s. primum pnndum tua volo facere. Primo , vo-
[redacted]»····· . io oftendere per aliud tcftimonium Bafilii, quod
Zfcrai^ ,n ^oc *oco c°nit* Eunomium ipfe dicit, Spiri-
«·«M· tum accipere a Filio. Secundo, volooftendere, quod dicere prout Hat in libro veftro, effet ma-Enam maculam imponere Bafilio , Sc quod pro onore k reverentia canti do&oris in ecclefia Dei, qui habuit tam magnum teltimouium in concilio Chalcrdonenfi , non poteft quis Chriftianus lufciperr illum modum dicendi. Tertio, D oftendam ex antecedentibus k tequentibus, quod hoc funt vera, quo iunt in libro noftro: Ac non exibo hxc tria. Non dubito, quin Spiritus (anctus mirabiliter operetur in hoc negotio , quia de ipfo agitur, A: quod f*ciet gratiam nobis k vobis: quia idem Spiritus quo repletus fuit Bafilios , in hac um grandi *mtteria* non fecit in uno loco fcnbere unum, k in alio aliud : quia fandi doAorrs nondTunt contrarii in materia fidei. Cum pridem eflem m domo domini fsndr Sabine , Ar effet nobifcutn frater Ambrofius , qui habet bonum donum interpretationis , quia ita de facili legit lingua Latina ex feripturis Greets . ut fi Latinr forent ; allatus fait quidam liber Grocuc valde antiquus Ar in raem- £ branis , ubi funt multa opera BafiliLj quem protulit quidam peritus interpres Miterarum Gnrcarum , nomine Leonardos A retinui huius civitatis cancellarius: dum frater Ambrofius haberet libram , Ac qurreremus de epiftoia Bafilii,
k Hoeii. occurrit una horni lia ejufdem de Spiritu fando k. Feci iitam legi i fperans quia *fi* Bafilins alicubi dixit quid d« Spiritu fanno , in hac etiam di-
;*a^**** ret Audivi eam totam, k cui» fuit in hoc paf-
itOMulu, gratias retuli Spiritui iando: dici^enim his vetbis : Unum quidem Pattern , unum Filsuan,

imam Spiritum (anftnm juxta divinam traditio·^" "^"
ana cie. confitendum eft i k fubdit: Non di-Cnurri cimus , non prodicamus nec duos Patres , ncc soir. duos Filios, quia Filius Spiritus non eft., aeque nominatur : neque a Spiritu aliqua accipiamus, _ ,, ut Spiritus a Filio « i red ioftun adnosaccodcnrem k nos ianftificantem luleinimus, divinita- · w»» sitis 4 communionem , filiationiique coofortium, fc artem· hereditatis arrhabonem , id eft fi- «m mo m· gnum primitiafque futurorum bonorum . Hare auftoritas eft ita dara. ut clarior efle non poi- twWi, a7. fit, quia heatus Bafitius dicit , quod non acci- "· ·**· pimus alloua a Spiritu, us Spiritus a Filio t & iZηη* m poftea declarat qua funt ilia quo accipimus a a· v« «« Spiritu . primo fenâificationcm , divinitatis communicationem , filiationifque coolortium : caUatfe». quia vocamur filii Dei , dc accipimus «tenue hereditatis pignus, & primitias futurorum bonorum.. H«c funt que accipimus a Spiritu , dc ifta font i lla qu« iunt creata, A creantur in nobis a Spiritu. Modo dicit Bafil tus, quod non fecundum iftutn modum Spiritus accipit a *Filio* : nccef-farto fequitur quod accipiat efle divinum, quia omne elfe aut *eft divinum* , aut eft creatum. Λoi"*·* efle creatum accipimus a Spiritu fando, & ipfe non hoc modo accipit, nec hoc creata accipit. Ergo fequitur quod accipiar efle divinum. Et fic fafta hac comparatione, ipfeconcludit, ficconfutat omnium malignantium opinionem , qui prefumerent dicere , quod acciperet illud effc, quod caufat ia creaturis . Legatur auftoritas.

And. Leda eft audoritas in Grarco.

Paov Nunc veiwo ad iccundutn , in quo dixi, quod fi ponatur prout eft in libroveftro, inculpanimus 8c notabimus Bafilium : 8c oftendo in communibus libris , 6c refero textum Ac veftrum & noftrum, ut omnes noftri diligentius inteihgaht , Ai vcftri clare videant. Notter fic ° dicit ': Qur enim ncccflttas, fi dignitate fle or-e lia. r·«a dme tettius eft Spiritus, natura quoque tertmm elle f Modo vcftcr textus Cqdicit : Qn« enim ne- a, ^·· cui-cefliras. fi dignitate Sr ordvffe fecundus eft Spiritus, fecundum quoque naturaefle? quali dicat, nulla eit neceilitas. Modo videatis differentiam. Noftcrdicit, TertiuseftSpiritus: Atveftcrdicit. Secundus eft Spiritus.

Ephbs. Non eft fic· Sed dic , qu« eft nc ccffitas, fi tettius eft Spiritus, tertium efle netura .

Pior. Placet quod in hoc conveniamus '·i|4M> ,H Sequitur in noftro . Dignitate enim fecundus a 4«cr· fao-Ftho, cum ab eo effit habeat, k ab eo accipiat, & annunciet nobis › & omnino cxca caufa pendeat, a?«ir<· pietatis tradidit fermo : natura uti tertia, neque a tandis fcnpturis dodi fumus, neque ex didis fandorum colligere poflumus · Veftet dicit fic: Dignitate namque efle fecundum a Filio, fortaffis veritatis tradidit fermo: ex quo apparet dubitatio Bafilii. Poftea dimittit quod âictumcft, k fubdit : Natura uti tertia , Deque a fandis . feripturis dodi lumus , neque cx didis fandoratn colligere poflumus . Nunc videamus, quia ··«*»>*· ftatim fubdit probationem, dicens. Sicut Filius fecundus a Patre I, quia abipfo) k dignitate, Sr/uu Φ quia initium kcaufa efendi Pater ipfieft, *P«i£X£*£ iplutn acceffus A addudio ad Deum Patrem : ZSiw, »c. natuia nullo modo fecuodus, quia deitas in n- ££ troque una eft i k in hoc fumus conformes: k mM R»filii in hoc eft redditio cauto, quia vult Bafilins fic *·· *.*. inferre ·. Ita liquet * quod k Spiritus quamvis ,4*trf. »[redacted] dignitate k ordine fuccedat Filio , non jam [redacted]*[redacted]'**
merito

Aw·· Ctami MM* Merit· lequitur , quod alica· ww << axiftat. A Sic mri ill* qw diâa frat de Fili· , faons coàMMii fed fams difformes in ili·. IU h-q»et , quia verier liber durit t It· liquet wmS ctfi fabordmarw «t Fili· Spiritus , qoed * a«ac ata cooccdiam· , non uaam feqaitur » quod alicaa aatam exiftat . Natter autem Side, qaoS fucccdft , * remover · diffkultaeem. Nofter Strict Dtgnitate Sr ordine faeceSit Filio. Vetter Skit t Dtgaitatc fc ocSiae fabordinatus eft Fili·.

Be eta. Dicit faccedit , fc nturque idem dirit » qood faccedit Filio dignitate fc ordine .

Pior. · Legati· ibi , Ita i liquet» quod fient Filius ordine lecundus a Patre, qaia ab ip- B fa; fc dignitate · quia principium fc caufa ipfins eft » fc quoniam per ipfam acccffas ad Deum Patrem : natura ooa fecunda· » quia deitas ia utroque ena : ita Spiritus fanâus licet faccedat Ϊαη Τικ Γ fmi'.**." o^··* fc dignitate » · ut hoc etiam concedamus, non jam merito aliena dicitor natura. Venio ad primum, cum dicit , Fortaffis ‹ fc dico, quod nae particula, Fortaffis, pietati» tradit fermo, magnam maculam inducit Bafilio, quia id quod ab aliquo probatur, debet efle notum apud probantem , quia per ignota nullus pollet quid manifeftare› led oportet per magis nota minus nota manifeftare . Sapientes hoc dicunt i fc ratio diâat. Modo hic intendit confutare illam coqfeqamtiam , quam Eu- C nomius inferebat , quod n dignitate fc ordine effet tertius , ut habebat a doSoribus , credebat , quod effet tertius etiam natura . In toto L?,4u,u ιμΤιο^ ti·. P”**®· capituli vult * deducere ex feriptaris, quod aliqui funt « primi, fecundi fc tertii ordine fc dignitate , & tamen non iequitur quod lint tertii natura : fc hoc capit pro magno fundamento io. Si dixiffet , Fortaffis , videretur dubitare de eo quod expediebat effe eertiffimnm ad confutandum Eunomium: quodabfardiffimam eft dicere de tanto doâore, quia ifte doâor habuit commendationem in Chalcedo- s F,rt« j. *4 'lurru- Mut «Mer. ncnfi concilio , dicentibus patribus * concilii» doârinam fandi Spiritus * diligentius tradidit. Modo ti dubitauêt » dicens , fortaffis , D quomodo potuit dubitant doârinam Spiritus nuuai, fcxadi·, “diligentius tradere ? Ex hit duobus capitibus nullo modo pqteft poni ilia particula fine magna nota Banlii t fc ideo ut corruptiva vere lententi· debet abradi de libris , ubi eft feripta. Tertio, quia in homilia de Spiritu fanâo ipfe aperte dicit, quod Spiritus accipit a Filio, fc hoc fine ulla dubitatione & trepidatione : imo ex multis anâoritatibus pnrmiuu videtur apertiffime, quod Spiritus accipit a Filio, non aliquod creatum, ut nos, fed aivinum effe, ut dixi, quia nil aliud poteft Spiritus a Filio caÎere in Trinitate ipfa perfonarum : quia quod piritus accipit, ab ctemo accipit ; quia quod Filiut a Patre audit, eft fcientia : fcientia au- E tem in divinis idem eft ac efle , juxta expolitionem omnium Latinorum fc Grncorum , ut ego allegabo in fequentibus . ' Et ita Spiritus audiens a Filio , accipit a Filio : fc illa audientia eft effe, fc effentia divina, que omnia accipit a Filio. Quomodo eft imaginabile hoc, quod in hac homilia dc Spiritu fanâo , quam fecit in die folemnitatis, dixerit accipere fine dubitatione ; fc in alio loco ille Spiritus quo erat plenae, feciflet fibi feribere hanc maximam harfitacionem, Fortaffis? Nam ratio veritatis ,

eft* rati· diflufa in feripturu ianâis quas ho- CmxTTT· minea pleni Spiritu expofuetuat. Ct eu illû ΧΠΗ. conciodic contra Eunomium, mod· ail partie·, lam ultimam , ibi: Italiques , quamvis dignitate fc ordine loccedat t fc contradicis prime · · * fitinm fc fibi, quia primo dicit, Fortaffis : hic autemabfotatedieit, quamvwdignitate fc ordine, fce. quod dicunt illi 4 fitlfarii Bafilinm boc concedere, non tamen, inquit, feoniuir, quod alien· natur· exiftat. Sic ex duobus capitibus exanâocitaccallegata, cum dicit, quod accipit • Filio, *ncceffariodiciteffe, fc » divieoaanaturam : fc ex alio capite , quia additio maculat famam Bafilii, apem oftendicur, quod ljr aceitre efle in divinis , eft idem qnod procedere : fc Çis teftimoniis Spiritus accipit effe a Filio » claꝁt manifefte quod procedat abeo. In hoc claro teftimonio Bafilii introduco praecedentia fc fequentia. Inchoat Bafilius capitulum t Vix feturatus blafpbemiis contra Unigenitum » ad Spiritum traafit, deeo quoque fac toti voluntati coofentanea differens. Et notandum quomodo terribiliter invehitur, dicens» quodinnoc opere non dicit (nifi confequentta fecundum faam voluuta-- γτπτ, βΐιτ. tem : poftea ponit verba Bunomii, fcribit autem £*!·**< fic: Cum fafficiat nobis tam multa fcripfiffe de Filio, confequens eft de Paracleto dicere, nccfequi ·■·» indifcuffas multorum opiniones , fed fanâorum in omnibuafervare doârinam, a quibas cum tertium dignitate fcordioe acceperimus, tertium natura credidimus. Haec funt verba Eunomii. Et in fine volens incipere, Quo ergo <neccffitasi quia dixerat ? contemnens opiniones multorum » qu· funt indifcuff· , quia viri non multum literati * profitebantur Spiritum non multis rationibus » fc ifte fuperbus Eur.omius videtur non velle fequi iftorum opinionem , fed fanâorum opinionem. Modo dicit Bafilius, quod hic Eanomtus non exÎtimebat, qui erant illi fanât: nec etiam ponçât eorum libros, ex quibus ponerentur aaftoritates fanâorum, qui dicerent, dignitate fc ordine tertiam effe Spiritum ; fc ex illis crederet per confeqaentiam , quod effet tertias natum. Modo Bafilius vult dicere, quod tales auâoritaces fanâorum non contingit inveniri , qui dicant, quod fit tertius dignitate fc ordine, fc qnodex hispoffit inferri, quod fit tertias natura.* fc er hoc arguit eum> dc couiequentia fampta , qaia ipfemet ponit maltas auâoritates fetiptur· » in quibus apparet de ordine fc dignitate, non tamen quod fit alterius natur·. Et iueo concludit Bafilius poft auâoritatem fc exempla angelorum , ftellarum fcmanfionum que faut in vita rterna ; ita concludit: Ita profeâo fcSpiritusfanâusdignitate fcordine faccedit Filio. Accepimus eum, inquit, tertium a Patre fc Filio numerari» ipfo domino in traditione fafataris baptifmatie docente ordinem , dum dixit : Xnorrs is 4fcw*· ·*›

fttru ✔ /Mii CF *Sfihtii f»»9i .* lu aliquam vero tertiam naturam nunquam didicimus k , &c. Et probat argumento maximo: Cum k p«i«d·* du· res dicantur deitas fc creatura » dominatio · ·* fc fervitur, fanâificatio fc qui faoâificatur . Et S?,*" infra dicit fic: In quanam parte Spiritum ponimus? In iis qui Candificantur? abGt: ipfeenim fanâificatio eft . Nefas ergo eft connumerare creaturis eam qui diviac oeaciffimrqae Trinitatisadicribitur numero. Exqao apparet » qnod non accipit effe, quod connumeretur creatur· quia dicit , quod omnis res aut eft deitas , aut creatura; fc cum non fit in numero creaturarum, fed in deitate, in illa dicit tertium digni-

tate

Cmwti» avili- UttftMtiM) flr dignitas, urcoaeeffumeft» #> citur initiem A raiatin principii in nrigmd di- VîMrMB pCTÎMUM «4 Mnta. Et bnclafilfee . nftundir, dicens mut in aliquam «mwmi tertiamefittipiritum, qund Muprie - dfeuuturhq- Iumu., mine», onn 4e ht» qui babent tatisraem princi- ***» ûj fgl fi,. £ (ft teffMM b, iMCfft b · fecuad·· cciaa · Filio ? ctge fcqnirar nectfla- *.*'.. tia f> antucedentibus A eonfequenribus bufus capitali · quod Filia» fit initiam * caufa i *tc* bac aea paarft rife * uifi pue eumnraaicariaMm divuue natural quia ifte eft nrdo, « alia» dial, eu qM aliquia eft ab aliquo ia divinis, *tc*

A

vcnifenum eft : ergo 4e aeeeffittte procedit. Alu teftimonia featBafilii, ei quibus ofteadetar, quod Spiritus accipit efic a Filio, A procedit ab co: ta mibus hcc darius videbitis, idem Sctricus tanâws » qui fecit ceu loqui iα aliis tc&imoaiis, ia hac veritate nullatenus eam feat loqui eam Mia fidfitate adjunfta. Hac fefficiant quoad Bafriium, Cue veniftis ad primam awftoritatem Athanatii, A ad illam disiftis, quod AtbanaGus folum iatendebat tradere •rdiaem potitum in baptifmatc, *tc* non rcplicafti au&uniaicm, quem fi replksffes, melius *eipondifles. Dicit Atbaaafius tie (ut omnes intelligent rclyontioncm, A novam confutationes* qaam feciftis) ia illo dialogo « contra Aiium

B

ProsiM i« ita dixit, prout allegavi. Si ergo Spiritus non aμ c«i«a*. (£ 4C fubftantia Patris A Filii * cur conuume- &Z ravit eum Dei Filius in Canftifitatiunia fymbo- pbtCw eir- k>, dkeas t *toute» Jtffft* hmti, *iutiejunti* sss caii»u *L i· mmsrn Yarns *Filii* CT *Ifthitifutii* Vult *«[redacted] «tere eruo dicere, ut elare oaanes intelligent » quod /TmZkuui Spiritu· ianftus fi non eft de fubftaniia Patris <•41.*.«·. & Filii, nullo modo efles coanumeratwinboe Afcr«a »r. 7aaAificacioois fymbolo. Noviftis vos deinde Cnaei, quod fymbolum Latine dicitur collatio fee indicium. Es hoc dieit beatus Clemens difeipulus Petri, qui poft arantem Petri feribena c «p·· ·. beato Jacobo 4, quomodo apoftoli in unum convenientes feceram fymbolum, poeit banc in» terpretationem. Dicit, quod collatio dieitur, quia conferences fimul fecerunt fenccotiam fidei. Dicieur A indicium, quia indicates, quid rede creditur, *tc* quia per hoc cognoscitur Chriftianus. Ideo Achanafius vocat faodificatiouis fymbolum, dicens: Si Spiritus non efletdcfub» flantia Pactis *ic* Filii, non poneretur *ic* connumeraretur ia hoc fymbolo .jam lapins didam 4r declaratum eft, quod cfla de fubftantia Filii, vftefleeaFilio, A habete efle e» Filio: ficut effe en febftanria Patris, eft effe en Patre, dr accipere· Patre efle, quia idem eft. Modo dicit, quod fi Spiritus aon acciperet efle a Filio, non connumeraretur : oou poteft accipere efle a * "i/"**' nifi fit principium *te* caufa ipuus'. Voa diciria refpondendo mihi, quod ego confecti colliget· teftimonia hinc inde > de quas non font ad prapotitum, Gcutpridie feri, quia ego adduxi aliqna teftimonia Epiphanii, in quibus poiai, Eft, fle noa ponebatur : *tc* ego nolo setorquere banc euatiKaasmem, dd quia ia hac pnrriara audicatia fuat periuflimi interpretes Grmcarum lituearum, drap^ voa multi jietitiifimi. in pbilofephia, ftmavtme dominus imperator: arom» *f* verb*· , mu voco-in teftua » fi non intelligitur *f.* Et in ASa.T'IÎ* andoritatibna per me allatis, ego non pofisi, Awhm* fed feaier Ambrofinstransferens, nui dixit > quod *"". de neccflkaae inscliigitur, Eft. Ita dicit auâo-

C

D

E

t*·»·. Filial

* : [redacted]

dn qqcro, *6* intciligitur, Eft, apod M iwceCtarin inselligiter, *it* ut vidi <1 multis translatiauibns, bk videtur mmmhim mndua deâo-

nnnrs ut cum dicit·· fecundata Patte, quia ab ipfe acteflario inaelligitur, Eft. Secundem teflimnnium feit.b : Neque Fifesm *te* Patrem qui» k novit nifi Spiritus, qui veraciter clarificas » qui 5**"· docee amnia, quia · Patre * Filio. Non poniur^ Eft, I neccflario iotclligitur. Ad hunc f«, h pundhsm precor ut deinceps utaris verbis oram» fcf.rr"* Ubus · «nia verba bm faemnt teftimonium validus efliri flr deinceps convenisumis, ut cum tales audUritatee ponuotur, ia quibus neceflario intciligitur vuthum, non notes mc in Ulo k . k α »OΛ. Quoad fecundam auftoritatem Athanefii, bre>»y_*Yff viter dico, qood dc nfcrifetate ev hac arôori-*μZ«*μtate Atbanafii icquitur» quod Spiritus fic fecua- ·.·"*· "[redacted] dus a Filio digMtate A ordine. Et nota bene — ' verba Atbanafii, ut panderes. Dicil csnrefle. ^uodulem ordinem iraaiuramSpiHtna baoef ad Iilium, qualem babetFilia» ad Patrem. Modo dicit, quod fi quis dicat Spiritum efle creaturam, habebit neceflario .dicere de Filio propter otdini» confeceaitatem. Modo, ur alias allegavi* psdo natura eft quo pullulans pullulat, 8r im. portat efle uniuspcrloncabalia. Et ifteeftcommuais modus phifefephortim Ir theolugotnm femendi ordinem naturo, ut ego alias declaravi: uve eft in potcftate tua violentae*; termino», fed debemus uti, ut doâorcs utuntur. Modo · (i ordo natura eft ordo originis, quo unapecfena capit ab alia, quia natura eft principium quo» ficut etiam vefter dofior Damafeeuusponit, fequitur, quod generatio eft ordo naturo, non ficut generantis, fed ficut ejus quo generans generat: *tc* illud principiem eft quod communicatur, modo ca hac auAoritatc 1. j |*η»

Ernes. Non dicit Athanatius ordinem naturn, fed ordinem a natera*.

Pio». Ego dico, qood quauducomque vulti», oftendam, qood noa poteft habere aliam intelligentiam. Et dico, quod G eft ordo fecundum naturam, quad eft ordo natura : modo talis prdo pcafiiuponit a principio, boc eft a perfona, a qua eft alia, relatione principii t *tc* fic fi habet relaiionum principii communicat fibi hanc naturam, quia ifta pradnAfencs fent naturales: *tc* fic ordine *tc* dignantefequitur quod Spiritus eft fecundus a Fuio, ecquod capiat elle, *ic* lie quod procedar · Ad awaaritaiem de millione Spiritus ego refpondcbo fuo tempore.

I M r t a a t. Scitis quod convenimus > quod disputantes rcfponderant ad quafix* brevibus verbis. Hic diAa fust toe verba » ?|uod nefcimua unde incipiamus, *tc* dies non ufficetet, fc videtur ut in alia fequamur breviui.

P»ov. Sum longus » *quia* longa propofitio.

And. His datus eft finis concertationi illius dici.

NOTÆ

A»·· CM«m HMh

NOTAS HORATII JUSTINIANI A

A» MCIMANDCTAVAM COLLATIOinM.

i IMftnhiiiiu.J Sdlicrt Mnadfirat Mb veste, qmd

Ûa vidsÜM

« 9MβA. 1 Id eft MfaM addidtmt Mia verte, w ter «stem «sarafan·*, de quibusfuprs * ûAu tee·. Atas umrigsada trausiats· lati··teeditMM teaideafi, aura K»·, sa qua iughur psrticula faruft, A coaditiaaalis, ·* ter «sfan nmNmmm: qu» tara· um hgU taslaedUinae Farifcafiaa·· ijsj. fiacquibussdditismibaspratet etiam Imadam haaclacam taaAi Bafilii Befftriea iaapuftateMLafitàrim la fine bujus «pesM site·

fiestfertt Xte «MMprqÛr·, fM· /mo φ, k ,M*i XhHuussoM muws.

• ludicatrateBafilii, ubicouriudhneu frqaiueu apud .fit ratius *fd«M, afia rtiasa ratium Mtasu t k Basias sufnarit psapofirioMs psaraa Buuon»i»·

y Csmsorait. 1 BoMmiuslcilicm, m paulo ante verba, fWMVausrmra, dicit BriUius leco firpim citat·, ftilket libn rasu adrafus XuuMsiuus luitio.

S pM/t«teMur. 1 Cmutaaustet iuditcufiàt «piaram q ftedosuui» qu* prauMtentuc Bpiritnm sficPcum, anilis sationibus fnudaii·

« . J Si caim Buuomiu» pioduxifirc an-Aosirasts iasdoruas dictatiaas teniaas «fit Spiritual dignitate A esdim, ·« iMis ie*« coufidatucis appstvsat, nop pofi· iaAm, tattiom c& uatuu t arguitqsa enas da cpufcqucutia quant ipfe isfctt, mu quo pes ia inferatur. Br· iutcUrgautia ridendas testas Bafilii luco i apra citata.

COLLATIO DEC1MANONA.

Juaftvmm patruus, CT
iht, éifftittr It Sfiritt! filSi frtejht λ Tutn V Pili·,

And. UâKTaDBCiMa Martii in conventa Florentino ordisre k tao-do, bora qua folet conventat fieri, difputationi principium Ephcfini rerbo Greet dedere.

Etait Si vellem·· ad omnia que per vos dida funt, pro continuatione fermonii proferre refpoafa, Termo uofter progrederetur, ut nobis non fufliceret omne tempos deputationis. Quoniam autem longiorum Termonum ufus malus muitosies finem non aperuit Mtoptatum, nobis capitolariser corieâis, es didis quo memoria potuit continere, breviter quo poterimus addu- E cemus refpoafa, interrogando A refpoafa accipiendo, A refeondendo, 6 placuerit·. AuAoritatean Athanani primo per vos allegatam » P·· le·· reverendi Amt, nos no· intellcriffc dixiftis, qoia eam allatam non expofist.

Paov. Ut ordo fervetur, primo diximus auâoritatem Bafilii; auâoritas Athaoafii fait poftea iQtraduâa. Itaque priu»<» introducatis auâoritatem Bafilii i congregatione noftra priaxofuit anâoritu Athaoafii r A ideo

inquiraamM eamdem, uthabeasnns k accipiamus Cmxaw declarationem fisper his qua dixiftis: pofteaveniemo· ad audteritesesn mIML

Pa··. Si non «A ordo, fequhor confitfio. primum qnod io alia cnngregattosm duiftis t fe. larrogaftts, fi fasritex BesUos dicat, quod fandi dodonn teneat» Spiritum Tandtem effe tertium dignitate k ordine. Cmribquenter tranfiifti· ad uura&riptaa andoritptes ABbanafii* qua» ego ia mediam dumram s k eam vellem cuilibet stfpMMiete freundum osdiaem, initium firci ab anâoritate Bafilii, ordinem veftromfequusw, A ideo addnti primo anAoritetam es humilia. Secundo diri, quod fi ftaret alia eapnfitio veftra, Bafilius dubitaret de uo, de qoo deberet «fie certus. Tertio oftendi» qnod ex antecedentibus k fequenriboe noa potsirat ftare veftra additio. Quarte veni ad auftotttatem Atbanafit, ordine veftra duâus. Booms eft at hic ordo fervetur, alias amtisadeeemas noa, maatmequia imperator requifivit, qnod de atgumento ia argumentum replicetur,.A nepa A nos acceptavimus. Sequimini ergo ordinem illum.

£rnas." Ego volabam fecundum ordinem a me produâum in praecedenti congregatione eodem modo hodie fermonçm facere i primo quidem commentari auâoritatem Athanaui, quam primo *oa psodariftis.

Paov. Illud fuit fecundum, ego non refpoadebo, nifi fervetis ordinem.

Etats. Volebam oftendere* suâoritatem illam putius facere ad feriam meum» quam ad veftrum.

Paov. Hoc facietis poftea«

E»h as. Quoniam inducitis nos, ut fequamur ordinem per vos coaftitutum, implebimus voluntatem vemram, A inquiremus dide» veftfa circa auâoritatem Bafilii. Dicimus itaque quod tria propofuiftis, commendationem libri veftri fsai A incorrupti, quem libram corruptum effe, pluribus rationibus oftenfum eft, adjicientibus * vobis, quod Bafilius in quadam alia homilia faâa de Spiritu fanâo videtur hanc opinionem habere, quod Spiritus fanftsu recipiat effe a Filio. Secundo dixiftis, quod dubitatio quae emo- D nat «a noftro libro, eft propter verbum, fortafrabili, quod 4« divinis dogmatibus dubitaret, A non conftsater affererct. Tertio es precedentibus k feqœntibus auâoritatcu» ipfam ad veftrum fenfum k literate, Bafilii fententiam effe, oftendere conati eftis. Ad hec (leâaau-*r, âontate in libro) ca qua nobis videatur, diccmut a· brair- ΓοηλμÏI.'

An». Surrerit quidam Gnscas, k legit homilism · his verbis: Unam igitur Patrem, anum Filium, unum autem Spiritum faaânm fecundum divinam traditionem confitendum, Aneque deos Patres, neque deos Filio·t propter quodSpiritus non eft nominatus Filius. Neque enim · Spiritu aliqua accipimus, ficut a Filio Spiritum fed ipfum accedentem nobis A fanmficantem fufeipimus, b deitatis communionem, A filiationis participationem; A tempitmss hsiredtatis arrham, k futurorum bonorum primitiat. ·<£·· «« jkmmZ, Uc«ftp.ck. ,jt rallas, ▪·radhrirat »»»«› * tarie «ci.

Hruxs. In hac nullo modo jacet, Spiritum elfe a Filio, ° neque Filius atque Spiritui randbu accipienda neceffario, ex eo quod accipit: k fabdit, quod noo aliqua a Spiritu accipunax, ficut Spiritum a Filio. Hanc quidem feotco- £*s'^*,,· Sopiat, o dn.qwd u ·*····»*·.

CettÀT|e fenteatûa cemfeaam «fie contai que diâa A ftiat a * opùuoais asrcerioris , nos ofteademus. Nam hi qui impstgaabuaa Spiritum fanftum · tali utebantur divino·*: Standee a Patra oatat aft Spirites, «rce duo Fiiii, noce* Filins *cSpiritus. Si vero a Filioaatuseft ,' duo font Patres » videlicet Pater ft Filins . Castra hos occurrit Bafilius : uaum Pattern imperat confitendum , A nona Filina ft Spiritum farêum. fecundum divinam traditiooea. Nam Spirites licet a Patre procedat * non tamen et Filias » neque ex ipfi» natost A propter hoc duos Filios non dicimus. Nam Spiritus, inquit, neque Filiuseft, neque nominatur, dr liquet quod a Filio Spiritum fandum accipimus , h x eft adoptionis Spiritum a nam propnum eft a Filio qui fecundum natu- B ram eft, adoptionem fufcipere nos , per Spiritum fandum . Huc cum voluit oftendere beatur apoftolus in epiftola ad Galatas talia dicit: *Mifit Dtai SfiriteM Filii [ità i· ttri* atfir* tk~* macrea, -Uma parer. Si igitur a Filio accipientes adoptionis Spiritum , adoptamur Patn per cumdem Spiritum, non alia quedamaccipimus pnrtcr Spiritum *i* ficut a Filio ' Spiritum , qui alius eft quam ipfe Filiti* . Non ergo Spiritus Filius eft, ficut atteftatur feriptura . Aa hanc intentionem dicit feriptura Bafilii , quod Spiritus non eft Filius, neque nominator, quoniam non accipimus aliqua a Spiritu fando, alia videlicet , quam lit ipfe Spiritus , & que per fe conGftant, ficut accipimus a Filio Spiritum, qui C eft alius fecundum propriam perfonam : fed ipfum Spiritum mittit accedentem ad nos, A fan-' ftificationem fufeipimus ; dr operantem in nobis fut bonitate . ut dicit apoftolus, quod omnia operatur unus A idem Spiritus. Tu autem unde accepifti , quod Spiritus accipiat elfe a Filio? hoc nullo modo eft , prxtcrquam a Patre .

XIX, >

Paov. Et feciftis longam orationem exponendo audoritatem , & punftum principalem non tetigiftis, nifi nunc ultimo querendo : 8e refpondeo ea eadem audoritate , ubi dicitur , unum Spiritum confitendum , unum Patrem , unum Filium , neque efle duos Patres , neque duos Filios, A quod Spiritus fandus non eft Fi- D liusi A dicit: Non enim Spiritu aliqua fufeipimus, ficut a Filio Spiritus.

Eruis. Nos dicimus Spiritum, quia Spiritus apud Grecos · neutri generis eft; A ficut poteft efle mip* in accufativo , fic ia nominativo .

Pior. Cum dicat , quemadjnodum ,non poteft efle accufativi cafus verbum , non comparat acceptionem noftram cum accÎtione quam Spiritus facit a Filio , ficut fi iceremus : Non enim accipio aliqua ab imperatore , quemadmodum accipit unus przlatus a fummo pontifice : impolubile eft , quod pntlatas eflet accufativi cafus : ergo neceflario (equitur , quod Spiritus eft cafus nomina- E tivi.

Ephbs. Hoc ita eflet, fi ibidem adduceret, quod Spiritus accipiat a Filio.

Pbov. Hoc de neceflitate intelligitar.

Eruas. Cum hoc non fit in testu, non videtur conveniens comparatio , 8e inconfcqueos eft Te^ comparare acceptionem quam a Filio faci- «n®» acceptioni Spiritus a Filio,

atrilim * Jm - Mg». twSaliit*· uxt».

Paov. Er ideo negatur , · A dicitur quod differentia eft.

Ephbs. Oftendam hoc elle extra fententiam Bafilii: aam intendit ibides· oftendere Bafilius, quod Filias non eft Spiritus , dicens qnod propier hoc Spirites non eft nominatas Filius , quia accipimus eumdem a Filio, ab ipfo Spiritu non accipimus aliqua, quam fit iple Spiritus.

Chauvi i«»

Paov. Hoc haereticum eft.

Epibs. Non accipimus alia quam Spiritus, fe ipfnm Spiritum accedentem ad nos » & operantem in nos fua bona, videlicet adoptionem. Iftad eft confequens fecundam intentionem doâorum» A fecundum fequclam eorum que précédant.

Paov. Dicitis quod non accipimus aliqua* quam fit Spiritus fandus : quero , an dona Spiritus fanât fint ipfe Spiritus . Refpondeas ad quefitum , cam plurima difta fint hic contra totam facram fcnpturam, A falfa.

Ephbs. Non funt alia hoc modo, ficut Spiritus eft alius quam Filius, videlicet quod non l alia bona, que per fe confidant.

Paov. Ego non quero hoc : fed dico , an dona Spiritus fanfti qu« dantur nobis, fint idem ?juodSpiritus k fandus. Ad hoc fbrmaliter re- g ui« i,fr» pondeas, A non plus.

Ephbs. Dico aha efle dona quam Spiritum fanâum , non tamen quod per fe confidant .

Paov. Alia funt quam Spiritus fandus , A primo dicebatis contrarium, dicens a Spiritu nil accipi, nifi ipfum Spiritum.

Ephbs. Ita per illum modum accipimus a Spiritu: licet accipiamus dona, non font per £e confidentia, fed alia funt quam Spiritus.

Paov inc. Quero , anne dona a Spiritu fanfto dentur cum Spiritu fanfto *i* nunc concludo.

Ano. Verbis his expofitis imperator inquit.

Imps a. Quia ifta funt extra propofitum, nolo quod his refpondeant noftri.

Paov. Imo funt in propofito , ut ftatim oftendam .

1 m r B a. Dicimus extra propofitam auftoritatem .

Paov. Nos debemus dare in auftoritate fenfum eidem ·

Cato. Ex his que difta funt, Provincialis oftendere vult, quod vrnv/M fit nominativi caius: A fic funt ad propofitum ncceflaria .

Paov. Hec dona que nos accipimus a Spiritu , non funt Spiritus , A funt creata in nobis.

And. Impofuit imperator filentium interpreti, meo judicio, * timens conclufionem ; vocavitque fuos ad difputandum propofitos, illifque aliquantum allocutus, demum ad locum dicendi reverfis hrc inquit.

· Fmtvt pter,«t i· aun».*

Imps a. Difficultas noftra non folum ftat in hac auftoritate, habemus A alias plures.

Paov. Non permittimus quo minus hecdifcutiatur auftoritas.

Impes. Ncccfle eft ut de una materia difeuiiitur, non de pluribus?

C a a D. Nos nolumus intrare aliam materiam ; fed cum ad probationem unius adducitur aliaauftoritas, A Ephcfinus dicat uaomodo intclligi, Provincialis alio , necefle eft ut verus elucelcat fenfus. Confiteatur Ephcfius audoritatem ad fco» fum Provincialis, A caufam dimittemus.

Imp ea. Bene intelligimus quo tendunt verba Provincialis.

Paov. Si hic, dona non font petfona Spiritus.

Ephbs.

Chaises U» Brwts. Auâoriusifta prohibet examinatio- Bêm a qeooia* allegatio aliter intalligitnr apud no· , aliter aped vos ; dc tecunda* nalliMa neceflario feqaixur «x ta ad propofitum, «miT» fa iaapmftouamm bac anâontact, veniemus ad

Paov. Beatas Cyrille* ia epiftola, Salvator aofter , dat nobis doftriaa* , quod non folum debcaw rcfnicera aoâaritatee , fed inuntiones qua ia ei» tuât, finoadebeaus prodocere tefti- nsonium ,' 1c noa invtftiga* toftiaoaionn &n- fum, fadetwaus contra regate* beati Cyrilli. M«<io fequendo illam tegula* dico fie , oaod haec auâoritas nailan habet aped nos débita- tioae*, dc cx fe habet claritudine* : fed volen- do dare fenfom extorto*, pdftt habere dubita- B tionem . Vot dediftis fenfum extorto* totaliter contra liters* dicendo : Non aliqua accipimus a Spiritu, proat nos accipimus Spintan a Filio. Hac expofitio implicat contraoiâiooen , qoia code* modo accipimus aliqua a Spiritu, ut ac- cipimus aliqua a Filio: quia accipiendo Spiri- tum a Filio , accipimus doua Spiritus fandi una cum Spiritu ; tc accipiendo Spiritum, acci- pimus Spiritum cum donis ; & hoc dicit apo- holui : Caricas *Dti éifift & te cviiki t^rii ftr Sfiritanu ftnSuut yti dntm φ —Lit* . Si er- go accipimus Spiritum a Filio , accipimus dona una cum Spiritu, five dona a Spiritu. Noa acci- pimus Spiritum cam donis . Modo Bafilius di- cit : Non enim aliqua a Spiritu accipimus, ut C Spiritus a Filio . Et ponit drverfitatem : ergo implicat, fecundum expofitionem veftram I Er- go oportet quod «nv/mfit nominativi cafus. Stat erro expofttioprino diâa clara, ubi dicit: Non enim aliqua a Spiritu accipimus, quemadmodum Spiritus a Filio, quia hcc dona funt diftinâa a Spiritu per conceflan pervos, &id quod accipit Spiritus a Filio, eft quid divinum, & idem quod Spiritus, fcilicet, quid increatutn : dona autem in nobis funt creata. Et hec eft vera fententia auâoritatis illius, ad quam refponde, quia non eximus textum.

Emit. Nos dicimus, quod poliemus fairare veftram expofitionem, & etiam prima verba que dixiftis de donis : quia dicimus, quod ea non fine D eodem Spiritu accipimus, cum totus Spiritus in unoquoque fuo dono accipiatur. Dicimus autetn, quod his politis poteft noftra expofitio falrari, ;|Honiam non accipimus aliqua a Spiritu , quae per cfubfiftant, ficut a Filio Spiritum · Et ad hanc expofitionem concordat , quod Spiritus non fit Filias, & quod ipfum Spiritum accipimus . Et illa verba non funt, quod Spiritus accipiat efle a Filio, ut vos adjeciftis : noa autem a Spiritu accipimus k creaturas. Hec nec cx confequentia veniunt, neque omnino de neceflitate colligun- tur : & circa hanc partem eft inter nos contro- verfia. Oftende unde habes ,ab auâoritate colle, ôum, quod Spiritus accipiat efle a Filio, nos au. tem a « Spiritu. E

Imfkr. Adqusfitum veftrutn voluit refpon- dere, fed non relpondebit « magis.

Pios. Huc non eft rcfponfio.

I MPia. Nos non venimus , ut multa audia- mus, fed ut unam difeutiamos.

Pios. Ego non recedo ab auâoritate, fed dico , quod Spiritus non poteft efle accufativi cafus, quia cu* dicimus quod accipimus Spiri- tum a Filio, nil aliud eftdicere, quam accipe- re Spiritum cum donis . Et hoc apparet per apo- ftolum, qui dicit: Caritas *Dti difnfn tft in turdi·*

Ms *flrfe psv *Siwitn» faBm»* dnttu ■»- hû i fcüket a Filio · Ergo recipiendo Spiriut* a Filio , nil aliud eft qua* accipe* Spiritu* cu* donis, cum recipimus dooa a Spiritu, quae numerantur in hacmet auâoriraie, fcilicet com- municatio divinitatis , participatio filiationis, te meraitatis arrhabo*: te hec funt dona. Ifta accipimus a Spirit·, at Bafilimdich : ergo quo accipimus a Filio, funt qua accipimm per spi- ritum , fee quod habemus per Spuito* a Filio. XIX.

Modo auâoritas dicit contrario* * : fic enim ait: Non enim aliqua accipimus a Filio, utSpi- ritum a Filio - Si eflet acculativi cafus , «flent eadem : ergo oportet quod fit diftioâio interid quod accipit Spiritus a Filio , ab eo quod nos accipimus a Filio, vel a Spiritu . Mo^o cu* hoc fit unum principium notiflimna, ot tectus Bafilius ponit in auâoritate, dicens t Dow res cura dicantur, divinitas te creatuia : te dicens omnem te* *efle* aut creatam , aut creatorem , huc dona accepta a Spiritu font dona creata te diftinâa a Spiritu, qui eft creator: ergo fi non accipimus aliqua a Spiritu , ut Spiritus a Filio, oportet neceflario, quod id quod acci- pit Spiritus a Filio, fit quid divinum : Sc hic eft clariflimus fenfus Bafilii , dc fic nullo mo- do poteft ftare tua 4 expofitio. j SeUtm.' Xptudai.

Imvbm. De expofittone iftius auâoritatis non eft neceflarium , quod noftri fentiant id quod vos exponitis » vel vos quod ipfi .

Pior, Ego reputo te imperatore* doftum virum dc fapientem , dc credo quod iatelligatis optime hanc aoâoritatem : dc u inquiratis cu* omnibus philofophis te doâoribusveftris, vide- bitis manifefte , quodnoneft poflibile, hancau- âoritatem habere alia* feafum . Si placet ac- quiefeere huk auCtaruaii , tranfeamus ad alia: quia fi tranfimns fic cum teftimoniis, nunquam habebimus veritatem ad parte*. Heceftvia ve- ritatis , quia nos non intendimus vincere , nec vos . fed volumus qnod veritas habeat locum , dc ei aflentiatur.

Imps*. Propofitum noftra* dc noftrorum non eft, ut utamur contentionibus, fed cum di- ligenti inquifitione videatur veritas: dc propterva non in pecfentia volunt permittere · rcfponfio- nes ; fed quia hwc auâorrtas videtur ambigua, non videtur inflandum .

Prov. Auditores audiunt , fi eft ambigua, vcl non .

Impei. Noftri audiverant fi eft clara.

Card. Dominus Provincialis multum benC declaravit fenfum hujus auâoritati* , dc omnes bene intelfigunt: unde fi non vultis plus refpon- dere , fumus contenti quod procedatur ad aha, dc habeatur pro declarata.

Imfxr. Noa habemus pro declhrata.

Clio. Relpondeatis.

I uni. Refpoadebitur tempore fuo.

Clip. Nunc eft tempus.

And. Imperator mifit unum fua* ad papam fccrctc loquentem , qui dc*um reverfns eft ad imperatorem, dc fecrete locutus. Detnnm impe- rator rogavit cardinalem fanâi Angeli , ut ad eum accederet ; qui de loco furgen» ad eum ac- ccllit : demum fecum aliquantulo* allocutus, rediit ad papam , dc fecum locutus eft fecrete. Et flante domino fanâi Angeli apud dominum noftrum, archiepifeopus Ruflic ad imperatorem accrffit, dc plurei ahi ex Grxcis, & collocutionem fecerunt maximatn adinvicem . His flantibus, car- dinalis, dixit ad Provincialem: Continuetis.

Cmmtiô XIX. Pt«v> Satstdiâumcft adhane auâoritatem, ic idcopoftqaaa pap· fe imperatori placet, procedatis ad aliam aaâoritatem BaGlu.

Emu Hoc arôoritas eft dubia, tranfeamus ad alia

Pxov. Quoaiam eft clara & clariditna, te ideo procedamus ad alia.

E fh it. Secundum quod dixiftis, eft ad commendationem «nagni Bafilii, qui fie ha- ^*.. · u* in n©ftro)'wl ejus 4 aufioritas, quod erat indignum menti magni Bafilii dubitationem ponere in fuis didis, & dicere, Fortafli* i tt rarius, Uc id eoncedamus. Ad hoc dicimus nos.

Paov. Habes menti rationem quam feci?

Ep HE 9. Quam?

F--'- M..m.

Efhbs. Jn refponfione videbitis, non efle quidem opinionem fandorum, ficutdicebat Eunomius, tertium efle ordine & dignitate Spiiitum j 'idetur omnino beatus Bafihusnon admittere: nam dicit*. Simulat ie cuftodiredoârinam tendorum, deinde confequeater, qui fuerint fandi, dicere non potuit. Fuitnc unquam tam audax homo, qui innovationes dogmatum intiuducat? Et piofedo non habebat dicere Eunomius aliquem fandorum hoc dixifle :' nam ii quos haberet, illum Athanalium non putabat iandum: nec aliquis qui anteipiumfuerat, dixerat quod opinio fandorum fit, neeEunomius dicere Rabebat, nec magnus Balilius admifit I Quoniam autem verifimile eft, Eunomium dixilfe, hoc efle apud divinam feripturam, falvatore noftro in traditione falutaris baptifmatis dieente: hpri*jttt sw »* ·»·»»«» "P<itri> çr î7'r*f,u Ex his videtur,b quod colligamus Spiritum tertium dignitate tc ordine. Cum hoc admittat permiflive · Bafilius, dicit, dignitate fecundum efle Spiritum a Filio, forte nadidit pietatis fermo: pietatis fermonem di«ns: que traduntur per lanâa evangelia. Dicit fie, quod forfitan quifpiam diceret fermonem P'etatl$ tradidifle, hoc eft divinam fenpturani fe traditionem cx ipfa, efle tertium dignitate Spiritum; fortafle aliquis diceret hoc, G acciperet connumerationem loco dignitatis, quod Î^uia tertius fuit nominatus Spiritus, tertius ciet etiam dignitate: fed ctli hoc concederetur, non neceflario apparet natura tertius. Et ita rationem dubitationis ponit, quia non de neceflitatc fequitur a traditione divina fetiptur«, Spiritum efle tertium dignitate I Hoc etiam poftremo innuit, poftquam pofuit exempla angelorum & ftcllarum, ut apud librum qui re- āe fe habet, jacet, talem f ie habet Spiritus.. .... quia teftimonia fanâorum non habe- (»<r.bant, ut dicit Balilius, ab ifta anâoritate verilimilc eft iftos commendafle luam fententiam i & ideo adjecit, Fortafle, refpiciens ad illorum fenfum, te fentit quod non de fteceflitate-ycrtrus eft natura propter hanc dubitationem ^Refpiciens itaque ad illorum lenium, ponit illud, Fortafle; & illud, Ut ita concedamus: & fic nnllam maculam imponit magno-Balilio addere dubitationem hanc, quia per fuppolitionem diâa funt ab illo, & per ifta defendimus opinionem Bafilii & libros noftros.

Paov. Ut veritas librorum vcftrorum fe hbri iruftri magis eluceret, te ut appareret manifefte, quod veritas ie habe: ut eft in noftris libris, fe nullo modo ut in libris veftris, ego solui habere copiam de verbo ad verbum, prout eft in

A libro noftro^ & ut AmbroGu* interpretatus eft t confidcravi in quibus cbnvenimus, fe in'qui- bus diflerimtis. Demum differentia eft, qui*' ubi softer dicit: Dignitate namque fecundus * Filio, ab eo effe habeo*, fe ab eo accipiens*, fe aonuncians nobis, ac omnino ex e* cani* pendens, pietati* tradidit fermo: poftea fequitur t Natura uti tertia, fee. Modo vefter liber totum boe abftulit, fe facit iftum faltum, fe dicit fic: Dignitate fecundum efle a Filio, fortafle pietatis tradidit fermo: fe poftea tranfit dicens: Natura autem uti tertia, fee. Nune apparet, quot verba abftu!ntis. Secundo volens probare Balilius, ut eft in Filio refpcftu Patri*, applicando fitnilitudinem de Spiritu fancto, firailitudo currit, quod iit Filius eft dignitate fe ordine a Patre fecundus, natura non iecundus; ita & Spiritus fanâus dignitate fe ordine lec indus a Filio: quod Gne ulla dubitatione ponit nofter liber, oftenden* confequentiam neceflariam ex flmilicudine Filii ad Patrem fe Spiritus ad Filium. Vefter liber ponit refponfum dubitationi*, dicens: Si dtiant omnino hoc concederemus, ita quod arguit cx fuppolito dubio. Tertia differentia eft infine, ubi politis exemplis angelorum, fe ftcllarum, fe manfionum 1.1 calo, Balilius e< antecedenti abfoluto & vero infert confequeus abfolutum & verum abfquc aliqua dubitatione, ita dicens in noftro libro: Ita profedo Spiritum dignita- C te fe ordine tertium fufeepimus, fee. Et probae hoc per fermonem pietatis, ubi format hunc ordinem, aflignans caufam: Accepimus tertium a Patre numerari, ipfo domino in traditione baptlimatis dicente: B4fti*jt»ttt t*i i» ntmme Ta· trit, Filii, C* Sfiritut fAtili· Et hic eft termo pietatis, in quo Balilius fundat, quod dignitate fe ordine tertius eft Spiritu*, lecundum iduos noftros: fe hoc valde bene convenit, quia antecedentia de angelis erant abfolutc pofita, dicens lie: Quemadmodum.fe habet in angelis, quod aliqui exiftente* fecundi vel tertii dignitate fe ordine, non tamen funt extra naturam angelicam: (hoc eft argumentum) ut ie habet in illis, ita fc habet in divinisperfonis refpcdu natura: fed ita eft ponendo omnia exempla angelorum, qdbd in angelis ablolutc line conditione, qui iunt tccundi vel tertii ordine vel dignitate, non funt extra naturam angelicam; itaeft in perfonis divinis: fe ficut unum eft abfolutc diâum, ita fe aliud. Modo liber vefter in hae illatione ita dicit: Ita Spiritus fandus fl dignitate fe ordine iuccedit, ut ditunt. Poftea in :edditione caufx liber vefter dicit: Accepimus enim tertium ordine fe dignitate: fe (ic non eft differentia inter vos fe nos alia. Credo bcne'me leplicaflc librum vcftrum fe noftrum: modo cum in nullis aliis viderim differentiam, patienter ferendum eft, fi initamus pro intelligentia hujus capituli, quod eft principium tertii libri contra E Eunomium. Nam li hzc fundamenta eifent dubia, liber vefter parum probaret in toto libro. Modo quzrof,; utrum ex hoc textum, & ex principio libri credatur, quod Bafilias tenuerit, quod fanâi patres qai przcefleiunt, hoc tenuerunt. Hzc funt a tnc quzlita; quxro ab eo.

E b h i *. Dico beatum Bafilium hanciM^,jfJe_ opinionem non habuifle, nec a fandis accc-fM κ·η·- pifle, d neque Eunomium hoc dixiffe, quod ■"-- acceperit a ianâis: fehoc apparet cx verbis Bafilii.

Margin notes: %rTu*y 1····*7^ «Ht*, ^o4 £-7^' C··'α'μ. t «Mna r»'.:o»<·«> VM<47ra- Jia» firc· rutr» a^ fiin. MottK »». bu»s vo4 (*ρρόβ<* fl« «nia h,Ut w«> h«eB«- p·ιηi"··βΓ dig<ut«t«, *"5·4· *«· Vife v·]»'>Ctn9, ^eWo- Çheisti 14)9. hutt. ·(«omm*· Λη$*»-

PAot.

M e CaaiiTi

Pu αv. Bonum eft* quod fegrum auditorium etiam intelligat precedenti* ad bac verba: Que cuit* needfitas, &c. Quia tetigit dqo panda, fc multa dimilit, precedentia videamus, 8c iutelligeauir (equeaua. B. Bafilius fie incboat librum : Vix faturatus blafphcmûs contra uaigeaitum, trantiens ad Filium * fuss voluntati confequerttia differens *ta*. Dicit * Eunomium nihil dixiffe nifi es fua roianuité : poftea ponit verba Eunomii fic dicentis: Cam (afficiat nobis hac dixii-(c de Filio, coafequcsu eft etiam de Paracleto dicere * nec fcqai indifcoffas opiniones multosum, fed fandorum in omnibus (ervare dodrinam, a quibas tertium ordine 8c dignitate cum didicerimus Spiritum , tertium quoque natura efle credidimus. Mac funt verba Eunomii, non pius , in quibus tria tangit I Primo non vult fequi indilcuflas opiniones multorum. Secundo dicit, quod ruit (errare in omnibus fandorum dodrioam. Tertio, quod cum didicetit ab eis, tertium effe ordine fcdignitate, didicitteitiam effe natura. Ad hoc fecundum refpondct Bafi-1··»» i'a dicens, quod non arbitratur · fimplici ac rudi k fidei multorum oportere inherere : fed artificio!is fc fophifticis termonibus veritatem, prout fibi videtur , invertit i quod fc in fertnonibus de unigenito fccifle monftratumcft. Modo quod dixit Eunomius , indifcuflas opiniones multorum fe non velle fequi, replicans Bafilius dicit: Non arbitratur fimplici opiqioni multorum debere inbcrere , eorum contemnens opiniones . Patres fandos Intelligit Bafilius, cum dicit, multorum contemnens opinionem i quia iubdir, qui glorificant Spiritum fandum ; fc quod ipfe Eunomius (cieas qua erat opinio qua glorificabat Spiritum * illam opinionem contemnens , fimnlat (e fervare fandorum dodriaam , & eos qui hanc tradiderunt, reticet: nunc quoque fc ipfa faciens* que fecit in aliis Termonibus de unigenito* dicit fe didicif-Te a fandis , tertium ipium dignitate fc ordine esiftere i a fc autem credidiffe , natara quoque tertium effe : qui autem fandi fint qui hanc dodrinam fecerunt, edicere non poteft. Fuitne unquam homo fic audax * qui divinorum dogmatum introduxerit novitatem ? & (equitur : Que enim neccflitas, fcc. Qucro, cum Bafilius dicit : Contemnens opinionem mulrorum qui glorificant Spiritum : utram Bafilius feiret illam opinionem multorum , qui glorificabant Spiritum. Dicendum eft , quod fic : alias non j»otuiflet. Secundo inquit in prxcedentibus , nmplici ac rudi fidei multorum oportere inhrrere, non artificiofis, 8cc. Qui erant illi Termones artificioli fc iophiftici , fc fi ipfe poterat inrelligere* qui eraut artificiofi Termones, latis intelligkre poterat, qui erant fandi qui tenebant hanc/opinioncm: dicat ad hac duo.

Uu"<yi,'»o» aruScioT·.

H x s. Opinionem multorum qui glorificabant Spiritum , dico opinionem Chnftianorum : quia Spiritus ordinatas eft Patri fc Filio in traditione iaiutaris baptilmatfo: fc deneceflitate, ficu: Spiritus ejufdem eft gloris , iu fcejuidcmnature eft cum Filio.

Pior. Quero, fi fandus Bafilius cognoTcat hanc multitudinem.

Es His. Novit multos qui glorificabant.

Ptor. Et divus Athan^Uus intclligitur in illis qui pro tunc erant ?

Emis, Ille etiam glorificat,

paov. Qui Tant artificioli Termones?

gtH ts. Artificioli 1ermones fc iophiftici erant ipfius Eunomii , qu»a ipfe conteasnebut opinionem maltotam. Secunda cum fimuleret (errare fanâoram daâtiaam, & notuerat qui hoc diceret, (apponit tertium efle dignitate * fc ordine Spiritum: 8c fie artibciofc 6c fophiftice cotligit, quod cam tertius fit Spiritus dignitate *8t* ordine, tertius natara eflet. Hoc cum relict Bafilius repellere, fupponit in his que feqeuntur, quod ctiamii concederemus tertium cire dignitate 8c ordina prout colligebat Euaomius , qund non (equitur, quod tertius effet natura. Hi erant artinciofi fermones , quoniam fimulabat habere a fandis qua non habebat.

caMarro XXX· # $

Pto ». Euoomios inferebat (e accepiflc a fandis, Spiritum tertiam fc ordine fc dignitate : 8c hoc dicebat abiolute , fc a fe credere , ipfum efle tertium natura : opertabat cum habere foptsifticam argumentationem fc multum artiheiofam ad probandum hoc quod ponit pro manifefto, quia hjrc eft conclwlio fua, quia accepit a fandis · ; ideo fic colligit faciendo artiheiofam : oportebat ut pooerct aliquid manifeftura, fc inde artiikiofc inferret. Modo Bafi-Hits dicit, quod fimulabat fe Tervare dodrinam fandorum , fed non ponit illud artificioium & fophifticum . Satis iit nobis * quod Eunomius ex aliquo antecedenti abfoluto fc fuie conditione inferebat illud: cum adverteritis, videbitis hanc conclulionem fic efle. Modo iftj fanfti qui habebant opinionem qua glorificabatur Spiritus, erant illi quos Baftlias fequebatur: & cx illa opinione qua glorificabant Spiritum , non poterat 4 facere Eunomius antecedens, & inferre fubfcqucna quod credebat: fc ift; eraut faniti mamtelte . ht quia corum opinio non poterat ci futffagari, non nominabat eos, nec in duobus procedentibus libris , neque in ifto , quia non poterant reperiri dodores qui dicerent , dignitate fc ordine Spisitum effe tertium t ita ut fequerctur, tertium effenatura: fc fi quos pofeiifet, fuiffent magis contra eim: alias fandi qui dicebant tertium dignitate & ordirte, erant manifefti . Et non dicit Bafilius , quod ipfe non poterit reperire fandos : & cx hac radice fumpfiftis errorem ex verbis ; quinam lint fandi › fc ubi hanc do&rinam fecerint, non poteft dicere. Ex hoc credidiftis , quod quia Bafilius dicit, quod Eunomius non poterat dicere , quod nec ipfe Bafilius haberet certitudinem fandorum qui hoc dixerunt: fc hoc eft falfum.

Emaa. Non dico, quod Bafilius non fuerit cerrus.

P κ o v. Dico quod verum eft , quod Eunomius non poterat dicere.

Er η 11. Eunomius non poterat dicere ?

Piov. Quia non reperiebantur fandi qui tenerent proceffum in divinis ad extra, fc Atiani tenebant, fc Eunomius. Modo dico ad rationem (volui autem dicere textum, ut omnes illum intel ligant) Bafilius capit aliqua ad impugnandum Eunomium, arguens fic : Quicumque procedit · , ficut ie habet Filius ad Patrem , ita Spiritus ad Filium. Et poft exempla poiitaconeludit illam propofitiooem abiolute, prout prrmiferat , quia illud eft verum & anfolutum , quod procedit ex veris ad vera fcabfoluca: quia regula eft . quod nunquam es vero fequitur ralfum , vel dubium , quia fi premiffr fnnt vera fc abfolut* , femper fequuniur veta fc abfoluta, five tint prsmiffe per audoritates, five per rationes, quia audoritates funt loco rationum· Modo ex libro veftro icqueretur ex prxmif* fis

Bâîîâvî· XiX. LûüTtîi |iiir»a*fr & · * V*k 6r abfolutis dubfe coaclufio. Seesndo procederetur cx antecedenti dnbio * ad probaa- •"m co®fe'lu<e· ▼«<«· Ir«tcr®Mri··. filed eft confequcns, quod non fit tertio» tutara i 8r eft neceffarium, ft antecedens effet dabixm. Vidée» ti» qxalis coofufio & nota < feqoervtxr. Et et ifti» duobus arguebat» , qaod no· poteft ftare m»· libri vcftri . Jtefpondcattt M ha» dnas ratioocs.

£-nia. Non ncceffario colligitis , due di- ci», quad neceflario ab *» qood cft abfofatmn, veraaa ft fimplex fequitur rerum ar abfolutum, Nam poteft «fle aliquid ex fe abfolutum ft re- niai) te id per quod offenditur, noafirfimpli- c,tcr ren,B- » f«d P®r fappofitioaem d . Propter huc magnus Bafilius in exemplo angelorum « Ar ftellarum « ft manfioaum , dicit fimplicitcr ve- rues, ft offendit quod non neceflario natura fe- cundi ft tenii font , onia dignitate & ordine fecundi ft tertii funt. Ad concluGonem propter quam exempla accipit , non oftendit iα quod fimplicitcr ft abioluium eft , fed quod per fup- pohtionem conceffit, fcilicet , quod etiamfi da- retur , Spiritum efle tertium dignitate ft ordi- ne, ficut dicunt , 8c fient au&oritatçm erange- lii accipiunt , fed non fequitur de neceffitate, natura tertiutp effe Spiritum t ergo non eft ne- ceffarium quod dicebatis, quod omne quod fim- pliciter ft absolute eft reruns, ft per quod il- lud oftendilur, i»a fe habere.

Pior. Potto , li homo currit , ergo homo movetur. H« propolitio non dicit, quod ho- mo currit, nec quod^homo moveatur, fed con- dicionaliter, quia folum eft treccflhasconfcqueQ- ti·.

Eph rI. Hue eft fuppofitio propter ver- bum·, ft.

Px ov. Nonne eft bona eonfequentia f certe fic, & tamen nil ponitur , neque io anteceden- ti , neque in confequcnti . Sea fi dico , Homo currit , ergo movetur , quia pono in effe , ho- mo currit, ergo fequitur quod homo moveatur ; ft hare eft ncccflitas cx confequcnti ·: ita fecit Ba- filius hic, quod quemadmodum fe habet resifta in angelis, ft in ftellis, ft manfionibos, ita in perfonis. Hoc ipfe prefupponit , fed ita cft in angelis, non ponens aliquam conditionem : er- go oportet neceflario fequi fine ulla conditio- no · , alias videretur ssnperitiflimus in illopro- ceffu.

ErHxs. In his qu· per fuppofitionem aflb- muntvt, fi inferatur, affumptio affirmat fuppo- fitionem. Dicimus, fi homo currit, ergo move- tur i fi fecundum fuppofitionem inferimus. Sed homo currit , conccfla fuit fuppofitio , fc id quod ex ipfa colligitur, ncoeffario colligitur: fi nullatenus inferatur affumptio , non neceflario fuppofitio conceditur , fed poteft ftare in ambi- î;uo. Dubium eft, fi homo currit; dubia ft il- atio , ergo movetur. Sic in auâoritate Bafilii dicit, Spiritus tertius eft dignitate ft ordine : ergo tertius eft natura, non neceflariofequitur.

Ptov. Here eft conclufio.

Brrts. Hoc ab exemplo angelorum offen- ditur, tn hoc affumptionem non includit : non enim addit, fed tertius eft dignitate & ordine; fed in dubio ponit : fed etfi propofeiffet, cerre non ncceffario hoc fuiffet fecutum, prout in an- gelis , quia per fuppofitionem funt hrc con- ceffa.

Ptov. Nihil refpondctis , quia fequitur de noccffitate , fi homo currit > ergo movetur . Ad pofitkmem inferiorum feqtrantnr fupcrio- ra> nam fit motus in curfu : ergo fi homo cur- rit, ncccflè cft ut moveatur : ft umeo non ha- betur , quod currat vel moveatur , nifi factam ptd^ofitionem in effe , in minori : videlicet , nomo curjit, ft ideo fequitur , ft homo move- tor t ft ideo Bafilios dicit, quod fic fe habetis angeli».

E*res. Voa nominatis exemplum profuppo- fitionc.

Paov. Infe ponit exemplum abfolute.

Ephes. Beatus BaGliusexempla fumit ad pro- bationem fuppofitionia , nec ponit opinionem fanftorum, led per fuppofitionem dat hoc.

Pan v. Ifta exempla funt abfoluta . Ita pro- feâo cum arguimus a creaturis ad creatorem , numquid non aflumuntur creatum ablolutc , ut antecedens , ft cx illo inferimus dc Deo? Cum Ariftoteles voluit probare primam caufam im- mobilem , incipit fic : Quod movetur, ab ali- quo movetur . Nec ponit per fuppofitionem, fed abfolute . Si pofuiflet per condicionem , non probaffet primam caufam immobilem , ni- fi per conditionem ft per illationem confe- Juentie : & fic nullam veritatem haberemus c prima caufa. Ita Bafilius cx angelis, ft id quod dicitur de creaturis in facra feriptura , ponit abfolute, volens ex his creaturis venire ad cognitionem veritatis deitatis , dicens : Licet fit tertius dignitate , non fequitur , ergo ter- tius natura . Si conditionaliter pofuiflet hoc antecedens , non plus probaffet , nifi quod, fi homo currit, ergo movetur. Et neque in an- gelis, neque in Deo quid intuliffet : ft fic , fi cum Eunomio non diiputaflet, nifi de illatione conditionali , quid valuiffet hxc difpotatio ? Unde ncceffario cft, ut habeatur fenfus softer. Facias ut velis bene videre , te fervere honorem beati Bafilii.

And. Et fic finis pro illa die.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD DICIMAMNONAM COLLATIONEM.

1 *Sprite».*] Sic ad verbum Gracus feriptot feffione sa- in ea parte , ubi incipit Ephefius *l* Ego lane. Itaque iifa verba, *Sicnt e Tilt· Sprite»,* funt verba textu»Ba- filii , qu* inter loquendum ponderat Ephefinus & expli- cat, *λ Fili·tetifim Sprite»* , ja, *tfi elini* f**·* *iff* Xiliet. 9· λ Sprite* fut ipfe ait ibidem) ■·■ eût ywdaas *ettifienu fMM ifftn Sprit*».* Verba textus Bafilii in oratione 17. in (anitum baptif.na in fine-funt h«c, ut in editione Farifienfi anno t«iS. Mη.,ιφ' mw «nts- *fe,* f»e Is*»'·'», *l»* «tavpa xj? Boa* *ifufutynri^* »·, ιή ·τι *ïu» orrifot, «*ts}«> w'ét · Jiivtf* v,' wttiT^a **>tt* vu *itit, »lt* .a* £ 3* v,)v|>nr»< *rite* λη.ηΑ«Μ/φ» *êretf n* *›'› t· *mtvfut, βΑβ va êftit »» tiyië·* f», ύη3·χ·η·Β« › întrtl' aa>t,,fi'·» , M ia>',rw, ptTarZav , a·/ «/··>» ·1 e'aA?m,««;v vafafi»*, <^u» i(i Latinum translata fie fe habent : l/anm Fan·»·, Ma· *Filin»,* M·· *Sfiritn»frcneJa» divine» ne4itie»f»t»ifittritfrtti, &* a·· d··» *fetrrt,* a.a *dnttfiliei,* ^eaadafo/d»· *Sfirirni eut ifl Filiei,* wy*· *ee»inet»r.* ?(»» ta,· a *Sprite eli^ee ettip»ei,* fa»w«4- ••dum a *Fili· Sfiritet, [tè iff»» βΑ* est *etr^ltett»* O *feeBifiteett»feftip»tu , divieitetù t»»»eai»at»,* t> jS- *lieMeùfenitifeti·»·», fi»fittree^et hertditetii errlie.* fame, *etfetertre»* haaera· *fri»itiei.* Tota difficultaa tarer ftoviocialem ft Ephcfium eft in vetbo o,,νηκ, quod cum in Graeco fit neutri generis, poteft efle cafus nomina- tivi ft accufativi, fed ex contextu ft vi rationis probar Provincialis efle nominativi, ut etiam infecunda nota dicimus. Quo vero ad ille verba fequentia , nimirum: 5vd *iffe» Sprite» ed* avi accvdrat»· , ftc. fenfus illotum aft, quod non accipimus aSpititu, ficut accipit a Filio Spititut, ipfam, fcilicet, divinam eflcnciam, ita ut fi-

musabillapioccdcam, It illi ceafabSanthlw, fed cipiam iplaas Spiritui «4 a·· acccdeatcm , cj«· gr*-\ «ÎM, d«Mt fcc.QpMBodoaHttMWa fola·· doM 3pi> rite·, «jufqac jniu· fanaificMte·, fed ipftectiaa pcrfonaaa, uaofcpcrfoMs «flviaas fpccialt mod· isu* ti*taaaaaacaitcipuaMMt vidaiàafcûa Tirn-nn «.pan. qwaft.4s.ast, J·**!· ›· qaMsfclcaxpticatfcMsca da T»i-aitaaa lib. sa. cap. |. um.8. Meat «asm ad «fc aaftnta MtacalapMCMatiaacaicaafcfaitarat fit Dni ia aobis p«rifcaiia·, praiaatUaafc pateatiaai › at dacat faafcat Theataa s. part. ««oft. S.ara› |. ita fc ad efie gtataitaa* patftattaaa iaafcifcaateaa «aaCrçaitae , at paria·· divisa fiat la aobta fpaciaU aaada amati· ia aauata, fc dûifeatü fa dtaafta ad abiaaaa* fiaeaa fc baatitadiaeaa ■taeaaai, pasta Calvatacia icatcniiaa* Joan. 14. .dd «·■» vwaaat, + waafcaMa «pad ·ββ* *ftrintu* : Et qui* iafefia gratia fc daeataai amibaitat cectia pariaaa fc Spirits· faafta, asi eft priawat dosaa·.- ideo *ia ta Hr* crtapaftotaaBaah «.CariauMdijf^atlViB ravdtta* a*-#ritawSpMMM»/âaSra· psldettM^ a«bfe Et hoc eft quod dacat Caadut Bafilius is prafata aafceritatc, niaii-Mat aaa teclpart Spiritaat faaftuai faafcificaatcat r m pesgtatiaaifcdeaaqaa aobis largitae, at late iafra hac aadaat collatione Psaviaciali· ·

a *Unrtri,* j Cant Spirits* ia Graea fit acutri generis, & fit idem ia aoatiaanio ar in accafativo , ad iaeptun. icnfnm detarqaet verba Bafilii , psad, fcilicct, ■·· *artipiteataUfaaafUi·, fint Spirit·*» fili»* fc (ubintelli gebat, *artipiarat* . hear feaiaot excludit Provinciali· Hinc corrigenda translatio Latina ia editioae Parificnfi ubi legitur, Spirinaa.

j Spirits.]Scilicet re· creatas, acatpegAtiamfcdoes Spirits· fandi. Sicenim babet Oracii* feflSone ii-.Qe»d sera *Spirit·» fnihu anipiatfan* rf·* a fili·, ·« *iff· adidifii,* a·· aowmaSiurirn acripiaami *m trnui, Mc »r-jetta differ»»*ftri· fani* v»d»«er, acf«‹ ··«»» *iMji·tar Mtftrit* . Odvadv ^uor 9/« oadv*ffM* , *Spirit»** gaid·» *attiper·fn* * *4* * * *r l·*· *** ··*· *trtiffTt a Spiritntrrttara».* Haec ille

4 *Hxptfiti».*] Graces (criptor feffioae aa. referens liet dUU Provinciali·, hac ait : *A^./fin»* «·»·· ■··· *b«M» jatd *nffaitnt*, 41» taraba· : O' *tatftrattr* wruw *at in ai»tnadd»g*afira»adila»mtar,* Et paulo isfiar\4r wr, *ffpitfi»» tetrba»,* atfor ad Lar n·» *rtfandtba».*

*)'Sr S*b«k.* j Decft aliquid , quod lupplendum eftee Grace feriptore se. hiaverbts *: Uri» aaftr» iaerrapt» triitt itfinr, diti»* , ‹› *fi* «rdiiw ‹› djgaMatr *Spirit»!ptfitrirr rfi(»t »fftr»»t.*) H«c ille · V ides tertiam additionem , & textusBafilii corruptionem» prona eft fbrtafle pietatis, fcc. fecunda , ut boc etiam concedamus. tertie, ut afferunt . Quas hic immediate enuoKrat Provincialis. Primas duas corruptiones habet editio Parifienfis anno i«it. tertiam aon babet.

• *M rttrt* ·] Id eft aon tepetiebantur fanât , qui tenerent proceffiooem Filii efle ad extra . Gracus fic habet feftionc ea. Cmrs· £·μ ·>μ *[aH>t prrftrrr tm pttr»t t f»»fli r»i* arflri fti eat· ill»* f»trt , dittiea»* hac , *ianUigtattt prttfii·»·** ad *iatra : Saatatia» ni‹»* , *faipp· »· Ariena tfiriat iabatat , jaata ^triaat i»nUittr»d· ad tttra, bat* nvyMyoaa *rrtipitbat* . H··» ad i/lod w·»'· , yawd *fratri·»»· fif.ti diri, ad fard rtia* »■ rrffadifii t bt fafit· »a»t»** v·» *iai rraaftarrm trata** , fcc.

COLLATIO VIGESIMA.

DIE XVII. MAETII.

fldrtt nfhritatei aiiatir Efbtfiaat ai finitaiai» , Sftritae» fandae» ena fnttitrt a Fili», faiba» nfptaitt 'Pnviecialit.

Ano. TA*b decimafeptitn* Martii inchoata I J eft difpucatio.

Ephes. Fidet noftta non ex hominibus , aut per homines commendationem habuit, ied per tpium dominum noftrutn Jefum Chriftum, qui petfonaliter locutus eft diicipulis : propterca omiiiie ambiguis auâoritatibus , licet & ipfe audontates legitime perfpeâc pptius videantur pro nobis fecifle, quam contra nos, recurram ad illud quod debemus dc fide traftare

Noa etbiai magntu Bafilias unquam traâafiet, vel infinuaflet aliouid contra traditionem dominicam , vel apoltolicam , vel· eorum qui luctellerunt cis , vel contraria ipfit , ut per alias auâoritates oftenfum eft , *te* amplius oftendetur , concedente nobis fermonem Deo in aperitione oris . · Age igitur honoremus difcipulum a magiftro , *tc iervum a* domino , oftendamufqoc coofonum fibi ipfi , *A eorum* qua tra&avit in omnibus. Primum igitur ipfe Deus verbum, ftr théologie preceptor in noviffima fua allocutione cum diicipulis dicit : Com *naarrit paradttat , fam tgt etittan» a Tatrt spiriten» arritatii , f»i » Tatrt fnniit , illt trftienniaat ftrMtiit it* ms . In his confpiciuntut très divine perfone , *Se* ipfe dominos unicuique accommodat proprium : de Spiritu autem folo dicit : Com «raerir; de feipfo cum Patre dicit , jQacm mirram vafiii *a Tatrt z* ruiium de Patre folo, *Qnt ia Tatrt pnttiit.* Videas ergo diligentiam rheologic Nam perilled, Coos *watritr* libertatem *te* dominationem oftendii '. per illud autem , *Qatat taittam vebit a Tam»* luam *tc* Patris voluntatem fuUfe oftendit miffionem & apparitionem Spiritus ; per illud denique, *Qni a Tatrt fnitiit, cautam* oftendit Spiritus unde habebat efle. De primis quidem duobus teftis eft theologus Gregorius in termone quem edidit in fefto pentecoftes, de Spiritu dicens ; Veniens quidem utpote liber , mittitur aut ut non contrarius Deus Nam quia praecognito Patre, deinde cognito Filio, poftenus apparuit mundo Spiritus fanâus , ne videretur contrarius efle *te* cnjufdam alterius naturae aut voluntatis , propterea mitti a Patre *tc* Filib dicitur , bonam voluntatem eorum (quod pm diximus) infiiuiante verbo *. Iterum inicrmone de Spiritu fanâo dicit ipfe theologus : MittiRir quidem difpcofative , venit autem ex propria fua poteftate . Dicens , difpenfative , per hoc apparitionem Spiritus in mundo propter hominum utilitatem fignificat , quemadmodum verbum miflionis Patri & Filio attribuitur, adventus (oli Spiritui : nam folus Spiritus venit, &' nullam fimul intelligcre perfonam nece(fe eft carum quz ' mittunt. Ita in proceffionis verbo, a Patre folo necefle eft intelligcre Spiritum procedere , *tc* nullo modo a Filio Nam cum fui mentionem egerit diligenter dominus , & cum attribuerit nbi & Patri miflionem Spiritus , non etiam dc proceflione dicit, A nobis , aut qui a me 8 a Patre procedit t nam hoc certe dixiflet, fi cognoviflet proceflionçyn fuamefle. Quod autem. Qui a Patre procedit, proprium fit Spiritus, & propter hoc nullo modo fequatur neceflatio , intelligcre *tc* a Filio , teftis eft nobis theologus Gregorius (tradens proprietatem divinarum perfonarum , in quibus dicitt Propterea ftaotes nos intra tertninos noftros , ingenitum introducimus *te* genitum , *te* qui a Patre procedit, fient dicit Deus verbum 4 Sic ergo eft proprium Spiritus fanâi, Qui a Patre procedit·; *fc* non (impliciter, qui procedit: quod autem eft proprium, necefle eft convertatur ad id cujus eft proprium, neque luperabundare, neque deficere poteft . Necefle eft ergo intelligcre *8e* dicere, fi quis eftSpiritus fanâus, hic eft qui a Patre procedit *: tc fi* quid eft quod a Patre procedit , necefle eft quod fit Spiritus fauftus : fi autem ab aliquo alio procedit , non eft Spiritus fanâus : nam necefle eft hoc intclligere fecundam confequen-

XX,

« Ad wuuti

ηΤρζ·*».

«m«* t·»·»*··· ***

ij.

b Dem Iclitt aUit. alrraa ·*- Ah *a Tatrt.*

« o»*t. , ·« J*'.'·· *spn!^»^'.* *'»*>·,«·ı* J»o»CeM*' ai· Ufr· *·]^ *i' *pnptiu** " 14 ·"

fiaipliciter praccCers, n« et potiinttlhgi «b Mreqac.

XX quentum rationis , & converfioncm · Non eft neceflarium , neque omqino poflumus intclligere» com audimus, Spiritum a Patre procedere » Î|Dod etiam a Filio procedat . Et hrc quidem alvator nofter *Se* Deus , A· théologie magifter j fed *Se* difcipulus ejufdem & iccretorum prreepror cceleftis nomo Paulus vas eleAionis , videamus qualia *8e* ipfe de hoc dicat ad Corinthios feribens. De Spiritu fanAo *Se* de fubftantia eius, *Sc* unde cam habeat, oftenderevolens, ». Ctr, ·. h«C icribit ; *··· ffhirtutr mhhài Mtepi*tu , M Spiritu* eii eft Λ De·.** Et n; aliquis diceret : Poteft etiam Filios intelligî, ut ab eo etiam procedat : iftam fpcculationem explicans beatus Joannes theologus *Se* cvangclifta , quando revelavit magno A miraculolo * Gregorius teercta theologia , mediante fanAi Dei genitrice Maria , talia dicit , (ut magnus Gregarius epifeopus Nyflcnus , qui vitam ejus fcripGt , refert *) Unus* Spiritus fanAus qui a Deo iubliftentiam habet , *Sc* quidem per Filium apparuit hominibus. Jn his manifeftum eft» nos nullo modo polle intelligere , qui a Deo habet Tubfifteatiam, a Filio efle: non enim fubiunxiffet poftea ; Et qui per Filium apparuit hominibus . Natn impoflibile eft A iqconfequens a Deo A a Filio intelligere Spiritum habere fubliftcntiam, deinde inferre: Et per ipfumapparuit hominibus : fed ad diverfas figutas producens fermonem , oftendit illud folum Patri att-.ncre , quod ex ipio iubliftentum habeat Spiritus : hoc autem ad Filium , quod per ipfum apparuit hominibus. Hrgo non eft necefte Gmiliaintclhgere, cum audimus Spiritum a Deo , quod & a Filio lit : aeque omnino poflibilc eft , ut oftendimus, G quidem aliud lignilicat , par Filium apparui(Te, *Sc* aliud, a Deo habere fubti, ftentiam: quotum unum attribuitur Filio , aliud Patii . Hoc quidem de divinis (criptutis diximus . Poft vero divinum apoftelum Paulum , difcipulus ejus *Sc* communicator divinorum iccrctorum Dionyfius comparent , qui nobis eadem conteftatur . Nam ipfe ia capttç · dc »nica A difcreta theologia , tradens nobis divinarum perfonarum & omnimod* diftinAionis rationem , talia feribit : Eft autem A' diftindio in fupcrnaturalibus theologiis , non ea tantum quam dixi , quod A* iecmadum ipiam unionem iaconfundibihter & immixte collocatur unaquzque divinarum perfonarum , fed quod etiara fupcrnaturalis diviti* fecunditatis non eft convcrlio admvicem , foliis quidem fons iupern^turahs divine fecunditatis eft Patris . Si ergo folus fons divine fpeunditatis eft Patet , *Sc* per hoc a Filio A' a Sonitu diftingaitur; (nsm de omnimoda diftinçtione perfonarum intentio erat fermonis) neque Filio commune eft cum Patre, neque Spiritui ianfto, efle fontem: etiam tali modo confufio eflet circa divinas perfonas , & diftinAio tolleretur . Neque enim ea que funt unita dividere , ut ipfemet dicit, fas eft , neque qu« diftinAa funt confundere : *Se* propter hoc fontis ratio *Se* nomen nullo modo ad Filium pervenit . Cum autem Filius non fit fons deitatis , manifeftumeft, quod Spiritus cauta non eft Filius. Nam deitas iupcrnaturalis , qur otiginaiur , eft Spiritus fanAus : A' Ge c:nn Pater exiftat iolus fons deitatis , A' pct hoc a Filio A- Spiritu diftinguatur , folus crit produAor *Sc* fpiraior ut eft folus Pater. Bt hre noftra eft opinio ; nec colligitur a doAnribas veftra, fed noftra, licit esprçflç A apcr-

D« Sn.e. ,e'' * ''

te diAum eft. Eadem dicte marnât AthanaGus in fermone, cujus titulut eft : De «terna fubGftentia Filii *Sc* Spiritus. Nam dicit: Separamur «b iis qui jadaûant , Sc ab iis qui dépravant Chriftianifmnm, qui Deum qui eft dcDeo, nt- f;antes, unum Deum ut Jud«i dicunt, non foum qui* foins eft non genitus & folus foos deitatis Fatpr, propter hoc dicentes folum Deum , fed tanquam infacundam Filii, *Se* infruâpofum verbi viventis . Hic etiam magnus doAor folum non genitum , *Sc* folum fontem deitatis Patrem dicit $ *Se* quemadmodum efle non genitum non poteft neri commune utrique duarum aliarum perfonarum , lie fons deitatis nequaquam communicari poteft cum Filio : ergo Filius non eft fons deitatis, *8c* propter hoc neque Spiritus fanAi caufa. Videtline omnia coafonantia veritati , & fanAorum adinvicem concordiam ? Denique afferimus fententias cecumcnicorym conciliorum per epifeopum Ccfa* rienfem Leontium, qui talia ' dixit ad quemdam philofopbum Phxdoncm dubitantem : Accipe unam deitatem Patiis qui genuit Filium ineffabiliter, *8c* Filii qui natus eft cx ipio, & Spiritus fanAi cx eodem Patre procedentis , qui A proprius eft Filii, ficut dicit divinus apoftolus : *Si Sfiiirtu* Chrifti* w* *buinr , bit »·· eft rj»t ·* Confideranda eft hrc intentio fanAorum patrum , ovi dnm traAarent de Spiritu , unde procedat À'caufam habeat , cum dixerint , deitatem Spiritus fanAi qui ab ipfp procedit, addiderunt ftatim Patre, ne quis putaret ad Filium referri procclfioaem , quia de proximo de illo egerant memoriam. Infuper k. %trr*eia.

Card. Tranfgrcditut formam datam, in qua fecimus , ut /e auAoritate in auAoritatcm procederemur.

Eruti. Magifter ifte refpondeus ad unam auAoritatcm per nos adduAam . tantum fnmpfit tempus , ut totum tempus ceperit ; quod A in procedentibus fecit . Ideo nos videntes hrc , putamus ita faciendum efle , ut unam A fimiles omnes rationes noftras adduceremus , ut faltcm coaAus ad unumquodque sefpoodcat . Infuper infirmitate impediti non poflumuslingulis rcfpondere.

Prov. Jn prxcedcnti noftra difputationc ex mutua conventione inter dominum noftrum *Sc* imperatorem conventum eft *Se* concluium , quod de capitulo in capitulum , A de argumento in argumentum procederemus : *Sc* iaeo primo inchoavimus ab auAoritate Bafilii polita in fefto pcntccoftcs : *Sc* quamquam diAa fine ctica illam auAoritatcm , pro iavcftigatione inrclligentic Balilii , multa , numquam exivimus propofitam auAoritatcm . Expedita illi , venimus ad aliam auAoritatcm Bafilii. Io hac ergo aliquantulum fui prolixus in expofitione iplinfmct textus , non exeundo textum , qui*\ ft volebam facere rationem ex ipfotextu, oportebat ut iacA coctus haberet notitiam textus t nunquam introduxi aliam auAoritatcm , nifi verba textus . Et quia argument* Tumebantur ex antecedentibus & fcqucntibui , oportuit illa dicere ; & faAa declaratione textus , formavi duas rationes ad probandam de necefjjtate , 3uod textus non poterat ftarc cum illo verbo ubitativo i ita quod quantum nator* rei requirebat > non poteram efle brevior . Modo ad rationes quas fuerunt ultime in noftro reccflv , fi voluiflet ferrate optimum ordinem , debebat refpondcre. Unum ex duobus fequitur ex his ,

Ann « hw» tut quod vidit rationes meas concludere , A Be quod non poteft reipondere ; Ar hoc nobis placet > A fateatur aut quia voluit fugere * intravit aliam materiam . Sed etiam pace β-ιαν dixerim , fi volebat evitare argumenta quz concludant * debebat tranfire ad auâoritates Athanafii , q» fecundo fueruat produâz * que ita necefiario concludant , ut auâoritas Bafilii . Modo vero non rcfpondet argumentis , net tenet ordinem . de auâoritaùbua Athanafii tranfit ad auâoritates evangelii , ac fi prime auâoritates non fundarentur in textu evangelico . Numquid auâoritas Bafilii non fundatur in verbis evangelii * Λ me· *rtetipiet, O* MnBtUtit* ? Nonne verba pietatis & baptif*mi* fundantur in verbo Dei , cum dicit : Sa- B *ftifjutft/ m /·* mmma Tarw's, O'* *filii, V Sfiritu [aHi* ? modo verbum Chrifti quid dicit : Qui a Patre procedit ? ille idem in medio capite *16.* evangelii Joaanis declarans quomodo debeat iatclligi , Qui a Patre procedit , dicit : *Omit bdte Ptrcr , ntt* [n»t* : ideo dixi , Quia de meo accipiet · Ex quo ergo auâoritas divins feripturz Jefu Chrifti > rft primo pofita in medio per fandos dodores, Bc auâa in vim argumentationis , valde abfurdum eft Bc indecens in tanto auditorio , quod dimifta hac magna auftoritate indifcufla » nulla fada rcfponlionc rationibus « quz convia- C /uat , tranleamus ad alias . Modo dico fic , dicat prolixe, quia non habçô fibiimponere legem , ied imperator : ego'fervabo honcftatcm Bc ordinem difputationis , nec unquam refpondebo fibi ad quaecumque dixerit » donec refponderit per ordinem , prout inchoavimus difputationem . Modo videatis fi vultis confumerc tempus in vanum : requiro eum ex debito honeftatis Bc difputationis, ut refpondeat noftris rationibus, quia ex illis habebimus elixe intentionem Bafilii , nifi fanâifiâmus dominus nofter aliud mihi mandet . Dixi alias , & dico , quod in tertia fynodo hoc firmatura

NdUr * Ot Çyrillus · , Bc hoc debet efte reâ'i caàc.û gul* tibi Be mihi , dicens .' Sequentes fanfto- D F^hri.r«rt. rum patrum confcflioncs quas fecerunt, loquentc i° eis Spiritu fanâo , Be intclligentias inveftigantes , veritatem dicimus, *&c.* ita debent adduci teftimonia , ut inveftigemus intentiones fanftorum.

And. Collocuti funt Grrci adinvuem.

Ephbs. Nos modum difputationis , ficut adinvicem convenimus , nullo modo reliquimus , fed cognofcit raternitar vcftra , quod proponentibus vobis auas aut tres auâoritates , confumpfimus fuper his omnes antecedentes difputationes . Ideo ne hoc femper fieret, vifutn eft nobis probationes & oranes noftras rationes adducere , non de aliquibus lieris latentibus & non omnibus cognitis , neque ex B dubiis & corruptis , fed cx iplis fcriptuiis facris, Se ab iis fententiis quz ab omnibus patribus profitentur . Nam fi femper ciica tamdem auftoiitatem confumcmus tempus , dum vos quzrcndo per argumentationes &r rationes , nos icfpondcre velimus , effet ad infinitum proceftus . Propterea quia reiponfum dedimus aperte & manifefte de additione iila dubitationis quz invenitur apud noftros libros , vilum fuit, illa auftoritate omiffa , nc lemper in infinitum progrediamur , noftras rationes adducere ; deinde voces Bafilii , ;qu« omnibus his funt confonz ; ut ex omnibus nis appaieat librum veftrum efle corruptum: poftea poteritis aflumere unamquamqueauftoritatem, Be, utvolueritis, difputative inquirere ü Deus coacefifeiit , Bc tempes patiatur XX,

Imp ta· (Intentio noftra non eft, ut ordo difputationis mutetur , Bc ii voluiflctis expedite ufque ad fiaem termonum , ipfe veniflet ad propofitum dimiftz au&otitatis , qju intentio noftra Bc noftrorum non eft , ut divertamur a difputationis modo, quod vobis *refpondeatur* . Ego hoc ordinavi , quia vos dicebatis , Bc noftri pauca, reipendebant , Bc non poteramus dicere quz volebamus : ideo vifum eft pretermittere has auâoritates , ut ad coucluuonem veniremus auftoritatis ρω-pofitz . Propterea fi placet , permittatis dominum Ephefinuin dicere , quia pauca fuperfunt

Paov. Hic modus non eft utilis , quia fi habet redire ad propofitum Bc multa dicere , quibus non debet heri refponfio , ifta videntur fuperflua ad dicendum , quia fi vult habere rciponfionem illis , melius eft ut deducantur de auâoritate in auftoiitatem, quam quod omnia fimul adducantur , quia homines ©bhvrlcuntur , Be non poteft fieri bona r.-iponfio . Ipte deberet primo re(pondere propoutis pci me . & poftea ego dice- icm .

Ano Cardinalis ivit ad papam , Bc poftea «ediit.

C a a *of* Licet urbanius efte: Bc juftius , ot modus incçptus tervaretur de auâoritate in auâoritítem : tamen poftquam Ephefinus vult mnltas auftoritates cumulare , placet domino noftro cum hoc , ut noftiu quxlitis rcfpondeatur.

1 m f Bt. Placet.

Efhes. a Redeamus ad contequentiam thrum quz dicebamus , quod fandum primum concilium acumenicum refpondit ad plulofoEbum dubitantem per epiicopum Leontium , «c k : Sufcipe unam deitatem Patris qui genuit Filium ineftabilirer , Bc Filii qui natus eft ab ipfo , Bc Spiritus fandi qui procedit ex ipfo Patre , proprii autem exiftentis Filii , ficut dicit apoftolus : *Si Spirit»·* Chrifti *O-htkrt* , no« *tft tf»t* . Ita quidem *ic* habet auâoutas : ied conlideranduiu , quod timentes ifti beati patres , quod ne dum quis audiret dc Spiritu qui procedit ex ipfo , putaret iplos dicere Filium , quia de proximo erat 11-lii memoria f*&i , adjecerunt , Ex ipio Patre , quod eft dicere , non ex Filio , ied ex Patre · ftatim iterum proprii exiftentis Filii , quafi dicant : Etfi non procedit ex Filio . non tamen eft alienus a lilio , proprius autem iubftantiz ejus, & confubftantialis ei. Et ad hanc intentionem inquit apuftolus: *Si ^»it Sfintur* drtfti i/Aet, tfje no» tft r/tii.* Hoc Sentit Cyrillus « dicens : Etfi procedit Spiritus cx Deo Patre , fed non alienus eft a l ilio . Hoc ipte inquit, cum refpondcret ad Theodorctum , (ficut diligentius 4 d eemus, fi tempus permiterit) qui eum criminabatur dicentem , Spiritum procedere etiam a Filio . His patribus magnus Bililius confona inquit (dico autem patribus primi concilii) qui poft ipfos ftatim fuit. Nam dicit in 18. cap. aa Amphilochium: Spiritus Chrifti dicitur, tanquam accommodatus fecundum natuiarn ejut, hoc eft, utconiubftannalis. Si autem feuillet ipium accipere hile a Filio,

dorirsa «C «·Hem bph. J< qua ·« 1. ▪<Ha hajaa «ollationia. ;itt<<·. . « Spilt, *" adii rosei). Ephri. par.

XX. «uU.Cw· y^W^* » lu*. ·«' «hgimn' ?«n«wi f*** *** «VerUU*- a Ali*·,c·- d^watiU, Γ/.' HUua, • confcC». f Dictstt, <x Ntrc

Filin , ficut m libra veftro corrupto (aett , A doo diûflet » tanquam accommodatus fibi £s-enodem naturam , £cd ut ab ipfo procèdent fie efb accipiens; modo faiffet coôfequetu, · eue non dixit i «rga liber vefter non bene ftat. Dieit ipfe in furmoue coatra Sabelliutn * 8c Arium talia 1 Ego cum Patre quidem nori Spiritum › fed non Patrem Spiritum,.

Pfcov. Habetit libram ?

*"«»· Non bie.

Pior. Oportet addoeere,

Eruat. Ego cum * Patre quidem fcio Spiritum, non Patrem Spiritum ; te cum Filio acceP* 00,1 Pil'u® nominari , Ar familiaritatem 4 quo eft ad Patrem , intel ligo t quia ea Patre Pr<*edit. Ad Filiam autem, quia audio: X/f·»* B *Spirire* Chrifti »·· hehe?* , mu r/ui . Videtis etiam hic confona Cbi ipli Ac patribus illis ? non eamdem proprietatem familiaritatis dicit Spirttm ad Patrem te ad Filium , fed!ad Patrem , quia ab ipfo procedit ; ad Filium autem, quoniam apqftoli dicit auâoritas, quod fi quis Spiritum Cnrifti non habet , non eft ejus : videlicet quia ita (impliciter eft fibi familiaris Spiritus fecundum naturam, ficut in pntallcgata auftoritate dicitur; non quod ab ipfo procedat. H<< quidnam clarius de intentione hujus fandi patris? Eratne vcrifimile ipfum hoc feripfifle, üfcirctSpiritum a Filio procedere ? Judicate vos, patres, ut veritate utamur, hrc funt primi concilii dida , quibqs oftenfus eft confonds magnus Bafilius , C Ipfa denique prima fynodus in fymbolo fic Spiritum fandum ordinavit eum Patre te Filio [fecundum traditionem illam baptifmatis traditam per dominum, Sc poft · homologiam Patris Se Filii intulit 1 Et m Spiritum fandum , Secundum autem concilium quod poft ipfum fadum eft, volens hanc vocem explicare , At quomodo coordinetur cum Patre 8c Filio Spiritus, clarius oftendere ad everfionem illorum qui contra Spiritum pugnabant, talia dicit in fymbolo : Credimus in Spiritum fandum dominum vivificantem , qui ex Patre procedit , qui cum Patre Se Filio limul adoratur & conglorificatur . Hic fpcculanda eft intentio divinorum patrum , quia propofitam fuit illis theologiam explica- D re, Sc modum unionis Spiritus ad Patrem A Filium. Concilium hoc clare voluit exhibere : Ac videte quomodo differenter & ipfum exhibet familiaritatem Spiritus ad Patrent te ad Filium. Nam dicit , quod coordinator eft Spiritus fandus cum Patre Se Filio, ut ex Patre procedens, ftmul vero cum Patre Ac Filio adoratur Se glorificatur, hoc eft , eft cjufdem honoris fic confubftantialitatis . Verum fi ab utroque feiviffet procedere , cujus gratia dum memoriam fecit 4e utraque, illud non prius dixit, Qui ex Patre Filioque procedit i Ac poftea non intulit , Qtfi cum illis fimul coadoratur Ac conglorificatur? Hoc confequens fuiflet, fi talem nabuiffet fenfom : te hoc facere foletnus , quando ali- E quid ad duo referimus, Ac maxime cum illud dicimus caufam ab illis ipfis habere , prius exponentes ambas caufas, tunc Ac poftrcmo commune inferimus, utputa, qui fimul conglorificatur At adoratur . At vero patres pnttermiferant in primo memoriam Filii , cum voluerant addere taufam Spiritus f, in fecundo autem intulerunt confubftantialitatem, tc honoris identitatem exbibere'▾oluerunt . Non ergo Spiritum a Filio procedentem cognoverunt : nam hoc non pnetcraiifiTfent , maxime quando faciebant expofitiooem t quod txpofitio fit peritdU , Ac aoo dcfeâuofa , ut dicitis , nec caufaram alteram tacuerint , manifeftum eft , quia nullam poft concilium illud alia concilia aliam expolitionem ab illa fecerunt , oec addiderant a Filio procedere 1 imo omnia concilia prohibuerant boc , te evitarunt per fnas diffinitiones , ut prufeiverint profcâo quod per vos " fa&uram erat , Hujus concilii propugnator At dux » Ac hujus fymboli confieriptor » ut dicitur*, magnus Gregorius fuit , cujus agnomen proprie attribuitur a theologia. Dicit ipfc fcribensconfona fibi Ae ceteris patribus m fermone , cujus dft intitulatio, De navigatione epifeoporam de Ægypto S: Omnia qum luat Patns , A»nt eÏam Filii, exceptaeaufa. Infpicieadum eft hoc, nod Ac ipfe Filium a Patre diftinguit ; tc ficut maguus Dionyfius fontem , fic ipfc caufam diftinguit. Si ergo Filiuseaufalitateoiftinguitur a Patre, At nullo modo eft caufa, liquet ipfum nec Patrem efle , nec produ&orem , Ar propter hoc nec caufam Spiritus ; nam boc aperte do&or edidit . His omnibus confona Ar tertium concilium dixit . Nam cum primum -advenit fymbolum Neftorii produdum per quemdam presbyterum Charifium , in quo continebstur, quod Spiritus fandus neque Filius eft , neque per Filium fubfiftentiam habet , ita hujufmodi theologiam laudat tanquam familiarem patribus , confonam feriptur* , ut non cum accufavent , neque magnum , neque parvum , neque coarguens eft Ncftorium de his Termonibus in theologia h ; imo approbans tale fymbolum , in fuo fymbolo talia dicit : Si deprehenderentur aliqui, aut feientes , aut dorentes ca que continentur in expofitione adduâa per Charifium de humanitate unigeniti Filii Dei, hoc eft, fcelerata dogmata Neftorii, fubjaceant fententis hujus facri Ae fandi acumenici concilii. Vîdetifne, patres › que dicit *feelerata* dogmata Neftorii, ea qus funt de humanitate unigeniti Filii? Liquidum eft ergo, quod ca que de Deo erant, venflima erant 8rfanda, nec aliquam occationem tradentia quercIr: unde oec dc illis conquefti funt . Hoc autem non eft parum quid ad probationem , quod communis fenfus cedetis eft , nullo modo Spiritum a Filio procedere: nam liquet, quod patres acceperint Ac habuerint , 8c ut propriam eam opioionem agnoverint . Itaque etiam a tertio acumenico concilio hoc approbatum eft . Sed quoniam beatus Cyrillus opponens fe Neftono de nroccffione Spiritus , occationem quamdam dedit , ut putaretur , hunc etiam a Filio fubfiftentiam habere , reprehendit ipfam Theodoretus , ut ex perfooa orientalium , ita dicens Si proprium Filii Spiritum fanftum, fiquidem ut ejufdem nature, A: · Patre procedentem dixit, confitebimur, At ita fufeiptemus voccm : fi vero tanquam a Filio aut per Filium fubfiftentiam habentem , ut blafphemum excutiemus : credimus enim domino dicenti : *Spiritai veriutu* 4 ?arr *pncfiit* : Sc apoflolo : ?(·> wr· «« *Spirireei htjtu itetpimet , ft'i ftû efl* ʎ s 2)»o. Ad hanc querelam dicit Cyrillus k in his que fcripfit ad quemdam Euoptium epueopum, calumniari Araccufan aTheodoreto , qui contra ipfum invehebatur propter inimicitiam cum ipfo, A amicitiam Neftorii : di*cit* autem fic feribens ad Euoptium : Accepi ad certificationem tua pietatis erga metomum illum quem mtfifti , quem dicunt compofuifle Theodore-

A M Be Qnurn s*» " Mt»· m: t O«v h. nta£ ««t ««ôu J2Js*h- £Γ, t mauutn* iΓζÏXηΐÏ 4,*muo- *·"^**·: »it'] *?*··*: ρ,κ. |. «*P. tifavm. * ?***- *'. 1. C*. ». pm. j.e; ». *· !*··*; < c··. tkroatM*.

taum m» dum. C·· tetem vidifiem«x qa·inerunt, reddidi Deo gratulationi» cantus, nue defed illud dicent i Oemfer eripe mimum ftom o Adfti M»

ro. Si igfasrinqaoJibeteapitulQrom dicitcalaroainri, hquet etiam ia illo ipfnm calumniari, cstm bld^UMm ill·* ft ilUns impiam eaiwiauam Ttendnrotusdteft. Fry tenebit iUnm fecundam quod Tbcodosotus muitebatur · , ft com ipfo illam fufeipiebat vocem, hoc eft, proprius tUi Spisitus fandos, ut ejofdom natu* cum «* , tuus a Patre procedens. Hoeidem etiam ia defenfioaem querela ille adjecit : nam dicit fic t k Btfi ex Patre procedit Spiritus, taauu non alienae a Filio t nam omnia babat cum Patre. VidcTne quomodo ia illajparte concordat, ia qua dicebat Tbeodotetus luam fitfeipere vocem 1 Poft hoc faâa unione eam orientalibus, feribit adjoan- ***** c Antiochenum epifeopum beatus Cvrilius eadem caufa, dicode prnamoM Spiritu» ftm&i, fimul ft at fymbolum imsMtatam maneat , fic dicens : Nullo modo moveri toleramus fidem eam qua terminata eft a patribus, hoceftfidei fymbolum: neque permittimus nobifipfis , vel aliis , qnt diâioncm mutare eorum qua pofita funt , vel unam fyllabam , memores dicentis : 7'(W» rreujfired» rmwbs» aCrrom , pvw rom» MÜ p^aeruat . Non enim erant ipfi qui loquebantur, fed Spiritus Patris qui procedit ex ipfo; non autem alienus eft a Filio fecundum retioaem efacotiu! · Videtiine etiam hie in qua parte divifionis Theodoreti beatus Cyriiloscoofentiat? Nam dicit) proferens fermonem per figuram divifivam) Procedit quidem ex Deo Patre , non alienus a Filio, hoc eft fecundum rationem effenti», ut confubdaotialis . Hoc autem ft ipfe Theodoretus fic dicebat , quod fi tanqwam coofubftantialem ft a Patre procedentem dixit, fuCcû pimus vocem ut piam. Hanc epiftoiam cum accepiffet Theodoretus cum aliis orientalibus , ft invenifiet theologiam fibi ft feriptur» confonam, talia dicit etiam ipfe in epiftola adJoanuem Antiochenum *: Ea qu» mma funt a Cyrille, evangelic» nobilitate adornantur . Nam in ei» Pre<"ctt*r D**1* perfe&us ft boom perfeftus dominus uofter Jeuss Chriftus , Spiritus autem findas non ex Piiio, feu per Filium fubfifteotiam habeas, fed a Patre t proprius autem Filii , ut confubftaotialis , vocatur ft nominatur . Hanc reftitodioem cum cognoverimus , laudavimus Deum linguas fanantem, ft abfoaam refonantiam in reftam fooum tranfmutamem. Videtiine in quibus Theodoretus cum aliis orientalibus convenerit cum Cyrille? quod Spiritus fan&us non habet fubfiftentiam a Filio , neque per Filiam, fed » Patre procedit: Spiritus autem Filii ut confnbftütûli» nominatur. Quod autem fuper his convenerint, ft unio ili» fefta fuerit, teftiseftbeatus Cyrillus fic feribens ad Joannem Antiochenum epifeopum · : Has venras cam iafpexcrima' faces* voces, fic etiam invenientes vos fentientes nobifeom (nous enim dominus , una fides, unum baptifau) glorificavimes falvatocem Deum , invicem gaudentes , quod feripturis η Deo infpiratis ft traditioni, fandorum patrum convenientem habeant fidem noftrw ft veftr» ecclefi». His confona etiam in expolitione evan- g*ll* fecundum Lucam f beatus Çyrillus dicit s Mca4.Vet.Ut digitus pendet » mana, qui non eftaliénas ab ipfa, <ed naturaliter in ipfa: ficSpiritusconfub-

ftantiaHs fxtâomi Mftiter ad unionem cum Filio. licet a Dan Pâtre procudet. Hoe aotam idem eft •c diceret Licet ab ipfo m » xrocedat | «mÿnâw enim illi, dicit, eâfaaaiai anfabftanfie litatam; liotc· ipfo fabiiftintiimtnoa habeat, M a De» Petit fer bac omnia no&Mt oftendimes crofona diviaie feriptarisfentir», ftdivi- Cau*ns. XI.

nihft ttetroboe. aftiÜMMIVW·. Obfircruaw Vtftnm caritatem ft imrciüi· * velitis cosKord«i« aotdfenm * c m fuAû patribus dodoribcs, ft ail in ecdefii* dicere*, k contenta» hit tufamafe, diceotcsftfèatiente*cades·, ut uoo

culorum.

C λ x ». Kcftat poft ferowaem longam faâum , et refpondeet argumentis , jutt promifla.

Ev b ai· Quoniam nos putaaui oftendiffe fetu additionem libri noftri illam mento a magno Bafilio adjcâam 1 » ft ita pro nobit omocs prefentes fentire , tanquam fetu oftenderimus , quia nullam impingit maculam magno Bafilio ilia adjeftio, ut not alfignavimas interpretantes aodoritatem, nullo mono vacabimus rationibus didit per veftram paternitatem ad commendationem libri veftri, cum molt* faerint, ft cam videantur extra propofitum fecere : ft rtfpoadendo procederemus in infinitum . Propterea illi» omHis » ft nalla taper bit cogitatione habita k, hoc tantum habemus dicere : quod liber nofter verua fit , atteftamar, ft a multitudine antiquitati» librorum , ft a confequentia eorum qo* dida font ; ft plura hit de illa audoritata dicere nec habemus , nec volo-

Pxov. Quia dominus Ephefiaus in fine dicit , quod non habet memori» rationes ultimo dictas, ego reducam fibi de parte in partem ad memoriam, ut ipfe poffit fetisfecere voluntati imperatoris, qui dixit, quod debetrefpondere-

E?Hit. Dicatis breviter.

Pxov. Omnibus didis per eum de capitulo in capitulum fatisfeciam , ft fi promittit acquicfeere veritati, cum majori alacritate accedam ad ea qo» dixit. Ipfe dixit in principio , qood cum rcperimui varietatem ia libris , debemus illo» libros dimittere, ft procedere ad argumenta folidiora. Hic diet malus ft perverfu* modus, quia fi cam rtperimas varietates in libri» , debemus dimittere libros, hoc non fit per fepientes viros, fed qsuerunt ex antecedentibus ft fubfequentibu» veritatem·· ita eft hic faciendum. Ego feci tibi iftam rationem, quod fi illa conditio dubitativa poneretur, ubiapplicaturcxcmplum, duo inconvenientia fequerentur . Primo , quod e* antecedentibus veri» ft neCefiarii* , faciente neccflhatem feriptura , fequeretur confequeas dubium: quod eft falfum . Ita arguebat Bafilius: Si ita eft in angelis, quod qui fecundus ordine ft dignitate, non tameneft tertius natura) ita profecto eft in perfonis divinis, fetiicet in Spiritu, quo loquebatur t fed ita eft in angelis, prout probat manifefte ; ergo coofequens debet ede fine dubitatione. Dedi exemplum de confequentia Si homo currit, ergo motetur t ft do exemplum io materia propofita per Auguftinum t dicit in 15. de Trinitate t Si enim quidquid habet Fili»»,

Ooano^® Patty kata) de Pair· «ti^ac beta, qaod de A ipfo qaeqw procedat Spiritu . H«c eft «na caadiuaaalb, qmunonpoait in tie, ncc confetjmi, ncc antecedent, nib Hat una minor, prout ipfc intelligit ex fcriptnra (acre : 8c cam lit ar- Emenrom conditional· , major eft coediricma- , minor prooofitio ponit priorem partem antecedeotM connitionalu t idco (equitur coofcqnen· nceeftariem. Dicit Augnftinu* : Si quidqoid habet Filius. dc Patre habet j ergo de Patre habet, qnod ex ipfo procedat Spirits* . Minor eft: Scd omnia qon hata Pater, habet Filius- en facra fcriptora cvangelii , com dicit : Osaaie pm* Aarirr Parer , wra *frat*. Ergo fequitur necdTarfo, quod Filina habeat a Petre, nt abipfo procedat Spiritui fanftoc fine «lia conditione . B jra quoque dicit Bafilis*: Si in angelis* ica eft › ita profefto eft io perfonis divini*. Modo minor abfolota : fed in angelis ita eft » igitur fequitur abfolute condufio. Num dubitatur, an eflet ignarUî Bafiliu»? refpondeati*.

XL

>·»■ >‹

• Q«»4 ■» *-

µ - *r4···

Nmwv « ⅄ *«* aut**

Ephe*. Quod libri a nobis produâi ambigui *St rani* fiat , non ut quid certum eft dictum a me , ncc opinio mea talia eft , fed p^r concetBoàcm diâum eft , quia volebamus tranfgredi ad alii , Ar non femper illis iniiftcre.- nam ego exploratiifimatn cerufícationemhabeo.

Pt ov. Refpondeatii ad argumenta. C

Emu, Pmfertim de hoc certus fum, cum fint etiam in civitate Conftantinopolitana ultra mille conforme* noftris.

Pa ov. Si unu* eft falfus, 8c centum millia funt falfi.

Emu. Es multitudine antiquitate approbantur in concilii*.

Ptov. Noftri font duo, 8f vefter unus: dicati* ad argumentum, ibi eft veritae.

Er h es. Ad argumentum ita dico . Non eft mirandum fi condicionaliter quid magnus Balilius voluit concedere es bi* quo erant confeffa : nam 8c nos ea quo per conccffionem confefla funt , prsefupponimus . Idem fecimus circa qusftionem aifcuilam in civita- D te Feirarienfi , quia concedentibus nobis per fuppofitionem , veram efle opinionem veftram dc procelfione Spiritus faniti , fuper hoc omnes fermone* contulimus . Qnod h etiam effet «era opinio 8c cena , non debebatis in lymbolo addere . Magnus Balilius cum fuppofuerit verum efle » quod Spiritu* fit tertius dignitate , quod nequaquam prius fufeepit , *imo reftitit* per multa , ut oftendimus › intulit probationes n hoc quod per concelfioacm datum erat , quod etfi verum effet, tertium efle dignitate Spiritum (color &· figura ita dicendi apud rhetore» k oppoiitio acceptionis dicitur) non neceflario fequebatur tertium natura elfe . Nam etiam angeli cum differunt ordine & dignitate , £ non propterea alterius funt naturae.: acftclla differt a ftella claritate, non tamen differens eft ftellarutn natura ; *Bt* multx fune manfiones apud Patrem, fed non natura diverfie : fic Spiritus , etiamfi datemus tertium dignitate (quod conceffimut per fuppofitionem) non eft nccefle tertium natura. Quid autem facit ad hoc id quod vos dicitis, quod ex certis infertur ambiguum r' Non affirmat dubium, fed id quod perfuppofitionetn concffum eft i fada fuppofitione , necefle eft confequens fe habere, ut pnediftum eft fe habere › nili hoc latet veftram paternitatem, qnod ea qu« femel conditionalitct couccffa funt,

. riiipiort», ' ‘h

ut certa approbamus ‹ , imo de «eceffitat· pet a n h · eadem oftcndimyt ‹: ergo non eftmirandum, fi Cpaian per ea que diâa funt, oftendimnv.

Pxov.Vo· prufuppenitu anum quod rr-nii contra rationem, videlicet, quod unum fit con-Sfcïüccur. ditreoale, 8r oon coaditionale · De natura conditiooali» propofita fecundum omnes , ut teneo 1 Ar fecundum rationem naturalem , cx modo dicendi quoquam ponit in ede nec antecedens , ncc confequens : ut *G dicam* , *Si* Joannes eft homo, Joannes eft animal ; ea hoc aaodo loJiucndi nullo modo poflum intelligere , quod oaones fit homo vel animal: ita in alii* non eft poffibile fecundum intellectum . Quod fi antecedens , Si homo currit, ponatur io efle, fic bene fequitur in confequeotia , quod coriicquen* ponatur in efle per antecedens, quod fcilicet moveatur : 8c contrarium dicere eu ignorare proprias naturas conditional!» . Quia allegafti» etiam conditional fadum Ferraria* , hoc non eft folvere , fed allegare inconveniens, quia noftri ioftitcruut , ut primo videretur verita* procelfionis, qua habita , fequebatur aliud, fcilicet, quod nos 8: Romana ecclefia poterat facere explicatioacna , Confequentia , quod fi daretur , quod non procederet a Filio , quod faâum eft Ferrari·, nil valeret; eft id apud vos, qui non concedebatis proceflum nifi fub conditione ; fed apud noa qui habemu* hanc claram veritatem declaratam per omnes doâores Grecos & Latino* , hoc , quod faâum eft Ferrarie , eft probatio · neceffitatis : unde allegare incanvenicns, non eftfolvere. Dico ergo, quod poftpo- r«®. fita conditional! , Bafiliu* ponit antccedeo* fine ulla conditional! abfolute , fcilicet in materia «uâoriu- de angelis , manfionum *8e* ftcllarum . Ergo 6"“·. non fuit ignorans Bafiliu», qui fuit lumen orbis , oportet neceflario fecundum fuutn modum procedendi , quod quicumque liber habet illam conditionem appofitam , fit contra mentem Bafilii, 8r denigret fatuam fuam, & quod tota probatio fua de Spiritu omnino jadrrctur invalida.

Erui*. Id quod a nobis diftum eft , quod id quod conditionaliter dicitur* , non neceflario capi debet, ita debet haberi . Nim ut prius in precedent! congregatione dixi , aflumptio 1 que affirmat conditionem fed manifeftum eft , JroP"fi* o quod data condicionali confequentia necefla- Pon“.··‹ffe rio fequitur, 8r fi id quod per conditionem da-p,ŋ,“19* tum eft, non eft necefTarium ad id quod fequitur , illud cx ordine neceffitatis habet fc . Nam fi homo currit , ncceifc eft moveri , licet non fit manifeftum an humo currat ; fic hic per conditionem concedit Bafilms , tertium efle dignitate .

Prov. Addas in argumento , cum dicit , Si homo currit, ergo movetur ; *8e* fubjungas , Sed homo currit . Ita facit Bafiliu*, quia ponit illam (ccundam certam.

Ephes . Dico . quod neque in exemplo neccffariutn eft . Nam non eft ncceflarium hominem currere , fed contingenter fibi incft cuneic : ergo fi datur hominem currere , oeceffitate datur illum moveri . Redeo ad propofitum . quod fi per conditionem datetur tertium dignitate, non eft nec efle tertiam natura .

Prov. Ad quid pofita funt exempla?

Eruis. Ideo data funt exempla per conditionem , quod licet differrent dignitate & otdtue › non tamen differunt natura . Eft autem

Qatsn Hl*. tea ia exomplis aftrasptnm pofcoaditiooumdn- tea.

Fxov. Confnqntas dtbetfeqniabfoiateecnb- întetis «templi·.

Brxii. CoaditkMuliter datum eft . tertian •fit dknitate: ftilicet fi hoc darner, noaaoceC- fan· fcquiter, qepd fit tertios oatura. Ego credo hec liquida cfte omaibus.

Pt OT. Noa ttfpcadeUu- objvftis per verbum credo. Secundo facit argvmeutum Btfiliur iocooviacibiic , quod tollitur , fi apponitur conditio . Volens probere Spiritual Mcoodem a Filio dignitate a ordino , ftcit fimiliter Filii ad Patrem ibi › obi incipit - , Ootmadmodom ı dittos quod fiait eft iaFiliowiped·Patrie, ita iaSpiritsrefpcâa Filii: le ponit caufa» ibidem, q·· went not· Ir msnifeft» ex duobus hbris praccdcutibus , in quibus oftendit contra Bunomiom, quod fi Filius eft fecundas ordine tc dignitate a Patre, naa tamen aft fecuodus natura , ut dicebat Eunomius de Arisoi . Modo volens hoc de Spiritu procedere ex argumento a fimili , ponit hoc quod probatu» eft de Filio. Modo regula eft univçrialis , cura fit argumentum a fimih (Is vocatur maxima) quod de (insilibus idem eft judicium : tc in hac pro-Fofitione dicit , quod fieut Filins fe habet ad Patrem : te ponitur abfolute fine conditione , quod Filius eft fecundus ordine te dignitate . Ergo fi debet effe bonum argumentum a fimili, oportet ut confcqueas fine conditione ponetur , alias non argueretur a fimili . Item ergo miror de eo, quod beatus Bafilius in « antirrhas dicit, quod ut Filius fe habet ad Patrem, ita Spiritus ad Filium: te probat, quod ut Filius eft Vetbeaa Patris, ita quod Pater elt caufa Filii, ita Spiritus eft verbum Filii ; ita quod pro manl&fto dicat, Filium effit caufam Spiritus fanfti , fundans ex illa auâoritate: PsHmi assau uard« wrfari//uu. Ergo apparet, ut habeat fit ad Filium , ut caufaan ari lio: necpropter hoc fequitur, quod Spiritus fanâusfit a Patre fc Filio, ut a duabus cautis vel duobus principiis j quia forte videtur mihi, quod timeas confiteri veritatem, prout eft in libro antiquo ifto: quia ti dicatur, quodFiiius eft caufa Spiritus , feqnatur ex ifto , Suiritum habere duas caufas: non oportet quod dubites in ifto , quia nec Bafilius hoc intendit, nec aliquis doâor Latinorum imo ecclefia Romana qu« femper immaculata permantit a talibus erroribus , domino operante, te beato Petro, profitetur, quod Spiritus «ternaliter eft a Patre tc Filio, fc procedit a Patre te Filio, non ut ex duobus principiis, fed-e‹ uno ; non ex duabus cautis, fed ex ona : imo anathematkat quofeumque dicentes duas caufas, quia hoc effiet impolfibilei tc hoc eftrattoevideotifiime. Nara Patereftprincipium Filii te Spiritus fanâi , fecundum eflentiam divinam que eft in Patre, uti communicabitis Filio te Spiritui lanâo . At communicando effentiam Filio, Filius accipit effenUam , oooutcommunicubtlera, fed ut aeccptam, fed bene ut communieabilera Spiritui, quia non repugnat filiationi effe principium quo producitur Spiritus , te quia eft unum numero principium , fient eft una effentia« te ab hoc principio provenit , ut Spiritus producatur , fc hoc ftriptura teftaote nam dicit : Omara teter Farer , mea /«·/ . fnfitfct clijei , far· de asea occiput . Hoc unum principium numero facit non poffe effe duo . Contradicens igitur Bunomio fc Arianis qui fequebarrtur duo principia, vult unum cffepnn- ripitt· in dnabos portants , fc «aatbemataMt contrarium dicantes. Et hoc ponit Bafilius , dicens*; Utfe habet Filius ti Petram ordine fc dignitate, act feqnitar quod fic fit feesmdM natura, qaia natura eadem eft in utroque , ncc Pater «A ctefi Spiritus, nifi ratiowe eflimri· i nec Filhis , niti ratione cffêatûi que eft cnusmunicabilia, * illa eft una numero , quod nolle modo tint dno principi·: fc hoc vehat dicere incidenter , ut confidentius confitearis veritatem libri noftri. Beatus Gergoviae Dialog·· < dicit qualiter nos debemus habere, cum ait diverties io libri». Quidam Narfos patrici·» Conftantioepolitanu» «Mt devotas Gregarii, Br cum fciftirt ude ibi legatas longo tempore » fcripdt tibi fic : Quod in tertia fynodo invenerat certos damnato», fcrogat, atqeiddeeisftntiat, reipoodeat. Beatas Gregonus rvfpexit ad fynodnm que erat Roase, te non reperrt illa, te r dicit «c : Dubito, quod faâum fit in hac tertia Jynodo, nro-ut faâam fuit in qaaata fyoodo, qafa poft illam quidam Timotneas te Acarins reverti font ad opinionem cum hereticis contra concilium Chalcedoneafe , te quod print fecerant , referunt de Chalcedonemi fvoodo , quod erat contra eoa, fc fadn eft diffentio efque ad.....

...apem , quo tempore fuit reperta corruptio . Etquitnr autem fanâus Gregorius t Cosmderet caritas vêtira vetuftoa codices terti· fynndi · te videatis , fi quid tale reperitur : ft fi quid in. veneritis , tranfmittatii , quia mox tranfmittam novis codicibus paffim nen credatis. Modo in hac cootroverfia ctiamfi edent mille volumina fslCs, tc edent aliqua pa.eca anUquid»- aa, ut noftri libri funt , debemus dare ndem huic antiquitati.

C*ID. Quantum ad libram , ti eft correptus, veluoa. auditum eft. Tres libri funt, duo arrtiquiflîmi pro nobis , unus pro vobis . Satis pro nunc, quia dominus Ephefinus filit longus in refponfione.

A·A His tinis extitit hujus * concertattOOM-

PNOTÆ HORATII JUSTINIANI

u> vraasiMaM collatmitim.

› Mittrec. jlcfenhauceamdem propaCtienm &pbefii Crocus (eripior felhoae »»· quu non (obfiftit · N«m Pater quamvis non mittatur, dicitur umr» rrnire, juxta illud Joamsls 14. «·« *ra/rararr , fc jfrwe «p«d ·»· facMasn· . Vide Suares de Tthniate lib. rs. cap. a.

a Grtftrit.] Narrat (anftus Gregorius Nyfseous (anûum Gregorium cognomento Thaumaturgum , id e* mtreculoram patratorem, jefsts Dei genitricis a Joanne evangelifta accepiis· ptotrffionem, in qos huc (nnt WiUa: (Am tpsritnj/MfcsMroOmaren* fc ««ferinas yiU p«r Pi/iM, eff^nut Uasmiim. Vide Basoeiu· tom. a anno | J{. num. 17.

J Diei». J In ateis concilii Nicseni per Gelaflum Cyvicenum lib. ». cap. >0. " tom. s. conciliorum , par.a.in Une· quod idem habetur in aftis ejuteem Niaaml ab Atphenfo Piianolbcietatisjefucoll.lib.a.eodamtoni i.eonciliocum par.i.ada cairn a Pifane translata funt, qua Gelafius Grocc (cripfcrat ; ut obCervat PDlseviaui in Apf-ver-GelaCus. Vide KÎponfionem Piosincialis infra collatione ra-namu. ultra medium.

4 XrdrouuM.] Ad has auftoritatet ab Bpbeùo adduftas , vide, otdiXi, sefponfiotiM Provincialis infra collations xu asm. u

f -<fcr·. JGrucua fenpsor feffiooc sj. iiaoc audontatem fandi Paaii fic refert taaquam ex Theodoreto / 9«d fai ea Dm & Paere rjf i qua additio, e« Usov , bate tur ctiam in margins texte* Greet Tteodomi ia oAts Con-

Γy7ζ concilii Bphefini par.}. cap, t· c—tta »anashematifouiaa :
χχj, marginalis additio ad textam Graeam non rcâe fuit ia text· translationis Latina, ibi e tagione poCta. Cererum valgara bibitorum editio habet, *Sefi SpMtai qui e» Deetft,*

« ^<an*rrLjb · j Sic vocat Grace vocabulo refpon&ones fanâi Bafilii ad aaAoritatea quas Eunomiaat adducebant contra divinitatem Filii , eftqun advetfus Eunomium lib» s· canite quod incipit › in cujas fine dicitur: art/av*fili·* Parw effrarnr, «*c *fUim fine Spiritu, uini»iKuiiitHi»tiii»t/i;* A fequitur ia cap. lequenti » Pre/rerea & *Dei* fuidew orrbna *ftliut eft, filii autem* vrrdnw *Spirit»» , Pinuini» , inquit,* iium verte «trreri·/m » Nebr. 1«

7 *Diei» fit.*] Sandus Gregorius lib· $. epiftolarum . Indiâ. 14. epiftola t J. Narfi comiti, in editione Boeuna, cujus hac funt verba t Effejfaa·, «arva foedum pw/ro*terui*, 4r X«v« *Φreterit uliii qui illie diruetur eft* daawart, eaoM· *uibil* iawo/mm, *Φuifiututi*, yaû *fentCbaleeienenfiifjueimiuuueleeeab etelefia Ceuftenti. utpelitaua falfata ·β , fit aliquid i» iphefinafpuede faituu» eft. Cerini erge vijbi i/tnflu eatnine eedieeitjtfittifjtt.* di *requirat,* ‹• *illie videat, fi quii tale invenitur ,* «sibi*qat nahu tedkeot* twu *iavenerit , traufmitteu, queat* ■•a *ut legere, retranfatitiaut* s *navit enim ttditibu» fafiaa »·« eradat, e* qua rt dubiuifait»·[tu,* ‹• *nihil aliud* v·» *lui it hae eaufafraiiH·fratri met'[•anni epifeepe referibere .* It·«■«■·; *autem eediett mule· veritrei [unt quant Grati, ‹uia neftrifient »a» atumina , ita net imptHnrat habent.* Mac Gregorius.

› *Ctneertatieuii.* J Grecul feriptor in fine feftionis rj. que corrafpoodet huic collationi , ait , Graecos inter fe conveniftè, fc attulifsc quamdam audoritatem epiftofia S. Maximi de proceffione Spiritus fandi . de cupis epiftolas auâoritatefc mtelligentia videndus Bcfsarion in oratione habita Florenti* ad ipfos Gneco* cap. d. circa medium, quxpofita eft in fiac hujus operis.

COLLATIO VIGBSIM APRI MA

^dufltritatiliui fatra fcriptura C faafioruM p», treat Jatiuiruat probetur, Spirit»»» fini!art» frecedere 4 Tetre Cf" Filie.*

And. T~Xib vigefitnaprima Martii capta eft ▮ _} difputatio , qua rcfpondcndum cl't diâis Grecorum: incçpit imperator.

Imper. Nos fc noftri non fumus parati „ fc dominus Epheiinus cx fuo caiu non potuit ı venire ; nec potui loco illius deputare , quia non diâum fuit mihi. Feci ut venirent alii otnnes, nc viderer fugere refponliones . Quidquid placuerit dicere· dicatis, quia noftri non funt parati, fc non reipondebitur hodie.

Ca * d. Dominus Provincialis profequetur.

Im rii. Placet.

Intbbfk. Placeat plane dicere , ut feriptores poflint feribere

Pior. Optaflcm fupra modum ifto die , ut dominus Ephefinus edet prsfens , ut fatisfaceret duabus auâoritatibus fibi propolitis, & ut audiret refponfa propolitis per eum , ficut ferenitas domini imperatoris promifit ·, & ipfe fcquendo ordinem inter me 8c ipfum inchoatum , 3uia intraveram inducere teftimonia ad probanum hanc veritatem , ita proccffiflcm per omnia teftimonia ufque ad finem; & quia intercepit viam meam , inducendo que habebat , placuit dominia meis, ut ego fequerer primum ordinem , fic poftea venirem ad lolutionem , ut primo inducantur teftimonia lingularia pro parte noftra pro hac veritate, quibus ut veris fundamentis accederem ad confutationem diâorum per eum : & hic eft debitus ordo proceflus in hac materia. Primo fecundum quod inchoa-

A vit, inchoabimus a fundamentis facne feriptur*. Secundo ·inducentur quxdam>teft[redacted]onia certofum noftrorum Latinorum doâorum, qui fuerunt cum magna veneratione recepti in antiquis ɪr nodis. Tertio inducemus teftimonia magnorum sâorutn Grrcorum t quorum auâoritas item fuit recepta in fynodis. Quarto refpondebo ad objeâa , quae per cum deduâa funt. Quoad primum repcrimus in facris feripturis, quod Spiritus dicitur Spiritus Filii, juxta illud: *Mifit De»t Spi- raram FUii fui i» tarda veftra :* fic alibi: *SiqniiSpi- ritamClrrifliaaababet, hit »e»eft ej»t* : ftcinaftibus apoftolorum : *Teeraventut ire fiitbyaia»» t c· µ »* *perutifit Spiritui Jef»·.* fic multa aliaconfimilia in feripturis. £x his arguitur lie . Spiritus fandus
Caaisri <4)), Gtl·». Λ·*. t. aa, it.

B dicitur Spiritus Filii Dei: hoc importat habitudinem 8c quemdam refpeâum ; ncc poteft dici , quod fit Spiritus Filii fecundum humanitatem tantum , fed prout Chriftus eft divina perlona. Ratio , quia li diceretur fecundum humanitatem Spiritus Chrifti, non haberet in fe Spiritum, nifi ut alii homines fandi. Hoc autem falfum eft, quia non folum fuit plenus Spiritu fecundum humanitatem, imo ut dominus dedit Spiritum aliis. Et hoc apparet es feripturis facris juxta illud Joannis: ▮ *De fpirit» f»e dedit aebii.* Modo nullus unJuam fanâorum reperitur, qui dederit Spiritum aoâum ; fed dicitur, quod illi imponebant manus , & alii accipiebant Spiritum . Dare igitur oportet, ut importet habitudinem 8e refpeâum ad
*ajeauapyi. rîuafini^* »n"c"ı <<K ?«**<(£* 4«

C perfonam divinam : non ergo potuit dare Spiritum , nili ut Deus . Cum ergo dicitur Soiritus Filii, aut hic refpeâus eft originis, aut dicitur abfolute Spiritus Filii fine ifta habitudine . Iftud fecundum non poteft dici, quia nihil dicitur efle alterius abfolute, nifi ut ejus pofleflio, quiafcilicet habet dominium fuper illam rem ; ficut dicitur de fervo abfolute, quod eft domini fui. Secundum quid bene poteft dici aliquid efle alterius, abfque hoc, quod il le habeat auctoritatem fuper eum ; ficut dicimus: Ifte eft amicus meus, ille eft frater meus. Sed quod dicatur abfolute, Ifteeftmeus» non dicitur, nifi de his qu* habentur utpoflefla. Hoc autem non poteft intelligi in divinis, quia nulla perlons eft ferva alterius, nccaltera habet
η··^<·ùo 4,'$*;. nm iuod< '

D dominium fuper alteram . Ergo fi habitudo eft originis, ita ut dicatur Spiritus Filii , quia eft fecundus a Filio ordine & dignitate: ergo Filius eft principium, & fecundus Spiritus. Et hcc eft prima ratio ex feriptura, fupra quam fundantur t.-ftimonia omnium fanâorum doâorum tam Latinorum quam Grccorum , ut apparebit in teftimoniis allegandis. Secunda ratio hrc eft . Repetimus in facris feripturis, maxime in evangelio loannis , quod Spiritus mittitur a Patre , juxta illud: *Taraclet»/, quem utitter Tatar i»»»· miae ««·.* Invenitur etiam quod mittitur a Filio, ibi : *C»»t venerit paratletai , aueoa atittaut vehit.* Ex his fundatur h«c ratio: Nullus poteftmitti ab alio, nifi mittens habeat auâoritatem fuper
} Jea». 14. T»4- »5*

E illum: difeurrendo ptr omnia exempla , quia fi dominus mittit unum famulum , apparet quod dominus habeat poteftatem fuper famulum · Item confiliatores mittunt ad prrlium dominum, & in hoc apparet auâoritas majoris faÎ>ientix fc majoris notitix, quia dc confilio ilorum dirigitur . Invenimus arbores qu* emittunt flores & fruâus, & in hoc apparet origo, quia arbor emittendo producit fibifimile, quia ex illis feminibus generantur fimiles arbores . Primi duo modi nullo modo reperiuntur in divinis» quia una perfona non eft potentior alia,

ncc

Cmmkt i Hl»· nec fapieptior ajtcra ; fed bene una perfona oriÎ'inatur ab alter*. Cum ergo dicatur, quodperona Spiritus mittitur , oportet quod nec temporajis miiCo de nece/litate prrfupponat originum ab illa perfoaa, a qua mittitor. Et hoc eft fecunda ratio fundata io hoc texto feriptur*, 8c fuper hat ratione multa teftimooia laottorum dottorum ponuntur Ccncoram Se Latinorum . Tertia ratio feriptora» eft: nos repetimus, quod per Spiritum configuramur ipfi Filio Dei: ifta configuratio habetur in verbis apoftoli in ferianda epiftola ad Corinthios : *U*xit* hi cr /-gauvir OM , O* drdir pfuua *Spiritut i» tttdibnt* M^rii : hoc eft , fecundum quod facit nos .Spiritus filios adoptivos. Modo ex hac auttoritate fumitur talis ratio. Illud per quod aliquid alteri figuratus , oportet ut habeat efle ab eo cui figurat aliud. Et de hoe eft exemplum in naturalibus, ut melius capiatis. Nos dicimus fic, quod femen, animalis eft id per quod genciatum configuratur 8c efficitur fimile ipfi generanti. Modo illud femen de ncéeffitate eft, ut fit decilum ab illo cui affimilatur tes produtta: Be propter hoc femen hominis non producit Iconem, led folum hominem» a quoeftdecifum. Hec funt exempla, non tamen omnino fimilia, fed folum utintclligamus, quod id per quod ailimilacur, eftdecifum ab eo cui aifimilatur. Cum ergo Spiritus habeat hoc, quod periplum figuramur Filio, necelle eft dicere» quod Spiritus habeatefle a Filio. Etfuper hac ratione multum fundantur quidam dottores Grxci , videlicet Bafilius It Athanafius, dicentes, quod ficut Filius eft imago Patris, ut exiftens naturaliter a fuoexemplari, ita Spiritus dicitur imago Filii. Et hoc apparet in ' antinhefis ex Bafiho clare, & ex Athanafio in pritna epiftola ad Serapionem. Qaatta ratio que luraitur cx feriptura, eft ibi, cum dicit: *Ille metUrific*-bit,* f«ia *de met etaipiet* . Nam fi Spiritus accipit a Filio , necefle eft ut procedat ab eo. Non poteft dici, quod Spiritus accipiat aliquid , quod prius non habuerit, quia eflet indigentis & mutabilis nature , quod omnino abfurdiflimum eft dicere: Oportet ergo, ut quidquid Spiritus acceperit a Filio, ab «terno acceperit. Quod ii ab aeterno Spiritus accepit a Filio , tunc fequitur, quod ab «terno procedit ab eo. Rationem hujusditti alfignat Chriftus, dicens: *Omni* h*ktt Piter,* |N«a *f»nt. Trvftere* dixi, de* Me· **t(ipitt.* Ex hoc ditto habemus, quod otnnia cur Filius habet , accepit ab «terno a Patre : ergo naturam divinam & virtutem fpirativam , fecundum quam fpiratur Spiritus . Quia enim hxc virtus ipirativa nullo modo repugnat filiationi, ficut una eft natura Patri* Be Filii, ita necefle eft omnino dicere, quod virtusfpirativa fitdc natura &.' fubftantia Filii ; nec eft intelligibileoppolitum , quia dicit: *Om»i** f»<* *bibtt Titer, mti f»»t* : id eft omnia qux non repugnant proprietati fus, quia relationes folum multiplicant in divinis, & non aliter. Ex hoc vetbo habetur , quod prima radix hujus proceflus eft Pater, AquodFilius non habet cx fe , ut producat Spiritum, fed a Patte . Propter hoc dottores dicunt, quod principaliter procedit a Patre , quia Filius ex fe non habet , nifi a Patre: & hoc beatus Auguftinus declarat in <I. de Trinitate cap. '.o. C«m x>e»r>«r *pir*'letti,* yavm ej· *mittim v»bn * Titre.* Dicit Auguftinus, quare dicit a Patre, & tamen lupra dixit, *Pireuletni quem mittet Titer in ntmite met.* Non dixit , a me : & dat Auguliinus hanc caufatn , quia Pater eft principium Sc fons totius deitatis,

Ctf, I·

Ji**, It.

AUm,

A Bζ propter hoc ill* perfona que procedit a Patre 4f Filio, quandoque refertqr ad Pafrçm, a quo eft Filius, nulla faâa mentione dc Filio › quia ex hoc fatis intelligitur, quod procedit aFiliot & cuna Pater fit primum principium & origo toties divinitatis, non habet ab alio , quod producat perfonam in divinis , fed es fc4iabet , quia a nullo eft , Filius autem es fe bJRset , quia eft perfona qux ab alio. Modo Pater in quantum eft Pater , non dicitor principium Spiritus , fed in quantum ioeft in eo natura divina 8c virtus fpirativa: & ideo communicando naturam divinam 8c virtutem fpirativam Filio , non communicat paternitatem , fecundum quam diftingoitur a Filio ; fed omnia illa fecundum qua B eft principium Spiritus , communicantur Filio , fed non poteft communicari Filio, ut lit prima radis divinitatis , qui* repugnat proprietati Filii. Et fic eft clarum, qualiter Spiritus dicatur piincipaliter a Patre, non quod fit plenius aut perfettius a Patre quam a Filio, quia Filius habet eamdem naturam divinam & virtutem fpirativam, fecundum quam Pater Be Filiutfuot unum principium. Nec alio modo inrclligi poffe, ut lint unum principium, patet es his, quia Spiritus accipit a Filio , ex hoc quod Filius accipit a Patre , quia unum Be idem eft numero , quod habet Pater 4r Filius , hoc uno excepto, quod Pater a nullo habet, Be Filius a Patre , quod unum Be idem principium fit Spi-C ritus: 8c tamencumdicitur per Bahlium -, quod Filius eft fecundus ordine & dignitate a Patre , & Spiritus fecundus ordine 8e dignitate a Filio, non debetis intelligere , ut fint duc cauf* ayt duo principia , quia illamct dignitas qua Pater producit Spiritum fanttum, eft, qua Filius producit cumdcm Spiiitum . Et hoe fufficit quoad hanc quartam rationem. Quinta ratio ex feriptura eft hac- Invenimus quod Filiusoperatur per Spiritum, juxta illud epiftola: ad Hcbrzosr *Ter Spiritum ftmttiefnmtbttlit* : & ita invenietis in tcllimoniis adducendis , quod per Spiritual operatur Filius. Modo formatur hcc ratio ex auctoritate. Quand*cumque aliquis per aliquem dicitur operari , opoitet quod operans det vir-D tutem opciativam ci per quod opciatur . Verbi gratia , rex operatur per balivum : clarum eft , quod rex dat virtutem operativam balivo: vel econtra , quando dicitur, Bafilius operatur per regem : dcmonllratur enim , quod id per quod balivusoperatur, dat virtutem ipfi operanti, kilicet balivo: Bc hxc eft una maxima in philofoÎhia naturali. Modocx quoferiptura dicit, quod ilius operatur perSpiritum , quia multa miracula in virtute Spiritus faciebat Filius, oportet dicere, quod aut Spiritus dat virtutem operativam Filio , vel e contra : Be cum virtus operativa non iit aliud quam eflentia divina , prout omnes dottores volunt , ratio hxc neceflario concludit , idem efle dicere , dare virtutem E operativam, & cflentiam : nullus autem dottornm dicit, quod Filios accipit eflentiatn a Spiritu, fed ccontra . Sic ergo ex hac ratione , prout Chriftus eft perfona divina, necefle eft dicere, quod fi operatur per Spiritum , quod det virtutem operativam 8e cflentiam divinam Spiritui : accipere autem cflentiam fc virtutem , eft idem quod procedcic. Ex hoc fequitur ultima ratio, quod quando dottores fandi Sc vcftii Graci dicunt, quod Spiritus eft a Patr- per Filium , vel quod Pater ipirat Spiritum per Filium , necei-fc eft dicere, quod Spiritus accipiateflea Filio.

Ratio

CoTiTvio XXI.

ub. » U

Mtr. ?.

Ratio hate eft » quia femper id per quod opéra-
e tur quis , eft principium illius operations » ut fi reaper balivum operatur, balivus eft principium Se cingo illius operationis , licet habeat virtutem operandi a roge . Et fic idem erit dicere, quod Spiritus fit a Patre per Filium, Ar quod fit a Filio. Et fi quis vellet dicere , quod Filios accipit a Patre, quod fit principium Spiritus, Ar Pater accipit, ideoque non velit concedere , quod Spiritosfit a Filio , fed a Patre tantum, nihilo romus ieviter movetur, quia fi ego moveo lapidem per baculam medium , nullus dicet, quin liguam vel bacales moveat lapidem, licet baculas moveatur a mane t nec quis dicet , quodJacob non venit ac fit ab Ifaac, quia Ifaac venit ab Abraham. Si lure funt in humanis , quanto magis in divinis, abi eft una Arcadem natara, & virtus numero , fecundam quam Pater Ar Filius producunt Spiritum ? Sicut ergo veriffime dicitur, quod creaturas funt a Filio, non obftante, quod Films fit a Patre, ita Ar Spiritus veriftme te certiffime a fanftis dodoribus Ar fanda feriptura dicitur accipere Ar procedere a Filio, non obftante , quod rifius fit a Patre : Ar dicentes efle a Patre per Filium, Ar negantm non eflea Filio , videntur negare propriam vocem . H» funt pauce rationes pro nunc , qua fundantur in facra feriptura, in quibus dodoros Lati, ni Ar Grnci fc fundant , ut apparebit m tefti-
a M</),hoc moniis , » ut dicit beàtus Thomas in quxftiotabus de potentia Dei, volens declarare opinio-
ra·»»*?* nc$ fandorum , ipfe format rationes fundatas
«m« o- m feripturis. Veniamus ad fecundam partem, ad
XanXVai teftimonia patrum : inchoabimus a dodoribus
rraiucür»- noftris Latinis primo, quia alias inchoavimus a
f"“* Grzcis » Ac ideo a beatiftmo Lmo'- papa ra-
fcripori* « tione quarti concilii Chalcedonenfis ; Ar ut omnes intelligent ejus audoritatem , advertite , Omnes jpatres Chaicedonenfi* concilii * , in ill*
iaitt·. allocutione habita ad Marcianum imperatorem, quz incipit , Et hoc profedo veftrum decebat imperium , ita dicunt de Leone : Deus*nobis invulnerabilem errore propugnatorem providit , Romana: ecclefise pmiulem , Ac ad vidonam pneparavit, dodrinis eum pet omnia ventatis accingens , ut quemadmonum Ac Petrus affedu fervens , Ac is affeân ferventiore decertans , omnem ad Deum fenfum intelligentiamque perducat . Et fextum concilium « noc dicit de Lcohe in fermone ad Conftantinum imperatorem: Leonis, inquit, tuba, ut rugitus leonis viriliter ex Roma rugiens, arctamandntam beftiam terruit , Ac a mooaftico grege defecit , omnemque opinionem fuam reprobavit Hiç fandus dodor epiftolam fecit, quz columna fidei eft, contra omnes errores adverfus feripturas fandas, diftindam per 2 «.capitula. Quid dicat de proceffu Spiritus, amutc ejus textam antiquirfitnutn ex originali,

Aicon- Ledum eft.

Leo cpiftopus Turribio Afturicenfi * epifeopo Hifpano. Demonftratur quam impie fentiantde Trinitate divina, qui Patris Ar Filii Ac Spiritus fandi unam atque eamdem afferunt eft perfonam, tanquam idem Deus nunc Pater, nunc Filius , nunc Spiritus nominetur , neque alius fit qui genuit, alius qui genitus eft, alius qui ab utroque procedit : quod blafphemie genus de Sabeliii opinione fumpferunt.

Pxov. Hic dicit Leo , quod impie fentiunt de Trinitate divina, qui dicunt, tanquam nec alius fit qui genuit, Ac alius qui genitus eft, Ac

A alius qui ab utroque procedit . Idem Veo HP*"am –
in fermone de peôteqoât tare ait * t Siquidem c«aim
cum Se de Patre Gt Filias unigenitus, te Spiritus i4|9.
fandus Patris Filiique fit Spiritus , non fient · t«r·!>»
quacumque creetur», que Se Patri? St Filiieft, M"“4·
fed ficut cum utroque vivens , Se potati t St fempiteraus, & e» eo quod eft Pater Filiufqtse, Tubfiftens. Ex hoc teftimooio valde assos notandum eft propter fequentia , quia declarat manifefte , quomodo debeant accipi .audoritates feriptur· , cum dicit , quod Spiritus eft Spiritus Filii & Spiritus Patria s quia ponit fimilitudincm » quia cum Filius fit unigenitus, Ae Patris te Filii fit Spiritus» non debet intelligi ut creatura » Deo, fed ficut cum utroque potens *
B te vivens, teiempitensus, ex eo quod eft Patris Filiique fubfiftena . Effe esro Patris Ar Filii elt,
r cx eo quod eft Pater Fihiriqu» fabfiftens , Ar £** ? —
hoc in otvmis eft ustura divina t quafi dicat » Sra wih»*
quod Spiritus fandus fubfiftit cx Patro Filio· V4ri,7?J'
3ue. Secundum teftimonium quod volumus adducere , ut ab antiquioribus inchoemus , eft Damafus papa, de quo fic dicitur in Chalccdonenfi concilio.

G * AX c i. Nos admittimus' t non commendetis.

P*ov. Ego dico propter hunc librum Damafi, qui literis ad Paulinum datis, hoc facramentum patefecit I Nos habemus illam librum , in quo Damafus papa confeffionem fuse fidei , te
C anathematis omtanm hscrefum que prrcetfcrunt » ponit : «ndiatis cx originali antiquiffiroo.

CttfrfhfiJti tMlflittt, qiut ftfa ' Daatafet laifit aJ Ta»U»91K patiatlttwm (fifcafa*.*

Credimus iα u'num Deum Patrem , Filium te Spiritum fandum , viGbilium Se invifibiUom fadorcm, per quem creatu funt omnia in ccelo Ac in tern : hunc benedidum > Se hanc efle unam dmni nominis Trinitatem : Patrem non Filium , fed habere Filium qui Pater non
D fit : Filium nem efle Patrem, fed Filium de Patris natur» : Spiritum paracletum qui nec Pater fit ipfe, nec Filius, led a Patre procedat AcFilio , Eft ergo ingenitus Pater, genitus Filius, non genitus paracletus , fed · Patre procedens te Filio . Item beatus Hilarius qui fuit tempora Athanafit veftri , Se magnas propugnator pro fide una cum Athanafio , qui paffas eft muli» exilia ab Arianis , hic fecit librum de Trinitate tempore Athanafii diftindum in libros : quid dicat in odavo libro , audite. Neque in hoc, inquit, calumnior libertati iotelligentis, utrum ex Patre, an ex Filio Spiritum paracletum putent effe; non enim in incerto uominus reliquit. Nam iifdem didis ita locutus eft. «Zd- 7·*·. *.
E Àsk *»alta* Isfeu v4ir *Jietrt, fti* mads »au *fattftie ftrtan* . Cum *rtiurif Sfiritat vtritath , Jiriget i» MHHi atritate* 1 »·» *niât ia^attar* λ *iff», fi*]tatamyn aaiitt , ltantur , & faeara aaaaadabit. Uit* m« *baatrifitakt , Je ran at· (ifite,* er *eaeuetubit vtiie.* Owaia */* su tafer *"Pater,* uiru /sar: *frefterta Jitei, De* «*eaactifitter* uuussciult/ <vaÀû. Et interrogo , an idemftt a Filio accipere , quod a Patre procedere . Certe idipfum atque unum efle exiftimabitur a Filio accipere, quod iit a Patre procedere . Ipfe enim dominus ait! *Qaml Je* mre *aedfiet.* Hoc quod accipit,

five

Anno CnaisTI fire potcftas i five virtus, five doirina fit : F». lm»s a fe accipiendum efle dixit . Et rurfns hoc ipfum fignificat accipiendum elle a Pâ[illegible]. Non habet-hrc unitas diverfitatem , nec differta quo acceptum fit , ut datum a Datum referatur a Filio . In fecundo libro dicit de Spiritu . Nec tacere oportet , neque loqui necclfc eft , qui a Patre Se Filio auâoribus confitendus eft , & quod fpiratur a Patre & Filio, & ab utroque procedit · Et in fine libri o-

ı-i· rat · : Conferva hanc , oro , fidei mer incontaminatam religionem , & ufque ad excelfum fpintus mei dona mihi hanc confcicntir mer vocem , ut quod in regenerationi» meat fymbolo baptixatas in Patre Se Filio Se Spiritu fando profeflus fum , femper obtineam , Patrem fcilicet te noftrum , Filium una tcrum adorem , fandum Spiritum tuum , q>>i ex te per unigenitum tuum eft , promerear , quia mihi idoocus ad fidem tcftis eft , dicens t *Tarer , owala mea tua fn"t , CT tua mea* . Item beatu» Hieronymu» qui fuit eo tempore, in tribnscpiftohs oftendft , Spiritum procedere a Pacte *St* Filio, in r.epiftola ad Damafutn : Credimus in unum Deum Patrem omnipotentem , Ar unum dominum nofttum Jcfum Filium Dei. A in Spiritum fandum Deum non tres Deos, ied Patrem , Filium & Spiritum fandum Deum ko!imus Se confitemur , non nt unum folitarium , non eumdem qui libi Pater fit, ipfe Se Filius, fed Patrem qui genuit , dc Filium qui genitui eft ; Spiritum vero non genitum , non creatum , non faiftum , fed de Patre Filioque procedentem . Item Hieronymtt» lcribeos ad Auguftinum & Alypium epifeopos in expolitione fici ponit , quod procedit a Patre *Se* Filio . Credamus , inquit, in Spiritum fanâtim Deum verum ex Patre Filioque procedentem , aequalem per omnia Patri Se Filio voluntate , rternitate , fubftantia . In expolitione Niceni fymboli fic dicit Hieronymus . Primo ponit fymbolum , poftea cum dicitur de Spiritu , exponit *St* dicit ; Et in Spiritum fandum qui dc Patre *& Filia procedit , qui* cll Deus verus , ficut & Filius . Hic Hieronymus fuit difcipulus Gregorii Narianieni veftri , *Sc* ab eo habuit hanc doârinam. Conicquenter (ucccdat Ambrofius archiepifcopus Mediolanenfir, qui

I h concil. »PΙλ ?.*« fuit tempore Bafilii, temporibus icilicet Valen-®e Valentiniani & Gratiani imperatorum .

rt», feript.i Îfuranrsîrt Hic pater magnus doâor ad Gratianum tres ‘‘bros fcnpfit. Primum contra Arianos dc Tri-

t Come··· nitate. Secundum de Spiritu fando contra Ma-’cedonianos . Tertium de queftionibtis Spiritus

•o, fed i,-ad eumdem Gratianum imperatorem . Hic

fieâir'o^' 9,ur,te teputationis fuir in tertia lynodo b ,

»fi en.mik gcft« funt amphlfima ; Se cum Theodofius re-

Thèo'o- eft de Italia ad Conftantinopolim, dixit

^frrt Naxianteno c: Praeter Atnbrofium non novi epi-

Th<cd«rtu icoputn · Quid dicat in libro de Spiiiiu , au-

d'Vbdît s*^,tc 4 : Non cigo quali cx loco mittitur Spi-

Ambror. ritus , aut quafi ex loco procedit , cum proce-ex Filio, ficut iple Filius, cum dicit; *Λ*

b»s omn*< *Tarrr proreffi , & veni : «* Se infra . f Spiritus qnoque fandus cum procedit a Patre *Se* a Filio, non feparatur a Patre , non ieparatut a Filio . Quomodo enim feparari poteft a Pa-

pcffent flcat i» corporilibu, «ftt-W«ri. tre , qui Spiritus oris ejus eft ? Hoc eft teftimonium latis elatum , *Se* accipit fundamentum

< W. l.b. &c»p. 7,'ti». ft. cx feriptura , cum dicit ; *Spira* am fui* : ficut A Balilius , *Se* alii lanfti cx hac auâoritate feriptur* : *Spiritu vit ftti vuitit vatui eorum* ;

Se alus audoritatibus cooctuduat, quod pmec^cZïïTTT^ XX i. cedit * Filio . itera fecundo libro ad Gratianum de Spiritu . Quid eft ergo ? Non enim x fe loquetur , hoc clt , non ii.it w loquitur , qui loquitur veritatem , iapientiam ipirat : non fine Patre loquitur , qui Dei Spiritus eft : oon a *ic* audit , quia ex Deo omnia : omoia accepit a Patre Filius, quu ipfe dixit :- *Ottaia mihi tradita funt λ Tafe* »<e . Omnia *1·*·* **. Patris habet Filius, quia dicit: *Omnia qua ha-Aer Tarer , »ea fttnr* . Et quz accepit ipfe per uoit«tem naturae , cx ipfo Filio per camdem unitatem sature accipit Spiritus fanftut , Gcut dominus Jefus dedarat de Spiritu luo dicens : *Tmprerta Jiri, ft»ia de mea aceipiet , <7* “..*** tnk<r vohh* . Hic advertite , quia dicit, Non a fc audit , quia ab eo othnia^accipit ; ponit or-JiQctn a Patre in 1 ilium : A* quae Filius accepit per unitatem naturae , per eamdem unitatem accepit Se Spiritus : & lient Filius fe habet ordine Se dignitate , quia accepit, ita. dicit hic magnus dorftor , quod Spiritui accipit a Filio . Item dicit hb. i ad Gratianum dc Spititu iando: Accipc nunc, quia iicut Pater fons vitxeft, ita Filius fons vitae eft, eo quod apud te , inquit , Deus omnipotens, Filius tuus fons vnarcft, hoc *V*!·»·* h. eft fons ^pnitus linfti . Item hic clams doâor in iecundo opere de Spiritu fanâo, & in primo hbio etiam oftcndit fic dicens: Quoniam dc interioribus Dei progreditur , non Dei creatura , fed Dei probatur elle iubftaiiua. Lrgatn verba. Cur interrogas , quomodo fit iocius Se rqual.is regi, quem regii conftat efle honoris Se genetis? Ergo , quia Spiritus cx utroque procedit , ideo dicit: Qui autem Spiritum Chrifti non habet, hic non eft ejus. Ex hac auâoritate unum debetis accipere , quia ailignando caufam, quare ab utioque procedit, hoc folurn dicit, quia feriptum eft : *Si inii Spiritum Chrifti na» halet*. Et hrc habitudo χ,M. g. Spiritus, quia dicitur Spiritus Fili i, dicitcxhoc, quia ab utroque procedit. Et hrc dixeram in prima ratione . hem eodem libro , ultimo CApitc : Quid eft autem, quod ex Deo Filius nafet dicitur, Se Spiritus procedere lignificatui ? Si qurras quid inter nafcentem Ατ procedentem differat, evidenter hoc intereft, quia vfte ex uno nafeitur , ille cx utroque progreditur. Et in eodem capite, mitti a Patre Se Filio dicitur , ut de ipforum fubftantia procedere, Se unum cum eis opus agere dignofeatur. Ea his duobus eft advertendum primo , quod volens ponere differentiam genitur* Filii Se proccflionis Spiritus fanâi, a(lignât hoc pro ratione , quia Filius ab uno nafeitur , Se Spiritus ab utroque. In fecundo dat nobis unum nobile documentum, quod omnis miflio temporalis przfupponit proceffionem sternam a perlona qu* mittit. Unde cum dicitur mitti a Patre Se Filio, dicitur, ut de ipforum fubftantia procedere , A unum opus cum eis agere dignofcatnr . Sequitur Auguftinus regenerate in Cnnfto ab Ambrofio: quid dicat attendite: & primo ad Petrum « de fide fic ait: g Cap.i.ia-Æternum quippe Se fine initio eft, quod Filius-------- * de Patris natura exiftat , extitit , ac fine initio eft, quod Spiritus de Patris natura Filiique procedat. Et in eodem capite, unus eft Deus Pater, qui tritaaat f. ƒalfrnno ioluſefleniiamer dc ietplo unum rnium senuit, Εον·ηκ·ι«ι Se unus Spiritus, qui folus eflentialiter de Patre Filioque procedit: Bc *infra: Neque enim in illa* PβΛ,',η i· Trinitate proprium eflet folius Patris, quia non eft generatus ipfe, fed unum Filium genuit: ne- *f' *' que proprium folius Filii , quia non genuit iplc, led folus dc Patris eflcntia Datus eft: neque pro-

Callatio ÏXI, • Uafcw-

ProP"eœ Spiritu» fandi, quianec natus eft ipfc, A ntc genuit, fed folus de Patre Filioque procedit. Item eodem libro, regula · De fide firmiter tene, 8t noliatenus dubites, eumdem Spiritum, qui Patris St Filii unus Spiritus eft, de Patre Filioque procedere. Dicit enim Filius: Caatvruerit ifiritue meritetie, fni « T<Uu frecedit : ubi faum efle Spiritum docuit, quia ipteeftveritas, De Filio quoque procedere Spiritum fandum, prophetia fc apoftolica doârina commendat. ifaias dicit de Filio t Percutite terrene vitfe erit fui, CZ fftretu USierum interficiet imfium. De nuo apoftolus : Quem interficiet deminut 'fefnt Jfirit» eut /»··. quem etiam Dei Filius Spiritum oris fai efle fignlficsns, poft refurredionem in-(ufflans, ait.- ^ttifitc Ffiritum ftuflnm. De ore B vero ipfius domini Jcfu ait Joannes tn apocaly pii, Qnic gledint ntru^ne ferte ecutui frecedtket. Ipfc ergo Spiritus ori» ejus, ipfe eft gladius qui de orc ejus procedit. Idem Auguftinus * libro contra Maximinum harcticmn hc ait: Quzris ii dc lubftantia Patris eft Filius, Sc de fubftantia Patris eft etiam Spiritus fandus, car unus Filias fit, fc alius non fit Filius. Ecce refpondeo, five capias, five non. Dc Patre eft Filias, Se de Patre eft Spiritus fandus, fed ille genitus, ifte procedens. Ideo ille Filius Patm eft, dc quo eft genitus ifte Spiritus utriufque. quoniam de utroque procedit. Sed ideo cum dc ilio Filius looueretur, dixit : De Petre frendit : quoniam Pater proceflionis ejuscft auâor, Se genuit, fc gignen- C do dedit ut etiam cx ipfo procedat Spirit·· fandus: fc nifi procederet de dè ipfo, non diceret difcipolis, Jdftifire Sfiritum /unitum, eumque infumandu daret, ut a fe quoque procedere figniiicans. Et infra : Satis eft nobis, quod non eft ale Filius, fed ab illo a quo natus eft : non eft a fc Spiritus, fad ab illo a quo procedit, &quia de utroque procedit, ficut jat* oftendimus; uη de St Spiritus Patris æ Fihi çft diftus- item idem 'n libros fuper Joannem % fuper illa verba, f^fn enim iuyettnr « femetifff, qmetit hoc modo: Hic forte aliquis quarti, utrum fc a Filio procedat Spiritus fandus-. Filius enfin folios Patris eft Fillos, fc Pater foil ut Filii eft Pater, Spintus fandas non eft naius eorum Spiritus, D fed amborum. Habes ipfutn dominum dicentem: T^ais coria w/ rjiii jni le^nrmini, fld Sfritn Patrii fai le^neiur ia vadir. Habes Se apoftolum j Mifit Dent, inquit, Sfiritum Filii fui ri carda xefire. Cum ergo ficut unus Pater St unus Filius, ita fit & unas Sptritus fanâus, profeâo amborum eft, ficut ipfe dominus Jefus dixit: Sfiri. tut Petrie v^firi, fai Irruitur ite -vehit·. fcapoftolus dicit : Mifit Dette Sfiritum Filii fui i» cerde nefire. Cur non credamus, quod etiam de Filio procedat Spiritus fandus, cum Filii quoque ipfe fit Spiritus ? Si enim non ab eo procederet, non poft refurrcâioncm fc reprxfentans difçiPu,i' infufHaflet, dicens : ^detifite Sfiritum fee. Hao». Quid illa infuftfatio fignifieat, nifi quod procedat Spiritus de ipfib t Ad hoc etiam illud pertinet, quod de muliere que fluxum patieDatur, ait, T«<»r «« eli^un . >*· ftnfi -rirtnt*m ex me extfffe, Nam virtutis nomine appellari etiam Spiritum fanâutn, ex eo clarum eft, ubi angelus dicenti Mari«, Quemede fiet ifiud, euntium -virum neu eegnefte ? reTpondit : Sfiritut Jdnflni fufermeniet in te, C-uirtui ^dltiffimi - Iμ -- irak'r titii (Se infra.) Si ergo de Patre & Filio procedit Spiritus, cur Filius dicit, A Patre procedit f Cur putas, nifi quemadmodum iolet

ad eum referre etiam ouod ipfius eft, de quolc ipfe eft? Unde fc illad eft, quod ait ; Meu deSriM neu ßß mest, fed efut fui mifit eat : Si ergo iatelligitur ejos doârina, quam dkitnonfnam, fed-Patria, quanto magis intclligendoa eft fc dc ipfo procedere Spiritus fanâna, ubi ait, DcPatre procedit, 4 ut non diceret, Dc menon procedit? A quo autem habet Filius ut fit Deos, ab illo habet utique ut etiam de iifo procedat Spirites fanftus: fc per hoc Spiritu·, ut etiam de Filio procedat, ficut procedit a Patre, ab ipfohabet ratre. Item idem Auguftinus dc Trinitate · : Sicut enim natum efle, eit Filio a Patre efle t ita mitti eft Filiocoenofci, quod ab illo eft t fc fient Spiritui fanfto «tonum Dei efic a Patre procedere, ita mitti eft coguofei quod ab illo procudat, Nec poflumus dicere, quod Spiritus a Filio non procedat: neque eaim fruftra idem Spiritus, Patris St Filii Spiritus dicitur: uee video, quod aliud figuificare voluerit, cum infufflans ait t ^dtfifùe Sfiritnm fenSuue. Neque flatus ille corporeus cum fenfu corporali tangendi procedens cx corpore Chrifti, fubftantia Spiritus fandi, fed demonftratio per congruas fignificatlones, non tantum a Patre, fed a Filio procedere Spiritum fandum: (Se infra) Quod ergo ait dominus, Q*·"» mitte» 4 pette, oftendit Spiritum fcPatris fc Filii : ouia etiam cum dixiffet, Queue mittet Peter, adoit, 1» ueteehee ueee. Non dixit'; quem mittet Pater a me, quemadmodum dixit, Queue e^e utittene u Petre·, videlicet oftendent, quod totius divinitatis, vel fi melius dicitur, deitatis principium Pater eft. Qui ergo rx Patre procedit 8c Filio, ad eum refertur, a Suo natus eft Filius. Item idem Augoftmus e Trinitate libro 15. Demum in illa fumma divinitate que Deus eft, intervalla temporum nulla funt, per que poflit oftendi, aut faltem requiri, utrum prius de Patre natus fit Filius, St poftea de ambobus procclicrit Spiritus fandos, quoniam feriotura dicit fandum Spiritum amborum. Ipfe elt enim de quo dicit apoftoius : entem efiu Filii Dei, mifit Deui Sfiritum Filii fui ru terdu ·*&τλ. Et in alio loco : Quem mittet Puter m numine mee, De utroque autem procedere fic docetur, quia ipfe Filius ait, De Patre procedit. Bt cum refurrexrflet a mortuis, St apparuiflet difcipolis fuis, infufflavit, fc ait : Jtetifite ifriten feuSum : ut eum etiam de fe procedere oftenderet : fc infra. Quapropter qui poteft intelligere fine tempore generationem Filii de Patre, intelligat fc proceflionem Spiritus de utroque: (fcintra) Sicut habet Patertn femetipfo, ut de illo procedat Spiritus fandas t fic dedit Filio, ut de illo procedat idem Spiritus fandus, fc utrumque fine tempore : atque ita didutn eft Spiritum fandum de Patre procedere, ut intelligatur, quod etiam f procedit de Filio, de Patre effe fc Filio. Si enim Ìuidquid habet, de Patre habet Filius, de atre habet utique ut de illo procedat Spiritus fandus. Poft beatum Angaftinum ante tempora Gregorii Dialogi fuit Hormifda papa, qui fuit tempore Juftini imperatotis, qui prcceflit magnum Juftinianam. Illo tempore erat turbata ecclefia Conftaratinopoiitana propter Aeacium patriarcham hrreticum, fc nonnullos fequaces Eutychis poft concilium Cbalcedonenfe : unde fiiccedeas Joannes Conftantinopolitanus dans operam concordiae illius ecclefim cum ecclefia Romana, fecit tradatus magnos, quos habemus : fc convenit Juftinus com Joanne, ut tota

Ckusti 14». ut tota ith ecclcfia acciperet fidem quam Hormifda mitteret, ot ex conventione finei fieret conventio obedientiae. Fecit Hormifda tomum fi. dei, mittens Joanni Bc Juftino ; Bc ia epiftola * adjufttnum imperatorem hac verba funt : Maguum eft incomprehcnfibile myfterium Triaita- Deus Pater , Deus Filius , Deus Spiritus, · ZJartA.** Trinitas indivifat & tamen notum eft, quiaprorium cft Patris, ut generet Filium) propriam Filii Dei, ut ex Patre Patrinafceretur squalis; proprium eft Spiritus fanâi, ut dc Patre Filio-5|uc procederet fubunafubftantiadeitatis. Nuoe equontur aodoritates Gregorii Dialoei , qui fuit poft quintam fynodum tempore Mauritii imperatoris *i* quid dicat k in fymbolo, audrte : cialar i· «.Credo in Deum unum, oro Patrem, & Filium, '''J* **· Bc Spiritum fandum, tres perfonas, eoam fub- *'<<p*1' jftantiam, Patrem ingenitum, Filium genitum, Spiritum fandum nec genitum , nec ingenitum, c L.· , fed coaternum, de Patre It Filio procedentem. *unii·.cif'* Item in libro dialogorum · : Ipfaveritas utfidem augeret difcipulisdiait , *Si* um xLrrv, mi« *vtaitt ci vt* . Cum enim conftet paraclethio ex Patre Bc Filio procedere , cur te Filius recrifurum dicit, ut ille veniat, qui a Filio nunquam recedit? Itemlib.i.Moralium: Paretifque conviviis, holocauftumJob pro filiis exhibuit, qua pro apoftoiis de prrdicatione redeuntibus redemptor oravit. Beue autem mittendo fanftificare dicitur, quia dum Spiritum qui cx fe procedit , difcipulontm cordibus tribuit , quidquid , culpo inetfc potuit, emundavit . Item idem fecundo Moralium libro : Incunâis fidelibus Spiritus venit, fed m folo mediatore femper fiqgulariter permanetillum in humanitate non déferait, ex cujus divinitate procedit . Item tertio libro Moralium: Venit horaeum jam in proverbiis non ocimr , fed palam de Patre nunciabo. Palam de Patre annunciate aderit, quia per Patrem patefacit t tunc fua majeftatis ipeciem , a quo gignente ipfe non impar oriatur.* Bc quomodo ab utroque Spiritus utrique coaeternus procedat , oftendit. Temporibus Juftini imperatoris floruit quidam doâor Boetius , qui fcripfit librum in theologia de Trinitate contra Arium, alium de duabus naturis in Chrifto, contra Neftorium Bc Eutychen, & unum de fide catholica , Bc multa alia in philofophia & theologia; dicit fic in libro de fide Bc Trinitate : Huc autem religio una, qua vocatur Chriftiana & catholica , his fundamentis nititur, afferens ab «terno, idcft, ante Mundi conftitutionem , ante elle, videlicet quod temporis poteft retinere vocabulum, divinam Patris ac Filii Bc Spiritus fanâi extitiffe fubftantiatn , ut Deum dicat Patrem Bc Filium Bc Spiritum fanâum, non tamen tres Deos, fed unum : Patrem habere Filium ex fua fubftantia fjenitum, nota fibi ratione cortemum: (& mra) Spiritum fanâum neque Patrem» neque Filium , ac ideo m illa natura neque genitum, neque generantem , fed a Patre Bc Filio procedentem . Item in libro de Trinitate in fine : Ac fi meminimus omnium in prioribus dc Deo iententiarum , ita cogitemus procelfiiTe quidem cx Deo Patre Filium , Bc cx utroque Soirttum. Etiam de tempore beati Gregorii Dialogi floruit lfidorus nomine in Hifpaiua: unum ejuseftimonium dicam . Fecit librum etymologiarum divifum in 21. libros, in 12· lib. cap. $. ficait: Hoc autem intereft inter nafccntcm Filium Bc procedentem Spiritum , quia Filius ab uno naicitur, Bc Spiritus ab utroque procedit; ideodiritnr : *Sijait Spirite* Ckrjfii* «m *keitt* , *lit* ■« Cotuvie <4 »/·*· £* hoc diAo *r omnibus premiAs tcftimoaiit potefits concludere, quod omnia qua di- xxj. cuat Spiritual procedere a Filio, faciunt funda- *-·«. mentum in auâontatibssi fcnptura dicentis, quod eft Filii, intelligentes per illud, eft, proccffioneaa Spiritus. Et quit poft iftnm doâorem tota Etna Hifpauorom cum rege Reccavedo 4 , oui a r*^ Errat Ariann s euan peadecvflbribus fuis, conta- v'X'atZoa. tata hsrefi Arianoram , Bc ea anathematizata , »«.<.··*· receperunt fidem , 8e fuit neceffe plura concilia *V·■**·'?· in fuo loco fieri, ut illa gens es frequenti celebratione conciliorum imbueretur in fide : Bc huc concilia fuerunt magna auâoritatis , in quibus aliqua de fide diâa funt contra hcreticos : & *ecclcfia* univerfa Graea Sc Latina cum magna veneratione receperunt illa concilia, dtibi Tuitfafta regula fidei hoc modo. 4 Regula fidei * ca- hh<< tholica, quam epifeopi Tarraconenfes, Ctrthagineafes , Bc Lufitani , Bc Batici fecerunt , Bc rt4.·! cbm praeopto papa Leonis urbis Roma ad Ba- **£^£*2 leonium epifeopum Gallacia miferunt . Credi- EZTlu mus in unum verum Deum Patrem omnipoten- re»«ee«A tem, & Filium, Ac Spiritum fanâum, vifibilium Bc invifibilium faâorem , per quem creata funt omnia in coelo Bc in terra : Patrem autem non rife Filium , fed habere Filium qui Pater non fit : Filium non effe Patrem, fed Filium dc Patre natum: Spiritum, qui nec Pater fit, nec Filius , fed a Patre Filioque procedens. Item in tertio concilio * fic dicitur: Spiritus fandus confitendus eft a « SciU«, Patre Bc Filio procedere. Bc cum Patre & Filio T·1*11··· unius clfc fubftantia. Item in alio concilio ubi anathematizantur hcretici, dicunt : Quicumque Spiritum non credit a Patre Bc Filio procedere , cumque non dixerit unum effe Patri Bc Filio# Bc confubftantialem, anathematizetur. Item in alia fynodo: Credimus Spiritum fandum vivificatorem ex Patre Filioque procedentem , Bc confubftantialifer unum, qui ab utroque procedit : Patrem a nullo fadum, Filium a Patre non fafiutn, fed genitum : Spiritum nec creatum, nec genitum , fed procedentem cx Patre Filioque profitemur. Item in fequenti fynodo: Spiritum fandum neque genitum, neque creatum, fed a Patre Filioque procedentem. In aliafynodo: Credimus Spiritum fanâum vivificatorem , a Patre & Filio procedentem, cum Patre & Filio adorandum Bc glorificandum I Item in duodecima fynodo Toletana : Pons eft Pater totius divinitatis: ipfc quoque Pater ; qui ineffabili fubftantia fua Filium ineffabihtcr genuit, nec aliud quam ipfe cft , genuit : Spiritum quoque fanâum qui eft tertia in Trinitate perfona , non tamen genitus vel creatus, fed ab utroque procedens. Item in decimatertia fynodo . Credimus Spiritum fandum vivificatorem, a Patre Bc Filio procedentem, cum Patre & Filio conglorificandum. Omnes ifta fynodi ante fextam fynodum fuerunt cum magna veneratione fufceptss , Bc fi ecclcfia in his que fidei funt, dat auftoritatem do&oribus particularibus, ut apparet in multis collocutionibus quarte fynodi, a fortiori dedit talibus fynodis auâoritate fedis apoftolica congregatis , Bc pcreatndem fedem firtnatis, in quibus magni doâores fuerunt. Multi funt in ecclcfia noftra doâores , qui clare hanc materiam declararunt, quos pro nunc omittimus , ut omnes conveniamus in illis notoriis tam Gnecis quam Latinis, 3ui fuerunt ante feptimam fynodum. Sic fecuna pars eft expedita, in qua dixeram, quod aiiqua tcftimonia Latinorum doâorum adducerem

(Ομ χατι- XXI. rctn pro veritate. Dixeram io tertio loco io- A trarc do&ores Orocoa » etiam eorum qui font ta magna veneratiooe, qui ut rafmida hanc veritatem declarant j ideo intrabimus hanc ter. Ciam .

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD VIGESLMAMHUMAM COLLATIONBM.

t Ptarir·.] Gnetut fcriptot i· flae CdEoai» »]· fle ah t Cmvcmbw rar/ÏN W *Uextt eeafxetxm, 4eii··* Jfare· *. <· 4»·»»· .Ze/eai· *Hσνlιoβ T*rxeef—* «» «■·'■ fayvraMv, ■. <Mwa>HB(*t* M·|·. I·»4«β mu·. »i· *referire veleiet* «4 aL»«4»· , »m *ferme*"* cmw,»« »··/··. B

a -CaeferLfi.] Sic vocat Grace vocabulorefpoefiene» faoûi Bafilii coatra Eynomiam. Eftque lib. j· adverfut Vunomium ia capite cuju· titulus eft, ^»,4*fertldfeee 4e* «r,4**re, Ac.

j ZMsoa/ar.J In epiftola DamaG ad Faulinum Antio. ebenum, quam refert Baronius torn. 4-anno)7j. aum.10. iatot alia fidei dogmata hxc non leguntur, fed nec hodie extant alia fidei dogmata, & damnationes hzrcfum ab rodem Damafo facte, dc quibur Juftinianus imperator in epiftola ad *Jotnnem* papam me uionem facit, de qua Batonius ubi fupra nutu. 1;. In altera igitur harum epiftolatum Damait olimextitide hanc tegulam fidei, quam tefert hic Provincialis, dicendum eft, ex qua riefumptitfe videtur Leo papa › ex cujus prxfcripto in concilio Toletano L épis tempore celebrato, ut tom. concilioram, hoc eadem regula fidei fore ad verbum ftatuitur. Vide Baton. tum. 6. anno 447. num. it. A fequcncibus. Quam regulam fidei ex pratdiûo concilio Toletano iterum infra hac C eadem collatione refert Provincialis.

4 Rrjaia. j Habetur in concilio Toletano I torn. j. CtHiciliotum. Vide Baronium com. 4. annal. anno 447. num. it. & fequentibus. Hanc eamdem regulam tanquam ex Damafo attulit fupra Provin.u'u, de qua in antecedenti nota diximus,

COLLATIO VIO ES IMAS ECU ND A.

oit xxiv. Mir t h.

'Praiafar ooflonrariAar /«atforum parram Grzr»r«M, *Sfirittn* *freteeiere λ Vetre O' fihe*: c/* rr/fondrrvr to tiinrrartom *xlUdi*. D

And. 1~X i b vigeGmaquarta Martii fada eft I J conventio alia publica, inchoavit Provincialis.

Prov. Sequeotes ordinem piitno inftitutum, trantimus ad audotitates ianâorum Grzcorutn, ut ex illis teftimoniis innotefeae concordia laneorum Latinorum A' Grarorum. Poft auctoritate* allegatas magni Bafilii funt A aliz ejuidem magni Bafilii, quibus oftendit, quod idem eft ordo Spiritus ad Filium, qui eft Filii td Patrem: nam in libro dido de ' anthnrelis: Quod participant de creatore, dicit, quod imago Dei eft Filius, & quod imago Filii eft Spiritus, A qui E participes illius lunt, Filii conformes fiunt, jux ta illud apoftoli : *fieri cenfertnei* smagiais Fi/u *Dei*. Ex hoc habetut, quod ficut Filius dicitur imago Patris, ita Spiritus Filii. Imago autem juxta dodrinam omnium fandorum patrum, imponat proceflionem in limilitudinetn altetius. Et hocconftat ex textu divinae icripturr, ubi lapientia, vel feriptura loquens dc lapientia divina, ita dicit : faasarn quadam *eft cltrifxtii ereeeifetextii Dei, O' rmefo Iroxitxrii il1·»i·* Emanatio importât ptocefljonem: ergoimpoffibile eft aliquid eflead imaginem t quin procedat ad; cius bmilitudinem. Id a quo procedit imago, vocatur exemplar. Non poteft efle Filii imago in divinis nili naturalis: ergo accipft per hoc nataram a Patre: ergo quia accipit naturam, dicitar imago ejus. Cum ergo Spiritus etiam naturaliter procedat, quia natura divina fibi communicatur & datur, ftr dicitur imago Filii; ergo oportet, quod accipiat neturam & effe a Filio. Et cum Bafilius hic nullam ponat conditionem, (equitur manifefte, quod nec in primo libro debuit poni * conditio. Item Bafilius in *iif*demanthirrelis fic dicit*. Sed legatur in Gizco audoritas prima.

■ T? 14)*» * «ay. qaad

And. Leda fuit in Graeo.

Prov. Capitulum eft, dcqoo proxime k dicebam, quod ut Filius fc habet ad Patrem, itaSpiritus ad Filium: idciico (equitur ftatim, & Fil us dicitur verbum Patris, *Sc* Spiritus verbum Iilii, juxta illud apoftoli 1 Tsrraas mimu *vtrh ·virtetii ftn*. Cum autem verbum Patria procedat ab ipfo, *Sc* accipiat efle ab eo, ut a caufa *Sc* principio luo: eodem modo verbum Filii ab ipfo Filio, lcilicet Spiritus, qui eft verbum Filii, ut ipfe probat, nec ponit hic aliquam fuppofitionem. Si hoc ‹ concedamus, ergo concedit, quod Spiritus fandus a Fiho procedat, & quod Filius fit caufa.

Γα. ^ dsusisaU,

And. Fuit leda audoritas hrc in Grxco.

Prov. Multa alia edent tcftimonia Bafilii magni, fed quia alii multi funt, fufliciant hzc dc Bafillo. Et quia in principio nos fecimus mentionem de illo fando patre Epiphanio, *Se* duo adduximus tcftimonia, reftat ut adducamus duo alia cjuldem tcftimonia in opere anchorato, quod alias allegavimus. Poft illa tcftimonia hzc infert: ltaque A- Patet erat iemper, *Se* Filius erat lcmKr, & Spiritus fandus ex Patre & Filio fpiratus. odo cum fpiratio Spiritus in divinis non fit aliud quatn-ëçqccllio Spiritus, imo eftadus notionalia refpedu Spiritus, A' hic dicat, quod fpiratur a Patre *Bc* Filio, fcquitur, quod procedat es Patro & Filio.

And. Fuit leda in Grcco hze audoritas.

Prov. Item ille pater Epiphanius in quodam libro qui intitulatur contra haereticos*, ita inquit: Si autem Chriftus ex Patre creditur Deus ex Deo, & Spiritus ex Chrifto, five ab utroque, quia Chriftus ait: *De me» tccififtt:* ex hoc apparct clara fimilitudo ad dida Bafilii fine ulla condi1 ume penitus, ut nil clarius efle poffitj dicit: Quod licuc Chnftus dicitur ex Patre Deu» ex Deo, ita dicit: Oportet ut credamus Spiritum ex ipfo, ita ut Deus ex Deo five ab utroque, quia idem eft dicere apud eum, quod Spiritus fit ex ipfo Filio, Deus ex Deo, &quod fit ab utroque. Et quod hoc iit, probat duabus audoricatibus facrr feripturz. Prima, quod fit ex Patre Deus ex Deo, per illud, *Q»i ex 'Pxtre frweiit* Secundo quod lit Spiritus ex ipfo Chrifto Deus ex Deo, probat ex illo, *De mea »etifiee*; A ponit fine conditione. Et hic fandus pater bene aebuiflet vidiiTc magnum Bafilium, aut fi prxceflit Bafilium, Bafilius debuit cum vidifte I Ergo de ncccflltatr oportet dicere, quod ille, conditio non poteft flare in libro illo.

(AJv«rfet terefe· lib; iii,774.H' ■· ?.··T· *

Anu Fuit leda in Grxco.

Prov Ut nos procedamus fecundum ordinem tempotum, cum multzaliz poflent adduci audoricstcs ex fando Epiphanio, credimus bxc iufliccie de eo. A' tranieamus ad alios. Habcniu' apud Latinos tranflatum per beatum Hieronjtnum librum magni Didymi dc Spiritu fan-

H»c Didymas fait preceptor Hieronymi, A k ipfaDct Hieronymus dc fc dicit ia cpiftola * * quod jam canis ejus (pergebatur caput * le magitaum «agi* decebat e<e , quam dtidpulum ; tamen perrexit Alexandrum» at Didymam andiret *i* 8c veftri hiftorici, videlicet Theodoretus St Socrates imoseniam lassdem de (cientia fua dicunt. Ifte fic dicit: Spiritns quoque fandus cum fit Spiritu· veritati· , Spirituique lapienti· , non poteft Filio loqncate audire que ne(cit, eum hoc fit quod profertur a Filio : & modicum infra dicit ita : Neque aliud quid eft Filius* exceptis his que ei «anear a Patret aeque alia (ubftantia eft Spiritus (anftus * prnter id quod ei datur a Filio . Ex hac auâoritate primo apparet, quod talis eft habitudo Spiritus ad B Filium* qualis Filii ad Patrent, quia dicit, quod Filius nil aliud , exceptis his que dantur fibi a Patre : nil modo datur Filio a Patre , nili rternum ; quia alias daretur ex tempore , Se effet mutabile . Et hoc habetur in ianâo Joanne evangchfta, declarans quid eft, quod datur Filio, » Patre, dicit in capite io. *Over aua* -wrr« *attaat aaiiaat* , CF *ftftattar* as· , CT *tgt* •*vitaat attraaat it tit , CF ata rtfitt tat ftifîaaat it au» aua. Tattr attat fati itiit ati-i , atajai tataikat* , CT *ata»» ?»ιιβ raftrt it ataaa Patrii atti. Igt <F Tatar aaaat faatat.* Id autem quod majus omnibus, ratione cujus nullus poteft rapere oves fuat, nequi a (e, aeque a Patre , Se fecundum quod unum iunt Pater 8c Filius › no t eft aliud quam (ubftantia Se cffentia divina , ut omnes (anfti doftores exponunt. Dicit hic Didymus, quod Filias non eft aliud quam quod datur fibi a Patre . Se Spiritus noa eft alia (ubftantia praeter id quod datur fibi a Filio. Hic ergo nulla eft conditio ; credendum eft Bafilium etiam vidific hoc opas de Spiritu fando · ergo non debuit poni sila Co°ditio dubitativa k . In prima auâoritate di«it · quod non poteft audire Filio loquentcqu* nefeit , cum cx hoc (ubfiftat Spiritus , quod profertur a Filio. Ex quo apparet quod audientia Spiritus abintra nil aliud eft, quam acceptio (cientir : & cum (cientia in Deo Sc eflentia fint unum, hrc audientia Se eflentia erunt unum . D Et ideo Chriftus dicebat in evangelio : *?^ta* r·ix» *attar a ft* : quia fciilicet non eft a fe . Ergo oportet, ut capiat efle ab illo, a quo audit · ab illo audit, a quo procedit , fecundum Auguftinum qui dicit : Audire illius eft fcire , & (cire idem eft quod efle. Ex quo fequitur, Î[uod ab illo, a quo audit, ab illo habeatefle: ed a Filio audit , ut conceflum fuit per vos : «tgo a Filio accipit efle . Quia tempore Didymi floruit Athanaiius, ideo veniam ad rcftitnonia magni & beatifliini Athanafii · Dicit in J· libro contra Arianos * dc Filio loqiiens: Ipjc f ut dlâutn eft, Spiritam dat, & quacumque habet Spiritus, hoc a Virrbo habet. Et cum non habeat nili «ternum , Se iftud habet Spiritus a p,]jo . ergO fequllur neceflario , quod procedi: a Filio.

Chaitii sat*, •AJ*/·*· mm.

aifii"iiia‹i· v* άιλi-- ···■

2^,4,

t Centra Aiiano, w'nJV'Î Uk. P*ni. •aaaij*>.

And Fuit leâa auâoriras Athanafii.

Pxov. Hic doftor Athanaiius in «. libro contra Arianos ita dicit : Nam alia quidem omnia Spiutus participanti· lunt, ipfe autem Filius, fccxndum vos, cujus ent particeps? (loquitur Atianis) Spiritulnc? SedSpiritus a Filio potius accipit, & irrationabile eft dicctc , hunc ab illo fanftificari. Hrc Athanaiius . Ergo apparet , quod Spiritus a Filio , &: quod nullo modo Filios poteft faaftificari a Spirin » qni* ipfe Pili·* eft Dear , *St* producit Spiritu* fanout· : *St* quidquid Spiritu· iaaftns operatur , operator nt prodtrftnsa Filio: St hoc eft quod dio k. Legati·.

Ctuno XXI!.

And. Fuit lcâa hcc auAorica· in Greco.

Pxov. Item hie doftor Athanafiai ia quadam epiftola4.* in qua exponit illa Verba : Quicum3uc dixerit verbum contra Spiritum foaftum, it» icit: Docuit euiin* quod omnia qem habet Pa•er, Filii funt, & quod non Spiritus daret Filium» fed Fili·· Spiritum dilcipuli· proberet. Ex hae auftoritatecolligitur* quomodo debet intelligi» £x Filio accipiet. Legatis.

And› Fuit in Groco leftum.

PaOr. Item ifte doftor in epiftola ad Serapionem » cuja· initium eft · . Veriatu· ium * ita dicit: FilueftSpirita·, dea Filio accipit omnia * ut ipfe ait ; dc infuftiaa· dedit cum difeipulis. Dicit primo* quod eft Spiritus Filii, do ex illa habitudine dicit » quod accipit omnia a Filio per proccSonem «ternam , quia alio modo nil poteft accipere . Secundo dicit * quod temporaliter dateumdifripulit: ergo omni· pro«Ao temporalis prefuppontt proccffioacm ztcrqam. Legati·.

And. Lefta fuit in Gntco.

Pior. Item in epiftola ad Serapionem circa principium , cujus initium eft : Miraberis fortafle * ita dicit t *Qaia* * ut dicit domina· , 7^4,1 C *a»a Itfufv a ft faratlttatt [ti june^ut itlitrit lftttar* : you *it aut actifitt ff" aauuKitLit* oafes t dc infufflans dedit cum difeipatis . Sic illum effudit Pater fuper omnem carnem juxta fcripturam : Se idcirco igitur prius dc ipfo Filio Dei merito mihi tum diâum * tum (criptam eft * ut ex cognitione Filii agnitionem quoque ipfius Spiritus refte habere poffimus In hoc videtis qualiter Balilius imitatur formam Athanafii* quia Athanaiius dicit his verbis * quod prius traftandum erat de Filio propter caufas didas » ut cx veritate eorum qu* de Filio eflent diâa , clarciccrent quo dicenda elTent dc Spiritu. Ita fecit Bafiliu·contraEunomium* dc ponit comparationem valde nobilem. Quantam enim novimus habitudinem Filii ad Patrem, hanchabercSpirirum ad Filium inveniemus. Et declarat quomodo debent intelligi hs· habitudines, dicens Quemadmodum Filias dicit, *Oiaaia ptt haktt* Taro , *tata [aat.* ita inveniemus hcc omnia efle per Filium. Ecce comparationem acceptionis, oftendens, Filium omnia capere a Patre, quia fecundus eft ordine & dignitate . Hzc omnia non poffunt efle in Spiritn , nih per Filium, quia apud eum ex Filio vel per Filium accipere idemeft, licet fit varius modus loquendi . Ponit aliam comparationem , ficut Pater ofteudit Filium , dicens: *Hic ιβ Filial attat iileSai, i»* fi*· *tttibe hat ttatfiatai.* Ita Spiritns FiUt eft, ut ait apoftolus : *Mifit Dtat Sfirlteat* E *Filii [ai ia ttria aodra cUattatta»* , *^ikha Tattr.* Unde omnes doftores Latini , ut audiftis , dicunt * quod ex quo dicitur Spiritus Filii , habetur habitudo Spiritus naturalis, ficut per hoc quod dicitur Filius Patris, importatur habitudo originis naturali· a Patre; Se hoc idem dicit hic Atnanafius·

~ t .x

Mirr'. f «ΛV.»

And. Leda eft in Grrco aodoritas.

Plov. Hic beatus Athanaiius in alia epiftola ad Serapionem , cujus initium eft ; f LittiZ lacrxdileftionistur ; ita dicit: Spiritus autem a Filio accipit: ait enim; *Dr atuaicipiet* . Se Filius inno-

tMi·,, li 522'^1 βη,'ι^·

CottATiQ XXII. J-**4.

»» aomiae Patris reoit. Dc Spirits vero fanâo inanit: *Qatat atittn fattr* esc·. In his auâoriuubas fondât ordinem feaueatem, Ac fabdrt *ibi* tria « Prinuns eft, quod aeciph Spiritus a Filio: poftea dicit, quod Filios non venit in nomine fuo. Hoc eft verum, quia Fi. lina dicit in feriptura» ^a» sumi o ass ip/e orat. Deinde dicit: Spiritus Dei in norniae Filii mittitur. Hac eft modofimilitudoinhoc, venire, quia ficut Filius venit innomine Patris, ita Spi. ritus in nomine Filii: artient Filius veniendo in nomine Patris, accipit a Patre, ita Spiritus ve. nieado in nomine Filii accipit a Filio Modo cx hoc ordine feriptura ionert Athanafius » Sc dicit: Cum igitur talem ordinem *te* naturam habeat Filius ad Patrem, qualem Spiritus ad Filium, quomodo qui hunc creaturam dicat, non idem de Filio neceffario fentiat? Figo to. ta ratio ordinis 8r nature pendet es illis auâoritatibus fcriptui*, Ac ita debent intclligi » Se non aliter, cum dicitur » talem ordinem habet *te* nataram, quia Spiritus venit in nomine Filii, Sc accipit a Filio, qualem habet Filius ad Patrem, qui etiam Filius venit m nomine Patris, 8c accipit a Patre · Modo unam perfonam accipere ab illa nil aliud eft, quam uuam perfonam habere ordinem originis naturalis ab alia, quia per hoc quod originator ab alia » datur fi. U natura divina, dc communicatur, Bc i^a accipit: nec poffumus dicere aliter in divinis, quia ponendo originem fecundum relationes, habemus dicere his terminis, dare Sc recipere; quia Chriftus in evangelic dedit nobis formam, 3uia non communicatur, vel datur, nifi eactn natura: ideo, oportet ut accipiatur Se detur. Ergo ex hoc videtur, quod taliseft ordo Spiritus ad Filium, qualis Filii ad Patrem. Legabs.

And. Fuit leâa in Greco.

Paov. Athanafius paulo ante hanc auâori. tatem in eadem epiftola dicit: Unum enim cam fit Filius vivens verbum, unam effe oportet perfe&am Se plenam fanâificativam illuminativamque vitam, qu* eft operatio ipÇus Sc donum quod etiam procedere a Valrc dicitur, quoniam a Verbo, quod ex Patre fatemurJ fulget, mittitur Sc datur. Eiceex hac auditate dicit nobis aperte, quod cx Filio eft ipfa operatio & donum; ex hoc capite Sc ratione, quia effulget Bc mittitur ab illo Verbo quod habet efle a Patre. Ergo apparet, quod non poteft elfe a Patre, nifi a Verbo. Legatis.

And. Fuit leâa auâoritas in Grnco.

Paov. ItemAthanafius in eadem epiftola fic ait: Cum dicit Paulus, *Tefttfitar taraaa Dto ia* CArjffs *1·[»,* fentiebax, non efle divifum a Filio Spiritum, fed inChnfto erat ipfe, ut Filius in Patre: fic Athanafius. Modo Filius eft in Patre ut in principio & caufa fuit ergo Spiritus eft in Chrifto, ut in principio Sc caufa fui. Legatis.

And. Leâa fuit in Graco.

Paov. Item ifte doâor in libro de incarnatione " Vefh' ita dicit: Idcirco David pfallens cancbat '. *Qataiaat afad tt tftfaat vita, CT ia laanat taa* f·*»»· Sciebat apud Patremefle Filium Spiritus fandi fontem. Itaque vult Athanafius, quod ficut ftuvius procedit a fonte, ita Spiritus lanâus a Filio. Legatur primo luftonUi m Graco-

And. Leâa fuit in Gneco.

Paov. Item dicit m dialogo habito in Nieza contra 4 Arium: Si enim non eft de fubftantû Patris Sc Filii Spiritus, cojut gratia connumeravit eum Filius in fymbolo fanâmeationis, diceas: *Eaatet baftitjctt laaamiat Tatrù, rr Filii,* er *Sfinratiaa Sif* Ergo es hac auctoritate habetur manifefte, Se ex his qu* ditfufe fequuntur, quod Spircus eft de fubftantia Patria Ac Filii. Et pridem dominas Epbcfiaea ita refpondebat *, de fubftantia Patris Sc Filii, id eft unius fubftanti* cum Patre flr Filio: Se fic volebat excludere ordinem originu naturalis, & folum in verbis ponere ordinem. Hec expofitio nullo modo poteft ftarc, quia fi dicimus quod Spiritus lanCtus eft de fubftantia Patris A Filii, quia eft unas in fubftantia, pariformiter poffumus dicere, qnod Filius eft de fubftantia Spiritus fanâi, quia eft unius fubftantie cum Spiritu. Modo hoc eflet abfurdiflimum, Sc omnes dodtores abhorrerent, nec unquam fuit repertum, quod quis diceret, Patrem efle dc fuoftantia Spiritus, aut Filium. Hxc propofitio, de, importat principium 8c confubftantialitaccm, Sc tantum eft dicere dc fubftantia Filii, quantum eft de Filio fubftantialiter, vel quod Filius fubftantialiter producit eum. Legatis auâoritatem

And. Fuit in Grceo leâa.

Paov. Muita alia teftimonia poflent induci de beato Athanalio, A cx his libris antiquiifisnis Sc vetuftis Sed ut alii doâorcs locum habeant, fucccdat beatus Cyrillus, qui, meo judicio, fuit valde elevatus in Graeco: Sc inchoemus a fua epiftola, quam fecit in fynodo Alexandrina, Sc poftea in fynodo Ephclina fuit approbata. Ita etiam in Chalccdoncnli fuit rece«a, cujus mitium eft *: Cum falvator nofter. cc epiftola tota eft contra Neftorium, qui in duobus maxime peccabat. Primo circa incarnationemPilii, qui non dicebat uaam perfonam divinam in duabus naturis. Secundo In Spiritum peccabat, quia, ut apparet in fymbolo transformato, dicebat, quod Spiritus non effet Filii, DCC acciperet cflentiam a Filio.* A cogebatur ad fic dicendum, quia id per quod apparet in mundo, quod Chriftus eflet Deus, fuerunt magna miracula fupra omnem potentiam naturalem: Ac ideo illi Neftoriani, qui dicebant purum hominem, dicebant, quod fidebat aliena virtute, Sc *per* confcqucns, quod Spiritus noa caperet cflentiam a Filio, quia fi ccpiffet effentiam a Filto, tunc Filius nonfuiffet operatus per virtutem alienam, fcdpcrfuammet, qu« exipfo procedebat, juxta quod dicit evangelium: *Virtat* rr *z7/s exibat,* er *[aaakac tataci.* Hic Cyrillus nedum fecit umim capitulum cx illis duodecim contra opinionem Neftorii de Spiritu, ut apparebit in (elutionibus ultim* rationis Ephefini: fed incpiftola» Cum falvator nofter, multum fortiter arguit contra Neftorium, Sc inchoat de Spiritu, Ac dicit, quod reâe intelligences non debemus intel *ligere* glorificatum a Spiritu, ut aliena virtute, quia nec Spiritus potior Filioeft, nec ultra quam erat eflentia fua. Poftea declarat, quomodo debeat intclligi > confutans opinionem Neftorii » dicens, quod ad demonftrationcm fu* divinitatis utebatur fuo Spiritu mmagnis, ut fi quis noftrum de fua fortitudine, aut cujulvis rei fcientia dicat: Mea me virtus, aut feientia glorificabit. Ita debemus intelligere, ouod Spiritus erat virtus infita naturaliter ipfi Filio, Ac ab eo naturaliter exiens, fecundum quam glorificabaturChriftus faciendo miracula: & dicit

M M Caiisvi i4i> & dicit *i* quod quamvis id fua fnbfiftentia fit A Spiritus, & intelhratur prout Spiritus, non Filias; non tamen es alienus ah eo · Et notandum eft, quod ia alia epiftola quam fcripfit Joanni Antiocheno, cujus initium eft» Exultent cmli, ita dicit -: Eft a Filio non alienus fecundum unius efleatiss rationem. Modo beatus Cyrillus non intendit folum hoc dicere, quod non fit alienus » per hoc quod eft unius etfeotio cum eo, prout Ephefinus vifas eft exponere, ied annectit ftatim, quo modo eft principium Spiritus, affignans caufam quare non eft alienus ab eo, dicens ex apoftolo Paulo, Spiritum fanâam efle Spiritum Chrifti. Et clarius in epiftola ad Neftoriom dicit, quod Spiritus fanâus Spiritus veritatis nominatur, *Bc* B Chriftus eft verius, & quod ex hoc dicitur BOa •lieao*» qui» dicitur Spiritus veritatis; & intclligic habitudinem genitivi cafus pro origine naturali a Patre, & ftatim fubdit: Et profluit ab eo, prout ex Deo Patre, quia non a|jx caui* cft Spiritus veritatis, hifi quia ab eo profluit ut a Patre: Et hoc eft ita clarum teftimonium, fient pofict efle in inundo, quia profluit a Chrifto, ut a Patre. Et lie quemadmodum procedit a Patre naturaliter, imd mittitur temporaliter: ita a Filio mittitur temporaliter, & illo modo neceflario procedit ab eo Spiritus «ternaliter. Et fi quis dicat, quod • profluere non eft idem quod procedere, non debetis ulli magis credere quam Cyrillo » quia C ipfcmet declarat, quod profluere idem eft quod procedere. Et hoc ipfe oftendit in quodam * opere fuper lymbolo concilii Niccni, ubi in verbo, Et m Spiritum, fic dicit: Peraâo dcChrifto fermant, beatilSmi patres de Spiritu metninerunt, credere in ipfum dixerunt, ut in PatreBl *n Filium: confubftaatialis eftenim, fit profluit quidem*, videlicet procedit veluti es fonte Deo *Bc* Patre. Dcdarat ergo procedere dc profluere idem efl*e. Et cum dicat in hac epiftola, Cum falvator nofter, profluere a Filio, neceflario oportet dicere, fecundum ejus opinionem (que fuit in tertia fynodo recepta, fc in Chalccdonenfi) quod Spiritus ita procedat a Filio, ficut a Patre. Legatis.

And. Fuit leâa inGneco.

Pior. Modo facio hanc conclufionem. Patres ita concluferuut contra hrrefim Neftorii, qut dicebat, quod Spuitur non capiebat eflentiam a Filio. Modo in Chalccdonenfi concilio * habetis teftimonium patrum illorum, quod magnus Leo papa per omnia fuit inftruttus doétrinis veritatis. *Be* illa columna fidei contra Priicillianiftas dicit: Alius qui genuit, alius qui generatus, alius qui ab utroque procedit: A- totum concilium Chalcedonenfe approbavit doârinam Leonis; approbavit & hanc, epiftolam Cyrilli, Cum falvator nofter, &c- contra errorem Neftorii. Ergo poflumus con eludere, ut verum, per duas fynodos cecumenicas fuiffc ftabilitum & firmatum, quod Spiritus accipiat eflentiam a Filio, *Bc* quod procedat ab utroque, quia idem eft procedere & capere eflentiam a Filio, ut dixi fepius. Item Cyrillus m opere ad Hermiam *, ubi oftendit proceflionem divinarum perfonarum adintra, fic dicit: Supremam denique radicem, ultra quam nemo, Patrem intelligas · cum vero qui cs fuprema radice procedit, Filium accipies, qui in omnibus pari menfura prxpolleat, prxter gignere: iblum enim hoc eft proprium & particulare ipfius Dei Patris. Spiritum fanâum dices eum qui ex Patre per Filium naturaliter profluit, ac velat in figura fpisationis ex ore, propriam fubfiftentiam nobis inlinuat. Legatis.

A HΛ Leâam eft inGneco.

Prov. Modo in hac nobili au&oritate cum ponit produdionem Filii, dicit, quod in omnibus quibufeumque pari menfura pmpolleat, porter gieoere folummodo: in Patre vero iunt duo. Eft fpiratio qu* fpirat Spiritum, Ar eft generatio. Modo dicit Cyrillus, qnod in omnibus eft rqualis Patri, fc in eadem menfura refpeâu cujufcumquc, excepto hoc, quod eft generare. Cum ergo fit aliud relatio procellas & generationis, ergo neceflario tenet, quod ipiratio communicatur Filio, fc quod fit omnino squalis Patri in fpiratione Spiritus. Item fecundo dicit, quod hic Spiritusl anâus profluit naturaliter a Patre per Filium, & yarn dudum monftratum eft, quod impoflibile fit procedere per Filiam, quin procedat ex Filio· Imo omnes noftri dodores rariHime, vel nunquam dicunt per Filium, fed femper ex Filio: *Bc* eftratio, quia licet fit idem in fignificatione, eft differentia in modo fignificandi, fc ne aliquis unquam poflet ex hoc credere, quod Filius eft organum, per quod Pater produceret Spiritum, ut Ariani dicebant. Ideo cavent doâores, ne occurrat aliqua declarationis necelfitas, ut tunc temporis contra Arianos erat necefle. Modo profluxus hic eft naturalis, fed fecundum viam omnium fapientum *Be* theologorum, id quod procedit naturaliter ab aliquo, procedit in fisnilitudinem natur* ab eo, *Be* accipit ab eo naturam: fc *fic* hic terminus, Profluit, famitur pro rterna procellione, fecundum quam Spiritus accipit naturam a Filio *Bc* a Patte. Et Cyrillus ad Hermiam h volens oftendere, quod opera divinitatis ad extra funt indivifa, fcquod opera Spiritus in creatura operantur fc Filius *Bc* Pater, inducens auâoritatem: Omise dam·» w»m: fc aliam Chrifti, cum dixit difcipulis: *5tinte iafimei, eteef»ei nftfcirtte*: ita inquit: Confeflus eft Joannes: *De fle»it»ii»e ejut* mimm- D *ttet tttefienu* Subdit interrogans Hermiam: Datum optimum, *Bc* donum pertcâum erit aliud quidquam, juxta qaod tibi videtur, quam participatio Spiritus? Refpondit Hermias: Nequaquam. Cyrillus fubdit: Infpice amice Filium ex plenitudine fua producentem proprium ipfius, *Bc* immobiliter mGtum Spiritum fanâum, per quem omne datum optimum, Legatis.

And. Leâa eftin Graeco per generalem Camaidulenfem, qui has omnes auâoritates hoc dic in Grzco legit.

Paov. Modo fi producit Filius Spiritum, nefeio qur auâoritas poŒt effe magis, quod Spiritus procedat abeo. Item Cyrillcs in thefauris fuis per multa teftimonia approbat hanc E rem, ex quibas pauca dicam propter temporis brevitatem. Dicit quodam loco ' fic: Dixit Spiritus fanâus: *Sepet^te atibl O· ti* eet. Si ergo a Spiritu fanâo ad apoftolatum vocatus, a Jelu Chrifto vocatus dicitur, hic aperte docetur, Spiritum non effe alienum a iubftantia Filii, fed effe in ipfo Filio < & ex ipfo, ficut operatio quaedam naturalis in propria hypoftafi, omnia implere valens qu* *ipfe* vult, ficut 6 Filius. Ex nac auâoritate habetis tinumfingulatc

Margin notes: alaaQwi·. IpkcCpan. a Mg. 14.la •m.Jbc.ms fti, Latta- | UJvitor, ia «o. coacti. »5 »aa.iXabi ***2£* aticaa*- r»- u«iMiasPi. b»*»eL?»L' tar.fcCkri- Αβ,iΛτνη- U>A F*»'·' SuTÆ | c Gr»c« :- •i» ■ (- •yi. legitac | Interere· | ro»7, BpiuC. | Mm.' | « Gr«ce ik. | ·*·■»/«·"<» | fCrwfl, Ch.kc4. »0.5. | glib.*.,·- uwl. | J---------- XXIII.;° | h IA. ?.ui- | 7*»·*·1· | Jm·.*· | i TW. l.k.

datur-- S-!-* contra expofitioneua domini Ephefini, A mû Cyrille» dicit t Spirit» non eft alienus a wMUatia Filii: * infàrt. quod FiHua eftprincipiuai, Com didt: Et in tpfo, Ic ex ipfomaniteftam eft ipfum efle. Et lie cum Cyrille» oouit » quod Spirit» non eft alienae a Filio in fubftantia, fenper intelligit fic » quia eft cx ipfe Filio iubftxtUialiter : * hoc dtftwn eft in Miltitfepra, Br Im* apparet. Legatis.

XXXI.

Amo. Lenit in Greco.

Pa or. Ide» fanftu» dicit in eodem opere m ·.?.ucml thefawri-- : Quoniam igitur rita fecundum na» * hiram eft Fili» *it* Spirit-- etiam fanftu», qua* ipfe largitur, vivificat I neceffe eft fateri ipfum defubftantiaPatri- Bc Filii efle, ac omaem ipfi» virtutem Ir operationem habere. fient com ex B aqua vapor ascendit. Legati».

Awn. Fuit lefta in Greco.

Pior. Ex hac arôoritate duo funt fingultriter notanda, quod per hoc, qood Spiritu» largirer a Filio, necefle eft fateri, ipfum efle dc fubftaatia Filii > eo modo, quo declaratum eft fupra : Ic ponit unum notabile exemplum, quod in feriptura ponitur. Nam diviaa feriptura voie» oftenderc pvoccffiooem «ternam fapienti* divina «terna!iter a Patre, utitor hoc f<P·* verbo. «apa. dicent : *Fefer ꝙ «aim irretit Dti, CT* «usmiii pandam t/ariraris. Dicit qeod eft vapor, ad offendendum effe naturaliter, quia vapor qui afeendit, eft ejufdem natuné aqua, a qua procedit : Br ideo hic magnus doftor no- C rabiliter facit hanc comparationem. quod ut Fi* lies eft vapor virtuti» Dei, ita fit Spiritu» vapor F1l11, Ic ex ipib procedat. Item idem dobUL>|.t ». ctor inetfdemthefauri» k volen» offendere, quod **** eW' genitiva» Filii importat habitudinem origini» naturali», ita dicit; Bene in evangelio felvator dicit de fe: /smb «evito. Deinde docens, cx – Patri» Ic cx Filii fubftantia Spiritum efle, $//- :.>»▮.». rihuo, inquit, verituris, f»> s Ttorv *pnctdit.* In opiftola vero Joannes ait : *Spirited ipft* verito. Itaque dicit Spiritum effis de fubnantia Pallis, *tc* quia Charriius dicit Spiritum veritatis, colligit Spiritum de fubftantia Filii. *Legatis.*

And. Lefta eft in Greco. D

«Lia.14.sa. **Pxov.** In eifdem thefauri» dicit fic- : Quod Spiritu» fanftus Deus fit, oftendit apoftolus di- Λ»-.?. cens: ***Itx ftirittu vu:*** 8t quod h*c vita non eft *>▮14. nlfi Chriftus, qui ait : J5c» ***fan*** vrrito ***tr *it».*** Chrifto igitur legem ponente, Spiritus ipfi», ut mipfo, Bcex ipso natura liter exiftens, legem ponit. Legatu.

And. Lefta eft in Greco.

Pit o v. Hrc aoftoritas eft multum clara de illahabitodine, quia ex eo quod dicitur Spiritu» vit* Bc Spiritu» veritatis, concludit necefiario habitudinem originis naturalis- Ideo fubdit ; Spiritu» ipfi» ut in ipfo & ex ipfo. Et hoc eft wnffitnum, quod id quod eft naturaliter ab <,», *^9*°» neee^*r*° «ccipit naturam Br effe ab illo. E J' Item in thefaurit * dicit fic: Filium quidem Dei cx ipfo Irinipfo Patre naturaliter efle intelligimus,cx Filio autem naturaliter Spiritum fandum, ficut e* Patre, prodire credimus, per quem Fili» omniafanâificat. Legatis.

And. Lefta eft in Greco.

Pxov. Modo quod prodire fit idem quod procedere, probatur ex divina feripeuta de fapientia «terna que procedit a Patre, & dicit : tx ·" afriflre» predivi priusagtons. Ultimo aua.14 m· gjcjt Cyrillus in ii» thefauru « ; Quoniam igitur renovare Spirit» dicitur, dicitur juxta il- λ--- lud quod io pulmi» tangitur *i Xtùfi Sfintui* C*ai»vi taM» cr* rrraiunto, <T raarmafes *farieet* terre. _ '♦»»·, Necefle eft fateri, ipfum efle de fubftautta FiJii. Ir cx ipfo naturaliter cxifttre, fle qeod ab *ipfo ad* creaturam miflu», renovationem qoentur, complementum fande Trinitatis exiftens. Legatis.

And. Legit ia Gnaeo.

Pxov. Ex hac auftoritate font aliqua multum notanda. Primo quod cum dicit, quod Spirit» mittitur ad renovationem creatur*, infert necefle efle fateri, ipfum eflê de fubftantia Filii, quafi velit dicere, quoduon mitteretur ad renovationem creatur*, nifi haberet procedere. Et hoc declarat de proccflSooe a Filio, quia mittitur, ait, ex ipib naturaliter exiftens ; Bc fubdit : Oportet intelligere, quod naturaliter esiftat a Filio miflicoe temporali, quia mittitur ad renovationem a Filio: Bc in hoc exiftere naturaliter a Filio, dicit quod eft complementum fanftx Trinitatis. Ergo apparet, quod fubfiftentiam habet a Filio. Expletis teftimoniis Latini» *8t* Gnatis, Bromiffis multi· rationibus, qu« poffent neceffario induci, concludentibus hoc quod fandi patres dixere, veniam ad felutionem domini Bphefi- r * ni*. Tria dixit. Nam primo videbatur dubitare cx propofitione, Qui a Patra procudit; Br <mlùmù. dicebat ic habere · beato Gregorio theologo in fermone de pentecofte, qood hvc procelSo erat *Mittit-* fibi propria, quod nullo modo poterat compe- ***£?. tere nifi Patri : *8c* fi fufflet communis Filio, non taeuiflet. Ad id quod dicit, Filius non fecit mentionem de fe, ita refpondemus, quod propter unitatem natare in tribus peribnispnta regulam omnium theologorum, quidquid de una perfona dicitur, neceffario habet intelligi de alia, ubi non obviat oppofitio relativi, quia noftri *8c* veftri doftoresdicunt, quodfubftaatia continet unitatem, *8t* relatio multiplicat, etiamfi ponatur ad unam peribnam dictio orciufiva, » apparet in feriptura, ubi dici- ~ « tur i Xr«a urvtf *Pitrtt*, *Fili»i* : fequitur '***„<4 5|uod Spiritus non nofcat Patrem, nec Pater eipfum ? certe non. Et cum dicit, T^tm- jsuwc *Fiiiet, »ijt Tetn*, munquid Spiritus non novit Filium, aut Fili» non novit fe ? certo novit. Ita de Spiritu fanfeo in prima «d Corinthios, capite ». cum dicitur : ^rm· urvt» ***f·* fa»t Dti, eifi Spiritu Dti***. Et patet quod loquitur de Spiritu fanâo, ut ftatim dicit, Spiritus qui ex Deo eft. Ergo concludit, quod nemo novit nifi Spiritus ? volumus dicere, ?|uod Pater Br Filius non cognofeant qu« Dei unt? Ita cum dicit, *f4trt pntedit, 8t* non ponitur diAio exdufrva (quod eft magis) non poteft inferri : Igitur non procedit a Filio: *8c* multa alia exempla funt. Dicit Chrift» Patri fuo : *Hxt* **cl** *-rite eftree*, *▮ ngetfitiat tt*

. Numquid Filius Be Spiritus non eft verus Dem ? certe fic. Hec eft regula, quod propter unitatem fubftantic, quidquid dicitur de una periboa etiam cum diftioae excluliva. oportet quod non cxclufc videantur ali« perion«. nifi tit oppofitio relativa: ficutdicimus, quod Pater generat, hoc non poteft communicari Filio, quia folus generans Pater eft, *9e* Filius generatus. Modo aftiva fpiratio nullo modo repugnat Filio, quia Pater Br Fili»fime unum principium. Sic non fequitur, quod hsc fpiratio non communicetur Filio, ut text» decla-

dedant ; ctm dicit t Cm» «snreft ftra&Hu , A f*m «*T4» «4à 4 Tarer, Spirit·» etcricttù , m/ 4 Tarer t dixit fit ariocipium » cm di*it Spirite* veritatis · t A eu* dixit » awr- M· t nxprcfBt proccfiooem a Patre , «t etiam oftaaderet, & habere a Patre rites fanâi « Dicit, fw aasMam «abr - T·- riv, ficut fampnr coofuevit Patri refcsre obmm, qui* ornai* habet a Patn» et ibi: DatfriMm* «m» <d muer ut dicit ibi Auguftioa·. Si ergo io bis veebm, licet dicat doârinam oonioam, (ua iateUigitar, quanto magis per illa verba, fre. red* ?<Λη , iatelligctar procedere a Filw ce* no· dicat, Non procedit a Filé» ? Ad i quod dicebat de proprietate » nefcio obi ipfe invenerit ia fermooe Gregorii, quia femper fa- cit coafitqaeotiam qoaodocumque reperit, p—· tUit Tatn: ipfe inferi : Esgo non procedit a Filio. Quantum valeat ift* coofequentia› quilibet pâtre* poteft judicare : quinimo nullus nec Grccus, nec Latiaua aufus eft dicere, quod no· a Filio , A tamen Ephefinus femper Intnlit : E*go non a Filio . Cum beata* Gregorius tradit notitia* proprietatum , ita dicit in dido fenoonc peatecoftes : Omnia quccumque Pater habet , funt Filii : omnia quacumque Filii , Spiritus fandi funt , fi generatione* exceperis. Nooqc videtis quomodo bene ordinat has profrictates ? Si Spiritus non haberet ordinem ad ilium, poftquam dixit; Omnia qu· Patereft» hoc eft Filius; ftatim dixiffet: Omnia que Pa- 1er eft , hoc eft Spiritus tanquam accipiens a Patre, tc non a Filio . Modo quia abnornut hunc ordinem, pofuit ordine* conformem aliis doâoribus, A eo modo comparavit Spiritu* ad Filium; ut Filiam ad Patrem, fine ulla ambiguitate . Modo de proprietate nunquam dixit , quod effet ita proprium Spiritus fanâi , quod non procederet qin a Patre : imo apparet quod proprium eft Spiritus procedere a Patre A Filio , & hoc propriam proprie eft Spiritus fanâi, quod procedat a Patre tc Filio: fed illa proprietas qua eft in Patre te Filio refpedu Spiritus , qu· dicitur fpirxtio , vel virtus fpirutiva, illa non eft ita proprie proprium Patris, quin conveniat Filio : A fi bene ftaduHfet ** theologia , dixiflet fic , quod eft k differentia inter proprietates perfonales , tc proprietates perfouarum , qma proprietates perfonales funt, quibus cunftitunutur perfona ; noneft autem proprietas qua conftituatur Pater, visfpirativa ; tamen dicitur proprium largo modo, de hoc oportet ponere in divinis , quia omnes doâotcs dicunt, quod efle ab alio competit Filio A Spiritui fanoo , te nullo modo competit Patri. Ita dicimus, quod vis fpirativa competit Patri te Filio, A non Spiritui fanâo, A eft proprietas quadam. Introducit fecundo Ephefinus aliam audoritatem , ubi adducit , quod Spiritus dicrtaruDeo, juxta Paulum, tc quod nullo modo eft * Filio, cum dicit: 7^·/ «erepi- «U Spirit·», uan fa« tx xiexJ·, ftd fi ex De· . Et ad probandum hoc induxit auctoritatem Dionytii te Athanafii , quod Pater eft fons deitatis. Sed fi bene confideraflet intentionem audoritatis spodo li , inveniflet folationem '. Nam primo dfayt apoftolus , quod eft Spiritus Dei : tc volens hoc oftendere , dixit , quod ex Deo eft . Ita omnes dodores per hoc , quod dicitur Spiritus Filii, femper concludunt fecundum modum apoftoli, quod eft cx Filio* Certe non fequitur, quod non fit a Filio , per ra*

tionos jam didas, ncc fecundum Athanafium te Gregorium tenendo Patrem fontem deitatis, fequits* quod dicit Ephefinus. Ht quidem prima radix, nempe Pater, oon eft abulio» A eft principium, £m non producit Spiritum in quantam eft Pater , ftd ia quantum habet vim fpiretivam, te hanc communicat Fili· : tc fecundum hoc ita eft fooa Spiritus fanAi Filius, ficut Pater: nue fbnt duo tontes, fed unus, quin fboa fecundam quod eft fons Spiritus fanâi, communicatur Filio : tc hoc dicit Athanafius, quod Filias eft fons Spiritus , fed ideo dicitur prima rudi* Pater, quia hoc , quod Filius fit foos Spintas, habet a Patre . Poftea intravit materiam concilii Niconi , tc dicit , quod ibi Ftaât quidam epifeoous , qui refpondit cuidam pbimopho, quod Spiritus procudit a Patre, tc eft proprius Filii. Quid fequitur ax ifto f Concedimus, quod procedit e Patre, * eft proprius Filii : tc omnes doAoret concludunt , quod procedat * Filio , quia eft Spiritus Filii : te fi liroduxifiènt librum originalem , diflufius fuifct refpoafam. Quidquid fit in iuâo, ego relinquo , quia non vidi originalia . Legatis in Graco.

Amd. L«git in Grcco.

Pior. Deinde adducit auAoritatem Cyrilli io cuiftola qua incipit, « Exultent ; ad oftendeodum, quod non fit ex Filio, cum dicit, Meminimus dicentis : rr«a£re4' rsrminor , Ac. Poftea dicit, quod ilii patres, fcilicct Nicani, loqncbantitr de Spiritu lanâo qui ex Patre pro«edit , tc non eft alienus a Filio iecundum «nius effentm rationem . Ht per hoc volebat dicere , quod Cynllus intendebat hoc , quod effet folum unius effenti« cam Fi)io, A quod nullo modo effet ab eo. Sed patenter fupra ofteodi, quod ubicumque dicitur , Non eft alienus fecundum unius enantis rationem , femper lubdit, quod Filius eft principium Spiritus fanSi : te patet, qaia (ubdit duas auâoritates Pauli apoftoli 4 . Poftea adducit Ephefinus auâoritatem Bafilii dicentis , Spiritum accommodatum Filio fecundum naturam . De hac accommodatione non potui repenre · , quia idem eft dicere , effe accommodatum^, quod datum Filio, 3uia Pater producendo naturaliter Filium , deit ei ot ex eo procederet Spiritus fandus. Poftea adduert auaoritatem Bafilii contra Sabeliianos, ubi dicebat , Proprietatem familiaritétis Spiritus ad Patrem intclfigo, cum ait , £x Parrvprxtiit : proprietatem Spiritus ad Filium , cum audio, Si fit Spirit·» cltrijh X·» haiet, bit ■·· cfi *j»'I Hcc auâoritas de qua fecit feftutn , clariffimum eft fundamentum opinionis noftra . H*cenimeft proprietas una, perquam Filius eft fecundus a Patre ; A quoniam voluit intelligere proprietate* Spiritus ad Filium, feeundum quam onginatur , fundavit fe in ifto, in quo omnes fancti do&orcs fundant, quia dicitur Spiritus Chrifti. Ita dicunt omnes doâores veftri, ita quod hxc auâoritas facit pro nobis : A do illi gratias , quia ex ore fuo protulit veritatem hujus rei . Poftea introducit concilium Conftantinopcriitanum , dicens ibi diâum /, quod ex Patre procedit, A quod Gregorius fandus Theologus ibi fuit, A quod dixerunt procuffionem a Patre , A non a Filio: A non adducit aliquam probationem, A ea facilitate qua dixit, eadem facilitate contemnitur, quia non Valet confequentia * , ut probo- n multis aoâoritatibas . Adducit demum ter-

&M.ATI xxu. ______ Σ*'«**' , - ___. chJuhM •xMfccnt» *ηΓΓπXT n UmT,** •aiaqac 'a*, •aftvtn»·'

tium concilium , fc dicit, quod patres hujus A concilii poftquam fecerant dimnitioecm , nulli ulii licere aliam fidem proferre , fc dixerant etiam in fine * fymboli hoc modo t Si qui depreheufi fuerint aut epifeopi, ant clerici, aut laici eredeattfs, vel dicentes quz fcripta funt in expolitione quam protulit Cnarifius » presbyter de incarnatione filis Dei, « five (celerata fcpcr-Terfc Neftorii dogmata quss fubfeript» funt , fententi* hujus fanâ» fynodi fubjaceat. Modo ipfe fecit mirabilem iutclligenriam , 8c dixie » quod hie non fit mentio oik, de iis Qur ibi fieripta faut in fymbolo transformato de incarnatione Filii Dei, fc non fit mentio de illa particula 9U- erat *" co<^cm fymbolo, quzdicit* , quod Spiritus non eft Filius, neque a Filio effentiam B habens. Inde Intulit, quod propter hoc IIII pa-Ir«« non reprobavenit illam particulam. Si bene legillet cpiftolam illam , Cum falvator nofter , quam ego allegavi * , beue intellexiffet, quomodo illa particula fuit reprobata, hem fi intcllexiflct nonum capitulum de duodecim { , quod eft contra illam particulam, cum dixit: Si quis autem Chriftum , quafi cx aliena virtute glorificarum a Spiritu , fc ab ipfo accipere , polle operari contra immundos fpiritus, &adimplere in homines miracula , fc non magis proprium ejus Spiritum dicit , per quem operatus eft, anathema fit. Hoc dicebat Cyrillus contra illud fymboli Neftoriani , quod Spiritus fauâus non habebat eflentiam a Filio; quia di- C cebat , quod aliena virtute operabatur : & hoc Snitur in decimatertia blafphemia fc decimana , fc propter hoc fic apertiifime damnatur talis opinio . Et hoc declarat ipfemet Cyrillus in apologia contra Thcodorctum fc contra orientales, qui impugnabant fua capitula, fc in ipfamct fynodo Ephefina , ubi fuit diâum , ut declaret quomodo intelligebat , ita dixit s , in brevi exponens nonum caput : Homo taftus unigenitus Dei Filius permanfit fc Deus ; & fubdit : Omnia exiftens quz & Pater , porter folum Patrem efle , fc proprium habens Spiritum qui ex ipfo eft , & iubftantialitcr fibi innatus operabatur divina miracula . Dedaratque omnia quz Patris funt, in Filio elle, fc quod ha- D bet proprium Spiritum qui ex ipfo eft , fc fubftantialncr fibi innatus; fc fubdit : Qui autem dicunt illum tanquam unum hominem Spiritus operatione clanficatum, caque non ut divina fc propria, fed tanquam aliena utentem , ncc non quafi Spiritus gratia in coelum efle aflumptum , anathemati iubjaceant. Legatis.

«u. Kphef. !·*€■&· ♦pîτM·." • Sapra tu« cbÂrn cal-la». Cyrilli fcilicM . ia •Air ceac. Xykcf. par». C&afciU. eat fua» ia aadtm Cy. riihrpi*. * yîX jfrap. 1. tutu slarstioM.

And. Fuit leâa audoritas in Grzco.

Pxov. Modo quia hic pater Ephefinus allegavit , qnod fandus Cyrillus fecerat quamdam revocationem, allegans cpiftolam Thcodoreti : dico, quod magis debemus credereCyrillo, qui dicit, quod hoc illi opponebatur , in epiftola feribit ad Aeacium h in fine , ubi *hc aitt Si* qua vero epiftola a quibufdam circumferatur, E tanquam a me de iisquz Ephefi aâa funt, jam dolente fc pceniteatiam agente przfcripta , id quoque contemnatur; nam per gratiam falvalons noftri (ana mente fumus , neque ufu rationis excidimus. Et fic remanfit pura veritas r Cyrilli pront ipfe expofuerat, fc prout illa fanâa cecumenica fynodus * appsobiverat. Modo nil plus pridie produxit Ephefinus, & fic non habeo aliis fatisfacere , cx quo fatis aperte & manifefte cx teftimoniis feriptur* primo, deinde cx teftimoaiis tantorum patrum Latinorum fc Grzcorom

> H»a. «··s.u0eft p«n.*.<»?· 11· ftipruk ByWCpMv.

qui fuerunt eodem tempore, fc uno & eodem Spiritu illuminati ! 6c quod mirandum eft ia hoc negotio , quod illamet fundamenta que habuerunt doâorcs Latini , illamet patres Greet acceperant, ad probandum quod Spiritus effet * filio » ut a Patre , 8c quod fuat unum principium : alias poneretur diftinàio in natura inter Patrem 8c Filium, ut Ariani volebant. Et quia quantum Spiritus fandus conccflU , 8c ut ah hominibus qsalcs fumus , apertilfime declarata funt omnia , in quibus Ephclinus dubitabat, non rpftat aliud , nifi quod dixit Marcianus imperator in Cbalccdon,en(i concilio, ubi vifa fc declarata veritate per Leonem papam 8c totum concilium Chalccdoacnfe, quod eam fufecperat, ita dixit: * Extreme dementi* eft', in medio Be perfpicuo die commentitium lumen quaerere . Quifquis poft veritatem repertam aliquid ulterius difeutit, mendacium qmerit. Nobis videtur , quod hrc teftimonia rem claram faciant , 8e fi vellemus cum facibus diem clarificare > eflet ridiculofum . Ita videtur , ultra hanc tantam lucem fc tam clarum fenfum doâorum allegatorum , nil aliud fit quam mendacium qurrerc · Quidquid tamen fit , pro mea fatisfaâione fundus ofticio meo in hac refponfionç, fi quid reftat apud aliquem ex vobis, quod fit dubitativum , 8c velitis declarari , offero me fc omnes patres meos paratos ad fatisfaciendum de ea veritate quam tenemus.

'A ^W e" Cat isti u» sva«j«iatM >,

And. His expolitis, filentium maximum perceptum eft locutione finita: fuerat namque, loquente magiftro, ad ejus verba quifquc intentus. Deinde his verbis expolitis, metropolitanus Ruffiz hrc inquit.

R uss. Quoniam reverendus pater in his duabus congregationibus multa dixit fc diverfa , fc adiverfis patribus orientalibus Grucis fcLatinis, ac amplificando potius: namvcftra paternitas vere locuta eft in iis congregationibus per odo horas, & plus , cx quibus omnibus partim erant auâôriutos fandorum, que pro nonis faciebant , partim occidentalium communium : quoniam anima noftra accipit per fenfus , prefertim ea qur dicuntur, per auditum; ea autem qur prolixe dicuntur , adducunt fatietatem ad aures , quia infcfta eft auribus fatietas verborum , quia fenfus auditus Irditur , ncc poteft omnia tranfmittere ad animum, quz prolixe dicuntur . Propterea volumus , qua per veftram paternitatem dida font, ut in feriptis etiam detis nobis cas audoritates allegatas in iis libris qvi fuerunt Latinorum, ut partim nos poffimus conferre cum audoritatibus qur apud nos repeliuntur, partim ut legamus in iis libris, ut melius intelhgatnus. Poltca circa ifta omnia diligenter confiderabimus.

C a a p. < Non currit folus in ftadio , tan3uam velit currere fine difputante : imo delieraviflemus , ut Ephefinus principaliter adfuiffet, & nçfcimus qua de caufa abfuerit . Julium fuiflet, ficut Provincialia cum audivit , ita ipfo audiflet : & licet dominus Ephefinus non fuerit , fuerunt alii focii , & dominus Provincialia dixit fe paratum fatisfacere, fc rogavit imperatorem , ut venire faceret Ephcfinum . Quantum ad exhibitionem feripturarum , vcftri Icriptores fcripferunt, fc noftri : cum dominus Ephefinus dixit , Provincialis non diftulit refponfioncm propter habendas copias . Ita rogamns, ut reiponfio non differatur > fc fiferiptores non plene

recol-

AHho' **c©H«e«eee omaia que nolumus occnltarc, fed A polita refpondit vice oricataliua patrum hoc Ceuavse
OlUaTi dicere friper ted*, fumer contenti, ut noftri feri- modo. XXπ.
i*j> ptorcs 8c vcftri conveniant io S. Francifco, 8c portabitnus libros, Be faciemus fieri copiam de libris noftris: Be rogamus ut ipfi veniant, fc diejovis vos expedamus.

Oatiffii HfiatatMiai , sxUrraarr /*mm· p·*-*dfict, fnctffiaaii Sfiritai faaBi* λ *Tttrt* CT *fil» itfcrikitar ia eeiah. hteriat fatriartba Grartram ataritar . f.t taat fiat ftia» traBatat it atai· ttraiutii ty" ftrfitieaii* Miiwa, fuam A-*fifatariaaei fablica , iita aaa aatfliai ia tallatia*nri *divulaatar.*

·«.II. A N»R eat. His diffbluta eft diei illius conventio . Supervenerunt fefta paichalia , vifumque eft fando illo tempore difcipltnis folemnitatibufve vacandum . In odavis pafchalibps cum per Latinos ficret inftantia , ut ad propolita rclponderent , inftatum eft per Grrcos, ut media tradarentur concordix : ft hoc refponfionum defedu adum fit , cogitet qui intelligit. Coepit imperator lingulis quali diebus cum papa & certis aliis convenire , multaque adinvicem tradat* funt, que quia publice gefta non fuerunt , non aliter 7 rcfeienda duxi . Audio ab his qui interfuere , multa qurliiflc media , ut abique eorum robore componeretur condufio procedas Spiritus fandi, ut non viderentur a ventate abique colore alieni fuifle . Sic per C totum Aptihs fc Mair meniem decurfum eft . Spe igitur concludende rei diffidentibus Latinis patubus , fummus pontifex ut Latinorum honori confuicrct » ut eundis innotefeeret , Grzcorum caufa a veritatis cognitione difccifum , feparatim ab imperatore, metropofitas aliolvc Grzcorum paties convocavit ptirna Julii, patribufve Latinis Be Grzcis pnt(entibus , his verbis allocutus eft.

Pira. Venerabiles fratres , & dilc&i filii, to: animi corporiive anguftiis, terrz mariivep-r vellrum quemlibet laboribus iuperatis, ηοηωη-fuleratis lumptibus, pio veritatis indagine , dimifli civitate noftia Bononicnii , ad fcrraiicn-fc concilium pcrfonalitcr me contuli , nc quid D deficeret ; lolemnibufquc ibidem diiputationibus habitis , necelfitate luadente , tranialpinas ad has Tuiciz partes media hieme, ut [anitum hoc unionis opus complementum iuicipcrct , venimus, Ztatis., temnolis , mtempetici, ' viarum diferimini minime parcentes, hoc demum in loco de procclIione Spimus lindi gravibus pnfve diiputationibus auditis, miramur, quod res hxc concitilionem non capiat . Addudi eft ftatera de kripturi*fandis, ut jufto libramine, privatis fecliilis aftedibus , veritatem indagaremus , fc laiV.tis auctoritatibus auditis , nuila per vos orientales paties relpondcbantur ; ncc veritatem Sole clarius apparentem profitcmihi ? Oro per mifeiicordiam Dei noftri, ut veritatem ainplettanu- E ni, fc li faceredclifticis, ut cauta detis, quare hoc non intenditis factre . Requiio vos pizfentibus fc fpecialiter icquilitis notariis n»lh» , oflcicntcs nos, ut li qmd leiponiionum offertis, illas benigniliimc audne , & ctldera clarnllma per nos dare refponfa.

And. Aderant fpecialiter accerliti die illa protonotariorum plurimi , tantaque verbis iis Grzcorum altantium mentibus reverentia al'hata extitit , ut ad laciymas plurimos devotione ventile confpedum iit t Kufllxquc metro-

Ruts. Beatiffimc pater , audivimus qufanditas veftra protulit : cogitabimus , ut veritati locus fit, fc fanditati veftre refponfum dabimus .

Anor. De proximo irrepfit fama, quod plurimi ex Grzcorum' patribus , qui haétenus I nil exprefferant , ad imperatorem Grzcorum 8t patriarcham j accefferunt , afferentes . quod poftquam Deus veritatem eifdem 'patefecerat , illam fequi intendebant , & quoa patriarcha gratantiffime tfifdem hoc optafle proteflus eft . Erat namque pater venerabilis ad hanc fandam unionem fumme intentus . Dietim in publicum prodibant patrum fententic , ficque imperatore id pariter afferente , omnium orientalium confeniu (Ephelino quodam, quem difputantem adduximus, excepto) accerfitis Latinorum patribus in hanc cedulam pariter convenere .

Quoniam in hoc facro cecumenico concilio, omnipotentis Dei gratia, nos Latini Grzcique convenimus pro fanda unione inter nos affumenda , fc ftudiofe invicem curavimus, ut articulus ille dc proceffione Spiritus fandi magna cum diligentia & alTidua inquifitione difcuteretur ; prolatis vero tcftimoniis de divinis feripturis, plurimifqueaudoritatibus laneorum dodorum orientalium fc occidentalium , aliquibus quidem ex Patre fc Filio, quibuidam vero cx Patre per Filium procedere dicentibus Spiritum fandum , fc eamdem intelligentiam ipicicntibus omnibus fub vocabulis variis: Nos Gizci affirmavimus , hoc quod dicimus , Spiritum fandum cx Patre procedere, non hac mente diccie, ut excludamus Filium ; fed quoniam opinati fumus Latinos dicere Spiritum fandum cx Patre & Filio , tanquam a duobus principiis fc duabus ipirationibus , abftinuimus a dicendo, quod Spiritus fandus procedat ex Patre fc Filio. Nos autem Latini afferimus , quod id quod dicimus , Spiritum fandum ex Patre Filioque procedere, non hac mente dicimus, ut excludamus Patrem , ut non fit principium totius deitatis, Filii fcilicct ,& Spiritus fandi ; aut quod id quod Spiiitus fandus procedit a Filio , Filius a Patie non habeat ; live quod duo afletamus elle principia, live duas fpirationes, fed quod unum tuntum afferimus effe principium , unicatnque ipirationem Spiritus fandi , prout hadenus afferuimns.

IN nomine igitur fandz Trinitatis Patris fc Fiiu fc Spiritus fandi , in hac demum fanda ac Deo cara unione eodem fenfu , eadem anima ; eademque mente nos Latini fc Graeci conlcntimus fc concordamus , ut ab omnibus Chriftiims hzc fidei veritas credatur fc fuiciputur: fc ita profitemur, quod Spiritus fandus ex Patre & Filio ztcrnaliter eft , & cx utroque ztcrnalitcr tanquam ab uno principio , & unica fpiratione procedit. Declarantes , quod id quod fieri doâores fc patres dicunt , ex Patre per Filium procedere Spiritum fandum , ad hanc inteiligentiam tendit , ut per hoc lignificetur, Fiijum quoque efle fecundum Grzcos quidem caufam, fecundum Latinos vero principium fubfiftentiz Spiritus fandi , ficut & Patrem ; &

quoniam

/quoniam omnia qua Patris funt, Pater ipfe unigenito Filio luo gignendo dedit, prater cilc Patrem *i* hoc ipfam quod Spiritus fandus procedit cx Filio, ipie Vilius a Patre ztlraalitcr habet, quo etiam aternalitcr genitus eft- Lztatc funt silico omnium mentes, rem jam defperatam Ar naufragam ad falutarem veritatis portam dedudam, dc miraculo perveniffe prrdicantca. Et vere non hominis opus extitit, fed veritatis ipfrus. Anhelabat pater ille antiquas afpedu venerabilis, infirmitate gravatus, Conftantinopolitanus patriarcha, ut feflio fieret; fed aderant ex noftri* pluses, qui afferebant, *&* primatus papa, & confecrationis, & purgatorii dogmata elfe primitus profitenda per orientales patres, an equam ad ecclafiz Romana unionem accederent. Sicque hac difficultate flante, decima Junii poft Solis occafum dolor maximus «patriarcham invafit, quo demain emoâe deceffit: fed ante obitum cedulz pramifl'a proceflionis Spiritus fandi propria manu fubfcripiit, ac regula fanda matris ecclefia fc. humiliter fubmittens, interiit. Tot tantaque vif.x funt rotali* redudionis figna, quod tummus pontifex, facro Latinorum approbante coetu, ad ecclefia communionetn admiffum * injunxerit, magnoque cum prziatorum comitatu, altantibus fingulis reverendiflimis cardinalibus, Gracit eorum more facris indutis vcftibus funeralibus, decantantibus in ecclefia fanda Maria Novella, ubi palatium apoftolicum eft, fepultura conditus cjl, ubi & hi verfus tumulo adferipti font.

Ecclefia antifttl fxtrAm fMI «<QX«U Σ» t*
*Htt jecee «4f*mj relifitat 'Jefcph.*
Iit «am aptarem, mira infiemmAtnt Amare,
Unat at Earepa caltat CZ axa fidet.
TtAliem petii, foedat perçafimnt m«m« i
"JaaSa^ae Ramena eft ate dace Grata fidei.
T^ec mare; dccabai, xanc me Ftarentia fervat
Qaa anne cencilixm fierait aibe facram.
Félix, ^ai tente donarer manere vivent,
gai meterer voti campai CF tpfe mti.

*D*j*a de parjetarie, yaod etiam anÜoritatilat fenilerxm patfam eempralretar, Jefcribitar tn cédai*.*

μι. Mors hsec rem longius protulit, volentibus Latini* patribus dubia eunda difenti l ut* que purgatorii dodrinam reciperent, '° repetierunt eildcm cedulam quamdam Ferraria eildem dedudam, purgatorii normas continentem.

Lud. Quit erat tenor cedulr?

And. Continebat iandorum dida, quibus purgatorium elle probabatur. Ccdulz contincntia hac extitit.

Dtpntataram tedala it par^ainie.

Circa Purgatorii veritatem Romane ecclefie fidem exprimi poftulaftis, in his fcnptis breviter refpondianus, quod fi vere pœnitentes in caritate deccfteiint antequam dignis pernitenti* fructibus dc commiflis Tatisfecerint ironufljs, torum arunut poft mortem purgantur, ad pcena»htrjufmodi relevanda* profunt ei< fidchuin vivorrun fuft'ragia, mifiarum fcilicet facrificia, orationes, clccmofynr, &alia pietatis officia. Iliorum autem anime, quz poft facrura baptifma fufeeptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt; ille etiam que poft contradam peccati maculam, vel infuit manentes corporibus, vel ei idem caute, prout fuperius didam eft, funt purgate, in coelum mox recipiuntur. Illorum autem anitnx, qui in mortali aduali peccato, Vel cunvfolo originali decedunt, mox in infernum defeendunt, poenis tamen difparibus puniende: *&* nihilo minus in die judicii omnes homines ante tribunal Chrifti cum fuis corporibus comparcbunt, reddituri defadis propriis rationem.

Dies nt ibus autem illis nobis hoc non effe dogma orientalis ecclefia, & audire cupientibus, quibus audoritatibus faerx feripturz ac fandorum patrum, quave ratione hoc effet fundatum: nos deputati juxta dodrinam beati Petii, patati reddere rationem omni petenti dc ca qua in nobis eft fide, veftne poilulationi qux principaliter de purgatorio elle videtur, hac fatisfadioni* relponfionc pro nunc iatisfacicndum duximus: fi autem de reliqui* per nos modo didis rationem oopoiccritis, illis etiam, Spiritu fanâo nos ipftruentc, cum caritare fraterna fatisfaccic curabimus. Declaratur primo ex veteri tcftainento in libro Macchabxotum, ubi dicitur: *Sentia CF jalabrit eft eo^itatio pro defantin exorere, at a peccari/ folvantar.* Sed pro detundis qui funt in paradifo, non opus eft orare, quia nullo indigent; nec pro illis qui funt in inferno, quia a peccatis folvi aut purgari non poliunt. Sunt igitur Sliqui, qui poft hanc vitam mundanam a peccatis folvi aut purgari poflunt,. Declaratur per id quod in novo tcftamcnto (alvator inquit Marci tertio: Si quis blafphcmavcrit in Spiritum fanâutn, non remittetur ei ncc in hoc fzculo, neque in futuro. Et per apoftolum Paulum in prima cpiftola ad Corinthios capite 3. ubi traftat de aedificante fnpra fundamentum, quod eft Chriftus, aurum & argentum, lapides pretiofos, lignum, fçnum, ftipulamj *&* tunc fubdit: *Dui exim dumim dcclerebit, qaia ia une levela^itar i nninfcajaffae efxi fxale faeric, i^xii pratabit. Si cajat epat mnferit, ijxed Japeradifica* vir, mercedcm accipiet. Si cajat apat erjerit t detrimental* patierar; ipfe aatem falvai erit, fic tamea ^aefi per ifaem.* Hzc verba dc iene purgante in futura fzculo intelligi, fcipfa declarant. Nam verbum illud, *Jalvai erit, fit ramea jaefi pier i^aem,* de damnatis intelligi non poteft, quia falvi non erunt, led in zternum peribunt. Neque dc illis intelligitur, qui fine peccato decedunt › quû de his proxime dixerat, *Si eujat apat menferiti* qui autem fine peccaco moriuntur, nihil eft, propter quod cos igne purgari oporteat. Reftat, ut de aliis purgandis in alia vita., qui tamen falvabuntur intclhgatuc. Declaratur etiam confuctudine univcrfalis eccleliz, tam Latior quam Grzcz, que pro dcfunftis orat, & orare temper confuevit: cujus oratio profeâo inutiliseft, fi purgatorium poft mortem non ponatur: fruftra enim oraret pro his qai jam funt in gloria cceleftl, vel in inferno. AuAoritate a facrz Romane ecclcfix dofte *dc* uftruAc a beatis apoftolis Petro & Paulo,

„ M'e Cui isti »♦4»· Paulo, & ab aliis fandis pontificibus , qui innumerit fulfetunt miratulis , quoique tam Groci quamLatjni ut fandos venerantur: ipfa. ficTemper tenuit, fie Temper prxdicavic, etiam tempore unionis , Be continue ante prxfens exortum diflidiom. Declaratur hujus fidei noftrr veritas auâoritate fandorum patrum Grxcorum &r Latinowm, Be profertim illorum, quos tam Lstini 'Juam Grxci in univerfali concilio * necepernnt , cujus verba Tant hcc : Sequimur per omn'a fanâos patres & doâores ecclefix Athanafium, Hilarium , Bafilium , Grcgorium Nyffenun*· Ambrofium, Auguftinam, Theopbilum, Joannem Conftantinopolitanum , Cyrillum , <-«»«·». Proculum; Be TuCei pineus quae de reda fide Se condemnatione hcreticorum expofuerunt. E* aliquibus ipforum doâorum , Be quibufdam aliis pauca quidem brevitatis caufa referimus. In pnmis beatus Auguftmusrm humilia de igne purgatorio exponens verbKHra apoftoli ; F*«-dawraZN*· arm· a/iad *fefefi feetie*, ^aans *ii fefirtee efi·, jaei tft Chriflmjtf»}*, ita aitMulti funt qui leâionem iftam male intelligentes, falfa fecuritate fe decipiunt, dum credunt, quod etfi fuper fundamentum Chrifti crimina capitalia edificant , peccata ipfa per ignem tranfitoriurn poflint purgari , 8c ipfi poftea ad perpetuam gloriam pervenire . Intelleâus ifte , fratres cariffimi, corrigendus cft, quia ipfi fe feducunt, qui fic de talibus blandiuntur. Illo enim tranfitorio igtic , de quo dicit apoftolus ; *If[t aatras felvet trie; fit* rawra fua/s *fer ψH**; non capitalia , fed minuta peccata purgantur . Idem Auguftmus in vigefimoprimo fibro de civitate Det , finite dec1motertio ; Temporarias poenas alii in hae vita tantum , alii poft mortem, alii & nunc , Be tunc , verumtamen ante judicium illud feveriflimum noviffitnumque patiuntur. Et in vigefimo capite inquit : Non enim de quibufdam veraciter diceretur , quod noli eis remittetur neque in hoc fxculo , neque ' in fiituro, nifi edent , quibus etfi non in ifto, tamen remittetur in futuro. Idem Auguftinus *in* librq de cura pro mortuis gerenda : In Macchabxorum libris legimus oblatum pro mortuis facrificium: fed etfi nufquam in icripturis veteribus omnino legeretur, non parva eft univcrlx ecclefix , quae in hac confuetudine claret , auâontas, ubi in precibus facerdotum , qur domino Deo ad ejus altare funduntur, locum Tuum habet commendatio mortuorum . Idem Auguftinus in eodem libro : Non funt pretermittendc fupplicationes pro fpiritibus mortuorum , quas faciendas pro omnibus in Chriftiana &catnolica focietate defundis , etiam tacitis nominibus eorum Tub generali commemoratione lufcepit ecclefia : ut quibus ad ifta défunt parentes aut filii, aut quicumque cognati vel amici, ab una his exhibeantur pia matre communi I Idem Auguftinus in iibro dc poenitentia dicit : Purgandus eft igne purgatorio ille, qui m aliud fzculum diftuht fruâum convcrfionis : his autem ignis etfi rternus non fit, miro tamen modo eft gravis. Idem Auguftinus in quodam Termone de mortuis, qui incipit , Omnium Chriftianorum fpes : Itaque, inquit, orationibus cedefi· , lc facrificio falutari, & elecmofynis quas pro eorum fpiritibus erogantur , non eft dubitandum mortuos adjuvari , ut cum eis mifeticorditer agatur a domino. Hoc enim a patribus traditam univerfa obfervat ecclcfia , ut pro eis qui in corporis & (anguinis Chrifti communione

«(▇<▇«·1* l.iteran.i«b μΤ^ΧΪ* tibM< s. ÎΓ£«Τ£·i iit Coio- «ft*iu>*«dl·, ' coquito-* fauUtû. 1. c·*. j, AUt».

defunâi funt, eum ad ipfum facrificium locofuo *commemorantur*, orctuf . (Et infra ! Nontnim ambigendum eft ifta prodefle defunâis, qui ita vixerint ante mortem , ut poflint hrc ets effe utilia poft mortem. Sanâus quoque Ambrofius exponens verbum illud , *Irfe* asr»a» *ent felvtn:* per hoc enim dicit ilium (alvum futurum , led poenas ignis paflurum , ut per ignem purgatus ' fiat (alvus. Beatus Gregorius lummus pontifex in quarto libro dialogi fui plurima exempla ac revelationes adducit, probans elfe purgatorium , 8e inter alia inquit: Qualis hic quifque egreditur, talis in judicio prrfentatur ; fed tamen de quibufdam culpis effe ante judicium purgationis ignem, credendum eft, pro eo quod veritas dicit: *Q»i* fi* «a *Sfirittnte fex fitte fileffbceteiei Λ iirent* , arfar ia *bec fettle* , a/far ia *feter·* re*eitteter ei*. In qua fententia datur intelligi, quafdain culpas in futuro pofle relaxari. Quod enim de uno negatur, continenter intelleâu patet, quia dc quibufdam conceditur. Magnus etiam fanâus Bafilius in orationibus , que in vigilia pentecoftes genu flexo dici (olent, in una earum , cujus principium eft , Ætemaliter fluens, &c. fic pro mortuis orat : Exaudi nos deprecantes , & da requiem animabus fervorum tuorum prodormientium patrum noftrorum ac fratrum ,' ceterorumque cognatorum , omniumque in fide nobis conjundorum. In fequenti vero oratione, cujus principium illud eft , Domine omnipotens Deus pater mifericordic , fic ait : Exaudi nos humiles fupplicantes , & fupplices tuos deprecantes , Be da requiem animabus fervorum tuorum prodormientium in loco lucido , m loco viventi , in loco refeâionts , unde dolor , gemitus 8e maftitia longe depulfa funt , Bc ftatue Tpiritus eorum in tabernaculis juftorum pacis atque remiiConis . In exequiis vero mortuorum k lie vice defunâi falvatoretn alloquitur : Imafro ium tux ineffabilis glorix , quamvis feram tigmata peccatorum figmenti tui , domine miferere , Bc pietate tua me purga , patriamque defideratam largire , Bc iterum paradili *cunee* reftitue . Gregorius Nyflenus in dialogo · de coniolatione & ftatu animarum poft mortem, introducit loquentem Bc dicentem Macrinam fororem B. Bafilii Bc fuam , poft ipfius Bafilii mortem · Neque enim odio aur vindiâr ftudio dolores iufert Deus his qui male vivendo peccaverunt , (fir infra) Et quemadmodum immixtam auro materiam expurgantes per ignem , non folum quod adulterinum eft , igne liquefaciunt, fed purum quoque aurum neceflario una cum mixto liquatur , Be remanet quod purum eft , adulterino confumpto : ita cum vitiofitas purgatorio igne aflumitur , neceffe cft ut anima qu· cum vitiofitate eft unita , in igne fit, donec iniita omnis adulterina materia atque commixtio auferatur igne coniumpta. Idem Gregorius in libro, quem de his qui dormiunt , fcripfit , fic inquit: ·· Donec igitur poteftas manet in satura , ut evitetur malum , hoc adinvenit divina fapientia confilium , ut hominem (meret in his qux vellet , ut guftatis que concupierat malis , expertufque ex quibus commutaflct , (ponte ad priorem beatitudinem ac defideranter accurreret, vitiofutn atque omne irrationabile veluti grave pondus excutiens , five in vita proknti (umma intentione ac fapientia expurgatus , five poft hujus vit· per ignis purgatoiii expiationem . Hujus etiam purgatorii , de quo nunc nobis eft Termo, tcftis cft etiam beatus Dionylius in capite

ç-OIX4Tie XXII. ».c·' <»n~ k Habfatwt ia Uthoi. iarreAion, . vitra aiUiS

o

C atATio P'te 7" hiérarchie , ubi de oratio- A
XXП. P ne loquens , quarts hierarcha fuper co qui dor-
mit , facit , ita dicit t Poftea procedent divi-uui hierarcha orationem fanâam facit fuper coqui dormit. (& infra) Oratione quidem precatur hierarcha divinam bonitatem, ut dimittat ei qui dormit, omnia qua per humanam fragilitatem peccavit , Sc deducat ipfum in lucem Se regionem viventium, in fmus Abraha, Ifaac Sc Jacob, unde aufugit dolor, triftitia (cgemitus, Accedat & fanâus Epiphanius. Contra "Arium blafphemantcm · , acintçr cetera dicentem, non
• A4rtrfui proaefle defundis viventium preces , ita inquit: Denique qtiod defunâorum recitamus nomina , quid eo utilius potuit fieri , quid eo opportunius Se mirabilius , quam fi credamus, B qui hic ftamus, eos qui hinc defunâi funt, vivere , neque eorum inteniiTç fubftantiam , fed elfe cos Sc apud dominum vivere, ut religiofum dogma pradicetur, quo qui pro fratribus precantur, bene de illis fperare conftat, quafi peregre profeâis. Nam &juftorum memoriam facimus, St peccatorum : peccatorum quidem , ut iis a domino tnifericordiam imploremus . Confonat f>r«diftis Damafcenus in quodam fermone de uffiragiis mortuorum dicens : Myfteriorum confcii difcipuli falvaftorts Se facri apoftoli, intremendis Bc vivificis myfteriis memoriam fieri eorum qui fideliter dormierunt, (anxerunt. Quem refert beatus Thomas in 4. (entent, diftinâ. 45.
b Qaxrt. a I m primo art. feptimo declaratur przfata ve- C ritas ratione divine juftitie, que nihil inordinate fadum impunitum relinquit, Se que juxta menfuram delifti, ut inquit feriptura , * conftituit plagarum modum. Cum ergo pro quolibèt peccato nomo certam mereatur poenam , fi hanc in ifto (srculo non folvit, exigit divina juftiti* ordo, ut in futuro fatisfaciat, alioquin impunitus remaneret : fed fi quis contritus accedat, hujufmodi panam non fatisfaciet in inferno , juxta
J <k«*· <'· S,c · 4oâo- rib·· pilCnl hic illud : Percarar *ia ^aataat^at hera ia^ernaarit> vita vivet,* CZ *aaa marietar:* quod dc vita aternali intelligere oporret. In calo autem panam peccatorum non folvet , quia repugnat mundi-tia calefti: domus enim eft gaudii , nonluâus.
«rem ÎHI* Reftat igitur , ut prater paiadifum Sc infernum D aliquis alius affignetur locus, in quo hujufmodi exerceatur purgatio : qua faâa cum definit cfTc
at- lat .. pollutus Sc inquinatus , mundufque efficiatur, ad Deum videndum Sc (ruendum confeftim evolat.

And. Hzc fuere qua de purgatorio prodita funt, diebus certis adtnviccm dilcufla, &*Grzci cum Latinis patribus in hanc ccdulam convenere .

SI vere pcenitentei in Dei caritate deceflerint, antequam dignis panitentie frudibus dc commiffis fatisfcccrinr & dc omillis, eorum animas panis purgatoriis poll mortem purgari, & E ad panas hujufmodi relevandas prodelle eis fidelium vivorum fufiragia , milTarum fcilicet facrificia , orationes 8r eleemofynas, & alia pietatis officia , que a fidelibus fieri eonfueverunt, fecundum ecclefia inftituta ; illorumque animai, qui poft facrum baptifma fufeeptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam qua poft contradam peccati maculam , vel in luis corporibus, vel eildem exute, prout fupenus diâum eft, funt purgata , in ccelum mox recipi, & intueri dare ipium Deum trinum St unum, ficuti eft , licit >liu< alio perfe-* âius t Illorum autem animai , qui in mortali Ch«IÇTI · aâuali peccato , vei folo *otigin^li* decedunt t '4M- mox in infernum defeenderc j panis tamen di-(paribus puniendas.

. Dtfcrihitar /« cedalit , licitam faiffe additieaem , Filieaae j Cr *carfat Chrifti five ia acjatt , five i» fieFatcatate faae triticee veraciter caafici . lient fatamam foatificem efle retint tccltfitt ca~ far, W dt ardine fatriartharam .*

And, rj t quia circa primatum ic confecratio- Jy
Г- nem fanâiftîmi corporis domini noftri Jcfu Chrifti fupererant dubia ; Sc quia qustftio, an licuerit Romane ecclcfir addere fymbolo, in fufpenfo remaniera:, Latini patres cedulas has Grzcis exhibuere . Prima hujus continentia fuerat.

Diffinimus infupei , explanationem verborum illorum, Filioque, veritatis declarande gratia , imminente tunc temporis neccilitatc, licite Sc rationabiliter fymbolo faille appofitam. Alia vero hoc modo erat.

Item in azymo, five fermentato pane triticeo corpus domini veraciter confici ·, facerdotes quoque in altero ipfum domini corpus conficere debere , juxta fu* Latine vel orientalis ccclelirconfuctudinem.

Irem diffinimus, fandam apoftolicam fedem, Sc Romanum pontificem (uccelforem efle beati Petri verticis apoftolorum , & verum Chrifti vicarium, Sc totius ccclcfi* caput , & omnium Chnftianorum patrem & dodorem exiftere , Sc in univerfum orbem tenere primatum , Sc ipfi in beato Petro pafccndi , regendi & gubernandi univerfalem ecclefiam a domino noftro Jefu Chrifto plenam poteftatem traditam elfe , quemadmodum etiam in gellis acumenicomm concilioium, Sc in (acris canonibus continetur ,

Renovando infuper etiam ordinem traditum a canonibus ceterorum venerabilium patriarcharum f, ut patriarcha Conftantinopo- , Het litanus fecundus fit poft fummum papam Ro- '1>« «mai* manum ; tertius vero Alexandrinus , quar- £ tus vero Antiochenus , Sc quintus Hierololy- x<aim mitanus , (alvis videlicet privilegiis & juribus r"' eorum.

Quibus exhibitis , quia Grzci nondum aliqua fuper his ultimis conclufionibus a noftris fenferaut , petiere , ut aliqua fuper his audirent 1 deputataque extitit dies , qao dic fummo pontifice , imperatore Graecorum , ceterifque orientalis occidentalifve ccclcfi* patribus przfentibus , deputati fuere duo , qui fuper his Romana ecclefia prreepta brevi fermone différèrent, Provincialis videlicet, Sc dominus de Turrecrcmata , ambo pradicatores fratres.

Andn1as. Venit Provincialis , & dominus de Turrecrcmata > Sc incepit Provincialis hoc modo.

Paov. De mandato fanâitatis veftrz, pater beatiffime , Sc bencdiâione, quia jubet fanâitas veftra circa materiam articuli primatus ut dicam aliqua propter terminos Sc verba propofita in cedula noftra , ut veritas domino imperatori pateat, Sc alii patresecclefi* orientalis manifefte intelligent, quod omnia illa verbafunt bene

Â m CNlirri i4j>. ^■nd*t* ia fàoâis dodoribu» ab eccle- ^a approbatis ▮ fecundam ordinem illorum verborum , brevibus pertranfibo . Sic in fine ceduls dicebatur : Item fimiliter diffinimus fandam fedem apoftolicam , Se Romanum pontificem fucceflbrem Petri. Ifta eft prima conditio qur attribuitur Romano pontifici , quia eft. fucceflor Petri : Se quod fibi fisccedat eadem audoricate & poteftate , fic oftendimus . Nam in 'feptima fynodo oecumenica , 5rout recitatur in fecunda adiorte illius fyno- i t fanâiifimus '* Hadrianus papa feribena rAwaîa 4£roUia, Conftamino Se *Irene* , Sc toti concilio^, m ea decretali epiftola , ubi inducit plures au- d< Boritates pro veneratione imaginum, inter 4mX. '' "cetera de beato Petro fic ait : Nam" ipfe princeps apoftolorum beatus Petrus , qui primitus apollohc® fedi prefedit , fui apoftolatus principatum , ac paftoralis cure , fucccfforibus fuis qui in fua fanâiflima fede perenniter feifnri funt , dereliquit , quibus aufioritatis poteftatem , quemadmodum a falvatore noftro domino Deo ei concccffa eft , ipfe quoque contulit , ac tradidit divino juffu iuccclforibux fuis . Ex quibut veibis evident illime confiat Romanum pontificem in eadem poteftate Petro fuccedere , quam 8c Petrus a ialvatore noftro habuit : & quia multe aliene auâoritates circa hoc, polleat adduci , & in probandis reliquis particulis adducentur , venio ad aliam partem . Sequitur in cedula , Et vicaiium Jefu Chrifti . Hec particula in fc non habet difficultatem , quia clarum eft , quod, ille dicitur vicarius , qui fuper aliqua recipit vices ejus". Quod Petrus remanferit vice Chrifti in terris , patet ex evangeliis . Nam Chriftus fundavit ecclefiam fuper Petrum , que fuper fe fundata erat , eique contulit claves univcrfaliter Se generali- it< ter , cum dixit : F«L *data tla-vtt ret»i carit- r»m :* neminem excepit de toto Mundo ▮ Ex quo fequiiur , quod ipfc poteft omnes ligare , & a nemine ligari . Cum ergo vices Chrifti habeat in terris , fequitur quod eft vicarius : Se cum Romanus pontifex fiiccedat in eadem poteftate , ut probatum eft , fequitur quod eft vicarius Chrifti . Ideo dicunt fandi dodores , quod Chriftus Petrum principem apoftolorum conftituit , ut ecclefia ipfa unum principalem Chrifti haberet vicarium, ad quem univerfa membra recurrerent , fi forte inter fe diffentirenc . Quod fi diverla capita eflent, unitati* vinculum rumperetur . Sequitur in cedula , totius ecclefi® caput , omnium Chriftianorum patrem Sc magiftrum exiftere . Quod fit caput , ita oftenditur , Sc X. Aβ. a. primo ex ipfa vil. fynodo , ubi dicitur in epiftola Hadriani ad ipfum Tarafium , quod ipfe omnium ecclefiarum caput exiftit . Et probatur ex quarta fynodo Chakedonenfi in prin- e *ji*.-., p». cipjo fynodi , cum Pafcbafius * Se Lucentius aperirent mandatam eorum , dixerunt : Leo epifeopus omnium ecclefiarum . Item in epiftola orbiculari , quam totum concilium Chalcedonenfe mifit ad papam Leonem , in qua petebant confirmationem eorum qu® fada fuerant in concilio Chakedonenfi , inter cetera de beato Leone ita 4 dicunt : Dominicam agnitio- Cbalced. nem , quam nobi* dominus falvator contulit ad falutem , ut catenam auream venientem ufquc ad nos confervafti , vocis beati Petri omnibus interpres eonftitutus , quibus tu ut caput metn-

A bria prepofitusprocraa, per eoa quittum continebant vicem « rcâum ** confilium demonftrans. xxu. Item circa finem ipfia» eoiftol® ita "dicunt : Rogamur igitur * Se tui* decretu honora noftrum judicium , Se ut nos^confenfum bonam capiti contalroicu * ita Sc caput fil iis, quod decet, adimSleat. Multe funtali® anâoritate* dr plura teimonia faoâosuaa , quibiu hoc idem probari poteft : fed brevitatis caufa * cum base probatio concludat , ad alia venio : ex qua auaoritate etiam probatum confiai manifitfte › Otsod aniverfa!u ecclefia quomodocumque coofiacrctar, five fit congregata, vel non , nabet rationem membrorum rclpetftu Romani pontificis , flr iemper -Romanus pontifex proponitur ut caput membris.

B Quod fit omnium Chriftianorum pater , patet ex Calcedonenfi concilio. Nam circa finem quinti altus, cum debebat diffinitio concludi , cum mtgRificcntiffimi judices inftarent pro parte Marcianj imperatoris , ut additio * fieret fecundum leotentiam Leonis pap® K omnes cpiicopi fynodi r.» <*. <· clamarunt , acceptare quod dixerant judices 1, dr qv*d juxta omnium noftrum patris Leoni* t.Ap*z*ki- fehtentiam terminatam hoc tenemus , & credimus › quod patris omnium Leonis eonfeflio ha- >,·· bet. Et fic habetur, quod fi erat pacer omnium exiftentium in Chakedonenfi concilio , quod âtii·"· 're- fit pater omnium, .quia ibidem omnes Chrifti*- ni reprofentabantur. Sequitur in ccdula, Atque eidem* . (Le«ai«.

C And. Interpofuit cardinalis fandi Angeli, quod Chryfoftomus fuper Joannem vigefimo- probetioa» nono capite , fuper verbo , iryuerv «te , dicit fic: St aurem quia dicat, quomodo Jacobus accepit folus Hierofolymam , dicam quod iftum Petrum orbis ordinavit dodorem . Et in epi- pr-- ftola Agathoni* fynodica recitata in fexto con- Utj***m cilio * dicitur , quod procepeo Dei habet papa imbuere & inftruere populum Chriftianum : Se in eadem audoricate Joannia Chryfoftomi fequitur , quod magna prodixit dominus , 8r »i<c. orbem Petro commifit , & martyrium prodi- * Aβ.4 xit.

Prov. Quod ipfe fit dodor totius fidei Chriftianc, offenditur ex epiftola beatillimi A-

D thanafii fynodica , quam fcriplit beat illimo Felici pap» , dicens fic inter cetera : Tu profanarum h®refuus atque omnium imperitorum depolitor , ut princeps Sc dodor Sc caput omnis orthodox® dodrme Sc immaculatz fidei exiftis. Cum omnes Chriftiani in fide conveniant &r convenire debeant, ipfe ponitur dodor imtnacularo lidci propter privilegium conceffum Petro · Sequitur in ccdula: Atque ipfi in beato Petro principe apoftolorum .

Caro. Omififti*, in orbemque omnem tenere primatum .

Ptov. Verum eft, Se hoc oftenditur. Nam in epiftola Hadriani ad Tarafium patriarcham Conftantinopdlitanum inter cetera , ut pacet in

E feptinro fynodi aétione fecunda, fic dicitur: Sedes beati Petri in omnem terrarum orbem primatum tenens refulget, 8e caput omnium ecclefiarum Chrifti exiftit . Item fandus Anacletus pafa ordinatus presbyter a fando Petro, in tertia ua decretali epiftola , quam omuibus epifeopis fcripfit , inter cetera fic dicit : Sacro fanda Romana ecclefia non abapoftoli*, fed ab ipfo domino falvatore noftro primarum obtinuit, ficat ipfcPe-

Ex quo patet , quod ledca retri fle Romana ecclefia dicitur habere primatum ratione Petri* quia

CtU/i,lo XXII. qui* per hoc quod dixit · *Tait Petrat,* fire, otn- A ms poteftas derivatur tu (edem apoftolicam per fucceffionem Cedentium in ea · Hoc idem fanôt«» folim papa fcribens omnibus orientalibus teM^Lc··· epiicopis › ita rater cetera dicit · : Dudum a ci. oı», ùoâis apoltolit iaceefToribufque eorum in an- •«r. ;TÛ- *'3®** decretis ftatutum eft , 8e fanéta apoftoho', ,-.- lica ecclcfia tenet *(8e* loquitur de ivnodo NiceB> »'eum î^e *ue**c iecundus a Silveftro k >re«Xc? P·P·) non Meberi concilia celebrari abique * C»|«» tc} fententia Romani pontificis , neque eprfcopos Coït* damnari, quoniam fanâarn Romanam eccleJiam *ffot.* Nic. omnium ecdefiarom primatum habere value- *»tefk»»l,e* ruot» ut dominos ait ; unde omnibus ccclefii* vie-*· ·◇· prxlata eft. Multe alix lunt auâofttates, fed ▷nfn*c**7 ClU^* brevitatis hx fufficiant. Sequitur in ce- B N.c.gl duja (atque eidem iedi , 8e Romano pontifici <n beaio principe apoftolorum , paicendi › regendi & gobernandi univerfaletn ecclefiam, plenariam traditam eife poieftateth .) Et quia primus punftus eft , pafcendi , hoc probatur verbis evangelii ita clare , ut non egeat probatione. Nam cum adus pafcendi fit aftus pa- 7·«·.··. Roris, cum Petro fuit didam, Ta/cr ew/«srar, absolute fadus eft paftor omn'um ovium ; 8t non diftinguens has oves & alias , intelligitur univerfas ei effe comtnitfas. Cum ergo 8e *poftoli fint oves Chrifti, nullus eft , qui infignitus nomine Chriftiano poffit dicere, quod non fit conftitutus fub perlatura Romani pontificis: & u: fequamur formain , volo probare duobus C teft|m°n>,s · Beatus Hadrianus in epiftola* ad Tarafium fic ait : Unde 8e idem beatus Petrus voce domini pafcens ecclefiam , nil dilfolutum reliquit , fed tenuit femper *tc* retinet im**.·»· prineipatum . Cum dicat , Nil diflolutom * i.bw·· **· reliquit , fequitur , quod fub ejus cura omnes includere voluit . Item in festa fynodo in e- lvb rfM c«. piftola Agathonis papx, quam Conftantinopo- t. inciMfii. e Se*t: Iy- |lin deftinavit · , in qua tomum fidei fcrjplit yudui.n*. contra errorem eorum, qui dicebant unjm voluntatem *te* operationem in Chrifto, in ea po- T^berioAa- n'1 multa difta fandorum · qua? extenfis mani- •uib, i·6- bus a tota iynodo cum multa veneratione fu- i,.Λ»i. " icePta cl^ › inter cetera fic dicit t Adnitedte prrfidio beati Petri apollali , qui fpirituales D oves ecdefir ab ipfo redemptore omnium <-terna dilpofitione pafeendat fulcepit, turc apoftohea ejus ecclefia nunquam ad aliquam erroris partem deviavit , cujus auAoritatis fanctionem , utpote apoftolorum omnium principis, femper catholica Chrifti ecclcfia * & omnes univerlales fynodi amples» funt, omnefque venerabiles patres apoftolicam eius dodrinam amplexi: (*te* infra.) Hrc eft Ipiritualis mater veftn imperii apoftolica ecclefia , qux per . Dei omnipotentis gratiam a tramite apoftolica ventatis nunquam errabunda fuccubuit, fed ut a principio Chriftian» fidei percepit ah apoftolorum Chrifti principibus , illibata fine tenus manet , fecundum ipfius falvatoris pollici- E lationem , quam fuorutn apoftolorum principi in factis evangeliis fatius eft , dicens : *'Petre,* *Loe.ti.* Tetre, *eece fataaat expetivit vti, ar erikroret fifrittcaai : rjo aerea» rtgavi frt te , at ae* elefitiat fijei taa ; <7" ta eeaverfat eaafiraia featret tear .* Confideret tua clcmenria, quod ipfe dominas, cujus fides eft, qui fidem Petri non defeâuram promifit , confirmare eam fratres fuos admonuit : quod apoftolicos pontifices mcc exiguitatis prrde^eflbres confidenter feciiTe femp»r , cunâis eft cogaitutn · Et in hac auftoritate tria manifefte afterubtur . Primo , quod A n "u o pafecte omnes oves fit commiffum Petro *te* fuc- CnaiSTi Citioribus fuis. Secando , quod fedes apoftoli- 14p. ca nunquam in aliqua erroris parte depretia eft, fed femper tnanfit immaculata infide. Tertio, quod tanta eft ejus airfiontaS , quod univerfalis ecclefia *& univerfc fynodi femper* fideliter fecutz funt, Ar patres catholici femper fofcepcrunt ejus apoftolicam doftrinam , 8e quod illa verba (ot non deficiat fides tua) intelligUQtur dc fede apoftolica , 8e quod fit immunis ab haerefi , atque confirmationem omnium fratrum titubantium in fide ad ipfam fedem *Bt* Romanum pontificem pertinere. Sequitur in particula , pafcendi · *4 convocandi . Quod «âus hic fpeâet ad Romanum pontificem , probatur etiam ex illa epiftola orbiculari , quam patres Chalcedonenfis * concilii fcripferunt ad Leo- *f r*»«a. «». nem papam, in qua fic dicunt, loquentes de Diofcoro 8c de malis per eum faâis : Super hrc wT' omnia , & furorem fuum contra eum qui cufto- 'er"* '·&· diam vinee fufeepit, dicimus de fanâitate ve- aH>r' ftra, excommunicationem excogitavit, qui corpus ecclefia: adunare feftinavit . Si ergo Leo, qui erat fuccetior Petri , habebat adunare corpus ecclefia:, ergo convenienter ponitur convocandi . Sequitur verbum, regendi. Ifta particula fatis confiât ex diâis , qaia fi eft princeps, fi eft caput, fi eft rerior , *ergo* habet regere , qaia ad paftorem fpedat regere oves . Et brevitatis caufa unum teftimonium deduco Anaçleti papai , qui f in epiftola fic dicit : apoftolica fedes caput ecclefix , ut prefatam eft, a dotaino *te* non ab alio inftitut* : 8e fient catdine oftium regitor , fic hujus fanâs fedis apoftolicc auâoritstc omnes ecclclix , domino difponente , reguntur . Et Leo papa io fermone lue confecrationis h fic dicit de hoc hS<m.4* regimine '. De toto Mundo unus Petrus eligitur , qui 8c univerfarum gentium vocationi , & omnibus apoftolis, cunâlfque ecclefic patribus prxponatur , ut quamvis in Chrifti ecclefia inulti facerdotcs fint , multique paftores , omnes tamen Petrus regat , quos principaliter regit Chriftus . Magnam 8c mirabile, dileftiffimi, huic viro confortium potenti· fo« tribuit divina dignatio , *te* fi quid cum eo commune ceteris voluit çlfc principibus , nunquam nifi per ipfum dedit , quidquid aliis non negavit. Sequitur particula, gubernandi. Quod hoc fpeCtet ad Romanum pontificem , probo teftimomo Leonis in alio fermone · ubi fic dicit : ·*««»··· Soliditas illius fidei, que in apoftolorum principe eft laudata, perpetua eft : *te ficut* permanet quod in Chrifto Petrus credidit , ita manet quod in Petro Chriftus inftituit. Et infra. Manet ergo difpofitio veritatis , & beatus Petrus in accepta fortitudine perfeverans , fufeepta ecclefix gubernacula non reliquit. Et fic accepto gubernaculo per Petrum , *te* Romano pontifici ejus luccetibri aâus gubernationis vcri(lime competit. Sequitur (plenam poteftatem traditam) quod hoc fit, apparet verbo falvato. ris Matth. 16. quoad omnes cafas indefinite *te* univçrfaliter, cum dixit : *Tihi Jaire tlaaei* i tr *qaajcaaeqaf hgaveru .* Quod etiaor fit plena quoad territoria *te* omnia fuppofita , apparet ex illo: *Pafte avet aeeat,* E« quo nullam fup-Jw·. »i. Sofitum excipitur , *te* ano tcilimonio deduco . lam beatifumus Leo in fermone allegato itafequiturk .Sic enim pre ceteris Petrus ordinatus eft, k$crm.s. ut dum petra dicitur , dum fundamentum pro-

nencia-

A· no Casuri i4j». '>"ociarur^ dnm regni coelorum janitor conftitui- tut, dam ligandorum iolvendorumnue arbiter, manfura etiam in coelis judiciorum inorum de- ' . fuoAionc praeficitur , qualis ipfi cum Chrifto eflet locictas per ipfa appellationum ejus myfteria nofceremus, qui nunc plenius 8c potentius ea qa- fibi commifla funt, peragit, & omnes partes officiorum atque curarum'in ipfo, per quem eft glorificatus, exequatur. Si quid ergo a nobis reae agitur rc&equc difeemitur, illius eft operum atque meritorum , cujas in fede fua vivit pote-, ftas, tc excellit autorités. Si ergo in fedeapoftolica fedet poteftas, apparet quod eft fuper omnes ccclcfiat. Et hoc fumciant quoad declarationem verborum.

Caxd. Ledis eniftolisHadriani, legati fcdis B apoftolic· in fynodo * dixerant: Dicat fyttodus, • ScUfcmm fi admittit epiftola* patris fenioris Romani poati&cis. Refponderunt: Sequimur, 8c admittimus iiteras . Deinde nominati jp. epifeopi, qm in fynodocrant, approbant didasepiftolas Hadria- «a "i pape, que non fuerunt folum Hadriani, fed «cyMdcpi- fynodi orientalium, quoniam In Illis eft dlf- driu· hi* hnitio univerfalis concilii : & ita de epiftolis « a&uIkZ Agathonis, que fuerunt approbate in fexta fy- £.;Xnodo.

«M.ηι,Ι,Γ,Τ PArA. Dicatis.

yff*^**** Ano. Incepit dominus de Turrecremata » foera·, ,,n qui fecundus erat difpofitns ad loquendum , £ hoc modo.

hsataJiAtw.

J»a»»ee dt Turrecremata demtufirat ctujfcl euebariftia facraumtcu , five i»* axjas·, *five ia fertneatate* j *affirmaui veritu effe , Clarifia* démina* cenfetraffe iα aaf*o . Ite* verbit falveterit ranfuam formα t aliitfieri traufubftantiatienem.*

Tunici. Tassa 8c ordinatione fan&itatis veftrr , parer beatiflime, dicam aliqua cum benedictione fanâitatis velirx. De duabus particulis locuturus , que refpiciunt facramentum facratiffim* eucbariltir, r>auciflimis agam , quia omnia que didurus fum, D ta pato clariffima omnibus catholicis Chrifti*nis , ut non expediat abundare fermone . Prima particula eft , quod in azymo conficitur (aeramentum, 8c in fermentato. In euchariftia duo funt confideranda . Primum eft materia , fecundum eft forma confecrationis : & de iftis duobus duc funt particule fituatx in prefenti cedula . Prima particula rcfpicit materiam , cutn dicit in azymo pane, live in fermentato . In hac particula duo funt confideranda . Primum id quod eft neceflarium . Secundum quod eft conveniens , five rationabile ; quoniam eft neccflarium in materia hujus (aeramenti, quod panis fit de frumento. Quod autem fit azymus vel fermentatus , non eft de neccflitate fa- £ cramenti , fed in utroque poteft confccrari : & ideo dicitur in cedula , five in azymo , five in fermentato . Ideo beatus Gregorius loquitur in regefto, quod Romana ecclelia eftert azymos , quia corpus fumplit puriflimum cx virgine : aliqu· autem ecclefie offerant fermentatum, quia verbum carne indutum ficut fermentum unitur farine. Et circa primam confiderandum , quod de neceflitate facramenti non eft , quod fit in azymo , vel in fermentato . Secundo confideranda eft convenientia , five rationa-

A bilitua : & fecundum hoc dicimus , quod majori convenientia , five· rationabilitate conficitur in azymo , quam in fermentato : 8c ideo hanc confuetudinem tenuit 8r obfervavit fanda Romana ecclelia. Hec convenientia colligitur ex tribus. Primo ex iuftitutione vel ptsqica Chrifti , quia Chriftus legitur in azymo confecifl'e: *quod cx* quatuor oftendam . Ifta quatuor font quatuor audoritates facri evangelii. Primaeft, quam habet Matthsus *16.* capite , ubi dicitur. £βἶΣ*τἶ· χχπ. *die actefferwu diftipnli ad "Jeju* dictatet : Ubi* 0/1 yaremaz *eibi pafeba i* Sed in die azymorum non fiybat fermentum in domibus Hebraeorum. Ita habet lea Exodi 11. capite, ubi dicitur , quod in die azymorum non lit fermentum in domibus . Secunda auâorita* eft Marci evangelift* capite 14. ubi dicitur fic: TPriea aarrs» *dit atj*eru* , enn "Jadei pafeba i**elabe»t* , d>«M«r *difcipali* ad *Jefu* : Ubi vit paremut tibi,* *r *mandneei paftba ?* Ex hac infertur prout ex prima. Tertia aaCtoritas eft Lues 11· ubi pariter loquitur: *Peuiraure* dm axj*er»m , ia fise ntnfft erat ectidi ftjitht :* CT **ifit duel , ftilictt Tetra* V Jeauaem , dicem : £«»-eei parete ,* ar auadacrauM · Sed dies in qua erat neceile occidi pafcha, erat luna 14. in 3ua cum azymis panibus agnus eiat manduemus. Ergo tnantfefte fequitur , quod Chtiftu* in fua cccna pane azymo ulus eft , 8c in eodem confecit quem comedit Ergo lequitur , quod C in pane azymo confecit hoc fanâiflîmum facramentum · Quarta auâoritas eft Matthai 5. *fed adimplere.* Sed lex fingulariilima veteris legis fuit, quod agnus pafchalis comederetur cum pane azymo, ut clare apparet capite xz. libri Exodi. Ergo fequitur, quod Chriftus qui legem implevit ufque ad mortem, in azymis confecerit . Nec dicendum , nec a quocumque fideli credendum, quod beatus evangclifta Joannes fit *t contrarius tribus evangeliftis, abiit hoc ab omni corde Chrifttano, quod in facra feriptura ponatur fallum : 8c inconvenientiffimum eflet dicere, quod difcipuli Chrifti, quibas ait i *vet efiu ytl leeui*iui , fed Sfiritui fanSat <fui le^aitar i» vebit* , inveniantur Melie. 10. D contraria dixifle in materia falvatoris. Eft ergo dicendum, quod in eodem fenfu & fententia evangelifte loquuntur, & folum ad aliquam vocis differentiam referendum fit , fi aliqua videatur differentia, quxtamen nullaeft, cum exintclligentia dicentis fumenda fit virtus fermonis . Eft ergo fciendum pro concordia evangeliftarum, quod dies feftus , quem beatus Joannes dixit , erat luna 1$. & eft notandum , quod confaetudo erat legis autiqu* , quod in folemnitatibas computabatur a vefpera ad vefperas diei fefti. Igitur vefpera decimarquartc lun·, in qua Chriftus comedit agnum 8r confecit facramentum , computabatur cum die fefto. Quando ergo dicit , ^iarr *die** , hoc modo intelhgenda £ eft intelligentia Joannis cam aliis j quod beatus Joannes vefperatn , in qua fiebat corna , dixit quod erat ance diem feftum, propter diftinâionem dierum naturalium. Alii vero evangelifte camdcm vcfpeiam vocant primam diem azymorum, propter ritum Judaice folemnitatis . qui diem feftum a vefperis fumunt : *it* ita patet, quod nulla eftdivcrfitas , nulla contrarieras inter hos dodores ecclefie & organa Spiritus faoAΪ. Hec videatur mihi fufficere, nifi quis aliqua diceret contraria , ouibus paratus fum refpondere : cgocnim, ut dixi, paucis coptcntui lum,

Con-

Coofcquentcr venio ad'particulam > ubi taagi- A tur forma confecratioois , ubi dicitur fie in cç- dula , quod verba falvaXbris in confeâione " prolata, 8cc. Pauca dicam, quiaheminemcredo virum fapientem , qui nem debeat fafeipere hrc verba plena fide. Tangam auâoritatem ad probandum , quod per fola verba falvatoris conficiatur corpus Chrifti. Prima auâoritas eft beatiffimi Cnrjfoftomt in fermons dc proditione, poft multa verba fic dicit · : Non eft homo, qui propofita munera facit corpus, fed qui pro nobis crucifixus eft Chriftus , figuram adimplens: adftat facerdos verba proferens, fed virtus Ar gratia eft Chriftus . *Ht φ ttff mcitt,* inquit. **Hoc verbum propofita munera tranfmutat** : & ficut vox illa quz dixit , *Crrfiitf Θ'* β «·/opZiraaai» , *<7 rtfltttttrr*»* , &c> femcl quidem diâa per omne tempus-fit , opere noftram naturam corroborans ad procreationem filiorum : ita & vox » *Ht tfi ctfus* uiasm : gratia vero &r potentia Dei eft , quz omnia operatur. Secunda eft auâdfitas Damafceni Grzci fapientis viri, qui in quarto fententiarum fuarumdicit, quod fola operatione Spiritus fanâi es pane fit caro Chrifti . Si ergo fola operatione Spiritus form* facramentalcs font operative , ergo folius Dei verbum poteft hoc facere . Item ad hoc videtur facere , quod Dionyfius Grzcus ponit in fine ecclefiafticz hicrarchiz , qui dicit , in confummativis formis [aeramentorum virtutes operatives efle ex Deo . Quarta" eft C auâoritas beanHimi Ambrofii in utraque ecclefia clariffimi , qui io libro dc [aeramentis E ita loquitur : Panis in altari ufitatus eft ante verba [aeramentorum; ubi acceditconfecratio, ex pane fit caro Chrifti. Et infra qurrens cujus verbis & fermonibns fit confecratio , rcfpondet , quod domini noftri Jcfu Chrifti . Nam, inquit, per reliqua verba quz dicuntur, laus Deo ofigrtur. Oratione petitur pro populo, pro regibus, pro ceteris ! ubi autem [aeramentum conficitur , non termonibus fuis utitur facerdos , led fermonibus Jcfu Chrifti . Hzç Ambrofius. Item beatillimus Auguftinus in libro de Trinitate lie inquit; Non omnis panis, fed qui accipit benedictionem Chrifti , corpus D Chrifti efficitur , Nunc venio ad aliquas rationes , quz videntur dare convenientiam cedulz noftr* . Illius verbis [aeramentum conficitur , cujus virtute panis tranlubftantiatur in corpus Chrifti. Ifta propofitio eft manifcfta verbis beatiffimi Dionyhi, qui, ut iupra jam tetigi, dicit quod in verbis [aeramentorum font virtutes operativz: fed impoffibile eft, quod virtute cujuicumque creatur* fiat tranfobftantiatio de pane in corpus Chrifti : igitur impoffibile eft , quod ex alus veibis, quam falvatoris , fiat tranfubftantiatio. Secundo arguo fic. Chriftus inftituit hoc [aeramentum aut perfedum , aut imperfeâum : non eft autem dicendum, quod imperfeâum fecerit, Deuteronomii p. JDzi *ferfttie [»nt* E *Mrt:* perfedio autem confiftit in materia Bc forma : ergo Chriftus conficiendo [aeramentum dedit perfedam materiam 8c perfedam formam. Ulterius forma veiborum perficit facramentum, ficut dicimus ir» naturalibus , quod forma perficit materiam : ita forma facramentalis cadens [per debit* materia , perficit (aeramentum · Unde' beatus Auguftinus dicit, quod forma verborum accedit ad elementum , & perficitur facramentum : fed verba nullius fanât poflunthoc facere > fed Chrifti folum ; ergo fequitur dc neceffitate , quod in folius verbis falvatoris perficiatùr facraqaentum. Quarto ita arguo. Chriftus & apoftoli qua forma ufi font m hoc facramcnto ? Clarum eft quod non vefbis in orationibus Bafilii , Jed verbis Chrifti , qui hanc imitationem dc exemplum reliquit . Ergo folius falvatoris verbis nos debemus uti . Item ?uinto lie arguo . Unitas eccleli* neceflario undatur in unitate fidei & unitate [aeramentorum ,'in iis quz font de fobftantia iacramcnti. Hanc non poteft mutare ecclefia, nec totus mundus» nili dominus mandaret : ergo ncccife eft, ut omnes fideles Conveniant in hoc iacramento, quod eft coniummativum omnium [aeramentorum , ut dicit Dionyfius. Ergo ncceflariumeft, quod eadem verba [ubftantiaiia fitjt apud omnes , quoniam addens aliqua ad verba Chrifti tanquam dc lubftantia confccrationis, jam mutat fpcciem forms ecclefia: : & ficut unitas addita numero mutat fpcciem riumeri , ira quelibct additio , li dicatur quod eft de fobftantia forme, facit mutationem forma: , & lie non erit unitas in iacramento . Notantcr dico dc fobftanna , quia varietas iit aliquibus verbis , qux non creauntur dc lubftantia , non dicere- tur feindere unitatem facranjcntorum , Sic eft de forma baptifmi inter nos &vos, quia quidquid eft de lubftantia baptifmi , vos 8e nos habemus . Ita necefle eft, ut in noftra cedula , li debeat dari doârina omnibus fidelibus , & maxime fimplicibus qui pollent dubitare , an alia verba fanâorum quz apponuntur, fint verbadc fubftantia confccrationis, vel non, quod ponatur hoc , quod verbis falvatoris fic coniccratio: ncc aliquis debet moveri per hoc , quod quis dicit , quod miflale eft icriptum mana magni fanâi. Aliud eft dicere, hoc miflale eft unius fandi; & aliud, quod fandus dicit, quod omnibus contentis in noc miflali conficiatur corpus Chrifti. Non eft credendum beatum Bafilium , nec alium doâorem dixifle , quod aliis verbis quam Chrifti conficiatur corpus, quantumcumque funt multae orationes & preces ibi. Hoc pro nunc fufficiat.

And. His didis, papa his verbis ufuseft.

Summtn fMtiftx btrumr Grecos xi

Para. Audivistis qu* diâa font ad ,/y complacentiam veftram , vobis morem gerendo, non aincm ut credamus, vos omnes non ca tenere , ut nos , ipecialitcr in confccrationc corporis domini noftri Jcfu Chrifti, 3uod pcificitur verbis Chrifti . Ncc eft credenum, quod aliquis doâor pôffit dare formam ex verbis fuis confcâioqi corporis Chrifti. Viri fanctiffimi ° non alitercrcdidcrunt quam alii, qui qmnes tenuerunt , quod foils verbis domini conficeretur : nec propter hoc ponitur in illa cedula, ut credamus , id vos non credere , led propter rufticos . Materiam azymorum audiftis > licut diâum eft : non negamus etiam in fermentato pofle confici ; Sc quamvis multi orientales faciant in fermentato , 8c aliqui in azymis , ctclefia Romana facit in azymis: nec dubitamus , quod dominus nofter Jefoa Chriftus ficut nos concordavit in materia proceffionis, quod convenimus etiam in ifta . Ad perfeâionem igitur hujus operis videtur neceflarium, ut fuper illis quatuor articulis fiat diffinitio, fcilicct

XJBJ. euM Ar'ûlim àl"at«ci«fi· •Xauhi* ornitMi- ' |ι· lib. j. I. b Lib.4.4·

c«i isti »419· z xιη< yj, c Qui fca;- »»« ««po- «4cw< *. i"·*β'«·»Î£· muoui» ,iTha·

a"w i· o Chr ist i 1*19.

H°«flione Spiritui fanâi, d; axymo 8c fermentato.dc primatu Romani pontifici», de materia purgatorii : 8e qui* induit» eft materia additionis , licet faffeciflet folum difeuti veritatem, kdiu in Ferraria de hoc difputatum eft. an verba , Filioque, effent * addita , 8e ii licuerit . In omnibus difputationibus introdoxi- excommunicationem fuper ecclefiam Roma- nAna propter.additionem: & licet mult^a fuerunt c]are refponfa , Sc ultimo per cardinalem fanfts Sabinae; vifum eft, quo.d illa verba fuerint per viam declarationis adjeifta, & juftum propter hoc adperfeâiônem fanâr unionis videtur , ut fiat dimnitio, quod licite fuerit faâum, & .{erratur honor per hdc Roman· ecclefi·, Sc fervatur honor vefter. Et ideo rogamus caritates veftras. ut hanc cedulam cum omni caritate fadam placeat acceptare, quia in hisbon debet attendi nili honor Çhrifti ; Sc caufabit gratiam tc concordiam dc falutem omnium animarum Chriftianorum . te fpéramus per ifta , quod dominus nofter Jcfus Chriftus dabit voluntatem (.hriftianis . ut relevent illos Chriftianos qui diu ab infidelibus fuerunt oppreffi. Ex hac cedula fiet feflio . te foftea cum Dei gratia poflumus fuam excellentiam expedire . Dedimus cedulam Ruflia: N^xfto 8e Mitylenenfi, qui eam retinuerunt : fi eft publicata omnibus, placet: fi non» faciemus omnibus publicari: te ea vifa. fperamus quod omnes erunt contentilpmi te io eadem opinione nobifcutn ; 8c intendimus in omnibus confci vare honorctn veftrum, ficut noftrum·

And. Imperator annuit prri itis Sc nobilibus, ut ad eum accederent , &r udinviccm collocuti funt diu : deinde imperator.

Ium. Beatiflimepater» audivimus qux diâa funt ab illis patribus, quz ipfi nimis prolixe dixerunt, quibus refpondcre neceffarium non videtur» necioprefenti, nec in futurum-

Para. Nec fuit dittum » ut rclponderet«r.

Imf ii. Quia fi vellemus particulariter refpondere, egeremus tanto tempore, ficut in ureterico : &r tempus non permittit mihi ftare nic, quia ftatui recedere cum iftis galeis, quia videtur tempus mes abfenti· fatis lu£ciens, etiam cum credam, quod Deus dederit mihi gratiamfeciifc id propur quod veni. Ideo patres fciunt, quomodo reverendiflimus dominus cardinalis una cum certis ad me venerunt, fatifque convenienter refpondi: nihilo minus hoc quod requifitum eft a fanâitate veftra , potero cum meis confulcre; licet non videatur aliter pofle deliberati, Î[uam quod dixerim . Hzc pro nunc videntur ufticcre ; confiderabimus deinde cum noftris . Quod autem tradatur illa cedula mihi, non videtur mihi neccffe tradi aliam cedulam , quia fum bene de illa informatus, de quibus contentis in illa cedula locuti fumus cum cardinalibus, & habuimus informationem a noftris metropolitanis,

Papa. Illa dicta funt. non ut fiat refponfio › Ac placet mihi nt ndn relpondeatur. Quod fcftinetis ad receflum cum galeis , etiam placet mihi, expedita materia unionis ecclefic te ipfe « bene dicit, quod multum fteiit, imonimis . Et fciant omnc' fciunt, quod ita voluiftis. Antereceflirm galearum eft mentis cum dimidio, & funt trefdecim menfes , quod potuiflent fe expedivifle ut nunc ; te nos defideramus ut revertatur cum pace 8e gloria '. 8e placet ut confideret cmn fuis fuper illa cedula, Scii quid voluerint dicere, rcfpondebitur, te compatior fibi ic* aliis antiquis d .

! ur rt Video quzdam mutata a didis nunc » te per reverendiflimos dominos cardinales; te miror, quod credatis nos.velle fuicipere illam cedulam fine difcuflione: te quoniam Tanaitas veftra dixit , quod ufque a<T receflum galearum eft terminus unius menfis cum dimidio , fi videtur quod fieret aliqua provifio mei receffus ad Venetias, fatis effet; fed fi non fist hzc provifio , omnino videtur aliter providendum.

Papa. Etiam non faâa unione , mifi nobilem dc domo mda ad pafandas galeas : 8e dixit mctropolitis, fperans omnia parata, Sc cum gloria Sc honore pofle redire. Foicftis dare operam ad cedulam· exinde nil deficiet.

Iufti Tempus eft nimium breve.; cum provifio faâa per fanftitatem veftram non videatur fuflicicns , quia forte ille nobilis non ivit plene munitus; tamen hec fuflicicnt.

TrrviuUlû prieur»» CF' pittftait» pap» dnuaftraf. abitar de cteweudit natiliie, (Teie frivileii· Ceaftaatiaefriua»» cttlefi» prit \β»Λ- »»».

Amb, I—Yi vigtfima Junii faâa eft prccedenti more conventio, nbi eundis conventis . imperatore dempto , capit dominus cardinalis.

Caso. Sanâiffimus dominus nofter dixit . nr exponerem caufam hujus congregationis. Pridie , rcvercndifhmi domini met , dominus Firmanus te Venetiarum, St alii patres fuerunt ad dominum imperatorem, Se inter alia fua ferenitas dixit, Sc per fe , Sc verbo domini Niceni, quod volebat informari de quibufdam facientibus ad poteftatem Romani pontificis t quia bora erat tarda , te oportebat habere conGlium fanâiüimi domini noftri ; ideo refpondebimus. quod oportebat pape referri . Sanaiflimus dominus nofter habito confilio cardinalium te concilii, deliberavit , ut hoc mane imperator Sc alii audirent › Sc ideo Provincialis incipiet dicere.

Prov. Multum carum haberet fan&iffimus dominus nofter , ut imperator adeffet t ex quo non eft, rogamus ut patienter audiatis, 8c audita referatis eidem, quia re vera omnia dicuntur cum magna caritate te ad optimum finem . De mandato Sc bcnediâione fanaiffimi domini noftri, quia pridem cum reverendillimi domini cardinales Sc alii deputati coram domino imperatore effent. fuper terminis politis in materia primatus fedis apoftolic» , petiit ferenitas fua habere declarationem: te ut declaratiopoflitefleamplior, commifit domino Niceno, ut qurdam moveret in contrarium, quibus refponderemus . Et quia more difputantium res hcc cftintroduâa, juxta propolitionem , refpondebo ad motiva paternitatis fur , cx quibus apparebit declaratio eorum qu· imperator peteoat: Sc poft mea verba paternitas fua quid voluerit replicare , femper noftra ecclefia te ego paratus ero declarare. Sed antequam incipiam refponfionem primi motixi , oportet in paternitatem fuam & me unum firmare fundamentum, ex quo patebit folutio ad unum fuum quzfitum: &* quia hoc eft principaliter ponendum , ideo primo pono . Pudie

CMios- XXI1. «Jj- Miu« Aatfe «tum k laiiirtt t ruti»,

clarando nameulas politas in illo capitulo, ego adduxi teltimonia es certis cpiftolis qua fiicruth ^'re^. * (ede «poftolie* ,- te fuerunt iulcepro magna veneratione ab illis acumcnicis.concilii*, inter quas tnrs lingulariter epiftola fuerunt adduûx, epiftola Chalcedonem»* iynodi ad papam Leonem, Ar epiftola Hadriani papa direAa .illis imperatoribus, que fuit recipi in concilio; te alia beatiffimi Agathonis pjp*. gg qttoid has epiftolas it* dierbaturk, quod illa qua no; inducebamus cx his,epiftoJi$, videbantur vçiba per modum honoris polita, Ar videbantur, ut non facermt auâontatem quam voluilfcnt; fed voloiRent videre canones aut capitula conciliorum, ex quibus ea poffunt colligi qua ponuntur in cedola te capitulo primatus. Adyhanc objedionem fic rcfpondeo, quotxepfftola idle decretales, cum omnes client epiftola fytiodicr, non minorem habent auâoritatem quam ipfi canones: imo videntur habere majorem'«uâorrtatem, quia bene novit paternitas tua, quod iu omnibus otcumenicis fynodis, in quibus fade funt diffinitiones fidet, antequam diffintrionesKpromulgarentur, oportebat adducere teftimonia te epiftola» fandorum, ex quibus patres conciliorum promulgabant diffinitiones Ac canone.s ita quod id diffinitionum (umebatur ex virtute teftimoniorum. Et fcitis, quod in tertia lynodo pro foliditate diffinitionis, in epiftolis Cyrilli, Ac illorum duodecim capitulorum, inte» alios landos ibi adduftos, adduettut cp>ftola beati Julii pap* milia orientalibus, te Felicis pap epiftola: At fi non fuifient auctoritatis ut canones, non ftuffent addudz: Ac cum dTeat «piftolr lynodics *, erant majoris auiloritatis quam csuûnes qui fiebant in fynodis t quia Spiritus fanftiM-_operatur in ecclefia Romana, ut in aliis conciliis. Epiftola Af^athonis papx fuit msgn« tuftoritatis, Ac uit neceAc, ut ipfe dedataret auâoritate ledis spoftolice, ut daret audoriratem confirmationis fidei quam fecerant: imo tanta: fuit auftoritatis, quod fynodas fetta cecumenicanon fuit aula addere ad diffinitionem Lâam in fvnodo Romana. Et hoc apparet ex epiftola *, quam vos Fertari fepius allegaftis, ubt dans poteftatem fms apacriliariis dicit: Licentiam dedimus te audufitatem apud tranquillilimum veitrum imperium, dum jufierit tuS clementia, fimplicIter fatisfaciendi in quantum dumtaxat eis injundum eft t ut nil profumant augere mutare, vd minuere; fed traditionem apoftolice ledis, ut « prodecefiofibus pontificibus inftttuta eft, fftnplicit«r enarrare. Modo hanc cortimithonem dedit: ergo apparet, quod diffinitio fada in fexta fynodo fuit primo diffinit* in fynmlrt R^msna. u» habetis in epiftola Agathonis, qu* notnioc iun fc totius fynodi feribebatur. Apparet etiam quod Martinu* P.P* * fvnoao procedenti, quam integram ' habemus, primo damnaverat, qui tenfn*nt unam voluntatem in Chrifto. Cum ergo nec epiftola ftnt tante audforitatis, quod habwt diffinitionem contentam, nullotnododicendum eft, gUod fit minons toâoritatia quam canones: imo ex hac epiftola molt* colhgtmfor fynodus Conftantinopoltuna i: Summits concertabat nobiicum aP°ftolorum princeps; ipfius enim imitatorem dr fedii luceefforem habuimus fautorem, te divini factamenri myftcriem per liter» illuftranrera. Confeftiooem tibi a Deo fcriptam illa antiquu Romana civita* obtulit › Ac dogmatum diem a A vefpcrtinis partibus extulit: charta Ar aeramentum videbatur › Ar uer Agathonem Pcttut loquebatur. Ergo dicendum elt, quod decretale* epiftol h» qu in tantis negotiis fidei initis funt, veritatem contineant» Ar quod nil contineant falfitatis, Ar ftnt magne auctoritatis. Et ut finem faciat» quia paternitas tua eft meeum concon, ut qu» dicimus et teftiinonio fandorum magnorum patruos confirmemus, duo teilimonia magna adduco ad oll«ndendum quod decretales epillolr qusiiuramis pontificibus divertis temporibus fcripts funt, venerabiliter fufceptar font, te quod a principio nsfrentit ercleliat ufque ad Nicrnumconcilium, * Clementis te Anacleti, Ar ufque ad illa tempora fuerunt, quorum auftoritas tanta eft ut cujulltbet fanAi dodloris i te ideo Aueuftinu» in libro de doârina ChriAiana s lie dicit: In canonicis feripturis, catholicuruin cccleiiarum quamplurimum divinarum Rapturarum folertiffimus indagator auAoritatem icquatu|, inter quas fane illmeptftolc font, quas fedes apoltohca habere, AC ab ea alii meruerunt accipere* Ita ^uod hr opiftolr fecundum Auguftinum inter catholicas ponuntur feripturas. Imo plus dicitur, quod contra aoAoritatcm harum epiftolatum nec Auguftinua, ne* Ambrolius, nec alius doâor fuam fententiam defendunt. Hrc volui dicere ut fundamenta dicendorum, ur cognofcatir, ouod ecclefia Ronuna fundata in retro per Cnriftum, magna cum gravitate femper procellit, & ex folidis fundamentis fuas declarationes firmavit. Hoc quoad illud objedum. Modo in tuo primo motive lie refpondco. Cum dicis quod fedes apoftolica, Ac Romanus pontifex dicitor fucceflor Petri, æ vicarins Chrifti, Ac pater, Ac dodor, te magifter Chriuianorum, prout dedudam eft in prarcedcnti difputatione, quod hrc verba reperiuntur in epiftolis, Ar non expedit amplius declarare, fed lolum vim vocabulorum dicer* » dicebat imperator verbo "Nierni: Dicitis quod eft pater te dexftor, Ac magifter Chriftianorum; vellemus intelligcre, an per h«c verba denotetur qurdam reverentia, quia fit primus inter omnes patriarchas, ut nos uni magno domino exhibeamus honorem: vel inducatur aliqua poteftas ultra reverentiam, quia dicitur in cedilla, Caput ecclelir. Refpondeo cum corrcâione fanaiffimi domini noftri Ar aliorum, quod hrc prreminentia non folum denotat reverentiam, fed poteftatem quamdam cujufdam obedientir: Ac demonftratur per feripturam divinam, Ac per textus vcftros. Quicumque enitn proficitur alicui multitudini, five Vocetur caput, five magifter, five doétor, dummodo prolatus multitudini fiat, femper datur percitas qurdam. At quod Petrus fuerit politus fuper omnes apoftolos, clarum eft. Primo auftoritate ipfius gloriefilfimi viri h, qui exponens auâoritatcm Joannis; Ttfte (Ac habemus originale Grocutn) ita dicit: Prrtcriens alios, Petro de talibus loquebatur: eximius enim apoftoiorum erat Petrus, Ac os difcipulorum, te vertex collegii: Ac negstione delata, committit ei perlationem fratrum, dicens: Ttftt rwi wex/. Si ergo committit prolationem apoftoiorum, te facit eum prrfidentem omnium; ex hoc fundam«nto fequitur ut Gt obedientia ad cum, ut ad prolatum

« Scilicet •wîfCTIir tuuiatr,.

Mart,bo i. ». can ona "CrZtMu lukraiapn. fr- saciaaiato- •aaTVrjT tir. 7«ir

ahnt Cusi sti Mie* J^ta*a* 4ıA»*Λ.ı,. BHfrn'-- h B. cVy. nnx‹ 7*-*».

Item

Chr ist i
a iaaii»««.
'^*M*t*.
«•r> '
bSat.ua.a'

It«m quants trôoritatis fit beatiflimus Le- A papa *Sc* apué ecclefiam orientales· *Sc* occjdentalem , *fait* confiât » de qeo dicit concilium Chalcudonesfe · : Nobis enim impenetrabilem -«**· «rcoris propugnatorem Deus providit Romane ecclefi» prafulem , *Sc* ad vadoriam ρ*·ρ>«»*1 doârinis veritatis, ci per omnia affiftrai. Hic io primo fesmone afcenfionis * , *cejus inttiam eft.* Poft beatam refurreâiooem , dicis : Dies qui inter reforreAiooem alcenl o-[redacted]etnque fluxerunt , non otiofo trauliere decurio , led magna in eis confirmata funt (aeramenta - in omnibus apoftolis per infufflationcm domini infunditur Spiritus fandus , *te* beato Petro apoftolo fuper ceteros, poft regni claves , ovilis dominici cura mandatur. Ecce quomodo B Petrus faftus eff praelatus omnium apoftolorum , *St* fuper omnes, in illis verbis *, "T&i efa· elt*ver: *Sc* illis, P</re »»ri aveas. Ita dicunt hi dostores . Et quod per hoc quod dicitur caput, denotet fuperioritatem refpeâu aliorum membrorum, volo deducere ex veftrii libris . Reperto in festa' fynodo , quod beatos Agatho papa *n fuggcfii©°€ fu* « poftquam adduxit teftimonia multorum patrum , ultimum teftimomum eft Juftiniani imperatoris , qui mulcas leges edidit in favorem fidei , *Se* illas leges pofuit in voluminibus fuis. *St* fecit aliquos titulos decc-clefia *St* contra hcreticos *Se* Manichzos , qui funt pofiti in libris fui». Ex illis habetis, quod Juftiaianas intelligebat pontificem Romanum C caput omnium ecclefiarum . Nam in libro de f°m®· Trinitate 4 fic ait : Omnes facerdotcs univerfi orientalis traâus fubjicere & unire fedi veftre fauâitatis properavimus, *Sc* fubdit: Ve-^r* fxnâitati, quz caput eft omnium ecclefiaruas. Si ergo Jultinianus ita dicit; ergo hac ratione quia dicitut caput , denotatur praelatio in eo, *Se* obedientia in aliis. Ideo in eodem titulo feribit Joannes Juftiniano , dicens · : Inter claras lapienti» manfuetudinis veftrz laudes, dar'ore l°ce taOquan* aliquod.Mdusirradiat, quod amore fidei , quod caritatis ftudio , edoâi eccleliafticis difciplinis , Romane (edis reverentiam confervatis, *Se* ei cunila fubjicitis , & ad ejus deducitis unitatem, ad cujus auâorcm, hoc D eft , apoftolorum primum , domino loquente , prccceptum eft, Pa/ce [redacted]'>»· ·»«/: quem elfe omnium ecclefiarum caput , *Se* patrum regulz *Sc* Erincipum ftatuta declarant , &r veftrz pietatis eatiiEmi teftantur affatus. Diffinitum eft itaque , quod eft caput . Qualis autem fit hrc poteftas, Paulus dicit: *OMitt frtftfîtii veftrü, <ÿ* fnhjifttt Ulii*t *iffi enim ftrv^iinne , mrit»eat redJifitri fr» nnimthnt méfait .* Unde hcc poteftas que eft in Petro *Se* fucceiToribus, vocatur poteftas fpiritualis jurifdiétionu , que eft ordinata in falutem animarum omnium Chriftianorum . Et circa hanc poteftatem *St* clerici *Se* laici funt fubjeâi : laici in his qua concernunt falutem anitne , puta , fi peccave- E rint , ad paftorem fpiritualem maxime ipedat eos corrigere *Sc* retrahere , ut patet. Et fie ii facerent contra fidem, *Se* ficut aliqui imperato-*res fiserunt, qui perfecuti funt metropolitas, *Bc* oportuit habere recurfum ad apoftolicam fcdem ; *Sc* in fimilibus cafibus , cum finis apoftolice fedis fit pax ecclefiaftici ftatus, ut per hanc pacem perveniatur ad (upernam gloriam . Propter hoc dicit Chriftus: *Tilt fait elnvet: 8t* eum paftoreaa fecit , ut ducat ovet ad paicua fuperfur vitae. Et hujQlmodi exemplis omnes fynodi

4 ·*·**·**
•a jo"·.*?·-
pamn.No»
Thait,
. c.

funt picos . Scrn quantas perfecutiones habi"t Athanafins cum luft a Conftantio impccato , qui fuit Anansis : habuit recurfum cl /miiuin 1 elicem Julium papam» qui cum omni cari-*·rate *Sc* folicitudtne, ut .apita ccclefir , defenderunt eum . Item Joannes Chryioftomus perfccutionem habuit , *Sc* femper proreâus fuit a (ede apoftolica . Flavianus ı·. lecunda fynodo' Ephefina *'t* appellavit . Et fic apparet , quod hoc don prsjudicat poteftati imperatoris , quia illa eft in civiLbua *Se* temporalibus, hec eft ecclefiaftica &.' fpiritualis : *Se* propter hoc jura* imperatoris vocantut civilia , *Se,* ecclefiafticorum canonica' : *Se* h* funt dus potentates , quarum una juvat aliam, & ideo Leo ita dicit : Tutx rea effe non poliunt , nili ea qus ad divinam cognitionem pertinent , *Se* regia *Sc* facerdotalis detendat auâoritas : *Se* ideo dicitur , quod Deus fecit duo luminaria magna , *Se* quia potellas fpiritualis eft nobilior propter Enem coali : ideo hsc poteftas affimilatur Soli , alia Lunz ,· propter finetn terrenum. Hrc pro nunc (afficiant , quod propter illa verba , Pater » caput *Se* doâor , intelligimut non tantum reverentiam , led & poteftatem : & fic dicitur , Pafcendi *Sc* regendi , propter hanc poteftatem . Alia difficultas quam tangebat imperator , hrcerxt : An ad nane poteftatem fpeâet convocare ecclefiam, vel ne. Et quia putabam hanc parretn indubitabilem , ideo pauca circa hanc aixi . Solum deduxi teftimomum patrum Chalcedonenfis concilii , feribentium epiftolam f orbicularem , cui omnes fubicripferunt : *Se* narrantes Leoni pap» qus Diolcorus geflerat, dixerunt, quod inter alia mala ad excotnmunicationem procedit contra cum qui corpus ecclefi* adunare feftinat . Si ergo dicunt » Leonem coadunade , videtur hoc fufficcre. Sed duco aliud irrefutabile tellimonium , & poftea declarabo quid fit coadunare . Beatus Julius papa , cujus auâoritas allegatur in tertia fynodo oecumenica , feribens omnibus orientalibus *S* ita dicit : Ipfi prime fedi ecclefi· convocandarum generalium fynodorum jura *Se* judicia epifeoporum fingulari privilegio evangelicis, apoftolicis & canonidis conceUa funt inftitutis, *Se* fubdit : Ipfa prelata eft omnibus ecclefiis , qus non foium canonum *Se* fanâorum patrum accretis, fed domini noftri falvatotis voce fingularem obtinuit principatum : *T» et* , inquit, *fetent, (T infer itnnc fetnm,* &c. haec Julius. Certe fi (edes apoftofica , *Se* Romanus fiontifex eft paftor , *Sc* debet pafcere univerfaem ecclefiam , oportet quod habeat poteftatem convocandi, fi expediat. Numquid paftor materialis fi vult oves ducere , nonne convocat in unum, 8c dirigit eas ? Sic elfe paftorem ipiritualem non ponet competere futntno pontifici, nifi polfet , occurrente neccertitate , de omnibus Mundi partibus convocare : *Sc* hc convocationes non fiunt nili in maximis neeelTitat ibus totius ecclefi·, puta quando magnae hzrefcs emergunt: cum ad papam fpeâet , qui habet auâontatem fuper terram *Se* fuper ecclefiam, *Sc* alii patriarchae , nonnifi fuper certa parte . Hinc eft quod expedit, ut tuo affenfu nae convocationes nant: *Sc* iftud eft pafcere *Sc* confirmare fratres, ne deficiant in fide. Igitur habet jus convocandi . Duo funt objeâa, primum de imperatoribus , aliud de ahii patriarchis : putantes , ecclefiam conftitntam in quinque patriarchis. Ad primum refpondco, quod ctfi imperatores

^XU.
fîupn citattm eum 4·
hujua I u·*
bt. e» [redacted]!·*
ConcXh·!
« Fpîft. N
jui [redacted]er«»t Solontiai ;
Socrate*,
Nicepheru·, qu··
citât B«l-
lirm. *ir*
Concih Jik.
·. «P ».
p«ne» qucm
nooem ,-
Hkdnaai
«>uA»guni-
contihors*
rea-pagoi.

Cattat XXII, congregarent concilia; cum haberent reo-i narchiam Mandi, hoc dicimus faânm» fed exequentes, confentrente te mandante papa· Hoc probo aoâocitace Leooi* pap*. Nam ipfe inftitit, ut congregaretur Chalcedonenfis lynodos, te multat epiftola* feriplit imperatori Theodo-60, quod ecclefia erat vulnerata in fecunda fynodo Ephefina quam * improbavit, te fecit drffinitionem, qusr fuit obtenta in Chalcedonenfi fynodo: & *O mortuo, te faâi imperatores Valentinianus te Marcianus, ftatim icripferant Leon* » h & erat de voluntate fua, te dicunt: Sanritatem tuam principatum in epifeopatn divina ^·* poffidentem, juftum credimus in principio facri* literis alloquendam, invitantes atque rogantes, ut pro firmitate noftri imperii aeternam divinitatem tua fanâitas deprecetur, ut tale propolitum te defiderium habeamus, quatenus omni impio errore dcpulfo, per celebrandam fyuodum, te auâore, maxima pax inter epifeopos ecclefiz fiat, ab omni fcelcre pura te intemerata confiftens. Sed te Leo papa poftcc'ebral*one,n concilii rcfpondcns < epiftola, qua petebatur, ut confirmaret gefta concilii, dicit Univerfita* fraterna te omnium fidelium corda eognofcant, me non folum per praefidentes qui VKe* meas exeeuti funt, fed etiam per approbationem geftorum fynodalium propriam vobifeum habuifle fententiam, in fola videlicet fidei ·* cavia (quod fzpe* dicendum eft) propter quam folum generale concilium ex praecepto Chriftianorum principum, A ex confenfu apoftolicc fedis placuit congregari. Hrc faitaus Leo. Itaque prima caufa agens provenit a fede apoftolica, fed pro executiooe requiritur brachium fzculare: te fic ille imperator pteccpit, petente Leone, & principalis caufa convocationis in materia eccieliaftica attribuitur auâoritati fedis apoftolic». Et eodem modo nunc facit fede» apoftolica, te fervat, quia fa&a convocatione, feribit regibus te principibus, ut illi mandent, feu hortentur, & veniant epifeopi: te ipfi funt exccutores mandatoium fedis apoftolicz, te fic dicantur exeeutores poteftati* ecclefiafticz: Ar fuper hoc habet multum fuperintendere fedes apoftolica, ne '· temporalis potcftas qoomodolibet fe immifceat in fpiritualibus. Quoad alios patriarchas nunquam legi nec in feriptis, nec in conciliis, quod reSimen fit fuper tribus vel quinque patriarchis: rc poteft·* non eflet bene ordinat*, quia Chriftus bene ordinavit ecclefiam, te quia regimen monarchicum eft melius: ex quo unum przfecit apoftolis, non quatuorvel quinque, voluit ut per unum exerceretur. Et adduco teftimonium beatiffimi Anacleti e papz, qui fuit ordinatu* faccrdos a fanâo Petro, qui fuit Grzeu* natione & fucceflor Clementi*, feripût fic de ordinatione Chrifti, poftquam dixit, ut pridie dixi, quod hxc ecclefia Romana non ab apoftolis, fed a Chrifto habuit "imrum, dici: .· Inter beatiflimos apoftolos qnrdam fuit potcftatis dilcretio, licet omne* cflent apoftoli, Petro tamen fuir a domino conceflum, ut omnibus pnreflet apoftolis, te Cephas, id eft, caput Ar principium teneret apoftolatus: qui eamdem formam fuis fucccflortbus, & reliqui apoftoli epiteopis tenendam tradideiunt. Et fic dicit, quod ratione potcftati* concède Petro, Romana ecclefia eft cardo A caput omnium erclefiarum, & dicit ibi etiam: Secunda ecclefia eft Alexandrina, qu* fuit * Petro

nftituu, qui* difripulnm luum Marcummifit» qui Petti auâoritatc illam fundavit. Ergo illa eft prima filia ecclefiz Romane, quia rctraa illam inftituit. Et fubdit t Tertia eft Antiochena, lolym propter Peni rever*ntiam, quia certo tempore ibi przledit; poftea inftinftu Spiritus fanât motus seccflit, te conftitutt ibi fanâum Ignatium ««epifeopum. Ifte lunt filizecclefts Roman*, & Petrus eft tutor, caput & defenfor illarum ecclefiarum. In proceflu temporis fa&a eft patriarchalis Hicrofolymirana fle Conftantinopolitana, quia a principio h« due non fuerunt, & ia quarta fynodo incceperunc traâarc ut eflet fecunda, te abftulerunt poteftatem ab Alexandrina * qu* erat fecunda t & allegabant, quod hrc materia fuerat mota in fecunda fynodo; te tamen multa tempora fluxerunt, quia Dimafus papa nunquam voluit confirmare, nec fucceflores, quia nolebant turbare canones Niernor, quibus dicebatur, ut' obferlarentor privilegia ecclefiarutn; nec potuit dici patriarchalis, quia papa non confentiebat, nec poftea ’· Leo confenlit; te Juftinianus imperator fecit *< legem, quod Conftantinopolitana eflet fecunda. Ergo fecundum jura antiqua etiam illa ecclefia eft filia ecclefi* Romanae, & honorata multis privilegiis: nec ecclcfii Romana vult turbare epis privilegia, imo& fibi te aliis ecdefiis vult fervarc privilegia. Unde idem Juftinianus dicit f: Legum originem antiqua Roma iortita eft, te futnmi pontificatus apicem, te faccrdotii fontem apud eam efle nemo dubitat. Si ergo eft fons faccrdotii, ergo ficut ex fonte derivantur rivuli, ita ali» ecclefiz ut fili* vocantur in partem folicitudinis ad confervandam ecclefiz unitatem, & ex ea habuerunt fuam origineqi · Dicebatur deinde per dominum Nicrnum: Hrc potcftas qur datui capiti, eftne talis, ut ea quai datur uni raetroîiolitano in fua metropoli, te uni patriarche in uo patriarchatu? Rcipondco, quod nc^eft talis, quia potcftates metropolitarum te patriarchartqn funt limitate in certis partibus, ita quod unus patriarcha non habet poteftatem in territorio alterius patriarche, nec.e contra; fed fuccсflbr Petri habet immediatam poteftatem fuperioris in omnes: fed ita habet, ut .cum ordine hzc omni* fiant, &· majores caufe te difficiliores, que non fiunt per metropolitas, te quomodocumque fubjcfti gravantur ultra rationem, eft faâ* ordinatio fecundum divinam in-ftitotionem, ut femper poflit haberi recurfos ad fedem apoftoliesm, &' capere dodrinam te declarationem te judicium, quia ordo potcftatis habet refpefium ad unum primum: te lie regulantur poceftates, te quia perfc non poteft lop» plere omnibus, difpouut potcftates ordinatas. Et fic erat in veteri lege, qui* Moyfcs erat fuper omnes Judros: quia tamen non poterat omnibus fupplere, confutuit certos alios. Undo dicitur in quadam epiftola, quam feribit Leo papa Theffalonicenii epifeopo: Vices noftras ita credimus tibi, ut in partem folicitudinis, non in plenitudinem potcftatis. Anaclctus etiam ait t, quod per fanâum Petrum fedes patriarchales te metropolitan* te epifcopales fuerunt inftirute, te in illi* civitatibus uni erant primi flamines, voluit efle patriarcha*: te ubi erant archiflamine* minores, voluit. Perrus ut ibi client métropolite; poftea in finguli* civitatibus voluit efle epifeopos. Cum ergo Petrus ordinaverit ha* dignitates, bene merito

fpcftat

a

A ■■ - Cmurri ■«Mb fipSat «4 folum papam · «on *4 alios patriar- <**> · Si habent aiiqoos textus (atsâorom Be coocilionim· qui aliquid dicant de fedibus'patriarchalibus, addocaiu ia mediam, Be refpoadebâtur, quia mânes doâores noftri fanâi hoc voluerunt, 8e per aliqaam ootcftatcm non poteft minai auâoritas ledis smoftolic», Ccd alla qua in Petro fait, iltem femper habebit Bt tendat, fecundum fententiam faaâoram doâonm, ufque ad finem foculi t A idco fextas canon Nacami concilii dicit, quod femper ecclefia Romana tenuit principatum. Hac (officiant.

I mt atra. Et mihi fuficiunt.

Cato. Pro iatelleâu, en verba illa dent jurifdtâiooem, vel reverentiam, audiatis beatum ChryCoftomum.

Ano. Fuit leâum in Gneco.

Auram. Nullus noftrum negat, quod fine poteftate Romani pontificia non poteft convocari concilium; fed ecootra papa fine patriarchis.

Cno. Quii fi contradicant alii io *' canone illorum, an juflu paprn congregabitur/

Aiathbn. Propter hoc non defiftct quo minus fit concilium.

CaD- Et fine papa non erit concilium.

Paov. Illi canones non funt nifi apocryphi.

AtaTbiN. Nos confiderabimtu hrc, Bc referemus imperatori.

Casd. Non habetis privilegium Conftantini, quod fecit Silvcftro ?

AtaTh m, Ita.

Cata Legatis.

And. Legit archiepifcopus ColoflTenfis pri- • .Vr4« »·. elegium io Gneco, cujus privilegii hrc vertù,j b»-ba in Latinum fuerunt - .... His expofitis ÿ*L..c*ü*~ capit dominus Joannes de Turrecremata hoc modo.

Turrecremara *dtSiffite dtnttftrtc veri/tcre**

Nm». VH>Tnt aca. T"\x mandato fanâiflimi domi- I J ni noftri fermonem brevem faâurus, panciflimis utar, te refeindendo multa, breviter tangam qux ad propofitum faciunt. Imperator rcfpondens ad propouta per reverendiUimum dominum cardinalem, dixit inter alia, quod illa particula, quod (aeramentum.conficiebatur ex (olis verbis falvatoris, non poterat ibi in cedula poni. Qu» rcfponfio relata fanôiflimo domino noftro dc patribus fact* fynodi, tam bcatitudo fua, quam patres non parum admirati funt, quod hoc diâam reputaretur impoffibile, cum nec additio contineat conditione^, quas fanâi patres conftituerunt in rebus diffiniendis per fynodum, qu» funt, primo veritas, fecunuo neceffitas, tertio utilitas, quarto caritas: quia tine btfcnla cujufcumque, quod hac additio contineat veritatem, pridie oftenfum cft auctoritatibus multis fandorum Gracorum, bcatiffimi Chryfoftomi, Dionyfii & Damafceni, Bc induâa eft auâoritas Ambrofii, qui manifefte illud ponit, quia poft multa ita dicit: Quod dum conficitur (aeramentum, non fuis utitur facerdos, fed fermonibus 4DirA.sC. Chrifti, dicens: *Hot efi* rvryeimsaw, CT *[tfit* -ai *t* concludens his verbis confici (aeramentum multis auâoritatibus. Et in libro de faeraaento dicit t quod fcvmo Chrifti matat creat-ram in altari. Eufebius Emifirous dicit b: Invifibilfs facerdoa vifibilts creaturas mutat. Item Auguftinus in multis locis, in libro dc vesH· domini capite ad. fic ait t Ante verba coafecrationis panis eft; poft Chrifti verba, nou panis, led corpus Chrifti eft. Item in fermooe de cotfote Chrifti fic dicit t Intra catholicam ecclcam nil snajus a bono (acerdote, ntl minos a maki Cscerdotc conficitur t quia non ia merito coafecraatis, fed ia verbo Conficitur (alvatoris. Saperiedeo ab aliis aaâoritatibus. Ecce, qapd ifti clariffimt ftr fanâiflimi doâores dc ifto facramcnro traâantes, in (olis vetbis (alvatoris dicant confici (aeramentum, Bc una ratio vulgaris ponitur a (anâo Thoma · : Quia idem canon mifia non cft idem apud omnes, nec feeundum omnia tempora, fed diverfa faut a divertis appofita. Unde miffs noftra dicitur hibuiffe principium a beato Petro, qui folum in canone dicitur pofuiffe breviffimam orationem: poftea per fanâos doâores faâsç (unt additiones orationum. Ex quibus manifefte arguitur, quod con(ceratio hujus digniflimi (aeramenti non conficitur verbis (anctorum, qun varietatem receperunt, fed vetbis Chrifti, qu» femper uniformiter manferunt. Alia rationes pridie diâ» font, & η·η repeto » fed folum tefpoodeo aliquibus motivis contra faâis, Be font tria. Primam, auâoritas Dionyfii, alia Damafceni, tertia veto Bafilii. Per hoc quod in primis dicitur, quod Dionytius dicit, quod facerdos facrificaturus excufxt fe a dignitate myftcrii, quod non eft dignus, dicens: Domine tu jutfifti: *Ht ftitt ia* warn csmasmsrarMsm. Arguitur quod cx illis verbis, *Ht* (equitur, quod alii facerdotes hoc facere poffint. Dicitur quod hec confequéntia non valet, alium ordinem tonent hrcverba, goaris/romf·*, Ac. in Mevangeliis, quam verba facerdoris in excufando (e: Bc fic patet quod ex vetbis, Hsr/ârirt, non (equitur, quod alii facerdotes hoc facere poflint. Hcc confequéntia non valet: nam alium ordinem Bc finem tenent hcc verba, nimirum, Hsr *ftttfith, i»* asram csmsMassrari». imus. Unde cx verbis DionyGi nulla fequitur confequéntia, quod aliis verbis quam Chrifti confiet poflit. Nec diâum Damafceni procedit, quod per invocationem virtutis Spir^us fanâi confictatur, quoniam per invocationem non intelligit Damafccnus aliam orationem qu» fequatur verba Chrifti in confeâione » led invocationem intelligit fecundum fententiam Dionyfii formam (aeramenti, qu» contiftit in verbis Chrifti. Unde ultimo capite de eccletiafLica hierarchia, formam (aeramentorum vocat verba Chrifti, qu» conficiunt (aeramentum: Bc hanc putant formam invocationis. Volo nftendere, quod verba Bafilii non poliant efle forma conlecrationis; nec aliquis dcbet moveri ex illis vetbis ad credendum aliter. Primo fic, licet Batilius fecerit illam orationem, nunquam afleruit quod illis verbis fieret confecratio: nec eft credendum tam fanâum virum crediffe, quod verbis fuis fieret tam mirandum 8e incredibile (aeramentum. Secundo arguitur ex ordine verborum. Verba Bafilii fequuntur verba 4 Chrifti: verba autem Chrifti funt verba completiva, vel non ? Non cft dicendum, quod non fini pcrfeâa, cum verbum Chrifti ht pcrfeâiflimum, nec egeat additione verbi humani; imo tota ratio beati Dama-

totis » ad pro- A
XXU» baadum , quod verbis Chrifti eonficiatur, dicit quod formo domioi vivificae eft , k Gcut
o·*.,. dixit ; *Fitt i-» i* **tr** *ftSi A lu :* ita cum dicit » M*r *φarfu* mrao» » faftom eft facramentum. Tertio ofteodo «x forma verborum .
• lekali-Hate (ont verba ' Bafilil: Rogamai k preca-
·"'?·· mor te » k fupplicamos , mittu Spiritum faoftum fuper oos» k heu appofita mutiora » kc. Hoc verb· fast /opplicutoria » quod Don q·^ fiicfot fuperaaturale . Cia? stameft » quod io illia vetbia fupplieariooia ooo fit forma foftfooia « k ut aselMu intelliîatur » fafeipite exemplo* ex feriptora . Maier Chaotam fupplicando ut filia fua liberarc-
[redacted] *f' sur , dixit t *MiftttTt eui fiu* Aavad. Chriftus B refooodit : */Ut fitut* ro . Peto » quibus vcioil fafta eft fanitas? Ciarum eft , quod verbis illis » *Fiat,* kc. Peto abfolutionem , puter : refpondetur , Abfolvo te : non liberor verbis lupplicatoriis , Oratio Bafilii eft deprecatoria » ut Deus mittat Spiritum fanftem fuper nos *k* hrc appofita munera , k faciat p^nem venerabile corpus fuum . Quis diceret , quod bis verbis fist ccnfeftio » maxime cum beatus Dionyfius dicat , quod verba confecrationis habeant virtutes aftivas ? verba autem deprecationis non poflunt habe·· re *> operationes aftivas t nemo poteft dicere , quod verbis Bafilii conficiatur , ied verbis Chrifti . Reftat ut fciamus , quis fuit C fenfus Bafilii . Oratio illa non eft , ut conficiatur quod confeftum eft › fed ut confeqoamur *f effedum facramenti , fcilicet uoiri cum Chrifto , *8:* incorporari , k dicamus
CUO) apoftolo : *Five* rj· 7«m ··· rj« , *vmt* ·» me *Cktifiai .* Dicit Bafilius : Rogamus *ic* (applicamus , mitte Spiritum fanftum fuper nos k h<c apporta munera , ut nobis tint falutaria , *8e* faciatis panem hunc , id eft coetum fidelium · Iftum panem intalligimus corpus myfticum ecclefia (fic coram imperatore dixit dominus cardinalis) Panis capitur duobus modis , panis verus materialis , *8c* panis myfticos , De hoc myftico dicit apo-
hCw.ia. naius ; »»«· rarpss /emar *»»iui , yti it* m· D *C/h ptrticinamr : 8c* ut dicit Auguftinus : num corpus k unus panis dicitur ecclefia : quia ficut unus panis muftis granis , *8e* corpus multis membris ·, ita caritate operante componitur ecclefia ex multis fidelibus . Et fciatis quod hie eft intelledus , Facito iftum Kanetn , id eft fideles Chriftianos figuratos oc pane*, incorporari corpori fando tuo , *8e* uniri , *it* ut tuo fpiritn vivificentur : quia nullus vivit fpiritu Chrifti , nifi fit corpus Chrifti . Et (equitur , quod ·* fiat communicantibus cx ipfis j k refertur ad hoc, quod fideles communicantes vero corpori Chrifti *ic* (anguini ejus , confcquamur remiffionem peccatorum , *8c* hereditatem regni E calorum.

Authin. Videamus verba, ut videamus fi (equitur bene ifta espofitio ad verba, cum dicit , Et facito panem hunc , fcilicet myfticum corpus Chrifti tui.

fc ρ,,,i». C a a D. Efte venerabile corpus tuum Λ

fciu, T u a a a c a. Panem ipfum corpus Chri-
"*.*[redacted] fti myftnum inteliedum per iftum materia-
••τρ^ΐιιο· lem.
•m, qaaft
*T·*4 ^**
Ckiâô^** N t c - n. Dicitis , »· Facito panem iftum, id eft › corpus ccclefie tuc incorporari vero corpori tuo per digaitatem gratis? Aea·

TuaiBcaqlta. Ceatsvi

AisT. Quomodo aptamus firqmatia , ubi dicit, ut fiat (umentibus j declara verbat abi dicit» se fiat (umentibus, dr quomodo, fit replisatio ejufdem.

Tuaaxca. Hec eftoratio . Facito, utcoct pus tuum myfticum , participatione corporis veri tui , coniequatur cemilEooem peccatorum» gratiam Spiritaa faafti » k eternam beatitada» nem t Hac eft fententia verborum Bafilii ftr Chrvfoftomi » k hoc fepfu nulla eft differentia sater vos dr nos. Ptofequor fecundam partem , quod dc MceState illa particvla fit ponenda * » k eft conditio » quod eft aeccffitas « fciiimta qu« arguitur cx duobus. Primo quia venit ia S*!*!* controverfiam in taoto coetu» k eft ncceffie , ut «u, aullus poffit portare fcrupulum , ut hac concordia (ynodalis fit clarificativa k unitiva juter nos . Secundo cx his qua concurrunt ad perfeftionem (aeramenti , k nrc font quatuor. Primo materia, fcilicet panis asvtnus, vel fermentatus . Secundo forma » fcilicet verba . Tertio minifter» fcilicet facordos · Quarto rc. fta intentio, ut intendat conficere. Cum ergo ponantur in cedula tria » eft opportunum ut a ra ^-a.·^ quartum 4 ponatur, ne videatur defeftiva pro- ·<),M vivifie , k minus (apieutium , maxime cum for- aàtî,^ fc· ma teneat principatum inter quatuor . Tertia m eft utilitas » que eft eruditio omnium fidelium , *8t* maxime fimplicium (acerdotum u- «[redacted]«»». triufque ecclcfic , ut omnes fciant, quod hoc >iMra' adorandum (aeramentum verbis falvatoris conficiatur . Ultimo caritas » quia hec diffinitio neminem offendit, nec unam ecclefiam» nec aliam.

Papa. Quia hora tarda eft, ifta que difta funt, funt difta propter ea que imperator pridie dixit. Et quantum ad primatum fedis apoftolics , crędo quod plene intellexerit per auftoritates antiquiffimas fynodales . Quantum ad fecundam partem , quam fecundus doftor dixit , non puto quod aliquis fit ita parum iotelligens , quod credat, quod poffit confici co pus Chrifti aliter quam verbis falvatoris noftri , · non idico rationibus Ambrofii, k Hieronymi : videant confequentiam : nam alias uoeib». ante iftos doftores f non fuiffet coufeftum cor- *f* N·«ρ- pus Chrifti , & hoc nullus diceret . Nos cre- ch^X". * dimus quod fitis dofti , & habetis reddere «veri f««t rationem animarum . Hortor caritates vcftras ut cogitetis , k videatis has rationes , k veli- q«i Crati tis conferre cum imperatore , k dare conclufionem huic fanfts unioni » ut gaudium commune «ôÎLcr··? plenum fiat » ut poffimuS vacare ad expeditio- t·0·**» nem imperatoris k rerum quae fequuntur : k quanto citius fiet , pariet bonum toti Chriftianitati.

Anu Dominus archiepifcopus Rufii· dixit .

Run. Rogo dominationes vcftras, ut detur locus dicendi.

Papa. Placet.

Russ. Si putarem aliquam contrartetatem inter ea que diâa funt per magidrum *i* , facerem g Scii<c«t longum fermonem . Nam necelfe eft in con- Turner, tradiftionibus aut confirmare , aut confutare : fed quoniam puto, adjutorio Dei efic concordet» per tria qua dicam , breviter me expedio . Et primo dico ex tempore . Hoc mifiale quo utimur, eft traditum a Bafilio k beato Chryfoftomo: utebamur aqrcm ante tempus (chifoutis , nec aliqua

m – €··ı«ᴛı <4M> ali^aa fada eft aMtatjet tamen occidentalis ec- A clefts Rw^ws 4« hoc vttteai fecit , videlicet cam fttnsu cmaeoedea , It ad cumdeoa fisem tondentes. Kcnndoo· sem dicimos idea, fe diet» «•ojl credits·* id mod confiât myttenum, tffe ieraonea doaantf t tf credimus d<Msinicam voeem effe effadricem divianmm muaesum * dr -ilia »ox temper rqrficatar a facerdote » dr fufetpit · iaettdos » good vex illa replicata a- «.iiwu- ptetur , dr fic eodem vox can voc* domini : dr at ita aptetnr » invocator Spiritus fandus , fe a»«K<u- fupplicat facetdos , nt per virtotem Sptritus ^7*7**^* fenft* eoocedator gratia , at vox repetita effi- •wfecrMSi dater ita effiediva , at verbum Dei fuit : dr ita 7?"" ·*· crcdmos coofummativam * fierj per illam ora. tioocm facerdotis : Ar probo , ©uod domioicv B .*""£·**' V'Xt' babent operationem , ut femina * quia fine femine non poteft effici frudes j ita in hac b vm* v« dominica voce : tamen abi cadit femen , eget ^7,, **c alii» inftnimentis, ut facerdoti», altaris Ar ora- Tkarnct. tidnum : unde credimus per hoc vobifeom effe concordes . Quod autem addatur in diffinitio, ac t dixit paternitas veftra , quod eft necefte propter diftordiatn : & dico , quod effet , fi hac difficultas effet contraria , fed non eft mo- ta , ut fuerint difputationes ; de ideo eum non fuctit controverGa , non debet deduci in du- bium, Üc alia particula» in quibus contideraotur quatuor ad cônfedionem (aeramenti , nos idem fentimus quod vos , quod requiritur panis tritici, fe vinum de vite, * facerdos , fe C principaliter per verba dominica . < Et quoniam *«■,£»* lα omnibus his fumus concordes , vos dicitis, o·· quod debet poni propter declarationem rudium. Rudes ita efere tenuerunt , Ac ita tenebant , unde non eft neceffarium hoc poni in diffinitione. Nam multe qusftiones funt etiam dc baptilmatc : fi de omnibus vellemus providere , tempus non fufficeret. Cum aurem hcc dixerim ex me, (upplico fandiffimum dominum noftrum Se reverendos patres , ut non exigant aliam diffinitionem.

Tu a e act. Ego cum magno gaudio audivi fapientiam tanti patris , quia audivi paternitatem fuam confitenrem , quod verbis lalvatoris conficitur (aeramentum , Se formam verborum D falvatoris effe faflricem Ac operatricem (aeramenti. Secundo videbatur dicere , quod vetba Bafilii faciunt per modum virtutis a<Siv». Orat, inquit, facerdos, ut Ceroso ille prolatus per me habeat virtutem illam tranfubftantiandi panem in corpus Chrifti ; it ut hoc (aeramentum confummetur , dicuntur operari verba Bafilii . Pofuit exemplum de feminibus , que licet habeant virtutem aâivam , tamen egent aliis operationibus, fiebt orationis Ar altaris . Ifta que paternitas fua dixit , non habent locum propter duo. Primo ratio diâa eft es me, que accipiebatur es ordine verborum Bafilii , quia rem perfeâam no· fupplico ut quis perficiat ; etiam nos petimus : fed poftquam prolata funt verba £ Chrifti , non fequuntur verba deprecatoria , ut fiat confecratio, fed fequitur deprecatio in ca. none noftro , ut corpus Chrifti confecratum fiat nobis in vitam eremam . Cum ergo verba Bafilii fequantur confeerationem , non poliunt habere verba deprecationis vim , ut fiat quod fadutn eft . Secunda ratio eft , 9_u,rc argumentum non facit adpropolitum, quia verba Chrifti non habeat virtutem incompletam , ot leanlna , fed eft fermo vivus, ii ideo illud argumentum non videiur farcte intentioni tue :

A k falva pace M paternitatis , videtvrmpccfia- XTTZZT nam, quia at diAum eft, iodotftnm eft ia me- juu diam , Ar cnacradjdnm , at non ponatur, ;em tomen hoe fit de principalioribus (aeramentis 00- ftre fidei , Ac dc ptofelfioae hujus fidei fit orta tanta eonttntio, videtor ntcefIt at addantur il. la quatuor qun dixi, quod luetoeçeffartl, mintftcr , materia , verba, Ar intentio. Sed line altari fe fine vcftibet (acris fit faeramcMnm, licet peccaret, qai fic confecraret ', fed aoa poteft effe petfeda confodio, nifi huc quatuor coocurrant.

Λ no. Hora jam tarda, aflurgente pontifice, affurreximns eundi , ec eundis Cnecis (urgentibus, papa hortatos eft omnes, quodzcam cftcdn B convenirent.

Xk/oraerev *fix* *fatt* , or rroAFver dsfmarauv d^finieadavM» *txfttifitM»* : *fe*·
«i psjtusadimi n<rr«(Nise ··»·«· *nfitt*
Jgltemu (trJrerfb , pn«kd *finitUB trttfik-faeriettoxii G^tti frtnfitttf*, η··ρ·η« *tlif-fixfifft xh tttltft* RmSMM *ttcltjifUH tritUX-It».*

And. TAfI vigelrmafetta Tunii reverendiffi- rJ<ir iv, I > mis dominis cardinalibus Arprelaris conventis in unum locum palatii, Ac domino imperatore Ac Greets in alia aula ejufdem palatii, inter noftros cepit dominus cardinalis Placentinus hoc tnodo.

Card. Placent. Vifum eft domino noftio Ac imperatori , ad hoc ut negotium unionis Greeorum facilius expediatur , fint et qualibet parte fex , qui una cum domino noftro Ac imperatore traâenc rerum harum conclufionem , Ar (i que infurgerent difficultates, ut publice paternitatibus veftris referrentur , ut omnium fententia deleantur. Quare videtur , ut deputati fax lint, dominas fanfte Sabina, dominus Moriaenlis , dominus Legionenfis , dominus Provincialis Lombardie , dominus Joannes de Turrecremata , Ac dominus Joannes de Ferraria.

And. Quibus verbis expolitis , fermeront fex illi , Ac ad papam accefferunt i Ar diâutn eft aliis , ut erpedarent cum caritate .' miffufque eft quidam, ut imperatori referret, ut fuos mitteret: qui illico fex fuos deftinavit , videlicet dorainuta Heraclecnfem , dominum archiepifeopum Ruffie, domiad m........................dominum Niaenum, Ar duos presbyteros, qui Ar cameram pap· ad rtoftros ibidem deputatos ingrefli funt , expedatumque diu extitit .' demam reverfis G necis Ac noftris, capit dominas fandas Sabins fic.

Cardin. Reverendi patres, relatio longa eft, videtur quia hora jam decima feptima eft, ut cras de mane conveniamus, Ar fiat relatio conci u torum.

Anoiui . jfftas Ar calor erat maximus ultra meridiem , quare libentiffime quifque abiit·. quinimo quia quilibet debilitatus quafi deficiebat caloribus magnis, Ar hora jam it. deputatus eft ibidem Latinis Ar Gnrcis potus Ae collatio refediva fpiritus pro volentibus . Die igitur » 7. eundis convenientibus in palatio apoftol ico in capella majori , futntno pontifice prefeote , Ar noftris omnibus , fummus pontifex accerfito domino fande Sabine, inquit, ut

fSEEüru nn. fe ad expooeodum enota difpooevet , Dr- A mam proditas dominas aofficv pspa di-

Pars, Swat fcith , diu ft multum laboratum eft , ut venirem»· ad finem hujus fan- A· unio·is çum ifti» orientalibus» ft jam funt *v. menfes i tandem multis difputationibua habitis , ft trsâaübus, ft laboribus luiceptis per eos qui interfuerunt, mifericordia Dei res ad bonum finem deduta eft » ft non vifum eft hsAenus |o omnibus omnes occupare nunc, materia conduis , deliberavimus, ut dominus fenft· Sabine referat » ut videatjs quantum dominus nofter Jefus Chriftus operatus fit : poftea delibeubimus, quid agendum· B

Asp. Cotpit cardinalis fanâs Sabina hoc modo.

Ci to. Beatillime pater , de mandato fan, âitatis veftr» prout potero abfolvsm , prout fenâitas veftra mandavit, licet «operem ut alteri iqjuntam effet, qui eopiofins referret. Sanâitas veftra ft reverendi patres fciunt , quod jam font quingenti anni , quod maga· differenti· fuere inter ïanâam Romanam ecclefiam ft orientalem , Primum de proceffione Spiritus fandi : utrum Spiritus fanâus procederet a Patre ft Filio . Secando de additione, an potuerint addi verba illa in fymbolo , eifi vera. Tenia differentis , an corpns domini potuerit confici in pane avymo. Quarta de purgatorio, C *tf* fioc habet multas partes . Quinta differentia de primatu fedis apoftolic· & Romaqi pontificis , Et fupet his faâi funt innumeri traftatus tam per Latinos contra Grecos, quam per Grxcos contra Latinos : ft , nt icitis , fuerunt acerrima odia inter occidentales ft orientales ccclefias , ft una hureticabat aliam , ft multceniura fad· funt per fanftam Romanam ecclefiam contra eofdcm Grccos & orientales a Romana ecclefia eorum omnium matre diffidentes. Greets venientibus ad hoc factum concilium fuit difputata materia purgatorii , ft u< confiât his qui interfuere , mult· fuere differenti· . Primo dicentium, quod non erat locus purgatorii, fed client anime in certis locis D expeâantcs diem jttdicii, ft dicentes, quod nec antmss beatorum videbant Deum , nec anims» damnaturum ibunt ad infernum ante judicii diem ? ft es his ortas funt multe difpatatio. nes 1 imo dicebant , quod nec angeli viderent Deum · Puftea fuit difputata materia additionis, ft quia h«c publica fuit, non rafero, Tertio dc proceffione Spiritus fanâi ; & illa publice , ut audiftis . Sed demum vifum fuit domino imperatori ft Greets › ut ceffitretur a ' difputationc , ft veniretur ad tradatus certos , fperantes ex eo dare finem ; & volebant , quod {›auci effent , ft ut obtemperaretur voluntati u· , non potuerunt omnes paternitates veftr· requiri , fed certi dcputaU fuqt ; ft qum E materia proceffionis erat gravior , inccperont plures traâatqs, fperantes utillaconclufa, non multum remaneret differenti· : ft fuerunt au-, dit· mult· difficultates ft multi modi . Prispo dicebam Grcci , nt diffiniretur » quod Spiritus fanâus procederet a Patre per Filium. Fer deputatas feit rejeda illa via propter mulsas rationes. Fui: propofita alia , quod illi confiterentur bene renere , ft nos , ft qnod ipfi bmrn tenerent fecundum fuum intelledum. Ifta vfe feit rejaâa per nos » quia veritas non capit divifioaam *i* Delude det· «fl A, quod declarator , quod Spirites fanâas profluit a Patre *9t* Filio › abhorrentibus Grade vexbam, procéder* i ~ ptr sot fuit rejeta boc via » quia verb* bec haberent dubitationem , {ft ideo non tflcnt pooenda i® diffinitioae . De«ode dicebatur, quod differentia non arat an Spiritui fantas emtnarçt ve! no· emanaret , *et proflueret « fed a· procederet , ft ideo non diffioiretar per boc contentio qu· erat * Deinde toit propofitum· ut diffiniretur quod ftraccdit * Patre *te* a Filio , *te* a Patre ner Fiiam ; dr hoc via non vifa eft bona , qjpfa poffet fieri mala interpretatio * ut verbum» dr » exponeretur in, pçr , picabatur quod hac via declararetur » quod piligt effet cam· » ftquod non erat boons modus pronuoctaadi » quia effet dubia fententia » qu* debet efle certa · Depntati fanâiffimi domini pap· fempar fteterunt confiantes , ut diffiniretur difficultas fecnndum dogma fanta Roman· eccleli· : ft poft multos labores aliquando fuimus propinquiores deiperationi quam çoaclufioni : fed quia Deus vult cognofei » quod a fe canta procedunt » cum magis eramus difeordes » ifti domini Grxci affcnfcmnt ccdul* noftna . Bt licet in concilio Eugdunenfi · fuerit condufum, quod procedit Spiritus fanâus eternaliter es Patre *te* Filio » nine tamen dicitur ia cedula noftra , quod eternalitcr eft a Patre ft Filio: ft plura verba » prout continetor in ea, qu· Elûtes difficultates tollunt . b Deinde fopita ac materia » ventum eft ad aliud » quia ex quo materia de additione fuerat mota › videbatur, ut fyoodalircr diffiniretur , quod additio fuit licita : & iq hoc fuit magna difficultas, quam narrare vix quatuor hone fufficcrent. Demum coQclufuiu eft , ut confiteantur, quod illa additio , feu declaratio jcftc» feu bene fata eft. Quantum ad materiam de purgatorio, noe fuit publice difputata , fed inter aliquos deputatos*, Kc* bene iolemniter : & quia multe vifm funt difficultates , ego quafi dclpcravi · Tandem Deo operante « Greet jam confitentur veritatem , videlicet, quod hi qui decedunt in caritate , ft fatisfecerunt poenitentiis iniuntas, ftu in aliquo precato veniali , quod vadunt ad purgatorium : («d fi in peccato mortali ftatim ad infernum vadunt: fi fine peccato , ft poft fnfcepteui baptifma , incontinenti migrant ad cçeluin . Sed Gmci tenebant, quod non viderent ipfatn Deam , fed certos fulgores : *te* ia boc fuit magna difficultas, dc tanta, quod quafi turbavit totum negotium . Demum cognoverunt rationibus, quod anima beatorum videbant Deum trinum ft unum , ficati eft» ft voluerunt in cedula apponi » quod aliqua minue Îcrfeâc viderent » ft ali· magis : dc hoc vifum uit admitti , quia in domo patris noftri manfioucs multa funt. Alia differentia fuit dc axymo , quia etiam apud Grecos aliqui volebant* quod non conficeretur in axymo » dicentes , Chnfiutqufum pane fermentato? ft tandem canclufum eft , ut iq pane & axymo *te* fermentato conficeretur: dc rationibus auditis » aflenferunt, prout plene in di(putatione de hoc conftat. Et ut publice confient omnia, fuit exarta alia difficultas, qur quali perturbavit totum opus, nccanÎuam hcc qurftio *fuit* mota. Nam nunciato omino nollro, quod Grcci in confeâione façramenti certis aliis orationibus uterentur, vifum eft fanâitati fus , ut fcirçtQr eorum fen-

^BRe Cmut i Ml·ı aMxl·»· m ««<<· rrilîuÎt » M««·- **·*·*· *· t suHuur *ζ"""<i**>' ***η>μM '

| α • v • Cm*rail «411b tfo.aatttment, UlasoratioaescfEtdcfobftancia A laafwratfoab: fc confite ûm, auditi*<atioai-hwaoftris, qood fcmpCr.COHamnt, quad foils vcrbto 4o*uud· coaficmatnr, * ««o4 Murein «aathcm, qui aliod cridtmt. Fait inmtntMs, ut hoc poacrarar io iUbddcM· . Discreet», qead hoc aoa ent aocjdCsriem t imo fi poam-rar,accl«fiaipforaa*.r«ipcr*t ignominiam» acfi haâcnus ttaal&at alind: Unde cut temper focrioMM concord**,' in hoc JUBnitfo mo debe* fieri, aU> da dohiis. Taadm faaftifcimns do. aeiMM nofter dedit hedcenwdepacMM, fc poft SBotaatraâates dixerant Gcaci: Ad hoc at fi-th cmi da mdaluata noftra, videatisJoinnem Ctuyfoftomom , qui hoc dare panic j fc fomus' parati*poNice confiteri, qond no* tcacaus Scat B vaa , apod ia verbis folia doounicis conficitur. Uode laaftifsimus doniaus aoftcr hoc audito obtemperavit, at non dedocentor in dubium quod aonqeaet fair, maxime quia alii pontifi-ces- tentantes redoftionem Graconaa , au aliud ab eis peticreat, nifi nt coafitesontur, quod in axpao coaficenter . Ultiau difienatia fuit do pnmatu , fc hae viis eft quoad humanitatem ·
«m. difficilior, quia libenter fobditi a capite deviant t fc in ni ventate rfqoennne non benefenicniot de poteftateRomani pontificis , dicentes, quod érat capot quoad unum totam, ut decanos. Et auditis (acris feriaturis fc focris conciliis, vifa eft verius, quod ledes apoftolica, fc Romanos pontifies eft leccefibr Petri: deinde, diiponente c. divina pietate, faftumeft, ne aflenferiat Graci fecundam ecdalam datam per Latinos . Dixe-runt deinde, quod aliquid deliberaremus de £s-dibus patriarchalibas , videlicet qood Conftan-tioopolitana effet fecunda , prout in conftitu-tiontbus eftdecifam» fc in concilio Lateraneafi , ubi prnfoit Innocentius III. renovata font pri-vilegia fedium patriarchaliam. Hac omnia ntu-limas faoftifstmo domino noftro , fine cujus li-centia nil attentatam eft . Sanftifsimas domi-nas nofter nil vult deliberare ia um arduo ne-gotio fine feita paternitatum veftraram ; fc pro-pter hoc fecit congregare paternitates veftras. Ego legam notules cenularum , poftea fua fan-âuas ^ paternitates vcftra delioerabunt . Ibi D Graci multam inflant pro receffu , fc quia tranf-eont prope Tarcas , eft opportunum tute acce-dere : fc licet fanâtffimas dominus nofter det galeas, tamen ut tutius vadant, videtureifdcm eandem cum galeis Venetorum , fc ut impera-tor vadat ad. edificandam populum cito , cum fi fama iret in populum ignaram , non audi-tis rationibus , oericulofom foret : unde vide-tur annuendum iua voluntati . Legam cedu-lam, qua non eft in forma decreti , quia fiet in perfona fanâiAmi domini noftri ; poftea de-cretem.

And. Hit diâis , cardinalis lenit primam
4 r«fr»k»c cedulam : Quoniam in hoc facto · concilio , ,«i*m c»i- gtc, prout fupenus eft deferipta. Hac lefts , E '7^*'. '"'fccota eft féconda cedula .Diffinicnut f, fcc.
<»«r« M. Hac lefts, fequitur alia hoc modo. Item 4 in îiapr...-*V«o> fcc'
Smbm. 4 CatD. Antequam natfeluo, venientmhunc locum Graci, fcconfitebuntur, quodfolisverbis dominicis conficitor.

Appâtât. His diâis , aliam legit hoc
. m. n^K,° ·
j.ıΓiH. CatD. Item · fi vere panitCntes, fcc.
f a, i»»r» And, Hac lefts, alia lefta fuit hoc modo:
n* > Diffinimusf , fcc. Quas omnes fupra annotatas

adferipfimos ·, ficque non «pedit iterum occo-pare membranas. «m

Ca*». Sanftifsimc pater fc reverendi(simi Sires, hsKfafta font per depuratost nunc fan-itas vcftra decernat, prout videbitur fanftitati vcftra cum confilio horam patrum : fc poteft fan-ftitas vcftra fammas Deo gratias reddere, qood veftro tempore foftumfit, qood a tempore apo-ftoloram atra via tale faftnm eft: fc reduxit aut totidem, aut pluses quam sm Latini fumes, ad fidem Rouaaaa ecclefia ·

Para. Venerabiles ftatret fc filii , aodiftis qua filius nofter cardinalis faofte Sabina di* ait, fc traftatns, fc labores , fc cooclufo , fc qualiter hortatur , nt debeamus gratias agere domino noftro, quia vidimus quod pradcccfo foces noftri voluiflent videre , fc non viderant* poft multo, labores defperantes , quaG omnia veocroot ad vocum ecclefia Romana , Deo fo-lum operant*, qui ubi vult, fc quando vult , operatur. Graci accelerant expeditionem , fc nos debemus fc volumus id facere. Credo om-nes vos pro prudentia vcftra debete concurrere nobifeam, fc gratia* agere Deo: fc videtor ut de omni ftatu aliqui depatentur, qui conficiant de-cretum, u< fiat fefsio in die apoftolorum Petri fc Pauli. Si eft aliqei* qui velit quid dicere, dicat » & regratiandam eft tas qui laboraverant. Hora ap. omnes conveniant.

Amo. Promoter ita intimavit.

Lua Quid hoc vetbam, flatus, infinaat?

And. Ego, qua in concilio gefta font , fo« pararim traftatn alio ·> annotavi , cx quo con-cilii formam, ficque quid hoc vctbum velic, per-ciperes plenius· Sed ut breviter fcias, in princi-pio quo concilium Fenaria conventum eft, difcc-ptantibus patribus in deliberandis negotiis , an per nationes, fee per deputationes proceden-dum effet , cum fiagelis in unum convenienti-bus nunquam conclura foiflent traâanda j fote vifom , ut concilium in tres ftatus congregare-ntur, in cardinales, arcbicpifcopos fc eptfcopos; fc alius cflet abbatum , fc aliorum regularium t tertius clericorum doftoram , fc dignitates ia cathedralibus ecclefiis habentium , fc graduato-rum in theologia, jure canonico fc civili. Con-dafomveextitK, ucf fenfos ftatus diceretur ad- gfc1? *** effe, fi ex tribus dea partes convenirent cujusli-bet ftatus: ficque ut concludi potuiflet, necetfe ni. *·: <· fuerat, ut conaituta forma auâoritatem probe-ret. pefiiiTo»·-

Hora so. quilibet in foo ftatu convenit, ac qui-libet quatuor deputavit* qui cedularam fcurcn- ·„·' tias in unam bullam redigerent. Quibus ele-âis, diffoluta font pro di* ii lo conventiones fta- X*т·™«£ tuum. 4< ««itC»

Luo. Cur non fervatum eft, ut tanta non fieret interpofitio temporis ad quartam Julii, **lu'**jT* cum hoc conduis primitus focrint? *1

Ano. Mens omnium fuerat, ut finedifficul- »<*· p*n.«. tare cunâa tranfirent : fed intcrceffcrunt dies ",7 ** οὰο, lingulis diebus noftris Gracifre deputatis bis convenientibus . Erant namqne in verbo-rum compolitian· differentia , ficque lapfi font tot diei . Demum convenerunt patres , pra-fente fnmmo pontifice , fc 4. Julii fafta exti-tic generalis congregatio in palatio apoftolico, ubi afsiftcntibus cunâis, revcrendifsimua cardi-nalis fanfte Sabina his verbis capit patres al-loqui.

Caxd. Parvam orationem facere oportet , patres reverendi: A die qua omnes conveniftis, hodie

JOO. hodie eft oAavus diet . qno fuerant deputati quatuor pro quolibet ftatu , qui deberent elle com depntaùs Gnrcoram pro formando decreto . Farte fingulis diehns convenerunt de mane * de iero. Tandem hoc mane fait leAum decretum in fanfto Francifco in Ghko ft in Latino. ft oetnea deputati raMaferantcon tenti.

. Par*. Legatu.

A w A Per dominum Thomam fabdiaconnm leAum eatitit decretum › prout infra ponitur : quo left© . erepit fummua pontifex hoc modo.

Pava. Audiftis lcâum decretum. ft regratiandum eft dc tanta gratia fummo Deo noftro, Jjuod tot millia populorum veritatem recognocant, a qua per qj7 annor ft ultra diverterunt: nunc Deo gratiae referamus. Videt it laboret deputatorum , de debent per vos omnes remunerari laudibus . Ego nefeiflem plura a Groeir pc. tere, quia queqmrfivimns ft petivimus, habuimuj. Poft hanc materiam fidei alia veniunt agenda , dr fperandom eft , quod in aliis Deoa proiperabit , ft unitae noa faciet, prout de in hac re eoa imu fecit. DrêLune, qua erit oftava apoftolorum beatiffimorum Petri dr Pauli , in cathedraJi ecclefia, obinoacelebrabimus, ieifionem faciemus.

Ama Quibus expofitis . cunftit licentia data tfft ad receflim. Dic fequenti quinta Julii hora jam tarda* Gntci fpecisli mandato rtqniGti advenete in palatio apoftolico, ubifummo pontifice pnrfente, Nicatnna metropolita his verois eft allocutus.

Mlcan. Beatiflime 8t fanâiffime pacer, 8c vos revereadiftnu cardinales, dcomnes alu praefentes reverandiflimi domini dr patres, quoniam iapnecedcnubuscongregationibus noftris, inter alias difasffiones de differentiis inter nos , orta eft disbitatio dc confecratione divini (aeramenti euehariftim, 8c aliqui fnfpicati funt, nos ft ecclefiam noftram non eredem illud facramentum preuofiflimum confici per verba domini noftri, propter hanc cauism, beatiflime pacer, noa adlumus coram veftra fanâitatc, iftis omnibus patribus aditantibus, qui pro parte fande Romans ecclefir funt · Major pars omnium noftrum pcrionaliter adeft coram fanâitatc veftra › alu abiitnt propter infirmitatem corporis ft tnp lliam horn. En jam , fandifliine pater , adfumus ad ccrtificaudum primo fanâitatem veftram . deinde alios *rrverendiffimos* patres, de hac dubitatione . de qua ita breviter dicimus . Notiffi num eft , fauAc pater. beatitudini veftra, dc aliis rererendiflimudominis, indifcaffione ftinquifitione differentiarum habitarum, nos ufosauâo- , nutibus fanâo feriptore ft fandorum patrum . ecclefi». Nam cognofcentes nos, ft animadvertentes fragilitatem humanam , potius voluimus credere auftoritatibus fandorum patrum , quam rationibus humanis: ea regnis . qua in aliis ufi fumus, dr in hac hefitatione utimur . Et quoniam ab omnibus fandis dodoribus. maxime ab illo beato Joanne Chryfoftomo · , nos audivimus, verba dominica efle quae mutant dc tranfubftantirim , * liant panem illum in corpus Chrifti , ft vinum a«Mv*>-v ia in ianguinem ; ft quod divina verba illa faisait π*·», is^toris omnem virtutem tranfubftantiationis hau popviam bent * de nccefiitatc ipfum doôorem fteamdem ÏÏXTviM* kam fententiam fequimur. Preterea, pater bea-Ama. i· tiffime , nec nos ignoramus, quatuor requiri in confecrattone prettofiffimi ft venerabilia (aeramenti. Frimo matenam , que debet efle panis triticeus, aut fermentatus, aut asymns ; quia in utroque conficitur veraciter . Item quod mink flet fit facerdoa , qni habeat facerdotfam *h ecclofia fecundum canones · Item tertio formam , qua eft ifta, verba falvatoris facundam fasHentiam fanât Joaanis profati, Quarto , beatiflime pacas, intentio faeerdotie, ut habeat intentionem coufecrandt panem fibi ptooolirom ft vinum. Hae breviter , pater beatiffime , de hac quaftiooc ft faficienter ad rertificationem fanAitatis veftra dr aliorum patrum ditimns, ft quod femper, pater fande, fuerimus, ft fimus, ft faturi limus in hac lententia, fanâitatem veftram certiflimam reddimus.

Aμμo Cuaint Ml*,

Papa. Intelleximus, qua per venerabilem fratrem noftrum Niccnom diâa iunt, ft quamvis in mente noftra non effet aliud, tamen gratum fait audifle, qua ore relara funt, quia ifta. eft doânna dr fanai Joanni» Chryfoftomi , ft aliorum fandorum qui praree flerunt ft qm iecntifunt: ft hanc Joârinem fecutacft ft temper fequetur cum gratia Dei facra Romana eccleua, ft gratum fait audire, ut qui aliud exiftimaffent, fint certi de veftra bona opinione.

And. Placentinus, hisdiAis, qui ex cardinalibus tunc primus erat., dixit,

Pucim. Omnes tenuimus & tenemus hoc cum gratia Det, & ficut in hoc farnus concordes, enaiut ft in alii* eundis.

And. Quibus didi», Niaenuibrc Verba protulit,

Nicam. Per beatitudinem veftram . ft foli citudinem fanâitatis veftra, omrtia feliciter proccilerunt, ft procedent eunda in melius, ft veftra bcatitudine prafidente eunda feliciter procedere foerandum eft. prout Spiritus fandi gratia in hoc (ancto opere viuim eft .

And. Quibus expolitis , afliirreximut eundi hora xxiv.

Cfafeirt derreruas *ft»* *f·*
·» frffiuif

And. r"\iS fexta Julii^in cathedrali ecclefia tftaX.

j J feflio faaa eft , Latini* Gracifque prnfentibus ordine modove, quofupra in concilii ocumenici pronuntiatione dr declaratione k expofitum eft , licet civitatis nobilitate celebrior pompa fuerit, ft populi magnitudine, fic dotninorum prefencia. Erat namque ecclefia illa magnitudine non inter mediocres Italic, led dc majoribus , tanta multitudine populi plena, ot extra ecclefiam maximum ftare numerum oporteret, quorum ecclefia capax non fuerat; patrum vero caterva venerabilis, prout in fubicnptione confpicies.

*Ι«^*ιAη- w ·**'* " r

Lud. Extititne aliquid novi ea in celebritate, aut memorabile › ultra decretum *f*

And. Ultra novitatem, novorumque capitulorum fidei profeffionem in decrero contentorum, nil novi confpexi › mfiquod prout alu Latini patres ad fammurn pontificem accedunt . eidem ofculando fimbrias, reverentiam exhibendo , id pariter ft Gneci fecere, ac hymnum , Veni creator Spiritus, in Grarco fuaviffimo cecinerunt canto , ac miffam cundafquc ecdcfut Latins ceremonias religiofiffune ac reverenter perceperunt , adoraveruntque I Miffa Romann ecclcfiar more , fummo pontifice celebrante , finita , ac demum folitis orationibus ac ceremoniis, que fieri affolent in feflionibns publirij, <d altare

Ci«i«n Une fammi pontificis fede polita » proet notes A (&* M cvo Am pntfaiübaa , iapcratocc Grecaram, cctcrifve Gracorav patribas , reverendiΓûmudàaaiaiu cardinalia faoâ* Sabir» in Latino primo > deinde Nicnnns archiepiicopuc in Grace, decretam kgcrc, enjeu deetcti verba hrc facra.

iYu.xDECRETUM, SEU DIFFINITIO.

Av»« K*

Xejranu 'rfW f*rn» fm w M» ad ni aMaaaràam.

CwftetitMt A infrtfetifti tiriguH i» Ckr^t fiii» Kifin Jhmuh ?»Uthi· mptrarar U- O· IttrtetBiint •MBtrékilùn» frume» »»-* B jirêrwm pafrMrrbaraa» , *C etttrii rtifttihn tt- cUft» rtfriftMKtihii.*

ie.T b n T u & cœ li, & exulcet terra ; fublatus eft enim de medio paries , qui occideotalcm orientalcmque dividebar ecclefiam : & pax atque concordia rediit, illo angulari lapide Chrifto, qui fecit utraque unam, vinculo fortiffimo caritatis & pacis utrumque jungente parietem , & perpetuae unitatis foedere copulante ac continente : poftque longam moeroris nebulam , & diffidii diuturni atram ingen- q temque caliginem, ferenum omnibus unionis optate jubar illuxit. Gaudeat & mater ecclefie, que fibos fuos hadenus invicem diffidentes, jam videt in unitatem pacemque redii(Te : & qux antea in eorum fepararionc amariffime flebat, ex ipiorum modo mira concordia cum ineffabili gaudio omnipotenti Deo gratias referat. Cundi gratulentur fideles ubique per orbem , & qui Chriftiano cenfentur nomine, matri catholicae ecclefix collatrentur . Ecce emm occidentales orientalcfque patres poft loogiffimum diflenfionis atque difcordixtem- D pus , fe maris & terrae periculis exponentes, omnibufque fuperatia laboribus , ad hoc facrum oecumenicum concilium, defiderio facratiffimx unionis, & antiqux caritatis reintegrandx gratia , larti aiacrefque convenerunt, & intentionefua nequaquam fruftrati funt. Poft longam enim laboriofamque indaginem, tandem Spiritus fandi clementia ipum optatiflimam fandiffimamque unionem coniecuti funt . Quis igitur dignas omnipotentis Dei beneficiis gratias referre fufficiat? Quis tantx divinx miferationis divitias non obftupefcat ? Cujus E vel ferreum pedus tanta fupernz pietatis magnitudo non molliat ? Sunt ifta prorfus divina opera, non humanx fragilitatis inventa , atque ideo eximia cum veneratione fufeipienda , & divinis laudibus profequenda Tibi laus , cibi gloria , tibi gratiarum adio Chriftc fons mifericordiarum, qui tantum boni iponfr tux catholicx ccclefix contulifti, atque in generatione noftra tux pietatis miracula demonftrafti, ut CMtATM xxu> enarrent omnes mirabilia tua. Magnum fiquidem divinumque munus nobis Deus largitus eft.* oculis videmus , quod ante nos multi cum valde cupierint, afptcere nequiverunt.

Convenientes etiam Latini Sc Grxci ia hac facrofanda œcumenica fynodo, magno Audio invicem ufi funt, ut inter alia etiam articulus ille de divina Spiritus fandi proceffione fumma cum diligentia 8c affidua inquifitione difeuteretur. Prolatis vero teftimoniis ex divinis feripturis , plurimifque audoritatibus fandorum dodorum orientalium St occidentalium; aliquibus quidem ex Patre & Filio, quibufdam vero cx Patre per Filium procedere dicentibus Spiritum fandum , Sc ad camdem tncelligentiam afpicientibus omnibus fub diverfis vocabulis ; Grxci quidem afferuerunt , quod id quod dicunt Spiritum fandum ex Patre procedere , non hac mente proferunt ut excludant Filium, fed quia eis videbatur , ut ajunc , Latinos aflererc Spiritum fandum ex Patre & Filio procede* re tanquam cx duobus principiis & duabus fpirationibus, ideo abftinuerunt a dicendo , quod Spiritus fandus ex Patre procedat Ac Filio. Latini vero afleruerunt, non fe hac mente dicere Spiritum fandum ex Patre Filioque procedere , ut excludant Patrem, quin fit fons & principium totius deitatis, Filii fcilicet& Spiritus fandi, aut id, quod Spiritus fandus procedit ex Filio, Filius a Patre non habeat, five quod duo ponant effe principia , fcu duas fpirationes, fed unum tantum afferant effe principium , unicamque fpirationem Spiritus fandi, prout hadenus afleruerunt . Et cum ex his omnibus unus & idem eliciatur veritatis fenfus , tandem in infra feriptam fandam & Deo amabilem, eodem fenfu, eademque mente unionem unanimiter concordarunt & confenferunt.

In nomine igitur fandx Trinitatis Patris & Filii & Spiritus fandi, hoc facro »· approbante univerfali Florentino concilio diffinimus , ut hxc fidei ventas ab omnibus Chrillianis credatur & fufcipiatur , ficque omnes profiteantur.

Quod Spiritus fandus ex Patre & Filio xternaliter eft , & cflentiam fuam fuumque efle fubfiftens habet ex Patre , fimul & Filio j & ex utroque xternaliter tanquam ab uno principio & unica fpiratione procedit. Declarantes, quod id quod fandi dodores & patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum fandum , ad hanc intelHgenciam tendit , ut per hoc fignificetur , Filium quoque effe fecundum Grxcos quidem cauiam , fecundum

Lstiaot

^ UT7, xxii» Latinos vero principium fobfiftcatie Spirk racfattfi, ficutlc Patrem» & quoniam omnia quae Patris foot » Pater ipfe unigenito Filio fuo gignendo dedit » praeter cue Patrem; hoc ipfum » quod Spirit» faaAus procedit ex Filio» ipfe Fili» a Patre aeternaliter habet, aquoeriamstcrnalitcr geni» tus eft.

Diffinimus infuper » explicationem verborum illorum » Filioqoe, veritatis declarandae gratia, & imminente tunc neceffirate, licite & rationabiliter fymbolo fuifle appofitam.

Item in axymo, five fermentato pane triticeo corpus Chrifti veraciter confici, faccrdotefque in altero ipfum domini corpus conficere debere, unumquemque fciJicer juxta fu» ccclefiar, five occidentalis, five orientalis» confuetudinem.

Itetp fi vere poenitentes in Dei caritate dcceiftrinr, antequam dignis poenitentiae fru&ib» de commiffis fatisfccerint » & omiffis» eorum animas pennis purgatoriis poft mortem purgari › & ut a pennis hujufmodi releventur, proddfe eis fidelium vivorum fuffiagia, milTarum fcilicet facrifioa, orationes & eleemofynas, ac alia pietatis officia, quae a fidelibus pro aliis fidelibus fieri confucverunt fecundum ecclefi» inftiruta, Illorumque animas, qui poft baptifma fufeeptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam qnaepoft contradam peccati maculam in fuis corporibus, vel eiidem exutae corporibus (prout fuperius didum eft) funt purgatae, in coelum mox recipi, dc intueri clare ipfum Deum trinum & unum, ficurieft, promeritorum tamen diverfitace alium alio perfrftius. Illorum autem animas, qui in aftuah mottali peccato, vel foto originali decedunt, mox in infernum defeendere, poenis tamen diiparibus puniendas.

Item diffinimus, fanftamapoftolicamfedem & Romanum pontificem in univerfum orbem tenere primatum, & ipfum pontificem Romanum fucceflbrem elfe B. Petri principis apoftolorum, & verum Chrifti vicarium, lotiufquecenclefiat caput, & omnium Chriftianorum patrem & dolorem exiftere, & ipfi in beato Petro pafcendt, regendi & gubernandi univerfalem ccclefiam a domino nofiro Jcfu Chrifto plenam poteftatem traditam *effe,* quemadmodum etiam in geftis cecumenieorum conciliorum, & in facris canonibus continetur.

Renovantes infuper ordinem traditum in canonibus, ceterorum venerabiliumpa- » v,a<. u. triarcharum, ut patriarcha Conftantinopolitanus * fecundus fit poft fanftiffimum ü.. m."4' Romanum pontificem » tertius vero Alexiodrio», quarto» afttem Antiocheo»,7 ^77 & quine» Hierofolymitanus, fidvi» vide· Qnnrt licet *' privilegiis omnibus & juribus ct>» a4<* rum,

Datum Florenti* in fefiooe publica fynodali, in ecclefia majori foletnnirer celebrata, anno incarnationis dominicae millefirnoquadringentefimorrigefimonono, pridie Nonas Julii, pontificatus noftri anno nono.

SUBSCRIPTIONES.

Vimui 1*0«··*· hama fck- farcti···*, ···£

Eugetuus catholice ccclefi· cpifeopus ita dimnient fubferipfi.

Ego Antonius epifeopos Oftienfis cardinalis BononienGs, furradiâas diffinitiones veras & catholicaseffit affirmo, fc illis me fubferipfi. r··

Ego * Branda cpifeopus PortoenGs fubfcripG. SwaMeSix- »< IV. ·«

Ego Nicolaus cardinalis fanftk Crucis iubfc. alit* Vâlt-

Ego Fraocifcus tituli faaâi Clementis presbyter cardinalis fubferipfi. *»··« «·<*· ·5X·, a*.

Ego Angelottus tituli fandi Marci presbyter cardinaltl (ubfcripG. r«M*.

Egojulianus tituli (anfte Sabina presbyter cardinalis fabfcripfi.

Ego Profpcr ian&i Qeorgii in Velabro diaconus cardinalis * (ubfcripG. »a«Celwm

Ego Dominicus fanda Maria ia Via lata diacoaut cardinalis fubferipfi. m.

Ego 4 Blafius patriarcha Hierofolymitanus iubicripfi. ·B*ü·*«»

Ego Marcus patriarcha Gradcnfis fubfcripG.

Ego Joannes epifeopus MorincnGs. illeftriffimi principi, domini ducis Burgundüe & Brabantie orator, fubferipfi.

Ego Joannes epifeopus ' Niveraicnfis, ejufdem difti domioi ducis orator, /ignari fc interfui. ·\iT{ηι«; <»■

Ego Bartholomeus archicpifcopus Spalatcttfis lubfcripG.

Ego Fantinus archicpifcopus Cretcafis fubfcrùpli.

Egojulianus archicpifcopus Pifanus fubfcripG.

Ego Andreas archicpifcopus ColoftenGs fubicripii,

Ego Nicolaus archicpifcopus Capuanos fubfrripfi.

Ego LudoVicus archicpifcopus Florentinus fubIcripii.

Ego Latinus de Urfinit archicpifcopus "Tranenfis lubienpu · Tmw»- Tn>je··»·

Eεo' Raimuadus archicpifcopus *Confanus iubfcripit · ·»^n.i *·■

Ego Jacobus epiicopus AdrienGs fubferipfi. Ce«fûM«;

Ego Petrus cpifeopus Paduanus fabfcripli.

Ego Daniel epifeopus ConcordicnGs ictdcrlpfi.

Ego Antonius cpifeopus Partugallcniis fubfetipfi.

Ego Bartholomeus cpifeopusVaivenfis fubferipfi.

Ego Thomas epiicopus * Fanenfis fubferipfi. » t h

Ego Chriftophorus epifeopus Ariminenfis *fubicripfi, w<».

Ego A mtcus epifeopus Aouilenfis fubferipfi.

Ego Petrus Digneniis epiicopus fubferiph.

Ego Joannes Fcrrancnhs epifeopus fubferipfi.

Ego Valentinus epifeopus Ohanus & Caltcllanus fubferipfi.

Ego Joannes epifeopus Arbenfis fubferipfi.

Ego

A M B Ef- * Bomociv- epifeopas * Fcfalanas fabfctU A
CMM«n ut». Ego Carolvs epifeopas SeacnfisfabfcripU.
*.4***. Ego Andreas Hifpaaas Portugalletifis epifeopas fcbfccipi.
M- Carolus epifeopas olim Matidenfis fabfcrt-
»4^ Ego Nicolaas epifeopas Tiburtinm fubferipfi.
κη ιiκ Ego Antonias epUcoMS * Groflcnfir fubferipfi.
Ego Laortorios * Arcbarenfi» fobfetiafi.
Aatur Egufcaooeutepjfcopu» Bapceofiriuoiciipfi.
•4»« Ego Ludovicus epifeopus * Trevifiaus (abler.
îawoC.7" £<- Joanne» de Mello "confirsnatas Legionenfis fubferipfi.
Ego Gulldmas dcâas confirmatur Audegavenfis fubferipfi. B
» imafir. Ego Angelas epifeopas * Parentmas fubferipfi.
•AAifaefl*. Ego Damianos * Afifinenfis fubferipfi .
Ego Petrus epifeopas Anfarcnfis fubferipfi .
Ego Matthcui cpifcopus Zapsthenfn fublcripfi .
Ar- tgfc Angelas de GraQis cpifcopus * Ananas fob*
Ego Pet rus epi fcopus * Mcflanus fubferipfi.
Ego Bartholomeus cpifcopus Cavsllicenfis fnbfcripfi.
•UA.Ui- Ego Robertos de · Florentia epifeopas Vulterranus fubferipfi
Ego Antonias cpifcopus Crfcne fubferipfi.
Ego Donatuscpifcopus Piftorienfis fubferipfi.
Ego Scipio cpifcopus Munocnfis fublcripfi .
•son-. Ego Cbriftophorus cpifcopus · Coroneafis fubfcripfi. C
•Cooon- Ego Andreas cpifcopus "Canverfanus fubfer.
Ego AlcriusepifeopasClofinusfnbfcripfi .
EgoGarzias epifcopus Tudenfis fubferipfi .
Ego G. epifeopup Granatenfis fubferiph.
Ego Aimcricus cpifcopus Montis regalis fubferipfi .
Atu* Ego Baptifta eleâus "Theanus fubferipfi.
Ego Nicolaus cpifcopus Tricaricenfis fubferipfi.
Egojoannes eleâus * Agancnfis fubferipfi.
AgtncoG». Egojoannes clcâusOülienfis fubferipfi .
Ego Gulielmus eleâus Leooenfis fubferipfi.
Ego Andreas epifeopas* Roflumenfis fubferipfi.
Ego Matthaus epifeopus * 1 ortonenfis fubic.
E-go Julianas- clcdbun - CiraridcnG» fubferipfi . D
urf«ni»/*' Egojoannes epifeopus * Canapcnlisfubfciipfi .
• au·· c»- Ego Thaddcus * Accfaatcnfis fubferipfi.
Ego Petrus Clerici archidiaconus Trecenfis » atnbafiator domini ducts Burgundix St Brabanti*, fubferipfi .
Ego Ambrofius generalis ordinis Camaldulcnfis fubferipfi.
Ego Gomefius abbas Florentinus fubferipfi .
• Ahi Egojoannes de Urfinis * Farfenfis fobfcripfi .
Ego Antonins abbas fanâi Caprafit fubferipfi .
Ego Francjfcus abbas fanâi Leonard! fubferipfi .
^8® Feddricus abbas*de Berto fubferipfi .
Bortco. Ego Georgias abbas * de Fercntillis fubferipfi .
Scii·** 4* Eg° Antonius abbas de Alfiolo fubferipfi .
Ego Bartholomeus abbas de Campofulonis fubferipfi . E
• Mi»· u. Ego Scpulcrus abbas de * Urano fubferipfi.
Ego Angelus abbas de Sexto fubferipfi .
Ego Paichafius>abbas fanâi Sepulcri fubferipfi -
Ego Benediâas abbas de * Cenco lubfcripfi.
Egojacobus abbas fanâi * Salmi fubferipfi .
Ego Aloyfius abbas fanâi Pauli adRipamArni Pifani fubferipfi.
EgoJoannes abbas de Thiro fubferipfi .
Ego Daniel abbas de Saviliano fubferipfi .
Ego Benediâas abbas fanât Pancratii fubferipfi-

Ego Fmaci\aaabbas*de Pancriano fubferi pfi .
Ego JoNMKS*Gra«am. abbas dfe Ripolis fabfer.
Ego Angelas abbas fanâi * Michaelis de Piftorio iubfenpfi.
Ego Nicolaus abbas monafterii fanâi Modefti * lubicripfi ·
Ego Jacobus abbas fanâi - Salvatoris de Fenzoc fubferipfi.
Ego A. abbas Montis pian. Piftorienfis dkcccfis fubferipfi.
Ego Petrus abbas *S- Petri dc Floren. fubferipfi.
Ego M. abbas laaâr Marie de Dictano fubfer.
Ego "Santellctnen. abbas de Btbona fubferipfi
Ego Laurentius Dai abbas de * Culvos lubicr
Ego Fcderieus abbas monaftcrii fanâi Pintaleonis de Luca fubferipfi.
Ego Lucas abbas * Muant, in Alpibus fubferipfi .
Ego Jacobus abbas S. Petri de Mill'» fubferipfi.
Ego frarcr Joannes abbas fanâorum martyrum Cqrdubcnfium fubferipfi.
Ego Gulielmus abbas fanâi Salvatoris Burdigalenfis fubferipfi .
Ego Tostus Lucas abbas Petrariat. fubferipfi · ,
Ego Georgius abbas fanâi Petri dc Eugubio fubferipfi.
Ego Antonius abbas ianâi Salvatoris & Vigilii de*Sen lubfcripfi.
Ego abbas fanâx Marie dc * Mdrone fubferipfi ,
Ego abbas ' iauâz Gaud* fublcripfi.
1,go Gabriel abbas S.Jacobi de Pontida fabfer.
E«o Dionyfins abbas lande Marin de ' Sardin' Sagienlis fubferipfi.
Ego Timotheus abbas fanâi Andres dc MAntua '.fubferipfi .
Ego frater Gulielmus generalis Minorum fubfe.
Ego fearer Gerardus generalis Auguftmcnfiutn fubferipfi.
Ego Placidus genesis Vallis umbrof- fubfer.

tUndm.

Stlfiriftittti Grtnrnm.

Joannes Palrologus tnChriftoDeo fidelis rea k imperator Romssorum.
Antonius humilis archiepifeopus Heracleenfis, przfidens Edeflcnorum > 8t primas totius Macedonie , & locumtenens apoftolice fedis fanâiŒmi Philothei patriarch* Alexandrini » fubferipfi.
Gregorius faeçr monachus , magnus protolyncellu», & · fpirituali», ac vicarius apoftolic* fedis domini^toftri Philothei patriarche Alexandrinifubferipfi .
Ifidorus archiepifeopus Ktovienfis > ac totius Rufii*, ac locumtenens apoftolice fedis fanâiffimi patriarch* Antiocheni domini Dorothe·, affirmans & fatisfaciens, fubferipfi.
Dolitheus archiepifeopus Monembafienfis locumtenens apoftolic* fedis fanâiilimi patriarch« Hierofolymitanijoachimi, fequendo fubferipfi.
Dorotheas archiepifeopusTrapexuntius fequendo fubferipfi .
Metrophanes archiepifeopus Cyxici fubferipfi.
Reflation mlieritione divina archiepifeopus Niexnus fequendo fubferipfi .
Macariusaichiepifcopus Nicomedi* fubferipfi.
Methodius humilis archiepifeopus Lacedxmonicnfis fublcripfi.
Ignatius archiepifeopus Tornovi fequendo fubferipfi .

Dorotheas

Cmlatio XXII. Dorotheas archiepifcopus Mitylcnenfis * locumtenens archiepucopi Sidenfis , fequendo fubfcripfi.

Damiauus anhiepifcopus Moldoblachi* * ft locumtencna Sebvfttenfis archiepiicopi , fubfcripfi.

Joafaph humilis archiepifcopus Amafienfis fubfcrtpfi.

ilmbml 'Batkanoe! archicpifcopua Rhodi ft Cycladum infularum, fubicripb.

Callidus archiepifcopus Drifts fequtfndo fob* fcripfi.

Mitch»"* archiepifcopus Mclleqici fequendo fubfcripfi.

Gennadius archiepifcopus Sari fequendo fubfcripfi. B

Dofitheus archiepifcopus Drams fequendo fubfcripfi .

Beflanon archiepifcopus Niernus per mandatum icriptum ft fuhfctiptum a Manuele magno facellario Chrifococo diacono* ejus depofittonem hic fubdefignando, ipfum hic dcmonftro eadem nobifeum faoere ft confentire , ac omnes qui hic funt, (equi. 'Chryfe-

Xantho- Theodoricus magnus fcevophylai 'Xanthinopolus diaconus lubfcripfi.

Michael Bahamon magnas chartopbylax atehidiaconus fubfcripfi .

Silvcftcr " Siopolus magnus^ecclefiarchus ft dicrophylaa , fubfcriph. ntr<n«.qu.

a.cu»rStu- '•"^ausUi- Georgius Cappadocius * protodicus diaconus fubfcripfi. C

Hic Jebent tffi tfifeafi fttffia,

Coaftantinus primus presbyter, ft vicarius Moldoblachir, fubfcripli.

Moyfes facer monachus , ccclefiarchus venerabilis ac facri regalis fandi Montis magna Lauro, ft ipfius locumtenens , fubfcripfi .

Dorotheas facer monachus , vicarius venerabilis & facri haontis fandi magni monafterii Vatepedi, fubfcripfi.

Gerontius facer monachus, olim prior venerabilis facri regalis monafterii Chnftiomnipotentis, fubfcripfi . D

Athanafius abbas monafterii Circumfpedi fubfcripfi ·

Germanas olim abbas fandi Bafilii fubfcripfi.

Pachomius facer monachus ft abbas fan^i Paulì , fubfcripfi.

LtSa Jeertta Calentnuer , er fxkftrtfe» , Grati fatrian» rtverftri JiftJeut Flarentia.

N«*.xl. AnD- T fu omnibus expeditis, die xtri. 1, Augufti folemniter per totum facrum cardinalium collegium fociati imperator, a Vratiiii Grscive , ex Florentia ad patriam - redeuntes E L*'exiverunt , affociantibus eumdem demum per yr, d(«,t territorium Florentinum cardinalibus tribus , ac n1u*t'* *bis : hifque fandiflimr unionis <·η.ι.um optatus finis impofitus eft . Capies h*c , fra- ?" 4 * "I ter optime , qur quidem etfi facundius , non «lU |<>Ψ« Γ tamen rede taropneve refem potuitlcnt : ft re- r*r tu** Prout iucr< » rCfb»fvc propriis eorum qui .***'. ca protulere, ne verborum ornamento a geftorum veritate divertere judicarer . Plurima 2u« in fecreto funt gelis , aliis referenda dimi. , qui his interfuere: hrc , quae publice gefta

funt, continent, nulla a re ipfa mutatafenteotia. Vale. a««o Caarsvr *♦*.

Luoov. Et tu vale.

fis fufraJiBeraa» n^firatatieaeat affertnaa bat I fnkfciXHtt ta utanttferifte caJite biklietbeca Htbltt· btrga Enatae» i» Faticanae» advt&a ftL ay». texerit ut ftfairer.

Anno domini 14 j o. die Luns ferta'menGs {ulii fada fuit feffio folemnis in majori ecclefia lorentina, in qua Grsci fuerunt redudi ad fi·. dem noftram ft obedientiam Romans eccleGe. Imperator « nobiles Gneci, legati domini impe* ratorisTrapetuntii, legati regis Iberomm, Rutheni arehiepifeopi » ft epifeopi ipforum , nen non omnes alii» quierant m numero quingenti, renibus flexis ad papam acceflerunt , & okalati lunt fibi manes, prout moris eft · Latini canta-» runt hymnum , Veni creator Spiritus , ft , Te Deum laudamus . Deinde Graci more fuo cum maxima devotione in Grarco fimilia cantarunt, ft fuit celebrata tnifla folemnis per papam. Poft miflam fuit leda bulla decreti per cardinalem fandi Angeli in Latino : in Gnrco autem fuit leda bulla per unum archiepifeopum Gnecam, & bella feit feripta in Latino ft in Grsco, in una charta. In medio charae, videlicet per longitudinem charta , erat una linea , ficet fit in quintemis , in quibus feribuntur jura : ab una parte fuit feripta bulla in Latino, ft fubfcripta per papam , cardinales , ft alios prelatos : ab alta vero parte fuit feripta in Grsco pullherrû me fimili modo ficut Latina , ft fubfcripta per imperatorem cum incaufto rubeo . Per quadra* gintafes vero (patriarchas ft archiepifcopos Grecos , Trapeiuntioj , Iberos & Ruthenos , fuit fubfcripta cum incaufto nigro in fimili forma in liters Gnrca , ficut noftra bulla Latina. *Hac iki.*

SafraJiflan Jecrttant fn Gracit extat ttiaat ia kaUari» ^amana fak Expnia, CF eaam ex erigiaaiikut in fargaauaa Latina tr Grace friftan» , manu Engtnitfafu (T tarJinaliani aigrit, etc aaa intferatarit Gracareta rekrit tbxraHenkuafakfcrifteu» , viJi in artbivabaflita fanQi Patri. fuej ittreat refertae iah , et iki Jxanut.

*L * in yuaduw veteri maaafcrifta fanat illajkrif. Jimena Jaeeianm Canina» 5ιηχχ/ηη» , 'Jaiianaun Cafarinam carJinalte» Jaaaffe reifxklica Ftarentiirr«M «r<Z«4/<'4 NMMÛ Gratarum , ^nNUWMM O* 7a<«4«ser·· , eunt netltfia Rmmim , i» fuaiaua ceffela argentea , «Mas caffaiaat V ia ta ftrvata vt[iuli4 , ia tktfitt» relifaiarun» exifiaati i» fartile faufti BtrnarJi i» veteri falatia magni Jacit Etruria » retulit tnibi ft viiiffe truJitiffiutui Jami»at FtrJtnanJnt Ugbeflut Mu faeSerea» Kiactatii tT ^Jneftafii aJ ^fttat Salviat trJinit Ctfttr(ttajtt.*

Extant ia valvif aaeie jajjit Eugtnii fafa IF- ia atajari farta kafilitafanfHPatricellacattt, infcultta nekt/iarx qufdem fentifitit meeruntenta , inter f«« afferet feblica feffin fraf'tat4«r fafa , inferatare, e/affec ftatrt Jeffata t ac falrant fenatn , Flereatia bakita , in fea à carJinali faaflt Sakina Carthiefifcafa Hitana legitur Jecretum fiJci . SektnJe inftalptat ttiaai cernitur Jifeffiu intferatarii Fenetiat verfat , eki triremim ingreJitur Cattftaatiaafalimn-Jitarat , at bn «· gratiam Itfltrit imfrimi txravirnat.

Hac

cmun «*

flbr derma *(Jti fer trite (y ,** ffe- fie U fitritnhtue akKfuOriaMt i fit iUaat referi- i» yetittu* tegite.*

Littre fturiartkti jtlexeabh U faQlfiUwM* daurinnna gageais· pep·· FF.

*Tkiletheei aiffritiat imu * p^pc 0Γ fetrier- ekt euge* aeieetir a« tetiat Jtyfti.*

JX· cto Cystite w, t •'aSbwM Nhtyh.1*. m» «·» ». *"^ µ··», «4 jaMMii.*

I)*™1· fsnAiffime 4 pater beatiffime , reli- JL tiofiffimc , juftiffimc, terreftris angele , fc B cccleftis homo , qui cum gratia Dei mdutns » 0,01 facr* sefte ornatus, boni gregis optime pa- ftor, qui dodrina tua irruentes lupos ab ovi- bus univtrfalis ovilis depellis , Chrifti noftri beoefadoris patrocinio, deinde principis apofto- loram Petri , petra fidei , caput omnium Chri- ftianarwm cccleiiarum, qui es Chrifto Jefo do- minonoftxo factam poteftatem accipiens , papa magovMirbis Romanorum , fc proteAor cetero- rum patriarcharum fadus es, comminiftçr fc fra- ter in Spirite fanâo , domine fande papa Eu- geni , fit tibi gratia , magnificentia fimul fc gloria a Deo Patre omnipotente, fc domino no- ftro Jefu Chrifto , qui tribuens fuis difcipulis pacem in fanda Sion, Pare·, inquit, ·*·· *1·* C ■vUz/, *ftut» reiia^ee* . Non ficut ad cete- ras gentes, led per igneas linguas illis advenit \ apeneufque corda eorum, adimplens eos quan- tum quiique capere poterat, ac fic inftitutos in univerfum orbem ipfos dimifit, quantum natu- ralis ac gentilis philofbphi· indodi fuerant, tanto vere fcienti* fc jnuiti· rudimenta fufee- Serunt. Hanc igitur gratiam , pacem ac bene- idionem ia maxima tua beatitudioe primo , deinde in fandis fratribus me· moderationis , pontificibus, facerdotibus, omnibnfque Chrifti a- no nomine appellatis, idem fpiritus multiplica- re dignetur, intercedentibus ad hoc munus per- fedifnma regina tc Dei genitrice Maria, beato Marco apoftolo fc evangel ifta, ac demum omni- D bus fandis Dei. Amen .

>.*** .* ,.m ft»u« Ak-

c Mea humilitas,pater beatiffime, audiens quu tusmagn· fanâitati a filio meo in Spiritulan- fto fratre Alberto monacho ordinis Minorum mif- *n Ægyptum, refero, ut fcilicet huc ad nos veniens , detulerit fanâiifimas literas tu* fan- aitatif> qaasdiligentiflitne legi juffimus, &cqn- tenta in iliis4 mandata de facra fccecumenica iy- nodo, cum omnibus patribus, locatenentibus (an- âorum patriarcharum, fcpotentiffimoimperato- re noftro Joanne Palcologo, ac omnibus pon- tificibus ac doâoribus orientalibus ac occiden- talibus Canitis , intelleximus cognovitnufque . quo pafto unio & pax sn tota catholica eccle- ba celebrata eft, caritate perte&a, anima una , E fide una ac fymbolo , abjeôoque fchiCroate fc inimicitia, in latriam communem ac juftitiam. Dei omnipotentis amor fcpax invocata funt per Rratiam, miferationem , pictatemquc domim no- ti Jefu Chrifti , cui gloria in fecula fieculo- ram . Amen.

tvn*·*» inif? V· nfcr·, «t fciitrt,»*. Ilnno.

Lcftla igitur fanftilfimis literis tuis , perfe- diffime pater , omnes adorationis gratias egi- mus domino noftro lefu Chrifto de tam excel- lentiftimo dono ecclefi* fu* catholic* elargi- to: huic noftre alacritati aliud ' quodque !*-

i (*■<··<*·

A tin· genas addito* eft. Siquidem eodem pene momento quo dominus frater Albertus hue ac- cefferax, reddite font mihi liter· ea magna ur- be Coaftantinopoli feteniflimi domi·i imperato- ri», fc locum noftrum tenentium patrum, quo- ramdamque nobilium , perlate manibus peria- cratiffimi fratris me· snoderationis mcnopolins Rhodi domini Anatbermctis t legimofque utraf- que > Gretas (cilicet fc Latinas , contuljimnf*- que eas , Orationem orationi , feriam quoqna verfni > fc fimiles omnino illae «périmas , fti- Klatas fubfcriptionibas fandorum ostrum ac ttrum, arehiepifeoporum fc magiftroram o- rientalitsm fc occidentalium » obfignatas figillis tu« maga· fanditatis , fc potentiffimi princi- pis domini imperatoris. Unde cum noftris A- gyptiis pontificibus & ceteris clericis noftris fta- tuimus , ut ubique in omnibus Chrifti ecclefiis inter miflarem folemnia pc· ceteris patriarchis memoriam tuar beatitudinis faciamus , fient io faerie canonibus cantum eft. Ego vero , pater beatiffime , decretum facre iynodi fumma ve- neratione fiifcipieM, in pedore meo reran in- fpedionc infixi , (equi toftituens tue fandita- tis vcftigia laera , fc fynodos , fc apoftolicos canones. Agimus pnstcrea gratias Deo piiffi- mo cum iis populis Chriftianis, quod nos tan- to dono dignos efficere ypluerit, conftituentqoe nos omnes, ut fub auaoritste fc potentia tu· fanditatis regamur , atque fub umbra alarum tnr pietatis doceamur . Te autem , pater bea- tiffime , felicem , iummaqne beatitudinis di- Kium effe omnes gentes esiftimabunt . Nam ns vite in evangeiio beatos dixit ac filios Dei , qui pacem hominibus comparant . Et certe beatus es, pater fandiffime. Multi enim fandorum pontificum ac regum cupierunt ri- dere hoc unionis munus , fc non potuerant . Tu vero non fotum hoc pr· ceteris aflêqui me- ruifti, fed fc (nmmam mcrcedem habebis, coro- naque veritatis cum omnibus juftis coronaberis. Arnen.

c^lâT| vyit.

Scriptit mea humilitas literal ad potcntilh- mam principem dominam imperatorem , & ad quofdam pontifices Conftantinopolim , fignifi- cans , ut li quis ea qn· in facra fynodo decreta ac diffinita funt , non recipit , tanquam tyran- nus fc hcreticus habeatur , dccidatque - com- munione (and* catholica ecclefia . Inclino mc- ipfutn , pater beatiffime , fub feabello pedum fandiutis tua , cum qua fit gratia , beatitudo fc pax cum omnibus utriufque ordinis siris fub tua poteftate conftitutii, & benedidio tue bea- tituainis Gc cum omnibus nobis . Arnen .

laferiai llterit eupth firrifteet fie trie.

Phifotheus miferatiouc dtvina pap* fc pa- triarch* magne civitatis Alexandrie fc totius Ægypti.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

AD VIGISIMAMSECUNDAM COLLATIOM1M

‹ Xai/rrGp.] Sic Grèce vocabula vocat tcfpon'to- ne» ad auâoritatet addodas ab Eοοοοιΐο, qui c< lib. $. •Sverfui eatndem, capite cajas citai·» et, *fertiti- f··· it trtetert*, ,M «d «aa^fom «jar/affa /iw , u» Hac . a *Cttditi·*. 1 Scilicet adveifu» Eunoouam ta illa aodo- ritace , quod Filias fit fecundes a Patre ,Sc Spiritus fecun- das a Filio , de qua fatis fupra diâuan et.

i C»w·

attiria · j veto· itmeet , oat enomna*·„
urtr, p·* fiippodtMNMm data in alii* atttaritatibu* Bafilii. at addebat Ephetim·», de qaibus (atü fupra coUatioatb·*

4 «dvio*.] Cui·* titulo* «t, *Dt luuiutla» Clui-β», ut dtbuataaa* **nro *Cbrifi,* in editio*· farifieufi aa*n tjy*. tonso tertio. Io edtsioae veto Commdiniaoa Gmco-Lorioa aooo »40·. tot*, t. ia quarum odatiooum team Laciao non legitur, *& filii,* cum tame* m tent· Grace ibidem · temoon pofito legantt , videlicet t *Si*

cet, d* *Mffeuûa Kuril Gt MH,* ut legit eu Greco hie FroviacMli*, ac nia* select Grecua fcrrptue Mfio-μ a*
1 CjrUli.]fntftnta ·* eptsepift·!* ad Tbeodomum, quo incipit, fam tafveter wifier, * in dederatione noni

ou· fenfadicat Cpviiiu», fe calnnaniam pa&t* . 4e quo lupcaKpiMG·· t nam Cyrdlua fempet petftiût ia faut*» lia ptocdfiooü a Fil»·.

7 Ri/trvada. J Gracu* feriptor fcfliooe aj· Mtt ■*-die*, qua comfpondct haie collationi, ait » Bctario-ne*» habnidc oraiioncm dogmatic»* fieorinm a4Gn*cM 4c uaionc. Banc ipfemet leRation e< Gratta Latina* fecit i iaw * auvit i ideo in editione atavum concilii Grec· k Latine editorum polita e regione tcetut Greet, in aliquibus fibi invicem non cotrefpondeM. La* ea Vaticano codice manuferrpto Latino ia fine hujus open* *a-hibemtn .

t Ffaa*.] Santa* Antonina*, qui concilio pralbus interfuit, tn fus hiâotia tit. a*, cap. 1]. hoc ait t C·* I»-grotM M^amZeo trader·, , le/id* ·» ta trie*ftrtufui* «4 C

* ParvMrvb·». J Cuprs, «t Geaeu* feriptor *nicrt* fcf·. fionc »5· hac Ait poftvcstsa fcareana , menttfque refttatio ; *Tlfefb •iffrtiitiu éiyin tnhuftofn CttfttâifUÎi*

«•«■MW *iiiitttt,* brip-eVic/hrfbv *&fafferA»ffHiliii*

gr* *ftail·* C> yn« d«teMc\«e *tetMite tf^tlit·* ec» *tMe i»ri»i üf'· 'I*i· futMit* Rmm, «pfeya^ y«<*fnlit ,* <· *iit* me acyn.t/cencem d* «c *dit·. Tr»ftt»r fetjet hreitgirtau fetrtu fttrru,* <> m4<im«mpen»5|S-re* <· *niteri··» dtuiaiat^ri 1»f· Cltrifi,* aaetyua *·«« pepom, neram *frrgettvi··» aniw.r.*: i·* fierem gn<pp« *fUtufaifirift·» *β dtt Utrft ^uii ··»·* , 14)9. *iddiSitat frmadt·*

Utinam hfc fubfcriptio rdiglofiflimi viri legeretur : aou enim in ca cerneretur ab apoftolicc fedi obfequeatife fimo ufurpatum nomen «cumeuici ia titulo huju* featentiu a fcnptore quopiam appofitu*, ut obfervat etiam Arcudiu* in noti» ad epiAola* generalem Beftarionit, b»a tumalii* ejefdem Belfirioni» opufculi»editam. Sed quamvis etiam daremus, hoc titulo fe fubferipfifte patriarcham 1 non ideo infertur , quod nonnulli cragge» rant, toletatum faifiê hunc titulum patriarcha ab Bugcnio papa ia concilio Florentin·. Quid eaim commune habet papa de concilient cam fubfcnptione privati* in cubiculo fata , quo nec publice leâa oiguofcitur ? Hanc titulum «cum«aici, .id eft uuiverfalü, Tentai Gregorius rpa advetfu* Joanne* pattiavcham, qui primus hanc fititulum temere aflumpfit , ita eft interpretatu* , ut fibi'ipli etiam denegaverit. Interpretatus ell enim privative quoad omne* atros, ita ut qui (e inferiberet mcumeaicum , id eft univerfataa, omuc* alio* patriarcha* dc epifeopo* ceaferet eife privato* , dt fe fol·* paftore* crederet habitabili* tetre. Sic enim ait epiftola f». libri 4. quam refert etiam Baroniu* tomo l.auno jt). num. }i. *Hfia·! Jffif htt ttrureri··» Mtn urrifit,* ·« c·* *fihl i· ftetifitet·! irtd· gltriaufrrrLeritatit tnriftnt,* bna« e*«ta«*frett»at dttraft rilmttr* * k epiftola

•v da* priveras» aiiyuid drier tu»/, banvrv *debit·fattr-d·*·»* padoowoMtr *aalverf.* Ceterum Innocentia» 11L papa aliam etiam iraelligentiam tribuit huic titulo eteume•ici , fecundum quam aeipondeodo Joanai patriarch* Conftaotinopofetano, docet convenire foli Romano pontifici. Siceuunaitcpitala 19S. libri a. quam refert idem Baroaiv* <omo *> anno 7(7. nuat· ». *bititur eriver[ali» ttclrf» ilU* e«a, y*a va *aaiverfi·* csn/e» *ttchfiii* , yea

A VW4RMV niwiloft ««WffdPBr 1 *Jim**** ww * ~ *»ttfftit»m veaabab* „«relate Rmamtn ·*· ·*β aaivtrfalit tttbfa.ftd* fart .sivefiJu ecedr/a, pvtoa Wdrifae ◆ •votM*· . sr'~·'--f*r r'· r,rt,r- anaola* Inm atairade *4**· peetRaafetc^lie ·' ad cetera» aai UereuaMV . *bititur ttiau* ■

a·»»··· ratitana Rmmm *taataat tttltfia aaivtrfad»· aaa-tafatar,* gooum· *Iffii falafagalaru ftnIMt digaitatit ttetri··βgradata. ftdéDm aalvarfalD aataiaat afftl-l·»»·, ·«·* g*qfi*divifa» iaffttitt, aatffaidifau, rat fabalttraat,* jMqMndamnalvvr/ή *fab tfat^amiaia tutti» tuatur.* Hac Innoceoritt» papa. Atque hoc focuqd· figaificaru tituli ttnivurfali* ftomnam ecclefiam aotvarfalem

tfifnui, ·uMtMnfuuüiu·· /bhiaem. Qui titnlu* idemutuc iHe Zcpupriui papa io edita, quod carpit TertuUianu* libro ne pudieuia, capite primo, da quo pinta Baronina torn· fecandoanoo ii·. nom. 4. Zepbprë-madam* *p»/e«p«Mep^tqp***Mr. Bodcmqee б-gnificatu aemini ab aniverfali concilio mpcettur ait ribotut tKulu* uuiverfalit, uifi foli pontifici Remano looni magno a concilio Chalcndoneafi, non folum m epitali· •idem pontifici ab Atesandriam duedi*, dr m concilio publice letas, ut ia prima parte ejufdem concilii » *v·»* tum etiam ia titulo •■italat ab ipfo concilio pro cotifirentioae getarom eidem pontifici uaafmita, ut in tertia patte concilii numero fecuado. Bc quamvi» hodie ia ca epiftola hic titulua alicui*» dolo libarii aoa legatur , ut oofervat Baroniu» tomoa.aaan qp, uum.iso. in ejus tamea iaferiptione, vei alibi, lutae titulum fitita a facro conettio Leoni attributum , omni certitudine affirmaa-

fn[u8ta CUniunfta^udtafutifti ftdit aftftili- tae dÿpenenro di/rroie) hac oumnc/mm'* aamro

fervat Boratmi*. ubi iupra, iateUigeadum ira, ut hemo Romanorum pontificum eo titulo en folemni ritu femper dc in omnibus inferiptioeibu» vel fnbfcriptioaibu* uiit* fit atque ia eumdem fimfu* locutu* videtur Leo IX. ·» piltola «d Michaelem patriarcham , quam refert etiam Baroniu* tomo undecimo auno inj*. numéro ia. cuiu· hac luat yerba › £m(m wre<> guan* drrvtaMM aryu· m-*mMiliul· UU [etrUqti afitruui·,* yua m *uaivtrfiMi firianlie»jtSu tiiut Φ* verbe, cum emnir *Dti eatittu imjitfatadi* bataaae htrruiiit beuerar* vwala-

vwadvfe, yuam rui didrar dtviua ver* : Tu c* Petru», dc fuper hanc petram mdificubo ccdefiam meam *t Ktraauu-*men, ynia itte···, invenirer univer/iüir ap^le/nc ditat, yuamwMpriocepeaneAefavm/feeen/itueua, *ullti*
D *ftr* e/ueeampredtfM/e pvaaeataе e*a/.di* *efftUtri, licrt* «ago* *L*»»ifrtittfft Aiβτ» ^[ιάφήI»ιη,ι hitfe··· β·Mrtrit Chtltrfeetaft fjard··* . st infra *t fttr ill·*

,.) em/famd· /ÎM su *terri» fbi*
•*•tt'ittttriif,* na* *frufft ··»·»·, u^*· ftftutdit t·» t· tinktinititftru·» i»ft · hti^eu* panr^rta» Pe» *legit b· Grygarfe fiutifriitfytf ter··» fr· htt it»(»Mti· »··A»·»·iΐ\·ι·ι ,* fis *f·· ftrtiuuti· imvrtahlU· frriit,* j« vqne ser ynndrqginM <b fMdr/agvM·· «an»i /m <··»·· •tari**Intuti frutifitarr* m· *trfet.* Hac Loo IX. Sed dc Hadrian·· papa in epiftola adConftantiaum dt Irenem Augufto*, qua escat iu «Ais feptima firuodi aâione a. hac ait: *KMι ·ϑτ·rïfanat, fard i» vtArit iuftrtrlihat iafttfrtfatriertitartgiuathii* (fcilicet Tarafi·, diredi») *•·irtrfaliat Hidtat ta» rtfttiautt utruta. iti ima ftr irfniii·· vtlitifa hù^amtatfcriftaat ·β , ·{··.·-•tat: frddtiattjt[•dttatH ttêfira tltaniifarirfnitii-fufttmit) tu atiaian Ü»faeraat tear·»!····» ftrit aai· utrfalü dtftrihatw, gaiateatra faaBrraat««■··«* i·βî-tata, ftafaaematfatraattradhi····» dtertta tft vide-»nr. lafttaadt tain* ardu·· *a»aaiji ftrfaaSa ·»βτ·taihr· lita& tftbtlieattrltfut aa&aritattr» valuit ι<·>» baht-*w l ywd *aiatin»» f •·ivtrftlit faftr fralataat fbi faa-beat Ktnaetia tttlrfaat,* yam *tb tefat maiaat Dei teele-/<*·*, dtftrihatar, taa^aam faadaraatfjardtraat rtbtl-lta» attat bartütaa» ataaiftfertft,* trrnra *tft. £^atd β aaivtrjtlii ·β, ttiaat tttltfia arfira ftdit friatataat babtr-digarftitar , ^ard tidierlaat tnaihai fidtlihat Chriftirait*

f''

A · · · Casem JMBu—aWsM + qpqjMsro Be——« aii^» MB——1» fo —mmarowpefoefo··—· «r stfimima, qomn MM(fM4«Mt—fouJ ⁄ UM. XXII.

Ab. M«n Hadrianas. Cttte·p<*faaAusTatafim,^«o atiam Borna— —ciel· io—r faaA— rriatum —amutut ia matrptotagpo dix »>- Tabraarti. aafauam bu< titulum sepxntur ul—pafet auc miram * la nais peataa feprimo iraodi , prarfatim aftio— fectudt, *A* eKquib— form dicæla ai iovooiatur ai datât—— jaeïsm coeum pcafidca ttawlegatiaaMAoiicit: arc anim fioaaioram v—apoto-xa—pesrvidcti, ate ad vitasda fcaadala dc fiagutis erat agendum, i—mabtMibus kgetii apdAoHcia défiaitinoi ds tan»om imaginum veactatia— › psopast quam feet—fynadnt coovocata. Idea fecta Baroni·· torn *. aaaa 7»7· onm.S.iufi— , dicit harae tiMom patriaccMCoa. Aaatiaapalitaaa, *tint* oaae—a appvsMoni , aafevasom

Amn *titalan afarfari a Cratit ruptum tft.* Ceterum AnaAafius bibUotbecarius in ptsrfeno— tatimm fynodi uiloqueoa JoBuaem V11L fuasmum pouti&ccm, fic aitt

fnifrt^tntt Ommpn» *U mraUtti* rcprriwadreM·, » *riajnn, eftrtbaM fati* —a Mwocomcuhomdtarr—porriarcdam, yoad *—UmfinUt* •tomt pre/ataom, /idyardroddam *farti fr^ttriit, fi e CbrifiUait UitMwar·* Hoc A—ftafio», *aim·*

••ramenât·· *4itif*/> f»et ifftreat* foar t fae<·^ ·— *tini, Un* ı.ı · ı.ı » badira-r*<*· *nttii matt tfifctelatanniti fari-* ■r. «Md enva·» *UbitablU nblt Un ifat* aesaM»*fetetar* firiG—reefopafad·- , fccriai *Untfnnt,*

«or·»·» pnotroar *t pu* tam *iatftt* rcdarg—l·—m *Jtaafafii rUftraat·* Hoc Baroni··.

ia iffHÎtrnt.] Id el· teplicaveniat codotaoTerra, riadedoham. In ea—im civitate privata» difpotatio—· nonnulli deputati hiuc inde egerant de purgatono, ut iupra dixit Andreas prima coiiatio—l « primo (A· pur. tltoriumfirr fecundo« An P<*M igni» corporei ibidem t. Xt quidem quod purgatorium fit › c—venerunt Grecs . De pmna autem ignis corporei mil ia infra feripta eeduiadkitui. neque tu dtCnitio— concilii. Quapropter hic articulat de igne corporeo in ioeo purgatorii quamvis veniimus (it t ut communis opinio affirmat, a—— ta· men no· cl de fide, ut obfervant Bellarminus de pur* gatotio lib.4. cap. ii. Suâtes in {. parte· tomoa-di·. (put. 44. fed. ».

ir Dmm«.] Moderna tranflaiio Ce habet : XJ^oairv·! *— finai* » •arnru rriiaqurrMuv dry··—» *UU-*

M/ifMUii verre—■ *jrcqri»<v>» › — sabseneuMoe· e^« A—wf , qn« *fibi iff· tUyf··* , «M *gafiatit atalti fttnfitru* , experieadeqae *fiifttai* , «« qufear «· ■»-*nftt , rarfu iaeeaUrttar* , ar ommob· carrr *Atftfite,* vri etaa a *tnenaatit itnît bntn inittti* , <4 pri#»··· wrier wdirr /tUirerr» .

t4 HddrtaiM·] Habetur h<c cpiAola a&ione fecun. da feptim* fynodi cx verfiooe Analafii, dc apad Baronium tomo 9. annoytj. numero decimoquatto. Pott diAc Provinciali» (ubfumit catdi—lis › epiftoiam Hadriani fuifis receptam in concilio , eadem fcilicet attioae fecaada.

11 Ceqfiriam.j later varias leûione» ia margine illius rpiftal* adnotatas pofiet etiam hrc apponi. Nam ibi loco horum vetborum , rrilem *ttafiinn* hac legantur t *ifiwvdniim freftmt* : qua nullum fenfum ad tern coati—nr.

14 Caa««raedi.^ Id eft. fequitur in particula p</crad» coati—rt etiam pocclareto <ov««Λ, ut ipfe Provin. ciaiii magis explicat infra hae eadem collatione num. 7. Namvcroum r——caad» explicite non legitur neque in çcdu4a> —que in didia itione.

14 daatracMM. 1 Coot dicit cap.ij. 4*re diem *f*fi»n*

eucharilia. Hi— appuaet, quod alia etiam eudalaeir-cumfcrcb—— proptn* harufim ——ericorum Cnmoram Cabafiladc Marci Bpbcfii, coutcodcnrinm , verba dia lita»giaGrace, *far faam fiaatfnutfba tttfat CbriKi tai t tanta ia fêtait^ armtfan fenaiam ibrtfii tal ttaafaaaaatXaMtafaetefat,* sArdae—«ia forni*, dc qnib—vida'Aratdmm ia cooe—dia lib·). cap. qp· Cut

Cm conciliabo!· 1 too»* 1. cnnc. pacte a. editionis Colo-

lutiuopolitaM pol Bomaaam , le fupra Alcxandriaam , noluit apptoban, imo expretic reprobavit Lco · Vide Baroarinmtoam«.a» 4»a-n».>. &«sj. num· >. & t·* ■o i> aaao si*»· num. >a.

t» 7*eap»Mi«.J Qgod fi tyrannice & de fafto fsAa fit aliqua ce·roc·tie c—cilii fi— auQaritaie fed·» apofloli-cu , fempes ut co—Uiabulum fui» »«puta«um , donee ai* feni-bt cotifitmatiaepifdcmapottolica fedit accrifcrit. Vida Baronium torn./. «w jjj.num aaj.de fcq-*a«no >14- n«m 4·&jjj.auBi. 11.* jy·. iw.n.· dc fyy. num.i.

>1 *La.* Ï Cano—m Cbalcedouenfeut dc primal· Con-lantia—olitann eccleGm pot Bomanam a faaAo Lepoc pepa feittt reprobatum exprefli, vide apud Baronium tom.

feit iuepitola ad Micbaclem imperatorem, qu* incipit « propofucramus i led pattiatek* ConAantinopoiitam tnyperatotom fati potentia › fecundum pot Borna·um locum Cbi ufurpabant, qui tandem a Bomaais pontificibus tranquillitatis caufa fuit petmifiui, dr primoab Inaocentie ill. inconcilio Latera—nfi approbatas, iclato in cap. Aaciqua de privileg. Vide etiam Bioium in notis concilii Conftantonipolitani t. canone >. alias >. verbo Conftantinopolit. *tt* Bellam, de Boman, pontif. lib. 1· cau. »4

as Novell. l ji. in qua polquam dixi—t de conciliis Nicmao , Iphefia* , CeoAaatinopolitano fit Chalcedoneafi, in quibus prufn—o—bat infertum A approbatum cano—m de arcbicpilcopo Cooftantinopolitano, fubdithcc verba : *Mtfz futtinat fnaa4aia* «arem

tgt tttaiattfantUtan, rrorrrad^gm—» *aattat artbitfi·fitfan CtafiaaüaftUtt* —— Xrmo/«tundam *baUrt Ittaat ftfi faaififiatanaftHtlitanftaUrit* g«m«*fait»* . Kxc ip. *let ifai ftiftirtt ata tfit ifratarti aaStriratit trJu atnfrafcriUrtftéiUt·, taraatinafyninta iifaititai-bat* «•bûrvud», id *ft faatirt titit, b ftrftraat. Îttaiat tart teat ta ttatUit Ctaftaatiaflitaat , feat CitltiU. atafi, UfiUaMitarttaati fatrlaa eüfttfi CnfiaatUt» ftlitaai, tivtr/ati tfi Ltt fafa, at faftriat USta tfi* , Vide Baronium tom. 7. anno >41. num. au Has autem leges Cuculares adducit Provincialis , argumento , ut ajunt, •d hominem, *tc* ut fahem tanquam ex hiftoria *k* fa&o ipfo Grucos convinceret.

XI («·· ■«.] Obvolutas foetentia» fic explico . Ara. thenfis dixit : *TfaUat atRraat argat,* fa«d *fiat fttffim litattai ftattfitit aeafttfi taamari ttaailiaat* : /td ro*. *fta fefe fiat fatriartbit, fuiH fcilitrt ttavttart,* id «A ■m *rtfifita* «»r*m <«■/«·/·. Quod hic fit fenfus Ara-tbenfis , paret cx immediate fcquenti interrogatione. Ham ideo ftatim cardinalis quafivit, quid fentircc Ara. tbenfis in cafu , quo patriarcha prateatu alicupu canonis contradicet—t convocationi pap*, ·— feret tuae legitimam c—cilium · Bt refpoadit Aratbenfis , quod fuppofita convocatio— P»P« *,9rtfttr ttatrtÀiCiteta*l «ii», r··» ■»· *UfiAtt,* mm β1··1 *fit eeaeiUaat hgitinatt.* Tuo* c—ctudens febdidit cardinalis l *Iptar fiat fafa ata trit natiliaat* : tum tamen fcilicet poftt ede fi— patriarchis , urdiAumeft· Bt quia cardinalis interrogaverat, quid fi prateatu alicuius canonis convocati—i papa refittrrentj fubfumpfit Provincialis , magis id declarando, quod ille can— non potuifiet efle mu apocryphus : fubjuuxitque cardinalis ad confirmati—em diâorum privilegium Confla·tini, quod legi voluit, non illud approbando, fed adbomi—« Graros magis convincendos ex ipfis eorum juribus, licet iavalidis. In eo enim otivikgio, quod

referrer •GraiUBBd»ft»naioeeBe. rap. Confianti··», le latte* - Theodoro Balfaa»··· ia Nomocano·· titulo I. cap. t. Coofimmou* impoMeot volui*» ut ··· «m- t//r*J·**· yaoat Iwpvraâarfa ·*«/·/>·« babmvror + *nltn*^· |ar, «/MfO· ««MM *ffitàtn* ftrltr&tU·».* ◆·»·/«« •cri·/·»·· t a«dea«, quodjtyoad «·/»·· *Gai &:M-ftrti»^i*, afr *i/ftiijtiitttf & HljMttM.* Hac igitur voluit aaAoritate Grocea ia. cerv cardinali*, quumipfi admrncb«at. Verum cum in eu fubjuugmmt privilégia ccckfio Coaftaatiaapaiit·» bu, aperte colligitur coafi&um affa a Gruere» at etiam privilegia eccieft· ftam*n«»|q"* funt «Dca» tauqaam »b homme derivarent. VtfiHMrouiom timentem Daaaea & don* ferente* tomo j, aaaa |M* num.»i7· Atomoifr. •nuotipi. aum. y*. Cetenimcaaoa ilk de coafenfnpa. «riarcharOm «a couvocadotut generali* concilii» auem Provincialia feipra dix»· aoo poeaiffé efl aili apocryphum» videtur efle oui ex quibufdam fynodici* feripti* eauuciatut leAutia teprima fynodo ta verGone Aaaftafii «etc i. aAioneoi , fubtiruio. ^M/crfeafe bwVM* fodfeaor fi*·/··· ®

jÿaeda·, hi· verbi· Mei· guiÿo/dem *ffaaiitit Jiri* ftiti iua»trb&taa* i oaa *afartaaa aliyMtaia ftaai»» tuai· ■Vtrfalta [tri ftattr tt»[eaf»»t* **trr»n*a> /*«4Ît|io·v·M* Î>««rArrcJ>ârew. Qui canoa comnoo fit fynodicutalicujut egitirnoatcurneaicafyaodi» fine dubio eft apoctyphu·, ut optime d<<i< Provinciali*! A propreté· ctiam dixit cardinali·» »·*····« iNarua*, id eft in ahquo pt<ttafq ••none, qtatenu* exhiberetur. Nifi malit quit dicere» Grace· in fyaodici· fcripti* ufo. effir vocabulo generalit» Vvi atcunacaici, nt legitur ibi in textu Grace» ia fignificj A fenfu improprio» lufpeQu convocationi*feciendae a patriarcha Conftaatinopoliiano , de qua ibi agebatur, nimirum non «cumenicitotiu· orbit fedrrcuiucηκι nationi» A genti* vel ritu*. Sicut enim ia prdation· ipfiut fepriiax (y iodi ad Joannem VIII. dicit idem Anaflrfiut.quod Greet dicebant fe appellare patriarcham fuum Conftantiaopolitanuin ercumenicum, non quod univerfi orbit teneret profulatum» fed quod cuidam parti orbi* prreader, ut in o- nota huju* collation it diximu* *t* ita idem vocabulum ercumenici fle generali t poterant applicate concilio non uaiverfali tociu*orbit, fed partit Anationitutbit.

•4 C«aag«Zu>. I Scilicet in avangclii* habent ordinem A finem ut hoc (artificium incruentum flat in commemorationem palfioni* *St* cruenti facrificti domini noftri Jcfu Chrifti. Diony fiu* autem utitur etiam illit verbi·, ut facetdotevcufet propriam indignitatem,

a. Operar,'.·»..3 Loquitur ad hominem de vetbit eucharifti* ioftitutr* a fanâi» doftotibut , hafilio, vel Qhryfoftotno. Ceterum forma extrema undionit eft deprecatoria ex Chrifti inftitutionc Vide fandum Thomam in *4,* dift.xj. ASuarex ia ;. par. difp. 40. fe£ j,

*26 fftSa».*I H«nc expolitionem darama Grccit, quo fle communior eit apud omne», refert etiam Grccut feriptotfefi. *j. Vide etiam Arcud* io fna concordia lib. J. cap. p.

ay Zrar.J fonderai non folum verba liturgis Bafilii » fed etiam Chtyfoftomi, ut dicit flatiut infra . Haec autem funt Cliryioftomi. Verum in liturgia BafilÀ intolerabili* eft modernorum fchifmaticorum audacia, dum fine non dicam reflo fenfu . fed etiam fine ulla prorfur connexione Sc lyntaxi verborum, addiderunt in noviflimi· euehologiit impreffir Veoctii· Imperativum illud ··<««·*, fac panem hunc, Ac. quod imperativum nemo dubitat exiflere in liturgi* Chryfoftoin», in qua tamen fuana habet cutn reliquit verbi* connexionem * optimam explicationem ex fubfequentibu· in eadem liturgia verbi* fed in liturgi* Bafilii nullo modo coaptari poteft, ut patet legent!, Hxc enim funt verba antecedentia : Of/»rr···»

ftrftiftfn aronera i/a , «a bvanGcrr. *& [aSifiurt* , <> *fttt» yaid«abna<* , *&t.* ia quibua verbi* in primi* notandam quod veibum ofttndera , ««.Ji?!·»» Bcflation in opufe. de eucharîftia interpretatur facere fic ia conpinftivo 'egent, ut veniar Spintu» fanftu» tuu* fupw no**fit* fuper ptopoGta munera ifta» eaque benedicat» lanftifictt, St cHtciat panem quidem hnne ipfum pretiofum eorpu*, &c. quo Bcflacioni* interpretatio veriffima eft St ad fenfum Bafilii. Oftendere enim, ficut A dicer· Dei, eft facete. Hi*verbi»ameccJentib·· in liturgia Bafilii fine ullo feafu vel connexione addiderunt noviffimi fchifmatici imperativum «:,*<··, fa* quod fic ineptiftiaae anneAunt in aoviffimi* & corruptifcni* euchologiit» *Oifttrt·* m»i Opa/fnlaatn„ x«n,rr Sy/riraw /xnAaai maia·*ftftr* n.r <F /o,»v *bf»r4ntT·* ◆/·»- *«/«««, Crqfteud/re.· <7*/«.-pan«* fa/dra hame, &c. Sed

quiapoftiliaptiora verba BaQii fce«die«v*,/taNi/eaw, O'./Md·»·, mrctpofita c* in eochologio rubrica dc ali?uibu* cvrcmouii* cum alii* verbi* fle otariouibu*, ideo ■bfeqocndo goftmodum illud impetativnm, /a«, non tam facile apparet ineptitude connexioni* ax quo tame* in^ oerativo modemiflimt fchtfmatici argumenta defumant» Non enim tam facilem ad fenfum catboiicum habet interpretationem iftud imperativum/ar ia liturgia Bafilii» duam habet ia liturgia Chrpfoftomi. Quod imperativam /ac in prafata liturgia flafilii noa legit ieflarion opufe. de eucharîftia, fed etiam ipfe Marea* ÉpheGau* iu opufe. ubi cooreadtr probate fetam -hotefim, quod hi* verbi· Chryfoftomi Sc Bafilii perficiatur coufccracio, adducent verba liturgia tam Chryfoiionti, quam Bafilii, ia vcibi* Bafilii non refert imperativum/m · Verum quia non a* hic loca· de hit fufe agendi, cum pnefenim eflet aAum agere :optU mccaiiti hoc explicat Arcudiu* in f«M concordia lib. {. c*p· V· folum hic ia confirmationem fupradiAotum, *c eorum quw dicit Arcadiu* neceflê txiftimavi addere, qaofl profatum imperativum vu'»rw, fac, in liturgia Batilii, noo legitur in vctuftiflimiteuchologii·, quo extant in bibliotheca Vaticana fubnum«cit t>iy. <$54. rtt t. tlya. A •>7f. feno ncc legitur ia imptefl» Venctiit auaeijM. i« eadem bibliotheca aum. I ***. nec ia imprefe anno i«i<. num. }p»$1. nec in imprello anao 1J7O. quod e* pene* me nec in liturgia BaGlii imprcfla «b vetufti* codicibu» a Claudio de SainAc·.

at rari*.] Hanc expolitionem profecutu* eft poftea Beftarion ia fuo opufculo de euchariftî· facramento.quem Ctiam refert Arcudiu* ia fua concordia lib. f. cap. | j.

•9 Α1.11.νι'.] Quod opu* Andrée hucufque defidatatur t formam tamen A aAa concilii aliunde tecolleAa hoc opere coageflîinu·. Meminit huju* fui operi* idem Andrea* fupra collatione <.

to .4ypr.fr··*..2 Vide qua diximu* in j. nota circamodium ad primam collationem, de hoc modo loquendi A diffiniendi in concilii·, in quibu* ipfe fummu* pontifex perfonaliter prxfidet, in fignum auâotitaci* A poceftan*.

|i Pr.«»fegi7(.J In concilio Lareraaeafi fub innocentio III. cap. $. relato in cap. Antiqua, de privilegii* hac leguntur·' .dairy··pxrnxrcbafen··/*.£··*privilrgi· rnm V··*.., /arra *iffniun ftuieti,* M *fA* K.aiaaaa. *tttlrfiem*, ymt myp.·.·*. d.a*ia./bp*r «nn.r *t!!u* *rd<nar<«*ftttfittit tinmi frixiftita* , ntp.tr warm* univrr/.rnaiCiiri/iJfrAfenai Cb *C»afle»ti**f6li-tntfriat»,* *fatit»* ^afitrfrraa*ttriit»* , *Hitrtftljttait»·»* fiMrraail.ee· abrl·.·*, /rrwr. cnifebe· *fnfrie iiftirnt , ita* ta»d p^tfaaa· ..rua* *aatififf** a X»· UMa.p»a»ijicr *rttifriatfMta* * f··/ *tftfltnitttiiait »fitiif»»tifit»lii iafi^ar t frafiitt fhifMitatit & tMitatir»* iaraai.ar·, *lirtattr iffifaitfafrafaatitfalli»» lar^ia»·* tar, *rttifttiitfrtfifritrfuitattturta, &* pr. Armanatrtitfiaffmfitatat ahtditana *titifii».* *Dtruiaica vara tratit vaaill»» a»l·f·fatiaat abibat Jtftrri , aifi i» arba* R.araaui ABfr»»ax.fa«/iiaiaia>p.ai>7'« prafrar »xri»»rir, vel *tjat lazaret attat iafigajit afafialita lifuiitiit .* Ia *libat tuta fimittiii nrta jurifiHBiui fahjtfiit* , ad *tat, taat atctfitfarrit,falait affallaiitatbai ai*/irdem «p·· *fialicaat iattrf.fitit t ftiiri tfi ab amnibat baaailitr itfa^ rtaiaaa* . Hacibi. Interfuere autem in hoc concilio Latetanenfi patriarcha Conftantinopolitanu» A Hierofolymitanu* perfonaliter, A per vicario* Alexandrian* A Antiorhenu* A plure* rBetropolitr.

Baft diffinitionem publicatam , Grxcut feriptot refert quafdam interrogatione* Latinorum A tefponfione» Grajorum, atque inter alia*, cur poft verba confccrationi* adderent, Et fac panem hunc pretiofum eorpu* Chrifti tui: Afimiliter poft verba confecrationi* fanguini·. Mirum eft certe A incredibile, poft diffinitionem hoc interrogalTe Latino*. Namipfo Grace feriptore telle fell. xj. ante diffinitionem coram papa ca de re fuit difputatum, uptimeque refponfum · Gtarit r imo Graci ut reflatur Andrea* collar. *1. expreflê dogma fidet fuerant profelfi , nimirum foli* verbi* Chrifti domini fieri confccrationem corpori* & (anguini,.

Refponfio euan, quam ipfe refert dcdifec Grxco* aliquo* rxlule* privatim, A non tanquam de omnium confenfu, nempe fe dirimere matrimonia jufti* cauli*, non fubfiftit. Nam eam idem Eugentui in decreto pro Arment* , A poftea Tridentinum tclf. 7. damnant A anathematitant .

Similiter inter cetera* Latinorum interrogatione* quxfille illo* refert a Grxci» , cur facerdote* eorum inungerent facrochtifmate , A non potiu* epifeopi tadditque Mityle-Benfem omnia canonice diflblvirfc. Certe Mitylenenfi» non aliud potuit reipondi tfe canonice, nifi quod in pixfatodecreto pro Armenii, *& poftea* in Tridcutioo feffione 7. dif. fiaitur,

boitât, ordiaarwm (oUmtaaiaifimteonftrmariooi» tft» A eytfcopM· t * «tifmm4· p«ap«fi«lic· Mitutfoenftii»*· ara et MtitMbiti A araalra orgeat» caafa iimpikra frasdqsra rimfaMM ftt «pifeapu»· coafefea mm iacra- tcatum aJtauüftrafe.

Sei wee «eoaicc porait excafaft Mitytattafi* epifeapos fe («cer^osc* Grec** peceas* rao», iaciaaaeatalee» coatcf- (ακη OM ftxnaumtta cdabaaiiaai factificii, «le qua idra auftot aderit, a Latiaii pariter interrogato* faida Grata, diceara apoAoU s.Corât, it . Prabra «arara fe- ^fiethfe^eUheiet & daeaU«H«>> vate» aaa^aa & , WM 4ye4l<«a« nepau feaatei. Qs< verb· ««Macentes patretccMcUvTriJcNUM* fisc fobdaotfeÆ tpeap.7.£o th/Mit* entra e—fttettU·ànl^rru, ara prvfaufoora r/« arâ^raira, ataalterfbivMfetetparraJmwM#*, yaaaw- «JMe—ttrieti·tfi *Mrawr» MffM pv*"·'/*/étreawMa- PcMr^aMatlfraaataaclar^fM·' arcWrrr taira: farta Cbri/tragM eaaaihM, rate· aï ii»fitn^tibi, fetfiat ta ·£<i»itbtrii ttlArer·, ittfftSilfitbi fnftt^ftr- B ·aa4a«tf·imitii« a*a4a »M ieft iUittfU tiaftgivit. Nec patret CMciiii i*® ûiM«at ptcccptuot pofitivam hit verdit* IJp*4# a**#*4 ar^rar/iararar «bfoa» pr»via aaap^Miarrteteewrrtt f«rapr»'·*· caa^rraar. Mac ibi. Veram epifeopi dc licrrtote* Greet non premitrunt witteaeti, ima fera eunqaana confitentur duplici er caufa. Prima, quiacanone» penatn iuipenfioais taipo» aunt clerici» foraicaatibu», vel alia peccata committeotibu*. Cum igitur facerdote» qui peccant, h habeant pta fufpenfir, occ puteatconfefiarium polfc illo* ereteitio fui ordini* reftitucte, aliunde tero celebrare velint vel de boant, omittunt cçafrljîooetn, ita ut hoc iacramento fem fiat ptivatr.

Canon autem «A »4. in contitutioolbtn apoAolicn, nimirum: Mpr/rapo», tmlprrrlpra, v*l «ttevraw >>/·v·M·- f>M», ferfori», ?»//art» drprvh««/br, depvaacar. Item Bafilii C<p. !>»«·»·» p·/ travnarowftrmtua<, λ Ut, caMto rr/«cterar r It can. ja* ^tMprceeCum ad rnvrvrm p«. V. canrr/rricfafradndrptauurur: flr finite*, quot congerit Arcudiu* la concordia lib* 4 cap. 2. Qui canone» rtl funt iantentia ferands, non autem Ut*; vel loquuntur de pu· Mima fit da fo»· eateruo, ut parat m iil· rabo, dr- freMfiv· fcd qoaapvi* ptiam dairaoa * canone* efi» valido·, tt noa ferendo, fedlauelentevi*etiam>nfe> rointerno, potio»debereatCroci fbi de remedioabfolotioni* * difpcofatioau providere, quam toto vito tempora ptmeeatu jut»· accla&aftici httmaoi jn» ipfom divinum pefiuoUatt, & Iterant:nto pmatteatto privari, ac fecunda tabula pot naufragium deperdita aecefiatio drmeigi.

Secunda caufa eft ctUm, quia ptetbprcri Grocifuc»- lareacumfiar oeoratt, & ipfi cum fua familia implicati negotiis, ut reliqui de populo, nenda facili faculratem audiendi confection·* impetrant, àut curant, fuatque curati cum dimidiata porafiate, ac fera omne» coofefarii Gruet font monachi, quorum cum non ubique/it copia, ideo Grxci paulatim ooticiam feeramenti ympircatix perdidere. Sic abydu» abjrfiam invocat.

Caute etiam legcndu» idem Grxeu* fcripior ibidem, dum ait, Somnium IV. fommum pontiheem eehibotfla Gr*ciapr<fuTilNM, fi ipfi in locum defunfti alium patriar» cham ContaMinopoliranom ritu» Gruci Moranti*elige» tent, fereoaotorom patriarcham cfuCdem civitati» ritu· Latini. Hanceihibitiooem noaeft facile credendum fende Sugenioui, prudentiSimum pontificem: aotum eft enim quantam femper humani pontifie·· diligentiam adhibocrtnt pro confervatioac ritu· Latini in parttbu» orienti*. Nam Innocentiu* IIL in ptarfata civitate Conflantinopolitana inftituit primam patriarcham Latini ritu· Tho«Mm Mauructaum, ut fidele· ritu* Latini fub imperatore Balduino Flandre proprium fui ritu* patriarcham haberent. ut conftat av eju* epiftnli», prefertim it. lib. t. regeft. & alia «ddufta in noti* ibidem per Bofquetum NarbooeofetueditioM Tolofena anni t<j$. Vivebat autem tunc tempori· Michael patriarcha ritu* Grxci, ut obfervat Gencbratdut in chronico anno »>ij Docet enina experientia, pullum efie tnedium efficacia* ad pficfeum fe devqtieoem erga hornanam feJem, atque ab ea dependentiam in illi» partibu* confenandam fehifmata ptxcavenda, quam Latinum ritum, ptxfertim in regnantibu*, fe ejuldera ritu* prufaie» fovete & confer» vare.

PARS TERTIA
ACTOR.UM SACK! OECUMENICI CONCILII FLORENTINI
POST DISCESSUM GRÆCORUM.

Nam. I. POIT Grxraruo* tiifctffm K^ieiei f»f» Cbrifli»»it frimifiltttt ti^ertteri ,reiiktn ,ttm· D m-»>74/1in ac nnivtrfittulnn refer,tftrit, hLfitlji. nwu/ ex mtt»»fcrifte teJlce k>leli»thec4 Heiétlkeij» i»yetic»»inH »dvt(lxfel.l-/}.

£»fe»iht tfifctfHt fervm ftrverttrtf Dei fatttte» V kentdifliwxt.

Loti A io altiiTimu Deo, Be in terra pat bominibur bonr voluntatis. Juvat, canlfimetili, invocem exulcationi* erumpere, Se gcfiientc animo cum angelis miicere letitiam : quandoquidem ineffabile gaudium, quod eut omni Chriftiano populo, nuntiamus. Quanto quippe meos noftra tanto divina, coniolationis rore per. funditur, ita exhilaratur cor noftrum, ut quod E leutimus explicare nequidquam valeamus, lolaque in gratiarum actione &voce laudis rcqurelcit arteétus nofter.

Ecce enim quod ardentiftimo ftudio fe indefeiTa piettte olim & longe, antequam ad pontificatus apicem aftumeremur, optavimus, oiientali* feoccidentalisecclefixdiuturnum pernicioiutnque diftTidium poft quadringentos quinquaginta annos divina tandem miieranonc fiiblatum eft: qua in re licet otnncm provjribu* diligentiam adhibucrituus, quantam ille donare dignatu* eft, totum tamen infinitae llhus bonitatis attribuimus, fine cujus ope totum eft inane quod geritur.

bjamque ab ipfis noftii apoftolatus initiis omni ftudio elaboravimus, ut utiiulquc ccclefic unio feliciffime fcquetetur : fe poft multas hinc inde miflas legationes, advenerunt ad nos anno prrtcritoadduâi, & haâenus fuflentati fumptibus noftris carijimus in Chrifto filius nofter Joannes PaItologus Komxorum imperator illuftris, febone memoris venerabilis frater nofter Jofeph patriarcha Conftantinopolitauus, fe loeatenentes Alexandrini, Antiocheni fe Hicrofolymitani patriarcharum, legatique Trapezuntii imperatoris, Iberorum, Ruthenorum fe Valachorum, cummetropolius fe clericis ac nobilibus plurimis, fe multitudine copiofa.

Avidi quippe hujus focratiflims unionis, laboribus plurimis marifque periculis (cfe exponere nequaquam cunétati l'ont, facro crcumenico concilio, quod intra Italiam, fe ubi nos commode intereffe poffemus, fieri magna cum inftantia poftularunt, adefte cupientes : advenerunt autem ad difputandutn, fine contentionis tamen vitio, aut pertinaci» ftudio.

»«*» Nos kaqae divini humanique juris profelforcs osant ex parte eoogrcgarw car*vîmes, oui capita* riba·; vwutcat «pense* : Dcoqoc largitate, poftqoas· ci· tamexfcripcxris divmis, qaam ex faoAss patribas Laûais pariter *ft* Greets verita» peroauuaeftp«tefaâa, fibaatibiaaecoafeaTcrnnt mvmt« veritati, Spiràaaaqee fanâum ex Patre Gael *ft* Filio procedes* profefsifont, fommam-q*« Romae* cedrii* *fe ita&g* fedis apoftolic* aoâoritatem, quam improbe nimie» quidam opprimere nituntar, grata recognoverunt· atque in reliquis awifcnfenmt, psoae cx decreto *inde* eoo* fcâo, quod his iaclafaaa mittimus, tuacclfitodo apertius difcct. A

Audemus fane ia domtao gloriari, atque coafideasifrime dicere, id aoftracrate patratum efle, quo nil triajus, mhilque dignius ab ipfo apoftolic» predicationis tempore catholica vidit eedefia. Neque vero hic eric finis divinorum mirabilium, fed divina tniierationis latior campas aperitur, utfol iilejuftiti·, qui in oriente jam ortus eft, ad iptas quoque infidelium tenebras radios fee lucis ea tendat, fiatque falus domini ufquead extremum terne, omncTque uno orc *fc* uno ipiritu glorificent Deum k Patrem domini nolui Jefu Chrifti. B

Expeâantur enim in dies com noil ris nuncii ad id milsis, *fe* jam fere pre foribus adefle nanciantur Arment, gtfH magna *fc* celebris , parati fc per omnia Romana ecclefia *fc* fanft* ledi apqftolic* fubdcrc . ejufauc mandatis *8e* doânnis incundanter obedlra. Merito itaque , carifsime fili, cum in re jam tam multa ,' in fpe etiam plura teneamus , omnipotenti Deo hoftiam obtulimus jubilationis &r laudis, tibique iftainfinuandaputamus, ut noftrorum in domino gaudiorum particeps faflas, divina pietati noblicum gratias referas: hortamurque inCbriftiaux devotionis affodio per tuum regnum litanias, procefuones orationefque publicas fieri jubeas, partim referendo gr*rias pro acceptis a Deo muneribus , partim orando, ut complere dignetur omnipotens fuutn opus, *fe* barbaras nationes in lua feritate glonantes fob *ienttifame* Chriftiin* fide: jugum minere. C

Et quoniam Ipes adeo Icta lelc undique aperit › pio monemus affedu, ut ad eripiendos ab infidelibus, a quibus indignilEmc opprimuntur, illarum partium Chriftianosnobikum animum intendas . Jam enim, Deo infpirante, claffem terreftrefque copias proximo vere parare intendimus, fperantes, quod qui coepit in nobis opus bonum, ipfe perficiat, ac per hujufmodi ftudia noftra a jugo tmierabilis fervitutis catholicum gregem propitius ac benignus eripiat. Confidimus autem negotium facillime fclicitfimeque fucceflurum , per tuam maxime reliquorumque Chriftianorum principum opem atque operam · Accingimini itaque, fili cat illi me, aidentique animo concurrite ad hzc ftudia pietatis , cx quibus *6i* in hoc frculo gloriam conlequeiit, &in futuro cum piis fidclibuique principibus, qui ab initio Deo placuerunt, conicribi mereberis. Nos enim tc per alias noftras literas & nuncios requiremus, non ambigentes nihil te a tuis majorumque tuorum pietate & nobilitate degeneraturum · D E

Datum Florenti* Nonisjulii, pontificatus noftri anno nono.

Qee wrs *Int nitet ttnftn netteitfiltttft cteeiliebelen i» hetfecn Eltrtmiee ttecilit ederit Ee^teiet funnui ftetftx , fit eerret -4ei»ftieei Tetritiee te- Sttnefiiietenftein tnuUU Befiletefit ftffieet* a * n - ji. (neip/vrir) *freeeiftieeriieeiicPkehetieti ettn-CMe^Tl nfteeeie[elutu* 1480. *^ueineuufcriftuut txtet ie* i4f*· *Hiiutitte Veticeee,*

Eugenius famatas pontifex Bafileeofium ia ft getta cognoicens, rc cum patribus communicat*, fefsaooem publicam Florentia· celebrat, in qua - reritases 6dei a Bafileenfibu» declarata» reprobat atque damnat, eafqoe aficrit pros-ter mentem Coaftanticnfis fynodi effe iaterpretatos Bafilecafes: tam affirmat totius orbis d·- moni* ad latrocinium Bafileenfe conâuxtffe , at ad complendam iniquitatem , abominationem delolajioais ia Dei ecclefia poaant t decretam k contra illos Ferrari* x v. Kxlendas Mattii editam innovat t declaratque , concilio Florentino approbante, omnes cujuitnusque iflqt dignitatis, ctiamfi cardinales, patriarch*archiepifcopi , epifeopi , aut cujufVM-^rdidis inferioris, qui Bafile* poft revocatam concilium remanferiat, intcrfucrintque aftionibus conciliatibus, excommunicator efle *ft* privatos omni dignitate, honore ac beneficio, atque cum Core , Dathan *fe* Abiron , at fchifmaticos *fc* rebelles, «terno judicio efle perdendos. a *tuf* Me *2feisSr £TfcC *t**. ****** *** ****** a VUt- Λ- r* * <·· **** 1

Et eorum omni* aâa, gefta , ftatut* *fe* decreta , maxime in duabas ultimis fefsioaibus circa veritatum Tuarum approbationem *fc* temerariam depolitionem , caftat , revocat *fe* aanallat , ut pernictofa *fe* a nallam hafientibas poteftatem temere condit* | illofquc omnes hzrcticos ceafendoa effe atque fchifmaticos , puniendos ultra ftatutas pccnas cum omnibus inia fautoribus *fe* feâatoribus «terno judicio , ut qui confofionem atque fcifluram in ecclefia Dei *fe* principatu ecdcfiaftici ordinis ponere conarentur .

Hzc ubi Bafile* nuaciata funt , magna patres moleftia affecere , videntes Eugenium › quem fois cdidis perterritum putabant , tam acriter contra fe infurgere : unde adhibitis doftioribus viris apologiam contra (ut appellabant) inredi vam componunt , conanturque «nuitis argumentis affirmare , veritates a Te profeffas veras efle. Sed cum a multis doinde peterentur, ut Eügenii decretum quod, Moyfes , incipiebat , ut libellus hcreticus publico confcniu damnaretur , magne funt nabit* contentiones . Joannes Segobius vir acer *fc* dodu: multis argumentis affirmabat , rem effe maximi difcrimims, fi feriptura illa heretic* cenfcrctur ·, maximam efle multitudinem eorum qui Eugenium ut pontificem colerent , neque affentirent ejus depofitioni; tum in congregatione illa Florentina adfuiffe cardinales omnes, magnamque przlatorum multitudinem, cum fuit editum decretum . Omnes igitur damnari , atque hcreticos cenfcri oportere , fi ejus fcfsionis decreta hzretica cenfcantur j periculofumquc effe nimis , fi du* futur* obedicntic , Eugcnii fcilicet *fe* novi pontificis , hzrelim fibi invicem objiciant. Tandem, quamvis Arelatenfi aliter videretur, res in aliud tempus dilata eft .

Het Vetnaei ie fennerie ft{fiteit Jd. fal ·· *fennent ftff.* 38. *fuMit fefilttaftt tenltn i» ittriui fnUffti ieneefft li^tlltn E»itek,* jai *rafifit, Mtyfri, rjufifue itQrieen.*

j^Nsd *rt iere freflirfft Befiltteftt efferet teter effe tjefyut ceecilii jeffitet* 38. *eb nitm "Petrifit tuete , ie* faa *ien fleriete Befiltteftt ei*

Àμm- OBiara w/xx Chrjft Wrariou* *tjarhu* ; *n^HtatMi t.* A */a/dre* ***futi f**—tifitit » fea iatifit , Marftt »* Avoir cammed/·· mmssrio /vsdMireoc *bit* ** *bit.*

Veritati* fortitudinem dnm impugnare c**v tar Gabriel qooodam dt&u· EogMiaa papa IV. jullo jodirio * paMUi dopoütas > feipfum ma- «i* dejicit * prodbcrnit , oni nuper apud Fla* xcnsiam tibeHom quamdam qui incipit , Moy-fes » promulgavit, ia qoo pretcnfam traadationem. hujus iacri boocili Ferrariam majori femper com pertinacia defendere, ft approbate conatur , adjicieu* , quod a rofta iioea pec anfraria* errori· exoriutavimus , quodque concilium Conftanttenfe ia malignum fcafam ft a fana doftriaa penitus alienum petraxi- B niui in boc * quod declaravimus per fefionem noAram 17. Kaienda* Juaii proxime preterit» celebratam, tre> veritate· , quarum tenor fequitur.

Veritas de poteftate concilii generali» , univeriatan ecclefiam reprefcntaoti* , fuper papam ft quemlibet alium, declarata per Cooftaauenfc ft bo* Bafileeufie generalia concilia eft veritas fidet catholic*.

Veritas hoc , quo4 papa concilium generale nnirerfalem eccleuam reprrfentan*, ariu legitime congregatum , fuper declaratis in preface veritate , aut aliquo eorum » *fine* ejus coafenfu nullatenus auâoritative poteft diftbltere , aut aliquid tempus prorogare, aut de loco ad locum C transferre, eft verita· fidei catholic*.

Veritatibus duabus predidis pertinaciter repugnant, eft cvnfendu* hereticus.

Conatur quoque ipfe Gabriel poft prcdiAa per eum fie afierta, fub obfcuritactbus verborum Mundum involvere , dicens fe damnare ft reprobare veritates predtâas j ad leniam Bafileenfiu tn. (σ' *iafra*) Verum in hac reprobatione dtAarum veritatum , quam idem Gabriel facit in prefato fuo libello , intelligere pedunt omne* fideles > quomodo jam id vcrificatur. (<r >«/»··) Et poftquam per ecclefiam hxreticu* judicatus eft, vero* catholicos dodrinam ipfiu* ecclefic invariabiliter tenentes , hereücos appellare prefamit . £r *ia rtfpafitae fy-* jj ••da/i *iatifit* , f. *Hitnaytaat , taint rtfli-(4»! fiii* will.

Enervare quidem conatur veritatem in Conftantienfi concilio declaratam, dicens eam declarationem ab una tantum obedieatia *Joitmu* XXIII. fuiffe fadam. (cr *lafra)* Quomodo audet hcrcticos vocare exiftentes tn hac fiera fynodo , qui in eadem veritate , in eadem dodrina ecclefic audorttate conciliorum generalium fideliter ft conflantcr perfevcrauc?

Srfaaarer ifi« /ira *deliraauaia Baftlttaftt . Hat aattea rttefiffi •fifaat eft* , er m, /alam *tx jta· Tatrnie , [ti tx iffit Bafiltrafibat* , /ire- σ' *faffintat btkearar atitia ttafiitatiaait* £ *Eafeaii iatifxatit* , Moyfes , *ia* y«4 damjMamr *fvtftfitnatt tarataeltat Bafilttafiaat it ftt/ia· tt natihi fafra fafam* . £μ «ι *ttaftireritatat rt-ftrt ttiaat Jtaaaet Cacblaal i» byfitria Haffitaraxt Mr· a»at , tatiffit taxeta iaabat ia Ittii alifaifier irtrblt text illa elaaftla* (CF *iafra)* i· jure raaaa/ra *xfitata ; (T tx Cttbla· itfaatftaat taat i»ferait ia fait aaaalibat Bx^viat* raca *tlteiata-ftxt·, ana·* 14$?. *aaattr» tTiftfiata^aint·. Eaat-* dre *ititer naftittiritata· , fafraiiOa* amm· , *fa-aaxt^at Cf c^kalitaxt itllrinam teatiatatta·*

fatf affniaxtt Fitatatia· natUi· fnau^txtaat , A iattgna· FT txttafaat tx Fatitaaa niitt He fai/k Chusts >4f>

Editait tfi/nftt ftrau [tntna Dei, xi ftrftttaet rti imtriaa·.

A <otsus vir Dei ; populi *fbi coaaifi* fb IVJL lutem sdatM, ttumnique ne ob feditioiorurnlduima Com , Dathan , ft Abiroo , ira Dei in ipfum populum , fi *illoa eonfequcectur»* infatgetet , juiu domini dixit ad plebem uolverfam : *I&Mirt* a *tainaatali» iafàna baeti·* »«N, σ' aafira *raaftn fax ai eat ftrtiatae , at iaa^aaatiai ia fttiatit nntet* . Senferat entm ipfo domino infpinntc , fedittofo· ft fchtfmauco* illos ultionem gravil&mam excepturo», ficut poftmodum rei monftravit eventu» , dura nec ipCs terra cos potuir fuftiocre, led jufto Dei judicio illo» abforbutt, nt defeenderent in infirmum vivente* . Sic ft noa , quibus licet immeritis dominus Jcfus Chrifto· populum fuum committere dignatu* eft , audiente* illud execrabtle fcelu* , quod quidam perditi homine» Bafilec commorantes ad frindendam fande ecclefic unitatem proximi· diebw, machinati font, metuentefque ne quos incautos fcducant fraudibus ft veneni· inficiant, ad ipfom domini noftri Jefu Chrifti populum nobis creditum clamare pari voce compellimur » Recedi te a tabernaculi» hominum impiorum , cum longe amplior fit plebs Chriftiana quam illa tunc Tudeoram : ecclefia fanâior quam fynagoga i ft' Chrifti vicarius ipfo Moyic audoritate ft dignitate fuperior.

Quam Bafikenfcm impietatem dodum previdere capimus, quandoquidem illud tone Bafileenfcm concilium intuebamur jam in tyrannides» prolabi , dum multi etiam inferioris gradus ad illud veniendum , ftandumque pro libitu faAioni* sudorum cogerentur , dum nonaaliorum vota ft judicia diverfi* artibus extorquerentur , dum conipirationibus , conjurationibus , monopoliis ft conventiculis pene omnia cederent » ft pro aaabitione papatus diuturna protradio ipfius concilii querebatur . Ubi denique innumere novitates , inordinatione* , deformitate* , ft quafi infinita patrabantur mala , ad quod etiam laici ft clerici infra facro* ordine* conftitoti , ignorante* , inexperti , vagi, dyfcoli , profugi , apoftat* , de criminibus condemnati , ft de carceribus fugientes , nobis ft fui* fuperloribus rebelles , ft reliqua iftiufmodi hominum monlira concurrerent , qui ft ab ipfis fcelerum magiftris in omnem corruptionis labem facile trahebantur.

Advertimus etiam ad illud fanâitfimum όρη* unioni* orientalis ecdcfis , quod per quorumdam fadioforum Bafileenfium fraudes omnino periclitari videbamus ; ft ideirco tantis malis, quantum in nobis erat , providere cupiente* ex predifti* ft aliis rationabilibus & necefiarii* caufis , de quibus in decreto tranilationi* plenius continetur , prefatum tunc Bafilcenfc concilium , de venerabilium fratrum noftroram fandr Romane ecclefir cardinalium confilio , plurimis venerabilibus fratribus 8c dileAi» filii* archiepiicopi* , epifeopi*, elcâi* , abbatibus A alii* ecdefiarum prelati* ft ma-

' o" Cfeuirn »«»»· 9c mgiftri* ac dodoribo* id laudantibus , ad evitat** Fcrraricnfçe tranftulimus, obi etiam ◄■ occidentali 9c orientali ecclefia concilium (rtomcnicum, domino difponente, fundavimus: t deinde morbo pefti* fupcrvcnicntc 9c conti- ' noantf, nd hanc civitatem Florentinam , eius grati* annuente * eodem approbante concilio tranftulimus f in qua ipfe piiffiuius de clçtnçn-tifiaus Dens oftendit mirabilia fua t nt fcih-cec fcbifma illud perniciofiffimum , quod in Dei ecclefia per quingentos fere annos cum maaimo totius Chriftianitatj* detrimento dura, verat, dc ad illud cxtirpandum plurimi fandi Romani pontifice* prcdeceflores noftri , multi, quç reges dc principes & alii Cbriftiani ma. Sois olTm laboribus 8c cxpcnfi» diutiffimc inia» 5 arant, poft multas tandem iq utroque locodi-fputatipoc* publicas dc privat** , diverfo* tr*. datus ac labore* multiplice» , iublatum fuerit , dc fanftilfima Latinorum de Grreorum unio fe-liciter confummata , prout io decreto fuperinde confçâo de folçmqiter promulgato pleni** continetur ›

Es qu* re ipfi «terno Deo inexhauftas grati*» referente», omnique fideli populo congratulante* , obtulimus illi fioftiam jubilationis dc laudi*, Vidimus enim non gentçn» unam , valut Hebneorum populum ad terram repromif-fioni* revocari , fed multarum gentium populos, natione* dc lingo*» ad unum divin* veritatis eloquium meritumque concurrere › per quod Ç etiam jam magna fpes redditur , ut ipfc foj juftitie in oriente orien* ad aliarum multarum gentium etiam infidelium tenebras radio* fu« luci» cstçndat, fiatque i*lu$ domini uique ad extremum ten· ,

Cujus quidem rei jam optimas arrha», Deo difponente , tenemus , dum ipfe omnipotens Deus per operam noftram Armenorum orato-re» ex longifHmis orientis partibus ad no* dc fandam apoftolicam fedem , & facrum boc concilium ii* in diebus cum pleno mandato per-venire conceflis, qui no* non aliter quam beatum Petrum apoftolorum principem intuentes ac venerante* , ipfamque fandam fedem velati matrem omnium fidelium Bc tnagiftram re-D cognofcentc* , ad eam Bc praefatum concilium pro fpirituali cibo de fan* dodrin* veritate fe venjiTe profefti font : ob quam rem ipfi Deo noftro iterum gratia* multa* retulimus · Sed qua* in praefato divino opere moleftia* , qua* impugnatione*. quas denique perfecutiones, non quidem * Tureis dc Sarraccois, fed a vocati* Chriftianis hucufque palfi fuerimus , horret animus commemorare . Refert beatus Hieronymus › quod ab Hadriani temporibus ufque ad imperium Conftantini in loco refurre-Çioni* dominice fimulaerum Jovis , Bc in crucis rupe ftatu» Veneri* ex marmore a gentibus potita colebantur , exiftimantibus persecution!* sudoribus tollere nobi* fidem refurre- £ dionis dc cruci* , fi fanda loca per idola pollu .flent.

Non diflimile a Bafilcenfibua illis hominibus pcrditilfimis nobis Bc ecclefi· Dei his diebus fieri contigit , nifi quod illud a pagani* dc verum Deum ignorantibus fadum eft , hoc ab hi* qui cognoverunt dc oderunt. Et idcirco fuperbia eorum › juxta prophetam , afeeu-dit Temper , eo periculofius , quo fub refor-mationi* ijpccic» quam in fe Temper horruerunt, venena diffundunt. Primum quidem poftquam hi qui omni* fcandsli patratore* Bafilc· fue- ? — lunt , Graci» in promiflionc defecerant, cam Ca«r»n per ipforum Graecorum dc ecclefi· orientali* o» satore* plane intelligcrent , carilfimum in Chrifto filium noftrum Joanncm Palrologum Komuorum injpcraxorem illuftrem , de boom memori* Jofephum patriarcham Conftantino-politanum, idiquoique tam prelates, quam alios orientalis ecclefi· » aa locum illum pro eecumenico concilio celeorando per noftro* legatos dc prefidentes , aliofque ex preftantioribus ibidem exiftentibus , ad quos jus eligendi locum , juxta conventionem communi omnium ejufdem concilii confenfu firmstitn , poft grave* fuppolitorum ejus diflenltonc* devolutum erat , legitime accedere velle , cumque etiam nos hancipiam loci eledionem, ad fupplicatjonem Bc inftantiam m.jmaui didorum oratorum , in gençrali coniiftorio Bononi* confir-msfle, Bc galeas dc alia ncceffaria pro exceutione ipliu» decreti conventionali» , Bc hujus fandiflimr unionis opere, inultis laboribus dc impends veritis Corftantinopolim deftinarc percepiflent , quoddam dct.ftabile monitorium , icu citatorium , quo fandum hoc opus interciperent , contra nos dr pr* fatos cardinale* decernere aufi funt , illudque ad praefatos imperatorem dr patriarcham Conftantinopolitanum mittere, ut ipfo* dc omnes alios omnino * veniendo diverterent . Sciebant enim illo* ad *-lium locum quam eledum , ut praemittitur, nullo pado venturo*, Deinde cum predidos imperatorem & patriarcham , ac reliquo* pro ipfo fandiflimr unionis opere ad nos jam venire perccpiflcnt , alium impietati* laqueum huic tam divin· rei injicere funt conati , dum quamdam facrilegam fufpeniioni* abadminiftratione pipatus alfcrtam fententiam contra nos protulerunt.

Poftremo memorati fcandalorum duce*, numero quidem pauciffimi, quorum plerique con. ditioni* infirm* de nominis , ver* pacis odio-fifsimi» , iniquitaiem fuper iniquitatem apponentes , ut non intrarent in juftitiam domini, dum Spiritu* fanfti gratiam ipforum Graecorum unione jam in nobis operari confpicerent, a reda linea per anfradu* erroris exorbitante* , prxtenfam quamdam x v 11. Kalcndas Junii proxime prstcriti fcfsioncm fecerunt , · in · Cms0. qua quibufdam decreti* , licet per · unam tan- M' tum ex tribus obedieotii* poft recefium Joanni* XXIII. fic in eadem obedientia nuncupati , Conftanti· fchiftnate tunc vigente editis , inh«rere fe dicentes , tres propofitionçs , quas fidei veritates vocant , quafi no* Bc omne* principes dc prxlatos , & alios fideles Bc devotos apoftolicx fedi* hzreticos , facerent , protulerunt ; quarum tenor fequitur in h*c verba.

Veritas de poteftate concilii generali» univer-falem eccleftiam repr*fcntantis Tupra papam, de quemlibet alterum , declarata per Conftantienfe dc hoc Bafilecnfe generalia concilia, eft veritas fidei catholice.

Veritas hcc , quod papa concilium generale univerfalem ecclefiam reprefentans , adu legitime congregatum , fuper declaratis in praefata veritate , aut aliquo eorum , fine ejus confenfu nullatenus audoritative poteft dif-folvere, aut ad aliud tempus prorogare, aut de loco ad locum transferre , eft veritas fidei catholice .

Veritati-

Veritatibns duabus pnedtÂîs pertmaeâtar repugna^, cftcenfendashsreticus

>49* In hoc pcmiciofiffimi dum fuam malignitatem fob veritatis fide! fuco colorant, Conftaurienfe concilium io * malum ac reprobum lenium, 8c a fana dodrina penitus alienum pertrahunt, ceterorum fchifmaticorum & haereticorum fallam dodrinam fequentes, qui confiSos errores & impia dogmata ex divinis feripturis & faadis patribus perveife intelledis Temper fibi adftruerc moliuntur. Deinde avertentes penitus fenfam Gram, 8c declinantes oculos foot, ne viderent ccelnm, neque recordarentur judiciorum juftoram, more Diofcori 8e damnat» Ephefirus * fynodi ad quamdam venenatam csccrabilcmque atfert» declarationis feu privationis (eatentiam a dignitate 8c officio lumini apoftolatus inexpiabili quodam Ccelere proceffcrunt b, cui'5 tenorc® omni pi» menti horribilem habere hic volamus pro fafficieater exprefIb : aihil omittentes, quantum in eis fuit, quin hoc iucomparabile unionis bonum in totum everterent. O miferos 8c degeneres filios! O pravam 8cadulteram generationem! Quid hac impietate ac iniquitate crudelius, quid deteftabilius, horribilius atque infanius excogitari poterat t Dixerant olim, nihil melius, gloriofius atque fruCiuolius hac fandiffima unione ab exordio nafcentis ccclefi» in populo Chriftiano vilum vel auditum faille, neque expedire in re illa de loco contendendum fore, fed proca con(equenda nedum hujus mundi fubftantiam, fed & corpus atque animam exponi debere, pro hac tono orbe clamantes, 8c aa id commoventes populum Chriftianum, veluti in fuis decretis 8c epiftolis plene continetur. Nunc vero tam fariofe, tam impie, quantum in eis eft, id idem perfequuntur, ut ad illud Bafileenfe latrocinium totius orbis dzmonia confluxiftc videantur. Et licet illorum iniquitatem, fibi femper mentitam, omnipotens Deus hucufque prevalere non permilerit, cum tamen ad cara Complendam ufquc ad abominationem deiolationis m Dei ecclefia viribus omnibus ftudeant, nos qui line gravifIima Dei oftenfa ac imminenti periculo confuiionis 8c abominationis la Dei ecclefia talia diflimulare nullo modo valemus, juxta paftoralis officii noftri debitum, multis etiam zelo Dei fuccenfis nos ad hoc ipfum impellentibus, tantis milis obviare volentes, ac quantum in nobis eft, optime Ar falubriter providere, exeerabileraque impietatem ac peftetn pemiciofilfimam a Dei ecclefia eliminare, prcdeceflbnim noftrorum fequentes vcftigia, qui, ut feribit fan&» memori» Nicolaus papa, foliti funt concilia et**m * univerforum pontificum nequiter celebrata caflare, ficut in univerfali contigit fynodo Ephefina fecunda, quam beati(limus Leo paP* fubmovit, 8c Chalcedonenfem inftituit, folemne 8c falubre declarationis decretum contra facrilcgos ipfos auctoritate apoftolica in facro Ferrarienfe 4 generali concilio xv. Kalendas Martii per nos editum, hoc facro approbante concilio, innovamus. Per quod quidem inter alia omnes AfingulosBafile» lub prctenfi concilii nomine, quod verius conventiculum cflediximus contra translationem & declarationem noftrascontravenientes, & illa fcandalofa 8c nefaria prefumentes, etiamfi cardinalatus, patriarchal!, archicpifcopali, epifcopali, abbatiali, aut alia quavis dignitate ccclcluftic* vel fcculari praefulgerent, excommunicationis, privationis dignitatum» bcneficiorum & officiorum, ac inhabilitationu ad futur*, poenas in didi* noftris literis translati». nil contentas, ipfo facro Ferrarienfi approbante concilio» incidifle declaravimus.

Decernentes etiam nunc & declarantes, quacumque pet didos impioi homines Baiilec eaattentes facia 8c attentata, de quibas in pnefato noftro Fcrrarienfi decreto fit mentio, umiliter omnia & lingula per ptcdiâos ell poft fade, Îjefta 8c attentat* fpecialiter in duabus pretends cilionibus, feu verius conlpiratioaibui ultimo nominatis, ac quidquid es cis, vel ex ea forfitan fccuttim fit, 8c in futurum fequi pofi'et, tanquam ab impiis hominibus 8c nullam poteftatem habentibus, fed a Deo abjeâ'is A repiotis, faille 8c efle nulla, cafla & iniia, & de fado przfmnpta, ac nullius penitus eftcâus, roboris vel momenti.

Ipfafquc propolitiones fuperius deferintas, juxta pravum iniorum Badleenlium intellèr'-n, Î[uem fada demonftrant, veluti fa^vofanâe cripturc 8c fandorum patram, 8c ipfius Conftanticafis concilii fenfur contrarium, ncc non prefatam aflertam decim ationis feu privationis fententiam, cum omnibus inde fecntis, & qnm in fatarum fequi pollent, tanquam impias 8c fcandalofas, nec non io mantfeftam ecclefia Dei fcifluram, ac omnis cccleltaftici otdinis & Chriftiani principatus confafionem tendentes « ipfo facro approbante concilio damnamus At reprobamus, ac damnatas & reprobatas nunciamus.

Decernimus etiam & declaramus, omnes &* fmgulo* prxdiâos faille 8c efle fchiimaticos fle hzicticos, 8c ana poenas in prefato Ferrarienfi concilio declaratas, tanquam tales cum omnibus eorum fautoribus 8c defenforibus, cujulcumque flatus, conditionis 8c gradus ecclefiaftici vel fccularis extiterint, etiamfi cardinalat», patriarchal!, archiepifcopali, epifcopali» abbatiali, aut alia quavis dignitate pre Fulgeant, ut cum prardidis Core, Dathan 8c Abiron meritam accipiant portionem, poenis condignis omnino puniendos.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftr»innovationis, declarationis, damnationis 8c reprobationis, nuntiationis, conftitutionis 8c dilpofitioois infringere, vel ei tufa temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prcfumpfcrit, indignationem omnipotentis Dei 8c beatorum Petri 8c Pauli apoftolorum ejus fe noverit incuriarum.

Datum Florenti» in feflione publica (ynodali lolcmniter in ecclefia lande Marie Novell» celebrata, anno incarnationis dominie» millefimo quadriogentefimo trigefimonono, pridie Nonas Septembris, pontificatus noftri anno nono.

NOTÆ HORATII JUSTINIANI

* P ÇONSIITUTIONBM BUQSNII IV.

ÎHtifit, Mojfti, 4pfreÎ4»te tntili» Fltrtniim tiir<iin, i» JMMMUur frtftfititHtt Bnfilttnfi^m it fittfittt fWKtiii

t ?tr .3 ÈxiAentes in BafilecoG concilie prate*, debant, ut fell a. λ yj. legitur, quod conciliant edes Capta papa en ·

Hujui pratenGonii fundamentum erat decretum concilii Coaftaaticu. (cfs. λ- & j. eujui bxc iunt verba ·

Hat

H Q A-e/boftfa ^«.dv'gmrrafr caacijmxs ›h ttrlrft. f
Csat STI *·*·frafiatn fihifaatif 0aairar 0r*f*r»aü*aa rttlt/ia lhiimtif<&i»»i»iri>, irliniti dtfiair . dettrai* V
H"· d«<Ur-,' ur/^.irur.

« fri» M<ru> qand iffifnifiina A Cltrl/a b-brt #···«<»-»«, euifosb'bvt <vru/cuu>f»« firtat Mrl dtgaiaalie, rti·»fafa/i»**Ma*· «bvfcrv wm t'a fertiaanr ad(An O ratirfatirarta Mi[àifrti'u, Orifrrrtiit· »*» MarttUfiatata»i»0iam»firit, lir» darlara*, faaigaitaatgartaiafia»^·*fiatat O di-, ttittftitilt, futtù, ardîaaria-altat eatftatrffit hajatfinga foaadi O eafaftaatg»· ah r*riatt»atMigratealit Ittiitat taafrtfati fitfar fra ^fit, [tSu *4fattUii *Mrr* taan» aarûtr trait»ffirit, ui< rtfifttrri·, tradif··ffti/fuia fifijitiatar, ◆dthit*faaiatar, nia» ad alia farù fihfi·di*ª £rfatfittil, rtiarrradt· Hec ibi·

Inkac auftm conrtttutione Eugunius papa dteit l> hoc decretum concilii ContlaniK-ain de poteftatc concilii fupra papam faille conditum a ioU ubddientia Joannis XX1(1. poftcju, rccefum a concilio. g

Secundo docct, inoialutu ac reprobum fenfum a BaG-lecnGbus pettsahi.

Qo*duoclatilfimafunt, ftt cx aftis concuii Couda·„ treales appareat, ac reflatur hic iffe Bugcniys, qui in minoribus .militatus Conftantiat tn concilio ptrrfeas ade-aaCt ut ia tun Conftuutioaibus fapra relatis pan* t. nuit». ...b · j. *r qui pariter çidcos coucilio intetfait Turrcar.de cc<leta lib. 20. cap. py.

Quoad ptimuaa enttn friend urn eft,quod conciltuo* Coo* ftantienle ia retcrumo illo trium pooiificum fchifasate, v.detect Joannie XXIII. GregotiiXII. Sc Benedifti XIll ttia tempora habuit · Ptirnum fuit, m quo Iola obedientia loanms XXUI. Condantia convenit, & trcdecim priores fellioues ejutdem concilii babuit. Secundum in quo Gee-gbtius XII. sum lua Be ipfe obediencia eidem concilio fe adjunxit' fed non quail a Joanne XX11I. prius, fed tan. ζ- quam a fc novitet convocato, ut in fed 14- fcenis Bulla initio fcQioais pofua apparet. Tertium tempus fuit ! quando obedientia Bencdifti XHI.cidc.u .uncilioetiam ipfa fe adjunxit, ut in fctfro. a*. & 11, apparet, tciiâo ubftmato Be-ncdiltOrCOnira quem poft cdciliuai tulit feotcatiam fed 17.

Igitur decretum profatum de poteftate concilii fupra papam conditum fisit a fola obedientia Joaanta XXUl· nimirum in left. 4. fc l quando, ut diâum eft › Gregoftus Xll. fc reliquo obedicntiz non kdhuc fe junxerant concip^ ho, imo net ipfe Joannes XXIII. aderat: tam enim Cqd-flantia aufugerat, ut ex ipli* aâis fc fefltootbus apparet, r actcftatutTurrcccernata,fcdi.it hicBugenius. Uoftdo-Aifiiine concludit idemTurtecremata ubi fuprabis verbis, Drtrrta d*ftr/att ttatilii Itfttftfta, ittdatantnr, aalltat/aut rabaris V»l maasati, ynaaiaas ia ilhtata drttr-»iaat'*a* ata usada um iatara*ait anivrrfilit tnitft, fid HMtMftMuiiut·ftarait Ulli, fit *tia» aat iartrrt ttitilltlriutiit, i»ttitafltrri fatrri itii/ai iliiat .. abvdieaif« Mit aaafrafiilrraalrftMtajtH art iffi 1**a-ati XXUl. Tuttccnmuia, qui fubdit, loannem aufugifie Conftanna, fc tempore conditi decreti commoratum lit li-fe Schafhufy : ex quibus mictt, temerarium efle & fcan-dalofum dicete, quod concilium folius obedier. :i« loan-•tis XXUl.eflet generale: cujus diâum eo vel maxime verum eft, quiapotiora jura papains (et noram eft) erant penes Grego.iuiu Xll. qui eidem concilio adhuc non con-ienferat, utdiAumeft. Badem dicit ftodericus dc Atc-»alo, alias Calaguritanus, in dial, de fchifmate, qui ma-nuferiptusextat m bibliotheca Vaticana num. anoa. fol. J j. Eamdem doArinam optimis rationibus confirmat An-dreal Duvalbus doAor Soibonicus fuper 2. a. fanâi Thoma naâ. de comparat papo fc concilii, quaft. 7. ubi pio 'Xelo commotus fuo» noitatut Gallos, P(r iifinititar» bauc ttatilii Cra/aatitafii, Muquavi vere fh fttfri· t-cuaseoMi, -de. pug.•tittr argtaat.

Scaeim vero occurrit prima objeâio faAa huic conftiiu-tioai Bugenii a Rafilccnlibus in quadam eorum rcfponGo-J pe lynooirii, qua incipit, Bmsui Hier»»/w.i, quia dam-nationes hnrclum loannis Vvicleff faâa fuerunt fefi < s fola obedientia loannis XXIII. fed fc contra ipfum ioan-nem XXI1I. ab ejus fota obedientia lata f«ir fenrenna pri vationisfefli 13. Unde fi verum eft quod diximus, (eque returqnod nec ifta fententia privationis, nec damnatio-nis haiciumtfteat ullius roboiis.

"Rrfpondetur, quod loanncs XXIII. fub juramentopto-milerat concilio Conftaatienfi a'de convocato felt 2. f< tc. iiunctaturum papatui pro pace ecclclia ad tollendum fchslma, C etiam alii renunciarent : cui piomiSoni de-claravit ipfa ejot obedientia feli. j. eum non Oetiflc aufu-giendo, fc alia faciendo, qua huic renuntiatıo.ὐ fcc.i-dentl ecclcfin usilitati eranr impedimento» iriait ut ha-betor left. »1, ipfe lenanea XXIII- pronaifis À valle ftote icuuntiar concilii ab co congaegari, quam poftnaodtam Ia-tam irS, ia. acceptavit, ftt luo privationi acquievit fle coafeafit, eamqne tandem trvs obedientia 6mni junA* in concilio fafco ipfo a»probalune, ad novans elcAtoocm Martini V. deveniendo, qui peopnreafeft.aa. eaandem depvfiiioncm loannis XXUl. canonice faâam dixit. *4!r*

Qoo vero ad damnationes harefum Joaaais Vvicleff, te-fpoudetur, quod robur fidei accipiunt a confirmatione fummipooiificts Mattint V. faâa eodem facro approban-te coattlio, uriobolla, fca litetis apoftolicisquocatant tarer aAa «Irim» feff ejufdem concdii Confiantienfis, in quibus lucti* enati hotefea bcmicorum, ut jnm fuerant in feflioetbet concilii seccoCta, denuo Kcaofcntnr ftt slamnantur eodem approbante concilio.

Secunda obpfcio commium Balileenfium ibidem eft (quia Martinas papa V. iu profitas liretis apoftoltcic inter hdei interrogatoria fc piopofitioocs c*edenda* ponit, ut credatur, fo-d ttaitatattitart rmamas atrrrftat 'Jaaaaii •'viihf, O 'Irtttah Hat, Huren/mi dr Prqi, faga i*frrfia>t ‹› lUrit rmuo fttfam»ittrrafi Ctakaattafi ttatiliata, fitttiaf ja/t 0- rittfaga. ElgO fummus pOU-tifex agnolcit illud coccilium, utgenccak etiam in una fola obfdicntia loamut XXlll-nimirum lia illa left I. in qua fuerunt damnati errores loaanis Vvidclfr antequam concilioconicntirent Gicgorlus XII. & BenediAns *111, Irem in alio intertogatotio ibidem dicit Matinus V. fr*. iraiaat tf[t0 affraitaiaat, t/aai iafttwtatfi·! 0·fa-laitaraiatara», tratiliaat Cta/aatitafr aaivrrfMta tt-tltftn rtfrafiatatu afrrtiartit 0" -parabar, taaittaaayir O traiaataat i ergo infertur iterum idem quod fupra.

Refpondetur ex Cajciano opufculode postdate pap* fc concilii <ap. t. fa»i ttagrtraiit Cttfuiittfit iatbt·rit friat· ia *Miaatia "Jtaaait XXltl. O itiaé· itrra» ia rttjitdittu tltiinht Grtgarii XII. O trrtir ia c.v-jaagirat rMitatia ftmediâi XJH. .·<.««>< tH. O ftfl tUilhatat tUriiai r. ia mdrMs»«r‹l>· ftafijtattt aaflni·ratai O ah k·* arUlttri 0<trtiari Hata taatafatira iu fatlihatfata taatilim fartai* vataiar a fafit «.«inibo. •trait atflatat abfia* tntitaiit tfitaja ı ita* at iafiaaarrt ftatifia, faai ah ki* alti·· /lata ttariliaai afftllabatjr·atralr, frafatriatrrrigattrit/iiaiframiit itaiaaaiifra-ftM, frifatiliara afftaharit O affttlat ttaitataayit O endeaan-r.

Tertia objeAioeorumdem Bafilcenflum, ubi fupra, fc v in eorum epiftola fpaodali qu* incipit, Grande pericu-c him, eft, quia in itfdcm lireris approbationi* Matnni V. dicit, */r cridvodam, fti grawalt nuilita Ctattaa·tirafi affrthavit O affrrhat ia favarrat fi4*i O [ala-ita aai<aara»t O traittaaaaia» qoad taairaiaarit O tatitatu, tû fiiai O fitait aMribwr natrariaat. La-queas etiam (inquiunt BaCleeafes? 4r iUh jatr tirta friatifia» itfti (tariiii Cra/laalirafit 4i/fiai*a0 affrr-latajttl, itatfrtfttt littra iaiiraat, qua itfttfta mantat»fatiaat d*irtlararira*faga tirta friatifiaat if-fiat tratilii faftr tiaatiint [ti atra^at [frti*, O tt (*ad*»aatiaa* trrtraat O frrfiaara» rsrnnidsaa jraaaix Fvitfifii O Hat, H«c&tClc*nfet.

Refpondetur, quod approbatio pontificia refertus qui-dem ad ea qus etiam tmtio concilii a fola obedientia loannis XXIII. gefta font, fed tcfpcâu huitiiconrat fc hstefttm loannis Viclefli "ifc aliorum, nimirum poft fef-fion. 4. fc fa quibus continetur dectentny potefians conci-lii d: quo agimus, fc incipiendo « fell. 1. in qua primo fuerunt damnati articuli loanni, Vvickfti, fc de commu-nione fub uttaque fpecie fefli i j. fc icliqni deinceps.

Cunfitmarur primo haec teiponfio ex verbis Martini V. •n ptzfatis litetis prope initium, fcilicet : Praiadr [ynt-4at frrfata ad Dti firriaat, iffiafia* tathaliea fid*i at Cbriiliaaa rtlifirait tra[*raaii*ae<a, O aaiaara w fila-it» O fra/*raatt*a*», **[dr» 'jtaaar» X'artirf, O '/•aa-at»Hai, O llierrayaa» dr Praga, ^ai iattr trltra d*fa-ir* tatbarifiia fitraaiat* aliltr faaafiag* K*»*aa «<-tirfif trrdit 0frrd>**<, fcc. fit paulo infra, r.ec non poftea m inirirogatotiis fidei, femper fe teftringit ad hotcles fc hetetieps damnato, in concilio, quorum articulos eodem piotfu,H»»do q»o fuetani inferὐ fc damuaii m feflioni-bu* concilii, inierit fc damtui.

Confirmatu^ fecundo ex eo, quod illis interrogatoriis dicit pontiUx elle inifirogandoseos quierant falpeâi de ptofellione atticuloium fc hatrefum ptcfatotum lia-retico» rum : ergo ad illos articulo* refertur ejufdcan pontificia approbatio te! ftthnnatio.

Confitntaiut temo, quia in ptrfatis literis apoftoli-cis Martinut V. nullam approbationem, nec mentionem faut de ptefato deuctopotcftacu conc. u fupra papam, imn

A. « « . C*tXI*TI »4JO'

imo poeiw daoaetum penitu* cootufi*· finaattsm eft eodem approbaata corn ilio ab eodem poatifice. Etenim tt»tct alia ietenogatoeia fidei h«c ibi leguatar · *Mi Mia· TiimfurU MariaiCbrifii, babeatfatafiaie»ligaad< <>* /•loradi/·/*" *»"«■■ Item, yaad *fefe taaaaite tlertad «·* fra aafm faerii, ejae -ι»μη eafrtfa, fitfaittjn* baa/· Padri , *babaaififmua It evtbfia Dei.* Hscibi. Ccailuaumeftaatem, atoptimatafcnTutt·· crcmaca «bi fupra, quad *bi daa •aafafaatfrai fier·* a«m*iUe d»rata tifafniiriuti t·»ertit, ^ttaiui atbabedeart. laftriee difi* at. *aeaptefi yaiffua, f^i^iritriiueiriitikifi aa fiiatjirit art, freerUefabjiteredifialliauiai.*

Quatta «bjnfti· eorumdem Bafileenfiam inprxfata refponfioae *iy* nodali Bciaaliaepiftolafyaodali, fuc u>cipit, *Grttitfriniia* , bit vetbi* ab eu concipitur ; JMer- Mai *fafa Γ. yffnbaaie ttatilie Ctafiaatieafi, uiwrfi •fifaayia Φ iaaaifitaribat taaadaait far literatfaai ttatittaataa, ydefi da aetefififatefalatie eredere aeaerale teatilia»bebert[afreet» atSirilaia iatttlefia.* Ergo inferwat ipfi Eafileenfe· : concilium eft fuprapapam.

Keipoadefttr, quod hate verba formalia qu* adducunt Batileenfe* , noa leguntur in pt«fat·· liter*» apoftolici* Martini V. in fine concilii Conftautieafit , fed articula* 41. Joaanit Vicleffi fic ibi legitur *t \ta efi drutifinh[alttu,* evader· Kamaaaai acrf<fi«m *r/i/apreamm later allai ettltfiat.* Haar propafitioaem & articulum bi* verbit damnavit cMcilinm Cooftantienf· felt *. infarti* in prcfatis liter·* apoftolicit : *Irrtr,fiferfinnaaa»enlefie» iateUigai aaiatarfalaat eatiafaat, eatttat'di»»gtaerele, uatfetyaaata aefaretfeinaea»fa»»ifeatifieii fafer allai aetlafiai far. tiealarei.* H«cibi. la quibu* vetbi* nou accipitur ecclefia «nivatCalit, ant generate concilium feorfim a papa, ut interpretantur Bafilcenfm. Quomodo cairn pofiet intelligi Muaiacftomaubecclefi*, fi eju* capiti non jungeretur ? Kt fec«nd«m hunc fenfum, nulla poteftat concilii fupra papam, led corpori» fubieÀio ad caput demoaftratur. Ct bic eft venu dr garmanu* feafu* coactiii Conftantienf·*, «•mirum contra diftum articulum & errorem Joanni* Vi- deffi & Joann*· Hus ibidem, negantium caput vififlile in tedefia Bci : dc fic uterque eorum conftituebat ecclefiam •caphalam. Quod fi Bafileenfc* contendant comparatio- *em efle inter generale concilium BceccIsGam Romanam feclufo capite Romano pontifice , nihil ex ea comparatio· ■c concluditur contra pap* poteAatem ·

Ceterum ipfum concilium Coaftaatienfe ia prxfati* verbi* fubinfctc primatum pap* fuper omne* alia* ecclefia* particulare*, quod *dirta» ctatilii*approbavit quidem Martia·» V. ibidem. Scd cum fit ferme affirmative» de primatu fuper particulare* ecclefia*, dc «ou negativus d: primatu fuper univerfalem ecclefiam , ideo hunc lenium non excludit, ut inquit Cajetaaus . imocum explicant & amplians fammut pontifex , facto eodem approbante concilio, ibidem in interrogatorii* declaravit · 4>aad *Mtai Vitrai fait Mariai Cbrirti, babtat fatrfiate» llgaadi & felveadifafrr terra»,* <> yaad *fafa caataita elertae yai fre teafere faerit, ejai frefrit ae»iae uirifi», fit fattefibr beati Petri , hebeti fafre»a» feeefiete» ia tetltfia Dei.* Qu* declaratione* Bc interrogatoria tendunt in dcftrultionem prxdidorum articulorum Bc h*rcfum , ac etiam al term* articuli feptimi Joanai* Has neganti* , Fetrum efle vel fitiffe caput ecclefi* catholic*. Itaque verbum, pr/ma- M·, appofitum ubi fupra a concilio, explicavit & am· pliaVit papa, eodem approbante concilio , per verbum *fetefiete»* ; fle verba , *[af*r allai atrlafiai fertiralarti,* ex· plicavit k ampliavit per verba , *[afar tttlafia» Dti.* Coa- «tlium<*nim expreflerat folum deecclefii* particularibus, «t per eadem verba damnaret harefim fle articulum undecimum Joanni» Hw dicenti», non oportere credere, *yaal feanuiaifiatifta fittafat ta'/afcaaiyaa fartiaalarii tcilt- fi*' Vide Capetanum in cit. opufe-cap >. dr Gtavinam de catholic, preferipe. tom. 4 part, a difput. «I art. ultimo , dub. 1. ad argumenta terti* claffi* fob mihi *>{.

Quinta objeAio uultibi fit a Bafileeufibu*, fed eam faciunt catholici, «t nil tnraâum relinquant, atque opt' me diflolruat, ut dicemu* . Objiciunt itaque , quod Martino* V. fefl. 4>. fle ultima , omnia it Cingula determinata , coaduia *fle* decreta in tnaterii* fidei «conciliariter per concilium Conftantienfe approbavit. Ergo inteli i»itur etiam approbatum decretum de poteflate eoncilii fupra papam › prefertim quia in felf. c. ante Irtlioaem Bc publicationem diûi decreti h*C leguntur ; *CafItala far aiada» cffiiiatiaaaa fjaadaliea·* . pr··· *far fiafatat aaaiaar aatianai itariafa dfllkarata.* H*c ibi.

Ut igitur rvCpondeaniui, obfetvanda eft occaho , qua Martin·* V. protulit illam approbationem generalem. Itaque in pt*fiata fell 4$. Bc ultima , h*c leguntur ¹

A *Jahfitirti fimifialftiaeifii Uhditltlfalititrak, iUifrifiai friatifit 4a»iai jlinaadtiii , aidai t'airaidi* «qgaâ doc·· *Luttait , fatlaraat ainiaa 4irtar»at* dao.asram pocmdam *iiMla» ttiifiaa frarrii Tanii* Fal\<<ob«vg, *aattria* crod«4ÿ*«· *arum rt· itn{u* , o· dxeraar, *ttatiatait»* , *rite* damnaro·· raofoaw burar». <·■ *ftr difiiuu* fa *taafa fiai, at alia»far* emeas ··. *litati cteiilii, at ftr nlltfita tardiaaliaaa* , pro·· dsaareat *ttafiart faUàtù iafiruattatia ia fafiltaa faMita frr l'acre» ttetiliaa· datNtari faafaUita daataeta»fraaetiari, aata^ea»fraftai taatilia» difitlvaratae, /aortifilaa tltatiat atfirt fafa ba»Uitar fafrlitaraa»* l *abryala atatiat* }■· *[afra fttttfiabaatar da graaaniat O· dt affallaad· ad fataran ttaailian* : yosBor *fit feSi, , fuHfaai dtaiiaat atfitr fafa dixit rifftadtadt ad fr»~ ditia* « *ifatd iaiii fifth drtartaiaaia , ttatlafa* <>» *drrrtta »· attirui fidei fir frafeat ttatiiiaa teattliariter, ttaere iaaitiabiliter dbftrvara atlebat* , a*a- *fxatt taatrairr* foafoa mad· . *Iffay»· fit ttatiliariiar farta affrtbar ratifita», &· a·» alittr* , oar *alia tatda*. Mvcibi. Ex quibus apparet, ut etiam colligitur cx hi» qu* refert Joanne* Ia Jau de pontifici* auâocitate libro reni·, folio mihi 4·*· pontificem noluiflé approbare vel damnare approbata vel damnata privatim per natione* concilii, fed ea tantum qu* conciliariter in publici* feffionibus fuerant approbata vel damnata . Iraque refpon> fio fummi ponutiii», quamvis generali» *(ul* laaliofenfit obfervat Ca*tanu» sicato opuiculo de potetlate pap* *6c* concilii cap. I.) referenda Bc reftringcnda eft ad uiterrogatiooem Bc proteflationem ambalfiatorum, nimirum ad approbationem vel damnationem rnmateru» fidei comta h*refe»tunc infurgantet *Bc damnata»* i· concilio conciliariter, Bc non ad altas materia»: *Bc* propcctca fubfacut* lunt ill* lirer* apoftolic* de damnatione articulorum &. hrrrlutn Joaanis Vvicleffi « Joa.nnisHu» fit Hieronymi d' Praga , de quibut lupra diximus, ut notat Cafctanu* ubi <fupra .

Confirmatur primo h*e refponfio , quia *n aûi* concilii ConftantieaUs prima meatio da materii* fidet fledeputatioae* eommiflariorum contra hottie» fit in fe£ feata r Bt ia fefl*. oAava damnantur h*refe* Joannit Vvicleffi : unde ab hi» feflionibu* Tumendum eft initium decretorum fidei , qu* ia hac generali approbatione approbavit Martino* V. Bc fic poft decretum illud poteftati* concilii lupn papam faAum in lelfionibut 4. Bc ».

Confirmatur fecundo, quia ideo Mattiuut papa « ur obfervant Cajctanusubi fupra, Kallarm deconcil. lib. a. cap. 19. Bc alu fete omne* infra citandi) addit ia approbatione varba illa, *ttatiliaritar* , O uaa *alittr , att ab·* mada: nimirum quia ea tantum voluit approbare, qu* in concilio conciliariter , ptevio fcilicct diligent* examine *8t* inquifitiooe more conciliorum , fuerant approbata vel damnata, nimirum afclCt. flcdeincep», ut di- Aum eft.

Confirmatur tertio , quia ut obiervat Turrecrtmatc de ecclefia lib. a. cap. *yy.* ipfum concilium Conftantienfe poft unionem trium obedientiarum , nempe i· felL 40. ab ao decreto recertifie , vel certe nec in mente illudhabuilleexiftimandum eft. Etenim ia diAa feffi 4«. decernit , quod futuru* pomifer cum hoc facro concilio, vel deputandi* nbeot debeat reformare ecclefiam in capite & in membri* . cx quibus apparer , quod non fibi h*c munia arrogabat concilium per illud decretum quint* feflioni* de potcftate concilii fupra papam .

Confirmatur quarto, quia «ecipf Bafileenfcs in ulla feffïonc, fcu refponfione vel epiftola fy nodali , fecerunt unquam mentionem aut vim in ifta genvmli approbatione Martini V. nimirum quia notilSmumerat, illam refponfionem Cadam ambafliatoribu*, referri flt rtftringi ad inftanttam eorum de damnationibna hsreticorum Bc h«return in eodem concilio , ut diAum .

Confirmatur quinto , quia tantum abeft ut hoc deeretum confirmaverit Martinu» quintu*, ut potius in fine concilii Bc eodeaa approbante concilio in profati* liter·* apoftolici» infirmaverit Bt reptobavetit illi» interrogatoni* fidei l *ffaad btatat Vitrai faerit Chrifii yitariai, habrni ftttfiattai lifaadi & ftlvradi faftr terra».* Item ; *yard fefa taataitt *leftai ,· yai frt tt»fart fatrii, tjai rtia» fctfri» at»iae txfrefie , fit fatttfier beati Petri, habeat fafrt»a» fatefiate» ia atclefia Dei :* de quibu* fupra diximu* ¹

a. *Maia».}* Secundum quod docet in hac conftitutione Eugenius , eft, quod dato fle non conceffo , quod illud decretum Conftantienfe Bc ab initio fuerit legitime conditum , Bc poftea a Mattino V. approbatum, adhuc tataxo ia malum ac reprobum ûnium a Bafileenhbu»

jfh w * CwMitri ·◆it.

fibu» pttrtahitur. Ireaim decrttum illuJ ia fetf <-.Aj. j *O«c>lii Qpnllanrivnfi» fupra relatum f**r« quidem pro Coortam irait Ar quocumque alio coarilio generali legitime congtcgato, ltd limitai,.«A icftiUtive . nam dscir : /a bu χo* pvrrfee-» adyidtm dn «rrirpes-**»**» /ibrfwarâ, & iterum replicat rtla verba , Saper proat^r , /«» «d «a ρζrMβπM^-/ Propterva illa etiam verba de reformatione exvlcfi- i- rapire A .n membri*, ut optime ait Gravin* ab- fupra fol. mibi »*-». nua mielliguntur dc refoimauone quacumque uni verlali & indefinita , fed de refttiâiva tan. tum ia clivi ilio* «ontingenrc* ea hercti* vel fehifinatis occatione : *Cxuilitin* »-»- cangrpgarom -- **/"> /irhi/oM-r>'l >M *habet* >«WMdMtr pvn/iatam « *Cbrifie* ad Vrd*»***»-daa* ara*lurfalevt eatitfiam , fed ad frtvifienduvt illi te- (m* (mx- arrarreat* , ut ait Cajetanil* citato opufr. cap. l<L ltaque lccundum fubje/tam materiam eju» icnipoii» Ac OCialiom* loquitur & dctetnit concilium Conrtantictife- frauda , ut ait Turret innata ubi iupra * --- ejt io *fttlt- fia* amm *fa/iar* uu»i *rr- trha* *»<l*iki«arw* , cap. $" do- > p ilirt.p». Er <;»p-i*uu» vpui'e. cit. cap. -. fit ait-- {[-- -"- *lt/inr* 1'^*iiuat tlrflot* papa , (aaqnant aaa *fafe audire* uwiar. t"cap. l»- b«c repetit r S^aiaad* papa aaai *xtl flatu iarr.ia rltOimt labaram, a* ceatififfi duiiat in* ma^aa)<.hi/«a*i» l7rt.il» A7. <▸ aliarum, raac ar prr^Zr-z'a *fit ualrfie , lita mrmbva atetefia itMtuietttr* , *fault*«lra» *habeat indirandi* «eram» , >' pafrS *[rivi* » C> β *feiei artuti. frtvtfiendi , uni rltfiutt* ia anaat raram vel alia a ran vraiaar ' *& fi carii* e.<//"■", *ntfiireasnr* , cam *eieflie ad rtrlrfiaae drvalata ft* r» *ia/- tltflaevn defaff* · , *tutuili*»·» *fic imperfeO* ·■» *eliget.* qr *in* irn.iKr *Caalaatitnfi fatlnm vidrtnr ia alalfiaee Martini* K. Hxc Cajct*nu» . Bellarminui erum de concilio libro fecundi» capire ip. h*c habet - *llnbm* ᴜn l.iveiar praarn papa . <P praiaia h«-Arrc/aprr .l1 1« *r.upriu** , nan *efi haant ent'tattm le fa- feu* Eadem hib.·· A ndica» Duvalhii» D ».fto» Soioonicu-in l. ». tanti. l horna tub titulo de comparatione Cummi pontine·* concilil . qux.iione 7- hl* verbi' l c»<eri/l*«r < *rvrmas intarie* Ch *dati* faaitfi.r rfi fafariat*, eaWfaepa. l*rf ce <Z*er- l'rptarrr , *fi da olitrin tara* ai*[!iiuFln nat faltrm air,ar>e it* nava *riigcrr* , at ia' *ttrtili»* Can. *ISaniirafi* /*r//»ai<i (ᴅ< infra) *Cmril-ant Cmfiantunft diÿinil* , taaci.mi" *inr'rini frai.pct* dubia iarrera , fuid *u:ldi'* , r-.· ·.(a phi/ warr *laiirat* <▸ vrcarar *rciltfia*, qb an ranreud<5i«a<· *art*·» *t r faut 'att dnlia* · ruar rarer am* *débitai* -λ-4 *in* ir.irlu *fit fan Hat a4 dabiat illat f- liitt-* , *r-rl* aii'imm raraaa d'paaradaw , *ant aLiaatt* μ .,*■!·> i*. mw *i..;fiiuedaat.* H»c Duvallix. Verba ie>-tur dc.tcu limitai·\a X rcttriûr.a in hi» <|U* petiin-nt ad ectiepetionem fcnifmaiit, funtdara .

tt *eodem* modo funt in«llig:nda eadem rerba cirri patti.-aiam illam, In *bit fttfinmi adfidaat.* Ad fidem iniit» reducitur declarare in fchifmate plurium pontificum , qui» corum fit papa, At utrum hic vel aliq», feu alu deponere A abdicare debeant vel teneantur . Itcnim ad fidem pertinet, ut legitur in inrerrogatofiia fidei iu prx- j. futia liitrii apoftolici· Martini pap* V. *Quafi fafa tant- nictrlrHut, r/ai nivat frtfrh aeraiac ttfrtja* , *fit fncctffar firati l'rtri* , <*T itauat fa rfauat fafrtuta"». ia ttcitfia Uti.* Ptopterta in ptefato decreto Conftantienfi dicitur . «v»d *abtJirr tvattttr in ki>* , fix *fvrainrnf adfidam* (b a*lirfatu-nantfibiCmviii. Non dicitur *attirra* , fed *abafiirt,* Quamviteqimhxcduo «etoa ad fidem pertineant › tameu vettum *aMfitrt* mag.1 expS.at fenfum concilii › in cafu fciliu «et Idtlbrati» , quo l obedire teneatur in caufa fidei, ai. mirum utrum iplc , <clinu». vel de novo eleAu* tat legi, timutpapa.

Aiiam euani expolitionem ruborum, illotum , *In bir lar ftttinaiu ad fidam,* tccutu* eft Gravina ubi lupra fol. mihi »(·. quam dederunt ipfi B»lileenfc* in eorum *refponfiooe* fynodaii qu» incipit , *C^iranii*, hl* verbi» : *Vrabat b»r ttitm d'fiin'i>* ·» *V' 'tl't titlffia*, fO< "·- *faU*, ' *trratt i: a difairrtn in cantiita Caafiantimfi* fuvd *fattala freti- fiaatn riraa fidae- fatiferasa* , A«, H«c ibi Baiiltenlet , qo« fano modo intelltgenda funt , de papa <c il icet ut pn~ «ara perfona r nuaaiv « hurt etiam calum nunquimcontigille fanioretA pii , *ex* quibm Haroniu» in fui» annal». bu«, Ac dc pofteroribu'remponpv* › Beliarminu» de Kuluan. ponrif. bii ». rap d. A ieqq. fc alti defenduor .

Ceterum de convoratione concilii in hi» cafibu», quodque concilii poterat in cafu i>trcTi» vel fchifmati» fic cut. Biftcuah* & declarativa , Jcpi btio *nif'm* ab ipfo Chci. Co , ficutAeleâio eft ab homiuibu», ledjutifdiûio papallia Chtifto, quia non eft hic locu» de hi» agendi, vide vatetanum cit. opufe. cap- ti.A a' ».arer de hde difp.ro. left. 6. Graviiiam ubi fupra fol. mil>> -1'.

Içitut Bafilcenfe» fentiente» Cbi coactarium Eugenium ftmnnwi pontificem, ia malum reprobum fenfum , l i hie ait idem Bageniu·. pertraheetaa FtrbA ftecreti Cat- (laniicafit. protendebant,aaaoritttttfli foaaa fupra lo- J...... manum pontificem .l quam vi» canun» Ac indubitatum, ea» tendere, eumque libi lubpcem decreti Coufta». ' ♠>· tienfi» limitart & reftridi ad cafu» fênifmati» › At dc tempore fchifmati» & incertorum pontificum, trahere fenfum decreti ad rempuiuniv» certi At_ indubitati jtnivprfali» eccleli* partout, quem, ut dicit Mactinu* quinto», eodem concilio Cnuftancienfi approbante , in ptxfati* literr* Apoftolici» , *Crafiatt ttaetrari aaltfytifate fibri- fieret itnttur, tint ttiem frtfria eeaaiea atfraft* , n» *auram fiuarfrraaa baeti Patri , & habantrm [vfrvtearn fUt/ltl··* ia *attlrfia Dei*.

Imo noa folun» Bafileenfe* in malum ac reprobum feu* fum penricerunt verba decreti, fed e.iam fupttimpofuerunt illum fpectofum titulum · Venrac fidet catholico : ut pate: (eilioac trigefitnatettia concilii BaGleenfi» ǀ *Bi* addiderunt : quod papa non podjt concilium generale diffolvere, prorogare, aurtrantftrre, qu* & de pontifice certo, umeo A indubitato intelligebant: agebant enim COntra dilloHirioircm & udnilatione.n eorum concilii *fa*-fiam ab Eu^cmo. Propccrea dicit Eugcmu» in hac confti* turione, cot pertrahere verba decreti Conftantienfia io pravum fenfu.n, quem faâa dcrnonfttant. Tertio denique addiderunt damnationem , *declarando* hcnrrico» con. tratium fcntianteti unde merito contra coldem hanc cooftuutionetn lacroflorentine approbante cqacilio edidit Eugemu», da miam eo* Arab ei» aftertax vetitate», verius <»||.t»t«v

Nec eft quod Bafilcenfe* fclfione jt. *6t* in prxfata Co. <um refponfioae fpnodali, qu* incipit: Ar^ru» *Hierae/*· n»i, mirentur A conquerantur, cui iq hqc laacoufiiti». tioneBugcaiu»nnn explicaverit, in quem malum ac reprobum fenfu·» ipfi pertraherent verba decreti Couftantientia: tnanifcftecnim id apparebat tam ex fine & caufa conditi decreti Conftantienua, quam ex verbis limitati* *fi* reftriftivise/ufdetndocreti, ut fupra diximus, in cafu k ihcet fchifmati» › aceriam ex additionibus ab ipfi» Ba« liiecntîbu» faâi», utdiAumeft. Fropterea Eugenio farta fuit bare innuete fupradiâ.t verbi», nimirum/a*ra pro» «ioW *ifftrn-n bafilesafieat faeftue* , *yttaa faEfa fitaaett-* Hr«nt; dum fcilicet rebellante» ab obedientia fummi pontifici», judicant A damnant primam fedem a nemine judicandam, ac tertum A indubitatum pontificem, ptr- textu drereti Conftantienfi» concilii, quod apertis verbi* folum loquitur in cafu dubii A incerti pontifici» , quando Icilicm plurium inter fcpontificum ichifmatc laborat ecclefia Detut fupr* diâum eft .

Verum nec erat liimmi pontifici» officium commentaria edere , fed legem pernalen» contra rebelle» A inobediente» condere, ac fenteptiam ferre.

Alia» etiam exnlications ejufdcm decreti Coaftantienfis , A lelponfiooc» ad objeâione» profata», optima» illa» quidem videre eft apud prefato» auAort» , & quos ipfi adducunr.

f t |uxta pi i fai ac interpretatione» Pius II, in fua epiftola retraâatio >n ad fcholam Colonienfem , vocat concilium Conftatvieife generale concilium, ab ultimo fciiicctousftatu, ut fupra diximus l atque in ea plurii»·* f*. era fcnptut* loci» A rationibu» addufti» ad probandam fuprenia.n pap* pot«ft*tem ia ecclefia Dei, ejufque auditatem congregandi Adiftblvendi generali* concilia : demum citra pot'ftatem concilii fubdit limitationem A rcftrifEionem , dc quibus fupra , dicens *t Qnafi fieat*· Kamen* *indabitata frafnla, a** yva *leaenam* r< *t*fù* em-ail dtfinit* l« *aeimbra fatafiat* , pra *relie babrafietn fit eraeilinM* , foad *illint aeSerûate rtevenetit.* Sed de his fati» pro inftituto.

Hoc folum addendum hic centao , quod quamvis fuptadiâa dc potcflate pap* fins veriffim* , A quamvis iq concilio Latcranenfi fnb Leone X. fetffione undecima , declaratum fit, folum Romanum pontificem pro tempore exiftentem , tanquam fuper omnia concilia auftoritatem habentem, conciliorum indicendorum, transferendorum A diiTolvendorum plenum ;u» & poteftatem habere : nihilo minus quia nonnulli ajunt , vel non diffiniri, ut de fide tenendum ǀ vel tantum agi de potcftate indicendi , transferendi A dilfoivendi, ideo his A alii» rationibu* piopofitionem hanc , quod concilium fit fupra papam , non ut haereticam , fed folum ut temerariam damnandam dixerunt , inter alio» Bellatminut de concil. libro fecundo , capite decimo feptimo, Banne* *2.* x. quxftionc ptima vrriculo 10. dub. a. Duvaliius doâor Sotbonicu» ubi iupra d-comparatione pentificis A concilii, ait» 7<··» *tfa tamartarieite iu salitat tfiaitaii, a te- maritate tam.n ietbedieesia via fefifa falttari* , fU»« *fe- vti intbtaieuia»,* & *firfiidi» snefifa Mafirtf^ste tneutltet*

itttt·

Anno Cmiari («»

i» fdt/U ftaf» latlMvit. tint Davallia» vir ioAilfi- *« · q«i pro Chriftiaa* erga pMciaai ficta·* ibidem 1*Mmk <· fc ii. <**A*μ Hμ μ tcftat*» , fc «cbcai .cttttMcak rtJdit d*fco» ipfc Sorboairox « Wio diroL f*n» q*od pro fcaccatia p«t*ft*tk coacilti f*pr* pa. V··» , Sorboea Puifieafia (tWa jaramearoa» exigat a »▪'» : *bi etiam dearoatrat aro* id iafeni e> jvramca- t* ejaidca» icbol* i* atticalia rentra Latheroi* <«▪*. pore Ttancifci ptiaai OaUic «»fi« cditû, fc ibidem in •raftata de faarewu ymtücii poteftate part. i. in an. Mteqiiio q«*fi. J. palam facit, male noanulto» bac no. ftra «tare ftbi aliiiq·* actfaadere , <n«4 FaUaafcm wamrar BafUmaft eotuiiiaat, rom iftnd f. ram »··A rrwamm «f**aa SejaatM» babta». Ubi fc 4a pragmatica iaaâiooe Caroli VIL fraarorum régi», deque tMciliabnlo litonceaû optima di&rit.

Jam aero quam cenfatam mereat*t opinio illa potcftatia concilii lepra papam, attenta cooftitotione Eugcnii·, ap> prooaare coocilio Florentino coodita . quam profati do- Avces eo* addoroar, patet ia ea.

Nam- Ht T 1 oc eadem***» <4)9. j- · perfeflafuit nahCra- I | raro· <nm tft/liliti trita, acttiamiataitatcaaiita ftafiata caefiitatia it foteftattfafa, /*ri/eroro tfi naro ufroxroar*· rom ea. r/emAewanacrcfc/ia, it f*« bar ait Çratutfictiftat iafiatfitfiianum .

Poft aliquot tjict veniruot ex Armenia apocri. Farsi patriarchs Armeniorum virtute prenantes viri , querentes 8c ipli unionem fidciquc rctti- tudinem : qui etiam bcatiftimum papam 'cnc- rati, viferuot imperatorem, confihumquefuum Be animum de conficienda cum eccjelia catholica unione expofuerunt, petentes, ut ferret auxilium, & prudentia fua juraret. Imperator autem re- fpondit» multum (ibi placere eorum ftudinm, Bc gratum fore, fi aeceflerin; ad orthodoxam fidem tc catholicam ecclefiam ; fc precari Deum pro dirigenda eorum unione, qu* li fieret, fe quo. que prouiilit a<i negotium quodlibet, fc quid, quid 1111» opus fuerit , adjutorem . Hi» didit, recefferunt Armenii ; no» rero Florentia ex:un. res. Venetias petivimus, & inde rurfus domum rediimus.

De Itat taitm uniant Irae narrat Tatrieiai ia fra· fata tamftniia fitffianii tr^efima fitftima .

Advenientibus Armenorum legatis , fc illo- rum intelleâi* erroribus circa fidei noftrr pu- ritatem , per multos dies eorum lententia» di- fcuti , Bc per viros facne dodrinx peritilsimos confutari, aperirique veras fc catholicas juisit Eugenios pontifex : inde publica icfsionc cele- brata ro. Kalendaa Decembris folemni more , quod ab eis profitendum eflet, profcriplit.

Qnii autta» frafienfferit , CZ yttalt fatrit £. jror» itcrttnm , effrayante fijmaia grattait traii- Y·· , una tum earnmieat Utcrû, fit ieficriiit fin- irent it faatfa Cruce ia fiat etUatitaaar, it fui- h» fiafra.*

Mandatum oratorum Armcnir, ac decreti for- mam huic operi Grscorum fubjungere volui , ut liquide eundis innotefeant frudus hujus con- cilii. Ex quo enim premiffa cum Grxcis rei mi- nata fuerunt uique ad odavam Novembris, non minus religiofe acuteve quam cum Grzcis relatntn eft, cum Armenii etiam de fidei iacra- menris certatum eft : quale» autem fuerint , ex decreti continentia quiique qui fapit, clare per- cipit . Eorum igitur poteftis , qui legationis Armenorum fungebantur otheio , hujus forme ex lut .

Ratifiai · ^ranatraat taattraat at tarum cnattn Tatràartka Àtfatatarnm. Ml#.

N«· IV. • DcAra··

Zv on st a ht i m u t (ervns fervorum domi- v j m noftri Jefu Chrifti , cum gratia Dei CMHtitutns patriarcha A Vagarfabath , feribo literam hanc aaagnifics civitati Csff* . Mitto meam benedidionem omni populo habitanti Caffe. Filii jnei fideles, quali gloriam feribo vobis , icilicet filio meo * Vertcbet * Sanchis , qui fedet in fede peribo* me« m Caffa , fc ar- chiepifcqpogilio meo primogenito , fc omnibus iacerdotibas fandis, Stephano, Mopli , & om- nibus aliis, ftr nobilibus civibus Carte, icilicet Atnurbcth , CevaUal Chici, Amurbert Olbei, Aroniton Andre*, fc omnibus aliis burgenfibus cum virtute Spiritus fandi, feribo literam hanc, dans vobis benedidionem & falutatioocm . Bc- nedidio fan&e crucis fc fandi Gregotii fit fu- per vos a fede fanditati» noftr» . Dens per iuam mifcricordiam liberet vos ab omnibus ten- canonibus diaboli, tam in fpiritualibus fctem- poralibus , Deus augeat filios & filias fc bona vcftra.

Sciatis vos, filii mei carifsimi, icilicet filius meus Sarchis Vencbet , fc vos faccrdotcs fc burgenies noveritis, quod epifconus Emane- lius venit ad nos, fc portavit IltCf-lb YCltflS uC Caffa , fc etiam vicarii fummi pontificis , fc etiam litcram domini confulis legimus fc le- tati fumus, quia icripleratis de unione ecdelix Rornanx » potlquam audivi , regrstiatus fui Deo; ex gratia Spiritus fanfti eft , quod iftud opus eft inchoatum, convenit Chriftianis habe- rc unitatem fc concordiam : ego cum plenaria poteftite dedi auctoritatem Sarchis Vcrtebet , qui eft loco perfonx mex , fc Marco Vertebet, fc Tlum* Vcrtebet, & Joachim epifeopo Pcre, ut eant ad fynodnm, & Spiritu» lanftus illuftret cos , fc pet virtutem Spiritus fandi, ficut ian- dus Silvcfter fc fandus * Gregorius fuerunt concordes , ita Deui concordet nos in pace fc amore fc unione , & ficut Conftantinm impe- rator , fc f Tartach imperator nofter inter fe habuerunt coocor^m fc pada , ita fc vos etiam confirmate ada eorum ad unitatem , fc ad fada illorum imperatorum nos inclinamus; modo etiam quidquid Spiritus fandus illuftra- verit fandam iynodum, prompti fumus ei obe- dire .

Scripta a$. mcniisjulii, anno domini rqj8.

Littra "Paali f larftriaiit taafaiii cZ reçrntn eivitatii Ca$a O' fattai attrit Afa/yn/ , inferii iitjjtria , ai fum- maat featifictat.

Etsi h«c gentis Armenx redufti.· .multis ante tempotibus tentata. ellet , ianâilsime fc bcatiisime pater , verebar attamen tantam rem & tam arduam aggtedi, io qua vires inge- nii mei vix fufticcrc poffe arbitrabar : ftatue- ramque potius fubfiftere , qurm per vias inco- gnitas ambulare: fed tua (anilitate confiius, cujus merita expoicunt , ut fub ejus vexillo lin- gulare fc pcrlpicuum Udus eluceat , gaudeatque la.iÉta mate: ccclciia . ut in hoc tuo rempoic unionis fc ianditatis rovis tulgotibus ilhifbc- tu: .

j· <]o, ar tgo tjufdrei Onj.l.r › itui iulu. Jrm vera ox.ulcu Uc' juduie Tvrcs

Careclic^· ^,ηι,Λ^ gwrovm— umkU. 1!^·«»«^·· tCnuri»·, nû"o<»at, « ·ζ^*βi' Tyriûîro1* >«s'>Ar·»*- S.Grcg. at- Arm,·»» » "itod v'.' tit meni»a vZs^cevt». fbora> ' u' ββ/,Γ""i Porc «··■ ». s>i.cfbi 64«<a conversat , ConH,ot<- tium imp.d» Iu, colivcr- IIOBC ad.it. Ni«- rh. bb. ». cap. jj. m

Nam. V. g Nabili, hm>ha Ja- auani>, re<f pro qm ci- lblj iu & rr- giminc iuB- gtb.tur l*iu. Fui I.ifrfut. J>» ia Caila , o'un Thce- dolia , a i, Gax.r.çim- Chcrfoaçfo, Irani fub o ·jldc rcipu- bbr* domi- t.*r, redo. ... ol icn- l ! l nii:l» t intf: qua l X' Chloj.q. am rtj>ul> pr·· mu-n »4c t.al ah impera- toribui , Ju- II»At IUl n»— b*hs Japu'— iil farr.ilu , pcrpriuo ti. re ubailOit t

Α η μ ο Chxisti i4j> ,ur ' ιαi"P* **,e» & animum, adhortatus me. ipism, Bc rem ipfam amplcfti inftitui matim* cum folicitudine & onera» ia qua diabolico inftinâadr variis tcntationiboa praecedentibus multiplices ftimulos perpelli («mus > ita ut eunda quali noftro voto adverfautia fuerint, & de lentata opera plerumque defperavimus: tamen coopérante tllo fummo rerum opifice, ac tuam faoaitatem propitius refpictente » fob qua datum eft unitatem fidei figillari, bonum Ar perfedum exitum fortiti fumus » fle cam fudore ac maximis vigiliis hoc tantum opus per eunda frcula ex hominum memoria non delendum tue (auditari dedicavimus ·

Gaudeo, pater beatilfime, hanc unitatem temporibus tus fan&itatis fufeitatam, que tuorum predccefibrum tempore obdormierat Quid enius potuit beatius accidere, ac Deo *tc* toti populo Chnftiano acceptius , quam hrc fingulans redudio Armenorum? Sed advertendum eft, propter tuam fandimonlam fummis laboribus *fc* incommodis, quibus circumventus fuifti, elfe eonccffum, ut viaeant qui ecdcGam perfeqnuatur, non cite humana ifta opera tua, (ed divina magis, atque ex Deo manantia- Ego enim dum fummum rerum auftorem ad te oculos dircriifc cognovi, teque in refervatam bcatitudinem *8c* gloriam conftituilie, aufus fum tuorum fervidorum cupere fieri particeps, 8c tuae fanftitatis fiducia confifus, apud eamdem non dubito illam tuam Romanam lenatotiam dignitatem impetrare, quam iinprrlcntiarum humiliter pofco *fe* requiro , non tantum pro meritis meis, pro quibus &· majoribus fummo Deo *fe* fanditati tuae, que vices ejus in terris gerit, obnoxius fum ; fed ut apette intueantur qui cultum vere religionis colunt , premia bonos & Chrifticolas fideles manere , & tali ac fimili fpe ceteri provocentur ad ianitr Romane ecdelue augmentum ac favorem . Accipe igitur , fandiffime pater, Armenorum, quos ad pedes tur (anilitatis mittimur cum amplo fui patriarche &: univcrfalis eorumdem nationis mandato ac bailia , ita u: majorem concedi nullo pado porte intelligamus : quam regratian fecimus, & tue fanditati tranimittere opportunum elle arbitrati fumus . Hos enim conducit vicanus frater Jacobus, qui (lcut hujus tanti luminis 8c leduftiotsis fuit principalis coadjutor , opportunum fuit , ut fit & ipfe conductor. Nam corda ipforum Armenorum ita tn manibus habet , quod nufquam abfque ipfo accedere portent. Hic enim vir devotus explica, bit cetera latius fanditati tur, que ego, in inepta oratione landifiitnas aures tuas oaenderem, prrtermittaui.

In reliquis epifeopatum hujus civitatis tangentibus, quar lanaitas tua literis mandavit, executionl tradidi; & fi przdiâus vicarius tuus *fe* ego 'in aliquibus fubfiftetc decrevimus , bona caufa moti id egimus, expeftantes deinceps in ipfo negotio , quod tua (inditas juficrit faciendum. Valeat tu* landitas feiix, ad cujus pedet humillime me commendo.

Ex Catfa die 1· Decembris, anno domini 1438.

Ejufdem landitaru ad genua provolutus Paulus Imperialis conlul Caffie, & totius maris Majoirs imperii Gazirir.

Quid vero Tatilai Imferialh in gratiam religif» olfe^uii rednflionit ^drmemram , ea rcduilione ferafla , ab afoftotica fede obtinuerit, habetor in/c~ ■jaentibai literie Eagemi ad eamdtm Taainm .

Eogeamt, (Tc- Dileffo filio mobili minTaalo tan frniali rivi yaaaeafi fcatfera aofiro boaorit (Γcoaoiti falatiao füatem, frt*

Ammo C«*«st< *4**'

Laedat· nobis · fide dignis virtus tua » & exhibits tum alias , tum proximis temporibus in maximo Chriftiaaa fidei negotio , 8r unionis Gnecorum Se Armenorum facienda atque conféréande , operationes tu« nos inducunt, ut te •c per te defeendentes tc pofteros tuos fpeciaiibas gratiis *fc* favoribus profequsmur . Volentes itaque te , qui prater iupradiâa devotionis *fc* magna pietatis opera, etiam maiora in dies exhibere difpqfttus es *fc* paratus , favore profequi Sratia fpecialis , ut le ardentiori fidelitate 8c evotione erga nos &* Romanam ecclcfiam animeris , quo te majorum honorum prerogative fublatum effe cognoveris , te noftrum honoris fcutiferum *, *fc* te pariter ac natos tuosmafeulos dumtaxat ex tuo corpore legitime natos *fc* nafeituros , comites palatinos audoritate apoftolica tenorç prrfcnttum facimus & creamus, & fic deinceps perpetuo & omnibus cenferi pariter & nominari volumus, ac gaudere pofte &dcbcre omnibus SrGngolis emolumentis, commodis, honoribus, immunitatibus» privilegiis *fc* exemptionibus, qux Lateranenfibus palatinis comitibus a fede apoftolica concedi confueverunt. Volumus autem, quod tuo *fc* natorum tuorum nominibus , in manibus venerabilis fratris noftri Angeli epifeopi Tragurianfia in officio camerariatua noftri locutntcnentis , folitum fidelitatis debitae praeite· in forma confueta juramentum . Datum Florentie anno, *fcc.* 1440. 17. Kal. Septembris, pontificatus noftri anno io.

D· prM- ··■«»;·, < t>fcx,

*Maadato ifa^ae fatriarcba *4rmeaoram ty littrii Taali Imferialii rtgeatii Caffa exbibith , ^rmnaoram aaio fecata efi , O* decretam eoaditam : fie taim ait ^fadetai de faalia Crace .*

Litetis exhibitis facrr fynodo, reverendiffimis cardinalibus Oftienfi, fanet» Crucis, & fande Sabine, ac dodoribus pluribus per fummum pon\tificetn, fiera approbante fynodo» deputatis, & roceflanter quafi diebus finguiia in apoftolicopatatio cum Armenis praefatis convenientibus» inftitutis faerr Romanae ecclefiz adeo inftrudi funt oratore» pntdiâi , quod infra feriuti decreti fi. dea recognofcentes religiofiifime fulcepere, quod in cathedrali ecclefia 11. Novembris publica ia feflione fynodica firmatum extitit : cujus decreti per epifeopi Paduaui organum promulgati forma hrc eft. Num.VI.

Tre/èf·/>!· ^4ndreat hoc decretam fro ^Ærmenit ; t>er»m Jje»Àe.'«w Coaftantiaofolitanam tr fymbolat» Jonfli Cdtbaaafil i» eo contenta integra «on refert , fed tantam frima verba innuit : fimiliter nec refert acceftationem decreti coram fynodo faflam fer oratorti Armenorum, fua omnia, ficat (7 iffam deerttam ana cum decreto fro Oraeit, inferantur integra m decreto fro 'Jacobinit infra recenfendo : idea hoe etiam decretam fro mtnit ibi ranjuam ia frofria loco reli^aimat , ibi^ue affofaimai jaa ia ta daxi~ mai adnotanda.*

Jam tgirar rei geflai in boc fanflo concilio fro Jacobinii ex Faticano codice , iffnmjuc dectetum fro Jacobinic cam infertione dterttaram fro Grade (T ^irmeaie bit fabjicimat.

Littria

*Lit** Jtteeit fatrùtrtln JcuthiAtnat · «d ZF.* **fsMM** *ftAtifittm.*

ftuunt UtùUi fif^u fenw *Cirifii , mieufter Jt4ù* ***ffgi*** *Marti , fcilicet Oitaeuedria <0r* ***tti·»*** *JKüfri,* ***IAja*** *, ddthifia , -Peeuaft.* ***itt*** *tetidtteUlil' effrita ,* ***Mmfw*** *fradieati—it* ***affttli*** *Marti, iaatiiit die» i» [feu ferrâth ,* ***ft.*** *tie» friar eu/aia CT ahfüatieae ab ifft d·»»»·, »ff·· *4 ttrr* fatieeeatae* create te, »t faaSiffiait fattr > iatliaa , fttft&it fucrde-eü, fafttr eftiau , lteaeftatie ac feaSitari/ frin-eeft , fUffl»» daSer* ***nrea*** *µ Am/N‹* ***ft.*** *rtfriaatitau iactdaM , «ai ftadie eu feeÜitntc* β *cettric «i«*ftletu , dtariat Eageai fefa ^·t»a arbij J(hb4 , ·*«ïµ» etdefteraae Cbri-ftUaaraae aftflelict faftu , fri/rcif** chrifti fediaae aa/ce , veaeraadt , fatraret eu facerde-***mw*** *friactft b ,* ***dr*** *ætdict laaiaeatiaat aaiæa-re·» ,*

b Alt<Uit *4 >·« '(»>■». *Mtiite tte.* /Irem »m /»*"">··.

g<u&<>M ' oTriAaC 4oau>"« pri..c>»em mîaT.um* ı·»B»<·ı·*.

C''' V* ,TO°l 4 T ^ett3 omne fuum ovile tua V.4 oratione ac minifteno , dirigatque illud ^u®,ne tur fimilitudittis , quemadmodum ft Quondam magos ftella direxit » ncc recedat a difciplina tua , imo fervet tua prccepta omnia 9U' ooarmam tuam auditurus eft . Confirmet preterea Deus ledem tuam, multiplicetquc ho- q notes faccrdotum, optime pater. Poft bare refero suz magne ianftrtati, facratiHimam ac honorat illimatn feripturam tuam per benedu-tum

ttrMi'Ztr* At mfeio ◄ inert·, Cuô"tf*KZ Sa<i> a», timunfrs.Mf'

tuum ft honoratum faccrdotem fratrem Albeitum ad manus meas pervemfle . Erant autem liter* ili* veneratione dignillim* in iis 9ur coatiqebant. Attulit quoque fua leâio nobis caufam cogitandi de rebus optimis atque tnaximis. Quanta autem earum fanâitas fuerit, cx hoc facile percipi poteft. Nam & aperte mox mirum in modum luaviilimum odorem effuderunt , oftenderuntque profeéto manum illam fuifle bencditftam, cujus digiti tam venerandas figuras defcripferant . Vetias igitur per quoidam ïpeâatifsimos Venetos tuas, quantumfien pote- q rat, *es* Latino in linguam Syrorum , ego ft reliqui fratres mei coepifcopi , cum benedictis filiis ac fidelibus facerdotibua , hoooratiique diaconibus inecclefia Dei genitricis Mari*, vico co-§nominato Zoile , ac itante toto populo legi manavimus , ncc facile, decus omnium faccrdotum & pater, tu* fanftitati lignificare pollumus , quanta ex ledionc iiteraruur latitia animis omnium illorum acceticrit: maximam autem illam fuifle , laudantium ft cxultamium populorum voces oftenderunt . Fuit ille dies nobis petmaximus, ft is certe, de quo propheta przdixerat: Wzr *die/, fecit deanani : exultemaj Cf lett-/etariiee».* Ncc illud certe efficere potuimus , quod illic latiti* laciym* quoque mint* non fuc- £ rint, precantibus omnibus, tu Deus propitiatus mentes noftris ft cogitationes emundet, educatque de tenebris 111 liludclanisimum ac indeiicicns lumen.

Poft itaque glorificationem divinam , quam facerdotes Chrifti ac totus ifte Chnftianorum catus omnipotenti Deo reddiderant , acccfleruat ad laudes tu* fanâitatis ft gratiarum aAiones, eftudimufque preces ad dominum , ut tefantftiisitnum patrem ac communem omnium Chnftiaaorum falutem integram lcrvet, quos lie tuis fiuAifsimis cr«ditioaib*s «pic Deçà incitait , :~ nt fiat ccrtiisîm* fidei vracnotes, fiantque pa- CHdST| rati ad unionem & patte, ft tandem «piefilins 144·, virginis nps oouws curi* coleAi adfcribat, aggregetque numero beatorum . Huic etiam alacritati atone devotioni accefsit aiiad quoque grati* ft benediâionis genua. Idem enim benediâus filius venerabilis Albertns reddidit mihi duas imagines ft Λ ciambulottum nomine 4 ut;a(Jt. tu* ianâitatis, quz non aliter nuam e coelo Amatu r«- mifla divina benedifiione me (u?cepifle potavi . Ceterum qurdam eidem patri commifi- t«r <<·<·u·· mus, au* literis mandare non pofiumus. ficiet Itaque ipfe quidquid iis literis deeft , iTmni^fort· coi referenti tua beatitudo plenam fidem dare «·»4 ··«– *·«><■ 1'.""

Extremo» quoniam ego humilis & pauper v»ri«»ui<· greifu corporis ad tuam ianâitatem accedere minime poffum , mitto venerabilem fratrem Ut»» 4·«,· Andream abbatem lanâi Antonii . ft religione & moribus non mediocriter inftitutvm · In ea (»iÛ·, «t· conditione a me diicefsit, utprivaiim ac publice plurima habeat tua ianâitati referre . Ambobus igitur iis benediftis filiis nuntiantibus ie-i·«»···K*· dubitatam fidem in omnibus tua beatitudo darc dignetur, quam ad tempora diuturna pro uti- caiorstM· . litate ac aggregatione Chnftianorum confervare dignetur Deus omnipotens . Datum Chayren. duodecima Septembris , fevto millenario non-gcntcfimo quadragefitno fecundum Grzcos , fecundum vero Jacobitas , millefinto centefimo Nwn V||I quinquagefimuteptimo a tempore martyrum * ; e e«uii»r.« a computatione incarnationis domini 144°^^A* *H»C fetnercb» ·* k»«<* i«o'_

DieJovis p. ft ultima mentis Aogvfti de mane ru» hora 11. vel quali, qua hora , qu« pro generali gTp7.'"kr^ congregatione adferipta fuerat , fanftifsimo do ·oîo<>·. u(mino noftro Eugenio prrfidente, ac reverendiffimis revcrendilque venerabilibus patribus ft aumertat dominis facrofan&e Romane ecclefic cardinali- *""%'<,**·* bus , doâoribus ft magiftns , tam fiecularibus iccatc, ae· quam regularibus , hoc lacrum concilium re- ·♦·.!>··«··» prefentantibus congregatis , comparait prefatus rit.' dominus abbas Andreas : ac premifsis iolemnita- ?'·Λβ,."" tibus, inidiotnateSyrorumpropofuit in hac ver- a£X*£ borumfotina, prout poftmodum in fermone La- merttioa» tino per venerabilem virum dominum Blondum prefati domini noftri pap* fecretarium interpre- imperii f«· tatum fuerat dc idiomate Italico in f Latinum, Ut fequitur. mr.frrr,'

Cogitanti altam majeftatem tuam ft meam hu- 4^, militarem, pater beatifsime , tantasfuboritur pa- no'prû»o*?- vor, ut fi aliqua erravero in dicendis paucis , pri-t'4<* "·· mum id mihi indulgeas deprecor : nil enim aliud quam tremor apprehendere poteft hom,i- « nomi», nem me; pulvis fum ft cinis coram te Deo in terrisverba faciens. Es namque Deus in terris, ft Diecirtiani, Chrilius, ft ejus vicarius: es Petri fucceffor, ft pater , caput & doftor ecclefic univerfalis , cui rum. v>4« dat* iunt claves claudendi , ft paradilum cui- ?'.ro"· 'en? cumque volueris relcrandi . lu princeps re-a· kg«t>ont gum , ft maximus-xs magiftrurum . Quz omnia , **£*·*"/, ft fimilia confideran> , expavelco tuam alloqui » lla()U, a« fanâitatem, cum maxime ante oculos mente pro- itiloraare ponam non folum po;cftatcm tuam , fed fapicntiam Latinorum , qui in ftudio fapicntiz divinarum rerum ft diicipiinr Jcfu Chrifti, quod a principio falutis fidelium imbiberunt , continuo in hrc tempora exercitati , ea nunc tenent BlonJum> ft icnriunt , quz beatiisimi apoftolorum principes Petrus & Paulus ülis a punçipio tradiderunt .

Quz

•4SI· Qjue autem eeclefi* hujuftnodi fapientia Se di- A fcipuna aliquando privaue prima non tenuerant fundamenta , & a Romana ecclefia matre St magiftra feparat* fuerunt» ear pcrujifit Deus gentibus in opprobrium , & infidelibus in rapinam» prout evidenter cernere datur in Greets Sc Armenia , Sc pariter in nobis Ærhiopibusjacobiti<» poftquam anno nongentefimo a vobis fuimus feparati. Coofolamor vero. 8r macftiti* noftr* fpem ea ratione amplam aflumimus , quod qui tibi coaceffit Gnecos Sc Armenos in catholic* fidei unionem latius unire» quique tibi infpiravit» ut nos per dile&um filium tuum Albertum ordinis Minorum ad unionem querendam invitares , idem piiffimus Deus nofter fuam nobis elargietur bcnediAionem, ut eadem tecum in ca- 3 thohea Dei ecclefia fentiamus : quod quidem perficietur. Ego» Sc ut tu vides» state jam gravis» c domo lum profçAus ad tu* fanAitatis pedes profentiamque fuperatis terne dc maris periculis» perventuras » reverendillimi mei patriarch* orator ac indigniflimus locumtencns » quemadmodum conftare videbis in mandatis · » qu* tibi ab eodem patriarcha exhibeo , quetnadmodum poterit enarrare idem frater Albertus, qui inulta mecutn pericula, multos (ubiit labores pro hac dignifiima unione fidei Chriftian*.

• Lutris iriatthafS· a«b«, fe-

Hafxt Iqalitait tttxfitat Eaftaiai ptariftx ia pa~ blita ftffitat ttatitafitaeat tiiiit , it ^aa tttafitae iiffiaitaitram itiatataxt faSa tft aitatit iattr farrei toattiii Triitatiai , at lefitar Itat. 1. aStra·» C qafitat ttatilii fab Taah IU. fax ix xrrt faalli Ciattli affervaatar» bii acebit.

xxvi. 1 cbruaiii 1547· com epifeopusClodienfis in congregatione generali cxcitaftet difficultatem de bulla unionis Jacobitarum » quali ca non pertineret ad concilium Florentinum , Sc probaret hoc ipfum ex data bull* 1441. cum concilium terminatum fit anno millefimo quadringentefimo trigclimonono , quo anno contignata eft bulla unionis Grxcoram .

Cardinalis a Monte dixit,, hallucioari eos qui putant finem concilii Florentini fuilfe unionem Grccorum, cum longe poft, per tres fcilicet fere annos perduraverit , ufquc videlicet ad annum D domini 1441· quo anno vi. Kalendas Maji celebrata felfione, Romam translatum fuit. Patete id ex diverfis conftitutionibus medio illo tempore editis, qu* in atftis concilii habentur, & annotantur k in fummario concilii Bafilcentis per Aueuftinum Patricium canonicum Senenfem , bullam Jacobitarum manu Eugenii Sc cardinalium fubfcriptam fe propriis oculis vidiffe, una cum aliis adis ejufdem concilii » qu* in arce fandi Angeli affervantur . Concilium Florentinum, quod habetur 1. tomo conciliorum, tranllatum fuifle ex Grxco ; Grxcos autem , cum Jada unione e Florentia dilccfliflent , feriptum non retulifle , nifi quod ad illud ufque tempus geftum fuerat. At Eugenium manfifle Florenti* , E & cum videret patres *gre ibi diutius commorari , tranftuhile Romam concilium decimaquinta die poft ejus reditum profequendum in ecclefia Latcranenlî.

b Qaod uuaafcn «err »n,l blicxhcc VIIK4l>* f«pr· dl»>-

,, UMtoihec· r«B»a.

xxiii. Martii cum eamdemdifficultatem attigiffet epifeopus Caftdli maris, eadem dixit · cardinalis fand* Crucis, & addidit, bullamJacobitarum fuifle editam in publica feffione , pr«fentibus in particulari cardinalibus Beflarionc Sc Rutheno. Hrc ibi.

cUrmCsr- cTuè'î. h.

Exttt ia taiem arce fanRi Λψlî ctfia ejufiem balk fat fecntarii taxeilii Tnitatiai fabfcriftitxt» wrdsr·

Hoc pneiens traniumptum collationattfm eft fideliter » 8c concordat cum originali libello » feu bulla plumbata Eugenii pap* IV. cum ligno 9t fubfcriptionibos iupraaiAis. Que bulla originalis eft apud reverendiifimos Sc illuftriifimos dominos legatos facrofanâi ecumenici concilii Tridentini. Ideo ego Angelus Maflarellus de fanAo Severino agri riceni, ipfius facri concilii iccretarius» hic manu propria fubicripfi in fidem te tcftimonium pramiuorum·

Cwaisvi '441·

Ita eft; Angelus Maflarellus facri concilii fecretatius.

Ctttraat bat balk , ft· itcrtfat frt "Jattbiait, raw iaftrtieat itcrettraat fra Cratit V battait bit fabjicitar tx ataxafcriftu ttiitibat PafKaaii , ballaria J^Mi4a· , CT tx fapraiiSa capia, at etiaat tit tafia traafaiiffa tx taaveata fratraat ariiait MiW»m fa»3i Fraatifci Fefakraat fraft Flareatiaxt , traafaatfta tx ariiiaali batla , fax taxa fakfcriptiaaibat Mass Eaftaii fafa ty cariiiuliarx ibi affervatar. Extxt <T i» caiiee Katicaaa tafia qufie· balk fra Jacabiait, traafarafta it maniata CTaaOarita/e afaftalita ittail fafa X·*

DECRETUM PRO JACOBINIS.

fapafiu *tfifctfai ftrvai ftroeraae Dti ai ferpttaxat rti attiatriaat.*

f''*anтaтa domino , quoniam magnifice Nara. IX. V ▵ fecit: annunciite h*c in univerfa terra . Exulta & lauda habitatio Sion , quoniam magnus in medio tui fandus Ifracl. Cantare profëdo A: exultare in domino decet ecclefiam Dei pro hac grandi magnificentia & gloria nominis fui, quam hodierna die clementiÜimus Deus operari dignatus eft . Toto liquidera corde laudare & benedicere falvatorem noftrum nos convenit, qui fandam ecclefiam fuam novis quotidie accumulat incrementis. Quamquam autem in populum Chnftianum fua beneficia omni tempore multa Sc magna fint, qu* luce clarius erga nos fuam immenfam caritatem oftendunt : fi tamen accurate infpicimus , que Sc quanta his diebus novillimis divina clementia facere dignata eft, judicare certe poterimus, hocnoftrotempore plura ac majora quam a multis retroadis temporibus fu* caritatis munera extitifle . Ecce enim nondum exado triennio in hac fanda cecumenica fynodo faluberrimam trium magnarum nationum unionem dominus nofter Jefus Chriftus pro fua infatigabili pietate ad commune perenneque totius Cnriftianitatis gaudium tamcopiofe effecit ; unde adum eft , ut totus fere oriens , qui gloriofum Chrifti nomen adorat , ac non parva leptemtrionis portio poft longa diffidis cum fanda Romana ecclefia in eodem fidei Sc caritatis vinculo jam convenerint. Primo etenim Grcci , Sc ii qui fubfiint quatuor patriarchalibus fedibus multas gentes nationefque 8e idiomata continentibus ; deinde Armeni multorum populorum gens ·, hodie vero Jacobini magni etiam per Ægyptum populi , fanA* fcdi •poftolicr uniti funt.

Et

X N no Cmusri ses»* Et cam nihil falutori noftr& domino noftro *Jefa* Chrifto gratius fit, quam muta* inter hamines caritas, nibilque nomini fuo glodofius atque ccclcfi* utilius eflepojfit, quamutChriftiaoi, ornai inter fe labhto diÆdio, ia cadem final fidei paritate conveniant, merito nos omnes *8c* cantare pœ gaudio, fit jabila re ia domino debemas, qwos, ut tantam Chriftiana fidei magnificentiam diebus noftri* rideremus, divina iniCeratio dignos eftncit. Summa igitur entn alacritate annunciamtis magnalia hcc in univerfa Chriftianorutn terra, ut fiant nos pro gloria Dei & exaltatione ecclcfia gaudio inenarrabili repleti fumus, ita *8c* alios tant- leritis participes faciamus, ut omnes uno ore magnificemus 8r glorificemus Deum, de fu- majeftati, prout dignum cft, magnasquotidianafque cratias agamus pro tot tantifque mirabilibus beneficiis hac xtate ecclefix fu« fanâxcolJatis,

IU quoniam qui opas Dei diligenter exercet, non modo meritum ac retributionem in coelis expeâat, fed ide apud homines amplam gloriam laudemque meretur; venerabilem fratrem noftrum Joannem Jacobinorum patriarcham, hujus fanâ* unionis cupidiflimnm, a nobis dc rota ecclefia merito laudandum & extollendum, ac communi omnium Chriftianorutn favore cum tota fua gente dignum judicamus. Is enim a nobis per noftrum oratorem acliteras excitatus, ut ad nos & hanc fanâatn fynodum legationem mitteret, dc fe ac fuam gentem in eadem cum ecclefia Romana fide uniret; dileâtim filium Andream natione Ægyptium abbatem monafterii fanâi Antonii apud Ægyptum, in quo & habitafle, dc mortuus effe fandus ipfe Antonius perhibetur, religione dc moribus non mediocriter inftitutum, ad nos dc ipfam iynodum deftinavit, cui devotionis telo accenfus impofuit atque commifit, ut fidei doârioam, quam fanda Romana ecclcfia tenet *81* przdicat, nomine ipfius patriarchs dc fuorum Jacobinorum reverenterfulciperet, deferendam poftca percam ad ipfum patriarcham de Jacobinos, ut dc ipli carndcm agnofeerent, ratamquehaberent, dc in fuis regionibus przdicarcnt.

Nos igitur, quibus vice domini commiflum cft pafcerc oves Chrifti, ipfum Andream abbatem per nonnullos hujus tam facri concilii infignes viros, fuper articulis fidei dc facrameotis ecclefix, *dc* quibufque ad falutem fpeâantibus, diligenter examinari fecimus; & tandem, quantum vifum eft fore ncceflarium, expolita eidem abbati fanâx Romans ecclebx fide catholica, dc per ipfum humiliter acceptata, hanc que fequitur, veram necelTariamquc dodrinam hodie
• D* i>oc <0 io- folemni feflione, facro approbante * cccumemeo concilio Florentino, in nomine domini tradidimus,

smt,i ■ rriaamoi. u-par. ». I® primis igitur facrofanâa Romana ecclcfia, domini dc falvatoris noftri voce fundata, firmiter credit, profitetur A' przdicat, unum verum Deum omnipotentem, incommutabilem & sternum, Patrem & Filium &: Spiritum fanâum, unum in eflentia, trinum in perfonis. Patrem ingenitum. Filium ex Patre genitum, Spiritum fanâum ex Patre dc Filio procedentem. Patrem nnn efle Filiujn, aut Spiritum fanâum; Filium non efle Patrem, aut Spiritum fanâum; Spiritum fanâum non efle Patrem, aut Filium: fed Pater tantum Patercft, Filius tantum Filius eft, Spiritus fanâus tantum Spiritus fandus cft. Solos Pater de fubftantia fui genuit Filium, folus Filius de folo Patre eft genitos, folus Spiritus faaâox fimul de Patre procedit Sc Filio. Hx tres perfonx font unus Deus, & non tres Dii, quia triumeft unafubftantia, uuaeflentia, una natura, una divinitas, una immenGtas, unitternitas, omniaque font unam, ubi non obviat relationis oppofitio. Propter hanc unitatem Pater eft totos in Filio, totus in Spiritu fando: Filius totus eft in Patre, totus io Spiritu fanâo: Spiritui fanâus totas eft in Patre, totus tn Filio. Nullus alium aut prccedit rternitate, aut excedit magnitudine, aut fuperat poteftate. Ætcrnum quippe define initio eft, quod Filius de Patre extitit; dc «ternum ac fine initio cft, quod Spiritusfanâus de Patre Filioque procedit. Pater quidquid eft aut habet,' non habet ab alio, fed ex fe, dc eft principium fine principio. Filius quidquid eft aut habet, habet a Patre. dc eft principium de principio. Spiritus fanâus Juidquid eft aut habet, habet a Patre, fimuldc ilio. Sed Pater dr Filius non duo principia Spiritus'fanâi, fed unum principium, ficut Pater dr Filius dc Spiritus fanâus non tria principia creature, fed unum principium. &MO Cuairri ·«»·

Quofcumquo ergo adrerfa Ac contraria fentientes damnat, reprobat dc anathematizat, *8c* a Chrifti corpore, quod eft ecclcfia, alienos elle dcouociat. Hinc damnat Sabcllium perfonas confundentem, dc ipfaruin diftinâionem realem penitus auferentem. Damnat Arianos, Eunomianos, Macedonianos, folum Patrem Deum verum efle dicentes, Filium autem dc Spiritum fandum io creaturarum ordine collocantes. Damnat dr quofeumque alios, gradus feu inequalitatetn in Trinitate facientes.

Firmiffime credit, profitetur 8c praedicat, unum verum Deum Patrem & Filium & Spiritum fandum efle omnium vifibilium *8e* invifibilium creatorem, qui quando voluit, bonitate fua univerfas tam fpirituales quam corporales condidit creaturas, bonas quidem, quia a fummo bono fad- funt, fed mutabiles, quia dc nihilo faâc funt; nullamque mali aflerit efle naturam, quia omnis natura, in quantum natura eft, bona eft. Unum atque eumdem Deum vereris de novi teftamcnti, hoc cft legis de prophetarum atque evangelii profitetur au âorem, quoniam eodem Spiritu fanâo inlpirante, utriufque teftamcntifanâi locuti funt, quorum libros fufeipit de veneratur, qui titulis fequentibus continentur. Quinque Moyfis, id eft, Gencfi, Exodo, Levitico, Numeris, Dcuteronomiojofue,Judicum,Ruth, quatuor Regum, duobus Paralipomenon, Efdia, Nehemia, Tobia, Judith, Heftcr, Job, Pfalmis David, Parabolis, Ecclcfiafte, Canticis canticorum, Sa-Eicntia, Ecclefiaftico, Jfaja, Jeremia, Baruch, zechielc, Daniele; duodecim prophetis minoribus, id eft, Oiea, Jocle, Amos, Abdia, Jona, Michxa, Nahum, Flabacuc, Sophonia, Aggxo, Zacharia, Malachia; duobus Machabzorum; quatuor evangeliis, Matthaei, Marci, Lucr, Joannis; quatuordecim epiftolis Pauli, ad Romanos, duabus ad Corinthios, ad Galatas, adEphefios, ad Philippenfcs, ad Colof-fenfes, duabus ad Theftalonicenfes, duabus ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebrzos; Petri duabus, tribusjoannis, una Jacobi, una Judx, aâibus apoftolorum, & apocalypfi Joannis.

Przterea

A* w< Chuist i tMi.

Pntterea Manichsoruaa anathematixat infa- A nUm» qai dwo prima principia pofuemat, anum vSbiliuaa, aliud iavifibiiiaaa i flr alium aovi teftaosenti Deum » alium veteris ede Deam dixerant.

Firmiter credit > profitetur *A* prédicat, unam <x Trinitata perforam, verum Deum, De* Filiam ex Patre genitum, Patri coafubftaatialem Ic coeteraum in plenitudine temporis, quam divini confilii lafcrutabilis altitudo difpofuit, propter falutem humani generis » veram hominis integramque naturam es immaculato utero Marie virginis aifumpfifie ∎ *8t* fibi in unitatem perform eopulaffe tanta uniute, at quidquid ibi Dei eft » non fit ab homine (eparatum i *8e* quidquid eft horni* B nis, non fit a deitate divilum i fitque unus *te* idem indivifus, utraque natura in fui» proprietatibus permanente > Deus *te* hamo, Dei filius *te* hominis filius, equalis Patri fecundum divinitatem, minor Patre ieeandum humanitatem. Immortalis Ac stemus ex natura divinitatis, patSbilis fle temporalis ex con> ditione affumpte humanitatis.

Firmiter credit, profveiur *te* prxdicat, Dei Filium io alfumpta nuimanitat ex virgine vere natum > vere palfum, vere mortuum *te* ferultum t vere ex mortuis refurrexifle, in cœum afcçndiflc, federeque ad dexteram Patria, *8e* venturum in tine feeulorum ad vivo» mortuofque judieandos. C

Anathematizat autem, exeeratur *te* damnat emnetn herefim contraria fapientem. Et primo damnat Ebionem, Cerinthum » Marcionem « Paulum Samofatcnum, PRotinum, omnefquc fiailiter blafphemantcs, qui percipere non valente* unionem perfonalem humanitatis ad Verbum, Jefum Chriftum dominum noftrum verum Deum elfe negaverunt, ipfum purum hominem confitentes, qui divin* gratte participatione majori, quam fanftioris vita merito fufeepifiet, divinus homo diceretur. Anathematizat etiam Manichcum cum feâatoribus fuis, qui Dei Filium non verum corpus, fed phantafticum fumpiifle fomniantes, humanitatis in Chrifto veritatem penitus d fuftulerunt. Nec non Valentinum afterentem, Dei filium nihil de virgine matre cepiffe, fed corpus cceIefte fumptide, atque ita tranfirte per uterum virginis, ficut per aquaeduAum defluens aqua tranfeurrit. Arium etiam, qui afferens, corpus ex virgine artiimptum anima caruifie, voluit loco antax fuitlc deitatem. Apollinarem quoque, qui intelligent, fi anima corpus informans negetur in Chrifto, humanitatem veram ibidem non fuirtie, folam pofuit animam fenfitivam, fed deitatem Verbi vicem rationalis anitnz tenu fife. Anathcmatiaat etiam Thedorum Mopfueftenum atque Neftorium afferentes, humanitatem Dei Filio unitam elfe Ì>er gratiam, ob id duas effe in Chrifto per- E onas, ficut duas fatentur elle naturas, cum intelligere non valerent, unionem humanitatis ad Verbum hypoftaticam extitifle, & proSterea negarent Verbi fubfiftentiam accepiffe. lam fecundum hanc blafphemiam, non Verbum caro faAum eft, fed Verbum pCr gratiam habitavit in carne: hoc eft, non Dei filius homo UAus eft, fed magis Dei filius habitavit in homine. Anathematizat etiam, exeeratur *te* damnat Butychem archimandritam, qui cum iatclligexet juxta Neftorii blaiphciniam, veritatem incarnationi» excludi, *te* propterea oponere, quod ita Dei Verbo amU eflet humanicas, ut deitatis *te* humanitatis una effet Cadcmquc perfona, ac etiam capere non poffet, ftanre pluralitate naturarum » unitatem peribo*, ficut deitatis & humanitatis in Chrifto unam pofuit effe perfonam * ita unam afleruit efle naturam, volens ante unionem duali, tatem fiiifle naturarum, fed in uaam naturam in atfiimptione tranfiiflè t maxima blafphemi» & impietate concedens, aut humanitatem ia deitatem t aut deitatem in humanitatem efle eonverfam. Anathcmatixat etiam » exeeratur *te* damnat Macarium Antiochenum, omnefquc fimilia fapientes, qui licet vere de naturarum dualitate *te* perfonc unitate feotiret: tamen circa Chrifti operationes enormiter oberravit, dicens iu Chrifto utriufque natur* uuam fuifle operationem, unamque voluntatem. Hos omnes cum herefibus fuis anathematisat facrofaoAa Romana ecclefia, affirmans in Chrifto duas efle voluntates, duafque operationes.

*a 7wo Cours

Firmiter eredit, profitetur & docet, neminem unquam ex viro fçminaque oonceptum, a diaboli dominatione tuifle liberatum, nifi per • meritum mediatoris Dei & hominum Jefu Chrifti domini noftri, qui fine peccato conceptus, natus *te* mortuus, humani generis hoftetn, peccata noftra delendo, iolus fua morte profitant, *te* regni cceleftis introitum, quem primus homo peccato proprio cum omni fucceffione perdiderat, refervavit: quem aliquando venturum omnia veteris teftamenti faera, facnficia, facramenta f ceremonie prefignarunt.

dat ctuil. Trid.fcfl., de peccat.

Ad* peccatum quod or!f<.

Firmiter credit, profitetur *te* docet, legalia veteris teftamenti, feu Mofaic* le?;is, que dividuntur in ceremonias, faera, acrificia, facramenta, quia fignifitandi alicujuc futuri gratia fuerant inftituta, licet divino cultui illa «tate congruerent, fignificato per illa domino noftro*Jefu Chrifto adveniente ceflaiTe, *te* novi teftameuti facramenta coepi ile. Qucmcumque etiam poft pallionem irt legalibus fpem ponentem, *te* illis vclut ad falutem neceffariis fe fiibdentem, quafi Chrifti fides fine illis falvare non pofTet, peccaffe mortaliter. Non tamen negat, a Chrifti partione ufque ad promulgatum evangelium illa potuifle fervari, dum tamen minime ad falutem neceflaria crederentur, fed poft promulgatum evangelium, fine interitu falutis stem*, afferit nOn pofTe iervari.

imitatiena tranafafaaia •aaaibut inalt unicuique proprium *i* vel per kama∎o satura.

V-- F«r Mefitum v> ∎«i tori« io*>- ∎ Botlri Jefa Ckrilb, anatkcaa fit. Co»cardot A triwfamptft S«)m co-- *i-- lu Wall.

Omnes ergo poft illud tempuscircumcifionia *te* iabbati, reliquorumque legalium obfervato. res, alienos a Chrifti tide denunciat, *te* falutis Ktern* minime pofle efle participes, nifi aliquando ab iis erroribus relipiteant. Omnibus igitur, quiChriftiano nomine glociantur, pr*cipit omnino, quocumque tempore, vel ante, vel poft baptiimum, a circumcifione certandum; quoniam five quis in ea fpem ponat, five non, fine interitu falutis «terne obfervari omnino non poteft. Circa pueros vero propter periculum mortis, quod poteft firpe contingere, cum ipfis non poflit alio remedio fubveniri, nifi per faeramentum baptifmi ,^er quod eripiuntur a diaboli dominatu, & in Dei filios adoptantur, admonet non else perl quadraginta aut oAuaginta dies, feu aliud tempus juxta quorumdam obfervautiaiD, iacrum baptifma differendum,

* wwe fed quamprimum commode fieri poteft » debere A
ÇgitiiTi coaieri, ita tamen, quodauorticimmjoortu pc.
1441, riculo mox fixe ulla dilatione baptizentur, etiam pcrlaicnm, vel mulierem, ia forma ecclefix, fi defit facerdos, quemadmodum ia decreto Armcnorom plenius continetur.

Firmiter credit, profitetor flr prodicat omnem creaturam Dei bonam, nihilqoe rejiciendum, qood com gratiarum adiooe percipitor $ quia juxta verbum . domini, non qood intrat in os, coinquinat hominem t illamque Mofaicx legis ci* mendorum ac immundorum differentiam ccremonialia aflerit pertinere, qux forgent^evangelio traofieront, fle efficacia efle de mt· Illa etiam apoftolorum Îrohibitiondm ab immolatis fimulacrorom, B : Sanguinei, te fuffixato, dicit illi tempori congruifle, quo ex Jadxis atque gentilibus, qui antea diverfis ceremoniis moribufqae vivebant, una fargebat ecclefia, ut com Judxis etiam gentiles aliquid communiter obfervarent, te in unum Dei .cultum fidemque conveniendi proberetw occabo, te diflenfioois materia tolleretur, cum Judnis propter antiquam confuetudiaem fanguis flr fuftocatum abominabilia viderentur, « cfu immolatittipoterantarbitrari gentiles ad idololatriam redituros : ubi autem eo ufque propagata eft Chriftiaoa reli{μo, ut nullus in ea Judrus carnalis appareat, ed omnes ad ccclefiam tranfeuntes, in eofdem ritus evangelii ceremoniafque conveniant, ere- C dentes omnia munda mundis, illius apoftolicx prohibitionis caufa reflante, etiam ceflavit effectus : Nullam itaque cibi naturam condemnandam efle denunciat, quam focietas admittit humana, nec inter animalia dilcemendum per quemcumque, five virum, five mulierem, flr quocumque genere mortis intereant ; quamvis pro falote corporis, pro virtutis exercitio, pro regulari flr ecclcfiaftica difciplina poffint 8c debeant multa non negata dimitti, quia juxta apoftolum, omnia licent, fed non omnia expediunt.

Firmiter credit, profitetur flr prodicat, nullos intra catholicam eeclefiam non exiftentes, non folum paganos, fed nec Judcos aut hx- D reticos, atque fchilmaticos, xternss viro fieri poile participes, fed in ignem sternum ituros, qui paratus eft diabolo flr angelis ejus, nifi'ante finem viro eidem fuerint aggregati : tantumque valere eccleflafttci corporis unitatem, ut folum in ea manentibus ad ialutem ecclefiaftica facramenta proficiant, flr jejunia, eleemofynx ac cetera pietatis officia 8c exercitia militis Chriftiatue promia sterna parturiant. Neminemque, quantafcumque eleemofynas fecerit, etfi pro Chrifti nomine fanguinem effuderit, pofle falvari, nifi in catholics ecclefix gremio & unitate permanferit.

Arapfedttur autem, approbat Se fufeipit fandam Nicxnam fynodum trecentorum decem & E odo patrum, temporibus beatiffimi Silvcftriprxdecefloris noftri te magni Conftantini piiffimi principis congregatam, Гη qua impia hxreiîs Ariana cumfuoaudoredamnata eft, te diffinitum eft, Filium Dei Patri elle confubftantialetn & coxtemum.

Ampleditur etiam, approbat Se fufeipit fandam Conftantinopolitanam fynodum quinquaginta patrum, beatiflimi Damait prxdecefforis noftri fle Theodofii fenioris tempore convocatam, qux ipfum Macedonii anathematizavit errarem, qui Spiritum fandum non A M Deum, fed creaturam «flercbat. Quod dam-CNXtsT? nant, damnati quod approbant, approbat, te 14*1. per omnia vult ibidem diffinita, illxfa fle inviolata fubfiftere · »

Ampleditur etiam, approbat & fufeipit fandam primam Ephefinam fynodum ducentoruqt îiatram, qux tertia eft in ordine univcrfalium ynodorum, fub beatiffimo Csleftino prodeccÛ'ore noftro Se Theodolib janiore convocatam, in qua impii Neftorii eft damnata blafphemta » diffinitamque eft, domini noftriJefu Chrifti veri Dei fle veri hominis unam effe perfonam, fle beatam Mariam femper virçinetn non folum Xerrtvvu», fed etiam noceft, non tanta nhominis, fed Dei genitricem ab omni ccclefia prodicandam.

Damnat autem, anathematizat fle reipuit impiam fecundam Ephefinam fraodum fab beatiffimo Leone prodeceflbre noftro flr profato principe congregatam, in qua Diofcorus Alexandrinus antiftes, Eutycbis herefiarchx defenfor, fle fandi Flaviani Conftantinopolitani pontificia impius persecutor, exeerandam illam fynodum ad approbationem Eutychianx impietatis arte Se minis attraxit.

Ampleditur etiam, approbat, & fufeipit fandam Chalcedonenfem fynodum, quartam in ordine univcrfalium Synodorum, fescentorum flr triginta patrum, temporibus profati beatiffitni Leonis prodeceflbris noftri Sc Marciani principis celebratam, in qua hrrelit Eutychiana cum (uo audore Eutyche fle Diolcoro defenfore damnata eft, Se diffinitum eft, dominum noftrum Jefum Chnftum efle verum Deum Se verum hominem, fle in una cademque perfona divinam humaoamqae naturas integras, inviolatas, incorruptas, inconfulas diftindafque manfiflê, humanitate agente qux hominis funt, fle deitate qux Dei : quos damnat, damnatos habet} quos approbat, approbatos.

Ampleditur etiam, approbat fle fufeipit fandam quintam fynodum fecundam Conftantinopolitattam, tempore beatiffimi Vigilii prodeceforis noftri Sc Juftiniani principis celebratam, in qua facri Cbalcedonenfis concilii diffinitio de duabus nataris flr ana perfona Chrifti renovata eft, multiqueOrisenis errores, fuorumque Sequacium, profertim de dxmonum aliorumque damnatorum poenitentia 8c liberatione, reprobati atque damnati fqnt.

Ampleditur etiam, approbat 8r fufeipit fandam tertiam Conftantinopolitanam fynodum, centum fle quinquaginta patrum, que lexta eft io ordine univerfalium Synodorum, temporibus bcatiffimi Agathonis prodeceflbris noftri, fle Conftantini IV. hujus nominis principis congregatam, in qua Macarii Antiocheni 8c Sedatorum hsrefis condemnata eft, flr diffinitum eft, in domino noftro Jefu Chrillo duas efle perfedas integrafque naturas flr duas operationes, duas etiam voluntates, .licet effet una cademque perfona, cui utriufque naturo competerent adtones, deitate agente qux Dei font, fle humanitate qua hominis funt.

Ampleditur etiam, veneratur fle fufeipitomnes alias univerlalcs Synodos audoritate Romani pontificis legitime congregatas ac celebratas fle confirmatas, Be profertim hanc fandam Florentinam, in qua inter alia Grxcorum flr Armsno-

Ammo Chbut i l««l. ncoortm (andiffima unio conTummata eft, & A naît* cire» utramque unionem faluberrimedif-finitione» edit* funt, prout ia decreti» defuper promulgati» plenius continetur, quorum tenor in hunc modum guitar.

DECRETUM PRO GRÆCIS.

£»1"i»i tfiftefiti fcrvft fervmnm Del, ad ferfêtacm rti metetmrinm.

• Ho» *«- Cenfeatiente cl iafm-firiftn centime in Clrrifte fi, ?£ ii9 1 *- * Téletoltf Remeercm imferctn- pc»G. L p. re Ühtftri, c? lecctt/eenttint ventrckiinmfretrtem J."* a'- ttcftrehem fctric^hcrum, <r ceterit mrientcUm β rXt«M·*^ taieficm rtprnfrnrtittihi. p.i*'<

L* TI NT u u cceli, &exuhet terra: fublatus cftxnirn de medio pariçs, Scc,

DECRETUM PRO ARMENIS

• *Erfctuet efifitfnt fermttt fermtntm Del. tti ferfefucm rti memmixm*

'*.. «·«

Esultatb Deo falutati noftro, jubilate Deo Jacob, Ac.

Verum oiua in fupraferipto decreto Armeriorum non eft explicata forma verborum, quibus C in coniccrarione corporis &: (anguinis domini (a> crofanâa Romana ecclefia, apoftolorum doârina & audoncare firmata, temper uti confuevcrat, illam prafentibus duximus inferendam. In coniecrationc corporis hac utitur fbnn»averbocum: *Hec eft enim eerftti mtnm.* Sanguinis vero: *lbc eft enim cchx fcetfuiieit neti, nevi tT xterni leftementi,* myftenum fidei, pre *vekit <T fre mnltn effitnlctter in remiffieccm fecectemm*. Panis vero triticeus, in quo (aeramentum conficitur, an eo dic, an antea codus lit, nihil omnino refert: dummodo enim panis fubftantia maneat, nullatenus dubitandum eft, quin poft prxfata verba confecrationis corporis a facerdotecum intentione conficiendi prolata, mox in verum Chri- D fti corpus trauiubftantictur.

Quoniam nonnullos aileritur quartas nuptias tanquam condemnatas refpuere, ne peccatum, ubi non eft, efic putetur, cum fecundum apoftolum, mortuo vico mulier fit ab ejus lege foluta, A nubendi cui vult in domino habeat facultatem i nec diftinguat, mortuo primo, vel fecundo, Vel tertio: declaramus non (olum fecundas, fed tertias;& quartas, atque ulteriore», ii aliquod canonicum impedimentum non obftat, licite contrahi poffe. Commendatiores tamen dicimus, fi ulceniM a conjugio abftinentes in caftitate pertnanferint: quia ficut viduitati virginitatem, it» nuptiiscaftam viduitatem laude ac merito preferendatn cite ccnfemus. E

Hia omnibus explicatis, przdiâu» Andreas abbas nomine didi patriarchs, ac proprio, Se omnium Jacobinorum, ialuberrimum lynodale decretum cum omnibus fui» capitulis, declarationibus, diffinitionibus, traditionibus, pnecc-ptis Se ftatutir, omnemque dodrinam in ipfo deicripram, nec non quidquid tenet Sc docet fanda (edes apoftolica & Romana ecclefia, cum omni devotione Sc reverentia fuicipit Sc acceptat. Illos quoque dodores & fanitos paties, quos ccclciia Romana appiobat, ipfe reverenter fuicipit: quafcumque vero perfona», Sc quidquid Romana ecclefia reprobat Sc damnat, ipfe pro reprobati» Sc damnati» habet, profitera» tanquam verus obedientia» filius, nomiqp quo fupra, (edis apoftolica ordinationibus Sc juffioDious fideliter femper obtemperare. ∝- -o" CnBiIT| 1441.

Ledo folemniter in prafenti fynodo hoc decreto Latino iermone, mox in Arabico, prefatn» Andrea» abba» ijHum Jacobinorum decretum publice ibidem perlegit, atque infra (cripta verba in (criptis Arabice fubjunxit, qua in continenti Latine recitata (uçt: Beati(lime pater domine Eugeni, fanât» Roman* St univerfalis ecclefia iumme pontifex, vereque Chrifti vicarie ac beati Petri fiicceffor, Sc fandiffitna univerialis Florentina fynode, totum hoc fanâum decretum cum inferti», etiam fandis*decretis unionis Grecorum Sc Armenorum, quod nunc in veftra prrfentia publice Iciium eft, ego Andrea» humilis abbas fandi Antonii, orator reverendi patris domini Joannis patriarchs Jacobinorum » habens ipfius decreti per plures dies plenam notitiam Se ioftrudionem, cognofco confiteorque, omnia in ipfo decreto contenta divins ac catholice veritati confona exiftere · Nomine igitur prxfati domini patriarche, omniumque Jacobinorum, ac meo, quemadmodum veftra fanditas atteftatur, prrtacum faluberrimum fynodale decretum cum didis inferti» decretis » omnibuique fui» capitulis, declarationibus, diffinitionibus, traditionibus, prxeeptis A ftatutis, omnemque dodrinam in ipfo deferiptam, nec non quidquid tenet Sc docet fanda (edes apoftolica & Romana ecclefia, cum omni devotione Sc reverentia fufeipio Sc accepto. filos quoque dodore» & fandos patres quos ecclefia Romana approbat, reverenter fufeioio. Quafcumque vero perfona», Sc quidquid ipfa Romana ecclefia reprobat Sc damnat, pro reprobatis Sc damnatis habço, pollicens nomine quo fupra, ipfum patriarcham, Jacobinofque, & meipfum, tanquam ver* obedientic filios, veftris ae fcdis apoftolicr ordinationibus & juffionibus fideliter 8c iemper obtemperaturo».

Datum Florenti* in publica feflione fynodali folcmntfer io ecclefia domus (ande Mari* Novell*, apud qu-m' nunc refidemus, celebrata, anno incarnationis dominiez 1441. pridie Nonas Februarii, pontificatu» noftri anno undecimo a.

• Hocdv-crttam pro J«co»iBi,cff iafrrtioM 4ccretorum pro Greet· * Armeoit, impreHum tflet4 Ve-rtiii «pu4 Lucam Ab-taaiua do Ciflioca aa-y· <β«*·i

SUBSCRIPTIONES.

Ego Eugenia» catholic* ecclefic epifeopus.

jeter meet fretefler meet ce t» eiemine. T^e *ienlù^M me Dent metet.*

Ego Antonius Oftienfis epifeopus, cardinalis Bononienfis, me propria manu fubfcripli.

Ego Branda epifeopus Portucnfis, nominatus cardinalis Placentinus.

Ego Nicolaus tituli (and* Crucis presbyter Cardinalis manu propria me fubfcripli.

Ego Dominicus tituli S$. Joannis Sc Pauli orefbveer cardinalis manu propria me fubfcripli.

Fgo Francifcus tituli fandi Clementis cardinalis & presbyter, fande Roman* ccclcfi* vicecanccllaiiu».

Ego

β o Christi 1441. Ero Angelottus tituli S. Marti presbyter cardiaalia manu propria me fubfcripfi. A

EgoJoannes tituli SS. Nerei fit Achilei presbyter cardinalis me fubfcripfi.

Ego Nicolaus tituli $.Marcelli presbyter cardinalis me fabfcripfi.

Ego G.xituli fandz Anaftafiz presbyter cardinatis Cubic ripfi.

Ego B. tituli SS. duodecim apoftolorum presbyter cardinalis fubfcripfi.

Ego loannes tituli fandas Praiedis presbyter cardinalis manu propria fubfcripfi.

Ego G. tituliS. Martini in montibus presbyter cardinalis fabfcripfi.

Qaii ait» bet aaa» rtfttifftrit Ejtgeaiat Caa-yiaaniM PsAsafax· dr/p«r·, *tx rtgefte Petita·· tx-bebent·1* B

ZsftwSs φî/rspas *fervat fervar··· Del t Jileil· fili» O" extellexti C»»/U»riiM ieffet·* "ÏλΙμ Ι^· *ftlatau, CFc.*

lg7_ r j uaNTO defiderio & animi fervore obDei reverentiam , zeloque catholice fidei cupiat devotio tua › ut fanda hzc occidentalis deorientalis ccclefiw unio, domini 8e falvatoris noftri Jefu Chrifti gratia, nuper tam folemniter, rite 8c concorditer celebrata , debitum ifthic in Conftantinopoli dc in ceteris Grzciz partibus fortiatur complementum , literz venerabilis fratris C Chriftophori 'epifeopi Coroneniis oratoris noftri , Se plurimorum orthodoxorum virorum relationis nobis dc apoftolicz fedi nuntiaverunt . Nam in ea caufa licet per cariffimum in Chrifto filiam noftram Palzolognm Romzorum imperatorem haâeaus fatis tenue dc tepide fit proceffum , tua tamen celfitudo rem ipfam locum de perfedionem fuam , quantum in *fe fieri po*teft , habere vult dc intendit . Idcirco in manus praefati epifeopi oratoris , noftro dc apoftolicz ledis nomine recipientis, fupra peâus tuum pollicitus es , teipfum in futurum omnem operam daturum , quo przdifta unio fic , ut przfertur , dc omnia quz illius perfedionem portulant, impleantur, completaque in fui robore dc D firmitate permaneant. Quorum omnium gratia, dileâe fili , nos dc apoftolica fedes primum bonitati divins , quae illa peâori tuo infinuavit, tum filiali tum devotioni, quz infinuata retinuit dc retinet, plurimum congiatulamur , limulque cupimus quafque res devotioni tuz gratas efficere dc operari . Volumufquc propterea imprzfentiarum aliquas facete faltem tibi pro gratitudinia memoria.

luitur favente Deo , cujus caufam in hac fanâiflima re profequeris , dc profequi , ut profertur , intendis, fi te in futurum qnando->ue in Romzorum imperio hujufmodi fuccere , aut quovis modo przfidere , de in imperatorem creari contigerit , 8c ftabilimento praefate unionis cum publicatione dc leftione decreti dederis debitum , ut profertur , complemen- E tum * , devotioni tuz per profentes noftro & apoftolicz fedis nomine pollicemur auxilia ilta, fubventipnes de fubfidia, quz carilfimo in Chrifto filio imperatori profato pro tuitione dc defeniione civitatis Conftantinopoli*polliciti fumus quzque illius culpa dc tepiditate impleri non potuerunt , in teipfum dc perfonam tuam tunc in prodifto imperio profidentem , dc ut przdiximui , unionem hujufmodi jam prim per

a Drfaad» ^£**b*** iptno hic Coali··»· neVlo·*· iHcr M«* •rgbgc·, iBcxcijue·· BoanisH?

te perfeAam, dc illicin fus firmitatemanutenere. I ac debitis provifionibus adimplere . Illud etiam Cuarsri addentes , at nunquam Romanam ccclefiam 1441. apoftolica» fedem tibi defututam elfe dubites , eidem debitam dc devotam reverentiam eahibendo, dum etiam per femitam juftitir ioceffc-'»*· * sis, atque unionis hujufmodi lacroianftr necellarium complementum tam fideliter , quam «c j««. potenter adhibueris.

Datum Florentia anno incarnationis , dec. nt» c·» 1441. xi. Kalendas Mali, pontificatus noftri anno xu h<i»**

Kk rUror *aaa· ^iceieattc/ Mat Ærbiefaat Hit- nf»lj»ie itgtati··· ai Eagtaiteta fieeae·* faaeifi-* hT'à'ûr cras traserro» atiftt ram literie , «aaraai CoalUati- r.a. *refert Jatebat H^trcba,› <? <* <' Saaie.* rar *it vifibili ateaarcbie etclefia libre feftiaee fab* ■«, »t ι·<- *£agtai» ly. y·*/ iattgrat tx Petite»· fiitt hit fabjiciantt.* oeof.· ip> • Terris »-

*Exfefitie eraterie revertnii fatris ieaeiai Hjfieaei*1""" *abbatu fre ftrtaiffi··· CT ••teatijfiet» JEtbiafaa» iaeperatare , fafer Ætbiefiiat Hitrefeljea ie cexfiitatie Qtca faiieat txffiri» faSa fait ia fablI· ta t»jnrtgati»at tetaattaiti ttatilii Fltrtetiai ik fabbati s. Stftmtbrie* 1441.

O h N z s homines ad tuam pnsfentiam per- NαB. χι venientes , pater beatiilime , multas tenentur Deo gratias agere, qui eos fecerit digno* videre in te Chriftum etiam in terris inter peccatores homines converfantem . Sed nos in Æthiopia nati, multis magnifique cogimur rationibus nulli alteri nationi communibus laudare dc benedicere dominum , qui nobis dedit *ia*cram fidem tuam in przfcnti tempore intueri. Primum . quod neminem credimus remotiorem ab orbis parte huc fe conferre quam nos , qui non ad catrcmam modo omnibus partem , fed pene extra ipfum orbem politam incolimus Æ thiopiz regionem

Secundum quia , falva ceterarum pace , non credimus gentem effe aliam, quz majori fide & devotione Romanum pontificem veneretur . Quod quidem ab experientia apud nos notorium effe dignofeitur, ut reverfuri ia patriam, applanfus cxuftationefque noftrorum hominum *βι populi* obviam proceffori timere cogamur quia femper haâenus obfervatum eft , ut vc mentium a Romani pontificis coufpeâu plebs dc omnis fexus , rtatis multitudo conferta pedet ofculari , dc vcftis partem pro reliquiis fervandam lacerare contenaat : unde inteiligi poteft, quanta fit noftris hominibus Romani pontificis opinio fanftitatis.

Tertio loco , majori excipiendum Iztitia dc jubilo gaudium noftrum , quod majus imperium noftrum quam aliud effe opinamur . Siîiuidem reges centum noftro imperio etiam praenti tempore funt fubicâi : dc preter hoc gloria noftrz pars non eft minima , regina Saba, quz excitata fama fapientiz Salomonis , ita fe contulit in Jerufalem, quemadmodum nos, qui licet multo minores fimus regina Saba, ad te venimus, qui es etiam plus quam Salomon- Ex gente item noftra fuerunt Candacis regina dc eunuchus , quos Philippus domini noftri apoftolus baptixavit . Quarum rerum certe magnarnm gratia, tu qui maximus es magnatum, nos, licet parvulos , des libenter , prout confidimus , te intueri.

Poftrema vero dc rationum prrftantifiim.t , quibus

"quibus advemffe letamur, ea eft * qu* ab ipfis dfeâiba* innotuit, Ac mundo palam eft faAum, pmnes qui a re Ac a Romana ecclefia diiceffe-runt, penitus eorruiiTe · Noftra tamen inter ceteras ecclefias, eus a prcdiAa Romana videntur ecclefia reccfldTc, fortis etiam Ac potens ac libera exiftit. Cujus quidem rei nullam aliam diceor lapientes caufam eiiftere, quam quia aliarum ecclefianim feceflio atque rebellio fuit Voluntaria , hineque eorum populi in fefvitutem exterminiumque funt dati : noftra autem interatiilio Ac elongatio a (ede tua , nequaquam a perfidia aut levitate alia, fed potius procedit a provinciarum diftantia , & a periculis qur fubeunt commeantes, atque etiam aprederefibrum tuorum Romanorum pontificum negligent!* , cum nulla apud noftios homines fit memoria vibrationis apt curr tot Chrifti ovium , quam naftorum quifpiatn ante tç voluerit fufeipere . Nam fert opinio noftra , oâingentos efnuxille annos , ex quo nullus ante pontifex Romanus nos vel levi aut unico verbo cuiaverit falutare. In hoc itaque futnma laus tua 8e noftri gaudii multitudo conliftit , quod tu lolus ac primus imperatorem noftrum ac noftram gentem catholice iider & tibi ipfi ftudea* unire per veftrr congregationis , 8c operam noftri abbatis Nicodemi fervi tui , in Hierofolyma conftituti, qui nos ad te mittit , quemadmodum in prrfentibu* literis continetur . Commendat autem abbas ipfe tum leiptum, tum Ac filios luos fanâitati tur, ad cujus mandata labores quotcumque fufeipere eft paiatus pro habenda coqciudennaque lanctiffima unione. Te autem in primis certum reddit, imperatorem Æthiopum nihil tn rebus humanis ducere majus, nihilatfettuofiuscupere , quam uniri Romane ecclefic, &tms fau-ltHinnis fubjici pedibus . Tant* magnitudinis apud eum funt Romanum nomen Ac Latinorum fides, quam tecumChriftusaugere Ac confcrvare dignetur in fecula fecularum. Arnen.

Nam. XП , Pjtrlo ii»- Bagr.· f'*· e· r«ri »- voRali co-- Rtrattu: hic Mttm «o- ■··teciam Paul*, «jui jam ias'â, ito»i»»'11" HMlIceai.

H finit liters Hiereftlyiaittiu , futi ftrih't fanflt O" pttri , pepA »rbii \««* , fidenti fg~ per ftde* tpaftvlernm Terri CT Tttrii · , Himf>ly*ift>ini feper ÆtlnopibKt Hier»f»ly»u*

N nomine finite Trinitatis . Hr liter* mittantur ab Hierofolymis per Nicodemum abbatem fuper nationem Æthiopum, qa* ^e,nur ®agno P»ni utbis Rom* , Eugenio caPK' omnium fedium. Pax tibi Ac omni fedi , Ac pax magnitudini tu* , qui fedes in fede apoftolorum Petri Ac Pauli , cujus fplendor illuminat Mundum. Ego vero ubicumque terrarum fim , profternor coram te : non autem ego (olus, fed omne* patriarch* atque epifeopi , reges atoue imperatores inclinantur ante te.

Cum ad no* devenerunt nuncii tui ob caufam fidei, magnam ex ei* confolationem accepimus, quam hactenus valde cupiebamus , ut tandem omnes unum fimus , ficut Paulus dicit ; *Unat Dem , ««a fidu, beptifnm .* Hcc vero res cum ad regem noftrum pervenerit , maxime illi lenti* fututa eft . Nam idem admodum cupit , ut omnes in unam fidem pariter uniantur, Ego autem ipfe pro re ifta ad tcvcnifTcm, nifi me metus Sarraccnortu* pcrterruiflct , ne forte res ifta infidelibus palam fiat . Propterea mitto ad te filios meos prefentium literarum latores , qui die O&obris 14. a me rcceden-tes , opto ços ad me redire celeriter , at ad regem noftram Æthiopi* fe citius conferant , cui referant eunda qur jufTeris, que velis deinde perficere Ac qu* ccepifti : quoniam ideo Deus Pater te omnibus prcpofuic patriarchis, Ac in magna fede es Petri apoftoli conftitutus, qu* caput eft omnium fedium, ut omnes polles pafccre oves Chrifti . Hxc autem cogitatio tua a Deo eft, Ac tu vere beatus es, qui ad apoftolorum fimilttndinem pro fide Chrifti talia tentafti, nec tanta fecerunt predeceflores tui. Utinam cundia ad finem ufque perducas . Etenim Contaminatio infidelium inunum coafta eft, Judri Chrifti crucifixores pariter idem conlentiunt : Chriftiani vero , reliAa apoftolorum fapientia , unufquifque in viam lui lenius , ut libuit, abierunt, Ac quilibet dicit , Mea fides verior eft : qu* diftinâio nequaquam cft a Deo, fed procedit a diabolo. Tu igitur cura, ut £offint ad unam venire difpcrfi , ut fit omnium des una ; Ac ficut fub patribus trecentis decem Ac o&o in Nicrna fynodo fada eft, fic & tu robora fidem, ut illi fecerunt, ut congregemur in unum ; quoniam cum in unam fidem pariter convenerimus, Chriftus ex terra promiftionis noftros hoftes abjiciet , Ac fient ut ftipula ante faciem venti, nonnoftra, ledChriftinoftri potentia faciente.

Poft hxc, o pater magne , ut de unione inter nos facienda aliquid tibi rcfpondeam , eam quidem de certo Ac nos Ac rex nofter vchementi fltme cupimus, verumtamen fine ipfo rege noftro illam concludere non vellemus . Offerimus nos omnes lanftitati tu* omnes vires , curam & diligentiam noftram , ut noftro labore ac (ludio unio fanAa tecum apud regem noftrum veraciter , ut juliens , compleatur . Quoniam qui aditus vel acccifus ad patriam noftram terra mariqne Latinis hominibus pene mortalis Ac impolfibilis eft , a nobis Aethiopibus , quamvis inter ingentes labores , *ia* dies frpius frequentatur , verentibus Sarracenis ob metum regi* Æthiopum in aliquos nos offendere, quos infideles rex ipfe nofter parva opera penitus polfct deftruere . De noftro vero ad tuam fanâitatem adventu patriarcha Jacobitarum penitus nihil novit, fed clam illo Ac Sarracenis ignorantibus ad te venimus; ne forte , ficut ex varia ratione ambitionis atque perfidia utrique facere folent , negotium unionis przpcdiretur. Prrfcntcs autem filii mei ad te veniunt, non tecum de fidei veritate difputaturi , fed tuam fententiam audientes recepturi , veritatique fidei quam ftatuen» , confenfuri . Quoniam tu Sol magnus 4c verus fplendor creaturarum es , nec lux ulla valet a quoquam facile in frculo reperiti › qu* Soli fit preferenda. Quis igitur tecum nifi ftultus atque ignarus, valeat aut debeat difputare, cum fic tam ingens ac vctufta lapientia Latinorum nota jam otbi terrarum, nefit juxta evangclicam veritatem difcipulutfvpra magiftrum, aut fervus fupra domiDum fuum ?

Poftremo , beatiffime pater , quidquid nobis velis , mitte ad regem Æthiopi* noftrum, qui cum ea qu* cupias, audierit a nobis, iis in nullo penitus refragabitur, fed quxeumque velis libentillime audiet atque afTentict, accepturus ingens de tua voluntatefolatium, cum lit fidei

Wlio CN*Irrt 1441.

A ■ ■ - CvaitTt 144s· Ckriâhne benevolus *tt* «Micas , *9t* que adfavorpm sriigiome pertinent, avidifliaM cooipledattr . Rogamns soft hcc beatinsdineaa ta», «t ii fi!u met abs te cito expediantur, quatenus fe tn Æthiopiam transferentes , fret noftro dicere valeant omncqoodjufleris. Domines Deus longos faciat dies tnos, * rtpleat te omni bono, ac compleatomnedefideeiom teem, fidemque tuam confirmet ac roboret in fecula inciliorum Anien.

Datum Hicrofolymis die 14. Odobris Amet tW^rK^wno, · Amobereth.

^dkar·*' Jkbiopc· S.toXZ?1 aum.ixta- Hoc 9ui<* ftplificet , beatiflime pater , nullo interpretante fcirc poflumns . Ipfi enim Æihio- P®1 · ut aiunt » an0°* P*r jubileos computate confiseverunt, quorum terminor, etiam ipfis conant^e*» neqetrimur iorelligere .

2Γ : *tutem tuter* fagraiannser* *prufttum* ^•frdr»···» *tbbufem Hiereftlyexû itgtMtm tQum* ··*··* *regit -Atieiepum tum ettlefit* R». ⟍i,βi' ''**** ' *i*,M de *but tuitm uuieut <7 ebe-* *t»* uLi· dieatra , *tliu ttium* v« ytMa» Hrrm/a/jmiraM , cmapeti. a^dra» rrjrw *£jbiepum egiffe eum Eugeuie pu~* O.*,·™"», *t*'* redampee /emparr *ertterti ti Eugeuium truuf-mifijjie, uppuref tx fejueutikuilirtrh upefielitii eiuf-* *tqnii,*

■pit qaivttiBMi.

tpife·/»» fervat fer>mrum Dei , uti- ifrn^ul a *vtrfii* 'O" *fiuguin Chrifli fiielibut* •jfrfwoe- *Mutem, (7t.* 4» lite·*- fMaaXa*

a crtatiM* Thîica'rZl- iroMVrrb·, «nsTm erga *any- rra, at d« Agrî*iÔra a.a.mui f». K\îi7*· a«t«m *i–* 4umKirci>e- é'rodroiB·* *CofK>,t»f.* N<un. *xui* '

u µ diledus filius nobilis vir Angelus Mau- V> roCenus miler Scienfis , nonnullarum gaieattfm *8e* fuftium , quas proprio famptn tenet, guixrnator & dominus , proximis temporibus gratam nobis *8e* plurimum acceptam, & nomini Chriftiano gloriofiflimam dederit operam , perduftis ad noftram prefentiam ex partibus iniulc Rhodi, magni Æthiopum regis Conilamini, fi- *e (ut dicitur) presbyteri Joannis oratoribus, unionem didi regis & iubjedorum fibi populoram Pcnc infinitorum cum occidentali ecclefia quatientibus.

Nos cumdem Angelum , qui cum ipfis galeis fuftibus , aut carum parte ad orientis patres re- ^'rc Inten^It> cupientes plena ubique inter Chriftianos fecuritate atque immunitate , dc favorabili tradatione gaudere , nniverfitatem veftram in domino requirimus *8c* hortamur , noftris dc Rbmanz ecclefic fubditis dantes ftridius in mandatis , quatenus eumdetn Angelum cum praefatis galeis & fufiibus fimul dc feparatim navigantem , cum quibus neminem extraneum Irdeic promifit , in noftris portibus dc locis, aliterque ubicumque fuerit obvius, benigne & placide tanquam nominem nobis carum dr Romans ecclefic fidelem excipientes, ac in dantis receptu *8e* vidualibus favorabiliterque tradantes , ire » redire & morari permittatis, prout fuerit necef-farium , *8t* ipfe a vobis duxerit requirendum . Nos enim favores dt aha commoda eidem Ange. lo dr fuis fuftibus dc comitive exhibita , grata habebimus dc accepta, ac ledis apoftolic* gratiam conlequemini.

Datum Florentiae 4· Nonas Octobris , anno xt.

««F·*» *tpifeepui fierce ftemm X>ti* , diMri Cuj(j - *fiiüi tMfXieü 97 ttfifl· htfilitt prùtcipù ,M>.* *it Urh [tlxttxt , gyt.* Naa. XIV.

Cu µ diledos filios Andream abbatem fandi Antonii de Ægypto, A Petrum diaconum, z oratores magni principis Conftantini imneratoti> Æthiopum, five (ut dicitur presbyten Joannis, qui devotionis caufa ad almam Urbem prefentialiter fe conferunt , cupiamus pro majori coram edificatione , atque ut pradidum imperatorem, aliofquc fibi fubjedos regas dr principes ac populos pene innumeros , ad unionem cum ecclefia occidentali, quam apud nosqnvre-

B re advenerant, facilius adducere & inclinare poflint, iandam Dei 8c falvatoris noftri imaginem » five (ut dicunt) fandam Vcronicam videre. Et vos conflitutionibus, ac aliis ordinibus illius ecclefiK juramento firmatis, id extra debita 8tconftituta tempora facere prohibeamini.

Devotioni veftne, ut ipfam fandam imaginem nunc, quando non funt tempora inllituta, prsdididisoratoribus cum debito 0r (olito modo reverenter oftendatis , prohibitionibus fupradidis , juramento, a quo au&oritate apoftolica, tenore farcientium, vos hac vice tantum reddimus abfoutos, & aliis io contrarium facientibus, non obftantibus qaibufcumquc, fimilibus tenore 8c auftoritate prccipimin8r mandamus.

C Datum Florentis 4. Nonas Odobris annoxt.

Itttri» Etgrtin rtiitxx» ti «i4cv* *agira·/, «t cwilithl» tkfiUmt Btfiltttfi , gtxfrtlt tvuiiixm ti Littrtttu» trtt^tlit, ut frJUttur Tit-titt , Cittttiut t7 Uifftu iu £ψ>li* , cr *txttprivtt tut/er ^iugufiiMuTtrriduii» frtftttt·»-petiit, feffitut tit.*

Florentis inter h«c Eugenius feflionetn cefe- ****· brat 6. Lalendas Mati anni falutis 1441. in qua afferens legatos Zana Jacob magni regis Æthiopie , quem presbyterum Joanoem vocant , ad concilium cecumenicum oitbodoxa fidei fufeipiend* gratia properare , concilium ipfum , ut majorem audoritatem etiam fufeiperet , Romam approbante ipfo concilio tranftuht , profequen-

D dum in bafilica Lateranenfi, propria *te* prima fede fummi pontificis, decimoquinto die poftejue ad urbem 1editum. Huic tranflationi addidit *6e* plures caufas , loci reverentiam *te* commoditatem , rerum omnium copiam , tum occatione componendarum provinciarum ecclefim, *te* pacis ac quietis Italic ecteraramque regionum procurande . *Hte iUt . Ii tuteut* r««s *egtSu prtftitiffe Eugeuiufit tpptrtf tx ft^lieh feffittibut ^tutu iu Ltterttt bMth , tiitif^ue it fiit tfifiitutituihi fit Syrii , Cbtlitii C Munuitii* , f··/ *tx 7tti-cttit Iiidhi iufrt futfititxtui.*

X·» urruitu tutm , ^uti lu prtfttù literie Eugetii rex Ætbitpit uuatiuttur Ctxâtttitui , CT *tb Tttritit Ztru Jtetb xtuuu tuite*

E *tfti prtfriuue trtt Cetfitutiuue , ut htbetur iu bi-fitrit regum J-tbitpit rrwreuii pttrii Tttx. ftie-ttù Jtfu , fut uetuuftriftt txttt ftuti rtttrtu-iuut pttnui Tiuguiutx tjufieut fititfutit . Ztru tutem Jtttb trtt eeguMttu* t *ttuiut figuifittt fi-lium , ftx ftmtu Jutub , futi trtt teguumtu x/U (7 fiitii yufeti ettuim ngtt tx Juttb ptrStltm-- ·tm tr rrgiutm Stbu gitritutur migiuem iueert . Vuit iu ttttlegt ii&erum rtgum , gui txttt iu fe-tuuit tume Hifptuiu illufirttu , elkitur* , Zar« *"ju-ret rtffu fiiti berne ti Ætbieuibui teguemiuufui . Et iu Offrit Dtvii regit Æjuiefit ti* Cltmeutem *rii.*

Cmr«ri

Ce^fimminut nutem nmunn pmprium : fu· etium numint in prufetn turning· ulter rex uumiuutui it-

I

Ceterum tutieuie Atbhpum eum etHefiu Eymenu t nlierumne mtrtnmrm , meminit idem Engeniut in fe^teutmut nptfiulitit literit t euvtrfi gy finguUt Cbrifiienu pmntipibbt tr prefulibut pre ttmpmuli nnxiUe tmplmemdu direSii.

D

Waaa m Bagrater *epifinpur fervut firuerum Dti , univerfir CT fingulit enriffimie in Cbrifi· filiit guerumeum.* B *fM rnguerum regibut i -venembilibut nnunut fix-tribut ertbiepifieph , tpiftepu , ut diluait filiit deSii , nbintibut , primibut t preputii , de-enuie» nmbidinmnit , plebunit , urtbiprttbyterit , CF u/ns emlpfimum prxlutit , vunsisfue mietfa-reutibui , ut tepitulit CT nmutntibui , CT uliit ptrfinir tctltftfiù Cjfitreieqfit , Cluuiuttnfit , rmmtufirutenfit t fitn&mum EenediSi CT ^tu-tufiini, nt ulierum qumumtumgue mdimtm, net unn mngifirh CT prnteptmibut ut frutribut ben-ru Merit Teutnuicemm O' Cnlutrevenfium , net uen murtbmuibui , mmitibut CT bunnibut , ut uliit unbilibut pttutibui , infuper cepireueit, re-tfnribut , mnfnlibut , mttimùt , nufiUlt t p». pulit , tnmmnmtutibut <T univerfitutibut civi-* C *rutum , tnfirnrum CT nliuntm leeurum, ne uni-merfit ty fiugulit , ud gnu prufrutet littru ptr-vtmruxt, fulutem, <Tt·*

Post graver expenfa< diutinofque labores a nobis perpeflb*, in Gracorum unione primuai , 9t poftea in Armenorutn, Jacobitarum, Maronitarum , Æthiopum, Bofncnfium, 8ealiorum diverf· nationis populorum reduâione ad fincerum fidei cathoficc cultum, non parva nobis impenfa opus fuit, ut legatumapoftolicafedis anno nunc tertio mitteremus ad inducias in regno Hungarie conftituendas , quarum occafione faâmn eft, ut cariffitnu* in Chrifto filius Defter Hungarie 8c Polonia res, poftmulta*vi- D âotias de Tureis Chrifti hoftibus habita* , illos jam, ut fperamus , ex Europa panibus expulerit. Quod quidem nulla ratione idem rex potuiffet efteere, nifi claffi* noftra , quam magna cum impenfa noftra duxit ad ftridum Gallipolis dileâus filius cardinalis Venetiarum nepos nofter , firohibuiflet alios Tureas opem illis ex Afia elaturo*. Nunc vero alia premimur expenfa noftros humeros fuperante, mittendi aliam claflem ad defeofionem Rhodi , aliorumquc locorum a Chriftiani* pofieflbrum in mediterraneo mari, in perfidos Saraaecnos , qui poft binum infultum in Rhodienfe* faâum, novam parant claffem , cum qua minantur non folum Rhodi loca , fed omnes alio* Chriftiano* ufque io Ita. E liam invafutos: quamquam cladi*noftra, quam prndiAa ratione paramus, nonfolumSarraceno* a Rhodo 8r aliis Chtiftianorum locis repellere » fed uno eodemque in negotio poflet terra fanda ab illorum perfidia liberanda principium modumque exhibere : cujus liberationi* , dante domino, obtinenda talem tantamque fpem habemus, qua vos omne* honoris Dei noftri 8c propagationi* fidei 8c Chriftiana avidos , deberet lato» facere. Cupiente* itaque quod veftrum omnium devotio tanti meriti particeps efficiatur, committimus aliqua dileAis filiis fratribus lar-l*w" ibolomoo de Fufginio commiflario dilofti filii Cmu fratris Joannis de Caaeftrano, Séraphin· de Sicilia , * Laurentio de Panormo ordinis Minorum , qai dicuntur pauperes , five de obCrrvantia regelari , per feipio* aut alio* vobis referenda , quibus velir unufqqifque .veftrum fidem ia dicendis per fe a» nandos plenariam pnrftare , Ar favores pro facultatum opumque Be potentia qualitate liberaliter exhibere . Inhibentes exprdfc fub c<communicationis latu fententia ptena omnibus 8e fingulis przlatis, ad quorum dimcefim , five prelentiam przdiâo* fratres Bartholomaram , Seraphinum Bc Laurentium , feu ab eis fubftituendos , contigerit declinare › ne ipfis aliqualiter contradicant, aut aliter fiat molefti · Datum Rome apud S· Petrutn-anno , Are. 144·}· viti. Kalcndas Februarii, pontificatus noftri anno 14.

t«

Csrrur *etium menti» de fibut inftulptit /· VVvh xneit befilicn finalii "Petri temper· t/ufdem fiugeuii, nimirum:*

Sunt but Eugexii meuumentn iliufiriu ^uerti,
Exrelfit but unirni funt mtxnmentn fui.
VtCrnti, .Armtni, Ætbiemt, bicnfpite, nt ipfum
I^emunxm amplexu tfi geni Jntebinu fidem.

Blnndut trium , f·» fuit ejufdtm pupe Eugeni! fetreturint , in prim· librn infieurutx au-mrre $8. *but* air, *ulluguent Engenium ,* f*/ par. *tur lifMi unent feternt.* Tu aneas bafilic* de. difti , tantifque infeulptis hiftoriis , unionis Graecorum , Armenorutn , Æthiopum , Jacobinorum, Be aliarum nationum, tua opera, tuaque impenfa ecclefia conciliatarum. *Sed dr i» ejufdtm Engemi* JF. *feputem murmure· in endem 'bu-filitn fenili* T»rr» *bi -nerfu1 leguntur* , fUM *rtferf 'Punviniut de tltgiit O" imnginibut pmnificum.*

Eugemut jutet bit qunrtut , rar nubile cujui
Teftnatur vita fplendidu fella fua.
flint ente ferret fe prubuit niter ab nrtut
filter nb eetefu ■ *Cnfnr uterine pedet.*
aditer, ut nttipint fidei dntumenta Lntinn:
.Alter, ut nutat· tingat baume caput.
.£>·· dutt V ^Armtni Grutmum exemple fecuti,
^emnnem xgnmunt Ætbinpefyue fidem.
Inde Syri nt .drnbet, mundigue e finibut Indi i
Magne, fed bnc enim· tun^n minurn fu·.
valide rttrfiun Ttutrei jam tlnffe petebat i
Dum petit , eft illum fnftulit atra diet.
Qui femper vnuet tumuli tentemtfit bnnnrtt t
.Atfut bnt imprtffe tnudift, dixit, bum·.
Sed ttnn fucas rubre determtit ille gelem,
^(·u bee Fruntiftut fi'trpi fnn tlnrn tulit :
Sufieptifue memer meriti , tum nubile fsad uuut
Ctrniif tum prxftune furgert jujfit upnt.

Decretum nutem fidei , fusd Eugenint Credi-dit Ætbiepibut, neu eliud fniffe exifiimunium efi, Junm illud Jueebinerum, fuenrm implitunrur errn-ribnt.

aliaifm·· i.«X«u· *nenm IM·*

reaavi*, preet «tiaa tafcalpM* esraitar ia

Wlwfiaa-*ai* tarl.

Qvswe^· 4«rrw *prufnti imperuterit Ætbmpum emtertt* ƩMMM wacriar , *fit uxrret CitHMt in ·vit» Engenitpnpu·* Anno 144t. die ia.Oâobri« ·bbas fanâi Antonii in Ægypto virinfignisapud imperatorem Æthiopie , vulgo presbyterum Joannern vocatum , duodecim ferme monachis comitatu* Romam venit, 8e ad portam obviam illi faâis gubernatore» fenatore, regionarii* urbis, prsefefto arci» fanfti Angeli , 8c confervatori, bus, muliifque aliis civibus, deduâuseftinbafilicam fanât Petri, ubi illi vultus fanâus oftcn-

fu«.

Ammo Cmxist I «44). * Hoipkatus eft *U* faaftn· Learemina in Da-., -*i-« «rpoftea capita apoftolorum, Ar cetere ur- bii reliquia osoaftraue fueruut.

, Xxraar «· ouJWs sw« *tntftn Engrailpapa lf. ia auteri fana ka/ttita faatti Tttri, at dixiatm , teilaealif , aekiliena ejttfdn*fatifieii ataaaanata , tattr* ya* »»/rar *nrxmdend arataraaa ia Urkea, ia. V4»t : fakiada iaftalptxat ktiant ttrnitar , «■«·/· Eageaiae papa detrtteuee fidei eifdeae aratteikaatre- tlilir ia kafiltea faafti baaaii ia Laterent,* yr *k** • Ch M« *" iatftiati raraaiatat*

*iaf**·* » "ttfaaat Flarfntia l^aaiaat* •*t Lo^·- *atreffiffit , ita Stait afet, in itiatn banni Talat-* "«",Tμ- *I** ""Ftr*t*ri & *"*- * , fai eeatereat aj eaeedene* *lint.* *faatnaat fatifittat pm anxilit matra ! Tanat tbti- nendt traafatiftral , kat rtftviffit.*

Eugeniei epifmpet fervai ftrvtraat Dei , teriffi. att ia Ckrifit filia Jtaaai Tainting· imperattti J^tataaraat Hlafiri , falxteat' tf aftflalitaat keee- diOitaeve.

N>a xviL A ccEisiT ad prcfentiam tioftram dileâus films nofter orator ccifitudinisuis, germ hilari vultu Ac libenti animo accepimus. Id au- rem ex iis qua nobis retulit, prrcipue gratum ha- buimus » quod pro tua folita corporis qualitate bene valere affeveravit. Quantum autem ad appa- rat umclaflitproerpeditioneadverfusTureas per- tinet» de quo nos idem orator tui ec parte requifi- ▾it, diligentem ei rei operam dedimus, continuo- que damus, prout orator ipfeplene informatus a nobis, tuacelfttudini latius referabit. Hodieque a nobis hinc recedit dileâus filius nofter Francifcus tituli fanâi Clementis presbyter cardinalis fanftr Romana ecclefia vicecancellarius, quemob hanc dumtaxat caufam ad partes Gracia legatum no- ftrum &: apoftolicss fcdis tranfmittimus, a quo, cum camdem ferenitatem ipfum convenire contin- get, eris de occurrentibus fingulis pleniflime in- formatus. Reliquum eft, ut JefumChriftumdo- minum noftrum (incero corde exoremus, ut opus iftud pro fut fanâiffirru nominis honore ince- ptum , profpero eventu fecundare dignetur. Quo- te vota noftra magis aquis dr propitiis auribus exaudiat omnipotens Deus , curare omni ope & diligentia velit eadem excellentia tua, quod ne- f^otium unionis, quam tantis laboribus *St* expen- is partam fuiffe no ili, felicioribus in dies fuc- ceflibus amplietur.

Datum Senis Arc.} Idusjunii, anno xt 11.

Gratii aatna neaaellii J^emanaee ettlefiaat ta- lxmaiantikat it prtteffient Spiritet feafli, nta tk- ftaate diffiaitieat fax· fafta ia textili· , bar ternae prafnltbni, at pepelent deterret, Rawam *taxe at- nffffet refiripfit Eegtaint.*

Evgeniat epiftepai fervat ftrveraat Dei venerabili- kei fatrierthit, artbttpifetpii, akkatibat, doRe- nbat , megefirh per erientene tufiitatis falxteae tT apt^elitan· kenedtSitat».

N*. xviii. rj tsj Chriftus falvator nofter continuo im- Γ. menfa fn< benignitatis *St* clementi* dona erga populum Chriftianum oftenderit , m hac tamen facrofanâa uecumenica *Se Deo* amabili fynodo Florentina preci pu* pietatis *Sc* catitatis dudum lumen refulfit. Inter occidentalem enim Ar orientalem tcclefum miro At ineffabili ipfius falvatoris noftri munere unionem fecutam fuif- fe confpeximus. In qua fynodo nobis, audore domino , pt«fidentibus , cum fepius ex utra-

A que parte doâiftnaonim Ar gravifiaaonm tam venerabilium fratrum taoftrorvm (and* Routa- CasaisTt ne ecdei»* cardinalium , quam alioium pnatq- «444. torum «e magiftrorum adeflet multitudo eo- piofa adinvkem difputaattum * omnia taadbnt opinionum aiffercntta , otnntfqoe di(Tenfio pfr- cipue Ar Gngularlter de proceluone Spiritus (an- ili, que quadringentoa circa annos» colluAato- re generie nomam procurante , permanferat, ipfo Spiritu fanâo illuminatore fublata atqne fopita extilit, prout in fynodali decreto fu perinde con- feâo clariiEme continetur · Et quamquam fi- des , quam Romana ecclelia de procefEoeie Spi- ritus fanAi femper tenuit, ex eis qu« in prardi- âa fynodo diftnita funt, luce meridiana ebrior

B fplendeat; tamen quia adhuc nonnullos efle ia oriente intelleximus » qui ex hoc quod Romana ecclefix ex Patre Filioque procedere Spiritum fanftum profitetur , eam tenere *8c* credere opi- nantur, Patrem &r Filium duo effe principia Spi- ritus («ηόι. Quorum vanam Ac impiam opinio- nem tanto vehementius admirati fumus , quan- to lucidius, omnis Chrifti ecclefia cognofcit, a pnefata Romana ecclefix illud alieitam Temper tuiffe , Ar tanquam erroneum ac impium , ex- titiffe femper damnatum. Hanc pravam & im- piam opinionem extinguere capientes, univerfos vos exhortamur atque requirimus, ut veram ec- clcfir Romans doctrinam illis aperire Ac predi- cate velitis.

C Prsfata namque Romana ecclefia omnium Ti- deiium mater atque magiftra, tam ex veritatis dfenientia Ar auAoritatibus fanâorum doâorum, quam ex canonibus per ipfam editis, tam ince- cutnenico Florentino , quam Lugdunenfi allii- que plnribus conciliis promulgatu, fideli ac de- vota con(effione femper praedicavit Ar docuit , docet Ar predicat , quod Spiritus fandus «ter- na liter ex Patre Ar Filio, non tanquam ex duo- bus principiis , fed tanquam ex uno principio ·, non duabus fpirationibns , fed unica fpiratio- ne procedit. H«c eft , venerabiles fratres , pu- ra, fimplct Ac catholica fides, quam pnediâx (acrofanfia Romana ecclefia, qurTemperbcatif- fimis apoftolis Petro *8c* Paulo protedotibus im-

D maculata permanfit, continuo prrdicavitê^do- cuit . Contrarium hujus veritatis At fidei tenen- tes Ar afferentes damnavit, *8e* noa de venerabi- lium fratrum noftrorum fande Romane ecclefie cardinalium confilio At affenfu , de oovoapofto- licaauAoritatedamnamus , reprobamus, excom- municamus *8t* anathematizamus , ac pro dam- natis , reprobati* , excommunicatis At anathe- matizatis habemus, tenemus Ar reputamus , ab omnibus teneri , haberi At reputari decernimus At declaramus , ac eos cum exeerabilis memo- ris Ario , Manichso Ae Marcione , *ceteri*que aliis divinam virtutem perverterecoaantibus an- numeramus.

Datum Rome apud fanâum Petrum, Arc.an- no 144). quarto Nonas Martii, pontificatusno- ftri anno <j.

Treft^xtatl· -aert iitn Xageaiat ftatifex arta- menitaia fxtilixm Rmm *in Laterane ft^xen- i'ta dtgnata fatrt affrtbaatt ttxtiHt tietmhr fro Sjrh.*

Exgtnixt tpifttfas fervat ftrvneata Dei , ad ferpe- txan rti neeatwiane.

M ulta At admirabilia diebus noftris , *gt* Num.xix longe majora , quam aut Chriftianos ex- petere,

Â a - * Caaisvs 'H*

petere0aut cogitate poffemus « ineffabili* divine nüfcratioail clementia occlefi· lu* lanâ*dona largitur. Utvde * fidem orthodoxam dilata* tam, « novos in dies ad obedientiam ledit apoil o-lk* P°Pulds redire, ae nobis flt omnibus Chrifti fidelibus Irùti* ic caultationis caufas quotidie renovare feptimus; ita ut merito cum propheta, in jubilatione* fidelibus populis fxpenumerodicere provocemur t .Venue te exultcmu* domino, jubilemus Deo falutari noftro ; quoniam ma* Kus dominus & laudabilis airni· , io civitate i noftri, in monte fanAoejus. Verum cum in ecclefia catholica, que eft Dei civitas, in monte fanâo apoftolic* ledis & Petri auftoritate fundata , Temper magna Sc inicrutabilia operatus fit Deus, cujus omnipotentiae 8t lapientis non eft numerus : hoc tamen lingulare ic pnrcipuum illi prsftirit ineffabilis prudentia conditoris, ut orthodoxa fides , qus humanum genus fola vivificat , fola fanAiiicat , in monte illo fanAo , in una Se immutabili fetaper maneat confeflione veritatis, ic diftenfione* que adverfus ecclefiam de terrenarum opinionum varietate nafcuntur , te a petr* illius foliditate disjungunt ad montem illum redeuntes, exterminentur & eradicentur.* quo fit, ut ad ejus gtemium confluentes populi atque nationes , in unam cum ipfo conveniant fidei veritatem.

Hac autem Dei munera tam maena, tam excella, tam infolita, non meritis noftri* profedo confpicere, ipfius bonitatis immenfitas , led fua lola benignitate & dignatione conceffit, ut poft unionem ^Grzcorum in lacro cecumentco concilio Florentino , qui cum Romana ecclefia in quibufdam articulis* diferepare videbantur , ac poft rcdoAionem Armenorum tc Jacobitârum , 3ui variis opinionibus involuti, omni tandem iffcnfione rehita , in unam teAam veritatis letnitam convenerunt · Ecce nunc iterum , ipfo cboperante domina , ali* nationes de longinqui* convenerunt , inter Tigtim te Euphratem Mclopotamiatn habitantes , qu* de proceflione Spiritus fandi ic aliis quibufdam aniculis non rcAe fentiebant. Multa igitur nobis Ac omnibus Chrifti fidelibus eft caufa letandi, quia jam annuente domino , Roman* ecclefi* fplendidiffima de fidei veritate affectio, qu* munda femper fuit ab omni macula falfitatis, etiam apud orientem ultra Euphrati* terminos , novis corufcationibus micat * adeo ut venerabilem fratrem noftrum Abdalam archiepifeopum Edeif«, venerabilis fratris noftri Ignatii patriarch* Syrorum, atque totius nationis fu* legatum ad hanc ufque almam urbem , ad prxfentiam noft tam Ae facrum hoc Lateranenfe concilium traxerit & vocarit , humiliter tc devote poftulantem , ut eam fidei regulam , quam facrofanAa Romana profitetur ecclefia , ciidem tradere-mur.

No* autem , qui inter cunAas fanA* fedi* apoftolic* fol icit udines hanc primam 8r pr*cipuam curam gerimus , prout femper gellimus , evangelii fcilicet defendere veritatem, Se orthodoxam fidem, exterminatis herefibus longe lateque diffundere 8r propagare * quofdam cx venerabilibus fratribus noftri* fanAz Roman* ecclefi* cardinalibus delegimus, qui accerfitisea hoc facro concilio aliquibus in facra pagina magiftrit, cum prxdiAo archiepifcopo de difficultatibus , dubiis ic erroribus illius nationis conferrent, illumque ipfum examinarent, ac ei catholic* ventatis diiciplinam aperirent tan-

A

4iem da inteeritatç fidei ecclefi* Roman* plene illum inftruerpnt tc docerent . Quem cutu per omnia de fide IC moribus rcâe lentientym .inveniflent , tnbu* dumtaxat exceptis articuhi , de proceffiooe fcilicet Spiritus fanâi , de duabus in Chrifto Jefu falva*tore noftro naturis* , ac totidem in vqluntatibiis Sc operationibus , veritatem illi fidei orthodox* 'patefecerunt , aperuerunt factarum Hierarum intellcAus , attulerunt fandorum doAorum teftimonia , Sc qu* materis congruebant rationes verifljmas induxerunt . Quorum intelleAa doftxina , archiepifcopus ipfe dubitationibus fuis omnibus plene fatisfaâum effe cornelians, tam dc Spiritus fandi proceflione ,' quam de duabus naturis Ac duabus voluntatibus &: opera? Monibuj in Chrifto Jefu domino noftro talia fentire profeffus eft ,. ut veritatem fide) plene intelligere videretur , profitereturque fe nomine prefati patriarch* , totiufouc nationis 8c *luo,* omnem fidem omnemque aoArinam fufeepturum , quam eidem hoc facro approbante concilio traderemus.

an "c Cumsn >44 v

B

Propter qu* omni in Chrifto exaltatione perfufi , gtatias immenfas Deo noftro effudimus » quia votum noftrum iu falutem nationi* illius videmu* adimpletum . Diligenti itaque cum fratribus noftri* Se ianflo concilio traAacu przhabito, fidem, &doArinam, quam facrofanAa Romana tener mater ecclefia , eodem facro approbante concilio , eidem archiepifcopo orzfatis nominibus recipienti tradere & amgnare decrevimus I

C

H*c eft igitur fides , quam femper facrofanAa Romana tenuit , prraicavit 8c docuit mater ecclefia , quamque ad prefens tenet , pnedicat , profitetur & docet . Hanc dictum Abdalam archiepilcopum vice tc nomine prefati patriarch* Syrorum totius nationis illius , atque fuo , in iis tribus articulis fufeipere , Sc perpetuis in futurum temporibus cuftodirc Sc obfervare dccerniinu*.

In primis, quod Spiritus fanAus ex Patre tc Filio zternaliter eft , tc eflentiam fuam fu unique effe fubiiften» habet ex Patre fimul 8c Filio, «Sc ex utroque «ternalitcr , tanquam ab uno principio Sc unicafpirationcprocedit. Tenetinfuper » profitetur Ac docet , unum eumdemque Dei tc homini* filium dominum noftrum fefum Chriftum effe perfeAum in deitate Sc perfeAum in humanitate , Deum verum tc hominem verum ex anima rationali tc corpore, confubftantialem Patri fecundum deitatem . In noviflimi* autem diebus eumdem propter no* Sc propter falutem«noftram ex Maria virgine Dei genitrice fecundum humanitatem natum , unum eumdctpque Chriftum verum Dei Filium unigenitum , in duabus naturis inconfufe , incommutabiliter, indivife, infeparabiliter agnofeendum, nufquam fubiata differentia naturarum propter unitionem , magifque falva proprietate utnufque natur* , Sc in unam perfonam atque fubfiftcatiam concurrente , non in duas perfona* partitum , five divifum , fed unum tc eumdem Dei & hominis Filium dominum noftrum Jefum Chriftum .

D

E

Credit infuper , profitetur 8r docet in uno domino Jefu Chrifto duas naturale* operationes indivife , inconvertibiliter, infeparabiliter, inconfufe , fecundum fanAorum patrum doAtinam : duas etiam naturale* voluntate* , unam divinam , alteram humanam , non contrarias,

fed

CUMH-I fed humanam ejus voluntatem fubje&am ejus divina^atque omnipotenti voluntati, Et quetnadoioduovejus caro animata fandiflima aeificata eft, non perempta , fed in proprio fui ftatu Sc ratione permanfit ; ita huma >a ejus voluntas dctficata eu, non perempta, fed falvata magis eft atque perfieda. Hanc fidem cumdern Abdalam archiepifcopum nominibus quibus fupra fufeipere, corde tenere, Sc ore profiteri debere decernimus.

Ordinamus infuper atque decerpimus, ut eifdem nominibus recipere Sc ampledi debeat quzcupque per iacrofandam Romanam ecclefiam dif finita Se fancita diverfis temporibus funt , profertimque decreta Grxcorom, Armenorum atque Jacobitarum in facro conciliocccumcnicoFlorentino edita » qua cum in Arabico tradudâ ipfc Abdala archiepifcopus accurate legiffet ac laudaflet, ad uberiorem Sc pleniorem omnium eruditionem fibi nominibus quibus fupra recipienti confignari fecimus : quofeumque etiam dodores Ar fandos patres facrofanâa approbat Sc fufeipit Romana ecclefia » nominibus quibus fupra approbare Sc fufeipere debeat ; Sc quafeunique perfects, feu quidquid aliud ipla damnat & reprobr , pro damnatis & reprobatis , nominibus quibus fupra, habere debeat. Promittens tanquam verus filius obedientic , nominibus quibus fuPri ipfius apoftolicx fedis ordinationibus Sc juflionibus, medio juramento, devotefemper & fideliter obedire.

Nulli ergo, See. noftrz conftitntionis &ordinationis infringere, Sec. Si quis autem, Scc.

Datum Laterani in publica feflione iynoJali anno incarnationis dominiez 1444· pridie Kalctidis Odobris, pontificatus noftri anno decimo* quarto.

Sejaitar coeftitatie fre CnjlJeii 'O M<eroitiritf C»lc»t ficte Lütreiunft ^ffr^cuttt cetuilie,*

£jt$e»i»i efifcefai fervet ferverat» Dei ferfetaot» rti tttettteriein.

Nvm.XX. Benedictus fit Deus Sc Pater domini noftri Jefu Chrifti , pater mifcricordiarum & Deus totius conlolationis, qui vota Sc pia delidcria noftra , quibus pro debito noftri paftoralis oflicii falutem A' unitatem Chriftiani populi anhelamus, & continuis, quantum ex alto nobis permittitur , operibus confovemus , multis niagntfque favoribus in dies profequitur , Sc ultra quam mercamur , felicibus comitatur efFcdibus . Sane poft celebratam in cccumcnico concilio Florentino orientalis ecclcliz cum occidentali unionem, poft Armenorum, Jacobitarum Sc Melopotamiz populorum redudionem , venerabilem fratrem noftrum Andrcam arcluepifcopum Colodcnfem ad partes orientis & Lypri infulam delimavimus , ut Sc Grzcos & Arrnenos Sc Jacobitas ibidem degentes przdicatiombus fuit , Sc decretorum pro eorum unione Sc reductione editorum expolitionibus Sc declarationibus, in fufeepta fide confirmaret , Sc quos ex aliis ledis a vera doârina alienos, utn Neftorii, quam MaCarii fedatores inveniret , monitionibus Sc exhortationibus ad fidei veritatem reducere conaretur : quod pro fua lapientia , alii que virtutibus, quibus eum largitor gratiarum dominus infignivit, diligentiflluic profecutus, poll divctfas muftiplicc^uc difputationes, poft varios traâatus , elimieata tandem ex eorum cordibus primum om.-i Neftorll impietate, qui purum hominem Chriftum effe , & keatiffimam rirginem non Dei, *fed* ChrilU genitricem affeverabat : .deinde Micarii Antiocheni itnpuifiiiii ,' qui quamquam Chriftum verum Deum & hominem eue profitebatur , divinam tamen folum in eo voluntatem Λ operationem, humanitati ejus parum tribuent, efle afferebat: venelat»rjc« fratres noftros Timotheum métropolitain 'Chaldzorutn * quos ad*hxc uique tempora Neftoriinos , eo quod Neftorium iequerantur , in Ç^pro vocaverunt, Se Eliam epifeopum Maronitarum, qui cum fua natione Macarii Uogmatibus in eodem regno infeftus, cum omni multitudine populorum Arclericorum in inlula Cypri ei fubjeda , ad veritatem fidei orthodoxe , divino fibi affiftentc numine, converti, fidemque & dodrlnatn , quam Temper facrofanâa coluit Sc obfervavit ecclefia , cifdita prefulibus Se omnibus ibidem eis fubjcdis tradidit , quamque prxfati prrfules in publica Sc magna congregatione diverfarum nationum in eodem regno exiftentium in metropolitan! ecclefia fandi Sophi· habita, flamma cum veneratione fufeeperunt . Quo fido , Chaidxi quidem praefatum Timotheum fuum métropolitain , Elias vero Maronitarum cpifcopus nuncium , de fide Romane eccle'iz . que domino providente, &: beato Petro apoitolo opem ferente , femper immaculata permanfit,-foiemnem profeflionem emiffuros ad nos uique miferiint , Sc coram nobis in hac lacta ce cumenici Lateraneofis concilii generali congregatione fidem ipfam atque doftrinam Timotheus ipfc mctropo!iti primum in lingua fuaChaiuca Gtree interpretatam, & de Grzco in Latinum traduâam reverenter & devote, ut fequitur profeffus eft- Chr ist i u*;.

Ego Timotheus archicpilcopus Tarfenfis , Chaldxorum qui in Cypro funt mctropolita , Ero me mcifque omnibus in Cypro exiftentius populis profiteor , voveo atque promitto immortali Deo Patri Sc Filio & Spiritui fando, demum tibi fandiflimo ac beatiflimo patri Eujenio pap· IV· & huic facrofand· apoftolicx edi, & fanâx huic & venerabili congregationi, quod de cetero Temper manebo fub obedientia tua Sc fucceflbrum tuorum , ac facrofanâa; Romans ecclefi· , tanquam fub unica matre Sc capite omnium aliarum . Item , quod dc cetero femper tenebo & profitebor , Spiritum fandum procedere ex Patre & Filio, ficut docet &r tenet fanda Romana ecclefia . Item , quod de cetero femper tenebo Se approbabo duas naturas, duas voluntates, unamhypoftafim , Arduus operationes in Chrifto . Item quod de cetero femper confitebor Sc approbabo omnia feptem facramcnta ecclclix Romans , prout ipfa tenet , docet Sc praedicat . Item, quod de cetero nunquam in (aera euchariftiaoleum apponam . Item, 3uod de cetero femper tenebo, confitebor, prxicabo Sc docebo quidquid tenet , confitetur , docet & prédicat facrofanâa Romana ecclefia, Sc quidquid ipfa reprobat , anathematizat Se damnat, reprobo , anathematizo Sc damno, Sc in futurum femper reprobabo , anathematizabo & damnabo , fpecialitcr impietates Sc blafphemias nequillimi hereitarchx Neftorii, dc omnem aliam haerefitn extollentem fe adverius hanc fandam catholicam Sc apoftolicam ecclefiam.

Hrc eft fidei , pater fande , quam tenere Sc obfervare , ac teneri Ar obfervari facere ab om-

Jan<T Cmxisti 144$. nibns fuppolitis meis voveo atque promitto, & unumquemque illam rcfpucntem, A contra earn fefe erigentem privare omnibus bonis & benefit ciis fuis, cumdcmoue excommunicare,' St hzreticum 8rdamnatumdcnunciarc; & fi pertinax fu»iit, degradatum curiz tradere (zculari fpondeo, polliceor atque promitto.

Deiude fimilem ner omnia profeffionemdilcdus jnChrifto filius Ifaac nuncius venerabilis fratris noftri Elie epikopi Maroniurum, ipfius vice & nomine, reprobando Macarii de unica voluntate in Cbrifto hzrchm, cum multa veneratione emilit,

Pro quarum quidem profelEonum religione, tantarum animarum falute, Deo & domino noftro Jefu Cbrifto, qui temporibus noftris tantu fidei incrementa largitur, tot.Chrifti|nis populis beneficia donat, gratias immenfas agentes, eafdom ptofefliones recipimus 8c approbamur, ac eofdem metropolitans & epikopum in Cypro, 8c fubjedos, ad gremium fandr matris ccclefiz fucipimus, ac ip(jsmanentibus in przfata fde, obedientia & devotione, his gratiis & privilegiis inlignimus.

In primis, quod nemo przdidot Chaldrorum métropolitain & Maronitarum epikopum, corumdemque clericos & populos, neque ex populo & clero quempiam de cetero audeat hzreticos appellare, aut Chaldzos dc cetero Neftorianos nominare przfumat. Quod fi quifpiam mandati hujus contemptor extiterit, jubemus ab cjjs ordinario excommunicari tamdiu, Suamdiu diftulerit condigne fatisfaccre, aut orinarii arbitrio aliqua alia tçmporali poena muldari.

Item, quod przfati metropolita dcepifeopus, eorumque fucceflores in omnibus &quibukumÎ|ue honoribus, epifeopis a communione facroandz Rotnanz ecclefiz ieparatis continuo pixferantur.

Item, quod poflint dc cetero cenfuras in foot fubditos exercere, & quos de cetero rite excommunicaverint, pro excommunicatis; 8e quos abfolverint, pro abfolutis ab omnibus habeantur.

Item, quod praefati przfules 8c facerdotcs, 8e clerici eorum, libere poiEnt in eccleGis catholicorum divina celebrare, 8c catholici in ccceliis eorumdem.

Item, quod dc cetero przfati przfules clerici, & laici eorum utriuique lexus, qui unionem & fidem hanc fukeperint, poflint ineccleliis catholicorum fcpulturas eligere, & cum catholicis matrimonia more Latinorum catholicorum contrahere, & omnibus beneficiis, immunitatibus 8e libertatibus gaudere & frui, quibus ceteri homines catholici tam laici, quam clerici in dido regno potiuntur &r gaudent.

Nulli ergo, &c. noftrz receptionis, approbationis, fukeptionis, infignitionis & jufliouis infringere, 8ic. Si quis, &c.

Datum Romz apud fandum Petrum anno, &c. 1445. vis. Nonas Augufti, pontificatus noftri anno 1$.

Nms. XXI. Hzc omnia Bafilccnles in pejorem partem fumentes, *tarait ^Aaiaftiam Tatridai i» trafata temfeaiia felfioait* 41. przdicabant, Eugenium concilium Romam tranftulifle, ne compelleretur ad aliud concilium in Germania pro voluntate princuaum celebrandum, quoniam nullo paâo vellet concilium extra Italiam: tum etiam, ut oftenderet fe fummum imperium habere fupra concilium, quod de' loco ad locum pro fuo arbitrio transferret, ut fecerat ex Bafilea Ferranam, cx Ferraria Florentiam, 8c inde demum Romamt quz omnia tenderent ad enervationem auâoritatis ecclefiz & conciliorum. Hzc Ta/rio»} *it Safiltta/iitat.* Â'MMo" Cmihi '44$.

„4t vtrt faatatai [taliftx Htivtrfeli S»7l· frafiitat, aetitaei tr rtyta ai afafhlita ftiii •Mitatiaat rtittxu·, ataat ai iffamiavertict mtnti-, cr tfiftfft* tfijnftw tMflifatam, ;»xt* rnfbtti vatitiaiam, flatbaat ·««" ItHttli C4l^jitatibai iattriae Bafilttafit taatiliabali Jab fratttttt itfirmatiaaii fcbifaeaticii, «r joxra ejafitm frtfheta aratalam viitrtat (^-ttafaaitrtatar laatti fofali,*

OBSERVATIO HORATII JUSTINIANI,

AD LBCTORKM.

QU/<*[eft* m iwm *ai ttatiliaxt Fltrtntin»» flare ad. daxiaw ttftiaieaia tx tfafcalii Atferitait, &fra. fnrti» t* tfifltla ad ^tltxiaai i.tfcxriat dt [atttfli vafdt» fItrtaliai ttatilii, frottffitat Sfiritai [aatU, β <« tratita· dt anitat aifati Gratti l lertaiia bakite, ta^at bjf ia fiat tftrit rdrtfrtatifiaiai, bina fidt ttbibtiaat, tam Patieinit maaajcrifth tiditikatttllaeitaa ia & r«r». data ia ^aikat btkeiar, faijjimtn ftlaat a Eiflarioae Gratt teafcrifta, [ti 0- ab ttdtat Ltritilili diaeta,* I-- & *aa&a, fait,*

BE S S ARION

SANCTÆ ROMANÆ ECÇLESIÆ

cardinalis magno & clementillimo viro Alcxio Laicari Plulanthropino.

CAPUT 1.

*Dt facccffa fjtoii Flateatia, it frect/Jiatu bfiritut Jaadi^*

TU quidem non humanis folurn rebus, verum etiam divinis fummopere ftudens, meditationeque feripturarum tcipfum oblodans, non ceilas 8c ipfe per te fidei veritatem inquirere, & nos adhortari, ut pro polle opem tibi feramus ad eam inveftigandam atque inveniendam. Ego vero cum pigritia quadam, tum vel maxime quia libenter limites labores depofui, propterea quod fznius de hac re fertnonem habui cum noftris hominibus, qui pluris fuam fuperftitionem & ignorantiam faciunt, quam veritatem, invitus hoc rurfus fubeocertamen, quamquam ad te icripturus, qui fapientia 8e humilitate ornatus, non magis tentandi, quam veri inveftigandi gratia, hzc a me petis. Ipfatn item auditatem facri concilii (impliciter fatis elle puto ad perfoadendum quemquam, 8e inducendum ad ejus conclufioucm humili corde capcflendam atque credendam fine quacumque contradidione vel ambiguitate: cum tot hominum conventum,*qni fapientia, fcientia & omni virtute przditi fuerunt, quorum in medio adfuifle Spiritum fandum ut credamus nccefle eft, veritatem Jatuifle minime credendum iit. Przterea memini longam ad te alias dedifle epiftolam, omniaque fatis tetigilfe quz nunc quzns. Et ipfam etenim qnzftionam per feipfam piobavi, quod fcilicet Spiritus fandus a Patre

A Patre Filioque procedit ; & quas videbantur fequi inconvenientia folvi , & de aliis omnibus qas tunc etiam pctiifti , reddidi rationem : ira ut non fit opus pluribus verbis , prefenim tibi , qui cantam in hujnfcemodi habes ■^fexperientiam , ut parvis etiam principiis habitts, mulca ttagoaque poflu. ex teinfo.percipere Cum vero aliquid plus. a nobis expoftules , non propter teipfum fonaffis , cum ipfe idem oobifcum lapias, fed propter contentiofos &r veritati adveriarios , nos, tum quia fiarati ad fatisfaâiooem efle.debemus omai pocenti nos rationem de ea qus in nobis eft fide , fecundum apoftolum; tum ut amicitis n·ftrr fatisfaciamus , fpc etiam dudi aliquorum utilitatis , qui hzc legent , morem tibi gerere propofuimus . B In primis itaque audoritates fandorum patrum Be dodorum occidentalium ubi mittimus , quibus apettiflime cx Patre 8e Filio Spiritum fandum procedere affirmant , & ambos unum ejus efle principium : quz cum plurimi fmt , 8e eundis eorum in libris fparls , paucas nos tibi modo mittimus , quibus tamen fimiles alias etiam omnes cife fcias . Deinde quemdam noftrum fcrtnonem , cui dogmaticum , aut de unione titulum impofuimus, tibi mittendum judicavimus, quem paulo ante facram unionem , tanquam ultimam mes opinionis atque fententis declarationem ·didimus, quemque mitiflimo noftro imperatori 8e patriarchc revcrcndillimo omnibus noftris prz- C lentibus legendum dedi , cum inter nos ultimatim confideraremus quid fiendum eflet , Be fententias aliorum dc te unionis ferutaremur . la quo cx ipfifmet orientalibus patribus Be dodoribus noftris , omilfis omnino occidentalibus , pro ppfle quzftioocm propofitam declaravi atque probavi : quem tanquam 8e tibi potilfi. mum , ic fi quis alius fine contentione audiet Bc perleget , maxime profuturum tus nobilitati mitto , elementiflitne ac fplcadidiflime vir. Cum vero in iis nihil laboris ad prxfens adhibuerimus (jam enim erant edita) tuo autem amore nunc quoque aliquid lucubrationis propolucrimus iufeipere , ultra hsc etiam aliquid plvs tui gratia tibi feribemus. Quare quam bre- D viter omnem facri concilii proceflum unionifque facrz modum tibi narrabo, ac aliquas rationes, qnibus dogma propofitum probabitur, atteram. Be fic finem imponam. Sea antequam de iis dicam, parvum quiddam, non tamen parvi, imo vero maximi exiftimandum in prooemiis addam, fupplcbo quod przdido termoni dogmatico decft , verborum multitudinem futura utilitate compenfans . In illo itaque dogmatico fermone cx orientalibus dumtaxat dodoribus volens hujus quzftionis veritatem probare, unam quamdam audoritatem beati Bafilii, qur iola omnibus aliis » quoad propofitum offendendum , antecellit , omifi , propterea quod ab aliquibus dubitabatur , an eflet beati Bafilii : non E quia ego quoque aliquid dubii de ea habuerim, (minime) fed quia apud alios dubitabatur, nolui dubio uti . Hzc autem eft , qua in tertio contra Eunomium inorum librorum beatus ille ufiis eft . Cur enim necefle eft (inquit) fi ordine ac dignitate tertius eft Spiritus , natura quoque ipfum tertium elle ? Dignitate namque ipfum fecundum efle a Filio , cum ah ipfo efle habeat, & ab ipfo accipiat, Λ: annuncict nobis, Be omnino ab illa caufa dependeat, pietatis talio tradit.

Capita? ituf» pr» friBiipî» ,· raa/â/it -jer» pr» t» ^»»é ⁂ priatipi» tft , cr ne* ar t4u,r4 C 14»fatua» hmitati»»ta»i»p»rr4at, prtat Latia» attipinntt tuai talùi rtBHnMBf ⁂ Jiviait , vtlati- imptrfrili»- atm joaanria. Dtptalcrt]»·]*? famitarpri anipieutle efft , (T' Bea Bt Batat rjfàtialtn» üiftiaÎli»- un , prent Latiai atcipiuBt, CBUtajaat nulla»» in Dt» JeptntltBtiBBi pta/nJa»» pnpttr àiitiBB rfftatit BUttatt·» /ÎMNW4*.*

Hoc igitur omifimus in dogmatico noftro fermone ponere · Ita vero ego certe teneo , fandi Bafilii hanc efle audoritatem , quemadmodum &: alios ejus contra Eunomium libros : quibus autem rationibus, tu quoque audias . Cùm in hac fynodo noftra fex inter nos volumina hujus operis contra Eunomium haberemus , quatuor m membranis antiquiflitna, quorum tria quidem Mitylcnenfis archiepilcopi erant, quartum Lati» notum: duo vero in papyro, quorum unum fe- . rcmlfimi erat imperatoris , aliud revcrendtflimi patriarchs, quod a monafterio Xanthopulorum " commodo accipiens , fecum portaverat. Quorum, inquam , fex voluminum quinque ita habebant hanc audoritatem , uti ego nunc allegavi: Videlicet , qui ab ipfo, hoc eft , filio habeat efle Spiritus, & ab eo tanquam acaufa dependeat. Unum vero dumtaxat , quod videlicet apud patriarcham erat, hac audoritatç carebat, in quibufdam partibus ejus diminutum, in quibuidam fuperabundans, prbut corruptoris, quicumque ille fuerit, mens &r manus voluit. Demum poft celebratum facrum concilium, & noftrum ad urbem Conftantinopolitauam reditum, cum propofuiflemus omnes illorum facrorum locorum bibliothecas, tum hujus libri fandi Bafilii , tum aliorum gratia inquirere , quacumque nova volumina repeti poft hanc contentionem feripta, omnia manca prrdida audontatc teperi. Qurcumque vero an iquiora erant, 9e antequam hoc bellum otiretur (cripta, hzc vero fana & integra cum audoritate prsdida manent, quz non pauciora funt quam illa que pafla fuerant corruptionem . In quibus etiam aliquid reperi, quod fic plangendum fimuldemirandum eft. Mirandum quidem, fi quis volens adhzret falfo, ipfe illud fingens, & prsfcttim veritatem cclatido , cum intclledus naturaliter veiitatem habeat pro objedo : plangendum vero, quod aliqui fmt ita fidei veritatem parvi facientes, fine qua eft itnpoflibile hominem falvum fiet i , ut non folum ejus inveftigationem contemnant, verum etiam cum clare appareat, eam celare , opprimere atque pervertere concntur . Hoc autem tale quid erat. Una cum aliis duos etiam quoidam libros fandi Bafilii offendi apud munafterium Chrifti falvatoris Pantepopti , unum in pergatneno antiquiflimum , ut videbatur j quanti vero temporis, ignoro : non enim erat annus inferiptus*. aliud in papyro ante trecentos annos feriptum: erat enim in fine tempus notatum , ex quo certe habetur tantum temporis prrteriifلc ab ejus initio: & hbri adhuc extant , nifi poftquam cos publicaverim, e medio fublati fuerunt ab illis, qui omnia contra fuam ipfoium falutetn machinantur . Hzc ambo, uti nos allegavimus , habebant fandi dodoris audontatetn inferiptam. Quidam autem animi audacis , audacioris etiam manus , a membranis quidem ferro veritatem delevit: quamquam nihil ei temeritas profuit, cum & locus vacuus manens , & fyllabarum medietates adhuc exiftentes , ic illius audacum acculent , Be veritatem nihilo

"«omno, d*w·

nihilominus offendant. In papyreo vero volis- ffiihe atramento peccaf totam illam partem opérait, qua dicitur ab co tanqtiam a eau- ia dependere. At poft aliquot annos, cum hic liber ia manus incidiffet illius fapientif- fimi viri Demetrii Cydonii, auâoritas prcdi- âa reintegrate eft. Iife enim eam propria maan ia margine illius bbri adfcripfit, auda- ciam corruptoris digne reprehendit i in tan- tam inianiam, tenebra* & ignorantiam noftros horniac* pepulit eorum contentio. Deinde di- cere audent, quod Latini, noftroramque Vec- cus, Se alii qui Latinos iccuti fuerunt, li- bras corruperint * prrfenim cum auâoritas b«c tantum ornatum, tantam gratiam Ae elo- quentiam Atticam pr- fe ferat, ut nSn modo B Latinos aliquid fitnile cum tanta gratia in lin- gua peregrina Ar Gr«ca non polle compone- re, fed neque Gratos quidem prater ipfum Baiilium · Latinis. etenim lingua propria, generaque dicendi a noftris diverfa impedi- mento funt, ne aliquid ira ornate in noftra lingua confcribant. Quemadmodum etiam oo- ftns impollibile eft aliquid aequali gratia de ornatu atque Latini in linqqa Latina fcritè- re, q'ianru.ncumquc vel ùraci in Latina, vel Latini in Graea lingua profecerint. Cu- jus rei tum cg>. tum a.ii dc noft.is digni to- rnus telles, qui Latinam utcumque mediocriter intelligimus linguam, ml tamen quod orna- tum, Latinequc compotitum iit, feribere pof- C fum · Clare itaque patet, qui modv>s dicen- di, ftyl uin, eloquentiam, 8t alia judicare iciunt iplius Batilli & ejus'ima'c li'igur, hanc auâoritatctn » Ac nullius alterius crie. Fr*terea cum Veccus paucis ante annis fuerit » libri ve- ro multo eo antiquiores (int, falfam hancaccu- lationem dc vanum refugium probant. Item hoc idem aliunde probatur. Vir quidam apud Latinas matitnr reputationis Hugon nomine » antiquus, & longe ante tempora noftra (pre- teriti funt namque fere ccc. anni, ea quo fuit) cum dc proceifiane Spiritus finii feriberet, hanc etiam auctoritatem fanât Bafilia ad hanc condulionem probandam inducit. Hoc autem Don Latine feriptum videns dico, verum Graece' D apud Conftantinopolim in quodam libro Gre- co, non iptius Hngonis, fed cujuidam Nuere aichicpifcopi Thctialonicenlis, qui ipii Hugo- ni contradicit, quamquam ipfe Thcffalonicenlis idem cum ly tinis fapicbat. Quod enim Spiritus ,-^Tanâus es Pane Fllioque procederet» credebat: contendebat vero, ut vulgo dicitur, dc umbra aiini, neque ipfum verum aflctens, licere fym- bolo addi, rem magne profcâo devotionis & fapicntie, ac ii diceret, non oportere veritatem publice predicate. Hrc autem longius narravi» . volens probare, fuille quidem corruptionem in libris, verum non a Latinis Ar iHorrtn fequaci- bus, fed econtraa contendentibus cum Latinis i corrup'ionemque noo per additionem lolum » E fed lirerdum per minutionua faâam fuillc. ita ut nullusamplius poftit Veccum A: limites can fare, cum libri multo ante quam fuerit Vcccus, veii- t*tcu> cl ire probaient. Et hrc quidem a tctnpo- rc na indubia & vera funt ligna; abq.iu etiatn genere dicendi iiijviflimo & ornatiflimo ftylo patet, nullius alterius quam BaWtii debete credi iflam auâoritatcm elle. Attamen ab ipfa etiam lententia, Ar fenueiimim ad precedentia conne- xu id ipfum elate [atubi:, li quis attente confi- deret. Cum Eunomius es eo, quod Spiritus ian-

A%us tertius ordine dignirateq^p diceretur quibuldam dodoribus, tertium etiam cum na- tura colligeret, fandus Bafilius conciulsonem hanc sgte ferens, media tamen noa negat » quod fcilicet Spiritus fanâus tertius effet digni- tate 8c ordine. Nam etli contra Eunomium cla- mans, ait: Qui vero ii fandi fuerint, Ac in qui- bus eorum fermonibus hoc docueiint, dicere non audet: non ideo hoc dicit, quia negat Spi- ritum fandum tertium ordine dic, vel dici - fanâis, quemadmodum noftri non reite putant. Sic enim libi ipfi etiam Se veritati contiaria di- ceret: fed illius temeritatem <gte fcicns, 8t conclulionem hanc repellens, quod icihcct Spi- ritus fanâus tertius etiam effer natura, excla- mavit dicens: Qui vero ii fandi fuerint, 8e in quibus eorum fermonibus hoc docuerint, dicere non audet. Non quia non fuerint qui hoc di- xerunt, fed quia (i eorum auâoritatcm expreffe allegaffet, m.nifclte apparmrict, non potuiftê hanc abfurdam fcqui conclulionem cx didis eo- rum. Scimus etenim quod ex uno etiam vo- cabulo, vel dittione ablata, fuperaddita, vel poftpofita » tota intentio atque lententia feri- fitoris mutatur, 3c e converfo cum fideliter el- egatur, dare mens ejus probatur, ita ut non liceat malignantibus conclulionem inferre » qua procedentibus non conveniat. Quare li Euno- mius etiam allegaffct auctoritatem fandorum, non licuiffct ei concludere quod concluferat - Nam etfi tcrlium ciic Spiritum fandum doâo- ics concedunt, tertium tamen cum effe natura negant eiptelic. Quare malignitatem ejus de» teftans, infeit: i-uitne unquam ita temerarias valiquit, qui divina dogmata perverteret, at- que innovaret? Et patet, quod novitatem hic nominat, tertium cite natura SpltitAn fandum, non .lutem ordmmAr dignitate: nempe enim fe- ipfu.n appcHaffct^bvarum rerum auâorem, 8c libi ipti caittaria diceret. Ipfe enim eft, qui praecipue nobis credere tradidit, Spiritum fan- dum tcçtiuin elle ordine Ar dignitate, 8e hanc auream c venam ordinis non docuit. In iis enitn contra Eunomium fermonibus fuis, dignitate namque, ait, fecundum elfe a Filio, videlicet Spiritum fandum » cum ab ipfo effe habeat, At ab ipfo accipiat, Se annunciet nobis, Se omni- no ab illa caufa dependeat » pietatis ratio tra» di:. Hujus enim audoritatis, etli non totam» partem tamen admittunt noftri » cerer* abfein- dentes, ac ita eam allegantes: Dignitate etenim fecundum efle a I ilio tradit fortafle ratio pieta- tis: addpntcs, fortaflis, ut orationem dubiam reddant, qua dubietas omnino aliena a men- te fanâi Balilii per nos probabitur. Huc enim non per impqffibile fandus ille dodor infert, quemadmodum aliquibus ignoranter vifum eft, icihcct ut veram fanâ* fcripturae, fuaraqueopi- nionem exponens, confiderat quod fcquens eft, tertium ordine clare ponens Spiritum effe, ter- tium vero natura tanquam impium repellens: Audi etenim que ad ejufdem prooationem dicit. Quemadmodum enim, inquit, Filius ordine quidem aEatrc fecundus eft, quoniam ab illo i Se dignitate, quoniam origo & caufa effendi ei, cum ejus Barer fit; natura vero nullo modo fe- cundus, quoniam in utroque una eft deitas: its videlicet etli dignitate Se ordine fecundus a Fi- lio eft, non tamen aliena ipfum nature effe inde confequctur. His etiam verbis aliqui addide- runt, quamquam concedendum non fit: quonihtl nwgiscontrariumeftintentioni beatiBafilii, qui in

in epiftola ai canonisas clarifia», Spiritus fan- A â«sa iaquit, Patri quidem & Filio connumeratur, cuaa fupra omnem creaturam fit t ordine vero tertius eft ut cvaagdia nos doceat, domino dicente, *taattt i» ttantrfe» bftiyttt i»* omoms *σ* fiiu, cr Sprint fn8l.* Qui autem eum praeponit Filio * au fuperiorem Patre dicit » nic contradicit Dei traditioni : alienos vero a (aaa fide eft, quam accepit, laudationis fanum non feryans . Ec poft pauca t Quare fi quis hunc ordinem pervertit , ipfatn perfonaram eaifteatiam totamque fidem negat . Si igitar hac verba Laritantis *tc* dubitantis circa ordinem fine, «C ejus qui fuam fententiam fnb dubiis , 8c cum fortafis › *te* quamquam concedendum non Gt, pro- B ferat, tuum fit judicium , *tc* aliorum qui refti judices funt , *tc* aliquatenus intelligent rien rationum *tc* dogmatum veritatem . Deinde non pudet eos tanto contrarietati fandum dodorem accufare , imo vero ignorantia , li roodo quidem tertium) ut non liceret abfque camine impietatis *tc* totius fidei perverfione hunc ordinem mutare) modo fbrtaflis Cum efle fecundum a Filio dicat, *tc* alia hujufcemodi. Ego vero , tefte Deo , vicem eorum qui bea autumant doleo, *tc* pro cis me pudet . Si vero ipli non fentiunt, mirum eftprofedo- Quod autem omnem eorum impudentiam enervat , hoc eft › quod in his contra Eunomium rationibus fuis poft multa concludente» hic doâor C infert: Ita *tc* Spiritu» iandus dignitate quidem & ordine fecundo» poft Filium eft : accepimus enim eum tertium a Patre *tc* Filio numeratum, ipfo domino in traditione baptifautis falutarîs hunc ordinem docente , cum dixit .' *Eenttt* iatri<,«r» , *Scc.* Animadverte igitur quod omnius argumentis in epiftola ad canonicas ordinem in Trinitate probat , falutaris fcilicet baStifmatis traditione , cifdem etiam hic eumem ordinem detnonftrat . At in epiftola ad canonicas tanta cum certitudine hunc aficrit ordinem , ut eum qui aliter dicciet , impium aflereret. Quo igitur modo hic , obi cifdem argumentis utitur, cum hxfitatione *tc* dubitatione loqueretur *f* Verum hxc pravorum bo- D minum *Sc* impiorum , non illius fanâiïlimi viri funt . Nulli itaque dubitandum eft , fandi patris noftri Bafilii hanc efl'e audoritatem, Spiritum fcilicct fandum ordine *Sc* dignitate fecundum a Filio efle, ipfumque efle habere ab eo, &abeo tanquam a caufa dependere. Quod cum ita fit , quis amplius aliquid aliud querit ? Nonne /olus Bafilius futheiens eft omnem nos docere veritatem ? Nonne tantum *8c* humans 8c divins fapientisparticipavit, ut etiam folus (officiens fit toti cauls doâor ac magifter ? Ex quamquam hsc veritas, quod Spiritus fandus videlicet etiam ex Filio procedit , et iis etiam nudis hujus dodoris verbis manifcfte appareat; non tamen ab re efle judica- E vi, ipfius ejus verbi» prefuppofitis fyllogifmum quemdam ad eam veritatem probandam inferre . Dicit igitur Filium fecundum a Patre ordine &r dignitate ; hoc autem noftri etiam concedunt : fed animadverte quonam modo fecundus a Patre fit Filius ordine & dignitate: idem enim infert, propterea quod ab eo eft , *Sc* quia principium 8e caufa ejus eft Pater. Quare quod jn divinii perfonis fecundum ordine *tc* dignitate ab aliquo eft , ideo fecundum ab illo eft, quia eft ab illo. Hoc vero in naturalibus etiam rebus manifeftum eft : Omne enim quod ab aliquo natura fecundum eft, etiam ab eo eft. Si quis dicat calorem produci a radio, quamquam bt natura iccuudnm poft radium : Rcfpendetur, in creaturis quidem quod natura fecundam alteri eft , ab eo efle , vel tanquatq a caufa effective, vel tanquam a caufa fine qua non , ut ie exemplo produdo. In Deo cum non prius tempore procedat a Patre Filius , quam Spiritus ; fi Spiritus eft natura fecundus Filio, oportet quod ab eo fit tanquam a caufa effcâiva. Summus autem hic, *Sc* in toto hoc opere, canfaiu pto producente more doâorum Grxcorum I /V ipiriruni quoque faaâum ordine *Sc* dignitate fecundum a Filio idem ait : quod autem non quafi dubitant, ut quidam fomaùnt, imo vero certo teneas ia epiftola ad canonicas claie videtur . £x iis igitur tale fit atgumentu<n : Omne-uuod in divinis perfonis alio fecundum eft ab eo eft: Spiritus vero fandus fecundus a Filio eft ; igitur a Filio eft. Quod fi volueris magis generaliter argumentari , in hunc modum tibi dicendum eft : Omne quod a natura fecundum ab aliquo eft , ab eo eftr Spiritus vero natura fecundos eft a Filio dignitate *Sc* ordine ·, igitur Spiritus ex Filio eft . Quod autem Spiritus natura eft. ordine fecundus a Filio, patct\ nihil enimeftin fanât Trinitate prêter naturam , neque per accidens . Et cave ne te fcandalixet hrc diâio , natura , cuui Spiritum natura fecundum a Fi-, lio audias . Non enim fecundum nataram fecundum illum dicimus , ut alterius nature illum ede oft.-ndimus , prout Eunomius facie-' bat: led natura dicimus , excludentes accidens *Sc* quod prêter naturam eft . Hoc autem (anctu, quoque Athanafius reflatur . qualem ordinem & naturam habet Filius ad Patrem , talem ordinem & naturam Spiritum quoque (anctum ad Filium habere docens. Duo enimhrc per hanc auâoritatcm probantur , *Sc* quod tertius a Patre Spiritus /anâus eft ordine, & fecundus a Filio , quodque natura eft hic ordo. Sed hrc quidem cx auctoritatibus fanâi Bafilii luce clarius probata funt , qu« longo fermone data opera etpofui) cum non parva no» inde (cquatur utilitas, imo vero totum hrc fola verba poffint. Siquidem folus Bafilius (ufficicns eft ad docendum nos fidei veritatem. Jam vero ad firomifla me transferam, *Sc* omnem tibi procefum lacti concilii breviter narrabo ; deinae aliquas demonftratione» hujus veritatis m medium aficram, *Sc* fic finem faciam.

CAPUT IL

H<rrtrit ttrint **fM** *In ttntilfo ftSn ftertmt.*

/ I a igitur , de quibus Fcrrarte , ut notum vobis eft , primo appulimus , ante inchoationem concilii privatim difputavimus , tanquam non ncccflaria omittam , cum etiam nobis illa terendi temporis gratia potius , Ac illos expeâandi qui venturi erant ad concilium , propolita fuerint , quam quod neceflaria efl'ent. Tempore vero adveniente viluni eft noftris in duas partes propofitam queftionem dividere. Unam, quod ncc etiam veritatem liceret addere fymbolo patrum : alteram , quod

ncc

ncc fit verum, Sphfasm fandam ex Faire Filio- A procedere. £t cum boc placniflet, demum qumrebacur » - qw«-incipiendum effct ; -* commriri aliorum fcateotia vifum fuit inde ia. cipere x Qpod *ihil fit addendum fymbolo patromx quamquam ipfc manifefte contradicebam. Ajcbam enim eut mobabilius hoc altero effe , ait ccootra t * fiquidem minus probabile effet, eoa decere a debilioribus incipcte, ita et viâos *«r profiMtM nos* ia primo certamine de. territae , deinde fecundam ïubire , ne fortaffis ifth*c profligatio etiam , nt fetandam panem perderemus , caufa fleret. Quod fi probabiliorem illam partem potaremus , oportere eam pofteriorem feraare. Si enim in prima qnsftione vinceremus , etiam fecundam fortiori ani- B rno aggrederemur : quod fi primam perderemur , illam videlicet, qu» Spiritum fandum etiam a Filio procedere ponit , tunc falcem in fecunda vinceremus , neque ipfam veritatem licere addere oftendentes . Preterea cum ia natura etiam , quod fieri per pauciora poteft , non fiat per plura i fruftra enim effet t fruftra vero nec Deus , ncc natura facit : illud proponendum dicebam , fc de illo primum difputandem, poft quod alteri aon relinquitur locas. Si igitur ipfum dogma fallum effe probaremus: illud addere oou licere , manifeftum effet, nec probandum eflet, non licere illud addere. Quare uno certamine totum perficiemus , ajebam , fi incipiemus a doemate, fc illud falfum effe pro- C bare poterimus. Quod autem ncc ipfam veritatem liceret addere , probato , reflabit adhuc ipfum dogma, veramne, an falfum fit, probare . H«c autem cum dicens perfuadere noftris non potuiffem, fcilicct de illo primo vellent omnino difputarc , propterea quod putabant hanc Srobabiliorem partem , volens cos dehortari , ixi io contrarium quatuor rationes dumtaxat, Erafente fapientiflimo imperatore noftro , quas atini etiam poftea adduxerunt, quafque inter rationes per Latinos induâas audies i quibus probabam fc hujus rei fal(itatem , fc qaod ridiculum. fit putare veritatem non licere addere : quas etli nullus prufentium Coivere potuerit , quod tamen volebant, hoc fta- D tuerent , fc ego fequebar dicere quidem que expedirent nationi & honori ejus : putans me debere Deo fc ipfi nationi , deinde vero majorem partem fequi , fc una cum cis certamen fubire · Sequebatur etiam fereniffimus imperator , licet cis non placeret hoc conGlium , veritus tamen ne quis ignorantium eum putaret vim aliquam eis inferre. Incepimus igitur cum Latinis difputarc , probare volentes , nihil , nec ipfam veritatem , licere fymbolo patrum addere. Tota vero vis noftra in decretis fanâorum fc cucumenicorum conciliorum confiftebat , in quibus circa finem ajunt , non licere prater huc aliam fidem confcriberc , ant fapere, aut docere, & cetera hujufcemodi . Quan- £ do ridiculoium quid, fcmagni vituperii dignum fuifiet tota natio fc nos omnes per "^prudentiam boni Ephefini , nili ego fentiens impediviffem . Una enim cum decretis patrum illud quoque apoftpli ad Galatas allegare volebat, dicentis : *Si pu dial*, prarrrfaa* *U pd triuiiJi vhit* , , aaarfessa *fif* .

r·· G»U»· s.

Item fanâi Dionyfii Areopagita de divinis nominibus auâoritatem , dicentis : Omnino itaque nihil eft audendum vel dicere , vel cogitare , prater illa que divinitus fc facris oiaculia nobis traditu font. Volcbatîtaqué per ifta etiam probare, non licere nec ipfam etiam venuajdere fymbolo . Hoc autem quantam nobis deriiioocm feciffet, fc qnod in ipfo ingreffu conviât fc profligati fuiflemns , hinc fenties . Tora ratio noftra , qua credebamus hanc rem pqffe probari, in diâts tertii acumenici concilii Ephefini couflftebat} cum affeveraremus, illam primam in fine fui decreti hanc inhibitionem , dc quacumque videlicet additione , <dsdiffc. Nam ctfi non fit veram talem inhibitionem illud concilium fccifle > qui tamen contendere volunt, poffuat aliquid adjumenti hinc habere propter equivocationem fc ambiguitatem verborum. Caufa vero , cur tertiam concilium primum hanc inhibitionem feciffe dicimus, eft primo, quod aâa primi concilii nufquam reperiuntur . Secundo , cum fciremus fecundum recumcnicum concilium fymbolum Nicanum ia plurimis mutaffe , partim auferendo , partim addendo , non licebat dicere ante fecundum concilium hanc inhibitionem faâam fuiffe: ipfos etenim fanâos patres fecundi concilii anathematis reos feciffemus , qui partim addiderunt , partim diminuerunt Nicsno fymbolo . His igitur ita declaratis , conlidera qua ex iis qu* Ephcfinus propofiturus erat, inconvenientia feqncbantor . Cum enim fanâas Apoftolus , beatus quoque Dionyfius , multo ante non folum fecundam , fed etiam primam fynodum fuerint} fi c« auâoritates ipfam etiam veritatem inhibent , ne quis eam vel doceat, vel addat fymbolo, fub anathemate} & fecundi concilii patres effent , qui tot additionibus fc minationibus Niceni concilii fymbolum alterarum ; & ipfi Nicsni concilii patres , qui quo ante eos ecclgfia utebatur, fymbolum pleriique in partibus ejus mutarunt . Si autem hcc opinio nec cogitanda quidem tanquam impia fit , patet , quod illa inhibuit fc apqftolus fc Dioayfius aocere , fxpere, evangelixare fc cogitare , qu* filia , fideique catholics contraria fum . Quod fi falfa inhibent, noa autem eorum auâoritates tanquam sequivalentes decretis conciliorum producebamus , patet t quod etiam decreta patrum falfa inhibent ne fymbolo addamur , non autem qu* vera fum. Itaque in ipfo primo congrcffu , fc primo die conviâi fc profligati fuiffemus . Cum autem hzc ego fenbffem rationibus pradiâis, vix ei perfuali , ut illas auâoritates non proponeret. Ex iis itaque licet illius hominibus fc ingenii ejus fubtilitatem judicare , fc quale ei judicium in fublimioribus fit , fi hzc res eum tam manifcfta latebat . Hzc autem dico bon ejus reprehendendi caufa ; longe enim ab hoc abfum ; fed ut auditores admoneam , ut fibi ab ejus fermonibus caveant . Di feutientes igitur hanc quzftionem , & dc ea publice cum Latinis difputantes , dum iα principiis fc circa prooemia effemus , nos videbamur fuperare : nondum enim aliquid dignum, quod ad propofitam rem faceret, diâuma Latinis fuit. Quando (ctfi abfque arrogantia diâum) potioresad hanc rem ex parte noftra prpduâz rationes , a me & invents fc diâ* fuerunt , telles funt qui adfuerunt. Cum autem fucccflerit in fermone optimus ille vir Julianus fanftz Roman* ecclefi* cardinalis fanâi Angelidigniflimus, multa & quidem potiffima in medium adduxit, quibus propofitam quzftionem ita clare fc fufficientcr probavit, dcmonftrando licere veritatem

fcrnpcr

femper addere fidei fy—buiu , pntitni* ctsm neceflùas cogat , fe aaâocitas fnauni poatsfida accedat, m nihil m, ^umiui din maltnau ata cogitaverimus , amtradfccre potuerimus . Qw csa molta fuerint, UU tameu que memoria tcneo, Mceaponaa» ut etiam hujus rei veritatem intelligas* Sedante fisc («meis noftrarua rationem fe MUfimamaodi. In fine deeretorse cejealibee ucricecmnenid concilii, a tertio inchoando, dc verbo ad vcsbum fic habetur: Htt Ic&ia determinat feafta fynodas, nelli licete alita fidem profesre, aut componere , aet fapere, aet docere aliter: qui vero hoc audeant facere , clerici priventur , laid anathcmatiaeater . Hojns feetentin fe horam fere verborum omnesalia inhibitiones font. His nos aaftorita- B tibus tanquam irrefragabilibus nitebamur , dicentes nec ipfam veritatem licere addere » cum ex didis fandorum pradiftis inhibitam fit , ne liceat. Contra noftram poiittonem inter multas rationes ex parte Latinorum introduftas , b* quoque fuerunt.

CAPUT III-

Isrisensas , porta pretaur , pmd *lifit vtritttt* tUtrt fyttkh.*

Quod I is st concilium non folum proferre aliam fidem inhibet, fed fe componere. Si icitur per hoc, quod dicit, aliam dem, intelligit aliis verbis, eidem tamen featentie compotitam fidem , feu fymbolum , accidet quod omnes qui idem fymbolum divertis qaiaem verbis, fententia tamen eadem compofucrunt (quod quafi omnes doftores fandi cum fidem catholicam profitentur , fecerunt) fub anathemate erunt . At hoc non folum falfum, fed etiam blafphcmia eft dicere. Igitur non prohibetur ahis verbis confotu* veritati camdem exponere fidem, fed contrariam fe diverfam componere , hoc prohibitum cft . Item quartum concilium ipfum etiam fapere D fe docere aliter anathemati fabjicit . Si igitur fapere vel docere , vocabulis quidem divertis , coofonis tamen veritati » prohibet , fub anathemate fant omnes, qui fidem orthodoxam , quibus potuit* unufquifque verbis, docuerunt. Unufquilque enim fanftorum divertis vocabulis eam fidem prcdicavit. A: cum hoc inconveniens fit dicere , non diverfitatem vocabulorum, fed fententiarum eontrarietatem prohibet : prefertim cum ipfum fapere ad fententias; non ad vocabula referatur.

Pruterea fextam concilium .eadem ipfa qua fe quartum dicit , & infuper inhibet , ne Juam vocem inanem , aut vanam alicujus dionis inventionem quis introducat ad perver- E tendum qua a fe determinata funt. Ex quibus manifefte apparet illa vocabula inhibita efle , 3ur ad pervertendum dogmata patrum introucuntur , non que ad corroborandum . Amplius tertium concilium ftatuit , nec licere aliam fidem proferre, prêter eam qua inNicrnoconcilio edita fuit, & cos qui hoc auderent , anathemati fubjecit. De fymbolo vero per fecundum concilium edito , quo tota ecclefia utitur , nullam facit mentionem . Si igitur ideo non fecerant dc eo mentionem , quia aliud fe fide Nicaei eosKÙlti illud pmarantj peccamus nos , fe quidem mortaliter, q4 Omiflb totaliter fvmbolo Nicaao , prater quod nullam aliam fidem proferre ftatucruat patres) fecundi concilii utimur fymbolo, illud legente» illud docentes, illud fe privatius fe poblice proferentes: fe hac ratione fub anathemate famas. Quod fi ideo fileotio illud prrterieruut , quoniam idem cft per omnia fymbolo Niota concilii, eadcmqae fides ia utroque continetur, nifi qnodmanifefteapparetvetbis nonefle idem: his enim maxime differt, pleres additiones , ploret etiam diminotiones habeas. Eft igitur idem fenteutiis, qua de caufa fe primi fe fecundi concilii fymbolum, unquam unam putarunt tertii concilii patres. Quare omne etiam fymbolom quibufcumqnc compotitum verbis, camdem fententiam quam fe Nienoum continens, idemeft ili: nihilque contra hoc facit, camdicitnr, non audere tradere aliud fvmbolum: aliud enim in< tcliigendum eft, quod contrariam veritatis fentcntiam continet. Siquidem fecundi concilii fymbolam tantam a Niceno differens quoad verbal idem tamen cum primo, non aliud judicatam eft a patribus.

Item unumquodque concilium poft leftioaem totius fui decreti, non fymboli folias, fed totius decreti, ait : His leftis determinavit fanât fynodus, nulli licere aliam fidem proferre. Patet autem, quod cam dicat, his leftis, totum de- C cretamintelligit. Igitur fequodfequitur, aliata fidem non licere proferre , ad totum decretam ipfum quoque refertur , videlicet non licere proferre aliam fidem prater ea qusr ia toto decreto, non folum in fymbolo continetur. At quoad verba quartam concilium aliud quam tertium, quiatum aliud quam quartum, fe ita cetera confcripferant. De tota irêitm* fida fe iententiis, non verbis, bicratioeft.

Item fentimom concilium non omnino fecit aliquam fymboli vel primi vel fecnndi mentionem , fed (impliciter decreto ejus edito, in fine addit t His nihil cft addendam, nihil ab eis auferendam. Quod ti quis vel addat, vel auferat quidquid ab hac fide, anathema fit. Manifeftam igitureft, qaod de fide contraria fe falfa inhibet: non enim Îrohibet, ne ecclefia decreta, cum res exigit, eere poffit

Praterea qas corde credimus adjuftitiam, eadem ore quisque confiteri ad falotem debemus: aliter impcrtafta nobis fides effet. Confitenda enim eft coram hominibus fidet, fi defideramas promiffa praemia. At veroni neceffe eft fapere t igitur fe confiteri idem neceffe cft.

Amplias ia aftis quarti concilii in prima fefftone primo quidem legit Eutychet Nioenutn fymbolum, deinde idem bereticus infert, qaod de hac fide Nicxna videlicet decrevit Epnefina fynodus, eum qui prater hanc qaidqaam addat , cogitet , aot doceat , ream efle panis que ibidem continentur. At Eafcbias epifeopas Dorylentis , qui fe celo fidei accufatorens hujus heretici conftituerat , cum hnc andiffet, exclamavit dicens: Non eft tale decretam, non eft canon qaihoc jubeat ; mentitas eft. Patres vero concilii fexcenti fe triginta numero, his auditis , Eutychen condemnarunt , nolentem fapere atque credere aliqaa alia , qa· in Nicaeno fymbolo non contineantur explicite . Alia vero dico numero , non at contradiftoria , vel contraria : quo fit, ut illas additiones putaverint inhibendas effe , que contrarie & oppo-

villus quefirateonfentanee. A tnti» abfquc confufiooc MssMufcrii poft earns» aÎumpcioaem, qaod Batythe» negabat, quamquam allai rife aNicaoo fymbolo, aliud veto no· fentcntia, fed veste»} tasse· cogebant Eutychen, ac hoc crederet · Igitur aaaûllefte apparet, no· fimpliciter albd · fed corararium inhiboifle ianâo» doftocm. Animadverte Mm-•k, quod ipismct vesba tertii concilii, qua noa praeerimus, nulli videlicet licere aliam 6-dem profecte, hac eadem Eutydsc» pro fe prodocebat t cpifcopaa veto Dorylenfis * totam conciliem, Noa eft tali» canon, cxclamarant, qui hoc jubeat : fe illam condemnarent unquam non rcfte iatelligeatem hunc canonem. B Exponebat enim com, quemadmodum fe no. ftn, omne alwd fimpliciter, etiamfi eflet differentia verbalis, potatu inhibitum efle. Quam expofitiooem Tynodat refellit, noa aegaaiihac verba in canone Ephefino contineri t aliam tamen fidem patent, qua contraria veritati, non qua verbi* different, fententii» concert fe conicataoea fit.

Item in libro canonum conciliorum, qnos nofter Z inarat exponit, in eo, inquam nbro eft hac inhibitio tertii concilii t His videlicet ledit determinavit fanda fynodut | fe eft inter ejufdcm concilii canone» feptimu* numero r ante hunc eft aliut ejufdem concilii canon numero fextus, qui communione privat eos, qui au. C derent aliquid coram permature, qu· a fynodo ada funt,. la feptimo autem canone videlicet inhibitionis, anathematizantur nui tranfgrediuntur canonem, fe aliam pnsdicant finem. Qurrit igitur Zonara», quare fandi patre* in festo canone communione dumtaxat privant tranfgreflbrcs, in feptimo vero anathemati eoe (objiciunt t hanc vero quaftiooem hit verbi» folvit. Multum intereft, inquit, later contradicere fe dubitare dc aliqua re- Ideo oui dubitat de his qm» jam rede a patribus ftatnta faut, excommunicatione innodatur, fe communione privator: qui vero cis contradicit, tanquam contraria fapien*, anathematizatur. Quare ifte etiam commentator aliam fidem hic D contradidoriam contrariatnquc apertiflime fe manifefte nominat.

Item concilium in Troilo celebratum in primo fuo canone dicit : Statuimus immutabilem abfqoe aliqua novitate fervare traditam nobis ab ipfis miniftrit Verbi, qui eum oculis viderent, apoftolis videlicet fandis, fe cccxvni. fandi* patribus in Nicaa congregati*. Et confe-Sucntcr enumerat omnia concilia, fe jubet ficm ab omnibus illis traditam immutabilem fervari. Deinde infert : Quod fi qui* predida pietatis dogmata non teneat, fe eu aquiefeat, fe ita lapiat, fe prrdicct, fed ei* contraire conetur, anathema fit fecundum canones 1 prrdiftis fandi* patribus jam editos, fe a Chri- E ftiano eonfortio tanquam alienos pellatur fe f*r«jiciatur · Nos enim nec addere, neque auerre quidquam omnino vel cogitamus, vclpoffumn*, canones pnrdidos fequentes. Hic canon manifefte declarat tertii concilii decretum, fe aliorum, que inhibent, nequi* aliam préférât fidem, cum dicat: Quod fi quis contraire patrem dogmatibus conetur, anathema fit fecundam canone* jam ab eit editos, bos videlicet, qui inhibent aliam fidem. Hsrc igitur decreta contrariam fidem prohibent j fe quod infirnmtt Nos enim nec addimus, nec auferimno aliquid: infide videlicet iotelligont, non in fymbolo. Symbolum enim hec fyoodu* non infersit ia fuo decreto, fed fidem exponens fe dogmata fandorum patrum * omnium conciliorum, infert, nec addere, nec auferre quidquam cogitamus 1 fe ratio, *quia canone** pradiftos fequimnr} ita at clare pateat, cum dicat, nec addere, nec auferte licere, non verbales additione* fe ablationes, fed contrarium lentendarum fe falfe fenfws inhibere. Per hunc igitur unum canonem iolum » quem non ratio noftra inducit, non aliquis privatus homo commentatur fimpliciter, fed quem uaa fynodus tot patrum conventus eompoiuit, fe aliorum fimilium patrum mentem exponunt. Apertiflime fe manifeftilfimc folvitur queftio non contendere volentibus. Voluiflem liceret longius evagari, vidi(Tin profefto multa* fimiles rationes, fe quidem potiffimas. Cum vero fe que difta funt, ita clare hanc quaeftionem decidant, ut illi quidem qui veritatem diligat, * abfoue contentione quo difta font audiat, fatis laperque fint ; contendere vero volenti nec multo plure: fstisfaciaut : uno dumraxat argumento Latinorum adhuc addito, ceffabo dc hac re plura dicere. Eft autem hoc potiffimum, fe quod folum fuflkiat ad redarguendum errorem noftrorum. No* afferimus, quod primum tertium concilium hanc inhibitionem decrevit, ut paulo ante dixi, quando etiamcaufam, quare hoc diximus, maniteftavi, qua eft, quod cum fecunda fynodus plura addiderit, pluraque ablltslerir a fymbolo Nicano, fi aflêrcremu* ante fecundum concilium hanc inhibitionem fuifle, eu duobus unem fequeretur, necefle effet } aut tranfgrcffioni* canonum fandos fecundi concilii patres accufare, fe fub anathemate, fuifle | aut cum hoc non folum abfurdum, fed etiam blafphcmia fit dicere, non omnem verbalem additionem, fed fententias falfa* atque contrarias, ne addantur, inhibuifle. Quare cogimur dicere poft fecundam fynodum hanc inhibitionem faftam feiflq, non antea. Igitur fi quis e convetfo oftendat, quod ante fecundam fynodum hac inhibitio feerit| fe iifdemfere verbis, 3uibos tertium concilium ufum eft, colligetur uorum fupradiftoram alteram, fe cum fecundi concilii patre* tranfgreflores canonum dicere blafphcmia fit, reflat et fecundum fit veram, videlicet non id iotclligere illam inhibitionem, quod noftri putaot, fed contrariam fidem inhitere. Hoc igitur nobis oftenderent Latini. Probatum eft etenim ab eis, primam Nicunam fynodum hanc inhibitionem fecifle iifdem ipli* verbis, quibus fe renium fe alia concilia fcripferunt. Probarunt autem hoc modo : ita ftudiqfi fe diligente* in omnibus aâibus fuis funt Latini, prout fe tua nobilitat icit experta in multis cotum fapienti·, ut non folum in divinis, veram etiàm in humani* fe civilibus rebus nihil cos dc prifei* geftit vel feriptis latet. Quare in unaquaque etiam civitate reperie* in eorum archivi* multa * antiquiflimis geftis coram*/.*· ·«· confeript». Hoc etiam in catholica ecclefia, alliique pii* loci* fervatur. Multa enim afta pontificum, multaque conciliorum epiftol· fe canone* extant. Produxerunt igitur nobi* in antiquilfimo libro membraneo cpiftolam Libcrii pape ad beatum Athanafium Alexandrinum patriarcham, qu· incipit: Jam a priorioio tantam accepimus a bcatimmo Petro principe apofto^

epoftotorom: m 4M poft pauca dicit, aoeepiflc A apiftolam'fenfti Axhanafii, fc earn legtffe. Dc- Ma addit « Cum mm* Um Niemi romilU 'ia «a redam repcriflênroa , magnas gratiae vobis mnlfesns , pro qro - µ folum compati vobif- cwaa , fc perfeeudoncm pati parati lamas , fed cam nceeStas exigat , ctiam mod pa· aomiM Chrifti non poftpeoamus , qusntumrumnoe fo- ams imbecilles. Pnudida namqoe, at legimus, iaafta decrevit Nions fynodus , altam fidem [redacted]alii lucre proderse, aut conferiberc, ant com» ponere, ant fapeve, ant alitet docet* , nec ali- quid ia fide vel intelligere, vel proferte, quod horam patrons decretis contrariam fit . Qui ve- ro audeat aliam fidem proferre, aut docere, ant a!iad fymbolum tradere illis qui ad viam vcritatic B es quacumque hstrefi defiderant converti, antes Jndaifmo, ant ex gentilitate, fi epifeopas vel cle- rics» fit, privetur epifcopos epilcopali dignita- te , fc clericus clero. Si vpro monachas aut lai- cus , anathematisctur . Hec none quidem adis primi concilii deperditis ignota nobis funt ; tunc vero cum adhuc extarem , fciebant & papa Libe- rius, fc fandus Athanafins. Hrc autem fimilia font omnino tertii cooeilii verbis . Quid igitur de fecunda fynodo fc beato Gregorio Nariin- xeno dicemus ; qui cum hnic concilio prrfide- ret tanqusm alios lapientia excellens, hoc fym- boium. quo nunc tota ecclefia utitur , conicri- tfifle dicitur, ia plurimis Nicanum mutans , fi •c inhibitio illam mentem quam noftri dicunt, c habet pro fandis patribus fc dodoribus , heu iedodores fc deceptores fedi funt & fecundi eoacilii patres, fc beatus Gregorius Nsxianxe- aus, cui per excellentiam Theologus cognomen fuit. Sed abfit hanc blafphemiam etiam cogita- re. Non igitur nec prima, nec tertia, nec aliqua alia fynodus hoc intelligit, cum hanc inhibitio- nem decernit , fed oumfefte contrariam fidem inhibet.

CAPUT IV.

Cntltfi , goad wgsar* , *er itiki» tt- titfi»* , Cr «sdwirurt /· «[redacted]/ *per/fa tt* , tirrr CT **marite** e/ **Utrt* *wrfeMs *fan- hh.* D

Psa hac itaque omnia, cjementifltme , lucé clarius prooatem eft, non efle prohibitum veritatem addere fidet fymbolo , imo vero de- clarare. Nullam enim veritatis dogma eft, quod vel explicite non contineatur fymbolo & fim- plici apoftolorum traditioni . Declarare autem fc replicare , ac fymbolo addere , non femper videlicet, nec oooat volentem, fed magna ne* ceffitate cogente , fc cum ecclefi· judicium & audoritas lummi pontificis acceflerit , non mo- tio non efle pronibitnm , fed ctiam ncceffa- rinm effe. £

CAPUT V.

Caorianaris Mrrurfow mnun gna io *tiuiii· fur·*.*

TTJ is igitur , aliifque fimilibus per Latinos 1 1. didis , clemeattffime vir , nos cum nihil ad hire refpondere haberemus , (quid namque poterat aliquis costfra calem veritatem impuden- ter dicere ?) tacebamus . Latini vero probato »

quod licet addere fymbolo veritatem , cooio- quenter pollicebantur fe probaturos, etiam dog- ma fymbolo additum verum efle , videlicet , Ïuod Spiritus fendus ex Patre Filioqoe proco- it. At noftri in primo coavidi formidabant fecundum certamen fabirc , illudqoe eis evenit, quod ego jam a principio providebam fenorum , cum impediebam , na ab hac qmsftione incipe- remus. Timebant igitur, & nullo modo vole- bant amplius permanere : fed quiique defidc^ rabat diicedere fc reverti ad propria , nibilquc aliud, nifi redeundum ad patriam, clamabant: fc cum caufam » cumam ita vellent , interroga- rentur , reddere non valebant, Quid igitur di- cemus Latinis interrogati, qua ratione in me- dio certamine , imo vero adhuc in principio : que enim hneufque de non licere addere dida font » nihil ad rem funt . Qua igitur rarione nondum fado initio redeundum effet , dicere non habebant . Verum abfque ulla ratione vo- ciferabantur , Redeamus , redeamus . Dicebant autem etiam inter fe , quod ad eorum aures perveniflet , Latinos pofle in medium afferto plurimas multorum fandorum occidentalium audoritates , quibus palam probatur Spiritum fandum ex Patre Filioque procedere. Quid igi- tur ad has refpondcbimus? difecdamus , redea- mus , abeamus . Audifne patrum fc dodorum fenteatiam? Quoniam, inquiunt, multas aucto- ritates fandorum Latini afferre habent, ad quas nos refpondere non habemus , difcedamus ab Cis . Vix tamen fentientes abferditatem fente·» tfo fus , fc a fereniffimo imperatore petfuafi céderont , fc manere decreverunt . Interim tee ipfo de Ferraria in Florentiam acceiTutn fummi pontificis coegerunt, & inde illuc tratiflatioaem concilii . Abjerunt igitur Latini, receffimns o- tiam nos: & cum omnes jam appuliflemus Flo- rentiam , decreta fuit dies , in qua incipiendum atque continuandum erat concilium t fc termi- no adveniente , rarius nos accufene Latinos in- cepimus . Quemadmodum enim in il.'a qms- ftiooe, an liceat addere qnidqnam » not accts- fatorum , Latini vero refpondcntium tenuerant locihn , fc ita refponderunt , ut nil nos ad illa replicate potuerimus: ita etiam in ipio do- f>mate nos quidem tanquam accufantcs propo- nimus , illi vero refpondcbant . In omnibus enim ad libitum noftram, fc proue volebamus » ita facere nobis licebat: fc tamen nonpudetali- quos dicere , vim nobis illatam fuifle , quod nunquam fuit, telle veritate, qui Deus eft. Pro- pofuimus igitur ab ipfis apoftolis fc facris fyno» dis incipientes, eorumque atque omnium orien- talium dodorum audoritatibus ufi , quibus probatur Spiritum fandum non quidem non procedere ex Filio : talem namque nullam au» doritatem habemus, prout tu etiam fcis , pra- ter illam Joannis Damafceni, qui dicit, Spiri- tum Filii dicimus, ex Filio vero non dicimus. Ali· vero audoritatesomneshccprobant, dum- taxat quod Spiritus fandus ex Patre proce- dit. Has igitur nos afferentes ia medium, pu- tabamus probafie, falfum effe, quod ex Filio ·> tiam procedat Spiritus fandus . Latini vero ad hae quidem omnes audoritates unam hanc re» fponnooem communem dederunt , quod om- nes videlicet vero funt, fc ita etiam eu videri t fed etiam hoc idem credere , Spiritum fandum icilicet c* Patre procedere : hoc tamen non ut coouarium , nec ut contradidorium appofitioni audoritatibus dicentibus eam etiam ex rilio pro- cede-

CtcJm . Si mm alter· illorum modnrnm illi» A opponemur, cane mo pofito, alteram perimewtr omnino1 nunc veto nil prohibet utrumqwe vena die i vidclieesquod et Patre procéda*» Ar quod ea Fili· . Quumsdmodum ü dic»·»·» Spiritum fanâam mitti et Patnr, aliae vero dicat rum ea Patre Ar Filtp anti 1 utnsmqwe verwm dicetur, altera» aaa repugnat alteri. Si igitur faoâi patre· dicerent, rd quod Spiritus fanât* •a folo Patre procedit, vd quod ex Filio non procedit , tone falfa noftra ciTat fide· . Cum autea neutrum homo nondum aliqui» faaftua dmrit* iftad quod dicaat, ex Pitre cea procedere» non periait quod no» dicimus, exrilio etiam eunt procedere . Et hoc q«idem ad noftra» refpooderunt auâoritate» . Ad illam vero B Joanna Damafceni audoritatem nihil refpooderunt * cum nec no» earn propofuerimua . Ja fine tamen hujut operi* , illius quoque folutionem tua grati» hia apponam; deinde Latini tanquam a principio incipiente» » plura aeraria pluribus in feQionibua argumenta dixerant a fandta feriptura Ar ecclefia doâoribns , minore» ut tlurimum propofitiones habente» , quibus proarunt » Spiritum fanâum ex Patre Filioque procedere . Et tandem auftoritates patrum attulerunt , quibui clare Ac palam hujus dogmatis verita» apparet . Attulerunt vero non folum occidentalium patrum teftimonia » quorum aliqua qu* mihi vifa fuerant magia ad noftrum propofitum facere, tibi cum hi» ad prarienamit- C to, ut intelligaa quid de hac re ipfietiam occidentales doâores fipiuat . Ad qu· no» nihil refpondere habebamus, nifi quod corrupta fint, & a Latini» corrupta fuerunt · Produxerunt noftrum Epiphaniam » multi» in locis ex Patre *U* Filio clare dicentem effe Spiritum faaâum : corruptum faiffe dicebamus. Allegarunt Cyrilli nonnulla . Ac aliorum : idem ajebamus. Adduxerunt occidentalium doâorum auâoritate» t omni» noftra refponfio eadem » At nulla alia erat. Cum igitur multis diebus inter nofipfos coniideraremus , quidnam ad h«c refpondendum effet, nullam aliam reperiebamus refponfioncm , prater pradiâam : illam vero tanquam levem Ar a eundis deridendam in medium afferre non D videbatur. Primo , quia ex antecedentibus Ar fequeutibus b*c opinio videbatur de mente efle fandorum . Deinde plurimis libris Ar antiquilfimi* idem habentibus, non erat facile ea calumniari; prefertim cum nulliftn nos librum alium, haberemus, non Latine, non Grace feriptum , qui aliter auâoritate» predidaa {criptas haberet, quam Latini dicebant. Praeterea no» ahos doâores contrarium dicente» producere non ha*bebamus ; eofdem occidentale» aliter alibi dicente* probare minime poteramus · naturalibus rattombas eos oftendere falfa diecre , minime erat poffibile. Cum igitur nullam nobis rciponfionem , qu* digna effet , reliâam videremus , tacuunu* , per multofque dies non convenimus B cum Latinis. Verum fuerunt qui fubtilitate ingenii aliam invenerunt refponfioncm ; non effit mirum firilieet, fi ia aliquo fanâi tanquam homines erraffirat: Ar ideo occidentales, etiam doâores ia hoc articulo de proceffione Spiritus fanâi erraffe » aaentitofque fuiffie. Hoc autem Îuod totam fidem noftram evertat, clare natet. i eain fides noftra a diâis doâria* fanâorum pendet, ii vero circa veritatem enant, tota noftra fides evertitur . Propter h« omnia merito ftcuu eft unio , Ar omnes abfque quacumque violentia, fponte Ar votentarre huic reiconceC ferunt . Qui vero concadere noluerunt (fuerunt autem dno, * non plores) cum omni libertate fine aliqua oppreffiooe ia u» arbitrio meliâi, cum honore Ar caritate fmnptib» acclcfi* Romana ad propria remearunt . Si ver· jnfte Ac reâe feruta fuerit unio, com videris Ar perlegeris auâoritate» fanâoeum , quas tibi amc mitto, ipfe judicabis. Quia namque Cbriftiano infignitu» nomine non fequeretur eoa , Ar diâis eorum , tanquam a Spiritu fanâo editis , non crederet? Dico tam occidentalium, quam orientalium patrum , quos confona dicere , eatndcmque veritatem exprimere verbis differentibus firmiter tenendum eft , prout in dogmatico fatis probavi. Ipfa igitur auâoritate» fol* per fcipfa» fati* tibi Ar alii» eruat, clementiflrote vir, ad omnem ambiguitatem tollrodam, Ar omne dubium auferendum a quacumque anima non coutentiofa. Etenim me etiam non fyllogifmi , nec dcmonftrationum necffitas , non argumentationum vi» » fed ipfa noda auâoritate» doâorum ad credendam hanc veritatem induxerunt . Cum enim vidiflem Ar andiviffirm eas , fubteo omni contentione Ar coatradiâiune poft pofita, acquievi auâoritati dicentium. Judicavi namque fandos patres Spiritu fando loqnentes non pMuiffe a veritate difceffiffe . Quare non folum acquievi, verum etiam gratias cgifalvatori noftro , qui mihi donavit Ar audivifle Ac intellexifie , qu* nunquam ante audivi. Nullus enim noftrorum unquam credidit, totauâoritatibus doâorum propolitam qunitionem poffe probari. Et tibi igritisr, cui cor humile Ac anima veri appetens eft, aliis quoque Chriftianis tibi fimilibus, hs folas audoritares, ut paulo ante dixi, fatis erunt. Cum vero etiam aliquis rationes Ar probationes a me petieris , tua gratia h«c quoque quoad potero breviter faciam , a facra feriptura d doâorum auâoritatibus arguens, quod etfi in fermons quem de unione edidimus , faâum fit , fatis tamen hic etiam idem faciam, aliqnafque rationes in mediam afferam. Sed antequam ad eas dcfccndam, ncceffe effe puto aliqua prefopponere , ut ea qu* fcquentnr, clarius intclligantur.

CAPUT VI.

*'Prxftprf/x xJ xrjxxirxCt prtiMttix, Spirit**Jx*. iluet tiUm tx PilxprxfJm. Itfrint,* quid */r pxttrxx prrfttt* .

CuM unicuique enti fit quodam forma communis , fit item alia propria qua conftituimur , Ac eft hoc aliud : quemadmodum hujus hominis , utputa Petri , una cum forma communi, qu* eft numanitas , fecundum quam dicitur homo, eft etiam alia propria forma, per quam dicitur hic homo , Petrus videlicet , vel Paulus , quod Ar incommunicabile alteri eft (propter varias opiniones de principiis individuationis , etiam hic varia ponuntur ; Ac cum dicimus, aut corpus efle propriam alieujus formam* hoc non inteliigimus fimplicitcr, fed folem fecundum quamdam fimilitudinem.) H*c aurem »ft anima ejus, vel corpus, aut aliquid aliud, quod eft ei principium individuationis. Quemadmodum eft etiam de Deo Ar Patre , qnrnam fit propria ejus forma perfoaam ejus conftituetu: eft enim ei communis ad Filium Ac Spiri-

Spiritum divina ac effentialis forma , qu» una A
* eadem numero in eis eft, deitas videlicet, (e-
eundum quam rams eft cum eis Deus : habet nihilo minus aliam etiam propriam formam aliis perforas incommunicabilem , fecundum quam nue aliquid» Ar perfona in fanda Trinitate eft. Quodnam igitur fit» querendum eft. Et primo, an fit ipfum ingenitam efle : at non videtur: hoc enim eft negatio *t* nihil autem eaiftentium fecundam negationem hoc aliquid eft : fed eft ejus propriétés , qu» lequitur jam confticatam ejus perfonam. Secundo · an fit hoc » quod dicitur caufa, five principium : nec tamen hoc verum eft . Nam fi huc eflet conftitutiva ejus forma » caufa five principium potius quam Pater diceretur « At ao omnibus dodoribus cummu- B nitet Pater nominatur . Item cum caufa , five principium uaiverfale quiddam fit , hoc didam eft fecundam illos philofophos, qui tenent univerfalitatcm fieri per iacellcdum . Si tamen diceretur imiverfalia nullo modo ab intelledu dependere, adhuc non eflet dicendum, quod illud commune principium eflet alkujus peribo» formaliter conftitetivum, cum communicabilc nulli det formaliter efle incommunicabile , quod fecit erga perfonam formale ipfius coniiituri-vum *Se* tam de Patre » quam de fpiraotc prxdicetur , intentio quadam eft , non res : quod autem eft tale , eft non ens ' non ens autem non eft conftitutivum ejus qui fuper omne ens . Reftat igitur aut paternitatem folam , aut fpi- C rationem folam , aut ambas conftirutivas efle perfona patera» : at ambas impoflibile eft efle iis rationibus . $i enim amo» cooftituercnt Patris perfooam, aut ita amb» fimul ; *Se* fi quidem utraque per fc conftiracrec , duas formas Pater haberet , 8r coofeqoentcr du» perfon» client . Hoc quod diximus patet . Cum enim ille fint rationes diftiod» , C qualibet earum effet perfona conftitutiva, cum conftitutiva formaliter diveri» fint refpcdu diverforum conftitutorum , fequitur id quod diximus » tanquam duas perfonales formas habetis » qnemaamodum fi quis homo duas haberet animas; quod •bfordum eft. Quod fi non utraque per fc, fed ambn fimul ; neque qui diceret Patrem folum , D fignificaret perfonam paternam , neque qui diceret fpirantera ; hujus tamen totum contrarium eft in ufu: omnes enim doâores 8c omnis feriplura cum dicunt Patrem , divinam ejus perfonam fignificant : noftri etiam cum dicunt fpirantem, ipfum Patrem folum putant fignificare. Igitur nec ita amb» fimul fant conftitutivu perfona, ut utraque nullo modo, fed amb* fimul conftituant ; nec ut utraque per fe conftituat . Sed neccffario alterum quidem folum conftituit perfonam , alterum vero fequitur jam conftitutam perfonam. Reftat igitur aut paternitatem effe coaftitutsvam *Se* propriam Patris foxmam , fpirationem vero fequi eum jam conftitutum ; aut e converfo fpirationem efle conftitutivam E perferus paterna» , paternitatem fequi perfonam jam conftitutam . At fi foirarc quidem conftitnit, paternitas vero Ar ipfam generare fequitur,

rum traditionem eft , fequitur : good tale got* dem eft. Prima 8c immediata cwjufque operatio ab ejus conftitutiva forma prodit, omnes autem alio operatione· per hanc primam videlicet operationem; nt pataca anima, que *eft* conftitutiva Petri forma, prima 8c immediata operatio ejus prodit, quod eft vivere? deinde per eam, failect unquam per caufam fine qua non, omnes ali» ~~operatfoae prodeant~~ , ipécalari videlicet, docere, texcre, ice. Per vivere namque, qua eft prima dr immediata ejus operatio, omne· ali· efficiuntur. Si igitur .Sr perforas patera· ipfum fpirare effet conftitutiva forma , eflet fpiratio quidem prima ejus dr immediata operatio : per hanc autem generaretur Filius , quo fieret ut non Spiritu per Filiam procederet, ut theologi afferunt, fed Fili·· per Spiritum generaretur . Qu· cun&a versuti contraria, 8r petram traduiootbut, & communi coram afui font . Et cum hxc abfooda fiat , reftat paternitatem conftitucre perfooam paternam , 8c hanc cjns effe incommanicabilem formam ; fpirationem fequi jam cooftitatam cju· perfooam . Non quidem ut accidens quod realiter ab eo cui accidit , diftioguitur at accident, cum nihil in Trinitate fit accidens . Veram fecundum naturam *Se* eflentisliter , id eft neccffario *Se* per fc , tanquam Î|uoddam fui naturam *Se* effeotiam in eo nocofario confcquens , *Se* ipfam quidem generare primam *Se* immediatam operationem perfona paterna efle, ipfam vero fpirare fieri per generare, non tanquam per principium, fed per aliquid ncceflarium , quod preetigitur . Et hrc

Item hrc etiam tanquam communia pnefupponaotur. Eorum qu» in Deo dicuntur , quedam funt communia omnibus perfonis , ut bonus, fopiens, *Sc* omnia abfoluta: fimiliter omne· negationes qua per excellentiam refpeftu ad creaturam de eo dicuntur , ut invifibile , incomprehenfibilc , *Se* bujufcemodi ; item quacumque relationem ad creaturam fignificant , ut creator, judex, *Se* fimilia . Hrc itaque communia font omnibus perfonis: qardam vero funt propria , & horum quadam font propria duabus perfonis comparatione ad reliquam , quemadmodum Filio *8e* Spiritui a principio effe, Patri 8c Filio mittere Spiritum: hic capitur mittere, ut importat relationem originis intermittentem 8c miifam > *8c* per confequens diftinftioocm realem : aut quod Spiritus dicatur Patris *Se* Filii · Qurdam propria unius perfon·» *Se* horum rutfus quadam ita propria perfonalia font, ut etiam conftitutivafint, ut paternitas, filiatio, fpiratio pafliva. Qasdam etfi uni foli infant, non tamen conftitutiva perfonarum foot, fed quadam notiones ; quemadmodum Patri notiouaic ingenitum efle ; ingenitum capitur hic pro improdufto · Huc igitur trium pertonarem communia perfonalia font t ncc illa , qua duaboi comparatione ad tertiam propria font ; nec illa, qua uni quidem propria font, fed ita propria, ut notionalia, *Se* fequentia: illa vero fala funt perfonarum conftitutiva propria , paternitas fcilket , filiatio , *Se* pafliva fpiratio t que vero duabus propria comparatione ad tertiam funt, huc notionalia font duarum perfonarum . His prufuppofitis probabimus , Spiritum, fandum cx Patre per Filium, ipfo juvante , *Se* cx Patre Filioque procedere I

-drgMurafa

CAPUT VIi.

*^rgiuxextx fniextix , ifinfxxt tx Ti-
tre fer fiüaix» tx* Ta/re *filie-
f»t frettiert,*

PL* primam & immediatam uniafcujufque operationem omnes ali* operations ejus bunt , prima vero *k* immediata Patria operatio eft generare : per generare igiter fpirandi adio fit, *k ea* Patre per Filium Spiritu* fanâmprocedit . Quod autem velit hoc * quod dicimus per Filium , Ar quod ipfum per caufam , five principium medians fignificet , ex hoc non intelligimus, quod Filius fit principium medians quantum ad fpiiare , ita quod rater non immediate fpiret Spiritum fandum , fed fpireteum mediante Filio , tanquam caufa fecundari* , ficut Dent movet ccelum intelligeutia mediante . Tenemus enim cum Anguftino , quod Spiritus immediate ab utroque procedit : led intelligimui quod Filius , qui eft Spiritus principium, eft medians quantum ad elle inter Patrem & Spiritum lanâom, cum prins naturaliter intelligatur a Patre produdus , quam Spiritus fandus ab utroque , ut fuflîaentcr in Termone de unione probavimus.

Item Spititus fandus aut ex folo ratre procedit, aut non cx folo Patre: inter contradidoria namaue nihil eft medium . At noa poteft dici quoa ex folo Patre procedat: igitur non ex folo Patre. Quod ft non ex folo Patre , igitur etiam ex Filio: Qnod autem non ex folo Patre procedat, probatur. Primo quidem nufquam repetitur hoc didum , neque apud feripturam canonicam, neque apud dodores. Quod vero non fuit ab aliquo iftorum didum , non eft audendum dicere. Deinde cum fpirare non prima, nec immediata fit cffcntialis adio Patris; fit per primam , ut didum eft. Accipitur hic (per) prout importat habitudinem caufx fine qua non : quia fpirare neccffario prxfupponit generare , non prout importat habitudinem principii ; quia generatio non eft principium fpirationis, cum Ipiratio Filio conveniat , cui non convenit adiva generatio, qux eft ipfum generare Ar generatio: quare necefle eft, ut Filius etiam hac operatione participet, Sc per cum Spiritus fandus procedat. Cum enim omnia fint communia Patri & Filio przter conftitutivas perfonarum proprietates , communis ei erit vis etiam fpirandi, qux naturalis quidem Patri, non tamen conftituttva perfonx ejus eft, ut didum eft . Quare Spiritus ex Patre *k* Filio, vel ex Patre per Filium procedit. In theologia namque, per, ab, ex, ninil differunt. Quod ii quis dicat, communem ergo licet Spiritüietiam fando hanc vim fpirandi *elle; vim* fpirandi, id eft adivam fpirationem, live divinam naturam conjundam adivse fpirationi tan?|uam efientialem Sc naturalem: omnia enim cfendalia ipfi quoque communia funt. Difcat is, hoc impoftibile elle, eo quod opponitur ejus proprietati : non enitp poteft idem fui ipfius effe principium· Unaquxquc enim divinatum perfonarum manens in eodem quod eft, Sc fuam proprietatem perfonalem fervans , communia etiam invicem habet omnia cffcntialia . Manens enim Filius in *eo* quod Filiuseft, ut beatus Bafilius ait > habet omnia quxeumque *k* Pater . Igitur Spiritus etiam mancos in eo quod Spiri-

A tus eft , habet omnia qiuecnmqne le Pater *k* Filius. Proprietati. itaque ejus oppugnat fui ipfius principium efle; *k* ideo fpirationemadivam habere non poteft . Sed dicet aliquis fortaffe, qaod fi non fit ei communisfpirandivis, erit ei falutem communis gencrativa potentia , quemadmodum Filio fpirativa . At non lateat eum hoc etiam impoftibile efle : primo ..qood cum generandi potentia, id eft adualis generatio conftitutiva fit perfonr paterne , *k* incommunicabilis alteri, ut probatumeft, impoflibile eft alteri perforus eam efle communem, quemadmodum eft Filio fpirativa . Deinde quia imFlicat coutradidioncm. Si enim idem generaret ilium , Sc procederet ex eo, effet ad idem *k*
g principium, *k* quod eft a principio ; quod eft contradidio. At ideo, dicet quifpiam, hoc inconveniens fequetur; quia prarfupponitur Filium fpirare Spiritum. Quod fi non prasfupponeretur, licet folum quod Spiritus cum ratre generet Filium, non relinquetur huic inconvenienti locus. Cur enim non potius Spiritus cum Patre generet Filium, quam Filius cum Patre fpiretSpiritutn? Si quis h«c dicit, primo quidem fe fciat auzrcre , que nemo unquam nec cogitare quiens aufus eft. Deinde potentia, id eftadualis generatio quidem generative pr*cedit fpirandi potentiam tanquam prima *k* immediata patris operatio, ut probatum eft; & ideo non poteft effe communis Spiritui : fpirandi vero potentia
C cum fequatur Filii generationem , *k* per ejus generationem, ut probatum eft , fiat, non impofiibile, imo neceffanum eft. ut fit ei communis cum Patre. Quod fi quis rurfus propter hxc dicat: Igitur minor eft Spiritus fandusAr Patre *k* Filio, fi quidem Pater generat Filium , *k* fpirat Spiritum: Filius *k* ipfe cum Patre fpiratSpiritum, Spiritus vero nec Filium generat, nec *feipfum ,* nec alium Spiritum fpirat . Vana ratio ejus eft, Ar contra feipfum, qui hxcdicit, concludit. Si enim nuliius perfonx principium efle, imperfedionis 8c minutionis fignum in Trinitate putandum eflet , pauciorum quoque perfonarum caufam efle, imperfedionis eflet . Filius igitur cum unius perfonx dumtaxat , videlicet
D Spiritus principium lit , minor eflet hac ratione Patre, qui ambarum perfonarum eft principium. At hoc *inconvenient eft etiam* folum cogitate. Igitur illud quoque fimiliter abfurdum eft . Principium enim prout eft adui conjundum , vel a principio efle › cum de (ferfonahbus proprietatibus (it, neque majus, neque minus alterum altero vel effe, vel dici facit.

Item fi vis, id eft adualis generatio generandi atque fpirandi , id eft adualis fpirat10 ita effet propria perfonx paterne, ut utraque perfeconftitueret ejus perlonam, uniufcuiulque vero operationis principium eft forma; dux forme (per formas intelligimus principia harum duarum ofierationum) effent principia . Sed unaquxque orrna , id eft unumquodque principium operationis -conftittitivx cum ilia operatione aliquam perfonam conftituit, ficut effentia , qux eft principium generationis adivx cum ipfe generatione Patremconftituit, Sc fic Pater effent dux perfonx . Hoc autem inconveniens eft . Vis igitur, fpirandi, id eft adiva fpiratio non conftituit perfonam Patris. Quod fi non conftituit, communis igitur eft etiam vel aliis perfonis, vel alicui earum: non ntrif?uefimul, neque Spiritui foli, cum ipfe feipfum pirare non poffit . Eft igitur communis Filio. Spiritus igitur ex Patre Filioque procedit·

hem

Item communitcr omnes doâorea fatentur , A Spiritum fanâum prodire ex Filio : hoc autcm naturaliter intcUigendnm eft ; nihil enim in Deo «ft prater naturam, neque per accident. Si igitur naturaliter fc fecundum naturam Spiritus ex Filio prodit * in divinis vero dupliciter poteft aliquid fecundum naturam prodire, aut per generationem , aut per fpirationem : per generationem vero non prodit exeo; effet enim Spiritus filius Filii: prodit igitur per fpirationem t fc ex co procedit.

Quod fi quis dicat *j* Dicere eum prodire a Filio, gratiam fc operationem ejus in nos fignificat : vanum hoc refugium eft . Nam etfi gratia quadam nos participamus , & non fubftantia Spiritus (fubftantia namque Dei imparticipa- ft bilis eft) non tamen prodit cx Filio non fubliftens gratia , fed ipfa divina Spiritus perfona. Quod patet es aliis clarioribus fc apertioribus dodorum verbis, cum cum dicunt emanate , oriri, fcaturire, clucrfcere a Filio. Qur cuicumque non exepeato ipfam fubfiftcntiam Spiritus, non participationem, nec temporalem dumtaxat cmilfionem fignificant . Talis igitur pcrfonalis Spiritus ex Filio progreffus, aut naturalis, aut fervitis eft i fc cum non fit fervilis , neceifano naturalis eft. Naturalis vero c* Filio fubiiftentir Spiritus fandi progreffus qüidnam aliud lit prêter ejus procciuoncm , neque fingere facile eft.

Item Spiritum fandum cx iubftantia Patiis £ k Filii eue, fc ex fubftantia eorum elle, communiter omnes orientales occidcntalefquc patres clamant. At in fanda Trinitate quod cx fubftantia alicujus eft , cx perfona quoque ejus lit neceffe eft . Igitur Spiritus cum ex fubftantia Filii effe dicatur ab omnibus dodoribus, ex ejus quoque perfona eft: quod autem id quod eft in Trinitate cx alicujus fubftantia, fit etiam ex ejus hypoftafi live perfona, hinc patet. Subftantia vel effentia, & hypoftafis, live perfona , in unaquaque divinarum perfonarum unum funt realiter , fc ita unum , ut ratione tantum diftinguantur. Si enim realiter iubftantia & perfonn diftinguerentur , efl'cnt profedo (icuti tres perfone realiter , ita tres effentia vel fubftan- D tiz ·, vel poneretur in Trinitate quaternitas rerum , tres videlicet perfon* realiter diftinétar, & tres ideo res, fc eifentia , quae quarta res effet a perfonis realiter diftinfta . Horum autem utrumque contra fidem eft . Quare diftindio quidem hypoftafis fc effenti* , rationis eft . Unitas vero realis , contra quam in nobis hominibus eft : etenim in nobis unitas quidem nature , five humanitatis cum uniufcujufque perfona, rationis eft. Diftindio vero rcaliseft. Alia namque res eft humanitas ipfa , alia hujus perfon» individuatio . Quare quemadmodum fumus multe perlons , ita etiam multi homines . Quo fit, ut quod fit ex natura alicujus hominum , non neceffario etiam fit ex £ ejus perfona : in fanda vero Trinitate e converfo eft , ut didam eft . Unitas effenti* & perfon* eft realis, diftindio vero rationis. Quare quod cx effentia alicujus perfonarum eft, ex perfona quoque ejus necefte eft effe . ,Si igitur Spiritus ex natura fc effentia Filii eft , ut in plerifque locis tum alii dodores, tumvel'maxime Cyrillus probat, ex perfona quoque ejus eft. At noftri ajunt , ideo hac dicuntur a dodoribus , ut confubftantialitas eorum comprobetur, fc ut offendatur Spiritus ejufdem effe fubftantie cum Filio . Hoc autem quanto veriuseft, tanto magis pro Latinis facit. Tunc enim magis ejufdem lubftantia Spiritus cum Patre fc Filio eft , cum ex eorum fubftantia perfon.(que eorum prodeat, hoc eft, procedat . Dicatur enim clarius propter cos qui vim verborum ignorant. Nam fi hoc folum confubftantialitatem ligmficaret, ut noftri homines putant, diceretur etiam pater ex fubftantia Filii fc Spiritus fandi , vel Filius cx fubftantia Spiritus . Sed hoc nec aufus eft, nec audebit aliquis dicere.

Prrterea cutn effentia nec generet , nec fpiret fecundum theologos,, item etiam fecundum philofophos : & ipfi enim ubique dicunt operationes individuorum effe , non univerfalium fc generum . Me enim non homo (impliciter , fed qdidam homo genuit. Si igitur operationes individuorum , non univerfalium funt, nec fubftantie (impliciter , quid aliud intelligendum eft, cum effentiam Filii audimus, fcex ea Spiritum prodire , nifi divinam ejus perfonam ?

Amplius nec hoc nos lateat , quod qui hec dicebant fandi dodores, contra Atianos & Eunomianos fe opponente* hec dicebant . Qui Filium ex Patre ,· Spiritum cx Patre fc Filio efle dicentes , cx fubftantia tamen eorum effe negat^jnt; cum dicerent Filium ctli cx Patre , non tamen *ex* ejus effentia , live natura, fed voluntate natum fuiffe: Spiritum vero ipfum etiam ex Filio , non tamen cffentialiter ,· live naturaliter, fed voluntarie. Quare Filium minorem Patre fc alterius fubftantie, Spiritum minorem Filio fc alterius effentie afferebant , trefquc in divinitate ponebant effentiai I Patres igitur fc fandi dodores opinionem eorum tanquam falfam refellentes, non ex Filio folum, fed etiam ex ejus fubftantia conabantur Spiritum fandum effe probate. Similiter Filium non ex Patre loJum , verum etiam ex ejus effentia . Conlidera ergo quomodo ad hoc, quod hxretici dicebant, ex voluntate , non ciicntia Filii Spiritum efle, fe opponebant dodores , ex ciicntia Filii illum efic alfeverantes : ad hoc autem , quod illi dicebant ex Filio effe, nullus contradixit, ncc dixit non effe illum cx Filio, tanquam fc ipti hoc idem ientientes , fc dicentes effe cx eflcntia Filii : idem fc ipfi intelligentes, ac fi dicerent ex effentia & perfona ejus; fc nos hoc idem dicentes. Item beatus quidem Bafilius in primo contra Eunomium , Filium ait ordinem nabere naturalem ad Patrem , fc qualem illud habet ad ignem, quod ex eo eft, fccaulatum ad caufam. Idem etiam Spiritum fimilem ordinem ad Filium habere alleverat . Magnus vero Athanafius fc apertius ait, qualem ordinem fc naturam habet Filius ad Patrem , talem ordinem fc naturam habet Spiritus ad Filium. Ex his talis fitfyllogilmus: Talem otdinem fc' naturam habet Spiritus ad Filium, qualem Filius ad Patrem: led Filiusad Patrem naturalem ordinem habet, qualem caufatum ad caufam ; igitur fc Spiritus fandus naturalem ordinem habet ad Filium , qualem caufatum ad caufam . Igitur Filius etiam caufa , five principium eft perfonx Spiritus fandi.

Item cum in naturalibus rebus omnis caufa przccdat caufatum tempore , caufatum vero pofterms fit fua caufa ; ideo quidam audientes caufam fc caufatum in Trinitate, fc przfertim Ariani fc Eunomiani, ex humanis fc naturalibus exemplis arguebant contra coaeternitatem Tnnita-

Trinitatis, Filium pofteriorem Patre tanquam cauiatum ab eo, 8c Spiritum Filio pollletiorem tinquam caufatum ab eo » probare volentct · Grçgorius Njrflenua eia contra* dscens, A 'cozternitatcm trium petfemaram probare proponens * in primo inorum contra Eanomiom librorum proportionem quamdam Filii ad Patrem* & Spiritus ad Filium facit 1 Patrem quidem dicetu caufalitatis ratione fo|um przintclligi ante Filiam* non autem tempore; fic ideo non pofle fcqai, quod non fint coetemi: Filium autem Se. ipfum prointellig» ante Spiritum ratione canfalitatis * Ar non aliter. Ita ut clare pateat per hunc fandum doâorem * Filium caufam effe Spiritus. Quemadmodum enim, inquit, conjungitur B Patri Filius, ita & Spiritus conjungitur Filio 1 & rurfus * quemadmodum Pater pntintelligitur ante Filium, non aliqua temporali diftmtia * nec rcalitcr, fed intentione * ratione caufalitaüs ·, ita fic Filius przintclligitur ante Spiritum fimiliter intentione, ratione caufalitatis.

Item etfi in rebus hnmanis fenfibilibus non omne exemplar alicujus caufa etiam ejus eft (io artificiatis enim exempla eorum non funt etiam effedive caufa eorum) attamen quod naturaliter eft alicujus exemplar etiam in ipfis rebus humanis, cauia eft imaginis cujus exemplar eft: multo igitur magis in divinis, ubi Se omnia alia, & ipfum exemplar naturaliter acci- C pitur (nihil enim ibi prrter naturam eft) hzc propofitio verificjtur, videlicet » quod in divinis perfonis altcnjns exemplar eft, & caufa ejus eft, *cujus* eft exemplar : at ille magnus Gregotius miraculorum sudor, Sc inde nominatus, Filium exemplar Spiritus dicit. Patet igitur quod etiam caufam ejus eum putabat. Hoc idem a fitnili etiam pronari poteft. Magnus enim Balilius exemplar Filii Pattern ponit in quarto contra Eunomiutn, Gregorius vero predidus in oratione quz incipit, Hoftcs Sc alieni a catholica fide funt, qai Filium cx non ente dicunt; Filium exemplar Spiritus docet : at Balilius PatVem tanquam caufam Filii * ejus exemplar ponit : igitur Gregorius etiam Fi- D lium tanquam caufam Spiritus, ejus exemplar afleverat.

Item fandus Balilius, & plurimi alii dodores Filmai imaginem Patris, Spiritum imaginem Filii dicunt : Filium item operationem Patris» Spiritum operationem Filii: Filium verbumPaftt tus, Spiritum verbum Filii : Filium · flagrantiam Patris, Spiritum flagrantiam Filii: fed fecundum illa omnia dicitur Filius elTe Patris tanquam cx Patre : igitur & Spiritus fandus iccundum eadem dicitur efle Filii, tanquam ex Filio.

Item it Spiritus aon eflet cx Filio, non diftingucrctur ab eo perfonalitcr : quod cum falfum 8e ablurdmn fit, reftat ut cx Filio lit. E Quod autem non diftinguerctur ab eo perfonalitec, fi non eflet ex eo, hinc patet. Unaouzque caufa, vel principium alicujus rei dupliciter dicitur principium ejus &· caufa · Uno modo ut quod, alio ut quo : puta forma quz eft in anima facientis., qua limilcm facit efledum id quod facit. Quare omne agens fimile fibi agit fecundum formam qua agit. Verbi gratis * hujus imaginis caufa eft ipfe pidor, tanquam quod / & forma in anima pidoris,* tanquam quo, cui fimilcm pidor facit imaginem.

A Simili modo etiam in divinis perfoais Pater quidem* hoc eft ejus divina petfona, eft caufa tanquam quod i divina vero ejus cflentia tanquam quo: hzcenim eft fonu, cui fimilia fiunt qnexeo prodeunt. Quare Filius quoque & Spiritus fandus confubftantiaies ei funt, eo quod omne quidem producens fimile producit forma qu* producit. Deus vero *te* Pater producit Filiam & Spiritum divina eflentia: Ac ideo confabftantialia fibi producit. Si igitur Pater folus produceret Spiritum fecundum eoi qui ita aderunt, tunc nulla diftindio eflet Filii a Spiritu fando, cum nulla lit differentia nec ia producente (idem enim eft Pater) nec in forma qua producit (eft enim eadem divina cflentia) nec in ipfis produdis : funt enim ejufdem forms, wnu videlicet &* communis divinitatis, przfertim cum illic materia fit» cx qua diftindio fieret. £x quibua fequeretur, nullamefle eorum diftindionem adinyiccm. Reftat igitur aut Spiritum efle Filii caiifam * aut Filium Spiritus, ad hoc ut fit diftindio. At primam non eft : igitur fecundum eft verum.

Item mitti in divinis a caufa efle fignificat: cujus lefti» eft beatus Joannes Chryfoftomus ad Arianos qurreates, quomodo ejufdem eflet effentiz qui mittit & qui mittitur * in trigefimanona homilia fuper Joanncm hoc modo re(pondem : Rurfus ad res humanas fermones tuos adaptas, necconfideras, quod hzc ideo difta funt, ut & caufam fciamus ,Ae non incidamus in Sabellii hzrelim : fed Spiritus mittitur ex Filio, igitur ex co eft.

Item ifta mittendi potentia cum fit Se in Patre Sc in Filio, fecundam quam ambo mittunt Spiritum fandum, quam etiam noftri concedunt, aut eadem eft in Patre & Filio, aut alia Sc alia: fed fi alia &* alia, erit 8e major Sc minor, 8c conlequenter mifliones diverfz '. quare nec ana potentia, nec una eorum operatio erit. Et cum quorum potentiz diverfz, eflentiz quoque coram diverfz fint, alterius Sc alterius cflentia erunt Pater Sc Filius. Sed hac omnia xbfurda» Se contra catholicam fidem font : non igitur eft alia Sc alia; igitur eadem: fed in Patre potentia mittendi Spiiitum fandum efteadem cum potentia fpiraiJi illum: femper enim fpirat Pater Spacieux» fandum, Se fpirans illum- mittit;. Igitur etiam Filius limul cum potentia fpirandi» & fpirans illum mittit : ergo Sc Filius fandi Spiritus eft produit)vus. Illa vero, nuatd quidam ajunt fecundam Sc temporalem milGooem, tam nihil eft, tum etiam per przdidam foivitur rationem. Quamquam etenim nufquam hzc duplicitas procclIioaum rcperiatur, tamen dato etiam, quod lit aliqua fecunda miflio quzcommunis fit Patri Se Filio, fecundum Patrem eam A limilcm ci habebit : nihil enim eorum quz communia funt Patri Sc Filio ,*diflimile in .altero eorum eft. Sed Pater mittendi potentiam habe: uaa cum potentia ipirandi : igitur & Filius cum fpirandi potentia habebit potentiam mittendi.

Item quod natura alicujus eft, etiam cx eo eft fecundum quod dicitur efle illius; Spiritus vero fandus eft Filii, Sc patet quod natura : non wiim prrter naturam, nec ut fervus. Eft igitur Spiritus fandus, ut Spiritus fundus, videlicet ut divina periona in Trinitate, ex Filio.

Item Spiritus fandus eft nomen relativum- Dicitur en jm fpiritus Patris, fpiritus Filii : fi enim elle: abfolutum, non diceretur alicujus. Nullam enim

«•im «Mahmrai, feeuadms qnod fignificarar a A nomine, dictas alteriu, fed fccoadfcm aliquem aliam rcfpcAum : quemadaaodum home » eut fit abfelucum, noa dictae alieufa homo fecundum quod homo , fed fervas , vel filhu .' fed Spirit·· , fecondnm figuificatum hujus aomiais Spiritu, diettar Spiritu Filii, quemadmodum * Patrfe. Eft iffttar rdativum, * coafequcnrirr tefertar ad ipiraatem ; Eft igitur Spiritus Fatris * Filii tanquam a fpiraotibus * produceuribos ilium. Quod fi quis dicat ; Ideo dicitor Spiritu Filii , qaia u eo auctitor ; fella ratio ens c coaverfo aamqoe quia ejus eft, mittitor ex eo t priora eaia font casia pofterioraa . Priu» autem eft qnod Spiritus ut Spirite· Filii, pofteriu vero qaod aittatar ab eo. B Sive eaia iftaa temporaneam nufiooem dicat, pofterior eft abfquc dubio quam qaod lit ejus Spiritu·, fiquidem hoc acernam eft . Sive meream oriSonem intelligas, hoc etiam nodo mente pr*intelligitur, qaod Spirita* fit Spiritus Filii : qaia efle quidem Spiritam Filii Spiritum, intelligitur ·< habete 1 mittere vero ut dare : habere autem prnintelligitiir prius quem dare. Quare pro nobis hac ratio fecit . Quia enim natura eft ejus Spirit·· , natura illum mittit : proceffio veto natural it in divinis cum aut per generationem , aut per fpirationem fit, hac autem noa fit per generationem, relinquiturqaod eft per fpiratioaem- MilBo igitur ex Filio Spiritus, eft cjns ab eo fpiratio. C

Item Spiritus fanAus accipit a Filio : X/· ·- mm, ait , *t» »" eeeifitt .* Quod autem accipit, eft ejus eflentia : nec enim eft aliud ipfe, aliud ejus eflentia ; effet enim compotitum . Cum igitur femme (implex fit , eflentia na fuam fe efle accipit ex Filio . Hoc enim quod dicit, Ex mr· *ectifiet,* non quemadmodum aliqui putant , ex meo Patre intelligendum eft . Primo, qaia hac locutio neque Graea, neqaeLatina eft. Nam fi cum dicitur, «x un, fubintelligendom effet, Patre) hoc, m*· , effet pronomen generis maicolini t nullus autem vel in Graea vel iu Latina lingua edoAus aut mafeulini aut feminini generi* pronomen profert, nifi cum additione» mens frater , vel meus ami- D eus , aut mea civitas , vel domus , dicens. Meos etenim (impliciter abfquc additione noa magis patrem qnam hoftem fignificat . Deinde ab ipfe intentione felvatoris hac ratio vana Erabatur. Ornum ruru», inquit, faxraaya/ burr 'Parer, umu /xxr. /dva Zx», «ar mr· *ttcifitt,* Cr uauuaviafer vafer. Ita st tale es iis fiat argumentum : Spiritus accipit ea iis qua Patritant: fed omnia Patria mea funt: igitur Spiritu* accipit cx meis, vel es meo. Ec cum ipfe *te* fua unum *te* idem fine propter fummam fimplicitatem » accipiendo de fuis , accipiet es eo. Hujus autem fententia fanAus quoque Athanafius eft: ait etenim: Non enim verbum a Spiritu accipit, fed Spiritus a Verbo . Quid igitur E accipiat a Filio, confiderandumeft. Patet quod fapientiam *te* fcientiam : Ex wr» «fe·» , inquit, *eaifiet tT Awatitkit* vafer . Annunciate enim nihil aliad eft , nifi docere *81* illuminare apoftolos: hoc autem eft fapientir opus: igitur fapientiam a Filio accipit Spiritus. Quid igitur? abfque fepientia fpiratus fuit a Patre , fe ideo oportuit eum a Filio accipere fapientiam ? aut aliud eft ejus efle, aliud lapientia? At hac abfurda funt . Idem enim eft fepientia fe efle ejus i *te* a quo accipit efle , ab eodem etiam •capit feuieociam: fe cum fpiraxur , fe accipit efle fe fubfiftere, etiam accipit fapientiam. Cum igitur fapientiam a Filio quoque accipit, ipfum elfe fe fubfifterc fimul ab eo accipit. Igitur Filius etiam eft ei caufe eflendi , quemadmodum fe Fates.

Item fi Spiritus accipit a Filio ·, ergo Filius dat ei t fed ipfum dare iu divinis perfonis fignifkat idem quod prodocete . Cbryloftnmus etenim illud evaogelicum exponent , Omu· *ie*dirium *Mit Fili·,* ait, * ut difcas , I-·* "■ dit idem efle , atque generavit . Audi alias anAoritates, ex qumus hoc fignificatur. Quemadmodum enim Pater habet vitam iu femetipfo . ita dedit Filio vitam habere ia femctipfo. Quid igitur, primo genuit cum, fe deinde dedit ei vitam ? ergo aMqne vita genitas eft. Sed hoc ncc demones quidem dicerent 1 una enim cam impietate magna etiam ignorantia effet hoc dicere . Quemadmodum igitur dedit ei vitam , pro eo quod genuerit eum vitam » iotelligcndum eft : ita fe illud , Dedit ei judicium , pro eo quod judicem eum genuit, capiendum eft . Similiter igitur cum Filias det Spiritui fapientiam , producit illum fapientiam , efle fcilicet fe fabfiftcntiam ei dans , quam accipit cum fpirator ab eo. Igitur fpirationis Spiritus etiam Filios caufe , five principiem eft.

Item Filius de fc quidem ipfo dicit : ἰξαχ ΛΜμ». xudrôi λ *Tttrt* μ », aasunrravi *Mie* ; de Spiritu vero: vate· /«yoteOr a *[tetriffi, fedteeteeju eeditt,* foyuvrur . Quod igitur fignificat de Fili© hoc, qaod audit a Parre , idem fe de Spiritu fignificat ipfum audire : fed de Filio ipfum andire fignificat efle a caufe , fe ipfem f'enerari . Andire cnim nihil aliud eft , nifi apiemiam fe fcientiam accipere : Filius aatem non primo natas , deinde poftea accepit fcientiam , vel fapientiam , fed natus eft lapientia , in ipfo generari accipiens fcientiam fe fapientiam, & cetera omnia, quo idem Arateum ejus eflentia. Hanc igitur accipit a Patre cam audit ab eo, & audire ejus generari eft. Igiturfeaudire Spiritus fanfti non fignificat , nifi quod a caufe eft , fe fpirationem ejus . Quare a quo audit, ab eo etiam procedit : Icd non folutn a Patre audit, fed etiam cx Filio , quod cx ipfis verbis felvatorisapparet, ubi dicit : Exawuorri- 7,lff ,
pier, <7* axaaxriafer vafer. Annunciandi namque caufe eft ipfum audire : at ejufdem annunciandi quoque hoc caufe eft , quod ex Filio accipit. Quare ex Filio accipere, vel audire, unius ejufdemque rei, videlicet annunciandi , caufe eft . Igitur in divinis idem eft audire fe accipere; fe cum accipiat ex Filio, igitur audit etiam cx eo. Ejufdem fententia fanAus etiam Bafiliiu eft in rrgula monaftica, de Spiritu fanAo dicens : Qui docet & fuggerit omnia quacumque audit a Filio. Cum igitur audit a Filio , etiam procedit cx eo ; quod ejus audire idem eft quod procedere, ut diâum eft.

Item efle Patrem, aut generate, non continet in fe rationem fpirandi ; effet etenim,Spiritus Filius: fed Filius omnia (impliciter habet quefe Pater, praterquam qaod generet , vel quod fit Pater . Dicit enim fenAus Cyrillus in lecundo ad Hermiam : Conternum credimus Filium Patri, fe omnia quacumque squali menfura habentem , prater ipfum generare : hoc namque foli Deo fe Patri tribuitor . Idem in fermone dcTrinitate, in Filio unigenito per omnia fimili fecqua-

fe aquali Patri, praeter paternitatem. Habet igitor rpfeaadi posomiam Filios, cum hoc protêt rationem paternitati* fit t omnia vero Patris prater patcrnscatcm , vel protêt vim generandi, ipfe quoque habet, ut Cynl|o placet.

liem Spiritus fanar* dicitur donum ut Patris, ita fe Filii.* etgo eft ex utroque. Antecedens ofenibu* doAoribas placet » conferraean probatur. Donum etenim eft dantis: aliquid vero alicuio* eft aut fecundam identitatem , aut ut pofletSb ejus vel fervas , aut fecundum originem : fe cum nullas modorum priorum conveniat , cum dicimus SpiritumfeaAumdonum efle Filii, rcftat ut fccuodwmcertinm modum, originis videlicet, dicatur Spiritu* fanAu* Filii donum : ergo Filios eft ejus origo fe caufa.

B Item Gregorius Nyfléau* ia homilia fuper. Pater nofter, quu incipit: Qoando Moyfc* populum. Ifraelittcum ad montem difeendi caufa adducebat: diftinAioncm divine Trinitati* tradens , Patrem quidem a Filio fe Spiritu fando diftinguit, eo quod ipfe quidem abiquecaufa eft, ilie vero a caufa : Filium vero fe Spiritum fandam , quibus commune eft quod a caufa fint, diftinguit abiovicem , eo quod ille quidem ex Patre eft, hic vero es Patre fe Filio. Ita enim in antiquioribus codicibus feribitur . Quare manifcfte etiam fecundum iftum doAorcm Spiritu* eft es Filio. Quod fi qui fecundum moderniore* libro* Spiritum Filii dicant efle fenptum, noa cx Filio , nec hoc modo tamen aliquid plus habeboat. Idem enim concludetur etiam ex hoc. Patet namque quod cum Filio & Spiritui fando commune fit principiata, five caufata efle (dixims* pluries quomodo capiunt faoAi duAore* Gneci caulatnm & principiatum in divinis, videlicet pro eo quod eft a principio) quarit quomodo diftinguerentur abiovicem , fe aflerit , quod quamquam commune habeant boe , quod ambo fini caufata, five principiata, tamen Filia* ex Petre dicitur, fe ultra non procedit ejus proprietas, Spiritu vero fees Patre dicitur, fe una cum hoc etiam Filii nom efle reflantur feriptu-ro. Quare Spiritus Chrifti quoque ipiritus eft, Filius vero neceftSpiritus, nec dicitur. Et hoc putat hic fandus dodor fati* efle ad diftinfueadum, quod Spiritu* dicatur fpiritu* Filii, ilitu vero non dicatnr Filius Spiritus. Si igitur quod Spiritu* dicatur fpiritus Filii , diftinguit illum a Filio; fecundum autem noftrosnil aliud illum a Filio diftinguit , nili diverfu*proceflionismodu*, ipfum videlicet fpirari: idem ergo eft Spiritum elfe Filii fpiritum, atque cx Filio procedere . Cujus ergo dicitur Spiritu*, ex eo etiam procedi: : dicitur autem etiam Filii Spiritu* , tanquam & Patris: igitur etiam ex Filio quemadmodum ex Patre procedit. Br notandum , quod vana eft quorumdam expofitio dicentium , propter confubftantialitatem dici Spiritum Filii fpiritum ; cum hic fanAu* doAor tanquam diftinAtvum hoc accipiat, quu vero propter confnbftantialitatem dicuntur, uniant , non diftiuguant. Si igitur non propter confobftantialitatem dicitur Spiritus Filii, omne* demonftratione* Latinorum potiflim**, fe abique aliqua contradiAione remanent , quibus ex eo quod Spiritu* dicatur fpiritu* Filii. etiam ex rilio cum procedere probant. Per hanc enim falfam expofitioaem aliqui ea* evertere conantur propter confubftantialitatem , putante* dici fpiritum Filii . Hanc autem fententiam Gregoriu* Nyfiesu* ut falfam raaaifeftc reprobat , acci-

A pie·* illud tanquam diftinAivum . Sed Cum ad oftendeudam quidem hujus oondofionis veritatem, Sfirit»ai»e fandum ea Patre le Filio procedere probaodum , melt· argumenta , multa •uAoritate*, amite ratione* liat , feti» tames ce pardiAi* tibi peto fecilfe.

CAPUT VIIJ.

Murisws , peu « Gvwô «f/
feter letieit O' cutrü rctit JratitetAet·

B CuM vero quadam inconvenientia nobis , qui veritatem confitemur, ab illis inferentur , qui nec quid dicant (erant, nec de quibus afleruoe | illa quidem , qua contra argumenta probantia veritatem opponuntur , in ipfifmct argumentis breviter Coivimus, utvidifti. Boram vero a qaa contra ipiemmet conclnfiooem inferantur , eligens pariora fe qua magis verifimilia videntur , folutione* pro pofle pauci* fe (efficienter hic inferam , ut tibi oratio ifta quam fieri poteft completa fit, fe ad omnia fufficien*. Quamquam hac inconvenientia non contra nes inferuntur , nec nos tenemur reddere rationem t fed contra fanAos doâores, qui nobis hqpi* dogmati* , hujufque conciufionis principes fe auAore* fuerunt : fe non folum contra occidentales, qui apertiflime hanc docent conclufioncm , fed non minus contra orientales. Ab ipfis igitur etiam iolutionev querendas funt, non a nobis : quod fe fecerant, Spiritu fando piçvident« omnes infurrcAura* ucrefea . Attamen nos: etiam ab illis illuminati , fe ab aliis viris bea» tis , qui ampliffima de hac re opera fua nobis reliquerunt, ad ea nofmctipfos opponemus. Putant igitur Patrem fe Filium aut in unam confundi perfonam , fi quis cx utroque procedere Spiritum fandum dicat; aut φ>** caufa* , duoque principia ucccfle efle ponere : utramque vero horum abfurdiflimom eft. Nos vero ad confufiouem quidem perfonarum huc dicimus: quod fi operationem fpirandi conftitutivam perloiur paterne poneremus, tunc fequçretur hoc inconveniens , & Filius effet una eademque perfona cum Patre . Com vero conftitutiva quidem oatcrnali* pcrlone proprietas, paternitas, fe ipfum generare probatum fuerit, fpirarc vero proprietas quodam fequens ejus perlonam jam cunftitutam *i* cur ille » cui communi* eft cum Patre non conftitutiva proprietas, unaeademque perfona cum ipfo edet *i* Quemadmodum enim commune haoens Filius cum Patre» quod Spiritus dicatur Spiritus ejus , prout Patri* ; item quod ab eo mittatur prout a Patre . tamen non eft eadem perfona cam Patre» eo quod non eft conftitutivum , ncc quod Spiritus dicatur Spiritus Patri* , nec quod a Pa-tre mittatur . Ita etli communem nabeat cum Patre fpirandi potentiam , non ideo in eamdem cum eo confunditur perfonam , cum fpirare non fit patemalis peifone conftitutivum . Quare donec non probetur fpirandi potentiam peternali* perfona* conOmutivam efle » ncc contufio perfonarum inde probari poterit . Sed fpirandi potentiam conftitutivam efle , probari non poteft : cum quia fcqueretur quod Patet haberet duas perfona* fe duas hypoftafes , ut in principio probatum eft ; hoc autem incoovetuetu eft : tum quia b<c petitio principii eflet,

Ponere

Ponere namque potentiam fpiraadi conftituti-A vans efle pertona Patris,8e es Patre folo Sparitam procedere, unum 8e idem eft . Quarcqui hocdicit, petit principium. Cameutem boc non probetur , nec confufio perfonarum fequitur , quamquam fint qui credant. Didum eft autem ia fuperioribua quwnam coram qu· de Deo dicuntur, communia font, qme propria » ft propriorum queoam duabus pctfoais propria , qu· vero uni tofis coramqu· unifoli, quonam ita propria font, ut ft periboali*, live hypoftatica fint: que vero ira propria ut notiones, non ut hypoftatica: quale ipfum quoque Ipirarc didum eft efle. Igitur es iis qu* nunc dida funt, ft cx iis qu* in fuperiotibus prefuppofita fuerunt , nujus inconvenientis folutio patet . B Nec babet quifquam amplius accufare Latinos , quod confufionem introducant perfonarum . De duabus vero caulis * five duobas principiis, qu· in theologia Latinos introducere quidam autumant , nocque inconveniens magis eos iequi quam umbram corpora putant, Ìuid dicemus ? Nempe hoc in primis dicenum eft , quod ipfa fola auâoritas fandorum fufficiat fidelibus , necefle eft ; qui utramque dixerunt, ft quod Spiritus a Patre procedit ft Filio , & quod tanquam ab uno principio. Non enim duo principia Spiritus funt Pater ft Filius, inquit Auguftinus , fed unum ejus principium funt ; quemadmodum creatura non tria principia , fed unum funt Pater ft Fi> C lius ft Spiritus fandus , ipfa Trinitas Deus . Quam igitur aliquis hac apertiorem quaerat folutionem , quam Spiritus fandus per hujus fanrtiffitni patris os ft dodoris locutus eft? Non enim lateat nos , quod idem inconveniens , multorum videlicet principiorum, ft multorum deorum in produdione etiam creatur· fequeretur, fi quis non pie confidcrarct, quod a fide Chriftiana eft alienum, ft conveniens gentilibus. Hoc enim eft de quo maxime nos gentiles accudamus, quod multos videlicet introducant deos, tnultofque creatores . Cum igitur nos etiam tres divinas pertonas creature caufam ft principium credamus , nos etiam boc inconveniens fequerefir, ft multa videremur ponere principia, mul- D tafque divinitates, fi quis non rede intel ligat. Sed audi quomodo fandi dodores fapientiUiaae hoc folvunt. Nam etfi Patrem ft Filium ft Spiritum fandum creaturr caufam efle credamus ; quoniam tamen ad Patrem omnia referuntur, & quia ab eo habent & Filius ft Spiritus fandus & iplum efle ft creandi potentiam Si enim Pater non eflet, Filius ft Spiritus fandus nec creandi potentiam haberent, nec omnino effent.

Item quoniam una & eadem numero potentia erat cum Patre Filins ft Spiritus fandus , cx una & eadem numero ft communi divinitate , live divina eflentia prodeunte ; ideo merito unus Deus ft unus creator funt. Hoc idem igitur de E proceffione Spiritus ex Patre ft Filio fufliciens iit illis, qui de hoc quaerunt. Quoniam etenim una ft eadem (pirandl potentia cx una & eadem eflentia prodeunte Pater & Filius Spiritum fandum fpirant: ft quoniam a Patre hanc fpirandi potentiam Filius habet, ideo unus fpirator, una caufa ft unum principium proceilionis Spiritus ambo funt. Hrc igitur, ut didum eft, fufliccrent non contendentibus propter dodotum auâoritates; idem tamen ratione quoque probatur· Cum enim duo lint, adqnromne prod l'flum refertur, forma videlicet, fecundum quam producitur, & fuppofitum aut pertona ex qua: fi Pater & Filius quemadmodum duo font fecundum pertonas, it* ft forma , fecundum quam producunt, duo client, tunc acccflario duo client principia Spiritus : cum I vero etfiperfonis duos cos efle fateamur, forma tamen qua producunt, cum anum numero fint, ft omnino iadiftin&i (eft enim ipfa divina eflentia una ft eadem numero comments ambobus, fecundum quam ambo Spiritum produrant) non eft necefle , imo impoffibile eft duo principia dicere . Eft etenim una numero eflentialis aftiva fpiratio , que cum eis propria fit , non poteft elle communis Spiritui fanâo, eo quod, ut fe- « pias didum eft, opponitur ejus proprietati. Omnia enim efleatiatia communia Filio & Spiritui fando cum Patrefunt; (alvis tamen eorum proprietatibus. Omnia enim eft Filios quscumque & Pater , Bafilius ft ceteri dodores ajunt, m*4 neas ineo quod eftFilias, videlicet inejuspro-x riricate . Quamquam etenim squalis ft (unius fit Patri, generare tamen feipfum non poteft, cum fit ejus proprietati oppugnans. Eodem modo Spiritus quoque etfi omnia, communia habet cum Patre & Filio, fervet tamen fuam proprietatem necefle eft ; quia fpirare feipfum non Eotcft, cum hoc oppugnet ejus proprietati. Ex is ieiturclariffime patet fallo Latinos accufari, qqod duo ponant in divinitate principi*. Item aut perfeda eft , ajunt , ex Patre proceflio, ft fuperfluit illa que ex Filio eft : aut fi b«c neceflari* eft, imperferte ex Patre nrocedit . Hoc vero inconveniens eft, imperfeaam operati<y nem dicere Parvis, ft ad fuam perfedionem Filia indigere. Ad qu· refpondemus , illos qui h«c dicunt, ideo errare, quia omnino duos efle putant Patrem & Filium , ft eorum operationes, humanis exemplis inhérentes: quia vident duorum hominum duas efle operationes numero; etfi ad unum effertum tendant, ft diftindas abinvicem , putant idem contingere etiam in Deo: quodabfurdiffimumeft. Namque Pater & Filius perfonis fofummodo diftiodi , in ceteris unum ft idem funt : quo fit, ut etiamfpirandi potentiam unam ft eamdem numero habeant , & fimul » non feorfum: nec hic prius, alter pofterius; nec hic alia, alter alia fpiratione fpirct Spiritum, ut ii qui corporales in omnibus funt, putant ; fed fimul ft abfque tempore una eademque numero fpiratione perferte ambo & fupr* omnem perfertionem cum ipirent . Necefle enim eft, eadem toties ad eos dici, quoties audientes non intelligunt . Aut quid ifti dicent , fi qui* eos econtra interroget , fi perfertam credunt Mundi cx Patre creationem , an non ? Si enim perfertam , quare Filium quoque ft Spiritum creatores nominant ? Si vero imperfertam , ft ideo Filium & Spiritum Patri aflbeiant , confiderent quid dicant. At perfert* quidem ex Patre Mundi creatio , una vero eademque numero Filii & Spiritus operatio ad ejus creationem eft, ft non alia Patris, alia horum? tunc enim haberent locum hrc puerilia dubia. Ita igitur ft in propofito perferta quidem ft fuper omnem perfertiooem eft Spiritus cx Patre proceffio : eadem vero ft una numero ex Filio quoque ejufdem Spiritus fpiratio eft, non alia ft alia, ncc aliter & aliter, nec prior ftpofterior, fed fimul ft eadem, ftfitniliter, cum una ft eadem numero fpirandi potentia Spiritum ambo fpirent. Et nullas rurfus blafphemie hanc rationem acculer , audiens nos ex cieatur* arguentes : & ideo

jHitet LatjaosSpiritumfaoâum inter creaturas^o- A ncre. Fuerunt etenim A funt, qui inhaoc ctiam proterviam Ar infaniam devenerunt, ut hoc quo-Jue Latini* imputare auderent. Hac enim aut ultorum, aut jocari volentiam funt; pot illorum qui ignorant fando* patres Ac doâores f«-pius a creatam Ar fenfibiiibus exemplis manuducente* nos ad credendum re» intclleâualcs Ac inviGbiies atqoe divinas, abois que Ar exile vefti-'gium divina fimilitudinis habent , *illa* probante* pro pofle . Trinitatem etenim perlonaram orientales quidem intelleâu » verbo Ac fpiritu ;
•/. ioi« , item oculo, fonte Ac fluvio: rarius 'Coli, radio
r»4io*i»> *gg* jucj; occidentales vero aliis fimilibus oftendere conantur . Quamvis unumquodque eorum exemplorum * etfi ratione tria fint , una tamCn g hypoltafis, five fubftantia realitereft. Patre* tamen oon putarunt propterea propotfitam veritatem offendere , fed quantum intentioni eorum conveniebat , cx iis exempli* accipientes , reiiÎuumtanquam alienum a veritate repellebant.

t nemo eos nec accufavit, nec accafabit, donec menti* compos cft, quod talibus ufi fuerint exempli* I Quomodo igitur Latino* reâe quis accufabit, fi ad oftendendum unam eamdemque numero efle fpiratlvam in Patre *Sc* Filio potentiam , utantur exemplo ab omnibus conceflb, una eademque numero a Trinitate entium creatione ? aut quomodo propterea calumniari eo* aliquis audebit , quod Spiritum fanâum cum creaturis connumerent ? prafertim cam nullus c eorum qui nunc vivunt Latini, nec qui poft divilionem Ar infauftum infelixque illud tchifma fuerunt, hoc primo dixerit; Cea ii liprifei fanâi, illi antiqui doâores, illa luminaria magna,quorum fonus io omnem terram exivit, k verba in fine* orbi* terra , quique a nobis Ar noftri* ut prccipui dodorc* Ac fanâi merito celebrantur, nare exempla Ae invenerint *k* dixerint. Auguftinus etenim, qui profunditate Identic omnes antecellit , fanâitatc *8e* fervore caritatis in Deum nulli cedit : Auguftinus eft, inquam , qui hcc eifdem verbis dicit , Patrem & Filium fcilicet unum principium effe Spiritu* fanâi , quemadmodum Patrem Ar Filium Ar Spiritum fanâum unum principium creaturas credendum eft . Ac- D culent ii qui facile cunâa audent, &B. Athanafium, qui in dialogo orthodoxi cum Ariano diffimilem Filium Patri, Ac Spiritum Filio Ae Patri ponente, ita dicit: Dei natura tum Filii &Spiritus fanâi caufa eft, tum omnis creature: Acntnili audacia aut Filium & Spiritum cum creatura ponant, aut creaturam cum Filio & Spiritu fando ut Deum colant, cum camdem eorum caufam efle, Dei videlicet naturam, fanâus doâordocuerit. Sed h»c impudentium & ignorantium hominum funt. Et cam inconvenientia, que quidam contra veram noftram cooelnfionem fuis rationibus inferre folent , h« potiffimum fint, Ac ad b«c fi qua alia funt , reterantur : patet , quod illis, Deo favente, fufficienter fo'utis, cetera & £ fimul corruunt , & qur ad hzc diâa funt , ad omnia etiam illa fufficiunt.

CAPUT IX.

Expefitit AxfluitAtwti àüttmm fuaraxsdaxs, yau *LAtixit tAXtrxrix effe vÜenfxr.*

CiTxauM reftat confidcrare qux a quibufdam auâoritatibusdoâorum oppofitis, ut arbitrantur , Latinis Ar huius dogmatis veritati arguunt, putante* coatradiâioncm ex cis concludere: quarum una quidem cft illa, quam ia theologici* fui* beata* Joannes Damaftenus ait: Spiritum Filii dicimus , ex Filio vero non dicimus. Altera vero fanâiflîmi Dionyfii Areopagit® in libro de divinis nominibus dicentis: Solo* fons divinitati* , qui fupra omnem fabftantiam eft, Pater eft. Nam Ac fi aliqun repedantor, ejufdem tamen fententia funt , Ae ad hac tanquam potiffiosa , Ae qua videntur expreflo Latinis efle contraria, referantur. Dc hi» ergo duabus dumtaxat confiderandum cft . Ad illud ergo, qaod Joannes Damafcenus ait, audi quam fimpliciter, 3uam jufte, quamque fufficienter ad perfuadenam uro Latinis, &r eorum opinione coufiruuuda refpondcbimus . Nullam dicimus nomen ita fufficien* effe , ut unum folum poffit pracife fignificare , quod in divinis exprimere volumus: quo fit, ut multis Ac diverfis, altero unam, altero aliam rem, nec tunc complete, fignificcmas. Cum enim hrc nomina Ar verba a nobis inventa fint, Ac qui natura regimur, Ar qui naturalibus rebo* ea fignificandi» imponimus, nec inventori* , nec eorum quibus imponuntur , naturam excedere pofliiot : Ideoque divinas re* complete fignificare minime poffunt . Quare imperfeâionem nominum non attribuendam effe rebus divinis, omnis qai reâe fapit, affirmat. Sed cum alii* nominibus divinas res exprimere non poffimus , utendum quidem hi* confuetis nominibus eft . Utendum tamen in quantum rebus fignificati* conveniunt, imperfeâioncm eorum, Ar fi quid inconvenientis fecum portant , refellendo, Ac per aliud nomen defeftum alterius fupplcndo . In qusftione itaque propofita , videlicet in procffione Spiritus ex Patre Ar Filio , duo hcc neceflairo exiguntur . Unum , quod Pater Ar Filius «qualiter atque fimiliter Spiritum fanâum fpirent , non unas perfeâe , alter impcrfeâe : hoc enim contrarium eft fidei veritati. Alterum , quod Filius ut inaliis, ita etiam in fpirando relationem Ar ordinem habeat ad Patrem. Utrumque enim horum infunt Patri Ar Filio . Summa etenim eft in ei* & potentis «qualitas , imo identitas , & femmus ordo. Qurcumqae enim Filius habet , ipfum etiam fpirare Spiritum habet a Patre . Si igitur unum nomen effet fufficien* At fumatam potenti® eorum identitatem , Ae fammum adinvicem ordinem fimul fignificare , illo profeâo , omnibus alii* poftpofiti* , utendum eflet . Nec vero non folum impoffibile eft , anum tale reperire nomen : & ideo neceflario uno nomine alterum horum , altero vero alteram exprimendum cft. Verum etiam hcc diverfa nomina ad hoc quod utrumque per fe unum tantum figmficatorum pncdiâoram fignificant , etiam impcrfeâe illud unum fignificant . Quare nos reâe quidem Ac pie quid rei fignificande conveniat , recipientes , reliquum , *8e* quod impetfedioni* eft, repellimus. Tale* funt << propoftttones, ex , videlicet, Ac per. PrrpofitK) namque , ex , «qualitatem quidem , cum de aliquibus duobus vel pluribus accipitur , fignificat : ordinem vero unius ad alterum , minime . Si quid enim ex duobus fieri dicimus , puta fi quod pondus cx duobus trahitur , fimiliter quidem Ac «qualiter cx utroque trahi , quo aa vim pnepoutionis , fignificamu* . Ordo vero unius aa alterum non inde apparet . At prxpofitio , per , e converib ordinem

•MÜaMiqaUemfigfeificat, «qualitatem vero mi- A srime. Si quid enim es aliquo per aliquem efle aut fieri dicatur » manifefte apparebit illum dc quo dicitur, per, ordinem quemdam ad illum de quo propofitio, ex, prodicatur, habere, flthunc ab 00aceepiic *U*quod peream fit. Æqaalita, vero Boram adinvicem murime fignificatue . Minori, uamque potenti· femper *" auftoritati* eft ille, dc qw penpofitfo , per, prodicatur . Unde (audi patres Adoftom, cum orientale* tum occidenta- le», cum ad potenti* «qualitatem, imo identi- tatem Patri* ftr Filii refpiciunr, es Patre fle Filio dicunt Spiritum fanâum procédera fleefle. Cum veto ordinem eorum adinvicem oftendera volunt, ex Patre per Filium eum procedere, fc ex Patre per Filium, five c« Deo per Filium, cum efle docent. B Suat umeo nonno111 fandorum, quorum aliqui majori» fecerant ordinem, ut major pars orienta- lium: aliqui ■qualitatem, five identitatem, ut plurimi occidentalium. Et quemadmodum occi- dentale, pluri, feriente, «qualitatem fepitu utun- tur, es: it* orientales, qui ordinem majori, *k> ftimant, cum quibus fle beatus Joanne, Damafce- nus connumeratur, per, ut plurimam utantur, raro admittente, pnepofitionem, cx: non fibi in- vicem contradicente,, fed diverfa lignificata di- verti, nominibus exprimentes. Quare de Mondi creatione, ctfi abiqoc ulla ambiguitate ex Filio etiam omnia produda fiat, prout cx Patre rarif- fime tamed veperie, apud dodore, , pnefertim orientales, quod Mando, fit prododo, ex Filio, C fed femper per Filium , ob illud Joanni, 1 Ossafo P<r sgfam /*ri* /nae . Ita magi, ordiai adhmfo- nm patre, orientales, at ideo utuntur, per, qra fola ordinem fignifieat . Protere* lingua Grxca E hanc pretpofitionem, cx, principalem figoi- t caufam: qualem Filium efle, vel Spiritus, vel Mandi, nullusomnino concedet. Quare fu- giunt dodoret de Filio ipfa, cx , uti, ne quis cum principalem caufam putaret : fle non folum ipfe, cx, verum etiam nomen caufo fugiant de Filio dicere refpedu ad creaturam: quamquam & Filio, Ac Spiritus p*Sm ab omnibus fidelibus cau- fa Mundi effe credantur» A una cum Patre cau- ls t timentes nequis propterva principalem cau- tam cum efle putet, * quo ut falfo libi cavent. D Unam enim principalem *tt* deitati, *tc* creaturo caufam friunt, Patrem videlicet folum . Si igi- tur Latini cum fandis occidentalibus , *tc* ala- ?|uibus orientalibus, cx Patre & Filio Spiritum an&um dicentes , non principalem caufam Fi- liam ponunt, fed eorum potenti* identitatem fle ■qualitatem per hoc profitentur *t* Damafccnus vero principalem caufam ncgins , qu* per, ex, figtuGcari (olet , habuit relpcdum ad ordinem, flr ideo utitur, per, ex Patre per Filiam proce- dere Spiritum afferens, per quem Filii ad Patrem ordo manifeftatur, aequalitatem , live identita- tem eorum potenti* nec ipfe negans, quo modo magis invicem confona dicantur. Ipfe enim eft · , qui de Patre inquit : Ipfe quidem cftintelleâa, E Verbi abyflus, Verbi genitor, *tc* per Verbum fpi- rator declarativi Spiritu, . Et rarfu, ; Spiritus vrro fandas declarativa abfconf· divinitati» po- tentia Patris, cx Patre per Filium eft procedens. Quod autem per hanc prepofitionem , per, tum per hunc, tum per aliosdoriores, Filiu,quoque cum Patre caufa fobfiftcnti* Spiritu, oftenditur, fati, in oratione de unione a nobis probatum eft, pnefertim cum addatur hoc verbum , procedere, quod etiam fecundum noftros nihil aliud quam ipfum efle perfonale Smritus fandi fignificat. Et

t Icïicti feu· lire*

k«4 auAoritaccaa quidem Damafceni h*c foffi- OMt,.

Ad ilia veto (anâi Dionyfii, folum fontem diviaitatis Patrem dicentis, ut clarius appareat » aaâoritatcm illare non habere ilium mtclle- âum quem noftri putant , audiendum eft pri- mao illos doâorcs, qui etiam Filiam dicant fon- tem Spinta, fanfti, non dico gratiarum Spiritu* non fobfifteatium (hac enim abutuntur ad om- ai* hnjafcemodi refpoafiooe) fed ipfios perfora Spiritus faadti. Primo itaque Athanafius in fu* contra Atianos oratione illud pfalmi , j^amAsm apud *tt f·»» ***›* crpoaeni , (ciebat etenim , inquit, Patrem videlicet apud fe habere Filiam fontem Spiritu* ianAi. Patet igitur, quod ipfam perfonam Spiritus hic dicit, non gratiam non (ob* felientem t nubemus enim a fanâo Bailio tradi- tam regulam, quod eum audimus Spiritum cum additione lauâum, nil aliud quam perfonam Spi- ritu* intelligere debeamus . Cum igitur hic Fi* liu* fons Spiritus cum additione fanâi dictu, lit» patet , quod perfora ejus fons diâus eft . De- inde quoque ipfe magnus Bafiliu» , qui hanc nobis tradidit regulam , fontem Spiritu, fanâi Filium nominat, dicens., Font vit* Filius; ait enim David ad Patrem : passi*»· yad *tt tfl f·»* **4.* Et rarius alius propheta dicit dc Jud*is: M, derrityoeruar *ninatii.* Aqua ve- ro vivens dicitur Spiritu, fanâus. Et notandum » quod Spiritum fandum dicit , fignifican, ipfam eP* P*™0- *- : perfona vero Spiritu, (ancti Deus eft. Filia, igitur cum fit fons Spiritu· fantti. foa» eft divinitati, manifeftiffiroe. Quate cum fandi Dionyfii illa auâoritas, folum fontem divinita- ti, Patrem inquientis , prsdidi, fandorum au- âoritatibu, non contradicat, (nefas eft enim etiam cogitare , quod (anâi dodores invicem contradicant) aliud quam vulgus putat, intelli- fit : nec ideo dicit h*c il le doctor, quafinegan, ilium efle fontem Spiritu, fandi, fedipfequo- que una cum prediaia do&oribu, eum fontem efle Spiritus fanâi dicit, hoc eft, ejus perfonx. Hi, igitur declarati, refpondemu, , quod non omnimodam divinarum perfonarum diftindio- nem abinvicem hic, ut noftri falfo arbitrantur» fandus dodor tradere propofuit ; & patet, quia nullam Filii diftindionem & Spiritu, fandi tra- didit. Non igitur omnium trium perfonarum abinvicem diftindionem, fed Patri, dumtaxat ad reliquas tradit. Patrem igitur in parte ad Filium comparans , fle eorum abinvicem diftindionem tradent , folum fontem Patrem ait , ac li dice- ret , Patrem quidem fontem Filii efle , Filium vero fontem Patri, minime efle. Et quod de Pa- tre dc Filio dumtaxat hic fpeculetur , a fequen- tibus manifeftatur. Ea etenim, inquit, qacfunc generationis divin*, qra fuper omnem iubftan- tiam eft, non convertuntur adinvicem. Hoc e- nim nomen generationi, divine Patrem *tc* Fi- lium dumtaxat refpicit , cum iiie generet , hic Sueretur. Hoc autem manifeftiu, apparet, cuon bjangtt: Cum Pater non tit Filius, nec Filius Pater . Pater igitur , quod generare , *te* ipiam paternitatem feli Patri tribuent, folum fontem eum ait divinitati,; ac *ii diceret:* Solus Pater» fofu, generans eft , nec ipfe generatu, , nec Fi- lius generans cum ea qu* funt generationi, di- vin*, non converrantur adinvicem. Et hsc qui- dem vera eja, audoritati, expolitio fimul *tc ta-* lutio eft. Quod li quit etiam diceret Patrem ta- lum fontem generationi, divin*, qu* fupra om- nem fubftamum eft, tanquam folumFilii fimul

fc Spi-

* Spirite* principium, aoo obrcdiceret: folus CUM ilkaoaborumprincipium aft, Aclolusfons, non es fonte. filius vera cff quidem fons, doâoribes itadocentibas > fed fois cx fonte. Hajtw aatem froteati* Ac beatu Aeguftiaus ia quarto de Trinitate eft i ait etenim, Ac quod dicit domias, J2 *- et* avirroas *- & ftin , probat Spiritum lanAam Ac Patris effe * Filii. fiteaim cumdisiffet, jQaew aasrrrr Ta/rr, addidit, fom- a»«w oa«v: non tamen dixit, quem mittet Pater a me , quemadmodum dixit, j^wm ça «irrem •4b a ?*tri ; offendes videlicet, quod toties divinitatis, vel ut melius dicatur, deitatis, Pater eft principium Hoc beatiffimo doftore qocm digniorem qusremus meatis DionyGi expofitorem? Quis hoc melius intellexit / In quo, ut in illo, Spiritus fanAus locutu eft? Quod enim ille dixit folum fontem divinitatis, que fuper omnem fobftaatiam eft , hic totius deitatis principium inquit: cum Pater fcilicet a nullo prtncipiofit, fed ipfe Gt Filii Ac Spiritus fanAi principium ; Vilius vero principium habens Patrem , ipfe etiam principium Gt Spiritus fanAi . Sed ne tc offendat rurfus nomen totius deitatis , nec opponas toti partem, tanquam G Filius partis effet principium: deitas enim non eft partibilis. Hic vero defeAus imbecillitatis nominum eft, quem qui ad res Ggoificatas transfert, non reae, neç pie agit. Ad exponendam igitur auAoritatem prcdiAam, Ac oppoGtionem inde fumptam folvendam , ctG multi alii modi edent , tamen quas diAa font , ita manifefta Ac dariffima font, ut lola fufficiant. Probato enim quod Filias Gt etiam fons deitatis , (Gquidem fons Spiritus fanAi eft ex fanAorum patrum lententia, Spiritus veto ianAus Deus eft ; quibus beatum DionyGum contradicere nullus hdclium dicet) reftat ut hoc quod dicit DionyGus, folum fontem deitatis Patrem elfe, fecundum prediAos modos, aut alterum illorum, Ac non aliter dixerit.

CAPUT X.

grnii tfilagai maniam tua diHa /nat in lret tftrt.

Ego quidem tua gratia , clementiffime vir, quod petiifti pro pofle complevi. Qua: enim aAa in concilio fuerunt , ex parte narravi: utriufque quuftionis rationes breviter reddidi . Qur inferuntur inconvenientia contra veritatem conclufionis , five ex rationibus adverfa11orum, live e« auAoritatibus doAorum, folvi, Ac quidem , ut putb , fuflicientet Ex quibas , ni fallor . fidei noftrx ventas clariflime probata eft . Tuum vero erit , Ac aliorum , quorum in manus hoc opus legendum pervenerit , attente abfque pallione Ac fepius eadem legere Ac relegere , Ac bene que in eo diAa font contempiati : fonadis etenim aon inutilis , neque labori noftro inconveniens vos fruAus fequetur , fed qualis maximi rftimandus eft . Siquidem veri , nec inquirendi fruAuoftor labor eft , nec inventi pretioiior fruAus. Sed ante omnia fandorum patrum & doAorum occidentalium auAoritates, quas cum his Gmul ad te mitto , legentes attente , cx his colligetis problematis hujus clariflimam veritatem . Si qui vero non veritatis, fed contentionis amici, aut meis rationibus, aut dogmati Latinorum iuftantiasin- forant ; eos deridentes, Ac per patra* auftoritates facillime arguentes : omnis etenim ratio his contradicens reprobanda eft , tanquam veritati contraria , liquidera patres veritatem locuti font . Tu vero una cam occidentalium patrum teftimoniis etiam aliquas orientalium auAoritate a nobis accipe , ut etiam iftos eadem illis dicentes intcllieas, Ac aon folum fententia , verum etiam ipfis verbis cos plerumque effe concordes.

EESSa^IOUIS A RC HIBTISCOTI

arati d^tatita de aaitat , Flnrtatia Mita ad Graft.

Sa cx a m cccleGarum Dei pacem atque concordiam nemo eft, viri prcftantillimi, qui non maximi nftimet , Ac loco fuinm felicitatis elfe ducat: Frde *Grate V Latiaartlifaa, feffiw* »J. *teatilii Fittatini , fatiaa Mat tanti XF1IL* 40Q.

8 E S OKI! jt\CHIETISCQVi

\Itani dttlarati» alifnarae vuaManuef , fun *ia watient faa tiagmatica dt Meatu ad Grant Flareatia Mita natiatatar t faa aaa ia radent ftnfa afad Latiaat faat ia afa , fitat afad Graft.*

Notandum primo , quod fanAi doAores orientales cnam in divinis utuntur nomine caufc Ac caufati largo modo . *1'idt rtlifaa ia fiat vigtfimafaiata ftfiienit taatilii Fltrtatiai ftgiaa kajaftt tanti XF/J!. 466.*

IN s CONCILIUM * FLORENTINUM

* OliUMINICU M 4 DXC1MUMSEXTUM * approbatum, (contum quadraginta Ac unius epifeoporum, < contra erroresGrncorum, fub Eugenio papa IV. anno φιιηιαι mdxxxvhi. Ac Moxxxix. celebratum.

NotaSivuini BinIi.

a *Ctatiliaa.*] Hac facrofanda fynodus ab Eugenio quarto papa ejus nominis indicta , rogatu orientalis imperatoris celebrata fuit . Qua occatione autem illud acciderit, Laonicus Chalcocondylas rerum Turcicarum libro ptimo his verbis eaatrat *: iamani & etrant fenfif.x* , ao/Zam *fnrfni κa/iuuu* , Ze*aiftmu ad Gratti,.at tuvtimtti inaaam, ctmeilinmfae celebrant** , *etneerdiam* , *yaaaraua ad Chriftianam rtlifit.te attiatt., interfift teaglaiieartat.* ^< *Grati taat fltriaii tuii advtrfat t<aanct»n.ii»in atviftat , neiatr»»/ fetria» rrUfieaii faa talfaa fertarieri. Taadtta Pelatlr^ai Gracrrtua* rrjr *affaaftii ljr\entii tfifc.fii fp Greceraut deSit , td telItytiea vtait* roa, *ft.tifut* *·■<■· £s>g<aM f»<rr« . *Tandtn Grati fariitr & Kiatti in rtlifiitii erjni» rtafteferaatt.* Eadem feribit infra libro fexto his verbis : *Grateraet rta itgatu ire jaiee ad Ke<aaaaa> femifiteae iageaiaae antiae, feteatet ae eeatiliat eeletaredr , ,·» iater airnf^a rtlifienit teaientieneae detenter teaftatrtae . Ttneebat ee ta.de ectidenteliaae animet , ■·■flnriei fecmn teuterdiant t.nfhiilM ita Gratii in rtlifieait tenereverfa . Ltgeti ia Gerntaniane veaert. ia* *ate Germani Beflea* araar rsagrrgari , *difdtntti ftmuiii tentra* EogNMoas *pentifietm* , ,o«as *rrfr.bantu, trtamne featifitem aemine hiittn , virant* io»»r

inter Met lafrimltffeeata fnbitatit. H*c d< «ccafioae & caufa cMjnegaud· coarilit Chalcocoadylas.

hie vcra Gaie· ipf·· m« domeftica canfclentil, fed focieau· cahaccatioo· «4 haec cum Romana ecclefia couaudiam iaeuadam trade· Mtatcmaa, perpeudendum eft, ftuod Jofcphua patriarch· Coaftaatisopolitaiuis ram effiet Maa, achorammorti» fuar, qusetiaai fubitanea erat, prafentlret, id quodhabanu hoc t··» (cOmm as. h«j·» concilii Floreariui, p*b|«e.fcriptiuareliquit : Purarew •djferas wraasra;··«£/, ftc.

Eugcaiu» Oraecoram pctitioai memo maguoquc ram ft*·*|*·· acqu»cfc«as , dufotss· BaGleeafi concilio , quo privilégia Kmuu ccdcfie divino pie coacefia impagaakaatat, fyaodam iadizit, loramqoc rasvesuosdi aptifîmhu», ori» maritimi» vicinum dcugoavst »Ferrariam ai» miram, quo loco omaet préfixe tempore coavenirent. Quomodo adventante· βηκο» pomifer Ferraria except, rit, pradicto fibro feno Chalcocondylas ita defcribst: *igiturfutifm* (Kugeoius nimirum, * contra eum electa» aatipapa fcbifmaticu* Felix V. *trimart iaftruuae,* y»«aar« *regem tttnftiut . Vtergueenim fub f*cra*»^a« agitari, & religienii eaarrevetflam* , pueram *Greet· iuttrteferat,fùri vtltiu · Cata abutregne vnif· /iati triremee, rea guide» htitwttriu &tiaUt u k L· lit taplrrafii legatiaue» Hmiitèbaé, ditent, /»* ram R»x>o· *ait & d'entlie,* <>rawrrliraa *Italia* Jam «are crUrearam , put *tmnetft Kemamfrefielftijubeant. jtfument itague tj~ V»tUfatrritrt, & Gracerumfefieatifmei & deHifmae, navigabat ia Italiata. Cart vaaifei* ad Feuefat, radr *fel· v·η·ferebatur ferraria» , abi »erart fantifer» lagnita rcnftru.*

Quid "*** 'B 'pf® cMcilio Florentia·, poft Saem illius interBugeniumpapam, Grrcotum imperatorem, altofve Latinorum Ac Gracocam epifrapo·, aftum foerit, idem Laoaiass Chalcocoadylas pradifto libra fitxra pergit te» ccnfetc his verbis : *Hmeeumferveeifleut Graci, ajttiit egere* ram *featifiee ia reiigieeut irgui·* , *veleueee* id od rprimom drducw·*fat»* . ^frrm· re oraram *efl, at inter ft eeefeutireut&' rtatariiam later fe eeaglatiuareue . Uetgae in bane fententia» auatat^ decreverunt ia fanera» nibil iartUgiaaitatgttit iaaevcm. it at ifia rata manerent, feriftit & feaidemm ebteHatiene faaaeraat , fe ititntt uaaaitatt ia reiigieeut atgttit fart. Hine Remanet fautifex allegit ia cardinalium erdinem* (pad*frimat afudfeutificem af) vireeduat Gracarum ntbiltfi m··, e·fan·fbi familiari, eattjunxit. Facantnr eut» eardinalti,* yttaji *rtligiaait* do*ctt & autiflitet. Hat eui»* brarr·*fibifruiatt triginta tilgitfautif·*, iifartfttiit <› ttufiliariit atitar. Saffadiaat ait rtiitatfitjftituttt, ajfgaaat tifit» rtgiaatt,* awdr rprr *faficiaattt attifiaat, Hit gai4t» uuuartt, aliat »ajarat at· fairit tfat,* /rroodom *rtgiaatt* paar*fugali fartiuutar,*

lu bava» igitar alba» rrrali»fautif·a uirat éaat Grata, ram , btfariaat» Trafa^uttia» t(jtaa tfiftafau , <› *Iji.* drram " *Saautria CgaaG· Kafia) rfiftafa».* !*(«· ^»rum *tftrafluriata» aijatat tf ia ttatariia* ram *Grati· iatan·* da. Or *ft/fariaat faa atatfi,* di/frarer *aaaataba. brfa~ rit» tanta trat iufraHat a* aurora *inttUtga , at frafiantif. fimat* *Gratura» aan lira agaarat, utra» faftrartt.* 7adi› *tit la rt gaaiibatflariua»falltbat. Gratarau Catiaaram. ^at littrara» taataftritia bait vira iatrat, at fttilt tra· dititnii fal»a»iattra»ntttaftrtt, ^{iealtai gui fugtaia fattrfit, vira» haut* ctltt'u *flariua» . jgaafraftrr* Iran, aia *arbi tfaltata tan· frafttit, at ta» ratai tiar* .

jti tamdtut banc fatrtfaneant fjnndam ^irnttni , inquit Niucleru· in chronico, *ar luiia uifrrant aratartt fan, faftalaattt* O *fuffliteatti iaHrat <> tradiri ia bit panfaut fidti, a Utuaua tccltfa , 0· aai··* ram ta *ia tarifait Cbri· Hit jui txatuinati , in faatit rtftrti faut diffrutirt a tn· tbtlicafidt t <> in illit Jabjttraat ft ttrrtiHtui afulftlita ftlit,* jaa *it eraflit fralatrra» dttrtuif, nt ritibai fait* par ara *faut cintra vtritartm fdti, frrmittndtt, at & Qracit› lit·· dijiuilti fini a attribut Latina tttltfia. gfuL. butvtru afdtvtra difcrtfabaat, bit fnbibtri dtbtrt,* ar *<jurdfaaratatatau ciafmatiunit aaa babtbatu in afa canft· rtndi Uli natiuai , dtclarata iit,* po«d *illud ftat nttra fa· tratutnta tltbtaal atciftrt,* rrvdrrr <> *tuaftrrt t & aligna alia* , tortar *atgaitvtranr* . Hue Niuctcru· .

Quid veto inter ipfo· & Romanam ecclefiam traafaûtfm fuerit, invente» fupra in bulla Kueenii papa .

b *Flartatim».* H«c facrofauûa fynodua corptaeftcekbrari Ferraria. Inde poft habitat fexdecim feflione» , ob pellem quotidie graviu» ingraveſeentem , trautlara eft Florentiam , ibique novrm l'effionibu» celebrati», finita &abfoliita fuit anno millcfiœo quadringentefimo trigefi. moaooo, prrdie Notu»Julii, cura anno uno 8c tribu» fece meiriibu» dutaffet.

Hadrianus Romanas in fuo parvo theatro urbium, Fer» ratiam deferibenr, ait: *ftrraria fitatft alPaduu , tfigut ana t" fa»aiigiiaii tivitatibat Italia, trnatafulcbmimù faintUt, uAilitatt dilifima . jlcait»iabtttH,* pnamtra» *tamutietaufam» funanirafibut mafUtai» friàtrltat U. TMciianltibffi.uiliHfift tf rtrraautat.*

IdemdeFloeentina urbe agens, fetibit ifta· *fUrtntia* ornrioprriUfdambrikrrrcvrdimr a/«rr, *guad uUtlittt in* mrd·» Rrrarte *inferflarit tamfiftdna». Sitari nia» Itart ttmftrtfm htfanibtu aritmr Mia .* /W *Utitur flaiutiaaum fiiafrabfiauinmjtraata . ^tligei taifHmant uti» diHam ^ranaa». Suttfftb tali flaga btnigaa,* ram *atra ftrft· fiif»a, .Hatiguiuticalaaia fati "fani, auOa fuHtaruiair hfularn»· ficati Kmta tu rainit alba huge. Hanttivi· tatt» t tyraaaUn Laagabardura» trifail Cartiat Marnai* t *f^taftmftr fuit libtra ufyut ad* remprra *Curulig^iti, gal aa» <uUla» ingratia» Clnatntitftftimi itdit ajar taguaia dUtaaadra iMicti, baStunfgat civitat Mtdkait ducitur btruria ferait, Civile· btdit tji intrie ttiiut mtrrtfalit , tuatlfat late fta . „fb erieute* [*ifltmittr ctUAat amnif»it,* <› *uadigntfruBiftrit arberibet vrfith ttaBa* mrdre *tbearri InBar . OtrUotili lettre »tdie» ia flanitiem inttdir,* osdrtorpor *ftrt uatbilien» Italia renere. HfbUtf· fait adifeiie* ram *divina nitui,* snm *eivin» afui feratii nitet.* De eadem Chalcocondylas libro 6. ait : *blartutU Italia nAi efahnti£»a eH , tivtfgue ad agriculturam mtreaturam tetradii.* H< *inttUigeutia religa·· aattUtr· vi·* dnurar t *eftimtgue teritur gaidguid viri iHifuerint aggref· fi, Ktffabiita bee »ede adminifireiur. AA in ea tentilinei gniereeteru» virera» , 'poi de tivitath rebut tanfaltant, debèlla, deface, dr legatie fententia» ftrenttt . Habent viret duet *feregriaei,* port *a:ctrftnt·t flarinam vena· rautar. Vnu» crini··· tafiteliu» judiee» ttufiituuat, altera» religate urbiitantraverfat,* Ac.

Qpo loco feffionet Fertari· habita fuerint, apuda&n coocilii initio fcAonis prit»* diâum inveniet.

C e«ramratram. J Nulli dubius^ elfe poteft cecumenicam & univerfale·» efle fyoodum, cui Julianus fedisapoftolira legat·» prafedit , cuique non taurum Jofephu» Conftantinopolitaaus, verum etiam alii orientale» tre» patriarch* per fuos vicario· interfuerunt A fubfcxipio· ruat.

d *Decimamferta».'J* Quamquam Laurentio» Suri·· in przfttiuacula quadam ad ieftorcm , quam infra fabjuo» l'ira, falfam illam oftav* fynodi inktiptionem a Barthoonao Abraham· Crcteaf» aftis fynodalibus przfixam, metu nefeio cujus temeritatis auferre & abolete soluerit» ego tamen aliorum viretum , auos fupra in noti» ad concilium mcumenicum oAavum allegavi, hortatu animera»· non cantum ex titulo, verum etiam ea ipfi» adi· fynodalibus pro voce, *aBava,* decimam fextaoe fubftitacadam efle putavi.

£t quamquam Ferrari* decem priores fcfltoucs habira fuerint, tamen Florentinum potius quam Ferraricnfe inferibendum efle judicavi, propterea in primis , quod fub hoc titulo communiret a feriptoribus citetur A nominetur.

Ne quis prafationes quas Bartholomeus Abrahams» Crctenh» & Laurentius Surias huic concilio prapofuerunt , defiderare poffit, volui eas hoc loco calas leûori exhiberi. Abtahaml Ccecetifis prafacio ifta eft·

grneJtili· it " jitcelilit ^avtunati artbiefifcef, Bartbaltmcui ^brabamut Crttenfu , frafal ·Aritnfit) faluttat dii it.

Cogitanti tnilu, prxiul humaniffitne, quonam pado tibi faerarum Hterarum itudiofiftirso, ac omni virtute pnedito, pro tuis in me maximis meritis aliqua ex parte gratias reterrc poilem , tu iane longe aliud molienti quali obvmm prodiifli, utque generalis oâavi concilii jampndem Florenti* habiti ada e Grrco in Latinum termonem verterem , mandaili: que quidem nelcio qua de caufa Latinitate donata non extent , cum memori* proditum lit, duos feribaa Grrcos, totidetnque Latinos, qui oidctn interfuere concilio, ea ipfa Grzcis Latinifque literis diligcntillimeconicripfiflc. Sed id alii viderint» mihi autem Grzco homini , literifque Latinis non fatis erudito, onus tantum fubiitle, non mediocris negotii vifum fuit, przfcrtimnon infeio, mulca feientiarum genera in ipfis aâis dilTeminata effe, que nifi quis mediocriter faltem calluerit, faâa ipfa nequaquam intelligere, nedum Latinis

tMûbcpc tradere po®t. Qui* eoi»fumnu» ia A (·fis theologia» dafidenbit f Obi psia» febulii- UnediffUWer» sa Mtg»rerin»iit, feqeidnan fin 9g, aryen· iaaftoru» felicitate» foam abf-qae corporibo* loi· affecut· fitu ; tfeiade , au pofturiores «acwaeoicai fynodi pejerem aâia quid-sua addere, sel ab eis auferre witn 9t, an Kq«im ccclefi· abfqtsc gcuerafi fynodo pani-cula» illam» As Filioque, fymbolo licaent ad-dere. Qaodqaidsa»&φi wexeticaitfc, *(cdm ad JLaammma poatifieem rite pertinere , ambi·, gua in fide abftrufaqtie declarare , ac recuoscui-cam fynodum injuflu ejurdem Romani poorifi-ei» celebrari aoa polle : Romanam denique ce·, défis» caput ^ principem ceterarum Lcclcfianiui eaiftere, probare» ac refcepto» ab ipfa fynodo B eft. Ubi prmcrea perquam fnbciliffimedifputa-rer, an fanftos Spiritm er Patre, nolle fsaa de Filio mentione, ut Ornei, rei er Patre Filioque (ut ecclefia Romana afleverabat) procedat. po-ftreuto, au Gracie liceat pane fermentato facrifi. care , Pnaterea , quis vel naturalem philofo-phiatn, vel metaphylicam iucifdcm aâisdefidc-rabit, io quibas de Dei Filii generatione, de di-vinarum perloiMtum difiinaiooc , ac ipfanim rdatione iubfi(lentiaque acutiffimc pertraâatar? Quia denique fine dtaicâiççs ac rethqriccs arte locuicntifiimae illas ratione* bene percipere pof-iet, quas Scjaltanus ille cardinalia ampiiiliniua, ex oooiliftitna Cnfarinorum familia ortui, pro Romana ecclefia, fe Befiacion rene Nicsaus ar- C chiepiicopui , quem deinde ob φviηu» ejus io. genium multiplicemquc dodrinam Eugenius quar-ter pontifex maximus ampii®«orum fando Ro mano ccclefi· cardinalium collegio confcnfu omnium cooptavit , in eodem ipfo concilio ha-buere i Tantam ergo provinciam aggredi meus animus mirum in modum eatimefeebat . Veru» quid facerem, cum nifi tibi faite» obfequiofa-tisfecifiem, acerbam mihi vitam vivere viderer? Hinc faitum eft, annftca humanisme» ut jufla tua, quibat apud me nil eft validius » animum meum impulerint, ut audacia quadam rem tan-tam meis viribus imparem fim aggreflus : qua tamen in re Cumino Audio , vel potius Spiritus fancti (de quo agebatur) benignitate mihi videor D cfiecifle, ut quamvis elegant ftylus ab clegantiffi-xno ingenio tuo defiderari point, quo tamen li-teris nou minus barbare quam conraferclifta fue-rant , itant vix intclligi poflunt, ea fideliter ex-plicaverim, ac dilucide literis Latinis) quantum Groco homini licuit) mandaverim , ut quifque vol mediocriter bonis literis eruditus ada ipfa hnc ulladifticukatc iotclligerc poffit.

Multa quoque fupervacanea, Ac nihil ad hanc divinam rem facientia , volens prudeafque prê-terii , ne leâoribu* faftidio eflcot. Nam Graci feribo Indos fingulos & honores quibusConftan-tiuopolitanum imperatorem primo magnificentif-fimiVeneti, deinde Ferrarie prudentiffimus ille snarchio , poftrcmo nobihffimi Florentini profe- B cuti fuerint, teftatos literis reliquerunt, fe adi-bas divini concilii incptiHime inferucrunt . HÙ igitur, atque nonnullis privatis ipforumGnrco. rum inter fc difccptatiombus fe controversis ad sumnentiqnam pertinentibus (ut prodidum eft » protermina , publicas tantum eorum cum Lati-nis diipatatioaes fe controvcrfias fideliter seve-re de verbo (uttuteutriufquc linguo ftudioh®-»as, wquusjudex poterisefle) e Greco in Lati, nam femoaem converti. Nec non tertium ma-gui Bafilii in Eunomium de Spiritns fandi pro-ceAonc fermonem» olim a Gregario Trapcsun-tio Croteufi coovcrfum , quo fynodus ipia ve-hementer innixa fiiit, fe quamdam ipliusXefla-rionie orationem , ab codé» dogmaticam nun-cupatam, ac. ejufdem nominis cpiilolnm > quas iplemct poft multos annos in Latinum traduxe-rat, m ipfa eadem afta darillima redderentur, huic operi addidi . la qno quidem, doftiffime pontifex , fe reum erga fueras liieras ftudium himmopere laudabitur» quod divina» boo opus oblivioni jam traditum, te auRore in lucem pro-dierit } fe fumea mea in te ebfervaam ceteris quoque moscalibus janotefeue, quod te jubente ouerte tantum febjerim, ac te efflagitante adme-ts» ufque pervenerim. Rogo igitur te, ut meas bujnfmodi lucubrationes , quaielcumque fint, tui* anlpkiis inceptas atque coofedas » ac tuo no-mini confccratas , fufeipere» amplafti , fovere-quenondedigneris. Vale,

Prnfxtiuncula quam eevereedu* pater Laureatius Su-rio, hiice fynodaliba, prufixerat , i*a eft qu* fequi-m*,

LcAoci candide frater LansentiusSuriu*.

QVU Gnari, i· eeraiem veneri*, w hanc /pardum Flt-NtuuB tâiM» , dri7» vir» *d«v-raaesr. Pamrmabekri unsure, IU·, ne H it-rireri rrifisiruer, rriiayaw» Ulti ma/aimn,, mw mm* adoaau^ir , nenvaffaririiava·, jaamai^··, «Msi^pawjÿaadifeMvuiM pa^V aberaaa !</«** brifesm, p»/âpomanMMr«rer, aMan/erim. Mafe.

e wfeprabasnaa. j Auciurirare aimitaaa lamii pepo *lic*Maquc pontificum, ut videaa «ft >a bullia deabus Bu-genii, qua aâis fyeodalibes inferus teguatiu.

f Cmmm anadr^p»m<f e mbms «p^Mparoa · Herum ao-asiea infta fubfctipra repcûaunu . Huic concilio ipfa poatifec KugOMUS pç*fto firê, eues vix uaum orienti· lium coecriiotam dari potfit, cui peetifes in perfon* pro-pria iateriuesit. Patniai confiediti idem hic qni ia prinus «rcumraici»obier*atu* cd : ia medie couftitutu, hiit co-dex evmgsliorum , qaem intaeare*, Chriftum , juxra datam pceasiCeacm, fibi prefeotem efle mcmiaifent. Nratnt tp^afe-"»*

g Cmst ^rreeruGnararum, jQuoduiaairumde procef-fiooe Spiritu* ieaâi, de purgatorio ı da beatorum felici-tare › oe primatu Komaaaecdefiar ,aliifve nonnulli* fidei dogmatibus, ricibua ac eeeeatoniis beffenn,docuerant · Qua diiputat iooca de purgeserio k de Spiritu* faaAi pro-cdfiooe, de additione vocri, PUioquc, ad fymbolum Ca-ti* , inter eo* habite, quoee fiufeu abfoluta fuerint, in-dicabit fubfcqneat fefimaum fynodalium compeadiofa deferiptio, quam hoc loco lubjuutiam k caprcfium ha-bes. «Crx»· nun eno. na.

Aeno miHcCmo qeadriageatefiato trigefimo odtevo, 4.Martii, Joeoacs Paloolonu*, JofirphtM patriarcha fer-sariam apprieruat : quo* dom pontifex una cum cardi-aalibu· debito honore excepiflti, confilio Grecorum poa-rtfex emnesepifcoooek priaeipe* ad fynodum invitavit · J)e otdine k c mmiīo pot modicam difcroparinncalam convenit inter eo*, ut idem ordo qui in reliqui* concilii* mciuuenici* fetvstv* et, hic vtism obfervarctur. Sedi-baeetgo «e ordino collocatis, k facto codice evangelio-tum in medio confeffe* pofico, fertorie ia templo iantti Georgii 9. Aptili* convenerunt, ibique de celebranda iy-nodoin primi* patriarch* Contentieopelitani, kpoftea Komani pontifici* decretum rccitasi maadaruoc . Quibn* abfoluti* , ommumque confenfu approbati*, urfetunt occidentale* ad luctum tempori* fecmedum utile videri, fi medio tempore quod citari, abfentibu» profixumerat, pthratim de Spiritu* fanât procclfione commuakatcat. Qpod cum Graci propier Balilceaiinm ahfeotiom facere secufareat, hoc tandem utrimque placuit, ut interea teat-poti* de purgatorio privat* cMlatio habcaccnr ı Deputa-ti* utrianqu* coRatorib** k duobu* notarii* , qualibet hebdomade bis in temolo faoâi Francifci convenerunt · Prima collutio habita eu*.. Junii. In ha* Latini refiimo-aio fandi Pauli 1. ad Cor· aap. j. s&rebant, dari locum queudam, quo anim* fidelium cum reatu leviori* pecca-ti, vel eiiam pera* , decedente* per ignem purgantur & falvantur, Cumqae Graci de igne ovem* locum apoftoli espoacwat fic : lp/e da·**,·, par ÿnem felvahitur, >oe i«ÿ*r/«*▪«*/rioar trit fe *·· replicarunt Louai, id nulla ratione afiirmari P^· quoniam Paulus nutu* verbo (1*1 rabitu) quod m cx fcxiytura dcmoofire- fcftieah pruna*d*·

SUQt »

runt, nunquam aliter quam ia bonam partem accipi c m- fiacvit. Cumque io fanrtotum beatitudme conveniffent omnes, ingmcntc pefte accelerate fuat fafliones, coavenitquc ut Uqucnte feflionc ageretur, an vox ifta, Filioque, licite Ac pie fymbolo tupcraddita fuerit. Propter podagricum morbum pontificis, convenerunt in palatio ejufdcm pontificia, fedibufque ordine quo fupra locaria, utrimque fex delignati funt, qui quaftioncs fupra detignatas impugnent Ac defendant· Cumque prime feffionis, que habita fuit dic Mercurii oftavo menfls O&obnt anni 14JS. initium fartum eflet, c Grxcis Bnfiarion primus orationem habuit» quo factofanftam Trinitatem totamque fynodum laudavit.

AdauScf- Mais. Secunda Talione, qu* habita eft Ferrari* it. Otabris, Andreas Colofleнfis atehiepifeopus, Ac Latinorum difputatox conftitutut, habuit ejufdcm plane argumenti orationem: qutabfoluta, conventumeft, ut Greci difplitationem exordirentur, Jialertsce argumenta proponerent, dc ea in primis queftione, au fymbolo quidquam addere liceat.

AAai.Set* Aanfi. Tertiafcflsotsc celebrata 14. Ortobris, Marcus Ephefius captata Ac impetrata patrum benevolentia, oftendit. Chtiftum pacem ecclefi* re liquide vdut hereditatem, eamque a Romana ecclefia effe cbntcmptam. Orientales rogatu occidentalium ad pacem reconciliandam acceflifle, pacem aon nifi fchrfmate fublato, componi pofte, adeoque noredarium videri, ut decreta Optem conciliorum «ecumenicorum (cur ortave fynodi nulla mentio fiat, fupra dixi) ia hoc patrum confcffu publice recitentur. Quibus cum Andréas Colofleнfis iterum rcfpondidct; dixifletqu: Roman* ecclefi* nihil pace At concordia gratius extitifle. eamque nullum unquam fubfidium ad herrfri proffigandas Grscis dsnegafle, conciliis orientalibus omnibus Romanos pontifices per fe vel pei legatos fuos intarfuirfiê, pacem Ac concordiam non tantum pet Iiteras, federiamper legatos expetivifle: Marcus Epheiiusea qu* dixerat Andreas, vera quidem, fed impertinentia effe concedit i cum pontifices caufam fchifmaticis.faftam nimirum additionem ad fymbolum auferre noluerint, quam filuilulif-fent, ftatim pax Ac concordia fubfecuta fuiftct. Qu* cum Andreas iterum redatguiffet, dixifferque antiquam illam efle Conflantinopolitanorum acculationcm, dicentium etrafic Romanam ccclefiam, quod vocem, Filioque, propria aurtoritate addidiflet ad fymbolum, cui nihil pr*terea qu* a patribus antiquis olim conflituta funt, adjici deberet: dcniqne circa finem concludendo aliegaflet, nullam additionem ab ecclefia fartam effe, eamque, fi qux farta foret, neceflario fieri debuifle i finita eft felfio tertia.

IrSosh 4. "-riptio. Quarta iββio inchoata eft ıj. Ortobris, qua cum urrimquçdiuagitatum fuiffet, utra pars fuam prius aflertio*cm confirmaret l placuit omnium confcnfu, ut finita feffione quarta privatius conveniatur, Ac de re propofita difputetur. Polt multas igitur difeeptationes, Grxcorum Sc Latinorum ptivatim institutas, unanimi confenfudccretum eft, ut nihil amplius agatur deinceps, nifi prius fanriorum patruos décréta & divinum fymbolum recitata fuerint.

SeConil s. Mfcripti-. Quinta feilione 1β. Ortobris celebrata, recitatum eft fymbolum NicKnum, fubjunrta eft lertio fymboh Ephefini, quo prohibetur, ne quis aliam fidem a Nicaeno concilio feribat aut profiteatur: idque ea intentione fartum eft ab illis, ut oftenderent illicitam efle & facro Ephcfino concilio contrariam additionem, qua Latini ad fymbolum vocem, Firifyar, addiderunt. In quem finem etiam quvdam teflimouia Cyrrlli › Ac quarti Chalccdonenfis concilii fymbolum recitati mandarunt› in cujus tine ifta habentur: *SauSa* greeralir fyaadm *ftfiait* arj ar d.rrrarr-■«/, ar <ri'aw jfdew csv/rrilcrc aar cswpsarrr *aut decere licear* ■» ■ . *ifui vert ^uidpiaue tale feutuujeriat, aut aliud* c·* *attatitittat ex &eatilii»i vel "ludait aut berretùit ad atfira» religitaeat vtuitutiaut tradere aufifutrrut, clerici priventur: laiti* v»r» *anathemate niteatur*.

SvCoaii 4. dricnptio. Ad cjirfdem aflertionis confirmationem, cx quinto concilio partem fcrmonisjoannis Conftantinopolitani epifcopi, Sc Iiteras Vigilii papx: ex texto concilio decretum cum quadam epiftola Agathonis, cx feptima «cumcnica fynodo Nicxna definitionem fidei ibidem promulgatam adduxerunt. Cumque Latini quemdam vetuftilfimum codicem, in quoferiptum erat, *fauSuat Spiritum tx Patre hlitytt fraetttrt*, magna cum admiratione in medium attiiliilent, lertaque ejufdcm fidei definitione codicem authenticum efle ofteediUent, Marcus Ephebus ex recitatis fupradirtoeum conciliorum, pontificum & epifeoporum da fide fententiis coaclufit ı nullam additionem ad fymbolum appofitam recipiendam elfe, concerta interim Latinis ad n«c refpoadeadi facultate.

Sexta feffionc cum ortavi ircumenici concilii volumen Julianus a Grxcis, prout privatim promiferant, (ibi commodato dari peuviott, euquc dumtaxat fine impetraliet, ut exinds aliorum conciliorum definitiones recitaret, nihil vero ex ortava fynodo, quam Grxci fchifmatici reprobtbant, adduceret, atque paulo poft quam codicapr*dirto ufus fuiflet, eumdem redderet i Andreas ColoticnCi cpifcopus Marci Ephcfii atlertioaem fupra recenfitam impugnaturus, quatuor adcrtioiiM ponit, quarum duas hac, reliquas vcquente felGoiic demonftravit.

Prior cjufdcas Andre* artemo h*c eft. *Arttf* vttit,^ Mtni·filitatu*, q··· *Greti* «ddsMaM· *affallaat*, *txfiiit tH* ■••«•««du: canaque, hoc fyllogifmo dialcrtico breviter confirmat more: *ttrf^iiia val dilatidalit alumut artit tuifrituia i/iti additi· appellari; Jtd attqf· vteit*, Filioque, «*/ tgpafiti· vatii*, ex Patre: vrga *atttf» veh*: Filioque, «m ddkct *aaftllari additi·*. Majorem probat hac ratione: Oasair *additi· fit par tuttrauta*, ^*uia axptfiti·-att tx iutriuftaii rai priatiplii dadatuatvr O· iufaruatur*. •*rf· utdla axptfitit tü vtl ueutiaeri patafi additi·*. Eam^cm majorem confirmat abfutdorum quorumdam illatione, qu<>d (i nulla inter expodrtionem Ac additionem differentia conftituatur, neccffitm fit fhteri, omnia pofteriora concilia illegitima efle: quia iplius Grcgorii theologi teftimonio, ipfaque rei evidcnria conftet, plura contineri in fymbolis Ac fidei definitionibus pofteriorumconciliorum, qu* in Nic«no concilio nequaquam feripta inveniuntur. Imo cjufdem Marci Rphefii conteifione probat, quod non omnis expolitio fit additio ccafenda, cum ipfe libere profiteatur, Nicxnum dc Conftantinopolitanum unum elle fymbolum, quia unum eumdemque fymboh fenfum fervaruut, etiamfi verbisdiferepent. Minorem primi fyllogilmi hoc argumento confirmat. Spiritus fanrtas procedit ex Patre, ut conceditis: ergo etiam ut Filio, quia aurtoritate l.riptur* A fanrtorum patrum teftimonio, omnia bona elkntialia Patris funt bona Filii, juxta illud Joan. 11. *M·β·M·ı« tua*, <Tı«4·μ/»ıl.

Secunda aflêrtio quam hac eadem feflione contra Gr*cot dem onftravit idem Ahdress Coiollenils epifeopus, ifta eft› *jtdditiaun 'lajiatdi par axpauitar fidat*, mu *faut iatardiSa*. Probat eam, quia huiufmodi additiones per Nicxnuni apoftolico, per EpheUnum & Chalcedoocnfe Nicrno affecere. Cum itaque dirtu abfurdum videatur, fan&irtimos illot patres omaes anathematis fententiam incurrirte, abfurdifiimum quoque fuerit, novrffimi temporis ccclefiam iis limitibus ciccumfcribere, ut ad fidem magis pcrfpicue explicandam, Ac novas herefes impugnandas, ne unum jotafymbola fidei adjicere liceat. Addit aurtoritate fanrti a^oftoii *u* ad Corinth, cap. j. Iit oram occidtrc, fpintum vivificate: ideoque exemplo Grcgorii Nananicni feriptoris Greet› non tam liter* quam fenfui litcraJi flandum videri, Praeterea non eft illicitum, inquit, Greets Grcce, Latinis Latine unum idemque fymbolum recitarer ergo neque illicitum eft divertis verbis idem exponere, m«>do nihil fidei contrarium addatur.

Adertie ·» Colotfeaf. cpifcopt.

Tertio, ficut non eft illicitum *cx* principiophilofophico latentes in eo conclufioaes alias atque alias deduceret ita non poteft videri alienum a fide, fi quis ex principio theologico contentam obfcurius in eo conclufionem evidenter eliciat.

Quarto, quod licuit paftoribus ecclefi* primitive, apoftohs nimirum, idem non eft inconccffum noftri Ac pofteriorum fcculorum ordinariispaftoribus, quia Chriftus promifit, fe ornai tempore ufque ad Mundi confumruaxioaem ecclefi* affuturum: Itcuifie autem apofloio cx generalibus fidei principiis aha dogmata inferre At exponere, probat ejufdcm teftimonio ad Ephef. cap. 4· ubi cum dixiffet ı *Uua> dswrin»r, ma fidei*, annas *kaptifma*, ana, *Vtai tp pater fatui*ai*: intulit alibi: Erga <> *uaa tecltfia* ·

Quinto Ac ultimo ait: Si non liceret per expofitiontm aliquid ad dogmata fidei fuperaddere, nulla ratione haerefes impugnari Acxtirpari poflent. Quate cum hac da caufa Conftantinopolitanum N'iccno, Ac poftetiora concilia prioribus fidei formulis aliquid pcrcxpofitionem adjecerint, concludit contra *Greçus*, nulla ratione interdirtas efle hujufmodi additiones fyllabarum aut vocum, per quas fides non deftruitur, fed contra hasrefer defenditur, A acrius propugnatur; nulloque modo probari poile Latinam ecclcfiam haede caufa anathematis fententiam incurnilc.

T MI· VL .Septima feflio celebrata *eft tf. Ortobris*. Hac tcliqo* duo capita› ifta, congruam fuiflê illam vocis, *filia^»·*, additionem, eamque ab omnibus fidelibus recipiendam elle, libenter quitlcm initio flatim profecutus fuiffet l fed impediverant Grxci, qui privatim non fatis apte effutiverant, mhil ifta ad fu* affectionis refutationem pertinere. Quare po/ipolitrs duorum illorum capitum probationibus, hac feifione Grxcorum rationes fuperioti feffione allaiax m primis refutavit, Nicxni concilii recitationem nihil obftare dixit, utpote quod in eo dc proceflione Spiritus fanrti cx Filio nihil explicite continebatur, implicite vero

*«fpoo4«- t·» *·· *''-* «in- ‡ vero non tantum Atü, veme etiam Macedonii fltNeftorii hcrefimimpugner. Ad auAoritatemconcilii Epbefini, ficut etiam epiftolani Cyrilli, tefpondit, per ea ninii aliud p»®hlbeti, quam t*t divetfa fide» nova non componatnr, fctibatut aut profcratut. Cum itaque uoiu» religioni* fu, crede ft Spiritum fanAum procedere ex. Filio» quem cx. Patre procedere profitemur, per hoc nihil atir navi ad fidem addirur» fed tantum obfcurior articulu» fidei erplieatur» Similiter refpondit ad verba definitioni» fidei in concilio Chak-edoncnfi nromulgM*» videlicet ancerdiûam elfe immutationem <enfa*, noo verborum quibu* dogmata implicita magi* exponuntur t eamque luam refponfionem noc Cmili illuftravit› factofanAum oangelium perfcAiflimam doArinam fidei noftnr continet, *It* tamen Grcci» * Latmi» patribu* & doAocibu» illud exponere licuit: imo cum Aritt* ex illo feriptur*, 7«<erma/*ra*rr/(concluderet)Uei Filium creaturamefle i non tantum licitum» ied dc neceiTatium erat» ut patre» concilii declararent, qua ratione Pater major Filio» qua. ve eidem uqualiaeltt « Eadem eft ncceflita»› quotie* nova exoritur horefi*.

Ad id, quod dicebat Ephefiu», fymbolum perfitAum efle, adeoque nihil illi addi debuiuc: rcfpondic illud fuifle perfectum quoad veritatem & fidem» non autem quoad notionem. Omnia dogmata fidei in fymbolc. explicite vel implicite continentur› ut vero ea qux implicito *conticentur*» om.iibu* fidelibu» *iantvtefcant*, opu» eft dilucida expolitione & explanatione· Similiter refponfum eft ad verba quinti concilii & epiftohm Vigilii. Refponfuris ad texti concilii definitionem, c|ta eft quaedam eoo* ttoterfiade varietate legioni*. Nam texti concilii aAa, 3u* proferebantur a Latini*, habeba .t, *Dfum* da *Dr»*, fle, rcel/ii qu* apud aAa concilii Conlfantienli*, Epbefini & Chalçedonentis, non repcrnintur· Unde Latini Graeco* confutarunt, nonefle alienum aratione, ut poft EpheGpuni flt Chatccdonenfe concilium Conftantinopolitano fymbolo aliqua vox, qu* fidei non adverfatur, addita fuerit. Poftquan* ergo Andrea» & Juliu» cardinali» oftendillent, definitionem fextqconcilii multo minu» quam literal Agathonitpap* huic e^jpofitioni Latinorum obftarc, foimuiam fidei in Nic«nocoScllio fecundo recitatam pto fe allegarunt, ntpote lum in^a aperti» verbi* contineatur, Spiritum (anA^i a P«»r« procedere. Ad id veto, cur in Chalcfdonenfi concilio patre* prohiberint verbum *D*iptra*i* ad fymbolum apponi, refpondet id faAum efle ideo, quia non erat necedaria additio ejus voci», qu* pluribus alii» fymboli verbi* aperte continebatur, vel faltem fatitexprede inteltegebatur. Hi* peta-Oit conduite Andreas, nihil aliud a Gixcu probatum elfe, quam quod divino fymbolt/hovam fidem addcic aon liceat.

Poft h*c tranfit ad probationem quarti capiti* fupradiAi, quod nimirum Roman* ecclefia eautdem particulam explicite ad fymbolum addere licuerit, ideo quod Spiritum fanAum ex Farrv >iri*f·* procedere cum tanAo Auguftmo, Gregouo, Hilatio, Bafilio, Gregorio Nazianxeno, Athanaiio, omnes tere patres doceant, idemque plure hiftorici icribant X aperte profiteantur.

Hac de caufa cum imj>eraror dubitaret, oum in fynodo hiftotiis ftandum efiet: Andrea» rclpondit, ccdcGafticis liiftotus jure m'ri toque fidem haberi. Quo diAo pergit probare quod csperat, nimirum licite « convementei Romana ecck lia particulam, RjrJteréyne, declarationi* caul» Ivmbolo additam finite, etiamti eadem line C.c.xcis, quod illi omiiiuiu accufabant, huju» rei cauia con,ilium «ongregaflct. Nam ficut nullum concilium, Gracis au-Aoubut atteftantibu*, ratum eft X approbatum, quod citiacontenfum ledis apofiohe* celebratum eft, maxime t?scutnemcum fuerit: ita ecxàXtra firqiom A ftabile ait cHc fynodale decretutrr, quod auAoriiatc apoftolica congregatum eft A approbatum, five orientale* A occidentalcthmul, five etiam alietutti tantum epifeopi, plure* ■ut pauciore» interfuillent. Fonufici* enim auAotitas ■bien tiurufupplei poteflateui, ct conftat teftimoQio Stepiiani doAoti* Grcci, ubi eo» qui injctlfu ponuueit, aut e pis vicnrki, concilium celebrare volebant, vehementer increpat. Inde com intuliflet Andreas Romanam ecclefiam minime argui polle, quod Gr«cis inconfulti* ivmbolum fit declarant *i* idque lantei Maximi auAotitate,'atterenti* Romanam ecclefiam immerito ab unentalibu* accufari, romptobatet « Nicolaus Gr*corum inyctpre» alferebat, diAum illud apud lantlum Maximum fuppofitum efte ; Andrea* vero illo pofito, αοα eonccifo, tcfpoudit optime demonftratumelle, quod nequaquam Grxcit ignoranlibu» Romana ecclefia conrroveriam particulam fynodoappofucrit, utpote ‹ uju* non tantum in texta <x-cumeftica, verum etiam in icfttma Niccna fynodo expre«la mentio itivtniatur.

Boman* *·- t/mbohiia*^ vocemFili·· que.

Addn Tatafiam CmSantiocpoiitanum patriarcham aAione j. in roocilio Nicatno fecundo Btofcfitm fnifio Spiritum fanAuo* e* Patre per Filiam, »d eft» ex Filio procedere. Quod fi a Tarafio rcAr faAuaa a&eatwr, car sou idem Roman* ecclefi* iicwctlt F Repetit deinde quod fupra dixerat i apud aAa concilii Nicani tecaodi exprefle legi, quod Spiritu* fanAu* er P*m*filitni* procedat·

Poft hate cettiftimo ait argumento indicate St oftendere innocentiae* Roman* ecciefi* illud» quod Photiua ejufdem ecciefi* acerrimus iniraicu* nullam de additione ad fymbolum fada mentionem habeo*» Nicolao dc Hadriano aihilaliud objecerit, quam quod pnrvaticatorec efieat anathemate condemnati, quodque tempore Juftiniani imperitori» Joann:* Cortftant inopolitanu* epifeo. puteam epiftolam Hormifd* fufcepillct, qua ille Spiritum fanAum a Petre procedsntem confitetur. O-Aevam «cumcnicam fynodum, quod Ephefiu* ajebat, fubfcquente concilio «cnmenico aliquo tegitimo reprobatam, atque in eodem Joeonem Romanum pontificem abdicatum, haneque pattern a fymbolo relegatam fuifle aegat, eo fretu» argumento, quod eum fumini* pontifiqibutfc Roman* ecciefi* illi decreto nequaquam obtemperantibu* hucuique communicaverint·. H·» diAi» conclnfit, quod haAcnu* probaverat, explanationem illatn fymboli a Romana ecclefia licite dc neccflario neraAam elle. Juliannt ad confirmandum ea qu* Coloflenii* de potentate Romana pontifici* circa fidei declarationem ptoduxerat, tirera* Agathoni* pap* legi mandavi t, quibu* cxpretC* verbi» indicatur, quod Romani pontifici* fit ambicua fidei dogmata explicare, atque explicata tueri ac detendere,

OAava teflione qu* habita eft Kalendi* Novembri*, Beflarion Nic«nu* orator facundiflimu* parte* Gr»corum defenfuru*, ea qua pracedcntibu» felGonibu» duabu* eopiofe difleruerat, repetit, A poftquam ad lingula capita quatuor generarim necando & inneiando refpon-dre» Coletdinet, restet •Jptimum, refumptoque toro fyllogifmo illo, qu:m fupraenarravi, refpondet majorem „concefla minore, negando: nimirum duod nulla expolitio ab extrahei* principii* defumi poflit. imo, inquit, h*ce«-pofitio de qua contro vertitur, ab extranei* defumptaeft. Cum illa enunciation Omnia bona eflentialiaPatri*funt Filii, huic coociufioni. Ergo Spiritu* fanAu* *ex* Filio procedit, fit plane extrinteca, maxime ideo, quod vox *Hli**-5«· non tantum extranea, rerum etiam Patri re Ggnificata fimili», voce aurem ditfttnili* fit. Quifquit igitur ea ratione per appofirionem voci» Fi/rêyar fymbolum declarat, ille eidem lymbolo contra prohibitionem Ephcfini consilii additionem apponit. Ad reliqua» probatione* quatuor, quibu» Coloflenii* confirmabat licitum & neçeffarium eflic, ut fymbolo declaratione* quodam apponantur, refpondit declaratione* fidei femper concedar fuifle, atque etiamoum concedi, imo vero etiam patribus Niczni A Conftantinopolitani concilii licuifte, ut fidem declaratam fymbolo adjicetent t fed cum eormn exemplo poftetime» abuterentur, varioque fidei formu-I* confcriberentui, facrofanAa frnodu* Ephefina definivir, licete quidem controverfo» fidei articulo* explicare A interpterati › faAam veto explicationem nequaquam fymbolo fuperaddere licere. Hanc fuam ille refponfionem confirmabar duplici ratione, quarum prior eft» Ephefina fynodut additionere prohibuit divetiam ab illa, qn· interdicta fuerat duabu» anterioribu». Quare cum >11· mandaverim, ne quid contra fidem a fe traditam A· expofttam adderetur, li*ud dubio tertia fynodo Ephefina interdiAum erat, ne Gmpliciter ulla vocum mutatio vel additio ad fymbolum adjiceretur·

deflloni* j, ««Γ,I£· a». fcaf· cripor- '**'

Pofteriur ratio eft. Ephefina fynodo* vocem, Deiparam, quantumvi* pro tidei dogmate contra Nefto* num expolicando neceflaria eflet, plurimifque verbi* iymboli implicita contineretur, fuperaddere recufavic. rrxtetea ea qu* de duabu* naturi* in Chrifti petiona inconfufe exiftentibu*, doarumque voluntatum opetationibu* contra Neftorium, Eutychcten fle Monothclita*, Ej'helino, ChalcedonenG fle fexto oecutnenico conciho fidei expofl'ione* funt, qu* in ipfo fymbolo implicite continentur» A tamen nihil horum ad publicam tidei ptofeffionem Niccnam fuperaddiiuun fuit.

Ad auAnritareoi Grcgorii aliorumque patrum refpondet, eo» fidem declarafl:, nequaquam vero fuo additamento auxille. Si qui tamen id ante prohibitionem Ephcfin* fynodi te.ctunt, nullum per DOC flue affer:ioiu prxjudisium generati.

Hi» didi» fubmitten* fete iu controvetfi» decifionem ait, quod li Latmi probaverint, poft EpheGnum concilium aliquam diâicn.em vel fyllabam lymbolo fuperadditam mille, parati fint ipfi in Latinorum fenrcntiam deicendcre. Ad Grcgorium cognomento Theologum, fyllabarum diAiouumquc rationem non elk habeudam afleteniem t

«•h·, refpoadit, illam locutum «Ardavmcib·* fy»·- •yaus, funt paefuna A hypoftafi*, vuflia A inA·- MCMMB* hic raso controvert· dc vocibu* *em+fiUtt ditttlnm* pUoe figniflesiuib·* «

Ad id quod «Uagabaa Audreae* ··«■* idemque fymboi«m licite Geme* A Leti·· idiomare sflssri A cantari, sdaoqta* bm illicit* Latiae· psofires* Spiritu* faadhim •s Fere» *Uti*·** procedentem t urpota q·* vécu do* feet unum, Spiritu fanât principi··» figaifieente* : *-fpondit veram efle aareetd··*, qn»a rec·» ill* fini Cena e)ufdem rei ; confcquta» aerem fee pUrêie &tfu* efle* quia Farer A Fili*· voces diyuits f«at, refqm plane divertas fignificant. Addit, asmmfi rem unam fignifieasent, nequaquam preprer prohibitio··* fynodo referes» daafeifle.

Ad id quod de pti*cipu*«er*<*vc coafequentii» c principle dednâi» allegaram eft, refpondit ia priori* grate* fore, fipeobetur, controvert»·» conclufionem ex pr*di-Ao principio vere * t*Ae inferri porte. Kc quamqua* id probatam feret, tante· ea* doârinam fymbolo non ma» gii cfl· adferibendam contendit, quam demonfttativa cooclafio eft addenda ejofde* demonftrativi fyliogifmi priocipiia · Addit, ficut neqeaqaa* et facra feriptura de» deAar fidei coaiequeatre* ipfi Icripture inferere licet ; ira fymbolo, quod eft unum ex theologici*principii*, nequaquam addere licere ea* expolitione*, qu* ex ejufdem verbi*eft illata. Ccdefia*. quod fupra dicebatur, unam A eamdem, patiqoe poteftatc proditam femper fuiffe fatetur, cum ea tamen limitatione, quod anteriorum conciliorum decreta obfervare A non evertere debeat' nam li aliter ageret, laipiam deftruetet. Addic, qui* de exponendi* «dei articuli* ab ecclefia nulla farta elfet prohibitio non minui cuilibet fidelium, quam Agathoni, Cyrille aut Sophronio fact* fetiptur* interpretationem elle conccfiam. Ad extremum courra refponfionc* Andre* 'Coloffenfi» ad argumenta Marci Ephefii feffione fuperinri faâa» replicavit r In primi* Nicea* fynodi fymbolum fnitfe recitatum, quia unum idemque caafetur cum Conftantinopolitano, cui ne dcincep* aliquid appoaeretut in KphcGnoconcilio interdirtum fuit. Secundo ait, vocum & ijllabarum ratione* nos efle admodum curandam, fi poft fartam prohibitionem ad fymbolum non addantur.

Setfiosona celebrata eft Ferrari* 4* Novembri*, in qua Bcffarioa ad lex pnarta ab Andre* fuperiore feflroae allata refpondit · Ad primum tefponde·· dicebat fallu* efle illud Cyrilii, quod fidem evirate & lidea declarare diverfafignificcnt. Ad fecundum dixit, etiamfi incerdiAum poft decreta promulgatum fuiffet, nihilo mias* ipfum tenete, cum patre* tciti* fynodi de finguli* fymboli partibu* diderue nat.

Ad tettium & quartum ait, Agathonem pontificem dirtione» ea» tantum prohibuilfe, que re* a nde diverfa* fignificant, eumdemque virum fanrtiflimum ad fidem fuam exponendam fymbolo quedam addidiffe, quedam detraxi*iit* negati fed potiu» quodvi» additioni* genu* prohiban* decreta in nullo immutari, augeri vel minui ; omaiaque ia verbi· A intelligent!·eadem relinqui voiuifle : exponere tamen fymboli parte* haud vetuifle, ne dortoribu* materia laborandi deeflet *i* fed communem tradi doârinam vel tradito fyllabam aliquam mutari prohibuilfe. ac propterea lludiofe verbo AfaMrar ufum elle.

Ad quintum refpondit, vocem Deipxru.^d fyrnbolum declarandum ncccffatiam fuiffe, quia acti* fynodi inferta habetur. Cumque eadem, etiamii ad declarandam fidem neceflan* fotet, auâoritate concilii fymbolo addiia non fuerit, argumentum fuum verum efle & bene contra additionem illicite fartam procedere concludit.

Ad festum telpondet, fallu* elfe quod Romana ecclefia fanâorum pat tum vocibu* mota, aut neceffitate coarta, eam additionem jure Cuofecerii *t* imo nulla neceffitaie cogente eam id facere potuiffe urgebat, cum decreta fynodi nullo cafu nccelfitati» id lien potfe concedant, atiamii fcdit Homan* prerogative nihil adimatur.

Qutbu* abfoluti» prxdirtu* Beflarion quefivit, qu·modo fanâorum patrum interdirtum intelligerent, an ad fymbolum vel aliud referrent. Ad quod preiul Colo(lenii* voice· refpondere, longam de proceilîone Spiritu» fanâi orationem habuit. Quam ad propofitum Ipertarc negantur, neque calamum neque aure* eidem prebutre.

S··· X. Seffio X. celebrata eft Ferrari» die fabbati t. Novembri*. In hac repetiti* ii* que fupra gefta fuerant, Joanne* provinciali* Latinorum difputator oftendit, additionem illa* parrieulatum, ex Fi7>«fne, nulla ratione prohibitam, led potiu* licitam efle declarationem: tum quod evangeiium legi* vetati* fit declaratio, ctitmli poteftate * veterc contineatur t tum etiam quod ecclefia omni tempore controveriia* circa fidem exorta* harteau* definiverit, A obfcura expofuerit.

Ut oflcsdat bsjulmodi additionem vetitam aoneise. •dditMi* tria genera diftiagait: quorum primum eft, csm additametKum rei addit** «pp*uuur ; ut fi Daum Futre* qui» dixerit elfe gtaitu* *t* alterum, quad a re cui opponitur tantum diverfum eft i «t fi Deu* Fanem qui* dixerit genmetra* *i* tertium, cum utta*que eft eoogtuumr ut fi Filis» dicatur Fatri cenfubftaotiali* Tria gener* •<d···®·l» taal t4a probat,

Primum genu* additioni» heretic·* ; fecundum ineptum, tertium pium A seligi··! declataad* utiliffimo* efle ait« Cu* igitur illa particula, A* F<ar«, in apoftoloram fymb·!· poreftate priu* contenta, ad retundandoa haeretico· · patribus Conftanttnopolitnai primi concilii addita, adh«« quodammodo ambigua videretur, partie·lam, Ar F*A.f<*·, poftetioci* f*culi patre* fymbolo appofaarant, ut totum illum articulum clamfiure explicarent.

Quod vero ajebat Beflanoo primitivo ecclefic patre* feriptarededaraodu, fymboiiqae aagcadi habui* poteftatcru, que poller ion* fatcnli ecdefiit propter abufunt •dempta fuit, Joanneaoruaino negavit r quoniam interdiâo couciliœum Ephefini A Chakedoncofi* illi dumtaxat cootineaatur & includantur, qui addendo v*t mutsudo ecclefia* avertere ftudent : addidit ccclefi* legitime convocatas nunqaam addendi facultatem prureptam elfe, ubi hatrefeos periculum A necetGca* ipfa eamdem requirunt.

Concludit igitur, Romanam ecclefia* particulam, Fr XrA.f*»., non addidiffe, ut fymbolum Conftantinopolitanum fidemqne ipfam everteret *i* fed ut Nicxnum fit Coaftantinopoiitanutu idem elfe idemque fignificare declararet.

SeIlio XI. habita Ferrari* uudecimo Novembri*. Inca Julianus cardinati* pro parte Roman» ecdcfi» nigritiam Cmpliciun* (uperior* clariiM explicat *tc* repetii, primolque interdidi «urtore· Anali alium *Bc* Fhotium Neftotianoi hxreticot fuilfe dicit, qui aliud Iymbolum fidei proferente*, & lacoba* quemdam ad fixrefim difffininandam emittente·, plurimo* deceperunt. Econtra rero Charifiu«n, «t fe orthodoxum probaret, ia primi* fymbolum fuum, quod aequa Niccnum neque Conftantiaopolitanum elfe conflabat, cum Spiritum Patti A Filio confubftantiilcmpofuiflet, in publica fynodo recitalfe oftendit; ac tum damum fynodali decreto lanxiffe, ne cui aliam fide proferre aut docete liceret i fimulque confirtum illud Neftorianoram fymbolum, nulla prorfu* Charifii mentione farta condem«arte. Scfloni*iXL det«riy»··.

Unde, fimen* concilii fuiffet, quamcumque aliam a Niecna, fidei profefltonem interdicere, Charifii quoque fymbolum A expolitio hic damnata fuilct. Synodu* cnim contraria ftripti* vel verbi» proferre vetuit; expoGtionem nequaquam interdixit, Cum A alia* Deum <ternum, mtinitaque alia credere, anathema foret : quo fob lymboto aon continentur : omnefque fere Chtiftiani anathemate notarentur, fi (ynodu*q«odri* expolitioni* genu* prohibuilfet·

Dehinc liters* Agathoni» ad fynodum miffa» non ab ipfo folo, fed ab occidentali eccicfi·, fynodo nj. occidentalium profulum convocata, feriora» fuifle cenfet.

■effationi re(pondent ait, quod fi nullo cafu neccffitati* liceret fymbolum exponere, patre* concilii Conftantmopolitani primi, A fexti acumenici graviter deliquiffent, quod illi ad Niccnum concilium plurima addidiffent, hi vero fuaaqua» ediderant conftitutione» tantum •verti prohibuiflenc. Contra vero, ut probet additionem declarationi* caufa fallam noneffe illicitum „duplici ufu* eft exemplo: altero Leonis pape : altero autem Flaviani Conftantmopolitani epifeopi, No··*···

Qui cum in concilio Chalcedosenfi «ccufati fniflent, quafi conte* prohibitionem fynodi Epheflnje egiflent, *to* ipfo quod nova fidai dogmata explicatiu* docerent, A contra hrrefiatehat defenderent, auâoritate eysfdeni concilii Chalcedoncnfi* ;u(le meritoque abfoluti fuerunt, uipote qui fuo additamento non tam fymbolû evertiffene, quam diftinrtiu* contra harefe* propofuiflent. Quare C tal*m dclarrtionam fymbolo alicui novo addente» Leo A Flavianu* auâoritate Chalcedonenfi* concilii non funt cond»ma«ri, evidentillima argumento concluditur quod Epbefinn fynodut non omnem additionem qu* fit exponendo A declarando ; fed eam dumtaxat qu* fidei dogmata evertit, fua conftitutione prohibuerit. <l(am Armifliaio *rgnm«ot· pt*b*tnr.

Seffione XII. Veneti» tj. Novembri» celebrata, Mascu» Epheiiu» tre» ob caufa* Neftotiano* in fynodo damnato» A a Chanfio accufato» afferit. Quarum prima eft, quod fuum fymbolum adinftat Nic*ni docuerint › fecunda. quod in eo dogmata falfa mulra extiterint: tertia, quod Neftoriani Cbanfiumgraviflimoodio perfequente», l|uia ab illorum h*reli defcciflet, illi necefltttatem impouermt at fidem fuam ex poneret, fequ* Nic*no concilio altentiri declararet. Quod facium Charifii non modo non fuit illicitum, fed etiam plurimorum patrum exemplo comprobitum. ytg,ni, in, U<icri' ytio.

dit, Mua»ak tettinm tnfieintoe l acceptatqM qnod de Sophrâoii * Aantboma payaxpsfirioaiboe fidri tempore fcxri eoariki lici»· Mie ingerie . Qnafit·· deioda Marra*, arta Agathe, Saphèoorâ» fit Chnrifios, qnt ptofidc explananda icripfcrant, ioratdtâo fnbjncasoat? Mpoodit, quod ie iptaai Mwerdtânm nihil rammiferin». Unde Julianos mleMM dicebat > SiCharifiaa bac ia pontifie» univoefalis ocdofim warn genenti ülkiram Mitno», addiditqutt fi Noftorianum fvanbolumcatbmtcum feiflfet, inftat illimo quod Cbarifius k Agathe coofcripfbtaat, fiafripiaadum fuiflt.

QMsnatiqiM itanam Masco a* Naftoriani fount fymbolum ita ttadan potuerim, ut baptisandi illud profiteri debemt, Juliaaus refpondit, nomini hominum licete fic propriem fymbolum ptofcrxa, u* omnis ecclefia ad id oelcbtandum teneatur , eonceditque Neftotiaao» potuilé verum fymbolum expones· , eo uti , tdemque proferte ac fapurer quatenus verum firifaet : at communiret nodem in cooctliis uti nequaquam licuiise. Cumque Mateu» Ephefiu» illud fuoinftituto favete dixiftet, nimirum ideo damnato» else Neftoriaooa, qnod fuum fymbolam velut Nicwnum obtrufifsent, ideoque omnis deinceps augendi, immutandi, vel etiam explanandi licentia adempta eftet, idqoa anâoritate CynUi probate conatu» fiti liet, Juliano» illi coot radicent ajebat Cytillum pro faa feat«otia ftare , fi quidem per aliam fidem iotelligat dumtaxat fidem·contrariai·, expolitiones fidei admittat, contrarias additiones exptefse prohibeat· In cujus rei confirmationem juftu cardinali» Juliani tecitata eft expofitio fidei a Cyrille confcripta , au* dcNeftoriaai* illud aperte profitetur, eos non alia oe caufa, quam Îuod fidem Nicsno fymbolo contrariam docuiftent, eooemeato» of»·. ,

His pcrnâis, iifque qu* de additione vel explanatione ferienda vel omittenda lupatioribus feflioaibus diâa fiterunt breviter repetitis, iuftitit Juliaam, ut his deinceps omifis nd principalem qu*ftiooem dc Sfriritu» fanât proceftioM tranfeatur, an nimirum Spiritu» fanâo» a Patre tantum, vel a Patre fimul * Filio procedat. Nam illa coatrovctfia compotita facile faturum promittebat, ut «k poteftate addendi couveniretar.

MdkXnj. Scfie XI11. habita eft 17. Novembris, in qua cum oratore» ducis Burgundi*, in fyaodalem coafeftum intromifli, pontificem dumtaxat debito more fslmafteti*, odfitnfu» Me de caufa imperator Ferraria difceffifset, C non proxima fefiooe iidem oratote» impetatorem debito bonote fc cultu profectiri fuificot.

S»Bo XIV. Sefiow XIV. quarto dic mentis Decembris celebrata , oratoces ad fyaodum intromitti impcratOBcm falutarant . Ephefiu* allegam ChartCii exemptum impertinente» adduâumeflè, petiit ut omitti· prolixioribus fermoaibu* Cmpliciter re» proponatur , fc ad qunftionem pe» affirmationem aut negationem (impliciter retpondeatur. Julianu» tam prolixa oratione contradixit , ut fere dies potiu* quam oratio dicentem deficeret.

» « ev Myr»r»fc» n« SpiiZa· mfliiih· A· ruptam tAagi. Mffiooe XV. qu* habita eft E. Decembri» , orationem da nulla additione ad fymbolum facienda prolixiorem ab Ephcfio recitatam , magna omnium admiratione Julianu» refompfit , fc in xl. patte» difttibntam refutavit. Cumque Ephefiu» Juliani, Julianu» viciflim Bphefii orationem ad radium ufqne refumptiflet * refel liflét, ne fynodu* fine frudu diflolveretur, egit Julianu» , ut oftendetent Ornei impium efle douma Latinorum de proceffioae Spiritu* fauâi : quod fi tacerent * futurum ajeoat, ut noa taatum e fymbolo vox Fifr·,·», votam etiam undequaque eximerctut. Cumque Ephefiu* priu» vorem a fymbolo telegandam iaftitidct, imperator iatcrlocutu» obtinuit, ut controvtrfia de additione voci» omifla, de proce llione Spiritu» fanâi agatur , idque teneatur , quod hac decania privato colloquio aifuru vifum fuerit.

MBnas rauiii SeiKone XVI. decretum dc facrofanâa fynodo ob nettem ingravefceatem Ferraria Florentiam trsntfetcaea , ■eeiiatum eft Bc approbatum fub illa ctmditione, ut potitifirt orientalibu* de alimenti* & vit* neccflatii* interim provideat. Qpod cum ille futurum in fc reccpificc, pontificem una cum cardinalibu* dr Latini* prniutibu* Irerantem imperator cum patriarcha aliifve orientalibus ubferuru* eft , magnoque honore ab iifdetn exceptut fuit.

C XVN. Seffio XVIL habits eft Florenti* anno domini i»jo. *1·uGm« lexto Februarii, qua poft diuturnum diatogifmum Juliani cardinali* Bc imperatori* conclufum eft, ut Gr*c, inter fe privatim conferant de modo ineunda concordia fc unioni», cumque proxima feflione in medium afférant l eumque imperator vellet privato» deligi difputacorc» › idaac pontifici difplicent* tndiâaeft feCnXVIIL

Scffio XVIII. que Jecando Manii habita c* Ftoteori* au* 14J». In bac Jeaaaea Lnriaatam otatoe ptalocntM ** **■!■ «liait,principio factam fcripraram ia eo faafit accipiendam efle, quo faaâi patte» «am temper acceperant. Quod ram dixiflet, ipfuiuqoa aoaaea pvôngfeaw «qaivocum efiet, Xefpoodit Ephefia» illnm vocari i» divini» praceffionm foli Spiritui fanâo appropriatam , anaSpirita» fanânn cedit: cx Filio Spirit·* faaâas accipit efle s ergo ex Filio Spirit·» fanâus procedit. Minorem ab Iphefio negatam Îuobavit ia primi» anâocitate fanâi Xpiphaaii, qui ia errnoua Ancocato profiaetat, Spiritum tanâum ex ntro» que efle › Bc coatitqueater ab utroque procédés . Paulo poft idem confirmat teftimoei» Bafilii. Addit eumdem «x utroque tanquam ex uno principio procedere. Cumque Ephebus hac eoe tam fol veret, quam courra argumentando duci inaret, objiceretque illud Bafilii *t Ifh (* nimirum Patre) «orem *Sfirin»l* <>a»a«4*nad· *t* tefpoudit Joanne*, Bablium ifta contra Eunomiam profitentem Spiritum fandum enaturam efle, protuliflie , fenfnmquc verborum hunc efle : Non aliunde, id eft , non a! tenui fubftantiu rei natur*. Hi» diâi» utfit refponfionem ad auâoritatem Epiphanii Bc Bafilii *l* querentique Ephefio , an divina fubftantia Bc petfoaa idem fint/ Bc an Partie pertona, vel potiuteju» lubftantia generet* refpondit ad primam quaftiooem, perfonam fc fiibftantiam ena re, fed ratione diftiagui. Ad fecundam dixit, perfonam efle principium qnod generat, quia aftionc» juxta phttofopho* com fententiam iuppofitornm efle dicuntur t naturam vero five fub&aatiam efle principiant quo Patet puarat filium. Cumque hi» diâi» itetum urTiflet tefponbooem ad auâoritatem Epiphanii, Bt Ephcfiu» tefpondifiée» verbum *A* apud Ipiphantum noa inveniri *l* ille coarta evidearec dcmonftravit, nceeflarie fabintelligi debere. IdqacEphafiu» paulo poft coofeflut, exegit meliorem teflimonii iiliu* quod ex Bafilio produxerat, interptetatiooem · Uagebat enim particulam hanc naa ahnede exponendam efle de perfona PWii · Nam fi dc natura & fubftantia explicari deberet, etiam procèdent diâio «a Parr* , non de pctfona, fed de natura Patri* explicanda eflet. Quo polito, addit non refte inferri ex Epiphania i Spiritu» fando» procedit ab utroque, id eft utriufque natura, aut etiam e« utriufque petfoaa *l* fed potiu» ideo dicitur ex utroque procedere, quia attique eft confubftantiali». His diâis fc a Joanne repetiti», finita eft feflio 1*.

Seflio XIX. celebrata eft Florenti* quinta Martii, anno 14)9. in qua Joanne* expolitionem Bafilii ab p'nefio allatam inconvenientem elfe probavit eo atgumento, quod idem Batiliu» advctfu» Eunomiam feriben» dicat *:* Spiritum fanâum ex Filio efle habere . adeoque fecundum ea qu* fupra dida funt, ex Filio proccdete ; Bc confequenter (quod credi non poteft *f* duo contraria fcripftfle , ti particula , nae «Žinadv , de petfoaa Filii accipienda foret. Cumque hac decaufa Bafilium recitari mandaflet , Epheliu* tria dixit « Primo Bafilium contra h*rctico» dcmonftrare fandam Spiritum Patti Filioque coofubftanrialem efle . Secundo non fuifle illi neccflârium , an Tarer vel Filius fic caufa Spiritu* fandi. Tertio eumdem oftendifle, Spiritum fandum ex Patrii, Bc non ex alia fabftantia «fle. Ad hrc relpoadeu» Joannc» primam partem concedit , reliqua probari petit. Cumque ille ex couceflia a parte adverfa fuam fententiam probare ftuftta CO- natetut , quefivit tandem , en bona fit ifta illatio : Spiritu* fandu* eft ex fubftantia Patris fle Filii ; ergo ex utriufque perfona procedit · &efpondit Joannes quod fupra dixerat, ndione* cfla fuppolitorum · Cum ergo Pater non alirer quam generando communicet fnbftantiam fuam Filio , fpitando autem communicet tamdem fubftantiam Spiritui fando , Pattern & Filium umma efle principium fpirationi** quia inter Patrem Bc Filium , quatenu» fpirant Spiritum fandum t nulla eft relotiva oppofitio . Ad exemplum Jacobi Jofcphum genexanti» , refpondit illud Innge diverfum eue , qu·» natura per generationem humanam communicata, non eft eadem numero in generante Bt genito: m divini» veroeadom numero natura communicatui * Parte net generationem Filio, a Patre fcFilioper loirstiooem Spiritui fando . Cumque hine Ephefiu* qu*ftvillct, an fc qua ratione Patar * Filiu» caufa Spiritu» tandi dici pollent , fc Joanne* alia teftimonia patrum pro fua featentia confirmanda afletre volailler, petivit qua ratione dixetit, Spititum fanftum a communi catqta Patri» fc

filii procedere, cum fatentur ia humani» fidfarn e& ‡ filium a natura abftraAa fumpta produci. Ifta occatione Joanne· refpondens dixit, nomen fitbftanti* dupliciter accipit eoo modo pro natura, altero modo pro hypoft»fi, (ubfiftetuia A perfouaiitate. Hac diftiaAiooe pr*miffafubtilifioreAdeAiCaae oftendit, qua ratione Spiritu· fanAu· cx fubftautia htm * filii dicatur procéder* ·

Seftio XX. habita eft 7. Martii. Jufth Ephefii locot Bafilii, ubi agit de ordina inter Fatrem, Filium A Spiritum faoAwm, left*· eft r quem ipfe ab aliquo Latinorum fententiam tuente cocraptum ajebat, idque coflatio* libeotum oftendere paratu· état. Joaane· comta corruptelam negavit. idque cx collatione anteriorum * fubfequentium rmboram, aiioromque codicum dcmonfttari optabat *t* Garcifieoe peculiare *dk* probabat, quod ad b*ref«* fua· confirmanda· codice· corropHfcac. Contra Manco· Epbefio· dicebat id a Latini· corruptum efle, quod Joanne· paulo poft negavit *i* cum tempore illo, quo RripetH erat i*e codex. null· inter Gr*co* A Latino· conrrovetfia firerir. Veriur igitur efle inquit. quod cum Gtaci fchifmatici errorem fuum defendere non poffent, nifi Bafifium multi» in loci· cortupifleM, hupi· corruptela auAore· extitiffent.

Secundo dicebat Marco·, Zofimum pontificem ad Carrhaginenfe concilium fcripfifle, A per quoddam Niczn* iynodi decretum demonftrafti, Romanum pontificem srnmcnicum appellandum efic *t* faAaque inquifitione, nihil tale apud ada concilii Mieani inventum efle. Joanne· optime rcfpondit Ephefio, aAa Niczni concilii in oriente •b hzretici· corrupta, depravata A mutilata extitifle, prout ex liceri· Athanadi ad Julium, Liberium, aliofve pontifice* feripti* conflate ait l adeoque miram non efle, quod otientale* canone* quofdam Niczni concilii a pontincibut allegato* ignoraverint.

Poft hrc tranfierant ad explicationem huju· apud B*filium loci: *filit Sfiritai* l quem a Marco dc ordine tantum male expofitum cflit, Joanne· doAiflime demonfltavit. Circa finem oftendit › quod negaverat Ephef»i, Bafilium crcdidifle, Spiritum fanAum oidine ac dignitate tertium effe.

&i. xr› Seflione XXI. Ephefio· prolixiore oratione quam inter ipfo* convenerat, primo Joanncm fefiiooe precedenti de Bafilii dodrina diflerentem reprehendit, quod ad teflimomum quoddam pro explicatione Bafilii allatum, verbum, eft, adfhdiflet. Deinde tcftimonium illud Athanafii, ta/hu «rdiaroi & naturam *S/irHU htirt ti Ulint*, ,ml'm *filiiti »é* Parrtm, male, ut Joanne· oftendit, explicavit. Tertio de temporali petfonarum procefiioM five miflione agpa*, toncclm Spiritnm fandum etiam a Filio temporaliter miflum. Inoe cum Joanne· conclufilfet, Spiritum fandum etiam «tetnalicer a Filio procedere, tria «incep» demonftravit. Primum, auAotitate Bafilii Spiritum fanAum a Filioefiê accipere. Secundo magno vitio verti ipfi Bafilio, fi fupra allatum teftimonium legatur A exponatur, ficut habebat codex Gnecoram. Tertio cumdcm Bafilium dc Spiritu fan&o non aliter fenfifle, quam in codice Latinorum fetiptometat.

M.MП. Scflioac XXII. Fkuentiat celebrata, fabbathi 14. Martii, Ephefiu* explicationem auûoritatit ex fando Bafilio Cetitm refutat. Joannet enim provinciali· verba Bafilii CC, Xf· «oim · *Sfirim eccifiiti* «bfua, *thlitSfiriiu*, fic explicaverat: Spiritu· divinitatem a FihoAconfequenter cifc accipit, quale nos non accipi•uu·. Negat eam explicationem Ephcfiut ea de caufa,quod grammatici* przcepti· repugnet.

fil›M Hr Hac dcinccp* controverfia omifla Ephefiu· intulit: Si Spiritu· procedit c* Patre A Filio, ergo Pater A Filiu* fuat duo diverfa principia A caufz Spiritus fanâi, quod dUtu abfurdum eft. Befpoodct Joaonc*, confequentiam

Ai. negando, cum Spiritu· fanAu* reficiatur ad Patrem, non quaterni* Patet», neque ad Filium, quatenu· eft Filius j led ad utrumque, quatenus funt fpiratores. Quare cum unica potentia fpirandi fpirent A producant Spiritum fanAum, ncceflum efle fateri. Patrem & Filium ipirationil unicum principium conflitucic.

Poft hzc confirmavit id quod praecedente feffione at» tigerat, Gt«cotum codicem corruptum efle, quia non conveniret credere Bafilium circa ianAi Spiritu* proceffionem dubitafle, ac verbo far/an in hoc diAo, F»r/ën pierutM re·*· eradi·, ufuna fuiffe. Cumque illud dnplici argumento confirmaflet, ad diftindiu· enarrandum, quid Bafilius de natura Spiritu* fanAi fenicrit, Aquare contra Eunomium haereticum feriben* Bafilius dixerit dc eo, /anH·»·· /Bular cra/irvar» d*Araaam, maximam partem libri tertii exponit·

tat XU» Scffione XXIII. quae celebrara fuit 17. Manii, anno ·«]·. Ephefiu* replicavit, Bafilium nequaquam de Spiritus fanâi proceilioue illud quod Latini profitentur, frofillc; eam h ita ctcdidi&t, contra facre ftiipiurr

A' teftimeuiom, faoftoranM·· patrd« doArinam le conciliorum, generalium conAijutsooem 9t definition» fcnpfiffet t quod naAUm omaino fidem mcrectu. Nam feriKura Joannis l j. aperta profitât*·, Spiritum fanftum a rre procedere. Gregoriu· cognomento Tficologna exponens illud Fauli:]<m nro*ffiviut» moud* etrrfitttu*, frd Eptriram qasf·* Dm » inquit: IA»·· Xpartau/·*£·· •a Dn </hwm· findrot, at per*fill·» mttùfyltrur ktniei*-. lot. Et quibus infert .Spiritum fanAuma Patte dumtaxat» dc non a Filio procedere. Confirmat eam e*politionem auAorstate Dronyfis A Achaaafii › qm folum Patrem fontem fnperfubCantiali· deiratia appellant. Ergo, inquit. Filius non pote* *ttit* fiant deitati·. Dentque •dem ex Miconi concilii epiftola pro Lcontio ÇzUrecali epifcopo fcrtpta con&tmat. Cumque intttioquendo d» xilfet Joanne·, Marcum prolixitate fua conditione* fu-

B tinnem. Aliati· igitur pro fua lentenlia Niczni, Conftantinopolitani l. A Ephefiai concilii auAoritatibut, iifqnc auAorirate Bafilii, Greeorii Nazianseni. Cyrilli *tt* Theodore·· apparentez confirmatis» «oocluGt Spiritam fandum ex Pacte dumtaxat procedere. Jufliit refpondeic ad argumenta Joanni·, fuam, quam de aoa corrupti· Graecorum codicibus fupra aliquot··· attulerat fententiam. ad naufeam ufque repetivit. Cumque idem argumenta alia memoria (ibi excUifie allegaret, a Joaanc, quo

Hi* abfoluti·, imperator impenfi· A periculi*, quibo* fe fttuinque imperium paci* gracia ad fynoduo* occedensexpofuerat, commemorati*, patte» concilii ferio admonuit, ut poftpofiti· difputanooibut de modo iaeundu paci* A concordia utrimque cogitetur. Grati ea conditione imperatori obtemperare parati erant, fi cpiftolam Maximi ad Marinam presbyterum feriptam JLatini fufcipieint. Sumum* pontifex eadem dc caufa in-

C terpellatu· refpondit, non potius de oacc A concordia ttanfigendum, quam Gasci poft habitam prolixïoκπι ocationem, ut promiferant, Latinorum refponiionemaudivilfent. Quade caufa imperator fequentem fefffooeaa vigefimamquartam ai. Mattii celebrandam indixit.

Qua prodifto tempore Florenti* inflitura, Joannes ad probationes Ephefii quem prtefentemexoptabat, refporifurus, pt*iermiflo primo argumento illius ex cap. t $. Joanni* defumpio, A ad quod fcSonc praecedente rcfponderse, eumdem locum in Gr*co* detorquens. ofteoditSptiuuin fandum ex Filio procedere l tum quod Spiritus laudus a Filio mitteretur, tuos etiam quod onmc* fere patres apertis verbi· teftatantur, Spirituja fanAurn ex Patre pet Filium, vel ex utroque procedere t ipfamque particulam, per, idem iignificare, quod, cx, pr*politio denotat·

Scllione XXV. A ultima, qu* habita eft 14. Martii ,*eft.XXV·

L) anno Chrifti 1459. Joannes alio teftimonio Bafilii, Epiphanii, Athanalii, Didyini, A Cyrilli, dodrinatu Latinorum de proccflîooe Spiritu· fanAi iterum confirmavit. Que cum dixiflet, Gratei que inftituta hac de re privata collatione, ea omnia veritati coufooa efle cognoviflent, Grzcis omnibus privatim ia templo fanAi Francifci convenientibus, unico Ephefio excepto, vifum eft, cum Romanis ineundam efle pacem, unionem A concordiam: ideo in primis, quod tot fanAi patres doAtinam de proccflione Spiritus fanAi cx Filio procedentis profiterentur. Cumque Epheftus obiiceret, omnes fortnfle codices hac in re corrupto»effe, oixiflctque comta eumdem Beflarion Niccnus, ifta ratione futurum, ut fublatis, qu* ut ille putabat, mendis, fola papyrus relinquetetut, unanimi confcnfu tnifti* ad pomitscem internuntiis, pacent ftc concordiam contrahi, modumque incund* unionis a Romani* pontificibus praefetibi petive- reB. petuar uairi <·« Latita·,

E Qui dom iis optionem dediffet, ut rcl tcflitnoniit p·trum pro noftra lentenlia allatis acquiefcercnt, vel ipfi his refutatis alio· afferrent, vel de fui dogmatis pietate aaa^sre contendentes, illud habitis defupet feflionibu* probarent: vel id quod finguli przvio juramento dixiffent, tarum ac definitum haoerent. Additis hifce conditionibus, Grzci fere omnes fu* caufz diffidentes concluferant, Latinorum fenrenti* accedendam efle. Renuntiatum eft per imperatorem pontifici, difplicere omnibus fui»dtfputarioo· A contentiones, optari a lingulis ut dc modo conjunAionis agatur, eutnque in finem utrimque reti* perfona defignemut: alioqur fejamjam ad abeundum paratoseffe. ponnhie y7»fcriptu*. ^4- iζ/,î,οηαη. r

Refponiiit pontifex mittendos efle cardinales, qui in r›riv«to conventu coram imperatore rcfponfuni referant. Btcica dum h*C xuianquc hetent t jamque conventus coDgrcgatu»

Ftîwinii

cougregatM efict » Refiariou habuit illam «ratioMm dc pace ineunda , qn* ob fui prolixitatem edi» p·*-pofita invenitur . Qua abfoluta . Juliaaua pro fumato pontifice refponfutu» dixit . culpa Gtacorum lege» dc naAa conventionum non fervantium t paucula» habita» fuifle difpntatiooe». Sentire igitur pontificem, ut quia re* commode aliter quam per difpetatioeem finiri noa pollet, neque fui» teSimoniitbafteautrcfponfem efier, difputariooe» *fc* feflioae» renoventur . Cumque imperator difputatione· ceflari, luliaaut eafdem renovati. iterum atque iterum repetivideat l placui* tandem quod fuxgefierac imperator , ut utrimque decem collatore» iefttttueereatur , qui fi olfiet congrefG aon convenirent , finguli difibluto concilio abirent . Primo conventu Latini expofneniac , quid de proceflione Spiritu» fandi ex Filio fentirenr dc crederent › illndqtie argumenti» fupra pofitis breviter confirmarunt. Secundo Grarci auAoritare Tarafii confirmante» Spiritum cx Patre per Filium procedere. dixerunt >re dc Fxdiverfum Cgnificate. Latini vero illud nequaquam admiferunt, utpote quod ifta ratione feqnecttut abfurdnm boc, duateuê in divini» operatione» .

Privata ee>-

Tertium conneffum Grxci ı com nihil haberent qnod tefponderent , fubterfugerunt : coaAi tandem a Latini» convenerunt ea lege, ut Latini feripro declararent, quid dc Spiritui fanâi proceffione , cjufve proceflioni» principio fentirtnt ı Quod cum illi duabu» formulis hac de re confcriptis praftititfent , petiverunt idem a Gr«ci» fieri · Obtemperarunt petitioni eorum Gneci, fcripfentnt formulam qua profitebantur , Spiritum a Filio*fiat», rirr , <› haarir, , "^fradi, failli* ac*frafaadi·* Acceptam fidei formulam Latini declarari petiverunt, quia ue temporali miftione pr*difta vetba accipi poterant , quamquam alii patre» dcxicrna Spiritu» faoGi procefiione ca-<lem accepiuent. Gr*ci recufaruut *l* imperator Latini* fatitfaAum putant, pontificem adiit, St Latinorum focordiam acculavit . Pontifex refpondit juftumefie, ut fuam quam fctipferaat, fidei fqtmulam explicarent, cum patticula Per qnatuor fignificat» habeat, dc *fiatarirt,* ac *baariri* de temporali mifConc dc «terna procefiione Spiritu» accipi pofiint. Cumque hac de re diu inter pontificem dr imperatorem aftum edet, dixifietque imperator <uo» cravate a fententia antecefforum fuorum Jifcedeta pone , neque fe conventum fuum tyrannice cogere vello : juflit pontifex totum Grxcorum conventum ad (e venire . quo prxfente orationem recitavit paulo longiorem , qua res Ferrari* dc Florenti* gefta», fmu-Stushuicneita feimpeafos, affedumque pro pace ineunda femper exhibitum pluribus .commemoravit : ac tandem pciorans rogavit, ut omni pertinacia fepoiita , ad pacem , unionem & Concordiam promotiores efficiantur, fuamque quam edider«nt fidei profelfionera , ad evitandas ambiguitates 3c tollendas obfcuritaies , declararent . Quae cum Grzci fuo patriarch* (ofepho retuliffent, ille impetatoti nuntiavi*, fe pacem dc concordiam defiderate , A cum Roruana ecclefia conjungi velle , ctiamfi imperator contradiceret : ideoque rogare ut optatam libi totique Graecorum conventui concordiam ipfe promoveat .

Gioci fcri-p*o dcela-raat idem

feravltm declarare iccuf.at*

Poeitilcit CtlCiO ad Grace. h«. da

Jofephvs

Hoc nuntio imperator plurimum perterritus & confteraaiui, otatione ad epilcopos habita perluafit concotdi.im qicundam effe , tum quia concordia utilis , difcordia vero incommoda fimul A inhonefta fotet · Qua: cum imperator dixiflet l Grxcorum cpilcopi omnes una cum patriarcha. prztet unum Marcum Ephefium . alu vo<c publice profelti Iunt, Latinorum fentent iatn veram elle , lanûoruiu patrum doctrinam effe , adcoqne Chriftianum non effe , dignumque anathemate videri , qui contrarium fentirct vel crederet. Cumque hxc pontifici nuntiata effert , egillctque ut dc ptocefiione Spiritus fanAi nobifeum grana Dei convenientes , quid de purgatorio . animabns beatorum , primatu pontificis , de arymoA fermentato pane , deque divina panis tranlmutationc iennrent, feripto aut voce profiterentur l eaque occafione cpilcopi dixilfent fe purgatorium admittere, animas laoClorum perfeAam aureolam in celis ja.n confecuras elle , pontificis Romani poteftatem umvetfalein fuper omnes ecclefia' agnofccre › de panrs vero tranlubftantiationc luorum fententi* inh*fitlent, e.sdemque occafione lofephus patriarcha fubitanea morte defun.lus, paulo ante obitum feripfillet , fe omnia credere qu* Romana tedefia creditae docet, Romanumque pontificem Chrifti vicarium agnofcere . purgatorium non infitiati : inffitit Romanus pontifex & impetravit, ut prxvia confultatione , feripruratum A fandorum patrum inquifitione , otiam in reliquis fidei controverfiis Latinorum lententi* accederent r nimirum quod crederent A ptofiterentur Romanam ecclefiam de proceffione Spititus latnfti non tantum pic (entire , verum ct.aua licite fcconvenientiffime paniculam iilatn*H~*

Jafephi patriarche fansentit V-1-.

Qaei m-ta* Grcel

A />»>·» ad fyasbolamaddidifii j lamwe pontifictm ia ecclefia primatum mere , veruasqae Fetrà Gseceflorem effe , purgatoriumcxiftuct parunsqtre referte fiveinaxjrino , five in fetmcntato pane facramenrum euchariftí* confecraretut.

Hi* ira pcraûis a duodecim viris umaque depuArê , quae extant unioni» litter* Gr*ce fimul & Latine confcript*, omniumqueeorum qui concilio interfuerant, fabfcriptionibn» approbat* fuerunt. Perafto folenniterper fumatum pontificem facto › eaedem lifer* per Julianum cardinalem primum Latine » deinde vero per BciSarioncm Greet in ecclefia ruagoo omaiutn gaudio Icâ*& promulgat* fuerunt. Poftquam ergo Greet genu dextramque pontificis exofculati fuiflent, quefivit pontifex, curmarrimonta fepararent. atiifque ritibus quam Romana cedefia in confecratioue uterentur t item cur non etiam patriarcham Rome eligerent *t* ipfique refpondifcnt , fe priora illa non fia* caufa docere ac facere, patriarcham B alibi quam Conftanrinopoli noa eligere .quia id fit prxtet confuetudinem dc privilegia Cooftantinopolitan* ecclcfi*, dimiilifnnt.

^ti mBB».

Dumquehxc agerentur, Armenorum patriarcha legati ad fynodum venerunt, pneviaque pontifici» veneratione 3r imperatori» debita falutationc , dixerunt, fc fuam-3ueecckiiam cum catholica conjungi, atque ipfum Cyno» i decretum pie fervare velle . Quod cum magno omnium gaudio acceptum effet, legati iidem magno honore afiëâi una cum Grscï» Florentia difcedèrunt anno domini 14J9. circa diem menfit Julii vigefimum fecundum vel tertium . Foil fubfcriptionei circa finem extat epiftola quxdatn Eugenii pap* de unione Armenorum &: Grrcornm cum Larini» inita, quaque hoc eodem anno menie Novembri ia quadam publica leffione fynodali Florenti* data dr feripta habetur.

Armet»,

ünde oecffario colligitur Grxco«& Armeno» hucufqne Florentix petmanfiifc l vel quod probabiliu» eft , eam-C dem fynodum poft abitum Grxcurum & Armenorum aliquot fefiSoaibu* .quarum afta nulla extant, continuatam : vel faltem ali.im quamdam ab hac œcnmenica fynodo divetfam, eodem anno 1419. decimo Kalcnda» Decembu» l quo die Icripra habetur prcdiüa Eugenii fy nodica epiftola , celebratam fi.ilfe. H*c qu* ex prxccdentibu* fefiiombut excerpta fummatim reccnfui, ex Antonino , qui concilio ptafent interfuit, hic adictibenda effe putavi, idque lectori gratum fore judicavi. Verba illiu.4 hcc funt *l (·« Εαχι,.iai gaa.nia i» laria rtfidtrrt, Grati ,*

hec fno-du» «Mola, ta·

rii iffia, rr<.7<r

fe/ialabat ctacilioot

*rtimrmjiut f.rn, a<Jcrf*arrtar rat,,»,bat , .aid t*arad»m r.ffa.adoyur prit dt v.ritalt Cbriiliaoa rtli^itai,. j^ai-*

D *Uadr tr (.ofl.-miatftli frafati fatriartha Ô^iatftra^*

..fini foi. Ajc »··· "»xrêvais *R.fUra dfj.lolitatm «› urn.ii.y» f"a·» taatilii frr E»Stai»u diffitb.nt a*

'frafintum f»a

d»N»w rfl Cr fablicarat iff* Eagtaia, raw /it<

Concilio ai Ferrarienti

E ttnriliam affrnti.atib», land,, fl.r'».}.» grniar t» lender* tlat.iffit , ihfdia ri jar.t ad uf.radar, rs·, Srd dcitiÎit tit dtclioa-uit « *" rrd. , alt.ra·» ,afar,.a, ata

/'«raw w «Λ, — £·-

Trseifer-*"r Fiorefl-"***.

Z.c4... *trcl.fia Pradirai.ro»,* .

i*"*" ·'· 4,"tr^ ·""·*·<"*·" . *Patriarcha* vrr. *Caftai tia.f.l,,..», fit»»,* dreruw , f-ul, p,fl ift

lü, dcttrvtnat, r.fdtnttafafa ^racu ait patala, il ı·e,,v<wrw *prEdicat.r»m ficHico*

fablitt trafitlarii , lata uirtijn dmntia emeas *fartili* À *riratalit 0-Cnf*

Mfniiftf. Heran fardlibee tfi bxretitan - J» *allia ritibri fait faibra inferlant banfin (litet ratienabiliere, fiat ri. taa ealefia tttidentalitfta genant) faernntfernifi naaere.*

*OtSrru Lttiai diffataam iaUtm far traafverfan , fr, <"**f*raae vrtfi ad anridian . Grati van angifiri tra- tiddtUbv·^*^19*^ *4 ^failaaan: teteri einandaatai flarini alijaiAeteryu , alifai ia déniai terra fabfiraeit tafrtitft datavervat, gt ta Latiaii faiden affanfti faat faatarr ;* dssavpr/capi, ornas *Crlrfeafii radiait Praditamatt ia tine- Itgea deBrr vgngiFtt, & atriaffat Hitnttit fnkifini, alter rrdiait dfibrran drgifinat* l *O da· aliit Mae gear, ratii CanaUnlatft atriaffae liagaaferitat dmiaat A*η~ *brtfiiu, O nagifier faeaaet de Merre aigre , fnfaadat ibtelegai, eedMe Praditateran freviacialii Ltagebardia .*

de iaeafifa errb+ refidebat diniaaefalnaae tarderai,, ferOi ^agtli , fai aaftr veaerat ex bafilea , deniffe liabalt. ta Gratii tfifetfae Hitaetu , 0rfifcefatEfbefi- ant faidan alii. ^rgaeat aaienix ea diffaeateeee fait

faUtIfUfiti filai . Ut»»n,

diat aattn tii.iuiiri ttl atriaffat liagaa firitifinai fai· dan , ^ai frinftifiine , fidiliffime c* *rlefatam vtrba Lati· aa argataiit nfrrm ia Grata nfftafali, O ytrba Grata rjat iatar^ntarttar ia Lafiaa ,*

Ptfi altfaai frifbitiea· O fabtiGi raiiian O rrfftafit. I·*'* *ari iadailat, flatait fartibai frtttdm fir Irtan* at *tail*·I h sheol" ті,Λ'** *paiifinai ia tbnltgUa fataltatt . ladatix* (<S piari- /*-* *aa3nritam nalttran dttiiran Grate ftribtatian , at* «aas valet, *^nfiafi·, Cjrtili, Didyni, Cbryfrfitni, O ataain* na. gni tafilii, f»i babatar afad m ia augaaytaeratitaa faa- dUtatit O dallriaa , ,si ia libri ad Eaaaatian di Sfirit»*

ftidba» ifjtran trdinan faertran . lien faid nntriine

India nifervat eranree tan, fifinlentee O frf.

ν a* «m »·»»v·>» O"r^s · vaxwsrwa- *ti, ia faatiirtfarti faat difftalirr a tatbtliea fide , O ia UUt fabjntraatfi ttrniiiiai aptfielie+jiiiii. (^aa dtna- ilit ftalattran datnvit ia ritibae fait ,* Jar *a·» faat tta- era vrritaien fidei , frrnitti , fitat O Grati , litu difni- irefiai a ntribai Latiaa ectlrfia ; ia alifaibat veri,* fisa *a fide vera difitnfabaat , frebiberi ; at fard faidaneataat* ' *eafirnatiiait ara babebaat ia afa tiafenali elli aatiiai , d:claratt lit , fard illi fitat O cmra fatraria debtrtat at-*

Q^ribui honoribus Eugenius papa pod fineni concilii Bellacionem affecerit , ex Ghalcocondyia recicari fupra, verbo *entilinn.*

h *jtaaidiniai.* J Quo tempore concilium habitum fc inchoatum fuerit, 0c quamdiu duraverit, e* iis qux fu· pta fummatim dixi, evidenter condat »

t, S.J.

D* *tditiiae tratilli flmatini, arbitre,* ›.'-Ir, S/L.

fthijnatitr btrifne aejre baretite ·

Uni faid ditrrrt , fabtirfagian faafivit, arga.u bit ttfi. lian ia ttlibrr ftriffifft, ftd ntadifi iatirfniaian , tan ia trdicibatfait Gratiftriftitftcan dtlatit btf niaint rite, rinfar.

Miaei faatflant riditn tafilii ad Eaatnian Grati

tsirir·· <·**'*' GffCwnw *dr Ciafiaatiatftli a idatli, t^atdi habtr—* ΓβρΑ·οι a f*r' *Sfiritanfaa&an « Patri F'lit prittdtri ; drfrt-* Estre Fi- *b*»f**ti nalitiaGrattran , ^aadftiUtit tirrafrraat feri·* lioque pro- *fta tafilii, Filian [abtrabradt ia tffafrneffitae .* *ndtrt ft9- g, <aH iatjfratn· Gratiran ditint ia fartibarfah flari.* ,wr' msr *babtri taUt Ubrtt tafilii Gran fit ttatiatatit, O UUt ftatii taax ia mdian addaflii aaafiaadan : rrfpadit dr- taiaat tardiaalit diffatatirai frafrftitat* j *Dtniaa inytra- ttr , tan drtrtvtririt ad trrtanra vrain , tfnliii nagai. fittatian vtitran ama tieflra vtbifcnn addatrrt , a,<* <■»·■»«·<** *iffa ixfrSart. Siifar Grati taafatatifatrt O d·. 'viai. Hait d'iffataliti i fraftai fai. Sid O aliii dirbat binviaitatei* i» *diffalatitni ,* dr«»ai *navitli irrirm faan trafiffifaat, O ad iaterarraiitar'» ta* K··4·4 *ettUfia diffifiû, afifliUta ftdifr fabjitiratit.*

liti tanta Efbtfi,

tan alii, ad veri, tien fid.i rumi allait, rian rtdirat , can cardinali, Pennae defiina- regitntn illan , C,nflanein,f,U ntram tra-

fat ad fallen libri ad/etilferenifim , faeratefiini , invidif.

Dum fynopfis noftra hiftorica conciliorum generalium , nationalium, provincialium atque dieeeefanorum au. mai. forniiscxpriiuenda typotfiec* traderetur, venit in manus meas recens ex Hollandia adveifum vulumen Hagx comi· 'is in folio iuopreffum, hoc titulo; *Pera biftrrea aataah aaa vera inter Gratti O Lallat, ; five ttatilii Flireniint •tafliJUaa aarrati» , Gratiferifta fer Sylvefiaan Sgarefn- lan nngann ettlefiartban, atfre arm t fainfae trntige- rie O intime taafiUariii falriartba Çentlan.iaiftlitaai, fti*

Sed qux fidet huic inlcripiioui habenda iit, quamque ti- tulus hic magnifice mentiatur, cum alia mulca declarant, turn illius operis auâor atque interpres. Qui enim ilie fit vere *Sylvtfitr* ac barbarus *Sgarafalui*, fi temporum *te-* ftetnhidoriam, Gcoxtaneo» pod.-riorefque fctiptoresits- tettoges , homo nihili, ignotus , ignobilis, qui unus Gbi cediinonium dixit , illudque meadacidimum , negleûus haûcnus ab eruditis , fchifmaticus khxreticus , ac nationis fux, que catholicam fidem cum imperatore, patriarcha , epifeopis , ac principibus doûidimifque viris fufeeperat, hodis luienlidimus illico deprehendetur· Neque alia ejuf- dem debet efle apud cordatos homines ratio, quam Atii, aut Philodorgii de Nicxno, Nedorii dc Ephelino, Buty- checis aut Diofcori de Chalcedonenfi , Hieronym^ Pia- genfis de CondantienG, Albigenfium de Lateraoeafibus conciliis differentium . Quis enim ignorait pored quid in judices, quid in adverfarios, quin in ipfos quoque inter· dum patronos advocatofquc fuos deblaterent, que crimi- na objiciant , quas calumnias texant ,qui caufa ceciderunt rei ? Tales pleriquesfsrxcùli ! qui Marco EpheGno antiditi ac fnuilis farinx contumacibus fchifmaticis , quam aper- ntiimx veritati ac catholic* fidei adhxrcre maluerunt ; fed de his alias conquerendi commodior occurret occalio · Ad interpretem Crcyghtonum venio , cujus effrenis inecclc- fiam catholicam ‹ ex qua cum majoribus luis defertor pro- fugit) arque efferata rabies *ex* hoc ipfo titulo libri quem faffodicit e veritatem amantium manibus nunquamde- ponendum ,ex dedicatione , prxfatione , ac notis manife- diffime eluccUit , quas fpurciflimis iu Romanos pontifi- ces , cardinales , epifeopos, ceterofque clericos ac iaicos , qui interfuerunt, quique fecuti funt, calumniis ufque ad naufeam txdiumque ledorum referGt · Quodque mirere magis ipfam quoque vertionem ab hac hxretica lue in pa- pam etierveKente noluit effe immunem . Conlule pag. ·.

«rw *inyeratiri Grattran 0- fmeribae tjai, atfieret fnbli. ta ctattrtarii inter efiftefan Efbtfinaen frafatnn O Cira- aiafiaa efifcifnn* ;aa> *fana ibi eelebrm . Un, faff, , fiaht ardfat^,*

Item patagiapho fequenu h*c *t Ex* r» *fctUtu* 1459. *ia dii dtniaiea nrafit falii celebrata efi filmait nifia ia tt-*

rttirjia n.,nana , tr tanfeffe, fidae ft- taadam fynbtlan yasd *taatatar ia eetlefii, Latiaii fer* Giv- *t*·· , ‹› *fnfer hitfafta declarati, filii tintala ab emnibm fideUbat Latiaii Cr Cratit r f»a fit iaeifi,. F.xtaijafia.*

Er poft recitatam epiftolam Eugenii h*c fubdn : *Irre-* *'"*. Gr<C' ■,rlk"· c-·--·''**** · *Print , fttd Sfiritai fan.* in. qoeram *«*?t»eed/rrc *a Patri, fed ,,,η a filii. Sttnad,, fn.au.r* . rat enri/urium λ»Π I,...

vcuijXÜn vir Kvrvu·* revrArrnr deva» *"γ^«ψν, ôrovj vw'- rviyjdpw: ac fidem rorfioni»examinapru. deasleftor. -d* rara pr· m«ga$re ferrrra, food *i»* Aa. danwair *tflAtlii* ■·-.· K.oa ...bMpi/capom peariarvb.· CrajlMriMpsHreoom *diftrti»* pope aaacapm, <> f A» *fitilift·»ffitrt iiftiiuii* ray·· *tthtviiejfrurt·*. An quoties papa fubjedoa fib· archiepifcopos epifeopofque fratre» compellat, eos ia fimili fecum fphraa dignk tstia atque cmiaeati* couftituit ? ace in Graeco textu nac scperiuauu. *A» M »ntjiMtifffn liuH/tifrin feti»* httr etlefie» rtftrtieei* : yramyram *ierret* «mbfpMM·. *& tertittu iiaitifn), fi* y· ΰ papa vrr- *»i* rrasieam rvrararw t nam aoo parriartbarn Csq/Uaaip4poUMWH· , /ird C*q^4MMwg«(ũ«raram *jtritfi»*. Omifitreddem .eraoewfrao^fMXFt*· ac dc luo interprecacioaem prccedentinm verborum , qua nemini cordato ia mentem venire poterat, adjecit : C<· uti··, naocivisatir, foqfi ad/acca/orem Perri jor «Prora *itiftriiiirtt*, ad*feniercke»* laomm rog/aea wpeUxriaw. ScripGt fanâusGrrgotiuiad Auguftinum episcopum Anglorumr quit t.idenilidtmen»colligat ju» Ac curam Angi ia ad papam, regimen tantum Aegiorum ad Auguftin»m pertinuifle *i* ήτ»υν» ptsvst tevvuor », vüwpag αολ·'.

Hura fubminiflrabunt cbtholic* veritati» amatoribus celeberrime advcrfu»c/uidcmR.obcrtiCreygtoai prolegomena exercitatiora» Rom* anno fuperiote cxcufu in 4. opera V. C. Leoni* Allatu omnium quotquot vivunt Grm corum erudititditni · a quo etiam & reliqua expe&amus. quibu» Sgutopuh infanat atque adverfu» Latino» omnes, iifque adhcreicente* concertaneoi fuot fucco lolligini* wfertillimx narratione» refellantur.

OISERVÀTIO ALTESA PhILIFH LaBSE, SJ.

În eadcss fynopfi hiftorica moauimu» illuftrifitmam Spoadanum noonalU collegifle dc Λ^μ μ μ concentu £ mcnfe Manio an. HJ»· & de altero quoque i* eadetu Balitecuüum caofa celebrato, accaoa Je Nutooiberccafibu» aa. 14jt. habiti». Addidimus quoque Bimvimu/'·» alteraaa tonventum, Caroli regia Vil. qui ia ilia urbc fcequea» aderat, yuiXu fraise coa&ocn › ia quo poft variat altercatio· nes audita» funt Eugeniipapo IV. & Saliiecafium legatione», refpoaiuatque a rege die 4. Nona» Septembri» a».1440. ftataifte fc perfeverare ia obedieatia Eugeaii pontifici» , ace alium recogaofcare Romaaam poatincem , quam Eugenium flt?· Quadam ia mifccllarai» noftri» hiftorici» jam ab aa. ·<» 1. edideram decerpta cx fiiftucta AuguftiaiFa« triciiSeaeafia, quamataanexaratam atque exsiblioche· ca Chriftiaailfimi regi»defcriptam pene» me habeo. fia· tiu» vera fuerit iategram oculi» legentium fobjicere, quam vatia biac inde Tegmenta ac particula» properare. Se illiti» mf. exemplan. quod exeat Roma ia Vaticana bibiio· theca, plurima fine delibavit HoratiusJnftiniana»· Noa fui» omnibu» numeri» abfolatum illud opus » five fummarium aâorum concilii Bafileenfis (multa quoque ad Florentinam fynodum (pedantia identidem inferuntur) jufia Francifci cardinali» ricolomiaei aa. 14*0- coolcriptum hic crhibcmu».

Obse&vatio tertia Philiffi La*··. S.J.

Promitfaiu jam Cepe fxpiu» Auguftini Patricii futnmaru, tibi nuac ledor exhibemu*, d« conciliorum Bafileenli· ac Florentini, iifdcmque fubnexorum Lateranen- C» ac Lauianeafi» hiftoria, a pluribus jam eruditi» viti» expetitam . *abHotatiojuftiaiano,OJolrico Riyaaldo» aliifque ex MS. Vaticani* allegatam. No» eam debemus apographo, quod inter ichedai bibliothecm regii Chriftianiilimi reperimu» atque exfctibeiJum cutavimu» . Subjicientur reliqua eorumdem conciliorum fupplementa qu« nobisoccurrerunt. Qui»enim omnia podit .ctiamfi maxime conetur, voluminibus fui» comprehendero? Suficiec editiotiet preterites quampluribu» de novo additi» locupletare: *βi* liquid momenti alicaju* inciderit in manu* noftra», aut ab alii» interim typi»exeufam lie, uni alte, rive tomo refervere,

Anno C*^'*Tl

SUMMA CONCILIORUM BASILIENSIS, Florentini, Lateranensis, Lausanensis, &c.

cubist" i4ja.

Auftorc Auguftino Patricio canonico Scncnfi , juiTu Francifci Piccolotninci cardinalis Scnenfis, anno reparatx ialutis human* 1480. confcripta .

PRÆFATIO.

Cu At ad fedandam diuturnum. & pcmiciofi(limum ichilena, quod eccleliam Dei, per annos circiter 40. non line gravi tcipublicç Chriltiame detrimento vexaverat, generale concilium Conftantix in Germania legitime congregatum eflet, procuianteSigifmundoCulare, & praclidente ab initioJoanne XXI11. pontifice tnaximo ; tandem unio & pax reperta eft, & omnis (editio fublata. Poft mortem namque GrcgoriiXL Romani pontificis, cnm Urbanus VI. Roots illi fubilitutus eflet anno ialutis 1377.nonnulli cardinale*, ieceflîone faita , quod dicerent ilium per tumultum, & impreflionem Romanorum extortum elle , poft tres rncnlcs Robertum cardinalem Gebenncnfem in Romanum pontificem apud Eundos (Joanns regins prsfidio) confecrarunt, Clementem VII. cum appellantes. Urbano dcindeRomc fatis fundo,Bonifacius VIII. iucceflic, & illi Innocentius VI. & paulo poft InnocentioGregorius XII. Clementi aurem antipape, poft annos xvi. Avenioni decedenti, Petrus dc Luna fubrogatuseft, EencdiAus XIII. nominatus: qui per tempora concilii Conflanticnli», & eti.m diu poftea m fua pertinacia perieveravit. Cardinales utriufque pontificis Gregorii fcilicet & Benedicti, cum illis abrogationem pontificatus, quam pro unioneecclefir in clefttone juraverant, perfuadere non poflent , communi confilio Pifanam fynodum celebrarunt. In qua Gregorio & Benedido exau-·ftoratis, Alexandrum V. Romanum pontificem legitimum dixerunt, fed cum Gregorius & Benedictu» decreta concilii Pifani, fpernente» dignitatem retinere conarentur, & pro duobus tres viderentur efleRomanipoa'.iücea, ftatutum eft aliud concit liutn ce'ebrari oportere poft triennium in loco ab Alexandro, vel ejus fucceliore nominando. Verum extindo infra annum Alexandro Baltbafar Coda Bononis a fenatu ei iubrogatus eft,Joannes XXIII. nominatus; qui inftante tempore indidi concilii, illudRoms julfit conveniri. Bulla interim (ut ajunt) procuransne concilium, quod timebat, rite celebrati ooflet. Pulfus deinae Joannes prrter opinionem Roma a Ladislao rege Neapolitano Florentiam concept : ubi petenteSigifmundoCc·. fare,& urgentibus cardinalibus generale concilium Conftantis in Germania, indixit ad Kaleadas Novembus anno ialutis 1414· in quo concilio Grego· rius per procuratores pontificatu fe abdicavit. Joannesdefuga, retradus ac privacuseft : Beacdidus etiam cxaudoratus& damnatus. Et communi omnium patrum lententia MartinusV. Romanus pontifex appellatus, quem omnesChriftiani aliis pofthabitis, ut Chrifti vicarium lufccperunt unicum & verum. Hrc fanda fynodus Conftantien- 11» inter alia multa , qos fandil&me ftatuit ad confirmandam unionem fidelium, adextirpandasbsrefcs,qux pluribus in locis invalefeebant, &prrlcrtim apnd Bohemos ; ad emendandos mores, ftc clericorum vitam, decretum illud promulgavit, quod Frequens appellatur : quo lancitum eft ut quinquennio poft finem Conliantienlis concilii, aliud concilium celebraretur, 8r illo finito aliud pet icptetjnium , 8e deipde fingulo quoque decennio conveniant prefules ad concilium generale : locum autem futuri ^oncilii voluit femper nominari permenfem ante diflolutionem prssfcntis a Romano pontifice , approbante & confentiente concilio . Quod li pontifex non adellct, voluit ab ipfe concilio. Przdidi autem temporis prorogationem

t1' 10 Mmomnino prohibuit; abbreviation·» ex caufa A cooccffit; locum vero eoncilii icmel Maiutaat wk ··**·voluit poβχmotari: nequea pontificemaxi-Mi nifi urgeatibua Mceffitatiboa, bellorum vi, pedis fc bujofmodl. Ex tone deconfiliefacri fens, sus, ad votam natienis Italia à Papia arbsaomi-■ataeft pro fatum concilie poft quinquennium, * adventante fine quinquennii Martion· pontifex anaovi. fui pontificii apoftolicoa facro· associo·, qui vice fua concilio pnsfiderent, Petrum archie-pifeopamCrctcnfem, Jacobam epifeopum Spolc-taoam, Petrum abbatem Rofacium, ac Leoaar-damFlomUMm ordinis Ptadieatonu· generalem magiftram Papiam tranfmifit, cam plena potefta-ce omnia tradandi, 8e agendi, que rebut rafte conficiendis cdentopportunajAconciliumipfum, g (fi ret ita exigeret) ad aliam ipfisu nationis urbem tranfmutaodi : fedemque poft ieptennium pro alio concilio ftatuendi iecaodum decreta Conftautienfis fyaodi. Veram cum (oriente peftc patres Papia pellerentur, eommoni confcnfu Senas concilium transferre placuit. Convenerunt igitur undique patrescum apoftolicis legatis fynodum perficien-tes ad annntn (alutis 1414. ibique poftmulta, qus utilités ianxerunt, Bafilea urbs Germania fupra Rhenum, pro futuro concilio ad fepeennium eft nominata, pontificis Martini anno vit. pnsfiden-tibusipfius concilii Senenlis, & omnibus nationU bus pari voto decernentibus. Appetente termino qaoBafilc·concilium celebrari oportebat, Mir. unus pontifex eam adverfa valetudine premeretur, (anno (alutis 14$1. pontificii vero (ui 14· Kalondas Februarii,Julianum Ccfarinum cardinalem S. Au* geli legatum apoftolieom, qui nomine fuo , dc >R. E. Bafifeenfi fynodo prsfideret , pramilit; cum plena potcftate omnia agendi , tradandi Bc concludendi, quat ad reformationem ecdcfiafttci flatus, adhrrefes ubique extirpandas, ad redu-dionem orientalis ecclefi» , ad confervationcm ccdefiafticu poceftatis, & ad communemomnium Chriftiaorumutilitatem, tranquillitatem & pa-cem necefiaria, & opportuna viderentur , ac de omnibus cognolcendi, ftatuendi, Sc concernendi cum corticata, Sc confilio patrum facri concilii.

I

Tri»cifi»» ciuilii BufiUcofn.

ZXuuto igitur Nonas Martii, cjufdcman-V J ni quo dic fecundum decreta Conftanticnlis iyaodi inchoari oportebat concilium Baiilccafe, VewliMt». fit- Alexander abbas ° Virziliaccnfis ordinis S. Benedidi, Educnfis dicecefis., vir dodrina clarus, convocatis canonicis, & collegio ecclefix Balileenfis, ac plurimis aliis viris egregia virtute predicts. Viri fratres (inquit) noftis , quod nudius tertius anni feptem completi funt a line concilii Senenlis, te fecundum illius , & fanda Cunilam ieniis lynodi decretum heri Bafilcenfe concilium in hic veftra urbe erat incipiendum; ad quod praelatos omnes quorum iutercft abfq; alia vocatione fub pcenis juris venire oportebat. Adfum ego obedient i* filius paratas alios qui venturi funt ad concilliumexpedarc,8t nobiicum inierim ,Secum his qui venerint otnnia agere, que pro faluteChriftianas plebis in conciliis tradati confucverunc, prrfertim proredudione Huflitarum ad viam (alutis , procenfura morumccclefiafticorum , tam in capite, quam in membris, Sc pro pace Sc quiere omnium Chriftianorum, rogans vos omnes ut locom aliquem idoneum , Sc horam congiuatn (latuere velitis, & rebus gerendis concilii nomine mecum incumbere, protcftans per mc non ftare , quia decreta SS. conciliorum impicantur. Chbi"

Ctefiruc/»r tcfctCM ctrjiulii Ctftritû th battit.

Imt st hcc Martinas pontstex Rom» moritut eodem anno , Se Eugenios IV. ei (abrogatas Juliano cardinali (anâi Angeli pridie Kalendas Junii injunxit, ut rebus Boemicisconfodis, Baitleam ad concilium fe conferret : ibique fi onrfulesjofto numero conveniflè cerneret, ficut Martinas ftatoerat, apoftolic» Cedis nomine prsfideret fecundam Coaftantienfis fyaodi decreta. Juliam» autem cardinalis legatus acceptis mandatis ab Eugenio , cum occupatus adhuc effet in expeditione Bohemica (Martians enim ei injunxerat, ut fi Bafi lec congregatos patres non inveniret , rebus Bo« hcmicis incumberet) fuos nuncios mifit Bafilcam, qui nomine fuoconcilio prsfidercnt, quoad ipfe commode poflet, venire, neque multo poft ipfe fequutus eft, Bc Bafilec concilium inchoavit.

III.

SESSIO PRIMA

Ciuilii Btfiltnfit.

Anno (alutis 1431.feptimoldus Decembris. Cum jam (upra tres menfes patres qui adeant Bafilen , una cum legato apoftol ico decebas gerendis confultaflcnt, primam (effionem publiée tenendam ad 19· JCafendasJanuarii ftatucront : idque publico edido palam nuueiarunt. Pracipicbat enim omnibus quos conciliis interdie more majorum oporteret, apoftolici legati pnsfidentis Sc concilii nomine, ut fubpomis juris die dida in cathedrali bafilica convenirent. Ut autem ftatuta dies advenit, congregati funtpatres in bafilica civitatis ; & Perhibertus epifeopurCboftaaticn* fu rem divinatu celebravit, Spiritus fandi gratiam cxpoftulans ; tum aliis iupplicationibos & precibus rite peradis legatus apoftolicus pontificaii habitu prrfidens, circumdantibus aliis prelatis, mitra alba , pluvialique ornatis concionem preciaram habuit: fingulos exhortatas ad ea ftatuendum qua Deo grata, & rcipublica Chriftiana falutaria effe cognofcerent. Deinde Conftantieufispreful, ut luggeftum afeeodit, (acrofanda Baulcenfis fynodi nomine dccictum Conftantienfis concilii, qood Frequens appellant, de conciliis generalibus frequentandis perlegit. Tum recenfuit ut Papienfe concilium per Conftantienfe fuerit indiftum, Sc deinde Senas translatum : Inde decreta Senenlis concilii recitavit ; quibus Bafileenfis fynodus poft feptennium indicebatur. Poftremo approbationem primam Martini V· pontificis maximi, & facultatem pnefideodi in concilio Bafileenfi Juliano cardinaliS. Angeli datam, Sc deinde Eugenii IV. publicis documentis omnibus oftendit.

Demum decreta infraferipta legefque a concilio fanciendasrogavit. In primis conciliumBafilcenfe congregatum canonice, ac legitime convenin'? cx audoritate Conftantienfis Sc Seoenfis conciliorum , & Martini V. Se. Eugeni IV. Romanorum pontificum approbatione Sc decreto ·, io eoque prcliderc apoftolic» fedis legatum : proinde generale concilium ab omnibus eflccenfendnm , omnefquc qui ex lege concilia generalia obnoxii funt adire, hnc venire oponcie · Verfari autem

A ■ ■ · Chr ist i itI·. autem debere bane fondta· fyMdoa toth viri- A bus in primis ad cstsspaudas bmcfcs ea ecclefia Dei, quz multis in loci· puilufont: turn ad pacandos Chnftianorum animos, fedandafquefidclienicontentione»; pofttemo ad more» vitatuque elericoram, A populi Chriftfoni ubique rettitucndo·, emeodandofouc ; licere omnibus qui in fyDodocflent, libere loqui , proponere, A coâfolcre de oatnibM rebus ad militaient publicant fpeâantibRs.

Dectvtom Toletani concilii de modefti» , 8c . gravitate fervandis in fvflioolbos , Ac deliberationibus czneilti comprobandum. In eo continetur in facris feflionibas nemiqi licere clausoroGs aut inconcinnis vocibus pcrftrepcre, fallaciis vanis, immodeftis rifibus, oblimatis difceptatio- B nibus, jurgiis, contumeliis, aut ineptis contentionibus concilium perturbate, irritares, perturbatorefque homines ejtcendos efle , pronominationes aut praelationes in fedibus, aut titulos in rebus gerendis cuivis adicriptos nemini noceie aut prodefse, nemini jus, aut dignitatem quoquomodo addere, aut demere, fed unumquemque in prtftino flatu conditioneque, qua ad concilium venerat permanere . Decretum Conftantienfis concilii quo impedientes, aut quoquomodo moleftanteseos qui veniunt, morantur, aut redeuntes • concilio graviifimis poenis coercent} illis ipfis quibas muldantur excommanicati lingulis annis in cena domini, approbantur & decernuntur in illos qui quovis pado perturbare , impedire, pro- C rogare, feudifsolvereconarentur Bafileenfe concilium graviter animadvertentur. Omnes qui in concilio interfunt, omnium fuorutn benefactorum frudus integre ac fi in ipfis beneficiis relidcrent percipere oportere. Poftremo quofdam deputatos feribas concilii qui aâa publica annotarent, alios qui feribarum (cripta emendarent. alios qui concilii negotia promoverent : alios vero qui pro meritis At dignitate cuique locum , & fedem in concionibus aflignarent , his omnibus communi patrum confcnfu legitime decretis atque firmatis prima feffio foluta eft.

I V.

Diffiletit tteCilii Atfilttnfti A E«fiais.

Dum hzc Bafilcr aguntur , Eugenius pontitea macimus , Roma ad x v. Kalendarum Januarii fui pontificii anno primo, ex fententia facri fenatus audoritate apoftolica concilium Bafileenfe dilaolvit : legatum fuuru cardinalem Julianum revocat, & aliud concilium Bonoaizpoft annum cum dimidio celebrandum publice indicit : cui per iciplnm cum fand* Romane ecclefiz cardinalibus precise pollicetur. Tumdecennio peft finem Bononienlis concilii aliam fynodum Avenioni congregandam publicis ediôis decernit: vocatque ex eo tempore per apoftoiicis literasotnncs , qaos generalibusconciliis interei- R feSS. patrum decreta volunt· Caulas autem hujufmodi difsolutlonis, & revocationishasefse diffemtnavit. Patres parvo numero non fupsa decem Bafilez convenifse ; quamvis tempus prxfcriptum feptennii anteo/to menfes efset elapfum: neque videri «quum a tam paucis epifeopis univerlz ecclefiz leges preicribi : Rigere hyemalc tempus ; neque verifisnile efse illos, qui nondum venerunt in pofterusn venturos : Bellum exortum efse inter "PXiip- "Joannem Burgundi* , At Fredeiicum Auftrizduces: omnemque circa Bafileam regionem cx bello vexari : proinde non pofse patres tuto illic congrc- gad, adt<M convenait non MÎMtjatKMiM efoe Â BB^~ tdzoeos tansmultis &··£·!· rubus agtadis. Jam prsdem fob Martino pontifice craAatn· foiEmde repa. unione orteut alis ecclefiz cum occidental!, Joutsnem Pai*ologuaa imperatorem , fir Jofeph patriarcha· Confiantinopolitanum oratores ad fe Rosnam mitifse , qui cncutioucm conveosorum cum Martino nomineccclefi* Grrcian· expofeerent. Expedite admodum reipubl. Cbriftianc banc Gmcorem ^ Latinorum unionem, nihil utilius falubriufque hoc tempore fieri pofse, illis Bafileam adire non facile efse. Et çx tribus Itali* civitatibus oblatis Roma, Bonoqia Se Ancona, Boniam elegiisc; non efse tantam occafioocm omittensfo·· neque ullo modo fperoendam tot populorum ialutcra. Non pofse rurfos vocari patres ad concilium Bafile* fine temporis prorogatione ; Interea diem Greets promilsam adventare, eodem tempore duobus locis congregari ecclefiam non licere, neque (i id fieret, poiset utrobique efse fynodum generalem, Se bis convenire laboriofum omnibus, 8e plerifque impoiibile. Audiifoe prrrerea patres qui Bafile* efsent hcreticos Bohemos publice ac legitime damnatos. Conftantienfis ac Senenfis conciliorum audoritate, nunc iterum ad difputandum , & contendendum fuper damnatis articulis provocafse in dedecus Se contemptum apoftolicz fedis, facrorum eoncilliortim , fandorum patrum decretorum, Se imperialium legum Jubentium damnatos hzreticos non audiri . Ad i*c adjungi adverfam valetudinem, qua in principio fui pontificatus correptus lit, non facile efse corpori per morbum confrado tantum itineris conficere ; &· res magnas qua imminerent prefentis pontificis, Se facri fenatus admodum indigere. Fore fi ad annum cum dimidio res differatur, ut recuperata valetudine ad locum viciniorem, & ipfe cum Romana curia facile accedat, & tempore magis opportuno orientales Se occidentales conveniant frequentiores . Adefse pretereaque plures alias caufas quz hoc fieri (uadeant qua literis explicare non efset tutum, neque reipubl. expedire omnibus effe notas, eas venturas in lucem cum tempus fuerit; H*c Ac multa aba apoftolicus omnibus Chriftiani* manifeftavit Eugenius, eadem- D que utriufque ordinis principibus przfcripfit, jufftque Bafilea patresdifcedere» & ad Bononienfe concilium *ie omnes* przparare.

V.

Uteri Sifletnfi»» iifftletitBtee ewilii.

atr as autem, quiBafile*convenerant, his auditis, literas Se epiftolas per univerfum hriftianumorbem pridie Kalcndarum Februarii anno falutis 143a. datasdifleminarunt : afferentes vago rumore fe accepifle vulgo ferri Bafileenfe CÔciliutn diflblutum efle ·, falfos efle hos rumores › neque a quopiam admittendos , Convenillc patres Bafilez ex omni orbe Chriftiano; conftituifleque generale concilium auâoritate Conftantienfia , &: Senenfis fynodorum, Martini V. & Eugenii IV. Romanorum pontificum; adefle apoftolic* fedis legatum, cum plena potcftate, omnia rite fervata . Non efle credendum Eugenium pontificem virum integerrimum Ac fandum , tot majorum Se fnisdecretis velleobviare, ac Spiritus fandi opera velle impedire, fe autem in publica feflione natuifle in concilio Bafilez legitime congregato perieverare, neque ante inde difcedere quam omnia propter qu* convenerunt Deo benevolente rcâç componantur. Proinde monere orareq· omnes

A B M e CaaisTt 14,i. nes ut ad concilium ventant, quorum intereft, ci- SM Pro ’ ‘‘Utate poblica votis *k* opere, omnique ftudioir diligentia faveant. Titulus autem lite* rarum conditi hojufmodi erat. Sacrofanda generalis Bafileenfis fynodus in Spiritu fanâo legaime congregata generale conciHum faciens, Acuniverfalemecclcuamrepnaicntaas, Arc. Dileâo ecclefie filio N. falutcm *k* omnipotentis Dei beoediâioacm.

VL

SESSIO SECUNDA,

An xv. Xalendat Martias, deinde convenerunt fecundo patres in publica feflione, *k* hec communi confenfu ftatucrunt, facrofanâam fynodum Bafileenfem audoritate Conftantientis, *k* Seneatis conciliorum, jubenreque apoftolica ledeindiâam, canonice Bafilea congregatam, atque inchoatam efle. Decretum Conltantienfis concilii quo declaratur generalia concilia legitime congregata a Chrifto domino immediate potcftatem habere» eique unumquemque obedire oportere, etiam fi Romanus pontifex fit, in his que pertineat ad fidem, Ar ad generalem ecclefie reformationem approbatum, initaurarumq; Aliud etiam decretum innovatum, quo fynodus Conftantienfisftatuit non parentes conciliis rite convocatis gravi pana muldandos, etfi fit Romanas pontifex. Bafileenfem fynodum legitime in Spiritu fanâocongregatam a nullo, nequeêtiam a pontifice maximo, diffblvi, prarogari, transferrive polle, lineerprcflbipfiusconcilii aflenfu. Patres m concilio *relidentes,* aut alios quoflibet ad concilium pertinentes, noa pofle a quoquam, etiam a Romano pontifice, revocari, citari, aut quovis modo moleftari noa aflentiente concilio, neminem ad concilium profieifei volentem impediri, aut retardari debere, panas *k* cenfuras a quovis judice, Ac a pontifice maximo contra tales irrogatas nullas efle. Neminem licere ante finem concilii difcedcre fiae venia prefidentium concilii t tunc autem recedentes dim ittant alium qui vices fuas gerat. Poftremo additi funt promotpres duo facn concilii; *k* notarius uaus, & fecund* feflioai finis datas eft.

VII.

Btfetli hvvittiuer λΛ *ttetilhu»*

INTBX hac camfynodui jrm binis lireris Bohetnos ad reconciliationem, & concordiam provocaflet; tandem nuncios duos ad eos delegavit Joannem Nider praedicatorem, Ac Joannem Mulubrum Cifterciențium ordinum profeflores, qui cum non auderent Bohemians ingredi, in hanc fententiam er Nurimberga feripicrunt nonis Januarii 1451. facrofanâam Bafileenfem fynodum inter alias *curas* quibus aflidue profalute fidelium urgeretur, nulla magis lollicitari, quam proredudione& reconciliatione Bohemorum, ferre ini3UO animo tantam inter Chriftiani nominis viros lifcnfionem, tam crudeles & inexpiabiles inimicitias, tot *iniaurum* Chrifti fanguinem redemptarum jaâuram. Monere igitur, orare, & obfecrare, ut depolita jam tandem feritate, cogitare quae pacis funt, *k* unire fe reliquo Chriftians reipubhe* corpori velint. Proinde defignent legatos luos ad concilium cum plena poteftate; Inventuros fandam fynodum optime ad reconciliationem animatam, modo ipfi falutares conditiones, honeftafque afferant. Ut autem tuto ad concilium proficicipolfint, mifluros fe >d cos fidem publicam, (i velint, nomine Bafileenfis fynodi Ar aliorum quos defideraveriat. Mittant Aripfi publicam fidem ut Ac noftri ad eos podint commeare. His acceptis, Pragcnfes cives (ea enim civitas regni caput eft) literis refponderunt accepiflc fe facri concilii Ac fuas epiftolas gratiflimo animo (quandoquidem caritatis, Ac benevolenti· plena cflent altricefque pacis Ac nnionis) fed quoniam pa de quibas in iliis agebatur, fpeâareat ad aniverfum regnum, fe non potaifle inconfultis aliis provincialibus concilio refpondcre. Indixifle igitar conveniam totius regni ad Idus Februarii Prag·. Orare ut Nurimberga aliquamdiu praftolari velint, futuram ut brevi bonam proceram, Ac popularium Bohemia mentem cognofcant: interim patribus qui Bafilec foot, caufam cur non referipferint nancient, mittantque fidem publicam, qua ultro fuerant polliciti crebris hinc inde literis datis, tamdiu Bohemi ftasuunt Egra, (urbe haud longe a Nurimberga) cum oratoribus concilii convenire, ibi traâaturi de modo conveniendi cum concilio a & de fide publica pro legatis fuis conficienda.

HWO. Chh,ti 14p.

VIII.

C·xxruaris *ttdtpe Gtllktu Bitnrlt.*

INTKKB& Galliarum preiati dum contrariis Romani pontificis, Ac Bafileenfis concilii mandatis vexantur, hinc a patribus vocantur ad fynodum, inde jubentut Bononia ad tempus convenire. Juflu regis ad tertium Kalcndarum Februarii Bituris congregantur, ibique ecclefia Gallicana commuai coafenfa declarat concilium Bafilex legitime effe congregatum, neque inde pofle aut debere quoquomodo transferri: Ac non modo utile efle, *k* conveniens concilium non diflblvi, fed neceflatio Bafiles efle perficiendum propter res Bohemicas: Bohemos here11cos multitudine Ac ferocitate infuperabiles elle, fcpcque noftros milites Ac nemine profequente ab eorum' facie fugiflie, vocatos ad concilium fub fpc reconciliationis, &: pacis jam conditiones acccpifle, & legatos defignafle, fi veniant, Ac unionem recipiant; nihil felicius pofle dclidetari; magnafquc efle habendas Deo Ac concilio gratias: Si enim in fua perfidia pertinaciter perfeverent, facile ab univerfali ecclefia pofle decerni quo paâo funt coercendi; Ac ipfis auferri querelam il'am, quam fuper catholicis inculcant, fe inauditos fuifle damnatos. Nimis Ecrniciofiflimum efle ecclefia Dei permittere anc herefim diutius vivere, qu* jam pluribus in locis non fine gravi periculo ferperc incipiat. Si transferatur concilium; Bohemos non venturos, prxdicaturofquc ubique ccclefiam Dei ab eorum facie fugifle. Proinde Galli* prslatos concilium adire debere „ Ac legatos mittere ad Eugenium pontificem rogaturos pro reipublic* Chriftianr commodo, ut concilii diifolutionem revocet, iinatque Bafilec fynodum efle; in qua falubritcr a patribus incepta poffint abfolvi. Delegatus eft ecclefi* Gallicane legatus ad pontificem archicpifcopus Lugdunentis; qui hzc omnia patribus qui Bafile* erant literis nunciavit, eofquc exhortatus eft, ut cum fummo pontifice, qui caput ecclefiz eflet, modefte agerent. His auditis patres concilii literisGallorum regi, quod hoc heri procuraverit, gratias agunt, orant det operam quamprimum Galliarum przlati petant concilium. Ipfequc legationem infiguem mittat. Futurum fi hoc fiat, ut fyno-

~ Cmtim Hte dos tantis patribus aufta, Sc tanti regis judicio A approbata, tuto confalerc reipublica poffit; Nem confulroribw* regis: idem pkrifque uiiis, qui apud rogem auâoritate Sc gratia valebant lcubanc. tùgdunenfcm autem profulem quod cum hujus decreti auâorem putabant, maximi* efferunt laudibol, illumqnc vehementer exhor. laqsur, ut diusifl* legatione ad Urbem, quam lnutilem arbitrabantur, concilium quamprimum adeat'. Ita videri Spiritui fanfto, Se fibi, ma}|i« expedire- utilitati ecclefi- quod auftoritate ua exemploque alii prwlatj concilium cenarim fint petituri.

SESSIO TERTIA,

/Tlit u inter h«c feflio publica Baffle J celebratur anno faluiis 143;. pridie Kafendarom Mail» in qua hec communi conicnfu decernuntur. Concilium Bafilecufe legitime in Spiritu fanfto congregarum ad pemiciolîlfimam Bohemorum harrefim» que armis opprimi non poteft concilio extirpandam, & bellotum rabiem fedandam; que Chriftiano* principe* vexât» ac etiam Chriftiaaorom normam morefque col|*pfo* in mciiua reftituendos non pofle 4 quopiam diflblvf aut prohiberi, dilfolutionem concilii Bafileenfi* ab Eugenio pannficç faftam nub |<m efle 8c irritam. Patre* in concilio Baffle C perierarare oportere, ufque ad confummationem rprum pro quibus funt congregati. Eugqnium pontificem maximum litçri» Sc nuncii («pe re» i|uititum ut ad çonfilium veniat, aut legato* nos mittat* utque difiolutionem concilii revo, Ctt i hec facere rçcufantcm rurfus publico cdifto ad concilium vocandum * monendutnquc ut dtifolutionem revocet intra trimcftre tempus, cardinales etiam lanftr Romane ecclcfi intra diâum terminum vocandos, qdoniam ad tanta* res conficiendas pontificis profçntia fir car, dinalium perneceffari fint, Quod fi intra prsr ictintum tempus pontifex Sc cardinales ycoi re neglexerint, daturos operam partes concilii, nt quid ob eorum culpam detrimenti rcfpublica pa D tiatur: Cardinalem fanft Crucis ab hoc edi» fto immunem efle voluerunt, quod is in tra» ftanda pace inter Anglic Sc Gallic reges eflet occupatus. Hrc eadem mandaverunt notificari Romano pontifici Sc cardinalibus per quoicnmque utriufque ordinis principes ac per omnes CUjuicumque dignitatis client; quod fi ad eoa tuto accedi noo pollet, voluerunt fatis efle in urbibus vicinis Sutrio, Viterbio, Senis id p«blicart, Se (i id fieri commode non poffet. le» fiiimam efle vocationem ia cathedrali Bafieenfi ecclefia faftam omnes Sc alios prelates quofeutnque fecundum fandorum patrum confti» turiones venire ad generale concilium ©portere, pari ratione vocandos, citandofqne Hia E decretis atque firmatis, dimifla Concio hujus dici eft.

X

SBSSJO QUARTA.

N βι malto poft id xit. X*lend. Julii quarta fclfia eft celebrata, μ que ad conlulendum iademnitati cardinalium, qui ae concilium veuillent, aliofque provocandum ad veniandum, ftatotum eft vacante fede apoAqih ca, durante concilio eloAionam *futami* pontiff- cis futuri nulhbi fieri, pofle nil* m ipfo concilio, alibi faftam irritam efleacnullatn. Elcftores, elevlum, dr in eum confanticntcs fidelium communione privatos atque ab omnibus digni» tatibus, a nullo alio nifi a fanda fynodo pofle abfolvi. 'Pr*latos principcfquc omne* utriuf. que ordinis occlefiaftcos, Sc feculares, ac omnes alios, quos ex lege conciliis intereffe ©portçt, abfolutos a juramentis efle, quibus fummo pontifici aherive forfitan obligarentur, ne ad concilium venirent; panas, cenfura*, mulfta* feu privationes, digoitatqm, beneficiorum»© propter hanc rem in qucmlibet'attent*t** * etiam a *lutatao* pontifice irrita efle Sc vana, concilium Bafileenfc plumbea bulla in fuis literis more Ro- B man* curi uti debere j cui cx uno latere Spiritu* fanâiimmillîoincoiumbs forma; in alifero literś: hujufmodi: Sacrofanfta genera lis fynodus Bafileenfis, fint feu lpte, pontificem Romanum dum concilium Balile fedet, neminem quamdiu a concilio ipfo abeft ad dignitatem çardinalatus fublimarc pofle, aflumpto* contra hujus decreti austeritatem, non modo illa, fed omnibus aliis dignitatibus Sc honoribus, quibus foifitan antea ornati erant, efle privatos, Vr cardinales «ut eos honorantes, aut 'ita cos appellantes excommunicato* efle, profefturam adminiftrationcmquc civitati* Avenioncrili*, Sc Vcnefini comitatu*, qu ad Romanam ecclefiam pertinent, Alphonfo cardinali fandi Eullachii committendam» pro pace & quiete illorum populorum, quod vrofeftum ab Eugenio pontificemiflum recipere nollent, illeque in eos jam arma para ret. Poft hec cum apud Egram inter oratore*concilii Sc nuncio* Bohemorum dc forma (ub qua fide publica a concilio, Se a Sigtfmundo C«>arc exigebant conveniflet tefyoodu* in hac fefliooe illam publico cdido firmavit» At Joannem MulubrumadOrfarcm mifit, ut ejus etiam nomine publica fide* Bohemia daretur. Jpfos autem Bohemo* dulciffimi* atque humaniffimis literis hortatus eft ad unionem Sc pacem. Er dum concordi* hujufmodi tradatu* pendererr induci urrimque ftatut, decretum inhibitionis, nc vacante apoftolica fede concilio durante» ad elcftiooem alibi procedatur cardinalibus perlitcras concilii nunciatur, tcmpufque decernendum in concilteLugduocnfi ftatutum ad intrandum conclave poft mortem pontifici* ad noyum fubrogandum a prorogatum eft ad quadraginta dies, ut cardinale*, qui procul abeflent, convenire ad cle€U'ot»cm in concilio commode poffent, hortatur, rogat, jubetque fynodus ne cardinales pontifici* morte contingente contra decretum cicaronem faciant» ne ccclefi*m Dei fcindant» ne lacerent inconfutilem Chrifti tunicam» minaturque tranfgreflbribu* acerrimas panas, ac demum divinam ultionem: Carolo Francorum regi decretum Sc inhibitionem cardinalibus miflam literis indicat, rogatque magnis affcAibtw» ut concilii ftatutis. faveat» compefcatque renuente*, nullumqūc pro Romano pontifice cognofeat aliter elcâum, idem fenatui, populoque Romano profetibunt: mqnentque ut «quo animo Errant pro utilitate reipublic* Cbriftiamu Romanam curiam tantifpcr abefle. Asse Cxaisvr i«j*.

X I.

SESSIO QUINTA.

F it deinde quinta feffio in qua judices in caulis fidei decernuntur Papicnfis & Ratifponenti*

Cn*w s*«* â‘‘poucafisepifcopi 8e abba*Ciftcrrienfis cura pie- A ñã Pôteftate cognolcendi, 8e omnia agendi wU que ad fententuna· diâiniti-vara ,3-que-concilio tefervatur. Ordinatur deinde procurator in ca». fis fidei vir theologi* peritiflimus , cui tamen inhiberprjit nullam caufam fidei agat, aifi prius examinatam per deputatos fidei . Statudntur io •Mi» eaufis qu« ad concilium fpcXaot alii jtf- dice» Petragoriceafis, Aoguftcnlis , & Parmca- fis epifoopt cum poteftate perficiendi reXum judicium . Refervetur tamen concilio cognitio caufarem cathedralium ecdefiarum, tum oe temere eauf* a judicibus admittantur . Députait- tor priscognitpres eanfarem ·Julianos cardinalis iaoXi Angeli Jcgatns apoftolicus , Dominicus faoX· Mario 10 via lata diaconos, cardinalis 5 Firmanos, 8e quilibet prsiideiu/concilii. Tum epHcopus Gebennenfis 8t Hernicus caufarum palatii auditor , cura potcftate \detlarandi ac 'ftatocpdi , que caufc 8? quo ordine fiat admittendo 8e finiendo · Horum magiftratuum , & judicum poteftatem trimeftrem efle voluetuoî . Statuitor etiam ne quis ex his qui in concilio funt, cruntve , aut iter ad illud acceperunt , trabi poflit in caufam ex cpocilio a quocumque judice etiam a iummo pontifice : In concilio tamen omnibus juftitiatn adminiftrati oportere . Henricui Hecel auditor iacri palatii judex ordinarius conftituitur cum potestate auditoris earner·, 8e Ticianus Laudicenfis Isldanus more Romano curi» . Datur l facultas C congregationi generali, ut alios raagiftratus opportunos poffit crqarc. Adduntur aliis notariis, Ac feribis concilii quinque , qui gefta concilii feribant : inter hos Petras de Noacto . Et finis fit quint· icÆoai,

XII.

SBSSIO SEXTA.

Anno ialutb 14p. mt. Idus Septembris feflio iexta celebrata eft in ea prefidente QMicopo Conftaotienfi qui rem divinam celebravit . Affuerunt Julianus cardinalis faoXi Angeli legatus apoftolicus , cardinalis Placentinus , jj Sc Dominicus Firmanus cum xtxi x. prolatis pluviali 8e mitra ornatis Sacris ceremoniis rite EsraXis, promotores concilii retulerunt patribus ugenium pontificem & cardinales Roman· ecclefi· legitime ad concilium vocatos fecundum dccieta tertia fcdioois , & pontificem requilitum, ut diflblutioncm concilii revocaret intra prefixum tempus, non pareille : Proinde petere ut contumaces cenierentur, damnarenturque. Quod cam patres legitime declarare vellent, palamque Eugen lusaut ejus procuratores tertio requihti non rvfponderent, Tarentinus ArOoloffcnfis archivpifcopus ae MagalOneuGs epifeopas oratores Euf;enii pontificis , qui aderant , cum poteftatem n hujufmodi canfa refpondendi non potient oltendere , impetraverunt ut fuper deoiarationc contumaci· aliquamdiu fuperccderetur . Tum cura peteretur declaratio contre xvii. cardinales citatos , complures alfurrescrunt afferentes mandatam fe habere ad coram excufationem. Synodus eommiGt FnGngenfem A Bafileenfem epifeopos, ut mandata Se excofatiopvs examinarent , omhiaque*patribus deinde deferrent. Gerardus Landrianus cpifcopus Landenfis ad regem Anglie per-concilium legatus , qui lucuientiflima oratione coram rege différait de legitima coocilii Bsfilccnfis congregatione , dc * 'anliorum fum- £ ma aoXoritate 8e poteftate, 4e eaufis neceflùriir congregati concilii pro extirpanda perniciofiflima Bobcmorom barefi^ proemendatione morum dc- ri & populi Cbriftiam , ac pro fedandis principatu Cbnftiaaorum animis, 8e generali pace procuranda . Demum hortatur , ut legator ad concilium mittat, & regni prolatos, ocatque ut pacem cutr hoftibus fuis ampleXatur. chmivi ,4js

XI1J.

*tognii fer ia*tu.*

Poit hic audiuntur Bafile* in publico- conveutu legati Eugenii pontificis xi. Kalcad. Septembria Andreas Coloflcnlit , Sc Joannes Tarentinus archiepifropi ; & Colotfcnlis quidem qui primo auditufeft, hxrefes omnes a principio nascentia ccclefie recenfuit . Ex his duas iu orbe Chriftiano adhuc fuperextare admodum peraiciofas , Graecorum Sc Huditarum , quas nullo paXo extirpari pofle contendit , nifi prius catholici fine inter fe concordes ; apoftoli Pauli ad Corinthios pnrceptum crebro referens. Non fit fchifma in corpore . Grecos fub Martino pontifice ccrpiftc agere de reconciliatione 8c unione cum Latinis , & nunc profequi ab Eugenio Ii ipfi fcbifmatanon faciant , fxcil converluros . Non effe deferendam nobiletn ac doXatn gentem, 8e dc ecclefia Dei optime meritam . Hortari obfecrareque ut fummum pontificem ecclcfic caput , 8e Petri veram fucceflorein honorent, venerentur: Caveantque, ncdumBohemosecdefic reconciliati ftudeant, ici pios perdant , &: majorem periculofiorcmque faciant fcif- furam , morum emendationem nullam fieri pof- fc, qua maxime clerus & populus indigent, nifi pontifex concurrat , ftatuatque , illum nihil magis cupere, dummodo rite id fiat. Pacem autem , propter quam concilium congregatum dicunt , nui lo modo i! ios procurare polle inter alios, qui inter fe diftentiunt . Proinde hortatur ut pontifici Romano fe reconcilient , ut fchifmata in corpore ccclcfi· non faciant.

XIV.

Qriti· T/trtHtMi tfifctfi fre Etltitie.

At Joannes Tarentinus pniful poft h*c ad v 11. Kalend. Septembris dicendi facultatem naXos , longo 8c dpXo fermone caufam Eugenii peroravit in frequentilHmo patrum conventu . Principio Romani pontificis plenif- firaam atque abfolutam poteftatem ab ipio falvatore noftro Jefu Chnfto conceffam probat multis argumentis &: auXoritatibus. Tum Eufjenium quartum pontificem maximum fummic audibus effert , afferit illum a principio Bafilecnfc concilium , a Senenfi fypodo 8e Martino V. indidum confirmai!e , fed poftea cum pauci praicripto tempore ad concilium adventarent oratores concilii & nova convocatio peteretur, ac locus omnino totus a violentia hcreticorum bcllorumque tempeftatibus non videretur, pontificem concilium Bononiam tranftolifle, tum quia multis principibus Se pralatis locus ille aptior effet ad conveniendum , tum maxime perfona pontificis , qui ob adverfam vJctudtnera Alpes tranfeendere Sc tam longo itinere fe committere fine aperto vit* diferimine nullo modo poflet. Cujus certe prsfentia cum facro ienatu 8e Romana curia tnagnam acccftioncm 8e auXoritatcm

rebus

Tn""u a" Ceaim „<4>·» «hus gerendis eflet allatura : unionem praterea A GrsKornmquibus Bafile· nullo modo convenire placeret propter difficultatem itineris idoneam caufamcfle transferendi concilii. Huffiraram vocationem ad concilium tanquam ad communioj, nem Spiritus fabAi *tt ad* examinandas rarfus damnatas opiniones indignam efle , fe contra bono, rem apoftolic» fedu ac factorum conciliorum CooftaaticafisftSenenfisi quorum decreta de fide in dubiam revocari videantur, G ad difputatiooem rarfus admittantur: plores aljas fopetvffc legitimas eaufas transferendi concilii qu· toto aperiri in prnfentia non poflent : veterum Romanum pontificem explenitudine poteftatis legitime potuifle diflolvcre, & pro arbitrio fuo transferre. Bafilcenfe autem confilium five aliud B non pofle judicare primam fedem eui omnes fubfnnt ·. Neque pontificem Romanum fubefle judicio ecclefi* nifi in caufis fidei quando a tota in fide diflentiret : proinde BaGleenfe non pqtuilie vocare ad concilium Eugcnium pontificem i & ab injuriis cccpifle » multofque illuc conftuxifle rerum novarum cupidos poft exortam feditiooem qui in unione pace domini qoicfcebant: non efle hoc judicium caritatis *te* pietatis. Chriftianc : impium efle *te* injuftum hominis unius caufa quantumvis magni ac digni Romanum pontificem injuriis laceffiri *tt* ad caufam dicendam vocari qui a folo Deo eft dijudicandus. Marccllinum epifeopom Romanum de idolatria convidum * fe fponte concilii fenteo- C tin fubmittentem fanAam fynodum liberam dimiilfle , disilfeque Romani pontificis judicium Deo taptum efle refetvatum . Eugenium hortari, atquo obteftari pattes ut ab injuriis temperent , injuftum judicium remittant, paci * unioni , ceufur» morum , inftaurutioni ccclcfiaftk» libertatis omni Audio fecum incumbant. Statuiifc *fe , te* velle omnino , ut generale concilium celebretur » cui interaflu Ac prvefte es officio cupiat, mores, ftatum, ricamque fuambmnem ab ineunte rtate cenfur» patrum libetpermittere , nt reliqui corrigi » emcodartque facilius poffint. Concilium non prius diflblutusum, quam morum generalis cenfuça, principum reconciliatio , estirpatio damnatarum hxrefum D fint plene abfoluta , ut Chriftianus populos mundus Ar concors in hoftes fidei communibus viribus poffit infurgere . Duo effe , qu» BafiJcenfes prxeipue damnent : loci nominationem & temporis prorogationem : placere Eugenio ut Balileenfes locum eligant quem velint , ex civitatibus Romana ecclefi» febjcAis . Pootificcm locum illum pro tempore concilii libere dimiflurum in poteftate patrum , prorogationem autem omnem tollere quamprimum illi locum nominaverint. Concilium ibi incipiendum , ad quod ftatim pontifex cam Romana coria fc transferret , injuriaram vero in pontifieem *te* oflçnfarnm oblivionem , 8e in futurum fecxritateui , ac libertatem polliceri : Bohcmoram redu&ionem extra Germaniam facilius , E 3uam in Germania, *te* prafente pontifice quam bfente fieri pofle ; illofquc fi reconciliari velint, non recufaturos loci mutationem , neque Grecorum unionem propter Bohemos efle (pernendam, qui Germaniam pctituri^nullo modo fiutt Placere quod ti'judicent Bohemorum converGoncm fe Germanorum cenfuram extra provinciam perfici non pofle, quod cardinalis fanAi Angeli anoftolicus legatus timui cum pluribus qui Batilca congregati funt, ad ea negotia perficienda ibi permaneant, fe illis confeâis ad

concilium properent . /fiquas efle has Eugenii condiciones, honcfta *te* fanat pontificis dctidc- Cnmst i sia accipienda grato animo1 *te* curaldum ne qui >4ii· concordi· > unitatis , *te* cenfur» tuitores videri velint, difeidii, fcditionis, fecorruptionis latores, nutntorclque videantur.

XV.

nurt ItuluTf.

Ad h«c rcfponfum efl patram nomine fan. ôam fynodum Baülecnfcm inmmo m®. rore, ingcntique triftitia affici, quod pro neceffitate Cnriftiana rcipublic»inSpiritn fanâocongregata tam acriter impugnetur , ab his prafertitn, ad quos protettio, dcfeolioqueconciliorum fpe&aret. Proinde hortari eos cumapoftolo ad Ephetios, ne Spiritum laudum contriftent . Id eft» ne Spiritus fandi opera impediant. Hrrefes perniciotiffimas plerifque in locis in dies invaleiccre, bella per totum orbem Chriftianumdefzviie, mores ubique corruptos collapfofque cflc, ac vitia omnia in priccipiti ftare · His on* nrbus detrimentis per generale concilium obviandum, jamque optima fundamenta jaitaefle, ita ut ipes pulcherrima omnibus data fit rei bene gerenda: . H»c nunc qui impediat, procul dubio Spiritum fanAum contriftate » quod quidem peccatum fine venia efle confiât. Patres concilia nihil pejus odifle , quam fchifmata , nihil vehementius detcftari quam divifiones , neque quicquatn diligentius curare, quam que funt unionis dr pacis. Superfluum etfc cos monere, ne fitfchifma in corpore , eam cohortationem ad Eugcnium convenientius pertinere , qui * concilio , quod duc fynodi conftituere , duo fnmmi pontifices approbavere , decrevereque » ipfc feccflerit, feifluramque fecerit: *tc* fepe multum requilitu» ft rogatus, ut univerfali fe ecclefi· conjungeret, recufaverit. Patres Bafile» convcnifle non (ponte, non propria auAoritate , non temere , fed conciliorum *te* Romanorum pontificum decreto ar auAoritate - Quod autem Bafilecnfes declaraverint diffolutionem concilii ab Eugenio faAam nullam efle ar irritam , non efle notum ; *te* licuifTe concilio ex decreto iynodi CbnftantienGs , que ftatuit pontificem Romanum n«xt pofle diflblvere concilium general· invitis patribus , *te* loanoem XX>IL a concilio CooftantieoG receflitk, qood nihil aliud fuerit» 2uam quantum in ipfoerat, generale concilium ilfolvcre : Pcrmanfifle tamen patres Conftinti«, *te* declaraflb, concilium prqpterea non efle dilVolututn. Qeod feditioocs *te* icandala oeceffasio fecutura tint, fi perfeveraverintBafile·patres, nulla eorum culpa id eventurum , qui feceffionem ipfi non fecerint , fed feeedentem reprehendant. Eugenitrai meminifle debere falvatoris fententi· qu» ait: Scandalaneccflarioevenire , *te* comminationis in cum per quem venit fcandalum . Facile elle Romano uontifici contentionem omnem , omnemque dilcordiam fedare , non armis , non pecunia , non violentia aliqua opus efle, aut periculo . Tollat concilii revocationem » uniat fc univerfali cedetis , cujas eft caput , *te* omnia tuta , omnia quieta erant , neque interam eft dedecori pontifici maximo , fi pro tempore , rebus *te* caulis fententiam mutet pro falute reipublice Chriftiana cui omnia debeat . Grecorum autem reconciliationem, iemper fuiflircdtdi patribus, om·isque femper *tt* cogitaflc fccgiflc, que ad reoi

iUanj

Allwe Cmwn i4|a»

illam navandam condocere poflç rati (ont. Sçd «ovjaciam atque, curam hanc com pierifque aliis boaoris caufa dimififie fummo pontifici, a quo ramea pro reverentia , dcfpe&um , pro honore contammiam, proobfequila odium reportaffent, Orare nunc patres Çolofîcnfem archiepifcopum ut concilii nomine legationem ad Granos (amat, ft qui caufam haoc fnpius Cgcrit, eam nunc tandem refomat, abfolratqoe, patres commeatus ft omnia opportuna ei plene luppedituturos, Eugenio reverentiam ft honorem ut Romano pontifici ,· ft ecclcto capiti fe temper csbibituros, fi ille ab ce. defi· corpore, extra quam non cft/alos, non difcedat, Quod 6 cobtempfcrit,„Pauli apoftoli esemplo qui io faciem Petro palam relinit, non tacituros patres ft cccl?fiam Dei omni ftudio, quoad vita fuppetet, acritcc defenfuros. Gnscos vero fi reconciliationem cupiant cum parati fint Bononiam petere , non recufaturos ft Bafileam proficilci, qui alia» & Lugdunum ft Cooftantiam ad concilia profeâifunt. Peltiferas hnrefcs tolli non pofle, nifi prius tollatur difienfio , veriffirnum efle; fed hoc ad illum fpeâare , qui (editionem intulit, qui fe ab univerfali ecclefia alienavit, qui facrorum conciliorum fccrcta fcioditj Patres nihil aliud jam per annum magis curafle, quam ut pontifes veritati ft rationi acquiefcerct, concilio adhererpt , ut par ell, ft decreta Conftantienfis fynodi fervaret, qu· fi non fervantur , fruftra agi de reduâicme Bohemorum, luorum dogma in illo potiflimom concilio flt amnatum : libenter audite patres oblationem Eugenii pontificis de cenfara fdfcipienda I libentins vifuros effcâum; ordinem alium nullam foire, nifi qui >a concilio Confiantienfi, cai ft jam ipfe interfuit, fit datus. Agendas effe Deo immortali gratias immenfas pro virtutibus, quibas Eugenium decoratum dicunt i ft orandum ut hoc , quod deeft , ut Icilicet univerfali ecdefis fe coaptet, divina benignitate addatur , Tum ad ea, qu· per Tarentinum diâa font, in hanc ferme fententiam eft refponfum. Non latere fanâam lynodum qu· de poteftate, ft «oâoritatefamrai pontificis Tarentinas didflet, fed illa aperte profiteri, ft curare ut & alii profiteantur, ft tamen dicere Romanum pontificem oportere fynodi Bafilicnfis , & cujufvis alterius legitime congregat* mandatis, atque ftatutis plene obtemperare in his qu· ad fidem, eatirpationemque fcntfmatis , ft morum cenfuram pertinent. Secundam decreta Conftantienfis concilii non faille inconveniens illum, qui tam multa de poteftate prim· fedis disiffet, ft aliquid dicere dc poteftate, ft dignitate catholic* ecdefic , quam concilium in Spiritu fanâo legitime congregatam reprefentare conftat : ft que fine ruga, ft macula exiftens fecundam omnium fandoram doâorum fenteatias errare non poteft I Quod privilegium nulli alteri creaturarum a Deo concclum eft . Conciliorum autem generalium dignitatem non fuifle tacendam , qua eadem eft qu· ft catholics ecclefis , qaam reprxfentant, Suorum poteftas, (at Conftantienfis (ynodusdifnivit) immediate a Chrifto eft . Horum direâorem atque operatorem Spiritum fandum paracletum effe, nt inapoftolorum aâibus feribitar: Vifum eft Spiritai fanâo ft nubi* , cujus opera irreprehenfibilia Tant, non efie dicendum concilium aliqaod legitime congregarum invalidum cfse, aut errare aliquo modo poffe. Quod -fi dc omnibus conciliis, ft detota fide catholica qu* conciliorum audorirste probata eft , dubitari poflet, firmans ft ftabilem efsc conciliorum at<-

A âoritatem, ftpotcftatem etiam eccrcere ia Ro. tiiaoi pontifices quorum plerofquc ■aoa' rcôc vadentes eaaoâoraverit, atquedejecerit, pontifiées Romanos fcpcerraffc, ^ ab ecclefia damnatos cite » nunquam autem univetialem ecdcfiam Crrsfae aut fiiifo? damnatam a pontifice . Jtaoue pontificem Romanam taatdta.alüs fingo,-laribua perfonis cujufvis digoitatis preftare qoan turn imvcrfalû ecclefia privatis. £t quamvis in univerfali ecclefia primas ft major fit , oon tamen majorem cite ipfa ecclefia in qua fit. Tant malts addita font , quai univerfali, ccclcfic 8e facrorum conciliorum auâoritatem comprobarent . Deinde reliquis Tarentini propobtionibus refponfum. Confiait 'fi concilium Bafilcen-B fe, (et fatebantur) Scncnfis concilii , 8e Martini auâor^atc indiâum efiet, 8e ab Eugenio confirmatam , legitime congregatam efsc, neque potuifse aut dcbuifse difsolvi ab Eugenio, caufàfquc difsolutionis, quasoftenderat» frivolas cfse ac nullas, fi parvo numero patres Bafile* conspuerant, oportuifse pontificem * (ac, a concilio petebatur) prolatos omnes monere ft bonati nt illuc irent , mon autem revocare qui jam venifsent. Si uropterea Bononiam concilium tranftulilset pou annum eam dimidio , S|aod concilio interefsc cuperet , cam in precarie valetudine impediretur. Et boc nihil cfse : non enim confiare pontifici fi poll annum cum dimidio liber ab adverfa valetudine aut fi omnino vivus erit. Et quamvis pontificis prsfcn-Ç tia concilio ft rebus gerendis multum prodeffet , magis tamen nocete ecclefi* tantam dilutionem ^ perturbationem concilii cum ecclefidiferimina moram non patiantur . Concilia preterea generalia magna ea parte celebrata efsc abfente Romano pontifice, fatis cfse fi ea fua auâoritatc 8c per apofiolicos legatos celebrentur i Dilsolutionem matura deliberatione faâam rise nullo modo videri, que inconfultit patribus concilii ad quoi fpeâaret faâa effet, dàmaarique ab omnibus bonis, etiam qui apod pontificem in Romana curia verfaruatut 4 Bafileam propter Bobctnocum vicinitatem tutam non cfse falfo pontifici renuntiatum cite» j) diftare enim Bafileam a Praga Bohemorum regia XV. dierum itinere, intermedios cfseprincipes , a« populos potentiffimos , regiones tutiQimas » 8e bxreticis impenetrabiles , orbem pnetcrca ipfam Bafileenfem opere ft natura munitiffimam efsc ft populo fideli ftrenuoque refertam, vicina omnia loca pacatilfima de tuta . Situm omnibus nationibus accommodam » Italicis, Germanicis , Gallicis, in quorum finibus elsct Bafilca . Non efse tant· audaci ft temeritatis patres, quod Bafile· perfcveraffent , fi periculum imminere cognoleerent i quod autem Bohemorum vocationem ad concilium tantopere damnarent, afscrerentque illam honori apottohe* fedis , ft lacrorum concilio-£ rum Conftantienfis & Senenfis cfse adveifam , mirum videri . Non enim vocari Hulfitas ad fimul decernendum , lcd inilruendam 1 ac qui fuis erroribus aut fupcrftitionibus jam fatigati reconciliari catholicis capere videantur : nullibi apud (aeram feripturam vetitum efse orantes infliucre atque edocere , quin imo boc proprium efsc epiic·porum 8e facerdotum officium , fecundum apoftolom eahortari omnes in lana doârina , & eos qui contradicant arguere . Futurum fi Bohcmi reconcilientur , ut Romam pontificis 8c conciliorum auâoritatem ft fententiam venerentur ft fervent. Quod fipa-

o««·»π 14ta.

L..——fi putant hareticos femel damnatos non oportere amplius audiri» quod falfumeft» cur nunc vocari ab Eugenio .Griecos quorum perverfa dogmata non lemel tantum , aut iterum J fed fepius Hot a fumtnis. pontificibus » fc univerfali ecclefia damnata. Huc autem non modo propter cos concilium Bononic indidtum,effe» fed fc legitime congregatum Balilee diffolvi s non efle minus, perniciofitm Bohemorum hnrefim quam Grocorum , imo tanto periculoliorem , quanto viciniorem » cujus veneno nifi occurratur propinqui populi facile ihfyuntrft, fc fope in (aeris, conciliis damnatarum herefum difputationev efle*repetitas atque iterum damnatas. Neque verum vyderi Bohemos alibi potius quam in Germania efle audiendos » li tint audiendi . Nam ut ait beatus Thomas, ficut in loco ubi nota non eft hafrefis, difputare periculofum eft, ita ubi eft nota, fc catholici ab aliis infcftantur neceffarium differendo rem declarare ; neque propter hoc poni in dubium fideles, qui firmiores fc certiores redduntur videntes patres non detreftare certamen difputationis com Bohemia s quos non aliter judicaturos quam Conftantieuiis fynodus judicaffet , non dubitant. Patres autem non paruiffe pontifici concilium diflblventi, tum quod placere Deo magis quam hominibus voluiffent ι tum quod illa diflulutie nulla effet, nec licuiffe pontifici patres legitime fc ea mandatoecclefiacongregatos, fua aoAoritate diflbl vere, fed ipfum concilio generali inobedientem fecundum decreta Conftantienfis iynodi acriter multandum t Ex quibus etiam diffolutionem , aut prorogationem generalis concilii Romano pontifici prohibitam efle confiât. Neque licere Romano pontifici, ut arbitrantur decreta majorum qua pro utilitate publica fumma cum maturitate edita funt, pro fuo arbitrio abrogare t unde Gregorius, Si ea (inquif) deftruoram, qua anteceffores mei ftataerunt , non cosiftruâor, fed everfor effemj fc iterum ; Abfit a me ut ftatota majorum cum facerdotibus meis infringam. Bt Gelafius: Confidimus quod nullas jam Chriftianos ignoret , uniufcujulque iynodi conftitutum quod univcrfalis ecclefia probavit affenfes, nullam magis esequi fedemprae ceteris oportere quam primam , qua fc unamquamque fynodum fut auâoritate confirmat, fc continua moderatione osftodit. Et Zofimus : Contra ftatuta patrum ioncedere aliquid vel mutare , nec hujos quidem fedis poteh auftoritaa . Apud nos non inconvultis radicibus vivit antiquitas , cujos decretis patres fanxerunt reverentiam . Bt Leo: Ideo permittente domino paftores hominum fumus cffeâi , ut quod patres noftri five in fandis canonibus five in mandauis aflixere legibus, excedere minime dcbaamus . Ex concilio Cbalcedooeuli : A fanÂis patribus ulqae nunc prolatas regulas tenere cooftituimus . His fc multis auAoritatibus parere pontificem decreta Conftantienfis concilil abrogare non potuifle , fc proinde difiblunonam concilii Bafilceniis nullam effe. Et cum coaftat ex decretis diâi concilii pontificem oportere generalis iynodi diâis aufcaltari atque parere, P*,r«* merito monuifle, fc io judicium vocaffe Bugenium, non obtemperantem fc manifefte fcandalitantem ecclefiam. Quod autem dicetent unius bominis caufa , quantumvis digni , iniquum effe Romanum pontificem vexari , id patres iatelligere de Dominico cardinali Firmano . Quantum ad illud attinet non -rotoifle facrum concilium oppreffo juftittam denegare qui publico coaccfsn patribus expofuiisct , contra juftitum fc honeftatcm , fc in maximum honoris ac flatus fui detrimentum fc publicum fcandalum fe a«facro fenatu fc abEugenio pontifice famma injuria fuiffe affeAum. Oftcndiflc cedulaai Romani pontificii Martini V. 8e XI. cardinalium manu fubfcriptam » in qua ipfe cum alita tribus fanda Romans ccclclua cardinales creati fuerant addita conditione * ut li ante obitum Martini pontificis non publicarentur , pro publicatis habereptur , fc eoa oportere ab I aliis cardinalibus admitti » etiam ad clcdionem futuri pontificis : fc in omnibus aliis rebus haberi fc tradari , ut veros fc publicatos cardinales . Tamen poft obitum Martini ipfum Firmanum cum aahuc publicatus non eflet , inftantiifime efffagitafle a collegio cardinalium , ut ad eleâiqnem admitteretur , fc (errarentur promifla , adque jusjurandi obligationem excommunicationis poena tenerentur ; cardinales ejus poilu lata fprevifle * atque ad cledionem procclhfse , Eueeniumquc deinde eloftum, non'modo iuftiiiam fuper eum adminiftrare ei noluifle, fed urbe cum fugsfie, fc omni tam patrimoniali quam ecclckaftico privaffc . Quin & cardinales aliquos ante introitum conclavis proteftatos faille Dominicum Firmanum ut cardinalem admittendum . Rem hanc non parvam efle , fc dignam concilii cognitione t ut in futura eledione omnibus pateat» qui ad eledionem fummi pontificis fine admittendi . N ibit feciffe patres contra juris ordinem» fc tameu parato· else omnibus volentibus rationem reddere . Quod autem dicunt illum, qui Romane ecclefia privilegium abipfo fummo omnium ecclefiarum capite traditum detrahit , in hnrefim labi : Idem fc patres affecere, fed tanto magis illum efse hcrcticum , qui univerfalis ecdcfic, in qua fc iplam Romam efle condat, audoritatem imminuit » quanto publica privatis procellunt, fc unumquemque ccnfcndum efle hcreUcum qui concilium generale Conftantienlc non reprrefcqtare ecclefiam catholicam putat , aut in his qua ad fidem fcu ad bonos mores attinent poise errare i Pacem autem fc unionem fruftra alium fuadere, qui bellum infert , qui feditionem facit , verum effe , cefset Evgenius a diffipatione concilii » uniar fe ecclefia, & omnium erit finis. Quod fi concilium ipfe petat» futurum ut omnes illum cum honore fc reverentia benigne fufeipiant, ejufquc pedes ut Chrifti vicarii humiliter ofcnlentur . De prorogatione autem futuri concilii tollenda fc do loco per patres nominando ea terris Italia Romana ecclefia fubjcâia patres confidcrart nihil aliud ea innuere » quam Engenium pontificem non modo non.reputare Bafilea concilium generale efse, fed nequidem velle omnino in faturum efse.

Proinde cum concilium Bafilea legitime congregatum efse cunftet, oportere pontificem fententiam mutare pro falute anima fisa fc ecclafin univcrfalis quiete » diffblutionem tollere » concilium recogoofccre , fc illi tota mente coharere : patres tolerare non pnûe s IR decretum Conftantienfis fynodi quod Frequens appellatur ullo modo rclciadatur t quod n fieret » prater alia incommoda» qua inde reipublicaChriftiana iequerentur » videretur ecclefiam enare potuifse qua decreta minus utilia edidifsct » cam ftatuifsct pontificem concilio » non autem concilium pontifici parcae oportere . Pontificis prnrerea invaletudincm non fatia efse caufa ad conci-

Aw ■ o Caaisri >11«.

concilium transferendum. Illum, fi Bononiam, ndn multo difficilius & Balilqam petere potfe, neque C concilio non iateifit, propterea rei publicoafuli non porte. Bohcçnor «d hrc convenirte apud Egram cum oratoribus concilii, jam?ue fe itineri accinxiffe, ut Bafilcam veniant I uturum fi transferat concilium ut fibi illuium putent, jaâeutque ubique vicinos populos iliosum fententiam fecuturos j putantes ideo patres receffiffit, quoniam nihil haberent, quod ad eorum argumentationes refpondere portent : neque utile aut honeftum effe patres fimul cum legato fine concilii nomine agere cum Bohemis Baüles, ant cenfuram Germani provincis traâare, quoniam Bohemi ad concilium tantum iunt vocati, 9c fine auâoritate concilii nihil omnino proficeretur. Quod autem pontifex ia Italiam concilium transferre velit, mirari admodum patres, cum tota Italia acri bello vexetur, ccclehs oppida ac civitates faâionibus, civilibus odiis, & omnium rarum fumma penuria laborare, neque Bohemos ullo pa&o Italiam petituros, quos Balileam deduci oporteat, maximorum principum Germanis qui hoc onus fu(ceperunt, fide 8c pollicitatione : Balilea autem e contra omnia tuta, omnia commoda, omnia quieta, & rerum omnium fummam abundantiam & copiam. Effe & aliam caufam nrgen. tem, qu non permittat patres diffolutioni confentire, quia fi fieret diffolutio concilium Bafilcc nullum effet ultra, Sc aliud fortaffc non fieret, te fi fieret, nullos ad illud conventuros, 3ui viderent pro arbitrio pontificis concilium irtblvcndum, & maxime in Italia. Qnod fi pontifex premittat non diffoluturum concilium ante rerum omnium confeâionem, non oportere multum illi credere, quoniam fi duorum conciliorum 8c duorum fummorum pontificum decreto diflblvit Bafileenfe concilium, facilius diffolvet 9c aliud unius tantum au&oritate congregatum. Quod fi Eugenius ipfe non dirtblvat, porte accidere ut ille moriatur, tc ejus fucccffor fuo exemplo concilium diffolvat. Intelligere omne quorfum ifta tendant. Nihil ahua Eugenium querere, nifi concilii integram diffipationem, & decretorum concilii Conftantienfis abrogationem. Proinde orare atque obfecrare patres Eugenium pontificem, ut dimiffa dilfolutioue fe univerfali ecclefi, cujus caput eft, adherere 9c coaptare velit, 8c concilii negotia (ut cx officio tenetur) omni ftudio promovere. Quod fi fecerit, patres ejus monita libenter fufeepturos, ofculatoique ejus beatos pedes, ut Petri apoftolorum principis veri fucceflons ItChnfti falsatoris vicarii. Alioquin daturos operam, ne quid propter ejus fecelfionem detrimenti rcipubkca Chriftiana patiatur.

XVI.

Ifftiditi fewer itfetetîeeetn <7 eri*

Intbk hec patrei ut rebus in concilio Retendu cenus daretur ordo, utquedifpartitis oneribu? communi labore, & confilio omnia agerentur, h<c ftatuerunt. In primis conciliationes otnnes divifere i? quatuor conventus quas fierai deputation» appellarunt diverfu nominibus: nam unam fidei, alteram pacis, tertiam reformationis, ultimam communem appellabant* Has conflare pari numero, ex quatuor oatiopibu» (tq totidem enim Latinam ecclefiam diviferunt) dc ex* omni ordine ita iit quifque conventus cardinales, patriarchas F archicpifcopoii, cptfcopds, abbates, magiftros, doâorçs, & inferioris viros ordiny contineretl Quêmque conventum magtftratus (uos fiabere, pretideotpml promotorum, feribam, apparitorem., five nuqrium. Praefidentis n»agiftratum mcnftruum elfe; altos perpetuos, loca defignari, ubi una queque deputano tcV in hebdomada conveniat Luas, Mercurii fabbati. Non licere coaventures juramento aftringi, ut fecreta fint quapud eos tradentur, fed hcerçUntcuique conferre ceteris coqciliaribus dc his, quae geruntur, fcutentias tameft fiagulorum, cum' ita, magiftratibus expedire videatur, fub perjurii pena non revelandas. Duodecim virorum collegium, quorum magiftratus menftruus erit, ex quatuor conventibus inftitui, terno ex fingulo quoque conventu, finito snenfe cum alii iubrogandi iunt, Îquatuor e< antiquis remanete qui oCto de novo ubrogatos inftruant. Hos etiam ter in'hebdomada convenire oportere, ahis tamen horis quoique quatuor conventus quotum officium effe negotia ad conventu» referenda prius difeutere, eaque vel rcfpucrc, vel ad hunc vel illumconventum remittere, ut res exigit, fiprrfidentemfitsf;ulis mcnlibus inter fe constituent ' Hujus colegii prefidenti poteftatem efle quatuor conventus aavocarc, cum opus fuerit. Siquifpiamconventus aut vir fingularis collegio duodecim virorem aliquid pro utilitate publica revelaverit fub jusjurandi religione occultum ejus nomen teneri, fi id revelans exegerit. De his que in conventibus primum proponentur nihil ea die decerni, nifi urgeat neceffitas, fed ad aliam rtfervari. Ut interim quifque de reftatuendaconfukius portet deliberare I Nemini licere fententiam dicere in conventibus, nifi fuper re a prrltdente propofita : fi quid aliud propofuerit, ea dic nihil omnino de ea re agatur, led ad alium conventum dtffierretur, nifi forte aliter prefidenti expedire videatur. Quemlibet tamen antequam inter patres concilii confcribatur juramento obligandum, quod fenteotias libere t: fecundum Deum ac pro utilitate tantum publica feret. Statuta communi confilio in uno ex conventibos ad alios tres conventus per unum aliquem deferri, cum caufis, qu« ita ftatuerefuaferunt: Si vero du fint varie fententias, quamvis altera alteram numero fuperet, deferri per duos cx pnaquaque opinione cum argumentis utriufque; & omnium judiciis cognitis, quid optimum fit, decerni poffit. Pritrfo tamen illum conventum confuli oportere, ad quem res ipfa fpeâat, de qua agitur in generali conventu. Prrfidentem concilii nihil ad patres referre, nifi quod pritnum a quatuor conventibus fit deliberatum, aut falcem a duobus, nifi aliquid emerferit novi, quod differri non poffit: fingulis fextis feriis generalem conventum haberi. Quod fi is dies impeditus fuerit, tranfferri ad fequentem diem. Prelidentem concilii tabellam habere, in qua per ordinem annotata fint, qu in generali conventu funt pertraâanda, 8c a gravioribus femper incipiendum. In feutentiis dicendis non reiteranda, qu jam a primis font diâa, fed in illorum feutentiaa pedibus eundum i nifi qui addere, demere, feu aliquid omâino afferre voluerint. Si in concione k aliquid fuper re propofita dixerint, ieaz,rW1ui* velle maturius rem domi confiderare, differendum ad aliam concionem. Pridie quam geueralis convectus habeatur, quatuor deputationum

. ·η1·„ „,. notn pntfoile* pccfidenteinCoftdli adiri oportere , & iα foi* conventibus meditata, ant decret» apc* rire : .In quibus (i omnes commum conieoiu , aut tres faitcm conventui cohfenriant , poilc dc us ad concilium rcfetri I Licebit tataen unicuique alterius fententi* ante relationem profiteri quid fentiat , 8c cur aliter fentiat . Quod li videbit aliorum animos movere , poteiiPrcr diflferrG & xprlus de ea ia quatuor Conventibus agi : Sin mitribus convertibus aftipwlantibus ad concilium referetur. Conciliares omne* ad tuos conventus perproprios magiftratus convocandos <fumma'diligentia , ita ut nullus neghgaiur * qui autem iUtuta hora non adfuerint, aut non dim tflo conventu line praefidentis venia di fee(lerint, prz!identia arbitrio muiAandos : Idem agendum m conventibus , 8e fclfionibus publiciscontra eos qui non venerint, vel Applicationibus Λ: rerum divinarumcelebrationtbusnon interfuerint. Antequam conventus publici lea particulares dimittantur , per lcribis conventus palam recitanda omnia meditata, five decreta in concione. Et ii quid per feribas erratum effet , illico emendandum. Epifeopus, abbates, inferioris ordinis vicos , five eorum oratores, fine bona venia praefidentis concilii, Sr quatuor deputarionum e concilio recedere non oportere . Si duo cx preiidentibus conventuum co.m generali prsiidente concurrant , fatis elle ad commeatum concedendum. Inferiores abbatibus a fuo conventu, ftejuspre-fidente fatis fit ventam impetrafle . Quatuor viros eligi oportere a lingulis conventibus unum, qoi orationum inter facra agendarum curam gerant , calque viris idoneis demandent , aufcultentque antequam agantur ; ne quid inepti aut abiurdi in tanto conleflu proferatur . Przterea ut patres divino numini acceptiores, probabiliorefquc hominibus, quibus leges laturi erant, merito fierent, utque non folum verbo, fed etiam exemplo, ad bene redeque vivendum alios hortarentur, hrc ab ipfis fervanda fanxetunt . LTnumquemque conciliarem vitam agere oportere caftam, quietam, ac omni labe mundam; ita ut exemplo Chriftianis omnibus efle poflit » Sacerdûtes fzpe rem divinam facere; alios frpe confiteri: in fupplicationibus , piifque elccmofynis frequentes elle. Singulis cunftis feriis ad impetrandum Spiritum Hnftum publice , &: privettm divina celebrari . Oblationes Deo inter tniflarum folemnia ficti ; orandamque aflidoo divinam dementiam pro pace 8c unione ecclcfi» . Conventus omnes atque collegia , antequam traitare aliquid incipiant , rei divine communiter interefie , que in loco fur concionis celebretur . Interca tacitos contemplationi intentos afle . Sexta ferit omnes jejunent · qui id non poterit , eleemofynis fatisfaciendum . In cibo 8c potu tnodcftia fobrictateque fem-per utendum ; pretiofitatetn , multitudinem , varietatemque epularum vitandam . Inter edendum fecundum ftatuta Toletani concilii femper aliquid ex facris libris audiendum, mentam benedicendam , & fumpto cibo gratias Deo agendum , lodalitia , confortiaqne turÎ›ia fugtenda , 8c mulierum contubernia conuctadoque omnis vitanda . Detraâionc, murmuratione , contentione pertinaci , jurgiis , ac illiberali fcurrilitate abftinendum. In via cum modeftia Bc gravitate incedendum . Choreas , ludos, ac poblica fpeftacula non adeunda. Veftibus utendum modeftis fecundum facroruoi canonum inftitpta, talaribus, non apertis, non fcriceis, non variatis, neque limbis pelliceis ullo

A modo.©matis : ^Colore vero neque rubeo neque viridi aperto . Annulot non geltandos , ntfi quibas cx lege licet& illi unico tantum contenti erunt . Aurum argentumve fingulis non addendum .i Çaligis folcaris non utendum . ^Ton furam, fl-uam coidnatri dicunt , pro gradus condccentia tondendam . Capillofquc qui, au-' res non tçgant . Equorum, mularumve frena phalcrafquc nullo auro, argento, feneo, colo-reve rubeo leu viridi ornanda , heque calcatibus deauratis nec argenteis utendum ' 'In familiis perlatorum temperamentum modumque fervandam . numero, ornatu , moribus., habituque , anteambulones cardnulium , quos fcutiferos vocant , fupra decàm non praemittendos , patriarchis odo , archiepifcopis fex , eptfcopis. quatuor. Sic vcftibus fupra genti non utantur, non diverficolotibus, non arte laceris, auc p.ctts acu , coloreve , non ornatis auro argentine , monilia , torques , catcnulaive ad collum non ferant . Gladio nifi forte palmari non accingantur . Aiea non ludant. Aver venaticas ante dominos non deferant , modeftiaque in omnibus utantur ; ut facrorum laccrdotum, non autem frcularium principum familia» videantur. Saciis initiatos, aut facerdotia obtinentes clericorum habitum gerere oportere , Religiofos vero , ac monachos habitum fui ordinis . Religiofos monachos , live mendicantes , cum primum ad concilium veniunt , pre-C latis fuis hitendos ; qui non paruerint, carceri mancipandos . In concionibus publicis , 8c privatis modefte loquendum , neminem convUtiis aut maledtftit laxandum . Sententias libere , Bc ad publicam tantum utilitatem fecundum przftitutn juramentum proferendas . Silentium fcrvanduin , audiendumque condonantem benigne , fe attente , caritatem , pacem atque unitatem cum omnibus fervanda . Patrum privatas lententias non revelandas , & ita agendum ut fanâorum patrum veri imitatores merito nuncupari poflint . Praefidentes crebro hcc in concionibus publicis, dc privatis recenfcri curent, dentque operam magiftratus, ut omnia diligenter ferventur. Ada funt hstc in generali con-D gregationc, ufque ad VJX1. Idus Novembris anni MCCCCXXXn.

X VII.

SESSIO SEPTIMA.

Ttnfificij Λ» ceacrfi» ftcitudam,

Nec multo poft feptima feflio publice celebrata eft, & decretum , fi contigerit Eagenium mori durante concilio Bafileenii dc ciectione futnmi pontificis in concilio facienda poft fexaginta dies innovatum, additumque , fi cardinales contra fecerint , illorum facerdotia om-E nia illico vacare, omnique dignitate , & eccle-fiaftico cenfu privatos elle: licereque ordinariis, qur illi tenuerant, alteri conferre.

XVIII.

SESSIO OCTAVA.

Trer»xxr«r remtiaai fex iata diei.

Ad x v. deinde Kalendarum Januarii in oâava publica fellionc folemni ritu ftatntam

tun eft, terminum Eugenio pontifici perfcriptum, *fltra S00^ diflolutioocm concilii Bafileenus, Ac convocationem BononieaGs fynodt abrogare maû-dabatur, ad fexaginta dies prorogari. Quod G juxta hoc tempus non paruerit, neque plene concilio adhrfcrR, ex lege contra illum agenduqi, ut Spiritus fandus infpiraverit. Cardinalibus prstefeaSccetcri»prolatis, omnibpfquc Romanam curiam icquentibus fub pccna privationis omnium beneficiorum, officiorumque Ac dignitatum mandatum, ut intra viginti dies fexaginta predidos proxime.fequfntCs, abobfequus, & curia Eugeoi iconeilio non obtemperamis difcedant. Seque, qui ea lege tenentur quamprimum conferant aafileam ad concilium generale. Aliiautem vel petant concilium, fi velint, vel ad facerdotia fui divertantur. Decretum eft durante concilio Balilecnfi nemini licere, neque pontifici Romano, neque etiam Cefari, aliud concilium 'convocare, uve celebrare. Accedentes ad quempiam locum fub nomine generalis concilii (chifmaticos habendos, privatofque cenferi omni dignitate, & facerdotio. Statutum etiam, ne quis facerdotia con* ciliarium impetrare poiKt: neque ea etiam a Romano pontifice ultro oblata accipere. Tranfgtefiores ut fchifmaticosmuldandos. Prohibitum quoque ne liceat pontifici maximo Romane ecclefro agrum minuere, five ejus partem quoquomodo alienare. Audiverant enim patres Eugeniumoppida aliqua ecclefise ad emendos principum favores vendere ftatuifle. Hec obi firmatalunt, ejus diei (effio difloluta eft.

XIX.

SESSIO NONA.

JittyHÙi JtHttBti tttrr* itniiiÏ4rti rtv*CMfKr*

Celebratur paulo pqft alia feflio nona numero xi. Kalend. Februarii anno (alutis sqj^.in qua proccflus, &fentcntir omnes latelcu ferende per Eugenium pontificem contra Sigifmundum Csfarem, vel Wilhelmum ducem Bavarie concilii defenforem a Ccfare inftrtutum, aliofve quofeumque conciliifequaces irrite devaηκ decernuntur, prohibeturque omnibus Chrifticolis, ne quis in ea rc Eugenio parcat.

XX

SESSIO DECIMA.

^fccnf^titr coiitufTHci *Elenii fnntificu*.

Post quindecim Jies, decima feffio celebrata eft in qua confirmatur decretum *in* o&ava icffione editum, quod prqVifiones ecclefiarum cathedralium, Sc omnium beneficiorum per pontificem Eugenium fade in favorem diffolutionis concilii fint nullse, Sc inanes, quodque judicium, an ob eam rem faâr lint, ad concilium pertineat. Accuiatur deinde contumacia Eugenii pontificis per 'promotores concilii, Sc inftantcr petitur declara-*ii*, judicarique contumax › miliis duobus epifeopis ad portas ecclefro ad requirendum an Eugenius pontifex adeflet; aut qutlpiam alius proco, cum nemo compaterer, commiffum eft quibufdam prolatis, ut proceflum rei diligenter confiderarent, Ae omnia deinde patribus referrent in prima Icifione.

XXI.

TrtSt/HS ctecoriit iiutr E»tirtu» , σ' ctMlitu» S^fileenft.

INTEC hsc varii traâatus habentur p/orebus componendis inter Eugcmnm pontificem & patres concilii. Julianusvasdinalis legatus apcrflolicas longifiimts litetis hortatus Eugenium, ut diffolutioncaconcilii tollat, tantam occationem. reconciliandorum Bohemorum non fpemat. Ipfe concilium petat, adminiftiationem agtt ecclefi* Romans vkarfis credat, fi non poteft bonam partem facri fcnatnl mittat. Probat multis argumentis concilium Bafiles legitime convenifle i nec poffe q pontificibus difiblvi invitis patribus: Dicit lejullepotuifleconvocare prolatos ad concilium, & non fcciile proter commiffioncm, fed ex officio» çum oporteat judicem reos <d judicium vocare antequam damnentur, abrogandam igitur diflblutionctn concilii, fi feditijaoes Ac mala infinita velit evitare. Sigifmundut Cslarpedegatosfuos idem monet, Booemos nulla alia via nifi per concilium Bafileenfe reduci polle, neque melius confuli faluti fidelium, paci Ac quisti ecclclis Dei, quam per revocationem diflolutionis concilii Bafileenfis. Crocorum unionem non tanti efle, ut propter eam Bohemi fint fpernendi; Grocos annis infinitis in fua opinione perdurafic, Sc fibi tantum damno effe, neque timendum, ut aliquid ab cis innovetur Non efle periculum in prorogando traâatocum cis Cam Bohemis autem moram omnem efle pemiciofam, isvire Bohemis virus circa prscordia, omniaque circumcirca venenofis opinionibus inficere, csde, ferro, ignique omnia vaftare. Fore, fi nunc concilium diffolvatur, ad quod vocati non inviti veniunt, ut ùbi illufum putent; aut noftros ab eorum facie fugifle, quod eotum opinionibus refponderc non potuerint, vicinofque hac occafione quamplures in illorum fenteptias tranfituros, & jam nonnullos inccpifle, ut Magdcburgcnfcs, Wormacienfes, Bambergenfes, Patavienles, Ac alios plerofque, qui contra clerum luuminiurrcserunt. Proinde orare, monere, hortari, nt concilium effe finat, illiqaeomni ftudio faveat I Quod fi non fecerit, fciat Cziarem concilii auâoritatcm, quam ita expedire republics Chriftian* putet, pro viribus defenfurum.

XXII.

Eeftitii ftntifidi.

Ao hzcrefpondit pontifex Csfarem oportere Romani pontificis, fandorum conciliorum decreta reverenter fufeipere, Ar ea implere, non tamen de illis judicare, quorum judicium ad fedem apoftolicatn tantum fpedet. Ebhrdonenfis archiepifcopus Celaris nomine Eugenium adit, multaque dc concordia agit: confcribuntur conditiones quzdam, qus ad patres per Csfarem mifle non recipiuntur.

XXIII.

f«i«msrSM» ad *ctfcilium.*

Toh 8 morum legati interim Bafilcam in-JLJ gccdiunturad quartum Idus Januarii, fufeeptique funt a patribus magna Iztitia, Sc Julianus cardinalis legatus orationem habuit luculentiffimam, apŷffimamque ad concordiam, Sc vni-

Anne Chkiiti '♦H·

amicitiam,. Erant Bobemorum legati .admodum duodecim , ex nobilitate , facerdotio » & plebe pari numeto . Inter hoc Rochetana h«refiarcha , ' q°' ctJaw |egItjonc univcrfitatis Pragcnii·,iiiŋ-frebatur . Diireofiodum capit* quibo· abunivcr-ali ecclefia diffident , quatuor erant , qur ipfi fanâiffimas veritate· fur genti pro falute fidelium revelata» affeveribant. Primum erat, Sacramentum euchatiftht fub utraque Specie panis fcilicet t Sc vini omnibus Chrifti fidelibus adminiftrandum. Alterum, verbotn/Öei libere» & fine impedimento ordinate a Sacerdotibus pr»-dicandum. Tertium, xlmojtbn licere bonis ecclefi· donatis civiliter'dominari. Poftremo, omnia peccata mortalia, publica-prefertim, & ordinationes legi Dei contrarias in quolibet ftatu rite, 8r rationabiliter per cos, ad quos fpeâat, prohibendas, a£ deftruendas, '

XXIV.

Dtfctfi· fvirtfiii ftr Itfctci .

Leo ari deinde Eugenii pontificis fub fide · public i Batilcam petunt, Joannes Mella protonotarius apoftolicus , & epifeopus Cervienfis , ac duo ubbates , li ad vjii. cirtitcr ldus ' Martii in magno papum confeflu, data copia fandi legationem luam expofuerunt in hanc fententiam ferme : Eugenium pontificem maximum ecclefia univerialK caput 8c reitorem , Jefu Chiifti vicarium , & verum beati Petri iucctfloncm de plenitudine noteftatis legitime potuifle concilium Bafileenic diflblvere , Λ- transferre , neque propterva fanâionibus Conftantienfis concilii (ut nociti falio calumniantur) quas tamen, nifi ad fidem tantum fpedent, Romanum pontificem & moderari, ic omnino tollere po(femanifeftum eft ; contravenifle : quod 8c fi multis auftoritatibus, & rationibus afleruiffent, hoctamen uuo argumento rem comprobare annixi funt · Decretum de conciliis prsrfcripto tempore celebrandis communi confilio patrum fancitum fuifle , illud tacito etiam confenlu omnium abrogatura videri , quoniam ftatuto tempore patres nori affuerint , quos fine vocatione adeile oportebat . Non igitur Eugenium , fed ecclefiam , Conftanticnfc decretum antiquafle , placere tamen Eugenio pacis, & concordi* cupido , pro quiete poptilonim , pro ovium fuarum confolatione, aliquid etiam dc fuo jure cedere i Patribufque, quantum cum Deo, 8c honore Cedis apoftolicr liceat , gerere morem . Orare tamen patres (ii fieri poteft) ut tranflationem concilii ad civitatem Bonomcotem aquo animo ferant , quam pontifex pro utilitate tantum reipubliCK Chriftianr, &' ad nullius injuriam fecerit . In quo loco non tine magno univerfalis cedefi« eommodo & honore, (ut Iperat) tum tota curia Romana, & Germanica ecclefiacupitintereffe. Polliceri Eugenium decreta omnia per cum contra patres publice , &: pitvatim promulgata quamprimum abrogare; fi & ipfi fua in pontificem & (uos edita revocent. Si Bohemi Bononiam petere recufent, concedere Eugenium , ut Bailles patres concilii nomine intra pnelcribendum tempus cum cis agant , & fi interim de reconciliandis principum animis agere velint , pontificem laudaturum, dummodo clapio termino Bononiam ad concilium quamprimum fe conferant . Quod fi Bononia pro loco concilii omnino non placet , indulgerc Eugenium ut locus alius per patres , Se legatos hos eligatur in Italia , pratferiptis legibus , ubi concilium celebretur , vel incçptum Bafiles abfolvatur · Si vero hareponτificii poftulata equa non videantur , placere Eugenio, at prclati duodecim c numero patrum eligantur , neutri parti lufpedi, qui fitnul cum legatis eleftornm imperii , regum , 8c princif'um dc his cognofrant ; &■ fi judicaverint concitum in Germania omnino efle oportere, placere, ut a luis legatis cum confilio patrum locus alius propinquus, live remotu* a Bail'ea ,' pro concilio generali eligatur, ubi de univcrlali Centura, ac inftauratione morum Chriftiani populi agi poffit. De reconciliatione autem Bohemorum , & procuratione pacis agi pofle in concilio Baillcenli, ut diâurn eft. Quod fi pontifex emendationem ac ccniuram morum univcrfalis ecclefie fieri cupit in loco communi confilio deligendo non videri a ratione alienum : cum huic ccniurr non modo cuna , fed ipfe perfonam inara fubefle velit , ea tamen lege » ut nihil aliud decqrni a concilio poffit , nifi adfit numerus feptuaginta epifeoporum . Non enim juftum videri ,. ut. minor ^relatorum numerus legem prjefcribat toti ecclefix* Placere , etiam ut nova prxlatonim convocatio fiat ad concilium in loco deligendo celebrandum , five malint, continuandum nomine Romani pontificis, &■ facri concilii ad certum tempus. Interim vero Bafilev a concilio vacare reous Bohetnicis , & paci univeri»!i . Rogare igitur pontificem maximum*, obfecrare, atque obtcftari patres per vifcera mifericordiat Jeiu Chrifti , ut dimiffis contentionibus atque difeordiis, has leges, qur ex jufto, Λ: equo confcripuç funt, fufeipereve-lint i neque permittant, ut qui pro aliorum reconciliatione , unione , Se cenfura convenifle fe dicunt , diffidia , contentiones , Se confufionca fovere videantur. H«c ad vi 1J. ldus Martiiaâ4 luat, anno domini 1435.

Λ.» a o Cmsisti t*Ji·

XXV.

SESSIO UNDECIMA.

Ad xv. deinde Kalendas Maias undecima feffio habetur , in qua publice decernitur Romanum pontificem, oportere Temper conciliis generalibus iiitcrcfle perfe, vel per legatum apoftolicum duarum partium facri fenatus fuffiragiis dciignatum , oportereque prrlatos omnes , qui fecundum fandorum patrum inftituta facris conciliis intereffc coguntur , fine alia vocatione concilium legitime indiâum adire; quod fi neglexerint , poft quatuor monies a die indiâi concilii, adminiftratio omnium dignitatum, & officiorum cis fit interdifta , adminiftratio pro tunc Romani pontificatus generali concilio cedit . Si vero per alios duos menles in contumacia perfeveraverint , etiam Romanus pontifex , a concilio magiftratibus, ac faccrdotiis abrogentur : liceic unicuique per fanâorum patrum conftitutiones obnoxio concilia generalia adire, etiam prohibente Romano pontifice , Sc Entfertitn Romane eccfefiss cardinalibus , quitis veniam concilii petendi pontifici negare poteftas non fit . Nemini omnino licere , neque etiam furnmo pontifici concilium rite congregatum prorogare › transferre , diflolvere-ve , nifi dc communi confilio patrum , quod per duas fiartei fingulorum conventum , deinde généra-is congiegationis , poftieinoque publicae feffionis debeat approbari . Decretum Conftaotienlis fynodi de conciliis celebrandis fingulis dccen-

dêeenniis declarat ita mtclligenduin , .;t imito decennio quamprimum facultatem efle con- a,'0<* F«l«brandi . Quod fi in ipfo principio alterius decennii patjps non adfuerint » non propterea auferri patribus facultatem conveniendi ad concilium , fed curandum ut quamprimum conveniant . Romanum pontificem , tire ejus- legatum , archicpifcopum provincias , ac pnelatos a loco aotninato intra quatuor dierum iter commorantes , ante viginti dies tempus inchoandi concilii pervenire oportere , atque ibi ea. que ad concilii celebrationem ipeâant, parare. Die deinde prxfcripto rem divinam facere Spiritus fanib illuminationem poftulantes , A concilium rite inchoare. Non tamen licere, patribus quicquam ardui (latuere , nifi condecens ptat latorum numerus adiit : ti autem locus pro concilio nominatus , beHo . pelle * feu aliis gravibus molcitns fecundum decreta concilii Conltantienfis impedjtus cILt. «e pontifex de confilio iacri (enatus ullum locum legitime,non mutaret , liccrc facro ienatui locum ipfum nominare , ü du* (enatus parte, convenerint, * juraverint prius fc ii pto utilitate reipublice , & cx caufis aprrr , uuemlibet çx elerioribus fumini ponn hr is fanft* Romane .ecclefie , caidmalibus ante electionem cum celebranda erit , jurej'iumio promittere oportere omnia hcc obiervarr fine dolo malo, fi ad pontificatum eligatur , Ar cie ftus idem promittat idquc mox publice profiteatur . Pontificem Romanum hujus decreti pr«varicatorcm, fcu publico ac notorio crimine écritfiam perturbantem , judicio generalis concilii emendandum. Hanc profeffionem in htens »(fumptionis (umtni pontificis intesfcribcndam : prohibitiones , & mandata per Engenium pontificem , aut quemlibet alium quibufvis fada, nc concilium Bafilcenfc petant , nulla Ar inita efle.

XXVI.

Csrsaari» *SttlfuMdi Cafcrh.*

INTBk hrc Sigifmundus C*tar , cum Senis in Tufcia eflet, oratores (uos Maticonem comitem A Gaiparetn Slichium cancellarium fuum Romam ad Eugenuim mittit, per quos conditionibus quibuidam hinc inde (ufeeptis , flstuta eft dies circa Idus Juntas , qua C*far a pontifice maxirro coronari deberer. Et Cac'larquidem ut convenerat cum doraeftica familia tantum, Romam petiit , juramenta confuçta przllicit , Sc per le , A per legatos privilegia donationum agri ecclefi* confirmavit atque inftauravit . Juravit in verba Eugenii pontificis, A coronationis facris rite peraftis Senas reverfus eft, anno falutis millefimo quadringentefimo trigefimotertio. Carolus autem rex Francise, ner ea tempora legatos fuos viros primarios Bafileam ad concilium milit.

XXVII.

curialium Eageaii pwitificit, O* *cutftfiatio iater Itittoi ^Avtaiaacaftt.*

Eugenius vero cum fui curiales quotidie novis Bafilecnfibus cdiftis terrerentur, publico decreto flatuit, non licere ordinariis, aut aliis Quibufcumque curiales in iacerdotiis, aut officiis luis aliquo modo moleftare, privare, five ccnfurispntniive mulriarc, contra facientes extra facra" pofuit, *A* eorum gcfta irrita fecit. Pntfcduram (-,HB,, Avenionenfis urbis , *it* comitatus Vena illini , 3use ad Ronun.tr. ccclefiam pertinent , demanaverat Eugcnius pontifex Petro de buxo cardinali Cpiicopo ÂlbanenÙ : Patres in ejus odium annitentibus Piovincialibus , antequam Petrus' magiltratum initet , illo abrogato , Alphonfuir çardimlem ianili Euftachii in piovntciata mittrair.. Penus autcmcum fratribusfms viris nobilitate A potentia claris, A pierifquc tjus regionis epifiropts , ac proceribus bellum Alphonfo A Aveniont t.nlert. Bafileenics contra hunc , A.cjui foetos cenluris ccclefiafticis agunt clique (aera interdicunt.

XXVIII.

f.ar«r/ra Eajraü raw *ctutiliu.*

Instante per legatos Sigifmundo Ca<firc paulo ante, Sc electoribus impetu adnitenubit» , Eugenius pontifex :d xvi. Kalcndas Martii pubiko cdifto tandem dectcvtt, concilium general Balilc* per legatos a polio11cos sliuc tranlm-ttendos celebr.mrurn elle . Interim placere ut patres illic congiegati reduftioni Boliemorum , Sc paci untverfali inter Chriftianos operam darent · Mandatquc omnibus, quos fecundum majorum decret» concilii intcrclleoportet, ut intrx trimelbe Bauleam ad concilium generale petant · Tum ad 'pfas Kjlendas Manias legatas ad concilium d> latete vocant, cardinales qnatuoidc.fignat, qui luo & apoftolic* fedis nomine concilio pnrlint Jotdannm Urfinutn epifeoputn Sabinenfem , Petrum dc Fuxo cpilcopum Albanenicin, Nicolaum tanâx Crucis , A Angcloâutn fanâi Marci, presbyteros fanâ* Human* ecclcfir cardinales. Hos jubet ut fimul cum patribus intend?nt extirpation! hsrefeum, paci A quieti populiChriftiani, augmento, A honori Ncommodo catholic* fidei, A Chiiftianc reipublice, cenfur* ac icformationi totius cleri & ccdefiaftici ftatus, unioni orientalis ecclefi*, confervationi Roman* ledis , A ecclefiafticc libertatis, cum plena poteftate de omnibus ftatuendi , Sc decernendi cum confilio patrum concilii . Sed cum propter adventum Sigifmundi Cefaris, qui Romam fufeipiend* imperialis coron* gratia pioperabat , defignati legati Bafileam petere tunc non poflent ne concilium fruftra federe videretur, ftatuit pontifex, ut Joannes Mella, protonotinus, cum archicpifcopo Tarentino, «raliis collegis fuis , quos prius Bafileam legaverat , quoad legati cardinales venirent , illorum fubirent vices, ipfique abfentium legatione fungerentur. Patribus vero in concilio Bafile* congregatis mandat , ut illos ad prefidentiam admittant , honorentque ut feais upoftolie* legatos , & fummis afieriibus hortatur ad rerun. profecutionem cum cantate, A pace, pio Jalute reipublice Chriftun*, A divini nominis honore , A gloria. Poftremo addit aliis fuis legatis Julianum Cefannum cardinalem fanâi Angeli, qui tunc Bafile* erat, jubetque cumatiis prefidere.

XXIX.

. Rifvrana *caacwJia ftr Eafilttafct.*

AD oriavo Idus Maps anno falutis millefiino quadringentefimo tugefienotertio, his Bafi-

Avvo ' Cwxrrrr is/b

accepti» , diu multumque fuper costei- A
tiorabus , litigulifqac verbi* hterarum apoftoli-
caram * patrita» confultstuaa eft- tandraa com.
snout eonfiiio in hancfratentiam rrfponium, Sa-
rram concilium Bafilccnfe. cam femoer fperat-
fet Eugcaium longa patrata tolerantia ac [redacted]«-
luettadine delinitum iri» ac jam tardem a vexa-
tione fyoodi ceffiaturum * abrogaturomque per-
mciofam populo Chriftiano diffoiationcm . fc
concilio integre (e coniaadurum, nunc non fi-
ne magno animi dolore aperte cognofcere obfti-
natam illius mentem » & genuinum in fandam
fynodum odium : qui toties rogatut . toties in-
terpellatus , etiam ftimmorvm principum preci-
bus , Ar totius ecclefia. toties legitime requifi-
tus ac monitus, peftifcram diffblutionem , non R
revocaverit t fed nullo modo in delatis per on«
tores fuos conditionibus concilium effe voluit .
In literis autem »0 decreto ad deciuaoiextum
Kalends* Martii editis, etli Bafden per lega»
to» fuos certis conditionihnt celebrari relit» non
tamen profitetur concilium haâenus B»filea:
fuiffe , led celebrandum ftatuit. neque diffblu-
tioncm iojufte taAsm revocat. Proinde Bugcninm
non paruiffe monito & mandatis ccclefin, ut par
erat . & propterva paties non pofle fufcipere con-
ditiones nblatas, aut decretum de novo concilio
Bafilec celebrando, five"legatos ad conciliipne-
fidentiam : quoniam facere viderentur Bafilea
concilium hactenus legitime non fuifle , fc fe
fuifle fchtfmaticox , ac rebelles , qui temere . C
fc fine auâoritate conveniffènt. Quod autem le-
gatis fuit det au&oritatem pwfidendi inconcilio
fc omnia itatuendi ac decernendi cum eonhlio
patrum , hoc ferri nullo modo pofle » quia ti
patres coniulendi tantum poteftatem haberent ,
pofleut legati etiam contra patrum confilia de-
cernere . Statuere autem ac decernere in conci,
lio proprie ad patres fpedare ı ad pontificem
autem Romanum laudare, fcconfulere. Pmter-
ca non dari poteftatem legatis agendi de e-
mendatione ac reformatione capitis ecelefir: fi-
ne qua ne cetera quidem membra redte curari
poffunt . Collutionis igitur hec effit maoifefta
* indicia, non reconciliationis. Profiteatur p/»n-
tifex concilium Bafilec elfe» fc haâenus tuifle, D
eius decreta probet ac fufeipiat ·, diffblutionem
revocet » uniat fe ecclefia ut tenetur, inventu-
rum fandam fynodum Rafileenfem nihil prm-
termiffuram ex his, que ad honorem, augmen-
tum fc reverentiam Apr7 fanâitatis » fc lanéta
Romanas ecclefia pertinent . Qood fi in lua
pertinacia perieveraverit , patres daturos ope-
ram , nç quid detrimenti ecclefia Dei , pro
cuius dcfenfione v|tam profundere ftatuerint ,
ob ejus contumaciam patiatur . Per hac tem-
pora legati Joanuis regis Cypri » fc Philippi
Burgundorum ducis concilium petiverunt , ut
immine dominorum fuonsm reipublicr interef-
£ent: & pax italic qua multo tempore fuerat
•«itata . tandem confc&a eft ad vi. Kalendas E
Majas eiufdem anni.

XXX.

SESSIO DUODECIMA.

Trarago/ur rmnrôus £sge«w.

A O Hi- deinde ldus Julii feflio xli.publi-
jfY ce celebratur, qua patres cum diesBt^e-
nio bis praricripta ad quartum primo . tum ad
tentum menfem , ut difiolutionem revocaret , A N Mo Ckmisti ı4μ.
cnnoilioque Baileenfi intègre coofentiret , jam
pertraufitfet , *tc ipfe* illorum metutis non pa-
rerat , iterum proribus Sigifmundi Ccfaris
cojCti terminum ipfum ad fexagmta alios dies
prorogant , ftattuintque nifi praefixo tempore
Eugenius diffblutionem revocaverit , profitea-
tur Ralîles* roncihum legitime convenlffe , fc
haâenus legitime tedere : oportereque ad fi-
nem ufque rorum gerondsrum perfeversre ,
fc ilii integre , pleneqae. Ce conjunxerit , ut
abfqae aho decreto , ajiave monitione fufpcn-
fus fit ab omni admioiftratione feu jarifdiaio-
ne fummi pontificatu» t ipfiuique Romana ec-
deiia adminiftratio plene atque integre ad coo-
cillam fpedtet : fc quidquid poft id tempus ege-
rit , ftsfueritve Fngenius, irritum efle ac va-
num . Mandat curialibus omnibus , fc Roma-
ne cedrfie cardinalibus ut eo termino eiapio
nifi Rugemus interim paruerit , a Romana co-
ria ftatim intra viginti dies drlcedant , petant-
que coneiiinm , qui conciliis interefle ex lege
obnoxii font t alii autem ad fua quique muni-
cipia divertant . Non obtemperantes facerdo-
tiis , dignitatibus , muoertbufque omnibus prt-
varit. J.ttes praeterea caufafque omnes , omnia-
que judicia ad fe advocant . Inhibcntquc curio
judicibus omnibus poft ipfum terminum om-
nem iurifdiâionem , fc gerenda omnia per eos
irritant , fc nulla faciunt . Tum ut eleâionea
pralatorum , ccclefiantm * fc monafteriorom
me fiant hcc ftatuunt . Eleâiones eccicfiarum
ac monafterionim fecundum fanâoram patrum
antiqua inftituta per collegia legitime fiant: ne-
que liceat Romano poijtifici, ecdcfiis ac digni-
tatibus, qaibus per eleâionem provideri faseft»
aliter providere , nifi urgens fc legitima inftet
caufa que in literis apoftoltcis exprimatur. Or-
dinatio tamen ccclefiarum ac facerdotu^Lin >m-
Srno Romane cccleiin plene ad pontificemfpe-
ct . ..Quod decretum integre fervare Romani
fontrfices in eleâione jurabunt. Eleâores pr»-
atorum , antequam ad electionem conveniant»
rem divinam iblenni faciant ritu , in qua Spi-
ritus fanâi efflagitent inlbirationem..Tum /ce-
lera fc peccata per confeaonem » fc facra» «u-
chariftiss perceptionem expient : fc demum, ubi
Aeramento fe aftnnxerirrt elcâioncm fe fa&u-
ros fecondam Deam , fc pro ecclefis tantum
honore fc commodo ; neque ullo paâo in
eos confenfuros , qui per corruptiones aut for-
des id ambjerint , ad eleftionem canonice fa-
ciendam procedant . Eleâio fiat in virum legi-
time statis, doârina, fc probitate claram, fc
fecundum majorum decreta idoneum · Elçâio-
nes prater has leges non rite fadas , ant per
fimoniacam labem irritas efle fc nullas ; eledn-
res extra facra politos , fc jure eligendi pri-
vatos , perperam eledos non prius pofle ab-
folvi , quam ecclefia» » quas fortiti per fordes
fuerant , libere dimittant. Nemini licere . et-
fi principes fiat cujufcumque dignitatis, ad a-
liorum preces cajufpiam cledionem apud colle-
gia procurare . Neque licere ipfi» eledoribn»
cuipiam in eligendo gerere morem i fed opor-
tere ipfas clediones lnieras efle , fc omnino
voluntarias . Archiprofules , aut alii ad quos
prariatorum confirmatio fpedat , fumma oih-
fjentia elediones examinent , fc pro meritis
egititne vel approbent » rn| infringant; neque
quicquam ad confirmationem accipiant . Scribis
pro labore tantum ntodefte fatisfiat . Prnvari-
catores hujus legis jure confirmationis csreant ,
fub-

7 _ .“T fubjicianturque anathemati ; a quo , nifi a Ro- A
Cxaisn mano pontmcc * non abfolvantur , & confir-
I4IP matio per fordes fada nul!* omnino lit $ fed ■eque ipG Romano pontifici licete quicquam pro coafirmauonc exigere . Dasunim namque operam facrom concilium , ut commoditati neccffiucique pontificis, fc cardinalium opportune confriatur. Quod fi non fecerit, nolle decretum Romano ecclciuu pncjudicarc. Et fic finis datus eft huic icfiioni.

XX XL

j ESSIO DECIMATERTIA.

Pnrqrisr /«ruri·** £■[«■'· ad «rgia/· dri*. B

Hauts deinde eft decimatertia feffio Idibus Septembris , in qua rogante per fuos legatos Sigilnundo Ccfare terminus Eugeni prorogatus eft ad triginta dies, fupra fexaginta preferiptos, iifdem legibus, promifitque Ccfar fe prorogationem ultra non petiturum, etfi interea temporis Eugenius concilio non fatisfererit, fe omnia exeeuturum que patres decreverint . Decretum etiam eft non licere pontifici Romano aliquo pado contra conciliares cujufcumque ftatus aut gradus fint quiequam agere , dignitatibus , facerdotiis , munenbufve privare , excommunicare, muldste, feu quocumque modo damnaret privationes, ptanas, muldas , ccnfurafve C a die aiflblutionis per Eugenium fade nullas elle atque vanas.

o

XXXII.

Tmtiftx rtvttt 9dnm gtfe Bifilttnfit i

AT Eugenies pontifex his cognitis, aflerens Bafile* congregatos omnia inique, omnia temere, aut variis paffionibus afledos agere atque ftatuere , Bc non reformationem , quam praedicant ecclefi* , fed deformationem : non unitatem fidelium , fed fcifliiram ; non pacem Chriftiani populi , fed bella , & difeordias in ecclefia Dea affiduo procurare , fic hrrefcs non D modo veteres (ut jaditant) non extirpate, fed novas in dies nutrire ac fovere , de plcnitudine poteftatis apoftolici pontificatus , facro cardinalium fenatu comprobante gefta , ada , dida , decretaque omnia contra Romanum pontificem , apoftolic* fedis au&oritatem , fand* Roman* ecclefi* cardinales feu quemlibet ex curialibus Roman* curi* fincita , fic omnia alia per illos ftatuta , qu* non pertinent dinde ad illa tria, pra quibus concilium frit congregatum, tc de quibus per literas apoftolicas facultas non datur , publico decreto revocat , itritat , & annullat , fic cxpteffe decretum illud ,
· i·· quo · jubeat cardinales , aliique curiales intra
•‘›«‘.M. ▌leJ terminutn pontifici aflignatum ab E Eugenio fic Romana curia difccdere ; gravif-fimiique cenfuris illigat quoilibet cujufcumque fintdignitatis, Cefarecctiam, regalis, feu cardinalans , & inferioris , fi didi decreti pr*textu curiales fuos quo quo modo vexare pr*frmpferint . Scribit praterea pontifex ad Chriftiani orbis principes pro fra defenfione in hanc ferme fententiam . Nihil magis cordi fibi femper fuifle , quam ecclefi* Dei unionem fic pacem , fic propterca fe omnia 'Cgifle fic multa etiam qu* fibi non expediebant Bafileenfibus rqncedine , ne a quibufdam cardinalibus , qui illuc confugerant, fchifma , quod jam imminet λ » » a~
petniciofum fieret ; fed nullo pado placare il- Cxassvi,
los potuifle, qui fcifluram facere» fcJcfrChri- ‘siP
fti vicarium peflumdare niterentur. Statuifle fe in bono malum vincere ; fic tandem conceffific Bafile* effe · non tamen iniquas mentes deftitifie , quin omni ftudio curarent multis confidis criminibus fepontificiapoteftatedeturbare. Proinde ne illorum faHis calumniis plebes fcdncaatur, innocentiam fnam , fic adverfariorum nequitiam ante oculos omnium ponere ftatuiffe . Objicere illos primum Romanum pontificem concilium Bafileenfe injufte diflblvrife, quod fine confenfu concilii fibi non licebat, infcandsInm fc maximam ecclefi* perturbationem . Ad h*c refpondere : nunquam mentis fu* 'fuiflo concilium penitus diflolvendi , impcdiendiqnt in hoc decreta Conftantienfis fe Senenfis conciliorum , ne fieret conciliorum , neve herefnm extirpatio , ccnfura morum fit Chriftiani populi pacificatio procuraretur : ab initioque fui pontificatus poteftatem dedifle Juliano cardinali fandi Angeli in concilio pnrfidendi . Sed cum deinde per Joannem Pulcripatris , nomine eorum qui Bafile* erant, didiciflet » Bafile* prolatos non convenire, neque facile pofle convenire, nifi longo poft tempore» non omninodiffolvifle concilium , fed illud Bononiam tranftulifle, ut commodius, celerius, mcliufque reipublic* confrleret; menfesjam odo tunc effluxifle, quo concilium inchoari oportebat , fe epifeopos tantum tres, fe alios prelates quofdam numero non fupra decem convcnifle . Principum legationes , profeflbres fact* theologi* , five canonici civillique juris nullos affuiffc qui ardua negotia poflent diteutere , locum preterea tutum tunc minime fuilfe , tum propter Bohcmorum propinquam potentiam , tum propter bella, qu* inter Philippum Burgundi*, fe Fredericum Auftris duces imminebant : quibus de çaufis , non ut ecclefiam perturbaret , quod obtedatores calumniantur , Bafileenfem fynodum diflblvifle, fe Bononiam tranftulifle. Quod ftatutum fuiflet ex confilio fe afTenfa iacri fenatu* fe illorum maxime cardinalium, qui nunc Bafilcam convenientes mutationem damnant · Affuifle fe aliam caufam non contemnendam tranf'ferendi Bononiam concilii , quod Sigifmundus Cefar tunc in Italia effet, quem fperaflet Bonoaiam ad celebrandum concilium facile fecum perducere potuifle. Quod fi per Bafilecnfes licuiffct fynodum * celebratam fuifle magno au- V
mero perlatorum, & principum , ac frmmatotius ecclefi* Dei auftoritate fe laude . Mirari vehementer cardinales illos , qui bcc quotidie fibi inculcabant, quique hujus tranflationis audores fuere, nunc eam damnare ; cum ipfi poti(limum a fe tunc gravi morbo laborante cam mutationem extorferint , eo maxime argumento , quod in eledionc fua juraffe dicerent illic concilium celebrandum , ubi major pars cardinalium conferetur Quin fe lieuiflç Romano pontifici fe facro fenatui concilium ex caufa transferre neminem fan* mentis negare pofle - Non enim potuifle fynodum Conftanticnfem Romani pontifici* potcftatem audoritatemque coardare, quam a Chrifto domino accepit: cum coaftet fynodum pontifice efle inferiorem in omnibus prêter quam in his qu* ad fundamenta fidei fpedant *i* & ad perturbatiorem manifeftam univerfalis ecclefi*. In ceteris autem licere Romano pontifici predeceflorum fuorum fe facrorum conciliorum ftatuta › decreta & ordinationes

A « * - Guasm »41f* tionea pro tempore , proque commoditate tripo- A bise* moderari , emendare , commutare dr omnino tollere, fi expedire putaverit. Contri quam opinionem qui fentiant , *te* vicarii Jefu Cntifti manus ligare cooentur , non procul efle ab bereft *te* mauifefto facrilegto . Difibletionem igitur five traisflaiiossem concilii ad berefim non pertinere, neque ex ea nniverialem ecclefiam potuifle perturbari, cent non ob aliaecaufammutatio rada fit, nifi ut tradanda pro uti litate ecclefi», qu* Bafile* negligebantur, celerius matoriufque abfolverentnr. Accufare prrterea Bafilecnfes Romanum pontificem quod facro concilio puse de fimplicitev non adhrreat, neque tollat peraiiciofam diflblutiooem ; cum fatnina fynodus femper modeftia *te* manfuctudine in pontificem fit ufa: adh*cdifiblutioncm *Se* mutationem concilii non fuifle peroiciofam ccclefi* Dei manifeftum efle , quia qu* tra&ari in concilio Bafile* oportebat *te* propter loci indifpofitionem & tempori» non traaabantur, melius, celerius, commodiufque *te* cum majori ao&pritate potuiflent traftari Bononi* prefeme Romano pontifice , fi paruifleat . Ecclefiam vero non pocuifle ea mutatione perturbari, qu» nulla ibi congregata erat: cum ad eam diem non ultra decem prclato» convenifleot : qui certe repr*fentare ecclefiam univerfaiem uon poterant. Manfuetudinem autem *Se* modeftiam Bafileenfium in fe omnibus efle notam : qui contra omnia juta divina *te* humana aufi eflent admintftratioocm fnmmi pontificis interdicere, nifi*eorum infantis aufcukaverit. Perfiftentes vero in congregatione poft tranflationem concilii rite faftam fine auâoritate apoftolica concilium nonfeciflc: quamvis ipfi felfo jaôitent fe fynodum celebrare auâoritate Conftantienfis *te* Senenfis conciliorum , ac Martini V. *Se* Eugenii quarti Romanorum pontificum. Quoniam ipfe auAoritates il las conciliorum *te* pontificum legitime & canonice revocaverit . Nec concilium ullum generale conflare pofle non fuffultum au&oritate Romani pontificia . Poftulare igitur Bafileenfe» rem indignam, facrilegam, *Se* h*rcticam, cum exigunt a pontifice declarari Bafile* continuo fuifleconcilium, cum poft di Ablutionem canonicam non fuerit ; neque eorum gefta ftatutaque digna efle comprobari ; qu* fere omnia contra divina & humana jura aâa funt *Se* ita injufta , *te* inepta, ut etiam fi canonice ftatuta eflent, initanda reptehendendaque mento viderentur. Inaudita quippe temeritate aufos illos efle unum cx fuis complicibus cardinalem fanâi Euftachii Avenionenfis civitati* , qur ad Romanam ecclefiam fine contradiAionc fpctfat , prrficcrc , quamvis Romanus f*ontifex cam provinciam alteri prius demandafet, unde bella *tc* c*des multas efle fubfecutas. Quamvis adulterinus tandem legatus fit ejeftus, Roman* cun* munera atque omeia omnia inter fe pro eorum libidine divififle. Prcfidentes fibi ipfis flatui Ac, defignatos a fede apoftolica fprevilfc , caufarum privatarum audiiores , judicefque conftituifle, quod nunquam altero Romano pon ifice canonice fedeute vifum eft . Cum in generalibus conciliis rebus publicis non privant tit incumbendum, vicecancellariatus oflkium fibi erexiflc, generatia ac publica eoafiftoria, *te* alia qu* Romano tantum pontifici attributa funt , temere fibi pr*fumpfifle , omniaque tandem egifle, ac fi apoftolica fedet vacaret ; feu omnis pontificalis ac beati Petri poteftas, quam apud fe Romanum pontificem efle conflat, apud conciliares effet, quod affererr nefas atque hrreticum.

Beneficia prrterea *it* facerdotia temeraria audo-~J· ritate contulifle; jura pontificalia, privilegiaque Cnaran occupaflc , *te* quod in Romani» pontificibus <4M> damnarunt, adminiftrationes monafteriorum f*cularibos dérida demandafie. Ut oeperolficium generalia Humiliatorum, épia ordinis capota *te* principale monafterium fxculari clerico corn* mendarant , cui idpra centum monaftcria parent ; ooutia tandem illos facere . ut numerum praelatorum qui fur infama faveant » augere rrffint. Poftremo facrilega temeritate* auloa efle omanum pontificem , & factum Cenatum ad caufam dicendam citare , minariqne nifi eorum fupcsbiflîmh ediâis pateatur , pontificalem fibi Soreftatem *te* cardinalem dignitatem arrogan- B am . Hanc effe manfiietudinem » banc modeftiam Bafileenfium , hanc ecclefia: reformationem , has exftirpationes hrrefum , has pacis & quietis procurationes, pro quibus congregatiefent . Qu* omnia , quoniam approbare recufarct, cum negaret Bafile* concilium efle, interdiâionem pontificatus minari , animam prius vitamque dimiflurum , quam Romaur ecclefia; dignitatem auftoritatemque occupari minuive permittat. Placere tamen ut omnes norint , fibi nihil antiquius efle , quam concilii canonicam celebrationem profiteri 1 ,tt(|uc. indulgcre Bafile* concilium continuo fuifle › fi prius illi omnia ada, gefta, ftatuta , & intentata contra Romanum pontificem, apoftolicam fedem, ejuf- C que majeftatem , privilegia , libertatem, atque au&oritatem , cootraque fanda Romano ecclefic cardinales, & alios pontificem fequentes revocaverint , atque deleverint : 8c legatos apoftolicos , ut par eft, admiferint ad concilii pnrfidentiam . Quod autem-tantopere accufant le legatis fuis poteftatem dedifle omnia in concilio ftatuendi nomine apoftolic» fedis cum confilio fand* fynodi , viderique fandam fynodum ex judice, confultorem fieri, privarique ftatuendi poteftatc; *te* fecundum hanc normam legatos ftatuere pofle etiam qu« concilio non placerent. Mirari fe tantam inter tot jurifperitos juris ignorantiam, cum conftqt inftitutiones , dccretaquc omnia in conciliis generalibus ftatui promulgatique a Roma- D no pontifice, vel ejus legato, confcntiente feu appronante facro concilio, ficque in veteribus conciliis» lie nuper Conflantia», Scnifque fervatum, neque aliquid a patribus ftatuendum Coe audoritate pontificis ; cum Romanus pontifex fupra omnia concilia fit, nifi in his qu* ad fidem catholicam proprie fpedant *i* live ad perturbationem manifeftam univerfalis ccclefi*, in quibus generalis concilii audoritas fequenda eft. Non auferre pontificem canonicam poteftatem, fed fuam fibi prriervarc : falli autem, errare › ac decipi Bafilecnfes, quifc in omnibus Romano pontifici fuperiorçs elfe putent, ut eorum gefta pr« fe ferunt, Ïuod quidem hrreticum &r pephanum efle con- E st. Quod autem nonnulli ita humanis paflaonibus fuccumbant, ut audeant canonicam clcdionem fuam ad fummum apoftolatum in dubium revocare , non pofle fatis mirari illorum perfidam temeritatem} cum illi ipfi, qdi hoc maxime calumniantur, fe in fede beati Petri collocaverint , coofecraverint, coronaverint , ac pluribus anuis ut legitimum Chrifti vicarium adoraverint. Proinde orare obfecrarique Chriftianos principes, ut Bafileenfe»in viam reducere cuient, illifque perfuadeant concilium canonice *te* cum auctoritate prime fedis celebrare; unionem non fciffuram nutrire; aut fi in fua pertinacia pcrfiftere maluerint, ab eis recedant, neque permittant

ecclc-

AMN CMliit! ma- e5c|e^·* Dei beneficio unitam, ab impii* laeeran. Scripfit etiam aliis littcri* «gensgratiascomplnrib·* principibus, quod per oratore* fuoe Romano cccleli* anAoritatem tutati fiat : oratqne t>t pcrirvcresst, atcuaaSigiinMndnCeiarB unioni intendant.

XXXUL

SESSIO IV.

Mveartu Sigif»a»M Btfilw.

EotT luse cum V.Ida*OAobri* dominici loce pitre* ia bafilicam convenifleut, lufpenfioni* entiam in Eugenium rite laturi, repente nanciatur Sigifmuadum Ce(irem jam ia urbem io» Sreflum efle , 8e ad templum properare. Effununt fe illi obviam patret, & magna letitia ad publicum confeflum deducunt. Ditferturque negotium ob adventam Ceiarit ad oftavum diem. £c cum die* Eugenio diAa , deinde irriti» prorogata effet, tandem feptimo Idus Novemoris in publica feflione XIV. amftente Cefarc Sigifmundo imperiali paludamento, corona^ fceptro, aureo pomo, nudoque enfe atque alii* imperialibus intignibu» ornato legitime fancitum eft adbitente Cafare terminum Eugehio fnpiut prorogatum ad nonageiimum rurfut diem differri. Ita tamen, ut nifi interea fub certis .expreffi* conditionibus concilio adhrferit, interdiAam libi omnem pontificalem adminiftrationem penitus elle cognoiceret, fc alia omnia cxçquenda fore, que in decreto xii. feflionit continentur.

XXXIV.

TntiftX CtluUit tAulf rtfUciliMtT.*

Euobnid* interea afliduisCrfarisperfuaGonite* pulfn* cum patribus in banc fententiam convenit , Bafileenie* omnia contra Eugenium , apoftolicam fedem , cardinale* Romanae ecclefia* 8c pontificis feâatores afta revocarent , ejnfque prefidentes admitterent . Eugenios vero fironteretur concilium Bafilc* efle , 8e haâenu* egitime fuifle: fc omnia, contra concilium, 9c conciliare* quoftibet decreta ftatutaque maxime contra non citatos, aut defenios legitime pariter revocaret; concihoquc plene adhrrcret.

XXXV.

SESSIO XV.

D»clp1q_uinTa interim feffio celebratur qua legitime ftituitur fynodos epi(repaies fingulis annis per dioc.cfes fieri oportere poft oüavas refurrc/bonis domini, nifi alia tempori* E confubtudo fit , in quibus clerus ad miniftranda 1'jcia inftruatur, emendetur ecclefiaftica difciplina, fc populi mores, ut faluti fidelium confutatur, deliganturquetcftc* (ynodales, viri grave*fcboni , qui gcftj cleri fc populi clam perquirente* ad Λ nodum futur.m referant, fimili modo concilia provincialia fingulis triennii* (altem celebrentur,, ubi dkxccfani epifeopi de adminiftratione ecclefie, dc facri* ordinibus rite conferendi* , dc committendis beneficiis, fc animarum cur* idonei» miniftris , deque fimoniaca labe penitu* effugienda moneantur , tnftruanturque prveipue ne nova* opinione* aut damnatas hrrefe* in fui* dioBcefibus icrpere permittant. Et fi metropolit*nu* in aliqoo emendanda* effet , per concilium in caritate moneatur t quod fi non fatisfecetit , de eo referatur ad fummum pontificem, vel ad alium iuperiorem, fi quem habet . Epifcopi vero, five etiam metropolitan™, négligentes fynodum congregare, five ad fynodum venire , media parte fruAuum unius anni , nitra juris notnaa multentur, que in reparatione ecclefia iu* per alio* convertantur. Intendant prwcipoe epifeopalc* dc provinciales lynodi ad componenda* feditione*, inimicitias fc bella provincialium fc vicinorum. Dum autem concilium generale iedee, bujufmodi concilia non fiant. r— Ho |,,,ті 4|**

XXXVL

Ltfilif fn HUilii.

Dbsionavebat , ut diximus, Eugenius quatuor cardinale* legatos apoftolicos ad concilium· Hos rurfus confirmat cum plena poteftate apoftolica* fedis nomine in concilio prnfidendt; fc omnia que ad generalcm reformationem , five cenfurâm ecclefic in capite fc in membris , ad cstirpationem hzrefum , fc ad pacem Chriftiani populi fpeâant ftatuendi fc decernendi deliberatione fc approbatione iacri concilii. Et quoniam cardinale* ipfi non poterant ftatina ad concilium fe conferre, nere* diutius differretur, eis fubrogavit cum paripoteftatearchiepifeopum Tarentinum, epifeopnm Paduanam t abbatem fanébe Juftinc , fuo* oratores quibus addidit Julianum cardinalem fanfti Angeli, qui in concilio tunc erat . Ingrefli igitur Bafilcam Tarentinas, Paduanus, abba* fanttaeJuftinc ai 1. Kalendas Februarii anno falutis 1434. fc benigne iufcepti ,-ubi in publica congregatione mandata apoftolica expofuerunt, literal apoftolica balla fignatas patribus reddidere. In ni* Eugenius pontifex de confilio facri fenatu* declarat confirmatqoe concilium Bafileenie pro emendatione reformationeque ecclefic in capite , fc io membri», pro extirpatione basrefum, proque Chriftian« plebis reconciliatione fc pace legitime congregatum a fuo principio canonice femper continuatum fuifle, omniaque ad ea, pro quibo* convenerunt fpeâantia decreta, fc decernenda , rata firmique efle oportere, perinde ac fi nulla dif» folutio faâa effet. Quinimo diffolutiooemipfam abrogat, irritatque , fc facro Bafileenfi concilio pure fc (impliciter adbcret ; pollicetur deineepe concilio in omnibus fauturum ; litera* omne*, fc omnia contra concilium conciliarefve decreta ftatutave revocat , fc annullat . Proceflus , cenfura« , fc tnulâas quaflibet contra quemlibet ec conciliatibus' non legitimecitatis, aut non legitime defenfit fc prriertim contra cardinale* de Cypro, fanfti Sixti , & Firmanum latas, infliAalquc, irritas, & nullas effe decernit, omniaque in priftinum ftatum reftituit.

- XXXVII.

SESSIO XVI.

Dttkrtitr fitat tntili».

Fit igitur xvi. publica feffio , in qua peraâis ex more facri* decernitur , Eugenium pontificem integre mandati* concilii paruiffc , ac publice fc iuDpliciter adhzfifle.

XXXVIII.

A « « - Oarstr »414·

XXXVIIL

smio xvii.

legari Sagena Jeceraaatae feafiÀcatu ceaciM caac gaAaflaac IcgAat.

Ad VLKaleodas Maias in publica fcflfone 17. ftatBK foods fynodns Nicolaum (and* cruess presbyterum , Julianum fandi Angeli diaconra, fanda Homan* ecclefiacardinales» Joan» nem Tarentinum » Petram Paduanum prafoles, ALudovicum abbatem fond» Juftioa, apoftolicos legatos tantam ad pneCdentiam concilii apoftolica fedisnomineefleadmittendos, hac tamen lege » nt nullam jarifdidionem coadivam habe* rene, atque omnia in procedendo ner concilium ftatuto, eonfuctoquc a patribus ordine fervarentur. Tum decetum eft nnllam poblicam congregationem extra ordinem fieri oportere, cum lingulis fcttis feriis ordinaria fit habenda, fi autem ingruerit neccflitas aliter faciendi » prius per tres conventus flatuasur *tc* tam ea illorum decreto prafi* dentes concilii generalem conventum indicent . Quod fi neglexerint, altor c promovoribus concilii, vd unus ea deputatis id agat «conventum indidem non legitime (ut didum eft) nemini licere adire, Idem fervari oportere in poblica feffione meditata , duliborataqee in poblica congregatione mos per primum n prafidentibus approbanda ftatuendaque etiam fi alii college abhnt. Quod fi forte reçuiaverit alius de collegis ftatuat, de fi nullus es prafidentibus id agere voluerit, five ad conventum non venerit , primus e pnrlatis illo die prafideotia olficio fungatur , gefta infuper omnia , ftatntaaue per fynodum facri concilii balla lignanda deoemendaque concilii Bafileenfis nomine.

XXXIX.

S BSSIO XVIII.

Due *farcta Ccnfiaatânfit ccacilH ianevaatar.*

Ik TsQ.ua multo poft, ad i it. fcilicet Kalend. I> Julii in 18.publica feffiosmduoConftantienfis concilii decreta renovata font : concilium fcitiret generale immediate potcftatem habere a Chrifto·. cui quilibet obedire teneatur» etiamfi fit Romanus pontifex: in his ptefertim qn» ad fidem pertinent, ad emendationem ccclefi», IA ad Christianorum pacem; alterum non parentes concilio puniendos efle» etiamfi fit Romanus pontifex.

XL.

Ctaataeie Craccraa» Icgatcraa» tant tafiiccafihli pre *aaicac.*

Vunssaμт Bafileam legati Gnrcorum , Joannis Palcologi imperatoris, AJofephi patriarch» Conftantinopqlitani, Demetrius Paisologus, Ifidorusabbas lendi Demetrii › Ajoannes · Dtilipatus» aduri cum patribus de ordine, *tc* modo concordandi in *facto generali* concilio cum Latinis. Bt tandem poft multa in hanc fententiam convenerunt. Quoniam Graci «flererent Bafileam fc non polle commode accedere , placore ut patres locum aliquem deligant pro concilio celebrando , in Calabria , five Anconam in Piceno , five aliam quampiam urbem maritimam Itali· » aut etiam mediterraneam » ut Mediolanum , Bononiam , *tc* aliam quam re* lint : extra Italiam varo Budam in nungaria, *tc* Viennam in Auftria , dc etiamfi malint in Sabaudiam. Venturos ad illud concilium imperatorem, *6c* patriarchamConftantinopolitanum , cum aliis patriarchis dr pnrlatis Gracia ,· cum legatis principum Chriftianorum orientalis eccfofi* : legatos concilii mittendos Cooftantinopolim cum aureis nummis odo millibus t quibus prelati orientales confiantes deducantur i mittendas etiam triremes quatuor ·, *duas* quidem cum 300. militibus qu» portum Bysantii fervent i *tc* duas grandiores quibus Grnci deducantur in Italiam : duas isem alias majores apud Conftaotinopolim deducendas pro vedura Cnecorum: aureos deinde quindecim mille imperatori dandos, quibus fibi fuiique omnjbus Gr»·cis ufque ad' numerum feptingentorum vidum paret ufque ad portum ultimum Itali». Quamdiu autem Graci in continenti fuerint five in concilio, five in itinere vidum hoocftum a concilio habeant 1 legati concilii quamprimum Conftantinopolim cum triremibus petant , pecunias praferiptas deferant Et preterea auri millia decem , quibus conducantur milites pro Srafidio urbis in abfentia imperatoris : milites r tcrreftrcs A' dafliarii in verba imperatoria jurant , legati quamprimum appulerint portum quo fint Grrci applicaturi , A locum concilii nominent ; curent tamen fi pofiiint illis perfoadere, ut veniant Bafileam: interea patres Bafile» in concilio perfeverabuot . quoad Graeci in Italiam venerint : dc intra mcofem » poft quam illi appulerint , locum didum pro concilio petent. Hrf omnia ijnoduslégitimeftatuat Abulia fignet. Item confirmet fuis literis fommus pontifes, qu» ubi per oratores Grucos cum plena poteftate accepta fuerunt, fanda fynodus omnia lancivit in publica ip.fcffionc feptimo Idus Septembris X43 q·

cuatsrt 1414.

XLI.

SËSS1O XIX

Finaaatar caaacata caa» Cftdi·

In eadem felfione ftatuit fanda fvnodns in re Judcoram , *tc* neophytorum hujufmodi decreta : ecclefiarum pnrlàtos per foas diocefcs ac provincias , factarum 1iteraram dodores inftitucre oportere, qui certis diebus lingulis annis Eubiic* non tantum noftr» religionis hominius , infidelibus etiam cujufcumque fed* , qui inter Chriftianos habitant , fidem Chriftianam explicent , errores illorum aperiant , A argumenta confirment , cum omni modeftia A caritate ? ipfos infideles utriufque fetus fob interdi&iooc confortii commcrcirquc Cbriftianorum cogendos , ut ad conciones hujufmodi veniant *i* inftituendos praterea , fecundum Viennienfis concilii decreta , in publicis gymnafiia quatuor linguarum dodores , Grcc» fcilicet , Hebraic» , Arabie» , A Chalde» » ut facilius harum linguarum infideles populi ad redam fidem converti poflint : nulh infidelium licere fervitur Chriftianorum uti / neque licere Chriftianis infidelium celebritatibus, conviviis, balneilve interefle , aut eis ardius quoquo modo converfari : non efle utendum eorum opera in medicinis , in contradibas , in mercimoniis , aut alia quavis caufa» magifttatibus autem aut publi»

n J' poblicis officiis nullo modo proficiendos, ta* eram fupelicdilem, vafa, libros, veftes » *te* alia bojufmodi, five etiam fandoe, aut alia ecclefiarum boas pignori non accipiant, neque emant j quod fi teccriat, reas *tc* pecuniam perdant. Habitum «tique deferant prmripuum, *ie* a Cbriftianoram habibs omnino differentem, cogantarqoe i* urbibus 8c oppidis gregarias fimulqoe fatur Ce habitare, *te* procul ab ecclefiia, at minus commercii cam Chriftianis illis fit. Si qui ad Cbtifti fidem convertentur, famaas (aaa omnes ut prius poffideant. Quod fi es ufaris illicitoque qunftu comparato luat, fi fopcrilant, nocique funt, quibus ablato fuerunt, illis reftituantur; fio autem inveniri non poffuat, quoniam ad pios ufus funt convertendo » decernit fanda fynodas piiffimum efle fi. delibas converfis eas elargiri, vetantque illos fuper his quempiam vexari. Ecdefiarum autem profules, aliofque ditiores qnoflibet hortatur, mooetqae fanda fynodur, ut pauperes concertas juvent, alant, *tc* ab omni injuria tueantur: ftataitque at illius civitatis cives ccnfeantar, ubi per baptifmum funt regenerati; inftruendos preterea efle hujufmodi convertas in fide orthodoxa per facerdotes, Br illos qui a fsera fonte levarunt: neque permittendum nt cum infidelibus converfentur. Matrimonia ab illis ineunda efle cam antiquis Chriftianis: neque indulgendum ut novitit multum inter fe commercii habeant: ne forte mutua familiaritate in errores labantar antiquos ·, cogendofque omnino ritus *tc* obfervationes antique legis dimittere, *Se* catholicos noftros compledi: tranffagas, defertores five apoftatas acriter puniendos, *Se* eorum protedores mul&andos, ut herctam fautores.

XLII.

TuSitti JU »M»e Cnttri».

Er quoniam de Gracoram cum Latinis conventione agendum eft, id altius aliquantulum repetamus. A Martino quinto Rome ecclesio prefidenti agi captum de unione orientalis ecclefiar cum Latina, *St* jam per oratores utrimque miffos deventum erat ad quafdam conditiones, quibus mediantibus imperator *Sc* patriarcha Conftanttnopolitani, cum patriarcha Armenorum, imperatore Trapexuntiorutn, *Sc* allis prolatis, ac legalis principum ecclefic orientalis ufquc ad numerum feptinfentorum hominum ad generale concilium in taliam unionis caufa celebrandum, adnavigare promiferant. Martino interea e vita fubtrado, cum ei Eugenius fuccefliflet, qui cardinalis huic negotio intentus admodum videbatur, hujufmodi tradatus a Grccis inftasratus eft. Venerunt igitur Romam a principio pontificatus Eugenii Grccorum legati, qui poft multas difecptationes de commodiori modo unionis perficiende, tandem preiente etiam Sigifmunao Cxiare *Sc* probante cum Eugenio convenerunt. Mittendos efle a fede aportoliea legatos cum multitudine congrua doâorum, qui Conftantinopolim orientales omnes convocarent, ibique de unione agerent in generali concilio apoftolic· fedis nomine. Que cum orientalibus renunciata eflent, omnibus admodum placerent, Joannes tum Palcologus imperator, & Jofcph patriarcha Conftaatinopolitantis legationibus Bafilccnlium pro-

A vocati, fuos illuc oratores miferunt: qui deoa com patribus legibus, quas fupra narravimus, convenere, Bafileenfes vero'(at prefcriptum erat) ad Eugenium pro confirmatione conventoram miferunt 1 qui ret novitate non param comotocus, quamvis alteram fen* tentiam commodiorem at1liaremqae potaret 1 tamen, at Balileenfet non perturbaret, rem confirmavit. Pofthrc legati quo» print Eagcaiuc miferat in Grecian » Romam revertantur, referunt placere orientali ecelefi*, at Latini Conftantinopolim mittantur fecundum fententiam pontificia, orarcqucat illa (ementia firmetur, refqoc quamprimum ctecutioni mandetur. Refpondit pontifex tam diverfas eorum-B dem fententiaa (e non param mirari, alios jam legatos BaGleam petiiffc, convenifleque cum patribus de modo veniendi ad concilium cum Latinist (eque pro pace *fe* quiete ecclefia con* ventiones cas confirmatte;, quamquam prior fen* tentia fibi potior videretur. Proinde fi ipfit etiam magis placeret, Bafileam peterent, *tt* eam patribus fuadere conarentur · Iverunt Bafileam Graci, fed patres a fententia dimovere nullo pado valuerunt, pontifex autem ne fententiarum variatio fibi pqflct aferibi, legatos taos Conftantinopolim mifit, omnia ut gefta erant, narraturos, polliciturofque pontificem cum univerfa Romana curia concilium petiturum, fi in ea Italiae parte fieri contingat, quo C commode poflit fe transferre. At Grreorum legati fententiam a pontifice approbatam fufcipientes, patres orabant, ut locum eligerent Grccis *Sc* pontifici accommodatum; cum Eutarent line prrfentia pontificis Romani nil omnino firmi dc unione tranfigi pofle: redierunt inter huc, 8e legati quos concilium nnierat Conftantinopolim, & trpius hinc inde mittis funt legationes: nihilque magis capere videbantur Gnrci, quam cum Latinis convenue t rogahantque, maxima inftantia, l ut quamprimum conventa execution! mandarentur: ncc multo poft quemdam e fuis Bafileam miferunt Gracerum nomine, atterentem orientalis ecclcfic prelates, principcfque omnes D prrfto efle ad ftatutam diem, Italiam petere ad generale concilium. Proinde fe miflum efle, ut Bafileenfes hortaretur, moocretque conventa quamprimum adimplerent, cognofceret an locus pro concilio defignandus effet ex nominatis, & commodus fummo pontifici: fine cujus potientia Gnrci nod putarent aliquid boni agi potte. Demum, ut videret, an triremes, Juibus Gneci effent advehendi, fatis (olide ce rmse cttent: verum audire fe fç a nonnullis fafurrari, patres ftatuifle Aveqionem pro futuro concilio deligere, mirari *fe* horum fententiam, qui tam aperte a conventis dilcedere cogitent, non laturos ifta Grrco» rquo animo, neque ullo pado e Gracia difccffuros, ni-E fi prius noverint locum unum ex nominatis in conventibus efle deledum. Proinde orare ut conventa fervent; quod fi non feceiint. aperte orientalium nomine proteftari per illos' non ftare, quin pads non ferventur, ut unio fiat, fed per Bafileenfes, qui a conventis difcedant: verum cum videret patres ftatuiffe omnino fe Avcnionem cligere, iterum palam protcftatus eft Grrcos Avenionem nequaquam venturos j fe vero iturum ad pontificem, *Se* eadem apud eum teftaturum, *Se* omnibus demonftraturum per Grrcos non ftare, quin fiat unio. Tamen patres quamvis multa ultro c<troqne

< „ „ CH»r«Ti afta, diAaque eflent , Avonionem pro concilio in quo Grzci cum Latinis convenirent* publico decreto delegerunt. Qnod neque Romanus pontites , neque Grzcorum legan fufeeporunt ; aflarenre* Avenioncm in conventionibus non coaapretymdi, neque G<«ciscflc opportunam * cum per inalta maria 8r maximo* fines fit illoo o Gracia eundum . Habere fe domi continuo* hoftos potenciffimo* Tureas : Doquc pofle longius abeflo huc pratfoati 8r magno periculo, fervanda* efle conventione» publico patrum deereto jam pridem inita* ; Se Grzcos ad locum tam remotum nullo modo venturo* . fiugenium vero pontificem propter adverfam valetudinem , propter, ros nova*, Se periculum provinciarum ecclefiz, Italia excedere minime pofle; Florentiam Hetrariai urbem pro concilio cuperc fibi, ut Grzci* accommodam ; Se imperator quidem Confiantinopolitanus fuis literis aure* bulla lignati* promifit Se juravit * fc omnino cum patriaicha * ad concilium vontulum, foluturumquc e patria ante Kal.Junia* anni 1alutis trigefimi fexti fupra mille Se quadringentos, fi Bafilecnfe* perfecerint omnia qu» cum fui* legatis convenerant, Czfar vero omnt Audio hortari patres, ne ante Bafilea difcederent quam ecclefiz reformationem & Bohcmorum reconciliationem abfol verent v fperarefefc pontifici & Grzci* pofle perfuadere, ut Bali leam ad concilium petant. Lugemus autetn pontifex hi* auditis legato* fuo* dc latere Nicolaum fanAa crucis, & loannem S. Petri ad vincula cum plena potoftate ad concilium roifit, ut locur pro futuro concilio communi omnium confcnfu eligeretur: qui fumma diligentia & multi* rationibus hortati *tant* patre* ad feivanda* conventione* cum Grzci* inita*. Cogitaverant Baleenfes indulgentias certo* modo publicare hi* * qui pecunias contribuiflent, pro conducendis Grpcis ; petebantque ut pontifex confirmaret. Legati ad hzc refpondcbant pontifici non videri rcipublier ctpedirc has indulgentiarum élargitiones, qua contemptum inducerent* &: neceffitati non fatisfaccrcnt, quod paulo ante in aliis rebus perfpicunm fuerat , tamen fi patribus ita videretur * conceflurum fe indulgentias ritu & moro Romana; ecclefiz. Verum fi convenire cum pontifice vellent dc loco concilii, oftijre pontificem aureorum fexaginta millia pro conducendis Gnscis* quantam fummam indulgenti» nunquam conficerent . Julianus autem cardinalis fanai Angeli poft hzc qui apoftolicz fedis nomine concilio przfidebat, cum quzdatn ali* tratftari contra Romanam ecclefiam cogoofcerct, publice in generali conventu patre* obiccravit , atque obreftatuseft, nc quid amplius ftatucrc, deliberareque velint , quod ad Romanam ecclefiam , fummum pontificem * ejufquo privilegia, auftoritatem, majeftatemqueaut faernm fenatum fpeâaret, nili prius ipfe audiretur. Cum in facraConftantiaopolitana fynodo cautuuf fit , fi qua controverfia in conciliis generalibus de Romanaecclefia oriatur, oportere cum omni reverentia fuper ca re feifeitari Romanum pontificem, cjufque folutionem fufcipere t proinde fi quid contra agatur, protcftari te nullo paâo ei rct confcnfurum.

XUII.

SESSIO XX

Γ· fs<« *natté tenté fiat.*

AD x i. Kalend. Februarii anni faluti* vigefitna fcffio publice celebratur. In qua folcnni ritu intuitur ntmfoi ex clcro cujufcumSue ftatus, oniiais>dignîtatifve 6t,quaqao«noo licere publice concubinastenet* ; pwlcosconcubinarioi poft duo* menfes ab hujus decreti coaftitutionc > fipcdcvcravcrint in fc*l«ro » oaaainm beneficiorum luoruaafroâibusp«r tres menfes privando* i quorum pretium in inftauratione qmatuque beneficiorum noxii expoaantar , 8c nifi mo. cmm i4it.

noiibu* privandos* neque ultra ad ea admittetv dos * nifi poft manifeftam vita morumque emendationem: quod fi rurfu* redierint ad vomitum , perpetuo fore inhabile* ad quzque munera ccdcfiaftica ; przfulcs autem , tninoresve dignitates, qui hujufmodi noxio* ex officio punire neglexerint a majoribus antiftitibut, archiepifcopis, patriarchis, five a conciliis provincialibus* fynoaalibuSve, acriter puniendos; publicosveroconcubinarios non folum illos ccnlcndos efle* quorum fcclus per fententiam, aut confeflionem in judicio fa&am, feu, per rei evidentiam, quz nulla poteft tergiveifationc celari* manifeftum eft * fed omnes etiam, qui mulicietn de incontinentia fufpcftam infamatam domi habent* & moniti per fupciiorem non ftatim dimittunt. Perfides autem 3ai per fordes fpe qurftus concubinarios hujulmoi punire oegligunt, ultra alias poenas ncgligentibus infligendas, duplum ejus quod acceperint, adpiosufus exolvere cogantur , concubinas vero ipfas, nifi fponte a clericis difcclfcrint, per auxilium etiam brachii içcularis, fi opus fit, expellendas, neque permittendum filios ex hujufmodi concubinatu procreatos apud parentes enutriri . Hunccanonem juffit fanâa fynodus ubique per ecclefiarutn prrlatos publicari, hortataque eft Chriftiani nominis omnes homines cujufcumque fint dignitatis* concubinatu tanquam a capitali peccato abftinere · Declaratum prrterea atque fancitum eft in eadem frffione ; neminem a communione alicujus in quibufvis facri* abftinere oportere nifi excommunicatio , fufponfio * interdictio, feu quzvisaliacenfurain hominem, collefium * untverfitatem, fcdTlocum certum Se expref umfintlatar aut fi aliquem ita manifeftein excommunicationis fententiam incidiflc conftitcrit » quod nulla fe poffit jufta excufatiqne tueri; Se ne factis interdici vulgo omnibus liceat, quod faepius &r five urgenti canfa ficti contingit, ftatuit lanâa fynodus nemini omnino licere civitatibus, oppidis , villis , aut quibufvis loci* facra interdicere , illave quovis modo ecclefiaftico interdiâo fupponere , nifi ex culpa ipforum locorum, aut principi* , domini, magiftratufveipforum, Ob culpam autem, aut caufam privati hominis, facra nullo modo interdicantur , nifi farto magiftratus quempiam excommunicatum requiliti infra biduum a fidelium confortio non ejecerint ; quo rejeâo , facra refumantur . Nemini etiam licere decrevit fuper eodem gravamine , aut eadem interlocutoria vim definitivam non habente fecundo appellare, appellantes vero a. diffinitiva , frivole vel injufte * ultra condemnationem expenfarum Se damnorum Se interetfe, aureis xv.cfle muldeqdo*, qui advçfUriQ cedant,

A H * •

XL1V,

CuUrrttrfi it ttlIniiiaMtih

Actum eft deinde die 9e acriter inter patres diiputatum de tollenda confuetudine folutionis annataram earners apoftolica. Ita enim appellant medios frudus unius anni , quos pro novis beneficiis acceptis pontificis rrario inferunt , 8r tandem cum inter quatuor collegia jam conveniffcnt , ftatuiffentque decretum legitime fanciendnm, archiepifcopus Tarentinus Sc epifeopus Paduanos, legati apoftolici pontificis nomine proteftati funt, rem iniquam effe inaudito pontifice tantnm prsjudicii, tantum detrimenti Romane ecclefir inferri, & annatarum & minutorum folutiones jampridem a Romanis pontificibus introduâas, ab univerfo clero iufceptas , a pluribus generalibus fynodis non violatas injufte nunc auferri. His non modo pontificem ali, fed Sc *factum* fenatum, ac Rornanz curiae miniftros fere omnes ; quod fi tollantur, dignitatem pontificiam fine viribus ruituram; curiales omnes pontificem reliâuros . Unde prcterca legationes per univerfum orbem Chriftianum ob utilitatem reipublics crebro mittende fuftentabuntur ? Unde ejeâis fuis fedibus principibus aut praelatis fubvenictur? Unde harrcticis & aliis hoftibos fidet obfiftetur ? Non tanti efle Romane ecclefi» patrimonium , atque provincias , ut a tyrannis inis fumptibus detendi pollinr . Superfidendum igitur ab hoc decreto, aut prius cum conienfu pontificis indemnitati ecclefi» Romans confulendum. Hanc legatorum fententiam complures probi viri ecclefiarum praelati laudarunt, fed patres afferentes neceffitati ecclelix Romanic opportune fe confulturo$,poftqnam decretum fancitum tufeeptumque cilct pati contenlu, Julianocardmali fanâi Angeli uno ex legatis concludente, decretum l.snciendum ftatuunt, aliis legatis, cum fuis fruftrr reclamando.

XLV.

SESSIO XXI.

gemitu licere f»icqtntm fro cell^tiaut itntfxiimm Atcifere .

IN publici igitur vigefima ptima feflione a qur habita eft u t. Idus Junii cjuidem anni iolemu ritu patres in hanc (eutcniiam decretum iaaciverunt ; Nemini omnino licere , neque in curi» Romana ‹ neque alibi uipiam, pro confirmatione eleâionutn , poftuiationum, admiifionum, prxfentationutn, provifionum collatione, fcu quavisconceilionc › aut difpofitione quarumcumque ecclefiarum cathedralium . monafteriorum, dignitatum, feu cujufvis eçclefiaftici bene- licii, aut officii, ordinis, Caere benedictione, aut pallii, in pofterum quicquam penitus arvea vei poft exigere ratione literarutn , vel figilli annatai um, communium S: minutorum feiritiorum , primorum fruduum ; aut fur» quocumque alio nomine, praetextu cujulvis con lucui dims , privilegii sut llatuti,quovis quzfito colui c.frriptonbus tantum, abbreviatoribus rcgiltraio- ibus pro ipiorum labore congri»'· iatisfaâo . Hujus facri canonis tranfgrcflores, eadem pœna plcâendos, quafymoniaci puniuntur, ut iacerdotiisdigoitatibufquc hac via acquifitis omnino carcaot . Promifliones suum fub quibufvis cenimis &· |uramcn:t; p.o hujuimudi folutioiubu. uâa> nullas ciic atque

A irritas. Quod fi Romanus pontifex hujus faers legis praevaricator fuerit, concilio deferatur; reliqui per fu perfores digna pcena pledantur. Ecclefiafticorutn beneficiorum quorumcuraque non violentos poffeffores , qui cum titulo colorato per triennium pacifice poffederunt, a nemine perturbaripofle, etiam ratione jurisnoviter impetrati j nili torte quifpiam legitimo cafu impeditus , jure luo prius uti non potuerit: quod* juxta biennium concilii fan&ionem prius quibus poteft ligmficare oportet, & pro viribus de juie fuo experiri. Prsfutes diligenter perquirere oportere, an quiiptam fine titulo facerdotia obtineat, cos abjiciendos , fcu, fi utiles videbuntur, Sc fine dolo lsCtutn fit, nova collatione confirmare poterunt. Et ut divi- B ne faerxque ceremoniae agantur rite iandeque , (latuit (ancla iynodus in laudibus divinis hrc itrvari, facerdotum collegia in templis luis, llatutis, confuetifque horis, poft data ligna conveni- re oportere. Divinas laudes canere voce, geftu, pro latio neque condecenti : ut diftinâe proferentes intelligi facile pollini. Ita tamen ut differentia fit inter fulcnne officium Sc fetiale. Dum laera fiunt, dicunturve, talari tunica utantur faccrdotes, & iuper eam lineam vellem, quam (uperpclliceum vocant, five habitus ad facrum minifteripm proec*clefiarum* conluetudine deputatos habeant ; caputiis in ecclefia non utantur, fed almutiisaut birretis. Jn choro-quifque loco luofedens, aut ftana gravitatem fervet. Laudes Deo cum aliis tnodefte C canat, cum Gloria patri, in fine pfalmorutn dicitur, reverenter alluigat, genuffeâatqùe cum Jefu falvatoris noftri nomen recitatur. Inter pfallendum alias res non agat, non rifui, confabulationique indult'eat ; privatas literas non legat ; led neque privatis laudesplallat in choro. Adiftat denique facris non *folum*corpore, fed & mente, atque animo toto . Tranfgteffores a prslatis fuis debite puniantur. Non venientes autem llatutis terminis ad (aeras laudes, aut ante finem fine légitima caufa, ac non impetrata venia difcedentes, perinde haberi ac (i non veuillent . Diftribtitiones autem, quas quotidianas appellant, pro abore, ac affiduitate venientium, *ic* in ecclefia tervientium , elle erogandas, etiam ex portione majori , D quam dicunt maftam , five fruâus groffos, couftitutione illarum ecclefiarum prorfus damnat i , in quibus una hora (ervientes integram totius dici portionem accipiunt. Initiati facris, qmvebeneficia facri obtinent cum obnoxii fine ubicumque degant, divinas laudes quotidie Deo recitare , fi in diviniscum multitudine & choro non intetfunt, laudes diurnas, noâurnafquc foli, five cum focio devote, diftinfteqúc ac integre perfolvant, noti verba dcglutiantur, truncenturve . Non inter orandum aliis contabulationibus live aftionibus quibuslibet fe immifeeant, fed tanquamcum Deo loquentes loco convenienti, ore pariter ac mente orent. Dum divina aguntur, li quis facerdotum illis rcl diis, per cccicham feu forum deambulet, fca E ad alia negotia divert jt, diftributioae integra totius diei nwi&etur ; fi inonitus id iterum cgctii , menftrua Jilhibutione careat ; fi vero pertinaciter pericveravci it, mulâctur graviori pcena ; proj e›lanturquc tumultus omnes ab ecclefia , dum i aera fiunt. T-bula in loco publico aflidue affigatur, in qua per hebdomadas deferiptum fit quid quemque in (acris operari opoiteat; négligeas in fuo munere integra diftnbntione mulctetur· Illatum ecclefiarum abuium , in quibus n: lacrificio lolcnnis mi/Tar , fy nboJum fide i, prxtariu, five oratio domini‹a : rchoau cantt'cna non perficiuntur aut omnuio fine cantu dicuntur, damnavit , atque

A M N · Cn»mi ·♦j ›· ·η· ,,, aiaam.M t

· Caaiati >41»· auoievit, vetuitque inter anillarum folenniacan- "lenas vulgari fermons conditas cantari, dr in privatis mima juliit omnia pronnneiari alta <r intelligibili voce, procer ea qu* feercta nuncnpantur; prohibuit etiam fob graviori cenfnra, ne cui liceret divinum cultam pignori opponere; coefuevere namque nonnulla canonicorum collegia propter·» alienam fe obligare, ut nifi ftatuto tempore fativfeccrent, divina exercere non pollenti nujufmodi obligationem etiam cum juramento irritam fynodas docrevtt, te pncvaricatores trium mentium fruAibus privavit, qui in ecclefi* reparationem converti debent. Vetuit etiam ne dum iniflarum folennia peraguntur, celebrentur a canonicis capitula aut aliqui aftus capitnlarea nifi urgente neceffiute: tranfgreflbrcs ejus diei diftributionc privandos. Demum gravioribus panis fancivit nemini ficere, quod multis in locis frequentabatur, fcenas, jocos, fabulas, reprvfcntationes, larvas, feu aliquas fidiones epifcoporum, regum, principumEr fimilia in ecclefiis, aut earum coemeteriis quoquomodo celebrare, ant permittere in his locis meteaturas, negotiationes, five nundinas fieri: locorum profulcs fub cenfuris ecclefiafticis hac puniant.

XLVI.

legaria Evpsan ad rsanWanr dc *wtltii rekur.*

HÆc igitur fancita font ad 111. ut diximus Idus Junii anni trigcGmiquinti fupra mille & quadringentosquo tempore Eugenios pontifex Florentia agens concilii legatos de pluribus rebus & maxime de obiervandis aecretis futcepit. Remifitque ad coocilinmfuos legatos per quos in hane fententiam refpondit.· Eugenium pontificem, Grçcoram reduâionem, ad quam cum hortarentur, ardentiflune femper defideraſla, 8e multum in ca re defudafle Conflanti*, fc etiam Rom* dum in mmoribus effet, vivente Martino pontifice. Foftqaam veto ad apoftolatum perveniflirt, multae /cire, aa*egerit ad hanc rem navandam. Nunc vero vehementer lutari, quod concilio res facilis videatur, cum pierique a principio rem a pontifice propofisam antiquam filafteriam fc cantilenam appellarent Quod autem de indulgentiis concedendis pecuniarum gratia pro Grccorum reductions petitur, pontifici non videri expediens, aut utile rei publice; tum ne videantur lucri caufe concedi; tum quia fi indulgenti· jam conceit* fufpendaotur, infulas Cypri te Rhodi fortillima Qiriftianorum propugnacula, indiferimine neceflario remanfuras. Et fi promulgatis indulgentiis Greet aliquo forte cafu impediti ad concilium non venerint, omnes concilium Ac papam damnaturos, tanquam fubtilt ingenio pecunias a fidelibus extorqueant, expeAandam prias certitudinem de adventu Graecorum; dr tum daturum operam Eugenium cum concilio per indulgentias aut alias commodiores vias, ut pecvni* inveniantur. Pontificem tum miflurum ad concilium viros facrarum literarnmfcientiaclaros, qui cum Gr*ci» poflint diflerere: te etiam li detur ut in loco congruo fibi concilium celebretur, venturum pontificem cum univerfa Romana curia. Interim vero deputaturum aliquos, qui iuejusrei difputatiooe afliduo fe exerceant. Quo ad obfervaotiam vero decretorum concilii, Eugenium pontificem refponderefe concilii decreta femper futcepifle & obfervafle. Si vero m qaibufdam privatis rebus aliter aliquando fit feoum, id cx caufa efle fa&um: non propterea non obferrata dccrera dici debere. Caufa»

A autem in curiam Romanam non fufcipcrc pertarbatianis «nt fcandali alicujua gratia. Sed cum Confueverit femper apbftolica ledes miniftrare omnibus juftitiam petantthus, non pofle id exigentes rejicere. Curaturam tamen Romanum pontificem; ut lites, quam brevius fieri poterit, excidantur. Sed mitari complurea, quod concilium Rro maximis (utajuat) congregatam, ita indiinâcrebu»privatis incumbat, canfafque etiam minimas admittat; te aliquando, qu· incuria Romana agitantur r ad fe attrahat, non fine par. tis alterius damno. Di&um autem contra feriptorest abbreviatores emanatam, non illos compte hendere qui tunc iaooacilio erant; fed contra difcefluroa, propterea non efle contra cooctlium i ~\'M Cmuti *4ti-

B quantum autem attinet ad decretum annatatum tum parum mirari pontificem <r curiales omnes tantam rem cum tanto Roman· ecclefi· te totius curi· projudicio, fc damno patres iraftsvifle, Ic tam repente irrequifitis partibus ftatuiflie; cum prsfertim earum ufus ab antiquis, fle fanétis patribus inventus, per longa tempora ab omnibus fit obferVatus. Confiderandum prius fuifle, undo Romanus pontifex oneri reipublie· pollet fatisfecere; unde potiatis ejcâis iubventre; unde legationes per univerfnm Chriftianorum orbem mittere) unde denique alerentur curiales» fi annatatum & minutorum servitiorum ufus tolleretur. Bt ftatuendam prius modum> per quem his acoeffitatibus fubvenirctur, pontificem non fpreturum innatarum abolitionem.

XLVIL

Ueera Grsrsram pre/sca *C9k HH.*

DUM hare aguntur, liter· ab imperatore fe patriarcha Confiant!nopolnanis mittuntur, rogantes concilium pro unione decerni in loco littorali, fibi te pontifici accommodato.

XLV1II.

D Maerear· *Engeriae at rcvttt que eeatra ceaeilti dttrtta fttertt.*

Tnt kr im Bafilcc multae fiunt querimoni·, £ Eugenium pontificem decreta concilii non fervare. Conveniunt igitur fingulatitn quatuor deputatiooes, At tandem flatuum, monendum efle Eugenium, ut revocet omnia qu· contra decreta concilii te maxime fpcAantia ad generalem reformationem in capite te in membris quoquomodo atteutaflet, intra certum tempus, tc prvfettim in caufa Graflenfi. Alioquin patres daturos operam fecundum decreta concilii, ne quid interea detrimenti refpublica patiatur. H«c antequam publico decreto fancirentur, Tarentinus

E & Padussus prafttlee apoftoli.* fedis nomine in concilio prsfidentes multis rationibus intercederet prohibere conati font, aflerentes nihil a pontifice contra decreta concilii innoVatum· Quod fi aliquid particulariter fitfaâum, lieuifle pontifici ex caufa difpenfare, neque propterea cenfendum aâum efle contra decreta. None vero tam aperte infurgeacibur patribus contra pontificem nihil aliud efle, quam ichifma introducere*. inventarum enim pontificem viam, qua fefuofque tueatur. Et fi concilium quod propter unionem Bohemorum, te reformationem morum eoaâum dicunt, caufam futuram diifidii ac fcaudali.

.—TT"dali. CMtsrt »4M. Ita at Deque Greci, oeque Bohemi, *b bi· · q«* ûcet & diicot+ua uutriaat» umaoem poffiat fperarc. Orare igitur atque oblectare, uc deputactoaum deliberata αοα fafcipi«at » abftiaeaiuqac ootfüao ab tojoriofis decretu, te Rnaaaaam liedem Chriftiaaonua caput nos impugnent. Qood fi qoid capiaac ab Eugenio, mittant oratore* iaapctrattroa procul dubio quidquid hoaefte pcucriat : fia antcm ia ieateatiam dcpautioMo* defeeodere eia omnino eflet aaimiM, apoftolic* icdia aomiac prohibere, ne id fiat i publiceque protcftari te coatradicere, ieque cum fuis nullo modo ei decreto coofentise.

XLIX.

XircMrav*»irm*a? *yattl fnftt frWpW».*

Asttata eft iater hoc tempus caufa inter rempublicam Venetorum, -te Ludoricum patriarcham Aquilejenfem fuper principatum Aquilejcnfem, quem Veneti jampridem occuparam · Et tandem lata eft fententia contra Vcaetos ad Ix. Kalendas Januarii anni 14$$« la qua dux, confiliarii, procuratore», advocati, communitas, nobiles, locatenentes, te alii Venetorum obnoxii declarantur excommunicationis, anathematis, te interdidifententia*incurrifle, neque prius abfolvi, aut reconciliari ccclefi* debere, quam civitates, oppida, terras, villas, te loca omnia pleno jure patriarch* Aquilejenli refiituiflent integre, te pacifice.

L.

SESSIO VIGESIMASECUNDA.

X>4«M/wr ide/Jus *rfifcfi*

I^; т circa idem tempus cujufdam Anguftini Romani epifeopi Naxarem libellum qui de cramento unitatis Chrifti te ccclefi* fuas, ac de Chrifto integro intitulatur, cum pluribus aliis tradatibus, fanda fynodus damnavit ac reprobavit tanquam falfam, te hnrcticam dodrinam continentem, in publica fedionccelebrata Idibus Odobris 1437.

L I.

SESSIO V1GESIMATERT1A.

te f«4 Malta drrrraaarur.

CBLaixara eft poft huc 13. feflio publice; in qua circa eledionem pontificis Romani, te ejus adminiitrationem huc legitime funt decreta ix. Kalendas Aprilis 1436. Cum apoftolica Cedes vacare contigerit, S. R. E. cardinales qui prsfentes funt ia loco, ubi elettio eft celebranda, decima die poftquam fedes vacaverit, in facellum aliquod conclavi proximum firnul conveniant. Tum prneunte cruce fandi Spiritus infpirationem exorantes precinentibus cantoribus hymnum, Veni creator Spiritus, locum conclavis petant. Intrent locum ipfum cardinales, duobus tantum miniftris quilibet lociatus; aderunt te duo clerici ceremoniarum, quotum alter fit notarius, Camerarius primum, & poft, ferutetur locum, videatque, ut omnia lint bene claufa, undique femtetur te cardinalium cubicula, nihilque omnino quod elui potuive fit, nifi medicinalia, dimittat. Exiens deinde lingulis portis cuftodv· fideles diligentcfque ftatuat Cibos cardinalium, cum ad eos deferuntur, inrro afpiciar, neque admittat, nifiqup ad modeftiam funt. Sequenti die re divina prraâa cunâi cardinales laeram euchariftiam com· munitabunt. Tum taAisfacris evangeliis Deum atteftantes fub jusjurandi religione promittant fe nullum in Romanum pontificem eleAuros, nifi quem utilem, & tanto munere dtgnum putabunt, neque ullo pafto in illum cosifeniuros qui prece »pr«mio,feu minis,per fe, vel per alium pontificatum ambient. In fcnedula, qna cardinalium vota exarantur, ultra tres cardinales non ponantur, it qui* autem quartum addere voluerit, extra collegium aliquem nominet. Eodem die nunquam nifi femcl fcrutinium fiat. Poft millam ledis fchcdulis, nili du* collegii parte» munum quempiam convenerint, comburantur fchedulz, nec prius ad quemquam accetlus tiat quam lexica fcrutinium fit legitime tentatuin. Interim cogitent cardinales quantam rem traôerw, te ita agant, ne Dei indignationem, te mortalium accufationem incurrant. Ele&us in pontificem Romanum canonice per collegium, fi eft intus, live per aliquem cardinalium, fi eft extra conclave, coram notario, te decem teftibus requiratur, ut elcâioni confentiat. Quod nifi intra.integrum diem fecerit, cledio nulla atque irrita fit. Confcntientcm ftatitn cardinale* omnes venerentur, te ut Romanum pontificem adorent, neque ultra de ejus pontificatu cuipiam liceat dubitarem Tum publice profitebitur, te Deum omnipotentem landamquc Trinitatem teftabitur, atque promittet, fc quoad vixerit fandam fidem catholicam amplexurum ac perpetuo dcfenfurnm fecundum traditionem apoftolorum, te generalium fandorum odo conciliorum videlicet Niccni, Conftantinopolitani, Ephefini, Chalcedonenlis fecundi, te iterum tertii Conftantinopolitani, fecundi item Niccni, te rurfus quarti Conftantinopolitani, tum etiam Laterancnfi*, Viennenfis, Conftanticnfis, teBafileenfis. Ritumprxtcrcafervaturum ecclefia jam traditum; catholicam fidem, etiam fi mortis periculum immineat, proteâurum : daturumque operam quantum fieri poterit ad extirpatiogem harefum, morum reformationem, te pacem populo Chriftiano procurandam. Juret etiam celebrationem conciliorum, confirmationem, eledionem fe fervaturum fecundum decreta Bafileenfis concilii. Quod votum manu fua confcrlptum fuper facram aram publice deponat, ipfumque deinde in publico primo confiftorio palam repetat, qu* profeflio, ac promi(fio ut recent iemper tirmaque in pontificis tuente permaneat, ftatuit fancta fynodus quotannis in dic fu* incoropationis votum id per unum ex patribus inter mifiarum foletnnia publice recitari cum exhortatione vehementi ad prcftandum, quod Deo teftc univerfali ecclesii* proniiflum erat, monendumque pontificem ne tibi, aut fuis ecclefi* pecunias acquirat, ne perfonarum acceptor quoquomodo fit. Nop cami, non fangtnni, non premiis, non grati*, fed meritis te virtutibus honores ac dignitates conferat. Pro meritis unumquemque tradet, te unienique reddat quod fuum eft. Quotannis poft coronationis folemnitatem pontifex cum patribus per odo dies continuos agat de his, qux ad rempublicam tantum fpcétant;

X „ M _ Christi MS7· dant j rvcenfcanturquc quz provinciz, qui po- A Pu'* * Tureis, Saracenis, alufvc fidei hoftibus vexentur; in qua orbis Ch.riftiani parte fchifma, hzrefis, vel prava ahquajuperllitio invalcfcat; ubinam ccclcliafticoram mores, aut divinus cultus collabantur ibi tyrronides , ubi pubhea *iedert,* ubi odia , ubi aperta bella inter principes , populolve Chriftiano nomine feriant , hzc omnia tollere , emendare , periculiire imminentibus providere omni ftudio curet. Familiam deinde fuam pontifex , moxque reliquos omnes curiales inftruat, ordinet , & ita in moribus emendet , ut omnibus aliis Chriftianis exemplo efle poflint . Simoni* , libidinumque fordes omnes procul pellat, juftitiam reda lan ee, ac mundis manibus admimihati curet: nec B permittat , ut quicquam pra-^r conftitatum quoquomodo extorqueatur . Clerum Romanum in primis reformet , &: circa divinum cultum *St* «circa moict · i um etiam populum qui fibi peculiaris cil, verbo & exemplo ad vntutetn exerceat . Cardinales vero iplos cogat demandatas fibi in utbe parochias , 8r cultu *Sc* ftruflura leparsre , ftatuatque cpikopum quempiam virtute daium , qui vice lui epiieopa» jem >n urbe gcut curam . Dc admimftratiofie deinde provinciarum cum patribus agat , ut rede , benigne, pacificeque gubernentur . Non tyranni aut domini , fed optimi patris more, ut optimos decet heerdotes : curetquc omni ftudio ut tadiones , leditionefquc omnes ex C uibibus , locifque cccicii* , & carum nomina prorles tollantur. Provinciis ac civitatibus ecrleli* przbciat cardinales aut przlatos , virtute, integr'tatc , expcrientiaquc przftantes, eofque intra bienmu n , aut triennium ad plus- finite maciftratum cogat : quibus 'cenforcs poftea conlhtuat , qui iubditorum querelis auditis, przfcdos ipios aut abiolvant, aut damnent. In majoribus autem rebus omnia ad pontificem deterant , qui unumquemque pro meritis tradet. Pcrvcftiget *Sc* crebro pontifex, an provinciarum przfcdi , live etiam civitatum vicarii , (eu feudatarii aliquid injufti , aut incotv· fiieti oneris fubditis imponant , an dme , informer , avareque le gerant , neque linat popu- D lot , quos vicariis credidit , tyrandicc regi , cum fui benigne gubernentur . Statuta provincialia qur falubria funt , & honefta fçrvati jubejt , quz autem ad faâioncs aut infolentias pertinent, lubvertat. Intra annum fuz coronationis provinciarum ac civitatum fisarum legatos ad fe vocet , ab cifquc inquirat ftatum & jreccffitatcs populorum, confulatque utilitat i, *Se* commodo eorum paterno amore . Idem lingulis bienniis repetere non erit inutile inter cetera, qu* przfeâi provinciarum , civitatum, arcium, sicarii , feudatarii , allique magiftratus , tum Urbani , quam externi pvare iolent >n principio iuz inftitutionis : hoc addatur , quod fede vacante provincias, civitates, oppida, fr cete- E ra , tenebant nomine lacri fenatus cardinalium, eique plene obtemperabunt: ne carni potius quam fpiritui fatitfacere Romani pontifices videantur. Nemini in pofterum licere quempiam ex fua cognatione , five affinitate ufque ad tertium gradum in ducem , matehionem , comitem , fcudatarium , five vicarium kcoram Romanz ecclefi* aflumerc , illifvc legationes, przfeâuras provinciarum , civitatum , five arcium , alioive magiftratus committere , neque eorum quempiam rei militari quoquomodo przficiat . «Pontifici hzc molienti cardinales omnes advertentur : omnia autem contra hoc A decretum aâa a iucceflore quamprimum irrita liant , Redditus , cenius , vcâigaliaqne omnia Romane ecclefi» undecumque venientia fecundum inftitutjonem Nicolai I V. ad facrum fenatum pro medietate pertiucre . Neque licere pontifici praefector , aut afiquoc magiftratus creare line confilio , & aflenlu fenatus fanâar Rotnanx ecclelts : cardinales oportere provinciarum ecclefi* folertem gerere curam , iubditorumque paci, tranquillitati, & commodo omni ftudio limul cum pontifice incumbeie . Di-Hgenriori tamen cura erga Romanam ipfam uioem Romani pontificis przcipuam fcdctn , *Sc tot* Chrifti fandorum venerandum receptaculum . Pro reparatione igitur ecclefiarum , manium , viarum , pontiumque , ac pro ieeuritate commeantium peregrinorum pecunir aliqu* (fatuantur ex vedigahbut ip'ius urbis, qu* in cos ufus fideliter · exponantur ; ut lervi fervorum Dei officium, quod profitetur, impleatur. Pontifex benignum facilcmquc in audiendo fe przbeat , pauperibus prarlcrtim , atque oppreffis ; eorumJ[uc neccffitatibus opportune quantum licet conulat. In lingulas hebdomadas unnm ialtem diem audienti* public* ftatuat, audiatqjue omnes zquo animo : quod fi per valetudinem non licet , quempiam virum auâoritate , & dignitate clarum fubftituat , qui fuo nomine audiat' *9c* referat, Vicecanccliario, pomitentiario , cameranoque, atque alus curi* officialibus mandet, ut pauperes mature , & line przmio aut folutione aliqua expediant · Diebus feftivis, *<k* dominicis admilfatn in publicum prodeat pontifex, & re divina perada audiat luppliccs: odavo quoque dic, vel faltem bis in mcnfe publica confinons celebret , in quibus caufas majoies audiat , ecclefiarum fctlicet cathedralium , tno. nafteriorum , ac principum . Minores autem caufas per vicecancellarium agat , neque fe illis occupet gravioribus icbus ncccITarium . Pontifici non licere line confilio , & afTenfa patrum graviou negotia tradare , aut finire , fidei facras decifiones , canonixationes fandorum , erediones , feu opprefliones , divifiones , lubjedionefve ecclefiarum cathedralium , monaftcriorum , tum promotiones cardinalium , confiitnationes , ac provifiones ecclcfiarum cathedraliutn , five monafteriorum , privationes, five translationes abbatum, epifeoporum , live fuperiorum , legum & ftatutorum , conftitutiones, legationes de latere , commifliones vicariorum , feu nunciorum cum poteftatc legati dc latere , novas religionis inftitutiones , & bujufmodi alia , Tum nç facer car. dinalium ordo nimia numerofitate ecclefi» fit gravis, aut vilelcat multitudine ; ftatuit fanda Γvnodus, ut numerum vigintiquatuor nullo modo excedant . Utque omnibus nationibus atque provinciis fidelium latisfaciat curandum ut ex omnibus quantum ficti poteft pro legionum proportione iflumituur . Ita tamen ut de una nationc ultra tertiam partem aflumi nullo modo poffint ad eam dignitatem, neque cx una civitate, aut diacefi przter unum . Quod fi nunc fupra tertiam partem ex aliqua natione cardinales inveniantur , neque amplius ex eadem afiumendum 3uoad infra tertiam partem venerint ; aflumenos prztetea elfe ad tantum faftigium viros fçientia , moribus, aç rerum experientia claros, non minores xxx. annorum, profçfTorefque facrarum literarum , live divini aut humani juris, rigorof* examinatione probatos. Vigintiquatuor cardina.

Christi 14p.

Hum

Am

fù quisti HJ7·

lium fenatus , tertia aut quarta faltem pars ex profefforibus facraram licerarum confict. Potcrunt tamen in hoc nnmero aliqui filii, fratres aut nepotes regum , aut magnorum principum admitti , fed admodum pauci , in quibus fi probitas tc morum gravitas aderit , mediocris literature fac erit. Nepotes ex fratre vel forare pontificis , aut alicujus cardinalis viventis nullo modo ad cardinalatum admittantur. Poterant tamen huic numero duo adjungi, etiam fi profielfionis gradus non habeant, ii /anâitate viut aut praclara virtute fine praditi , tc etiam aliquis cx Gracia, fi ad unionem venerint . Cardinalium clcdio per vota auricularia nequaquam fiat , fed viva omnium voce ac per fubfcriptioncm proprie manus majoris partis cardinalium in collegio faâam , fiant etiam fuper ea apoftolic· licere cum fubfcriptionc cardinalium . Cardinales novi cum fufeipient jnfignia fu· dignitatis in confiftorio fi fint preteutes , abfentes vero in manibus alicujus cpifcopi , cui in munus demandatum erit , publice jurejurando promittent , fe deinceps futuros fideles beato Petro Roman· eccleiifummo\pontifici , tc ejus legitimis fucccflori bus , daturos operam pro vmbus dcfenfionr fi-, dei , extirpations hsrefum , emendationi morum , paci te» quieti populi Chnftiani. 'Non conlenfiiros alienatiodi bonorum fanâa Romana: cecidi» , five aliarum quarumcumque ecclefiarum , nifi in quantum jura permittunt , fed potius omni ftudio invigilaturos recuperationi, tc augmento rerum ecclefiafticarum ; Romano pontifici non fuafuros , nifi qua fecundum Deum elle cognofeent , neque m contrariis votum fuum daturos, feu ullo modo fubicripturos. Mandata apoftolica fideliter exeeuturos , tc divinum cultum in titulo fibi comsniflb, te aliis fuis ccclefiis , pro viribus curaturos . Decima pars proventuum, quos cardinales cx vsâigalibus Romans ecclefic percipiunt , reparationi templorum , te celebrationi divini Cultus titulorum cardinalium attribuatur . Conftituatque preterea quifque cardinalis in fuo titulo facerdotlum unum perpetuum cum opportuno proventu : quod fi vivens , aut moliens quit non inftituent, tantam ex ejus bonis mulo remaneat obligatum , ut pro decimis te facerdotio fatisfiat . Cujus decreti executor erit fenior cardinalium fui ordinis. Quilibet cardinalis , per fe, fi prxfens erit, fin minus per vicarium, titulum fuum , te parochias fibi commilfas fingolis annis vifitet, agatque diligenter vifitatoris officium . Et ut diipartitis oneribus atque provinciis otnnia facilius diligentiufque curentur . Epifcopi cardinales diligenter inquirant in quibufnam regionibus hxrefes pullulent , errores in fide nutriantur, aut van· exerceantur fupcrftitioncs. Presbyteri vero perveftigent ubinam mores , te divinus cultus mandatorumque tc legis obfervantia collabuntur , negliganturque. Diaconi autem fedolo explorent, qui reges, qui principes aut populi , te quamobrem (editiones bellaque inter fe gerant , ac otnnia pontifici referant : curentque cum eo omnium nccdlitatibus , & calamitatibus, quantum pro viribus poliunt , providere . Si cardinales viderint Romanum pontificem non bene vadentem , aut aegligentem paftoralem curam , te qux pontifici funt indigna facientem , fingillatim primo , te cum debita reverentia , te abfque arbitris illum moneant , apcriantque ejus errata , fin minus cis au(cui-

A tavcrit ia collegia , adhibitis etiam aliquibus claris prelaw id aperte agant › pncdicaarque, niti (e emendaverit , ejus gcfta ad proximum concilium ie delaturos , neque in hoc odium pontificis curent , dum publie* falati confulaut, modo cum caritate , Ac reverentia omnia faciant. Idem etiam pontifex in cardinalibus faciat » & ita inter fe gerant , ut pater in filior , te filii in patreoi , une emutatione & rancore. Prolatos inlignes atque viros preclaros " ad curiam resuentes » cardinales benigne fufeipiant , atque eorum negotia apud pontificem * quantum per hoaelUtem licet « promoveant fine fpe praemii , aut lucri » neque particulari âfieâa quicquam perfuadeant pontifici, feu decernant contra juftitiam· aut.honeftatcm, etiam rafione patri· t ant principum fuorum , fed ut judices collaterales fine ulla perfonarum acceptione .reipublic· coufulane , Sc honori Romane ecclefia. Gravitatem timui , te benignitatem fervent cardinales, dignitati coram*condeceutem · In fuos aut bene meritos , · 8t paupe- res ita munifices fint, ut dc nimia aflfedione re-"*:ir' prehendi non polfint : neve ita cos opibus ac beneficiis ccdefiafticis cumulent , ut obloquendi occafioncm aliis prssbeaut . Excedentes m his pontifex corrigat & emendet . Pontificis , tc cardinalium familia , mcnfa , veftis , fupellexque omnis, neque fallu , neque pompa , neque nnmcra invidiam plebi 'Contrahant , led cum modeftia , 8c honeftate omnia moderentur , ut aliis exemplo bene vivendi , non autem fcaadalo efle polhnt . Romanus pontifex Gregorii fanftionem in concilio generali editam fervet. Habeat liquident cubiculi fui mimftros ex clericis , aut monachis viros probos, atque hoacftoc in tcftimonium fu· convcrfationis . Oportet enim exemplum etiam dare his qui foris font juxta fententiam Pafchalis pontificis , qui ait cpifcopi lcâioni orationi vacent , tc femper presbyteros , & diaconos, aut alios boni teftitnonii clericos habeant. Cardinalibus caufc tum ecdefiarum cathedralium, tnonalferiorutn, principum , tc majoris ponderis committantur , ia alus non occupentur, fed in auditorio rotc cxpediantur. Pontifex atque etiam cardinales non mittant familiares fuos ad promotos five confirmatos , quafi munera pro nuncio accepturos) quod haâenus faâum eft. Neque pontifex quiquam ex bonis cardinalis dcfunâi ratione annuli (ut dicunt) accipiat . Et quamvis in alia feffione abolita refervatione ecdefiarum, monafteriorum, ac dignitatum ele&ivarum, ftatutum fit Romanum pontificem contra hujufmodi eleâiones canonice faâas , nihil intentare pofle , nifi ex maena , rationabili , evidenti caufa in literis apoltolicis exprimenda, quia tamen non pauca prater hujus legis mentem aâa funt : ftatuit fanâa fynodus eiediones fieri rite , te fine aliquo impedimento. Quod fi forte aliqua cleâio tandem canonice faâa a(Teratur , Provincix aut populo perturbationem offerre , fummus pontifex fi rem periculolam cognoverit, audita parte , ac dcfenfa , de confenlu majoris partis fenatus , cum fubfcriptionc propri· manus , rcjeâa fcandalofa eleâione ad capitulum illam remittat infra tempus juris mandant , ut ad aliam eleâionem magis utilem procedant . Refervationcs item omnes quorumcomque beneficiorum ccclefiafticorum per Romanos pontifices quandocumque quovis paâo faâas revocat fanâa fynodus , te annullat tanquam inutiles tc acclefiis onerofas , prater eas

A-βα Csaisrr iaj7·

tantum,

CNti«T* ,4J7. tantam, qu® ia corpore jurisexprcffe cotuinentar* * 9"· iη Provinciis Te· loci* Roman® ecdefis mediate, vel immediate fubjcâis fieri placuerit » Hm quidam firmas ratafque effe vale. His omnibus communi coafenfu rite firmatis, atque decretis iu publica feffione confcffits hujus dici (alutas eft·

LII.

SESSIO VIGESIMAQUARTA.

A t u deinde feffio publica vigefimaquarZX <· * haud multa poft habita eft ad xviu. Kalendas Mail anni ejufdem , ia qua primum tempus t io quo Grcci Italiam petere debebant fecundam priores conventiones elapfum prorogabatur ad totum menfem Mail anni fequentis . Tum decreta eft Greets ad cecamenicum concilium venturis publica fidet , ut (alvi venire ac redire in patriam pollent : permiflumque eis ufque ad numerum feptingenrorum hominum , ut libere in concilio , Bc alibi loqui» Ac difterere de fide , Bc opiniones fuas rationibus , auâoritatibas aftriiere poffint ; quos fanfta fynodus falvos in patriam reducere fuis fumptibus promifit, etiam(i unio non feqaatur. Indulgentiarum vero decretum fancitum eft , quamvis toties a pontifice improbatum . Conccfium eft enim his qui tantam pecuniarum iummam pro unione Grzcorum conferrent, quantam integra hebdomada cum tota familia pro viâu fuo allumèrent, femel in vite , & in articulo mortis plena indulgentia omnium peccatorum , atque eadem omnino qu® anno jubilet Rom® conceditur, aut proficlicentibus in fubfidium terrr fanâr, aut fi per annum fingulis festis feriis, vel alus diebus, fi religione, aut alia re impediti ea die non pollent , jejunarent , & Îireccs quafdam effunderent, data «orum confefbribus plena poteftate abfolvendi omnes a quibufeumque exceffibus, five cenfuris , ac difpenfandi etiam cum clericis ab irregularitate occulta , prsterquam occafione bigami®, five voluntarii homicidii; dilpenfandi etiam cum votis omnibus peregrinationis , five abftinenti® ; & ab omni turpi qurftu, uiuca, five raptu, dummodo expeni® , qu® in peregrinatione factend® erant, Bc male parta fi propriis perfonis reftitut non poffint, in hoc Grrcorum negotium fecundum confeflbris zftimationem convertantur; abfolvendi etiam eos, qui ad holtes fidei prohibita addusitlent , li lucrum inde fumptum huc confeiant. Has autem indulgentias per biennium durare voluerunt . In hac vero publica feflione i ut ajunt) tres tantum & viginti infulati interfuerunt i x. epifeopi, Bc reclamantibus legatis apoftolicis, ac ne hujufmodi decretum indulgentiarum ederetur, fruftra intercedentibus.

LUI.

SESSIO VIG ESIM AQUI NTA.

Dr rsmMBwirarionr *fnk «tradat ffttit·*

Publica deinde feffio vigefimaquinta habita eft Bafilez ad decimum Kaicndas Januarii, anni a nativitate domini trigefimifeptisni fupra mille Bc quadringentos : in qua communi confenlu decretum & declaratam eft : Communionem fub utraque fpecie , quoad non conficientes Serem divinam non operantes, non efle neceflariam, neque dc pneeepto falvatorist fpedtareque ad ecclefiam Chrifti ordinare ac ftatnere., quonam paâo non conficientes oporteat de Chrifti (aeramento communicare . Et cum fub qualibet fpecie panis fcilicet 8e vini totus atque integer Chriftus fit , observantes tamen ecdetim Roman» confuetudinem, Ar fob una fpecie tantum communicantes» laudandos efle, neque illos ferendos, qui antiquumecclefieLatin® ritnm a Unctis patribus, non fine urgenti caula approbatum , temcie auderent permutare, cum pro firma , gc ftabili lege Gt habendus. Mwo OanTr »4|7·

HV,

Cuttait iettr ftfrti dr /ara aJ^eada *fn (milit* rsa *Cratit,*

> < a q n a per hoc tempus inter patres concilii 1V4 diflenfio orta eft: ingenfque &periculofa leditio. Nominaverat fiquidem major pars patrum pro loco cecumenici concilii cum Greets celebrandi Avenionem, Balilcam & Sabaudiam, pr®fidentibus concilii, & legatis apoftolicis fruftra reclamantibus: advenerunt Bc legati Gnecorum, qui acriter conquerebantur conventa non fervari ; quando A"cnio 8e Balilea in decreto concordia nominat® non client. Dure autem nimia agi fe» cam, fi Sabaudiam Gracos petere velint ; quoniam fit in decreto cumGraci adultimam dixerint Sabaudiam, qnafi aliis deficientibus ; Arcum etiam intel ligerent proSabaudia, aliquem Itali® locum duci Sabaudi® fobjedum. Graecorum imperatorem, Ar patriarcham, piçrofque allas pneiatos, Ar proceres effe annis Ac valetudine gravet» neque illos pofle Alpes fuperare, ut Sabaudiam petant ; neque etiam ob iter longum cis efle facile, aut tutum petere Avenionem, Tureis coram urbem affidue infcftantibas. Tandem honoram opera diffidentes his legibus in concordiam tunc venere publico confenfu : fi Avenioncnfes intra dies XXX· promiflum mutuum (eptu-iginta millium aureorum numerata pecunia non Coiverint ; Ar intra alios XH. dies fe id integre pcrfecifle patres legitime non docuerint, conciliumpofle, 8rteneri pr&ccderc adclcâioncm alterius loci. Appetente bujus termini fine, Avenioncnfes paratam pecuniam habere fe affirmant, fed antequam mutuum faciant, petunt ut publico concilii decreto firma clrôio de Avcnione fiat, portus vicinus nominetur, dccim® ftatuantur quarum pecuni* fimul cum his qu® ex indulgentiis provenient , occafione mutui fibiobligentur. Negabanturhrcqnodpester conventa eflent : tandem elapfo termino xxx. & xii. deinde dierum prrftdentes concilii » Ar legati apoftolici convocant patres ad novam loci eleâioncm, quando Avenioneisfis nominatio effet expirata. Secedit magna pars patrum qu® pontifici erat infcnfa , Be concilium in Italia nullo paâo volebat: hrc fa&io cx vili plebe magna ex parte conftabat ; quamvis ducem haberent cardinalem Arclatenfem , A: nonnullos alio· pnrlatos« In alia parte, fanâx Sabin®, qui Ar faoâi Angeli dicitur, fanâi Petri ad vincula cardinales erant, Bc plcrique alii digni pnrlati, numero tamen longe fuperabantur. Prrfidente» per illos , qui conventa fervare, Ar novam eleâionem proceaere valebant, cum aliivocati non venirent, primo in depatationibua , tum in generali congregatione legitime concludunt, Florentiam, ArUtioumin Forojulii ponendam in manu concilii, (eu quemcumque

M o — * - 4«}p. cumque alia«a locum tutam ,. ia decreto eon- A ventionis contentum > fummo pontifici A Grt- cis accommodem » eue eligendum pro coneslio, ilium videlicet, qui citius paraverit 9c expediverit pecuniae, triremet, de alia opportuna, afferunt hoc fibi licere etiam majori parte concilii contradicente. Quod cum ipfa major pars «M velit convenire ac ek&iooem » et ex com. muni decreto tenebatur < Bc terminus fit jam elapfa, urgeatque neccflitas locum eligendi cum jam finis menfis Aprilis inftet » Bc per totum fcqucntcm mcofem Mati oporteat fecundum conventioacm * Be fidem Greets datam , naves ConftaotinopoHm appuitfle , omne jus concilii icftetineos. qui decretum concilii exequi, Bc reipublica comulere velint : ficut fi in b eicftinnc dpifeopi intra tempos major pars collegii eligere non vellet , minor poteft eligere, Bc tota capitali poteftas in volentibus eligere permanet. At pars adveria afferens nihil decerpi poflefine coofenfu majoris partis acrius irritata pnsfidente cardinale Arelatenfi , concludit Avenionenfium poftulata efle admittenda , Neque his contenta publicam fcflioQem indicit, ut decretum firmet. Legati vero apoftolici, Se qui pontificis-dignitatem tuebantur , concordiam quorcotes * hortantur patres , ut fue ftntenti·, qu· reipublic· utiliffima effet, v<lient acquiefttte ; fin minus▌communi decreto Aveoio five Sabaudia pro concilio eligeretur . Hac conditione , ut fi adhibita omni diligentia ç; per patres Gruet non vellent ea loca acceptare , ut proteftati erant » tunc alius locus eligeretur Graecis Bc pontifici accommodus *i* Quod G boc etiam non placeret , mitterentur legati ex concilio Conftantinopolim , qui Grecos ad quamcumque Latinorum terram poflent, five ad quam vellent , omnino deducerent : Ita ut non tam locorum utilitas , quam Grccorum iaJus queri videreturt neve ob aliquorum paffioaes Latio· ecclefia fides inanis redargueretur . His tatnen omnibus negleftts, atque Ipretis adverf* faâtoait capita clericos undique cogunt, veniunt turmatim er vicinis oppidis Sc civitatibus facerdotes Sc qui etiana in urbe patribus ferviebant plerique re in ecclefia togati convenientes jufla p prxftabaqt futfragia.

LV.

SESSIO DECIMASEXTA.

I» fia fer fcilirieiK» dua coarraria *décrété ftct»int»r.*

igitur xxvr. felfio magna V frequentia , majorique diflenfione Nonis Maii anni falntis 1437« in qua fedentibus feorfum fàâionibus, a prafidentibus concilii *Si* legatis apoftolicis Florentia *S:* Utinuns decer- E nuntur, ut fupra conclufum fuerat , portus autem nominantur Venetie, Arimini , Kavenne, quem malint Gneci. Decimas non ante efle imponendas ftatuitur, quam Graeci portum Italis, appulerint , unum de nominatis . Ne fi forte aliquo fato impediti non venerint, illufumfibi clerus conqueratur . Concilium interim Bafileperfeverare oportere · Legatos Conftantinopolim mittendos, qui hrc Graecis nuncient. dentque operam, fi poffunt, omni ftudio, ut Grrcos Bafileam perducant . Altera faâio , que

multitudine Sc numero fe tuebatur , eodem die *jr~-----*▌Be eodem loco decernit , Avenionenfium poftu- = " ® lata efle admittenda, Avenionem Bc Sabaudiam m7, pro futuro concilio ftatuit . Portum illis viciniorem nominat t Decimas Bc indulgentias decernit Avenioueofibusconcedendas. Duobus igitur decretis omnino contrariis *Sc* eadem ielfione editis crefcit in dies feditio : Et cum BaGleenfes (fic enim fadtionem pontifici adverfam appello) non permitterent , ut Concilii figno discretum advena b&ionis fignaretnr, prebdentes faâo novo decreto ftatueruat bullam concilii cardinali fanâi Petri ad vincula, archiepifcopo Patsoemitaao Bc epifeopo Burgenfi effe credendam , qui literas decretorum ab iofis fadorum fignarent, Bc debita execution! manuareat. Quorum poftea opera, Br bulla munit· font liter· > *Sc* area ia qua balla fervebatur ad faecarium fan. Oi Leonard! eft translata, onde maior , *Sc* periculofior tumultus poftea exortus eft , Bc tandem area ipfia multitudinis violentia ad priftinom locum redudta . Eugeaius autem pontifex qui tum Bononia erat ioftsntibus Grecorum legatis » nominationem Florenti· *Sc* Utini pro «ecumenico concilio approbavit , Bc confirmavit ad xv. Kal. Junii ejufdcm anni.

LVL

Ltfcti Sejike»fitMt éi reééjfi—i,*

B àsil xmnsbs vere , at rem Avenionenfem fibi cure effe oftendcreut, legatos ad comitatum Vcnayfinnm mittunt , qui concilii nomine petant, Venayfinos commeatu , *Sc* aliis ad vidum opportunis Aventonenfes juvare, fi concilium illuc transferatur . Provinciales faâo conventu corhmuni cotslcnfu refpondeat, jucundo animo fe audird concilii adventum ad Avenionenfetn urbem i cum maxime intelligent id fieri Romano pontifice *Sc itero* fenatu benevolentibus . Se autem Bc patres fuos femper fuiife *Sc* efle fideles fubditos Romana ecclefi· , *Se* in ejus femper poteftate futuros. Proinde fi Romani pontificis *Sc* facri fenatus voluntatem aperte cognoverint , in nulla re concilio defuturos · Et cum jam promiferint AvenioоenGbus quartam partem frumenti , Bc vini unius anni cx tota provincia mutuo concedere , nunc paratos efle in gratiam patrum concilii partem illam dono dare , G id gratum futuram efle friant fum mo pontifici.

L VII.

SESSIO vigesimaseptima.

h ysa *utitur* faparês ad evari/tam *titré ftxéiinté dirt,* t

CREscxNTB indies feditione , cum Bafileenfes audiflent Eugenium adverfariorum decreta coufirmaflè f acrius irritati contra ipfutn hujufmodi ediâum decernunt; prohibente tatnen, *Sc* proteftante Juliano cardinale fanâc Sabins prxfidente concilii , Bc conquercnte quod fuper defenfione pontificis- non audiretur : quem Br cardinalis fanfti Petri ad vincula , *Sc* plerique optimi patres fequebantur , quibus etiam dilatio ad tertiam diem denegata eft , *Sc* pneter ordinem eodem die generalis congregatio, *Sc* publica feflio eft habita: Eugeaium

Ch*i»n i4$S. nium pontificem 311cm es officio par erat alios nioftCf* » fc fou auâoritate cogere ad obfervandum *lacri* concilii leges* procipunm eûe , fem. perque *fiiifc omnium* decretorum ac ftanttorom concilii praevaricatorem , eontemptoremque . Hune patres Uteris, ouaciisf legationibus, perfwpe rogafie ac monoifie , ut eneâtooem profo. rorum per collegia canonica fleri lineret, ut coo. finnationc* occultarum,, collationes eedefiafticoram beqeficiornm, fic aliarum gratiarum coo. ccflioocs fine pecuniis gratifque Faceret › ccteraque alia impleret t que fanâa fynodu» fervanda ftawiftet, <um es declaratione fari eon. cilii Conftantienfis oporteat Romanum ponti, fioem in his , qua* ad reformationem morum occlcfi* pertinent , tam in capite , quam in g membris ftatutit concilii obtemperare : Huge, ninm tamen (fc fi «lias monitis promifit conci. Iii decreta oblcrvare*}* *nunc* tamen ecclefiam Dei publice pertutbare . Elcfcioncs prolatorum canonicq iaâas infitogere , translationes ecclefiarum etiam invitis pralati* coarta patrum decreta agitare , concilio parentes pernis fc cenfoci* injuftc afficere . dignitatibus fc beneficiis privare › pecuniarum graves fumatas es collationibus beneficiorum , ac coœcffionifou gratiarum per fimoniacam labem extorquere in animarum Chrifti fidelium perditionem , cedefiarum Chriftiani orbi* ruinam fc omnium pro* vinciarum expilationem, beneficia véro fcdignirate* non tam benemeriti* quam fanguinc fc C amicitia junâi* conferre, five hi* quibus magni ÎHincipam favore* , munera fen fpccialis gratia uftrtgamor . Inde fieri ut indigni plerumque «Humantur . Appellationes proterea a concilio facta» palfim admittere » fc contra eptt declaratione* lentenția* ferre. Excommunicato* a concilio line aliqua fatisfaâione aWolvere , ardua fc graviora negotia etiam fine legitimo confcnfu lacri fenatus plerumque rraâarc , eccle ir Romana patrimonium dilapidare , urbem Prunelle , Burianum , fc pleraque alia ecclefia loca per milite* fuos finecaufa evertifle, impedimenta etiam compluria intulifiè , ne unioni* cum Gracia traâatua inceaptu* abfolvi portet, indulgentia* plenarias multi* conceffifte in projudi- D dum indulgentiarum per concilium concertatum. Juramentum, quod in fua eleâione ad pontificatum proftitiflet , aperte violalfc , fc perjurii crimen temere incurrifte, ecclefro Roman* agros, urbe* fc loca complura alienafle , alia fua culpa perdidiflc, deditfraueoccafionem, ut rode*, incendia, dtreptioneique multe taâc tint, fcdenique obllaculo , atque impedimento efle , ne reipublic* neceflitati per concilium confuli poi- lu . Pioinde cum huc publ»ca tint pontificis gcfta , quibus univeriali*ecclefia perturbatur, non ' amplius efle diffitnulandum. Igitur fanâam fynodum diem Eugenio dicere , atque intra (esagefimum diem ad caufam dicendam Bafilec comparcat monere : quod fi non fecerit , daturum E operam concilium , ne quid detrimenti ob ejus contumaciam re(publica Chnftiana patiatur . Jubere etiam omne* Roman* ccclcfiu cardinale* intra eundem terminum in vim proftiri juramenti fc fub prena amiflioni* omnium beneficiorum inorum Bafilcam fc ad conciliem tranfferre reipubliro ceafolturo* . Huc fancita font Bahle* m publica feffionc pridie Kalenda* Augutti aani 1458. noa tamen fine magna contentione

Nae make deinde poft ad vin.icilicet KaL Oftobris ejefdcm anni cum didiciflent Rafilpuftfes Eugcniem pontificem fatro fonatni adfcripfifie Joanne* patriarcham Alexandrinam contra eorrun ftatuta 1 alia duo decreta jam-Erident edit- inftauranrer t Primum · pontifici .omstso a generali concilio abfenti non licere novos cardinales crçare fedente concilio. Alterum › de numero fc qualitate creandorum tum publico decreto latuerunt 1 Affiimptionem patriarcha »4 cardinalatum nullam efle atque irritam i jufficquc Eugenium illam ut temere faâam revocare- pafta funt huc iupublica xxvith feffionc .

LIX.

SESSIO V1GESIMAN NA.

J^rvscarer dserrrue* d» *FbrntU 0" Uti»* · ·

Posts i dii ejus diei ftimulantc faftionc Bafileenfium publica fcffio habita eft , in îua pruvdente faaiooe, decretum Florenda fc Itini per profidente* concilii revocatum eft » fc irritum taâum, dcclaratoatque liter*» foper <a re figno concilii coofefcu» adulterinas efle , fc nullius momenti, five valor», neque his fidem adhibendam. Tum ftatutnm in eademfeffione nemini unquam licere, neque etiam pontifici maximo, civitatem Avenioneofem , comitatum Venaylinum, fc fobjeâum in e* regione agrum Roman* ccclcfiu quoquomodo alienare. Quod ii forte temere ab aliquo fiat, id irritum efle fc inane . Civitatem ipfam Avçnionenfem, agrumque prediftum fc incolas omnes fub prutcâione , ac tutela effit foert concilii, perturbantes, vcauntefque » aut quovis pafto illo* moleftantes , excommunicato* efle : ccclcfiu etiam prorogativa gaudere oportere epifeopom-Albaaenfem cardinalem de Fuxo legatum apoftolicum eju* provincia pr*feâum , quando fc civitas fc legatu* optime de facro concilio fine meriti: Et bre ad vm. Kalenda* font aâa.

LX.

üttrii Cjtftrtu» /raTONiee» irsfore rwMarur.

Dicta foerat dies Eugenio pontifici , fc citatio in eum decreta magna patrum feditione, ut diximus: cum Bafileenli* fofcio qtnncro provalerct , plerique tamen prolatorum fc legatorum principum » qui ▮ erant , fc pnsfertim Hifpani , adverfa fentiebant t neque potabant aAsraa».»· reipubliro -expedire hu/ufmodi cum pontifice concertationem. Bafilocnica vero, ut Sigifmundatn Celarem in fuam traherent fenrentiam » literis fui* diligentiffime nunciam trireqres fe jam milîflè Conftantinopolhu, ut Grocos advehant , ad unionem navandxm . Verum Eugenium pontificem fuofque feâstores rem *dmomodum interturbare , archiepifCopotn Tarentinum litura» concilii .nomine fuper eleftione Floren-

A ■ « - Omtirri «a··· Tlorentie , Se Utini Lifo figaaflc. Patres ver» A ut rcipublicc confulcrcut, Eugessium ia caufam vocafic , dixifleque ci diem » ut prevaricators fc -contemptori concilii decretorum , pcrturbatorique maaifeftc ccclefie Pci · Proinde orare Cefari* snajeftatem, ut fuo ausiiio, fuaqucauAorûacc facrum concilium tueri velit . Ad ea Carfax rcfpondet, snolcftiffimo fe animo audire hat aovaa feditioncs inter pontificem fc concilium exoriri ; hortari ut maturius in tanta re ie gérant» neque ea agant » qua diriQoocm fc fchiimata fint paritura » que mhil rebas eerendis peraiçiofius evenire poteft · Invcoiffc cos eccleliam Dei pacificam » fc longo magnoqut fuo labore unitam . Mcminiflc debere patres fun profedîoQîs » cum prcdiccnt fe ideo convc- B mfle » ut Chriftiani populi mores emendent » hnreffcs pellant » & diflidontium animos componant » cavendum ne contrarios effcâus pariant, ut qui Qrccos. fc unituros pollicentur , Latinos feque ipfos fdgdant, Confuluiflc fc fuper hac re imperii principes , omnium efle fententiam fupericderi oportere iuper procella contra pontificem; exquirendaque prius regum atÎ|uc principum coqtilia , fc quorum poftea cient auxilia imploraturi , prius cognoTcerent ienteqtias . Interim cubandum , ut principum opera fcditio componatur. Si patres hoc recanat. daturum operam Crfarem, ut concilii decreta ferventur. Sin minus , fe cum regnis ac principibus fuis Romano pontifici non defutu- c rum , ejufque dignitatem adverfus perperam impugnantes tutaturum . Huc eadem paulopost fc legati principum elcdorum concilio iterarunt .

LXL

Engteient cvurawaccas drr/uraas.

A т Bafileenfes in eorum pertinacia perfeverentes, fpretis Crfaris fc principum con. liliis, elapfo termino contumacemEugeniumdeclarant . Secedant Hifpaniarum regis legati , aperteque «flerunt fe regis fui prelatorum ac principum fun nationis nomine ei declarationi D nonconfentirc, proteftarique , fi .proinde fchifsua aliquod oriatur , Hiipanica nationi adferibendum non efle. Eugenius autem his perceptis perverforum hominum temeritati obviare cupiens, fc' per literas fuas Bafileenfium obje&a diluit, fc planitudine poteftatis , *fc de* concilio facri fenatus Bafilcenfem fynodum perperam fteereo·» rem «e nutrientem fchifmata diflblvit : Patreique fub gravibus panis fc ceniuris juffit abire, fc novum indixit concilium in civitatem Fertarieufem . Ad quod omnes ecclefiarum pr»latos convocavit , multa afferens, cur ita facere reipublics expediret.

LXII.

SESSIO TRIGESIMA.

RrvecenriM* fageatt rsarra cvkHhmk , CT daMM/ar Frrrariruj̃î, .

Hλo ubi Bafiler cognita funt, acrior feditio exoritur , conveniunt patres turma- «biftit c<- tim , hi prefertim qui pontifici adverfabantur. cilii i·«Hi- gc poft multas cohfaltatienes publicam celebraro fcAoU, 'uat feffioqem v xxx- iv. Idus OAobris ejuldem anni, ubi ftatuta atque decreta omnia Eugenii A H N contra concilium Bafileenfe revocant, irritant fc ch»""t annullant, diffolutioncm Bafiiccnfis concilii . uj». ccoluras , ac panas ia non difcedentes latas, indi&onem Ferrarienfis fynodi , ac prslatocu^t} illuc convocationem damnant , nulbufque elle momenti ftatuunt. £t cum concilium fupra pontificem poteftatem habere affirment , mo, nent pontificem, nifi intra quatuor mentes refipucrit , & amnia contra concilium concilurefve ftatuta revocet , a papali adminiftratione fecundum decretum in Xt- feffione editum ipfo fado efle fufpenfum , ipfamque fumml pontificatus adminiftrationem ad facrum concilia» devolvi. Quod fi per duos menles poft interdictionem pontificatus in fua pertinacia perfeveraveiit , procedendum effe contra Eugenium etiam ad privationem pontificatus . Cardinalibus fc aliis prelatis omnibus , qui in Romana curia apud Eugenium çdent , mandant , ut ad Bafilcenfe concilium fc conferant, alii ad fua quique beneficia revertantur fub privatione omnium beneficiorum ac dignitatum t Prohibent quempiam cujufcumquc fit dignitatis aut ordinis, eth cardinalaris. aut inferioris dignitatis, a concilio difcedere , pretextii diffolutionis , aut mandati Eugenii pontificis . Jubentque omnes ad concilium properare , fc rpm publicam ita traftare, ac fi nulla diffolutio concilii fréta, fuifet a pontifice: Qui impedimento aut moleftia efient venientibus ad concilium indiâum , aut indicendum , feu ad illud legatos nunciofve mnteutes excommunicates effe, etiamfi imperator, rex, aliufve princeps fit , five cardinalis, patriarcha, archicpifcopus , epifeopus, univerfitates, collegiaque facris lint interdiâa. Pontificem vero ipfum magnis cdiâis prohibent , ne deinceps quicquam agat contra concilium Bafilcenlc, concilrarefve, neve in fuis captis contra concilium perleveret. Impetrationes live collationes benenciorum conciliarium fadas in curia Romana per pontificem, aut alias perviam privationis , cadat, atque irritat. Fautores five adjutoeps ad polTcilioaes talium beneficiorum confequcndas excommunicat . Ordinarios five collegia hujufmodi admittentes, five literis apoftolicis parentes in hac ie , ccnfuris gravillimis ligat » quas decernit a nemine folvi pofle , nifi a concilio. Jubctque hujus decreti paginam pre foribus bafilicc Bafileenlis affigi, ut nullus ejua rei ignorantia poflit excufari.

LXIII.

Divi ditu a Chriftianus orbis his variis ediâis . Alphonfus rex Aragonum , qui E Eugenio propter regnum Neapolitanum erat infenlus, Bafileenfis decreta laudat , fc probat . Amedeus Sabaudi* dux legatos ad Eugenium mittit, rem Bafiloenfium protegens/ quibpsEugenius rei icriem diligentiffime pandit , oftenditqoe multis rationibus, Bafileenfes|non rede ambulare , fc divifiones fciflarafque an ecclefia querere. In concilio autom non fuffragiis legitimis, & confuctis uti , fed multitudinem condudam convocare, ut numero vincant. Proinde ut necellitart ecclofue confuleret, concilium Ferrariam tranftulifle, quod fc Grarci qui aderant , fc reliqui Latini approbarent laudareotque ,

Placere

Am n • Obisti *«!*>

Placet® tamen pontifici at dux opera* fuss laterpooem pro hootft* eoocordia inter fe Ac Banleeafosx pollicvrique illi» coaamiMbrum impunitatem „ fi Bafilea difcçdant, ac faturo» in omnibus falvos, fi Ferraria· ad legitieum concilium velint proficifci. Et Bafileenics quidem literis» Ar unciis apud Cplarem, Ar alios principes per fe gefta in Eagenium juftificarv conantur: tllumque affirmant publico ^ enormitçr ecclefiam Chrifti perturbare . Idem Ar pontifex contra illos «git: alter alterum aecufat , reprehendit* damnat: hic excommunicat* illi abfolvent: illi decernunt, ifte abrogat1 ifti Bafilcs» ifte Ferrario prolatos advocat . Quifqoe per fe agit Ar curat* ut alterius gefta injufta, fua fanaa videantur.

LXIV,

*Ztg4tl <4 GftlV f*T ftrft* totnilii gagtiù·*

Cu sc para concilii* qux prxfidentes Ar legatos apoftolicos feqnebatur, in (editione (ut diximus) Florentiam Ar Urinum pro concilio cBcumenlco ftatuiflent» Ar approbantibus pctcntibufque legaris Grxcorum * Eugenius id confirmaret * decreti funt ab ea parte legati· concilii nomine ad Grxcoram principes» Dinienfis * Ac Portugallcnfis epifeopi , qui menfe Junii Bononiam peterent > ubi Romanus pontifex erat. Poftquam omnia per pontificem intellexerunt* ad Grxcos in Italiam conducendos nna cum epifeopo Coronenfi pontificis oratore Venerias profedi funt : Ubi confcenfa triremi , Cretam primum circa Idus Augufti appulerunt . Ibi confcriptis trecentis balhftariis, quos ad prxfidium urbis Confiantinopolttanx, *abfente* imperatore , conduxerunt ; tertio Nonas Septembris Conftantinopolim adnavigarunt: 3ut ab imperatore Ar patriarcha fufeepti Ac auiti , eis per(aaferunt * ut (e ad navigationem pararent* ad concilium in Italia celebrandum. Ornabantur igitur Confiantinopoli triremes ties * una major* dms minores Ac archiepifcopus Tarentafienfis ac Nicolaus de Cu(a * natione Germanus * qui poftea fuit cardinalis fanâi Petri ad vincula* ex Creta alias triremes tres majores paulo poft adduxerant , quibus pontificis nomine Grxci erant traducendi . Dum Grxci fe ad transfretationem accingunt * ecce quinto Nonas Oâobris Avenionenfes triremes appellunt , prxfcâis Vifenfi , &r Laefancnfi cpiicopis quorum adventus eo vifus eft Gracia ineptior* quo aperte per legatos Bsfilex proteftati fuerant fe Avenionem nullo modo venturos. Ii ubi data eft copia fandi * coacilii Bafileet»fis ac multorum principum literas imperatori primum reddiderunt , tum concilii nomine , cujus fe legatos ede profitebantur, in vim praftiti juramenti expoftulant Grxcos * ut Bafileam * Sabaudiam * five Avenionem ad concilium fe quamprimum conferant. Oftendunt monitorium in Eugenium pontificem editum , afleruntque* fi ia ejus triremibus navigare pergant, prius Eugenium a concilio pontificali dignitate dejeâum iri, quam ad eum perveniant , atque eo paâo fruftra illos ituros j cum cxauâoratus Eugenios concilium dare non poterit. Dinienlem Ar Portugallenfcm prxfules non effe concilii veros legatos, fed adulterinos Ac praterpatram decreta tniibs* quod 8e literis coacilii approbabant . Nil* *d unum de nominatis locis fe conferrent, principes omnes* quorum literasattulerant * firnul cam Bafileenlt concilio eis futuros hoftfs * deturofque operam * nt pliud concilium celebrari non poflit. Sin autem fecum navigarent * concilium Ar principes lauturos eis contra Tureas * decreturoieuc generalem expeditionem* Ar cruciatam in noftes. Eadem Ar patriarch* Cooftantinopolitano retulerant * qui ubi criminatione· Eugenii ex monitorio audire (cepit * Avenionenfes filere iufiit , Ac ab (c diinifit. Sed cum legati papx DinicnGs Ar Portugallenfis objefta omnia 8c difficultates Avenionenfium dinolviffet * imperator Ar patriarcha fe cum cis in Italiam navigaturos promiferunt * multifque verbis hortati funt Avenionenfes * ut depolitis odiis Ar diffenfionibus limul Venerias vehent petere i ubi de loco concilii commodiori effet dilceptandum. Illi vero indignati minaram pleni (olutis anchoris Peram petunt * Ar poft quindecim dies quarto Nonas Novembris in patriam revertuntur. Grxci vero cum imperatore» patriarcha Ar aliis patribus ad vir. Kalcnd.Decembris cum novem triremibus iter ingrefli funt* Venetiafque undem appulerunt ad vi. Idus Februarii . Quod cum Balilex. renunciatum effet * illos icilicet e Gracia folviffe cum legatis papa » varia inter patres fententix » multpque contentiones agitabantur . At Julianus cardinalis legatus apoftolicus Convocatis patribus longa At ardenti oratione primum hortatur patres , ut dimillis odiis atque contentionibus * Grxcis jam jam Latinorum terras appetentibus obviam irent, Ac quos tantopere abientes optaverant* nunc prxlentes non (pernerent * mitterent legatos fuos , qui eos (li poftent) Balileam* Avenionem, Sabaudiamvc perducere curarent,. Quod fi non perluaderent* agerent cum cis de loco concilii * ita utGrxcos non propter locum » fed locum propter Gracos amare videantur i Eugenio pontifici reconciliarentur , ne venientibus Grxcis ludibrio eflent* ut qui aliorum concordiam quxrerent * inter fe divifi rcperirentur. Placere Eugenio, ut Sigifmundi Cx laris arbitrio cundta componantur . Nefas effe patribus talem arbitrum recufare » cum Crfar prxeipuus fomper aoftor * fautorque concilii fuerit . Tollatur a patribus monitorium » tollet 8e Eugenins translationem concilii * promittetque decretorum concilii obfervationem) fi tali» fuerint , qu* & reformationi * Ar honori fedis apoftohen confulant . Sed obftinatis animis fruftra narrabatur fabula . Perftant in lententia Balilecafcs * Ar nifi in loco a fe deledo noa videatur paliuri concilium celebrari.

Aoo Caarsrr »41*·

LXV.

^tllrcrtin Sitiftn»nJt Ctfarc fn^Ufitur.

oritua inter hxc Sigifmundus £x(ar 1VJL ad V- Idus Maii (alutis anno 1438· eique deinde in imperio Bc regnis (ubrogatur Albertus dux Auftrix ejus genet ; & principes ele&ores imperii legatos adEugenimn mittunt* qui Fer. rartx cum Grxcis jam cccumenicum inchoaverat concilium. Summa legationis hxc erat* ut ponti·, fex pro unione & pace ecclefix pateretur alium locum eligi pro acumcnico concilio , nihil amplius

■WWW*

C»>>m io». amplios contra Bafileenfes innovaret. Ad ea A refpondit pontifex, quamvis concilium legitime Ferrarie inchoatum eflet » te a Graecis approbatam, non expediret rebus gerendis & utilitati poblice illud transferre, vplle tamen cxpc&are Alberti novi Csfaris legatos. te aliorum quamplarianoram r^se ac principem Chriftiaal o«bis, qeos prope diem ad fe venturos cognoviffiet : quorum confilio Ar auctoritate ftatnifle fe rem hanc pertradiare, rogare autem principes cleâores, ut interim in aliquo Germanics nationis loco convenirent cam Cafare ad conventum celebrandam, ad quem ipfe legatos fnos mitteret, qui optimam ejus mentem ad pacem tc unionem ecclefis efficacem ac diligentem operam ad u- B nionem cam Grocis navandam, juftitiam innoccntiamque fuam in adminiftratione pontificatus, Ac Bafileenfium injurias ac falfas calumnias omnibus plane oftenderent; cum plena tamen poteftate Cefaris, tc principum arbitrio conveniendi cum patribus › qui Bailles remanfetaqti live etiam, fi reipublica conducere videatur, 'alium locum nominandi pro concilio nniverfali. Quantum autem ad Bafileenfcs attineret, quamvis ab eis quotidie injufte multipliciter vexaretur, impetaturqoe, placere tamen ut contra cos judicia fufpendanrur, fi Ac ipfi interim quiefeant. Quod fi non fecerint proteftari coram Deo Ac hominibus, per fe non ftare, quin pax Ac unitas in ecclefia Dei C perfeveret.

LXVI.

SESSIO TRIGESIMAPRIMA.

Esftiùat d fwrifinnt frffe»éit»r.

Bàsileenses veto poft hcc, corn audirent Fcrrarienfc concilium in die» augeri, j) ad π· Kalendas Februarii publicam feffionem (ut'confuevetant) tenent anno falutis 14)8. in qua quidem feffione trigefimaptrma fccundum decreta Conftantienfis fynodi, qu» jubet Romano» pontifices diflblventes aut transferentes concilia generalia iine patrum communi confenfu, nifi intra quartum mentem rcflpuerine, & diflblutionem revocaverint, fufpcndendos efle ab admtniftratione papali » tc poft duoa alios mentes, fi in pertinacia perseveraverint, privandos omni pontificis dignitate, Eugenium IV, Romanum pontificem, ut manifeltum contumacem, 8c in aperta rebellione perfeverantem, ac notorie inconigibiliter que Dei ecclcfiam tcandalitantem, ab otnni E adminiflratlonc papatus fufpendcrunt : comminatique funt fe ad ulteriora proceffuios, fi opus fuerit, abfque alia vocatione· Adminiftrationem autem omnem pontificatus tam in Spiritualibus a quam in temporalibus, ad fanétam fynodum fpeâare declaraverunt. Decernentes irritum, A inane quidquid deinceps ageretur ab Eugenio. Principes omnes Chriftianos monent nortanxurquo, prolatos autem ecclefiarum cujufcumquc dignitatis aut ordinis vicarios, feudatarios, vaflalloique omnes cc-

défis Roman* jubent, ut Eugenio minime "A·,, *" pareant durante fufpenfionc : eofque omnes Cun,T1 per id tempus ab omni juramento, quo illi i4j». tenerentur » abfolvunt : Mandant prsterca omnibus cardinalibus, aliifquc pisistis quibufeumque, atque aliis officialibus, Ar quibufvis Romanam curiam feqoentibus, fub poena excommunicationis » tc privationis omnium beneficiorum ut intra quadraginta dies ab ipfo Eugenio Ar Romana curia difcedant · *Cardinales autem Ar* alii prslati, qui fecundum fandorum patrum decreta petere concilia funt obnoxii, Bafileam ad concilium fe conferant ; alii ad fua quique beneficia divertant, vel ad concilium ipfi veniant. Caulas omnes, que in Romana · agitantur, eccleiiafti- «v»»»»,ca- cas, fpirituales, profanas, civiles, crimina- X.*£lw" les, five mistas ad fe advocant, inhibentque judicibus omnibus, auditoribus, Ar commit» hriis Romana: curix, cujulcumque fine dignitatis, aut ordinis ; ne quoquo modo in.cis caulis procedant, decernentes irritum At inane, fi lecus a quopiam fieret, Ar tranfgreffores hujus decreti excommunicationis fententia innodarunt, a qua nili per fynodum poffinc abfolvi. Tum ftatuunt caulas omnes ultra quatuor dictas a Romana curia diftautcs protêt majores, quz facris patrum decretis exprimuntur, A: caufas clcdionum ecdcfiarum vel monafleriorum, deinceps in provinciis propriis, apud ordinarios judices efle cognofcendas, finiendafquc, neque licere cuique appellare, uifi ad judicem immediate iuperioicm ; neque etiam ad pontificem maximum, nili lit immediatus fupcrior, A: tum pontifex caufam ipfam per teferiptum ad orovinciam ipfam olqnc ad finem licis remittit, nifi forcé propter dcfcAum juftitia, aut juftum metum aliter facere cogatur, Ac tunc m oroniaquis provinciis caula poterit committi. Ab noc decreto exemerunt fanâs Roman* eccleiic cardinales, officialefque omnes Roman*curi* in curia commorantes, tantum, quoad concilium aliud ftatucrit : voluerunt caufas omnes quae in Romana curia vertuntur (ac diâum eft) ad concilium efle advocatas, neque licere dc eis quoquo modo agi apud papam, aut apud conventiculum Ferrarienfe (ita enim appellabant Ferrarienfe concilium) te ut dignitates, beneficiaque cCclefiaftica idoneis ac bene meritis conferrentur, minuerenturque lites Ac ambitiones, hujulmodi decreta ftatuerunt. Primum, quoniam grati* expeâativ* ad beneficia ccdefiaftica confufionem. ecclefiis generant, miniftros plerumque minus idoneos afferunt, occafionem optande mortis inferunt, lites & contentiones augent, ex quibus province Ac ccclefi* pecuniis exhauriuntur, anguitias, lolicitudinelque expeâantibus Iltigantibuique propafant : ac fraudes, doos, circumventioncique infinitas parlant, ordinem ccclefiafticum perturbant, fc ordinariorum collatorum jurildiâionem confundunt : b ftatuere non licere deinceps Romano pontifici gratias λ«ιη·<. expedativas, live nominationes ad beneficia quoquo modo concedere ; conccflas autem, quarum proccflus non funt expediti, nullas efse, alias ratas haberi, quoad aliter a concilio fit deliberatum. Reiervationes etiam particulares beneficiorum, tam per fummum pontificem, quam per legatos ejus, fsâas, irritas ofle Ac caflas. Licere tamen Romanis fummis ponti-

Λ „ w o Chkitti tait.

pontificib·* tempore fui pontificatus do uno beneficio tantum ad collationem, iα qua fuerint decem beneficio St de duobus ubi fuerint quinquaginta, Se ultra pro arbitrio fuo hoacftcdifponerc. Ita tamen ut in eodem collegio duas prehendas non conferat, falvumque efle perpetuo Romano pontifici jus prevention·* iα collatione beneficiorum. In conferendis autem beneficiis eccleftafticis hunc modum Ferrari voluerunt. Primum, ut Faluti animarum, dottrineque ecclefi* confulatur. Prima praebenda > qu® in cathcdralibus ecclçfiis vacabit, conferatur alicui magittro vel hocntiato, vel baccalaurco formato in theologia, qui per decennium ia publicis gymnafiis ftuduerit, & relidentia, lcrtur®, ac predicationir onus volue- β nt fubite. In omnibus autem collegiis canonicorum tertia pars prabendarum ad minus conferatur dodnoarum profcAbribus ·, quos graduates appellant. Ita ut prima vacatura confciatur gtaJtuto» dux fequentes aliis; tum alia iterum giadusto i Et fic deinceps, his videlicet magiltru, hccntutis, & baccalaurcis formatis m theologia, qui per decennium in publicis gymnafiis ftuduerint; doâoribus licentutiivc in altero jurium, live in medicina, qui per feptein annos; magi liris five liccntiatu jn artibus, qui per quinquennium: & fi nobiles cx utroque parente, &· ex antiquo genere fuerint, lat erit ut annis fex in theologia ftuduerint, Sc in altero jurium annis tri-C bus. Qui autem ex prxdiâis alias prsbendas duas live, alia beneficia obtinerent, propter que in aho relidere non pollent » hos non effe connumerandos in dicta tertia tgraduatotum, prxfertim ii ea beneficia funt oan-^. fus ducentorum aureorum · In parochivlibusvero ccclefiis per civirates Sc oppida etjpm (ùtv ' fnperus, graauati allumantur, qui rrfinus per triennium in puWicts gymnafiis ftuduerint: hujufmodi autem gradum, qui ad beneficia promoveri cupiunt, nomen fuum per tempus quadragefim* langulis annis dene ordinariis collatoribus: qtiod li non fecerint, collatii/ in alios per ordinarios faâa rata ent, li vero contra hujufmodi decretum collatio aliqua D five prrlentatio beneficiorum fiet, nulla fit omnino fc calfa · His tolemni litu decretis ad »x. Kalend. Februarii (ut diximus > ne provinciae lv.wianr ecclefia: line reâoro & adtniniftratore rcmaniille viderentur, interdiâo pontificatu Eugenio, aliud duodecim virorum collegium ftatuerunt, quod curam adminiftrandarum piovmcurum fufeiperet, ternos ex.qualibet natione. Hi legatos duos de latere ftatim conftituerunt: catdirialem fandi Petri ad vincula, qui favore Alphonfi regis Aragonum Sicili», urbem Romam Sc vKinas ecclei» Roman® provincias, Sc Valramum poftuj^tum TrajeCtenfem, qui Bononiam, quam Nicolaus Piccininus per id tempus occupaverat, E cxarchatum favore Philippi ducis Mediolani, cui cariflimus erat, admimftrarent. Bafileenles fiquiJem plurimum in rege Aragonum, & duce Mediolani confidebant, qui "&· concilio dediti > &r Eugenio infenfiflimi videbantur. Sed cardinale A' poftulato provincias recolantibus, petente duce cardinalis Ürfinus legatus declaratur. Verum forma juramenti, quam Bafileenfes ex legato exigebant-, duci non placebat, & cardinalis illis diebus eft vita fubftraâus: Dux vero cardinale* fanâ» Crucii Sc fand* Sabin* fe'Â'iiM e" gatos decerni petebat, viro» Baulccnfibus <-H ., -γζ minime gratos. Tandem poft multo· tra- κj ». âatus Philippus dux, qui fuipcnfiooem Eugenii fummo ftudio expoitalaverat, nunc aperte Bafileenlibus oftendit » non fibi placere ulterius contra Eugeniqm procedi: nortabaturque patres ut tertium generale concilium fieri paterentur in una ex fuis civitaübos, vel alibi in Italia, ubi opportunius videretur. Julianus autem cardinalis fand* Sabina, fanâi Angeli appellatus, ut vidit Bafileenles in propolito pootificem deponendi obftinatos, Baltica difcçfiît v. Idus Januarii. Et patres concione advocata, Ludovicum cardinalem Arelatenfcm, qui unicas tunc cardinalis in concilio fupererat, prefidentem creant cum rdena poteftate, Sc clallîs prcfeâus Nicoaus cum legatis Bafilcenfium e Greeta reverfus, magiftratui fe abdicavit, redditi· vexillis Sc fceptro. Tum diâa eft dies archieptfcopo Tarjntafienfi, quod contra concilium Bafilcenfe egiftct, torture expofui liet heialdum ducis Sabaudic per concilium in Grzciam rniflum: vocati funt ad caufam· dicendam (quamvis abfentes) Dinienfis Sc Portugalicnlis cpifcopi, ac Nicotaua de Cufa, quod fallo le appellaflcnt concilii legatos.

LXVII.

SESSIO PRIMA/

Triaeipi··* *ceacHii Fcrrtrittfii.*

In t b a hrc convenerant jam Ferrari* patres complures concilii' celebrandi gratia t S. Nicolaus fand» Crucis cardinalis apqftc lie* fedis legatur, Eugenii pontificis nomine concilio prclidens, primam publicam ioffionem iolemni more habuit quarto Idas Januarii anno faluti* 1438. in qua h«c communi confcnfu decreta· ftatutaque funt: Eugenium pontificem ob caufas juftas Sc *necef*farias > atque urgentes ad removenda impedimenta, qu® unioni cum Grscis traâand® interponebantur, propellendumque imminens fchifma, de concilio tacri fenatus, approbantibus, laudantibufque prclatis Romane curi® magno numero, tranRuliiTe Bstllecntem fynodum Ferrariam; eam translationem legitimam, Sc canonicam etfc; ac proinde Fcrtarienfe concilium cecumenicum legitime congregatum efle, oportereque illud incumbere unioni navande cum Grccis, confummationique rerum illarum, qu* Bafile* incept®, nondum finit* client: 'neque propter hanc translationem, qu*. ob publicam utilitatem manifefte, faâa effet, Eugenium pontificem comprehendi decretis oâav® *Se** undecim» ieflionis concilii Bafilecnfis. Congregationem illorum, qQi poft translatum concilium, Baillez pertinaciter remanieront, five quamcumque aliam prêter Ferrari* legitime congregatam, non elfe concilium generale, neque audoritatem * illam poteftatetnvc habere, om-Jt*/'^.*. niaque per Bafilcenfe* gcfta aâaque poft * · '

Manila-

■ traaslatfoacm irrita «flc 8c neUa, aifi forte ero
7-* "® redudioat Bohcowcam aliquid egeriac «tile,
jViÎT fl»®4 Fcrraiienfe concilium foedabit , profebitqoc omnes, qui ia vetba olimBafifoenhs coocüii jurafleat, ablolatM iiberarcfqoe efle ab' ce joraaKato. Ncouoi ouxaiao lierre ex coaciliariis concilia Fcrrarieafia cajofcwmque fiat grader aat ordiafo aeoleftan » fini qooqoo modo crias* ia beoefidi* » aat dignitatibus vexas*, quaaa die ia coocilio five io caria Roaaani pqoufiâspcsicventant. Molcftatotes,eriamfi cardinales » aat inferioris dignitatis fiat, excommunicato» *cfk ,* collegia fc univerfitates laça» iaeerdiâa ; ic nili intra tres diet a moleIUtioae ccflêvcriat, five beneficio aat dignitate per fo palfos non reftitoerint, ipfoscumomai dignitate» ctiaaa fi cpifcopali fcfupra* omnique beneficio ccclcifoftico ipfo fado efle privator . Eos etiam» qui coQCiliarium, five canalium bujuftqodi beneficia, fibi a quovis colleta acceptaverint» excommunicato» item efle , omniqae honore *8t* beneficio privator , inhabilefquc ad fetura , Demum convocaverunt omnes ad geaerale concilium Ferrarienfe, quos ad concilia fpcunduiq facra» leger venire oportet Venerant jam Grcci Venetia» ad vi. Idus Februarii , fc Eugenius pontifex paulo poft Ferrariam fe contulit ad concilium » ubi ad xv. Kalend. Martii celebrata publica feflioqc fecunda, hec approbante concilio decrcrit.

LXVIII.

SESSIO SECUNDA

Caurifii *Ftrr<irit»/ii, i»* f«4 *Bafilttaftt icCHHUtCT.*

Bariria poft translationem concilii legitime fc ncceflaric fariam » fub nomine generalis concilii remanentes » quoniam faoâiflimam Graecorum unionem omni ftudio perturbant» audentque fua temeritate Romanum pontificem inique judicare» omnes fcfiogalosctiamfi cardinales » patriarch* , archiepifcopi , epifeopi, fc minoris dignitatis fint , cujufcumque ordinis, excommunicato» efle, ac beneficiis dfgnitatibufquc omnibus privatos efle , & ad futura inhabiles , omnia eorum gcfta , deerctanue a tempore translationis › tam contra hujufmodi translationem , quam contra conciliares Ferrarienfes , curialcfvc fummi pontificis , irrita fc nulla efle. Prelato» omnes cujulcumque gradus fc dignitatis in vim prcftits jursmenri apcitalic· fedi difccdcrc oportere e Balilca intra triginta dies , alioquin panis fupradiâis lubjcâos efle , magiftratus , civcfque Bafilecnfe» , nifi infra nrcdiâum tempus remanentes tjeccrint , in eadem efle Centura ; neminique licere mercimoniis , aut alia quavis re Balileam, nifi paruerint , juvare , contra hanc legem aliquid Bafileam importantes, impune ab omnibus /polientur , diripianturque , lint ejus booa primi occupantis. Si tamen quifpiam ante triginta dic» relipueut , difceflericquc , impunitas fit ei coaccfli , fc omnium injuriarum temiflio.

ixix. c.".? 14J*.

fl>wr fltwrfo fottou» «yrrrBaffcr^lfoi.

H*c ubi decreta funt , fc pvr provincias Bafile* vicinas literis pontificis divulgata » plores Bafileam petentes, aat hinc inde concilii Sratia tranlcurrcntcs font capti , fc Stepbanus ux Bavarisr » fc alii nonnulli bellum BaGlecnfibus nuuelarynt, Grzcorum imperator Bafilcenfibus ea Venedis fcripfic, fe in Italiam veuille, ut impleret promifla pro unione, fc cum ipfi ιωα lati,fecerint conventis, *ic pro* orcumeoico concilio celebrando Ferrariam petiturum· Hortatur* Îue putres » ut illuc ad concilium fe conferant. •e‹ Franci* promittit fe lauturum nominationi Bait lcentium pro cpcumcirico concilio. Rex Hifpani* , & fleûorc» imperii , qui Francofordte congregati Alhcrtum Auftri* ducem ac regem Huogaric fc Bofemi*, imneratorem delignaverant ad xv. Kaiend* Aprilis.} hortantur putres, ut a proccflu contra Eugeaiqm fupcrfedcant , fed Ludovicus protonotarius Romanus multis argumentationibus omqjum objecta, fc prxfertim Grccorum diluens, hortatur, ut proccflum maturent.

LXX

SESSIO TERTIA

Γ*Htilii ftrrcritcfit.*

Ga aci autem Nonis Martii Ferrariam foerellifunt, & v. Idus Aprilis anni 1458. tertia lcilio publica Ferrari* celebrata eft , in qna pontifex approbante imperatore Grccorum, patriarcha Conftantinopolitano » legatifque aliorum patriarcharum orientis, ac ceteris patribus, qui Ferrari* convenerant , declaravit Ferrarie celebrari fc legitime congregatum efle œcumenicum fc generale concilium pro unione cum Greets facienda, fc ad alia perficienda, qu* Bafilee erant incoepta.

LXXI.

Trictiftl tT ltgMi fraftrt trMt , »t A n»ai frttffffii Editai»·» fafcrftdtciar,

Appbtbbat jam terminus duorum mentium poft fufpenfionem Eugenii a Bafileenfibus faiftam : poft quem fecundum decreta Conlbntienlts fynodi privandus erat pontificatu , fi concilio non fatisfacerct : Dies erat ad ix· Kalcndas Aprilis. Quare regum Hifpani* legati timui cum oratore docis Mediolani , qui etiam nomine Alphonli regisArsgonum petebat, patres hortabantur rogabantque , ut ad diem oâuagefimum judicium contra Eugenium differrent , alioquin nomine fuorum priocipum proteftari, quod ci non conicntircnt, quoniam vereantur inde fchifm.i onturum ex prorogatione autem fieri pofle, utconcordia inter papam , fc concilium inveniatur . Archiepifcopus Mediolancnfis, qui fe primatem Itali* appellabat, idem afferebat fuo fc provinciz fux nomine . Quin & Ludovicus ptotonotarius Romanus , qui nuper Eugenii acerrimas impugnator erat , inftigaveratque patres ad procedendum conira cum , nunc euam fententiam differendi proba-

Λ■µ· CaaiiTi

probabat . Scd cam ret in longam difceptationem vcniffet » ftatuerunt tandem patret proeedcndum effe; & ut matursas tantam rem aggredi viderentur i faciliufqo· ejut aditus pateret ad dejiciendum pontificatu Eugenium, tanquam malt de fide Centientem t ut qui in confidit contra eum criminibus non multum confiderent ; communi confenfa tria (ut ajunt) fitmant fundamenta ; quas veritates fidei appellant, declarantaoe ab omnibus efle tenendas , ut a facto Conantienfi fynodo oaanifeftatas t Romanos pontifices concilia generalia legitime congregata diffotvere , prorogare fen transferre minime poffe fine majoris partis conciliarium afienfn : Concilium generale habere poteftatem immediate a Chrifto , cui etiam Romanas pontifex obnoxius B eft cumque in his que ad ndem catholicam, extirpationem hzrefum, ac (chifmltis, fic reformationem genera lem ecclefi* , tam in capite , quam in membris pertinent , concilio obedire oportere. Romanum pontificem non poffe immutare ea que fped ant ad univerfaletn ftatum cclefie. Hrc qui non tenent , male dc orthodoxa fide (entire.

LXXII.

SESSIO TRIGESIMA SECUNDA.

Btfiletufti Fcrmricefc wuilhu 9" cj»i* C

CILBiXATux igitur poft hare publica feffGo xxxii. ad tx- Kal. Aprilis anni 1458. in qua decernuntur liter» concilii nomine ad Chriftianos principes : Quibus Bafilecnfitim gefta circa nominationem concilii pro Avenione, Bafilca de Sabaudia , completorumque omnium promi florum in concordatis comGnecis narrantur, probanturque. Et e contra improbatur, «e damnator clcflio per minorem partem fafta dc Flnreotia Ac Utino, decretum illud falfum atteritur, Sc nullum, neque etiam fecundum in eo contenta ab Eugenio fervatum . Tum atteritur £) per Eugenium impeditum fuiffe , quo minus Bafileenfes in tempore Conftantinopolim petene potuerint ; 8c ejus opera Grreos feduftos ad locum concilii per fe nominatum non venitte; ut eos ad locum fibi placitum duceret i neque aliud querere Eugenium , nifi ut conciliis poteftatem auferat (apra Romanos pontifices. Gefta omnia, feffioneique Se decreta in Ferrarienficoncilio, quod conventiculum fchifmaticorum appellabant, irrita effe Sc nulla , neminctnque illis obedire oportere . Tum omnes , qui a dic fufpenfionis Eugenii in ejus cuna perfeveraverunt . omncfque qui Ferraricnfe (ut ajebant). conventiculum adjerant , ad judicium vocant ; intra xxx dies refponfuras, cur poena in feffio- £ ne xx rx. decreta puniri non debeant ? Declarant deinde moleftantcs , vcxantefque quoquo modo Bafileenfe concilium , vel ad illud accedentes, rcccdentefque , panas Sc -enfuras mcumfft in pnma feffione conteotas ; etiam fi quis id egerit , Eugcnii pontificis , Ferrarienfiumve mandato, quos nullam poteftatem habete affirmant. Pofthac concilii procuratores accufstiones Eugenii , caufidicorum more , capitibus centum Sc quinquaginta, ut res atroeior videretur , patribus proponunt, quas teftibus Sc publicis documentis fe afferunt probaturos . Summa erat Eu-

jk genium IV. Romanum pontificem pertinacem, ac rebellem, violatorem , ac perverforem facrorum conciliaram efle, inemendabilem atque incorrigtbilem, Sc perjurum , qui per eum in fax affutnptione folemniter jurata noa fervaverit, fchifmaticum , ac fchifmata nutrientem , qui ftaate concilio generali Bafileanfi aliud Conventiculum fub nomine generalis concilii erexerit Farrarie , pacis Sc unionis ecclefi* , ac fanâorum operum, propter quas fanfta Bafilcenfis fynodus congregata effet, turbatorem atque impeditorem , d« fide orthodoxa male featientem, abnegantemque articulum fymboli , Unam fandam ecclefiam catholicam. Quoniam fanâorum conciliorum decretis, que fandam ecclefiam reprèfentant, non obtemperet, bonorum ac jurium Romane ecclcfi» depopulatorem , dilapidatoremque, qui ejus provincias alienaverit, deftraxeritque , fimoniacum manifrftum ac notorium ; qui nullis ecclefiaftica beneficia fine pecuniis concedat, & denique aperte atque enormiter fcandaliaantcm univerfalem ecclefiam Dei in omnibus fuis geftis ac diftis. Quare jtrfto judicio, ut tanta dignitate prorfus indignam , efle rejiciendum a pontificali dignitate, 8e ab univerfali ecclefia, & ut putridum membrum abfeindendum, At alia ex parte Franci» Hifyanieqae reges literis & nuntiis orabant patres, ut in judicio contra Eugenium fuperfederent , putantes mitiori medicina languenti ecclefis fuccurrendum . Et rex quidem Anglorum accrbiffimi» literis patres increpavit, quod auderent Romanum pontificem judicare ; afferens, antichrifti tempora eos introducere; Sc exhortons, ut a proccffibus ceffarent ; 9c in literarum fuperferiptione Bafileenfem congregationem , non autem concilium appellavit. Et rex Portugallix fecundum decreta quorumdam Romanorum pontificum petebat a Bafileenfi concilio fibi decerni expeditionem contra Saracenos , qui regnum Granate occupant , promittens quoniam provincia fub rege Hifpani» effet, omnia quz ceperit ex hoftibus , Hifpaniz regi fe redditurum, fi ille expenfas pecunias re* ftitueret. Quod ne fieret, oratores regisHifpame impedierunt , afferentes id cedere in apertum przjudicrum Sc dedecus fui regis, qui izpc cum infidelibus profpere deccrtaffct·

\HH« Cxosti i*J»·

LXXIII,

*Gert***! frixcifci luntrxlitxtm ftr /tx mtxfct.*

CON vinsrunt Francfordias eleftorea imperii poft mortem Sieifmundi Crfaris ad novam Cztarem fubrogandum , ut diâum eft, qui cum varia in dies edifta Romani pontificis Sc Bafileenfiutn cernerent , communi confcnfu xv. Kaleud. Aprilis ejuldem anni , ftatuunt fe provincialefque omnia decreta alterius partis contra alteram partem non fufeipere , venerarique Sc Eugenium pontificem & concilium BaGleenfe, velleque ufque ad fextum menfem deliberare cujus parti fit adhzrendum . Interea tamen proteftari fe non difcedere abobedientia, & reverentia fedis apoftolicr. Prae latos autem ecclefiaram populos fibi commiffos jure ordinario Subernaturos. Hoc principiam fuit neutralitatis iermanicz , quz pnttcxtu concordis per fex monies inftituta fupra fex anuos perduravit, ab Eugctuo & Bafiiccnfib^s reprobata . Nemini enim

— Christi ψ*0* *1"®·.°° 14)*· enim patebant > com centers imponebantur, 9c Λ impetrate, ab alte- i£> petebant. Caufa autem fuit Germanorum neutralitat, ut Felici deinde antipape a multis non obediretur, aim Germani illum non fufeiperent, At Eugenium non negarent.

LXXIV.

LUtti· ehthrtuu fn ftftrfultiult in julitit

Advbwkrunt poft hcc eleâorum legati Bafileam, qui multis argumentis fuadebant fuperfedendum efle a procéda contra pontificem : id etiam affirmabat Mediolani docis legatus. £ Sed Bafileenfe· auâore prefertim cardinale Arelatenfi maturandum putant i ftatucmt igitur generalem conventum celebrare, ut Eugenii accufationem, 9c articulo· probent : primores nationum rem differendam putant.· Pneiidens cum popularibus negant id utile ad fummam : Prelati Hifpanice nationis afferunt fe probationi criminationum Eugenii non affenfuros, At Panormitanus prnfut, qui alias accelerationem judicii perfuadere eonteeverat, nunc fuperfedendum omnino cenfebat, affirmabatque .Italicis Ac Hifpanicis non confcntientibus quali media parte concilii, nihil ab aliis ftatui pone, quod a Gallicis & Germani- < cis non admittebatur 1 cum dicerent cos nullo modo effe, non modo pares, fed vir quartam partem. Quibus refpoadebat Panormitanusnon Erelatos quibus illi maxime abundarent, non haere potcilatem ftatuendi in conciliis, Ar proinde fe effe eis «quales, cum non effent inferiores numero prolatorum. Fit tandem congregatio generalis ad iv.KalendasMajas, in qua cum proponeretur an admittende client criminationes Eugenii, oratores regum Hifpani* Ac Aragoni*, ducifquc Mediolani, Ac Barchinonenfis epifeopi nomine ecclefi* Hifpanienfis, archicpifcopuf Mediolancnfis nomine Itali*, cujus fe primatem appellabat, intercedunt, prohibentque ne id fiat. Quod fi fiat, atteftantar neque fe, neque principes fuos confenfuros : fed cum his non moverentur alii, jamquedecretumadmiflionis articulorum jubente prrfidcnte legeretur, omnes fupradiâi e concione dtfceffcrunt. Patriarcha vero Λquilejenfis multa contra Mediolanenlem diflerult: afferens primatum cccktic Italie ad fcpoftRomanam fedem fpeâate; adtniffxfunt criminationes, Gc ftatutum, ut intra triginta dies tcftibos approbarentur, Ae contumacem effe Eugenium. Declarati funt Sc contumaces cardinales ianâ* Romana; ecclefix, 8c alii qui Ferraria:convenerint, quod decreto trigefim* fecundas feflionis intra fututum tempus non paruiflent, 8c paucis poft diebus admifli funt teftc.s jurati vigintiduo ad probandam Eugeniicriminationes. Maio p menfe fequenti Ludovicu* protonotarius Romanus ex legatione ad ducem Sabaudic redilt, re» tulitque ducem ipfum patribus de^itilfimum effe, faterj^uc Bafile* effe legitinai^mum concilium, Ferrarie autem minime ; proinde miflurum ad eos praelatos provincias fur. Petere deinde ut provifiouem de ecclefia Tarantaiicnfi fa&am ab Eugenio poft fufpenlionem fuam in perfonam cujufdam Joannis de Arcis, irritam declararent, ccclcfirque illi dc alio provideant.

LXXV. Chvist?

tiHti/frtftiifrt nnfcrtnlii

Facrus eft etiam alius magiftratus fexdccim virorum fuper beneficiis vacantibus » non cleâivis tamen, conferendis, qui menftruos erat magiftrarus · Hos tamen fervate oportebat ordinem its trigefimaprima feffiorte prarferiptum. Statuerunt etiam alios magiftratus, qui pecftitentiariam regerent in concilio. Albertus vero novus Crfar legatos fuos in concilio juffit effe epifeopum Lubecenfem, Ae Georgium Vilchel, qui Sigifmundi legatioae prius erant funâi ; approbavitque concilium Bafileenfc i Bc fidem publicam a Sigiimundo patribus datam, fecuritstemque innovavit : juffitque conciliares omnes per totam Germaniam fulvos effe. Patres illi pecunias conceffcrunt ex indulgentiis in Auftna colleâas, pro Grxcorum adventu, fed eum a legatis Bafileenfium peteretur a Cssfare, ut juberet decreta concilii contra Eugenium per Germaniam obfervari ; refponfum eft eos preftolari oportere conventum ad feftum dive Margarite indiâum, in quo Cxfar cum principibus ftatue. ret, quod agendum effet pro utilitate publica ·

LXXVI.

Ltitrfo tltiltnu»

Miserant, ut diximus, principes elcâores ad Eugenium legatos, ut permitteret tertium Jocum nominari in Germania pro generali concilio, refponfumque fuerat, velle Eugenium expedite legatos novi Czfaris, Ac aliorum principum oui brevi affuturi erant; Ac ex eorum confilio omnia agere, placcrcque fibi ut Interim conventus aliquis in Germania I celebraretur, ad quem ipfe effet legatos fuos miffurus, in quo de modo concordi*, Ae pacis ecclefi* traâirctur : qui fi judicaret expedire rei public* quod alius locus eligeretur pro concilio,id conceffurum fe pollicebatur. Principes igitur legatos ipfos ad fe revertes cum his mandatis Bafileam mittunt, orantes ot proceffum contra papam tamdiu prorogent quoad ipfi convenire, Ae concordiam tranare poffint. Eliguntor quinquaginta viri qui h*c diJ fcutiant, videanrque quid agendum. Primores ftatuunt ad tres menfes fuperfedendum a toto proceffu, nec omnino aliquid cbntra Eugenium interim faciendum. Alii vero auâore cardinali Arelatcnfi multis argumentis, Ae approbationibus ufi, cenfent fuperfedendum quidem a fententia depolitionis ad id tempus, fed interim neceflé effe, ut teftium depolitione criminationes Eugenii approbentur, ne diutius de fua innocentia gloriari poflit Eugenius ; neve patres falfam calumniam ei ingefliffe arguantur. Interim vero poffe per principes de concordia agi, faciliufque Eugenium concilii poteftati fe fubmiffurum, cum cognovctit crimina fua probata efle.

Cr*sn* MS«.

A

Anu· Cnisn 141·.

LXXVII,

ngit Fraaria Safiltaai tn Eagub

TUlio menfe Dominicus esrdinalisTarnco--J neniis , tituli ianâi Joannis *Se* Pauli Bafi-Jean ad concilium venit, benigne a patribus iu-icrptpi eft . Et rea Francis celebrat» Bituris Çrovinciahum fuorum conventu , oratores Idos »fileam rnifit, orans iterum patres , ut a pro-ceflu contra Eugenium ceflarcot » ptomittens (e operam daturum pro concoadia & pace, fed quo-niam non prrleribebatur tempus, refponfumcit dilationem continuo fieri.

LXXVÎII.

Damaanrar *fateatt Ea^eaiatt.*

SKQ_VBNTt menfe vocantur rurfus in judi-cium fcqtientcs curiam Eugenii t ferrarie canamotantcs fob fpccic concilii. & qui Bafile-enle concilium quoqnomodo impedirent, vel le-f;ationibus Eugenii iungetentur contra conci-iun», & paulo poft in generali congregatione declaratur eos incidifle in poenas contra eor fta-tuta».

LXXIX.

litti Brraar Jiai Sttfafie .

PBt hoc tempus deterente quodam Bsrtho-lctnro ex ordine cieraitarum S. Auguftini, aâum eft de cultu tabellae nominis Jefu , quem frater BcrnardinmSenenlis, qui poftea inter fan-relatus eft, introduxerat . Et cum a multis reprobaretur cultus ille. & Arelatcnfis cardina-lis affereret , Bernardino a M-trtino pontifice fuifle prohibitum ne id ultra faceret , affirma-rmn eft poft prohibirioqem fctnpcr ab eo cultu abftinuifle Bernardinum, *Sc* res indifcufla eft *Sc* diiriflis.

LXXX.

Coaveaiai HurHttkficafii [aftr ttbut cctltfia .

CUliUTti' eft conventus Nurimbcre» ad diem diAnm , *Sc* cum Bafilcenics ic-gati logatentur ab oratoribus Celatis &- prin-cipum ut permitterent patres fuorum princi-pum arbitrio , &r interventione pacem compo-ni inter fe , & pontificem , mu'tis argumentis refponderunt id neque fieri poffe , neque ju-ftum videri ; quoniam non liceret fzcularcs principes de rebus ecclefiafticis judicare , ne-que efle utile reipublics , ut principes videan-tur legem prrfcribere concilio generali , Ar Romano pontifici · Volebant enim principes , ut ad alium conventum ad feftum fandi Gal-li celebrandum, legati pontlficis, *8c* Bafileen-fieoa cum plena poteftate concordandi sdeflen:. Quod omninp a Bafileenfibus negatum eft ; quatn-vlt aflererent principes non judicis, fed media-torum , *Sc* procuratorum pacis officio funâuros.

LXXXL

Prarrjws cmCva *Eagtaiatfl.*

Hts peraftis adveniente tempore conceflbad probandas Eugenii criminationes > alia concertatio exorta eft : cum hi quibus commif-fum erat , ut Eugenium ad judicium vocarent refponlurum contra produite» *Sc* probata, pro-cedere in caufa ftstuerunt , adducuntur liter* pnuciputn peteates nc id fiat . Et dux quidem Mediolani graviflime literis conqueltus , quod patres in gratiam puncipum abftinere nollent b judicio contra Eugenium . Tandem declarat fe
R non confcnfurum coram judicio, & fi Eugenium pontificatu ejiciant aliumque fubrogent , fe o-■oni ftudio toti» viribus adverfaturum , atque alios principes tnduâurum in faam fententiam. Prrter hrc Htfpanir, Aragonum , *Se* Navarre regum legati, ac etiam ducis Mediolani prinei-pum fuorum nomine , *Sc* Mediolanenfis preluJ italic* , *Bc* Barchmunenlis Hifpamce ecclelir , cardinalis vero Tarraconenfis proprio nomine interceflionem fecerunt, proteftatique funt, ne-que fe. neque principes provincialefve fuos in cam rem eonirntirc . Spretis tamen his omnibus judiciali ritu fervato vocatus eft Eugenius , per cdiffum ad contradicendum productis xvti. Kalendas Novembris ejufdem anni , affirman-
C tibus patribus pofle fupeiicdere a fententia con-tra Eugenium , a cognitione autem caufe, *Se* cumplcione praceffus çum honore concilii non pofle

LXXXII,

militi cviveatai T^ari^bergnfit , ^uo legati Etigeaii, CT *Bafilttnfian iaterfacraftt.*

Intbr hrc Bafileenfium oratores Nurimber-gam petunt ad fecundum conventum , quo fit pontificis legati prius convenerant, cardina-lis fanât Crucis , archiepifcopus Tarentinus , alii quidam , inter quos Joannes de Turre-
_D cremata , ordinis Prrdicatorum , qui poftea S. Suti , & Nicolaus Cufa , qui fanâi Petri ad vincula cardinales fuere, annumerabantur. Ex-cepti funt Eafilcenfes publica pompa , multi* principibus *Sc* clero obviam eftufo , ut legati dc latere procedebant j praecedebat crux Aqui-lejcnfcm patriarcham , qui princeps erat lega-tionis . Is ad templum fanai Sebaldi defecn-dens populo benedixit, *Sc* quinque annorum in-dulgentias elargitus eft. Sed cum ad concordi* tractatus deventum eflet , videreturque princi-pibus optimum efle, li tertius eligeretur locus, in quo *Sc* Bafileenfcs, & Fcrraricniçscum Gr*> cis *Se* pontifice convenirent, faceientquegenera-le concilium. Poft multas allegationesBafilcen-
E f:um, qui aflercbant id neque utile futurum , reque juftum , tandem refponderunt fuper ea re poteftatem non habere , petere tamen re-fponium fuper pridem poftulatis a principibus , ut fcilicet decreta concilii fufeiperent , ea per provinciam facerent fervarc i curarentque, ut Ba-fi1er congregati falvieflent. Refponium eft ,Cr-farem, & principes per fuos legatos, mox patri-bus aperituros coium fententias.

LXXXIH.

LXXXIIL

FrS»tla etfiMun fn fntt tcdtfin.

Liaart vero Francorum regi· , qui patribus Auferant» wt a judicando pontifice fuperfoderent, pctierantqwe pragmatica fanâionfo confirmationem, quam ecclefia Gallicana Bitnris fancierat, reqnifiti qu· media paci· haberent» h»c proposeront: placere regi 8c prolatis» ut latres perfiftercnt in fententia alterius ex tribas ocia nominatis pro ceeumenico concilio » Bafiiea » Avenione Ar Sacaudia, fi pontifex BcGroci induci pofsent ad probandum ' Et quamquam Galliarum prolati eis non condocere arbitrarentur B Romanam curiam Avenioni efae » tamen pro utilitate publica » id «quo animo ad aliquod tempus laturos : tum fi loca nominata pontifici » *Si* Grocis non placerent , oblectare patres regem , ut plurima nominent loca , quorum aliqua etiam in Galliis fint, e quibusfint nonnulla qur merito recufari non poffint. Interea feleâionem pro concilio , fi volunt pontifici tanquam eollitiganti concedere , concedant Grrcis , quibus ut facilius unioni abentiant omni Audio fit blandiendum. Et quamvis fecundum decreta Conftantienfis , & Bafilcenfis etiam fynodi , ia Galliis fit celebrandum proximum concilium, placere tamen regi, & prolatis juri fuo pro hac vice cedere; ita ut ibice- C lebretur concilium , ubi. pax , Ar concordia ecclefia facilius poffit inveniri , hac tamen lege, ut proximum aeinde concilium in Gallia celebretur.

L X X XI V.

Ctfarii O printipni» rtfptnfnm»*

TERTIO Nonas Septembris hujus anni legati Ccfaris, Ar principum Germanie Bafilcatn ingredi benigne fufeipiuntur , quorum legationis bfC lumma fuit , fateri Germanos concilium generale efse , velleque Cçfarem omnes ibi congregatos, conciliareique omnes efse fal- D vos: fententiam neutralitatis, prçlatos,principes poputofque omnes approbafse, fufcepifseque ac venerari fimul eodem tenore Ar facrum concilium , &Eugenium futnmum pontificem. Pro quiete autem , 8c concordia contendentium videri Cefari, 8c principibus , ut Bafileenfos, & Ferrarienfes in tertio quodam loco pro generali concilio conveniant ; quem patres de confilio Cçiaris nominafscnt aptum rebus gerendis , oltendentcs nullum aliud efse remedium tantis malis nifi tertium locum . Et obfecrantes multis maximifque precibus, ut hoc efficerent: quorum petitiones , & regis Francię legati confirmabant , afserebantquc idem cupere , & orare Gallorum regem . Cum res actiter urgeretur, qui E a difsolutione concilii abhorrebant, legem fieri Îrocurant non licere de difsolutione, fivetransatione agere , nifi prius per xti. virorum nagiftratum legitime probatum , Ac in quatuor conventibus omnibus convocatis ftatutum fuerit, ita ut nifi conveniente multitudine omni, deca re non agatur. Accefscrunt ad petitionem Germanorum Ac Gallorum , etiam oratores Hifpanię , Aragonię , Navarrç , Portugallięque regum, *Ik* ducis Mediolani, qui omnes in lententiam Cçfaris ire profitebantur. Diu igitur multurnque inter patres, quibus demandata erat hçc provincia , At legatos difpatatum eft per continuos duos menfes; fçpeque hinc inde paciscon- ditione· prçicriptç , *ted* cam viderentur nimis durç a patribus imponi, legati in hanc formam leges confcripfere. Patres eligent concilii auâoritate pro loco otcumenici Ar generalis concilii» Argentinam, Conftaotiam, Moguntiam : hanc elcaionem Cçfar intra menfom , Ar ceteri rege· Eugenio pontifici , Grccifquc fignificent : qui etiam intra alium menlem unum cx nominatis locis literis publicis approbent, & intra tertium menfem, unum fcilicet ab approbatione loci,de eorum eleAione Bafileenfos reddant certiores . El moi poft approbatum locum a pontifice congregatio Ferrarienfis omnino celsct ; Bafileenfos vero ut primum certiores redditi fuerint de acceptatione loci publico decreto ftatuant ibi concilium celebrandum, fi locus ille novo accidente infortunio incommodus fiat ante concilii inchoationem » alius e nominatis afsumatur. Si poft inchoationem concilium fibi provideat , pontifex per fo vel foos legatos, Ar Greci intra duos menfes a die approbationis loci : nafileenfes vero intra eumdem terminum a die notitię approbationis ad nominatum locum le conferant concilii gratia , fitque ibi poft illos duos menfes generale concilium indifsolubile , nifi a feipfo . Nihil tamen in concilio agi pofse nifi poft illos duos menfes, Ac quindecim dies. Prendentes concilii pontificis nomine , ut in Bafileenfi fufeipiantur, modum procedendi in eo concilio patres fibi ftatuent, ut expedire videbitur» ut primum pontifex locum acceptabit , profitebitur decreta Conftantienfis concilii de poteftate conciliorum. Quod cum primum patres Baileç per literas publicas Eugeoii cognoverint, mox fulpcnfio ipfius pontificis tollatur. Poenç Ac cenfurç hinc inde callentur , annullcnturque t quod fi nec pontifex, nec Groci locum aliquem ex nominatis acceptaverint, patres unum pro fuo arbitrio accipiant , & intra duo· menfes illuc transforant concilium,non tamen ante quintum menfom a prima nominatione quicquam ftatuatur a concilio; Avenionenfibus ex pecuniis indulgentiarum, aut aliunde fatisfiet pro pecuniis lacro concilio mutuatis, At eorum damnis, ageturque de provifione faciende apoftolioe fodi » ejufque prolatis ob remotas annatas . Cçfar Ac principes imperii fidem publicam patribus concilii dabunt, locuraque pro concilio nominandum tutabuntur, Ac ab omni violentia defendent idabuntque operam , ut rerum omnium copia fecuritafque integra omni ex parte abundet, Ac aliquem ex proceribus defonforem, proccâoremqne concilii conftituent. Has tamen legatorum conditiones pacis Bafileenfos fufeipere noluerunt : multa illi» addentes, multa dementes ; ut omnem pontificis poteflatem omnino enervarent ; illud maxime afferentes Eugenium nullo modo poff'e inclinari, ut pqtcftatem ecclefiç confiteatur : qui nuper etiam inconfultis principibus , qui et faverunt, tranftulit congregationem fuam c Ferraria Florentiam: non effe id fignumvolentisconfentire concilium celebrari in Germania ; qui a Germania longius «abfceffeiint . Tandem promiferunt fe mifsuros legatos ad novam diptam cum f>lena poteftate, faflurofque omnia quç utilia βio catholicç fidei putarent.

A H w o Caaistt 141··

LXXXV.

CnUKTI *«>

LXXXV.

SESSIO QUARTA.

Femtrinfi csnrittm» *flmtu»*

EuoKNiα· inter hoc eum Farrati· anno, n· Caritaie , Actiam pcfte patres premerentur , quarto Idue Januarii cjafdem anni concilium <x voluntate patrum, *tc* (acri fenatu* Florentiam trtnftulit proiequiendum » ut Ferrarient inemptam: qood aaum eft in quarta publica feffione.

LXXXVI.

M»rfu*w»r *lifiti ftr* *tul* fMwariM*

Mansa Martio, anni peftis Bafile· ferpere ccepit, A patres plenariam indulÎ;cntiam in ea perfeverantia morientibu* concerunt . Miferunt oratores aliqaos in Britanniam , qui principibus populifque ejus provincir fuadertnt , at Bafileenfium decreta fufeiperent , exigerentque pecaniss ex indulgentiis collcâa*. Et cum inftaret tempus indiâi aprincipibus Gennani· conventus , qui ex Francofordia translatus fuerat Maguntiam , Bafileetsfes legatos illuc defignant cum plana poteftate, datis tantum clam mandatis quoufque principibus complacerent . Princeps hujus legationis ruit Lndovicus es ducibus de Dech. patriarcha Aquilejcnfis , cum poteftate A inlignibu* legati de latere. Data eft pnetercapatriarch·, & aliis collegis etiam feparati* poteftas multa concedendi , qu· ad pontificatum fpeâant , confeffionale , altare postatile , difpcnfationc* fuper irregularitate*, inhabilitatione, defeitu natalium, A plura hujufmodi, qu· nunc primum legatis font concerta , fed deinceps ampliora. Provifiones plurium ecclefiarum fea· funt boc mcnfe Bafile· , A prsfertim ecclefi· Grofletanc , in perfonam fratris Nicolai de fanâoGemintano , qui tamen non obtinuit : ftatutumqne, ut qui ab Eugenio beneficia obtinuerant, eis a concilio non darentur , nifi coram Bafileam peterent, A Eugenii collationi penitus refif'narent. Venerunt Maguntiam oratores conciri : ubi cum legati**Celaris,* cardinali* fanâi Petri ad vincula , Treverrnfis ,Colonienlis, A Maguntinus, principes, eledtores, A archlepifcopi aderant. Tum Patavieofis, Lubecenlis , A Auguftcnfis epifeopi , prarcr hos qui Crfari» erant legati, Turonenfis archiprxful , A Treccnfi* eLricopi Gallorum, ConchenfisHifpanorum,Aligannenlis, Mediolanenii* oratores, Aalioram Srincipum Germani· legati complures , legati afilceufc* fnpiu* cum principibus , A legatis Oriaris , ac regum convenientes, acriter petitionibus principum reliftebant, A producente* patrum mandata , qu· plumbea bulla munita erant, ea pmvaricari non pofle atterebant. Petebant inluper concilii decreta a Ccfare, A a principibus fufeipi . At principes A legati Ccfaris paci , A quieti ftudentes inftabant , ut a judicio contra pontificem fuperfcderent : permitterentque patre* concilium transferri, utdiâum erat. Difceptatio per plure*die*traâataeft, A nihil tandem a Bafileenfibu* potuit obtineri : cum affirmarent judicium contra Eugcnium alfidae poteftate® ecclefi· labefaâaoteua, fufpendi non pofle j *9t* concilium a petiti* conditionibu« non eflc tranfmutandum. Nicolao* deCufa, Eugonii caufam tutabatur ubique prodicant Bafile· non effe concilium generale.

Anno CwaisTI «♦M-

LXXXVII.

es /sdfcM

ÜO*T boc tempos Albertus Cafar patresHJÇ teri* hortatur , ut caufam quanaam prophanam ad judicium Veftfali» , qood vetitum A fecretum appellant , remitterent . Judicium hoc - Carolo magno inftitutum ajuat : quod deinde Cnfares tanti fecerunt , at raro , vel nunquam ab illo ad fe provocante* admiferint. In eo etiam non vocati damnantur. Ponitur io medio chovdula, cum de aliquo noxio refertur, fi necandus videtur, tangunt omnes, qui accufatum fufpendio dignum putant , digito funem, A ne damnatus fit omnino infeiu* , per unum aliquem ex judicibus, qui incognitifunt, cum obvius datur , virga leniter percutitur» vel ex eo audit hujufmodt verba . Ir u/ifs *r< cMsedtrav poni/ , *nr kit* . Poft hoc » ubicumque damnatus repertu* fuerit, fufpenditur . Neque potiunt ii judice* evitari , cum non cognofcantur, Quod genu* judiçii a Carolo ideo inventum ajunt, ut Saxonum gentem barbaram tunc ac perferocem, ordibus A latrociniis affnetam, ac crebro rebellantem , ii officio contineret . Gens fera, A idoli* dedita, neque fidem, neque jusjurandum colebat» A ideo graviore frssno coercenda videbatur.

LXXXVIII.

Oflt (tacitfitut; fidei c surra Eajranr· .

INTta huc patres qui Bafile· cratit , veriti, ne criminationes Eugenio objeâ· * iatis viderentur ad dejiciendum illuni pontificatu , conciufiones ofto per fare· theologis profeffores excuderunt) quibus atterebatur , Eugenium hereticutn atque in hrreli lelapfum effe: has odio conciufiones veritates catholice fidei affirmantes . Poteftatcm generalis concilii fupra Romanam pontificem A quemlibet aliam effe. Pontifici non licere diffolvere generale concilium pmter ejus confenlum. Has duas veritates efle fidei catholic· , quas qui negaverit , aut eis contra fecerit pertinaciter , hsreticum cenfendutn diflblutionem concilii Bafifeenfis » primo per Eugenium faâam contra primas veritates efle , Eugenium monitum a concilio , errores fuos prime difsoiutionis revocaflé : fecundam ditto lotioneni ab Eugenio faâam , fi contra fc fuofque procederetur, tnanifeftum effe errorem fidei : fecundam difsolutioncm hujirtmodi ab Eugenio fadatn , pertinaciam ejus poft accufatam contumaciam apertam , A eredionem alterius congregationis fub nomine concilii generalis durare adhuc Bafilcenfi fynodo contra primas veritates cfse. Has igitur conclufiones multis argumentis munitas ad legato* fuos Maguntiam miferunt · Poft hrc inflantibus legatis Bafileenfium , conventus Germanorum acceptavit , fufcepitque omnia Bafileenfis concilii accreta prefer ea , qur ad judicium comra papam quoquomodo /pedarent , & in plcrifquc aliis limitationes, A exceptiones ali.

,/«··«»*·· (illi. *·

quas

O«irrt 3a» prsfcripferunt a concilia deinde ftatuenda » taâa umt lute Magnolia vii. Kalendae Aprilis aaao falutie «4jp. Poftremo eoa» «alti» diabus pro rebta composresdis fraftra difccStum det , Bafilecafee legati affirmarunt, fi far ft principes» cetcriqwe regum legati promitterunt, caverentqna conciliem transferendum iifdem legibus , coafoeMdinibus » atque ordinationibus continuandam fece , quibus Bafilea haAenna celebratum eft * fique et intra terminum pssefigesdom Eagenius non proficeretur fidei veritates, neque adimpleret concilii mandata * vellent illum deferere , Sc patribus affiftere, fervareque judicium , fperare patres omnia, qua principes peterent impleturos, «d ea per Conchenfem epiicopum refponfum eft: Primum a pontifice non pofle concedi ; quoniam non liceret illi prsjudiciam facere omnibus -> pifcopis , quibus a Bailleenfibus fit injuria i cum inferioris ordinis viri voces habeant in concilio, quod folnm ad epifeopoa ɨpedat. Alterum vero principes nunquam concefluros , ut qui nihil magis cupiant quam a judicio contra pontificem abftlncri. Tandem rebus infedis Bafileenfium legati domum reverfi Junt ·

LXXXIX.

laftM ıA cvnanet Ma-

Discedentibus Maguntia Bafilcenfibos , legati Eugenii adventarunt , qui conventa Nurimbcrgs adimpleri poftnlabant , afferentes fupremam ecclefia poteftatem in folo Romano pontifice efle , cclebrariquc Florentis generale concilium . Quod fi principes fecundum promiffa non facerent, non liare per pontificem , quia fiat concordia. Bafilea vero interim menfe Aprili inter multa alia privata, elcftus per capitulum ecclefie Andcgavenfis , quem fle literis luis rex Franci* commendabat, confirmatus eft , rejedo Guillelmo de Stotovilla , cut Eugenius ecclefiam illam demandaverat : fed ia poftea non modo Andegavenfem ecclefiam obtinuit , fed tc cardinalis taâua eft, tc ad Rothomagenfem longo poft tempore eft translatus.

X C.

Ctectrfeti· f^trut fn ·£· vtrimtiht nechuiniit.

Mensa Aprili mago* acerrimsque inter patres contentiones a£* funt ; cum illi modo veritates legitimo decreto approbare vellent ; legati vero omnium principum aperte contradicerent , atque ita incenff funt contendentes , ut cum protnotores concilii Arelatcnfem cardinalem , ut primum prrfidentem peterent , ut veritates ili» ex more concluderet. Panormitanus pnefui cum aliter perfuadere non
• ai. pollet feceffione feda · duxerit fe cum aliis
MrII.M pnelatie oratorum qui majorem partem prslatotum compleâebantur , * concluferc non efle
*** concludendum , Sc afferentes omne jus concilii apud eos efse ,' quoniam inferiores non haberent poteftatem ineundi luffragia in conciliis generalibus , tc maxime in rebus fidei , neque vocem habere nifi confultivam tantum ; atque «n tantum excanduit , ut colluviem illam copiftarum concilium appellaverit , affirmaveritque flagitium fieri ab Ardatenfi, qui cum tribus episcopis titularibua contra omnes concilii ϕ^ITTT 141», îtrslatos vellet ftatuere. Tandem inflante Areatenfi , flr qoibofdam ex fuis , ferventeque multitudine, tres tantum primsconclufionesia generali congregatione funt approbate, fed noa minor deinde concertatio fuit, cum in publica fcflSonc forenai decreto illa fencire voluerant : fidei procurator cardinalem Arelatcnlcm monet, ut cx debito officii, quod concilio pratfideret , tc quia cardinalis eflet, fefliosiem indiceret pro veritatibus fidei decretandis : ad Î(vs Arclatentis refpondit ; merito fe aliofquc atifts Romans ecclefie cardinales, vitam etiam pro fidei defenfione exponere oportere » quod rubrum galerum ejus dignitatis infigne defignaret , fc in literis apoftolicts lui cardinalatos clare effet expreflum ; indixitque in dieth alteram feffionem : reclamantibus aptem legatis Csfaris , &. aliorum principum , affirmantibufque fe huic rei nullo modo confeotire poffe , neque bene agere patres , qui principibus pro pace ecctefis laborantibus fepcrfedcndo morem gerere nollent , refpondit Arclatcnfie patres Baffles convenifle in nomine Chrifti , non autem in nomine principum , ac proinde Chrifti voluntatem , non principum impleri oportcrc.

X C I.

SESSIO XXX1I1.

Trti frient vmivti dffnitutir.

I LucascKNTi igitur die qu* fuit decimafeptima Kaleodarum Junii anno falutia 14)9. habita eft publica feffio cx moret in qua tres ille prima conclufiones , videlicet , concilium generale legitime congregatum efle fupra papam j illudquc non pofle a quocumque , neque etiam a Romano pontifice diflblvi , prorogari , aut transferri , St pertinaciter has veritates impugnantes efle hrrtticos 1 approbata· que funt , declaratumque eas efle fidei catholica veritates ab omnibus affirmandas . Principum legati , prsfenim Lubecenfis epifcopo» :faris , Sc archiepifeopus Turonenfis Francorum regis oratores nomine proprio patrum fententiam approbarunt , cxcufaveruntque quod feffioni non interfuiflènt , ne principum mandatis contrairent. Majo deinde menfe in Bafileenfes unitiluntepifeopi tres, & alii complures ex Sabandienfis ducis provinciis , reverfi funt cx Britannia Bafileenfes oratores , qui dicerent Brittonum ducem concilii decreta omnia pie fufcepifsc , pneterquam Eugenii pontificis lufpcnffonem. Decimo deinde Kalendas Junii in generali congregatione legati Csfarrs, ac principum omnium Germani† , regum Franci* , Hifpanir , Aragooie , Sc aliorum multis precibus, fuafionibus, & argumentationibus patres rogabant, ut Magnntis meditata pro pace eccleli* fufeiperent, proceflum contra Eugeuiam differrent , tc in tertium concilii locum confentirent . Quod fi forte pontifex, aut patres principum conftituta pro pace non icquerentur , affirmabant Csfarem cum regibus , & principibus ron acceptandi pacis conftituta partes non fecuturum , fedomoi ftudio daturum operam , ne ob eorum contentiones res Chriftiana detrimentum

y--"-'. Chmist i i4i4. tum patiatur; fuperbispctitioisibnsctim dtumul- A tomque difceptatum effi*, anAorecardinale Avelatenti. Tandem concilii aomoM refpoufum datem eft in generali congregatione Idibus Junii ejaidem anni redaAum in feripria fob bulla concilii. In eoTefpoofo affirmabant patre* multis argumentis, aflertionibsu « auAoritaubu* fc «emplis, neque fibi licere, neque utile efle retpublicr Chrifti*nr, ut a judicio contra Eugenium fuperfederetur, utre mutatio 'aliqua concilii fieret. quod petebant principes, quoniam nihil aliud efle mutare, nuam diflolvere concilium, fc judicium contra Eugenium jufte, fc neceffarie inceptum fruftrari. Necefle enim efle panibus pro fidei orthodox» firmitate fc tuitione veritates fidei tneri, judicium perficere, fcufquc B ad mortem in feutentia perfeverare; aeque ullo modo puritatem fidei catholic» pofle perfiftere,fi homo unus mortalis poflit univerfalem ecclefiam, fidemque catholicam pro fuo arbitrio vexare, fc iu ecclefia tyrannice dominari* Proinde laudare patre* principumpietatem,qui pacem ecclefi* omni Audio procurent › eorumquemeditata in partem fufeipere meliorem, fed neque illos *gre ferre oporteie, fi aliter faciendum patribus videatur; cum judicium haram rerum ad eos pertineat, neque pofle conqueri principes de dilatione proccnus; cum jam per duos annos eorum gratia res fit dilata. Pnn- C cipum igitur precibus fuafionibufque omiflis judicium contra Eugenium perficere Bafileenfes flatuum, afferente* nullam aliam efle commodiorem ad pacem ecclefi* viam quam libertatem ecclefi* reftituere, quo ab uno mortali quidem homine iniuftr occupatur, aAum efle dc fide catholica, de religione, de moribus, de diicipiina clericali, fi unus pro fuoarbitrio cnnfta moderari, verfari, ftatuere, evertere valeat, generalia concilia qu* Habilitatem religionis, pnritatemquc fidei femper produxerunt, fruftta congregari, fi ab uno diflolvi, prorogari, tranrferrive poiiint· Quo argnmento Romanum pontificem, fi hrretiens fit, fi fchifmaticus, fi ecclefiam manifefleperturbet, nonpof-D fe ad fanitatem reduci, non pofle emendari, qui arma promptiflima habeat ad judicium ecelefist fugiendum, diflblutioncm, prorogationem, translationemvr conciliorum; atque ita necefle ecclefiam perire, fi incidet in malum paftomn, ut interdum evenit. Moriendum igitur prius efle. quam ecdefiafticam libertatem deferendam I Coada igitur concione his, quibus demandata res erat, jubent ut omnia ad judicium conficiendum parent, fc communi confenfu quinque alia* conclufiones, quas veritate* fidei appellabant, jam legati* filentibu*approbant ir. Kalendas Julii cjufdcm anni, ac publico edido citari ftatuunt Eugenium pontificem, ad fententiam audiendum ad vit. Ka- g lendas ejufdcm menfi*. >Quqd edidum in valvis Bafileenfium Bafiiic* affigi mandant.

xcii.

SESSIO XXXIV.

ftatifiut frivttm.*

EIT igitur concurfus ad Bafileam vii. Kalendas Julii, ubi celebrati* cx more facri*, io jq. habetur: in qua infulati prsfulcs jq. interfuere inter epifeopot fc abbate*, inferiori* autem ordini* mon minus trecenti*. Vocatu* Cnant* per duo* epifeopot Eugeniu» iterum fc non . 14 comparent, contuma* judicutus eft. Tum fattentra in eum fertur in hane *formam*: SanAa fynodus Bafilcenfi*, in Spiritu fanAo legitime congregata univerfalem ecclefiam reprefentans, fedeus pro tribunali, pronunciat, decernit fc declarat in fri* feriptis Gabrielcm, priut nominatum Eugenium papam IV. fuifle fc efle notorium, fc manifeltum contumacum, mandatis feu prscepti* univerfalis ecclefi* inobedientem, ** in aperu rebellione perfiftentem, violatorem afliduutn fc contemptorem *facro*rum canonum fynodalium, pacis fc unitatis ecclefi* perturbatorem notorium, univerfalis ecclefi» feandalitatorem notorium, fhnoniacum, perjurium, incorrigibilcm, fchifmaticum, a fide devium › pertinacem haereticum, dilapidatorem jurium & bonorum eccleti*, inutilem, datnnofum adminiftratoretn pontificatus Romani, omni titulo, gradu, honore › fc dignitate fe reddidifle indignum: quem propterea eadem fanda fynodus a papatu, fc Romano pontificatu jure privatum efle declarat, fc pronunciat, ac ipfum ab cifdem amovet, deponit, privat, fc abjicit, decernendo etiam ad exeJuutionem aliarum jurispotnaram, adquasconemnatus eflet., efle procedendum. Abfolvuntur propter h*c omnes a juramentis illis pr«fiitis: prohibeturque ne qui* ultra eum pontis ficem nominet fub gravilumis pani*, neve- ullo paAo illi obtemperet, ut Romano pontifici, Abrogato Eugenio, Bafileenfe* iterum eadem die conveniunt, decernunt legatos per orbem Chriftianum mittendos, qui dejeAionem Eugenii, & cur fit ejeâas, omnibus aperiant, jubeantque hujufmodi decretum ab omnibus fulcipi. Et cum de novo fubrogando pontifice vari* eflent patrum lententi* · non propter * peftetn, qu* Bafile* graffabatur, non expedandum conflitutum tempus fexaginta dierum plerique arbitrabantur, tandem differendum efle ftatutum eft. Paulo poft liter* regis Francorum patribus reddite funt, in quibus acriter conquerebatur rex, patres non modo non annuiffe ejus precibus, fc exhortationibus, ut in judicio contra Eugenium fuperfederetar, fed & graviora contra eum egifle (non tamen adhuc privationem audierat) quod non folum fibi, led fc multis aliis principibus magn* eflet admirationi, cum pacem ecclefi*, quam principes tantopere quvrerent, patres rcfpuere viderentnr. Obfccrabat igitur fummis precibus, ne ulterius procederetur. Ad ea Bafileenfe* refponderunt, Regem paulo poft per fuo* legatos cogniturum, quid in hac re sdum fit', non dubitare patres, quin omnia in meliorem partem fufeipiat Chriftiamflimu* rex, quoniam pax ecclefi* non aliter cum Deo poflit convenientius inveniri, quam fi debit* libertati reddatur: rogare regem, ut regni prclatos ad confulendum reipublic* Chriftian» mittat. Poft hac publicis liceri* approbatas veritate*, & quinque conclufiones, que Eugenium herctícum annotabant, divulgant.

ÀMNO Cansri **».

A

XCIII.

SESSIO QUINTA FLORENTINA.

/· ^«4 Grttti cu«r Lttitii muttnter.

INTK» hxc Eugenius Florenti* concilium agear, lacumbenfqtte unioni Grreorum, poftquam diu multumque inter Grxcos Sc Latinos difceptatumeft, communi Latinorum & Grreorum cenienCu in publica leffione luper veritatibus fidei t in hanc fententiam definivit: Spiritum fandura es Patre & Filio xternaliter efle t9c cflentiam tuam, fuutnque elfe iubliftens neceflarfo limul ex Patre & Filio, & cx utroque xterualirer tanquam B ab uno principio, & unica fpiràtione procedere ; verbaque illa in profeflione hdei, Filioque, veritatis gratia declarande ncceflario fuifle apporta; faccrdotcs in axymo, five fermentato pane triticeo, verum Chrifti corpus conficere oportere fecundum ecclefia fur conluctudinem; vere poeniteutes fi ante vitam fuerint defundi, quique digop pro commiffis culpis farisfocerint, eorum animas pcenis purgatorii poft mortem purgari, fi deceflcrint in Chrifti caritate, prodfelfcque eis ut ab his pcenis leventur, fidelium vivorum iufcagia, miflatum fanda lacnticia, oiationes, c-Jeemofynas, & alia opera pietatis. Illorum animas, qui poft fufeeptum baptiima nullam peccati maculam incurrerunt, iliorumque rurfus ani- C mas, quo poft mortem, ut diximus, in purgatorio, vel in vita per poenitentiam funt purgato, mox in caelum aflumi, Sc intueri dare ipfum Deum trinum & unum ficuti eft: promeritorum tamen diverfitate', aliam aha pertedins. Illorum autem animis, qux in aduali peccato mortali, vel folo originali decedunt, mox in infernum dcfccndere, poenis tamen difparibus puniendos. Romanum deinde pontificem, fandamque apoftolicam fedem in univerfo orbe terrarum primatum obtinere, ipfumque Romanum pontificem fucceflbrem cifc beati Petri principis apoftolorum, & verum Jelu Chrifti vicarium, totius ecclefiz caput, Sc omnium Chriftianorum patrem 8r dodorem, ipfique in beato Petro palcendi, regendi Aeguber- D nandi univerfaletn cccleflam a dominojciu Chrifto plenam poteftatctn traditam. Demum fecundum herorum canonum antiquas inftitutiones patriarcham Conftantinopolitanum fecundum locum obtinere poft Romanum pontificem, tertium vero Alexandrinum, quartum Antiochenum, & quintum Hierofolytnitanum. Ada funt hxc Florcntiz in publica feflione cecumenici concilii Nonis lulii anno falutis i-jj?. Cui decreto Joannes Paixologus Grxcorum.imperator, alioruuique trium patriarcharum legati (nxn patriarcha Conftantinopolitanus paulo ante Flo. rentiz diem objerat) man'll propria fe fubfcripferunt; Ac fimul pluses alii prrlati Grxcorum. Dicebant enim Gtxci Spineum fandum proce- E derc a Patre per Filium, non autem a Patre V Filio: facrificium vero altaris in fermentato pane tamen offeicndutn: animas decedentium mox •ut coelum, aut i.ifornum petere. Purgatorii locum nullum efle, Ar ideo vanum * pro defundis orare. Contendebant ciiam nonnulli, Conftantinopolitanam cedeham pinnatum inter omnes habete.

• »*e «I. »u« bc«w Htrici.1 crprtlBt.

Anno Chiuti «♦)».

XCIV.

SESSIO XXXV.

St4t»it»r tfle i» ι^κiiiβ Btfilt »f~ /inefn.*

AT Bafileenfes, dejedo fuis decretis Eugenio. a pontificatu, magis magiique in dies angebantur, cum peftis domi admodum izvirct; Ac Eugenius' eos foris acriter irapugnaict, ptzfortim unione Grrcorum conferta: crebras igitur agunt conciones, difcutiuntque quid agendum. Erant qui cenferent optimum * tadum effe» fi «udoritate concilii aliqui cardinale, crearentur, fed re in aliud tempus dilata, ubi ali-, quos novos magiftratus delegerunt, aliam publicam feffionem trigefimamquintam celebrarunt Idibus Julii :' in qua communi contentu decernunt dejedo obftaculo adveni pontificis, oportere patres conftanter perfeverare in concilio ul3ue ad perfedionem operum fufeeptorum, neque iflblvi concilium per receffum cujulcumque viri cujufvis ordinis, fed perfodis operib.us, propter qua congregata eft fanda fynodus, iuttragio Sc confenfu duarum panium cjjnciiianutn diflolvendam iynodum, Se non aliter: interim vero incumbendum omni ftudio clcdioni futuri pontificis Ac talem eligendum, qui digne Romanx ecclefix prxeffo poflit: tetnptu veto clcdionis ad fexagelitnum diem poft Eugenii ejedionem fecundum ftatuta ieffionn. Lt ut faci lius in fuam fententiam alios traheicnt, de. cernunt omnibus, qui Eugenium live ferra rienfem congregationem focuti fuerant, licére intra terminum prxdidum dierum iexaginta relidis illis, concilii Bafileenfis panes lequi: Quibus omnibus impunitas promittebatur, Sc defonfio ab advetfariis: undecimo deinde Kalcndas Augufti cum acrius peftis graiurctur, A-relatenfis confilium erat ccilaudum a conventione, Ar adibus conciliatibus ulque ad finem Septembris; diffcrendamque novi pontificis electionem ad Kalcndas Novembri*. Patres re in difcufltoncm deduda, ftatuunt iatius efle mori Bafilcz, quam videre (ut ajunt) ccclelix Dei ruinam i fore enim, fi adus conciliares dimittantur, ut mox diflolvatur fynodus, omnia remaneant interrupta: perfoverandnm potius, & Dei mifericordum expedandam. Rebus ita firmatis legatos deligunt ad conventum Francofordienfem per elcftores imperii circa Kalendas Augufti cclebranddm: alios ad fynodum provincialem Maguntiam ad lolcnnitatem Sumptionis bcatz Mariz virginis: alios ad Cxfarem, alios ad regem Hilpanix, alios ad conventum Bituricenlcm a rege Frinciz indidum: K' pridie Kalcndas Augufti publico decreto gratias expedativas, nominationefque quibufeumque ad beneficia concéda revocant, Sc annuitant. Qua die quidam Jacobus medicus, qui eremitz habitu Bafileam petierat, articulos triginta attulit erroneos i quos extraxifle fe dixerat ex libio ammz iimplicis: quibus Eugenius faveret, qui etiam poft depolitionem judices iupet ea re conftituiflct, Venetiarum, Tatraconeufium cpiicopos, coerceietquc errores illos impugnantes.

f.- Λ,i· **

XCV.

Anno Christi 10*

Anno Christi •4J»·

XCV.

JLiptri »»· 4^«i7roàfar 4 *twntttf M<t>* (vari·· r*»rr4 Eajenrwm *poanjittm.*

Basilbknsius? legati Maguntiam ad conventura petentes > edijfta -privationis „enii in valvis Batilicaiirai Argentins, Spies , Wormatizque affixerunt : quod cuna - , tiara Magunris feciflcnt , deleta funt edifta „/ prohibitiquc ne ultra illa ufpiatn affigerent : aderant Maganti» Maguntinus prrful , A electus Trevirenfis , A' aliorum electorum oratores conlultoreique , qui abibitis legatis Ba- B filcenfium in conventu allerunt , quoniam patres , q;ii Bafiles edent , noluilfcnt admittere media pacis A' unionis ! przdicarcntque fe jufte pnvaife Engenium pontificatu, A· ille tamen omnia agcict , quz alii Romani pontifices feciflcnt , habeteturque a inultis pro Romano pontifice, & utrimque varia in dies contrarlaquc edida emanarent , efletquc eis res lita tençbrnfa aqua fub nubibus açus , neque de tam difficillima re determinare valerent , fua probabili dubitatione pcnfata , ftatucrcnt neutri parti adhzrcre : ut alias inter ptmcipqs Germanic ftatututn erat . Et quoniam ipfi peterent exeeutionem (enteritis contra Eugenium in Germania , rcfpondcrc fe non poffe rd con- C cedere , quoniato alteri adhcfifle viderentur : Sc ne cenlurarum alurumvc pcenaram per Bafileenfes indictarum timore cogi poffint , »rin-' cipes nomine totius Germanis provocare ab illis ad proxime futurum concilium genetalc , ad fandiffimum domiiwra Eugenium pontificem Romanum , fedem apoftoheam , vel alios ad quos de jure fpc^aret . Pofthvc kgati Bafileenfes longo termone roultifque argumentis explicant judicii contra Eugenium ieriem, probantque illum jufte legitimrque efle tanta auftoritate dejeâum , ac monent hortanturque principes , ut concilii fententiam fulciptant , c-xequanturque . Tum multa dicunt in neurrahtatem » affirmamque nullo modo licere illis D in ea fufpenfione animorum permanere , nullnmque dubium amplius apud eos remanere polie, re tam dilucide, tam clare, aperta probita. Refponfum tandem eft rem ede arduam , A' non modo cleitores imperii , fed &r totum imperium fpc&antem : proinde cum Carfar,' & ceteri principes abfint , non pofli; cis tunc aperte responderi îodiétuei e(Te alium conventum brevi futurum > ibi conventuros principes majori frequentia , A confultaturos de rebus fuis, & convenientius judicaturos: raifluros deinde fuos legatos Bahleatn · Idem refponfum eft a fynodo Maguntina . Poftulabant magna inflantia Bafileenfes legati , ne Maguntinus S: alii qui eum eo erant appellarent Eugenium E farufliffimum dominum noftrum, fed cis rcfponfarum eft unicum verbum non debere impedire pacem ccclefi». Hzc omnia per oratores xclaia funt patribus , cum Septembri menfe vacui Bafifeam rcdiifttnt.

XCVI.

SESSIO TRIGESIMASEXTA.

Drc/arafisr *buttnt ·vhjiitttft fine fitetet Sintii ténttfttm fulfil.*

Post hre Bafileenfes quxftionem.de conceptione beaj» Mariae virginis , an in peccato originali fafta eflet , more humani generis, an fine peccato potius ellct generata, per annos plores agitatam > tandem dirimere ftatuunc . Rebus igitur diligenter examinatis publicam feffionem celebrant trigefimamfextam , ad xv. Kalendas Octobris ejufdem anni, in qua folenni more declarant gloriofam virginem Mariam Det genitricem przvcnicnte , A· operante divini muneris gratia lingulati nunquam aftiuliter fubiacuiflc originali peccato, iedimmunern iemper fuifle ab omni originali A' aftuali culpa , fandam atque immaculatum , & hanc do ârinam ab omnibus approbandum , tenendamque judicant , ftatuentes nulli omnino deinceps licere in contrarium aliquid ptzdicatc leu aflercre . Cujus feftivitatem festo Idus Decembris celebrandam more Romanz ccclefi» comprobarunt , curaruntque hanc celebritatem omainibus divulgandam , fic officium ecclcfiafticum per Joannem de Segobia editum laudant , cantandumque per ecciefias proponunt , adjuncts indulgentiis.

XCV11.

SESSIO SEXTA FLORENTINA.

Stfileutftt cam *flit itrirttilmf fiJei*

Cum hzc Bafile» aguntur , pontifex illorum in le gefta cognofccns , re eam patribus communicata , fextam feffionem publicam Floreutiz celebrat , in qua veritates fidfi a Bafileenfibus declaratas damnat ζ calque affttit prztcr mentem Conftantienfis lynodi efle interpretatos Bafileenfet . Tum affirmat totius orbis demodia ad latrocinium Bafilcenfe confluxiiTe, ut ad complendam iniquitatem, abominationem defolationis in Dei ecclefia ponant . Decretum contra illos Ferrariz decintoquinto Kalendas Martii editum innovat, declaratque concilio Florentino approbante omnes cujulcumque fmt dignitatis, etiam fi cardinales , patriarch» , archiepifcopi , eplfcopi , aut cuju(cumque ordinis inferiotis , qui Bafile» poll revocatum concilium remanlerint , intenuerintquc aftionibus conciliant , excommunicato; efle , & privatos omni dignitate , honore A· beneficio ; atque cum Core , Da:an & Abiron, ut fchifmaticos, & rebelles zterno judicio elfe perdendos , A' eorum omnia afta , refla, ftatuta, atque decreta , maxime in duabus ultimis feffionibus , contra veritatum fuarum approbationem , A' temerariam difpofitionem ctfiat, revocat A' annulfat, ut perniciofa, A' a nullam habentibus poteftatem temere condita, illofque omnes hzrcticos cenfendos effe , atque fchifmaticcni puniendos , ultra ftatuias pernas cum omnibus fuis fautoribus , & feâaroribus «terno judicio , ut qui confufioncm atque fciffuram in ecclefia Dei & principatu ecclefia.

elefiaftici ordinis ponere canentur. Hrc «bi Balîfer nonciata funt, magna rnoleflia patres affecerant, videntes Eagenium, quetn fuis éditais perterritumputabant, tatn acriter contra fe infurgere. Unde adhibitis doâioribus viris apologiam contra ejus { ut 'appellabant) invectivam componunt, cooanturque mulus argumentis afin mare veritates a fe profeflas veraa effe, & jufte meritoqtic fe dqeciffc pontificatu Eugcmum. Sed cutn a multis deinde peteretur, ut Eugenii decretum, quod Movies incipiebat, ut libellus hrreticusjuîblicoconfcnfu damnaretur, magnat funt adbibit* contentiones. Joannes Segobius vir acer 8c doctus multis argumeuts affirmabat rem elle magni diicriminis, fi ffelptura illa hrtetica cenferetur. Minoiam effe multitudinem, qui Eugenium ut pontificem Colerent, neque aflcnt irent ejus depolitioni. T una in congregatione illa Florentina affuiffc catdinalcs omnes, magnamque perlatorum multitudinem, cum fuit editum decretum; omnes igitur damnari atquehxreticos cenferi oportere, iiejus fefUonis decreta hcretica ccnfcantur, pcticulofumque nimis, ll due future obedtenti* Eugenu fcilicet Se novi pontificis hxrclim fibi invicem objiciant. Tandem quamvis Arelatenti aliter videretur res in a'iud tcnpus dilata eft, A liter* jnagmatic* fanâionu fub bulia concilii Gallicis data.

XCVIII.

Tr.λ h I. tuirondiium protlttiw na·› fonrrjieh «ccrdaitf, /r/erajac Cx/arcx.

Mense deinde Oftobri cum fubrogandi pontificis tempus a Bifi'een.'ibus pr*litum aaeffet, plures e vicinis lofis, A' maxime Sabaudienfi principatu Batileam ad concilium accefferunt; nt Tarental cnfis archiepifeopus, Bcllicenfis Be ' Hypporegicnfis epifeopi, A pplique alii. Liter* a Cariare patribus,reddi' r fu it, qui acriter conquerebatur, illos luas A· principum preces tam aperre fpreviffe, proccifitfcque contra Eugenium invitis principibus: orare u: faltem a nova eleâione fuperiederent; mifhirum propedtem oratores, qui pacem procurarent. A elatenlis "ero cardinalis properandum dicebat, neque amplius diffcicadum, five cxpcftandum conventu» Germanorum: arud 3UOS femper dirta dictam pareret. Contu'en·:;m eee'ciix, &· puritati ii ici, auâoritatiqtie generalium conciliorum, neque quemptam timendum; (e patatum elle &' vitam ponere pro defendenda ecclefia, quam tantopere Grb. el, olim Eugcnius, impugnaret. Pridie igitur Ofiobiis tres deliguntur, abbis Scotiis, Joannes Segobius, A Thomas Corccllus c'eCtoies fnmmi pontificis communi omnium conunfn data cis poteftatc. t t lingulos vel binos c,, legas cooptare potient, qui hmul e edorum nurneturn deligerent: ftatutum enim a pnmi/io luerat, addendos elle cardinalibus in c'eùione pontificis a!>os triginta duos, lci;icet cx unaquaque natu nc i quam t.m>tn e!e'rftotum clc.ff: >\iem icerr'am tenerent, q; oid in publica conci >ne cii legenda. A'cla'en!is cardinalis c inventus uve deputat iones adiens conquerebatur fibi injnft·' alcribi, quod multitudo c» Sabiudia ad nmim eleftionem fua ofers advemffet, quafi c num luff.a.- is uti velet ad clcâionem, cum procuraret condemnationern libelli, Movies, dicebat concilium convocatTe omnes circum» icmos ad electionem defenfionem concilii, ahoa ven te noluiffe. Sabatidienies »cru principis fui p. ·· ι .cjoi ven'ifc. De libello autem qu* liba tr.iia vila tuilient, dmille. Doiere autem, s ued non plene dc Ie confiderent paties. Quod cum conluetum effet, pr*fidcntcs cardinales ab otn nbus deputationibus admitti in conlultattombus, ip(e ut canis fpretus m deligendis electoribusadmitius non (it, officia isia m dck riiunem coucilii commemorans; convenus tandem ad tmaginem crucifixi magno juiamento juravit nullum cupcre pontificem, nili per quem confet'jic'ur ecclcli* flatus; oporteteoue eligi vi. turn po'entem, ut per feipium pollet ie' luffentare. Ahoquin aâum effe de ecclefia. Cum vero paties, qu* ad electionem pont itius { ut ajeLant) rite faciendam omnia piius paranda ftatuerenf, publicam (cilionem ι›r» 11 celebrarunt is. Kalend- Novembris ejuidem anni. in qua communi concilio hrc ftatuta lunt.

XCIX.

SESSIO TRIGESIMASEPFIMA.

OrtliiUliMti pro eltilwixe novi pco:i;itn.

UT libere pureque cleftioni fnmmi pontificis per concilium celebrande intendi pollit, ft.it uit ianCta (ynodus pra'iQationet omnes, qu* finceritati cledionis nujuice, hve generali obcdicntic fumuiis pontificibus debitae quoquo modo obviare portent. Con»<' itiones pixterea, paâionet, promiiilioncs, obligationes, juramenta, coadiCiaque omnia tet quemcis hominem faâa, Cujuicumque ord ns, ftatus, aut dignitatis, etiam fi imperialis. regalis, cardnularis, pittiarchalis, arclii.prcopalis, ducalis, feu interioris ordinis fin·, nulla» elle A irritn, omnes &· fingulos huj Um^di occatione (otl'tjii ligatos abfolvens A liberans. T ura decreta omnia prius edita pro c'eétione fnmmi pontificis inftatirans, 8c iervanJa decernens, ecclefi* Romint per depolitionem olitn Eugenii vacanti, providendum per (seram lynodum hac vice duntasit, ftatuit per hunc modum, Lndovicum tituli fantft* C*cib« cardinalem, Aiclateniem una cum aliis S R. E. cardinalibus, qui ante finitam electionem Kafilearn advenerint, &cl.-âioni inteicffe -i bierint, & cum alus ex patribus in iacerdo-o> vc' diaconatu conftitutis ad numetum trigin·» duomm per concilium ehgendis plenam p.>tellitem habere eligendi pontificem Romanum pto hac vice djntjut, A ι!\ι·η quem prxdiiit omnes, ve: tabem dur rn-'es illjrum nominr tiint Romanum pontihicrh, cen'endum efle ab' mnibus, ac ad?rand.nn ii (bulli vicanum, A b-ati Petri tu.-;efi·em. Piidie qram io'raruri fint in ‹ m, ive. c c.fores a d'pu'atis notniurr.tur· A di.· ita· 4 c '·μ.ηΐ{τη omnes cum patrimi» 11 La'i -t ad p bbcim iclbontm celebrandam ie divin» pcite<ta, otnn s communicent dc fa- ame ito a'taris, tum juramento fe altringant, ut in axi ii. leifione cfl inftitu: nm l Conclave deinde iti'rabnnt contuetis ceremoniis, A omnia aha 'vabunt, eue a fanâis patiibu» <5^jfucpmis po'l'iiicibus iun: eonftituta. L'eitio commi'·.i conlenfn per ahqtios ex e'c^to'ibsss prxic.r.C tabcilioiit pubi ico, A faltem decem te ft ibus

Dif » orte-

Awwo Chmîti *«J»· offeratur el.cftio, petaturquc ab eo, ut intra diem naturalem vel annuat, *vel* recufct: alioquin nullam efle. St eleftus in urbe fuerit tempore eleftraiits, non exibunt ex conclavi oleftores, quoad cognoverit iUum confenfifle: quod ft non confcnferi:, alium eligant antequam inde difcedant. Si vero eleftus extra urbeu\ fuerit, poft cieftionem exibunt. Sed fi eleftus non confenfcrtt, poft triduum ftatim revertentur ad conclave» cum id cognoverint. Si quis eleftorum cleftioni inurefle non potuerit, five noluerit, alius per luos collegas conftituatur, qui omnia ftatuta fervet. Horum magiftratus tinià fix, cum cleftio iummi pontificis per confenfum elefti fuerit coniummata. Et ut calumniari a nullo hxc eleftio poffit, ianfta fynodus omnes 8c fingulos conciliates, corumque fequaces, ab omnibus ccnfuris quomodocumque latis abfolvit, innovarque Clementis V. conftirutionem de deftonbus Romani pontificis, & fppplet omnes dcfoftus; derogans pro hac vice omnibus decretis 8c conftitutionibus geneialium conciliorum, fuorutn pontificum, juris communis, qur aliquo modo hanc eleftionem polient perturbare. Eleftus in Romanum pontificem, fi conCenfcrit eleftioni, non prius aliquid agat ardui, quam Bafilcx conlccrcttir, coronetfique, & maxime jurejurando prius profiteatur catholicam fidem fecundum traditionem apc»Bolorum, A generalium conciliorum ofto przfertim generali eonlenfu laudatorum, videlicet Nicaeni, Conftantinopolitani pruni, Ephefini primi, Chalcedonenfis, Conftantinopolitani fecundi A tertii, Nicaeni fecundi, A: iterum quarti Conftantinopolitani, tum Lateranenfis, Lugdunenfis, Vfennenfis, Conftantienfis A Bafilcenfis. Promitratque illam fidem illibatam fervare, & ufque ad fanguinis effufionem tueri · Juret etiam fervare decreta Conftantienfis & Balilecnfis conciliorum. Statuit praeterea nemini omnino licere bona elefti in fummum pontificem » five eleftorum quovis modo diripere aut auferre, aut clam five palam fubripere, non obftante abufu per multa tempora Rivato, de diripiendis domibus eleftorum, quem fynodus damnat, & declarat omnes contra *ficientei* incurrere pernas a jure ftatutas. Demum ftatuit juftitium indicendum a dic qua intrabunt conclave eleftores, ufque ad publicationem faftae cleftionis, nullique licere judicia traftare, nili apud atidirorcra carnerr apoftolicr. His in publica leflionc decretis tres vin e'eftores eleftorum defignati, quartum libi afeifeunt Ciniftianum de Grex Germanum theologum, qui fimul junfti viginti ofto alios coelcgciun' c» omnibus nationibus pari numero, inter quos fuerunt epifeopi xii. A alii abbates, A viri magna praediti Joftrina, qui omnes (accrdoulis ordinis cenfebantur, locus conclavis tn prztotio urbis eft conftruftus, & cellule forte divifae, annuente maxime Aradatenii.

C.

SESSIO TRIGESIMAOCTAVA.

Damnatur *hitlltu Mtjfet, <F fattHItltur & *ti fltiittufut.*

Tsitio deinde Kalend&s hfcvembris, cum Aquenlis epilcopus unus ex cleftonbas interdic eleftioni recufaifet, alius eft ei fuffefttls, epifeopus fcilicet Maffilienfis, *ic* feffio publica confuetis ceremoniis eft habita, afliftente omni clero urbis cum facra pompa. Rem divinam fecit cardinalis Atdatenfis, qui eleftores omnes communicavit: Communicavit etiam clericos ceremoniarum A complures e feryitoribus eleftorum, qui conclave intraturi erant. 'I um celebrata cx more publica ftifione xxxvi ii. Primum allegati* inultis rationibus, A auftoritatibus tres veritates fupeiiis"xieclaratas affirmant: argumenta adverfa Eugenii refutant, *it* tandem libellum Moyfes damnant, ac reprobant: cjufque doftiinam ut hzrcticam evitari jubent, ac omnibus mandant hib graviffimis ccnluris, & pomis, ne quis illi libello ullo modo pareat, five in aliqua parte cedat. Tum ftatuunt collegia eccldiaium, five monafteuorum, cum de clcdionc prxlatorum fuorutn eft agc.idum, non obligari advocandum abientes coeleftores, fi ultra duorum dierum itinere abfentex fuerint, nifi forte ex puvilegio, five ex confuctndinc aliquos extra collegium illius eecleiiae vel monafteni eleftioni inrerefle oportuerit. Majores praelatos, ad quos fpeftat deftiones confirmare, auctoritate concilii poffie fupplere defiftus circa formam cleftionis commiflos, dummodo eleftiones a parte majori capituli fafta» fint, A a prius jurstis, A communicatis A vocatis vocandis quod iervandum efle voluerunt etiam in poftulatiombus. Demum viginti ofto nominatos a quatuor eleftoribus confirmant, & probant, clique omnibus rurium plenam potcftatem concedunt pontificem eligendi. Alios etiam magiftratus, miniftrofque ad hoc opus decernunt Ludovicum Lanfanenfem epifeoputn vicccameraiium, Bdliccnfcm, A Groflctanum epifeopos, fanfti Michaelis de Clufa, Tammenenfem, & Abundanti», Gebennenfis dicecefis abbates, A quatuor alios dodores conclavis cu{lodes: Tum Æneam Senenfcm » canonicum Ttidentinum, (qui fuit deinde Pius papa П·) A Michaelem Biunoncm Bclvacenfem canonicum, clericos ceremoniarum ac notarios: Hugonern Beratdum promotorem, Petrum de Atrio foldanum, & alios quofdam. His omnibus publico decreto firmatis Arclatenfis primum, *le* tum alii eleftores juramentum, ut alias conceptum erat, preftiterunt. IndcA cuftodes conclavis idem fecerunt jurantes fervare, qu« ad eorum officia fpcftabant, deinde cantantes» Te Deum laudamus, prrccdentibus minoribus patribus A cruce; A poft eo» fubfequebantur Arelatenfis & alii cleftorqa, ficque ab ecclefia in prztorium urbis, ubi ornatum erat concieve, pervenerunt: quod prius a cuftodibus 8e vicecamerario provifum, A omnibus purgatum, evacuatumque, ingreffi funt eleftores flytnnvm cantantes, Veoi creator Spiritus. Ingrefli funt eadem die conclave eleclorcs, & magna civium nonus armata foris obfcwabat, ut libere pofient eligere· Intraverunt cum eleftoiibus clerici ceremoniarum, 8c fenitores eleftorum, caidinalis duobus fuit contentus, alii uno tantum. Poilridic vero antequam fuftragia inirent, Arelatenlis cardinalis multis vcibis hottatus eft collegas fuos, ut in pontificem digerent virum quempiam genere *it* divitiis potentem, qui neccffitati ecclefir providere pollet; alioquin omnia fruftra ceflura; opus efle magna A prrfenti pecunia ad quadraginta millia numerorum, A tali

Anno Chkutj 14]». ta" pontifice, qui in fuo imperio patres fufci- Γ'6*' adverfariis-tueri poffit. Scrutinium fartum eft more confueto : confcribcbantur in Cadulis nomina eligentis & eleâorum ; nominabant enim duos aut tres, nonnulli unum tantum . Quater ad ineunda fuffiragia convenere , fingulo quoque die fcmel j & cum in unumduz pattes non, convenaient , quinta tandem die » qu® fuit pridie Nonas Novembris , compertum eft Amedcum Sabaudi® ducem viginti duobus ad pontificatum vocati. Sc fecundum fynodalia igftituta clcâum efle in Romanum pontificem « Arclatenlis feptem illos, qui Amedatum non elegerant, hortatur , ut etiam ipli Amedzum eligerent, qui reipondentes fatis elfe fi eleâioncm laudarent, aliam eledipnem fac^e recufarunt . Pcrfeâa cleûionc inriomifli funt cuftodcs Bc alii nonnulli viri przclart , in quorum confpeâu Arclatenlis nomine collegarum retulit omnia, qu® gcfta erant, & ruriumomnium nomine elegit Amedxurn Sabaudiz ducem in Romanum pontificem . Rogatque clericos ceremoniarum , tabelliones przfentcs , ut inde pubhea conficiant inftrumenta . Demum publicata electione , eledores omnes egredi c conclavi deducente clero cum pompa cedeiiam petierunt t ubi rutfus publicatur.

CL

jtfan *Cafarh.*

Intbr hzc Albertus Czfar moritur fexto Kal. Novembris hujus anni millclimi quadiingentefirni trigclimi noni. Et eleâores imperii fidem publicam Bafilccnfibus innovant, quamobmortem Celaris evanuiffe patres putabant . Patres vero interim Lubecenli ecclefiz vacanti pallorem dant , 8c Grati.nopolitanz titularem: tum caffrea provifione fada de ecclefia Cenomanenli per Eugenium, Guillclmum Maleftriâutn illiprzficiunt. Ecclefiz vero Aquilcenli, qu® per mortem Ludovici ducis vacaverat , epifeopum Tridcntinum Georgium przhciunt, refervata fibi Tridentina ccclelia , quoad pofleffionem Aquilejenlis obtinerent. Convenerant interet Germani princi-Ecs Francofordiz ad conventum celebrandum . Ibi mature rebus dilcuffis . afferentes generale concilium Bafileenfc ac Eugenium IV. Romanum pontificem contraria inter fc quotidie decreta , c-diâaque conftituentes, & altet alterum excommunicantes, ac etiam exatiftorantcs, & de iummo pontificatu in ccclelia acriter decertantes, ic omnino dubios reddidifle , ita ut non pollint dikernere, quiinam fit major, quifve magis innitatur veritati . Venerari ic patres Baiilez congregatos ut generale concilium, venerari pariter & landiffimutn dominum Eugenium Romanum pontificem, fandamque iedem apoftolicam proie fli funt. Proinde neutralitatem in tanto rerum turbine complecti ftatuiffc. Nullique contendentium adhaerere. Decreta neutrius partis quar contra alteram facerent, neque permittere ut in provinciam publicentur. Aganturque potius orr.nia per ordinarios, ut jura ftatuetunt. In his autem, quz ad poenitentiam 8e forum confcientir concernunt , licere unicuique adire quem maluerit . Hec ramdiu per provinciales fervanda efle, donec pax ecclefiz reddatur, cui daturos fe operam omnes pollicentur.

CII.

-'' CuaisTt '4JV·

SESSIO SEPTIMA FLORENT 1NA,

Einreni tctltfia Latiaa aahutar , CF tetrelh tuiti rrtaatar.

Eugeniui autem pontifex , ut dedio-1 . nem Atncdei in antipapam a Bafilee'hhbus factam accepit , Roman® ecclefiz furque auctoritati reCtius confulturus cardinales creat numero decem & feptem, viros doCtrina ic ptudcnria claros . 'lum advenientibus Armenorum legatis , qui ad unionem cum reliquis orientalibus vocati erant , & eorum intclledis erroiibus contta fidei' noftrx puritatem per multos dies eorum fehtcntias difeuti & per viros facrr doâiin® peritUhmos confutari , aperirique veras & catholicas julfit . Inde celebrata publica feffionc v 11. Florentia x. Kalend. Decembris folenni more quid ab cis profitendum eflet przfcripiit , eofque edocuit catholi^cam fidem in hanc fententiam, fymbolum Con-> llantinopolitani concilii cum additione (Filio-3ue) tenendum , illudque fingulis dominicis lebus & folenmbus in ecclefns dare recitandum ; definitionem Chalcedonenlis concilii de duabus naturis io una perfona Chrifti , & fexti concilii de duabus Chrifti voluntatibus Bc operbus ampleâendam ; Chalcedoncnfem fynodum & Leonem pontificem fummum reâe de duabus naturis in una perfona Chiifti (entitle contra Eutychis A' Ncftotii falfum dogma : Synodos nominatas dr przterea Nicrnam, Conftantinopohtanam , Ephclinam primam , aliafque univerfales auâoritate Romani pontificis confirmatas reverenter fuicipicndas . Septem ſacramentorum ecclefiz formam acceptandam , baptifmi fcilicet , confirmationis, euchariftiæ , poenitentiae , extreme unâionis , Bc matrimonii , fecundum Roman® ecclefiz ritum. In oblatione calicis, in facrificio aquz pauxillum vino adtnifcendum . Formulam fidei ab Athanafio conceptam , quz incipit , Quicumque vult falvus elle , firmiter credendam, unionem cum Grxcis nuper faâam ampleâendam , in qua Spiritum fanâutn a Patre & Filio procedere , facramentum altaris in pane triticeo abfque fermento five azimo , panas purgatorii efle , & leniri fidelium luffragiis , eft declaratum : Romanum pontificem fupremom efle in ecclefia Dei & plenitudinem poteftatis a Chrifto habere · Armcnos oportere fc conformare confuetudini Roman® ecclefiz in celebrandis his folennitatibus , annuntiationis beat® Virginis , nativitati. beati Joannis Baptiftz , nativitatis Chnfti , circumcilionis , epiphaniz , purificationis , quz aliis diebus ab illis celebrabantur ; qu® omnia ab Armenis reverenter fufccpta funt.

CIII.

SESSIO TR1GESIM ANONA.

Cwfirmttar ^4»eJai tiefli» i» fatifitta».

Basileenses eleâionem a fe faâam de Amedzo duce ad pontificatum , quam t>ritnum literis , &r nunciu per orbem Chiiftianum

r

* „ w α CwaicTi ἱφi9.

«em promulgare cerant j illam ut fandam , ac Helenas Dei perncceflariam laudantes . Turn *coi&t* publica feflione x x x t x. a r. Kalend. Decembria folenni cite elc&ionem przdidam laudant Ae probant . jubcntquc Amedzum ipfum legitime eledum in Romanum pontihrem ab omnibus venerari* Deinde legato· numera **if.** ad Amedzum legant » qm concilii nomine elcdionem nuncieut , ft confenfum exigant. Tertia Nonas Decembria princeps legationis cardinalia Arelatentis erat , quem fcquebantur Apifcopi feptem · abbates tres , ft «tv. dodores « Aderant eis ft Bafilcenfis civitatis nuncii , ft nobiles complures . qui cum equitibus fupra ducentos Amedzum petierunt. Erat is Ripali® › ubi in placido nemore monaftcrium conftruxerat » itaque cum decem aliis nobilibus viris habitum geftabat eremiticum . vocabaturquc militum fandi Mauritii dccauus. Huc cum perveniflent legati ad xin.Kalcndas Januarias, procedit eis obviam Amedriia cum clero & (ociis fuis , precedente cruce . Deinde cum legatis caufam fui adventus expofuiflent , ne brevitate terminus coardaretur , neque confenfum cxpoftularunt , neque concilii liters· reddiderant , petieruntque ad alium diem audiri . ttatuia eft dies tertia, ad audiendos legatos * Interim per conliliarios ducis « inter confultandum objedz funt legatis nonnullz difficultate· s Particulam quamdam juramenti icmoveri . leu ad eorum fenfum declarari cupiebant . Tum eledum produci in habitu eremitico , cum fua barba . ft nomen Amedzi non mutari. Ad particulam juramenti refponium ell, nihil per legatos addi, minuive polie, quod id ad concilium fpedaret . Ut primum e'edus confenferit , oportere habitum pontificalem lufcipere , per quem poffe ffia pontificatus offendi videtur . Nomen autem cx antiquiffima inftitutione omnino mutandum : Quod etiam Chriftus dominus in beato Petro fecerit . Et quoniam Amedzi nomen religione pra fc ferret , daturos operam legatos › ut in catalogo pontificum adferibatur , coque in pofterum uti poffint pontifices . De barba * cum confentirc non videretur, permiffa eft ei ad tempus. Prrferipta igitur hora admilli funt legati, qui ciedionem concilii nomine in (criptis obtulerant j •dhibitifque teftibus confenfum efflagitarunt , niukifque argumentis , ut ecclefic morem gereret, fuafcrunt. Poft aliquam confulrationem , cum femel atque iterum dilationem peteret . neque concederetur , genuflexus ft jundis manibus dixit fc confentirc eledioai io cum fa**âc** , ft a(lumpto nomine Felicis V. juramento fc conftrinxit , ut exigebatur : ft acceptis pontificalibus indumentis benedidiouem ab Arelatenli , ft annulum pifcatoris accepit , & ab omnibus falutatus adoratufque eft , ut Romanus pontifex . Poftridie Ripali® latitudine edndus Felix , Tonuntum pontificali pompa perducitur , ubi pontificalia tradare crxprc. & in vigilia nativitatis Chrifti cum vcfpcris intereffet , facris veli ibus ornatus , ft barba fua videretur multis res nova , ft religioni noftra minime quadrans › amicorum luafu barbam rafit . In die autem Epiphani® celebratis facris , Arelatenlis orationem habuit , in qua multa difleruit de virtutibus . ft nobiliffimo genere eledi , afferens Amedzum , ft Sabaudiz domum originem ducete a Bcroldo Saxoni® duce nepote Othonis 111. C*faris · Tum vero provincia nomine rogavit Felicem , ut cum in adminiftratione univerfali* ecclefia jam effet occupatus , avitum imperium filiis delegaret , qui aderant . Quibus nidis Felix , Ludovicum filium primogenitum Sabaudi® ducem creat . Philippum vero fecundo natum comitem Gehennarum . Amedcum nepotem principem Pedemontium , Niciae . ft Vercellarum. Humbertum veto germanum comitem montis Rotundi . Interim ne qui apud Eugenium craut . difficiliores redderentur ad fentiendum cum Felice . ftatuerunt illum majora curia Romana officia nemini concedere » fed per vicarios admimftrarcntur . Statutum eft etiam . ut iu feribendis ad concilium literis Felix nomen fuum poftponeret , ita ut feriberet : Sacrofanda Balilcenfi fjrnodo , ftc. Felix ' epifeopus fervas fervorum Dei , ftc Poft hzc Felix literal fus eleftionis ad omnes principes tranfmifit , afferens non ob divitias . aut potentiam ecclefia , qua parva nunc eflent , & ipfe fatis abundaret , propriafque atque avitas pro.animi quiete dimififlet , pontificatum accepifle , fed ut ecclefia Dei fubveniret , & vocationi fandi Spiritus non contradiceret , fexaginta ultra annos, fortemque fenede dimiffa pace , ft quiete quam elegerat , labores immenfos fufcepiffe . Mcnfe autem denique Januarii quadragefimi lupra mille ft quadringentos Bafilcenfcs Petrum Digineniem, & Antonium Portugallcnfem epiicopos dignitate , laccrdotiifqu· privarunt . quod falfo apud CoiUlantinopolim concilii legatus fc dixilicnt,

anmo Caaisvi »♦!>·

CIV.

Conventet FrenctferJn, in ftt» FtJtrkui Cttfnr <Z refponfntn Bnfiletnfi· b»t iiiUMIM·.

Con V X n it a nt Francofordi® principe! Germania ad novum Crfarem Alberto nuper fubrogandum *t* ad quos Balileenfe· legatos fuos milcrunt curaturos , ut dimiffa neutralitate Felicem in Romanum pontificem iufeiperent ; omnibufque monftraturos ft^Eugenium jufto judicio pontificatu effe dejedum. ft Felicem legitime lubftitutum t Federicus dux Auftria quarto Nonas Februarii anno falutis 1440. Francofordie Czfar didus eft , ft legatis Bafilcenfium datum refponfum Celaris novi ft principum nomine non pofle « principes difcedere ab his .qua prius ftatuerunt . ncc velle provinciam fcindere . fed daturos operam omni lludio ad pacem ft quictc.n ecclcfi« procurandam.

CV.

I/f«srar jsarwsr *ctrMimlei 4 Ttliet ωiμμ'*

INтaxaa BaGleenfcs » ut Felix , quem fibi prefeccrant pontificem , auguftiori cultu Balllcam petere poflet ad coronam pontificatus fufeipiendam, illi indulgent, ut novos cardinales creare poffit quofeumque velit . etiam prater decreta vigefirnaquarta feflionis. Et paulo poft menfe Aprili quatuor ab eo aflumptos approbant , ft confirmant . quorum nomina hzc iunt Lndovicus Lanfancnlis , Bsrtholomzu.* Nova-

fc

Amno Cmusti *♦*.* Novarienfis epifcopi Valramus Trajt&enfis eledus , tc Alphonfos Carillo protonotariua a Filice defignatus. Defignantur & alii legati a. Bafilccnfibus, lc Felicem Galliamad Bitiaricen-icjb conventum datif mandatis, at Bafileenfium 'gcfta de abrogatione Eugenii tc Felicia fubftitu-rione tutarentur. Curarent ut Felici omnes pa-rerent , darentnue operam , oe alias lotus pro tertio concilio decerneretur.

CVI.

SESSIO QUADRAGESIMA.

Cea^rmafur *Felix & dtuxnxtxr* ZagraMM.

TuM celebrata quadragefima publica fellio-ne ad iv. Kalendae Martias promulgant Felicem clcâioni de fe fade legitimeconfenfif-fe, demum ftatuuntilji, ut vero & legitimo Ro-mano pontifici ac Chrifti vicario ab omnibus parendum , ejua rebelles aut ei non obtempe-rantes nt fummo pontifici facros viros cujuivis dignitatis aut ordinis excommunicant, facerdo-tuique privant : Prophanos mulâis concilii, aut ipfius Felicis refervant· Parentes autem Euge-nio omnes damnant, excommunicant, privant. Deinde cum ageretur dc provifione pontifici &: cardinalibus *ic* curie officialibus facienda , loco annatarum, multique urgerent homines Germa-nier nationis Bc gymnaui Parifienfis legati cum plcrifque aliis Gallorum nomine interceflerunt , obftiteruntque quominus id fieret , antequam provinciales de ea re redderentur certiores. Ute-re Felicis poll hire, quibus legationem Aprarii-dentiam concilii cardinali Arei*tenfi demanda-verat, cum led· in concione non placèrent, de-leto funt, *Sc* cx rcgiftris abrafr, &rurfusaliis verbis conccflc . Carthufienfes vero monachi LnfaaaM cum * Laufanenfem magno numero ad capitu-lum conveniflcnt Felicem ut Romanum pontifi-cem venerati funt. Quod tamen Italici *Se* alii Erovinciarum monachi ejufquem ordinis non pro-averunt, fed Eugenium lunt fccuti.

CVII.

lefMi· Bcfilecefinxt >· PaZaahm .

Miserant Bafileenfcs legatos fuos in Po-loniam , ut regem & provinciam ad fe traherent . Sbigneus Cracovicntis epifeopus doritate *ic* gratia apud regem potentiffimus ad eos inclinare videbatur, aftute tamen *Se* pruden-ter rem gerebat , ita ut aflumptus ab Eugenio poft depofitionem ad cardinalatus dignitatem , non conlenferit, *Bc* Felici aperte non adhiefcrit : quin & rerum ipfe Bafileniium aâa laudat, non tamen Felici profitebatur fe obtemperaturum . Nunciatur inter hec Bafilcv Felicem, quem pon-tificem creaverant, ad concilium properare. Erat jam nuper orta contentio inter patres dc jurifdi-ôione concilii prefente pontifice, quonam modo eflet exercenda, que his diebus gravius exagita-ta eft: tandem in hanc fententiam convenerunt. Auditorem camerae concilii nomine, ut haâenua fecit, folum jurifdiâionem habere in omnes, *te* fmgulos concilio incorporatos, incorporandofvc (fic enim appellabant concilio adferiptos) non li-cere tamen auditori pro re criminali contra quem-piam agerecx conciliants, nifi deconfilioquatuor praelatorum, fi reus fuerit prslatus; (eu quatuor aliorum patrum, fi fuerit ordinis inferioris. Qui-CaaiiTt confultorea fingulismenfibus a patribus defigna- 1440. hunter, in re tamen graviori, Br ubi fugs peri-culum appareret, liceieauditori reum coarâare, *Se* tradere euftodibus, fed quamprimum rem con-(ultoribus aperire, Brcxequi pro eorum confilio. Hoc judicium fervandum efle non foTum in conci-liares omnes Areorum familias, fed etiam in lega-tos principum, *tc* fuas familias, quamdiu in con-cilio erunt. Pontificis autem, & Romane turiat officiales quotcumque non prius in concilio admit-tendos ad exercitium fuorum magiftratuum quam jurejurando promittant fe auditoris jurifdiâio-nem nullo modo impedituros, nihilqaeomnino feaâu ros contra conciliares injuflu auditoris fetr concilii. Venit tandem Felix Bafilcam ad vlit. Kalendas Julias anni (alutis 1440. pontifies lique pompa fu/ccptus eft ·

CVIII.

SESSIO OCTAVA FLORENTINA

rueffum Crxcur»» tuiftfi cimc fih iawr.

Florentia inter hec Eugenios pontifex coatfta publica feffione oâava , approbante hero acumenico concilio , judiciali ordine per debita intervalla prius fervato, ad x. Kalendae Aprilis, Amcdxum antipapam ut haereticum *tc* fcnifmaticutn, cledores, fautores , feqoacefqod fuos omnes monet, nifi infra quinquaginta dies relipiseiint, & ad gratiam apoftolic· (edis rebel-lione dirnifla fupplices confugerint , incurfuroa poenas contra hereticos, fchifmaticos, ac reos ia crimine 1·i· majeftatis a jure promulgatas, fta-tuitque & declaravit, nili intra tempus parue-rint abfque alio judicio elapfo termino mox in panas omnes incidifle. Pollicetur tamen fuppli-cibus intra tempus veniam *Se* gratiam fe datu-rum .

CIX-

SESSIO QUADR AG ESIM APRIMA

Sege/vi iccrttt irriiaicft.*

Ωαm ut Bafilez nunciata funt, poft aliquot meo *les* xJtalendas Augufti patres in publi-ione quadragefimapritna Eugenii *ieateatiu* decretaque irrita, nullaque efle cenfucrunt. Pu-blico decreto ex more edito ftatuerant prius, ut inter patres *Sc* Felicem in rebus gerendis cooeordia eflet. Petitiones, quas fupplicationes appellant, fi in cis facro concilio fupplicaretur, per concilii prrfidentes; fi pontifici, per Felicem, aut fuos referendarios fubfcriberentur , cum ejus nomine: *tc* ille quidem fub bulla concilii, he Felicis figno expedirentur. Nec multo poft circumvicini pro-ceres *Be* Albertus Bavarie dux Felicem nt Roma-num pontificem venerati funt, & Fcdericus novus Cclar fidem publicam patribus, qui Baillez erant, innovavit, addens unumquemque ialvum efle 8e incolumem efle velle Bafilca, etiam fi eflet papa-lis dignitatis.

CX.

....T·' -'ПWr.-H·

Ammo Christi

CX.

. CaraMtia *Felicit* .

A D ix. deinde Kalend. Augufti magna jfy procerum ac populorum frequentia Felix publice coronatur pompa magnificentiflima * & quoniam cardinales numero paucos habebat , nec cantae celebritati poterant lufliccre , afeiti funt odo epifeopi, qui cardinalium munera implerent. Coronatu* eft in fuggeftu pre foribus* templi ex materia excitato Bc conferratus in Romanum pontificem , cardinale Arelatcnfe vicem Oftieniis epifeopi gerente . Regium diadema , quo eft coronatus , triginta^ B millia nummorum pretium fuperare ajebant . Tum data omnibus plenaria indulgentia folenni pompa ad monafterium Predicatorum profitât funt . Precedebant curialium & procerum familic , tum nobile* dc militare* , inde barones , comites , & marchiones . Hos feqtiebatur dux Sabaudifc cum fuis confiliariis, deinde tibicines , tyinpaniftc & hiftrionum turba, clerus urbis cum faera pompa fubfequcbatur , laudes Deo canente»I Poft quos vexilla & nobiles papa familiares cum quatuor capellis fequebantur, quibus proximi erant prcfeâorum navalium loco milites Ripalic cum eremitico habitu, & barba, qui college fuerant Felicis. Poft hos deferebatur atcula cum facra euchaC nftia^ quam fequebantur cardinales, Bc epilcopi cardinalium loca implentes . Felix deinde Eontificali habitu ornatus equo vehebatur alia , quem farno ducebant march iode Hoteling , Be comes de Vinfperg. Poftridie vero in publica congregatione dux Sabaudis , Be comes Gebcnnenfis gratias patribus egerunt pro honore eorum genitori impenfo, & in patriam reverfi funt . Celebravit mox Felix publicum coniiftorium ; in quo primum aâutn rft de pace procuranda inter Ludovicum patrem 8c filium duce» Bavaric ; tum per Stephanum Novarienfetn , & Æneam Scnenfem peutum eft pallium patriarchatus Aquileienlis, Alexandro Triduntino epiicopo, & poftreD sr.o Felix profefConem ac juramentum in eteâione fua prarftitum publice innovavit . Aufto mente fubfequenti Stephanos Bajoaris ux cum duobus filiis Bafileam veniens Felicem ut Romanum pontificem venerantur , Bc Robertas Stepbani didi filius Argentinenfi ecclelîar piahcitur, vncatlti per ceihonem Conradi de Buinau.

CXL

SESSIO QUADRAGESIMASECUNDA.

De jNiar» *CT decime demite.* E

Cum (spe multumque diiceptatum effet inter patres de provilionc pontifici , cardinalibus , 8c officialibus curi» loco annatatum facienda I Tandem coarta publica (ciliione quadragefimafecunda folenni ritu ftatutum eft decreto irrefragabili , non obftantibu* quibufeumque aliis decretis, quoniam ex patrimonio ecclefi» Romanae Felix nihil perciperet, Bc tamen pro utilitate reipublica: cogeretur magnas fubird impenfas, licere Felici exigere ufque ad A qninqitennftim decimam denarion) omnium cehfuurn ac reddituum unitis anni quorurocumque beneficiorum cceicfiafticormn in -pofterum .vacatuiorum , cogcndofquc effe omnes ad id perfolvendum etiam cum ccnfuiis'Cc pcenis. Beneficia tamen Gcrmauice nacionir , que cenfuin qtfinque marcarurn argenti non fuperant , ab hoc aecreto ûnmunia cite . Aâa funt hxc Baille* in publica leflione pridie Nonas Λugnib ejuidem anni. N No Christi 1440.

CXII. -

Ce»ve»tin Brttericeafii , i» ftte rex Gellia fe fre feMifite detlfret .

Cowvocavtt at'xex Franci» conven--'VjAef.j·. tum prriatorum , ac procerum ' fuorum Bituris , at fuper divifione ecclefi» cum cis т«·Г ii. deliberaret . Convenerant jam illic patriarcha Antiochenus, Parifienfis ecclefi» prsful « Malleacenfi*, Bitterenfis, Agathenlis , montis Albani, Bc Apamiarum epifeopi. Tum fupervenerunt Viennenfis archiepifcopus , Bc Rhemenlis regni cancellarius una cum Pi&avienfi Bc Magalonenfi epifeopi» . Aderant oratores concilii 8c Felicis , aderant etiam Eugenii legati , quorum princeps erat Joannes de Turrecremata nuper in cardinalem creatus . Habit» funt vari» altercationes difputationcfque, cum unaqurque par* magnis auâoribus fe tueretur . Adveniente tandem rege ad conventum cum prslatoruoi & procerum multitudine, audit» funt legationes Eugenii 8e Bafileenfium . Legationum fomma erat . Afferebant legati Eugenii Romanum pontificem monarenicam potcftatem in ecclefia habere , ficut regem in regno *i* neque judicio ecclefi» fubefle, nili in hxrefl manifcfta, neque pofle a quopiam corrigi Romanum etiam pontificem peccantem , quoniam folum Deum habere^ judicem , efletque hsreticum aliter (entire . Hoc multis fandorum patrum auctoritatibus firmabant , Bafileenfes traditione* haereticas effe , *te* reipublicx perniciofiflimas , qu» fi admitterentur , non pontifices , non rege* , non principes aliquos tutos efle in ftatu . Eugenium virum fanâiflimum atque integerrimum non potuifte , neque debuifle a Bafileenfibus judicari . At contra Bafileenfium legati , multis argumentis multifque rationibus Bc auâoritatibus & probare 8r offendere conati funt generate concilium fupremam potcftatem in terris habere, & Eugenium merito Bc legitime fontificatu dcjeâum fubftitutumque Felicem . roinde orare regem ut Bafileenfis concilii fanâa juftaque decreta fufclperct , Felicemque verum Chrifti vicarium reiteraretur. His auditis rex , re mature cum fuis difcufla , tandem quarto Nonas Septembris in \magna prelitornm ac principum corona , legatis Bafileenfium in hanc formam refpondit . Claromontenfi epifeopo regis nomine lingua Gallicana loquente, Gallorum regem, ut Chriftianiffimtm principem decet , qui fetoper faviffe* dignitati generalium conciliorum , fc.Bafilcentium in primi* , quo femper legato* fuos habuiffet , tulifle meeftiflimo animo (editione* Bc difeordias inter patres Bc pontificem exortas , monuifle , rogaffeque fumn.A diligentia patres literis Bc nuncii* , ut a judi- cerioiwv» tome.

N N o Christi I,,,. judiCiocontra Eiigeniumfuperfederent, illos verofpictis regis precibus, non modonon fuperfedifle, fed illum dejecifle pontificatu, tc alium fubrogafle. Regiam majcftatem in hac re nihil ftatuere voluifle fincconhlio praelatorum Bc procerum regni: & propterea conventum Bituns indiaifle. Nunc vertfexconlilioconventusftatuifle regem perieveraremobedientiaEugenii pontificis, née alium recognofccre Romanum pontificem quam Eugenium; cui fitpplicabte, «e intra annum generale concilium in Ga lliis celebrer ad fciflionemecclefi^ tollendam. Rogare autem ipfos legatos, ut dicant regio nomine patribus, qui Baffler client, & domino Sabaudiz (ficenim Felicem appellabat) ut dimiflisccQfuris&eomminationibus, ad ea quz pacis eflent, intenderent, neque ullo modo regni iui clericos judiciis infeftarent. Dominum Sabaudiz fanguhie regi efle conjuadnm: non placere regi, ut a quopiam injuris ei irrogentur; fçdin hac rc, quoniam ad fidem pertinet, nihil przter juftitiam audere regem, fperaretamen eonfanguineum fuum folita fua prudentia rem hanc tradaturum. Hoc accepto refponfoBafilcenfes,. ad fuos reverfi funt, animo fatis mafto: adferibentes hanc regis fententiam ob regis Renati caufam emanafTc, ut qui cuperetEugenium in regno Neapolitano Renati partes contra Aiphonfum tueri, ob hanc rem & regem ipfum, tc Carolum Andegaviz ducem Renati fratrem Eugenioaflitereftatuifle. Hseeubi ix. Kal. Odobris patribus & Amedzo rcnunciata funt, omnium mentes mtxrore occupavit.

CXIII.

Litter CilbertKti"* Felici O" EtfilecnfikiH.*

Ibyf bns B deinde Oâobris Bafilecnfes literas JVjL regis Aragonum acceperunt, in quibus ille facrofandam fynodum reprarfenrantem univerfalem ecclefiam appellabat. Elifabeth quoque regina Hungaris, Sigifmundi Ccfaris rclida, Felici papa: V. literas dederat, in Romanum pontificem illum recognofcens. Idem fecit Albertus Bajoarizdux, qui eledus in regem Bohemic regnum recufavit, & Albertus Autlriz Fedcrici Czlaris germanus, qui ambo Felicem pontificem funt profeffi. Quarto deinde Idus Odobriscum patres difpenfaflcnt decreto xx 111. feflionis fuper creatione cardinalium, induiferunt Fc l ici,ut quos utiles elfe judicaret, crearet novos cardinales ; qui mox de confilio aliorum cardinalium udu novos creavit, quorum unus illegitimus erat. Eorum nomina hzc funt: Alexander patriarcha Aquilejenfis Tridentinus, Otho Dcrtufenfis, Georgius Vicenfis, Francifcus Gebennenfis, Bernardus Aquenfis, Joannes Argentinenfis epifeopi, Joannes Frilingenfis vicarius, & Joannes dc Segobia presbyteri cardinales omnes : horum tituli, hi fuere, patriarchz AquileienfisS-Laurentii in Damaiot Dertuficnfis fandz Potentianz, Vicenfis S. Atiaftafiz, Gebennenfis S. Marcelli, Aquenfis fandorum Nerei Sc Achillei, Argentinenfis S.Sixti, JoannisFrifingenfisS· Martini in montibus, loannisdcSegobiaS.Calixti. Deinceps cum jam cardinales numero fa'<s honefto efle viderentur, proviiionesecclcharum, que per concilium prius «iebant, Felici & cardinalibus fuis funt pcrmiffc. Inftituit przterca Felix juftitix concilium, quod odavo quoque dic voluit in capella publica refidere, ac jus dicere I Erant ad hoc deferipti cum vicecancellario quinque alii cardinales; tc odo ex patribus, qui communi confcnfu comrniffiones juftiti» fubfcribeient. Inftituit etiam fieri publicum conliftorium icmel in menfe, A in liomana curia femper efie ftudiutn generale. Et patres quibufdam dodis viris in mandatis dederunt, ut gefta Conftantienfis concilii difperfa colligerent, bulla Balileentis iynodi munienda : que omnia perfeda funt. Poft hzc, utG^lliarum przlajos fibi conciliaret Felix Λ fex alios cardinales creavit pridie Idus Novembris, Diopyfium patriarcham Antiochenum Parifienfesn epifeopum, Atncdzum Lugduntnlcm, Philippum Turonenfem, Nicolaum Panormitanum archiepifeopos, tum Joannem Nannetenfem, & Gtrardum Caftrenlcm regis Franci» confeflorcm j epiicopos, abfentesomnes ; tc paulo poft deligasti lunt legati in Germaniam Alexander S. Laurentii in Damafo, Joannesfanâi Martini, & Joannes'S. Calixti cam pluribus aliis, cum ampliifima poteftate omnia agendi 8c concedendi Celari ac'principibus, modo ipfos traherent ad partes fuas. Audierant enim Cafarem conventum generalem omnibus regibus &.' principibus indixifle Magunttz ad purificationem beatae Virgiqis; ic alium provincialibus fuis prius Nurimberge ad feftum S. Andre», ut in to praeconfultaret, quid in diflcnfionceccicfise eflet agendum. Magna igitur cura inerat Baffleenfibus Czfarem praeveniendi, ic eum in fententiam luam deducendi. Inter haec longa epiftola Chriftianr plebi pcrCuaderc conantur, adutn efle dc republic» Chriftiana, deque difciplina catholics fidei, û patiantur audoi itarem facrorum conciliorum per ignaviam opprimi ; oftendunt multis argumentis iupremim conciliorum audoritatem, Eugenii juftam dejectionem, ic Felicis neceflariam legitimamque fubrogationem. Tandem hortantur, rogant, jubent, omnes decreta Bafileenfisconcilii tufeipere, Felicem venerari, ut Romanum pontificem, ic ab adverfariorum favore omnino difeedere, alleruntque neu tralitatem nullo modo fuftinendam.

CXIV.

Gjnbm/4 r«m *Btfiletnftim fenferant.*

PER hoc tcmpus Parifienfis fchola inftantibu* Balilecnfibus concilio Bafilcenfi ic adhzrcrc profefla eft, & plurima Germanisgymnilia, ut Viennenfe, Erfordienle, Colonienlc, &.' etiam Cracovicnle in Polonia, cue omnia fuis icriptideclararunt fupremam elle poteftatem apud generale concilium Bafileenfe, cui etiam papaobedne teneretur. Panormitanus epifeopus qui aberat,BaCieam reverfus menfe Februario anno falutis 1441. rubeum capcllum antequam urbem ingrederetur acceptavit; & fada reverentia Felici, ut Rotn.'no pontifici, literas regis Aragonum produxit patribus, quibus rex illum generalem fltum procuratorem in omnibus conftituebat. mandatqueut nomine fuo Bafileenfi concilio femper ad hç ceret.Jamque tradare incipiebant quibufnam legibus Alphonfus Felicem in Romanum pontificem fufeiperet. Et dux Britannis literis gratias egit patribus, quod epifeopum Nannetenfem cognatum fuum cardinalem creaflent, ftatutumque eft per hoc tempus, ne abbates ex ordine canonicorum regularium rochctis uterentur, ad differentiam epifcoporum.

CXV.

A.* HO CaMtTI «44»·

—, CXV.

Quid ederit Bafiletafiiuf· Itf/itin Nvnwirjaw

T IQàti Bafileenfium interca Nurimbcrgatn -r~a~petènte> *iifter eundum* plure» e ducibus Bajoaris in fcotontiam fuam pcitraxetunt $ qtnn *Bc* archicpifcopus Saltzburgcnfis , quem Patavicnlis^Öc Ratrsbonenfis epifcopi icqnebantur , corum partes fe probaturum polliceba'ut. Idem *J9c* marchio Brandcburgenfis promittebat . Vcnerunt tandem Norimbergain ; &: turn pctçicnt a confulatti urbis fufcipi concilii dericta , ufponium eft quoniam ea civitas ad imperium B immediate fpe&.irçt , décrié ut lcntentiam C*-fjttts fequcrmtur . Tandem cum hteus C*faris renunciatum diet Cxlaicm Nurimbcrgam non venturum, fed quamprimum petituium Maguntiam ad indicum conventum, legatorum Balilecnfium pats Bafilcam rediit : cardin* lis vero fandi Calirti cum aliquibus e»collegisMaguntiam properarunt, cum prefertim intellexHienty Eugenii legatos Joannem Carvaialcm > Nicolaum Cufam, *tk* Jacobum de Ferraria illuc acceflifle. Bafile* interea nunciatur , Alphonfum regem mandafle, ne in luis regnis quifpiam Balilecnfium edidis pareret , quod Panormitanus filium effe affirmabat, afferens regem non juflifſe ut concilio non pareretur * fod ad tollendas C feditionc* juflifle non execution! mandanda edida fine literis regiis.

CXVI.

Trnfidentit Felicis in nntilio , *<F <t//f«4 detreta.*

E T cum Aref^renfi* *St* fandi Martini in montibus cardinale» abeflent , qui profiter concilii erant , & ob contentionem nullus eflet legitimus perfidens fubrogatus , ipfe Felix, quem paprm appellabant, extra ordinem & praeter confuetudinem Baiiiecnli concilio prae-(edit in gene:ali conventu , conclufiones D nomine concili' tecre complures . Primam ut pisfidens conci)a diet iemper primus praelatus, qui adeflet ; Tum ut literis collatorum beneficiorum quorumcumque non ftarctur , nifi ante datam collationem tantum effluxiflet tem. poris, quod venifime notitia obitus prius poliidentis collatori poturi ir fieri . Inde ne collationes de eodem beneficio , eodem tempore . eodemque modo faiftr cuipiam luffragarentur . Jfeinde nc literis collatorum de beneficiis collaris m prrjudicrum promotum apoftolicorum ftetui , nili probetur collatio per mftrumentum pub'icum a notario lubioipturn I Statutum dcrnde eft do&oribiis, nobilibuive , li beneficia obtinerent cenfus trecentarum librarum , non elle E concedendas difpennttoner ad duo mcompatibilia: Inferioribus autem fi ducentarum , ad duas autem parochiales, vel dignitates majorespoft pontificales vel principales, in collegiatisccclefiis nemini omnino dandam difpenfationem . Item doftore* feu nobiles non pofle obtintfre ulm duas prvbendas m metropolitanis, ineatfiedralibus tres; in collegiatis autem quatuor inferiores, uoatn , duas, tres pro portione iupradida. Beneficia fimplicia primi non habeant fupra oâo, fecundi ultra tres j Jiccntiati in theologia, A vel altero junum legitime, & olficialcs Romancuri· pontificali icivientcs dodoribus & nobilibuscomparentur. Commend* nMuper cardinalibus , fi ccn.us lex nyillniin librarum habuerint, non dentur, neque ullo modo lupra didam luminam permittantur habete, nili id uno beneficio major lumma compichendcrctur . Patriarchis ii quatuor, aichienifcopis fi tria , epifeapiste protonotarm ii duo, abbatibus fi mille tantum pofledetint,. commend* non dentur. Statutum eft etiam ne ordinationes in concilio temere fierent, ut conlucvctant. Delciliique iunt quidam , qui ordinandos criminarent , probatentque certis conditionibus , felici autem initanti, ut refervattones tibi concederentur in provincia Sabaudi·, quibus Romanus pontifex in provinciis ecclefiuteretur, non eft concefluffl .

Anno Christi «44«·

CXVII.

Gtftt' Zrçarvrum *Bafileenfum in dittt Fia^untina* .

X ,T s ett ν τ r λ interea, Joannes Segobienfis JVj cardinalis fanéti Calixti appellatus, cum reliquis legatis Balileenlibus principum adventum expeftans, ut legatos de latere jarifdiftionem exercere, Ar infignu deferre ceperat, jamquebailicam Maguntinam petens crucem pr· le tulerat , aberat tunc Maguntinus. Templi igitur pr«-fides, *Se* aliatum cccleliatum prrlati , Joannem adeuntes orant, ne ultra eorum ecclciias ut legatus ingrediatur, Maguntinum prarlulcm cum aliis Germani* principibus unitos elfe , ftatuifleque nihil admittete quod alteri e contendentibus poffet prrjudicaie . Illos profiteri Bafile· concilium efle *Se* Eugenium Romane ecclefi* fummum pontificem ·. domi tantifper fe contineret ,quo adventaret Maguntinus. Advenerunt tandem Maguntinus &Trevereniis circa ldus Februarii, & paulo poft legati C*lans, At alii complures. Segobinus autem cognoicens aliquorum relatu cleâores ad Eugenium inclinare, & prrfertim Maguntinum , Balileenlibus *fe*ripfit, ut alios legatos viros claros adjungerent. Et cum deinde per plures dicsexpoftulaflet, ut concilii nomine audiretur, tandem principum nomine in hanc fententiam rciponfum eft : Principes nullo pa&o diiccfluros ab unione, quam juraverant , ftatuifleque juramentum fervate etiam contra dubium confcicnti*. Auditurosillum ut concilii oratorem , fi crucem *Ut* cardinalis habitum domi relinquat , quoniam pro cardinali aut legato eum non hsbetent. Idem fe fafturos, fi quis cardinalium ab Eugenio creatorum poft fufpenfionem advenerit. H*c cum duriora Segobienii viderentur, lelpondit injuflu concilii *Se* Felicis ea non admülurum , prrfcrtim cum peterent , ne inter loquendum Eugenium harreticum aut fchiimaticum appellaret ; Quoniam non ob aliam cauiam venerant, nifi ur juftitiam conciiii , Λ· Eugenii inanifefta icelera oftenderent. Paulo poft cardinalis Arelatenfis ut legatus de latere una cumjoanne Frilingcnfi, quem appellabant S. Martini cardinalem, Maguntiam venit. Princrpesjoanocm Lyluram ad cum mittunt, afferunt (e Arelatenfem honoraturos ut verum cardinalem, fi legationis inlignia ponat, auditurofque eum «quo animo, *Se* alios, fi ille crucem, alii habitum cardinalis domi dimittant, lngens per multos dies contentio habita eft fuper ea re, cum Bafileenfes nullo modo cedere vellent.

Tan-

~ m M 0 Chu mi i44t. Tandem cupoprincipes fcconventum tranflatoros a&l alium locum pntdicc rent, nifi acquicfcerent, cives 8e magiftratus Ma'guntini Bafileenfibas przdixerunt, nifi voluntati principum acquiefcejÇent fc fidem publicam revocaturos, nifi intra odo dica ab çoram uibc difcedcrent. Hit auditis Bafilcenfes* fegati» cum Cernerent principum animo· fixos efle, & cives non pafluros, utpijncipum voluntas violetur, ne caufam fuamiudefenfam dimittant i cedere ftauiunt. Igitur ix. Kalendaa Aprilis, cardinalis, Areiatcnfis cruce domi reitfU, cum aliquibus A collegis & familiis faonisn cardinalium, quos etiam domi dimiferat,' ad locum congregationis venit, ubi multa primum ipfc» & plura Thomas de Coreellis ejus collega dixit de poteftate fuprema conciliorum, de rc&o concilii judicio contra Eugenium, tc dc legitima,' tc neceflatia eleâione Felicis · Poftridie vero auditi Eugenii legati funt: te Joannes Carvaial, apologiam his verbis.fumens: Ejice ancillam tc filiam ejus; quia non etie heres filius ancilis cum filio libere, multa & miranda dixit contra adverfarioa, cujus orationem fufeipiens Nicolaus Çufa, ejus collega non minora eft profequutus, adverfariorum difta profternens, fuorum confirmans j te demum attcftans Amedeum papatum, quem plurimis annis fub Ovina pelle aucupaverat, tandem ab etcâoribus emifle, fc Venetia promifific xn. millia equitum, fi dimiffb Eugenio fecumfentirent. Depofitionem autem Eugcnii ab epifeopis C tantum feptem faâam fuifle»· cum puri epifeopi depofitio a paucioribus xii-rite fieri nonpoffit. Auditi funt Eugcniani-non fine magno principum applaufu; cum vifi effeat optime adverfariorum objefta repuliflc: fumma fententiarum Eugenianoruqi hzc fuit.

CXVIIL

pT9 48&arlt4tc patifici».

Fidbm orthodoxam unatn habere ecclefiam catholicam tc apoftolictm in remiffionem D peccatorum, in qua de nece(litate falutis eft effe, hujus caput, Sc pontificem fummum effe Eogenium, quem omnis ecclefia per uaiverfum orbem diffufa, ut talem venerata eft, & nunc major pars veneratur. Qui igitur cum Eugenio ecelefiz Capite noneft, extra ecclefiameft: neque ab ecclefia fidum putandum eft, quodaquibufdam Bafilez eft fadum, cum major pars eccleliz id non probet. Claves przteiea ecclefi» foli Petro, tc fucceflbribus date; cuididumeft, Tibi dabo claves regni coelorum, 8c iterum; Pafceovesmeas. Ecclefi» monarchiam nili in Petro Colo fuiflet fundata, deletam fuifle, fi quifque apoftolorum peculiares habuiffet ovés. rapam Petri fucccflbrem non nifi in caufa hzrcfis a quo- E Eiam effe judicandum, fed propria poteftate fe>fum judicaturum. Papam difpenfarc pofle juri divino tc humano, fuper quz poteftatcm habet. Papam omnibus Chriftiams ptzeflc, & ita concilio generali, ut illi poteftatcm tribuat. Generale concilium non habere poteftatcm immediate a Chrifto, fed a beato Petro tc ejnsfucceflo-ribus. Pontificis fummi gefta non effe ferienda gladio ovium fuarum. Legibus, tc ftatutis omnibus, Sc generalium conci(jorum papam poflecontravenire legitime. Hzc verba: Qtizcumque, alligaveris fuper terram, tcc non efle difpofitiva, N aut clavium collocati va: futumum. ecclefia tribunal, & in' terris fâpremum judicium apud pa- 145 pam folumeffe. Nemini licere fumfno pontifici dicere, cur ita facis? cujus eft dc medio tollere omnes infolentias, 8e perturbationes pacis ecclcfia. Exercitium .clavium in plenitudine potcftatis in terris papa tantum competere C qui omnia poteft in terris. Generale concilium veluti arenamfterilem effe, nifi a papa fœoindetur: cum igitur h;r, tc multis aflertionibusBÀftleenfes gravius uigerentur, & una tantum dic eisaffigharctur ad rêipondendum qur vellent vifum eft ut Segobienfishadc provinciam fumerejt, qui dodrina& elocutione valeret, te feriet erum, ârgumentationefquë omnes in concilioUm pluribus B annis fadas optime calleret. Is iettur dimiffb domi cardinalari habitu, ut privatur, concionem petiit: ubi poftquam pluritn/pro caufa Bailiccnlium dixiflet, tc cur habj m dimiferat, adverfariorum dida diflblvere atuseft. Longumque tradatum exhibuit in xi 1.libros divifum, quos parcellas appellabat: in quibus infinitis ar{'umentationibus, rationibus, fandorum patrum entendis, didifque, tam veteris quam novi teftamenti comprobare conatus eft fummam poteftatcm in terris efle apud generalia concilia, quibus etiam papam oporteat obedire: tum"Bafileenfe concilium legitimum, & nullo modo ab Eugenio potuiffc diflblvi, etiam dc plenitudine poteftatis, neque verum effe quoti per partialem concluiiouem ieipfum. diflolvcrit. Deinde Eugenium jufte depolitum efle, 8c Felicem legitime fubiogatum. Demum oportere omnes Felici, ut vero pontifici obedire. Poftcerno veritates a concilio approbatas multis rationibus confirmavit, Be legitime Eugenium fuifle declaratum hzreticum. Contra hzc fequenti die late differueiunt Carvaial & Cuia; affirmances Bafileenles non potuiffc judicare Eugenium, & eorum veritates, quas tantopere extollerent, efle falfas fatuitates; eorum omnia gefta, ut iniqua & fatua damnantes & irridentes. Bafilcenfes vero poft hrc aadiri petentes non funt amplius admiffi. Et congregati (quamvis Trevirenfis difceffiflet) fimul convenientes cum legatis Czfaris, & Francorum regis, in hanc fententiamconvenere. Pro pace ecclcfiz efle congregandum generale concilium in alio loco extra Bafileam & Florentiam. Crfarem cum aliorum principum affiftentia contendentes interpellaturum, ut ad concilium veniant concordis caufa, fi contendentes, vel alteri eorum locum eligere noluerint, Czfarem elcâurum, nominataque funt loca fex ia Germania, & totidem in Gallia, fi placetct per decretum ut oratores nomine Czfaris te regum & principum ad Eugenium mitterentur menfe Novembris fuper ex re: qui etiam idem Amedeo per aliquem ex fuis przlatis fignificarent, conciliumquc generale omnino inchoandum Kalcndis Angufti anni 1441. Czfarem, reges, ac principes daturos operam ut przlati, & alii ex fuis provinciis concilium petant, Sc finis datus eftconventui. Hzc omnia Czfari relata funt, quem etiam \'iennz morantem pars legatorum Bafilecnfium, 2c Eugenii legati adjerunt, quique caufam luam agentes. RefpondituCzfarfe alium conventum inaixilfe Francofordiz ad feftum Martini; ubi de concilio principum vellet ftatuere, quid fit agendum, Albertus Czfaris germanus profeilus eft fe cum Felice (entire, illumque ufqut ad mortem fcoui velle. Hic finis fuit

Anno Cnaun *44«·

Maguntinr dicta:, qus more Germanico Francofordienfem dictam pepetit. BaCilecnles vero, cum fandi Jocus amplius datus non eflet, longam apologtatn contra Eugcnianorom difta fcripierant, difleminaruntquo.

CXIX.

Ordi/Hi Mi/winn Crrwaarz *frAtrtt FtKctm fuftiftKAt.*

Mensb deinde Julio ejufdem anni «44t. epifeopus clerufque eccielrz Selefvicenfis, &r mimfter ordinis Minorum province Germanir, per procuratores in verba Felwis jurarunt', illtimque ut Romanum pontificem venerati funt. B Erat jampridem dillenho inter tratres ejufdem ordinis, cum hi qui obfervantiam regule profitebantur, przlatis conventualium libelle nollent, *Sc jam a* Conftantienfi fynodo ab illorum juridiâione fuerant liberati. Annuebat Felis, anni* tentibus maxime civibus Bafileenfibus, utin monafteriis ejuldem ordinis in quibus major laniorve pars obfervantibus confentirent, ejedis prrlatis conventalium, ab obfervantibus regerentur. Inflabat igitur Martinus Narimbergenhs miniftri nomine, rogans ne m provincia ordodividetethr, non efle concedendam obfervantibus exemptionem, Ar varias in eodem ordine przlaturas. Re diu inter patres agitata nihil tandem ftatutum eft. Per hoc tempus a quodam Petro Rcgmal- C do, ex obicivantibus theologoinhgm, patribus propofitum eft videri fibi declarandum t omnes homines adultos fub poena damnationis aeterna, obligari icirc explicite decem przcepta legis. Dtu fuper ea re diiceptatum eft, fed cum ardua nimis videretur, *Sc* non ncccflaria, indefinita dimiffa eft·

CXX.

Cttfurfarii porrum dr «rtfiw Tjnormiitni

IN celebritate pentecoftes cum Felix rem divinam faceret, Panormitanus iermonem habuit, in quo cum de auàontate concilii Λ: papr loqoeretur, afleruit papam efle majorem generali conci.'10, neqac rc^tc agi a patribus, qiod nomen pontificis nomini concilii poftponcicnt, quoniam *ifle* eflet caput concilii, 3c epncupus umveilahs ecc'etiæ: lcd hanc prrrogativam habe.e pontificem 1:1 rebus alienis, in tadis autem propius ira papam fubefle concilio, ut etiam pro .luocumquc peccato mortali notorio ecclenam pc'titrbnitc pollet a concilio judicari. In alien's jrtdui..m ad enm omnino pertinete, ad quen etiam d: linuiones fidei ipcCtarcnt, etiam przkme generali concilio. Hxc Fanornuram verba multurutn patrum animos admodum per:utbarunt, putantes ca apeitc tontia Conftantienli'· iynodt doftiinutn elle, K in uvorem Eugenn. Monitus 1- iuper his Panormitane*coram Felice iV catdioalibus tuis, ie multi* vcibis putgavu, oftenden·· prius quae, ft quanta fecrfkt pro auctoritate & detentione iacr1 concilii, fc ea verba protuliücarJurc quodam teimoais, icrvmea in^enuuuc › sjua multi acceperam; icd neque lt.i efle interpretanda. Proinde accipcicnt cu* bonam mcntcin, qui auCtcrita·! conci iorum favitict iemper, favectqtic quoad viverer.

A M 140 Christi 144«.

a '

CXXJ.

Rr?4frs Bj/7/ec^î·»»» *tx Tt'onit.*

Circa hoc tempus 'epati Bafileenfcs in Poloniarn, mini ad procurandum obcdicistiatn concilio *Sc* Felici, reverfi funt, Ac inter multa retulerunt Cracoviente gymnaiium in fenteutiam Biuleentiuin venifle, ejuique fcript* longa lene attulerunt. Prrlatos aurem, & proceres regni varias habere opiniones ·, ad fummatn, fi concilium *Sc* Felix regi tradant titulum regni Hungaric in fuis literis, fique principibus libere dimittant pecunias, quas habent in potcftate cx indulgentiis Grzconim caufa collectas, forfan ut Poloni concilio *Sc* Felici fe parituros profiteantur. Hec cum admittenda non vidclentur, 1itera: fupervenerunt, quz novam fpem facerent, icgem fcilicet Polomz in conci-, ho procerum ftatuilfe, fuperfcdere velle in rebus ecc'eiiz ufque ad plenam veritatis cognitionem. Interim vero prohtbuifle, ne quis literis mandatiive tugenii parerer, mb poena pipfcriptionis: utque de pecuniis provenientibus ex denario fandi Petri cantori Cracovirnfi interim reiponderetur Nec minor erat ipes de obedientia Britanni», quam opera Nannctenfis epifeopi, quem cardinalem fccciant, & altctius magna: auôoritatis vtfi, quum promoturum ad eandem dignitatem pollicebantur, impleri putabant, & cum pluribus in locis magis obtemperaretur literis concilii quam 1 elicis, ftatuerunt literal provi'ionum ect ldiafticarum, *Sc* beq^efie turum iub numine concilii expediri, vel iub nomine utriuique ut magis impetranti placeret.

CXXII

De *cf!tkrit'<tt keit* Miri* 1 Ï^iΛύ.*

Disceptatum fuerat jam per longum tempus inter patres de celebritate vilitationis D bcatx Marir virginis inftituenda, cum prima inftitutio a Boiitacio IX. fatfla ichkmatts tempore, non tuiflet fufeepta ab hominibus alterius obediently, fed cum dc formula decreti non convenirent, res diu dilata eft. Tandem cum /tineas Scncnbs formulam quamdam confeciflet › qua; omnibus roue (atisfaceret, placuit in publica feflione confirmari decretum. Veium aliaexorta eft contentio. Videbatur plerifque probis viris decretum promulgandum efle Γvltcii numine › q imi papam putabant, facto apptobinte concilie, quod obicrvatutn dicerent in antiquis conctiiK; vel fa'teiii addendum papa Felice pratfidente, ur Sems fuerat obiervatum in ultimo ronci.'io de pt a itdentibus Marrini pontificis: quae cum afin non placèrent, annuente Felice, dimifla iunt.

C X X 111.

SESSIO XLXIII.

Inflituiiur itliirtitt -vifirAtlanii.

CELEBRATA eft fcffio qnadrageiimatertia Kalendis Julii anno Chrifti tniilelimo quadtingentefimo quadtagclimo ptirao, in qua fo- a , lenni

A « w «» ousts ·H'· Jeoni ritu decretum atque /incitum eft, feftivirium vifitationis beat· Miri*, ib omnibus Cbrifii fidelibus pia religione celebrandam quotannis /exta Nona*Julii, ad hondrem genitrici» Dei, coocctiaquc eft omniboa, qui matutini», procxffinoi, fermoni, mitianimlolenniis, primis» aut fecundi» veiperis interfuerint pro unoquoque officiorum prcdfâorum centum dierum indulgentia de iniunâis pcenitentii». Augufto menfe hujus anni inter alios incorporatos eft Bafileenfi concilio Bartholompus Coroetanus . Per quod tempus Alphonfus res per legatos a patribus petebat, ut decima univerfalis fuper clerum imponeretur pro dcfcnfione infui* Rhodi , qu® a Tureis mfcftaictur s daturumque fe operam » ut in fuis regnis facile exigeretur. Quod cum patribus non videretur propter contentionem ecclefi*, petebat falcem, ut in provinciis Sabaudi*. Ar ipnus regis tantum imponeretur: quod etiam noa eft adaairfuaj.

CXXI v.

TreffaftM *Tbilisi J»cn Mttiohni* cum de *tbtfantfa*

TRAcravtsai jam pridem Philippus Mediola.icnlit dux per luo» nuncios dc obcdientia Felici prrftanda. Hunc traâatum Felix ab amicis pr*momtus vehementius proleque· batur , ut antequam C*iar Francofordi* cum principibus conveniret , perficeretur . Petebat Philippus, quoniam grave libi periculum immineret, fi primus cx Italici» Felicem fufcipcret , tredecitn millia aureorum in ftipendium fingulo quoque menfe, pro quatuor millibus equitum , & aliquorum meniium ftipendu in principio: *Sc* hoc tam pto fua defenfione, qua«n pro recuperatione provinciarum Roman* ecclefie. Piomttte- batfein manus Felicis politurum Bononienicm civitatem, *8c* aliaquzdam addebat . Aderat iccictarius , A Nicolai Piccinini claiifiimi exercitu» ducis, qui a Felice repetebat expenfasfaâa» pio expugnatione Bononi*, fi illam cupcret obtinere, neque erat parva fumtna. Habiti funt vani traâatus, tniflique ultro citroque nuncii, & liter*: hortabantur lui cardinales 8c amici Felicem, ut conditione» , quas pollet , amplecteretur: quoniam fi Mediolxnenfem in partes fuas traheret, habcict etiam Alphonfum tegem, A magnam Itali» partem : quos procul dubio A Germani, Aratii deinde fcquerentur: bis exhortationibus impulfus Felix , ciica Kalendas Septembris , pollicitus eft Mediolanenli ftipendii nomine aureorum quinquaginta millia , intra tres hebdomadas poft prxdictam obedientiam , A Bononiam contignatam : tam alia quinquaginta millia ex redditibus BonOni*, A' aliorum locorum competentibus terminis perlolvcnda. Mitius cum his mandatis Fe'icis vicecamcrarius diu verbis duâus, *fic* nunc ad marchionem Ferrarienfcm , quafi duci» atbitrum, nunc Mediolanum remiflus: tandem mcaic Januario Bafileam rediit faita tpe pod decem die» ducem mifluium mtignem legationem ad obcJientiam Felici prvftandam: led vana luit omni» hxc i pes. n.tmquain enim poftea ligati Bafile* compaiuciunt.

CXXV.

i.Г.Гη »♦»«·

P* *iivifitM qtùnti,* dromi nwru .

CoMTeNTiO non parva eiorta elt pct hoc tempus inter Felicem , A tuos cardinale»pro divi(Tone quinti, A decimi denarii : petebant cardinales dimidiam partem fecundum decretura aj. (cilionis, *Sc* Nicolai IV. Felix vero id uon elle - - quum dicebat ; quoniam i» graves expenfas pro ecclefia fubiret ; nec ex tedditibus ecclefi* Romane quicquam acciperet. Ex quinto autem denario nihil nili ex Sabaudi* provinciis proveniret, officiales curis, A ipfi fuam ratam petebant, aflerentes pro eorum etiam luftcntatione eam legem «fle mtrodu&am. Re» diu difputata eft, A quia graviora incumbebant, indecifa : dimiila tuit A altpra difceptatio eodem ferme tempore , qu* tandem meliorem finem cii loitita . Poftulaverat Felix a patribus, ut quoniam aliunde ex pontificatu, nihil omnino accipiebat ad onera fuppOrtanda , concedetc concilii nomine licere Felici, ccclefiam unam, monafteriumunum , A unum aliud beneficium in provinciis Sabaud'* tamdiu obtinete , quoad majorem partem agri Roman* ecJefir recuperaret. Diu multumque luper hac te disputatum eft, A tandem non line maxima contentione annitentibus amicis concelfum. Dccictum eft etiam Felicem uti pofle reiervationibus in xxxi.feffione fta utis: A· cum mult* quere!* contra lcriptore» liter arum apottolicarum ob excclfivas taxas haberentur, adumeftdiude moderat.one, nihil tamen conclnfiim , cum afleicrent (cjoanms xxt. taxas non iuperare . Mente deinde Octubti liter* •liat* font patribus a rege Alnhonio , qm in *(cx* regnis luis plenam concilio uordientum exhibebat , pollicebaturque etiam majora , li legatus aliquis ad cum mitteretur. Dcbgnatu» eft igitur legatus de latere Joannes Segobicnlis, quem «pvcllabant cardinalem fanâi Calixtt, per tutam Italiam iniulaique adjacentes, ad mamleftandam concilii juftmam, *8c* veritatem ad procurandam obcdtentiam Felici, & ad traftandam pacem inter Alphonfum, & Renatum reges . Pridie Kalendas Novembris oratores eleâi Rragcn,'' » A' Ulrici Roicmbergii gubernatotis regni Boetuic, majorilque partis hujus regni in generali congregatione Felicem ut Romanum pontificem venerati fanr, cique plenam obcdientiam preftiterunt t petentes tamen fuppheitc» . ut Ulrico contra haeretico» allidue decertanti , atque minus potenti fuppetias mitteret, ad quos rclponium , mifluros patres legatos ad conventum Francofordienfem , rogaturo» Cxfarem , *8e* principes ut de pecuniis indulgentiaιαη Ulrico fubvematur : neque multo poft nuntius epilcopus Cracovienfi» Sbignei, quem Felix car«hn.tletn declaraverat , nominç cplfcopi Felici publrce obedientiam prxftitit, egitque gratias pro demandata illi dignitate» quam prius non fufeepille: oblatam , ut reipublice melius pollet confukre. Poft h*c cum patres pecuniis indigerent , ad* funt caui* repetundarum contra qu*ftores, exaâorefque, ac prrfeâos «rarii concilii, vocatiqec funt omne» ad caufam dicendam, reddendamque rationem adminiftratorum: & paulo poft cum Soldanos Felici» quofdam ex pattibusconfcriptis carcçn mancipaflet, exorto tumultu civitas interdii/a eft a patribus, quod libertatem concilii non Lctvaret, &· tandem ufdcm annitentibus concordia fccuta, Soldanuiquc debita pcena mulâatus.

CXXVI.

ARMO fisassil »44»·

A wwe Christi S44*.

CXXVL

«rtyfr *Meq*jswi^b.

PER hrc tempori provifioncs plure» eocle-fiarumfaâ· lirat ia plerifque loci»; *Se* va-cante cccleGa Saltzburgcnfi in Germani» divita *ic* nobili, Federicas ejus ecclefia decanas a ca-pitulo cicAus eft: cujus nomine legatus miffus, • concilio confirmationem espofcebat: - cum patres vellent Felicem cnm fuo Cenatu confirma* rionem decernere, ut in verba Felicis juraret, renuit ille* affirmavitque fc non ad Felicem, fed ad concilium miflum, neque quicquam agere pofle cum Felice. Difceptata diu elt re»» *te* tandem B concilii nomine omnia funt gcfta, *Se* mox circa Idus Januarii pallium Saltxburgenfis eleAi par Stephanum de Novatia advocatum, *Se* procura* torem petitum, *Se* per cardinalem lanfti Sixti jubente Felice traditum· Principio anni lubfe-quentis 144s. graves contentiones habite funt, inter patres ex privatis caulis. Joannes Baccle-ftein vir primarius, *Sc* magna doftrina clarus, prç-pofituram ecclefi* Herbipolenfis a patribus oh. tinuerat; quamvis Philippus Trevirenlis archie, pifeopus Germanus eamdetn ab Eugenio poft ejus iufpenfionem a Bafilcenlibus faftam antea ipspetraflet. Agebat caufam Joannes contra Phi. lippam in concilio: Fçlis hottabatur Joannem, ut aliquautifper differret, quoad res ecclefi* io C Germania componerentur. Magnam efle Tre-verenfis auftoritatem, *Sc* potentiam inter prin. cipes eleAores, efleque valde pcriculofum tan-tum virum hoc tempore irritari, At Joannes pri-vata publicis preponens, Felice infeia non prius quievit, quam iententia pro fc a Vercclicnli epi-fcopo ferretur. Tum Joannes, ut jura fua plenius firmaret, novam provifionem a concilio fuper ca re petebat· Hinc acuor contentio, cum multi Joanni faverent, plurimi vero propter fcandalum rem differendam putarent: deputations»pari»& fidei refiftebant, ali* acriter urgebant ita ut in generali congregatione quercIc, tumultus, ftrepitus, clamorefque perfrpe fierent fupra omnem modeftiam. Nec minor diflentio fuit in D caufa decanatus Ofccnfis, ita ut quidamclamoro-fis vocibus ante oculos prr fidentis dicere auius iit, quod vellet, nolletve, concluderet io fuam fen-

• UF> *w parva.tione tentiam ›· hire parva fuit contentio in demembra-tione Otioli oppidi ab ecclefia Carthaginenfi in Hifpania, & ereâione ecclefi· Odolenlis in ca. thearalem inflante Alphonfo rege, in cujus re. gno erat Oriolum· Multumque temporis in hu. jufmodi contentionibus frultra conlumcbatur, ita ut plerumque publice contentiones privat* fierent. Interca temporis Felix operam dabat, ut legatus in Italiam quamprimum profirifeeretur. Et Nichodio de Metone, comitatus Niti* gu-bernatori, qui forte tunc Bafile* erat, mandat, ut triremem inftruat, qua legatus ad Kalendas Martiae in Italiam tranfvchi poflit. Tum fari 11 inftruâionibus per Ænicatn Senentem, quem fc* cretis prefecetat Felix, pridieKalendTas Februa-rii, de eis ad quatuor coqvcntus referretur. Sed

b **7^,βζ uprofeAo legati profeâio ad Italiam dilata eft,
mSmïm.ss. quod prius mittenda videbatur ad duce» Bur* gundic, Barbonu *Sc* Sabaudi* » qui Niventia conveniebant.

CXXVH.

fyUeh * Tridrarb* dr *ft/Hc i»*

A LixAMDia Tridentinus praefui, quem cardinalem, & patriarchamAquilcienfcm appellabant, C*fari fanguine jnnftus, illius £a-lutandi gratia in Auftriam profeâus eft *t* qnem Cçfar fine rubeo pileo verure juffum honorifi-ce fufeepit. Sed cum paulo poft Julianus cardi-nalis S. Angeli Eugetui pontificis legatas Ccfa-rara adiret, refamptit pileum etiam Alexander, ne illi cedere videretur; *& ut ipfe* Tridentinns Ba-fileam fcripfit, juflus eft intrare ad curiam Cç-faris Julianus fine infigniis legationis, que fi prqtuliflct, parati erant nobiles quidam Triden-tini cognati ea vi auferre· Et quidam Nicolaus ordinis Minorum monachus his diebus Bafileam venit eum literis Cafimiri Magni, ducis Lituaniç ARuffîç, cujus nomine Bafileenfi concilio obe-dientiam ac reverentiam piçftitit. Rcddiditquo-que (itéras epifcopi.Vilticnfis ejufdem provincie, in quibus ille profitebatur auâoritatcm concilii Bafileenfi», *Sc*narrabat Ifidorum abbatem unum ex tribus oratoribus Grgcorutn, qui Bafileam ve-nerant, ut archiepifeopum *Sc*cardinalem Eugenii nomine legatum in provincia rjuper acccttuTe» quem ipfe ut talem minime fufeipere voluiflet, quoniam fciret Eugenium jufte a concilio Bafilo-culi damnatum cfse. fer id tempus ecclefia Cu-rienfiscommendata eft a Felice *Sc* patribus Ale-xandro Tridentino, quoad ofetincict poffeflio-nçm çcclefiç Aquilejenfi»·

CXXVIII.

Rrfe/fe *txfir*ttrimi Je ùuUxxtixM frixeifinu,* erja Eafrmui· *fvuifictxh*

Dum bpc Bafilee geruntur circa Kalendas Marnas arclfiaiacouus Metenfis, *Se* audi-tor camere, qni per patres milii fuerant ia Ger-maniam ad explorandos principum animos, re-vertuntur j renunciant majorem principum par-tem inclinatam cfse ad Eugenium, jamque-mif-fas cfse ad illum in Italiam conditiones, quibus Eugenium aperte fint fufeepturi. Gravi animo tulifse principes, quodBafileenfes nullumcxno-minatis locis pro concilio acceptaverint. Videri fibi ut quamprimum mittantur legati ad conven-tum Francofordieafcm, cum plena poteftate om-nia agendi, qu* principibus placeant. Queubi ronunciata funt, omnium animos male affecerunt: fiunt igitur vari* confultationes, varùraue in medium afferuntur fententi*. Et cum quidam ex confultoribua Feliri diceret, optimum c fi crebri legationes ad reges, *8e*principes mitterentur, ut r*,*«c.< alias ftatutum fuerat j refpondit Felix» fefatis E gravatum efle inutilibus expenfis: legationes quidem multas mififfe, ex quibus nullum vide-ret fruftum: fatios fibi videri, fi locum profutu. ro concilio ipfe quamprimum nominaret, ut prin-cipes, qui ad eam rem poteftatem nullam habe-rent, preveniret, Faucis poft diebus, cum Felix patribus in concilio obtuliffcc fe omnia faftu-rum, qu* concilio viderentur pro pace ecclefi*, falva tamen ecclefi* auâoritate, vifuni eft mit-tendos legatee ad Cris rem de ^ace traAaturos. Defignati funt legati a Felice Bartholomeus epi-feopus Cornctanus, *Se* Nicolaus Anici, qui fy-nodalcmcpiftolamaJ Celarem ioftruendum, *St*

pacem

Ann e C*«(tr(ı«4>·

p·*··» fnadeodam deferrent . Haise epiftolam coocilii nomine priua confecit Panormitanus , qu» qaiansvis laudata coram co · tamen 000 piarure : hortante autem Ardctcefi cardinale Æaem Senenda, aliam formulam edidit i qu» ab omnibus, ** etiam ab ipfoPanormitano probatet In ea narrabantur dtftioâe dr plane magnifica Bafilccnfium gefta, caufr diffenfioaum inter patret tc Eugenium , Eugenii injuri» , & contemptae in coneilium, amduaque opera ad esmeilii everfionem; ejus manifefta, fit enormia in ectlefiam peccat» , juftum Bafilecnfia concilii judicium contra eum, ft canonica ncceflariaque Felicia rieSio, Bc hortabatur deinde Cçfarem, ad cognofcecidam ampleâendamque concilii juftitiam , exeteendamque adversariorum iniquam pertinaciam. Demam concilium nihil magis cepere , quam . pacem ccclefi» › fed eam Siccm qua luftitir , qua veritati, qua honeati, qua fidei orthoaoxsadverfaria non effet. Conveniendum prius in unam fidem , honorandam Chrifti fponfam , fervanda Conftantienfis fynodi fanda decreta, & iacra Bafilecolis Concilii, quod otnnev prolati principefque Venerati funt, salubria inftttuta , mox pacem aflbturam fine aliqua difficultate , Felicem pontificem, patrcfquc omnia fa&uros , qua cum Deo poterunt, ut pa» ecclefia reddatur. Cum bis mandatis profeâi funt Coroctanus, Be Nicolaus amici Nonis Aprilis. Deinde cum fama effet Ccfarem Francofordiam ad conventum adventare, aâ'utn eft inter patie» de infigni legatione illuc mittenda . Recufabant novi cardinales, eam provinciam propter tnolefttam Magunti* fufccptam, ne cogerentur rurfus habitum dimittere : fed a firmante Felice, Bc plcrifque aliis oportere illos ire etiam fi habitus dimittendi eflent, pfo defenGone veritatis tc juftitis concilii, tandem defignatr funt legati cardinales Arelatcnfis, Bc Panormitanus, A Joannes Segobienfis cardinales vocati, qui mcnfe Mali fecundo Rheno iter accenerunt jn celebritate pcntccoftes * xi 1.Kalends

*wu*i< ııı.·■ 5-ııı·

1M.

CXMX.

SESSIO DECIMA FLORENTINA.

*I» 1*4 Littrtrw» ttmiferttir.*

Floxint i» inter hrc Eugenios decimam feflionem celebrat vi. Kaicndas Mali anui ialutis 1441. in qua atterens Zare Jacob magni regis /Ethiopia, quem presbyterum Joannem vocant, legatum ad concilium oecumenicum orthodoxe fidei fefeipiendr gratia properare , concilium itlum , ut majorem auâoritatem etiam ex loco luicipcret, Rosum approbante ipfo concilio tranftulit profequendum in Balilica Laterancnfi propria , ft prima iede fummi pontificis iv.die poft ejus ad urbem reditum . Huic translationi addit, ft plures caulas, loci reverentiam ft commoditatem, rerum omnium copiam, tum occaliont componendarum provinciarum ccclcur , & pacis ft quietis Itali» cetera rumque regionum procurande: qu»omnia Bafileenlrs ›n pejorem partem iumcnres pradicabant Eugenium Romam concilium tranftaliffe , ne compelleretur ad aliud concilium in Germania pro voluntate principum celebrandum, quoniam nullo paâo vellet concilium extra Italiam: tum ut oftendciet fe fummum habere imperium fupra concilium , quod de loeo ad locum pro fuo aibitrio transfetret, ut fecerat cx Bafilea Ferrariam, ex Ferraria Floreatiam, tc inde demum Romam, qua omnia tenderent ad enervatiooem auâoritatis ecclefia » & conciliorum. Conventus interea Fraocofordicnfis magna principum frequenti* celebrabatur ; cui Federieus Cafar praerat , tc patres interim Bafile» divinis fisppiicatioiribus per omnia templa intendebant, ut res fu» profpere fuccedtrent. Felix autem ftatuit ut dum conventus ille federet, nihil Batilex de gravioribus caulis ageretur , ne aliquo modo principum animi pol&nt irritari.

ox XX.

SESSIO XLIV.

Décret fn t»itie*e trflcetfitu*.*

Dutn hac fiunt non fine gravi contentione agitur inter patres de fancicndo decreto pro tuitione coociliarium . Diu difeeptata fuit formula decreti, cum Robertus Adimarus, Volaterranos eprfcopus, a concilio arcbierifcopatum Florentinum obtinuerat , tc Ronuenenfis epifeopus, Bc alii quidam pro defenfione apoftolicse auâoritatis fe opponeret , condufum randem eft decretum fancieodum , tc feflio publica quadragefimaquarta, habita eft quinto Idus Augufti; iurnma decreti hac fuit. Omnia in favorem, ac dcfenfionem concilio dtjcriptorum defrribendorumvc ftatura , ac decreta ih fuperioribus fclEonibus finna tc rata efle , A propterea omnes quoquo modo vexantes conciliares, corumve facerdotia, «c beneficia cujufcumquequalitatis impetrantes, acceptantes, feu occupantes ultra excommunicationis , privationifque omnium beneficiorum fuorumcenfuras, decem marcarum auri mulftam incurrere fingularcs pertonas . Collegia vero tc nnivcrtitvtcs triginta marearum : quarum tertiam partem earner» apoftolic», aliam partem oflenfo , tertiam veto loci principi vel magifhatui : vel ubi hi non fuerint pr«ipuo fautori A defenfori : Horum beneficiorum collatores , nifi requifiti a conciliatus intra duos menfes , te xii. dies ejeftis occupatoribus conciliares reftituerînt eafdem penas incurrere; ft pleraque alia in hancfctitcutiam.

CXXJCI.

GejU i» tvnntr.

Basilxbnsxs legati interim (ut ad Francofordienfemconventum revertamur) fexto Kalendas Junii, Francofordiamnavibus appulerunt, fufccptique funt a civibus perbenigne non tamen ut legati apoftolici, juffique funt iofignia legationis doosi dimittere. Eadem die Fedencua Cnfar, Francofordiam ingreflus eft cum Maguntino, Colonienfi, Trevirenfi, comite Palatino» ft duce Saxoni» cleâoribus , ft aliis plerifque principibus. Qui vetuit Bafileenfes fibi honoris gratia obviam dari. Poft aliquot dies Bafileenfes Celarem adierunt, redditifque literis concilii ft Felicis, caufam fnam Panormitano orante commendant ; orantes ut juftitiam libertatemqne eccleli», cujus erat protcâor, tueri vellet. Celar refpondit, fe nihil magis cupere, quam ecclefia pacem dare: ft propterea conventum principum indi-

A " « (Cus'ssi 1*4*. " indixifle · Veram oportere cos paucis diebus proftolari* quoad c* Aquifgraoo , quo fufeiprends* prime corono gratia itura* nt * revertatur. Interim pofle Balileenfe* * 8c adverfario* jura fua exponere his* quo* ipfe fuo* dcprincipem nomine ad hoc opus cooftitueritj ne in fuo reditu collitigantc* oporteat audire . Arelatcnfi* cardinali*, ubi Cofarigratia*egit* obtulit fe comitem itineri* Ccfari, afferçn?, lent Arelatcnfem arclyepifcopum principem imperii efle , pertinereque ad fc coronam Ccfari imponere * quod pnrdcccflor fuu* Arelatenfis alia* feciflet. Poftridie Eugenii pontificis legati Joanne* Carvaial » Nicolaus Cufa » & Jacobus Ferrarienfis Cofarem * ut Bafileu congregatos expelleret, ut fefpenfionem tolleret animorum, B nt obedientiam reftitueret Eugenio indubitato pontifici » ubi eum in templo divi Francifci adjere * poft reddita* liters* hortati funt » te quem ut Romanam pontificem venerati erant omne* populi * nunc velit eumdem venerentur . Aaerat ano* cx Balileenfibu* oratoribus Cum hrc dicerentur * qui Cufarem rogabat collegas fuo* pria* aadiret , quam adverlariia refpondcret . Negabat Carvaial audiendo* efle damnato* ac fchifmatico* 1 quod fi vellent audiri , veniret Segobiu* ille * ut nuper , te monacha* cum fao habitu » de ei* libenter refpondcrcat . Colar vero ubi ei* rcfpoadit fe fuper hi* deliberaturum » poftridie Aquifgranum contend.» » quem Arelatenfis fecutu* eft. C Conftituerat Auguftenfem, dr Chimenfem epifeopo* › marchionem de Rothelingen * te Tbomam Hifelbacchium theologum , qui contendentium propofitionc* * & jura audirent, referrentque , & cum hi* principe* alios fuo quifque nomine , duo* unumve adjunxerant t qui ftatuta die BaGlcenfe* primo audirent : ii tribn* diebus Panormitano perorante caufam fuam egerunt . Panormitanus juris utriufque peritorum fui tempori* cxctllentilGmu* explicata primum longa narratione , ferie rerum , multis argumentationibus , te infinita jurium allegatione conatu* eft probare concilium Bafilee legitime permanere , Romanum pontificem concilio obedire oportere , neque pofle illud diflolvere D leu transferre , Balileenfe concilium non efle fua fponte diflblutum, ncc ab Eugenio potuiffe diflblvi j Fcrrarienfem congregationem efle concilium generale, Eugenium legitime a concilio efle privaram pontificali dignitate , & Felicem canonice fanâqque illi fubrbgatum : oportere Chriftianos omnes de neceflitate falutis Felici obediic ut Chrifti vicario . Deinde adverfariorum objeâa * te libellum quemdam Eugenii, Etiamfi non dubitemus, appellatum, multis rationibus refellere niius eft . Auditi funt Bafileenfes fine arbitri* per tres dies . Deinde funt admitti Eugeniaoi eodem modo t qui Nicolao Cufa agente , primum afferuerunt iniquum fuifle damnatos Amedeiftas audiri ; tum explicata ferie rerum geftanim * 0ftendit Eugenium rite » te neceflario concilium traaftuliflc » conciliumquc eam tranflationem per decretum prefidentium , te fuoium fequacium , apud quo* potefta* remanieras * eligendi locum ftatuifTe ; judicium contra Euîenium injuftum fuifle , criminationes omne* dfa* * clcâum Bafileenfem , eleftorefque inhabile* * Bafile* nullum conciliem efle * Florentinum concilium cecumenicum efle te fanâum , Bafileenfis fruftum fcbifma , divifioocm * & abominationem n.ecclefia Dei : Flo

A rentinu fynodi Gracorum , Armeniorum * la- "JT! cobitarum ·, Hiberorum unionem te convetlionem · Proinde ejiciendo* Bafifeenfes cum fuo idolo , rclegandofque in ultima* terras « te Eugenium fummum faqânmque pontificem * ut Chrifti veram vicarium « venerandum adorandumque s neque aures danda* Bafilcenfium fermoni , qui fumus effet caligine plenus oculos ftolidorum obtenebrant* nihil in fe habens veritati* . Ha* contendentium contradiâiones, auditore* ia feripti* petierunt» ut fidelius pleniufque Carfari * & principibus omnip, polient referre : quod & faâum eft . Audierunt Bafilecnfes legati quinque ex pridcipibus cledoribus conjurafle * ut. Eugenio certi* legibus omnino obedientia redderetur» Quare ut huic rei obviarent » fummo ftudio curarunt ab cis audiri * quod numquam confequi potuerunt » 3ui etiam audita relatione diaorum a contenentibu* magi* urgebant * ut Eugcnius fufciperetur . Voluit Carfar lege* illas cognofcere » utque alii principes & praslati eas exami. narent * qua* ut Bafilcenfe* etiam cognoverunt Csfarem adeuntes magni* exeerationibus damnabant » orabantque » ut nullo paâo admitterentur . Res in fenatu principum difcufla pretermiffa eft , fed poft multa* difputationes multaque confilia tandem Cofar do confilio principum ftatuit aliud concilium indubitatum efle celebrandum * mittendo* efle nuncios fuper ea re Bafileam ad patre* » ie Florentiam ad Eugenium pontificem . Interim Germani* in fua fufpcnuonc animorum manendum : que cum Bafileenfes legati audiffent : conquerebantur quod Crfar , te principe* » faitiofi viderentur , non indifférente** cum nuncios ad Eugenium» non autem ad Felicem mittere ftatuiffent . Cofar placati* Bafilcenfibu* * dicens fe arqua lance rem tradaturum , illos remifit . Qui Bafileam reverfi Kalcnda* Septembris , patribus retulerunt qu» Francofoni» gdla erant.

Cmsisti »*◆*

CXXXIL

Derreft i» rwvrjsrs frunftfiktfl.

C. * a a vero ut pax interim in provincia fcrvaretur › publico ediâo vetuit quempiam ia fuie beneficiis occafione fchifmaiis quoquo modo vexari * fed unumquemque in fua pofleflione efle defendendum i contra facientes ut hotter reipublico habendo* I Tum volentibus principibus lege* compofit· funt * 3ua Eugenio pontifici pro pace offerrentur * ataque regula , quam legati Eugenium , te alio* adituri fervarent in nunc ferme modum i legati Ccfarit Bc principum Tridenti omne* E convenient ad feftivitatem S. Galli , venerabuntur Eugenium cum ad eum pervenerint Ut Romanum pontificem* cxcufabunt Csfarem te principes* caufamque explicabunt * cur tandiu in neutralitatc pcrïcvcravgriot . Deinde dicent Ccfari* & principum fententiamefle* nonpofle melius dari pacem eccIely** quam per indubitatum generale concilium . Proinde orare fenftitatem fuam» velit generale concilium indicere io uno e* hi* locis Ratisbom* * Trcviri * Meti* Augufto, Conftantic.klimalitTridenti, quod intra annum celebretur. Quod fi rex Francis inflabit in Galliis celebrandum fere * fuadeant pon-

* „ * e Caxisrt Jh*· pontifici convenientius fieri in Cermania, ubi pat eft Sr quies; decerequc, ut obi *iciffu»* faâa eft, ibi fiat un KJ. Modum procedendi ia concilio, ipfi concilio efle relinquendum. Quod fi pontifex nolit concilium indicere, concedat Celari, ut jure advocati* concilium poffit convocare: fi pontifex de criminationibus fibi aferiptis apud legatos ie excufet, neque admittatur, neque refpuatur excufatio, apud pontificem non expeCtcnt fupra menfem.* Se refponfum pontificis in feriptis referant. Jurabunt legati antequam proficilcantur nihil omnino a pontifice fepetituros, aut acceptaturos etiam ultro oblatum, non iacerdotia, non dignitates, non gratias aliquas: idem apud concilium Bafileenfe facient. Felici autem non exhibebunt reverentiam, ut pontifici, fed per intermedias perionas fecum agent. Referant deinde omnia legati Catfari, A' principibus qui ad feftum purificationis Nurimbergr convenient, & deliberabunt. Hrc aâa funt in magno conventu Francofotdienfi a Czfare & principibus, Se alia diζta Nucimbcrgz indidi·

CXXXIII.

Lei4ti9 Crftrh Btfiittnfei.

HÆC ubi Bafiler per legatos ^ut redierant, innotuere, non parvo maerore afficiebantur patres, cum putaflent principes, Lcilc potuit fe adduci in fuam fententiam. Defignavit Cefar Silveftrum Chimenfem, Thotnam Hafclbachium, & alios fuo Se principum nomine legatos Baillez. Et ipfe 18. Kalcndas Oâobris Bafileam appropinquans, quamvis a cardinalibus, & multis cx patribus, qui obviam proceflcrunt, rogaretur, ut urbem intraret, iccufavit; rogavitque, ut fuos legatos exaudirent. Qui patribus expoluelunt, Czfarcm, Se principes rogare, ut pro pace, & quiete univerfalis ecclefi*, vellent vota fua conferre, ut modis congruis generale indubitatum concilium intra annum congregaretur in hxo fuz majeftati A' principibus grato, A'rebus gerendis accommodo: fuper hac petitione diu multumque dtfccptatum cn, coram Felire, Se coram patribus, multzque difficultates demonftratz. Et cum tandem de transferendo concilio convenirent, magnr tamen contentiones habebantur dc modo rerum geicndarum I Videbatur inultis nihil refpondendutn antequam Cziar urbem intraict, illeqne non prius uibcin ingreflurtim ledicebat, ntfi prius reiponderetur. Magna moleftia acceperant Felix & patres, principes quoldam, & ipfum etiam Crfarem, Eugenio kribere tanquam Romano pontifici. Conquerebantur non fervari ab cis zquitatem, quam promifciant, cum Felicem non appellarent pontificem, neque eum venerarentur, fed neque miferint ad eum legatos: videri illos publice profited Bafileenfe concilium injuftumclie, & Eugenium non rede privatum. Qur cum apud C*iarem Bafileenfium nuntii conquererentur, rolponfum eft per Gafparcm Silichium, Crfarem prompti (limumefle ad pacem pioctirandam: fed quç de nominatione Eugenii dicerent, immutati non Kofle › cum per conventum Fiancofordieniem itutum ita fit. Poft multas tandcmconlultationes. contentionefque, tandem cx communi patrum decreto, C'zfiris legatis in hanc fententiam rclponiuui cft, fanflam fynodum Btfilecnfem, quamvis Bafilee legitime congregata, nullibi majori commoditate feeuritateque eife pol- Cvairri Us»· fit, fitqué patribus valde pcriculoium Se g:ave locum mutare, tamen pacis dchdetio, utquex Ckfari Se principibus gratificetur, paratum effe ad locum ejuldem nationis, rebus gerendis accommodum, ac regie majeftati gratum tua propria auâoritate modis congruis leipfam transferre, fi fecuritates opportun*ordinentur. Rogare Cçlarem ut ipfe concilio inteifit, tel aliquem ex principibus fuo loco fubftittiat; qui auâoritate A porentia concilium tueatur. Hortatur reges Se principes, ot per fe vel legatas conveniant. Prçlatos Se alios, quos conciliis interefle oportet, illuc mittant: utque tanti labores irriti non fint. Promittat imperator, Se fuincipes futuro concilio integre parituros, *ia*·ccptuios, fervaturofque omnia ejus decreta, etiamfi non eo venerint adverfarii, Bafilecnfes loca pro concilio futoro nominaturos rebus gerendis accommoda, ex quibus Cçfar prozfuo arbitrio unum eliget; quem patres habitis fecuritatibus opportunis decreto folenni "firmabunt, tempore conveniente illuc fe transferent. His peraâis C*far tertio Idus Novembris, Bafileam folenni pompa ingreditur, quem honoris gratia patres omnes, Ar cardinales Felicis deduxerunt: Arelatenlis, A' TridentinusCrfaii utrimÎ|ue afliftebant, ceteri cardinales praccdebant: equebantur dux Brunfvicenfis, A' comes Gebennarum, deinde prrlati. Petierunt primo cathedralcm ecclcfiam, ubi fafla oratione ad prrtoriutn accclfit. Poftridic a cardinalibus, ac primoribus patrum domi vifitatus eft, multaque ab cis audivit, ut cccleliz auâoritatem, & jünitiam tueri vellet. Altero deinde dic ipfe Felicem vifitarcftarciit, ita tamen ut eum adorare ut papam non videretur: fub crepufculo igirur veipertino cum paucis Felitis domum nudo capite adiit, A' in camera quam papalem appellant, fubftitit cum fuis: illuc e cubiculo tgreflus Felix cum novem fuis cardinalibus przccdentc cruce advenit. Erat indutus Felix magna chlamyde ptirpitiea albis aimerinis pellibus fubllrata i quem Cziar modifia reverentia excepit, *fe* per epiIcopum Chirncnlcm fe excufavit, quod non exhiberet ei reverentiam, Romano pontifici debitam, ut paci aptior diet. Hortatuique eft Felicem, A' luos cardinales, ut ad pacem ecclelir dandam omnino ie difponerent, quam ipfe totis viribus profequeretur: cum tamen Chimenfis, ne illum pontificalibus titulis un3nam appellaret, dementem benignitatem tuam iceba», non (anilitatem aut bcatitudmetn. Felix autem pontificalibus verbis uius benigne Czfaii icipondcns, egit ei gratias pro vibratione, afferens fe omnia in partem accipere me'intern, & fe cardinalefque fuos ad pacem ecclefix paratiflimes efle. Se aurem non accpifle pontificatum ambitionis gratia, quoniam omnibus rebus abundaret, fed ut ecdeliam Dei afflidam confolaretur. Proinde orare Czfarern, ut juftitiam, Se auâoritatem ecclefir pro officio fuo omni ftudio tueretur. Multis prrterea hinc inde diflis Czfar domum rediit, fle inde fcquenti dic Balilea difceiüt.

ÇXXXIV.

Ammo Cumin

CXXXIV.

F4ur *4Mif4fu Ltefiuctac fttiitf*

Paucis poft diebus, & Felix ipfe valetudinis gratia , ut ajebant, difçedens, Laufanam rediit cum parte cardinalium inorum » atque aliorum officialium , majorem autçm partem BaGle* dimifit, pollicitus tranfa&a hyeme, Tc ad conciliem 'rediturum · Convcnitque tandem per hoc tempus inter Felicem » & cardinales de quinto denario poft multas *Bc* varias difeepiationes , Ex Scotia inter h*c aderantur litere rnenie Qftobri , ia quibus Jacobus comes B dc Dongliis » concilio fe parere profitebatur , mittebatque nuntium Tuum Guillclmum archidiaconum Tindsli* » qui patribus nunciaret » regni Scoti* pr*latos opera quorumdam epifeoporum ab Eugenio poft privationem fuam fttomotornm › provincialem lynodum celebrat. C » damnafleque » *tc* excommunicafle Bafileenfes » dc Felicem , privafleque omnes illis ad·, haerentes omni facerdotio de dignitate» drprsfettim filium (uum epifeopum Aberdonenfem * qui eam eccleGam a concilio » *8e* a Felice obtinuiflet; fe vero cum fuis reftitiffe » quantum potuiflet » orare patres » ut auxilio fine , mittantque fuos nuncios cum cenfuris , & literis defenlionis . Decembri mçnfe Ferdinandus dus C Calabri*, AlphonG regis Aragonum filius nuncium Bafileam mifit, qui fuo nomine obedientiam » reverentiamque concilio exhiberet · in omnibus qus patri fuo contraria non effeat : fed cum nuncius illum ducem Calabris appellafiet, Raymondur epifcopus SiHericenils , nomine Renati regia proteflatur eft ilium non effe ducem Calabris» quoniam regnum Neapolitanum fpeftaret ad Renatum, non autem ad Alphonfum occupatorem , dc ducatus Calabria , ad Joannem Renati Filium ; Ferdinandum forium efle , & nihil ad eum dc regno Sicilis. H*c redarguit Panormitanus , multumquc accufans Siftcriccnfem» quod Gne mandato Renati ea faceret, qa« facere non potfet : prererea quod D impugnaret Alphonfum , 8c filium concilii fautores, *ec* tueretur adverfarii amicum . Pofthuc v. Kalenda* Januarias, Thomas Reatinus› nomine Francifci Sfbrtia , fbrtiilimi exercitus clariffimi imperatoris Bafileam venit , qui primo fuerat Laufana cum Felice . Hic cum coram patribus multa ia Eugenium iaveâur effet, taoaemquatuor Francifci nomine pollicebatur ; quod urbem Romam *Sc* .ecclefi* provincias intra deos menfei recuperaret, Fcliciquc ailignarçt. Quod ipfum Eugenium captivum traderet in manna Felicis. Quod confoederat* fociaque Italis civitates Veneti*» Florentia,*tc* Genua, obedientiam Felici pnrftarent, *tt* tandem poft menfem Junii, bellum infeuet cuicumque Felix imperaflet , *Sc* £ contra foetas civitatea » quibus ufque ad illnd tempus tantum eflet obnoxius : Interim veto aliis quibufeomque · Petere autem eadem privilegia ubi confirmari, qus Eugenius fibi quondam concelTiiTet, ut vexillifer ecclefi* Roman*eflet, ut ftipendium xiti. millium aureorum fufeiperet fingulo quoque menfe* uro quatuor millibus eÎuiturn , *tc* mille peditibus j ut Tqdertum, Affium» Tufcanella , St alia tria oppida fibi confiemanentur · Fidejuberes promiu->rum pollicebatur mercatores Gehenna commorantes : Hinc fadkp eft magna fpes patribus, *tc* Felici ici bene A gerende» ita at parum deinde curarent coove*— tum Nuximbergcnfem. Cmbists »44«.

cxxxv.

Cms/ssm dr *frhetii tttfi.*

Pux hoc tempus caul* noonull* privat* aÔç funt, noq fine magna patrum contentione . Curienfis epiicopus translatus fuerat ad ecclefiam Conftantienfem » refervata fibi priori ecclefia Curienfi. Patres concilii Curicnfem ecclefiam commendaverant Tridentino. quoad ASuileienfis ecclefig poffeffioaem oaafcqueretur . iqoilcienfis igitur Conftantienfem impugnabat, qui nuito modo ccifurus videbatur. Quidam ex principibus hortabatur patres, ne quid ftatucrent contra Conftantienfetn » quoniam eflet contra principum unionem . Erat & altera contentio loannis Baccheiftein pro Herbipolenfi prepofitura, qui nullo modo induci poterat ad differendum judicium» quamvis Arelatenfis, *tc* primores ex patribus ia magna cura fuaderent . Aderat tempus mittendi legationem ad conventum Nurimbergenfem » mukç difficultates in ea ortç funt . Primum de numero *tc* qualitate legatorum , tum de commi llione, porttemo de viatico. Tandem convenerunt , ut Aquileienfis cum pOteftate legati de latere iret , *Sc* alii nonnulli ad Cçfarcm , reges Poloniç, Hungariç, Bohcmiç, duces Auftriç, *Sc* alios principes plerofqoe. Erat Aquilejenfis patruus Cçfaris, *Sc* regis Poloniç: curabatque» quoniam etiam id regnum putaret ad eum pertinere ; cujus partem poffidebat, quod non eft admiffam : cum dicerent patres extare Ladislaum , poftumum Alberti regis filium , quamvis infantem. Viaticum Felix ipfe fupplevit ; agitata eft *8c* alia contentio inter patres » ut prçfidcntes concilii, non unus tantum effet, fed quatuor , ex qualibet natione unus : quod annitente Felice, ac ArelatenG cardinali admifium non eft , maxime cum intelligercnt duos pro natione Italica *Bc* Hifpanica, futuros ex ditione regis Aragonum , *Sc* lacobus Sirif Trevirenfis epiicopus , circa Idus Martias anni hujus 14^;. Felicem Laufanam adiit, multaque illi pollicitus eft : ita ut bonam fpem omnes de ea re concepiflcnt «

cxxxyt

*biletie ii*C4 'HeriatitTftafic , Û" Stcgctrf pteti- ficic nfpafiH* togteie Ctfitrit.*

VKNKBAT tempus prçfcriptum conventus Nurimbergenfis , nonnqlli oratores Cçfaris , *Sc* principum illic convenientes » ftatuemnt aliam generalem diçtam poft fex menfes celebrandam per Cçfarcm , *Sc* principes ; cum tunc a contendentibus refponfa non haberent regi accommoda , *Sc* eflet Cefar occupatus adeundç tutalg patruelis Ladklai gratia , huic rei non poffet intendere . Eugenius autem legatis Cçfaris poft multas confutationes , de concilio patrum in hanc fententiam refpondcrat. Mirari fe Cçfarem » *Sc* principes petere generale concilium indubitatum celebrari, cum ipfe facram mcumcnicam fynodum auâoritate apoftolic* , *tc* omnium patriarcharum orbis Chrifttani iuftitutam celebret , mirabilium rerum effcâricem, quam G in dubium revocare velint , nihil auud effe quam. fidem

λ « we CoaiSTI fidem eatholicam oppugnaie; ft Dei ordinatio- refiffere , Optatu fi qat tali errore teoereotar, ratione inilniantur * rejeftifque Ruitis ac perfidis Bafileenfiam dogmatibus do&riaam apoftolic· (edis* quam Chriftus fidei matrem ft aaagiftram inftituit , fufdperent. Poffc igitur ia ea fynodo magno prolatorum numero congregata refte coaluli ft commode C quid reftat * ft dubia aperiri fi qua fint * Tamen ut Ccfari ft priaripious morem gerat quam primum Roams fuerit, ubi apud Lateranum generale concilium tranftulerat, convocaturam prolatos majori numero » tra&aturnmque cum cis an expediat aliud concilium celebrari, ft qui admittendi, quive repellendi fint in eo concilio, ft quo ordine res gerende ut pcrniciofis violentiis , Î|iir noftro tempore emerfexunt, obvietur. Mifurum fe tamen fuos legatos , qui de iis cum Ccfare, ft principibus agant , quamquam non videat, quid cum eis reâe agi poffit, nifi animi fufpenfionem depofuerint , quam Chrifti fides ignorat * revertanturque ad priftinam apolice fedis reverentiam * qua una re pacem ecclefie darent; quod fi fecerint, concurrentibus aliis regibus ft principibus , qui in tentationibus (oiidi permanferunt, libenter fc aliud concilium celebraturum.

C X X XV II.

CMtfé (τηMΛ.

T Toc anno 144). pauca digna memoria aâa Γχ funt, cuna Felix a concilio procul effet. Propter quod multum priftin· auâoritatis amiffum videbatur. Canis privat· quamplures font agitat· fumma nonounquam contentione, inter quas praeipus fuere , caufa pnepofiturs Herbipolenus, de qua fwpradiâum; cauia (polii contra Nicolaum de Mentone , & cauia Philippi Hybcrnici fuper revocatione lententi· contra eum lat· in Romana curia per cardinalem Firmanum. Majo menfe liter· ex Britannia allate (ont a Franciico duce , qui fpem faciebat * fi mitteret in provinciam legationem, coaâurum clerum fuum , ft deliberaturum (uper rebus ecclefi· . Quod Bafileenles impigre fecerunt* ft Felix multum conquerebatur, quod cum patres ceniuiffent ante fuam eleâionem per feipfos infignes legationes mittere , nunc nihil facerent: (e autem filiorum inorum hereditatem confumpfiffe: & cum rogaretur, ut Balileam rediret , auâoritatis augend· cauia , refpondit experientia didiciffe longe Lc melius rempubHcam Laufanc gerere, quam Bafile· : quoniam multi illum Lanienam adirent, qui Bafileam non venirent.

CXXXVIII

Damnari» yMrundam ajo/tasu» ssvadicaeriei·.

PBILirrus Hybernicus , cum obtinere a patribus non poliet («ntentic articulorum damnatorum revocationem inftare capit , regiftrarentur liter· quaedam decrete a concilio pridie Idus Februarii anni 1444. qu· mendicantium affertiones quafdam damnabant » uc omnibus exemplum poflet exhiberi , quod poft multas contradidioncs mendicantium, tandem conceffum eft , lententia fynodalis decreti erat A hujufmodi . Affcrtionem mendicantium , qui ajunt parochiaaos non «eoeri de jure dominici· diebus ft (olemnibusmiflas in propriis parochia* libus exciebis audire* fed ubi pro eorum devotione maluerint , pnetermiffis fuis parochiis , ft hanc libertatem non poffc eis adimi a fynodalibus conftitutionibus : quodque parochiaui fuis curatis illis diebus non tenentur ad oblationem faciendam, fed in voluntate dantis lit, cui velit ea dare : falfam effe . Eodem modo fallas effe , etiam has eorum affertiones '. Obnoxium quavis caufa faciendi miflas celebrari pro vivis & defunâis , non fatisfacere debito fuo, b per curatum facerdotemid fieri curet, quoniam ratione curs ad id iit obligatus . Decimarum fo- B lutionem * ft fi de prccepto fit * non tamen de preccpto efle cui fit folvenda , liberum igitur effe omnibus cui velint eas folvere, vel in opera Îietatis , pro arbitrio impendere : morientes in abitu ft profefiione ordinis Minorum ultra anuum non paffuros in panis purgatorii : quoniam beatus Francifcus ex divino privilegio quotannis ad purgatorium defecndat , profeflbrefque omnes fui ordinis deducat iecum ad coelum. Fratres mendicantes etiam non prefentatos ordinariis omnium confefliones poffc audire , illofque qui apud eos fint confeili , non obligari etiam fetncl in anno confiteri proprio facerdoti , nec petere confitendi veniam . Epifcopos diacefanos etiam in fuis fynodis non C poffc fibi refervare abfolutiones aliquorum criminum , prztcr cafus in jure expreffos . Has omnes opiniones -fanâa fynodul per fuas litoras damnat, dedaratque effe errooeas, que maxime prsdicabantur a mendicantibus jn Taurinenli ft Aftcnfi diftcefibas.

CXXXIX.

Faria js/Iu .

Mens* Junio hujus anni aâum eft per patres fumma diligentia de pace inter Suiccnles , ft Turegienfes ; ft demum appro- D bata eft forma novi officii vifitationis beata Maris , quam ex multis Thomas de Corcellis compoiuit . Sequenti menfe duces Stetenenfis & Pomerani· per literas ft nuncios obedientiam exhibuerunt Bafileenfibus , & Felici; ft patres literas compleres hinc inde acceperunt , varia afferentes. Erant qui feriberent Ludovicum patriarcham Aquilejenfem Eugenii nomine cum Alphonlo rege apud Terracinatn convenifle , ut eum Eugenio reconciliaret Tridentinas autem , quem cardinalem & patriarcham appellabant, legatus ad Csfarcm rniffus , multa fcripfit ex Vienna affirmans (e apud Ccfarcm ft alios femper uium fuiffe infigniis, & auâoritate legationis . Et quod Ju- JJ lianus cardinalis qui illuc venerat , ut Eugonii legatus, non fuiffet permiffus utiinfignus, qui latebat , neque audebat in publicum exire, ab otnnibufque reputaretur ut hcrefiarcha, ft quod inter alios Joannes Trunt, ft Æneas utSenenfis graviter contra cum difputaffcnt * ft multa hujufmodi.

CWaisri

A w B e CWbisti 1444.

CXL.

*Ciftr bifliitr friatiftt ti n»fntit»Jur *·*· netHit,*

FKIDtaicus antcm Cafar nt vidit defidcrio fuo non fatisfieri, neque ab Eugenio* ncquc a Bafilcenfibus, literas ad reges ft principes dedit KaleodisJunii datas, in quibus hortabatur omnes» ut coafcntirent celebrationi generalis concilii, quod ipfe exemplo Conftantioi, Marciani, Valentiniani, Theodofii, ftaliorum catholicorum Cafaram, ad fchifma tollendum, dc eoramdem coniilio indicere ftatuerat. Kogabat omnes, ut legatos mitterent ad conventum Nurimberga indiâum ad fanâi Martini celebritatem, confulturos dc modo 8e ordine convocandi concilii. Vacaverat Frifingenfis ecclefia Augufto menfe. C«far patras rogat ut cam Henrico Slicho fecretarii fui germano concedant. Confueviffe Romanos pontifices femper de ea cccieiia pro voluntate ducum Auftri* providere, cujus agri & oppida lint fub eorum impcno · Paulo poft cicCtio luper ea ecclefia in perfonam Joanni» cardinalis, ut ajebant, fanât Maniai, qui canonicus 8c prupofitusilli erat, patribus prafentatur. Fit igitur patrum dirifio, cum illi fuo cardinali, alti Ccfari morem gerendum putarent, li juftitiam ft iynodalis decreta fervanda ajebant, confirmandamque eleâioncm, ilii in tanta univcrfalis ecclefia neeelRtate Cafaram, qui multum conferre poteft ad utilitatem ecclelic, non cxafperandum, curandumque ne quod a patribus denegatur, petatur ab alio qui libenter concedat. Difceptatum eft de haere per multum tempus, annitente maxime Arclatçnli, utCrfari gratificaretur, vel faltem differretur res. Impellente tamen multitudine conhrmatio decreta eft: & deinde repertum eft Hernicum provitionem habutlfe ab Eugenio ptijie quam cleâio fierce dr Joanne, quo ture fe defendens Henricus ecrlelia illius oppida, ft jura, qu* erant in Auftria poflidebar. Joannes autem favore Alberti Bavarie ducis Monachii, cujus erat confanguineus, ecclefiam ipfam tenebat. Antonius de Rofellis jureconiultillitnu» fui temporis multa pro jura Heurici fcriplit.

CXLI.

I/fti nutriit irutr .JlfhatjÏMt CTFrlictm; >»ttr

ALPHonsus interea rex Ludovicum Ca. fcufam ad Felicem miferat cum literis iv. Idus Aprilis Neapoli datis, ut certis legibus cum Felice conveniret. E* ferme erant hujufmodi: Adoptionem Joann* regin* de Alphonfo in filiam faâam confirmet: feudum regni Sicili* citra Pharum fub formula per Alpbonfum mittenda concedat: Pecunias omnes, dc Juibas convenerat, exolvat, cum obçdientia ilphonfi nomine exhibebitur: Patrimonium beati Petri, agrum omnem ecclefi» recuperabit Alpbonfus, perpetuoque ft ipfe & Ferdmandus filius ca defendent tuebunturque › ut ecclefi» Romana protesteras, ft defenforcs. Terracinam accipiet Alphonfus pro trecentis millibas aurais nomine poena, quem incurrerat Euge» nius, ob inductas contra fe violatas per patriarcham Alexandrinum. Alphonins bis completis nomine fao ft fratram fuosom obedientiam Felici praftabit. Prolatos e regnis fuis magno numero ad concilium mittet ubicumque fuerit pro tuitione fynodiBafilcenlisficFelicis, procurabitque quantum in eo erit ot idem factat rex Hifpaoiarum «t dux Mediolaneofis. Rex ex proventibus provinciarum ecclefia tertiam partem Felici, tertiam cardinalibus ejus concedet, reliquum fibi refervebit, deduâis tamen prius cxpenfis in illis recuperandis faâis. Licere tamen regi, antequam hac concludantur, immutare que voluerit, ft etiam cum alio rem fuam agere. Et per idem tempus Aquilejenfis patriarcha cum literis Eugenii Senis datis pridie Idus ejufdem anni 'Xctracinam ad regem contendit; qui tandem cum rege convenit. Et pridie Idus Junii bis ferme legibus concordia faâaeft. Inter Eugenium papam fic Alphonium regem pax perpetua cfto, injuriarum inimicitiarumque omnium oblivio. Rex Eugenium ut fummum dc verum pontificem adorato; neque permittito illum clam palamve offendi · Eadem fit lex cum cardinalibus, populis, fubditis fequentibufquc Eugenium · Rex fi quid contra libertatem ecclchafticam vel ipfum Eugenium jam ftatuerat in fuis .regnis, id omne revocato. Annonam commeatuique omnis generis libere ut importentur Rom* permittito fic curato. Eugenius regem fuofque minime offendito illumquc a cenfuris omnibus & poenis abfolvito per fe-vel per legatum. De regno Sicili* citra Pharum inveftito.fecundum formam per Romanos pontifices fervari confuetam cum claufela, nonobftante, quod vi illud occupaverit. Illumqud regni corona donato. Beneventanam ft Tetracinans urbes permittito Aipbonio nomine perpetui vicariatus fub cenfu duorum accipitrum. Abfolvitoque regem ab omni pecuoiatum fumma, quam deberet apoftolic* earner* ex quacumque canfa. His pcrfeâis, Alpbonfus in verba Eugenii jurato: rr*ftato illi homagium: Reftituitoque eccfefia Romane oppida, Civitatem ducalem, fanâi Felicis, Frefolenfcm, & alia que occupat. Mittito contra Tureas triremes fex, fex menfibus regiis fumptibus militaturas. Item mittito contra Francifcum Siberians ad recuperandam marchiam Anconitanam & alia ecclefi* loca equitum quatuor millia, fic mille pedite?; quibus Eugenius ducem pro fuo arbitrio conftituet. Qua omnia intra terminum trium menfium per Eugenium componenda arent. Non fervanti conventa mulâa erat ducentorum millium aureorum, & tamen omnia firma cïïc oportere, H*c ut Eugenio relata, mox approbata firmataque funt.' Et Alphonfus icito dic poft conditionum concordi* deferiptionem ad^xti. Kalcnd. Julia», ut cognovit Eugenium omnia confirmaflc › literis fuis per omnes regnorum fuorum provincias tcftlficatus eft fe poft longam confultationem, cum in rebus ecclefi* dubius admodum fuiffet, revelante divina gratia cognoviflc Eugenium effe fummum & verum Romanum pontificem ac Chrifti indubitatum vicarium, illumquc ft non alium pro tali effe adorandum · Tum leges, editaque omnia in fuis regnis contra Eugenium & pro concilio Bafileenfi contra ejus voluntatem irrita effe1 fic omnino revocata j liccraquc unicuique Roma-

'a"··· CHjurn j*4j. ^·e*oa® curiam «dire. Hoc ediâo publicato tageaiu* paulo poft rcgum fupplkantem abfolvit, atque reftituit in priftioum ftatum omaes cujnfcumque ordinis 8e ftatiu oui Bafileenfibus aufculiantes 8t régi contre apoftolica fua mandata fxviffent, ui'que ad Kalcnd. Julii aonipr*-icntia, 8c per duos menfes proseme feqventes, vetuitque qua hoc tempore cgiffent cis in judicio vei extra quoquomodo impingi. Quoad beneficia ecclefiaftica, voluit hoc intelligi pro hia, qui poft Kaleadas Julias Bafile- remanfif-(ent vel Bafilcenfibus adhérèrent, neque ullo pafto comprehendi in hac liberatione qui ab Amedeo cardinales funt propbanati, quibus fi id merentur, 8e humiliter veniam poftulanent, alio modo provideretur,

CXLII.

vilfbexfitt rti»i f»i lentet ex ttfilti 4-Mtet.

ApXKUIT haec omnia Alphoofus clam luis literis Panormitano, Dcrtufenfi 8e Viccnu cardinalibus Felicis; monens eos ut II caperent rem gratam regi facere, difcedcrent quamprimum Bafilea, 8c in Italiam vel ad fuas ecçlefias proficifcerentur. Non poffe hoc tempore eos qtiicquam agere regi acceptius. Proinde C fecundas literas non expedarent. Brant hi tres tegis fubditi, 8e io ejus regnis poffidebant beneficia. Qui cognita'regis voluntate poft <>ul-fas confultationes lamentationcfque coin fuis collegis, afferentes fe in fide concilii, 8e Felicis femper manfutos › Sc nunquam adoraturos Bugenium; defcafnrofque aaaoritatem factorum conciliorum ac profeflam do&rinam. Tandem pridie Nonas Auguftt e Bafilea difccfferunt: Panorminatns dimiffis infigniis cardinalibus Italiam petiit. Reliqui ad ecdcfias fuas reverfi font. Hos mox funt fecuti reliqui fere omnes, qui ex regnis Alphonfi Bafile* erant. Grave per hoc tempus exortum eft bellum inter Auftrir principes 8c Bafileenfes cives 8r D eorum focios, quod tandem patres futnma diligentia 8c labore compreffcrunt. Appetebat tempus indidi conventus Nurimberge; in quo Colarem cum principibus 8c regum legitis ftatueru oportebat de modo concilii convocandi. Ad hunc conventum poft multas deliberationes tandem a Felice ddignati Laufaneofis epifeoîus vicecamerarius 6c epifeopus Taurineniis auitor Camere, 8r alii nonnulli, qui acceptis mandatis a patribus Nurimbergam profeâi Celaris 8t prihcipum legatos tantum invenerunt, qui afferentes principes hoc tempore occupatos effe, conventum ad fanfli Georgii feftumdiftulernnt. Interim Alphonfos rex. Veneti, Florentini 8c Seneafes, & reliqui cx Italia Ccfa- E ri literis fuaderc conantur, ut concilium Lateranenfe celebrari permittat, iliucquc jubeat ire pnclatos.

CXMI1.

Crt-i/ie utrarum ccrJmcJiuM 4 Felite-

[redacted]pXuxiXAT fecum Felix cnm Bafilea difcef-fit quatuor fuos cardinales, Aqnilejenfem, fanai Sixti, fanAiMarcelli, dcdcVarambone. Horum duo mortui nuper eram, fanAi Sixti & fanAi Marcelli: Aquiicjcnfis apud Cxfarem Viennam diverterat, unicus tantum aderatFelici. Igitur inftabat Felix apud patres, ne foius omnino videretur, utque laera publice pollet celebrare, decretum pro celebratione, Bc creationem cardinalium pro ca vice rclaxafent, permitterentque, ut quinqûe cardinales deligeret. Ada eft hac res magna patrum contentione, 8e tandem poft multos dies relaxatum decretum. Et Felix cardinales quidem quinque creavit, fed duos tantum publicavit, Joannem Tarantailenfem, & Ludovicum Vicen/em prrfules Aprili menfe anni fequentu: 8e catx patres multis exhortationibus inftatent, ut Felix Bafileam rediret, quod a principio pollicitus erat, tamen auditis ejus argumentationibus, quibus oftendebat fatius effit morari Gehennis quam Bafilea, deftiterunt, 8c maxime cum bella in ca regione recrudefcerent. Hrc aâa funt ad annum quadragefimutn tertium fupra mille 8c quadringentos. Cetera non habentur —Λ w B Crouxt

CXLIV.

Fixit ceiuilti Bcfilcexfit mmxtitxii.

Qu λ hactenus dc rebus gcftrs Batileenlis fynodi perfcripfimus ex longa hrltoria, Sr maximis duobus codicibus excerpti mus, nihil omnino pnetermittentes rerum publicarum, fed fummarie omnia atque integra fide fumus profccuti. Hos quidem codices ipfiBaiile- vidimus, magna diligentia, ut Sybiilarum libros a civibus ferratos: quorum exemplum a reverendiflimo domino cardinali fanAi Marci rerum ecclefiafticarum diligentiflimo perferutatore, nuper habuimus. Horum feriptor 8t auâor fuerat Joannes Segobicnfis natione Hifpanus, qui deinde a Balileenfibus cardinalis fanâi Cabxti eft appellatus. Vir quidem magnoingenio & multa doârina praeditus, theologica prxfcrtim, & qui in fua pertinacia ufque ad extremum vita fua etiam diffbluta illa multitudine femper permanfit, camerariatus officium geflit. Habui ie primam hujusfynodi partem colieâam a pia memoria Dominico cardinali Firmano, qui tamdiu concilio interfuit, quamdiu manfit concordia cum Eugenio pontifice Etii concilium adjerit, ut rubeum capellutn cardinalaris dignitatis, quod Eugenius negabat, a concilio obtineret, reconciliatus tandem Eugenio fcditiofos dimifit, rediitque ad fuum principem 8c paftorem.

CXLV.

Efilatm coxcilii Bxfilccnfit, »ri» rerum.

T)asiLEXNsx concilium originem & auJLj doritatem primam traxit a facrofanAa fynodo Conftantienfi. Ibi enim (ut a principio commemoravimus) ftatutum fuerat, ut quinquennio poft e;us fynodi finem aliud concilium Papiae celebraretur, 8c aliud deinde poft feptennium. Sed cum ftatuto tempore patres Papis conveniflent, pefte fugati concilium Senas tranftulerunt, ubi Bafileenfe concilium poft feptennium legitime fuit indiâum. Adveniente fe{itennii fine Maninus V. pontifex maximus Juianutn Ccfarinum cardinalem fanâi Angeli legatum apafteIicum in Germaniam tnifit, datis manda-

CxaisTi lia*. Rolicie fcdi* nomine concilio prefideret , anno 14p. led cum eodem anno vita fundus eflet tple Martinus, Eugemui IV. illi canonice futfeâus, Juliano prulidenti m concilio poteftatem confirmavit , inltauravitque . A duobus igitur iteris conciliis Cooftantienlt fcSenenti, tottdemque fummis pontificibus , Martino V. fc Eugenio IV. mitium au^oritatemque habuit concilium Bafileenfe · Verum cum a principio pauci numero conveniflent & qusdam contra Romani pontificis andoritatem fc poteftatem moliri viderentur , Eugeniu* primo anno concilium diifolvere conatus non priera luit: cum quo annis circiter quatuor acriter decertavit : tandem Sigifmundi Ccfaris opera patribus reconciliatus, per annos ferme quinque in concordia manfit , per quod tempus multa falubria fc optima decreta funt condita: (ed cum nimis multa fibi arrogarent patres, & in omnibus concilium Romano pontifre majus *flc contenderent; Illumque affirmarent oportere decreta omnia concilii wfciperc fcobfcrvare, feditiofc difcordia priore longe major fc perniciofior eft orta. Et patres quidem ita in Eugenium corum decreta non fufcipientem excanduerunt , ut illum in jus vocare, cique diem dicere tanquam reo non dubitannt. (Quorum teveritatem, ut perfringeret Eligemus, Bafileenle concilium de plenitudine poteftjti» iteium diflolvit, illudquc tranftulit Ferrariam: Aft illi m fua pertinacia perfiitante» Eugt.uurn poft quatuor menfet, cum ipfe judicio 1· non iiftcret, adminiftratione pontificatus fulpcndcrunt. Et demam redamantibus regam & principum legatis fuis fatiofis edtftis quantum in eis iiiic , fnmmo pontificatu dejecerunt , illiquc fubrogirunt Amcdrum Sabaudie ducem, quem Fclftcm V. nominarunt. Sed pauci admoti un eorum ftultitiam funt fccuti ; quamvis a principio maximos habere viderentur fautores, quorum nrzcipui erant Alphontui rex Arago- ;ium fc Philippus dux Mediolani . Sedit hrc fynodus Bafileenfii annis circiter decem fcoâo, Varia fortifia: anno namque xxxt. lupra 1400. fub principio Eugenii mccepit , fc tandem finem habuit per ccftionem Felicis de pontificatu , fattam Nicolao V. pontifici maximo. Quod faâam eft xl· Kalcnda* Julii 1449· Interim vero , qui Balileu remanfeiant , quamvis ab Eugenio fc creumeniro concilio Florentino , ?uo cx Ferraria propter peftcm translata eft vnodus , damnati fc excommunicari client , nunquam tamen concilii nomen dimiferunt , aut deftiterunt ab execratione fc infecutione contra Eugenium . Poft piimam cum Eugenio reconciliationem hoc concilium fatis frequens fuir , ita ut aliquando prclatt circiter centum infulati adeifent. inter quos x t.cardinale* Romans eccleüx connumerabantur , multaque fanda fc optima inftituta funt edita. Sed creicente in dies diflenfione , cum apoftolicc fedis dignitatem omnino profternere conarentur , ootimu* quifquc difcefiit , ita ut cum judicium Contra Eugenium intentarent , vis viginti aut triginta ad fummum infulati adeffent, & in ejus depolitione feptctn tantum epifcopi interfuerunt. Admittebantur fiquidem ad definitiones fc laneienda decreta, non modo epifcopi fc abbate·., fed theologi· , jutlique utriutque , fc aliarum doArinarum profeflores , quoa graduaxoa appellant, tum ccclefiarumcanonici, & parochajumm re&orea, jurati tamen omnes, itant

A non minons eflet arôoritatis (itnplici* «anoeiai , quam epifcopi cnfulniam lanAtfumi fulfragium . cum numeio non dignitate «penderentur fententi» « contra antiquorum conciliorum coofuetudinem, in quibus (ut ajunt) fe»Ji epifcopi fc abbates vocem deliberativam habebant, alii vero conluluvam tantnm . Hoc autem ordine res in concilio gerebatur; multitudo omnis mquatuor natione* primum diftinfca erat, Italicam* Gallicam, Germanicam fcHilpanicnicm. £x his nationibus pari ce unaquaque numero quatuor conventu* (quai faera* deputatione* appellabant) conftiruebantur : Ita nt x x. interefient Itali, totidem edent Galli, Germani, Hifpani inter ho* propoicionc quantum Heri poterat etiam pari numero, cum aderant cardinale*, patriarch», archiepifcopi, epifcopi,abbate*, magiftri , doitores connumerabantur . Hcc quatuor collegia diverfa *c propria habebant tribunalia, vanifquc nominiou* cenfcbantur. Prima erat fidei deputation altera pacis, tenia reformas tioni*, ultima de communibus. Tria enim erant propter quae patres concilium celebrare fc profitebantur , ut herefe* extirpèrent , ut pacem procurarent inter Cbriftiano* principes , & populi Chriftiani fc pnrfertim clericorum inores, fc vitam emendarent, fc, ut eorum verbo utar, reformarent . Erant cuique conventui proprii tnagtftratus · Prxfidcns qui concionem advocaret , negotia proponeret , fc fecundum maioris parti* lentenda* concluderet . Promoter, qui tanquam curator publicus ingereret negotia , inftaretque ut abfolverentur , feriba , qui gefta dccreraquc publicis documentis annotaret, liCtor live apparitor , qui conventus nomine patres convocaret, fc ediâa proponeret , Conveniebant h»c collegia ter in hebdomada nldcm horis iq propriis praetoriis, ubi re confeda divina , rebus gerendi* operam dabant. Ex quatuor deinde conventibus live facri* deputationibusxtt. virorum collegium creabatur , qui appellabantur duodecim deputati t eligebantur enim terni ex unoquoque conventu viri doftrina fc experientia clari . Ad hos primum negotia deferebantur; qui rebus digefti* vel relpuebant, vel b admittenda videbantur ad collegium , cui competebant , remittebant . Erat his potcftas , cum aliquid grave initaret , convocare quatuor convento· etiam extra ordinem* que a duodecim virorum collegio ia quempiam CX quatuor conventibus rçmittebanjrur , in concione per pnefidentem illius coweittus proponebantur « neque licebat prime dic de proposas qutequam decernere , nifi res neceflariatn celeritatemmanifcfte exigeret, quod major pars ftatuiflet ad alios tres conventus deferebatur , fc fi ita minori parti videretur etiam deferebatur eorum lentenda cum rationibus & argumentationibus utriufque partis . Quod per tres conventu* approbatum erft , ad prelidentcm concilii publici* documentis deferebatur , qui ftatuto die m generali congregatione de ea re referebat . Neque licebat · precedent1 de aliqua re agere cum patribus in generali conventu , nifi prius de ea deliberatum, live ut ajunt, conclulum fuiflet per quatuor aut faltem tres fpeciales conventus five deputatione* . Dcmutn ubi quippiam a patribus approbatum erat in generali in formam decreti redaâum in publica fcflfiooe folemni ritu ftatuebatur . Differebat autem generalis congregatio a publica fcffione, quoi in illa , que oaaw quoque die frequentabatur ,

XTuâT CmnsYt *444.

a λ'.»» i v**Wten» lfar4,

Ca'isfi 144j. batur, re« ftatuendr approbantur hoc modo: A in facris deputationibus aliquid decerne-dum indicabatur a majori pane; Prrfidente* aliorum quifque in iαo conventu illud firmabat his verbis: In nomine fanâ« Trinitati* Patris. & Filii, 8eSpiritus fanOti ego concludo in ta* lcat fensentiam · Idem fiebat deinde in gene* rail congregatione, ubi prefidens concilii prr-fidentinm depueationam vota cognoverat, concludebatque nomine totius concilii. Oportebat tamen illi ex'lege concludere fecundum perfidentium vota, & non aliter: quod li noluiflet, alius, qui juxta illam (ederet, per promotorem concilii rogabatur. Et fi ille etiam recufaflet, alius, Sc deinde alius, quoad inveniretur unus» qui concluderet. His perattis cum temporis B opportunitas aderat, publica (cilio indicebatur.

CXLVb

vrdttt fvlltct fejt9 in ttndJiit ctltbrnrttnr.

COMvtwiesANr ftatura die pitres omnes ad bi l'icam civitatis, & nonnunquam clerus cutn (aera pompa: ubi tc divina per aliquem ex prrlatis facta prxiulc* abbate(que omnes, (aeras velles & albas infulas famebant. Prxfidens autem concilii mitra & vcfte (aera pretioliori ornatus in pontificali C fede ad altare Cedens ad patres faciem convertebat, cui diaconus Sc fabdiaconus in iacris vcftibus ut celebraturo aftabant · Patres infulati hinc inde in fubielliis chori (edebant. Legati vero regum Sc principum in medio ante faciem perfidentis humilioribus lcJious. Poft eos (edebant generales ordinum, magiftri, doâorcs, graduatique omnes Jc alii laccrdote«, fuo quilque ordine Cum patres aliquantifper (édifient, filentio fafto, diaconus dicebat, Orate, quo dido omnes fc profternebant ad oOÙonem. Et mox iterum exclamans dicebat, Erigite vos; omnibus igitur (urgentibus, ftantibutque nudis capitibus, prr-fidens alta voce orationem dc Spmtu lanâo di- E ccbat, qur incipit. Adtumus domine lande Spiritus, *Sic* qua finita cantores antiphonam cantabant* Exaudi nos Deus, *Scc. ftrf.* Salvum me fac. Gloria Patri, &c. Tum itcium diaconus exclamabat fecunda, Orate. Et cum flens genibus aliquantulum cratient, iterum dicebat, Erigite vos: ftantibus ircrutn omnibus aliam orationem fabjungebat pra'.iuens dicens. Mentibus noftris quxiutnus domine, Are. His pcraftts iterum omnes geniifi.Mcbant› Sc duo ante altare flantes can*aba>r. iit miam: Cum autem perventum effet aJ lo^um illum, uli dicitur; Ut domnum apoflolicum, *Scc.* Tunc furgens praefidens cum mitra benedicebat patres dicens; Ut hanc iynodum &" on- E nes gradus ecclefiafticos benedicere digneris, iterum addebat, benedicere & regere tertio benedicere, regere *St* conìervate dignens. Chorus refpondcbat femper. Te rogamus audi nos Cum omnibus iterum procumbentibus litania perficiebatur. Deinde prziidens flans dicebat. Oremur, & diaconus, Flcdamus genua: fabdiaconus vero, Levate, fabjungebat. Et iterum praefidens alte orabat dioens. Da ChaisTi 1441* Îuziumus ecclefia tua milcricors Deus, "fcc. kinde diaconus petita benedidione cum incenfo luminaribus' ad ornatum pulpitum accedens evangelium cantabat' 'pro arbitno przfidentis, conforme rebus qur tunc tranabantur. Finito evangeliu omnes 1tertim tedobsnt: *Sc* perfidens orationem ad patres habebat, c.ulit affignaui, cur decreta client fancienda. Hortabaturquc omnes ad bene respublicr confulendum. Poft termonem mox praefidens genuflcxus hymnum incipiebat, Veni cicator Spiritus, quem alternation chorus *Sc* patres cantabant. Quo finito przfidens cantabat, Emitte Spiritum tuum, *Scc.* Rr/f. Et renovabis, *Scc.* Oremus: Deus qui corda fidelium fandi Spiritus, *Scc.* Demum duo cantatores dicebant: Benedicamus domino » Are. Poftremo his omnibus completis, reliquis omnibus (edentibus unus aut du<\przlatt cum mitra iuggeftum afccndentes decreta legebant: quibus pcrlcftis interrogabant przfidcntcs an placerent. Przfidens concilii pro toto concilio, alii pro fuis conventibus reipondehant, Placet. Aderant fcribe, qui rogati omnia annotabant, ut Jcita erant, *Sc* in adit publicis redigebant. Tum depolitis lacris vcQtbus dluniio fenatu, domum revertebantur, *Bc* (cilio hiita erat. Decretum m (criptis redaâum concilii bulla muniebatur Que autem a feribis concilii notabantur, non prius edebantur, quam a correftoribut, quibus ca provincia demandata erat, emendarentur. Erant in concilio *Sc* alii pleriquc magiftratus ordinarii, promotorca concilii & deputationum, qui a patribus extentionem *Sc* confeâionem negotiorum afliduo expetebant; fedium diftributorei, qui quo quemque loco (edere oportebat dijudicabant; procuratores *Sc* advocati concilii, qui caufas publicas agebant; judices & procurator in can· fis fidei › qui ea tantum procurabant, que ad fidem pertinerent. Erant *Se* judices aliarum cauiarum complures *Se* auditores Rotz appella· ti. Prsecognitores etiam caufarum mitituebantur, qui cenferent qus privat* cauic efientadmittendas *Bc* quo ordine cognofcende · Erae przterea auditor (acri palatii cum poteftate auditoris camere plenam juhidiftionem exercens m omnes conciliares I Soldanus etiam aderat tanquam prstor & execqtor auditoris: de denique magiftratus omnes, qui in Romana curia ci(c kfient.

Finit fnmmnrtnm c«»cilii Sifilttnfitttlictet fer^»-infttnum Tarriciaa» laMair·»* Jrara/r·* *jt^J· Frtinfci 'PicctinvtMti cnrdiifdn icntnfh* 4«·· *fnlnrii* mccçi.xxi.

DEO GRATIAS.

" Sic finit mf. apqgraphum illius hiftbriquod ex inftruibflim* Chriftianiflimi regis bibliotheca na&i farnus. An vero plura reperiantur in Romanis codicibus, videant qui coram intueri poflfant, Ac cum iis conferre, qur priminos in lucem emifimu».

Qf*>m ·** apologia eugenii pApM IV. ἀΓ·"

SIT* I» SUMMI PoMTIYICIS KT GKNE1ALM COMC1L11 POT1JTATI,

Ad Bafileenfium oratorem , in Florentina fynodo * reiponfio, 'ivi voce , exhibita .

Jmmmtm « TarrrcmiMM *Damtnicanton*, MK *Jacri afaft&ci fialatii ac f»ftca Janfti Xjfii frei^ftentm (ardinalna.*

SUMMARIUM.

I. *^df^hlita ftdu kartfa »«* hart , fid dtfirait.*

II. ffauM*· *faatifiti, it» diaiaa rafat «»*<; «'«. tliaaat.*

PRÆFATIO.

Notàitii, credo, fuperiori die, proveftra lapientia , 8c humanitate , Revcrendiflimi patre·, fanâiiCnsam, 8c reiigtofam intentionem fanAiflimi domini noftri, ac celeberrimum ejus defidertum ; Optat enim fanâiffimus dominus nofter ficut plus pater , utpotc qui ia cathedra fedet ', qu* nullam unquam hxrefim fovet , fed omne· bsrefes deftnth , nafccntes errores de oscdio populi Chriftiani evellere. Vult nibilomiou· hoc cum omni pace A cantate, quantum tien poterit , adimpleri, ea gravitate lervata , quam faoâïtatis fu* circumfpeâio materiam fidei novit, pro fingularifate ceifitudinis fu* exigere. Inftitait propterea ejus fanâitas de coutroverfia fuper reprobatione quorumdam errorum Bafileenfium inter deputato· orta, coram prudentiflimis circiitnfpeâionibus veftris, pro utraque parte agitari rationes) A hoc marirne circa propofitionem primam inter tres ilia·, qua· Bafileenfe· intelleximusdeclaraffe veritates effe fidei catholic* , cujus tenor eft .

Visitas de poteftate concilii generalis univerialem ccclefiam rcpmientantis fupra papam, A quemlibet alterum , declarata per Conlrantienfe A hoc Bafileenfe generalia Concilia, eftveritas fidei catholic*. Audiviftis jam heri fapientiihmum virum , & celeberrimum patrem, dominum meum fingulariftimum , qui more fuo fapientil&me, 8c ampliliime partem illam fulfit , quam gratia illuftrioria veritati· habende , defendendam fufeepit . Utinam tam £ro ampliore claritate veritati·, quam pro fulimitate auditorum , alius quam ego inftitutut fuiffet dignitate A auâontate major , perfpicacior ingenio, 8c locupletior fapientia ; qui tant* rerum amplitudinis latisfacicns, diâi· per eumdem clariflimum A rtverendiflimum patrem & dominum, plena rcfponfa dedi flet. Verum quia ejus mandatis me parere oportet, cui omnes jure divino caput inclinant , refponfionem banc de ejus confifos auxilio , cujus vicariatem defendimus, A principatus honorem cum omni humilitate, A reverentia» A fubomnimoda comâione fanâilfimi domini noftri,A fupporratione pia omnium reverendiffimorum patrum , dc dominorum hic esiftentium, rem iptammihi qeputatam aggredior. Diftinxit autem . pr*fatus dominus (fi bene teneo) aâum fuum in tres articulo· principales: in prim·· enim arbitratus quod alla prima propofitio Bafileenfium, parum «nte commemorata , non poffet tangi taâureprobationis, Ac coudeuukatioais, A nifi pariter decretum Conftaatieafç de potentate concilii fuper papam tangeretur J induxit primo loco auAoritates multa·, A rationes pro veritate prrtati decreti Conftantienlis, DeauAorttatc concihi univerfalis fupra papam ; Secundo vrfus eft per rationes pluses periuadcre quod prediâa Îrima propoiitio Bafileenfium non debeat tangi; emo ejus prudentia ttuduit argumenta fol»cre, qu* fiebant ab aliquibus patribus inter deputatos; Quod non portent ahc duc propofitiones damnari, nec veritas translationis faâm per faoâilfiœum dominum noftrum de Bafilea ad Ferrariam habere firmitatem , praefata ill* propofitionc non damnata. Circa primumconlideravit dominus proponens quinque partes in decreto illo Conftantienfi edito de poteftate conciliorum, fecundum quas primum articulum funm ia quinque partes fobdiftinxit. Prima parillius decreti Conftantienlis elt, quod ipfafynodus in Spiritu fanâo legitime congregata, de generale concilium faciens , eccleGam catholicam reprefentat. Pio hujus partis probatione, induâa eft epiftola illa domini Martini, quam, approbante univerfo concilio Conftantienfi editam , ad Germani* prelatos direxit , in qua inter cetera interrogatoria , qu* fienda inftitait captis hereticis fufpeftis dc erroribus damnat» memori* Jo. Wichlef ÿ A Jo. Hplt jubetur ut hcreticui talis interrogetur, utrum credat, teneat, A afferat, quod qudlibet concilium generale, A etiam Conftantienfe univerialem ecclefiam repnrfentet.

RESPONSIO AD PRIMUM ASTICULVM.

I. *Ctatiiiva tk* n csatr«t<r«m , psn/jfirx »·» *tft*, /qjirmiua» *diti* ·«»

II. Csugretari· p»r ?mm<« *XXUL ftBa Ctaftaati*, m· rea/rerieu/^M *aliii daahai Âtdiratiit fjaada» ltgitia>a» nafiirait* , «r «wwrp*It» tttltfia» nfrafiatatHt.*

III. *Kfritéi illa tatMàta* um *fait* , *tai alia daa taatradiatnat.*

IV. *CtatUia» itatralt aaivftfaltat tttltfiaat nfrafratan ata dititar, fi ialtgrn»* CT *fltaaria» at» tfi*.

V. *latrgn» tr fltaariaa» taatili»» aaaada vtn txifiat.*

VI. *Cti^rtiatit aalla taaaaita* , Rsasau» psurf/T-p^r ****** *ttltfiaat rtfrafeatart*

vn. *Dtfiairt* faU *dttntaat iUad, Cufiaatitaft* , *ad ve-*

a – – e wriMrm/4M «4rW«M prriaMt , *mmm.a

CftRirn

VIII. Cmt Alm· fUMMir, Agitim* apefteiita audfuretate rovrqpfM» ,. babert pettftatem a Cbrifiu immediate·. nex eft UmtUththbetitafiddl.

IX. Tapa indubitata ia naàlie perfenalitrr axifienatùae j fed peatiftx fitn appnfiaan ceacilie, aaiverfa decernit.

X. Qaamedn fyaedatfiarnat, dtfiaiat, pmmacier, tP cradtmaet.

XI. Siae papa aa8tritate, rtttmUira tnagregari, net fnidpiam ia «« deccrudaari prtefi.

XII. Papa légitimai, aedefia ratkaUcaeapat efi, tr fapemam ia Ula aa&eritattm baket.

XIII. CeatiUnm aaiverfale , patefiatem taken a Chrifie, immediate faifam efi.

XIV. JEt repgnat articala fidei , mit naam fandam ecclefiam.

XV. »(e«i cwgregatnai fpaadaÜ etclefia , fideliam emaiam regimen immediate tammifit.

XVI. Tttnfdi, tpfnccefferikui, uaèverfdittr ,tp indifiiade dixit Damiaai › pafee rvei meat .

XVII. Ecclefia regimen meuardricnm , (T regale, a Ckrifir infiitalnm efi.

XVIII. Spciti reginùah prlitta ectlefiafiua immnrektlii efi,

XIX. Ecclefiafiica bietarekia , ad exemplar culefiii fermata efi .

XX. Hnlla mtefiat a Cirrifie ecclefia, aat generali temilietribaitur, jaa , fiemaae pnatifice mediaare , neanaferatar, féi bierartbaO·primai efi in teca hiérarchie .

XXI. Cencdiaram uarverfaBam aatfaritat, fp epead ceavecatieaem, 9* faead aderam rebar, cr fitmitatem, abapefialita fedii anderitate immediate depnden.

XXII. JnrifdiStieme petefiatem , a CbritU immédiate apfieii alii neu acceperant , fed mediante Vein.

XXIII. ^dpefielit atiii Cbrfiac immediate fnbditet nan dedit.

XXIV. XK Uli! ebrifinm papulet immediate divefiffe legimm.

XXV. petefiuem alifnam , etiam limitatam cenealiffe.

XXVI. Date ped apefieli furifliffiemi ptefiatem, fient erdtnii, a Cbrifi, immediate receperint, mm tamen cencedendnm efi, pU pmlati ecclefia eamdern pottfiatem nen a Chrifie immediate fnfcipnet.

XXVII. Jnrifdiftienil ptefiatem , mediante Remane pentifice Chrifti in terni vicane , palati ecclefia accipiant.

XXVIII. Tapa pincepi tr menarcha eft in ecclefia pincipatn.

XXIX. Eft nrimut in mdinepalaterum ecclefia, cr ·» ce refidet plenicade pecftatu .

XXX. X«M4*4 ecclrfia, aliarum ecclefiamm ·βρχi tft .

XXXI. ,41 unitatem ecclefia refurrietu. faod ,malum palacerum ptefta, jnrifdidiemi, a fiema n» pntifice derivetur.

XXXII. Date aued ecclefia palati /urifdidiemi p,. teftatrm a Cbrifte i^mtdiate fnfeipereat, neu tamen fe^uitnr fued cem.tinm un.verfale a Cbrift, immediate auderitatem h^nt , cui etiam papa ebedin teneatur .

XXXIII. C·*» Muth. 16. Cbnftui dicit, dic etclefia, nex naiverfalem ecclefiam difprfam , ane in tenirtgatam , fed palatum pimipalurr

XXXIV. Frafrrw aevrtSieuii frtttPfug wr 4JE»fe «£.

XXXV. Tetalitat Ktltfit multiplex.

XXXVI. JQmW, , 9* fuemedeppa fraterne W. rigendni fit,

XXXVII. 9* febuendi petefiat , jw«mWa r^<»frr » &" fatmdettbeu emaibut iielligunr rellata.

XXXVIII. In teacdie , pfia petefiatt patrei décréta eendant.

XXXIX. SpiritumI'ttSm sr r»j<rtnt› }··«·A· iateUigatur ,

XL. Clavei ecclefia pemede 4j 9* raram fucceffiribai Cbrifini Merit.

XLI. >4φ«A··î/«nu. 14. f. i. t. fuedcumpe da Tetre clavtt atcipitmt, <T ecclefiam fignifi&nte, explicantur.

XLII. Λ(M Tetra tantum ut fiugnlari prfe*, date r< clavium tiStritii , fed i» ee ftrttijtri. but y·/ , 9* nniverfii palatii ia ecclefia Dci fatmil » y«M ia parttm fdicitndimi ful\ veraret·

XLIII. Tafce evct meat , aaa tantum Tetre , fed t/at fuccrjerikm, CT aim ia partem felicitndinit ·pi evecandù , didam efi.

XLIV. tyturiMeram rrrM efi, dite» , apudfater. detei nullam efle abfelvendl fatuitatem.

XLV. Harttki tT fcbifmatici, net /<«rrt nttfiJ. wrr pefluat.

XLVI. Uaiverfale cemUium pttfiatii anderitatr, ftp***· peatifice fapriai effe aaa fenfit ^iugnftinui.

XLVII. Judicium per papam, 9* puni univerft "défia fimnl habitum, ia que diferat cam paafit per ppa» fade .

XLVIII. Dti tT papa ceufifieriam idem efi , fient epifcepi » V ṅat vicarii : idea nullum majui tribanal ia terrii invenitur.

XLIX. Dejudiciaeiapeteftate, apefielii, tpifcepiify peibperii ama.km a Cierifie tradita , Hiereuyni ftnttntia txpicatur.

L. N·* emma tccltfia membra ilavti babent , fed epifcepi CT preibjftri.

LI. Clavti fecundum plenitudinem petefiatie ecclefia Atctpit ia Tetre , ta/ai ftemaaui patf. fncctf. fer eft ,

LII. Cbrifint deuavit apHalit , at ipfi Terra reatar,

LIII. Tartaa apafielat annet can Ttfn pattfiattaa a Cierifia accepiffe, ytaueade iatelliprar.

LIV. Tr· aeaaidat, CT pa anai^at elavet Tttrat, aaa vtlati pnearartr, trfjadicai^ accept.

LV. Titrai ΠT tjat faceeffarti, ia patefiate jarifdidienit, eettrii ataaihu , etianfinal faa&ù, aatectllaat.

LVI. Capri 9* piacept alili iafiaaai, ia rata ta* part ecclefia Titrai caafiùatai eü .

LVII. £< verkii aflava fyaadi, aaa kakttar eaacihan a Dea iamediare patefiatcm aceepijit, tac till tanveaira jaad daaiiaai Matti. 18. duit , aP fnreiar dea vtl tnt caagrtiati, Vr.

LVIII. fnpffiplitat erraadi ia fide, yarmada caacilili, ifaemade papa eaanaaiat.

LIX. Πμμ cnnfirau^ai ia gratia , Ramant pat. a‹m cenfirmato, patefiare pafiaatiar aaa efi.

LX. geata virgini , patnvic apafialii mni^ai 11. fatari. clam regai culâram noa nmnifit Deai.

LXI. rtiam papa . ia bit pa fantfidei, nàiverfali eoacifi· rtedire teneatnr.

LXII. Cuteilit geaeralii, 9* aaiverfnlit etdéfia decrete Λi fi^te eapeffe fpedantia, ρΛρΛ aaepeffl tr ttc-.pert tea:tar.

LXIII.

f w * Cntirri·· t4ff, LXIII. Γμ γ>7ι4 nniverfalia ata Aaet.wprivilagiaaa ;®d«r·/M*G ·β·vττ4·Λ». A

L.XIV. Detrtte gterrata fatUii it fit iefinitnti, ftr apeftal. ftdeet fnbate, (Tfnfiratata, triant Tape tbtiirt ttatler.

LXV. Si afaftalita ftitt ant tttltfia Catenafree· it (tntraiidt, iefimtiaui aftfitlica ftiii t ftint f«4« iterate i»jufcu*t»t jpatialit rMfrtfgfi·. wi fareeieaa V·.

LXVI. Ictlt^ UftuM trrart »·» fttfi.

LXVII. Sala Tapa , fatrihu ani-vtrfiet ie taatilia, ie fiit itfièttiti , taatraiieentt , jniiit patine fyttii fM· [aline Tape fianinnt tf-/u'

LxVJII. l/fc it fiit agiter, Tafa tpifcafntnt jniicinnt rtjnirtrt teaetnr. 3

LXIX. Sfaint qnandaent nta/ar tfi Tape.

LXX. Httlaratiaaiini it fiit ak univerfa [punit, per iperta [anila [triplera , ant fanSarnna fatrnea teftintaaia unanimiter faOi» , fi Tata akeiirt renuit » velari berttictu ttetHit fukiitnr.

LXXI. Tape i» tanantm lata [terentia inditrt pattft.

LXXII. Cttiiitat fafra Tapant ratbtHtena , a»/. Utt peteftattat kaket.

LX.X.UI. Tape in cafe berefts tanrilia fnbiitnr.

LXXIV. Décrirai» Caaftaatiente , ^n»i ^niliktt etiant Tape, eencilia generali ie bit , <»4 pertinent ai exlirpatianeat [cbifetatit , tkeiirt teneatur, »·» Itfniter eetvtrfeJittr, fti it ill, ttntpert tantum. C

LXXV. le cafe univerfalit refarmatiaait, Tape it baneftatt, eee eettnt it etttjfitett nneilia tkeiirt tenetur .

LXXVI. Detrtteettoeiiiii nectfiitatim tatrritivant, fen tt&hetnt intpartaei ttfftHe Tape, Jcripterit t&" patrihai repugnat.

LXXVil· Ctetihaet gtetrtltf extra tefnut bereftt » Tapant iniukitatnut net ieptnere, ett judicare f—tefl.

LXXVIII. Difpeufafr Tape efi, eChrifia [nfer ettltfitnt cruftitntη 1.

LXX1X. Inferior fuperiarem nan juillet.

LXXX. ξ·»4î· ftetif. ftiet Dtet fuprriareft, celui (P"[ervui eft . D

LXXXI. Tape/eiirientfibi Dem refervavit .

LXXXII. Tape ftr fingulartm daviam frxragati-<'4<n , tariui "defta fundamentum tfi.

LXXXIII. Tape univtrfalit tai:fix fftar CT niter a thrifta it Tetr» fnftitutui eft.

LXXXIV. Grr* pefterem mo» ivrrigit,

LXXXV. ^o m4»mi fantif. ietrktnt neivtrfnet , fri. mttext ttett, Tttri fecctfer, tctlefie ftiei ctftt, fiitlieiM ftttr, iallor , f-tftor, rtUar , in Tetre e Chrifto ieftitetei eft.

I XXXVI· T.tft ftr ettrttl: feciJttena na» iefitit tf]'t fuftritr.

LXXXVIi. Cter tx fu ⅄ ftrtitteit in bereft 4 feri/iliclianii Jeferiarittte </·ò ctiiat.

LXXXVIII. Teftaret mtli , refte ttieit i«t»tu, a'.'iiriexie nan [ett. B

I.XXXIX. Ktrittt fiiti rttba/icx eoa eft , ^exfeelii jfoitalicx ieterreiettiati ctntreiidt.

LXXXX. Tepe iepceeeint tan eft, etfi imetiaenrt etaftfilatt referreAt>a'ui ttclefit, twiliartftreiere valenti , fe appiatt.

LXXXX1. Initrrigiëiurtt ia fafa tttitfitte ftanialirjtntt , eoa jcntpt' itptfititeit taefit fnjficitnt eft.

LXXXX H. Ttpa ttntxm pra etttfi ftriftt [nieftt , jaiitari fiteft, <7* olittr iietre t trrer, tfi.

LXXXX1I1. Tape tantra tttltfie eeiverfalit fittuteatfat>enti, htittaiaatfine tfi t ftirtfifitainat. T(m tanttn 4 ii a fatilia iUt jaiitaniat tfi. A" H M - c **7'

LXXKXIV. Tata -vtltai itfatrt fietel enutt tfi-[fpet , ant fintiiia fattrt » ftt a attritatt ant [χηββτηη» fatrate feattatiit fn»t itnia, ant tantra fiatatnnt univerfalit ttdtfia > agtrt teateat t fafiiateiai ate eft,

T^ic imu · ia primis quod pars hujucdecteti I J aoa poteft habere rationem veritatis catholies fidci *i* primo quia › nt esploratiflimum eft, quod D. Baitnafar in fua obedientia , Joanne XXIII. vocatus , cujus auâoritate congregatio illa faâa eft & legitima ede deferibitur , luerit fumtnus pontifes in ccclclia , verus Chrifti vicarius , caput lauâe ecclefi» catholica , non habet eam certitudinem indubitatam apud omnium fidelium animos · qualem veritas catholice fidei imporcat. Nihil enim certius fide, ait Gregorius iuper Lzech. £t ut etiam ait Auguftinus. Nihil cftcertius homini fua fide. Secundo, quia quod obedientia prefati Joannis XXIII. que Conflantia congregata , prefatum decretum ante uaionem ecclefia edidit , iola prater alias obedientias legitimam fynodum uaivcrhlem coaftitueret , & Chrifti univerfalcm ccclcfiam reprsfentaret, acn habet certitudinem catholicx iidci ut manifcftum eft. Tertio quia illud non poteft habere rationem veritatis catholica » cui in ipfa unione ecclefia , due alia obedientia, Crcgorü fcilicet & Benediâi apertiflimc, in plena congregationecontradivcrunt, & eorum contradiâio fuit acceptata } contradixit in primis dominus Gregorius in fua obedientia vocatus, verum Romanum pontif. verbo & feripto feaifcrcns, parti illius decreti: in qua dicitur quod congregatio patrum , qua fub obedientia Joannis Conftanux convenerat , fi legitime congregata eflet , generale concilium faceret , ecclcham catholicam reprefentans. Quare ut clarilfimmn eft ex gcftis illius concilii, mittens idem dominus Gregorius poft oratores fuos ad Conftantiam, committit eis , videlicet domino cardinali fanâi Sisti, & domino Joannt clerico patriarche Conftantinopolitano , dc, domino archiepiicopo Trevercn.fi dc domino comiti Palatino , 8c domino Carolo de Malateftis, auâoritatem congregationem ipfam Conftantir , in quantum perferenitatemregiam, de non per Balthafarcm fe nuncupari facientem Joannera XXIII. vocatam, vice fua convocandi dc auftorixandi in generale concilium , remota tamen omnimode diâi Balthafaris prefidentia A' prrfentia ab eifdem, &*c. Verba funt formalia bulls data: auctoritatis pre fatis oratoribus , qu» inferta eft gcftis prxfati conci! i. Quod autem hac verba &t gefta damini Grcgoiii praefato decreto Conftantienfi contradicant, manifeftum cft. Contradixit prrtcrea eidem decreto obedientia dominorum regum 8c principum , qui Petro dc Luna, Benediâo XIII. nuncupato , tanquam vero fummo pontifici adherebant .. Nam ex gcftis ejuldem concilii patet , pro eo quod tenebant praefatos patres Conflanti» congregatos, non facere concilium univerfale, nec ccc!citam catholicam reprefentare voluerunt , juxta compaâa in Narbona cum bona? memori» domino imperatore Sigifmundo ut nova fieret ab ecclefia per cos concilii convocatio , ficut dc fadum cft . Ex qua hora tantum cum jam

omnes

An ko CHCMTI »410·

omne* tre* obedientia fimul client * habita eft certitudo te fide* apud omne* , univerfale eoocilium Conflanti· celebrari, tc ecclefiam reprasfentare catholicam . Quare cum fuerit dubium tempore fchifmatis, apud quos vera ecclefia effet * quam fupra cathedram Petri Hier, dicit efle fundatam;, in c. quoniam vetus oriens . te in fedi* apoftolica radice Auguftinu* dicit conftituram, iac. pudenda. »4.0. >· non poteft dit et ad veritatem catholic· fidei pertinere congregationem illam fub obedienna diâi Joan. XXIIL Conflanti· congregatam pro tempore illo, quo profatum decretum de poteftate Conciliorum edidit, concilium tacere generale, dr ecclefiam catholicam reprsfentare » fine infupportabili fcandalo aliarum obcdientiaium . Unde quod dominus Martinus dicit ia epiftola allegata per rcverendiffitnum dominum meum * reterenaum eft non ad tempus fchifmatis , pro Suo fola obcdicntiajoan-Conflanti· conveniens ccrctum illud edidit * fed ad tempus in quo omnes obedientis pro unione oeclelic facienda, fimul convenerant. Eft prrtere» hicconfiderandum quod diâum domini Martini, in quo ait concilium generale ccclefiam univerfalem reprefentare, accipiendum eft dc concilio integro live plenario, qnod id dicitur efieei decretis concilii Antiocheni, te csdift.xvii. per totum, in quo auâoritate te affeofu Romanus pontifes affuerit : cum enim dicat Auguftin. in fennone Î[uoJam apoftolorum Petri tc Pauli , quod fo- us Petrus , cui fucccdic Romanus pontifex in plenitudine poteftatis * inter apoftolos totius ecclelic geftet perfonam . Nulla congregatio * canonico Romano pontificeexdufo, dicendaeft eccletiam univerfalem repr*ientare. Quare bealiflitnus Cyprianus in epiftola, quam ad lapio* fcrlbit * qui a Romano pontifice legregati, nomen eccleli· fibi aferibere przfumpferant , ita dicit * dominus nofter , cujus precepta intueri debemus te fervare, epifeopi honorem te ccdefi« lu» rationem difponens* in evangeliofic loquitur* te dicit Petro j Toes Petras te fuper hanc petram sedificabo ecclcfiam meam i infra, cum hoc ita divina lege fundarum fit , miror quofdam audaci temeritate fic mihi feribere voiuifTe, ut ccclefi· nomine ! iceras facerent, quum ecclefia in epifeopo te clero * tc omnibus flatibus fit cooftitata. H«c Cyprianus, tec.

Qua parte lit illuftrata, non effet jam opus ceteras prsfati decreti partes tangere, quoniam dcmooftrato non efle veritatem catholice fidei* immo nec opinionem communem omnium fidelium ·, Patres Conflanti* fub obedientia diâi Joanais XXIIf. congregatos pro tempore * quo declaratio illa dc poteftate conciliorum fupra papam emanavit , fuere concilium univerfale * eccleliam rcprslentare catholicam , illico ruit omnis auâoritas tc firmitas faâr declarationis) quoniam justa beati Auguftini feotentiam ad Hieronymum * fi dabitatio ant falfita> ad feripturav ianftas admifla fuerit , nil firotcâo in cis remaneret auâoritatis . Nihiominus ut ad omnia, qnr taâa funt per dominum arguentem plena detur refponfio , ad «ltas etiam partes prxfati decreti * confideratione noftra tendamus . Dicitur autem ia fecunda parte pr«didi decreti, quod fynodus ipfa habet potcftatem immediate a Chrifto * coi quilibet cujufcumque dignitati* , etiam fi papulis eaiftat› obedire tenetur. Hrc autem declamatio cum et ipfa verborum forma* accipicn-

da veniat dc congregatione illa patrum tempore fchifmatis Conflanti* , fub obedientia diâi Joanni* XXIII. congregata: clariffimom eft es jam diâis, quod nullo modo poteft habere rationem veritati* fidet catholic· , oec comrnnni» opinioni* omnium catholicorum · Quoniam quidquid fit dc fide aut opinione patruas t qui prsfatam declarationem ediderant* patrer tamen dr principes aliarum duarum obedientiarum * fcilicet Georgii Se Bcoediâi » ncc tenuerant pro tunc , nec adhuc vivente* tenent, quod congregatio illa patrum , temKore fchifmatis fub Jbanne dido XX'11. Coaantic celebrata* potcftatem a Chrifto haberet immediate » cui quilibet cujufcumqne dignitati* esifteret * obedire teneretur . Quibat rebut fic esiftentibus « temeraria plane nimis & icaodaloia prefumptio eft definire decretum illud Confiant!· , in hac parte ad veritatem catholice fidei pertinere · Temeraria quidem diffinitio * qu· nec auâoritate nec ratione certa probari poteft ; fcandalofa vero quoniam ficut per primam partem decreti, dur ali* obedient!· concludantur fuifle fchifmatic· , per c. (cire debet. 7. queft. 1. Sc c. Non vos. *3. queft. J. tc per c. pudenda. & c. fchifma 14. qu. I. Ita per fecundam partem de hrreli convincuntur iofeâ·, per c. fi qui presbyteri, diftinâ. 81« te c. arreâa. te c. alienus . 14.qu. 1. Vifo jam te clariflime demonihato » partam illam decreti ConiVntienfii dicentem fyoodum habere poteftatcm immediate a Chrifto * nullo modo dicendam efle ad veritatem fidei catholice pertinere , in'elligendo illam dc congregatione illa, qu* Conflanti· tempore fchifmatis fub diâo Joanne XX11I. convenit . Reliquum eft oftendere quod etiam accipiendo partem illam de fynodo univerfali legitima te indubitata , apoftolica auâoritate congregrta * aon fit veritas fidei catholice , quod talia potcftatem immediate habeat a Chrifto * cui tec. Quod multipliciter oftenditar, Ar pritno ei gcftis* & declarationibus fidei in ipfoConfiantienfi concilio , faâa unione ecctefi· » eonclufi* : Legimus enim in primis in geftia prefati concilii , quod cum dominus Martinat eleâus fuit in Romanum pontificem * amplius fynodus non eft ufa nomine conftituentis * aut diffinientis. fed ipfe dominus Martinus omnia* fynodo approbante* ftatuifle te diffiniviflle deferibitur » morem in hoc iecutuapredecefIbrum fuorum , qui five in materia fidei, five in materia fchifmatia, five reformationis ccclefi·» foli in conciliis univcrfalibus * auâoritate propria ftatuifle te CentientiaiTe leguntur , ficut ipfonjan conciliorum gefta in decretalibus, Clementinis, te estravagantibu* inclufa , clariflitna lucedetnonftnmt . Quod plane minime per tam gloriofos te doâoa Romanos pontifices attentatum fuiflet * nec ab ipfia univerfalibus conciliis univerfale non a papa * fed immediate a Chrifto auâoritatem haberet in his, qu· funt fidei tc fchifmatis , te reformationis ccclefi·; te pouffimuns cum illa infallibili* tate judicii te fuperioritate , quam ajunt * auâoritatis . Si enim ecclcfiaftici exi. in facta fcriptnra ipfe Spiritus fanâus , ia medio feaam prohibet addifeentem loqui, quanto magi* pronibitum effe credimus * utpote omni reprenenfiooe digniflimum, ut quisjodicio, auâoritate« te poteftate inferior , in medio congregatissais fenum totius ecclefia * diffiniendi & flatuendi fibi aftumat fuperiotitatem te principatum ?

Ammo Cm,isti

Cum autem blafphetaiam eflet dicere , apofto- A beam fedem contra divinam prohibitionem , hunc in ecclefia tanto tempore fibi uiurpaife ftatuendi &.' diffiniendi auftoritatis principatum , qus ut in c. arreâa. X4. q»»ft. 1· per Dei omnipotentis gratiam a tramite apoftolicc traditionis nunquam errare probatur ; ex ipfa pradica concilii univcrfalis apertiflime colligitur, quod facra ipfa fynodus Conftantienfis ex omm parte Chriftianitatis colleâa, non tenuit, ficut nec tenendum eft , ad veritatem fidei catholics pertinere, quod exiftentemeccleiia uno & indubitato Romano pontifice fynodus univerfalis poteftatem immediate habeat a Chrifto. Si vero dicatur quod etiam fynodus legitur (latuere Sc diffinire, fententiare condcm- B nare, ficut patet ex multis capitulis in decreto, rcfpondctur pruno quod hoc legitur faftum , quando papa non fuit perfonaliter conciliis univerlalibus prsicas . Secundo quod hoc facit ipfa fynodus non auâoritate quam immediate fufcipiat a Chrifto , fed auâoritate Romani pontificis, ut dicit S. Thomas : cujos verba , m tractatu contra· impugnantes religionem , lunt qus loquuntur . Sancta patres in concilio congregati, nihil ftatuerc potuiflent, nifi auâoritate Romani pontificis interveniente : line qua etiam concilium congregari non poteft . 1 lxc fanftus Thomas , ubi nota quod fandus ifte vult quod auâoritas paps , non folum rrfpiciat convocationem, fed quod patribus congre- C gatis potcflarem tribuit diffiniendi &: ftituendi . rrsterea hoc idem notare in c. ita videtur 15. quzft. i. Ubi dicitur quod fumrnz iedis pontifices , cinonibus a fe vel ab aliis lua auâoritate conditis , reverentiam exhibent , A.' cis fe humiliando , ipfo? cuftodiunt , ut aliis obfervandos exhibent . Et manifeftum eft quod dc canonibus univerfalium conciliorum loquatur . Ceterum ex hoc iplo quod fynodus univerfalis auâoritate Romani pontificis canones condit , ipfe Romanus pontifex , utpote totius ncipub'. Chriftianr princeps , conditor dicitur canonum, ut cx eodem c. colligitur . Ceterum quod fynodus univcrfalis abfente papa audontate ejutdem Romani pontificis princi- D palitcr diffiniat, & fententiet, accipitur manifelle cx concilio Chalccdonenfi . In quo fandi patres congregati , in fententia data contra Diofcorum , ita dicunt. Sanftiffimus A: bcatilfitr.ui archiepifcopus magnz fenioris Romz Leo, per nos & per przfentem fynodum nudavit tum , tam epilcopatus dignitate , quam etiam omni faccrdotali officio , fimulquc eum alienavit a mimfterio facrofanâo. Clarum eft autem quod papa in hoc loco non nifi rationem, live habitudinem principii influentis auduritatem ipfi fynodo importare poteft. Unde in cpiftola quam fuper condemnatione ejufdem Diofcori prrfati patres imperatoribus Valentiniano &r Martiano fcnbunt , ita juxta E translationem , qur habetur in libro IhJori iumtnorum pontificum , dicunt. Magna fynodus fecundum Del gratiam & veftrx pietatis fanftionem congregata in Chalccdonenfi civ.-tate, 8ce. Sequitur , Nos igitur confidentes & umvcrfo orbi fad* tempeftatis caufam inquirentes . hiipifmodi rei auâorem competimus Diotcorura epifeopum, quapropter & quia damnatus)»m erat a ledis apoftolicz epifeopo 1 eone , cujus auâoritate fulti & nos omnes confona voce damnamus . Praeterea quod pars decreti Conftantienlis dicens fynodum immediate habere a Chrifto poteftatem , Bcc. non contineat unitatem fidei catholica?, manifefteoftendunt duo articuli fidet in ipfa fynodo Conftantienfi diliimti , qus omnia habentur in epiftoJa decretali domini Martini , nuam univerfo approbante concilio edttam prclatis Alcmanias contra errores Wicleviftarum Joan. Huff* direxit . Prunus eft , quod papa fit caput ccclclis catholice . Secundus qui inter interrogatoria head* hatreticis continetur, eft : quod papa canonice cledus habeat auâoritatcm fupremam in ecclefi*. Quod autem primus articulus przfitu decreto contradicat, patet inanifefte, quoniam cx hac propofitione Chriftianx fidei , quod papa cil caput fanda ecclefix catholice habetur , quod babitudo pape ad univcrlam eccleliim, & per confcquens ad univerfale concilium illam reprxfciHJns, fit habitudo capitis ad corpus: fed lie eft , quod corpus non nili mediante capite recipit influxum virtutis fenfus Cv motus , ut communi; hibet dodirina . Unde beatus Ilidorus libro x. etymologiarum dicit, Prima pars corporis caput eft , datumqiie eft illi hoc nomen eo quod femus A: nervi inde initium capiant , atque cx eo omnis vigendi caufa oriatur, ergo cum hoc articulo, five diffinitione fidei, quod papa fit caput eccleiia· fande catholice non poteft itare quod fynodus corpus ecclefix icprvicmaiis, non mediante papa, led immediate * Chrifto poteftatem regitivam & motivam lufcipiat. Confcquentia nuttflima eft , dc notum antecedens per proedfum. Quod vero fecundus articulus prefato decreto etiam contradicat , patet maniteile , quoniam !i a cunitis fidelibus indubitat* fide credendum , quod papa canonice cicttus habeat fupremam poteftatem in ecclefia Dei , de neceififatc loquitur , quod concilium univcrlalc non habeat poteftatem immediate a Chrifto, cui ipic papaobcdire tenetur, cum obedientiam interiores ex ordine fuperiorihus tantum debeant , nt m c. fi ubcduntiam dift. yp &c· In bis omnibus dift. :i. fi vero quis contentionis amator , dicat quod hoc quod p*p* dicitur habere fupremam poteftatem in ccclcfia non fit fimpliciter accipiendum rcfpedu univcrfalis cedetis , fed refpcftu tantum fingulorum przlatorum in ecclefia, animadvertat ne volens vitare unum errorem altero involvatur . Cum enim ex fuperiori articulo convincamur credere , quod papa fit caput totius corporiseccIcfiz , quia ecclefir fanCtar catholica- , & caput przftantius fit virtute poteftatc, toto corpore ; necefle eft nos credere, quod pap* habeat fimpliciter poft Chriftum, cujus vicarius eft , fupremam poteftatem in tota ccdcfia , non tantum rcfpeâu fingulorum , fed etiam refpcd11 totius corporis ecdefiz . Quare in c. Nolite errare, dift. xi. dicit "Julianus papa : & in c. Bafilicas de confccrat. diftinét. 1. Gclalius papa, quodinapoftolica fede , dominus totius ccdcfia: , pofiiit principatum.

NNe Chrisli 14]«.

ju- iws.tf.

Amplius conformando hanc rationem oftenditur multipliciter ex aliis, quod pars decreti, videlicet quod fynodus univcrfalis immediate habeat poteftatem a Chrifto, non contineat veritatem . Poteftas quam dicitur lynodas immediate habere a Chrifto aut eft eadem cutn poteftatc papali, aut eft alia ab illa. Non poteft dici quod lit eadem, nee quod fit alia ab illa; Ergo fictitium eft dicere, quod veritas fidei catholics fit,

Neo CKtrsn tu».

fit« quod fynodus habeat poteftatem immediate a Chrifto. Cbnfeqnentia eitmanifefta; 8c major exfuÆcieate divifione: Minor vero pro utraqnc iui parte fic probatur ; quod eatm non pouic dki primum , videlicet quod poteftas data ij-aodo , fic eadem cum potefiate papali patet , quia tunc nulla Inperioritas attendi poflet ia iyoodo refpeâu pap« ; Decretum autem dicit quod fjraodi» habet poteftatem immediate a Chrifto , cui etiam papa obedire tenetur . Si enim par ia parem ratione paritatis poteftatis» uon habet imperium ; multo minus fynodus in papam , fi eadem fit poteftas utrinfque . Quod vero non poflit dici fecundum, videlicet» quod fit alia poteftas, 8c maxime fuprema a poteftate papali » patet : cum primo , quia repugnat fupradiâis duobus articulis» quos ad veritatem fidei catholica » pertinere facra Conftantienfi fynodo approbante dominus Martinus Conflanti* declaravit : quorum primus eft ; quod papa fit caput ecclefia fanât;catholic*: fecundus îuod habeat lupremam poteftatem in ecclefia *ei. Qjiod autem per luperabundantiam dicitur in unoquoque genere , tantum unum eft. Tum fecundo, quia pluralitas principatuum non eft bona. tx. Metapbyficx . Quod autem bonum non eft , non eft credendum a Chrifto in ecclefia fua inftitutum efle . Tum tertio, quia ralis poteftas lupretna, alia poteftate pape dari non potefti quia , ut inquit beatus Cyprianus, in epiftola ad quinque presbyteros , Deus unus eft & Chriftus unus, 8c una ecclefia , &r cathedra una fuper Petrum voce domini fundata; aliud altare conftrui aut faccrdotium novum fieri prster unum altare , & unum facrilkium non poteft. Quifquis alibi collegerit , fpargit ; adulterium, impium eft, facrilegium eft quodcumque humano furore conftituitur , ut difpofitio diviaa violetur . Prxtcrca concilium univerfalc habere aliam fupremam poteftatem immediate a Chrifto , a poteftate Romam pontificis, videtur elle contra articulum fidei , Credo unam fandam eccleliam . Ergo pars illa decreti dicentis , fynodum immediate habere poteftatem a Chrifto , cui &c· magis dicenda eft continere errorem, quam veritatem fideicatholice . Confequentia nota eft ; antecedens autem oftenditur ex eo quod unitas ccclcli* attendenda eft neceflario inter aha ex ordine ad unam lupremam poteftatem regitivam refpeâu totius boni communis ; legitur enim canticorum iv. de ecclefia, quod terribilis eft , ut caftrorum acies ordinata in unum , ut deducit S. Thomas m 4. dift. 24. Oportet elfe aliquod univerfale regimen fuper particularia regimina ; quia in omnibus virtutibus, fle artibus, ut dicitur in primo Ethicorum , eft ordo fecundum ordinem finium : bonum autem commone eft divinius quam bonum fpecialc, 8e ideo fupra poteftatem regitivam , qu* communicat bonum fpecialc , oportet efle poteftatem regitivam univerfalem rclpeâu boni communis, alias non poflet efle colligatio ad unum. Et ideo cum ecc left* fit unum Corpus, prima Cor. 11. oportet fi ifta unitas debeat fervari, quod fit aliqua poteftas regitiva refpeâu totius ecclefic fupra poteftatem epifeopalcm » qua unaquaque (peculii ecclefia regitur, & hec eft poteftas papa, qui caput eft, 8e reâor totius ecclefic I Unde gloi. fuper illud. Mate. i<5. Tibi dabo claves regni colorum : dicit » 3uod adeofpccialiter ligandi, 8c folvendi poieatem Chriftus Petro concept , ut ad unitatem nos invitaret; idetMtnim eum principem apoftolorum conftitnit , orecclefia unum principalem Chrifti vicarium haberet, ad quem diverfa memhra ecclefia recurrerent, fi forte inter le diflentirent . Quod fi diverfa capita cfiTent in ecclefia , unitatis vincula rumperentur. Cypr-in epiftola ad Magnum dicit, Dominus infinuans nobis unitatem de divina auâoritate venientem, ponit & dicit, Ego dc Pater unam farnus, ad quam unitatem rcaigensecclefiam fuam, denuo uicit » Aerie onus grex, Aunuspaftor. Quare S. Thomas tam in 4. dift. 34. quam in traâatu de erroribus Gracorum, dicit quod, qui hanc fupremam poteftatem negant in Romano pontifice fchifmatici dicuntur, quafidiviforcsecclefiafticai unitatis. Sed ponere quod fynodus univerfalis habeat fupremam poteftatem datam a Chrifto immediate, aliam a poteftate fuprema Romani pontificis,eftunitatem pnefats ecclefic fcindere ; Tum ponendodualitatcmiupremarnmpoteftatum » cut quilibet fidelis teneatur obedire, manifefte eft rumpere'ordinem, & colligationem totius corporis ecclefic» ad unam fupremam poteftatem, ducis & paftoris totius multitudinis Chriftiane . Quocirca beatus Cyprianus inepiftola de unitateecclefia, adNovatianum loquensita ait, Quis ergo fic fcclerarus& perfidus ? qui fic difeordise furore vefanus? ut aut credat fcindi pofie, aut audeat fcindere unitatem Dei, reflem domini, eCclefiam Chrifti i manet ipfe in evangelio fuo, & docet, dicens, ic erunt unus grex, Aunuspaftor: A efle pofle ia uno loco aliquis exiftimat, aut multos paftores» aut greges plure* ? 8c beatus Gregorius concordans in epiftola ad Rufticum monachum, ut habetur in c. in apibus 7. q.i. ita dicit ; in apibus pnocepsunus, grues unam fequuntur ordine liteiato, imperator unus, judex unius provinciae; Romaautem condita duos fratres fimul reges habere non potuit; & cur hsc omnia? certe quia, ut ait beatus Auguftinus in libro primo de nuptiis & concupifcentia , natura principum amat fingularitatcm, A omnis poteuas impatiens eft conforms. 33. q. 7. quod autem.

Item arguitur fic , nulli congregationi fynodali ecclefia: Chriftus commifit immediate regimen omnium fidelium, ergo nulli congregationi fynodali ecclefic Chriftus dedit poteftatem immediate, cui omnis fidelis cujufcumque dignitatis exiftat, obedire teneatur. Confequentia patet; quoniam auâoritas regendi, A jubendi majorum, eft tantumrefpeâuinferiorum. In majoribus liquidem eft regendi jubendique poteftas; in minoribus, obfequendi neceffitas, in 5· Inhia omnibus dift. zt. Antecedens probatur , quoniam foli Petro, A foils fucccitoribus ejus, ait dominusuniverfaliter, Aindiftinâe; Pafce ove* meas . Jo. 31. Super quo verbo dicit Theophilus, & habetur in glof. quod finito prandio » commiltoncmovium Mundi, Petro commendat non alii. Item Chryfoftornus fuper eodem verbo, Bc habetur in eadem glof. ita dicit, Prxteriens alios, fcilicet apoftolos, Petro de talibus loquitur, eximias enim erat apoftolorum Petrus, 9c os difcipulorum, 8e vertex collegii : unde, & negatione deleta , committit ei prxlationem fratrum. Si diligis me, prefide fratribus,& ferventem amorem quem per omnia dcmonftrafti , A animam quam dixifti politurum teefle pro me, hanc da pro ovibus meis. Ecce quod uni tantum fcilicet Chrifti vicario, omnium fidelium regiminis cura committitur . Ecce quod unus tantum totius Chriftians rcipublicr princeps a Chrifto confti-

Aino Ciuun

conftituitur : etii ergo dubium « quod foil ifti Chriftus immediate poteftatem tribuit, cui quilibet fidelis obedite tenetur ? Prcterea confirmando hanc rationem , ad idem arguitur lie ecclefi* ; regimen conftitutum eft a Cbrifto monarchicum, five regale , Ergo fuprema poteftas, 8t fupremus principatus, non multitudini alicui , ied uni tantum in ecclefia a Cbrifto collata eft . Coniequentia patet , quoniam ut colligitur ex S. Polit, in noc diftinguitur regnum , live principatus regalis , ab aliis fpeciebus regiminis, videlicet ab Ariftocratia , 8e Démocratie , quoniam in regno principatus , 8e poteftas fuprema eft apud unum: in Ariftocratia eft apud paucos : In Démocratie vero apud multos . Unde S. Thomas in 4. fententiarum dift- 24· dicit , quod in regno tota poteftatis plenitudo, relidet aped unum: In Ariftocratia vero non apud unum , fed apud pluses. Antecedens vero patet , auâoritate & ratione. Auâoritate patet per illud Ifa. 9. fuper folium David , 8c luper regnum ejus iedebit. glof. id eft, ecclefiam. Prcterea ex illo colligitur quod in cyangelio ecclefia , regni nomine iepenumero deicribitur, noftro falvatorc dicente, fimile eft regnum, 8ec. Ratione vero probatur fie, ut S. Thomas probat hb. 4. contre Gentiles c. 76. ita enim dicit. Nulli dubiumeftdebet , quin regimen ecclefi* lit optime ordinatum , ut pote per eum difpolitum, pçr quem reges regnant , 8c legum conditores jufta decernunt. Optimum autem regimen multitudinis, eft quod regatur per unum ; quod patet ex fine regiminis, qui eft pax ; Pax enim & unitas fubditorum , eft finis regentis , unitatis autem caufa congrueatior eft unus, quam multi. Manifeftum eft ergo regimenecclefi*, ite efle difpofitum, ut Dnus totiecclefi* prxfit. Hcc S. Thorn, oftenditur ecclefi* regimen regale elle, five monarchicum, non folutn refpcftu Chrifti , fod etiam rcfpeâu fui vicarii. Quare beatus Hieronymus inepiftola quam ad Euftochium , de regula vivendi in roonafteriisdicitur fcripfifle , dicit, quod pileatort Petro a Cbrifto totius Mundi monarchic , eft traditus principatus. Item hac ratione beatus Gelafius in generali decreto de ecclefiafticis ftatutis ad omnes epilcopos lciibens , ait. Conveniens eft ut totum corpus ecclefi* in hac obfervatione concordet, quam illic vigere videt , ubi dominus totius ecclefi* poluit principatum . Dicere autem quod fynodus aliquam habuerit a Cbrifto immediate potcftatem fupremam , cui quilibet fidelis obedire tenetur , eft dicere quod non in uno , fed in multitudine Chriftus ecclefi* fu» principatum collocavit. Si quis vero vellet dicere, quod licet regularitérecclefi*principatus, in uno locatus fit , nihilominus tempore concilii univerfalis , principatus ecclefi* multitudini committitur ; dicendum quod hoc nullo modo ftarc poteft . Tum primo, quia fpecics regiminis politi* ecclefi* , non immutabilis permaneret , fed multiplicem pateretur varietatem , βi corruptionem, conrra illud Dan. 7. poteftas ejus, poteftas «terna, quz non auferetur, &.' regnum •jus non corrumpetur ; Ajo. 10. erit unum ovile, fir unus paftor, Tum fecundo , quia cum , atdiâumeft, regimen monarchicum, quo multitudo tota regitur per unum , fit optimum , 8r fpecie principalior inter omnes fpecies politic; fi tempore celebrationis conciliorum › cccleli» regimen a monarchia tranfiret in Ariftocratiam, vel Democratism, profeâo delccn.deret a perfe-

A âione fua. Turn tertio , quia cum ift* très fpecies regiminis ex oppofito diftinguantur , fimul die in uno principatu non poflunt, dicente Ariftotele 3. Politicorum. Necefte eft dominans sue unum efle, aut paucos, aut multos : fi fynodo exiftente, ecclefi* principatus fupremus eflet apud multos, neccfle eft aicere, quod congregata fynodo & ecclefia, delineret eue regnum, & Romanus pontif, defineret elfe princeps ecclefi* , & plenitudinem habere poteftatis , qu* omnia fufit inconvenientilfima 8c abfurda . Prcterea quod pars illa decreti dicens , fynodum habere potcftatem immediate aChtifto, Ac. non fit vc ritasfidei catholic*, ficut luculenter oftenditur, A przfupponitur, in primis cum bcatiffimo Dionylio libro de ecdefiaftica hierarchia, quod ecclefia noftra lit ad modum hiérarchie a Chcifto difpofita . Secundo prefupponitur cum eodem , qtiod hierarchia noftra formata fit ad exemplar, live limilitudinem hierarchic cceleftis ; · unde etiam Mofi a dominodiâumoftExod.aj. Infpice , A fac fecundum exemplar quod tibtmonftratum eft in monte : Prcterea fanâus Joannes dicit apocal. at. fc viditfe civitatem fanâam Hierufa- Jcm novam defeendentem de coelo, fcilicet exemplariter , ut doâores exponunt'. Quare beatus Ambrolius dicit : quod ccclelia eft imago cœle - ftium* Ɛt beatus Bernardus lib. 3. ad Eugenium papam , clariflime inducit : fed lie eft quod in angelica hierarchia, nulla poteftas ad aâus hierarchies perficiendos tribuitur defuper a Deoperfonx , aut ordini, aut toti hierarchic , qu* non tribuatur mediante primo illius hiérarchie, ut patet ex ipfa doârina beati Dionyfii (ait enim ecclefi» hierarchic lex divinitatis fanâiflima eft per prima media in diviniŒmam reducere lucem) ergo pari modo nulli poteftas a Chrifto, ipfiocclcliafticae hierarchic aut univerfali concilio illam reprefentanti tribuitur, qu* non conferatur , mediante Romano pontifice qui eft hierarcha , & primus in tota hierarchia. Quare manifeftum videtur,quod cum veritate catholic* fidei, tamen feriptura fanda, quam ex fandorum patrum traditione, habemus , quod Romanus pontifex , caput fit ecclеii* fande catholic*, & hierarcha ecclefiaftirc hierarchic ; & cum noftra hierarchia adfimilitudinem, A exemplar cceleftis formata fit, non poflit ftare, quod exiftente unico, 8c indubitato Rom. pontif. io ecclefia concilium unirerfale habeat potcftatem a Chrifto immediate, cui quilibet fidelis cujufcumquedignitatis exiftat, ooedire teneatur. Amplius hoc idem fic probatur. Nihil quod in auâoritate fua dependet immediato ab auâoritate apoftolic* fedis, eft dicendum habere immediate potcftatem a Chrifto, cui etiam papa obedire tenetur : fed auâoritas oniverfaliumconciliorum dependet immediate ab auâoritate apoftolic* fedis: Ergo concilia univerfalia non funt dicenda immediate a Chrifto poteftatem habere, cui, Ac. Coniequentia patet : major nota eft, ea terminis; minor patet ex dift. 17. per totum ; unde in c. regula, dicitur, quod nec ullum eft ratum , aut unquam erit concilium, quod Roman* ecclefi* non fuerit auâoritate fulcitum , fe quod hec dependentia ασα fblum accipienda fit relpeâu convocationis , aut congregationis conciliorum , ficut quidam dicere voluerunt, fed etiam quantum ad robur, 8c firmitatem omnium aâitatorum in eifdem , patet ex c. confidimus, if. q. I. Ubi Gelafius papa, apoftolicam fedem, unamquamque fynodum dicit fua auâoriute confirmare i extra de elec. in c.

\ it a a C«xirr(141».

inc.fignificafti, dicit Pafchalispapa, quod omnia concilia per ecclefi· Roman* auâoritatem, & fada foot, 8e robur acceperunt. Ecce quam dare loquitur tea. ifte quod per papam, & perconfea^uens non immediate a Chrifto, concilia ipfa univcrfalia robur accipiant. Ex quibus omnibus fic breviter, Be luculenter dcmonftratur, quod declaratio illa Conftanti· faâa, dicens quod fynodus univcrfalis immediate habeat a Chrifto, poteftatem, non contineat veritatem fidei catholic·. Jam ad auâoritate*, & rationes accedamus, per quas dominus arguent pro parte adverfa, nixus eft probare, declarationem pnefatam veram efle. Verum quia in hac argumentationi* pane, principalior articulus relidet pnefentis difficultatis, & examinis; tria premittam per ordinem circa hunc articulum, antequam prçiati* induâis au&oritatibus, Bt rationibus formaliter refpondeatur. Primo quidem oftendam quod id, quod prsfuppofuit prrfatos dominus, videlicet quod apoftoli alii a Petro, receperunt immediate a Chiifto poteftatem jurifdiâionis, non lit ufeuequaque probabile. Secundo oftendam quodaato, quod noc eflet verum de apoftoli*, non tamen ita eflet dicendum dc epifeopi* curatis, videlicet quod fulcipiant poteitatem jurifdiâionis immediate a Chrifto. Tertio oftendam, quod dato, quod hoc etiam eflet verum; non probatur, aut fequiturex hoc quod fit veritas catnolicz fidei, quod fynodus univerfalis hibeat poteftatem immediate a Chrifto, cui quilibet fiaelis obedire tenetur. Primum vero quod apoftoli alii a Petro, non immediate poteftatem jurifdiâionis acceperunt, auâoritate, Be ratione multipliciter declaratur; auctoritate primo beati Anacleti, qui ut habetur in c. facrofanâa. dift. »x. dicit, inter apoftolos quaedam fuit diferetio, &: licet omnes apoftoli effent, Petro tamen a domino conceflum eft, ut reliquis omnibus prreflet apoftolis, & Cephas, id eft caput, Ar principatum teneret apoftolatus, Cum autem nomine capitis, 8c principii, origo dciignatur poteftatis, non videtur pofle dici beatu* Petrus caput, Bc principium tenere apoftolatus nifi ab eo poteftas derivaretur jurifoiétioni» in apoftolo* cetero*. Secunda auâoritas eft beati Cypriani in epiftola, qur dc unitate ecclefi» infcribitur ad Novatianum, Bc habetur in c. loquitur dominus. 14. q. s. loquitur dominus ad Petrum, tgodicotibi, quia tu cs Petrus, & fuper hanc petram zdificabo cccleliam meam: iuper unum aedificat ecclcliam, quamvis apuftolis omnibus poft rcfuneâionem fuam, parem, id eft communem poteftatem tribuat, Se dicat, ficut tnilit me Pater, & ego mitto vos, accipite Spiritum fandum: tamen, ut unitatem manifeftarct, unitatisejufdcm originem ab uno incipicntem, fua auâoritate dilpoiuit: Hoc erant utique ceteri apoftoli, quo Petrus pari coniortio pnediti & honori^. 8e poteftatis; glol. in ordine, V dignitate cSffccrationis, non in adminiftrationis plenitudine: fed exordium ab unitate proficiicitur, ut ecclefia Chrifti una effe demonllretur. Ha-c Cyprianus. Ubi cum ait quod Chriftus ut ccclefic unitatem nianifeftaret, poteftatis originem ab uno incipientem dilpofuent, manifefte dat intclligi, quod folus unus, fcilicet Petrus, fuper quem unum fundatam dicit ecclefiam, aChrifto immediate poteftatem fulccpcrit jurifdiâionis; alii vero apoftoli medianteipfo Petro, plane ut videtur, fi immediate omnes apoftoli poteftatem jurifdiâionis reccpiffent a Chrifto, origo poteftatis non incepifi'et in ecclefia ab uno apoftoiorum, cum data fuitfet fimal Λ· nnmcdute omnibus. 'lertia auâositas eft beatiffimi Auguft. qui fuper Jo. bomil. 114. dicit lie, Pétrin apoftoius propter apoftolatus lui primatum, gerebat figuratam generalitate ecclefi» perfonam. Quod enim adipfuin proprium pertinet; natura unushomocrat, gratia unus Chriftianus, abundantiore gratia, unus idemque primus apoftoius. Sed quando ei diâum eft, Tibi dabo claves regni coelorum, 8r quodeumque ligaveris, &c. univerfam iignificabat ecclcliam. Et infra; Ecclefia ergo, que fundatùr in Chrifto, claves ab eo regni coelorum accepit in Petro, id eft poteftatem folvetidi, ligandique peccata; fed videtur quod hoc quod foli Petro attribuitur, ratione primatus non eflet verum, fi alii apoftoli cum Petto immediate poteftatem jurildiciioni* recepiflcnt a Chrifto; Quiadato illo, *ecclefia* non iri folo Petro, fed etiam in aliis apoftolis clades recepiflc diceretur.

Quarta auâoritas eft bcatiflimi Leonis, qui (ut habetur io c. ita dominus dift. 19.) iia dicit. Hujus muneris facramentum ita dominus ad omnium apoftoiorum officium pertincic voluit, ut in bcatiftimo Petro omnium apoftoiorum fummo, principaliter collocaret, ut ab ipfo quali quodam capite dona fua, vehit in corpus omne diffunderet, ut extorrem fe minifteni intel hgerct elfe divini, qui aufus fuiflet a Petri foliditate recedere.

Quinta auâoritas eft ejtifdem in fermone tertio ordinationis fur, ita dicentis. Multo dignius ad beatiiBini Petri gloriam contemplandam, aciem mentis attolleie, &' hunc diem in illius potiffimum veneratione celebrare, qui ab iplo omni chariimatum fonte, ita coptofis eft irrigationibus inundatus, ut cummulta folus acceperit, nihil in quemquam line ejus pariicipationc traniietit. Et infra, de toto mundo unus Petrus eligitur, qui eft univerfarum gentium vocationi^ Bc omnibus apoftolicis cunCtifqne ecclc(ir patribus prrponatur; ut quamvis in populo Dei multi liat facerdotes, multique paftores; omnes tamen proprie regat Petrus, quos principaliter regit Bc Chriftus; Magnum Bc mirabile, dilcdillimi, huic viro confortium poteqtiz futribuit divina dignatio, Bc li quid cum eo conamine ceteris voluit efle principibus, numquam nifi per ipfum, dedit, quidquid aliis non negavit. Eccc quam clara luce Leo ifte irrefragabilis auâoritatis inter patres ecclefie, dicit, quod quicquid communeChriftus cum Petro ccteus voluit elle principibus, videlicet apoftolis, non nifi ner Petrum dedit, quidquid donabile eflet, per nominem ahis non negavit: Bc ita manifeftéhabetur, quod ceteri apoftoli, non immediate a Chrifto juriidiâionemacceperunt, fed mediante Petro beatiflimo apoftolo eorum principe. Confc-Jioenter hoc idem ratione probatur r primo ic. Abeo a quo quis non habet fubditum, ab illo non habet aliquam poteftatem jurifdiâionis: fed alii apoftoli non habuerunt immediate fubditosa Chrifto: ergoipfi non habuerunt poteftatem jurifdiâionis immediate a Chrifto. Confequentia patet. Major etiam cum nullus ligare aut abfolvere poffit, nifi fubditum, cum a non *fuo judice* ligari uullus valeat, nec abiolvi, de pcenit. & rcmiflionibusc. omnis. Nam potcftas jurifdiâionis, qua aliquis poteftabfolvcre, &' ligate dicitur relative aa fubditum. Relativa autem, ut habet doârini Anftotclis ia prçdicameatis, pofi-

Aeno Cearsri f4i**

& perempta fc perimunt. Unde ficut Goon eft fcrvus, non eft dominus , propter quod (fecundum Auguft. lib. de Trinitate) Deu» non fuit dominus , quoufque habuit creaturam fuam; ita fi non eft fubditus, non eft prelatus nec judex, qui poffit eum judicare, Rom. 14. Tu quis es, qui judicas alienum ferrum ? Suo domino aut ftat, aut cadit. Minor vero probatur, quia fi Chriftus dediffet aliis a Petro fubditos, aut omnes dediffet, aut aliquos; Non eft dicendum primum , quod dediffet omnes , tum quia (ut diânmcft) pluralitas principatuum non eft bona, ut dicitur 11. Metaphyfices : & ideo fic concluditur ibidem, onus ergo princeps . Tum fecundo, quia tunc ovile Chrifti non eflet unum, nec unus ovium paftor, fed plums, contra illud B Jo. io. erit unum ovile, &' unuspaftor. Praeterea fecundum non eft dicendum,cum nullibi legatur Chriftum apoftoiis populos immediate dtvififle , nec facile eft fingere quos. f. fubditos , quibus, f.urarlatis fubjecetit · Item fecundo , ratione arguitur Gc; fi Chriftus dediffet apoftoiis immediate poteftatem juriidiâionis , aut dedtfJet plena'm, & omnimodam , ficut Petro ,aus particulariter limitatam flr coarâatam : fed neutram, ergo nullam .'Confequentia bona. Major patet ex fufticienti divifione. Minor quoad primam partem patet. Pnmoquia, ut dicit B. Cyrillnsin libro thefaurorum , nulli alii quam Petro Chriftus, C quod fuum eft plenum commiiit, fed ipli foil dedit . Secundo .quoniam fi ahis apoftoiis data fuiffet potcftas in *a plenitudine, qua Petro data eft, Penus nec rnajoc, nec fuperior , nec princeps, nec caput fuiflat apaftolorum; fed omnes in jurifdiâionis guâorita\è pares fuiflent : quod eft erroneum. 'Ut cuitn fandus Anaclecus, inquit in c. lacroianda. dift. aa. inter apoftolos quzdatn fuit diferetio; licet enim omnes anoftoli effent, Petro tamen a domino conceflum eft, ut reliquis omnibus prareliet apoftoiis, 8c Cephas ; id eft caput , & principal!)- teneret apoftolatus. Secunda vero pars minorisquvdicit, quod etiam Chriftus non dedit apoftoiis poteftatem aliquam limitatam, St coardatam; patet,quoniam nullibi D in evangeliis Chriftus legituraliouam talem, potcftatis limitationem apoftoiis inaulfifl*e ; nec poffibilc eft fingere certitudinem talis limitationis; De talibus autem , qur fada effe dicuntur, maxime circa apoftolos, de clavibus ecclefia:. Nihil videtur afferendum , quod de feripturis fanâis non habeat teftimonium explicite vc1 implicite, quod in hac parte non datur ; Sc hoc de primo punâo brevitatiscaufa fufficiat : m quo offendendum erat non effe ufqucqnaque probabile, apoftolos alios a Petro poteftatem juriidiâionis immediate fufccpifle a Cnrifto .*

Reliquum eft jamoftendere fecundum . Quod dato quod apoftoli immediate a Chrifto poteftatem juriidiâionis , ficut ordinis receperint , E non tamen concedendum fit, fed omnino negandum quod alii prçfati ccclefi*, nunc fufcipiant poteftatem juriidiotionir a Chrifto immediate ; Non enim (equitur, apoftoli, qni primi fuerunt lapides srdificii eccleii* , habuerunt immediate poteftatem a Chrifto ; Ergo 8r alii pnrlati fucceilores illorum nunc ab ipfo immediatefufcipiant, ficut excmpFatiter non feqbitur. Si Deos io inftitutione mundi immediate fecit coelos, Sc elementa, Sc alias partes principales mundi, fient prima individua fpecierum , quod in propagatione rerum inftitutarum illa fiant immediate a Deo, que fuerunt fecundum fperiem £aâa immcdiate in mundi conftitutione. Imo fiunt multa mediante virtute cœ.'efti, & mediantibus aliis cautis fecundis : fol enim, Sc homo , generant hominem, dicit Arift. X. Phy i. Quod autem pnrlati ccclefi* non immediate a Chrifto poteftatem fufcipiant juriidiâionis : fed mediante Romano pontifice ejus genera'i vicario, multipliciter uftenditur . Et primo quidem hoc manifeftum redditur omnibut illius aucioiitatibus, Sc rationibus fuperius mducus , quibus oftenfum eft , apoftolos non a Chrifto iiniucdiate , fed mediante Petro ecclefir principe ab eo conftituto , poteftatem juriidiâionis iuiccfifle, cum eam habidinem , quam habuit Peti us poilquam fuit papa ad apoftolos , Sc primitivam eccieliam , habeat papa ad omnes *praelatos* ccclefi* , & ad omnes <cclefias: cum luccedat Petto in eadem plenitudine potcftatis. Quod probatum eft de Pe: 10 refpeÔu apoftuloru.n , & dilcipulurum Chrifti, probatum rc inquitur de quolibet lucccllore luo legitimo Rom. pontif. rcipcflu omnium praelatorum ecclefi*. Przterca in ipeculi auCtoiitate videtur oftcndl manifefte, pnmo per illud quod habetur in c. omnes, dift. it. Ubi fic dicit Nicolaus papa , omnes five patriarch* cujuslibct apium, five metropol. primatus , aut epilcopatuum cathedras , vel ccclcliarum , five cujuicumquc ordinis dignitatem inftituit Romana ecclefia . Ad idem fecundo eft auftoritas B. Clementis, qui, ut habetur in c. faillir, dift· 8o· dicir, quod in illis civitatibus in quibus olim apud Ethnicos primi flamines eorum, atqui primi'icgü doâores erant , epifeopotum primates atque patriarchas, B. Petrusponi prxeepit, qui reliquorum epifeoporum caulas, Sc majora negotia io fide , id eft fideliter (ut ait glof.) agitarent.· in illis autem, in quibus dudum apud prcdiâos Ethnicos erant eorum archiflamine».- quos tamen minores efle tenebant, quam memoratos primates archiepifcopqs inftituiprrcepit. la fingulis vero reliquis civitatibus fingulos, &non pluris epifeopos conftitui praecepte , qui epifeoporum tantum vocabula fortirentur , quoniam nec inter ipfos apoftolos par fuit inftitutio , fed unus porfuit omnibus . Manifeftum eft autem, quod ncc fundamentalis dependentia, dignitatis, ordinis, Sc gradus ceterarum ecdefiarum ab ecclefia Romana intelligi fane non poffit, nifi per hoc quod ceterarum juriidiâionis auâoritas hitclligatur ab apoftolica fede derivata. Quare S. Thomas in fine fecundi fententiarutn dicit, quod ficut fe habet potcftas Dei ad omnem pqteitatem creatam , fic etiam fc habet potcftas imEeratoris ad poteftatem proconfulis , Gc fe haet potcftas papr ad omnem poteftatem in ecclefia . Quia ab ipfo papa gradus dignitatum divert in ecclefia difponuntur , Sc ordinantur ; Unde ejxs potcftas eft quoddam tcclefiar fundamentum, ut patet Matth. 16 H«c S. Thomas. Tertio auâoritate hoc ipfum offenditur, per illud quod habetur in c. decreto. 11. qu. 7. Ubi beatus Gregorius ita dicit , quod fanâa Romana ecclefia vices fuas ita aliis impertitur ecclefiis , ut in partem fint vocatas follicitudims , non in plenitudinem potcftatis . Item eadem fententia ponitur in c. fequ. ubi Vigiliut papa ita dicit › ecclefia Romana qu* prima eft, ita reliquis ecclefiis vices fuas credit largiendas, ut in partem Gnt vocate folliciiudinis, non in plenitudinem poceftqtis . Pneterea hoc idem ratione probatur fic , in omni principatu poteftas juriidiâionis derivatur , ad quatncuuaque pctfonam ilhus principatus a monarcha , five

A „ (Cnr ist i i4is

Anno Ca* «STI »♦)»·

fire principe illius principatui; fed papa eft princeps , fire monarch* in facro ccclefiç principatu ; ergo fequitur quod pbteftas jurildi&ionis omnium inferiorum przlatorum derivatur a papa . Confequcntia bona » major patet ex lententia Dionyfii , oui tam in de ecclef. quam ccelefti hierarchia docct , ab ipfo hierarcha ad cmne* hierarchic perfonas deicendcre irradiationis profluxum . Minor vero, quod foluspapa fit princeps , & monarcha totius ecclefiaftici principatus , iuperius indoâis auâoritatibus oftenfum eft ; in quibus fanât patres ipfum Be ecclefic totius principem, Be caput predicant, Be atteftantur : dicit etiam Chryfoft. fuper Aâus apoftolorum , quod Petrus a filio fuper omnes qui filii funt accepit poteftatcm, non ut Mofcs in gente una , fed in univerlo orbe: & Theophyl- fuper illud Lucae ix. Tu aliquando converfus confirma fratres tuos ; Dicit.quod Petrus obtinuit ut diet antiftes mundi Item in ecclefiaftico officio legitur ei Chriftus divide : fuper plebem meam principem te conftitui . Prxtcrea fecundo fic confirmatur idem ratione, Be primo in unoquoque ordine , in quo maxixce refidet plenitudo virtutis , five potcftatis , originaliter dependet virtus omnium fequentium in illo ordine . Sri Romanus pont. <ft frimus in ordine praelatorum ccclefiç , & in quo lo refidet plenitudo ccclefiafticz potcftatis ; Ergo fequitur quod potcftas omnium icqecntiutn prxlatorum ecclefi* , dependc.it , A derivetur ab ipfo Rom- pont. Confcqucntiu eft bona ; Majorcelligiturex fententia Ariit x Metaph. Minor eft ca ion. concilii Conftantinopolitan. dicentis : Veneramur lecundum feripturas , A: canonum diffinitiones , fanfUdimum antiqur Rome epiicopum primum elle , & maximum omnium cpiicopocutn . item in concilio Chalccdoncn. Acclamatum Iceitur a tota fynodo pap* Leoni : Leo lanftiiumns apoftolicus Sc acumenicus, &: univcrtalis patriarcha per multos annos vivat . Confirmatur hoc argumentum per illud B Ifidori , qui , ut dicitur m c. in novo. dift· xi. ita dicit. In novo tcftamento poft Chriflura dominum a i'etio c.rmt iaccrdotalis oido: &· caufam lubjungens, ait. Quia ipb primo pontificatus in ccclclu datus eil , dicente domino ad cum ; 'I u es Pettus , æ iuper hanc petram sedificabo ecclciiain mum. Item tertio nc idem confirmando inter habentia ordinem iccundum influentiam . omnia qur ao.·, influunt , 'i.tutem influendi recipiunt a p.imo illit-s oidi.ns ; fed oido qui eft inter Konuium cedebam , & aha, ccrlfias, live inter Romanum pontificem , &▌ prziatos ceteros . eft iccundum influentiam , prout unus movet alium ad a›'ius hicraichicov ; Ergo juriiaift ordo omnium prxlatorutn ccclcfi* derivatur a Romano pontifice · Conicqucntia eft bona , major p^tet cc commento p.nnx piopohtioniv dc caulis. Caufa enim fecunda v.rtritern cauiandi habet a puma · Minor veto patet auftori tate beatiffimi Cypriani, qui ut ri c. loquitur xq q. I. ecclefias particulaic» ai c<dcfiam Romanam comparat , heut ladios ad iolcm, fluvios ad fontem, tuut ramos ad ladicem . Q ure dicit Petrus Ravennas , quod ftipiti rami , quod capiti mcmbia , quod foli radii , quod fonti rivuli , hoc apoftoiicr dedis reverenti* debent omnes eecl-.i* , quas ubique tei.atum religio Chri fttana fundavit . Quarto fic confirma' or eadem ratio, omnia membra a capite accipiunt immediate derivati ~.:m virtutis , lenius 5c motus, fui regiminis ; ted ccc ft ia Romana eft I apti·. ceterarum ecclefiarum . Ergo ceterr ecclefi» Se earum przlat i , potcftatis lu* originem fufcipiunt a Romana ecclefia , five a Rom. pont. Coniequentia eft bona ; major patet , quoniam , ut iuperius habitum eft, ex fententia Iiidori , ex eo datum eft capiti hoc nomen , quod fenfus omnes, Se nervi inde initium capiant, atque exeo omnis vigendi caufa oriatur. Minor vero ponitur in c. facrofanâa. dift. xx. Ubi S. Anaclctus ait, quod apoftolica fedes <caput . Ar cardo icilicet omnium ecclefiarum) eft a domino, & non ab alio conftituta : Sc ficut cardine oftium regitur, fic hu/ufmodi apoftohe* ledis auftoritate , omnes ccclcfiz , domino difponente reguntur . Quinto fic, quilibet fidelis tenetur credere unam efle fanâam ecclefiam catholicam . Sed ad unitatem ecclefiae requiritur, quod omnium praelatorum poteftas jurifdiâionis derivetur a Romano pontifice ; Ergo necefle eft , quod quilibet fidelis hoc credat Be teneat. Confcquentia bona; major patet, cum fit articulus fidei, Bc dicatur canticorum vi. Una eft columba mea , una eft pcrfcâa I dicit gloffa , id eft ecclefia . Minor probatur, quoniam unitas ecclefir , ut habetur * beato Cypriano in epiftola de unitate ccclefiç, Be habetur in c. loquitur 14- q. i- neccflario attenditur in ordine ad unam fontalem originem totius potcftatis ecclefiafticr . quam efle dicit apoftoheam iedem , live Romanum pontificem , fuper quem fundatam efle, dicit ecclefiam; Undc ait, ecclefia Dei luce pertufa , pei totum orbem radios fuos porrigit, unum t amen eft , quid t bique diffunditur , nec unitas corporis ieparatui , radios fuos per univcriam terram copia ubertatis extendit , profluentes largitur rivos , latius expandit, unum tamen caput eft, Bc una origo , &· una mater fecunditatis copiufa , harc Rie- Item fanftus Thomas contra guitcs lib. 4. cap. 76. dicit, loll Petto ptomifit , tib dabo claves regni coriorum , n» ufter.deretur poteftas clavium per cum ad alios dmvanda, ad confer vandam ecclefi* unitatem Ex quibus manifcfte colligitur pertinere id unitafem ecclefi» , quod a Romano pontifice omnium aliorum perlatorum derivetur auftoiita» . qur erat minor probanda.

A * * * çMn1Jn 14}t.

Sevo arguitui ConfiimxnJo prrcedentem rabonem fie , tcP.c B. Dio is s ccrleftis hietarchir , umnci hieia-chir font ctiam connexr , Be ordmes ipn I ujuftiKt hicrarchi* lunt ctiam connrxi Hrf-s autem ‹ innexio , fecundum ejuidem divini JoAoris d.-âinam >t S Thomas , A: Albertus dedirant , non tantum attendi'ur per relationem ad unum ultimum t.ncm . fecundum quem or.iiiis hieraul i* finis cli Inr.i litrdo 8e unitas ad Diir.i . o-d ic.'undum ca , qur funt de edentia hierarchic , fcilicct icitindum ordinem . fcieiitiam 'c act'o.cm Secundum ordinem qi'iJcm , inquantum in omnibus hictarchils invenitur diftmftio per pr.mum , medium , A ultimum. Secundum icicntiam veto , inquantum irradutio extend.tor , procedendo a prima ufque ad ultimo·. Secundum aâionem autem , mqiiantiim piimi haoent aâionem hicrarchicam in medius, A per medium in ultimos . SeJ ecclcfia noftra a Deo eft, .d inftar hiérarchie difpotita & formata. Ergo ncccflceft, niti liierarchiam noftram inconvenientiihme affererc inconnexam vellemus , poteftatcm ccclctiafticam a primo noftr* hicrarchi* qui eft Rumanur pontifex in omnes inferiore' procedere , At derivari , proccfi'us patet . Hujus autem connexionis hiciarchlac uoftrx duo funt evidrn tiffi-

A«·o ChkUt i 1«»· tifltma teftimonia, primum eft, quod qui a B. Petri focictau , Bc connexione apoftolica fedis fegregatur , non poteft abfolvi a peccatis . Secundum eft, quod talis exifteus, fi prolatus fit, ipfa poteftate ecclefiaftica denudatur . De primo habetur in glof. Matt. id. quod Petrus, ideo fpecialiter claves regni calorum , Br principatuum judiciariç poteftatis accepit, at omnes per orbem credentes intelligant , quod quicumque ab unitate fidei, Ar focietate Petri quovis modo fegregantur, nec vinculis peccatorum abfblvi, ncc januam regni cceleftis ingredi poflunt . De fecundo habetur in c. Fadus, 4r in c. Novatunus. 7. q. i.Br in c. Dicimus. 24. q. 1. quç omnia funt beatiflimi Cypriani teftimonia . Superfedeo autem multis aliis , quç induci poflent, maxime ex iuftitutionibus, confirmationibus, mutationibus , translationibus, Br depolitionibus, quas circa ecclefia» & earum prçlatos , fedes apoftolica jure ordinario facere folita eft, quas facere minime licerer, nifi earum jurifdidioni andoritas ab ipla apoftolica fede , modofupradiâo dependeret, quod pro obfervanda brevitate fermonis, tantum dc ifto fecundo puado dixifle fuÆciat.

Duobus jam pondis luculenter cxprrffis, venio ad tertium in quo dicendum inftitai, quod etiam dato, licet non conccflo, quod prçfpppofitom, 8c fundamentum reverendimmi patris domini arfuentis verum eflet, videlicet quodecclefipprçati poteftatem jurifdidioais a Chrifto immediate reciperent, ficut papa, non tamen cx hoc habetur , quod decretum prçfatum Conftantien. in illa parte contineat veritatem fidei cathoiicç ; Primo, quia dato quod quilibet .apoftolorum , & nunc quilibet ecclefiç prelatua , poteftatem jarifdiftionis immediate a Chrifto habuiflet , non tamen cx hoc habetur quod tota ecclefiç communitas collegialitcr talem a Chrifto poteftatem immediate accepiflct. Secundo dato quod apoftoli tunc, tc nunc ecclefiç prclati immediate a Chrifto poteftatem fufeepiflent, non habetur quod decretum illud Conftantienfe contineat veritatem , dicens quod concilium unirerisle habet poteftatem immediate a Chrifto, cui etiam papa obedire tenetur: qui cnimapoftolos dicit cum Petto, te prslatos ceteros cum papa a Chrifto immediate jurifdiâionis poteftatem , infeipere , debet animadvertere , fi errorem Indorum te Armcnorum , & quondam Grccorum Valdenfium pauperum de Lugduno , te novifiliroe Boemorum vitare vult j quod non «qualem otnnet apoftoli cum Petro, nec prclaticum eius focceflore Rom. pontifice , fufeipiunt poteltatemlolus quidem papa inter eos tanquam cafmt totius corporis ecclefi» fufeipit : te ideo ipie olus in toto corpore ecclefiç, plenitudinem pot. ftatis accepit; ceteris , ut fupra habitum eft, in partem tantum follicitedinis evocatis, ut ait B. Greg, in c. decreto, 2. q.7. In cujus teftimonium , cum foli Petro Jpoteftas a Chrifto promittitur, dicitur , Tibi dabo claves regni calorum, te quodeumque ligaveris fuper terram, tnt ligatum te in calis , Matt. iB. Cum apoftolis vero alia' forma fervatur , dicitor enim quocumque alligaveritis fuper terram , erunt ligata tc in calo . In calo uno dicit , non in calis, ficut Petro dixerat} aitOrigeacs, te inducitur iu glofla continua , quia non font tante perfedioni* ficut Petrus: Quare ficut ia corpore naturali, cui apoftolus ipfum ecclefi»corpus fimile efle dicit, adRom. 12.nulla aliorum membrorum multitudo adequat virtutem capitis ; etiam fi mille manus , mille pedes , pille oculi, Br ficde aliis particulaitbus membris, in uoo corpore aggregarentur ; ita in corpore myftico ecclefi*, nulla membrorum ecclefi·multitudo adequate poteft virtutem , te amplitudinem poteftatia capitis ecclefi·, fcilicet Romani pontificis. Quo ergo jure prclati ccclefi· congregati, majores poteftate , aut fuperiorea Romano pont, eapits Bc principe touw ecclefi· , dicendi fint, non invenio. Quocirca inter veritates catholic* fidei, nul la modo annumerandum venit, nifi aliunde apertiori tcftimonio fact· feriEturss, aut fandorum patrum fiscrit roboratam. Anno Cubists

licit enim Hicionymus ad Demetriadem virginem, quod de feripturis findis auâoritate non habetur, eademfacilitatecontcmnitur, quaprobatur.

Tribus pm punâis breviter expeditis venio quarto loco ad refpondendum auâotitatibus, Be rationibus indu&is per patrem, & dominum ar. gueotem , pro hac parte decreti Conftantienfis qui dicit, quod concilium univerfale poteftatem habet immediate a Chrifto ,xcui tcc. Prima auâoritas induâa fuit illa Matth. 16. ubi Chriftus ait, fi peccaverit in te frater tuus, corripeeum inter te & ipfum folum, Btc. fequitur ; fi te non audierit, dic ecclefi»; Et fi ecclefiam non audierit , fit tibi ficut ethnicus , te publicanus, Î|uod per ly > ecclefiam , non folus prrlatus, ed ecclefia ipfa univerfalis accipienda fit, patet per glo. ordinariam, que in eo loco fienabet › vel dic ecclefie, id eft toti ccclefi». Ad iftam audoritatem, in qua maxime adverfa par» fundamentum facere videtur, refponiurus, duo faciam . Primo oftendam, quod in audoritate Chrifti pereccleflam, cui tanquamjudici, fratris noftri peccatum poft admonitionem denunciari precipitur ,e« fenfu literali, non univerfalis ecclefia , nec concilium univerfale , fed prelates intelligendusfit. Secundo oftendam, quod dato, quod quandoque ad concilium univerfale auâoritas ilia per aliquos applicetur ; ex hoc tamen nulls fuperioritas in concilie arguitur fupra papamPiitnum autem videlicet , quod in dida audoritate , per<cclefiam,cuitanquamjudici,delinquentis Harris peccatum denunciari prccipitur , non fit accipienda, ex ipfaprincipali intentione legislatoris, univerfalisecclefia,necdifperfapcr orbem, nec conciliariter congregata, clarimme oftenditur , fuppofito primo cum omnibus dodoribus facrp feripture , quod corredio fraterna, de qua in prçfata audoritate a Chriftodatur generalis dodrina, cadat fub prçcepto. Quo prçluppofito, clariflimum eft ; primo audoritatora prsdidam de ecclefia univerfali per orbem difperfa , non pofle accipi ex ipfa impolEbilitate adimplendi. Ait autem Hieronymus : Anathema fit, qui Deum dixerit aliquod impoffibile pmccpifle · Secuodo , hoc idem patet , de ecclefia conciliariter congregata, tum ex ipfararitate conciliorum univerlaiium ; tum cx eo quod fynodorum congregandarum auâoritas , non in eujuslibet eft poteftate , fed folum Romani pontificis , ut diftindione decimafeptima habetur ·, tum propter ipfam oneris inhipportabilem gravitatem , qua populus Chriftianus gravaretur , fi pro adimplendo precepto de corredione fraterna , teneretur venire ad concilium univerfaleetiamaducongregatum. Tanta autem gravitas repugnat fuavitati legis Chrifti, qui ait Deuteronom. xxx. Mandatum hoc , quod ego prçcipio tibi hodie , non eft fupra tc , ncc procul pofitum , ncc in calo litum , ut

ut poffis dicere, quia tmftrum ad calum valet confccndere, ut deferat illud ad nos, ut audiamus, Ar opere compleamus f neque trans mare pofitum «t cauferia, Ar dicas quia ex nobis transfretare poterit, Ac illud ad noa deferre, at poffimu audire Ac facere quod precept-- eft? fed juxta te eft valde. Gloff. intérim. mandata Dei moderata, te temperata funt humana viribus t te Matth. s1. dicit ipfe legislator. Jugum enim meum fuave elt : tc onus meam leve. Plane non leve effet praeceptum domini de correôione fraterna, fi fidelis quilibet id adimpleturas ad univerfalc concilium adu eaiftcas ventre effet obnoxias, ad quod procul dubio obnoxius effet, fi per ccclefiam, cui denunciandnm eft delinquentis fratris peccatam, B non prelatas, fed fvnodus univerfalis ex ipfa intentione literalis fenfus accipienda veniret fetare manifeftum videtor, non effe de intentione legislatoris falvatoris noftri Dei, per ecclefiam in prediâa uuâoritate, defignari univariaient ccclefiam, net concilium univeriate t fed prxlatum praefidentem, fecundum cum intelligcndi modum, quo philofephus tx. Ethicorum dicit, quod civitas eft id, quod principale eft in ca. Quod etiam multiplici teftimonio roboratur. Primo ex eo manifeftc colligitur, quod Chriftus non univerfali ecclefie, nee alicui fynodo univerfali, fed tantum apoftolis C ipfis, Ac eorum fucceflbribus ecclefi* prolatis art, Amen dico vobis, quecumqae ligaveritis fuper temm, erunt ligata tc in calo, ubi glof. Hieronymi ait, hanc poteftatem tribait apofto-11». Secando patet ex glof. Origcnis, qui, ut habetor in glof. continua, ponderans illud, quocumque ligaveritis fuper terram, erunt ligata Ac in calo, non disit in calis, ficut Petto, fed in calo uno, quia non funt tant* pcrfeAionis ficut Petras. Tertio patet ex audoritate beati lBmi Chryfoftorai, qui fuper Mattheum, ut habetur in glof. continua, exponit : dic ecclefi id eft his, qui ecclefi* prsfunt. Quarto auâoritate B Thom*, qui Ac in quarto. dift. xix. Ac in fecunda a. q. J4. in materia de cor- D reâione fraterna, exponit dic ecclefi*, id eft praelato in judicio prefidenti. Quinto auâoritate Alberts magni fuper Matth. qui ait fic in ferma, dic ecclefi*, hoc eft prclato in conventu, Ac fynodo; ita quod ly. fynodo, ficut ly, conventu, in ablativo ponitur: undefubjungit, fi ccclefiam non audierit, ut fecundum arbitrium £relati corrigatur, lit tibi quafi ethnicus & publicanus. Sexto ad idem eft dominus Hugo cardinalis primus poftillator biblir. qui juxta duas glof. qu* ponuntur in glof. continua qu* cum una dicit, Dic ecclefi*, id eft his qui ecclefie prelident. Ac alia dicit, dic ccckiie, ideft toti ecclefi*, ut majorem crubefeentiam habeat, dicit fuper Matth. fic, h privata periona corri- E git, fic exponendum eft, dic ecdcfi*, ideft coram praelato ecclelia eum convince per telles, quos noluit audire corripientes, 8c hoc justa primam glof. fi vero praelatus corripit, lenius eft t Dic ecclefi*, id eft coram ecclefia illum excommunica, id eft coram congregatione fidelium; eamdem fententiam perfeqmtur magifter Nicolaus Gorram fuper Matth. Septimo ad idem communis eft expofitor literals magifter Nicolaus de Lyra: qui expofuit 'iper Matt, dic eceeclefic, id eft praelato. Octavo ad idem eft !pof. decreti in c. fi peccaverit, x.q. i.quaconimilitcr exponit, dic ecclefi*, id eft facerdoti. Nono patet teftimonio Innocentii pap*, qui in

Ac. novit, extra dejudictis, de paftore, & pr-- "A" lato univerfalis ecclefi*, fcilicet dc Romano cM<ist 1. Sntiftcc illam exponit. iKcitno patet ex pra- I4)«. ca, Sc confuetxdine obfervata afanâis, A ab uaiverfitate fidelium, Sc ab info oafcrntis ccclcfi* exordio. Manifeftum eft antem, qood praâica obicrvata in ecclefia Dei. circa oblervantiam praecepti, de correâione fraterna temper fuit* fit eft, denunciate prclato, Ar non univeriali ecclefi*« five dilperlr, five congregat*fratria errantis peccatum. Cum ergo confnctndo obfervanti* fit interpres legis, Ar ut dicit Auguftinqs libro de mendacio, ex fadis fandorum colligamus Quid in fcripturis fentire debeamus. Manifeftum cil quod verus, ac ptvprtus, ac principalis intelledus prçfat* auâoritatis fit, ut per ly, ecclefia, cui tanquam judici dcnunciatio fiends eft, prdatus ecclefi* intclligendus vraiat, Ar non univerfalis ecclefi* fynodus. Ad argumentum autem, quod quidam profefforc» adverf* partit contra hoc faciunt, videlicet quod cum Chriftus in hoc loco Petro loqueretur, qui futurus erat prslatus ecclefi* › Ac nemo remittatur ad feipfum per ccclefiam, cum dicitur, dic ecclefi*. non intclligendus fit prçlatus, fed univerfalis ecclefia eo modo, quo habcri poteft, fcilicet iynodaliter congregata. Refponiio eft manifcfta. Diciturenim primo ,quod hçc dodrina data a Chrifto de corredionc fraterna, generalis eft, omnes fideles refpiciens, Ac non folum Petrum, licet ad ipfum fpccialiter vice omnium diredus fit fermo domini, in fignum principatus fuifuperalio-. EtitaChriftue tam fubditos quam prelates, ad obferrantiam hujuimodi praecepti obligare voluit. Verum,ut fuperius commemoratum eft, ea fententia dumini Hugonis cardinalis fuper Matth. exponentis juxta duas g'01 ordinarias dupliciter hunc testam, alia eft intelligcntia huju> nominis ecclefi*, quando privata perfona corrigit, Ac alia quando publica pertona. Nam fi privata perfona corrigit, tunc eft fenlus, Dicccdcli*, ideft prclato. Si vero publica perfona corrigit, tunc eft fenfus. Dic ecclefi*, id eft coram congregatione eum objurga. Ut fic, quemadmodum ait glof. majorem crubefeentiam patiatur, vel coram congregatione eum excommunica, ut fic auemadmodum ait Hieronymus multorum detetationi habitus opprobriis falvetur, qui pudore falvari non potuit. Sed cum hoc modo praelatam remitti ad ccclefiam, non fit remitti ad fuperiorem,. five ad judicem, ut de fe patet, manifeftum eft quod ratio cx adverfo, in nullo probat intentum. Praeterea ratio prefata non procedit, quoniam non videtur inconveniens quod quis remittatur ad leipfum fecundum aliam, Ar aliam habitudinem confidcratum Praelatus enim, ait S Thomas in 4.dift. 19. 4 z>.dupliciter poteft vonfiderari, aut fecundum quod in judicio pratfidet, Ar fic praelato, inquit, eft dicere ecclefi*, aut extra judicium esiftens, & fic dicere praelato non eft dicere ecclefi*, per quem, modum perfona in praelatione conilituta, poteft a fe, ut eft privata remitti ad fc, ut eft perfonj publica: Ar tunc dicere ecclefi», nihil aliud eft, quam exire in sftum judicu, quomodo B. Gregorius, fertbens Joanai patriarchy Conftantinopolitancn. fuper ufurpationc vocabuli univerfalis ecclefie, epiftola idj. oftendit, ficdiceas; nos quidem m quibus talis tsntaquc fuper autem nefarium culpa committitur fervamus quod prycipit veritas dicens, fi peccaverit in tc frater tuus, corripe cum inter te A

iplum ~

ipfum; fi aucem te nonaudittit, dre ecclefi-. Si ver® ecclcfiam non audierit, (it tibi ficut c<hnicas & publicanus. Kgo itaque per rcfponfxlej mcosfemel *ti* bis, verbis humilibus, hocquod in tota ecclefia peccatum corripere ftatui › per me ferito quicquid humiliter facere debui, non obmifi ; Si in mea correâienc defpiciar·, rcftat ut ecclcfiam debeam adhibere' HecGrcg. ubi ecclcfiam adire, vel adbibere, eft ccnfuram -celefiafticam apponere, ficut fecit non coqvot cando fuper hoc aliquod concilium uni erfale. Praeterea hoc modo ait Nicolaus-papa, ficut habetur in *c.* prrçipuc ubi ita dicit regi Lothario: ceteram cave ne quando vobis, iccundum praceptum domini, duos vel tret telles adhibeamus, jmmo vero hoc, fanâ* ccclefi* dicamus, *te,* quod non optamus, de cetero cunAis fiat ethnicus dc publicanus. Quod vero ibi per ecclefiam, non alium judicem, quam fcipium intclligat, patet & glof. qu* in eo loco dicit, fic ergo in caufa denuntiationis, idem poteft elle judex, accufator *te* teftis, & extra de fitnonia: c. licet. Ceterum iple beatus Petrus in cujus perfona bsrc conftitutio divina primo emanavit, abfquc hoc quod univerfali ecclcfie diceret, aut univerfale concilium convocaret, Ananiam, *tc* Saphiram ejus conjugem, fua auâoritate damnavit. Nimirum plane foret periculofatnaflerere, beatum Petrum, aliofque fanâo· patres traalgreflores extitifle divini pracepti, qui ad corrcâioncm peccatorum, abfque denunciando univerfali ecclefia fua auctoritate proceficrunt, Amplius fi cum dicitur, fi in te peccaverit frater tuus, *tec.* Dic ecclefir, femper recarfiit habendus eflet ad aliquem alium. Jmtrto nunquam papa aut alius prelatus veniret judicatutus cum, qui inipfumpeccaret, quod eft mconvenientiflimum, & ab omni ratione, & veritate ieparatum · Ad confirmationem autem induda eft glofia ordinaria per patrem *te* dominum arguentem, qui ait, vel dic teti ccclefi*, licet etiam ex fuperioribus *in* rclpcnfione praecedentis argumenti pateat copiofc fitis refponfio ejus. Nihilominus dicitnr quod glof. in ullo defervit propofita partis luar, quinimmo otnntno eius infirmat intentionem, ti giof. bene videatur. Glof autetn ita dicit, vel dtc toti ccclefisr, ut majorem erubelcentiam patiatur : poft hæc omnia, fequatur excommunicatio, qua: ficti debet per cos ccclefi*, ideft per facerd;Heni, quo excommunicante, tota ecclefia, cum co operatur: hac glof. in qua glof. tria veniunt ponderanda, primo quod cum ait, vel dic toti ecclefix, per totam ecclcfiam, non eft accipienda uni»»tfaluecclefia, quia, at fuperius oftenfuai eft, fidelibus in diveriis regionibus o:bisconftituru.adimplere hoc cflet impofEbile, led illa to:alicascccleft« accipienda eft valde ftriétc. Quandoque emm pro collegio cardinalium, quandoque pro congregatione ona conventual!, quandoque pro congregatione un» capitulari, quandoque pro songreganone una fynodali, aur provinciali : quandoque pro congiegatione unius parts familia:. Sic enim accommodata locutione quandoque nomine univerix ccclefi», (aera feriptura utitur, ficut apoftolus ad Rom. ultimo ait, falutat vos, cujus hofpcs meus, *tc* univerfa ecclefia. Ubi per univerfam ecclcfiam, folam provinciam Caü intclligit, ut ait glof. Secundo confiderandum eft in prsdiâa gloffa, quod dicendum efle toti eeclefix dicit, ut majorem erubefeentum patiatur, in quo nihil auctoritatis attribuit communitati. Quocirca manifeftusn, quod remitti prclatum hoc modo ad communitatem, noa eft remitti ad fuperiorem. Tertio ponderandum eft quod ait, *te* poft haec ieqaatur excommunicatio, qua fieri aebet per os ccclefis, id eft per facetdotem. Ubimanifefte innuit, quod non apudeommnniutem, fed apud prslatum, qui os fic vertex eft ercleli», fit auâoritas judicii, quo excommunicante, five uniente, tota illa ecclefia, qws* eft corpus ejus, cujus confenfu & approbatione in contumacem fratrem prslatus fententiam condemnationis profert, dicitur cum eo operari, *te* hoc de primo, quod erat dicendum jopta auâoritatem silam. Secundo dicitur, quod *te* fi aliquandoprsdiâa xuâoritas ad concilium univerfale apoftol. auâoritate fultum applicetur, aut ad conciliumuniverfale fede vacante, non tamen propter hoc habetur intentio arguentis} videlicet: quod univerfali* fynodus fupra papam, unicam & indubitatam judicii potcftatem haberet, quod papa extra cafum h*relis, veniat ecdefis denunciandus. Si vero dicatur, 'quod papa frater nofter eft, ergo videtur, quod ad cum ieextendatauâoritas prsfata, qusait*. ft peccaverit ia tc frater tuus *tec*-dicendum quod papa cum hoc, quod eft frater nofter *te* natur* conformaite, 8c fidei religione, eft etiam princeps *te* caput totius ecclclir univerfalis, fupremam habeas poteftatcm in ecclefia ratione primi, fcilicet quia frater nofter, extendit fe ad cum auâoritas in ea parte, in qua fiinplcs tangiturçorrcâio fraterna, prout eft aâut caritat is, videlicet prout dicit quaoida m caritativam admonitionem, qu* poteft efle inferioris ad fuperlorem ficut, *tc ipfe* caritatis affeâu*.' ratione vero fecundi, videlicet quodptiqceps *tc* paftor, fopremam poteftatcm eccleli* habens, totius gregi* dominici eft; non extendit fc ad eum auâoritas prxfata in ca parte, ia qua contra non fufçipientcm correâioncm fraternam jubetur ecclcfi* denunciationcm fieri, 8e correâionem juftiti*, per coarâationem pern* exhiberi. Quoniam cum hoc genere cotreâiqnis, nemo corrigendus veniat, nili a fuperiori, ad illos tantum fe extendit Chrifti inftitutio, qui fuperiorem habet in terris, cujufmodi non eft papa, quem Chriftus utpote vicarium eius fupremum omnibus fidelibus, live difperlis, five in unum convenientibus przeffc voluit ; *te* ideo peccata illius fuo foloreiervavit judicio. De hoc plurima inferius dicenda venient, ideo pro nunc dixifle de ifta auâoritate iufticiat.

Secunda auâotitas inducta, cftilla Jo.io. ubi Chriftus ait apoftolis, Accipite Spiritum fanAutn, *te* quorum remileritis peccata, remittentur cis. Super quo verbo B.Greg. in homilia ut deducit S-Thom-in glof.continua ita dicit dc apoftolis, principatum fuperni judicii fortiuntur, ut vice Dei, quibufdam peccata retineant, quibufdam relaxent, quorum nunc inecclefia, epifeopi locum tenent, & folvcndi atque ligandi auâoritacem lufcipiunt, qui gradum regiminis fortiuntur. Ad iftatn auâoritatem rcfpondctut, ut S.'li hom. refpondet in 4. fenrcntlarum › ad quam dicit, dift. 19.quod ad ablolutioncm a peccato requiritur duplex poteftas, lcilicet poteftas ordinis, *tc* poteftas jurifdiâionis. Prima quidem poteftas adaequatur in omnibus facerdotibus, i.on autem fecunda; ideo ubi dominusJo. ıq. dedit omnibus apoftolis communiter potcftatem remittendi peccata, intelligitur dc poteftate qu* confequitur ordinem. Unde *te* facerdotibus, quando ordinantur, ilb verba dicuntur, fed Petto dedit üngularitcr potcftatem remittendi peccata

Matth.

Ann· Cnarsrs <410

Mattb. it>. Ut inteüigatur, quod ipfe pro aliis habet poteftatem junidlcUonss. Hsc ibifanâna Thom. fecundo in eodem 4. fcatentiar. dift. 14. ad eamdem aoAorttatcm rtlpondcns ait, qood quamvis omnibus apoftolis data fit communiter poteftas ligandi tc folveudi, tamen ut in hae poteftate otdo aliquis fignificaretur, primo foti Petro data eft, ut oftendatur, quod ab eo ia alios debeat ifta poteftas defecndete. Propter quod etiam ei dixie fiagulariterChriftus, confirma fratres tuos, drpafce oves meas, id eft loco mei, ut dicit Chryfoftomus. Propofitus A capat efto fratrum tuorum, ut ipfi tc in loco meo aftumentes, ubique terranun tc in throno tuo (edentem prodicent tc confirment. Hsc fandus Thom- Ad idem lententia Alberti ma- 5ni Ct Bonaventuro. Ex qua tefponfione com uo colligamus, primo quod auâoritas illa indaâa Joao. xo. de poteftate ordinis accipienda fit, que squalis eft in omnibus (acerdotibus. Secundo qood poteftas jurifdiâionis, qus non eft commuais omnibus nec «qualis in omnibus, in quibus eft, a Petro, in quo folo per plenitudinem fuit, in alios derivata eft. Patet quod et auâoritate illa non probatur quoquomodo veritas decreti Conftautienfis, nec quoad immedistionem potcftatis juiifdiâioois a Chrifto, quoad fupenoriutem conciliontm fupra papam.

Tertia auâoritas induâa in ordine per profatum dominum arguentem, eft illa Aâor. 15. Placuit apoftolis fenioribus cum omni cccle- fia, eligere viros ex illis, tc mittere Antiochiam. Et infra, vifum eft Spiritui fando Ac nobis nihil ultra imponere vobis oneris quam hoc neceffa- .io, et Ac. Ex hac auâoritate argait dominus opponens, quod apoftoli tc leniores fecerunt decreta. Ad hanc auâoritarem refpondetur, qood in nullo probat decretum profatam veritatem continere. Primo quidem, quia licet aliquo modo concedatur quod patres in concilie exiftentes, fimul concurrant cum papa in condendo canones * ficut hic dc apoftolis cum Petro legitur; nihilominus principatus dccretandi, live auâoritas principalis competit Romano pontif. ut pote qui princeps' eft totius reipubl.Chuftian*. Unde Glof. Hieronymi fuper illopaflu, & habetur io epiftola xx.ejufdcm ad Augultinum, commtmorato qualiter Jacobas Se omnes presbyten in fententiam Petri tranfarant, inquit fic, non debent hrc molefta efleleâori, fed mihi & illi utilia, ut probemus ante, apoftolum Paulum non ignoralfe Petrum principem efle huius decreti, legem poft evangelium non efle iervandam. Eece quod Hieronymus decreti illius quod in illa fynodoapofto- 11 A feniores feeifle dicantur, ptincipem Petrum appellat. Id quod (equitur, viium eft Spiritui fando, & nobis; non arguit aliquim jurildifttooen datam immediate a Chrifto, five a Spiritu fanâo toti collegio apoftolorum 1 fed bene arguit datam iufpirationem ad intelligendatn veritatem. Unde venerabilis Bcda in Glofla ita dicit. Placuit Spiritui fanâo, qui arbiter fu* poteftatis, ubi vult fpirat, ubi vult loquitur, te nobis noti folum voluntate humana, fedinftinâu Spiritus fandi. Hcc Çlofla. Ex quibus Verbis nihil habetar, nifi quod Petrus te alii apoftoli, At feniores in fententiam illius canonis, de lege, poft evangeliuta, non fertanda, inftindu Spiritu· fandi, five Spiritu fando iofpirante & docente convenerant. Planam eft aqtem quod bujufmodi affiftcntia, qua Spiritna lan&m faaâis «oogregatsonibas aCBit infpixando, Ar docendo q«id agendum fie, non abftnltt a Petto taac, rac aune «b ejus faccdforibur Romanis pontificibus (aperior: rate· A prefidentism faper iynoduan - non unitatem ecclcfic, aao coaneuonem rotin· corporis ecclefi*, aduoatm caput, Chrifti vicarium: pcacipaccum dicax ChrylafteaAox » qood Petros erat vertex collegii dr carat apoftolici chori. Et ita patet, quod aoâoritas taduâa,. ooe probat veri- Xatcm profati decreti Conftanticnfis.

a■■· Cmmisti »♦!»>

Quarta auâoritas eft illa, qua Aâor. to. habetur, Attendite vobia & univerfo gregi, in 2uo poloit vos Spiritus fanât» regere ecclesam*, quam aequifiiit fangutaefuo. Adiftaan aoâoriratcm dicitur, quod ex ea non probatus M intentum arguentia. Et primo quidem quoniam fi ex hoc quod dicitur, quod Cnnftus pofueric presbytero· illos, ad quos termo Pauli dirigebatur, tegere ecclefiam fuam, arguatur, qood cales acceperint a Chrifto regimen immediate. five poteftatem jarifdidioius. Coniequentia nullas vires habet. farno fic arguens committit fallaciam figuro diâioois, mutando, quid, in quale· Unde te apoftolus cum ait ad Rom. ij. Non eft poteftas nifi a Deo. Immediate fubjungit quo a Deo luat, ordinata font. Stat ergo quod otnnis poteftas a Deo fit, tc tamen quod non immediate fingulis conferatur a Deo, ficut Joann, primo diettur. Omnia per ipium fade funt. Et nihilominus multa non immediate, fed mediantibus caulis fecundis a Deo fiunt. Praterea fecundo, lies pnrdiâa auâoritate arguent velit inferre. quod alii apoftoli, five prolati habeant poteftatem regiminis ecc'cfi*, aut iupciiorcm Petro aut «qualem; negabitur consequentia · Quoniam cum dicat apoftolus ad Rom. ij. quod omnis anima potcftatibus lublimioribus fubdita fit, A* fubjungat, que a Deo funt, ordinata funt. Oportet quod prelatio attendatur fecundum afcenfum tc defccnfum, non fecundum «qualitatem. Quare necefle ctit, ut arguit dominus cardin. Botiav. in q. fecundum redura ordinem ecclefi*, quod fuprema poteftas tegiminis, te plenitudo jurifdidioaii, liet io uno primo & iupiemo, in quofolo, ficut in primo, te in fimpliciffimo, in illo genere, eft ftatus otnnis praelationis ecclcfiaftic*. Quocirca cum alii a retro dicuntur, aut principes aut reâores ecclefi*, aut paftores gregis dominici, non eft intelligendum, quod aut tales immediate conftituti funt a Chufto, aut quod vocati funt in plenitudinem potcliati>, fed accipiendum eft mediate, tc fecundum earn partem io11icitudinis I ad quam per fuprcmutn paftorem in ecclefi* (and· Romans pontificem, vocati funt. Unde Glof. fuper illud prims Petri 5. Paicitc qui in vobis eft gregem Dei, dicit fic: ficut dominus Petrum totius gregis curam habere juffit: ita Petrus fequentibus ecclefi* palloribus jure mandat, ut quiiquis, qni fecum eft, gregem domini follicita gubernatione tueatur.

Quinta auâoritas eft in illa, qu* habetur in c. firmiter, extra de fumm. trinit. $. unam fandam. Ubi dicitur, tc eft diffinitio in concilio uxuverfxli fada, quod Jefus Chriftus conceffit claves ecclefi* apoftolis, eorumque fucceflori- bus. Ubi Joan. Andr. dicit, quod non foli Petro Chriftus claves conceffit, fed & ceteris apoftolis. Ad hanc aoâoritatcm refpondetur, & primo ad hoc quod non ideo claves dicuntur ecclefi*, qood communitati totius ecclefi* dat* fint, ita

quod

A „ „ o Chsissi t4i9, quod fingillatim, five collegialiter omnes fide- ,w» claves a Chrifto, fafceperunt ;cptn tcftebea- 10 Ambrofio lib.de poeo.A habetur a magiftro fententiaram in 4. dift. 18. lus hoc folvenm, A ligandi, folts facerdotibuscompetat, fed dicuntur efle ecclefi* triplici ratione , primo quia elaves ift» dat* funt potioribos partibus ecde- liz, ficut ait Hieronymus, quod dat*fontecclefi*, ia epifeopis A presbyteris. Soliram eft autem , ut patet nono Ethic, at commonitas dicatur id , quod principaliffimum eft in ea . Secundo dicuntur claves ecclefi* , quia poteftatis, qu* ποα poteft perpetuari in uno, aut pluribus lingularibus fuppofitis alicujus multitudinis, fedtantum per fncceflionem, coafuevit fepe nominari & dici poteftas communitatis, licet non omnibus de communitate talis conveniat poteftas, ficut eft in privilegio perpetuo dato dignitati alicujus ecclefi*; A ita eft de poteftate clavium ecclefi* data in epifeopis A prefbytetis . Tertio ideo dicuntur claves eccleli* , quia ad bonum totius ecclefi*, a Chrifto, Petro A ejus fucceflbribus donat* funt , heut etiam facramenta ecclefi* efle dicuntur, quia ad ejus utilitatem inftituta , licet collatio facramentorum non ad totam communitatem, fed ad mimftros folos ecclefi* pertineat . Praterea ad id 3uod confequenter in auâoritate ponitur , viciicet quod Chriftus apoftolis eorumque fuccefloribus claves conceffit , refpondentur quod verum eft, A etiatn quod Joan. Andr. in Glof. loquitur, fed ex hoc nihil auâoritatis inducitur pro veritate decreti Conftantienfis . Primo quia quod dicitur, quod Chriftus omnibusapoftolis A fuccefforibus claves conccflit , intelligendum eft, ut patet cx fuperius induâis, Petro per fc A immediate, aliis vero apoftolis mediante Petro. Secundo, quia quamvis non folus Petrus accepit claves , folus tamen ut fzpe ex didis fandorum commemoratum eft , in plenitudine fufcepit , ut pote aliorum princeps A caput : Ob quam przrogativatn folus Pettus cum clavibus depingitur , folus Petrus de collatione clavium a Chrifto fibi fada in ecclefia, inter ceteros przcipue commendatur.

Sexta auâoritas induâa per dominum A patrem opponentem , fuit illa extra de ncenitcn. A retnifl. in c-nova. Ubi dicitur quod apoftolis omnibus Deus claves commifit. Ad iftam auâoritatem patet per jam difta refponfio, per has en'm & nujuftnodi auftoritate» , ficut jam Çrobatum eft, nec habetur quod alii apolloli a etro, immediate a Chrifto fufeeperint poteftatem jurifdidionis, nec quod lt fufccperint, fuperiorem aut «qualem cum Petro eorum principe potcftatem habuerint.

Septima auftoritat induâa, eft illa Auguftini fuper Joan. A habetur tu c. quodcutnque xxiv. q. prima . Ubi dicit Auguftinus quod fi hoc fcilicet, quodeumque ligaveris iuper terram, tantum Petro diâum eft, non hpc facit ecclefia . Si autem in ecclefia, fit utique qu* in terra, ligantur , A in calo: A quz foluta funt in terra» foluta funt in cœlo. Et fequitur, ii ergo inecclefia fit Petrus quando claves accepit, ecclefiam fandam fignificavit. Ad illam auâoritatem dicendum , quod nihil ex ea favoris feu virtutis decreto Conftantienfi przftatur · Quoniam non eft ea intelligentia Aaguftini in hoc loco, quam quidam prztendunt, videlicet quod beatus Petrus ita nomine ecclefi*, ut tanquam fyndicus ejus «aut procurator , five vices gerens, » Chiifto claves accepit, cumipfeprinceps, caput, A redbor totius univerfalis ecclefi· in collatione clavium conftitutus dic dicatur . Non autem ftant hzc duo fimul , quod Petra» in fufceptione clavium · Chrifto, fuerit fyndicus ecclefi*» five quod procuratorio nomine illas fufcepcrit, *Sc* quod fit per claves illas princeps , caput, A reâor eccclefi* a Cbrifto conftiratos. Ceterum hec intellieentia, cx eo aliena a fide omnino judicanda eft, quia papa non ecclefi*vicarius» fed Chrifti, non ecclefi* vices, fed Chrifti gerit in terris. Non ab ecclefia poteftatem fufcepit, fed a Chrifto fuper ecclefiam » quam gubernandam regendamque fufcepit . Praterca quod dicitur quod Petrus , quando claves accepit, co> clefiam fandam fignificavit, non eft ita accipiendum, quali voluerit Auguftinus, quod univerfo corpori ecclefi* , in omnibus ejus membris dat* funt claves, cum in foils epifeopis A presbyteris , teftibus beatilfijno Ambrofio A Hieronymo illas fufeeperit, fed lure fana A vera beatiflîmi Auguftini intelligentia , quod non Petro tantum ut Cingulari perlon* data fit auâoritas clavium ; Quoniam, ut Auguftinus optime arguit , fi tantum Petro data fuiflet , jam necablolutio nec ligatio, nec aliqua reconciliatio fieret in ecclefia. Cum ergo in veritate ita fiat, fequitur, quod non tantum Petro data fit, fed etiam data ht in eo fuccefforibus ejus , *8c* univertis prrlatis futuris in ecclefia Dei , quos in partetn vocaret follicitildinis fu*. Undeaata eft ei poteftas clavium, ut fignanti A reprrfentanti univerfo» pr*latos futuros in ecclefia Dei, manentes in unitate corporis Chrifti, five in focietate Petri . Et hoc eft ipfum Petrum cum clares accepit , ecclefiam fandam fignificaflc s ut patet ex ipfamet litera bene confiderata . Unde dominus archidiaconus in rofario fuo , hunc locum ad iftam intelligentiam exponens, ita dicit, fi hoc tantum Petro diâum eft, fcilicet ut ejus perfonam non tranfgrediatur , non hoc facit ecclefia j. ejns auâoritas. Hcc ille. Plane hzc eft vera intelligentia, hoc eft veraciter Auguftini argumentum, ficutifteclariflimus doâor exponit ; h poteftas data effet foli Petro , ita quod ejus perfonam non tranfgrcderetur, profe&o auâoritas ligandi, & fohendi inecclefia non effet . Prcterea quod ex ifta auâoritate non fequatur aliquid pro veritate decreti Conftantienfis patet ex ipfa Glof. ordinaria , qn* ita habet in loco , argumentum quod fententia totius ecclefi* preferenda fit Romane, fi io aliquo fibi contradicant . Argumentum dift. 95. legimus. Sed contrarium, inquit, credo, argumentum infra eadem . Hrc eft fides nifi erraret Romana ecclefia , quod non credo poffe fieri , quia Deus non permitteret c. arreâa . & c. pudenda. H«c Glof. *8c* hoc de auâoritate ifta. Czairr» <*>*>

Oâava auâoritas induâa eft ejufdem Aug. fuper pfal. Ubi ita dicit . Sunt quzdam, qu* dicuntur ad Petrum, qur licet proprie ad eum pertinere videantur, non tamen habent intelleâum , nifi cum referuntur ad ecclefiam , cujus ille agnofeitur in figura geHiiTe perfonam, propter primatum quem in difcipulos habuit . Ad iftam patet refponlio, ex refponfione data ad fuperiorem auâoritatem. Veram enim eft , ut ait Auguftinus, quod cum claves Petrusrecepiffe dicitur, licet veraciter hoc dicatur, nihilominus cum intelleâu ad ecclefiam accipiendum eft» >d eft, ad otnnes fucceflores ejus . A alios futuros in ecclefia praelatos , ficut fzpe commemoratum eft. Ex"hoc autem non poteft argui,

Anno Csuirrte^.*» 141».- quod aliquis io ecclefia, aut tota ipfa ec- A pouftatc clavium major, aut (operior fuerit ipfo Petro: quod etiam ex eo jxtet, quod Auguftinus ia eadem audoritate diae* quoa Petrus habuerit inter difcipolos primatum.

Nona eft auâoritas Auguftini, qui iu L de Agone Chriftianoita dicit: non enim fine caufa inter omnes apoftolos hujus eeclcfua perfonam fuftinuit Petras i huic enim claves regni coelorum date font, Bc cum dicitur, Petre amas me? Pafce oves meas, ad omnes dicitur. Ad iftam audioritatem eadem eft refpqolio, qu® ad fuperiores afltgnata eft, quoniam eamdem cum illis fententiam importare videtur. Id enim quod primo dicitur, quod cum Petro claves dat» funt, ecclefic data funt, jam in fuperionbus diâum eft, qualiter accipiendam fit, videlicet, quod ecclefic non ia multitudine fidelium* fed ia epifeopis Be presbyteris date fiat. Unde dicit Ambrofius, quod ia Petro claves omnes faeêrdotes recepimus. Quod vero fecundo ia auaoritate dicit Auguftinus, quod com diâum eft Petro, pafce oves meas, ad omnes diâum fit: non ita accipiendum eft, quod omnibus fidelibus Chriftus commiferit curam paftoralem ecclcfro; maxime cum dicat apoftolus ad Kom. u. Dedit quidem Deus quoldam pallores. Quofdam quidem dixit, non omnes; fed iatelligeatia eft Auguftini, quod ly, omnes, folum diftnbuat pro palloribus ια ecclefia foccсftoribus Petri Bc aliis evocandis in partem follicitudinis ejus: quod manifefte Auguftinus oftendit in termone quodam, qui fermo incipit, apoftolum Petrum primum omnium apoftolorum, io quo tra&ans profatum verbum, Pafce oves meas, ila inquit, per lingula enim dicebat Petro dominus Jefus dicenti, amo te, pafce agnos meos, paice oviculas meas I In uao Petro figurabatur unicas omnium pallorum. Hcc Auguft. proteres licet cura paftoralis, multis aliis prolatis, quam Petro commiffa fit, non tamen, ut fas?>e repetitam eft, ia ea plenitudine & univeralitate, qua Petro, qui ita univerialiter tonus gregis domini paftor a Chrifto eft conlti|utus, ut non fit dicendus quis Chriftianus, Chrifti agnus, nec fidelium hominum convcntus, qui dicit fe non effe fub cura hujus palloris, ut fandus Thom. ait fuper *Joan. in c.* ultimo.

Decima auâoritas induâa, eft ejufdem beatifl. Auguft. qui in lib. 1. quxft. novi Be vctcus teftausenti, fic loquitur. Dominus nofterJclus, dilcipulos fuos ante pailioaem fuarn, ficut nofeis, elegit, quos appellavit apoftolos. Inter hot pene, ubique Petrus folus totius ecclelie meruit geftare perfonam, Be propterea audire metuit, tibi dabo claves regni calorum. Et fequitur, has autem claves non homo unus, fed unitasacceptt ecclelie! Ad iftam auâoritatemrefpondetur, quod non intendit Auguftinus negare, Petrum claves accepiffc, cum Petro a Cnnfto diâum fit, tibi dabo claves regni calorum, Match, id. & Joann, ax. palce oves meas, Et ipfe Aug. ipfuua dicat & apoftolorum principem, & totius ecclelie caput appellet: fed ideo dictum eft, quod non unus, quia non unus folus (ingularitcr, ita quod non alii in co fafccperint, ÌJanc in eo etiam ecclelix poftcritas in prolatis uis claves accepit co modo, quo fxpe commemoratum eft. Pro cujus auâoritatis Be multarum fimilium Auguftini, plena intelligentia, fcicndum eft, quod duo errores inter alios, emanaverunt circa claves cccicliz, quos vduti perniciofiflîmM beatus AuguRinds pervigili ftudio eradicare carant. a-W(, Chsisti

Primai error fuit Novatianorutn, ut dicit fandus Thomas ia J. parte, qu. Lzuv.ajtic.x. qui negabant paaitcntiam lapfis poil baptifmum, dicentes apud facerdotes, nullam tales abfolvendi a peccatis c(Te facultatem. Iftum errorem, tangit Auguftini», 6e impugnat primo libro de vera & falfa poenitentia. ubi in c. j. in principio, ita dicit: funt quidam, qui credant ufque in bapufmum poenitentiam proficere, led poftea peccantibus calfam perleverare. Item in prine, capituli 4. dicit: adhuc funt qui reclamant non efle peccatorum remiflionem baptizatis per poenitentiam I Ad quem errorem penitus eradicandum beatus Auguftinus, ut pote acutiflimus argumentator, viftis eft femper oftenderc, quod non foli perfonc Petri claves date funt, fed cum Petro date funt cedeIi*, id eft toti pofteritatiecdeli» in prolatis. Unde in c. f. praefati libri inducens contra profatos hzreticos illud Joan. 10. quod Chriftus ait apoftolis, accipite Spiritum fandum, Be quorum retniferitis peccata, remittentur eis, dicit lie: icimus autem & primos patres, & io omni rempote ecclcliam Dei, femper utque ad feptuagelies iepeies, quod eft temper, peccata dimittere; quam poteftatem ilii ab ecdelia auferre conantur. Prxterea de iftprum perverforum hominum errore apertilfime Joqucns, cumque fortiiJime expuçgnxns, m libro de Agone Cnriftiano c. 3 t. fic dicit, nec eos audiamus qui negant ecclctiam Dei omnia peccata porte dimittere. Itaque miferi dum in peti a Petrum non intclligunt, de nolunt credere claves regni catiorum, elle datai ecclehe ipii; cas de manibus amifeiunt. Hxc Auguftinus. Agit etiam contra hos hcreticos Novatunos facerdotes, parem congreftum beatus Ambrofius libro fuo dc pcenitentia: cujus verba cauia brevitatis pertranfeo. Secundus error fuit eorum, qui in hcreli dc in ichilmate conftitutos., Be ita ab univerlitateecclefi» feparatos* a(ferunt poffc ligate dc folverc: qui error eft communicer omnium Ichiimaticorum. Contra quem eiiorcm dicit beatus Cyprianus in quadam epiftola, dc habetur vn. qu. 1. c. Novatianus. Qui nec unitatem, inquit, Spiritus, ncc conventionis pacem oblervat, & fe ab ecclefic vinculo, atque facerdotur» collegio feparat, ncc cpifcopi poteftatem habere poteft, nec honorem. Item multa hujufmodi funt in cap. dicimus, & in cap. pudenda, & in c. fchifma xxi v. 3u. i.L'bi maxime ad notitiam hujus rei coafierandum venit illud, quod Cyprianus ponit in epiftola ad Jovimanum, ita dicens, clamat » dominus, ut qui fitit veniat, 8e bibat deftuminibus iquz vive, qu» dc ejus ventre Auxerunt. fc-!---^. Quo venturus eft, quilitit? Utrum ne ad hzieticos, ubi fons Se *Huvius* aqu» vitalis omnino non eft? An ad ccclefiatn, qu» una eft, 8e fuper unum, qui de claves ejus accepi:, & domini voce fundata eft? Hxc eft una qu» tenet dc poflidet omnem, fponli fui Ac domini poteftatem. Hzc ille. Beatiflimusproterca Auguftinus libro de paraît, fuperius commemorato, contra profatum errorem loquens, dc unitatem ecclcflae ad uiutn clavium effe oftendens, ita dicit. Nemo pannere digne poteft, quem non fuftineat unitas ecclelro, ideoque non petat lacerdotes ab unitate ccdcfi» aiverlos. Ad deftruendum ergo errorem hunc fecundum, videlicet quod ab ccclelic unitate divili, poteftatem habeant clavium junidiâionis; dixit inanânri-

wde Cwttsri «M»· Aoritate induâa , odod noa anus, fed unitas claves acceperat t oftendem per hoc neceffariam ©fle unitatem ecclefic ad habentem communionem poteftatis ecclefiaftic·. Bt qnod hcc fuerit Augaftini intentio, paret, quoniam poft ilia verba induda per dominum arguentem , .que habeatur ia fermone apoftolorum Petri Ac Pauli » qui incipit : Iftum nobis diem i ita fubjnngic*. huic ergo Petri excellentia commendatur, quoniam ipfius aniverfitatis «c unitatis ecclefic figuram geffit . Hare Auguftinus . Plane Petrus uaivcrfitatis ecclefic in perlatis figuram geffit , it hoc contra primum errorem » qui a facerdotibus prefentis temporis clavium poteftate· auferebat . Geffit prxtcrea figuram unitatis ecclefic contra errorem fecundum, dicentium, ab ecclefia divilos ulum poteftatis clavium retinere . Et ita patet quod bcatiffimi Auguftini diâa optime contiderata noa probant , ea qu» Baiileenfes aftruunt, de poteftate concilii aaivcrfahi ecclefiam rcprafcnrantu , fed illa magis infirmant .

Undecima anâoritas induâa , eft illa Augoftini dc doftrina Chriftiana . Has igitur claves dedit ecclefia fu*, ut qur foluta eflent in terra, foluta eflent in calo . Ad iftam auâoritatcm, es diâis ita plene patet refponfio, ut fuperfiuum fit ad eam aliquid dicere .

Duodecima auâoritas induâa , eft illa ejufdem Auguft· in epiftola ad Glorium&Eleufium cptkopcMDonatiftarum, adquos ita, poft mulraalia, loquitur. Ecce putemus illos epifeopos, qui Rom· judicaverunt , non bonos judices fuifle . Reftabat adhuc plenarium ecclefir univerfalis concilium . ubi etiam cum ipfis judici, bus caufa poffet agitari, 8e fi male judicafle conviâi eflent , eorum lententi· folverentur . Ad iftam auâoritatem, que partis adverte videtur Achilles i refpoadetur quod per eam nullo modo probatur decretum Confiantienie in parte illa, dequa loquitur, continere veritatem : Tum primo, quia per illa verba, non eft intentio Auguftini dicere, quod univerfaleconcilium poteftatis, auâoritate fuperius fit Romano pontifice ' Primo quia ia eadem cpiftola , ficut etiam in libro de unico baptifmo, profitetur quod in Romana ecclefia apoftolicas cathedrae femper viguit principatus . Qnod verum non effet , fi fuperior cathedra , quam fit apoftolica, alia in ecclefia daretur . Secundo quia idem Augullinus, ut inducirur in c-pudenda, fecundo, Ari. q.i.dicit, quod cum ecclefia, nullacfleporeft, ea fit, qur in apoftolicr fcdis radice per fucceflionern epilcoporum conftituta eft . Quomodo autem Auguftinus apoftolicam fedem , diceret itdiccm fundamentalem ecclefic , fi illius ledis auâoritas ad aliquam aliam altiorispoteftatis, & principatus refolvenda veniret , cum natura radicis, aut ultimi fundamenti, live primi principii hoc non patiatur , ficut ex primo pofteriorum habetur. Quod autem dicit Auguftinus, quod icftabat adhuc plenarium ecclefi· univerfalis concilium, non dicit ratione iuperioritatu principatus, aut poteftatis, qur major fit in plenario concilio, quam in apoftolica fcde · fed ratione amplioris, majoris examinis habendi judicii , quale fperahatur in plenario patrum totius ecclefir concilio, fecundum illud , ubicoofilia multa , ibi falus. Proverb, at. Quod vero ifta fuerit Auguftini intelligent!! , patet ea verbis epiftola , 8c ex illis , qu· de ifta materia commemorat in libro de unico baptifmo. Dicit enim fic in preienticpiftolaadGlariumicElcu- fiam, fed jam tamca quali haberent qaod dicerent, malos judices fe efle petpcffos, que vox eft omnium malorum iittgatoram, cum fuerint etiam nsanifcftiffima veritate faperati, quali non adhuc eis dici poffit, & juftiffime dici . Ecce putemus iliosepilcopoa, qui Roma judicarunt aoa bonos judices fuifle, reftabat adhuc plenarium calotte univer(alis concilium , ubi etiam cum ipGs judicibus caufa poffit agitari. Et hoc eo quia, ut in libro de unico baptifmo idem Auguftinus dicit, majores accufatorum epifeopi - Sicilian!, qui innocens erat judicatus quereoanturque imKratori, quod noa plene fuerat illnd judicium ima examinatum atque depromptum . Quam ob caufam dicebat beatus Auguftinus , quod rirsfati epifeopi , qui judicium pap· dicebant , icet falfo , minos plene examinatum, quod antequam fchifma facerent , fe ab ecclefia Romana fperantes , debuiffent , fi amatores erant unitatis ccclclte , judicium cxpcâafl'e plenarii concilii univerte ecclefia in quo cum ipfo papa difcuffio fieret. Nulli autem dubium eft , quod licium habitum per papam Ac patres univerecclefis fimul , majus sftimetur auâoritate reputationis, gravitate examinis , 9e plenitudine difcuffionis , quain judicium habitum per papam cum paucis , licet non majus dicendum fit fuperioritate poteftatis . Quod antem confequenter dicit Auguftinus, quod fi male judicaue conviât eflent, eorum lententia folveientur, non ita accipiendum eft, quod auâoritate concilii plenarii tanquam fuperioris judicii poteftate , fententia pap· dlfibiverctnr , cum majus tribunal , five judicium alterius haberi non roffit in terris quam fit vicarii Jefu Chrifti . icm quidem eft confiftorinm Dei Ac papr ficut epifeopi Ar vicarii ejus. Unde Glof. fuper illud Matthei itf.Tibi dabo claves regni calorum , dicit : vide quantam poteftatem habeat petra, fupra quam cdificatur ecclefia, ut etiam judicia ejus maneant firma, quali Deo judicante per eam ; & ideo in cap. patet g. qn. 3. dicit Nicolaus papa, judicium apoftolic· ledis, cujus profeâo auâoritate majus non eft iudiciutn, t nemine fore rctraâandum , nec dc ejus cuiquam liceat judicare judici . Quod, ergo dicit Auguftinus, quod fi male judicafle conviâi effect , eorum fententte diffolverentur, exponendum eft, id eft nuite, autcaite, aut di ifoluta: elle jure offenderentur : quia, ut ait regula juris, qur contra jus fiunt, debent pro inreâis habe* ri ; extra de regulis juris in fexto: Ar hoc modo ponitur illud de c. multis di. 17. veftram conventiculum, vel conciliabulum caffstur , id eft ipfo jure caffum eft. Ita hic Auguftinus hoc accipere videtur, cum ait , fi male judicafle conviât eflent, eorum fententic diflolverentur. id elf ipfo jure nuite , five nullius firmitatis efle offenderentur ; vel accipiendum eft verbum illud › quod auâoritate vel ipfius pap· , cujus auâoritate plenarium concilium congregatur, &: lententi· firmantur › deberent diflolri , vel declarari nuite effe. Quomodo legimus faAum di. 17. c. huic etiam . Ubi fynodo congregata fuper criminibus, quibus impetebatur Symmachus papa, patresepifeopiibidem congregati auâoritate ipfius Symmachi, feutentiarunt ipfun» Symachum immanem efle. Prcterea fimile legi* mu· dc B. Greg. qui ait, ut habetur. ir.q.vil.C. fi quis nos fuper his arguere voluerit, vel extra auâoritatem nos facere contenderit , veniat ad fedem apoftolicam, &' ibi ante confeffionem B. Petri, mecum juftcdeccrtct, qu«tcnus, ibi unus ex no-

ANNO Cmr mt i «♦J*

ex nobis fententiam fufeipiat faam. Clariflimum A cft autem, quod fentetttia danda per apoftolicam fcdcm five contra papam, five pro eo, nonnifi auâoritate pap* feden. « quo ejus thronus au-r ôoritatcsn fufeipit, danda veniret, & ita patet, quod ex auâoritate illa Auguftini in nullo probatur veritas Conftantienlis decreti.

Tertiadedma auâoritas induâa, eftilla Hieronymi, que habetor in glo. fuper illud Mattb. 16. Quodcumquc ligaveris fuper terram, eritliîatum A incalis, Ac.ubificdicit. Habent nuiam eandem judiciariam poteftatcm alii apoftoli, quibus poft refurtcâionem dominas ait, accipite Spiritum fanâum, A quorum remiferitis peccata, rçmifla erant, À quorum retinueritis, retenta funt. Habet etiam omnis ecclefia in epileo- B pis A presbyteris. Ad illam auâoritatem, patet cxfuperioribusplene refponfio. Ex ea enim non habetur aliquid pro veritate decreti dicentis, quodfynoduspoteftatcm habet immediatea Chrifto, cui etiam papa obedire teneatur, maxime fi id quod fequitur in auâoritate Hieronymi, producatur in medium: ait enim Hieronymus poft antepofita verba fic: fed ideo fpecialiter Petrus eam accepit, ut omnes intelligant, quod quicumqtie ab unitate fidei, & focietate ejus fepaiavcrint, nec peccaris folvi, nec coelum poflunt ingredi. Ecccquam manifefte beatus Hieronymus docet, quod Petrus fpecialius poteftatcm clavium, quam omnis ecclefia acceperit. Secundo quod omnes ita dependent a Petro, ut quicumquc ab ejus locieta- C te. A fidei unitate fe feparaverit, ncc vinculis abfolvipoiCt, nec ingredi coelum.

Quartadecima auâoritaseft illa, ejufdem Hieronymi, A ponitur in c. omnibus confideratio 14.q. r.Ubi fic ait, de domo ecclefi* loquens. Hxc domus etiam claves accepit, A poteftatcm ligandi A folvendi, hanc domum fi quis corrigentem corripientemve contempferit, fit tibi tanquam ethnicus A publicanus. Ad iftam auâoritatem refpondetur, quod peream in nullo probatur intentum arguentis. Primo quidem, quia domus ecclefix non ita dicitur habere claves, quod in omnibus fuis membris difpcrfis, aut fimul congregatis eas habeat, fed tantum juxta ejufdem do&oris fuperius pofitam auâoritatem, in epifeopis, A D presbyteris eas habet, in quibus contemni dicitur aut venerari.Ex cujus gloriofiffiîmi doftoris fententia fatis manifeftum eft, quam alienum fit a patrum dodrina, quod conventus cVpiftarum, advocatorum, A («culatiutn hominum claves dicatur habere regni calorum, & quod cum illorum conventus judicium contemnitur, univerfalis ecclrfia contemni dicatur. Secundo, quia licet domus ecclefix, claves accepit eo modo quo didurn cft, fcilicet inepifeopis, A presbyteris; nihilominus fpecialius, quia in plenitudine poteftatis cas accepit in Petro, cujus lucceflor eft Romanus pont, in cujus contemptu, ut pote principis ipfius ecclefix, maximeecclefia ipfa contemni dicitur, quoniam Petrus, ut ait Auguftinus, totiusecde- E fi e figuram five perfonam gclfit: A ut dicit Ambiofius libro de arca Noc, fenioris nomine, de quo pendent ceteri, domus omnis lignificatur, qui Romanus pontif. cum pro eo quod caput, A re&or totius domus exiftat, luperiorera, extra cafum hxrcfis, nonhabet, non poteft ptopriedici in alio cafu ecdefiam corrigentem, aut corripientem contemnere: hujuimodi enim contemptus propiix noncft nifi inferiorum refpeâu fuperiorum · Quare manifeftum cft, quod auâoritas illa, nullam fuperioritatem arguit concilii univerfalis fuprt papam.

Auâoritas quintadecima induâa, eft ejufdeU» Hieronymi, qui fuperjoelem prophetam, tertio *ita* dix life*fertur.* Petra,inquit, Chriftuseft.»qui donavit Apoftolis fui», ut ipfi quoque vocarentur Petr*, dicens, tues Petrus, *8c* luper hanc petram xdificabo eccfefiam meam. Ad hanc au&oricatcm reipondetur, quod ex ea non habetur in aliquo propofitum arguentis; quoniam licet Chriftus donaverit Apoftolis, ut ipfi quoque vocarentur petr*, hoc tamen praecipue Petro oona vit, cui fpecialiter ait, Tu es Petrus, & fuper hanc petram cdifieabo ecclefiam meam; *8e* in quo omnes alii apoftoli, primo nomine Petro fumpferunt. Quare reâe poftChriftutn fundamentum fundamentorum, ac petra petrarum, ac totiusecclefix firmamentum Petrus atteritur. Unde Leo papa in termone tertio confecrationis, dicit: cum in Petro fortitudo invenitur, *8e* divin* grati*, ita ordinatur auxilium, ut firmitas, qu* per Chriftüm Petro tribuitur, per Petrum apoftolisoonfcratur. Et ideo beatus Ambrofius (A habetur inc. fidelior, dift.50.diat, eo Petra dicitur,quia primus in nationibus fidei fundamenta pofucrit, A tanquam faxum immobile totius corporis Chriftianitaris compagem molemque contineat. Cui ob hanc lingularitatem nominis Petre, fertur dixif fe Paulus Petro, mortis inflante hora, ut beatus Dionvfius teftatur, Pax tecum fundamentum ecclcfiarum, *A* paftor ovium. Patet ergo, quod ex eo quod ceteris apoftolis fuo modo nomen Petre, aut fundamenti in Petro Chriftus donaverit, non habetur quod lynodus univerfalis a Cbnfto immediate poteftatcm fufeipiat *, cui ipic* papà obedi re teneatur.

cHJUITI ,4I>

Auâoritas fextadecima induâa per dominum arguentem, eft illa Cypriam in c. loquitur dominus 14.q. t. ubi ita ait: quamvis Deus omnibus apoftolis poft rcfurreâionem fuam paicm poteftatcm tribuat, *&r dicat,* ficut mifitme Pater, *S(* ego mitto vos, Accipite Spiritum fanâum: A infra. Hoe utique ceteri erant apoftoli, quod Petrus fuit, pari confortio prxditi *A* honoris, A pôteftatis. Ad iftam auâoritatem, facilis patet refponfio, primo per gloflam ejuidem capituli; dicit enim ibi g'o. quod ifta paritas accipienda lit in ordine dignitate confecrationis, non in adminiftrationis plenitudine, in hoc enim Petrus fuperior fuit, Amajorutpote apoftolorum princeps, & totius ecclefix caput. Ut enim ait beatus Clemens, A habetur inc.in illisdift. 80· inter apoftolos non fuit par inftitutio, fed unus prxfuit omnibus. Secando reipondetur, quod paritasinhoc loco, non dicit xqualitatem, fed limilitudinem, unde exponendum eft, parem, id eftfimilem, aut communem; quomodo .loquitur beatiftimus Leo papa, in epiftola ad Anaftafium Thettalonicenfcm epifcopum; inter beatiflimos apoftolos in fimilitudinc honoris, fuit quxdatn di feret *io* poteftatis. Tertio reipondetur, quod dato, fed non concetto, quo ceteri apoftoli cum Petro pari poteftate jurifdidionis przditi fuittent, non habetur ex hoc quod fynodus univerinhs t Chrifto poteftatcm immediate fufeiperet, cui papa obedne teneretur; par enim in parem poteftatem non habet, nec principatum.

Decimaleptima auâoritas fuit Alexandri papx in c. audivimus. ^4q 1. fic dicentis. Unde cum dominus daret omnibus difcipulis parem ligandi ac folvendi poteftatcm, Petro pro omnibus, A prx omnibus claves regni calorum, te daturum protnilit, dicens; Tibi dabo claves regni calorum. Quicumque ergo ab unitate ecclcti*, qux per Petrum mtelligintr, fuerit alienus, cxccra-

37

" " C.M*t«Ti *4j*> execratepottft, confccrarenon valet, excotnmu"icatioQB, *1 reconciliationis poteftatem non habet. Ad iftam auftoritatem dicitur, quod non agit contra, fed plurimum confirmat, quod nullo modo poteft itare cum veritate pariillius decreti dicenti*, quod fynodua habet immediate poteftatem a Chrifto, coi etiam papa obedire teacthri quod Gc oftenditur, qoodetum pçimo diciter, quod paretn poteftatem dominus apoftolis dedit, accipiendum eft, ut proxime diâum eft, ad auâoritatem procedentem, aut quod fer. mo fit depoteftate ordinis, qme, ut fuperius ex S. Thoma, in quarto di. ip-dedi-a^-commemoratum eft, «qualiter fuit illa data omnibus. Quod vero eonfequenter dicitur, quod Chriftut Petro fe daturum promiferat clave* pro omnibus, Be przomnibu*, manifeftum declarat partem illius 'decreti Conftantienfis non contihere veritatem. Nam in eo quod dicit, quod Petro pne omnibus datefunt claves: datur intelligi, quod Petrus, Be per confeouens ejus fucceflbr, in poteftate jurifdiâionis fuperior, &: major omnibus fuerit etiam fimuljunâis. In eo vero quod dicit, qnod pro omnibus, & prr omnibus poteftatem accepit, mantfefte defignatur, quod alii Chrifti difcipuli, Bceorumfucccllore* poteftatem junfdiâionis non acceperint, nili per Petrum, Bc ita non immediate a Chrifto. Ubi confiderandum eft, quod cum dicitur Petrusfufeepifie pro omnibus, Bc *ont*omnibus poteftatem, non eft iatcl ligendum ipium pro omnibus acceptée ad modum, nuo unus piocurator nomine aliquorum aliquod donum, ficut caftrum aut principatum accepit a principe. Sed inteiligendum eft, ad modum quo dicimus folern accepille lumen a Deo pro omnibus, quia it* majori plenitudine quam ceterae ftellse, prç omnibus, quia in eo ordine, ut ab ipfo ficut a fonte in ceteras ftella* lumen defcendat. Et limite eft de capite, quod pro omnibus, Be prr omnibus membris virtutem recepit. Prao omnibus quidem, quia m foto capite eft plenitudo fenfiium. Pro omnibus quidem, quia ab ipfo cetera membra fenfum motus. Be regiminis fufeipiunt. Ita eft de Petro, qui non tantum auâoritate pre omnibus aliis donatus eft, fed etiam caput, le princeps, aliis induens in toto corpore ecclefi* conftttutus eft, ut apertiflime fuperius ex doârina tantiorum oftcniumcft. Przterea hujus rei caufa, videlicet quod Petrus in ecclefia non tantum fuit przlatus fuperibr ceteris amplitudine poteftatis, fed etiam caput influentia virtutis, dicitur, conleqiientrr quod unitas ecdcfiz, per Petrum intcl'igitur. Sane unitas corporis in uno capite dciignatur, Be exercitus in uno duce: propter quod optime dicitur in c. non vos x J. q. 5. Quifquis ab apoftolicis divifus eft fcdibuf.in icniimate eum efle non dubium eft. Quare optime concludit, Quod quicumque ab unitate, quz per Petrum intelligitur, fuerit alienus, ligandi, Be folvendi poteftate privatur. Avelle radiumafo1is corpore, inquit Cyprianus in epiftola de unifate ecclefi*, Bc habetur in c. loquitur xq. q. 1. divHionem unitas non capit: ab arbore frange ramum, fruâu* germinare non poterit: a fonte pnsfeinde rivum, przfcifus arefeit. Ex quibus otnnibus clare fatis oftenditur, ex przdiâa auâoritate non probari propofitum domini atguenti*.

Decimaodava, Bc, li bene retinui, ultima auâoritas, eft illa oâavz fynodi, quz diciturlie in condemnatione Photii dixifle: hzc autem nolentem intelhgere Photium ut bene ageret, fed inobedientem, Be rcfiftentem huic uaivcrfali fynodo, repulimus X- anathematizavimus, atque a catbohea tota*, & apoftolica ecclefia fecimus alienum, per datam nobis poteftatem a Spiritu fanâo aChrifto, & magno pontifice noftro, Be *Dea* liberatore Bc faivatore eundorum: & poftea iubditur. Nullus ergo ftudeat eorum qui Chriftiano vocabulo digni funt quique regimen partorale fartiti funt, contrariam quicquam agere hujus fande & univcrfalis fynodi, ac per hzc inveniatur Deo contradicens, & illius concilii judicium fpcrneqs. Dicit enim Paulus magnus apoftolu», qui ipemit nos, nonfpemit hominem, led Deum unum, qui dedit Spiritûm-ianâum-in nobis. Qui* enim nefeiat,'quod in medio hujus, Bc univerfalif fynodi fuerit incircumfcriptibilu, Bc incomprehenfas Deus, qui aij; ubi duo vel tres funt congregati in nomine meo, fum in medio eorum. Ex iftis contentis m hac auâoritate arouit przfatus dominus, Primo, quodfynoduahabeat immediate a Deo poteftatem. Secundo, concilio nniverfali competat illud Matth. 18. Ubi duo vel tres congregati fuerint, &c. ad iftam auâoritatem breviter rcfpondctui quod parum habet difficultatis, tum quia non ita habetur in originali ficut inducitur per arguentem. Sed hic habetur per datam nobis poteftatem in Spiritu fanrto, a primo Bc magno pontifice noftro, Deo liberato re, Bc faivatore eundorum. In quibus verbis fynodus videtur per magnum pontificem, papam intelligent tum fecundo dato, quodficfchaberet auâoritas, ficut allegataeft) non fequiturid 3uod arguitur: nam ad primam partem refponctur neganda confequentiam. Ex quibus enim verbi* patrum in fynodocongregatorum, non fequitur quod fynodu* ipfa immediate a Chrifto poteftatem habuerit, immo ut frpe repetitum eft, in hae argumentandi forma, committitur fallacia figunt diâionis. Sane fi hire argumentatio locum haberet, cum juxta apoftolum Rom. linon fit potvftas nifi a Deo, quilibet, quip3teftatem aliquam haberet, poflet dici illam habere immediate a Deo, Be it< ne dum ab ipfaecclefia, fed abipfo univerfo) id quod optimum eft, fcilicet ordo tolleretur. Ad fecundam partem refpondetur, quod illa Bc fimilia verba Chriftioptime competunt conciliis univerfalibus fimilibus, qualia fuerunt illa vi 1 i.concilia apoftolica auâoritate fulta Bc roborata, quz debitam reverentiam, 8a caritatem obfervarant femper ad fedem a portoricain j fed illa verba non competunt perverfi* Bc malignis fynodalibus, ficut patet de multis, fcilicct Arimincnfi, Be Ephefina fecunda, Be ita de aliis quibufeumque, quz fuerint abapoftolica fedis tocietate Be caritate divifa. Ubi duo vel plure* congregati fuerint in nomine meo, in medio eorum fum: non arguitur, quod fynodu immediate habeat poteftatem immediate a Chrifto jurifdiâionis, ficut manifeftum eft. Alia* omnis congregatio quarumcumque fidelium, five magna, five parva, in Chrifti nomine conveniens, poteftatem jurifdiâionis haberet immediate a Chrifto, quç*d ab omni ratione alienum eft.

M e Cuaiÿri 144».

Ultimo quantum ad iftum articulum, refpondendum eft, ad rationem illam fupradiâam, pro ecclefia univcrfali, ex paftc impoflibi litatis errandi in fide. Arguebatur autem fic. Ecclefia univcrfalis nunquam legitur errsfle, née errare in futurum poteft. Sed Romanus pont, a fide, erratic legitur, ut in c. Anaftafios, dift.xix.& poteft erratic, ut de fe patet, ergo videtur, quod univcrfalis ecclefia, Be per confequensuniverfale concilium illam reprzfcntans f auâoritate fuperior

CwaiiTi t4i»> rior fit Romano pontifice. Adiftam rationem re- A fpondetur breviter, primo ad antecedens quod ecclelia univerfalis, que errare nonpotift, non dicit congregationem diftinâam, aut feparatam « Romano pontifice. Cum illa dicatur collcâio omnium fidelium, de coafee. dic. prima in c. ecclefia. Secundo ad confequentiam dicitur negando illam,. HA enim argumentatio nulla eft, ecclefia univerfalis, non poteft errare in fide (papa vero fic. Ergo illa eft major poteftate juriidiâionis, five poteftate clavium (de qua majoritate eft prrfens fermo) ipfo Romano pontifice. Quod ex eo manifeftum eft, quoniam iftss gratis datte diftinâsc font » videlicet non crrareinfide, & potcftas clavium* & una non arguit illam de ncccuîtare, ficut pia* B nom eft. Alias quilibet in gratia confirmatos potior effet auâoritate Romano pontifice non confirmato › quod effet abfurdum. Eft affirm multum animadvertendum, pro iolutioifismultarum hujufmodi rationum, illud quod fenoi* tor, cetra de poenitentiis. & re. in cap. Novar, quod licet beatiflima virgo Maria dignior & excellentior fuerit univerus apoftoiis» non tamen illi, fed iftis, Deus claves regni coelotum commifit. Eccc quod licet beatiflima r>rgo Maria, mater Dei, (ponfa Chrifti, regina mundi, 8e angelorum domina, gratia plena, &.* in fide temper immobilis fuerit-, non tamen arguitur inde, quod potior fuerit poteftate clavium, ipfo Petro. Tertio ratio facta etiam non procedit, co C quod licet univerfalis ecclefia privilegium habeat non errandi in fide» hoc tamen privilegium nniverfa concilia non habent, cum multa eorum erraffe legamus, cum andoârina apoftolicp fedis, in qua iemper immaculata, Chriftianr fidei eft religio ferrata, declinaverunt : immo fi alicujus aeâoritatis effet ratio faâa, clare concluderet inopportuns, cum apoftolica fedes, juxta illud Luce ax. Ego rogavi pro tc, utnon deficiat fides tda » 8c juxta tanâoram patrum doârinam, exponentium hunc lpcum, privilegium habeat a Chrifto, utpote tribunal Chrifti in terris, tn judicio fidei non errandi: quod concilia univerfalis j te apoftolica fede feparata, non habent. Et hrc dc omnibus auâoritatibus, 8e rationibus farftis per reverendi flimum patrem dominum cardinalem, pro fecunda parte decreti faifci Conftantix, per obedientiam didi Joannis XXIV. dix ille iufficiat.

Tertia pars decreti, quam prrfatus dominus Urguens tetigit, tertio loco, eft illa, obi dicitur, quod quilibet cujufcumque dignitatis, ctiamfi fiapalis exiftat, tenetur obedire fynodo universi, in iis, quo pertinent ad fidem. Dicebat praedibus dominus, quod decretum illjid in hac parte nullam difficultatem habet, & quod orr.nes in ejus fententia concordare videntur. Ad cujus Srobationem induxit capitulum. Si papa. di. xl. e hac parte prxfati decreti, cum omni tamen correâione fanâifîîmi domini noftri loquendo, E cujus au&oritati te judicio, omnia dida mea fubjicio, non videtur mihi fimpliciter &- indiftinâe afferendum decretum illud. Conflantia: editum in hac parte veritatem non continere fidei catholice: cujus ratio eft, quoniam propo» fftio illa multiplicem habeat inielligentiam ,-jn quarum vna, poteft decretum illud continere Veritatem, te in alia non, poteft autem pars illa decreti, primo modo fic intelligi, -quod quilibet catholicus etiam papa tenetur obedire, id eft ampleâi, 8c recipere ea qur fynodus jufferit, qux manifefte ad fidem pertinent, utpote in facra ,'ciiptura exprefia, aut per ecclefiam uni- A verlalcm, aut per apoftolicain fedem jam diffinita. Et in hoc ieniu decretum iliud in hac arte continet veritatem. Sed quod inhoccafu teneatur papa obedire fynodo, non ex aliJua fuperioritate potcftatis, que fit in fynoo fupra papam, quu ia talibus ad fidem pertutentibus obedire tenetur, nedum fynodo, led apoftolice tedr talia docenti, qur nullam habet fuperiaritatem reipedu pape. Sed obedien*tia 8c reverentia ifta attenditur ratione materie fidei, que aufte.ntatcm fupremam habet ,cx parte Spiritus fanâi, a quo eft omnis veritas, ut dicit Ambrofius, a quocumque dicatur: quomodo loquitur apoftolus ad Romanos decirr.o : non omdes obediunt evangelio. Secundo modo pars ilia decreti poteft habere hunc fenfum, quod fcilicet papa teneatur ftare te obedite diffinitionibus univerfalis concilii in risque ad fidem pertinere ipfa fynodus diffinierit » Its quo fenfu non videtur, quod ita fimpliciter, Se indiftinâe loquendo, pars illa decreti contineat veritatem catholicae fidei. Quoniam cum concilia univerlalia non habeant noc privilegium, in judicio fidei non errandi, quia quandoque ut iuperius didum eft, leguntur erraffe, ficut manifeftum eft dc fynodo univerfali, fecunda Ephef. nullo modo videtur afferendum quod fit veritas catholics fidei, quod ita indiftinâe te fimpliciter quilibet fidelis, etiam papa, tenetur obedire fynodo univerfali in his qtift pertinent ad fidem, j. qur ipfa fynodusjudicaverit, autdiffinicrit ad fidem pertinere. Nec hoc probat capitulum, iipapa, induâum ex adverte». Quare neceffario lenius ifte diftingtiendus eft, quoniam act fynodus univerfalis aliquid diffimvit de fide, apoftolica fede probante 8e confirmante ; que ut habetur in c. omnes di. x:. mater fidei appellatur, te time dicendum videtur » quod decretum illud contineat veritatem, videlicet quod tali diffinitioni & determinationi fidei, quam univerfalis fynodus modo aflignato fecerit, quilibet fidelis tenetur, etiam papa obedire. In quo cafu optime venit illud, quod beatosGregoriusait, & habetur in e. ficut di. xv. fi- D Cut fancti evangelii libros quatuor, fic & quatuor concilia, Se venerari me fateor,. & hrc tota devotione complebor, integerrima approbatione cuftodio: quia in his veJut in quadro lapide, fanâr fidei ftruâura confurgit, tc cujuslibet vitr, atque communis aâionis norma exiftit. Que dum univerfali funt confenfu conflituta, fe Se non illa deftruit quifquis prefumpferit abfolvere, quos ligant, aut ligare quos abfolvunt, id eft judicare catholicos, quos illa hereticos judicat, aut cconvcrfo. Si vero contingat quod fynodus aliquid diffiniat, cui apoftolica fedes, five Romana ecclefia contradicat, ficut faâum eft de univerfali fynodo Ephefina fecunda, tunc manifeftum eft, quod magis obediendum eft diffinitioni apoftolice fedis, quam diffinitioni cujufcumque fynodalis congregationis. Unde Glo. in c. quodeomque *4. q. 1. dicit, credo quod fententir totius ecdefix prrferenda fit lententia Romane ecclefi*. Si in aliquo fibi contradicant, ar. hec eft fides papa beatiflime. Eadem caufa te qurftione. Nifi erraret Romana ecclefia, quod non credo poffefieri, quia Deus non permitteret, ar. eodem c. pudenda, hrc Glo. hoc etiam confirmator omnium illorum patrum teftimoniis, qui apoftoJicr fcdis privilegium, non errandi in judicio fidei, effe teftantur, de quibus jam aliqua com memo-

A Mw' chkiw 144*.

XO memorata funt fupra. Praeterea quod hre con- hderatio Rabenda lit in diffinitionibus fidei fa- àtis per /ynodos qualcumque , oftendit beatif- fimus Leo papa in epiftola , quam adNicetam -Aquilegienletn epitcopum lcribit de quibufdatn clericis Pelagians & C* left un* hvrefibus fufpe- âis, ut errores fuos cogantur deteftari, ubi fic inter alia dicit : damnent apertis profeffionibus fui fuperbi erroris auâores, ti quicquid in do- mina eorum univerfalis. ecclefia exhorruit, dete- ftentur, omniaquelynodalia, qu* adcxcifionem hrrefeos apoftolies fedisconfirmavit auâoritas, ampleâi fe, dr ia omnibus approbare» plenis Sc apertis, ac propria manu fubfcriptisproteftatio- nibus eloquantur. Hec ille: ecce quod non in- 3uit (impliciter , illos debere omnes fynodales eciiiones illius hsrcfeoscotnpleât, fed eas tan- tum, quas apoftolic* fedis confirmavit auâori- tas. Si vero cafus talis contingeret quod patres univerfi in fynodo univerfali convenientes una- nimiter aliquam diffinitionem fidei facerent, cui fola perfona papa contradiceret. Dicerem judi- cio. quod fynodoftandumeflet, dcnonperfona nape. Judicium enim tantorum patrum univer- falis unius fynodi, in materia fi<|ei, merito pro- ferendum videtur judicio unius hominis, io quo cafu optime venit illa glo. que habetur in cap. Anaftatius di.xix.quoa ubi de fide agitur, papa tenetur requirere concilium epifeoporom, quod intelligeodum eft , quando cafus eft valde du- blus , & fynodus convocari poterit , & tunc fynodus major eft pana, non quidem poteftate jorifdiftionlJ, led auaoritate diferetivi judicii, dr amplitudine cognitionis· Ut enim habetglo. in c. multi · dr. st. Pais illa , qua juftiori ratione utitur, majordicitur, licet fit minor,fcilicet alio rcfpeftu. xxxi. di. c. Ninrna . Ubi autem ita eveniret , quod talibus que ad fidem pertinere tota fynodus , per apertiflima teftimonia facra feripturo , aut fanftorum patrum doftrinam unanimiter declararet , papa acquiefcere , obe- dire, Se ftare nollet, fed contumaciter contra- diceret, talibus aperte ad fidem catholicam per- tinere declaratis, jam ut pote hareticus fuoje- dus veniret concilio , ficut Se quilibet alius a fide devius . Cum enim per herefim a papatu cadat, faftuseft, ut ait fanâus Thomas io quar- to, omni fideli minor: Se idem habetur in glo. in c. Achatiu». St primo, ubi ficdieit, hiceft cafus, in quo papa in canonetn lata fentention incidit. Nec obviat regula illa , quia par parem folvere, aut ligare non poteft, quia fi papa ha- reticus eft, ineo quod hareticus, minor eft quo- libet catholico · Et ad illum facit c. fi papa- .tnduftum ex adverfo, & non ad alium, ficut ex ipfo tex. poteft. Dicit enim lie: fi papa fua Ac fraterne falutis negligent deprehenditur, inuti- lis de remiflus in piis operibus , & iniuper a bono taciturnus, quod magis officitfibidcomni- bus , dcc. Hujus culpas ifthic hic redarguere profu- mit mortalium nullus , quia cunitos ipfe judi- caturus , a nemine eft judicandus , nifi depie- hendatur a fide devius. Hac ibi. Et intclligi- iur, ut dicit glo. incorrigibiliter. Quod capitu- lum cum loquatur de papa, cum jam per hr- refim notoriam dc contumaciter defenfam fit ipfo jure pontificatu privatus, quia remota fide, per quam fit prima connexio hominis ad corpus Chrifti , membrum ecclefi* efle definit, mani- fefte demonftratur , quod ex eo nulla fuperio- ritas poteflatis arguitur in concilio univerfali fupra papam catholicum five fidelem , fic nec ex hoc quod juxta glo. jam didam in c. Acha- tins, papa papam in cafu hwrefis ligare poteft , fequitur quod papa unat fuperior fit poteftate prodeeeflbrc , aut fûcceflbre fuo vero catholico cxiftcnte.

Quarta para decreti tada per pnefatnnv pa- tretn , dc dominum opponentem quarto Joco , eft illa, in qua dicitur, quod quilibet fideliscu- jutcumqqe dignitatu , etiam ii napalis exiftat, tenetur obedite univerfali fynodo ia hia qu* pertinent ad extirpationem fchifmatis : induxit autem idem dominus pro hac parte » capitulum , fi duo contra f|s, di.Lxxix. circa quam partem primo confiderandum eft , quod decretum Con- nanti* editum, non loquitur de ichiimate quo- cumque, led tantum de ichiimate, illo tempo- re currente , quo decretum eft. Nam fic ait , dc in his qu* ad extirpationem prolentis fchif- matis, quam perieulofum autem , St icandalo- fum iit , fecundum hunc fenfum, quem forma hujus decreti protendit, dicere, quod fit veri- tas catholice hdei,.quod quilibet fidelis in per- tinentibus ad extirpationem illius fchifmatis , aut in quacumque alia re tenebatur obedite illi congregationi , qu* fub. Joan. ι<· dido tem- pore lchilmatis Conftanti* luo nomine gene- ralia concilii convenit , patet manifefte, « in fuperioribus pcrlpicue oftenfum elt. Quare alus pramiflû tcftimoniis, videndum eft , quid veri- tatis contineat profatum decretum , accipiendo illud , de alio quocumque lchiimate , dr de quacumque alia umverfnli fynodo . Videndum autem refpondendum , quod decretum illud ia illa parte veritatem continet ineo cafu, in quo loquitur cap. fi duo contra faa : indudnm per R. P. dc dominum · di. ιxkix. Ubi tex. loqui- tur , quando duo comra fas , id eft illicite , temeritate concertantium fuerint ordinati. Qnod capitulum locum habet, quando neuter illorum eft canonice, five ut ait glo.cle&usa duabus par- tibus; ad quem cafum reterenda eft intelligent!* decreti Conftantienlis, quod incipit, Frequens· Sed in cafu quo unus canonice eft clcdus, drper univerialem ecdefiam per multos annos indubita- tus habitus, Sc veneratus pro tali, deeofuper- ftite, alius per nonnullos introniaatur, non vi- detur efle veritas catholice fidei, immofalfitas, qnod papa, qui verus Sc indubitatus eft, obedi- re teneretur univerfali iynodo , qu* pro eatir- pando lchiimate vellet difponcre de depolitione ejus. Plane fi hate confuctudo introduceretur , innumera fchifmata nafcerentur inecclefia.* nui- lulque fuam dignitatem fervaret illsfam, & per- vertis hominibus occafio prrbcretur audacis, de temeritatis plurime ad elevandum idola in eccle- lia: ut hac occatione deponendus ille veniret , quem quilibet princeps, aut communitas gratum non haberet , in quo confiderandum eft , quod beatifl*. Cyprianus dicit in epiftola ad Corne- lium, de quinque presbyteris qui tenebant cum Novatianointrufo. Quod fi ita res eft, frater,ut nequiflimorum timeatur audacia, ut quod mali jure, atque equitate noopoflunt, temeritate ac defperatione perficiant, actum eftdeepifeopatus vigore. Se de ecdefir gubernande fublimi, ac di- vina poteftate, nec Chriftiani ultra , aut dura- re, aut effe poflumus, fi ad hoc ventum eft, ut per- ditorum minas atque infidiaspcrtimefcatnus. Et in alia quadam epiftola, fic dicit. quid, quia ho- norem cathedras facerdotalis Novatianus ufur- pat? Nunquid idcirco nos cathedro renunciare debemus? Et quia Novatianusaltare collocare, & facrificia offierre contra fas nititur, ab altari, & facnficiis ceffarc nos oportet, ne paria 8c fimi- lia,

I*a »cum celebrare videamur ? Vanum prorfux & ftultum, nt quia Novacianas extra ecclefiam vendicat fibi veritatis imaginem, relinquat ecclefi* veritatem, h*c Cyprianus. In cafu ergo quod univerfalis ecclefia pro fchifmate hujufmodi tollendo congregaretur, non utique deberet procedere ad deponendum verum, ar.indubitatum habitum Rom. pont. Be quem nullo jure conftat a papatu cecidifie, fed ad perfequendos eos perditos homines, qui per novi idoli eredionem, fchilma introducere m ecclefiam , tanta temeritate Srefumunt. Et hoc de quarta parte illius decreti ixifle fufficiat.

Quinta pars decreti tada per pnefatum dominum opponentem eft , quod quilibet fidelis cujufcumque ftatasdignitatis A etiam ii papalisexiftat, tenetur obedire univerfali fynodo , in his que pertinent ad generalem reformationem eccle-1«, in capite & in membris. Licet autem idem dominus dixerit, opus elle, ut hoc decretum in hac parte declaretur, pro eo quod aliqui illud extendebant , amplius Aextcnlius intelligent, quam accipiendum efle videretur: nihilominus tres induxit cafus , fi bene retinui , in quibus dixit , flo. & doá. aliquos ante Conftantien. concilium, fuifle illius lententi* & dodrinc: in quibus videtur, quod decretum illud iit verum; primus eft , quando eflet neceflitas reformandi ecclefiam, Ar concilium eflet congregatum, ad hoc, & ipfe nollet facere reformationem . Quia in hoc cala videretur, quod nollet, quod ecclefiaeflet pulchra, A* ita decoloraret ecclefiam· Secandus cafus quando fcaudalixat ecclefiam fua mala vita, Quia cxhocdareturoccafiocredepdialiis, multa non efle peccata. Pro quo cafu induxit glo.cap. Si papa. Tertius, quando V^let facere contra univerlalcmftatum ecclefi·, quod tamen non poteft facere, ut dicunt dolores in c. ficut di. 15. A cap. Si illa. xj.q. i.Unde archidiaconus & Innocentius dicunt, quod fi vellet facere contra univerialem ftatum ecclefi*, noneflet (uftinendus. Ad iftam partem in paucis refpondetur , dicendo , quod fy, tenetur obedire, intclligcretur de honeftate non de neceflitate, 8c fic decretum verum eflet juxta glo.in c.confidimus. zpq. 1. nili fequerctur in alio fcquenti decreto, quod quicumque cujufcumque natus, vel dignitatis, etiamfi papalisexiftat, qui mandatis, ftatutis, (eu ordinationibus, aut prreeptis hujus fand* fynodi , *k* cujufcumque alterius fadis vel flendis, obedire contumaciter contempferit , nifi rciipuerit , condign* poenit. fuhj^ciatur. Hic enim tenor, & h*c forma decreti tieceflitatem cocrcitivam, 8c coadionem important . Propter quam caufam omnino videtur impoflibile, facr* icriptur*, & fandorum patrum fententiis confideratis, videre quod hec pars decreti fit veritas catholice fidei, videlicet quod pap- teneatur hoc modo obedire decretis, ftatutis quibufeumque cujufcumque fynodi univerfalis ad generalem reformationem pertinentibus, univerfalis ecclefi* in capite At in membris: Ita quod papa illa non obfervans per concilium univerfale poflet puniri, five judicari, aut deponi, quoniam ex fuperioribus tam ex reprobatione aliarum partium prefati decreti juxta intelligentiam, quam de eo Bafileenfes recipiunt , quam ex his qur de primatu Romani pontificis dida funt, & dc conciliorum dependentia - fedeapoftolica, manifeftum videtur, ut etiam eft communis dodrina theologorum *k* juriftanim, quod extra cafum hxrcus, in quo, ut didumeft, papa a papatu cadit, cadens a Petra fidei, univerfalis fynodus non poflit Rom. pontif-

A verum & indubitatum prcdido modo judicare . -propter non obfcrvantiam quotumcumquc ftatutorum, feu decretorum univerfalis concilii › live propter quodeumque aliud crimen a crimine herefis. Oppofitum enim diccte, facile oftendere, reougnare fact* fcripcur», & fandorum patiunt doittinis. Primo quidem repugnare videtur facr* feripturar illi 9 quae habetur Matth. 14. 9e Lue. ix. ubi Chriftus retro loqucns ait . Qui» putas eft fidelis difpenfator &.' fervus prudens , quem conftituit dominus fuper familiam fuam ? glo.id eft ecclefiam. Dicit autem Arfbrofitis, lib. 5.de trinitate, quod fervus ifte fuper ecclefiam a Chrifto conllttutus, eft Petrus, A per confequcnsejusfucceftor. Unde in ecdefiaftico oflicio,

B Chriftus legitur Petro dixiffe : fuper plebem meam .principem tc conftitui. Quod autem huic feripturc fana*contradicat pars illfdccrcti, patet manifefte, quia hec feriptura dicit, Romanum pont, poteftat* fibi a Deo tradita , efle iuper ecclefiam principem conftitutum : decretum vero dicit) concilium univerfale, ecclefiam repn*-fentans, per poteftatem a Deo immediate habitam, cife fupra Romanum pont. & polle illum /judicare. Notum eft autem quod inferior judicare non poteft fupctiorcmad Rom. 14.Tu quia er, qui judieas fervum alienum ? Suo domtno ftat, aut cadit ; & i.Cor. 4. qui autem judicat me, dominus eft; & in cap. inferior, di. xi. dicit tettus, quod inferior fedes, nec abfolverc, nec

C ligare poteft potiorem, lola potior eft, qu* inferiorem convenienter abiolvit, aut ligat. Cum ergo folus Deais fuperior fit Romano pont, cum illius folius fervusfit, & vicarius, videtur quod ad fotum Deum dominum ejus pertineat ejus judicium in hoc cafu ; quod etiam cx fcquentibus in prrfata audoritate videtur manifefte colligi: ait enim fic falvator nofter ; Quod ‹l dixerit iervus ille in corde fuo. Moram facit dominus meus venire, & coeperit percutere fervos A' ancillas , & edere, & bibere, & inebriari .glo. id eft ad vitia incitare , 8c confcientiam infirmorum pravo exemplo, vel verbo laniare: fequitur. Veniet dominus fervi illius in dic qua non fperat, & hora qua nefeit, glo.Judicii vel mortis: & dividet

D cum a confortio fidelium , partemque ejus curri infidelibus ponet. Hoc ibi. Ecce quam manifefte falvator nofter fibi foli refervat judicium fervi fui delinquentis, quem conftituerat fuperfamiliam fuam. Hoc eft quod dicit Symmachus papa* concilio generali Rome prefidenl, in quo, tefte fratre Martino , in chronica ducentiv^inti epifcopi convenerant. Dicit autem fic, utin c. aliorum. 9. p. 3. Aliorum hominum caufas, Deos per homines voluit terminari, fed fedis iftius prefulem, fuo fine queftione refervavit arbitrio. Prrtcrea pars illa decreti contradicit feripturx farrd® illi Matt. rd. lu es Petrus, A fn per hanc petram •dificabo ecclefiam meam. Ergo non poteft dici continere veritatem, led magis errorem. Confequentia patet , A' antecedens deducitur fic : in

E hac audoritate B.Petrus, non fol/m pr* omnibus fingulari prerogative clavium donatus eft, ut ait glo. ordinaria , ied etiam totius ecclefi» lutarum pronuntiabatur fundamentum . Unde in commentario Hieronymus, & ponitur in glo. fecundum metaphoram petr* , recte dicitur ei: *ecclefiam* meam rdificabo fuper te: & iterum glo. Vide quam poteftatem habet petra fuper quam rdificatur ecclefia, ut etiam judicia ejus maneant firma , quafi Deo judicante per eam: fed manifeftum eft, quod ifta duo repugnant , ponuf. Romanum fundamentum effe ccclefi* per fingula-

M M e gularem pnrrogativam principatus clavium › Be A que ecclefi» caput , Be omnium Chnftianorum a ■ *«
Chust ! 1P^αα c^c fabditum unirerfah concilio ecclefiam patrem Be doâorem exiftcre, A ipfi in B. Petro Cmmst x
repnefentanti. Dicit enim propheta Ifaias in c· 10. & habetur in c. inferior. di. 11. Numquid gloriabitur fecuris contra eum, qui fecat in ea, aut exaltabitur ferra contra eum, qui trahit eam? Ac fequitur in prefato c. inferior. His itaque ex divina feriptura commemoratis * lole clarius exhibuimus, non pofle quemquam , qui minoris auâoritatis eft, eum qui majorft poteratis Cft, judiciis fuis addicere. Ceterum arguitur fic, pars illa decreti
x contradicit feriptura illi fanâcjoan.ultimo, Petre pafce oves meas. Ergo il la non poteft continere veritatem fidei catholice * fed errorem magis. Confequentia patet * antecedens deducitur fic per - hanc falvatorisinftitntioocm : Petrus* cui fucce-B dit Romanus pont eonftitutus eft univerfaliseccle- fi» paftor Bc reâor. Unde B.Chryfoftomus fuper Aâ.apoftol. Petrus a filio fuper omnes, qui filii funt * poteftatem accepit ; Non ut Moyfes in gente una * fed in univtrfo orbe,' dicente domino ipfi Petro, Pafce oves meas : inter oves iftas, Bc illas nondiftinguens, fed univerfasoves fuss ejuscur» commendat . Et B. Gregorius ad imperatorem Mauritium * eundis evangelium fcientibus, liquet* quod voce dominica fanâo, A: omnium apoftorum principi Petro * totius ecclcG» cura commifla cft* ipfi quippe dicitur, Petre amas me, pafce oves meas. Sedmanifeftumeft quod ifta repugnent xdinviccm , quod Romanus pont, fit paftor totius gregis dominici reâor, gubernator : Et quod ipfe C Î;rex aut univerfalisfynodus gregem ipfum repne- entans* poteftatem habeat a Chrifto immediate judicandi Ac puniendi paftorem ipfum, fi gregis fui tranfgrcdiatur inftituta. Ratio enim paftoris, Ac ratio gregis, ifta fimul ftare non patiuntur. Ad paftoris enim rationem pertinet cura regendi oves. Ovium vero eft obedire pallori. *UndeJoan.* 10.Oves me» vocem meam audiunt. Et B.Auguftinus in de verbis domini, homil. *61-* Animadvertit caritas veftra * diâum eft Petro a domino per interrogationem, diligis me? Cui refpondit ille* tu fcisquiaamote, hoc fecundo, hoc tertio* Ac ad fingula verba refpondensdicebat dominus* Pafce agnos meos . Commendat Petro Chriftus agnos fuos pafccndos* qui pafcebat Ac Petrum: Et infra. rertineat ergo ad nos cura, ad *oves* obedientia,ad nos vigilantia paftoralis, ad vos humilitas gregis. Hzc Auguftinus. Nulli ergodubium, cum contra rationem paftoris fit, ut oves , aut grex poteftate fuperior fit ipfo paftore , quod contra wftitutionem Chrifti , qua Rom·pont.conftitutus paftoc, Ac reâor totius gregis dominici, Gt pars praediâi decreti. Quamobrem dicitur in cap. Oves. ti.q.y.Oves, quefuopaftori commifle funt, eum nec reprehendere , nifi a fide exorbitaverit , nec ullatenus accufare pofliint *1* quia faâa paftorum, oris gladio ferienda non funt * quamquam reprehendenda reâe videantur: idem habetur. 6.q. i.Oves. Oves paftorem fuum non reprehendant* icilicet imperiofe ; *Be* fequitur ratio, quia non eft difcipulus fupra magiftrutn. Pr»> terea quod pars illa decreti non poliet dici continere veritatem fidei catholice. Patet* quoniam contradicit Recreto hujus univerfalis Ac ecumenic» fynodi Florentin» ÿ in qua orientali Bc occidentali ecclefiis convenientibus, prefidente fanâiffimo * ac beatiifimo domino noftro Eugenio papa IV. divina Ac apoftolica auâoritate diffinitum cft * apoftolicam ledem, Ac Romanum j»ont. in univerfum orbem tenere primatum * Ac ipfum pont. Rom. fucceflbrem efle B. Petri principis apoftolorum, & verum Chrifti vicarium* totiuf.

palcendi, regendi, Ar gubernandi ecclefiam univerfalem a domino Jciu Chrifto plenam poteftatem traditam efle. Plane h»c Gmul ftare non pofiunt, ut Romanus pout.primus-fit totius oibis. Ar tamen univerfali concilio orbem reppefentanti fit fubjeâus. Quod princeps fit apoftolorum, fen Î>lebis Chriftian», At illorum concilio fubditus it. Quod fit vicarius Chrifti* prefentialis immediate ab eo conftitutus * Ac alteri quam Chrifto fubditus fit . Quod fit caput totius corporis ec- tclefic* *Be* a concilio corpus ecclefi» reprrfentante * veniat judicandus Ac regendus. Quod fit pater omnium Chriftianorum, Arfubpcena damnationis damnatorum* de confilio filiorum fnornm parere teneatur mandatis. Quod fit doâor omnium fidelium, Ac fynodo univerfali collegio dicipulorum iuorurn veniat inferior. Quod plenam a Chrifto poteftatem acceperit pafcendi * regendi , Ac gubernandi univerfalcm ecclefiam , Ac quod concilium univerfale ecclefiam repnefentans fuperius fit illo poteftate regiminis & gubernationis. Plane hunc locum optime rcfpicit diâum lapientiflimi Salomonis, qui Prov. 30. dkit› per tria movetur glo. interi, inquietatur* terra glo. 1. ecclefia , Ac quartum ftiftinere non poteft » pro fervum cum regnum ccepcrit. Quod tunc videtur contingere, cum inferiores fupertores reprehendere A: corrigere, ArqirosDeus exaltavit, dignitate principatus humiliare prrfumunt: ubi compleri videtur* quod dicitur ecclefiaft. 10. vidi fervosin.equis* gloi. interi, indignitate. Principes autem ambulantes quali fervos. Nec poteft aici quod papa per peccatum mortale definat efle fupetior t quoniam hoc falfiim eft Ac erroneum . Unde in concilio Conftantienfi , ut patet in epiftola decretali domini Martini * fuper erroribus Wiclef, &Joannis Hus ; fcqucntes errores funt condemnati . Nemo gerit vicem Chrifti vel Petri * nifi fequatur eum in moribus. Item alius, papa ri&n eft manifeftus , Bc verus facceflbr principis a poftolorum Petri * fi vivit moribus contrariis Petro. Item alius* cardinales non funt veri, Ac manifcfti fucceflores collegii aliorum apoftolorum D Chrifti, nifi vixerint more apoftolorum, ferrantes mandata, *Be* confihia domini noftriJefn Chrifti: per folum quidem crimen h»reGs pertinaciter defenfum, quis cadit a fuperioritate jurifdiâionis Ac potcftatis. Et cum queritor* unde hujus differenti» inter crimen herefis * Bc alia peccata habetur fundamentum * refpondetnr breviter pro nunc* quod de lucra feriptura, *Be* es jure canonico, Ar ex ipfa ratione. Ex fcriptnra quidem , nam dc aliis criminibus, ait dominus * Mat. 13 Super cathedram Moyfi federunt Scribe, Bc Pnanfzi , queeumque dixerint vobis facite Bc fervate* fecundum opera eorum nolite facere . Ecce quod dominus non abjiciendos dicit malos paftores* qui doârinam bonam habent, vi- E tam vero malam. Item ad Rom. 13. dicit apofto- 1 us : omnis anima poteftatibus fublimioribus fubdita fit. glo. bonis vel malis. Et 1. Pet. 1. fubditi eftote dominis vcftris, non tantum bonis, fed difcolis. De crimine vero herefeos * quod illud faciat prclatum cadere ab auâoritate jurifdiâionis, At per confequens a papatu * qui principatum jurifdiâionis importat, colligitur primo lccundam quorumdam veterum expofitionem ex illo Deuter. 17. Non poteris alterius gentis * quam icilicet Cnril^in» * hominem regere facere › qui non fit frater tuus, icilicet fidei religione. Pretcrca dicit falvator* Matth. 10. qui negaverit me

coram

A NUO Cuaisvs «4»· coram hominibus, pegabo eum corqm Patre meo. ftem Joan. t. Qui non credit, jam judicatus eft, Item Joau. fecund». j.Si quû veaie ad vos, fie hanc dqârinam non affert « nolite eum recipere iadombveftra» occ arc» dixeritis«i,. Qui enim dixerit are» communicat ejus operibus malignis. Ex quibus manifefta differentia intec-herefit crimen Sc alia. Ceterum et jure canonice hujus ditfexcuti® capitur fundamentum, ficut fuperius o-ftcnfumeit, in multia capitalia induâia ad often-'dcndtun quod hsrctict poteftate privantur juri fdidioais. Ratione etiam non caret h*c differentia » quoniam cum fides fit prima connexio» qua quis fonneditur corpori Cnrifti» fitque primuslapis aedificii Ipiritiulis; Impoffibile videtur quod quis habeat rationem capitia » qui'non habet rationem membri. Ecce quam clara differentia » ex ipfa feriptura fanda colligitur inter crimen hzrefis, Sc alia peccata in iptis palloribus ecclelix: Et ideo non mirum fi dodores eruditi tam theologi» quam jutifte, magnam inter illa differentiam faciant. Amplius arguitur » fic contra pnefatam partem decreti;.illa non videtur pofle dici continere veritatem catholice fidei » quz determi-«tationt apoftolic» fediscontradicit» fed illa eft hujufmodi; Ergo non veritatem » fed magis errorem continere dicenda eft. Major patet illi Hieronymi in c.h»c eft fides» Papa beatiffime, X4·Π< i> Minor vero patet in decretali illa » V«am fandam: quam fecit Bonifecius VUE cujus funt verba qu* fequuetur. Si deviat terrena poteftas» judicatur a fpirituali, fi deviat fpiritualis, judicatur minor a fuo lupcriore; fi vero fuprema » a Deofolopoteftjudicari. Hecibi. Alia plurima facile eft inducere contra hanc partem accreti, contra quam manifefte funt Hugo de S. Vidore, S-Thomas» Albertus magnus, Alex.dc Ales, Alvarus, & alii plurimi in Facultate theologica ma-f;iftri » quorum difta pertranfeo brevitatis can-at quibusfichabitis, venio adcafus pofitos per dominutn arguentem. Primus cafus affignatus eft, videlicet quomodo imminente neceffitate reformationis ecclefi», &aftuexiftenteconcilio, papa nollet facere reformationem, non fafficit ad depolitionem papz, cum talis negligent!a, aut mala voluntas non dejiciat eum a luperioritatepoteftatis, nifi ifta mala voluntas tahs eflet» quz manifefte oriretur, ex aliquo errore in fide catholica» ut puta, quia non crederetecclefiam fanftameffe, contra illud, quod de ea ait Spiritus fandus, Tota pulchra es amica mea, & macula non eft in te. Cant. 4. aut quod non crederet, quod fanditas vitz requiratur in fufeipientibus ordines facros, &j>romovcndis ad ecdcfiafticas dignitates dc neceffitate przcepti, &r fi non de neceffitate facramenti: contra illud Levit, zr. Homo dc femine Aaron » qui habuerit maculam, non offeret panes coram domino, nec accedet ad minifterium ejus. Ubi per maculam inglof.omne vitium intcll igitur: juxta quem fcnfutn intelligendi funt dodores fi qui illum calum propoiuerunt» ficdico, quia nullum talem qui alicujus effet nominis, talia docentem ego legi. De fecundo autem cafu, quando, fcilicet feandalizat incorrigibilitcr ecclefiam, dico quod ifta incorrigibilitas mal^ vit£,qua ta lis fcandalizat ecclefiam, poteft dupliciter intclligi, uno modo in continuatione criminis, puta» quia monitus non curat defiftere, feu abftinere a peccatis: alio modo poteft intclligi incorrigibilitas illa in defenfionecriminis,ut fi pertinaciter defenderet aliqua non efle peccata,ficut fimoniam, ficut avaritiam, fient promotionem indignorum; Ita quod crimina prohibita*

A B C D E

jure divino, laudaret aut defenderet tanquam ! i-cjta. Primo modo loquendo de incorrigibilitate, caius.illc juxta fuperius difta non habet veritatem; fecundo autem modointelligendo, locum haberet, quia jam hz.reticus efle, featiens male pertinaciter de lege 8c feriptura fanfta, eonvincitur. Et adglo.qucallegaturincap.fipapa, dico 3uod multa funt» propter qu* illa glo.nullum odum, feu gravem virum debeat movere, immoparum aut nihil eftcurandum de illa. Tum Crime, quia glo.illa nulla firmatur ratione, nec oc quod inducit, fi peccaverit in te frater tuus: pro opinione fua» ficut in refpbnfione, ad primam auctoritatem eft oftenfum. Tum fecundo quia glo.illa eft manifefte contra tex. unius fummi pont. & martyris, qui multo prkftantiorts eft audoritatis, quam Hugutiounquimfuit .Tumter. tio quia eft contra alios multos tes. facrorum canonum, ficut patet de capitulo, nemo judicabit primam fedem, See. aliorum hominum caufas, 8rc. eunda novit ecclefia. 9. q. J. c. ejefti. di. So. Quarto quia contraria eft multis aliis glo. 8c maxime in c. li qbis pecuniam. dift.79. qu« vult quod tantum pro hzrefi ftridc lumpta papa poffet judicari, fcilicet fi peccat contra articulas bdei. Quinto quia eft contra clariores dodores in jure divino, quorum aliqui fuperius nominati funt, quibus merito in hic parte credendum eft» Sc fecurius creditur cis, quam Hugutioni. Inter quos dominus Alvarus» maximus dodor in utroque jure ponit expreffe in libro de hzrefibus rubrica jz. quod error eft, quod papa poffit judicati extra cafum hcrelis a concilio generali. De tertio vero cafu, quando fcilicet vult facere contra univerfalem flatum ecclefi*, dicitur quod in ifto cafu, licet pape non effet obediendum, fed rcfiftcndum, non tamen venit propterea a concilio judicandus. Aliud enim eft non obedire » quod poteft facere inferior, cum aliquid contra divinam legem a fuperiore przcipitur. Ut enim dicitur Ad. $. obedite oportet Deo magis quam hominibus. Dequo in cap.quirefiftit, Sc inc.Si isqui prrcft. ir.q.j.Aliodcftrcfiftcre cum a fuperiore aliquid dicitur quod alteritate, aut a fandorum patrum fententiis fit devium, ficut Paulus reftitit Petro, quia non ad veritatem evangelii ambulabat, adGalat.z.aut eum contra ftatum univerfalis ecclefi* generaliter agere attentaret » ficut fi vellet deponere fimul omnes epifeopos, ac fimilia. Ex quibus patenter smiveria turbaretur ecclefia. Et hoc modo dicunt Hofti. Se Inno. Sc archidiaconus; quod non effet papa fuftinendus, id eft non permittendus hoc facere, fed ei, cum omni tamen humilitate Se reverentia, refiftendum effet. Non autem dicunt quod ia hoc cafu deponendus effet, cum ipfi cum antiquis doftoribus theologis concordantes, dicunt, papam propter folumcrimenhzrefis pofleabecclefia judicari. Aliud eft judicare, Se hoc non eft nifi fuperioris, ut antedidum eft; qui autem judicat me, dominus eft. i.Cor.4. & patet ita quod nullus illorum trium cafuutn fufficiat, ut papa poffit fubjacerc judicio tmiverfalis concilii; Se ratio eftquafuperius affigaata eft: videlicet quod propter nullum aliud crimen venit fub judicio quorumcumque inferiorum; Quare cum quandtu catholicus eft, verus fummus pont, fit, dicunt dodores quod femper in honore habendus eft. Unde Auguftinus lib. 9 veteris Se novi teftamenti dicit fic. Nonne feiens David, divinam effe traditionem ia officio ordinis regalis f Idcirco Saul in eadem adhuc traditione poutum honorificat, ne Deo injuriam facere videa-

Cmiist i «41»·

videatur * qbi his ordinibus honorem decrevit · Dei enim imaginem habet ree * ficut *ic epifco* pua Cfirifti. Qnatndiu ergo in eadcmtradnione eft» honorandus eft, vel propterfe, vel propter ordinem . Unde apoftolus inquit , porpftatibus. fublimioribus fubditieftote. Nooentmeft poteftas nifi'a Deo. Hnc Auguftinys. Et quibusomnibus patet, quoddeerptumillud per patres obedientie Joan. »j.diâj «Çooftantis editum* juxta intelhgentiam, quam de eo predicant verbis' & fadisBafileen.feetladumquam profecatns fun» iftam rcfpoqfionemj non contineat veritatem fidçj catholice, immo error?m $ impietatem. Quire prefumptio maxima *te* esecrabilis temeritas fuit, taliimelligentiadata , diffinire, decretum, illud, veritatem efle catholics fidei. Animad*ertifleututinamproeorum falote illud, quod Auguftinus dicit in libro de ecclefiafticis * dignitatt- · *° fine, "b* ·**' fi quis feriptyras prater eas, quas catholica ecclefia recepit, velinaudoritate habendas efle, vel fuerit vpifcratus , ana. thema fit i *tc* hrc dida fufficiant pro primo articulo propofitionis fads per patrem *tf* D. arguentem.

RESPONSIO AD SECUNDUM ARTICULUM.

S U M M a R I U M.

I. CartciZtanCaa/lanfrcn/ê, dserrtu? ranci- /inm *effeftepr** papam ·

Ij. Parrr/ Cu^aU/ia csafrrjAr/ , rrf?4 *iittuiiK pr*cedei*nf,*

tir. Trnrrauf raa/îrmariaaem /utram dfcrertnsm Rausam *p*»tif. yeem (incili* fuperiercm certftfft fee»t* ·

jv. *B*ffle*itfi»m pr*p*fiti«,* al/fur *effetf* c*»tiliiΓ·»τ fttitinfii, merit» vcluti h*retic* intltmuter.*

V. *Çe»ft*ierieiefi decret* de fuptrieritert ceacllii ftp** raarradxern·^ *f*trei* ·

PI. Jsas. *XXIII. re*»»ci*vit jttri p*p*rtet ft *lif*»d h*irel*t,*

VI r. *Er pre b*reft fptciililerfnit* 4 *ceietilte /idicetut.*

pill. *Ce*ciii»mietter*le pr*ferrite ftde v*c*»te*, pa- *teftf*cere dtcret* referm*tie»it, ftrtiteetUM* › ram od rap, fuam ad *memlr*.*

IX. **met*tn ptnfif. lefihti fitted vim c»*fliv*m* *·η /ulficirur,

X. *Ltfie e*ti* du* includit}»xt*f*»(ltem Tk*m*m.*

XI. Cauci/iaiaerrZr/îaRamaaa, *utfummiptntîficif prnjudlcium , nen p*(f*nr lιμι ftetuere.*

XII· *'Pritteeft faemedefeinttu fit lt^iini.*

XIII. Rr< a *Dee t*ie(nr» punirndut eft.*

<lv. *Bifileenft cincilium legitime cenvtcitun* , p» storiasarum *effe* fusmtdt *intell^itur.*

XV. *C*ntilieem legitime incb**tnm t ty c*ntinu*rnm ,* srrarv *fteft infuit diffinititnilni.*

XVI. *Çencilium tphefinamfrcnndum^ fy ^4f*iflT*~ tnem leytime incitait* fT nieri»u*t* t* raadrwrrr^- •vrntur .

XVII. *Ctncill*ptoeiri*prier* , *pefterlrrite› plerum*yne *tumnd*ntur.*

XVI11. *B*fileenfei n*n alferviffe,* fU4 fupiiù *p*n~ fifiti mix. pt*mifcr*nt, tfttiditar.*

xlX. *Tip* pt*ffdt»ret, naluennt rttiptrt.*

XX. *Trifidentiirni ipaft. fed* Wn *ctnftnrienltkin nnUt eft tevilii diffiniri*.*

m. *Qu*m*d* prnfidenttt dcmtic (ancilii fnifer** leur.

XXII. ^an *trr*re* , km *eft privilegium taetciliatum ltaer*iiwn.*

xajir. *K*filee*fiti*r decret* t* »«nfeam **ppr*i*vit'?A'M Enitnint..*

«Riv. *C**eiii*rttm deeret*i * ftem*»· peut, teettff*- ,ei* ttafirtn*rè deleter.*

XXV. *Qet*etevit p*ttft*e p*p* i* t»»tili^ftt ÎKtlttf* , . neceffe eft time* ter fjftt decret* ipeftelic* fed* eipreffe t*»firmetuter.*

XXVI. *c*»teli*m petite» i*ci*dir*r i* p*p** , |«a«s *t nnverf*.*

SIQ-Vitur fecundus articulus propofitionis fads per dom· opponentem: in quo nisus eft duplici via perfuadcrç, quod propofitjo illa ptima ftafileenfium de potçftare univcrfalisconcilii fupra papam, quam veritatem catholics fidei rbcant, qu* fuperius polita eft, non condemnatitur. Et prima via fumpta fuit px parte patrum* 3ui decretum illud Cenitantis ediderant j fecuoa es parte eorpm fratrum , qui illud Bafile* renovarunt. Circa primam viam, prima ratio, fi. benemeqte tenui, fecit quia, non poterat condemnari fine oftenfa A* icandalo concilii Conftantienfis , quod decretum prsfatutn de poteftatc concilii univcrfalis fupra Papam edidit,

Ad iftam rationem refpondetur , quod falva fiace, nunquam conciiium univerfale Conftantisne tale decretum edidit. Unde cx h<c parte dicimus , Bafilcenfes falfum dixiflè in propoiitione ilia prima prsfupponcndo quod Conflantis ppr pnivetfale concilium, univerfalem Ecclefiam re» prrientans fuerit illa fuperioritas poteftatisconcilii fupra Papam declaratum. Cum enimfolum prç tempore, quo tresobedientisfueruntfimul, congregatio illa fuerit indubitata fynodusgeneralis credita, & non a tribus pbedientiis dccrc» tum illud, fed ab una tantum fuerit editum, ut fspe iq exordio prsfeatis refpopfionis commepioratum eft, manifefte falfum eftquodprslupfionitur. Quod etiam ex alio coli igitur; nam tota ynodus ex tribus obedientiis aggregata, ftatjito (μα dplignare videtur , prxfatum decretum nunquam dc mente fua proce ilifle. Unde in feflionc 36. ita dicitur. Sacrofan&a Conftantienfis fynodus &c.ftatuit& decrevit, quod futurus Romanus pontifex, per Dei gratiam de proximo a(Tumcndiu, cum hocfacroconcilio, vel deputandis per lingulas nationes , debeat reformare ccclcfiam in capite Romans curis, fecundum squitatem 8r bonum regimen ecclpfis , antequam hoc facrum concilium diflblvatur, fupra materiis articulorum «liat per nationes in reformatorio oblatorum, qui fequuntur, Primo de numera* Ïualitate, Br natione dominorum Cardinalium; t infra in ij.articulo dicitur. Propter qus *tc* quomodo Papa poflet corrigi vel deponi. Exqsa inftituto manifefte daturintelligi, quod fynodus illa hoc decernens, non prius inftjtuerit, ai$decreverit , quod Papa non obediens eti<m incorrigibiliter ftatutis , mandatis, & ordinationibus concilii univcrfalis; cx omnibusobedientiis Chriftianitatis collegi › in pertinentibus ad fidem} *Bζ* extirpatjonem fchifmatis, reformationem in capite, *fe* in membris, veniret per concilium correâione pcenali puniendus, *tc* maxime pmna depolitionis: *te* pnrcipuc *eo* confiderato, quod nullus videatur pofle dari cafua, qui non contineatur in prxdidis . Secundo argueoatur per eumdem dominum arguentemfic. Dato, ficutverumeft* 3uod decretum illud fadfnm fuifTet abunaobe» ientia tantum, nihilominus in ilia erat major pars ecclefis. Unde non videtur cautum, quod decretum illud a tot populis faâum, condemna, rctut ut hsrcticum . Ad hoc licet plurima poffent

MT feat diei tam circa prafappofaum . guam circa eocfequentiam « refpondetur bteviter fie.
CüBiaji
i4j/

χPrima, quod aon traâttur hic, neqdeeft dc mente fanâifliini dotpini noftri , quod decretum illad Conftantir faftum perobedientiamjoanhis XXIIL condemnetur nthsreticum, quoniam arbitratur fanâifiîmut D· N. pro illorum patrum reverentia > rebgiooe, & integritate, non altum fenfum habnifle in illo decreto, quidquid verba ejus in (000 Utere prétendant , quam lanAi patret habuerunt , ficut colligi poteft ei reverentia , obedientia , Be profeflione humilitatis oftenfit per cos domino Martino Romano pontifici eleflo per eoa, qui mox ut creatus fqit, cathedram fumpfit judicii *fupremi*: ipfe quidem diftinivit , ftatuit finrula, concilio iacroapprobante.

Praterea ipfi recognofcrttes decretorum fuorum firmitatem ab Apoftolica fede pendere , confirmattonem eorum a prefato Romano pontifice humiliter poftuiaraat, per qua omnia refte ponderata profitebantur Romanum pontificem (uperiorem lynodo, non inferiorem ·

'Sed tradatur nunc quod prima illa Bafileenfium propofitio una cum alii· duabus , in quibus omnes conveniunt, pariter damnetur, heut jure damnanda eft: cum manifeftum fit illam ad eorum mtelligentiam , quam verbis, faftiique docent , & praâteant , alienam efle a fcnpturc iartAa, fc a fanâorum Patrum doftnn* . Et hoc poteft optime fieri, abfque oftenfa decreti Confiants· faâi bene intclleâl, fc abfque fcaudalo decretantium illud : Quoniam planum eft, quod una fc eadem propofitio multiplicem habens intelligentiam, iecundum unam mtelligentiam poflit efie vera, fc fecundum aliam fit hwretica, ficut exempla plurima dari pollent, in quibus quia nota funt, fc brevitatis caufa , fuperfedeo. Secundo refpondetur quod domini fc patres de obedientia Joaonis XXIII. ita debent honorem fuum celare in defenfione prnfati decreti, quod non velint aliasduas obedientias ichifmaticas fc hereticas declarare, quoniam hic error pejor eflet priore : quod tamen , ut fuperiusoftcnfomeft, difficillimum eft obfervare , nifi decretum illud ad aliam trahatur intelligentiam, quam verba in fupetficie pretendunt, fc quam Bafileenfes pradicarunt : alias non videbantur , ialva pace, obfervare illud quod Dominus prreepit : quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris.

Tertio arguit dominus opponens, quod licet ab una obedientia tantum fuerit faâum prefatum decretum, nihilominus cum poft nulla faâa fuerit reclamatio per alias obedientias, videtur approbatum fuifle . Refpondetur, negando quod nulla fuerit fiât reclamatio , imo multiplex. Tum primo, quando primo faâum eft, contradiâum fc reclamatum eft , tam per praelatos fc aliquos dominos Cardinales , qui , nt in gertis etuldem concilii patet, fe abfentarunt a feflione illa: quam per multos doâos viros, ficut a fide dignis qui interfuerunt, refertur. Tum fecundo Contradi&umeft pereum , quem obedientia pro Romano pontifice venerabatur, fc cujus auâoritate congregatio illa legitime adunata dicebatur, fcilicet Joanncm XXIII. didum/qui decreta illa faâa erronea efle faepe profefiiueft , ut dominus Dynenfis ab ejus ore in oppido Schaphufenfi prope Conftantiam audivit. Tertiocontradiâum.cft per duas obedientias alias, fcilicet Gregorii fc Bexiediâi, quae, ut fuperius oftenfumeft in principio prefentis refponfionis, manifefte verbis fc faâis contradixerunt opinioni dicentium eos , qui de obedientia prafati Joannis XXIII. Confiantix ante eonvenctant, concilium geaerale facere, ecclefiam Chrifti icprxlentare, habete poteftatcm immediate a Chrifto, cui fcc.. Tum quarto manifeftum tcftimonium hujus reclamationis five non acceptationis colligi videtur ex eo, quod nunquam'amplius convenientibus omnibus Obcdlcnttia fimul, fuerunt'illa decreta lepctita r nec confirmata : fed ft*tutum fuit, utjam'diâum eft , quod per Papam & per concilium deberet declarari, per quz fc quomodo Papa poftit Corrigi vel deponi .

Quarto arguit dominus opponent, quod fi illud decretum non fuit verum , Joannes XXIII. non potuit deponi, maxime cum, ut ex fententia ejus pateat, non'fuit depofitus'pio herefr, fed justa gloflamcan. fi Papa, fcilicet quia motibus luis pravis fcandalizabat incorrigtbilitçr' Ecclcfiam. Nec poteft dici, inquit-,'quod poilinodum Florentin approbavit depolitionem fuam fc elcâionem Martini : quia talis approbatio non poterat facere Martinum papafti. Aa iftam rationem, dimdflr multis abis quz pollent dici, refpondetur negando confequeatiam, fc hoc duplici ratione.

Tum primo quia ipic, ut patet per inllrumcnta, qua includuntur in geftiahujuiinod» concilii, rcnunciavit juri paparus, fi aliquod habebat. Et quod dicitur quod approbatio fua nihil junscontulit domino Martino, negatur, dicendo quod approbatio non fuit talis qualis dicitur efle per dominum arguentem, fed talis fuit, ut reverendiffimus Placentinus , fc aln domini, card males nuper *in* przlentiarum dixerunt, quod videlicet poftquam liberatus a carcenbus veniffet Florentiam ad dominum Martinum, approbavit renunciationcm fuam, quam fecit in carece, profitent illam publice, non metu, non fophiftice, led veraciter fc libere fecifle.

Secundoconfcqucotia non valet, quoniam in cafnharefis, dequa ifteacculatus fuit, fc teftcJ induftt, univerfale concilium poteft Papamjudicare , ficut didum eft: unde negatur quod noa pro hzicfi, ted pro aliis criminibus Joannes ille fuerit judicatus. Unde, licut patet cxgeftis illius concilii, in fententia iufpenuonis ejufdem faâa m feflione decima, vocatur notoriushireticus fc incorrigibles. Sed licet hoc io fententia condemnationis nonexprimaturfpecialiter: nihilominus in eadem fententia dicitur, quod propter illa crimina tunc ibi nominata , fc alia crimina in proceflu diâa caufa contra eum deduft a fc contenta, tanquam indignum fc inutilem & damnofum fanda fynodus privat.

Quinto arguit dominus opponens, fc prafuppoait quod , ut patet ex geftis illius concilii, inter patres deputatos obedient)* Joanais XXIII. fc patres dc obedientia Bencdiâi, fuerunt compaâata Naibonr quadam capitula, inter que tuic unum , fcilicet primum, de convocatione fienda per pirlatos utriufque obedientia . Aliud vero capitulum fuit , quod eft fecundum in ordine , quod difta congregatio & conftitutio concilii fienda per diftos dominos, fieret generaliter pro eatirpatione fchifmatis, fcharefis, fc profanâa unione.ecclefia, fc pro reformatione univerfalis ecclefia in capite fc in membris fcc. Ex iftis elicit praefatus reverendi(fimus dominus , quod concilium habeat poteftatcm in reformatione capitis facienda: fc per confequens videtur, quod omnium illorum patrum fuit hac fides, quod concilium haberet hanc poteftatem. Ad iftam rationem , dimilTo quod ex convocatione illa nova, & inftitutionccconcilii, arguatur manifefte nonefle creditum apud omnes , veritatem efle fidei catholica > patres convenientes Conftantia, <|uan-

T"

Ca iiit i do fecerunt decreta, de quibus eft fermo, facere concilium generale, aut univerfalem ecclcfiam reprrlentare: refpondetur quqd per c, illud fecundum, quod, ut in eodem continetur, faâum çft ut deferretur honori concilii Conftantienfis, 8e fob certis conditionibus, non arguitur aliquid Contra diâa,

8. Nonenimneffatur quod concilium univerfate, & maxime fedevacante, polfit facere decreta .reformationis pertinentia tam ad caput ccclçfie, quam ad membra, Sed hoc negatur, quod poflet fatere leges indifferenter habentes vim coaâivam contra caput ejus, Romanum fcilicet pontificem: pro quo notandum eft, quod ut ait fandus Thomas fo prima >· q. pd. articuloujhinto» ubi Jucrit, utrum omnes lubjfeiadtuHlgi: quod let e ratione fui duo habet, videlicet quodtft regula humanorum aâuom, Ar quod habet vim coaâivam. Quantum ad primum, concilium univer. fale poteft facere decreta Sc inftituta, qu» refpicianttam caput quam membra, etiam inftituta qua refpiciant ipfa univerfalia concilia: quantum vero ad fecundum, fcilicet vimcoaâivam, judicium condemnationis inferendi tranfgreffiouibus legum, non poteft, cum inferior hujufmodi legem non pofiit imponere fuperiori t te ideo dici, turextrade Eleft,çan. figqificafti, quod Romany ecclefia nulla concilia, legem pr*fixerint. Quod etiam in prajudicium Romani pontificis nihil inftituere polfint, teftatur Innocentius tertius in can. innotuit extra de E!eft. ubi dicit quod canon Lateranenfis concilii ab Alexandro papa Îrcdeceffore fuo editu*, nullam potuit luccсflori uo prajudicium generar*, cum non habeat imperium par in parem - Quamobrem fanâus Thomas prafato articulo, in rcfponfione ad tertium dicit« quod princeps dicitur lolutus legibus, non quidem quantum ad vim direâivam, debet enim legibus vivere, fed quantum ad vim coaâivam, quia nullas poteft inipfum judicium condemnationis inferre, fi contra legem agat. Unde fuper illud pfalmi, riii *Jiii perivi,* dicit gloffa: Rex eft omnibus (upenor, ideo a Deo tantum, qui tnijoreft, puniendus eft. Si quis de populo erraverit,' tc Deo · peccaverit Scregi, rex vero non habet hominem, qui fua faâa dijudicet, idço ait, tibi foli peccavi. Haecglofta: foecfte rationibus induâis ex parte patrum deobedientia joannis XXIII. &geftorum concilii Conftantfenfis dixiffc fufficiat.

Jam ad argumenta qua: agit przfatus dominus opponens ex parte concilii Rafilecuiis tendamus, licet ex multis eorum, quia difpenfative, per modum toleranti* ad preces regum tc principum apoftolica fedes fecit, ut fcbilmaticis tolleretur occafio, tc Bohemomm traftatus ex dilatione nots fufeipentt impedimentum, argumenta fumpta, parum debeant habere virtutis. Argumentum eft autem in primis, fi bene retinui, lie. Concilium Bafileenfc fuit legitime inchoatum, quia au. Aoritate tc Martini, tcprarfentis S. D-N- & hoc pro reformatione in capite Sc in membris: fuitque legitime continuatum, ut in bulla annullationis, dinolutionis, live translationis ejufdem cdnrilii S.D.N. atteftaturi Bc przfatum concilium fecit illas declarationes de poteftate concilii univerfalis, ficut eft manifeftum: ergo videtur dccretum illud effe verum, alias concilium illud noq fuit legitime continuatum, errare enim non ftat cum legitim* continuatione.

iq. Ad iftam rationem refpondetur, qnod conci. Jium legitime continuari, poteft intjlligi duobuf modi· t imo modo quia cootiauatjir cjusÿbtôta infticuçntis, Sc non evacuatum auâoritate, fed habet procciiucn legitima potclhte fulcitum jç alia mode poteft intelligi legitime continuari* non per rçfpcâum ad audoritatem didam, fed ad materiam proccflus, ira quod omnia declara·, tio faâa per tale concilium, fuerit ver*. Omnia ejus Conftitutio fanâa, çft fententia julta. Capiendo autem hoc fecundo modo legitimam çpntinuationem, conceditur confequentia, Se negatur antecedens. Licet enim S. D. N. declaraverit concilium iliud legitime continuatum· quia, non fuerat intentionis fan&itatis fur, quod concilium illud evacuaretur virtute fua, 6 cauf« propter quas illud tranftulerat, non effent ver», aut tante gravitatis, lient ejus fanâitas agnovit: non tamen conccffit cis, nec declaravit, cqs in omnibus qus dixerant, definierant· aut conftituerant, bene fanâè jufteque fecifle. Çapiendo autem primo modo legitimam continuationem concilii, conceditur antecedens 8g negatur confequentia. Stat enim cum hoc modo legitimation^ proccîlus concilii > error ali» .quis in condulionibus ikut patet dc fecunda, fynodo Enhcfina, qu* 'cut fuit legitima àuâoritate inenoata, ita etiam continuata, qu* tamen graviflime erravit, Prrtcrea/conc^ium Aquifgrani celebratum legitime fuit, '& continuatum, dc quo *in* can. placui: jd. q. 1, Se tamen ejus .definitioni prrponitur lententia Hieronymi, ut in eodem loco colligitur, & habetur in gioffa in can. de Libellis dift. :q. Praeterea dicic Auguftinus contra Donatiftas loquens, libro primo de unico bapctfmo» plenaria concilia urpe priora pofteriorious emendari. Prcterea interrogentur patres Balilecnfes, utrum dicant verum apud omnes indubitatum in hoc quod fynodn* univerfalis Conftantienfis feciffet illas declarationes: Sc plane fi veritatem loquuntur, diâuti funtcontra dilfiniiionemeorum, cammanifeftum fit per unam folam obedientiam illas faâas efle. Non ergo erit inconveniens, quod concilium Balileenfe, licet dicatur fuilfe legitime continuatum, fcilicet quoad proceffumejus, habeat ia eis 3ue declaravit aut i.iftituit, aliquid emendanum A' corrigendum.

Secundo arguebat idem Dominus oppbndns fic confirmando rationem prsmiffam: Conci, hum Bafileeqfc fuit univerfale& indubitatum, 8e renovavit hoc decretum, faâa revocatione diffolutionis: ergo fequitur quod illud fit verum. Ad iftam rationem refpondetur, primo ad antecedens, quod attento quod conditiones & promtffiones domino noftro faâc, ut diflblutionem live translationem revocaret, non fuerunt ei obfervat«, maxime quod fui prrfidente» non fuerunt recepti juxta difpofiiionem, Sc juxta morem anti, quorum conciliorum, non videtur omnino indubitatum foiffe illud concilium, immo apud multos doâos omnino vacuqm auâoritate judicatum eft: cum praefidentes Papas juxta formam a Romano pontifice datam, noluerit recipere, fed contra omnem modum te rationem, corpus fine ordine dependenti* ad caput fibi a Chrifto fuperpofitum, poteftate propria voluit procedere.

Secundo dicitur,quod non videtur verum, quod Concilium Bafilcenfe renovaverit decretum illud Conftantienfe,immo decretum fecerit novum:quod patet ex eo quod forma unius multum differt tc liters te intclligemia ab alio, ficut patet intuenti illas, quas fuperfedco profequi brevitati' caufa·

Tertio pr«fidentes omne» quibus in folidum auâoritas data erat, non coolcnfernnr, immo contradixerunt· tc proteftati funt eo modo meliore

Anxo (Carsvs i,,», l*ore qno potuerant, licet aliqui eorum non nt Pf*fidcntes, fed ut particulares perfonv, qnafi violenter, cumajiternon reciperentur ad ptwfideutiam, *in* renovatione illa confcnferint.

xo. Sed qonmbat dominus arguens, unde habetor 3nod u concilium vult aliquid diffinire, ficprrfientes nolunt confeotire, quod diffinitio fit alla» cum hoc videatur valde mirabile? Ad hocrelpondetur, quod hoccotligitur primo ex Chalcedooenfi concino, in cujus geftis in aâione fexta, utlfabetor in libro pontificum Ifidori, ita dicitur: In „ omnibus fynodis apocryfarii apoftolici decretas „ fententias primo, propter fummam authoritatem „ ejufdem land· fedis, confirmabant-, *te* fubfcri„ bebant » quia aliter oulluta robur habebadt, unde *1· «, fcriptnmcft.* Pafcbafius epifeopus, vice, domini „ mei beatiflimi atque apoftolici nnivcrfalisecclelipape urbis Roma Leonis, fynodo prafidens fta«, Uil, confenfi, & fubicripfi: fimiliter relinqui fecerunt. Hac ibi. Secundo colligitur exdiu. 17. q. pertotum, firprccipue *in* can. regula, ubi habetur, nullum ratum effe concilium, quod non fuerit apoftolica authoritate fuicitum. Clarum eft «quod ea quas fiunt praefidentibus papa: contradicentibus, non potiunt dici fulta authoritate

tx, apoftolica. Secundo refpondetur ad conlcquentiatn, negando illam: alli^nata eft ratio negationis in fuperioribus, pro eo fcilicet quod non errare, non repetitur privilegium efle generaliter uniVerfalium conciliorum etiam indubitatorum, nili cum ita univerfali confenfu in cifdem eunda funt diffinita, quod apoftolicse fedis confcnfus & apÎirobatiointervenerint. Exempla etiam affignata unt dc fecunda fynodo Ephelina univerfali *Se* indubitata. Tertio arguebatur per cumdem dominum opponentem fic: Sandiflimus D. N. approbafle videtur illud concilium per bullas fuat, ergo videtur, quod diffinita per illud funt approbata per apoftolicam fedem, & per confequens vera funt, aut apoftolic.1 iedes erravit cum illo.

XJ. Ad hoc refpondetur, ficut idem fanCtiffimus D. N. pro fe tunc reipondit, quod approbavit progreflum illius, ficut didum eft, non autem vdecretaejus; quodfapientiflimefadumeft. Quis 'enim, nifi imprudentiflimus, approbaret decreta aliqua, antequam illa videret, examinaiet, atque plene & integre ponderaret, fi quid in cis minus redum, minus verum, aut minus expediens contineatur? aut fi quid ineptum, aut fi quid diminutum, autfupeifluum fit *t* quomodo dicitur fecifle Papa Clemens, ut Joannes Andrea» ponit in principio Clemcntinamm, deconftitutionibus ***fiait*** in Concilio Viennenfi, qu· quia, ut inquit, aliquecaiumerant inepte, aliqur prolixe, alique defective compofitc, alique etiam non expediebant, fecit illas Clemens recenferi per peritiores, qui aliquas illarum in toto refervarunt, aliquas in totum refecarunt, aliquas mutarunt quoad verba, mente fervata, aliquibus vero earum quibufdam detraftisquoad verba *Se* quoad mentem aliqua funt addita. Prstcrea fi approbando procefliim concilii fanâiflimus D. N. approbaffet decreta illius concilii: cur tanto ftudio,&tam repetitis vicibus laborarunt Bafileenfes per oratores fuos, ut fanâilumus D. N. approbaret &confirmaret eorum decreta › quod hucufquc habere non potuerunt?

χλ. *Sed* qurrebat Dominus arguens, unde reperitur, quod necefle eft accipere aut habere a Romano pontifice five apoftolica fede confirmationem decretorum faâorum per concilia univerfalia, cum iouniverfali concilio intelligatur efle authoritas pspe? Ad hoc refpondetur, quod hujufmodi neceffitas confirmandi decreta conciliorum per papam, colligitur primo ex authoritate facre Icripfur·, fecundo ex cudentia rationi», tertio ex praâica obiervata facroram conciliorum pr<ûantiiTimorum. Ex faera fcriptura quidem colligitur Deut.i 7.obi Dominus ait, fi difficile *te* ambiguum apud te judicium perfpexeris, dicit gloflis iuterlineari», hoc quoquein Ecclefia obfervandum eft, & judicum inter portas tua» videris verba variari, furge, &aicende ad locum (glofla piima, Eccleuam) quem elegit Dominus .Deus tuus, vejiiefqueadiacerdotesLcvitici generis, (gloflaprima legitimos) &adjbdicem (glofla prima pontificem) qui fuerit illo tempore · qucreiqueab cis qui indicabunt tibi judicii veritatem. Et facies quodeumque dixerint, qui prcfuntloco, quem elegit Dominus, & docuerint te juxta legem ejur, feqncriiquefentcntiamecuum, nec declinabis ad dexteram neque ad finiftram. Qui autem fuperbierit nolens obedite facerdotis imperio, qui eo tempore miniftrat Domino Deo tuo, 8r decreto judicis, morietur homo ille. Ubi licet dubiorum difficilium diicuffioncm *te* indagationem ventatis Deus conventui faccrdotum attribuat: imperium tamen & diftinitivum judicium, cui fub poena mortis obcdicndiimeft, uni foli,'fcilicet lummo facerdoti, attribuit. Unde manifefte patet, quod robur fic authontas, A via coaftiva decretorum univerfalium conciliorum, ab uno fcilicet futnmo iacerdote dependet. Prrterea prçcipitur Moti, qui poteftate, ut ait Bernardus libro de Confideratiooe ad Eugenium *Papam,* fuit figura Romani pontificis: Efto tu populo in his, qur ad Deum pertinent, nt oftendas eis ceremonias *te* ritum colendi Deum,Esodi 18.Ceterum Chriftuscum aliis Apoftolisimperaverit, ut laxarent retia fua, tantummodo Petro inquit, Duc io altum, Luc.4.hoc eft in profundum, difputationum, ut ait glofla Ambrofii, dehabetor incan. non turbatur 14. q. j. Quomodo autem hcc divina inftitutio integra /erraretur, qua fummo ecclefir pontifici divinitas tam fingulariter injunxit fummarum caufarum *te* difficilium qurftionum in ecclefia judicium, fi patrum in fynodisconvenientium decreta *te* canones *te* fententir, qur communiter de rebus maximis proferuntur, non confenfu *Se* approbatione firmarentur fummi pontificis? Suffragatur praeterea ad hoc ratio evidens, lex enim non babet vigorem & virtutem coaftivam, nifi ex principis autnoritate, aut authoritatee; usin quo principatus totius communitatis eft collocatus. Inud eft clariffimum apud omnia jura. Sed Romanos pontifex eft princeps ecclefir, *te* principatus totius ecclefia collocatus eft ab iplo fummo omnium principe Chrifto (alvatote noftro in Apoftolica fede, utm can. Bafilicas, deConfecrat. d; 1. ergo neceflario firmitas, robur, &authoritas decretorum conciliorum dependet a Romano pontifice, five ab Apoftolica fede, ficut habetur exprefle in can. confidimus XJ.qurft. r.Sc Extra de Eleét. can. fignificafti. Facit etiam ad hoc ratio beatiflimi Tnomç in 1.x. qurft. i. art. ultimo, quam fumit ea unitate fidei, fic una fides debet efle totius ecclefic fecundum illud primas Corinth, primo: Idipfum dicatis omnes, & non fint in vobis fcbifmata: quas videtur (ervari non pofle, nili queftio fidei de fide exorta determinaretur per unum, qui toti ecclelieprreft, ut fic ejus fententia a tota ecclefia firmiter teneatur. Et ideo concludit, quod ad folam authoiitatcm Romani pontificis pertineat nova editio fymboli. Hrc lanâus Thomas. Eχ quibus patet quanta neceflitas fit ut canones conciliorum & maxime fidem rcfpicicnics, per eum qui uni-

umvcrfali ecclefi* pnrfidet, confirumoflr . Fut»- datur proterca hoc ipfam ia praâica antiquorum conciliorum, Nicami fcilicet AChalcedoocniis, m nuitas patres convenientes oumia diflmita 8c conftituta per «os miferunt ad Apoftolica· » fedem» rogantes ilia per Rucnanum pontificem confirmari, ficut patet de patritas Niroo* fynodi, es epiftolacjoldcmiynodi miflaad papas» Sylvcftrum, qu* batecuringeftisejus, Ar depetritasChalctdoaenfis fynodi ea epiftola ejnfdem mifla fuper hoc ad Leonem papam * quas pro brevitate tenenda bic inierfetere non curavi. Hoc proterea obfervatom in concilio Çonftantienfi legimus, in Zoo licet papa Martinss inerit profens » * fartaf·. s primes omnibus atfenfum dediflet * nihilominus Fsühupontifex, ia fine omnium rogatas eft » «t omnia Apoftolic· fedis authoMtatc roboraret, Juod fabcerta forma fecit, ut patet in gcftis ejufcm concilii.

Quod vero dicebatur per dominum arguentem » videri hoc non efle neceffarium, quia, ne inquit, jn concilio univerfali poteftas papa includitur. Reipondetur primo, quod tac locutio proprie loÎnendo non videtur mihi accipienda » quod poteas papa fit inclufa in concilio univerfali ad eorum ienfum, quem protendunt illi qui dkunt concilium omnia pofle qea papa, Armajora. Dicunt enim, quod concilium aicit quid aggregatum es poteftatibus particularibus, quartlm uaa fit poteita/ papa » ita quod concilium dicat unum totum comprehendens omnes iftas intra fc potentates. Iade arguentes quod cum totum majus fit fua parte, concilium fit majus Papa · Sed revera non ita accipienda eft ratio concilii, ficut ifti imaginantur. Çum autem Romanus pontifex, utpote caput ccclefia, plenitudinem Ac totalitatcm habeat poteftatis, Ar ab ipfo omnis poteftas jurifdidionis aliorum pnrlatorum derivetur, ut luperius multipliciter eft oftenCum: poteftas papa non poteft compariti ad poteftatcs particulares aliorum prolatorum, ficut nantotius comparatur ad alias compartes, es quinus illud totum refultat, fed ut totum comprehendens virtute quidquid poteftatis cft in illis: ficut dicit Boetius» quod fuperior virtus comprehendit in fe inferiores ; & beatus Dionyfias libro j.ccclcfiafticn hierarchic dicit» quod hieracchici ordinis virtus fa omnibus capitur fanâitatis totalitatibus) unde omnes epifeopi congregau cum papa, quoad poteftatcm jeriUiAionis, noa videntur diceroplus poteftatis quam papa folus. -Omnes protcrea <caores officiales regis, fimul convenientescum rege · non dkuntplus jurifdiâionisqàam r*> falas, ficut fanâus Thomas isaquit » quod omnes creaturo At Deus confidente fimul, non portant plus bonitatis quaaaDcus falas. £t ideo non eft ita dicendam, ficut cx adverto intclligitur, quodpoteftaspapo includatur inconcilio: immo fortaflu magis uroprie diceretur e converto, fcilicet quod poteftas totius concilii comprehendatur in papa, ficut derivatum Ar dependens comprehenditur to eo, a quo dependet Ar emanat. Dicimus enim quod omnium membrorum virtus continetur in oapite, Ar omnium inferiorum poteftasin principe. Secundoreipondetur, quod ad hunc fenfum poteft dici, quod ia univerfali fynodo includitur poteftas papa t quia fi rationem concilii univerfalis habet, neceflario confenfus papm includitur, & authoritas ad earum rerum profccutioncm, ad quas fynodus ordinata eft. Sed es hoc modo comprchenfionis poteftatis P»p* in concilio, non fequitur, quod conciufa per patres fynodinonegeantconfirmatione principis Ecclelię. Et hac de fecundo articulo pro mea mediocritate diâafdficiant.

De tertio autem articulo, quia cam non fuerit opus loqui, nihil refpoadi : ideo in hac rccollé âione refpoafionis me* iuperfcdeo: per cotum omnia per me diâa fuhjiciciM correftioni Ac emendationi fanâiflimi D. N. Eugenii Papas quarti, veriffimi Chrifti vicarii, Ae principis univerfa Ecclefi*! cujus faoâitatii mandato hanc refponfiooem in profentia beatitudinis iα· » A rcverendiffmorum patrum dominorum Cardinalium, fercqee omnium prolatorum hujus fande fynodi cacumenier, multorumque aliorum patrum, magiftrorum, de doâorum, fatis os tempore faâam, nunc pVumcopiofiuAr estenfius collegi. Sitque ipfe Deus omnis boqi fontalis origo pro affiftentia grati* fur in fecula benedidus. Arnen.

Explicit rcfponfio, fafta per magiftrum Joannem a Turrecremata, facri tc apofiolici palatii magiftrum, anno incarnationis Dominico tqjp.

FINIS SUPPLEMENTUM AD TOMUM TRIGESIMUM PRIMUM.